

NEW

YAD'S Dictionary

ENGLISH-ARABIC-KURDISH

فه رهه نگی یاد

www.iqra.ahlamontada.com

للکتاب (کوردی، عربی، فارسی)

Translated by:

Prshning H. Ameen Ahmad

لتحميل أنواع الكتب راجع: (مُنْتَدَى إِقْرَأَ الثَّقَافِي)

پراي داتلود کتابهای مختلف مراجعه: (منتدی اقرا الثقافی)

بۆدابهزانندی جوهرهها کتیب:سەردانی: (مُنْتَدَى إِقْرَأَ الثَّقَافِي)

www.iqra.ahlamontada.com

www.iqra.ahlamontada.com

للكتيب (کوردی , عربي , فارسي)

YAD

DICTIONARY

ENGLISH. ARABIC. KURDISH

THIRD EDITION

ئەم كۆتییە لە لایەن
مەنتدی إقرأ الثقافی

www.iqra.ahlamontada.com

ئامادەكراو

This dictionary is the modern Translation of English Arabic Reader's dictionary, written by El-Ezabi, Hornby, Paranwell.

And translated into Kurdish by

Pirshing H-Amin Ahmad

Sulaimania - 2003

پیم وایه هەر که سیک لهو روژه دا که	أني رأيت أنه لا يكتب أحد كتابا في
کتیبیک داده نیت له روژی دواتر دا	یومه إلا قال في غده: لو غير هذا
ده لیت: نه گهر نه وهی بگۆردرایه	لکان أحسن، ولو زيد هذا لکان
چاتر بوو، وه نه گهر نه وهی بو	يستحسن، ولو قدم هذا لکان أفضل،
زیاد بکۆردرایه چاتر بوو، وه نه گهر	ولو ترک هذا لکان أجمل. وهذا من
نه وهی لی لایبررایه جوانتر بوو،	أعظم العبر، وهو دليل على إستيلاء
نهمهش مهزنترین پهندهو به لگه یه بو	النقص على جملة البشر.
نه وهی که مروڤ بنی که م و کوری نییه	
عیمادی نه سفه هانی	العماد الأصفهاني

هەر که سیک کتیپیک داده نیت	يتوق كل من يؤلف كتابا إلى المديح
به په روژی ستایش کردنه، به لام	أما من يصنف قاموسا فحسبه أن
دانه ری فرههنگیک نه وهندهی به سه	ينجوا من اللوم
که له سه رزه نشت قوتاری بیت.	
دکتۆر جینس	الدكتور جينس

PREFACE

This ENGLISH - ARABIC - KURDISH YAD'S DICTIONARY is designed to meet the needs of Arabic and Kurdish learners of English at the Intermediate and postintermediate levels. Special has therefore been given to the presentation of a large number of example sentences, phrases and idiomatic expressions in English and their equivalents in Arabic and Kurdish with the aim of illustrating the range of meaning and contextual use of English words in everyday situations and straightforward written materials. Phrasal verbs, compounds and structural words have received prominent treatment because of their importance in spoken English and in developing reading and writing fluency. It is extent of this coverage that distinguishes this dictionary from other available English - Arabic-Kurdish dictionaries, which are often limited to word equivalencies with few, illustrative examples.

The Arabic material in this dictionary represents modern standard Arabic as used by educated Arabic speakers throughout the Arab World, while avoiding rare words or structures which might cause unnecessary difficulty. The discriminating use of synonyms (which are abundant in Arabic) is intended to provide a functional range of word - use including different registers of stylistic uses and, in a few cases, to accommodate strong regional preferences whenever this is deemed useful. This dictionary is the modern translation of English Arabic Reader's dictionary, in the English text Oxford university written by El-Ezabi, Hornby, Paranwell So we are grateful to them because work is the main original source of our translation in addition of that we won't try to change any materials and structural words in English and Arabic, but we put a few medical words which are necessary for students and you are rather grateful to Mr. Jamal Abdul M. the teacher of chemistry, some of the helpful teachers and students in Sulaimania University who contributed to work in this book, especially my sincere husband Atoof Abdul-Raheem the teacher in Agriculture college, my dearest son Hunar in the collage of medicine, my precious daughter Hanar in the college of English language, and I am rather grateful to Mr Hamameen Nuser the teacher of Arabic language, and to all of the people who have contributed to this work in various ways at different stages of it's development.

Also this edition is not free from prining errors and other shortcomings, not withstanding strenuous efforts. Thankfully corrections and suggestions are welcome in in order to minimize them. Hopefully in the next edition we do our best to reduce the available errors forever.

Sulaimani - Feb, 20005

Notes on the use of the Dictionary

Head words are printed in bold type e.g.

liar   **liable**   **li.bel**

When two head words have the same spelling but are unconnected in meaning, they are numbered.

¹**mint**

²**mint**

Derivatives and compound words follow the headword from which they are derived.

The tilde (~) is used to indicate the repetition of a headword in example phrases, sentences and idiomatic expressions, e.g. seen *Things far off ~ to be small.*

It is also used to represent the headword in example sentences where the headword is used in the plural or takes an inflexion, e.g.

matter *money ~s*

jam   *a ship ~ med in the ice*

When a tilde is used at the beginning of a sentence the first letter of the headword appears as a capital before the tilde

screw *S~down the lid*

Example phrases and sentences, idiomatic expressions and phrasal verbs (*see, bring, get, go, keep, make, take, etc.*) are given in italics.

Parentheses ( ) are used to indicate a word or words in an expression which can be omitted. Obliques / are used to show that there are optional ways of using the expression.

Knock off 50 p (from a bill)

Secure a village from / against

floods

Keep early / late hours

Nouns are marked [C], [U] or [C, U]. [C] (= *countable*) means that the noun has a singular and a plural form; it can be used with *a, an, many, another* and with numbers.

[U] (= *uncountable*) means that the noun does not have a plural form; i.e. it stands for a material, quality or abstraction (e.g. *yellowness*). It is used with *some, a lot of, enough*.

Same words, e.g. *difficulty* may be [C] or [U] according to sense. The dictionary will indicate countable and uncountable. Nouns which are unmarked are usually countable nouns.

Adjectives may form the comparative (cold/ *colder*) and superlative (cold/ *colder/ coldest*) by adding -r, -st; -er, -est or -ier, -iest the correct ending to use is given with each adjective listed in the Dictionary.

blue   *adj* (-r, -st)
deep   *adj* (-er, -est)
funny   *adj* (-ier, -iest)

Irregular comparatives and superlatives (i.e. those which do not follow the rule above) are also given after the adjective. They appear alphabetically in the dictionary and are cross referred back to the adjective.

good   *adj* (better, best)
bad   *adj* (worse, worst)

Irregular forms of verbs (past participle, present participle, past tense, etc.) are given in parenthesis following the verb. These also appear alphabetically in the dictionary and are cross referred back to the main entry.

go   *vi* (3rd pers pres tense goes
          pt went/ *went*/, *pp* gone)

Similarly, irregular plurals of nouns are given at the main entry.

child *n* [C] (*pl* children)

Many verbs and some adjectives ending in a single consonant double the final consonant under certain conditions. In verbs this occurs when forming the past tense forms or the present participle. In adjectives this occurs when forming the comparative and superlative. The Dictionary indicates when the final consonant doubles in each case, e.g.

flap *vt, vi* (-pp-)   **sad** (*adj* -der, -dest)

(r) An 'r' in parentheses is heard in British pronunciation when the next word begins with a vowel sound and follows without pause. Otherwise it is omitted.

The equal sign = indicates that the word following it has the same meaning as that of the head word.

The sign (*) shows that this word is not taken in the English readers dictionary, but from other source.

NOTES ON THE USE OF THE DICTIONARY

Pronunciation

Each head word and derivative has phonetic spelling of the word immediately after the ordinary spelling. Phonetic spelling is a way of writing so that one symbol always represents only one sound. By learning the symbols you will be able to pronounce the words in the Dictionary. A list of phonetic symbols used in this Dictionary follows this section. When a word has more than one syllable, one of them is pronounced with a force than the rest. This is called *stress* and the syllable which is stressed is shown with a stress-mark / / before it in the dictionary. In longer words, other syllables may also be pronounced with more force than the rest, but this stress is not as strong as those marked / /. The stress-mark / / is used to show this. So, / / is used to mark the primary stress and / / is used to mark the secondary stress:

faisi. fica.tion /fə:lsɪ'keɪʃn/

fam.ili.ar.ity /fə,mɪli'ærəti/

Stress-mark are also given for compounds and expressions whenever information is useful

,first-'rate

'table-land

The pronunciation recommended is that which research has shown is the most useful for those learning English.

Key to Pronunciation

Vowels and diphthongs

1	as in	see /si:/	11	as in	fur /fɜ:(r)
2	as in	sit /sɪt/	12	as in	ago /ə'gəʊ/
3	as in	ten /ten/	13	as in	page /peɪdʒ/
4	as in	hat /hæt/	14	as in	home /həʊm/
5	as in	arm /ɑ:m/	15	as in	five /faɪv/
6	as in	got /gɒt/	16	as in	now /naʊ/
7	as in	saw /sɔ:/	17	as in	join /dʒɔɪn/
8	as in	put /pʊt/	18	as in	near /nɪə(r)/
9	as in	too /tu:/	19	as in	hair /heə(r)/
10	as in	cup /kʌp/	20	as in	pure /pjʊə(r)/

Consonants

1	as in	pen /pen/	13	as in	so /səʊ/
2	as in	bed /bed/	14	as in	zoo /zu:/
3	as in	tea /ti:/	15	as in	she /ʃi:/
4	as in	did /dɪd/	16	as in	vision /vɪʒn/
5	as in	cat /kæt/	17	as in	how /haʊ/
8	as in	got /gɒt/	18	as in	man /mæn/
9	as in	chin /tʃɪn/	19	as in	no /nəʊ/
10	as in	June /dʒu:n/	20	as in	sing /sɪŋ/
11	as in	fall /fɔ:l/	21	as in	leg /leg/
12	as in	voice /vɔɪs/	22	as in	red /red/
11	as in	thin /θɪn/	23	as in	yes /jes/
12	as in	then /ðen/	24	as in	wet /wet/

NOTES ON THE USE OF THE DICTIONARY

Abbreviations Used In the Dictionary

کور تکراره به کارهاتووه کان لهم فەر هه ننگه دا   المختصرات المستخد متفي هذه القاموس

<i>Adj</i>	adjective	نعت، صفة	ناوه لئار، رهنگ دیر
<i>Adv</i>	adverb	حال، ظرف	ناوه لفرمان، ناوه لکار
<i>aux</i>	auxiliary	فعل مساعد	کرداری یارمه تی دهه لێکەر، کاری یاریده دهه یان کردبیری هاری کەر
<i>[C]</i>	countable noun	الاسم يجوز جمعه	ناوی بژمیره
<i>Conj</i>	conjunction	حرف عطف	نامرازی په یوه نندی، پینگر
<i>Int</i>	interjection	صيقة / صوت تعجب	شیوگی سهه ورممان / گازی
<i>N</i>	noun	أسم	ناو، ناف
<i>Pers</i>	Person	شخص الفاعل (متکلم، مخاطب، غائب)	کەسی بکەر (ناخافتن کەر)
<i>Pl</i>	plural	صيقة الجمع	شیوگی کۆ
<i>Pp</i>	past participle	أسم المفعول	ناوی تهواو کەر، کار لیکراو، نافێ لیکری
<i>Prep</i>	preposition	حرف جر	پیتی پیش بهند، داچهک
<i>Pres</i>	present	صيقة مضارع / الزمن الحاضر	شیوگی رانه بردو / ده می ئیستا
<i>pres part</i>	present participle	أسم الفاعل	ناوی بکەر
<i>Pref</i>	prefix	بوادی،	پیشگر
<i>Pron</i>	pronoun	ضمير	راناو، راناو
<i>Pt</i>	past tense	صيقة الزمن الماضي	شیوگی ده می رابردوو
<i>rel pron</i>	relative pronoun	إسم الموصول	ناوی گه به نهه
<i>Sb</i>	somebody	شخص ما	کەسێک
<i>Sing</i>	singular	صيقة المفرد	شیوگی تاک
<i>Sth</i>	something	شيء ما	هه ر شێتک
<i>[U]</i>	un countable noun	أسم لا يجمع عادة	ناوی نه ژمیره
<i>Vi</i>	verb intransitive	فعل لازم	فرمانی تینه بهه
<i>Vt</i>	verb transitive	فعل متعد	فرمانی تینه بهه
<i>chem -</i>	chemistry	کیمیا	کیمیا
<i>phws</i>	physics	فیزیا	فیزیا
<i>bio</i>	biology	علوم الحياة	زینده و ره زانی
<i>Math</i>	mathematics	ریاضیات	بیرکاری

* see notes on the use of the dictionary

﴿بسم الله الرحمن الرحيم﴾

مقدمة

تم إعداد هذا القاموس لسد حاجة دارسي اللغة الأنكليزية في مرحلة الدراسة المتوسطة وما بعدها من الناطقين باللغة العربية والكردية، ولكي يوفي بالغرض منه بالنسبة لهذه الفئة من الدارسين فقد عني بتقديم عدد كبير من الجمل والتعابير الاصطلاحية الأنكليزية و مقابلاتها بالعربية الفصحى والكردية بهدف توضيح المعاني والتراكيب المختلفة التي تستخدم فيها الكلكات الأنكليزية في مواقف الحياة العادية وفي الكتابة المستقيمة، وهو ما يميز هذا القاموس عن غيره من القواميس الأنكليزية - العربية - الكردية التي في متناول يد طلبة المدارس والتي غالباً ما تقتصر على ذكر الترجمة العربية والكردية للكلكات الأنكليزية دون أمثلة توضيحية تذكر، أو دون أمثلة على الإطلاق.

والعربية المستخدمة في هذا القاموس هي العربية الفصحى التي يستخدمها المتعلمون في مختلف أرجاء الوطن العربي مع مراعاة البساطة والبعد عن المفردات أو التراكيب النادرة ما أمكن. أما المترادفات (والتي تتميز اللغة العربية بوفرتها) فقد اختيرت ما ورد منها بعناية بهدف توضيح المعاني والاستخدامات المختلفة للكلمة الواحدة، وكذلك للتنويه عن المترادفات المفضلة في بعض البلدان العربية كلما بدا ذلك مجدياً.

أشكر الجهود الحثيثة التي بذلها (العربي - هوني - بارنويل) لأعداد قاموس القاريء / جامعة أوكسفورد ١٩٨٤ باعتباره المصدر الأساس والمرجع الوافي لعملنا هذا رغم عدم رغبتنا في تغيير أي من مفرداتها بأي شكل من الأشكال ماعدا إضافة بعض الكلمات الطيبة الضرورية. نذكر فضل الأستاذ جمال عبدول محمد، مدرس مادة الكيمياء لكثير من آراءه وإفراحاته البناء بشأن اللغة الكردية، والسيد محمد أمين نوسراً مدرس المادة العربية، كذلك بعض الأساتذة في كلية اللغات - قسم اللغة الأنكليزية، و كلية الزراعة في جامعة السليمانية، خصوصاً زوجي المخلص عطف عبد الرحيم عزيز، أستاذ في كلية الزراعة، وكذلك إبني الأعز هونر، الطالب في كلية الطب، وإبنتي الغالية هنلر الطالبة في كلية اللغات - قسم اللغ الأنكليزية. وكذلك أقدم شكري الجزيل لكل من ساهم في التصحيحات والمراجعات المطبعية خلال مراحلها المختلفة.

كما يجدر بنا الذكر بأن هذه الطبعة قد لا تخلو من نقص أو قصور مطبعي رغم جهودنا المتحمسة، آمليين من الجميع التسامح والمساهمة بتوصياتهم وشكراً.

السليمانية - ٢٠٠٣

إرشادات أمة لاستخدام القاموس

- أبحث عن الكلمة التي تريد معرفة معناها حسب تسلسلها الأبجدي والحروف الأبجدية الأنكليزية هي:

a, b, c, d, e, f, g, h, i, j, k, l, m, n, o, p, q, r, s, t, u, v, w, x, y, z

- تظهر الكلمات الرئيسية، أي المقصودة بالشرح بالحرف الأسود في أول الكلام (أنظر المثال)
- عندما تشترك كلمتان رئيسيتان في الشكل دون المعنى، فيميز بينها بالترقيم الذي يظهر عند أول الكلمة (انظر المثال).

- الكلمات المشتقة والمركبة تتبع الكلمات الرئيسية المأخوذة منها.
- هذه القاطعة المماله (~) تقوم مقام الكلمة الرئيسية في الأمثلة والتعبيرات التوضيحية. وعلى ذلك فهي تظهر أحيانا منفردة وأحيانا مرتبطة ببعض الحروف التصريفية كما في صيغة الجمع لبعض الأسماء أو صيغة الزمن الماضي لبعض الأفعال. وإذا ما ظهرت كبدية لجملة فأنها تكون مسبقة بحرف كبير (استهلاكي) هو أول حرف من الكلمة التي تقوم مقامها. (أنظر الأمثلة)
- تظهر الجمل والعبارات الاصطلاحية والتوضيحية منضدة بالحرف المائل وتدل الأقواس ( ) على أن ما بداخلها يمكن حذفه. أما هذه القاطعة المائلة / فتفيد معنى الاختيار بين بدائل جائزة في التعبير أو المعنى (أنظر الأمثلة).

- تظهر إمام بعض الأسماء حرف [C] أو [U] أو [C, U]. ويدل حرف [C] على أن الاسم له صيغة مفرد و صيغة جمع، أي انه يجوز جمعه، بينما يدل حرف [U] على أن الاسم ليس له صيغة جمع أي انه لا يجمع عادة. أما [C, U] فتدل على أن الاسم يمكن أن يكون [C] أو [U] حسب المعنى المقصود به. وتوضح الترجمة وكذلك الأمثلة الاستخدامات المختلفة للأسم في مثل هذه الحالات والأسماء التي لا تظهر أمامها أي من هذه الحروف هي من تلك التي يجوز جمعها عادة.

- تتحول بعض أسماء الصفة (أو النعوت) إلى صيغة التفضيل و صيغة التفضيل العليا بواسطة نهايات تصريفية منتظمة وهي (-er) و (-est) بالترتيب أو (-r) و (-st) أو (-ler) و (-lest) حسب الحرف الأخير من أسم الصفة. ويبين القاموس النهايات التي تستخدم مع إسم الصفة عند وروده، كما يبين صيغ التفضيل والتفضيل العليا التي لا تخضع لهذه القاعدة أمام إسم الصفة الخاص بها. كذلك تظهر هذه الصيغ اللاقياسية ككلمات رئيسية في ترتيبها الأبجدي ويشار إلى الصفة الخاص بها في كل حالة. (أنظر الأمثلة).

- تظهر الصيغ التصريفية (كصيغ الزمن الماضي أو اسم المفعول) اللاقياسية لبعض الأفعال أمام الفعل الخاص بها داخل أقواس. كما ترد هذه الصيغ في القاموس ككلمات رئيسية في ترتيبها الأبجدي ويشار في كل حالة إلى الفعل المصرفة منه (انظر الأمثلة). ويتبع نفس هذا النظام بالنسبة لصيغ الجمع اللاقياسية

لبعض الأسماء (انظر المثال).

- في كثير من الأفعال وبعض أسماء الصفات التي تنتهي بحرف ساكن مفرد، يضاعف هذا الحرف في بعض تصريفات الكلمة (كما في صيغة الزمن الماضي أو اسم الفاعل بالنسبة للأفعال أو في صيغة التفضيل أو التفضيل العليا بالنسبة لأسماء الصفات). و يبين القاموس الحرف المضاعف داخل قوسين في كل من هذه الحالات (انظر الأمثلة).

- اللفظ (طريقة نطق الكلمة): - تتبع كل كلمة رئيسية مباشرة تهجئة للكلمة بالرموز و تختلف هذه الرموز الصوتية عن التهجئة العادية للكلمات في أن كل رمز منها يمثل صوتاً واحداً بعينه وفي جمعي الأحوال. و بتعلم هذه الرموز يمكننا نطق الكلمة نطقاً سليماً. و توجد قائمة بكل الرموز الصوتية المستخدمة في هذا القاموس في صفحة ج.

- وقد استخدم في هذا القاموس أنماط اللفظ التي اثبت البحث أنها أكثر الأنماط جدوى في تعلم اللغة الإنجليزية.

وتفيد العلامة (-) معنى الانتقال من أحد أقسام الكلام (كالفعل مثلاً) إلى قسم آخر من أقسام الكلام (كالاسم أو الصفة) في نفس الكلمة.

أما علامة = فتفيد بأن الكلمة الواقعة بعدها تشترك مع الكلمة الرئيسية، أي المقصودة بالشرح. في معنى واحد. المختصرات العربية: (أ.ق) استعمال قديم، (ل.أ) لغة أدبية (استعمال أدبي)، (ل.د) لغة دارجة. - يدل ظهور (r) بين قوسين على أنها تسمع في اللهجة البريطانية إذا كانت الكلمة التي تتبعها مباشرة (دون توقف) تبدأ بحرف متحرك، وفيما عدا ذلك فأنها لا تسمع.

- الرسوم التوضيحية تشمل مواضيع متفرقة كالحيوانات، النباتات، الصور التوضيحية لأيضاح أقسام جسم الإنسان، أنواع الأسماك وغير ذلك، وهذه الرسوم مأخوذة من قاموس الطالب، وقاموس المورد لتقريب المعاني لذهن القارئ ولزيادة ترسيخ العلاقة بين المفردات المختلفة التي تدخل في الدلالة على نواح مختلفة لموضوع واحد.

- اللواحق وإستعمالاتها فقد ذكر في نهاية القاموس، أما بالنسبة للسوابق أو الإضافات التي ترد في بداية الكلمة فأنها تأتي حسب ترتيبها الأبجدي وليس تحت الكلمة الأصلية، فمثلاً سوف لن تجد الكلمة unhappy تحت happy بل ستجدها في تسلسلها الهجائي في حرف U وكأنها كلمة مستقلة.

المختصرات العربية: (أ.ق) استعمال قديم، (ل.أ) لغة أدبية (استعمال أدبي)، (ل.د) لغة دارجة نظراً لعدم وجود خبرة وافية لكتابة الرموز الصوتية في الكمبيوتر. فلم نتمكن من استخدام أنماط اللفظ في هذا القاموس آمليين في المستقبل القريب أن تتبع كل كلمة رئيسية تهجئة للكلمة بالرموز الصوتية لكي نتمكن من نطقها نطقاً سليماً.

A

¹A, a /eɪ/ (pl a's /eɪz/)

پیتی په که می ته لږی

ټینګلیزی

الحرف الأول من الأبجدية الإنكليزية

A1 /eɪ'wʌn/ adj

به پله ی په که م، نایاب

من الدرجة الأولى، ممتاز

²a /ə, eɪ/, an /ən, æn/

نامرزی نه ناسین

أداة التكثير

۱. په ک بو تاک، (به راوردی a few په که

بو کو) ۲. له گڼل ناوه لئاوو وړانوی ژماره یی یان بری

۱. واحد للمفرد (قارن للجمع la few). ۲. مع الصفات و ضائر

العدد أو الكمية

a great many friends ژماره په کی زوری هاوړی

عدد كبير من الأصدقاء

a lot of money پاره په کی زور ۳. به مانای، که

کثیر من المال ۳. ما یتمی، أي

A horse is an animal. نه سپ ناژه له

الحصان حیران

twice a day ۴. هم مو: روژی دوو جار

۴. أي، کل: مرتین کل يوم

fifty pence a pound پاوه ټیک به په نجا پنسه

الرطل بخمسين بنسا

sixty miles an hour شست میل له سه ها ټیکدا

ستون میلان في الساعة

aback /ə'bak/ adv taken ~

له پر، کتو پر، له نا کاو

فوجن، اخذ علی غره

be taken ~ له نا کاو، پاشفه، په کو تو پرې وهرینه گړی

يُنْجَا. يؤخذ علی حين غره

abacus, /æ'bakəs/ n. [C] (pl -es, -ci /æ'basɪ/)

ژمیره، نه ژمیر، بو فیر بونی منډال ناماده کراوه

معداد، معد لتعليم الصفار العد

abandon /ə'bændən/ vi واړی لی نه هینې، به جی ی

نه هینې، هیوا براو نه بی

۱. یرک، پهر، یتخلی عن، یقطع الأمل لا تقطع الأمل

Don't ~ hope.

هیوا مېره

خوی نه دات به ده سته وه خوی نه داته ~ oneself to

ده ست (خه فته)، ناتوانی (همستی) رابگری

بستلم ل، بسترمل فی (العزن) لا یستطیع التحكم (فی

مشاعره)

abandoned adj هه ټککراو، جینه لراو، وازلی هینراو،

چو لکراو

مُتَّک، خلیع، مهجور

abase /ə'beɪs/ vt رسوا ده کا، زه لیل نه کا،

یعقر، ینذل، یهین

abasement n [U] رسوا کردن، زه لیل کردن،

تعقیر، اذلال

abashed /ə'baʃt/ adj په شو کاو، شهرمه نده بوو

مرتبک، اخجل

abate /ə'beɪt/ vt, vi ۱. که م ده کا، سووک ده کا

۲. (له یاسادا) به تال نه کر ټه وه، سنوری بو دانه نی، که م

ده ټیت

۱. یُنْقَص، یُنْقَف (في القانون) یلغی، یضع عدال

abbatoir /æ'batwɔ:(r)/ n [C] قه سابخانه، کو شتارگه

سَلَح، مَذْبَح

abbess, /æ'bes/ n [C] دایک، سه روکی ده بر بو

راهیه ژنه کان

الأم، رئيسة دير للراهبات

abbey /æ'bi/ n [C] (pl -beys) ۱. راهیب (ژن ویاو)

له ټردا ۲. دیر بو راهیبه کان (نول) ۳. که نیسه

۱. رهبان او راهبات (في دير) ۲. دير للربان او راهبات ۳.

کینه
abbot /ˈæbət/ n [C] سه‌روکی نولدار، گه‌وره‌ی
راهبیه‌کان

رئیس‌دیر، کبیر‌الربان
abbreviate /əˈbriːviət/ vt کورتی نه‌کاته‌وه، کورت‌بری
نه‌کا، (وشه، یان چیرۆک)
پختصر، یوجز (کلمه او قصه)

کورت‌کراوه،
abbreviation /əbriːviˈeɪʃn/ n [C,U]
شیوه‌ی کورت‌کراوه‌ی ده‌سته‌واژه یا وشه
اختصار، شکل مختصر لباره‌ی کلمه

وازی لیدینی، داهه‌به‌زی
abdicate /æbdiˈkeɪt/ vt, vi
(له‌عرش یان پۆست یان ده‌سه‌لات)
بته‌خلی عن، بته‌زل، بته‌زال (عن العرش او المنصب او السلطة)
گۆشه‌گیری،
abdication /æbdiˈkeɪʃn/ n [C,U]
وازه‌بان، ده‌ست لئ هه‌نگرتن

بته‌زال، ته‌زال
abdomen /əbˈdɒmən/ n [C] ۱. وری، زگی، سک،
ناواخن ۲. سنی به‌شی کۆتایی جه‌سته‌ی میروو
۱. البطن، جوف ۲. الأجزاء الثلاثة الأخيرة من جسم العشرة

ورگی، هه‌ناوی، ناوه‌وه
abdominal /æbˈdɒmɪnəl/ adj
بطنی، جونی
abduct /æbˈdʌkt/ vt نه‌بهرینی (مروف)
بته‌خلف (انسان)

فراندن، ره‌فاندن
abduction /æbˈdʌkʃn/ n [C,U]
اختطاف

هانی نه‌دات، یارمه‌تی ده‌دات
abet /əˈbet/ vt (-tt-) (بۆ کارێ خراب)
پشتج، یسه‌د (علی فعل الشر)

له‌کارکه‌وتوو، ناچالاک
abeyance /əˈbeɪəns/ n [U]
مطل

گیرۆده، داخراو (کاتی)
in ~
مغلق (موقتاً)

نه‌لێت، قیزی لئ ده‌بێته‌وه،
abhor /əbˈhɔː(r)/ vt (-tt-) نه‌ویست، زۆر رقی لئ ده‌بێته‌وه
بمقت، بکرها شیدا

نه‌فرین، قیزکردنه‌وه،
abhorrence /əbˈhɒrəns/ n [U]
زۆر رقی لئ یه‌وه‌وه، شتی بیزراو

اشته‌زاز، کراهیه‌ شیده، شیه‌ کره‌ی او شقوت
دژ، قیزه‌ون، بیزراو
abhorrent /əbˈhɒrənt/ adj
شتر

abide /əˈbaɪd/ vt, vi (pt, pp ~ d, abode əˈbəʊd/)
قایل ده‌بی، خوراده‌گری خودگری
۱. پابه‌ند ده‌بی (به‌قسه‌ یان به‌په‌یمانوه)
~ by ۱. بته‌زم، بته‌سک (بالکلمه او الوعد)
۲. ده‌ژی، نه‌شته‌جی ده‌بی ۳. خوراده‌گری،
~ at/in به‌توانایه

۲. بعیش، بقیم فی ۳. بته‌مل، بته‌مل
توانای ته‌و ئافره‌ته‌م نی به
I can ~ that woman
لاطیق ته‌ک المرأة

۱. توانا، وزه،
ability /əˈbɪləti/ n [C,U] (pl -ties)
توانایی (به‌تاییده‌ت هوشی)
۱. قدرة، طاقة، مقدرة (خاصة العقلية)

پیاویکی خاوه‌ن توانای گه‌وره
a man of great ~
رهل ذو مقدرة عظيمة
به‌نیی توانای خۆم ۲. (کۆ)
to the best of my ~
کارامه‌یی هوشی

علی قدر طاقتي ۲. بصیفة الجمع) مهارات العقلية
۱. ریسواکراو، سه‌رشۆر
abject /æbˈdʒekt/ adj
۱. مهین، مذل

بیانو هینه‌نه‌وه، دانیه‌دانان ۲. بئ نرخ، نزم
an ~ apology
اعتذار / اعتراف مهین ۲. حقیر، دنیه

ره‌هوشی نزم (به‌د)
~ behaviour
سلوك دنیه

هه‌زاری، گه‌دایی
in ~ poverty
(في) فقر شلغ

گرگر توتو، داگیرساو
ablaze /əˈbleɪz/ adj, adv
مشعل، متوهج

۱. به‌توانا له
able /ˈeɪbl/ adj, (be ~ to do sth)
۱. قادر علی

I hope you will be ~ to come tomorrow
(به‌راوردی بکه به *can, could*)
(قارن به *can, could*)

۲. بوژی‌شاره‌زا، ته‌هاتوو
an ~ speaker
۲. متحدث ماهر، بارع

ده‌ریاوانی راهبیزراو
an ~ bodied seaman

	بحار شُذَرَب
ablution /ə'blu:ʃn/ n	دهستویژ، شوشن (بوکُو)
	زیاتر به کار دیت
	وضوء، اغتسال (تستعمل عادة في صيغة الجمع)
ably /etbl/ adv	به توانایی، به شیایوی
	باقتدار
abnormal /æb'nɔ:ml/ adj	ریز پېر، ناویزه، ناانسانی
	شاذ، غیر طبیعی
abnormality /æb'nɔ:'mæləti/ n [C,U]	
	له ریزه د رجوو، ریز پېر
	شذوذ
¹aboard /ə'bo:rd/ n [C]	له سړ پشی (که شتی،
	شمه منده فەر، فرۆکه
	على متن، على ظهر سفينة / قطار / طائرة الخ
²abode /ə'bo:rd/	خانوو، مال، باره گا (بروانه abide)
	بیت، منزل، مقر (انظر abide)
abolish /ə'bɒlɪʃ/ vt	هه لډوهه شینیت، به تال ده کات،
	له ناوښته یا (بو نمونه کویلا به تی)
	يلغي، يبطل، يقضي على (العبودية مثلاً)
abolition /ə'bɒlɪʃn/ n [U]	هه لډوهه شانده نو، ټیکدان،
	به تال کړدنه نو، پوچانده نو
	الغاء، ابطال
abominable /ə'bɒmɪnəbl/ adj	بوگن، قیزه ون،
	بوغز او، به د، کیندار
	کریه، مقیت، بغیض
abominate /ə'bɒmɪneɪt/ vt	رقی لیه تی، ده یو غزینی
	نه قیت، کین دکه ت
	بغت، بکره، بیض
abomination /ə'bɒmɪ'neɪʃn/ n [C,U]	کینه، شتیکی
	به کینه، به دی، کینداری
	مقت، شی، معقوت
aboriginal /,æbə'ɹɪdʒɪnəl/ adj	سره تایی، په پوه ست
	به دانیشتوانی ره سن
	بدائي، یصل بالسكان الأصليين
aborigines /,æbə'ɹɪdʒɪn:z/ npl	دانیشتوه ره سته کان
	(د یرینه کان) نژاد نشینی
	السكان الأصليين (القدماء)
abort /ə'bo:t/ vt, vi	له بارده یا، ده یتنه هوئی پینه

	که پشتنی شتیکی
	یجھض، يتسبب في عدم إكمال شيء
abortion /ə'bo:ʃn/ n [C,U]	۱. له بار بردن، له بار چوون،
	۲. دروستکړاو پکی به ناکام (ټیکچوو به زوری)
	۱. اجهاض، اسقاط الحمل ۲. مخلوق ناقص النسر (مشوه غالباً)
abortive /ə'bo:tɪv/ adj	له بارو چوو، نه گه شتی
	قوناغ ته واوښه کهر
	مجهض، غير مكتمل المراحل
abound /ə'boʊnd/ vi	۱. زورده کا، زهحف دیت،
	ده پاری به لیشاو، پرده کا به
	له مېر، ل سړ، ده رج حق، سه باره ت، له بابه ت
	یکتر، یغزُر یغیض، یحفل بـ
	~ in / with
about /ə'baʊt/ prep, adv	(په که م)
	(أولاً)
go ~, etc	۱. لیره و له وئی د پروات
	۱. یذهب هنا وهناك
be ~	۲. لیره و له وئی، له جهند شوینیک
	۲. هنا وهناك، في أماكن عدة
	Men were standing ~ the street corners.
	They lives some where ~ here.
	۳. له نزیک له،
	له ته نیشته
	۳. على مقربة من. في الجوار
	We know nothing ~ her.
	۴. له باره ی، سه باره ت به
	۴. عن، بشأن
	How ~ ? What ~ ?
	له سهره تایی پر سیه ره وه
	به کار دیت، بو راده وېرین یان پښتیار کړدن
	تستخدم في بداية السؤال لاستطلاع رأي أو تقديم اقتراح
	How ~ buying ourselves a drink?
	رات / راتان
	چونه خواردنه وه بو خومان بکړین؟
	ما را یک / رایکم في أن نشرتي لأنفسنا شراباً؟
	He is a hard some man, but What ~ his
	پیاوړکی قوزه، به لام ره و شتی چونه؟
	character?
	ینه رل و سیم ولکن، ماذا عن أخلاقه؟
	~ 10
	۵. له وه داپه که، ناماده په بو
	۵. على وشك أن، يتهايل
	The telephone rang as I was ~ to leave the
	office.

- *adv* (دوهم) ۱. نزیکه‌ی، پوره
(ثانیاً) ۱. حوالی نهر
- She's ~ ten years old.*
کاتزمیر نزیکه‌ی پنجه
- It's ~ five o'clock.* ۲. بلاوه پیته‌وه، دهرده‌چی (به‌چهند ناراسته‌یه‌ک)
الساعة حوالي الخامسة ۲. پتشر، یسرح (فی جهات عدة)
۳. لیره له‌وئی
Children usually rush ~ . ۳. هنا و هناك
- People were sitting ~ on the grass.* خه‌لکی لیره
له‌وئی له‌سەر گیاکه دانه‌نیشن
کان الناس یجلسون هنا و هناك فوق العشب
۴. رونه‌دات
come ~ . ۴. یحدث
۵. به‌ئاراسته‌ی دژ، دژوار
bring ~ . یسب، یزدي الى ۵. بالاتجاه المعاکس
- بهره‌ودوا برؤ، بؤ پاشه‌وه برؤ (فهرمانی)
A ~ turn! سه‌ریازی
- خلفا در، الى الراء در (أمر عسكري)
- above** /ə'baʊ/ *prep, adv* (یه‌که‌م) ۱. له‌سەر
(أولاً) ۱. فوق
- The sun rose ~ the horizon.* خور له‌سهروی
ئاسووه بلند بووه ۲. سه‌رو (له‌نرخ، کیش یان ژماره).
ارتفعت الشمس فوق الاق ۲. أعلى (في السعر، الوزن أو العدد)
- The temperature has not risen ~ 10°C all day.*
به‌دریژی نه‌مرو پله‌ی گهرما نه‌گه‌پشته سه‌روی ده پله‌ی
سه‌دی ۳. زیاتر، بالاتر له
- لم ترتفع درجة الحرارة أعلى من العشر درجات مئوية طوال اليوم. ۳. أكثر، أسمی من
- A good soldier values honour ~ life. ~ all*
له‌هممو نه‌مانه گرنگتر ۴. به‌ررت له، سه‌رو، بالاتر له
والا هم من ذلك كله ۴. أعلى من، أرقی، أسمی من
- This book is ~ me.* ئهم په‌رتووک له‌سهروی ئاستی
تینگه یشتنی منه‌وه‌یه
هذا الكتاب أعلى من مستوی إدراکی
- له‌ئاستیکی سه‌روتر
He is living ~ his income.
له‌داهاته‌که‌ی ده‌ژی
إنه يعيش في مستوی أعلى من دخله

- *adv* (دوهم) بالاتر، له‌سهروو
(ثانیاً) من الأعلى، من فوق
- Seen from ~, the houses and fields looked quite flat.*
کاتیک له‌سهره‌وه پیرا، واده‌رده که‌ویت خانوو
کینگه‌کان له‌یه‌ک ئاستدان به‌ته‌واوی ۲. پیش، سه‌روی نه‌و،
پتشر
- عندما شهدت من أعلى، بدت المنازل والحقول مستوية تماما
۲. قبل، أعلاه، آنفا
- I must repeat what I wrote ~ .*
- above-board** *adj, adv* راشکاو، ئاشکرا،
به‌راشکاو، به‌ئاشکرای
صریح، واضح، بصراحة
- above-mentioned** *adj* پتشر باسکراو
مذکور آنفا
- abrasive** /ə'breɪsɪv/ *adj* روشینه‌ر، کرینه‌ر،
حاک، حاکه، کاشطه
- *n* [C,U] ماده‌یه‌کی روشینه‌ر، وه‌کو په‌ری سمارته
ماده حاکه، کاشطه، ماده حاکه، أو کاشطه مثل ورق السنفرة
- an ~ manner* (خواراو) په‌فتاری ره‌ق
(مجاز) سلوک خشن
- abreast** /ə'breɪst/ *adv* شانیه‌شان، به‌ته‌رییی، ده‌روا
له‌گه‌ل
جنباً لجنب، محاذیاً، متشبیأ مع
- keep ~ of the times* له‌گه‌ل کات / سه‌رده‌مدا
به‌ریوه ده‌چی
متشبیأ مع الزمن / العصر
- abridge** /ə'brɪdʒ/ *vt* کورت‌پری ده‌کا
بختصر، یلخص
- abridgement** *n* [C,U] کورت‌کراوه، پوخته‌ی (کتیبیک)
بؤ نمونه)
اختصار، موجز (الكتاب مثلاً)
- abroad** /ə'brɔ:dl/ *adv* ۱. ده‌روه‌ی ولات
۱. خارج البلاد
۲. له‌همووجینگا، به‌هممو
be/go/live/travel ~
ناراسته‌یه
۲. فی کل مکان، فی کل اتجاه
۱. له‌ناکاو، له‌پر، کتوپر، چاوه‌روان
abrupt /ə'brʌpt/ *adj.*
نه‌کراو

۱. مفاجئ، مباغت، غیر متوقع	
~ turns in a road	پنجه کانی رینگا
۲. وشک، زیر (تایه تمهّن له قسه، نوسین یان رهفتار)	
منحیات حاده فی طریق ۲. جاف، خشن (خاصة الحديث،	
الکتابه أو السلوك)	
abruptly adv	به شیوه یه کی ناکاو، کتوپر
	علی نحو مفاجئ
abscess /'æbses/ n. [C]	دومهل، پزړک، کیم
	حراج، دمل
abscond /əb'skɒnd/ vi	هملدی به نه نی، خوده رپاز
	نه کا (له دواي خراپه کاری)
	یغرسرا، یولي الادبار (بعد عمل مخز)
absence /'æbsəns/ n [C,U]	ناماده نه بوون، نه بوون،
	نهمان، یز بوون، غهواره بوون
	غیاب، انعدام، تغیب
~ from school	ناماده نه بوون له قوتایخانه
	التغیب عن المدرسة
absent /'æbsənt/ adj	ناماده نه بوو، یزړ، ون، غهواره
	غائب
□ /əb'sənt/ vi ~ oneself from	خودزینته وه له
	یتغیب عن
absent-minded adj	گیز، وړ، دلگیز، کاس، خه بال
	رویشتوو
	شارد الذهن
absentee /'æbsən'ti:/ n. [C]	بزرېوو، نه هاتوو
	غائب، متغیب
absolute /'æbsəlu:t/ adj.	۱. به ته وای ۲. ره ها،
	ناپه یوه مست
	۱. کامل و تام ۲. مطلق، غیر مقید
an ~ ruler	دادوهری ره ها
	حاکم مطلق
¹ absolutely /'æbsəlu:tli/ adv	۱. به شیوه یه کی ره ها،
	بی مهرج
	۱. علی نحو مطلق، بلا شرط
² absolutely /'æbsəlu:tli/ adv	۲. گوزارش
	له ره زامه ندی ته وای، نیجگار له پری
	۲. تعبیر عن موافقة التامة بكل تأكيد
absolve /əb'zʊlv/ vi	بی تاوانی ده کا، لیده بوریت

بیژي، یغفر	
absolution /æbsə'lu:ʃn/ n [U]	وازهینان له کار یان
	به رپرسی، لیورون
	حل من واجب أو مسئولية، عُفْران
absorb /əb'sɔ:b/ vi	۱. ده پمزی، ده پخواته وه
	۲. ده خایه نی، پنده چی
	۱. پتس، پتسرب ۲. پنهک، پسترق
~ ed in a book	سهرقاله له خویندنه وهی په راودا
	مسترق فی قراءه کتاب
absorbent /əb'sɔ:bənt/ adj., n [C]	مزوک، هملز،
	وشکوره، وشکوره وه
	متس، ماص، مجفف، ماده ماصة
absorbing /əb'sɔ:biŋ/ adj	ثاره زوبه خش، په چیز،
	به ناگا هیته ره وه
	مشوق، متع، يستعود علی الانتباه
abstain /əb'steɪn/ vi ~ from	خوی ده گرته وه، وازی
	لی دینی، ناپکات
	یستع، یسلک، یکف عن
abstainer n [C]	خوگره وه، خوگرته وه (مهی)
	راوه ستایی
	متنع عن، مسک عن (الکحول)
abstemious /əb'sti:mɪəs/ adj	میانره وه، زیاده رویی
	نه کهر له (خواردن یان چیز وه گرتن)
	معتدل، غیر مسرف (فی الأکل أو المتعة)
abstention /əb'stenʃn/ n [U]	وازهینان، که نارگری له
	(ده نگدان)
	امتناع، إجماع عن (التصويت)
abstinence /'æbstɪnəns/ n [U]	وازهینان
	(له خواردن یان چیز وه گرتن)
	امتناع، (عن الأکل أو المتعة) تقشف
total ~	خوگرته وهی ته وایته له خواردنه وهی مهی
	امتناع تام عن تعاطي الکحول
¹ abstract /'æbstrækt/ adj	ته نها، جگه، په تی، پوخته،
	رازه ره
	مجرد، غیر حسی
~ an	هونه ری ته جریدی
	الفن التجريدي
□ n [C]	کوره ته، پوخته

- موجز، خلاصه
abstract /ɒb'strækt/ vt ² پوخته‌ی وهرده‌گری لئ
 ده‌سینته‌وه، جودا دکه‌ت، روت دکه‌ت
 مجرد، یستخلص
abstracted /ɒb'stræktɒd/ adj سه‌رقال، بی‌ئاگا،
 خرمایی
 مشغول البال، شارد اللب
abstraction /ɒb'strækʃn/ n [C,U] ۱. وور، خرمان
 ۲. پوخته‌کردن، بیروکه‌یه‌کی رووت
 ۱. شرود، ذهنول ۲. تجرید، فکرة مجردة (مثل truth).
 (whiteness)
abstruse /ɒb'stru:s/ adj ئالوز، نادیار، چارنه‌کراو
 مبهم، غامض، عویص
abstrusely adv لئل، سه‌خت
 بابهام، بغوض
absurd /ɒb'sɜ:d/ adj پر و پوچ، ناماقولی، پیکه‌نیناوی
 سخیف، لا یقبه‌العقل، مضحک
absurdity n [C,U] (pl-ties) گه‌وجی، شتیک له‌گه‌ل
 عه‌قل و مه‌نتیق په‌کانگیر نه‌یت
 سخف، شیء مناف للعقل و المنطق
absurdly adv گه‌وجیتی، به‌شیوه‌یه‌ک مه‌نتیق په‌سه‌ندی
 نه‌کات
 سخافه، بشکل مناف للمنطق
abundance /ɒ'bʌndəns/ n [U] ۱. به‌لشاو، به‌شالو،
 زور
 ۱. غزار، وفرة، کثرة
 food in ~ خواردنیکی زور
 طعام و فیر
 ۲. ژماره‌یه‌کی به‌رفراوان،
 ژماره‌یه‌کی زور خه‌پرینیکی به‌لشاو
 ۲. أعداد و افرة، کمیات غزيرة خیرات و افرة
 زور، به‌لشاو
abundant /ɒ'bʌndənt/ adj وافر، غزيرة
 وافر، غزيرة
abundantly adv به‌لشاو، به‌خور، به‌زوری
 بوفرة، بغزارة، بکثرة
 ۱. ئازار، مامه‌له‌ی خراب
abuse /ɒ'bju:z/ n [C,U]
 ۲. جنیو، جنیودان ۳. خراب به‌کاره‌ینان، به‌کاره‌ینانی
 شتیکی نه‌ویستراو

۱. اذی، معامله‌سینه ۲. شتیه، سباب ۳. إساءة الاستعمال،
 استعمال شیء علی غیر ما ینبغی
 put an end to ~ s سنوردانان بو خراپه
 وضع حد للمفساد
 an ~ of trust خراب به‌کاره‌ینانی متمانه / مامه‌له‌کردن
 إساءة استخدام الثقة
 □ /ɒ'bju:z/ vt خراب مامه‌له‌کردن، جوینی پنده‌دا،
 ستم‌می لئ ده‌کا
 یسیء استخدام / معامله، یستم، یظلم
abusive /ɒ'bju:slv/ adj به‌توندره‌وانه، خراب، به‌د
 تصلفی، فاسد، بذیء
abusively adv به‌توندی، به‌شیوه‌یه‌کی به‌د
 بتعسف، ببذاة
abysmal /ɒ'bɪzml/ adj قول، بی‌بین
 سحوق، عمیق
 نه‌زانین
 ~ ignorance (مجاز) جهل مطبق
abyss /ɒ'bɪs/ n [C] جهه‌هنتم، دوزه‌خ
 هاویه، جهنم، جحیم
academic /ækə'demɪk/ adj زانکویی، نه‌کادیسی،
 قوتابخانه‌یی، په‌روهرده‌یی
 جامعی، آکادیمی، مدرسی
 ~ freedom نازادی لیکۆینه‌وه‌ی زانستی
 حرية البحث العلمي
academy /ɒ'kædəmɪ/ n (pl-mies) ۱. نه‌کادیسی،
 په‌یمانگای بالآ بو خویندن، په‌یمانگای هونه‌ر
 ۱. آکادیمیه، معهد عال للتدریس، معهد فنون
 کولیزی سه‌ربازی
 ~ military کلیه‌ عسکریه
 ۲. خانه‌ی هونه‌ری شاهانه
 ~ Royal A ۲. دارالفنون السلکیه
 ۱. قاپله، وازه، قایل دبیت
accede /ɒk'si:d/ vi ۲. به‌رزده‌بینه‌وه، میراتگری نه‌کا
 ۱. یوافق، یرتضی، یستجیب ۲. یرتقی، یخلف فی منصب
 عه‌رش وهرده‌گری، ده‌چینه‌سه‌رکار
 ~ to the throne یتبرأ العرش، یعتلی العرش
 خیرایی زیاد ده‌کات،
accelerate /æk'seləreɪt/ vt, vi له‌ز دکت، تاوی ده‌دات

تأودەر، accelerator /ək'seləreɪtə(r)/ n [C]	يزيد السرعة، يُعجل
(به تايه تي) بېياڼه نري به نرين، رېښخه نري څيړايي (بخاصه) دوازه البنزين، منظم السرعة	
۱. (له قسه كړندلا) له ره، accent /ˈæksənt/ n [C]	
جه ختكر دن له سره برېگه به ك ۲. نيشانه ي دهنگي، نيشانه به كه له سره يان ژير پيښكي بزوين ۳. شپوه زمانينكي تايه تمه ند ۱. (في الحديث) نبره، تشديد على مقطع ۲. علامة نطقية، علامة توضع فوق أو تحت حرف متحرك ۲. لهجه مميزة <i>speaking English with</i> به ننگليزي ده دوي يتكلم الانجليزي <i>a Scottish ~</i> شپوه زمانى نوسكوتله ندى بلهجه اسكلنديه □ /ˈæksənt/ vt بلند نه كا، جه خت ده كا له سره، ده ري ده خا ينبر، يؤكده على، بيرز بلند نه كا، جه خت accentuate /ək'sentʃueɪt/ vt بلند كړ دن accentuation /ək'sentʃu'eɪʃn/ n [U] يان شه ده دانان جه ختكر دن، ده رختن وضع نبره او تشديد، لپراز قايله، په سه ندى نه كا، accept /ək'sept/ vt, vi داني پيدا ده ني يقبل، يرضى به، يقر acceptable adj. په سه ند كراو، ره زامه ند مقبول، مرضى په سه ند كړ دن، acceptance /ək'septsəns/ n [U] پرازي بوون قبول، موافقه، رضى access /ˈæksɛs/ n [U] ۱. ده روازه، رېگا، بوار ۱. مدخل، سبيل ناسان يني بگه يت يان لى نى نريك پته وه <i>easy ~ to</i> ۲. رېگه دان به چونه ژووره وه (كه س) يان به كار هيناني (شتيك) يسهل وصول إليه أو الاقتراب منه ۲. الإذن بالدخول على (شخص) أو استخدام (شيء) ياريده ده ر، هاوبه ش accessary /ək'sesəri/ n [C]	

(به تايه يت له تاوانا) ساعد، شريك (على الأخص في الجريمة) هاوبه شى له كاتى تاواندا ديار نه ييت <i>~ before the fact</i> شريك لا يتواجد عند وقوع الجريمة له بهر ده ستدا، ناسان به accessible /ək'sesəbl/ adj ده ست دى في متاول اليد، سهل المتال ۱. به رزبونوه، بلندي، accession /æk'seɪʃn/ n [C,U] سازاندن ۱. ارتقاء، إعتلاء، تېرو ساز كړ دنى عه رش ۲. سه ريار، زياته <i>~ to the throne</i> تېرو العرش ۲. إضافة، زياته accessory /ək'sesəri/ n [C] ياريده ده ر، سه ريارى كدل و په لى زياته، په ده ك (pl -ries) ساعد، اضافي، قطع غيار پارچه ي زيا دى پاسكيل (وهك گلوپ و <i>~ of a bicycle</i> ميز لدان) أجزاء إضافية للدراجة (كالمصابيح و النافخ) روداوى كوپر / ناكاو accident /ˈæksɪdənt/ n [C] حادث مفاجئ / طارئ به رېكه وت، سه رپي <i>by ~</i> بالصدفة، عرضاً سه رپي، بى مده ست، accidental /ˌæksɪ'dentl/ adj به رېكه وت عرضي، غير مقصود به رېكه وتى، accidentally /ˌæksɪ'dentl/ adv به شپوه په كى ره وت نه ي مصادفة، بشكل عرضي ۱. هه له له لى ده دا، پياو تن acclaim /ə'kleɪm/ vt ۲. ناشكراده كا، په خشده كا، يانگى ده كا به ۱. يُهلل، يهت ۲. يعلن، يذيع، ينادى به يانگى ده كا به پاشا <i>~ a man king</i> ينادي به ملكاً په راوه كه □ n [U] <i>The book received critical ~</i> په سه ندى ره خنه گراني به ده ست هينا ناله الكتاب استحسان النقاد هه له له لى، acclimation /æk'kleɪməʃn/ n [U] پيامه لدان

acclimatize /ə'klaɪmotaɪz/ vt, vi	تهلیل، هتاف راده هینی، ده گونجینی
accommodate /ə'kʊmədeɪt/ vt	یتاقلم، یتکیف ۱. ناماده‌ی ده‌کا، شونیی پئی نه‌دا، نیشته جیی نه‌کا ۲. ربکی ده‌خسات، ده‌یگونجینی
accommodating /ə'kʊmədeɪtɪŋ/ adj	۱. پجهز، یزود (بالاقامة) ۲. یوقی، یکیف خوش دو، گونجاو، ره‌وشت جوان لطیف، مجامل، سح الخلق
accommodation /ə'kʊmə'deɪʃən/ n [C,U]	مال، جیی مانه‌وه‌ی میوان، نه‌هیشتی (دوبه‌ره‌کی)، راهاتن سکن، مکان إقامة لژانر، تسو (الخلاطات) تکیف
accompaniment /ə'kʌmpənɪmənt/ n [C]	پنجه‌نان، هم‌واندن، (یاوهر) یاوهری کردن، ته‌واوکر، یاوهر له‌ژهن‌ندا وه‌ک بیانۆ لیدان
accompanist /ə'kʌmpənɪst/ n [C]	شیء مصاحب، متمم، مصاحب بالعزف کالیانو مثلاً پیانۆژن
accompany /ə'kʌmpəni/ vt (pt, pp -nied)	العاظ المصاحب ۱. هاوهرلی ده‌کا، له‌گه‌لی ده‌پئی، یاوهری نه‌کا ۲. له‌گه‌لی ده‌ژهنی
accomplice /ə'kʌmplɪs/ n [C]	۱. یرافق، یصاحب، یلازم ۲. یصاحب بالعزف به‌شدار، هاوهرش له‌تاواندا
accomplish /ə'kʌmplɪʃ/ vt	مواطن، شریک فی الجريمة جیی جی ده‌کا، رای نه‌په‌رینی به‌ده‌ستدینی (سه‌رکه‌وتوانه)
accomplished adj	ینجز، یحق (بنجاح) که‌سایه‌تیه‌کی زاخدار، لیتاوتو له‌هونه‌ردا وه‌ژ سه‌ماو گورانی و ژهنین مصول الشخصية، بارع فی الفنون مثل الرقص و الفناء و العزف
accomplishment /ə'kʌmplɪʃmənt/ n [C,U]	۱. به‌ده‌ستنیان، ۲. لیتاوتویی (وه‌ک به‌توانا له‌ژهنیندا) ۱. اینجاز، تحقیق ۲. براعة (کاتقان العزف مثلاً)
accord /ə'kɔ:d/ n [C,U]	ره‌زامه‌ندی، ربکه‌وتنی

of one's own ~	لاره‌زومه‌ندانه، به‌پئی ژۆرلیکردن موافقة، اتفاق طوعاً، دوناً اِکراه
vi, vi	ده‌گونجی، ربکه‌ده‌ویتی له‌گه‌لی، پشکه‌ش ده‌کات
accordance /ə'kɔ:dəns/ n [U]	یتق، یسجم مع، یقدم ربکه‌وتن، ربکه‌کردن، گونجاندن، پیکهاتن
according /ə'kɔ:dɪŋ/ prep ~ to	موافقة، مطابقة، انسجام به‌پیی، به‌گویره‌ی، ب جور، وه‌کی
accordingly /ə'kɔ:dɪŋli/ adv	حسب، وفقاً، طبقاً به‌و پیه، به‌گویره‌ی، به‌جوری
accordion /ə'kɔ:dɪən/ n [C]	وفقاً لذلك، بناء على ذلك توکۆردیون، نامیریکی موسیقیه
accost /ə'kɔst/ vt	اکۆردیون، آله، موسیقیه ده‌ستپشخه‌ری ده‌کات (نامۆیانه) له‌قه‌ه‌کردندا له‌کسیک نزدیک ده‌پیته‌وه‌و له‌گه‌لی ده‌دوی
account /ə'kaʊnt/ vt, vi	یبادر (غریباً) بکلام یدنو من شخص ما و یخاطبه ۱. لیکي ده‌داته‌وه، راهی ده‌کا
~ for	۱. یغل، یفسر به‌یانی پشکه‌شده‌کا له‌باره‌ی یقدم بیاناً عن
~ a man innocent	۲. دایده‌نی پیاوه‌که به‌پئی تاوان داده‌نیست ۲. یعتبر یعتبر رجل بريئاً
n [C,U]	۱. به‌یان، راپۆرت یان پشکنیی ژماردن ۲. گپ‌انه‌وه، پیاوه‌لدان، گپ‌انه‌وه‌ی روداوێک
on this ~	۱. بیان، تقریر او کشف بالحساب ۲. روایه، وصف، سرد للقائع ۳. هۆکار، بویه هۆی نه‌وه، نه‌وه‌ی ده‌پیته هۆی ۴. گرنگی، به‌ها
of no ~	۳. سبب، داع لهذا السبب ۴. اهمية، قيمة به‌های نی به لا اهمية له

<i>take into ~</i>	ره چاوی ده کات
	بأخذ بالاعتبار
<i>take no ~ of</i>	گرنگی یې نادات، تنی ناروانی
	لا پهتې بـ، لا ښظرالی
<i>on one's won ~</i>	بو پر زه وړندی تاپه تی غوی
	لنښته الشخصیة، لصالحه
accountable /ə'kaʊntəbl/ <i>adj</i>	بهر پرس، بهر پرسه
	له وده لپه
	مسؤل، بحاسب علی خطأ
<i>A madman is not ~ for his actions</i>	شیت
	به بهر پرسې کرداره کانی دانانریت
	الجنون لا یحتر مسؤولاً عن أعماله
accountancy /ə'kaʊntəns/ <i>n</i> [U]	ژمیریاری
	محاسبة
accountant /ə'kaʊntənt/ <i>n</i> [C]	ژمیریار
	محاسب
accredit /ə'kredit/ <i>vt</i>	راستاندن، بهرکار، نویټر
	ده نیرې، وانه سپړنې
	يفوض، یغول، يرسل مندوباً
accrue /ə'kru:/ <i>vi</i>	به سود ده گپړتپوه، بهرهمدیت له
	يعود بالفائدة أو الربح، یتج عن
accumulate /ə'kju:mjəleɪt/ <i>vt, vi</i>	کوده کړتپوه،
	که له که ده کړنې
	يجمع، یکدس، یتراکم، یتكدس، یتجمع
accumulation /ə'kju:mjəleɪʃn/ <i>n</i> [C,U]	
	که له که بوو، کوکراوه
	تراکم، تجمع، تکدیس
accuracy /ə'ækjəreɪsi/ <i>n</i> [U]	وردی، راستی و دروستی
	دقة، صحة
accurate /ə'ækjəreɪt/ <i>adj</i>	ورد، ریکوینک
	دقیق، مضبوط
accursed, accurst /ə'kɜ:s/ <i>adj</i>	نفره تلپکراو،
	بیزراو
	ملعون، کرپه، بغیض
accusation /ə'kju:zeɪʃn/ <i>n</i> [C,U]	توهمت
	تہمة، اتهام
accuse /ə'kju:z/ <i>vt</i>	تومه تپارده کړنې، تومه تی ناراسته
	ده کړنې

<i>the ~ d</i>	یتهم، یوجه تهمه
	تومه تپار
	التهم
accuser <i>n</i> [C]	داواکار
	المدعی
accustom /ə'kʌstəm/ <i>vt</i>	پاده هڅیت، پادیت
	یغود، یغود
accustomed /ə'kʌstəmd/ <i>adj</i>	راهاتوو له سهر
	معتاد علی، معتود، مألف
ace /eɪs/ <i>n</i> [C]	فاس له پار قومار
	آس (بستري) (في ورقة اللعب)
<i>the ~ of spades within an ~ of</i>	زور نرېک، به قهدهر
	تاله موویک
	علی قید شره / قریب جدا من
acetic /ə'si:tɪk/ <i>adj</i>	خهل، سرکه
	خلی، من الخل
acetylene /ə'setɪli:n/ <i>n</i> [U]	نہسپلین، غازیکه بو
	له حیمکړدن به کار دیت
	أسیلین، غاز یستخد في التلحیم
ache /eɪk/ <i>n</i> [C]	نازار، ژان (بهردهوام) نازارده کا،
□ <i>vi</i>	ژانده کا
	ألم، وجع (مستمر)، یثالم، یتوجع
achieve /ə'tʃi:v/ <i>vt</i>	به جی دینې، به ده ستدینې
	ینجز، یحقق، یحرز
achievement /ə'tʃi:vment/ <i>n</i> [C,U]	ده سته کوهت،
	به ده سته ښان به ده سته اتوو
	إنجاز، تحقیر
acid /æsid/ <i>n</i> [C,U]	۱. شله په کی ترشه، ماده په کی ترشه
	۱. سائل حمضي، ماده حمضية
□ <i>adj</i>	۲. (کیمیا) ترش، ترشی، تیژ
	۲. (کیمیا) حامض، حمضي، لاذع
<i>~ test</i>	تاقیکړدنه وهی پادهی توانایی شتیک،
	تاقیکړدنه وه
	اختبار لمعرفة صلاحية الشئ، محک
acidity /ə'sɪdɪti/ <i>n</i> [U]	ترشینی
	حموضة
acknowledge /ə'kɒnɪdʒ/ <i>vt</i>	۱. دانی پنداده نې
	۲. خوږبه ده سته وه نه دات ۳. پروا به راستینې شتی ده کا

۱. يعترف، يقر. ۲. يخطر بالاسلام. ۳. يسلم بصحة أمر ما	
<i>He is ~ d to be an expert on his subject.</i>	
به‌نگه‌نویسته که‌شاره‌زایه له‌بابه‌تی تاییه‌تمه‌ندی خویدا	
من السلام به انه خبير في موضوع تخصصه	
acknowledgement /ə'knɒlɪdʒmənt/ n [C,U]	
ناسکرن، ناگادار کردن به‌وه‌رگر تنی شتیک، داننان به‌راستی شتیکدا	
إشعار باستلام، إقرار بصحة الشيء	
acne /ækn/ n [U]	رازیه (نه‌خوشیه‌کی پسته)، زفک
حب الشباب (مرض جلدي)	
acorn /ə'kɔ:n/ n [C]	به‌روو، به‌ری
جزرة البلوط	
acoustic /ə'ku:stɪk/ adj.	ده‌نگینی، پیسته‌نی،
به‌یوه‌ست به‌یسته‌وه	
صوتي، متعلق بالسمع	
acoustics /ə'ku:stɪk/ n pl	زانستی ده‌نگ، تاییه
تمه‌ندی بیستن (بو‌شانو بو‌نومنه)	
علم الصوت، الخصائص السعوية (لشرح مثلاً)	
acquaint /ə'kwɛɪnt/ vi	ناگاداری نه‌کا، به‌ناگایه، پیی
نه‌زانی	
يُخبر، يطلع على، يُعلم	
~ oneself with one's new duties	نه‌رکه‌نوینکینی
ده‌زانی	
يتعرف على واجباته الجديدة	
acquaintance /ə'kwɛɪnts/ n [C,U]	۱. خه‌لک
ناسین به‌رواله‌ت. ۲. که‌سینکی ناسراو	
۱. معرفة شخصية (سطحية) ۲. أحد المعارف	
ده‌پناسی و ده‌پسته به‌کیک له‌ناسیاوه‌کانی ~ make sb's	
یتعرف علیه‌یصبح أحد معارفه	
acquiesce /æ'kwɪ'es/ vi	ملکه‌چ ده‌پن، قایل ده‌پن
یرضخ، یذعن	
<i>He ~ ed in the arrangements</i>	به‌و‌ریک‌سازیه‌ رازیه
ملکه‌چی ناماده‌کاریه‌کان بوو	
أذعن للترتيبات / رضي بها	
acquiescence /æ'kwɪ'esns/ n [U]	رازی‌بوون،
قایلبوون، ملکه‌چ بوون	
إذعان، رضوخ، موافقة	
acquiescent adj	ناره‌زوی رازی‌بوونی هه‌په

میل للموافقة والإذعان	
acquire /ə'kwɪə(r)/ vt	رازی نه‌پن، به‌ده‌ستی دینن
یقتنی، یکسب، ینال	
acquisition /æ'kwɪ'zɪʃn/ n [C,U]	۱. رازی‌بوون،
به‌ده‌سختن، به‌ده‌سته‌پنان. ۲. شتیک به‌ده‌سته‌پنراو	
۱. اکتناء، اکساب، إنجاز. ۲. شيء مكتسب، مقنی	
acquisitive /ə'kwɪ'zɪtɪv/ adj.	ده‌سنگیر، چاو‌چنوک
مولع بالاکتناء، طماع	
acquit /ə'kwɪt/ vt (-tt-)	۱. پیتاوان ده‌پتن
۱. یرئ من تهمة	
~ oneself (well)	۲. به‌نه‌رکه‌کانی هه‌لده‌ستی
۲. يقوم بواجبه (جيداً)	
acquittal /ə'kwɪt/ n [C,U]	رزگار‌بوون، لی
خوشبوون، قهرمانی بیهری بوون	
تبرئة، إعفاء، حکم بالبراءة	
acre /eɪkə(r)/ n [C]	نه‌کر، فه‌دانی، ینگلیزی،
(نزیکه‌ی ۴۰۰۰ م ^۲)	
أكر، فدان إنجليزي، (حوالي ۴۰۰۰ م ^۲)	
acid /ækrɪd/ adj	تون، زمانگه‌ز، تیز، تال (بو‌یون،
یان تام)	
لاذع، حاد، مر (لرائحة، أو الطعم)	
acrimonious /ækrɪ'mɒniəs/ adj	زمانگه‌ز، تیز،
(ناخواتن، یان ره‌فتاری)	
لاذع، حاد (الحديث، الطبع)	
acrobat /ækrə'bæt/ n [C]	پاله‌وانی سیرک
به‌لوان فی سیرک	
acrobatic /ækrə'bætɪk/ adj	پاله‌وان
به‌لوانی	
acrobatics npl	یاری پاله‌وانبازی
ألعاب بهلوانية	
across /ə'krɒs/ prep, adv	نه‌گاته، به‌در‌پزایی (به‌کهم)
۱. به‌ناوایا، له‌لایه‌ک بو‌لایه‌کی تر. ۲. له‌لاک‌ی که‌په‌وه، له‌سه‌ر جاده‌که:	
یبلغ (أولاً) ۱. عبرت، من الجانب الى آخر ۲. في الجانب الاخر، عبر الطريق:	
<i>There is a garage ~ the street</i>	
۳. په‌کتیر، ژ ره‌خه‌کی	
۴. مقاطع	

<i>She lay with her arms ~ her breast</i>	بوره خه کی
☐ adv	(دوهم) پانی، له لایه کی کهوه
	(ثانیاً) عرض، عرضاً، من جانب الآخر
<i>The river is a mile ~ at that point</i>	پانی پویه که نه گاته میلک له شوینه دا
	بیله عرض النهر میلانی ذلك الموضع
act /ækt/ vi, vt	۱. کار ده کات، کردی
	۱. غیل، قتل
<i>If we are to save her life</i>	نه گهر بمانه وی ژپانی
<i>we must ~ now</i>	رزگار بکه یڼ پیسته نیستا شتیک
	بکه یڼ ۲. به کاری خوی هه لنده ستی، نه که که ی جنبه یڼ
	ده کا ۳. ده نوینی (له سهر شانو) ۴. واخوی ده رده خا،
	بانگه شوی پوه ده کا، ده پونی
	إذا أردنا انقاذ حياتها يجب ان نعمل شيئاً الآن ۲. یقوم بعمله.
	یؤدی وظیفه ۳. یسل (على المسرح) ۴. یظاهر، یدعی، یغل
<i>I know you are not really crying, you are just ~</i>	
<i>ing.</i>	۵. پوئل ده یینی ... به لهر کی هه لنده ستی
	۵. یلب دور ... یقوم بهمه
<i>~ on advice</i>	به ناموزگاری کار ده کا
	یعل بالنصیحه
<i>~ on a suggestion</i>	به پشنیار کار ده کا
	یعل بالاقتراح
<i>~ on/upon</i>	کار ده کا له سهر
	یؤثر علی
<i>This medicine ~ upon the nerves.</i>	نهم ده رمانه
	کار ده کاته سهر ده ماری هه ست
	هذا الدواء يؤثر على الأعصاب
☐ n [C]	۱. کار، نیش، کار سازی
	۱. فعل، عمل، إجراء
<i>a cruel ~</i>	کار سازی سته مکارانه
	إجراء ظالم
<i>'little ~ s of kindness</i>	کاری چاکه
	أعمال المعروف
<i>caught in the ~ of stealing</i>	ده سته گیر کرا به سهر
	به دزه به کهوه تیکه له به دزی بوو ۴. بریار، بریار یکی
	پهر له ماننی
	لبض علیه متلبسا بالسرقة ۲. قرار، مرسوم برلمانی
acting /æktɪŋ/ adj	پوئل ده گیرنی

<i>the ~ manager of the business</i>	یلب دور .... یوب عن
	هه لنه سنی به کاری به ریوه بهری ده رگا که
	قائم بأعمال مدير المؤسسة
action /ækʃn/ n [C,U]	۱. جو له، کار، نیش
	۱. حرکت، فعل، عمل
<i>a time for ~</i>	کاتی نیش کردن
	وقت العمل
<i>a man of ~</i>	پیاو یکی هیمهت بهر و، چالاک
	رجل عالي الهمة، نشیط
<i>out of ~</i>	له کار که وتوو، بی کار یگری ۲. شوینکار،
	کار یگری
	مطل، عذیم الفعالية ۲. أثر، مفعول
<i>the ~ of an acid</i>	کار یگری ترش ۳. کار، نیش
	مفعول حامض ۳. فعل، عمل
<i>judge a man by his ~ s</i>	مغروف به یینی کاره کانی
	بر یاری به سهر ده ده دری ۴. جهنگ، کوشتار
	یحکم علی الانسان بعمله ۴. معركة، قتال
<i>killed in ~</i>	له جهنگه که دا کوژ را
	قتل في المعركة
<i>~ stations</i>	پینگه ی ده رجون (پو سهر یازه کان له جهنگه دا)
	مراكز الانطلاق (للجنود في معركة)
<i>break off an ~</i>	جهنگه که ده وه ستی ۵. (پاسا) سکالا
	ده کا، په نا پو دادگا ده یا
	یوقف المعركة ۵. (قانون) یقیم دعوی علی، یلجا الی القضاء
activate /æktɪveɪt/ vt	چالاک ده کا، هانی ده دا
	نشط، یعرض، یحث
active /æktɪv/ adj	۱. چالاک، کار یگری
	۱. نشیط، فعال
<i>an ~ brain</i>	میشکی چالاک ۲. کرداری، زیندو
	ذهن نشیط ۲. فطی، حیوی
<i>taking an ~ part in local affairs</i>	پوئیکی
	چالاکانه ی هه په له کار و یاری ناو خودا
	یقوم بدور حیوی فی الشؤون المحلية
<i>on ~ service</i>	له خزمه تی کردار پدا، له گوږه پاندا
	فی الخدمة الفطیة، فی السیدان
<i>~ voice (passive)</i>	۳. بکه دیار (به راورد: بکه ناد یار ~ passive)
	۳. مینی للمعلوم (قارن مینی للمجهول ~ passive)

actively <i>adv</i>	به‌جلاکي، زیندوانه بشاطر، بحیریه
activist /æktɪvɪst/ <i>n</i> [C]	که‌سینکی جموجوئیکه، چالاک (له‌دوژی سیاسیدا) شخص شحره، نشیط (في قضیه سیاسیه عاده)
activity /æktɪvəti/ <i>n</i> [C,U]	چالاکي، زیندوپیته‌ی، (<i>pl -ties</i>) کارپگه‌ری، بزاف نشاط، حیویه، فاعلیه، حرکت
<i>classroom / outdoor ~ ies</i>	چالاکي ناو پۆل/له هه‌واپه‌کی کراوه‌دا انشطة داخل الفصل / في الهواء الطلق
actor /æktɔ(r)/ <i>n</i> [C]	نوبته‌ر، نه‌کته‌ر (پیاو) مثل، شخص
actress /æktɪs/ <i>n</i> [C]	نوبته‌ر، نه‌کته‌ر (زن) مثلة، شخصه
actual /æktʃʊəl/ <i>adj</i>	راسته‌قینه، راستی، کرداری حقیقی، واقعی، فعلی
actually /æktʃʊəl/ <i>adv</i>	به‌کردار، له‌راستیدا، نیستا فعلاً، في الواقع، حالاً
actuate /æktʃueɪt/ <i>vt</i>	کاری بپه‌ده‌کات، ده‌جوئینری، پالی‌په‌ده‌نی یشقل، یحرک، یدفع
acupuncture /ækjʊpʌŋktʃʊ(r)/ <i>n</i> [U]	چاره‌سه‌ر به‌ده‌ره‌زی العلاج بالإبر (الصينية)
acute /ə'kju:t/ <i>adj</i>	۱. سه‌خت، تیز، به‌رته‌نگ، نازارپکی کارپگه‌ر ۱. قاس، حاد، مبرح‌الم‌شبح ۲. تیز، پیزارکه‌ر (پوه‌ه‌ست و سوز) ~ pain ۲. حاد، مرهف (للمشاعر و الأحاسيس) <i>an ~ brain</i> ۳. بیرتیز، زیره‌ک ۳. حاد‌الذهن، ذکی‌ذهن، وقاد <i>an ~ observer</i> ۴. ترستاک، توند مرهف (دقیق) الملاحظ، ۴. خلیر، شدید <i>an ~ illness</i> نه‌خوشیه‌کی ترستاک مرض‌خفیر <i>an ~ angle</i> گوشه‌ی تیز زاویه‌ حاده

ad , /æd/ <i>n</i> [C] = advertisement	په‌ند، ووته، قسه‌ی باو
adage /ædɪdʒ/ <i>n</i> [C]	حکمه، قول، مأثور، مثل
Adam /ædəm/ <i>n</i>	فاده‌م آدم
<i>not to know sb from A ~</i>	هیچ‌په‌ر که‌به‌کی له‌باره‌ی ~ شیوه‌که‌په‌وه‌نی‌یه لیست‌عنده‌فکره‌عن‌شکله
<i>A ~ 's apple</i>	سینوی فاده‌م تفاحه‌آدم
adamant /ædəmənt/ <i>adj</i>	له‌وپه‌ری‌تون‌دیدا، ناشکی، گیر
	في منتهی الصلابه، لا یکسر، عنید
adapt /ə'dæpt/ <i>vt</i>	رپکی ده‌خا، ده‌یگونجینن، رپکی ده‌خا یعدّل، یکیف، یوفق
adapter <i>n</i> [C]	ته‌وه‌ی به‌رپنکخته‌که‌هه‌له‌ده‌ستن، گۆره‌ر، رپنکخه‌ر (کاره‌با) الذي یقوم بالتعدیل، محول، معدل (کهرباء)
adaptable /ə'dæptəbl/ <i>adj</i>	شایسته‌ی گۆرانه قابل‌لتعدیل و التکیف
adaptation /ædæptetʃən/ <i>n</i> [C,U]	گونجاندن، راهاتن، شتی، رپنکخه‌ر تعدیل، تکیف، الشئ المعدل
add /æd/ <i>vt, vi</i>	۱. کۆده‌کاته‌وه، پۆی‌زیاد‌ده‌کا، ته‌داته‌پال ۲. نه‌نجامی‌ده‌ردینن، ده‌پیزمیرن، کۆی‌ده‌کاته‌وه ۱. یجمع، یضیف، یضم ۲. یجد‌المجموع، یحب: یجمع: کۆی‌ته‌م ژمارانه‌بدۆزه‌وه <i>A ~ up these figures</i> ۳. کۆیان‌ده‌کاته: احسب‌مجموع‌هذه‌الاعداد ۳. یصح‌مجموعها: کۆی‌ته‌م ژمارانه <i>These figures ~ up to 912.</i> ده‌کاته‌۹۱۲ ۴. نه‌خاته‌سه‌ر‌وته‌کانی، زیاتر‌ده‌نی یبلغ‌مجموع‌هذه‌الأرقام ۹۱۲ ۴. یضیف‌قائلا، یزید‌بقوله: "And now, go a way", he ~ ed. په‌روانه <i>addition</i> أنظر <i>addition</i> وشه‌به‌کی <i>addendum</i> /ə'dɛndəm/ <i>n</i> [C] (<i>pl -da</i>) لاتینیه، (کۆیه‌که‌ی <i>addenda</i>) پاشکۆ، راپنچک

کلمه لاتینیه، (والجمع *addenda*) ملحق، تابع، ضمیمه (الكتاب مثلاً)
adder /ædə(r)/ n [C] ماری بچوکی زه هراوی، کویره مار
 افی صغیره سامة، صل، ثعبان
addict /ædɪkt/ vt ~ ed to خووی گرتووه به، هوگر بووه به، به ننگ دبت
 مدمن علی، مولع بـ
 ~ ed to (taking) drugs / drink هوگری مادهی سرکەر / مه پخوار دته وه به
 مدمن علی تعاطی المخدرات / الشراب
addition /ə'dɪʃn/ n [C,U] سهریار، کو، زیاده
 اضافه، جمع، زیاده
 in ~ to سهره رای نه وه
 بالإضافة الى
additional /ə'dɪʃnl/ adj سهریار، پاشکو
 اضافی، ملحق
addle /ædl/ vi پیسی نه کا، بوگنی نه کا
 یفتند، یثن، یثغن، (البیض)
address /ə'dres/ vt ۱. نامه فاراسته ده کا (نوسراو)، زاوه کی (وتار ده بیژی)
 ۱. بوجه رساله (خطیه او شفویه)، یلقی خطاباً
 ~ oneself to ۲. سهرقال به
 ۲. ینهمک فی، یکب علی
 ۱. ناویشان ۲. وتار، گفتوگو
 ۱. عنوان ۲. خطیه، حدیث
addressee /ædre'si:/ n [C] فاراسته کراو، گوینگر
 المرسل الیه، المخاطب
adduce /ə'dju:s/ vt یشکه شی ده کا، ده ریده پری
 یقدم، یدلی بـ، یورد (برهانا، مثلاً)
adept /ædept/ adj., n [C] ۱. شاره زا، شاره زا به کی
 لئها تو
 ماهر، خبیر بارع
adequacy /ædɪkwəsi/ n [U] سهرویه ری، مافی
 ده داتی
 کفایه، وفاء بالمطلوب

adequate /ædɪkwət/ adj تروته سهل، مه به سته ده
 کاف، یلنی بالغرض
adhere /əd'hiə(r); vi ۱. په به سته به، پابه نده به،
 نه نوسری به ۲. بـلاوی ده کا، دلسوزه بـ (حیزب، بیروبوچوون)
 ۱. یلتزم بـ، یلتد بـ، یلتصق بـ ۲. یشایع، یخلص الولاء لـ
 (حزب، معتقد)
adherence /əd'hiərəns/ n [U] ده سترگرتن به،
 پابه ندبوون، لایه نگری بو
 تمسک بـ، انزام، ولاء لـ
adherent /əd'hiərənt/ n [C] لایه نگر، پیشیوان
 مؤال، نصیر
adhesion /əd'hi:ʒn/ n [C,U] پیوه لکان
 التصاق، التحام
adhesive /əd'hi:sv/ adj پیوه لکار، خیرا،
 پیکه ونوسان
 لاصق، دبق، سریع الالتصاق
 ~ tape شریتی له زگه (تیپ)
 شریط لاصق
 n [C,U] مادهی که تیره، لکینه ر
 ماده لاصقه
adieu /ə'dju:/ int مائناوایی
 وداعاً، الوداع
adjacent /ə'dʒeɪsnt/ adj هاوسنی، هاوده ننگ، نزیک
 مجاور، متاخم، قریب
adjectival /ædʒɪktɪvəl/ adj ناوه لناو، ره نگریزی
 وصفی، نعتی
adjective /ædʒɪktɪv/ n [C] ناوه لناو
 نعت، صفة (فی النحر)
adjoin /ə'dʒɔɪn/ vt, vi نزیک ده یته وه، به را به ر
 یجاور، یجاوی
 the ~ ing room نه بن، نه چینه زوری ته نیش
 یتاخم الغرفة المجاورة
adjourn /ə'dʒɔ:n/ vt, vi ۱. داده سخا، (کوبونه وه)
 دواده سخا
 ۱. یؤجل، یرج (اجتماعاً) الخ
 ۲. ده یگواز یته وه
 ۲. یتقل

adjournment <i>n</i> [C,U]	دواخستن تأجيل، أرجاء
adjudicate /ə'dʒuːdikeɪt/ <i>vt, vi</i>	له‌رمانی دادوهری دهدات، برپار ددت، دادوهری له‌ناو خه‌لکیدا ده‌کات يحکم ب، يقضي ب، يقضي بين الناس
adjudication /ə'dʒuːdɪkeɪʃn/ <i>n</i> [U]	(ده‌کردن) فرمانی دادوهری (اصدار) حکم قضائي
adjunct /ədʒʌŋkt/ <i>n</i> [C]	پاشکۆ، یاریده‌دهر، هاوینچ، پاشکوه‌تو ملحق، مساعد، تابع
adjust /ə'dʒʌst/ <i>vt</i>	رېکده‌خا، ده‌یگونجین ينظم، يعدل و يضبط، يوفق
<i>well-adjusted</i>	(ده‌رونناسی) گونجاو له‌گه‌ل ژینگه‌که‌ی / ده‌وروپه‌ری کومه‌لگا‌که‌ی (علم النفس) متكيف مع بيته / محيطه الاجتماعي
adjustable <i>adj</i>	قابل به‌رېککردنه‌وه قابل للتعديل و الضبط
adjustment <i>n</i> [C,U]	رېککردن، ته‌نسېق، ده‌سټبه‌سراگرتن تعديل، تنسيق، ضبط
adjutant /ədʒʊtənt/ <i>n</i> [C]	جنگری سه‌رؤک، نه‌فسه‌ری یاریده‌دهر معاون القائد، ضابط مساعد
adlib /əd'lib/ <i>adv</i>	سه‌رېی‌یی، به‌یې کۆت مرتبجل، من غير قيد
administer /əd'mɪnɪstə(r)/ <i>vt, vi</i>	۱. به‌رېوه‌ی ده‌با، سه‌رپه‌رشتی ده‌کا ۲. پاسا جینه‌جی ده‌کا، دادگه‌ری به‌رپا ده‌کا ۳. سوین ده‌خوا، سه‌رپه‌رشتی سوینده‌خوا رنده‌که ده‌کا ۱. دیر، یشرف علی ۲. یئغذ القانون، یقیم العدل ۳. یحلف (الشاهد)، یشرف علی أداء القسم
<i>~ an oath to sb</i>	
<i>~ medicine</i>	ده‌رمان ده‌دات يعطي الدواء
administration /əd'mɪnɪ'streɪʃn/ <i>n</i> [C,U]	
۱. به‌رېوه‌ریتی (کاروبار و شتانی تر) ۲. به‌رېوه‌ بردن، حکومت	
۱. إدارة (الأعمال و غيرها) ۲. الإدارة، الحكومة	

<i>the ~</i>	وه‌زاره‌تی حکومت‌ه‌که ۳. پېشکه شکردنی (کومه‌کی، سویند)، جینه‌جیکردن (دادگه‌ری) الوزارة الحكومة ۳. تقديم (العون، القسم)، تطبيق (العدالة)
administrative /əd'mɪnɪ'strətɪv/ <i>adj</i>	به‌رېوه‌به‌ری إداري
administrator /əd'mɪnɪ'strɪtə(r)/ <i>n</i> [C]	به‌رېوه‌به‌ر، کارگیر، پناوی به‌رېوه‌به‌ر مدير، قائم على الأعمال، رجل الإدارة
admirable /əd'mɪərəbl/ <i>adj</i>	داهینه‌ر، نایاب، سه‌رسوره‌ین بدیع، رائع، جدير بالأعجاب
admirably <i>adv</i>	به‌شېوه‌یه‌کی داهینه‌رانه، نایاب على نحو بدیع، رائع
admiral /əd'mɪərəl/ <i>n</i> [C]	میری ده‌ریایی أمیر البحر، أمیرال
admiralty <i>n</i> [U]	ده‌ریاگه‌ری أمانة البحر، أمیرالية
<i>the A ~</i>	بینای وه‌زاره‌تی ده‌ریاوانی له‌ئینگلته‌را مبنى وزارة البحرية في إنجلترا
admiration /əd'mɪərəɪʃn/ <i>n</i> [U]	سه‌رسوپه‌ین، په‌سه‌ندی إعجاب، استحسان
admire /əd'maɪə(r)/ <i>vt</i>	سه‌رسامه‌ به، په‌سه‌رسامی ده‌روانی، په‌سه‌ندی ده‌کا يعجب ب، ينظر بأعجاب، يستحسن
admissible /əd'mɪsiəbl/ <i>adj</i>	په‌سه‌ند، ره‌وا، شایه‌نی په‌سه‌ندی مقبول، جائز، جدير بالقبول
admission /əd'mɪʃn/ <i>n</i> [C,U]	۱. (ماف، مؤلته) مؤله‌تی چونه‌ژوره‌وه، ده‌رگانه ۱. حق / إذن / رسم الدخول
<i>~ free</i>	چونه‌ژور به‌خواری الدخول مجاناً
<i>on his own ~</i>	۲. راستی‌وتن، دانپانان، وه‌رگرتی دانپانانه‌که
۲. تصریح، اعتراف، قبول باعتراف	
admit /əd'mɪt/ <i>vt, vi</i> (-tt-)	رېدان به‌چونه‌ژوره‌وه، مؤله‌تدان

يسمح بالدخول، يأذن	
رېځا په چونه ژوره وه يو ماله كې	<i>~ sb into a house</i>
دهدا دان ده نې به، خړی ده داته ده ست	
يسمح بدخوله الى المنزل ۲. يعترف بـ، يُسلم بـ	
دانی نا په تاوانه كې	<i>He ~ ted his crime.</i>
اعترف بهرینه	
۳. یواری یو ده کاته وه	<i>~ of</i>
۳. یُفسخ مجال ل	
یواری گومان مه كړه وه	<i>It ~ s of no doubt.</i>
لاتنوع مجال ل لك	
په سندن، دانپیانان،	admittance /əd'mɪtns/ n [U]
رېځه دان (پسوله) په چونه ژوره وه	
قبول، اعتراف، تصريح بالدخول	
چونه ژوره وه قه ده خه په یو	<i>No ~ except on business</i>
كارېك نه یت	
ممنوع الدخول الا للعمل	
به شخو په ك نكولی نی	admittedly /əd'mɪtɪdli/ adv
نه كړی، (راستی ده وتری)	
على نحو لا يمكن انكاره (والحق يقال)	
تېكه لاو،	admixture /əd'mɪkstʃə(r)/ n [C,U]
ناویننه، تېكل	
مزيج. خليط. مزج. خلط	
ناموزگاری ده كا، ناگاداری	admonish /əd'mɒnɪʃ/ vt
ده كا، سهره نشنی نه كا	
ينصح، يحذر، يؤنب	
ناموزگاری،	admonition /əd'mɒnɪʃn/ n [C,U]
ناگاداری	
نُصح، تحذير، تأنيب	
دهنگه ده ننگ، گانه	ado /ə'du:/ n [U]
ضجه صخب	
گانه په كی زور یو كاریکی	<i>much ~ about nothing</i>
بی نرخ	
ضجة كبيرة لأمر تافه	
هه رزه كاری،	adolescence /ədɔ'lesns/ n [U]
ته مهنی هه رزه كاری	
مراهقة، سن المراهقة	
هه رزه كار	adolescent /ədɔ'lesnt/ adj, n [C]
مراهق	

۱. ده پكاته كوری خړی ۲. پالېشتی	adopt /ə'dɒpt/ vt
پيروېو چوئيك ده كا	
۱. يتبنى طفلاً ۲. يتبنى المبادئ أو الأفكار	adoption /ə'dɒpʃn/ n [C,U]
گرتنه خو	
تبني	
۱. نه پېه رستی، گرنگی پې دهدا	adore /ə'dɔ:(r)/ vt
۲. (ل.د.) پېی سهرمه سته	
۱. يعبد، يهيم ب ۲. (ل.د.) يفرح بـ، يقيم بـ	
زور شه ننگ، نه شمېله	adorable /ə'dɔ:rəbl/ adj
فاتن، بديع، فاتن الجمال	
په رستن، په تيار،	adoration /ədɔ'reɪʃn/ n [U]
له ویني دلېر	
عبادة، هيام، شغف	
ده راز ښته وه، جوانی ده كا،	adorn /ə'dɔ:n/ vt
يزين، يزخرف، يجمال	
جواني، زه خرغه، جوانكاری،	adornment n [C,U]
شتېك يو رازاندنوه په كاریت	
زينة، زخرفة، تجميل، شئ يستخدم للزخرفة	
له گدل ته ورمه كده دا دېروا،	adrift /ə'drɪft/ adv, adj
به يی ناگا، سهرگرا	
يعوم مع التيار، على غير هدى	
ده رده كړی له مال / كار	<i>turn ~</i>
يطرد من البيت / العمل	
لېهانوو، شاره زه، كارامه	adroit /ə'droɪt/ adj
ماهر، بارع، حاذق	
به لېهانووی، به شاره زای	adroitly adv
بمهارة، بحذق	
خوړ دنه پشه وه،	adulation /ədju'leɪʃn/ n [U]
خو هه لواسين	
تعلق، تزلّف	
پېگه پشوو	adult /ædʌlt/ adj, n [C]
راشد، بالغ	
تېکی نه دا، قېلی لنه ده كا	adulterate /ə'dʌltəreɪt/ vt
يفسد، يفسد	
تېكدان، گزی	adulteration /ə'dʌltə'reɪʃn/ n [U]
كردن	
إفساد، فساد	
زيناكړ (پياو)	adulterer /ə'dʌltərə(r)/ n [C]

زانا، مَرْتَكِب الزنا	
adulteress /ə'dʌltərəs/ <i>n</i> [C]	زيناكەر (ژن)
زانية، مَرْتَكِبَة الزنا	
adultery /ə'dʌltəri/ <i>n</i> [C,U]	زينا، ناپاكي هاوسه رينى
(<i>pl -ries</i>)	
زينا، الخيانة الزوجية	
advance /əd'vɑ:ns/ <i>vi, vt</i>	۱. پېښه ده کړي، ۲. پېښه ده کړي
۱. پېښه ده کړي، ۲. پېښه ده کړي	
۱. پېښه ده کړي، ۲. پېښه ده کړي	
<i>The army ~ d five miles</i>	سوپا که پېنځ ميل
پېښه کړي ۲. پېښه کړي (پو نړخ، سوود، هتد) ۳.	
پېښه کړي نه دري، قهر زېندان	
تقدم العيش خمسة أميال ۲. يرتفع (الاسعار، الفوائد، ألغ)	
يرفع ۳. يدفع مقدما، يقرض (مالاً)	
۱. پېښه کړي، ۲. پېښه کړي	
۱. تقدم، حركة الى الأمام	
پېښه کړي ۲. پېښه کړي	
۳. پېښه کړي، سولفه ۴. پېښه کړي	
خوښه ويستی	
متقدم على ۲. ارتفاع في الثمن أو القيمة ۳. دفعة مقدمة، شلفة	
۴. عرض للصدقة أو الحب	
advanced adj.	پېښه کړي، پېښه کړي
متقدم، تقديمي	
advancement <i>n</i> [U]	پېښه کړي، پېښه کړي
تقدم، نس، ترقی	
advantage /əd'vɑ:ntɪdʒ/ <i>n</i> [C,U]	سوود، چا کړي
فائدة، أفضلية	
<i>take ~ of</i>	نهي قور زېته، قورخ ده کا، هله پېرسته،
ده خه له تېني	
يستغل، يستهز، يخذع	
<i>turn to ~</i>	ته نها پېر زه وندي و سودي خو دې ده وني
يستخلص نفعاً أو فائدة	
پېر يگه ده ک سيغه ته چا که کاني شني	
(<i>seen</i>) <i>to ~</i>	ده رېخا
بطريقة تظهر مزايا الشيء أو معانسه	
<i>to the ~ of</i>	پو پېر زه وندي، پو سوودي
لصالحه، لمنفعة، لفائدة	
advantageous /əd'vɑ:ntɪdʒəs/ <i>adj</i>	به سود،

به که لک، سودمه ند	
مفيد، نافع، مريح	
advent /æd'vent/ <i>n</i> [U]	هاتنه وه، هاتن (پو پو نه په ک)
پان که سېنکي گرنگ	
قدوم، مجي، حلول (عادة لمناسبة أو شخص هام)	
<i>A ~</i>	دوباره هاتنه وه دې مه سيح پو جيهان، چوار
په کښه مه که دې پېښ جه زني له دايکيوون	
مجن المسيح الى العالم ثانية، أيام الأحد الأربعة السابقة لعيد	
الميلاد	
adventitious /æd'ventʃəs/ <i>adj</i>	سهرېښي، کتوپر
عرشي، طارئ	
adventure /əd'ventʃə(r)/ <i>n</i> [C]	سهرکه شې،
سهرچلې	
مغامرة، مجازفة، مخاطرة	
<i>a story of ~</i>	چيروکي سهرکه شې
قصة مغامرات	
adventurer <i>n</i> [C]	۱. سهرکه شې، جهر پېزه ۲. نژده لمان
۱. مغامر، مجازف ۲. أفاق	
adventurous /əd'ventʃərəs/ <i>adj</i>	سهرکه شې، ترس،
ناره زوي سهرکه شې هيه، پر يو له مه ترسي و سهرکه شې	
مجازف، مخاطر، محب للمغامرات ملئ بالمخاطر والمغامرات	
<i>an ~ voyage</i>	گه شتي پر مه ترسي
رحلة محفوفة بالمخاطر	
adverb /əd'vɜ:b/ <i>n</i> [C]	ناوه لفرماني شوين و کاتي
حال، ظرف (في التحو)	
adverbial /əd'vɜ:brɪəl/ <i>adj</i>	ناوه لفرمان، ناهه لکار
حالي	
<i>an ~ clause</i>	ناوه لفرماني دهسته وازه دې ناهه لفرماني
ظرفي عبارة ظرفية	
adversary /əd'vesəri/ <i>n</i> [C] (<i>pl -ries</i>)	ناحدز،
نه پار، دوژمن	
غريم، خصم، عدو	
adverse /əd'veɜ:s/ <i>adj</i>	دژيار، دژ، پېچه وانه
مناوې، معادې، معاكس	
<i>~ winds</i>	باي پېچه وانه
رياح معاكسة	
adversity /əd'veɜ:səti/ <i>n</i> [C,U] (<i>pl -ties</i>)	تهنگانه،
ناره حه تي، په لا	

advertise /əd'vɜ:təɪz/ vi, vi	۱. راپده گه یښی، معنه، مصیبه، بلاء
	په خشۍ ده کا
	۲. یعن، یذیع، ینشر
~ for a carla lost dog	شټک (پوښتیه ک)
	راډه گه یښی
	۲. یعن عن (حاجته لړ) شیء ما
advertiser n [C]	بلاوکه روه، نوکده سی شټک
	بلاوکه کاته وه
	الشطن، الشخص الذي ينشر أعلناً
advertisement /əd'vɜ:tɪsmənt/ n [C,U]	ناگاداری
	اعلان
advice /əd'vaɪs/ n [U]	۱. ناموزگاری، پرس وړا (ناکو)
	۲. نصیحه، مشوره (لا تجمع)
follow the doctor's ~	کار کردن به پرس وړای دکتور
	العمل بشورة الطيب
a piece/pieces of ~	ناموزگاری ۲. (به شپوگی کو)
	هه وال به تاییه ته لباره ی باز رگانی یه وه
	نصیحه / نصائح ۲. (عادة بصیفة الجمع) أخبار و بخاصة عن
	التجارة
advisable /əd'vaɪzəbl/ adj	باش، ښکاینی مده به ست
	مستحسن، صائب
advise /əd'vaɪz/ vi, vi	۱. ناموزگاری ده کا، راسپارده
	ده کا ۲. فیره کا، به ناگادینن (له کاردا)
	۳. نصیح، یسدي الشورة، یوصی ۲. یعلم، یخطر (فی
	الأعمال)
ill-advised	له دانایی و بهر ژه وه نډیدا نی یه
	ليس من الحکمة أو المصلحة
well-advised	له دانایدا، له بهر ژه وه نډیدا
	من الحکمة، من المصلحة
adviser /əd'vaɪzə(r)/ n [C]	ناموزگار، راپهر
	ناصح، مرشد
advisory /əd'vaɪzəri/ adj	راوینزکاری، به پرس وړا
	إستشاري، شوري
advocacy /əd'vəʊkəsi/ n [U]	بدرگری، پشتگیری
	دفاع، تأیید
advocate /əd'vəʊkət/ n [C]	پاریزه (له دادگادا)
	محام (فی المحاکم)

ade /æd'vɜ:rt/ vi	بدرگری ده کا، پشتگیری ده کا، بانگهواز
	ده کا بو
	یدافع عن، یؤید، یدعو الی
adze, adz /ædz/ n [C]	پاچ، تهوشی (دارتاشین)
	قدوم، قادم (تجارة)
aerate /eə'reɪt/ vi	به گاز یان نوکسجین تیره بی،
	ههوا و هره گر ی
	یُشع بالفاز أو الأكسجين، يُهزّی
aerial /eə'reɪl/ n [C]	ههوا ی، تهلی ههوا یی، ناریه ل
	هوائي، أنیتن، السلك الهوائي
adj	ههوا ی، ته نک، خه بالی
	هوائي، رقیق، خیالی
aero- /eə-rə-/ prefix	(ده سپنک) ههوا یی، تاییه ته
	به فرین
	(بادتة) هوائي، خاص بالطیران
aerodrome /eə'rədrəʊm/ n [C]	فروکه خانه، شوینی
	ههلسانی فروکه کان
	مطار، مکان إقلاع و نزول الطائرات
aeroplane /eə'rəpleɪn/ n [C]	فروکه، به لافر
	طائرة، طیاره
aeronautical /eə'rə'nɔ:tɪkəl/ adj	فروکه وانی،
	که شته وانی (ناسمان)
	طیراني، ملاحي (البحر)
aesthetic /i:s'θetɪk/ adj	جوانی، هونه ری، به توانا
	له چیز و هر گرتن له جوانی
	جمالي، فني، قادر على تذوق الجمال
aesthetics n [U]	جوانیزانی، فلهسه فه ی جوانی
	علم الجمال، فلسفة الجمال
afar /ə'fɑ:(r)/ adv	دوور، له دوور
	بعيداً، من بعد، عن بُعد
affable /æ'fəbl/ adj	روخوش، خووش، په فتار
	أنيس، دمت الخلق
affably adv	به روخوشی، به نهرمی
	بدمانه، بلطف
affability /æ'fə'bɪləti/ n [U]	نمزا کت، نهرمی، رُوح
	سوك
	دمانة، لطف، ایتاس
affair /ə'fɛə(r)/ n [C]	۱. فهران، کاروبار، نیش

۱. امر، شان، عمل	
That is my ~, not yours.	نهم کاره تايه ته به من و
به يوه ندى به توه نه يه ۲. (شيونگي کو) کاروباري بازرگاني	
يان پشه يي، کاره کان	
هذا الامر يخصني ولا يخصك ۲. (بصيفة الجمع) شتون تجارتيه	
او مهنته، اعمال	
a man of ~s	پياوي خواه نکار
رجل اعمال	
mind your own ~s	هه لمه ده له شتي کدا به يوه ندى
به توه نه يي	
لا تدخل فيما لا يعنك	
foreign ~s	کاروباري دهره وه ۳. فرمان، بوداو
الشؤون الخارجية ۳. امر، حادث	
The picnic was a pleasant ~	
~ of honour	زورانبازي، بهرگري له ناموس
مبارزه دفاعا عن الشرف	
۱. کارده کا له يان له سر ۲. هست	
1 affect /ə'fekt/ vt	ده يزونني
۱. يؤثر في أو على ۲. يحرك المشاعر. يؤثر في العواطف	
He was deeply ~ ed by	هه والي ناخوش کاريگري
the sad news.	گه وري له سر هستي هه به
كان للأخبار السيئة أثر كبير على مشاعره	
۱. خوي دهنوني به، بانگه شهي ده کا	
2 affect /ə'fekt/ vt	۱. يظاهر به، يدعي، يصنع
~ ignorance	نه قامي دهنوني ۲. ناره زو مهندي
ده رده بري بو	
يظاهر بالجهل ۲. يظهر ميلا	
~ bright colours	ناره زوي له رنگي جوانه
يعيل الى الالوان الزاهية	
affected /ə'fektɪd/ adj	دروستکراو، ناسروشتي، زور
له خو کردن، دپاري گري	
مصنع، غير طبيعي، متكلف	
۱. خوه وېستي، سوز	
2 affectation /ə'fek'teɪʃn/ n [C,U]	خوه ر غستن
تظاهر، تصنع، تكلف	
affection /ə'fekʃn/ n [C,U]	۱. خو شه وېستي، سوز
به زه يي، سوزداري	
۱. محبة، حنان، مودة	
win sb's ~	سوز (دلواني) به دست ديني

ينال موده	
in need of ~	پويستي به سوزه
بحاجة الى العنان أو العطف	
an ~ of the stomach	۲. نه خو شي، دهره
۲. مرض، جلة	
affectionate /ə'fekʃənət/ adj	سوزمند، دلنورم
حنون، ودود، عطف	
affectionately adv	به سوزه وه، به نهرم و نياني
بجنان، بطف، بمودة	
affidavit /æ'fɪdeɪvɪt/ n [C]	گواه ي نو سراو،
دانيداني نو سراو له گهل سويند خواردن	
شهادة خطية، إقرار كتابي مشفوع بقسم	
affiliate /ə'fɪliət/ vt, vi	پالده دا به، نه داته لاي،
ده چيته پال	
ينضم الى، يتسبب الى، يضم	
affiliation /ə'fɪli'eɪʃn/ n [C,U]	چونه پال، پونه نه ندام
انضمام، انتساب، ضم	
affinity /ə'fɪnəti/ n [C,U]	۱. به يوه ندى به تين
(له نيوان نازه لان، روه که کان، زمانه کان) (pl -ties)	
۲. نه ژاد، پشواپشت، (باوان) ۳. کيشکردن، ناره زو	
۱. صلة وثيقة (بين الحيوانات، النباتات، اللغات) ۲. نسب،	
مصاهرة ۳. جاذبية، جيل	
ناره زوي خوي بو	
the ~ of common salt for water	تيکه ليوون به ناو
ميل الملح لاتحاد بالماء	
affirm /ə'fɜ:m/ vt, vi	ده يه لميني، جه ختي له سر
ده کا، داني پيداهني	
يثبت، يؤكد، يقرر	
affirmation /ə'fɜ:mə'teɪʃn/ n [C,U]	جه سپاندن،
دانيانان، جه ختگر دهنوه	
اثبات، اقرار، تأكيد	
affirmative /ə'fɜ:mə'tɪv/ adj, n [C]	له ري بي،
وهرگرتن	
إيجابي، إيجاب	
affix /ə'fiks/ n [C]	پنشگر بان پاشکو دده رنه لاي
ووشه	
بادنه او لاحه تزاو لي کلمه	
ده سه لمن، ده يته پاشکو، پوه ي دهنوسن	
□ vt	

afflict /ə'flikt/ vt	يُضَيِّق، يُلْحِق، يُلْصِق (طابع برید مثلاً) نازار ده‌دا، خه‌فتارده‌یښ
affliction /ə'fliktʃn/ n [C,U]	یولم، یُحزن، یبیلی نازار، به‌لا، خه‌فته آلم، بلاء، حُزن
affluence /æfluəns/ n [U]	کامه‌رانی رفاهیة live in ~ به‌کامه‌رانی ده‌ژی بعیش فی بحرجه
affluent /æfluənt/ adj	دو له‌مه‌ند غنی، ثری
afford /ə'fɔ:d/ vt	۱. ده‌توانی، له‌توانا یدایه، به‌توانا به‌له ۱. يتحمل، يطيق، يقدر على I cannot ~ to buy a new car. توانای کرینی تو تومبیلکی تازهم نی‌یه ۲. پېشکشی ده‌کا، ده‌ی داتن، بویدا یښ ده‌کا، رینگای پنده‌دا لا أقدر علی شراء سيارة جديدة ۲. يقدم، يزود، يمنح
afforest /ə'fɔ:st/ vt	نهمام نه‌نیژی، دارستان دکت یُشجر، یُحرج
afforestation /ə'fɔ:steɪʃn/ n [U]	نهمام ناشتن تشجیر، تحریج
affray /ə'freɪ/ n [C]	قهرقه‌شه، ده‌مه‌ده‌می‌ی توند، شهره‌قهه عراکه، مشاجرة صاخبة
affront /ə'frʌnt/ vt	به‌که‌می ده‌زانی، خراپه‌ی له‌گه‌ل ده‌کا، به‌ره‌نگارده‌یښ یښ، یس، الی، يتحدى
□ n [C]	سوکایه‌تی پیکردن به‌ناشکرا (إهانة علنية)
afield /ə'fi:ld/ adv	دور له‌مال‌یان نیشتمانی، له‌دوور بعیداً عن منزله أو وطنه، على بُعد
afire /ə'fi:əm/ adj	گر‌تیه‌ربوو، گر‌گرتوو مضطرم، ملتهب پر سوژ و به‌زیی تشبیب العاطفة (مجاز)
afloat /ə'fləʊt/ adj	۱. سه‌رناو‌که‌وتوو ۲. له‌ده‌ریادا، له‌سه‌ر پش‌ی که‌ش‌ی ۳. (نیش پان پروژه) ده‌س‌تیکردو ۴. پروژا‌گه‌نده ... باوو ب‌لاو

۱. عائم، طاف ۲. فی البحر، علی متن سفينة ۳. (عمل أو مشروع) مُنْطَلَق ۴. اشاعات و غیره، منتشره، شائعة	
afoot /ə'fʊt/ adj	له‌سه‌ر پېښ، به‌رده‌وامه (بو‌ناماده) کار به‌کان جار، قائم (للاستعدادات)
<i>There's mischief ~ .</i>	بو‌نی نازار ده‌که‌م اسم راتحه‌ الاذی
<i>I wish I knew what's ~ .</i>	خو‌ژگه‌ ده‌مزانی چی پوده‌دا آمنی لو اعلم ما یجری
afore /ə'fɔ:(r)/ adv	پیشتر باسکراو مذکور آنفا، سبق ذکره
~ -mentioned, ~ -said	
afraid /ə'freɪd/ adj	۱. ترساو، هه‌ست به‌ترس ده‌کا ۱. خائف، بشر بالخوف
<i>There is nothing to be ~ of.</i>	شیک نی‌یه لئی ترسی لیس هتاک ما تخشاه
<i>I was ~ of hurting his feelings.</i>	ترسام هه‌ستی پر بندار بکه‌م ۲. به‌داخه‌وه، نیگه‌رانم ده‌کا خشیت آن اجرح مشاعره ۲. متأسف، یوسفنی
<i>I can't meet you, I'm ~ .</i>	به‌داخه‌وه‌م که‌نه‌متوانی پیشوازیتم لئی بکه‌م یوسفنی اتنی لن أستطیع أن أقابلک
afresh /ə'freʃ/ adv	سه‌ره‌لنوئی، دیسان، جاریکئی تر من جدید، مجدداً، مرة أخرى
aft /ɑ:ft/ adv	به‌ره‌و، رووه‌و دواوه‌ی که‌ش‌یه‌که، پشته‌وه عند أو نحو مؤخر السفينة، خلفی
go ~	نه‌روا بو‌ به‌شی پشته‌وه‌ی که‌ش‌یه‌که یذهب الی مؤخرة السفينة
~ of the mast	پشت داهو‌لکه خلف الصاري
after ¹ /'u:ftə(r)/ prep, adv, conj prep	(به‌که‌م) ۱. پاش، دواي (أولاً) ۱. بعد، عقب، وراء
~ dinner	پاش نانخوردن بعد الفداء
<i>Put the direct object ~ the verb.</i>	ته‌واو که‌ری راسته‌وخو له‌پاش فرمان دابنی

ضع المفعول المباشر وراء الفعل
 Shut the door ~ you as you go out. كدهدەرچووی
 پاش خوت دەرگاگه داخه
 اغلق الباب وراءه عندما تخرج
 A ~ his rudeness to you, he must apologize.
 ۲. بـهـهـوی، پـنـوـبـتـه داوای لیجوردن بـکـا لـهـسـهـر
 هارواهجیه کی ۳. سـهـرهـرای نهـوه
 ۴. بـسـب، یـجـب اـن یـخـذـر لـه عـن وـقـاـتـه ۳. بـاـرـغـم مـن، رـغـا
 عـن
 A ~ all his efforts, he has failed. سـهـرهـرای هـمـو
 تـیـکـوـشـانی هـدـهـسی هـیـئا ۴. گـهـران به، داوا کـردن بـو، بـو
 شوینی
 فشل رغا من کل جهوده ۳. بحثا عن، طلباً، فی اثر
 The police are ~ the thief. پـولـیس بـهـشـوین
 ناسهواری دزه کهدا ده گه پین
 الشرطة یحشون عن / فی اثر الص
 □ adv (دوهم) پاش، دواي (کات)
 (ثانیاً) بعد، وراء (منیا)
 He fell ill on Monday and died a week ~
 دوشه ممه نه خوش کهوت پاش ههفته یه ک مرد
 مرض يوم الاثنين و توفي بعد ذلك بأسبوع
 □ conj (سینم) پاش، لهوه و پاش
 (ثالثاً) بعد، فیما بعد
 He arrived ~ I had gone home. پاش روشتنم
 بومالهوه نهوگه یشت
 وصل بعد ذهابي الى البيت
 aftermath /a:ftəməθ/ n [U] ناکام، سهره نجام،
 شوینهواری کاره سات
 عواقب، نتیجه، آثار کارته
 Misery is often the ~ of war. کـلـوـلی لـهـسـهـرهـنـجـامی
 جهنگه وه به
 البؤس كثيرا ما يكون عاقبة الحرب
 afternoon /a:ftənu:n/ n [C,U] پاش نیوهرو
 بعد الظهر
 afterthought /a:ftəθ:t/ n [C] بیروکه یه کی تر،
 بیروکه یه کی
 فكرة تالية، فكرة متأخرة
 afterwards /a:ftəwɔdz/ adv پاشتر، لهوه و پاش

بعدئذ، فیما بعد
 I did not realise what had happened till ~ .
 پاشتر زانیم چی پویداوه
 لم ادرك ما حدث الا فیما بعد
 again /əˈɡeɪn/ adv. ۱. جاریکی تر، دوه مجار
 ۱. مرة أخرى، مرة ثانية
 زورجار
 now and ~ أحيانا
 چهند جار، چهندین جار ۲. جاریکی تر
 مرارا، مرات عديدة ۲. ثانية
 جاریکی تر یه خیرایی بو
 She will soon be well ~
 نه ندروستی پشتری ده گه پته وه
 ستود الی سابق صحتها سريعا
 ۳. هاوشیوهی دوباره /
 as much/as many ~
 دوهه ند ۴. له سهروته وه، له لایه کی تر وه
 ۳. مثلاً مرتین / مضاعفة ۴. رفوق ذلك، و من ناحية أخرى
 I did not know him well enough to interfere,
 and ~, I might have been unwise to do so.
 ناسنیم بو ریگای نه ده دام به شداری بکه م له لایه کی تر وه
 نه وه ش له دانایی نی به
 لم تكن معرفتي به تسمح لي بالتدخل و من ناحية أخرى فان ذلك
 قد لا يكون من الحكمة
 دژ
 against /əˈɡeɪnst/ prep
 ضد
 There were twenty votes ~ the proposal and only
 fourteen in favour. بیست دهنگ دژی پشنتیاره که
 بوون و نه نه چواره دهنگ له گه لیدا بوون ۲. پیچه وانه، له
 ناراستی دژدا
 كان هناك عشرون صوتا ضد الاقتراح وأربعة عشر صوتا فقط
 معه. ۲. عكس، في الاتجاه المضاد
 We rowed hard ~ the current, but made little
 progress. سهولنی به هیزمان دژی تهوژمه کان لیدا به لأم
 زوریش پیش نه کهوتین ۳. به، پیکدادان
 جذفا بقوة ضد التيار ولكننا لم نتقدم كثيرا. ۳. ب، اصطدام بـ
 I have hit my head ~ a wall. سهرم به دیواره
 که پدا دا ۴. له پیناو، له بهر نه وه
 صدمت رأسي بالعائط ۴. من أجل، انتقاء لـ
 Save money ~ a time of need. پاره کی

ولانتیک نۆمەتار کرايیت بەدەستدریزی کردنه سەر هاوسیکانی	
بلد میدان بالاغتاء علی جیرانه	
aggressive /ə'ɡresɪv/ <i>adj</i> دۆژمنکارانه، هێرش بردن	
عُدوانی، هجومي	
~ weapons چهکی هێرش بردن	
أسلحة هجومية	
aggressor /ə'ɡresə(r)/ <i>n</i> [C] دەستدریزیکار	
معتدي	
aggrieved /ə'ɡri:vɪd/ <i>adj</i> خەمناک، چەوساو	
محزون، مضطهد	
aghaast /ə'ɡɑ:st/ <i>adj</i> راجەلەکاو، دەستەوسان	
مذعور، مبهوت	
agile /æ'dʒaɪl/ <i>adj</i> لەش سوک، چالاک، قوژ	
خفيف الحركة، نشيط، رشيق	
agility /ə'dʒɪləti/ <i>n</i> [C] لەش سوک، قوژي، چالاک	
خفة الحركة، رشاقة، نشاط	
agitate /æ'dʒɪteɪt/ <i>vt, vi</i> ١. دەپجوتینى، تاييەت	
(شلەمەنى)، دەشلەقى ٢. دەپیزوینى، دەپیزوینى	
١. يحرک، يَنخَض (السائل)، يرح ٢. يهيج، يثير	
٣. دەپیزوینى، ناشوب دەنیتەو بۆ گۆرانکاری	
٣. يهيج، يثير القلائل طلباً للتغير	
They ~ d for higher wages. هەلچوون لە پێناو	
زیادکردنى کریدا	
هاجوا طلبا لرفع الاجور	
agitation /æ'dʒɪ'teɪʃn/ <i>n</i> [C,U] هەلچوون، پەشوکان	
هياج، اضطراب	
agitator /æ'dʒɪ'teɪtə(r)/ <i>n</i> [C] تاودەر، وروژنەر	
مُهيج، مثير الاضطرابات	
aglow /ə'ɡləʊ/ <i>adj</i> گەش، سورەلگەراو	
مَشْهُوج، مَشْد، مَشْرَد	
agnostic /æɡ'nɒstɪk/ <i>n</i> [C] خۆنەوستانە کەس	
نەزانى، تێنەگەشتن، کەسێ پێى وایە مەحاله لەسروشى	
پەرورەدگار بگات یا لەوشتهی کە مادی نەيیت	
اللا أدري، من يعتقد باستحالة معرفة شيء عن طبيعة الخالق أو	
ما ليس مادياً	
□ <i>adj</i> نازانم	
لا أدري	

ago /ə'ɡɔ:/ <i>adv</i> لەوکاتەو (بۆراپردوو)	
مُذ، مَذ (للماضي)	
The train left ten minutes ~ بەراورد بگەبە	
It's ten minutes since the train left (قارن)	
agog /ə'ɡɔɡ/ <i>adj</i> گەرەك، هیقیدار و تاقە زۆریە،	
پەشوکاو	
كله لهفه و شوق، مضطرب	
all ~ to know what happened لەو پەرى تاقە زۆریدا پەشوکاوتى ئەو ی رویدا	
في غاية اللهفة لمعرفة ما حدث	
agonizing /ə'ɡɔnɪzɪŋ/ <i>adj</i> هۆکاری نازارو	
ئەشکەنجە، زۆر	
سبب للعذاب، مُبرح	
agony /ə'ɡɔni/ <i>n</i> [C,U] (pl -nies) نازاریکی	
جەرگەر، سزا (دەرونی یان جەستەیی)	
ألم مُبرح، عذاب (نفسی أو جسدي)	
agree /ə'ɡri:/ <i>vi, vt</i> ١. قایل دەيیت، رازی دەيیت	
٢. هاواریە، ئەگونیجی لەگەڵ ٣. (پۆکەسەکان) لە	
ریکەوتندان	
١. يوافق. يرضي ب ٢. يتفق في الرأي، ينجم مع	
٣. (للأشخاص) يكرن على وفاق	
٤. دەگونیجی، بەسودە (لەروى تەندروستیهو)	
٤. يناسب، يفيد (صحباً) ~ with	
agreeable /ə'ɡri:əbl/ <i>adj</i> پەسەند، سازگار، نەرم و	
نیان	
مقبول، سائغ، لطيف	
agreement /ə'ɡri:mənt/ <i>n</i> [C,U] پیکهاتن، گونجان،	
ریکەوتننامە	
اتفاق، إنسجام معاهدة	
agricultural /ægrɪ'kʌltʃərəl/ <i>adj</i> کشتوکالی	
زراعی	
agriculture /ægrɪ'kʌltʃə(r)/ <i>n</i> [U] کشتوکال،	
کشتوکالزانی، جوتیاری	
زراعة، علم زراعة، الفلاحة	
aground /ə'ɡraʊnd/ <i>adv, adj</i> نیشتهو، پەرزهووی	
کەوتو	
جائع، مرتطم بالأرض	

<i>be/run/go ~</i>	وهستانی کهشتی یان بهلهم جنت السیفه او القارب
ague /eɪɡjuː/ <i>n</i>	تا، مهلاریا، سهرما برین حسی، الملاریا، البرداء
ah /aː/ aha /aː'haː/ <i>int</i>	ناخ، وهی، هاوار گوزارش شله زان دلتنگهی و سهرسامی به
	آه، واه، صرخه تدل علی الابتهاج أو الضیق أو الدهشة
ahead /ə'hed/ <i>adv, adj</i>	بۆ پیشه وه، له پیشه وه دا الی الأمام، فی المقدمة
<i>in line ~</i>	(بۆ کهشتیه کان) له پریزیکدا یهک له دوای یهک
	(السنن) علی صف واحد واحدة وراء الأخری
<i>look ~</i>	تی دهروانی، وورد ده پیشه وه بۆ ناگایی له پاشه پروژ
	ینظر، ینطلع الی المستقبل
<i>go ~</i>	پیش ده کهوینت، ده رده چیت، به رده وام، شوینگه و ته
	یتقدم، ینطلق، تقدم، استمر، تابع
ahem /ə'hem/ <i>int</i>	نهرمه کۆکه، نهم (بۆ سهرنج راکیشان به کاردی)
	نحنته، أحم (تستخدم لجلب الانتباه)
ahoy /ə'hɔɪ/ <i>int</i>	هوو (دهریاوانه کان بۆ سلاو یان ناگادار کردن به کاری دین)
	یا (نداء يستخدم البحارة للتحية أو التحذير)
aid /eɪd/ <i>vt, n</i> [C,U]	یاردهی ده دا، هاوکاری ده کا، کۆمه کی ده کا
	یعاون، یساعد، معونة
<i>raising funds in ~ of the sick</i>	کۆکردنه وهی پاره بۆ هاوکاری نه خوش
	جمع الأموال لمعونة المرضى
<i>first ~</i>	فریاگوزاری سهره تایی اسعاف أولی
aide-de-camp /eɪd do 'kɑm/ <i>n</i> [C] (<i>pl aides-de-camp</i>)	نهفسهر، یاریده دهر، یاریده دهری جه نه رال ضابط، معاون، مساعد الجنرال
ail /eɪl/ <i>vt, vi</i>	دیشی، نازاری دی، نه خوش نه که وئی یوجع، یؤلم، یمرض
<i>What ~ s him?</i>	چی تو شهات؟ چی به تی؟

	ماذا اصاب؟ نه خوشی، نانه وایی جهسته یی
ailment /eɪlment/ <i>n</i> [C]	مرض، علة جدیدة
aim /eɪm/ <i>vt, vi</i>	۱. نیسانی لیده گری (چهک) ۲. نارسه تی ده کا
	۱. یسد، یصوب (السلح)
<i>~ at</i>	نیسانی ده گری (لیدان، بۆکس، شتی) روهو ۲. یوجه، یصوب (ضربة، لکمه، شیء) نحو
<i>□ n</i> [C]	۳. هیوا ده خوازی، چاوی تیده پزی، ده یه وئی بگاته مه بهست، ته ماحکار
	۳. یهدف، یطمح، یترق الی قصد، هدف، مطمح
aimless <i>adj</i>	بین نامانج، ویل، چه واشه دونسا هدف، طائش، هائم
ain't /aɪnt/	ده ریری نی بازاریانه له جیاتی: تعبیر سوتی
<i>am not, is not, are not</i>	بدلان
air /eə(r)/ <i>n</i> [C,U]	ههوا
	هواء
<i>by ~</i>	به هه وادا
	جوا
<i>~ force</i>	چه کی هیزی ناسمانی سلح الطیران
<i>on the ~</i>	به هه وادا، به رادیو علی الاثیر علی الهواء (راديو)
<i>~ letter</i>	نامه به پوس تهی هه وایی رسالة بالبريد الجوي
<i>an ~ of importance</i>	روالته، دیمهن سیما، مظهر خارجي
<i>triumphant ~</i>	نیسانهی سهرکه و تن، نیسانهی دلخوشی به سهرکه و تن
	مظهر الانتصار علامت الانتهاج بالنصر
<i>put on ~ s/give oneself ~ s</i>	خوی بهزل ده زانی، فیز
	ناواز ۱. هه ئی نه خا (وهك جل) یتکلف، یصنع العظمة لمن، نغم ۱. یهوی، یعرض للهواء (الملابس مثلاً)
<i>□ vi</i>	۲. ری به هاته زوره وهی هه واده دات ۳. بیروای

	ده‌خاته پېش چاو خه‌لك
	۲. پېش بدخول الهوا (الغرف، المنزل) لتهويه ۳. پېش عرض على
	الملا، نصيح عن آرائه
airborne <i>adj</i>	باركراو په‌هه‌وادا
	محورل جو
airconditioned <i>adj</i>	باگوره‌ك
	مكيف الهوا
airconditioner <i>n</i> [C]	هه‌واخوشكه‌ره
	مكيف الهوا
airconditioning <i>n</i> [U]	هه‌واگونجاندن، ساز كردن
	تكيف الهوا
aircraft <i>n</i>	فروكه، ژماره‌به‌ك فروكه
	طائرة - عدد من الطائرات
airfield <i>n</i> [C]	فروكه‌خانه، فركه
	مينا، جوي - مطار
airhostess <i>n</i> [C]	ميوانداريكه‌ري فروكه
	مضيقة جوية
airline <i>n</i> [C]	هينلي ناسماني
	خط جوي
airliner <i>n</i> [C]	فروكه‌ي نه‌فهره‌نگر كاره‌كات له‌هينلي
	ناسمان
	طائرة ركاب، طائرة تعمل على خط جوي
airmail <i>n</i> [U]	پوسته‌ي ناسماني
	بريد جوي
airman <i>n</i> [C]	فروكه‌وان
	طيار، ملاح جوي
airport <i>n</i> [C]	فروكه‌خانه
	مطار، مينا، جوي
airspace <i>n</i> [U]	بواري ناسماني
	السماء الجوي
airscrew <i>n</i> [C]	په‌روانه‌ي فروكه
	مروحة الطائرة
airtight <i>adj</i>	توندوتول، ري‌ي په‌چونه ژوره‌وه‌ي
	هه‌وا نادات
	محكم السد، لا يسمح بدخول الهواء
air to air <i>adj</i>	ناسمان به ناسمان (موشه‌ك يو نمونه)
	جو - جو (صاروخ مثلاً)
air to ground <i>adj</i>	زه‌مين به ناسمان

	جو - ارض
airily /ˈeəri/ <i>adv</i>	په خوښي، په شادي
	بانتاج، بمرح
airy /eəri/ <i>adj</i>	۱. هه‌واکېش، ري‌ي په‌چونه ژوره‌وه‌ي
	هه‌وا ده‌دات ۲. روځخوش، په‌خه‌نده، شت په‌قورس
	وه‌رناگرېت
	۱. مهري، پېش للهوا بالدخول بحرية ۲. بېيج، مرح، تنقصه
	الجديّة
aisle /aɪ/ <i>n</i> [C]	پارهو (نيوان كورسي كه‌نېسه)
	مشي (بين كرسي الكنيّة)
aitch /eɪtʃ/ <i>n</i> [C]	h، پېش هه‌شتمه له‌له‌لفبي
	تنگليزي پېش
	الحرف h، و هو الحرف الثامن من الأبجدية الإنجليزية
ajar /əˈdʒɑː(r)/ <i>adj</i>	درزېكي كراوه، كه‌مېك كراوه
	(ده‌رگا)
	موارب، مفتوح قليلا (الباب)
akimbo /əˈkɪmbə/ <i>adv</i>	وه‌ستاوه ده‌ستي له‌سهر
	with arms ~
	كه‌له‌كه‌په‌تي
	يقف ويديه على خاصرته
akin /əˈkɪn/ <i>adj</i>	نزېك، خوښي، خرم
	قريب، نسيب
	~ to
	پنكچون، هاوشيوه
	بمانل، يشابه
	Pity is often ~ to love
	په‌زه‌يي ژورجار نزيكي
	خوشه‌ويستيه
	الشفقة غالباً ما تكون قريبة للحب
alabaster /əˈlæbəːsto(r)/ <i>n</i> [U]	مه‌رمهر،
	به‌ردېك له‌مه‌رمهر بچېت
	فرتر، حجر شبيه بالمرمر
alarm /əˈlɑːm/ <i>n</i> [C,U]	۱. ناگادار كرده‌وه، ناميري
	ناگادار كرده‌وه
	۱. انذار، جهاز الإنذار
	~ clock
	ناگادار كرده‌وه، كاژميري ناگادار كرده‌وه
	۲. ترس يان هه‌ستكردن په‌راچله‌كان يان مه‌ترسي
	منبه، ساعة منبهة ۲. خوف أو إحساس بالفرع أو الخطر
	□ vi
	له‌مه‌ترسي په‌ناگاي دېني
	پنډر بالخطر
alarming <i>adj</i>	بيزاركه‌ر، توقېنه‌ر، شله‌ژاو

alarmed <i>adj</i>	مزعج، مقلق ترساو، یزارکراو، دلہراوکی
alarmist <i>n</i>	خائف، مترعج، قلق کھسبک زیادہ روی دھکا لہوکاری یزار کردن
alas /ə'ælz/ <i>int</i>	خاص بیانغ فی اسباب الاتزعاج فاخ و داخ واحسرتا، یا للحرسة
albatross /æl'batrɒs/ <i>n</i> [U]	نہلہ ترؤس، بالندہ پھکی دھریایی گھورہ پھ
albino /æl'biːnoʊ/ <i>n</i> (pl ~ s)	الطرس، طائر بحري کبير الحجم موسپی، مرؤف یان
album /æl'bʊm/ <i>n</i> [C]	گپانہور بہ نیست و موو سپنتی لہدایک دہینی امہق، انسان أو حیران یولد أبيض الجلد والشعر نہلبومی کؤکرندہوی پول و وینہ
albumen /æl'bjuːmən/ <i>n</i> [U]	البوم لجمع الطوايع أو الصرور سپنہی ہیلکھ
alchemy /æl'kɪmi/ <i>n</i> [U]	آح، بیاض البیضة، زلال کیمیای کؤن کھنامانجی
alchemist /æl'kɪmɪst/ <i>n</i> [C]	گؤرینی کانزای ہرزان بو زئر الکیمیاء القدیمہ و غایتها تحویل معادن غسیة الی ذهب
alcohol /æl'kɒhɒl/ <i>n</i> [U]	سہرقانی کیمیای کؤن مشتغل بالکیمیاء القدیمہ
alcoholic /æl'kɒhɒlɪk/ <i>adj</i>	۱. کھول، سہرغؤشکھر ۲. کھول، پیکھاتہ کھولہکان (کیمیا) ۱. کھول، مسکرات ۲. کھول، مرکبات کھولیہ (کیمیا)
alcove /æl'kɒv/ <i>n</i> [C]	سہرغؤش، مہست کھولی، سکیر مدمن
alderman /ɔːldərmən/ <i>n</i> (pl ~ ment)	فاقی دیواری زور بو دانای پشتی یان نوین
ale /eɪ/ <i>n</i> [U]	فجور فی جدار غرفة لوضع سریر أو مقاعد مثلاً نہندام
alert /ə'leɪt/ <i>adj</i>	لہ نھنجومہنی یاسادانی ٹینگلنہرا عضو فی مجلس تشریعی فی انجلیترا خوارندہو لہجؤری بیرہ شراب من نوع البعة أو البيرة بہناگاہینہر، ناگادار

on the ~	متيقظ، واع، متنبہ لہحالی نامادہ ہاشیدا، ناگادار، بہناگا
□ vt	فی حالتہ استعداد، متيقظ، متاہب لہپھتاتہ حالہنی نامادہ ہاشی پھ، غؤ نامادہ دھکات یضع فی حالتہ استعداد، پتاہب
alfresco /æl'freskəʊ/ <i>adj, adv</i>	لہکھشیکی رھادا فی الھواء الطلق، فی العراء
an ~ lunch	نانخواردن لہدہرہوہ غداہ فی الھواء الطلق
lunch ~	نانی دہخو لہھوایہکی کراوہدا یتناول الغداہ فی الھواء الطلق
algebra /æɪ'dʒɪbrə/ <i>n</i> [U]	جہبر، زانتسی جہبر الجبر، علم الجبر
alias /eɪ'lɪəs/ <i>n</i> [C]	ناویکی خوازو (پدردہ پؤش) اسم مستعار (للتصویرہ)
(pl ~ es)	<i>The thief has several ~ es.</i>
alibi /æɪ'lɪbaɪ/ <i>n</i> [C]	سہلماندنی یوون لہ جپگاہکی جیا
(pl ~ s)	لہشؤنی تاوان اثبات وجود فی غیر مکان جریمہ
alien /eɪ'lɪən/ <i>adj.</i>	۱. نامؤ، ینگانہ ۱. غریب، اجنبی
~ to	۲. ناتہبا، جیاواز، نہگونجاو ۲. مخالف، مغایر، لا یتشبی مع
Cruelty was quite ~ to his nature.	دڑہرقی لہسروشٹی نھو نیہ
□ n [C]	لم تکن القسوة من طبیعہ نامؤ بیگانہ
	غریب، اجنبی
alienate /eɪ'lɪəneɪt/ <i>vt</i>	۱. دوردہ کھوی، دھگؤری لہ، واز لہھاوریہنی دینئی ۲. خاوہندارینئی لن دھسہنی
	۱. بیعد، یحول عن، یفقد صداقہ ۲. ینقل / یتزع الملكية <i>Enemy property is usually ~ d in time of war.</i>
	لہکاتی جھنگداخاوہندارینئی مولکی دوژمن وہردہ گیرینہوہ تنزع ملکیتہ مستلکات الاعداہ عادہ فی وقت الحرب
alienation /eɪ'lɪəneɪʃn/	دورخستن، لہسہندنہوی خاوہندارینئی، نامؤیی (لہ کؤمہل)
	ابعد، تحول، نزاع الملكية غریبہ (عن المجتمع)
alight /ə'laɪt/ <i>adj</i>	داگیرساو، دلخؤش، پرسنگدار

مشغل، مضطرب، (مجاز) مرح، مُشرق	
<i>faces ~ with happiness</i>	دلخوشی به رویه و دپاره
	وجوه تشرق بالسعادة
² allight /ə'laɪt/ vi	۱. دپته خوړ، داده به زى
	له (هډه پانه، شه منده هډه)
	۱. بېبط، پتزل من (عربه، قطار الخ)
<i>The bird ~ ed on a branch</i>	۲. پالنده که ده نیشپته وه
	له سر
	يخط (الطائر) على
align /ə'laɪn/ vt, vi	ريز ده يڼ، رېکده خړى
	يصف، يصف، ينسق
alignment /ə'laɪnmənt/ n [C,U]	ريکڅستن، ريز
	کردن
	تنسيق، اصطاف
alike /ə'laɪk/ pred adj	لېکچو، هاوښو
	متشابه، متائل
□ adv	به هه مان رېگا، به هه مان ښو، وه که نه و
	بنفس الطريقة، على نفس النوال، سواء
alimentary /æli'mentəri/ adj	خوړاکى
	غذائي
~ canal	بوري هډرس
	القناة الهضمية
alive /ə'laɪv/ pred adj	۱. زېندو، له ژياندا ۲. هستاو،
	به کار
	۱. حي، على قيد الحياة ۲. قائم، ساري المنعول، فعال
<i>keep a claim ~</i>	به زېندوى ده هيلپته وه
	يقيه حيا
~ to	۳. هوښيار به کاره که، به ناگاله
	۳. واع للأمر، على بينة من
~ to the dangers of a situation	به ناگايه له مه ترسي
	هه لويسته که
	واع لخطورة الموقف
alkali /ælkəlaɪ/ n [C]	(کيميا) ماده ي نفت
(pl ~ s)	
	(کيميا) مادة قلوية
alkaline /ælkəlaɪn/ adj	نفت، تايپه تمه ندى نفتى
	هه يه
	قلوي. له خصائص قلوية

all /ɔ:l/ adj, pron, adv, n adj	(په کهم) هه موو،
	سهرجه م، گشت
	(اولاً) کل، جميع، كافة
<i>A ~ horses are animals but not ~ animals are horses.</i>	هه موو له سپن نازه له، به لام هه موو نازه لى
	له سپ نى به
<i>A ~ five men were killed in the crash.</i>	هډر پنځ
	پياوه که له پيکدادانه که دا کوژران
	قتل الخمسة رجال جميعهم في الاصطدام
<i>A ~ the butter has been eaten.</i>	
□ pron	۱. هه مووشت
	(ثانياً) ۱. کل شي
<i>He wants ~ or nothing.</i>	۲. هه رپه ک، هه موو، گشت
	۲. کل واحد، الجميع، الكل
<i>A ~ of us want to go.</i>	هه موو ده مانه وى برؤين
	کلنا نريد الذهاب
<i>We ~ want to go.</i>	هه موو ناره زوى روښتن ده که يڼ
	۳. هه موو، هه موو جار
	کلنا نرغب في الذهاب ۳. کل. کل ما
<i>A ~ I want is rest and peace.</i>	
<i>above ~</i>	۴. پيش هه موو شت
	۴. قبل کل شي
<i>Above ~, I want rest.</i>	پيش هه موو شت من
	حه وانه وه ده وى
	أطلب الراحة قبل كل شي
<i>after ~</i>	له گه ل نه وه شدا، سهره پاي هه موو شتيک
	ومع ذلك، ورغم كل شي
<i>After ~, we lost the train.</i>	
<i>at ~</i>	به هه رحال، هه رگيز
	باية حال، مطلقا
<i>I am not at ~ comfortable.</i>	هه رگيز هه ست
	به هه وانه وه ناکه م
	لا أشعر بالراحة مطلقا
<i>once and for ~</i>	يو دو اجار
	لآخر مرة، بصورة نهائية
<i>I tell you once and for ~, you must not do this</i>	
<i>thing ~ in</i>	ماندو، شه که ت، داروخاو
	(ل. د.) مُجَهَّد، منهرك القوي

I'm ~ in.

~ out نهو هی له توانا مانداین ده یکه بن، ههول
له ده بن به هه موو توانامان

نبدل اقصی ما نستطیع، نهاول بکل طاقتنا

We must go ~ out to win.

~ in ~ به ته وای، به شتوه به کی ته وای
إجمالاً، علی وجه العموم

not as ... as ~ that نهک به و راده به ش
لیس علی تلك الدرجة من

I'm not as ill as ~ that. تا نه و راده ش ناساخ نیم
لست مریضا بهذه الدرجة

~ together یکه وه، هه موو له به ککاتدا
معاً، کلنا فی وقت واحد

☐ *adv* (سینیم) ١. به ته وای
(تالک) ٢. تاما، کلیه

They were dressed ~ in black.

~ for (پشتگیری نهکا) به ته وای
(بژید) تأییدا مطلقا

I am ~ for it. من به ته وای له سه ره نه وای رازیم
انتی موافق علی ذلك تماما

~ over

(a) له هه موو لایه ز (رویه که وه)
فی جمیع الأنحاء

He has travelled ~ over Europe.

(b) ته واده یی، کو تایی دی (کو یونه وه)
یتهمی، ینفض (الاجتماع)

You have come too late, the party is ~ over ~ right

(a) به چاکای، به ته ندروسته کی باش
بغیر، بصحة جيدة

I'm ~ right, thank you. من باشم، سو پاس بۆ تۆ
إنتی بغیر، شکرا لک

(b) باشه، به گو یزرا به لیه وه، نامادهم (بۆ وه لایمی) پشینیار
حسن، سعا و طاعة حاضر (إجابة لاقتراح)

☐ *n* (چواره م) نهو هی هه مانه، هه مووشت
(رابعا) کل ما نملک، کل شیء

We lost our ~ in the flood. نهو هی هه مانوو
له لافا وه که دا له ده ستماندان

فقدنا کل ما نملک فی الفيضان

(پینجه م) بۆ چه ند وشه به کی تیکه لاو

(خاصاً) فی الکلمات المركبة

an ~ round sportsman وه ره شه وانه و ژور جوړ یاری
ده زانی

ریاضی یتن ألعابا عدة

an ~ time high/low ژماره ی پوانه یی له خیرایی /
خاوی

رقم قیاسی فی السرعة / البطء

Allah /æla/ *n.* خوا
الله

allay /ə'leɪ/ *vt* (pt, pp -laid) هیورده کا، هینمی ده کا
یخفف، یهدی، یسکن

allege /ə'ledʒ/ *vt* دیژنیت، ده لئی، واده رده خا
بذعی، یزعم، یتنزع به

~ that somebody is a thief واده رده خات یه کیلک دزه
یزعم انه لص

~ illness as a reason for not going to work

خسوی واده رده خات نه خو شه بۆ نهو هی نه چیت بۆ
سه رکاره که ی

یتنزع بالمرض کی لا یذهب الی عمله

allegation /æli'geɪʃn/ *n* [C,U] وایداده نا،
وای بانگه شه ده کرد

زعم، ادعاء

allegiance /ə'li:dʒəns/ *n* [U] لایه نگرى، دلنوزی،
وه فاداری (بۆ ده ولت)

ولاء، اخلاص، وفاء (للدولة مثلاً)

allegory /ə'liɡəri/ *n* [C] چیرۆکیکی ره مزى
که ناوه بۆ کیکی دروستکاروی هه یت، وه رگیار

قصة رمزية ذات مغزى خفي، مجاز، استعارة

allegorical /æli'ɡɔːrɪkəl/ *adj* ره مزى، خوا زارو
رمزى، مجازى

alleluia /æli'luːjə/ *int* هلولو، ستایشی خوا (نوژی)
دپانه کان

هللویا، سبحوا الرب (الصلاة السبحية)

allergic /ə'le:dʒɪk/ *adj* توشبوو به خوروان، راگردوو له،
(شیک یان که سیک)

مصاب بالحساسية، نافر من، (ل.د) عنده نفور من شيء أو
شخص ما

allergy /ælədʒi/ n [C] (pl -gies)	سوربونهوه، ههلهاتن
	حاسبة، نغور
alleviate /ə'li:vieit/ vt	ئارامي دهكا، ئاساني دهكا، خوشي دهكا
	يهدى، يخفف، يُلطف
alleviation /ə'li:vieit/ n [U]	هَيُور كردن، ئارامكردن
	تخفيف، تسكين، تلطيف
alley /æli/ n [C] (pl ~s)	كۆلان، رېڤرو
	زقاق، ممشي
<i>blind ~</i>	كۆلانتيكى داخراو
	زقاق مسدود
alliance /ə'laɪəns/ n [C,U]	يه كگرتن، هاوپهيماني
	إتعا، حلف، تحالف
<i>in ~ with</i>	يه كگرتوو بان هاوپهيمان
	متحد أو متحالف مع
allied /ə'laɪd/	بگهريوه بو (ally)
	(راجع ally)
alligator /ælɪɡeɪtə(r)/ n [C]	تيمساح
	تساح
alliteration /ə'li:təreɪʃn/ n [U]	گونجاندن پیتی يه كه م
	لهوشه يه كه لودواي يه كه كاندا به پیت يان به دهنگ
	مجانسة في الأحرف الأولى من كلمات متتابعة بالأحرف أو بالهوت
<i>artful aid; safe and sound</i>	وه كوه:
	مثل:
allocate /æ'ləkeɪt/ vt	دايین دهكا، دابه شدهكا
	يخصص، يتقسم، يوزع
allocation /æ'ləkeɪʃn/ n [C,U]	دايینكردن،
	دابه شكردن ۲. شك، بهشي دايینكراو
	تخصيص، توزيع، تقسيم ۲. حصة، جزء مخصص
allot /ə'lwɔt/ vt (-tt-)	ده بيري، دابهشي دهكا
	يُقطع، يوزع حصاً
allotment n [C,U]	دابه شكردن پشكه كان
	توزيع الحصص، حصة
allow /ə'laʊ/ vt, vi	۱. ده پسه پئني، رېني پندهدا، وازي
	لښ دښني ۲. داني پياده نني، لاپهنگري دهكا ۳. ترخاني دهكا
	۱. مجير، يسمح ب، يدع ۲. يفر، يؤيد، يسلم بـ (صحة شيء ما)

۳. يفر، يخصص لږ	
<i>~ sb one pound a week for pocket money</i>	ههفتانه
	پاوه نديكي يو ترخان دهكا يو خه رجي گيرفاني
	يخصص له جنيها في الاسبوع لصروف الجيب
<i>~ for</i>	له بهرچاوي ده گري، له حسابي خوي داپده نني
	ياخذ في اعتباره، يضع في حاسبه
allowance /ə'laʊəns/ n [C]	بهش، پشك
	نصيب، حصة
<i>make ~s for</i>	به لنگه نه گري، ره چاوي دهكا
	يتمس عذرا، پراعي
<i>We must make ~s for his youth.</i>	پيوسته بچوكي
<i>/ə'laʊ/ vi</i>	تدمه نني له بهرچاوي بگري ن
	يجب أن نراعي صفرته
alloy /æloɪ/ n [C,U]	تيكه له كاتزا، دارشته
	خليط معدني، سبيكة
alloy /ə'loɪ/ vt	دارشته ي تيكهل، تيكهل دهكا
	يخلط السبيكة يمزج
allude /ə'lu:d/ vi	نامازه نهكا، به شيوه يه كي ناراسته وخو
<i>~ to</i>	يلمح، يشير بشكل غير مباشر
allure /ə'luə(r)/ vt	چه شه دهكا، جواني دهكا
	يفوي، يفتن
allurement n [C,U]	گومرا كردن، فرويدان، جادو،
	له خسته بردن
	أغواء، فتنة، يجر
<i>the ~s of a big town</i>	شونه سدرنج راكيشه كاني شار
	مفریات المدينة
allusion /ə'lu:ʒn/ n [C]	تيل، نيشانه، نامازه
	تلميح، إشارة
alluvial /ə'lu:vɪəl/ adj	لپته، لم، سيلاخ
	يتعلق بالطبي أو الفرين
<i>~ soil</i>	خولي قوراوي / يكهاته له لپته
	تربة طينية / مكون من الطمي
ally /ə'laɪ/ vt (pt, pp -lied)	ته داته پال، يه كده گري
	له گهل، هاوپهيماني دهكا
	ينضم إلى، يتحد مع، يحالف
<i>countries which were allied during the war</i>	
	دهوله ته هاوپهيمانه كان له كاتي جه نگدا ۲. په يوه سته به،
	په يوه ندي هه يه به

الدول المتحالفة أثناء الحرب ٢. يقترن به، ذو صلة به
The English language is allied to German
 زمانی ئینگلیزی په یوهندیدا وه به نه لمانیه وه
 اللغة الانجليزية ذات صلة بالالمانية
 /ælaɪ/ n (pl-lies) هاو په یمان، سوپندخواړ
 the Allies
 حلیف، محالف، الحلفاء
almanac /əˈlmanæk/ n [C] سالنامه
 تقویم، روزنامه
almighty /ɔːlˈmaɪti/ adj. به توانا، مهزن
 قادر، عظیم
 the A ~ (له لالا / خودا) به رزو به توانا
 (الله) الطی القدر
almond /ɑːmɒnd/ n [C] بادهم، دره ختی بادهم
 نوز، شجرة اللوز
almost /ɔːlməʊst/ adv. نزیکی، وه خت
 تقریباً، کاد
He slipped and ~ fell to the ground. خزاو وه خت
 بوو بکه ویت به زه ویدا
 ترحلق وکادان یقع علی الارض
Dinner is ~ ready. خوار دنه که خه ریکه ناماده ده یت
 ٢. له گدل هیچ شتیک به نزیکی
 الغداء جاهز تقریباً ٢. مع *no, none, nothing, never*
 شیء تقریباً
The speaker said ~ nothing
alms /ɑːmz/ n (sing, pl) ده ستگرویی، زه کات، چاکه
 صدقه، زکاة، حسنة
 ~ house خه لوه تگی پیری، شوینی په ککه وته کان
 مأوى للفقراء والعجزة، ملجأ
aloe /æləʊ/ n [C] نارامگرتن، دره ختی سه بار
 که شيله گدی یو دره مان به کار دی
 الصبر، نبات الصبار و یستخمد عصارته دواء
aloft /ɔːlɒft/ adv, adj بالا، بلندی له تیوان بالی
 که شته کان
 عالیا، عالیا بین اشرعة و صواری السفينة
alone /əˈləʊn/ adj, adv ١. ته نیا خوی، په نهایی ٢. ته نیا،
 دوره به ریز، دور له که سانی تر
 ١. وحده، منفرداً ٢. وحیداً، منعزلاً، بعیداً عن غیره

٣. (پاش ناو یان *The house stood ~ on the hillside.*)
 راناو) ته نیا خوی، به یی که سی تر
 ٣. (بعد الاسم أو الضمير) وحده، دون غیره
 ٤. وازی لن دینی، *Smith ~ knows the answer.*
 لینه گه ری
 ٤. یدعه و شانه
let'sb / sth ~
along /əˈlɒŋ/ prep به در یزایی، له ماو هی
 طوال، علی طول، علی مدی
We walked ~ the road.
There are trees all ~ the riverside.
 □ adv به در یزایی که ناری رو باره که دره خت هه په
 توجد اشجار علی طول ضفة النهر
Run ~, now. برؤ، نیستا له یشچاو ونه
 اذهب، انصرف الآن
Come ~. په له بکه، زو وکه، خیرا که
 هیا بنا، عجل، أسرع
alongside /əˈlɒŋˈsaɪd/ adv, prep به ته نیش، له لیوار
 (که شتی، شومسته)
 بجانب، فی معاذة (سفينة، صیغ)
aloof /əˈluːf/ adv, adj دور له که سانی تر، به دوره
 به ریزی
 بعیداً عن الآخرين، بمعزل
aloofness n [U] په رگرتن، دور که و تنه وه له خه لک،
 ته نیایی
 عزلة، بعد عن الناس
aloud /əˈlaʊd/ adv به ده نگی به رز، فاشکرا
 بصورت عال، جهاراً
alpaca /æˈpækə/ n [C,U] ناوه لی شیرده ری توک نهرم
 له وشر ده چن، خوری له لپاکا
 حیران ندیی ناعم صوف یشبہ الجمل، صوف الألبکا
an ~ coat قوماش، دروستکراو له خوری له لپاکا
 قماش، مصنوع من صوف الالبکا
alpha /ælfə/ n ته لفا، پیتی په که م له نه لف و بی یونانی
 ألفا، الحرف الأول من الأبجدية اليونانية
alphabet /ælfəbet/ n [C] ته لغبی
 الأبجدية، الألفباء
alphabetical /ælfəˈbetɪk/ adj ته لغبی

<i>in ~ order</i>	أبجدي، هجائي به‌ریز به‌ندی نه‌لفین بالتربیب الابجدي
Alpine /ælpain/ <i>adj</i>	نه‌لپا، په‌یوه‌ست به‌شاخی نه‌لپا ألپی، متصل بجلال الألب
<i>~ flowers</i>	گونلی کڼوی أزهار جبلية
already /ɔ:lredi/ <i>adv</i>	ئښتا، پښو، له‌وه‌وېښ الآن، سابقاً، من قبل
<i>I've been there ~ .</i>	پښتر من لږه‌ووم لقد سبق وان كنت هناك
also /ɔ:lso/ <i>adv</i>	ه‌روه‌ها، په‌و شپوه أيضاً، كذلك
altar /ɔ:lta(r)/ <i>n</i> [C]	قوربانگه، هه‌یکه‌لی که‌نښه مذبح، هيكل الكنيسة
alter /ɔ:lta(r)/ <i>vt, vi</i>	ده‌گوږی يغير، يتغير، يبدل
alteration /ɔ:lta'reiʃn/ <i>n</i> [C,U]	گوږان، گوږین تغییر، تَغْيِير
altercation /ɔ:lta'keiʃn/ <i>n</i> [C,U]	شه‌ره‌سه مشادة، شجار
alternate /ɔ:lta:neɪt/ <i>adj</i>	به‌دوای په‌ک، له‌دوای په‌ک متناوب، متعاقب
<i>on ~ days</i>	روژی‌نا روژی (شه‌مه، دوشه‌مه) في أيام متناوبة (السيب، الاثنين، ...)
□ /ɔ:lta:neɪt/ <i>vt, vi</i>	۱. نوره‌ده‌کا، له‌دوای په‌کدی ۲. (پو دوشت) له‌دوای په‌ک دین، په‌ک له‌دوای په‌ک
<i>~ ing current</i>	۱. یناوب، یتعاقب ۲. (لښین) یتعاقبان واحدأ وراه‌ الآخر ته‌وژمی (گوږاو) دواپه‌ک
alternative /ɔ:lta:neɪtɪv/ <i>adj</i>	تیار متاوب جڼگړه‌و په‌کی تر
<i>There was no ~ .</i>	هیچ جڼگړه‌و په‌کی نی‌به لم یکن هناك من بديل
although /ɔ:l'ðə/ <i>conj</i>	له‌گه‌ل نه‌وه‌دا، ه‌ره‌رای نه‌وه (پروانه <i>though</i>)
	مع أن، بالرغم (راجع <i>though</i>)
altimeter /æltimi:tə(r)/ <i>n</i> [C]	پڼه‌وری به‌ری‌ناستی

	پوی ده‌ریا مقیاس الارتفاع عن سطح البحر
altitude /æltɪtju:d/ <i>n</i> [C]	به‌ری‌ناستی پوی [C] ده‌ریا
	ارتفاع (بالأخص عن سطح البحر)
alto /æltəʊ/	۱. نزمترین ده‌نگ له‌گوږانی نافرته ۱. أخفض الأصوات في غناء النساء
<i>n</i> (<i>pl ~ s</i>)	۲. گوږانی یز په‌و ناسته له‌ده‌نگ ۲. المغني بهذه الطبقة من الصوت
altogether /ɔ:lta'geðə(r)/ <i>adv</i>	۱. کو، هه‌موو، ته‌واوی ۱. جملة، تماماً
<i>I don't ~ agree.</i>	من به‌ته‌واوه‌تی نارا‌زیم أنا لا أوافق تماماً
<i>It's ~ wrong to ill-treat animals.</i>	مامه‌له‌ی خراب له‌گه‌ل نازه‌لان ته‌واو هه‌له‌به‌ ۲. به‌ته‌واوی، به‌شپوه‌په‌کی ته‌واو
	من الخطأ تماماً إساءة معاملة الحيوانات ۲. بالاجمال، على وجه العصوم
<i>The weather was bad and the trains were crowded: ~ we wished we had not gone out.</i>	که‌ش و هه‌وا زور خراب بوو شه‌مه‌نده فوره‌کانښ قه‌ره‌بالغ بوو، هه‌موومان ناواته‌خواز یوین نه‌چوپناپه‌ته‌ده‌روه کان‌الطس ردینا‌والقطارات مزده‌حه‌ و بالاجمال تمنینا‌لو‌ا‌نا لم نخرج
altruism /æltʀu:izəm/ <i>n</i> [C]	خونه‌ویستی، هه‌زک‌رنا مرولفی دی، خوښویستی که‌سانی تر
	إيثار، غيرية، حب الغير
altruist /æltʀu:ɪst/ <i>n</i> [C]	قه‌نجی‌خواز، خوښویستی که‌سانی تر
	غیري، محب الغير
altruistic /æltʀu:'ɪstɪk/ <i>adj</i>	خوښه‌ویستی که‌سانی تر غیري، محب للغير
aluminium /æljʊ'mɪniəm/ <i>n</i> [U]	کانزای نه‌له‌میوم معدن الألمنيوم
always /ɔ:lweɪz/ <i>adv</i>	ه‌رده‌م، په‌په‌رده‌وامی دوماً، أبداً على الدوام
am /m; əm; æm/	(پروانه <i>be</i>) (انظر <i>be</i>)

I ~	نهم
	آگون
amalgam /ə'mælgəm/ n [C]	کانزای تیکه‌ل به جیوه
	معدن مخلوط با زئبق
amalgamate /ə'mælgəmeɪt/ vt, vi	تیکه‌ل ده‌ی،
	ثاوتنه
	یدمج، یمزج، یطغم
amalgamation /ə'mælgə'meɪʃn/ n [C,U]	تیکه‌لیوون
	إدماج
amass /ə'mæs/ vt	کۆده‌کانه‌وه (پاره)
	یجمع، یکدس (الال)
amateur /æmə'tɔ:(r)/ n [C]	خولیا، تاره‌زومه‌ند (به‌راورد)
	بکه به ناپشا (professional)
	هار، غیر معترف (قارن مع معترف (professional))
amateurish /æmə'tɔ:ʃ/ adj	که‌م شاره‌زا، نا پسۆر
	قلیل المهاره، غیر خیر او متفن
amaze /ə'meɪz/ vt	سهری سوږ ده‌می، سهرسام ده‌ی
	یدهن، یدهل
amazement n [U]	سهرسوږمان، سهرسامبوون
	دهشه، ذهنول
ambassador /æm'bæsədə(r)/ n [C]	بالوین، ئیلچی
	سفیر، مثل، مفوض
amber /æm'bɜ:(r)/ n [U]	ره‌نگی کاره‌بی (بوری)
	زهر دپاو)
	کهرمان، لون الکهرمان (بني مائل الى الصفرة)
ambidextrous /æmbrɪ'dekstɹəs/ adj	به‌ناسانی
	ده‌توانی به‌هردوو ده‌ست کار بکات، لیوه‌شاوه
	قادر علی العمل بکلتا پدیه به‌هره، بارع
ambiguity /æmbrɪ'ɡju:əti/ n [C,U] (pl -ties)	تەمومزای، ناپوون، تیکه‌ل‌کراو
	غرض، إلتباس
ambiguous /æmbrɪ'ɡju:əs/ adj	ثالۆز، تیکه‌لیو
	غامض، ملتبس
ambiguously adv	به‌تەمومزای، به‌تیکه‌لی
	بمفوض، بالتباس
ambition /æm'bɪʃn/ n [C,U]	۱. به‌رزخوازی
	۲. بَلَدَنی، نه‌وشته‌ی خوازیاری پی‌بگیت
	۱. طمّح، الشی الذي یطمع للوصل الیه

ambitious /æm'bɪʃəs/ adj	به‌رزخواز
	طمّوح
ambitiously adv	به‌به‌رزخوازانه
	بطمّوح، بشکل بدل علی الطمّوح
ambivalence /æmbrɪ'veləns/ n [U]	رارا،
	دوو‌به‌هایی، دوو دلی
	تردد، تذبذب
ambivalent /æmbrɪ'velənt/ adj	پیرو برای ناجینگیر،
	دوودلی
	متردد، متذبذب
amble /æmbəl/ vi	(له‌سه‌که) نه‌روا، به‌ستی ده‌روا
	(الحسان) یرهو، سیر متمهلا
n [U]	روشتنی فارام، له‌سهرغو، چاربازی
	سیر متمهل
ambulance /æmbrɪ'jʌləns/ n [C]	توتومیلی
	فریایگوزاری
	سیاره‌ اسعاف
ambush /æm'bʊʃ/ n [C,U]	بۆسه، تله
	کمین، فخ، شرک
□ vt	بۆسه‌دانه‌نی، خوی مه‌لامس نه‌دا، به‌نادیارانه
	هیرش ده‌با
	ینصب کینا، یتربص ب، یهاجم من ممکن
ameliorate /ə'mi:liə'reɪt/ vt, vi	باشده‌کا، باشتر ده‌ی
	یحسن، یتمحسن
amelioration /ə'mi:liə'reɪʃn/ n [U]	باشبوون، گۆران
	به‌روهه باشتر
	تحسن، تحوّل الى الافضل
amen /ə'men/ int	له‌مین، پی‌وه‌ی، پراوپر
	آمین، حقاً
amenable /ə'mi:nəbl/ adj ~ to	۱. (که‌سه‌کان) خوش
	پاوه‌پ ۲. (شته‌کان) ملکه‌چن پی
	۱. (لاشخاص) سهل‌التیاد ۲. (لاشیاء) تخضع لـ to
	The case is not ~ to ordinary rules.
	له‌م دۆزه ملکه‌چی یاسا ئاسایه‌کان ناییت ۱. ریکشه‌خا،
	چاککی نه‌کا
	هذه القضية لا تخضع للقوانين العادية ۱. یعدل، یقوم
amend /ə'mend/ vt, vi	چاکسازی ده‌کا
	یصلح

You must ~ your ways پيوسته هه لسوکه وت ړنک
بکه پته وه ۲. ده گزوت، چاکسازي ته کا (پو نمونه له پاسادا)
يجب أن تقوم أساليبك ۲. يفتي، تعديل (في القوانين مثلاً)

amendment /ə'mendmən/ n [C,U] گزوان،
ړنکسازي
تغير، تعديل

amends /ə'mendz/ n pl قهره بوو، قهره بووی زیانه کان،
رازی به خش

تعويضات، تعويض عن خسارة، ترضية
make ~ for sth قهره بووی زیانه کان (سوکا پته ی)
ده کات

يُعرض عن ضرر أو إهانة، يقدم ترضية
amenity /ə'mi:nəti/ n [C] (pl -ties) ۱. خوش، فینک،
خوش ری نو زیان
۱. لطافة، اعتدال الجو

۲. پندوښتی، پيوستی زیان،
هوکاری حه وانه وه و چیز وهرگرتن

۲. مرافق، مرافق الحياة، أسباب الراحة و المتعة
the amenities of town life. هوکاری چیز وهرگرتن
له شارد (ناهنگ و کتبخانه ی گشتی)

أسباب المتعة في حاية المدن (كاحفلات والمكبات العامة)
amethyst /æmiθɪst/ n [C] نه میچست، پردنکی
به نرخه ندرخه وانه یان و نه وشه یه

الجشت، حجر کریمه رجواني او بنفجي اللون
amiable /eɪmiəbl/ adj هوگر، خوش مامه له، رو خوش
أنیس، لطیف المعشر، ودود

هوگری، (pl -ties) **amiability** /eɪmiə'bɪləti/ n [C,U]
خوش مامه له یی، رو خوشی
أنس، لطف، ود

amicable /æmɪkəbl/ adj دوستانه، فاشتانه
وځي، سلمی

amicably adv به شیوازی دوستانه یان فاشتانه
بالوب ودي او سلمی

amid(st) /ə'mɪd(st)/ prep نیوان، له ناوهند
بین، فی وسط

amidships /ə'mɪdʃɪps/ adv له ناوهند (ناوهراست) ی
کشتیه که دا
فی وسط (متصف) الفینة

amiss /ə'mɪs/ adj, adv هه له، نا به جی
خاطي، غیر لاتی

take sth ~ وهرگرتی به شیوه ی که هه له
یست، حمله علی محلل سوه

ammeter /æmɪtə(r)/ n [C] نه میتر، نامیتری پیوانه
کردنی نه میتره له ته زووی کاره بایدا
الأمیتر، أداة لقياس التيار الكهربائي بالأمیتر

ammonia /ə'məʊniə/ n [U] نه مونیام، ناوی نه مونیام
نشار، ماء النشار

ammunition /æmjʊ'nɪʃn/ n [U] جبه خانه، نه فمه منی
جبه نگ

ذخيرة حربية، عتاد حربي
amnesty /æmnəsti/ n [C] لیووردنی گشتی (پو)
تاوانباران یا سیاسیه کان (pl -ties)

عفو عام (عن المجرمين أو السياسين)
amoeba /ə'mi:bə/ n [C] نه میبا، گیانه وهریکه تنها
به ووردین نه بیترنی و شیوه ی همیشه ده گزوتی

الأمیبا، حیران (جمعها amoebae) لا یری الا بالمجهر شکه
دائم التغير

amoebic /ə'mi:bɪk/ adj نه میبی
أمی

amok /ə'mɒk/ adv (بروانه amuck)
(انظر amuck)

۱. نیوان، ناوهند، له نیوان **among(st)** /ə'mʌŋ(st)/ prep
(کوهمه لیکدا) به راورد بکه له گدل
۱. وسط، بین، فیما بین (مجموعة) قارن مع between

A ~ those present was the Mayor سهرؤکی
شاره وانی له نیوان ناماده بواندا بوو ۲. (له گدل شیوه ی بالادا)
به کیلک له

كان رئيس البلدية بين الحاضرين ۲. (مع صيغة التفضيل) واحد
من

The Amazon is ~ the longest rivers in the world.
۳. نیوان، له صهر، له نیوان

۳. بین، علی، فیما بین
Settle this matter ~ yourselves. نه وکاره له نیوان

خو فانا چاره بکه ن
حلوا هذا الأمر فیما بینکم

amorous /æməərəs/ adj. خولیایی خوشوینتی،

	نه‌پندار، دږوانه غزلي
	ميال للعب، عاشق، زلي، غزلي
~ looks	روانينى نه‌وېندارانه
	نظرات عشق
amorously adv	به‌شه‌پدايي، به‌نازپېدان
	بعشق، بتدله
amount /ə'maʊnt/ vi	نه‌گاته، نه‌کاته
	يبلغ، يساوي
What he said ~ ed to little	نوهى گهووتى شتيكى
	نوهو نه‌بوو
	ما قاله ليس فيه شي، يذکر
□ n [C]	۱. کوکرده‌وه، دهره‌نجامى کو ۲. بر، چه‌ندښى
	۱. المجموع، حاصل الجمع ۲. كمية، مقدار
amp /æmp/ n [C]	کورته‌ي ووشه‌ي (ampere)
	اختصار کلمه (ampere)
ampere /'æmpɛə(r)/ n [C]	نمېر، په‌کې پياوښى
	تەزووی کاره‌بایه
	أمپر، وحدة قياس التيار الكهربائي
amphibian /æm'fɪbiən/ n [C]	گيانداريکي
	وشکاوه‌کيه وه‌ک يوق، له‌ناو ناو و وشکانيدا ده‌زى
	حيوان يعيش في البر وفي البحر كالضفدع
amphibious /æm'fɪbiəs/ adj	وشکاوه‌کي، به‌ژناښى
	برماني
amphitheatre /æm'fɪθɪətrə(r)/ n [C]	۱. پيښکري،
	۲. ليکانه ۳. کورسيه به‌رزه‌کانى شانو شپوهى نيوه بازنه‌پان
	هه‌په
	۱. مدرج ۲. المقاعد العليا في السرح بشكل نصف دائري
ample /'æmpl/ adj (-r, -st)	۱. فراوان، به‌فراوان
	۲. ژور، ليشاو
	۱. فسيح، متع ۲. كثير، وافر
£10 will be ~ for m needs.	
amplification /æm'plɪfɪ'keɪʃn/ n [C]	مه‌زنکرن،
	دریژه پېدان، گه‌وره کردن
	إسهاب، تفصيل، تضخيم
amplifier /æm'plɪfaɪə(r)/ n [C]	پلندگو، نامېرى پلندگو
	مکبر للصوت، جهاز لتضخيم الصوت
amplify /æm'plɪfaɪ/ vi (pt, pp -fied)	۱. گه‌وره‌ي ده‌کا،
	دریژه‌ي پنده‌دا، ۲. گه‌وره ده‌کا (ده‌نگ)

	۱. سېهب، بفضل، بظليل ۲. يَضْم، يکبر (صوت)
amplify /'æmplɪ/ adv	به‌ژوري، به‌لشاو، به‌فراوانى
	بکثرة، بوفرة، بآساع
amputate /æm'pjʊteɪt/ vt	ده‌پېرى، له‌نه‌شته‌رگريدا
	به‌شتيكى جه‌سته‌ي ده‌پېرى و لږي ده‌کاته‌وه
	يقطع، يتر عضوا في عملية جراحية
amputation /æm'pjʊ'teɪʃn/ n [C,U]	برين،
	ليکړدنه‌وه، ژيکړن
	قطع، بتر
amuck /ə'mʌk/ adv	وه‌کو هار ديت و ده‌جيت کوشتن و
	برين له‌نيازيده‌په
	يجري كالسمرور و في نيته القتل و التدمير
~ run	
amulet /æm'ju:lɪt/ n [C]	نوشته، بازبه‌ند، دوها پوښين
	تعويذة، تميعة، حجاب
amuse /ə'mju:z/ vt	ناسوده‌ي ده‌کات
	بُسلې يرفه‌عن
amusement /ə'mju:z'mənt/ n [C,U]	خوشى،
	که‌يفخوشى
	متعة، تلية
~ city	شارى رابواردن
	مدينة الملاهي
an /ən; æn/	(بروانه a)
	(راجع 'a')
anachronism /ə'næk'rɒnɪzəm/ n [C]	جياوازي کات
	(وه‌ک بليت: هارونه ره‌شيد سوارى فروکه بووه)
	مفارقة زمنية (كان قول: ركب هارون رشيد الطائفة)
anachronistic /ə'næk'rɒnɪstɪk/ adj	په‌پوهسته
	به‌نه‌بوښى گونجاندنى زمه‌ننى
	متصل بانه‌دام التوافق الزمني
anaemia /ə'ni:miə/ n [U]	نه‌نيميا، که‌مخوينى
	انيميا، فقر الدم
anaemic /ə'ni:mɪk/ adj	توشى که‌م مخوين
	مصاب بفقر الدم
anaesthesia /ænis'ti:ziə/ n [U]	پنهوشکردن،
	بی‌هه‌ستى
	تخدير، فقدان الحس
anaesthetic /ænis'tetɪk/ n [C]	سرکه‌ر، به‌نج

مخدر، بنج	
دوباره ریکردنه‌وی	anagram /ˈænəɡræm/ n [C]
پسته‌کان بو دروستکردنی ووشه‌یه‌کی تر وه‌کو.	
(plum-Lump)	
إعادة ترتيب أحرف كلمة لتشكيل أخرى مثل (plum-Lump)	
هاوشیوه، ویکچوو، هه‌ئا،	analogous /əˈnæləɡəs/ adj
ده‌توانری پیوانه بکری به پیی	
مائل، مضاه، مشابه، یکن قیاسه علی	
۱. لیکچونی (pl -gies)	analogy /əˈnælədʒi/ n [C,U]
به‌شی، هاوشیوه	
۱. تشابه جزئی، تامل، مضاهه	
The ~ between the heart and a pump	
لیکچونی دل و ترومپا، ۲. پیوانه‌ی ویکچوو	
انشاء بین القلب والمضخة ۲. قیاس تمثیلی (منطق)	
شیده‌کاته‌وه،	analyse, analyze /ˈænalaiʒ/ vt
ده‌گه‌ریته‌وه بو پیکهاته‌کانی	
یحلل، یردالی عناصره	
ئاوینته‌یه‌کی ~ a chemical compound/ a sentence	
کیمیایوشی ده‌کاته‌وه	
یحلل مرکبا کیمیایا / جمله	
شیکردنه‌وه، پوخته‌ی	analysis /əˈnæləsis/ n [C,U]
کوتایی	(pl -yses)
تحلیل، خلاصه نهائیة	
in the last ~	
والخلاصة النهائية	
تویزینته‌ری کیمیایی	analyst /ˈænalɪst/ n [C]
محلل کیمای	
شیکاری، جیاکاری	analytic /ˈænoˈlɪtɪk/ adj
تحلیلی، تفصیلی	
گیره‌شیونی، بانگه‌شه	anarchism /ˈænəkɪzəm/ n [U]
بو ژبانی بی حکومه‌تی	
فوضیة، الدعرة للعیش بلا حكومة	
گیره‌شیون، باوهردار یان	anarchist /ˈænəkɪst/ n
بانگه‌خواز بو گیره‌شیونی	
فوضی، مؤمن او داع‌ی الی الفوضیة	
گیره‌شیونیتی، نه‌بوننی	anarchy /ˈænəkɪ/ n [U]
ده‌ولت	
فوضیة، أنعدام الدولة	

۱. نه‌فرهت ۲. نه‌فرین	anathema /əˈnæθəmə/ n [U]
لیکراو، ییزراو	
۱. لعنة ۲. ملعون، مبعوض	
تویکاری	anatomical /ˌænəˈtɒmɪkəl/ adj
تشریحی	
تویکار پسوپی	anatomist /əˈnætəməst/ n [C]
تویکاری	
مشرع أخصائي تشریح	
تویکاری، زانستی	anatomy /əˈnætəmi/ n [U]
تویکاری	
تشریح، علم تشریح	
پیشنان، باو‌یا‌پیران	ancestor /ˈænsəstə(r)/ n [C]
سلف، جد‌اعلی	
پیشنی، په‌یوه‌ست به‌باو	ancestral /ˈænsəstrəl/ adj
با‌پیران یان پیشنانه‌وه	
سلفی، متعلق بالأجداد أو الأسلاف	
پیشنان، باو‌یا‌پیران،	ancestry /ˈænsəstri/ n [C]
زنجیره‌ی نه‌ژاد یان نه‌وه	(pl -ries)
أسلاف، أجداد، سلسلة النسب	
له‌نگه‌ر، له‌نگه‌ر دکهت	anchor /ˈæŋkə(r)/ n [C]
مرساة، هلب	
که‌شتیه‌که له‌نگه‌ر ده‌گرنی	come to ~
یُرسی السفينة	
هه‌لده‌ستن، له‌نگه‌ری که‌شتیه‌که هه‌لته‌بری	weigh ~
یقلع، یرفع المرساة	
جینگیری ده‌کات	lie/be/ride/at ~
ثبت بالمرساة	
به‌له‌نگه‌ر گرتن جینگیری ده‌کات	□ vt, vi
ثبت بالمرساة، یرسو، یلقی المرساة	
شوینی له‌نگه‌ر گرتنی	anchorage /ˈæŋkərɪdʒ/ n
که‌شتیه‌کان، به‌نده‌ر	
مکان رسو السفن، مرسى، مرفأ	
۱. کون، دیرین	ancient /ˈemfənt/ adj
۱. قدیم، عتیق	
پونانه‌ی کونه‌کان (له‌فریقیه‌کان) ۲. کون،	the ~ Greeks
کونه	
الیونانیون القدماء (الاغریق)	
لاوه‌کی، لقی	ancillary /ˈænsɪlɪəri/ adj

~ roads	ٲانوي، فرعي ڪوٺانه لاهه ڪه ڪان
and /ænd; ænd/ conj	الشوارع الفرعية ١. نامرازي په پوهندي (و) ٲو ٢. نه وهى، له پٽناو ٣. حرف عطف. و (ل) ٲو، ٲو، من اجل، ل
if you want it, come and get it.	نه گهر توه ته وى
وهره ٲو نه وهى وهريگريت	اذا كنت تريد تعال (كي) ل) تاخذ
anecdote /ænikdəʊt/ n [C]	چيرؤكى خوش، [C] دانسقه حكاية، قصة شيقة، نادرة
anaesthesia /ænis'ti:ʒiə/ n	بروانه انظر anaesthesia
anew /ə'nju:/ adv	سهرله نوى، ژنو من جديد، ثانيه
angel /'eɪndʒl/ n [C]	فرشته ملك، ملاك
angelic /æ'nʒelɪk/ adj	فرشته يى، ٲاك، ٲاراو ملائكي، نقي، رقيق
anger /'æŋɡə(r)/ n [U]	توره يى، قين، هملچون غضب، غيظ، سخط
□ vt	توره ي ده كات يشير الغضب
¹ angle /'æŋɡl/ n [C]	١. گؤشه ٢. ٲوچون، تيروانين، هملوئيست
² angle /'æŋɡl/ vi	١. زاوية ٢. (مجاز) وجهة نظر، موقف به قولاپ راوده كات يصطاد بالصنارة
~ for	راوده كات، هملوئ به ده سته ناني شتيك ده دا به ريگا په كي گران
	(مجاز) يتصيد، يسعى للحصول على شيء بطرق ملتوية
angler /'æŋɡlə(r)/ n [C]	ماسي گر به قولاپ صائد السمك بالصنارة
Anglican /'æŋɡli:kən/ n [C]	ننگليكانى، تايپه ته به كه نيسه ي ننگليزي
	انجليكاني، تابع للكنيسة الانجليزيه
anglicize vt	شيوه به كي ننگليزي ٲنده به خشن

Anglo /'æŋɡləʊ/ prefix	يعطيه طابع الانجليزي (پشگر) = ننگليزي
Anglo-American	(بادنة) = انجليزي ننگليزي - نمهريكي انجليزي - امريكي
angry /'æŋɡri/ adj (-ier, iest)	١. توره، ٲيزار ٢. غاضب، ساخط
~ with	توره له (كه سه كان)
~ about	غاضب من (الاشخاص)
~ sea	توره له (شته كان) غاضب من (للأشياء)
~ wound	٢. ده رباى هملچوو بحر هانچ
angrily adv	زام (برين) ي هودار جرح ملتهب
anguish /'æŋɡwiʃ/ n [U]	به توره يى، به ٲيزارى بغضب، بسخط
angular /'æŋɡjʊlə(r)/ adj	نازارىكي جهريگر، كيشه الم صريح، كُرب
	گؤشه تيؤ، (ٲو كه سه كان)
	لاواز نيسك ده رپه ريو
	ذو زوايا او اركان حادة، (للاشخاص) نحيف، بارز العظام
animal /'æniml/ n [C]	١. گيانه وهر (همموو) ٢. نازه ل (جگه مروف) ٣. چوارين
	١. حيوان (يشمل جميع المخلوقات الحية) ٢. حيوان (ما عدا الإنسان) ٣. من ذوات الأربع
animate /'ænimet/ vt	زيندو ده كا، چالاكي ده كا يعني، ٲيعت الحياة
animated adj	زيندوو، نمهر، خاوه ن زينده گى و چالاكي
	حي، مفعم بالحياة و النشاط
an ~ ed discussion	گفتوگو به كي گهرم (توند) مناقشة حامية (حاده)
animation /'ænimetʃn/ n [U]	ژيانه وه، به گهر خسته وه
	إحياء، انعاش، نشاط
animosity /'æniməsəti/ n [U]	دوژمنكارى، قين عداوة، حقد

anise /ˈænis/ n [C]	روه کی پازيانه
	نبات الیاسون
ankle /ˈæŋkl/ n [C]	پاژنه ی پښ، قوله پښ
	رښغ القدم، کاحل
annals /ˈænlz/ n pl	توماری میژوو، توماری چالاکي
	ریځخرونيک
	سجلات التاريخ، الحوليات، سجل سنوي للنشاط منظمة ما
anneal /ˈæni:l/ vt	نهرم کردنه وه و تواندنه وهی کاتزا به
	گهرم کردن و سارد کردنه وهی
	یلدن، یستی المعدن، پیرده ببطء تقویته
annex /ˈæneks/ vt	پښی ده گاته وه، ده چینه پال
	یلمق ب، یظم (الی)
annex(ə) /ˈæneks/ n [C]	دروستکراوی پاشکڼو
	بناء ملحق
<i>an ~ to a hotel</i>	
annexation /ˌæneksɪˈeɪʃn/ n [U]	چونه سمر، پیوله لکان
	إضافة، إلحاق، ضم
annihilate /əˈnaɪəleɪt/ vt	قهلاچوده کا، له تاوده با
	بيد، یحق، یبني
annihilation /əˌnaɪəˈleɪʃn/ n [C]	له ناویردن، تیاچوون
	إبادة، إفناء
anniversary /ˌæniˈvɜːsəri/ n [C]	سالیاډ، یادی سالانه
	(pl -ries)
	ذکری سنویه
<i>celebrate a wedding ~</i>	ناهنگ بو یادی هاوسه ریڼی
	ده گیری
	یحتفل بعيد الزواج
annotate /ˈænoteɪt/ vt	تیپینه کانی یادداشت ده کا،
	راڼه ی ده قنیک ده کا
	یدون ملاحظاته، یخلق، یفسر النص
anotation /ˌænoʊˈteɪʃn/ n [C,U]	راڼه کردنی ده قنیک
	تعليق، تفسیر النص
announce /əˈnaʊns/ vt	راپده گه په نن، په خشی ده کا
	یطن، یبلغ، یذيع
announcement /əˈnaʊnsmənt/ n [C]	ناگاداری
	إعلان
announcer /əˈnaʊnsə(r)/ n [C]	بوڼو (له راډیو یان
	ته له فزیون)

	مذيع (في الراديو أو التلفزيون)
annoy /əˈnoɪ/ vt	ریځری ده کا، پیژاری ده کا
	یضايق، یزعج
annoying adj	ریځر، پیژارکه ر
	مضايق، مزيج
annoyance /əˈnoɪəns/ n [C,U]	ریځرتن، پیژاری،
	شتيکي پیژارکه ر
	مضايقه، ازعاج، شيء مزيج
annual /ˈænjʊəl/ adj	۱. سالانه، ههمو سال دوباره
	ده پښته وه. ۲. ده وری، له سه ره تا کونایي سال ده وری
	۱. سنوي، یترکر کل عام ۲. حولي، یعیش من بداية العام لنهاية
	۱. روه که کسالتیک بژی و پاشان پمری
	۲. کښی سالانه، پلاوکراره ی سالانه
	۱. نبات یعیش حولا تم پوت ۲. کتاب سنوي، نشره سنویه
annually adv	سالانه
	سنوياً
annuity /əˈnjuːəti/ n [C]	پندانیکي سالانه بو ماوه ی
	ژیان، جوړنیکه له بیمه ی دایینکړدنې ژيان (pl -ties)
	دفعه سنویه لمدی الحیاة، نوع من التأمين یخفل دفعة سنویه
	لمدی الحیاة
annul /əˈnʌl/ vt (- -)	به تالی ده کا، هله ده وه شینیه وه
	یلفی، یطل، یفسخ
annulment n [C]	به تالکردنه وه، هله وه شانده نه وه
	بطلان، إبطال، فسخ
anode /ˈænoʊd/ n [C]	نانود، جه مسه ری گهرم (کاره با)
	الأنود، قطب موجب (كهرباء)
anoint /əˈnoɪnt/ vt	ده سریت به روڼ (به تاییه تی له پونه ی
	تاییښی)
	یسخ بالزیت (و بخاصة في الاحتفال الديني)
anomalous /əˈnɒmələs/ adj	ناباو، شان، ناپیوانه یی
	شاذ، غیر قیاسي
<i>Be, have, do, are, ~ verbs</i>	کرده وه ی ناپیوانه یی
	أفعال غیر قیاسیة
anomaly /əˈnɒməli/ n (pl-lies)	ریزه پری، ده رچوون
	له پیوانه
	شذوذ، خروج عن القیاس
anonymous /əˈnɒnɪməs/ adj	بی ناو، ناف نه زانی،
	نادیابر

	بدون اسم، مجهول
~ gift / letter	دپاری / نامه پکې سرچاوه نادپار
	هدیه / رساله مجهوله المصدر
~ author	دانه وړېکي نه ناسراو
	مؤلف مجهول
anorak /ænoˈræk/ n [C]	پانتویه کي کلاو داری دژه باران [C]
	مطف راق من المطر له قلنسوة
another /əˈnʌðə(r)/ pron, adj	په کيکي تر، دوهم
	آخر، ثان
one ~	په کيکي تریان
	أحدهما الآخر، لبعضهما
answer /ɑːnsə(r)/ vt, n [C]	وهلامی ده داته وه، وهلام
	دانه وه، په رپه چدانه وه
	يجيب / يرد على، إجابة، رد
~ back	په رچدانه وهی بې نه زاکت
	يرد بوقاحة
~ a purpose	نيزا دنيته دی، پنداويستی داين دده کا
	يفي بالفرض، يسد الحاجة
~ for	په رپه له
	يكون مستولاً عن
~ for wrongdoing	قهره بوي نه وه، باجي هله که ی
	ده دات
	يقض عن، يدفع ثمن الخطأ
~ to a description	وه سفه که ی دقاوده که
	يطابق الوصف
answerable /ɑːnsə(r)əbl/ adj	په رپه سيار (له)،
	له پوره دم)
	مسؤل (عن، أمام)
He is ~ to the governor.	په رپه سيار له پوره دم
	دادوهر دا
	مسؤل أمام الحاكم
ant /ænt/ n [C]	میزوله
	نملة
~ hill	شاره (گوڼدی) میزوله
	بيت النمل، قرية النمل
antagonism /ænˈtəɡənɪzəm/ n [C,U]	ناکوکي،
	دوژمناپه تی، رق لئ هه لگرتن
	خصومة، عداوة، تباض

antagonist /ænˈtəɡənɪst/ n [C]	ناکوک، نه یار، دوژمن
	خصم، منافس، عدر
antagonistic /ænˈtəɡənɪstɪk/ adj	دوژمناکارانه،
	شهراني
	عدائي، خصامي
antagonize /ænˈtəɡənəɪz/ vt	دوژمناپه تی
	ده وروژني، شهر ده کا، دژاپه تی ده کا
	يثير العدا، يخاصم، يهادي
antarctic /ænˈtɑːktɪk/ adj	په يوه سته په جه مسه ری
	باشور
	مُتَقَلِّق بِالطَّبْعِ الْجَنُوبِيِّ
Antarctic n	ناوچه ی ده ورو دراو په جه مسه ری باشور
	المنطقة المحيطة بالقطب الجنوبي
the A ~ Ocean	زه ریای جه مسه ری باشور
	المحيط القطبي الجنوبي
ante /ænti/ prefix	(پیشگر) = پیش، پیشتر
	بادئة = قبل، سابق
antecedent /æntɪˈsiːdənt/ adj	۱. ناویک یان ده سته
	واژه پک که راناویکی یو بگه رپته وه
	۱. اسم أو عبارة يعود عليها الضمير
the man who came yesterday	وهک وشه ی man له م
	ده سته واژه په دا ۲. له شوازی (کو) راپردوی که سیک
	مثل كلمة man في العبارة التالية ۲. (في صيغة الجمع) ماضي
	المرء
antedate /æntɪˈdeɪt/ vt	۱. په ورواری کاتی کرداری
	پیشتر دانه تی له سر (چکه یان نامه) ۲. پیشی ده که ویت
	له بروی کاته وه
	۱. يضع تاريخاً سابقاً للزمان الفعلي (على شيك أو الرسالة) ۲.
	يسبق زمتيا
antelope /æntɪˈləʊp/ n [C]	ناسک، په زکوفی
	ظبي
antenatal /æntɪˈneɪtəl/ adj	په ستر او په پیش
	له دا پکپونه وه
	متصل بما قبل الولادة
antenna /ænˈtenə/ n	۱. شاخی هه سته وهر ۲. هوائی،
	ثاریل (پو رادیو)
	۱. میخس، قرن استشعار ۲. هوائي، ايریال (لرادیو)
anterior /ænˈtɪəriə(r)/ adj	پیشتر، پیشکه ووتو (له بروی)

- کات، شوپندهوه)
سابق، متقدم (زمانا أو مکانا)
anteroom /ˈæntɪrʊm/ n [C] هوٴلی چاوه‌روانی،
هه‌یوان
خجرة صغيرة تؤدي إلى أكبر منها، حجرة انتظار
anthem /ˈænthəm/ n [C] سرود، لاواندندهوه
نشید، ترنیمه
سرود (مارشی) نیشتمانی
النشید أو السلام الوطني
anther /ˈænthə(r)/ n [C] نیرک، په‌شی توو هه‌لگر که
توی تیدابه
الشبر، جزء السداة المحتوي على اللقاح
anthology /ˌænˈθɒlədʒi/ n [C] (pl -gies) کۆمه‌لنی
هه‌لبارده‌ی ویزه‌یی
مجموعة منتخبات الأدبية، مقتطفات أدبية مختارة
anthracite /ˈænthrəsai/ n [U] جوریکه له‌خه‌لوز،
خه‌لوزی نه‌سراسیت
نوع من الفحم، فحم الانتراسیت
anthrax /ˈænthræks/ n [U] لاره‌شه، پرزک (نه‌خوشیه که
توشی ناژه‌ل ده‌ییت)
البعرة الغيبية، (مرض يصيب حيوان عادة)
anthropologist /ˌænthrəˈpɒlədʒist/ n [C] مرؤفزان،
ره‌گه‌زناس، زانا به‌زانستی مرؤف
الأنثرو بولوجي، عالم بعلم الإنسان
anthropology /ˌænthrəˈpɒləsɪ/ n [U] ره‌گه‌زناسی،
مرؤفناسی
الأنثرو بولوجيا، علم الانسان
anti- /ænti/ prefix (پیشگره) = دژ
(بادنه) = ضد، مضاد
antiaircraft /ˌæntiˈeɪkrɑːft/ adj دژه فرۆکه
مضاد للطائرات
antibiotic /ˌæntɪˈbaɪɒtɪk/ n [C] دژه زینده‌کان
مضاد حیوی (مثل بنسلین)
anticipate /ˌæntɪˈsɪpɪt/ vi ۱. له‌سه‌ر پیشبینیه‌ک ره‌فتار
ده‌کا ۲. پیش که‌سانی تر ده‌که‌ویت ۳. پیشبینی ده‌کات و
پیشتر ده‌یکات
۱. یصرف بناه علی توقع ما ۲. یسبق غیره (فی عمل شیء) ۳.
یتنبأ بما یلزم و یفعله مسبقاً

- پیشتر پیشبینیه‌کانی دابین ده‌کات ~ a person's needs
۱. هه‌ولی بۆنه‌دا ۵. پیشبینی نه‌کا
یلبی حاجاته مسبقاً ۱. یطلع الی ۵. یتوقع
anticipation /ˌæntɪˈsɪpɪʃn/ n [U] پیشبینی، وایزانین
توقع، حدس
anticlimax /ˌæntɪˈklaɪmæks/ n [C] دابه‌زینی کتوپر
(ناکاو) به‌تاییه‌ت له‌فاستی به‌رز بۆ نزم
هیرط مفاجیه (بخاصه من مستوی رفیع الی مستوی دنن)
antics /ˈæntɪks/ n pl هه‌لسوکه‌وتی نامۆ پیکه‌نیناوی،
گالته جاری
تصرف غریب یشیر الضحك، تهریج
antidote /ˈæntɪdaɪt/ n [C] ده‌رمانی دژه ژه‌هر
تریاق، دواء مضاد للسموم
antihero /ˌæntɪˈhɪərəʊ/ n [C] (pl ~es) که‌سایه‌تی
دژه پالهلوان، ناقاره‌مان
شخصية نقض البطل
antipathy /ˌæntɪˈpəθi/ n [C,U] هه‌ستکردن به‌ییزاری و
نه‌فره‌ت کردن
(pl -ies)
شعور بالنفور أو الكراهية
antipodes /ˌæntɪˈpɒdiːz/ n pl به‌شه به‌رامبه‌ره‌کان
له‌زه‌ویدا، دژی ته‌واو
الأجزاء المتباعدة من الكرة الأرضية، تضاد تام
antiquarian /ˌæntɪˈkwɛəriən/ adj n [C] تاییه‌تمند
به‌فاسه‌واری کۆنه‌وه، فاسه‌وارناس
مختص بالآثار القديمة، دارس الآثار، أثري
antiquary /ˌæntɪˈkwəri/ n [C] کۆکه‌ره‌وه‌ی فاسه‌وار
تویزه‌ره‌وه‌که‌ی
(pl -ries)
جامع الآثار أو دارسها
antique /ˌæntɪˈkiː/ adj دیرین، په‌یوه‌ست به‌کۆنه‌وه،
نه‌تیکه
عتیق، متمسک بالتقديم
antiquity /ˌæntɪˈkwɪti/ n [C,U] ۱. چاخه دیرینه‌کان،
راپرودی دوور
۱. العصور القديمة، الماضي البعيد
۲. فاسه‌واری چاخه دیرین
۲. آثار من العصور القديمة
antisemite /ˌæntɪˈsiːmaɪt/ n [C] ناسامیه‌تی، دژه‌جو
adj (جوله‌که‌کان)

antiseptic /ænti'septik/ n [C]	لا سامي، معاد لليهود خاوينگره، پاکزکهره
antisocial /ænti'səʊʃl/ adj	معلم، شطير ناکۆمه لایه تی، دژ به داب و نهریتی کۆمه لایه تی
antithesis /ænti'thəsis/ n [C,U]	لا اجتماعي، معاد للنظم الاجتماعية دژه کان، نه یار، (pl -ses) نه گونجان
antitoxin /ænti'tɒksɪn/ n [C]	تضاد، تناقض، النقيض دژه هراوی بوون مصل، جسم مضاد للسرور
antler /æntlə(r)/ n [C]	شاخی بز نه کیوی یان به شیکی قرن الوعل أو شعبة منه
antonym /æntənim/ n [C]	دژه ووشه، دژه مانا عکس الکلمه، نقیض (Hot is the ~ of cold. (synonym (بهراورد (synonym (قارن (synonym)
anvil /ænvɪl/ n [C]	ده زگای ناسنگر سندان الحداد
anxiety /æŋ'zaɪəti/ n [C,U]	۱. دلهره اوکی، خهم، سه رقانی، پهریشانی ۲. تامه زوئی (pl -ties)
~ for knowledge	۱. تلق، ۲. هم، انشغال البال ۳. تلف، شوق تامه زوئی بۆ زانیاری تلف للمعرفة
anxious /æŋkʃəs/ adj	شهرزه، شله ژاو قلق، مهموم، متلف
any /əni/ adj, pron, adv	(به کهم) ۱. به کاردیت بۆ نهری و پرسیار و مخرج (اولاً) ۱. تستخدم في النفي والاستفهام والشرط I don't have ~ money. نهری، ههر، هیچ (نفي) Do you have ~ money? پرسیار (استفهام) If you need ~ money, مخرج (شرط) don't hesitate to ask. (بروانه some) ۲. کام، کامیان (انظر some) ۲. آی، آیما We did the work without ~ difficulty.

<i>I have hardly ~ food in the larder.</i>	تا ئیستاش خواردنم له ههمباره کهدا هه به
	لا یکاد یکون عندي طعام في الخزانة
<i>Try to prevent ~ person from entering.</i>	هه ولیده کهس نه به ته ژوره وه حاول ألا تدع أحدا يدخل
<i>He needs ~ help he can get.</i>	
<i>Come ~ day you like.</i>	
<i>in ~ case</i>	٣. به هه رحال، هه رجوتیک بیت
	٣. علی کل حال، مهما یکن
<i>pron</i>	(دوههه) (بروانه some)
	(ناتی) (انظر some)
<i>adv</i>	(سینهه) (بهراوردی none no) کام پله
	(ناتاً) (قارن none no) آیه درجه
<i>Is your father ~ better?</i>	نایا هیچ چاکبوتیک له
	تندرستی باوکتا رویداوه
	هل طرأ أي تحسن على صحة والدك؟
<i>This pen isn't ~ use.</i>	هم پیتوسه بۆ سووده
	هذا القلم لا ينفع
anybody /enɪbɒdi/ n, pron.	١. (بهراوردی pron
	(n, someone, somebody) هه کهسی
	١. (قارن pron, n, someone, somebody) آی شخص
	(بروانه else) ٢. که سیکي پایه دار، گرنگ، ناسراو ~ else
	(انظر else) ٢. شخص ذو شان، مهم، معروف
<i>Is he anybody or just a nobody?</i>	نایا که سیکي
	پایه داره یان نه ناسراوه؟
	أهو رجل ذو شأن أم نكرة؟
anyhow /ənɪhaʊ/ adv	١. به ههه شیوه به ک بیت،
	هه رجوتی، به هه رحال ٢. هه رجوتیک بیت، بۆ چاودیری
	بای شکل من الأشكال ٢. کینما اتفق، دونما عنایه
<i>The work was done all ~</i>	کاره که نه نجامدرا به بۆ
	چاودیری
	أنجز العمل دونما عنایه
anyone /əniwʌn/ n, pron	هه کهس
	آی شخص
anything /eniθɪŋ/ n, pron	هه شیک
	(بهراوردیکه something)
	آی شی - (قارن something)

I don't want ~ to eat, but

I should like something to drink.

anyway /ˈenɪweɪ/ *adv* بەھەر شئە بەك، بەھەر رېڭاگەك
بایە شەكل، بایە طریقە

anywhere /ˈeniweə(r)/ *adv* (بەراوردەكە)
(*somewhere*) لەھەر (بۆ ھەر) جیگاگەك (شوئینگ)
(قارن *somewhere*) فی آی مکان، إلى آی مکان

Do you want to go ~ special? ئایا ئەتە ویت بۆ

جیگاگەکی دیاری کراو بچیت؟

آترید آن تذهب الی مکان ما بالذات؟

Put the box down ~ ئەو سندوقە لەجیگاگەك دابنێ

ضع الصندوق فی آی مکان

apace /əˈpeɪs/ *adv* بەخێرازی
بسرعة

apart /əˈpa:t/ *adv* ١. دورە لە، دورو
١. ییعد عن، ییعد

The two houses are a mile ~ ئەو خانوانە ھەر یەك ~

میلێك لە یەكتر دورو ٢. لە تەنێشت، بەجیا

ییعد المنزلان أحدهما عن الآخر میلا ٢. جانیبا. علی حدە

He took me ~ and whispered the secret. بردمێ

تەنێشت و بەنھێنی چەپەکی بۆ کردم ٣. جیای دەکاتەو

أخذني جانباً و همس لي بالسر ٣. یفرق، یفصل

I can't get these two pieces ~ ناتوانم لە یەكتریان ~

جیا بکەمەو ٤. بۆ چەند بەشێك

لا أستطيع أن أفضل إحداهما عن الأخرى ٤. الی أجزاء

take the machine نامێرە کە ھەکنە وە شینیت بۆ چەند~

بەشێك

یفکله الآلة الی أجزاء

apartheid /əˈpa:θet/ *n* [U] سیاسەتی رەگەزپەرستی
(باشووری ئەفریقا)

سیاسة التمييز العنصري (جنوبي افريقيا)

apartment /əˈpa:t(mənt/ *n* [C] ١. خانیک، دەستە خانوو
١. شقة

take ~ s at the seaside شوڤە بەك لەكەنار روبرا کەدا

بەگرتی دەگری ٢. ژورێکی تەنها لەخانوە کەدا

یستاجر شقة علی الشاطئ ٢. غرفة منفردة فی المنزل

apathetic /æpəˈθetɪk/ *adj* گوئی نەدەر، بی خەم
غير مکتراث

apathy /æpəθi/ *n* [U] بی ڤاك، گوئی بێ ئەدان، ھەست
کردن بەماندوینی

لامبالاة، شعور بالتفور و عدم الأکترات

ape /eɪp/ *n* [C] مەبمونی گەورە وەك خۆریلا ڤان
شەمبانزی

فردکبیر کالفوریلا أو الشبانزي

□ *vt* لاسایی بەین ھوشیاری
یقلد دونما وعي (بھماقة)

aperture /æpəˈtʃə(r)/ *n* [C] درز، کوھ (تەسك)،
درزێکی بچوک کە ڤیگا بەچونە ژورەو ھە ڤوناکی دەدات
لەنامیری زانستیدا

فتحة، ثغرة (ضیقة عادة)، فتحة صغيرة تسمح بدخول النور
للأجهزة العلمية

apex /eɪpeks/ *n* [C] لو تەكە، سەر، تروپك
(*pl ~ es*)

قمة، ذروة، رأس

the ~ of a triangle لو تەكە سێ گۆشە

رأس مثلث

at the ~ of one's career لە لو تەكە شكو مەندیدا

فی أوج مبدە

aphorism /əˈfɔrɪzəm/ *n* [C] دانایی، ووتە ی ڤیشیان
حکمة، قول مأثور

apiece /əˈpi:ɪs/ *adv* بۆ یەكێك، بۆ ھەموو یەكێ،
بە پارچە

للو احد، لكل واحد، بالقطعة

aplomb /əˈplɒm/ *n* [U] متمانە بەخۆیوون، دلیری،
ئازا بەتی

ثقة بالنفس، رباطة جأش

Apocrypha /əˈpɒkrɪfə/ *n* *pl* نو سینیکی گومان لیکراو
لە ڤاسینی (نایینی)

کتابات مشکوکه بصحتها (دینیة)

apocryphal /əˈpɒkrɪfəl/ *adj* زپ، ئاخینراو
مزيف، مدسوس

apologetic /əˌpɒlədʒetɪk/ *adj* بەرەلانی زانی،
ڤیانووی، پاساودان

دفاعي، اعتذاري، تبريري

apologize /əˈpɒlədʒaɪz/ *vi* پۆز ش دپیتەو، داوای
لیوردن دەکات

- يعذر. يطلب العذر
apology /ə'pɒlədʒi/ n [C] ۱. داوای لیوردن کردن،
 بورین خاژی، پوزش هینان ۲. بهرگری له (pl -gies)
 (بیروباوه، را، هند)
 ۱. اعتذار. طلب الصّغ ۲. دفاع عن (معتقد، رأي، الخ)
apoplectic /æpə'plektik/ adj توشبو به نه خوشی
 سهکته، ناسانه تورهو یزار کردن
 مصاب بداء السکته أو تعرض له، من السهل إغضابه
apoplexy /æpə'pleksi/ n [U] سهکته دهماغ، خوین
 بهریوونی میشک
 سکته مغیة، نزف من شریان فی الدماغ
apostle /ə'pɒsl/ n [C] ۱. نیردراو، شوینکته
 ۲. پیشهوا، یانگخواز
 ۱. رسول، حواری ۲. رائد، داعیه
apostolic /æpə'stɒlɪk/ adj بهیامبهری، راهبر
 رسولی، بابوی
apostrophe /ə'pɒstrəfi/ n [C] کومای سهروه
 وهک (can't)
 الفاصلة العليا (can't)
apothecary /ə'pɒθɪkəri/ n [C] دهرمانگه، دهرمان
 فروش (pl -ries)
 ۱. (ق. صیدلی، بانع عقاقیر
 نه توقیتی، نه ترستی
appal /ə'pɒ:l/ vt (-|| -) برعب، یروع
 کومهله (pl ~ es)
apparatus /ə'pærɪtəs/ n [C] نامیریک یان دهزگابهک، نامیر، نامراز، بهشینک لهجهسته
 کاریک جن بهجن دهکات
 مجرعة أدوات أو أجهزة، أداة، جهاز، اجزاء من الجسم تؤدي
 وظيفة معينة
 نامراز ی هدرس (گهده)
 the digestive ~ جهاز الهضم
apparel /ə'pærəl/ n [U] پوشاک، جل و بهرگ، کراس
 ثوب، زي، رداء
apparent /ə'pærənt/ adj ۱. روالهت، ناشکرا
 ۲. روالهتی
 ۱. ظاهر، واضح، ۲. ظاهري
 the ~ cause هوکاری روالهتی
 السبب الظاهري

- بهینی روالهت، بهو
 شیوهی دهرده کهوینت
 حسب الظاهر، علی ما یدو
apparition /æpə'ɪʃn/ n [C] خین، شه بهنگ، خهون
 شیخ، طیف، رؤیا
appeal /ə'pi:l/ vi ۱. تگاهدهکا، نه پارینهوه
 ۲. فرمانی دادگا دهست یندهکاتهوه
 ۱. بناسد، ینس ۲. یتانف الحكم
 سهرسوره هینن، نارهزومهندی دهکا
 ~ to یجب، یروق له، یتهو
 ۱. پاههلدان، Bright colours ~ to small children.
 فریاگوزاری، هاوار □ n [C,U]
 ۱. مناشده، استفاضة، نداء استفاضة
 ۲. گومرای، راکیشان an ~ for help
 ۲. اغراء، فتنة جاذبية
appear /ə'piə(r)/ vi دهرده کهوینت بو خه لکی، نهگات
 ۲. وادهده کهوینت، وادیاردهینی ۳. له بهردهم جهماوه ردا
 دهرده کهوینت (نهکته، تاریز)
 یظهر للیان، یصل ۲. یدو، یتراعی، یلوح ۳. یظهر أمام
 الجمهور (مثل، محاضر)
appearance /ə'piərəns/ n [C] ۱. دهرکهوتن
 ۱. ظهور
 ناماده دهینی، دهرده put in/make an appearance
 کهوینت دهنوینی ۲. روخسار، سیمای دهرهوهی
 یحضر، یرز، ینکل ۲. هیته، مظهر خارجي
 بهر روالهت فرمان دهکا judge by ~ s
 یحکم بالمظاهر
appease /ə'pi:z/ vt ۱. هیوری دهکاتهوه
 ۱. یهدی بسکن
 ۲. رازی دهکا، تیری دهکا ~ sb's anger
 ۲. یرضي، یشبع
 برستی خوی تیرهدهکا، برستیبه sb's hunger/curiosity
 کهی /زانستخوازی (خوتیه قورتانی) تیرهدهکا
 یشبع جوعه / فضوله
appeasement n [U] هیور کردنهوه، ههدار کردن
 نارامگرتن، تیر کردن
 تهدئة، تسکین، إشباع
append /ə'pend/ vi دهکاته پاشکون، بوی زیاد دهکا

	ملحق، ضمیمه
appendage /ə'pendɪdʒ/ n [C]	پاشکون، سربار، پیراویز
	ملحق، اضافه، تزییل
appendicitis /ə'pendɪ'saɪtɪs/ n [U]	هوکردنی ریخول کویره
	التهاب زائد الدودیه
¹appendix /ə'pendɪks/ n [C,U]	پاشکون
	(pl -dices)
	ملحق
²appendix /ə'pendɪks/ n	ریخول کویره
	زائده الدودیه
appertain /ə'peɪtɪn/ vi	پدیوست به، تایید به
	یتعلق ب، یخص ب
appetite /ə'pɪtaɪt/ n [C,U]	ناروزوی خواردن
	شیهه للطعام
<i>lose one's ~</i>	ناروزوی خواردن نمان
	یفتد شهیهه للطعام
appetizer /ə'pɪtaɪzə(r)/ n [C]	(کوز) خواردن ناروزو
	کردنوه، برکول، پیشخواردن
	(فی صیفهه الجمع عاده) مشهیهه، مقبلات
appetizing /ə'pɪtaɪzɪŋ/ adj	ناروزوبهخش، خوش و
	بهتام
	شمهیهه، مقبل
<i>an ~ smell</i>	بونیك ناروزو بکاتهوه
	رائحهه فاتحهه للشهیهه
applaud /ə'plɔ:d/ vi, vt	۱. چهپله لیدهه، ههلهله
	لیدهه، بهخیرهاتنی دهکات ۲. دهستخوشکهری لیدههکا
	۱. یصفق، یهلل، یعی ۲. یسمن، یطری
applause /ə'plɔ:z/ n [U]	چهپله لیدان،
	دهستخوشکهری
	تصفیق، استعسان
apple /æpl/ n [C]	سیو، درهختی سیو
	تفاحهه، شجرهه التفاح
appliance /ə'plaiəns/ n [C]	نامیر، فالاف، نامراز
	أداة، جهاز
applicable /æ'plɪkəbl/ adj	گونجاول، لهبار بو بهجهیههتان
	ملاتم، ممکن للتطبیق

<i>Rule number five is not ~ to this case.</i>	
	یاسای ژماره پنج نهگونجاوله بو بهجهیههجن کردن لهبار دهه
	القانون رقم خمسة غیر قابل للتطبیق فی هذه الحالة
applicant /æ'plɪkənt/ n [C]	داواکاری کار،
	پیشکدهکاری داوا
	طالب الرطفهه، مقدم الطلب
application /æ'plɪ'keɪʃn/ n [C,U]	۱. چونهپیش بو
	داواکاری کار، داوا کردن
	۱. التقدیم الطلب عمل، رجاء
<i>an ~ for a job</i>	داواکاری بو دامهزرائدن
	طلب توظیف
<i>on ~ to</i>	کاتی داوا کردن به (زارهکی یان بهنومین)
	۲. بهکارهیهتان، دانان، شتی بهکارهاتوو
	عند التقدیم له (اما بالزوال أو الکتابه) ۲. استعمال، وضع،
	الشیء المستخدم
<i>~ of ice to the forehead</i>	دانانی سههول لهسهر
	ناوچاوان ۳. سهولدان، لیران، بهردهوامی لهسهر
	وضع التلج علی الجبههه ۳. اجتهد، جد، انکباب علی
<i>show ~ in one's studies</i>	چالاکسی دهرنهخا لهخوینندنه
	کهیدا
	یظهر الجد فی دراسته
applied /ə'plaid/ adj	کرداری، بهجهیههکاری
	تطبیقی
<i>~ mathematics</i>	بیرکاری کرداری
	ریاضیات تطبیقهه
apply /ə'plai/ vt, vi (pl, pp -lied)	۱. داواکاری
	پیشکدهکاری دهکات
	۱. یقدم بطلب
<i>~ (to sb) for a job</i>	داواکاری پیشکدهکاری دهکات بو
	دامهزرائدن
	یقدم بطلب وظیفهه
<i>~ the brake</i>	۲. بهکاری دههینن (وهك بریکی نوتومیل)
	۲. یستعمل (الفرامل مثلاً)
<i>~ a bandage</i>	دهیههچن، دهیههستی ۳. بهکاری دههینن،
	جن بهجهیهه دهکات
	یضمّد، یضع رباطاً ۳. یستخدم، یطبّق
<i>~ a rule</i>	یاسا جن بهجهیهه دهکات
	یطبّق قانوناً

۴. خوی رادینى له سەر
~ oneself to ۴. ینگب علی
۵. جی به جی ده بی له سەر، پاشه کسه ده کات له
~ to ۵. ینطبق علی، ینحسب علی
- ئه وه ی و تم
What I have said doesn't ~ to you. له سەر تو جی به جی ناییت
ما قلته لا ینطبق علیک
۱. دیاری ده کات (کات پاڻ شوین)
appoint /ə'pɔɪnt/ vt ۱. یعین، یحدد (وقتاً أو مکاناً)
The time ~ ed for the meeting was 6 p.m.
- ~ a secretary ۲. دا به ده مه زوینى (سکرتر ده ستیشان ده کات)
۲. یعین، یختار سکرتر
۱. خسته سهرکار، دامه زواندن ۲. کار، پله، پۆست
appointment /ə'pɔɪntmənt/ n [C,U] ۱. تعین، توظیف ۲. وظیفه، منصب
to get a good له کۆمپانیا به کی بازگانی
یحصل علی عمل
- کاریکی گونجاری به ده ست دینى
at a business firm ۳. زووان، شوینی به به کگیشتن
مناسب فی شرکه تجاریه ۳. موعد، میعاد
- پاریزگاری ده کا له / ژوانیک
keep/break an ~ دیاری ده کا
یحافظ علی / یخلف موعدا
- دابه شی ده کات له سەر، ده یکاته
apportion /ə'pɔ:ʃn/ vt به شی به شی
یقس علی، یوزع علی، یخصص
- هه ستیکراو، بهرچاو
appreciable /ə'pri:ʃəbl/ adj محوس، ملحوظ
an ~ difference جیاوازی به کی بهرچاو
اختلاف ملحوظ
۱. هه ستی پنده کا، به ها
appreciate /ə'pri:ʃeɪt/ vt, vi ده کت
۱. بدرك، یقدر، یحسب ب
چیز له هونراوه و ده گریت ۲. به های خوی
~ poetry ده داتی، پیرانی شی خوی نشان ده دات له سەر:
یتذوق الشعر ۲. یقدر حق قدره، یعبر عن شکره علی:
۳. بهرزه بونه وه ی نرخى شتیک
~ sb's help

۳. یرتفع قیحة الشیء، یرتفع ثمنه
This land has ~ d greedily since 1940.
- پیرانین،
appreciation /ə'pri:ʃeɪʃn/ n [C,U] سوپاسگوزاری، سهو سورمان، بهرزه بونه وه له نرخدا
ادراك، تقدیر، إعجاب، ارتفاع فی الثمن
- خه ملاندنی شتیک،
appreciative /ə'pri:ʃjə'tɪv/ adj پراوهر
مقدر للشیء، حق قدره
۱. هه ستی پنده کات، تپی
apprehend /æ'pri'hend/ vt ده کات ۲. ده ترسی، دلخواکی ۳. ده سنگیر ده کا، (دز)
۱. بدرك، یعی، یفهم ۲. یغشی، یترجس خیفه (من) ۳. یقبض
علی، یعتقل (لصاً مثلاً)
- تنگه یشتن،
apprehension /æ'pri'hensɪv/ adj هه ستیکردن، ترسی له
فهم، ادراك، خشية، القاء القبض علی
- دلخوا ترسی،
apprehensive /æ'pri'hensɪv/ adj ده ترسی له
مترجس خیفه، یغشی علی
له سه لامه تی ده ترسی
~ for sb's safety یخش علی سلامت
- مندالیکی راهاتوو له سەر
apprentice /ə'prentɪs/ n [C] پشه به ک، شاگرد
صبي متعلم علی حرفه، تلمیذ فی الصناعة
- له سەر ده ستی وه ستا به ک فیر ده بییت
□ vt یتلمذ علی ید جزئی
۱. نزیک ده بیته وه له،
approach /ə'prəʊtʃ/ vt, vi بهرهوروی دیت ۲. داوا ینشکesh ده کات
۱. یقترب، یدنو من، یقبل ۲. یفانج ب، یقدم طلبا
- له خاوه ن کاره کی
~ one's employer for higher pay نزیک ده بیته وه به نو میدی زیاد کردنی کرکی کی
یتقدم من صاحب عمله طلبا زیاده الأجر
- وهرزی باران نزیک
The rainy season is ~ ing. ده بیته وه
موسم الأمطار یقترب
- له پیاو به تی نزیک ده بیته وه
He is ~ ing manhood. انه علی عتبة الرجولة
۱. نزیک بونه وه، چونه پیش (کۆ) گوزهر،
□ n [C,U] ده روازه

۱. اقتراب، دنو (في صيغة الجمع) منافذ، مداخل
The ~ es to the palace were all guarded by soldiers. همومو دەر وازه کانی کوشک پاسهوانی ده کرین
 له لایه ن سەر بازه کانه وه
 كانت جميع مداخل القصر تحت حراسة الجنود
appropriate /ə'prəʊpɪət/ *adj* گونجاو، له بار
 مناسب، ملائم
 ۱. دهستی به سهرا ده گریت ۲. تايبه تی ده کا، دیاری ☐ *vt*
 ده کات
 ۱. يستولي، يضع اليد على ۲. يُخصص، يُفرد، يُعين
appropriately *adv* به شیوه یه کی گونجاو (له بار)
 بشكل مناسب أو ملائم
appropriation /ə'prəʊpɪ'eɪʃn/ *n* [C,U] ده سگرتن
 به سهرا، تايبه تکردن بۆ مه به ستی
 استلاء، علی، تخصیص لغرض ما
approval /ə'pru:v/ *n* [U] په سه ند کردن، ره زامه ندی
 استحسان، موافقة
Your plans have my ~ .
goods on ~ شمه کیك بۆ تاقیکردنه وه
 بضاعة علی سبیل التجربة
approve /ə'pru:v/ *vt, vi* رازیه به، ره زامه نده له، پیی
 باشه، په سه ندی نه کا
 یرضی پ، یوافق علی، یستحین
approximate /ə'prɒksɪmət/ *adj* نزیکه یه پیی
 تقریبی
☐ *vt, vi* نزیکه ده کاته وه
 یقارب، یناهز
approximation /ə'prɒksɪ'meɪʃn/ *n* [C]
 نزیککردنه وه، خه ملاندنی ریژه پیی
 تقریب، تقدیر النسبی
apricot /eɪ'prɪkɒt/ *n* [C] دره خت (به ری قیسی،
 به رنگی به ره که کی کاتی پیگه بشتن
 شجرة / ثمرة المشمش، لون الثمرة عند النضج
April /eɪ'prəl/ *n* مانگی نیشان
 شهر اپریل / نیشان
A ~ fool دروژی نیشان
 کذبۀ اپریل / نیشان
apron /eɪ'prɒn/ *n* [C] ۱. په شته مال، بهرگ، بهرکوش،

- به روانکه ۲. گۆره پانی فرۆکه خانه، شوینی بار کردن و
 خالیکردنی فرۆکه کان
 ۱. مريلة لوزاية الثياب، وزارة ۲. ساحة المطار، مكان لتحميل و
 تفريغ الطائرات
 ۱. خیرافیرون، زیر ۲. گونجاو، **apt** /æpt/ *adj* (-er, -est)
 پرمه به ست
 ۱. سریع التعلم، فطن ۲. مناسب، وافی بالفرض
 ۱. تیبینه کانی له جینی خویدا یه *an ~ remark*
 ملاحظه فی مکانها
 ۱. تاره زومنه ند بۆ *~ to*
 میان الی، عرصه لـ
 به لام *a clever boy but ~ to get into mischief*
 تاره زوی کیشه ده کات
 ولد ذکی ولكنه میال للوقوع فی متاعب
aptly *adv* به شیوه یه کی له بار یان گونجاو
 علی نحو ملائم أو مناسب
aptitude /æptɪtju:d/ *n* [C,U] لیه شاوویه، ناماده پیی
 قابلیه، استعداد، جدارة
aqualung /ækwələn/ *n* [C] نامیری هه ناسه دان
 ده ریاوانه کان به کاری دین
 جهاز تنفس يستعمله الغواصون
aquamarine /ækwəmə'ri:n/ *n* [C,U] به رنگی سه وزی
 شیناو
 لون أخضر مشوب بالزرقة
aquarium /ə'kwɛəriəm/ *n* (pl ~ s) به خنوگه ی ناوی
 جهوز بۆ پاراستنی ماسی و پوه کی ناوی
 المرعى المائي حوض لحفظ الاسماك والنباتات المائية
aquatic /ə'kwætɪk/ *adj* ناوی، پوهك یان گیانه وه ری
 ناوی
 مائي، نبات أو حيوان مائي
aqueduct /ækwɪdʌkt/ *n* [C] جوگه له ی دروستگراو
 بۆ راگیشانی ناو به زووری بهر زتره له ده ورو به ره که ی
 قناة صناعية لجر المياه (غالبا مرتفعة عما حولها)
Arab /æ'rəb/ *n* [C] عه ره ب (که سی)
 عربی (شخص)
Arabic /æ'rəbɪk/ *adj* عه ره پی (زمانی عه ره پی)
 عربی، اللغة العربية
☐ *n* [U]

arable /ˈærəbl/ *adj* (بۆ زەوی) شیاو بۆ کشتوکار،
چیتراو

(للأرض) صالحة للزراعة مزرعة

arbiter /ˈɑːbɪtə(r)/ *n* [C] ۱. ناویزیوان، نیوئند
۲. کەسیکە بەدەسەلانی تەواو بەسەر

۱. حکم، وسیت ۲. شخصی مسیطر سيطرة تامة علی

arbitrary /ˈɑːbɪtrəri/ *adj* ھەرەمەکی، زۆرداری
سەرکوتکاری

کینی، اعتباطی، تصفی، استبدادی

an ~ decision ھەرمانئیکی زۆردارانە

قرار تصفی

arbitrate /ˈɑːbɪtreɪt/ *vt, vi* لەنیوان دوو لایەنی دژواردا ۱
نیوئندی دەکا

بەحکم بین طرفی نزاع، یفصل فی نزاع

arbitration /ˈɑːbɪtreɪʃən/ *n* [C,U] ناویزیوانی،
براندنەوێ مەملەتانی

تەحکیم، فصل فی نزاع

arbitrator /ˈɑːbɪtreɪtə(r)/ *n* [C] دادوەر، ناویزیکەر
خکەم، قیصل، محکم

arbour /ˈɑːbə(r)/ *n* [C] کەپر، شوینی سینهردار زنج،
نزار

عریش، عریشە، مکان مظل

arc /ɑːk/ *n* [C] چەماوە، بەشتیک لەبازنە یان ھێلئیکی
چەماوە

قوس، جزء من دائرة أو خط منحنی

arc-light *n* [C] گلۆزی چەماوەیی
مصباح قوسی

arcade /ɑːˈkeɪd/ *n* [C] کۆپری، ڕێڕەوی تاقدار
مەرمقنەر (غالباً تحيطه المتاجر)

arch /ɑːtʃ/ *n* [C] کەوانە، تاق، چەماوە
۱. قنطرة، قوس

a bridge with three ~ es ۲. چەماوەی

سەر ڕاڕەویان گوزەر ۳. چەماوەی کەوانەیی (وەک بنی پین)
جسر ذو ثلاث قناطر ۲. قوس فوق مدخل أو مجاز ۳. مسنن

کالقوس (مثل باطن القدم)

۱. دە پچە مئینی

۱. بقوس

The cat ~ ed its back when it saw the dog.

The rocky cliffs ~ ed over the river.

۲. شیوە کەوانەیی دەکات

۲. یشکل ما یشبه القوس

archway *n* ڕێڕەویان دەروازە پەك سەرەوێ چەماوە
یشت

مدخل أو مجاز تقوله قنطرة

arch /ɑːtʃ/ *prefix* (پیشگر) = سەرۆك، سەرەکی
(بادنة) = رئیس، رئیس

archaeological /ɑːˈkreɪlɒdʒɪkl/ *adj* پە یوئەندیدار
پە زانستی شوینەوارەو
ذو علاقه بعلوم الآثار

archaeology /ɑːˈkreɪlɒdʒi/ *n* [U] زانستی
شوینەواری دیرین

علم الآثار القديمة

archaic /ɑːˈkeɪɪk/ *adj* (دەستەواژە) دیرین، وازلێنیارو،
چۆلکراو

(تعبیر) قدیم، مەجھور

archaism /ɑːˈkeɪɪzəm/ *n* [C] شیوازیکی کۆنی
وازلێنیارو، پەکار ھێنانی شیوازی لەزماندا

اسلوب قدیم مەجھور، استخدام هذا الاسلوب في اللغة

Archangel /ɑːˈkeɪndʒl/ *n* [C] فریشتە ی سەرەکی،
گەورە ی فریشتەکان

الملاك الرئيسي، كبير الملائكة

archbishop /ɑːtʃˈbɪʃɒp/ *n* [C] سەرۆکی قەشەکان
(مەتران)

رئيس الاساقفة

archer /ɑːtʃə(r)/ *n* [C] تیرھاویژ، تیر ناڤۆ، تیر یاز
رامي السهام، نیال

archery /ɑːtʃəri/ *n* [U] تیربازی، تیرھاویشتن
الرمية، الرمي بالسهم

archipelago /ɑːˈkɪpələɡəʊ/ *n* (pl ~ s) ئەرخیپیل،
کۆمەلەی دورگە

أرخبيل، مجموعة جزر

architect /ɑːˈkɪtɛkt/ *n* [C] ئەنداز یاری تەلارسازی،
نالاگەری

مهندس معماري

architectural /ɑːˈkɪtɛktʃərəl/ *adj* تەلارسازی،
تایبەت بە ھونەری تەلارسازی

معماری، خاص بن الصارة	
architecture /ɑ:kitektʃə(r)/ n [U]	
هندسه معماری، فن الصارة	
archives /ɑ:kɑrvz/ n pl	نشریه، تومارگی
	هنگامی که کان
الأرشيف، سجلات المحفوظات	
arctic /ɑ:ktɪk/ adj	به یوست به جهه سری باکور
	محل بالقطب الشمالي
<i>the A ~ Ocean</i>	زهریای جهه سری باکور
	المحيط القطبي الشمالي
<i>~ weather</i>	کشی جهه سری، زور سارد
	طقس قطبي، شديد البرودة
ardour /ɑ:də(r)/ n [C,U]	په روشی، هالان، گرمی
	گراوی
	حاسة، غيرة، حرارة ملتهبة
ardent /ɑ:dənt/ adj	به په روشی، دلگرم
	متحمس، غيور
arduous /ɑ:dʒʊəs/ adj	(کار) ماندوو، قورس
	(عمل) شجهد، شاق
are /ə(r); a:(r)/	پروانه be
	(انظر be)
area /eəriə/ n [C,U]	۱. روبر
	مساحة
<i>a field ten acres in ~</i>	کینگه به ک روپره کدی ده
	فهددانه ۲. ناوچه، ماوه
	محل مساحت عشرة أقدنة ۲. منطقة، مجال
<i>desert ~ s</i>	ناوچه ی بیابانی
	الناطق الصحراوية
arena /ə'ri:nə/ n [C] (pl ~ s)	گوره پان، مه پدانی
	محللاتی، گوله ک
	ساحة، مقترک، میدان الصراع، حلبة
<i>the ~ of politics</i>	زورانگی سیاسی
	مقرلة السياسة
argue /ɑ:gju:/ vi, vt	گفتوگویی ده کا، رازی ده کا
	بناقش، بجدال، یقنع
<i>~ sb into/out of sth</i>	کسی قایلده کا به شتی ک
	یقنع شخصا بشی

قابل نه یوون به شتی ۲. ده یسه لمینی ۳. پابه نده به تیروانی	
خوبه وه له گفتوگودا	
بعدم قبول شی ۲. یقنع، بیرهن ۳. بتسلک بوجهه نظره نسی	
المناقشة	
argument /ɑ:gju:mənt/ n [C,U]	گفتوگویی، مشتمر
	مناقشة، جدال
argumentative /ɑ:gju:'mentətɪv/ adj	حه زی له
	گفتوگویی مشتمره
	محب للجدل و المناقش
arid /ærid/ adj	وشک، خشک، بی قار
	جاف، قاحل، مجرب
aridity /ə'ridɪti/ n [U]	وشکانی، نه هاتی پراویر
	به ته وای، به شتی به کی دروست
	جفاف، جذب بالضبط، تماما، بشكل صحيح
arise /ə'raɪz/ vt (pt arose /ə'roʊz/, pp arisen /ə'raɪzn/)	
	۱. بنیاده نی، ده ری ده خا ۲. بنیاده نی، به ره می دینی
	۱. ینشا، بیرز ۲. ینشا، یقنع عن، ینجم من
<i>conditions arising from/ out of the war</i>	
بارودوخیک له جه نگو به ره هم هاتووه ۳. راده په ری،	
ده وهستی	
	ظروف ناشئة عن الحرب ۳. (أ. ق.) ینه ی، یقنع
aristocracy /æ'ri:stəkrəsi/ n [C,U] (pl -cies)	
	۱. نه رستو کراتی، ده وه نی خانه دانه کان فهرانه وایی به کن
	۲. خانه دان و پیوانی چینی بالا، سهره کی هوز کومه له
	هه لپارده به ک
	۱. أرستقراطية، دولة يحكمها النبلاء (النخبة) ۲. النبلاء و رجال
	الطبقة العليا، طبقة القوم مجموعة من خيرة العناصر
<i>and ~ of intellect</i>	نه رستو کراتی فیکر
	أرستقراطية الفكر
aristocrat /æ'ri:stəkrət/ n [C]	نه رستو کراتی، خانه دان
	أرستقراطي، نبیل
Aristocratic /æ'ri:stə'krəti:k/ adj	نه رستو کراتی،
	په وه نندیدار به نه رستو کراتیه وه
	أرستقراطي، ذو علاقة بالأرستقراطية
arithmetic /ə'nθməti:k/ n [U]	زانستی ژمیریاری
	علم الحساب
arithmetical /æ'ri:θməti:k/ adj	ژماره یی
	حسابی

arithmetically <i>adv</i>	له روي ژماره وه
	حسابي
ark /a:k/ <i>n</i> [C]	که شتی، که شتی نوح
	الفلك، سفينة نوح
<i>A ~ of the Covenant</i>	تابوتی عهد، سندوفیکه
	شهریمه تی موسا پیغه مبه ری له خوگر تو وه
	تابوت العهد، صندوق یحیی شریعه موسی
arm /a:m/ <i>n</i> [C]	۱. قول ۲. (کۆ) ته قه مهنی
	۱. ذراع ۲. (في صفة الجمع) أسلحة
<i>in ~ s</i>	چه کدار
	سلاح
<i>bear ~ s</i>	خزمت ده کات له سوپادا ۳. لق یان په شیک
	له سوپادا
	یخدم فی الجیش ۳. شعبة أو سلاح من الجیش
<i>coat of ~ s</i>	۴. (کۆ) دروشمی خانه دانه کان
	۴. (في صفة الجمع) شعار النبالة، درع
<i>□ vt, vi</i>	۱. خوی چه کدار ده کا، بۆ جهنگ خوی
	۲. وەرگر تنی هەر شتیکی به سود
	۱. يُسلح، يُعدّ للحرب ۲. يزود بأي شيء، نافع
<i>~ ed with patience</i>	نارام نه گرتی
	سلح بالصبر
armchair /a:mtʃeə(r)/ <i>n</i> [C]	کورسی دوو ده سک
	كرسي بذراعين
armpl <i>n.</i>	بن بال، بن جهنگ
	إبط
armada /a:'ma:da/ <i>n</i> [C] (<i>pl ~ s</i>)	نهرمادا،
	که شتیگه لی جهنگی لیسپانی بۆ داگیر کردنی لینگلنه را له
	۱۵۵۸
	الأرمادا، الأسطول العربي الإسباني الذي توجه لغزو إنجلترا
	في سنة ۱۵۸۸
armament /a:'mæmənt/ <i>n</i> [C, U]	۱. هیزوی دهرپای ۲.
	چهك، پنداویستی جهنگ، (په تاییهت له سهر که شتی)
	۱. قوات حربية ۲. سلاح، عدة حربية، (لوق سفینه بخاصه)
armistice /a:'mɪstɪs/ <i>n</i> [U]	هونده، وهستانی کاتی
	جهنگ
	هدنة، توقف مؤقت عن القتال
armour /a:mə(r)/ <i>n</i> [U]	۱. زریپوش ۲. هیزو ترومبیلی
	زریپوش

۱. درع، عدة حربية ۲. القوات و العربات المدرعة	
armoured <i>adj</i>	چه کدار، زریپوش
	مسلح، مدرع
<i>~ cars</i>	زریپوش
	عربات مدرعة
<i>~ divisions</i>	له شکری زریپوش
	ألوية المصفحات
armourer <i>n</i> [C]	دروستکه ری زریپوش یان ته قه مهنی،
	که سیکي چهك به ده ست
	صانع الدروع، أو الأسلحة، شخص يسيطر على السلاح
armoury /a:'mɔ:ri/ <i>n</i> (<i>pl -ries</i>)	چه خانه / کارگهی
	ته قه مهنی
	مستودع / مصنع أسلحة
army /a:'mi/ <i>n</i> [C] (<i>pl -mies</i>)	۱. سوپا ۲. کومه لیکي
	ریکتخراو
	جیش، ۲. جماعة منظمة
<i>an ~ of officials</i>	سوپای فرمانبهران
	جیش من الموظفين
aroma /ə:'rəʊmə/ <i>n</i> [C]	بۆن خوش، ییهن خوش
	شذا، عیر
aromatic /æ:'rəʊmætɪk/ <i>adj</i>	بهندار، بۆن خوش
	ذو رائحة طيبة
arose /ə:'rəʊz/	بروانه
	(<i>arise</i> انظر)
around /ə:'raʊnd/ <i>adv, prep</i>	۱. دهوروبهر، له هه موو
	لا په که وه، له شوینی نزیکه وه ۲. له شوینیکی نزیك، لیره وه
	له وئی
	۱. حول، في كل اتجاه، في مكان قريب، ۲. في مكان قريب، هنا
	و هناك
arouse /ə:'raʊz/ <i>vt</i>	په لاگای دین، دهوروژین
	بروق، پیر
arraign /ə:'reɪn/ <i>vt</i>	تومه تباری ده کا، بانگی ده کا بۆ دادگا
	یتهم، استدعی للمحاكمة
arrange /ə:'reɪndʒ/ <i>vt, vi</i>	۱. ریکی ده خا، خوی ناماده
	ده کات، ناماده کاری پیوست وهرده گرتی
	۱. یرتب، یتنظم، یتنخذ الترتيبات اللازمة، یهيء
<i>~ a marriage</i>	ههولی ژن ماره برین ده دا
	یسمی لعتد زیجه

۳. ناکوکیه کان راست ده که نه وه
~ differences ۳. سري الغلافات
- arrangement** /ə'reɪndʒmənt/ n [C,U] رېنګهستن،
رېنګسازي
ترتيب، تنظيم، اتخاذ الترتيبات
- array** /ə'reɪ/ vt ۱. سهر يازه کان رېنګه خوا ناماده ي
جدهنگيان ده کات ۲. بهرگ، جل و بهرگي
۱. ينظم الجند و يعدم للمركة
- n [C] ناماده يې بو جهنگ
۲. ثوب، لباس إعداد و تهيهة للقتال
- arrears** /ə'reɪz/ n pl ۱. پيداني رهوا پاشماهي پاره که
نه دراوه ۲. کاري درهنگ وهخت
۱. دفعات مستحقه لم تدفع متخلفات من الحساب ۲. عمل متأخر
~ of correspondence نامه نارواني درهنگ وهخت
المراسلات المتأخرة
- in ~ with* دواکه وتو لهو، دواکه وتو
متخلف به، متأخر
- arrest** /ə'rest/ vt ۱. ده يوه ستنې، حه ددی بو داده نې
۱. يوقف، يضع حدا
~ the decay of teeth داخوراني دانه کاني دهو ستنې
يوقف تلف الانسان
- n [C] ۲. ده ست ده گري به سهر، ده بگري
۲. يقض على، يعقل
- arresting** adj داهنر، سهرنجر اکيش
بدیع، ملف للنظر
- make an ~* ده ستيگري ده کا
يلقي القبض
- under ~* وه ستيگر کراو، که سي گيراو
مقبوض عليه، معتقل
- arrival** /ə'reɪv/ n [C,U] که پشن، که هين، کات هاتن
ناماده بوون
وصول، حلول، حضور
- arrive** /ə'reɪv/ vi ۱. ده کا، ناماده ده ي، ديت
۱. يصل، يحضر، يأتي
۲. پني ده کا، کوتاي ديتي به (وه ک بريار)
~ at
۳. ديت (بو کات)، کاتي هاتووه، کاتي
۲. يتوصل الي، يتهي الي (قرار مثلاً) ۳. يأتي (للمن)، آن
الأوان، حان العين

- The time for action has ~ d.* نيسنا کاتي کار کرده نه
۴. سهر که وتن و ناويانگي به ده ستنې
حان وقت العمل ۴. حق النجاح والشهرة
- arrogance** /ə'rɒɡəns/ n [U] خو به که وده زانين،
چاوسور کردن، لوت بهرزي
کبر، غطرسة، تعالي
- arrogant** /ə'rɒɡənt/ adj خو به که وده زان، لوت بهرزي،
بهفيز
متکبر، متعطرس، متعبرف
- arrogantly** adv به شيو به کی خو به که وده زان، بهفيزانه
على نحو متکبر أو متعطرس
- arrow** /ə'rəʊ/ n [C] ۱. پشک، تير، په پکان ۲. ناماژه ي
نیشان کردن
۱. سهم، نيلة ۲. سهم، علامة الاتجاه
- arsenal** /ə:rsnəl/ n [C] جبه خانه، کارگي چه کازي،
نهمبار، کارگي تهقه موني
ترسانه، مستودع أو مصنع للسلاح
- arsenic** /ə:rsnɪk/ n [U] زهرنيخ، جوړه زهرنيکی تونده
زرنیخ، نوع من السم الشديد
- arson** /ə:sn/ n [U] سوتاندني پيناو خانوبه بهقه ستي
الإحراق عمد اللباني أو الممتلكات
- art** /ɑ:t/ n [C,U] ۱. شتيکی دروستکراو ناسروشي
۲. هونره، هونره جوانه کان
۱. شيء من صنع الانسان و ليس الطبيعة ۲. فن، فنون الجميلة
کار يکی هونري (تابلو، په پکه ر)
a work of ~ عمل في (لوحة، تمثال)
- the fine ~ s* هونره جوانه کان وهک وينه، وينه ي
ته لارسازي
القنون الجميل و هي الرسم، والنحت و الرسم و الهندسة
المعارية
- Grammar is a science but speaking a language*
ريزمان زانسته بهلام به کارهيناني زمان هونره . ~ *is an*
۳. ليا تويي، چالاکي
القواعد علم ولكن استخدام اللغة فن ۳. مهارة، نشاط
- Bachelor /Master of A ~ s/* به کالوريوس، ماستر
له نادابدا ۴. قيل، ته له که
به کالوريوس، ماجستير في الآداب ۴. مكر، حيلة
- art** /ɑ:t/ v ۲ کاتي نيسنای be، له گدل (نو) دا به کار ديت
کاتي نيسنای

thou ~	الزمن الحاضر من be يستخدم مع أنت
arterial /ɑ:'tɛriəl/ <i>adj</i>	خونی‌پری
~ roads	شریانی
	ریگای سهره‌کی
	طرق رئيسية
artery /ɑ:'tɛəri/ <i>n</i> [C]	۱. خونپهر
	۱. شریان قارن (vein)
	۲. ریگای سهره‌کی گرونک، جوگدی ناو (pl -ries)
	۲. طریق رئيسي هام، قنآه او مجرى مائي للتصوين
artesian /ɑ:'ti:ziən/ <i>adj</i> ~ well	پیری ئیرتیوازی،
	هه‌لده کهنری ده‌کرنیت به کونکهره ناوه‌کدی ده‌رده‌پیری
	البئر الارتوازية، بئر تحفر یشتب فی‌تجر ماژها
artful /ɑ:'tfʊl/ <i>n</i> [C]	لپه‌توو، فیلپاز
	بارع، داهیة، ماکر
article /ɑ:'tɪkl/ <i>n</i> [C]	۱. به‌سته، شتی، پؤل، پارچه
	۱. بند، شی، صنف، قطعه
~ s of clothing	پارچه جل و به‌رگ ۲. وتار
	(له‌برۆژنامه‌دا) ۳. به‌ند، برگه، ماده (ریکه‌وتنامه) ۴. شماراز
	(له‌برۆژماندا)
	قطع الملابس ۲. مقال، مقالة (في صحيفة) ۳. بند، فقرة، مادة
	(في اتفاقية) ۴. أداة (في الحر)
definite ~	نامرازی ناسین the
	أداة التعريف the
indefinite ~	نامرازی نه‌ناسین a, an
	أداة التنكير a, an
¹ articulate /ɑ:'tɪkjʊlət/ <i>adj</i>	۱. (ناخاوتن) پوون،
	ناشکرا ۲. (که‌سه‌کان) وته‌پون، زمانپاراو
	۱. (للحديث) واضح، بین ۲. (للأشخاص) واضح القول، طلق
² articulate /ɑ:'tɪkjʊlət/ <i>vt, vi</i>	به‌رونی و زمانپاراوی
	ده‌دوی
	يتحدث بلفظ واضح
articulation /ɑ:'tɪkjʊlə'tʃən/ <i>n</i> [U]	زمانپاراو و قسه‌زان
	وضوح اللفظ والنطق
artifice /ɑ:'tɪfɪs/ <i>n</i> [C]	لپه‌شاوویی، لپه‌تاوویی
	براعة، مهارة
artificial /ɑ:'tɪʃiəl/ <i>adj</i>	ده‌ستکرد، (ناسروشتی)
	صناعي (ضد طبيعي)

~ flowers/teeth/silk/light	هه‌ناسه‌ی ده‌ستکرد
~ respiration	تنفس صناعي
~ smile	زه‌رده‌خه‌نهی دروستکراو
	إبتسامة مصطنعة
artillery /ɑ:'tɪləri/ <i>n</i> [U]	توپه‌او‌پزی قورس، توپه‌او‌پز
	مدفعية ثقيلة، سلاح المدفعية
artisan /ɑ:'tɪ:zən/ <i>n</i> [C]	خاوه‌ن پیشه
	صاحب حرفة
artist /ɑ:'tɪst/ <i>n</i> [C]	هونه‌رمه‌ند (وینه‌کیش، موسیقار،
	په‌یکه‌رتاش)
	فنان (رسم، موسيقي، نحات)
artiste /ɑ:'tɪst/ <i>n</i> [C]	هونه‌رمه‌ند، به‌تاییه‌ت سه‌ماو
	گورانی
	الفنان، على الاخص من يحترف الرقص أو الغناء
artistic /ɑ:'tɪstɪk/ <i>adj</i>	هونه‌ری، له‌ناستیکی به‌رزی
	زه‌وقدا، هونه‌ر دۆست، چیژ وه‌رگر له‌هونه‌ر
	فني، على مستوى رفيع من الذوق، محب للفن، ذواق للفن
artistry /ɑ:'tɪstri/ <i>n</i> [U]	لپه‌شاوویی هونه‌ری، ده‌ست
	ره‌نگینی
	مهارة فنية، اتقان
as az; az <i>adv, conj</i>	(په‌که‌م)
adv (followed by as, conj)	هه‌مان دریزی تۆم هه‌په
	(أولاً) أنا في مثل طولك
□ <i>conj</i>	(دووه‌م)
	(ثانياً)
I saw him ~ he fell	۱. که‌ی، نه‌وکاته‌ی، له‌کاتی
	۲. به‌هوی، چونکه، وپرای نه‌وه
	۱. متى، عندما، أثناء ۲. بسبب، لأن، نظراً
As he wasn't ready, we went without him.	۳. به‌پله‌په‌کی په‌کسان به
	۳. بدرجة مساوية لـ
This box is twice ~ heavy as that one.	هه‌م سندوقه‌ دوو هینه‌دی نه‌وه قورسه ۴. وه‌کو، هه‌روه‌ک
	هذا الصندوق أثقل من ذاك مرتين ۴. كما، مثلما
Do ~ I do.	وه‌کو من په‌که
	إفعل مثلما أفعل
He escaped from prison dressed ~ a woman.	

ه. وهكو، وهك ٦. لهكه سټيدا، كه	
ه. مثل. ك. ٦. في شخصيه، ك	
<i>I knew him ~ a soldier and ~ a statesman.</i>	
وهك سهريازو پياوې دهولت ناسيومه	
عرفه جنديا و رجل الدولة	
<i>I should like to visit the ancient cities of Europe</i>	
<i>such ~ Athens and Rome.</i>	
٧. نمونه، يو نمونه	
٧. مثل، علي سيل المثال	
<i>Such women ~ knew Tom admired him.</i>	ا. كه
٨. من	
<i>as if/as though</i>	٩. هدر وهكو، وهك لهوې
٩. كمالو، كمالو كان	
<i>She spoke to me ~ if/ ~ though she knew me.</i>	
لهگه لم دوا وړ لهوې بنساي	
خاطبي كمالو كانت تعرفي	
<i>He stood up so ~ to see better.</i>	١٠. يو لهوې
١٠. كي، لكي	
<i>~ /so long as</i>	١١. مادام، له بهر لهوې
١١. مادام، بمان	
asbestos /æz'bestɒs/ n [U]	نېسبوس، ماده په كه
ناسوتيت	
الاستوس، ماده غير قابله للاحتراق	
ascend /ə'send/ vt, vi	سهرده كهوې، بهرزه دهينه وه
يصد، يرتقي، يطر	
<i>~ the throne</i>	ده چټه سهر ته خت
	يخل العرش
ascendancy /ə'sendənsi/ n [U]	سهر كهوتن، دهست
به سهر اكرتن	
صرد، سطره، اعتلاء	
<i>gain ~ over one's rivals</i>	سهر كهوتن به سهر ركا به راندا
يتفوق على خصمه	
ascent /ə'sent/ n [C]	سهر كهوتن، پيا ه لزنين
صرد، ارتقاء، تسلق	
ascertain /ə'seɪn/ vt	به دهستي ديني، جهخت
ده كا ته وه	
يتحقق، يتثبت، يتأكد	
ascetic /ə'setɪk/ adj, n [C]	هردال، ره بهن، نه دال

راهد، باسك، متشف	
ascorbic /ə'skɔ:bɪk/ adj	تا بيهت به فيتامين ج
خاص بفيتامين ج	
ascribe /ə'skraɪb/ vt	١. نه گه رښته وه يو
١. يعزو، يرجع الي	
<i>He ~ d his failure to bad luck.</i>	شكسته كي يو
به ده به ختي نه گه رښته وه ٢. دانه پال	
عزا فله لسه الحظ ٢. ينسب الي	
<i>~ a wrong meaning to a word</i>	مانا په كي هله نه داته
پال وو شه كه	
ينسب معنى خاطئا لكلمة	
¹ash /æʃ/ n	(كو) سوتك، خو له مينش
(sing, pl)	
(احياناً في صيغة الجمع) رماد	
<i>The village was burnt to ~ es.</i>	گونه ده سوتاو بوو
به خو له مينش ٢. (كو) پاشماوه ي سوتان	
احترقت القرية و تحولت الي رماد ٢. (في صيغة الجمع) بقايا أو	
مخلفات الحريق	
²ash /æʃ/ n [C,U]	سوره چنار
خشب شجرة الدردار	
ashamed /ə'feɪmd/ adj	شهرمه زاري، شهرمن
خجل، شُخ من	
ashore /ə'ʃɔ:(r)/ adv	بو / له سهر / بهر وه
إلى / على / نحو الشاطئ.	
<i>go/be driven ~</i>	كه تار
Asian /eɪ/n/ n [C] adj	ناسيايي
آسيوي	
Asiatic /eɪ'ʃɪetɪk/ n, adj=Asian	
aside /ə'saɪd/ adv	نه نيشت، له نه نيشت، دوور
جانبا، بجانب، بعيداً	
<i>lay one's book ~</i>	كتبه كي خسته نه نيشت
يضع الكتاب جانبا	
□ n [C]	
ask /ɑ:sk/ vt, vi (pt, pp asked)	١. ده پرسن، ده خوازي،
داوا ده كا ٢. لاگادار ده كا ٣. پانگ ده كا	
١. پيال، پيغم، پيتمس ٢. پيخبر، پيتم ٣. پدو	
<i>we have been ~ ed to dinner</i>	بانگكراوين يو
خواردن ٤. داواي رښيدان ده كا	

دعينا لتناول الغداء ٤. يتأذن	
<i>I must ~ to be excused</i>	پيوسته داواى مؤلّت
بكهيت ٥. داواى به هاکه ده کا	
يجب أن يتأذن ٥. يطلب ثنّا	
<i>The owner is ~ing £ 50,000 for the house.</i>	
خواهن مالّ داواى په نجا هزار جوته بېده کات بو خانوه کدى	
المالك يطلب خمسين ألف جنيه ثنّا لذلك المنزل	
askew /ə'skju:/ <i>adv, adj</i>	به لادانى، به پېچ و په نا بانحراف
<i>hang a picture ~</i>	وینه کدى به خواروځينچى هډلواسپوه
	علق صورة غير معتدلة
askant /ə'sla:nt/ <i>adv, prep</i>	لار، خوار
	مائل، بانحراف
asleep /ə'sli:p/ <i>adv, adj</i>	١. خه وتو ٢. (بو) دست و قاچ) ته زيو، يى هست
	١. نام ٢. (للذراعين و الرجلين) خدر، فاقد الحس
asparagus /ə'spærəgəs/ <i>n</i> [U]	هليون، دره ختيکه
	لاسکه کدى ده خورى
	الهليون، نبات تؤكل سيقانه
aspect /'æspekt/ <i>n</i> [C]	١. پوالهت ٢. روکار، رو
	١. مظهر، ٢. واجهه
<i>a building with southern ~</i>	خانويه کى روو له باشور
	پرووه کان
	مبنى واجهته الى الجنوب (مجاز) جوانب
<i>examine the various ~s of a subject</i>	له بابه ته که
	ده کولته وه له هه موو پويه که وه
	يدرس الموضوع من مختلف جوانبه
asperity /æ'sperəti/ <i>n</i> [U]	زېرى، سهخت (کهش)، توندوتيزى
	خشونة، قسوة (للطقس)، عنف
aspersion /ə'spə:fn/ <i>n</i>	په خنه لېگرتن، له که دار کردن، ناوړه راندن
	طعن، قذف، تشهير
<i>cast ~s on sb's honour</i>	ناموسى / پاڅى له که دار ده کات
	يطعن في شرفه / نزاهته
asphalt /'æsfælt/ <i>n</i> [U]	قير، زفت
	أسفلت، زفت

asphyxia /æs'fiksia/ <i>n</i> [U]	خنکانه، خه نځين اختناق
asphyxiate /æs'fikstei/ <i>vt</i>	ده خنکى (له بهر کمى نوکسجين)
	يختق (لقلة الأكسجين)
aspiration /æ'spə'reiʃn/ <i>n</i> [C,U]	به روزخوازى، خو هه سته ک
	طمح، توق، تطلع
aspire /ə'spaɪə(r)/ <i>vi</i>	ده خوازيت بو، ناواته خوازه بو
	يطمح إلى، يتوق إلى، يتطلع إلى
aspirin /æ'sprɪn/ <i>n</i> [C,U]	نه سپرين، (دهرمانى سه ریشه) اسيرين
ass /æs/ <i>n</i> [C]	گوډرېز، که سڼکى گيل و نه قام
	حمار، شخص ابله أو أحمق
<i>Don't make such an ~ of yourself</i>	به گيلى ره فتار مه که
	لا تصرف بغياء
assail /ə'seɪl/ <i>vt</i>	به توندوتيزى هيرش ده کا، ده سترديزى ده کا
	يهاجم بعنف، يعتدي على، يغير على
<i>be ~ed with doubts and fears</i>	ده پينه ده سته موى
	گومان و دله راو کنى
	يصبح فريسة للشك والمخاوف
assailant <i>n</i> [U]	هير شير
	مهاجم
assassin /ə'sæsin/ <i>n</i> [C]	بکوز، خوښريز
	قاتل، سفاله
assassinate /ə'sæsinet/ <i>vt</i>	ده پکوزى، په نه پنى
	ده پکوزى (به تاثيره تى بو هوکارى سياسى)
	يقتال، يقتل غيلة و بغاظة لاسباب سياة
assassination /ə'sæsinetʃn/ <i>n</i> [C,U]	تيرور، کوشن
	اغتيال، قتل (سياسي)
assault /ə'so:lt/ <i>vt, n</i> [C]	هيرش ده بات، هيرشى توند و ناکاو
	هاجم، هجرم عنيف و مفاجيء
assemble /ə'sembəl/ <i>vt, vi</i>	کوده کاته وه، ده به سته وه
	(پارچه)
	يجمع، يعشد، يُوکب (اجزاء آلة ما)

assembly /ə'sembli/ n [C] کۆبونەوه، کۆمەڵه،
 لهنجومهن (pl -lies) لهنجومهن
 اجتماع، جمعية، مجلس
National A ~ لهنجومهنی نیشتمانی
 المجلس الوطني
~ line هێنێ کۆبونەوه (لهپیشه سازیدا)
 خط التجميع (في الصناعة)
assent /ə'sent/ vi, n [C] رازی دهی، بهراستی دهزانی،
 بهزنامهندی
 يوافق، يصدق على، موافقة
~ to a proposal لهسەر پێشیاره که رازی
 يوافق على اقتراح
give one's ~ to بهزنامهندی خۆی نیشاندان لهسەر
 يعطي موافقة على
assert /ə'sɜ:t/ vt ١. ئاگاداری دهدا، جهخت دهکاتهوه
 يعلن، يؤكد
 ٢. جهخت له مافه کانی دهکاتهوه
~ one's rights ٢. یۆکد حقو
 بونی خۆی دهسهلمینێ
~ oneself یت وجوده
assertion /ə'sɜ:ʃn/ n [C,U] دانیایی، نامادهگی،
 سویریون لهسەر راستی
 تأكيد، جزم، اصرار على حق
assertive /ə'sɜ:tɪv/ adj ئارهزومه ند بۆ جهختکردنهوه
 بهتوندی
 میان للتأكيد بصلافة، مُصرّ على حقوقه
assess /ə'ses/ vt بهها پان نرخێ شتیک دیاری دهکاوهکا
 باج دانان (دهپهه ملینێ)
 یعین او یحدد قيمة أو كمية شيء كالضريبة
assessment /ə'sesmənt/ n [C,U] دیاریکردنی نرخ
 و بهها
 تحديد أو تعین القيمة
assessor /ə'sesə(r)/ n [C] کهسێک ههلهستێ
 به دیاریکردنی نرخه که، بههادیار که: خهملێته
 شخص یقوم بتعین أو تحديد القيمة، مُقَدِّر، مُقَدِّر ضرائب (عادة
 في صیفة الجمع) أصول (تجارية)
asset /æset/ n [C] ١. (بهشیوهی کۆ) سودمه ند پان
 بهنرخ بهکاریت پان دهفروشریت بۆ دانسهوهی قهرز

٢. سیفته، جیایی
 ١. (في صیفة الجمع عادة) شيء نافع أو ثمين يمكن ان يستخدم
 أو یباع لتسديد دين، موجودات ٢. مزية
Is your knowledge of English an ~ to you?
assign /ə'saɪn/ vt ١. تهرخان دهکا، کارداپهش دهکا
 ٢. ژوانیک دادنه، شوینیک
 ١. یخص، یفرز، یوزع العمل ٢. یجدد مرعدا، مکانا الغ
assignment /ə'saɪnmənt/ n [C,U] تهرك، نهركیکی
 دیاریکراو
 مُهمّة، واجب محدد
assimilate /ə'sɪməleɪt/ vt, vi ١. ههسکردنی خوراک
 ١. یئمل الطعام، بهضمه
 خواردنه که ئاسان ههرس دهی ٢. *food ~ s easily*
 ههلههزی
 الطعام سهل الهضم ٢. یتمص
The U.S.A ~ d people from many European countries.
 ئهمریکا خه لکانیکێ زۆری لهولاتی ئهوروپی
 لوشاندوه ٣. (بویوروا) لهخۆدهگرت، بهباشی ئێی دهگات
 امتصت أمريكا أفرادا من كثير من الدول الأوروبية ٣. (للأنکار
 و ما شابهما) یستوعب، یفهم جیدا
assimilation /ə'sɪmə'leɪʃn/ n [U] ههسکردن،
 لهخوگرتن
 هضم، استيعاب
assist /ə'sɪst/ vt, vi یاریدهی دهدا، کۆمهکی دهکا
 یساعد، یعین
assistance /ə'sɪstəns/ n [U] یارمه تیدان، کۆمه ککردن
 مساعده، عون
assistant /ə'sɪstənt/ n [C] یاریدهدهر
 مساعد
associate /ə'səʊʃɪət/ vt, vi ١. ده داته پال، په پوهست
 دهکا، لهگه یاده یی
 ١. یضم، یربط، ینضم
We ~ Egypt with the Nile ئێمه میسو ر نیل په پوهست
 ده که یی به په کهوه (له بیر ماندا)
 نحن نربط بين مصر والنيل (ذهنيا)
 ٢. ئیکه ل دهکا به، هاو دهه، هاو پێ
 ~ with ٢. یختلط بـ، یصاحب زمیل، رفیق، صدیق
 □ /ə'səʊʃɪət/ adj, n [C]

association /ə'səʊʃi'eɪʃn/ n. [C,U] ۱. کۆمەلە، پە کیتی

۲. ھاۋارى پۇ دەکا

۱. جىمىيە، اتحاد ۲. تداھى (المعاني أو الأفكار)

assorted /ə'sɔ:tɪd/ adj. ھەمەرىنگ، ئىكەلە

نوع، مشکل

ill- ~ نەگونجاي، ناتەبا

غيرمتجانس، متنافر

well- ~ گونجاي

متجانس

assortment /ə'sɔ:tment/ n [C] شىۋەكارى، كۆمەلەى

ھەمەرىنگ

كلیة، مجموعة متنوعة

assume /ə'sju:m/ vt ۱. ۋای دادەنى، بەكارىكى

ۋازلىتىراۋى دادەنى

۱. يفترض، يعتبره أمراً مفروغاً منه

~ the truth of a story چىرۋىكىك پەرست دەزانى

فترض صحة قصة ما

~ office پۈستى بەدەستدېنى، بەرپرسى دەگرېتەدەس

تولى منصباً، يتولى المسؤولية

~ a new name ۳. دەگۈرى، دەگرېتە خۇ

يتصل، يتخذ

~ a look of innocence خۇى بەيتاۋان نىشاندهدا

يصنع البراءة

assumption /ə'sʌmpʃn/ n [C] گرېمانە، گرېتەدەست،

دەرخست، بانگەشە

افتراض، تولى، تظاهر، إدعاء

assurance /ə'sʊərəns / n [C,U] ۱. ھەدان، زامىنکردن،

دلىياکردنەۋە ۲. پروابەخويوون، پشت بە خويەستن ۳. بېمە -

دلىياى - لەسەر (ۇيان)

۱. تأمين، ضمان، تأكيد ۲. ثقة بالنفس، اعتماد على النفس ۳.

تأمين على (الحياة)

assure /ə'sʊə(r)/ vt ۱. جەختى لەسەر دەكاتەۋە، دلىياى

دەکا ۲. پاپىشى دەکا، داپىن دەکا

۱. يؤكد، يطمئن ۲. يضمن، يكفل

Does hard work always ~ success? ناپا بەردەوام

ھەلدان سەرکەۋتن داپىن دەكات

هل يكفل الجهد النجاح دوما؟

He has an ~ d income. ۳. داھانى مۇگەرى ھەيە ۳.

دلىيا پە لە (ۇيانى)

لديه دخل مضمون ۳. يؤمن على (و بخاصة الحياة)

assuredly /ə'ʃʊədli/ adv بەيگومان، بەدلىياى

بملا يقبل الشك، يقينا

asterisk /æ'stərɪsk/ n [C] لەستېرە

العلامة النجمية - (في الطباعة)

astern /ə'stɜ:n/ adv لەپشتەۋەى كەشتەكە، پشتهۋە

في مؤخرة السفينة، خلفي

fall ~ لەكەشتەكانى تر دواۋە كەۋى

يتخلف عن السفن الأخرى

full speed ~ كەشتەكە دەگەرېتەۋە پۇ دواۋە بەخىراى

تراجع السفينة الى الخلف بأقصى سرعة

asthma /æsmə/ n [U] نەخۇشى تەنگەنەفەسى

داء الربو

asthmatic /æ'smə'tɪk/ adj توشى رەۋو بوۋە

مصاب بداء الربو، ربوية

astigmatism /ə'stɪgmə'tɪzəm/ n [U] ئاتىشكۇمى،

نەخۇشىە لەچاۋدا توشى نارۋنى دەيىت

لا بؤرية، علة في العين تمنع وضوح الرؤية

astir /ə'stɜ:(r)/ adv, adj ۱. لەبزاۋتندا، لەھەلچوندا

۱. في حركة، في هياج

۲. بەئاگا، لەجىگا ھەستارە ~ The whole village was

۲. مستيقظ، خارج الفراش

You are ~ early this morning. تۆنەم بەيانىە زو

ھەستاۋىت لەخەۋ

أنت مستيقظ مبكراً هذا الصباح

astonish /ə'stɒnɪʃ/ vt سەرسام دەکا

يدعش، يذهل

astonishment n [U] سەرسامى، ۋاقى ۋرمان

دهشة، ذهول

astound /ə'staʊnd/ vt تەزۋدەکا، دەتۋىتىنى

يصعق، يروع

astray /ə'streɪ/ adv, adj گومرا، ۋىل، سەرلىشىۋاۋ

ضال، ضار، تائه

lead boys ~ مەندالەكان ۋىل دەکا

يضل الأولاد، يفرهم

astride /ə'straɪd/ adv, prep لىگ بلأۋ، پىنگاڧى

منفرج الساقين

astringent /ə'strɪndʒənt/ *n* [U] ماده په که دهینه هوږی
ته سکیو نه وهی شانه کان و وهستانی خوږین
القول ماده تسبب انقباضاً لأنسجة الجسم فتوقف النزيف

□ *adj*

astro(u)labe قیله نما، ئیستره لاپ
أطرلاب

astrologer /ə'strɒlədʒə(r)/ *n* [C] ئیستره ناس،
سټیرزان

سُجَم، مشغل بعلم التنجيم

astrology /ə'strɒlədʒi/ *n* [U] زانستی ئیستره ناسی
علم التنجيم

astronaut /æ'strɒnɔ:t/ *n* [C] که شپه وانی ناسمانه وانی
رائد فضاء

astronomer /ə'strɒnəmə/ *n* [C] زانستی گوردون،
گوردونی

علم الفلك، فلکی

astronomical /æ'strɒnə'mɪkəl/ *adj* گوردوناسی
فلکی

astronomy /ə'strɒnəmi/ *n* [U] گوردونزانی
علم الفلك

astute /ə'stju:t/ *adj* ۱. بیرتیز، وریا ۲. زیره ک، لیران
۱. نایب البصيرة، حاذق، فطن ۲. ذكي، ماکر، داهیة

astutely *adv* به زیره کی، به وریایی
دهاء، بظننة

astuteness *n* [U] وریا، شاره زرا
دهاء، فطنة

asylum /ə'saɪləm/ *n* [U] لانه په کی نارام، لانه په ناگه
مُلتجأ آمن، مأوى

lunatic ~ نه خوښخانه هی شپنه کان

مستشفى المجانين / المجاذيب

at /ɔt; æ/ *prep* ۱. (پوکات و ناراسته) له، پو، له سر، له ناو
۱. (للمكان والاتجاه) في، إلى، على، من

a) She was educated ~ Oxford but she lives in Spain.

b) The child is looking ~ his mother.

Aim ~ the target. مشتی له نیشانه که گرتو
صوب الی الهدف

c) Try to guess ~ the meaning. هډولئ په دهه سټه نټانی

پده مانا که ی

حاول أن تحزر (تُحْتَمَن)

d) We saw the elephant ~ a distance. قیله که مان
له دور ووه پینی ۲. (پوکات و پاشوپیش) له، له کانی

رأينا الفيل من بعيد ۲. (الزمن والترتيب) في، عند

a) ~ two o'clock له کاتؤمیر دوو سه رله نیواړه
في الساعة الثانية عندالمغيب

~ sunset

b) She left school ~ (the age of fifteen).

له سهره نای کاره که ده

في أول الأمر

The couldn't see us ~ first.

~ last

له کونټا پيدا

أخيراً

c) At times she has violent headaches. زورجار
توشی سه ریش په کی توند ده پینی ۳. (پو بزاوتن)

أحيانا ما تصاب بصداع حاد ۳. (للحركة)

He must not be disturbed ~ work. پو یسته بیزاری
نه که پین له کانی کارکردندا

يجب أن لا نزعجه أثناء العمل

Are you good ~ games? نایا تو له یاریدا شاره زای؟
۴. (بارودوخ) له بارودوخ، له

أأنت ماهر في الألعاب؟ ۴. (للحالة والظروف) في حالة، في
ولات له بارودوخ شاره زای

The country was ~ war. پو

كانت البلد في حالة حرب

Do it ~ leisure. له سه رخو جی په جی ی بکه ۵. (پو)
ریازو شتواز

اعملها على مهلك ۵. (للمطريقة والأسلوب)

The horses went off ~ a gallop. نه سه کان
په غار غارین ده رجوون ۶. (نرخ، پله و بها)

انطلقت الجياد عدوا ۶. (للسعر، والدرجة والقيمة)

The ship is steaming ~ full speed. که شپه که
په خیرایی په ناوه که ده رجوون

تبحر السفينة بأقصى سرعة

Tomaioes are selling ~ forty ته ماته ده فروشی رتلی

Pence apound ~ a loss په چل په نس په زهره

تباع البندورة / الطماطم بسعر أربعين بنساً للرتل / بخسارة

Tomatoes are ~ their best this month. نهم مانگه
ته ماته له باشتړين شپږه داپه ۷. (هوکار)

البندوة (الطاطم) على أحسن ما تكون هذا الشهر ۷. (للسبب)
I was surprised ~ his knowledge of mathematics.

سهرم سورما له بیرکاری زانیی
دهشت لمرفته بالریاضیات

ate /et/

(پروانه eat)

(انظر eat)

atheism /eɪθɪzəm/ n [U] بېنیاوهږی، باوهږنه بوون
به بوونی خوا

إلحاد، إنكار وجود الله

atheist /eɪθɪst/ n [C] بېنیاوهږ، بېنیاوهږ به بوونی خوا
ملحد، منکر لوجود الله

athlete /æθli:t/ n [C] وهرزشهوان، وهرزشی

لاعب رياضي، رياضي

athletic /æθ'letɪk/ adj وهرزشی، وهرزش دوست

رياضي، رياضي، محب للرياضة

athletics /æθ'letɪks/ n pl یارپه وهرزشپه کان (کو)

الالعاب الرياضية (في صيغة الجمع)

atlas /ætləs/ n [C] ته تلهس، وینهی جوگرافي

أطلس، مصور جغرافي

atmosphere /ætməs'fɪə(r)/ n [C,U] ۱. کهش،

به رگه ههوا ۲. ههوا له جینگابه کی دیاریکراودا

۱. الجو، الغلاف الجوي ۲. الهواء في مكان معين

۳. کهش، بوجونی سهرینی

an ~ of peace ۳. جو، انطباع

atmospheric /ætməs'fɛrɪk/ adj کهشی، ههوايي

جوي

~ conditions بارودوخی کهشی

الأحوال الجوية

atoll /ætoɪl/ n [C] دورگه کی مەرچانی به ده ریا به شیکي

دهوره دراوه

جزيرة مرجانية تحيط بجزء من البحر

atom /ætəm/ n [C] ۱. گهر دپله (فيزيا)

۱. ذرة (في فيزياء)

blow to ~s (خوازاو) به ته واوی له ناوی

ده بات

(مجاز) يحطم تحطيمًا شاملا

There is not an ~ of truth in what he said.

توسقالتیک راستی له وته که پدا نیه

لا يوجد ذرة من الحقيقة فيما قاله

atomic /ə'tɒmɪk/ adj گهر دپله یی

ذري

~ bomb بومبای گهر دپله یی (ته تومی)

القنبلة الذرية

~ energy وزه ی ته تومی

الطاقة الذرية

atone /ə'təʊn/ vi قهره بوی ده کا نه وه، لئی خوش ده یی

يُغْفَرُ عَنْ، يُكَفِّرُ عَنْ

atonement n [U] قهره بوو، به گه گهر کرن

تعويض، تكفير

atrocious /ə'trɔːʃəs/ adj گونا هبار، تاوانیکي گه وره

أبیم، شنيع، فظيع

atrocious /ə'trɔːʃəs/ n [C,U] درنده یی

(pl -ties)

فظاعة، وحشية

atrophy /æ'trɒfi/ n [U] پوکانه وه، هه لوهرین، میس

بوون

ضمور، ذبول (مرض)

~ of the lungs پوکانه وه ی سیه کان

ضمور الرئتين

~ of the conscience (خواسته) دارماني ویزدان

(مجاز) ضمور الضمير

□ vt, vi توشی داخوران ده یی

يُصاب بالضمور، يُسبب الضمير

attach /ə'tætʃ/ vt, vi پاشکوی ده کا، ده ییه ستته وه

يلحق، يربط

~ a document to the letter به لگه نامه په ک به نامه که وه

هاوینچ ده کا نرخی داده نی

يرفق مستندا بالرسالة يقيم وزنا له، يعلق

Do you ~ much importance to what he says?

نایا گرنگی کی زورداده نی بو ته وه ی ده یلی؟

په یومندی ده کا به، هاوړنیه تی ده کا

أعلق أهمية كبيرة على ما يقول؟

يصل بـ، يُصاحب، يلزم

<i>the advantages ~ ing to the position</i>	خەسەلەتەکانی
هاوەڵەکانی پە و پاپە	
المزايا للصاحبة للمنصب	
<i>be ~ ed to</i>	بەستراوە بە، مەستە بە، خوشی دەوی
مەتەلق بە، پەرم بە، یحِبُّ	
<i>She is deeply ~ ed to her young brother.</i>	
attachment /ə'tætʃmənt/ n [C,U]	بەستن، پاشکۆ،
هاوڕێیەتی، ئەوینداری	
رابط، مەلحق، صداقة، مودة	
attache /ataʃeɪ/ n [C]	پاشکۆ
ملحق	
<i>a naval ~</i>	پاشکۆی دەریایی
	ملحق بەری
attack /ə'tæk/ n [C,U]	هێرش، پەلامار چۆنەسەر،
قەسەپی و تەن، رەخنە لێ گرتن	
هجوم، إغارة، مداخمة، تهجم، انتقاد	
<i>vi</i>	هێرش دەبا، رەخنە لێ دەگرێ
	یهاجم، یغیر علی، یتهجم علی، یتقد
attacker n [C]	هێرش پەر، دەستدرێژکار
	مهاجم، مُتقد
attain /ə'teɪn/ vi, vt	ئەگاتنی، هەستی پێدەکا،
بەدەستی دێنن، مەبەستی بەجێدێنن	
ییلغ، یلدرک، یحرز، یحقق، ینال یحقق غرضه	
attainable adj	هاتنەدەست
	ممکن التحقيق أو التبل
attainment n [C,U]	بەدەستپێنان
	حرز، مکسب، إنجاز
<i>a man of great ~ s</i>	
attempt /ə'tempt/ vi, n [C]	هەوڵ دەدا، هەوڵدان
یحاول، محاوله	
<i>~ to</i>	١. گرنگی دەدا بە، چاودێری دەکا
	یهتم به، یراعي
attend /ə'tend/ vi, vt	٢. ئامادە ی دەین، ئەروات بۆ
	٣. یحضر، یذهب إلی
<i>~ church/school</i>	ئەروات بۆ قوتابخانە ٣. بەخزمەت
	هەلەدەستی
	یذهب إلی المدرسة ٣. یقوم بالخدمة، یلأزم
<i>Which doctor is ~ ing you?</i>	

attendance /ə'tendəns/ n [C,U]	ئامادەبوون، هاوێلی
پایەخەدان، چاودێری کردن	
حضور، مرافقة، اهتمام، رعاية	
attendant /ə'tendənt/ n [C]	١. پاوەر، خزمەتکار
٢. پەکیک لە ئامادەبوون	
مرافق، خادم ٢. أحد الحضور	
adj	پەیدا بوو لە
مصاحب ناشئ عن	
<i>old age and is ~ evils</i>	پیری و نەخوشی بەکانی
الشيخوخة والأمراض الصاحبة لها	
attention /ə'tenʃn/ n [C,U]	١. پایەخەدان، ئاگایی
١. اهتمام، انتباه	
<i>pay ~ to sh/sb</i>	پایەخی پێ دەدات ٢. (کۆ) ناسکی،
ژیری ٣. هوشیار بوون (لەڕاھێتانی سەریازیدا)	
یولي اهتماما: ٢. (الجمع) لطف، کياسة ٣. انتباه (في التدريب العسكري)	
<i>come to / stand at ~</i>	لەبارودوخی ئامادەبووندا
دەووستی	
يقف في حالة استعداد	
attentive /ə'tentɪv/ adj	گوێڕپايل، پەناگا، سوریو
لەسەر رازیکردن	
مُصغ، مُتنبه، حريص على الأرضا	
attest /ə'test/ vt, vi	١. دەپێچە سپێنێ ٢. بەراستی دەزانی
گەواهی لەسەردەدا	
١. یبیت ٢. یصدق / یشهد علی	
attic /æ'tɪk/ n [C]	هەورەبان
غرفة ضمن سطح للنزل	
attire /ə'taɪə(r)/ vt, n [U]	دەپۆشی، پۆشاک
لبس، لباس	
attitude /æ'tɪtju:d/ n [C]	هەلۆیست، شێوە
موقف، هیته، وضع جسماني	
<i>in a threatening ~</i>	لەهەلۆیست، هەرهەشەدا ٢. رەفتار
في وقفة تهديد ٢. موقف تصرف، سلوك	
<i>an ~ of hostility</i>	هەلۆیستی دوژمنکارانه
موقف (سلوك) عدائي	
attorney /ə'tɜ:nɪ/ n [C] (pl ~ s)	پارێزەر، وەکیلی
قەزایی	
محام، وکیل قضائي	

attract /ə'trækt/ vt	۱. را بده کیشی ۲. سرنج را کیش
	یجذب ۲. یجذب الاحتمام، یسرعی الانتباه
<i>He shouted to ~ attention.</i>	بؤ سرنج را کیشان
	هاواری کرد
	صاح لیسرعی الانتباه
attraction /ə'trækʃn/ n [C,U]	راکیشان، دلبه‌ران، کیشکردن
	جذب، فتنه، جاذبیه
attractive /ə'træktɪv/ adj	سرنج را کیش، دولبره
	جذاب، فائن
attributable /ə'trɪbjʊtəbl/ adj	دانه پال، نه‌گه‌ریار
	یمن، نسبت به
attribute /ə'trɪbjʊ:t/ n [C]	خه‌سله‌ت
	صفة، خصلة
<i>Mercy is an ~ of God.</i>	به‌زه‌یی به‌کیکه
	له‌خه‌سله‌ته‌کانی خوا
	الرحمة إحدى صفات الله
<i>the crown is an ~ of kingship.</i>	تاج نیشان به‌کی
	تایه‌ته‌به‌شان‌شینه‌وه
	التاج علامة مميزة للملكية
<i>/ə'trɪbjʊ:t/ vt ~ to</i>	نه‌داته‌پال، نه‌گه‌رینه‌وه بؤ
	شکسته‌کی بؤ به‌ده‌بختی
	ینسب الی، یغزو، یرجع یغزو فسله
<i>~ one's failure to bad luck</i>	ده‌گه‌رینه‌وه
	لوه‌الخط
<i>~ wisdom to one's teachers</i>	دانایی ده‌داته‌پال
	ماموستاکی
	نسب الحکمة الی مُعلِّمیه
attribution /ə'trɪbjʊ:ʃn/ n [U]	دانه‌پال، نیشان کرن
	عزو، نسبة
attributive /ə'trɪbjʊtɪv/ adj	وه‌سفی، بالله‌دار
	وصفی، نخی
auburn /ɔ:'bɔ:n/ adj	(ره‌نگ) گه‌نره‌نگی مه‌یلوه سور
	(لون) أسمر مائل للحمرة
auction /ɔ:'kʃn/ n [C,U]	زیاد کردنی فاشکرا
	مزاد علنی
auctioneer /ɔ:'kʃə'nu:ə(r)/ n [C]	ده‌لال، هه‌راجقان
	(له‌زیاد کردندا)

	الدلال، مناد (في المزاد)
audacious /ɔ:'deɪfəs/ adj	پویر، چاونه‌ترس
	جری، وقح
audacity /ɔ:'dæsaɪti/ n [U]	ویران، چه‌قاوه‌سوو
	جراة، وقاحة
audible /ɔ:'dəbl/ adj	یسترای، نه‌توانریت به‌رونی
	یسترئ
	سموع، یمن ساعه بوضوح
audibly adv	به‌شویه‌به‌کی یسترای
	علی نحو سموع
audience /ɔ:'di:əns/ n [C,U]	۱. چه‌ماوه‌ری گوینگر
	۲. چاویکه‌وتن له‌گه‌ل به‌رپرس یان دادوه‌ر وه‌ستان له‌به‌ر
	ده‌ستیدا
	۱. جمهور المستمعین ۲. مقابلة لمسؤول أو حاکم، المثل بین
	یدیه
<i>He was granted an ~ by the king.</i>	ریگه‌ی یندرا بؤ
	ملکه‌چیرون له‌به‌رده‌م شازاده‌دا
	سمح له بالمثل بین یدی الملك
audio /ɔ:'di:ə/ prefix	پشگر - یسترئ
	باده‌ت - سمعی
<i>~ visual aids</i>	هوکاری یستن و بینن
	وسائل سمعية بصرية
audit /ɔ:'dɪt/ vt, n [C]	پیاچونه‌وه، پشکینئ نه‌زمونئ
	ژمیریاری
	مراجعة، نفحص رسمي للحسابات، یفحص الحسابات بدقة
audition /ɔ:'dɪʃn/ n [C,U]	تاقیکردنه‌وه‌ی ده‌رپرنئ
	(گۆزانی ییژ، ییژه‌ر)
	تجربة الأداء (لاختیار معن أو مذبح)
auditor /ɔ:'dɪtə(r)/ n [C]	وردینه‌ری ژمیریاری
	مدقق حسابات
auditorium /ɔ:'dɪtɔ:'rɪəm/ n [C]	هوئی یستن
	(pl ~ s)
	قاعة أو صالة الأستماع
ought /ɔ:t/ n	هه‌ر شتک
	آی‌شی
augment /ɔ:'gmɛn/ vt, vi	زیادی ده‌کا، فراوانئ ده‌کا
	یزید، یوسع
augur /ɔ:'g(r)/ n [C]	به‌ریژ، موزده‌ده‌ر

	نذیر، بشیر، غزاف
□ vi, vt	ناگاداری ده‌کا، مزدهی پنده
	دا، پیشبینی کردن
	بندر، پیشتر، پنبه
augury /ɔ:ɡjʊri/ n [C] (pl -ries)	فال، قافه‌گر، پیشبین
	فال، عرافه، تکهن
august /ɔ:ɡast/ adj	شکوه‌مند، پایه‌دار
	جلیل، ربیع‌الشان
August /ɔ:ɡast/ n	(مانگ) تاب
	(شهر) آغسطس، آب
aunt /ɑ:n/ n [C]	پور، ماموزن، خالوون
	عمه أو خالة، زوجة العم أو الخال
aura /ɔ:ɔ:/ n [U]	خه‌رمانه، که‌شیک‌ی خوش
	هاله، جو‌میز
auspices /ɔ:spisiz/ n pl	چاودیری
	رعاية
<i>under the ~ of</i>	له‌زیر چاودیری‌دا
	تحت رعاية
auspicious /ɔ:spɪʃəs/ adj	مزده‌به‌خوش به‌خه‌یر،
	به‌ختیار
	مبشر بالخیر، میمون، سعید
austere /ɔ:stɪə(r)/ adj	۱. دل‌ره‌ق، توندوتیز (بؤ‌که‌س)
	۲. خو‌گره‌وه، سانا، بئ‌پیچ و پنه‌ا
	۱. قاس، صارم (للأشخاص) ۲. متعسف، مترمت، بسیط جدا،
	عار من الزخرف
austerity /ɔ:stɪərɪti/ n [C,U] (pl -ties)	توندی،
	دل‌ره‌قی، خو‌گرتن
	صرامة، قسرة تقشف
authentic /ɔ:θentɪk/ adj	ره‌سهن، راستی، باوه‌پینکراو
	اصیل، حقیقی، موثوق به
authenticate /ɔ:θentɪkeɪt/ vt	باوه‌ری پئ‌ده‌کا،
	ده‌پسه‌لمینئ
	یصدق علی، یتب، أصالة شيء
author /ɔ:θə(r)/ n [C]	۱. دانهر، نوسه‌ر ۲. دامه‌زینهر،
	داهینهر
	۱. مؤلف، کاتب ۲. منشی، مبدع
authoress /ɔ:θərs/ n [C]	نوسه‌ر (نافره‌ت)
	مؤلفة، کاتبة

authorship /ɔ:θəʃɪp/ n [U]	دانان، به‌رهمه‌نینانی
	نوسین
	التألیف، صناعة الكتابة
<i>a book of unknown ~</i>	به‌رتوکیک نوسه‌ره‌که‌ی
	نه‌ناسراوه
	کتاب مؤلفه مجهول
authoritative /ɔ:θɒrɪtərɪv/ adj	ره‌سمی، ده‌سه‌لات‌دار،
	فهرمانه‌روایی
	رسمی، ذو‌سلطه، تحکمی
authority /ɔ:θɒrəti/ n [C,U] (pl -ties)	۱. ده‌سه‌لات
	۲. خواره‌ن ده‌سه‌لات ۳. به‌لگه، سه‌رجاوه، شاره‌زا
	۱. سلطه، نفوذ ۲. التولي للسلطة، صاحب السلطة ۳. حجة،
	مراجع، خبیر
<i>He is an ~ on old coins.</i>	ئه‌وه به‌لگه‌یه له‌دراوه
	کونه‌کاندا
	إنه حجة في العملات القديمة
authorize /ɔ:θəraɪz/ vt	پئی ده‌سینری، (ده‌سه‌لات)
	بفوض، یمنع السلطة
authorization /ɔ:θəraɪ'zeɪʃn/ n [U]	پنباردن،
	ده‌سه‌لات پئ‌دان
	تفویض، منح السلطة
autobiography /ɔ:təbaɪ'ɒɡrəfi/ n [C] (pl -phies)	
	یادداشتی ژبانی نوسه‌ر به‌پینوسی نوسه‌ریک ژباننامه
	ترجمة حياة المؤلف بقلمه، سيرة ذاتية
autocracy /ɔ:'tɒkrəsi/ n [C,U] (pl -cies)	
	ئوتوکراتی، ده‌وله‌تیک ملکه‌چی ده‌سه‌لاتی ره‌ها پئت
	اوتوقراطية، دولة تخضع للحکم المطلق
autocrat /ɔ:təkræt/ n [C]	ئوتوکراتی، دکتاتوری،
	فهرمانه‌روای ره‌ها
	اوتوقراطي، حاکم مطلق، دکتاتوری
autocratic /ɔ:təkrætɪk/ adj	سه‌رکو‌تکار، ره‌ها
	استبدادی، مطلق
autograph /ɔ:təɡrə:f/ n [C]	ده‌ستوس، واژو، نمزا
	کتابه‌ بنط‌الید، امضاء، توقيع
automatic /ɔ:tə'mætɪk/ adj	۱. ئوتوماتیکی، خودکار
	خو‌یزوین ۲. خودی
	۱. اوتوماتیکی، ذاتی الحركة ۲. تلقائي، ذاتی
automatically /ɔ:tə'mætɪkli/ adv	به‌شئوه‌به‌کی

نۇتوماتىكى، خۇيەخۇ	
بىرورۇتوماتىكى، تلقانى	
automation /ɔ:tə'meɪʃn/ <i>n</i> [U]	نۇتوماتىكى،
كارپىكردىنى ئامبىرى	
أوتوماتية، التشغيل الآلي	
automobile /ɔ:tə'məbi:l/ <i>n</i> [C]	نۇتومبىل، ماشين
أوتومبيل، سيارة	
autonomous /ɔ:'tɒnəməs/ <i>adj</i>	خودمختيارى
ذاتي الحكم، ينتج بحكم ذاتي	
autonomy /ɔ:'tɒnəmi/ <i>n</i> [U]	نۇتۇنۇمى، سەربەخۇس
الحكم الذاتي، الاستقلال	
autopsy /ɔ:'tɒpsɪ/ <i>n</i> [C] (<i>pl -sies</i>)	توپكارى جەستە
بۇ زاتىنى ھۆكارى مردن	
تشريح الجثة لمعرفة سبب الوفاة	
autumn /ɔ:'tʌm/ <i>n</i> [C]	پايز
الخريف	
autumnal /ɔ:'tʌmnəl/ <i>adj</i>	پايزە
خريفى	
auxiliary /ɔ:'gʌɪlɪəri/ <i>adj</i>	يارىدەدەر، پاشكۆزى زىادە
مساعدة، ملحق إضافي	
~ troops	ھىزى زىادە
	قوات إضافية
<i>an ~ verb he is working is</i>	فەرمانى يارىدەدەر، ھەك
لە گوزارشتىكىدا	
فعل مساعد، مثل في العبارة	
□ <i>n</i> (<i>pl -ries</i>)	يارىدەدەر، سەربارى، يەدەگ
مساعدة، إضافي، إحتياطي	
avail /ə'veɪl/ <i>vt, vi, n</i>	سودمەند، بەسود
يافع من، يستفيد من	
~ one self of	سودى ئىدەيىنى
يافع من، يستفيد من	
of no ~	پروپۇچ، بىن سود
عينا، دونما جدوى، على غير طائل	
available /ə'veɪləbl/ <i>adj</i>	بەردەستبار، لە بەردەستدا
مؤثر، موجود في متناول اليد	
availability /ə'veɪləbɪləti/ <i>n</i> [U]	بەردەستبارى، پوون
توفر، وجود	
avalanche /ə'velɑ:nʃ/ <i>n</i> [C]	ھەرس، شەختە

سەھۇلىكى گەورە لە چىاۋە بەرىنئەۋە	
كتلة جليدية، ضخمة تنهار من سطح جبل	
avarice /ə'verɪs/ <i>n</i> [U]	چاۋچنۇكى، مالۋىستى،
خۇيەرسنى	
جشع، بخل، حب المال	
avaricious /ə'veɪʃɪəs/ <i>adj</i>	چاۋچنۇك، رۇد
جشع، بخل	
avariciously <i>adv</i>	بەشۋىە يەكى چاۋچنۇكانە
على نحو جشع	
avenge /ə'vendʒ/ <i>vt</i>	تۇلە دەسىنئەۋە
يقتم، يئار، يقتص	
~ an insult	تۇلەى سوكايەتى پىكردىن دەكاتەۋە
ينتقم لإهانة، يقتص ممن أهانة	
~ oneself	تۇلە لەخۇى دەكاتەۋە
يئار لنفسه	
be ~ d	تۇلەى دەسىنئى
أخذ بثأره، حقق انتقامه	
avenue /ə'venju:/ <i>n</i> .	۱. بىنگاى پردەخت ۲. جادە يەكى
پان	
۱. طريق، شجر ۲. شارع عريض	
the best ~ to success	۳. بىنگا، ھۆكار
۳. (مجاز) سبل، وسيلة	
aver /ə've:(r)/ <i>vt</i> (-rr-)	دەيسە لمىنئى، جەختى دەكاتەۋە
يثبت، يؤكد، يجزم	
average /ə'verɪdʒ/ <i>n</i> [C,U]	۱. تىكرا، ناۋەندى ژمارەى
۲. ئاستى ناۋەند / ئاساىى	
۱. معدل، متوسط حسابي ۲. المستوى المتوسط / العادي	
above/below the ~	سەرو / خوار تىكراىى
فوق / تحت المعدل	
up to the ~	لە تىكراىى
في المعدل	
□ <i>adj</i>	۱. تىكرا ناۋەند ۲. ئاساىى
۱. معدل، متوسط ۲. عادي	
men of ~ ability	پىاۋانى ئاساىى
رجال عاذبون	
□ <i>vt</i>	تىكراىى ۋەردە گرئەۋە
يأخذ أو يحصل على المعدل	
averse /ə've:s/ <i>adj</i>	رئى ئېۋو، بىزار لە، ھەلئەتۋو لە

کاره أو مبغض لہ، نافر من	
aversion /ə'vɜ:ʃn/ <i>n</i> [C,U]	رقی لی پونہ وہ، شتیکی
	بیزراو
کراہیہ، نفور، شیء مکروه	
avert /ə'vɜ:t/ <i>vt</i>	۱. (چاو) دہ گپری پو
	۲. دوورہ پیریزدہ بی، ناہیلن
۱. یحول (بصره) عن، یُشیح ۲. یتجنب، یتفادی	
~ <i>suspicion/an accident</i>	گومان لہ رودانی
	دہرہ وینتہ وہ / نہ گہری رودانی روداوناہیلن
	یدرا الشک / یتفادی وقوع حادث
aviary /'eɪvɪəri/ <i>n</i> [C] (<i>pl -ries</i>)	ہیلانہ
	بیت الطیور، المطیر
aviation /'eɪvɪ'eɪʃn/ <i>n</i> [U]	فرۆکھوانی، کھشیہوانی
	ناسمانی
	الطیران، الملاحة الجوية
aviator /'eɪvɪətə(r)/ <i>n</i> [C]	فرۆکھوان، کھشیہوان
	طیار، ملّاح، جوی
avid /'ævɪd/ <i>adj</i>	تیرنہ خواردو، تینوو
	نہم، متعطش
~ <i>for fame</i>	تینو بہ ناودہر کردن
	متعطش للشہرہ
avoid /ə'vɔɪd/ <i>vt</i>	دور دہ کھوینتہ وہ، خو لادہ دات
	یتجنب، یتعاشی
avoidable <i>adj</i>	دہ توانرنی لئی دوور کھوینتہ وہ پان
	وازی لی ینئی
	یکن تجنبہ أو تفادیہ
avoidance /ə'vɔɪdəns/ <i>n</i> [U]	دور کھوینتہ وہ، خو لادان
	تجنب، تعاشی، تفادی
avoidupole /'ævɔɪd'pəʊl/ <i>n</i>	ستمی ٹینگلیزی پو
	پیوانہ
	النظام الانجلیزی للموازن
avow /ə'vəʊ/ <i>vt</i>	دانی پندا دہنی، نزلک دہ کھوینتہ وہ دان
~ <i>one's faults</i>	بہ ہلہ کانیدا دہنی / ہلکانی دہ خاتہ
	روو
	یغترف، یقرّب یغترف / یجاہر بأخطائہ

avowal <i>n</i> [U]	دانیانان، دہریرین، بریاردان
	اعتراف، مجاہرہ، اقرار
await /ə'weɪt/ <i>vt</i>	چاودہری دہ کا، پشبینی دہ کا
	یتظر، یترقب، یتوقع
awake /ə'weɪk/ <i>vi</i> (<i>pt, pp awoke</i> /ə'wəʊk/)	
□ <i>adj</i>	ہلہ دہستی لہ خہو، بہ ناگادیت
	یتقیظ، یصحو، ینھض
<i>Is he ~ or asleep?</i>	
<i>Is he ~ to the danger?</i>	ناپا نہو ہدہ ستیارہ بہ مہ ترسی
	هل هو مدرک للخطر؟
awaken /ə'weɪkən/ <i>vt</i>	ہلہ دہستی، بہ ناگای دینی
	یوقظ، ینہ، یتقیظ
awakening /ə'weɪkɪnɪŋ/ <i>n</i> [C]	بہ ناگاہیان، رابوون
	ایقاظ، یقظہ، تبدد الأوهام
<i>It was a sad ~ to find that his friend had deceived him.</i>	راچلہ کینیکی نازارای یو کاتی دہر کھوت
	کھاوریکہی قیلن لیکر دہو
	۱. لقد كانت صدمة مؤلمة له أن يكشف أن صديقه قد خدعه
award /ə'wɔ:d/ <i>n</i> [C]	۱. بریاریکی دہر چو لہ
□ <i>vt</i>	دادوہر کھوہ ۲. خہ لات، خہ لاتن یندہ بہ خشن
	۱. حکم صادر عن قاضی أو مُحکم، ۲. جائزہ، یمنح جائزہ
aware /ə'weə(r)/ <i>adj</i>	بہ ناگا، ہدہ ستیار
	واع، مُدرک
awareness /ə'weənəs/ <i>n</i> [U]	ہدہ ست، هوش، ناگہی
	وعی، إدراك
awash /ə'wa:ʃ/ <i>adj</i>	پر لہ شہ پو ل
	مغور بالامواج
<i>The ship's deck was ~.</i>	پووی کھشیہ کہ پر پوہ
	لہ شہ پولاو
	کان سطح السفینة مغورا بالامواج
away /ə'weɪ/ <i>adv</i>	بہ دور لہ
	بعیداً عن
<i>The sea is two miles ~.</i>	دہر پاکہ لہ دوری دوو
	میلہ وہ بہ
	البحر علی بعد میلین

<i>Keep the baby ~ from the fire.</i>	متدالە که له ناگره که
دورخه وه	
أبعد الطفل عن النار	
<i>Take these books ~ .</i>	نهم په توکانه دورخه وه
۲. په پرده وام، بڼه پچران، په پرده وه	
أبعد هذه الكتب ۲. باستمرار، دوناً انتطاع، بحاسة	
<i>The children are working ~ at their lessons.</i>	
متدالە کان به په پرده وه له سهر وانه کانیان ۳. په مانای	
زهه ریان شار دینه وه	
الأطفال يُکون على دروسهم بحاسة ۳. بحسب خسارة أو	
اختفاء	
<i>The water has all boiled ~ .</i>	هه مو ئاوه که بووه ته
هه لم	
تَبَخَّر الماء كله	
<i>The sound of music died ~ .</i>	دهنگی موسیقا که نه ما
تلاش صوت الموسيقى	
<i>right/straight ~</i>	نیستا، په کهسره
حالا، فوراً، توأ	
<i>far ~</i>	زور دور
بعيداً جداً	
<i>far and ~</i>	باشترین بڼه نیار
الأفضل دون منازع	
<i>He is far and ~ the best runner.</i>	
awe /ɔ:/ n [U]	ترسناک، سامدار
رهبة، هبة	
□ vt	ده ترسینن
يُرهب، يُرْوع	
awe-inspiring adj	دلبرقین
أخاذ	
<i>and ~ sight</i>	دیمه ټیگی دلبرقین، زور جوان
منظر يأخذ باللب، رائع	
awesome adj	ترسناک، به سام، توقیره
رهيب، مهيب، مريع	
awful /ɔ:/ n adj	ترسناک ناشیرین، بیزارو، قیزه ون
مخيف، هائل شنيع، ردي، بغيض	

awfully /ɔ:/ n adv	به شپوه په کی ترسناکانه
على نحو رهيب أو شنيع	
awhile /ɔ:/ n adv	ساتیگی زور کورت، کاتیگی
کورت	
لحظة وجيزة، فترة قصيرة	
awkward /ɔ:/ n adj	۱. نه شاره زار، دور له مېه به ست
أخرق، غير واثق بالفرض	
<i>an ~ too hold</i>	ناغیر ټیگی ناساز بڼه کاره ټیټان
أداة غير مريحة للاستعمال	
<i>Sea-animals are usually ~ on land.</i>	۲. (کهس پان
نازه لڼ) ده بېنگ، بڼه جو له و سست ۳. شله ژین، هوکاري	
تهنگه تاوی	
۲. (شخص أو حيوان) أخرق، تُعزُّدُ البراعة أو رشاقة الحركة	
۳. شريك، مسبب للحرج	
<i>an ~ question</i>	پرسیاريگی تهنگه تاو که ر
سؤال محرج	
<i>an ~ time for the meeting</i>	کاتیگی نه گونجاو بڼه
کزیونه وه	
وقت غير ملائم للاجتماع	
<i>the ~ age</i>	ته مېنې هه رزه یی
سن المراهقة	
awkwardly adv	به شپوه په کی شله ژینه رانه، په شوکان
على نحو مريب، معير، أخرق	
awkwardness n [U]	په شوکان، شله ژان
حيرة، ارتباك	
awl /ɔ:/ n [C]	پره، کونگر (بو پیست و تمخته)،
دروه وه	
محرز، مثقاب (للجلد أو الخشب)	
awning /ɔ:/ n [U]	چه تر، سیفانده
مظلة، تندة	
awoke /ɔ:/ n adv, adj	(بروانه awake)
(انظر awake)	
awry /ɔ:/ n adv, adj	لا ده، گپړ، ناړېک، لار
منحرف، موروب، أعوج	
<i>Our plans have gone ~ .</i>	پلانه که مان شکستی هینا

	باعت خططنا بالفشل
axe /æks/ <i>n</i> [C] (<i>pl axes</i>)	تور، پاچ
	فأس
axiom /æksɪɒm/ <i>n</i> [C]	بدلگه نه ویست
	حقیقه مسلم بها، بدیهه
axiomatic /æksɪɒmətɪk/ <i>adj</i>	بدلگه نه ویستی
	بدیهی
axis /æksɪs/ <i>n</i> (<i>pl axes</i>)	۱. توره ره ۲. توره ی هاوشیوه
	(تندازه)

	۱. محور ۲. محور التماثل (هندسه)
axle /æksl/ <i>n</i> [C]	توره ره ی پیچکه
	محور العجله
ay(e) /aɪ/ <i>int, adv</i>	بدلی، قایل یوم
	بلی، نعم، الموافق
<i>the ayes</i>	رازیحه ندان، لایه نگرانی پیشپاریک
	الموافقون، المؤیدون لاقتراح ما
azure /æzə(r)/ <i>adj, n</i> [U]	پورزه یی، شینی ناسمانی
	اللازوردی، آزر ق ساوی

B

B, b /bi:/ (pl b's /bi:z/) دووهم پیتی نهلفین ی نینگلیزی

الحرف الثاني من الابجدية الانكليزية

baa /ba:/ n [C] باعهی مهر، بارهبار، گاله کال

نفاه الحروف، ماما

babble /'bæbl/ vi, vt غهلبه غهلب، وه کو گروگالی

مثال، نهینن بلاونه کاتهوه، پریزی دکت

بابا، تکلم کالاطفال بهذر، یفشی سرا

babe /berb/ n [C] مندالی ساوا، ساقا، بهبه

(ل.ا) طفل، رضيع

babel /berb/ n [C] غهلبه غهلب، ده تگدهنگ قهوغا

گاله گوت، بریزی

جلبه، صخب، اصوات مختلطة

baboon /bə'bu:n/ n [C] (بابون، رباح، سعدان) جوره

مهمونیکی ناشرینه، مهمونی بابون

الرباح، سعدان، قرد قبیح النظر

baby /berbɪ/ n [C] (pl-bies) مثال، شیر غهغره، تازه

له دایک بوو، تازه بوو، نوزا، نهوزاد

طفل، رضيع، ولید

baby hood n [U] ته مهنی مثال، زاروکی، مثالیتی

الطفولة، سن الطفولة

babyish adj مثالانه، زارویی

طفلي، صیانی

babysitter n [C] داده، داین، دهمدار

الحاضن، جلس الطفل عند غياب الوالدين

bachelor /bætʃələ(r)/ n [C] ۱. زوگورتی، قهیره،

سهلت ۲. ژن ته هیناو، رهبن

۱. عازب، آهزب ۲. (نعتیه) صالح للعاذب

شوقی زوگورتی ۳. ههنگری پروانامی

~ flat بکلوریوس

شقة الاعزب ۳. حامل شهادة البکلوریوس

B ~ of Arts ههنگری پروانامی بکلوریوس له ناداب

بکلوریوس فی الآداب

bacillae n خوره چیلکه یه کان

الصريات

bacillus /bə'sɪləs/ n (pl-cilli/-'sɪləz/) باسیل بهکتریایی

شوه دارک

الصية، میکروب عصري الشكل

back /bæk/ n [C] ۱. پشت، بوشتهوه، پاشدا ۲. پشت

دگرت، له دوا، لای دواوه

۱. ظهر، قفا ۲. خلف، الجانب الخلفي

□ adv ۱. دواوه، دواپی، له دوا، بودواوه

۱. خلفی، خلفاً، الى الوراء

The policeman held the crowed ~ پولیسه که

ریگهی له قهله بالقیه که گرت که پر ونه پشتهوه

منع الشرطي الجس من التقدم

Sit ~ in your chair and rest comfortably. له شوینی

خوت دایشوه یی خدم به

اجلس فی مقعدك وارح نفسك

Put the book ~ on the shelf when you have

finished with it شوینی بنچینهی خوی، که کتیه کت

ته واکرد بیگه پینهروهه سه رهفه که

۲. وضعه او موضعه الاصلي، اعد الکتاب الى مکانه من الرف

عندما تنتهي منه

If he hits you, don't hit him ~ ۳. سه به سهه،

له بری دا، نه گهرلی دایت لی مهدهروهه

۳. بالمقابل، ردا علی، اذا ضربك لا ترد علیه بالمثل

۱. به به نه گهرینهوه، نه گهرینه دواوه

□ vi, vi ۱. يرجع القهقري، يرجع

- بەبەگ ئۆتۈمۈيلەكە ئەخاتە ناو *a car into a garage* ~
گەراژەكە
- يىرجەك سيارە بىلەن كىرگەن *sb up* ~
پىشى ئەگىرى، لايەنى ئەگىرى
۱. پىشىدە، يۈكە، يۈكە
- لايەنى پىلان ئەگىرى / وازى لى *a plan / a claim* ~
يىدەم خىطە / دەۋى
- ئەھىتى، دەست زۈي بەردات / دەستى لى بەردە *down* ~
دات
- يىراجەك / يىخلى (عەن دەۋى)
بەردەت / پاشگەز ئەبى لى بەلەن ياپىرا، سۆز *out of* ~
دەستى
- يىخلىدەن / يىراجەك (وعدە، اتفاق)
بەردەت لى سەر داتەنى *a horse* ~
يىراھەن
- پىشەك، ئەنە پىشەك *backache n [U,C]*
الەم نى الظەر
- قەسە پاشە مەلە، زامان بەد *backbite vt, vi*
يىغاب (شەخس)
- مۆرەخە پىشەك، *backbone /bækbəʊn/ n [C]*
گازەرى پىشەك، مازمازە، ھەسەنگى
الەمردە نىقەرى، (مجاز) تىبات، توازن
- پىشەك شەكىل، بىزارەكەر *back breaking adj*
قەسەم لىظەر، مەرقە
- شەكىل ئەگەرىتەۋە بۇ مەزۇرى لەۋە پىشەك *backdate vt*
يىرجەك شەيە، الە / يىجەلە سارىا مەن تارىخ سەبە
- چەك ئەنەسە، كەرى *a cheque / wage in crease* ~
زىادە كەت بەرەۋارى پىشەك
- يۈرەك سەك / يىرەك الەجورە تارىخ سەبە
لايەنگەر، پىشەكەر، ئالەكار، ھەلە پىشەك، *backer n [C]*
پاشەمىر
- مەيدە، نەسەر، مەول، مەراھەن
پاشە سەۋەتە، سەۋەتەن، ئاگەرى پاشەنى *backfire n*
اشتەئال خەلە، ارەتەدە تارە، الەسەت، الەتەم عەنە
- بەدەنگەۋە دەرەپەرى بۇ دەۋە، دۈە ئەنەجەمى *vi* □
(مەبەسەت) ئەگەرىتەنى
- يىنەك الە خەلە، بىدەر سەۋەتە يىدەك الەك (مجاز) يىخلى
عەكسە تەنەك مەرجە

- پىشەك، ئەخەتە *background /bækgraʊnd/ n [U]*
۱. پىشەك، (ۋەنە) پىشەۋەى ۋەنە
خەلە، الەنەك خەلە لىسەۋە
- دەۋە پەرىز ئەبى ۲. سەۋە پەرىزە *keep/stay in the ~*
كەتەل (قەۋەك كەتەل ئەخەكە كەۋە) ۳. تەقە كەدەۋە
يىرەۋەنە پەرىزە دەۋە پەرىزە پىشەك كەسەك
- يىقە بىدە ۲. خەلە قەۋەك (الەنەك مەزەدەن بىلەن) ۳.
تەجەربە شەخس ۋە تەقە ۋە مەيە سەبە
- لەدەن بە پىشەك دەستە ۋەك (لەجەۋە *backhand n [C]*)
پەرىزە كە ۋەك تەنەك (پىشەك دەستە)
سەۋە پەرىزە الە (نى الەك مەزەك كەتەنەك)
- گەتە جەك، گەلە، گەلەكە زەلە *backhanded adj*
خەلە، تەكە
- سەۋەكە كە تەكە يە نادەرى تەدە *a ~ compliment*
يىتە، گەتە جەك
- مەدەكە يىشەكە مەزەك ۋە تەكە
پىشەك كەرى، لەيەنگەرى، (مەرىكەرى) *backing n [U]*
كەۋەكە، لەلەنە گەنە، پىشەك شەكە يەنە ۋە پىشەك
دەم، سەۋە، جەمەكە مەنە مەدەنە، ظەك ۋە پەنەكە شەيە
- كەلەكە بۇۋە پەشەۋە كەكەر *backlog n [C]*
الەتەكە ۋە تەنەكە مەنەكە
- ۋەمەرى كەنە گەلەكە يە ۋەزەنەمە، *backnumber n [C]*
كەسەكە دۋەكە ۋە تەۋە
- دەدە قەدەم مەنە مەيە ۋە مەلە: شەخسە غەيرە مەسەر لىتەۋە
پەدەكە لەدەنە بەرە دۋەكە چەۋەن، *backpedal vi*
پاشەكە ئەبى لى بەلەنە
- يىرجەك دۋەكە الەكە الە خەلە: (مەزەك) يىخەك / يىخەكە نەسە
الەۋەكە بىرەدە
- خەلەكە تەۋەنە ئەكەتە *backslide vi*
يىتەكە نى خەلەكە / يىنەكە نى مەسەكە
- ئەۋە ۋە سەۋە، ھەكە *backwater n [C,U]*
مەيە رەكەكە لەسەكە
- پەكەكە لە بەرە مەيە ئەبى بۇ دەۋە چەۋەن، پەرىكە *n [C]*
دۋەكە ۋە تەۋە، لەپەرى ۋە سەۋە
- مەمەكە لىلەكە (مەزەك) مەزەك خەلە، نى حەلە رەكەدە
پەخەكە دۋەكە مەلە (پەتەپەكە تە) *backyard n [C]*
لە ئەمەرىكە
- (خەسە نى ئەمەرىكە) الەدەكە خەلەكە لىلەنەكە

backward /bækwəd/ *adj* بهرەودواوه، دواکهوتوو،

بهره پاشکی

متخلف

~ *child / country* مندال / شاری دواکهوتوو

طفل / بلد متخلف

backwards /bækwədz/ *adv* بۆ دواوه، دژه ناراسته

في الاتجاه المعاكس

look / walk ~ سهير نهكات، پاشه كشي نهكا

ينظر / يتراجع الى الخلف

bacon /beikon/ *n* [U] گۆشتی بهراز سویر کراویان

کولاو

لحم خنزير ملح او مدخن

bacteria /bæk'tɪəriə/ *npl* بهكتیریا، میکروب

بكتيريا، جراثيم

bacteraemia خۆره زانه خوین

تجريم الدم

bacteriology /bæk'tɪərɪ'blɒdʒi/ *n* [U] بهكتیریا زانی،

زانباری له سهه بهكتیریا، خۆره ناسی

بكتريو لوجيا، علم الجراثيم

bacteriocidal خۆره کوژ

مبيد الجراثيم

bacteriuria خۆره زانه میز

بيلة جراثيمية

bad /bæd/ *adj* (worse, worst) ١. خراپ، بهه، نهخوش،

چروك، گاریس، مۆن

١. رديء، فاسد، شرير

~ *language* زمانی خراپ، جێنیو، زمان پيس ٢. خراپ،

بێزار کهه

لغة نائية او بذیئة، شتاتم ٢. رديء، مزعج

What ~ weather we are having! چهئند کهشیکي

ناخوشمان ههیه!

یاله من طقس رديء!

She has a ~ illness. ٣. توند، ترسناك

٣. شديد، خطر

That is a ~ translation ٤. پر له ههله، خراپ

٤. حافل بالاختاء، رديء

These eggs have gone ~ ٥. پيس بوو، هيلكه که پيس ~

بووه

٥. فاسد، تنن، لقد فسد هذا البيض

٦. بهزيان، چایی پچوك *Small print is ~ for the eyes.*

زيان به چاو نهگهيهنی ٧. بهنازار، نهخوش

٦. ضار، مژه، الطباعة الطغيرة ضارة بالعينين ٧. مؤلم، مريض

I have got a ~ leg/several ~ teeth قاچم نازاری

تیدایه و ههئدی ددانی خراپم ههیه

عندي رجل عيلة / عدة أسنان تالفة

٨. جینی داخه *it's too ~ that she can't dance*

له به بههختی به داخه وه سهما نازانی

٨. من المؤلف / من سوء الحظ من المؤلف انها لا تستطيع ان

ترقص

□ n go to the ~ له ناوچو، پوخا

انهار، تحطم

badly /bædli/ *adv* (worse, worst) ١. به خراپي،

به چهوتی ٢. ترسناکانه، خراپي ٣. به نابروو چون، به دی

١. على نحو رديء ٢. على نحو خطير ٣. على نحو مخز، فاضح

We were ~ beaten at tennis له ئیدانی تشدا خراپ

دویران ٤. تادوورترین راده، تاسهرئیسقان

مینا بهزيمة فاضحة في لعبة التنس ٤. الى ابعد الحدود، على

نحو ملح

He needs money ~ پيوستی زۆری به پارهیه

انه بحاجة ملحة إلى المال

٥. ههزار، کهم دهسی، لات *~ off*

٥. فقير، معدوم، بالغ الفقر

He is ~ off ناراده پهکی زۆر ههزاره

انه على درجة بالغة من الفقر

badness *n* [U] پيس بوون، خراپ، گاریسی

فساد، تلف، سوء

bade /bæd/ ده په ویت، فرمان ده دات

(انظر bid)

badge /bædʒ/ *n* [C] نیشانه (ئه درێ له په روک)

وسام، شاره، علامه

a policeman's ~ نیشانهی پۆسی نیشانه، هیمایا

شاره رجل الشرطة (مجاز) علامه، رمز

Chains are the ~ of slavery کۆت، هیمای دهست

په سهرویه

القيود، رمز العبودية

badger /bædʒə(r)/ *n* [C] گۆره لهکهنه، نازله ئیکي

	شیردەر قوربه شه، کوره
	الغیر، حیوان ټیډي یعنر جهره فی الارض
□ vt	په شک وهرس ته کات، پهرشان دېت، منجره
	يضابق بالالاحاح، يلحف فی الطلب
badminton /bædmɪntən/ n [U]	یاری ریشه، پهرین،
	یاری پهر، یاریا تنسا پهری
	لعبة البدمتون، تنس الريشة
baffle /bæfl/ vt	چه واشه ی ده کات، شهرزه دکت،
	دگو هشینت
	بحیر، یربلک
<i>a question that ~ d everybody</i>	پرسیاره که همه مو
	سؤال حیر الجميع
<i>a ~ ing problem</i>	کښه په کی ناره حمت
	مشکلة عریضة
bag /bæg/ n [C]	جانتا، جزدان، توره که، هه گبه
	حقبة، کیس
□ vt, vi (-gg)	ته پخاته ناو جانتا، نه پینچینه وه
	يضع فی حقبة، يعبيء
<i>trousers ~ ging at the knees</i>	پانتولی فراوان تا سدر
	له ژنو
	سروال واسع عند الركبتين
baggage /bæɡɪdʒ/ n [U]	کد ول په ل، جهنتای تفاقی
	گهشت
	امتعة، حقائب السفر
<i>~ animals</i>	نازه لی باره لگر
	حيوانات التحميل
bagpipes /bæɡpaɪps/ npl	شمشال، لوله ی (موسقا)
	دهف ده فینک
	(موسیقی) قرب، مزار القرية
baggy /bæɡi/ adj. (-ier, -iest)	بلاو، فراوان
	تضاض، واسع
bah /ba:/ int	واي، هاوار کردن
	ياه، صيحة تدل على الازدراء
ball /beɪl/ vt ~ sb out	دهرله چي له پهنديخانه (په دهسته
	پهری بهرنامه)
	يخرج (من السجن) بكفالة
□ n [U]	په گه فالهات، پارته
	كفالة، ضمانة

<i>go ~ for sb</i>	نه پگرته نه ستو (تاوانبار)
	يكلل او يضمن (المتهم)
<i>out on ~</i>	به بارتته نازاد ده گري
	مطلق السراح بكفالة
ball /beɪl/ n [C]	په کي له ته خته کاني یاری (کريکيت)
	(في لعبة الكريکيت) واحدة من اخشاب الهدف
ball /beɪl/ vt, vi	ناو ده رکيشان له به لوم، ناځي ده اځيته دهر
	ينزع الماء من قارب أو زورق
<i>~ the boat out</i>	ناو له که شتي دهر له کا
	ينزع الماء من القارب
<i>~ water out</i>	ناو ه که دهر ته دات
	ينزع الماء
balliff /beɪlɪf/ n [C]	۱. پاریده دهر ۲. هاريکاري
	فرمانبري، بريکار
	۱. معاون السامور ۲. ناظر، وكيل ضيعة
bait /beɪt/ n [U]	خواردن بو گرتي ماسي وناژه ل تملوک،
	تامک
	طعم لصيد السمك أو الحيوانات
□ vt	خواردن دانه ن، سزای نه دا، ييزاري ته کات
	به ووشه ی جهرگ پر
	يضع طعاماً، يؤذي، يعذب، يضابق بالكلمات الجارحة
balze /beɪz/ n [U]	جيخ، کوتالي سهوز بو داپوشيني
	نووسينگه و قومارخانه
	جوخ أو قماش اخضر لتغطية المكاتب و موائد القمار
bake /beɪk/ vt, vi	نه برژني، سووري ته کاته وه
	پخيز، يحمص
<i>~ bread / cakes</i>	۱. نان ته کات، کيک ته کات
	۲. نه برژني
	۱. پخيز الخبز، الكعك ۲. يسخي
<i>ground ~ d hard by the sun</i>	زهويه که په تني هه تاو
	سوور بوته وه
	ارض انشوت بحرارة الشمس
baker /beɪkə(r)/ n [C]	نانهوا، نانپز
	خباز
bakery /beɪkəri/ n [C] (pl -ries)	نانهواخانه، نانپزگه
	مخبز
balance /bəˈlæns/ n [C, U]	۱. شهين، ته رازوو،
	هاوسهنگي هه لو اسراو، جپانه کراوه

۱. میزان معقل لم یفصل به بعد	
۲. هاوسهنگ، دهسهنگیت	<i>in the ~</i>
۳. توازن، تعادل	
۴. هاوسهنگی دهپاریزیت	<i>keep / lose one's ~</i>
۵. هاوسهنگی وون نهکات	
۶. محافظ علی / یفقد توازنه	
۷. ترازو، هاوسهنگی بههیز	<i>~ of power</i>
۸. میزان / توازن القوی	
۹. هاوسهنگ نهکات، حساب پانهگری	<i>strike a ~</i>
۱۰. یوجد الموازنه، یصد الحساب	
۱۱. ترازوی بازرگانی ۱. میلی کاتزمیر (بایدر پو)	<i>~ of trade</i>
۱۲. ریکخستی جولهی کات ژمیر) ۵. (زا) سهرمایه، ماوه، پاشماوه	
۱۳. میزان التجاري ۴. میزان الساعة (رقاص لتعديل حركة الساعة) ۵. (ل.د) الرصيد، المتبقي	
۱۴. نهکیشن، هاوسهنگی نهکات	☐ <i>vi, vi</i>
۱۵. یوازن، یوازن	
۱۶. خوی هاوسهنگ نهکات لهسر <i>oneself on one foot</i>	
۱۷. یهک یی هاوسهنگ کردن، بهروار کردن، درخستن حساب	
۱۸. ریک نهکات پو زانیی جیاوازی و جی بهجی کردنی	
۱۹. یوازن نفسه علی قدم واحدة ۲. یوازن بین، یقارن ۳. یصد الحساب لمعرفة الفرق و تسدیده	
۲۰. بوجه / دهست مایه	<i>balance sheet / bæləns/ n [C]</i>
۲۱. رسید الحساب	
۲۲. بهلکونه،	<i>balcony / bælkəni/ n [C] (pl-nies)</i>
۲۳. بهرهبوان ۲. شوینی فراوان له شانوندا / ناوهوهی شافو	
۲۴. شرفه، بلکون ۲. بلکون المسرح، الشرفه الداخلية فی المسرح	
۲۵. کهچهل، یی مو، سهرووتاو،	<i>bald / bɔ:ld/ adj (-er, -est)</i>
۲۶. رووت ساده، یی نهخش	
۲۷. اصلح، اجرد ۲. بیط، خال من الزخرف	
۲۸. گپراندهوی راستیهکان	<i>a ~ statement of facts</i>
۲۹. سرد مجرد للعقائق	
۳۰. یی گومان، زور بهناشکرای، زور به راشکاوی	<i>baldly adv</i>
۳۱. بصراحه شدید، دوناسکیاسه	
۳۲. قزرووتاوه، سهرو لوسی، یی مو، قز	<i>baldness n [U]</i>
۳۳. روتانهوه، قسه له روو	
۳۴. صلح، صراحه	

۱. گورزه، بهستهک، پشنی، پوخچه،	<i>bale / beɪl/ n [C]</i>
۲. هندی جار bail بهکاردی بهمانای ناو کهشتیه که لادهادات	
۳. باله، رزمة بضاعة ضخمة ۴. احياناً تستعمل بمعنى bail ای	
۵. یترج الساء من القارب	
۶. بهپهروشوت له فروکه که دینه خوارهوه	<i>vi ~ out</i>
۷. یهبط من الطائرة بالنظلة	
۸. گیرودکت، نهگری،	<i>baik, baulk / bɔ:k/ v, vi</i>
۹. دهوری نهدا، ری یی نهگری	
۱۰. یعوق، یصد، یخبط	
۱۱. نه بهیشت پلاتهکی سدر بگریت	<i>~ ed in one's plans</i>
۱۲. (نهسپ) مان نهگری، ناروات	
۱۳. اجبخت خطه ۲. (العصان) یحرن، یرفض ان یتحرك	
۱۴. توپ (بروانه)	<i>ball / bɔ:l/ n [C] (bearing)</i>
۱۵. کره ۲. (انظر bearing)	
۱۶. قهلمی جاف	<i>ball pointpen n [C]</i>
۱۷. قلم حبر جاف	
۱۸. ناههنگیکسی ههلهپکی وسه ما	<i>ball / bɔ:l/ n [C]</i>
۱۹. حفله راقصه	
۲۰. پارچه هونراوهی میلی	<i>ballad / bæləd/ n [C]</i>
۲۱. قصیده شعبیه غنائیه	
۲۲. کیشی سهنگی ترازوو، سابوره	<i>ballast / bæləst/ n [U]</i>
۲۳. ثقل الموازنه، صابوره	
۲۴. کهشتیهک تهنها سابوره ههلهگری	<i>in ~</i>
۲۵. سفینه لاتحمل سوی الصابوره	
۲۶. بالی، شانونگهوی موسیقاو	<i>ballet / bæleɪ/ n [C,U]</i>
۲۷. سه ما ۲. تیپی بالیه، سهماکه رانی بالیه	
۲۸. بالیه، مسرحیه موسیقیه راقصه ۲. فرقه البالیه، راقصو	
۲۹. البالیه	
۳۰. هونهری بالیه	<i>the ~</i>
۳۱. فن البالیه	
۳۲. بالون، میزهلدان، پقدانک	<i>balloon / bə'lu:n/ n [C]</i>
۳۳. بالون، منطاد	
۳۴. ههلیزاردنی نهی، پسوولهی	<i>ballot / bælət/ n [C,U]</i>
۳۵. ههلیزاردن	
۳۶. اقتراع سري، ورقه الاقتراع	
۳۷. ههلهه پزیریت، دهنگ ددت	☐ <i>vi</i>
۳۸. یقترع، یدلی بصوته	

۱. روغن، چه و روکهره ی بوندادار، **balm** /bɑ:m/ n [U]
 به لسم، مه لحه مېک بهن خوش هيو رکهری نازار
 ۲. زيت او مرهم عطري، بلم (مجاز) اي مسکن للالم
balmy /bɑmi/ adj (-ier, -iest) (ههوا) فېنک، پون خوش، هه دارى، مه لحه مى
 (الهواء) رليق و دافيه، عطري الرائحة
balsam /bo:lsem/ n [C,U] به لسم روه کيکى گولدارى
 ناو باخچه په
 ۱. بلم ۲. نبات مزهر يزوع في الحديقة
balustrade /bæla'streid/ n [C] په رۈژنى مال،
 په ريه ستي هه يوان، نه رده، ريزا کورته کار يه بين ده ستي
 هيمن بى
 درابزين، حاجز الشرفة
bamboo /bæm'bu:/ n [C,U] (pl ~ s) دار حه يزه ران،
 قاميشى هيندى
 ۱. الخيزران، قصب هندي، خشب الخيزران
ban /bæn/ vt (-nn-) قه ده خه نه کات
 يعظر، يحرم
 □ n [C] ناهيئت
 تحريم، حظر
 under a ~ پوچ، ياساغ
 محرم، معظور
banal /bə'nɑ:l/ adj ناسايى، پوچ، بى بايه خ
 عادي، مبتذل، تافه
 ~ remarks تيئنى بى بايه خ
 ملاحظات تافهه
banana /bə'nɑ:nə/ n [C] موز، دره ختى موز
 موز، شجرة الموز
band /bænd/ n [C] ۱. به بند، پشتين، شهلېت، جه رده،
 ناقم، پاند
 ۲. شريط، عصابة
 ~ s of iron around a barrel زنجيرى فاسن، ده وړى
 به رميل ۲. په خه ی کراس
 اطواق حديدية تحيط ببرميل ۲. ياقه
 A shirt has a neck ~ and two wrist ~ s په خه ی
 کراس و سه رده ست ۳. پشتين، ليوار
 للقميص ياقه للرقبة و سواران للمعصم ۳. حزام، طوق
 a white plate with a blue ~ round the rim قايى

- سپى و قه راخه که ی شين يئت ۴. تپ، پاند
 صحن ابيض و على حافته طرق ازرق ۴. فرقة، عصابة
 a ~ of robbers باندى دزو جه رده، چه ته
 عصابة من اللصوص
 the regimental ~ تپى موسيقا به تايه تى تپى موسيقا ~
 سوپا
 فرقة موسيقية و بخاصة فرقة موسيقى الجيش
 □ vt, vi (خه لک) کونه به نه وه، په ک نه گرن
 (الناس) يتجمع، يتوحد
 ~ together against a common enemy په ک نه گرن
 دزى دوژمه هاو به شه که
 يتوحدون ضد عدو مشترك
bandstand /bændstænd/ n [C] مه کوى تپى موسيقا
 (له شويته گشته کان)
 منصة الجوقة الموسيقية (في مكان عام)
bandage /bændidz/ n [C] پاند، سارخي، ره شمه رفته،
 به سته ر، پينچر، پانچ
 عصابة، ضادة، ربطه،
 □ vt تيمارى ده کات، ده ي پينچنه وه (پرين)
 يضد، يعصب
 a ~ d leg قاجى به سارخ پينچراو
 رجل مصورة بضادة
bandit /bændit/ n [C] جه رده، رېگر، چه ته
 لص، قاطع طريق
bandy /bændi/ vt نالو گور، نه يگر نه په ک
 يتبادل، يتقاذف
 (ليدان، چتو) ده اقيت
 (الضربات، الشائم)
 (pl, pp -died)
 have one's name ~ ied about ته شه ر ليدان (ناوى
 نه به دن په خراپه)
 تلوك اسمه الالسن
bandy /bændi/ adj دوو لينک چه ماوه چه مايى
 متنوس الساقين
bang /bæŋ/ n [C] ليدانيکى به هيژ، گرمه،
 ضربة عنيفة
 shut the door with a ~ (داله خا) به تووندى ده رگا که
 يغلغ الباب بعنف
 vt, vi دهنگه دهنگى به رز ده کات، زرمه ی لن هه نه سينى

به توندی یو کس له میزه که <i>one's fist on the table</i>	یحدث ضجة عالية
ته دات	
دەرگا که ته دا په په کا به توندی	يضرب المتضدة بقبضته بعنف
<i>The door ~ ed</i>	
دەرگا که به توندی پیوه درا	ينسف الباب بعنف
<i>bangle /bæŋgl/ n [C]</i>	بازن، بازنی پښ
	سوار، خلخال
<i>banish /bæniʃ/ vt</i>	دووری ده خاته وه، نکولی لږ
ته کات، سهرکوت ده کات، به رادان، سهرگون دکت	
يقضي، يبعد، ينفى (مجاز) يقضي يبعد (عن الفكر)	
<i>~ cares/fear</i>	خه م/ ترس دوور ته خاته وه
	يطرد الهمم / الغرم
<i>banishment n [U]</i>	دهر کردن، دوور خسته وه،
	سهرگون کون
	طرده، ابعاد، نفی
<i>banisters npl</i>	کوله کدی درازین / ستون موچه جه ره ی
قادر مه	
	درازین، عمود الدرازین
<i>banjo n [C] (pl ~ s, es)</i>	بانجو، نامیری موسیقاییه،
نالافه که مزیکه یی	
	بانجو، آلة موسيقية وترية
<i>¹bank /bæŋk/ n [C]</i>	۱. توپهل، رهخ، روخ، رهخاف،
لیوار، لیژایی، که تار	
	۱. رگام، کومه، منحدر، سد
<i>low ~ s of earth between rice fields</i>	په ریه ست،
توپهل، نرم، له پهر به خوئل (گول) ی جیا کر دنه وه ی کیلگی	
برنج ۲. پوخی دهر یا، که نار ۳. گه وال، توپهل (خوئل، هور،	
به فر)	
حواجز / اقوام منخفضة من التراب تفصل بين حقول الأرز	
۲. ضفة، شاطيء ۳. کتل (رمل، غيوم، تلوج)	
<i>vt, vi</i>	۱. توپهل نه پښ، کوله پښه وه
	۱. یکتل، یکتل، یکتوم
<i>The snow has ~ ed up</i>	په فره که توپهل پوه
	تکومت التلوج
<i>~ up a fire</i>	ناگره که کوله کاته وه / خه لوزه که کوله

ته کاته وه یو ته وه ی جوان پسونی (فروکه) ناراسته که ی	ته گوری
یکوم النار / یکوم الفحم تشتعل النار ببطء ۷. (للطائرة)	
تنطفئ، تیل	
<i>²bank /bæŋk/ n [C]</i>	بانق، درالگه، بانک
	مصرف، بنک
<i>~ clerk</i>	کارمندی بانق
	موظف في بنك
<i>~ holiday</i>	پشوی بانق
	العطلة المصرفية
<i>~ note</i>	کاغذی نه ختی
	ورقة نقد
<i>□ vt</i>	پاره دالنه یی
	يودع مالا في مصرف
<i>banker n [C]</i>	به پویه ری بانق، درالگه گان
	صاحب او مدير بنك / مصرف
<i>bankrupt /bæŋkrʌpt/ n [C]</i>	ناپوت، یی پاره ناتوانی
	قهرزه که بداته وه
	مفلس، عاجز
<i>~ in / of</i>	ناپوت به / ته واهه زار
	عن دفع ديونه مفلس من، يفتقر تماما
<i>~ of ideas</i>	ییری نه ماوه، خه له فاوه
	مفلس من الافكار
<i>bankruptcy /bæŋkrʌptsi/ n [C,U] (pl -cies)</i>	ناپوت بون، قه لاشی، مهنده پوری، روتبون یی پاره یی
	افلاس
<i>banner /bæna(r)/ n [C]</i>	نالآ، بیراق، په یداخ، باندیر
	راية، بیرق، علم، لواء
<i>banns /bænz/ npl</i>	بلاوکر دنه وه، دهر خستی، شوو کردن
پان ژنه پان له کلیسه، تیینی یا ژن نیانی	
اعلان / اشهار الزواج في كنيسة	
<i>call / put up the ~</i>	ژن هیان ناشکرا له کا
	يشهر الزواج
<i>have one's ~ called</i>	ژن هیانی ناشکرا ته کا
	يشهر / يعلن الزواج
<i>banquet /bæŋkwɪt/ n [C]</i>	بانگهشتن، له خوهندن،
ته زیمه ت، شایی کردن، ناههنگی نان خواردن به (پونه یی	
	تایه ت)

مأدبة، وليمة (رسمية عادة و بمناسبة خاصة)
bantam /bəntəm/ *n* [C] ١. مريشكى قهبارە پچووك،
 ٢. زووانبازى له كيشى كهلهشیر
 ١. دجاج صغير الحجم (و بخاصة ديك المصارعة) ٢. ملاكم من وزن الديك
 كيشى كهلهشیری زوران باز له نيوان ١١٨، ١١٢ ~ weight
 پاون زیاتره
 وزن الديك في الملاكمة (بين ١١٨، ١١٢ رطلا)
banter /bæntə(r)/ *vt, vi* گالته نه کات، دهست بازی
 نه کات، ترانه دکت
 يعزج، يداعب، يهزل
 ترانه، گالته و وگهپ
n [U]
 مزاح، مداعبة برينة
baptism /bæptizəm/ *n* [C,U] گوناھ شوو، تهلينتی،
 به کهم نه زمون (نويه وانه)، به کهم تاقیکردنه و
 معمودية، عماد، (مجاز) التجربة الاولى، التجربة البکر
 به کهم جهنگ سهربازنک
a soldier's ~ of fire
 به شداری تیادا بکات، ناره حه تی
 اول معركة يخوضها الجندي، محنة قاسية
baptismal adj گونا شوو (لای گاور)
 معمودية، خاص بالمعمودية (في المسيحية)
baptize /bæpt'iz/ *vt* و سل ده رنه کا، گوناھ شوو
 نه کات خوئی له ناو هه لته کيشی
 یعد، یطهر، بماء المعمودية
bar /ba:(r)/ *n* ١. تولى سه لك، پارچه (كانزا، تهخته،
 سابون)
 ١. قضيب، قطعة صلبة من (المعدن، الخشب، الصابون)
 پارچه ئاسن
an iron ~
 قضيب حديدي
 قالبی سابون ٢. به ربه سستی تهخته یا ئاسن،
a ~ of soap
 نه لقه ریزی ده رگا
 قالب صابون ٢. عارضة خشبية او حديدية للباب، مزلاج
 ده رگا که چه کیلون دانه خات
fasten a door with a ~
 یفلقه بالعارضة
 له دواى ته لپه ندى به ند پخانه
behind prison ~ s
 ٣. به ربه سست، قهده هه کهر، قهده هه
 خلف قضبان السجن، وراء القضبان، مسجون ٣. عائق، مانع،
 حاجز

Poor health may be a ~ to success in life
 نه خوشی نه بینه کۆسپ له به رده م سهر که و تنی زیان دا ٤.
 ریگری خوئل له به رده م به نده ردا یان ریبه و ی روپار ٥. په تی
 باریک
 سوء الصحة قد يشكل عائقا في طريق النجاح ٤. حاجز رملي
 عند مدخل الميناء او مصب النهر ٥. شريط ضيق
 بروسکه، چه خمانه
a ~ of silver across the sky
 ٦. قهفه زی تاوانباری
 شريط فضي يحترق في السماء ٦. نقص الاتهام
 ٧. پیشه ی پاریزه وری، پاریزه ران
the B ~
 ٧. مهنة المحاماة، محامون
 له ده سته ی پاریزه ران و ده رگرا، بووه
called to the B ~
 به پاریزه و ٨ بار، مه پخانه ٩. پارچه موسيقايه ک
 قبل في هيئة المحاماة، اصبح محاميا ٨ بار، حانة، مشرب
 ٩. (موسيقى) فاصلة موسيقية، مقطع
 به کیلون داپنه خا، نه بیه سستی،
 □ *vi (pl. pp barred)*
 ناهیلنی
 ١. یفلق بالمزلاج، یسد، یمنع
 ده رگا و په نجه ره به کیلون
~ the doors and windows
 دانه خا
 یفلق الابواب و الشبابيك بالمزلاج
 کۆسپ نه خاته سهر ریگی
~ the way to success
 سهر که و تن
 یضع عائقا في طريق النجاح
 ئاسمان به هه وور داپو شراوه
a sky ~ red with clouds
 ناهیلنی، قهده هه ی نه کا
 سماء مظلمة بالغيوم ٢. یمنع، یحظر
barmald *n* [C] مه پگیتر (نافره ت)
 ساقیه فی حانه، ساق
barman *n* [C] (pl -men) مه پگیتر (پیاو)
 فی حانه، نادل
bar /ba:(r)/, **barring** /ba:riŋ/ *prep* بینجه، جگه له وه
 عدا، ماعدا، باستثناء
barb /ba:b/ *n* [C] سهره نیه، قولاپ
 شوکه السهم او الحربة او الصنارة
barbed *adj ~ wire* ته لی درکاوی
 اسلاك شائكة
barbarian /ba:'beəriən/ *adj, n* [C] مرولی

ناشارستانی کڙی، هوفی ناشارستانی کڙی	
بربري، همجی	
هوفی، بدبهرانه، دږندانه،	barbaric /ba:'bærɪk/ adj
پدروږده نه کړاو، توندو وټیز	
همجی، غیر مهذب، جلف، شدید القسوة	
بدبهری، هوفیتی	barbarism /ba:'bærɪzəm/ n [U]
بربري، همجی	
هوفیتی، دږنده یی	barbarity /ba:'bærəti/ n [U]
همجی، وحشی	
دږنده، کڙی، توندو وټیز	barbarous /ba:'bərəs/ adj
همجی، وحشی، قاس	
گوشت برژاندن	barbecue /ba:'bɪkju:/ n [C]
له سهران گوشت ده برژښت (په تایه تی برژاندنی ناز، لیکي ته وواو)، ناهنگی گوشت برژاندن	
مشواة اللحم فی الهواء الطلق (و بخاصه لشی الحیران جمله)،	
حفلة شراء فی الهواء الطلق	
ده لاک، سرتاشی، نه مه زیق	barber /ba:'bɑ:(r)/ n [C]
حلاق، مزین	
بریتورات	barbiturate /ba:'bɪtjʊrət/ n [C]
(پسیکها تو په کسی کیمیائی کاریکره بڼ سست کردنی	
ده ماره کان	
بریتورات (مرکب کیمیائی له تأثیر مخدر للاعصاب)	
شایر، شاعیر، داستانه هوزان	bard /ba:'d/ n [C]
(ل. شاعر، منش الشعر	
۱. ږووت، په تی، یی جل، زهوی	bare /bɑ:(r)/ adj
ږووت، فهرش نه کړاو، زهوی روتهن	~ floors
۲. په یی، که مترین راده	
۱. عار، سافر ارضی عاریة (غیر مظافة بالسجاد) ۲. مجرد، الحد	
الادنی	
تهنها پیوسته کانی ژبان دایین نه کات	earn a ~ living
یکسب ضرورات العیش فقط	
تهنها نه گهره	a ~ possibility
مجرد احتمال	
نه یشکتنی، ږووتی نه کا، دای نه که نن	□ vt
یکشف، یعی، یترع	
سوار نه یی	bare back adv
یرکب	
سواری نه سبی یی کویان نه یی	riding a horse ~

علی جواد غیر مرج	
۱. ږوقایم، ۲. ږووهه لماراو، یی ږوش	bare faced adj
۱. ساتر ۲. وقع	
یی په تی، پیخاوس	bare foot adv
حانیاً	
نه یی / به یی په تی نه ږوا	be/go/walk ~
یکون / یشی حانیاً	
یی په تی / پیخاوس / پیروت	bare footed adj
حانی القدمین	
سهر ږووت، سهرکوت	bare headed adj
حاسر الرأس	
۱. توزقال، توزی	barely /bu:'li/ adv
۱. بالکاد، بشق الانفس	
ته وده نه	we have ~ time to catch that train
کاتمان نه فریای شه مه نه ده فوره که بکه وین ۲. به شیوه په کی	
په تی، ږووت	
ان ما لدینا من وقت لا یکاد یکنی للحاق بالقطار ۲. علی نحو.	
عار، مجرد	
ژووریک که میک که لوه لی تیایی	a ~ furnished room
خجرة قليلة الاثاث	
سه وواو مامه له ږیکه ووتن له سهر	bargain /ba:'gn/ n [C]
کږین و فروشتن، بازار کردن فږه شتیکی کړاو له فږه دا	
۱. صفتة، اتفاق علی بیع او شراء او مقایضة ۲. شیء مشتری	
السلعة الناتجة عن الصفقة	
سهره ږای نه و، وږای نه و شتیکی	in to the ~
بفروشری و بکږی به نرخی هدرزان (هدرزان به ها)	
فوق ذلك، علاوة علی ذلك ۳. (لقطة) شیء یشری او بیاع سهر	
زهید	
سه وواو گهری، سه ووا ده کا، بازار نه کا	□ vi
یسام، یفاصل	
واهه سست ده کا، وچاوه ږوان نه کات	~ for
یتوقع، ینتظر	
زیاد له وې یشییم	That's more than I ~ ed for
کرد، ژورتر له وې په ته مای ږوون	
اکثر ما توقعت، اکثر ما کنت اطعم فیہ	
په له می کدل وپدل گواسته و،	barge /ba:'dʒ/ n [C]
سه نه ده له که شتی یی پان	
مرکب نقل البضائع، صندل	

- vi غوى تى ھەلە قولىنى، بەر يەك ئەكەۋى
يەنە نەسە، يەنە ب
- bargee** /bɑːdʒi/ n [C] رابەرى بەلەم (سەندەل)
قاندەل، نوتى، مراكى
- baritone** /bæˈrɪtəʊn/ n [C] (موسىقا) دەنگى پياۋانە
(موسىقى) سوت رەجالى يىن الصادق والجهير
- bark** /bɑːk/ n [U] تۈپكلى درەخت
قشە الشجرة، اللحاء
- vi تۈپكلى لى ئەكەتەۋە، داپنە مانى
يەنە، يەنە اللحاء
- bark** /bɑːk/ n [C] ئەۋەرى
يەنە، يەنە
- barley** /bɑːli/ n [U] جۇ
شەير
- barn** /bɑːn/ n [C] ئاخۇر، تەۋىلە، پەجە يان پشېرى ئاۋەل
مەزەن الغلال
- barnacle** /bɑːnəkl/ n [C] ئاۋەلىكى دەرياي پچوۋك بە
بەنكى بەردى يىن ئاۋەۋە ئەلەكى
- حيوان بەرى صغىر يەنە بەلخۇر
- barometer** /bəˈrɒmɪtə(r)/ n [C] پەستان پى
(بارومەتر)
- مىياس الضغط الجوى
- baron** /bæˈrɒn/ n [C] ۱. بارون، خانەدان (نازاۋى)
مىرانى انگلترە
۲. البارون، نىيل (فى انجلىترا دنى درجەت النبالة) ۳. (فى البلاد الاخرى) نىيل، احد النبلاء
- baroness** /bæˈrɒnɪs/ n [C] زنى بارون، شازنى مىرانى
انگلترە
- البارونة، زوجة البارون
- baronial** /bəˈrɒniəl/ adj تايپە تە بەبارون، بارونى
بارونى لاتق بارون
- baronet** /bæˈrɒnɪt/ n [C] لە انگلترە بارونى، پەلى
شەرەفە لەئىۋان شۆرە سوار و باروندا
- (فى انجلىترا) البارونى، درجە شرف يىن الفارس و البارون و
- يەنە حاملها sir
- baroque** /bəˈrɒk/ n [U] ھونەرى باروۋكە، زۇر
نەخشىكار، نەخشىكار، بەشۋە يەكى زىادەۋى
- فن الباروك، لە صلتە بن الباروك، مزخرف بافراط

- 1 barracks** /bærəks/ npl (لەشۋىگى كۇدایە) سەربازگە،
خانۋوى كۇن، ناشىرىن
- (فى صىغە الجمع عاده) ئىكە عسكىرە، بنا قديم قىچ الشکل
- 1 barracks** /bærək/ vi, vi دەنگى بەرزى،
دەرنەگا
- يەنە اصوات استهجان
- barrage** /bæˈrɑːʒ/ n [C] ۱. پەرىست، پەند، پەست
۲. پەرىستى ئاگر، ھاۋىنى
۱. خزان، سد ۲. ۳. ۴. ۵. ۶. ۷. ۸. ۹. ۱۰. ۱۱. ۱۲. ۱۳. ۱۴. ۱۵. ۱۶. ۱۷. ۱۸. ۱۹. ۲۰. ۲۱. ۲۲. ۲۳. ۲۴. ۲۵. ۲۶. ۲۷. ۲۸. ۲۹. ۳۰. ۳۱. ۳۲. ۳۳. ۳۴. ۳۵. ۳۶. ۳۷. ۳۸. ۳۹. ۴۰. ۴۱. ۴۲. ۴۳. ۴۴. ۴۵. ۴۶. ۴۷. ۴۸. ۴۹. ۵۰. ۵۱. ۵۲. ۵۳. ۵۴. ۵۵. ۵۶. ۵۷. ۵۸. ۵۹. ۶۰. ۶۱. ۶۲. ۶۳. ۶۴. ۶۵. ۶۶. ۶۷. ۶۸. ۶۹. ۷۰. ۷۱. ۷۲. ۷۳. ۷۴. ۷۵. ۷۶. ۷۷. ۷۸. ۷۹. ۸۰. ۸۱. ۸۲. ۸۳. ۸۴. ۸۵. ۸۶. ۸۷. ۸۸. ۸۹. ۹۰. ۹۱. ۹۲. ۹۳. ۹۴. ۹۵. ۹۶. ۹۷. ۹۸. ۹۹. ۱۰۰. ۱۰۱. ۱۰۲. ۱۰۳. ۱۰۴. ۱۰۵. ۱۰۶. ۱۰۷. ۱۰۸. ۱۰۹. ۱۱۰. ۱۱۱. ۱۱۲. ۱۱۳. ۱۱۴. ۱۱۵. ۱۱۶. ۱۱۷. ۱۱۸. ۱۱۹. ۱۲۰. ۱۲۱. ۱۲۲. ۱۲۳. ۱۲۴. ۱۲۵. ۱۲۶. ۱۲۷. ۱۲۸. ۱۲۹. ۱۳۰. ۱۳۱. ۱۳۲. ۱۳۳. ۱۳۴. ۱۳۵. ۱۳۶. ۱۳۷. ۱۳۸. ۱۳۹. ۱۴۰. ۱۴۱. ۱۴۲. ۱۴۳. ۱۴۴. ۱۴۵. ۱۴۶. ۱۴۷. ۱۴۸. ۱۴۹. ۱۵۰. ۱۵۱. ۱۵۲. ۱۵۳. ۱۵۴. ۱۵۵. ۱۵۶. ۱۵۷. ۱۵۸. ۱۵۹. ۱۶۰. ۱۶۱. ۱۶۲. ۱۶۳. ۱۶۴. ۱۶۵. ۱۶۶. ۱۶۷. ۱۶۸. ۱۶۹. ۱۷۰. ۱۷۱. ۱۷۲. ۱۷۳. ۱۷۴. ۱۷۵. ۱۷۶. ۱۷۷. ۱۷۸. ۱۷۹. ۱۸۰. ۱۸۱. ۱۸۲. ۱۸۳. ۱۸۴. ۱۸۵. ۱۸۶. ۱۸۷. ۱۸۸. ۱۸۹. ۱۹۰. ۱۹۱. ۱۹۲. ۱۹۳. ۱۹۴. ۱۹۵. ۱۹۶. ۱۹۷. ۱۹۸. ۱۹۹. ۲۰۰. ۲۰۱. ۲۰۲. ۲۰۳. ۲۰۴. ۲۰۵. ۲۰۶. ۲۰۷. ۲۰۸. ۲۰۹. ۲۱۰. ۲۱۱. ۲۱۲. ۲۱۳. ۲۱۴. ۲۱۵. ۲۱۶. ۲۱۷. ۲۱۸. ۲۱۹. ۲۲۰. ۲۲۱. ۲۲۲. ۲۲۳. ۲۲۴. ۲۲۵. ۲۲۶. ۲۲۷. ۲۲۸. ۲۲۹. ۲۳۰. ۲۳۱. ۲۳۲. ۲۳۳. ۲۳۴. ۲۳۵. ۲۳۶. ۲۳۷. ۲۳۸. ۲۳۹. ۲۴۰. ۲۴۱. ۲۴۲. ۲۴۳. ۲۴۴. ۲۴۵. ۲۴۶. ۲۴۷. ۲۴۸. ۲۴۹. ۲۵۰. ۲۵۱. ۲۵۲. ۲۵۳. ۲۵۴. ۲۵۵. ۲۵۶. ۲۵۷. ۲۵۸. ۲۵۹. ۲۶۰. ۲۶۱. ۲۶۲. ۲۶۳. ۲۶۴. ۲۶۵. ۲۶۶. ۲۶۷. ۲۶۸. ۲۶۹. ۲۷۰. ۲۷۱. ۲۷۲. ۲۷۳. ۲۷۴. ۲۷۵. ۲۷۶. ۲۷۷. ۲۷۸. ۲۷۹. ۲۸۰. ۲۸۱. ۲۸۲. ۲۸۳. ۲۸۴. ۲۸۵. ۲۸۶. ۲۸۷. ۲۸۸. ۲۸۹. ۲۹۰. ۲۹۱. ۲۹۲. ۲۹۳. ۲۹۴. ۲۹۵. ۲۹۶. ۲۹۷. ۲۹۸. ۲۹۹. ۳۰۰. ۳۰۱. ۳۰۲. ۳۰۳. ۳۰۴. ۳۰۵. ۳۰۶. ۳۰۷. ۳۰۸. ۳۰۹. ۳۱۰. ۳۱۱. ۳۱۲. ۳۱۳. ۳۱۴. ۳۱۵. ۳۱۶. ۳۱۷. ۳۱۸. ۳۱۹. ۳۲۰. ۳۲۱. ۳۲۲. ۳۲۳. ۳۲۴. ۳۲۵. ۳۲۶. ۳۲۷. ۳۲۸. ۳۲۹. ۳۳۰. ۳۳۱. ۳۳۲. ۳۳۳. ۳۳۴. ۳۳۵. ۳۳۶. ۳۳۷. ۳۳۸. ۳۳۹. ۳۴۰. ۳۴۱. ۳۴۲. ۳۴۳. ۳۴۴. ۳۴۵. ۳۴۶. ۳۴۷. ۳۴۸. ۳۴۹. ۳۵۰. ۳۵۱. ۳۵۲. ۳۵۳. ۳۵۴. ۳۵۵. ۳۵۶. ۳۵۷. ۳۵۸. ۳۵۹. ۳۶۰. ۳۶۱. ۳۶۲. ۳۶۳. ۳۶۴. ۳۶۵. ۳۶۶. ۳۶۷. ۳۶۸. ۳۶۹. ۳۷۰. ۳۷۱. ۳۷۲. ۳۷۳. ۳۷۴. ۳۷۵. ۳۷۶. ۳۷۷. ۳۷۸. ۳۷۹. ۳۸۰. ۳۸۱. ۳۸۲. ۳۸۳. ۳۸۴. ۳۸۵. ۳۸۶. ۳۸۷. ۳۸۸. ۳۸۹. ۳۹۰. ۳۹۱. ۳۹۲. ۳۹۳. ۳۹۴. ۳۹۵. ۳۹۶. ۳۹۷. ۳۹۸. ۳۹۹. ۴۰۰. ۴۰۱. ۴۰۲. ۴۰۳. ۴۰۴. ۴۰۵. ۴۰۶. ۴۰۷. ۴۰۸. ۴۰۹. ۴۱۰. ۴۱۱. ۴۱۲. ۴۱۳. ۴۱۴. ۴۱۵. ۴۱۶. ۴۱۷. ۴۱۸. ۴۱۹. ۴۲۰. ۴۲۱. ۴۲۲. ۴۲۳. ۴۲۴. ۴۲۵. ۴۲۶. ۴۲۷. ۴۲۸. ۴۲۹. ۴۳۰. ۴۳۱. ۴۳۲. ۴۳۳. ۴۳۴. ۴۳۵. ۴۳۶. ۴۳۷. ۴۳۸. ۴۳۹. ۴۴۰. ۴۴۱. ۴۴۲. ۴۴۳. ۴۴۴. ۴۴۵. ۴۴۶. ۴۴۷. ۴۴۸. ۴۴۹. ۴۵۰. ۴۵۱. ۴۵۲. ۴۵۳. ۴۵۴. ۴۵۵. ۴۵۶. ۴۵۷. ۴۵۸. ۴۵۹. ۴۶۰. ۴۶۱. ۴۶۲. ۴۶۳. ۴۶۴. ۴۶۵. ۴۶۶. ۴۶۷. ۴۶۸. ۴۶۹. ۴۷۰. ۴۷۱. ۴۷۲. ۴۷۳. ۴۷۴. ۴۷۵. ۴۷۶. ۴۷۷. ۴۷۸. ۴۷۹. ۴۸۰. ۴۸۱. ۴۸۲. ۴۸۳. ۴۸۴. ۴۸۵. ۴۸۶. ۴۸۷. ۴۸۸. ۴۸۹. ۴۹۰. ۴۹۱. ۴۹۲. ۴۹۳. ۴۹۴. ۴۹۵. ۴۹۶. ۴۹۷. ۴۹۸. ۴۹۹. ۵۰۰. ۵۰۱. ۵۰۲. ۵۰۳. ۵۰۴. ۵۰۵. ۵۰۶. ۵۰۷. ۵۰۸. ۵۰۹. ۵۱۰. ۵۱۱. ۵۱۲. ۵۱۳. ۵۱۴. ۵۱۵. ۵۱۶. ۵۱۷. ۵۱۸. ۵۱۹. ۵۲۰. ۵۲۱. ۵۲۲. ۵۲۳. ۵۲۴. ۵۲۵. ۵۲۶. ۵۲۷. ۵۲۸. ۵۲۹. ۵۳۰. ۵۳۱. ۵۳۲. ۵۳۳. ۵۳۴. ۵۳۵. ۵۳۶. ۵۳۷. ۵۳۸. ۵۳۹. ۵۴۰. ۵۴۱. ۵۴۲. ۵۴۳. ۵۴۴. ۵۴۵. ۵۴۶. ۵۴۷. ۵۴۸. ۵۴۹. ۵۵۰. ۵۵۱. ۵۵۲. ۵۵۳. ۵۵۴. ۵۵۵. ۵۵۶. ۵۵۷. ۵۵۸. ۵۵۹. ۵۶۰. ۵۶۱. ۵۶۲. ۵۶۳. ۵۶۴. ۵۶۵. ۵۶۶. ۵۶۷. ۵۶۸. ۵۶۹. ۵۷۰. ۵۷۱. ۵۷۲. ۵۷۳. ۵۷۴. ۵۷۵. ۵۷۶. ۵۷۷. ۵۷۸. ۵۷۹. ۵۸۰. ۵۸۱. ۵۸۲. ۵۸۳. ۵۸۴. ۵۸۵. ۵۸۶. ۵۸۷. ۵۸۸. ۵۸۹. ۵۹۰. ۵۹۱. ۵۹۲. ۵۹۳. ۵۹۴. ۵۹۵. ۵۹۶. ۵۹۷. ۵۹۸. ۵۹۹. ۶۰۰. ۶۰۱. ۶۰۲. ۶۰۳. ۶۰۴. ۶۰۵. ۶۰۶. ۶۰۷. ۶۰۸. ۶۰۹. ۶۱۰. ۶۱۱. ۶۱۲. ۶۱۳. ۶۱۴. ۶۱۵. ۶۱۶. ۶۱۷. ۶۱۸. ۶۱۹. ۶۲۰. ۶۲۱. ۶۲۲. ۶۲۳. ۶۲۴. ۶۲۵. ۶۲۶. ۶۲۷. ۶۲۸. ۶۲۹. ۶۳۰. ۶۳۱. ۶۳۲. ۶۳۳. ۶۳۴. ۶۳۵. ۶۳۶. ۶۳۷. ۶۳۸. ۶۳۹. ۶۴۰. ۶۴۱. ۶۴۲. ۶۴۳. ۶۴۴. ۶۴۵. ۶۴۶. ۶۴۷. ۶۴۸. ۶۴۹. ۶۵۰. ۶۵۱. ۶۵۲. ۶۵۳. ۶۵۴. ۶۵۵. ۶۵۶. ۶۵۷. ۶۵۸. ۶۵۹. ۶۶۰. ۶۶۱. ۶۶۲. ۶۶۳. ۶۶۴. ۶۶۵. ۶۶۶. ۶۶۷. ۶۶۸. ۶۶۹. ۶۷۰. ۶۷۱. ۶۷۲. ۶۷۳. ۶۷۴. ۶۷۵. ۶۷۶. ۶۷۷. ۶۷۸. ۶۷۹. ۶۸۰. ۶۸۱. ۶۸۲. ۶۸۳. ۶۸۴. ۶۸۵. ۶۸۶. ۶۸۷. ۶۸۸. ۶۸۹. ۶۹۰. ۶۹۱. ۶۹۲. ۶۹۳. ۶۹۴. ۶۹۵. ۶۹۶. ۶۹۷. ۶۹۸. ۶۹۹. ۷۰۰. ۷۰۱. ۷۰۲. ۷۰۳. ۷۰۴. ۷۰۵. ۷۰۶. ۷۰۷. ۷۰۸. ۷۰۹. ۷۱۰. ۷۱۱. ۷۱۲. ۷۱۳. ۷۱۴. ۷۱۵. ۷۱۶. ۷۱۷. ۷۱۸. ۷۱۹. ۷۲۰. ۷۲۱. ۷۲۲. ۷۲۳. ۷۲۴. ۷۲۵. ۷۲۶. ۷۲۷. ۷۲۸. ۷۲۹. ۷۳۰. ۷۳۱. ۷۳۲. ۷۳۳. ۷۳۴. ۷۳۵. ۷۳۶. ۷۳۷. ۷۳۸. ۷۳۹. ۷۴۰. ۷۴۱. ۷۴۲. ۷۴۳. ۷۴۴. ۷۴۵. ۷۴۶. ۷۴۷. ۷۴۸. ۷۴۹. ۷۵۰. ۷۵۱. ۷۵۲. ۷۵۳. ۷۵۴. ۷۵۵. ۷۵۶. ۷۵۷. ۷۵۸. ۷۵۹. ۷۶۰. ۷۶۱. ۷۶۲. ۷۶۳. ۷۶۴. ۷۶۵. ۷۶۶. ۷۶۷. ۷۶۸. ۷۶۹. ۷۷۰. ۷۷۱. ۷۷۲. ۷۷۳. ۷۷۴. ۷۷۵. ۷۷۶. ۷۷۷. ۷۷۸. ۷۷۹. ۷۸۰. ۷۸۱. ۷۸۲. ۷۸۳. ۷۸۴. ۷۸۵. ۷۸۶. ۷۸۷. ۷۸۸. ۷۸۹. ۷۹۰. ۷۹۱. ۷۹۲. ۷۹۳. ۷۹۴. ۷۹۵. ۷۹۶. ۷۹۷. ۷۹۸. ۷۹۹. ۸۰۰. ۸۰۱. ۸۰۲. ۸۰۳. ۸۰۴. ۸۰۵. ۸۰۶. ۸۰۷. ۸۰۸. ۸۰۹. ۸۱۰. ۸۱۱. ۸۱۲. ۸۱۳. ۸۱۴. ۸۱۵. ۸۱۶. ۸۱۷. ۸۱۸. ۸۱۹. ۸۲۰. ۸۲۱. ۸۲۲. ۸۲۳. ۸۲۴. ۸۲۵. ۸۲۶. ۸۲۷. ۸۲۸. ۸۲۹. ۸۳۰. ۸۳۱. ۸۳۲. ۸۳۳. ۸۳۴. ۸۳۵. ۸۳۶. ۸۳۷. ۸۳۸. ۸۳۹. ۸۴۰. ۸۴۱. ۸۴۲. ۸۴۳. ۸۴۴. ۸۴۵. ۸۴۶. ۸۴۷. ۸۴۸. ۸۴۹. ۸۵۰. ۸۵۱. ۸۵۲. ۸۵۳. ۸۵۴. ۸۵۵. ۸۵۶. ۸۵۷. ۸۵۸. ۸۵۹. ۸۶۰. ۸۶۱. ۸۶۲. ۸۶۳. ۸۶۴. ۸۶۵. ۸۶۶. ۸۶۷. ۸۶۸. ۸۶۹. ۸۷۰. ۸۷۱. ۸۷۲. ۸۷۳. ۸۷۴. ۸۷۵. ۸۷۶. ۸۷۷. ۸۷۸. ۸۷۹. ۸۸۰. ۸۸۱. ۸۸۲. ۸۸۳. ۸۸۴. ۸۸۵. ۸۸۶. ۸۸۷. ۸۸۸. ۸۸۹. ۸۹۰. ۸۹۱. ۸۹۲. ۸۹۳. ۸۹۴. ۸۹۵. ۸۹۶. ۸۹۷. ۸۹۸. ۸۹۹. ۹۰۰. ۹۰۱. ۹۰۲. ۹۰۳. ۹۰۴. ۹۰۵. ۹۰۶. ۹۰۷. ۹۰۸. ۹۰۹. ۹۱۰. ۹۱۱. ۹۱۲. ۹۱۳. ۹۱۴. ۹۱۵. ۹۱۶. ۹۱۷. ۹۱۸. ۹۱۹. ۹۲۰. ۹۲۱. ۹۲۲. ۹۲۳. ۹۲۴. ۹۲۵. ۹۲۶. ۹۲۷. ۹۲۸. ۹۲۹. ۹۳۰. ۹۳۱. ۹۳۲. ۹۳۳. ۹۳۴. ۹۳۵. ۹۳۶. ۹۳۷. ۹۳۸. ۹۳۹. ۹۴۰. ۹۴۱. ۹۴۲. ۹۴۳. ۹۴۴. ۹۴۵. ۹۴۶. ۹۴۷. ۹۴۸. ۹۴۹. ۹۵۰. ۹۵۱. ۹۵۲. ۹۵۳. ۹۵۴. ۹۵۵. ۹۵۶. ۹۵۷. ۹۵۸. ۹۵۹. ۹۶۰. ۹۶۱. ۹۶۲. ۹۶۳. ۹۶۴. ۹۶۵. ۹۶۶. ۹۶۷. ۹۶۸. ۹۶۹. ۹۷۰. ۹۷۱. ۹۷۲. ۹۷۳. ۹۷۴. ۹۷۵. ۹۷۶. ۹۷۷. ۹۷۸. ۹۷۹. ۹۸۰. ۹۸۱. ۹۸۲. ۹۸۳. ۹۸۴. ۹۸۵. ۹۸۶. ۹۸۷. ۹۸۸. ۹۸۹. ۹۹۰. ۹۹۱. ۹۹۲. ۹۹۳. ۹۹۴. ۹۹۵. ۹۹۶. ۹۹۷. ۹۹۸. ۹۹۹. ۱۰۰۰. ۱۰۰۱. ۱۰۰۲. ۱۰۰۳. ۱۰۰۴. ۱۰۰۵. ۱۰۰۶. ۱۰۰۷. ۱۰۰۸. ۱۰۰۹. ۱۰۱۰. ۱۰۱۱. ۱۰۱۲. ۱۰۱۳. ۱۰۱۴. ۱۰۱۵. ۱۰۱۶. ۱۰۱۷. ۱۰۱۸. ۱۰۱۹. ۱۰۲۰. ۱۰۲۱. ۱۰۲۲. ۱۰۲۳. ۱۰۲۴. ۱۰۲۵. ۱۰۲۶. ۱۰۲۷. ۱۰۲۸. ۱۰۲۹. ۱۰۳۰. ۱۰۳۱. ۱۰۳۲. ۱۰۳۳. ۱۰۳۴. ۱۰۳۵. ۱۰۳۶. ۱۰۳۷. ۱۰۳۸. ۱۰۳۹. ۱۰۴۰. ۱۰۴۱. ۱۰۴۲. ۱۰۴۳. ۱۰۴۴. ۱۰۴۵. ۱۰۴۶. ۱۰۴۷. ۱۰۴۸. ۱۰۴۹. ۱۰۵۰. ۱۰۵۱. ۱۰۵۲. ۱۰۵۳. ۱۰۵۴. ۱۰۵۵. ۱۰۵۶. ۱۰۵۷. ۱۰۵۸. ۱۰۵۹. ۱۰۶۰. ۱۰۶۱. ۱۰۶۲. ۱۰۶۳. ۱۰۶۴. ۱۰۶۵. ۱۰۶۶. ۱۰۶۷. ۱۰۶۸. ۱۰۶۹. ۱۰۷۰. ۱۰۷۱. ۱۰۷۲. ۱۰۷۳. ۱۰۷۴. ۱۰۷۵. ۱۰۷۶. ۱۰۷۷. ۱۰۷۸. ۱۰۷۹. ۱۰۸۰. ۱۰۸۱. ۱۰۸۲. ۱۰۸۳. ۱۰۸۴. ۱۰۸۵. ۱۰۸۶. ۱۰۸۷. ۱۰۸۸. ۱۰۸۹. ۱۰۹۰. ۱۰۹۱. ۱۰۹۲. ۱۰۹۳. ۱۰۹۴. ۱۰۹۵. ۱۰۹۶. ۱۰۹۷. ۱۰۹۸. ۱۰۹۹. ۱۱۰۰. ۱۱۰۱. ۱۱۰۲. ۱۱۰۳. ۱۱۰۴. ۱۱۰۵. ۱۱۰۶. ۱۱۰۷. ۱۱۰۸. ۱۱۰۹. ۱۱۱۰. ۱۱۱۱. ۱۱۱۲. ۱۱۱۳. ۱۱۱۴. ۱۱۱۵. ۱۱۱۶. ۱۱۱۷. ۱۱۱۸. ۱۱۱۹. ۱۱۲۰. ۱۱۲۱. ۱۱۲۲. ۱۱۲۳. ۱۱۲۴. ۱۱۲۵. ۱۱۲۶. ۱۱۲۷. ۱۱۲۸. ۱۱۲۹. ۱۱۳۰. ۱۱۳۱. ۱۱۳۲. ۱۱۳۳. ۱۱۳۴. ۱۱۳۵. ۱۱۳۶. ۱۱۳۷. ۱۱۳۸. ۱۱۳۹. ۱۱۴۰. ۱۱۴۱. ۱۱۴۲. ۱۱۴۳. ۱۱۴۴. ۱۱۴۵. ۱۱۴۶. ۱۱۴۷. ۱۱۴۸. ۱۱۴۹. ۱۱۵۰. ۱۱۵۱. ۱۱۵۲. ۱۱۵۳. ۱۱۵۴. ۱۱۵۵. ۱۱۵۶. ۱۱۵۷. ۱۱۵۸. ۱۱۵۹. ۱۱۶۰. ۱۱۶۱. ۱۱۶۲. ۱۱۶۳. ۱۱۶۴. ۱۱۶۵. ۱۱۶۶. ۱۱۶۷. ۱۱۶۸. ۱۱۶۹. ۱۱۷۰. ۱۱۷۱. ۱۱۷۲. ۱۱۷۳. ۱۱۷۴. ۱۱۷۵. ۱۱۷۶. ۱۱۷۷. ۱۱۷۸. ۱۱۷۹. ۱۱۸۰. ۱۱۸۱. ۱۱۸۲. ۱۱۸۳. ۱۱۸۴. ۱۱۸۵. ۱۱۸۶. ۱۱۸۷. ۱۱۸۸. ۱۱۸۹. ۱۱۹۰. ۱۱۹۱. ۱۱۹۲. ۱۱۹۳. ۱۱۹۴. ۱۱۹۵. ۱۱۹۶. ۱۱۹۷. ۱۱۹۸. ۱۱۹۹. ۱۲۰۰. ۱۲۰۱. ۱۲۰۲. ۱۲۰۳. ۱۲۰۴. ۱۲۰۵. ۱۲۰۶. ۱۲۰۷. ۱۲۰۸. ۱۲۰۹. ۱۲۱۰. ۱۲۱۱. ۱۲۱۲. ۱۲۱۳. ۱۲۱۴. ۱۲۱۵. ۱۲۱۶. ۱۲۱۷. ۱۲۱۸. ۱۲۱۹. ۱۲۲۰. ۱۲۲۱. ۱۲۲۲. ۱۲۲۳. ۱۲۲۴. ۱۲۲۵. ۱۲۲۶. ۱۲۲۷. ۱۲۲۸. ۱۲۲۹. ۱۲۳۰. ۱۲۳۱. ۱۲۳۲. ۱۲۳۳. ۱۲۳۴. ۱۲۳۵. ۱۲۳۶. ۱۲۳۷. ۱۲۳۸. ۱۲۳۹. ۱۲۴۰. ۱۲۴۱. ۱۲۴۲. ۱۲۴۳. ۱۲۴۴. ۱۲۴۵. ۱۲۴۶. ۱۲۴۷. ۱۲۴۸. ۱۲۴۹. ۱۲۵۰. ۱۲۵۱. ۱۲۵۲. ۱۲۵۳. ۱۲۵۴. ۱۲۵۵. ۱۲۵۶. ۱۲۵۷. ۱۲۵۸. ۱۲۵۹. ۱۲۶۰. ۱۲۶۱. ۱۲۶۲. ۱۲۶۳. ۱۲۶۴. ۱۲۶۵. ۱۲۶۶. ۱۲۶۷. ۱۲۶۸. ۱۲۶۹. ۱۲۷۰. ۱۲۷۱. ۱۲۷۲. ۱۲۷۳. ۱۲۷۴. ۱۲۷۵. ۱۲۷۶. ۱۲۷۷. ۱۲۷۸. ۱۲۷۹. ۱۲۸۰. ۱۲۸۱. ۱۲۸۲. ۱۲۸۳. ۱۲۸۴. ۱۲۸۵. ۱۲۸۶. ۱۲۸۷. ۱۲۸۸. ۱۲۸۹. ۱۲۹۰. ۱۲۹۱. ۱۲۹۲. ۱۲۹۳. ۱۲۹۴. ۱۲۹۵. ۱۲۹۶. ۱۲۹۷. ۱۲۹۸. ۱۲۹۹. ۱۳۰۰. ۱۳۰۱. ۱۳۰۲. ۱۳۰۳. ۱۳۰۴. ۱۳۰۵. ۱۳۰۶. ۱۳۰۷. ۱۳۰۸. ۱۳۰۹. ۱۳۱۰. ۱۳۱۱. ۱۳۱۲. ۱۳۱۳. ۱۳۱۴. ۱۳۱۵. ۱۳۱۶. ۱۳۱۷. ۱۳۱۸. ۱۳۱۹. ۱۳۲۰. ۱۳۲۱. ۱۳۲۲. ۱۳۲۳. ۱۳۲۴. ۱۳۲۵. ۱۳۲۶. ۱۳۲۷. ۱۳۲۸. ۱

بروانه (bar)
(انظر bar)
barrister /bæristə(r)/ n [C] پارێزەر (له دادگاى گشتى)
محام (في المحاكم العليا)
barrow /bærəʊ/ n [C] هەره‌بانەى دەست، گاليسكه، هەره‌بانەى تریشفه
عربة يد
barter /bɑ:tə(r)/ vt, vi, n [U] ئالۆگۆردەکا، ئالۆگۆر
کردن، ینکگۆرین
یقایض، مقایضه، تبادل البضائع دون استخدام المال
base /beɪs/ n [C] ١. بناغه، بنچینه، خوارەوه‌ی شتێک، بنه‌رت، بنگه، سوکین
١. اساس، قاعده، اسفل الشيء
the ~ of a pillar / pyramid / بنک یۆراگرتنی قوچه‌ک
هەرم
قاعده الدعامة / الهرم
the ~ of a triangle بنکی سن گۆشه ٢. بنگه
سەربازی
قاعده المثلث ٢. قاعده عسكرية
بنکەى دەریایى ٣. خالی سەرەتایی و کۆتایی ~ a naval
له هەندێ یاریدا ٤. (کیمیا)، تفت، ئەوه‌ی له‌گەڵ ترش پەک
نەگرتی بۆ دروست کردنی خوێ
قاعده بحرية ٣. نقطة البداية او النهاية في بعض الالعاب
الرياضية ٤. (كيمياء) القاعدة، مايتفاعل مع حامض ليشكل
ملحاً
دروست ئەکا، لەسەری دا ئەنن، داینە مەزۆینن □ vt
یینی او یضع فوق، یقیم علی، یؤسس
baseless adj بێ بناغه، بێ بنچینه، بێ بن، بێ بنیات
بێ هو
لا اساس له، لامیرر له، دوناسیب
base /beɪs/ adj ١. سووک، بێ نرخ، رۆژه، نزم، ٢. سووک، ٣. (کانونا)
چەپەل
سووک و هەرزان، فەرتی دراو
١. (للاشخاص) دنیه، حقیر ٢. (الانكار و الرغبات) دنیه،
حقیر، خسیس ٣. (المعادن) خسیس، رخیص، وضع
baseball /beɪsbo:ɪ/ n [U] یاری توپی بیسبۆل (توپی
نەمریکی)

لعبه البیسبول (كرة امريكية)
sardau, ژێر زەمین، سەرداب، ژیرخان
الدور السفلي، القبر
kūy hērdōw کۆی هەردوو
base, basis وشەى
base, basis جمع لکلتی
bash /bæʃ/ vt لێى ئەدا، پیاده کێشێ
(د. ل) یضرب، یخبط
پەرگی سندوقه که به‌پاڵ ئەخاته ~ the lid of a box in
جێى خوێ (تێى ئەگرێته‌وه)
بدخل غطاء الصندوق في موضعه بخبطة قوية
bashful /bæʃfʊl/ adj شەرمن، داپۆشراو
خجول، حش، محتشم
basic /beɪsɪk/ adj بنچینه‌ی، بنگه‌هێ
اساسی
بنجی، بنه‌رتی، بنه‌ما سەرەتایی یه‌کان ~ principles
مادی، اساسیه، مادی، اولیه
له‌بناغه‌دا، له‌بنچینه‌دا basically /beɪsɪkli/ adv
اساسی، جهریا
١. جام، له‌گەن، ته‌شت، هەوز، basin /beɪsn/ n [C]
١. طاسة، طشت، حوض
ده‌ست له‌ هەوزه‌ که‌دا Wash your hands in the ~
٢. هەوزی کۆکردنی ئاو ٣. هەوزی که‌شتی ٤. هەوزی
روبار
اغسل یدیک في الحوض ٢. حوض لتجمع المياه ٣. حوض
السفن ٤. حوض النهر
ئاوه رێژی روبراری تایمز the Thames ~
حوض نهر التايمز
١. بناغه، بنچینه، بنگه basis /beɪsɪs/ n (pl bases)
٢. بنه‌ما، بنگ، بنیات، بناغ
١. قاعده، اساس ٢. اصل، اساس
بنه‌چه، بناغه، راگر on the ~ of
بنا، علی، علی اساس
خوێ ده‌داته‌ به‌ر هەتاو، هەز له‌هەتاو bask /bɑ:sk/ vi
ئه‌کات
یستمتع بالشمس و الدفء
خوگەرم دکت، خوددت به‌ر تافن ~ ing in the sunshine

- يتمش
basket /bəˈskɪt/ *n* [C] سبه به ته
 سلة، سب، متلف
basketball /bəˈskɪtbɔːl/ *n* [U] توپي سبه به ته، باسكه
 كرة السلة
bass /beɪs/ *n, adj* دهنگي زل، قول و نزم، گورانى بيژى
 دهنگ گر، ناميرى نزم ترين ناواز
 الجهير، صوت عميق و خفيض، ثفن جهير الصوت، آلة تصدر
 اشد الانغام انخفاض
 ~ *clarinet* كلارينتي دهنگ گر
 مزار قرارى الصوت
bassoon /bəˈsuːn/ *n* [C] ناميريكى موسيقايه، بوريزان
 مزار جهير ذو انبويه خشبية ملتوية و مبسم ملتوي
bastard /bəˈstɑːd/ *n* [C] سهلوف، زول، بيژى، تهرهس
 ولد غير شرعي، ابن زنا
baste /beɪst/ *vt* ناوى ده دات / گوشت په روڼ چه ورده كا
 يتي / يطري اللحم بالدهن
bastion /ˈbæstɪən/ *n* [C] گوينه بانى ديوارى قهلا،
 زورجار پنيچ لايه
 جزء بارز من جدار قلعة و هو مخمس الاضلاع غالبا
¹**bat** /bæt/ *n* [C] كوتهك، توپ هاويز، تيلا
 مضرب الكرة
 □ *vi* (-tt-) پياده كيشى (توپ)
 يضرب الكرة
²**bat** /bæt/ *n* [C] شه مشه كوپره شهف شهقوك
 خفاش، وطواط
batch /bætʃ/ *n* [C] نان، كومه ليك شست
 خبزة، عينة، مجموعة
a ~ of recruits for the army كومه ليك له
 خويه خسته راني سوي
 دفعة / مجموعة من المتطوعين للجيش
a ~ of letters to be answered كومه له نامه يهك
 كه چاوه روانى وه لام بين
 مجموعة من الرسائل تنتظر الاجابة
bated /beɪtɪd/ *adj* دلّه راوكى، دلّه
 ته بين (له ترسا، له شه رزه بيذا)
 ~ *breath* بانفاس مبهورة / (مقطوعة من الخوف او القلق)
bath /bɑːθ/ *n* (pl ~ s) ۱. شورگه، بانيز، خوشتن

۱. حوض الاستحمام، البانيو، استحمام
 ۲. خوشورگه كى گشتى (حمام) نه يشوا، خوى
vt, vi نه شوا
 ۲. حمام عمومي، يفل، يفتل، يستعم
bathroom /bəˈθruːm/ *n* [C] خوشورگه، گهرماو
 حمام، مراض
bathe /berð/ *vt, vi* ۱. ده شوات، خوده شوات ۲. خوى
 پاك ده كاته وه، شويشن ۳. تهرده كات، نقوم ده كا
 ۱. يفتل، يستعم ۲. يفل، ينظف ۳. يلال، يفر
 تهر پوه به تارهق، تيشكى
 ~ *d in sweat / sun shine* خور لى داوه
 مبل بالرق / تفره الشمس
 □ *n* خوشتن (خوشتنى سهرده ربا) مهله كردن
 اغسال او استحمام و بالاخص في البحر
bather /beɪðə(r)/ *n* [C] نهو كه سدى خوى نه شوا
 مستعم
bathing /beɪðɪŋ/ *n* [U] خوشتن سهر شويشن
 استحمام
bathos /beɪθɒs/ *n* [U] بين برين، كتهن (له قه كردن)
 يانوسين، رينايا پوچ
 انتقال مفاجي (في الحديث او الكتابة) مهاور فيع و مؤثر الى
 ماهو سخي و تافه
batman /bætˌmən/ *n* [C] (pl -men) خزمه نكارا
 نهفسه رى به رده ست سويپا، سهر باز، سهر بازي به رده ستى
 سويپا
 مراسل، جندي في خدمة ضابط
baton /bəˈteɪn/ *n* [C] ۱. گوچان، هه لوړه، تويز، گوپال،
 (كوتهك به تا به تي پوپوليس) ۲. دارده ستى سهر وكي تيبى
 موسيقا
 ۱. عصا، هراوة (بالاخص هراوة الشرطي) ۲. (موسيقى) عصا
 القيادة يحملها قائد الاوركسترا
battalion /bəˈteɪlɪən/ *n* [C] به تاليون تيبى سهر باز له
 ۱۰۰۰ پياو پيك هاتووه
 كتيبة، فرقة عسكرية مكونة من ۱۰۰۰ رجل تقريبا
batten /bætən/ *n* پارچه ته خته، ده بين دارى، بوبه و مالى
 عارضة خشبية
 □ *vt* به پارچه ته خته قايمى نه كات،
 يثبت بعراض

- ~ down the hatches نه پیه سټهوه په تهخته، په تونډی
کونی که شته که داده خات
- خشیه، یسدتحات السیفه با حکام
¹batter /'bætə(r)/ vt, vi به زهرلی ددهات، لیدان،
ټکی نه شکنی (له گهل on پاڼ at)
یطرق بغف، یطم (مع on او at)
~ a door down به لیدانی قایم ټکی نه شکنی
یطمه من شدة الضرب
a ship ~ ed to pieces by پاپوریک شه پولی دهریا
سینه حطتها الامواج
heavy waves ټکی بشکینی
العاتیه شر تطم
²batter /'bætə(r)/ n [U] ټکه له پک له لاردو هیلکه
وشیر
خلیط مضروب من الدقیق والبیض والحب
battery /'bætəri/ n [C] ۱. پیل، باتری، توپخانه ۲. باتری
کاره با
۱. بطاریه، سریه مدفعیه ۲. مرکم، بطاریه کهربانیه
۳. کومه له سندوقی جوچک هله پتان یا قه له و
~ hen/egg کردنی مریشک
۳. مجموعه صنادیق تفریح او تسمین الدجاج
battle /'bætl/ n [C,U] جهنگ، کوشتن
معرکه، قتال، موقعة
□ vi (with و against مع) نه جهنگی، شه رله کا
یحارب، یقاتل
battledress n [C] جلی شه کردن پو (سهر باز)
ملابس الميدان (للجنود)
battlefield n [C] مه پدانی شه / (شه رگه)
مکان / ارض المعركة
battleship n [C] پاپوری جهنگی / که شتی یا جهنگی
سینه حریه، بارجه
battlement /'bætlmənt/ n [C] سپری سهر قه لا کونی
تدایه پو بهرگری کردن، بارو بهر بانکن کونکی (پو شه ری)
(في صفة الجمع عادة) سور ذو فتحات في اعلى حصن للدفاع
عنه
bauble /'bɔ:bl/ n [C] خشلی هه رزان، خشل
حلیه رخصه
baulk /'bɔ:k/ n (= balk) نه یگری، ری ی لن نه گری

- یعوق، یصد
bauxite /'bɔ:ksaɪt/ n [U] بوکسیت، بهر دیکه
نه له منیومی لن دهر نه هینن گه فری نه له منیومین
البرکسیت، صخر یستخرج منه الالمنیوم
bawl /'bɔ:l/ vt, vi نه قیرینی، هاوار ده کات، بانگ نه کا،
گازی نه کات
یصرخ، یصحیح، یزقق
~ out a curse نه قیرینی به سه ریانا
یرفع صوته بالشتمه
¹bay /beɪ/ n [C] که نداو، (شهره) جوړه دره ختیکه
خلیج، شرم
the B~ of Biscay که نداوی پاسکای
خلیج بسکای
²bay /beɪ/ n [C] بوشایی نیوان دوو ستون (کوله که)،
بوشایی نیوان دیوار
فسحه بین عمودین، تجویف فی حائط
~ window په نجه هری به ده ره وه پو نه نجه هره کا دهر هاتی
مشریه، نافذة بارزة
³bay /beɪ/ vi, n نه وه ری، وه رین
ینج، یعوی، نباح، عواء
at ~ ناچار نه بین بهرگری له خوی یکا
مضطر للدفاع عن نفسه
hold / keep at ~ نه یگری، ناهیلن دوزمن بیننه پشه وه
یصد، یمنع العدو من التقدم
bayonet /'beɪənɪt/ n [C] نیزه، زرگه بټکو، سونگی
تفهنگ، په سونگی لنی نه دا
حرية البندقية، سنجة، یطعن بالحربة
bazaar /bə'zɑ:(r)/ n [C] ۱. بازار، بازاری روژه هلانی
۲. دوکانی ورده واله ۳. بازاری خیر خوازی
۱. سوق، بازار، سوق شرقیه ۲. دکان تحف و خردوات ۳. سوق
خیریه
bazooka /bə'zu:kə/ n (pl ~ s) پومبی بازو/کا / موشک
هاپو (دژی تانکان)
قذیفة / مدفع البازوكة
be /bi:/ vi (pres am, is, are: pt was, were) (په که کم)
کورت نه کریته وه پو له شپوگی نه ریډا
(اولا) و تختصر الی و فی صفة النفي تختصر الی
۱. نه بین (فرمانی بوون) being; pp, been

۱. يكون. يوجد
The world is round جيهان خيره
 العالم كروي (الشكل)
Who is that? كي يه لهوي؟ نهو منم
 من (يكرن) هاله؟ انه انا
It's mel/him/her نهو (كوپه به) نهو (كچه به)
 (في اللغة الدارجة)
Aren't you ready yet? هيشا ناماده نه بوويت؟
 الم تستعد بعد؟
It's time you were كاتي خو ناماده كردن هاتووه بو
 نامازه كردني كات و كيش و نرخ
 لقد حان الوقت لتستعد ۲. (للاشارة للزمن والوزن والقيمه)
Today is Monday نه مروت دوو شه ممه به
 اليوم هو الاثنين
When is your birthday? كه ي جه زني له دايك بووتنه؟
 متى يحين عيد ميلادك؟
The station is a mile away. ويستگه كه ميلن ليره وه
 دووره
 المحطة على بعد ميل من هنا
This book is five pounds. نرخی نهم پراوه ۵ جته بهه
 قيمه هذا الكتاب خمسة جنيهات
He is ten years old نهو كوره تهمه ني ۱۰ ساله
 انه في العاشرة من العمر
What are you going to be when you grow up?
 نه يي: كه گه وره بوويت نه ييت به جي؟ پرووده دات
 ۳. يصح: ماذا تصبح عندما تكبر؟ ۴. يحدث، يجري
When is the wedding to be? كه ي كاتي ماره كردن
 (زن نشان كردن؟)
 متى يتم عقد القران / الزواج؟
 □ aux (دووه) فرماني ياريدهدر ۱. (له گه)
 pres part بو دروست كردني كاتي بهرده وام
 (ثانيا) فعل مساعد ۱. (يستخدم مع pres part لتكوين الزمن
 المستمر)
They are/were reading نه يان خو يند / نه يان
 خو ينده وه
 انهم يقرأون / كانوا يقرأون
I shall be seeing him soon بهم زوانه ده يينم
 سأراه قريبا

چيت نه كرد *What have you been doing this week?*
 نهم ههفته به ۲. (له گه) pp بو دروست كردني بکهر ناديار
 مالمذي كنت تفعله هذا الاسبوع؟ ۲. (يستخدم مع pp لتكوين
 البني للمجهول)
He was killed in the war لهجه نگدا کوژرا
 قتل في الحرب
Where were they made? له کوي دروست کراون؟
 اين صنعوا / صنعت؟
He is to be pitied شاينه ي به زه ييه ۳. بو ده بريني
 نياز (نيهت)
 انه يستحق الشفقة ۳. لاطهار النية
They are to be married in May نيازبان واپه مانگی
 مايس به کترى به خوازن (سپهم) فرماني ته و او ۱. هه به،
 پرووده دات
 انهما يتريان الزواج في مايو (ثالثا) فعل كامل ۱. يوجد، يحدث
 يعيش (غالباً مع there)
God is خودا هه به
 الله موجود
There is a God هدر خودا هه به
 يوجد اله (اللكون)
There were six of us تنها شهمان لهوي بوين
 كان يوجد ستة منا
He is the greatest man that ever was پروز ترين
 كه سه كه خودا دروستي كردوه
 انه اعظم انسان خلقه الله
For there to be life-there must be air and water
 بو نه وه ي زيان هه يي پويسته ناو وه و هه يي ۲. نه مينينه وه،
 بهرده و ام نه يي دوانه كه ویت، زورت يي نه جي
 لكي توجد الحياة يجب ان يوجد الهواء والماء ۲. يبقی، يستمر
 لاتاخر.
Don't be long تيان گه ري، وازيان ليه يينه (له گه) حالته،
 ناوه لهرمان)
 دعهم و شانهم ۳. (مع الحال او الظرف)
The books are on the table كتيه كان له سه رميزه گه
 الكتب فوق المنضدة
He is off to London روشت بو له ندهن له روا، ديت
 (به تايه يي pp been)
 لقد ذهب الى لندن ۴. يذهب، ياتي (و بخاصة pp been)

جوم بۆ مالى خالم / *I have been to see my uncle*
مامم
لقد ذهبت لزيارة عمي / خالي
نايا لهوهو پيش *Have you ever been to Cairo?*
چوويت بۆ قاهره؟
هل سبق ان زرت القاهرة؟
تائيسنا پؤسته چى يه كه *Has the postman been yet?*
نه هاتوه؟ (پروانه *being* ددو ياره)
الم يات ساعي البريد بعد؟ (انظر *being* ايضا)
پيش گرىكه بهماناي لههمو ولايه كهوه *be* /bi/ prefix
بادنة معناها: من جميع الجهات
befflagged لههمو ولايه كهوه نالاده وري داوه
تحيط به الاعلام من كل جانب
له پيسى هه لكيشراوه *be grimed* /br'graimd/ adj
ملطخ بالاقدار
كه ناري دهريا *beach* /bi:tʃ/ n [C]
شاطي البحر
بدهو كه نار رايته كيشى ☐ vt
يسحب (مركبا) الى الشاطي.
١. ممانره، بؤ ناگادار كرده وهى *beacon* /bi:kən/ n [C]
پاپور وته ياره، رونا هيا بلند ٢. ناگر له شويينكي بهرزه وه
هه ليكرى بؤ ناگادار كرده وه ٣. كوله كه يهك بؤ رونا كسى
له دوور ياندا بؤ رى نيشاندان روونا هيا بلند
١. مناره، فئار (لارشاد السفن او الطائرات) ٢. (أق) نار تشعل
فوق مرتفع للتحذير ٣. عمود للنور (عند تقاطع الطرق لإرشاد
النشاة)
٢. مورو ٢. دلويينكي پچووك *bead* /bi:d/ n [C]
١. خرزة، خرز ٢. قطرة صغيرة (من العرق مثلاً)
شهماسى ديري، برو *beadle* /bi:dl/ n [C]
(أق) شماس، حاجب
چاوي پچووك ويريقه دار *beady* /bi:di/ adj
(الاعين) صغيرة وبراقة
دهنو ك، دمك، متقار تكل *beak* /bi:k/ n [C]
منقار
دهفر، پيكهر، كه موئه *beaker* /bi:kə(r)/ n [C]
كاس، قدح
١. گورزه، تيريز، تيشك، *beam* /bi:m/ n [C]
بارچه تهخته وهك تيريز به كاردى ٢. لايه كى كه شتى

لوح خشبي وبخاصة ما يستعمل دعامة، رافدة ٢. جانب السفينة
له لاي چه يى (كه شتى) *on the port ~*
على الجانب الايسر للسفينة
لسهر ره خنى *on her ~ ends*
على جانبها (للسفينة)
ل بهر وهر گه رانن ل سهر ره خنى *broad in the ~*
٣. دهسكى تهرازو
(ل) عريض الارداق ٣. عاتق الميزان
٤. تيشكى خور نامازه ي بى تهلى ناراسته كراو، *sun ~*
زهرده خفنه
٤. شعاع من النور اشارة لاسلكية موجهة: (مجاز) ابتسامه،
بسة
هه لى، رونا كى نه كاته وه، روخوشى، شاد ☐ vt
يشرق، يضيء، تبدو عليه علامات السعادة
رووگه شى *a ~ing face*
وجه مشرق
فاصولي، ناوكى ديتك، لب لوبى *bean* /bi:n/ n [C]
پووه كى وهك قاوه
فاصوليا، فول، حبة نباتات اخرى كالقهوة مثلاً
ورج، هرج *1 bear* /bɛə(r)/ n [C]
دب
ورجى گه وره /ورجى پچووك *Great/Little Bear*
الدب الاكبر / الاصغر
2 bear /bɛə(r)/ vt, vi (pt bore/bɔ:(r) pp borne/ bɔ:n/)
هه ل دگريت / ده زيت سكى پر له بى، نه زى، ديتنه بهرهم
١. يحمل، يشيل ٢. يحمل، ينجب، يشر
دره خنى بهر دار (پروانه *bore*) *trees that ~ fruits*
هه لى نه گرى، تيا ده رته كه وهى (نيشانه، به لگه، چو نيهك،
خوشه ويستى)
اشجار مشرة (انظر *bore*) ٣. يحمل، يظهر عليه (علامات،
دليل، شبه، الحب)
كومه له نيشانه يهك *~ marks / traces, etc of*
هه لته گرى / شويته وار
يحمل علامات / آثار و نحرها
هاوه لى نه كات *~ sb company*
يرافق، يصاحب
قابل ده بى *~ sb out*
يرافق، يفر على

لاپه ننگري قسه كه ي ده كات ~ out what he says
 نه پيچيزي، پيوه لمانلي
 يۇيد ما بقول ۱. پيحتل، پيحتل، پيحتل
 ناپه وپت بين She can't ~ being laughed at
 به گالته چي ناراسته ي نه كا، روو وهر نه گپري زور نه كا
 لا تطبيق ان تكون موضع سخرية ۵. يتوجه، يتنطف، يخطط على
 به لاي راستدا رو وهر ده گپري ~ to the right
 يتنطف الى اليمين
 هه موو هيزي bring one's energies to ~ on
 كو نه كا ته وه بوجي به چي كردني كاريك
 پيحتل كل قواه لاداء عمل / مهمة ما
 بهرو دوژمن نه روا، به سهرپانا ~ down on the enemy
 سهر نه كه وي
 يتدفع نحو الاعداء، يتنقض عليهم
 ~ up ۶. نازانه بين، دان به خويدا نه گري
 ۶. يتشجع، يصبر على الشدائد
 به پوهندي پيوه نه كا، كاري تي نه كا ~ on
 يمتل ب، يوتر على
 ~ in mind بيري نه كه وپته وه
 يتذكر، يضع نصب عينيه
 چاك هه لسوكهوت نه كات، باش رفتار ~ oneself well
 ده كات
 يتصرف / يسلط على نحو حسن
 ~ arms جهك هه نه گري
 يحمل السلاح
 ~ a hand ده ستي يارمه تي دريژ نه كا
 يقدم العون، يمد يد المساعدة
 bearable /'beərəbl/ adj (پوشت) ده توانري خوي
 له بهردا بگري، له ونه به روويدات
 (لشيء) يطاق، يمكن احتضاله
 beard /biəd/ n [C] ريش، ردين، ره
 لحية
 bearded adj ريش هاتوو، ريشن
 ملحي، ذو لحية
 bearer /'beərə(r)/ n [C] هه لنگر، حه مان، شتيك
 نه گويزپته وه (نامه، هه وال، جهك، تهرم) حه مان، كو نه هه لنگر
 ۱. شخص يحمل او ينقل شيئاً (رسالة، اخبار، شيكا للبنك،
 تابوتاً) ۲. حامل، عتال (في الشرق)

bearing /'beəriŋ/ n [C,U] (همان ماناي bear هه به)
 ۱. ريزه، بار، بارين، هه لنگر تن، په پوهندي هه به
 (في معاني الفعل bear بخاصة) ۱. نسبة، ارتباط، صلة
 له هه موو examine a question in all its ~s
 روويه كه وه بابه ته كه هه ل نه سه نكيئي ۲. ناراسته، شوين ري
 وون نه كات
 قلب الامر على جميع وجوه ۲. اتجاه، موقع يضل سيله، يتره
 lose one's ~ s
 رپنگي نه دوژپته وه ۳. كورسي، find / get one's ~ s
 نوين، هه لنگر
 بجد طريقه ۳. كرسي، وسادة، محمل
 كورسي بيلي ۴. رهوشت، رهفتار، رواهت، ده سته ~ ball
 محمل كريات، كرسي بيلي ۴. سلوك، تصرف، مظهر، هيئه
 رهفتاري نازايي، به جهرگي ~ a soldiery
 تصرف، شجاع / باسل
 ۱. جانه وه ره، گيانه وه ري كيوي ~ beast /bi:st/ n [C]
 ۲. موزلي دل رهق، دره ننده
 ۱. حيوان، وحش ۲. انسان قاس، مترحش
 beastly adj ناشرين، نالوز، درنده
 فظ، غليظ، مترحش
 ۱. لي ده beat /bi:t/ vt, vi (pl beat, pp ~ en /bi:tn/)
 دات، سزاي ده دات به ليدان (تيشكي خور، باران)
 ده يكو تيت ۲. نه دوژري، هه رهس ديني ۳. (دل، بالي بالنده) دا
 نه خورين، فر ته فرت نه كا
 ۱. يضر، يطر، يعاقب بالضرب، (اشعة الشمس، المطر)
 تنصب بقوة ۲. يغلط، يهزم ۳. (القلب، اجنحة الطائرة) يخفق
 ~ time (موسيقاً) لي نه دا، پاريزگاري له ريم نه كات
 (موسيقى) يدين، يحافظ على الايقاع
 ۱. دووباره پوهنه وي ليدان به ريك وپكي □ n [C]
 ۱. ضربات تكرر بانتظام
 ده نكي ده هو ل ۲. په كه ي كات the ~ of a drum
 ۳. كاروباري كه سيك
 قرع الطبل ۲. وحدة الزمن، نقرة ۳. طريق المرء المعتادة
 كاري ناسايي / ناسايي خوي on/off his beat
 چي به چي نه كا
 يۇي عمله المألوف / غير المألوف
 ليدراو، باو، ليداني زور، پر، ليدان beaten /'bi:tn/ adj
 راوونراو، كوونراو، داکو تاندن، قوتان

مطروق، مألوف، مهزوم، مرهق	
~ silver	زیوی هه لکترای
	فضة مطرقة
the ~ path	ریڭای باو
	الطريق المألوف، المطروق
beater /bi:tə(r)/ n [C]	شتیک بۆلیدان، گیره بۆ (پای)
	تیکه‌ل کهره، (هیلکه وشتی تر)
	شيء يستخدم للضرب، مثير الطرائد من مكائنها (للصيد).
	خفاقة (بيض و غيره)، مخفقة
beating /bi:tɪŋ/ n [C]	شکاندن، سزا به‌لیدن
	هزیمه، عقاب بالضرب
beatnik /bi:tɪk/ n [C]	که‌سیکی هه‌بوئخواز (وجودی)
	لادهر له‌داب و نه‌ریتی کۆمه‌ل
	شخص وجودي السلوك او اللبس، قبي متعبد على اعراف المجتمع
beau /boʊ/ n	میان، جوانپوش، ژنانی، شه‌یدای ژن،
	شیک پۆش
(pl ~ x /boʊz/)	
	(أ.ق.) رجل متائق، غندور، مغرم بالنساء
beautiful /bju:tɪfəl/ adj	جوان، مه‌ست، شه‌پال،
	قه‌شه‌نگ
	جميل، بدیع، بهی
beautifully adv	به‌شیره‌یه‌کی، جوان، نایاب
	على نحو بدیع او جميل
beautify /bju:tɪfaɪ/ vt (pt, pp -ied)	جوان ده‌کات،
	چاک ده‌کات، نه‌مر دکت، به‌ختیار دکت
	يجمل، یحسن، ینق، یزین
beauty /bju:tɪ/ n [C,U]	جوانی، چاک، شه‌نگی،
	چه‌له‌نگی
(pl -ies)	
	جمال، حسن، حسناء
the ~ of a picture music / a mother's love	
جوانی، شیره‌ی رینگ و پیک و موسیقا، خوشه‌ویستی دایک	
	(سۆزی دایک)
	جمال، روعة صورة، الموسيقى / حنان الأم
~ salon	شوین / په‌یمانگای جوانکردن (فاله‌تان)
	محل / معهد تجميل (للنساء)
~ spot	نیشانه، خال له‌سه‌ر له‌ش
	شامة، وحة (علامة خلفية على الجسد)

beaver /bi:və(r)/ n [C]	سۆره، سۆره، (به‌ژنانی)،
	ده‌له‌ک، مه‌ا ئانی
	قدس، سور، فراء القدس
becalmed /bi'ka:md/ adj	(به‌له‌می چارۆکه‌دار) له‌به‌ر
	نه‌یونی یا له‌شوینی خۆی نه‌وه‌ستی
	(السفينة الشراعية) تقف في مكانها لقلة الريح
became /br'keɪm/	(پروانه
	(become
became /br'keɪm/	به‌هۆی، له‌به‌ر نه‌وه
	لأن، بسبب
I did it ~ he told me to do it	من جی به‌جیم کرد
	له‌به‌ر نه‌وه‌ی خۆی داوای لێ کردم
	فعلتها لأنه طلب مني ذلك
~ of	به‌هۆی، له‌پێشوی له‌به‌ر باران
	بسبب، لأجل، من أجل
We couldn't go out ~ of the rain	ناتوانین به‌چینه
	ده‌ره‌وه
	لم نستطع الخروج بسبب المطر
beck /bek/ n	نیشان دکت، سه‌ره‌ژین، ئاماژه
	إشارة، إيماءة
be at sb's ~ and call	به‌ئامازه‌ی که‌سێک کار ده‌کات
	رهن اشارته، تحت أمره
beckon /'bekən/ vt, vi	ئامازه‌ی بۆ نه‌کات، داوای ئاماده‌
	بوون ده‌کات، دخوازت، گازی دکت
	يشير، يومي، له بالحضور
become /br'keɪm/ vi, vt	
(pl became /br'keɪm/, pp become)	١. ئه‌بێ، دیت،
	چێدیت، ئه‌بێ به، پێ ته‌گا، گه‌وره‌ ئه‌بێ
	٢. یصبح، یصیر، یکبر
After passing his examination he became a	
doctor	دوای نه‌وه‌ی سه‌رکه‌وت له‌ تاقی کردنه‌وه‌ کاندای
	بوو به‌ پزیشک
	بعد ان نجح في الامتحانات أصبح طبيباً
He has ~ accustomed to the climate	راها تووه
	له‌سه‌ر که‌شه‌که
	أصبح معتاداً على المناخ
It is becoming expensive to travel	نرخه‌ی گه‌شته‌که
	زۆڤووه

	اصبحت تكاليف السفر عالية
٢. ~ of	رووده دات، دهروات پيدا جيگه ته گرته وه
٢. ~	يحدث، يجري، يعل ب
<i>Do you know what became of her after she married?</i>	نایا نه زانیت دوی شوو کردنی چی
	به سهرهات؟ نه گونجی له گه لیا، لی دی
	اتعلم ماذا حل بها عندما تزوجت؟ ٣. يناسب، يليق ب
<i>a becoming hat</i>	شبهه یی گونجاو
	قبعة مناسبة / لائقة
bed /bed/ n [C]	خه وگه، جیگه، نوین، نفین
	١. سریر، فراش
<i>make the ~s</i>	جیگه چاک نه کات بنگه، بنچینه
	یرتب الفراش ٢. قاعدة، اساس
<i>~ of concrete</i>	بناخه ی چیمه تنو ٣. نوینی بهر دین، بناخه
	٤. بنگ، قولایی
	قاعدة من الاسمنت ٣. فراش صخري، اساس ٤. قاع، قعر:
<i>dry river ~</i>	بنکی پروباره که وشکه ٥. زیل
	قاع نهر جاف ٥. حوض مغرس
<i>flower ~s</i>	زینلی گول
	احواض زهور
<i>□ vt (-dd-)</i>	شه تل نه چینی، نه جه قینی، نه پژمیری،
	دایه ننی (له جیگا)
	يشتل، يفرس، يعد، يضع (في الفراش)
<i>~ out plants</i>	شه تل نه جه قینی، درهخت نه نیژی
	يشتل، يفرس النباتات
<i>~ down a horse with straw</i>	جیگه پهک له کا بو نه سپه
	که ناماده کرد
	يعد للحصان فراشاً من القش
<i>~ ded in concrete</i>	کونکریت کراوه
	مثبت بالخراسان
bed clothes npl	سهرجیگه
	اغشية السرير، فراش السرير
bedding /bedrɪŋ/ n [U]	نفین، نوین، دوشک، سهر
	جیگه، سهرین، پشتی هند
	حشية، اغشية السرير، مخدات النع
<i>bed-ridden</i> adj	له جیگا که وتوو، نه خوش
	طريح الفراش، المرض
bedlam /bedlɑm/ n [U]	زاوه زاو، جیگه ی شیت

	وویت؛ خسته خاندی شیت، هارخانه، شیتخانه
	ضجيج، هرج، مرج؛ (ا.ق) مستشفى المجانين او المجاذيب
bedouin /beduɪn/ n (pl ~)	کۆچه ری هه رب،
	به شوکی، ده شته کی
	بدوي، اعرابي
bedraggled /bi'dræglɪd/ adj	پس دکت، تهفن دکت،
	هه لکشراره له پیسی
	ملطخ، سرغ بالاوساخ او الرجل
bee /bi:/ n [C]	ههنگ، مېش ههنگین
	نحلة، نحل
<i>make a ~ line for</i>	ههنگاونه نی بهرهو، کورتیرین ریگا
	نه گری بو
	يُدفع نحو، يختار اقصر الطرق الى
bee hive n [C]	کوره ههنگ، پتاک، شانک
	خلية النحل
beech /bi:tʃ/ n [C,U]	درهختی زان، سپیندار، سوره دار
	شجرة الزان، خشب الزان
beef /bi:f/ n [U]	گوشتی مانگا، گوشتی چیلنی
	لحم البقر
been /bi:n/	بروانه be بووه
	(انظر be)
beer /bɪə(r)/ n [U]	بیره، نالاجه یی
	بيرة، جعة
bee swax /bi:zɹæks/ n [U]	موی ههنگوین، موما
	ههنگی
	شمع العسل
beet /bi:t/ n [C]	چه وندهر، شلندهر
	بنجر، شندر
beetroot /bi:tru:t/ n [C,U]	پهگی چه وندهر
	جذور البنجر
beetle /bi:təl/ n [C]	قالوچه، میکوت
	خنفس، خنفساء
befall /bi'fɔ:l/ vt, vi (pt befell/bɪ'fel/ pp be-fallen	
/bi'fɔ:lən/)	رووئدا، نه روا، سهردهیت بهنوا، دهکفت،
	دهکفت
	يحدث، يجري، يعل ب
befit /bɪ'fɪt/ vt (-tt-)	نه گونجی، ریک نه کهوئی
	يناسب، يلائم، يليق ب

۱. له پېش، له پېر، په رله، **before** /bɪ'fɔ:(r)/ *prep, adv*
 پېش نه وه، پېراهي
 (أولاً) ۱. قبل، من قبل ۲. امام، قبل
 ۲. له لیسته *Your name comes ~ mine on the list*
 که دا ناوی تو له پېش ناوی منه وه په
 اسلک ياتي قبل اسمي في القائمة
 ۳. له پېر دهم له پېر دهم *He was brought ~ a judge*
 دادوهره ۴. په باشتري دانه نې حيا کره لای په نهک
 ۴. امام، قدام مثل امام القاضي ۴. قبل ان، مضلاً ذلك، ولا
 مردن نهک سه شوري *Death ~ dishonour*
 الموت ولا العار
 □ *adv* ۱. له پېشوو، زوو
 (ثانياً) ۱. سابقاً، من قبل
 ۲. له پېشتر، له دوايدا، له دوايده
 رأيت ذلك القلم من قبل ۲. مبقاً، سلفاً
 له دوايدا من دانه کان روشتن *The children went on ~*
 ذهب الاطفال سلفاً
 □ *conj* ۱. پېش نه وه
 (ثالثاً) ۱. قبل ان
 ۲. پېش نه وه له ياد ت بچنی *Do it now ~ you forget*
 جن بديجنی بکه ۲. پېش نه وه، باشتروايه نه مر م پېش نه وه
 خوم بدهم به دهسته وه *I'll die ~ I surrender*
 افعلها الآن قبل ان تنسى ۲. علي ان، افضل ساموت قبل ان
 استسلم
before hand /bɪ'fɔ:hænd/ *adv, adj* له پېشدا، بهري
 مقدماً، سلفاً، من قبل
befriedn /bɪ'frend/ *vt* دوستايی دکت، پشت دگرت،
 نهين به هاوړی
 يصادق
beg /beg/ *vt, vi (-gg-)* داوا نه کا، نه پارته وه، دخوازت،
 ده روزه نه کا، سوال ده کات
 يطلب، يتسول، يلتس، يتضرع
 (شت) نه ويستراو، ويستراو *go ~ ging*
 (الاشياء) غير مطلوبة / مرغوب فيها
 ريگه م بده جودا بم *I ~ to differ*
 اسبح لي ان اخالفك
 ۱. له پېش، له پېر، په رله، *~ off* داواي لييوردن نه کا له نه گردنی به لینه کي

يختر عن القيام بما وعد به
 په داخه نوم داواي لييوردن نه کم داوا *I ~ your pardon*
 نه کم نه وه وت دوپاره ي که پته وه
 انا اسف ارجوان تسحوا لي ارجوان تكرر ما قلت
began /bi'gæn/ ده ستينگر
 (انظر begin)
beget /bi'geɪ/ *vt (-tt-) (pt begot /bi'gɒt/, pp*
 begotten /bi'gɒtn/) ۱. نهين، له دايك نهين، دزيت (به، ك)
 نهين، (كوپ)، نهزي ۲. نهينه هوي، نه پېشني
 ۱. (ا.ق) ينجب (ولدا) ۲. (ل.د) يولد، يسبب، يجلب
 شهر نهينه هوي هه زاري *War ~ s misery and ruin*
 وويران بوون
 الحرب تجلب اليأس والدمار
beggar /'bego(r)/ *n [C]* سواکگر، داواکر،
 خازخازوک، خوازوک ده روزه کړ
 متسول، سائل، شعاذ
 □ *vt* هه زار نهين، ويران نه کا
 يفتقر، يدمر، يخرّب
 ستمه ستايشي بکړی له بهر خرايی، يان *~ description*
 زور چاکی
 يصعب وصفه لشدة سؤته او روعته
beggarly *adj* کم، بين نرخ، بين يايه خ
 طفيف، بخس، شحيح
begin /bi'gɪn/ *vt, vi (-nn, pt be gan /bi'gæn/, pp*
 begun /bi'gæn/) ده ست پنده کات، ده ست يی دکت کاتی
 ده ست
 (قارن start) پيدا، يشرع في
 کاتی ده ست پينگر دنی کار ها تو وه *It's time to ~ work*
 حان الوقت لشرع في العمل
Sentences ~ with a capital letter and end with a
 رسته به پيتي گوره ده ست يی ده کات و به خال *full stop*
 کوتايی ديت
 تبا الجملة بحرف و تنتهي بنقطة
 کاتی خور هه لدی به فره که ده ستی کرد به توانه وه
 عندما طلعت الشمس بدا الطلح في الذوبان
 تی نه گم / ده سپيگر، *I am beginning to understand*
 تی نه گا، ده رکي يی نه کا

	لقد بدأت افهم / ادرك
<i>B ~ to read at page 96</i>	لهلا پوره (۹۶) دهست پکه
	به خویندنه وه
	ابدا بالقراءة عند الصفحة ۹۶
beginner /br'gɪnə(r)/ n [C]	دهست پښ ګردوو، کهم
	شاره زار
	مبتدی، قليل الخبرة
beginning /br'gɪnɪŋ/ n [C]	سهره تا، دهست پګردن
	بدایه، بدء، شروع
begudge /br'gɪdʒ/ vt	چاوی تڼی نه پړی، پیزاری
	دکت، دده خست، پښ نه خوش دېت
	بسد علی، یضن ب
beguilde /br'gɑɪl/ vt	۱. هملی نه خله تڼی، دشه لښت
	(به فیلبازی)، دخا پښت ۲. پاته بو پړی، کات به خوشی نه باته
	سهر
	۱. یخدغ، یغری، یفتن ۲. یسلی، یعضی الوقت بانسراح
begun /br'gʌn/	دهستی پښ ګردوه
	(انظر begin)
behalf /br'ha:f/ n	له بری، له بهر خا تر
	نیابه عن، لصالح
<i>on ~ of</i>	(پوښه رژه ونډیا)
<i>on his/her</i>	له جیاتی نهو، له بری نهو، بهر ژه ونډی نهو ~
	نیابه عنه / عنها
behave /br'heɪv/ vi	رهفتارده کات، ره وشت ده کات
	یصرف، یسلک
behaviour /br'beɪvɪə(r)/ n [U]	رهفتار، ره وشت، رښاز
	تصرف، سلوک
behead /br'hed/ vt	ملی لی نه کاته وه، سهری دېرت،
	پوت دکت، سهری ژي دکت
	یقطع الرقبة، یضرب العنق
beheld /br'held/	سهرنچ ده دات، دپښت
	(انظر behold)
behest /br'hest/ n	پاسپارده
	(ايق) (ال)، امر، وصیه
<i>at the ~ of</i>	به فله رمانی فلان کس
	تلبیه لامر فلان
<i>at his ~</i>	به فله رمانی خوځی
	نزولا علی ارادته

behind /br'haɪnd/ prep	۱. پاش، پشت،
	له دواوه، پاشه کهوت، له دوا
	(اولاً) ۱. خلف، وراء
<i>The boy was hiding ~ a bush</i>	کورده که له پشت
	(دره خته کهوه) خوځی شار دپووه ۲. دواکه وتووه، دواکه وته
	کان الولد مختبأ خلف شجرة ۲. متخلف، متأخر
<i>John is ~ other boys of the same age</i>	(چون)
	دواکه وتوه له وکورانې که هاو ته مهنی نهون ۳. دواي نهوه،
	دواي پودانی، له دواي خوځی به جڼی نه هیللی، جڼی نه مینلی
	جون متخلف عن الاولاد الذين في مثل سنه ۳. بعد انقضاء،
	یخلف وراء، یتراک
<i>The storm left much damage ~ it</i>	زوپانه که
	وېر انکاری زوهری له دواي خوځی به جڼی نه وشت
	خلفت العاصفة وراءها كثيراً من الدمار
☐ adv	(دووه) ۱. له دوا، له پاش
	(ثانياً) ۱. خلف، وراء
<i>The rest of the runners are a long way ~</i>	زور
	له راکره کان هینشا زور له دواوه ن
	بقية العدائين على مسافة طويلة الى الراء
<i>Stay ~ and help me clean up</i>	۲. بمینه ووه وپارمه تيم
	پده له پاکر دنه ودها
	۲. ابق لتساعدني في التنظيف
<i>You are ~ with your rent</i>	۳. له کړی دان دواکه وتی
	۳. تاخرت في دفع الايجار
☐ n	(سپهه) دواوهی شپک، پشته وهی مړوف
	(تالک) عجز، ارداف، قفا
behind hand /br'haɪndhænd/ adj	دواکه وتو،
	دواکه وته
	متأخر، متخلف
<i>~ with the rent</i>	له کړی داندا دواکه وتو
	متأخر في دفع الايجار
behold /br'haʊld/ vt	(له کوننا) نه پښی، سهری نه کا،
	دپښت
	(pl, pp behold /br'held/)
	(استعمال ادبي قدیم) یری، یشاهد، یبصر
beholden /br'haʊldən/ adj	قهرزار، ده پنداری پا
	قهنجی په، مده منون نه بم
	مدین، ممتن، ممنون
<i>much ~ to them for their help</i>	زور مده منونی

پارمەتیه که یانین	
شدیدا لامتان لهم لسانعتهم	
belge /beɪʒ/ n [U]	خوری پهنگ، بیجی
	لون الصوف الطیعی بیج
being /bi:ɪŋ/ n [C,U]	۱. ههین، بوون، بوونه وهر ههین،
	زینده وهر
	۱. کیان، وجود ۲. کائن، مخلوق
<i>the Supreme B~</i>	خواهه ندی گه وهر
	۳. الله تعالی
belated /br'leɪtɪd/ adj	درهنگ، دواکه و توو (له کات)،
	درهنگ
	متأخر (عن الوقت)
belch /belʃ/ vi, vi	قرقینه نه دات، ترت قرقینه نه دات
	یتجشأ، ینث (الدخان، الهوام)
belequer /br'li:ge(r)/ vi	تهنگاف دکت، دهوری نه گری،
	نابلو قه دکت
	یحاصر، یطوق
belfry /belfri/ n [C]	سهری زهنگ، لوتکهی زهنگ
(pl -ies)	برجازهنگلی
	برج الجرس، قبة الناقوس (في كنيسة مثلاً)
belief /br'i:li:f/ n [C,U]	باوه، متحانه، نایین، دین،
	باوه، مه ندی
	اعتقاد، عقیده، ایمان، ثقة
<i>to the best of my ~</i>	لهو پروایه دام
	حسب اعتقادی
believe /br'i:li:v/ vt, vi	۱. باوه، ده کات، باوه ردکت،
	پروای ینده کات
	۱. یعتقد، یؤمن، یصدق
believer n	خاوهن باوه
	مؤمن
<i>I ~ what he says</i>	پروایه قسه که ی ده که م ۲. متحانه ی
	بیته تی
	انتي اصدق ما یقول ۲. یتق ب، یؤمن ب
<i>I ~ in that man</i>	پروام بهو پیاوه هه یه ۱. ئیمان ی بی
	هه یه
	انتي اتق بذلك الرجل ۳. یعتقد ب، یؤمن ب
<i>He ~s in getting plenty of exercise</i>	حه زی
	لهراهیانی زوره، پروای به سودی مه شکر دن زوره

انه یؤمن بهدوی التمرین الکبیر	
<i>~ in God</i>	۱. پروای به یه زدان هه یه
	۱. یؤمن بالله
belittle /br'li:tl/ vt	سووکی ده کات، کیم دکت
	یحق من شان، یستصغر، یستغف ب
bell /bel/ n [C]	زهنگ، زهنگ لیدان
	جرس
bellicose /beli'kəʊs/ adj	دوژمن کار، حهز له شه
	وکوشتن نه کات (شه پهنگیز)
	عدواني، محب للشجار والقتال
belligerent /br'li:dʒərənt/ adj	جهنگاوه، دهوله تیکی
n [C]	شه پهنگر
	محارب، دولة محاربة
bellow /'bɛləʊ/ vi, vi	۱. نه بو پینی (گا)، بو پنه بو پ، هاوار
	نه کات له نازار و تو پهی
	یخور (الثور)، یصیح من الالم او الغضب
bellows /'bɛləz/ npl	۲. میزه لدان، پوفکه، هه بان
	۲. منفاخ، کیرالحداد
belly /'bɛli/ n [C] (pl -ies)	ورگ، سگ، زک، نورگ
□ vi	نه فاسی، باله کا
	بطن، جوف، معدة یتنفخ مع (غالبا مع <i>out</i> ~ للاسرة عادة)
	هیرب الريح، یتکور
bellyache n	سکالانه کا، یی زاری ده و نه پری
	(د) یشکو، یتذمر
belong /br'lonŋ/ vi	۱. ده گه پیتوه بو، نه ندام دبت،
	په پره و دبت، تاییه ته به ۲. له شوینی خویه تی
	۱. یعود الی، یخص، یتبی، یتسب الی ۲. فی مکانه، فی
	موضعه المناسب
<i>Do these books ~ here?</i>	نایا نهو په و تو کاته له شوینی
	خو یاندان؟
	هل هذه الكتب فی مکانها؟
belongings npl	مولک (جگه له زه و ی و نیش و کار)
	متاع، متعلقات (غير الارض و العمل)
beloved /br'ləvɪd/ pp, adj	خو شه و یست، نازنین،
	ده لال، په ردلک، توفلاز
	محبوب
<i>She is ~ by / of all</i>	خو شه و یستی هه مووانه
	انها محبوبة من الجميع

□ n /bi'lavid/	خوشه‌ویست، شه‌پدا
	محبوب، محبوبه، معشوقه
his ~ wife	زنه خوشه‌ویسته‌کدی
	زوجه الحبیبه
flowers for his ~	گول پو خوشه‌ویسته‌کدی
	ازهار لحبیبه
below /bi'lau/ prep	(په‌که‌م)، ۱. ژیر، له‌بن، خوارې، له‌بن، خوارې، خواروو، نرم، له‌خوارو، له‌ژیر، نرمتر (اولاً) ۲. تحت، اسفل، فی اسفل، اوطاً، اکثر انخفاضا
When the sun sets, it sinks ~ the horizon	کاتی
	لواو بوون خور پوره‌ودوای هیلی ستونی داده‌چنی
	عندما تغرب الشمس تهبط وراء الافق
The temperature is ten degrees ~ zero	پله‌ی گهرما ۱۰
	درجه‌ی الحرارة عشرة تحت الصفر
The Dead Sea is ~ sealevel	دەریای مردوو نه‌که‌ویته
	ژیرناستی دهریا ۲. نژیکی پښگی روبر
	البحر الميت يقع تحت مستوى البحر ۲. اقرب الى مصب النهر من
ten yards ~ the bridge	به ۱۰ یارد خوارپرده‌که
	(به‌راورد که له‌گول)
	عشر یاردات اسفل الجسر (قارن مع):
We stood under the bridge to shelter from the rain	له‌بهر باران له‌ژیر پرده‌که‌دا وه‌ستاین
	وقفنا تحت الجسر للاحتباء من المطر
□ adv	(دووه‌م) ۱. نرمترین، له‌ژیره‌وه، خوارو
	(ثانیاً) ۲. اخفض، دون، تحت
The people (in the room)	نه‌وخله‌لکانه‌ی
	الناس الذين يسكنون (في الغرفة) يكترون من الضجيج
~ are very noisy	له‌خوارمانه‌وه نیشته‌جین زورده‌نگه
	ده‌نگ ده‌کن
	(في الغرفة) يكترون من الضجيج
I fell seasick, I must go ~	ه‌ست به‌شله‌ژانی دهریا ~
	نه‌که‌م نه‌بی دابه‌زم
	انتي اشعر بدوار البحر، اذا يجب ان انزل الى الاسفل
Sign your name ~	۲. له‌م خواره‌وه نیمزای ناوی خوت ~
	بکه
	۲. وقع ادناه

See ~	(لاپه‌رکانی تر)
	انظر فيما يلي (الصفحات التالية)
belt /belt/ n [C]	۱. پشین، که‌م‌ریه‌ند، که‌م‌ریه‌ن
	۲. که‌م‌پشتوین، پشت به‌ند
	۱. حزام، نطاق، زنار ۲. سير متحرك حزام
a green ~ round a town	پشتینی سه‌وز ده‌وری شار
	بذات (له‌سه‌وزایی، دره‌خت)
	حزام اخضر يحيط بالبلدة (مزرعات، غابات الخ)
□ vt	نه‌یه‌ستینه‌وه به‌پشتین، داهیلای زگه‌مری
	پشد به‌زام، یضرب، یجلد
bemoan /bi'məun/ vt	ناخ ه‌لته‌کشی، دناخت،
	زیماردکت
	یتحسر علی، ینذب، ینوح علی
bench /bent/ n [C]	۱. قه‌نه‌قه، کورسی دریژ ۲. میزی
	یش کردن، سه‌کو، ته‌ختک، بالیشه
	۱. مقعد طويل، دکه ۲. منضدة الورشة
the B ~	۳. شونی دادوهر کان، ده‌سته‌ی دادوهران
	۳. منصة القضاء، هيئة القضاء
raised to the B ~	بویه دادوهر
	نصب قاضیا
bend /bend/ vt, vi (pt, pp bent /bent/)	۱. ده‌چه
	مینه‌وه، ده‌چمت، خوارنه‌ین
	۱. ینتی، ینحنی، ینثري
If you ~ that stick too much, it will break	نه‌گهر
	نه‌و گوجانه زور بچه‌مینه‌وه نه‌شکی ۲. نه‌چه‌مینه‌وه
	اذا لویت تلك العصا كثيراً فانها ستحطم ۲. ینحنی، یعیل، ینثري
Her head was bent over the book	سه‌ری به‌سه‌ر
	په‌راوه‌که داشو‌پرو وه‌وه
	مال رأسها على الكتاب
the branches were bent down with the weight of the fruit	له‌قی دره‌خته‌کان له‌قورسی په‌ره‌کان
	چه‌ماونه‌ته‌وه ۳. نه‌سو‌پینه‌وه، ناراستی نه‌کا، نامازه زور
	بايدخ به‌خویندن نه‌دا
	مالت الاغصان تحت ثقل الفاكهة ۳. یدور، یدیر، ینثت، ینثت
~ one's mind to one's studies	یوجه اهتمامه‌الی دراسته‌ی one's mind ~
	سووره له‌سه‌ری
bent on	یضمر، یزمع، مصمم علی

<i>bent on mastering English</i>	سووره له سه ر فیر یوونی
	تنگیزی
	مصمم علی ایجاد الانگلیزی
beneath /br'ni:θ/ <i>prep, adv</i>	له ژیر، خواړه وه، ژیر، پښ
	دون، تحت، اسفل
benediction /ben'efɪkən/ <i>n</i> [C]	چاک، خیر
	برکته، منج البرکته (من کاهن مثلاً)
benefaction /ben'efɪkən/ <i>n</i> [C,U]	چاکه، به خشین،
	خیر
	احسان، تبرع، صدقه
benefactor /ben'efɪktə(r)/ <i>n</i> [C]	خیر وموند،
	خیرکار، خیرخواز، خودان خیر
	محسن، متبرع
beneficence /bi'nefɪsns/ <i>n</i> [U]	چاکه، به خشین،
	پیاوړتیا
	إحسان، جود، کرم
beneficent /bi'nefɪsnt/ <i>adj</i>	به خشنده، خیرکار،
	خیرخواز، قنچ
	محسن، خیر، کریم
beneficial /ben'efɪʃl/ <i>adj</i>	سودموند، به کدک،
	نوژدار، قنچ
	نافع، مفید، نافع
beneficiary /ben'efɪʃəri/ <i>n</i> [C]	سودوهرگرتو،
	مافه دار، هالنگر (وهک راسپارده)
	المتنفع، المستفيد (من وصية مثلاً)
benefit /ben'ɪt/ <i>n</i> [C,U]	سود، که لک یارمته، باربو
	به رژه و ونډی، قهره یو
	فائدة، منفعة، اعانة، تعريض (من شركة تأمين)
<i>death ~</i>	قهره بوی مردن
	تعريض الوفاة
<i>give sb the ~ of the doubt</i>	له بهر نه بوونی به لگدی
	ته اوو بو تاوانه کدی پښ تاوان نه پښ
	بیرته لفقان الادله الکافیة لإداته
<i>~ performance</i>	ناهنگی خیرخوازی
	حفلة خیریه
□ <i>vt, vi</i>	سوودی لی وهر نه گری، سود نه که په نی
	یفید، یستفید
benevolence /ben'evələns/ <i>n</i> [U]	به خشین، قوریانی

	خیر، دلوقانی، قه نجی خواز
	التزعة الى عمل الخير، هبة، صدقة
benevolent /br'nevələnt/ <i>adj</i>	خیر، به خشنده،
	پیاوچاک، خیرکار، مهربان، دلوقان قه نجی خواز
	خیر، کریم، محسن
benevolently <i>adv</i>	به شپوه په کی به خشنده یی، ب
	دلوقانی
	علی نحو یدل علی الاحسان والکرم
benign /br'ni:n/ <i>adj</i>	۱. به خشنده، رووخوش، دلوقان،
	روومه تدار ۲. (نه خویشی) ترسناک نه ۳. (ناووه ووا)
	مامتاوه ندی، فینک
	۱. (الاشخاص) کریم، لطیف ۲. (الامراض) حمید، غیر خطر ۳.
	(الطقس) معتدل
¹bent /bent/	چه ماوه، پروانه (<i>bend</i>)
	(انظر <i>bend</i>)
²bent /bent/ <i>n</i> [U]	لاری، چه مین، که لانه، ناکوکی،
	توانا، تاره زو، خوئاماده کردن
	نزع، میل، قدرة، استعداد
<i>She has a ~ for sewing</i>	توانای دروومانی هه په
	لديها ميل و استعداد للخياطة
benumb /br'na:m/ <i>vt</i>	سری نه کا، پښ هوڅی نه کا،
	سردکت، دته زینت
	يشل، يخدر
bequeath /br'kwɪ:θ/ <i>vt</i>	میراتی یو به جی نه هیلنی،
	دهیلت یو
	يوث (برصية)، يخلف
bequest /br'kwɛst/ <i>n</i> [C,U]	میراتی، به جی ماوی مرده،
	میرات، راسپیری
	وصية، تركة (الميت) أرث
bereaved /br'i:vi:d/ <i>adj</i>	پسیراوه، خوښه ویستی
	له ده ست چووه، دل سووتی، دل شوات
	منفجع، مصاب بفقد عزيز
<i>~ of friends</i>	پښ هاوړی
	محروم من الاصدقاء
bereavement <i>n</i> [U]	له کیس چوو، خوښه ویستی
	له ده ست چووه، دل سووتن
	فجیعة، حرمان من عزيز
bereft /br'ɛft/ <i>adj</i>	روټکری، به پښ، له کیس چوو

<i>(pp of bereave)</i>	محروم، مجرد من
<i>~ of reason</i>	(ب، ك) بی هوش، شیت
	(أق) محروم من نعمة العقل، مجنون
beret /beret/ <i>n</i> [C]	كولاف، كلاوی بیری
	البيرة، قبعة لينة مستديرة
beriberi /berri'beri/ <i>n</i> [U]	(بری بری) نهخوشیه که
	البري بری (مرض)
berry /berri/ <i>n</i> [C]	بهری شلیک، توو، قی، لب،
	ثمر الطبق، توت
<i>black ~ n</i>	شهلک، توتربک
	نبته الطبق (عوسج)
<i>straw ~ n</i>	به لالوک، فراوله
	الفریز، الفراولة
<i>holly berries</i>	کونجره، دهونیکه گوله کی سی و
	هیشوی به بهر ده کی سووره
	ثمر الآس البري و له لون احمر يشبه الفریز
berth /bɜ:θ/ <i>n</i> [C]	۱. شونی پالکوتن له که شتی یاشه
	۲. له نگره که، به ندره
	۳. مضجع في سفينة او قطار ۲. مرسى
<i>give a wide ~ to</i>	دوورته که ویتوه لی، دوورد
	کهفت، خو له ددت ۳. کار، نیش
	یتعد عن، يتجنب، يتفادى ۳. (د.ل) عمل، وظيفة
☐ <i>vt, vi</i>	شونی پالکوتن دابین نه کات، شونی
	پالکوتن نه دوزیتوه
	یومن، مضجعا، يجد مضجعا
beseech /bɪ'si:tʃ/ (<i>pl, pp besought</i> bɪ'sɔ:t)	نه پارتیه وه، دخاوت، لال لاف دکت لی
	یتضرع، يتوسل الى، يتنس
<i>~ sb to help / for help</i>	بۆ یارمه تی نه پارتیه وه، داوای
	یارمه تی ده کات
	یتنس منه العون
beset /bɪ'set/ <i>vt</i> (-tt-, <i>pl, pp beset</i>)	له هموو
	لا یکنیه وه هیرش نه کات، شهره دکت، سهر دگرت
	یهاجم من جميع الجهات، يهدق ب
<i>a problem ~ with difficulties</i>	کیشه به کی نالوز
	مشکلة محنوفة بالصعوبات
<i>His ~ing sin is laziness</i>	تهدلی رسوای کردووه

	رذیله الدائمة هي الكسل
beside /bɪ'saɪd/ <i>prep</i>	۱. له ته که، له ته نیش، نژیک، نک
	۲. به راورد له گهل، به گویره ی تو بالابه رزتری
	۱. بجانب، بقر، عند ۲. بالمقارنة مع، بالنسبة الى انت طويل
	بالنسبة
<i>You're quite tall ~ your sister</i>	به به راورد له گهل
	خوشکه که ت
	لاختک
<i>~ oneself</i>	له توره پیدا توانای به سهر خویدا نامینی
	لا یتمالک نفسه من الغضب، خارج عن طوره
<i>~ the mark/question/point</i>	له خهت لا یداوه، له وزه پدا
	نهماوه له بابه ته که چوته ده وه
	خارج عن موضوع البحث / لاصلة له بالموضوع
besides /bɪ'saɪdz/ <i>prep, adv</i>	سهره برای نه وه، له گهل
	نه وه شد، ژیل، ل سهره
	بالاضافة الى، علاوة على
<i>~ with (requests, etc)</i>	به گویره ی پیویست
	یطر بالمطالب
besought /bɪ'sɔ:t/ <i>beseech</i>	نه پارتیه وه
	(انظر beseech)
best /best/ <i>adj</i>	۱. باشترین، تازه ترین
	<i>adj (superlative for good)</i>
	(اولا) ۱. افضل، احسن، اجود
<i>That was the ~ dinner I have ever eaten</i>	نه وه باشترین خوارنه که له ژانما خوار دیتیم ۲. گونجاوتر،
	باشتر، زووتر
	كان ذلك افضل غداء تناولته في حياتي ۲. الاتسب، الانضل،
	الاكثر ملائمة
<i>Which is the ~ road to London?</i>	باشترین ریگه بۆ
	له ندهن کامه به؟
	ما هر انسب طريق الى لندن؟
<i>~ man</i>	بریکار یان شایه تی زاوا
	وکیل او شاهد العرس
<i>at us/their ~</i>	به باشترین حالت / چي له توانا داییت
	نه یگات، نه وپه ری ههول
	في احسن احواله / احوالهم يبذل اقصى ما يستطيع / غاية
<i>do one's ~</i>	الجهد
	سهره برای ناره حه تی خه نده ی
	<i>make the ~ of things</i>

هه په	
یتبع رغم المصاعب	
□ <i>adv</i>	(دوهم) شیوگی بالا ۱. باشر وه کو
	(ثانیاً) (صفة التفضیل الاعلی من well) ۱. علی افضل نحو
<i>He works ~ in the morning</i>	له به پاناندا باشر کار
نه کات	
انه یعمل علی افضل وجه فی الصباح	
<i>Do as you think ~</i>	چی به باش نه زانی بیکه
	افعل ماتراء مناسباً
<i>had ~</i>	۲. نه توانم، یوم یاشه
	۲. یجدر ب، ینبغی علی
bestial /bestiəl/ <i>adj</i>	کیوی، در، ده هبه یی
	وحشی، بهیمی، فظ
bestow /bi'stəʊ/ <i>vt</i>	په یی ده به خشی، ده به خشیت
	۱. یطی، یهب، یمنح
<i>the advantages ~ed on us by God</i>	نمونه لاتانه یی
	خوا پی به خشیوین ۲. نه بخاته شویتیکه وه
	الزایا التي وهنا الله ایها ۲. یضع (فی مکان)
bestride /bi'straɪd/ <i>vi</i> (<i>pt</i> bestrode /bi'strɒd/, <i>pp</i>	
<i>bestrodden</i> /bi'strɒdn/	سوار نه یی نه وهستی، دانه نشی و
	لنگ بلآونه کاته وه
	یرکب، یقف، یجلس مبعداً مابین رجليه
<i>~ a horse</i>	سواری نه سب نه ییت
	یرکب حصاناً مبعداً مابین رجليه
bet /bet/ <i>vt, vi</i> (<i>-it-, pt, pp bet</i>)	گروهونه کا
	یراهن
□ <i>n</i> [C]	مهرج، گروهو
	مراهنه، رهان
betray /bi'treɪ/ <i>vi</i>	۱. ناپاکی ده کا ناپاکی له گهل ده کا،
	خیانته ده کات ۲. نه پنی ده رنه خا، حده پای نه بات ۳. نه پنی
	نه درکشی
	۱. یخون، یقدر ب، یشی ب ۲. یفشی سرا، ییوح بالس، یفزع
	۳. ینم عن، یدل علی:
<i>~ one's ignorance</i>	نه فامی په کدی فاشکرا ده کات
	یکشف جهله
betrayal /bi'treɪəl/ <i>n</i> [U]	ناپاکی، نه پنی ده رخنه،
	خنزی، ناپاکی
	خیانه، غدر، افشاء للسر

betroth /bi'trəʊθ/ <i>vt</i>	ده زگری دکت، نیشاندکت،
	نه پخوازی
	یخطب (فتاة)
<i>be ~ed to</i>	ده زگران دار، ده زگرتن
	مخطوبه، موعده بالزواج
betrothal <i>n</i>	دواکردن
	خطبة، وعد بالزواج، خطوبة
betrothed <i>n</i>	ده زگران (ژن و پیاو)
	المخطوب او المخطوبة
better /betə(r)/ <i>adj</i> (<i>good</i>)	چتر، باشر، چاکتر،
	(په کهم) شیوگی په راوردی له گهل (<i>good</i>)
	(اولاً) (صفة التفضیل من good)
<i>This is good but that is ~</i>	نه وه یاشه به لام نه وی تر
	باشره
	۱. هذا جید ولكن ذاك افضل
<i>He's a ~ man than his brother</i>	نه و باشره له پراکدی
	انه افضل من اخیه
<i>~ off</i>	چتره، ده و له مده تره
	ایسر حالاً، اکثر غنی
<i>no ~ than</i>	باشر نه له
	لیس بافضل لا یفضل، مثل
<i>get the ~ of</i>	ده ییه زینی، سر د کفت
	یهزم، یغلب علی
<i>one's ~ half</i>	(ز، ا) ژنه که ی، نیو یاش ۲. (تندرستی)،
	باشره نیست
	(ل.د) زوجته، نصفه العول ۲. (الصحة) ۱. افضل حالاً
<i>She is ~ today but is still not well enough</i>	
	نه مړو یاشه به لام هیشتا ته و او چاک نه بو ته وه ب. چاک بو ته وه
	انها احسن حالا الیوم ولكنها لیست بصحة جیده بعد ب. تماثل
	للشفاء استعداد صحته
<i>She is (quite) ~ today and has gone back to work</i>	
	تندرستی ته و او چاک بو وه و گه راوه ته وه سر کاره کدی
	لقد استعادت صحتها (تماماً) الیوم و عادت الی عملها
□ <i>adv</i>	(دوهم) شیوهر په راوردی بو
	(ثانیاً) (صفة التفضیل من well)
<i>You would write ~ if you used a good pen</i>	
	ده ست و خه ت باشر نه ییت نه گه را پاندانیکې یاش په کار
	بهینی

تكون كتابتك افضل اذا استخدمت قلما جيداً
 You can do it ~ than I (can) باشتر
 جئى به جئى بكمى
 يمكنك ان تفعلها بصورة افضل منى
 You would like that picture ~ if you studied it
 ثو وينه بدت لاهسه ندر نه نيئت نه گهر لى وورد بيته و
 ستجيك هذه الصورة اكثر اذا تأملتھا بأمعان
 باشتر واپه بؤت
 من الافضل لك، من الاجدى
 باشتر واپه بؤ من وتو / I/you had ~ take a raincoat
 تو پالتوى دژه باران له گهل خويمان بيهين
 من الافضل لي / لله اخذ السطف الواقى من المطر معي / معك
 (سنيهم) باشتر نه بئى، پيش نه كهوى
 (ثالثاً) يتحسن، يتقدم، يحسن
 The managers should ~ the conditions under
 له سر بهر يوبه ره كان پيوسته
 بارى كار كردنى كارمهنده كان باشتر بكمه
 ينبغي على المدراء تحسين الظروف التي يعمل فيها الموظفون
 به گورينى He ~ ed himself by changing his job
 كاره كدى خوئى چاك نه كات
 حسن اوضاعه بتغير عمله
 (چوارهم) نهواندى كه شاره زايان زياتره لهو
 (رابعاً) من هم اكثر منه خبرة او اعلى مقاما
 one's ~ s
 گر وهكر better, bettor /beta(r)/ n [C]
 المراهن
 (يه كهم) ١. نيوان، ناف،
 between /bi'twi:n/ prep
 له نيوان دوو شتدا
 (اولاً) ١. بين المكان
 پتى B نه كهويته The letter B comes ~ A and C
 نيوان A و C
 يقع البحر الابيض
 The Mediterranean Sea is ~ Europe and Africa
 ده راي سى ناوهر است كه وتوته نيوان نه وروپا و نه افريقا
 المتوسط بين اوربا و افريقا
 A corporal ranks ~ a private soldier and a
 (پا به) عهريف له پا به دا له نيوان سرباز و
 sergeant
 چاوديردايه
 ٢. (الرتبة) العريف ياتي من حيث الرتبة بين الجندي العادي

والرقيب
 ٣. (كات) له نيوان كات ~ two and three o'clock
 زميردو و كات زمير سى دا به
 ٣. (الزمن) بين الساعة الثانية والثالثة
 ٤. (ماوه وېر) له نيوان پنج بو ~ five and six miles
 شش ميل دا
 ٤. (المسافة والكمية و نحرهما) بين خمسة وستة اميال
 له نيوان پلهى بهستن ~ freezing and boiling points
 كولاندن دا ٥. بو رونكر دنه وى به شدارى كردن وهاوكارى
 بين درجتي التجمد والظيان ٥. (لتبيان المشاركة والاتصاف)
 پاره كه پان Share the money ~ / among you
 له نيوانياندا بهش كرد / پاره كه له نيوانيانا بهش بكمه
 تقاسما / تقاسوا المال بينكما / فيما بينكما / فيما بينكم
 B ~ the two of them, they did much to make the
 هردو وكيان همولى زورياندا بو
 سهر كه وتنى ناههنگه كه بو ده رختنى پيه وندي و به راورد
 قام الاثنان فيما بينهما بالكثير لاتجاه الحفل (لتبيان العلاقة و
 الصقارة)
 We can usually distinguish ~ right and wrong
 نه توانين جياوازي نيوان چاكه وخراپه بكمين
 اننا نستطيع عادة التمييز بين الصواب والخطا
 The relations ~ management and staff are
 پيه وندي نيوان بهر يوبه ره و كارمهنده كان نايا به
 excellent
 ان العلاقات بين الادارة و الموظفين ممتازة
 (دووم) له نيوان
 (ثانياً) بين، فيما بين
 I have appointments in the morning and
 به پاني و نيواره ~ afternoon and to time for lunch
 به ليم داوه بويه كاتى نانئ نيوه پوم نيه
 انا لدي مواعيد في الصباح و مواعيد بعد الظهر و لا يوجد وقت
 للغداء بينهما
 The trees are few and far ~
 دره خسته كان كه من و
 ودورن له به كرى
 الاشجار قليلة و متباعدة
 ليواري خوار bevel /bevl/ n [C]
 حافة مائلة
 لا كرى، خوار نه بيته و
 (-||-) vt
 يعيل، يتحدر

beverage /'bevrɪdʒ/ n [C]	خواردنوه وه ساردی ... (بیجگه له‌ئاو)
	شراب، مشروب (غیر‌الماء)
beware /br'weə(r)/ vi, vt	وورپا،ه، هشیار دکت
	احتس من، حذار
<i>B~ of the dog</i>	وورپای سه‌گه که به
	حذار من الکلب
<i>You must ~ / that ... not</i>	نه‌ین وورپا بیت که چۆن
	بوئوه‌ی / ه‌تا نه‌ین
	یجب ان تحترس کیف / لا / ان / لا
bewilder /br'wɪldə(r)/ vt	گێژ ده‌کات، ده‌شله ژین،
	گێژدیت، شهرزه دیت
	یحیر، یربک، یدهل
bewilderment n [U]	شله‌زان، هه‌لول، گیزی
	حیره، ارتباك، ذهول
bewitch /br'wɪtʃ/ vt	۱. شه‌یدا ده‌بن ۲. رادکێشت،
	دنگر دکت
	۱. یسحر ۲. یسحر، یفتن، یخبلب اللب
<i>her ~ing smile</i>	زه‌رده‌خه‌نه‌کی دڵ فرینته
	ابتسامتها الساحرة / الفاتنة
beyond /br'jɒnd/ prep, adv	(په‌که‌م) ۱. له‌دوا،
	له‌مهدودوا، له‌سهره‌و
	(اولا) ۱. ماوراء، مابعد
<i>The house is ~ the bridge</i>	خانه‌که ده‌که‌وته پشت
	پرده‌که‌وه
	۲. (الزمان) بعد
<i>I cannot stay with you ~ Thursday</i>	۲. (کات) له‌دوا Thursday
	دواى پرۆزى پێنج شه‌ممه ناتوانم له‌گه‌لتا بپێنمه‌وه
	۳. له‌سهره‌و، له‌دوا
	لا استطيع ان امكث معك بعد يوم الخميس ۳. فوق، ماوراء
<i>Your work is ~ all praise</i>	کاره‌که‌ت له‌سهره‌و هه‌موو
	شایسته‌په‌که‌وه‌یه
	ان عملك فوق كل مدح
<i>He is living ~ his income</i>	زیاتر له‌داهاى خوى
	خه‌رج نه‌کات
	انه ينفق اكثر من دخله
<i>This lesson is ~ me</i>	ئه‌مه‌ وانه‌په‌ له‌سهره‌و تیگه‌یشتی
	منه‌وه‌یه
	ان هذا الدرس فوق إدراكي
☐ adv	(دوهم) له‌دور، دورتره، دور
	(تایا) على بعد، بعد، بعيداً
<i>I can only see house from the window ~ don't</i>	نه‌توانم له‌په‌نجه‌ره‌ که‌وه
<i>know what lies ~</i>	خانه‌وه‌کان بپینم به‌لام نازانم چی نه‌که‌وته‌پشته‌وه‌یان
	لا استطيع ان ارى من النافذة سوى المنازل، ولكني لا ادري ما
	يقع وراءها
bi /baɪ/ prefix	پیش گریکه به‌مانای دوو‌جار، جوت،
	دوانه‌په
	بادئة معناها: مرتين، ثنائي، مزدوج
<i>bi-weekly/ bi-annually/</i>	دوو هه‌فته‌جاری سالی دوو
	جار
	مرة كل اسبوعين / ستين
biannual /baɪ'ænjʊəl/ adj, n	(گۆلار) سالی دوو جار
	ده‌رته‌چن سالی دوو‌جارنیف سالی
	(مجلة تصدر) مرتين في العالم
bias /baɪəs/ n [C] (pl ~ es)	لادان، لایه‌نگری،
	تالیگری، لاگری، دویه‌ندی
	۱. انحراف، میل، محاباة، تحیز، تشیع
<i>have a ~ towards/against sth</i>	تاره‌زووی شتیک /
	خۆلادان لی ئی
	لديه ميل لشيء / نفور من شيء
<i>cut on the ~</i>	۲. نه‌ییری / تاره‌زووی دینه‌دی
	۲. یقش / یقش بالئیل
☐ vt (-s or -ss-)	لانه‌دا، تاراسته‌ی لایه‌که‌ بێ
	یحرف، یوجه فی اتجاه معین
bib /bɪb/ n [C]	به‌روانکه‌ی مندال، سنجبه‌ند، به‌رکۆش
	صدرة الطفل، الجزء العلوي من المربية
Bible /baɪbl/ n [C]	انجیل، په‌راوی پیروژ، سه‌رده‌می
	کۆن و نوێ
	الكتاب المقدس، العهد القديم والعهد الجديد
biblical /baɪbɪkəl/ adj	په‌یوه‌سته‌ به‌په‌راوی پیروژه‌وه
	نسبة إلى الكتاب المقدس
biographical /baɪə'græfɪkəl/ adj	بیلیۆگرافیا،
	دیروگفانی
	بيلوغرافي
bibliography /baɪblɪ'ɒgrəfi/ n [C]	بیلیۆگراف،

ليستيك له پېراوو دانراوه كان له لاپه ن پك دانره وه بو پك
باهت

بيلوغرافيا، قائمه بالكېب والمؤلفات لمؤلف واحد او اتى تتعلق
بموضوع واحد، ثبت المراجع

bicarbonate /baɪˈkɑːbənɒt/ *n* [U] بيكاربونات،
بايكاربونيت
(كيميا) بيكربونات

bicentenary /baɪsɛnˈtiːnəri/ *n* [C] (pl -ies)
يادی دووهمی سده ساله، يادی دوو سده سالی
الذکری الثویه الثانية؛ ذکرى مرور مائتي سنة على

biceps /baɪsɛps/ *n* [C] ماسولکدی دووسهر
(له سهره وهی پاسک) دووسهر، زهبله کادوسهری
عضله ذات رأسين (في اعلى الذراع)

bicycle /baɪsɪkl/ *n* [C] پاسکیل، دوو چه رخ
دراجة. (ل.د) عجله
□ *vi* (cycle) عاده
سوارى پاسکیل نه بی
یرکب دراجة

bid /bɪd/ *vt, vi* (-dd-) (*pt, pp bid*) ۱. خسته روویه ک
پشککش بکه
۱. قدم عرضاً

۲. فرمان ده دا، داوا ده کات، (*pt bade pp bidden*)
ته روا ت

۲. (ا.ق) یامر، یطلب، یودع
پشانندان، هه راج کردن
□ *n* [C]
عرض، مزایده

هه ول ته دات دهستی بکه ویت
make a ~ for
یحاول الحصول على

bidding *n* [U] فرمان، ناگادار، داوا
امر، ابعا ز، طلب
do sb's ~
گوئی رایه لی فرمانه کانه

یطیع امره، یمثل لرغبته
bide /baɪd/ *vt* ~ *one's time*
چاوه ریئی نه کات،
خوده گرت، دمیت

بنتظر (یرقب) الفرصة المواتية
biennial /baɪˈɛniəl/ *adj*
دوو سال جاری روو ته دات،
دوو سال ته میته وه

یحدث مرة كل سنتين، یدوم ستین
□ *n* [C]
رووه کیک دوو سال بزی

نبات يعيش عامين

bier /bɪə(r)/ *n* [C] تهرم، هه لگري داره مهیت، داره مست
نمش، حامل التابوت

big /bɪɡ/ *adj* (-gg-) گه وره، زل، گرس، معزن، قه به
کبیر، ضخیم، عظیم

Charles is getting too ~ for his boots (چارلیز)
له مخوی یایی بووه

(ل.د) لقد اصاب تشايز الغرور
They are hunting ~ game
ته وان ناژه لی گه وره راو
ته که ن (شیر، پلنگ، فیل)

انهم یصطادون الحیوانات الکبیره (اسود، نمور، فیل)
bigamist /bɪɡəˈmɪst/ *n*
دووژنه، میردی دووژنه،
پیاوی دوو ژن، ژنی دوو پیاوه (له پک کاتدا)

المتزوج من امرأتين (او متزوجة من رجلين) في آن واحد
bigamous /bɪɡəˈməs/ *adj*
په یوه ندی به پیاوی دوو
ژنه وه هه به

له صلة بالزوج من اثنتين او اثنتين
شوو به سهر هه وی
~ marriage
الزواج على خرة

bigamy /bɪɡəˈmɪ/ *n* [U]
کویونه وهی نیوان دووژن
یان دوو میرد، دووژنه بی
الجمع بین زوجتين او زوجین

bigot /bɪɡət/ *n* [C]
سهرکیش، ده مارگیر بو فانیی یان بو
باوه ر
المتعصب لدين أو لحزب أو لمبدأ

bigoted *adj*
ده مارگیر، سهرکیش
متعصب، مترمت

bike /baɪk/ *n* [C]
دوو چه رخ، پاسکیل
(ل.د) دراجة، بسکلیت

bilateral /baɪˈlateral/ *adj*
دولا بی، دوو قولی،
دوره خشی
ذو جانبين، ثنائي

ریکه ورتی دوو لایه نه
~ agreement
معاهدة ثنائية (بین شخصین او حکومتین)
زه رداف، (زه رداو جگهر ده ری ده دا)
blie /baɪl/ *n* [U]

خیرا توربه یون
الصفراء، (عصارة يفرزها الكبد)؛ سرعة الغضب
blige /bɪldʒ/ *n* [U]
فراوانترین شوینی بنکه ی پاپور

پارچه یا راستا که شتی
 معرض جزء من قاع السفينة
 ناوی پسی بنکی که شتی، ناگا گنی ~ water
 الباه و القاذورات التي تتجمع في قاع السفينة
 دووزمانزان، که سیک دوو bilingual /baɪˈlɪŋɡwəl/ adj
 زمان بزانی
 ثنائي اللغة، شخص يجيد لغتين
 فهرهنگی دوو زمانه bilingual dictionary
 قاموس بلغتين
 زهرداوی، له زهرداو دروست نهی billous /ˈbɪləs/ adj
 صراوي، ناشيء عن الصفاء
 لیدانی زراو، به دهه رسی له نه نجامی زور A ~ attack
 دهردانی رژی زراو
 نوبة الصفاء، سوء هضم ناتج عن كثرة افراز الصفاء
 ۱. لیسته، لاپه ری پاره و ژمیریاری ¹bill /bɪl/ n [C]
 ۲. راکه پاندن، لیسته ۳. سه رتا یا ره شتوسی یاسا ۴.
 گواستنه وه، حواله، کومپاله ۵. (له نه مریکا) پاره ی نه قدی،
 پاره ی کاغذ
 ۱. فاتوره، کشف بالحساب ۲. اعلان، قائمه ۳. مشروع او
 مسوده قانون ۴. تحويل، حواله (تجارة)، کمیاله ۵. (في
 امریکا) ورقة نقدية، ورقة مالية
 ۱. به راپورت بلای نه کاته وه ۲. پشکنینی ژمیریاری ~ vt
 نه تیری
 ۱. یغن عن طريق المصقات ۲. يقدم كشفاً بالحساب، یسرل
 فاتوره
 ۲bill /bɪl/ n [C] ده نوک
 منقار (الطير)
 ۱. پانه ی سه رپازان billet /ˈbɪlɪt/ n [C]
 بیت مخصص لایواء الجنود
 پشوی یی ده دا (سه رپاز) ~ vt
 یزوي جندياً
 گهمه بیلارد (له گمل فرماني تاک billiards /ˈbɪliədz/ n
 دیت)
 لعبة البليارد، بيلارد (تستخدم مع فعل مفرد)
 بلینون (له بریتانیا) ملیون ملیون billion /ˈbɪljən/ n [C]
 (له نه مریکا) هزار ملیون
 (في بريطانيا) مليون مليون (في أمريكا) ألف مليون
 به پزلی به هیز billow /ˈbɪləw/ n [C]

(ل)، موجه عارمة
 شه پزل نه دات، پیلامه زن □ vi
 یسوج، یندفع کالموج
 سابرین، تیره ی بز، ته گه billy goat /ˈbɪli ɡoʊt/ n [C]
 ذکر الماعز
 ده فزی نان یا خه لوز ته نه که ی خول، bin /bɪn/ n [C]
 وعاء لحفظ الخبز أو الفحم في المنزل
 ته نه که یی گلیشی dustbin n
 وعاء للزباله، صنية القمامه
 blind /baɪnd/ vi, vt (pt, pp bound /baʊnd/)
 ۱. گری ددت، ده به ستن، راده پیچی، سنوری بژدانه نن،
 به رگ دکت
 ۱. یریط، یقید
 چاره سه ری نه کا/ برین نه پیچی ~ up a wound
 یضد / یصحب جرحاً
 ده ست وین به ستراو be bound hand and foot
 موتق البدين والرجلين، مقيد من يديه ورجليه
 قراضی مافوره که نه گری بو ~ the edge of a carpet
 پاراستن له هه لوه شان
 یض حاشية على طرف البساط للحماية من البلى
 ۲. به چاکی به رگی په راو نه گری a well-bound book
 ۳. توند وتول، رهق نه یی
 ۲. یجلد، کتاب حسن التجليد ۳. یتماسك، یصبح صلباً
 سه هه لکه زه ویه که توند تول Frost ~s the soil
 نه کات
 الجليد يؤدي الى تماسك التربة
 زه ویه که به زوقم The land is frost bound
 به ستو به تی ۴. پابه ند نه یی به، په به وست ده یی یی
 الارض متصلبة بسبب الجليد ۴. یلزم، یقید، یلتزم ب
 به لینی یی نه دا ~ oneself to
 یعد، او یعهد ب
 له ژیر زه بری سزادا پابه ند ده یی ~ sb over
 یلزم تحت طائلة العقوبة
 پاراستنی ناشتی گشتی ~ sb over to keep the peace
 به سه رپدا له سه پینی (پروانه bound بو زانیی به کار هینانی
 تایه تی به pp)
 یلزم به دم الاخلال بالنظام و السكينة العامة (انظر bound
 لمعرفة الاستعمالات الخاصة ب pp)

- blinder** *n* [C] بهرگی بهرتوك تى گر، په‌يف، بهرگفان
مجلد الكتب، آلة تجليد
- binding** *adj* پابه‌ند (ياسا)
ملزم (قانوناً)
The contract is ~ on all parties هم‌مو لاپه‌ك
په‌يوسته به به‌لینه‌كه‌وه
العقد ملزم لجميع الاطراف
- n* [C,U] بهرگ، بهرگی كښن
جلده او غلاف الكتاب
- bingo** /'bɪŋɡəʊ/ *n* [U] پارى قومار، له‌يزتنا پينگو
احدى العاب الحظ او القمار
- binoculars** /bɪ'nɒkjʊləz/ *npl* دووړينگ، دووړين
منظار، مكبر ثنائي العينين
- biographical** /ˌbaɪə'græfɪkəl/ *adj* زانينا ژبنا مهى،
په‌يوهندي به‌زياننامه‌ى كه‌سيكه‌وه
متعلق بسيرة شخص او حيات
- biography** /baɪ'ɒɡrəfi/ *n* [C,U] ژيتنامه، به
سمرهاتيك، ژياننامه‌ى كه‌سيك په‌كيكي تر پينوسى
السيرة؛ ترجمة حياة شخص يكتبها غيره
- biological** /ˌbaɪə'lɒdʒɪkəl/ *adj* زينده‌وه‌رزاني،
پابه‌ست به زانستى زينده‌وه‌ر
بيولوجي، متصل بعلم الاحياء
- biologist** /baɪə'lɒdʒɪst/ *n* [C] دنيايى زينده‌وه‌رزاني،
تايبه‌ت به زانستى زينده‌وه‌رزاني
عالم احياء، متخصص بعلم الاحياء
- biology** /baɪ'blɒdʒi/ *n* [U] زينده‌ ليزاني، ژياتنى
بيولوجيا، علم الاحياء
- bipartisan** /ˌbaɪpɑː'tɪzən/ *adj* دوپارتىيى په‌يوهندي
به‌دوو پارت‌ه‌وه‌هه‌يه
له‌صلة بفرقيان او حزبان، مؤيد من حزبان
- bliped** /'blaɪpəd/ *n* [C] دوپيى، دوپيدار، گپانه‌وه‌رى دوو
پيى
ذو قدمن، حيران ذو قدمن
- biplane** /'baɪpleɪn/ *n* [C] فرژكه‌ دوپيال له‌سهر به‌ك،
دوو روو
طائرة ذات جناحين احدهما فوق الآخر
- birch** /bɜːtʃ/ *n* [C] بتولا، جوړه‌ دره‌خټيكه
البتولا، شجرة القضبان، خشب البتولا

- bird** /bɜːd/ *n* [C] مه‌ل، پالنده، په‌له‌وه‌ر
طائر، عصفور، طير
- birth** /bɜːθ/ *n* [C] ۱. زان، له‌دايك بوون، زايين ۲. بناخه،
بنه‌رته
۱. ولادة، مولد ۲. اصل، منبت
He is an English man by ~ له‌بنه‌چه‌دا ټينگليزه
انه انكليزي الاصل
- birthday** /'bɜːθdeɪ/ *n* [C] روژا زايينى، روژى له‌دايك
بوون
مولد، عيد ميلاد
- birthrate** *n* [C] ټيكرای ريژه‌ى له‌دايك يون (له)
هه‌زاردا)
نسبة المواليد (في الالف)
- biscuit** /'bɪskɪt/ *n* [C] بسكيت
بسکوت، بسکوت
- bisect** /baɪ'sekt/ *vt* له‌تى ده‌كات، نه‌يكا به‌دوو به‌شه‌وه
(گوشه)
بشطر، ينصف (الزاوية)
- bisection** /baɪ'sekʃən/ *n* [U] نيوه‌ى كردن، دوونيو
كردن، دوونيف كردن، نيف كرن
شطر، تنصيف (الزاوية)
- bishop** /'bɪʃəp/ *n* [C] ۱. مه‌تران، قه‌شه، پياوئى ټايين
۲. فيل (له‌يارى شه‌تره‌نجد)
۱. أسقف، مطران ۲. الفيل (في لعبة الشطرنج)
- bishopric** *n* [C] مه‌ترانخانه، نه‌بره‌شى
أسقفية، ابرشية
- bison** /'baɪsən/ *n* [C] بيسون، گای كيوئى نه‌مه‌ريكي
البيسون، ثور بري امريكي
- 1bit** /bɪt/ *n* [C] به‌ك توژ، په‌چه‌ك، پارچه‌ى په‌چوك
قطعة صغيرة، كسرة
ورده‌ ورده، شت له‌دواى شت، پچ‌پچ، به‌ره‌ به‌ره
~ by تدريجياً، شيئاً فشيئاً
- a ~ better* توژى باشتر
افضل بقليل
- not a ~* هه‌رگيز، نه‌نها، كه‌ميكيش نا
ابداً، مطلقاً
- 2bit** /bɪt/ *n* [C] پارچه‌ى ټيكره‌وه، پاروو
الجزء القاطع من المقطب، اللقطة

³ bit /bɪt/	(بروانه bite) دگه زیت (انظر bite)
blitch /blɪtʃ/ n [C]	دنهیل، دهنه سگ، دهنه گورگ کلیه، ذنبه
bite /baɪt/ vt, vi (pt bit, pp bitten)	۱. گازي لي له گري، ده گه زیت، نه قرتین (مړو) پیوه ی نه دا ۲. (ترش) داينه زین، نه پیواته وه ۳. (تا په ویل) نه چن په ناو په کا، نیرو ومی داته خړی ۴. سهوول نه پته زین
	۱. یض، یقرض (الحشرات) تلدغ ۲. (الاحماض) یخړ، یاگل، یخړ ۳. (العجلات او الدواليب) تماسك، تتشق التروس ۴. (الجلبید) یلسج
□ n [C]	۱. شوینی گاز، گه ستن، گه زین ۲. پارو، پاروه نان، جومك، گه په ك، قه پ
	۱. عضة، قرصة ۲. لقمة، طعام ضئیل یوكل في عجلة فرمو هندی خواردن بخو Have a ~ to eat ۳. گه ستن، پیوه دان، نوقورچ، سیخورمه تاول شینا من الطعام ۳. عضة، لدغة، لسعة، قرصة
bitten /bɪtn/	(سهیری bite) که (انظر bite)
bitter /bɪtə(r)/ adj	تال، تهحل، ۲. به نازار، غم باری نه گه یني، ۱. مر ۲. مؤلم، مریر، بدل علی الاسی ناکوکی توند وتیز / ووشی جهرگ ~ quarrels/words پر مشاجرات عنيفة / كلمات لازعة
bitterly adv	به داخه وه، به تال وتیزی بمرارة، باسی
bitterness n [U]	تالی، نازار، ناخوشی مرارة، ألم، اسی
bitumen /bɪtjəmən/ n [U]	قیر، قه تران، زفت دکت قار، زفت، قتران
bizarre /bɪ'zɑ:(r)/ adj	نامو، نابو، که مباو، به لوق، ناوارته غریب، شاذ، غیر مألوف
black /blæk/ adj	رەش، رەنگی رەش، سیا آسود، لون آسود give sb a ~ look رووی لي گرژده کا يلقي عليه نظرة عابسة

be in sb's ~ book(s)	پي شانس، چاره رەش، کتیا رەش (پو نالین مړوین) نه لای خراب لا یلقی حظرة لدیه
~ sheep	که سینکی داوین پیس ناوی خیزان سوک نه کات شخص یشین سعة العائلة
~ art	فال، جادو، نوشته ی رەش سحر آسود، شعرة
~ market	بازاری رەش السوق السوداء
blackboard /'blækbo:d/ n [C]	ته خته ی رەش سبورة، لوح آسود
blackleg n [C]	تیکده روی مانگر تن، که سی کارپکاو هاو پیکانی مانگر تن، پی رەش، رەش لنگ مفسد الاضراب، شخص یعمل ورفاقه مضربون
blacklist /'blæklist/ n [C]	لیستی رەش، نه چینه ناو لیستی رەشه وه القائمة السوداء، یدخل في اللائحة السوداء
blackmail /'blækmeɪl/ vt, n [U]	دزینی مال به ریگی هه رەشه، گه دکت (پو درالی) گه لگرن أبتزاز، یبتر المال عن طریق التهديد بالفضيحة
blackmailer n [C]	که سینک به هه رەشه بدوی، هه لخنه له تان به هه رەشه شخص یبتر بالتهديد
blackout n [C]	۱. تاریک کردن، کوژاندنه وه ی رووناکی، کوژانوه وه ی رووناکی (له کاتی یوژدومان) ۲. نه مانی له پری هوش وینین
	۱. تعیم، إطفاء الانوار (لغارة مغللاً) ۲. فقدان مفاجيء للوعي او الرؤية
blacksmith /'blæksmɪθ/ n [C]	ناستگه حداد
blacken /'blækən/ vt, vi	۱. رەشی ده کا، پیسی ده کا ۲. ناوی نه زین، تانه ی لی نه دا ۱. یسود، یسود ۲. یسوه السعة، یذم، یقذح فی
blackguard /'blæɡɑ:d/ n [C]	خوپری، سوک، چه پل و غد، حقیر، نذل
bladder /'blædə(r)/ n [C]	۱. میزه لدان، رۆدینک، میزدانک ۲. توره که ی پر ههوا له ناو توپی پیدا ۱. المثانة ۲. کیس یملأ بالهواء داخل كرة القدم

۱. گویزان دمه جه قویان لای نیژی **blade** /bleɪd/ n [U]
 شمشیر ۲. په لکي گه لای دره دخت ۳. به شه فراوانه کي
 سهول که ناو نه هیني

۱. شفرة الصديّة او حد السيف، نصل، حد ۲. نصل ورقة نبات ۳.
 الجزء العريض من المجداف الذي يدخل الماء

blame /bleɪm/ vt
 سر زه نشي نه کا، گله یی لی نه کا
 (کەسیک بهر پرسیاری نه کا)، تومه تباری نه کا
 يلوم، يوبخ، يخبّر (شخصاً) مسؤولاً

Bad workmen ~ their tools کړپکاره سر نه که و توه
 کان سر زه نشي خرابی نامیره کانیان ده کن
 العمال الفاشلون یلقن اللوم علی ادواتهم

Who is to ~ to be ~ d for this disaster? کي
 بهر پرسیاره / سر زه نشي کړاوه له م کاره ساته (نه گه تیه)؟
 من المسؤول / العلوم عن هذه الكارثة؟

لومه، بهر پرسیار له هله، یان سه نه که و تن
 لوم، مسئولية عن خطأ او فشل
 n [U]

blameless adj
 بی تاوان، سر زه نشي نه کړاوه
 بري- لالوم عليه

blanch /blɑːntʃ/ vt, vi
 سپی هله ده کړی، ژاکاو، سپی
 دکت، پتی دبت
 يبيض، يجعله شاحب اللون

له بهر نه گیشتي روناکی خوړ گه لای کړه و زه که *celery* ~
 زه رد نه یی

یعن اوراق نبات الكرفس من الاخضرار يعجب النور عنها
 گالته جابر، بودل، نرم، زمان لووس **blend** /blænd/ adj
 رقیق، لطیف، تهکمی، ساخر

روپازی، **blandishment** /ˈblændɪsmənt/ n [C]
 مه را یی (بهز وړی له شیوگی کوډا)
 ملاطفة، تعلق، مداخنة (غالباً في صيغة الجمع)

۱. (لا په دهی) سپی، بی نووسین، **blank** /blæŋk/ adj
 ۲. (رووی کەسینک و تپروانیی) رهق به سترواوی
 ده برین، سر سام، شیرزه

۱. (صفحة) بیضاء، خال من الكتابة ۲. (وجه شخص او نظراته)
 جامد، خال من التعبير، متحیر، مرتبک
 دیواری بی ده رگا و په نجه ره، کپ ~ wall

جدار بدون نوافذ او ابواب، مصمت
 هوتراهوی بی سره بره، هوتراهوی نازاډ ~ verse
 شعر لا یلتمز بالقافية، مرسل

پوچ، فیشه کی به تال ~ carriage
 طلقة فارغة، فشله خلب

۱. بوشایی (له شتیکی نوسراو یان چاپکراو) n [C]
 ۲. بوشایی، چول

۱. فراغ (في شيء مكتوب او مطبوع) ۲. فراغ، خلر
 بیری هدر نه بووه، بیری ~ *His mind was a complete*
 نه ما بوو

کان ذهنه خال تماماً من (الاتفكار)
 ناشکرا، بی ده برین، بهراشکاوای **blankly** adv
 بصراحة، بحيرة، بشكل يخلو من التعبير

به تانی، په توه، مه وچ، جاجم، **blanket** /ˈblæŋkɪt/ n [C]
 میزه، گشگر
 جِرام، بطانية، دثار، شامل

دهنگی بهر، دهنگی بوریزانی **blare** /bleɪ(r)/ n [U]
 زبقي فیه نه
 صوت مرتفع، ضجيج (للإيقاع و نحوها)

دهنگی بلند کړی، بوریزان لیده دات، بیزار نه کا، vi, vt
 گوئی کړه نه کا

بدوي، یضج، یصلح السمع
 بی باوه بری به خوا **blaspheme** /ˈblæsfəmi/ vi, vt
 پشان نه دات، کفر نه کا

یجذب علی (الله)، ینطق بالکفر
 کەسینکی بی باوه **blasphemous** /ˈblæsfəməs/ adj
 به په زدان، کەسینکی کفر کړ

تجدیفي، اکفر، شخص مجذّب
 بی باوه بری **blasphemy** /ˈblæsfəmi/ n [C, U]
 به په زدان، کفر، کفر کردن، چیر کرناخودا، بی دینی

التجديف علی (الله)، التكلم بالکفر
 ۱. هه لکړدنی با **blast** /blɑːst/ n [C]
 ۱. جة، عصفه

تینی هه وای گهرمی *a ~ of hot air from a furnace*
 ناو فرن
 هبة من الهواء الساخن من فرن

به هوای ته قینه وه په نجه ره کان ~ *windows broken by*
 شکان ۲. فو، فیه (زورنا، فیه نه)

نوافذ تحطمت بفعل الانفجار ۲. نفخة، صلیر (من صور او بوق)
 ۱. وپړانی نه کا ۲. له ناوای نه ټپا، هه لته وه وی ~ vt
 ۱. یسف، یسفر (في منجم او محجر) ۲. یقضي علی، یذبل:

- blossom ~ ed by frost* گول (خونچه) زوقم
شواندوويه تي
آزار (براعم) آتلها الصقيع
- blastfurnace** *n* [C] فرنی تواندهوه (کانزرا) فرنی
گهوره
أتون الصهر (للمعادن)، فرن عالي
- blastoff** *n* [C] ده رچوونی موشهك پدهو زوور
انطلاق (صاروخ) الى اعلى
- blatant** /'blɛtənt/ *adj* زوپكه، زوپكه ي زور (بو ناگادار
كردنهوه به شيوه په كي ناپهسند)
- صاحب، كثير الصباح (يعاوم لفت الانتباه بشكل يخلو من الذوق)
- blaze** /'bleiz/ *n* [C] ۱. گر، سوتان، پليسه
۱. لهيب، اشتعال، وهج
- burst into a ~* نه گري، نه سوتني
يشعل، يحترق
- put out a big ~* ۲. ناگريكي گهوره نه كوژينتهوه
۳. ته قينهوه ي له پر هملچوون
۱. يطني، حريقاً هائلاً ۲. انفجار مفاجيء، للانفجار
- in a ~ of anger* پليسه ي توره نه يني
يشعل غضباً (نويه في الانفعال)
۱. نه سوتني به گرهوه، نه ته قينهوه، نه پريسيكتهوه □ *vi*
۱. يشعل متوجهاً، ينفجر متقدماً، يطلع، يثاق
- The sun ~ d down on us blazing with indignation*
گره ي خوره كه پر ديني ۲. نه ته قينهوه به كار دانهوه
غمرت الشمس غضباً ۲. ينفجر متفلاً
۳. ناگرباران نه كا (به فيشهك يان ~ *away at the enemy*
به گوله) ناگرباراني دوژمن نه كا
۳. يطر بالنيران (بالرماس)، يطر الاعداء بوابل من الطلقات
- blaze** /'bleiz/ *vi* نشانه له سه ردرهخت داله ني، قه دي
درهخت نه پري (بو نهوه ي رپكه ي ناو دارستانه كه ديساري
پكات)
- يضع علامة على شجرة يقطع اللحاء (لتدل على الطريق في غابة)
- رپكاي نوي نه پري دهست پيشكهر ي نه كات ~ *a trail*
(لأ) يشق طريقاً جديداً (مجاز) يرد، يسبق الى عمل شيء و
يصبح رائداً
- blaze** /'bleiz/ *vi* بلاوي نه كاتهوه، په خشي نه كات

- يذبح، ينشر في الآفاق
- blazer** /'bleizə(r)/ *n* [C] سوكه چاكه تي رهنگاو رهنگ (پوه ورزشي)
- محط خفيف ذو ألوان زاهية (للرياضة)
- blazon** /'bleizn/ *n* [C] *vt* = *blaze* دروشي
خانه داني، شانازي پيوه كرون
دهر نه كا ثيرازينتهوه
- شعار النبالة وصف متباه ب - ينع و يتباهى بـ جـ بزرگش
- bleach** /'bli:tʃ/ *vt, vi* سهي ده كاتهوه، (بهه تاو يان
به كاري كيمياوي)
- بييض، يبيض (اما بالتعرض للشمس او العمليات الكيميائية)
- bleak** /'bli:k/ *adj* (كهش) سارد، زور سارد، شوينكي
رووتهن، رووه ويا (پيرورا) ره شپين، يني هوا
(الطقس) بارد، قارس (المكان كتل مثلاً) أجرد، معرض للرياح
- غير متفائل، يانس
- bleary** /'bliəri/ *adj* ~ *eyed* چاو پرو پوشاوي، چاو كز،
چاو كو توو، كويز
اعشى، كليل البصر
- bleat** /'bli:t/ *n* [C] (مهر) نه باهيني (باره بار)، دهنگي مهر و
بزن
- (الغروف) يمانى، ينف، مامأه
- bled** /'bled/ (پروانه *bleed*) خوين به ريوو
(انظر *bleed*)
- bleed** /'bli:d/ *vt, vi* (pt, pp *bled* /'bled/).
خوین بهر نه يني
يدمي، يدمي، يترف
- blemish** /'blemɪʃ/ *n* [C,U] له كه، خفته، تيك چوون
عيب، شائبة، تشوه
- a ~ on the skin/on sb's character* تيك چوون / له كه
/ په له له پيست / له كه سبه تي
- تشوه / عيب في الجلد / في شخصيته
- *vt* خه وشداري نه كا، نهنگي نه كا
يعيب، يشين، يشوه
- blench** /'blentʃ/ *vi* داله چله كي، به تر سهوه پاشه وپاشي
ده گه رينهوه
يجفل، يترجع مذعوراً
۱. (چاو توون) تيكه ني نه كات،
نه كوتني ۲. (رهنگ) رپكي ده خات

۱. (الشيء والتبني) يخلط، يمزج، يضرب ۲. (اللون) ينجم.
يأتلف
رهنگه کان له گډل په که نه گونجین *colours that ~ of well*
ألوان تنجم مع بعضها جيداً
□ n [C] نیکه له
خلیط، مزيج
an excellent ~ of tea نیکه له ی چای نایاب
توليفة ممتازة من الشاي
bless /bles/ vt (pt, pp ~ ed /blest/ blest)
۱. پیروزی نه کات، کات، له خوا نه پاریته وه پوی، نیشانه ی
خاج نه کیشنی
۱. یبارک، یسأل الله ان یبارک، ی رسم علامه الصلیب
قه شه که پیروزیایی *The priest ~ ed the people/crops*
له خه لک کرد / بهر یوم ۲. داوای خیر و خوشی ده کات
بارک القیس الناس / المحاصيل ۲. یتنی الخیر ل، یسد
خودا یارمه یت بدات کوره کم، *Bless you, my boy!*
خودا بت پاریزی کوره کم ۳. ته ندروستی باش، خوا
بیداتی
بارکک (أسعدک) الله یا ولدی ۳. ینعم علی. یهب
ته ندروستی باشه *be ~ ed with good health*
انعم الله علیه بالصحة الجيدة
خیر و خوشی *not greatly ~ ed with worldly goods*
دنیا یی زوری یی به خشراوه ۴. پیروزی نه کات، خیر داری نه ک
له یذق الله علیه النعم الذنوبية ۴. یکرس، یقدس
پاپا پیروزی کرد ۵. سوپاسی *relics ~ ed by the Pope*
خوا ده کات، له خوانه پاریته وه
آثار کرسا (جعلها مقدسة) البابا ۵. یسیح، یظم، یسجد (الله)
۶. (له للاً) بو سهر سورمان، خوا یم رها بیینی *B~ me!*
۶. (ل. د) یا للعجب! لیبارکني الله!
فای له و خوشیه! *B~ my soul!*
یا للمفاجأة، یا للعجب!
سهرم سورماوه له خوشید! *Well, I'm blest!*
انی مندهش، عجیب!
blessed /'blesɪd/ adj پیروز، به خته وه، روو له شادی
مقدس، محفوظ، یجلب السعادة
blessing /'blesɪŋ/ n [C] پیروزی، نویزی نان خواردن،
(دروود)
نعمه، برکة، صلاة المائدة (دعاء یتلى قبل او بعد الطعام فی

(المسيحية)
نویزی دواي نان خواردن نه کات
یتلو صلاة المائدة
blew /blu:/ (بروانه *blow*) فوی ییا کرد، پولدا
(انظر *blow*)
۱. نه خوشی کشتو کال، ۲. نافات، *blight /blaɪt/ n [C,U]
دهرد، په روه نگ، نه گېته ی
۱. آفة زراعية ۲. نکیه، بوی
a ~ upon my hopes/plans (خوابه) نه فوړت له ناواته
کانم / پلانه کانم
(شر) لعنة علی آمالي / خططي
~ed hopes نومیده کانم سدری نه گرت
آمال لم تتحقق، آمال خائبة
□ vt پیسی نه کات، خرابی نه کات
یکون شراً علی، یفسد
a life ~ed by constant illness ژبانی پر نه خوشی
به رده وام
حياة نصها المرض الدائم
blind /blaɪnd/ adj ۱. کویر، نادیده، ناپینا، توانای
بر یاردانی نیه
۱. اعمی، ضریر، کفیف، (مجاز) عاجز عن الحكم
که متهر خمی نه کات / *~ to the faults of her children*
چاو له هه له کانی منداله کانی ده پوشتی ۲. شیت
تقاضی عن / تتجاهل نقاض أطفالها ۲. اهوچ، مجنون
خیرایی کویرانه *in ~ haste*
سرعه هوجاء
۳. دیواری یی په نجه رده وین کون، کپ *a ~ wall*
۴. زه حمه ته، ناره حه ته، دواو هی ناپینری
۳. بدون منافذ او فتحات، مصمت ۴. تصعب او تستعیل رؤية
ما خلفه
پنچیک بیینی *a ~ turning*
منحطف یصعب
a ~ corner پشته وه ی زه حمه یت
رؤية ما خلفه
□ vt کویر نه یی، چاوی له ده ست نه دا
یعنی، یفقد البصر
کویرانه، په کویرانه
blindly adv علی نحو اعمی، کالاعمی، عمیانی، بهرور*

blindness /blaɪndnəs/ n [U] کویری، کویر بوون،
نه‌زانی، ده‌به‌نگی، سه‌ریزیوی

عمی، جهل، حماقة، تهور

blind /blaɪnd/ n [C] په‌نجه‌ره، ده‌روازه
ستاره (الناذرة)

blindfold /blaɪndfəʊld/ vt چاو ده‌به‌ستیه‌وه، چاقان
دگرت

یصب العینین

□ *adj, adv* چاو به‌ستراو

مصوب العینین

blink /blɪŋk/ vi ۱. تروکه، ده‌تروکی، نه‌شه‌کته‌وه
۲. (روناکی) ده‌ده‌وشته‌وه

۱. یرف، یرمش، یطرر بعینه ۲. (للاتوار) تومض، تتلاّأ

the lights of the steamer ~ ing on the horizon

روناکی پاپوره‌که له‌ناسوه‌وه ده‌رکه‌وت

انوار الباخرة تومض فی الافق

bliss /blɪs/ n [U] خوشی، شادی، ناسوده‌یی، به‌ختیاری
سعادة، غبطة، نعيم

blissful *adj* به‌ختیار، دلخوش، شاد

هانی، سعيد، منعم

blister /blɪstə(r)/ n [C] ۱. زیپکه، بلق، پر زک، توفدان
۲. هه‌ل ناوسان ده‌رکه‌وی له‌زیر بویاخ دا وه‌کوزیپکه‌وی بلق

۱. برة (جمعه‌ا بئور)، قرح ۲. انتفاخ یظهر تحت الطلاء یشبه
البثور

□ *vt, vi* تووشی نه‌بی، زیپکه‌ی لێ دی

یصاب ب او یسبب البثور

blitz /blɪts/ n [C] هیرشی داگیرکەرانه، هیرشی قایم
به‌فرۆکه

هجوم خاطف (جوي بخاصة)

□ *vt* هیرشی ویرانکاری نه‌کا

یقوم به‌جوم خاطف مدمر

blizzard /ˈblɪzəd/ n [C] زریانی باو‌بو‌زان، با‌گەر،
بامشت

عاصفة ثلجية عنيفة تصحبها الرياح

bloated /ˈbləʊtɪd/ *adj* ۱. پوفدایی، تیک سمراو، زور
قه‌له‌و فووتیکراو، گه‌وره‌کراو

۱. منتفخ الورداج، بالغ السنة ۲. منتفخ، متضخم

bloc /blɒk/ n [C] گرو، بهر، کۆمه‌له‌ ده‌وله‌تیکێ یه‌ک

گرتوو له‌ ئابووری ورامیاریدا

كتلة، مجموعة دولی موحدة اقتصادیا او سیاسیا

Soviet Bloc نه‌وانه‌ی سه‌ر به‌سوفیه‌تن
الكتلة السوفيتية

block /blɒk/ n [C] ۱. به‌ر به‌ست، فورم، کۆ، پارچه
۲. كتلة، قطعة

the ~ s of stone in the Pyramids پارچه به‌ردی
گه‌وره بو دروست کردنی ههره‌م به‌کار هاتوه

الكتل الصخرية الضخمة المستخدمة في بناء الاهرامات

a chip off the old ~ كه‌سێك له‌باوکی بچنی واته
نه‌چینه‌وه سه‌ر باوانی ۲. خانووبه‌کی گه‌وره‌دا به‌شکرایی
به‌چهند نه‌و مێکه‌وه

شخص شديد الشبه بأبيه: هذا الشبل من ذاك الاسد ۲. صبی

ضخم مقسم الى وحدات مستقلة

~ of buildings باله‌خانه‌ی فره‌ نه‌وم، کۆمه‌له‌ خانوو
مجموعة من العمارات المحاطة بالشوارع من كل جانب

a ~ of seats in a theatre کۆمه‌له‌ جیگا به‌کی رینگه‌راو
له‌ شانۆ ۳. کلێشه‌ی چاپ، ۴. به‌ر به‌ست، به‌ست (شتیک
جووله‌ نه‌هێلێ)

مجموعة من المقاعد المتراسة في مسرح ۳. كلیشه للطباعة ۴.
حاجز، سد (شي يعيق الحركة)

~ and tackle ۵. خوخلوکه بو به‌رز کردنه‌وی قورسای
۵. بکرة لرفع الانتقال

~ letters, ~ writing ۶. پیتی گه‌وره‌ی له‌یه‌ک جیا
۶. حروف كبيرة منفصلة

□ *vi* ۷. نه‌یگرێ، داينه‌خا، ریی لێ نه‌گرێ
۷. یه‌جز، یسد، یفلق، یفرقل

roads ~ed up by snow به‌هۆی به‌فره‌وه‌ رینگه‌ داخراوه،
به‌فر رینگه‌کی گرتوو

طرقات سدودة بسبب الثلوج

~ up the entrance to a cave نه‌و رېره‌وه‌ی که‌بو
نه‌شکوه‌ته‌که نه‌چنی داخراوه

يسد المدخل المؤدي الى كهف

~ in کلێشه‌ دروست نه‌کا بێ نه‌وی به‌چینه‌ ناوه‌رۆکه‌وه
(اللوحة) يرسم الملامح الرئيسية دون الدخول في التفاصيل

blockade /ˈblɒkəɪd/ n [C] ئابلوکه‌ دانێ (ناوی
ووشکانی)، گه‌مارۆ

محاصرة، حصار بري او بحري

<i>raise a ~</i>	سنوور بۆ ئابلوقە دائەنن، ئابلوقە لائەبا يضع حدا للحصار، يرفع الحصار
<i>run a ~</i>	ئابلوقە دان يغترق الحصار
☐ <i>vi</i>	ئابلوقەي دەدا، ئابلوقەي لەسەر دائەنن يحصار، يفرض الحصار
blockage /'blɒkɪdʒ/ <i>n</i> [C]	رېگىر، بەرگىر، داخىران، چېكىن
	بەر بەست، دەرھاتىن عاتى، حاجىز، سد، انسداد
blockhead /'blɒkɪd/ <i>n</i> [C]	گەوج، گىل، درەنگ تى ئەگا
	أحمق، غبي، بطيء الفهم
blonde /'blɒnd/ <i>n, adj</i>	قوڭال بۇياو (زن) أشقر، شقراء
blood /'blʌd/ <i>n</i> [U]	خونين (دماء) دم
<i>~ vessels</i>	موولولەي خونين أوعية دموية
<i>in cold ~</i>	بەساردى بيرو، عمدأ
<i>make bad ~ (between)</i>	تۈي ئاڭوڭكى ئەچىنىن (لەنيوان)
	يفرس بذور العداوة
blood bank <i>n</i> [C]	بانكى خونين بنك الدم
blood hound <i>n</i> [C]	سەگى پۇلىسى، تانجى تاڭى خونيني (بهن)
	كلب الاثر، كلب بوليسي
bloodless <i>adj</i>	بىن خونين رىزان دون اراقة (سفك) دماء
<i>a ~ revolution</i>	كودە تاى سېي بىن خونين رىشتن، شۈپرىشى سېي
	انقلاب بدون اراقة الدماء، ثورة ببيضاء
bloodshed /'blʌdʃed/ <i>n</i> [U]	خونين رىشتن اراقة الدماء
bloodshot <i>adj</i>	(چاو) خونيني تىزاو (العينين) محتقنة بالدم

bloodthirsty /'blʌdθɜːsti/ <i>adj</i>	خونينمز، خونينرېز، خونين خور
	سفاخ، متعطش للدماء
bloodtransfusion <i>n</i> [C]	گواستەنەوئى خونين نقل الدم
bloody /'blʌdi/ <i>n</i> [C]	خونيناوى، بەخونين پيسبوو دمري، ملطخ بالدماء
<i>a ~ fight</i>	كوشتارى خونيناوى قتال دمري
bloom /'bluːm/ <i>n</i> [C]	گول، ھەرەت، تاف، ھەرەتى گەنجى
	زهرة (مجاز) أوج، ريعان، عفتوان
<i>in the ~ of youth</i>	ناف، نافي لاوى في ريعان الشباب
☐ <i>vi</i>	يزهر
blossom /'blɒsəm/ <i>n</i> [C,U]	خونچە، گول، چرو برعم، زهرة
<i>The apple trees are in ~</i>	درەختى سېوھكان چرويان دەر کرد
	شجرات التفاح مزهرة
☐ <i>vi</i>	چرو دەر ئەگا يزهر
blot /blɒt/ <i>n</i> [C]	پەلە، پەلەي مەرەكەپ، لەكە، خلتە، ھەپ
	لطفة، بقعة حبر (مجاز) وصمة، شائبة، عيب
<i>a ~ on the landscape</i>	شتى كە جوانى سروشتى تىك بدات (وہك خانوى ناشرين)
	شيء يشوه من جمال المنظر الطبيعي (بناء قبيح مثلاً)
<i>a ~ on his character</i>	كەسپكى لەكەدار عيب في شخصيته
☐ <i>vi</i> (-tt-)	پيسى ئەگا، تىكى ئەدا ۱. يلطخ، يشوه
<i>~ ting paper</i>	۲. (وشكى ئەكاتەو) مرەكەپەكە بەكارھينانى كاھەزى وشك كەرە وشك ئەكاتەو
	۲. يچف (يشف) الحبر باستخدام ورق من نوع خاص يعرف باسم النشاف
	۳. ئەپسرتەو، لاى ئەبات، بەتەواوى ئەپشارتەو <i>~ out</i>

	۳. یخو، یخنی کلیه
words ~ted out	ووشی سراوه نادیار
	کلمات مسحور، غیر ظاهره
a view ~ted out by mists	دیمه نیک تم و مز
	شاردیتیه وه
	منظر اخفاء الضباب
blotch /blɒtʃ/ n [C]	له که، په له، خلته
	عیب، شایه، لطفه
blouse /blaʊz/ n [C]	بلوز، کراسی سهره وه
	بلوزه، ستره، قمیص خارجي
blow /bləʊ/ vi, vt	۱. با هدل ده کات
	۱. (الهواء) بېب، یخف
It was ~ing hard	ره شه با بوو
	کان الريح عاصفاً
~ over	نه بیاته سهر، نه بکو ژیتیه وه، له بیري نه چته وه،
	شلی له بیر نه چته وه ۲. (شت) یانه یات، بالی نه دا
	بنقضي، یخمد (مجاز) یخی، یطویه النسیان ۲. (الاشياء) تطير
	مع الريح، یطیح بها الريح (الريح) یحرک:
My hat blew off	بانه یجو لینی، وبانه یا شه بغه کم با
	بردی
	طارت قبحتي
The wind blew my hat off	با که شه بغه کم ی برد
	اطاحت الريح بقبحتي
I was almost ~n over by the wind	وه خته بوو با که
	بمخات (بمبات) ۳. فوی پیا نه کات، فو نه کات په سهر یا
	کادت الريح ان تطيح بي ۳. ینفخ، ینفخ علی
~ on one's tea	فوو په چاکه نه کات (بو نه وه ی)
	سار دیت، لوتی پاک ده کاته وه
	ینفخ علی الشاي (البیرده) یسخت
~ on one's nose	
~ up a tyre	هدوا نه کاته تایه که وه
	ینفخ أطراً
~ up	نه ته قته وه، ویرانی نه کا
	ینفجر، یفجر، ینسف
The barrel of gun-powder blew up	بهرمیلی
	باروده که نه قیه وه
	أنفجر برميل البارود
The soldiers blew up the bridge	سهر بازه کان پرده

	که یان ته قانده وه
	نسف الجنود الجسر
~ out one's brains	که له ی نه ته قینی، خوی نه کوژی
	أطلق علی نفسه الرصاص
~ out	۱. نه بکوژیتیه وه په فوو، فووی لئ نه کات
	(أ) یطفي، بالنفخ
~ out a candle	مومه که نه کوژیتیه وه ب. (تدل)
	نه سوو تینی، نه تویتیه وه
	یطفيء شمعة (ب) (السلک) یحترق، ینصهر
The fuse blew out	فیوزه که توایده وه، سوتا
	أحترق / انصهر الکبس
The whistle blew	۱. فیکه لئ، نه دا
	۱. یصفر:
I blew the whistle	فومم به فیکه نه که دا، کرد، فیکم
	لئ دا ۵. هانکه هانک نه کات ۶. رینکی نه خات (شووشه)
	په فوو پیا کردن
	نفخت الصافرة ۵. بهت ۶. یشكل (الزجاج) بالنفخ
□ n have/golf for a ~	نه چته دهره وه بو نه وه ی هوای ~
	پاک هه لمزی
	یخرج للتنج بالهواء الطلق
blowlamp n [C]	کوانوو
	موقد اللحام
blowout n [C]	ته قینه وه (تایه ی فو تومیل)، دهرچونی
	ههوا په زه بر و سهخت
	انفجار (و یخاصه إطار سياره)، انطلاق الهواء بقوة و عنف
blowpipe n [C]	فووپیا که ره بو هه لگیر ساندنی ناگره که
	قصبه نفخ لاذکاء النار
blow /bləʊ/ n [C]	۱. لیدان، پیاکیشان
	۱. ضربة، لطفه
kill three flies at once ~	سن میش په یه ک لیدان نه کوژی
	یقتل ثلاث ذبابات بضربة واحدة
come to ~s	شهر نه کات
	یتضارب، یقتال
strike a ~ for	له پیناو سهر به سیتدا نه جه نگی
	۲. رووداوی له پر، به لا، کاره سات
	یقاتل من أجل (الحریة) ۲. صدمة، کارثة، مصیبة
blower /blaʊə(r)/ n [C]	میزل دان، فووپیا که ره، مووشه
	دهم (فانسنگر) به کاری دینی، فووپیا که ره

منفاخ، أداة (جهاز) للتنفخ، نافخ (شخص يقرم بالنفخ)	فوفو پیاکهری شووښه
~ glass	نافخ الزجاج
blown /blaʊn/ adj	هه ناسه پرکښی، شه کت ماندوو
	لاټ، مرهق
blubber /ˈblʌbər/ n [U]	بهز، پیو (پړونی نه ههنگ)
	شحم، (دهن) الحوت
blue /bluː/ adj (-r, -st)	شین
	ازرق
~ ribbon/riband	نیشانه‌ی پایه داری لازایه تی،
	مدرایه تی
a bolt from the ~	وسام شرف، وسام ربه‌ی الساق
	شتیگی چاوه پروان نه کراو
Oxford/Cambridge B ~	مفاجأة، امر غیر مترفع
	باریکره (نویښه‌ی زانکو
	که‌ی بیت)
	ریاضی پمیل جامعته
□ vi	شین نه‌یږي، شین هه‌ل نه‌گه‌رې
	یزرق، یلون بالزرقه
blueprint /ˈbluːprɪnt/ n [C]	پلانی (نه‌خشه‌ی)
	رونکه‌ره‌وه
	مخطط، تصمیم (معماری غالباً)
bluish /ˈbluːɪʃ/ adj	شین‌یو
	مزرق، مائل الی الزرقه
¹ bluff /blʌf/ vt, vi	فربو ده‌دات، قیللی لږ ده‌کات، قیلل لږ
	کردن
	یخ‌دع، خداع، مخادعة
² bluff /blʌf/ n [C]	که‌ناری لږ، چفو
	جرف شدید الانحدار
□ adj	(رادان، که‌نار) به‌رده‌می فراوان ولیزه که‌میگی
	وشک و ثابرودار وقسه له‌پوو، ووشک، زیر
	(جرف، ساحل ذو مقدمه عریضه منحدره (شخص) جانی الطبع
	ولکه صریح و شریف، جاف، خشن
blunder /ˈblʌndər/ n [C]	هه‌له‌ی چه‌وتی دکت،
	ده‌به‌نگی، چه‌وتی
	خطأ فاحش، حماقة، هفوة
□ vi	هه‌له‌ نه‌کات، ماخولان
	یتخطی، یرتکب خطاً، یتحرک باضطراب

~ into wall	خوی نه‌دا به‌دیواردا
	بصطدم بجدار
blunt /blʌnt/ adj	۱. کول، تیکشاو، که‌میگی ووشک
	ویرینگی
	۲. غیر حاد، متلم (شخص) فظ، خشن الطبع
□ vi	تیک ده‌شکښی، وه‌پرو وزوری نامیښی، کوه‌دېت،
	کول ده‌ری
	بلم، بشل، یفقد حدته
bluntly adv	به‌ره‌قی، به‌زه‌بری، به‌روفا‌می
	بخشونه، بنظاظه
bluntness n [U]	کول، کوهی، قسه‌له‌پوو، به‌ره‌قی،
	پاشکاو، زیر
	(کلیل) غیر حاد، صراحة، خشونة
blur /blɜː(r)/ vt, vi (-rr-)	لږل ده‌کات، نادیدار ده‌یښت، ون
	ده‌بین
	یفقد الوضوح، یصبح غامضاً
Tears ~red her eyes	فرمیسه که‌کاتی ناهیللی باش بیښی
	منعها الدموع من الرؤیة بوضوح
Mists ~red the view	تهم و مز دیمه‌نه که‌ی لږل کردوه
	جعل الضباب النظر غامضاً
n [C]	په‌له، دیمه‌نیکی تیکچوو
	لطخة، بقعة، منظر مشوش
If when you look at this, the print is only a ~ you	نه‌له‌ی ښه‌ی ښه‌ی نه‌وه پکه‌یت
perhaps need glasses	وپیته‌کان لږل بیت نه‌وه پیوپیست به‌چاویله‌که هه‌به
	اذا نظرت الی هذا و بدت الحروف مشوشة فربما تكون بحاجة
	الی نظارات
blurt /blɜːt/ vt ~ sth out	نه‌له‌ی ښه‌ی ښه‌ی نه‌درکښی، یږ
	بیر کردنه‌وه بزړگاندن، دفا خفت ښه‌ی دکه‌نت، (ژنسه که‌یله)
	یقول او یفشي (سراً) دونما تفکیر
blush /blʌʃ/ vi	له‌شه‌رما سووره‌له‌ته گه‌رې
	یحمرووجه خجلاً، پتورد
n [C]	سوور پونه‌وه‌ی دم وچاو (له‌شه‌رما)
	احمرار او تورده‌الوجه (حیاء)
bluster /ˈblʌstər/ n [U]	هه‌له‌ نه‌کات، قیزه‌ قیز ده‌کات،
	نه‌نه‌رینگی
	یصنف، یصخب
□ n [U]	هازه‌ی (زویان)، هه‌ره‌شه، به‌لین، نه‌نه‌رینگی،

گهف، دژوار دفاخفت

هدير (العاصفة)، تهديد، وعيد

blustery adj زوبانی، چر، هرا، بههږشه
عاصف، صاخب، مهده

boa /'baʊə/ n [C] ههژديها، بوا، ماري گهوره، تهخليت
ماره نيچير قوت له داوځزي پنځه دا تا نه پکوژي و هرسى
نه کا

البوا، أفعى ضخمة تقتل بالعصر

boar /bo:(r)/ n [C] ۱. په گانه، تيره بهواز (بهراورد پکه
hog.sow) ۲. پرازنيکی تيزی مالی نهځه ساو
۱. ځنزير بري ذکر (قارن hog.sow) ۲. ځنزير ذکر داځن غير

مخصي

board /bɔ:d/ n [C] تهخته دار، تهخته ی رېک و درېز،
دهپ

۱. لوح خضب طویل مسطح

on ~ له سر پشتي کشتی
على متن السفينة

go by the (پلان وهیوا) دپته دی / پشت گوئی له څرغی ~
۲. نان ځواردن، میزي نان ځواردنی به کومهل، نهځومنه،
دهسه

(مجاز) (الخطط والآمال) تخف، تهمل ۲. مائده، منضده،
مجلس، هیته

the ~ of governors نهځومنه کارگیزان (پاریزگاران)
مجلس المدیرین

the B ~ of Trade (نهځومنه) دهسته ی پارزگانی
(مجلس) هیته التجارة

above ~ ۳. به فاشکرا، بهراشکاوی
۳. بصراحة، بروض، دونما مواربه

sweep the له سر میزي قوما ته بیاته وه، سر نه کوی، ~
به پاشی سر نه کوی ۴. ځواردن نه خوات به کړی ههفتانه
پان مانگانه (مانه وه له شوینکدا)

یکسب کل ما علی مائده القمار، ینج نجاها ساقاً ۴. بتناول
الطعام بسر اسبوعی او شهري (في نزل مثلاً)

bound in clothe ~ s بهرگی قوماشی ټیگراوه
مجلد بظاف من القماش

B ~ and lodging £ 70 weekly ځواردن و مانه وه
ههفته ی به ۷۰ ځونه یهه

السبت والاكل بسعين جنبها أسبوعياً (في نزل)

The servant has £ 25 a week and free ~ خزمهت
کاره که ههفته ی ۲۵ جنبه وهر نه گری له گهل (ځواردن
ومانه وه) ۵. پوردی تهخته به کار دپت بو مه بهستی تاییهت
یتقاضی الخادم خمساً و عشرين جنبها أسبوعياً مع السیت
والماکل ۵. لوح خشبي او نحوه یستخد لاغراض محددة
لن ی دروست نه کات پان به پوردی تهخته □ vi, vt
دانه پوشریت

۱. یصنع من او یکسر بالواح خشبية

په نهځوره کان به تهخته نه گرن ۲. دهست ~up a window
له که ویت، شوینی ځواردن ونوستن دایین نه کات
بظلي نافذة بالواح خشبية ۲. یحصل علی او یزود بالسیت و
الماکل

make a living by ~ing students به کړی خانووی
قوتایان ژبانی دایین نه کات

یحصل علی رزقه بأیواء الطلبة في مسکه

لای قه ساب کار نه کا (گوشت) He ~s with a butcher
فروش

انه یقیم عند لحام (جزار)

go on ~ (a ship, a train) ۳. سوار نه یی، سر
نه که ویت له سر (که شتی، شه منده فدر)

۳. یرکب، یصعد علی متن (السفينة، القطار)

boarder n [C] که سیک له خانووی که سیکي که نیشته
جی بیت، مندالی له قوتابخانه ی ناوځوی نیشته جی بیت
شخص یتیم في منزل احد الناس، طفل یتیم في مدرسة داخلية
بلیتی گشت بو سرکه ویتنی □ [C] boarding card
فروکه یا پاپور

بطاقة المسافر للصعود الى متن الطائرة / ظهر السفينة

boarding house n خانووی کړی بو نوستن و
ځواردن، خانویه که له بری کړی ځواردن ونوستن دایین
پکات

بیت یقدم السائمة و الماکل لقاء أجر

boarding school n قوتابخانه ی ناوځوی
مدرسة داخلية

boast /bo:st/ n [C] ۱. فیز، څو هه لکیشان، پورت لی دان
۲. څو هه لده کیشیت

۱. مفاخرة، مباهاة، تبحر ۲. مفاخرة، شيء يدعو الى الفخر

۱. شانازی ده کات، په سنده دی ده کات ۲. شانازی □ vi, vt
به ځاوه نه تی شتی که وه ده کات

۱. پتياهي، يتفاخر، يتبجح ۲. يفتخر بامتلاك شيء
Our school ~s an excellent library قوتايخانه كه مان
 شانازی به كنيخانه كهي نه كات
 تفخر مدرستا بامتلاك مكبة ممتازة
boastful *adj* خوهه لكيش، چهز له خو هه لكيشان نه كا
 محب للتفاخر و المباهاة
boat /boʊt/ *n* [C]
 كه شتى، بهلم، پاپور
 قارب، زورق، مركب
rowing ~ بهلم به سهول پروات
 قارب او زورق تجديف
sailing ~ كه شتى چارو كه دار
 قارب او زورق شراعي:
fishin ~ كه شتى راو
 قارب صيد
be all in the same ~ هه موو لهو فرمانه دا هاو به شين،
 له خوشي و ناخوشي دا وه كه يه كين هئي پاشگهز بوونه وه
 نه بچريني
 كلنا في هذا الامر سواء. كلنا في الهم شرق يقطع على نفسه خط
 الرجعة
 □ *vi* بهلم له ده خوږي
 يركب قارباً بخاصة (للزهوة)
boatman *n* [C] بهلم مهوان، بهلم ليخوږ
 نوتي، مراكي
boatswain /'boʊsn/ *n* [C] گه وړه كيشنه وانه كان،
 ناسكوري ده ريا قاتان
 كبير السلاحين، ريس
bob /bʊb/ *vi* (-bb-) ۱. هه لپه ز و دابه ز نه كات، دهه ژينت،
 كورت دكت، دقوت
 ۱. يعلو و يهبط بسرعة
The cork on his fishing-line was ~bing on the
 كانت قطعة الفلين في صنارته تتأرجح
water پارچه ته په دوری سر قولاپی راوه ماسيه كهي
 به سر ناوه كه هه له به زينه وه ۲. قزيريني
 فوق الماء ۲. قصه قصيرة للشعر:
hair ~ bed كورت، قزي به كورتي نه بري
 يقص شعرها قصه قصيرة
bobbin /'bɒbɪn/ *n* [C] ۱. خلوكه، مكنو به كره (بو داو، بو)
 رستن) پهرين دكت، نشان دكت

- مكوله، بكرة (للخيوط او الغزل)
bode /boʊd/ *vt, vi* پريتيه له، هستي يي نه كا
 بدل علي، يتنبأ
It ~s ill/well for his future نيشانه ي خراپه ده گه يه ني،
 دواړو زې يي روڼ ده ييت
 انها لدلالة سوء / خير على مستقبله
This ~s you no good نه وه مزده ي خوشت يي نادات
 هذا لا يشر لك بخير
bodice /'bɒdɪs/ *n* [C] هيلهك، بهر كوش، سوخمه ي ژنان
 صدره، صدرية، صدري المرأة
bodily /'bɒdli/ *adj* په پوهندي به له اشوه هه په،
 ب له شى
 جدي، متكل بالجسد
 □ *adv* گشت، هه موو
 جملة كلية
body /'bɒdi/ *n* [C] ۱. لهش، تهرم، جهسته، ۲. لاشه يي
 سهرو لاكان، لاشه ي مروف يي سهرو چوارپهل ۳. به شى
 سهرو كي لاشه ي توتمبيل
 ۱. جسم، جسد، بدن ۲. الجسم او البدن دون الرأس و الاطراف،
 جذع الانسان ۳. الجزء الاساسي او الرئيسي لهيكل
the ~ of a motor-car په يكهري توتمبيل
 هيكل السيارة
the ~ of a hall به شى ناوه راستي هوډ كه كورسى
 تياپه ۱. كومه له خه لكليك، دهسته
 الجزء الاوسط من القاعة حيث توجد المقاعد، الصحن ۱.
 جماعة من الاشخاص، هيئة
the Governing B~ of the school دهسته ي
 په رپوه به رايه تي قوتايخانه
 الهيئة الحاكمة للمدرسة
 ۵. دهسته، كومه له ياسا ۶. شت، ماده، لهش *a ~ of laws*
 ۵. مجموعة، مجموعة قوانين ۶. شيء، مادة، جسم
the heavenly bodies تهني فاسمانيه كان ۷. كه سينك
 (به تايه تي له وشه ي ليكدراو)
 الاجرام السماوية ۷. شخص (و بخاصة في الكلمات المركبة)
 ههركه سينك
any body اي انسان، اي شخص
 كه سينك
some body شخص ما

<i>no body</i>	هیچ کس لا احد
bodyguard /'bɒdɪɡɑ:d/ <i>n</i> [C]	پاسه‌وانی، تایهت، پشتمیر
bog /'bɒɡ/ <i>n</i> [C]	حرس خاص زه‌لکاو، چراغ، زه‌لاو
□ <i>vt, vi</i> (-gg-) ~ <i>down</i>	مستقع ده‌چه‌تی له‌زه‌لکاودا
<i>Belget ~ ged down</i>	یغوس فی مستقع نا‌توانی پیش‌که‌وی پهریشان ده‌یی
boggy /'bɒɡi/ <i>adj</i>	یغوس عن‌التقدم، (مجاز ایضا) زه‌وی تهر به‌ناو، پاراو، چراغی، داپوشراو به‌ناو (لینه)
bogus /'bɒɡəs/ <i>adj</i>	(الارض) رخوة، مظاة بالماء قه‌لب، ساخته، زر، دروژن
bohemian /'bɒʰi:miən/ <i>n</i> [C]	مزيف، زائف، کاذب بوهمی، باوه‌ری به [C]
	هیچ جوړه داب ونه‌ریښکی کومه‌لایه‌تی نی په بوهمی، متحلل من‌القیود والاعراف الاجتماعیة
¹ boll /'bɒl/ <i>vi, vt</i>	۱. (شله) نه‌کولنی ۲. (السوائل) یغی
~ <i>an egg</i>	۳. نه‌کولنی، هیلکه نه‌کولنی ۴. یلق، یسلق بیضة
~ <i>ing with indignation</i>	۵. نه‌وروژی، زور توره‌ده‌یی ۶. یغور، یغی غضباً
□ <i>n</i> [U]	کولان، پله‌ی کولاندن غلی، غلیان، درجه‌الغلیان
<i>bring sth to the ~</i>	نه‌یکولنی یجعله یبلغ درجه‌الغلیان
<i>come to the ~</i>	نه‌گاته پله‌ی کولاندن یصل درجه‌الغلیان
² bol /'bɒl/ <i>n</i> [C]	تامیسک، زیپکه، پیرو، دومبه‌ل بثرة، حبة (ورم جلدي خفيف)
bolter /'bɒlə(r)/ <i>n</i> [C]	قازان، کولن، کولنهر، بویلهر، مه‌نجه‌لی مه‌سخت
	سخان، غلاية، مرچل غنیف
bolsterous /'bɒlstərəs/ <i>adj</i>	پره‌را، که‌سیکی ه‌را خواز، دژوار، گاله‌گوتی

bold /'bɒld/ <i>adj</i> (-er, -est)	صاحب، شخص یرح فی صخب ۱. نه‌توس، نازا، دلیر، شیر ۲. بې‌چاو وېرو، بې‌شهرم ۳. ده‌رکه‌وو‌تو ۴. جری، مقدم، جسور ۵. وق، صفیق ۶. بارز، واضح‌العلامه
~ <i>type</i>	پیش‌گه‌وره‌و ره‌شی چاپکراو، توخ حروف مطبعة، عریضة سوداء
boldly <i>adv</i>	به‌نازایه‌تی، به‌بې‌شهرمی بجراة، بوقاحة
boldness <i>n</i> [U]	نازایانه، بې‌شهرمی جراة، وقاحة
bole /'bɒl/ <i>n</i> [C]	قه‌دی دره‌سخت، باسک، ته‌قن جذع الشجرة، ساقها
boll /'bɒl/ <i>n</i> [C]	قاپ بۆ تووی رووه‌ک، توفلدانک وعاء لحيات النبات
bolard /'bɒləd/ <i>n</i> [C]	۱. سنگی گردانی گوریس (په‌ت) گوریس له‌شیک بئالین ۲. به‌ریه‌سکی شیوه ره‌حه‌تی له‌سهر جاده‌دانه‌نری بۆ‌گورانی ناراسته‌ی هاتو‌چو کردن له‌پناوی چاکسازی و پاراستی ریښکاوایان
	۱. مرپ حبال ۲. حاجز علی شکل قمع لتحویل‌المرور من‌اجل الاصلاحات فی الطرق
bolster /'bɒlstə(r)/ <i>n</i> [C]	به‌ریانی، پالشت، به‌ریالک، سهرین، پشتی
	وسادة سفلیة طويلة
□ <i>vt</i> ~ (<i>up</i>)	لا‌په‌نی ده‌گری، پشتی ده‌گری، نه‌په‌ستی یدعم، یسند، یشد
¹ bolt /'bɒlt/ <i>n</i> [C]	۱. سورگی، کلوم، سنگ، زمانه‌ی قوفل، کیلون ۲. سورگی، یزمار، برغو ۳. تیری کورت ویه‌یز
	۱. تریاس، لسان‌القل، مزلاج ۲. برغی، مسمار قلاووظ (ملوب) ۳. (أق) سهم قصیر قوي
<i>a ~ from the blue</i>	(بروانه blue) (انظر blue)
□ <i>vt, vi</i>	به‌کیلون داینه‌خا، دره‌فت یترس، یغلق بالمزلاج
² bolt /'bɒlt/ <i>vi, vt</i>	۱. له‌پر ه‌دنه‌ کولنه‌ سهری ۱. یندفع هاربا بشکل مفاجیة
<i>the horse ~ed</i>	نه‌سپه‌که به‌له‌سه بووه ۲. خواردن ه‌نی نه‌لوشی، شالوده‌با
	جمع الجراد ۴. یزدرد الطعام، یلته‌م

- n make a ~ for it* لښ دهرباز دهېښ، هه لدښ
يڅر، يڅر ب
- ³bolt** /bəʊlt/ *adv* ~ *upright* داکو تراو
هه ستاو، بالابوز، داکو تراو
متصب
- bomb** /bɒm/ *n* [C]
بومبا، بوردومان
قنبلة، قذيفة
□ *vi, vt* بوردمان نه کات
بلقي القابل، يضر ب او يقذف بالقابل
- bomber** *n* [C]
بومبا هاويو (فروځکي بومبا هاويو)،
بومبا باران ده کات
قاذفة قابل (طائرة)، قاذف القابل (جندې)
- bombshell** /bɒmʃel/ *n* [C]
کو ترېړی سه یر
مفاجأة مذهلة (مجاز)
- bombard** /bɒm'bɑ:d/ *vt*
بومبا بارانی ده کات ييزاری
ده کات (به پرسيار، سکالا)
يقذف (يسطر بالقابل) (مجاز) يثقل، يزعج (بالاسئلة،
بالشکاري)
- bombardment** *n* [C,U]
بومبا باران، ناگرباران،
بوردومان
قذف بالقابل
- bombastic** /bɒm'bæstɪk/ *adj*
قسهی پوچ، زمان فتر،
ویزه ویز، غه لیه غه لب
(کلام) اجوف، طنان، کثیر المغالاة
- bonafide** /bəʊnə'faɪd/ *adj, adv*
ره سښ، دل سوز، دل
پاک، دل قه نج، قه نج
(لاتينية) أصلي، غير زائف، مخلص
- bond** /bɒnd/ *n* [C]
۱. قه وال، به لگه نامه، (پابه نديپه ياسا)،
په يمانی نوسراو
۱. سند، وثيقة (ملزم بالقانون)
- his word is as good as his ~* خاوه ښي قسه ی
خوښه تی، به لښيکه له سوري نه کوي، قه رزار نه ښي له سوري
۲. سښه دی قه رزي (حکومت) نه دريتموه له گه ل قازانجه
که ی
- انه عند کلمته، وعد الحردین عليه ۲. سند دين (حکومي) تدفع
قيتمه مع الفائدة
- 5% Development Bonds* قه والهی گه شه کردن ۵٪
قازانچ ده کات ۲. مل پيچ، په پوهندی
سندات التمية و تریج ۵٪ ۳. رباط، رابطة، صلة، عروة

- the ~s of affection* په پوهندی خوښه وېستی
روابط المحبة، أو اصر المحبة
- in ~* ۱. شتومک (گومرگ) تا باجه که ی نه دري
۲. حجز البضائع (في الجمرك) الى حين دفع الرسوم
- npl* ۳. کوت، زنجير، په ندا په تی (له شپه په کی کوډاپه)
۴. قيرد، سلاسل، عبردي (في صيغة الجمع)
- in ~s* له به نديپخانه پان کوډاپه تی
في السجن أو العبودية
- burst one's ~s* سه رفران نه ښي، پزگار نه ښي له کوډاپه تی
يتحرر، ينفض عنه نير العبودية
- bondage** /bɒndɪdʒ/ *n* [U]
کوډاپه تی، زيرده ستی، پښ
ده ستی، به نديپه تی
عبودية، رقي، استرقاق
- bone** /bəʊn/ *n* [C,U]
نيسک، نيسقان
عظمة، عظم
- to the ~* به ته واوی تادوورترین سنوور
تماماً الى ابد العتدود
- frozen to the ~* تاسه ر نيسقان به ستويه تی، له سهرما
نه له رزي
متجمد حتى العظام، يعاني من شدة البرد
- have a ~ to pick with sb* گله یی لښ هه یه
لديه ما يدعو للشكوى منه
- *vi* نيسک لانه بات، داينه مانی
يتزع العظم، يخلص من العظام
- ~ a chicken* نيسقانی مريشکه که لانه با
ينزع العظام من الدجاجة
- bonfire** /bɒn'faɪə(r)/ *n* [C]
ناگر سو تينه ری پاشه که ووت [C]
له ده شتدا، ناگر ی نا هه نگی
الشعلة، نار تضرع في العراء (لحرق المخلفات)
- bonnet** /bɒnɪt/ *n* [C]
۱. شهبه (قوچکه) منال وژان
له سهری نه که ن له زير جه نه نه به ستری، کلاف ۲. بهرگيکی
کانزایی بو بزويته ری نو تومیل
۱. قلنسوة، قبة يلبسها الاطفال و النساء تشد بخيط تحت
الذقن ۲. الغطاء المعدني لمحرك السيارة
- bonny** /bɒni/ *adj*
تندروستی باش
بادي الصحة، ينعم بالصحة
- a ~ baby* منائی ساخ، لاو
طفل بادي الصحة

bonus /bəʊnəs/ <i>n</i> (pl ~ es)	سەر مووچه
	علامة، منحة
bony /ˈbɒni/ <i>adj</i>	ئىسقامى، رەق ۋەك
	عظمى، ناتيە
(-ier, -iest)	ئىسقام لاواز، پارىك
	الظام، نعل
boo /bu:/ <i>vt, vi, int</i>	(هوها) دەنگىك بۇگالتە پىن كىردن
	صوت دال على السخريه و الاستهجان
<i>The speaker was ~ed by the crowd</i>	قەدەكەرەكە
	لەقەرە يالغى بەكەوۋە هوهای ئىكرا
	قابليت الجرع الخطيب بصيحات الاستهجان
booby /bu:bi/ <i>n</i> [C]	دەبەنگ، كەودەن، گىل
	مغل، ابلة، بليد
booby prize <i>n</i> [C]	لەپىناو پروپاگەندەدا خەلاتەكە
	نەدرى بە دواكە وتوتىرىن كەس لەپىشېر كىكەدا
	جائزە تمنح للاخرى فى السابق على سبيل الدعاية
boobytrap <i>n</i> [C]	تەلەي پىن ئاگان، بۇمبى شاراوە لە
	شونىن كەجنى گومان نەپىن
	شرك للايقاع بالغافل، مقلب، قبلة متفجرة مخفية في شيء غير
	مثير للريبة
book /buk/ <i>n</i> [C]	۱. پەرتووك، نوسراوى ويژهى
	۲. بەشېك لە پەراوى پىرۇز يا وتارىك
	۱. كتاب، مؤلف ادبي ۲. جزء من الكتاب المقدس او من قصيدة
	طويلة
<i>bring sb to ~</i>	۳. حسابى لەگەل ئەكات
	۳. يناقشه الحساب
<i>in sb's good/black/bad ~ s</i>	راماۋ / رانەماۋ بۇقايل
	كىردنى كەسىك
	حائز / غير حائز على رضا فلان
۱. <i>تۆمارى ئەكا</i> ۲. <i>پىشەكى دەستى بەسەرا ئەگرى،</i> ۳. <i>بۇخۇرى دادەنى (ئەگرى)</i>	
۱. <i>پىسل، پدون</i> ۲. <i>پىجىر مەقدا</i>	
<i>~ seats for a concert</i>	لە ئاھەنگى مۇسقىا شونىك
	داپىن ئەكا
	پىجىر (اماكن) في حفلة موسيقية
<i>~ing clerk</i>	فەرمانبەرى پليت بر
	موظف قطع التذاكر
booke case <i>n</i> [C]	دۆلایى پەراۋ

	خزانة كتب
bookish <i>adj</i>	خەز لە خوئىدەنەۋە ئەكات، كىتەپ وىست
	پەيوەندى بە پەراۋ و خوئىدەنەۋە ھەپە
	كىتەپ، ذو علاقة بالكتب، مولع بقراءة الكتب
book keeper <i>n</i> [C]	زىمىيار، حساب راگر
	كاتب حسابات، محاسب
book keeping <i>n</i> [U]	حساب راگر تىن، دەفتەردارى
	مسك الدفاتر
book maker <i>n</i> [C]	حساب راگر، كىتەپى گروە لەسەر
	پىشېركىنى ئەسپ
	ماسك دفتر المراهقات (سباق الخيل)
booklet /ˈbʊklɪt/ <i>n</i> [C]	نامىلكە
	كىتەپ، كراسه
boom /bu:m/ <i>n</i> [C]	۱. كۆلەكەي پەردەي سەر بەلەم
	۲. پارچە تەختەپەكە لەسەر ئىۋارى دەرياكە دادەنرى تايپىنە
	پەردى بۇگوستەنەۋەي كەلوپەل بۇناۋا پاپۇرەكە ۳. بەرپەست،
	نەھىلەرى ھاۋاچۇي بەلەم (زىنجىرەپەكى ئاسنى يان
	تەختەپە بۇ نەھىشتى چۈنە زوۋرەۋەي كەشتى)
	۱. عارضة الشارع (عمود يحفظ الشارع منشوراً) ۲. ذراع
	الرفاع او الرافعة (عمود يصقل بالصاري لتحميل البضائع و
	تفريغها) ۳. حاجز، مانع مرور السفن (سلسلة حديدية او كتل
	خشبية متراصة لمنع دخول السفن)
boom /bu:m/ <i>n</i> [C]	گرەم، ھاژە، زىرمەزىم، زىرمە
	ھىر، دوي، قصف
boom /bu:m/ <i>n</i> [C]	گەشە كىردن، پىش كەۋتى
	بازرگانى، بۇزانەۋە
	رواج، ازدهار التجارة، انتعاش
۱. <i>گەشە ئەكات، ئەپپوزىتەۋە ئاشكراي ئەكات،</i> ۲. <i>رەۋاج بۇكەلوپەلەكەي پەپىدا دەكا</i>	
	يزدەر، يتفش، يروج، يروج، يعلن عن بضاعة
boomerang /bu:ˈmæŋ/ <i>n</i> [C]	بىمەنەج: كەۋانە
	تير تەختەي چەماۋە بە دەھا ويۇرى و دەگەرىتەۋە شونى
	خۇي (ئىستىرالياپە كۇنەكان بەكارى دىن)، ھەدگەرت سەر
	دلى خودانى، بەلگەپەك بگەرىتەۋە سەر خاۋەنەكەي
	قوس خشبي معقوف يقذف فيرتد، البونج (يستخدمه سكان
	أستراليا الاصليون) (مجاز) حجة ترد على صاحبها
boon /bu:n/ <i>n</i> [C]	درود، بەخشىش، ديارى
	بركة، نعمة، عطية، هبة

²boon /bu:n/ *adj* ~ companion خوش، خوشدو،
هاوړېی که یف خوش و دلنور

ندیم، انیس، جلیس

boor /bu:(r)/ *n* [C] که سیکي ووشک، جوتیار، گوندی
(شخص) فظ، غلیظ، جاني الطبع، جلف

boorish *adj* لادی، نه زان ناروشتنیر، که له زه
ریني، غیر متقف، خشن الطبع

boost /bu:st/ *n* [C] هانی ددهات، پشگیری ده کا، بهرزی
ده کاته وه بوسه روه، به هوی پاته روه (غاز) به بوری
سهر ده خات

يشجع، يعزز، يدفع الى الاعلى، يدفع (الماء، الغاز) في انبوب
براسطه مروحه

boot /bu:t/ *n* [C] ۱. پوتین، جزمه، پینلوی ملدار
۲. صندوقی نوتومویل (بودانانی شت و مهک)

۱. جزمه، حذاء ذو رقة ۲. صندوق السيارة (وضع الامتعة)

booth /bu:ð/ *n* [C] ۱. کوشک، خانوچکه
۱. کشک، حجره

۲. ژووری ده نگدان
polling ~

۲. حجره الاقتراع، کشک او حجره التصویب

booty /bu:ti/ *n* [U] ده سته کوهت، ده سته کوهتی جهنگ
غنیمه، غنائم، مکاسب الحرب

borax /bo:ræks/ *n* [U] بوره که پوره ی سپی به کار دیت
بو دروستکردنی شوشه پاک کردنه وه

البورق (له)، مسحوق ابيض يستخدم في صنع الزجاج و نبي
التنظيف

border /bo:da(r)/ *n* [C] ۱. سنور، لا، په راويز، که نار،
لیوار

۱. حد، طرف، حافة، هامش

The ~land between sleeping and waking

۲. سنووری نیوان دوو ولات

۲. نعم، حد فاصل بین بلدين

کاتی ناوهند نوسن وبه خه بهر بوون، خه والو vi, vt □

۱. دیاری نه کات، ۲. سنوری پو داله نن ۳. دراوسنی له گدل

نه کا، ۴. نه پخاته ناو، نه وهی نه که ویت نیوان دووشت

۵. نه وهند، چیا که روه

الحد الفاصل بین النوم و اليقظة ۱. يحدد ۲. يضع حداً

۳. يجاور ۴. يتاخم (مجان) مايقع بین شيتين، ۵. فاصل

کونی نه کات، هملی نه که نن، درزی vi, vt ¹bore

تی نه کا

يشقب، يهفر، يشق، يهوف

~ a tunnel through a mountain به ناو چیا که دا

توتیل لی ددهات

يشق نفقاً في جبل

۱. کون، کون لکردن ۲. تیره، لوله ی تفهنگ [C] n

۱. ثقب، خرم ۲. قطر او عیار ماسوره البندقية

²bore /bo:(r)/ *vt* بیزاری نه کا، ههستی گران نه کا

يضر، يبعث على السأم، يدعو للسمل

This is a boring job نه و کاره بیزار که ره

هذا عمل ملل

That man ~s me نه و پیاوه بیزارم ده کا

ذاك الرجل يبعث الملل في نفسي

شیک که بیزارم کا شیکي بیزار که [C] n

شيء يثير السأم في نفس لشيء يثير السأم (الملل)، شخص

ثقیل الظل

boredom *n* [U] بیزاری، وه پسی، مروسی

ضجر، سأم، ملل

³bore /bo:(r)/ (پروانه bear)

(انظر bear)

boric /bo:rik/ *adj* ترشی بوريك

~ acid

(کیمياء) حمض البوريك

born /bo:n/ (*pp form of bear*) له دايك بوو

مولود

be ~ له دايك نه بین

يولد

□ *adj* به سروشتی

بالنطرة

a ~ poet به سروشتی (به زگماکی) شاعر

شاعر بالنطرة

borne /bo:n/ (پروانه bear)

(انظر bear)

borough /bʌrɔ:/ *n* [C] شاری نوونومی، شاری که

خود مختاری تیدایت ونوینته ری خوی نه تیرته پهر له مان،

هه ریم باژیر

(انجلترا) بلدة او مدينة تتمتع بحكم ذاتي و ترسل مندوباً او اكثر

لتشيلها في البرلمان

borrow /'bɒrɔ:/ vi, vt (بەراروڤېکه
يېستېر، يقرض (قارن *lend*)

۱. سنگ، ناخ، باخه، باوه ش،
پاشل ۲. مەمك

۱. صدر، صميم ۲. ئدي

boss /bɒs/ n [C] سەرۆك (لەئىشدا)، خواھن فەرمان
(ل.د) رئيس، صاحب الامر والنهي، السيد

□ vi, vi كارگير، سەرکار، فەرمان دەرە کات
يأمر وينهي، يصدر الاوامر

botanical /bə'tænikl/ adj رووه کی، پەپوھندی
بەر ووه گەوھ هەپە
نباتي، له صله بالنبات

botanical gardens ئەو باخانەى پو خویندن لەسەریان
رووه کی جوړاو جوړی تیداپە

حدائق تحوي فصائل مختلفة من النباتات لدراستها

botanist /'bɒtənɪst/ n [C] پووه کاس
النباتي، عالم النبات

botany /'bɒtənɪ/ n [U] رووه کتاسی
علم النبات

botch /bɒtʃ/ vt تکی ئەدات بە کاری
□ n خراب، کاریکی باش نە کراو

یصلح بصورة غير مقبولة، یسند بالعمل الرديء، عمل غير متن

both /bəʊθ/ adj (یەكەم) هەردوو، هەردووکیان، پێکفە
(أولاً) كلا، کلتا، مەأ

I want ~ books (~ the books, ~ these books)

هەردوو پەرتووگە کەم ئەوێ (هەردوکیان)

اريد كلا الكتابين (اريد هما مەأ)

pron (دووەم) هەردوکیان
(ثانياً) كلا، کلتا

B ~ are good / B ~ of them are good هەردووکیان
باشن

کلاهما جيدان

We ~ want to go هەردوگمان ئەمانەوێ پڕۆین
کلاتا پیرید الذهاب

They are ~ useful هەردوکیان پەسوودن
کلاهما، مفید

□ adv ~ (سپهەم) دوو شت لە یەك کاتدا ئەمە ناھەو
(ثاناً) ليس... بل ايضاً، مەا في آن واحد

He is ~ a soldier and a poet سەربازو شاعیرە
لەھەمان کاتدا

انە جندی و شاعر في آن واحد

bother /'bɒðə(r)/ vt, vi ۱. ھەراسان دەکا، دتەنە پیت،
شیرزە دەکا، پەرشان دکت ۲. یێزازی ئەکات، خوی شەرە
ئەکات

۱. یزعج، یضایق، یؤذي ۲. یقلق، یزعج نفسه

□ n [C,U] ھېلاکی، یێزازی، پەرشانی، یێزار
تعب، مضایقه، أزعاج

bothersome adj ھەراسانکەر، یێزارکە، ھېلاک، پەنازار
مزعج، مضایق، متعب، مؤذ

bottle /'bɒtl/ n [C] قاپ، شوشە، بوتلی شوشە
قینە، قارورە، زجاجة

□ vt لەشوشەدا ھەلی ئەگری
یبعي، یضع، یحفظ في زجاجات

دەشارتەوھ، خەفی ئەکات، (ھەستی) دەرناخات ~ up
یکم، یخفي، یکت (مشاعرة)

bottleneck n [C] ملی شوشە، پێرەوی تەسک
کە ئەپتەھوی رێگەر لەھاتوچو کردن، کۆپەکانی
بەرھەمھێنان

عنق الزجاجة، جزء ضيق من الشارع يشكل عائقاً للمرور، الجزء
المعوق للاتناج

bottom /'bɒtəm/ n [C] ۱. بنگ، خوارو، پاشو، خواروی
شتی ۲. خواروھ، کۆتایی

۱. القعر، القاع، الجزء الأسفل من أي شيء ۲. أسفل، آخر، أدنى،
نهاية

at the ~ of my garden لەو سەری باخە کەمدا ۳. بنگی
دەریا، بنگ (دەریا، رویار، دەریاچە) ۴. پەریەست، لەمەر

في آخر حديثي ۳. قاع، قعر (البحر، النهر، البحيرة) ۴. عجز،
إست، عجيزة

bottomless adj بستی، بستی، بستی سارام، بستی
دەریازبوونی

نیە

لا قرار له، لا غور له، لا یسر له غور

bough /baʊ/ n [C] لقی، لقی سەره کی درەخت
غصن، فرع، (غصن رئيسي للشجرة)

bought /bɔ:t/ (پروانە *buy*)
(انظر *buy*)

boulder /'bəʊldə(r)/ *n* [C] تاشه‌برد، چهو، ب‌ردی
وورد کراو، ب‌ردی گه‌وره به‌هوی بارودوخه‌وه شیوه‌ی
خبری وەرگرتنی

جلود، صخر ضخم اکسبته الاحوال الجوية شکلاً مستدیراً

bounce /'baʊns/ *vi, vt* ۱. (توپ) هه‌ل‌ه‌زو دابه‌ز ده‌کا.
بازده‌دا، راته‌پسک‌نی نه‌جول‌نی، به‌تون‌دی نه‌جول‌نی

۱. (الکرة) تفقز، ترتد ۲. يتحرك، يحرك بسرعة و بعنف، يلقى

~ into a room به‌خیرایی دپته ناوه‌وه

یدخل محدثاً جلبه

~ on a bed/out of a chair به‌سه‌ر کورسپکه‌دا باز

نه‌دات / خوی هه‌له‌داته سه‌رجپکه‌که

يقفز على الكرسي / يرتقي على الفراش

The car ~ d along the bad road نو‌تومپه‌که به‌سه‌ر

جاده نارپکه‌که‌دا هه‌ل‌ه‌ز و دابه‌زی کرد

أخذت السيارة تعلق و تهبط فوق الطريق الرديء

¹**bound** /'baʊnd/ *n* [C] سنووری بۆ دانه‌نی (له‌شیوه‌ی

کۆدایه)، بابه‌ند، فرقاس، سنور

(غالباً في صيغة الجمع) حد، حدود

no ~s to his ambition نه‌ماحه‌کانی سنووری نی‌یه

لاحد لطمحه

in/out of ~s رپکه‌ی چوونه زووره‌وه‌ی بپ دراو

ده‌ستور هه‌یه بچن نافدا/ ده‌ستور نینه بچن نافدا

مباح / محظور الدخول إليه

□ *vt* سنووری بۆ دانه‌نی، دیاری نه‌کا، گه‌مارۆی نه‌دا

یضع حداً، یحدد، یحصر

²**bound** /'baʊnd/ *vi* به‌خیرایی نه‌جول‌نی، باز نه‌دا

یشب، يتحرك بسرعة، يقفز

□ *n* هه‌ل‌ه‌ز و دابه‌ز

قفزة الى الاعلى او الى الامام

by leaps and ~s به‌خیرایی زۆر، زوو، به‌له‌ز

بسرعة فائقة

³**bound** /'baʊnd/ *adj* بۆ شوونی مه‌به‌ست، به‌ره‌وه‌ی

قاصد‌الی، متوجه‌الی

The ship is outward/ homeward ~ پاپۆره‌که به‌ره‌وه‌ی

ده‌ره‌وه‌ی ولات نه‌روات/ بۆ ناوولات

الغينة متوجه للخارج / للوطن

bound /'baʊnd/ *pp bind* به‌کاره‌بنانی تایه‌ت

(استخدامات خاصة)

پابه‌ند، چه‌سپاو، پاچه‌خت لیکراو، ناچار کراو ~ to

محتوم، مؤكد، مجبر علی، مرغم

The plan is ~ to succeed به‌دنیانی پلانه‌که

سه‌ره‌که‌وئی

من المؤكد ان الخطة ستنجح

~ up in زۆر ئالوده‌یه‌تی

شديد التعلق والولع ب، منهك في

boundary /'baʊndri/ *n* (pl -ries) سنوور، سه‌رحه،

مه‌رز، تخوب، سنووری جیاکه‌ره‌وه

تضم، حد، حد فاصل

the ~ between France and Italy سنووری نیوان

فهرنسا ویتالیا

الحدود بين فرنسا وإيطاليا

boundless /'baʊndlis/ *adj* بپ کۆتایی، بپ سنوور

لاتهانی، غیر محدود

boundiful /'baʊntifl/ *adj* به‌خشنده، ده‌ست فره‌ه،

دلفراوان

كریم، جواد، وافر، سخی

bounty /'baʊnti/ *n* ۱. خیرکاری، جوامیری، ده‌ست فره‌ه

۲. خه‌لات ۳. خه‌لاتی میری بۆ هاندانی به‌ره‌م هیتان

۱. كرم، سخاء، جود ۲. هبة سخية ۳. منحة حكومية لتشجيع

الاتاج

bouquet /'bu:kei/ *n* [C] چه‌پکه‌گول، گورزه

باقة ازهار

bourgeois /'bu:ʒwə:/ *n* [C] بۆرژواز، سه‌رمايه‌دار،

چینی بۆرژواز په‌په‌سته به‌چینی ناوه‌ندی ده‌وله‌مه‌ند

و به‌رزه‌وه‌ندی په‌کانه‌وه

البرجوازي، احد أبناء الطبقة الوسطى الفئيه، برجوازي،

متصل بالطبقة الوسطى الغنية و مصالحها

bout /'baʊt/ *n* [C] ۱. نۆیه، ماوه، نۆره‌فیش، کایه

۱. فترة، نوبة (عمل)، مباراة (في الملاكمة و نحوها)، شرط

۲. نۆره (نه‌خۆش)، نۆره‌کۆکه،

a ~ of coughing که‌وانه‌ی (تیره‌لدان)

۲. نوبة (مرض)، نوبة سعال، قوس (الرمي السهام)

¹**bow** /'baʊ/ *n* [C] ۲. که‌وانی که‌مانچه ۳. چه‌ماوه،

که‌وانه‌یی (پروانه rainbow)، گری، وه‌له‌فه

۲. قوس الکسان ۳. متقوس، منحني (انظر rainbow) ۴. عقدة،

أنشطة

۵. بایون، بونیاخ، له شپوهی په پوله به ستراین *a ~ tie*
 ۵. رباط رقبه علی شکل فراشه، بایون
 قه پتانۍ پیلو وک په پوله گری ~ *shoe-laces tied in a*
 بدری
 اړپه حذاء معقوده علی شکل فراشه
bow legged *adj* قاج گېر
 مقوس او معرج الساقین
 ۱. سهری بو دانه ونښ، ریږی لن *bow /baʊ/ vi, vt*
 ۲. نه گری، دهست ۲. نه چمتوه
 ۱. ینحنې، تحیه او احتراماً ۲. ینحنې، ینحنې، یتقوس
 له پیریدا پشۍ چه ماوه ته وه ۳. خزی *~ed with age*
 به دهسته وه دده
 انحنې ظهرو من الشیخوخة ۳. (مجاز) یذهن، یستسلم، یرضخ
 چه مانه وه، خو به دهسته وه دان، کرونوش بردن *□ n [C]*
 انحاء، اذعان، رکوع
 پشوهی که شتی *bow /baʊ/ n [C]*
 قیدوم السفینة، مقدمة السفینة
 ریخول، هناف، هناف (زور جار له) *bowel /baʊl/ n [C]*
 شپوهی کودایه) ناخ، ناووه، قولای
 الامعاء، أحشاء، (بصیفة الجمع غالباً) جوف، باطن، أعماق
 له ناووه (ناخی زهوی) *in the ~s of the earth*
 فی باطن (جوف) الارض
 ده فوی قول، له گن، جام *bow /baʊl/ n [C]*
 صحن عمیق، سلطانیة، طاسة
 قایمۍ برنج، له گنه برنج *a ~ of rice*
 صحن من الارز
 شتی که شپوهی جامدا یت، بوشایی *the ~ of a*
 شیء علی شکل طاسة، تجويف:
 (کلور) سهره بوشایی، سهیلۍ جگهره *tobacco pipe*
 کیشان
 (رأس) تجويف البیبه (الفلون)
 ۱. توپ هاویزی کریکیت، توپ *bow /baʊl/ vi, vt*
 نه هاویزی بو نهو که سهری له توپه که هغه دا ۲. ده رنه چن،
 ده رنه په ری (له کالسیکه که) به هیواشی ۳. نهیدا به زه ویدا
 باولینک دکت، دنیخت
 ۱. (الکریکیت) یرمی الطابة لضارب الكرة، یهزم ضارب الكرة
 باصابت الوکت ۲. یطلق (فی عربة) بخفة و نعومة ۳. یصرع،
 یطرح (شخصاً) أرضاً

۱. یاریکهر، توپ هغلدهر *bowler /ˈboʊlə(r)/ n [C]*
 له یاری کریکیت
 ۱. لاعب اورامي الكرة فی لعبة الکرکیت
 ۲. شهبهی خر له لباد ۱. سندوق، *box /bɒks/ n [C]*
 قوتو
 ۲. قبة مستديرة من اللباد ۱. صندوق، علبة
 ۲. خه لانی له دایک بوون ۳. تهلار له (شاتو)، *Christmas*
 دادگا، شهمه نده مهر)
 ۲. هدیة عید الیلاد ۳. مقصورة (فی مسرح او محکمة او قطار)
 سندوقی زماره (له پلاو کرده وه دا *boxnumber n*
 به کار دیت بولسانکر دنی دوزینه وهی هوال و پلاو کراوه
 په یوه ندی کردن به خوا وه نه که یوه)
 صندوق رقم... (تستخدم فی اعلانات الصحف لیسهل الرجوع
 الی الاعلان و الاتصال بصاحبها)
 په نجه وهی پسوله برین (له سینما و شاتو) *box office n*
 شباه التذاکر (فی مسرح او سینما)
 ۱. شه پازلهی لن نه دا *box /bɒks/ vt, vi ~ sb's ear*
 به تاییدت له په ناگوئی ۲. مسته کولهی لن نه دا
 ۱. بلطه و بغاصه علی آذنه ۲. بلام، بلام، یتلام *□ n [C]*
 لیدان له بناگوئی، شه پازله
 ضربة، لکته علی الأذن، لطة
 شهره مست، بوکسین *boxing n [U]*
 ملاکته
 یاری مستین *boxing match n [C]*
 مبارزه فی الملاکته
 مستهوان *boxer /ˈbɒksə(r)/ n [C]*
 ملاک
 کوپ، لاو *boy /bɔɪ/ n [C]*
 ولد، صبی، غلام
 لاوی، کوپینی، ته معنی لاوی *boyhood n [U]*
 الصبا، زمن الصبا، سن الحداثة
 خله کوپانی، مندلانه په، هره زهیی، پنه *boyish adj*
 که پشوتوه
 صیانی لایتم بالنضج
 دده بریت، مان ده گری، وړک نه گری *boycott /ˈbɔɪkɒt/ vt*
 یقاط، یوقف التعامل
 بچراندن، داپرین *□ n [C]*
 مقاطعة

bra /bra:/ n [C] (ممکبه بند (brassiere)
(أخصار (brassiere)

¹**brace** /breis/ n [C] ۱. داربند، بهر پالک پالشت،
په‌ی قايم کەر، توق ۲. کونکەر
۱. دعامة، رکيزه، رباط سند ۲. مثقاب، مثقب

braces npl هه‌لگری پانتۆل، شه‌پاله
حمالات السروال (البطلون)

²**brace** /breis/ vt رای ده‌گریت، چالاکي ده‌کات،
به‌هیز ی ده‌کات

بستد، یقري، پئش
خوی هانده‌دات، به‌هیز ده‌پیتوه،
~ oneself up ده‌پوژیتوه

پشجع، پشجع قواه، پشعده‌هت
~ a bracing climate ناو وه‌وای فینک و خوش
جو منفش او منش

bracelet /breislit/ n [C] بازن، زه‌ندک
سوار، أسره

bracken /brækən/ n [U] جۆره دره‌ختیکه، ده‌حل
سرخس، خشار (نبات)

bracket /brækt/ n [C] ۱. کۆله‌که، که‌وانه، داربند یان
پالشت، شیشی ره‌فه، ۲. که‌وانه ( ) نیشانه‌په به‌کار دیت
له‌کاتی چاپکردنا

۱. دعامة او سند لرف ۲. قوس، هلال ( )، { } وه‌ی علامه
تستخد في الطباعة
□ vt له‌پخاته ناو دوو که‌وانه‌وه
بضع بین قوسین (هلالین)

brackish /bræktʃ/ adj ناوی ناساز، ناوی سویر شور
(الماء) غیر عذب، آجاج

bradawl /brædo:l/ n [C] کونکهره (پو ته‌خته یان
پست)

مخراز، مثقب (للخشب او الجلد)
brag /bræg/ vi (-gg-) شانازی ته‌کات، پۆز لیته‌دا
پتفاخر، پتباهی، پتبیج

braid /breid/ n [C,U] ۱. که‌زی، پرچ، گولی، ۲. قردیله،
کوتال په‌تی به‌ستن، یان جوانی

۱. ضفیره، جدیله ۲. شریط لسم أطراف العماش او للزینة
□ vt پرچ ته‌هۆیتوه، به‌قردیله ته‌پرازیته‌وه
بضفر، یجدل، یزرکش بشریط

braille /breil/ n [U] رینگه‌ی یریلی پۆنوسین و فیر
کردنی ناینا یان (پن چاوان)

طریقه بریل، طریقه لکتابه خاصه بالعیان
brain /brein/ n [C] دماغ، هوش، مینک (به‌زوری
له‌شیوگی کۆدا)

الدماغ، المخ (غالبا فی صیغه الجمع)
~ have a good ~ پاده‌وری باش هه‌په، مینکی سافه
~ use one's ~ s مینک به‌کار دینن، ژیرانه کار ته‌کات
لده‌ی ذاکره طیه، دماغ نظیف یستخد عقله، پتصرف به‌کمه و
تقل

~ have sth on the ~ وەرگرت رام کیشا به‌لای ~
خۆمدا

تملکه (استحذت علیه) فکره‌ما
□ vt له‌پکۆژی (که‌له‌ی ته‌قینن)

بقتل پتطیم الرأس
brainless adj گه‌لحو، گیز، پین هوش
غبی بیلد، أبلة

brain washing n [U] مینک شتن، وا له‌که‌سینک
بکه‌پت واز له‌پاوه‌پنک یینن پیتسه‌ر پاوه‌پنکی تر
غسل الدماغ، آکراه شخص علی التخلی عن معتقد وتبني آخر
~ brainy adj زیره‌که، ژیر

ذکی، متفقد الذهن
brainwave /breinweiv/ n بیروکه‌ی جوان
فکره‌رائعه، تخطر فجأة

braise /breiz/ vt گوشت له‌مه‌نجه‌لدا ته‌کۆلینن
بطهر (اللحم) فی قدر مقلقه، پیک

brake /breik/ n [C] بریک، وه‌ستنه‌ری ئۆتومبیل
مکیح، کایح، فرامل
□ vt, vi بریک راته‌ کیشن، ته‌وه‌ستن
پکیح، یفرمل، یوقف

bramble /bræmbəl/ n [C,U] دره‌ختی درکاوی، توترک،
تودرک، درک
عوسج، علیق، شجیره شائکه

bran /bræn/ n [U] که‌په‌که‌له‌گه‌نم جیا ته‌گریتوه دواي
هابین

نخاله، قشرة الحبوب و تفصل عن الدقيق بعد الطحن
۱. لق، لوق و پۆی دره‌خت ۲. **branch** /bra:ntʃ/ n [C]
شتنکی په‌رز ویلاو، په‌ژن، چقل

١. غصن، فرع شجرة ٢. شيء متشعب أو متفرع عن
 a ~ railway/road/office / لهرينكا /
 خط فرعي للسكة الحديد / لشارع / لمكب
 a ~ of knowledge هيل لهلقه كاني زانياري
 فرع من فروع المعرفة
 □ vi لقي لني نهيتيهوه
 يفرع، يشعب، يتفرع
 ~ out تاراسته نوئي وهرده گري
 يتخذ اتجاهاً جديداً
 brand /brænd/ n [C] ١. پارچه تهخته تي لاگراوي، سكل،
 پشکو، چلوئسك، پارچه ناستي سوره و كراو يو زماره ليداني
 فاژول، داخ نشانه، جوړي تومار كراو، جوړ
 ١. جذوة، قطعة خشب مشتعلة، قطعة حديدية (ميسم) محماة
 لوسم الناحية ٢. علامة مسجلة، ماركة مسجلة صنف
 the best ~s of coffee باشرتري جوړي قاوه
 اجد انواع القهوة
 □ vi نيشانه دياري كراو دانه ني / موري لني نه دا جينگه
 بهجن نه هيلني و لني ناپيتيهوه
 يسم، يضع علامة مميزة، يدمغ (مجاز) تركه اتركه لايسمي
 ~ ed on my memory هدر ماوه له ميشكمدا چه سپوه،
 له ياده وهر يمددا تومار كراوه
 انطيت في ذاكرتي
 be ~ed as a coward سدر شوړ، نه ويري، ترسوك
 موصوم بالجين
 brand new adj زور نوئي، تهواو نوئي
 جديد كل الجدة، جديد تماماً
 brandish /brændɪʃ/ vt تاماژه ده كا (يو نمونه به
 شمشير)
 يلوح (بالسيف مثلاً)
 brandy /brændi/ n [C,U] براندي جوړيگه له
 خوار دنه وه
 براندي كونياله، نوع من المشروبات الروحية
 brass /brɑ:s/ n [U] ١. مسي زهره، شتي دروست
 ١. نحاس اصفر، صفر، الاشيا
 كراو له مس، فاميري موسيقي مس، نهو شتانه ي ~ the
 له مس دروست كراون وهك لامي ري موسيقي مس
 ٢. يني نابروني، يني شهومي
 المصنوعة من النحاس، آلات موسيقية نحاسية ٢. (ل.د) وقاحة

- صفاقة
 top ~ كهوړه پياوان نهفسره / لپسراو
 كبار الضباط / السوتلين
 brassy adj (-ier, -iest) بين نابروني، نيسيك قوروس
 صنيق، وقع
 brassiere /bræsiə(r)/ n [C] هممكنان، سوخمه،
 ستياڼ
 حمالة الصدر، صدر للتدين
 brat /bræt/ n [C] كوبر، مندال، نهقام (يوگانه)
 ولد، طفل، جاهل (للسخرية)
 bravado /brə'vɑ:dəʊ/ n [U] خوځه لكيشان، لاف
 ليدان، فيشان كردن
 تظاهر بالشجاعة، تبجح
 brave /breɪv/ adj (-er, -est) نازا، نه ترس، دليري، شيردل
 شه قينگهر
 شجاع، باسل، مقدم، جريء
 bravely adv نه ترسانه، نازايانه، دليرانه
 بجرأ، ببسار، ببالة
 bravery /brə'veɪri/ n [U] نه ترسي، نازايه تي،
 جواميري، ويران، ذات، دليري، مودايه تي
 شجاعة، جرأة، بسالة
 bravo /brə'vɑ:ʊ/ n, int نافه رين، زوريشا براو
 (pl ~es, ~s)
 احسنت! عظيم! براو
 brawl /brɔ:l/ n [C] دهمه بوله، شهر، هرا، جهره نيخ،
 ليكهوتن
 مشاجرة صاخبة، شغب، عراك
 □ vi شهربه كنه، بهگزيده كا نه چن
 يتشاحن، يتعارك
 brawn /brɔ:n/ n [U] ١. هيز، هيزي بازو ٢. گوشتي
 بهرازي به هارات كراو
 ١. قوة، قوة عضلات ٢. لحم خنزير متبل
 brawny adj مدجهك نه ستور، بهيز
 متول العضلات، قوي الجسم
 bray /breɪ/ vi, n [C] دهزه ريښت، زهرين، دهنگي زورنا
 (كهرنهك)
 ينهق، نهيق، صوت البوق (التفير)
 brazen /breɪzn/ adj ١. مسي، وهك مس ٢. هارو هاج،

کمی په نجره که ی شکاند؟ *Who broke the window?*
 من حلم النافذة
 ۲. جیا نه پته وه (له گډل *adv, prep* جودا ~ away
 نه پته وه) (ب) هه لږت، ده رپاز نه پي
 ۲. (مع *adv, prep*) (ا) ينصل (ب) يفر، يهرې
 (ا) له کار ده کوږي، ټک نه شکي سدرنا کوږي، ~ down
 په کی له کوږي (نامړده کان يا پلا ته کان) (ب) (زه لام،
 ډه وشي) نه روځي (ج) توشي هه لچون نه پي
 (ا) ينصل، ينظم، ينصل (آلات او خطط) (ب) (الشخص او
 سلوکه) ينهار، يتدهور (ب) (الشخص او سلوکه) ينهار، يتدهور
 (ج) يصيح نهيا للافعل
 شټک له شکيښي ~ *sth (door) down*
 يحطم شيئا (الباب)
 به زور خوي ده کا به ژوورا ~ *in (to)*
 بدخل عنة، يقتحم
 قسه نه برې، خوي تپه له قولتيڼي ~ *in on*
 يقاطع (الحديث)، يتدخل فجأة
 نه سپ تاو نه دا ~ *(a horse) in*
 يروض، يروض (الحصان)
 په که لای نه کات، نه پکا به دوو ~ *in pieces/in two*
 که رت، پارچه پارچه ده کات
 يحطم شر محطم، يهشم، يحطم الي نصفين
 نه پيري، جيايي ده کاته وه ~ *sth off*
 يقطع، ينصل
 ا. لفيک نه پر پته وه ب. سنوي بودانه ني ~ *a branch off*
 کوتايي پي ديني
 يقطع غصاب. يضع حدال، ينهي
 کوتايي بود زگيرانه که ي دانه ني ~ *off an engagement*
 يضع نهاية لخطبة
 ا. هه لني نه گير سينې (ناگر، ~ *out (fire, war, disease)*
 شهر، نه خوځي، نه ته فته وه، بيا لونه پته وه ب. (به ند)
 هه لږي رانه کا، ده رپاز نه پي
 ا. يشعل، ينفجر، يتشرېب. (السجين) يهرې، يفر
 ا. نه روځي، ده شکيښي، له ناو نه برې ب. (کويونه وه، ~ *up*
 ساوه ي خو پندن) کوتايي پي دي ج. (که سيک) هيږي
 نه ژنوي نايښي، وزه و تواناي ون نه کات
 ا. يحطم، ينظم أشلاء، ينهار ب. (أجضاع، فترة دراسية) ينفض،
 ينتهي ج. (شخص) يفقد قوته او صحته او معنوياته

بني شهرم، روق، گوج
 ۱. نحاسي، يشبه النحاس ۲. وقع، صليق
 بني شهرمانه نکولي لي نه کا، پي داگر تن، ~ *vt ~ it out*
 خو سه پاندن به سه را
 ينکر يوقاچه و اصرار، يکابر
 مه قه لي، ناگر دان *brazier* /'breizɪə(r)/ n [C]
 کانون، مجرة
 ۱. پاسا ينشيل کردن په يمان *breach* /'bri:tʃ/ n [C]
 شکاندن
 ۱. خرق القانون، نقض العهد
 شيواندن ناساپش ۲. کون، ده لاقه، درز ~ *of the peace*
 إخلال بالامن ۲. ثغرة، فجوة فتحة (في تحصينات العدو)
 هير شه که پخاته ~ *stand in/throw oneself into the*
 سهر شاني خوي / ده سي يارمه تي دريژنه کا بو نه وانه ي
 له مترسي دان
 يتحمل النزل الاعظم من الهجوم / يمد يد المساعدة لمن يعقد
 بهم الخطر
 کوني نه کات / ده لاقه ~ *vt*
 يحدت ثغرة / فجوة، يصدع
 نان (بروانه *loaf*) *bread* /'bred/ n [U]
 خبز (انظر *loaf*)
 ۱. نان و که ره ۲. خواره ده ميني سه ره کی ~ *and butter*
 ۱. خبز و زبدة ۲. القوت الاساسي
 نه ناليني له نه داري / هه زاري زور *headline* n [C]
 يعاني من القالة / الفقر الشديد
 be on the ~
 نان په پدا که ر *breadwinner* /'bredwɪnə(r)/ n
 کاسب الرزق (لن يعول)
 ۱. پاني، فراواني (بروانه *broad*) *breadth* /'breɪθ/ n [U]
 ۲. هوش، فراواني له بير کرده وه دا (په راورد بکه نه گه ل
 (broad-minded)
 عرض، اتساع (انظر *broad*) ۲. (العقل) سعة في أفق التفكير
 (قارن *broad-minded*)
 ۱. ده شکن، ټيکي نه شکني، ويران نه کړي *break* /breɪk/ vt, vi (pt *broke* /brəʊk/, pp *broken* /'brəʊkən/)
 ۱. يکسر، يحطم، ينکسر، يتحطم
 په نجره که شکا *The window broke*
 تحطمت النافذة

۳. سەردەق دەشکینى، بەسەر یا سەردەقەوى *a record* ~
 ۳. (مع الاسماء) یحطم رقماً قیاساً، یتوق علی
 پشتی دەشکینى، کۆتایى پى دىنى، *the back of* ~
 کۆتایى بەبەشە قورس یا گەورە کەى دىنى
 یتى، یتى من القسم الاصعب او الاکبر
 ناسانى دەکات، گفتگو ئەکا، سەردەق *the ice* ~
 ئەشکینى ۴. ئەشکینى، پى شیلی ئەکا، بەلین ئەشکینى
 ۵. ئەوەستى، ئەوەستىرى، ئەوەستى لە پىناو، داپەپرى
 (مجاز) یستهل الحديث، یقضى علی التحفظ ۴. یکسر، یغرق،
 ینکث (الوعد، القانون) ۵. یقف، یتوقف، یوقف (الأجل)، یقاطع
 پى دەنگى ئەشکینى گەشتە کەى ئەوەستى *a silence* ~
 ۶. لە تیزى کەم ئەکاتەو
 یقطع الصمت یقطع رحلته ۶. یخفف من حدة
 هەلۆهەرنى دەغلە کە کەمى *The bushes broke his fall*
 کرد، هەلۆهەرنى یشە کە کەم بویهو
 خفتت الشجيرات من حدة سقوطه
 هەوال رانە گەپەن، (روداو کارەسات) بىلاو *the news* ~
 ئەکاتەو ۷. (دەنگ) گۆرانى کۆت و پى یا بەهوى و روژاندن
 یا بالتى بوون
 یعلن الخبر، یذيع النبأ (كارثة مثلاً) ۷. (الصوت) تغير مفاجيء
 إما بسبب الانفصال او بسبب بلوغ سن الرجولة
 ۱. تیک شکان، شکان، شوینى شکان *n [C]* □
 ۱. تحطم، کسر، مکان الکسر
 کازپوه، دەمەوپەیان *the ~ of day: day~*
 طلوع الفجر
 ۲. بچران، *a ~ in conversation without a ~*
 بچراندنى وتوو ویز پى بچراندن، بەردەوام
 ۲. انقطاع؛ انقطاع في الحديث دونما انقطاع، علی نحو مستمر
 شکەستن، شکان، شوینى *breakage /breɪkɪdʒ/ n [C]*
 شکاوى، بەشکاندن لەکەلک ئەکەوى
 کسر، موضع الکسر، یطبع بالکسر
 نرخى *In this hotel ~s cost £ 100 a month*
 شکاوەکان (قاپ وجام) لەم ئوتیلە مانگانه نزیکەى ۱۰۰
 جنىهه
 قیمة المکسورات (صحنون و کؤوس) فی هذا الفندق تبلغ مائة
 جنية شهرياً
 ۱. لەکار دەکەوت، *breakdown /breɪkdaʊn/ n [C]*
 تیکچون، هەلۆهەش، شکەستن

۱. تطل، توقف عن العمل، عطب
 داروخان لە رینگەوبان ۲. داتەپین *a ~ on the railway*
 (لەش و هوش)
 عطب فی السكة الحديد ۲. انهيار (في الجسم او العقل)
 داروخان، دەمارپوخان *a nervous ~*
 انهيار عصبي
 شەپۆلکى توند لەسەر *breaker /breɪkə(r)/ n [C]*
 کەنارى دەريا ئەشکیتەو
 موجة عاتية تتكسر علی الشاطئ
 ناننى بەپانى، قاوەلنى *breakfast /breɪkfast/ n [C]*
 إبطار، فطور
 بەخیرایی پەکی ترسانک، *breakneck /breɪknɛk/ adj*
 مل شکینەر *at (a) ~ speed*
 بسرعة خطرة
 بەرەبەست، *breakwater /breɪkwɔ:tə(r)/ n [C]*
 دیواری دیو پاراستی بەندەرە کە لەشەپۆلەکان
 حاجز الامواج، جدار لوقاية الرفأ من الامواج
 ۱. سنگ، مەمەک *breast /breɪst/ n [C]*
 ۱. الثدي، نهد، صدر
 مندالی مەمەکە خوڤه *child at the ~*
 طفل لا يزال علی صدر أمه
 ۲. گیرفانی سەر سەنگ ۳. هەست و نەست *a ~ pocket*
 ۲. جيب الصدر ۳. المشاعر، الاحاسيس
 کێشاوی، بەکێشە *a troubled ~*
 مهموم، فريسة للهم
 دان بەتاوانە کە پىدا دەنى، چى *make a clean ~ of*
 لەسنگى داپە هەلنى دەپێژى
 بېرج بکۆن صدره، یغضي بما فی نفسه (يعترف بذنبه)
 هەناسە شەمال *breath /breɪθ/ n [U]*
 نفس، نسمة
 هەناسەى ئەگرى *catch one's ~*
 یلتقط أنفاسه
 بەنارەحەتى هەناسە ئەوات هەناسە *under one's ~*
 پرکى توش بوو
 یتفس بصعوبة، تنبهر أنفاسه *lose one's ~*
 بەهەناسە پرکى، پى نوزە، هەناسەپران *out of ~*
 لاى، مبهور، مقطوع النفس
 قسەى خوڤى ئەدۆرینى *waste one's ~*

- ضعف كلامه هباءً، يتكلم دونما جدوى
breathless adj ١. تنگه نه نفس، هه ناسه برکني
 ٢. خوي رانه گري له کار دانه وه
 ١. مطرغ النفس، لاهت، مبهور ٢. یکم نفس (من الانفعال)
 هه ناسه براو، هه ناسه برکني *with ~less attention*
 بانفاس منجسته، بآنباه تام (بحسب انفاسه من فرط الانتباه)،
 اصفاه بانفاس معبره
breathe /bri:ð/ vi, vt ١. هه ناسه ده دات، ٢. چپه نه کات
 به ده نگی نزم
 ١. يتنفس ٢. بهس، يتکلم بصوت مهوس
 هيج نه لیت له باره به وه هيج *Don't ~ word about it*
 هه لې بانهنی یی
 لا تفه بکلمه، ایتها فی طي الکتمان
bred /bred/ (بروانه *breed*)
 (انظر *breed*)
breed /bri:t/ n [C] کۆتایی تفهنگ یان توپ
 مؤخره البندقية أو المدفع
breaches /brɪtʃz/ npl ده بری کورت تا سه نوژنو
 سروال قصير يغطي الركبتين
 شهروالی نه سپ لی خوړین *riding ~*
 سوال لړکوب الخيل
breed /bri:d/ vt, vi (pt, pp bred /bred/) ١. له دايک
 نه یی، بهرهم دینی نازهل به خيو نه کات بو یی گه بانندی
 نه وه ی نو ی
 ١. یولد، يتج، يتوالد ٢. یربي الحيوانات لتوليد فصائل جيدة
 نه سپ به خيو نه کات بو نه وه ی نه سپی چاکتری *~ horses*
 ده ست که ویت ٣. گه وړه نه یی، فیر ده یی
 یربي الخيل لتحسين النسل (السلالة) ٣. پنشي،، یعلم، یدرب
 له دايک بو و به *an Englishman born and bred*
 خيوکړاوی ټينگليز
 أنجليزي المولد والنشأة
a well-bred boy کوریکي ره وشت بهرز، باشپرو
 رده کړاؤ ٤. له دايک نه یی، نه ییته هو ی، دپته بهرهم
 ولد حسن التربية، طب النشأة ٤. یولد، یسبب، يتج
 شه بهر نه گپه تی و پرستی *War ~ misery and want*
 له دواوه په
 الحرب تولد التعاسة والفاقة
 جور، ره گه زنی له نازهل که به ک شو به یان هه به ☐ n [C]

- صنف، نوع، سلالة من الحيوانات التي تتمتع بنفس الصفات
a good ~ of cattle ره گه زنی باش له نازهل
 سلالة جيدة من الماشية
breeder n [C] زاین، خودانکهر، به خيوکهری مالآت
 بهمه بهستی زاوړی کردن
 مولد، مرب للماشية بغرض التاسل
breeding n [U] (به تايپه تی ره فشار) په وړه وړه،
 به وړه وشت
 (و بغضه السلوك)، تربية، تهذيب
a man of good ~ پياوړی چاک خانه دان
 رجل طيب النشأة، نبيل المحدث
breeze /bri:z/ n [C,U] بای نهرم، شته ی سر وه، شته با
 نسیم، نسمة، نفحة ریح
breezy adj فربه با، خوړش
 كثير الريح (مجاز) مرج، خفيف الظل
brethren /'breðrən/ npl برا گډل، برایه تی
 (أق. أخوة)
brevery /'brevəti/ n [U] کورتی، له (تعمه ن)، به کورتی
 (قسه کردن ونوسین)
 قصر (في العمر)، أیجاز (في الكلام و الكتابة)
brew /bru:/ vt, vi ١. لی نه نه ی (چا)، ناماده ی نه کات
 (بیره) ٢. کونه یته وه، دروست نه یی، شه کل نه کات (زریان،
 لازار، شهر)
 ١. یعد (الشاي)، یخمر (الجمعة) ٢. (مجاز) یتجمع، یتکون،
 یتشکل (العاصفة، الاذى، الشر)
 ٣. ناره حه تیه کان، پلانی *They are ~ing mischief*
 لازار دانی خه لک داده تی
 ٣. یدبر (مکیده) [نهم یدبرون الاذى]
☐ n [C] تر شاندن، تر شکه و، ده مملک
 تخمیر، تدیر، تقیع، شراب، خمیر
brewery /'bruəri/ n [C] (pl -ries) شوینی تر شانندن،
 بیرمه، شوینی بیره دروست کردن
 مکان التخمیر، مصنع الجمعة
bribe /'braɪb/ n [C] به رتیل نه دا
 برشو (بریطل)
bribery /'braɪbəri/ n [U] به رتیل
 رشوة (بریطل)
brick /brɪk/ n [C,U] خشت، پیک، که لوج

- آجر، طابوق، طوب
bridal /'braɪdl/ *adj* برون و نه وهی په یوه نډی به یو وکړه
 هېښ، بونک نښان
 عرس، زفاف، خاص بالعرس او الزفاف
bride /'braɪdl/ *n* [C] برون
 العرس
bridegroom /'braɪdgru:m/ *n* [C] زوا، زافا
 العرس
bridesmaid /'braɪdzmeɪd/ *n* [C] هډال بونک، هډرونک
 آشیننه العرس، وصیفة الشرف
¹**bridge** /brɪdʒ/ *n* [C] ۱. پرد، بهست ۲. شونځی کاپش
 له که شتی بورجی سږوکا په تی ناو پاپوړ ۳. کوله کی لووت
 ۱. جسر، قطرة، کوبری ۲. منصة الریان، برج القيادة فی السفینة
 ۳. قصبه الاف
 □ *vt* داینه تی، پرد دروستی نه کات، پرد دکت
 یقیم، ینش جسر
²**bridge** /brɪdʒ/ *n* [U] پردج، (باری وهرقه)
 البریدج (من ألعاب الورق)
bridle /'braɪdl/ *n* [C] جهلوه، سږدفن، لڅاو
 لجام، مکب (الحواد)
 □ *vi* ۱. لغاوی نه سپ نه گړی ۲. تووړه نه بی، روی
 نه شکینی ۳. نه یوه ستینی ریکی نه خا
 ۱. یلجم (الحواد) ۲. عرض غاضباً، شیخ بوجه ۳. (مجاز)
 یکب، یضبط (عواطفه و رغباته)
brief /bri:f/ *adj* کورت، کورت کراوه
 قصیر، موجز، لمحه مختصرة
 □ *in* کورته یاسه که، په کورتی
 قصاری القول، باختصار، خلاصة القول
¹**briefly** /bri:flɪ/ *adv* په کورتی
 باختصار
²**brief** /bri:f/ *n* [C] ۱. کورته یاسه که، راپوړت
 بزگرنگترین بووداوو، بیرنامه ی روداو وه وواله کان
 په کورتی ۲. (هروه) *ing* نه وژانیاړانه نه درې په نه فسر
 ینش دهست پیکردنی شېر
 ۱. ملخص الدعوی (قضاء)، مذكرة بأهم وقائع الدعوی
 ۲. (ایضاً *-ing*) التعليمات التي تعطى للضباط قبل بداية
 المعركة
 □ *vt* ۱. پاریزه نه گړیت، ۲. فرمان ددها په سمریان دا

۱. یوکل محیماً ۲. یطی اوامر و تعليمات للضباط
brier /'braɪə(r)/ *n* [C] گولی دهشته کی، شیلان، دری
 شجيرة شوكية وبخاصة الورد البري
brigade /brɪ'geɪd/ *n* [C] ۱. لیواله سپادا، هیز ۲. کومه له
 که سیک په ک کاریان هین
 ۱. لواء ۲. مجموعة منظمة من الأشخاص ذات واجبات خاصة
 the fire ~ تیمی ناگر کوژینه وه
 الإطفائية، فرقة المطافي
brigadier /brɪ'geɪdɪə(r)/ *n* [C] راگر، سهرهزی سوپا
 عمید، قائد لواء
brigand /brɪ'gænd/ *n* [C] ری گر، دز، چهرده
 قاطع طریق، لص
bright /braɪt/ *adj* (-er, -est) ۱. بریقه دار، رووناک
 روشن، گهش ۲. دلخوش، رووخوش ۳. زیره که، ووریا
 ۱. ساطع، نیر، مشرق، وضاء ۲. مرح، مبتهج، بشوش ۳. (مجاز)
 ذکی، نبیه، فطن
brightly *adv* رووناکی، به بریقه داری، به گهشی
 علی نحو ساطع، متألق، نیر
brightness *n* [U] دره وشاوه یی، رووناکی، سوما یی
 لعان، إشراق، سطوع، ذکاء
brighten /'braɪtn/ *vt, vi* رووناکی ده کاته وه
 ده بری سکنه وه
 (یجعله) یزید سطوعاً و بهجة
brilliance /brɪ'lɪəns/ *n* [U] دره وشانه وه، شه و قدان،
 گهشی
 لعان، تألق، ذکاء، المیة
brilliant /brɪ'lɪənt/ *adj* هډلکه و توه، چراخ، زیره که،
 ژیر، روون، گهش و شه و قدان
 متألق، لامع، ذکی، رائع
brim /brɪm/ *n* [C] ۱. لیوار، که نار
 ۱. حافة، حرف
 پره تالیواره کی قهراخی شه پنه که
 مليه الی الحافة، مليه تماماً ۲. حافة القبعة
 □ *vi* تالیواره کی پری نه کا
 یطی، حتی الحافة، یطغ
brimful *adj* لیوه، ریژ، سرنان و کوهوتو، هډلچر
 طافع، مترع
 میشکی پره له بیرې نوی
 He is ~ful of new ideas

رأسه مليء بالانكار الجيدة
brimstone /brɪmstəʊn/ n [U] كائناتى گوزگود
 معدن الكبريت، كبريت عمود
brindled /brɪndld/ adj بهلهك
 بني مخطط، أرقط
 a ~ cow/cat مانگا و پشيله بهلهك
 بقرة / قطرة رقطاء
brine /braɪn/ n [U] گيراوه په كى سوير، ناوى دهر يا
 محلول مشبع بالملح، ماء البحر
 pickled in ~ سوير كراو
 متبل بالملح
bring /brɪŋ/ vt (pt, pp brought /brɔ:t/) ۱. نامادهى
 نهكا، نه پېښنى، دښت
 ۱. يحضر، يجلب، ياتي ب
 I will ~ you the book tomorrow سبه ينى پورتوو
 كه كوت بو نه هښم
 ساحضر لك الكتاب غدا
 B ~ that chair in from the garden نهو كورسى په له
 باخچه كه بهينه ۲. نهينه هوى
 احضر ذلك الكرسي من الحديقة ۲. بسبب، يجعل
 Can you ~ him to agree to the plan? بابه تيك
 نه خاته روو، تايا نه تواني به پلاته كه رازى كه پت؟
 ايسكتك ان تجعله يوافق على الخطة؟
 دښت (دروغ) ~ up/forward
 پشیر نقطه او موضوعاً
 باسى نه كات، نهينه هوى ~ sth about/ ~ sth to pass
 يحدث، يسبب
 ~ back/to mind بير نه كاته وه، نه هښته وه ياد
 يذكر، يعيد الى الذاكرة
 ~ down دههښته خوارى
 يسقط، يحد، ينزل، يخفض
 ~ down the price نرخى دښته خوارى
 يخفض الثمن
 سر نه كوى له كار يكد، رزگارى نه ښت، به جنى ~ off
 دښنى
 بنقد، ينجي، يخلص، ينجع في مهمة
 ~ on نهينه هوى، په له لى نه كات
 يؤدى الى. يعجل ب

دهر نه كوى، ديار دكت، نه پېښته وه هوش، هشدار out ~
 دكت
 يظهر، يبرز
 نه پيو ژښته وه ~ sb round
 ينش، يعنه على الاقافة
 رايه كښنى به لاي ~ sb round to one's opinion
 خوى دا، نه پخاته لايه نى خوى
 يستيله، يقنع، يكسبه الى صفه
 راستى پوروون نه كاته وه، يامه ترسى ~ sth home to sb
 نه لوښته كه ناشكر اى نه كا
 يبين له حقيقه الامر او خطورة الموقف، يوضح
 ۳. (أ) پدرو هدهى نه كات، قيرى نه كات، ~ up
 ۳. (أ) پري، ينشي، يدرې، يعلم
 مثالى رهوشت بهرز/ باش well brought up children
 پدرو هده كراو (ب) نه رښته وه، په تالى نه كاته وه، نه وهى
 نه ناخيدا په
 اطفال ماديون / مهذبون (ب) يتيا، يستغرخ، يفرغ ما في جوفه
 بلاوى نه كاته وه (پهراو وهتد) ~ out (a book, etc)
 (ينشر) كتاباً و نعره
 له دايك نه بى، نه زى، دښته ~ forth (young, fruit)
 بهرهم، (دروخت) دښته بهر، بهرى پڼوه په
 بولد ينجب (صغاراً)، پشیر (فاكهة)، يحمل ثمرأ
 ښكه شى نه كات، نامادهى نه كات، نه پېښنى ~ in
 يقدم، يحضر، ياتي ب
 ناراسته لى نهكا، په كارى دښنى ~ to bear on
 يوچه الى (نعر)، يستخدم
 زورى لى نهكا، فشارى ~ pressure to bear on sb
 نه خاته سهر
 يستخدم معه الضغط، يضبط عليه
 We brought our guns to ~ on the enemy
 چه كه كانمان پدرو دوزمن ناراسته كرد
 وجهنا مدافعتاً نحو العدو
brink /brɪŋk/ n [C] لټوار، قهراخ (شنيكى نه ژانراو يا
 ترستاك)، كه ندال، هنداف
 حافة، شفا، شفير (شيء مجهول أو خطر)
 له لټواري ويرانپوه/ نزيكه له on the ~ of ruin/war
 جهنگه وه
 على شفا الدمار / على شفير الحرب

١. سوڀر، پرله خوږ، شور، شورېك **briny** /brɪni/ *adj*
٢. لټوار، سهروولټري

١. مشېع بالمېع، مالمېع، لمېي ٢. حافة، حرف المنحدر (الجرف)
brisk /brɪsk/ *adj* زېته له، سوکه له، بزېو گورج
رشېق، سريخ، خفيف الحركة

a ~ walk گورج، چالاک

مشية نشيطة
Trade is ~ بازرگاني پيشکه وتووه
التجارة مزدهرة

bristle /brɪsl/ *n* [C] قز موو کورت و زېر
شعر قصير خشن

□ *vi* (مووی رېپ دهو هستی له ترسا)، (نازه ل) مووی
رېق نهی

(الشعر) یق (من الخوف مثلاً) (الحيوان) يتصب شعره، يقف
شعره

پرتهی، خواړنه یی، لول نهی
~ with بستلي، یخ، یوج ب

کېشه که پرې *a problem bristling with difficulties*
له ناره حه تی په
مشکلة محفوفة بالمصاعب

بریتانی، په یوه ندی به بریتانیای **British** /brɪtɪʃ/ *adj*
گه وره و گه لی (کومونولت) هوه هه په، گه لی بریتانی

بریتانی، متصل ببریتانیا العظمی و شعوب الکومنولت
the ~ people بریتانیه کان، گه لی بریتانی

البریتانین، الشعب البریتانی
brittle /brɪtl/ *adj* تور، زووشکاو، شکسته، نازک
شکان (وه شووشه و خه لوز)

قسم، هس، سریع الکسر (کالزجاج أو الفحم)

نه یکا ته وه (به رمیل)، بابه ټیک **broach** /brəʊtʃ/ *vt*
نه کاته وه

ینخ (برمیلا)، ینخ (مجاز) ینخ / یطرق موضوعاً

broad /brɔːd/ *adj* ١. پان، بهر فراوان

١. عریض، متباعد الجانبین

Rivers get ~er as they near the sea روبره کان هر

که له ده رپا نزیک بونه وه فراوان ده بن

تزداد الاتهار عرضاً كلما أقربت من البحر

His back is ~ enough to carry that weight

پشتی نه وه نده پانه که نه توانی نهو باره هه لگړی ٢. له لایه

که وه بولا په کی که

ظهره عریض یس طبع حمل ذلک الوزن ٢. من جانب لآخر

پانی (میتره که) شه ش پنی په *a table six feet ~*

مانده (منضدة) عرضها ستة أقدام

(بویرو هوش) سه ریه ست فراوان، *a man of ~ views*

گه ش بیر، بی ستور

(للعل و الافکار) متحرر، واسع الافق، غیر محدوده او ضیق

پیاو ټکی نازاد و بیر فراوان ٣. په *a ~ minded man*

ته وای، به واتی ته وای

رجل متحرر، رجب الافق ٣. تماماً، بکل معنی الكلمة

له رږزی بوونا کدا، له رږزیکی خوشدا *~ daylight*

فی وضع النهار، فی راتمة النهار

په هیلی فراوان *in ~ outline*

بالخطوط العریضة

٤. روون، ده رکه وتوو، نامازه ی روو به روو *a ~ hint*

ناشکرا

٤. واضح، بارز، اشاره صریحة واضحة

شیوه زاری لادی *a ~ accent*

لهجه ریفیه

به روونی، به شیوه په کی بهر **broadly** *adv ~ speaking*
فراوان

بالاجمال علی وجه العموم

په خشى ده کا به تاییه تی **broadcast** /brɔːdkɑːst/ *vt, vi*

له رادیو

ینشر یذیع و بخاصه فی الرادیو

~ the news هه وال بلاوده کاته وه

یذیع الاخبار

ووتاری بلاو کراوه (له رادیو) *a ~ speech*

حدیث مذاخ (بالرادیو)

وویتگی ووتاری *the ~ of the Queen's speech*

شاژن

إذاعة خطاب الملكة

پانی نه کات، فراوان ده کات، **broaden** /brɔːdn/ *vt, vi*

پانگری، فره هگری

عرض، یوس، عرض، یتسع

ته قاندنی پومی دانراو **broadside** /brɔːdsɑːd/ *n* [C]

له سه ر لایه کی پاپوړ

(أطلاق) المدافع المنصوبة على جانب السفينة

~ (on) to	لاته‌نیشنی پاپۆر ناراسته کراو به‌روه و جانب السفینه موجه نحو
	پاپۆره‌که به پانی چوو <i>the ship came ~ to the dock</i>
	ژووره‌وه
	دخلت السفینه بالعرض
brocade /brə'keɪd/ n [C,U]	کوتانی چنراو
	قماش مقصب أو مطرز
brochure /brəʊʃə(r)/ n [C]	په‌راو، نامیلکه
	کتاب، کراسه
brogue /brɒɡ/ n [C]	۱. پیلای لادینی ته‌ستور
	۲. زمانی لادی
	۱. حذاء ريفي غليظ ۲. لهجه ريفية
broke /brɒk/ adj	نابوت، بی‌پاره
	منفلس
broken /brəʊkən/	شکاو، شکاندی (پروانه break)
	(انظر break)
adj ~ home	خیزانی هه‌له‌شاو
	أسرة مفككة
~ English	زمانی ئینگلیزی ناته‌واو (ئینگلیزیه‌که‌ی دوکهل ده‌کات)
	لغة أنكليزية غير سليمة
brokenhearted adj	دلشکاو، خه‌مدار، دامایی
	كبير الفؤاد
broker /brəʊkə(r)/ n [C]	ده‌لال، نیوه‌ند
	سار، وسط (و بخاسه لاسهم و السندات)
brokerage /brəʊkərɪdʒ/ n [U]	کوسته‌گه، ده‌لالی
	السرة، عمولة السمار
bromide /brəʊmaɪd/ n [U]	برومید: ده‌رمانی، هینج
	کهره
	البروميد: دواء مهدئ للاعصاب
bronchitis /brɒŋ'kaɪtɪs/ n [U]	هه‌گردنی سی، درم
	په‌تا، کوخک
	التهاب الشعب الرئوية
bronze /brɒnz/ n [C,U]	۱. برونزی، په‌نگی، برونزی
	۲. ته‌تیکه‌ی له برونز دروست کراو
	۱. البرونز، لون برونزي ۲. تحفة مصنوعة من البرونز
brooch /brɒtʃ/ n [C]	بروش، ده‌رزی په‌خه، بۆ
	جوانی، ده‌رزی سنجاق

البروش، دبوس للزينة (بخاسه للمعنى)	
brood /bru:d/ n [C]	کپ، کورک
	الحضنة أو القصة الواحدة من الطيور
□ vi	(باندنه) له‌سه‌ر هیلکه کپنه که‌وی، کورک دیت،
	ییری دوورودریژ ته‌کاته‌وه (په‌تاییه‌تی له‌ته‌نگو چه‌له‌مه)
	(الطير) يحضن البيض، (مجاز) يطيل التفكير (غالباً في المتاعب)
broody adj	(مریشک) کپ
	(الدجاجة) حضون
brook /brʊk/ n [C]	جۆگه، چه‌م، رووبار، ده‌لاف
	جدول، غدیر، نهیر
brook /brʊk/ vi	نارام ته‌گرئ، خو‌رانه‌گرئ
	يتحمل، يطيق، يصبر على
broom /bru:m/ n [C,U]	۱. گسک، گیزی، گیزک
	۲. گه‌لایزان (ده‌خنتی گه‌لکه‌ی زه‌ردیی)
	۱. مقشة، مكنسة ۲. رتم، وزال (شجرة تحمل أزهاراً صفراء اللون)
broth /brɒθ/ n [U]	گۆشتاو، شوربه
	مرق، حساء
brother /brʌðə(r)/ n [C]	۱. برا، هه‌فال، دوست
	۲. ره‌به‌ن، هۆگر، دوست
	۱. أخ، شقيق ۲. زميل
brotherhood /brʌðəhʊd/ n [C,U]	برایه‌تی، به
	زوری کۆمه‌له‌ی ئاینی
	أخوة، أخاء (بالأخص جماعة دينية)
brotherly adj	برایانه
	أخوي
brother-in-law (pl ~ s-in-law)	ژنیرا، شویرا، هیوه‌ر،
	زاوا، مێردی خوشک
	أخو الزوج أو الزوجة، زوج الاخت
brought /brɒ:t/	بروانه (bring)
	(انظر bring)
brow /braʊ/ n [U]	۱. ته‌ویل، ناوجه‌وان، ۲. پڕۆ (هه‌روه‌ها)
	eye (پرووی به‌رژ ته‌کاته‌وه ۳. قه‌راخ، سه‌رووی لێزایی
	۱. جبهة، جبین ۲. حاجب (ایضاً ~ eye) یرفع حاجبه ۳. حافة أو
	raise one's ~ s (أعلى المنحدر)
browbeat /braʊbi:t/ vi	ته‌پتوقینی به‌زریکه
	یا‌توندووتیژی، دتر سینت

- یهرب بالصباح أو القسوة، یغف
brown /braʊn/ *adj* (-er, -est) بۆر، قاپوھیی، پۆز
 بني، لون بني، أسمر اللون
browse /braʊz/ *vi* ۱. (رەشەو لاخ) دەلەو ەریئ،
 دچەرت ۲. پەراوگە پاروژنامە ئەخوینتەو ە یئییئ، چاوی
 پیانە خشینئ
 ۱. (الماشیة) ترعی العشب أو الكلأ ۲. (مجان) یقرأ الكتاب أو
 الصحیفة تصفحاً
bruise /bru:z/ *n* [C] شەواقر، لەوەر خویندەنەو ە پەرەھەلدانەو ە
 رعی العشب أو الكلأ، قراءة تصفحة
 شین بوئەو، پوشاندن
vi, vi شین ئەیتەو، خوینی تی ئەزی، دخر مشینت،
 ئەرووشئ قاجی ئەرووشئ
 یرض، یغدش تصاب رجله بالرضة
 ~ *one's leg*
 ~ *easily* ئاسان ئەرووشئ (لەبارە پۆ روشان)
 سەل الخدش (معرض للخدش)
brunette /bru:'net/ *n* [C] زنی گەنم رەنگ، رەشکوک
 امرأة سمراء
brunt /brʌnt/ *n* [U] *bear the ~ of (an attack)*
 بەرگە ی توندو تیژی و شالای هیرش دەگری
 یئەل شدة او حدة (الهجوم)
brush /brʌʃ/ *n* [C] ۱. فلجە ی پاککردنەو (بەراورد بکە)
 ۲. بڕیک کەووتن، وورده شەر
 ۱. فرشاة للتنظيف (قارن broom) ۲. حدام، مناوشة
 ۱. گسک ئەدات وبە فلجە پاکئ ئەکاتەو
 ۱. یکنس، یئظف بالفرشاة
 ۲. نوئی ئەکاتەو، چالاکئ ئەکاتەو
 ~ *up* ۲. یجەد، یئشط (علماً کاد ان یئسأه)
 زانیاری لەفەرەئسیداً تازە ئەکاتەو
 ~ *up one's French* (خوئ فیردە کاتەو)
 یجەد معلوماته فی الفرنسية
 ~ *past/against* دەستی لئ ئەدا، دەستی پیانە هینئ
 یئس، یلامس
brushwood *n* [U] درەختی کورت، یئشە، جەنگەل،
 دەحل
 شجیرات قصيرة، أجمة دغل
brusque /bru:sk/ *adj* ناشرین، ئەستور، ووشک زلفر،

- رهق
 فظ، غليظ، جاف، عنيف
brutal /bru:tʌl/ *adj* دڕندە، دژوار، ەولدار
 وحشي، قاس
brutality /bru:'tæləti/ *n* [C,U] دڕندەیی، دژواری،
 توندو تیژی
 وحشية، عنف، قسوة
brutalize /bru:'təlaɪz/ *vt* لە مروفا پەتی دووری
 ئەخاتەو، ئەیکانە دڕندە، دئشینت
 یجەدە من انسانیت، یحیلە الی وحش
 ۱. ئازەل، ۲. دڕندەیی، یئەزەیی
brute /bru:t/ *n* [C] ۳. دڕندەیی، ناشرینی
 ۱. بھیمە (حیران) ۲. متوحش، عديم الرحمة ۳. وحشي، فظ
 ~ *strength* ھیزی دڕندەیی (بەبێ ئاگا)
 قوۋە وحشية (دونسا أدراك)
bubble /'bʌbl/ *n* [C] بَلَقْ (لە ھەوادا) (بَلَقْ ئاو)
 فقاعة (في الهواء) بقية (في الماء)
 بَلَقْ درووست ئەکات، بَلَقْ بَلَقْ ئەکا
 یڕسل او یکن ققاعات، ییقب
bubble gum *n* [U] بئیشئ گلۆپ کەر (تە بچوئ)
 علکە، لبان (بضغ)
buccaneer /bʌkə'niə(r)/ *n* [C] چەتە ی دەریا، دەریا
 گەر
 قراصان البحر
1 buck /bʌk/ *n* [C] ئێرە ی ئاسک یا کەروئشک
 (بروانه doe)
 ذکر الظبي او الارنب (قارن doe)
2 buck /bʌk/ *vi, vt* (ماين) جووتە ئەھاوئ یژی یو ھەلدانی
 سوارە کە ی
 (الفرس) یئش، یئشو (لرمي راکه)
3 buck /bʌk/ *n* [C] دۆلار
 (ل.د) دولار
 پەر پرسیاری ئەخاتە ئەستزی پەکیکی تر
 ~ *pass the* یحیل المسؤلية الی غیره
bucket /'bʌkɪt/ *n* [C] سەتل، ئالدانگ (بەراورد بکە)
 لەگەل (pail)
 دلر (قارن pail)
buckle /'bʌkɪ/ *n* [C] قەیتان، ئاوژوون، بەلەزوانە

جلد الجاموس، لونه و هو أصفر برتقالي
buffalo /ˈbʌfəloʊ/ n [C] گامیش، جاموس
buffer /ˈbʌfə(r)/ n [C] دڙه پیاکشان، هورکهر دوهی
 پهریکه که وتی له تو میبل وشمه نده نهر
 مصد، مخفف الصدمات فی سياره أو قطار
 دده ولته بی لایه نی نیوان دوده ولته تی دژوار که *state ~*
 نه هیلی پهریکه که ون
 دویله حاجزه (محادیه) بین دولتی متخاصمتین فتحول دون
 تصادمها
buffet /ˈbʊfət/ n [C] لیدان، به تاییه تی به ده ست، زله، شه پازل
 ضربه و بخاصه بالید، صغته، لطه
 □ vt لی ده دات، زله ی لیده دات، تی نه شکینی
 یضرب، یصنع، یطرح، یطم
~ ed by the wind (با) تیکی شکاندوه
 طرحه الريح (لطه)
buffet /ˈbʌfɪt/ n [C] ۱. بوفیه ۲. نان خواردنی سر پی ی
 به کومل و یه پیوه له سره میز له مو تیل
 ۱. متصف، بوفیه ۲. طعام علی مائده یتاوله المدعون و قوفا
buffoon /ˈbʊːfuːn/ n [C] گاته چی، زرتک، زرتکی، پیکه نیناوی
 مهرج، مضحك (بلیاتشر)
bug /bʌg/ n [C] میسوله (نمریکا) هممو میرویه ک
 بقی، بقه، (امریکا) کل حشره
bugbear /ˈbʌgbɛə(r)/ n [C] خین، دیو، ترسکار، سرچاوه ی توقینه ر
 ببع، مصدر دغر أو قرف
bugle /ˈbjuːgl/ n [C] زورنا (فیقه نه) بوریزان
 یوق
bugler n [C] لوتی، زورناچی، بوریزان
 البراق، النافخ فی البرق
build /bɪld/ vt, vi (pt, pp built /bɪlt/) دروستی نه کا
 ناوای نه کا، ناقادکت
 یبني، یصیر، یشید، یقیم بنیاناً
~ up گه شه نه کا، به هیز نه بی، ریگای باشر نه گرینه بهر
 یمنس، یقوي، یاخذ طریقته نحو التحسن
~ upon له سهری دروستی نه کا، پشتی پی نه به مستی
 یبني علی، یستند الی (مجاز)

- built up** (ناوچه په کی) ناوهدان، پر خانوو بهره
(المنطقة) معصورة، مكتظة بالمباني
□ **n** [U] دروست بوون، پیکهتیا، پیکهات
بنیه، ترکیب ۱
a man of powerful ~ recognize a man by his ~
پیاوی به زهر، بهیز پیاو، به پروخسار یا نهاسیتوه
رجل قوي البنية، يتعرف على رجل من هيته
building /bɪldɪŋ/ **n** [C,U] ۱. دروستکردن و چاک
کردنه وی خانوو بهره ۲. خانوو بهره
۱. بناء (تعمير) النازل و ما أشبه ۲. مبنى
building society کومه لهی هره وه زی خانوو بهره
جمعية (تعاونية) للبناء
bulb /bʌlb/ **n** [C] ۱. سه لکي روه ۲. شتيک شيوهی پياز
وه ريگريت وه گلزي کارهبا، سه رک پيازک
۱. بصلة النبات ۲. شيء يتخذ شكل البصلة كالصباح
الكهربائي
bulbous /bʌlboʊ/ **adj** فووتیکراوی پيازى شيوه،
پيازکی
متغ بصلي الشكل
bulge /bʌldʒ/ **vi, vt** هه له ناوسى، دهرته پوقی
يتنفخ، يتورم
a sack bulging with cabbages توره کهى هه له ناوسا
به که له رم
کيس متنفخ بالمفوف
bulging pockets گیر فاني هه ناوسا
جيوب متنفخة
□ **n** [C] ۱. هه ناوسان، په رزيوونه وه ۲. (نامار)
زوريوونی کاتي له پرو ژماره، هه ناوساوی کاتي
۱. انتفاخ، بروز، تورم ۲. (إحصاء) تضخم مؤقت بالمقدار او
العدد
bulk /bʌlk/ **n** [U] ۱. بارست، توبه له، بارستایی، پر
۱. حجم، مقدار
به قه باره يان پري گه وه ۲. زوريه ی شت، به شی ~ *in*
زوری
بأحجام أو مقادير كبيرة ۲. معظم الشيء. اتسم الاكبر منه
□ **vi** گه وه ی نه کا، هه له ناوسى، زل نه یی
يعظم، يتنفخ، يضخم
~ *large* قه به وگه وه دهرته که وی، زل وگرنگ

- پيدو کير او ضخماً او مهماً
bulky /bʌlki/ **adj** گه وه، قه باره ی گه وه، زل، قه به
ضخم، جسيم، كبير الحجم
bulkhead /bʌlkhed/ **n** [C] بهر به ستیک که شيه که
پکاته زوری پچوک پچوک
حاجز يقسم السفينة الى حجيرات
۱. گا گای چاک، گای سهرکه وتوو له **bull** /bʊl/ **n** [C]
پيشپرکي ۲. نيره ی هه ندی نازه لی گه وه وه کوفيل ونه هه نگ
۱. ثور ثور ممتاز، ثور فائز بجائزة ۲. ذكر بعض الحيوانات
الكبيرة كالفيل والوحوت
نيره ی فیل *a ~ elephant*
ذكر الفيل
گاکه به شاخي نه گری زور *take the ~ by the horns*
نازايانه (بهره نگاری کيشه کان نه يته وه)
يسلك الثور من قرنيه (أي يواجه المشكلة بجرأة و شجاعة)
چه قی نامانج، دلی نيشانه بو رم هاويشن ~'s eye
مركز الهدف، قلب الرمية (للهداف)
bull /bʊl/ **n** [C] فرمانتيک له پاپاوه دهرچوو یی
بيان او امر رسمي بابوي (صادر عن البابا)
bulldoze /bʊlɔːz/ **n** [C] تراکتور بو ريگا هه له دبرن،
بلدوزه ر
تراکتور لشق الطرق
bullet /bʊlɪt/ **n** [C] گولله، فيشهک (بهراورد بکه له گدَل
cartridge, shell
رصاصة، قذيفة، طلقة (قارن *cartridge, shell*)
bulletproof **adj** گولله نه بر، گولله به ن
لا يخترقه الرصاص
bulletin /bʊlɪn/ **n** [C] په دخشنامه، کورته ی هه وال،
به لاقوک
نشرة أخبار رسمية
bullion /bʊliən/ **n** [U] دارشهی (ناتون يان زيو)،
به دخشکوک
سبيكة (ذهبية أو فضية)
bullock /bʊlək/ **n** [C] گای خه ساو، گویره که
ثور مخصي، عجل
bully /bʊli/ **n** [C] (*pl -lies*) زوردار، پوزلیدر په سه ر
نه وه که سانه ی له خوی لاواز ترن
بلطجي، شقي، متحكم فيمن هم اضعف منه

- *vt* زورداري نهكا، ده ترسنيټ
يتحكم في...، يستبد، يجبر
به زور كاري پي نهكا به سهره ندي *sb into doing sth*
كه سدا
يجبره بالقوة على عمل شي.
bulwark /'bɒlwɜ:k/ *n* [C] ۱. توند كردن، سڼگهړ،
به رگري كردن ۲. به شي سهره وهی پاپور، چه پهر
۱. استحکام، متراس، (مجاز) دفاع ۲. جانب السفينة العري
bump /bʌmp/ *n* [C] ۱. ليداني به هيز، پيدا كه وتن،
۲. تاوسان
۱. صدمة قوية، أرتطام ۲. تتر، ورم
□ *vt, vi* پند نه كه وتي، لن نه دات، لیده دات، به ريهك
كه وتن
يعطدم، يرتطم ب
~ *one's head against sth* سهری نه دات به شينكدا
يعطدم رأسه بشي.
~ *along a bad road* به سهر جادهی سه خندا هله به زوو
دابهنه كات
تعلو و تهبط (ترتج) فوق طريق وعر
bumpy *adj* (-ier, -iest) سه سخت، كه سينك پهل
بكوتنيته كاري خه لکيه وه
وعر، متخط
bumper /'bʌmpə(r)/ *n* [C] ۱. به ربه ست، كه مكره وهی
به ريهك كه وتن
مصد، مخفف الصدمات
bumper /'bʌmpə(r)/ *adj* ۲. فره، زور، گهلهك،
غزير، وڤير
~ *harvest* به رويومي زور
محصول وڤير
bumpkin /'bʌmpkɪn/ *n* [C] كه سينكي ساويلكه،
لادي بي (زور په شوكاو)
شخص ريفي ساذج (شديد الارتباك)
bumptious /'bʌmpʃəs/ *adj* كه سينك په خوي نه نازي،
خوديني
شديد الغرور، معجب بنفسه
bun /bʌn/ *n* [C] ۱. كيك، ۲. (قزی زن) لولكراو به شيوهی
كيك
۱. كعكة محلاة ۲. شعر المرأة مقفود على شكل كعكة

- bunch** /bʌntʃ/ *n* [C] هيشو، توپل چه پك، گورزه
عنفود، حزمة، باقة
a ~ of grapes هيشووه تري
عنفود عنب
a ~ of flowers چه پكه گول
باقة ازهار
a ~ of keys توپل كليل
حزمة مفاتيح
□ *vi, vi ~ up* كزي نه كاته وه، سهفتهی نه كات
يجمع، يضم، يحزم
bundle /'bʌndl/ *n* [C] به سه، سهفته، چه پك، ته ناف،
پرياسكه
حزمة، ربطه، صرة
a ~ of books/sticks ده سه كتيب، گورزه گزچان
ربطه كتب / حزمة عصي
a ~ of clothes پرياسكهی جل و به رگ
صرة ملابس
□ *vi, vi* ۱. ريكي نه خات، سهفتهی نه كات، ده سهی
نه كات، نه يه ستي
۱. يحزم، يربط، يصر
~ *everything into a drawer* ۲. به هدرمه كي هدي
نه گريټ بي ريكنه ستن له چه كه ده به ناريكي دايته ني
۳. به پهل نه يي تري ره وانهی نه كات
۲. يلفي دونسا ترتيب او نظام يلفي كل شيه في الدرج دونسا
ترتيب ۳. بيهټ، يرسل بعجلة
~ *the children off to school* به پهل منه داله كان نه تري
بو قوتا يخانه
يرسل الاطفال بعجلة الى المدرسة
bung /bʌŋ/ *n* [C] توپه وانه، سهره ته په دور (به تايهت
بو به رميل)
سدادة، فليټة (للبراميل يخاصة)
□ *vi* به ته په دور سهری داله خات
يسد بفليټة او سدادة
~ *ed up* داخراو
مغلق، مسدود
bungalow /'bʌŋɡəlaʊ/ *n* [C] خانووی يهك نهومي
منزل من طابق واحد
bungle /'bʌŋɡl/ *vi, vi* بي ليزانين نيش نه كات

	يعمل بدون أفتان
bungler <i>n</i> [C]	کړنکار ښکې ده په ښکې نه ښاره زا
	عامل آخرق تعوزه البراعة
bunk /bʌŋk/ <i>n</i> [C]	قهروښنه، جڼګه ښکې نوستنې
	چه سپکراو په دېواري (که شتی پان شمه نده لهر)
	سریر مثبت في جدار (السفينة او التطار)
bunker /bʌŋkə(r)/ <i>n</i> [C]	۱. که نوي خه لوزي پهره له ناو
	که شتی ۲. گرفناري، ته پوله کی خول پوړي ګه گرتن له توپ
	له یاري گولندا ۳. ژوري ژیر زمین
	۱. مستودع للقمح البحري في سفينة ۲. الشرك، مرتفع رملي
	لا اعتراض الكرة في لعبة الجولف ۳. غرفة محصنة تحت الارض
bunny /ˈbʌni/ <i>n</i> [C] (<i>pl -nies</i>)	که روښنک (به زمانی)
	مندال
	أرنب (في لغة الاطفال)
Bunsen /ˈbʌnsn/ <i>n</i> ~ <i>burner</i>	سویای به نسن،
	پهره میزی گرم کردن له نه زمونځه، نالاکا ګه مکر
	موقد بنسن
buoy /bɔɪ/ <i>n</i> [C], <i>vt</i>	سدرناو که وتو، نیشانه په که له سدر
	ناودانه نری پوناګاداری که شتی
	الطافية، علامة فوق الماء لإرشاد السفن
	سدرناو نه که وتو، راپته مالنی
	~ <i>a wrecked channel</i>
	(ویرانګه و نه مال) به سدر ناو که وتو، یارمه تی نه دا، لایه نی
	نه گری، جڼګیری نه کا
	يعوم، يرفع (حطاماً، قناتاً) بالطوافي (مجاز) يدعم، يثبت
	نه ژيڼه وه، ناواته کانی نه پوړيڼه وه
	~ <i>up hopes</i>
	ينعش / يحيي الآمال
buoyancy /ˈbɔɪənsi/ <i>n</i> [U]	توانای سدرناو که وتو، دل
	خوش، پی خوشبون
	قابلية الطفو أو العوم، مرج، ابتهاج
buoyant /ˈbɔɪənt/ <i>adj</i>	له پاره پوسر ناو که وتو، سدر
	ناف، دلخوش، شاد
	قابل للطفو، قادر على التحويم، (مجاز) مرج، متبجح
burden /ˈbɜːdn/ <i>n</i> [C]	نهرک، بارگران، پار، قورسی
	حمل عبه
	کولنی خه مباری
	~ <i>a of sorrow</i>
	حمل من الاسب
	□ <i>vt</i>
	قورسای نه خاته سدر، هیلاکی نه کا
	يقتل على، يرهق

burdensome <i>adj</i>	قورس، هیلاک، ماندو که ر
	ثقیل، مرهق
bureau /bjʊərəʊ/ <i>n</i> [C]	۱. نوو سینگه، نوو سینگه کی
	سده ر، نوو سینگه کی گشت و گوزار، نفیسګه
	۱. مکتب، مکتب سفر
	۲. میزی نوو سین
	~ <i>a travel</i>
	۲. منضدة للكتابة
bureaucracy /bjʊəˈrɒkrəsi/ <i>n</i> [U]	نقیبازی،
	بیروکراسی، بیروکراسی فہ زمان پدهای بکات
	بیروقراطية، حکومت بحکمها البيروقراطيون
bureaucrat /bjʊəˈrɒkrət/ <i>n</i> [C]	بیروکراس،
	فهرمانبریک فیس که کی به شیوه په کی پوتینی ده بات به پړوه
	بیروقراطي، موظف يؤدي عمله بأسلوب روتيني
bureaucratic /bjʊəˈrɒkrəˈtɪk/ <i>adj</i>	بیروکراسی
	بیروقراطي
burglar /ˈbɜːglə(r)/ <i>n</i> [C]	دز به شو به چینه سدر مالان،
	مالبر
	لص يسطرو على المنازل ليلاً
burglary /ˈbɜːgləri/ <i>n</i> [C,U]	دزی به شو، مالبرین
	به شو
	السطر على المنازل ليلاً
burgle /ˈbɜːgl/ <i>vt, vi</i>	شونه چینه سدر مالان
	يسطرو على المنازل ليلاً
burial /ˈberɪəl/ <i>n</i>	ناشتن، له شارتن
	الدفن، مواراة التراب
burlesque /ˈbɜːlesk/ <i>n</i> [C]	لاسای کردنه وه،
	له پهره گرتنه وهی (په پراو، یاقسه کردن یا ریازی) که سینک به
	شیوه په کی گا ته جاری
	تقليد أو محاكاة (لكتاب أو لكلام أو لمسلك شخص) بأسلوب هزلي
burly /ˈbɜːli/ <i>adj</i>	که سینکی زل، زبه للاح، به هیز، که ته
	(شخص) ضخم قوي البنية
burn /bɜːn/ <i>vt, vi</i> (<i>pt, pp burnt</i> /bɜːnt/, <i>burned</i> /bɜːnd/)	۱. به سوته مهنی لیش نه کات، سوته مهنی به کار
	نه هینن، به گره وه نه سو تن
	۱. یصل بوقود، يستخدم وقوداً، يشعل
	زور به کی که شتی
	~ <i>Most large steamships ~ oil</i>
	به هه لمینه کان به سوته مهنی زه پت لیش نه که ن ۲. نه گری،

ته قینه وه، هه لجهونی سوژی له پر
 انفجار، تنجر عاطفی مفاچی.
 □ n [C]
 ته قینه وه ی بومبا
 انفجار قذیفه
 the ~ of a shell
 پیکه نیی زور ۲. چال و چول به هوی
 a ~ of laughter
 ته قینه وه دروست بوین ۳. ئه رکبکی قورس بوما وه به کی
 دیاریکراو
 انفجار بالضحک ۲. حفرة (او نهوھا) یحدثھا الانفجار ۳. جهد
 عنيف لفترة محدودة
 فره بونی خیراو کهم خایه
 a ~ of speed/energy
 له خیرایی / چالاکی
 زیاده سریع و قصیرة فی السرعة / النشاط
 ۱. ده نیژریت، ته یخاته گله وه ۲. ته پینژی
 bury /berɪ/ vt
 له ناو گلد، له دشیریت
 ۱. یدفن، یواری التراب ۲. یطمر (بالتراب)، یخفی
 half buried under dead leaves
 تانیوه ی له ژیر
 گه لامردوه کاندای نیژراوه
 مدفون حتی النصف تحت الاوراق الميتة
 له لادیکه داگوشه گیر ده پیت oneself in the country
 یتروی، ینزل فی الريف
 بقولی بیر نه کاته وه،
 buried in thought/one's books
 سه رقالی خویندنه وه به
 مستغرق فی التفكير / منهمک فی قراءة کتبه
 bus /bas/ n [C]
 پاس، ئوتومبیل
 باص، اوتوبوس
 ۱. دارچک، دارستانی چر، ده وه،
 bush /bʊʃ/ n [C, U]
 پیشه، ده غهل (پروانه tree) به شپوه تاک له گهل نامرازی
 ناساندن the قاوچه ی جهنگل
 ۱. شجيرة (و بخاصه شجيرة قصيرة كثيفة) (قارن tree) ۲.
 (بصیفة الفرد و مع أداة التعريف the) منطقة كثيرة الاجام
 (الادغال)
 bushy adj
 دارستانی (چر)، جهنگل
 (کثیف) ملتف الاشجار
 bushel /buʃl/ n [C]
 (پوشل) به کی پوانه ی
 دان وینله میوه که به کسانه به هشت گالون
 البرشل و هو مکیال للحبوب والفواکه و يساوي ثمانية
 جالونات
 به سه رقاليه وه، به گور جی
 busily /ˈbɪzɪli/ adv

ته سوئی
 معظم السفن البخارية الضخمة تعمل بوقود الزيت ۲. یسحل.
 یسحل، یهرق، یسحل
 The house was burnt down
 ماله که سو تا
 أحرق المنزل
 The boy was badly burnt about the face
 ده موجاوی منداله که به خراپی سو تا وه ۳. گری لی نه پینه وه،
 ته سوئی ۴. (خوشی) سوزمه نده، بوی ته سوئی له خوشیا
 أصيب وجه الصبي بحروق خطيرة ۳. یسحل، یسحل، یسحی.
 ۴. (مجاز) یسحل بالعاطفة، یسحل شوقاً
 They are ~ing to defeat the enemy
 ته وان به هوی
 شکاندن دوزمه وه خه ریکه له خوشیدا گر ده گرن
 انهم یسحلون شوقاً لهزيمة الاعداء
 □ n [C]
 سو تان، سو تاندن، گهستن، سوژین،
 شه وتاندن، ناگر کرن، ناگر هاچین
 حرق، احتراق، کی، لعة
 فرماتیک،
 burning /ˈbɜːnɪŋ/ adj a ~ question
 بابه تیک پریی له مشت و مرو چه له حانی
 موضوع الساعة، امر یکر حوله النقاش والجدل
 burnish /ˈbɜːnɪʃ/ vt, vi
 لوسی نه کات، ته پسین،
 ته پدروه شینه وه، روضنی نه کاته وه
 یسقل، یسقل، یسقل
 burrow /ˈbʊrəʊ/ n [C], vi, vt
 کون، کونج، په ناگه کون
 هه نه کنه ی
 جحر، وجار یحفر جحراً او وجاراً
 bursar /ˈbɜːsə(r)/ n [C]
 خه زنه دار (به تاییه یی له کولج)
 أمين الصندوق (و بخاصه فی کلیة)
 burst /bɜːst/ vi, vt
 ۱. ته ته قینه وه، نه یکاته وه، سه
 هه لده داته وه، دینه کاپه ۲. ته ته قینه وه (له پر جی به جی ی
 نه کات)
 ۱. یسفر، یسفر، یفتح عترة ۲. یسفر، یسفر (بأني عملاً مفاجئاً)
 ~ out laughing
 له پیکه نیان نه پهری
 یسفر ضاحکاً
 ~ into laughter
 نه پهری له پیکه نیان
 یسفر بالضحک
 ~ing with (energy)
 پر نه یی له، پر له (چالاکی)
 وزینده گی
 یسفر ب، یسفر ب (النشاط، العیوة)

- بأنشغال، بهمة، بانكبات
business /ˈbiznɪs/ n [C,U] ۱. کیش، کار، کرین و
 فروشتن، بازرگانی ۲. نووسینگهی بازرگانی، کار، پیشه
 ۳. کیش و کار
 ۱. منته، عمل، بیع و شراء، تجارة ۲. محل تجاري ۳. وظیفه،
 عمل، مهمه
it is the ~ of a teacher to teach پیشهی مافوستا
 فیرکردنه
 ان مهمه المعلم هي التعليم
businesslike adj کاریگر، رینک و پینک، کرداری
 فعال، جدي، منظم، عملي
bust /bʌst/ n [C] ۱. نیوه په یکهو ۲. سنگ و په تاییه تی
 مه مکی ژن، پخوانی سنگی ژنان
 ۱. تمثال نصفي ۲. صدر و بخاسته ثديا المرأة. مقاس الصدر
 (النساء)
bustle /ˈbʌsl/ vi, vt به گورجی دیت وده چنی
 یروج و یچی، بسرعة و نشاط
 □ n [U] جوولهی خیراونا زایانه
 حرکت مستعجله و نشیطة
busy /ˈbɪzi/ adj ۱. سهرقال، خهریک
 ۱. مشغول
He is ~ writing سهرقالی نووسینه
 انه مشغول بالكتابة
 ۲. روژینکی پر کارو چالاکیه پرله جووله،
 سهرقالی کیشه
 ۲. ملي، بالحركة، مزدحم بالعمل
 □ vi ~ oneself (with, about) خوئی سهرقال نه کات
 به، خوئی خهریک نه کا
 یشغل نفسه ب
busybody /ˈbɪzibodi/ n [C] (pl ~ bodies) دهست
 تپوهده، خوئیته لقور تپنه مشغور، زانخواز
 فضولي، متطفل، يتدخل في شؤون الغير
but /bʌt; bʌt/ conj, adv, prep, rel pron (په کم)
 مه گهر، به لام، ینیجه
 (اولاً) لکن، الا ان، غیر، سوی
Tom was not there ~ his brother was توم
 لهوئی نه بوو به لام براکه ی لهوئی بوو
 لم یکن توم هناك ولكن أخاه كان موجوداً

- He's hard-working ~ not clever* تن نه کوشی به لام
 زیره ک نی به
 انه مجتهد ولكنه غیر ذكي
I cannot ~ admire your courage سهرم له نازا په تی
 په کت سورماوه
 لا یسمعی الا ان ابدي أعجایی بشجاعتك
 □ adv (دووم) تنها
 (ثانياً) فقط، نحسب، لیس الا
We can ~ try نه توانین به لام هولو نه ده ین
 لیس اما اننا لا التجربة
He is ~ a boy تنها کوره (لهو کوره)
 انه مجرد صبي
 □ prep (سی پهم) ینیجه، مه گهر
 (ثالثاً) ماعدا، لولا
They are all wrong ~ me نهوان هموویان هملن
 ینیجه لهن
 انهم جميعاً على خطأ ماعدا أنا
Who ~ he would do this? کنی ینیجه لهو نه وه
 ده کات؟
 من عداه یفعل هذا؟
We should have enjoyed the journey ~ for the rain
 نه گهر باران نه بویه زور خوشمان راته بووارد
 لولا المطر لاستمتعنا بالرحلة
 □ rel pron (چواره) ینیجه له
 (رابعاً) إلا من
There is nobody ~ wishes you well کهس نی په
 دوعای خیرت بونه کات
 لا یوجد احد الا و یتمنى لك الخير
butcher /ˈbʊtʃə(r)/ n [C] قهساب، گوشت فروش
 جزار، لعام، قصاب
 □ vi درنده نه پکوزی به تاییه تی په چه قو
 یقتل بوحشیة و بخاسته بسکین
butler /ˈbʊtlə(r)/ n [C] گه وروی نیشکهران
 (له کوشینکی گه ورو)، خزمه تکار، خولام
 رئیس الخدم (في منزل كبير)
butt /bʌt/ n [C] ۱. قوناغ یا کوتای چهک، تغه نگ
 عقب او نه پایه اداة أو سلاح (البندقية)
 ۱. نیشانه، نامانج ۲. شتیك، که سینک

- گیزه‌گر (نامیر و ه کوزه‌نگی کاره‌بای)
الطنان (جهاز شبیه بالجرس الکهربائی)
- buzzer** *n* [C]
باز، هذو، نه‌یلو
الصقر الجراح
- buzzard** /ˈbʌzəd/ *n* [C]
(په‌که‌م) ۱. له‌ته‌نیشت، له‌نزیک
(اولاً) ۱. بجانب بقرب، عند
وهره له‌ته‌نیشتمه‌وه
Come and sit ~ me/my side
دانیسه
- by** /baɪ/ *prep*
تعال و اجلس بجانبی
به‌ته‌نیا هدرخوی، ته‌نهایه
by oneself
مفرداً بنفسه، وحیداً
نه‌و هدرخوی کردی
He did it (all) ~ himself
لقد عملها (كلها) بنفسه
- but** /bʌt/ *vi, vt*
شهره شوق نه‌کا، په‌که‌له‌له‌نی‌ی پدات
ینطع، یضرب بالرأس
نه‌ییری، خوی تی هه‌لته‌قورتینی، له‌خویه‌وه
~ *in*
به‌شداری قسه‌په‌ک یا پابه‌تیک نه‌کات
یقاطع، یندخل فی موضوع کالحدیث مثلاً
- butter** /ˈbʌtə(r)/ *n* [U]
که‌ره (نیشک)، نویشک
زبد، زبدۀ
- butter milk** *n* [U]
ماس، شیر، دؤ
لبن او حلب فطیخ، المخیض
- butterfly** /ˈbʌtəflaɪ/ *n* [C]
په‌پوله، په‌روانه
فراشه
- buttock** /ˈbʌtək/ *n* [C]
ران ۱. پروگی ران، ته‌ریزه، سمت
ردف، إلیه، عجیزه
- button** /ˈbʌtn/ *n* [C]
۱. دوگمه، قویچه، ۲. کلیل (وه‌کو)
دوگمه‌ی زه‌نگی کاره‌بایی
۱. زر ۲. مفتاح، زر (مثل زر الجرس الکهربائی مثلاً)
□ *vi, vt*
قویچه دکت، به‌دوگمه‌داینه‌خا
بزرر، یقتل بزر
- buttonhole** *n* [C]
۱. جال، کونه قویچه ۲. گونل، گونلی له
سه‌رجالایی سنگی ژنان دانه‌نوی، گونلی په‌خه
۱. هرو، فتحة الزر ۲. زهرة أو أزهار توضع فی عروة الصدر
کونه‌که، خه‌رپشت،
butress /ˈbʌtrɪs/ *n* [C]
پشته‌قانی، ستون
رکیزه، مسند، دعامة
- buxom** /ˈbʌksəm/ *adj*
ژنی جوانی به‌ژن پر
(أمرأة) حسناء معتلة الجسم
- buy** /baɪ/ *vt, vi* (*pt, pp* bought /bo:t/) *vt, vi*
ده‌کریت،
کریو په‌تی، نه‌کری
یشتري، یتاج
- buzz** /bʌz/ *n* [C]
گیزه،
طنین ازیز، زن
۱. ده‌گیزینیت، ده‌ویزینیت ۲. گیزه‌ی فروکه
□ *vi, vt*
له‌ته‌نیشت دانه‌په‌کی تر بو پاریزگاری کردن له‌هیرشی دژوار
۱. یطن، یتر، یزن ۲. (الطائرة) تحوم بجانبی آخری مسه‌ده
بالهجوم

- buzzer** *n* [C]
الطنان (جهاز شبیه بالجرس الکهربائی)
- buzzard** /ˈbʌzəd/ *n* [C]
باز، هذو، نه‌یلو
الصقر الجراح
- by** /baɪ/ *prep*
(په‌که‌م) ۱. له‌ته‌نیشت، له‌نزیک
(اولاً) ۱. بجانب بقرب، عند
وهره له‌ته‌نیشتمه‌وه
Come and sit ~ me/my side
دانیسه
- by oneself**
تعال و اجلس بجانبی
به‌ته‌نیا هدرخوی، ته‌نهایه
مفرداً بنفسه، وحیداً
نه‌و هدرخوی کردی
He did it (all) ~ himself
لقد عملها (كلها) بنفسه
- stand ~ sb**
له‌لایه‌وه نه‌وستی، یارمه‌تی نه‌دات
یقف الی جانب، یقدم له‌العرن
- East ~ North**
۲. (لاکائی قبیله‌نما) په‌و لایه‌دایه:
۳. (ناراسته‌ی جوول)، به‌دیری‌زی، له‌سهره‌وه، به‌ناو، به‌سهره‌ا
۲. (جهاز البرصه) باتجاه کذا: ۳. (اتجاه الحركة) خلال، علی
طول، عبر، فوق
- We came ~ the shortest route**
هاتین له‌کورترین
ریگاو ۴. له‌ته‌نیشت، له‌نزیک
جتا من أقصر الطرق ۵. بجانب قریباً من
- As you go ~ the station please get me an evening paper**
نه‌گهر جوویت بو وویستگه تکاپه رۆژنامه
په‌کی نیوارانم له‌گه‌ل خوت بو بینه ۵. (کات) له‌کاتی،
وه‌ختی
- عندما تمر من المحطة ارجو له ان تأتي لي معك بصحيفة مسائية
۵. (الزمن) خلال، أثناء
- The sun shines ~ day and the moon ~ night**
خوړ به‌رۆژ هه‌لدی و مانگ به‌شه‌وده‌ونه‌که‌وی ۶. (کات) له‌په‌لین
لاناتاد
- تشرق الشمس نه‌اراً و یظهر القمر لیلاً ۶. (الزمن) فی موعده
لا یتجاوز
- Get the work finished ~ tomorrow**
تاسبه‌پنی کاره‌که
ته‌واوکه ۷. (کات) بو‌لاماژه‌ی کاتی
أنجز العمل عند حلول الغد ۷. (الزمن) للإشارة لفترة زمنية
له‌توانی
You can rent this house ~ the month
مانگانه‌نه‌و خانووه به‌کری بگری

يُمكِنُكَ أَنْ تَسْتَأْجِرَ هَذَا الْمَنْزَلَ بِالشَّهْرِ
The house is lit ~ electricity ٨. به هُوِي: خانووه كه
 به كار به با رُووناك بووه
 ٨. بواسطه: المنزل مضاه بالكهرباء
She was knocked down ~ a car ٩. نو تومبيل لَنِي داهه
 (رِنِكا يان هُو)
 صدمتها سياره ٩. (الطريقة او الوسيلة)
Will you travel ~ sea or ~ air? ٩. نايا كه شت به ناودا
 ده كه پت يا به فِرُو كه؟
 هل ستاسفر بحر ام جِو؟
Learn this ~ heart ٩. نمه به دَلْ له به ركه (فِرِي بيه)
 اِحْفَظْ هَذَا عَن ظَهْرِ قَلْبٍ / غِيْباً
She took him ~ the hand ٩. كه چه كه ده سَتِي تُو كُورِي
 گرت
 اُسَكِه مِنْ يَدِه
Send the letter ~ hand, not by post ٩. نامه كه
 به ده سَت بيه نه كه به پُوسْتِه ١٠. به پِنِي، به كُورِي
 اُرْسَلِ الرِّسَالَةَ بِالْيَدِ وَ لَيْسَ بِالْبُرِيدِ ١٠. وَفَقَالَ، بِحَسَبِ
It's two o'clock ~ my watch ٩. كا تَزْمِيَرِ دُووه به پِنِي
 كا تَزْمِيَرِه كِهِي مِنْ ١١. بُو ماوَهِي
 السَّاعَةُ الثَّانِيَةِ حَسَبِ سَاعَتِي ١١. ب. اِلَى مَدَى
The car missed me ~ a few inches ٩. پاسه كه چه نَد
 نَجِيكَ بِه جَنِي هِي شَتَم
 اَخْطَأْتُنِي السَّيَّارَةُ بَعْدَ بَرَصَاتٍ
 □ *adv* ٩. تَزِيكَ، به مَزْوَانِه
 (ثَانِياً) ١. قَرِيْب، قَرِيْباً
when nobody was ~ she felt lonely
We turned ~ hoping they ٩. به خَيْرَاي به لا يَانْدَا
 تُو پَرِيْن وَ هِيُوَادَرِيْن نِه يَان بِيْتِيْن
 wouldn't see us

اُسْرَعْنَا بِالْمُرُورِ جَانِبَهُمْ رَاجِعِينَ أَنْ لَا يَرُونَا
Put the money ~ for use later ~ and ~ ٩. له لاوه،
 پاره به خه لاوه، دوايي به كاري به پِنِي ٣. له دوايدا
 ٢. جَانِباً، ضَعِ الْمَالُ جَانِباً لَتَسْتَعْمِلَهُ فَيَا بَعْدَ ٣. فَيَا بَعْدَ، آخِيراً
 له ~ *You will understand every thing ~ and ~*
 دواي دا هه مَوو شَتِيكَ تُو ده كِهِي
 سَتْمِمْ كُلَّ شَيْءٍ فَيَا بَعْدَ
 خَوَاتْ لَه كَدَلْ
 (ل.د) وداعاً
by election /baɪ ɪlekʃn/ n [C] ٩. هه لِيْزَارْدِه پِه كِي
 لاوه كِي يَان تَه وَاو كاري
 اِنْتِخَابِ فِرْعِي اَوْ تَكْمِيْلِي
by gone /baɪ ɡɒn/ adj ٩. رُو شَتُو، تُو پَه رِيُوو، رِيُوَار
 غَايِر، مَاضِي، فَاثَت
by low /baɪ ləʊ/ n [C] ٩. پاساي ناو خُوِي
 الْقَانُونِ الدَّاخِلِي، لَاتْمَحَّة دَاخِلِيَّة
by pass /baɪ pɑːs/ n [C] ٩. رَاپَرِه، لَارِي، تُو لَه رِي
 مَرُّ اَوْ طَرِيقِ جَانِبِي اَوْ فِرْعِي
by product /baɪ prɒdʌkt/ n [C] ٩. به رَهْمِه، به رَهْمِي
 لاوه كِي به رِي هه لَكِه تُو
 مَحْصُولِ اَوْ اَنْتَاجِ ثَانَوِي
by road /baɪ rəʊd/ n [C] ٩. لَارِي، لَا كُزْلَان
 طَرِيقِ جَانِبِي، مَرِّ فِرْعِي
by stander /baɪ stændə(r)/ n [C] ٩. سِه پِر كِهَر، كِه سِيَك
 له تَه نِي شَتِه وِه پِه سَتِي
 مَضْرَج، شَخْصٌ يَقِفُ جَانِباً
by word /baɪ wɜːd/ n [C] ٩. پَه نَد پِيْزُو، مَه تَه لَوُوك
 مَضْرَبِ الْمَثَلِ

C

C, c /si:/ (pl cɪs /si:z/) سن یم پیتی ئهلفینی ئینگلیزی
الحرف الثالث من الابجدية الإنكليزية

cab /kæb/ *n* [C] ۱. عهده بانهی یهك ئهسپی (تريشقه)،
ترومبیلی كری (ههروهه *taxi*) ۲. بهشی قاییهت به شوفیر له
ترومبیل یان بارهه لگری گهوره

۱. عربی یجرها حصان، سیارة أجرة (ایضا *taxi*) ۲. الجزء
المخصص للسائق فی قاطرة أو شاحنة كبيرة

cabaret /kæbəreɪ/ *n* [C] تیاترۆخانه یان چیشتهخانه
به رنامهی گۆرانی وهه لپه رکی پیشکesh ده کن، به زمگه
ملهی أو مطعم یقدم برامج رقص و غناء

cabbage /kæbɪdʒ/ *n* [C,U] که له رم، تششی دزی
کرنب، ملفوف

cabby /kæbi/ *n* [C] شوفیری عهده بانه و ترومبیلی کری،
هاژوی ته کسی یی

سائق عربی أو سیارة أجرة

cabin /kæbɪn/ *n* [C] ۱. کابینهی خانوو (له تهخته)،
زنج، کوخت ۲. ژوریکي بجوک بو نوستن له پاپۆردا یی یان
له فرۆکه دا

۱. متزل صغیر (عادة من الخشب)، کوخ ۲. قمره أو غرفة صغيرة
للنوم فی مرکب أو طائرة

cabinboy *n* [C] خزمه تکاری کهشتی
خادم فی السفينة

cabin class *n* (له کهشتیدا) پلهی نیوان پلهی
یه کهم و پلهی گهشیاریی

(فی السفن) درجة بین الدرجة الاولى والدرجة السابعة

cabinet /kæbɪnɪt/ *n* [C] ۱. ژوور، گهنجینه، دۆلاب،
بو پاراستن یان پیشاندانی شتوومهك
۱. خزانه أو دولاپ لحفظ أو عرض الاشياء

۲. ئهنجومهنی وهزیران

the C~

۲. مجلس الوزراء

cable /keɪbl/ *n* [C,U] ۱. کبیل، گوریس تهستور له

پیشال یان تهل ۲. کبیل، به ژیر زهوی یان ده ریادا دهروات
بو ناردنی نامه ی تهلهفونی، کهمه ند ۳. (پوان) ۱۰۰ گری

۱. جبل غلیظ من الالیاف أو السلك ۲. خط (کابل) یمتد تحت
الارض أو البحر لحمل الرسائل الهاتفية أو البرقية ۳. (قیاس)
۱۰۰ عقدة

□ *vi, vi* نامه به بروسکه ته نیریت
یرسل رساله بالبرق

cablecar *n* [C] نامیریکه به کاردیت بو گواسته وهی
خه لك به هوی کیلیکه وه ده جولیت

مرکبه تحرك على کابل معلق فوق تل منحدر

cablegram *n* [C] بروسکه
برقیه

cacao /kəˈkɑ:ɒ/ *n* [C] داری کاکاو
شجرة الكاكاو

cache /kæʃ/ *n* [C] هه مار، یان هه شارگه، گهنجینه،
شونین بو شارده وهی کهلو پهل، نه مبار، کونج
مخزن أو مخبأ (للسون والادوات)

cackle /kækəl/ *vi, n* [C,U] پین ته که ننی، ته تریقیته وه
گاره گار نه کا، قیقهی مریشك دوای هیلکه کردن، گراسکه
یضحك ضحکا متقطعا؛ (الدجاجة) تصيح بعد وضع البيض،

ضحك متقطع، قرقاة الدجاجة

cactus /kæktəs/ (pl ~ es, cacti) رووه کی سویر،
کاکتوس، په پک
نبات الصبار

cad /kæd/ *n* [C] که سیکي خراپ، پین پومهت، به دخو
شخص سیء الخلق، وغد

cadavrous /kəˈdævərəs/ *adj* وهك مردوو، زهرد

هه‌نگه‌پاوه	
پیدو، کالجه، شدید الشحوب	
caddy, caddle /kædi/ n	که‌سینگی به‌کری گیراویو
هه‌نگرتنی کهل و په‌لی یاری‌کهری گۆلف	
شخص یۆجر لحمل أدوات لاعب الجولف فی الملعب	
cadence /kædɒns/ n [C]	(مۆسیقا)، ناواز، برگه
(موسیقی) ایقاع، تناغم	
cadet /kæ'det/ n [C]	خویندکارله کۆلچینگی جه‌نگی،
شاگردی‌له‌شکری	
طالب فی کلیه حریبه	
'cadet corps n [C]	رېکخراو بۆمه‌شقرنی
خویندکاران به‌مه‌شقی سه‌ربازی	
منظمة لتدريب تلاميذ المدارس تدريباً عسكرياً	
cadge /kædʒ/ vt, vi	مه‌خوړی نه‌کات، پارسینگی
دکت، سوال ده‌کات	
يستجدي، يتطفل، يشحذ	
سوالی ژهمی خواردن ده‌کات	
~ a meal	يستجدي وجبة طعام
Caesarian /sɪ'zɜːriən/ adj, n [C]	قه‌پسه‌ره،
نه‌شترکاری قه‌پسه‌ره، زگ هه‌لدېرین	
قيصري، العلية القيصرية	
~ section	نه‌شتره‌گری ده‌ره‌ینانی (ناوله‌مه) کۆرپه‌له
له‌مندالدانی دایک له‌رېی هه‌لدېرینی سکی په‌وه	
عملية استخراج الجنين من الرحم عن طريق فتح البطن	
cafe /kæfeɪ/ n [C]	قاوه‌خانه، چایخانه، چیشخانه‌ی
پچووک	
مقهی، مطعم صغير	
cafeteria /kæfɪ'tɛrɪə/ n [C]	چیشخانه‌ی خو
خزمه‌ت کردن	
مطعم یخدم فی الزبون نفسه	
cage /keɪdʒ/ n [C]	۱. قه‌فه‌ز بۆیه‌خوکردنی بآلنده و
ناژهل ۲. سه‌رخه‌ری که کریکاری کوره به‌کاری ده‌ینیی	
۱. قفس لحفظ الطيور أو الحيوانات ۲. مصعد يستخدمه عمال	
الناجم	
له‌پخاته قه‌فه‌زه‌وه	
□ vt	یضع فی قفس
a ~ d bird	بآلنده‌ی به‌ندکراو له‌ناو‌قه‌فه‌زدا
طائر حبس فی قفس	

cajole /kə'dʒoʊl/ vt	ماستاو نه‌کات، قایل ده‌یی، رازی
له‌کا	
یداهن، يتلقى بهدف الاقتناع	
cajolery n [U]	ماستاو کردن، رووبازی
تملق، تزلف	
cake /keɪk/ n [C,U]	۱. کیک ۲. پارچه یا بابۆله‌په‌ک
(خواردن یان شئی تر)	
۱. کعک ۲. قطعة أروكلة متراصة (من الطعام أو غيره)	
fish ~ s	په‌پکه ماسی هاراو
اقراص من السكك المهروس	
a ~ of soap	پارچه سابوون
قطعة من الصابون	
a piece of ~	شئینگی یاش و په‌ناسانی دروست بکری ~
(عایه) شئ لطیف و سهل الصنع	
هه‌لیچراو، به‌ماده‌په‌کی به‌پنز داده پۆشینت	
□ vt, vi	ره‌ق ده‌یی کاتیک ووشک ده‌یت
بته‌خ شکل کتله متراصة یغلی بماده سیمکه تتصلب عندما	
تجف	
shoes ~ d with mud	پنلایو قورایو
حذاء مغلى بالطين	
calabash /kæləbæʃ/ n [C]	رووه‌ک کوله
که‌نه‌سته‌مولی، کولند، به‌کار ده‌ینریت وه‌ک که‌موله یان بنو	
جوانی و رازاندنه‌وه	
(شجرة) القرع، تستخدم القشرة المجففة كوعاء أو للزينة	
calamity /kə'læməti/ n [C] (pl -ties)	کاره‌سات،
به‌لا، سه‌ره‌ردانی، کۆست	
فاجعة، كارثة	
calcium /kælsɪəm/ n [U]	کانزای کالسیوم
معدن الكالسيوم	
calcium carbide n [U]	کرییدی کالسیوم، له
پیشه‌سازی غازی ئالکتین به‌کاردی	
کریید الكالسيوم، مادة تستخدم فی صناعة غاز الأکتیلین	
calculate /kælkjuleɪt/ vt, vi	۱. ده‌ژمیریت، به‌پیی
ژماره.	
۱. يعد، يحسب بالأرقام	
~ the cost of a journey	تیچوونی گه‌شت ده‌ژمیردری
۲. پلان داده‌نی، ناماده‌ی نه‌کا، مه‌به‌ستیی، بوی ده‌چی.	
بحسب تكاليف رحلة ۲. يخطط، يعد، يجهز، يقصد	

an advertisement ~ d to attract the attention of housewives
 راگه یاندن به مه بهستی راگیشان و وریاکردنه وی که یانوی مال

~ on
 ۳. پشت ده بهستی به
 ۴. یحمد علی

calculating *adj* هوشیار، خویه رستانه هه لئو کوهوت ده کات

حذر، یصرف بدافع انانی
calculator *n* [C] کەس / نامیری بزمیر

شخص / جهاز حاسب
calculation /kælkju'leɪʃn/ *n* [C,U] ژمیره، ژماردن، ژمار

عد، حساب
calculus /kælkjʊləs/ *n* [C] (pl -li, -luses)

ژمیرزانی، شیکاری و جیاکاری
 (ریاضیات) حساب التفاضل والتکامل

calendar /kælɪndə(r)/ *n* [C] ۱. رۆژنامه، سائنامه،

لینیک ناوی رۆژ ههفته و مانگ و سالی تیدایه ۲. سیستم رۆژ تقویم

۱. تقویم، قائمه بایام و أسابيع و شهر السنه ۲. نظام تقویم
 Muslim ~ رۆژ ژمیری ئیسلامی

التقویم الاسلامی
calendar /kælɪndə(r)/ *n* [C] نامیریکی لوهله یی بو

پهستانی کاخه زو کوتال (بۆلوس کردن)
 آلة أسطوانة لضغط الورق والقماش (لصقل)

□ vt (کوتال) نه خرنه نه نامیره وه (بۆ لوس کردن)
 1 **call** /kɑ:l/ *n* [C,U] (pl calves) گویره که، پینسی

گویره که چه رمی (ههروه ها *skin*)
 عجل جلد العجل (ایضاً *skin*)

2 **call** /kɑ:l/ *n* [C] (pl calves) نه رمایی لاق، پوز
 بطة الساق

calibrate /kælɪbreɪt/ *vt* مه زنده وی ده کا، پله پله وی
 ده کا، هه پاره که وی دهاری ده کا، ده پیوی، دیقت

یعا، بدرج، یحدد عیار الشی
 ۱. هه پاره، تیره وی فیشک
calibre /kælɪbrə(r)/ *n* [C,U]

یان هاویژه، پیف ۲. جوړینی، پایه
 ۱. العیار، قطر الرصاصه أو القذيفة، القطر الداخلي لمسورة

مدفع ۲. نوعية، مترلة

a man of good ~ پیاوی به نه مهک، ره وشت جوان
 رجل حمید الصفات

calico /kælɪkəʊ/ *n* [U] چیت، په مو، کوتالی لۆ که وی
 هه رزان، چیت (قمماش) خام

قمماش قطنی رخیص، شیت
calliph /kælɪf/ *n* [C] خه لپه وی موسولمانان

خلیفه السلسین
calliphate *n* [C] خه لافه تی ئیسلامی

الخلافه الاسلامیه
call /kɑ:l/ *vt, vi* ۱. بانگ ده کا، گازی ده کا، ده گو تر ی،

ناوده بر ی
 ۱. پسی، یدعو

~ names
 جینۆ نه دات
 یسب، یشتم

I ~ that a shame. ۲. واده نه وی: به نه نگه داده نی
 ۲. یحیر: اعتبر ذلك عاراً

~ (out) ۳. بانگ ده کا، هاوار ده کا، هانا به با
 ۳. ینادی، یصحیح، یصرخ

He ~ ed (out) for help. فریا که ووتن، داوا ی فریا
 ۴. سهردانیکی کورت

صرخ طلباً للنجدة، استجد ۴. یقوم بزيارة قصيرة
 ~ on a friend سهر له هاویری ده دات

یزور صدیقا
 ~ on sb to do sth داوا له که سیک، داوا کردن بو

نه نجام دانی کار یک
 یطلب من شخص / یناشده عمل شیء

~ at Alexandria که شته که له په نده ره که ده وه ستی
 (السینة) تروق فی أحد الموانئ

~ for ده چی شیک ناماده بکات / کهس
 یذهب لاستحضار شیء / شخص

The grocer ~ s for orders every week. سه وژه
 فروش هه فته نه دیت بو بردنی پیوستی به کانی

پانی البقال لأخذ الطلبات كل أسبوع
I will ~ for you at 6 o'clock. کاژمیر شه شو و نیو

دینم له گه ل خزمدا ده تبه م ۵. داوا ی ناماده بوونی یان
 پارمه تی که سیک نه کا

سوف أمر لاصطحابك فی الساعة السادسة ۵. یطلب حضوراً
 عون شخص

~ a doctor پزشك بانگ ده كا
يستدعي طبيباً
~ sb by telephone كه سيك بانگ ده كا له ري ي
ته له فون نه وه ٦. (به كار هيناني تايپت)
يطلب شخصاً عن طريق الهاتف ٦. (استعمالات خاصة)
~ for داوا نه كا، ده شي، پيوستي پښه
يطلب، يحتاج، يستلزم
Your plan ~ s for a lot of money. پلانه كه ت
پيوستي به پاره به كي زوړه
خطك تحاج لامل كيږ
~ off رايده گري، نه پيوستيني
يوقت، يامر بايقاف
The party was ~ ed off. ناههنگه كه ناكري
آلني الحفل
~ up to mind بيري نه كه ويته وه
يذكر
~ sb to order بيري كه سيك نه خاته وه كه به ريښكخستي
كاره كان هه لده ستي
يذكر شخصاً بمرعاة النظم (الخاصة ببر الاجتماعات)
~ sth in question گومانى هه په له راستى شتيك
يبدى شكه في صحة شي.
~ a meeting/strike داواى كزيوونه وه ده كا/ مانگر تن
يدعو الى اجتماع/ اضراب
~ to (sb's) attention سهرنجي راله كيښي
يلفت انتباهه
~ sb's bluff بانگي ده كا بو جينه جيكر دني هه وه شه كه ي
(به مده ستي تهنگه تاو كر دني)
يدعوه الى تنفيذ تهديد (بنية اإجراجه)
□ n [C,U] ١. بانگ كردن، گاز كردن
٢. صيحة، نداء
within ~ نزيك، دوور نا ٢. بانگ، گفتوگوي
قريب، غير بعيد ٢. نداء
telephone ~ s ته له فوني
مكالمات تلفونية
pay a ~ on sb ٣. سهردان، سهرداني كه سيك نه كا
٤. داواكاري (به پاره، يارمه تي)
٣. زيارة، يزور شخصاً ٤. مطالبة (بقدر، مساعدة)
~ s on one's time and purse كات و پاره ي

لي داواكراوه ٥. بهنگه
مطالب من وقت و ماله ٥. داغ، ميرر:
~ no ~ for anxiety پيوست به پارايي ناكات
لا داعي للقلق
'callbox n [C] سندوقي ته له فوني (سهر شه قام يان
شوښي گشتي)
كشك التليفون (في الطريق العام أو مكان عام)
caller n [C] كه شتيار، قسه كه به ته له فون
زائر، متحدت بالتليفون
calling /'kɔ:lɪŋ/ n [C] (تايپت)، كار، پيشه
(خاصة مهنة، حرفة)
calligraphy /kə'lɪrəfɪ/ n [U] هوندرى چاك كر دني
خوش نوسى، پيشه گه ري چاك كر دني هيل
في تحسين الخطوط، الخط الجميل
callipers /'kælipəz/ npl ناميزي پيواني تيرى
(پوړوي يا چوار چيوه)
آلة لقياس سماكة شي. (قطر أنبوب أو أطار)
callous /'kæləs/ adj ١. ووشك (پښت) ره ق ٢. كه س
(دلرې ق)، هه ستي كه س راناگري، نه هه سيار دلرې ق
١. (الجلد) صلب ٢. (الشخص) قاس، لايراعى شعور الاخرين
callow /'kæləʊ/ adj كه سينيكي ناشي
(الشخص) لا خبرة له، غر
calm /kɑ:m/ adj هينمن له سهرخو، كپ
هادي، ساكن
□ n [U] له شيوه ي هينمنى دا
حالة الهدوء
□ vt, vi هينمنى ده كا، هينمن ده پيښه وه، به هنيوري
يهدى، يهدا
calmly adv به هينمنى، به متي
به دوه
calmness n [U] هينمنى، هه دان، متي
هده
calorie /'kæləri/ n [C] په كه ي وزه، په كه ي وزه كه
له ش به ده ستي ديني له ريگي خواورن
سهر حراري، وحدة حرارية يحصل عليها الجسم من الطعام
گوپره كه ي نه پيټ، (چيل) گولكي
calve /kɑ:v/ vi دزيټ
يلد عجلاً

- calves** /kɑ:vz/ (بروانه calf)
(انظر calf)
- camber** /kæmbə(r)/ n [C] چه‌مانده‌نوه، کومبونیکی
سووک له پرویه‌ریکدا، قه‌لوزی
تقریس، اُحدیداب خفیف فی سطح ما
- cambric** /kæmbrik/ n [C] کیمبریک، کوتالی نەرم و شل
قماش رقیق ناعم الملمس
- came** /keɪm/ هات، (بروانه come)
(انظر come)
- camel** /kæmɪl/ n [C] وشتەر، حیشتەر، ووشتر، ده‌له
جمل، بعیر
- cameo** /kæmiəu/ n [C] (pl ~ s) بە‌ردیکی به‌هاردار
نەخشدار بۆ جوانی به‌کاردیت، به‌رسەنگ
حجر کریم علیه نقش بارز یستخدەم للزینە
- camera** /kæməra/ ۱. نامیری وینەگرتن، کامیرا
آلة تصویر، کامیرا
۲. له دانیشتیکی (نهنی) داخراودا
فی جلسه مغلقة (سریة)
- camouflage** /kæməʃleɪʒ/ n [U] vt تەله، فریودان
گزی کردن، قیلکی شاراووه، هشارتن
یسره، یخدغ، تویه، أخفاء (حقیقه‌النویا)
- camp** /kæmp/ n [C] له‌شکره، سه‌ربازگه، فوردوگا، خنیه‌نگا
معسكر، مخیم
سه‌کۆی ناو فوردوگا، (به‌ناسانی
ده‌پینچرینه‌وه و هه‌له‌گیریت)
کرسی / سریر، مخیم (یمن طیه و حمله‌بهرله)
- vi سه‌ربازگه‌هه‌له‌دات (هه‌روه‌ها go~ ing)
یەسکر، یخیم (ایضاً go~ ing)
- campaign** /kæmpeɪn/ n [C] ۱. کۆمه‌له‌شه‌ربک،
په‌لامار، هه‌له‌مت، بزاز ۲. هه‌له‌می (هه‌له‌بازدن،
راگه‌پاندن)
۱. سلسله فی المارک‌الحرییه ۲. حمله (انتخابیه، اعلامیه)
هه‌له‌می رامیاری
حمله‌سیاسیه
- vi سه‌ره‌پرشتی / به‌شداری کردنی له‌و شال‌اوه
یدیر / یشتەرک فی حمله

- campaigner** n [C] که‌سێک به‌شداری یا
سه‌ره‌پرشتی یا به‌پویه‌بردنی کاریک بکات، هیش کار،
هه‌له‌ته‌به‌ر
شخص یدیر او یشارک فی حمله
- camphor** /kæmfə(r)/ n [U] (ده‌رختی) کافور،
ماده‌یه‌کی سه‌ی به‌بۆنکی تایه‌تی تیز یه‌یه
(نبات) الکافور، ماده‌یضاء ذات رائحة نفاذة
- campus** /kæmpəs/ n [C] (pl ~ es) (له‌ئه‌مریکا)
شوینی زانکو (ئه‌ردنوالا‌های یا زانکویان زانستگه‌یی)
(فی آمریکا) مانی جامعه‌او کلیه
- can** /kæn, kən/ aux v (negative cannot /kənəʊt/
can't /kɑ:nt/, pt could /kəd, kəd/, negative couldn't
/kudnt/) ۱. نه‌توانی
۱. بقدر، یستطیع
نایا ده‌توانی نه‌و سندوقه
به‌رزکه‌پته‌وه؟
هل یستطیع رفع هذا الصندوق؟
نه‌توانی تا‌زمانه ۱۰
بژمیری
كان باستطاعته العد حتى رقم ۱۰
گه‌رچاو
If you shut your eyes, you can't see.
دابخه‌یت ناتوانیت بیینیت ۲. له‌وانه‌یه له‌وه ناجی نه‌وه
لن یستطیع الرؤیة إذا أغضت عینک ۲. من الممكن (أحتمالیه)
لا یمكن أن یكون
راست ییت ۳. بۆ
Tah! can't be true.
ده‌برینی سه‌رسو‌رمان / گومان
ذلك صحیحاً ۳. للتعبیر عن التعجب / الشك
نه‌و شته نامویه ده‌یی
What ~ this strange thing be!
چی‌یی؟ ۴. مافی هه‌یه
ماذا یمكن أن یكون هذا الشیء الغریب؟ ۴. له‌الحق فی
مافت نی‌به / بۆت
You can't go into that garden.
نیه، ناتوانی بچیت نه‌و باخچه‌په‌وه ۵. مۆله‌ت وه‌رگرتن بۆ
نه‌نجامدانی ئیشیک
لیس من حلق / لا یمكنك دخول هذه الحدیقة ۵. للإذن بعمل
الشیء
نه‌توانیت بچینه‌ده‌روه
You ~ go out at any time.
هه‌ر کاتیک یستت
تستطیع أن تخرج فی آی وقت

The children asked if they could go swimming.

منداڵه‌كان پرسیدان ئایا نه‌توانن بچمن بۆ مه‌له
٦. *could* به‌کار ده‌هێنرێت بۆ ده‌ربڕینی نه‌توانی مه‌رجی
گریحانی

تسأل الأطفال عما إذا كان يمكنهم الذهاب للسباحة ٦.
تستخدِم *could* للتعبير عن نتيجة شرط افتراضي

I could smack his face if I gave a way to my feelings but I don't intend to.
نه‌توانم زه‌له‌یه‌کی لێده‌م
٧. به‌گه‌ر چوومه‌ ژێر ریکینی هه‌ستمه‌وه، به‌لام من نه‌وهم ناویته‌
بۆده‌ربڕینی سیفه‌نی تایه‌ت

أستطیع أن أصفه على وجهه لو لم أتحكم بمشاعري، لكنني
لأنی ذلك ٧. للتعبير عن صفة مميزة

It ~ be very cold here, even in May. له‌وانه‌یه

سه‌رما و سۆله‌ تا مانگی ئازار زیاده‌ بکات

قد يشد البرد هنا حتى في شهر مايو (آيار)

٢ *can* /kæn/ n [C] قوتو/ نه‌نه‌که، بۆ پاراستنی
شله‌وخواردمه‌نی

علبة /إناء من الصفيح لحفظ السوائل والاطعمة

□ vt (-nn-) خسته‌نه‌ تاو، پێچانه‌وه
يعطب

cannery n [C] کارگه‌ی له‌ قوتوانی خواردن (خسته‌نه
قوتو)، قوتیکرنه‌که
مصنع لتعليب الطعام

١. *canal* /kə'neɪl/ n [C] نوکه‌ند بۆ که‌شتیوانی و ناودان،
جوگه‌، راره‌ ٢. لوله‌ی ئاژه‌له‌ بۆ هاتووچووی خواردمه‌نی و
شله‌

١. قناة للملاحة أو للري ٢. أنبوب في النبات أو جسم الحيوان
لرور الطعام والسوائل

the alimentary ~ کۆله‌ندامی هه‌رس
القناة الهضمية

canary /kə'neəri/ n [C,U] (pl -ries) پانه‌دی
که‌ناری، ره‌نگی که‌ناری (زه‌رد)
طائر الكناري، لون الكناري (الاصفر)

١. نه‌پکوزیته‌وه، لاینه‌با، *cancel* /kænsəl/ vt, vi (-II-)
پوچه‌نی نه‌کاته‌وه ٢. هه‌لینه‌وه‌شیه‌وه، به‌تالی نه‌کاته‌وه، قتی
نه‌کا (قه‌رماتیك)، کۆبوته‌وه‌یه‌ک

١. يحذف، يشطب ٢. يلغى (أمرأ، اجتماعاً)

cancellation /kænsə'leɪn/ n [C,U] پوچه‌ل کردن،

هه‌لوه‌شاندنه‌وه، لایردن
إلغاء

cancer /kænsə(r)/ n [C,U] تیراوی، نه‌خۆشی
شیرپه‌نجه، بورجی قرژال
مرض السرطان، برج السرطان
خولگه‌ی قرژال
Tropic of C~ مدار السرطان

cancerous adj نه‌خۆشی توش بوو به‌ شیرپه‌نجه،
شیرپه‌نجاوی، شتیک بیهته‌هوی توش بوون به‌ نه‌خۆشی
شیرپه‌نجه

سرطانی، مصاب بمرض السرطان
٢ *candid* /kændɪd/ adj قسه‌ له‌پوو گراوه، گراوه به
روونی، راست نیو، پاک، نه‌سته‌قی
صریح، متروح

candidly adv به‌پروونی، به‌ناشکرا، راستیو،
به‌راشکاوی، به‌دروستکاری
بصراحة

١. پاتیراوی بۆ په‌له‌ و *candidate* /kændɪdət/ n [C]
پۆستیک یا کاریک ٢. به‌ریژار، نافلیکری، ده‌ست نیشانکراو
بۆ (تاقی کردنه‌وه)

١. مرشح لنصب أو وظيفة ٢. مقدم لأختیار
candidature /kændɪdətʃə/ n [C] پاتیراوی په‌له‌ و
پایه‌که، په‌له‌ و پایه‌یه‌ک، ناف کرن بۆ هه‌لبژاردنی
الترشح لنصب، كون المرء مرشحاً

candle /kændl/ n [C] شمالك، مۆم
شمعة
مۆمدان
شمعدان

candour /kændə(r)/ n [U] ناشکرا، راشکاو،
راستگویی له‌ده‌ربڕینی رادا
صراحة، صدق في (إبداء الرأي)

١. شه‌کری به‌ستوو *candy* /kændɪ/ n [C,U]
٢. له‌ئه‌مه‌ریکا هه‌لوا (وه‌ک چکلیت و شتی تر)
١. سکر مچمد ٢. فی آمریکا حلوی (کاشکولاته و غیرها)

□ vt, vi پاراستنی میوه به‌کولادن له‌گه‌ل شه‌کردا،
شیرینی ده‌کا
يحفظ (الفاكهة) بالفلي مع السكر، يحلى

١. رووه‌ک وه‌ک قامیش، هه‌یه‌ره‌دان *cane* /keɪn/ n [C,U]

شتومەکی ناوماڵی دروست دەکړی ۲. گۆچان یان کوتەك
۱. نبات کالڅیزران یصنع منه الاثاث ۲. عصا للمشي أو الضرب

sugar ~

قامیشی شەکر

قصب السكر

□ vt

سزادان په لیدان به دار

يعاقب بالضرب بالصا

canine /kə'ni:ən/ adj کڼیبه، کڼیبه، په یوه نډی

به سه گه وهه په، له کومه له ی سگ که: سگ وگورگ چه قه
و ږیوی ده گرتنه وه

کلبی، خاص بالکلاب، و هی فصيلة تشمل الکلاب والذئاب

وبنات آوی والفعال

canister /kənɪstə(r)/ n [C] سندوقی بچوک بوشت

هه لگرتن، قوتیک

علبة / صندوق صغير لحفظ الاشياء

canker /kæŋkə(r)/ n [U] نه خوښی خوږه: داری

دړه خت له ناووده بات کار دانسه وه په کی خرابی هه به
ده بیته هوی ویران کردن

مرض الاكلية: يقضى على خشب الاشجار (مجاز) تأثير سيء

يؤدى الى الدمار

canned, cannery (پروانه can)

(انظر can)

cannibal /kənɪbəl/ n [C] مزوف خوږ، ناژه لیک له

په گه زی خوږی بخوات

أكل لحوم البشر، حیران يأكل لحم جنسه

cannibalism n [U] خواردنی گوشتی مزوف یا

په گه زی تر، مزوف خوږه

أكل لحوم البشر او الجنس

cannibalize vt به کار نه هیریت (نامیر، مکه نه)

وه کو وسته مهنی، به کار هینان (پارچه)

يستخدم (أجهزة، ماكينات) كقطع غيار (الأخرى)

cannon /kənən/ n [C] ۱. توپی چه سپ کراو له سەر

زهوی ۲. بومی به ستراو له فروکه ۳. کوتای زهنگی کانزایی
که لیوه ی هه لته واسری ۴. تو مار کردنی خال له یاری پلارددا

۱. مدفع مثبت على الارض أو على عربة ۲. مدفع مركب فسی

طائرة ۳. عروة الجرس المعدنية التي بها يعلق ۴. إصابة (فسی

البليارد وغيرها)

cannonade /kənənəɪd/ n [C] بوردومانی په رده وام

به بومی قورس، توپ باران، توپ بارانی نه کا

قصف متواصل بالمدفعات الثقيلة

cannont /kənənt/ ناتوانی، (پروانه can)

(انظر can)

canoe /kə'nu:/ n [C] په له می پارک و سوك

په سه ویك یا په دوو سهول کاری په ده کرت

قارب طويل خفيف يعمل بمجذاف واحد أو اثنين

canon /kə'nɒn/ n [C] ۱. یاسایی کڼیسه ۲. بیرو باوه دی

په یار له سەر دراو ۳. که له پوری ثابینی پروا ښکراو ۴. قه شعی
لیبر سراو له کاتدرانی

۱. قانون کسی ۲. مبدأ مقرر ۳. تراث دینی موثوق بصحته ۴.

قسیس مسئول فی کاتدرانیة

canonical /kə'nɒnɪk/ adj تولداری، په یوه نډی به

پاسایی کڼیسه وه هه په

کسی، متعلق بقوانين الكنيسة

canonize /kənənəɪz/ vt پیروزی که سیک ده رنه خا،

پیروزدکت

يعلم قداسة شخص

canopy /kənəpt/ n [C] (pl -pies) تارا، به رگینکی

شپوهی چه تری یو جوانی، په رده کولله

غطاء على شكل مظلة (على رأس سرير أو فوق عرش مثلاً)

cant /kænt/ n [U] ۱. دوو ږووی، لاری، نشیفی،

خوه هر

۱. رياء، نفاق

can't /kænt/ n [U] ۲. زمانی ده سته په کی دیاری کراو

(پو نمونه دزه کان)

۲. لغة فته معينة (كاللصوص مثلاً)

can't /kɑ:nt/ = cannot (پروانه can)

(انظر can)

cantankerous /kæn'tæŋkərəs/ adj شهر فروش،

ناژاوه چی

حاد الطبع، مشاكس

cantata /kæn'tɑ:tə/ n [C] چیروکنی له سەر ناوازی

موسيقا دائريت يي نواندن، چيروکا ستراي

قصه تشد على أنغام الموسيقى دون تمثيل

canteen /kæn'ti:n/ n [C] فروشگه چښتخانه ی بچوک

له (کارگه، نویښگه، سه ریا زگه) ۲. سندوقی شت و مهك ۳.

مه تاره (سه ریا ز هه لی نه گری پو ناو هه لگرتن)، جه وه نه،

هیزه

(في المصانع، المكاتب، المعسكرات...) مكان لبيع الطعام
والشروبات ٢. صندوق النفايات ٣. المزايدة (يعملها الجنود
لحفظ الماء)

canter /ˈkæntə(r)/ vi, vi (والہ شہسپ دہکا) پرہوتی
لہسہر خو غاردات

(بجمل الحصان) یخ، بعدو علی مهل
 غاردانیکی له سهر خو، پارسینک
 عدو متهل

cantilever /kæntɪlɪvə(r)/ n [C] نوئینک سہریکی
جی گیرہ وہ ک ٹھوہی پردی ہڈ گری
دعامۂ مشتبہ من طرف واحد کائی تحمل الجسور أو الشرفات،
کابل

~ bridge   پردی کابولی، پراکاتلیشر
جسر کابولی

canto /kəntoʊ/ *n* [C] (*pl* ~s) به‌شیک‌ی سدره کی له
چامه به کی در یژدا (له چامه به کی شعری در یژدا)
قسم رنسی، من قصده طوبیلة

canton /kæntən/ n [C] ده‌فەر، هه‌ریم، به‌شیکى
ده‌وله‌تیک هه‌روه که سویرا
اقليم، جزء من دولة، ولاية (کافی سویرا)

canvas /ˈkænvəs/ n [C,U] کەڤال، جۆره قوماشینی
ئەستۈرە بۇ دروست کردنی چارۋەکی بەلەم بەکار دی،
تابلوی زەبەنی لەسەر کۆتال

قاماش سميک يستخدم فى صنع أشرعة السفن، الخيام، اللوحات الزيتية، لوحة زيتية على قماش
(بوسه رباز) نوسن لىناو ره شمال دا (بو
كه شتى) له زير جازو كهى قه دكراو
under ~

(للجنود) النوم في الخيام، (للسفن) بشراع مفرودة

canvass /kænvəs/ vt, vi ۱. نه‌گه‌ری بو کوکر دنه‌وی
ده‌نگ/ داواکاری کړېښ شتمه که ۲. نه‌پشکنی لټی
نه‌که‌ته‌وه به وه‌رگ تیر ده‌نگ

١. يطوف إلتاماً لأصوات الناخبين / طلبات شراء سلع ٢.
بفحص / يدقق أمراً معيناً يأخذ الآراء

canyon /kænjən/ n [C] زانك، گهلی، دۆلبگی تەسك
رووباری یندا بوا

وادی ضیق یجری فیہ نہر

۱. کلاف، کلاو بۆپاوان يان كوردان **cap** /kæp/ n [C]
 ۲. قەياغ، پىشك، سەرە شوشەي شىريان ماحوونى ددان

١. قنطرة، غطاء رأس يلبسه الرجال والصبي ٢. غطاء (كساء)
زجاجة اللبن أو أنوية معجون الأسنان

□ *wt* (-pp-)

چبر و کتبی جوان دڳڀڙتوہ
~ a story
پروی قصہ اُچمل

capable /'keɪpəbl/ *adj* ۱. به توانا، هوسهنگ، لیتاتوو
۱. قادر، کف، یارع

۲. (که سینک) به توانا له سهر، (شت) گونجاو بو... ~ of
۲. (الشخص) قادر علی، (الشيء) قابل ل

capability /kæpə'bɪləti/ n [U] توانا، شیاویی، شیان،
(له‌شيوه‌ی کوډا) توانا به‌که چاوه‌ری‌ی‌گه‌شه‌کردنی بکریت
قدرة، قابلية (في صفة الجسم) قدرات تنتظر تمتها

capacity /kə'pəsəti/ *n* [C,U] ۱. فراوانی ۲. توانا،
قابلیه‌تی، شیآن (بۆ وەرگرتن وڵی تیگه‌بشتی شت)
۱. سعه ۲. قدرة، قابلية (علمی، استعاب شم.)

a hall with a large seating ~ هۆلىك كە بىشى بۆ
ژمارە بەكى زۆرلە دانىشتوان

حالة تسم لعدد كبير من الجالين

پرتا دوا حد، لیا و لپ، لیواو لیو
۳. به شیوہ بہ کی رسمی

مملوہ للحد الأقصى ۳. صفة رسمية
به وین، به گویره

بصفتہ کذا

capacious /kə'pi:əs/ *adj* بھر فراوان، فراوان،
پان و پور
ذو سعة عالية، رعب

cape /keɪp/ *n* [C] پوشی، شال، کُزُلوانه، شِیوَه
 رۆڤیکێ ته نکۆل بێ قوَل ده خرنه سه ر شان
 رداه فضاخ بدهن اکام بدهم علی الکفن

2cape /kɛɪp/ n [C] سەر، زهوی ناو ده‌ریا، فراوانی ناو ده‌ریا

الرأس: أرض ممتدة داخل البحر

cap /kæp/ *vi* مهل‌نمیزی له خوشیدا، بازده‌دات
بقفز فرحاً

قونہ قونی خوشی، فیل، گہمہ
مزحہ، حیلہ

گه‌وجانه، هه‌رزانه هه‌لم که‌وت ده‌کات *cut ~ s*

capillary /kə'pɪləri/ <i>adj</i>	گەندەموو، مولولە يُصرف بحماقة
☐ <i>n</i> [C] (<i>pl</i> -ries)	بۆرى / بۆرى بارىك، موویى شەرى
capital /kæpɪtəl/ <i>n</i> [C]	۱. پایتەخت ۲. سەرمايە ۱. عاصمە ۲. راس مال
☐ <i>adj</i>	۱. (بۆیتەكان) گەورە نووسی لەسەرەتای ۲. قسە پان ناودا، بەرپووه ۲. (سزا) بە مردن ۱. (للحروف) أستهللنى أول الكلام او بداية الأسماء ۲. (عقاب) بالموت
~ <i>punishment</i>	۳. سزای لە سیداره دان ۳. عقوبة الاعدام
~ <i>crime</i>	۴. تاوانێك سزاكەى مردن بێت ۵. ناپاب ۴. جريمة عقابها الموت ۵. (د.ل) متاز
capitalism /kæptə'lɪzəm/ <i>n</i> [U]	سەرمايەدارى، (سیستى ئابورى)
capitalist <i>n</i> [C]	سەرمايەدار، خاوەن سەرمايە رأسالى، صاحب رأس المال
capitalistic /kæpɪtə'lɪstɪk/ <i>adj</i>	(ياسای، بیروباوەر) سەرمايەدارى
capitalize /kæptəlaɪz/ <i>vt, vi</i>	۱. بە پیتی گەورە دەنوسرێت، چاپ دکت ۲. ئەپگۆرى بۆ سەرمايە ۳. كەلك وەردەگرێت لە (بارى گونجاو)
capitulate /kə'pɪtʊleɪt/ <i>vt</i>	۱. يکب بحرف أستهلل ۲. يحول الى رأس مال ۳. يستغيد من (میزه، ظروف مواتیة)
capitulate /kə'pɪtʊleɪt/ <i>vt</i>	دەدات بە دەستەوه، مل کەچ دەین (بەپنێ بارى ديارى کراو)
capitulation /kə'pɪtʊ'leɪʃən/ <i>n</i> [U]	پسەم، پستەم، یخض (حسب ظروف معینة) بەدەستەوه دان، چیز کرن استلام
caprice /kə'pri:s/ <i>n</i> [C]	ویستیکى سەرنجى، نارەزوویەكى کاتى، مادگوھیری دەروونى
capricious /kə'prɪʃəs/ <i>adj</i>	نزوة، هوى مفاجیء هەلەدەگەرنەوه (لەپرادا)

Capricorn /kæprɪkɔ:n/ <i>n</i>	(گەردون ناسی) بۆرجى گیسک (فلک) برج الجدى خولگەى کارژۆل Tropic of C~ مدار الجدى
capsize /kæpsaɪz/ <i>vt, vi</i>	وەردەگەرنێت (بەلەم)، هەلەدەگەرنەوه، قەپ دەیتەوه (خاصة السفينة) يتقلب، يقلب
capstan /kæpstæn/ <i>n</i> [C]	ئامێرنەكە بۆ بەرز كەرنەوهى شت و مەكى قورس، دەستار، برمیلی زفرەك الروحية: أداة لرفع الاثقال أو الرساة (بحرية)
capsule /kæpsju:l/ <i>n</i> [C]	۱. كەپسول، كیسك، توینكى تۆوى پووهك، توینكى، كاژ قاسقلدانسی ئاسمانى / فەزایى (كە كەرنەكە لە كەشتى ئاسمانى بۆ ئامێرو كەشتیوانەكان بە كاردێت) ۲. كەپسولى دەرمان
	۱. غلاف البذور فى النبات كبسولة الفضاء (جزء من سفينة الفضاء تستخدم للأجهزة ورواد الفضاء... إلخ) ۲. برشامة الدواء
captain /kæptɪn/ <i>n</i> [C]	۱. كاپتنى بەلەم، كۆماندەى كەشتیوان ۲. (نقیب) پلەى سەربازى ۱. قبطان / ریان سفينة ۲. رتبة عسكرية (نقیب)
☐ <i>vt</i>	سەروكایەتى دەكا يقود، يراس
caption /kæpʃən/ <i>n</i> [C]	۱. ناوینشانى، ووتارێك لە رۆژنامەدا یان گۆڤار ۲. (رەخنە) یانەو نووسینە كە لە پەراوێزى وێنەك یا كاری كاتێك تۆمار دەكرێت
	۱. عنوان مقالة فى جريدة أو مجلة ۲. التعليق الذى يكتب تحت صورة أو كاريكاتير
captive /kæptɪv/ <i>n</i> [C], <i>adj</i>	ئەپگرى، سەرنجى راده كێشیت، شەیدا ئەبێ ياسر، یفتن، بیهەر
captive /kæptɪv/ <i>n</i> [C], <i>adj</i>	دیل، بەند، گیرۆدە أسیر، سجين
captivity /kæptɪvətɪ/ <i>n</i> [U]	دیلى، بەندى أسر، سجن
captor /kæptə(r)/ <i>n</i> [C]	دیلى، گرتەك

الأمر	
دهست به سهردا ده گری،	capture /kæptʃə(r)/ vt
ده بیاته وه	
یستولی علی، یغوزب	
دیل کردن، قول به ست کردن، دهست به سهر	□ n [U]
گرتن	
أسر، اعتقال	
۱. ئوتومبیل ۲. هه ره بانه ی	car /kɑ:(r)/ n [C]
شه منده هه	
۱. سیاره ۲. عربی قطار	
هه ره بانه ی نووستن / خواردن	<i>sleeping/dining ~</i>
عربی نوم / اکل	
کایه ک، کله ک (بۆ گواسته وه ی	'carferry n
ئوتومبیل به سهر ئاودا)	
عبارة (لنقل السيارات فوق الماء)	
شونی وه ستانی ئوتومبیل، مۆلگه	'carpark n [C]
موقف سيارات	
۱. کرامیل، شه کری	caramel /kærəmel/ n [C,U]
سوتاو بۆ رهنگ کردن و بهرام زیاد کردن ۲. پارچه بهک	
بۆدیه شه کری سوتاوی به کارهیتراو بۆ رهنگو نام	
خۆشکردن له حه لو،	
۱. السكر المحروق المستخدم في التلوين وإضافة النكهة ۲.	
قطعة من الحلوى (كأراميل)	
عه یاره، قیرات، په کدی کیشانی	carat /kærət/ n [C]
نالتون و بهردی به نرخ (فره سته)	
قیراط، وحدة وزن الذهب والأحجار الكريمة	
۱. کاروان، قافله	caravan /kærəvæn/ n [C]
(لمگه شتیارویازرگانه کان) ۲. ژووری گهروک	
۱. قافلة (من المسافرين، التجار) ۲. عربة مظلة تصلح للأقامة	
کاربوهیدرات (وه که شه کر و نیشاسته)	carbohydrate /kɑ:'bəu'haɪdrət/ n [C,U]
کربوهیدرات (مثل السكر والنشا)	
ترشی	carbolic acid /kɑ:'bɒlɪk'æsid/ n [U]
کاربۆلیک	
حامض الكربولیک	
کاربۆن، توخمیکێ نا	carbon /kɑ:'bɒn/ n [C,U]
کانتزایه له زینده وهرو ووه که هه په	
الکربون: عنصر غير معدني يوجد في الأحياء والنبات	

گازی په کهم /	carbon mon'oxide /dioxide n
دووه ئوکسیدی کاربۆن	
غاز اول / ثاني أكسيد الكربون	
کافهزی کاربۆن	'carbonpaper n [C]
ورق الكربون	
ترشی	carbonic acid /kɑ:'bɒnɪk'æsid/ n [U]
کاربۆنیک	
حمض الكربونیک	
۱. باقوتی سوور	carbuncle /kɑ:'bʌŋkl/ n [C]
۲. ئاوسان له ژیر پیندا، دووه ل، لیر	
۱. عقیق أحمر ۲. تورم تحت الجلد، دمل	
کاربۆرتور،	carburettor /kɑ:'bjʊrətə(r)/ n [C]
په شیکه له بزۆینه ری ئوتومبیل که تیندا هه لمی به نزمین	
تیکد له ههوا له ییت، کاربۆن کهر	
الکاربراتور: جزء من محرك السيارة يختلط فيه بخار البترين	
بالهواء	
لاشه ی گیانه وه	carcass,carcase /kɑ:'kɑ:s/ n [C]
یاسه ربوا، لاک، که له خ	
جثة حیوان، جسم الذیعة	
ییتاقه، کارت	card /kɑ:d/ n [C]
بطاقة	
کارتی سه ره لی دان	<i>visiting ~</i>
بطاقة زيارة	
کارتی جه زنی سه ری سأل	<i>Christmas ~</i>
بطاقة للتهنئة بعيد رأس السنة	
له که لی نه دوی، چۆنه تی	<i>playing ~ s</i>
که سیکێ بۆ ده رته که وئی	
یصارح، یکشف عن نواياه	
put one's ~ s on the table	
باش به کاری دین، چی له	<i>play one's ~ s well</i>
توانا به تی نه یخاته گه	
یحسن استخدام ما في حوزته	
له وانه په روویدات	<i>on the ~ s</i>
محتمل حدوثه	
پلاتیک له شارپته وه (بۆ	<i>have a ~ up one's sleeve</i>
کاتی پینوست)	
یخفی خطة للطواری. (الاستخدامها عند الحاجة)	
کارتۆن: مقبای بۆ	cardboard /kɑ:'dɒb:d/ n [U]

دروست کردنی قوتوو	
الکرتون: ورق مقوی بستم فی صناعة الطب	
cardindex	ریندر / پیوستی تومار کراوله سر کار ته کان
	دلیل / فهرست مذون علی بطاقات
cardigan /ka:diɡən/ n [C]	چاکه تی خوری به
	قوپچه دوگمه و بزمه وه
	ستره من: الصوف لها أکمام وأزرار
cardinal /ka:di:nəl/ adj	کاردینال، گرنگ، سهره کی،
	که له پیاو
	رئیس، هام، اصلی
□ n [C]	کاردینال: پله به که له کلیسای کاتولیکی
	کاردینال: رتبة فی الكنيسة الكاثوليكية
care /keə(r)/ n [C,U]	۱. بایه خدان، ناگایی، چاودیری
	۱. احتیاط، حذر عناية
Take ~!	و ریا به، ناگاداریه! ۲. چاودیری کردن،
	به خیز کردن
	۱. حذر، آتبه ۲. حیا به، رعایه
take ~ of	گویی پی دان
	یرعی، بهتم ب
in/under the ~ of	له زیر چاودیری دا
	فی رعایه...
~ of (= c/o)	به هوی، له ری ۳. گیزه و کیشه
	طرف، بواسطه ۳. هم، قلق
the ~ s of a large family	غم و دودولی خیزانی
	گه وه
	هموم (المسؤولية عن) عائلة كبيرة
□ vi	۱. بایه خیز پنده دات
	۱. بهتم، بهتی
He doesn't ~ what happens.	گویی پندادات چی
	پروده دات
	لابایی بما قد يحدث
~ for	۲. په سندی ده کا، حه زده کا به باشرده زانی،
	ناره زوی نه کا، چاودیری نه کا
	۲. بفضل، یرغب فی، یرعی
Would you ~ to go for a walk?	حه وسه له ت
	هه به له / ده ته وی به چین پویاسه
	هل لك فی / هل تحب أن تخرج (للتروية)
carefree adj	بی خهم، بی باک، دلخوش، به خته وه،

سهرسنگ	
خالی البال، سید	
careful adj	هوشیار، به ناگا، سووره له سهر، هه تهر
	حذر، حریص
careless adj	بی هوشیاری، که مته رخم، خاویله که،
	گویی نه دهر
	مهمل، لا مبال
'cartaker n [C]	کارگوزار، راسپیر
	وکیل املاک
career /keə'riə(r)/ n [C]	۱. پیشه، ریزه وه، کار، سیلکه،
	ریزه وی ژبانی موزف
	۱. مجری حیا الفرد
the ~ s of great men	ژیان و کرده وه کانی ناوداران
	۲. کار، پیشه
	حیا و أعمال المشاهیر ۲. عمل، مهنة
~ s open to women	نیش و کار / نه و پیشاندی که بو
	ده به خشین ۲. جو له به کی سه ختی له پر له نا کاو
	الاعمال / المهنة المتاحة للنساء ۳. حركة عنيفة مفاجئة
in full ~	به زودترین خیزایی
	بأقصى سرعة
□ vi ~ along/through/about	تاونه دات به خیزایی و
	توندی (مل نه نی)
	بندفع بسرعة وعنف
caress /keə'res/ vt	نه یگریته باوه ش، ده یگریته سنگ،
	ده ی گوشی به خویه وه، به جوانی ده دوی
	یعانی، پلاطف
□ n [C]	له باوه ش گر تن، به سنگه وه گر تن، له نامیزنان
	عناق، ملاطفة
cargo /kɑ:ɡəʊ/ n [C,U] (pl ~ es)	باری (پاپور،
	فرۆکه) له شت و مدک
	حمولة (السفينة، الطائرة) من البضائع
caricature /kə'rikatʃə/ n [C,U]	کاریکاتیر
	کاریکاتیر
□ vi	وینه کردنی که سینگ یا شینگ یا ن لاسایی کردنی
	ده نگیک یا ره و شینگ به زیاده ره ویه وه
	یرسم صورة لشخص أو شيء أو يقلد صرنا أو سلوكاً على نحو
	مبالغ فيه
carnage /kɑ:nɪdʒ/ n [U]	قه سابخانه، کوشتن و برین،

سەرپرین، کوشنار	
مجزرة، مذبحه	
carnal /ka:n/ <i>adj</i>	ههستی، تەنی، لاشەیی ئائێشاو،
	رگەزی، شەبەقی
	حسی، جسدی، شەوانی
carnation /ka:'nei/n/ <i>n</i> [C]	۱. گولە مێخەك ۲. رەنگی
	كەرنەقال، مێخەكی
	۱. زهره القرنفل ۲. اللون القرنفل
carnival /ka:niv/ <i>n</i> [C,U]	جەژنی كەرنەقالی میللییە
	لەهەفتەكانی پیش رۆژی گەورە گاوراندا
	كرنفل، عید الرغ: احتفال شعبی مرح فی البلدان الكاثوليكية
	فی الاسرع السابق للصوم الكبير
carnivorous /ka:'nivərəs/	گوشت خۆر
	آكل لحوم
carol /kə:ɹəl/ <i>n</i> [C]	گۆرانی ئاهەنگ گێری، لاونەو،
	گۆرانیەکی كەرنەقالی (لە كرسمسا دەوتری)، سترانا
	شەهیانە
	ترنیم، أغنية احتفالية (خاصة أغاني و ترانيم الكريسماس)
□ vi (-ll-)	گۆرانیەکی دلفرین ئەبێزی
	يفنى أغنية مرحة
1 carp /ka:p/ <i>vi</i>	سكالاكردن بەینی هۆ تەنانەت لە شتی
	پروپوچیش، پەختە ئو گازندە دكت (بێ ئەگەر)
	يشكو بلا مرور و من أتنه الاشياء
	بەینی هۆ دادووبێداد لە
	مێردەكە دەکا
	تشكو بلا مرور من زوجها
	زمانی دەم بە سكالاً
	لسان كثير الشكوى
2 carp /ka:p/ <i>n</i> [C]	سورە ماسی: جۆرە ماسیەكە لە
	ئاوی شیریندا دەژی
	الشرط: نوع من الاسماك يعيش في المياه العذبة
carpenter /ka:pəntə(r)/ <i>n</i> [C]	دارتاش
	نجار
carpentry <i>n</i> [U]	دارتاشی
	نجارة
carpet /ka:pit/ <i>n</i> [C]	فەرش، مافور، قالی، بەرگ،
	بەرە، کومبار
	سجادة، بساط

□ vi	جێ دانه خات، فەرش دانەخا
	يفرش، يغطي بالسجاد
carriage /kærɪdʒ/ <i>n</i> [C,U]	۱. گالیسکە لەسپ بو
	گواستەوی کەل و پەل پاخەلك ۲. قارغۆنی شەمەندەفەر ۳.
	كسولفەي يساركردنی شت و مەك ۴. رێبازی شێوەی
	بەرزكردنەوێ سەر یا جەستە یا جۆریك لەرویشتن،
	رێ كردن ۵. پارچەبەكسی جیوولێر لەسامیرێكدأ شۆینی
	كەرنەكانی دېكە دەگۆرێتەو
	۱. عربة تجرها الخيول لنقل البضائع / الناس ۲. عربة من قطار
	سكة حديد ۳. تكاليف شحن البضائع ۴. طريقة رفع الرأس أو
	الجسم، مثبة ۵. جزء متحرك من آلة يغير وضع الاجزاء الاخرى
	كەرنە جۆلێرەكە كە ناو ئامیری <i>the ~ of a typewriter</i>
	چاپ
	الجزء المتحرك من الآلة الكاتبة
carried /kærɪd/	(بروانە <i>carry</i>)
	(انظر <i>carry</i>)
carrier /kærɪə(r)/ <i>n</i> [C]	۱. بارهەنگەر، كۆنكیش:
	كەسێك یا كارگەرك بە كەرنی ئەگێری بۆ گواستەوێ
	شتومەك
	۱. حامل البضائع: شخص أو شركة تاجر لنقل البضائع
	كۆتری نامە بەر ۲. چەرداخ: هەنگرەي
	~ pigeon
	شتومەك لە سەردووچەرخ یان ئوتومبیل ۳. هەنگری سەرباز
	یان فروكە ۴. هەنگری نەخۆشی (مەرج نە نەخۆش بێت)
	الحمام الزاجل ۲. حامل بيش في الدراجة أو السيارة لحمل
	الامتعة ۳. حاملة جنود أو طائرات ۴. حامل المرض (ليس
	بالضرورة مريض)
carrion /kærɪən/ <i>n</i> [U]	گوشتی مردارەو، بۆگەن
	گەنی، مردارواو، بۆو
	جيفة: لحم ميت متلفن
carrot /kærət/ <i>n</i> [C]	گێزەر (بۆوەك)
	الجزر (نبات)
carry /kærɪ/ <i>vt, vi (pt, pp carried)</i>	۱. هەلێ نەگري،
	گواستەوێ شتێك لە شۆنیکەو بۆ شۆنیکێ تر ۲.
	هەمیشە شتی هەنگرتو
	۱. يحمل، ينقل من مكان الى آخر ۲. يحمل شيئاً بصفة دائمة
	گۆچان هەلنەگري <i>He carries a walking stick</i>
	بۆرۆپشتن ۳. راپنەگري، هەلێ نەگري
	يحمل عصا يتوكأ عليها في السير ۳. يستند، يدعم، يحمل

كۆلەكەي بانى *pillars which ~ the heavy roof*
قورس، ئەستونى سەفف ھەلگەر ۴. بەشپەيەكى تايپەت
رېئەكا

الأعدة التي تحمل السقف الثقيل ۴. ينشى بطريقة معينة
۵. دەستى ئەكەوى، قايىل دەپى
He carries himself like a soldier.

رېئەكا، قىچ و قىت ئەروا
يىشى مەتبىب القامة كالجندى

مل بەرزانه رېئەكا *How well she carries her head!*
۵. دەستى ئەكەوى، قايىل دەپى

إنها تسير في خيلاء وعظمة ۵. يكسب، يفتح
قايلىان ئەكات بە پوچونى خوى *~ one's point*

يقتع الاخرين بوجهة نظره
لاپەنگرى گويگرانى *~ one's listeners with one*

بەدەست دېئى
يەھىل على تأييد مستمعيه

سەرکەوتنى باش بەدەست *~ everything before one*
ئەھىنى

(الشخص) يحقق نجاحاً ساحقاً
دەست بەسەر بىكەكانى *~ the enemy's positions*

دوژمندا دەگرى ۶. ھەلى ئەگرى، ئەيگويژتەو
يسترلى على مواقع العدو ۶. يحمل، ينقل

ئەو پۇريانى كەئاو *pipes ~ ing water to the town*
ھەلدەگرن/ ئەگويژتەو پۇشارەكە

الأنابيب التي تحمل / تنقل المياه المدينة
مس كارەبا دەگەپەنى *Copper carries electricity.*

۷. (دەنگ) ئەبىترىت
النحاس موصل للكهرباء ۷. (الاصوات) يسمع

دەنگى *The sound of guns carried many miles.*
بۇمبەكان لەدوورى چەندەھا ميل ئەبىستران ۸. (تفەنگ،

تۇپھاوئىز) ئەتەقى، دەھاوئىزى پۇماوھى
سەت اصوات المدافع على بعد أميال عدة ۸. (البنادق،

المدافع) تطلق، تنفذ على مدى
بوارى بۇمبەكانمان *Our guns do not ~ far enough.*

كورتى دەھىئا ئەئەگەبىش
مدى مدافعتا غير كاف

۹. ھەلى دەگرى پۇشويىكى تر (ناديار) ون *~ away*
دەكات، سوز رايئەكىشى

۹. يحمل إلى مكان آخر (مجاز، عادة في صيغة المبني

للمجهول) يفقده السيطرة على نفسه، تجرقة (الماطفة)
پەروشى *He was carried away by his enthusiasm.*

۵. سەرگەرمى رايئەكىشى
لقد جرفه حماسه

(ژمارە) دەگويژتەو پۇئەوھى دواى خوى *~ forward*
(بۇلاپەرەپەكى تر يا ستويىكى تر)

(الارقام) ينقل لما بعده (الى صفحة أخرى أو عمود آخر)، يرحل
الحساب

دەى دزى، بەزور دەستى دەكەوى *~ off*
يىلب، ياخذ بلا إذن أو بالقوة

دەييائەسەر، دريژەى پى دەدا *~ on*
يىستر، يواصل، يتصرف

بەئيشىكەوھ خەرىكە *~ on business*
يشتغل بحرفة ما

قە ئەكات لەگەل *~ on a conversation with*
يتحدث إلى

جى بەجى ئەكا *~ (sth) through*
يحق، ينجز

جى بەجى ئەكا (پلايىك) *~ out*
يىنفا (فكره أو خطة)

قەرمانەكان جى بەجى ئەكا *~ out orders*
يىنفا الاوامر

دووجەرخ، گالىسكە *cart /ka:t/ n [U]*
عربة، كارة

كارويار *put the ~ before the horse*
ھەلئەگەر پىئەوھ، بارو دوخ ھەلئەگەر پىئەوھ، ئاوەزوى دەكا

يەكس الامور، يقلب الاوضاع
بەگالىسكە ئەيگويژتەو *□ vt*

يىنقىلى عربة
كرنى گواستەو بەگالىسكە، كرىى *carage n [U]*

دووجەرخ
أجرة النقل في عربة

شوفىرى گالىسكە *carter n [C]*
سائق العربة

ھەلگىرى گالىسكەى گواستەو *'cart-load n [C]*
حمل عربة نقل، ملأ عربة نقل

كارت، مۇلەت *carte blanche /ka:t 'blɒnʃ/ n*
وەرگرتن

تحريق أو أذن بحرية التصرف
cartel /ka:'tel/ n [C] به کتبی بازرگانان و پیشه گران
 بۆ بهرزه و هندی هاو بهش
 اتحاد التجار أو الصناع لمصلحة مشتركة
cartilage /ka:'tɪlɪdʒ/ n [C,U] کرکراگه، کرکروک، کرۆچهک
 غضروف
cartography /ka:'tɒɡrəfi/ n [U] نه خشه زانی، هونهری
 نه خشه کێشان
 علم أو فن رسم الخرائط
carton /ka:'tɒn/ n [C] سندوونی کارتۆن بۆ شت
 هه لگرتن
 صندوق من الكارتون (لعمل البضائع)
cartoon /ka:'tu:n/ n [C] ١. وینهی کاریکاتیری
 ٢. کۆمهله وینهی جولاو، نه فلام کاتۆن
 ١. رسم کاریکاتیری ٢. فلم کارتۆن: مجموعه من الرسوم
 المتحركة
 فیلمی میکی ماوس ~ Mickey Mouse
 أفلام میکی ماوس
cartoonist n [C] هونهرمه ندی تاییهت به وینهی
 جولاو/ کاریکاتیر
 فنان متخصص فی الرسوم المتحركة / کاریکاتیر
cartridge /ka:'trɪdʒ/ n [C] کاتریدج، قوتولهی پرکراو،
 قالك، فیشهک
 عبوة متفجرة، خرطوش
carve /ka:v/ vt, vi ١. هه لای ده کۆلێت، نه نه خشی
 ١. پنهت، پنهش
 به پیکره له نه خته دروست ~ a statue out of wood
 نه کات
 پنهت نه لای من الخشب
 ~ one's name on a tree trunk ناوی هه لده کۆلای،
 له سه ره قه دی دره خت ٢. گۆشت لهت لهت ده کات بۆ
 پێشکەش کردن
 پنهفر آسه علی جذع شجرة ٢. قطع اللحم إلى شرائح لتقديمه
 گۆشتی مریشک لهت ده کات ~ a chicken
 قطع دجاجه إلى شرائح
 به کۆششیکێ زۆر ~ out a career for oneself
 سه ره که و تن به دست دینی

یحقق نجاحاً في مهنة، بمجهود كبير
carver n [C] نه که سه دی گۆشت لهت نه کات، چه قوی
 به کار هیتراو بۆ پارچه پارچه کردن، هه لکۆله، به پیکره تا ش
 الشخص الذي يقطع اللحم إلى شرائح. السكين المستخدمة في
 التقطيع، النحات
carving n [C,U] پارچه په کی هه لکۆله راو له نه خته
 قطعة منحوتة من الخشب
cascade /kæ'skeɪd/ n [C] ١. تالگه، سولاف، سول،
 شوراو گدی ناو ٢. شتیکی پیکهراو به زنجیره
 ١. شلال، مسقط مانی صغیر ٢. شیء منظم في سلسلة
case /keɪs/ n [C] ١. بار، حالهت، نمونه بۆ رودانی
 شتیک
 ١. حالة، مثال لحدوث شيء
 There have been several accidents here, but only
 زۆر رووداو روی دا in one ~ was anybody killed.
 به لای له پهک حاله تدا مردن روی دا
 لقد وقعت عدة حوادث و لكن لم تحدث وفاة سوى في حالة
 واحدة
 I have often excused you before, but in this ~ you
 چهنه جار له مه و بهر لیت خو ش must be punished.
 بووم، به لای نه جار ه پنیسته سزاید ریت
 لقد سامحتك مراراً من قبل ولكن لابد أن تعاقب هذه المرة
 به هه رحال in any ~
 علی ای حال
 له کاتیکدا ٢. (پزیشکی) باری که سیکێ just in ~
 نه خو ش
 فی حاله ما اذا... ٢. (فی الطب) حاله شخص مریض
 پینج حاله تی تایی زه رد five ~ s of yellow fever
 (زه رده تا)
 غصص أصابات بالحمى الصفراء
 خراپترین Send the worst cases to hospital.
 حالهت پنیره بۆ نه خو شخانه ٣. (پاسا) کیشه
 أرسل أسوأ الحالات إلى المستشفى ٤. (فی القانون) قضیه
 که ی When will the ~ come before the Court?
 کیشه که دره خرنه به ردهم دادگا؟
 متى ستعرض القضية أمام المحكمة؟
 به لگهی به هیزێ پی به He has a strong ~
 لده حجة قوية

<i>State your ~</i>	کیشہ کھت پروون پکھروہ / پہلگہ کانت
	دہرخہ
	أشرح قضيتك / أعرض حججك
case history <i>n</i> [C]	بہرواری حالہ تی نہخوشی
	تاریخ حالہ مریض
case ² <i>/keɪs/ n</i> [C]	سندوق، قوتوو
	سندوق، علبہ
<i>packing ~</i>	قوتوو پرگردنہوہ
	سندوق التعبئة
<i>cigarette ~</i>	قوتوئی جگہرہ
	علبہ للسجائر
<i>pillow ~</i>	بہرگہ پشٹی
	غطاء الراسدة
case-ment <i>/keɪsmənt/ n</i> [C]	پہرواز، پہنجرہ
	نافذة، شباه
cash <i>/kæʃ/ n</i> [U]	پارہی نہخت (خشت) (بہکاغز)
	پان کانزا)
	نقد، نقد سائلہ (معدنیہ او ورقیہ)
<i>~ down</i>	پارہی پہنقدی دراو، پارہداناں دہم و دہس
	مال مدفوع نقداً
<i>~ on delivery (c o d)</i>	پارہدان لہ کاتی وەرگر تنداً
	الدفع عند التسليم
☐ <i>vt</i>	پارہدہدا / پارہوہرگہ گرنی (لہبری چہک)
	يعطى / يحصل على نقد (مقابل شيك)
'cash desk <i>n</i> [C]	شوقنی پارہدانی ترخی کپراوہ کان
	لہنوسینگہ
	مکان دفع ثمن المشتريات في محل
'cash price <i>n</i> [C]	ترخی کاش
	الثمن نقداً
cash register <i>n</i> [C]	پارہژمیر، تومارا پارہدانی
	آلة تسجيل النقد
cashier <i>/kæʃmɪə(r)/ n</i> [C]	ژمیرپار، خہزنہ دار،
	گہنجینہ دان
	صراف، أمين صندوق
cashmere <i>/kæʃmɪə(r)/ n</i> [U]	کشمیر، جوریک لہ
	خوری بز
	کشمیر، نوع من صوف الماعز الناعم
casing <i>/keɪsɪŋ/ n</i> [C,U]	بہرگ، قالك، داپوشہر

	خطا
<i>copper wire with a ~ of rubber</i>	تہلی مسی
	پنچراوہ بہ لاسٹیک
	سلك من النحاس عليه غطاء من المطاط
casino <i>/kə'siːnəʊ/ n</i> [C] (<i>pl ~s</i>)	گازینو، شہویانہ
	کازینو، ملہی
cask <i>/kɑːsk/ n</i> [C]	بہرمیلی شلہمہنی، کہموٰلہ،
	داربہست، بہرمیلہ دار
	برميل لحفظ السوائل
cassava <i>/kə'sɑːvə/ n</i> [C]	سندوقی بچوک
	(نہخشکراو) بۆ خشل پاراستن
	سندوق صغير (عالباً عليه نقوش) لحفظ الجواهرات
cassava <i>/kə'sɑːvə/ n</i> [U]	کاساوا: پرووہ کئی ٹیٹوئی
	لہ تووی ٹیٹاستہ دہرہہٹریٹ
	نبات النيهوت: نبات أسترالي يستخرج من بذور النشا
casserole <i>/kæsəroʊl/ n</i> [C]	قابلمہ / بۆ کولان و
	پنچکھش کردنی خواردہمہنی، کاسہرول
	وعاء / إناء مغطى يطهى و يقدم فيه الطعام، كسرولة
cassock <i>/kæsoʊk/ n</i> [C]	کراسی رہبہنی، جلی قہشہ،
	رہبہن
	رداء الكاهن، الفزارة
cast <i>/kɑːst/ vt, vi</i> (<i>pt, pp cast</i>)	۱. فری دہدات،
	دہالیت، دہیہاویت، دہوہرینیت
	۱. یرمی، یغذ
<i>~ a net or line for fish</i>	قولای ماسی گرہ کہ
	دہاویت بۆ لہوہی ماسی راوپکات
	یرمی بالشبالہ او الشص لکی یسطاد السك
<i>snakes ~ their skins</i>	کاز، مار پیستی فری دہدات،
	(لہی گوری)
	تسقط الثعابين جلودها (تغيرها)
<i>~ a vote</i>	دہنگ دہرلہ کا، دہنگ دہدات
	یصوت، یدلی بصوتہ
<i>~ off clothes</i>	جل وہرگی (کون) کہ خاوہنہ کھی
	فری داوہ
	ملابس (بالية) نڈھا صاحبھا
<i>~ anchor</i>	لہنگہر دہگرنیت
	یرمی بالمراسا، یرسو
<i>~ lots</i>	لہدہگہریت ۲. دہپنیریت، بہلایہ کدا پایدہدات

يترك الامور لتحددّها الصدفة ۲. يرسل، يدير في اتجاه معين
 ~ a shadow on به رده‌ی خه‌موکی ده‌دات به‌سەر،
 سینه‌ر له‌کات بو
 یلقی ظلا من الکآبة علی
 ~ about for نه‌گه‌ری (به‌شله‌زاوی) بو
 بیعت (بقلی) عن
 خه‌موکی دای ده‌گریت ۳. له‌پکاته‌ قآلبه‌وه be ~ down
 یکتب ۳. یسبک، یصب (المعدن المنصهر) فی قالب
 ~ iron (ناسنی جووش) دانه‌ریژی
 یصب العدید
 به‌یکه‌ریک له‌ برۆنز دا ده‌ریژیست ~ a bronze statue
 یصب تشالاً من البرونز
 ۴. نه‌پخاته‌ سەر: ~ (up) a column of figures
 خانه‌به‌ک ژماره‌ داده‌نیت ۵. رۆلێک به‌ (نه‌کستر) نه‌دات
 له‌شانوگه‌ریدا
 ۴. یضیف الی: یضیف عموماً من الأرقام ۵. یعطی دوراً
 (الممثل) فی مسرحية
 ۱. هه‌ل‌دان، فریدان (تور) ۲. دارشته، شتیک به [C] n
 دارشتن یان تیکردن دروست بکری ۳. شتیکی فریدراو
 وه‌کو کاز (پستی مار) ۴. تیلی چاو، خیلی کم ۵. (کۆمه‌له‌)
 نه‌کته‌ریکی به‌شداربوو له‌ شانودا
 ۱. رمی، طرح (الشبكة) ۲. مبرکات، شیء مصنوع بالسبك أو
 الصب ۳. شیء تم التخلص منه (كجلد الثعبان) ۴. حول خفيف
 فی العین ۵. (مجموع) الممثلين المشتركين فی مسرحية
 که‌سێ پگاکه‌ که‌نار castaway /kɑːstəweɪ/ n [C]
 پاش رۆگار بوونی له‌ پاپۆره‌ نوقم بووه‌که
 شخص یبلغ الشاطئ بعد نجاته‌ من سفينة غارقة، منبؤ
 ناسنی جووش، به‌هیز، ره‌ق دارشتن، 'castiron n [U]
 هالین
 (مصنوع من) حديد الزهر (مجاز) قوى الشكبة، صلب
 دارشته، دارشتنی کاتزا بو به‌کاره‌ینانی casting n [C]
 له‌ نامیردا، دارشتن، هالین، تیکردن
 سبک، صب المعادن لأستخدامها فی الآلات
 ده‌نگی که‌ سه‌روک نه‌یدابو casting vote n [C]
 هه‌لبازاردنی په‌کیک له‌ لایه‌نه‌کان
 الصورت الذي یعطيه‌ الرئيس لترجيح أحد الجانبين
 جینیکی کۆمه‌لایه‌تی بو‌ماوه‌یی caste /kɑːst/ n [C]
 له‌لای هندۆسه‌کان، چینی کۆمه‌لایه‌تی داخراو، تیره

طبقة اجتماعية وراثية عند الهندوس، طبقة اجتماعية منفقة
 سزاده‌دات به‌ توندی castigate /kæstɪgeɪt/ vt
 به‌تایه‌تی به‌ تانه‌ و ته‌شهر توانج لیدان
 یعاقب بقسوة خاصة باللوم الشديد أو التعنيف أو النقد
 قه‌لاً، که‌له‌، که‌له‌ castle /kɑːsl/ n [C]
 قلعة، حصن
 زینده‌ خه‌و، هیوای به‌ستم s in the air in Spain
 دینه‌ دی
 أحلام اليقظة، آمال صعبة التحقيق
 به‌وره‌وه‌ی castor, castor /kɑːstə(r)/ n [C]
 به‌جۆکی ژیر شت که‌ گواسته‌وه‌ی ناسان ده‌کات
 عجلة صغيرة فی أسفل قطع الأثاث لیسهل تحريكها
 رۆن گه‌رچه‌ک، هینقی با ناشوب castor oil n [U]
 زيت الفروع
 شه‌کری سه‌ی وورد، شه‌کرا 'castor sugar n [U]
 هور
 سکر ایضاً ناعم
 نه‌پخه‌سینی، نه‌ندامی تیرینی castrate /kæ'streɪt/ vt
 لا له‌با، دخه‌سینت
 یخصی الحیوان، یزیل أعضاء التذكیر
 ۱. لاسار، دژوار casual /kæʒuəl/ adj
 ۱. عارض، طاریء
 جلی ده‌روهه ~ clothes
 ملابس لمناسبات غیر رسمية
 په‌ک بینین ریکه‌وت ۲. بێ له‌گا، بێ مه‌به‌ست ~ meeing
 ۳. نارێک، نایاسایی
 لقاء /مقابلة عارضة ۲. مهمل غیرمبال، دون حرص معین ۳. غیر
 منتظم، غیر نظامی
 کاری نارێک ~ Labour
 عمل غیر منتظم
 به‌ریکه‌وت، له‌ریکه‌وتنی بێ یاسا، به‌ casually adv
 هه‌لکه‌تنی
 عرضاً، بلا نظام
 بریندار، توش casualty /kæʒuəlti/ n [C] (pl -ties)
 بو یا کوژراو له‌ رووداو یان له‌ جه‌نگدا، پیکراو
 جرح، مصاب أو قتل فی حادثة أو حرب
 به‌شی زیانی گیانی رووداوه‌کان 'casualty ward n
 له‌ نه‌خۆشخانه‌، ته‌نگاوت، به‌شی برینداری، پیکان، هنگانی

- قسم الحوادث (فی مستثنی)
cat /kæt/ n [C] ۱. پشله، گوریه، پک
 ۱. قطه، هرة
let the ~ out of the bag نهینی بَلاو ده کاته وه
 یفشى سراً
wait for the ~ to jump چاوه رنیه کرداو وتهی
 خه لکه پیش نه وهی خوئی ههلس وکوت و برای خوئی بدات
 ۲. نازده لیک له جوړی پشله وه (پلنگ)
 انتظار لیری ما سیفله او یوله الآخرون قبل أن یصرف أو یطی
 رأياً
'catcall n [C], vi فیکه ی گاته جارې، قریشکاندن،
 قیزین، نه فیانی ۳. قامچه که
 صیحة صفر استهجان
cato'nine tails سه ده کی تیږه، له کونا بو
 لیدانی تاوانباران به کار دیت
 ۳. سوط ذو أطراف متعددة و مقعده کان یستخدَم قديماً فی
 جلد المذنبین
cataclysm /kætəklɪzəm/ n [C] کاره ساتی
 کو توپر، به هیږ، (به تايه تی له سروشتدا) وهک
 بومه له رزه ولافاو
 تغير مفاجىء. عتيف (خاصة فی الطبيعة) كالزلازل والفيضانات
catacombs /kætəku:mz/ npl زیرخان بو
 ناشتی مردوو، زیرزمین (به تايه تی له رومای کوندا)
 سراديب تحت الارض لدفن الموتى (خاصة فی روما القديمة)
catalogue /kæalog/ n [C] که ته لوك، خسته،
 لیستی پښولن کراوی ناوو شوین و په رتوک و
 شومه ک... هند
 قائمة مبوبة من الاسماء، الاماكن، الكتب، البضائع... الخ.
 كتالوج
 □ vi نه یخاته ناو که ته لوك، پیرست
 یصنف فی کالوج، یفهرس
catalyst /kætəlist/ n [C] هاندر، (له کیمیا دا)
 ده ینته گورانکاری یی نه وهی خوئی بگوزیت
 (فی الکییماء) مادة حفازة: مادة تسبب التغير الکییمائی دون أن
 تتغير هی نفسها
 ۱. گوزچان په شیوهی
 ۲. بهر ده قانی، دارلاستیک، تیر، بو بهر ده هاویشتن، دالاسیق،
 بهر دقانی ۲. نامیری ده بهر داندنی فروع که له بهر زترین

- شوینی سهر روی که شتی ۳. (له کونا) منهجه نیق: نامیریکه
 بهر دی یی ده هاویریت له شهر دا
 ۱. عصا علی شکل ۲ و بها قطعة من المطاط و تستخدم فی
 رمی الحجارة، نبل ۲. جهاز لأطلاق الطائرة من أعلى سطح
 سفينة ۳. (قدیماً) المتجنیق: آلة لقذف الحجارة فی الحروب
cataract /kætə'rækt/ n [C] ۱. تالک، سولاف،
 سیف ۲. لیل پوونی گلته ی چاو: نه خوشی په که ده ینته
 هوئی نیمچه کویری
 ۱. خلال ضخم ۲. إعتام عدسة العين: مرض یسبب العمى
 الجزئى
catarrh /kə'tɑ:(r)/ n [U] هه لاهمت، ساری،
 بهر شیف
 نزلة برد، زکام
catastrophe /kə'tæstrəfi/ n [C] کاره سات،
 کوست، دهرد، هه ژوند، بهلا
 نكبة، كارثة
catastrophic /kætə'strofɪk/ adj پرکوسپ،
 جهر گبر، که مباح
 ملی. بالمصائب، منجع
catch /kætʃ/ vt, vi (pt, pp caught /kɔ:t/) ۱. نه یگری، دگرت
 ۱. یصطاد، یسک ب
 ماسی ده گری ۲. له کاتی خویدا که بشت ~ fish
 یصطاد سمکاً ۲. یصل فی الوقت المناسب
 سوارى شمه نده فخر ده یت ~ a train
 یلحق بالقطار
I caught him as he was leaving the house.
 توانیم ییگرم له کاتی ده رچویدا له ماله وه
 تمكنت من مقابلة وهو یفاد المنزل
 ۳. ده یگریته وه ~ sb up
 ۳. یلحق ب، یدرك
 که سینک ده گریته وه / شتیک، ~ up with sb/sth
 قدره بوی ده کا، ده زانی / ده گا به وهی پیشی که وتوه یان
 سه رکه وتوه به سه ریا ۴. پری یی ده یا، له پر، له نا کاو
 یلحق بشخص / شیء، یعرض، مافات، یدرك / یلحق بمن سیتقه
 أو تفرق علیه ۴. یفاجیء، یباغت
I caught him stealing vegetables from my garden.
 کاتی گرم سوزده ی له باخه کهم دا ده زی

۵. توشی نه‌بین، تی نه‌گا، مانای پین نه‌زانی
فاجانه وهر یسرق الخضروات من حدیقتی ۵. یصاب ب،
یتلقی، یدرك المعنى
~ cold/an illness سهرمای نه‌بیت، نه‌خوش
نه‌که‌وی
یصاب بالبرد/ المرض
~ fire ده‌سوتی
یشعل
~ sb's words/his meaning له‌ووشه‌کانی
که‌سن تیده‌گات، نیه‌نی
یفهم کلمات شخص / مقصده
~ sight of نیشانهای پین ده‌دات
یلح
~ sb's eye سهرنجی راده‌کیشی
یسترعی آنباهه
The nail caught her dress. ۶. گیر ده‌بیت به:
بزماره‌که له‌کراسه‌که‌ی گیرا
۶. یعلق ب: علق فستانها یسمار
~ one's breath ۷. هه‌ناسه‌ی پیاده‌تیه‌وه، هه‌ناسه‌ی
خوی ده‌گرت (نه‌چه‌په‌سن) سات ده‌بیاته‌وه
۷. یجس انفاسه‌ لحظه (من الدهشة مثلاً)
~ hold of ده‌یگریت، ده‌ست گیری نه‌کا
یسک ب، یقبض علی
~ at ده‌ول نه‌دا ییگریت
یحاول التقبض علی
~ sth up راوده‌کا، خیراده‌یگریت
یقتص، یسک بسرعة
۱. قوستانه‌وه، گرتنه‌وه (وهك توب) □ n [C]
۱. إمساک (الكرة مثلاً)
۲. راو، راوه‌ ماسی زور a good ~ of fish
۳. گره، گیره
۲. صید، صید و غیر من السمک ۳. السقاطة، الماسكة (فی
الزلاچ)
۴. شتی به There s a ~ in it somewhere.
مه‌به‌ستی قیل و گزی بیت له‌خرجه‌بردن، خه‌له‌تاندن
۵. گوزانیه‌که‌چهند که‌میگ به‌شداری تیدا بکه‌ن
۴. شی، یقصد به‌ الخداع أو التضليل هذا الامر یستلوی علی
خدة ۵. أغنية یشارك فیها عدة اصوات واحد بعد الاخر

۱. (نه‌خوشی) درم، گرتن catching adj
۲. سهرنج راکیش
۱. (مرض) سریع العدوی ۲. فتن، جذاب
catchy adj (ئاوازیکی) ناسان، دلگیر، قیل‌باز،
خاپین
(نفسه) یسهل تذکرها، خادع
ووشه‌په‌کی سهرنج راکیش، 'catchword n [C]
دروشم
کلمه‌ تلفت‌الانتباه
کۆمه‌له‌ پرسار catechism /kætɪkɪzəm/ n [U]
و وه‌لام (تایه‌ت به‌ زانیاری ئایینی)
مجموعه‌ أسئلة و أجوبة (خاصة عن تعالیم الدین)
نه‌پرانه‌ ئیکچار، categorical /kætɪ'gɒrɪkl/ adj
قه‌بر، به‌برین‌قه‌یدو شه‌رت
مطلق غیر مشروط
به‌شیوه‌په‌کی‌ره‌ها/ بین‌قه‌یدو categorically
شه‌رت
بشکل مطلق / غیر مشروط
کۆمه‌لیک، category /kætɪgəri/ n [C] (pl -ries)
به‌ره، جسور، جه‌له‌ب، پۆل، توخم، چه‌ندزانیاریه‌ک
سه‌باره‌ت به
مجموعه، طبقه، فئة، صنف، مجموعه‌ معلومات
۱. به‌لین ده‌دات cater /kæta(r)/ vi ~ for
بسه‌پشکه‌شکر دنی (خوراک، شت‌ومسه‌ک، ... هتد) ۲.
بارویی ده‌کات، وازی نه‌کات
۱. یتعهد بتزويد (طعام، مؤن... الخ) ۲. یحاول إرضاء (أذواق
متعددة)
۱. به‌لین ده‌ری خواره‌ده‌مینی، caterer n [C]
په‌یقدار ۲. خواهن، به‌ریوه‌به‌ری ئوتیل / چیشته‌خانه
۱. متعهد الطعام... الخ (الی الاتدیة، المنازل) ۲. صاحب / مدیر
فندق / مطعم
۱. کرم‌مۆکه، caterpillar /kætə'pɪlə(r)/ n [C]
کیشوکی، کرم‌مۆکه‌ی په‌پوله، ته‌ته‌له‌ میران ۲. زور‌گه‌وره
و قه‌به، راکیشر، زنجیردار
۱. البسروح: یرقة الفراشة ۲. جزار
دیر، مه‌قرانه‌خانه، cathedral /kə'tʃi:drəl/ n [C]
کاتدرانی
کاتدرانیة

cathode /kæθəʊd/ n [C]	کاتود: جه‌سه‌ری سالب
	الکاتود: القطب السالب
catholic /kæθəˈlɪk/ adj	۱. بزگار گراو ۲. گشتی ۱. متحرر ۲. عام
~ tastes and interests (Roman Catholic)	
	حه‌زو ئاره‌زووی گشتی، نزمه‌کی ۳. کاسولیکی آذواق و میل عامه ۳. کاتولیکی
Catholicism /kəθəˈlɪsɪzəm/ n [U]	زانت و باوه‌ره‌کانی کلیسه‌ی کاسولیک
	تعالیم و عقائد الکیسه‌ی کاتولیکی
catkin /kætkɪn/ n [C]	گوله‌چناری، گول‌کتک، گوله‌پشپله
	زهرة الصفاف، الترة الهیة
cattle /kætl/ npl	ناژهل، سه‌وال، جه‌لب الماشية
caught /kɔ:t/	(بروانه catch) (انظر catch)
cauldron /ˈkɔ:ldrən/ n [C]	مه‌نجه‌ل، قازانا مه‌زن بو‌چیش‌ل‌ی‌نان
	إناء ضخم للطهي، مرجل
cauliflower /kəʊlɪˈflaʊə(r)/ n [C,U]	قه‌رناییت، که‌لم، گول‌که‌لم‌سی
	نبات القریبط
caulk /kɔ:k/ vt	درز پر نه‌کاته‌وه، درز گر یس‌دالشقوق بین الألواح
cause /kɔ:z/ n [C,U]	۱. هو، پرس، کارلیکر دن ۱. سبب
The ~ of the fire was carelessness.	
	هو‌ی ناگره‌که‌که‌م تهرخه‌می بوو ۲. به‌لنگه، پاساو، دوزنامه
	کان سبب الحریق هو الاهمال ۲. داع، مبرر
no ~ for anxiety	پیویست به‌دوودلی ناکات ۳.
	نامانج، مه‌به‌ست
	لاداع للقلق ۳. هدف، مارب
work in a good ~	کارنه‌کات بو‌نامانجینکی چاک و گه‌وره
	یصل لهدف عظیم
fight in the ~ of justice	خویه‌خت ده‌کا، له

	پیناوی دادوه‌ریدا ده‌جه‌نگنی یجاهد، یحارب من أجل قضية العدالة
□ vt	له‌پیشه‌وه هو‌ی
	سبب، یؤدی الی
causeway /kɔ:zweɪ/ n [C]	جاده، توله‌ری‌ی به‌رز به‌ناو زه‌ویه‌کی نزمدا ری‌یا بلند
	سمر أو طریق مرتفع (خاصة عبر أرض واطنة أو مستنقع)
caustic /kɔ:stɪk/ adj	۱. سوئنه‌ر/که‌وی ۱. حارق/کاو
~ soda	سو‌ده‌ی کاوی، داخکه ۲. تال، گه‌زدار
	صودا کایو ۲. لاذع، ساجر
~ remarks	تی‌بینی کالو کرج تال ملاحظات لاذعة
a ~ manner	بینازی گاته‌جاری طریقه ساجرة
caustically adv	داخکه‌ری، ب تالی / گاته‌پیکره، کال و کرج
	بشکل لاذع / ساجر
cauterize /kɔ:taɪəɪz/ vt	که‌وی نه‌کا، نه‌ی سوئینی، به‌هو‌ی ئاسنی گهرم بو‌چاره‌سه‌ری نه‌خوشی
	داخ‌دکت ده‌کا،
	یکوی (بلیاخ الحدید الساخن للتضاء على المرض، الالتئام)
caution /kɔ:ʃn/ n [U]	۱. ناگادار کردنه‌وه، هوشیاری ۲. سه‌لمی، ناگه‌هداری، هوشیاری
	۱. حذر، حیطة ۲. تحذیر، کلمات التحذیر
□ vt	ناگاداری نه‌کاته‌وه
	یحذر، ینبه
cautionary /kɔ:ʃənəri/ adj	هشیارکرنی ناگاداری، هاندانی
	تحذیری
cautious /kɔ:ʃəs/ adj	پشین، به‌ناگا، ناگا، چاهه کری
	حذر، محترس
cautiously adv	ب هوشیاری، به‌ناگاداری بحذر، بحرص
cavalcade /kævɪˈkeɪd/ n [C]	پولیک له‌سواری گالیسکه پان برا سواران
	موبک من الفرسان أو العربات

cavalier /kævə'liə(r)/ n [C]	سوار، شوهر سوار (ا.ق) فارس
cavalry /kævri/ n	(ناوی کو) سربازی سواره، به سواری نه سپ شهر ده کهن (اسم جماعی) فرسان خیال. جنود یحاربون علی ظهور الخیل
cave /keiv/ n [C]	نه شکوهت، شکفت کهن، غار
□ vt, vi ~ in	ده کفت، نه روخی، فالادیت ینهار، ینشف تحت ضغط
caveman n (pl men)	مروئی نه شکوهت إنسان الکهن
cavedweller n [C]	نه شکوهت نشین ساکن الکهن
cavern n [C]	نه شکوهت شکفتا مه زن (ا.ل) کهن
cavity /kævəti/ n [C]	کلور، یوشایی، کلوری تجویف، فراغ
a ~ in a tooth	کلوری ددان تجویف فی أحد
cayenne /kei'en/ n [U]	بیهری سوور / توون فلفل آخمر / حریف
cease /si:s/ vt, vi	راده وهستیت، کوتایی بی دینتی
	یتوقف، پتهی
ceaseless adj	بی راهوستان، کوتای ناپهت، ناوهستی له
	لا تپتهی، لا یوقف
ceaselessly adv	بی وهستان، بی راهوستان بلا توقف
cadar /si:do(r)/ n [C]	کاژ، دره ختی نه رز، تخته کاژ
	شجرة الأرز، خشب الأرز
cede /si:d/ vt	دهست ژبی به ردودت، دهست هه نه گریت، دهست ژبی به رده ددات یتغلی عن (حقوق، عقار... الخ)
celling /si:lin/ n [C]	۱. بنمیچ، کاشخانک ۲. ساییته، کاشخانک، میچ، ناست. دورترین خال، لوتکه

۱. سقف ۲. اعلی نقطه / مستوی	
price ~ s	به رزترین راده ی نرخ الحد الاقصى للأسعار
an aircraft with a ~ of 35,000 feet	به رزترین راده ی به رزی فرو که که ۳۵۰۰۰ پی په طائرة یصل أقصى ارتفاعها فی الطيران الی ۳۵۰۰۰ قدم
celebrate /selibreit/ vt	۱. شایی ده کا، ناهنگ ده گپیت، گوفه ند دکت ۱. یحتفل بـ
~ one's birthday/Christmas a victory	ناهنگی له دایک بوون ده گپیت / کریسمس / سه رکه وتن ۲. ستایش نه کا، به خشنده ی
	یحتفل بعید میلاده / بالکریسماس / بالنصر ۲. یتمدح، یكرم
celebrated adj	که سیکي تاسراو، ده نگدار، ناودار، ناقدار شهر، معروف
celebration /sel'breiʃn/ n [C,U]	ناهنگ گیران، شایی، جه زن، شادی إحتفال
celebrity /si'lebrəti/ n [C,U]	که سیکي ناودار، ب ناف دهنگ شهره، شخص شهر
celery /seləri/ n [U]	که ره وز، که ره فس کرفس: من الخضروات
celibacy /selibəst/ n [U]	زگورتی، بی ژنی العزوبه
cell /sel/ n [C]	۱. خانه، نه مبار، خانک ۲. بهش / به شیک له خانووی گه وره، خانک ۱. زنزانه، خلیه ۲. جزء / قسم فی بناء أكبر
a ~ in a honey-comb	خانه: شانده ی ههنگ خلیه نحل فی قرص عمل
revolutionary ~	خانده ی ریگخستن ۳. خانده ی له شمس زیندودره، (وهك نازده، روهك... هتد) ۱. به که بهك له نامیری دروستکردنی کاره با (وهك پاتری) خلیه فی تنظیم ثوری ۳. خلیه حیه فی جسم حی (کالهیوان، النبات... الخ) ۱. وحده من جهاز لتوليد الكهرباء (کالطارية) ژیزه مین، که نو، سه رداب، ژوور (بوهه لگرتنی خه لوز...)

قبو (لتخزين الفحم، الخمر... الخ)
cellist /tʃelɪst/ *n* [C] كمان زهن، كمانچه زهن
 عازف الفيولونسيل
cello /tʃeləʊ/ *n* [C] كه مانچه‌ی گهوره فيولونسيل
 كمان كبير، فيولونسل
 (بروانه *violincello*)
 (أنظر *violincello*)
cellular /sɛljʊlə(r)/ *adj* له خانه پيکها توه
 (کوتال) تنی خانه‌یی / شانه‌ی پر له خانه، خانه‌یی
 مكون من خلايا، (قماش) نسج خلوي / واسع السام، سامي
cellophane 'sɛləfeɪn/ *n* [U] سيلوفان، کاغذی
 ته‌نکی به‌رگ تن‌گرتن
 السيلوفان، ورق شفاف يستخدم في التغليف
celluloid /sɛljʊləɪd/ *n* [U] سيلولويد (باغه)
 مادة البلاستيك قوامها السيلولوز
cellulose /sɛljʊləʊs/ *n* [U] شانه‌ی سيلولوز
 نمو ماده‌ه په خانه‌کانی رووه‌ک پښک دیني
 السيلولوز: مادة تكون الجزء الاعظم من النباتات والاشجار
cement /sɪ'ment/ *n* [U] ۱. چيمه‌نتو
 ۲. همر ماده‌ه‌کی په‌ق بڼو پر گردنه‌وه‌ی درز به‌کار دیت
 ۱. الاسنت ۲. ای ماده‌ صلبه‌ تستخدم فی حشو الثقوب أو
 اللصق
 چيمه‌نتو ریڅ نه‌کات، به‌هیزی نه‌کات، په‌کی
 □ *vt* نه‌خات
 یصب الاسنت / یحشو أو یلصق بمادة أسنمية (مجاز) یقوی،
 یوجد
'cement-mixer *n* [C] چيمه‌نتو گره‌وه،
 ټيکه‌له‌ک‌ی چيمه‌نتو
 خلاطة الاسنت
cemetery /semə'tri/ *n* [C] قه‌پرستان، گورستان،
 مهرگه، گور
 مقبرة، جبانة
cenotaph /senə'tɒf/ *n* [C] هه‌پکه‌ل، په‌یکه‌ری
 ياده‌وه‌ری (نمو كه سانه‌ی له‌شونينکي تر نیژاون)
 نصب تذکاري (الأشخاص مدفونين في مكان آخر)
censor /sensə(r)/ *n* [C] چاودیر له‌روژنامه‌گه‌ره‌به‌کان و سلاو‌کراوه‌کان
 وته‌له‌فزيوندا / چاودیري چاپه‌مهنه‌کان

رقیفی الصحافة او التلفزيون / مراقب المطبوعات
 □ *vt* په‌کاری چاودیري هه‌لده‌ستیت
 یقوم بعمل الرقيب
censorship *n* چاودیري
 رقابة، مراقبة المطبوعات
censure /senʃə(r)/ *vt* سهرزه‌نشت، گله‌یی نه‌کا،
 گازند
 (پوجه) اللوم، التعنيف
census /senses/ *n* [C] (*pl* ~ses) نامار،
 سهرزماردن، هه‌ژمار
 إحصاء رسمي للسكان
cent /sent/ *n* [C] سنت: ۱۰۰/۱ دولاړيکه
 سنت: ۱۰۰/۱ من الدولار
per cent له‌سه‌دا
 فی المائة / بالمائة
centenarian /senti'neəriən/ *n* [C], *adj*
 (که‌سیکی) سهرسه‌د ساله‌ به‌تمه‌ن
 (شخص) معمر أكثر من مائة عام
centenary /sen'tinari/ *adj, n* سه‌دی: سه‌دانه
 سه‌د ساله‌ په‌پوه‌ندی به‌ماوه‌ی ۱۰۰ ساله‌وه‌ هه‌به، یادي
 سه‌دی سه‌دسالی
 له‌علاقه‌ بفترة مائة عام، العيد المئوي
centigrade /senti'greɪd/ *adj* پله‌ی سه‌دی
 سینتگریت، پله‌ی سه‌دی
 (درجة) مئوية، ستفرد، میزان حراري ينقسم إلى مائة درجة
 بین درجه‌ التجمد الصفر درجة الغليان (۱۰۰)
 گهرمی پیوی سه‌دی (به‌راورد په *the ~ thermometer*)
 فه‌رته‌په‌تی)
 الترمومتر المئوي (بالمقارنة بالفهرنهايت)
centigramme /senti'græm/ *n* [C] سه‌نتی گرام
 ۱۰۰/۱ گراميکه
 الستجرام: ۱۰۰/۱ من الجرم
centimetre /senti'mi:tə(r)/ *n* [C] سه‌نتیمه‌تر
 ۱۰۰/۱ مه‌تریکه
 الستتر: ۱۰۰/۱ من المتر
centipede /senti'pi:d/ *n* [C] شه‌هار، چهل‌پن
 هه‌زار پن، زوف، پریڼ
 حشرة الحريش، أم أربعة وأربعين

central /sentrəl/ *adj* سەنتەری، گەرنگ، سەرەکی

مرکزی، هام، رئيسی

centralize /sentrəlaɪz/ *vt, vi* سەنتەر ئەگرئ،

چەقی ئەگرئ

یەکرز، یەکرز

centralization /sentrəlaɪ'zeɪʃn/ *n* [U]

ناوەندیەتی، نیفەکیکەرن، وارگە

تەکرز، مەکرزە

centre /sentrə(r)/ *n* [C] ۱. ناوەند (چەقی)، ناف

۱. مەکرز

the ~ of London بێکە / چەقی لەندەن

وسط لند

the ~ of a circle چەقی بازە ۲. بێکە

چالاک، مەلەند

مەکرز الدائە ۲. مەکرز نەشاط (یەجەتەب نەاس مەن المەناطق

المجاورة)

the shopping ~ of a town بێکە ی کەرن و

فروشتەن، کۆگا

مەکرز البیع والشراء فی المەنطقە التەجاریة فی مەدینە

a ~ of commerce بێکە ی بازەرگانی ۳. (کەس،

شەت) جەنی ی بایەخ نیت

مەکرز تەجاری ۳. (شەخس / شەن) مەحور الایهام

~ of gravity چەقی قورسای

مەکرز الثقل

□ *vt, vi* جیەگیر دەیی

یەکرز، یەکرز

~ one's hopes on sth بە هیوای شێکە، هیوای

لەسەر شێک جیەگیر ئەکات

یەکرز آمالە علی شە

hopes which ~ on sth ناوانەکان لەسەر شێک

ئەو سەتی (بەئومیدی شێک)

آمال تەکرز علی شە

centrifugal /sen'trifjuəl/ *adj* دوور لە ناوەند،

لەبێکە دەکرز، قاودراو، فریدراو

طارە مەن المەکرز، نابە

centripetal /sen'tripɪtəl/ *adj* بەرەو ناوەند،

بەرنیفەکی

مەندەق آتەاه المەکرز، جابە

century *n* [C] ۱. سەد سال، سەدە

۱. قەرن مەن الزمان، مائە سە

the 20 th ~ سەدە ی یەست ۲. (کەریکەت) سەد

خول

بالەسلال ۲. (الکەریکەت) مائە جولە

ceramic /sɪ'remɪk/ *adj* سیرامیک، گلین،

سووالە، سووالە لەتە

سیرامیک، خزنی

ceramics *n* ۱. هونەری گلنکاری

۲. دروست کراوە گلنکاری

۱. فەن الخزف ۲. مەصنوعات خزفیە

cereal /sɪ'reɪəl/ *n* [C] زاد، هەر پروو کێک

دانە و نیلە دروستکات، (گەنم یان جۆ)

حەبی، حەری، آی نەات یطی حەباً (القح او الشعیر)

cerebral /sɪ'rebrəl/ *adj* پەیوەندی بە مێشکەو

هەپە، هوشی، مەزگەیی

مەخی، مەخلق بالەخ أو الدماغ

ceremonial /sɪ're'məʊniəl/ *adj* ناھەنگانە،

شەھیانە

رەسمیات، رەسی، تەشریفی، آحتالی

ceremonious /sɪ're'məʊniəs/ *adj* ناھەنگ خواز

/ شەھیانەیی

مەفرم بالشکییات / بالەرسمیات

ceremony /sɪ're'məni/ *n* [C,U] ۱. شاهی،

شاهیەت، ناھەنگ ۲. رەوشی، ژیری، ناین

۱. مەراسم، آحتال ۲. سلوک، کیاسە

stand on ~ پابەندە بە پەنماکانی رەوش / رەوشی

دەستورەو

یەراعی قواعە السلوک / الاتیکیەت باحتام شەید

certain /sɜ:'tɪn/ *adj* ۱. دلایە دەییەت، پروا مەن کراو

۱. اکید، مەرووق، واتق

for ~ لەسەح، بێ گومان

بلاشک

make ~ پەشت راست، دلایە دەیی ۲. دیاری کراو

پتاکد مەن، یستوتق ۲. مەین، مەحد

for a ~ reason پۆھوێکی تاییەت

لەسب مەین

under ~ conditions لەژێر بارو دۆخی دیاری

کراو ۳. هندیکی نهک زوړ	
تحت ظروف معینه ۳. بعض من ولس کثیراً	
<i>There was a ~ coldness in her greeting.</i>	
سلاوه کې ساردو سړ بوو	
کان نی تحتها شیء من القفر	
certainly <i>adv</i>	پشت راست، بڼ گومان
	بلاخلک، بالاکید
certainty <i>n (pl -ties)</i>	هه لېت، گومان، باوهر،
	دلنیا بوون
	یقین، حقیقه
certificate /sə'tɪfɪkət/ <i>n</i> [C]	گواهنامه،
	پروانامه، فیرنامه
	شهادة، وثیقه
<i>a marriage ~</i>	گواهنامه، پروانامه/ پروانامه ی
	ژن هینان
	شهادة/ وثیقه زواج
<i>a birth ~</i>	پروانامه ی له دایک بوون
	شهادة میلاد
certifiable /sə'tɪfaɪəbl/ <i>adj</i>	پروای بڼ نه کړی
	یمن الصدیق علیه
certify /sə'tɪfaɪ/ <i>vt, vi</i>	گواهی یو شتیک نه کا،
	شایه تی له سهر راستی شتیک نه دا به دهسته وه،
	پشگیری نه کا
	يشهد بصحة، يعطى شهادة على صحة شيء
<i>was certified insane (by a doctor)</i>	دکتور
	گواهی دا که شته
	شهد الطبيب بأنه مجنون
certitude /sə'tɪtju:d/ <i>n</i> [U]	پشت راستی، قایل
	بوون، بڼ گومان
	یقین، یقین
cessation /se'seɪʃn/ <i>n</i> [U]	وهستاندن، داپران،
	راگرتن، پرانه وه
	توقف، وقوف، إنتطاع
cession /se'ʃn/ <i>n</i> [U]	دهست لی هه لگرتن
	(خو به دهسته وه دان) دهستی لی هه لده گرتی، بهردان،
	جوداپوون
	التخلي/ التنازل عن شيء، الشيء المتنازل عنه
cesspit /sespɪt/, cesspool /sespu:l/ <i>n</i> [C]	

زابوق، زېراب، لاهوړو، گولک، پوړگ، چال	
(پوړاووشتن)	
مجرو، بالوعة	
chafe /tʃeɪf/ <i>vi, vt</i>	۱. نه پخوړنی (پښت)
	سواندن، وه کو سواندنې هه ردو دهست یو گهرم
	بوته وه ۲. ژیر نه بڼ به لېخشاندن، بریندار ده بڼ
۱. یحک (الجلد... الخ) تسويد الدفء ۲. يصح خشناً بفعل	
	الإحتكاك يفرح
<i>The stiff collar ~d his neck.</i>	یاخه ی ژیر مل
	ده پوړو شت ۳. یزار نه بڼ
	كانت الياقة الصلبة تحك رقبة ۳. يتضايق، يضجر، يتملل،
	يضيق، يضجر
<i>~ under insults</i>	به سوکا به تی یزار ی نه کا
	يتضايق من الأهانات
chaff /tʃɑ:f/ <i>n</i> [U]	۱. شهنوکه وکردن، جیا
	کردنه وه ی دانسه ویله له پوش و په لاش ۲. کا، پوش
	وپه لاش
۱. درس الحبوب: فصل القشر عن الحبوب ۲. القش، الدريس،	
	التبن
chaff /tʃɑ:f/ <i>n</i> [U]	گانه تی له گه ل ده کا (گانه)
	بڼ کردن، گانه کردن)
	مزاح، سخريه
□ <i>vt</i>	گانه ده کات
	يمزح، يسخر من
chaffinch /tʃæfɪntʃ/ <i>n</i> [C]	چوچکهک
	سترانکاو، بالنده ی دهنگ خوښ
	طائر الضفج: طائر مفرد
chagrin /ʃægri:n/ <i>n</i> [U]	هه ست کردن به یزاري
	و نانومیدی، که سهر، دل شکسته تن، کوفان
	شعر بالضيق أو غيبة الأمل
chain /tʃeɪn/ <i>n</i> [C]	۱. زنجیر، کوسته ک، رست
	(به تابه تی له کاتزا)
	۱. سلسلة (عادة من المعدن)
<i>in ~ s</i>	کوت و زنجیر له بڼ (دیل) ۲. زنجیره
	بوداو یا پیروړا... هند
	مقيد بالسلاسل (سجين) ۲. سلسلة من أشياء متصلة كالأحداث،
	الانكار... الخ
<i>a ~ of mountains/ideas/reasoning.</i>	زنجیره

چیاکان / بیره وهره کان / بده لگه ۳. پنهوری دریزی (۶۶)
(پن)

سلسله جبال / افکار / حجج ۳. مقياس للطول (۶۶ قدام)

به زنجیر ده بیه سینه وه
□ vi یقید بالاسل

بهنده که
The prisoner was ~ ed to the wall.
به دیواره که وه به سترابو وه

کان السجین مقیداً بالعاطف

مه هیله
Don't keep your dog ~ ed up all day.

سه که کت به درزیایی روژ به ستره بیت

لا تترك كلب مقيداً طول اليرم

'chainreaction (کچیا) کاردانه وه ی زنجیره یی

(کیماه) تفاعل متسلسل

'chainsmoker n [C] له جگهره کیشان

ناوهمیت، کۆلنادات

مدخل (سجائر) لا یکاد يتوقف عن التدخين

'chainstore n [C] کۆگا به ک، کۆمه له کۆگا

هاوشیه کان که کارگه به ک سهر به رشتی بکا

متجر من مجموعة مناجر متماثلة تديرها شركة واحدة

chair /tʃeə(r)/ n [C] ۱. کورسی دانیشن

۲. پیشه ی ماموستای زانکۆ

۱. کرسی مقعد ۲. وظيفة أستاذ مادة في الجامعة

The C~ of French کورسی زمانی فهره نسی

(ماموستای نهو ماده ده به) ۳. سه روکی کۆره که

کرسی الفرنسية (إستاذ هذه المادة) ۳. رئيس الجلسة:

take the ~ سه روکا به تی کۆبوونه وه ده کات

پتراس اجتماعاً

'chairman n سه روکی لیژنه

رئيس لجنة / جلسة

chalet /ʃæleɪ/ n که پر، خانوی بهچوک، خانی

کوخ، منزل صغیر، شاپه

chalice /tʃælsɪz/ n [C] گوسک، ترواک

کاس القربان

chalk /tʃɔ:k/ n [U] ده باشیر، گینچزیس

طباشیر

□ vi نهو نسی، به ده باشیر وینه نه کیشی

بکتب / یرسم بالطباشیر

challenge /tʃælɪndʒ/ n [C] ۱. به ره نگراری،

بهره نگرادیت، روبه پوی نه وه ستی ۲. داوای
پستاسه کردن (دهر خستی ناستامه) بو ده برینی
مه به ستی بوون له شویتکی تاییه تیدا

۱. تحدی، اعتراض ۲. طلب الانصاح عن الهوية والفرض من
التواجد في مكان معين

□ vi روبه پوی نه وه ستی

یتحدی، یطلب أثبات

chamber /tʃeɪmbə(r)/ n [C] ۱. ژوور، هۆل،

نۆده، مهزلگ

۱. (أق) غرفة، قاعة

~ music موسیقا به ک که جهند که سیکي کهم

ده یژه نه له هۆلیکی بهچوکدا ۲. ده ستی یاسادانان

موسیقی یلعیا به عدد صغیر من العازفين في قاعة صغيرة ۲. هيئة

تشريعية أو قضائية

the Upper C~ نهنجومه نی یاسادانان، چفانا

پیران

مجلس الاعيان

the Lower C~ نهنجومه نی دادوهران

مجلس النواب

C~ of Commerce ۳. ژووری بازرگانی

۴. (شیوگی کۆ) کۆمه له ژوریک له به ک بینای گه ورده که

تاییه ته به یار یژه ره کانه وه ۵. گه نیجه نی ته قه مه نی

۳. الفرقة التجارية ۴. (في صيغة الجمع) مجموعة من الفرق في

مبنى كبير خاصة تلك التي يشغلها المحامون ۵. خزانة البندقية

أو المدفع

'chambermaid کاره کهری نوئل، خزمه تکارا

ژوړین نقستنی

خادمة تعنى بغرف النوم

chamberlain /tʃeɪmbəlɪn/ n [C] پاوهر

(له کۆشکی پاشا یان پیاوه گه ورده کان) ده رگه قان

پاور (في قصر الملك أو أحد النبلاء)

chameleon /kə'mi:liən/ n [C] قه قه مۆکه

(قسوری)، که ریا شه، جو ره گیانه وه ریکه به نگی

نه گۆریت له گه ل گۆرانی ژینگه

الحرباء: حيوان يتغير لونه بتغير البيئة

chamois /ʃæmwa:/ n [C] بز نه کۆی، فاسک

حیران الشمره (من فصيلة الظباء)

chamois-leather n پستی بز نه کۆی،

شاموای، کووده‌ری	
جلد الشواء	
champ /tʃæmp/ <i>vi, vi</i>	(نفس) کاویژ نه‌کا،
خواردن نه‌جویت به ده‌نگی به‌رز دگرنیت، کرین،	
ییزار، وه‌رس	
(الخیل) تمغ الطعام بصوت عال (مجاز) يتضجر، يتملل	
cahampagne /fæm'pɛn/ <i>n</i> [C,U]	شهمپانیا،
شهراب، جوړه خوارده‌وه په کی هه‌لچووی فوره‌نسی به	
شهبانیا: نوع من الخمر الفوارة الفرنسية	
champion /tʃæmpjən/ <i>n</i> [C]	۱. پال‌هوان، پیش
مدرگه (ک‌سئ بجه‌نگن) له پیناوی کیشه‌په کی دیاری	
کراودا	
۱. شخص يحارب من أجل قضية معينة. نصير	
<i>a ~ of free speech/liberty</i>	لا په‌نگره‌پوتازادی
له‌قسه‌کردن / سه‌ره‌خووی ۲. پال‌هوان، ک‌سپیک پان	
تپیک سه‌رکه‌وتوو پیت له پیش‌پکښ دا	
نصير حرية الكلام / الحرية ۲. بطل، شخص أو فريق فائز فی	
مسابقة	
<i>a boxing ~</i>	پال‌هوانی مشت‌کوزله
بطل فی الملاكمة	
<i>the ~ football team</i>	تپي براوه له یاری توپی
پن	
الفريق الفائز فی كرة القدم	
□ <i>vi</i>	به‌رگری نه‌کا له، سه‌ری نه‌خا، لایه‌نی
نه‌گری	
یدافع عن، يناصر، يساند	
championship <i>n</i> [C,U]	پال‌هوانیه‌تی،
قاره‌مانیه‌تی	
بطولة	
chance /tʃɑ:ns/ <i>n</i> [C,U]	۱. پیکوت، همل،
پوار، دهره‌فت	
۱. حظ، صدفة	
<i>let ~ decide</i>	پو چاره‌نوسی جن‌ده‌پیلن
یدع الحظ یقرر	
<i>take one's ~</i>	به‌ختی خوئی تاقی نه‌کاته‌وه
یجرب حظ، یغامر	
<i>game of ~</i>	یاری به‌خت به‌رپیکوت (هیچ
هونه‌ریکی تیانیه)	

لمبة حظ (لیس فیها فن)	
به‌رپیکوت	
<i>by ~</i>	بالصدفة
<i>on the ~ that</i>	۲. به‌هیوا، توانا، توانای لیجان /
نه‌گه‌ری رودان ۳. هملی له پار	
۲. امکان: علی أمل / إمكانية حدوث ... ۲. فرصة موأتية	
<i>the ~ of a lifetime</i>	هملی تهمه‌ن
فرصة العمر	
<i>have/stand a ~</i>	هملی باشی پو ره‌خساوه
(پوده‌رچون) ۴. به‌رپیکوت	
عنده فرصة طيبة (للنجاح) ۴. (نعتية) تصادفی	
<i>a ~ meeting</i>	کوبونه‌وهی له پر به‌پن نه‌خسه
(به‌رپیکوت)	
إجتماع لم يخطط له (بالصدفة)	
□ <i>vi, vi</i>	۱. به‌رپیکوت
۱. يحدث صدفة	
<i>~ upon</i>	۲. له‌پر نه‌پدوژینه‌وه ۳. سه‌رکه‌شی
۲. بعد أو يقابل بالصدفة ۳. یغامر، یخاطر	
<i>~ one's arm</i>	سه‌ره‌رای نوشوستی هه‌ره‌ریکه
یحاول رغم احتمال الفشل	
chancellor /tʃɑ:nsələ(r)/ <i>n</i> [C]	(له هه‌ندئ)
وولتسان) راویژکاری سه‌رۆک وه‌زیران (له هه‌ندئ	
زانکو) سه‌رۆکی زانکو	
(فی بعض البلدان) رئیس الوزراء (فی بعض الجامعات) رئیس	
الجامعة	
<i>C~ of the Exchequer</i>	(له به‌ریتانیا) وه‌زیری
دارایی	
(فی بریتانیا): وزیر المالية	
chancery /tʃɑ:nsəri/ <i>n</i> [C,U] (<i>pl -ries</i>)	دادگای
پالا پو دادوهری داد	
المحكمة العليا لقاضی القضاة	
chandeller /,ʃændə'lɛə(r)/	شهمدان، چلچرا،
هموته‌وانه	
ثريا، نجفة	
cahandler /tʃɑ:ndlə(r)/ <i>n</i> [C]	فروشیاری
(موم، روغن، صابون)	
بائع الشمع / الزيت / الصابون	
<i>ship's ~</i>	فروشیاری کوتالی چارۆکه‌وگوریس و

شتومەکی پاپۆر	
بانق قماش الشراخ و العبال و مستلزمات السفن	
change /tʃeɪndʒ/ vt, vi	۱. ئەپگۆرۈپ، گۆرۈپ،
	دگومورت
	۱. بېدل، يغير
~ one's clothes/address	خۆى ئەگۆرۈپ /
	ناونىشانى
	يغير ملباسە / عنانە
~ seats with sb	جېنگۆرۈپكى ئەگەل كەسى
	يىتادل المقاعد مع شخص
~ trains	سوارى شەمەندەفەرىكى تر دەيىت
	گەشتە كەى بۇ تەواو دەكات
	يغير القطار أى ينزل من قطار و يكمل الرحلة بآخر
~ one's mind	بۇچونە كەى دەگۆرۈپتە / پير
	كردنەوہ كانى
	يغير رأيه / تفكيره
~ hands	مۆلكانە كەى دەخاتە سەر يەككى تر
	تنقل ملكيته من شخص الى آخر
(= exchange)	۱. ئالوگۆر، گۆرۈپتەو
	۱. يتايض، يتبادل
~ a £ 5 note	ووردى ئەكاتەوہ / ئەگۆرۈپ
	بەدراوى پىنىچ جسونە يەى بىچوكتەر ۳. ئەيگۆرۈپتەو،
	ئەگۆرۈپ
	يفك / يستبدل بورقة فئة خمسة جنيهات عملات أصغر ۳. يغير،
	يغير
□ n [C]	۱. گۆرانكارى، جودا ۲. شىتەك
	پويستمانە بۇ ئالوگۆر
	۱. تغير، تغيير، اختلاف ۲. شى نحتاجه للتبدیل / للتغير
Take a ~ of clothes with you.	جلى زياده
	لەگەل خۆت بەرە ۳. وورده، پسان پاشماوہى ئەو
	پارە يەى كە وورد ئەكرۈتەو
	خذ معك غيار من الملابس ۳. نقود فى عسلة صغيرة، فكة،
	الباقى (من نقود بعد دفن ثمن شىء ما)
changeable adj	راگۆهورىن، گۇراو،
	لەگۆرۈپتەو
	متغير، متقلب
channel /tʃænl/ n [C]	۱. دەريەندە، قەنات،
	كاريز و نۆكەند

۱. قنات

<i>The English C~</i>	نۆكەندى ئىنگلىزى (دەريايى)
مانش) ۲. بىى رووبار، بىى ئاوەرۆ، قولايى ۳. رېگا، رېرەو /	
ئاوەرۆيەك كە شلەمەنى پيا پروات، ھۆيەك بۇگواستەوہى	
ھەوال، پير... ھتد، كەئالى ئاردنى شەپۆلى تەلەفیزیونى	
القتال الانجليزى (بحر المانش) ۲. قاع النهر، القاع فى مجرى	
مائى ۳. طريق / مجرى لينساب فيه سائل، (مجاز) وسيلة لنقل	
الاخبار، الافكار... الخ، قنات إرسال تلفزيونى	
□ vt, vi (-ll-)	رېگە دەپرېت، ئاراستەى ئەكا
	يشق مجرى، يوجه (شيئا) فى طريق معين
chant /tʃɑ:nt/ n [C]	گۆرانى، ستران، ئاھەنگ
	أغنية رتيبة، ترنيمة
□ vi, vt	لاواندەنەو، گۆرانى دەلېت (وہ کو لہ کانی
	نویژدا لہ کلیشہ)
	يترنم، يترنم يستخدم نفحة (كما فى الصلاة فى الكنائس)
chaos /keɪləs/ n [U]	ئاژاۋە، پىسەرۈپەرى،
	شلەژاۋى
	فوضى، هرج، تشوش
chaotic /keɪ'ɒtɪk/ adj	ئاژاۋەچى
	فوضى
¹ chap /tʃæp/ vt, vi	(پىست) شەقارنەبى،
	زېرنەيىت (كەشى سارد) پىست ئەقلىشىنى
	(الجلد) يشقق، يصير خشا، (الهواء البارد) يجعل الجلد يشقق
² chap /tʃæp/ n [C]	زەلام، پياو، لاو، كاپرا
	(ل.د. فنى، شاب
chapel /tʃæpl/ n [C]	۱. پەرستگەر، كەنيسەى
	بىچوك (لە قوتبىخانە) بەندىخانە، مائى تايبەت ۲.
	شونېك لہ کلیشہ بۇ نوژیى تايبەت
	۱. كنيسة صغيرة (فى مدرسة، سجن، بيت خاص) ۲. مكان فى
	الكنيسة للصلاة الخاصة
chaperon /ʃæpə'ɒn/ n [C]	كەنیزەك، لەگەل
	كچدا ئەرووات بۇ ئاھەنگە كۆمەلەپتەكان بۇ ئەوہى
	چاودېرى بكا
	وصيفة ترافق قنات الى الحفلات الاجتماعية للناية بها
□ vt	ھەقائك
	ترافق (بوصفها وصيفة)
chaplin /tʃæplɪn/ n [C]	قەشە (تايبەت بە ھىژى
	سەربازى دەريا، سوپا)

فیس (خاصة فی البحرية، العیش)
chapter /tʃæptə(r)/ n [C] ۱. به شیء له پهړاو،
 بهش، بهند، چاپتر ۲. (کتابونه وی گشتی) بؤ هم مو
 قه شه کاتدرائیه کان
 ۱. فصل من کتاب ۲. (اجتماع عام له) کل قساسة کاتدرائیه
char /tʃɑ:(r)/ vi, vi ۱. هډلده کروزیت، ده سوژت،
 ره ژی
 یغم، یغم، یسنع
 دهنه خه لوز، (پشکر)
 ~red wood
 خشب مطعم
char /tʃɑ:(r)/ vi (-it-) ۲. پاک ده کاته وه (نوسینگه،
 مال) کار بهرام بهر پاره، خزمه تکاری دکت
 تنظف (مکاتب، منازل) مقابل الدفع بالساعة
charwoman n ۱. خزمه تکاری دکت، ثافره تی
 کاره که به کری تی کاتی
 امرأة تعمل بالتنظيف بالساعة
character /kærəktə(r)/ n [C,U] ۱. ت سایه تمه ندی، که سایه تی، که سایه تی ده رکه وتو،
 نه کتر
 ۱. صفات، شخصیة مميزة
 the ~ of the French
 که سایه تی گلهی فیره نسا
 شخصیة الشعب الفرنسی
 ۲. دورست بوونی
 a man of weak/fine ~
 که سایه تی پیایو لاواز / به خوره بوو
 ۲. الخلق رجل ضعيف / متین الخلق
 Should ~ building be the chief aim of education?
 نایا دروست بوونی ناکارو ره وشت
 نامانجی سهره کی فیروونه؟ ۳. که سیکی ناودار
 هل ينبغي ان يكون بناء الاخلاق هو الهدف الرئيسي للتعليم؟ ۳.
 شخص يتبع بشرة كبيرة
 که سیکی گشتی ناسراو
 a public ~
 شخصیة عامة (معروفة للناس)
 ۴. په کی له
 the ~ s in the novels of Dickens
 نه کتره کانی (شانو، پهړاو) که سایه تی رومانی دیکت
 ۵. که سیکی ره وشت نامو
 ۴. أحد الشخصيات في كتاب أو مسرحية شخصيات روايات
 دیکت ۵. شخص غریب الاطوار
 ۱. تهمة، اتهام
 quite a ~
 که سیکی خوشه، خوش دوو

۵. ستایشی توالی که سیکی (به تایهت له نوسراو نیک
 که خاوه ن کاره له پاره ی کریکاره که ی یان
 موجه خوره که ی یتوسی ۶. تایهت مهندي شتیک
 پالها من شخصیة (مسيلة عادة) ۵. وصف قدرات شخص
 (خاصة فی خطاب یکبه صاحب العمل بشأن أحد مستخدميه)
 تایهت مهندي کانی
 the ~ of the desert
 خواص المناطق
 ۷. ناوچه بیابانه کانی
 areus of North Africa
 باکوری نه فریقا ۷. هیما، نیشانه وه که به شتیک له پاسای
 نوسین چاپه مهنی، پیت
 الصحراوية فی شمال أفريقيا ۷. رمز، علامة كجزء من نظام
 الکتابة أو الطباعة، حرف
 پیتی چینی
 Chinese ~ s
 الحروف الصينية
 ره وشتیک دیار، تایه تمه ند
 □ n [C]
 صفة مميزة
 تایهت
 characteristic /kærəktə'nstik/ adj
 مهن دینی، ده رکه وتو، ده سبژیر، که سایه تی دیار،
 جوړه کی، ماخ
 میز
 زور به په روښه وه
 with his ~ enthusiasm
 بحماسة الميزة
 تر خانی
 characterize /kærəktəraɪz/ vi
 ده کات، تایه تمه ندی ده کا، دیار دکت، راله دکت
 یمز، یصور (شخصیة)
 باری ووشه زانین، گهمه
 charade /ʃə'reɪd/ n [C]
 (پیوه زانین)
 لبة تقوم على تخمين كلمة بعد رؤية مشهد تمثيلي بصور بعض
 مقاطعها
 خه لوز، خه لوزی دار،
 charcoal /tʃɑ:kəʊl/ n [U]
 ره ژو
 نعم بانی
 ۱. تاوان، تاوانبار کردن،
 charge /tʃɑ:dʒ/ n [C,U]
 گونه هبار کری، بهر پرسیار کری
 ۱. تهمة، اتهام
 داواکاری
 bring a ~ of murder against sb
 تومار ده کات دژی که سیکی به تاوانی کوشتن ۲.
 هیرشی به هیزی له پر، په لاماردان ۳. ترخی شتوومه ک

يقيم الدعوى، ضد شخص بتهمة القتل ۲. هجوم عنيف مفاجيء
 ۳. ثمن سلعة أو خدمة
hotel ~ s كرى ئوتېل
 أجرة الفندق
 ۴. بارگه
The baby was in Mary's ~ .
 تەقنەرەو، بارگه كاره با ۵. تەرك / تېرسنەو،
 بەرپرسىار، مەندالەكە لە زېر چاودېرى / بەرپرسىارى
 ماري داپە
 ۶. شەنە مەجرەت، شەنە كەرىيە ۵. مەمە / مەسئولە يەكلىف بەا
 شخص كان الطفل فى كنف / رعاية ماري
in ~ of بەرپرسىارە لە
 مەسئول عن
Mary was in ~ of the baby. ماري بەرپرسىار بوو
 لە مەندالەكە
 كانت ماري مسؤولة عن الطفل
take ~ of دەگرتنە ئەستۆى خۆى
 بىر مەسئولە عن
give sb in ~ ئەيدانە پۇلىس، دەسگىرى پۇلىسى
 ئەكات
 بىسە لىشرطە
□ vt, vi ۱. تاوانبارى دەكات
 ۱. یتهم
~ sb with sth كەسك تاوانبار ئەكات بە شەتەك
 یتهم شخصاً بشيء
~ the enemy ۲. ھەرش ئەكات (دوژمن) ۳. كرى
 ۴. ھەرنەگرتى ۵. تەنەنگە كە پرئەكات (لە فېشەك، بارود) ۵.
 فرمان پۇلىش دەرنەكات
 ۲. بەاجم (العدو) ۳. یتقاضى تەئاً ۴. بەشەر بندقية (بالطلقات،
 البارود) ۵. بىدر امرأ أو تعليمات بعمل أو مهمة معينة
chargeable /tʃɑːdʒəbl/ لەوانەپە تاوانبار پكرى،
 بەرپرسىار، گوناھبار
 معرض للاتهام
charger n [C] سواری جەنگاوەر، پالويز
 فرس معد للقتال، القاتم بالاعمال (فى سفارة)
charge d'affaires /,ʃɑːʒɔː dæˈfeə(r)/ n [C]
chariot /tʃæriət/ n [C] دووچەرڭ، گالیسكى
 دوو تاپە، پاتېن
 مركبة ذات عجلتين يجرها حصان

سەرۆكى گالیسكە،
 كەژاوە، پاتېن، ھازو
 قائد المركبة
charitable /tʃærɪtəbl/ adj خەیرەومەند،
 خەیرخواز، خەیركەر، خەیركار
 خیر، محب للخیر
 ۱. چاكە، خەیرخوازى،
 ئەمەك، خەیركارى، خاسە ۲. دامەزراوى خەیری
 ۱. محبة، إحسان، صدقة ۲. مؤسسة خيرية
charlatan /tʃæləˈtæn/ n [C] تەلەكەباز، قوڵپەر،
 ساختەچى، چەرنەز (بەتایبەتى لە پزىشكدان)
 مدعی، دجال (خاصة فى الطب)
charm /tʃɑːm/ n [C,U] ۱. جادو نوشتە، سەرنج
 راکێشان ۲. شەیدای دەبن، دەلالى
 ۱. سحر، جاذبية ۲. تعويذة
~ s against evil spirits جادوکردن دژی گیانه
 شەپەنگێزەكان، نوشتە
 تعاویذ ضد الارواح الشريرة
a ~ to bring good luck جادولەپێناو ھێنانى
 بەختى باش یان بەخت بەربوون
 تعويذة لجلب الحظ السعيد
under a ~ لە زېر کارپەگەرى جادو
 تحت تأثير السحر
 ۱. بە دیلى ئەگرتى، دەست بەندى ئەكات،
 جوانى ئەكات، باز بەندى ئەكات ۲. جوان ئەبن،
 جادوو ئەكات
 ۱. یاسر، یفتن ۲. پەسر، یستخد السحر
charming adj جوان، دلرەفن، دەلال، ئەشەنگ،
 ھەستى سەفك
 سحر، فاتن
 ۱. ئەشەشى دەریا دەریاوان
 بەكارى دینى، تیراسا ۲. ھێلکاری / وێنەى پێانى
 ۱. خریطە لبحر، یستخدما البحارة ۲. جدول / رسم پێانى
 ئەشەش ئەکێشنى، ھێلکاری ئەکا
 □ vt
 یوسم خریطە، یخطط
charter /tʃɑːtə(r)/ n [C] دەستور، پەیمان
 (نوسراو یا چاپکراو) پۇ ماف (بەتایبەتى میرى ئەیدات
 بە خەلک)، پروانامە، نازىارى، بەلین

بیان (مکتوب أو مطبوع) للحقوق (خاصة التي تمنحها الحكومة للناس)، ميثاق

۱. دهنه کا پرپار / پاسا ۲. (پاپور یا فروکھ) □ vi
به کری نه گری بو ماوه بهک / گه شتیکی دباری کراو
۱. یصدر میثاقاً تشریعاً ۲. پستاجر (سفینه، طائره) لفترة / رحله معینه

'charter-flight فروکھی به کری گیراو بو گه شتیکی دباری کراو
طائره مسافره لرحله معینه

chary /tʃeəri/ adj به ناگا، له سر چز ناگادار، وریا، شهرمن
حذر، حریص
~ of catching cold ناگادار به سهر مات نهیی
حذر من الاصابة بالبرد

chase /tʃeɪs/ vt, vi راوی دهنی، شوینی
نه کهوی، دواي نه کهوی، دخه ملینت
بطارد، يتقب
~ rabbits/a thief راو دهنی که پرویشک / دز
بطارد الارانب / لصاً
~ a dog out of the garden سه گیک راو دهنی له
باخچه که
يطرد کلباً من الحديقة
~ off دهنه په ری
ينطلق مسرعاً
□ n [C] دهر کردن، (به تاييه تی راو کردن) فازه لان
وهک وهرزش
مطارد، قنص (خاصة صيد الحيوانات كرياضة)

chasm /kæzəm/ n [C] که لئین، درزی قوول
ناکوکی، کورتال، کون، درز، ده لاقه
شق عمیق فی الارض، هوة (مجاز) فجوة، هوة، خلاف کبیر فی الرأی

chassis /ˈʃæsi/ n (pl ~) (ناگوچی له شیوهی
کودا) په پکه ری نو تومیل، په پکه ری میر تالی
(نو تومیل و فروکه)
(لا یتغیر فی صیغه الجمع) هیکل معدنی (السيارة أو طائرة)

chaste /tʃeɪst/ adj پاک، خاوین، بن گوناح
(به تاييه تی داوینپاکي)، رووسی، بیگونه هی
طاهر، عفيف (خاصة الطهارة الجنسية)

chasten /tʃeɪsn/ vt به هیزی نه کات، (رهوشی که
سینک) به سزادان، تهنی نه کات
بقوم، یهذب (سلوک شخص) بالعقاب

chastise /tʃəˈsaɪz/ vt تهنی نه کات، سزای
نه دات به توندی، لیدد
یوذب، یعاقب بشده

chastisement n [U] تهنی کردن، سزا، لیدان
تأدیب، عقاب

chastity /tʃæstəti/ n [U] بن گهرد، داوین پاکي،
روو سیتی
طهارة، عفة

chat /tʃæt/ vi نه دوی (بهشتی بن باهخ)،
دهمه تهقی ده کا
یتحدث (بغير کلفة و فی أمور غیر هامة)

chattel /tʃætəl/ n [C] که لو پهل گویز راوه وهک
(نو تومیل، که لو پهل مال)
منقولات (کالا، اثاث، السيارة)
که لو پهل که سینک و
a person's goods and ~ s شته گویزه ره وه کان
بضائع شخص و منقولاته

chatter /tʃætə(r)/ vi ۱. چه نه بازی، زور بلئی
نه کات ۲. دانه گیر نه کات، دهنگینی نا نا شکر دروست
نه کا (دانه کیره نه کا)
۱. پثر، یلفو ۲. یصدر اصواتاً غیر واضحة، (الانسان) تصطلك
□ n [U] چه نه بازی
لفو، فثره، اصطکاک

'chatterbox n [C] که سینکی چه نه باز، زور بلئی
شخص ثرثار

chauffeur /ˈʃoʊfə(r)/ n [C] شو فیری نو تومیلی
تاییه تی
سائق سیاره خصوصی

chauvinism /ˈʃəʊvɪnɪzəm/ n [U] تیره گری،
شو فیتزم، ده مارگیری، گه لگرتی
التعصب للوطن، الشوفينية

chauvinist n [C] ده مارگیر، تیره گهر، تونده روی
بو نیشمانه که ی
متعصب لوطنه

chauvinistic adj تیره گه رخواز، به ده مارگیری

	بۆ نېشتان
	تېسى (لارتن)
cheap /tʃi:p/ adj	۱. ھەرزان، تېجۋانى كەم،
	۲. ھەرزان ۲. يەكسانە بە زياتر لە نرخە كەي ۳. بابەتى خراب
	۴. دىل رەق، خوڭىرى، ھېچ و پوچ
	۱. رىخىس، قىللىل التكاليف ۲. پىساوى اكثر من ثمنه ۳. قىللىل
	الجودة، من نوع دى ۴. خىتر
cheapen vt, vi	ھەرزانى ئەكات، ھەرزان دىكت
	پۇرسى، پۇرسى
cheaply adv	بە ھەرزانى ئەزائىتى
	پۇرسى، پۇرسى
cheapness n [U]	ھەرزان پوون
	رەق، ھىچ
cheat /tʃi:t/ vt, vi	گىزى لى ئەكات، قىل ئەكا
	ھەقە فرىوئىنى
	يغش، يىغش، يىغش
	~ at/in an examination
	قۇبى دەكات، گىزى
	لى ئەكات
	يغش بالامتھان
	~ sb out of sth
	بە قىل شىكى دەست ئەكەوى
	يىغش على شى، من شخص بالغش
	□ n [C]
	قىلئاز، گىزىكەر
	غشاش، مخادع
cheating n [U]	گىزى، قىل، زەخەلى، دلخاپى
	غش، خداع
check /tʃek/ vt, vi	۱. دە پىكىنىت، راستىنە كاتەو،
	(و ~ up) بە سەرپائە چىتەو
	۱. پىنھىس، پىراجى (ايضا ~ up)
	~ a bill
	لىستە كە ئە پىكىنى
	پىنھىس فاتورة
	~ sb's statements
	لى ئە كۆلىتەو
	۲. ئە پوئەستىنى، ھىمىنى ئەكاتەو
	بىتاكە من صەئە بىان شخص ما ۲. پىكىچ، پوقب، پىطى.
	~ sb's anger
	تورەي كەسب ئەوئەستىنى
	پىكىچ غىظ شخص
	~ the enemy's advance
	ھاتتە پىشەوئەي دوزمن
	ئەوئەستىنى
	پوقب تقدم العدو

~ in	(دەبەزى لە ئوتىل) ناوى خوى تومار ئەكات
	(نزىل الفندق) پىل و پىجل آسە
~ out	ئوتىل جى دىلى دواي ئەوئەي پارەكەي دا،
	پەراوئىك لە كىنىخانە پەبارتە وەردەگىرى
	پقادر الفندق بعد دفع الحساب، پىسىر كىتاباً (من مكتبة) لىدە
	محددة
□ n [C,U]	۱. ئە پىكىنى، پىدائە چىتەو
	۱. نھىس، مەراجە
keep a ~ on	چاودىرى ئەكات
	پىراقب، پىتھكم فى
keep sth in ~	ئە پوئەستىنى، پابەندى ئەكات،
	بە گىسىرى دىنى ۲. ھىلى پە كىترىر پۇ دوستكردى
	چوارگوشەي جىرواوجور بە تاپەت لەنەخشى كوتالدا
	پىكىچ، پىقىد ۲. پىصال اسلام شى، شىك مىصرى ۳. خىطوط
	مقاطعة تكون مربعات مختلفة غالباً، قماش بە تىرىيات
	(ملونة)
checkmate /tʃekmeɪt/ vt	بە كىش مات
	پارى بەكە ئە پاتەو، رىگىرن لە جولى ئە مەلىك لە پارى
	شە ترەنجەو تەواو پوونى پارى
	بىت / بىتەى كركە الشاه (الملك) فى الشطرنج و بذلك يىنھى
	البشارة لصالحه
checkup n [C]	پىكىنى پىزىشىكى
	نھىس طىبى
cheek /tʃi:k/ n [C,U]	۱. روومەت، كۆلم گوپ،
	۲. ھاروھاج، گەوجى
	۱. خد، وجنە ۲. وقاچە
cheeky adj	رووقايم، چوختى، رووھەئالراو
	وقب، متبج
cheer /tʃi:(r)/ vt, vi	۱. دلخوش دەبى، دلى
	خوش دەكات
	۱. پىھج، پىر
~ up	دلخوش ئەبى، ھاوارى خوشى ئەكا
	پىتج
~ sb up	خوشھالدهبى، ورەي بەرز دەكاتەو
	۲. دەبىتە لاپەن گىر پان ھاندەر
	پىھجە پىنھىس من معنوياته ۲. پىصق مؤيداً أو مشجعاً
□ n [C,U]	۱. خوشى
	۱. فرەق، بھجە

<i>men of good ~</i>	دلخوش، پیاوی دلخوش
	۲. چه پلهی خوشی، بانگه‌وازی خوشی
	سعداء، فرحین ۲. صبحه فرح، تشجیع
<i>give three ~s for</i>	تیلی لی ته‌دا بو
	یهف فلائال
cheerful /tʃɪəfʊl/ <i>adj</i>	دلخوش، که یف خوش،
	پو وگه‌ش
	منرح، مبهج، سار
cheerily <i>adv</i>	به کامه‌رانی، به خوشی
	بهجه، فرح
cheerless <i>adj</i>	دلته‌نگ، خه‌مبار
	کتیب، حزین
<i>wet and ~ weather</i>	که‌شی باران‌وای و دلته‌نگ
	طقس مسطر کتیب
cheery <i>adj</i>	شاد، خوشی، کامه‌رانی
	مرح، مبهج
cheese /tʃi:z/ <i>n</i> [C,U]	پهنیر، قالبه پهنیر
	جبن، قالب جبن
cheetah /tʃi:tə/ <i>n</i> [C]	پوز، به‌ور، شیب، وشه‌ک
	جوره نازله‌لیکی گۆشتخوره له جوری پلنگ
	الفهد الصیاد
chef /ʃeʃ/ <i>n</i>	سه‌روکی چیشته‌کران (له)
	چیشته‌خانه‌وموئیل
	رئیس الطباخین (فی مطعم، فندق)
chemical /ˈkɛmɪkl/ <i>adj</i>	کیمیایی، ماده‌ی
	کیمیایی
	کیمیائی، ماده‌ی کیمیائی
chemist /ˈkɛmɪst/ <i>n</i> [C]	کیمیاهر، دهرمانساز
	کیمیائی، صیدلی
chemist's (shop)	دهرمانخانه (پروانه)
	(pharmacy)
	صیدلیه (انظر pharmacy)
chemistry /ˈkɛmɪstri/ <i>n</i> [U]	زانستی کیمیا،
	کیمیا زانی
	علم الکیمیا
cheque /tʃek/ <i>n</i> [C]	چه‌کی پاره، چه‌کی بانک
	شیک، امر دفع لصر
<i>pay by ~</i>	به‌چه‌ک پاره‌ته‌دات

	یدفع بشیک
'cheque-book <i>n</i> [C]	ده‌فته‌ری چه‌ک
	دفتر شیکات
chequered /tʃekəd/ <i>adj</i>	دابه‌شکراو بو
	چوارگوشه
	مقسم الی مریمات، (مجاز) مضاوت
<i>a ~ career</i>	زبان فره قوناخ / لایه‌نی جیاواز له
	خوشی و ناخوشی
	حیاه ذات مراحل / جوانب مضاوته فی حلوها و مرها
cherish /tʃerɪʃ/ <i>vt</i>	پینه‌نازی / پایه‌خی پینه‌ده‌دات،
	ناگاداری به‌رده‌وامبون / مانه‌وی هیوا پان به‌رزخوازی
	له‌کات پان پاده‌کائی ده‌کات
	یعتز / یهم ب، یحافظ علی استمرار / بقاء اصل او طرح او
	ذکری
cherry /tʃeri/ <i>n</i> [C] (<i>pl -ries</i>)	نالیوالو، گیلان،
	به‌لاکوک
	شجرة الکرز، ثمره الکرز
<i>□ adj</i>	ره‌نگی گیلانی که‌یو، سوری کراوه
	لون الکرز الناضج، احمر فاتح
cherub /tʃerəb/ <i>n</i> [C] (<i>pl -ries</i>)	مندالی
	بین‌تاوان، پهری، فرشته
	طفل بری.
chess /tʃes/ <i>n</i> [U]	یاوی شه‌تره‌نج، شاختات
	لعبه الشطرنج
<i>~ men</i>	پارچه‌کائی شه‌تره‌نج، کشک
	قطع الشطرنج
cheat /tʃest/ <i>n</i> [C]	۱. پاوُل، سندوقی دارینی
	گه‌وره بو شت پاراستن
	۱. صندوق کبیر من الغشب لحفظ الاشياء، خزانه
<i>a ~ of drawers</i>	کانتوری جل وهرگ، دوولا په‌ک،
	چه‌ند سندوق ۲. سنگ، پاغل، به‌روک
	خزانه ملایس لها ادراج ۲. صدر
chestnut /tʃestnʌt/ <i>n</i> [C,U]	(ته‌خته) دره‌ختی
	که‌ستانه، شاه به‌روو، ره‌نگی که‌ستانه‌ی
	پور مه‌پله و سور
	(خشب) شجرة الکستناء اللون الکستانی: بنی مائل للحمرة
chevron /ˈʃevrən/ <i>n</i> [C]	شربت / نیشانه‌ی
	سه‌ربازی له‌سه‌ر قوُل ده‌دری به‌مه‌به‌ستی زانینی

	پله كەدى
	شريطة / شارة عسكريه توضع على الذراع لتدل على الرتبة
chew /tʃuː/ vt, vi	ده جويئت، نه كروژيئت
	يمضغ، يلوک
□ n [C]	(خواردن) جويين
	مضغ (الطعام)
'chewinggum n [U]	لوچکاندن، بنښت
	جووین، چاچکه
	لبان، حلکته، مضیغه
chic /ʃiːk/ adj	جوانپوښي، ته پوښي، تازه ترين
	موديل، ناپاب
□ n [U]	انيق، على أحدث طراز
	شيوازي جوان / ناپاب
	أسلوب أنيق / ستاز
chicanery /ʃiˈkæməri/ n [U]	به هه له بردن له
	ياسا، لاباندن، دلخايي، فيلبازي (به تايه تي له سياست و ياسا)
	مغالطة قانونية أو منطقية (خاصة في القانون والسياسة)
chick /tʃɪk/ n [C]	جوجك، زهره قوته، جوجكي
	تازه له هيلكه جوقاقو
	فرخ حديث النفس، ككوت، طائر صغير
chicken /tʃɪkɪn/ n [C]	مريشك، گوزشي
	مريشك
	دجاجة، لحم الدجاج
chickenhearted adj	ترسنگ
	سريع الخوف
chickenpox n [U]	ناوله، ميکوته، ميرکوت
	الجدري، جدري الماء
'chickenrun n [C]	گه وېرېان کولانه ي مريشک
	خطيرة الدجاج
chicory /tʃɪkəri/ n [U]	رووه کيکي کڼويه سور
	نه کرينه وه و تیکه له به شیر نه کړی
	نبات الهدايا البرية: نبات يحصى و يخلط باللبن أو بدلا منه
chide /tʃaɪd/ vt, vi (pt chid /tʃɪd/, pp chided /tʃaɪdɪd/)	سهرزه نشني له کات، گله يي لي له کات، گازنده دکت
	يؤنب، يعنف، يلوم
chide /tʃiːd/ n [C]	بهرکار، سهرؤک، کوڼخا، ناخا،

	سهر کرده
	رئيس، حاکم
□ adj	گرونک، سهره کي
	هام، رئيسي
<i>the ~ thing to remember</i>	شيني گرونک که
	پيوسته له بير پيت
	الشيء الهام الذي يجب تذكره
<i>the ~ priest</i>	سهرؤکي قه شه کان
	رئيس القساوسة
chiefly adv	به شيره به کي سهره کي
	بصفة رئيسية
chieftain /tʃiːftein/ n [C]	سهرؤکي هوز، ناخا
	رئيس القبيلة
chilblain /tʃɪlbleɪn/ n [C]	هه تشاوساني پر
	نسا زاري له چسوار پهل به هوي سهرماوه، کولبون ز
	سهرمايه
	تورم أليم في الاطراف في الجو البارد
child /tʃaɪld/ n [C] (pl children /tʃɪldrən/)	مندالي بچووک (کچ، کوز)، زارؤک، زارؤ
	طفل صغير (مولد أو بنت)
<i>be with ~</i>	فالره تي سک پر، دوگيان
	حامل، حبل
'childbirth n [U]	له دايک بووني مندال
	ولادة
<i>Mrs Smith died in childbirth.</i>	خاتو سمس له
	کاتي مندالبووندا مرد
	ماتت السيدة سمث أثناء الولادة
'childhood n [U]	(ماوه ي) مندالي، زاروتي،
	بچوکاهي
	(فترة) الطفولة
childish adj	مندالته، زاروکي
	طفولي، يناسب الاطفال، للاطفال
'childlike adj	وهک زاروکي، وهک مندال، ساده،
	بچواناوان
	طفلي، كالطفل، بسيط، بريء
child'splay n	شيني زور لاسان
	شيء في غاية السهولة
chill /tʃɪl/ n	١. سهرما، هه لهرزين، لهرزاندن،

موجرکه	
۱. برد، قشعریه	
نهم	<i>There is a ~ in the air this morning.</i>
به یانی په سارده	
هناك برودة في الجو هذا الصباح	
توژنی ناوه که گدرم	<i>Take the ~ off the wather.</i>
پکه ۲. سرماو سوله	
سخن هذا الماء قليلاً ۲. نذله برد	
سرماي پوهه	<i>catch a ~</i>
یصاب بالبرد	
سرماي سخت	☐ <i>adj</i>
بارد، قارس	
شنه زوقماي، سارد، بیهسته	<i>a ~ breeze</i>
نسمة باردة جداً (مجاز) فاتر، بلا شعور، بارد	
سلأوی سارد	<i>a ~ greeting</i>
تحية فاترة	
سرماي نه بې، له سرمادا هله لهرزنی	☐ <i>vt, vi</i>
يبرد، يُبرد، يرتجف بردا	
گوشتي سارد (سهولأوی) پو	<i>~ ed meat</i>
پاراستنی ماوه یکی دوور	
لحم بارد (متلع لحظه مدة طويلة)	
سخت، سارد، لهرزین	<i>chilly adj (-ier, -iest)</i>
بارد	
(ده نکه ده رجوه کان له)	<i>chime /tʃaɪm/ n [C]</i>
کومه لي جهره س (له کلنیه)	
(النفقات الصادرة عن) مجموعة أجراس (من الكيسة)	
لینه دا، نه زرنګیته وه (زه نك)	☐ <i>vt, vi</i>
يقرق، يرن (جرس)	
زه نګی کاتو مری کلنیه	<i>The clock ~d twelve.</i>
سه عات ۱۲ ی لي دا	
دقت ساعة الكيسة الثانية عشرة	
خو هه تقور تاندن له قسه (پو ده رېړنی قايلى)	<i>~ in</i>
يتدخل بأنفعال في حديث (ليبر عن الموافقة)	
۱. دوکه لکیش، پوو ژن	<i>chimney /tʃɪmni/ n [C]</i>
۲. شوشه ی چرای گاز یا کیروسین پو پاراستنی گډ	
له ههوا	
۱. مدخنة ۲. زجاجة مصباح الغاز أو الكيروسين (لحمایة اللهب من الهواء)	

کونه باجه، لوله ی	<i>'chimney pot n [C]</i>
دوکه لکیش، سه نه لي سهر دووکه لکیش پارمه تی	
ته بات پو ده رجوونی دووکه ل	
قدر المدخنة، قدر في أعلى المدخنة يساعدها على تصريف الدخان	
کده پرد به ده وری	<i>'chimney stack n [C]</i>
دوکه لکیش له سهر سهر بان	
البناء الحجري المحيط بالمدخنة فوق سطح المبنى	
تون پاکه روهه، تون ده وده ر،	<i>'chimney sweep n</i>
پاشماوه ی دوکه لکیش	
الشخص الذي يقوم بتنظيف مخلفات المدخنة، منظم مداخن	
شهمپانزی،	<i>chimpanzee /tʃɪmpænˈzi/ n [C]</i>
سه یومنی شفریقای له غوریلا پچوکرته، (زور جار کو ترکراوه که ی)	<i>(chimp)</i>
الشبانزی، قرد افریقی اصغر من الغوريلا (غالباً ما تختصر إلى <i>chimp</i>)	
چه ناګه، چه نه، نه زرنک	<i>chin /tʃɪn/ n [C]</i>
الذقن	
ګلته، هه رخور ی، چینی،	<i>china /tʃaɪna/ n [U]</i>
قاپ قاچاخی هه خفوری	
الصيني. الخزف. البورسلین. الادوات التي تصنع من الصيني (كالأطباق)	
دورز، زرنګه، لاوازی، که لش	<i>1 chink /tʃɪŋk/ n [C]</i>
شق، صدع ضيق	
ده زرنګیته وه، که لشی	<i>2 chink /tʃɪŋk/ vt, vi n [C]</i>
يصد صوت، يرن، ترن، يسطك، رنين، صلصلة	
۱. ته له زم، پارچه دار، پارچه	<i>chip /tʃɪp/ n [C]</i>
ناسنی وورد... هتد، ته لیش ته لاش، ته له زم	
۱. قطعة، رفاقة (من الخشب، الحجر... الخ)، شظية	
کوزیک زور له پاوکی	<i>a ~ off(f) the old block</i>
بچن	
ولد شديد الشبه بأبيه	
۲. قاش، توژوال، تویکل	<i>have a ~ on one's shoulder</i>
و (له سبو، ته ماته... هتد) ۳. شوینک شکان، شوینی (له قايی	
چینی) زور جار له پوچوونی هه له دا هه لوېستی که لله ره ی	
له گرته پهر خه لکیش ناچارن نارام بګرن	
۲. شريحة رفاقة (من تنافحة، طماطم... الخ) ۳. مكان كسر (في شظية أو رفاقة)، يتخذ موقف التحدي لتصور (خاطيء غالباً)	

يحمل الآخرين عليه	
ماسى و په تاتهى سوره وگړو	<i>fish and ~s</i>
(خواردنى ميللى ټينگرا)	
سلك و بطاطا مقلية (آكله شعبيه فى انجلترا)	
۱. پارچه پارچه ي نه كات	<i>vt, i (-pp-)</i>
۲. يقطع شريچه، يقطع الى شرائع	
۳. ته له زوى قهراغى	<i>~ the edge of a plate</i>
ده فوره كه نه شكينى	
۴. يكر شطيه من حافة الطبق	
پاتاته قاش نه كات: ۳. په قاش نه ييزى	<i>~ potatoes</i>
يطلع البطاطا الى شرائع ۳. شطع الى شرائع	
شريك زوى ييزى كوت	<i>things which ~ easily</i>
كوت (بكړى)	
اشياء يسهل تقطيعها	
۱. خوى هه قورتان له قسه كردن ۲. به شدارى	<i>~ in</i>
نه كات، نه په خشى	
۱. ي دخل نى / يقاطع أثناء الحديث ۲. يساهم، يتبرع	
چاره سهرى	<i>chlopody /tʃɒpədi/ n [U]</i>
همه مونه خوښه كاني يى و چاوديزي كړدى، پزانتين	
علاج متاع القدم والعناية بها	
جړيوه نه كا، دهنگى	<i>chirp /tʃɜ:p/ vi, vt, n [C]</i>
بالنده و ميروو، چفاندن، جفته جفت	
يسقق، نغمات و اصوات تصدرها الطيور والحشرات، سققة	
جيكه جيک، جړيوه	<i>chirrup /tʃɪrəp/ n [C]</i>
جړيو، (كومه له دهنگيكي بالنده)، زيکه زيک	
(يصدر) سلسلة من النغمات و اصوات الطيور والحشرات، سققة	
نه سكه نه، هلكولك	<i>chisel /tʃɪzəl/ n [C] vt (-ll-)</i>
به بريده تيزى نه كات	
بيړه، يستخدم البارد أو الازميل (تسوية الخشب)	
۱. ده ستور و داب ونه ريتى	<i>chivalry /tʃɪvəlɪ/ n [U]</i>
سوارچاكى له چه رځى ناوهر است ۲. له سيفاته كاني	
سوارچاكى و پياوهرى، دلسوزى، جواميرى ۳. سوارچاكى	
سهر به وولايك	
۱. قوانين و عادات الفروسية فى العصور الوسطى ۲. الصفات	
الثالية للفارس: الشهامة والاخلاص... الخ ۳. (أق) فـرسان	
يتمون الى بلد / مقاطعة ما	
جوامير، سوارچاك	<i>chivalrous /tʃɪvələs/ adj</i>

لاوچاك، مهرد	
شهم، له صفات الفارس الثالية	
كلورين	<i>chlorinate /klo:ri:n/ n [U]</i>
خاوينكر دنى ناو به كلور، كلوردكت	
يطهر الماء باستخدام غاز الكلور	
غازى كلور	<i>chlorine /klo:ri:n/ n [U]</i>
غاز الكلور	
كلوروفورم	<i>chloroform /klo:ɒfɔ:m/ n [U]</i>
غازى سركه ره، ته زينه	
الكلوروفورم: غاز مخدر	
به كلوروفورم سري نه كات	<i>vt</i>
يخدر باستخدام الكلوروفورم	
پارچه په ك له دار به كار دى بو	<i>chock n [C]</i>
نه هينشتى جوله ي شتى وهك (به رميل، ده رگا)، پالشت،	
راگره	
كتله من الخشب تستخدم لمنع حركة شئ (كبرميل، باب... الخ).	
سانده، إسفين	
پر كړاو، پر ته زى	<i>chock-full adj</i>
متلى، متلى	
چكليت، نوقول،	<i>chocolate /tʃɒkələt/ n [C,U]</i>
شيرينى	
شيكولاته، شراب الشيكولاته	
رهنگى كاكاوى، قاوه يى كال	<i>the colour of ~</i>
بنى قائم (لون الكاكاو)	
۱. هه ليزاردن، پزار، ماف،	<i>choice /tʃɔɪs/ n [C,U]</i>
شوينى هه ليزاردن	
۱. اختيار، انتقاء، خيار، حق أو أمكان الاختيار	
زيرانه هه لى نه بيزرى	<i>make a wise ~</i>
يختار اختياراً حكيماً	
چون بتوانى هه لى نه بيزرى	<i>take one's ~</i>
يختار ما يشاء	
نه گهر ناچار كړا به هه ليزاردن ۲. كه سينك	<i>for ~</i>
كه هه لى نه بيزرى، كومه ليك كه هه لى نه بيزرى	
إذا كان لابد من الاختيار ۲. الشخص أو الشيء الذى يتم	
اختياره، المجموعة التى يتم الاختيار منها	
كومه ليكى زور له په راوى	<i>a large ~ of books</i>
همه جور	
مجموعة كبيرة من الكتب المتنوعة	

- *adj* دهگمهن، جياكراوه، ناياب
نادر، استثنائي، ممتاز
- choir** /ˈkwaɪə(r)/ *n* [C] كورس، دهسته ي گوراني
بيژان، شويي ته رخان كراو بو گوراني بيژان (له كليسه)
مجموعه من المنشدين (خاصه في الكنيسة)، المكان
المخصص في الكنيسة للمنشدين
- choke** /tʃəʊk/ *vi*, *vt* ۱. دهخنكيت (به هو ي شتيك
له گهرووي بگيري يان هه لچون)
۱. يختن (بسبب شيء في القصبة الهوائية أو الانفعال)
له كاتي نان خواردن لهخنكي
~ *over one's food* يختن اثناء تناول الطعام، يشرق، يفس
له توره يدا هه ناسه ي تهنگ ده ي
~ *with anger* يختن من الغضب
به دوو كه له خنكاو، تاساو
~ *ed by smoke* ۲. خنكاندن به (زور)
اختن بفعل الدخان ۲. يختن (عمداً)
خنكاندن كهيته تا مردن
~ *the life out of sb* يختن شخصاً حتى الموت
۳. به ريه ستي نه كا
~ *(up)* ۳. يسد
- a chimney ~d (up) with rubbish* دوو كه لكيش
گيراوه به پاشه رو / خوړل و خاشاك
مدخنة تسدها المخلفات / النفايات
- توپه وانه يا زمانه له بزوينه ري فوتوميل
□ *n* [C] بو به ريه ستي كردن بو ريگرتن له هاته زوره وي ههوا
صمام في محرك السيارة للتحكم في دخول الهواء
- cholera** /ˈkɒlərə/ *n* [U] نه خو شى كوليرا،
رشانه وه
مرض الكوليرا
- choose** /tʃuːz/ *vt*, *vi* (*pl chose* /tʃəʊz/, *pp chosen* /tʃəʊzn/) ۱. هه لي نه بزي ري، پاك تاوي له كا
(له نيوان دووان يان زياتر)
۱. يختار، يبتلي، يعطى (من بين اثنين أو أكثر)
هاوسه ر
~ *a wife/one's friends/a new hat* هه كه بزي ري / هاوري / كلاوي نوي ۲. بربار له دات
يختار زوجه / اصدقاء / بعة جديده ۲. يقرر، يستقر رأيه على
چي نه كهي ييكه
Do whatever you ~ افعل ماتري / تشاء

- chop** /tʃɒp/ *vt*, *vi* (-*pp-*) برين به نامير يكي تيز
يقطع باله حادة
~ *wood* دار نه بري
يقطع الاخشاب
~ *a tree down* ده رخت نه بري
يقطع شجرة
sth ~ped off شتيك پارچه پارچه ي بچوك بكري
شي. يقطع الى قطع صغيرة
□ *n* [C] ليداني توند
ضربة قاطعة
get the ~ له كار كردن ده رته كرى
يفصل من العمل
give sb the ~ كه شيك له كار كردن ده رته كرى
يفصله من العمل
- chopper** *n* چه په جاخ، قيمه كيش، بردار، ناميري
تيز بو برين
بلطة، ساطور، اداة حادة للتطيع
- choppy** *adj* (-*ier-* -*iest*) شه پولي سهر ده ريا،
گوهر، بای گوراو، ده رزدار
(البحر) تلهو امواج صغيرة وعنيفة، (الرياح) متقلبة
- chopsticks** /tʃɒpstɪks/ *npl* دوو چيلكه له
چين بو نان خواردن به كار دي
عودان يتناول بهما الصينيون الطعام
- choral** /ˈkɔːrəl/ *adj* گوراني به كومه ل، كورس له
كليسه دا، سرود، جفاكي
خاص بما ينشده المنشدون في الكنيسة
- chord** /kɔːd/ *n* [C] ۱. هيلي نيوان دوو خال،
تيره له سهر چيوه ي باز نه ۲. (موسيقا) چه ن ناوازيكي خوش
۳. زي ي ناميري موسيقا ۴. (له له ش) زي، گوريس، ده مار
۱. وتر في دائرة، خط مستقيم يصل بين نقطتين والحين على
محيط الدائرة ۲. (موسيقى) عدة نغمات موسيقية متألقة ۳. وتر
في آلة موسيقية ۴. (في الجسم) وتر، جيل، عصب
vocal ~ s زيكاني دهنگ
الاوتار الصوتية
spinal ~ بربره ي پشت (ههروهه له *cord*)
العود الفقري (و ايضاً *cord*)
- chore** /tʃɔː(r)/ *n* [C] لهركي سووك، سووكه ليش
(ليشي ناو مال)

واجب خفيف، عمل بسيط (خاصة الاعمال المتريية)	
choreography /kɔːrɒɡəfi/ n [U]	هونهري
باليه، سهما، كؤلهند	
فن تصميم الباليه	
chorus /kɔːrəs/ n [C]	١. كؤرس، كؤمهلهي
گؤراني يئزي سهر شانو، نهو ناوازهي ده يئزون ٢. برگه بهك له	
گؤراني كؤرس ٣. شتيك كه له بهك كاتدا پيگهوه بوتري	
١. مجموعه من الغنين على المسرح، الانغام التي يشدونها ٢.	
مقطع من أغنية بغنية الجميع (بعد أداء فردي) ٣. شيء يقوله أو	
ينشده جماعة في آن واحد، معاً	
<i>in ~</i>	
chose, chosen (choose بروهانه)	ههله بؤيري (بروانه)
(انظر choose)	
christen /kristn/ vt	ده كربت نه گاور له كليسه، ناف
دكت	
بعد. (طفلاً في كنيسة). يسمي (خاصة عند التعيد)	
Christendom /kristndɒm/ n	جيهاني گاور
الامة المسيحية، العالم المسيحي	
Christian /kristʃən/ adj	فهله، گاور
مسيحي	
<i>~ name</i>	ناوي بهكهم بؤزه يوان (كاتي)
دريزخايه	
الاسم الاول (الذي يعطى للشخص عند تعيده)	
Christianity /kristʃənəti/ n [U]	نايني گاوريان
ديان	
المسيحية	
Christmas (Day) /kristməz/ n	جهزني له
دايك بووني مهسيح، بيست و پينجهم پؤزي ديسه بهر	
عيد ميلاد المسيح، الخامس والعشرون من ديسمبر	
chromium /kroʊmiəm/ n [U]	كروم، بويخ يان قهباغ
له كروم دروستكراو	
كروم	
chrome /kroʊm/ n [U]	كروم، بويخ يان قهباغ له كروم
دروستكراو	
الكروم، طلاء مصنوع من الكروم	
chronic /kronik/ adj	نهخوشي دريوزخايه
(مرض) مزمن، متكرر	
<i>~ invalid</i>	نهخوشي توش بوو به نهخوشي

دريوزخايه	
مريض بمرض مزمن	
chronicle /kronɪkl/ n [C]	تؤماركردني
پوداوه كان بهيني كات، ميژوو	
تسجيل للأحداث حسب تسلسلها الزمني	
□ vt	پوداوه كان تؤمار نه كات
يسجل الاحداث	
chronologic /kronəˈdɒlədʒik/ adj	به دواي
به كدا پيگهراو به (پي كات، پوداو)	
مرتب زمنياً	
<i>in ~ order</i>	ميژوو زانپانه، ريزيوني ميژوي
بالترييب التاريخي	
chronology /kronəˈlɒdʒi/ n [U]	ريگختني
روداو به پيني ميژوي پوداني، ديرؤكراني	
ترتيب الاحداث حسب تاريخ وقوعها	
chronometer /kreˈnɒmɪtə(r)/ n [C]	كاتزميري
ووردبيني بؤ زانپيني هيني دريزي له ناو پاپور به	
كاردي، كؤنوميتر	
ساعة دقيقة جداً تستخدم في السفن لتحديد خط الطول.	
كرونوميتر	
chrysalis /krisəˈlɪs/ n [C] (pl -lises)	سوري
دووهي ميروو نهكه ويته نيوان قوزاغه و په بوله	
الحشرة في الطور الثاني من حياتها (المرحلة التي تقع بين	
البرقة والفرشة)، الخادرة	
chrysanthemum /kriˈsænθəməm/ n [C]	گوله
به يئون	
نبات أو زهرة الالقيوان:	
chubby /tʃʌbi/ adj (-ier, -iest)	دهمچاو پر،
قهلهو، گوشتن، خرپن	
مطليء الوجه، بدین، سمين	
chuck /tʃʌk/ vt	١. فري نه دا، نه بهاويژي
١. (عامية) يقذف، يرمي	
<i>~ away rubbish</i>	پاشه كهوت فري نه دا، دهايت
يرمي / يتخلص من النفايات	
<i>~ up</i>	٢. وازي لي نه هيني
٢. يتخلي عن	
<i>~ up one's job</i>	واز له كاره كه ي نه هيني
يتخلي عن وظيفته	

chuckle /tʃʌkl/ vi زهرد خه‌نه نه‌کات، په نهرمی
پښه‌که‌نې

پضحك ضحكات خاتنه / هادنه
زه‌رده‌خه‌نه، پښه‌که‌نې له‌سهر خو
ضحكه خاتنه

chug /tʃʌg/ vi ده‌نگې ده‌رنه‌کات وه‌ک ده‌نگې
نامېرنېک

به‌در، به‌در صوتاً کصوت الآلة
ده‌نگې
The boat ~ged down the river.
په‌له‌مه‌که له رووباره‌که‌دا په‌رنه‌پښه‌وه
علا صوت القارب مبحراً مع النهر

هارې نامېره‌کان
هدير الآلات

chum /tʃʌm/ n [C] ۱. هه‌فال، دښت، هاورې ۲.
گيانې به‌گيانې ۳. هاورېک له‌گه‌لدا له ژورېکدا ۳. ماسې
وردرکړاوان هه‌ر ساده‌په‌کسې که بڼوگرتنې ماسې تر (له
راوه ماسېدا)

۱. صديق حميم، صديق مقرب ۲. رفيق الفرفة، ۳. سميکه
مفرومة أو آية مادة أخرى طرح لأجتذبالأسماك

chummy adj راستگو، دلنور، هرزکار
صديق، حميم

chunk /tʃʌŋk/ n [C] پارچه‌په‌کې زل، توپه‌ل
قطعة ضخمة

church /tʃɜ:ɪʃ/ n [C] ۱. کلیسه ۲. نوږې کلیسه
۱. کلیه ۲. الصلاة بالکلیه

که‌ی نوږې کلیسه
What time does ~ begin?
ده‌ست پې نه‌کات؟
متی تېدا الصلاة بالکلیه؟

نه‌پښه‌قه‌شه
enter the C~
صيح قبا

'churchgoer n به‌په‌روه‌وام نه‌چپته کلیسه
التردد على الکلیه بأنظام

'churchyard n [C] هه‌وشې کلیسه بڼو (مردود)
ناشتن

الساحة / الفناء المحيط بالکلیه (ويستخدم عادة كمدفن)

churlish /tʃɜ:liʃ/ adj خراب، په‌دخو، رژد
حاد / سيء الطبع، سيء الخلق

churn /tʃɜ:n/ n [C] ۱. ماست ژه‌ن، مه‌شکه ژه‌نېن

۲. مه‌شکه

۱. مضخة اللبن، اناء لضخ اللبن لصنع الزبدة ۲. إناء كبير لنقل
اللبن

۱. مه‌شکه نه‌ژه‌نې ۲. ده‌ريا (نه‌شله‌قې...
هتد) په‌خېرايې نه‌جولې

۱. يصنع الزبدة ۲. (البحر... الخ) يتحرك بهيف

chute /ʃu:t/ n [C] ۱. لټوايې، شپ، سول،
سه‌ره‌ره‌وخوار، رېره‌ويکې خلیسکه بڼوگواسته‌وه‌ی
خه‌لوژ، شتومه‌ک وه‌ک‌ه‌ل و پهل ۲. تالگه، سولاف، سول
۱. منحدر، ممر مزلق لنقل الاشياء كالنجم، الامتعة الخ ۲. شلال،

مسقط مائي

chutney /tʃʌtnei/ n [U] زه‌لانه‌ی تون، ساسی
تون

صلصلة حارة

cicada /sɪ'kɑ:da/ n میرووی زیز/ دره‌و
حشرة الزیز / الحصاد

cider /sɑ:da(r)/ n [U] سرکه‌ی سیو (شه‌رابی)
سینو له‌ سینو سوری ترشاو دروست ده‌کری

شراب البیدر (يصنع من التفاح المتخمّر)

cigar /sɪ'ga:(r)/ n [C] دار جگه‌ره، دارچک،
چروت

سیجار

cigarette /sɪ'ga:ret/ n جگه‌ره، پېنچراوی توتن،
سیگار

سیجارت، لفافة تبغ

cinder /sɪnda(r)/ n [C] پارچه‌ته‌خته‌ی نیوه
سو‌تاو، چلو‌سک

قطعة من الخشب / الفحم أحرقت جزئياً

cine /sɪni/ prefix پښگریکه په‌یوه‌ندی به
سینه‌ماوه‌ه‌په

بادنة معناها: متعلق بالسينما

'cine-camera n نامېری وپنه‌گرتنې سینه‌مايې
آلة تصوير سينائية

'cineprojector n پروجیکتوری سینه‌مائی
جهاز عرض سينائي

cinema /sɪnəmə/ n سینه‌ما

دار السينما / الخیالة

cinnamon /sɪnəmən/ n [U] دره‌خته‌ی سینه‌مه‌ن،

دارچين
نات القرفة، لون القرفة
clipher, cypher /saɪfə(r)/ n [C] هيج
١. كهسيك يا شتيكي بين بايه خ ٣. (كليل، ريگا) نوسيني
نهيني، پهرله، شفره
١. صفر ٢. شخص أو شيء عديم القيمة ٣. (طريق، مفتاح) كتابة سرية، شفرة
١. زمير ياري نه كا ٢. شفره دالنهني
١. يقم بعمليات حسابية ٢. يضع شفرة
circa /sɜːkə/ prep له دهر وروپهري، له سنور، به
نزكيه
حوالي، في حدود تقريباً
له دهر وروپهري سالي ١٥٠ پ.ز.
له داك بووه
ولد حوالي عام ١٥٠ ق.م
circle /sɜːkl/ n [C]
١. بازنه، گهر، جهرگه، چهرخ
١. دائرة
٢. شتيكي خر له بازنه بجني بازنه / a ~ of trees
كومه له دره ختن ٣. كومه له جيگا به كسي دانستن له هوني
شانوگهري ٤. كومه له خه نكيك يهك شاره زوو يهك
به رزه وندي هاويه شين ههين
٢. شيء مستدير كالدائرة دائرة / مجموعة من الاشجار ٣.
مجموعة مقاعد في شرفة (المرح) ٤. مجموعة من الناس
تشارك في البيول، المصالح، المهنة... الخ
كومه له
هاوربي يهكي زوري ههيه
له مجموعة كبيرة من الاصدقاء
كارگه كان
Business ~ s expect prices to fall.
پشيني نزميونه وي نرخ نه كهن ٥. زنجيره يهك له، يهك
له دواي يهك
توقع دوائر الاعمال انخفاضا في الاسعار ٥. سلسلة من تتابع
كومه له پرووداويك بهرووداواكار
vicious ~
نه كهنه سهر يهك تري
سلسلة من الاحداث يؤثر بعضها في البعض الاخر بشكل دائري،
حلقة مفرغة
نه خولته وه، دهوري نه دات
١. vt, vi
يتحرك في دائرة، يدور، يلف، يطوق
The aircraft ~d over the landing field.

فروكه كه به سهر گوره پانه كه دا خولا يهوه
الطائرة حلفت فوق المهبط
circuit /sɜːktɪv/ n
١. چمن دانشتنيك دادوهه پني
ههله سيټ، سووټ ٢. رپهروي تهوژمي كاره با، بازنه ي
كاره باي
١. جولة دورية يقوم بها قاض ٢. ممر التيار الكهربى، دائرة
كهريه
سووي كاره باي كورت، نيكيچوني
short ~
كاره با بهو هويه وه ٣. كومه له كليسي مهنه جي، له
ههرنيم
دائرة كهريه قصيرة، خلل كهربائي لهذا السبب ٣. مجموعة
الكنائس المنهجية، في اقليم
circuitous /sɜːˈkjuːtəs/ adj
ناراسته وخو،
به فرويل، نه نيكسهر، نه نيكراسټ
غير مباشر، يتعرج باللف والدوران
ريگاي ناراسته وخو
a ~ route
طريق غير مباشر
circular /sɜːkjʊlə(r)/ adj
بازنه ي، خر،
كه مهربى
دائري
كه شتيكي بازنه ي لهويا تهواو نه يټ كه
~ tour
دهست پني كردوه
جولد دائرية تنتهي حيث تبدأ
نامه يهك له لايه ن كومه له كه سيكه وه
□ n [C]
ناراسته بكرټ
منشور، رسالة موجهة
circularize vt
نامه يان بلاو كراوه نه نيري
يرسل نشرة
circulate /sɜːkjʊleɪt/ vi, vt
١. نه سوريته وه به شيوه ي بهرده وامي:
١. يدور بصفة مستمرة:
خوين نه سوريته وه
Blood ~ s through the body.
له له شدا
يقوم الدم بالدوران في الجسم
ههواله كان يهكسهر
The news was soon ~d.
بلاويته وه
انتشرت الاخبار في الحال
circulation /ˌsɜːkjʊləˈleɪʃn/ n [C,U]
١. سوران،

سور، هاتن چون گهران، به لاف کړن
۱. دوران، دوره

سورې خوښې باش ۲. کومه لهی
دابه شکر دنی وژنامه و گوښار

دوره الدومیه بحاله جیده ۲. مجموع توزیع صحیفه، مجله...
الخ

circumcise /sə:kəmsaɪz/ vt خه ته نه ده کات،
سوندت دکت، پاکي ده کاته وه
بخن، بېهر

circumcision n پاک کردنه وه، سونه تکران،
خه ته نه کړدن
تطهير، ختان

circumference /sə:kəmfərəns/ n [C] که موره،
چینه ی بازنه
محیط الدائرة

circumflex /sə:kəmfleks/ n [C] نشانه نه خړتیه
سهر هه نندې پستی بزوزین له زماني فهرنسی دا بو
رونکر دنه وهی ناخافتنی

هذه العلامة التي توضع فوق بعض الحروف المتحركة في كتابة
اللغة الفرنسية لتوضيح النطق

circumnavigate /sə:kəm'nævɪgeɪt/ vt
گه شتیکی ده ریایی (په ده وری جیهاندا)، ده ریای دگهریت
بهر بشکل دائری (غالباً حول العالم)

circumstance /sə:kəm'stæns/ n [C]
۱. بازو دوخ، مخرج، بار، کهش
۱. ظرف، حالة

Don't judge the crime until you know the ~ s.
فهرمان مه ده به سهر تاوانه که تباره کهی نه زانی / هوئی
گونجاو

لا تحكم على الجريمة قبل معرفة الظروف / الالاسات

underin the ~ s لهم کاته دا، لهم باره دا
فی (هذه) الظروف

in/under no ~ s هه رجوئی بووین
مهما كانت الظروف

the ~ s being so به گویری نه م جار ۲. دویزه
رووداو

نظراً لهذه الظروف ۲. تفصیل، واقعه

There is one important ~ you have not

mentioned. رووداو ی گرنګ هه په پشکوینی
خستوه

هناك واقعة مهمة أغفلتها

circumstantial /sə:kəm'stænzl/ adj په یوه نندی
به بارو دوخه وه هه په

(الوصف) متصل، تفصیلی، (للأدلة) ظرفی مبنی علی تفصیل
تعتبر قرينة علی حدث، مادی

circumvent /sə:kəm'vent/ vt سهر نه که وئی
به سهر ریای، لی ده باته وه به گزی، دور دگرت، دره مینت
یتظلم علی، یهزم بالعيلة او المراوعة

circus /sə:kəs/ n [C] ۱. جانبازخانه، سیرک،
هاو به شانی سیرک له مروف و نازه ۲. دووریان

۱. سیرک؛ المشتركون فی السیرک من لاعبین أو حیوانات
۲. متفرق طرق

cirrus /sɪrəs/ n [C,U] تهنکه هه وریکی بهرز
سحابه عالیة رقیقة

cistern /sɪstən/ n [C] تهنکی ناو، نه مبار
خزان ماء

citadel /sɪtədəl/ n [C] قه لا، پشت و پنا، جئی
حه وانه وه

قلعة حصن (مجاز) ملاذ ماوی

cite /saɪt/ vt ۱. به لگه ده هینته وه به قه کړدن
۲. پیا هه لته دات به نازایه تی (سهر باز) / ناوی که سینک

۱. یتشهد بقول ۲. یشید ببطولة (جندی) / باسم شخص

citation /saɪ'teɪʃən/ n [C,U] له لگه هینته وه به
قه کړدن، لی وه رگرتن

استشهاد بقول، الشئ المستشهد به

citizen /sɪtɪzn/ n ۱. هاو نیشتمان، هاو ولاتی،
هاوشاری

۱. مواطن، ساکن مدینة

the ~ s of London دانیشتوانی شاری له ندهن،
خه لکی له ندهن ۲. هاو ولاتی ده ولت که صافی هه په
به گویری ته مهن و په گز

ساکن مدینة لندن ۲. مواطن دولة له حقوق فیها بحکم الموالد
او التجنس

become an American ~ نه بین په هاو ولاتی کهی
نهمه ریکی

یصبح مواطناً امريکياً

'citizenship <i>n</i> [U]	۱. هاوینشمانی، هف
	شاری، کردنه هاوولانی ۲. نهرك و مافی هاوینشمانی
	۱. المواطنه، كون المرء مواطناً ۲. واجبات و حقوق المواطن
citric /sɪtrɪk/ <i>adj</i>	ترشی
	حضی
~ <i>acid</i>	ترشی لیموتیک
	(کیما) حامض الیمونیک
citron /sɪtrɒn/ <i>n</i> [C]	لبمون، ترنج (جَوَر)
	ترشهمنه که
	شجرة الکیاد طریج
citrus /sɪtrəs/ <i>adj</i>	ترشهمنی وهك (لیمو)،
	پرتقال، مزرمهمنی
	من المالح / الحمضيات كاللیمون و البرتقال إلخ.
city /sɪti/ <i>n</i> [C] (<i>pl</i> -ties)	شاری گه وره
The C~	گه وره که کونه کانی لندن که بانک کان و
	ناوئنده چالاکه کانی لژی
	الاحیاء القدیمة فی لندن حیث البنك و المركز الحیویة
civic /sɪvɪk/ <i>adj</i>	شاری، زیاری، باژیاری
	مدنی
~ <i>duties/virtues</i>	نهرکه کان / خزمه تگوزاریه
	شارستانیته کان
	الواجبات / الفضائل المدنیة
a ~ <i>centre</i>	بنکه شارستانیته کان
	حیث البانی الرسمىة
civics <i>npl</i>	پهروهدهی ژیاژزانی (مافی هاوولاتیان
	ونهركه کانیان)
	علم التریبة المدنیة (حقوق المواطنین و واجباتهم)
civil /sɪvl/ <i>adj</i>	۱. شاری، شارستانی، باژیاری،
	کۆمه لایه تی
	۱. مدنی، اجتماعی، مهذب
give a ~ <i>answer</i>	به زیروه وه ولام نه داته وه
	یحییب اجابه مهذبه
~ <i>engineer</i>	نه اندازیاری شارستانی (مدهدنی)
	مهندس مدنی
~ <i>law</i>	یاسای ره گه زنامه ی شارستانی
	قانون الاحوال المدنیة
~ <i>life</i>	ژیانی شارستانی
	الحیة المدنیة

~ <i>marriage</i>	ژن هینانی شارستانی
	زواج مدنی
~ <i>servant</i>	که سیککی کارگوزاری مدهدنی،
	قهرمانبهری میری
	شخص یعمل بالخدمة المدنیة، موظف حکومی
the Civil Service	خزمه تی شارستانی
	الخدمة المدنیة
~ <i>war</i>	شهری ناو خو ۲. شارستانی: ناسه ریازی
	۳. پاك، هه ردهم خیرخوازه
	حرب اهلیة ۲. مدنی: غیر عسکری ۳. مهذب، دائم العون
	للأخرین
civilly <i>adv</i>	بهروه وشت، به شیوه یه کی جوان
	بآداب، بشکل مهذب
civility /sɪvɪlɪti/ <i>n</i> [U]	نهدهب، ره وشت
	ادب، سلوک مهذب
civilian /sɪvɪliən/ <i>n</i> [C], <i>adj</i>	که سیککی شاری،
	مدهدنی (ناسه ریاز)
	شخص مدنی، مدنی (غیر عسکری)
civilization /sɪvɪlaɪzɪʃn/ <i>n</i> [C,U]	
۱. شارستانیته تی، ناوه دانسی، زیاری، باژیاری ۲. شار،	
ژیار، شارستانیته	
۱. تمدن، تحضر ۲. مدنیة حضارة	
The ~ of ancient Egypt	شارستانیته تی میسری
	کۆن ۳. گشت ولاته یشکه وتووه کان
	حضارة مصر القدیمة ۳. کل الدول المتحضرة
An act that terrified ~	کاریک بوو ترسی
	له دلی گه له یشکه وتووه کانداهه ژاند، توفاندن
	کان علایث الرعب فی قلوب الشعوب المتحضرة
civilize /sɪvɪlaɪz/ <i>vt</i>	نه بیته شاری، یش نه که وی
	یعدن، یحضر
clad /klaɪd/	داینه پوشی، داپوشراو، (شیوه ی کۆن
	بو PP of Cloth)
	یغلی، مغلی، مکسو (صیفة قدیمة لـ PP of Cloth)
poorly ~	کراسی کۆنی له به رایه
	یرتدی نیابا بالیه
claim /kleɪm/ <i>vt, vi</i>	۱. داوای ماف نه کات،
	نه خوازی، په لپ نه گری
	۱. یطالب بحق

دارای پاشایه تی نه کات	~ the throne
ی طالب بالعرش	
خوئی به	He ~ ed to be the owner of the land.
خواهمنی زهوی په نه زانی ۲. داخواز، دوز، یارمه تی نه دا	
ادعی انه مالک الارض ۲. بدعی، بدعم	
داخوازی ده کا/ ده لن په کاره هه لاسوم بی یارمه تی هیچ	He ~ ed to have done the work without help.
که سی ۳. (پو شت) واپوشت نه کا، شایه نیتن	
ادعی/ زعم انه قام بهذه العمل دون مساعدة ۳. (لأشياء)	
یطلب، یسحق	
کومه لن شت	matters ~ ing my attention
جنی یا په خی منن	
امور تطلب اهتمامی	
۱. بانگه شه، داخواز گرتن	□ n [C,U]
۱. ادعاء	
داوای شتی ده کات ۲. داواکاری، ماف	lay ~ to sth
له بانگه شه دا	
ی طالب بشی ۲. مطالبة، الحق فی المطالبة	
تو شایه نی	You have no ~ an my sympathy.
به زه یی من نیت ۳. نه وهی داوای ده کات، دواکاری	
۴. پارچه زهوی په ک تایه ته به ده هینانی نالون	
انت غیر جدير بطني ۳. ما یطالب به، مطلب ۴. قطعه من	
الارض تخصص للتعدین عن الذهب	
داواکار، داخوازکار	'claimant n [C]
المدعی، المطالب بشی	
ریشاندور،	clairvoyance /kleɔ'vɔɪəns/ n [U]
پیشبین	
بصیره، استیصار	
که سیکي دوورین، که سیک توانای پیشبینی کردنی هه یی	clairvoyant /kleɔ'vɔɪnt/ n [C]
شخص له القدرة علی رؤیة الاشیاء بالبصیره، مستبصر	
هیلکه شه یتانو که، مه مروف	clam /klæm/ n
ام الخلول، اصداف بحریه	
به زه حمت	clamber /klæmbə(r)/ vi
سهر نه که وی	
یتلق بصعوبة	
به زه حمت به دیوارا سهر	~ over a wall
نه که وی	

یتلق جداراً بصعوبة	
تهر، شتی دار،	clammy /klæmɪ/ adj (-ire, -iest)
خوساو	
مبل، رطب	
دهم وچاوی ناره قاوی	a face ~ with sweat
وجه مبل بالرق	
غلبه غلب،	clamour /klæmə(r)/ n [C,U]
لساواوه، هه لچوون (به تایه تی پو داواکردنی شتی،	
سکا، توبه یی)	
ضجة، ضراء جلبة (خاصة للمطالبة بشیء او شکری او	
الغضب)	
غلبه غلب نه کات، قیره قیر	□ vt
یشیر ضجة / جلبة	
روژنامه	newspapers ~ ing against high taxes
کان ناژاوه نه نیتوه دزی بهرز بوونه وهی باج	
صحف تثیر ضجة ضد الضرائب المرتفعة	
۱. فامیری گرتنی شت	clamp /klæmp/ n [C]
به په که سوه به گیره، چه نگال، مه قاش، ماشه، گیره،	
قه راسه ۲. شرتی له ناسن دروستکراو پو به ستن	
۱. اداة لمسك الاشیاء بعضها بیض بواسطة برغی، ملزم ۲.	
شریط من الحديد لشد / تقوية الاشیاء	
۱. نه پخاته گیره وه ۲. نه یه ستن / توندي نه کا	□ vt
به قه یدی ناسن	
۱. یضع فی ملزم ۲. یشد / یقوی بشریط من الحديد	
تیره، گرو، هوژ، خیل، نه وه	clan /klæn/ n [C]
عشیره، جزء من القبيلة	
خیلگه ری، هوژی	clannish adj
عشائری، متعصب لقومه	
هه ستنی تیره گه ری ده رنه بری	showing ~ feelings
بیدي نزعات قلبه	
په کن لهو	clansman /klænzsmən/ n (pl -men)
خیله، نه نداسی هوژیک	
احد افراد العشيرة	
نه یی	clandestine /klæn'destɪn/ adj
سری	
نه قه ته ق نه کات نه زرن گینه وه	clang /klæŋ/ vi, vi
وه ک دهنگی زهنگ	
یدق، یصدر صوتاً عالياً کترع الاجراس	

□ n [C]	لهره، لیدان
	رنین، دق، قرع
clank /klæŋk/ vi	قاپ ته پدا به په کدا،
	نه زرنګی، تهغه تهق، رهقه رهق
	یصلصل، (الادوات المعدنية) تصطک ببعضها
□ n [C]	زورنګه
	صلیل، قطعه
clap /klæp/ vi, vi (-pp-)	۱. چه پله لږ نه دات،
	دهست قوتان (لایه ن گر)
	۱. یصفی (مؤیداً)
	پینه ران <i>The audience ~ped for five minutes.</i>
	چه پله بان لیدابو ماوهی پینج خولهک ۲. پیدانه دا به هیواشی
	صفق الشاهدون لمدة خمسة دقائق ۲. یریت بخفه
	۳. رابته وه شینې، به په لپه
	یریت علی ظهر ۳. یزج. یضع بسرعة
	۴. کهنیک ته خاته به ند پخانه وه
	یزج بشخص فی السجن
	۵. نه کوته و ته
	به رچاوی
	لم تقع عیناه علیه
□ n (pl clapping)	بوردومان، دهنگی تیز به روز
	تصف، صوت حاد مرتفع
	هه و ره بروسکه
	تصف الرعد
claret /klæɾət/ n [U]	جوره شه رابیکه رهنگی
	سوری تیره
	نوع من الخمر، اللون الاحمر الداكن
clarify /kæɾɪfaɪ/ vi, vi	روون ده کاته وه،
	دهره کهوئ، (بو شله) پاکسی ده کاته وه، له خلته دهی
	پاتوی
	یوضح، یبین، (للسؤال) ینفی. یکرر من الشواہب
clarinet n [C]	کلارینت، جوړه موسیقا په که،
	(شمشال)
	آله موسیقی، کلارینت
clarion /klæɾɪən/ n [C]	زوریکه (بو ناماژه کردن
	و ووریا کړدنه وه، روون و ناشکرا
	صیحه عالیة (للأشارة، الايقاظ)، (نحیة) واضح جلی

<i>a ~ call/voice</i>	بانګکړدن / دهنگی ناشکرا
	نداء / صوت واضح
clarity /klæɾəti/ n [U]	ده لالی، پوونی، ناشکرا
	وضوح
clash /klæʃ/ vi, vi	۱. به ریه که ده کهوئ، دهنگی
	دروست ده کات، لټکدان ۲. ژوران بازی ده کات،
	به ریه که ده کهوئ، له کهلی ناګونجی، له کهلی ده جهنگی
	۱. یرتظم، یصطدم مصدراً صوتاً ۲. یصارح، یصطدم به،
	یتناقض مع
<i>colours/ideas/plans that ~</i>	رهنگ / پیروا /
	پلان، دژه په که
	الوان / اراء / خطط متضاربة
□ n	دهنگی پیاکیشان، به ریه که و تن، پارګاوی
	کردن
	صوت الارتطام، اصطدام، تضارب، تناقض
<i>a ~ of colours/views</i>	تیکه له پوونی رهنگه کان /
	پیروا
	تضارب الالوان / الراء
clasp /kla:sp/ n [C]	۱. ناوړه نګی ۲. پیدانی
	به هیز، ته و قه کردن، گرته باوهش
	۱. مشبک، ابزیم ۲. قبضة قوية، مصافحة الایدی، عناق
□ vi, vi	۱. جینګیری نه کات به ته لپه نده وه
	۲. نه ګرته باوهش، دهست ده کاته مل، شتیک به توندی
	ده ګرئ
	۱. ښت بمشیک ۲. یضم، یعانق، یقبض علی شی بقوة
<i>~ sb's hand</i>	توند دهستی نه ګرئ
	یشد علی یده
<i>~ ing a knife</i>	چه قو نه ګرئ به دهسته وه
	مسکاً بکین
<i>~ ed in each other's arms</i>	باوهش نه کدن
	به په کدا
	متعانقین
claspknife n	چه قوی ګیرفان که بنوشته وه
	مطواة، سكين قابلة للطي
class /kla:s/ n [C]	۱. پؤل، جوړ، ژووری پؤل،
	چین
	۱. مجموعة لها صفات مشتركة، نوع، صنف، طبقة
<i>A ~ is the highest division of the animal or</i>	

vegetable kingdom. پۆل بالاترین دابه شکردنی
مهمله که تی نازهلع و پروه که

القصة هي التسميم الاعلى في السلطنة الحيوانية أو النباتية

Society is divided into upper, middle and lower ~

es. کۆمه لگا دابهش ته بی پۆ جهند چینیکی
کۆمه لایه تی: بالا، ناوهند، نرم

یتسم المجتمع الى طبقات اجتماعية: عليا، وسطی، ودنيا

There used to be first ~ second ~ and third ~

carriages on the railways. جاران سنی پلهی

گالیسکه ی هیلێ ناسن هه بوو: یه کهم و دووهم و سێهه

۲. پۆلیک له خویندکاران، وهرزی خویندن ژماره ی

۳. ژماره ی سه رباره گیراوه کان له سالیکیدا

كان هناك ثلاث درجات في عربات السكك الحديدية: الاولى

والثانية والثالثة ۲. مجموعة من المدرسين، فصل دراسي ۳.

عدد المجندين في عام واحد

دابهشی ته کات، پۆل پۆلی ته کات □ vi

یتسم، یصف

'classconscious' شارهزا له پۆلینکردنی

چینه یه تی، ناگه ی یا چینی

واع للتمييز الطبقي

'classroom' n [C] زووری پۆل، وانه خانه

حجرة الدراسة

'classic' /'klæstɪk/ adj ۱. له باشتیرین جوړ، دیرینه،

به نرځ ۲. به پنی په راوه / هونه رمه ندانی سهر به رۆشنیروانی

ته غریق و لاتی ۳. کلاسیکی، شیوه ی هونه ری کلاسیکی

هه یه ۴. به میژووی دیرین به ناویانگه

۱. من أجود الأنواع، ذو قيمة عالية ۲. على غرار الكتاب /

الفنانين المستين للثقافة الاغريقية أو اللاتينية ۳. کلاسیکی، له

صفات الفن الكلاسیکی ۴. مشهور بتاريخه الطویل

a ~ event پرووداوی ناودار (وهك ماراسون،

پیشبرکێی که شتی نیوان نوکسفورد و کمبردج)

حادثة شهيرة (كسباق الماراثون، سباق الزوارق بين أكسفورد

و کمبردج)

نوسر / هونه رمه ند / په رتوک، شاکار، له □ n

چینی بالا

کاتب / فان / کتاب / عمل من درجة راقية

The C ~ s شاکاره کانی ناودارانی ته غریق و رۆمان

أعمال مشاهير الكتاب الاغريق والرومان

۱. له جوړیکې پیشکه وتو (له شایه تی *classical* adj
هونه ر و نه ده یی ته غریق و رۆمان)

۱. من نوع راق (خاصة الفن، الادب الاغريقى والرومانى)

خویندنی کلاسیکی ۲. لاسایی، ~ studies

با په خیکې نه مری هه یه

دراسات کلاسیکة ۲. تقلیدی، یتمت بقیمة خالدة

موسیقای کلاسیکی (به به راورد له گه ل ~ music

موشیقای نوی) ۳. له سهر ماکی رۆشنیرو ته غریق

الموسيقى الكلاسیکة (بالمقارنة بالموسيقى الحديثة) ۳. على

غرار الاغريق وثقافتهم

'classification' /'klæsɪfɪkeɪʃn/ n [U] پۆلین

کردن، دابه شکردن ریز کردن، داپراندن

تقسیم، تصنیف

'classify' /'klæsɪfaɪ/ vt ده پۆلینیت، ریکې ده خا،

دابهشی ده کا به جهند کۆمه لیکه وه

یصنف، یرتب، یقسم الى مجموعات

classified advertisements/ classified information

په خشی جیا کراوه، پۆلینکری نه و

زانیار یانه ی که به کاره یتیان قه ده خه یه

إعلانات موبه، مصنفة معلومات محظور تداولها

'clatter' /'klætə(r)/ vt, vi ۱. ته قه ته ق ته کات

به ده نگه ی به رز، به ق به ق

۱. یقفق، یصدر صوتاً عالياً

horses ~ ing along a stony road ته پهی پنی

ته سپ که رینگای به رداوی دا ۲. په ته یی له هه را و

خه له خه لب

قفقعة حوافر الخيل على طريق حجري ۲. یستلىء بالاحاديث

الصاخبة

۱. ته قه ته ق، جیره، به ربه ک که وتن □ n [U]

۱. ته قق، اصطکاک

The ~ of machinery/plates and dishes on a hard

surface. زرنکه ی نامیرو قاپ و قاچاخ له سهر

پرووی وه ق ۲. خه له خه لب، قه کردنی به رز

أصطكاك الآلات / الاطباق والصحن على صلب ۲. حديث

صاحب

۱. (له رۆمان) ده سته واژه، 'clause' /'klo:z/ n [C]

به شیک له رسته ۲. پرگه به ک له ریکه و تنامه و پاسا

۱. (في النحو) عبارة، جزء من جملة ۲. فقرة في اتفاقية أو قانون

claustrophobia /klo:stro'fobia/ n [U] ترسان
 لهغوښي چوډ و داخړاودا، ترسا درا داخستی
 الخوف من الاماكن المظلمة
claw /klo:/ n [C] ۱. چړنوګ، چنگ، په نجه پروک
 ۲. مخلب
a foot with ~ s پښې چړنوګدار ۲. نامیرې
 چنگدار
 قدم بها مخلب ۲. آله لها شکل مخلب
 □ vt چنگي پيا نه کات، ده پروشینت /
 رایته کښی / رایه کښی به نینوک
 یغض علی شی. بمخالبه، بخدش / یجذب بمخالبه
clay /kleɪ/ n [U] قوړ، قوړی خاوین، گل
 طین، طس، صلصال
clayey adj له قوړ دروست کړاوی
 مصروع من الطین / الصلصال
a ~ soil خاکی قوړاوی
 تربة طينية
clean /kli:n/ adj (-er, -est) ۱. خاوین، تمیز،
 پاک، پاکز
 ۲. نظیف
make a ~ breast of به ته وای دانی پیا نه نې،
 پښې لن نه نې (له هغه نه کانی... هند) ۲. چوښه، هیلدار
 یعترف اعترافاً کاملاً (باخطائه... الخ) ۲. سوی الشکل، ذو
 خطوط مستقيمة متطابقة
a ~ cut برېږ به نامیرې تیز
 قطع بأداة حادة
~ cut features رواله تی دیارو دیار ویکړا ۳. پاک،
 پښې تاوان، ساده
 ملامح واضحة محددة ۳. نقی، طاهر، بری.
 □ vt, vi خاوښی نه کات
 ينظف
~ up ۱. رېکي نه خات ۲. پاکسازي نه کات
 (دهستی به رپړه راپه تی راپیاری)
 ۱. یرتب — ینظم ۲. پطهر (جهاراً أدارياً أو سياسياً)
~ out خوی لنې رزگار ده کات / شتی نه ویسترو
 لانه بات
 يتخلص من / يفرج الاشياء غير المرغوب فيها
~ out a desk کښخانه که پاک نه کاته وه له شتی

زیاده
 يخرج ما بداخل المكتب من مهلات
 دهست نه گری به سهر هموو پاره که پدا
~ sb out یستولی علی جمیع نفوده (فی لعب القمار مثلاً)
 □ adv به ته وای
 تماماً کلیه
We ~ forgot you were coming. به ته وای
 بیرمان چو که هاتوویت
 نیما تماماً آنکه آت
 □ n کاری پاککر دته وه
 عملية تنظيف
Give your dirty books a good ~ . په راوه
 پیسه کان پاک پکهره وه
 نظف کیک الوسخة جيداً
cleanly /klenli/ adj (-ier, -iest) پاکز، خاوین،
 ب پاکزی
 نظیف
having ~ habits خو رهوشی پاک
 ذو عادات نظيفة
cleanliness n [U] خاوښی، پاکوڼ
 نظافة، نقاوة
cleanly /kli:nl/ adv به خاوښی، پاکز
 بنظافة
cleanse /klenz/ vt پاکزی نه کاته وه، پاک دکت،
 (له گوناها) پاک نه پیته وه
 ينظف تماماً، ينقى، يطهر (من الخطيئة)
clear /kleə(r)/ adj ۱. پوون، ناشکرا، نه نک
 ۲. واضح، صاف، شفاف
~ glass شووشی پوون (ناسمان) پوون،
 پښې هه ووره، سایه وه
 زجاج شفاف (السماء) صافية، خالية من الغيوم
a ~ fire ناگری گهشی (پښې دوکول)
 نار خالية من الشوائب (بلا دخان)
a ~ photograph وینه دیار
 صورة واضحة
a line of hills ~ in the morning sky زنجیره
 گسردیکی دیار له ناسمانی به ره به پاندا ۲. (دهنگ)
 ناشکرا، پاک ناسان، ساده، سوک، ناخالوز

دوور نه كهوټهوه
 (د.د) پټند، پرچل بعيداً
 ~ out
 دوايي پټ دښتې، پرزگاري نه پټ له، نه پړوا
 ~ off
 ۲. به سهر يا تن نه پېرې لټی دهر ياز نه پټ
 پټې، پټخلص من، پټصرف ۲. پټر فوق شي، دون آن پټسه
 له ته پمانه كهوه باز نه دات ۳. قازانچ
 ~ a hedge
 نه كات له
 پټغز من فوق سياچ ۳. پټريغ من
 He ~ ed £ 5.000 in his transactions with us.
 له و مامه له پي له گه لمان كردی قازانچي پټنج هزار
 جنه پي به ده ست هينا ۴. ته وواوی نه كات (نوسراو،
 لټر سينه وه)
 لقد حق ربها صانياً قدره خمسة آلاف جنيه في معاملاته معنا
 ۴. پټخلص (الاوراق اللازمة، الأجراءات)
 ~ a ship
 كوتای پټ دښتې / كاری پټويست بو بار
 كردني يا خسته گهري كه شتي و به دواوا چوون
 پټني الاوراق / الاجراءات اللازمة للشحن أو لإبحار سفينة
 سيما روون، روون و زاتراو
 clear-out adj
 واضح العالم
 ۱. ماوهی نيوان
 clearance /kli:əns/ n [C,U]
 دوو شت ۲. ده ست پټيو نهان (شتومهك)، نازا كاردن،
 پټدان، له كرن، پاقر كرن
 ۱. مسافة بين شيتين ۲. تصفية (بضائع)
 clearing n
 زهوی رووتهن، درهخت تيا نه ماو،
 رووت
 أرض فضاء أزيلت منها الأشجار
 به رووني، به ناشكرا
 clearly adv
 بوضوح
 روون، ناشكرا، زه لالوون،
 clearness n [U]
 ديار بوون
 وضوح
 cleave /kli:v/ v, vi (pt clove /klov/, cleaved
 /kli:vd/) دوو كه رتي نه كات، نه پېرې، هه لټنه قلیشینی،
 په كالای نه كاته وه به تشو پي، نه پټقلیشینی، له تنی ده كا
 يقطع الى نصفين، يقطر، يقسم بضربة من بلطة، يشق، ينشق
 cloven hoof
 سمی قلیشاو
 حافر مشقوق
 cleft palate
 قورگی قنشاو

سلسله من التلال واضحة في سماء الصباح ۲. (الصوت) واضح،
 جلی، تنی (مايخص العقل) سهل الفهم، خال من التعقيد
 a ~ thinker
 پير كه رهوی پير روژن
 مفكر صافي الذهن
 a ~ statement
 رسته ي روون / ديار ي كراو
 بيان واضح / محدد
 make one's meaning ~
 نيه تنی روون نه كاته وه
 ۴. ثاسايش، پي و پي
 يوضع قصده ۴. آمن، خال من المخاطر
 keep ~ of
 دووره پهریز نه پي ۵. سهر به ست، نازاد
 پټند عن ۵. حر، غير مقيد
 ~ of debt
 قهرزاري له سهر ني به
 لا دين عليه
 ~ of suspicion
 گومانی تيا ني به ۶. ته وواو،
 به ته وواوی
 لا شك فيه ۶. تام، مكمل
 two ~ days
 دوو پوژي ته وواو
 يومين كاملين
 ~ adv
 به ته وواوی
 تماماً، كلية
 get ~ away
 ته وواو دوور نه كهوټه وه
 پټند تماماً
 ~ vi, vt
 ۱. پاکی نه كاته وه
 ۱. ينظف، يخلی
 ~ the streets of snow
 جاده كان له بهر پاك
 نه كاته وه
 الشوارع من الثلج
 ~ a desk
 كتيخانه كه پاك نه كاته وه له كتيب و
 كاغذ
 ينظف المكتب ويخليه من الكتب والاوراق
 The sky is ~ ing.
 ناسمان روون بووه وه
 بدأت السماء تصفر
 ~ the table
 خوا نه كه پاك نه كاته وه (به تايه تي
 دواي نانخوردن)
 ينظف المائدة (خاصة بعد الاكل)
 ~ up
 ريكي نه خات، (كهش) پاك نه پي، روژن
 نه پي
 يرتب، ينظم، ينسق (الجزء) يصفو، يروق

	حلق مشقوق خلقه
cleav:ago <i>n</i>	کهل، درز بردن، دوو فلق، شونی
	روداو/ ناسانکاری نه کا بو دوو کهرت بوون
	شق، انشقاق، انشطار، مکان حدث فيه / یسهل أن يحدث انشقاق
cleaver <i>n</i> [C]	نامیریکی تیژ بو برین وهك قیمه کیش
	آله حادة للقطع كالساطور
clef /klef/ <i>n</i> [C]	کلیلی موسیقا
	الفتاح الموسیقی
cleft /kleft/	بروانه (cleave)
	(انظر cleave)
clemtis /klemtis/ <i>n</i> [U]	گوله یاسه مینی
	کئیو، یاسه مینا چوئی، یاسه مین
	یاسین البر، نبات متسلق
clemency /klemsi/ <i>n</i> [U]	میهره بان، به خشین،
	لیورون، ناوه ندینی
	رحمة، اعتدال
clench /klent/ <i>vt</i>	۱. توندی نه کات، قایم دگرت
	(دان، په نجه، ناوده ست) به چاکسی ۲. کۆتای پی دینی
	(گفتوگو، دژواری، شهر) ۳. نه یگری، دهستی به سهر
	نه گری، قایم کرن، په وچ
	۱. یطبق (أسانه، أصابعه، قبضته) بأحكام ۲. یسوی، یسبی
	(مناقشة، خلافاً، مساومة) ۳. یقبض علی، یسک ب
clergy /kla:dsi/ <i>npl</i> (the ~ + <i>plv</i>)	پیایو نایینی
	مسیحی، نوآدار
	قاسوة، رجال الدين المسیحی
clergyman <i>n</i>	قه شهی گاوری
	قیس، رجل دين مسیحی
cleric /klenk/ <i>n</i> [C]	ناین کار، نوآدار
	رجل دين مسیحی
clerical <i>adj</i>	۱. ناپنکاری، نوآداری
	۱. یخص رجال الدين
	جلی پیایو نایینی ۲. نویسنی (تایهت به
~ dress	نوسین)
	لباس رجال الدين ۲. کتابی (یخص الکبة)
~ work	کاری نویسن
	عمل کتابی
clerk /kla:k/ <i>n</i> [C]	نوسر، کارمندی نویسن

	کاتب، موظف کتابی
C~ to the Council	لیسراروی کاروباری
	نه نجومه نی ره سمنی (پاریزه)
	المسؤول عن أعمال المجلس الریسة (عائد محام)
~ of the works	لیسرارو له کهره سی خانوو
	دروست کردن له پروژه دا
	المسؤول عن مواد البناء فی مشروع
Town C~	نوسری شاره که
	کاتب المدينة
clever /klevo(r)/ <i>adj</i> (-er, -est)	چالاک، زرنگ،
	کارامه، زیرهک، لیهاتوو (شت) پیروای باش و کراو،
	شهرزا، ژیر
	(الشخص) ماهر، حاذق، بارع (الشيء) حسن الفكرة أو التنفيذ
a ~ book	په وای به سود
	کتاب ذکی الفكرة
cleverly <i>adv</i>	به ووریایی، ب زیری
	بهاره، ببراهه
cleverness <i>n</i> [U]	چالاکي، فناز، زیره کی
	مهاره، براهه
click /klik/ <i>vi</i>	کرته کرت ده کا، دهنګیک دهرده کا
	وهك چرکه چرکی کاتزمیر
	یطقن، یصدر صوتاً کدة الساعة
□ n [C]	چرکه چرکی کاتزمیر
	طقطقة، صوت دقة الساعة
client /klatent/ <i>n</i> [C]	کریار، همیشه یاوه رله لای
	پاریزه / نویسنګه ی بازوګانی
	زبون، عییل لدی محام / محل تجاری... الخ
clientele /kli:entel/ <i>n</i>	کریاره کان، یاوه ره کان
	(اسم جمع) عملاء، زیان
cliff /klif/ <i>n</i> [C]	کهند، لاپالی بهرد، سهرو لژی
	که نار دهریا، کورتال، کهندال، زناو
	جرف، سفح صخرة، منحدر خاصة عند الشاطئ
climate /klaimit/ <i>n</i> [C]	ناووهوا، کesh، سهقا،
	بارودوخی دهورویه
	مناخ (مجاز) مناخ، ظروف محیطه
~ of opinion	لاپه نی گشتی له پیروادا
	اتجاه عام فی الرأي
climatic /klaimætik/ <i>adj</i>	که شی

	مناسی
climax /ˈklaɪmæks/ n [C] (pl ~ es)	پویه، لوتکه
	(له گرنگیدا)، نالسر، گوپتک
	ذروة، قمة (في الاهمية)
climb /klaɪm/ vi, vt	سهرده کهوی، هله ده زنی
	(قادرمه، درهخت، شاخ،... هند)، هله ده زنی
	یتلق، یصعد (سماً، شجرة، جبلاً، جبلاً... الخ) یعلو
~ down	نزم ده پیتوه (له سهرهوه بو خواره وهی)
	درهخت بو نمونه) پی له هله نه پی
	یهبط (یجهد من اعلی الی اسفل شجرة مثلاً) (مجاز) یخترف
	بخطا التکبر... الخ
□ n [C]	سهرکهوته سهرهوه
	تسلق، مکان یسکن تسلقه
climber n [C]	هه لکه ریو، هه لپرش، خو هه لواسیو
	متسلق
clime /klaɪm/ n [C]	(له هو نراوه) دا وولات،
	هه ریم
	(في الشعر) بلد، قطر
clinch /klaɪnʃ/ vt, vi	بروانه (clench)
	(انظر clench)
cling /klaɪŋ/ vi (pt, pp clung)	پنوهی ده نالت،
	پنوهی ده لکت، (بو جل) ده لکن په له شا، پتفه ده مینی
	یتعلق ب، یتسک ب، یتثبت، (للملابس) یلتصق بالجسم
clinic /klaɪnɪk/ n [C]	دیده نگه ی پزشکی،
	نخوشخانه ی فیروونی خویندکار
	عیادة طبية، جناح فی مستشفى یتعلم به طلبة الطب عن طریق
	المشاهدة
clink /klaɪŋk/ vi, vt	زرنکه زرنګ نه کات وهک
	پیاکیشانی قایی شووشه یان پاره ی وورده، ره قهرق
	دکت
	یصلصل، یصدر صوتاً شیبهاً بأحتکاک قطع المعدن أو التقرود
	ببعضها
clinker /klaɪŋkə(r)/ n [C,U]	خوله میش، ین
	که تن، چه وتی، که فر
	المادة المتخلطة عن احتراق الفحم نوع من الطوب یصنع
	بالاحتراق
clip /klaɪp/ n [C]	ده رزی کاغز، جلگر، توپی
	کاغذ

	دبوس لتیث الاوراق ببعضها، مشبك ورق
clip /klaɪp/ vt (-pp-)	قه له می ده کا، ده پیریت،
	سهر قرتی نه کا
	یقلع، یشدب
~ a hedge	په رزینی نه گری
	یقلع، یشدب سیاجاً
~ the wool from a sheep's back	خوری
	لی ده رنه کیشی، خوری مه که نه پیریت
	یجز صوف أحد الاغنام
clippers npl	لامیری مو برین
	آلة تقص الشعر
clipping n [C]	پرشت، وورده کاغز
	قصاصة (خاصة من الجرائد)
clipper /klaɪpə(r)/ n	که شتی چارو که داری خیرا
	سفينة شراعية سريعة
clique /kli:k/ n [C]	کومه لیک یان که سانیک
	که ناره زوی هاو بهش کویان بکاته وه (وهک ویزو
	هونه ر)، ده سته، تیره، تاقم
	جماعة أو زمرة من الاشخاص تجمعهم ميول مشتركة (كما فی
	الادب والفن)، زمرة، عصبة
cloak /klaʊk/ n [C]	خیلک، هه با، شتیک داپوشنی
	نوهی له زیر یا به تی
	عباءة، (مجاز) شیء یغلی أو یغفی ماتحته
□ vt	داپنه پوشنی، نه یشار پته وه به نه پنی نه پاریزی
	بخفی، یغلی، یخف سرأ
cloakroom n [C]	ژووری جل هه لگرتن (بو)
	ماوه به کی کووت)
	غرفة لحفظ الملابس (لفترة بسيطة)
clock /klaʊk/ n [C]	کاتزمیری دیوار (گه ووه)
	ساعة كبيرة، ساعة حائط
clockwise adv	به فاراسته ی میلی کاتزمیر دا
	فی اتجاه عقارب الساعة
anti- ~	به پیچه وانه ی میلی کاتزمیر
	فی عکس اتجاه عقارب الساعة
clockwork n [U]	نامیری، وهک نامیر
	آلة
like ~	رېک و پېک وهک کاتزمیر
	منظم (کالساعة)

- دهست پيكردينكي وورد *with ~ precision*
(نخبة) بدقة متناهية
- توماري نهكا (كړېكار) *□ vi ~ in/on, out/off*
كاتي ناماده بوون، روښته وه پان
يسجل (لعمال) وقت حضورهم، انصرافهم
١. توبه له فور ٢. لادى يى، دل *clod /kloʊd/ n [C]*
رهق
١. كتله من الطين ٢. ريفى، خشن الطبع
- قابقاپ *1clog /klog/ n [C]*
قباقب
- نه پگري، گيرو دکت، *2clog /klog/ vt, vi (-gg-)*
به ربه ست نه بې به پسي پان به چه وري
يسد او ينسد بالقاذورات او الشعم
- مه کينه که گيروه *machinery ~ged with grease*
به چه وري / گريس، پيو
آلات سدها الدهن / الشعم
- بوريه کان پسي *pipes ~ged with dirt*
گرتوويه تي
آنايب سدها القاذورات
١. راره وي سهرگيواو *clolster /kloɪstə(r)/ n [C]*
نه نيشت کليسه، کوليج... هند ٢. کليسه ي گاور
١. رواق، مر مسقف على جانب كنيسة، كاتدرائية، كلية... الخ
٢. كنيسة أو دير
- داپنه ني / نه ژي له کليسه *□ vt*
يضع / ييش في دير
١. داپنه خات، دگرت، *1close /kloʊz/ vt, vi*
قوفلى لینه دا
١. يقل، يعلق تماما
٢. نزيك نه پيته وه، كورت نه پيته وه *~ up*
٢. يقرب، يدنو، يقرب
- نزيك نه بې / لبي نزيك نه بې *~ in (upon)*
هه لكه كوتنه سهرى (به تايه تي يو هيرش بردن)
يقرب / يدنو من، يطبق على (خاصة في الهجوم)
- روژ كورت نه نيست *The days are ~ ing in.*
له كورد بوونه وه دا ٣. كوتايي پي دپني، ته واه نه بې
النهار آخذ في التصر، يزداد تصراً، في نقصان ٣. پتېم، پنهى
- قابل دهين به پيشناريك *~ with an offer*
يقبل عرضاً

- (كارگه كه) دهرگاكانى داله خات، *~ down*
له وه ستن، (ليښته) (كوتايي به په خشن ناردن دپني)
(المصنع) يعلق ابوابه، يتوقف، (الاذاعة) تنهى إرسالها
- پشه، دامه زواو، نه دنامپتي ته نها يو *~ ed shop*
سهند پكاران
- مهنه مؤسسة الخ تقتصر الضوية فيها على التلاميذ
كوتاي، دواپنه يان *□ n [U]*
نهایه، أنتهاء
١. نزيك، له نزيك *2close /kloʊz/ adj (-r, -st)*
١. قريب، مقرب
- هاوړي نزيك ٢. (كهش / ههوا) *a ~ friend*
ناساز، بوخه، دفته ننگه ر، خنكيته ر ٣. ته واه، به ته واهي،
وورد
- صديق مقرب (حميم) ٢. (الهواء / الطقس) خائق، مقبض للصدر
٣. تام، كامل، دقيق
- لاگادار بوني ته واه *~ attention*
إتباء تام
- ومرگيواني وورد *a ~ translation*
ترجمة دقيقة
- مشت و مري به لگهي *a ~ argument*
هردو ولايتد نزيك بته وه له يه كتر
نقاش تتقارب فيه جميع الطرفين
٤. نهيني: پاريزگاري له شني نهكا به *keep sth ~*
نهيني
٤. سري: يحافظ على شيء سرأ
- له شارپته وه، خوي حشارده دا ٥. ته سك، *lie ~*
سته مه جولاني
- پختي، پختي ٥. ضيق، صعب التحرك فيه
- له تنگه به ردا، له شوي نه ته سكد *at ~ quarters*
في مكان ضيق
- له ژير پاسه واني توندو تير *in ~ confinement*
تحت حراسة مشددة
- به ند له ژير چاوديري دايه *a ~ prisoner*
سجين تحت حراسة مشددة
٦. وهرزيكي سال كه نايي هندی *~ season*
بالنده و نازولي تيا پكوژري ٧. چاوچونك
٦. فصل من السنة محظور فيه قتل بعض الطيور والحيوانات
٧. بخيل، شحيح

<i>He is very ~ (-fisted).</i>	زور چاوجنۆكه
۸ (پېشپېركه كسان، نه نجامي ياريه كان)	نزيكه له يه كوه
۷. أنه بخيل جداً ۸ (التسابقون، نتيجة المباريات) متقارب	
<i>a ~ game</i>	ياري هاوهميزه ناست له پېشپېركي دا
	مباراة متكافئة المستوى
□ <i>adv</i>	له نزيك
	بالقرب من
<i>stand/sit ~ to sb</i>	نوه مستن / له نزيكي دانه نېشن
	يقف / يجلس بالقرب منه
□ <i>n [C]</i>	(به تايپه تي قوتابخانه) پارېگا به خانوو
	دوره دروا
	(خاصة المدارس، الكاتدرائيات) ساحة، فناء محاط بالمباني
<i>'close-fitting adj</i>	جلی ته سکی به له شهوه توساو
	(الملابس) ضيقة ملتصقة تماماً بالجسم
<i>closely adv</i>	له نزيك، توندو توژ، په ووردي
	بالقرب من، بأحكام، بأمانة
<i>closeness n [U]</i>	نزيك
	قرب
<i>'close-up n [C]</i>	وينه په کي له نزيكه وه گيراو
	صورة تلتقط عن قرب
<i>closet /'kloʊzɪt/ n [C]</i>	۱. ژوړی پچووک، دولاپ
	۲. سوړی ناو
	۱. غرفة صغيرة، خزانة. ۲. دورة مياه
□ <i>vt be ~ ed together be ~ ed with (sb)</i>	به
	تايپه تي له گهلي نه دوي
	يتحدث حديثاً خاصاً مع
<i>clot /klot/ n [C]</i>	خوين مهين، گفین (خوين)،
	قه تماغه
	تجلط، جلطة من الدم
□ <i>vi, vi (-tt-)</i>	خويني ته مه پت، ده گوشت
	يتجلط، يجلط
<i>cloth /kloʊθ/ n [C] (pl ~ s)</i>	۱. کوتال له (لۆکه)،
	خوري، ناوړېشم، سپال، جاو. ۲. پارچه قوماشي بڼو
	مېهېستې دپاري کړاو
	۱. قماش (من القطن، الصوف، الحرير... الخ) ۲. قطعة من قماش
	لغرض معين
<i>clothe /kloʊð/ vt (pt, pp clothed /kloʊðd/)</i>	

<i>(clad ګون کون)</i>	
(والصفة القديمة <i>clad</i>)	
۱. جل نه کاته بهري جل بڼو	<i>~ one's family</i>
خيزانه کې دايين نه کات ۲. دايته پوښي، نه پېچي	
۱. پليس، پليس (يزود بالملابس) يزود اسرته بالملابس ۲.	
(مجاز) پغلي، يداری، يغل	
بيروپاي په وشه	<i>~ thoughts in words</i>
دوره پريت	
يغل افکاره بالکلمات	
جل ويهرگ، پوښاک	<i>clothes /kloʊðz/ npl</i>
ملابس، ملبوسات	
تەناف	<i>'clothes-line n</i>
جبل الفيل	
سېه ته ي جل	<i>'clothes-peg n</i>
مشک الفيل	
پوښاک، پوښين	<i>clothing /kloʊθɪŋ/ n [U]</i>
ملابس، ملبس	
۱. ههور، نهور	<i>cloud /kland/ n [C,U]</i>
۲. کومه ليک يان توبه ليک کوپته وه وهک ههور، نهور	
۱. سحابة، غيمة ۲. کتله او تجمع مثل السحب	
ژماره په کي زور له	<i>a ~ of arrows/mosquitoes</i>
تير / ميشو له، موني ۳. خه والو، خه موني	
عدد کبير من السهام / البعوض، ۳. (مجاز) تعاسة، خوف، كآبة	
ههورېک له خه فته	<i>a ~ of grief</i>
سحابه من العزن	
ناخوشي جهنگ	<i>the ~ s of war</i>
ماسي العرب	
ګومانې هه به	<i>under a ~ (of suspicion)</i>
يتلکه الشك	
تاريکي نه کا، ره شي نه کا	□ <i>vi, vi</i>
يظلم، پسود	
(ناسمان) ههور داي پوښوه	<i>~ over</i>
(السماء) تتلي، بالسحب	
سامال، يې ههور، ساپه قه	<i>cloudless adj</i>
صاف، راتق، بلا غيوم	
ههوراوي، ههورگر توو،	<i>cloudy adj (-ier, -iest)</i>
ليل، نهوري	
مليد بالفيرم	

clout /klaʊt/ n [C], vt	لیدان، کنجر، لیدهدات
	ضربة، يضرب
¹clove, cloven /klaʊv(n)/	سیر، پیفازک، پل
	الثرم
²clove /klaʊv/ n [C]	(پروانه cleave)
	(انظر cleave)
clover /kloʊvə(r)/ n [U]	وینجه، سینه‌ره، سپهل
	برسیم (نبات)
<i>in ~</i>	له پشودا
	فی راحة ویر
clown /klaʊn/ n [C]	قه‌شمر، گاته‌چی، زرتک،
	بئ‌تام
	مهرج (فی سیرک)، (شخص) عديم الذوق، وقع
☐ vi	وه‌ك گاته‌چی خوی پیشان نه‌دات
	یسلک / یصرف کالمهرج
cloy /kloɪt/vt, vi	بیزار نه‌بئ‌ئی‌ئی (به‌هوی زیاده
	ره‌وی به‌وه)
	یمل من، یزهد فی (بسبب الافراط)
<i>~ ed with sweet food</i>	بیزاره له شیرینی
	یتخم من الحلوی
<i>~ ed with foolish pleasures</i>	حمز له به‌زمی
	بئ‌تام ناکات
	یمل المذات التافه
¹club /klʌb/ n	گۆچان، گورز، چوماغ، هوئیزی،
	کوتک بؤ لیدانی توب له‌هه‌ندئ‌ی یاری وه‌ك گۆلف
	عصا غلیظه عند نهایتها تستخدم کسلاح، مضرب لضرب الكرة
	فی بعضی الالعاب کالجولف
☐ vt (-bb-)	به‌گۆچان لی‌ئی ده‌دات
	یضرب بالصا
<i>He has been ~bed to death.</i>	به‌گۆچان لی‌ئی‌دا
	تا مرد
	لقد ضرب بالصا حتی مات
²club /klʌb/ n [C]	پانه، به‌شداربووی پانه، گاستین
	نادی، متدی
☐ vi (-bb-)	نه‌چئنه لای کۆمه‌لئک له‌پئناو
	کئشه په‌کی گشتی‌دا
	ینضم الی جماعه من أجل قضية عامة
<i>~ together (with others) to raise a sum of money</i>	

	نه‌چئنه ناو کۆمه‌لئک له
	پئناو کۆکردنه‌وه‌ی برئ‌ی پاره
	ینضم لجماعه من أجل جمع مبلغ من المال
³club /klʌb/ n [C]	وئنه‌ی سهر کاغه‌زی یاری
	رسم یظهر علی بعضی أوراق اللعب (الاسبائی) يشبه ورقة
	البرسیم
cluck /klʌk/ vi, n [C]	(مريشك) ده‌نگیكده‌رنه‌كا
	جوجكه‌كانی پئ‌ی گازده‌كا، ده‌گازئینی، گاره‌گار
	(الدجاجة) (تصدر) صوتاً تنادى به صفارها
clue /klu:/ n [C]	راستی یا پیروایه‌ك كه
	چاره‌سهری كئشه په‌ك پكات، به‌لگه، درؤف
	حقیقه أو فكرة تعتبر مفتاحاً لحل لغز أو نحوه
clump /klʌmp/ n [C]	كۆمه‌له (پرووه‌ك یا
	دره‌خت)، ده‌حل، همیز
	مجموعه (من الاشجار أو النباتات)
clumsy /klʌmzi/ adj (-ier, -iest)	قورس،
	قه‌به، نه‌گونجاول، به‌هه‌له‌شه، نه‌شاره‌زا، خړپو
	ثقیل، غیر رشیق الحركة و التركيب، غیر مناسب أخرق
clumsily adv	به‌شئوه‌یه‌کی نه‌گونجاول، به‌هه‌له‌شه،
	به‌خړپویی
	بشکل غیر مناسب، بشكل أخرق
clumsiness n [U]	قه‌له‌وی، قورس، قه‌به
	ثقل، أنعدام الرشاقة
clung /klʌŋ/	(پروانه cling)
	(انظر cling)
cluster /klastə(r)/ n [C]	۱. هئشوو، کۆمه‌له
	شئیک به‌په‌که‌وه‌گه‌شه‌بکه‌ن، پارستانی
	۱. مجموعه من أشياء تنمو سوياً
<i>a ~ of curls</i>	تۆپه‌له‌قز
	مجموعه من خصلات الشعر
<i>a ~ of flowers</i>	چه‌پکه‌گول
	باقة من الازهار
<i>a ~ of berries</i>	هئشووی توو ۲. کۆمه‌له‌پك
	خه‌لك، نازه‌لان یان شمه‌ك له‌كۆمه‌لئکی له‌په‌ك نزیك‌دا
	عنقود من الثوت ۲. جماعه من الاشخاص، الحيوانات او
	الآشياء في مجموعة مقاربة
<i>a ~ of bees/houses/spectators</i>	كۆمه‌له‌هه‌نگ /
	خانوه‌كان / تماشاكه‌ران

- مجموعة من النحل / المنازل / المتفرجين
 □ vi كۆمەلىك دروست ئەكەت، دەستەپەك پىك دىنى
- يتحد فى جماعة، يكون مجموعة
¹clutch /klatʃ/ vt, vi ده پىگرى، گرتن، قايم دكا
 بىسك، يقبض على شىء
 ~ (at) a rope دەست پە پەتەو ئەگرى
 يتسك بحبل
 □ n [C] ۱. گرتن پەتووندى، پە قايمى لە چىنگىدا
 ۱. الامسالك باحكام فى قبضة
 ۲. دېرياج: ئامىرى ئىر و
 in the ~es of مىنى تىن ھەلگىشەر
 ۲. الدېرياج: جھاز تشىق التروس
 let/put in the ~ of a motor-car engine ئەپكەتەو/كلاج دەكەت
 يىك / يعمل التشيق فى محرك السيارة
²clutch /klatʃ/ n [C] كۆمەلىك ھىلكە لە ژىر
 مېشك بۇ ئەوۋى ھەلى بېنىن لە پەك كاتدا
 عدد من البيض تحضنه الدجاجة ويفقس فى وقت واحد،
 القى (الناجب عن هذا البيض)
 clutter /klatʃ(r)/ vt دايدەنن، پە ھەرمەكى، بى
 سەرۋېرى، دايدەنن پە شەپزەبى
 (غالباً ~up) يضع بلا نظام أو ترتيب
 a desk ~ ed up with papers مېزىك كاھەزى
 زۆرى لەسەر كەوتىن
 مەكەب ەلە اكداس من الورق
 co- /kɔ:/ prefix لەگەل خەلك پەشدارى ئەكەت،
 پىكفە
 بالاشتراك مع (آخرين)
 co-author n دانەرى ھاۋەش
 مؤلف مشارك
 co-education n فېرگەرنى تېكەلاو (كۆرۈكچ)
 تعليم مختلط (ذكور مع إناث)
 Co /kɔ:/ abbreviation كورتكراۋى ووشەى
 كۇمپانىا
 شركة
¹coach /kɔ:tʃ/ n [C] ۱. ھەرەپانەى ئەسسى
 ۲. گالىسكە، دووچەرخ ۳. پاس بۇرىى دوور

۱. عربە تېرھا الخيول ۲. عربە سكة الحديد ۳. أتوبيس / باص
 للمسابقات الطويلة
²coach /kɔ:tʃ/ n [C] مامۇستاي تايەت،
 مەشقەوان، مەشقان
 مدرس خصوصى، مدرب رياضة
 □ vt, vi وائە ئەلئەو، فېر ئەكەت
 يعلم، يدرس، يدرب
 coagulate /kɔ:'ægiuleɪt/ vt, vi دەمە پەت (بۇ)
 شلە، دجەمست، گفین
 (للسوائل) يتجلط
 coagulation /kɔ:'ægiu'leɪʃn/ n [U] مە پاندن،
 جەمىن
 تجلط
 coal /kɔ:l/ n [U] خەلۈز (پوۋەكى، بەردى)
 فەم (نباتى أو جبرى)
 □ vt, vi خەلۈز ئەكەت ناو (بەلەم، پزۋىتەر،
 ھتد...)
 يضع الفحم فى (سفينة، محرك... الخ)
 coaltar n [U] قەترانى خەلۈز، قېرى ۋەش
 قار الفحم، قطران الفحم
 coalesce /kɔ:'leɪʃn/ vt پەكدەگرى، پىكفە
 دەمىن
 يتحد، يلتحم
 coalition /kɔ:'liʃn/ n [C, U] پەكگرتن،
 پىئەلکان، تەبائى (پە تايپەتى سىياسەت) لە پىناۋى
 ئامانجى ديار
 إتحاد، ائتعام، ائتلاف (خاصة سياسى) من أجل هدف معين
 coarse /kɔ:s/ adj (-r, -st) ۱. رەق، گرژ،
 درشت، لە جۇرى خراب، دل رەق
 ۱. خشن، من صف ردىء
 ~ food خواردنى خراب
 طعام ردىء
 clothes of ~ material جەلى دروستكراۋ لە
 كوتالى زېر ۲. زېر
 ملابس مصنوعة من قماش خشن ۲. غير ناعم، خشن
 ~ sand چەو ۳. بىن شەرم، دلرەق
 رمال خشنة ۳. فظ، غير مصقول
 ~ language دەستەواژەى خراب

عبارات فظة غير مهذبة	بنوى
~ manners ناره سەن	يلاطف طفلاً حتى ينام
أخلاى فظة	فوو له ناگره كه نهكات تا
coast /kəʊst/ n [C] كه ناره، قهراخ، ليوار	دانه گرسى
ساحل، شاطيء	يتابع ناراً بالصبر حتى تشتعل
۱. به دريوايى كه ناره به دهريادا نه پروات،	۱. نه سى كورت و به هيز بو
به س نائف دچت ۲. ديتنه خواروه / دانه به زى له بهرز	سواری
ترين شوينى ليوايى به كه وه به سواری پاسكيله وه به	۱. فرس قصير قوى (الركوب)
هيزى پالتان	۲. ناوكى گه رديله، گولى گهنمه شامى،
۱. بيهر على طول الساحل ۲. يتزل / بهيط من أعلى منحدر	نهو شوينتهى گهنمه شامى به كهى تيايه
راكباً دراجة بقرة الاندفاع	۲. قولة الذرة: الجزء الذى تنمو عليه حبات الذرة
coastal /kəʊstl/ adj كه نارى، بهرنافى	cobalt /kəʊbɔ:l/ n [U] كوبالت، مير تال
ساحلى	معدن الكوبالت
'coastguard n [C] تشك گرى كه ناره كان،	بهردى خرى سافى لوس
پاسهوانى بهر نائف	بوو به هوى ناوه وه
خفر السواحل	مستدير، أملى بفعل تعرضه للماء
'coastwise adj, adv به دريوايى كه ناره	2cobble /kɒbl/ vt, vi (بويلاو) چاك دهكات،
ساحلى، على طول الساحل	چاك دكت
coat /kəʊt/ n [C] ۱. قاپوت، كورتهك، چاكهت	(خاصة للأحذية) يرفع، يصلح، يعد
۲. فورو، موو، پوله كه پينسى هه ندى نازهل داپوشينى	راپورت ناماده نهكات
۳. چينك بوياخ (له روو پوش يان شتى تر)	بهين بايه خ دان
۱. مطف، ستره ۲. فراء / شعر / صدف يغطى جلد بعض	بعد تقريراً بعجل وبلا عناية
الحيوانات ۳. طبقة (من الطلاء أو غيره)	بينه دوزى، پينه چى،
داينه پوشى به چينك (له روو پوش يان شتى تر)	پيلاو چاك كهر
يغطى (بطبقة من الطلاء أو غيرها)	أسكاني، صلح أحذية
'coathanger n [C] جل هه لگر، سنگك	مارى كويرا، مارى گه وره
حمالة الثياب	زه هراوى
cost of 'arms دروشمى خانه دانى	حبة الكوبرا
شعار البالة	نورى جالجالو كه،
'coating n [C,U] پارچه، روو پوشين، بهرگ	نهفته بيرك
طبقة، غطاء	نسج العكبريت
<i>a ~ of soot</i> به شايى	(كوكائين) سر كهره،
طبقة من السخام	دهرمانى ته زينه
coax /kəʊks/ vt, vi ماستاو دهكات، قابيل دكت،	الكوكائين: مادة تستخدم كمخدر
نه يخلافينى	۱. كه له شير
يشلق، يرجو، يلاصف، يتابع بالعيلة والصبر	۱. ديك
<i>~ a child to go to bed</i> مناله كه نه لاوينته وه تا	قل
	ديك رومى

cob /kɒb/ n [C]	۱. نه سى كورت و به هيز بو
سواری	
۱. فرس قصير قوى (الركوب)	
corn ~	۲. ناوكى گه رديله، گولى گهنمه شامى،
	نهو شوينتهى گهنمه شامى به كهى تيايه
	۲. قولة الذرة: الجزء الذى تنمو عليه حبات الذرة
cobalt /kəʊbɔ:l/ n [U]	كوبالت، مير تال
معدن الكوبالت	
1cobble /kɒbl/ n [C]	بهردى خرى سافى لوس
بوو به هوى ناوه وه	
مستدير، أملى بفعل تعرضه للماء	
2cobble /kɒbl/ vt, vi	(بويلاو) چاك دهكات،
چاك دكت	
(خاصة للأحذية) يرفع، يصلح، يعد	
<i>~ a report together</i>	راپورت ناماده نهكات
	بهين بايه خ دان
	بعد تقريراً بعجل وبلا عناية
cobbler n [C]	بينه دوزى، پينه چى،
پيلاو چاك كهر	
أسكاني، صلح أحذية	
cobra /kəʊbrə/ n [C]	مارى كويرا، مارى گه وره
زه هراوى	
حبة الكوبرا	
cobweb /kɒbwɛb/ n [C]	نورى جالجالو كه،
نهفته بيرك	
نسج العكبريت	
cocaine /kəʊ'keɪn/ n [U]	(كوكائين) سر كهره،
دهرمانى ته زينه	
الكوكائين: مادة تستخدم كمخدر	
1cock /kɒk/ n [C]	۱. كه له شير
۱. ديك	
قل	
<i>turkey ~</i>	ديك رومى

cock-crow <i>n</i>	شبه‌ق، کاتی که له‌شیر خوبندن
	بزوغ النهار
cockpit <i>n</i> [C]	۱. شویچی شهره که له‌شیر
	۲. نه‌خوشخانه له پاپوری جه‌نگی (کون) ۳. کاپینی
	فروگاه‌وان له فروگاهدا
	۱. مکان لقال الديوله ۲. (قدیم) مستثنی فی سفینه حریه ۳.
	قصره الطیار فی الطائرة
cock <i>/kɒk/ n</i> [C]	۱. به‌لوجه، ده‌مه‌وانه یو
	ده‌ستگرتن به‌سهر هه‌لقولانی ئاودا ۲. په‌له‌پتکه‌ی
	تفه‌نگ
	۱. صبور، صمام للتحكم فی تدفق سائل ۲. ماسوره بندیه
<i>at half/full ~</i>	نیمچه ناماده/ ناماده یو تمقاندن
	شبه مستعد/ مستعد للأطلاق
<i>□ vt</i>	۱. گویی یو بشل نه‌کات، نیشانه‌ی بابه‌خ
	پندانه
	۱. نصب (أذنيه، عينه، علامة الاهتمام)
<i>~ the ears/the eyes at</i>	گویی، چاو نه‌خاته
	سه‌ری/ به‌بابه‌خه‌وه تی‌ی نه‌روانی ۲. په‌له‌پتکه‌ی تفه‌نگ
	به‌رز نه‌کاته‌وه، میللی تفه‌نگ وانه‌کیشی یو تفه‌کردن
	نیمت/ بنظر باهتمام الی ۲. یرفع ماسوره البندیه متاهبا
	للتصويب، یصلی الریک، یرد دیک البندیه الی الراء استعدادا
	للمی
cockatoo <i>/kɒkəˈtuː/ n</i>	توتوی پوینه‌دار
	بیاه ذو عرف
cockrel <i>/ˈkɒkərəl/ n</i> [C]	که‌له‌شیری بچووک
	دیک صغیر
cockney <i>/ˈkɒkni/ adj, n</i> [C]	(تایه‌ت به) دانیشوانی
	هه‌زاره‌کانی شاری له‌تده‌ن
	(یخص) سكان أحياء لندن الفقيرة
cockroach <i>/ˈkɒkrəʊtʃ/ n</i> [C]	میزووی سیرک
	حشره الصرصار، الصرصور
cocksure <i>adj</i>	دلنیا، پشت راست
	واق، متیق (بعجرفه)
cocktail <i>/ˈkɒkteɪl/ n</i> [U]	کوکتیل، تیکه‌له‌ی
	چه‌نجوړیکی جیا له‌شهره‌تیه میوه
	شراب کوکتیل، غلیظ من أنواع مختلفة من عصير الفاكهة
cocky <i>/ˈkɒki/ adj</i> (-ier, -iest)	له‌خوبایی، فیز،
	خودیتی

	مغرور
cocoa <i>/ˈkəʊkəʊ/ n</i> [U]	کاکاو
	الکاکاو، شراب الکاکاو
coconut <i>/ˈkəʊkənʌt/ n</i> [C,U]	گویری هندی
	جوز الهند
cocoon <i>/kəˈkuːn/ n</i> [C]	قوزاخه، قه‌پوشک
	شرنقة
cod <i>/kɒk/ n</i> [C]	ماسی کود: جوړه ماسی په‌کی
	ده‌ربایی په، گوشتی نه‌و ماسی په
	سک القد: من أسماك البحر، لحم هذا السك
coddle <i>/kɒdl/ vt</i>	ده‌پلاوینی، نازداردکت،
	به‌نهرمی مامه‌له‌ی له‌گه‌ل نه‌کات
	یدلل، یدلع، یعامل بعناية ورفق زائدین
code <i>/kəʊd/ n</i> [C]	۱. کومه‌له‌ی پاسایه‌ک به‌گویره‌ی
	پاسایه‌کی دیاری کراوریک خرابی ۲. کومه‌له‌ی ده‌ستور،
	په‌په‌رو، بنه‌ما ۳. کومه‌له‌ی هیماو شیوه‌ی نه‌ینی ۴. شفره:
	نوسینی نه‌ینی
	۱. مجموعة قوانين مرتبة حسب نظام معين ۲. مجموعة من
	الرموز والأشكال السرية فی الكتابة ۴. شفرة، طریقہ كتابة
	سریه
<i>break a ~</i>	۵. شفره لا نه‌بات
	۵. یحل الشفرة
<i>Morse ~</i>	شفره‌ی مورس
	شفرة مورس
<i>The telegraphic ~</i>	شفره‌ی تله‌گراف
	الشفرة التلغرافية
<i>□ vt</i>	هیما دانه‌نی
	یضع فی رموز
codify <i>/ˈkəʊdɪfaɪ/ vt</i> (pt, pp -fied)	پاسا
	کوده‌کاته‌وه، ریکی نه‌خات
	یجمع (القوانين مثلاً) ویسقه‌ا
coed <i>/kəʊd/ n</i> [C]	کچی خویندکار له
	په‌یمانگای خویندنی تیکه‌لاو (کوران و کچان)
	طالیه فی معهد دراسة مختلط (بنون و بنات)
codicil <i>/ˈkəʊdɪsl/ n</i> [C]	پاشکو/ زیادکراو یو
	وه‌سمیه‌ت نامه
	ملحق ل/ إضافة فی وصیه
coeducation <i>/ˌkəʊˌedʒʊˈkeɪʃn/ n</i> [U]	

	خویندنی ټیګه، ههف پوره وده
	التعلیم المختلط
coerce /kəʊ's/: vt	پالنې پوه نه نی، زوری لږ ته کات
	یدفع بالقوة، یجبر
coercion /kəʊ's: fən/ n [U]	زور لږ کړدن، بیزار کړدن
	إجبار، اکراه
coercive adj	به زور، خورتی، کوته کی قصری، إجباری
coffee /kəʊfi/ n [C,U]	داری قاوه، قاوه
	شجرة البن، ثمار البن، القهوه
coffee bean/berry	دهنکی قاوه
	حبات البن
coffer /kɒfə(r)/ n [C]	سندوق / صندوق پو پاراستنی شتی به نرخ
	صندوق / علبه لحفظ الاشياء الثمينة
coffin /kɒfɪn/ n [C]	داره مهیت، دار به ست، تهرم، تابوت
	تابوت، نعش
cog /kɒg/ n [C]	دانی تایه، ددانی پیچکه سن الترس العجلة
'cogwheel n [C]	تایه داند او بو گوینزانه وای جوله له به شینکی نامیره ووه بو به شینکی تر
	عجلة مستننة لنقل الحركة من جزء من الآلة الى جزء آخر
cogent /kəʊdʒənt/ adj	به نګه په کی به هیژ، قایلدار، خورود
	(العجة) قوية، مقنعة
cogitate /kɒdʒɪteɪt/ v, i	راشان دکت، بیر نه کاته ووه، هیوادار نه یی، هژرا تشه کی دکت
	يفكر ملياً، يتأمل
cognac /kɒnjæk/ n [U]	کونیاک: جوړه خواردنه ووه په که
	الكونياك: شراب من الخمر
cognate /kɒgneɪt/ adj	چهنده ووه په که له په که ره گ، ههف سروشت، ههف بابک، ههف
	نژاد
	(الكلمات) أصل واحد، نسيب، مشترك في صفات كثيرة

	The English word father is ~ with the Latin pater.
	ووشه ی ټینگلیزی ره گه کی لاتینی په
cohere /kəʊ'hiə(r)/ vi	په کته گری، پیکه ووه نه نویسی، نه دنوست
	يترابط، يتماسك
coherence n [U]	پیکه ووه نوسان، په کتگرتن، هه کتگرتن
	ترابط، تماسك
coherency n	پیکه ووه نوسان، لکان، په کتگرتن ترابط، تماسك
coherent adj	په کتگرتووه (په تایه تی قسه و) بیروپرا (ټیګه شتی ناسانه
	متصل، مترابط، (خاصة الكلام والتفكير) سهل فهمه
coll /kɒl/ vt, vi	تنی ته پیچنی (په ت) له شپوه ی باژنه ی / خلز که یی، دایپچان، نالاندن
	يلف (جبلًا أو سلكًا) على نحو دائري / حلزوني
□ n [C]	هاوینچ، شینکی پیچراو
	ملف، شيء ملفوف / حلزوني
a ~ of rope	کلافه په که په ت
	لفقة من الحبال
~ ed wire for electric current	پیچراو ټیک له
	تدلي کاره با
	ملف من السلك للتيار الكهربی
coin /kɔɪn/ n [C,U]	پاره ی کانتزا، دراو، دراف، پولک
	عملة معدنية
□ vt	پاره ی کانتزا دروست نه کات، سکه لی نه دات
	يسك العملة
be ~ ing money	پاره ی ده ست نه که ووی یحقق ربحاً و فیراً
~ a word/a phrase	دانه هیئتی له هیجه / ده ست ه وژه بیتکر / لفظاً / عبارة
coinage /kɔɪnɪdʒ/ n [C,U]	پاسای پاره لیدان سک النقود، نقود، نظام سک النقود
	ايساسی پاره ی ده یی
a decimal ~	نظام عملة عشری
coincide /kəʊɪn'saɪd/ vi	۱. (بو دوو شت یا زیساتر) گونجاو، ویک که ووتوو، ههف دم دیت، هاو

جسوت دهبیت ۲. (پووداو) له هه مان کاتدا بښ ۳.
(بیرو) دهقاو دهق، گونجاو

۱. (لشین او اکثر) یتواف. یطابق ۲. (الاحداث) یصادف
حدوثها فی نفس الوقت ۳. (الانکار والأراء) یتفق مع

لتها، **coincidence** /kən'insidəns/ n [C,U]
به پیکهوت، تووش
مصادفة، تصادف

coke /kəuk/ n [U]
ماده ی کوک له سوتانی
خه لوز به جی نه مینی
ماده الکوک الخلفة من احراق الفحم

□ vt
خه لوز که نه گوری یو کوک
یحول الفحم الی کوک

colander /kələndə(r)/ n [C]
پالیکور، سوزگی،
سه به ته، پالوگه
مصفاة

cold /kəuld/ adj
۱. سارد ۲. ساردوسر
۱. بارد ۲. (مجاز) لاتهیل آثارته، فاتر، غیر دی

a ~ greeting/manner
ریاز / سلاو / به گهرمی /
به ساردی

طریقه / تیه / فاتر / بارده
throw ~ water on
ته گهرمی تی نه خات

بیط من العزم
give the ~ shoulder to
به ساردی مامه له نه کات

یعامل بیرو
□ n [C,U]
۱. سه رما، ساردی

۱. برد، بروده
He was shivering with (the) ~
له سه رما

له لرزیت ۲. سه رما پردوو، هه لامه
کان یرتجف من البرد ۲. برد، زکام، رشع

۱. (فاژول) پله ی گهرمی
cold-blooded adj
ته گوری به بی ژینگه ۲. (گرم) به بی به زه بی

۱. (الحيوان) متغیر الحرارة طبقاً لتغییر البیئة ۲. (حار) بلا شفقة
به ساردی پهوه
in cold blood

بلا انفعال او مبالاة، بیرو
cold front n
(کشی) به رهی سارد

(الطقس) جبهة بارده
cold-hearted
بی بالک، بی ههست، دل سارد، بی

په روا

لا مبال، خلو من الشعور

coldly adv
به ساردی
بیرو

coldness n [U]
سه رما، زوقم، کزپوه
برود، بروده

cold snap n
په پولی سه رما ی کهم خایه
موجة برد قصيرة

cold war n
شهری سارد
الحرب الباردة

colic /kəlik/ n [U]
نازاریکی سهخت (له گه ده)،
ریخوله، کولیک، ژانی سک
مض، ألم شديد (فی المعدة، الامعاء)

collaborate /kə'ləbəreɪt/ vi
یارمه تی ده دات
هه فکر یکر، ریک نه کهوی له گه لیا (بو کار ی
هونه ری)، هه قکاری بکری

یشترک، یتعاون، یعمل بالتسبیق مع (خاصة فی التألیف
والاعمال الفنية)

collaboration /kə'ləbə'reɪʃn/ n [U]
هاوکاری،
هاو بهشی کردن

تعاون، اشتراك
۱. نه روخی، نه کهوی،
collapse /kə'læps/ vi

تیک نه شکن، شکست دین ۲. فش بوونهوه، دارمانی
لهش / هوش / دهروون

۱. ینهار، یسقط، یتهطم ۲. ینهار جسمیاً / عقلیاً / نفسیاً
هه ریس، رووخان، کهوتن، شکست

□ n [C]
أنهار، سقوط
collapsible, -able adj

ته توانریت یو
گواستهوه و هه لگرتن ینچرتهوه
یمن أن یطوی للنقل أو التخزین

a ~ table
میزیک توانای ینچرتهوه ی هه به
متضدة قابلة للطي

collar /kə'lə(r)/ n [C]
۱. به خه، به روانک، به رستو
۲. مل بدن یو نه سپ و سه گ ۳. نه لقه به کسی کاتزایی یو

به په ک گه شتی دوو پوری
۱. یاقه ۲. طوق یوضع حول عنق الحیران (کالحصان، الکلب)

۳. حلقة معدنية لتوصیل أنبوتین
که له پچه ی نه کات

□ vt
یسک بخناق (لص مثلاً)

'collarbone <i>n</i> [C]	نیسکی چہلہ، بازنی سنگ
	عظمة الترقوة
collate /kə'leɪt/ <i>vt</i>	۱. به ووردی به ووردی
	نہ کات (لہ نیوان پورتو ککاندا... ہند) ۲. کاغذ
	(کوئہ کاتوہ پیکات بہ کتب)
	۱. بقارن بنایہ (بین کب... الخ) ۲. جمع (أو راقاً لتجلیدها فی کتاب)
colleague /kə'li:ɡ/ <i>n</i>	ہمکار
	زمیل، رفیق عمل
collect /kə'lekt/ <i>vt, vi</i>	کوی نہ کاتوہ
	کوئہ کرتوہ، دحفت، کوئہ بتوہ
	جمع، پلم، يستجمع، يتجمع
	کومہ لن خہلک بہ خیرای
	<i>A crowd soon ~ ed.</i>
	کوئہ کاتوہ
	تجمع حشد من الناس بسرعة
collected <i>adj</i>	(کسیک) دہسہ لانی، لہسہ رخو
	بہسہ رخویا ہہ، وویا، بہرہف، نازا
	(الشخص) متحل بضبط، النفس، متحكم فی مشاعره وأنفعالاته، هادی
collection /kə'leɪʃn/ <i>n</i> [C,U]	ہموو کیکن،
	کوکردنہوہ، نو پارہ پدی کہ لہ کلئہ کو دہ کرتوہ
	جمع، مجموعة، تجمع النقود التي تجمع فی الکبہ
collective /kə'lektɪv/ <i>adj</i>	بہ کوئہل
	جماعی
	کئلگہ / خاومنیہ تی
	<i>~ farms/ownership</i>
	ہرہوہ زی
	مزارع / ملكية جماعية
collector /kə'lektə(r)/ <i>n</i>	کوئہ روہوہ، باجگر،
	کومکر
	جامع، جایی
	باجگری باج، کومکر، جفیندار
	<i>tax ~</i>
	جایی الضرائب
college /kə'lɪdʒ/ <i>n</i> [C,U]	۱. وانینگہ، کولج،
	زانستگہ، پیمانگای بالائی ہونہری ۲. ہاوبہرژہوہندی
	۱. کلیہ، معهد عال للتعليم الفنى أو السعنى ۲. جماعة من الزملاء لهم مزايا مشتركة
	کولیزی
	<i>The College of Surgeons/Cardinals</i>
	کارڈینال، نہشتہ رگہری

	رابطۃ الجراحین، مجمع الکراذلہ
collegiate /kə'li:ʤiət/ <i>adj</i>	پہیوہندی بہ
	زانکوزوہ ہہ
	لہ علاقہ، متصل بکلیہ
collide /kə'laɪd/ <i>vi</i>	بہ پد کدا لہ کوئی، قیدکہفت
	بصطدم، يعارض
collision /kə'li:ʒn/ <i>n</i>	بہ پد کا کہوتن، نہ یار،
	لیکدان بہرہ ککہوتن، بہرہ نگاریون
	تصادم، معارضة
collier /kə'li:ə(r)/ <i>n</i> [C]	کرنکاری کانگہی
	خہلوز، بہلہمی خہلوز ہلنگر
	عامل فی منجم فحم، سفينة تحمل الفحم
colliery /kə'li:əri/ <i>n</i> [C]	کانگہی خہلوز
	منجم فحم
colloquial /kə'ləkwɪəl/ <i>adj</i>	زہمانی باو، زور
	بہ کارہاتو
	(الكلمات، العبارات، الاسلوب) دارج، عامی
collusion /kə'lu:ʒn/ <i>n</i> [U]	پیلانی نہنی، پیلان
	گیران
	اتفاق سری، تآمر، تواطؤ
¹colon /kə'lon/ <i>n</i> [C]	نیشانہ: لہ نویسن دا
	علامہ: فی الکتابہ
²colon /kə'lon/ <i>n</i> [C]	کولون: بہشسی
	خوارہوہی رخولہ، ریخولہ نہستورہ
	القولون: الجزء الاسفل من الامعاء الغلیظة
colonel /kə:nəl/ <i>n</i> [C]	کولونیل، پلہی
	سہریازی بہ
	کولونیل، مقدم، بکباشی: رتبہ عسکرية
colonial /kə'ləʊniəl/ <i>adj, n</i> [C]	داگیرکاری،
	سہرہنگ، راگر
	استعماری: شخص یقیم فی مستعمرة
colonialism <i>n</i> [U]	سیاسہ تی داگیرکاری
	السیاسة الاستعمارية
colonist /kə'ləʊnɪst/ <i>n</i> [C]	داگیرکەر، کہسکی
	نیشتہجی لہ زہوی داگیرکراودا
	مستمر، شخص یستقر فی مستعمرة جدیدہ
colonization /kə'ləʊnə'zeɪʃn/ <i>n</i> [U]	داگیرکەر
	استعمار

colonize /'kɒlənaɪz/ vt داگیرى نه کات، داگیر کراوه کان نه نیرت پو
 پشۍ، مستعمره، يستعمر، يرسل مستعمرين الى
colonnade /'kɒlə'neɪ/ n [C] پؤل / کومه له نه ستون
 صف / مجموعه من الاعمدة
colony /'kɒləni/ n [C] ۱. داگیر کر ۲. کومه له
 خه لکيکی وولاتی تر، کومه لنی کس له پيشه و
 برده وهندی دا هاوېکن
 ۱. مستعمره ۲. جالية من دولة اخرى، مجموعة من الناس لهم
 مهنة أو صفات مشتركة
 جالیه ی نه مریکی *The American ~ in Paris*
 له پاریس
 الجالية الامريكية فی باريس
a ~ of artists کومه لیکي دووره پدريز له
 هونه رمندان
 جماعة (منزلة) من الفنانين
colossal /kə'sɒsl/ adj کته، گه وره، زه به لاج
 ضخم، هائل
colossus /kə'sɒsəs/ n [C] په يکړی گه وره،
 زه به لاج، کته
 تثال ضخم (خاصة لأنسان أكبر من العجم الطبيعي)، عملاق
colour /'kʌlə(r)/ n [C,U] ۱. ږنگ
 ۱. لون
The ~ of blood is red. ږنگی سوری خوښ
 لون الدم الاحمر
Your cheeks have a healthy ~. ږنگی دم
 وچاوت دروسته، (پاشه) ۲. نه و ږنگانه ی هونه رمنند
 به کاری نه هینې
 لون وجستیک ينم عن الصحة (الجيدة) ۲. الالوان التي
 يستخدمها الفنان
 ږنگی ناوی، ناو ږنگ ۳. (پو رووداو) *water ~ s*
 پياهلدان) رواله تی راستی
 ألوان مائية ۳. (للأحداث / الوصف) مظهر صدق
lend/give ~ to رواله تی راستی پې نه دا
 يضفي مظهر صدق على
 (له نوسين) ناوېروکې وای لی بکات *local ~*
 زیاتر واقمی ینت ۴. (له شپوهی کو) نالا، دروشم

(فی کتابه) التفاصيل التي تجعل الوصف أكثر واقعية ۱. (فی
 صيغة الجمع) علم، راية
 واز له بیرو پرای پارت ته کدی پان *stick to one's ~ s*
 کومه له کدی ناهینې
 يرفض التخلي عن آراء أو معتقدات حزبه أو جماعته
 واز دینې له داوا کدی *lower one's ~ s*
 یتازل عن مطالبة
 راستی ده رته کدی / *show one's true ~ s*
 که سپه تی په کدی / کانزاکه ی
 يظهر حقيقته / حقيقة شخصيته، معدنه
 سدرکه وونی پاش *come off with flying ~ s*
 به ده ست نه هینې
 پهرز نجا کپیر
 ږنگی نه کات □ vt, vi
 یلون، یتلون
 جیاوازی نیوان ږه گزی سپی **'colourbar** n [U]
 و ږنگدار به ربه ستی ږنگی
 التمييز بين الاجناس البيضاء والولونة، الحاجز اللوني
 ږنگ کوپری **'colourblind** adj
 مصاب بعمى الالوان
 (کس) ږه نگدار، له ږه گزی **coloured** adj
 ږه نگدار
 (الشخص) ملون، من جنس غير الأبيض
 ږه نگین، به له ک **colourful** adj
 غنی بالالوان، مليء بالحيوية
 ږنگای ږه نگ کردن، شپوازی **colouring** n [U]
 هونه رمنند پو ږه نگ کردن
 طريقة التلوين، أسلوب الفنان فی استخدام الالوان
 ۱. کال، پې ږه نگ ۲. پې که سپه تی **colourless** adj
 ۱. عديم اللون، باهت ۲. (مجاز) عديم الشخصية
 کومه له ږه نگيکی ږیک **'colour scheme** n
 که وتوو
 مجموعة ألوان متناسقة
 جوانوو، نیره نه سپی بچوک **colt** /kɒlt/ n [C]
 مهر، فرس صغیر
 ۱. کوله که، پایه (پو) **column** /'kɒləm/ n [C]
 هه لنگرتی خانوو پان وهک په یکه ری یاده وهی) نه وهی
 ۲. له ستون بچن

۱. عمود (الرفع مبنى أو قائم بذاته كنصب تذكاري) ۲. مایه
العمود
۳. کۆلۆم له رېچکە بهک له دوکەل ۴. کۆلۆم له
رۆژنامەدا (ستون)
عمود من الدخان ۳. عمود فی صفحه جریده
coma /kəʊmə/ n [C] بورانهوه، بێ هووشی
أغما، غیوبه
۱. شانهی قۆ، ۲. شانهی نامیر
comb /kəʊm/ n [C] (خوری، لۆکه... هند) کاکۆل
۱. مشط (للشعر) ۲. مشط آلة الصوف، القطن... الخ
۱. شه هذان، دای ئەهینێ (قۆ) ۲. بۆی
□ vt, vi ئەگەریت / بهوردی ئەپشکنی
۱. یمشط (الشعر) ۲. یبشت / یفتش بدقه
له کۆمه لیکدا دهري ئەهینێ (ئهوهی)
~ out پێویست نیه
یستخرج منه مجموعه (ما لا یلزم من أشياء أو أشخاص)
combat /kəmbæt/ n کوشن، تیکۆشان،
قتال، کناخ، حرب
single ~ شەری نیوان دوو کەس
قتال بین فردین
mortal ~ جەنگی خویناوی
معركة قاتله
□ vt, vi ئەکۆژی، ئەجەنگی
یقاتل، یحارب
combatant /kəmbə'tənt/ adj کۆشته یی، پکۆز،
جەنگاوەر، شەڕکەر
قتالی، مقاتل
combine /kəm'baɪn/ vt, vi کۆی ئەکاتەوه،
ئەپخاتە سەری، بەکی ئەخات، ئەینە خواوەنی
یجمع، یضم، یوحد، یلم، یملک فی وقت واحد
□ n [C] بەکخستن (بۆ مەبەستی بازرگانی)
اتحاد (لأغراض تجارية)
combination /kəmbɪ'neɪʃn/ n [C,U] پێک
هێنان، کۆکردنەوه، بەکینی، پەپوەندی، ئاویته،
بەکگرتن
ضم، توجید، تجمیع، رابطە، مزيج، مرکب
combustible /kəm'bʌstəbl/ adj, n [C] توخمی بسوت، زوو ئەسوتی، سوتەبار

عنصر اشتعال، سهل / قابل للاشتعال
combustion /kəm'bʌstʃən/ n [U] سووتان،
ئاگرگرتن، سوتن
اشتعال، احتراق
come /kʌm/ vi (pt came /keɪm/, pp come)
۱. دیت، دئاماده دەین، دئیت، وەرە
۱. پاتی، یچی، یحضر
وەرە ئێرە / بۆ لای من
C~ here/to me. تال هنا / الی
کاتژمێر شەش هاتن
They came at 6 o'clock. حضروا فی الساعة السادسة
بەرەو مالهوه
They came towards the house. چوون
لقد أتجهوا نحو المنزل
مشت
We argued till we came to blows.
ومر که گه شته رادهی دهمه قالی و شەر ۲. ئەگاته
وصل بنا الجدل الى حد العراك ۲. یصل الى
هیشتا میوانه کان
The visitors haven't ~ yet.
نەگەشتوون ۳. بوونه دات، رێک ئەکوی
لم یصل الزوار بعد ۳. یحدث، یصادف
بۆژی
The 2nd of May ~ s on a Friday.
دووی ئایار رێکەوتی هەینی ئەکات ۴. ئەگاته
یصادف الثاني من مايو (آيار) يوم جمعة ۴. یبلغ، یصل الى
تێچوونمان گه شته
Our expenses came to £25 ۲۵ جینه
لقد بلغت نفقاتنا خمسة وعشرين جنيهاً
۵. دینە دی،
I hope my dream will ~ true.
هيوادارم خهونه کانم پێته دی
۵. یتحقق: آمل أن يتحقق حلمي
۶. ئەبێ، بوو، کرا،
My shoe has ~ undone.
قەپتانی قۆنەرە کانم کرایهوه ۷. (گۆرانی تاییه تی)
۶. یسبح: لقد أنفك (رابط) حدائی ۷. (فی تعبيرات خاصة)
~ apart هەل دەوه شتی، تیک ئەشکێ
تفصل أجزاء، یفصل
~ by (sth) بەهیلای دەستی ئەکوی، بە
رێکەوت ئووشی شێک ئەبێ
یحصل علی شيء یجهد، یعرض لشيء بالصدفة
~ to بەخویندا دینەوه، ئەگاته

يتردد عليه، يصل الى	
~ between	ناوېژي نه کات، سهرسام نه ووستي
	له نيوان
	يتدخل، يقف حائلاً بين...
~ down on our side/in our favour	پشتگير يمان نه کات ده گه پښتو په يو راستي، واقعي ده بڼي
	يقرر مساندتتا يعرد الى الواقع، يصحح واقعياً
~ from (London)	سهرچاوه / شويني بوون و
	له دايک بووني (له نښه نه)
	مصدرة / منقط راسه (لندن)
~ round	نه گه پڼي به ده ورپا، پښتو نادرپا
	يدور، يسلک طريقاً غير مباشر
~ about	پرووده دات
	يحدث
~ across/upon	نه يدوزيښتو، بهرنيکوت تووشي
	نه بڼي
	يجد / يقابل بالصدفة
~ true	دښته دي، راست ده رته چي
	يتحقق، يصحح حقيقة
~ of	پروونه دات، نه نجامي
	يحدث / يكون نتيجة ل...
What came of the discussion?	نه نجامي
	ليکونه وه که چي بوو؟
	ماذا كانت نتيجة المناقشة؟
~ to an agreement	نه گاته ريکوتن
	يتوصل الى اتفاق
~ off	(نه زمون)، سهر نه که وي، (پو پرووداتي
	چاوه پروان نه گراو) پرووده دات
	(التجربة) تنجح، (لحدث غير متوقع) يحدث
~ to (infinitive)	ريک نه که وي به
	يتصادف ان
How did you ~ to hear of it?	چون پرووي دا/
	بهريکوت گوي لي وي بوو؟
	كيف حدث / تصادف ان سمعت بهذا؟
~ on	۱. نه که ويته شويني، به دوايدا نه پروات
	۲. پيش نه که وي، چالاک نه بڼي ۳. (نه کتر) له سهر شاتو
	دهرکسه وي ۴. (هه لاهت) نه خوشي نيشانه کاني
	دهر نه که وي

۱. يتبع، يلحق ب ۲. يطور، يتحسن ۳. (المثل) يظهر على	
السرحة ۴. (نزلة برد، مرض) تبدأ أعراضه في الظهور	
~ out	(پرومانگ) مه لږي
	(الشمس، القمر) تشرق، يبرز
~ out in spots	وهك له كه دهر نه که وي
	تظهر على شكل بقع
in years to ~	له م سالانه ي دوايدا
	في السنوات المقبلة
an up and coming man	(مروفي) له واته په
	پله ي بهرزيښتو
	شخص من المتوقع أن يطرأ شأنه
'come-back' n [C]	گه پانه وه يو شويني پيشوو
	عودة، رجوع (الى حالة سابقة)
com-down n [C]	دابه زين، نزم بوونه وه،
	پرووخان، داته بين
	هبط، تدهور
comedian /kə'mi:diən/ n [C]	ناکته ري
	کوميدي، گالته بي، ليوک
	مثل کوميدي / هزلي
comedy /kə'mɒdi/ n [C,U]	کوميدي، شانوي
	گالته بي پيکه نيماوي، بهرزه سات
	کوميديا، ملها، مسرحية هزلية
comely /kə'mli/ adj (-ier, -iest)	قدشه نگ،
	نه ني گهش، تازه، خشکوک
	(الشخص) سار للناظرين، وسم
comet /kə'mɪt/ n [C]	نه ستيره ي کلکدار،
	ستيرا ب دوف
	مذنب، نجم ذو ذنب
comfort /kə'mfɜ:t/ n [C,U]	۱. جهسانه وه،
	حه وانه وه پشودان له (نازار، هيلاکسي، پيژاري) ۲. قابيل
	بوون، ناسوده بوون
	۱. راحة (من ألم، تعب، قلق)، أمر يدعو الى الراحة ۲. رضا،
	قناعة، ارتياح
live in ~	ژيانکي خوش ده وي
	يعيش حياة خالية من المتاعب
□ vi	ناسوده نه بڼي، سهر خوش لي نه کات، پرسه
	نه کات، دلته وايي نه کا
	يربح، يعزي، يواسي

comfortable /kʌmfəbəl/ <i>adj</i>	ئاسودە، سەرسۆك، رەھەت مەرىج
<i>a ~ chair</i>	كورسى باش، خوش كرسى مەرىج
<i>feel ~</i>	ھەست بە ئاسودە بى ئەكات يىشەر بالاراحە
comfortably <i>adv</i>	بە ئاسودە بى، پەرەھەتى براحە، بشكل مەرىج
comfortless <i>adj</i>	بىن ئاسودە، بىن خوشى يىخلو من آباب الراحة
comic /kɒmɪk/ <i>adj</i>	۱. يىكەنىناوى، سوعەت ۱. ھزلى، فكاھى
<i>a ~ song</i>	گۆرانى گالتىنە أغنية ھزلىة
<i>~ paper/cartoon</i>	كاھەز، رۇژنامە / وىنەى جولۇ، كارىكاتىر ۲. كومىدى، گالتىنە
	جريدة / رسوم متحركة فكاهية ۲. كومىدى، ھزلى، من الكوميدىا
<i>a ~ opera</i>	ئوپېراى كۆمىدى أوبرا كوميدىة
$\square$ <i>n</i> [C]	كەسى / شى يىكەنىناوى شخص / شىء مضحك
commical <i>adj</i>	گالتەجار، يىكەنىناوى، دەخۇشكەر
	ساخر، مضحك، مل
comma /kəmə/ <i>n</i> [C]	فارىزە (لە نوسىن دا)، وېرگول، بۆز
	الفاصلة (فى الكتابة)
<i>inverted ~ s</i>	فارىزەى ھەلگەراوھ فواصل مقلوبة ۹
command /kə'mɑ:nd/ <i>vi, vt</i>	۱. فەرمان ئەدا بەسەردا، دەسەلانى بەسەرا لەسە پىنى ۲. دەستى بەسەرا ئەگرى
	۱. يامر، يكون لە سلطە على ۲. سيطر على
<i>~ one's temper</i>	دەست بەسەر ھەست ونەستى دا ئەگرى ۳. ئەسە پىنى، دېنېتە دى
	يتحكم فى مشاعره / أنفالاته ۳. يستخدم، يستحق

<i>~ respect/sympathy</i>	شىاوى رىزو سۆزە ۴. درىژ ئەپىتەوھ، ئەروائىتە سەر
	يستحق الاحترام / العطف ۴. يطل على، يشرف على
<i>The fort ~ ed the entrance to the valley.</i>	قەلاکە ئەروائىتە سەر دۆلەكە كانت القلعة تشرف على مدخل الوادي
$\square$ <i>n</i> [C]	سەرۆك، فرمان، دەسەلات، رەوا، ليوا پەك سوپادا
	أمر، سلطة، حكم، لواء من الجيش
<i>He has a good ~ of Arabic.</i>	لېھاتوۋە لە زمانى ھەرەبى دا
	أنه متكن من اللغة العربية
commander <i>n</i> [C]	سەرور، سەرۆك، فەرماندە، سەردار
	قائد، آمر
commandment <i>n</i> [C]	راسپاردە وصية
commandant /kəməndənt/ <i>n</i> [C]	فرماندەى قەلا يا كۆمەلىكى سەربازى
	أمر حصن أو مجموعة عسكرية
commandeer /kəməndiə(r)/ <i>vt</i>	دەستى بەسەردا دەگرىت، سەرباز دكت
	صادر، يتولى على
commemorate /kə'meməreɪv/ <i>vt</i>	ئادھەنگى يادكردنەوھ دەگرى
	يحتفل بذكرى
<i>a monument to ~ the victory</i>	پەيگەر بۆ نەمرى يادى سەرگەوتن
	نصب لتخليد ذكرى النصر
commemorative /kə'meməreɪv/ <i>adj</i>	يادگارى تذكارى
<i>~ stamps/medals</i>	پول / مەدالىي يادەوھرى طواىج / ميداليات تذكارية
commence /kə'mens/	دەست بىن ئەكات پىدا، پىتل
commensurate /kə'mensəreɪv/ <i>adj</i>	لەبار، گونجاو لەگەل، پەسەندارى

comment /'kɒment/ n [C]	مکافی، / متاسب مع ره‌خه، تیشی، لیدوان، رافه، سهرنج تعليق، نقد، يعلق علی، يتقد گووتار بهر عن رایه فی ۱. توانج، زنجیره به ک له بیروپاو توانج ۱. تعليق، سلسله من الاراء والتعليقات سهرنج له سهر کتیی پیروز ۲. توانج له سهر رووداوی تعليق علی الکتاب المقدس ۲. تعليق متصل علی حدث a broadcast ~ on a race/football match توانجی رادیوی بو پشیرکئی / له توی بی تعليق اذاعي علی سابق / مباراه فی کرة القدم توانجی بهره وام تعليق مستمر commentator n [C] توانج تیگر، گووتار نفیس معلق commerce /'kɒmɜ:s/ n [U] بازرگانی (نیوان) دهوله تان تجاره (خاصه بین الدول) commercial /kə'mɜ:ʃl/ adj بازرگانی تجاری ~ traveller بازرگانی گه‌روک مندوب تجاری ~ vehicle هوی گواسته‌وهی بازرگانی وسيلة نقل تجاری commercialize /kə'mɜ:ʃəlaɪz/ vt نه بیات به‌ریه (شتیک) به‌ریازی بازرگانی به‌مه‌ستی ده‌ستکوه‌ن یدبر (شیئ) باسلوب تجاری بغرض الکب ~ sport وه‌رش بو کاری بازرگانی به‌کار دینئی يستغل الرياضة لأغراض تجارية دل نه‌وایی commiserate /kə'mɪzə'reɪ/ vi نه‌کا، به‌زه‌یی پیادته‌وه یتعاطف مع، یشفق علی، یعطف علی سهرخوشی ~ (with) a friend on his losses له‌هاورئی نه‌کات به‌هوی دوراندنیه‌وه

commiseration /kə'mɪzə'reɪʃn/ n [C,U]	یواسی صدیقاً بسبب خسارته به‌زه‌یی، سهرخوشیکردن تعاطف، عطف، شفقه لپرسراوی به‌سمی له حکومتی سوفیه مسؤل رسمی فی الحكومة السوفیتیه ۱. نویته، commision /kə'mɪʃn/ n [C,U] ناردنی که‌سینک له‌بری که‌سیکی که ۳. ده‌سته، کاربه‌ده‌ستکردن، نشاندن، کومیسیون ۱. آنتداب، آرسال شخص لیشل آخر (ین) ۳. عموله، کومسیون، مسیره له‌ده‌سکه‌وتی فروشتن قازانج sell goods on ~ نه‌کات ۴. نه‌فسه له‌سوپادا / ده‌ریا / فبروکه‌وانی دانه‌نی ۵. لیژنه یان تپینک داوای رافه و نویسنی راپورتیکیان لیکراوه یحصل علی عموله من ایراد البیع ۴. تخویل رسمی، (خاصه فی أنجلترا) تعیین ضابط بالجیش / البحریه / الطیران ۵. لجنة أو فریق من الأشخاص یکلون بدراسة شیء وكتابة تقرير عنه a Royal C~ to report on local government لیژنه‌ی پشایشی بو دانسانی راپورتی فهرمانه‌وایی خودمختاری لجنة ملكية لأعداد تقرير عن احکم المحلي in/out of ~ ۶. ناماده‌یه / ناماده‌نی به‌بو خزمه‌ت ۶. جاهز / غیر جاهز للخدمة داده‌مه‌زوی، ده‌بیته‌هوی، سهرپشکی ده‌کات ~ vt یتدب، یؤدی، یعطی عموله، یتقاضی عموله، یخول، یعد السفينة ۱. نه‌ندام له لیژنه‌یه‌کدا، commissioner n [C] ده‌له‌ر دار، ههریم‌دار ۱. عضو فی لجنة ۲. کارمه‌ند / لپرسراوی گه‌وره له به‌ریه‌به‌رایه‌تی میری یتدب، یؤدی، یعطی عموله، یتقاضی عموله، یخول، یعد السفينة ۲. موظف / مسؤل کبیر فی إدارة حکومتیه لپرسراوی یاج سهندن The C~s of Customs مسؤلوا الجمارلا نویته‌ری حکومتی The high C~ for Canada به‌ریتانی له‌که‌نه‌دا

ممثل الحكومة (البريطانية) في كندا
commissionaire /kə'mi:ʃə'neɪ(r)/ n [C]
 دهراگان / له بهر دهراگی پاسهوان به جلی په سیمی یوه،
 سینه ما، شافو، فو تیل ... هتد
 حاجب / حارس بزی رسمی علی باب سینما، مسرح، فندق ...
 الخ
commit /kə'mɪt/ vt (-it-)
 ۱. له نجامی ده دا،
 نه پفه و منی (هه له، تاوان، گوناها)
 ۱. یرتکب (خطا، جریمة، انما)
 له نجامیده دا، نه پکا تاوانی
 ~ murder/a blunder
 کوشن / هه له ۲. به نامانته له لای دانه نه شتیک لای
 که سیک دانه نه به نه مانته
 یرتکب جریمة قتل / نه پ ۲. یاتمن، یودع، یسلم شیاً لشخص
 (کأمانة)
 به نذکراونک نه خاته بهر
 ~ a prisoner for trial
 دادگا
 یقدم سجناً للمحاكمة
 که سیک نه خاته به نذیخانته وه
 ~ sb to prison
 یودع شخصاً فی السجن
 ژ به ردکت، له بهری نه کاو له بیري
 ~ to memory
 ناچن
 یحفظ عن ظهر قلب
 توماری نه کات
 ~ to writing
 یدون
 ۳. خو ی بهر پر سيار نه کات، په یمان
 ~ oneself
 ده دات
 ۳. یلزم نفسه، یلتزم، یتعهد، یعد
commitment n [C]
 په یمان دان، خستنه نه ستی،
 سپارده، له خو گر تن
 تعهد، التزام
committee /kə'mɪti/ n [C]
 لیژنه، کمیته
 لجنة
 ناماده ی کوپونه وه ی لیژنه
 attend a ~ meeting
 نه بی
 یحظر اجتماع لجنة
 نه بیته نه دنام له لیژنه که
 sit on a ~
 یشتک / یصبح عضواً فی لجنة
commodious /kə'mə'di:əs/ adj
 فراوان،

گونجاو، بهرین
 واسع، ملائم
 مال / نه مباری فراوان
 a ~ house/cupboard
 دار / خزانه واسعة
commodity /kə'mɒdɪti/ n [C] (pl -ties)
 ۱. کهل و پهل، شت و مهک، کوتال، کهرسته
 ۱. سلعة، بضاعة
 کهل و پهل ناومال ۲. کهرسته ی
 household ~ ies
 خاو
 سلع منزلی ۲. ماده خام
 له فسه ری
comodore /kə'mɒdɔ:(r)/ n [C]
 ده ریایی، راگری که رتیکی ده ریایی
 رتبه بحری: عمید بحری
common /kə'mɒn/ adj
 ۱. گشتی، هاو بهش
 ۱. عام، عمومی، مشترک
 زمانی هاو بهش
 a ~ language
 لفة مشتركة
 یاسا (نه نوسراو) له ینگلتر او هرگیر او له
 ~ law
 داب و نه ریت و بریاری پینشو
 قانون (غیر مکوب) فی انجترا مشتق من العادات والمقررات
 السابقة لبعض القضاة
 زانیاری باو ۲. ناسایی، باو
 ~ knowledge
 معلومات عامة ۲. عادی، متاد، شائع
 گونی باو
 a ~ flower
 زهرة شائعة
 که سیک ناسایی، پایوی سر جاده
 the ~ man
 ۳. (زه لام، هه لوسو که وتی) به دخو
 الفرد العادی، رجل الشارع ۳. (الشخص، سلوکه) وضع، غیر
 مهذب
 (نزیک لادی) له وهرگا هه موو که سیک
 □ n
 بتوانی به کاری پینی
 (بالقرب من قرية) مرعی عام یمن أن یستخدمه الجميع
 ۲. نه نجومه نه گشتی
 The House of C ~ s
 بهریتانی
 ۲. مجلس العموم البريطاني
 ۳. هاو بهشی نه کات
 in ~
 ۳. یشتک فی، یستخدمه مجموعة
 have in ~ with
 به شداری نه کات

	بشاره مشتركه مع
<i>out of the ~</i>	نااساسی
	غیر عادی
<i>be on short ~s</i>	خواردنی زور پی نی به
	لیس لدیه ما یکنی من الطعام
commoner <i>n</i> [C]	په شوکی (له پیاوگه وړه کان
	نه بڼی)، مړولی ساده
	شخص من العامة (لیس من النبلاء)
commonly <i>adv</i>	به گشتی / ب گه له بهری
	بشکل شائع / عام
commonplace <i>n</i> [C]	پاو، ناساسی، ساده
	عادی، متاد
'common-room <i>n</i>	پشوگه، ژووری پشو
	غرفة / صالة / قاعة عامة فی کلیه او جامعه یستخدما
	المدرسون والطبة
common sense <i>n</i> [U]	باش هه لسه ننگاندن
	حسن تقدير الامور، والمستند من الخبرة بالحياة
commonwealth <i>n</i> [C]	وولات / کومله
	وولایتی (نوسترالیا)
	ولاية / مجموعة من الولايات (خاصة فی استرالیا)
<i>The C~</i>	ولتانی کومنولس کومله ده وله ټیکه له
	به ریتانیا وهندنی له داگیرکراوه کونه کانی
	دول الکومنولت: مجموعة من الدول تتكون من بريطانيا
	وبعض مستعمراتها السابقة
commotion <i>/kə'məʊʃn/ n</i> [C,U]	گاهه کوت،
	نازاوه، ناخوب، هه لچون، شوړشی سخت
	فوضى، اضطراب، أنفعال، ثورة عنيفة
communal <i>/kə'mju:nl/ adj</i>	۱. تاپهت به
	کومله ټیک / کومله لگه، تیره یی، جفاکی
	۱. یخص جماعة / المجتمع
<i>~ disturbances</i>	پنکدادانی گشتی (له شوپنه یی)
	په گز په درستان به تاپهت یی) ۲. گشتی
	اضطرابات جماعية (فی مناطق الاضطرابات العنصرية خاصة)
	۲. عام، لاستخدام العامة
<i>~ land/kitchens</i>	زهوی / چنشتخانه یی گشتی
	أرض / مطابخ عامة
commune <i>/kə'mju:n/ n</i> [C]	۱. په که یی
	دابه شکردنی کارگری ۲. کومله له خه لکیک له شوپنیکا

	له سهر چالاکي نندامه کانه پوین
	۱. وحدة تقسیم اداری ۲. جماعة تعيش سويا معتمدة کلیه علی
	نشاط افراد
commune <i>/kə'mju:n/ vi</i>	هست ده کات
	له گهل، سه حبهت دکت
	بشعر مع، يتعاطف مع، يحدث بطريقة ودية
<i>~ with one's friends</i>	نه دوین (به نیانی) له گهل
	هاوریکانی
	يتحدث (بود) مع اصداقائه
communicable <i>/kə'mju:nikəbl/</i>	پو گواستنه وه
	(بیروروا هه وال)، گواستنه وه ی نه خوشی، گه هتیار
	قابل للنقل (للأراء الاخبار) معد (للامراض)
communicant <i>/kə'mju:nikənt/ n</i>	نان خوړی
	که نیسه: له وه که سدی نانی نیواره له کلیسه نه خوا
	المتناول: الذي يتناول العشاء الرباني فی کلیه
communicate <i>/kə'mju:niket/ vt, vi</i>	
	نه پتیری، نه یکه به نی (گه رمی وه وال) نه گه به نی،
	پنکاگان به په ک گشتون
	ينقل، يوصل (العمرارة، الاخبار) الحجرات (الطرق) تتصل
	بعضها ببعض
communication <i>/kə'mju:nɪ'keɪʃn/ n</i> [C,U]	
	گه هاندن، گواستنه وه، گه باندن (هه وال) هوی
	هاتووچو، نه گوهاستن، گواستنه وه ی نامه
	توصيل، الشيء الذي يمكن توصيل (كالاخبار) وسائل الاتصال
	كالطرق السلك الحديدية، البرق... الخ
<i>~ s with the north</i>	هوکاری گه باندن به باکور
	وسائل الاتصال بالشمال
<i>telegraphic ~ s</i>	هوکاری گه باندنی ته له گرافی /
	بروسکه
	وسائل الاتصال التلغرافية / البرقية
communicative <i>/kə'mju:nɪkətɪv/</i>	ناماده یی
	قه کردن / پندانی زانیاری، راگه هیندار
	مستعد للكلام / لايعطاء المعلومات، اتصالي
communion <i>/kə'mju:niən/ n</i> [C,U]	
	۱. به شداری ۲. کومله که سیک هه وپه شن له بیرو
	پاوه ردا ۳. نالو گوړکردنی هست و بیر
	۱. مشاركة ۲. جماعة من الاشخاص تشترك فی العتيدة ۳.
	تبادل المشاعر و الافکار

۱. نان خواردنی ئیواری (گاور)
Holy C~
۲. العشاء الربانی (مسیحی)
communiqué /kə'mju:nikei/ n [C]
راگه یاندن / ناگادار کردنه وه، وهشینا میری
بیان، اعلان رسمی
communism /kə'mju:nizəm/ n [U]
۱. شیوعی، کۆمونیسم ۲. یاسای شیوعی سیاسی
۳. شیوعی ۲. النظام الشيوعي السیاسی
communist /kə'mju:nist/ n [C]
شیوعی،
لاپهنگر / شیوعی (کۆمونیست)
شیوعی، مؤید / معتقد للشيوعية
□ *adj* شیوعی
شیوعی
community /kə'mju:nəti/ n [C] (pl. -ties)
۱. کۆمهله گه ۲. کۆمهله کەسیک هه مان ئایینیان هه بین
له هه مان ره گه ز / پشه... هه
۱. مجتمع ۲. جماعة من الناس لها نفس الدين. من نفس
الجنس / المهنة... الخ، جالية
The Polish ~ in London
کۆمهله گای پوله ندی،
جاليه ی پوله ندی له لندن ۳. هاوبهشی هه ندی سیفات
المتجمع البولندي / الجالية البولندية في لندن ۳. اشتراك في
بعض الصفات
به شداري کردن له ره گه ز / ~ of race/religion
دپانهت
اشتراك في الجنس / الدين
~ singing گۆرانی به کۆرس
غناء جماعي
commute /kə'mju:t/ v₁, v₂
۱. ئال و ویر نه کات
به گۆرینه وه، ۲. سزای سووک نه کات نمونه (له سێ داره
بۆ به ندر کردن) ۳. پوشتن و هاته وه ی روژانه بۆ دایینکردنی
بۆ پۆی
۱. يقاض، يبادل، يدفع عن طريق القايضة ۲. يخفف حكما
(من الاعدام الى السجن مثلا) ۳. يسافر يوميا خاصة (ذهابا و
ايابا) لكسب عيشه
commuter n [C]
کەسیک سه له ر ده کات له / بۆ
شار بۆ دهسته بهرکردنی ژپان، رێوار
شخص مسافر من / الى مدينة يوميا لكسب عيشه
رێکه وتنامه / رێکه وتن
1'compact /kəmpækt/ n

- انغافیه، انفاق
توندو تۆل، پتهو
2'compact /kəmpækt/ adj
قایم، نه پچراو، سفت
محکم، مترابط، مکتور
compactly adv
به توندو تۆلی
بشکل محکم
3'compact /kəmpækt/ n [C]
قوتوی جوانکاری
له جانتای ژنان دانه نری
علبة تجمیل توضع في حقيبة المرأة
1. هاوڕێ،
companion /kəm'pæniən/ n [C]
هاو له، دۆست، یار، دهسته برا، یاوه
۱. رفيق، زميل
هه قاشین، هه قاش ۲. کەسیکی
~ s on a journey
خاوه ن زهوق و به بایه خ، هه گهر ۳. نه گونجی له گه له،
تدواو کهری شتی که
رفقاء رحلة ۲. شخص له ذوق و اهتمامات مماثلة ۳. شيء.
یصاحب / يتسجم مع / مکمل شتی. اخر
the ~ volume
په راوی هاو پچی نوسه ریکی تر
4. هاو راز (به تایه تی ژن) بۆ لای نه خوش بیان پیر
5. رێهر، به لنگه، فهرست
الكتاب المصاحب (لكتاب اخر) 4. أنيس (عادة امرأة) يؤجر
لمجالسة مريض او عجوز 5. مرجع، دليل
the Gardener's Companion
رێهری پیشاندهر
بۆ پاخه وانه کان
دلیل المهتمين بالحدائق
companionable adj
خۆش دۆ، هه قاشبار
ودود، اجتماعی
companionship n [U]
هاو له ی، دهسته برا،
یاوه
رفقة، زمالة
companionway /kəm'pæniənweɪ/
پێ پێلکانه،
قادر مه له سه ر رووی به له م به ره و راره وه کان
سلم على سطح السنية يؤدي الى التمرات
1. هاو له ی،
company /kəm'pəni/ n [C, U]
هه لکاری
۱. صحبة
have the pleasure of sb's ~ on a journey
دلخۆش نه ی به هاو کاری کەسیک له گه شتی که دا

يسعد بصحبة شخص في رحلة	هاوړې ځې نه کات	<i>keep/bear sb ~</i>
ي صاحب / يراق شخصاً	لې ځې جودا نه بې، جيانه پته وه	<i>part ~</i>
يفارق، يفترق	له گډل	<i>in ~ (with)</i>
في صحبة	بې ځې خوش نه بې / به هاوړې دلشاد	<i>be good ~</i>
ده بې ۲. کومپانيا، دامه زراوي بازرگاني	پسلي / يسد بصحبة ۲. شرکه، مؤسسه تجارتيه	
جون سميس و	John Smith and Co.	
هاوکاره کاني ۳. کومه له که سټک هاو پشه بن، به ټيکه کار بکه	جون سميس و شرکا ۳. مجموعه من الاشخاص يعملون سوياً	
ده رپاوان	<i>the ship's ~</i>	
البحارة		
تيځې له نه کتوره کان	<i>a theatrical ~/a ~ of actors</i>	
۴. لقي له سويا		
فرقه من المثلين ۴. سريه من الجيش		
هاوشيوه،	<i>comparable /'kɒmpərəbl/ adj</i>	
ي کسانه، هافيه، له بارېويه راوورد		
قابل للمقارنة ب، مشابه، مئال		
۱. به راووردکراو	<i>comparative /kəm'pærətɪv/ adj</i>	
به رامېر دار، به راوورد		
۱. مقارن		
شيوې به راوورد له	<i>the ~ method of science</i>	
زانست دا، به رامېر دار ۲. رېژيه، ده پېښوريت		
به راوورد		
الاسلوب المقارن في العلوم ۲. نسبي، يقاس بالمقارنة		
له ژيانکې باشدا نه ځي	<i>living in ~ comfort</i>	
(به راوورد به که سټکې که پان کاتيکې که ۳. له)		
رېژمان) شيوې ناوړه يا ناوړه فرمان به کاردې ځې		
به راوورد		
يعيش في راحة نسبية (بالمقارنة بشخص آخر أو وقت آخر) ۳.		
(في النحو) شکل من أشكال الصفة أو الظرف يستخدم للمقارنة		
دريژتر	<i>taller</i>	
اطول		
خرابتر	<i>worse</i>	

اسوا	<i>better</i>	باشتر
احسن	<i>more prettily</i>	جوانتر
بشکل أجمل		
۱. به راوورد نه کا،	<i>compare /kəm'peə(r)/ vt, vi</i>	
هغه ر دکت، هاوسهنگي نه کا		
۱. يقارن، يقامي، يوازن		
به راووردې دوو وه رگيران	<i>~ two translations</i>	
نه کات		
يقارن بين ترجمتين		
نه ميان جياوازه	<i>This cannot ~ with that.</i>	
له وي که، به راوورد ناکړي ۲. له په ک چوون/ په پوهندي		
هذا يختلف تماماً عن ذالک (لا يمكن مقارنة به) ۲. يشبه، يبين		
أوجه الشبه / العلاقة		
مردن به نوستن به راوورد	<i>~ death to sleep</i>	
ده کات		
يشبه الموت بالنوم		
نوهي تو	<i>Yours is not to be ~d with mine.</i>	
زور جياوازي هه به له وي من ۳. زيادکردني هه ندي		
کوتايي يا ووشه يو ناوړه ناو يا ناوړه فرماني به راوورد		
(وهک <i>er, est, more</i>)		
ان ما يخصك يختلف اختلافاً تاماً عما يخصني ۳. (في النحو)		
يضيف بعض النهايات أو الكلمات للصفة أو الظرف للمقارنة		
(مثل <i>er, est, more</i>)		
<i>comparison /kəm'pærɪsn/ n [C,U]</i>		
۱. به راوورد، به رامېرې هغه ر کړن، به رامېر کړن		
۱. مقارنة، مضاهاة، تشبيه		
چواندنې دل	<i>the ~ of the heart to a pump</i>	
وهک ترومپا		
تشبيه القلب بمضخة		
به به راوورد کړن	<i>in ~ with/by ~</i>	
بالمقارنة ب		
نه توانړې به راوورد	<i>can stand/bear ~ with</i>	
بکړي به هه مان راده (ناست) ۲. پهلې به راوورد (له)		
ناوړه ناو، ناوړه فرمان) به راوورد، پهلې بالا، وهنونه		
له سهرې		
يکڼ مقارنته ب / من نفس المستوى ۲. درجة المقارنة (في)		

الصفة، الطرف)، صفة المقارنة، صفة التفضيل و مثال عليه:	
خراب، خراپتر، زور خراب	<i>bad, worse, worst</i>
سیء أسوأ	
زوری	compartment /kəm'pɑ:tment/ n [C]
بجوك له شه منده فهدا	
مقصورة فی عربۀ سكة حديد	
جینگه دانیشن له پلهی	<i>the second class ~ s</i>
دووهم	
مقصورات الدرجة الثانية	
(له كه شنی دا) بهشی قایم کراو	<i>a water-tight ~</i>
كه ناوی تی نه چتی	
(فی السینۀ جزء محكم لا یدخله الماء	
۱. قبیلۀ نما، پرگال،	compass /kəm'pɑ:s/ n [C]
۲. جه منره (له شیوگی کۆ) پرگال ۳. بوار	
۱. بوسلۀ ۲. (فی صیغۀ الجمع) برکار، فرجال ۳. مدی، مجال	
جهرگ	compassion /kəm'pæʃən/ n [U]
سۆزی، میهره بانی، بهزه یی، دلوفانی	
شفقة، عطف، رحمة	
پر له سۆز، سۆزدار	<i>filled with ~ for</i>
بیتلی به شفقة علی	
بهزه یی پیادیتوه	<i>take ~ on</i>
یشفق علی	
به بهزه یی، میهره بانی، سۆزیار، دلوفان	compassionate /kəm'pæʃənət/ adj
عطف، شفقة، رحمة	
یه ککه و تن، گونجان، ته بایی	compatibility /kəm.pæ'təbɪləti/ n [U]
توافق، انسجام	
(بیر، لیکۆلینه وه،	compatible /kəm'pætəbəl/ adj
کهس) گونجاو، له بار، ریککه و توتو	
(الافکار، المناقشات، الاشخاص) متناسق، منسجم، متناغم	
خوشی گونجاو (ریگه	<i>pleasure ~ with duty</i>
نه گرتی) له گهل نه رک و فرماندا	
متعة تنسجم (لا تتعارض) مع الواجب	
هاوینشمانی،	compatriot /kəm'pætriət/ n [C]
هاو وولاتی	
مواطن، من ابناء البلد	
ناچار ی نه کات،	compel /kəm'pel/ vt (-II-)

زوری لی نه کات، قایل دکت	
یجبر، یضطر، یزغم	
ده پیژیری	compensate /kəmpenset/ vt, vi
(زهه بوو ده کات)	
یعوض (عن رخسارة... الخ)	
	compensation /kəmpen'seɪʃən/ n [C,U]
بزاردن، قهره بوو کردن له بیری دانسان، شوندان،	
جی گرتنه وه	
تعويض	
ریکخه ور	compere /kəmpeɪ(r)/ n [C]
پیشکده شکه ری به برنامه ی ته له فزیون	
منظم / مقدم برنامج تربیة (فی التلفزيون مثلاً)	
پیش برکی ده کات، کنی	compete /kəm'pi:t/ vi
برکی ده کات	
یتباری، یتنافس	
له پناوی خه لاند	<i>~ in a race for a prize</i>
بیرکی نه کا	
یتنافس فی سیاق من اجل جائزة	
له گهل کهسانی که	<i>~ with/against others</i>
روو به روو ده بیتنه وه	
یتنافس مع الاخرین	
	competence /kəm'pɪtəns/ n [U]
۱. به توانایی، ژیهانت، شایان، پسپوری ۲. به روبونی	
ته و او به شکر دوو، داهاتی ته و او، تا به ته و او یزی	
۱. مقدرة، کفاءة، اختصاص ۲. دخل کاف للعیش بشكل لائق	
به توانا، لیهاتوو،	competent /kəm'pɪtənt/ adj
کارامه	
کفء، قادر، مؤهل	
لیهاتوو بو	<i>He is ~ to try this case.</i>
جی به جی کردنی کیشه که	
لديه الاهلية لتولي هذه القضية	
قوتابخانه که	<i>The teacher is ~ for/in her work.</i>
توانای هه یه، توانای جی به جی کردنی فرمانه که ی هه یه	
المدرسة مؤهلة ل / قادرة على القيام ب عملها	
پیشبرکی،	competition /kəm'pɪtɪʃən/ n [C,U]
به رامبه ره کی، ململاتی، یاری	
منافسة، مباراة	
ململاتی بازوگانی له	<i>trade ~ between countries</i>

نیوان دو دهولهت	گازنده کمر
المنافسة التجارية بين البلدان	المشتكى (فی معکمة)
<i>in ~ with the word's best athletes</i> ململاتی	۱. سکالاً، گلهیی،
لهگهل باشترین یاری زانی جیهانی	بیزار
بالتنافس مع افضل رياضي العالم	۱. شکری
<i>swimming ~ s</i> یاری کردن له بوارى مهلهوانی	سکالاً ده کات له که سیک،
مباريات فى السباحة	گلهیی نه کات ۲. سکالای ته ندروستی، نه خوشی
competitive /kəm'petətɪv/ <i>adj</i> پشپرکئی دار	پشکو شخصاً ۲. شکری صیحة، مرض
تنافسى	نه خوشی دل
<i>~ examinations for government posts</i>	مرض بالقلب
پشپرکئی نه رکی میری	سوز،
مسابقات للوظائف الحكومية	نهرمی، ژیری، هوگری
competitor /kəm'petɪtə(r)/ <i>n</i> [C] پشپرکئی کار،	لطف، ایناس، کیاسة
پیشه بهز	complaisant <i>adj</i> خوشی، نیانی
متنافس، متبارى	سار، لطیف، مرض
compliation /kəm'plɪ'eɪʃn/ <i>n</i> [U] کۆکرده وه،	ته واو کردن،
پولین، کۆمهل کۆمهل کردن یان دانان	ته مامی (له ریزمان) ته واو کهری به شی یه که می رسته
تجميع، تالیف شیء تم تجميعه او تالیفه	مکمل، تکملة، تمة (فی النحر) المسند: تکملة الجزء الاول من
compile /kəm'paɪl/ <i>vt</i> کۆده کاته وه، یتک	الجملة
ده خسات، کۆدکت (زانباری) و ده پۆلینیت (له پهراو...)	complementary /kəm'plɪ'mentəri/ <i>adj</i>
(هند)	ته واو کهر، ته مام کهر
يجمع (معلومات) ويصنف (فی کتاب... الخ)	مکمل
<i>~ a guide-book/dictionary/index</i> به لگه	به نکه تو او وه کان په نگی سپی ته دابه
کۆنه کاته وه / فهرست، (فه ره ننگ، ریزر) کۆنه کاته وه	نیکل کردن
يجمع دليلاً قاصداً / فهرساً	الوان متكاملة تعطي اللون الابيض حين المزج
complacence /kəm'plæns/ <i>n</i> [U]	۱. ته واو، به ته واوی
به خوراز بیون، خو په سهند، دلنایی	ته مامی، هم مو، سهراپا ۲. ره بهق، بهردار، سهراپا
الرضا عن النفس	۳. گشت، به ته واوی
complacent /kəm'plæns/ <i>adj</i> له خوئی	۱. تام، کامل ۲. مته ۳. شامل، تام
رازی په، دنیا په	روداوی ته واو چا وه پروان
راض عن نفسه	نه کراو که سیکئی نامۆ به ته واوی
complain /kəm'pleɪn/ <i>vi</i> سکالاً ده کات،	مفاجأة تامة / شخص غريب تماماً
گازنده ده کا دادوی دانه کا، دادخوازدکت	کۆتایی پین دینن، ته واوی ده کات
پشکو، پندمر	یتهی، پکمل، یتیم، یتیم
<i>He ~ ed of having too much work.</i> سکالاً له	completely <i>adv</i> به ته واوی، هم مو له
زوری کاری نه کات	بشکل تام
اشتكى من كثرة العمل	ته واو کردن،
complaining سکالاکار (له دادگا) دادخواز،	completion /kəm'pli:ʃn/ <i>n</i> [U]
	کۆتایی، دوما فی

گازنده کمر	المشتكى (فی معکمة)
complaint /kəm'pleɪnt/ <i>n</i>	۱. سکالاً، گلهیی،
	بیزار
	۱. شکری
<i>make a ~ against sb</i>	سکالاً ده کات له که سیک،
	گلهیی نه کات ۲. سکالای ته ندروستی، نه خوشی
	پشکو شخصاً ۲. شکری صیحة، مرض
<i>a herat ~</i>	نه خوشی دل
	مرض بالقلب
complaisance /kəm'pleɪzəns/ <i>n</i> [U]	سوز،
	نهرمی، ژیری، هوگری
	لطف، ایناس، کیاسة
complaisant <i>adj</i>	خوشی، نیانی
	سار، لطیف، مرض
complemetn /kəm'plɪ'ment/ <i>n</i> [C]	ته واو کردن،
	ته مامی (له ریزمان) ته واو کهری به شی یه که می رسته
	مکمل، تکملة، تمة (فی النحر) المسند: تکملة الجزء الاول من
	الجملة
complementary /kəm'plɪ'mentəri/ <i>adj</i>	ته واو کهر، ته مام کهر
	مکمل
<i>~ colours</i>	به نکه تو او وه کان په نگی سپی ته دابه
	نیکل کردن
	الوان متكاملة تعطي اللون الابيض حين المزج
complete /kəm'pli:t/ <i>adj</i>	۱. ته واو، به ته واوی
	ته مامی، هم مو، سهراپا ۲. ره بهق، بهردار، سهراپا
	۳. گشت، به ته واوی
	۱. تام، کامل ۲. مته ۳. شامل، تام
<i>a ~ surprise/stranger</i>	روداوی ته واو چا وه پروان
	نه کراو که سیکئی نامۆ به ته واوی
	مفاجأة تامة / شخص غريب تماماً
vi	کۆتایی پین دینن، ته واوی ده کات
	یتهی، پکمل، یتیم، یتیم
completely <i>adv</i>	به ته واوی، هم مو له
	بشکل تام
completion /kəm'pli:ʃn/ <i>n</i> [U]	ته واو کردن،
	کۆتایی، دوما فی

اتمام، تکمله، تمته	
complex /kəmpleks/ <i>adj</i>	نالوز، ناوېته،
	پنکھاتوو
	معقد، مرکب
<i>a ~ argument/situation</i>	گفتوگو/هلولوتی
	نالوز
	• مناقشة / مراقب معقد
complexity /kəmpleksəti/ <i>n</i> [C,U] (<i>pl</i> -ties)	
	نالوزکردن، نالوزی، شتیکی نالوز
	تعقید، عقد، شیء معقد
²complex /kəmpleks/ <i>n</i> [C]	نالوز، کوهملیکی
	به به کداچوو (وهک خانوو)، گری، نالوزاو
	مجموعه مترابطة (من المباني مثلاً) عقدة، معقدة
<i>an industrial ~</i>	شاری پیشه سازی
	مدینه صناعیه
complexion /kəmplekʃn/ <i>n</i> [C]	۱. رووخسار،
	شیوه، به رنگی سرروشی، پیست ۲. روانت یان
	سرروشی (رووداو، بهفتار)
	۱. بشرة، لون البشرة ۲. مظهر او طیعة (سلوك، احداث... الخ)
compliance /kəmpraɪəns/ <i>n</i> [U]	بریاردان،
	گوئی رایه لی، پنکھاتن
	اتفاق، توافق، انسجام
<i>in ~ with</i>	ریک که ووتو، گونجاو، پنکھاتوو له گدل
	منسجماً/فی توافق مع
compliant <i>adj</i>	گوئی رایه لی، قابل، نهرم، پنکھاتی
	متوافق، منجم
complicate /kəmplikeɪt/ <i>vt</i>	نالوزی ده کات،
	قورسی ده کات
	يعقد، يصعب
complicated <i>adj</i>	نالوزاو، قورس، ناوېته
	معقد، صعب، مرکب
<i>a ~ machine</i>	نامیری نالوز
	آلة معقدة
complication /kəmplikeɪʃn/ <i>n</i> [C]	
	۱. نالوزان، نالوزبون، ماک ۲. ماکي نه خوشی
	۱. تعقید، تعقد، مضاعفات ۲. مضاعفات (فی المرض)
complicity /kəmplisəti/ <i>n</i> [U]	هاوکاری کردن
	به قسه یان به کردار (له تاوانیک یان گوناھیک)

اشتراک بالقول او بالفعل (فی جریمة او اثم)، تواطؤ	
compliment /kəmplɪmənt/ <i>n</i> [C]	
	۱. خوشدواندن په سه نکردن، ستایش، ریزلینان
	۲. (له شپوهی کودا) سلّاو
	۱. مجاملة، مدیح، اطراء ۲. (فی صیفة الجمع) تحية
<i>(Give) my ~ s to your husband.</i>	سلّاو م
	بگه یه نه به میرده کات
	(قدسی) تحیاتي الی زوجله
<i>vt</i>	پن هه لته گری، شانازی یوه نه کات، سلّاو
	لن نه کات
	یجامل، یمدح، یطری، یحیی
complimentary /kəmplɪ'mentri/ <i>adj</i>	
	۱. خوشبرو، په سه ند ۲. به خوږایی
	۱. مجامل، دال علی الاعجاب ۲. مجاني
<i>~ ticket</i>	بلیتی خوږایی
	تذکره مجانیة
comply /kəmpraɪ/ <i>vt</i> ~ with	گوئی رایه لی نه بی،
	بهرداری ده کات، ریزی لن نه گری، قابل دیت
	یطاوع، یستجیب، یطیع، یطابق
component /kəm'pəʊnənt/ <i>adj</i>	به شی
	بنچینه یی، توخم:
	جزء اساسی، عنصر:
<i>a ~ part</i>	به کن له به شه پنکھنه ره کانی همر
	که ووره یه له
	احد الاجزاء المكونة لكل اکبر
compose /kəm'pəʊz/ <i>vt, vi</i>	۱. (له به کر نادپاردا)
	ریک ده خری
	۱. (عادة فی المبني للمجهول)
<i>be ~d of</i>	
<i>~ a letter/ speech/ poem/ sentence/ song/</i>	
	نه نویسی ووتسار / رسته / گوانسی / <i>symphony</i>
	سه مفونی ۳. (له چاپدا) پیت نه نویسی بو نه وهی ووشه
	دروست پکات پاشان رسته لینجا پرگه ۴. ده سه لات
	یکب او یولف حدیثاً، قصیده / جملة / اغنية / سیمفونی ۳. (فی
	الطباعة) یصف الاحرف لتكون الکلمات ثم الجمل ثم الفقرات
	۴. یضبط، یتحكم
<i>~ oneself/one's thoughts/one's passions</i>	
	ده سه لاتی هه یه به سه ر خویدا / بیرو هه ستی (کیشه یا

چهند توخمیک ینک هاتین، هالپه‌ند
 مرکب، شی، یکنون من عدة عناصر او اجزاء
 The word bus-driver is a ~
 هم ووشه په
 لیکدراوه
 هذه الكلمة مركبة
 ناویندی کیمیایی
 chemical ~
 مرکب کیمیایی
 ~ interest
 سودیکی هاو په‌ش
 فائدة مركبة
 ۱. ټیکه‌لی ته کات (چهند سه‌چاوپه‌ک
 □ vt, vi
 تا هاو په‌کی جودایی چنگ نه‌کویت)
 ۱. یمزج / یخلط (عدة عناصر للحصول على مادة مختلفة)
 دهرمان نه‌گریته‌وه ۲. قهرز
 ~ a medicine
 نه‌بزیته‌وه، نه‌داته‌وه
 یرکب دوا ۲. یسوی دینا (بالدفع)
 2 compound /kəmˈpaʊnd/ n
 کومه‌له خانوویه‌ک
 شسورای به‌ده‌ورایی (به‌تاییه‌تی له هند و چین) وه‌ک
 ینکه‌ی بازوگانگی
 (خاصة فی الهند والصین) مجموعة من المبانی معاطة بسور
 خاصة تلك التي تستخدم كمرکز تجاری
 ۱. ټی‌نه‌کات،
 comprehend /kəmˈpriˈhɛnd/ vt
 هه‌ستی ین‌نه‌کات ۲. نه‌یگریته‌وه
 ۱. بفهم، یدرک ۲. یشل
 comprehensible /kəmˈpriˈhɛnsəbl/ adj
 ټیگه‌شتن، نه‌توانی هه‌ستی ین‌یگری
 مفهوم، یمن ادراک
 comprehension /kəmˈpriˈhɛnʃn/ n [C,U]
 ټیگه‌شتن، هه‌ست ین‌کردن، وه‌گرتن
 فهم، ادراک، استيعاب
 comprehensive /kəmˈpriˈhɛnsɪv/ adj
 گشت گیر، ټیگرا، هه‌موکی گشتی
 شامل
 ۱. نه‌په‌ستینن،
 1 compress /kəmˈpres/ vt
 که‌پسی نه‌کا، فشار نه‌خانه‌سوری، گفاشتن
 ۱. یضط، یکس
 هه‌وای په‌ستیرا ۲. (نوسین، بیرو را)
 ~ ed air
 کورت، نه‌گریته‌وه
 هوا مضغوط ۲. (الكتابة، الافکار) یخصر، یوجز

گرفت) چاره‌سره نه‌کات، کوتایی ین‌دینن
 یتمکم نفی / افکاره / مشاعره یسوی (مشکلة او خللاً)
 ینهی
 composed adj
 له‌سرخو، هینن، خوراگر
 متحل بضبط النفس
 composedly adv
 هینانه، به‌سه‌لیقه
 بشكل هادی
 composer n [C]
 موسیقادانه، ناواز دانه،
 سه‌لیقه قان
 مؤلف موسیقی
 composite /kəmˈpəzɪt/ adj
 ینک هاتووه / له
 چنده به‌شینک
 ممکن / مؤلف من عدة اجزاء
 composition /kəmˈpəzɪʃn/ n [C,U]
 دارشتن،
 په‌خشان دانان، ټیکه‌تان، ناواز دانان، نفینن، نواژین
 ۲. دانه‌ری (هونروه، چیروک په‌راو، پارچه موسیق)
 کؤکرده‌وه و پولین کردن ۳. شینوا، ریگه‌ی دانان /
 کؤکرده‌وه
 تکرین، تالیف ۲. مؤلف (قصیده، کتاب، قطعه موسیقی...)
 تجميع، تصنیف ۳. اسلوب، طريقة تالیف / تجميع
 ری‌کخستی خاک /
 the ~ of the soil a picture
 وینه ۴. ماده‌په‌کی پشه‌سازی نالوز (زیاد له په‌گه‌زی
 ینک هاتووه)
 ترکیب التربة / صورة ۴. ماده‌صناعیه مرکبه (تکون من اکثر
 من عنصر)
 compositor /kəmˈpəzɪt(ə)/ n [C]
 ری‌کخه‌ر،
 کومه‌له ووشه‌په‌ک (له چاپ)، پیت ریز کهر
 متضد، مجمع حروف (فی مطبعة)
 compost /kəmˈpəst/ n [C]
 په‌ینی گزوغیای
 له‌ناوچوو، ټیکه‌لی
 ساد مصنوع من المواد العشبية المتحللة
 □ vt
 په‌ینی ټی‌نه‌کات، په‌په‌ین چاره‌سوری
 ده‌کات
 یض السجاد، یعالج بالسجاد، یسد
 composure /kəmˈpəʊʒə(r)/ n [U]
 هه‌دار،
 هینن، نارامگرتن، خوراگری
 هدوه، ذهنی، ضبط النفس
 نالوز، شینک له
 compound /kəmˈpaʊnd/ adj

² compress /kəm'pres/ n	سارغى، پستان، گوشين
	كساده، ضادة
compression /kəm'preʃn/ n [U]	پستان، پستاندن، گوشران
	ضبط، انضفاط
comprise /kəm'praɪz/ vt	ئەگرىتەو، تىيىدايە، برىتى دېت، پىنكى دەھىنى
	يشل، يىوى، يتىن
compromise /kəm'prəmaɪz/ n [C,U]	ناشت کردنەو، دوو لاپەنى، ناکۆك، سازدان، رېكەوتن
	وسط بين طرفين متازعين، توبە
□ vt, vi	۱. ئەگاتە چارەسەرى ئاوەندى، رېكسان ئەخا ۲. گومان لە كەسنىك ئەكات (كەسىن)
	دەخاتە گومانەو
	۱. يسوى نزاعاً، يصل الى حل وسط ۲. يشكك فى شخص.
	يعرض (شخصاً) للشبهة
compulsion /kəm'pʌlʃn/ n [U]	زۆرە ملنى، بە ئابەدلى، زۆر بۆھىنان، كوتەكى، بە ئاچارى
	اجبار، ارغام، اكراه
under/upon ~	زۆرە ملنى، بە زۆر
	بالاكار، بالاچار
compulsory /kəm'pʌlsɔɪ/	زۆرە ملنى
	اجبارى
compunction /kəm'pʌŋkʃn/ n [U]	گومان، پەشىمانى، زووقانى، ئەفسوس، ئاچارى
	وخز الضمير، شك، ارتياب، ندم، اسف
disobey one's superior	بىن پەشىمانى
without the slightest ~	ملكەچى سەرۆكەكى
	ناكات
	يىسى رئيسه دون ادنى ندم
computer /kəm'pjʊ:tə(r)/ n [C]	ئەقلى
	ئەلەكترونى، بزمير، ئەلكترون، ئاميرى ژميربارى
	عقل الكرونى، حاسب آلى
computerize /kəm'pjʊ:təraɪz/ vt	هەلگرتى
	زانبارى لە كومپيوتەر ۲. كومپيوتەرى ئەكات
	۱. يىخن (المعلومات) فى حاسب آلى ۲. يزود بحاسب آلى
comrade /kəm'reɪd/ n [C]	ھاوکار، ھاویرى

	دلسوز، هەقال
	رفيق، زميل، صديق مخلص
comradeship /kəm'reɪdʃɪp/ n [C]	ھاویرىيەتى، هەقال
	رفقه، زمالة
con /kɒn/ vt (-nn-)	گزی لە كەسنىك ئەكات كە بروای پىتەتى، پاش ئەو، متمانەى پەيدا كەرد، بەهانه
	(د.ل) پىش (شخصاً بعد كسب ثقتہ)
concave /kən'keɪv/ adj	روو چال (برووى
	دەرەو، روو قوپاوپك
	(السطح الخارجى) مقعر
concavity /kən'kævəti/ n [U]	روو قوپاوپ، ناو
	چال
	تقعر
conceal /kən'si:l/ vt	ئەپشارىتەو (نەھنى)، ئەپوشى، خۇدەشارىتەو
	يخنى، تكم (سراً)، يخى.
concealment n	شاردنەو، پەنھانى، ھىشار
	اخفاء، تكم، مداراة
concede /kən'si:d/ vt	۱. راستى دەرئەخات، راستى ئەكاتەو، دانى پيا دەنى، قايىل دەبىن، ملكەچ
	دەبىن ۲. دەست بەردار ئەبىن، وازى لى دىنى
	۱. يقر بصحة، يسلم بصواب (شئ) ۲. يتنازل عن (حق، ميزة)...
	الغ
conceit /kən'si:t/ n [C,U]	لە خۇيايى بوو، قاپانى
	غرور
conceited adj	لە خۇيايى، فیز
	مغرور
conceivable /kən'si:vəbl/ adj	بروای
	پىن ئەكرى، چىونبار
	ممکن تصدیقه / ادراکه
conceive /kən'si:v/ vt, vi	۱. (ژن)، سك دەكات
	۲. پلاتى يان يىروكە پەك دىنى (بە ھىيىنە پىش چاوپ)
	۱. (المرأة) تحمل ۲. يكون فكرة او خطة
a well ~ d scheme	پلاتى ليكولراو
	خطة مدروسة
concentrate /kənsntreɪt/ vt, vi	۱. كۆى
	دەكاتەو، خەستى ئەكاتەو، ھوشى پىنەدات، كوم

دكت، په یت دکت، گرانی ده خاته سهر	
۱. بجمع. یرکز، یتکز یتکز	
~ soldiers in a town	سهر بازاره کان له شاره که
	کوده کانه وه
یرکز / بجمع الجنود فی مدینه	
گوئی به	~ one's attention on one's work
کاره که ی ده دات، هو شیاری ده کات، بایه خې پیډه دات	
۲. خه ستکردن، جشین، په پنی کسردن، چسپرکړدنه وه،	
خه ست کړدنه وه	
یرکز انتباهه فی عمله ۲. یزید من ترکیز ساتل	
concentration /kən'sentʃən/ n [C,U]	
جهخت کړدن، هیزی خه ستکردن شتیکی جهخت لیکراو	
ترکیز، تمرکز، قوه التركيز، الشئ المركز	
~ camp	سهر بازاره گی گرتن
	معسکر اعتقال
concentric /kən'sentrik/ adj	به ریوه به رایه تی
	به دك بنكه
	(دوائر) ذات مركز واحد
concept /kənsɛpt/ n [C]	بیروکه رامن، هزارا
	گشتی
	مفهوم، فکرة عامة
conception /kən'sɛpʃən/ n [C,U]	۱. ټیگه شتن،
	هزر کړن، رمانکړدن، بیروکه
	۱. فهم، ادراك، مفهوم
	بیر
	have a clear ~ of what must be done
	پوون، بیر تیږ، نه زانئ چی نه کات ۲. سکپریوون
	(کوپره)، ناوس پوون
	له فکرة واضحة عما یجب عمله ۲. الحمل (بچنین)
concern /kən'sɜ:n/ vt	۱. په پوهندی هدی به،
	دهرباره ی، تاییه ته به، په ریشانی، په پوهندی پیوه هدی به
	۱. یتلق ب، یتکل ب، یخص، بهم
	Does this ~ me?
	نایا نه مه په پوهندی به منوه
	هه په؟
	هل هذا یهنی، یخصنی؟
	As/So far as I'm ~d...
	نوه ی که په پوهندی
	به منوه هه په...
	نیما یتلق بی...
	be ~ ed in a crime
	هاو به شه له تاوانه که دا

یشتړک فی جریمه	
۲. بایه خې پی نه دات،	~ oneself with/in/about
سهر قال نه پی به	
۲. یهم ب، ینشغل ب	
۳. بیزار نه پی، شهره نه پی	be ~ ed about/with
۳. یلق / یساره، التلق علی	
	be ~ ed about the future/the news
شهره ونیگه ران نه پی له سهر پاشه روژ/ هه واله کان	
یتلق علی المستقبل / الاخبار	
۱. په پوهندی، بایه خ	□ n [C,U]
۱. علاقه، حله، اهتمام، شغل	
نمه په پوهندی به تووه نه پی به	It's no ~ of yours.
۲. نه رگ، په لندان پوکړدنی کاری ۳. چاره، بهش، له و	
نهرکه دا بهشی هدی به، له و پشه به دا به شداره	
هذا الامر لا یعنیک ۲. عمل، تعهد بالقیام بعمل ۳. نصیب، جزء	
بهشی هدی له و کاره	have a ~ in business
۴. دله راوکی، راپرا.	
یکون له نصیب فی عمل ۴. قلق	
تووشی دله راوکی نه پی	filled with ~
بملاء نفعه القلق	
به راپراوه برسیار نه کات	ask with deep ~
یسأل بقلق عمیق	
نوه ی په پوهندی پیوه هدی به،	concerning prep
دهرباره ی نه کا، سهر به رت، له مهر، دهر خه ق	
فیما یتعلق ب، حول عن	
۱. ناهه نگی موسیقا	concert /kənsɔ:t/ n [C]
۱. حفلة موسیقیه	
۲. ریک که وئن له گهل/ گونجانندن	in ~ (with)
۲. فی توافق/ انسجام مع	
دوانی یا کومه لی	concerted /kən'sɜ:tɪd/ adj
ثنائی او جماعی	
کار/ هیرشی به کومه ل	~ action/attack
عمل/ هجوم جماعی	
جوړی له	concertina /kənsɔ:'ti:nə/ n [C]
له کوردیون نه کوردیونا بچوک	
نوع من الاکوردیون	
کونشرتو، جوړ	concerto /kən'tʃeɪtʃə/ n [C]
ناوازیکی موسیقا په	

کونشرتو، معزوفة موسيقية لالة تساعدها الاوركسترا
concession /kən'seɪʃn/ n [C,U] دهست
 لي هه لگرتن، سافيدان سهرشک کردن، ههق پسيدان
 (دهرهينانی کانزا، نهوت)
 تازل، منع حق، امتياز (استخراج معادن، نط)
conciliate /kən'siliɪt/ vt رازی نهکا، ناشتکردنه وه،
 ناشت بوونه وه، ناشت دکت، هه دار دکت
 يکسب رضا / صداقة / تأييد، يهدی، غضب، يرضی، يوفق
concillation /kən'sili'eɪʃn/ n [U] هه داری،
 رازيکردن، ناشتی
 ارضاء، تهذبة، توفيق
conciliatory /kən'siliətəri/ ناشتبونی،
 بهر هه زامه ندي، قایلکاری
 توفیقی، استرضائی
concise /kən'saɪs/ adj (نوسین، ووتار)
 کورتکاره، کورت، ناوه پوک
 (الشخص، الکتابه، الحديث) مختصر، موجز
concisely adv به کورتی
 اختصار، بایجاز
conciseness n [U] کورت کردنه وه، کورتیتی
 اختصار، ایجاز
conclave /'kɒŋkləv/ n [C] کویونه وهی
 نهینی، جفین
 اجتماع سری
sitting in ~ کویونه وه به کی نهینی نه انجام دهادت
 یقعد اجتماعا سریا
conclude /kən'kli:ɹd/ ۱. کوتلیی یی دینی،
 نهجانی دهاد، ده گاته نه انجام
 ینهی، یختم
~ a concert with the National Anthem
 به سلاری کتوماری کوتایی به ناههنگی
 موسیقایی نشتمانی نههینی ۲. ویکسی نه خات، نهینه
 هوی
 ینهی الحفل الموسیقی بالسلام الوطني ۲. یرتب، یسب، یقعد
~ a treaty of peace ریکه ووتی ناشتی نه بهستی
 ۳. بهرهمی دینی، بوی دهر نه کهوی
 یقعد اتفاقیه سلام ۳. یستتج، یستبظ
~ from the evidence that... له به لگه کان بوی

دهر نه کهوی که
 یستتج من الأدلة انه
conclusion /kən'kli:ʒn/ n [C] ۱. کوتای
 ۲. گه یشتنه نه انجام، پاکتاو کردن ۳. بریار، پاکتاو کردنی
 شتی
 ۱. نهایی، خاتمه ۲. استنتاج ۳. قرار، تسویه (شیء)
conclusive /kən'kli:si:v/ adj (به لگه، بیروا)
 بروا یی کراو، نه پر
 (الادلة، الاراء) مقنع، قاطع
conclusively adv هه رگیز، رادهر، دوماهی
 بشکل مقنع / قاطع
concoct /kən'kɒkt/ vt ۱. تیکه لی نه کات،
 خوار دهنه وه ناماده نه کات، تیکه لی دکت، سه خسته دکت
 ۱. یخلط، یعد (شرابا، طعاما)
~ a new kind of soup شوربای نوی ناماده
 نه کات ۲. دایه نهینی، دایه نهینی (چیروک)
 یعد حساب من نوع جدید ۲. یخترع، ییتدع (قصه، عذر)
concoction /kən'kɒkʃn/ n [C,U] تیکه لگرتن،
 داهینان، هه لیهستن (قه) پیلا تگیزان
 خلط، اختراع، ابتداع، تلفیق
concord /kən'kɔ:ɹd/ n [C,U] ته بایی،
 یه کهکوتن، گونجان، پیک هاتن
 توافق، انسجام
concordance /kən'kɔ:ɹdəns/ [C,U]
 ۱. به کهکوتن، ریکه ووتن، به یمان ۲. پیرستی نه لف و
 بی بی به کارهاتوو له په پراوه که
 ۱. توافق، اتفاق ۲. فهرس ابجدی بالکلمات الهامة المستخدمة
 فی کتاب
a Bible/Shakespeare ~ ناوه پوکی په رتووکی
 پیروز / بو شاکاره کانی شکسپیر
 فهرس الکتاب المقدس / لاعمال شکسیر
concordant /kən'kɔ:ɹdənt/ adj گونجان، ریک
 که ووتن، ته با
 منجم، متفق
concourse /kən'kɔ:ɹs/ n [C] کویونه وهی
 جه ماوه ری، به یه کهگه یشتن، کوم بوون
 احتشاد، التقاء، جمع کبیر
concrete /'kɒŋkri:t/ adj ۱. مادی، بهرجهسته

ههستی، ناوایایی
 ۱. مادی حسی، غیر معنوی
 ~ noun ناوی شتیکی ههستی پیکراو، دیار،
 تاییهت ۲. روق، پسه گگرتوو ۳. دیاری کراو، راستی
 خه رسانه، کۆنکریت
 اسم لشی، محسوس ۲. صلب، متماسک ۳. معدد، واقعی
 □ n [C] خه رسانه، کۆنکریت
 خه رسانه، استت ملاح
 ~ walls دیواری چیمه نتوو شیش
 جدران من الخه رسانه
 □ vi به چیمه نتوو شیش دا پوشر او، روق دکت
 یغلی بالخرسانه
concubine /kən'kjubaɪn/ n [C] دۆست، ساف
 مالی، جاری، (له فره ژنیا) نهو ژنه ی که پایه ی نزمه،
 قه پاتمه
 (ا.ق) زوجة غیر شرعية، زوجة عرفیا، محظية (فی حالة تعدد
 الزوجات) زوجة ذات مترلة اقل
concur /kən'kʌ:(r)/ vi (-rr-) له گه لی ده گونجی
 (له بیرو رادا) ریک نه که و ی ۲. ریک نه که و ی، له یه ک
 کاتدا پرووده دات، پیکه وه گونجان، پیک دهیت
 یفتق (فی الرأی مع) ۲: یترافق، یحدث فی وقت واحد، یترامن
concurrence /kən'kʌrəns/ n [C,U] لهه مان
 پرووداو، سه رهف سه ریه ک، ته بایی
 اتفاق، توافق فی الحدوث، تزامن
concurrent /kən'kʌrənt/ adj پیکه وه گونجاو،
 هاوکات، له یه ک کاتدا پرووده دا، هاوده نگ
 متوافق، یحدث فی نفس الوقت، متزامن
concuss /kən'kʌs/ vi میشکی نه شله قی به
 راته کان
 یصیب المخ بارتجاج
concussion /kən'kʌfən/ n [C,U] لیدانی کتوپر،
 شله قانی میشک، له رزین
 صدمة، هزة عنيفة، ارتجاج فی المخ
 ۱. تاوانباری نه کا،
 فه رمانی تاوانبار کردن به سه ر که می کدا نه سه پینی،
 گونا هبار دکت، مه حکومی ده کات ۲. فه رمان ده دات به
 سه را
 ۱. یدین، یحکم علی شخص بأنه مذنب ۲. (فی القانون) یحکم

علی، یصدر حکما علی
 پیاو ~ a murderer to life imprisonment
 کوزه که به ند ده کوری تا مردن ۳. بوی دانه نری، بوی
 نه نوسری
 یحکم علی قاتل بالجن مدی الحیاة ۳. یقدر له، یکتب علیه
 بوی نوسراوه ~ ed to suffer a life of pain
 که ژیا نی پیری له نازارو مه پینه تی
 قدر له ان یعیش حیاة ملؤها الالم
condemnation /kəndem'neiʃn/ n [U]
 تاوانبار کردن، گونا هبار کردن
 ادانة حکم بالادانة
condensation /kəndens'eɪʃn/ n [U]
 خه ستر کردن / نهه ونم: دلجویی شله دروست نه یی به
 خه ستر دونه وی هه لم وه ک
 تکثیف، قطرات سائل تتكون بتکثیف البخار (کالندی مثلا)
condense /kən'dens/ vi, vt خستی یان حیر
 زیاد نه کا (گاز، هه لم)، خه ست نه یی، نه یی به شله،
 چیری زیاد نه کات، تیر دکت
 ۱. یزید من كثافة او قوة (الغاز، البخار) یكثف، یحول الی
 سائل، یزید من كثافة او تركيز (السائل)
 شیر ی خه ست ۲. کورتی نه کاته وه
 حلیب مرکز ۲. یلخص، یوجز
 ا ~ ed account of an event راپورتی کورت
 کراوه له سه ر پرووداو
 تقرير موجز عن حدث
condenser /kən'densə(r)/ n [C] خه ستی نه ر،
 خه ستر گه ره (ناوی یا کاره بایی) تیر گه ره، خه ستر گه
 مکثف (مائی او که ربائی)
condescend /kəndi'send/ vi ده ست
 لی کیشانه وه، دابه زان بو راده ی نزم تر ۲. خو سووک
 نه کا، نه رم دبت ۳. دایه به زینی، خو ی نه نرم له قه لمده دا
 ۱. یهبط الی مستوی شخص اقل فعلا او تظاهرا ۲. یسط من
 قدر نفسه ۳. یتنازل، یتفضل علی شخص
condescension /kəndi'senʃən/ n [U]
 دابه زان، ده ست لی کیشان، نه رم یون
 هیرط، نزول، تنازل
 ۱. مه رج، قه ول،
 رهوش، چه شن، دوق

۱. شرط	
on ~ that	به مهرچیک / مهرج دکت
	بشرط / علی شریطه ان
on this ~	بهم مهرجه ۲. بار، کەش، حال
	علی هذا شرط ۲. حالة
The ~ of my health prevents me from working.	باری تەندروستیم ناهیلێ کار بکەم
	ان حالتي الصحية تمنعني من العمل
Every thing arrived in good ~	هەمووشە کان
	به باشی گەشتن
	لقد وصل كل شيء في حالة جيدة
in/out of ~	له حاله تی باش / خراب
	۳. (له شیوهی کۆ) ناوهقرمان، بارودوخ
	في حالة جيدة / سيئة ۳. (في صيغة الجمع) ظروف، احوال
under existing ~ s	لەم بارودوخەدا
	في ظل الظروف القائمة
under favourable ~ s	له کاتیکی گونجاودا /
	لهبار، بۆ هاتوو، بهباش هیشتەوه ۴. بنکه / باری
	کۆمه لایه تی
	في ظروف مناسبة / مواتية ۴. مرکز / وضع اجتماعي
persons of every. ~	خه لک له هه موو چینه
	کۆمه لایه تیە کان
	اشخاص من كل الطبقات الاجتماعية
□ vi	مهرج داننه ئی، بریار ده دات
	بشرط، یقر یحکم، یتحکم
Your expenditure is ~ ed by your income.	
	نهفه قه ی تۆ له سه ر داهاات وه ستاوه
	ان مصروفاتك محکومة بدخلك
conditional adj	په یوه ست به، مهرجی، به
	مهرچیک
	معتمد عل، مشروط ب
a ~ clause	رسته ی مهرجی
	جملة الشرطية (مثلا if/undess)
condole /kən'dəʊl/ vi	سه ره خووشی لی ده کات
	یواسی، یغزی
condolence /kən'dəʊləns/ n [C]	سه ره خووشی
	لی کردن، پرسه
	(في صيغة الجمع غالباً) عزاء، مواساة، تعزية

condone /kən'dəʊn/ vi	ده به خشت (کەسێک)
	لی ده پوریت، لی خووش ده بیت (رهوشت) سه ره بووی
	ده داته وه
	(الشخص) يتفاضى عن، يسامح، يفر عن، يكثر عن (السلوك)
	يعرض عن
a fact that ~ s his failure to help	ئەو راستیه ی
	که چاو پووشی ئەکا له یارمه تی دانی
	وهذه حقيقة تغفر له توانيه في تقديم العون
conductive /kən'dju:sv/ adj	هو، به ته هو ی
	مسبب، مؤد الى
1conduct /kən'dʌd/ n [U]	۱. رهفتار، رهوشت
	۱. سلوك تصرف
good/bad ~	رهوشتی باش / خراب ۲. شیواز،
	رێگهی نیش کردن
	سلوك حسن / سيء ۲. اسلوب، طريقة اداء عمل
2conduct /kən'dʌkt/	۱. رابه ری ده کات
	۱. یقود، یرشد
~ visitors round a museum	میوانه کانی به
	هه موو موزه خانه که دا گه یرا ۲. ریکسی نه خات، نه بیات
	به رپوه
	یری الزائرين ارجاء المتحف ۲. يضبط، يتحكم، يدير يقود
~ an orchestra	تۆکسترا لی نه دات، رۆلی
	مايسترو نه بات به رپوه
	يدير الاوركسترا (أى يقود بدور المايسترو)
~ oneself	۳. نه یگرئ، رهفتار نه کات، هه لئس
	وکه وت نه کا ۴. (ماده) نه یگه یه ئی (گه رمی یا کاره با)
	۳. يسلک، يتصرف ۴. (المواد) يوصل (الحرارة او الكهرباء)
conduction /kən'dʌkʃn/ n [U]	گه یاندن
	(گه رمی، کاره با)
	توصيل (الحرارة، الكهرباء)
conductive /kən'dʌktiv/ adj	گه یانراو،
	توانای گه یاندنی هه یه
	مواصل، قابل للتوصيل
conductor /kən'dʌktə(r)/	۱. رپهر، به لگه،
	رابه ر، کار گه یر ۲. ماده به کی گه به نه ری گه رمی و کاره با
	۱. مرشد، دليل، قائد، محصل (في الترام و المركبات العامة) ۲.
	ماده موصلة للحرارة ار الكهرباء
cone /kəʊn/ n [C]	۱. قوچه ک، شه یپور، نه ندازه یی

۲. تەڭىكى قوچەكى ۳. مېۋەى ھەمىشە سەۋز (ئەنەناس)
۱. مېخروط ۲. جىم (اصم او اجوف) ذو شكل مېخروطى ۳.
فاكهة الاشجار دائمة الخضرة (كالارز، الاتاناس)

شەكر لەمە، **confetion** /kən'fɛkʃn/ n [C,U]
چۆرەك، شىرىنى
حلوى مشكلة كەك

فروشياری / ھەلۋاچى **confectioner** n [C]
بانج / سانج الحلوى

چۆرەك، ھەلۋا، شىرىنى، شىرىن سازى **confectionery** /kən'fɛkʃənəri/ n [C,U]
كەك، حلوى، فطائر

دەۋلەتى **confederacy** /kən'fɛdəɾəsi/
يەكگىرتوو (بەتايىپەتى يىانزە دەۋلەتەكەى وولانە
يەكگىرتوۋەكان لە سەدەى نۆزدە لە كاتى جەنگى
ئەمىرىكا جىياپوۋنەۋە

اتحاد دول او ولايات (خاصة الاحدى عشرة ولاية التى
انصلت عن الولايات المتحدة اثناء الحرب الاهلية الامريكية
فى القرن التاسع عشر

ھاۋپەيمانە، **confederate** /kən'fɛdəɾət/ adj
يىگىرتوو

متحالف، متحد
ھاۋپەيمان، لا يەن □ n [C]
حليف، طرف (فى مؤامرة)

يەكگىرتن، ھاۋپەيمان، يەككىنى، يەكگىرتو **confederation** /kən'fɛdə'reɪʃn/ n [C]
تتحالف، اتحاد

دەپەخشىت، **confer** /kən'fɜ:(r)/ vt, vi (-rr-)
پىشكەش دەكات، ۋاۋىز دەكات (نازناۋ، چاكە)
۱. يىنچ، يىلى، يىنچ (بىق، لقب، معروف)

نازناۋى شۆرە سۋارى ~ a knighthood on sb
ئەدرىتى ۲. پىشاۋر مع، پىشتىر
يىنچە لقب فارس ۴. پىشاۋر مع، پىشتىر

راۋىز بە پارىزەرى دەكات ~ with a lawyer
پىشتىر محاميا

كۆپۈنەۋە، **conference** /kən'fərəns/ n [C,U]
كۆنگرە، كۆنفرانس، مشتومر، ۋاۋىز كۆرگەن
اجتماع، مؤتمر، مناقشة تشارور

دانى پيا ئەنى، پىي **confess** /kən'fes/ vt, vi

لى دەنى، ئەيناسى، ناس دكت ۲. پىي لە ھەلەكان دەنى،
دانسى پىيادەنى (قەشە) گوىى لەدان پىيانانى گوناھكاران
ئەگىرى

۱. پىتەر ب، پىر (بىخا) ۲. پىتەر باخپانە للقىس،
(القيس) يستمع الى اعترافات المخطئين

چۆن پىي لەتاۋانى **John ~ ed to the priest.**
ناپۇقەشەكە

اعترف جون للقيس
قەشەكە گوىى لە پىي **The priest ~ ed John.**

لىئانى چۆن گرت
استمع القيس لاعترافات جون

دان پىيانان، كەسى پىي لە تاۋانى **confessedly**
خۇي پىي

باعتراف الشخص نفسه
دان پىيانان، **confession** /kən'fɛʃn/ n [C]

پىي لىئان
اعتراف
دان پىيانان بە ھەلە **a ~ of guilt**

اعتراف بالذنب
پۇشتن بۇ كلىسە بۇ پىي لىئان و دان پىيانان **go to ~**

الذهاب للكعبة للاعتراف
ئاشكرا كرىنى باۋەر **a ~ of faith**

اشهار عقيدة
دان پىيانان **confessional** /kən'fɛʃənəl/ n [C]

ئولى ناسدارى
كرسى الاعتراف

پىي لىنەر، پىي **confessor** /kən'fɛsə(r)/ n [C]
لىئان، ناسكەر

كاھن الاعتراف
(لە گەل فرمانى تاك) وورە **confetti** /kən'fɛtti/ n

كاخەزى پەنگاۋرەنگ نەپۇزىرى پۇناھەنگى ژن ھىئان
و خۇشى

(مع فعل مفرد) قطع / قصاصات من الورق الملون تنثر فى
المناسبات السعيدة (كالزواج مثلا)

مىمانە پىكراۋ، **confidant** /kən'fɪdənt/ n [C]
جىگەى باۋەرە، رازگەر، ھەفالى

شخص موضع ثقة / مؤتمن على الاسرار
۱. مىمانەى پىنەكا، **confide** /kən'faɪd/ vt, vi

به‌ئینی پی ئەدا ۲. پروای پێ ئەکات
 ۱. پاتمن، یعهد، الی ۲. یق ب
I feel I can ~ in that man. ههست ده‌که‌م که
 ده‌توانم باوه‌ر به‌م پیاوه‌ بکه‌م
 اشعرا ئنی استطیع ان اتق بهذا الرجل
confidence /kən'fɪdəns/ n [C,U] ۱. باوه‌ر،
 دنیایی، متعانه، ئەوله‌هی، هه‌مه‌ت
 ۱. وثوق ب، ثقة
take sb into one's ~ پروای به‌ که‌سیک هه‌یه به‌ نه‌ینی
 یق ب شخص سرا
in ~ ۲. نه‌ینی که‌جینی متعانه‌بێ (که‌سێ)
 باوه‌ری پێن هه‌بێ
 ۲. سر یۆتمن علیه شخص
exchange ~ s ئالوگ‌پرکردنی نه‌ینی په‌کان
 ۳. باوه‌رکردن به‌ خۆت
 یتبادل الاسرار ۳. ثقة بالنفس او الغیر
answer questions with ~ به‌ دنیایی په‌وه
 وه‌لامی پرسیاره‌کان ده‌داته‌وه
 یجیب علی الاسئلة بثقة
~ tirck قیل بو ده‌ست به‌سه‌راگرتنی که‌له‌په‌لی
 که‌سیکی گیل
 خدعة للاستلاء علی اموال شخص مغفل
confident /kən'fɪdənt/ adj به‌باوه‌ر، دنیایی،
 پشت راست
 واثق، متأكد
be ~ of success دنیابوون له‌سه‌رکه‌وتن
 یكون واثقا من النجاح
a ~ manner شیوازی دنیابوون
 اسلوب يدل علی الثقة
confidential /kən'fɪdəntʃl/ adj ۱. شارواوه،
 نه‌ینی ۲. باوه‌رپێکراو
 ۱. سری ۲. موئوق به
my ~ secretary سکرتری نه‌ینی
 امین سری
confidentially adv به‌ شیوه‌ی نه‌ینی، به
 باوه‌ره‌وه، به‌ دنیایی
 بشكل سری او دال علی الثقة بالمخاطب
configuration /kən'fɪgju'reɪʃn/ n [C] شیوه،

وینه، رینگه‌ی رینگه‌ستنی شت
 شکل، طریقه‌ی ترتیب الاشیاء
confine /kən'faɪn/ vt ۱. کورتی ئەکاته‌وه، گلی
 ده‌داته‌وه، که‌مارۆدان له‌ناو سنوردا، ده‌فه‌ر دگرت
 ۱. یقصر، یحد، یحصر داخل حدود، یقید
~ oneself to saying ووته‌کانی کورت ده‌کاته‌وه
 یقصر علی قول
~ one's remarks to تێبینی په‌کانی ئەوه‌ستی
 له‌سه‌ر ۲. به‌ند ده‌کری‌ت
 یقصر ملاحظاته علی ۲. یسجن، یحبس
be ~d to the house by illness به‌هۆی
 نه‌خۆشی په‌وه له‌مائه‌وه به‌نده‌ (که‌فته‌کاره)
 یكون حبس البیت بسبب مرضه
confined adj سنوردارکراو، گلدانه‌وه، قه‌تیس،
 به‌ندکراو، فه‌به‌ستی، له‌جینگا که‌وتوه، زیستانکری،
 په‌نگ خواردو
 محدود مقصور، مسجون (بصفة خاصة) ملازم الفراش
She expects to be ~d next month. پێشینی
 که‌وتنی ناو جینگا ئەکات بو‌ مثال بوون له‌ مانگی
 داهاتوودا
 انها تتوقع ملازمة الفراش للوضع فی الشهر القادم
confinement n به‌ندکردن، په‌نگه‌خواردن
 له‌جێ که‌وتن
 سجن، ملازمة الفراش
confines /kən'faɪnz/ npl سنور، راده‌دار
 حدود، تخوم
beyond the ~ of human knowledge دوا
 سنور، زانیاری مژوف
 وراء حدود، معرفة البشر
confirm /kən'fɜ:m/ vt ۱. به‌هێزی ئەکات، قایمی
 ئەکات، ئەه‌یچه‌سپێنی، پشت راست دکت، جه‌خت
 ده‌خاته‌سه‌ر، دووپاتی ئەکاته‌وه (ده‌سه‌لات، هه‌ست،
 راستی)
 ۱. پتري، یشیت یۆکد (سلطة، ملکة، رأيا، شعرا، حقا)
~ sb in sth که‌سیک دنیای ئەکات به‌ شتیک
 یشیت / یۆید شخصاً علی شئ
~ an appointment په‌یمان دانه‌نی ۲. پروای
 پێن ئەکات ۳. ده‌ییت به‌ مه‌سیحی

يؤكد موعدا ٢. يصدق على (معاهدة، اتفاقية) ٣. يمنع عضوية
الكنيسة المسيحية، يقر بدخول شخص في المسيحية
confirmed *adj* چه سيئراو، دووپات كراو، بن
گوربان، قايم
ثبت، مؤكد، لا يمحتمل التغيير
confirmation /kən'fɜːmeɪʃn/ *n* [C,U] دووپات
کردن، جينگير کردن، پشت راست کردن، چه سپاندن
تأكيد، تثبيت
confiscate /kən'fɪsket/ *vt* دهستی به سهردا
ده گري، سامان زهوت دهكا، دهست به سهره نه كيشي،
پرووت دكت
بصادر (ممتلكات)
house ~d by the government خانوي زهوت
كراو له لايه ن ميري بهوه
بيروت صادرتها الحكومة
confiscation /kən'fɪsketʃn/ *n* [C,U] زهوت
کردن، روت کردن، دهست به سهره گرترن
مصادرة
conflict /kən'flikt/ *n* [C,U] ١. نازاوه، شهر،
مسلماي، پيكدان، كيشه، خه بات کردن، تينكوشان،
شهر دكت ٢. به ريه كه وتن، نه گونجان (له بيروبا،
حه زو ناره زوو) قابل نه بوون، ههف خستن
١. نزاع، صراع، نزال، حرب، كفاف، شجار ٢. (في الاراء،
الريغات، الميول) تضارب تعارض، عدم توافق
a statement that is in ~ with other evidence
پيشناره كان له گهل به لنگه كان ريك ناكهون
تعريض تعارض مع الادلة الاخرى
□ /kən'flikt/ *vi* به ريه كه نه كون، دژ به يه كن
يتعارض، يتضارب
wishes that ~ with one's duty دژواري
ناره زووه كان له گهل نه ركه كاندا
ريغات تعارض مع الواجب
conflicting *adj* دژوار، كيشي
متضارب
~ ing emotions ههستي دژوار، تيكهل
مشاعر متضاربة / مختلطة
confluence /kən'fluːns/ *n* [C] كويونهوه،
به يه كه گهشتي دوو رووبار، يان زياتر

احتشاد، اتفاق، نهين (او اكثر)
conform /kən'fɔːm/ *vi, vt* ده گونجيت / ريك
ده كه وئي له گهل، هه يه كه ديت، دواي نه كه وئي،
نه كه ونيته سهری، يه كه قالب دهبي
يتفق / يتوافق مع، يتبع، يطابق
~ to the rules/the wishes of others به يي
ياسا نه روات به ريوه / به يي ههزي كهساني تر
يتصرف وفقا للقوانين / لرغبات الاخرين
conformist /kən'fɔːmist/ *n* [C] پابنده مل
كه چي داب و نه ريت
متثل / ملتزم بعرف او عادة
conformity /kən'fɔːməti/ *n* [U] گونجاندن،
گونجان، هه نكردن، ريكه وتن
توافق، اتفاق، انسجام
in ~ with the law له گهل ياسا ده گونجني
متفق مع القانون
confound /kən'faʊnd/ *vt* ١. شپه زه نه كا، سه
رسامي نه كا ٢. تيكه لي نه كا، تيكه لاونه يي (بيروبا...
هند) ٣. نه به زئي، سهر نه كه وئي به سهره
١. يريك، يحير ٢. يغلط، يمزج (الانكار... الخ) ٣. بهزم، يتغلب
على، يدحض
confront /kən'frʌnt/ *vt* به رهنكاري هه له كان
نه يي، روبه روي نه بيتهوه
يواجه، يجابه
be ~ ed with evidence of one's wrongdoing به
به لنگه وه به رهنكاري هه له كاني نه يي
يواجه بالدليل على اخطائه
confrontation /kən'frʌntetʃn/ *n* [C,U]
به رهنكاري، روبه ريكردن (دوو ولات كه نه بيته هوئي
جهنگ)
مواجهه (بين دولتين قد تؤدي الى الحرب)
confuse /kən'fjuːz/ *vt* سهری لي تيك نه چي، لي
هه له دهبي، شپه زه دهبي
يريك، يغلط، يشوش
confusion /kən'fjuːʒn/ *n* [U] دهنگه دهنگ،
سهرگه ردان، شه به رزه بوون، زاوه ژاو، هه لو لا
فوشي، اضطراب، خلط، تشوش
confute /kən'fjuːt/ *vt* هه له ديارى نه كات

زواجی، زبجی، خاص بالعلاقات الزوجية	~ happiness
به ختوهری ژن ومیرد	
السعادة الزوجية	
۱. (له ریزمان) conjugate /kɒndʒeɪt/ vt, vi	
فرمان نه گوری له شیوه په کوه بو شیوه په کسی تر، پیکه وه	
گریده دات ۲. (فرمان) نه گوری بو شیوه په کسی تر	
۱. (فی النحر) بصرف الافعال ۲. (الافعال) یتغیر الی شکل آخر	
شیوه ی conjugation /kɒndʒeɪʃn/ n [C,U]	
فرمانه کان کومه له شیوه کانی فرمان	
تصرف الافعال، مجموعة اشکال الفعل	
۱. (له) conjunction /kən'dʒʌŋkʃn/ n [C,U]	
ریزمان) په پوهند، لاسرازی په پوهندی ۲. به په ک	
گه پاندن، په کگرتن، ۳. په پوهندی رووداوه کان	
۱. (فی النحر) رابط، اداة ربط، حرف عطف ۲. اتصال، اتحاد،	
ربط ۳. ارتباط احداث	
په پوهندکار، conjunctive /kən'dʒʌŋktɪv/ adj	
پنګر	
رابط، موصل	
۱. جادوو ده کات، conjure /kənʒə(r)/ vt, vi	
هاوار دکت، باری جادوو ده کات، جادو دکت	
۱. یسحر، یلعب العاب سحرية، یسعود	
به جادو کردن ~ a rabbit out of a hat	
که رویشک له شهبه (کلار) دهرنهینی	
یستخرج اربا من القبة بالعابة السحرية	
۲. گپړانه وهی ونه بیروهه ی په کان ~ up	
۲. یسترجع صورة ذهنية	
~ up scenes from one's childhood days	
گپړانه وهی یاده کان له روژانی مثالیه وه	
یسترجع صوراً من ایام طفولته	
جادوگر، جهریز conjurer, conjuror /kən'dʒʌ(r)/ n [C]	
ساحر، مشعوذ	
۱. نه پیه ستی به په کوه، connect /kə'nekt/ vt, vi	
نه پگه په نی، گری دوت	
۱. یربط، یصل، یصل	
چهند شاریک گه نیلی towns ~ ed by a railway	
ناسنی به په کیان ده گه په نی	
مدن یربطها خط سكة حديد	

the place where the gas stove and the gas-pipe ~	
نهو جیگایه که به بوری گاز ده کان	
ده گه په نی به ناگردان، کوانو	
الموضع الذي یصل فيه الموقد بأنبوبة الغاز	
په پوهندلی به ~ ed with a family by marriage	
غیرانه وه به هاوسه ری ۲. (شته جیاوازه کانی) به بیرو	
بوچوون پیکه وه ده په ستی	
یربط بعائلة بالزواج ۲. یربط بین (اشياء مختلفة) ذهنياً	
به (هزری، بیر) خوی ~ Malaya with rubber	
مه لا یوو لاستیک پیکه وه ده په ستی	
یربط (ذهنياً) بین الملاير والموطاط	
۱. گه پاندن، connection /kə'nekʃn/ n [C,U]	
په ستی، په پوه ست، په پوهندی	
۱. ربط، وصل، رابط	
به م تاییه تی به in this ~	
بهذا الخصوص	
ته وهی په پوهندی پیوه هه به in with	
نیما یعلق ب	
۲. شه مه ند هه در in ~ with	
یا به له لم نه جوئی پاش نه وهی به کیکی	
تر نه گاته جی وه هه ندی له گه شتکه ره کان نه گو یز رینه وه بوی تا	
له گه شته که پان به رده و امین	
۲. قطار او قارب یتحرک بعد وصول آخر وانتقال بعض الركاب	
اليه لمواصلة رحلتهم	
~ My train was late and I missed me	
شه مه ند هه در کم دواکه و تووه پینه گه یشم	
۳. په پوهندی که ره ان، مشتبه په کان (له دوکان... نوسینگه)	
۴. په پوهندی، پیگه پشتن، په کگرتن	
وصل قطاری متأخراً لفاتنی قطار متابعة الرحلة ۳. زبائن	
دائرون (فی دکان، عیاده الخ) ۴. علاقه، اتصال، رابطه	
have good ~ s in business circles	
په پوهندی که کانی باشه له گه ل به پیوه به ری کاره کاند	
۵. په پوهندی نایی چیتا په تی	
له اتصالات جيدة فی دوائر العمل طائفة دينية:	
هوژی میژدی ۶. نژیک، ~ The Methodist	
خزم، زاوا	
الطائفة الميثودية ۶. قریب، نسیب	
لامرازی په پوهندی connective /kə'nektɪv/ adj	

گریدانی، گریدار
 اداة ربط، رابط

conning tower /kɒnɪŋ taʊə(r)/ n [C]
 بورجی چاودیری (له پاپوړ، ژیر دهبایی...)
 برج المراقبة (فی السفينة، الفواعة...)

connive /ke'naɪv/ vi ~at
 پدرو پوښی نه کا،
 خوځگنل نه کاله ناسینی / زانیښی، چاوپوښی لینه کا
 پشتر علی، پتکر معرفته / علمه پشی.

connivance /kə'naɪvəns/ n [U]
 پوښین،
 هیلان، دهستوور دان
 تتر

connoisseur /kənə'sɜː(r)/ n [C]
 چینیچی،
 پسرور له چیز چهشتن
 خیر فی امور التذوق، ذواقه

a ~ of painting/wine
 شاره زایی چیز وهرگرتن
 لهوینه دا/ مهی، له عاره قدا

خیر فی تذوق الرسم / الغفور

connote /kə'noʊt/ vt
 مانای ناوهر وک نه به خشن
 سره رای مانای بنچینه یی
 بنید معنی ضعیفاً (بجانب المعنى الاصلی)، یوحی

Tropics ~ s heat.
 دهسته واژه ی: ناوچه ی هیلن
 که مهربی و اتای گهرمای نه به خشن
 ان عبارة، الناطق الاسترائیة تعنی ضمناً الحرارة

connotation /kənə'teɪʃn/ n [C]
 واکه یاندن و
 مهربستی وشه نه پگریته وه، نیشان، ټیگه هشتن
 دلالة کلمة، ایحاء، تضمن

conquer /kɒŋkə(r)/ vt
 ۱. ده شکینن،
 سر نه که وی به سهریا، داگیری ده کات، دهستی به سهریا
 ده گری ۲. به سهریا سر ده که وی، دهستی به سهریا نه گری،
 فه تحی ده کات، داگیری ده کا

۱. یهزم، یغلب، یغلب علی ۲. سیطر / یستولی علی، یفتح،
 یغزو

conqueror n [C]
 داگیر که، لهر که، زال،
 سهرقراز، سهر که وتو، پهرویز
 فاتح، متصر

conquest n [C,U]
 داگیر کردن، لهر کرن،
 به سهرادان
 غزو، فتح

Roman ~ s in Africa
 داگیر کردنه کانی رومانی
 له نه فهریقا

التوح الرومانية فی افریقا

conscience /kɒn'sjəns/ n [C,U]
 ویزدان، نیهاد،
 دهر وون
 ضمیر

have a clear ~
 ویزدانی ناسوده په
 یکن مراتح الضمیر

have a guilty ~
 ههست به تاوان نه کات
 یشر بالذنب

have sth on one's ~
 سهر نه نشی ویزدانی
 خوی نه کا

یشر بتانیب الضمیر

~ money
 پاره نه دا بو نه وه ی ناسوده بی
 مال یدفع لراحة الضمیر

conscientious /kɒn'sjɪnʃəs/ adj
 به ویزدان،
 ووریا، هوشیار، خاوه نی ویزدانیکی زیندوه
 یوحی من الضمیر، ذو ضمیر حی

a ~ worker
 کرنکاری به ویزدان
 عامل ذو ضمیر

~ objector
 له سهر ښه بو (خهر) له سهر ښه مای
 ره وشت و ویزدان
 مناهض (للحرب) علی اساس اخلاقی

conscious /kən'sjəs/ adj
 ۱. ههستیار، به هوش،
 هوشیار، ووریا

۱. (خبریة) متیظ، واع، علی وعی، مدرك

be ~ of one's guilt
 نه زانی / ههست نه کا تاوان
 پاره

پدرک / یعی خطاء

He was knocked down by a bus and was not ~
 کاتی پامه که کردی
 when we picked him up.

به ژیره وه ههلمان گسرت ښن هوش یوو ۲. (شیواز،
 ههست و نه ست) به هوش، به نه کا

لقد صدمه اتوبیس وکان فاقد الوعي حین اخذناه ۲. (السلوك،
 المشاعر... الخ) یدیه المرء عن وعی وادراك

act with ~ superiority
 هه لسوکهوت نه کات به
 لووت به رزی په وه ۳. لگا داره، لگا ای له خویه تی،
 ههستیاره

بصرف بما ينم عن التكبر أو التفرق ٣. على وعى بنفسه
consciously *adv* به هوشی، به هستیاری، به
 هوشیاری

یوعی، بادراك
consciousness /kən'ʃənsɪs/ *n* [U]
 ١. به هوش، به ناگاهی ٢. پیروپا / هست
 ١. وعی، ادراك ٢. افکار / آراء / مشاعر

به سرباز ده گرتیت
conscript /kən'skript/ *vt*
 یجند، یستدعی للتجند
 □ /kən'skript/ *n* سربازگرتنی زوره ملنی
 مجند تجنداً إلزامیاً

سرباز
conscription /kən'skripʃn/ *n* [U]
 گرتنی به زور ملنی، نه گرتی به سرباز
 تجند إلزامی

پیروزی نه کات،
consecrate /kən'sekreɪt/ *vt*
 نه یکاته تولدار

یضی قدسیه (علی شی)، یجعله مقدساً، ی رسم کاهناً
consecration /kən'sekreɪʃn/ *n* [U]
 پیروز
 کردن، به پیروز دانان
 رسم کاهن، تقدیس

به دوی
consecutive /kən'sekjʊtɪv/ *adj*
 به کدا، به که له دوی به که، به بهانن، دوف به کی
 متالی، متعاقب

له چوار رۆزی به که له دوی
on four ~ days
 به کدا

فی اربعة ایام متعاقبة
consent /kən'sent/ *vi*
 قایل ده بیئت، قبولی ده کا
 یوافق، یقبل
 □ *n* [U]
 قایل بیون
 موافقه، قبول

consequence /kən'sɪkwəns/ *n* [C,U]
 ١. نه نجام، ناکام، سهره نجام، دوماهی
 ١. نتیجه، عاقبة

You must be prepared to take the ~ s of your disgraceful behaviour.
 پیویسته ناماده بی بو
 بهر پر سیاری له ناکامه کانی ره وشته ناشرینه کت
 یجب ان تگون مستعداً لتحمل عواقب سلوکک الشانن.

٢. پایه خ، پله و پایه، کاریکی
a matter of on ~

به پایه خ

٢. اهمیه، شان: امر اهمیه له

دروست بووه
consequent /kən'sɪkwənt/ *adj*
 له، دهر نه نجام، نه نجام، نه نجامداری
 ناتج / ناشی، عن، تال

بهم شیوه به، ههروهه،
consequently *adv*
 دوی له وه
 وهکذا، وباتالی

conservation /kən'sə'veɪʃn/ *n* [U]
 پاریزگاری، پاراستن
 حفظ، صیانه

پاریزگاری کردن له
~ of fuel resources
 سه رچاوه ی ووزه
 الحافظه علی مصادر الطاقة

Energy ~ is a problem throughout the world.
 پاراستن ووزه کیسه به که له سه ر تاسه ری جیهان دا
 صیانه الطاقة مشکلة فی جمیع انحاء العالم

١. پاریزگار،
conservative /kən'sə:vətɪv/ *adj*
 پاریزیار
 ١. شخص محافظ، محافظ

پارتنی پاریزگاران (له بهریتانیا)
the C~ Party
 ٢. به ناگا، مام ناوه ند

حزب المحافظین (فی بریتانیا) ٢. حریص، معتدل
a ~ estimate
 خه لاندنی به ناگا

تقدیر حذر / متحفظ، حریص
conservatism /kən'sə:vətɪzəm/ *n* [U]
 پاریزگاری، پاریزباری لایه نی پاریزگاری بارودوخ
 بین گودانی کتووپر
 محافظه، الاتجاه للحفاظ علی الاوضاع دون الاوضاع تغیر
 مفاجیه

conservatory /kən'sə:vətɪ/ *n* (pl -ries)
 ١. خانووی شووشه بو پاراستنی رووه که، پاریزگه
 ٢. به یمانگای موسیقا هونه ری شانزگه ری

١. بناه زجایی لحفظ النباتات ٢. معهد موسیقی / فن مسرحی
conserve /kən'sə:v/ *vt*
 پاریزگاری لی نه کات،
 ده پاریزگیت، نه به یئینه وه
 یحفظ، یحافظ / یبقی علی

١. بیر له بابه تیک
consider /kən'sɪdə(r)/ *vt*

نه کاته وه تیرامان ده کا ۲. ره چاو ده کات، واپداده نی
 ۱. یفکر فی (موضوع، مسأله) ۲. یعتبر، یاخذ فی الاعتبار
 چاودیری هستی ~ the feelings of others
 خه لک ده کات، ریز له سوزی خه لکی ده گری
 ۳. وادانه نی، نه بین، پروای هه به
 یاخذ فی الاعتبار مشاعر الاخرین، یراعی مشاعرهم ۳. یعتبر، یری، یعتقد

considerable /kən'sɪdərəbl/ *adj* گه له ک،
 گه وره، مزن، زور، گه له ک، فره، ره چاو کراو
 وفیر، کثیر، جدیر بالا اعتبار
considerably *adv* زور / تا راده به کی دور،
 گه له ک
 کثیراً / الی حد بعيد

considerate /kən'sɪdərət/ *adj* به یره وی له
 (ماف، سوز... هتد)

مراع للأخرین (فیما یخص حقوقهم، مشاعرهم... الخ)
consideration /kən'sɪdə'reɪʃn/ *n* [C,U]
 ۱. ره چاو کردن، تیرامان نه کا چاودیری خه لک نه کات،
 ۲. بیر و هوش، لیکۆینه وه

۱. اعتبار، مراعاة الاخرین ۲. تفکیر، دراسة
 پیشنهاد کان له ژیر ~ proposals still under
 باسو لیکۆینه وه دان ۳. اعتبار، تفکیر
 مترحات لازلت قید الدرس ۳. اعتبار، تفکیر
 ~ s which in fluenced him in making his plans

پیشواره کان کاری تی کرد بو دانانی
 پیلاته کی ۴. خه لات، له جیاتی دانان به پاره، قهره بوو
 اعتبارات اثر ت علیه فی وضع خطه ۴. مکافأة، تعویض مالی

considering /kən'sɪdərɪŋ/ *prep* سه پاره ت به،
 به ره چاو کردن نه گهر به پیویستی بزاین
 بالنظر الی، اذا اخذنا فی الاعتبار

۱. بار هه لگرتن، ده تیریت **consign** /kən'saɪn/ *vt*
 ۲. نه بداتی، ده سپیریت، ترخان دکت
 ۱. یسحن (بضائع) ۲. یسلم، یقوم بتسلیم شیء

consignment *n* [C,U] ناردن، بارگه، سپارته،
 بار
 ارسال، شحن، شحنة

۱. پیک دی له، بریتی **consist** /kən'sɪst/ *vi* ~ of
 دبت

۱. یکنون من
 ۲. پشتی پی نه بهستی، به پدانه کا ~ in
 ۲. یکن فی، یعتقد علی
 آیا Does happiness ~ in wanting little?
 شادمانی له قایل بوونی کهم به ده ست دی؟
 هل تکلن السعادة فی الاقتناع بالقلیل

consistence /kən'sɪstəns/ *n* = consistency
 به رده واهی، ته بایی، راگرتن

consistency /kən'sɪstənsɪ/ *n* [C,U]
 له به کچوون، ریککه ووتن، چوون به کچوون له بیرو وراو
 ره وشت ۲. پلهی نه ستوری / ره فی / چری
 تشابه، توافق، مطابقة فی الفکر، السلوك... الخ ۲. درجة
 السک / الصلابة / الکثافة

شیر و ناراد ~ mix flour and milk to the right
 تیکه له ده کا تاده گاته پلهی چزی دروست
 یخلط الدقیق والحلب الی درجة الکثافة الصحیحة

۱. (کسیک) **consistent** /kə'sɪstənt/ *adj*
 ره وشت و بیرو وری) ریکوینک بیت، ریکراگری، سفت
 نادر واری جینگر هاوجوت ۲. گونجاو، ریک، هاوتا
 ۱. (الشخص، سلوک، آراؤه) منظم، غیر متضارب ۲. مطابق ل،
 متوافق / متناغم / منسجم (مع)

بیر دفره کان گونجاو theories ~ with the facts
 له گهل راستی به کاندئا
 نظریات تنفق مع الحقائق

consolation /kən'səleɪʃn/ *n* [C,U] پرسه،
 شین، شیوهن، سهو خوشی، دلنه وایی
 تعزیه، مواساة، عزاء

console /kən'sənl/ *vt* سهو خوشی لی نه کات،
 دلنه وایی
 یواسی، یحزی

۱. به هیزی **consolidate** /kən'səlɪdeɪt/ *vt, vi*
 نه کات، ریزداری ده کا ۲. به کی نه خات، کوی نه کاته وه
 ۱. یقوی، یعزز ۲. یوحد، یجمع

قهره کان بهک ~ debts/business companies
 نه خا / کۆمپانیه بازوگانی به کان
 یوحد دیون / شرکات تجاریه

consolidation /kən'səlɪdeɪʃn/ *n* [U]
 چه سپاندن، به هیزی کردن، کۆکردنه وه، به کیوون

consomme /kən'somɛt/ n [U]	تعزيز، تقوية، تجميع شوربا، گوشا، به خنی
consonant /kən'sonənt/ n	حساء / مرق اللحم یستی بی دهنگ، نه بزویته كان، تپیا مت
consort /kən'sɔ:t/ n	(فی اللغة) صوت ساكن، الحرف الدال على صوت ساكن 1. زن / پیاو فەرمانده زوجة / زوج الحاكم prince ~ زنی شا، شا ژن زوج السلطة
consort /kən'sɔ:t/ vi ~ with	کاتی خوش 2. نه پاته سهرله گهله، پښك نه كهوئی / هاو به شپه تی دهكات، په یحانی له گهله نه بهستی
consortium /kən'sɔ:tɪəm/	یقضى وقتاً فی صحبة، ینسجم / یتفق مع کومه له کومپانیاهك یا
conspicuous /kən'spɪkjʊəs/ adj	پروژه په کسی هاو بهش له بهرزه وهنده په كدا، په كینتی دارایی مجموعه شركات او مصارف مشتركة فی مشروع واحد ناشكرا،
conspiracy /kən'spɪrəsi/ n [C,U]	دیار، سهرنج ږاكیش، روهن واضح، جلی، ملحوظ، ملفت للانتباه پیلان گیران، پیلان دانان، فیل مؤامرة، تأمر
conspirator /kən'spɪrətə(r)/	پیلان گیر، پیلان باز تأمر
conspire /kən'spaɪə(r)/ vi	1. پیلان نه گپړی 2. (پووداو، پار) پیلان دکت 1. پتأمر 2. (الاحداث، الظروف) تضافر events that ~d to bring about his failure پووداو ده كان پونه هوئی سهر نه كهوئی احداث تضافر علی فسله
constable /'kɒnstəbl/ n [C]	پولیس رجل شرطة
constant /kən'stənt/ adj	1. بهر ده وام، پاران ناو هستی 2. نه گپړ، جیگیر، بهر ده وام، دلسوز 1. متواصل، مطر لا توقف 2. ثابت، لا یتغیر، مخلص

constantly adv	همیشه، زورچار، بهر ده وام، هره دم
constellation /kən'stəleɪʃn/ n [C]	دائماً، غالباً، باستمرار همساره، کومه له نه ستیره په کی جیگیر، برج كوكبة، مجموعة من النجوم الثابتة، برج
constenation /kən'stən'eɪʃn/ n [U]	ترس، شهرزه بوون، زپړه رعب، خوف، ذعر مفاجيء
constipate /'kɒnstɪpeɪt/ vt	نه پینه هوئی قه بز بوون
constipated adj	پژدی الى الامساك تووشی قه بزى بووه مصاب بالامساك
constipation /kən'stɪpeɪʃn/ n [U]	قه بزى، تووشی قه بزى گه ده بووه، (زگ) گیرى امساك، الاصابة بالامساك المعدة
constituency /kən'stɪtju:nsi/ n [C] (pl -cies)	کومه له که سائیک له بهر یوه بهر ایه تی هه لپزاردن نه ژین، ده لهره که دهنگ ده ران (مجموعة الاشخاص الذين يعيشون فی دائرة الانتخابية)
constituent /kən'stɪtjuənt/ adj	1. ماف / توانا همه به بنو گپړینی یاسای رامباری، بنچینه یی 2. پښك هین، په كيك له پښكپنه ره كانی شتیک 1. له الحق / القدرة علی تغییر الدستور السیاسی، تأسیسی 2. مكون، احد مكونات شیء
constitute /kən'stɪtju:t/ vt	توخم، پښكپنراو عنصر، جزء مكون 1. دایته مه زړینى، پوستیکى نه داتی 2. سهرشکی نه كا 3. پښك ده هیئت، دروستی نه كا 1. یعن، یعلى شخصاً منصباً معیناً 2. یخول 3. یكون، یشكل This ~s an infringement of the law. پیشلی یاسا ده كات هذا یشكل خرقاً للقانون
constitution /kən'stɪtju:ʃn/ n [C,U]	1. بنیاتی یاسا دامه زران، ده ستور 2. پښكاته / بنیاتی جهسته ی سرور، دانانی پښكاته و كانی جهسته ی سرور

۳. دامه‌زنان، دروستکردن، پیکهاتن	
۱. دستور ۲. بناء / تركيب جسم الانسان ۳. بناء، تركيب	
constitutional /kən'stitju:ʃənəl/ adj	ياسايى، ده‌ستورى
	دستورى
a ~ ruler/government	دادوهرى ياسايى /
	حکومه‌ئى ده‌ستورى
	حاکم دستورى / حکومت دستورية
a ~ weakness	له‌کەى تەندروستى
	عیب صحى
constrain /kən'streɪn/ vt	زورى لى‌ده‌کا، ره‌ئى
	لته‌ئى
	یجبر، یکره
constrained adj	(ده‌نگ، ره‌وشت) ناباور،
	نه‌ویست، ناپه‌سه‌ند، نادروست، گیردان
	(الصوت، السلوك) مقید، غیر طبعی، مکره
constraint /kən'streɪnt/ n [U]	نه‌ویستن،
	گیردان، نه‌به‌ستن، زورلیکردن، سنوردارکردن، فشار
	خسته‌سەر
	اکراه، اجبار، قسر، تقید
act under ~	به‌نابه‌دلى کار نه‌کات
	بصرف مکره‌ا
constrict /kən'strɪkt/ vt	نه‌چینه‌وه‌ به‌ک، تنگی
	پس‌ه‌ه‌نه‌چنى، دگ‌فشیت، ته‌سک ده‌بسته‌وه (خوینبهر،
	جو‌مگه، ماسولکه... هتد)
	بقلص، بقبض، یؤدى الى تقلص / ضيق فى (شريان، عضلة...)
constriction n [C,U]	چراندن، گرزبوون،
	چوونه‌وه‌به‌ک
	تقلص، انقباض
construct /kən'strakt/ vt	دروستى نه‌کات، دای
	نه‌پزى، دایه‌مه‌زوينى، پیک دینى
	بینى، یقیم، یشید، ینش. یرکب
~ a factory/aircraft/a sentence	پروژه
	دانه‌مه‌زوينى / فروکه / رسته دروست نه‌کات
	بینى مصفا / طائره / یكون جمله
constructor n [C]	بنیات نهر، دروستکار،
	کریکاری دروست کردن

بناء، عامل بناء	
construction /kən'strʌkʃən/ n [C,U]	
۱. خانووکردن، ناڵاهى، ناوه‌دانگردنه‌وه، بنیات نان	
	۱. بناء، تشيد
a railway that is under/in the course of ~	
هێلى شه‌مه‌نده‌فەر له‌کاتى دروست کردندايه ۲. خانوو	
دروستکردن ۳. مانا، ناوه‌رۆک، نيهت	
خط سكة حديد قيد البناء ۲. بناء، مبنى ۳. معنى، مضمون،	
مقصد	
put a wrong ~ on what sb says or does	
پالاهى قسه‌و کرده‌وه‌کانى ده‌کا به‌ ناوه‌زووى، به‌هه‌له	
	يفسر قوله او نعله على نحو مغلوط
constructive /kən'strʌktɪv/ adj	بنیاتنان، ناڵا
	دار
	بناء
construe /kən'stru:/ vt, vi	۱. روونى نه‌کاته‌وه،
	وه‌رى نه‌گنيرى، رالاهى ده‌کات ۲. (له‌ رېزمان) رېنگى
	نه‌خات (بو دروست کردنى رسته)
۱. يفسر، يترجم، يشرح ۲. (فى النحو) يحلل (جمله)، يركب	
	(كلمات لتكوين جمله)
consul /kɒnsəl/ n [C]	۱. كونسول، باليوز ۲. (له)
	رۆماى كونسولدا) هەر دادوهرێك پيش نه‌وه‌ى بيه‌
	نيمپراتور، شاه‌بندهر
۱. قنصل ۲. (فى روما القديمة) أى من الحاكمن فى روما قبل	
	ان تصيح امبراطورية
consular /kɒnsjʊlə(r)/ adj	كونسولى، راويژدار
	قنصلى
consulate /kɒnsjʊlət/ n [C]	كونسولخانه،
	باليوز خانه
	قنصلية
consult /kən'sult/ vt, vi	داواى راويژ / بيروړا ده‌کات
	يستشير، يطلب المشورة / الرأى
~ one's lawyer	راويژ به‌ پاريزه‌ره‌کەى نه‌کات
	يستشير محاميه
~ ing room	زوورى راويژ کردن
	غرفة الاستشارة
consultant /kən'sʌltənt/ n [C]	راويژکار / پسپور،
	شاره‌زا، پرسپيکه‌ر

مشتر، خبر (في الطلب مثلاً)	
consultation /kən'sʌltəʃn/ n [C,U]	
پاویژکردن، پاویژکاری	
استشارة	
consume /kən'sju:m/ vt, vi	۱. نه خوات و
نه خواته وه ۲. کاری پئ نه کات ۳. له ناوی نه بات، تیکی	
نه شکینی	
۱. پاکل او یشر ۲. یستهلک ۳. یدمر، یقزی علی	
by ~d with	۴. پره له (ناره زوو، رقی، خه)
۴. یعتلی ب (الرغبة، الحقد، الحزن... الخ)	
~ away	۵. لاواز ده پئ، سیس ده پئ، ده ژاکئ
۵. بهزل، یذبل، یذوی	
consumer /kən'sju:mə(r)/ n	په کاره پئ،
تیهریو، که لوپه لی کارکراو	
مستهلك بضائع استهلاكية	
~ goods	(پنجه وانه ی که لوپه لی بهر مه پئراو)
(capital goods	
(عکس بضائع انتاجية	
consummate /kən'sʌmət/ adj	ته و او، کامل،
شاره زا	
تام، کامل، مکمل	
~ skill	کارامه ی ته و او، شاره زا
براعة تامة	
~ taste	چیزدار، خواوه ن چیز ی ته و او
ذوق رفیع	
□ vi	ته و او ی نه کات، کو تایی پئ دینی به باشرین
جوړ	
یکمل، پتم، پنی علی احسن وجه	
consumption /kən'sʌmpʃn/ n [U]	
۱. به کاره پئان (خواوه ده پئ، ووزه... هتد)، کارکردن،	
بری به کاره اتوو، تیچوو ۲. نه خویشی سیل	
۱. استهلاك (مواد غذائية، طاقة... الخ)، مقدار الاستهلاك ۲.	
مرض السل	
consumptive adj, n [C]	په یوه ندی هه په
نه خویشی سیل، سیلاوی، ناساخی	
له علاقه برض السل، ملول، مصدور	
contact /kəntækt/ n [C,U]	گه پانندن،
به ریه که وه تن هنگافتن، په یوه ندی	

اتصال، احتكاك، تلامس، ملاسة	
be in ~ with sb	په یوه ندی به که سپکوه هه په
(بو بیرو راو هه وائل گوږینه وه)	
یکون علی اتصال ی شخص (لبادل الاخبار، الآراء... الخ)	
have business ~ s in Beirut	له بیروت
په یوه ندی پیشه یی هه په	
له صلات عمل فی بیروت	
□ vi	په یوه ندی پئوه نه کات، دهنگیفت، لی
نه که وی	
یصل ب، یحتک، یلامس	
You ought to ~ the police at once.	پوږسته
هه ر نستا په یوه ندی بکه ی به پوږسته وه	
یجدر بلدان یصل بالشرطة فی الحال	
contagion /kən'teɪdʒən/ n	درمی / پلاویونه وه ی
نه خویشی به ده ست لیسه دان، ته شه نه، پلاویونه وه	
بیرو پای خراب، پرو پاگه نده	
عدوی، انتشار المرض باللس، (مجاز) انتشار الآراء والأفکار	
الضارة، الاشاعات	
contagious /kən'teɪdʒəs/ adj	(نه خویشی) درم،
په تا، زوو ته شه نه نه کات، زوو ته ته شه وه	
(المرض) معد، (مجاز) سریع الانتشار / الریان	
~ laughter/gloom	په تایی پیکه نینی به خویش /
خه موکی، دلته نگی	
ضحک سار / کابة سارية	
contain /kən'teɪn/ vt	۱. تیدایه، بریشی په له،
نه یگرته وه، نه گرته خویشی	
۱. یشل، یحری، یحتوی علی، یضمن	
The bag ~ s 14 lb. of potatoes.	توره که که ۱۴
رتل په تانه ی تیا په ۲. دهستی به سه را نه گری، پیکسی	
نه خات، سنوری بو دانه نئ (هه ست، هیزی دژوار) (له	
۳. نه ندازه دا) سنوری بو دانه نیت	
یحتوی الکیس علی ۱۴ رطلان البطاطا ۲. یتحکم، یضبط،	
یحد من (مشاعر، قوات، معادیه... الخ) ۳. (فی الهندسة) یشكل	
حدود شیء	
container n [C]	نامان، قاب، دفر، قنوی شت
ومه ک	
اناء، وعاء، عبوة (السلعة) صندوق	
~ ship	که شتی بار هه لگرتن

contaminate /kən'tæmɪneɪt/ vt	سینة بضاعة پیس ده کات، پیس دکت پلوت، پفسد
contamination /kən'tæmɪ'neɪʃn/ n [C,U]	پیس بون، پیسکرون تلوت
contemplate /kən'templɪt/ vt, vi	هیوا نه خوازی، بیر ده کاته وه، تیه پروانسی، پنبشینی نه کا، رامان دکت، وای یو ده چینی تأمل، پفکر، پحتزم، پتوقع
contemplation /kən'templɪ'eɪʃn/ n [U]	بیر کردنه وه، ههست کردن، بوجوون، رامان تأمل، تفکیر، توقع
contemplative /kən'templətɪv/ adj	خوایزار، بیرکار، راماندار، خاوهن بیر متأمل، مفکر، مغرم باتأمل / التفکیر
contemporaneous /kən'tempə'reɪniəs/ adj	کهمسینکی ده می (لهو وهخته دا بزی) هه فده مدار متعاصر، پعیش نفس العصر
contemporary /kən'tempərɪ/ adj	۱. ده می (لهو کاته دا نه زی)، هاوچاخ، هه فدهم، هاوچه رخ ۲. له کاتی نیستادا، بو نه وهی سهردهم، نوی ۱. معاصر (پعیش فی نفس الزمن) ۲. فی الوقت لحاضر، (لجینا) معاصر
contempt /kən'tempt/ n [U]	۱. هاوچه رخ، (بو کهمسینکی تر) شخص معاصر (لشخص اخر) من و جون John and I were ~ies at college. له کولنج هاوچه رخین، هاوده مین انا و جون عاصر نابضنا فی الکلیه
contempt /kən'tempt/ n [U]	۱. ریسوا کردن، به سوک تمه اشا کردن، سوکبینی ۱. احتقار، ازدراء fall into ~ by foolish or bad behaviour به رهنگاری ریسوا کردن نه بن به هوئی گیللی و هه لو بنسی ناشیرینه وه، ریسوا ده پیټ ۲. ههست کردن به ریسوایی یواجه الاحقار بسبب حقّه او سوء سلوکه ۲. شعور بالاحقار او الازدراء

feel ~ for a liar	ههست به ریسوایی دروژن نه کات
show one's ~ of danger or death in battle	بشعر باحقار الکذاب له شهردا رقی یو مه ترسی و مردن درنه خات بظهر ازدراده للخطر او الموت فی المعركة ۳. سهر پنبچی فرمانی دادگا، پرنه نگرتن ~ of court له دادگا
contemptible /kən'temptəbl/ adj	۳. عصیان اوامر المحکمة عن محکمة، عدم احترام المحکمة او القاضی زیسوا، بین نابروو، کوتی، هه زی نزمکرنی، نزمذار حقیر، جدیر بالا زدراء
contemptuous /kən'temptʃʊəs/ adj	ریسواکه، نابروبه، نزم که مزد، دال علی الازدراء
contemptuously	به ریسوایی، بین نابروویی باحقار، بازدراء
contend /kən'tend/ vi, vt	۱. هه وله دات، تسی نه کوشی، پشیرکئی نه کات، به ره هه فدان دکت ۲. چهنندو چوون نه کات، دووپات دکت ۱. بناضل، یکانج، بنانی ۲. یجادل
content /kən'tent/ adj	۱. قایل، دلنیا، چاف تیر ۱. قانع، راضی، مطمئن ۲. ناماده پی، حهز نه کات، ناره زومه ننده ۲. علی استعداد، راغب ~ to
content /kən'tent/ n	ناسوده، قایل، دلنیا رضا، قناعة قایل نه بنی، گفتو گو ده کا ۱. (له شیوهی کو) ناوه پروک، پیک هاته ۱. (فی صیفة الجمع عادة) محتريات the ~ s of a room/a book پیکهاته ی ژوور / پهراو ۲. قهباره، کیش محتريات غرفة / کتاب ۲. سعة، حجم the ~ of a barrel فراوانی به ریمیل سعة بریمیل

contention /kən'tenʃn/ n [C,U] پېشېرکې،

کوښش، پيروا، بزاښ، خهبات، ناکوکی

تافس، نضال، رای، موضوع، التراع

contentious /kən'tenʃəs/ adj شه پړانی، گه شوک

شه پړکړ، در، زړه، مقهرس

مشاکس، منیر للنزاع

contest /kən'test/ n [C] ¹ کوښش، کوښتن، پېش

پړکې، وازی، بهر پړج دانوه، هه لېرکې، پېشبه زی

نضال قال منافسة مباراة

contestant n [C] پېشېرکې کړ، پېشبه ز

متافس، متباری

contest /kən'test/ vt, vi ¹ پېشېرکې نه کات

² شه زده ده من نه کا، بهر پړجی ده داته وه

¹ ینافس، ینتافس، ینتباری ² یجادل، یناقش، یغند

~ a statement بهر پړجی روونکر دنوه / لیدوان

یغند بیان / تصریحا

~ a seat in Parliament خوی هه لکه بېرېرې بو

نه ندایم پهر له مان، پېشبه زی دکت

یدخل فی معركة انتخابية للفوز، یغند فی البرلمان

context /kən'tekst/ n [U] په ښی گفتوگو، دق

سیاق الکلام

contextual /kən'tekstʃnəl/ adj په یوه ندي به

بوازی گفتوگو هه یه، به ننگه یی

قرینی، متوقف علی سیاق الکلام

continent /kən'tɪnənt/ adj کیشوهر، قاره

له اروپا ینجکه له دورگه بهریتانی به کان

قاره اروپا باستثناء الجزر البريطانية

continental /kən'tɪnəntl/ adj کیشوهری،

له وروپي

قاری، اوروپي

contingency /kən'tɪndʒənsi/ n [C,U]

کتوبر، له ناکاو، ده شې روویدات

مصافدة، احتمال حدوث طاری.

contingent /kən'tɪndʒənt/ adj ¹ له ناکاو، له پز

له وانه یه، نه گهری لی ده کړی ² پښت پی به ستو /

وه ستاوه ته سهر (نه گهری رووداوی لی نه کړی)،

ته ننگاف

¹ عارضی، طاری، محتمل ² معتمد، متوقف علی (شی).

محتمل حدوثه

□ n [C] ټینکی سهر بازی به شیک پی له هیزنکی

گه وړه

فرقة عسكرية تكون جزءا من قوة كبيرة

continual /kən'tɪnjuəl/ adj بهر ده وام، په کینه

متواصل مستمر

continuance /kən'tɪnjuəns/ n [U] به دوا دا

چوون، په کینه بوون، بهر ده وامی

متابعة، استمرار

continuation /kən'tɪnjuə'ɪʃn/ n پاشماوه

بقية

The ~ of the story is on page 17. پاشماوه یی

چېر وکه که له لاپهړی ۱۷ دایه

بقية القصة على صفحة ۱۷

continue /kən'tɪnju:/ vt, vi ¹ بهر ده وام ده پی،

درېزوی پی نه دا، په کینه یی ده پی، نه مینته وه، پنه

دکت ² ده ست به کار کړون نه کاته وه (پاش پچراندن)

¹ یستر، یواصل، یغل، یقی، یدوم ² یستأنف (بعد انقطاع)

continuity /kən'tɪnju:əti/ n [U] ¹ په کین

بسی پچران، بهر ده وام بسوون ² سیناریو بسو فیلم

³ هه لپه رساندن یو گه یشتن به به شه کانی پروگرامی

راگه پاندن

¹ استمرار الشيء دون انقطاع تواصل ² سيناريو فيلم ³

تعلق لوصول أجزاء برنامج إذاعي

continuous /kən'tɪnjuəs/ adj بهر ده وام، په کینه،

نه پړی

مستمر، بلا انقطاع

contort /kən'tɔ:t/ vt پاشنه دات، قه دی نه کات،

نه پشو شینته وه، چرچی نه کات (رواله تی ده و چاو)

یلری، پښی (قسمات الوجه)

contortion /kən'tɔ:ʃn/ n [C,U] بادان،

نوشته ونوه

لی، تنی، التواء

contour /kən'tuə(r)/ n [C] هینلی دیاری کړاو

(که نار، شاخ) له سهر نه خشه، هینلی جیا کړاو له نیوان

ره ننگه جیا وازه کانی وینه

الخط المحدد (اساحل او جبل الخ) علی خريطة، الخط الفاصل

بین الروان مختلفة فی رسم

۲. ده چینه سهر يک، تهسک ده يته وه
۲. يقلص، يضيق
کانزا کان له کاتي
Metals ~ when they
سار دبو نه وه دا ده چنه وه يک
become cool ~
تککش المعادن عندما تبرده
ماسولکه گرژ ده يی
~ a muscle
يقلص عضلة
شيوه که
a valley which ~ s as one goes up it.
پانتايه که ي تهسک نه يته وه تا بهر و پيش بچين
واد يقل اتساعه کما تقدمنا فيه
چو نه وه
contraction /kən'trækʃn/ n [C,U]
بهک، کورت بوون، گرژ بوون
انکماش، تقلص، انقباض
۱. بهر پرچی
contradict /kən'trædɪkt/ vt
ده داته وه، دژ دکت، به درو ژه خاته وه ۲. ریک ناکه ون،
ناگونچين (راستی، ده ستواژ)
۱. ينکر، يکذب ۲. (الحقائت، العبارات... الخ) يتعارض مع ۲
يقف مع، يتناقض
دژيني،
contradiction /kən'trædɪkʃn/ n [C,U]
بهرنگاری، ناکوکی، دژدار
إنکار، تناقض
دژورا،
contradictory /kən'trædɪktəri/ adj
ناکوک، نه ساز، هاودژ
متناقض، ناقض
دهنگی
contralto /kən'træltəʊ/ n [C] (pl ~ s)
نزمی ژن، پوئی گورانی، نزمترین دهنگی ستران ییز
الرنان: صوت نسائی منخض جدا، امرأة لها صوت منخفض.
الدور الغنائي الذي تغنيه
نامیری نامو،
contraption /kən'træpʃn/ n [C]
گیره
جهاز غريب، أداة غريبة
۱. دژ، پنچپه وانه ی
contrary /kən'trəri/ adj
سرروشتی یا دروست بوونی ۲. (قازانسج) دهست
نه که وتوو ۳. توندو تیز، که لله بهق
۱. مضاد (فی طبیعه، ترکیبه) معاکس ۲. (الريح) غير مواتية ۳.
(د.ل) عنید، صلب الرأی
دژ، به شیوه ی دژوار
□ adv
ضد، به شکل معاکس

(له سهر نه خشه) هیل ی په یوه ندی له نیوان
~ line
نهو خالاندی له بهک ناستدان له سهر رووی ده ریا
نهو خاله یهک هیل ی تیداییت یو مه بهست
~ map
ناستی بهرزی
خريطة بها خطوط دالة على مستوى الارتفاع
پیشگریکه به مانای دژ
contra /kən'tra:/ prefix
بادئة معناها ضد
تاودیو کردن،
contraband /kən'trəbænd/ n
بازوگانی به قاچاخی
تهریب بضائع داخل / خارج البلد، تجارة البضائع المهربة
ریکه و تن، به لئنامه،
1 contract /kən'trækt/ n [C]
قه باله، په یف
اتفاق، عقد
۱. به لئنی له گدل نه بهستی،
□ /kən'trækt/ vt, vi
به لئن نه دا
۱. يتعاقد، يبرم عقدا
به لئنی دروستکردنی هیل ی
~ to build a railway
ناسن
تعاقد علی بناء خط حديدی
ماره ی نه بری (ژنه یان) ۲. پابه ند
~ a marriage
نه بی پنه وه
یبرم عقد زواج ۲. يصح عرضة ل...
قه رزار نه بی ۳. به دهستی دینی، دهستی
~ debts
نه که و ی
يصح مدینا ۳. يلتقط، یکسب
تووشی نه خوشی نه بی
~ a disease
یلتقط مرضا (بالعدوى)
کاری خراب وه دهست دینی
~ bad habits
یکسب عادات سيئة
هاور ی به تی وه دهست دینی
~ a friendship
یکسب صداقة
به لئنده وه، دهسته بهر
contractor n [C]
مقاول، متعهد
۱. نه چینه وه بهک،
2 contract /kən'trækt/ vt, vi
بچووک نه یته وه، کورتی نه کاته وه، گرژی نه کا
۱. ينكمش، يقصر

□ n (pl -ries)	دژ
	العکس
On the ~	پنجه‌وانه‌یی
	علی العکس
Have you finished?	نایا کوتایت هینا (به کردنی
	کاره‌کته)؟
	هل انتهیت (من عمل شیء)؟
On the ~, I have only just begun.	
	به پنجه‌وانه‌وه هدر ئیستا ده‌ستم پئێ کرد
	علی العکس لقد بدأت أنری
contrarily adv	به پنجه‌وانه‌وه / دژوار
	علی العکس بشكل معاكس / مضاد
contrariness n [U]	ده‌مارگیر، دژ، دژینی
	عناد، تضاد
¹ contrast /kən'trɑ:st/ vt, vi	۱. جیاوازی
	به‌راوردی نه‌کات ۲. جیاوازی ده‌رنه‌خات به به‌راورد
	ده‌رنه‌خا،
	۱. یقارن، یضاهی، یقابل ۲. یظهر الفرق بالمقارنة، یتباین
actions which ~ with his promises	ریازی
	جیاواز له گه‌ل به‌ئینه‌کانی
	سلوک یخلف عن وعده
² contrast /kən'trɑ:st/ n [C,U]	۱. به‌راورد،
	رووبه‌رووبوون ۲. نایه‌کچوون، جیاوازی به‌ربه‌راورد
	ده‌رنه‌که‌وی
	۱. مقارنه، مقابله ۲. تباین، اختلاف یظهر بالمقارنة
contravene /kən'tre'veɪn/ vt	۱. به‌ربه‌ره‌کانی
	نه‌کا، سه‌رپنجی کردنی یاسا ۲. گومان دکت، گفتوو
	گۆده‌کا ۳. شتیکی نه‌ویست و نه‌گونجاو
	۱. یعارض، یتهک (القانون) ۲. ینکر صحه، یجادل فی
	(عبارة... الخ) ۳. (الشیء) یعارض، لا ینسجم
contravention /kən'trə'veɪn/ n [C,U]	
	ناپرووبردن، نه‌ویستن، به‌ربه‌ره‌کانی کردن، جارسکرن
	انتهاک، انکار، معارضة
contribute /kən'trɪbjʊ:ʊ/ vt, vi	هاوبه‌شی
	نه‌کات، بیروپا، پشنیار، پشک‌ش نه‌کات
	یسام، یقدم افکارا، مقترحات... الخ
His hard work ~d to the success of the exhibition	
	به تیکوشانه زۆره‌که‌ی له سه‌ره‌که‌وتنی پشنانگا‌که

هاوبه‌شی کرد ۳. باه‌تیک نه‌نوسی بۆ پلاکردنه‌وه	
لقد ساهم عمله الجاد فی نجاح المعرض ۳. یکتب (مقالا مثلا)	
للشهر	
contributor n	هاوبه‌ش، به‌خشنده، به‌هره‌دار
	مساهم، مشترك، متبرع
contribution /kən'trɪbjʊ:ʊ/ n [C,U]	پیتاک،
	به‌شداری، پاره‌دان
	مساهمة، اسهام، مشاركة
contrite /kən'traɪt/ adj	به‌شیمان، ژوفان
	نادم ندما عمیقا
contrition /kən'trɪʃn/ n [U]	به‌شیمانی، ژوفانی
	ندم
contrivance /kən'traɪvəns/ n [C,U]	دامینان،
	سه‌خته، فیل، ریاز
	اختراع، وسیله، حيلة
contrive /kən'traɪv/ vt, vi	دای ده‌هینی، پیلان
	دکت، پیلان داده‌نی
	یبتدع، یبتزع، یخطط، یجد طريقة (لاداء عمل ما)
~ an escape from prison	ریگه‌به‌ک نه‌دۆزیته‌وه
	بۆ هه‌لهاتن له زیندان
	یجد وسيلة للهروب من السجن
~ to live on one's in come	فیل نه‌کا بۆ نه‌وه‌ی
	بژی به ده‌ستمایه‌که‌ی
	یتحایل لکی یعیش علی دخله
control /kən'trəʊl/ n [C,U]	۱. ده‌ست
	به‌سه‌راگرتن، زاگرتن، هیز، ده‌سه‌لات
	۱. تحکیم، ضبط سلطة حاکمة او منظمة، قوة، سيطرة
have ~ over one's children	زالی، ده‌سه‌لانی
	هه‌به به‌سه‌ر مناله‌کانی دا
	تکون له السيطرة علی اطفاله
lose ~ over/ of one's horse	جله‌وی نه‌سه‌که‌ی
	له‌ده‌ست ده‌رنه‌چیت، ده‌سه‌لاتی ناسینی به‌سه‌ر
	نه‌سه‌که‌دا
	ینقد السيطرة علی حصانه
get flood waters under ~	لافاهوه‌که به‌ربه‌ست
	نه‌کات ۲. ریگه‌ی ریکه‌ستن / فاماژه، چاودیری
	یتحکم فی ميا، الفيضان ۲. وسیله للتظیم / التوجیه / التحكم /
	الرقابة

چاودیری ~ of traffic/foreign exchange
هاتوچو پورصه
رقابة المرور / البورصة
government ~ s on trade and industry
چاودیری میری لسهه بازارگانی و پیشه سازی ۳. (له)
شیوهی کۆ (نامیر کار کردن و نیش پین کردنیان
رقابة الحكومة على التجارة و الصناعة ۳. (فی صیغه الجمع
غالبا) جهاز التشغيل و التحكم فی الآلات
له نامیری روشنی ناو at the ~ s of an aircraft
فرپوکه
فی جهاز القيادة فی طائرة
له بیات به پویه، ریکی نه خات، □ vt (-ll-)
چاودیری نه کات
یتحکم فی، ضبط، یراقب
دهست نه گری ~ one's temper/horse/oneself
به سهر چالاکسی / نه سپه کدی / خوی
یتحکم فی انفعالاته / حصانه / نفسه
چاودیر، چاف controller /kən'trɒlə(r)/ n [C]
دیر، رۆکر، له فسهه
ضابط، مراقب
جینی مشومر / controversial /kən'trɒvɜːl/ adj
ناکۆکی، وروژینهه، (که سیک) راپاراشت و مرجی
محل نقاش / خلاف، مشیر للجدل (الشخص) تختلف حوله الاراء
محب للجدل
controversy /kən'trɒvɜːsi/ n [C,U] (pl -sies)
مشت و مر، ناکۆکی، دههه قره
جدال، خلاف، نقاش
قسهی سهرنج conundrum /kə'nʌndrəm/ n [C]
راکینیش به مه بهستی گالته، مه تهلی سهر سور هینهه
به مه بهستی کات پردنه سهر
لفز محیر، احجیه بقصد التسلیة
convalence /kən'vələns/ n [U]
بار /
حاله تی ژمه نیورده یی، ساخیون، سهر له هاتن
طور / حالة النقاهة
convalcent /kən'vələsnt/ adj (که سیک)
چاکوینتهه (له نه خوشی)، سهر له هاتی، ژمه نیورده
(شخص) فی طور النقاهة
گواسته وهی convection /kən'vekʃn/ n [U]

گهرمی له شله یا گاز که بهر پوویهک کهوتین، راگوینز،
ههنگرتنی
انتقال الحرارة فی سائل او غاز یلامس سطحاً ساخناً الحمل
الحراری
نامیری convector /kən'vektə(r)/ n [C]
گهرمکردنه وه به ههلمی گهرمی، گهرمکهه
جهاز للتدفئة بطريقة الحمل الحراری
داوای کوپونه وه convene /kən'veɪn/ v, vi
نه کات، پوویه پو دهیته وه، پیشه گا
يستدعى يدعو (لا اجتماع) يلتقي، يتقابل
گونجانب، convenience /kən'veɪnəns/ n [C,U]
نامیری سودمه ند، گونجباو
ملاءمة، شيء مناسب / ملائم، جهاز نافع
سوپی ناو public ~ s
دورات المياه
بو به رزه وه ندی خوی به کاری make a ~ of sb
دههینن
یجمله أداة لخدمة اغراضه
له نزیك ترین کات که بوئ at your earliest ~
دهه گونجانی
فی اقرب وقت یناسب
گونجباو، له بار، convenient /kən'veɪniənt/ adj
له سین، به کار
مناسب، ملائم
کات و a ~ time and place for a meeting
شوپنی گونجباو بو گرتنی کوپونه وه که
زمان و مکان مناسبان لعقد الاجتماع
۱. کۆمه لیک له convent /kən'vent/ n [C]
راهیهی ژن ۲. دیر
۱. جماعة من الرهبان ۲. دیر
۱. گۆنگره، convention /kən'venʃn/ n [C,U]
کۆپونه وه، جفانگه ۲. ریکه وتن نامه له نیوان دوو
دهوله تدا ۳. عاده تی به کارهاتو، نه ریتی باو، ناسایی
۱. مؤتمر اجتماع ۲. اتفاقية بین دولتين ۳. عرف، تقليد متعارف
عليه، عادة متبعة
۱. لاسایی، conventional /kən'venʃənəl/ adj
وهه گراو، ساده، ناسایی
۱. تقليدی

~ remarks/greeting	تئینی / سلاوی وەرگیراو،
	لاسایی ۲. چاکسازی، باو
	ملاحظات / تحية تقليدية ۲. اصطلاحی، متعارف علیه
~ art	هونه‌ری لاسایی کردنه‌وه
	فن تقلیدی (غیر متکبر)
converge /kən'vɜ:dʒ/ vi	(هینلی ته‌نی جولاو،
	بسیروا) له یه‌ك نزیك نه‌یه‌وه، به یه‌ك نه‌گا،
	ناراسته‌نه‌کری‌یه‌روخا لی به په‌گه‌پشتن
	(الخطوط الأجسام المتحركة، الآراء) يتقارب، يلتقي / يستجه
	للالتقاء عند نقطة
conversant /kən'vɜ:snt/ adj	ناگادار، ناگه‌هدار
	عالم
~ with	ناگاداره به‌زانی / ناسین، نالوده‌ی ده‌ینی
	علی علم / معرفه‌ب / ملم به
conversation /kən'veɪʃən/ n [C,U]	لیدان / قسه
	دواندن، ناخافتن، گفتوگو، سوچیت، به‌ره‌فدار
	محادثه / حدیث
conversational adj	په‌یوه‌سته به‌لیدوان،
	ناخافتی، ناخافتندار
	خاص بالمحادثة يستخدم فی الحديث
¹ converse /kən'vɜ:s/ vi	له‌گه‌لی ده‌دوی،
	دواندن
	يتحدث مع، يحادث
~ about/on	نه‌دوی له‌باره‌ی، دناخافت
	يتحدث عن
² converse /kən'vɜ:s/ n [U] adj	(بیرۆکه،
	ده‌سته‌واژه، دژوار، دژ، گاژی، دژ
	فكرة، عبارة، مضادة، عكسية
<i>Hot is the ~ of cold</i>	ووشی (گه‌رم) دژی
	(سارد)
	ان كلمة (حارة) هي نقيض كلمة (باردة)
conversely adv	به‌شیوه‌ی پیچه‌وانه،
	پیچه‌وانانه، ب به‌ره‌گاژی
	بشكل عكسي، عكسيا
conversion /kən'veɪʃən/ n [C,U]	گۆران، نال
	وگۆر، نالوویر، پیناس، گوهارتن
	تغییر، تبدیل، تحویل
convert /kən'veɪt/ vi	۱. نه‌گۆری له‌شیوه‌یه‌که‌وه

	بوشیوه‌ی تر، دگو هورت
۱. یغیر (من شکل الی اخر) بیدل، یحول	
~ rags into paper	په‌رۆکون نه‌کابه‌کاغه‌ز
	۲. ناینی نه‌گۆری
	یحول الخرق البالية الی ورق ۲. یغیر دیانه او معتدات، یحول
~ a man to Islam	پیاویک نه‌کات به‌موسولمان
	یهدی رجلا الی الاسلام
□ /kən'veɪt/ n	که‌سیک ناین و بیرووی یگۆری
	شخص غیر دیانته / معتداته
convertible /kən'veɪtəbl/ adj	ده‌توانری
	یگۆری، گو هیزدار
	قابل للتغییر / للتحويل
<i>These bank notes are not ~ into gold.</i>	نهم
	دراوه‌کاغه‌زانه‌ناگۆرین بۆ نالتون
	هذه العملات الورقية غیر قابلة للتحويل الی ذهب
convex /kən'veks/ adj	قوز، قه‌مبو (به‌راورد بکه
	به‌ناوچال (concave)
	محدب (قارن: مقعر concave)
convey /kən'veɪ/ vi	۱. ده‌گو‌یزینه‌وه ده‌گه‌یه‌نیت
	۲. بیروکه، هه‌واله‌... هتد) نه‌گات، نه‌گو‌یزینه‌وه ۳. (له
	یاسا) مولکیک نه‌خاته‌سهر که‌سیک
	۱. یحمل، ینقل من مکان لاخر ۲. ینقل الافکار، الاخبار... الخ.
	یبلغ (فی قانون) ینقل ملکیه عقار او ارض مثلا
conveyor, -or	ئالاکهر، گو هیز
	الذی یحول الکلیه، ناقل
~ belt	پشتینی گواسته‌وه‌ی کدل وپهل (وه‌ک له‌ناو
	فرۆکه‌خانه)
	الحزام الناقل للامتعة والبضائع (كما فی المطارات مثلا)
convict /kən'vɪkt/ vt	تاوانبار نه‌کا تۆمه‌تبار نه‌کا
	یدین، یبیت ادانته
~ sb of murder	که‌سیک تاوانبار نه‌کات به‌تاوانی
	کوشتن، (دادگا، سوپندخوازان) راینه‌گه‌یه‌نی
	یدین شخصا بجرمیه‌القتل (القضاء، المحلفون) یعلن ادانة
	شخصی فی المحکمة
□ /kən'vɪkt/ n	تاوانبار، تاوانکهر، به‌ندکراو
	مذنب، شخص مدان، سجین
conviction /kən'vɪkʃən/ n [C,U]	۱. تاوانبار
	۲. تۆمه‌تبار

۱. ادانه	
<i>He has had ten previous ~s for theft.</i> پشتر	
ده جبار به تاوانسی دزی تاوانبار کراوه ۲. قایلکردن	
لقد آدين عشر مرات سابقا بجريمة السرقة ۲. اقتناع. إقناع	
<i>He spoke without much ~.</i> نه گاني ناقابل	
بوونه گه پشته باسکردن ۳. بپروايه کي چه سپاو، نيماني ته وواو	
لم يؤد حديثه الى اقتناع يذكر ۳. عقيدة ثابتة، ايمان راسخ	
convince /kən'vins/ vt قایل نه کا (که سيک)	
به پيرو رايه کي	
يقنع (شخصا برأى مثلا)	
convincing adj قایل بوون	
مقنع	
convivial /kən'vɪviəl/ adj خوش، دلخوش،	
حمز له خوار دنه وه خوشی ده کا	
مرح، مبتهج، مفرح، بالشراب و المرح	
convocation /kən'vɔ:kəʃn/ n [C,U] کويونه وه له که ليسه پان زانکو، گازيکردن	
اجتماع في الكلية او الجامعة، اجتماع الكلية او الجامعة	
convoke /kən'vəʊk/ vt داوا نه کا، بانگيسته	
نه کابو (به مستي کويونه وه)، کوم دکت	
يدعو، يستدعي (العقد اجتماع)	
convoy /kən'vɔɪ/ vt هاوکاری نه کا، چاوديري	
ده کا، پاسداري دکت، (به تاييه تي يو پاپوري جهنگي)	
پاسه وانسي ده کا، له گه لي ده بستي (پاپوري کي تر)	
بوياريزگاري کردن	
(خاصة للسفن الحربية) يرافق، يواكب (سفينة أخرى) للحماية	
هاو قافلله (کومنه له که شتي په ک له	
□ n [C,U] گه شتي کدا)	
مرافقة قافلة مرافقة (من السفن مثلا) مجموعة من السفن في رحلة	
convulse /kən'vʌls/ vt نه له ريتنه وه دهه ژنت / به	
توندی نه له رزي	
بهر / بهتر بعنف، يزلزل	
هه ژاندين به	
~d by an earthquake/civil war هو ي بومه له رزه وه، شهري ناو خو	
اهتر بفعل الزلازل / المحارب الاهلية	
~d with laughter نه بوريتنه وه له پيکه نيندا	

پشنج / بهتر بنوبه من الضحك	
convulsion /kən'vʌlʃn/ n [C] له رزين، جولان،	
شله قاندين، راوه شان، فره، گه شکه	
هزة عيفة، زلزلة	
convulsive /kən'vʌlsɪv/ adj له رزيو، هه ژين،	
به گيرو ه ستاو	
مهتر، مشتج	
coo /ku:/ vi, vt, n [C] ده ننگيک ده رنه کات وه کو	
گه مې ده ننگي کو تر	
(يصد) صوتا خافتا که بديل الحمام	
۱. چيشت لي نه ني ۲. داله هيني،	
سه ري لي نه دات	
۱. يطبخ، يطهو ۲. يخترع، يزور	
~ up an excuse پاساو نه دوزيته وه	
يخترع عذرا	
~ the books له ژماردن دا گزي نه کات	
يزور الحسابات	
□ n [C] چيشت ليتهر	
طباخ، طاه	
cooker /'kʊkə(r)/ n [C] ناميري چيشت ليتان	
موقد للطهي	
a gas ~ ته باخي غاز يو چيشت ليتان	
موقد غاز للطهي	
cookery /'kʊkəri/ n [U] هونه ري چيشت ليتان	
فن الطهي	
cool /ku:l/ adj (-er, est) ۱. سارد، لينک، هين	
(به شيوه په کي په سندن دان)	
۱. باره (بشکل مقبول)	
a ~ day/room روژي سارد / ژووري سارد، لينک	
۲. له سه ري خو، نه رم ونيان، هين، خو راگر	
يوم بارد / حجرة باردة (بشکل مقبول) ۲. هادي، غير منفعل،	
رابط الجاش	
~ in the face of danger خو راگر، دلير، فاذا،	
پوهه پرو، ته ننگ وجهه له مه ۳. بي شه رم، بي پروصه ت	
۴. (په وشت) ساردوسر، گوئي پينه ده ر	
رابط الجاش في وجه المخاطر ۳. وقع، لا ينجب ۴. (السلوك)	
غير متحمس، غير مهتم	
The visitors were given a ~ reception.	

به ساردی پیشوازی له میوانه کان کرد
 استقبال الزوار استقبالا فاترا
 □ vt, vi ساردی نه کات، هیمنی نه کات
 بیرد، یهدی.
coolly *adv* به ساردی، به هیمنی
 بیرود، بشکل هادی.
coop /ku:p/ *n* قهقهه زوی بچووک بو مریشک
 قفس صغیر (خاصه للدجاج)
 □ vt نه بیخاته قهقهه زوه
 یضع فی قفس
 ~ up (in) به ندی نه کات له ژورنکی بچووکدا
 یحبس فی غرفة صغیره
coop /kəʊp/ *n* کۆمهلهی ههروهه زوی
 جمعیة تعاونیة
cooper /ku:pə(r)/ *n* [C] دروستکهری قاپ
 وقاچاخ / بهرمیل
 صانع الاوانی / البرامیل... الخ
cooperate /kəʊ'pəreɪt/ *vi* هاوکاری نه کا
 یتعاون
cooperation /kəʊ'pə'reɪʃn/ *n* [U]
 هاوکاریکردن، ههروهه زوی
 تعاون
cooperative /kəʊ'pə'reɪtɪv/ *adj* هاوکار،
 هاوکاریانه، ههروهه ز
 متعاون، تعاونی
 ~ society کۆمهلهی ههروهه زوی
 جمعیة تعاونیة
 □ *n* [C] ههروهه ز، هه لکار
 متجر لجمعیة تعاویة
coopt /kəʊ'ɒpt/ *vt* به دهنگدان نه ندانمێک نه خاته
 لیژنه وه
 یضیف اعضا الی لجنة بالتصویت
coordinate /,kəʊ'bɔ:nəʊt/ *adj* هاوتا، په کسان له
 گرنگی و پایه دا، پێکبخستن
 ند، مسافر فی الاهیه او المنصب، نظیر
 □ *n* [C] شهڕیک، هاوتا، هه ف پایه
 ند، نظیر
 □ *vt* رێنکی ده خات

ينسق، ينظم (العلاقة)
coordination /kəʊˌɔːdɪˈneɪʃn/ n [U]
 رېكخستن، رېككړن، رېككوتن
 تنسيق، تنظيم
cop /kɒp/ n [C] = policeman
 پولیس
 پولیس
cope /kəʊp/ vi
 به سره کوو او توو یی روو په روو نه یی،
 رښه فشار نه کات، مامه له نه کات
 یواجه بنجاح
 ~ with
 ساکارانه هه لښو کوو نه کا
 یصرف کنډل
 ~ with difficulties
 ږوو به ږووی نه نگ و چه له مه
 نه یته وه و زال نه ییت به سره یی
 یواجه الصعاب ویتظلب علیها
coping /kəʊpɪŋ/ n [C]
 نه فریزی به ردین
 له سره وهی دیوار، پاسار / سیفانده
 الاتفریز العجری فی اعلی حائط
copious /kəʊpiəs/ adj
 زور، پر، چر، فره،
 به رهمی زور، تیر به رهم
 کثیر، غزیر، وفیر (الکاتب) غزیر الاتاج
copiously adv
 به لښاو، به زور، تیر به رهمی
 بغزارة، بوفرة
¹copper /kɒpə(r)/ n [C,U]
 ۱. مسی سور
 ۲. مه نه چله، ده فریزی گه وړه به کار دی بو کولاندی
 شت (وه کجل و بهرگ)
 ۱. نحاس احمر ۲. انیه کبیره تستخدم لغلی الاشياء (کالمالاس
 مثلا)
 □ vt
 ږوو کهش کړاو به پارچه په ک مس
 یظی بطقه من النحاس
²copper /kɒpə(r)/ n [C]
 پولیس
 (عامیه) شرطی
copra /kɒprə/ n [U]
 کاکله گوژی هندی پاش
 ووشک کردنه وهی (به کار نه هینری بو دروست کردنی
 سابون)
 لب جوز الهند بعد تخفیفه (یستخدم فی صناعة الصابون)
copse /kɒps/ n [C]
 شوینکی به چوک دره وخت
 دایو شیبی، جه ننگه، یښه لان
 مساحه صغیره تطهیر الاشجار، أبکة

۱. دانه، نوسنځه، له بهر گټراو، **copy** /kɒpi/ n [C]
 وټنه ۲. دانه په ك له كښ يا رڼا نامه... هتد ۳. ده ست
 نوسی ناماد كړاو پو چاپ، وټنه له بهر گرته وه
 ۱. نسخه، صورة طبق الاصل ۲. نسخه من كتاب او جريدة...
 الخ ۳. مخطوط معد للطبع
 ۱. كوبي ده كاته وه ۲. لاسی ده كاته وه □ vt, vi
 ۱. ښخ ۲. ښك، ښكاكي
copyright /kɒpraɪt/ n [C] مافي دانره، پاخود
 بلكه ره وه، مافي چاپ
 حق المؤلف، او الناشر، حق الطبع
 □ adj مافي به لالكرنی يان دانانی
 محمی، ښق النشر
 □ vt مافي بلاوكر دنه وهی نه پاريزی
 ښق حق النشر (لكتاب مثلا)
coral /kɒrəl/ n [U] شيلان، مرجان
 المرجان
 □ adj سوره وه شيلان
 احمر كالمرجان
cord /kɔ:d/ n [C,U] ۱. پټ، وهریس، پټك
 ۲. به شه كانی له ش نه وهی له پټ بچیت
 ۱. جيل، وتر ۲. اجزاء الجسم التي تشبه الجبال
 the spinal ~ بربره ی پشت، گازه را
 العمود القری
 the vocal ~ s زی كانی دهنگ
 الاوتار الصوتية
 □ vt به پټ ده ښیچنی
 ښف بالعیال
cordial /kɔ:diəl/ adj گهرم، دلنوز، (هست،
 ره وشت... هتد)، دلگهرم
 حار، ودی، مخلص (مشاعر، السرك... الخ)
 □ n [C] خوار دنه وه په ك گهرمی به غشنی،
 شه ربه تی موه
 مشروب ښلی الدف، عصير فواكه محلی و مركز
cordiality /kɔ:drɪəli/ n [U] گهرمایي،
 خوشه وستی، دلنوزی، دوستی
 حراره، موده، اخلاص
cord /kɔ:dn/ n [C] پو/ دهسته په ك له سه رباز
 پو پاريزگاری، گه ماروبا پولیسی

- صف / حلقه من الجنود للحماية
corduroy /kɔ:darɔi/ n [U] قوماش، کوتال
 لوكه ی له ستوری پرداو، كوده ریی
 قماش قطنی سبك مضلع وذو ږیر
core /kɔ:(r)/ n [C] ۱. كړوك، كاكله، چهق، ناوك،
 توی هندی میوه ۲. كاكل، ناوه پوك (بابه ت)
 ۱. لب / ښر بعضی الفواكه لب، جوهر (للموضوع)
 the ~ of a subject ناوه پوكی بابته
 لب (الموضوع)
 راست / ته واو دلوز
 true to the ~ حقیقی / مخلص تماما
 □ vt ناوك ده رډینی له
 ښترج البذور من
 ۱. تویخ، نهو چینه ته په دور
cork /kɔ:k/ n [C,U] .
 رهقه كده وری دره ختی به پرو نه دات ۲. ته په دور،
 سهرقه پاخ
 ۱. الطبقة القلبيّة الصلبة التي تنطى اشجار البلوط ۲. قلبيّة،
 ساداده
 □ vt به ته په دور داینه خات
 سد بقلبيّة
corkscrew n [C] نامیريکه بو لبردنی
 ده مه وانه، باده كاته به دوری (پوله كرن)
 اداة لترع القلبيّة / السداده
corn /kɔ:n/ n [U] ۱. دانو ښله وهك گنم و جو،
 ده غل گنمه شامی، پوهه كسی له م جتوره به ره مه می
 هیت
 حبوب كالقمح، الشعير (وفي الولايات المتحدة الذرة) النباتات
 التي تنتج هذه الحبوب
 ~ flour ناردي گنمه شامی
 دقيق الذرة
 هستی بریندار نه كات
 tread on sb's ~ s یس، اليه بهرح شعوره
 یس، اليه بهرح شعوره
corn /kɔ:ɪ/ n [C] ۲. رهق پوونی ښستی په نجهی
 قاج، مښخه كه
 تصلب فی بشرة اصابع القدم، مسمار القدم (كالو)
corn /kɔ:ɪ/ vt ۳. ده پاريزی (گوشت) له خوئی دا
 ښقظ (اللحم) فی الملح
 ~ ed beef گوشتی مانگای پارياو / گوشتی ناو

قوتو	لحم بقر محفوظ / معلب
corner /kɔ:nə(r)/ n	گوشه، سوچ، چمک
رکن، زاویه، ملتق	
turn the ~	له تهنگانه و قهیران پژگاری دهیڼ (وهك نه خوشی)
(مجاز) یجتاز ازمة سلام (كالرض مثلا)	
a tight ~	هه لوښتی سهخت و گران
موقف صعب	
cut ~ s	(لیخوړینی توټیمیل) له پینچه کاندې لادهدا،
نه پخاته سوچه وه، که نارگیری نه کا ناسان کاری بو	
نه کسات (له گډل په پوهست نه برون به همدنې یاساو زانیاری)	
(فی قيادة السیارات) یخضر زوایا الانحراف (مجاز) بیط	
الامور (مع عدم الالتزام ببعض القواعد او التعليمات) للاسراع	
فی العمل	
□ vt	نه پخاته تهنگانه وه دهستی به سدا نه گری
(شتوومهك) نه پشارته وه	
۱. يضع فی مازق، یخرج ۲. یحتكر (سلعة)	
'cornerstone n	به ردی بناغه، بنچینه
حجر الزاوية / الاساس	
Hard work was the cornerstone of his success.	
کاری سهخت بناغهی سرکه و ته گدی بوو	
لقد كان العمل الجاد اساس نجاحه	
cornet /kɔ:nɪt/ n [C]	شمشال، کهرنا، فامیری
موسیقی مس، پوری زان	
پوق، آلة موسيقية من النحاس	
corollary /kə'rɒləri/ n [C] (pl -ries)	نه نجامی
سروشتی، نه نجام، ناکام	
نتیجه طبیعی / حتمی لسی،	
corona /kə'rounə/ n [C]	خدرمانه ی پروناگی
دهوری پوژ یا مانگ له کاتی گیرانی دا	
هالة من الضوء تظهر حول الشمس او القمر اثناء الكسوف	
coronary /kɒrənəri/ adj	تاجی، خدرمانه یی،
په یو ونډی په خوښه دری دله وه هه په	
تاجی، متعلق بالشریان التاجی	
~ thrombosis	خوښ مین له خوښه دری تاجی
	جلطة بالشریان التاجی

□ n [C] (pl -ries)	سنگ کونې
	ذبعة صدرية
coronation /kɒrə'neɪʃn/ n [C]	ناههنگی
پاشاگردانی، تاجکرن	
ترویج، حفل ترویج الملك او الملكة	
coroner /kɒrənə(r)/ n [C]	لیکوله روه
له هوکاری مردنی نااسایی	
محقق فی اسباب وفاة مشبه فیها او غیر طبیعیة	
a ~ s inquest	لیکولنه وه له سهر هوی مردن
تحری / تحقیق فی سبب وفاة مشبه فیها	
coronet /kɒrənɪt/ n [C]	تاجه گولنه
تاج صغیر بلبه النبلاء اکلیل او زینة علی شکل تاج	
¹corporal /kɔ:'pɒrəl/ adj	تهنی، په دهنی، مادی،
لهشی	
جسدى، جسمانى	
~ punishment	سزای په دهنی
	عقاب جسدى
²corporal /kɔ:'pɒrəl/	پله ی سهربازی دوو خدت
عریف، رتبة عسكرية	
corporate /kɔ:'pɒrət/	۱. هاو بهش، په کگرتوو
۱. مشترك، متحد	
~ property	ملکيه تى هاو بهش
	ملکيه مشتركة
~ responsibility	لیسر او یه تی هاو بهش
۲. په دنی، هستی	
مسؤلية مشتركة ۲. جدی، جسی	
corporation /kɔ:'pɒrɪʃn/ n [C]	۱. نه نجومه نی
شاره وانی، ده زگا، جفات، هه لکاری	
۱. مجلس مدينة	
the mayor and the ~	کونخوا نه نجومه نی
ناوشار ۲. کارگه / دهسته کومه له	
العمدة ومجلس المدينه ۲. شركة / هيئة / جماعة	
corps /kɔ:(r)/ n [C]	۱. بهشی هوندری له سوپادا،
دهسته، له لشکر	
۱. قطاع فنى فى الجيش	
the Royal Army Medical C~	چه کی پزشکی
بو سوبای پاشایی ۲. فلهلق، هیزی سهربازی دوو	
تیپ یا زیاتری تیپه	

السلاح الطبي للجيش الملكي ٢. فيلق. قوة عسكرية بها أكثر من
فرتين

corpse /kɔ:ps/ n [C] لاشی (مروء) ترم،

کلهخ (بهراورد بکه بهلاکی نازهل carcass)

جفة (الأنسان) قارن ب: جفة حیوان carcass

corpulent /kɔ:pjələnt/ adj (لاشی مروء)

قهلو، قورس، بهخو

(جسم الانسان) سمین، ثقیل، بدین

corpus /kɔ:pas/ n [C] (pl corproa) کومدلیکی

تواو (له پاساو پیچدهوانه)

مجموعه کامله (من القوانين وغلانه)

corpuscle /kɔ:pasl/ n [C] خروکهی خوئی

سهی و سور

کرة الدم البيضاء ار الحمراء

corral /k'ɔra:l/ n [C] په‌ریزی حهوشی مه‌رو

مالات

سیاج للخیل والماشیه

correct /kɔ'rekt/ adj راستی، راست، تواو،

سفت دروست

حقیقی، صحیح، مضبوط

□ vt راستی نه‌کاته‌وه، قیری په‌وشتی نه‌کات

یصح، یزوب

correction /kɔ'rekʃn/ n [C,U] راست کردنه‌وه،

چاک کردن، په‌وشت قیر کردن، راستکرن

تصحیح، اصلاح، تادیب

ووتاری ~ a school boy's essay covered with

خویندکاریک پرپو له راست کردنه‌وهی هله‌کان

مقال تلخیص ملیء بعلامات تصحیح الاخطاء

corrective /kɔ'rektiv/ n [C], adj راستکاری،

چاککردن، راستکەر

مصحح، تصحیحی، اصلاحی

correlate /kɔ'relət/ vt, vi (دوو شت) نه‌به‌ستی

به‌به‌کوه به په‌وهندی ئال و گوڤ گریانده‌دا

یربط بین (ششین)، یربط بلاقه متبادله

correlation /kɔ'reləʃn/ n [C] هاوپه‌وهندی،

په‌وهندی ئال و گوڤ، پیکه‌وه به‌ستی

علاقه متبادله، ارتباط متبادل

correspond /kɔrɪ'spɒnd/ vi ١. نه‌گونجی

له‌گه‌ل / ریک نه‌که‌وی، هاوجوت ده‌یی

١. یشی / یشم مع، یتابق، یتراق

His actions do not ~ with his belief

کاره‌کانی له‌گه‌ل بیرو پای ریک نا‌که‌وی ٢. به‌کسانه،

لیجونه

ان افعاله لا تشی مع معتقده ٢. یسوی، یشابه

The American Congress ~ s to the British

کونگریسی نه‌مریکی هاوتایی / ته‌ریسی

په‌رله‌مانی به‌ریسانی به ٣. نسامه بو به‌ک نه‌تیرن، نسامه

ئالوگوڤ نه‌کەن

الکونجرس الامریکی یقابل / یوازی البرلمان البریطانی ٣.

یراسل، یتبادل الرسائل

They have ~ ed with each other for years. نه‌وان

چهند سالیکه نامة

بو‌یه‌ک نه‌تیرن

انهما یتراسلان منذ سنوات

corresponding adj هاوتا، چوئیه‌ک، هه‌مه‌ر

نظیر، متناظر، متنازل

This month's for the ~ month last year.

ناردنه‌ده‌روه‌ی نه‌مانگه زورتر له‌وه‌ی که پار نیرا

ان صادرات هذا الشهر أعلى من صادرات نظيره من العام

الماضي

correspondence /kɔrɪ'spɒndəns/ n [C,U]

١. گسونجاندن، قایل بیون، به‌رانبه‌ری ٢. په‌یامنیری،

ئالوگوڤی و تو ویز

١. توافق، تطابق، تقابل ٢. مراسله، تبادل الخطابات

~ course ته‌واوکردنی خویندن به په‌یامناردن

مقرر دراسی عن طریق المراسلة

correspondent /kɔrɪ'spɒndənt/ n [C]

١. په‌یامنیر ٢. په‌یامنیری پوژنامه

١. مراسل ٢. مراسل صحیفه

corridor /kɔrɪdɔ:(r)/ n [C] توله‌ری‌ی دریز،

پیره‌و، دالان، پارو

ممر طویل بین حجرات، رواق

corroborate /kɔ'rɒbəreɪt/ vt پارمه‌تی ده‌دات،

پشت گیری نه‌کا، لایه‌نی نه‌گری

یساند، یضد، یدعم

corroboration /kɔ'rɒbə'reɪʃn/ n [U]

پشتگیری، لایه‌نگیری، پشت راست کردن، چه‌سپاندن	
مسانده، تأیید، تضید	
corrode /kə'roud/ <i>vi, vt</i>	داخوران، شی‌بونه‌وه،
زه‌نگ ده‌هینن، هه‌لکولین	
یتاکل، یتحلل، یصد، یعرض للتعریه، یبخت	
corrosion /kə'rəʊʒn/ <i>n</i> [U]	داخوران، زه‌نگ
هینان، خورین	
تاکل، تحلل تعریه، تحات	
corrosive /kə'rəʊsɪv/ <i>n</i> [C], <i>adj</i>	ئه‌پینه‌هوی
داخوران، داخوراندن	
اکال، مسبب للتاکل، ماده‌ تبیب للتاکل	
corrugated /kə'reɪɡeɪtɪd/ <i>adj</i>	پنجاوینچ، لوج،
پنل دیت	
متعرج، موج	
~ iron	ناسنی پیلگیری
	حدید موج
~ roads	ری‌ی پنجاوینچ
	طرق متعرجه / ملتویه
corrupt /kə'rʌpt/ <i>adj</i>	۱. (کس، وه‌وشت)
خراب، گه‌نده‌ل، ناپاک، به‌رتیل خور، شی‌واو، ناره‌وا (به‌	
شی‌وه‌یه‌کسی گشتی به‌رتیل خور) ۲. پیس، پاک نیه،	
بۆگه‌نه، گه‌نیو	
۱. (الشخص، السلوك) فاسد، مختل، غیر شریف (بصفة خاصة	
مرتش) ۲. غیر نقی، عفن	
□ <i>vt</i>	پیس نه‌بین، تیک نه‌چن
	یفسد، یحرف
corruptible <i>adj</i>	به‌رتیل بار / بۆگه‌ن، خراب،
پزینبار، گه‌لاچدان	
قابل للرشوة / للفساد	
corruption /kə'rʌpʃn/ <i>n</i> [U]	گه‌لاجی، پیس بوو،
خراب بوو	
فساد، انساد	
corset /kə'set/ <i>n</i> [C]	کۆرسی، که‌مه‌ریه‌ند، به‌ند
(ژنان له‌به‌ری ده‌که‌ن له‌ ناوقه‌دی ده‌یه‌ستن)	
کۆرپه، لباس من المطات تلبه‌ النساء علی الوسط	
والأرداف	
cortege /kə'teɪʒ/ <i>n</i> [C]	۱. ده‌ست و پیوه‌ندی شا
۲. ری‌یوانی مردوو به‌خاک سپاردن (که‌زاوه‌ی مردن)	

۱. حاشیه‌ الملك ۲. موکب جنازی	
cortex /kɔːteks/ <i>n</i> [C] (<i>pl</i> cortices)	به‌رگ،
که‌لک، قاشک، که‌وئیل، توئیکل، توئیز	
لحاء، قشرة	
cosignatory /kəʊ'sɪɡnətəri/ <i>adj, n</i> [C] (<i>pl</i>	
یه‌کئ له‌ مۆرکه‌رانی به‌ئینه‌که، هدف ئیمزاکەر	
احد الموقین (علی وثیقة)	
cosmetic /kɒz'metɪk/ <i>adj, n</i> [C]	جوانکردن،
که‌ره‌سه‌ری نارایشت	
من مواد التجميل	
cosmic /kɒzmɪk/ <i>adj</i>	گه‌ردونی، زه‌مینی
کونی	
cosmonaut /kɒzməʊnɔ:t/ <i>n</i>	که‌شتیوانی
گه‌ردوونی	
رائد فضاء	
cosmopolitan /kɒzmə'pɒlɪtən/ <i>adj</i>	جهانی،
پنده‌مارگیری ورتی نه‌ته‌وه‌یی	
عالمی، خال من التصب او الأحقاد القومية	
~ outlook	تیزوانینی جهانی / دووره‌ له‌
ده‌مارگیری نه‌ته‌وه‌یی	
نظرة عالمية / خالية من التصب القومي	
□ <i>n</i> [C]	که‌سیک ده‌مارگیری یان قین هه‌له‌گری
شخص لا يحمل تصباً او احقاداً قومية	
cosmos /kɒz'mɒs/ <i>n</i> [C]	گه‌ردوون، زه‌مین
الكون	
~ the	(باسای هینن و ناسووده به‌به‌راوورد
له‌گه‌ل نازاوه)	
(برصفه نظاماً دقیقاً بالمقارنة بالفوضى)	
cost /kɒst/ <i>vi</i> (<i>pt, pp</i> cost)	۱. تیده‌چن
۲. <i>pt, pp</i> cost	نرخ داده‌نیت
۱. یکلف ۲. <i>pt, pp</i> cost	یشن
□ <i>n</i> [C, U]	۱. نرخ، تی‌چوون، به‌ها ۲. (له‌ یاسا،
شیوگی کۆ) خه‌رجی / تی‌چوون / به‌های داواکه	
۱. ثمن، سعر، تكلفة ۲. (فی القانون فی صيغة الجمع)	
مصاريف / تكلفة / نفقات الدعوى	
He paid a fine of £ 500 and £ 50 ~ s	۵۰۰
جینه‌ی وه‌ ۵۰ جینه‌ی حه‌قی تی‌چونه‌کدی دا	
لقد دفع غرامة مقدارها ۵۰۰ جیه و ۵۰ جیها مصروفات	

<i>at all ~ s</i>	۳. چهندي تن بچن / بارودوخ ۴. مهاکات الکفة / الظروف
<i>to one's ~</i>	لايهي زهره مهندي که سیک فی الجانب العاصر للشخصی
<i>count the ~</i>	مه ترسی زهره پیش کار کردن ره چاو نه کا بحسب مخاطر الخسارة قبل اقدام علی عمل ما
costermonger /kɒstə'mɑŋɡə(r)/ n [C]	فروشیاری ده سنگیر، گه پوک (بو فروشتی سهوزه و میوه) بائع متحول للخضروات او الفاكهة
costly /kɒstli/ adj	گران به ها، به هادار غالی العن، مکلف
costume /kɒstju:m/ n [C,U]	۱. جل و بهرگ، جوریک له پوشاک، جل، جلکان ۱. زی، لباس، طراز من الملبوسات
<i>actors weaing historical ~</i>	نکه تره کان جلی دیرینیان له بهرایه ۲. جلی ژنانه (چاکهت و تنوره) ممثلون یرتدون زیاً تاریخیاً ۲. تاثیر نسائی مکنون من جاکیت و جولنه / تنوره
cosy /kəʊzi/ adj (-ier, -iest)	گهرمی مام ناوه نندی، شله تین دافی، مریح
cosily adv	به شیوه به کی خوش بشکل دافی، مریح
cot /kɒt/ n [C]	لانتک، یشکه، چبگی جولوا (به تاییه تی پو منال)، که ژاوه، کالان سریر متحرک (خاصه للأطفال)
cottage /kɒtɪdʒ/ n [C]	کوخت، خانووی لادی بی بچووک، زنج کوخ، بیت رینی صغیر زنجی کر پکاری کیلگه اکواخ عمال المزارع
cotton /kɒtən/ n [U]	۱. لؤکه، په موو، په می ۱. قطن
cotton-wool n [U]	لؤکه ی پزیشکی ۲. داوی لؤکه، چنراوی لؤکه قطن طبی ۲. خیوط قطنیه، نیج قطنی

couch /kaʊtʃ/ n [C]	۱. چبگه، قه نه فیه ۲. که رویته، پالیشه، چبگه ی جولوا ۱. (ل.ل.) سریر، فراش ۲. اریکه ۱. له ووته بیرو را وده نه گری ۲. (نازه لان) خوی مه لاس نه دات ۱. یصوغ (فکرة) فی الفاظ ۲. (الحيوانات) یرقد، یصطجع للاختفاء او استعداداً للوئب
cough /kʊf/ vi, vt	ده کوخت، ده کوخت یکج، یسل ۱. کؤکه، کوخک ۲. باری نه خوشی له نیشانه کانی کؤکه په ۱. کچه، سعال ۲. حاله مرضید من اعراضها الکچه (پروانه can) (انظر can)
council /kamsl/ n [C]	دیوان، نه نجومهن (به) زوری میری / پو ناموزگاری / پینمای / دانائی ده ستور / جی به جی کردنی پلان ... هند مجلس (غالباً حکومی) للنصح / المشورة / صياغة القوانين / تنفيذ الخطط ... الخ نه نجومهنی یاسادانان المجلس التشريعی
councillor /kamsələ(r)/ n [C]	نه ندائی نه نجومهن (به تاییه تی ناوختی عضو مجلس (مجلسی عاده)
counsel /kamsl/ n [U]	۱. راویژ، ناموزگاری کردن، راویژ کردن ۱. نصیحه، مشورة پلاته که ی به نهینی نه پاریزی يحتفظ بخططه سراً له بیرو را دا راویژ نه کات پنشاوری رای معه هه ردوکیان راویژ نه کات پنشاوران / پنشاوری معاً دادوهری گشتی له بریتانیا المحامی العام فی بریتانیا ناموزگاری نه کات، ناماژه نه کات نصح، پشیر علی ۱. (-) vt
counsellor /kaʊnsələ(r)/ n [C]	راویژکار،

	شیره تکار
	ناصح، مستشار
¹ count /kaunt/ vt, vi	۱. ده ژمیریت
	۱. بعد، بحسب
be ~ ed out	(زورانباز) له دواي ده چرکه
	له که وټنی نه دژمیری
	(الاکم) یشل فی التهوؤ قبل عشر توان من وقوعه
~ down vt	له سهر وه بو خواړه وه نه ژمیری
	۲. نه یگر ښه وه، نه یز میری
	بعد عدأ تنازلیاً ۲. یشل، یاخذ فی العیاب
fifty people, not ~ ing the children	په نجا
	کهس ینجکه له مثاله کان
	خسرون شخصاً باستثناء الاطفال
That doesn't ~	نم هه به مږهنده دانانړی، حسابی
	بو ناکړی
	هذا لا یؤخذ فی الاعتبار، لا یحسب حابه
~ on/upon	پشتی پښ ته به ستنی، پروای پښ ته هینتی
	یتمد علی، یق ب
You mustn't ~ on any help from me.	ده پښ
	پشت به هیچ یارمه تی په کی من نه به ستنی
	یجب الا تعول علی ایه مساعدة منی
~ for much/little	با په خی پښ له دا/ با په خی
	پښ نادات ۳. وای دانه تی، نه ژمیری
	بهم / لا بهم کثیراً ۳. یعتبر، یعد
~ oneself/fortunate	خوی به په خسته وه داله تی
	یعد نفسه محظوظاً
~ sb as lost	که سیک به وون بوو له قه لām دده دات
	یعد شخصاً فی عداد المفقودین
□ n [C]	۱. نه ژمیری، ژماردن
	۱. عد، عدد، حساب
take the ~	(له زورانبازی) دواي ده چرکه
	نه دژمیری ۲. (له پاسادا) په کی له بهنده کانی تاوانبار کړدن
	(فی السلاکة) یشل فی التهوؤ قبل عشر توان ۲. (فی
	القانون) بند من بنود الإتهام
guilty on all ~ s	تاوانبار له گشت تاوانه کان
	مذنب فی جمیع التهم
'count-down n [C]	ژماردن، ژماردنا هانته
	خواری

	عد تنازلی
² count /kaunt/ n [C]	کونت، نازناوی گه وره پیاوان
	له ده و له تته نه وروپی په کان، خانه دان
	کونت، لقب للتبلاء فی الدول الاورپیة
countenance /kauntənəns/ n [C,U]	
	۱. پرو به ریون رو (به هه موده برینتی هه ست و سوز)
	۱. وجه، محیا (یکل ما یعبر عنه من مشاعر)
a fierce ~	تڼ روانیتی توندو تیژ
	نظرة عنيفة
put sb out of ~	له پیته هوی دله راوکی بوی
	۲. لایه نگیری، ره زامه ندی، یارمه تی دان
	یسبب له الحيرة والإضطراب ۲. تأیید، موافقة، مساندة
give ~ to a proposal	لایه تی پششاریک نه گری
	یؤید اقتراحاً
¹ counter /kauntə(r)/ n [C]	کاونتر / میزی گه وره
	و دریز
	منضدة / طاولة طریقة لعرض البضائع او لخدمة الزبائن
² counter /kauntə(r)/ n [C]	فیض، دراوینکی
	لاستیکه بو پاری قوما به کار دی
	القیش، عملة من البلاستیک تستخدم فی الألعاب والقمار
³ counter /kauntə(r)/ adv	دژ، پنجه وانه، به رامبر
	ضد، عکس، مواجه
acting ~ to my wishes	دژي ویستی من ره فتار
	ده کا
	یتصرف عکس رغباتی یعارض
□ vt	دژا په تی نه کات، نه یاریتی نه کا
counter /kauntə(r)/ prefix	۱. پشگریکه به مانای
	دژ، دژوار
	۱. بادئة معناه: مضاد، معاکس
~ attraction	راکشان / راکشانی دژ ۲. دژ
	به رهنکار بوته وه له دژ
	تجاذب / جذب مضاد ۲. رد علی، مضاد
~ attack/claim	هیرش بردنه سهر / بهرگری نه کات
	هجوم / ادعاء مضاد
counteract /kauntərækt/ vt	پوچه ل نه کات،
	کارپگه ری پوچه ل نه کاته وه، هیور دکات
	یبطل مفعول، یصل علی تخفیف اثر
~ a poison	کارپگه ری زهره که پوچه ل نه کا،

هٲٲرکردنه وه	
بٲٲل مفعول سم	
counteraction	به تالكردنه وهى كار، دژ كردار،
به رگرى	
ابطال مفعول، فعل مضاد	
counterbalance /kauntə'baləns/ n [C]	ته رازووى په كسان كردن، دژ سهنگ
	ميزان تعادل
□ /kauntə'baləns/ vt	ته بٲكښى، هاوسهنگى
	ته كات
	پوازن، يعادل
counter-espionage	دژه سيڅورى
	تجسس مضاد
counterfeit /kauntə'feit/ n [C] adj	ساخته،
	بوچ، قهلب، ژر
	زيف، تقليد، مزيف، زائف
□ vt	ساخته ته كات، گزى لى ته كات
	(به مهبه سٲى هه لځه له تاندن)
	يزيف، بقلد (بقصد الخداع)
counterfoil /kauntə'foil/ n [C]	تومارگى
	چه كى پاره، پاشماوهى بٲكى چهك
	كٲب الشيك / الا يعال الذى يحفظ به كجـل
counterintelligence /kauntərɪn'telɪdʒəns/ n [U]	دژ سالوڅگه رى
	الاستخبارات المضادة
countermand /kauntə'mɑ:nd/ vt	لاى ته بات،
	دا بٲه شكٲنى (فرمان دهر كړاوى ته سپړنه وه، هه لى دوه وشٲنٲت
	بٲقض، بلفى (امراً تم إصدار)
counter-offensive n [C]	هٲرشى دژوار، دژه
	هٲرش
	هجوم مضاد
counteroffer n [C]	دژه پيشاندان
	عرض مقابل
counterpart /kauntə'pɑ:t/ n [C]	هاوشان،
	هاوتا، چوونيهك
	نظير، مساو، مشابه
counterevolution n	دژه شوړش
	ثورة مضادة

counter-revolutionary adj, n [C]	دوژمنى
	شوړش
	بٲسم بمعاداة الثورة، من اعداء الثورة
countersign /kauntɪ'saɪn/ n [C]	ووشهى
	نهٲنى
	كلمة السر
<i>Advance and give the ~</i>	وهه پښه وهو
	ووشهى نهٲنى بدرگٲنه
	تقدم وأطلق بكلمة السر
□ vt	واژوى لځاته سه رٲوړاستى ودروستى
	پروانامه كه
	يضيف امضاء او توقيعاً ليثبت صحة وثيقة
countess /kauntɪs/ n [C]	كوٲٲس، نازناوى
	ژن / بٲوه ژنى كوٲت
	كوٲٲسه، زوجه / ارمله كوٲت
countless /kauntlɪs/ adj	بٲ شومار، زوړ، له
	ژماردن ناپهت
	لايعد، لايحصى
countrified /kauntɪ'faɪd/ adj	لادى بى، گوندى
	ريفى
country /kʌntri/ n [C,U]	۱. ولات، هدرېم
	۲. نيشتمان، خاك
	۳. گدل، نه ته وه
	۴. لادى، گوند
	۱. بلد، قطر
	۲. وطن، موطن
	۳. شعب، امة
	۴. ريف
<i>Do you like living in the ~?</i>	نايا حٲز ته كه دى
	له لادى بڅٲت؟
	هل تحب العيش فى الريف؟
<i>We passed through miles of densely wooded ~</i>	چه ننده ها ميل له ناوچه جهنگله چه ره كاندا
	بوڅشٲن
	مررنا عبر ااميال من المناطق المغطاة بالغابات الكثيفة
countryman /kʌntri'mæn/ n [C] (pl -men)	ده شته كى، لادى بى، گوندى
	شخصى ريفى
<i>fellow ~</i>	هاونيشتمان، هاوولانى
	مواطن من نفس الدولة
countryside /kʌntri'saɪd/ n [U]	ناوچه پهك له
	لادى، له گوند
	منطقة فى الريف

county /ˈkaʊnti/ n [C]	(له پهرتانيا) هدرنم،
	له نهمهريكا په كني له بهشه كاني ولايت
	(في بریتانیا) مقاطعة، اقليم، (في امريكا) احدى تقسيمات الولاية المدينة الرئيسة في مقاطعة
~ town	ده لهر
coup /ku:/	كوده تا، شوېش، كاري توند و تيز
	انقلاب، ثورة، عمل عنيف مفاجيء
coup d'etat /ku: der'ta:/ n	كوده تاي رايماياري
	انقلاب سياسي
coupe /ku:pet/ n [C]	فوتومبيلي داخراو
	مركبة / سيارة مقلدة
couple /kʌpl/ n [C]	۱. كه پل، جووت، دوان له
	(كس / شت)
	۲. زوج، اثنان من (الاشخاص / الاشياء)
□ vt	۱. دوو شت نه گه په نني / نه به ستنې به په كه وه،
	گري نه دات ۲. په عقل دوو شت نه به ستنې به په كه وه
	۱. يصل بين شيئين، يربط بين شيئين ۲. يربط عقليا بين شيئين
couplet /kʌplɪt/ n [C]	دېره هونراوه (دوو نيوه)
	دېري په كسان له دريزي و قافيه، كوفيت
	مقطع من الشعر (يتكون من سطرين متساوين نسي الطول والقافية)
coupling /kʌplɪŋ/ n [C,U]	نوه نه لقه په ي دوو
	به شي نامير يا به شه كان هيلې ثاسن نه به ستنې به په كه وه
	حلقة تربط بين جزئين من آلة او عربتي سكة حديد
coupon /ku:pən/ n [C]	كوپون،
	پسوله كه هه لگړه كې مافي خواو نه ي تي پي بگه په نني
	ورقة ايصال يعطى حامله الحق في شيء، كوپون
courage /ˈkʌrɪdʒ/ n [U]	نازا په تي، دليري، زات،
	بويړي، ميرخاسي
	شجاعة، إقدام، بساله
courageous /kə'reɪdʒəs/ adj	نازا، ميرخاسي،
	دلير، دلاور، جامير
	شجاع، مقدم
courier /ˈkʊəriə(r)/ n [C]	۱. پيهرې پيوار،
	رئيساندهري پيوار ۲. په يامنير، په يامبر
	۱. دليل السياح، مرشد سياحي ۲. رسول يحمل انباء او اوراقا
	حكومية
course /kɔ:s/ n [C,U]	۱. روښتن، پيش

	كه وتن، گوزهر، خول، پوار
	۱. سير، تقدم، مجري
the ~ of events	ناراسته ي رووداوه كان
	مجري الاحداث
in ~ of	له پيگه دا / پوار
	في طريق / طور
a railway in ~ of construcion	هيلې
	ناسني له پواري پنيادنان
	خط حديد في طور البناء
in the ~ of	له كاتي، له ميانه ي
	اتاء
in due ~	له كاتي خويدا، باري گونجاو
	۲. ناراسته، پيرهو
	بالترييب المناسب، في حينه ۲. اتجاها، مجري
The ship is on her right ~	كه شتي په كه
	په پيرهو كه دا نه روا ت / ناراسته ي راست
	السفينة تسير في مجراها / اتجاهاها الصحيح
The disease ran its ~	نه خوشي په كه ماوه كې
	خوي برده سهر
	سار المرض في طوره الطبيعى
The ~ s open to us.	پواره كاتي گوزه ركردن
	له بهر ده ماندا والا پوو
	مجالات التحرك التي امامنا
a matter of ~	له وانه په روويدات
	امر متوقع حدوثه
of ~	به هه مان شيو ۳. پارياگي (جولف)
	بالطبع، بطبيعة الحال ۳. ملعب (الجولف)
a race ~	پاريگا / پيش پر كني خانه ۴. زنجيره په ك
	له (پووداو، وانه)، كاپه
	ملعب / مجري السباق ۴. سلسلة من (الاحاديث / المحاضرات)
a ~ of lectures	زنجيره په ك وانه ۵. هيلې برده
	پيژ يان بهردي ناو ديوار ۶. ژم، به شنيك له خواردن له
	ژه ميكد (پو نمونه شور يا گوشت يا شيريني)
	سلسل من المحاضرات ۵. خط مستد من الطوب او الحجارة في
	حائط ۶. جزء او نوع من الطعام في وجبة (الحساء او اللحم او الحلوى مثلا)
2 course /kɔ:s/ vt, vi	۱. راوي ده نني (په تاييه تي)
	كه روښنك) په به كار هيناني سه گ ۲. خيرا له جولني، نه روا

شونی نه کهوهی، پالی پتوه نهی
 ۱. پتارد (خاصه الارانب) باستخدام الکلاب ۲. پتحرله
 برعه، پساب، پندف
coursing *n* [U] وهرشی راوه کهرویشک
 ریاضه صید الارانب
court /kɔ:t/ *n* [C] ۱. دادگا، دهستی دادگا
 ۲. دادوهر پان پاشاو خیزانی گهوره و کارمندان و
 راویزکاران ریشوازی شایانه ۳. پاریکا
 ۱. محکمه، هیئه المحکمه ۲. حاکم او ملک واسرته، کبار
 الموظفين او المستشارين، استقبال ملکی ۳. ملعب
 پاریکای تنیس ۴. نازو نوز، خوشیرین
 ~ tennis
 کردن، چاوبازی
 ملعب تنیس ۴. ملاطفه، تودد، مفاظه
 pay ~ to a woman نازو نوز نه کات / چاوبازی
 له گهل ژن نه کات
 یلاطف / یفازل امرأة
 ۱. چاوبازی، نازو نوز، هملی قابل بوون
 ~ vt
 نه دات پان لایه نگیری و دلنایی ۲. په فتاری نابجی
 نه یخاته هه له وه، نوشوستی نه هینن به ره وشت،
 روگهش
 ۱. یفازل، یلاطف، یحاول کس الرضا او التایید ۲. یصرف
 بطریقه تودی الی (الفشل او الهزیه عاده) مؤدب، دمت
courteous /kɜ:tiəs/ *adj* به ده وشت، ریژدار چوش دو
 مؤدب، دمت
courtesy /kɜ:tsi/ *n* [C,U] ره وشت بهرزی،
 دلدان، رومه تی، ریژنشانندان، خوش مامه له
 ادب، کیاسه، دمانه، تصرف مهذب
courtier /kɜ:tiə(r)/ *n* [C] گهوره پیاوانی شاه
 من رجال، جمر
courtly /kɜ:tlɪ/ *adj* رومه تدار، به ره وشت
 مؤدب، لطیف، کیس
court martial /kɜ:t 'mɑ:fl/ *n* [C] (pl
 courts-martial) نه نجومه منی سدریازی
 مجلس عسکری
 ~ vt
 له بهر دم نه نجومه منی سدریازی دادوهری نه کری
 یحاکم امام مجلس عسکری
courtship /kɜ:t-ʃɪp/ *n* دلداری، سوزو خوشه ویستی،
 چاوبازی

غزل، ملاطفه
courtyard /kɔ:tjɑ:d/ *n* [C] پشمال، حه وشه، همسار،
 نالامال
 فناء، ساحة
cousin /kʌzn/ *n* [C] ناموزا، پورزا، خالوزا: کچ یا
 کوری مام یا پور یا خال، پسام
 ابن العم او العمة، بنت العم او العمة (الخال او الخالة)
cove /kʌv/ *n* [C] کهنداوی بچووک، قلاتی
 خلیج صغیر
covenant /kʌvənmənt/ *vi, vt* بریار یان په پیمان نه بهستی
 یقده اتفاقاً او معاهده او میثاق
 ~ n [C] بریار، په پیمان، په پین
 اتفاق، معاهده، میثاق
Coventry /kɒvntri/ *n* شاروچکه په که له هدریمی پور
 کشاپهر له بهریتانیا
 بلدة في مقاطعة يور کشاپهر ببریتانیا
 ناپه وی مامه له ی له گهل پکات
 ~ send sb to C~
 یرض معاملته / الحدیث معه
 ۱. بهرگ نه کری، داده پوشتی،
cover /kʌvə(r)/ *vt* نه شاریتوه
 ۱. یغی، یستر، یغی
 ۲. ماوه نه بری: ده میل
 ~ ten miles in an hour
 له کاتو میریکدا نه بری ۳. نه پیکتی (تفنگ یا ده مانچه)
 راستی نه کاته وه ۴. نه پیاریزی، دلنیا نه پین لئی
 ۲. یقطع مسافه: یقطع عشرة امیال فی الساعه ۳. یصوب
 (بندقیه او مسدا مثلاً) ۴. یحمی، یؤمن علی
 have ones property ~ ed (by insurance) against
 خواهنه تی نه پیاریزی (به دابین کردن) دژی زهره و
 زیان ۵. بهشی داپوشینی پنداویستی په کان نه کات
 یحمی ملکیت (بالتأمین) ضد الخسارة ۵. یکنی تلفیه نفقات
 پانزه جتیه £ 15 will ~ my needs for the journey.
 بهسه بو دابینکردنی پنداویستی گه شته که
 سوف نکنی خمسة عشر جتیا تلفیه احتیاجاتی للرحلة
 ۱. داپوشنر، په ناپهر، پیادان، پاراستن،
 ~ n [C,U]
 ۲. په ناگه، پشت و په نا
 ۱. غطاء، ساتر ۲. ماوی، ملاذ
 خوی له ناگری دوزمن
 ~ take ~ from the enemy's fire
 نه پیاریزی

	يحتمي من نيران العدو
<i>get under ~</i>	له پاريزۆرى، دورور تهين له (پاران ..)
	يحتي، يتي (من الطر مثلاً)
<i>under separate ~</i>	له نامه / پوسته جياكراوه
	في رسالة / بريد منفصل
coverlet /kʌvəli:t/ n	بدرگى نوين، چه رجهف
	غطاء السرير
¹covert /kʌvət/ adj	شاراوه، نيمچه شاراوه، قايل بوو
	(التهديدات، التلميحات .. الخ) خفي، شبه مخفي، مفتح
covertly adv	بشيوه يه كي په نهايي، نهينى / قابلكره
	بشكل مخفي / مفتح
²covert /kʌvət/ n [U]	زهوى داپوشراو به پوهك
	گپانه وهران ده يكه نه به جيگاي خوځيان، له وهرگا
	ارض مغطاة بالنباتات تتخذها الحيوانات مأوى
covet /kəvi:t/ vt	حهزى لي نه كات / چاوى لي نه برى
	يشتهي / يتوق الى شيء، يملكه الغير
covetous /kəvi:təs/ adj	حهزكارى شتى خه لك، چاو
	نه برينه شتى خه لك، ههزى له شتى خه لكه
	مشته لما يملكه الغير
¹cow /kaʊ/ n [C]	مانگا، چنل
	بقرة
cowboy n [C]	شوانى مانگا، گاوان
	راعي البقر
cowcatcher n [C]	چوار چيهر يه كي ناسن له پيشه وه
	توتوميل نه به سترى بو دامالينى گرفت له ريگا و بان
	اطار معدني يوضع في مقدمة القاطرة لاحتكاك اية عجلات في الطريق
cowherd n [C]	گاوانى گاگل، شافانا چنلى
	راعي البقر في حقل
cowhide n [U]	پنسى دروست كراو له پينسى مانگا،
	كه للى چنلى
	جلد مصنوع من جلود البقر
²cow /kaʊ/ vt	نه پتر سينى، نه پتوقينى
	يخيف، يرب
coward /kəʊəd/ n [C]	ترسنوك، نه وير، سر شور
	جبان، رعديد
□ adj	هيچ و پوچ
	جبان، حقير

cowardice /kəʊədɪs/ n [U]	ترس، نه ويرى
	جبن
cower /kəʊə(r)/ vi	دهسته و نه زنو، لولول تهين، كرو تهين
	(له سهروما، ترس، خه فته)
	يجلس القرفصاء، ينكش (من البرد / الخوف / اليأس مثلاً)
cowl /kaʊl/ n [C]	١. جلى دريوى تهك كلاوى له گهل
	٢. كلاو، كلاو، سه رينچ ٣. كلاوهى دوكل كيشى سر
	مال
	١. رداء طويل فضفاض يتصل به غطاء للرأس ٢. غطاء الرأس
	٣. غطاء المدخنة في اعلى المنزل
cox /kɒks/, coxswain /kɒkswɪn/ n [C]	كه شتيوان،
	نهوى داپوره كه لي نه خوربي
	ربان، موجه دفة السفينة
coy /kɔɪ/ adj	كچى شهرمن
	(البنت) خجولة، متواضعة
coily adv	به شهرومهوه
	باستحياء، بخل
crab /kræb/ n [C]	قرزال، قرزانگى ده ربا، گوشى نهو
	نازه له
	سرطان البحر، لحم هذا الحيوان
crabbed /kræbɪd/ adj	خراب / تيز (نوسراوى)
	نه توانرى يخويزينه وه
	سيه / حاد الطبع، (الكاتبه) غير d مقروء، يصعب قراءتها
crack /kræk/ n [C]	١. درز، درز تيردن، شكاف، درز،
	قليشان، درز پوون، قليش
	١. شرخ، صدع، تصدع، شق
<i>~ s in a cup</i>	درز له كوپدا
	شروخ في كوب
<i>~ s in the ground during dry weather</i>	قليشاني
	زهوى له كاتي ووشكانيدا، شق پردن ٢. دهنگى تيزو له پر له
	تشق في الارض اثناء موسم الجفاف ٢. صوت حاد
<i>~ of thunder a whip</i>	(تفنگ يا قامچى بو نمونه)،
	تهقه، زومه ٣. شه پازللهي توند
	مفاجيء (البندقية او سوط مثلاً)، طلقة، فرقة: ٣. صغعة، ضربة
	حادة مسرعة
<i>a ~ on the head</i>	كيشان به سهرا ...
	ضربة حادة على الرأس
<i>have a ~ at sth</i>	ههولى كردنى شتيك

- يحاول عمل شيء.
١. درز لهبا، نهقليش، نهدرې ٢. دهنگيكي بهرې، *vi, vi*
- کره کر ٣. (دهنگ) گرهه يې
١. يصعد، يشق، يتصدع، يشقق ٢. يصدر صوت الفرقه
٣. (الصوت) يتجشع، يصيح اجشاً
٤. نهروخي، لاواز نه يې، پير نه يې ~ *up*
٤. (ل.د.) پنهار، يصف (بتقدم السن مثلاً)
- پيا هله دا ~ *sb or sth up*
- يمدح، يطري على
- نوخته نه کات ~ *a joke*
- بطلق نکه
١. *adj* ناياب، جوړی په گهم
- ممتاز، من الطراز الاول
- ياريکهری توپی يې له جوړی ~ *a football player*
- په گهم
- لاعب كرة قدم من الطراز الاول
١. بسکيتي نه نکی وشک *cracker /'krækə(r)/ n [C]*
٢. (له شيوگي کو) ناگره ياری، ياری ناگرين
١. بسکوت رقيق جاف ٢. (في صفة الجمع) مفرقات ناربه
٢. *crackle /'krækl/ vi* نهغه تهق نه کات، په نجه تهقاندن،
- چقه قه نه
- يططق، يفرق، يفرق، ططقه، فرقه، فرقه
٢. *the ~ of machine-gun fire* نهغه تهق نه کات، نهغه نهغه
- فرقه نيران بنديه ايه
٢. *crackpot /'krækpɒt/ n [C], adj* که سیکي نامو سهر
- (شخص) غريب الاطوار
٢. *ideas* پيروکي نامو سهر
- افکار غريبه
٢. *cradle /'kreɪdl/ n [C]* لانک، جيگهي مندان، بيشکه،
- جولانه
- مهد، سرير لطفل (مجاز) مکان يولد فيه شيء او ييدا فيه، مهد
٢. *vi* نه پخاته بيشکه وه
- يضع في سرير او مهد
١. *craft /'kra:ft/ n [C,U]* پيشه گهری، پيشه ئيشی دهست،
- دهست
١. مهنة حرفة يدوية
٢. *the ~ of the wood-carver* پيشه داره لکونين
- حرفة النقش على خشب

- قوتابخانه ی هنرو پيشه ~ *a school for arts and ~ s*
٢. فيل بازی، فيل، گزی ٣. (له شيوگي کو) پاپور، بهلم
- مدرسه للفنون والحرف ٢. خداع، مکر، حيلة ٣. (في صيغة الجمع) مراکب، سفن
- بهنده ريك پر يې ~ *a harbour full of all kinds of*
- له همدو جوړه پاپوري
- مرفا، مکتب بكل انواع السفن
٢. *craftsman /'kra:ftsmən/ n [C] (pl -men)* کړنکاري
- کارامه، پيشه کار، پيشه ساز
- عامل ماهر، حرفي
٢. *crafty /'kra:fti/ adj* فيل باز، دلخواب
- ماکر، خادع
٢. *craftily adv* به شاره زايی، به مه کربازی
- ببراعة، بمر
٢. *craftness n [U]* شاره زاء، کارامه، فيل
- براعة، مکر
٢. *crag /'kræg/ n [C]* تل، بهردی سهره ليز، که نال، که فر،
- شاخي سهخت، زنار
- جرف، صخرة شديدة الانحدار
٢. *craggy adj* پر له بهردی سهره ليز، که فری
- ملی، بالصخور شديدة الانحدار
١. *cram /'kræm/ vi, vi (-mm-)* پری نه کات، نه پناخن
٢. ميشکي پر نه کات له زانست و راستی په کان (بو تاقی کردنه وه)
١. يملأ، يحمو ٢. يملأ رأسه بالمعلومات، الحقائق (استعداد للامتحان مثلاً)
١. *cramp /'kræmp/ n* کولنج / په گير وهستان، ژان پان
- گرزی ماسولکه، پرک
- تشنج / تقلص العضلات
٢. *a swimmer seized with ~* جومگه کانی مهلموانه که
- هاتوته وه پهک (گرز بوه)، ژان نه کا
- سباح اصابه تقلص العضلات
٢. *vi* پهکی نه کهوی، له جووله نه کهوی، نه چینه وه پهک
- يعوق، يمنع حركة او نمو يقلص
٢. *cramped adj* تهسک، تیک ترنجاو تهنک
- ضيق (الكتابة) ضيقة و مقاربة بحيث يصعب قراءتها
٢. *cramp /'kræmp/ n [U]* پرک، گيره (بو پیکه وه نوسانی
- دوو شت)

- ملزم، کلاب (لتیبت شیشین معا)
crane /kren/ *n* ۱. قولنگ، بالندهی ده ریایی، له گله گه
 ۲. بهرزه کړه وه، هه لنگر، هه لدگرت، کرین
 ۱. طائر الکركي: طائر بحري ۲. آلة رافعة، ونش
 □ *vi* ملی بهرزه نه کاته وه پو نه وهی باش بیښی
 بید (عنه) لیری شکل اوض
 ملی درېو نه کات، بهرزه ده کاته وه
 ~ *one's neck* یسط رقیته
cranium /kremɪəm/ *n* [C] کله لاسه، کاسه سهر
 جمجمة
crank /kræŋk/ *n* [C] که سیکي پارا، خلوله
 شخص تستحوذ علیه الفکار ثابته (غریبه عاده) بصدد مسأله ما
cranky *adj* (-ier, -iest) نامو و سه پر، پی ده ماغ،
 نه قام، گنډه، خللوله، (خانوو) درز پسر دوو، قلیشو،
 ناچینگیر
 غریب الاطوار، معته (البني) مصدع، غیر ثابت، شاذ
crank /kræŋk/ *n* [C] ۲ کرانک، بال (لوله ک)
 ذراع یدیر الة کرانک
 □ *vi* خولانه وهی ده سک
 یدیر ذراع المحرك
 ~ *up an engine* نامیره که به ده سک که ی
 نه سورین
 یدیر الة بذراع المتحرك
crankshaft *n* [C] لوله کی خولانه وه، بربره ی
 پشت، زه نډکی ستونی
 (فی الیکانیکا) العمود المرفقی
cranny /kræni/ *n* [C] (*pl -nnies*) درز، قلیشان،
 روشاندن
 شق، تصدع، شرخ صغیر
crash /kræʃ/ *vi, vi* ۱. نه که ویت وزر مه نه کا،
 پیدا ده که ویت، بهر په که نه که ویت و نه قه ی دی (به تاییه تی
 نه وشتانه قاییلی شکاندن)
 ۱. یسط محدثا ضجة عالية، یضرب، یصطدم بصوت عال
 (خاصة الاشياء القابلة للكسر)
 پاهه که خوی دا
 ~ *the bus ~ ed into a house.*
 به ماله که دا ۲. (فیش، میری... هتد) نه روخی، نه که ویت،
 توشی به لاو کاره سات نه بی ۳. تیک له شکین،
 وورد نه بی

- اصطدفا الحافلة بسترل ۲. (المصل، الحكومة... الخ) ینهار،
 ینشل، پراجه معیبه او کارته ۳. یظم، یکر، بهشم
 ۱. (دهنگ) پیدا که ویت، توند، لیدان، □ *n* [C]
 وورد کردن ۲. رووخان، رمان، سهر نه که ویت (پروژه ی
 بازرگانی یا میری)
 ۱. (صوت) ارتطام عنيف، ضربة تهشم ۲. انهيار، فشل (مشروع
 تجاری او حکومی)
crash barrier *n* [C] بهر یهستی پیدا که ویت
 حاجز امان
crash-course/-programme پروگرامی
 (مه شق کردن) ناماده کړاو به شیوه په کی چروپر
 برنامج (تدریسی) معد مکث لتحقيق نتائج سريعة
crash-helmet *n* [C] کلای شویتری ماتوړ
 خوذة یلسها راكب الدراجة البخارية
crash-land *vi, vi* به ناچار ی نه ینشیته وه (به
 فروکه)، شکستی دیت خاری
 بهبط (بالطائرة) هبطا اضطراريا
crass /kræs/ *adj* سیفاتی وهک: (نه قامی و
 ده بهنگی) نه او، پړاو، پړ
 (الصفات مثل الجهل و الغباء) تام مطبق
crate /kreɪt/ *n* [C] سندوق، قوتوله، کارتون یا
 قه فزی بار کردن
 صندوق، علبة من الكرتون او قفص للشحن
crater /kreɪtə(r)/ *n* [C] ده می گرکان، چالیک له
 زهوی به هوی بومیه وه په یدا بووه
 فوهة البرکان، فوة فی الارض تحدتها قنبلة او قذيفة
cravat /krə'veɪt/ *n* [C] گهردن پیچ، پویناخ؛
 (له جوری کون)
 رباط عنق (من طراز قديم)
crave /kreɪv/ *vi, vi* به پړوش ده بی، زور حزی
 لی نه کات، دخازت
 یتشوق، یتوق الی، یرغب رغبة قوية فی
craving /kreɪvɪŋ/ *n* [C] به پړوش، هه وهس،
 ناره زوو، حهز
 رغبة قوية، شوق
 ۱. ده خښت په سهر زهوی دا
 ۲. به هیواشی نه جولی ۳. پره نه بی له خشوک
 ۱. یزحف علی الارض ۲. یتحرك ببطء ۳. یتلمیء بالزواحف

<i>a garden ~ ing with ants</i>	باخه که پرپوه له
	مړو له ۱. (لاشه) هغه له رزۍ
	حديقة تعج بالنس ۲. (البدن) يقشع
☐ n [U]	۱. جووله ۱. هيواش
	۱. حركة بطيئة
<i>go at a ~</i>	به هيواشي له جوړي
	يتحرك ببطء
<i>the ~</i>	۲. مه له ۱. خيرا
	۲. سباحة الكورل: سباحة سريعة
crayfish /'kreɪfɪʃ/ n [C]	کولله ۱. دهرپا، له
	قافله کان
	جراد البحر: من الصدفيات
crayon /'kreɪən/ n [U]	پنوس / تېاشیری
	رېنگاو رېنگ بڼو وینه کیشان
	قلم / طباشیر ملون، مواد ملونه تستخدم فی الرسم
craze /'kraɪz/ vt	شیت ده بڼه، هاردکت
	يجتن، يخل
☐ n [C]	۱. تووړه بوون (بڼو ماوه په کی کورت)
	۱. تعمس شديد (خاصة لفترة وجيزة)
<i>a boyish ~ for stamp-collecting</i>	حز
	وشاره زوی مسالانه بسو کړکړدنه وې پول ۲. شتیک
	جینگې په روښ بوون بڼو
	ولع صياني بجمع الطابع ۲. الشيء موضع الحماسة
crazy /'kreɪzi/ adj (-ier, -iest)	۱. شیت، گیل،
	گیز، گهوجی ۲. هله شه، زوو هلهجوو
	۱. مجنون، معتوه، ابلة ۲. منفعل تأثر الشعور، متعرج
<i>~ with pain</i>	خه ریکه له نازارا شیت بیی ۳. شیتی،
	نامو
	یکاد بچن من شدة الالم ۳. جنونی، غریب
<i>a ~ idea</i>	پیرۆکه ۱. شیتانه (سورنج راکیش)
	۱. (خانوو) دروږدوو، قلیشاو، به شیتی
	فكرة جنونية (مثيرة) ۲. (البني) متصدع، ايل للسقوط، بجنون
crazily adv	شیتانه، هارانه، به شیتی
	بجنون
craziness n [U]	شیتی، هارینې
	جنون
creak /'kri:k/ n [C], vi	جیر جیر نه کات،
	جیکه جیک ده کات (وهک دهنگی پیسته ۱. تازه پادهنگی

	دهرگای گنجهنه (هنگاوی)
	(بصر) صريرا (كصوت الجلد الجديد او باب صدأت
	منصلاته)
creaky adj	له رزوک، جیره جیره کر
	ذو صرير
<i>~ stairs</i>	پلیکانه ۱. به جیره
	سلم له صرير
cream /'kri:m/ n [U]	۱. سه رتویز (شیر)، نفیشک
	۲. ماده ۱. سه رتویز دار پان سه رتویزی تیدا پیت
	۱. قشدة (الحليب) ۲. مادة لها قوام القشدة او تحتوى عليها
<i>~ cheese</i>	په نیری کوره
	جبن قشدي
<i>face ~</i>	کریمی دهم وچاو ۳. باشتیرین جوړ له
	شتیک، سه رتویزه کدی
	کریم الوجه (من مستحضرات التجميل) ۳. خلاصة، احسن جزء
	فی شيء ما، صفة
<i>the ~ of society</i>	خاوینی کومه ل ۱. په رنگی کوره:
	زهردی کاله
	صفة المجتمع ۲. لون القشدة، اللون الاصفر الفاتح
creamy adj	وهک کوره وایه / په رنگی زهردی کاله
	شیه ب / یحتوی علی القشدة لونه اصفر باهت
creamery n [C] (pl -ries)	شوینی فروشتنی
	کوره و بهر و بومی شیرمه نی
	مكان بيع القشدة و منتجات الالبان
crease /'kri:s/ n [C]	۱. لوج، چرج / نوشاوه له
	کاخه ز پا سیال ۲. (له پارۍ کرپیکت) هینیک
	له ته پاشی شوینی پارۍ کوران دیاری نه کات
	۱. تجعیدة / ثنية (على الورق او القماش) ۲. (فی لعبة
	الکرپیکت) خط من الطباشير يحدد مكان اللاعبين
☐ vt, i	نه پینوشتنی، لوجی نه کات
	يجعد، يثنى
create /'kri:'eɪ/ vt	دایده هینې، دروستی
	ده کات، داهیان
	يخلق، يبدع
creation /'kri:'eɪ/ n [C, U]	داهیان،
	دروستکردن، داهیان له نه بوئوه
	خلق، ابداع خلیقه
<i>The C~</i>	دروستکراو، گهر دوون

	الخلق، الكون
creative /kri:'eɪtv/ <i>adj</i>	دروستگار، داهینه
	خلق، مبدع
creator /kri:'eɪtə(r)/ <i>n</i> [C]	دروستکار، داهینه
	خالق، مبدع
<i>the C~</i>	پزدانی مهژن، خواوند
	الله (الخالق)
creature /kri:tʃə(r)/ <i>n</i>	۱. دوستگراو، پونه‌وهر، زینده‌وهر
	۱. مخلوق، کائن
<i>a lovely ~</i>	پونه‌وهری جوان
	مخلوق جمیل
<i>a poor ~</i>	که‌سپک/ پونه‌وهری هژار
	شخص/ مخلوق مسکین
<i>dumb ~s</i>	پونه‌وهری به‌سه‌زمان ۲. مروفیکی بی‌وره، شیواژیک به‌دهستی به‌کیکی که
	الجمادات ۲. شخص بلا ارادة، صیفة فی ید الغیر
<i>~ comforts</i>	۳. له‌زه‌تی جه‌سته‌یی / هه‌ستی
	۳. متع جدیة / حسیة
creche /kri:tʃ/ <i>n</i> [C]	دایه‌نگا، پونه‌وهرده‌ی مثال
	دار حضانة، دار لرعاية الاطفال
credence /kri:'dɛns/ <i>n</i> [U]	باوه‌رکردن، نیمان
	هینان
	تصدیق، ایمان
<i>attach/give ~ to</i>	باوه‌ری پنده‌کا، پروای به
	دروستی هه‌یه
	یصدق، یعتقد لی صحتة
credentials /kri:'denʃlɪz/ <i>npl</i>	به‌نگانامه‌ی
	باوه‌په‌ی کردن
	اوراق اعتماد
credible /kredəbl/ <i>adj</i>	به‌جی، ده‌شی پروای
	په‌ی‌بکری، باوه‌پیار
	مغول، یسکن تصدیقه
credibly <i>adv</i>	به‌جوریک باوه‌په‌ی په‌ی‌بکری، باوه‌پار
	بشکل یسکن تصدیقه
credibility /kredi'bɪləti/ <i>n</i> [U]	راستی، باوه‌په‌ی کردن،
	راسالی
	صدق، تصدیق، مصداقیة

credit /kredɪt/ <i>n</i> [C,U]	۱. متمانه، باوهر، ناپن
	به‌ده‌ستی ۲. ناوپانگ باشی ۳. به‌خشنده‌یی، شانازی که‌سپک
	هینایی
	۱. ثقة، اعتقاد، ایمان ۲. سمعة، صیت حسن ۳. تکریم، مفررة
	(لما انجزه شخص)
<i>The work does you ~</i>	نهم کاره شانازی به‌پو
	تو
	هذا العمل مفررة لك
<i>He is cleverer than I gave him ~ for.</i>	نهو
	له‌وه زیره‌کتره که‌لیم رانه‌پینی ۴. جی‌ی شانازی
	انه امهر / اذکی ساکت اظن ۴. موضع فخر
<i>pupils who are a ~ to their teacher</i>	قوتایی به‌کان جینگه‌ی شانازی ماموستا که‌پانن ۵. قهرز، فروشتن به‌قست
	تلازمی‌یدون موضع فخر لمدرسهم ۵. بیع بالاجل
<i>No ~ given at this shop</i>	قهرز نی به‌لهم
	دوکانه‌دا
	لیس هتاک بیع بالاجل فی هذا المتجر، الدین مننوع
<i>letter of ~</i>	نوسراوی پروایی کراو ۶. (له‌بانک) پشتیوانه‌ی ~
	قهرزده‌ر ۷. (له‌زمیره‌دا) لایه‌نی قهرزده‌ر پنجه‌وانه‌ی لایه‌نی
	قهرزدار ۸. (له‌نهمریکا) به‌که‌یه‌کسی خویندنی پروایی
	کراوه‌که پروانامه نه‌به‌خشی به‌خویندکاری سه‌رکه‌وتو
	خطاب اعتماد (من مصرف) ۶. رسید داتن ۷. (فی المحاسبة)
	الجانب الدائن (عکس الجانب المدین) A (خاصة فی
	امریکا) وحدة دراسية معتمدة تحتب للطالب التاجع فی
	مقرما
☐ vt	۱. دایشه‌نی
	۱. ینسب، یه‌زو
<i>~ sb with</i>	شتیک نه‌داته‌وه به‌که‌سپک ۲. نه‌پخاته‌ ناو /
	نه‌پخاته‌ سه‌ر لایه‌نی قهرزده‌ر
	ینسب شیتا لشخص ۲. یدخل، یضع فی الجانب الدائن للحساب
creditable /kredɪtəbl/ <i>adj</i>	خواهن شه‌رف،
	جی‌ی شانازی
	مشر ف جدید بالفخر
creditor /kredɪtə(r)/ <i>n</i> [C]	قهرزده‌ر، ژیهاتی
	دائن
credulity /kri'dju:lɪti/ <i>n</i>	ساویلکه، گه‌وجی،
	ساده‌یی

credulous /ˈkrejʊləs/ <i>adj</i>	ساذجة، بلاءة ساده، گهوج، خوش باوهر، ساده
creed /ˈkri:d/ <i>n</i> [C]	ساذج ابله سريع التصديق ريياز، نايين عقيدة، ديانة
<i>the C~</i>	كورتهى پروانامهى نايينى گاوير ملخص المعتقدات الرئيسية فى المسيحية
creek /ˈkri:k/ <i>n</i> [C]	جؤگله، جوم، جوبار، كهنداوى بچووك، سؤلين جدول مائى صغير / خليج صغير
creep /ˈkri:p/ <i>vi</i> (<i>pt, pp</i> crept /ˈkrepʃ/)	دهخشيت، په هيواشى دهجوليت، په نهينى دهجولنى يزحف، يتحرك ببطء او بهدوء، يتحرك سرا
□ <i>n the ~ s</i>	(لهشيوى كؤ) ههست به مل كهچى / ترس / يژكردن (فى صيغة الجمع) شعور التنبيل / الخوف / الاستمزاز
creeper /ˈkri:pə(r)/ <i>n</i> [C]	ميروو، نازهل، گيانهوير بالنده، رووه كى خشوك حشرة، حيران، طائر، نبات زاحف
creepy /ˈkri:pi/ <i>adj</i>	خشوك، سهخمه زاحف، منمل
cremate /ˈkri:meɪt/ <i>vt</i>	نه سوتينى (لش مردوتايبين) په خوله ميش، دسوزت بحرق جثة شخص حتى تصبح رمادا
cremation /ˈkri:meɪʃn/ <i>n</i> [C,U]	سوتانى لاشهى مردوو، سوتنا تهرمى اخراق جثة ميت
crematorium /ˌkreməˈtɔ:riəm/ <i>n</i> [C]	نهو شويندى تهرمى مردوو لى نه سوتينى، سوتنگه المكان الذى يتم فيه اخراق الجثث، المحرق
creosote /ˈkri:əsəʊt/ <i>n</i> [U]	شلهى زهينى له قه تراننى تهخته وهر نه گيرى سائل زيتى يستخرج من قطرت الخشب
crepe /ˈkreɪp/ <i>n</i> [U]	كرپ، قوماشى چرج، په روكى ته نك المواد التى تتخذ شكل قماش الكريب المجدد ~ rubber لاستيكى چرج

~ <i>paper</i>	مطاط مجعد كاغذى چرج ولوج ورق ذو سطح مجعد
crept /ˈkrepʃ/	(پروانه <i>creep</i>) (انظر <i>creep</i>)
crescendo /ˈkriːˈfendəʊ/ <i>n</i> [C]	به رزبونوهى دهنگى موسيقا الصعيد او الارتفاع فى الموسيقى، مرتفع النغمة
crescent /ˈkresnt/ <i>n</i>	مانگى نوئى، نوهيف هلال، شكل الهلال مانگى تهواو، هه يغانى
□ <i>adj</i>	(القمر) متزايد، تام نهو رووه كانهى گه لاكانيان توونه / كهوهر، ته ره تيزه
crest /ˈkrest/ <i>n</i> [C]	اسم نباتات مختلفة اوراقها حارة / حريفة، رشاد، قره العين ١. كلاه: پويندى هه ندى بساننده وه كه له شير، نهو مسووى سهرى نازهل
	داده پوشنى ٢. جوانكارى له سه ره وهى كلاه، نهخشى سه كلوى شور سوارى ٣. وينى جوانكارى سه قه لفان يان كاغذى وتوار بو نمونه ٤. لوتكه، كهفى شه پؤل
	١. عرف (بعض الطيور كالدك) الشعر الذى يغطى رأس الحيوان ٢. زينة بأعلى خوذة الفارس ٣. رسم / زخرف على بعض الدروع او ورق الخطابات مثلا ٤. قمة تل او جبل، زبد (المرج)
□ <i>vt</i>	نه پرازينته وه به تاج يان پوينه، نه گانه لوتكه (چيا) يزين تاج او عرف، يصل الى قمة (جبل)
~ <i>a wave</i>	شه پؤل ته دات يستلى مرجه بين هيو (بهوى سه نه كهوتنى)
'crest-fallen <i>adj</i>	خائب الامل (بسبب فشله) درز، قليشانى قولن (به نايه تى له سه هؤله ندان)، كون
crevasse /ˈkriːvəs/ <i>n</i> [C]	شق، شرخ عميق (خاصة فى الجليد) صدع درز، دادراو، كه لين (بو) نمونه
crevice /ˈkrevɪs/ <i>n</i> [C]	شرخ، صدع، فلق (فى صخرة مثلا) ١. تاقم، دهستهى به له مهوان له

شکافیدن، فشه‌لی، چه‌له‌نگینی	
تجمع، توج، سه‌وله‌الکسر، هشاشه	
پنهوری	criterion /kraɪ'tɪəriən/ n (pl -ria)
دادوهری، چه‌نبه‌ری پشیمان، پنه‌ماه‌ک که شتی له	
سه‌رجنی‌یه‌جنی‌بکری	
معیار للحکم، مقیاس، مبدأ تقوم به الاشیاء	
۱. ره‌خنه‌گر (له ویزه و	critic /kɪtɪk/ n [C]
هسونه‌ر) ۲. که‌سینکی تسانه‌لیدهر، که‌سینک هه‌ولی	
ده‌رخشتی عه‌یبی خه‌لک ینت	
۱. ناقد (فی‌الادب او فن مثلاً) ۲. شخص کثیر الانتقاد، شخص	
یعاوول اظهار عیوب الاخرین	
۱. ته‌نگه‌تاو، ته‌نگاف	critical /kɪtɪkəl/ adj
ترسناک، په‌رته‌نگ	
۱. خرج، خطیر، متازم	
ساته‌راو‌گه‌ی	<i>a ~ moment in our history</i>
میزوومان	
لحظه‌حرجه فی تأریخنا	
نه‌خوشی	<i>a patient who is in a ~ condition</i>
خه‌ته‌ر، باری ترسناک ۲. ره‌خنه‌گری، په‌یوه‌ندی به	
ره‌خنه‌وه هه‌یه	
مریض فی حاله‌خطره ۲. نقدی، یخص‌التقد و النقاد	
بیرو رای ره‌خنه‌گری	<i>~ opinions on literature</i>
له‌ته‌ده‌بده ۳. ده‌ست‌نیشان کردنی هه‌له‌کان و ده‌رخشتی	
الاراء النقدیة للادب ۳. اظهار الاخطاء، تصدیع‌العیوب	
تییینی‌یه‌ره‌ختاوی‌یه‌کان	<i>~ remarks</i>
ملاحظات انتقادیة	
بمه‌ترسی، گیرو‌گازی، به‌شیوه‌ی	critically adv
ته‌نگه‌تاوی، ره‌ختاوی	
بخطورة، بشکل خرج / انتقادی	
۱. ره‌خنه	criticism /kɪtɪsɪzəm/ n [C,U]
۲. ده‌رخشتی عه‌یبی که‌سانی تر	
۱. نقد ۲. تخطئه، اظهار‌العیوب	
ره‌خنه‌ی لی‌ته‌گری	criticize /kɪtɪsaɪz/ vt, vi
یتقد، یتقد	
قیره‌ی بوق، ده‌نگی له‌وه	croak /kɹoʊk/ n [C]
بچینت	
تقیق‌الضفادع، صوت شیه‌ه‌بذلک	
۱. نه‌قیرینی، ده‌نگ‌نوساو ۲. ره‌شیینی،	□ vt, vi

پنشیینی شهر ده‌کات	
۱. یصدر صوت‌التقیق، یتکلم بصوت‌اجش و مبجوح ۲.	
پتشاءم، یترقع‌الشر	
کروشیت له‌چنی،	crochet /kɹoʃeɪ/ vt, vi
نه‌قش نه‌کات	
پنج‌الکروشیه	
لیشی‌ده‌رزی / کروشیت	□ n [U]
شغل‌الایرة / الکروشیه	
مه‌نجه‌ل یا قاپی کاشی بو‌تاو	crock /kɹɒk/ n [C]
خواردنه‌وه	
قدراو‌انه‌ه من‌الفخار، جرة (للماء مثلاً) کسرة من‌انه‌ه‌فخاری	
قاپ، کوپ له‌کاشی،	crockery /kɹɒkəri/ n [U]
گلکاری، فه‌غفوری	
اوانی / اطباق / اکواب... الخ. من‌الفخار	
۱. تیمساح	crocodile /kɹɒkədail/ n [C]
مارماریشوک	
۱. تساج	
لرمیسکی دروینه ۲. (له‌به‌ریتانیا) ریزی له	<i>~ tears</i>
قوتایان له‌قوتایخانه	
دموع‌التماسیح (حزن مصطنع) ۲. (ل.د فی بریطانیا) طابور	
التلاميذ فی‌المدرسة	
گوله‌زه‌عفه‌ران	crocus /kɹɒkəs/ n [C]
زهرة‌الزعفران	
هاوری‌ی	crony /kɹəʊni/ n [C] (pl -nies)
دلسوز، هه‌قال، خاوه‌نیکی‌نزیک	
صديق حمیم، صاحب‌مقرب	
۱. گۆچانی که‌له‌مه‌دار	crook /kɹoʊk/ n [C]
وه‌کوئه‌وی شوان به‌کاری دینی ۲. چه‌ماوه ۳. قولیبر،	
ساخه‌چی، نه‌پاک، دز	
۱. عصا لها خطاف کاتی یتخدمها الراعی ۲. انحناء تقوس ۳.	
محتال، نصاب	
ته‌چه‌مینه‌وه، لول‌ته‌یی	□ vt, vi
یشی، یحنی، یولی، یتوی	
چه‌ماوه، خوار، به‌دخوو،	crooked /kɹoʊkəd/ adj
نا‌راست، چه‌وت	
منحن، معرج، ملتو، غیر‌شریف	
به‌ده‌نگی نزم‌گورانی ته‌لی،	croon /kru:n/ vt, vi
نوکه‌نوکی لی‌دی	

- یدندن، یعنی بصوت منخفض
~ a lullaby گورانی نه‌لی بۆ نه‌وهی مناله‌که
بخه‌وینی، ده‌لاوینی
یعنی لوم طفل
¹crop /kɹɒp/ n [C] ۱. بهره‌می (سالانه یا
وه‌زی) له دانه‌وێله / پرووه‌ك / میوه ... هتد
۱. معصول (سنی او موسمی) من الحبوب / النباتات /
الفاكهة ... الخ
به‌روبو می زۆره‌گه‌نم (له) a good ~ of wheat
شیه‌ی (كودا) نه‌و پوه‌كانه له كێلگه‌دا هه‌ن
محصول وێر من القمح (فی صیغه الجمع) النباتات الموجودة
فی حق
به‌روبو م كۆله‌كانه‌وه ۱. كۆمه‌له get the ~ s in
كه‌سانێك / شستی ئاماده‌كراو / به‌ره‌می ئاماده‌كراو
پێكه‌وه به‌ره‌م هێتراو
یجمع محصول ۱. مجموعة من الاشخاص / الاشياء التي تم
اعداها / انتاجها معا
a ~ of questions put the Minister of Defence
كۆمه‌له پرسیارێك بۆ وه‌زیری به‌رگری
مجموعة من الاسئلة مقدمة لوزير الدفاع
²crop /kɹɒp/ n [C] ۱. سیقه‌تۆره‌ی بانه‌ده
۲. ده‌س / ده‌سکی گۆچان ۳. هه‌لیاچینی قز
۱. حوصله‌ الطائر ۲. يد / مقبض السوط ۳. قصة قصيرة للشعر
³crop /kɹɒp/ v, vi (-pp-) ۱. هه‌لی نه‌پاچن (بۆ)
گیاو پوه‌ك ۲. كورتی نه‌كانه‌وه، نه‌پیری (بۆ نمونه‌ موو
یان كلکی نه‌سپ)، نه‌بقرتین
۱. یقم، یثذب (الحشائش او النباتات) ۲. یقصر، یثذب (شعر
او ذیل حصان مثلا)
۳. كتوپر ده‌ره‌كه‌وی ~ up
۳. یظهر فجأة، یظهر دون توقع
نه‌و ته‌گه‌رانه‌ی له difficulties that ~ped up
پریكا ده‌ره‌كه‌وتن
الصعاب التي ظهرت فجأة
ده‌ره‌هینی له (به‌رد، كانزا) بۆ سه‌ر زه‌وی ~ up/ out
یخرج من (الصخور، المعادن) الى سطح الارض
croquet /kɹəʊkɛt/ n [U] كروکیا: پاری به‌كه
به‌گۆچان و تویی ته‌خته
الكروكية: لعبة تلعب بعضی طریقه وكرات خشبية

- گۆچان: crosier, crozier /kɹəʊziə(r)/ n
دارده‌ستی گاوان
صولجان الاسقف: عصا تتخذ شكل عصا الراعي
¹cross /kɹɒs/ n [C] ۱. نیشانه‌ی ئیكس: x
۱. علامه اكس x
۲. خاج له شوینیكا at the place marked with
نیشانه‌ی x تایی
۲. صلیب x فی مكان علیه علامه
ناخوشی، بی‌تاقه‌تی و په‌ژاره‌ی كه‌سێك sb's ~
۳. به‌ره‌می تێكه‌له‌ی ئازله و پرووه‌ك دوو په‌گ
(مجاز) ماسی و احزان شخص ۳. انتاج مهجن ولید فصیلتین
مختلین من الحيوانات او النباتات، هجن
A mule is a ~ between a horse and an ass.
نیستر دوو په‌گه له نه‌سپ و گویی دریز
البغل هو هجن من حصان و حمار
¹croes /kɹɒs/ adj ۱. توره، داخ له دل ۲. فراوان
كراو، تیه‌ریو یان كه‌وتو به‌باری پانی (با) دژه ئاراسته
۱. غاضب ۲. مستعرض، مار او راقد بالعرض (الريح) مضاد
لامانجی جیاواز، دژ نیاز be at ~ purposes
اهدافهم متباينة
به‌ره‌وه، به‌توندی، به‌توره‌یی crossly adv
بغضب، بعده، بعصية
۱. نه‌په‌رته‌وه □ vt, vi
۱. یعر
له جاده‌كه له‌په‌رته‌وه ~ the road
یعر الطریق
له دوه‌ر بۆ كالیس ~ from Dover to Calais
(به‌كه‌نالی ئینگلیزی‌دا) له‌په‌رته‌وه
یعر من دوه‌رالی كالیه (عبر القنال الانجليزي)
۲. لای نه‌با، لای نه‌دا ~ sth (out)
۲. یثطب، یلفی
دوو‌خه‌ت به‌سه‌ر پانایی چه‌كه‌كه‌دا ~ a cheque
ده‌هینی نه‌نها لای بانق نه‌یی خه‌رج نه‌كړی
یثطب شيكا (بوضع خطين يعرضه حتى لا يمكن صرفه الا
برأسطة بنك)
هینای خاج له‌سه‌ر سنگی ده‌كیشن ~ oneself
یرسم علامه الصليب على صدره
۳. تێكه‌ل نه‌كات دوو جوړ له ~ one's mind

بۆ بە دەست ھێنانی جوړی باش ۱. دزی ئەوەستی (کەسێک)
یا ئاڕەزوو بۆ نمونە ۵. (بیروپرا) دپت بەسەر یا

۳. یهجن، یخلف بین فصلین مختلفین لاتاج نسوع هجن ۱.
يعارض، يقف ضد (شخص او رغبة مثلا) ۵. (فكرة) تخطر
بالبال

crossbar /krosbɑ:(r)/ n [C] تۆلی پان له
پاسکیلدا پان ئەوەی له پارێگای تۆپی پێداپه

القضيب المستعرض (فی الدراجة او الذي يصل ما بين قائمتي
الهدف فی ملعب الكرة)

crossbow /krosbɔw/ n [C] تیرو کەوان
القرس و النشاب

crossexamine /krosig'zæmin/ vi به ووردی
ده پرسیت

يستجوب بدقة
crossbred /krosbred/ adj دوو ڕهگ
مهجن

مەری دوو ڕهگ، دوو ڕهگ ~ sheep
اغنام مهجنة

crossbreed /krosbri:d/ n [C] دوو ڕهگ، دوو
ڕهگ کردن
هجين، المهجن

crosscheck /kros 'tʃek/ vi ده پشکینت
(تاله باشی ژماردنه که دنیایین)
یراجع (التحقیق من صحة الحسابات)

چاو پیاخشانوه، پیاچونهوه □ n [C]
مراجعة

crosscountry /kros'kantri/ adj, adv له ناو
شاردا/ کێلگه

عبرالبلدة / الحقول
crosseyed /krosaid/ adj خێل، چاف خوار
احول العينين

crossfertilize /kros'fa:talaz/ vi به پیتی
نهکات (بۆ دوو ڕهگ) بوون
يخصب (التحجين)

crossfire /krosfaia(r)/ n ئاگر (تهقهی) به کتر پر،
شه پر
تبادل النيران

تووشی ئەبنی ناگریاران / پرسیار
caught in the ~

له ههموو لایه کهوه

تنهال عليه النيران / الاسئلة من كل جانب

crossing /krosɪŋ/ n ده رابازیوون، په رگه، زانگه،
دوو پران

عبور، نقطة عبور

street-crossing n شوینی په رینه وه، دوری
مكان عبور المشاة فی الشارع

crossreference /kros'refərəns/ n ناماژه له
په رتوکی کهوه بۆ دانه په کی تر که یا به شیکێ که له هه مان
په رتووک

اشاره فی کتاب الی کتاب اخر او جزء من نفس الكتاب

crossquestion /kros 'kwɛstʃən/ vi لسی
ده پرسیت هوه، پرس و رای له گه له کات

يستجوب

crossroads /krosrəʊdz/ n په کتر برینی چه ند
رێگا بێک، دوو پران

تقاطع طرق (مجاز) وقت يلزم فيه القيام باختيار صعب / دقيق
crosssection /kros 'sekʃən/ n [C] پانه برگه
کۆمه لێکی چوونیه که له خه لک

مقطع عرضی (مجاز) مجموعة مسئلة لئزع معين (من الناس
مثلا)

cross-wise /kros waiz/ adv برینی رێگا به پانی
تقاطع العرض

crossword /kroswa:d/ n ووشه ی په کتر پر
(پیش برکی)
کلمات متقاطعة (مسابقة)

crotchet /krotʃɪt/ n [C] بیرنکی نامۆ / ناماقول،
ناشیزه

فكرة غريبة / غير مقولة

crotchety adj په ره له بیر سیه پرو نامۆ
ملیء بالانكار الغريبة

crouch /kraʊt/ vi به چیچکان داده نیش (له تر سا)
یان بۆ ئاماده بوون بۆ بازدان

يجلس القرفصاء (خوفا او استعدادا للقفز) يحنم، يرضى

چیچکه، داهشتن، چۆ کدادان □ n [C]

قرفصة، حنم، روض

crow /kraʊ/ n [C] قه له ره شه، قاروقاروک
غراب

- الفرس او السن ۴. عملة نقد انجليزية قديمة و تساوى ۲۵ بنسا
۱. پنى نه كا، خه لات نه كرى، دهسه لات وهر نه كرى، $\square$ vt
خه لات نه كرى ۲. بهرز نه نيته وه، نه چينه لو تكه
۱. يتوج، يكانى، يمنح سلطة ۲. بطو، يوجد على قمة
ته پونكه دارستانكى *a hill ~ ed with a wood*
بجو كى به سه ره وه په
تل تلوه غابه صغيره
بروانه (*crosier*)
انظر (*crosier*)
بهر نه ننگ، گرنگ، ترسناك، پر *crucial* /kru:ʃl/ *adj*
مه ترسى
حرج، حاسم، هام، خطير
پونكه، قابى توانه وهى *crucible* /kru:stbl/ *n* [C]
كانزا
برتقه، انا، لهر المعادن
خاچينكى بجو ك *crucifix* /kru:sifuks/ *n* [C]
په يكه رى مه سيحى له سه ر بى
صليب صغير عليه تمثال المسيح
خاچ، خاچ كردن *crucifixion* /kru:s'fiksən/ *n*
صلب
۱. له خاچى نه دا، په سندهاره
ده يكوژى ۲. نه شكه نجهى ده دات
۱. يصلب، يقتل بالصلب ۲. يعذب، يضطهد
۱. كه ره سهى خاو، *crude* /kru:d/ *adj* (-r, -st)
خاف، دروست نه كراو، دووباره نه كراو، ساكار
۱. (المواد) خام، غير مصنع، غير مكرر
نه وتى خاو / شه كرى پاك نه كراو *~ oil/sugar*
۲. (كسهس، په وشت) ووشك، دل په ق ۳. (پيشه)
ناكارامه
بترول / سكر غير مكرر ۲. (الشخص، سلوكه) خشن، جاف، غير
مهذب ۳. (حرفه) غير بارع، غير متفن
زنجى چاك دروست نه كراو *a ~ hut*
كوخ غير متفن البناء
خاو، كرچو كال، *crudity* /kru:drut/ *n* [C,U]
توندوتيز په وشت / هه لس وكهوت ناپه سه ند
خاميه، فجاجة، خشنه، سلوك / تصرف غير مهذب
دل په ق، دژوار، سه خت، درنده *cruel* /kruəl/ *adj*
فاس، وحشى

- نه فرى به هينلى راست وه كه له *as the ~ flies*
ره شه
بطير نى خطوط مستقيمة كالفراب
چرچ و لوچى به ده وورى *'crow's-feet npl*
گوشه ي چاو
مجموعه التجاعيد حول زاوية العين
۱. (كه له شير) بانگ ده كات، بانگ *²crow* /krau/ *vi*
ده دات ۲. (مثال)، نه تيزينى بى خوشى، دل خوش له بى
۳. هاوارى خوشى يو سه ركه وتن / ده رچوون
۱. (الديك) يصيح، يؤذن ۲. (الطفل) يصيح صيحة فرح، يصيح
ميتها ۳. يصيح معبرا عن الانتصار / النجاح
هاوارى خوشى بى *~ over a defeated enemy*
سه ركه وتن به سه ر دوژمن دا
يصيح صيحات النصر شمانه فى عدو مهزوم
هاوار كردن $\square$ *n* [C]
صباح
هه لگر، نوبل، سمك *crowbar* /krau:ba:(r)/ *n*
رافعه، عتله
كومه ليك له خه لك، قهره بالغ *crowd* /kraud/ *n*
جمع من الناس، حشد
A ~ of people watched the procession.
جه ماوه ريكي جه نجال سه رى كاژاوه كه بان نه كرد
لقد شاهد المركب جمع غير من الناس
كونه بنه وه، شوين پر نه كاته وه، نا پوره $\square$ *vi, vt*
يتجمع، يحتشد، يحشد، يملأ المكان
هوله كه پر نه كات له خه لك *~ a hall*
يملأ قاعة بالناس
قهره بالغ *crowded adj*
مزدحم
۱. تاجه گولينه / تاجى *crown* /kraun/ *n* [C]
پاشايى ۲. نيشانه ي دهسه لات پا سه ركه وتن
۱. تاج، اكليل، تاج الملك / الملكة ۲. رمز السلطة / النصر
دهسه لاتى پاشايى *the C~*
السلطة الملكية
كارمه ندى په سى (له) *officer of the C~*
ده ولت ۳. په شى سه ره وهى شه بقه، په شى سه ره وهى
دان ۴. دراويكى ټينگليزى كونه په كسانه په ۲۵ پينس
موظف رسمى (فى الدولة) ۳. اعلى القبة، اعلى جزء من

cruelly <i>adv</i>	سه‌ختانه، درندهانه
	بشکل قاس
cruelty /kru:lti/ <i>n</i> [C,U]	سه‌ختی، توندوتیژی
	قوة
cruet /kru:ɪv/ <i>n</i> [C]	مه‌سینه / ده‌فری شله‌ی له‌سه‌ر
	میژی نان‌خواردن
	ابریق / اناء للسوائل على المائدة
cruise /kru:z/ <i>vi</i>	به‌ئاودا نه‌گه‌ری به‌دوای
	له‌زەت و خووشی‌دا (له‌شه‌پ‌دا) بو‌پا‌پو‌ری دو‌ژمن نه‌گه‌ری
	یبحر بعثاً عن المتعة او (فی الحرب) بعثاً عن سفن العدو
□ <i>n</i> [C]	گه‌شتی ده‌ریایی
	رحلة بحرية
cruiser /kru:zə(r)/ <i>n</i> [C]	به‌له‌می هه‌له‌می یو
	خووشی (cabin~)
	سفينة حربية قارب بخاري للمتعة (ایضاً cabin~)
crumb /krʌm/ <i>n</i> [C]	وورد کردنی نانه‌ وورده‌ یا
	کیک، برنجی بچووک
	کسر / فئات من خبز جاف او کەک (مجاز) کتیه‌ صغیره
<i>a few ~ s of comfort</i>	برنجی که‌م له‌چی‌زو خووشی
	مقدار ضئیل من المتعة
crumble /krʌmb/ <i>vi, vt</i>	تیک‌ی نه‌شکین، نه‌شکین،
	ووردی نه‌کات
	پشت، پکسر الی قطع صغیره، پخت، پکسر
<i>~ ing cliffs</i>	به‌ردی ووردکراو
	صخور متفتتة
crumple /krʌmp/ <i>vi, vt</i>	قه‌دی نه‌کات، لولی
	نه‌کات، ده‌پاکین، دار‌زان
	یجعد، پشی پتجعد، پنه‌ار
<i>~ up</i>	نه‌په‌اری، نه‌شکین، نه‌روخی
	یسحق، یحطم، پنه‌ار
crunch /krʌntʃ/ <i>vi, vt</i>	ده‌کر مین، نه‌پو‌ی به‌
	ده‌نگی به‌رز، نه‌په‌اری به‌دانه‌کانی نه‌فلیقه‌ته‌وه‌ له‌ ژیر پان
	ناپه، وردی نه‌کا
	یصغ بضوت عال، یطحن بالأسنان، یسحق تحت الالقدام او
	العجلات مثلاً
□ <i>n</i>	ه‌ارین به‌دان، گروشتن به‌ده‌نگی به‌رز
	طحن بالأسنان، مضغ بصوت عال، سحق

crusade /kru:'seɪd/ <i>n</i>	۱. شه‌ری خاج
	په‌رسته‌کان ۲. تی‌کوشان، جه‌نگ له‌پیناوی بیرو
	باوه‌پ‌دا/ پاوه‌پ
	۱. حرب صلیبه ۲. کفاح / نضال / حرب فی سبیل مبدأ/ عقیده
□ <i>vi</i>	به‌شداری له‌شه‌ری خاج په‌رستدا ده‌کات
	بشترک فی حرب صلیبه او کفاح
crusader <i>n</i> [C]	جه‌نگاوه‌ری خاج‌خو‌زه‌کان،
	تیک‌وشه‌ر
	مقاتل صلیبی، مکافح
crush /kraʃ/ <i>vt, vi</i>	تیک‌ی نه‌شکین، وردی نه‌کا
	یسحق، یحطم
<i>~ sth to powder</i>	به‌ته‌واوی نه‌په‌اری
	یسحقه‌ سحقاً تاماً
□ <i>n</i> [U]	کزیو‌نه‌وه‌ی خه‌لک، ئاپوره
	جمع / حشد من الناس
crushing /kraʃɪŋ/ <i>adj</i>	ووردکهر، گشت‌گر
	ساق، شامل
crust /krʌst/ <i>n</i>	توئکل، قه‌راغه‌ نان، پوویه‌کی
	ره‌ق
	الجزء الأعلى الصلب فی رغیف، خبز، سطح صلب (الفطيرة او غیره‌ا)
<i>the earth's crust</i>	توئکل زه‌وی
	القشرة الارضية
□ <i>vt, vi</i>	داینه‌پو‌ش، توئکل نه‌گری
	پختی ب / یكون قشرة
crustacean /kra'steɪʃn/ <i>adj</i>	توئکل
	قشری
crusty /krʌsti/ <i>adj</i>	۱. نانی تیری، نانی ووشک،
	ره‌ق ۲. (که‌سینک) زوو هه‌لچوو / توپوره‌یی، رق
	۱. (الخبز) جاف صلب ۲. الشخص سهل الانارة / الغضب
crutch /krʌtʃ/ <i>n</i>	گو‌چانی که‌سینکی شهل،
	قه‌پسک، گو‌پال، دار شقی
	عکاز لشخص اعرج
crux /krʌks/ <i>n</i>	گرا‌ترین خالی کیشه، نه‌و
	گری‌په‌ی جی‌به‌جی‌کردنی زه‌حمه‌ته
	أصعب نقطة فی مشكلة، العقدة التي یصعب حلها
cry /krai/ <i>vi, vt</i>	۱. نه‌قی‌زینی، نه‌نالینی، نه‌گری،
	هاواره‌نه‌کا ۲. بانگ نه‌کات، ناشکرا نه‌کات

۱. بصرخ، يولول، يېكى ۲. يصيح، يعلن	
له نرخی كەم دەكاتهوه	<i>~ sth down</i>
يقلل من قيمته	
۱. گریان، زریکان، قیژین	<i>n [C]</i>
۱. بکاء، صراخ، عویل	
۲. وەرینی سەگ لە راودا، لوره	<i>in full ~</i>
۲. (مجموعه من الكلاب) تنبح جميعها معا في مطاردة حيوان	
او في الصيد	
پووستی به باهخ دانه	<i>crying /'kraiɪŋ/ adj</i>
پستدعی الاحتمام	
پیداووستیک که به باهخی زۆری گهرهك	<i>a ~ need</i>
پیت	
حاجة تستدعي الاهتمام	
زیرخان بو مردوو ناشتن له زیر	<i>crypt /kript/ n</i>
کلێسهوه	
سرداب لدفن تحت کنبه	
نهیئنی، شاروه، مه بهست	<i>cryptic /'kriptik/ adj</i>
شاروه، لوغزای	
سری، خفی، ذو معنی خفی، ملفز	
۱. کریستال، تهوهرگ، بهلوری	<i>crystal /'kristl/ n</i>
۲. دروست کراوه شوشه یه به نرخه کان (قاپ و قاجاغ)	
۳. (زانتست) بلوور	
۱. الکریستال، البلور ۲. المصنوعات الزجاجية ذات الجودة	
العالیه (من اوان، أكواب... الخ) ۳. (علوم) بلورات	
بلوری شه کر	<i>sugar ~ s</i>
بلورات السكر	
خویندنهوهی بهخت /	<i>'crystalgazing n</i>
باشه بوژ به سه پرکردنی تۆبه بلوری به کان	
قراءة الطالع / المستقبل بالنظر في كرة بلورية	
بلووری، له	<i>crystalline /'kristolain/ adj</i>
شینوهی بلوور، بلورین	
بلوری، کابلور	
ده بلوریت، به بلور بوون	<i>crystallization /'kristolai'zeiʃn/ n [U]</i>
تبلور، بلوره	
ده بلوریت،	<i>crystallize /'kristolai'z/ vt, vi</i>
داهوشینی (میوه، شیرینی) به بلوری شه کر، پروونی	
نه کاتهوه، خوشی نه کات، سنوری بو دانهنی	

یبلور، یطنی (فاکته او حلوی مثلاً) ببلورات السكر، یوضح، یجلو، یحدد	
بېچوه شیر، به چکه وورچ	<i>cub /kʌb/ n [C]</i>
رینوی / پلنگ، لاویکی به دره وشت	
شبل، صغیر الدب / الثعلب / الثمر، شاپ سیء السلوك	
شەش پالو، خشتەك	<i>cube /kju:b/ n [C]</i>
مكعب	
شەش پالو، شەش گۆشە یی	<i>cubic /'kju:bik/ adj</i>
تکبیبی	
مه تر سنجا	<i>~ metre</i>
متر مكعب	
قهبارهی شەش پالو بوو	<i>~ content</i>
العجم التكبيبي	
دابراو / به شینکی ژووو	<i>cubicle /'kju:bikl/ n [C]</i>
دابراپن به دیوار یا پهرده	
قطاع / قسم من غرفة منفصل بحائط / ستار... الخ	
کوکو، په پوک باندنه په که	<i>cuckoo /'kuku:/ n [C]</i>
هیلکه کهی له هیلانهی باندنهی که دانهنی	
طائر الرقراق، طائر يضع بيضه في اعشاش الطيور الاخرى	
خه یار،	<i>cucumber /'kju:kamba(r)/ n [C,U]</i>
ترۆزی	
الخيار، التنا	
خواردنه له کاری، نارو، شلنگ	<i>cud /kʌd/ n [U]</i>
الطعام المجتر	
خوشه ویستی، دهست له	<i>cuddle /'kʌdl/ vt, vi</i>
ملی نه کات	
یخستن، یضم، یحنان، یهاتق	
بوکه شوشه کهی نه گرینه باوهش	<i>~ a doll</i>
یخستن دمیه	
گۆچانی نه ستور، گورز،	<i>cudgel /'kʌdʒəl/ n [C]</i>
گۆپال	
عصا غلیظه، هراوة	
ناماژ (ووشه په که له شانۆ) بو	<i>¹cue /kju:/ n [C]</i>
ناگادارکردنی نه کتبه ره که	
شیه (کلمه مثلاً فی مسرحية) یشیر للممثل ان دوره قد حان	
نهو داره ی که یاری زانی بیلارد	<i>²cue /kju:/ n [C]</i>
به کاری دهیتنی	
الصا التي يستخدمها لاعب البلياردو	

¹ cuff /kʌf/ n	سەر دەست، سەر قۆل (كراس)
	اسورة / طرف الكم (من قميص)
² cuff /kʌf/ vt, n [C]	زلله‌ی لى ددها، مسته كۆله‌ی
	لى ددها، بۆكسى لى ددها
	يصنع، يلطم، يلکم
□ n [C]	به خودا كيشان، زلله، شه‌پازله
	صفعة، لطمه، لكمة
culdesac /kʌl de sæk/ n	جاده‌ی پهك لای،
	كوپره‌ی پى، نه‌وسه‌ی گيراو
	شارع نافذ من طرف واحد، طريق مسدود
culinary /kʌlmɪnəri/ adj	چېشتخانه‌ی، په‌پوه‌ندی
	به كوله‌وه‌هه‌یه
	مطبخی، یخص الطهي
culminate /kʌlmɪneɪt/ vi	(نیش وکار هه‌ول،
	هيو) ده‌گاته‌ لوتکه
	(الاعمال، الجهود، الآمال) يبلغ ذروته، يصل قمته
culmination /kʌlmɪneɪʃn/ n [U]	پوپه / لوتکه
	الدورة / القصة
culpable /kʌlpəbl/ adj	شیاوی سهرزه‌نشته / سزا
	يستحق اللوم / العقاب
culprit /kʌlprɪt/ n [C]	تاوانبار، گوناهايار
	مجرم، مذنب
cult /kʌlt/ n [C]	تاين، خواپه‌رستی، باوهر
	ديانة، عبادة، ولى بى‌شء او شخص
the ~ of archery	حه‌زى له تير بازى په، تير
	هاوېشتن
cultivate /kʌltɪveɪt/ vt	۱. نه‌پروېنى، ده‌پېچنېت
	۲. گه‌شه‌ی پى نه‌دات
	۱. يزرع ۲. ينسى، يرمى
~ the mind	زاخاو‌دانى پېروهوش، ساف نه‌کات
	يصل الفكر
~ sb's friendship	هه‌ولنى هاوېنېه‌تى نه‌دات
	يرمى / يسمى الى صداقة شخص
cultivated adj	زه‌وى كېلراو، (كه‌سېكى)
	خوپه‌وشت جوان، پوه‌شېر
	مزرع، (الشخص) حسن التريية، مهذب
cultivation /kʌltɪveɪʃn/ n	كشتوكال
	زراعة

cultivator /kʌltɪveɪtə(r)/ n	نامېرېكه پو
	كشتوكال كردن په‌كار نه‌هېنرى
	اداة / آلة تستخدم فى الزراعة
cultural /kʌltʃərəl/ adj	پوهنېږى، كه‌لتورى
	ثقافى
culture /kʌltʃə(r)/ n [U]	۱. پېش كه‌وتن / گه‌شه
	كردنى توانسای مرسوم ۲. پوهنېږى، به‌لگه‌كانى
	پېشكه‌وتنى فكرى له‌زانت و هونه‌ر... هتد ۳. كشت و
	كال، به‌خپوكر دنى هه‌نگ... هتد ۴. به‌كتريا چانندن
	۱. تقدم / تطور القدرات البشرية ۲. ثقافة، دلائل التطور
	الفكرى من علوم و فنون... الخ ۳. زراعة، تربية النحل او ديدان
	القرن... الخ ۴. زرع البكتريا
cultured adj	(كه‌س) پوهنېږى، روناكېر
	(الشخص) مثقف، مهذب
culvert /kʌlvə(r)/ n [C]	زېراب: كه‌نالېك له‌زېر
	زه‌وى پوگرواسته‌وه‌ى ناوى پس يان پياروشتنى ته‌ل
	بريخ: قنات تحت الارض (نقل المياه القذرة او مرور الاسلاك)
cumbersome /kʌmbəsəmə/ adj	قورس،
	زه‌جمه‌ته‌ هه‌لگرتنى وگواسته‌وه‌ى، ماندوكه‌ر
	ثقل، يصعب نقله او حمله، متعب
cumulative /kju:mjʊlətɪv/ adj	به‌سهره‌كه‌دا
	كه‌وتوو، كه‌له‌كه‌ بوو، كوښوورى
	تراكمى، متزايد
cumulus /kju:mjʊləs/ n	توپه‌له‌ خړه‌كانى هه‌ور،
	نه‌ورى كوښمېن
	كلى مستديرة من السحاب ذات قاعدة مسطحة
cuneiform /kju:nɪˈfɔ:m/ adj	بزمارى شپوه،
	نه‌سپېنى
	سمارى الشكل، اسفنى
~ characters	پيت / شپوه‌ى بزمارى (كه‌
	ناشوورى په‌كان له‌نوسن دا په‌كار يان ده‌پېتا)
	الأحرف / الاشكال المسارية (التي كان يستخدمها
	الأشوريون فى الكتابة)
cunning /kʌnɪŋ/ adj	۱. فېلباز، جانباز، زورزان
	له‌فروقتلدا
	۱. مكر، خادع، ماهر فى الخداع والمراوغة، مخادع
a ~ old fox	پېر پڼوى فېلباز
	نعلب عجوز مكر

- a ~ trick* فیل، گزی ۲. کارامه، زیرهک، پیرتیز
حيلة خادعة ۲. (ا.ق.) ماهر، بارع، جاذق
- *n* [U] فیل، گزی
مکر، خداع، مهاره
- cup** /kʌp/ *n* [C] ۱. فنجان، کوپ ۲. کاسی ثالثون
یا زیو بو خه لاتنی پشبرکئی
۱. کوپ، فنجان ۲. کاس (من الفضة او الذهب) يقدم جائزة فی
السباقات
- *vt* (-pp-) وەك فنجانى لى نه كات
يضع فی شكل كاس
~ *one's hands* كشت نه گرتنه وهك كوپ
يجعل يديه بشكل كاس
- cupboard** /kʌbəd/ *n* دولاب، كهنتورى جل
خزانة ذات رفوف لحفظ الاواني. دولاب للملابس
- cupidity** /kjuːˈpɪdɪti/ *n* [U] تماع كار بو
سهرهوت و سامان
طمع. شره للمال او الثروة
- cupola** /kjuːˈpɒlə/ *n* [C] گومز (له مزگهوت دا)
قبة صغيرة (كلك التي بالساجد)
- cur** /kɜː(r)/ *n* [C] سهگى هله پاس، ترستوك،
كهسيكى سيله، بين ره وشت
كلب س. الطباع، جبان، شخص غير مهذب
- curable** /kjuərəbl/ *n* [C] چاره كراو، چاره بار،
شايسته چاكبونه، چاره سهر نه كرى
قابل للشفاء
- curate** /kjuəɪt/ *n* [C] كهوهرى نه بره شى
راعى الابريشة
- curacy** /kjuərəsi/ *n* پايه/كاريارمه تيدهرى قه شه
يان شوينى كاره كهى
منصب / عمل مساعد الخورى او مكان عمله
- curator** /kjuəˈreɪtə(r)/ *n* [C] كارمهندي
ليبرسراو / ليبرسراو له مؤزه خانه
الموظف المسؤول / القيم (في متحف)
- curb** /kɜːb/ *n* [C] 1. له غاو، ناسنى ناو ده مى نسهپ
لجام، شكيه، كايح
keep a ~ on one's temper سهر كيشى كپ
□ *vt* ده كاته وه، خوى ده گرى
يكج جماع انفعالاته

- curb** /kɜːb/ = *kerb* 2. داده مركبنت، دهستى تيوره نه دات
يكج جماع. يتحكم فی
- curd** /kɜːd/ *n* [C,U] ههوين، نه و ماده بهى پيك
ديت كساتيك شير ده ترشنى (بو دوست كردنى
په نيره كاردى)
خثارة اللبن = المادة التي تتكون عندما يحمض اللبن (تستخدم
فی صناعة الجبن)
- *vt, vi* دروستى نه كات / ماست و په نيره ده يمه بهنى
يكون / يصنع الجبن. يخثر، يتخثر
- cure** /kjʊə(r)/ *vt, vi* ۱. چاكى (چاره سهرى)
نه كاته وه ۲. خوى له شى خراب بزگار نه كات
۱. يشفى، يداوى. معالج ۲. يتخلص من (شىء س.ء)
~ *poverty* خوى بزگار نه كا له هه زارى،
داله مركبنته وه ۳. ههنگرتن له ناو خويدها بو (ماسى،
گوشت، پسته، خواردن... هتد)
- يتخلص من الفقر ۳. (الاسماك، اللحوم، الجلود، الطباقي... الخ)
يحفظ (بالتعليق مثلاً)
- *n* چاره سهر، دهرمان، دهرمان كردن
علاج، دواء، مداواة
- curfew** /kɜːfjuː/ *n* ۱. زهنگى ناگادار كرده وه بو
كوژانه وهى رووناكى ۲. قه دهغه كردنى هاتووچو
۱. (ا.ق.) ناقوس يعلن اطفاء الأنوار ۲. حظر التجول
- curiosity** /kjʊəriˈɒsəti/ *n* [C,U] (*pl* -ties)
۱. زانينخوازى، مهراقببون بو زانينى شينك ۲. شنى
سهير ناناساىى
۱. حب الاستطلاع، فضول ۲. شىء عجب (غير عادى)
- curious** /kjʊəriəs/ *adj* ۱. زانينخوازى
۲. خوتيهه لقورتين ۳. نامو، ناپاو
۱. محب للاستطلاع / للمعرفة ۲. فضولى، محب لمعرفة شئون
الغير ۳. غريب، شاذ
- curiously** *adv* زانينخوازان، سهيرانه، به
شيوه كهى سهير
بشكل فضولى، بشكل يدعو للتعجب
- curl** /kɜːl/ *n* [C] پرچ، پينچراو، پينچ
(مرشك، بالنده) كره كه ونى
خضلة، لفه، لفافة، يرفه (جاج، طيور)
~ *s of hair falling over a girl's shoulders* پرچى به سهر شانيا شور بووه توه

خصلات شرع تدلی علی کف فتاة	
لولی نه کات	□ vi, vi
یلف، یلف فی حلقات	
له سر کور په گوره که	~ up in a big chair
گرموله دانه نشی	
یجلس متکراً فی کرسی کبر	
دو کله له شیوهی زنجیره	smoke ~ ing upwards
په رز نه پشتهوه	
دخان یصادد علی شکل حلقات	
له سر شیوهی زنجیره، گرمزی	curly /kɜ:li/ adj
علی شکل حلقات	
قزی لول	~ hair
شعر مجعد	
۱. میوژ، تری ووشک	current /kə'rent/ n [C]
کراو ۲. دره ختی تری، داری میو	
۱. زیب، غب جف ۲. شجر العنب	
۱. بآویونهوه، بوون	currency /kə'rɜ:nsi/ n [C,U]
به باو	
۱. سریان، انتشار، تداول	
ووشه ی باو، و تراو، باوې	words in common ~
پیکراو ۲. دراو، نهو پاره بهی کاری پین نه کری	
کلمات شائعة التداول ۲. عملة متداولة	
۱. به کار هاتو،	1 current /kə'rent/ adj
ده ستاوده ست ۲. بوردووم، نیسته کی، هه نوکه	
۱. جار، متداول ۲. الجاری، الحالی	
نهمال	the ~ year
العام الحالی	
ژماره ی نیستا	the ~ issue of a magazine
له گوڤار	
العدد الحالی من مجلة	
حسابی رقیو، رهوا	~ account
حساب جار (فی مصرف / بنك)	
۱. ته وژمی ناوی یا	2 current /kə'rent/ n [C]
هه وایی پان گازی ۲. ته زوی کاره بایی ۳. میانه ی	
بووداوه کان / بیروپا... هند	
۱. تیار مانی او هوانی او غازی ۲. تیار کهری ۳. مجری	
احداث / افکار، آراء... الخ	
curriculum /kə'rikjʊləm/ n [C] (pl ~ s)	

پروگرامی خویندن، بهرنامه ی وانه وتنهوه	
منهج دراسی	
ژبان نامه زانستی: پاشه که وتی زانستی	~ vitae
که سینک	
السيرة العلمية: خلفية الشخص الدارسية والعلمية	
گوشی لیراو	1 curry /kə'ri/ n [C,U] (pl -ries)
به کاری (به هاراتی توون)	
طبق (من اللحم مثلاً) مطبوخ بالکاري، توابل حارة	
به کاری (به هاراتی تون) چیشته لی دهنی	□ vi
یطهو طعاماً بإداة الکاري	
موی ماین دانه هینی	2 curry /kə'ri/ vi
یشط شعر الفرس	
هه ولی دوستایه تی کردنی	~ favour with
که سینک نه دات به ماستاو کردن	
يحاول الحصول على مودة شخص بالخلق	
۱. نه فره تی لی نه کات ۲. جنیو	curse /kɜ:s/ n [C]
۳. هوی به لا/ کوست/ کویره وهری	
۱. لعنة ۲. شتمة ۳. سبب البلاء / المصائب / الشقاء... الخ	
زورجار قومار هوی	Gambling is often a ~
نه گبه تپه	
کثیراً ما يكون القمار سبب البلاء	
۱. جنیو نه دات، نه فره ته نه کات	□ vi, vi
۱. یسب، یلعن، یشتم	
۲. ده نالی له، نه چینی	be ~ ed with
۲. یقاسی / یعانی من	
نه فره تی لی کراو	cursed /kɜ:sɪd/ adj
مطون، کرپه	
نهم کاره	This work is a ~ nuisance.
ته نگه تاویه نه فره تی لی کراوه	
هذا العمل مضايقة ملعونة	
(کار، خویند نهوه... هند)	cursory /kɜ:səri/ adj
به په له، به یی گویدانه ناوه پروک	
(عمل، قراءه... الخ) متعجل، یم دون عنایة (بالتفاصيل)	
تیروانیشی به په له / خیرا	a ~ glance
نظرة عاجلة / سريعة	
(قه ییژ پان لیداونه که ی) به	curl /kɜ:U/ adj
کور تی، نه گونجه اوه، نابه جی په	
(التحدث او ما يقوله) موجز، مقتضب علی نحو غیر لائق	

curtail /kəˈteɪl/ vt	کمی ده کاتوه، قارسی ده کا بخسر، یقلی
~ a speech/one's holidays	کورتی ده کاتوه لیدوانه که پشوهه کی
	بخسر حدیثه / عطته
curtailment n	کم کردنه وه، کورت کردنه وه کورتکراوه
	اختصار، تقصیر، ایجاز
curtain /kəˈteɪn/ n [C]	۱. پرده، داپوشه داپوشین ۲. پرده ی شافو ۳. پرگ، (داپوشه)
	۱. ستاره / ستر ۲. ستار المسرح ۳. غطاء، حجاب
□ vt	پیکي نه خات / پرده ی بۆ دانه نی یرکب / یضع سائر
curtsey /kɜːtsi/ n [C] (pl ~ s, -sies)	کرتوش بردن بۆ ریز لئیان
	آداب، انحناء لاءظهار الاحترام
□ vi (pt, pp ~ ed, -sied)	نه چه میته وه بۆ ریسز لئیان
	یعنی احتراماً
curvature /kəˈvɜːʃə(r)/	چه مانه وه انحناء، تقوس
the ~ of the earth's surface	چه مانه وه به ره زهوی
	انحناء سطح الارض
curve /kəˈv/ n [C]	که وانه، چه ماوه قوس، منحنی، منطف
□ vt, vi	قه دکراو، چه ماوه بشی، یعنی
cushion /kʊʃn/ n [C]	سه رین، پشی، بالیف وساده
cushy /kʊʃi/ adj (-ier, -iest)	پنویست به ماندووونی زور ناگات
	لاطلب مجروداً کبیراً
~ job	کاریکی فاسوده
custard /kʌstəd/ n [C,U]	کاستر: تیکه لهی شیرو شه کرو هیلکه
	کستر: مزيج محلى من الحليب والبيض
custodian /kʌˈstədiən/ n [C]	پاسه وان، دلنایه

	له مالی میری حارس، وصی، أمين على مال حکومی
custody /kʌstədi/ n [U]	چاودیری، پاسه وانی رعایه، حراسته، وصایه
custom /kʌstəm/ n [C,U]	۱. (نهریت، خوو، په وشت) بساو (بهراورد بگه به نهریتی بهك كه سی
	(habit) ۲. مامه له کردنی دیک ویک
	۱. عاده، عرف (قارن ب عاده فردیه habit) ۲. تعامل منظم مع متجر معین
take away one's ~ from a shop because prices are too high	مامه له کی له گه ل بازرگانه که دا بری ۳. (له شینوه ی کو) په سمی، گومرگی
	ینقطع عن التعامل مع متجر معین بسبب ارتفاع اسعاره ۳. (فی صیغه الجمع) رسوم جمریکه، رسوم الواردات
the C~s	به رزه وهندی گومرگ مصلحة الجمارك
~ s-house	مه که بی گومرگ مکتب الجمارك
customary /kʌstəməri/ adj	ناسایی، راهاتوو، نهریتی
	معتاد، عرفی
customarily /kʌstəməri/ adv	ناسایی، نهریت، خوی باو
	عاده، عرفیاً
customer /kʌstəmə(r)/ n [C]	۱. همه میسه کریار ۲. که سیکي نه توار نامو
	۱. عمیل، زیون ۲. (د.ل) شخص غریب الأطوار
cut /kʌt/ vt, vi (-tt-) (pt, pp cut)	۱. بهش بهشی نه کات، نه بیریت، نه پدپیتی، پرینداری نه کات
	۱. یقسم، یقطع، یزق، یجرح
~ back	۲. نرخ دانه به زیتی ۲. یخض (من میزانیه او مخصصات مالیه)
~ sth down	۳. کورت کردنه وه شتیک ۳. یخسر
~ sth or sb off	نه یوه سین، پی ی نه بری (له) کاتی قسه کردنا
	یوقف، یقاطع (اتاء الکلام)
~ off the enemy's retreat	هیلی گه رانه وهی

	دوژمن ده بری
	يقطع خط الرجعة على العدو
be ~ off while telephoning	قسهی پښ نه بریت
	له کاتې له لهفون کردندا (خعت نه بری)
	تقطع المكالمة التليفونية اثناء الحديث
~ sth out	لانه بات، دروستی نه کات، پټکی
	دینیت
~ out a picture from a magazine	یزیل، یصنع، ی شکل
~ out a dress	جل نه بریت
	يقص فستانا
be ~ out for	نه گونجی له گه لیا
	يناسب، لديه المتطلبات المرغوبة ل
He is not ~ out for that sort of work.	پو نه م
	جوړه کارانه دهست نادات
	انه لا يصلح لهذا النوع من العمل
~ sth up	نه یکاته چهند پارچه په ک
	يقطع الى الجزاء، يحطم
be ~ up by	۱. شتی دلته نگی نه کات
	۱. یخزنه شی
~ sth short	کورتنی نه کاته وه
	يختصر، يقصر
to ~ a long story short	قسه کورت نه کاته وه
	يوجز القول
~ at sth	به توندي لی نه دات
	يوجه ضربة قوية / قاصمة الى
~ in/into	قسهی پښ نه بری ۴. پشت گوئی
	نه خات
	يقاطع (في الحديث) ۴. يتجاهل (شخصاً يعرفه)
~ a man in the street	خوی لی گیل نه کات
	يتجاهل شخصاً يعرفه في الشارع
~ classes	۵. وون نه بی / واز له خویندن نه هین
	۵. يتغيب / ينقطع عن الدراسة
~ a tooth	۶. ددانی تازهی پو دروست نه بی
	۶. تظهر سن جديدة في اللثة
~ cards	کارت نه بری (له پارې)
	يقطع الورق (في اللعب)
~ both ways	(بیرو را) چاکی و خرابی هه په

	(وجه النظر، الرأي) له مزایا و مساوی
~ a loss	کردنی کارنک راده گری زیانه کهی
	کهمده کاته وه
	يتوقف عن المضي في شيء يقلل من خسائره
~ and dried	(پیلان، پیروړا... هند) فاماده کراو،
	دانراو
	(الخطط الآراء... الخ) معد، جاهز، مقرر
□ n	۱. برین، لی کردنه وه، درز، لیدان په چه قو
	یان به تیغ ۲. پارچه، درز، لیدان به چه قو
	۱. قطع، بتر، شق، ضربة بسكين او شفرة ۲. قطعة، شق
a nice ~ of beef	پارچه په کی باش له گوشتی
	مانگا ۳. جیا کردنه وه، برینی جل
	قطعة جيدة من لحم بقر ۳. تفصيل، قص (الملبوسات)
the ~ of a coat	برینی چاکه ت ۴. لیدانی توند،
	به هیز ۵. پله / ناستی بالا
	قصه / تفصيل مطف ۴. ضربة قوية سريعة ۵. درجة / مستوى
	أعلى
He is a ~ above that sort of behaviour.	له سهرو ناستی نه م په وشته په
	• انه فوق مستوى مثل هذا السلوك
'cut-out' n [C]	۱. دابراوی گؤفار یا پوژنامه
	۲. سویچی کوژانده نه وی کاره یا (له نامیریکدا)
	۱. قصاصة من جريدة او مجلة ۲. قاطع التيار الكهربائي (فی
	آلة)
cut-rate adj	نرخهی کهم کراوه، هدرزان
	تمن مخفض
cutter /kʌtə(r)/ n	۱. پره، فامیری برین
	۱. قاطع آلة قاطعة
a tailor's ~	مه قهستی خه پاتی
	مقص الخياط
wire ~ s	۱. مه قهستی تهل پر ۲. به له می په ک
	چاروکه ۳. به له می جه نگی
	۱. آلة تقطع السلك ۲. سفينة بشراع منفرد ۳. قارب او سفينة
	حرية
cut-throat /kʌtθrəʊt/ n	پیاوکوژ، خوین پیز
	سلاح، قاتل
□ adj	پیاوکوژ، بکوژ
	(مجاز) قاتل، ممیت

~ competition	بروبه رويونه وي توند
	منافسة قاسية
cutting /ˈkʌtɪŋ/ n [C]	۱. زيره وي سه ريه تال
	(هيلي ناسن، كه تال) ۲. له ته رۆژنامه يا گؤفار ۳. شه تلي گول
	۱. ممر غير مستوف (السكة حديد، قناة الخ) ۲. قصاصة من جريدة او مجلة ۳. شلة نبات
□ adj	ووشه ي تال و جه رگير
	(الكلمات) لاذع، قاس، جارح للشعور
cute /kju:t/ adj (-r, -st)	زيره ك، باش، قسه زان
	ذكي، ظريف، حاضر البديهة
cuticle /ˈkju:tɪkl/ n [C]	به شي دهره وي پيشت
	(تايه تي سه ري په نجه)
	الطبقة الخارجية للجلد (خاصة عند اسفل الأظافر)
cutlass /ˈkʌtləs/ n	خه نجه ري كورت، دهمه بيل
	ده ربا وانه كان به كاربان نه هينا، شاميري كشتوكالي نوک تيز
	سيف قصير كان يستخدمه البحارة، اداة زراعية حادة
cutler /ˈkʌtlə(r)/ n	فرو شيار / دروستكار / شت
	ومه كي برين / چه قويي
	بانع / صانع / مصلع ادوات قاطعة، سكاكيني
culery n [U]	شت و مه كي پرور (وهك چه قوو)
	مه قه ست
	ادوات قاطعه (كالكساكين والمقصات الخ)
cutlet /ˈkʌtlɪt/ n	پارچه گوشتيك / ماسي
	شريحة من اللحم / السمك
cycle /saɪkl/ n	۱. سوري ريك و يلك، خول، سور
	۱. دورة منتظمة
	سورانه وي چوار وهرزه كه
the ~ of seasons	۲. (كورته ي bicycle)
	دورة الفصول (الأربعة) ۲. (اختصار bicycle)
cyclist /saɪklɪst/ n [C]	پاسكيل سوار، چه رخ

	سوار
	راكب دراجة
cyclone /saɪklɒn/ n [C]	با، گهرده لولول، زريان
	ريخ حلزونية اعصار
cygnet /ˈsaɪnɪt/ n	به چكه مراوي حيراقى
	فرخ الاموز العراقى
cylinder /ˈsɪlɪndə(r)/ n	۱. لوله ك، ستون، نه ستون
	۲. سلنډر (له فوئومبيل)
	۱. اسطوانة ۲. سلندر (من محرك السيارة)، اسطوانة
a six ~ motor-car	فوئومبيلي شهش سه له نډر
	سيارة ذات ست سلندرات (اسطوانات)
cylindrical /sɪˈlɪndrɪkl/ adj	لوله كي
	اسطواني
cymbal /ˈsɪmbəl/ n	ته پل، چنگ، سنج، جه جه مك
	الصنج، صفيحة معدنية يضرب بها على أخرى (فى الموسيقى)
cynic /saɪnɪk/ n [C]	زمان به د، كه سينيكي گاته چي،
	ترانه كهر
	شخص ساخر / لاذع
cynical /ˈsaɪnɪkl/ adj	گاته جار، ترانه كهر، دردار
	ساخر، لاذع
cynicism /ˈsaɪnɪsɪzəm/ n [U]	گاته جار ي،
	گومانداريتي، تيبيي گاتينه، قوشمه چيني
	سخريه، ملاحظه ساخرة
cypher /ˈsaɪfə(r)/ n [C]	سفر، هيچ
	صفر
cypress /ˈsaɪprəs/ n [C]	دره ختي سه روو (له)
	جوري سنه ويهر
	شجر السرو (من فصيلة الصنوبر)
cyst /saɪst/ n [C]	توره كه (پر له شله) له ناو
	لاشه ي مروف / گيانه وهردا هديه (ميزدان، ميزدانك)
	كيس (متلي - بسائل) يتكون فى جسم انسان / حيوان
czar /zɑ:(r)/ n [C]	قه يسه ر، شاهي روسيا
	القيصر

D

D, d /di:/ (pl d's /di:z/) پښتو چارو ته له لفظي ډي
 ټينگليزي
 الحرف الرابع من الأبجدية الإنكليزية
dab /dæb/ vt, vi (-bb-) دهستي لږ ته دات، نه پسرې به
 هڅي، ليدانا هڅي
 يلمس، يمسح بخفة و نعمة
dab /dæb/ vt, vi (-bb-) دهستي لږ ته دات، نه پسرې به
 لسة خفيفة، (قليل من الدهان يوضع في شئ)
dabble /dæbl/ vt, vi ١. تهرې ته کات، به قاچ يان به
 دهستي له ناو ناودا پاري ده کات، کار دکت، پاري دکت
 ٢. ييل، يربط، بعث بيده او قدميه في الماء
 ٣. خوي سهرقال ده کات،
 ~ in politics/art, etc به سياستوه يان به هنره وه
 ٤. يشغل نفسه، يلهمر باليساء / الفن او نهرما
dad /dæd/ n [C] **daddy** /dædi/ n [C] (pl -dies)
 باب (له خوښه ويستدا، به زماني منډال)
 اب (تعبا او بلغة الأطفال)
daffodil /dæfədi/ n [C]
 نيرگزي زهره
 نرجس اصفر
daft /da:ft/ adj (-er, -est) هيچ و پوچ، گهمزه، گهوچ،
 خرپو، گهلوه، دينوک
 سخي، معتره
dagger /dægə(r)/ n [C]
 خه نجهر، تيخ، کاهور، توژه
 خنجر، مدي
dahlia /deɪliə/ n [C]
 گوڼي دالي
 زهره الدعليه، الاضاليا
daily /deɪli/ adj, adv ډيروکي، ډوژين، ډوژانه، ډوژکي
 يومي، يومي
 ډوژنامه، ډلوکراوه ي ډوژانه
 □ n [C] (pl -lies)

جريدة أو صحيفة يومية
dainty /deɪnti/ adj ١. تهنگ، وورد، خوش،
 ناسک، تامدار، خوارنا خوش
 ٢. رقيق، ناعم لذيق
dainty china /food/ گلينه چيني / خواردني خوش
 ٢. قوژ، شوخ، شهنگ، قورس، سهنگين
 خرف صيني ناعم، طعام لذيق ٢. (الشخص) وسيم، اتيق، صعب
 الإرضاء
daintily adv به تهنگي، به ناسکي، به نهرمي
 برقة، بنعمة
daintiness n [U] تهنگي، نهرمي، به له زهت، خوش
 رقة، نعمة، إناقة، طيب المذاق
dairy /deəri/ n [C] (pl -ries) ١. کارگي شيره مهني،
 شيرگه ٢. دوکاني شير فروشتن
 ١. معمل آلان ملبنة ٢. مخزن او دکان ليع آلان
 ~ farm کيلگي به روپوي شيره مهني
 مزرعة مخصصة لإنتاج الألبان
dairymaid n [C] (کچي کرنيکار له کارگه) کچي
 کرنيکار له شيرگه
 فتاة تعمل في ملبنة
dais /deɪs/ n [C] (pl ~ es) هدر زال، سه کو
 منصة، منبر
daisy /deɪzi/ n [C] (pl -sies) گو له به هاره، ناياب،
 داودي
 زهره الأقحوان، زهره الربيع
dale /deɪl/ n [C]
 ډول، ډولي بچوک، نهمام
 واد، وادي، نهال
 ١. هه له گهرې دهکا، کات به فيرو
 ده دات، دله يزت

۲. دله یزت، کات به فیرو ددهات ~ with
۲. بیعت ب، یضیع الوقت فی
- ¹dam /dæm/ n [C] بهر به سست، نه ستیلی
سد، خزان میاه
- vt (-mm-) ناو، نه ستیلی ناو دروست نه کا،
بهر به سست نه کا، په نگ دکت
یینی خزان/ سدأ، یحجز
- ²dam /dæm/ n [C] دایک (بو چوار یی)
أم (الذوات الأربع)
- damage /dæmɪdʒ/ n [C,U] ۱. دؤراندن، ټیکچون،
زیان، زهره، له ناوچوون ۲. (به شپوگی کو) له جیاتی دانان
(قه ره بو) یزاردنی زیان به پری پاره
۱. ضرر، تلف، خساره ۲. (بسیقه الجمع) تعویضات، تعویض
مالي عن اضرار
- vi له ناو نه چنی، زیانی یی نه گات، ده نشینیت،
نازاری یی نه گه به یی
یتلف، یؤدی، یضر
- dame /deɪm/ n [C] ۱. (ب.ك) خاتون، ژن (به تاییه تی)
ژنی میړددار
۱. (أ.ق) امراة (و بخاسه متزوجة)
۲. ژن، خانم D ~ of the
۲. لقب شرف لامراة
- Order of the British Empire هه نگرې نازناوی
شاهنشاهی بهرینانی
۲. سیده تحمل و سام الإمبراطورية البريطانية
- damn /dæm/ vt ۱. سزای نه دات بهر و جه هه نه م،
نه فره تی لیده کات ۲. شټیک به خراب و به یی بایه خ دائه نی
۱. یحکم بالعقوبة الأبدية فی الجحیم ۲. یختر شیئا ما ردیناً أو
تافهاً
- a book ~ ed by the critics په توکلیک که ره خنه
گران به سه رنه کو تووی داده نین ۳. ووشه په که بوده پری نی
نا به زایی و تووره یی
- کتاب یعتیره النقاد فاشلاً ۳. (و بخاسه صیحة غضب أو مضایقة)
اف، یا للفضاعة
- I'll be ~ ed if I'll... من نه فره ت نه کم له
اننی ارضی أن...
- damnable /dæmnəbəl/ adj نه فره تی لی کراو، لییزراو
لعین، ملعون کره

- damnable /dæm'nebl/ adv نه فره تی لی کراوی،
بییزراوی
علی نحو ملعون أو کره
- damnation /dæm'neiʃn/ n [U] نه فره ت کردن، همله
یا تاوانیک تاوانبار که بهر و ناگری دوزخ به ریت،
کوشنده، ویزانکر
الإدانة، اللعن، خطیئة يستحق مرتکبها نار جهنم، دمار هلاک
- damp /dæmp/ adj ۱. شیدار، شهونماوی، تهر
رطب، ندی مبلل
~ clothes جل و بهرگی تهر
ملابس مبللة
- wipe a window with a ~ cloth په نجهر که به
په رو په کی تهر نه سرپی
یمسح النافذة بقطعة قماش مبللة
- n [U] ۱. تهری، شنی ۲. (ههروها ~ fire) گازی
ژههراوی کؤده پته وه له کانی خه لوژ
۱. رطوبه، بلل ۲. (ایضا ~ fire) غاز سام و بخاسه فی منجم
نعم حجری
- vi ۲. توشی خه موکی نه یی یان دلی نه نگ نه یی،
بیی تاقه ت نه یی
۲. یسبب الکابة أو انقباض الصدر (أیضا ~ en)
۳. ناگره که کز ده کات به پاکردنی ~ down (a fire)
خول به سه ریدا
۳. یخفف حدة النار بإلقاء الرماد عليها
- dampness n [U] نم، شنی، تهری، دلگوشین
رطوبه، بلل، انقباض
- dampen /dæmpən/ vt, vi ده یکوژی پته وه، کیی
ده کاته وه ساردی ده کاته وه
یخند، یشط العزم
- damper /dæmpə(r)/ n [C] ۱. ده ماوانه بو ریخستنی
تهوژی ههوا ی تهر بو به ناگری تون یان زوپا ریخه ره
۲. که سینک یان شټیکی بیتوانا داهیزراو، خه م هینر،
سکنه ر
۱. صام تنظیم التيار الهوائي المار بلهب الفرن أو الموقد،
الصمام المنظم ۲. شخص أو شيء مشط للعزم، باعث علی الکابة
- damsel /dæmzəl/ n [C] کچ، کچه عازب، کچ (شو)
نه کزدو (أ.ق) فتاة، آنسة غیر متزوجة

damson /dæmzən/ n [C] (دروخت) دره خنی قوخ،

دارنی حلیکن، حلیک

(شجره) خوخ او برقوق

dance /da:ns/ vi, vt سهما ده کات، هه لته پهری

رقص

□ n [C] گوله ند، زه ماوه ند، چوپی، سهما، دیلان

رقصه

dandelion /dændɪlɪən/ n [C] داندیلانی ووشکانی،

به بیون

هندبای بریه

dandle /dændl/ vt سهما نه کات، هه لی ته پهرینی

(منال)، دلونیت، راته ژه نی، دده ویت

رقص، یدل (الطفل)

dandruff /dændrʌf/ n [U] پستی سر، کریش، که لپک

قشره الرأس

dandy /dændi/ n [C] نایاب، لاو له راده به دهر خوئی

قوز ده کات

غندور، مغرط فی التائق

danger /deɪndʒə(r)/ n [C,U] مه ترسی، ته وه که لی،

ترکزه، بقه

خطر

dangerous /deɪndʒərəs/ adj ترسناک، مه ترسیدار

خطر، مهلك، خطیر

dangerously adv مه ترسی، خه نه تر، نه ته کنی

علی نحو خطر

dangle /dæŋɡl/ vi, vt ۱. شوره پشته وه، داده هیلیت

۱. یتدی، یدلی

۲. ده وری ده دات، داده هیلیت ~ around/about/ after

۲. یحوم حول

dank /dæŋk/ adj (-er, -est) ۱. نسرم، شیدار، ته ر،

شله کری

۱. رطب

~ undergrowth in a forest شیدار، کی، شیدار،

و بوگن له ده شتی بیاباندا ۲. شیدار و هه وای پس

خطاه نباتی، رطب و عفن فی ارض الغابه ۲. شدید الرطوبة و

نساد الهوا

~ weather/climate/ air هه و/ که شتی ته ماوی و

خنکینر

طقس/ جو/ هه و رطب خانی

dapper /dæpə(r)/ adj گه شه دار، قوز، چالاک ریک و

پنک

متائق، متهمدم، انیق

dapple /dæpl/ vt خال خالی نه کات، له که داری

نه کات به پهنگی جیاواز، پنی دکت

یرقط، ینقط، یلغ یقع من لون آخر

dare /deə(r)/ aux v (pt dared /ded/; durst /da:st/)

۱. نه ویری، ویران، دویرت

۱. یجرؤ، یجاسر

چون نه ویری How ~ you say that I am a liar?

بلیت درو نه که پت؟

کیف تجرؤ ان تقول إني كاذب؟

I ~ say وایز انم، له وانه په، ینم وایه

أظن من المحتمل، يبدو لي أن من الممكن

He's not here yet, but I ~ say he will come later.

له و هیشتا نه هاتوه به لام ینم وایه دواپی دیت

انه لم یات بعد لکنی أظن ان من المحتمل ان یاتی فیما بعد

~ any danger ۲. روو به رووی نه یی

۲. یراجه، یراجه المخاطر

~ sb's anger گوئی به توره بوونه که ی نادات

۳. به ره نگاری ده یت، رو به رووی ده یتوه

لا یبالی بغضه ۳. یعرب عن رفضه، یتهدی

~ sb to jump over a stream به ره نگاری ده یت،

به سه ره جو که که دا بو باز دان

یتدهاه القفز فوق الجدول

¹dare-devil n [C] سه رکیش، هه لیز، سه رچل، هه ل شه،

شه رود

متهور، طائش

daring /deərɪŋ/ n [U] نازا، چاونه ترس، زات، ویران،

که له مان، ویر

جراة، جسارة، جری، جور

dark /da:k/ adj (-er, -est) ۱. تاریک ۲. (رهنگ) تیر،

تاریک، ترخ، ته لخ

۱. مظلم ۲. (اللون) داکن، خامق

keep sth ~ به نه پشی نه ی هیلته وه، شیک به شاروه یی

له هیلته وه

یقیه سرا، یکمه

رهش بین، رهشینه *look on the ~ side of things*
 نه‌روانی، به تاریکی
 بنظر إلى الأشياء بنظر قاتم
 □ n [U] سه‌یری شته‌کان نه‌کات، تاریکی
 ظلمه، ظلام، حلكه
 له تاریکیدا گه‌راینه‌وه یو *We came home in the ~*
 ماله‌وه
 عدنا إلى منزلنا في الظلام
 له تاریکیدا ده‌یه‌ئینه‌وه، *keep sb. in the ~*
 نه‌ینی په‌کانی یتانی
 بته فی الظلام (لا یطلعہ علی السر)
 خوئی لی گیل ده‌کات *be in the ~ about*
 یجهل
 به تاریکی، نالوژی *darkly adv*
 علی نحو مظلم أو غامض
 تاریکی، نه‌زاین، نادیار، نالوژ *darkness n [U]*
 ظلام، جهل، غوض
 تاریکی نه‌کات، نه‌یشارینه‌وه *darken /da:kən/ vt, vi*
 یظلم، یغم، یغنی
 خو‌شه‌ویست، نازیز، *darling /da:lɪŋ/ adj, n [C]*
 خو‌شه‌فی، دلگه‌ر، دلدار، به‌ردل
 حبیب، محبوب، عزیز
 نه‌یچینه‌وه، پینه‌ی نه‌کا، ده‌فیژت *darn /da:n/ vt, vi*
 یروف، یرتق
 □ n [C] نفرین، چنین، پینه‌کردن
 رتق، رفو
 پینه‌کردن، نه‌و جلوه‌ی به‌رگانه‌ی پیوستی *darning n [U]*
 به‌چنین هه‌یه، نه‌چنین
 (بخاصه‌) الثیاب التي تحتاج إلى رفو
 نه‌یهاو‌یژی، به‌ تیزی ده‌نه‌چنی، *dart /da:t/ vt, vi*
 له‌زدچت
 یدفع، یندفع، ینطلق، یطلق
 ده‌نه‌چیت له‌ دوکانه‌ که ده‌چینه‌ده‌ر *~ out of a shop*
 یندفع من دکان
 مار زمانی ده‌نه‌هین *a snake ~ ing out its tongue*
 افی تطلق لسانها
 ۱. تیر، رمی سووکه‌له، لقینا له‌ز ۲. ده‌رچون، □ n [C]
 ده‌رپه‌رین

۱. سهم، رمح خفیف، نبله ۲. یندفاع، انطلاق، وثبه
 ۱. ده‌هائیت، هه‌له‌نه‌کات، *dash /dæʃ/ vt, vi*
 ده‌نه‌په‌ری، به‌تیزی ده‌ده‌چیت ۲. ټکی نه‌شکین هیوا پراو
 نه‌ین
 ۱. یقذف، یغف، ینطلق أو یطلق یغف ۲. (مجاز یحطم، یغیب،
 یبدد الآمال
 هیواکانی پشخیل نه‌کات *~ a person's hopes*
 ۳. ناو پرژینی نه‌کات (قوراوی ده‌کات)
 ۳. یرش، (یطرش) (بالاء أو الوحل)
 ۱. هه‌له‌کردن پاڼ ده‌رچونی له‌ پر □ n [C,U]
 ۱. اندفاع أو انطلاق مفاجئ،
 هه‌له‌نه‌کا، *make a ~ for shelter / freedom*
 پال نه‌نی، شالو نه‌با له‌ پیناوی خو‌یاراستن / سه‌ره‌ستی ۲.
 به‌ریه‌که‌وتن، شه‌پولدانی ناو
 یندفع طلباً للاحتواء / للحرية ۲. ارتطام، تلاطم (الماء)
 به‌یه‌کدادانی شه‌پول ۳. به‌شیکی *the ~ of the waves*
 بجوک، پرئکی کهم
 تلاطم الأمواج ۳. قدر أو مقدار ضئيل من
 توزیک بیهر له‌ *a ~ of pepper in the soup*
 شورباکه‌دایه ۴. کورته‌هینلی بجوک (-) بو‌چاپ بیان
 نووسین، نیشانده‌ک (-) ۵. چالاکي، هیز
 قلیل من القفل فی الحساء ۴. شرطه، خط أفقی صغير (-)
 یستخدَم فی الكتابة أو الطباعة ۵. حیویه، نشاط، قوه
 سه‌ربازه‌که په‌هه‌له‌وه *a soldier with plenty of ~*
 چالاکه
 الجندی یفیض حیویه و اندفاعا
 ۶. به‌دارایی و ده‌وله‌مه‌ندی ده‌نازی *cut a ~*
 ۶. یتظاهر بالقراءه
 ده‌رچوو، نه‌ترس، چالاک، له‌زدار، لاو، *dashing adj*
 راکه‌ش
 مندفع، جری، منعم بالحیویه
 نه‌فسه‌ری لاوی چالاک و به‌هه‌له‌ *a ~ young officer*
 ضابط شاب یندفع حیویه و اندفاعاً
 راسته‌زانسته‌کان، زانیاری، به‌رات، *data /deɪtə/ n pl*
 راکه‌هین
 حقائق علمیة، معلومات، بیانات
 بانگی زانیاری *~ bank*
 بنک معلومات

پوخته کردنی نهو زانیاریانهی په یوهندی ~ *processing*
 په کیشه کوه هه په
 استخلاص الیات المتعلقة بمشكلة ما
 میژوو، بهروار (روژ و مانگ و ¹*date* /deɪt/ n [C]
 سال) دم، دیروک
 تاریخ (الیرم والشهر و السنة)
 کون، سوده می کون، جوړی کون ~ *out of*
 قدیم العهد، مهجور، عتیق الطراز
 تازه، نوی *up to* ~
 عصری، حدیث
 بیرو/ شیوازی سوده می *up-to- ~ ideas / methods*
 ۲. به لټین، د پده نی
 افکار / آسالیب عصریة ۲. (د.ل.) موعد، لقاء
 بهروار دالته نیت، به لټین نه دات، ده می ☐ *vt, vi*
 داده مزربنیت
 یوړخ، یعدد تاریخاً، بضرب موعداً
 بهرورای نه گهرنټه وه، یو، له وکاته وه ~ *from*
 بیرجع الی، یعود تاریخه الی
 میژووی نه گهرنټه وه یو ~ *back to*
 بیرجع تاریخه الی
 خانوویه ک، *a house dating from the 17th century*
 بهرورای دروست کردنی نه گهرنټه وه یو سده ی حه فده
 منزل یعود تاریخه الی القرن السابع عشر
 خورما، دهنکه خورما ²*date* /deɪt/ n [C]
 تمر، بلحه، حبه من البلیح أو تمر
 ۱. له قوړی نه گری، یان له قبل *daub* /dɔ:b/ *vt, vi*
 ده پوسی ۲. پیسی نه کات، په لاوی ده یی ۳. په هره مه کسی
 نیگار ده کښنیت
 ۱. یطین، یجصص، یطلی ۲. یلغخ، یلوت ۳. یوسم دونما انتقان
 قبل، قوړ، وینه ی زه ینی خراپ ☐ *n* [C,U]
 جص أو طین، صورة زینة رديئة
 کچی، کچ، دوت *daughter* /dɔ:tə(r)/ *n* [C]
 ابنة، بنت
 بوک، ژنی (pl ~ s-in-law) *daughter-in-law* *n* [C]
 کوړ، ژنا کوړی
 الک، زوجة الابن
 دترسیت، دپزدھنیت، یی ووره نه یی، *daunt* /dɔ:nt/ *vt*
 سست دکت

یخط الهمة
 نازا، نه ترس، که له مان، دلاور *dauntless* /dɔ:ntlɪs/ *adj*
 یی ترسی، دلیر، خوړاگر
 شجاع غیر حیا، متابر
 داودی، په کیک له قوله ناسیه کان *daunt* /dɔ:vnt/ *n* [C]
 یو بهر زکردن و دابه زاندنی به له می پژگار کردن له کشتیدا
 الداودی، واحد من زراعین حدیدین لرفع و إنزال قارب
 النجاة
 خاوه خاو، گیله گیل، دم زهی *dawdle* /dɔ:dl/ *vt, vi*
 دکت، کات په فیروژدان
 پتباطاً، پتلگا، یطیع الوقت سدی
 کم ترخمی، دم زه میکر *dawdler* *n* [C]
 متران، متکع
 شهبق، کازپوه، بهر به یان سهری *dawn* /dɔ:n/ *n* [C,U]
 سپیندی، بهر به یانی سپنده ی سوده میکی نوی
 فجر، مطلع الشمس، (مجاز) بداية، مطلع عهد جدید، بزوغ
 ده روازه ی زانستی نوی *the ~ of modern science*
 روژ دهره که ویت
 مطلع العلم الحديث
 روژ نه یته وه، روناکی دهره که ویت، بهرچاویان ☐ *vi*
 بهر هه ست نه که ویت
 یطلع النهار، یبزغ النور، (مجاز) یضغ یبزغ للعین أو العقل
 راسته که ی یو روڼ پوهه *The truth ~ ed on him.*
 (زانینی راستی)
 تجلت له الحقیقة (أدراك الحقیقة)
 روژ *day* /deɪ/ *n* [C,U]
 نهار، یوم
 نال و گوړی سلوا و ږیز *pass the time of ~ with sb*
 له گدل که سپکدا
 یتبادل التحية ونحوها مع شخص ما
 چه ند روژیکه *the other ~*
 منذ بضعة ایام
 نهو روژه، روژی له روژان *one ~*
 ذات یرم، فی احد الايام
 له روژیکدا *some ~*
 فی یوم ما فی المستقبل
 روژی خوژی و شادی هات ۲. پاری *have one's ~*
 جاته ایام السعد والإقبال ۴. مباراة

<i>The ~ is ours.</i>	پار په که مان پرده وه
<i>We have won the ~.</i>	لقد کسبنا المباراة له مرؤ سرکه وتین
'day-boy /-girl <i>n</i> [C]	قوتایی / کور یان کچ له قوتابخانه نامېتنه وه
	تلمیذ / تلمیذة لا تبت بالدرسة
'day-break <i>n</i> [U]	شبهق، سپیدی و کازیوه الفجر
'day-dream <i>vi, n</i> [C]	زینده خه و ده کا، خه ونه پوژ دینیت
	يستغرق في أحلام اليقظة، حلم اليقظة
daylight <i>n</i> [U]	رووناکی پوژ، پوره په یان ضوء النهار، الفجر
<i>~ -light saving</i>	کاتی هاوینه کات ژمیر پش ده که ویت بو فیش کردن
	التوقيت الصيفي تقديم الساعة لكسب الوقت
'day-school <i>n</i> [C]	قوتابخانه ی پوژانه مدرسة نهائية
daze /deɪz/ <i>vt</i>	گژ ده بیت، ده چه په سنی بیهل، یذهل
<i>in a ~</i>	له حاله تی دارمان یان داکه وتن، سوری لی نشیوی، سه رسام ده بی
	في حالة انبهار أو ذهول
dazzle /dæzl/ <i>vt</i>	په شواره ی خست، ناوی چاوی برد، له زوری روناکیه که چاوی نوقاند
	بهر النظر، يخطف البصر في شدة الضوء
<i>~ d by bright lights</i>	تیشکی په هیز کاري تی کرد، کوره کرد (ژروناهی بی) ته پسین برېکه داری
	بهرته الأنوار الساطعة
dazzling <i>sunshine / diamonds / beauty</i>	خوړ / له لباس جوانی ناوی چاو ده بات، برېکه دار
	شمس ماس / جمال يخطف البصر
deacon /di:kən/ <i>n</i> [C]	دیکون، قه شه الشماس، شماس الکیسه
deaconess /di:kənɪs/ <i>n</i> [C]	ژنیک په کاري دیکونی هه لده ستیت، قه شه ژن
	الشماسة، امرأة تقوم بمهمة الشماس

dead /ded/ <i>adj</i>	۱. مردوو (پوهک و گیانه وهر و مړوف مرد، مری) بی گیان / بی ژبان، نه زوک ۲. له سر خنوف هیمن، بی جووله
	۱. (النبات الحيوان، والإنسان) ميت، (الجماد) جامد، جامد، غير ذي حياة، عقيم ۲. هادي، خال من الحركة
<i>the ~ hours of the night</i>	له هیمنی شه ودا، له هیمنی شه وگارد ۳. په ته وای
	في هدأة سكون الليل ۳. تام
<i>in ~ earnest</i>	په ته واونی في جدية تامة
<i>to come to a ~ stop</i>	پاوه ستان یان ټیکچوونی له پر ۴. به کارهاتوو
	توقف أو تطل فجأة ۴. مستهلك
<i>a ~ match</i>	ده نکه شقارته ی کوژاوه عود کبریت منطی.
<i>The telephone is ~.</i>	ته له فون که له کارکه وتوه الهاتف مطل
<i>~ letter</i>	پاسای کارپی نه کراو، نامه په که به هو ی نه بوونی نوینره که په وه هه لگیراوه
	قانون غير ساری المفعول، رسالة تحفظ في البريد لعدم وجود المرسل إليه
<i>~ loss</i>	د ژراندینکی ته وواو، زهره رینکی ته وواو، ۵. وورد، پنک و پنک
	خسارة تامة ۵. دقيق، مضبوط
<i>~ heat</i>	په کسان له پشېرکین التصادف في سباق ما
<i>~ shot</i>	فیسه کی پیکاو، نیشانه پنک رصاصة صائبة (تصيب صميم الهدف)
<i>in the ~ centre</i>	له چه قی مه لېنند، له چه قی نیشانه في قلب المركز، في الصميم الهدف
□ adv	په ته واونی تماما، كلية
<i>~ beat / tired</i>	بیزارکه ر، ماندووکه ر، ته مه ل مرفق، مجهد
□ n [U] <i>the ~ of night</i>	بیده نگی شه وگار هدأة الليل اهدأ أو أهلك ساعات الليل
'deadline <i>n</i> [C]	دواکات، دوا موله ت، دوا به لین، کاتی ته وواو بو جی به جی کردنی کار

الموعد الأخير، آخر موعد لإنجاز عمل
deaden /dedn/ vt سري ده کات توانای ههست و
 جووله‌ی نامین، خاموشی نه‌کا، دته‌زیت، دمریت
 یه‌مد، یخ‌در، یفقد القدرة علی العس و الحركة
 ده‌رمانی دژه نازار، سرکه‌ره
drugs ~ pain
 عقاقر للقضاء علی الألم
deadlock /dedlok/ n [C,U] سه‌رنه‌که‌وتنی وتوویژ
 بۆ‌گه‌یشتن به‌چاره‌سه‌ری ناکۆکی، ناشتی‌وونه‌وه
 إخفاق تام فی التوصل إلی اتفاق لتسوية نزاع أو خلاف
deadly /dedlt/ adj (-ier, -iest) بکۆژ، یقام کۆژ،
 مرئی / مرینه‌کی
 میت، مه‌لک
deaf /def/ adj که‌ر، گوئی گران، گوئی پینه‌دان
 أصم، اطرش، (مجاز) غیر مکرث
deafness n [U] که‌بری، که‌ریون
 صم، اطرش
deafen /defn/ vt گوئی که‌رده‌کات، هه‌رایه‌ک رۆبدا
 گوئی که‌ریکا
 ی‌حدث، ضجة، تصم الآذان
 ده‌نگی به‌رزی گوئی که‌ر نه‌کا
~ing cheers
 هتاف یصم الآذان
deal /di:l/ n [U] ته‌خته‌ی شوح
 خشب الشوح
a ~ table
 میزی نان خواردن له‌ته‌خته
 مائدة / منضدة من خشب الشوح
deal /di:l/ n [U] *a good / great deal of* بره‌کی
 زور / گه‌وره له
 مقدار کبیر من، كمية ضخمة من
deal /di:l/ vt, vi (*pt, pp dealt / delt*) ١. دابه‌ش
 ده‌کات
 ١. یوزع
~ out money
 پاره دابه‌ش ده‌کات، بازار دکت
 یوزع المال
~ cards
 کاخه‌زی پاری دابه‌ش ده‌کات
 یوزع ورق اللعب علی اللاعبين
 ٢. لی ئی له‌داته‌وه ٣. مامه‌له‌ی له‌گه‌ل
~ a blow (at)
 ده‌کات، بازارگانی له‌گه‌ل نه‌کا
 ٢. یسده ضربة (الی) ٣. یعامل مع، یتجر مع (ب)

نه‌و دوکانانه‌ی *shops which ~ in goods of all kinds*
 که‌که‌ل و په‌لی جو‌راو جو‌ره‌ده‌فروشی دوکانی بازارگان
 متاجر داکین یعامل بـمختلف انواع البضائع
 مامه‌له له‌گه‌ل (سمس) *~ with Smith, the butcher*
 قه‌سابدا ده‌کات
 یعامل مع سب الجزار
 له‌گه‌ل دوکانی به‌چوک مامه‌له ده‌کات *~ at a small shop*
 یعامل مع دکان صغیر
 ١. / ٢. چاره‌سه‌ری ده‌کات *~ with*
 ١. (أ) یعالج، یتناول
a book ~ing with Africa
 په‌راویک له‌سه‌ره‌له‌فریقا
 مامه‌له نه‌کا
 کتاب عن افريقيا (ب) یعامل، یعامل
 ب / به‌شیوه‌یه‌کی *~ fairly with one's neighbours*
 جوان مامه‌له له‌گه‌ل دراوسێکانی ده‌کات
 یعامل مع جیرانه بشکل لاتی
 خه‌لێک که *people who are difficult to ~ with*
 له‌گه‌لێانا مامه‌له کردن قورسه‌ج / چاره‌سه‌ری نه‌کا،
 جی‌به‌جی‌ی نه‌کا
 أناس یصعب التعامل معهم (ج) یعالج، یدیر
 کێشه‌که چاره‌سه‌ری *a difficult problem to ~ with*
 گرانه
 مشکلة یصعب معالجتها
 ١. (له‌پاری) دا دابه‌شکردنی کاخه‌زی پاری □ n [C]
 ١. (فی اللعب و نحره) توزیع أوراق اللعب
a new ~
 پلان، پاسای نوئی
 خطة أو نظام جدید
a raw ~
 مامه‌له‌ی وشک
 معاملة جافة
 مامه‌له‌ی نیه‌ند بۆ هه‌ر دولا ٢. نیه‌ند، پری *a square ~*
 بازارگانی، قایل بوون
 معاملة منصفة للطرفین، أنصاف الجميع ٢. صفقة تجارية (و)
 بخاصة فی ل.د)
 ربه‌که‌وتین له‌سه‌ره، پیکه‌تین *It's a ~.*
 انتقنا، تعالانا، موافق
 ١. فروشیار، بازارگان ٢. پاریکه‌ر **dealer** /di:lə(r)/ n [C]
 که‌کاخه‌زی پاری دابه‌ش ده‌کات، دابه‌شکه‌ر
 ١. تاجر، بائع ٢. اللاعب الذی یوزع ورق اللعب

dealings /di:lɪŋz/ npl نال و وېل کردن، په پوهندی (نیش و کار)

تعامل، علاقات عمل

have no ~ings with a dishonest man مامه له گه ل

پیاوې ده ست پس ناکات

لا يتعامل مع رجل غير امين

dealt /dɔ:lt/ (پروانه *deal*)
(انظر *deal*)

dean /di:n/ n [C] ۱. زېوان: بهرپر سرای کلیشه، متران
۲. راگری کولېج

۱. کاهن کبير مسؤول عن کاتدرائيه ۲. عید کلیه من کلیات
الجامعة

deanery /di:nəri/ n [C] (pl -ries) پوستی
راگریان باره گاه کی

العاده، منصب العید او مقره

dear /dɪə(r)/ adj (-er, -est) ۱. نازیز، په نرخ، هیوا،
خوشه ویست، په سهند، گرانبه ها ۲. شپوازی جوان و په سهند
بوياڼگ کردن و نووسین

۱. عزیز، محبوب، غال ۲. أسلوب مهذب للمخاطبة أو المکاتبة

D ~ Sir / Madam گه وره، خاتونه کم

سیدی العزیز / سیدی العزیزه

D ~ Miss Smith نازیزم خا توو سمس

سیدی الآتسه سمث

My ~ jack نازیزم جاک ۳. په نرخ، که نرخیکې گرانې
هه بیټ

عزیزی جاک ۳. غال، ذو سر مرتفع

Potatoes are ~ this week نهم ههفته په نرخي په تاته

په رزه ۴. په هادار گران

أسعار البطاطا مرتفعة هذا الأسبوع ۴. ثمین

Her house and garden are very ~ to her.

خاتونه کدی و باخه کدی زور لای نازیزم

منزلها و حدیقتها عزیزان جدا علیها

□ *adv* ۲. په نرخي په رز، گران

۲. بشن غال او مرتفع او باهظ

He got rich by buying cheap and selling ~.

له ریڼگي کړین په نرخي هه رزان و فروشتی په نرخي گران
ده و له مند بوو

اصح ثريا عن طريق الشراء بأسعار رخيصة و البيع بأسعار

مرتفعة

□ *int Oh ~ ! D ~ me!* زور جار له گه ل ووشه که دیت،

نای چهند جوانه، نای خواپه! بو سهرسورمان، بی نارامی

غالبا مع کلمه آخر، یا سلام، یا لطیف، یا ستار، (تعبیر یفید

الدهشة أو نروغ الصبر

dearly *adv* گه له ک، زور تاراده په کی زور

کثیرا، إلى حد بعيد

He would ~ love to see his حمز ده کات

انه يحب كثيرا ان

mother again. جاریکې تر دایکې بیښت

یری امة ثانیة

He loved his mother ~. دایکې زور خوش

ته ویست ۲. په نرخیکې گران

کان يحب والدته حبا جما ۲. بشن غال (باهظ)

Victory was ~ won. زور جار سهرکه و تن به شیان بوو

(خه لاتیان بوو)، هاوہ لاتیان بوو

کلفم النصر غالیا

dearth /dɜ:θ/ n [U] کمې (خواردن)، کیمایی

برسیتی، گرانی یا خوارنی

قله، ندرة (و بغاصه للطعام)، مجاعة

death /deθ/ n [C,U] مردن، ناکامی مهرگ، کوشتن

موت، وفاة، قتل

The murderer was put to ~. بکوزه که له سیداره درا. ~

اعدام القاتل

~ *-duties* باجی میراتی

ضريبة التركات أو الميراث

deathly *adj* کوشتنر، کوژ، کوشه نده

میت، مهلك، شبه بالموت

death rate n [C] ټیكرای مردن، پیژهی مردن

نسبة أو معدل الوفيات

'death-trap n [C] تله ی مردن، شوټیکې ترسناک و

کوشنده (په تاپه تی له سهرریڼگا)

شرك الموت، مكان خطر (و بغاصه فی الطريق)

debar /di'ba:(r)/ vt (-rr-) ناھیلې، قه ده خه دکت،

بی بهری ده کات، نرم دکت

يمنع، يحرم (من)

debase /di'beis/ vt نرم دکت / دا پده به زینې، کمې

ده کاته وه، ناست یا نرخي شته که داده به زینې، فیلبازی دکت

بسط، بخیض قیمت او مستوی شیء
debasement *n* [U] نزم کردن، نزم بوون، بیژ، دارمان، هرهس، خط، انحطاط
debatable /di'beɪtəbəl/ *adj* بهره‌فدانبار، پرسپاریا، شونی مشتومر له‌سهر پرسپار، متنازع علیه، قابل للأخذ و الرد
debate /di'beɪt/ *n* [C,U] سپینار، گفتوگو، مشت و مر، بهره‌فدان، هفت، ناخافتن، مناظره، مناقشه، جدال
 □ *vi, vt* مشت و مر ده‌کات، پان دهمه دهمی ده‌کات بهره‌فدان دکت، یناقش، یجادل، یقلب الأمر فی ذهنه
debater *n* [C] بهره‌فدان کر، سپینار، گفت و گو، مناقش، مناظر
debauch /di'bo:tʃ/ *vt* له ری ده‌ری ده‌کات، پیسی ده‌کات، له‌خشتی ده‌بات، یفسد، یغی
 □ *n* [C] تیکچون، خه‌راپ بوون، پس بوون مجون، دعاره، فساد
debauchery /di'bo:tʃəri/ *n* [C,U] (*pl -ries*) کرده‌وی خه‌راپ، له‌ش فروشتن، نالوده‌یی قونه‌کی، داوین پیسی، فسق، دعاره، فجور
debenture /di'beɪntʃə(r)/ *n* [C] به‌لین نامه‌ی قهرز، قوچان، به‌لگه، سند دین
debilitate /di'brɪlɪteɪt/ *vt* لاوازی ده‌کات، ته‌ترسی، یضعف، یوهن
debility /di'brɪləti/ *n* [U] لاوازی، ترسی، وهن
debit /deɪt/ *n* [C] داوا لی کراو، دست مایه‌ی قهرزایی / به‌راوردی بکه (له‌گه‌ل *credit*)
 المطلوب منه، الجانب الأيسر من الحساب الجاري (قارن *credit*)
 □ *vt* نه‌یخاته لای لایه‌نی قهرزار، ده‌ین، زی دیریت، کیم دکت ده‌یخاته سهر دست مایه‌ی حساب‌بکه له‌لیستی قهرزاره‌کاندا توماری ده‌کات

یضع فی الجانب الأيسر من الحساب، یسجل فی حساب المدين
debris /deɪbri:/ *n* [U] چل و چپوه، قلیر، کافل، حطام، انقاض
debt /det/ *n* [C,U] قهرز، وام، ده‌ین دین
in ~ قهرزار، گه‌وتوته ژیر باری قهرزه‌وه مدین، واقع تحت الدین
out of ~ قهرزار نی‌یه خال من الدیون، غیر مدین
national ~ قهرزی ده‌ولت، قهرزی میری الدین القومی، دین علی الحكومة
debtor *n* [C] قهرزار مدین، مدیون
debut /deɪbjʊ:/ *n* [C] به‌که‌م ده‌رکه‌وتن به‌رام‌بهر جه‌ماوهر (ته‌کتری کچ) له شاهه‌نگه کۆمه‌لایه‌تیه‌کاندا (ناکتری موسیقا) به‌که‌م ده‌رکه‌وتن له به‌رده‌م جه‌ماوهردا الظهور الأول (و بخاصة ظهور الفتاة) للمرة الأولى فی الحفلات الاجتماعية، (الممثل، الموسيقى)، الظهور الأول أمام الجمهور
debutante /deɪbjʊ:ta:nt/ *n* [C] بو به‌که‌مین جار ده‌رکه‌وتنی کچیک له‌بو‌نه کۆمه‌لایه‌تیه‌کاندا، به‌که‌م پیشکه‌شکردن
 فتاة تظهر لأول مرة فی المناسبات الاجتماعية
decade /dekeɪd/ *n* [C] ده‌ساله، ده‌می ده‌ساله، عقد، فترة، عشر سنوات
decadence /dekeɪdəns/ *n* [U] پوکانه‌وه، له ناوچوون، فسق، انحلال، تدهور
decadent /dekeɪdənt/ *adj* پس بوو، پوکاوه، شی بووه، رزی، پژاندن، منتسخ، منحل، متدهور
decamp /di'kæmp/ *vi* له پریکا ده‌رکه‌فت، هه‌لدی، بارده‌کات، دره‌فت، یرتلج فجاة، یفر
decant /di'kænt/ *vt* تیدکت له‌ی کاته ده‌فریکی تره‌وه (مه‌ی) یصب (الخمر) من وعاء فی آخر

- دېسېلتر = ۱/۱۰ لیتر
~ litre
الدیسېلتر، عشر اللتر
۱. بریار نه‌دا، جیای نه‌کاته‌وه
decide /di'saɪd/ vt, vi
چاره‌سوری کوتایی (له‌گه‌ل فامرازی پیش به‌ند دیت)
۱. بصل، یقرر و یستخد مع حروف الجر التالية
۲. بریار نه‌دا ده‌گاته چاره‌سوریک
~ between
۲. بیت فی، یقرر، یوصل إلى حل
(که‌سېک) قابل ده‌کات
~ for / in favour of / against
بریاریک بدات
بصل (شخصا) علی اتخاذ قرار
- ناشکرا، له‌بری، بریار‌دای، پوونی،
decided adj
دباری‌کراو
واضح، محدد، (للشخص) حازم، مصمم
- هه‌رگیز، به‌دلئیایی، ب له‌بری
decidedly adv
قطعا، حتما، بالائیید
- (دره‌خت) گه‌لاپړیزان
deciduous /di'sɪdjʊəs/ adj
نه‌کا، په‌لکان دوه‌رینیت
(الشجرة) تطرح أوراقها سنویا
- ده‌یی، ده‌می، ده‌ه‌کی
decimal /desɪml/ adj
عشری، کسر عشری
یاسای ده‌یی ده‌می (توانج، کیشان و
the ~ system
پن‌وان)
النظام العشری (للقد و الأوزان و المکییل)
- له‌ده‌دا، ویر گولا ده‌می
the ~ point
الفاصلة العشریة
- نه‌یکوژی (به‌سهریا
decimate /desɪmeɪt/ vt
سه‌ره‌که‌وی)، ده‌په‌ک
یقتل (بقضى على) العشر
دانیشتوانیک که
a population ~ d by disease
ده‌په‌کیان به‌نه‌خوژی له‌ناوو‌چوون
سکان آفنی المرض عشرهم
- سومبول‌کان یان هیماکانی
decipher /di'saɪfə/ vt
ده‌کاته‌وه، راهه‌دکت
یفک الرموز، یحل الشفرة
۱. جیاگر دهنه‌وه، بریارنامه،
decision /di'sɪʒn/ n [C,U]
بریار،
۱. فصل، حکم، قرار
come to a ~
ده‌گاته نه‌نجامی بریار ۲. زه‌بر، پلان،

بریار‌دان

یقطع فی أمر، یصل إلى قرار ۲. عزم، تصمیم

پیاوینکی به‌زه‌بر و پنهو
a man of ~
رجل ذو عزم و حزم

۱. بریار‌دار، له‌بر، جیاکه‌روهه،
decisive /di'saɪsɪv/ adj
په‌ک لایکه‌روهه

۱. حاسم قاطع، فاصل

جده‌نگی کوتایی پنه‌ه‌نر (په‌کلایی
a ~ battle
کرده‌نوه)، برینه‌وه ۲. ته‌واو، جیاکه‌روهه‌یی، په‌کلایی
کده‌روهه

معرکه‌ حاسمة ۲. بات، فاصل، جازم

به‌شپوهی په‌ک لایی که‌روهه، له‌بری
decisively adv
علی نحو حاسم أو قاطع

پشت یا روی که‌شتی
deck /dek/ n [C]
ظهر أو سطح السفينة

خوی گورج نه‌کاته‌وه، ناماده‌پوون پو‌شهر
clear the ~ s
اخذ أهبة، شرع عن ساعدیه، تها للقتال

نه‌ی نه‌خشینی، جوانی ده‌کات،
deck /dek/ vt
نه‌ی رازینته‌وه

یزخرف، یزین و یعلی

گوتار نه‌خوینی، به‌جهرگ
declaim /dr'kleɪm/ vi, vt
سرود ده‌لن

یخذب أو ینشد بحماسة

گوتار، ناخافتن
declamation /ˌdɛkləˈmeɪʃn/ n [C,U]
خطابة، إلقاء

ناکه‌هکردن،
declaration /ˌdɛklə'reɪʃn/ n [C,U]
ناخاو‌تن، راگه‌پاندن، به‌پاننامه

إعلان، تصریح، بیان

راگه‌پاندنی شهر، ناگه‌هکردنا شهر
a ~ of war
إعلان الحرب

۱. ناشکرای نه‌کا
declare /dr'kleə(r)/ vt, vi
۱. یعلن، یصرح

راده‌گه‌په‌نی، شهر هه‌ل نه‌گیر سینن
~ war
یعلن الحرب

نه‌نجامی هه‌ل‌واردنه‌که
~ the results of an election
راده‌گه‌په‌نی ۲. دوپاتی ده‌کاته‌وه، ناشکرای نه‌کات،
راپده‌گه‌په‌نی

یعلن نتائج الانتخابات ۲. یؤکد، یعلن، یصرح

The accused man ~d that he was not guilty.

تاوانبار سووره له سهه نه کردنی تاوانه که ی

اصر المتهم علی انه غیر مذنب

~ for / against لایه نی نه گری / دژی ده وهستی

۳. به لنگه ده دات به ده ست پۆلیسی گومرگ

یژید / یعارض ۳. یصرح، یقدم بیانا لرجال الجمارك

Have you anything to ~? هیچ شتی که نه گرتوه

که (باج) پیگرتیه وه؟

هل تحمل ما هو خاضع للرسم الجمركي؟

۴. ده برینی سه سورمان *in Well I ~!*

۴. للتعبير عن دهشة

۱. ناھیلێ، نکولی لێ ده کات، *decline* /di'klaɪn/ vt, vi

نه لیت ۲. رۆژ ناوا ده بیست ۳. کهم نه هینێ، خوار نه بیته وه،

لاواز ده بیست

۱. یرفض، یاتی، یستن ۲. (الشمس) تنحدر ۳. یضاهل، ینعدر،

یتدهور

a declining birth-rate ریزه ی له دایک بوو کهمه

(دابه زین له ریزه ی له دایک یواندا)

نسبة مواليد متناقصة (تناقص في نسبة المواليد)

prices beginning to ~ نرخ ی به ره وه دابه زین ده روا

أسعار أخذت بالتخفّاض

an empire that has. ~d نهو ئیمپراتوریه ته ی لاوازی

ده یرمینیت

إمبراطورية أدركها الانحطاط

a man's declining years سالانی پیری له کوتایی

ته مه ن

سنوات الشيخوخة في أردل العمر

□ n [C] پوکانه وه، داته پان، نشیی

انحطاط، تدهور

fall into a ~ نه ندروستی خراپتر بوو به نه خوشی

(به تاییه ته نه خوشی سیل)

تدهور صحته (و بخاسه من مرض السل)

declutch /di:'klʌt/ vi پێ ده ته به کلاجدا پۆگۆرینی

خیرایی ئوتومبیل

یضبط علی دواة تعشق التروس لتغيير سرعة السيارة، یفصل

بین معرکة السيارة و عجلاتها

decode /di:'kəʊd/ vt خوێنه نه وه ی یا زانیته زانیاره ک

باش لا بردنی هیماکه ی (کۆده که ی)

یحل الشفرة (الرموز)

۱. شی ده کاته وه، *decompose* /di:kəm'pəʊz/ vt, vi

نه پۆگۆری پۆ ماده سه ره که کان، نه پۆگۆری پۆ پیکهاته ی

ساکارتر ۲. پۆگه ن ده بین

۱. یحول الی العناصر الرئيسية، یحول الی مرکبات أبسط

۲. یسبب التلّوث أو الفساد، یفسد، یتنفّ

decomposition /di:kəm'pə'zɪʃn/ n [U] داهیزران،

گه نین، رزین، شی پونه وه

تحلیل، حل، تنفّ

decontaminate /di:kən'tæmɪneɪt/ vt پاک ی

ده کاته وه، پیسی له سهه لاده بات

یزیل التلّوث، یطهر

decorate /dekə'reɪt/ vt ده نه خشینت، جوانی ده کات

یزخرف، یزین

جاده کان ده رازینته وه به ناڵا *streets with flags*

۲. (مال) سواج (پۆیه ی) ده کا، دیواره کان داده پۆشی به

کاخه ز ۳. خه لاتی نازایه ته وه رده گریت

یزین الشوارع بالأعلام ۲. (المنزل) یطلى، یصبغ، یدهن، یطلى

الجدران بالورق ۳. یقلد و ساما

~d for bravery in battle له جه نگدا خه لاتی نازایه ته

پێ ده به خشری

قلد و ساما لشجاعة في القتال

decoration /dekə'reɪʃn/ n [C,U] جوانکاری، نشان،

نه خشاندن، رهوش

زینة، زخرفة، تزئین، و سام

decorative /dekə'reɪtɪv/ adj نه خشین، رازا وه،

نه خشکراوی

زخرفی، زینی، تزینی

decorator /dekə'reɪtə(r)/ n [C] نه خشکیشراو،

رازینته وه ی مالان

المزخرف، نقاش، مزین البیوت

decorous /dekə'reɪs/ adj به ره وهشت، به نه ده پ، هیژا

مهذب، مؤدب، لاتی

decorum /drɪ'kɔ:rəm/ n [U] لێ هاتن، به ره وهشت،

سه لیه، به نا برو

لیاقة، تهذیب، ذوق، حشمة

decoy /di:'kɔɪ/ n [C] دهانی (داو) خواردن پۆ داوانه وه،

به تاییه ته نهو بالنده نازه لانی به کاری دینن وه ک خوراک

بۆ راوکردنی ئازەلی تر
طعم و بخاصة الطائر أو الحيوان الذي يستخدم للإيقاع
بالحيرانات أو الطيور لاصطيادها
□ /dr'kɔt/ vt گزی ئەکات، ئەکەوێتە ئەلەو
بخە، یوقە فی شرە
decrease /dr'kri:s/ vt, vi کەم دەکات، دادەکەوێ
پەرش دکت، داد کەفت، داکەوتن
بختە، بختە
□ /di'kri:s/ n [C,U] کەمی، کەم کردنەوه، کەم
نزمکردنەوه، نزمبوونەوه
تقص، تناقص، نقصان، انخفاض
Is crime on the ~? ئایا تەوان لە کەم بوونەوه دا؟
هل الجريمة في إنخفاض؟
decreo /di'kri:/ n [C] ١. پەرپەر، داخواری پەسی ٢.
پەرپەر، فەرمانی دادوەری
١. مرسوم، قرار ٢. حکم قضائی
□ vt, vi فەرمان دەرنەکا، بەسەزیدا سەر ئەکەوێ
بەدەر مرسوم، بختی
decrepit /dr'krept/ adj پەککەوتە، بێ تەوان، لاوازه
(بەهزی پیریهوه)، کەفتەکار
عاجز، ضعیف (بەسبب الشیخوخة)
decry /di'krai/ vt (pt, pp -ied) کیم دکت، رەختە
دکت، تانە تی ئەگرتی، هەیی لی دەردەهەینی
بشج، یزم، یقدح، یعیب
dedicate /dediket/ vt ١. تەرخان ئەکات، خۆی
تەرخان ئەکات بۆ کاری چاک ٢. تەرخان دەکات بۆ
(خواپەرستی)
١. یکرس، یهب، یندر، یکرس / یندر نەفسە لفعلاً الخیر ٢.
یخص (الله)
بینای نوێشخانە یەکی ~ a new hospital building
نوی لەری خوادا تەرخان کرد لە بۆنە ی تاییە تیدا ٣.
(نوسەر) کتیبە کە دەکاتە دیاری کەسیک وەک پیرانی
چاکە ی بەسەر یهوه
یکرس مستشفی جدیدا فی سبیل الله و ذلك فی احتفال خاص ٣.
(المؤلف) یهدی کتابه لشخص ما اعترافاً بفضلہ
تەرخانکردن، dedication /dediket/ n [C,U]
پیشکەش کردن، بەخشین (پەرتوک)
تکریس، ئەدا (کتاب)

دەردەکەوێ، تێدەهەیت دەر deduce /di'dju:s/ vt
بختە، بختە
deduct /dr'dakt/ vt لی ی دادەشکێت، دايدەپریت،
لی کەمەکا (ب subtract)
بختە، بختە (قارن subtract)
١. لی داشکەندن، deduction /di'dak/n/ n [C,U]
تێنەندەر، داپران، ٢. پێشاندان، توانای بەلگە هێنانەوه
١. خصم، طرح، خصم ٢. استدلال، استنتاج
١. کار، کارساز، دەستکاری deed /di:d/ n [C]
١. عمل، صنيع، مائة
خەلات کرا بۆ to be rewarded for one's good ~
چاکسازیه کە ٢. چەک، (بە تايه تی چەکی مۆلکی
خانوبەرە)، بەلگە
يکافا علی صنيعه ٢. صد (و بخاصة صد الملكية العقارية).
حبة
deem /di:m/ vt پروای وایە، وا دادەنریت، باوە پنامە،
باوە روکت، هزر دکت
بختە، بختە، بحسب
deep /di:p/ adj (-er, -est) ١. قول، کۆر ٢. دوور لە
لیوار
١. عمیق ٢. بعيد عن العافة، بعيد الغور
رەلە یان و قول ٢. رەنگی تۆخ، رەشی a ~ shelf
تیر، لە گەل (pale) بەراورد بکە ٤. دەنگی کپ و نزم ٥.
کەسیکی سەنگ، ئالۆز، ئیلاج، سە یار، زۆر زان ٦.
هەلچوونەکان، تیز، زیادەر، توند، بەزەر
رف عریض (عمیق) ٣. (اللون) غامق، قاتم، داکن (قارن pale)
٤. (الصوت) خفيض، جهير ٥. (الشخص) غامض، ماکر، ٦.
(الانفعالات) حاد، متطرف، عنيف
نوقمبوو، سەر قالی بیر کردنەوه یە، خە یال ~ in thought
بر دوپەتەوه
غارق، مستغرق فی التفكير
سەر قالی خوێندنەوه یە ~ in study
منكب علی، مستغرق فی (الدراسة)
بە قولی، قول □ adv
عمیقاً، بعمق
لە هۆنراوەدا، دەریا، ئوقیانوس، □ n the deep
دەریالوش
(فی الشعر) البحر، المحيط

به قولی، به قولایی، به کوری، چونه ناو ناخه وه **deeply**
 بعق، علی نهر عمیق، بتعمق
deepfreeze *n* [C], *vt* به سستی خیرا تا زمترین پله،
 به سستی، ته زینه، ته زینه، (شینک) بهم شیوه نه یه سستی، نه ته زینی
 تجید سریع الی درجه حرارت منخفضه جدا، یجمد (شیا) بهده
 الطريقة
deeprooted *adj* ره گی قول، تیخ داکه وتوو
 عمیق الجذور
deepseated *adj* چه سپاو، راگری
 راسخ
deepen /di:pən/ *vt, vi* قول دهبی، قولی ده کا
 یعمق
deer /diə(r)/ *vt, vi* مامز، بهز کوفی، ناھو، ناسک
 (ناگوری له کودا)
 غزال، آیل (لاتین فی الجمع)
deface /di'feis/ *vt* ده شیوینریت، زانیاری نه شاریته وه،
 لای نه بات
 یشو، یطس العالم، یحو
defamation /defə'meiʃn/ *n* [U] ناو زران، توانج
 لیدان، خه نجره لیدان، تانه لیدان، حه یا بردن
 قذف، تشهیر، طعن
defamatory /di'femətəri/ *adj* ناو زرانندن، قسه ی بو
 هه لته به سستی
 تشهیری، مسیء السمعة، إقترانی
defame /di'feim/ *vt* توانجی تینه گری، تانه ی لی ددها،
 ناوی نه زینی، قسه ی دوا نه خا
 یقذف، یطعن، یسیء الی السمعة، یفتری علی
default /di'fɔ:lt/ *vi* دوانه کهوی، کهم ته رخه می نه کات،
 خو نه دزیته وه له (ناماده بوون له دادگا یان دانه وه ی قهرز)
 یقصر، یهمل، یتخلف عن (حضور محاکمه أو دفع دین)
 □ *n* [U] کهم و کوری، کهم ته رخه می، دواکه وتی،
 ناماده نه بوون، خود زینه وه
 تقصیر، إهمال، تخلف
 به دواکه وتی یان ناماده نه بوون *by* ~
 بالتخلف أو لعدم الحضور
 کیشه که / یار په که *to win a case/ a game by* ~
 نه باته وه به دواکه وتی نه یاره که ی
 یربع النضیة / المباراة بسبب تخلف الخصم

له بهر به نه بوون یان ناماده نه بوون *in ~ of*
 لعدم توفر أو حضور، نظرا لغياب (عدم وجود)
defaulter *n* [C] کهم ته رخه له کار کردندا
 (به تاییه تی بو سرباز)
 المقصر فی أداء واجبه (و بخاصة الجندی)
defeat /di'fi:t/ *vt* ۱. ده ی به زینی، نه ییا ته وه،
 ده ی شکینی، به سربازا زال دهبی
 ۲. یغلب، یقهر، یغزو أو یغلب علی
 ۳. دانه مرکینی، سهو نا که وی، *Our hopes were ~ed*
 ناواته کانمان نه هاته دی
 ۴. یحبط، یشل، یحبط آمانا (مینا بالفشل)
 □ *n* [C,U] هه ره سی، شکست، ره فین
 إحباط، هزيمة
defeatism *n* [U] گیانی به زیوی یان ترسنوکی،
 ره فوکی
 الروح الانهزامیة أو التخاذلیة
defect /di'fekt/ *n* [C] خه وش، کهم و کوری، تیک
 چوون، له که، نات ه وای
 خلل، علة، عیب، نقص
 ~s *in a system of education* کهم و کوری له یاسای
 پهروه رده و فیریوون
 العیوب فی نظام تربوی
 □ /di'fekt/ *vi* رهو نه کات، پاش گز دهبی، راته کا له
 سهو بازی
 یهجر، یرتد، یفر من العیش
defection /di'fekʃn/ *n* [C,U] پاشگهز بوونه وه،
 هه لته اتن هه لته گه رانه وه (بیروبووچون)
 ارتداد، ردة
defective /di'fektiv/ *adj* خه وش، خوشدار، شلوق،
 کیمدار
 (شء) به خلل أو عیب
 کهم هوشی یان کهم زه یینی *mentally* ~
 لده خلل أو نقص عقلی
 فرمانه نات ه واه کان ~ *verbs*
 الانفعال الناقصة
 ۱. بهر گری، پاراستن **defence** /di'fens/ *n* [C,U]
 ۲. شینک پاریزگاری لی بگریته وه که لا (بو نموونه) ۳.
 (پاسا) بهر هانی، بهر گری (له تساوانبار) پاریزه ری

به درگري بگردن
 ۱. دفاع، حمايت، وقايت، صيانة ۲. شي. يحمي او يصون كحصن
 مثلا ۳. (قانون) دفاع (عن متهم)، محامي الدفاع
defenceless *adj* بيه درگري، بيه چكه، دهست به تالي
 عاجز عن الدفاع عن نفسه، اعزل
defend /di'fend/ *vt* ۱. به درگري نه كات، به ره فاني
 دكت، ده پياړيزيت ۲. به درگري له (تاوانبار) ده كات
 ۱. يحمي، يدافع عن، يصون، يقي ۲. يدافع عن، يترافع عن
 (متهم)
defendant /di'fendənt/ *n* [C] تاوانبار كراوه، شكات
 لن كراو، تومه تبار كراو
 مدعى عليه، متهم
defender /di'fendə(r)/ *n* [C] به درگري (له توپي پيدا)
 به ره فان، پاشمير
 حام، مدافع (كرة قدم)، لاعب دفاع
defensible /di'fensəbl/ *adj* نه توانري به درگري لن
 بكري يان سهرفراز بكري، به ره فانيار
 قابل للدفاع عنه او تبريره
defensive /di'fensiv/ *adj* به درگري، پاريزه رى
 دفاعي، وفاني
 □ *n on the ~* ناماده په يو به درگري
 متاهب او متحيز للدفاع
 دواى نه خات، پاش دنيخت، (-رر-) **defer** /di'fɜ:(r)/ *vt*
 گيرو دكت، خاتر ده گريت
 يؤجل، يرمي، يؤخر
 نامه دوا خراو ~ *red letter/telegram*
 رساله / برقية مؤجلة او غير مستعجلة
deferment *n* [C,U] دواختن، پاش گوي خستن،
 فارملاندن، پاش نيختن
 تأجيل، أرجاء، تأخير
²**defer** /di'fɜ:(r)/ *vi* (-رر-) خو نه دات په دهسته وه،
 نه كه ويته ژير ركيښي
 يذعن ل، ينزل عند إرادة (تجيلا)
 نه كه ويته ژير ~ *to one's elders/to sb's opinions*
 ويستي نه وانه دى له خو غوره ترن، پيروباي كه سيكه كه،
 چغين، خاتر گرتن
 ينزل عند إرادة من هم اكبر منه / آراء شخص ما
deference /di'fərəns/ *n* [U] مل كه چي،

خويه دهسته وه دان، خاتر گرتن، ريز گرتن له مامه له وه
 هه لسو كه وت
 نزولا عند، تلبية ل، إذعان، مراعاة ل
 مل كه چي، *in ~ to the opinion of the court*
 ثاره زوو دادگا
 نزولا عند رأي / رغبة المحكمة
 ريز گرتن له **deferential** /di'fɜ:renʃl/ *adj*
 ثاره زوووه كاني خه لكي، ريز گري، خاتر گري
 مراغ، او محترم لرغات الاخرين
defiance /di'faɪəns/ *n* [U] به ره ننگاري، ناگوي
 رايه لن، ياخي بوون، چه ته يي
 تحد، مقاومة، تمرد، عصيان
 به ره ننگاري فهرمانه كان نه پيته وه *to act in ~ of orders*
 يتحدى الأوامر
 به ره ننگار، ياخي بوو **defiant** /di'faɪənt/ *adj*
 متحد، متحرد
 كمى، **deficiency** /drɪ'fɪnsi/ *n* [C,U] (*pl -cies*)
 په ككه وتن، بيه توانايي بري كم و كوبري و په ككه وتن
 نقص، عجز، مقدار النقص أو العجز
 كم، به شنه كرو **deficient** /drɪ'fɪnt/ *adj*
 ناقص، عاجز
 ~ *in courage* نيويستي په نازا به ته يه
 تنقص الشجاعة
 بيه هوش، ناته و او *mentally ~*
 ناقص العقل، لديه اختلال عقلي
 كم، كم، ده رهامه تي، (به راورد **deficit** /di'fɪts/ *n* [C]
 surplus)
 نقص او عجز مالي (فان surplus)
defile /di'faɪl/ *vt* پس ده يتي، گل و ده يتي، كريت
 دكت، پس دكت، بؤگنه ده يي
 يفسد، يلوث، يدينس، پنجس
 ۱. رووني ده كانه وه، ده رى ده خات، **define** /di'faɪn/ *vt*
 پيئاسه دى ده كا، راه دكت ماناي روونده كانه وه (وهك وشه)
 ۱. يوضح، يبين، يشرح معنى (كلمه مثلا)
 ۲. سنوري يو داده نيټ، نه ركي *~ sb's duties / powers*
 كه سي دپاري ده كات
 ۲. يحدد، يعين، يعرف، يحدد واجبات / سلطات شخص ما
 له ناسمانه وه ديمه ني *hills clearly ~d against the sky*

- گرفته‌کان به‌روونی دپارن. ۳. داپنه‌نې، سنوري بو داده‌نیت
تلال واضعه العالم قبالة السماء. ۳. یضع، یشکل، یحده
~ a country's boundaries سنوري شاريك داده‌نې،
نخشه ده‌کښت
یخطط / یضع حدود بلد ما
definite /defɪnət/ *adj* ناشکرا، دپاري کړاو، پروون
واضح، محدد
~ article نامرازي پېناسين، راده‌دار
اداة التعريف
۱. پېناسه‌کړدن، **definition** /defɪ'nɪʃn/ *n* [C,U]
دهست نیشان کړدن، پروون کړدنه‌وه. ۲. ناساندن، دپاري
کړدن، پروونکړدنه‌وه
۱. تعريف، شرح. ۲. تحديد، توضيح، وضوح العالم
براهه، کوټايي، فېبرې **definitive** /dɪ'fɪnɪtɪv/ *adj*
جازم، قاطع، نهائي
۱. په‌تالي نه‌کاته‌وه له هه‌وا (تايه)، **deflate** /dɪ'fleɪt/ *vt*
بالون) فشي ده‌کاته‌وه، دفشېنیت. ۲. دابه‌زاندنې نرخي پاره
(به‌راوردی *inflate* پکه).
۱. يفرغ من الهواء (اطار، بالن). ۲. تخفيض قيمة العملة (قارن
inflate)
خالې کړدنه‌وه، چووننه‌وه پک، **deflation** *n* [U]
فشکرن، شکاني نرخي دراو
تفريغ، انکماش، تقلص حجم العملة المتداولة مكانة للتضخم
- لاي ده‌دات، لار ده‌نیت **deflect** /dɪ'flekt/ *vt, vi*
يپل، يعرف، يزيغ
خوځه‌دان، لاددات، **deflection** /dɪ'flekʃn/ *n* [C,U]
لادان
امالة، انحراف
- ده‌شېونې، ټيکي ده‌دات **deform** /dɪ'fɔ:m/ *vt*
يسخ، يشوه
شېواو، ټيکچوو (له‌ش) (هوش) **deformed** *adj*
خراب، ناپه‌سند، به‌د، ناشرين
مشوه، مسوخ (الجم) (مجاز) (العقل) کړيه، مقيت، بشع
شېواوي، **deformity** /dɪ'fɔ:məti/ *n* [C,U] (*pl* -ities)
هه‌پيداري، کړننې، ناته‌واوي
عاهه، تشوه، عيب جدي
- گزي نه‌کات، دخاښت، گهلوري **defraud** /dɪ'frɔ:d/ *vt*
نه‌کا

- يفش، يدلس، يفبن
~ an author of his royalties by ignoring copyright
دانه‌ريک بې به‌ش ده‌کات له قازانجې کښه‌کاني به‌پشت
گوټ‌خستې مافه‌کاني دانه‌ر
يحررم مؤلفا من عائدات کښه‌پتجاهل حقوق التأليف
به‌شداري نه‌کا به‌پيدائي کړنې **defray** /dɪ'freɪ/ *vt*
شټک يا هه‌لگړتنې
يساهم بدفع نفقات شي، او يتحملها
- به‌فري دروستوي ناو به‌فرگر يان **defrost** /di:'frost/ *vt*
سر جامې نو توپيل ده‌توښته‌وه
يذيب الجليد المتكون في ثلاجة أو على الحاسب الزجاجي
لسياره وما اشبه
- شاره‌زا، کارامه، زېره‌ک، ووردين، **deft** /deft/ *adj*
کارامه‌يي له کاري ده‌ستدا، ده‌سټره‌نگيني
ماهر، حاذق، في الاعمال اليدوية، (العمل) يدل على مهارة في
الصنع
- به‌شه‌ره‌زاي، به‌کارامه‌يي، به‌شاره‌زاي، به **deftly** *adv*
وريابي
بمهارة، بحذق
- کارامه‌يي، شه‌ره‌زايه‌تي **deftness** *n* [U]
مهارة، حذق
- له‌ناوچوو، کوڼ، مردوو **defunct** /dɪ'fʌŋkt/ *adj*
ميت، باند، زاتل
۱. به‌ره‌نگاري ده‌نیت، **defy** /dɪ'faɪ/ *vt* (*pt, pp* -fied)
به‌ره‌ره‌جي ده‌داته‌وه. ۲. به‌ره‌له‌شي ده‌کات
۱. يتحدى، يتصدى ل. ۲. يقاوم، يابى الاتصياح ل:
گوټي رايه‌لي ياسا / ~ the law / one's superiors
سه‌روکه‌کاني ناييت
يتحدى أو يابى الاتصياح للقانون / لروسانه
۳. به‌ره‌نگاري که‌سيک ده‌نیت (برواي ~ sb to do sth
وايه تواناي به‌سهرپا ناشکني، يان جي به‌جن ناکا). ۴.
تدگه‌ره‌ي تي ده‌خات، له‌ناو نه‌چي، کوسپ نه‌خاته‌رني
۳. يتحدى شخصا ان يفعل شيئا (يعتقد انه لا يقدر عليه أو لن
يفعله). ۴. يضح العرائيل أو الصعرايت
- نوشوستي دښت، **degenerate** /dɪ'dʒenərənt/ *vi*
نه‌روخي، به‌ره‌و خرابي ده‌چت
ينحط، يتدهور، ينحل
بې ره‌وشت، روخواو، دوراو □ /dɪ'dʒenərənt/ *adj*

منحل، متدهور، منحل
 □ /dr'dʒenəreɪʃn/ n [C] کهنه‌سختی، پوختگی، داکه‌وتن و داکه‌پو
 شخص متدهور او منحل
degeneration /dr'dʒenəreɪʃn/ n [U] داکه‌وتن،
 نه‌مان، رزین، گهنیو، نزمیون
 انحطاط، تدهور، انحلال
degrade /di'greɪd/ vt ۱. پله‌ی داده‌به‌زینی (سهرپاز)
 و ده‌کو سزایه‌ی ۲. رسوایی ده‌کات، پی‌ریز سهری ده‌کات
 ۱. پزل رتبه (جندی) کفویه ۲. پزل، پهر، پزل من قدر،
 پطل من شان
 له‌نرخي ~ oneself by cheating/living an idle life
 خوی دانه‌به‌زینی به‌گری، به‌تمه‌نی
 پطل من شان نفسه بالقش / بالکل
degree /di'ɡri:/ n [C] ۱. پله (به‌کدی پی‌وانی گوشه)
 ۱. درجه (وحده القياس في الزوايا)
 گوشه‌ی وه‌ستو (۹۰) ۲. پله an angle of 90 ~
 (به‌کدی پی‌وانه‌ی گهرمی)
 زاویه قائمه (۹۰) ۲. درجه (وحده القياس للحرارة)
 ناو له‌سفری Water freezes at zero ~s centigrads.
 سه‌دی نه‌ی به‌ستیت ۳. پایه، بر، قوناق
 پتجمد الماء عند درجة الصفر المئوية ۳. منزله، مقدار، مرحله
 پله‌ی جیاواز له‌کارامه‌یی و various ~s of skill
 شاره‌زایی
 درجات متفاوتة من المهارة
 به‌رزترین پله‌ی بالا، نایاب a high ~ of excellence
 درجه عالیة من الامتياز
 ورده ورده by ~s
 تدریجاً، خطوة فخطوة بالتدریج
 تا راده‌به‌کی زور، له‌وپه‌یدا ~ to a high/to the last
 بالاترین و دواترین
 الی حد عظیم (الی اخر الحدود)
 تاج راده‌به‌ک ۴. پله و پایه‌ی کومه‌لایه‌تی to what ~
 الی ای حد / مدی ۵. منزله اجتماعیة
 خه‌لکی پایه بلند people of high ~
 ناس ذوو مقام رفیع
 ۵. پله‌ی زانستی، پروانامه‌ی the ~ of Master of Arts
 ماجستیر له‌ویژه ۶. (ریزمان) به‌کی له‌پله‌کانی به‌راورد،

پله‌ی بالا
 ۵. درجه علمیة، شهادة درجة ماجستير في الاداب ۶. (فی
 النحی) احدى درجات التفضيل للصفات
dehydrate /di:'haɪdreɪt/ vt ووشکی ده‌کات، ناوی
 لی لانه‌یات
 یجفف، یزیل عنصر الماء من
 ~d vegetables سه‌وزه‌ی وشک کراوه
 خضار (مجففة)
delce /di:'eɪs/ vt رایته‌مانی به‌فر (بو نمونه له‌سهر بالی
 فروکه)، لایته‌با
 یزیل الطلیح (من جناحی الطائرة مثلاً)
delfy /di:'fai/ vt (pt, pp -fied) ده‌ی به‌رستی تا پله‌ی
 خواپه‌تی، نه‌یکاته خوا، شینک مزون ده‌کا
 یاله، یجمل إلهاً (من شيء)، یظم الی حد التالیه
delgn /deɪn/ vi ده‌ستی لیله‌لده‌گریت، باشده‌بن، قایل
 ده‌پیت، راست ده‌پیت
 یتازل، پتراضع، پتکرم
delty /di:'nu/ n [C,U] (pl -ties) ۱. خودا، خودی،
 خدایه‌تی
 ۱. الالهیة
 ۲. خودا، خواوه‌ندی یونان the Greek deities
 ۲. الهه‌ی یونان، الهه‌ی یونان
 خوی گه‌وره و میهره‌بان the D~
 الله تعالى
deject /di:'dʒekt/ vt ده‌پینه‌هوی دلته‌نگی و خه‌مباری
 بسبب العزن و الکابة
dejected adj دل‌ته‌نگی، په‌ستی، دل‌گران، په‌ست،
 گرفتار، گرزپوون، خه‌فه‌تبار، ناھین
 حزین، مغموم، مکتب، مکدر
dejection /di:'dʒekʃn/ n [U] دلته‌نگ، خه‌مبار، خاموک
 حزن، کدر، اکتاب
delay /dr'lei/ vt, vi ۱. دوی نه‌خا، که‌م ته‌رخه‌می تیا
 نه‌کات ۲. دوی ده‌خات، سستی تیاده‌کات
 ۱. یوخر، پهل، پطل ۲. یوخل، پترانی
 □ n [C,U] دواکه‌وتن، گیروده‌یی، دواخستن
 تاخیر، تاخیل، توان
 ده‌ست پی‌ده‌کا پی‌ دواخستن start without ~
 پیداً دونما تاخیر

delectable /dr'lektəbl/ *adj* دلگیر، خوش، تامدار
متع، مبهج، سار، لذیذ

delegate /deli'geit/ *vt* ۱. نوینەر ده‌نیزیت، نمینهنده
دکت ۲. نوینهری ده‌کا، له جینگهی دانه‌نی
۱. یتدب، یوفد، یفوض ۲. ینیب، یغول
□ /deli'geɪ/ *n* [C] نوینەر، جیگر، شاندی، نمینهنده،
په‌یک

مندوب، مبعوث، ممثل، نائب
delegation /deli'geɪʃn/ *n* [C,U] نوینەر، راسپارد،
بریکاری، نیراو، شانندن
ندب، تفویض، توکیل، وفد، بهتة

delete /di'li:t/ *vt* لای ده‌بات، ده‌سپرنه‌وه، رادکت
یخذف، یشطب، یلغی

deletion /di'li:ʃn/ *n* [C,U] سپرنه‌وه، لابردن،
کوژاندنه‌وه
حذف، شطب، إلغاء

deliberate /dr'libəreit/ *vt, vi* ده‌ستا و ده‌ست نه‌کا،
لی‌ی ده‌کوژینه‌وه، دخوینیت، هزر دکت
یتداول، یدرس، یتشاور
□ *adj* ۱. به‌ئه‌نقه‌ست، فه‌ستی، خوویستی
۱. متمعد، مقصود

سوکا په‌تی یی کردن به‌ئه‌نقه‌س / خوویستی *a ~ insult*
۲. له‌سەر خو
اهانه‌تعمدة / مقصودة ۲. متأن، مترو، متمهل (فی التصرف،
الحدث)

deliberately *adv* به‌ئه‌نقه‌ست، به‌خوویستی
عن عمد، عمدا، قصداً، بتر و

deliberation /dr'libəreitʃn/ *n* [C,U] ووت و ویز،
هه‌ل سورانندن به‌راویژکاری، راویژی، بریاردان،
چخه‌رانندن، هزر کرن
مباحثة، مداولة، مشاوره

delicacy /delikəsi/ *n* [C,U] (*pl -cies*) خواردنی
خوش، خووارنا خو‌هش، ژیری، نازکی، ته‌نکی
طعام، مترف، شهي، رقة، کياسة

delicate /delikət/ *adj* ۱. نه‌رم و شل، نازه‌نین، نيان
۱. ناعم، لين، رقيق

نه‌رم وه‌کوئاو ویشم، ته‌نکی ۲. ته‌نکول، *as ~ as silk*
زو و تیک نه‌شکنی

ناعم کالهریر ۲. رقيق، سريع الطيب
قايی چینی / رووه‌کی ناسک (پویتی *china/plants ~*)
به‌ناگاداری)

أوان صينية / نباتات رقيقة (بحاجة الى العناية و الحرص)
متدالیکي ئيسک سوك، چوست، *a ~ looking child*
خوینگه‌رم، چالاک ۳. وورده، پویتی به‌کارامه‌یی و
وریاپی هه‌یه

طفل رقيق الصحة ۳. دقيق، بحاجة لمهارة و دقة باللغة
a ~ surgical operation نه‌شته‌رگه‌ریه‌کی ورد
۴. (ره‌نگ) ناسک، نه‌رموله، له‌سەر خو، کال، مات ۵.
(هه‌ست ئامیر) ژیر، سه‌حکەر، ناسوده

عملية جراحية دقيقة ۴. (الألوان) ناعمة، هادئة ۵. (الحراس،
الأدوات) مرهفة
هه‌سته‌وره‌کانی بۆن، ژور *a ~ sense of smell*
هه‌ستیار
حاسة شم مرهفة

ثامیر *the ~ instruments used by scientists*
ووردکاریه‌کان که زاناکان به‌کاری ده‌هین ۶. روو‌خوش،
ناسک، نيان، ریز له‌هه‌ستی نه‌وانی تر ده‌گریت ۷. خواردنی
خوش، به‌تام

الأجهزة الدقيقة التي يستخدمها العلماء ۶. لطيف، دمت، يحرص
على مشاعر الآخرين ۷. (الطعام) شهي، لذیذ
ماسی تام خوش، به‌تام *fish with a ~ flavour*
سک شهي المذاق

delicious /dr'li:ʃəs/ *adj* به‌تام، به‌له‌زه‌ت، به‌جیز،
خوش، شیرین، مه‌زه‌دار، گه‌له‌ک خوش، تامدار
لذیذ، طيب، شهي

۱. شاده‌یی، دلخوش ده‌یی، دل *delight* /dr'laɪt/ *vt, vi*
نه‌کاته‌وه، شادی، خوش، شایی ۲. کاتیکی خوش به‌سەر
ده‌بات، دلخوش ده‌ییت به‌

۱. یمت، بیهج، یسر ۲. یتش ب، یسرب، یجد متعة أو لذة فی
دل خوش، دلشاد، چیز □ *n* [C,U]
سرور، بهجة، متعة

delightful *adj* دلشادکەر، دلخوشکەر، تامدار، خوش
سار، متع

وینه ده‌کشێ، باسی نه‌کات، **delineate** /di'lineit/ *vt*
هیل دکت
یرسم، یصور، یصف

delinquency /dɪ'lɪŋkwənsi/ *n* [C,U] (*pl* -cies)
 لادان، لاساری، هاروهای، سرکشی، تاوان، سرپنجی،
 له یاسا، کهم ترخمعی له کاردا
 جنحة، إثم، انتهاك للقانون، تقصیر فی أداء الواجب
delinquent /dɪ'lɪŋkwənt/ *n* [C], *adj* لاسار،
 گوندهی لاسار، سرکیش، ناپاسایی
 حدث، جانيح، متهلك للقانون
delirious /dɪ'lɪrɪəs/ *adj* تووشی وریته بووه، قسه پز
 کاندن نه له تووشی بهر ناخافتن، واس واسی، زوه لهجو
 مصاب بالهذيان، مهلوس، شديد الانفعال
delirium /dɪ'lɪrɪəm/ *n* [U] ووریته، فشار، بهر ناخافتن
 هذيان عقلي، هوسة
deliver /dɪ'lɪvə(r)/ *vt* ۱. نه یگه یه نی (نامو کول و پهل
 به لاف دکت دینریت) نه یدانی ۲. بزگاری نه کا، ده ری نه کا،
 نامازه نه کا
 ۱. یسلم، یوصل (الرسالة، البضائع الخ) ۲. یبخذ، یخلص، یحرر
 یبخذ من الخطر / الأغراء ۳. یلقى (معاصرة أو خطابا مثلا) ۴.
 یسدد، یوجه
 له ترس بزگاری ده کات / *~ from danger/temptation*
 هه لفر یوان ۳. وانه یان ووتار ده لته وه گوتار دینریت ۴.
 لته ده دات، ناراسته ی ده کات، دایینی نه کا
 لته نه در ی له *~ a blow in the cause of freedom*
 پیناوی سهر به ستیدا
 یسدد ضربه فی سبیل الحریه
 ۵. دایه نی، نه زیت، نه یییت، *be ~ed of (a child)*
 (منالیک)
 ۵. تضع، تلد، (طفلا)
deliverance /dɪ'lɪvərəns/ *n* [U] بزگار کردن، بزگار
 بوون، ته و او بوون، کوتای پنهان
 نجاه، إنقاذ، خلاص
delivery /dɪ'lɪvəri/ *n* [C,U] (*pl* -ries) دانان، له داپک
 بوون، گه پاندن، دابهش کردن، پیراگه پاندن
 وضع، ولادة، تسلیم، توزیع، إلقاء
 ده یگه یه نی، پیده دا، وه ری نه گری، به دهستی *take ~ of*
 دینن
 تسلیم
 دولی پچوکی چر
dell /del/ *n* [C] واد صغیر تحفه الأشجار

delta /delta/ *n* [C] پینی چوارم له نه لینی نه غریق،
 ده لای پوویار
 الحرف الرابع فی الأبجدية الإغريقية، دلتا نه
the Nile D~ ده لای نیل، به وینه پینی
 دلتا النيل
delude /dɪ'lu:d/ *vt* فینی لئ ده کات، گزی نه کات،
 وای دینته بهر چاو، دخاپنت
 یخدع، یغش، یوهم، یضل
deluge /dɛlju:dʒ/ *n* [C] باویاران، لافاو، لیشاو، توفان،
 خیزاو، سیل
 طوفان، فیضان، سيل
a ~ of words/questions لیشاوی ووشه، یان زوری
 پرسیار
 سیل من الكلمات / الأسئلة
 □ *vt* لافاو دیت، وه ک لافاو، شالو دینن، ناف رابوون،
 توفان
 یغش، یندفع کال فیضان
delusion /dɪ'lu:ʒn/ *n* [C,U] نه دینشه، خه یال، پیچون،
 لیکدانه وهی هه له
 وهم، خداع، هوس
delusive /dɪ'lu:sɪv/ *adj* خه یالی، دروژن، فیکهر،
 چفو
 وهمی، کاذب، خادع
delve /delv/ *vi, vt* هه لده کوتلی، ده پیشکینی
 (افق) یحفر، یقب
 قول ده دینته وه، لئ ده کوتلیته وه (وه ک پهراو و *~ into*
 هیلکاره دیرینه کان) بو زاتین
 (مجاز) یتمق، یبهر، (فی الکتب أو المخطوطات الأثرية
 مثلا)
demagogue /dɛmə'gɒɡ/ *n* [C] دیماکوگ، سهر وکی
 سیاسی، به ووتاره کانی یاری به دهستی خه لکی ده کهن،
 لزپار، خاپان
 زعيم سياسي یلعب بعراطف العامة بخطبة، غوغائی
demand /dɪ'mɑ:nd/ *vt* ۱. داوا ده کات، دخوازت، ۲.
 پیوستی یینه نی، نه ییا ته سر، داوا ده کا، ده به ویت
 ۱. یطلب، یطالب ۲. یحتاج، یقتضی، یطلب
 ۱. داوا، داخوازی، خواستن، داوا کردن □ *n* [C]
 ۱. مطالبة، طلب

on ~	کاتی پوینی عند الطلب
in great ~	۲. زور پووست، بهواج دار ۲. مطلوب جدا، شدید الرواج
a great ~ for good typists	پوینی زوری به چاپکهره شاره زاکانه
good in great ~	الحاجة شديدة للطابعين الأكفاء شت و مه کنی داخوازی زور له سر بین
demarcate /di:ma:'keɪt/ vt	بضائع یتزاید عليها الطلب سنور دیاری ده کات، نشان دکت، راده دکت یعین الحدود
demarcation /di:ma:'keɪʃn/ n [U]	نشانکردن، سنور دانان، راده کرن تعین الحدود، رسم الحدود
demean /di'mi:n/ vt	خوی سوک ده کات، رسو ادکت، کیم دکت نرم دکت یعقر او یذل نفسه
demeanour /di'mi:nə(r)/ n [U]	به فتار، ریاز، رهوشت، ههلسوکهوت سلوک، تصرف
demented /di'mentɪd/ adj	که م هوش، شیت، شهرزه، هارکری، هار
demi /demi/ prefix	مخبر، مجنون، فاقد العقل، (ل، د) مستلم للقلق پیشگریکه به مانای نیو، پیشگریه کو نیمچه، نیقه باده معناه، نصف او شبه ~ god نیف خودا (وهك خودا)
demilitarize /di:militəraɪz/ vt	شبه اله چهك دائه مانای له (ناوچه پهك)، بین لهشکدر دکت ینزع سلاح (منطقه ما)
demise /di'maɪz/ n [C]	(له پاسا) مردن، له ناوچوون، گیانکشی، مهرگ (فی القانون) موت، وفاة
demist /di'mɪst/ vt	نهیسرئ، توز له جامی ئوتومبیله که لانه بات (بؤنمونه)

demobilization /di:məʊbəlaɪ'zeɪʃn/ n [U]	بمسح، یزیل الضباب عن (العاجب الزجاجی لیساره مثلاً) به به لاکردنی سهرباز، لهشکر بهردان تسریع الجنود
demobilize /di:məʊbəlaɪz/ vt	لهشکهری بهرددت، کوتایی هینان به خرمه تی سهربازی یسرح الجنود
democracy /di'mɒkrəsi/ n [C,U] (pl -cies)	۱. حوکمه تی دیموکراتی، حوکمه تی گهل (ههلبواردنی حکومت له لایه ن جه ماوهره وه) ۲. دیموکراسی، وولاتی دیموکراتی ۳. کۆمهنگه پهك نه ندانه کانی هه مان مافیان هه بیئت.
democrat /deməkræt/ n [C]	۱. حکومت دیموقراطية ۲. بلاد ذات حکومت دیموقراطية ۳. مجتمع یتتغ افراد به حقوق متساوية دیموکرات، یان لایه ن گری دیموکرات دیموقراطي، مؤید للديموقراطية
democratic /demo'kræti:k/ adj	دیموکراتی دیموقراطي
demolish /di'mɒlɪʃ/ vt	ویرانی ده کات، ههله وه شینیت، نه پروخینیت یهدم، یقوض، یهدم تیکدان، پرووخاندن، ویران کردن، خاپور کردن تدمیر، تقویض، تهدیم
demon /di'mɒn/ n [C]	دیو، درنج، شهبان، دیوه زمه شیطان، عفريت
demonstrable /demon'strəbl/ adj	توانایی سه لماندنئ هه په، نیشانبار
demonstrate /demon'streɪt/ vt, vi	ممكن إثباته ۱. نه پخاته رو، ناشکراپده کا، جیگری نهکا، نه په لیمینئ ۲. ده ری ده خات (ههست و سۆز)، کریکاره کان مان ده گرن ۱. سیرهن، یشت ۲. یظهر (مشاعره و انفعالاته)، العمل یتظاهرون
demonstration /demon'streɪʃn/ n [C,U]	پیشان دان، سه لماندن، خوده رخستن

- ایضاح، برهان، مظاهرة
demonstrative /dɪ'mɒstrətɪv/ *adj* ۱. سوسرهت،
 جلهوی سوژی بهره‌دات، هه‌ست و سوژی ناشاریته‌وه
 ۱. پطلق له‌واطفه‌ العان، لایخنی مشاعره
 راناوی ده‌ست نیشانکردن ~ *pronoun*
 ضمیر الإشارة
demonstrator /dɪ'mɒstreɪtə(r)/ *n* [C] نمایشکار،
 نیشاندەر، پاریده‌ده‌ری ماموستا له‌ کولێج
 متظاهر، معید فی‌ کلیه
demoralization /dɪ'mɒrəlaɪzɪʃn/ *n* [U] پیس
 بوون، لاواز بوونی باری زانیاری، ئاواژه‌کردن، سستکردن،
 لاواز کردن
 إنساد، أضعاف المعنويات
demoralize /dɪ'mɒrəlaɪz/ *vt* ۲. ره‌وشت پیس ته‌کا/
 خرابی ته‌کا، وره‌ی (سه‌ریاز) نزم ده‌کات، شاش دکت،
 لاواز دکت
 ۴. یفسد الأخلاق أو يضعفها، یضف المعنويات (للجنود مثلا)
demote /di'məʊt/ *vt* دایه‌به‌زینتی (پله و پایه)
 یئزل درجه‌ته‌ او مرتبه
demur /dɪ'mə:(r)/ *vi* (-rr-) ناره‌زایی و بی‌زاری
 ده‌ره‌به‌رئی، بهره‌ه‌ستی ده‌کا، دزایه‌تی ده‌کا
 یعترض، یعتج
 نایه‌وئی له‌ روژی به‌ک ~ *at working on Sundays*
 شه‌مم‌اند‌ا کاربکا
 یعتج علی‌ العمل أيام الأحد
 □ *n* [U] ناره‌زایی ده‌ربرین، قابل نه‌بون، ملکه‌چی
 نه‌کردن
 احتجاج، اعتراض
 بئ‌دوو دئی ملکه‌چی ده‌کا، کوئ‌یرانه ~ *obey without*
 دواي نه‌که‌وئی
 یطیع دونما اعتراض
demure /dɪ'mjʊə(r)/ *adj* سه‌نگین، پیزدار، رومه‌تدار،
 داپوش‌راو
 رزین، محتشم
 ۱. لانه، هیلاهه، نه‌شکه‌وت، په‌ناگه،
 له‌هن، لان ۲. جینگه، (بۆ تاوانیاران) شوئین بۆ خوارده‌وه‌ی
 ماده‌ سه‌که‌ره‌کان، شوئین بۆ کارو خوئیدن
 ۱. عرین، وکر (کهنه‌ مثلا) ۲. وکر (المجرمین)، غرزه (المتعاطی)

- المخدرات) ۳. خلوة، مکان یختلی فیه‌ المره (للدراسته‌ أو
 العمل)
denial /dɪ'naɪəl/ *n* [C,U] ره‌ت کردنه‌وه، نکولی،
 رپته‌دان
 رفض، نکران
denomination /dɪ'nɒmɪneɪʃn/ *n* [C] ۱. چین، تیره،
 دین، نول ۲. نامستاف، بهره، ناف ده‌سته، په‌که‌ی کیشان یان
 دروژی، پاره، هند
 ۱. طبقة أو طائفة، مله ۲. فئة من فئات أو وحدات (الوزن أو
 الطول أو العملة و نحوها)
denominator /dɪ'nɒmɪneɪtə(r)/ *n* [C] ژیره، بئک،
 به‌شکه‌ر، ژیره‌ی که‌وت، دابه‌شی
 المقام، مخرج الکسور
denote /dɪ'noʊt/ *vt* ناماژه‌ بوئو ته‌کا، نیشانه‌ی نه‌وه‌یه
 بشیر‌الی، یدل علی، یرمز‌الی
denounce /dɪ'naʊns/ *vt* هه‌لده‌وه‌شینیت (په‌یمان یان
 پیکه‌ه‌ان) تاوانبار دکت، هه‌ز ده‌کات، ستور دانیت بو
 (په‌یمان پروانامه)
 یشجب، یشی ب، یشر برغبه‌ فی‌ وضع حدل (معاهدة، اتفاقية)
dense /dens/ *adj* (-r, -st) ۱. (شله، تم) خه‌ست،
 چر، تیر ۲. (شت، زه‌لام) قه‌له‌بالغ، چر
 ۱. السوائل أو الضباب کثیف ۲. الأشياء أو الأشخاص مزدحم،
 مکظ
 کومه‌ئی چر، قه‌له‌بالغ، جه‌نجال ۳. کهلله *a ~ crowd*
 بوت، بئ‌میشک، گه‌مه، گیل، خریو
 حشد کثیف ۳. الشخص غبی، غلیظ الدماغ
densely *adv* به‌قه‌له‌بالغ، به‌خه‌ستی، چری، خه‌ستی
 علی‌ نحو کثیف أو مزدحم
density /densəti/ *n* [C,U] (*pl* -ties) چری (فیزی)،
 خه‌ستی، تیری
 (اللیزیا)، کثافة
dent /dent/ *n* [C] که‌لین، داقوپان، قوپان، لیدانی توند
 بجه، انبجاج، ضربه، غائرة
 تیکی نه‌شکینی، نه‌بقویشنی به‌لیدانی توند □ *vi, vt*
 بیج، یبج، یصب بضره‌ غائرة
dental /dentl/ *adj* ددانی، په‌پوه‌ندی په‌ ددانه‌وه‌ هه‌یه و
 چاره‌سه‌ر کردنی
 سنی، ذو‌علاقة بالأسنان أو علاجها

dentist /ˈdentɪst/ n [C]	پزشکی دندان، دندان ساز طیب آسان
dentistry n [U]	دان سازی، دندان ساز طب الأسنان
denture /ˈdentʃə(r)/ n [C]	تاقمی ددانی دهست کرد طقم، آسان صنعتی
denude /dɪˈnjuːd/ vt	روونی نه کانهوه، روت دکت، جل پان بهرگی له بهر دانه کهنی بهری بچرد، یبزغ السلابس او الفطاء عن (لاکانی) گردولکه بین درهخت، <i>hillsides ~d of trees</i> روته ل (جوانب) تلال عاریه من الأشجار
denunciation /dɪˌnʌnsɪˈeɪʃn/ n [C,U]	تاوانبار کردن، ناگادار کردنی رهسمی به کوثایی هینان به (به لئین پان ریکه و تنامه)
deny /dɪˈnaɪ/ vt	شجب، اتهام، أشعار رسمی بانهاء معاهده او اتفاق ۱. نکولی لیده کا، ښکاری نه کا، به دروی نه خاته وه ۲. ښی لئ ده گری، نایه لئ، ره فزی نه کا ۳. دانی پیا نایت ۱. ښکر، ښکذب ۲. یرفض، یمتنع ۳. ښکر، ښنی نکولی له ښمزا که ی ده کات، <i>He denied the signature.</i> مانده ل دکت أنکر التوقيع
deodorant /diːˈɒdərənt/ n [C]	بوئبره، ښهنا نه خوش ږ مزیل لروائح کربیه
deodorize /diːˈɒdəraɪz/ vt	بوئی ناخوش لانه بات، بیهنا نه خوش دپرت یزیل الرائحة الکربیه
depart /dɪˈpɑːt/ vi	ده روات، لاددت، دچت، جی دپلئ کوخ نه کات یغادر، یبارح، یتک، یرحل واز له نه ریتی کون ده هینت <i>~ from old customs</i> یتخلی عن العادات القديمة، البالیه
department /dɪˈpɑːtmənt/ n [C]	بهش، لق، به ریوه به ریوه تی، لق، پشک، ده هه ر قسم، شعبه، فرع، اداره
departure /dɪˈpɑːtʃə(r)/ n [C,U]	کوخ، کوچکردن،

depend /dɪpend/ vi	بارکردن مغادرة، رحیل ۱. پشی پئ ده بهستی، پاوره ی ده کا ۱. پتمد علی ~ on/upon پئوستی پیه تی، خو ل سهر دگرت یحتاج <i>The old woman still ~s on her own earnings.</i> پیر پونه که هینتا له سهر قوتی خوئی نه وی لاتزال المرأة العجوزة تعتمد علی کسبها <i>Good health ~s on good food, sleep and exercise.</i> ته ندروستی باش پئوستی به خواردنی باش و خو و وهرزشه الصحة الجيدة تعتمد علی الطعام المغذی و النوم و الرياضة نهمه وه ستاوه ته سهر بارودوخ ۲. <i>That ~s/It all ~s.</i> پشی پئ نه بهستی، پروای پئ نه کات هذا یتوقف علی الظروف ۲. پتمد علی، یتق ب <i>You can always ~ on him to be there when needed.</i> ته توانی پشی پئ بیهستی، هه ر کاتیک، ویست ناماده په یمکنک دوما ان تعتمد علیه بان یكون موجودا عند الحاجة الیه باوه ریار، جینی باوه ر، متعانه پیکراو موقوف به، جدیر بالثقة، پتمد علیه
dependant /dɪˈpendənt/ n [C]	ته وی له سهر، نانخوهر، ده ستدا عالة علی، تابع
dependence /dɪˈpendəns/ n [U]	پشت پئ بهستی، باوه رداری، بن دهستی، پاپهر مون، متعانه اعتماد علی، اتکال، تبعیه
dependency /dɪˈpendənsi/ n [C] (pl -cies)	ناوچه په ک سهر به دهسه لانی دهوله ښکی تربی، پاشکویه تی، خو ل سهر گرتن بلد تابع لسلطه دولة أخرى
dependent /dɪˈpendənt/ adj	پشی پئ بهستراو، ده ستدا، جینی متعانه متمد علی، أهل للثقة پشی بهستوه به، پروای ته وای <i>n [C] = dependant</i> هه په

- اعتمد علی
depict /dɪ'pɪkt/ vt ونه‌ی نه‌کشی، ده‌نریت
 ده‌نخه‌شینی، باسی ده‌کات
 یصور، یرسم، یصف بالکلمات
deplete /dɪ'pli:t/ vt به‌کاری دینی، به‌تالی ده‌کات،
 کاری ده‌کات
 یستفد، یفرغ، یستهلک
depletion /dɪ'pli:ʃn/ n [U] رۆچون، کیمپه
 داوه‌شین، وشکون، فالاکرن، به‌روگری چون
 استراف، نضوب، استهلاک
deplorable /dɪ'plɔ:rəbl/ adj خه‌مناک، بیزارکار،
 نافرمان
 محزن، مؤسف
deplore /dɪ'plɔ:(r)/ vt بینی په‌ست و دل‌گران ده‌ییت،
 بیزاری ده‌ده‌بری
 یحزن او یأس علی
deploy /dɪ'plɔɪ/ vt, vi بَلّوی ده‌بنه‌وه (سه‌رباز)،
 دگوهیزت، بَلّو ده‌کاته‌وه (که‌رسته)، بَلّاف دکت، باش
 به‌کاری دینی
 ینشر، ینتشر (الجنود)، یوزع (المراد)، (مجاز) یحسن
 استخدامها
depopulate /di:'pɒpjuleɪt/ vt چۆل ده‌کات، بینی
 خه‌لک دکت، ولات له‌دانشتوانی بینی به‌ش ده‌کات
 یخلی (یهرم) البلاد من سکانها
 ژماره‌ی دانشتوانی ولاتیک کم *a country ~d by war*
 ده‌بینه‌وه به‌هوی شه‌روشه‌وه
 یخض عدد السکا، بلاد حرمتها العرب من سکانها
depopulation /di:'pɒpjuleɪʃn/ n [U] چۆل‌کردنی
 ولات له‌دانشتوان، که‌مکرده‌وه‌ی دانشتوان
 اخلاء بلاد من سکانها، تقلص او انقاص عدد السكان
deport /dɪ'pɔ:t/ vt کۆچ ده‌کات بۆ ده‌روه‌ی ولات،
 دوده‌خرینه‌وه، سرگوم دکت
 یرحل، یسفر خارج البلاد، یبهد
deportation /di:'pɔ:teɪʃn/ n [U] کۆچ پیکردن،
 بینی خه‌لک کردن، شارب‌ده‌کردن، دورخستنه‌وه
 تسفیر، ابعاد، ترحیل، نفی
deport /dɪ'pɔ:t/ vt ~ oneself ده‌گریته‌به‌ر،
 هه‌لسوکه‌وت ده‌کات

- یسلک، یصرف
 ~ oneself with dignity سه‌نگینه‌وه / ناخراشه
 هه‌لسوکه‌وت ده‌کات
 یصرف برفار
deportment /dɪ'pɔ:tmənt/ n [U] ره‌وشت، هه‌لس و
 که‌وت، ره‌فتار، سنج
 سلوک، تصرف
depose /dɪ'pəʊz/ vt, vi ۱. ده‌کشینت، ده‌خیت، دای
 نه‌کشی، واز له‌ده‌هینیت ۲. له‌په‌رده‌م دادوه‌دا شایه‌تی
 بینی ده‌دات
 ۱. یغزل، یخلع، یحنی عن الحكم ۲. یشهد امام محکمه
deposk /dɪ'pɔ:zɪt/ vt ۱. خوا حافظی لی ده‌کات، دای
 ده‌نیت
 ۱. یودع، یضع
 ۲. نیشتن، نه‌نیشیت
 rivers that ~
 ۲. یرسب، یترسب
mud and sand on the fields during a flood
 رووباره‌کان له‌کاتی زریاندا قور و لینه‌به‌جی ده‌هینلن ۳.
 پشه‌کی ده‌دات
 انهار تخلف رواسب من الطین و الرمال فی الحقول أثناء
 الفيضان ۳. یدفع عربونا
 ۱. پشه‌کی، بارمه، سپارده، بیمه ۲. n [C]
 که‌رسته‌ی نیشتو
 ۱. عربون، تأمین، ودیعه ۲. ماده‌ مرتبه‌ی اوسویه
a ~ of gravel/tin/volcanic ash
 نیشتووی چه‌وو
 لیتاوی، لمی بورکانی
 ترسبات من الحمى، التصدير، الرماد البرکانی
deposition /dɪ'pɔ:zɪʃn/ n [C,U] پاسپاردن،
 په‌تایه‌تی پاره له‌بانک
 المودع (و بخاصه‌ من مالانی مصرف)
depot /dɪ'pɔ:t/ n [C] له‌مباری سه‌ربازی، کۆگا،
 گه‌نچینه، که‌وار
 مستودع عسکری، مخزن، مستودع
depraved /dɪ'preɪvd/ adj خراب، له‌ری ده‌چوو،
 بۆگه‌ن، بینی په‌وشت، رسوا، بۆوخاو، چه‌پهل رزی، ره‌وشتی
 خراب
 فاسق، منحرف، متضغ، (الذوق و العادات) فاسد، منحل، رذیل

depravity /dɪˈprævɪti/ *n* [C,U] (*pl* -ties) قونہ کی،
چہ پھلی، حیزی، خرابی، بی سنجی
فساد، فسوق، انحلال

depreciate /dɪˈpreɪ:ʃeɪt/ *vt, vi* له نرخ کی کم
دہ کاتوہ، بہ کاری دہینیت، سوکی نہ کا
بیتس من قیمت، یقلل من شانہ، یستھلک

depreciation /dɪˌpri:ʃiˈeɪʃən/ *n* [U] خراب بوون
بہ ہوی زور بہ کارہینان و سوان، کہ می له تواناو بایہخ،
پاکودان، کیمکرن (بہ ہایی پارا)
استھلاک بسبب الاستعمال، نقص فی القیمۃ أو القدر

depredation /dɪˈpreɪdeɪʃən/ *n* راو و رووت،
تالانکردن، شہ لاندن، دزی، چہ تہ می
(فی صیغۃ الجمع عادی) سلب، نہب

depress /dɪˈpres/ *vt* ۱. فشار نہ خاتہ سہری،
دہ یگوشن، بو خواروہ پائی پنوہ دہنیت، نرم دہ کاتوہ
۱. یضبط علی، یدفع الی الأسفل
پہستان دہ خاتہ سہر ~ *a lever/the keys of a piano*
بہر زکمرہ وہ کہ، پال بہ دوگمہی پیانو دہنی بو خواروہ ۲.
خہم دایدہ گری ۳. نہ پترسینن، دایدہ بہ زینن (نرخ)
یضبط علی رافعہ / مفتاح البیانو ۲. یحزن ۳. یوہن، یخفص
(یدنی) الأسعار

depressing *adj* خہ مناک، پست، مہلول، سہرکز،
بیزارکہر
محزن، مزعج

depression /dɪˈpreʃən/ *n* [C,U] ۱. پستی، خہم،
خہم وکی، دلتنگی ۲. دابہ زیو، روچو ۳. بی بازاری،
ہہزاری، نالو میدی ۴. دابہ زینی پستانن ہوا
۱. حزن، کابۃ ۲. منخفص، غور ۳. کساد، فتر اقتصادی ۴.
انخفاض، جوی، مہبوط الضغط، منخفص جوی

deprive /dɪˈpraɪv/ *vt* بی پدی دہ کات له، بی پشی
دہ کات له، رووت دکت
یجر، یحرم من
~ *sb/sth of*
درہختہ کان *trees that ~ a house of light and air*
ناہیلن رووناکی بچیتہ مالہ کتوہ
مہ اشجار تحرم مترا من النور و الهواء

depth /dɛpθ/ *n* [C,U] ۱. قولی، کواری، کواری،
قولایی

۱. عمق
کواری، قولایی ۲. قول، بن،
the ~ of the ocean
روچو
أعماق، عمق المحيط ۲. عمق، غور
بہ فر بہ قولی سن پنی بارپوہ
snow three feet in ~
تلع بعمق، بارتفاع ثلاثة أقدام
لہ قولایی بالای زیاترہ، شت لہ سہرو ~ *out of one's*
نامستی بوچوونپوہ
فی مہ اعماق من قامتہ (مجاز) (شیء) فوق مستوی إدراکہ
deputation /dɛpjʊˈteɪʃən/ *n* [C] نوینر، نیراوہ،
شانندن
وفد، بعتہ، تفویض، انتداب

depute /dɪˈpjʊ:t/ *vt* دہ پکاتہ نوینر، لہ دہ شینت
ینیب، یوکل، یفوض

deputize /dɛpjʊˈtaɪz/ *vi* جیگری دہ کات، نوینرہری
دہ کا، نمیندہری دکت، لہ بری نو کسہ
یترپ عن، یقوم مقام (شخص ما)

deputy /dɛpjʊti/ *n* [C] (*pl* -ties) بریکار، جیگر،
شونگر، دکت، نوینر
نائب، وکیل، مثل

derail /dɪˈreɪl/ *vt* قاری، شہ مندہ فہرہ کہ لہ خہت
لادہ دات
یخرج قطارا عن الخط

derailment /dɪˈreɪlmənt/ *n* [C] قاریکرن، لادانی
شہ مندہ فہرہ کہ لہ خہت
اخراج قطار عن الخط

derange /dɪˈreɪndʒ/ *vt* نہ پشوکن، شہ پرزہ دکت،
شیلی دکت، شیت، میشک تیکچو، ہار دکت، سہرگردان
پشوش، یبلبل، یربک، مشوش العقل، مخبول

derelict /dɛrəˈlɪkt/ *adj* چول، پشت گوئی خراو، کاول،
کافل، بہ تابیہت پا پوری پانتایی دہ ریادہ
مہجور، مہمل (بخاصۃ سفینۃ فی عرض البحر)

deride /dɪˈraɪd/ *vt* بی پی پندہ کتنن، گالتہ پی پندہ کات،
بی پی رادہ بویری
یضحک علی، یسخر من

derision /dɪˈrɪʒən/ *n* [U] گالتہ، نہ فر، قہ شہمہری،
پیکہنین
ہزہ، سخریہ

derisive /dɪˈraɪsɪv/ *adj* بین واپویر، قه‌شمه‌ر جابر سوک
کهر

ساخر، مستهزیء، مستخف
~ *laughter* پیکه‌نینی گاته‌جابر پین کردن

ضحک بدل علی السخریة
~ *a ~ offer* گاتینه، شایه‌نی گاته‌پنکردن
عرض تافه یتحق السخریة

derisory /dɪˈraɪsɔːri/ *adj* به راستی نی‌یه، گاته‌یه
ساخر، غیر جدی

derivation /ˌdɛrɪˈveɪʃn/ *n* [C,U] بښښه‌نی ووشه لښ
وهرگرېتن، داتاشین، دهره‌تان، لی‌گرتن
اصل او منشأ الکلمة، اشتقاق

derivative /dɪˈrɪvətɪv/ *adj, n* [C] وهرگیراو له شتی
تر، هاتو، دانا‌شراو، لاهوکی

مشتق، اشتقاقی، فرعی
derive /dɪˈraɪv/ *vi, vt* ۱. ده‌ستی نه‌که‌وینت، لښی
وهرده‌گری، ژبی دگرت
۱. یحصل علی، ینال

~ *great pleasure from one's studies* ده‌ستی

ده‌که‌وینت، زور شادی به‌ده‌ست دیننی به‌خویندنه‌کی ۲.
داده‌ریزی، وهری‌ده‌گرینت

ینال، متعة بالغة من دراسته ۲. یشتی

English words ~d from Latin ووشه‌ی ښگلښی

ده‌گه‌ریښته‌ووه‌یو لاتیني

کلمات إنجليزية من اصل لاتینی

dermatologist /ˌdɜːməˈtɒlədʒɪst/ *n* [C] تاییه‌ت به

نه‌خوشی پښت، چه‌رم زان

أخصائي أمراض الجلد

dermatology /ˌdɜːməˈtɒlədʒi/ *n* [U] چه‌رم زانی،

ده‌رده پښت زانی

علم الجلد و أمراضه

derogatory /dɪˈrɒɡətəri/ *adj* رسوايي، ښړیزي،

ډاگرتنی پله‌وپایه ناو‌زبان، رق لیونوه

محط للقدرة والسعة، ازدرانی

~ *remarks ~ to one's reputation* ټیښی ناپه‌سند بو

ناو‌زبانندن

ملاحظات مسیئة الى السمعة

derrick /ˈdɛrɪk/ *n* [C] نامیری به‌رزکه‌روه/ هه‌لگریان

به‌رزکه‌روه‌ی قورسی جیاجیا (به تایه‌تی له که‌شتیدا)
مرفاع، آله لرفع او تحریک الانقال (بخاصة فی السفينة)

derv /dɜːv/ *n* [U] ووشه‌یه‌کی ده‌سته
واژه‌ی

کلمة مكونة من الاحرف الأولى من عبارة

~ *Diesel Engined Road Vehicle* سووته‌منی مه‌کینه‌ی
دیزل

وقود لماكينات الديزل

dervish /ˈdɜːvɪʃ/ *n* [C] ده‌رویش، قه‌له‌نده‌ر، پاک
درویش، زاهد

desalinate /diːˈsæliˌneɪt/ *vt* سویری ناوی ده‌ریا
لا ده‌بات، بین خوینی ده‌کات

يزيل ملوحة ماء البحر

desalination /diːˈsæliˌneɪʃn/ *n* [U] لا بردنی سویری
ناوی ده‌ریا، ښخوینکړدن، شیرینکړدن

إزالة ملوحة ماء البحر

descend /dɪˈsend/ *vi, vt* ۱. دینه‌خوارې، خل
ده‌پښته‌وه، دانه‌به‌زی

۱. یهبط، ینحدر، ینزل

~ *be ~ed from* ۲. له‌وه‌جی خو‌ی یان ناو‌نیشانی واز

دیننی ۳. (خواه‌نیه‌تی، ماف) به‌ریگه‌ی بوماوه نه‌گو‌یزرته‌وه،
ده‌گه‌ریته‌وه، یو سه‌رده‌می کون

۲. ینحدر من سلالة أو نسب ۳. (الأملاك، الصفات، الحقوق)

یژول الی، ینتقل عن طریق الإرث، یرجع الی عهد بعید

~ *upon* ۴. له‌پر هیرش ده‌کاته‌سه‌ر

۴. یهاجم فجأة، ینقض علی

descendant *n* [C] وه‌چه، به‌ره، ښچو، دوول، توخم،
بنه‌چه، نه‌وه

حفید، سلیل

descent /dɪˈsent/ *n* [C,U] ۱. دابه‌زین، ډاکه‌تن،

نزمو‌نه‌وه ۲. ره‌جه‌له‌ک، بنه‌ماله

۱. هبوط، انحدار ۲. اصل، نسب

~ *of French* ۳. ره‌جه‌له‌کی فهره‌نسی ۳. هیرشی له‌پر

من اصل فرنسی ۳. هجوم مفاجیء، انتقاض

describe /dɪˈskraɪb/ *vt* ۱. پاسی ده‌کات، پیدا هه‌ل

ده‌دات ۲. وینه‌دکت، راله‌دکت کلښه‌ی نه‌ندازه‌یی

ده‌کلښت

۱. یصف ۲. ی رسم صورة لفظیة ۳. ی رسم شکلا هندسیا

description /dr'skripʃn/ n [C,U]	۱. باسی کردن، پیناسی، وهسف کردن، رافه کردن ۱. وصف، صورة لفظية
<i>of any/every ~</i>	۲. لههمموو شیوه و جور ۲. من کل وصف او نوع
descriptive /dr'skriptiv/ adj	باسی، وینهی، نیشانی، رافه دار وصفی، تصریری
desecrate /desikreit/ vt	پسی ده کات، له پیروزی کدم ده کاتوه بدنی، یتهک قدسیه (المعبد)
desecration /desi'kreiʃn/ n [U]	پس کردن، پیروزی پشیل کردن تدنیس، انتهاک القدسیه
desert /di'zɜ:t/ vt, vi	۱. به جنی ده هیلیت، وازی لن دینیت، کوچ ده کات، ده ریده ده نیت، دره فیت ۲. لنی را ده کات، فیرار ده کات ۱. یهجر، یتک، یتخلی عن ۲. یهرب او یفر من الخدمة
<i>soldiers who ~ed</i>	سرباز ده کان رایان کرد ۳. وازی لن دینیت، ناپاکی ده کا جنود فارون ۳. یتخلی عن، یخون
<i>His courage ~ed him.</i>	نازایه تی په کی ده ست خه پزی کرد خاتنه شجاعته
deserter n [C]	راکردوو، ده رباز بوو، فیرار (سرباز) هارب، ابق (و بخاصه الجندی)
desert /dezzɜ/ n [C,U]	۲. بیابان، چؤل، چؤل صحراء، بیده □ adj
<i>a ~ island</i>	خه رابه، چؤل وانی مهجور، غیر مأهل، قاحل، مجذب دورگی چؤل جزیره غیر مأهل
desert /di'zɜ:t/ n	خاوه ن کاری أهلیه، استحقاق <i>get one's ~s</i>
desertion /di'zɜ:ʃn/ n [C,U]	به ده ستی دینن له وهی شایه نیه تی بنال ما هر اهل له دورگه و تنه وه، وازه نیان، به جنی هینشن، فیراری

deserve /dr'zɜ:v/ vt, vi	هجر، تغل عن، فرار قابیلی نهیی، شیاوی نهیی یتحق، یتاهل <i>~ praise/punishment for good/careless work</i> شایه تی پاداشته / سزا به هو ی کاره باشه کی / با په خی پینه دانه کی یتحق الثواب / العقاب بسبب عمله الجید / غیر المعنی به به شایه نه وه، لتهاتوی، به خاوه نی مافه وه، شیاوی، لتهاتوی بجدارة، بحق، باستحقاق deserving /dr'zɜ:vɪŋ/ adj شایان، پیره واه، هیژا، شیاو، شایان بهرگه تی ستحق، جدير desiccate /destikert/ vt ووشکی ده کاتوه، زوها دکت مجفف <i>~d fruit</i> میوه ی ووشک کراوه فاکته مجففة
design /di'zain/ n [C,U]	۱. نه خشه دانان، هیژا کاری، پلان رشتن، نه خشه کیشان، پلان دانان ۱. تصمیم، وضع تصمیم برینی کراس، باخ ۲. پلان دانان، هیژا کاری گشتی (کیشه ی په راو بان خانو یان نامیر) ۳. نه خشه کیشانی هونه ری ۴. نامانج، ویست نه خشه ی پو داده نی
	تصمیم لوب (حدیقه) ۲. تخطیط، تشکیل، خطه او مخطط عام (اللوحة أو کتاب أو مبنی أو آلة) ۳. تصمیم فنی (علی وعاء أو بساط) ۴. مقصد، نية، هدف
<i>have ~s on/against</i>	نیه تی خراپه یضر نوابا سیته نه خشه ی پو دانه نی □ vt, vi بصم، یضع تصمیم له ۱. نه خشه دانه نی پو (دپوار، ~ wall-paper/carpets هرش) ۲. نیه ت هه په، نومیدی وایه، پلاتی پو دانه نی، ناماده له کا پو کاری ده ست ۱. یضع تصمیم لورق (الجدران، للسجاجید) ۲. یهدف الی، بنوی، یخطط، یعد ژووری ناماده کراو پو <i>a room ~ed for a workshop</i>

کار کردن (وهرشه)	
غرقه معدة لشكون مشغلا (ورشة)	
designate /deɪzɪneɪt/ vi	۱. دپاری ده کات، ده ست
نشانی ده کات، ناوی لئ ده نیت (بوکاری)	
۱. یعین، یحدد	
ده ست نشانی سنور نه کات ۲. دای ~ boundaries	
ده موزونیت، پو پو ست هه لی ده بوزیری، دایناوه،	
دایمه زرانده	
یعین، یحدد الحدود ۲. بدل علی، یظهر بوضوح ۳. یعین، یختار	
لنصب	
سمسی له جینی	He ~d Smith as his successor.
خوی داناوه	
عین، اختار سٹ خلفا له	
(پیش ناوه)، هه لیزارده، ناف کرت	□ adj
(تبع الاسم) مرشح، مختار لنصب	
designation /deɪzɪneɪʃn/ n [C,U]	ناوی ناز ناو،
دپاری کراو، دامه زرانده، نشان، دپاری کردن، هه لیزاردنی	
پوست	
اسم او لقب میز، تعیین او اختیار لنصب	
designer /dɪˈzaɪnə(r)/ n [C]	نه خشه کیش، بریکاری
نه خشکه	
مصمم، واضع التصميم	
desirable /dɪˈzaɪərəbl/ adj	داواکراو، خوازراو،
خواز یار	
مرغوب فیه، مطلوب	
desirability /dɪˌzaɪərəˈbɪləti/ n [U]	شتیکی
داواکراو، وپستراو، خواز یاریه تی، فیان، خواستن	
کون الشیء مطلوبیا او مرغوبیا فیه	
desire /dɪˈzaɪə(r)/ n [C,U]	۱. به ناره زوو، دلخازی، ۲.
داخواز، فیان حهز، نیاز، هوههس	
۱. رغبه فی، شوق ل ۲. رغبه، امنیه	
ئاو اته کانی دپته دی	get one's ~s
یعق رغبانه (امانیه)	
۱. حهزی لئ ده کات ۲. داوا ده کات	□ vi
۱. یرغب فی، یتوق الی ۲. یطلب	
ده خوازی، شه پدا نه نیت،	desirous /dɪˈzaɪərəs/ adj
ده پوهیت	
راغب فی، تواق الی	

~ of success	حهز له سه رکه وتن ده کات
	تراق الی النجاج
desist /dɪˈzɪst/ vi ~ from	نه وه ستی، نیدی ناگات،
وازی لئ دینیت، راده وه ستیت	
یتوقف، او یکف عن، یسلک عن	
desk /desk/ n [C]	میز، ته خته
	مکب، منضدة للكتابة
desolate /desəˈleɪt/ adj	۱. چول کراو، ویران کراو ۲.
کلؤل، چاره رهش، هونه رمه ندک هاویری کانی وازیان لئ	
هیناوه	
۱. مهجور، خراب، مقفر ۲. متروکش، یانس، شاعر یتخلی	
الأصدقاء عنه	
ویرانی نه کات، چولئ نه کات، ژه ره فینیت، کافل	□ vi
دکت	
یخرب، بهج، یحیل الی الدمار	
desolation /desəˈleɪʃn/ n [U]	ویرانه، هه رفین،
کاللیون، کاول بوون	
خراب، دمار، وحشه	
despair /dɪˈspeɪ(r)/ vi, n [U]	بن هیفی، نا نومید، بن
هیوا، دوشداماوه	
یانس، یقطع الأمل، یقط	
despairing adj	بیزار، بن هیفی، ناچار، به ناچاری
یانس، قانط، دال علی ایلاس	
despatch /dɪˈspætʃ/ n, vi	(بروانه dispatch)
(انظر dispatch)	
desperate /dɪˈspɜːrət/ adj	۱. نا نومید، کلؤل، بن
هیوا و چاره رهش، فهوتاو، بن هیفی	
۱. (الشخص) یانس، فاقد للأمل، مشهور بسبب ایلاس، مستمیت	
تاوانبار بن هیوان هیچ شتیک به ده ست ~ criminals	
ناهنین ۲. ترسناک، دوودلی	
مجرمون مستمیتون (لا یتورعون عن شیء) ۲. خطیر، مترد	
باری ناهه موار (دوو دلی) a ~ state of affairs	
وضع خطیر (مترد)	
desperately adv	به ناچاری، بن بیر کرده وه،
به سه رجلی	
علی نحر یانس او خطیر او متهور	
desperation /dɪˈspɜːreɪʃn/ n [U]	نا نومید، هیوا بپراو،
بن بی هیفیون	

despicable /dr'spɪkəbl/ <i>adj</i>	چە پەل، بیزراو، نەو یستراو
despise /dr'spaɪz/ <i>vt</i>	حقیر، مقيت، مزدوری سوکا پەتی پێ دەکات، تۆزی دەکات، بە تۆزی سەیری دەکات
despite /dr'spaɪt/ <i>prep</i>	بەعتەر، یستخف ب لەگەڵ ئەوە شەدا، دژی، هەرچەند، سەرەپای، مارۆکی علی الرغم من، بالرغم
despondency /dr'spɒndənsi/ <i>n</i> [U]	ناویمید، دڵ نەنگی، بێ ئارام، ترساو قنوط، کایە، جزع، یأس
despondent /dr'spɒndənt/ <i>adj</i>	کۆلۆ، ناویمید، خەمگین، بێ هیفی، بێ تاقەت یائس، قانط، مکتب
despot /despɒt/ <i>n</i> [C]	دادرەری زەبر بەدەست، زۆردار، سەنەمکار، کوئەک حاکم مطلق، طاغیة، مستبد
despotic /dr'spɒtɪk/ <i>adj</i>	دیکتاتۆری، زۆرداری، زۆرکار استبدادی، طغیانی
dessert /dr'zɜ:t/ <i>n</i> [C]	میوه یان شیرینی لەوای خواردن پێشکەش دەکەیت طبق من الفاکهة أو الحلوی یقدم بعد الطعام
'dessertspoon <i>n</i> [C]	کەوچکی، کەلچکی قاو و شیرینی بێ ملقعة للحلوی
destination /destɪ'neɪʃn/ <i>n</i> [C]	جێی مەبەست، دو ماھی، قەست، ئامانج الجهة المقصودة، غرض، غایة
destined /destɪnd/ <i>adj</i>	تەرخانکردن، دیاری کراو، ئامانج کری مقدر، مخصص، معین
destiny /destɪni/ <i>n</i> [C,U] (<i>pl</i> -nies)	۱. پەشک، قەزاو قەدەر، ئەنجام، چارەنۆس، چارە نفیس، چارە، بەخت القضاء و القدر، مصیر ۲. القسمة، النصیب

destitute /destɪtju:t/ <i>adj</i>	۱. بێ بەش، ئاوارە ۲. هەزار، دەر بەدەر
<i>entirely ~ of sympathy</i>	۱. محروم، معوز ۲. خلو من، عەدیم بەین، بەین و رحم و بەزەیی عەدیم الإشفاق
destitution /destɪ'tju:fən/ <i>n</i> [U]	هەزاری، نەبوونی، دەست کورتی عوز، املاق، فقر مدقع
destroy /dr'strɔɪ/ <i>vt</i>	وێرانی دەکات، گاولی دەکات یەدم، یەدم، یەلف
destroyer <i>n</i> [C]	وێران کەر، پاپۆری جەنگی بچوک و خیرا، کەشتی جەنگی کافدکەر الدمرة، سفينة حربية صغيرة و سريعة
destructible /dr'strʌktəbl/ <i>adj</i>	توانای لە تاو بردن و وێران کردنی هەمە، شکەستوک قابل للهدم و التدمير
destruction /dr'strʌkʃn/ <i>n</i> [U]	وێران کردن، کاو لکاری، پوو خاندن، خاپور کردن، رووخین، هشین هدم، تدمیر، تخریب
destructive /dr'strʌktɪv/ <i>adj</i>	وێرانکار، وێرانکەر مدمر، هدام
desultory /desʌltəri/ <i>adj</i>	هەلە شاو، لە کری، بێ ئارمانج متقطع، عابر، متفكك
<i>~ reading</i>	خوێندنەوی سەر بێشی / بێ ئامانج قراءة عابرة (سطحية)
detach /dr'tætʃ/ <i>vt</i>	۱. جیای دەکاتەو، لێی دەکاتەو، نە پکاتەو ۲. (لە سوپادا) دەپێری، ئاردن، ئەرساندن، جیا کراو، ئەتوانی
detachable <i>adj</i>	۱. یفصل، یحل، یفک ۲. (الجیش) یسرل (کییة) فی مهمة خاصة جیا پکرتەو، جواد کری قابل للفصل، یسکن فصله
detached <i>adj</i>	(هوش، بیرورا) سەر بە خو، سەر بە ست، جیاواز، جواد کری، جیاواز کری (العقل، الأنکار) مستقل، غیر متحيز، (المزحل) منفصل
detachment /dr'tætʃmənt/ <i>n</i> [C,U]	۱. جیاواز (جیا بونو) ۲. بێ لایەنی، سەر بە خوویی لە بیرورا، سەر بە خوینا هزی ۳. سەر بە خوینوون لە سەربازی، کوتایی

- هَيَانْ به خزمەت
 ۱. فصل، انفصال ۲. تجرد، عدم تعین، استقلال فی الرأی ۳.
 تجریدة عسكرية
detail /di:teɪl/ n [C,U] ۱. خائیک، پارچەى بابەتیک
 ۲. کۆمەلە بابەتیک
 ۱. نقطة واحدة من جزئیات موضوع ۲. مجموعة من التفاصيل
 ده چینه بابەتە کانهوه، دریزه ی پنده دات / go into ~s
 نه پخاته پروو
 بدخل فی التفاصيل، يستعرض التفاصيل
 explain sth in ~
 پروونی ده کاته وه
 یشرح شرحا مفصلا
 ۱. به دیزه ی پروونی ده کاته وه ۲. هه لده یزیری بو □ vt
 کاری گرنگ
 ۱. یفصل، یشرح بالتفصیل ۲. یختار لمهمة خاصة
 Three soldiers were ~ed to guard the bridge.
 سێ سەرباز داوین کران بو پاسه وانی پرده که
 کلف ثلاثة جنود بحراسة الجسر
detain /di:teɪn/ vt گل دانه وه، دگرت، دواخستن، گرتن
 یحتجز، یوق، یؤخر، یعتقل
 to be ~ed at the office له پەرتوک خانه که گلیان
 دایه وه
 یحتجز فی المكتب
detect /di:tekt/ vt به دوایدا ده گه بری، پنهانزی، تییینی
 نه کا، پروونی نه کاته وه سه ح دکت
 یکشف، یلاحظ، یستبین، یتحری
detector n [C] نامیری پشکینی تیشک، سه حکەر
 جهاز کشف عن الأشعاع
detection /di:tekʃn/ n [U] پشکین، سه حکرن،
 کشف، تحری
 the ~ of crime به شوین تاواندا گه بران
 تحری الجريمة
detective /di:tektɪv/ n [C] به شوین تاواندا گه بران،
 پۆلیسی نهینی، پشکهنر، سه حکەر
 تحری، پولیس سړی، مخبر
detente /de:ta:nt/ n [U] کۆک بوونی ده ولەت، له بون
 الرفاق الدولي
detention /di:tenʃn/ n [U] گلدانه وه، دواخستن،
 گرتن، هه بهستن

- احتجاز، تأخیر، إعتقال
deter /di:teɪ(r)/ vt (-tt-) ریگه ی لێ نه گرت،
 ناهیلیت
 ناهیلیت
 یمنع، یعرق، یبط
 Let nothing ~ you from trying to succeed in life.
 له پیناو سه رکه وته کانی ژياندا نه هیلیت هیچ شتک ریگت
 لێ بگری له هه وڵدان
 یحول بینک و بین محاولة النجاح فی الحياة
detergent /di:teɪdʒənt/ adj, n [C,U] خاوین کهره،
 پاکه ره وه، ماده به کی پاکۆکەر، خاوین کەر، پاکۆکەر
 منظف، مطهر، مادة مطهرة
deteriorate /di:teɪəriəreɪt/ vt, vi پس نه بی، نزمی
 نه کاته وه، نه گه ریته وه بو دواوه، خراب ده بی، ده که وی
 یفسد، یحط، یتراجع الی الوراء، یتدهور
deterioration /di:teɪəriəreɪʃn/ n [U] نزم ده بیته وه و
 پس نه بی، نه گه ریته وه بو دواوه
 انحطاط، فساد، تراجع
determine /di:teɪmɪn/ adj دیاری کراو، کوتایی
 هینراو
 محدد، نهائی
determination /di:teɪmɪnəʃn/ n [U] نه خشه دانا،
 بریار دان، دیاری کردن، دانا
 عزم، تصمیم، تحديد
determine /di:teɪmɪn/ vt, vi دیاری نه کات،
 راده داری نه کا، دای نه نیت، ده ست نیشانی ده کا
 یحدد، یعین
 The size of your feet ~s the size of your shoes.
 ۱. قه باره ی قاجت پیناوه ی پیناوه که دیاری نه کات، ۲.
 بریاری له سه ر نه دات ۳. پابه نده به بریار دان ۴. سنوری بو
 دائه نی
 ۱. حجم قدمیک هو الذى یحدد مقياس حذاءک ۲. یقرر، یعقد
 النية علی، یت ۳. یحمل علی اتخاذ رأی أو قرار ۴. یحدد،
 یعرف بدقة
 مانای وشکه دیاری ~ the meaning of a word
 نه کات
 یحدد معنی کلمه ما
determined adj هه تەر، چاره نووسی، له بر، سوربون
 له سه ر

deterrent /di'terənt/ <i>adj, n</i> [C]	بهدشت، گير، ترس، بهر بهست، دواخه رادع، مانع، مبط رقى لى به تى، رفق كينه، ناپه ویت، حه زناكات، كين دكت يكره، پيغض، يعقت نه ویت، بیزارو، رق بغیض، مكروه، مقیت رق، كینه، بۆگه ن، بیز کردن، قین، کین، قیز بغض، كره، مقیت لاى ده بات، بى نهخت دكت، بى تاج دكت، له عه رش دايدة گريت يخلع (ملكا) ينزله عن العرش ده پته قينته وه، ده ته قن، دپهقت يفجر، يفتجر، يفتجر ته قنهر، پليتته ته قننه وه، په قينكه مفجر، قيتل التفجير ته قاننده وه، ته قانندن تفجير، انفجار دهوره دان، رچه، دزفرت، تيوه گلان، سورانه وه، قارى، قارى دكت التفاف، انطاف، تحويلة مؤقتة للمرور پنج ده كانه وه، دايدة شكينى ينطف كيم دكت، كه دهكات، ويغه ديت ينتقص، يخضم، يقلل من شكانندن، له ناستى داده به زينى قادح، منتقص من شان، ذام زيان، نازار، خرابه كارى، نازادان ضرر، اذى، اساءة <i>A child cannot smoke without ~ to is health.</i> منال ناتوانى جگه ره بکيشن وزيان به ته ندروستى نه گه به نيت

detrimental /di'tri'mentl/ <i>adj</i>	لايمکن لطفل ان يدخن بدون الأضرار بصحته زه ره مهند، زياندار ضار
devaluation /di:vælju'eɪʃn/ <i>n</i> [C,U]	دابه زين و نرم پوونه وهى نرخى دراو، به ها شكاندن تخفيض قيمة العملة
devalue /di:vælju:/ <i>vt</i>	دابه زينى نرخى دراو، نرخ شكاندن يخفيض قيمة العملة
devastate /devə'steɪt/ <i>vt</i>	تيكده شكينى، ويرانى دهكات، ماندووى نهكات يدمر، يخراب، يهلك روخان، تيكشكاندن، ويران کردن خراب، دمار، تخریب
develop /drɪ'velɒp/ <i>vt, vi</i>	۱. گه شهى پى نه دات، پهره پى نه دات، فره دكت، نالا دكت ۲. ده رختنى يان ته حمير کردنى / شته وهى وينهى فوتوگرافى ۱. ينو، يطور، يتوسع، يطور، يوسع ۲. يظهر يحمض صورة فوتوغرافية
developer <i>n</i> [C]	گه شه پينكه، نالاكه، پهره سينه مشن، مطور
development /drɪ'veləpmənt/ <i>n</i> [C,U]	پيش خستن، نه شونماو گه شه تطور، نمو دواهمين پيشكه وتن <i>the latest ~s in foreign affairs</i> له كارويارى دهروه آخر التطورات في الشؤون الخارجية
deviate /di:vɪeɪt/ <i>vi</i>	لا ده دات، له پى ده ره ده چيت ينحرف، يبعد، يخرج عن الطريق
deviation /di:vɪ'eɪʃn/ <i>n</i> [C,U]	لادان، قاريون انحراف
device /drɪ'vaɪs/ <i>n</i> [C]	۱. ريار، هو، قیل، دروشم ۱. وسيلة، حيلة <i>leave sb to his own ~s</i> لى گه پى خوئى و خواي خوى ۲. نامراز، نامير ۳. نالا، هيما، وينه، دروشم بترکه و شانه ۲. اداة، جهاز ۳. رسم، شعار، رمز
devil /devl/ <i>n</i> [C]	۱. شه يتان، كه سينكى خراب

	۱. شیطان، ابلیس، شخص شریر
<i>How the ~</i>	۲. هاواری سه‌سورمان
	۲. صیحه تدل علی الاستغراب
<i>the ~ of a time</i>	روژگار یکی تال
	وقت عصب، متیر (حسب السیاق)
devilish /'devɪlɪʃ/ <i>adj</i>	شه‌بتانی، جه‌ه‌نه‌می، به‌د
	شیطانی، جهنی، شریر
devious /di:'vi:əs/ <i>adj</i>	خوار، ری‌ه‌رده‌ر، ته‌له‌که‌باز، چغفر
	ملتر، منحرف، مراوغ
devise /di:'vaɪz/ <i>vt</i>	داده‌ه‌ئینی، دایده‌ه‌ئینی، راسپیر کرن، بۆده‌رکه‌وتن
	پینکر، پینتر، بستب
devoid /dr:'vɔɪd/ <i>adj ~ of</i>	بئ له، به‌ته‌نها، په‌تی
	خال من، مجرد من
<i>~ of sense</i>	بئ هه‌ست، هه‌ست مردوو
	مجرد من الإحساس
devolve /di:'vɒlv/ <i>vi, vt</i>	(کار، نیش) نه‌گۆری بۆ
	که‌سیکی تر
	(العمل، الواجبات) تنتقل أو تحول إلى (شخص آخر)
<i>~ on/upon</i>	
<i>When Smith is ill, his work ~s on me.</i>	که‌سمس
	نه‌خوش که‌وت من هه‌له‌ده‌ستم به‌کاره‌کی
	عندما يمرض (سمث) يتحول عمله إلي
devote /dr:'vɒt/ <i>vt</i>	ته‌رخان ده‌کات، دادنت
	یکس، پندر، یخصص
<i>~ all one's spare time to sport</i>	هه‌موو کاتی خۆی بۆ
	وه‌رزش ته‌رخان ده‌کات
	یکس کل وقته الفائض للرياضة
devoted <i>adj</i>	دلسوز، په‌وه‌فا، به‌ته‌مه‌ک
	مخلص، وئی
devotee /devə'ti:/ <i>n</i> [C]	دلسوز، دروستکار، هه‌پران،
	ده‌مارگیری دینی، نالی‌کار
	الملتص أو المتحمس لفكرة ما، متصّب دينيا
devotion /dr:'vɒʃn/ <i>n</i> [U]	دلسۆزی، نولداری،
	دینداری، دانان، پارانه‌وه
	اخلاص، تقان، تقوی، وریع (فی صیفة الجمع) صلوات
devour /dr:'vaʊə(r)/ <i>vt</i>	لووش کردن، قووت دان،

	ده‌پخوا ته‌وه، ده‌گه‌پته‌به‌ر، دقرینت، دخوت، ویرانی ده‌کات،
	داخوړان
	یتلع، یترس، یلثم (مجاز) یلثم (بمعینه، بأذنیه) (النیران)
	تدمر، تاکل
<i>~ed by (anxiety)</i>	بئ نارامی
	يستبد به التلق
devout /di:'vaʊt/ <i>adj</i>	ناپندار، پاک، دلسۆز، له‌خوا
	ترس، خو‌پاراستن
	وریع، تقی، مخلص، (الصلاة، الرغبات) تنم عن الخشوع
	والوریع والإخلاص
devoutly <i>adv</i>	به‌هیز ده‌ئیت به‌ناپنداری
	بتقوی، بورع، بإخلاص
dew /dju:/ <i>n</i> [U]	شه‌ونم، ناوی
	ندی
dewy <i>adj</i>	شه‌ونم داری، شیدار
	ندی، رطب
dexterity /dek'sterəti/ <i>n</i> [U]	کارامه‌یی، زیره‌کی،
	شه‌ه‌ره‌زایی
	مهارة، حذق، براعة
dexterous /dek'strəs/ <i>adj</i>	کارامه، زیره‌ک، ده‌ست
	سفک، به‌ده‌ست و برد
	ماهر، حاذق، بارع و بخاسة فی استخدام یدیه
dhow /daʊ/ <i>n</i> [C]	(ده‌و) که‌شتی گه‌می یا بره‌کی،
	که‌شتی چارۆ که‌داری عه‌ره‌یی
	الدهر، مرکب شراعی عربی
diabetes /daɪə'bi:tɪz/ <i>n</i> [U]	نه‌خۆشی شه‌کره
	مرض السكر
diabetic /daɪə'betɪk/ <i>adj, n</i> [C]	په‌پوه‌ندی به
	که‌سیکی تووش بوو به‌نه‌خۆشی شه‌کره، شه‌کر میزی
	له‌علاقة بـ/ شخص مصاب بمرض السكر
diabolic /daɪə'bɒlɪk/ <i>adj</i>	شه‌بتانی، جه‌ه‌نه‌می،
	درنده‌یی
	شیطانی، جهنی، وحشی
diagnose /daɪəg'nɒʊz/ <i>vt</i>	دناست، دیاری ده‌کات
	(به‌تایه‌تی نه‌خۆشی)
	يشخص (و بخاسة المرض)
diagnosis /daɪəg'nəʊsɪs/ <i>n</i> [C,U] (<i>pl</i> -noses)	
	دیاری کردن، نیش ناسین، تیرکی، لاداو، لاره‌هیل

تشخیص، تحديد العلة	
diagonal /daɪ'æɡənl/ <i>n</i> [C], <i>adj</i>	خوار، لَیْز، لار
قطری، مائل، منحرف	
diagonally <i>adv</i>	به لاری، به خواری، ب تیره کی
بمیل، بانحراف	
diagram /daɪ'græm/ <i>n</i> [C]	وینهای بیانی یان
هینکاری	
رسم بیانی أو تخطیطی	
diagrammatic /daɪ'græmətɪk/ <i>adj</i>	هینکاری،
نه خشیی	
بیانی، تخطیطی	
dial /daɪəl/ <i>n</i> [C]	۱. په پکهای کات ژمیر، بوردی ژمیر یار
۲. په پکهای ته له فونون	
۱. میناء الساعة، لوحة العداد ۲. قرص الهاتف	
په یوهندی پیوه ده کات به ته له فون، په پکهای (-ll) <i>vt</i>	
ته له فون نه که ده سپړننه وه	
یتصل هاتنیا، یدیر قرص الهاتف	
په یوهندی ده کات به ژماره ۶۶۵۲ ~ 6652	
یتصل بالرقم ۶۶۵۲	
dialect /daɪ'ælekt/ <i>n</i> [C,U]	شینوه زمان، زمانی ناوخیی
لهجه إقليمية، لفة محلية	
زمانه ناوخییه کانی ناوچه ی یورکشایر ~ Yorkshire	
لهجه أهالی مقاطعة یورکشایر	
زمانی زونج له له امریکا the Negro ~ in America	
لهجه الزونج فی امریکا	
ووشه ی فاسایی که په یوهندی به زمانیکه وه ~ words	
هه په	
کلمات عامة أو ذات علاقة بلهجة معينة	
زمان، قسه په یوهندی به زمانیکه وه ~ pronunciation	
هه په	
لفظ، نطق متصل بلهجة معينة	
dialogue /daɪ'ælɒɡ/ <i>n</i> [C,U]	ناخافتن، گفتوگو،
وتووړ په برهه فدان کردن له تیوان دوان یان زیاتر	
معاورة، حوار بین شخصین	
diameter /daɪ'æmɪtə(r)/ <i>n</i> [C]	تیره ی بازنه، چه موره،
تیره ی هدر شیک، یا ته نیک	
قطر، قطر ای شکل أو جسم، عرض، ثخانة	
diametrically /daɪ'metrɪkəl/ <i>adv</i>	به ته واوی،

بهمه مو مانا په ک، راسته وخو، نیکسره	
تامام، بکل معنی الکلمه، مباشر	
diamond /daɪə'mænd/ <i>n</i> [C]	۱. نه لَماس، دور
۱. ماس، الماس.	
یادی ۶۰ سال به سهر تیره پوونی ژنه تان دا، ~ wedding	
(شینوه په کی نه اندازه یی چوار لا په کسانه وه چوار گوشه کی	
ناوه وه ی ناوه ستاوه، دیناری (کاهه زی پاری).	
۲. معین (شکل هندسی ذو أربعة أضلاع متساوية و (زوايا غير	
قائمة)، الدیناری (ورق اللعب)	
diaphanous /daɪ'æfənəs/ <i>adj</i>	(جل و بهرگ) ته نک،
روشن، پوون، پوته نک	
(الملابس) شفافة	
diaphragm /daɪə'fræm/ <i>n</i> [C]	۱. ناویه تچک، پارهان
پارخان، په رده یا نافری	
۱. الحجاب الحاجز، طبلة أو غشاء رقيق	
diarrhoea /daɪə'riə/ <i>n</i> [U]	سک چوون، هناف
چوون، هناف نیش، پزک، په وانی	
إسهال	
diary /daɪəri/ <i>n</i> [C] (<i>pl</i> -ries)	یادنامه، روزه یادنامه،
ییرنامه، یادگارنامه	
مفكرة، مذكرة، يومية	
dice /daɪs/ <i>npl</i>	زاری تاوله، نرد، زاری دهاف،
(تاک die)	
النرد، زهر الطاولة (مفردها die)	
۱. یاری تاوله ده کات، قومار نه کا ۲. سه وزه لمت <i>vi</i> <i>vt</i>	
نه کا به شینوه ی ششش پالو	
۱. يلعب النرد، يقامر ۲. يقطع الخضراوات على شكل مكعبات	
dictate /dɪk'tet/ <i>vi</i> , <i>vt</i>	۱. ده سه پینت، پری ده کاته وه،
پنی ده نویسته وه	
۱. یملی، یستکب	
~ a letter	ووتار یان نامه پرده کاته وه (وتار)
	یملی الرسالة (خطابا)
~ to	۲. فهران ده سه پینت، فه که تن
	۲. یملی، یفرض اوامر، یتحکم
~ <i>npl</i>	له وه ی که می شک وویژدان و چه زی لی ده کات
	ما یملیه العقل أو الضمیر أو الذوق
dictation /dɪk'tetən/ <i>n</i> [C,U]	ریشیس، پنی نووسته وه،
	ریتوس، فه که تن

الإملاء، الكلام المطلق	
dictator /dik'tetə(r)/ n [C]	دیکتاتور، زوردار، خونسه‌بین
حاکم مطلق، طاغیة، دکتاتور	
dictatorship n [C,U]	دیکتاتوری، زورداری فهرمانروایی رها
حکم مطلق، دیکتاتوری	
dictatorial /dɪk'tə:riəl/ adj	دیکتاتوری، به زورداری
دیکتاتوری، استبدادی	
diction /dɪkʃn/ n [U]	رِیَاز، رَه‌فَشار بیان، أسلوب
dictionary /dɪkʃənri/ n [C] (pl -ries)	فهره‌نگ قاموس، معجم
dld /dɪd/	نه‌یکات، سه‌یری (do) بکه (انظر do)
dldactic /dɪ'dæktɪk/ adj	۱. زانستی، بۆ فیر کردن به‌کار دیت، هینکرنی
۱. تعلیمی، مقصود لغرض التعلیم	
هۆنراوه‌ی فیر کردن ۲. ناکۆکی له‌سه‌ر زانست ~ poetry	
الشعر التعلیمی ۲. مراعاتی، نزاع إلى الوعظ و التعلیم	
die /daɪ/ vi (pt, pp died, pres part dying)	نهمریت، ژیان جی دیت
یعت، یفارق الحیاة	
زۆر پیوستی بۆ به‌زۆر <i>by dying for sth/to do sth.</i>	
حه‌زی لیه‌تی، بۆ کردنی هه‌ندی شت	
فی حاجة ملحہ إلى أو لعمله، یشر برغبة جارفة ل	
die /daɪ/ n	پروانه (dice) (انظر dice)
die /daɪ/ n [C]	نابیریکه بۆ چاپ کردنی ووشه له‌سه‌ر کاغەز یان پسته (قالب)
آلة تشکیل المعادن أو طبع الكلمات على الورق أو الجلد.	
قالب	
diesel /di:zl/ n	دیزل، بزۆینه‌ری گاز دیزل
مه‌کیته‌ی دیزل، بزۆینی دیزل (رۆنی قورس ~ engine	
به‌کار دینن)	
محرك دیزل (يستخدم الزيت الثقيل)	

diet /daɪət/ n [C]	۱. خوراک ۲. پاریز (به‌هریز) یان پاریز دگرت، خو لاواز کردن
۱. غذا ۲. حسیه، رجیم	
<i>The doctor put her on a ~</i>	پزیشک پاریزی بۆ نوسیه، پاریز، به‌هریز، پاریز دکت
أمرها الطبيب بالحیة	
□ vi, vi	به‌پوهندی به‌ یاسای پاریزه‌وه هه‌یه حمی، یحمی، یلتم بنظام للحیة
diet /da:ɪt/ n [C]	دایت، نه‌جومه‌نی یاسا دانان الدایت، مجلس تشریعی
differ /dɪfə(r)/ vi	جیاوازی ده‌یت، تیفه‌ل دیت یخلف عن، یخلف مع
difference /dɪfrəns/ n [C,U]	جیاوازی، تیفه‌لی، جودا، جیا
اختلاف، فرق، فارق	
different /dɪfə'rent/ adj	جیاوازی، بیجکه، جودا مختلف، مغایر
differential /dɪfə'renʃl/ adj	جیاوازی، جیاکارانه، جیاکاری، یان شیکار
تخالی، تفاضلی	
□ n [C]	(بیرکار) هاوکۆلکهی (ریاضیات) التفاضل
differentiate /dɪfə'renʃɪət/ vi	شیکاری ده‌کات، جیا ده‌کات، تیفه‌ل دکت
بیمز، یفرق	
difficulty /dɪfɪkəlti/ n [C,U] (pl -ties)	گرانی، ته‌نگانه، ناره‌حه‌تی ته‌نگافی، زه‌حه‌ته‌تی، ته‌گه‌ره
صعوبة	
diffidence /dɪfɪdəns/ adj	بروا به‌ خو‌نه‌بون، شه‌رم عدم ثقة بالنفس، حیاه
diffident /dɪfɪdənt/ adj	شه‌رم، خو‌ین باوه‌ری، که‌سی باوه‌ری به‌هینزوتوانای خو‌ی نه‌بین
خجول، حی، لا یظهر ثقة بنفسه	
diffract /dɪ'frækt/ vi	ده‌شکینه‌وه (تیشک یان پووناکی)، هه‌ده‌یت، لاددت (پووناکی)
بکسر (الشعاع أو الضوء)	
diffuse /dɪ'fju:z/ vi, vi	بلاوده‌یتنه‌وه (پووناکی)، په‌ره‌نه‌ستینی، به‌لاف دکت، (گاز، شله) له‌سه‌ر خو‌تیکه‌ل

دهین

پنشر (الضوء) يتنشر (الغازات و السوائل) تمتزج ببطء

۱. به درزیایی، به فراوانی ۲. پژو و بلاو، پهرش /dr'fju:s/ adj

۱. مسهب، مطنب ۲. متشر، مبشر

diffusion /dr'fju:ʒn/ n [U] پهر تبون، بلاو پونهوه،

په لایون، به لالکرن

انتشار، بعثه، إسهاب

۱. هه لده که نی، (-gg-) dig /dɪg/ vt, vi (pt, pp dug/dag)

ده ردینی (په تاته) به هه لکه ندن

۱. یخفر، یستخرج (البطاطا) بالعفر

~ a person in the ribs/with one's fingers

۲. تیره ده دات نینو که کانی گیر نه کا له په راسوه کانی /

ده ردینی

۲. یقعم، ینشب، ینشب اطافره فی ضلوعه / یکز

هه لکه نین، گهران به دواي (له شیوگی کودا) □ n [C]

ژوور یان شونی نیشته چی بوون، شونی حه وانه وه لای

په کیکی تر

حفر، تنقیب (ل.د) (بصیفة الجمع) غرفة أو مكان للسكن عند

آخر

هه لکولر، کولر، کوله که ره یزه که digger n [C]

حفار

۱. هه رسی ده کات ۲. پوخته digest /dr'dʒest/ vt, vi

ده کات، تی ده کات، ریکی ده خات، وه ری ده گریت،

هه گفیرت

۱. (الطعام)، یهضم، ینهضم ۲. یستوعب، یفهم تماما، ینظم،

یلخص

به کورتی، کورت کراوه، ناوه رۆک، □ /dardʒest/ n [C]

پوخته کراوه

ملخص، خلاصة

کورتی ده نگو یاسی هه فته a ~ of the week's news

مرکز انباء الأسبوع

به ناسانی هه رس ده گریت، گفیر یار digestible adj

قابل للهضم، سهل الهضم

هه رس، پۆلین کردن، digestion /dr'dʒestʃən/ n [C,U]

گفیرتن، وه گرتن

هضم، تصنیف، استیعاب

یاریده ی هه رس ده دات، digestive /dr'dʒestɪv/ adj

گفیر دار

هضمی، مساعد علی الهضم

ده نووس خوار ۱۰ (۹-۱)، نمره، digit /dɪdʒɪt/ n [C]

ژماره، په نجه

رقم دون العشرة (من ۹-۱)، إصبع

شکو داری ده کات، پهرز dignity /dɪɡnɪfai/ vt

پاریده گری

یسجد، یشراف، یبجل

شکو دار، پهریز، رۆمه تکرای خاوه ن شکو dignified adj

مبجل، جلیل، وقور

شکۆمه ند، dignitary /dɪɡnɪtəri/ n [C] (pl -ries)

خاوه ن شکو، رۆدار، رۆسی، ده مر است په تایبه تی ئولدار

مه تران

صاحب، مقام رفیع و بغاصه فی الکلیه (مطران مثلا)

۱. به شکوایی، dignity /dɪɡnəti/ n [C,U] (pl -ties)

سه نیگنی، قدر، رۆمه ت ۲. گه وروه پایه بلند

۱. کرامة، عزة ۲. جلال، وقار

شکۆمه ندی له ده ست ده دات to lose one's ~

یخرج عن وقاره

شیایو نی په، ناگو نیچی له گه لی beneath one's ~

شایه نی نی په ۲. ناز ناویکی پهرز

لایلیق بقدره او مقامه ۳. منصب اولقب رفیع

له باس لاده دات، پیغه دجت digress /dar'gres/ vi

ینعرف عن الموضوع الرئيسی

له باس لادان، پیغه digression /dar'greʃn/ n [C,U]

چوون، پیاجو ونه وه

استطرد، انحراف عن الموضوع الرئيسی

۱. چال، سه نگه، ناف به ند، dike dyke /dark/ n [C]

خه نه که ۲. به ریبه ست، به سه له کی خوئل، به ریبه ستی لمی یا

لماوی

۱. خندق ۲. حاجز او سد رملی

خانوی روخواو dilapidated /dr'lapɪdətɪd/ adj

(رزی، رزۆک، ویرانگری) شتوومه کی درز بردوو

(الآبنية، الاثاث)، متهدم، خراب، متداع

پوخاندن، dilapidation /di,læpɪ'deɪʃn/ n [U]

ویرانکردن، هه رفاندن، خاپوور کردن

تهدم، خراب، تداع

۱. ده کشیت، فراوانده بی، دریز dilate /dar'leɪt/ vt, vi

دکت، قه نیج راله دکت

۱. پمده، پوسه، پشده، پتوسه	
به چاو/ کونه لووتی کراوه پر ناخ	<i>with ~d eyes/nostils</i>
گه وړه	
بعین / منخرین، متسین	
۲. زیاده پووی ته کا، له پیا هلداندا زوری	<i>~ upon</i>
پنوهه ننی	
۲. پسهپ، پتوسه فی الوصف	
گیرو، له سرخو، کم نه نداسی	dilatatory /dɪlətəri/ <i>adj</i>
بطی، معوق	
گرفت، گپروگرفت نه لږگه،	dilemma /dɪˈlemə/ <i>n</i> [C]
تېگران، کپشه، تهنگالی	
مازق، ورطه	
خه بات، پزاف، هه ول،	diligence /dɪlɪdʒəns/ <i>n</i> [U]
کوشه ش، نه قه لا، قوچاخی	
اجتهاد، کد، ایتان	
زیره ک، تیکوشه ر، خه باتکهر،	diligent /dɪlɪdʒənt/ <i>adj</i>
قوچاخ، بزاکهر	
مجد، مجتهد، متن	
(کال) روون نه کاته وه شله پان	dilute /daɪˈluːt/ <i>vt</i>
رهنگ (به ناو)، لاوازی ته کا، تیکي ده دا	
یخف السائل أو اللون بإضافة (الماء مثلا)، (سجاز) یضف،	
بالمزج، یشوب	
روهنکهر، روونکهر	<i>□ adj</i>
مرق، مخفف	
کالکړدنه وه، روون کرن	dilution /daɪˈluːʃn/ <i>n</i> [U]
تخفیف، إضاف بالمزج	
لښ، تاریک، لښ	dim /dɪm/ <i>adj</i> (-mmer, -mmest)
ده کات، نه لښ ده کات، تاری دکت، کز، نزم، فالوژه، کز بین	
معم، باهت، ضعیف، (العیان) کلیتان، ضعیف الرؤیة	
دوو چاوی فرمیسکاوی	<i>eyes ~ with tears</i>
عینان غانستان بالدموع	
نه لښ، کز	<i>□ vt, vi (-mm-)</i>
یجعل باهتا أو ضعیفا	
به لښی، به تاریکی، به نه لښی	dimly <i>adv</i>
علی نحو باهت أو معم	
دایم، پارچه دراوینکی له مریکی به،	dime /daɪm/ <i>n</i> [C]
نرخه کوی (۱۰) سەنت پان ده په کی دولاړیکه	
الدایم، قطعه عملة امریکية قیمتها عشرة سنتات أو عشر دولار	

دوری، دورایی، مه زنی	dimension /drɪˈmɛnʃn/ <i>n</i> [C]
(له شوگی کودا) قه باره	
بعد، (فی صیفة الجمع) حجم	
قه باره ی گه وړه	<i>of great ~s</i>
واسع الحجم	
کمی ده کاته وه	diminish /dɪˈmɪnɪʃ/ <i>vt</i>
یقلل، ینقص	
په رشی ته کات، کیم دکت	<i>□ vi</i>
یقل، ینقص	
بچوک کراوه، گه له ک	diminutive /dɪˈmɪnjuːtɪv/ <i>adj</i>
بچوک، هوری، هور	
شدید الصغر	
شویگی بچوک کړدنه وه (به دانانی پاشگری	<i>□ n</i> [C]
kin پان <i>let</i> بو نمونه <i>stream</i> به <i>streamlet</i>	
صیفة التصغیر (و تشکیل غالباً بإضافة <i>let-kin</i> مثلا) مصغر	
(مجرى) هو <i>streamlet</i> <i>stream</i>	
پوزک، چاوتیر کردن	dimple /ˈdɪmpəl/ <i>n</i> [C]
خه مزه کردن	
غسازة، نونه	
چاو دائه گری که زده و خه نه ده پگری	<i>□ vt, vi</i>
یحدث أو يشكل غسازة عند الاقترام	
گاله کوت قاوو قیز، خه له خه لب	din /dɪn/ <i>n</i> [U]
ضجیح، جلبه	
۱. خه له خه لب ته کات، قاو قیز ته کات (-nn-)	<i>□ vt, vi</i>
۱. یضج، يحدث جلبة أو ضواء	
۲. زوری پي نه لښه وه زوری لښه کات	<i>~ sth into sb</i>
۲. یکرر علیه بالبحاح	
ژهی خواردن ده خوات، شیفی	dine /daɪn/ <i>vi, vt</i>
ده خوات	
یتغی أو یتعشى (یتناول الوجبة الرئيسية)	
ژووری نان خواردن، ناشخانه	dining-room <i>n</i> [C]
حجرة الطعام	
هه ربانه ی خواردن گپړ	diner /ˈdaɪnə(r)/ <i>n</i> [C]
له شه منه نه هه را خواردن پشه کاش ده کات (وه <i>dining-car</i>)	
حافلة الطعام: مركبة نسی القطار یسخدم فیها الطعام (ایضا <i>dining-car</i>)	
دهنگی جهره س،	dingdong /dɪŋˈdɒŋ/ <i>n</i> [C], <i>adv</i>
دهنگی زهنگلی، دهنگی زهنگ، زهنگل	

- صوت الناقوس، مصحوب بصوت الناقوس
dinghy /ˈdɪŋɡi/ *n* [C] (*pl -ghies*) به‌له‌می بچوک، به‌له‌ما سڤک
 قارب صغیر مفتوح
dingy /ˈdɪŋɡi/ *adj* (-ier, -iest) پیس، هېچو پوچ، یی نرځ، ته‌لغ، پیس
 قدر، حقیر، قاتم
dinner /ˈdɪnə(r)/ *n* [C] ژهمی سهره‌کی خواردن له پوژدا، له‌دوای تانی نیوه‌پوژ
 الوجبة الرئيسية فی البرم
 Have you had ~ yet? ئاپانانی نیوه‌پوژت خوارد؟
 هل تناولت غداءك
 We enjoyed the ~ they served. نهو خواردنه‌لامان
 خوش بوو كه پيشكه‌شيان كردين
 استعنا بالغداء الذي قدمه لنا
'dinner-jacket *n* [C] پوژاشکی ناهه‌نگ، جلین شهف
 بو هیر کی
 رداء لحفلات العشاء الرسمية
'dinner-service *n* [C] تاقمی نان خواردن
 طقم أدوات المائدة (من أطباق و غيرها)
dint /dɪnt/ *n* [U] *by ~ of* به‌هیز، به‌هوی چاکی نهو، کورک، هیز، کورډکت، به‌هوی
 بقوة، بفضل، بواسطة
diocese /ˈdaɪosɪs/ *n* [C] ده‌له‌را مه‌ترانی، قه‌شه‌یه‌تی
 الأسقفية، الأبرشية
diocesan /daɪˈɒsɪən/ *adj* نه‌بره‌شی، قه‌شه‌ی، نه‌سقمی، مه‌تران
 أبرشي، أسقفي
dip /dɪp/ *vt, vi* (-pp-) ۱. تقوم ده‌کات، نه‌یخاته‌ ناو
 ۱. یغس، یغس
 قه‌له‌مه‌که‌ی به‌مه‌ره‌که‌به‌که‌دا ~ one's pen in the ink کرد
 یغس قلمه‌ فی الحبر
 ۲. فاوده‌ردنی، سه‌تله‌که‌ی له ~ a bucket into a lake
 ده‌ریاچه‌که‌دا نو قم کرد بو هه‌لگوزین ۳. داده‌چه‌می، داده‌جوړی
 ۲. یغرف، یغس الدو فی البحيرة (لغرف ماء) ۳. یغنی، یغدر

- The sun ~ped below the horizon. خور ناوانه‌ی، به‌رهو ناسوه
 انحدرت الشمس وراء الأفق
 The birds rose and ~ped in their flight. بالنده‌کان
 له‌کاتی فریڼدا به‌رز ده‌بوون نرم ده‌بوونه‌وه ۴. نرم ده‌بیته‌وهو
 به‌رز ده‌بیته‌وه، هه‌له‌زوده‌ابه‌زده‌کا
 كانت الطيور ترتفع و تنخفض فی طيرانها ۴. یخض ثم یرفع
 ثانية
 ناټکه نرم ده‌کاته‌وه و به‌رز ده‌کاته‌وه بو ~ a flag
 سلواکردن ۵. به‌په‌له‌چاوی پندا نه‌خشینت په‌پراوه‌که
 یخض العلم ثم یرفعه ثانية (للحیة) ۵. یصغ علی عجل
 چاوینکی خیزا ~ into a book/subject
 په‌بابه‌ته‌که‌دا ده‌خشین
 یلقی نظره عاجله
 پاره ده‌به‌خشی ~ into one's pocket
 یغق مالا
 ۱. ژه‌نین، نفوم بوون ۲. گیراوهی □ *n* [C]
 پاکه‌ره‌وه‌ی (مه‌ر) ۳. سهره‌و لیژی
 ۱. غسة، غطسة ۲. محلول مطهر (لتنظيف الفم) ۳. غور، وده، انداز، منحدر
 لژی له‌ریگا و باندا a ~ in the road
 انداز، وده، فی الطریق
diphtheria /dɪfθɪəriə/ *n* [U] دفسیریا: نه‌خوشی مله
 خړه، وه‌ناق، دووشاخه
 دفتیریا، الخناق (مرض)
diphthong /dɪfθɒŋ/ *n* [C] جووته‌ بزوین، دو ده‌نگ
 هه‌روه (ou له‌ده‌نگی doubt)
 اجتماع حرفین، صوتین فی النطق (مثل ou فی لفظة doubt)
diploma /dɪˈplɒmə/ *n* [C] پروانامی دپلوم له‌لایه
 زانگو یان په‌یمانگاوه وده‌گیریت
 الدبلوم، شهادة تمنحها مدرسة أو جامعة
diplomacy /dɪˈplɒməsi/ *n* [U] ۱. دپلوماسی، به‌ریوه‌ردنی کاری نیوان ولاتان ۲. سه‌لیق، نهرم و نیانی، ره‌فتارو خو جوان
 ۱. الدبلوماسية، إدارة العلاقات بین الدول ۲. لباقة، کباسة، حسن التصرف
diplomat /dɪˈplɒmət/ *n* [C] ۱. دیپلوماسی، پیوانی
 سیاستمه‌دار ۲. که‌سیکی قه‌زان، زورزان

۱. الدبلوماسى، من رجال السلطه السياسى ۲. شخص كىس لىق
diplomatic /diplə'mætɪk/ *adj* قسەزان، پەقەتارى
 جوان
 دبلوماسى..لىق، حسن التصرف
dire /dɪrə(r)/ *adj* ترستاك، پەقەتازار، خەمناك
 رەيب، ئېم، كىتب
direct /dɪ'rekt/ *adj, adv* ۱. راستە وخۇ
 ۱. مياشر
a ~ hit توشبۇونى راستە وخۇ
 إصابة، ضربة مباشرة
in a ~ line with لەسەر خېلى راستە وخۇ، راستى،
 راستە پى، پەكسەر ۲. بەردەوام
 على خط مباشر ۲. متصل، مستمر
a ~ answer ۳. راست، پىك، وەلامى پووپەروو
 ۳. مستقيم، صريح
a ~ way of speaking/doing things پىيازى
 پووپەروو لە گفت وگو، ھەنسوكەتدا
 طريقة صريحة فى الحديث / التصرف
~ action جىن بەجىن گوشارىكى راستە وخۇوھك
 (مانگرتن)
 ۴. منارسة ضغط مباشر (كالإضراب مثلا)
~ current تەزوى كارەبايى بەردەوام (بە راوردى
alternating بىكە)
 تيار كهربائى مستمر أو متصل (قارن *alternating*)
~ speech گىپرانەوھى قسەى پووپۇوھك خۇى، قسەى
 راستە وخۇ
 سرد أقوال المتحدث كما هي
 ۱. پووپەروو ئەيىن، پىنمايى ئەكات، پەپىوھى
 □ vi, vi ئەبات، پىنەرى دەكا، نالپشاندىكت
 ۱. پوجە، پىرشە، پىدېر
~ sb to the post office رىنۇنى دەكا پۇ نوسىنگەى
 پۇستە
 پىرشە ئىلى مەكەب الېرىد
 سەپەرەشتى كرىكارەكان ئەكا ۲. ناوېشانى
~ workmen دەكا، (نامە) تىپىنى دەداتى ۳. ئاگادارى چۇنپەتى كارەكە
 دەكات
 یشرف على العمال ۲. يهنون. (رسالة) پوجە ملاحظات ۳. پوجە
 الاهتمام أو الانتباه إلى

سەرنجى *~ one's attention to what's being done*
 رادە كىشىت، پۇ ئەو كارەى بەجىنى دېنى
 يلفت، پوجە انتباه الى ما يعمل
direction /dɪ'rekʃn/ *n* [C,U] ۱. ئاراستە، لا،
 رۇكارن ئىكراستى
 ۱. اتجاہ، جہۂ
people running in every ~ خەلک دین و دەچن لە
 ۲. (لەشیوگى كۇدا) فەرمانەكان، زانىيارەكان،
 ۳. لەشیوگى كۇدانانويشان لەسەرنامەى پۇستە ۴.
 بەپىوھەردن، ئاراستە كەردن، سەپەرەشتى كەردن
 ناس پىجرون فى كل اتجاہ ۲. (فى صيغة الجمع غالباً) أوامر،
 تعليمات، إرشادات ۳. (فى صيغة الجمع عادة) عنوان (على
 رسالة أو طرد بریدی) ۴. إدارة، توجيه، إشراف
to work under the ~ of an expert لە ژېر
 چاودېرى پىپۇردا كار دەكات
 يعمل تحت إشراف خبير
directive /dɪ'rektrɪv/ *n* [C] ئاراستە، فەرمان، پىپار،
 كاردارى
 توجيه، أمر، قرار رسمى
directly /dɪ'rekthl/ *adv* ۱. راستە وخۇ، بەشىوھەكى
 راستە وخۇ، راستە وانە ۲. خىرا، دەست بەجىن، ھەر نىستا،
 ئىسكەر ۳. تەنھا، ھەتا
 ۱. مباشر، على نحو مباشر ۲. حالا، فوراً، على الفور، فى الحال
 ۳. (ل.د.) (أداة للتعطف) بمجرد ان، ما ان، حتى
directness /dɪ'rektnəs/ *n* [U] قسەلەروو، فرمان
 لەروو، راشكاوى، ئىكسەرئىتى
 صراحة (فى القول أو العمل)
director /dɪ'rekta(r)/ *n* [C] پەپىوھەرد، دەرھىنەر،
 كارگىر سەروك، كارگىرى
 مدير، مخرج
directorate /dɪ'rektəreɪt/ *n* [C] ئەنجومەنى
 پەپىوھەردىتى
 مجلس إدارة (شرکة ما)
directory /dɪ'rektəri/ *n* [C] (pl -ries) راپەر، پەلگە
 نامە، پىپەرنامە، پىپەرى
 دليل
 پىپەرى تەلەفونون
the telephone ~ دليل هاتف

dirge /dɑːdʒ/ <i>n</i> [C]	چەمەرانه، شینامه، شیون لاوانه‌وی مردو
dirt /dɜːt/ <i>n</i> [U]	ترینمە جنانزیه، لحن حزین چلک، پیسی، پۆخل زمان بەد قذر، قذارة، أو ساخ (مجان) فساد، بذاة (فی القول)
dirty /dɜːti/ <i>adj</i> (-ier, -iest)	پیس، دەم پیس، چەپەل، توندو تیز، ناپاک قذر، وسخ، بذی، عنیف
□ <i>vt, vi</i>	پسی ئەکات یوسخ، یلوت، یتسغ، یتلوت
dirtcheap <i>adj</i>	نرخشی زۆر هەرزانه رخیشی السەر جدا
dirtyly <i>adv</i>	چلکینی، پیسی، پۆخلی، ناپاکی علی نحو قذر، سافل، بذی
dirtiness <i>n</i> [U]	چلکینی، پیسی، بەدکار قذارة، وساخة، سفالة، بذاة
dis /dis/ <i>prefix</i>	پیشگر بە مانان دژ بادنة معناها: عکس أو ضد
disability /disəˈbɪləti/ <i>n</i> [C,U] (<i>pl</i> -ties)	نەشیان، بێ توانایی، لاوازیی عجز، تشوه، فقدان الأهلية
disable /disˈeɪbl/ <i>vt</i>	نەشیایی دکت، لە کار نە کەوی، پەکی نە کەوی سبب لە العجز، یقعد عن العمل
<i>soldiers ~d in the war</i>	سەربازەکان کە شەڕ پەکی خستون
disabuse /disəˈbjuːz/ <i>vt</i>	جێنی لا ئەپا، لە هەڵە بزرگاری دەکات، بزگار دکت یزیل الفشاة عن، یحرر من الوهم أو الخطأ
disadvantage /disədˈvɑːntɪdʒ/ <i>n</i> [C]	زەپان، ئازار، دۆراندن ضرر، اذی، خسارة
disadvantageous /disədˈvɑːntɪdʒəs/ <i>adj</i>	ناله‌بار، کات نە هاتوو، نەگونجاو غیر موات، غیر ملامت
disaffected /disəˈfektɪd/ <i>adj</i>	نارەزا، بێزار، رقی لە سک، بێ نارام، نەدۆسوز، سەركێش

disaffection /disəˈfektʃən/ <i>n</i> [U]	ساخ، متبیم، مستاء خرابە لە گەل کردن، رقی و کینه، بێزار، سەركێشی استیاء، سخط
disagree /disəˈɡriː/ <i>vt</i>	۱. دژواری ئەکا، دژی بۆچوون و پێ ئەبێ ۲. یخالف، یعارض فی الراي ۳. (خواردن، کەش) لە پەڕی تەندروستی پەوه، ~ with ناگونجی
disagreeable <i>adj</i>	۲. (الطعام، الجوهر) لا یلائمه (صحيا) خراب، نەگونجاو ناگونجی لە گەلیدا
disagreement /disəˈɡriːmənt/ <i>n</i> [C,U]	کریه، سێ، غیر ملامت پێک نەهاتن، دژواری بێروپا، گەلش، نەپار معارضة، اختلاف فی الراي
disallow /disəˈlaʊ/ <i>vt</i>	رەیی بێ نادات، ناهێلێت یرفض، ینتقض، ینکر
disappear /disəˈpiə(r)/ <i>vi</i>	نەپارێتەوه، دیار ناهێتی، نەدەبێ، خەواره دبت یخفی، یغیب، یتلاشی، یتراری
disappearance /disəˈpiərəns/ <i>n</i> [C,U]	شاردنەوه، وون بوون، نەمان، پەد بوون، نامادە نەبوون اختفاء، غیاب، زوال، تلاش
disappoint /disəˈpɔɪnt/ <i>vt</i>	بێ هیوا دەهێت، تێکدەدات یخیب، الأمل أو الظن، یخذل
disappointed <i>adj</i>	هیوا پراو، ناوێد، خەمبار، دلته‌نگ خائب الأمل، مغیب، محزون
disappointment /disəˈpɔɪntmənt/ <i>n</i> [C,U]	دلشکەستن، روشکاو، کارێکی بێ هیواکەر خيبة أمل، خذلان، شی مغیب للأمل
disapproval /disəˈpruːvəl/ <i>n</i> [U]	قایل نەبوون، پەسەند نەکردن، نەپان، فەرامۆشکردن استکار، استهجان، رفض
disapprove /disəˈpruːv/ <i>vi, vt</i>	بەرپەرچی دەداتەوه، قایل نایێت، نکولی دەکات پستکر، پستهجن
disarm /disˈɑːm/ <i>vi, vt</i>	۱. چەک دادەنێت، بێ چەک

دکت ۲. (وولات) چەك دادەنیت ۳. گومان ورفی كەم ئەكاته
۱. بئزەك السلاخ، بچرد ۲. (البلاذ) تخفف أو تلتی السلاخ ۳.

یلف حدة الضب أو الشك

disarmament /dis'a:mənt/ n [U] **بئ چەك**
کردن، چەك دامالین
نزع السلاح

disarray /dis'a:reɪ/ n [U] **شەپزەیی، شەژان،**
شیواندن، شاشی، ئیکدان ئیکى دەدات

تشویش، فرضی، یوش

disaster /dr'za:stə(r)/ n [C,U] **لئ قەومان، کارەسات،**
بەلا، نەگەتی، شکستی
کارثة، معیبة، نكبة

disastrous /dr'za:stəs/ adj **بەد ئەنجام، کارەساتی**
نەگەت

مشؤرم، فادح، وخیم العاقبة

disband /dis'bænd/ vt, vi **دەیکاتەو، بەلاف دکت،**
بلاوی بئ دەکات، (سوبا یان ریکخراو)

یحل، یسرح (جیشا أو منظمة)، پشت

disbelief /disbr'i:li:/ n [U] **دانى پئدانائیت، باوەر**
ناکات، نکولی لئ دەکا
إنکار، جعود، نکران

disbelieve /disbr'i:li:v/ vt, vi **درو دەکات، دانى پئدا**
نائیت

یکذب، پئکر، بچعد

disburse /dis'bs:ə/ vt, vi **بەلاف دکت، پارە سەرف**
دەکات، خەرج دکت
ینق (مالا)، یسرف

disbursement n [C,U] **خەرج کردن، پاش سەرف**
کردن، خەرجی، تیچوون
بعد إنفاق، صرف (المال)

disc, disk /disk/ n [C] **قەوان، پەپگە، خەپلە**
اسطوانة، قرص

the sun's ~ **پەپگە ی رۆژ**

قرص الشمس

discard /di'ska:d/ vt **دەپهاوئیت، فری ئەدات،**
دەست بەرداری دەیت
یطرخ، بئذ، یغلی عن

discern /di'sə:n/ vt **دە ی پئین، بۆی دەردەکەوئیت،**

جپای ئەکاتەو، ئیدەگات

یری، پئین، یسز، یدرک

discerning adj **دەرک پئیکەر، زرنکی، کارامە**
بصیر، فطن، صائب الرأى

discernment n [U] **زیرەکی، زرنکی، وریایی، ژیر،**
زیتەلی، هشیار، بیرتیز
بصيرة، فطنة، صواب الرأى

discharge /dr'ʃt/a:dʒ/ vt, vi **۱. بەتال دەکاتەو،**
نەرۆژین (کەشتی لەبارەکە ی) دەر ئەدا، قال دکت ۲.
لەپهاوئیت (شاکر، تیر) ۳. هەلدەقوئیت، دەردەپەرت،
دەردنیشخت، دەردکەفت

۱. یفرغ (سفينة من حمولتها) ۲. یطلق (النار، السهام) ۳. یتدفق،
ینطلق، یطلق

chimneys discharging smoke **کوورە دەری دەدا،**

بەتالی دەکاتەو/ دوکەلی لئ پەرز دەیتەو

مداخن ینطلق / یساعدا منها الدخان

rivers that ~ (themselves) into the ocean

رووبارەکان دەرۆیتە ناو ئوقیانوسەو ۴. (کەس) دەرنەکری،
لەکار نازاد دەکری

انهار تصب، تنصب فی المحيط ۴. (الشخص) یطرذ، یسرف من
الخدمة، یطلق سراحه

men ~d from prison **پیاوان بەرە لا کران لە بەند پخانە**

رجال أطلق سراحهم من السجن

patients ~ d from hospital

نەخۆشەکان لە

نەخۆشخانە هاتە دەروەو

مرضى تم إخراجهم من المستشفى

a servant ~ d for laziness **خزمەت کارەکە بەهۆی**

تەمەلپەو دەرگرا ۵. کاری دەکا، قەرزى دەداتەو

خادم طرد لکسلە ۵. یژدی واجبا، یسدد دینا

بەرە لا کران، پەریست کردن، دەرکردن، قەرز □ n [C]

پژاردن

إطلاق، تحریر، تسريع، تدفیق، تسدید لدین

the ~ of water from a reservoir

تەنکەر، خالی کردن

تفریق الماء من خزان

disciple /di'sapəl/ n [C] **پەردەست، شاگرد، مرید،**

لاپەنگیر

تلمیذ، تابع، مرید، حواری

disciplinarian /disəplɪˈnɛəriən/ n [C] پاسایی،
توند و تیژی ته‌میگه‌ری، سهربازی

disciplinary /disɪplɪnəri/ adj دایینکاری، ته‌میگه‌ر
انضباطی، تأدیبی، صارم
ته‌می‌دان ~ measures
إجراءات تأدیبی

discipline /dɪsɪplɪn/ n [C,U] ۱. مه‌شقی‌نکردن
دایینکردن ۲. رژیم، دایین کار ۳. پاسای پښځه‌ستی په‌فتار
یان کار ۴. لقى له‌زانیاری و توژی‌نه‌وه

۱. تدریب، ته‌ذیب ۲. نظام، انضباط ۳. قواعد لضبط السلوك
أو العمل ۴. فرع من المعرفة أو الدراسة

۵. رښکى نه‌خات، دایینی نه‌کا، پاسا نه‌سه‌پښن □ vt
۵. بنظم، یوډب، بغرض النظام

disclaim /dɪsˈkleɪm/ vt دانی پښانانیت، وازدښت،
پاشه‌کشى ده‌کات، مانده‌ل دکت
بنکر، یتصل من، یتازل عن

disclose /dɪsˈkloʊz/ vt ناشکرای ده‌کات، ده‌ری
ده‌خات، ده‌هښته‌ به‌ر چاو، نه‌پښن ته‌درکښن
بکشف عن، ینظر للعیان، ینفی السراو ینبیه

disclosure /dɪsˈkloʊʒə(r)/ n [C,U] خسته‌نروو، دیار
کرن، ده‌رخستن، درکاندن نه‌پښن
کشف، نفض، افشاء أو إباحة السر

discolour /dɪsˈkɒlə(r)/ vt, vi خرابی ده‌کا یان ره‌نگ
ده‌گوږیت، ین ره‌نگ دکت، ټیکی ده‌دات
ینفد او ینفر اللون، یشوه

discolouration /dɪsˈkɒləˈreɪʃən/ n [U] ناشرین
کرن، ین ره‌نگ کردن، په‌نگ گوږین، خراب کردن
إفساد أو تفریر اللون، تشویه

discomfit /dɪsˈkʌmfɪt/ vt شه‌پرزى ده‌کا، ناویمیدی
ده‌کات، سه‌ری لى نه‌شویښت، شاش دکت
یحبط، ینغب، یربک

discomfiture /dɪsˈkʌmfɪtʃə(r)/ n [U] سه‌ر لى
شوان، هله‌ولا، شاشى، زیان، ره‌فین
إرباک، إحباط، خيبة

discomfort /dɪsˈkʌmfət/ n [C,U] نا‌اسوده‌یی، نار‌ه‌ه‌تنی، ته‌نگاف کرن، ین‌زاری،
چار‌سکردن

انزعاج، مضایقه، عناء، قلق

discomposure /dɪskəmˈpəʊʒə(r)/ n [U]

بین‌سهره‌بری، شهرزه‌یی

إزعاج، قلق، إرباک

disconcert /dɪskənˈsɜ:t/ vt په‌ریشان نه‌یی، شهرزه
نه‌یی، لیک نه‌ترازیت، ته‌شله‌ژیت، په‌ریشان دکت
یربک، یحیر، یقلق، یحبط

disconnect /dɪskəˈnekt/ vt لیکى جیا ده‌کا ته‌وه،
له‌دکت، له‌دوسیت

ینفصل، یقطع، الاتصال بین (شیین)

disconnected adj پچر، پچر، په‌دک نه‌که‌په‌تراو،
له‌کری، له‌ره‌ساندی

متقطع، مفکک، غیر مترابط

disconsolate /dɪsˈkɒnsəleɪt/ adj دل‌شکه‌ستی،
خه‌مدار، ین‌زاری، دل‌ته‌نگ

مغمم، مکتب، دائم العزن، فاقد الرجاء

discontent /dɪskənˈtent/ n [U] نیگه‌رانی، ین‌زاری،
خرابی، ناله‌باری

سخط، استیاء، ترم

discontented adj نیگه‌ران، ین‌زار، راپا
مستاء، قلق، ساخط

discontentedly adv به‌دوو دلی، ین‌زاری،
به‌نیگه‌رانی

بسخط، باستیاء، بقلق

discontinue /dɪskənˈtɪnju:/ vt, vi راده‌وسیت،
ده‌وه‌سیت‌ه‌وه، په‌کی نه‌خا، نه‌پگری

یوقت، یترقب، یعطل، یحجب

discord /dɪsko:d/ n [C,U] ۱. فاشویه‌یی، فا‌زاوه،

جیاوازی ۲. نه‌گون‌جان، رښکته‌که‌وتن، دوه‌ره‌کی، دوه‌ری
۱. خلاف، نزاع ۲. تنافر، عدم انسجام، نشاز

discordant /dɪskoˈdʌnt/ adj دژ په‌دک، دابه‌شکراو،
نا‌رښک، له‌په‌ک ترا‌او

متعارض، متقسم، متافر

discount /dɪskaʊnt/ n [C,U] داشکان، داپران، که‌م
کردنه‌وه، که‌مکر نه‌وه، دابه‌زان، (شتومه‌ک، کومپاله)

حسم، خصم، تنزیل، تخفیض (بضاعة، کمیاله)

at a ~ که‌ل وپه‌لی، ناباو، خراب، به‌سهرچوو

(البضائع) غیر رانجه، تافه

۱. له کۆمپالە دائەشکینی پیش کاتی پیدان □ *vt*
 ۲. بەگومانە لە، پڕوای پێ ناکا (چیرۆک، هەوأل)
 ۱. یخسە کسێالە قبل حلول موعد الدفع ۲. یشک فی، لا یصدق (قصة، خبرا)
discourage /dr'skʌndə/ *vt* ۱. توانای نامێنی، سست
 ئەبێ، وەهێ دەپوخی
 ۱. یشک الهمّة، یوھن العزیمّة
 ۲. هەوألێ دەریازبوون ئەدات ~ *from*
 ۲. یحاول أن یثنی عن
discouragement *n* [C,U] وورەبەردان، دواخستن، سستکرن
 تیشک، وھن فی العزیمّة، شیء مشبط
discourse /dɪskɔ:s/ *n* [C,U] ناخافتن، گفتوگو، وتار، لێدوان، گوتار
 حدیث، محاضرة، مقالة
 ئەدوێ، گفتوگو ئەکا یان ئەنوسێ بەدووردیزێ
 یحاضر، یحدث أو یکتب بإسهاب
discourteous /dɪs'kɜ:tɪəs/ *adj* دل ڕەق، بێ نەزاکەت، زەر، ڕەق
 غیر مەھذب، فظ، خشن
discourtesy *n* زەری، ڕەقی، بێ رومەتی، کەم
 ڕەوشتی
 خشونە، فظاظە، قلّة تهذيب
discover /dɪ'skʌvə(r)/ *vt* دەدۆزێنەو، پەیدا ی ئەکا، دیار دکت
 یکشف، یکشف، یهتدی الى
discoverer *n* [C] دۆزەرەو، پەیدا کەر
 مکشف
discovery /dɪ'skʌvəri/ *n* [C,U] (pl -ries) دۆزینەو، پەیدا کەرن، دۆزین، سەرھلێون
 اکشاف، مکشف
discredit /dɪs'kredit/ *vt* گومانێ لێ دەکات، دەیشوێنێ، رسوا دکت
 یبزە الثقة من، یشک فی، یشو
 □ *n* [U] نەمانێ متمانە، دوو دلێ، بێ باوەر بوون، گوماندار
 نزاع الثقة، تشکیک، مشکک
discreditable *adj* ترۆ، لەکەدار، سوک، شوورەبی،

زیاندار، رسوایار
 مشین، معیب، فاضح، مخز
discreet /dɪ'skri:t/ *adj* ووریا، بەئاگا، ژیر، رازگر، پەندیار، زیتەل
 حذر، متحفظ، حسیف، عاقل
discrepancy /dɪ'skrepanʃ/ *n* [C,U] (pl -cies) دژواری، نەسازێ، جیاوازی، بەرپەك كهوتن
 تناقض، تباین، تضارب، تعارض
discretion /dɪ'skreʃn/ *n* [U] ۱. زۆرنگ، سەلمێنەر، زۆت، رازگری، روپایی، پەپاك ۲. سەرپەستی ڕەفتار و ڕەوشت، مەزەندەیی، هەلبازردنی
 ۱. حصافة، فطنة، حذر ۲. حرية التصرف، والاختيار حسب تقديره
 بەمەزنەنە ئێو چۆن بەگونجای *at his own ~*
 بزانیت، وەك بقیّت، بێ مەوج
 حسب تقديره، كما يراه مناسبا
discriminate /dɪ'skrɪmɪneɪt/ *vt, vi* جیاوازی دەکا، دیاری ئەکات، (لەمامەلە کردندا) جیاپە کاتەو
 ۱. یبیز، یفرق (فی المعاملة)
 ~ *good books from bad/between good and bad books*
 ۱. جیاوازی ئەکا، پەرأوی چاك لەخراب
 جیاپە کاتەو ۲. جیای دەکاتەو، لا یەتیک دەگریت
 ۱. یبیز بین الكتب الجيدة و غير الجيدة ۲. یفرق، یبیز، یتحامل
 یاسا، بێ لا یەنە *laws which do not*
 قوانین، لا یبیز لا حد
 جیاوازی ناکات لەنیوان پەکیک و ~ *against anyone*
 پەکیکی تر دا
 لا تفرق بین واحد و آخر
discriminating *adj* توانای جیاکردنەوێ هەپە، جودا کەری، دەمارگیر
 حسن التییز، میز
 باجەکان / تارپەقێ جیا جیا جیا (نرخي ~ *duties/tariffs*)
 جیا جیا
 رسوم / تعرفه تفاضلية
discrimination /dɪ'skrɪmɪneɪʃn/ *n* [U] جیاکردنەو، جیاوازی لەمامەلە کردندا، دەمارگیری
 تیز، حصافة، تیز فی المعاملة، تفرقة

- discursive** /di'skɜːsɪv/ *adj* (قسه) دهر پهراندن،
چپیت به دهیا، بن سر و پری
(الكلام) استرادی، لا ارتباط فیه
- discuss** /di'skʌs/ *vt* گفت و گو دهکات، پهره فدان
دکت، ده خوینیت، لی نی نه کوئته وه، ده مه تهقی نه کا
یناقش، ییاحت، یتاول بالبحث
- discussion** /di'skʌʃn/ *n* [C,U] گفتی گو، لیدان،
ده مه تهقی، پهره فدان
منالشة، مباحثه
- disdain** /dis'deɪn/ *vt* ییزی لیده کاته وه، لالوت نه یین،
لوت به رزی نه کا، رسوا نه کا
یزدري، یحتر، یأنف، یترفع
□ *n* [U] رسوا کرن، کرینکرن
ازدراء، احقار، أنفة، ترفع
- disdainful** *adj* له پیش چاوکه وتوو، رق لی بوون،
رسواکراو، تیر کرینکرن
مزد، محتر، مترفع
- disease** /di'zj:z/ *n* [C,U] نه خوشی، دهر د، نیش،
نه ساخی
مرض، داه
- diseased** *adj* نه خوشی، نیش، نازار، نه ساخی
مریض، علیل
- disembark** /disɪm'bɑ:k/ *vt, vi* له که شنی داده به زی،
په یاده بیت
ینزل من السفينة
- disenchant** /disɪn'tʃɑ:n/ *vt* لایده با، بن چادودکت،
له سیحر و جادوو چاوبه سنی بزگاری دهکات
یزیل، یحرر من السحر والأوهام
- disenfranchise** /disɪn'fræntʃaɪz/ *vt* بن پهری
دهکات له مافی شارستانی به تاییه لی له مافی هه لیزاردن
یجرر من الحقوق، المدنية، و خاصة حق الانتخاب
- disengaged** /disɪn'geɪdʒd/ *adj* بن لیش، به تال،
سهر به ست، نازاد له کری
خال، غیر مشغول
- disentangle** /disɪn'tæŋgl/ *vt, vi* نازادی نه کا،
ده پکاته وه له دکت، له در سینت، سهر به سنی نه کا
یحل، یفک، یحرر
- disfavour** /dis'feɪvə(r)/ *n* [U] کین، ییزاری، ناقابلی،

رق

استیاء، کره، ازدراء

disfigure /dis'figə(r)/ *vt* ده شوینیت، تیکی نه دا، لای
نه با

پشوه، یسغ

disfigurement *n* [C,U] تیکدان، شیوان

تشریه، مسخ، تشره

disgorge /dis'gɔːdʒ/ *vt* دهر شینه وه، به زور لی نی
ده سینیت

یتقی، یقی، (مجاز) یدفع رغضا عنه

disgrace /dis'greɪs/ *n* [U] ۱. نه نگی، نابروچوون،
پسوا ی کرن، رسوا، بن رومه تی، له که داری ۲. سوکایه تی
بن کردن، رسوا یی

۱. ضیاع الکرامة، جلب العار، فضيحة ۲. عار، إهانة، فضيحة

له که داری نه کا، ریسوا ی نه کا، نابروی / حه پای
□ *vt* نه با

یعیب، یشین، یفضح، یلحق العار بـ

disgraceful *adj* له که دار، رسوا دار

معیب، مشین، فاضح، مغز

disgruntled /dis'grʌntld/ *adj* ییزار، به دل نه بوون،
رق هه ستاو، سهر کیش

متذمر، متاء، ساخط (من، علی)

disguise /dis'gaɪz/ *vt* خوی لی ده گو بیت، نه پهن
دکت، ده ماخ دهکات
یتغنی، یتکر

He ~d his looks but could not ~ his voice خوی
لی گو بی به لام نه پتوانی ده نگی یگو بی
اخفی شکله لکنه لم یتسکن من اخفاء صوته

شارد نه وه، خو گو بین، نه په نیبون
□ *n* [C,U] تخف، تکر

disgust /dis'gʌst/ *n* [U] قیز کر دته وه، هینج دان،
بیز کر دته وه

تفز، اشتزاز، قرف

~ at/for/against/towards sth dirty/evil smelling

دلنیکدل هاتن له شنی پس / بونی ناخوش

تفز من شیء / قذر / کریه الرائحة

دل تیکدل دین، بیز ده کاته وه
□ *vt*

یقز النفس، یعود الی القرف أو الاستزاز

- له تەمبەلیدا قیزەونە
مشتر من کسله
disgusting *adj* بیزی، قیزەون، نەپەنینکرن
مشیر للاشتراز او القرف
dish /dɪʃ/ *n* [C] دەفری خواردن، قاب، جوړیک له
(خواردن)
صحن، طبق، صفة، لون من ألوان الطعام
wash up the ~es دواى خواردن قاپه کان نه شوات
ينظف الصحون بعد الطعام
☐ *vi* خواردنه که نه کاته ناو قاپ
يضع الطعام في صحن أو أطباق
~ up the dinner خواردنی نیوهرؤ تیده کات
يضع طعام الغداء في أطباق
dishearten /dis'ha:tn/ *vi* دواى دهخات، بیزاری نهکا،
سست دکت
يبط، يوهن العزيمة
dishevelled /di'fenvld/ *adj* قزکز، جل و بهرگی
پهړپوت، نازیک و پیک
مشعت الشعر، غير مرتب الملابس
dishonest /dis'bnɪst/ *adj* ناپاک، قیل باز، بى بهخت،
دلخاپ، چفو
غير امين، مخادع، مضل
dishonour /di'sɒnə(r)/ *n* [U] ۱. رسوایی، له که داری
۲. که سیکى نابرویه ر ناویانگ خراب
۱. عار، خزی، اهانه ۲. (شيء، شخص) مشين، جالب للعار،
ملوث للسمعة
☐ *vi* شووړه یی نه هینى به سهر یا لکه داری دهکا، نابروی
نه با
يجلب العار، يلوث السمعة، يشين، يخزي
~ ad cheque (بانق) چهک خه رچ ناکات
(البك) يرفض ان يصرف شيكا
dishonourable *adj* رسوادر، ناوزراو، زووبلی،
شووړه یی هینه، حه یا بهر
مشين، فاضح، مخز، جالب للعار
disillusion /dis'lu:ʒn/ *vi* ووریا کردنه وه، بى بهخت
رسوا، دهو یاز نه یی له مه ترسی
يخلص، أو يحرر من الأوهام
☐ *n* [U] ناگادار کردنه وه له ترس

- صحة أو تخلص من الوهم
disillusionment *n* [U] لاپردنی چاو بهستی، پژگار
بوون له واهیمه
تحرر من الوهم، إزالة الفسافة
disinclination /,disɪn'kli'neiʃn/ *n* [C,U] کین،
بیزاری، واز هیتان له
نفور من، عزوف عن
a ~ to work/for hard work نه لیان بو کار کردن،
کارکردنی ناره حمت
عزوف عن العمل، العمل الشاق
disincline /,disɪn'klaɪn/ *vi* دوره پهریز ده یی
بنفر من
be ~d to ده ر باز نه یی
يعزف عن
disinfect /,disɪn'fekt/ *vi* پوخته ی / پاکى ده کات
يعقم، يطهر
disinfectant /,disɪn'fektənt/ *adj, n* [C,U] پاکزکەر،
پاقرکەر
معقم، مطهر
disingenuous /,disɪn'dʒenjuəs/ *adj* دلخاپ،
قینکەر، قیل باز، دهس بر، خاپین
مراوغ، مختال، مخادع، ماکر
disinherit /,disɪn'herit/ *vi* بى بهری نه کات له
میراتی، بى پاشمایى دکت
يحرّم من التركة أو الميراث
disinheritance /,disɪn'heritəns/ *n* [U] بى بهش
بوون له میراتی، بى پاشمایى کردن
حرمان من التركة أو الميراث
disintegration /,dis,ɪntɪ'greɪʃn/ *n* [U] شى
بوونه وه، داهیزران، رزین، تیکشکان
تحلل، تحطم، تفكك
disintegrate /,disɪntə'greɪt/ *vi, vt* هه لده وه شته وه،
تيك نه شكى، وردوخاش ده یی
يتفكك، يتحطم، يتحلل
rocks ~d by frost and rain بهرده کان به هو ی باو
پورانه وه وردوخاش بوون
صخور تحطمت بفعل الصقيع و المطر
disinterested /dis'ɪntərəstɪd/ *adj* پاک، بى لایه ن،

بی‌په‌رزه‌وه‌ندی	
نزیه، خالی الغرض، غیر متحیز	
disjointed /dis'dʒɔɪntɪd/ <i>adj</i>	(قسه، نووسین، بێ)
سەرو بەر، ھەلۆه‌شاو، نەگەڕێداری	
(الكلام، الكتابة) غیر مترابط، مفكك	
disk /dɪsk/	(پروانه <i>disc</i>)
	(انظر <i>disc</i>)
dislike /dis'laɪk/ <i>vt</i>	رەقی لێ پەتی، قین، نەئەین
	پکەر، ینفر، کرە، نفور
dislocate /dis'ləkeɪt/ <i>vt</i>	۱. لە جێی ئەجێ، لەجێ
	لەبری (ئێسقان)، شاشدکت
	۱. یخلع یستلخ (العضم)
~ one's shoulder	شانی لە جێی ئەجێ ۲. ئاژاوه
	دەنیته‌وه، دەپشێونیت
	یخلع کتە ۲. یوقع الاضطراب فی، یشوش
dislocation /dis'ləkeɪʃn/ <i>n</i> [C,U]	داکەندن، چاو
	پۆشین، گەه‌چون، تێکدان
	خلع، امتلاخ، تشویش
dislodge /dis'lɒdʒ/ <i>vt</i>	دەردەکات، ئەجوولی لەجێی
	خوی لادەچێت
	یطرده، یزحزح، یزح من مکانه
disloyal /dis'loɪəl/ <i>adj</i>	نادۆسۆز، ناپاک، بێ ئەمه‌ک،
	بێ‌وه‌فا
	غیر مخلص، خانن
disloyalty <i>n</i> [C,U] (<i>pl</i> -ties)	بێ ئەمه‌کی، ناپاکی، بەد
	ئەمه‌کی
	خیانه
dismal /dɪz'mɔl/ <i>adj</i>	پەست، خەمناک، ناخۆش،
	خەم‌دار، دڵنەگ
	کتیپ، موخش، یدعو لانتقاض
dismantle /dis'mæntl/ <i>vt</i>	۱. ھەڵ دەوێشێت، دەری
	ئەکا، ھەدکت
	۱. یفکک، یجرد من (الأجزاء، المحتويات)
~ an old warship/a fort	چی لە پاپۆره‌ جەنگیە کەدا
	بسوو بە تالی کردووه، قەلا دادەمانی لە چەک، ۲.
	ھەلی ئەوێشێ (نامیر)
	یجرد سێتە حریبە ما فیها، قلعة من سلاحها ۲. یفکک، یفکک
	(إلى أجزاء)

~ a machine	نامیرە کە ھەڵەوێشێن
	یفکک آلە
dismay /dis'meɪ/ <i>n</i> [U]	ترسی، تۆقین، ھەژلین
	رعب، هلع، فزع، تثبط همه
□ <i>vt</i>	دە ترسێت، دێز دەنیت
	یرعب، یفزح، یثبط همه
dismember /dis'membə(r)/ <i>vt</i>	کەرتی دەکات،
	دەپرت (پارچە پاڵەش) دەدرێت
	یقطع أو یزق الأوصال (الجسم)
dismemberment <i>n</i> [U]	دراندن، داپەشکردن
	(ولات) پارچە کردن
	تزیق أوصال، تقسیم (بلد مثلاً)
the ~ ment of the old Austrian Empire	داپەش
	کردن ئەمپراتۆریەتی ئەمساوی، کۆن
	تزیق أوصال الإمبراطورية النمساوية القديمة
dismiss /dis'mɪs/ <i>vt</i>	۱. دەردەکات، دەردنێخت،
	دەردکت
	۱. یطرده، یفصل، یصرف
~ workmen	کرێکارەکان لە کارە کە دەردەکات ۲.
	دووری دەخاتەو
	یفصل العمال ۲. یبعد، یقصی، ینبذ
~ thoughts of revenge	ری ناداپە بیرو/ا بیرکردنەو
	لەتۆلە کردن
	ینبذ أفكار / التفكير فی الثأر
dismount /dis'maʊnt/ <i>vi, vt</i>	پە پای ئەکا، دلیت خاری
	یترجل، ینزل من
disobedient /disə'bi:diənt/ <i>adj</i>	لاسار، پاخی،
	ناگوێراپەل
	مترد، خارج عن الطاعة
disobey /disə'beɪ/ <i>vt</i>	لاساری ئەکا، پاخی ئەبێ،
	سەرکێشی ئەکا
	یعضی، یترد
disorder /dis'ɔ:də(r)/ <i>n</i> [C,U]	۱. ئارێکی، ئاژاوه،
	تێکچوون، ئەبوونی یاسا، بێ سەرو بەر ۲. ئاژاوه، ئاشوویی
	سیاسی ۳. تێک چوون، شەڕزەیی (لەکاری ئەندامە کاندە)
	۱. اضطراب، فوضى، انعدام النظام ۲. شغب، فوضى.
	اضطرابات (سیاسية) ۳. اعتلال، اضطراب (فی وظائف
	الأعضاء)

<i>a digestive ~</i>	تیک چوونی هدرس
	اضطراب هضی
☐ <i>vt</i>	تیکنی ئەدات، یاسا تیک ئەدات، ئاژاواه ئەنێتەوه
	اضطراب هضی یشوش، یفسد النظام، ییت الفوضی
disorderly <i>adj</i>	لاسا، ئارێک، پشێو، سەرگێش،
	نایاسایی، ئالۆز
	متەرد، مەخل بالنظام، مضطرب
<i>~ behaviour</i>	ڕەوشتی ناپەجێ
	سلوک مەخل بالنظام
<i>~ crowds</i>	یاخی بوان
	جەمە ئاژە، متەردە
disorganization /dis:ganə'zei/n/ <i>n</i> [U]	پیس
	بوونی ڕژێم، شیواندن، تیکچوون (فەساد)
	إفساد النظام، تشویش
disorganize /dis:ganəiz/ <i>vt</i>	یاسا تیک ئەدات،
	ئاژاوه ئەنێتەوه
	یفسد النظام، یشوش، یوقع الاختلال
disown /dis'əun/ <i>vt</i>	لە ئەستوی خۆی لای دەبات، بێ
	خودان دکت، نکولی لێ دەکا، ماندهل دکت
	ینکر، یند، بێرمان
disparage /di'spændʒ/ <i>vt</i>	داده شکینیت، لە شان و
	شەوکه تی کەم دەکاتەوه
	یندەب، یخط من شأن، یقتص
disparagement <i>n</i> [U]	تەوس، داشکاندن، فیز،
	سووکایەتی، کەم کردنەوه
	تەدید، انتقاص، استخفاف
disparagingly <i>adv</i>	بە داشکاندن، بە سووکایەتی
	باستخفاف
disparity /di'spærəti/ <i>n</i> [C,U] (<i>pl</i> -ties)	جودا،
	جیاوازی، قیقلیتی، جودای
	تباين، اختلاف، تفاوت
<i>~ in age/intelligence</i>	جیاوازی تەمەن /زیرەکی
	تفاوت فی السن / الذكاء
dispassionate /dis'pæʃənə/ <i>adj</i>	بێ زەوق،
	بێ لایەن، لایەن نەگرتن
	خال من الأهواء، غیر متحيز، معاید
dispatch, despatch /di'spætʃ/ <i>vt</i>	دەنێریت،
	دەشیئت

	یوفد، یڕسل
<i>~ letter/telegrams/messengers</i>	نامە دەنێریت
	بە پۆستە ی خێرا ١. تەواوی ئەکات (کار، ژەمی خواردن) ٢.
	ئە پکۆژی، بە سەریا سەر ئەکەوی، لە سێدارە دەدری
	یڕسل خطابات، بربیات، سەا ١. پشێ، یئج بـسرعة (عملا،
	وجبة طعام) ٢. یقتل، یجهاز أو یقتل علی، یعدم
☐ <i>n</i> [C,U]	١. ناردن، پە یام، شاندن ٢. نامە، هەوال،
	راگە یاندنی ڕەسمی ٣. خێرا، کتویری، بزاقتن
	١. یفاد، یرسال ٢. رسالە، نبأ، بلاغ رسمی ٣. سرعة، عجلة، فی
	الترو واللحظة
<i>act with ~</i>	بە خێرای هەلسوکهوت دەکا
	یتصرف بسرعة (حالا)
dispel /dr'spel/ <i>vt</i> (-ll-)	دەری دەکات، لای ئەبات
	(هەور، مە ترسی، گوتمان)
	یپرد، ییدد، یزیل (الغیوم، المخاوف، الشکوک)
dispensation /dispən'sei/n/ <i>n</i> [C,U]	١. وازلێ
	هێنان، بـلـا لـکـرن ئامادە کردن، کار داری دابەشکردن ٢.
	وازلێهێنان، لێ یووردن، کلێسە دەری دەکات، بۆ کردن یان
	نەکردنی فرمائیک
	١. استثناء، تحضير، أعداد، توزیع، تدبیر إلهی ٢. حلة، تحلة،
	إعفاء (تصدرة הכتيسة لتحليل أمر أو تحریمه...)
dispense /di'spens/ <i>vt, vi ~ with</i>	١. وازی لێ دیتن،
	دەستبەرداری ئەبێ
	١. یستغنی عن
<i>~ with the cook's services</i>	واز لە چێشت
	لێ نەره کە دەهێنن، دەست بەرداری ئەبیت ٢. بـلـاوی
	ئەکاتەوه، پێشەدا، راگە یەنی
	یستغنی عن خدمات الطباخ ٢. یوزع، یمنج، ینشر
<i>~ justice</i>	پە کسانێ /دادوهری بـلـادە کاتەوه ٣. تیکەلی
	ئەکات، ئامادە ی ئەکات (دەرمان)
	ینشر العدالة، یقیم العدل ٣. یمنج، یحضر، یعد (الدواء)
dispenser <i>n</i> [C]	دەرمان، فرۆش، دەرمانساز
	صیدلی، صیدلیة
dispersal /di'spɜ:səl/ <i>n</i> [C,U]	جیا کردنەوه، پەرتوون،
	بۆقین
	تفریق، تشتیت
disperse /di'spɜ:s/ <i>vt, vi</i>	بـلـاوی دەکاتەوه، پەرش
	نەبێ (بە تاییە تی سەرباز لە جەنگدا)

یفرق، یبدد، یشتت (بخاصه جنودا فی معركة)
dispirited /di'spiritɪd/ *adj* کز، کم توانا، لاواز، سست، دل‌تنگ
 مشط الهمة، واهن العزيمة، حزين
displace /dis'pleɪs/ *vt* لاده‌دات، جینگه‌ی ده‌گرته‌وه، ده‌به‌ده‌ر دکت
 یزيع، يستبدل، يحل محل، يعزل
 ~ *d person* ده‌رکراو، دوورخراو (له‌نیشتمان)
 منفی، مبدع، منتشر (عن وطنه)
displacement /dis'pleɪsmənt/ *n* [U] شله‌ی لادراو، بری شله‌ی لادراو، لادان، جودا‌کرن، لا‌بردن
 (بخاصه) کبة السائل المزاج، إزاحة
 a ship of 10.000 tons ~ هیزی لادانی ناوه‌که
 له‌لایدن که‌شته‌که‌وه (۱۰۰۰۰) تنه
 سفينة تقدر أزياحتها بعشرة آلاف طن
display /di'spleɪ/ *vt* ۱. پیشانی‌نه‌دا، نمایشی نه‌کا
 ۲. دیار‌دکت، پرونی ده‌کاته‌وه، ناشکرای نه‌کا
 ۱. يظهر، يعرض ۲. يبين، يكشف عن
 ~ *one's ignorance* نه‌زانی‌نه‌ده‌ده‌دخت
 يظهر جهله
 □ *n* [C,U] ده‌رخستی شتیک، دیاری‌کردن، نیشاندان، نواندن
 عرض، إظهار، شن معروض، استعراض
 a fashion ~ پیشانگای جل و به‌رگ
 عرض للأزياء
 a ~ *of one's knowledge* ناوه‌لا‌کردن بو‌زانی، نمایشت کردن
 استعراض لمعرفته
displease /dis'pleɪz/ *vt* توره‌ده‌کات، نه‌نه‌رپنی
 يفض، يثير الاستياء
displeasure /dis'pleɪs(r)/ *n* [U] بی‌تافتی، جارست‌کردن
 استياء، تبرم، مضايقة
disposable /di'spəʊzəbl/ *adj* به‌کبار، هاقیتار، پاش
 به‌کاره‌نیان، فری‌ده‌دری
 فی المتناول، سهل التخلص منه بعد استعماله
disposal /di'spəʊzəl/ *n* [U] ده‌ست‌کاری کردن، فریدان، خو‌لیر‌زگار کردن، خو‌پاراستن، هالین، ریک‌خستن

التصرف ب، التخلص من، تنظيم
 the ~ *of property/business affairs/ troops*
 به‌پروه‌بردن مولک / کاروباری بازرگانی / تیسی سوپا
 إدارة الأملاك / الشؤون التجارية / فرق الجيش
 له‌ژیر رکیفی / نامازهی نه‌ودا
 at *one's* ~ رهن‌إشارته، تحت تصرفه
 کانی خو
 to place *one's* time, etc at *sb* *elses* ~ ده‌خاته‌ ژیر رکیفی په‌کینکی تره‌وه
 يضع وقته (و نحوه تحت تصرف شخص ما)
dispose /di'spəʊz/ *vi, vt* ۱. وازی لی‌دینیت، ده‌اقیت، قابل دکت، دفروشت
 ۱. يتخلص من، يستهلك، يتصرف ب
 ~ *of rubbish business sb's arguments* خوی له
 باشماوه‌کان رزگار ده‌کات، کونایی به‌کار / وتووینه‌که‌ی
 دینی ۲. (شت) ویک نه‌خا، دابه‌ش نه‌کا
 يتخلص من التنايات / ينهي العمل / الجدال ۲. (الاشياء) و
 الأشخاص ينسق، يرتب، يوزع
 به‌ست به‌سوز و ناماده‌بوون نه‌کا
 be/feel ~d يشعر بالليل أو الاستعداد
 چه‌ز به‌پویشتی بی / پیاسه
 feel ~d *for a walk* ده‌کات
 میال للقيام بنزهة على الأقدام
 به‌ست نا‌کا به‌ناره‌زووی
 to be *not at all* ~d *to help* یارمه‌تیدان
 لا يشعر بالرغبة في تقديم العون
 نی‌تی باش ده‌ده‌دخت به‌رام‌به‌ر
 well ~d *towards* يظهر نية حسنة نحو
 ۱. ریک‌خستن، ویک
disposition /di'spəʊzɪʃn/ *n* [C] ۲. دروست بوون، هوه‌س، که‌یف، ناره‌زوو
 ۱. تنظيم، ترتيب ۲. خلق، طبع، ميل، نزعة
 پی‌او‌یک‌ی که‌یف خو‌شه،
 a man with a cheerful ~ خو‌ش‌مه‌شربه
 رجل مرح الطبع
 ژتیک‌ی غیره‌ت چی‌یه
 a woman with a ~ *to jealousy* به‌غیله، (حه‌سوده)
 امرأة ذات طبع غير (غيره)
dispossess /di'spəʊzəs/ *vt* لی‌ی ده‌سه‌نیت به‌ژور
 بی‌ی چول‌نه‌کات

بزرع، بقل، بضايق
 پهريشان، شهره یی □ n [U]
 قل، ازعاج، مضایقه
 خوی لی گیل ده کات، **disregard** /disrɪ'ga:d/ vt
 گوی یی نادان، فداووشی ده کات
 بغل، بمل، لا یکترب
 کم ترخه می، فداووشی □ n [U]
 إصال، إغفال، عدم اکثر
 تیک قوباو، شکین، **disrepair** /disrɪ'peə(r)/ n [U]
 پیوستی به چاک کردن هه په
 مطلوب، بی حجة إلى إصلاح
 خانووی کونی داپوخوا *old buildings in ~*
 که پیوستی به چاک کردن هه
 آبنیه قدیمه بحاجة إلى إصلاح
 ناوبانگی خراب، **disreputable** /dis'repjʊəbl/ adj
 بی نابرو، ناتهاواو
 سی، السمعة، أو الصیت، شائن
 بی نابرو **disrepute** /disrɪ'pju:t/ n [U]
 عار، سوء السمعة
 بی پرومته تی، ناوبانگی نه زبئی، بزئی *to fall into ~*
 نامینیت
 تره سمته، یفقد احترامه
 بز نه مان، بی رسیز **disrespect** /disrɪ'spekt/ n [U]
 عدم احترام، ازدراء
 بی بهرگ، رووت، جلی له بهر **disrobe** /dis'rəʊb/ vi, vt
 داده کهنی
 یعی، یتری، یترد من الثیاب
 تیکی ده شکین، په کی نه خا، **disrupt** /dis'rʌpt/ vt
 رووت دکت، نهی درین
 یظم، یظم، یزق
 دراندن، تیک شکاندن، وه ستاندن، **disruption** n [U]
 په یوه ندی بی پچراندن
 تمزق، تمزق، تعطیم، تعطیل
 دراو، تیک چوو، ناژاوه چی **disruptive** adj
 مزق، مغرب، منیر للفوضی
 بیزاری، **dissatisfaction** /dis'sætɪs'fækʃn/ n [U]
 ناره زایی، بی دلایی، ناقابلی
 استیاء، عدم رضا

بجرده من، یجبر علی التخلی عن (المثل الذی یعیش فیه)
 (خانوو)، بی خودان دکت، ده رلیخت ~ sb of
 نه سازی، **disproportion** /disprɒ'pɔ:ʃən/ adj
 نه گونجاو، ناهاو هیز
 حالة عدم التناسب أو التكافؤ
 نه ساز، **disproportionate** /disprɒ'pɔ:ʃənət/ adj
 نه گونجاوه
 غیر متناسب أو متکافئ
 چهوتی نه کا، به درق **disprove** /dis'pru:v/ vt
 ده خاتوه، ماندهل ده کا
 بدحض، یکذب، ینقض
 بهر هه لدانیاو، **disputable** /di'spju:təbl/ adj
 گفتو گوی له گه له ده کرنی
 قابل للنقاش، عرضة للنزاع
 مشهور کدر، لیکه تنکهر **disputant** /di'spju:tənt/ n [C]
 المجادل، المناظر
 ۱. نه جهنگی، شهر نه کات، **dispute** /di'spju:t/ vi, vt
 لیک نه کوهی
 ۱. یختصم، یتنازع، یعرض
 له سره شتیک ناکوکی له گه له نه کا، ~ with sb on sth
 بهر هه لدان ۲. ناکوکی له گه له دا ده کات، بهر هه لستی نه کا
 ۲. یتنازع معه علی شیء، ۲. یعارض، یقاوم
 دزی نه وه ستی ~ a statement/a claim/a decision
 لیدوان / داوا / پریار
 یعارض تصریحا / دعوی / قرارا
 ناکوکی، شهره ده من □ n [C,U]
 خصومة، جدال
 ده مه قاله ی ناوی، به بی بهر هه لستکار، *beyond ~*
 بی گومان
 لا جدال فیه، بلا منازع، من غیر ریب
 ماف پراو نه بی، بی مافی **disqualify** /dis'kwɒlɪfaɪ/ vt
 لی نه سه تریتوه
 یسط حق، یحرم من الأهلیة
 دورخستنه وه به هوی ناهاوتا به وه، بی زیها تن
 تجرید من الأهلیة
 بیزاری نه کات، ته کی بی **disquiet** /dis'kwɪət/ vt
 هه لده چیخت، شهره ی نه کا

dissatisfy /di'sætɪsfai/ vt ناتوانیت قایلی بکات،
نه نه برین، تورده یی، دهنریت

یشر، استیاء، سخط

dissect /di'sekt/ vt توپکاری نه کا، بهووردی
ده پیشکینی، دهی توپزینته وه

بشر، بخل، بخصی بدقه

disection /di'sekʃn/ n [U] توپکاری، توپزینته وه
تشریح، تحلیل، دراسة دقیقه

disseminate /di'semɪneɪt/ vt بلاوی ده کاته وه،
به لاف دکت، (بیرو را، فاین)

یشر، بیث، (افکارا، مذاهب)

dissemination /di'semɪneɪʃn/ n [U] بلاوکرده وه،
به لاکرن، پهرتیون، به لالوین

نشر، بث

dissension /di'senʃn/ n [C,U] ناکوکی، دوو
به ره کی، گه لشوک، زرت

معارضة حامية، شقاق

dissent /di'sent/ vt ۱. گه لش دکت، سه ریچی نه کا،
داده بریت ۲. (به تایه تی) داده بریت له کهنه سی

نه نکلیکانیدا

۱. یخالف، بعارض، یشق ۲. (بخاصه) یشق عن الكنيسة
الانكليكانية

□ n [U] سه ریچی، گه لش، پهرتیون

مخالفة، معارضة، اشتقاق

dissenter n [C] ده رجوو له سه ریاسای کلیسه
الخارج أو المنشق على الكنيسة الانكليكانية

dissertation /di'sɜːteɪʃn/ n [C] نامه یه کی زانستی،
دکتورانا مه

رسالة علمية، اطروحة، بحث مطول

disservice /di'sɜːvɪs/ n [C,U] خراپه له گه گه ل کردن،
نازار، زیان

اساءة، اذى

dissident /di'sɪdənt/ adj جیاواز له بیر و رادا
سه ریچی، گه لشکر

مختلف فی الرأي، منشق

dissimilar /di'sɪmɪlə(r)/ adj تشهل، جودا، ناپه کسان،
جیاواز

متباين، غير متشابه

۱. لای ده بات، پهرشی
ده کات ۲. به فیروزی ده دات پهرشی ده کات، بلاف دکت

۱. یزیل، یبد (الغیرم، الخوف، الجهل) ۲. یبد، یبخر، یبذر

dissipated adj لا براو، شه که تگراو، پاخی له پرهوشی
باش

خلیج، متهدک، منفس فی الملذات

dissipation /di'sɪpeɪʃn/ n [U] به فیرودان، به لاف
کرن

تبديد، تبذير، بخره

dissociate /di'səʊʃeɪt/ vt جیای ده کاته وه، جودا
دکت

یفصل، یفرق، یمیز

dissoluble /di'sɒljubl/ adj توپیار، بوهرژینار
قابل للذوبان

dissolute /di'sɒljʊ:t/ adj خراپه کهری بن سنور،
چه پهل، داوین پیسی، بن سنج

فاسق، فاجر، خلیج

dissolution /di'sɒluːʃn/ n [C,U] هه لوه شانندن،
کوتایم پسن هیتان، داهیزران وازهیتان (هاوکاری،

هاوسهری)

یان هه لوه شانندنه وهی پهرله مان پش هه لیژاردنی گشتی
حل، انهاء، تصفية (شراکه، زواج)، (بخاصه) حل البرلمان قبل

الانتخابات العامة

۱. هه لوه وهوشی ده توپته وه،
(شله)، روون ده پته وه

۱. یحل، یذیب، یذوب (السائل)

ناو خوئی ده توپته وه ۲. (به قی) Water ~s salt
نه توپته وه، نامینیت

الماء يذیب الملح ۲. (الصلب) یذوب، یحل

خوئی ده توپته وه له ناودا ۳. Salt ~s in water.
ده توپته وه، نامینیت

المح يذوب فی الماء ۳. یذوب، یحل

توانه وهی ناو له خویدا He ~d the salt in water.
۴. وون ده بیت، نه شارپته وه

اذاب، حل الملح فی الماء ۴. یختی، یغیب

دیمه نه که له تم دا دیار The view ~d in mist.
نامینیت ۵. نه سپرپته وه، پوچه لی نه کاته وه

اخفی المنظر فی الضباب ۵. یحل، یفخ

~ a marriage	ژن هينانه كه‌ی واز لى نه‌هينى
	يفسخ الزواج
~ a parliament	پەرله‌مان هه‌لده‌وه‌شپيته‌وه
	يعمل البرلمان
dissonance /dɪsəns/ n [C,U]	نه‌گونجاندن، نه‌سازى
	تنافر، نشاز
dissonant /dɪ'sɒnənt/ adj	موسيقاى جياواز، نه‌شاز، نه‌سازيا ده‌نگان
	(موسيقى) متنافر، غير متناغم، نشاز
dissuade /dɪ'sweɪd/ vt	وازی لى دښت، قه‌ويتى
	دکت، قابل دکت، سوپاسى ده‌کات
	يقنع بالعدل، عن، يصرّف عن، یشى
~ a friend from marrying a fool	ناموزگارى
	هاوړې ده‌کات له دوور که‌وتنه‌وه له خواستنى که‌لخو، گم‌مزه
	ينصح صديقاً، صديقه بالعدل عن الزواج من حمقاء، أحق
dissuasion /dɪ'sweɪʒən/ n [U]	قه‌ويکړن (قابليوون)
	به‌نه‌کردن) کو نه‌کت
	اقتاع بالعدل، تنى عن
distance /dɪ'stəns/ n [C,U]	۱. دوراهى، دوورى، ناوچه‌ی دوور يان چول
	۱. مسافة، بعد، منطقة بعيدة أو نائية
to/ from a ~	بو/ له ماوه‌ی دووره‌وه
	الى/ من مسافة بعيدة
in the ~	دوور، له دوورى، له دووره‌وه ۲. (کات)
	کاتينکى دوور و دريژ
	على بعد، بعيداً، من بعيد ۲. (الزمن) من مدة بعيدة
to look back over a ~ of fifty years	(۵۰) سال
	نه‌گه‌ريته‌وه بو دواوه
	يعود الى الوراء خمسين عاماً
distant /dɪ'stənt/ adj	۱. دوور کات يان شوين، خزمایه‌تى دوور
	۱. بعيد زماناً أو مكاناً، قرابة بعيدة
a ~ relative	خزى دوور ۲. (هه‌ل‌سوه‌وتى نادوستانه، ووشک، سارد) ره‌وشى ناپه‌سه‌ند
	قريب بعيد ۲. (السلوك غير ودي، جاف، فاتر)
distaste /dɪ'steɪst/ n [C,U]	قیز لیکړنده‌وه، ږق، تامسارى، پى‌ناخوش

	نفور، کره
a ~ for hard work	خو دزینه‌وه‌ويژارى له کارى
	قورسى
	نفور من العمل الشاق
distasteful adj	پى‌ناخوش، دزیو، تامسارى، دوور
	په‌ريز
	منفر، مقيوت، کره
distemper /dɪ'stempə(r)/ n [U]	سواخى قسلى، قسلكارى
	طلاء جیری
□ vt	به قسلى سواخى ده‌دات
	يطلي بالجیر
distend /dɪ'stend/ vt, vi	فراوان ده‌ييت، مه‌زن ديت
	يتوسع، يتمدد، يتضخم
a ~ed stomach	گده‌ی هه‌ل‌ئاوساو، کشاو
	معدة متضخمة
distill /dɪ'stɪl/ vt, vi (-ll-)	۱. ده‌دلويښت، دلويپه‌ی پى
	ده‌کات، دلويپ دکت ۲. ده‌پالويښت
	۱. يقطر، يستطر ۲. يرشح
distillation /dɪ'stɪləʃən/ n [U]	دلوياندن، پالوتن
	تقطیر، ترشیح
distillery /dɪ'stɪləri/ n	دلويگه‌ی کارگه‌ی دلوياندنى
	معدى
	معمل تقطير الكحول
distinct /dɪ'stɪŋkt/ adj	۱. ناشکرا، دپار ۲. روون
	کراوه، دپارى کراو
	۱. واضح، ظاهر ۲. متباين، متميز
distinctly adv	پى‌گومان، به‌ناشکرا، پى‌پيچ و په‌نا
	بوضوح، من غير ريب
to speak ~	به روونى قسه ده‌کات
	يتكلم بوضوح
distinction /dɪ'stɪŋkʃən/ n [C,U]	۱. جياكارى، دپارى، جياکه‌روهه ۲. جياکه‌روهه، نيشانه‌ی جياکه‌روهه
	۳. سه‌ره‌کوتن به پهلې په‌رز/ ناپاب
	۱. تميز، تفریق ۲. فارق، علامه‌ فارقه ۳. امتياز، تفوق
a writer/novel of ~	نويسر/ رومانى ناپاب
	۴. نيشانه‌ی نازايه‌تى
	کاتب/ روايه‌ ممتازة ۴. وسام، لقب شرف

distinctive /di'strɪŋktɪv/ *adj* سیفہتی چاکی دیاری
کراو

(صفة) مميزة

distinguish /di'strɪŋɡwɪʃ/ *vt, vi* ۱. دہناسیت،
جیاوازی دہردہخات (لہ نیوان دوو شت پان شتیک و
نہوانی کہ) ۲. جیاوازی دہکات، نیشانی جیاوازی ۳.
ناویانگ دہرنہکا بہ سرکہوتن

۱. بیز، یفرق، پدرك الفرق (بین شین، شیء و آخر) ۲. یفرق،

یکون علامہ فارقه ۳. بیز (نفسه)، یکسب شهرة، یفرق

سر دہکدویت بہسر ~ oneself in an examination
نہوانی کدہا لہ تاقیکردنہو

یفرق علی غیرہ فی الامتحان

distinguished *adj* بہ ناویانگ، دہرکہوتو، زور
باش، دہمراس، ماقول

شہیر، بارز، رفیع، فاخر

distort /di'stɔ:t/ *vt* ۱. دہیشوینیت، کریت دکت
۱. یشوہ

a fact ~ ed by pain دم و چاوی بہ نازار نیکچوو

۲. لادہدات، وینہی درو دہدات بہ دہستہو

وجہ شوہہ الآلم ۲. یحرف، یطی صورتہ غیر صادقہ

باسکردنی ~ed accounts of what happened

نادروست بو پرووداوہ کہ

وصف غیر صادق لما حدث

distortion /di'stɔ:ʃn/ *n* [C,U] شیواو، شیواندن،

لادان، شتیکشی شیواو، کریت کرن

تشوہہ، تحریف، تصحیف، شیء مشوہ

distract /di'strækt/ *vt* چاو پووشی لی دہکات، شاش
دکت

بصرف، یشغل، یلہی

have one's mind ~ed from one's work خوی لہ

کارہ کدی نہدزیتہو، مژول دکت

یتہی، یبصرف عن عملہ

distracted *adj* سر سورماو، توانای خو راگرتنی

نہماوہ، قال، شاش، سرکہگردان، مژول

متحیر، ذاہل، عاجز عن التركيز

distraction /di'strækʃn/ *n* [C,U] دارووخاو،

سر سورماوہ، گریتکرن، ورکراو، سرکہگردان

حیرہ، ذہول، شیء یشغل أو یلہی

distraught /di'strɔ:t/ *adj* داتہپیو، شلہزاو، تیک
چوو، دل گز، قال، گہفیج

ذاہل، مضطرب، مخبل

distress /di'stres/ *n* [U] ۱. تہنگانہ، ناخوشی، دل
گرانی، خدم بہزارہ، خدم مگین

۱. ضیق، کرب، شدہ، خطر

۲. چہلہمہ، مہترسی، مہینہتی، کہشتیک لہ ~ a ship in
باری مہترسی دایہ

۲. محنت، خطر، سفینہ فی حالتہ خطر

□ *vt* نازاری پندہکات، پیزاری دہکات
بژولم، یزعج، یکدر

distribute /di'stribju:t/ *vt* ۱. دابہشی دہکات، جیای
دہکاتہوہ، بلاف دکت ۲. بلاوی دہکاتہوہ ۳. پوولنی دہکات

۱. پوزع، یقسم، یفرق ۲. یشتر ۳. یصف، ییوب

distribution /di'stribju:ʃn/ *n* [U] دابہش کردن،
بلاوکردنہوہ، پەرش، پایکرن

توزیع، تقسیم، نشر

distributive /di'stribju:tɪv/ *adj* دابہشکراوی، بہلاف
داری، یاسایا بہلاقدراری

تقسیمی، توزیعی (بیع بالتجزئة)

the ~ trades بازرگانی بہش بہش، (فروشن بہجیا)

تجارة التجزئة (البيع بالفرق)

distributor /di'stribju:tɔ(r)/ *n* دابہش کەر، بلاوکەر،
بہلاف کەر

موزع، ناشر، وکیل التوزيع

district /di'strɪkt/ *n* [C] ہەریم، ناوچہ، مہلہند،

گہرہک، دہلہر، تاخ

مقاطعة، منطقة، ناحية

mountainous ~s of Scotland ناوچہ شاخاویہکانی

نوسکو تلہندا، ناوچہ پیک لہ شار یان شاروچکہ بو مہمہستی
تایہت

المناطق الجبلية فی اسکلتندا، منطقة فی بلد أو مدينة محددة

لفرض معین

postal ~s of London ناوچہ پوستانہکان لہ شاری

لہندہ

المناطق البريدية فی مدينة لندن

distrust /di'strʌst/ *n* [C,U], *vt* گومان دہکا، شکلی لی
دہکات، بیباوہزی، گومان

ishk fi, irtab, shk, riye	دوباره دکت
look at sb with ~	بالکل، کذلک
به شکوه نیده روایت، گومانی	گۆزانی کورت، کورته
لئ ده کات	ستران، نوکه نوک
نظر إليه بارتیاب	أغنية قصيرة، طعنة
~ what one reads in a newspaper	تخت، قهقهه، راخهر، دیوان
لهوی که ده بخوینتهوه له روژنامه	دیوان، اریکه، متکا
یشک فی ما یقرأ فی صحیفة	1. نفووم ده یت، ده چینه ژیر ناو، نوqm
distrustful /dis'trastfʊl/ adj	ته کری 2. ناره زووی ده کات نفووم بوون، مهله کردن
گومان دار، بِن باوه،	1. یطس، یغوص (فی الماء) 2. یهوی، یقحم یده، غوص،
فره گومان، به گومان	غطس
مرتاب، کثیر الشک أو الظن، شکاله	به ختهی نفووم بوون
distrustfully adv	منصة النطس
به گومانهوه، گومان داری	مهلهوان، نفوم کار
بارتیاب، بشک	غواص، غطاس
disturb /di'stɜ:b/ vt	پهل ده هاوینت، لقی لئ ده یتهوه
ده یشوینن، یاسا تیکنه دات لئنی	لاده دات، به لاف دبت، چق ددت
ده کات، وه پسی ده کات، شهرزه ی نهکا، ییزاری ده کات	یضرع، یتشعب، یتحرف
یخل أو یفسد النظام، یعکس، یزعل	پهل هاویشتن
له خه و ییزاری	به لابلون، چق دان، په رشبون، تیفه لی
~ sb's sleep/papers/desk/plans	تفرع، انحراف، تشعب
ده کات، یاری به کاخه ز سه مره که ی ده کات، پلاته کانی	په لهاویشتهو، لن و
تیک ده دات	پوپاوی، جیاواز، جوداکراو
یقلقه من نومه / یعبث بأوراقه / یسکبه / یعرقل خطه	متفرع، متشعب، مختلف
disturbance /di'stɜ:bəns/ n [C,U]	همو جوور، جیاواز، جووراو
ییزاری، شله زان،	جوور، فره، گه لهک، تیفه ل، تیفه لکر
تیکدان، تهنگالکر، جار سکر، ناژاوه، ژاوه زاو	مختلف، مابین، متنوع، متعدد
اضطراب، تشریش، قلاقل، شغب، فوضى	جووراو
disunity /dis'ju:nəti/ n [U]	جوور کردن، به تاییه تی (له یواری بازوگانی و پیشه سازی
دوپه ره کی، جیاپوونه وه،	تربیع (خاصه فی مجال التجارة و الصناعة)
تیکشکان، ناحه زی	همو جووری نهکا، تیفه ل دکا
خلاف، شقاق، تنکله	یترع، یشکل
disuse /dis'ju:s/ n [U]	گالته، راپواردن،
وازی لئ هینراو، به کار	لادان، گۆرین، قاری
نه ها توو، گو ی پنه دان	لهو، تسلیه، انحراف، تحوّل
ترک، عدم استعمال	گۆرینی ها توو و ناراسته ی سه پینراو
rusty from ~	تحويلة مرور (اتجاه إجباری)
نه هینان، پشتگو ی خراوه	1. ناراسته ی ده گۆریت،
صدأ، علاه الصدا من عدم الاستعمال	
disused adj	
وازی لئ هینراو، چۆلکردو، پشتگو ی	
خراو، به کار نه هینراو	
متروکه، مهجور، مهمل	
ditch /dɪtʃ/ n [C]	
که نا لی ناو، چال، چه په ر، جوگه،	
سه نگه ر، گه ناف، که ند، ناوه ر، که ندل، جوگه له	
قناة للری، مصرف میاه، خندق، أخدود	
ditto /di'təʊ/ n (d, do)	

ishk fi, irtab, shk, riye	دوباره دکت
look at sb with ~	بالکل، کذلک
به شکوه نیده روایت، گومانی	گۆزانی کورت، کورته
لئ ده کات	ستران، نوکه نوک
نظر إليه بارتیاب	أغنية قصيرة، طعنة
~ what one reads in a newspaper	تخت، قهقهه، راخهر، دیوان
لهوی که ده بخوینتهوه له روژنامه	دیوان، اریکه، متکا
یشک فی ما یقرأ فی صحیفة	1. نفووم ده یت، ده چینه ژیر ناو، نوqm
distrustful /dis'trastfʊl/ adj	ته کری 2. ناره زووی ده کات نفووم بوون، مهله کردن
گومان دار، بِن باوه،	1. یطس، یغوص (فی الماء) 2. یهوی، یقحم یده، غوص،
فره گومان، به گومان	غطس
مرتاب، کثیر الشک أو الظن، شکاله	به ختهی نفووم بوون
distrustfully adv	منصة النطس
به گومانهوه، گومان داری	مهلهوان، نفوم کار
بارتیاب، بشک	غواص، غطاس
disturb /di'stɜ:b/ vt	پهل ده هاوینت، لقی لئ ده یتهوه
ده یشوینن، یاسا تیکنه دات لئنی	لاده دات، به لاف دبت، چق ددت
ده کات، وه پسی ده کات، شهرزه ی نهکا، ییزاری ده کات	یضرع، یتشعب، یتحرف
یخل أو یفسد النظام، یعکس، یزعل	پهل هاویشتن
له خه و ییزاری	به لابلون، چق دان، په رشبون، تیفه لی
~ sb's sleep/papers/desk/plans	تفرع، انحراف، تشعب
ده کات، یاری به کاخه ز سه مره که ی ده کات، پلاته کانی	په لهاویشتهو، لن و
تیک ده دات	پوپاوی، جیاواز، جوداکراو
یقلقه من نومه / یعبث بأوراقه / یسکبه / یعرقل خطه	متفرع، متشعب، مختلف
disturbance /di'stɜ:bəns/ n [C,U]	همو جوور، جیاواز، جووراو
ییزاری، شله زان،	جوور، فره، گه لهک، تیفه ل، تیفه لکر
تیکدان، تهنگالکر، جار سکر، ناژاوه، ژاوه زاو	مختلف، مابین، متنوع، متعدد
اضطراب، تشریش، قلاقل، شغب، فوضى	جووراو
disunity /dis'ju:nəti/ n [U]	جوور کردن، به تاییه تی (له یواری بازوگانی و پیشه سازی
دوپه ره کی، جیاپوونه وه،	تربیع (خاصه فی مجال التجارة و الصناعة)
تیکشکان، ناحه زی	همو جووری نهکا، تیفه ل دکا
خلاف، شقاق، تنکله	یترع، یشکل
disuse /dis'ju:s/ n [U]	گالته، راپواردن،
وازی لئ هینراو، به کار	لادان، گۆرین، قاری
نه ها توو، گو ی پنه دان	لهو، تسلیه، انحراف، تحوّل
ترک، عدم استعمال	گۆرینی ها توو و ناراسته ی سه پینراو
rusty from ~	تحويلة مرور (اتجاه إجباری)
نه هینان، پشتگو ی خراوه	1. ناراسته ی ده گۆریت،
صدأ، علاه الصدا من عدم الاستعمال	
disused adj	
وازی لئ هینراو، چۆلکردو، پشتگو ی	
خراو، به کار نه هینراو	
متروکه، مهجور، مهمل	
ditch /dɪtʃ/ n [C]	
که نا لی ناو، چال، چه په ر، جوگه،	
سه نگه ر، گه ناف، که ند، ناوه ر، که ندل، جوگه له	
قناة للری، مصرف میاه، خندق، أخدود	
ditto /di'təʊ/ n (d, do)	

- پزیره‌وی ده‌گوریت
۱. بحول الاتجاه، بغیر المجرى
~ the course of a river
پزیره‌وی رووباره‌که
ده‌گوریت
بحول مجری نهر
گاتنه‌کات، کات به‌سەر نه‌بات،
an easily -ed child
مندالیکي رووخوش وگه‌مه‌باز
بله‌ی، یس‌ی، طفل یسهل‌الهازه
دل خشکەر، که‌یف
diverting adj
دل
divest /di'vest/ vt
۱. داده‌که‌نیت، رووت دکت
(جل)
۱. یخلع (الملايس) ينزع ثيابه
~ a king of his robes
جله‌کان به‌پاشا داده‌که‌نیت
۲. رووتی ده‌کاته‌وه
يعين الملك على خلع ملايسه، ينزع عنه ملايسه ۲. بجر د من
پله و پا‌یه‌ی
~ a man of his rank and honours
به‌کيک داده‌مالیت، ده‌ریده‌کا
بجر د رجلا من رتبه و القابه
۳. خوی بزگار ده‌کات لی، وازی
~ oneself of
لی‌دنیت
۳. يتخلص من، يتغلى عن
divide /di'vaɪd/ vt, vi
۱. دابه‌شی ده‌کات، به‌لاف
کرن ۲. به‌ش به‌شی ده‌کات
۱. يفصل، يفصل ۲. يقسم، ينقسم
dividend /di'vend/ n [C]
۱. به‌ش کراو، دابه‌ش
کراو ۲. قازانج، ده‌ستگه‌وت
۱. المقسوم ۲. فائدة، ربح أو عوائد اسهم
له ۱۰٪ی قازانجی به‌ش ده‌دات ~ to pay 10%
بدفع ۱۰٪ربحا
dividers /di'vaɪdɜz/ n pl
پرگانی دوو دان، پرگال
فرجار ذو سنين
divine /di'veɪn/ adj
۱. پیروز، فاسمانی، خودایی
الهی، سماوی
D~ Service
نویزی به‌کۆمه‌ل، نایاب، جوان
صلاة عامة، (ل د) ممتاز، بدیع، رائع
کەشی خوش
طقس رائع
~ weather
زه‌یوانی کلیسه، نو‌لدار
□ n [C]

- حبر، من علماء اللاهوت، کاهن
divine /di'veɪn/ vt, vi
۲. پیشینی راستی ده‌کا، خوا
په‌رسی ده‌کات، زه‌یوانی ده‌کا
یتکهن، یهدس، یمارس الکهانة
~ sb's intentions
په‌یوه‌ندی به‌قه‌شه‌وه‌ه‌یه
یتکهن بنوایه
diviner /di'veɪnə(r)/ n [C]
فالچی، نو‌لدار، پزبان،
شاره‌زا، نه‌وه‌کسه‌ی که به‌گۆچان نه‌توانیت شوینی ناو و
کانزاکان بدۆزیت‌وه
عرف، المستن بالعا و هو شخص يستعين بالعا لمعرفة
مواقع الماء و المعادن الجوفية
divining-rod
نه‌وه‌گۆچانه‌ ناو ده‌بریت به‌گۆچانی پیشینی
و العا تسمى: عصا التنبؤ
divinity /di'veɪnəti/ n [C,U]
۱. خواوه‌ندی، خوا‌یه‌تی،
ثایزانی
۱. الوهية، ربوبية، اله، رب
۲. زانیاری خواوه‌ندی
the ~ of Christ
۲. علم اللاهوت
a doctor of ~ (D D)
دکتۆر له‌لاهوت، خواناسی
دکتۆر فی اللاهوت
divisible /di'veɪzəbl/ adj
دابه‌ش ده‌کریت، په‌ریه‌ش
قابل للقسمة
division /di'veɪʒən/ n [C,U]
۱. دابه‌ش کردن، به‌شکەر،
جیاکردنه‌وه، ده‌فەر، به‌شی ۲. له‌شکر، تیپی سه‌ربازی پیک
هاتوو له‌ دوو لیوا پان زیاتر
۱. تقسيم، قسمة، ناتج القسمة، قاسم، فاصل، قسم، جزء ۲. فرقة
عسکریة تألف من لوائين أو أكثر
divisor /di'veɪzə(r)/ n [C]
ژماره به‌سەر دا دابه‌ش
کراو، دابه‌ش، دابه‌شک
العدد المقسوم عليه (الرياضيات)
divorce /di'vɔ:s/ n [C,U]
۱. ته‌لاق، جیا‌بو‌نه‌وی
ژن و میرد ۲. پچرانی په‌یوه‌ندی نیوان دوش
۱. طلاق، انفصال الزوجين ۲. قطع العلاقة بين شیین
۱. په‌های ده‌کا ۲. دوو شت له‌په‌ک جیا ده‌کاته‌وه
□ vt
۱. يطلق ۲. يفصل بين شیین (متلازمین عادة)
divulge /di'veɪldʒ/ vt
نه‌ینی ده‌رده‌خات، رازی
ناشکرا ده‌کت
نفسی او بیع السر

dizzy /ˈdɪzi/ *adj* (-ies, -iest) که سبکی گیز، و،
تووشی سره سوره یوه (شون) نه پینه هوی سر نیشه
(الشخص) دانخ، مصاب بالدوار (المكان) بسبب أو يحدث
الدوار (الدوخة)

dizzily *adv* به شیوهی گیزی، تاس، گیز بوون، به گیزی،
وپی

بشکل بدل علی الإصابة بالدوار

dizziness *n* [U] سر گیزی
دوار، دوخه

do /do; du:/ *1st/2nd pers sing pres tense negative*
don't /dɒnt/, *3rd pers sing pres tense does* /dɒz; dʌz/,
negative doesn't /ˈdɒnznt/, *pt did* /dɪd/, *negative didn't*
/ˈdɪdnt/, *pp done* /dʌn/ *aux v* (په کم) ۱. (ثایا) له

رسته ی پرسایدا بۆکسی په کم وه دووه

(أولا) ۱. (هل) فی الجملة الاسفهامية

a) *Does/Did he want it?* ثایا نه په ویت؟
هل (كان) یریدا؟

b) *He did not go* ناروات
لم یذهب

Do not go yet. نه خیر نیستا ناروین ۲. به دنیایی
(لا) فی الأمر: لا تذهب الان ۲. للتأكيد:

Do stop that noise. نهم دهنګه دهنګه بوه سینه
أوقف هذه الضجة

I do want you to know نه مهوئ بزانت چه ند به
داخوهم

أودك ان تعلم كم أنا آسف

how sorry I am. داخی گرانم
أسفی البالغ

□ *verb substitute* (دووه) به کار دیت له جځګای
فهرمانی پښو له دهسته وازه ی پرسپار و وه لام توانج
(دپریشی تیښی)

(ثانی) یستخد بديلا للفعل الوارد فی عبارة سابقة فی عبارات
الاستخدام و الجواب و التعليق (ابداء الملاحظات)

He lives in London, doesn't he? له لهندهن ده ژی،
وانی په؟

انه يعيش فی لندن، أليس كذلك؟

You don't blame me do you? تانم لئ نادهیت ثایا
وايه؟

انك لا تلمني، أليس كذلك؟

Who broke the window? کی په پنجه ره کی شکاند؟
من کسر النافذة؟

I did. من شکاندم
أنا کسرتها

□ *vt, vi* ۱. ده پکات پئی هه لته ستی،
جی به جی نه کا

(ثالثا) ۱. یفعل، یقوم ب، یعمل، ینجز

When are you going to do the homework? کی
نهرکی مالوه جی به جی ده که یت؟

متی ستجز الواجب المنزلي؟

I have nothing to do. هیچ نی په که بی کم ۲.
نه گونجی له گلیدا، په گویره ی پیوست، په که لک دی

لیس لدی ما عمله ۲. مناسب، یلق، یفی بالحاجة، یصلح

These shoes won't ~ for mountain climbing. نهم
پنلاوانه به که لکی سر که وتی چیا نایهت ۳. لئ نه نی،

نه پکوتی

هذه الأحذية لا تصلح لسلق الجبال ۳. بطبخ تماما، ینضج

The meat isn't done yet. گوشته که نه کولوه
هیشتا ۴. قیلی لئ ده کات، مافی زهوت ده کات

لم یضج اللحم بعد ۴. (ل.د) یغبنه، یغسه، یغصب حقه

do sb of sth لئ داگیر ده کات ۵. (ل.د) پیس نه بی،
نه پکوتی، ستوری بۆ دانه نی

یغصب منه شیئا ما (یغبنه) ۵. (ل.د) یثلف، یقتل، یضع حداً لـ

do for sb نه پکوتی، نازاری نه دات
یقتله، یؤذیه

be done for له بوری خرابی و ناهه مواریدا، کوفایی
پنده هیئت

یکون فی حالة تلف أو بلی، یتهی امره

done up بیزار کر، لهو پری هیلاکید
مرق، فی غایه التعب

۶. (أ) پاکي نه کاته وه، نه خش نه کات ب)
نه پکات به رست، (ج) نه بیه ستی، ویزی نه کا

۶. (أ) یظف، یرمم، یزخرف ب) یحزم، یرزم ج) یزور، یربط

۷. ناماده په بۆ، پښوازی لئ
ده کات، پیوستی پیته تی

۷. مستعد، یرحب ب، یحتاج

I could do with a drink. من پیوستم به په رداختیک

شله مەنئى ھەپە	
إني بحاجة الى كأس من الشراب	
He could do with a new hat.	ئەو پۈيۈستى بە
شەپقەتى نوۋى ھەپە	
انه بحاجة الى قبة جديدة	
do without	وازى لى دېئىت، ئايلات
يستغنى عن، يستغنى عن	
do without tobacco in prison	واز لە جەگەرە
كېشان ئەپەننى لە بەندىخانەدا	
يستغنى عن التبغ في السجن	
do away with	دەرباز ئەپەن، لايەتە
يجوز على، يلقى، يزيل	
have to do with	پەيوەندى پۈتۈە
يخص أو يتعلق بـ	
have something/nothing/etc	دەستى تىيە، بەشى
تېداپە	
له ضلع في	
to do with	ھەقى ئى پە بەسەرەو
ليس له شأن بـ	
do for sb	خزمەتى ئەكا، مال ئەبات بە پۈتۈە
(ل.د) يخدمه، يدير منزله	
have done with	تەواو ئەپەن لە
يتمى من	
Let's be quick and have done with it.	خىراکە و
خوت بزرگاركە با پەلەبەكەين و کوتايى يىن بېشىن	
لەجەل و نىتى مە	
² do /dɪ'tɔ:/	(پروانه dinto)
(انظر dinto)	
docile /də'saɪl/ adj	گوڭى راپەل، خوش كېش، دەست
قېلك، پېر	
طبع، سهل التياذ، لين العريكة	
docility /də'sɪlɪti/ n [U]	خوش كېشى، وسە دەست
قېلكى، خوش دوو	
ليونة العريكة، طبع	
¹ dock /dɒk/ n [C]	۱. لەنگەرگە، بەندەر، جېگەى
وەستانی كەشتى	
۱. حوض رسو السفن	
زېلى وشك بۇ پاپۇر ۲. شۆستى بەندەر	

حوض جاف السفن ۲. (جمع و أيضا dockyard) (رصف الميناء)	
بەلەمەكە سەر ئاۋ دەگەۋېت	□ vt, vi
(السفن) ترسو، (يرسى) السفينة	
docker n [C]	كرىكارى پەندەر
عامل الميناء	
² dock /dɒk/ n [C]	قەھەزى تاۋانبار
قنص الاتهام	
³ dock /dɒk/ vi, vt	لنى دەكەتەو، كلكى ھەپوان
تەپرى، لە موۋجەى پان پاداشى دەپرىت	
يقطع، يتر ذيل حيوان، (ل.د) يحسم من راتبه أو مكافاته	
doctor /ˈdɒktə(r)/ n [C]	۱. دوكتور لە ھەربواریكى
زانستدا	
۱. دكتور فى أى علم	
D ~ of Laws	دكتورا لە پاسادا ۲. پزىشك، چارەكەر
دكتوراه فى القانون ۲. طبيب	
□ vt	۱. چارەسەرى ئەكات، شتىك دەكەتە ناو
خواردن يا خوار دندەو، وەك بىن ھوشكەرە ۲. يارى / گالته	
پىن دەكات	
۱. (ل.د) يعالج، يداوى، يطب، يضيف شيئاً للطعام أو الشراب، يضع مخدراً فى ۲. يزيّف، يتلاعب فى	
دەستكارى حسابانەكە ~ the accounts/evidence	
دەكات، دەستكارى بەلگەكان دەكات	
يتلاعب فى الحسابات / الأدلة	
doctorate /ˈdɒktəɪt/ n [C]	ھەئەنكار، دكتورا
(نازانو)	
درجة (لقب) الدكتوراه	
doctrine /ˈdɒktrɪn/ n [C,U]	پاناز، باوەرگە، ئاين،
لول، باوەر، پەيروە	
مذهب، قاعدة قانونية، عقيدة	
document /ˈdɒkjʊmənt/ n [C]	باوەرنامە، بەلگە،
بەلگەنامە	
وثيقة، مستند	
documentary /ˈdɒkjʊˈmentəri/ adj	بەلگەنامەى،
پروانامەى لەگەن داپە	
وثائقي، مدعم بالوثائق	
سەلماندن، بەلگەى سەلمەتراۋ	~ proof
إثبات / دليل مدعم بالوثائق	

□ n [C] (pl -ries)	فيلمى پروانامى، بەلگاندن فيلم وثائقى
documentation /ˌdɒkjəməntɪʃən/ n [U]	پروانامە پېندان، بەلگەنامە کرن تدعيم بالوثائق
dodge /dʌdʒ/ vt, vi	دوورە پەرىز دەيت، خۇي دوور دەگىرى دوور دەكەۋىتەۋە، پەنادەگىرى يتىقاي، يتىچى، يتىلىش
□ n [C]	دوور كەۋىتەۋە، قېل، قىلبازى، خاپىن، گىزى، گوھازىن
doe /dəʊ/ n [C]	تىنەي فاسك يان كەروپشك أنتى الغزال أو الأرنب
does /dæz/	(پروانە do) (انظر do)
dog /dɒg/ n [C]	كوچك، سەگ، سە كلب
~ tired	يىزار كەر، هىلاككەر مىرق، مىنەك
□ vt (-gg-)	لىنى ئەكۋىتەۋە يتىقەي، يتقى اثر
dogeared adj	گۆشە پەرى كەنچۈك بون ۋەك گوپىچكەي سەگ لە زور بەكارهيتان دا (زاوية الصفحة) ملفوفة مثل أذن الكلب من كثرة الاستعمال
dogfight n	جەنگى ئىۋان دوو فرۆكە يان زياتر مىركە يىن طائىرتىن ۋا كىتر
dogfish n	سەگى ماسى، سەماسى كلب البحر
dogged /ˈdɒɡɪd/ adj	كەللە رەق، رىكدار، ئىچىر گىرى (ۋەك تازى) عند
dogma /ˈdɒɡmə/ n [C,U]	رېيازى ئاينى، قىر بون، باۋەر، باۋەرىك نايىت لە سەرى بىكۋىتەۋە عقيدة دينية، تعليم، مبدأ
dogmatic /ˌdɒɡmətɪk/ adj	يىروباۋەرى، توند بىر، ۋەستاي، قەير، داسە يىن عقائدى، متعت، متصلب
doldrums /ˈdɒldrəmz/ npl in the ~	بى تاقەتى،

dole /dɒl/ vt ~ out	يىزارى، پەستى ئاھىن، خەمۇك (مجاز) رگود، كآبە، قىر ئە پىداتى، خىرى يىن ئەكا، پەرزىدى ۋەكەمى ئە پىداتى يىلى، يىسدىق يىتتىر
□ n [C,U]	خىر، پەش، بەخشىن لەرپى خوادا صدقة، حصة
doleful /ˈdɒləfʊl/ adj	پەست، خەمبار حزين، مكتىب، مەھوم
dolefully adv	خەمۇكىانە، ب خەمدارى بحزن، باكتاب
doll /dɒl/ n [C]	پوۋكە شوشە، يارى پوك بوكىن، ژن ليزوك
dollar /ˈdɒlə(r)/ n [C]	دىمىة، لعبە، عروسە دۇلار پارەي ئەمىرىكا ۋەكەندا دولار، وحدة العملة في أمريكا وكندا
dolphin /ˈdɒlfɪn/ n [C]	دولفىن، بەرازى دەريا دلفين، درفيل، خنزير البحر
dolt /dɒlt/ n [C]	گەلچى، گىل، خىرپو الغبى، الأبله، البليد
domain /dəʊˈmeɪn/ n [C]	ئەۋزەۋىيانەي لە ژىر دەستى پادشاداپە يان دەسەلاتدارىك گۆرەپان (بۇ ھىزرو زانىارى ۋ چالاكى) الأراضي الخاضعة لحكم ملك أو حاكم، (مجاز) ميدان مجال (الفكر، المعرفة، النشاط)
dome /dəʊm/ n [C]	گومەز، قوب، بوشە قبّة
domestic /dəˈmɛstrɪk/ adj	۱. مالى خىزانى، خۇمالى، ناف مال مالدارى ۱. عائلى، مىزلى كارەكەرى مالى، خىزمەتكارا مالى ۲. خىزانى، ~ servants ناۋخۇيى، ھەۋالى ناۋخۇ، ۋارمى ناۋخۇ خدم في المنزل ۳. اهلى، بلدى، محلى، اخبار محليه / ديوان أهلية
~ news/loans	۳. ئازەۋلى دەستەمۇ (لە مالدە بەخىو ئە كرى) پەراۋرد كە (wild) ۳. (الحيوانات) إليفة، داجنة (قارن wild)
domesticate /dəˈmɛstrɪkət/ vt	۱. (بە زورى pp)،

که‌هی دکت، خۆمالی ئەکا، پابه‌نده به ژيانی ناو ماڵ
 ۲. (ناژەل) به خۆنه‌گرت، ڕانه‌گرێ، ئالوده‌ی ئەکا، ڕای
 نه‌هێن

۱. (غالبا فی ~ pp ated)، یجعله مولعا بالحياة المنزلية، یه‌ل

۲. (الحيوانات) یدجن، یئانس

ژیانی خێزانی، domesticity /dɒmɛ'stɪsəti/ n [U]
 که‌هیون

الحياة المنزلية أو العائلية

ماڵ، شوێن، دانیشوی domicile /dɒmɪ'saɪl/ n [C]
 هه‌میشه‌یی

(فی القانون) منزل، محل الإقامة الدائم

سه‌ره‌رشتی، dominance /dɒmɪ'nəns/ n
 ده‌سه‌سه‌راگرتن، ده‌سه‌لات، دادوه‌ری، زāl بوون،
 چاودێری

إشراف، سيطرة، حکم

زāl، ده‌سه‌لاتدار، dominant /dɒmɪ'nənt/ adj
 سه‌رده‌ست، سه‌ره‌رشتیاری

سيطر، مهيمن، مشرف على

زāl ده‌بیت، سه‌ره‌رشتی dominate /dɒmɪ'neɪt/ vt, vi
 نه‌کات، زāl به‌سه‌ریا (شوینی به‌رز) نه‌روانی به‌سه‌ریا

یسطر علی، یه‌یمن، یحکم (المكان المرتفع) یشرف علی، یطل

زāl، زāl بوون، domination /dɒmɪ'neɪʃn/ n [U]
 رابه‌ری

سيطرة، هيمنة، سيادة

ده‌ستی به‌سه‌ر دا نه‌گرێ، domineer /dɒmɪ'niə(r)/ vi
 پشی پێده‌به‌ستی، زāl دبت

يسطر علی، يتحكم فی، يستبد

ناوچه‌ی dominion /dɒ'mɪniən/ n [C,U]
 ده‌سه‌لات، ده‌فه‌ر ۲. (له‌ شیوگی کۆدا) زه‌وی تایبه‌ت به‌
 دادوه‌ر، جاران پۆ کومولسی به‌ریتانیا بوو

۱. منطقة سيادة أو نفوذ ۲. (في صيغة الجمع غالبا) اراض تابعة

لحاكم. كانت تستخدم سابقا للمقاطعات المستقلة التابعة

للكومنولث البريطاني

باری دۆمینه، domino /dɒmɪ'nɒ/ n [C] (pl ~es)
 پولى دۆمینه

لعبة أو أحجار الدمينر

۱. وانه‌بیژ یان مامۆستای زانکۆ don /dɒn/ n [C]

۲. ناخای ئیسانی، نازناوی ئیسانی له‌پیش ناوه‌وه

۱. محاضر أو أستاذ في الجامعة ۲. سيد أو نبيل إسباني، لقب

إسباني يسبق الاسم

کاک جۆن D ~ Juan

السيد جون

له‌به‌خشی، خه‌لات ئەکا، پیش donate /dɒn'eɪt/ vt
 دکت

يتبرع، يهب

په‌خشاندن، پیتاک donation /dɒn'eɪʃn/ n [C,U]

به‌خشی، باربو

تبرع، هبة

done /dʌn/ (بروانه do)

(انظر do)

که‌ر، وڵاخ، گوێ donkey /dɒŋki/ n [C] (pl ~s)

دریژ، جاش، تیره‌که‌ر

حمار

کاری قورس/ گران ~ work

عمل شاق

په‌خسه‌ر، پێشکه‌شکه‌ر donor /dɒnə(r)/ n [C]

متبرع، واهب، مانع

به‌خسه‌ری خوێن، خوێن به‌خشی a blood ~

المتبرع بالدم

۱. مردن، چاره‌نوس، روژا doom /du:m/ n [U]

دوماهی یێ، ره‌شبین ۲. (هه‌روه‌ها پۆزی قیامه‌ت، دوا پۆژ

۱. الموت، مصير، الهلاك، قدر مشؤوم ۲. (أيضا ~ s-day) يوم

الدنيونة، الآخرة، يوم القيامة

مردن سه‌پێتراو به‌سه‌ریدا (به‌شتیک، به‌که‌ردنی ~ ed pp

شتیک) یان نه‌بیات به‌ره‌و مردن

محکوم علیه (بشيء، لفعل شيء) بالموت (يؤدي إلى الموت)

ده‌رگا، ده‌ر، ده‌ری door /dɔ:(r)/ n [C]

باب

له‌ دواکاتی ژيانی دا at death's ~

فی الرق الأخير

مالی به‌رامبه‌ر یان ته‌نیشت next ~

المنزل المجاور أو الملاصق

له‌ ده‌ره‌وه، له‌هه‌وای پاکدا out of ~s

فی الخارج، فی الهواء الطلق

قاج پاککه‌ره‌وه په‌پۆشکه‌ (له‌به‌رده‌م) door-mat n [C]

ده‌رگای ده‌ره‌وه‌دا

'door-step n [C]	مسحة للأرجل (أمام الباب الخارجي) دەرمان، پئلیکانه‌ی بهرده‌رگا
'door-way n [C]	درجة أمام الباب الخارجي گوزهر، دالان، دهرچک
dope /daup/ n [U]	مدخل ۱. وارنیش، چه‌وری قورس، تەزینکەر، ئەفیون
□ vt	۱. وریش، دهان، ثقیل - (ل.د) مخدر (مثل الأفيون) بیهوشی ئەکا، بیهوشکەرە‌ی ئەداتێ
dormant /do:mant/ adj	بمخدر، یعلی مخدرا نووستوو، دامرکاو، کوژاو، عت
a ~ volcano	نام، کامن، خامد کانی گری کوژاو / کپ
~ faculties	برکان خامد هیز و توانا له ناخدا
plants which are ~ during the winter	قدرات کاسته برووه‌ک له
dormitory /do:mitri/ n [C] (pl -ries)	کاتی متجونی زستاندا نباتات حاجمة خلال الشتاء
dormouse /do:maus/ n (pl dormice)	زورا مه‌زنا نقستنی، ژووری نووستن (به‌تایه‌تی له به‌شی ناوخوی قوتابخانه)
dorsal /do:sl/ adj	مه‌ج (بخاصة فی مدرسة داخلية) سهرما‌زووله، ناژه‌لیکی به‌جوه‌ک له مشک ده‌چیت به‌دری‌زایی
the ~ fin	زستان سهر ده‌ییت، جانه‌وه‌ره‌ک کړنده وه‌ک سفوره‌یی الزعة، حیوان صغیر یشبه الفأر یزقد طيلة الشتاء
dose /daus/ n [C]	پشتی له یان به‌وه‌و پشت، له‌پشته‌وه ظهری، عند او نحو الظهر
□ vt	به‌ری پشت (ماسی) زعنفه‌ الظهر
dossier /dosier/ n [C]	ژه‌مه‌ دهرمان، فره‌ک، ف، چور جرعة (دواء)
□ vt	قورت، ژهمی دهرمانی ئەداتێ یعلی جرعة من الدواء
dossier /dosier/ n [C]	نهرشیف، دۆژنامه، دۆسیه ملف، إضبارة

dot /dot/ n [C]	خال، ده‌ق، پنت نقطه
□ vt (-tt-)	خال دانه‌نی
~ one's its	بضع نقطه، ی‌نقط خالێ سهر پشته‌کان دانه‌نی
a ~ed line	بضع النقاط علی الحرف هۆلی خال‌دار، شوینی تاییه‌ت
~ed about	خط منقط، مکان مخصص به‌رش و ب‌لارو
dotage /daotidz/ n [U]	مبخر، منثور هتا و هتاک خه‌له‌ل‌او، خورفین
in his ~	خرف، هرم له‌ کوژایی ژياندا
dote /daot/ vi ~ on	فی ارذل العمر ئه‌خه‌لفی، ده‌خورقیت
double /dʌbl/ adj	یفرم او یشف ب ۱. دووایی، دوو ئه‌وه‌نده، دوچار کری، دیوله
~ width	۱. ضف، مضاعف، مزدوج پانی دوانی
a ~ share	عرض مزدوج (به‌شی) دوو ئه‌وه‌نده ۲. پله و پایه‌ داره، به‌شیکی هه‌به له هه‌مان جور
a gun with a ~ barrel	(حصه) نصیب مضاعف ۲. فیه شیان او جزان من نفس الترع نفه‌نگی دوو میل
~ doors	بندقية ذات ماسورتین ده‌رگای دولایی / دوتاکی ۳. تاییه‌ته به‌ دوو نه‌فه‌ر
~ bed	أبراب مزدوجة ۳. مخصص أو مقصود لاثنتين، یخدم غرضین جینگه‌ی دوو نه‌فه‌ری (بۆ دوان) ۴. (گول) دوو
to cost ~	به‌ر، دوپه‌گ، جوت توخم سریر مزدوج، (لاثین) ۴. (الازهار) ذات تریجیة مضاعفة
□ adv	۱. دوقات، دوو ئه‌وه‌نده ۱. ضف
to see ~	دوئه‌وه‌نده‌ی تی‌ده‌چنی یکلف الضف
to see ~	۲. تیل، شتیک به‌ دوو شت ئه‌یینی، خیل ۲. تمل، یری الشی، شیین

۱. دوو نه وهندهی خوی / پره که ۲. ویکچوو، □ *n* [C]
هاوشیره، هاوتا
۱. خف الکبة أو المقدار ۲. شیه، مائل، صنو، نظیر
۳. ههراکردنی سست، ههنگاوی نه کا په *at the ~*
دووان ۴. گهړانه وه پان پیچ کردنه وهی له پر
۳. عدو بطن، بطنی سريته ۴. ارتداد او انطاف مفاجئ
۱. دوو نه وهندهی لی ده کات □ *v*, *vi*
۱. یضاعف، یضاعف
۲. قهدهی نه گات، دولوی نه کا زه لام خوی دانه وېنی *~ up*
له نازاردا ۳. (سهریاز) بهدوو هیندی خیرایی پوشتی
سهریازی ده روا
۲. یطوی، یطی، یطوی (الشخص) یعنی جسمه من الالم،
یطوی اما ۳. (عسکریه) یجری بضعف سريته المشیه العسکریه
پاشگهز نه بیتهوه، خیرا بهر وه دوا نه گهړیتهوه *~ back*
ینقلب علی عقبیه، یرتد بسرعه
- دلقاب، گزی ده کات، چغو، قیلپاز *double-cross v*
یغش، یغدر ب
- گزی کهر چغو *double-dealer n* [C]
غشاش، مغادع، منافق
- دوو پیښند، تومارگی دولایه نی *double-entry n* [C]
التقيد المزدوج (محاسبة)
- گومان دودولی، *doubt /daʊt/ n* [U]
شک، ریه
- دلنیا نی په، گومان ده کات *in ~*
غیر متأكد، شک مستریب
- بین گومان، به دلنیا نی *without a ~*
دونما شک، مؤکدا
- بین گومان، بین شک، زؤد له وانه په *no ~*
بدون شک، بلا ریب، محتمل جداً
- گومانی لی ده کات □ *v*, *vi*
یشک، یرتاب نی
- گومان لی کړاو، دوو دل *doubtful adj*
شاک نی، مرتاب، مریب، متیر للشک
- به گومانته وه، بهدوو دلی په وه، *doubtfully adv*
گوماندار، بهر گومان
- یشک، یرتاب *doubtless adv*
بین گومان، همن
- (ل، د) من غیر ریب، فی اغلب الظن

- dough /daʊ/ *n* [U]
ههډیر، ههډیر
عجین، عجینه
- doughnut *n* [C]
چوړه کی له پون سوو کړاوه دا،
حوسنی خان
کعکه محلات مقلبه بالدهن
- dour /dʊə(r)/ *adj*
که سیکي دل رهق، دژوار رقی،
رکدار، دژوار، رهق
(الشخص) قاس، صارم، عنید
- dove /dʌv/ *n* [C]
۱. کوتر، که قوک، قومری ۲. نیشانهی
ناشتی
۱. پمامه، حمامه ۲. رمز السلام
- dovetail /dʌvteɪl/ *v*, *vi*
تخته تیک هه لته کښی
بهدوو زمانه ی تیر و من، نه ی گونجینی (پلان)
یعشق الخشب (نجارة) (مجاز) یوافق مع (الخطط مثلاً)
- dowager /daʊədʒə(r)/ *n* [C]
بیوه ژن، بیژنا خانه دان
پیر ژنا شکودار
أرملة أحد الأشراف
- the ~ duchess*
بیوه ژنی دوقی
الدوقة الأمثلة
- dowdy /daʊdi/ *adj* (-ier, -iest)
(کراس) کون رزوک
(که سیک) جلی کونی له بهر دایه
(اللوب) بال، قديم الطراز، (الشخص) مرتديا ملابس بالية،
زری اللبس
- dowdily *adv*
په پړوتانه، پ کتجری
علی نحو مزراو زری
- down /daʊn/ *adv*
۱. پو خوا وه، سهره ژیر
۱. الی اسفل
- The sun went ~*
لاریونه وهی پوژ، ناواپوون
۲. له سهر پان بهر وه زهوی
انحدرت الشمس ۲. علی او نحو الأرض
- She was knocked ~ by a bus.*
پاسه که خستپه
خواره وه ۳. ژیر، بهر وه خواو
- آلتي بها الباص علی الأرض ۳. تحت، الی ادنی او الی اسفل
دانپشه *Sit ~*
اجلس
- He has gone ~ three places in class.*
چوه دواوه
سني جینکا له پوله که دا
- تراجع ثلاثة أمکة الی الراء فی الصف

downstairs /daʊn'steəz/ *adv* له نھۆمی خواړه وه، ته به قا ژېړی، ژیرخان
فی او الی الطابق السفلی

downtown /daʊntaʊn/ *adv* (له نه مریکا) له ناو
جهرگه ی شاره وه، نیږه کا بازوگانیا پاژېړی
(فی امریکا) الی الجزء الأدنى او المركز التجاري من المدينة

downtrodden /daʊntroʊdn/ *adj* چه وساو، هاراو،
ته په سرگرې، دابه زین
مضطهد، سحرې

downward /daʊnwəd/ *adj* پږه و خواړ، پو خاری،
لیژی، سر پږه و ژېړ، پو خاری
نازل، منحدر

down ward(s) *adv* پو خواړه وه، دابه زیو
نزولا، فزالا

dowry /daʊəri/ *n* [C] (pl -ries) ته خت، قه لن، جهاز
دوطة، مهر، بانه

doxology /dɒk'sɒlədʒi/ *n* [C] (pl -gies) ستایش
کردن، په سندرنا خودای
تسبیحه، شکره

doze /dɒz/ *vi* سښک، دنفث، وهنوز ده دات، سووکه
خه و نه کا
بنام نوم خفیا، یغله الناس
~ off وهنوز دان، باویشک نه دا
یغله الناس، یغور

□ *n* [C] سووکه خه و
نوم خفین

dozen /ˈdɒzn/ *n* [C] دهرزن، ده سته، دوا نزه دانه
دزینة، اثنا عشر، دسټه

drab /dræb/ *adj* سه وزه، رهنګ پور، دلشکین، دپهل
لون أسمر فاتح او سنجابی، مسمر، (مجاز) رتیب، مل، باهت

draft /dra:ft/ *n* [C] ۱. کاغه زی پږده دست، پږهش
نوو س، نه خشه، پلان، روئقیس
۲. مسوده، تخطیط، مخطط تمهیدی
پږهش نووسی و تار - نامه،
a ~ for a speech/letter نه خشه ی نامه ی، پږه راوردی (8) draught بکه ۲.
سږ بازگیری، هه لیژاردنی سږ بازی، ده سته یك سږ باز پو
مه به سټیک ده ستیشان ده کریڼ
مسوده خطبة رساله قارن (8) draught تصمیم لاله ۲.

حوالة مایة، سحب المال بواسطة الحوالة ۳. تجنید، قرعة
عسکریة، فئة من الجنود تختار للقيام بمهمة خاصة
پږهش نووس دالته ښی، پشک راکیشان نه کات □ *vi*
یضع مسوده، یجری قرعة

draftsman /dra:ftsman/ *n* (pl -inen) وینه کیش،
نه خشکږ له گهل draughtsman پږاورد بکه
رسم (قارن draughtsman)

drag /dræg/ *vi, vt* (-gg-) ۱. راده کیشت پږه سر
زه وی دا، راده کیشت
۲. یجر علی الأرض، یسحب بجهد
~ a box out of a cupboard سندوقه که له
گه نجه نه که دا دهرده کات ۲. به هیواشی نه جوئیت
یسحب صندوقا من خزانة / دولاب ۲. (یسح بان) یتحرک ببطء
و. جهد

خوی کیش نه کات ۳. کار ~ walk with ~ging feet
کات خوی) به هیواشی پږده وام ده بیت ۴. توز به
کار دینیت پو گه بان له قولای پو وباره که بان دهریاچه که
یجر جر خطاه، یجر قدمیه ۳. (الزمن، العمل، التسلیة) یستمر
بشکل بطی و رتیب ۴. یستخد الشباك للبحث فی اعماق نهر او
بحیره

شټیک رایبکیشی وه ک تور ی راوه ماسی، □ *n* [C]
پږه سټ، ریگر، له پږه، که سی، شت، کار، پیرار کږ
الشئ الذی یسحب او یجر مثل ned ~ ای شبکه الصيد.
(مجاز) عاتق، معرق، شخص، شئ، عمل یدعو الی الملل
که سیکي وږه سی کږه He's such a ~!
یاله من شخص مل!

dragon /ˈdræɡən/ *n* [C] نه ژدهر (له چیرو که
کونه کاند) درنده ی ناگر له دم دهرهاتو
تین (فی القصص القديمة)، وحش مجنح ینث اللهب

dragonfly /ˈdræɡənflaɪ/ *n* [C] (pl -flies) پووشکه به
فتګ، ته شیروک، کولی فارسی
یسوب، سمران، ذباب فارسی

drain /drem/ *n* [C] ۱. که نال، ناوږو، پوری زیراب،
لولی به تالکږه وه ۲. شټیک پوپیستی به پاره و هیزو کات
هه په
۱. مصرف، قناة او مجری لتصرف المیاء المستعملة ۲. شی.
یستنزف القرة أو المال أو الوقت
۱. پیدا نه ورات، نامینیت، فالادکت □ *vi*

۱. يَنْزَح، يَصْرِف (السائل)
 زُونْگَاوَه كان ووشك نه كهن (شله) نه رُؤَيْتِه ~ *swamps*
 ناو/ پيدا نه روا ۲. به رنه پيتنه وه لئى (هيز - سامان) به هنيواش
 يخفف المستنقعات (السائل) يصب فى، يجرى فى مصبه ۲.
 يسترف (القوة أو القوة) تدريجياً
a country -ed of its manpower and wealth by war
 ولاتيك شهر خد لگه كهى له ناو پرديت و سامانه كه شى ۳.
 نه پخواته وه، به تالى نه كات
 بلد استنزفت الحرب رجالها و ثروتها ۳. يشرب، يفرغ (كأس) و
 نحوه، الى اخره
drainage /dremɪdʒ/ n [U] ناوى به كارها توى،
 ده زگای به كار هينانى ناو و ناو ه پرو
 البياه الصرفة، شبكة تصريف البياه، مجارى
drake /dreɪk/ n [C] نيرهى مراوى، سونه، نيره قاز
 ذكر البط، الطعوم
dram /dræm/ n [C] پارهى درهم، په كدى، كيشان،
 سەنگ
 الدرهم، وحدة وزن صغيرة ۱. مسرحية الدراما أو فن
 المسرحية
drama /draːma/ n [C,U] ۱. شانوگهري، دراما ۲.
 زنجيره بووداوى كار بگه
 ۱. مسرحية الدراما أو فن المسرحية ۲. سلسلة من الاحداث
 المشيرة
dramatic /draːmætɪk/ adj شانوگهري، كتو پر، يان
 كار بگه
 مسرحى، مفاجئ أو
dramatics n *pl* هونهري نواندنى شانوگهري (تاكه كاراى)
 وه رده گرى)
 فن التمثيل المسرحى (بأخذ فعلا مفردا)
dramatist /draːmætɪst/ n [C] چيروك نووسى
 شانوى، شانوى تفسير
 كاتب مسرحى
dramatize /draːmətaɪz/ vt ده يكات به چيروكى
 شانوى، شانوى دكت، مەزّن دكت
 يصرح، يحول الى قصة مسرحية
drank /dræŋk/ پروانه (*drink*)
 (انظر *drink*)
drape /dreɪp/ vt ۱. دای نه خات، هەلى نه واسى

- (په رده، کوتال، جل) به شورى و چرجى
 ۱. يکسو او يعلق (السائر، الأمتعة، الثياب) بشكل متدل و
 متجمع
 ~ *curtains over a window/a cloak round one's*
 هه لواسهري په ردهى په نجهره، هه پاكه نه خاته
shoulders
 سه ر شانى ۲. دايته پوشتى، نه پرازينى به کوتال، يان شتى كه
 معلق، سائر فوق النافذة ترخى عباءة فوق كتفه ۲. يسطى أو
 يزين بالقماش ونحوه
 ديواره كان به تالا رازاوه ته وه
walls -d with flags
 جدران مزينة بالأعلام
draper /dreɪpə(r)/ n [C] کوتال فروش، بازرگانی،
 کوتال، چوخه
 تاجر أقمشة و اجواخ، بزاز
drapery n [C,U] (*pl -ries*) ۱. جل و بهرگى
 ناماده كراو، په راوگ، چوخه بازرگانی په پروكان ۲. په رده يان
 جلويه رگى ناماده كراو
 ۱. اجواخ و ألبسة جاهزة ۲. سائر أو ثياب تلف حول شى.
drastic /dræstɪk/ adj پيچراو، توند و تولى، رهق،
 به دزوار، زياد رهو
 مشدد، صارم، عنيف، متطرف
drastically *adv* به توند و تولى، زياده رهو، به دزوارى
 على نحو مشدد، صارم، متطرف
draught /draʊt/ n [C,U] ۱. تهوژمى با، باكيش
 ۲. راكيشانى توري راوه ماسى، ماسى گيراو له ناو توږدايه
 ۳. قولى نهو ناو هى كه به لمه كهى تيا به پيوسته راگير
 بكات و رابگه بهنى ۴. ده ركيشانى ناو له بير يان له بهر ميل
 ۱. تيار هوائى ۲. سحب شبكة الصيد، السمك المصيد فى
 الشبكة ۳. غاطس السفينة (عقب الماء اللازم لتعويم السفينة)
 ۴. نزح أو سحب السائل من وعاء (برميل مثلاً)
 بيرى وه رگيراو له بهر ميل يان
 ~ *beer on* ~ *beer*
 له بهر ميلدا هه لگير او وه ناماده كراوه بووده رهيتان ۵. قوم،
 مز
 بيره مسحريه من براميل أو معبأة فى براميل و معدة للسحب ۵.
 جرعة، شربة
 قومی دورو دريژی له ناو
a long ~ of water
 خواړدنه وه ۶. باره لگر (نازل) باركيش
 جرعة طويلة من الماء ۶. (الحيوان) مستخدم لجر الأتقال
 بارگير، نه سب بو راكيشان، په خته
 ~ *a horse*

- دهینت
تشرق المدخنة الدخان (تشتعل) جيدا ٦. يطول بالسحب، يقدو
طويلا
وايدر راده كیشیت
سحب أسلاكاً
وتوویژی در یژو خایاند *long drawn out discussions*
٧. سهرنجی راده كیشیت، فاراسته ی دهكا
(مجاز) مناقشات مسیهة أو طویلة الأمد ٧. یجذب، یوجه نحو
٨ (به لهدم) *a film that drew large audiences*
نووقمی یكا، قولی ناوه كه گونجاو بیت بئو نفوم بیون
٩. ریكی نه خات، پالوته ی نهكا
٨ (السینة) غاطسها، عسق الماء الذى یكفیها للعموم ٩
یستخلص، یستدرج
ریگه ی *~ sb out ~ information from a witness*
پنده دات قسه بكات، زانیاری له شایه ته كه وهرده گریت
یستدرجه فی الحدیث یستخلص معلومات من شاهد
فرمیسك ده بریزیت (توره نه بی) *~ tears/sb's wrath*
١٠. نزیک نه بیته وه
یستدر الدمع / یستیر (غضبه) ١٠. یقرب، یدنو
دوو پا پوره كه له یك *The two ships drew level*
نزیک نه بیته وه
أصبحت السفینتان متعادلین
رؤژ نزیکى ناوا بوونه *The day drew to its close*
١١. دوو تیه كه یه كسان نه بن
اقترب النهار من نهایته ١١. (الفريقان) یتعادلان، یساویان
(البارة) تعادل، تساوی
پاریك هه ردولا یه كسانین تیدا *a ~n game*
مباراة یتعادل فیها الفريقان
یه كسان بوونی دوو تیپ به دوو گول بؤ *~ 2.2*
هه ریكه پان
یتعادل الفريقان بهدقین لكل منهما
١٢. وینه ده كیشی، وینه ی دره ختیک ده كیشی *~ a tree*
١٢. یسم، یسم شجرة
خه تی به سهر ووشه كه دا *~ a pen through a word*
هینا
شطب الكلمة، حذنها
نكۆلی لئى نهكا، سنور دانه نی، ریگه بی *~ the line at*
نادات ١٣. نه ژمیری، نه نووسی

حصان للجر

٧. یاری داماً ٨. وینه، نه خشه، رهش نووس، *~ snlen*

ره شنفیس، نه قشی

٧. لبة الداما أو الصاما و تلعب بقطع تسمى: *~ Asmen* رسم

خريطة، مسودة، مخطط تمهیدی

شوینکی فره با، *draughty /dra:ft/ adj (-ier, -iest)*

كونه با، كونه پانكه، شوینك ناوه لا بیت بؤ تهوژی با،

به رهو با

مكان معرض لتيارات الهواء

draughtsman /dra:ftsman/ n (pl -men)

١. پارچه ی به کارهاتوو له یاری داماً ٢. نه خشه ساز، نه قشی

١. قطعة مستخدمة فی لعبة الداما ٢. رسام هندسی

draw /dra:/ vt, vi (pl drew dru: pp drawn dro:n)

١. راده كیشی، هه لی نه كیشی، وینه نه كیشی

١. یجر، یسحب

به لهدمه كه له ناوه كه *~ a bout (up) out of the water*

ده رده كیشی

یسحب قارباً خارج الماء

نه یخاته لاوه ٢. نه جولی و به دوایدا *~ sb aside*

رائه كیشریت

یاخذه جانباً، یتحى به جانباً ٢. یترك أو یجری وراء (شیه)

بالسحب

شهمنده فره ی دوو *a train ~ d by two engines*

فارگون رای ده كیشی ٣. لای نه بات به راکیشان

قطار تجره قاطران ٣. ینزع بالسحب أو الشد

سهری شوشه كه هه *~ a cork from a bottle.*

نه پچری ٤. رایته كیشی، نه بهینی رایته ته كیشی

ینزع سداة من زجاجة ٤. یسحب، یجلب

نازووقه دینی له گه نجینه *~ rations from a store*

کوکا

یجلب المؤن من المخزن

پاره له بانق راده كیشی *~ money from a bank*

٥. وهرده گری ده رده كیشی (دوكل)

یسحب مالا من مصرف ٥. یسحب، یاخذ، تشرق (الدخان)

هه ناسه به کی قول وهرده گری *~ a deep breath*

یاخذ نفساً عمیقاً، یتشق

کورکه هه مددها، کوانو باش *The chimney ~s well.*

دوكل ده رده دات (نه گری) ٦. در یژی نه كا به راکیشان، در یژی

یرفض، تخطی حد معین، لا یسمح مطلقاً ۱۳. بعد، یکتب
 ~ up a document/agreement پروانامه ناماده له‌کا،
 رښکته‌وتن نامه ۱۴. له‌گډل (adverbs)
 بعد وثیقه / اتفاقية ۱۴. (مع adverbs)
 ~ in (ږوژ) کورت نه‌یږ (هه‌روه‌ک له‌پایزدا)
 (الایام) تقصر (کما فی الخریف)
 ~ out (ږوژ) دریز نه‌یږ (هه‌روه‌ک له‌په‌هاردا)
 (الایام) تطول (کما فی الربیع)
 ~ oneself up رپ نه‌وه‌ستی
 یقف مستعباً
 ~ up (کالیسکه) نه‌وه‌ستی (سه‌ریاز) په‌ریز نه‌وه‌ستی
 (العربة) تفت، تروق، یوقف (الجند) یرتب، یصف
 □ n [C] ږاکښان، شت، که‌سیکی سه‌رنج ږاکښ،
 ږاکښانی یانسیب، ږاکښانی تیرو پشک، یاریه‌ک هه‌ردوو
 تیه‌که‌ تیاپدا په‌کسان ده‌یږ
 جر، سحب، شیء / شخص یلفت الانتظار، سحب، یا نصیب،
 اجراء قرعة (انظر lot) مباراة یصادل فیها الفریقان
 drawn /dɹɔ:n/ adj (دهم و چاو، هه‌ردوو چو)
 ډاکه‌وتوو، هیلاک، له‌شه‌ونخونی و ږاږاییدا
 (الوجه، العینان) هزلی، منهک من الإرهاق أو القلق
 drawback /dɹɔ:bæk/ n [C,U] ږیگر، له‌که، که‌م و
 کوږی، دوو دلی دکت، پاشفه‌دجت
 عائق، عیب، نقص، شایته
 drawbridge /dɹɔ:brɪdʒ/ n [C] پردی بزوک (جولاو)
 جسر متحرك
 drawer /dɹɔ:(r)/ n [C] ۱. پیلکانه، چه‌که‌جه
 ۲. نیگارکښ، کشانفان
 ۱. درج، جارور ۲. رسم
 drawers /dɹɔ:ez/ npl ده‌ریی کورت، ساتان
 کلون، لباس، سروال تحتانی
 drawing /dɹɔ:ɪŋ/ n [C,U] وینه، نه‌خشاندن، کشاندن،
 نیگارکښان
 رسم، تصویر، صورة، رسم
 drawing-board /dɹɔ:ɪŋ bɔ:d/ n [C] تابلو وینه
 لوحة الرسم
 ~ still on the هیشتا له‌قوناغی پلاتدانان دایه
 مازال فی مرحله‌ التخطيط
 drawing-pin /dɹɔ:ɪŋ pɪn/ n [C] ده‌رزی وینه

دبوس رسم
 drawing-room /dɹɔ:ɪŋ rʊm/ n [C] دیوه‌خان، میوان
 خانه، ږوینگه، هوټل، ژوری پیشوازی
 غرفة الاستقبال، حجرة الضیوف، سالون
 drawl /dɹɔ:l/ vi, vt دریزه‌دان په‌قسه‌ نه‌دا، منگه‌ منگ
 نه‌کات
 یس دی کلامه، یشدق فی الحدیث
 □ n [U] له‌ قسه‌ کردن دا دم پاته‌دات
 تشدق فی الحدیث
 dread /dred/ n [U] ترس، توفین، ساب، سام، هه‌ژین،
 هه‌ژین
 هلع، فرغ، شیء، مغزع أو مروع
 □ vi, vt له‌ ترس، نه‌توټی، دترسیت
 یرتاع، یشرع بالهلع، یرهب
 dreadful adj توټیه‌ر، ترسینه‌ر، په‌ ترسناکی، ترسناک،
 ناخوشی، نه‌ویستراو
 مرعب، مغزع، مروع، مرعب، بغیض
 dreadfully adv ترسناکانه یا توټیه‌رانه
 علی نحو مرعب أو بغیض
 dream /dri:m/ n [C] ۱. خه‌ونین، خه‌ون ۲. نه‌ندیشه،
 دیتنه‌ک، ینین وه‌ک نه‌وه‌ی له‌خه‌ودا بیت ۳. نه‌ندیشه‌و
 خه‌ونه‌کانی پاشه‌ږوژ
 ۱. حلم، رؤیا، منام ۲. حالة عقلية تتابع الأحداث فیها کما لو
 كانت فی الحلم ۳. اخیلة و أحلام المستقبل
 خه‌ونی
 to have ~s of wealth and happiness ده‌له‌مه‌ند بوون و په‌خته‌وه‌ری ده‌یت ۴. (که‌سیک، شتیک)
 جوانی یږ وینه
 تراوده‌ احلام الفنى و السعادة ۴. (شخص، شیء) بدیع، رائج
 الجمال
 □ vi, vt (pt, pp ~ed /dri:md/, dreamt /dremt/) خه‌و نه‌یښی، خه‌وینښ، له‌خه‌ونی دایښی
 یحلم، یری: فی الحلم أو المنام
 dreamy /dri:mi/ adj (-ier, -iest) که‌سیکی خه‌والو،
 له‌ ناو زنده‌ خه‌ونا ده‌زی، شینکی نالوز دوور له‌ راستی
 (الشخص) حالم، یعیش، فی الأوهام (الاشیاء) غامضة، بمعیده
 عن الواقع
 dreamily adv له‌وه‌ ده‌جښت توستیټ، خه‌وندارى،
 خه‌والو

dreary /dri:ri/ <i>adj</i> (-ier, -iest)	پهست، ناخوش، خه مدار
~ weather	معل، مقبض، که شی ناخوش و مات
~ work	طقس قائم کتب کاری بیزار کهر
~ surroundings	عمل معل شونینکی دل ته نگ / پهستکهر
drearily <i>adv</i>	محیط مقبض به پهستپوه، خه متاگانه، توره
dredge /dredʒ/ <i>n</i> [C]	علی نحو مقبض او کتب نامیریکه پو پاککر دنده وی بنکی
	ده ریا و رووبار، بنی نالی باقو دکت کراکه، الة لتنظیف قاع البحر او النهر
□ <i>vt, vi</i>	پاکی ده کاته وه به نامیر پطهر، بنظف بکراکه
drege /dregz/ <i>n pl</i>	۱. خلت، تلپ، تیشوو، واتنوک ۲. بین نرخ، گلش، خلتی (کومه نگا) به راوردی
<i>scum</i>	۱. ناله، حثالة، ثفل ۲. (مجاز) حثالة (المجتمع) (قارن <i>scum</i>)
drench /drentʃ/ <i>vt</i>	ته ری / شلی ده کات، نه پکا به ناوا بیلل، بغیر بالماء
dress /dres/ <i>n</i> [C]	۱. جلی ژنان ۲. له بهر کهره، جل، کراس
	۱. ثوب نسائی، فستان ۲. ملبس، ملایس
<i>pay too much attention to</i> ~	زور با به خ به جله کانی ~ له دات
	یغالی بالا تمام بملیه
<i>full</i> ~	جلی ته واو، قاتی ته واو، پوشاک بره کامله (بخاصه زی)
<i>evening</i> ~	جلی شوی ره سمی ملابس السهرة الرسمية
~ <i>suit</i>	جلی شه ونخونی بره السهرة
□ <i>vt</i>	۱. له بهری ده کات ۲. شیوگی بکهر نادیار ۱. بلبس، یرتدی ۲. (صفة المبني للمجهول)
<i>be ~ed in</i>	له بهر دایه، پیوست ۳. ناماده وی ده کات، به کاری دینیت، پسته

مرتدیا، لاپسا (کذا) ۳. یعد، یجهز للاستعمال	مرتدیا، لاپسا (کذا) ۳. یعد، یجهز للاستعمال
~ leather	خوش / سافی ده کات یصل الجلد
~ a salad	زه لاته ده کا، به هاراتی پیوه ده کات ۱. پاکی له کاته وه، چاره سوری (هرین) نه کات ۵. قزی ریک نه خا / داینه هین ۶. جوانی نه کا، نه خشی نه کات
	یبعی السلطة، یضیف إليها التوابل ۴. یطهر و یضد جرحا ۵. یسری او یسح شعره ۶. یزین، یزغرف
~ a ship/street with flags	که شتی / جاده / نه وی رازیته وه، به نالا
	یزین سفینه / شارعا بالأعلام
~ a shop-window	پووکاری نوسینگه جوان نه کات ینسق واجهة المحل
dresser /dresə(r)/ <i>n</i> [C]	۱. برین پیچ، تیمار کار ۲. دولابی ره فهدار پو قاپ و قاچاق
	۱. مضد، مرضی ۲. خزانه ذات رفوف تستخدم للصحون
dressing /dresɪŋ/ <i>n</i> [U]	۱. سارخی، وه ریچه ۲. فالهت (زه لاته) به هارات
	۱. ضادة ۲. توابل (السلطة مثلا)
dressings-gown <i>n</i> [C]	پووی ژنان، پو شنه وی روب روب دی شامیر
dressings-table <i>n</i> [C]	میزی جوان کردن منضدة التزیین
drew /dru:/	(بروانه <i>draw</i>) (انظر <i>draw</i>)
dribble /dribl/ <i>vt, vi</i>	۱. (شله) دلویه نه کات، ده چورپی به شیوه وی دلویه (به تاییه تی به ملاو نه ولای ده مدا)
	۲. (توی پی) ناراسته وی گولی ده کات له نیوان قاچی دا
	۱. (السائل) یقطر، یسبل علی شکل قطرات (بخاصه من جانبی القم) ۲. (كرة القدم) یوجهها نحو الهدف بین قدمیه
dried /draɪd/	(بروانه <i>dry</i>) (انظر <i>dry</i>)
drier /draɪə(r)/	(بروانه <i>dry</i>) (انظر <i>dry</i>)
drift /drɪft/ <i>vi, vt</i>	راده مالیت، راپیچی ده کات، (کسک) به سهر ده ما نه کوهی رامالین، ناراسته، لادان
	ینساق، ینجر مع التيار (الشخص) (مجاز) یهیم علی وجهه انجراف، انسحاق، اتجاه

- *n* [C,U]
the ~ of the tide (گور بهستهوه) هه لکشانی شتیک
 به هوی رامالیهوه
 (اندفاع) انجراف المد، شیء يتج عن الانجراف
~s of snow به فری که له که بوو، مه بهست، ناراستی
 گشتی ناوه روک
 تلج متراکم (مجاز) المعنى أو الاتجاه العام، المضمون، مجريات الأمور
drifter *n* [C] ۱. جوړه به له میکی راو کردن ۲. ویل،
 سه رگه ردان
 ۱. نوع من قوارب الصيد ۲. شخص بلا هدف أو طرحات فی الحياة
'drift-wood *n* [U] ته ختی رامالروی دواى شه پؤل
 أخشاب یخلفها المد وراه
¹drill /dri/ *n* [C] هه لکؤل، مه ته، کون کهر، ستموک،
 سقو
 مثقب، خرامة، مخرمة
 □ *vt, vi* سقو، ده سمینت
 مثقب، یخز، یخفر
²drill /dri/ *n* [C,U] راهیان، مه شق کردنى سه ربازی یان
 وه رزشی، خو راهیانى زمانه وانی
 تمرین أو تدريب عسکری أو ریاضی، تمرین لغوی أو نحوی
 □ *vt, vi* راده هینیت، مه شق ده کات
 یدرب، یتدرب
 له گوره پانه که دا *~ groups on the parade ground*
 مه شق به سه ربازه کان ده کات
 یدرب الجند فی ساحة العرض
³drill /dri/ *n* [C] نامیری کیلان و توو ناشتن
 أداة تشق الائلام و تبذر الحبوب، صف من البذور فی تلم
drily /draɪli/ *adv* به شیوه یه کی (ووشک)، په قی
 بجفاف، بطریقه جافه
drink /drɪŋk/ *vt, vi* (*pt* drank /dræŋk/, *pp* drunk /drʌŋk/) ۱. نه یخواته وه ۲. مه ی پهرست ده بی ۳. هه لی
 نه مرزی
 ۱. یشرب ۲. یدمن الشراب ۳. یشرب، یصنص
 □ *n* [C,U] ۱. خواردنه وه، خواردنه وه به سه رغوشکهر
 نه بییت ۲. خواردنه وه ی سه رغوشکهر
 ۱. شراب، مشروبات غیر مسکرة ۲. شراب مسکر

- He's too fond of ~* زور جهز له خواردنه وه ده کات،
 شه یدای خواردنه وه
 انه مفرم / مولع بالشراب
drinkable *adj* یو خواردن دهست ده دات
 صالح للشرب
drip /dri/ *vi, vt* (-pp-) (شله)، ده لئوینت
 یقطر، ینقط، یصبب
a ~ ping tap به لئوه، ناوی لی نه تکی
 صنوبر یزل منه الماء على هيئة قطرات، صنوبر غیر محکم الإغلاق
sweat ~ ping from his face ناره ق له ناوچه وانی
 نه تکی
 یصبب العرق من وجهه
 □ *n* [C] شله که تک تک دپته خواری
 تساقط السائل على هيئة قطرات
drip-dry *n* [U], *adj* (جل) و شک نه کریته وه پاش
 شتن، ناوی لی نه چوړی به بی گوشتین
 (ملابس) تجف بعد غسلها بتساقط الماء منها دون حاجة إلى عصرها
a ~ shirt کراس ووشک ده بیته وه بهم ریگابه
 قميص یجف بهذه الطريقة
dripping /dripiŋ/ *n* [U] تکانی چه وری گوشت له
 کاتی برزاندنیدا
 عرق الشواء، ما يتساقط من اللحم عند الشی
drive /draɪv/ *vt, vi* (*pt* drove /draʊv/, *pp* driven /drɪvn/) ۱. لی ده خوړیت، ده خوړت، ده برت
 ۱. یقود، یسوق
 ۱. توو میبل لی ده خوړیت
 یقود سياره
 ~ *a car* لی نه خوړیت به ره بازار
 یسوق الماشية الى السوق
 ~ *cattle to the market* دوژمن ناچار ده کات
 بگه ریته وه یان پته کیته وه
 ~ *the enemy away* یجبر الأعداء على التراجع
 به هوی زویانه وه *a ship ~n on the rocks by a gale*
 پا پوره که به سه ر به رده کاند ا رویشتن
 سفينة دفتها العاصفة فوق الصخور
 (شیوگی ناراسته و خو) نه جولن پانی، ینوه
 ~ *n by*

دهن، ۲. کارده کا
 ۲. (فی صیغه المبني للمجهول عادة) یحرک، یدفع، یشغل
steam/water-power پالیه نهری هلمی / وزه ی ناو
 ۳. نه گه یه نی، نه روا
 مدفوعة بالبخار / الطاقة المائية ۳. یوصل، ینقل (فی سیاره او عربه)
 (به فوتومیل، هاوریکه ی به *a friend to the station* ~
 فوتومیل نه گه یه نی یو ویستگه ۴. ناچار ی نه کا
 یوصل صدیقاً بالسیاره إلى المحطة ۴. یضطر، یجبر
 برسیه تی ناچار ی کرد دزی *~n by hunger to steal*
 بکات
 اجره الجوع على السرقة
 ۵. مه به ست، داوا *~ at*
 ۵. یعنی، یقصد، یرمی إلى
 مه به ستی چی یه، داوا ی چی *What's he driving at?*
 ده کات؟
 ما الذي يعنيه أو يرمى إليه؟
 ۶. به لینی نیش ده به ستیت ۷. (هه ور، *~ a bargain*
 باران) نه بیات، نه یگو یزیتوه
 ۶. یغذ صفة ۷. (الغیر، المطر) تدفعها / تسوقها الرياح بشدة
 له ناسماندا باکه پال *clouds driving across the sky*
 به هه وره که وه ده نیت
 غیوم تدفعها الرياح بشدة عبر السماء
 بارانه که به ره ورومان *rain driving into our faces*
 نه بار ی ۸ ده چیته ژووری، داده کوئی (بزمار، جهر، میخ)
 مطر یضرب فی وجوها بشدة ۸ یدخل، یدق (مسمار، برغیا،
 وندا)
 لئی ده دات، توپ هه دات *let ~ at*
 یضرب / یقذف الكرة بشدة، یسده ضربة إلى
 ۱. *~ n [C]* گهران به فوتومیل
 ۱. جولة فی السیارة، یقوم بجولة فی السیارة
 ۲. ریگای تاییه ت (بو ماشین) به ناو *go for a ~*
 باخچه دا ۳. لیدان توپ، هیژی لیدانی (توپ)، چالاکسی،
 ووزه، یزنده گی
 ۲. طریق خاصة (للسیارات) عبر حديقة أو متنزه ۳. ضربة (لکرة)
 مثلاً، عزم الضربة أو شدتها (مجازاً) طاقة، نشاط، حيوية
 شوقیر، بزویتهر، هازیار *driver n [C]*
 سائق، أداة تستخدم فی الدق

به شیوه یه کی مندالانه قسه *drivel /drivl/ vi (-ll-) n [U]*
 ده کات، چه نه بازی ده کات، هه را، ده نگه ده نگ
 یتکلم بطريقة صيانية، یلفو، هه را، لفو
 (پروانه *drive*)
 (انظر *drive*)
 دبارت، نه باران، پرژ، *drizzle /drizl/ vi, n [U]*
 رشین، دپزوت
 تطر السماء رذاذاً (مطراً خفيفاً)، رذاذ، مطر خفيف
 وورده باران، نه نه نه، پرژه *drizzly /drizli/ adj*
 مطر، رذاذی
 ووشتی *dromedary /dromedari/ n [C] (pl -ries)*
 یه ک کوباره
 جمل وحيد السنام
 ۱. نیره ی هه نگ، مشه خوری، *drone /draʊn/ n [C,U]*
 تمهمل ۲. ده نگ، زرنگانندن
 ۱. ذکر النحل، طفیلی، کسول، عالة ۲. طنین، دندنة
 به ده نگ ی نزم گورانی نه لئی یان قسه ده کات، *vi, vt*
 منگه منگ نه کا
 یحدث أو یصدر طنیناً، یتکلم أو یغنی، بصوت منخفض رتیب
 به ده نگ ی نزم گورانی / شعر نه لئی *~ out a song/poem*
 یغنی أو ینشد قصيدة بصوت منخفض رتیب
 راده مینی، شوپده یته وه *droop /dru:p/ vi, vt*
 یتدلی، یطرق (برأسه مثلاً)
 گولی شوپده وه بوو / داجه ماو *~ ing flowers*
 زهور متدلية / منحنية
 دله نگ، دل به ست *~ ing spirits*
 حزین، متقبض النفس
 ۱. دلویه، تنوک *drop /drʊp/ n [C]*
 ۱. قطرة
 ۲. داوه رین، که وتن، دابه زین، که وتن، *rain ~ s*
 نیشتنه وه، دلویه ی باران
 ۲. وقرة، سقوط، وقعة، سقطة، هبوط، قطرات المطر
 دابه زینی پله ی گه رما / نرخ *a ~ in temperature/prices*
 هبوط فی درجة الحرارة / الأسعار
 ۱. دانه که وی، نه که وی ۲. لاواز نه بی، *vi, vt (-pp-)*
 سوکی، سوک نه کری
 ۱. یقع، یوقع، یسقط، یسقط ۲. یضغ، یغض، یخفف
 بایه که هیواش *The wind/temperature has ~ped.*

بوو / پله‌ی گهرما نرم بوو
خفت الريح / هبطت درجة الحرارة
دهنگی به‌شیووی *He ~ ped his voice to a whisper.*
چه نرم‌کرده‌وه ۳. وازی لڼ دینڼ
خفت صوته الی درجه‌ الهمس ۳. یتځلی عن
~ *a bad habit* واز له خوږه‌وشتی خراب دینڼ
یتځلی عن عادة سیئه
دووره پهریز ده‌بیټ له چونه‌ناو بابه‌ته‌که، ~ *a subject*
له‌پخاته‌لاوه ۴. دوا نه‌که‌وی، نه‌گهرینه‌دواوه
یکف عن الخوض فی موضوع، یرکه‌جانبا ۴. یتاخر، یتراجع.
یتقهر
بڼ ناگادار کردنه‌وه سوری لڼ نه‌دات ~ *in (on sb)*
یفاخته‌بالزیاره، یزوره‌علی غیر معاد
~ *off* که‌می ده‌کاته‌وه
ینقص، یقل
His friends/customers are هاوړیکانی / کړیاره‌کانی
که‌م ده‌بنه‌وه‌لڼی
ان اصدقاءه / زیاتنه‌یتناقصون
چاوی نه‌چینه‌خو، باویشک نه‌دات ~ *ping off*
ب - یغو، ینقص
~ *(sb) at* له‌نو‌توبیله‌که‌دایته‌به‌زینڼ
ینزله‌من‌السیاره
له‌نوسینگه‌ی پوسته *D~ me at the post office.*
دامبه‌زیننه، نامازهی یو ده‌کا، دیاری نه‌کاته‌وه
انزلی عند مکب الیرید، یلمع له، یشیر إلیه (عرضا)، یحذره
ووشکی، بڼ بارانی، قاتی، *drought /draʊt/ n [C,U]*
نه‌هاتی
جفاف، قحط، انحباس‌المطر
¹ *drove /draʊv/* (پروانه *drive*)
(انظر *drive*)
² *drove /draʊv/ n [C]* گاگډل / میگډل، تهرش
قطیع من‌الماشیه
drover n [C] شوفیر یا چیل فروش، تهرشان
سائق أو تاجر الماشیه
drown /draʊn/ vt, vi
۱. نوتم ده‌بڼ
۱. یغرق، یغرق
~ *ing man* پیاوړیک‌خه‌ریکه‌نقوم بڼ، نوتم بوو
رجل یشراف علی الفرق، غریق

به‌خنکان نه‌مری ۲. (ده‌نگیک) ی زور به‌رز زال *to be ~ed*
بیټ به‌سهر ده‌نگه‌نزمه‌کاندا ۳. ناچار نه‌بڼ چوولی نه‌کا
به‌هوی لا‌قاوه‌وه
یموت غرقا ۲. (الصوت) یکون قویا به‌یث یحجب ما هو اضعف
منه ۳. یضطر للخلی عن مکان بسبب الیقضان
باویشک ده‌دا، وه‌نوز نه‌دا *drowse /draʊz/ vt, vi*
ینقص، یغلبه‌النوم
خه‌والو، خه‌وین *drowsy /draʊzi/ adj (-eir, -iest)*
نصان، ناشئ عن الناس
باویشکده‌ر، ته‌مئل، خه‌ودا‌گرتوو *drowsiness n [U]*
نعاس، کسل، غمول
ره‌نج ده‌دات، زه‌حمه‌ت *drudge /drʌdʒ/ n [C], vi*
کیش
یکدح، یقوم بأعمال شاقه
ره‌نج، نه‌رک، ته‌قه‌لا *drudgery n [U]*
کدح، عمل شاق، مشقة
drugs /drʌg/ n [C]
۱. ده‌رمان، چاره‌سهر
(به‌تاییه‌تی سزکه‌ره)
۱. دوا، علاج (و بخاصه‌مخدر)
۲. ده‌رمانی بڼ‌بروه *a ~ on the market*
۲. سلعة کاسده
۱. سړی نه‌کا / به‌نجی نه‌کات ۲. که‌سیک سړ *vi, vi*
ده‌کات، بڼ‌هویشی نه‌کا
۱. یخدر، یضع مخدرا فی ۲. یخدر (شخصا ما) لیغیب عن
الوعي
کوگای ده‌رمان کالای تریشی تیدا *'drugstore n [C]*
بیټ
(فی امریکا) صیدلیه و تباع فیها سلع أخرى كذلك
ده‌رمان فروش، ده‌رمان ساز *druggist /drʌgɪst/ n [C]*
صیدلی، بانع أو تاجر أدویه
۱. ته‌پل، ده‌هول، ۲. شتیک له *drum /drʌm/ n [C]*
ته‌پل به‌چیت
۱. طبل ۲. شیء شیهه‌بالطبل
۱. ده‌هول لڼ نه‌دات، ده‌نگی ده‌نیری (-mm-) *vi, vi*
له‌ده‌نگی ده‌هول به‌چیت
۱. یشراب أو یقرع الطبل، یرسل أصواتا تشبه الطبل
به‌په‌نجه‌کانی له *~ on the table with one's finger*
میزه‌که‌نه‌دات

ينقر بأصابعه على المنضدة	
ناچارى نهكات ييرى ~ <i>sth into sb/into his head</i>	
بكه ويتهو به دوپا تکردهو، فترده يئ به زور وتنهو و دوپا تکردهو	
يجبره على تذكر شي. من كثرة التكرار. يُعلم بالأكثر من الإعادة والتكرار	
drummer <i>n</i> [C]	دههولزن، داهولفان
طبال، ضارب الطبل	
drunk /drʌŋk/ <i>adj</i> , <i>pp</i> drink be ~	كهيل،
سهرمهست، خوراو، سهرخوش، ههخوار	
مخمور، ثمل، سكران	
drunkard /drʌŋkəd/ <i>adj</i>	مههست، سهرمهست،
فالوده ي پاده	
سكر، مدمن الشراب (الخير)	
drunken /drʌŋkən/ <i>adj</i>	سهرخوش، مهست
سكران، في حالة سكر شديد	
~ <i>revels</i>	بهدمهستی
عريده و سكر، عريده تدل على السكر، عريده سكارى	
drunkenness <i>n</i> [U]	خووى مهى خواردهو
سكر، إدمان الخمر	
dry /draɪ/ <i>adj</i> (drier, driest)	۱. وشك، وشكهو و بهو
۱. جاف، ناشف، يابس	
~ <i>battery</i>	پيلى وشك
بطارية جافة	
~ <i>bread</i>	۲. نانى وشك
۲. خبز جاف، خبز فقط	
~ <i>cell</i>	شانهى وشك (له پاتريدا)
خلية جافة (في بطارية)	
~ <i>goods</i>	خواردهمهنى وشكه، (له نهريكا) چنراو
مواد غذائية جافة، (في أمريكا)، منسوجات	
~ <i>wines</i>	مهى چاك نهكراو
خمر غير حلوة أو غير محلاة	
~ <i>humour</i>	گالتهو گهپ، چفانوگ
سخريه هادنة أو جادة	
~ <i>books/subjects</i>	بهراو/باهتى وشك و بئ تام
كب/ موضوعات جافة أو غير مشوقة	
□ <i>vt</i> , <i>vi</i> (<i>pt</i> , <i>pp</i> dried)	ووشك نهيتنهو
يجفف، ينشف	

dry-clean <i>vt</i>	ووشكه شور نهكا
	ينظف على الناشف
dry-cleaning <i>n</i> [U]	ووشكه شور/ پافزكرنا
	تنظيف على الناشف
dryness <i>n</i> [U]	ووشك، ووشكاي، هشكاني
	جفاف
dryer, drier /draɪə(r)/ <i>n</i> [C]	ووشك كه رهو،
ناميري ووشكوكري جل و بهرگ	
مجفف، آلة تجفيف الثياب	
dual /dju:əl/ <i>adj</i>	دوو جارى، دووانه
مثنى، ثنائى، مزدوج	
~ <i>control car</i>	لوتومبيلى دوو كوتروول
سيارة ثنائية التحكم	
~ <i>carrigeway</i>	رينگاي دووانى بو لوتومبيل
طريق مزدوج للسيارات	
dub /dʌb/ <i>vt</i> (-bb-)	ناز ناوى بو دانهن، بانگى نهكات،
ناز ناوى سوارچاك له نينگلته را بئ نهكا	
يلقب، يدعو لقب، يمنح لقب فارس فى إنجلترا	
dubious /dju:biəs/ <i>adj</i>	گومانى ليكراو
مشكوك فيه، مريب، مبهم	
duchess /dʌtʃɪs/ <i>n</i> [C]	ژنى دوق يا بيوهه زنى
زوجة الدوق أو أرملة	
duchy /dʌtʃɪ/ <i>n</i> [C] (<i>pl</i> -chies)	مير كچ، ژنا يا بيژنى
دوقى، ناوچه يه كه دوق بهرپوهى ده پات	
دوقية، مقاطعة يحكمها دوق	
duck /dʌk/ <i>n</i> [C]	مراوى، گوشى مراوى
بطة، لحم البط (لا تتغير في الجمع عند استعمالها كاسم جماعى)	
~ <i>make a</i>	سفر تومار نهكا له پارى كريكيت دا
يسجل صفرا في لعبة الكريكيت	
duck /dʌk/ <i>vt</i> , <i>vi</i>	دووره بهرپزه يئ، رزگاره يئ
(به دانه واندنى خيزا) له پهر له ناودا نقوم نه يئ	
يتجنب، يتفادى (بالاحتناء بسرعة)، يغطس، يغطس في الماء	
فجأة	
□ <i>n</i> [C]	دووركه و تنهوه، رزگار بوون (به دانه واندنى
خيزا)	
تجنب، تفادى (بالاحتناء السريع)	
duckling <i>n</i>	تهر بوونى تهواو
بلل شامل، تغطيس	

duct /dʌkt/ <i>n</i> [C]	ناوهرۆ، کهنډ، جوگه
<i>tear ~s</i>	قناة، مجرى
<i>air ~</i>	جوگه لهی فرمیست
	قنوات الدم
	بوری ههوا
	قناة الهواء، أنبوب الهواء
dud /dʌd/ <i>n</i> [C], <i>adj</i>	شتیک یا کهسیکی بێ نرخ / بې بهایا
	(ل.د) شیء أو شخص عديم القيمة
due /dju:/ <i>adj</i>	۱. پیوسته بدریت ۲. تیروتهسهل، گونجاو
	۱. مستحق الأداء والدفع ۲. وافی، مناسب
<i>after ~ consideration</i>	دواى تووژینه وهی تیروتهسهل، تیرامان
	۳. چاوه ربیی نهکا یا به ته مای گه یشتیه تی
	بعد دراسة وافیه ایمعان النظر ۳. یستظر أو يتوقع وصله
<i>when is the train due (in)?</i>	تا که ی چاوه ربیی
	گه شتی شه مه نده فیه که ده کړیت؟
	متی یستظر وصول القطار؟
<i>~ to</i>	به هوئی نهوه، سهره نجامی نهوه
	بسبب، نتیجه ل
<i>□ adv ~ east/north</i>	به رهو باکور ی رۆژه لالت
	به ته وایو
	فی اتجاه (الشرق الشمال) تماما
<i>□ n (sing)</i>	۱. ماف، دهستکه وتن ۲. (کو) ره سمی
	یاسایی یا بازوگان
	۱. حق، استحقاق ۲. (فی صیغه الجمع) رسوم قانونیه أو تجارية
duel /dju:l/ <i>n</i> [C]	زورانبازی، زورانبازی نهکا
	مبارزه، یتبارز
<i>□ vi (-ll-)</i>	
duet /aju:'et/ <i>n</i> [C]	ناوازی دوو گورانی یژ ییلین
	لحن یؤدیه مغنیان أو عازفان
duffle, duffel /dʌfl/ <i>n</i> [U]	پالتو، که پهنه ک، که پهنه ک
	معطف
<i>~ coat</i>	پالتوی خوری
	من نیچ صوفی خشن
dug /dʌg/	(پروانه <i>dig</i>)
	(انظر <i>dig</i>)
dug-out /dʌg aʊt/ <i>n</i> [C]	چال یو خو شاردنه وه، به لهم

	به هه لکۆلینی قه دی دره خت دروستکراییت
	مغیا تحت الأرض، قارب یصنع بتجوف جذع شجرة
duke <i>n</i> [C]	دوق (به زرتین پلهی پاشایه تی) شازاده
	دوق (أعلى رتبة شرف وراثية)
dukedom <i>n</i> [C,U]	شاکیج، کچی دوق
	دوقية
dull /dʌl/ <i>adj</i> (-er, -est)	۱. تاریک، نوته ک، شیر، چه قو، کول ۲. گه لحو، به دره نگ تیده گات (بازوگان)
	سست، کړین و فروشتی که م بیت
	۱. قائم، معتم، (السيف، السكين) کلیل، غیر حاد (۲. بلید، بطی
	الفهم، (التجارة) فاتر، قلیل النشاط، یقل فیه البیع و الشراء
<i>□ vi, vi</i>	بې هیژ نه بی، ته مه ل نه بی، ده به نگ ده بی
	یضعف، یقلل من حدة، یکسل، یکتل
dullness <i>n</i> [U]	گیل، ته مه ل
	بلادة، فور، کسل، عتمة
dully /dʌl-li/ <i>adv</i>	به گیلی، به ته مه لی
	على نحو باهت أو فاتر
duly /dju:li/ <i>adv</i>	به گویره ی داواکراو که پیوسته
	على الوجه المطلوب كما ينبغي، فی حینه
dumb /dʌm/ <i>adj</i>	بې زمان، لال، لاژک، خروپو
	ابکم، اخرس
<i>~ show</i>	نامازه کردن، نواندن یی و ته
	تشبیل أو تعبير بالإشارات، عرض صامت
dumbbell /dʌmbel/ <i>n</i> [C]	ده مبل نامیریکه یو مه شق
	یئکر دنی ماسولکه کان
	الدبل: أداة لتدريب العضلات
dumbfound /dʌm'faʊnd/ <i>vt</i>	بې ده نگ نه بی مات
	دکت، سهری سور نه مین
	یسکت، یدهش، یدهل، یغهم
dummy /dʌm/ <i>n</i> [C] (<i>pl -mies</i>)	بوکه شوشه،
	لاسا یکر دته وه، لاسا یکر دن، خروپو
	دمیه، تقلید، مقلد
<i>a tailor's ~</i>	په یکه ر یو نما یشرکونی جل و بهرگ
	تمثال لعرض الأزياء
<i>a ~ gun</i>	تفهنگی درو یو ده ست خه رۆ کردنی دوژمن
	بنديقه كاذبة (لغداغ العدو)
dump /dʌmp/ <i>n</i> [C]	۱. جینگه ی خو ل رشتن
	۲. جیه خانه، نه مبار

۱. مزيلة، كوم، زبالة، مكان إلقاء النفايات ۲. مستودع ذخائر
 ۱. خول له روژينى ۲. بهر وپوومى نه وپستراو به ☐ vt
 هرزان نه فروشى به بازاری دهر وه
 ۱. پلتي النفايات، يفرغ الزبالة، پلتي او يفرغ بياهمال ۲. يبيع
 المسترجات غير المطلوبة في الوطن إلى السوق الخارجية بسر
 ارضى
dumper(-truck) n [C] گه لاپه
 شاحنة بقلاب
dumpling /dʌmpling/ n [C] زلوبيا، جوړيکه له
 شیرینی
 الزبالية، نوع من الحلوى
dunce /dʌns/ n [C] گيل، گهمزه
 غبي، قليل الفهم
dune /dju:n/ n [C] گرده توز: ته پوژنکى لساوى با
 دروستى ده کا
 کتب من الرمل تشکله الرياح
dung /dʌŋ/ n [U] په ينى نازدل، شياکه، تدرسه قول
 روټ، براز (الحيوانات)، ساد
dungarees /dʌŋgə'ri:z/ npl جلی ټيش، دهنګر،
 تښتى، په مېوى زير
 رداء عمل، مصنع من قماش خشن
dungeon /dʌndʒən/ n [C] زيندان، په بنديخانه
 (سابقا) سجن تحت الارض، زنانه فى سجن
dupe /dju:p/ vt گزى نه کات، ساخته ده کات، فيل
 نه کات
 يفتش، پخند، پختال على
☐ n [C] ده ست پراو، دواړو، زهره مند، پي ناگا
 مخدوع، مغبون، مغل
duplicate /dju:plikat/ vt, n [C] ده قى پوونوس،
 کوښى، وه ک خوږى، هاوجوت، ويکچوو
 (پسخ) نسخه طبق الاصل، مطابق، شبيه
in ~ پروانامه به دوو نوسخه وک په ک
 (الوثيقة) من نسختين طبق الاصل
☐ adj وه کو په ک، هاوشيو، ويکچوو
 مشابه، منيل
uplicator /dju:plikə'tɔ(r)/ n [C] ناميرى
 روونوسين، پان له بهرگر تنه وه، ناميره تا پوښسکرنى
 الة سحب أو استخاخ

- duplicity /dju:'plisəti/ n** [U] دوو پوويى، گزى، فيل
 خداع، غش، احتيال، نفاق
durability /djuərə'biliti/ n [U] خوگر، قايمى،
 بهر ده وامي ته
 متانه، قوه احتمال
durable /dʒərəbl/ adj به هيز، خوگر، قايم، پته و،
 دريو خاپه ن
 متين، شديد الاحتمال
☐ n pl شتيكى به تهمنه (به خپرايى خراب نه يټ)
 سلع معمره (لا تفسد بسرعة)
duration /dju'rei/n/ n [U] ماوه، خپاندن، بهر ده وام
 مدة، امد، زمن، استمرار
duress /dju'res/ n [U] له ژير په ستان / فشار پان ژور
 تحت الضغط أو الاكراه
during /dju:ɪŋ/ prep ۱. له کاتى، ده مى، به دريو ايمى
 ۱. خلال، اثناء، طيلة، طوال
 تپه که
The band played ~ the afternoon.
 موسيقايان ژهند به دريو ايمى نيواره ۲. له کاتى
 عزفت الفرقة طوال النساء ۲. فى اثناء فى غضون
 هات
He called to see me ~ my stay in hospital.
 يو سهر داتم کاتى مانه وهم له نه خو شخانه
 جاء لزيارتي اثناء إقامتي فى المستشفى
dusk /dʌsk/ n [U] زهرده پېر، زهردهى دهمو ليواران
 الفسق، ظلمة أول الليل
dust /dʌst/ n [U] توز، خهوش
 غبار
 توزى همل له دات به چاويدا،
throw ~ in sb's eyes
 فيلى لي نه کات
 يذر الرماد فى عينه، پخنده
shake the dust off one's feet ده ستى لي شت،
 له رڼدا شوپنه که جيندينى
 نفش پديه من، يبرح المكان غاضبا
☐ vt, vi ۱. ته کاندني ته پو توز، له ته پ و توز
 پاکيده کاته وه ۲. له ي پرژينى به سهر
 ۱. پنفش الغبار عن، ينظف من الغبار ۲. يرش مسحوا على
 شه کر نه کات به کيکه وه
 ~ a cake with sugar
 يرش الكمكة بالسكر
dustbin n [C] نه نه کى خول / گليش

duster <i>n</i> [C]	صفحة الزبالة تهخته سې، پارچه پېړو يو نوږ ته کاندن
dustman <i>n</i> [C]	منفضه، قطعه قماش لنډى القبار خولېږو
dustpan <i>n</i> [C]	زبال، جامع القمامة خاکه نازى خول، هستيا توږى
dusty <i>adj</i> (-eir, -iest)	جاروف، مجرفة للكتانة توزاوى، خولوى، توږين
Dutch /dʌtʃ/ <i>adj</i>	مغیر، کالښار هولندي
<i>go D~ (with sb)</i>	هولندي هريده له سره غږى
dutiable /dju:tiəbl/ <i>adj</i>	کل واحد على حساب باجى له سره، باجبار
dutiful /dju:tɪfl/ <i>adj</i>	خاضع للرسوم به ندرکه کاني هدل نه ستی،
duty /dju:ti/ <i>n</i> [C,U] (<i>pl</i> -ties)	گوږپاږه قام برابه، مطيع
	۱. پيوست، ندرک، توزيم
<i>one's ~ to one's parents</i>	۱. واجب، فرض ندرکه کاني پرامېر به
<i>a postman's duties</i>	دايک و باوکى واجبه، حياى والديه
<i>be on/off ~</i>	ندرکه کاني پوښته پر واجبات ساعى البريد
<i>do ~ for</i>	پي نه وک في / خارج الخدمة
	له باتى فلان کار ده کات، ۲. گومرگ کردن (له سهرکډل وپدل)
duty-free <i>adj</i>	يقوم مقام کذا ۲. رسم، مکس (على السلع المستوردة) پي باج
dwarf /dwɔ:ɹ/ <i>n</i> [C] (<i>pl</i> ~s)	غير خاضعة للرسوم الجمركية، مضاعف من الرسوم کورته بنه، کورته بالآ
	قزم صغیر، دون الحجم الطيبي
	۱ <i>vi</i> گهشه ناکات، پچوک دهوله که وى
	يعرق النور، يجعله يبدو اصفر بالمقارنة مع أو إلى جانب
dwelt /dweɪ/ <i>vi</i> (<i>pt</i> dwelt /dwelt/) (<i>in, at</i>)	

۱. ده زى، داده نشيت، نشين ديت ۱. پيش، يکن	
۲. ده کولته وه (خال) به دورودريزي ۲. يتاول (نقطة) باسهاب و تفصيل	dwelling <i>n</i> [C]
خانوو، مال، وار مکن، منزل	dwindle /dwaɪndl/ <i>vi</i>
پچوک ده پيته وه، ورده ورده کم ده کا	
يتضائل، يتناقص تدريجيا	dye /daɪ/ <i>vi, vi 3rd pers sing pres (ense dyes, pt, pp</i>
۱. رهنګى نه کات، پوږي نه کات	<i>dyed, pres part dyeing)</i>
۱. يصيغ، يلون پوشاکى سې به شين رنګ ده کا <i>a white dress blue</i>	
يصيغ نوبا ابيض اللون باللون الازرق رهنګ نه گړى به باشى	<i>cloth that ~s well</i>
قماش يمس الصباغ جيدا خمنه، رهنګى پوږي، پوږي کړاو	<i>□ n</i> [C,U]
صبغة، خضاب، صبغ، اللون الناشئ عن الصباغ	dyer <i>n</i> [C]
پوږي چي، زه ننگار، رهنګريز صباغ	
(بروانه) <i>die</i> (انظر <i>die</i>)	dying /daɪɪŋ/
چال، پوريه ست خندق، حاجز	dyke /daɪk/ = <i>dike</i>
ديناميکي، جولهي، کارتيکه ري به هيڙ (که س)، پرله هيڙو چالاکي	dynamic /daɪnæmɪk/ <i>adj</i>
ديناميکي، حرکي، قوئ التأثير (الشخص) فعال، ملي، منعم بالقوة و النشاط	
(له گډل فرمان له شپوګي ناکدا) زانستى ديناميك (کارى هيڙ له سر ته نه کان جولآو بان وه ستاو	dynamica <i>n pl</i>
(مع الفعل في صيغة المفرد) الديناميكا، علم القوة المحركة و يبحث في اثر القوة على الاجسام الساكنة والمتحركة	dynamite /daɪnəmaɪt/ <i>n</i> [U]
ديناميت، ته قتيته وه ديناميت، متجرات	
له ته قتيته وه (به ديناميت) ينسف، ينفجر، يدمر بالديناميت	<i>□ vi</i>

dynamo /darnəməʊ/ *n* [C] (*pl ~s*) دینامو،

کاره‌باجه‌ره‌وه

دینامو، مولد کهربائی

dynastic /di'næstɪk/ *adj* په‌یوه‌ست به نه‌زادی

قهرمانه‌وایی

متصل او مرتبط بالسلالة الحاكمة اسرة حاكمة

dynasty /dɪnəstri/ *n* (*pl -ties*) خیزانی ده‌سه‌لات‌دار

اسرة حاكمة

dysentery /dɪsɒntri/ *n* [U] زه‌حیری، هه‌ناف ئیش

الزحار، الدیزنطاریا

dyspepsia /dɪs'pepsɪə/ *n* [U] ناتنه‌واوی له

کۆنه‌ندامی هه‌رسدا (به‌ده‌ه‌رسی)

سوءالهضم

dyspeptic /dɪs'peptɪk/ *adj* په‌یوه‌ندی به به‌ده‌ه‌رسی

په‌وه‌ه‌یه، هه‌رسی تیکج‌وئیت

ذو علاقه بسوءالهضم، (الشخص) مصاب بسوءالهضم

E

E, e /i:/ (pl c's /i:z/) پیتی یتنجهدم له نهلفینی ینگلیزی
الحرف الخامس من الابجدية الانكليزية

each /i:tʃ/ *adj* ههرچی، ههریه که (بودوان یان زیات)
(لاتین فاکتر) کل من، کل

□ *pron* ۱. ههموو، ههموو کهسی، ههریه کی له
۱. کل، کل واحد، کل من

The four boys ~ received a watch. ههریه که لهو

چوار کوره به کی کاتزمیرکیان وه رگرت
تسلم کل واحد من الاولاد الاربعة ساعة

~ *other* ۲. ههریه که یان، ئیک و دو *one anther*
(*one anther*) بعضهم بعضاً قارن

We see ~ other every day. ئیمه ههموو رۆژی به کتر
نه بینین

نحن نرى بعضنا بعضاً يومياً

eager /i:ɡə(r)/ *adj* پهرووش، دل گهرم، تامه زرو
متلف، مشغوف، متشوق

~ *for/about/ to do/ (something)* حهز نه که یان له
پیمان خو شه به پهروشه وه شتیک به یان
متلف، علی، متشوق الی عمل (شیء)

eagerly *adv* به پهرووش، تامه زرو
بشوق، بشغف، بتلف

eagerness *n* [U] خووشی، ئاره زوو، پهرووش
شوق، لهفه، شغف

eagle /i:gl/ *n* [C] ههلق، سسمپارک
نسر، عقاب

ear /ɪə(r)/ *n* [C] گوئی، گوپچه که توانای جیاوازی
کردن له نیوان دهنگه کاند

۱. آذن ۲. القدرة على التمييز بين الاصوات

گوئی کراوه به بو موسیقا *have a good ~ for music*

(تامه زرویه)

لديه آذن حساسة للموسيقى

play by ~ موسیقا نه زه نی به یان نه وه ی بهرنامه
بهو یتنه وه

يعزف من الذاكرة بدون الاستعانة بالنوتة الموسيقية

earache *n* [C] گوئی، گوئی نیشه
الاذنان، ألم فی الاذن

ear drum *n* [C] پهردیه گوئی، دههولا گوئی
طبله الاذن

earmark *vt* تهرخانی نهکا، (مال) بو مه بهستی دیاری
کراو

يخصص، يفرد (المال) لفرض محدد

~ *money for charity* پاره تهرخان نهکات
يخصص مالاً

earshot *n within/out of ~* مهودای یستن، نزیکه له
مهودای یستن / دووره له بواری یستن وه

على مسع من / بعيد عن مدى السمع

ear /ɪə(r)/ *n* [C] سونبول
سنبله

earl /ɜ:l/ *n* [C] ئیزل (ناژناوی ینگلیزی خانهدانه)
ایرل (نبیل انگلیزی من رتبه سامیه)

ear drum *n* [C,U] پلهی ئیزل یا نهو زه ییانهی سه
بهون

رتبه ایرل او الاراضی التابعة له

early /ɜ:li/ (-ier, -iest) *adj, adv* زوو، پیش وهخت،
به زویی زوها یی، کوپاری، دهستی

باکر، مبکر، قبل الاوان

earn /ɜ:n/ *vt* دهکهوئی، پهیدا پهکا، قازانج دهکات
یکسب، یرج

earnings <i>npl</i>	قازانچ، دهستکهوت
	مکاسب، ارباح، ابرادات
earnest /ɜ:nɪst/ <i>adj</i>	تیز، پزیره و زهنگ
	حاد، عاقد العزم
	به شیوه یه کی لڼ هاتوویی، جدیدی، پدروش، راست ~ <i>in</i>
	بصورة جدیده، جدیا *
earnestly <i>adv</i>	به راستی، به دلشوزی، به پدروشی
	جدیا، بجد
earth /ɜ:θ/ <i>n</i> [C,U]	۱. زهوی، گوی زهوی، جیهان، زهمین
	۱. الارض، الكرة الارضية، العالم
	بوکار دیت به مانای <i>why/where/what/who on ~?</i>
	بوجی، له کوی، چی، کن، توخوا ۲. زهوی، زهوی وشک ۳. خاک، دهولت
	تستخدم للتأكيد ومعناها: لماذا / أين / ماذا / من باقه عليك؟ ۲.
	ارض، یابسه ۳. تربة، ثری
	۴. راوکه، کولانه (بو نمونه راوی ریوی) تا <i>run to ~</i>
	کولانه کی، شتیکی شاراو ده دوزینه وه، ده بیینه وه ۵.
	(کاره با) گه پنه ری زهوی
	۴. حجر، وکر: بطارد (تعلبا مثلا) حتی الوجار، یثر علی شیء
	مخبیره، بجد ۵. (الکهرباء) موصل ارضی
earthwork <i>n</i> [C]	بهست، پدیرهستی خوئل
	سد او حاجز ترابی
earthenware /ɜ:θnweə(r)/ <i>n</i> [U]	گلینه، گل کاری،
	فدخفوری، سواله
	خزف، اوان خزفیه، فخار
earthly /ɜ:θli/ <i>adj</i>	۱. دنیاوی، مادی
	۱. دنیوی، مادی
	خوشی، لهزه تی دنیا ۲. له وانه به <i>~ joys / pleasures</i>
	افراح / ملذات دنیویه ۲. محتمل:
	به هیوای سهرکهوتن نی به، <i>not an ~ chance</i>
	چاره نوسی سدرنه که وخته
	لا امل مطلقا (بالنجاح)، سیکون مصیره الفشل حتما
earthquake /ɜ:θkweɪk/ <i>n</i> [C]	لهرز له زین،
	بومه لهرز، زمین لهرز
	زلزال
earwig /ɪərwɪg/ <i>n</i> [C]	قرتینه: میرویه کی بچوکه (وهک
	جویری)

	ابرمقص (حشره صغیره)
ease /i:z/ <i>n</i> [U]	ناسانی، خوش و ناسان، ده وانه وه
	راحة، دعة، سهولة، رخاء
<i>a life of ~</i>	ژیانی خوشی و بهختیاری
	حیاه الدعة أو الرخاء
<i>stand at ~</i>	(سهریازی) پشویه (هسهه)، بهسته له
	حاله تی شوودا
	(عسکریه) استرح، قف نی حالة الاستراحة
<i>ill at ~</i>	نیگه ران، شهرزه، پدیشان
	قلق، منزج
<i>with ~</i>	به ناسانی، به سوکی
	بسهولة، یسر
	۱. لهسه وینه وه، پشو له ۲. سوکی ده کاته وه، <i>□ vt, vi</i>
	هیوری ده کاته وه (خیرایی، نه رک)
	۱. یرج، یسکن (الجسم العقل) ۲. یخفف، یهدی (السرعة، الجهد)
<i>~ off</i>	سوک له بیته، هیور نه بین
	یسکن، یهدی، یخفف
easel /i:zl/ <i>n</i> [C]	هدهگری تابلوی ونه
	حامل لوحة الرسم، مسند اللوح
easily /i:zəli/ <i>adv</i>	به ناسانی، به سوکی
	بسهولة، ببساطة
east /i:st/ <i>n</i>	خوره لاتی
	شرق، الشرق
<i>the E~</i>	خوره لاتی، روزه لاتی
	مشرق، الشرق
<i>the Far E~</i>	خوره لاتی دور
	الشرق الاقصى
<i>the Middle E~</i>	خوره لاتی ناوه راست
	الشرق الاوسط
easterly /i:stəli/ <i>adj, adv</i>	روژه لاتی، خوره لاتی،
	پدرو خور هلات یا له خور هلات وه هلی کردوه
	شرقی، نحو الشرق، (الرياح) شرقیه / قادمة من جهة الشرق
eastward(s) <i>adv</i>	پدرو خور هلات
	شرقا، باتجاه الشرق
Easter /i:stə(r)/ <i>n</i>	جهه ژنی گاوران، جهه ژنی قیامت:
	گه پانه وهی هیا
	شرقا، باتجاه الشرق، عيد الفصح، عيد القيامة

~ Day / Sunday	یهک شهممه، جهژنی فسح
	أحد / عيد الفصح
~ week	هفته‌ی جهژنی فسح
	اسبوع عيد الفصح
easy /i:zi/ (-ier, -jest) adj	۱. ناسان، ناسوده
	۲. ناسان، ناسوده، هیسان، ناسوده، هیمن، همدار، ساز، سفک
	۱. سهل، هین، بسیط ۲. مرتاح، هادی، غیر قلق
feel ~ about one's future	ههست به نیکه‌رانی
	ناینده‌ی ناکات
	لاشعر بالقلق علی مستقبله
~ chair	۳. له باره، نه‌رم، جیگای خوش‌نهرم
	۳. مریح، لین: مقعد مریح (ذو مستدین)
□ adv go ~ /take things ~	هیمن، به، توپه مه‌به
	هون علیک، لاترعج
easygoing adj	(کەس) هیمن، نازاوه نایته‌وه، له
	سه‌رخو، همدار
	(الشخص) هادی، لاشر المتاعب، مستهتر
eat /i:t/ vt, vi (pt ate /et, et/, pp eaten /i:tn/)	
	۱. ده‌خوا، خواردن ده‌خوا، دخوت ۲. هه‌لی نه‌لوشی، خراب نه‌ین
	۱. یاکل، بتناول الطعام ۲. یلهم، یلف
~en into by acids	به هو‌ی ترشی یه‌وه داخو‌راوه
	متاکل بواسطة الاحماض
eatable /i:tabl/ adj	ده‌خوریت، بو‌خواردن ده‌ست
	نه‌دا
	صالح او قابل للاكل
□ n pl	خواردن
	(ل.د) طعام
eaves /i:vz/ npl	به‌رزی له سه‌ر رووی زه‌وی، پاسار، سیفاند
	افریز بارز من السطح
eavesdrop /i:vzdrɒp/ vi (-pp-)	گو‌ی ده‌گری‌ت، ده‌بیستیت، گو‌ی هه‌که‌خات
	یشرق السمع
ebb /eb/ vi, vi	(جوله‌ی ده‌ریا) داکشان، نیشتاو، ناف داهاتن،
	نا‌قا داده‌ینت، نه‌چینه‌وه یه‌ک
	(حركة البحر) ینحسر المد، یغیض، (مجاز) ینضائل، ینکش

□ n [C]	هه‌لکشان، چونه‌وه یه‌کی ناو
	جزر، انحصار الماء
the ~ and flow of the tide	هه‌لکشان و داکشان
	المد والجزر (مجاز) انحطاط، تدهور
ebb tide n	هه‌لکشان، چونه‌وه یه‌کی ناوی ده‌ریا
	جزر، انحصار مياه البحر
ebony /'ebəni/ n [U]	ته‌خته‌ی نه‌بنوس ره‌نگی ره‌شه
	خشب الابنوس (اسود اللون)
□ adj	ره‌ش وه‌ک نه‌بنوس، له نه‌بنوس دروست کراوه
	اسود کالابنوس، ابنوسی، مصنوع من الابنوس
eccentric /ɪk'sentrik/ adj	(که‌سیک، خوره‌وشتی)
	ناویژه، نامۆ، سه‌یر، له‌ناو به‌ده‌ر، هه‌رزه
	(الشخص) وسلوکه، شاذ، غریب الاطوار؛ شخص غریب الاطوار
eccentricity /ɪksen'trɪsəti/ n [C,U] (pl -ties)	هه‌لس و که‌ونی نامۆ، تیغه‌لی
	شذوذه، تصرف غریب
ecclesiastic /ɪ,kli:'zɛstɪk/ n [C]	قه‌شه، پی‌اوی
	ثابنی، دیری، تولدار
	قس، رجل دین، کنسی
ecclesiastical adj	کلیسه، به‌یوه‌ندی به‌ پی‌اوانی
	ثابنی مسیحیه‌وه هه‌یه
	کنسی، متعلق برجال الدین
echo /'ekəʊ/ n [C,U] (pl ~es)	ده‌نگ دانه‌وه، لاسایی
	کردنه‌وه
	صدی، رجع الصوت؛ (مجاز) تقلید، محاكاة
□ vi, vi	ده‌نگ نه‌داته‌وه، دووباره نه‌پینه‌وه، لاسایی
	ده‌کاته‌وه
	یردد الصدی، یقلد، یحاکی
eclipse /'kɪps/ n [C]	خور گیران، روژگیران، مانگ
	گیران، وون بوون، له ده‌ست دانی سه‌ره‌وری
	کسوف (الشمس)، خسوف (القمر) (مجاز) ضیاع / فقدان
	السطرة او البعد
□ vi	روژ نه‌گیری، رووناکی لی نه‌گیری‌ت،
	سه‌ر نه‌که‌وی به‌ سه‌ریدا، روژگران دبت
	یکسف، یحجب النور عن (مجاز) یغیظ علی، یبز، یکف
ecological /i:ko'lɒdʒɪkl/ adj	به‌یوه‌ندی به‌زانسته‌وه
	هه‌یه، به‌یوه‌ندی گیان له به‌ران به‌ر ژینگه‌وه، ژینگه‌یی
	له علاقه بعلوم علاقه الکانائنات بالبیئه

ecology /i:'kɒlədʒi/ n [U] ژینگه‌زانی، شوینه‌واری،
شوینه‌وار زانی، په‌یوه‌ندی زینده‌وهران به ژینگه‌وه
علم التبیح (علاقة الكائنات بالبيئة)

economic /i:kə'nɒmɪk/ adj نابوری، ده‌ست
که‌وت، نابوری زانی
اقتصادی مریخ

economical /i:kə'nɒmɪkəl/ adj نابوری زان، ده‌ست
پنوه‌گر
مقتصد، مدبر

economics /i:kə'nɒmɪks/ n [U] نابوری زانی
(يستخدم معها فعل في صيغة المفرد) علم الاقتصاد

economist /i:kə'nɒmɪst/ n [C] ۱. پېسپوړ له زانستی
نابوریدا، نابوری زان ۲. که‌سیکی ده‌ست پنه‌گر (نابوری
ناس) نابوری زان
۱. خیر فی علم الاقتصاد ۲. شخص مقتصد او مدبر

economize /i'kɒnəmaɪz/ vt, vi ده‌ستی پنه‌ده‌گری،
پاشه‌که‌وتی ده‌کات
يقتصد، یوفر

economy /i'kɒnəmi/ n [C,U] (pl -mies) ۱. ده‌ست
پنه‌گریتن، پاشه‌که‌وت کردن ۲. نابوری
۱. اقتصاد، توفير ۲. اقتصاد

ecstatic /ɪk'stætɪk/ adj مه‌ست، شه‌یدا، دلشاد
مفتب، متشی

ecstasy /ɪk'stæsti/ n [C,U] (pl -sies) مه‌ستی،
خوشی، شه‌یدایی، دلشادی
نشوة، طرب، حور

in an ~ of delight له شادمانیدا، له خوشی دا
فی نشوة السرور

ecumenical /i:kju:'menɪkəl/ adj زانیاری نیشه‌نی،
په‌یوه‌ندی په‌ دنیای دیانه‌وه هه‌یه
عالمی، مسکونی، یشل او یرتبط بجمیع العالم المسیحی

the ~ movement بزوتنه‌وه به‌وه و په‌کجونی جیهانی
دیان

حرکت نحو وحدة العالم المسیحی

eczema /'ekzɪmə/ n [U] نه‌گزېما (نه‌خوشی پښت)
که‌زنه، که‌زنه‌ک، پیرو
اکزېما (مرض جلدي)

eddy /'edɪ/ n [C] (pl -dies) گیزاو، تووژمی بازنه‌یی،

فرېفروک

دوامه، تیار دائری

نه‌جولنی، نه‌خولنه‌وه، وه‌ک مزارح، *vi (pt, pp -ied)*
دزفرت

پتحرک، پدور علی شکل دوامه

Eden /i:'dn/ n ته‌ورات، په‌هه‌شتی عه‌ده‌ن، فردوس
(التوراة) جنة عدن، الفردوس

edge /edʒ/ n [C] ۱. لېوار، قه‌راخ، ده‌می تیز وه‌ک
(شمشیر - چاقو)، پره‌خ
۱. حد، حافة حادة (اليف، السكين)

take the ~ offsth هیوری ده‌کاته‌وه، تاره‌زووی
ده‌شکېنی، تیری ده‌کا

یکسر من شدته، یخفف من حدته الشهية، یخفف من حورتها
یشبعها بعض الشيء

put an ~ on تیزی نه‌کا، دانداری نه‌کا
یسن، یشد

on ~ ده‌مارگیری، خروزش هه‌لجرو، تنگ کزی ۲.
لېوار، که‌نار

(مجاز) مترتر الاعصاب، منغل ۲. حافة، طرف

sit on the ~ of a table له‌سه‌ر لېواری میزه‌که
داده‌نیشی

یجلس علی حافة المنضدة

the ~ of a lake له‌که‌نار ده‌ریاچه‌که داده‌نیشی
حافة او جانب البحيرة

vi, vi دلفینت، له‌سه‌ر خو پېش نه‌که‌وی خزی ده‌کا
به نیو قهره‌بالفی په‌که‌دا

ینسل، یتسل، یدفع او یندفع تدریجیا یشق طریقہ بین المجموع
~ oneself/one's way through a crowd

وورده وورده په‌سه‌ر که‌نده‌لانه‌کاندا
~ along a cliff سه‌رده‌که‌وی

یتقدم شیئا فشيئا فوق الجرف (الصخور الشاهقة)

edgewise, edgeways /'edʒweɪz, -waɪz/ adv
په‌لېوار، په‌که‌نار، له‌ته‌نیش

بالحد، بالعافة، بالجنب

be unable to get a word in edgewise خه‌لکی هه‌لی
پن‌ناده‌ن که‌بدوی، ناهیلن بدوی
لا یتیح له‌الآخرون فرصة للكلام

edging /'edʒɪŋ/ n [C] په‌راویز، که‌نار، برزانگ

- حاشیه، کنار، هذب
edible /'edɪbl/ *adj.* *n* [C] خورا (له شیوی کۆدا)
 خوارده مه‌نی
 صالح لاکل، (فی صیغه الجمع عادة) ماکولات
edification /'edɪfɪ'keɪʃn/ *n* [U] ره‌شه‌ن کردن،
 فیر کردن، چاکسازی
 تهذیب، تثقیف، حضی علی الفضیلة
edifice /'edɪfɪs/ *n* [C] خانووی گه‌وره، ته‌لار،
 ناقامی ئی مه‌زن
 بناء شامخ، صرح
edify /'edɪfaɪ/ *vt* (*pt, pp* -fied) فیری ته‌کا، روشنیبری
 ته‌کا، چاکه‌ی فیر ته‌کا
 یه‌ذب، یتقف، یحضی علی الفضیلة
edit /'edɪt/ *vt* ۱. جیی به‌جی ته‌یی، بیا ته‌چینه‌وه، بۆ بلاق
 بوونه‌وه ناماده‌ی ته‌کا، بزاری ته‌کا ۲. رۆژنامه ده‌رده‌کات، ۳.
 (فیلم، شریتی ته‌سجیل) پارچه‌کانی کۆده‌کاته‌وه و رینکیان
 ده‌خات
 ۱. یحقق، یراجع، یعد للنشر ۲. یحرر (صحیفة)، یشرف علی
 التحریر ۳. (الفلم، شریط التسجيل) یجمع اجزاء و ینظمها
edition /'ɪdɪʃn/ *n* [C] چاپکراو (به‌راو)، چاپ،
 نفیساندن
 طبعه (من کتاب)، نسخه
editor /'edɪtə(r)/ *n* [C] سه‌رنووسه‌ر، سه‌ر ته‌قیسه‌ر
 محرر، رئیس التحریر
editorial /'edɪtəri:əl/ *adj* ده‌ره‌که‌ر، پسچۆر له‌سه‌ر سه‌ر
 گوته‌ر سه‌رنقیس
 تحریری، مختص بتحریر الصحف والمجلات
**n [C] سه‌روتار، وتاریک که بیروپرای سه‌رنووسه‌ر
 ده‌رده‌بری
 الانتاحیه، المقالة المعبرة عن رأی رئیس التحریر
educate /'edʒukeɪt/ *vt* فیری ده‌کا، په‌روه‌ده‌ی ده‌کا،
 نامۆژگاری ده‌کات
 یعلم، یریبی، یه‌ذب
education /'edʒʊ'keɪʃn/ *n* [U] په‌روه‌ده‌ی، فیر کردن،
 روشنیبری، زانین
 تربیه، تعلیم، ثقافة
educational /-fən/ *adj* په‌روه‌ده‌یی، فیرکاری
 تربوی، تعلیمی**

- education(al)ist** *n* [C] شاره‌زای په‌روه‌ده‌یی،
 پسچۆری په‌روه‌ده‌ی، په‌روه‌ده‌ زانی
 عالم التریبه، خبیر التریبه
eel /i:l/ *n* [C] مارماسی
 سمک الانکلیس، ثعبان الماء
eerle, eery /'ɪərɪ/ *adj* (-ier, -iest) ترسین، سه‌یر،
 گیره، ترسناک، درنده
 مخیف، مرعب، موحش
efface /'ɪfeɪs/ *vt* ناهیلنی، لای نه‌با (کاریگه‌ی)
 ده‌ه‌شفت
 یطمس، یسحر (الامر)
 ده‌ه‌شفت، رادکت، له‌به‌ر چاو وونی ته‌کا ~ oneself
 یتواری عن الاضواء
effect /'ɪfekt/ *n* [C,U] ته‌نجام، کاریگه‌ر، شوینه‌وار،
 ناکام
 ۱. نتیجه، تاثیر، اثر
 ییسوده، کاریگه‌ری نه‌ی، نه‌زۆک
 of no ~ لااثر له، عقیم
 take ~ نه‌روا به‌گویره‌ی یاسا، کاری پین ته‌کات،
 ته‌نجامی نه‌دا
 بیری مفعوله (القانون)
 give ~ to چالاکێ ته‌کا، نه‌یخاته به‌کاره‌یان، به‌رپای
 ته‌کا
 یجعله فعلا، یضعه موضع التنفيذ
 bring into ~ ۱. وای لی ده‌کات کاریگه‌ری هه‌یی ۲.
 کارتیگه‌ر، رووداو، دیمه‌ن کاریگه‌ره‌کانی
 یجعله ذا اثر او مفعول ۲. انطباع، تاثیر، وقع، مظهر
 cloud ~s کاریگه‌ره‌کانی ده‌ره‌نجامی هه‌ور
 المؤثرات الناتجة عن الفیوم
 sound ~s کاریگه‌ره‌کانی، ده‌نگی
 المؤثرات الصوتیه
 talk for ~ قسه‌که‌ر (ووتاری یۆ) له‌دوی تا کار له
 گوئی گران بکات
 (خطیب) یتحدث للتأثیر علی سامعیه
 calculated for ~ ناماده‌کراوه بۆ کارکردنه سه‌ر خه‌لک
 معد للتأثیر علی الناس
 to the ~ that / to this ~ ناوه‌رۆکه‌ی بریتی به‌ له
 ۳. (له شیوه‌ی کۆ) که‌لو پهل، مولک، مولکایه‌تی

بما معناه، ما مضونه ان ۳. (فی صیغه الجمع) متاع، امتعة،
ممتلكات
personal ~s ممتلكات، کمال و پهلای تاییدی
 به که سینک
 ممتلكات، امتعة شخصی
vi جتنی به جتنی ده کات، پرووده دات
 ینجز، یحقق، یحدث
effective /i'fektiv/ *adj* کاریگر، به توانا، به کار، کارا
 (سهر بازی) به که لکی خرمه دتی
 مؤثر، فعال، نافع، (عسکری) صالح للخدمة
effectual /i'fektʃuəl/ *adj* چالاک، کاریگر
 فعال، مؤثر
effeminacy /i'feminəsi/ *n* [U] تایهت مه ندی
 می به، زنانی
 تخت، خصائص انثویه
effeminate /i'feminət/ *adj* خله زنانی، سهره زنانی،
 بونه می به، بویه به می، زنانه
 متخت، متأنت
effervesce /e'fəves/ *vi* ههل نه جتنی، بلقه کان
 له گازه که دپته دهره، دنارت، دکلث
 یفور یخروج فقاعات من الغاز
effervescence *n* [U] ههلچون، ههلچو، که لین
 فوران، فوار
effervescent *adj* ههلچو، ههلچو لاول
 فوار
efficacious /e'fɪkeɪʃəs/ *adj* کاریگر، کارلیکدر،
 چالاک و بدرهم دار
 فعال، نافع، مؤثر
efficacy /e'fɪkəsi/ *n* [U] کاریگری، توانای کار ننی
 کردن
 فعالیت، قدرة على التأثير
efficiency /i'fɪfnsi/ *n* [U] به توانایی، چوستی،
 کاریگری
 کفاءة، مقدرة، فعالية
efficient /i'fɪfnt/ *adj* لهاتوو، کارامه، نازا، چوست،
 زیهاتی
 کف، تدیر، فعال
effigy /e'fɪdʒi/ *n* [C] کالو، پهیکر یان وینهی مروف

تثال او صورة لشخص
effort /e'fət/ *n* [C,U] ههل، رهنج، نه رک، بزاف،
 خدبات
 جهد، مجهود، محاولة، سعی
effrontery /i'frʌntəri/ *n* [C,U] (*pl* -ies)
 هارو هاجی، پروواقیسی، سیتاری
 وقاحة، صفاقة
effusion /i'fju:ʒn/ *n* [C,U] له می، تی زان، له مستن،
 زفک، به لفلین دهره پیرینی (شالوایی ههست و بیرو ووته)
 تدفق، انبجاس، (سبل من الشاعر، الافکار، الكلام) افاضة،
 استرسال
effusive /i'fju:sv/ *adj* ههلچوو، تیراو، ههلچو لاول
 فیاض، مترسل، متدفق
egalitarian /i'gæli'teəriən/ *n* [C], *adj* به کسان
 خواز، که سینک باوهری به به کسان می هه به، به کسان می
 (شخص) یدین بفکره المساواة؛ قائم علی مبدأ المساواة
egg /eg/ *n* [C]
 هیلکه، هیلک
 بیضة، بیض
The hen has laid an ~. مریشکه که هیلکه می کرد
 وضعت الدجاجة بیضة
Have chickens haiched from the ~s yet? نایا
 جوجکه که کانی ههل هیناو؟
 هل قست الفراخ من البيض بعد؟
egg /eg/ *vi* ~ *sb* on هانی نه دات، کر نه که وی
 یعرضه، یحضه
ego /'egəʊ/ *n* [C] (*pl* ~s)
 خو په رست، خو په سه ند
 الانا، الذات، غرور
egocentric /'egəʊ'sentrik/ *adj* خو په رست، ته نها
 بابخ به خو می نه دا
 انانی، مهتم بذاته فقط
egotism /'egəʊɪzəm/ *n* [U] خو په رست، خو په رستی،
 خو قیانی
 انانیه، حب الذات
egotist /'egəʊɪst/ *n* [C] که سینکی خو په رست، نه ز
 نه زی خو په زلگرن
 شخص انانی، مؤمن بفکره الانانیه
egotism /'egəʊɪzəm/ *n* [U] زیاد بهی له خو په رستی،
 نه ز نه زینی

egotist /'egəʊtɪst/ <i>n</i> [C]	خۆپەرست، لەخۆپایى، خۆپەززان، ئەزپەرست المحب لذاته، المفرور
elderdown /'ældədaʊn/ <i>n</i> [C]	لێڤەى پەر لە پەرى مراوى، پورتى ھۆر (لحاف محشو) بزرغب البط
eight /eɪt/ <i>adj, n</i> [C]	هەشت ثمان، ثمانية
eighteen /'eɪti:n/ <i>adj, n</i> [C]	هەژدە ثماني عشرة، ثمانية عشر
elighth /'eɪtθ/ <i>adj, n</i> [C]	هەشتەم، هەشت يەك، هەشتەمین الثامن، ثمن (٨/١)
eightleth /'eɪtθ/ <i>adj, n</i> [C]	هەشتایەم، بەشیک له هەشتا الثمانون، جزء من ثمانين (٨٠/١)
eighty /'eɪti/ <i>adj, n</i> [C]	هەشتا ثمانون
either /'aɪðə(r)/ <i>adj, pron</i>	(دووان) ەكێك له و دووانه، يان ئەمە یان ئەو، هەریەكێك لەوانه (پروانه (each, any) (قارن) ٢. كل منهما. أی احدهما. (الاتان) There was a chair on ~ side of the fire-place. لەمبەر و ئەو بەرى ناگر دانەكە كورسى لى یوو كان هناك كرسي على كل من جانبي الموقد ١. هى تر نەحەزم لەمەپە نە لەو (بەرآورد بكه بە (neither) ٢. يان ئەمە یان ئەو ١. بعد لا يعجبني هذا و لا ذاك (قارن) ٢. اما هذا واما ذاك:
He must be ~ mad or drunk.	لەوانەپە شێت پیت
يان سەر خۆش پیت	
لايد انه إيمان يكون مجنوناً أو مغموراً	
We must ~ go now or stay till the end.	يان ئەمى
ئىستاپرۆين يان دەين قا داوايى پىئيتەو	
يجب إيمان نذهب الآن أو نبقي حتى النهاية (قارن)	
ejaculate /'ɛdʒækjʊleɪt/ <i>vt</i>	لەپرنەقیزىنى، دەى ھاويزى، دەرى دەدات يصيح نعاة، يقذف
ejaculation /'ɛdʒækjʊ'leɪʃn/ <i>n</i> [C]	زرىكاندن

هواوى له پەر، ھاویشن، ھاتنەو دەرپەرىن	
صباح مفاجى، قذف	
eject /'ɛdʒekt/ <i>vt, vi ~ from</i>	دەرى دەكات (نیشەجى)
دەردەپەرىت، دەپھاوێت، دەردەكات (وێك شلە) فری دەدا	
بترد (الساكن مثلاً)، يخرج يصف، يطلق، يقذف (السائل مثلاً)	
ekē /'i:k/ <i>vt ~ out</i>	زىادى دەكات، ئەپخاتە سەر،
دریژى دەكات، فرە دکت، تمام دکت	
يزيد من، يضيف الى	
~ out a living	بەزەحمەت بژيوى رۆژى ئامادە
دەكات	
يدبر قوت يومه بشق النفس، يحتال على معيشته	
elaborate /'ɪləbəreɪt/ <i>vt</i>	بەزیرەكى زۆرى ئەكا،
دریژەى دەداتى، فراوان دەپیت، نەخش ئەكرى، قایم دکت	
يفيض، يسهب، يفصل، يتوسع، يزخرف	
□ /'ɪləbəreɪt/ adj	دریژە پى دراو، نەخش كراو
مسهب، مفصل، مزخرف	
elaboration /'ɪləbə'reɪʃn/ <i>n</i> [C,U]	دریژە پى دان،
دریژكرن، نەخش و نىگار	
اسباب، تفصيل، زخرفة	
elapse /'ɛləps/ <i>vi</i>	(كات، دەم) بەسەرچون دەباتەسەر،
دبورت، بەسەرى دەبا	
(الزمن) يمر، ينتفى	
elastic /'ɛləstɪk/ <i>adj</i>	١. گونجاو، جبر، لاستىك،
كشوك ٢. نەرم، جبر، نەرموكە، چر، توانای چەمانەوێ هەپە	
ناشكى	
١. مرن، مطاط ٢. (مجاز) مرن، يتمتع بقابلية التكيف	
□ n [U]	پەتى لاستىك
شریط او خیط من المطاط	
elate /'ɛleɪt/ <i>vt</i>	دلى خۆش دەپیت، كەپف خۆش
يفرح، يبهج	
elation /'ɛleɪʃn/ <i>n</i> [U]	خۆش، شادى، كەپف، خۆش
فرحة، بهجة	
elbow /'elbəʊ/ <i>n</i> [C]	١. ئاڤشك، ئەنیشك، قوڵ
١. مرفق، كوع	
out at ~	جل شر، جل پەربوت، جلى ھەژارى
بال، (الشخص) رث الثياب، بادى الفقر	
□ vt	رېگەى خۆى ئەكاتەو (لە قەلەبەلقیدا)
يشق طريقة (فى الزحام)	

elder /ˈeldə(r)/ <i>adj</i>	۱. به تمه نتر، گوره تر ۲. آسن، الاکبر سآ
☐ <i>n</i> [C]	۱. سه روك، ريه ر (به گويزه ي تمه ن و شاره زايي) ۲. گوره ي كلنسه، ريه ر
elderly /ˈeldəli/ <i>adj</i>	۱. زعيم، رئيس (بعكم السن والخبرة) ۲. شيخ الكنية به سآلا چو، به تمه ن
eldest /ˈeldɪst/ <i>adj</i>	كهل، كهولى به تمه ن ترين (كور، كچ)
elect /ɪˈlekt/ <i>vt</i>	الاكبر، البكر، الابن الاكبر او البنت الكبرى ۱. هه لى نه پزيريت (به دهنگ دان)، دهنگ ده دات بو ۲. دهنگ ده دات بو، نه پيالويت
☐ <i>adj</i>	۱. يتخب (بالتصريت)، بختار ۲. بختار، بصفنى ۱. هه ليزاريار، هه ليزارتى ۲. منتخب، مختار
<i>the bishop ~</i>	(قهشه) پياوى نايينى كه هيشتا پوسته كه ي ورنه گرتيت
<i>the ~</i>	الاسقف المنتخب الذى لم يتسلم منصبه بعد ۲. هه ليزارياروان، پاليزارياروان، گوزيده
election /ɪˈleɪʃn/ <i>n</i> [C,U]	۲. الصفوة المختارة، النخبة هه ليزاردن، ديارى كردن، دانان
	انتخاب، اختيار
electioneering /ɪˈleɪʃənəriŋ/ <i>n</i> [U]	كار كردن بو سه ركه و تنى كه سنى يا حزبك له هه ليزاردن
	العمل لاتجاح (الفوز) شخص او حزب فى الانتخابات
elector /ɪˈlektə(r)/ <i>n</i> [C]	هه ليزير، خه لكى هه ليزير ناخب، منتخب
electorate /ɪˈlektəreɪt/ <i>n</i> [C]	هه ليزيران، نه وانه ي كه مافى هه ليزاردنيان هه يه
	الناخبون، الذين يستعملون بحق الانتخاب
electric /ɪˈlektɹɪk/ <i>adj</i>	كاره بايى، كه ره يى كه ربانى
electrical /ɪˈlektɹɪkl/ <i>adj</i>	نه نذازيارى كاره با (مهندس) كه ربانى
<i>~ engineering</i>	كاره باي نه نذازه يى هندسه كه ربانية
electrician /ɪˈlektɹɪʃn/ <i>n</i> [C]	كاره باچى، كرتيكارى كاره با

electricity /ɪˈlektɹɪsəti/ <i>n</i> [U]	عامل كه ربانى كاره با، ووزه ي كاره با، زانبارى كاره با
electrification /ɪˈlektɹɪfɪˈkeɪʃn/ <i>n</i> [U]	الكهرباء، الطاقة الكهربائية، علم الكهرباء به كاره با كردن، كه ره به كرن، كارباندن شحن بالكهرباء، كه ربية
electrify /ɪˈlektɹɪfaɪ/ <i>vt</i> (<i>pt, pp -fied</i>)	۱. كاره باي لن نه دا، كاره باي لن نه درى، كه ره به ددت، په روش دكت ۱. پكه رب، يشحن بالكهرباء، يزود بالطاقة الكهربائية ۲. كاربگه ر، په روش ده يى، خه لكى ~ <i>an audience</i> بينه ور گوينگر نه ووروئينى
	۲. بشير: يذهل / يلهب حماس السمعين او النظارة
electrocute /ɪˈlektɹəkjʊ:t/ <i>vt</i>	به كاره با نه كوژي، (تاوانبار) به كاره با لن دان نه كوژي يقتل بالصدمة الكهربائية، يعدم (مجرما) بالكهرباء
electrocution /ɪˈlektɹəˈkju:ʃn/ <i>n</i> [C,U]	كوشتن به كاره با قتل او اعدام بالكهرباء
electrode /ɪˈlektɹəʊd/ <i>n</i> [C]	نه لكترود، جه سه رى كاره بايى، تولى كاره با الانكرو، القطب الكهربائى، الالاب
electrolysis /ɪˈlektɹəʊlɪsɪs/ <i>n</i> [U]	شى بوونه وى كاره بايى، شيكرنا كه ره يى، شيكرنا كه ره يى التحليل الكهربائى
electron /ɪˈlektɹən/ <i>n</i> [C]	تيلكترون، بارگه ي نه رى ي كه رديله الانكرون، الكه رب
electronic /ɪˈlektɹɒnɪk/ <i>adj</i>	نه لكترونى، به نه لكترون كار ده كا الكرونى، يعمل بالانكرون
electronics <i>n</i>	زانستى نه لكترونى علم الانكرونيات
electroplate /ɪˈlektɹəpleɪt/ <i>vt</i>	به زيوو روپوش نه كرى يطلى او يلبس بالفضة
☐ <i>n</i> [U]	ناميرى روپوشكارو به زيوو به كاره با ادوات مطلية بالفضة باستخدام الكهرباء

elegance /elɪɡəns/ *n* [U] جوان پویش، جوانی،
شهنگی، کۆکیون تەپویش، پەونەق

اناقە، رشاقتە، روو

elegant /elɪɡənt/ *adj* جوان پویش، شهنگ، شه پال،
دەلال

اتیق، رشیق

elegy /elədʒi/ *n* [C] (*pl -gies*) لاواندەنەوێ سەر
مردوو

مریة، مرثیە

element /elɪmənt/ *n* [C] ۱. (لە کیمیادا) توخم
هۆکار، هینا ۲. پەش، توخمی بنه‌ره‌تی

۱. (فی الکیمیا) عنصر ۲. جزء، جوهر، عنصر اساسی

the -s of geometry بنه‌ماسه‌ره‌تاییه‌کانی ئەندازە
العیادی، الاولیة فی الهندسة

the -s ۳. هۆکارەکان و هیزی‌کەش
۳. العوامل والقوى الجوية

in/ out of one's ~ لە شوێنی خوێدا/ جێی خۆی
دەگۆڕیت

فی مکانە/ غیر مکانە الطبیعی

an ~ of doubt ۴. شتێک/ پەشێک لە گومان
۴. شیء/ جزء من الشک

elemental /elɪ'mentl/ *adj* ڕه‌گه‌زی، جه‌وه‌ری،
په‌یوه‌ندی به‌ توخمه‌ سروشتیه‌کانه‌وه‌ هه‌یه‌

عنصری، جوهری، متعلق او شیه‌ی بعناصر الطبيعة

elementary /elɪ'mentəri/ *adj* سه‌ره‌تایی، بنجینه‌یی،
بنه‌مایی، به‌رای

ابتدائی، اولی، اساسی

elephant /elɪfənt/ *n* [C] فیل
فیل

white ~ ئەو شته‌ی خواوه‌نه‌که‌ی سودی لێ نایینیت
ئەیه‌تە کۆل به‌سه‌ریه‌وه‌

شیء لا یستغید منه‌ صاحبه‌ و یكون عباً علیه‌

elevate /elɪ'veɪt/ *vt* به‌رزی ئەکاته‌وه‌، باشی ده‌کات،
بالا دکت

یرفع، یرقی، یسر

elevation /elɪ'veɪʃn/ *n* [C,U] ۱. به‌رزکردنه‌وه‌،
بڵندی، باشکردن ۲. به‌رزی له‌ ئاستی ڕووی ده‌ریاوه‌، گرد

بان به‌رزایی ۳. وینه‌ی روی خاتوو

۱. رفع، رقی، سمو ۲. ارتفاع بخاصة فوق سطح البحر، تل او
مرتفع ۳. رسم واجهة المبني

elevator /elɪ'veɪtə(r)/ *n* [C] ۱. به‌رزکەرەوه‌، بڵند
کەر، بالاکەر ۲. ئامێری میکانیکی، به‌رزکەرەوه‌، بالاکەر،
ئەسانسیر

۱. مصعد ۲. جهاز میکانیکی لرفع الفلال و خزنها فی صوامع

eleven /ɪ'levn/ *adj, n* [C] یانزە
احد عشر

eleventh /ɪ'levnθ/ *adj, n* [C] یانزده‌ به‌م یا به‌شێک له‌
یانزده‌ به‌ش

الحادی عشر او جزء من احد عشر جزءاً (۱۱/۱)

elf /elf/ *n* [C] (*pl elves*) جنۆکه‌ی په‌چوک، کورته‌بنه‌
جینه‌ی صغیره‌، قزم

elfin /elfɪn/ *adj* جنۆکه‌، شه‌پتان
جنى، شیطانى

elicit /ɪ'lɪsɪt/ *vt* پوخته‌ی ده‌کات، ده‌هینته‌ ده‌ر، دیار
دکت، دقه‌میت

يستخلص (معلومات)، يتزعج (اجابة)

eligible /elɪdʒəbəl/ *adj* ژیهاتی، مافدار، شیای
هه‌ڵبژاردنه‌

جدیر او صالح للاختيار او الانتخاب

eligibility /elɪdʒə'bɪləti/ *n* [U] ژیهاتیتى،
لێ‌وه‌شاندنه‌وه‌، ماف دارى، یونى مه‌رجى پێویست تێدا

أهلية جدارة لانتخاب او الاختيار، توفر الشروط المطلوبة

eliminate /ɪ'lɪmɪneɪt/ *vt* نایه‌ئێلێ، لای ئە‌ها، دووری
ده‌خاته‌وه‌

يلغى، يزيل، يستبعد

elimination /ɪ'lɪmɪ'neɪʃn/ *vt* دوور خسته‌وه‌،
نه‌هێلان، فرێدان

استبعاد، ازالة

elision /ɪ'lɪʒn/ *n* [C,U] لا‌بردن، لا‌دانى پیت له‌
قسه‌کردن، را‌گرتن

حذف او اسقاط حرف فى الكلام

elixer /ɪ'lɪksə(r)/ *n* [C] ئێکسیر، ماده‌ی کۆمیرتایی
نه‌رزان، دکت زێر، ماده‌یه‌که‌ که‌ زاناکانی چه‌رخى

ناوه‌راست له‌وباوه‌ردابوون که‌ماده‌ ساکاره‌کان ئە‌گۆری بۆ
ئالتۆن یا درێژه‌ به‌ ژبان ئە‌دات

الاكسير، ماده‌كان يعتقد علماء القرون الوسطى انها تحول

المعادن الخسيسة الى ذهب (حجر الفلاسفة) او انها تطيل الحياة الى الابد

ellipse /'tɪps/ *n* [C] شيوه هيلكه، نيوه گوئی، ته شيله یی

شكل بیضی، قطع ناقص (اهلیجی)

elliptical /'tɪptɪkəl/ *adj* هیلکهی، شیوه، ته شيله یی، قوچکهی بیضی الشکل، اهلیجی

elm /ɛlm/ *n* [C] درختی دردار، ره شدار شجرة دردار، خشب الدردار

elocution /,elə'kjuːʃn/ *n* [U] زمانی ره وانیژی، هوندر ره وان تاخفتنی فن الخطابة والاتقاء

elongate /iː'lʌŋɡeɪt/ *vt, vi* دریزه ی پندها، دریزدکت بطول، بطلیل

elope /'tloʊp/ *vi* (ژن) که له گد دۆسته که یدا هه لئیی بونه وه ی شووی پئی بکات، رهدوو ته که وئی (المرأة) تفر مع عشيقها للزواج منه

elopement *n* [C,U] ردف، ره فین، هه لگرتن، رهدوو که وتن فرار المرأة مع عشيقها

eloquence /'edləkwəns/ *n* [U] تهر زمانی، زمان پاراو ره وانیژی فصاحة، بلاغة

eloquent *adj* خورویژ، تهر زمان، سفک زمان بلخ، فصیح، مفوه

else /els/ *adv* ۱. دیسان، یان، هی تر ۱. آخر، بالاخافه الى ته ته وی دیسانه وه چی بکه ی؟

What ~ have you to do? ماذا عليك ان تفعل ایضا؟

or ~ ۲. نه گینا، نه گهر نا ۲. والا، ان لم

Run or ~ you'll miss the bus. راکه نه گینا پاسه که به جیت نه هیلئ (له ده ست ته چی) ارکش والا فاتهک الباص

else where /els'weə(r)/ *adv* بو/له شوینیکی تر، درهک دی هدر شوینیکی

الى / فی مکان آخر

elucidate /'tluːsɪdeɪt/ *vt* روونی ده کاته وه، راهدکت یوض، یفسر

elude /'tluːd/ *vt* لی ی راده کا، خوژگار نه کات یتخلص، یتهرب من

elusive /'tluːsɪv/ *adj* فینباز، پیسی رپ مرادغ، محیر

elves /elvz/ پروانه (elf) (انظر elf)

emaciated /i'meɪ'fɪeɪtɪd/ *adj* لاواز، له، پئی هیز، نه خوش، قه لبون نحیل، هزیل، سقیم

emaciation /i'meɪ'si'eɪʃn/ *n* [U] نه خوش، له، لاواز سقم، هزال

emanate /'eməneɪt/ *vi* هه لده قولت، دهره هیت، ته دمست یتبتق، یتبعث

emanation /emə'neɪʃn/ *n* [U] دهره رین، دهره اتن، هه لقولاندن انبثاق، فیض

emancipate /i'mænsɪpeɪt/ *vt* نازادی ته کات، سه ره ست دکت یحرر، یعتق

emancipation /i'mænsɪ'peɪʃn/ *n* [U] نازاد کردن، سه ره ست کردن، نازاکه تحریر، عتق، إطلاق الحرية

emasculate /i'mæskjuleɪt/ *vt* گونوگری، گونودکت، نه خسیت، ده خه سینت یغصی، یغث

embalm /ɪm'bɔːm/ *vt* مومیا ته کات، نارام نه گری (بونداری نه کا) یحنط، یصبر، یضغ (بالعطر)

embankment /ɪm'bæŋkmənt/ *n* [C] په ننده، شوست له سه رکه ناری پروبار سد او رصیف علی ضفة نهر

embargo /ɪm'bɒɡəʊ/ *n* [C] (pl ~ es) خودابرا، نه مارو، نابلقه بازرگانی له گد

مقاطعة، خطر التجارة مع	
lay an ~ on	فهددهی هاتوو چۆی پاپۆره کان
	ده کات، مامه لهی له گه ل ناکات
بسنخ دخول و خروج السفن، بحظر التعامل مع، يقاطع	
be under an ~	فهددهی گراو، داپراو
	محظور التعامل معه
embark /ɪmˈbɑːk/ vi, vt	۱. سواری که شتی یان فرۆکه
	ده بی
	۱. یسقی (یرکب) سفینه او طائره
~ (up) on	۲. دهست به کار دکت، دهست یی نه کات
	۲. یسرخ فی، ییاسر
embarkation /ɛmˈbɑːkeɪʃn/ n [C,U]	سوار بوونی
	(پاپۆر یا فرۆکه)، دهست یی کردن
	رکوب (سفینه او طائره)، شروع
embarrass /ɪmˈbærəs/ vt	۱. نه په شوکی،
	شهرمه زار نه بی، سهرسام ده بی، تیوه نه گلی
	۱. یربک، یحیر، یورط
~ing questions	پرسیاری تهنگه تاوکه ر
	اسئله معیره
embarrassment n [U]	۲. په کی نه خات، له کار
	له خا، شیرزه بوون، سهر سویمان، کوسپ، هه لوه لا
	۲. یعیق، یغرل (الحركة) ارباله، حیره، عرقله
embassy /ɛmˈbæsi/ n [C] (pl -ssies)	بالیوێخانه،
	بالیوێز و نه نداهه کانی بالیوێزخانه
	سفارة، السیر مع اعضاء السفارة
embed /ɪmˈbed/ vt (-dd-)	تیده چه قینی، پیوه ی
	له گری، چه سپی نه کات
	یطر، ییث، یوطد
embellish /ɪmˈbelɪʃ/ vt	له نه خشین، جوانی له کا
	یزین، یزخرف
embellishment n [C,U]	گولادون، خه مآلاندن،
	جوانکردن، رهوش
	تزین، زخرفة
ember /ɛmˈbɛ(r)/ n [C]	(له شیوگی کۆدا) په نکر، تراف
	کوزر، پشکو، سکل
	(فی صیغه الجمع) جمره، جذوه
embezzle /ɪmˈbezl/ vt	ده دزیت (درالی ژکاری)،
	دزینی دراوی میری

یختلی	
embezzlement n [C,U]	دزین (درالی میری)
	اختلاس
embitter /ɪmˈbɪtə(r)/ vt	ته سحل دکت
	یوغر الصدر ینقم
emblem /ɛmˈblɛm/ n [C]	دروشم، هیما
	شعار، رمز
emblematic /ɛmˈblɛmˌætɪk/ adj	هیما یی، نوینه ر په
	هیما یان دروشم
	رمزی، مثل برمز او شعار
embodiment /ɪmˈbɒdɪmənt/ n [C]	په رجه سته،
	له شدار کرن، له خوگرتن
	تجسید، تضمین
embody /ɪmˈbɒdi/ vt (pl, pp -died)	په رجه سته ی
	نه کا، له خوی ده گری
	یجسد، یضمن (فکرة)
embrace /ɪmˈbreɪs/ vt, vi	۱. ده یگریته باوهش،
	دهوری نه دات، دهست نه کاته ملی ۲. قایل ده بیته، له نامیزی
	نه گریته، باوه ر ی یی ده کات ۳. (شت) نه یگریته وه، تیدایه
	۱. یحضن، یطوق، یعاق ۲. یتبل، یسحق (فکرة، دینا) ۳.
	(الاشیاء) تضمین، تحوی
□ n [C]	له نامیزگرتن، تیدابوون، هه توان
	احضان، اعتاق، احتواء
embrocation /ɛmˈbrɒkeɪʃn/ n [U]	مه لهه م،
	چه ور کردن به مه لهه م، هه نوینیه هه توان
	مرهم، الدلك برهم
embroider /ɪmˈbrɔɪdə(r)/ vt, vi	ده چینیته،
	ده نه خشینته، زوری پیوه نه بی
	یطرز، یزخرف، (مجاز) یبالغ، یغالی
embroidery n [U]	نه خشانندن، نه خشی و نیگار،
	چنین، نه تر
	تطریز، زخرفة
embroid /ɪmˈbrɔɪ/ vt	توشی ده کات، ناکوکی
	له خاته وه، تیدنیخت
	یزج فی خصام، یحشر فی نزاع
embryo /ɛmˈbrɪə/ n [C] (pl ~s)	ناوله مه، کۆپه له،
	شتیکی تازه دروست بوو یی، پز، پس
	جنین، شیه فی حالة التکون

embryonic /embri'ɒnɪk/ <i>adj</i>	کۆرپەلەیی، سەرەتایی، ئاوەلمەیی، پێ ئەگەشتوو
emend /e'nend/ <i>vt</i>	جینی، اولی، غیر ناخج راستی ئەکاتەوه، راست دکت یصح، یفتح
emendation /i:men'deɪʃn/ <i>n</i> [C,U]	راستکردنەوه، چاککردن، بۆار کردن
emerald /emə'rɔɪd/ <i>n</i> [C,U]	تصحیح، تنجیح زمروت، زەمروتی، کەسک، سەوز زمرد
emerge /i'mɜ:dʒ/ <i>vi</i>	۱. دەرئەکەوی، سەر هەڵدەاله ناکاو ۲. (راسنیه کان، بیروڤا) دەرئەکەوی، پلاوئەپیتەوه، پەناواینگ ئەیت
	۱. یظهر للعیان، بیرز، یلوح ۲. (الحقائق، الانکار) یبز، ینبتق، یشهر
emergency /i'mɜ:dʒɪnsɪ/ <i>n</i> [C,U] (<i>pl</i> -cies)	باری ناکاو، تەنگانی، کت و پری فریاکەوتن حالة طارئة، طاری.
~ <i>exit</i>	دەرگای کاری کوتوپری باب الطواری.
emery /eməri/ <i>n</i> [U]	سمارته، جام، سنباد سفرة، صنفرة، سنبادج
emetic /i'metɪk/ <i>n</i>	دەرمانی وشانەوه، دەرمانی هلاکتی مقی، دواء للقي.
emigrant /emɪ'grænt/ <i>n</i> [C]	کوچ کردوو، مشەخت، کوچەر، کوچەر مهاجر، نازح
emigrate /emɪ'greɪt/ <i>vi</i>	کوچ ئەکات، باردکت، لەنیشتمان دەرئەچیت یهاجر، ینزح من وطنه
emigration /emɪ'greɪʃn/ <i>n</i> [C,U]	کوچ، کوچ کردن، کوچەر بوون هجرة، نزوح
eminence /emɪ'nɪns/ <i>n</i> [U]	۱. پەناواینگ، پایەدار، مەزنی ۲. زەوی بەرز ۱. شهرة، نبوغ، تفوق ۲. ارض مرتفعة

His / Your E ~	۳. مەزنی، مەزتان، نازناوی کاردینال ۳. نیافتە / نیاتکم، لقب للکاردینال
eminent /e'mɪnənt/ <i>adj</i>	(کەسێک) پەناواینگ، دەرماست، مەزەن، ئۆزەر، شکۆمەند (الشخص) مشهور، بارز، عظیم الشان؛ (الصفات) فائق، لامع
eminently <i>adv</i>	بەدەرماستی، ئۆزەری علی نھر فائق
emir /e'mɪə(r)/ <i>n</i> [C]	میر یان حاکمی عەرەبی امیر او حاکم عربی
emirate /e'mɪəreɪt/ <i>n</i> [C]	میرنشین امارة
emissary /e'mɪsəri/ <i>n</i> [C] (<i>pl</i> -ries)	نێرەر، پەیک پۆلیسی نھینی
	رسول، مبعوث (و بخاصة فی مهمة غیر سارة)
emission /i'mɪʃn/ <i>n</i> [C,U]	هاوێژتن، دەرپەراندن، ناردن
	اطلاق، اصدار
emit /i'mɪt/ <i>vt</i> (-tt-)	ئەپنێری، فرنی ئەدات (پروناکی)، شلە، دەنگ
	یبعث، یقذف، یصدر (النور، السائل، الصوت)
emolument /i'mɒljʊmənt/ <i>n</i> [C]	هیلاکی، خەلاتی پارە خستەوه کار، داھات، مووچە، کرێ
	اتعاب، مكافأة مالية، دخل
emotion /i'məʊʃn/ <i>n</i> [C,U]	سۆز، هەلچون، هەست عاطفة، إنفعال، إحساس
emotional <i>adj</i>	۱. دل نازک، سۆزدار، هەلچوو ۲. زووکاربگەر
	۱. عاطفی، إنفعالی ۲. سریع التأثير (الانفعال)
emperor /em'pɒrə(r)/ <i>n</i> [C]	ئیمپراتۆر، شاهەنشا امپراطور
emphasis /em'fæsis/ <i>n</i> [C,U] (<i>pl</i> -ases)	دووپاتکردنەوه لە وشە یان برگە، جەختکردن تشدید علی کلمة او مقطع، توکید
emphasize /em'fæsaɪz/ <i>vt</i>	دووپاتکردن، دوپاتی ئەکا، جەخت ئەخاتە یۆکد، یشدد
emphatic /ɪm'fætɪk/ <i>adj</i>	دووپات کراو، دووپاتی، ئەسە

emphatically <i>adv</i>	مشدد او مؤکد دلنمایی به ندهسه می
empire /ˈɛmpaɪə(r)/ <i>n</i> [C]	علی نحو مشدد او مؤکد تیمراتوریهت، شاهه نشا هی
empiric(al) /ɪmˈpɪrɪk(ɪ)/ <i>adj</i>	امپراطوریه؛ سلطه سیاسیه مطلقه نهمونی، کرداری، نهمونمه نکاری:
employ /ɪmˈplɔɪ/ <i>vt</i>	تجربیه، اختیاری، استقرانی ۱. به کار دهه نیریت، داده مه زریته ۲. به کار نه نین، کاریندک ۱. یستخد، یوظف (باجر) ۲. یستعمل، یستخد □ <i>n in the ~ of</i> کار بو به کنی ده کات یعمل لحساب
employee /ˌɛmplɔɪˈi:/ <i>n</i> [C]	کارمهند، کارگوزار، خز مه تگوزار، مجهور موظف، مستخدم
employment /ɪmˈplɔɪmənt/ <i>n</i> [U]	کار، نیش، دامه رزاندن، خسته کار وظیفه، خدمه، شغل، عمل، توظیف
empower /ɪmˈpaʊə(r)/ <i>vt</i>	هنیزداری نه کات، دهسه لانی بین ده دات یغوض، یغول، یسنع سلطه
empress /ˈɛmpɪs/ <i>n</i> [C]	شاهبانوو امپراطوره
emptiness <i>n</i> [U]	بوشایی، چوئی، فالایی، فالابون فراغ، خلاء
empty /ˈɛmptɪ/ <i>adj</i> (-ier, -iest)	بوش، به تال، فالال، پوچ فارغ، شاغر □ <i>vt, vi</i> فالابون، به تال بوون یفرغ، یغلی
emulate /ˈɛmjʊlət/ <i>vt</i>	چاوی لیده کات، هه فرکی دکت، ینش برکنی دکت پشیه ب، پناس
emulation /ˌɛmjʊˈleɪʃn/ <i>n</i> [U]	لیکچوون، به رامیه ریه کی، هه فرکی دکت تشیه ب، منافسه
emulsion /ɪˈmʌlʃn/ <i>n</i> [C,U]	گیراوه ی شیریه

enable /ɪˈneɪbəl/ <i>vt</i>	مستعلب توانای ده داتی، یواری پن نه دا، شیا دکت
enact /ɪˈnækt/ <i>vt</i>	یمکن، یغول ۱. یاسا ده رده کات، بنه ما به کنی ۲. یسنادن ده کات، پوُل ده گنبرنی، ده ور ده بین، یاسایی دکت ۱. یسن، یسنع قانونا، یشرع، ۲. یطل، یلعب دورا ۳. یسنادن ده کات، یسنادن ده کات، یسنادن ده کات
enactment <i>n</i> [U]	یاسا ده ور کردن، یسنادن ده کات، یسنادن ده کات تشریع، سن القانونین؛ قانون
enamel /ɪˈnæməl/ <i>n</i> [U]	۱. بویاخ، مینا، سواغدانیه کائزا به مینا ۱. طلاء او تلبیس المعادن بالمینا ۲. بویاخ وه مینا ۳. مینای ددان ~ <i>paint</i> ۲. طلاء شبیه المینا ۳. مینا الانسان □ <i>vt</i> (-II-) مینا ده کات، مینا کاری، بویاخ وه کو مینا یغلی او یزین بالمینا
encase /ɪnˈkeɪs/ <i>vt</i>	به رگی تی ده گرنی، دنخیت، قونی دکت یغلف، یحیط بظاء
enchant /ɪnˈtʃɑːnt/ <i>vt</i>	۱. شه یدنا نه بی/ دکت، سوردل دکت ۲. شه یدایی، جادو کوری ۱. یسحر، یغن، یستهور ۲. یسحر، یستخد السحر
enchanter <i>n</i> [C]	جادوگر، دیلان ساحر، فاتن، عراف
enchantment <i>n</i> [C,U]	جادو، سوردل کردن سحر، فتنه، افتان
enchantress <i>n</i> [C]	ژنی جادوگر ساحره، فاتنه، عرافه
encircle /ɪnˈsɜːkl/ <i>vt</i>	دهوری ده دات، دور دگرت، گه ماروی ده دا ۱. بطوق، یحاصر، یحدق ب ۲. ده ور یدده دات، چواره ده ور یدده گرنی ۲. ده ی پنچینه وه، دکت نالدا، نه یخاته ناوه وه، نه خاته زه رفته وه ۱. بطوق، یسور ۲. یسنع فی مغلف او طرد
enclosure /ɪnˈkləʊʒə(r)/ <i>n</i> [C,U]	حدوشنیک به رزینکراو، ته یمان، شتیکی پنچراوه (له گه نامه)

فناء مسیح، تسبیح؛ شیء موضوع فی مغلط (مع رسالة)	
encore /ɒŋkɔ:(r)/ <i>int</i>	بانگ کردن بهمه بهستی،
	دووباره ی بگه روه
	نداء معناه: اعد، کر
□ <i>vt, n</i> [C]	داوای دووباره گردنهوه ده کات (گورانی،
	سهما)
	یطلب اعاده (اغنية، رقصة الخ)، طلب اعاده
encounter /ɪn'kaʊntə(r)/ <i>vt, n</i> [C]	رووبه رو، ده بین،
	برامبه ری نه کا، دیدار دکت، توشون، بره ننگاری
	یواجه، یلائی، یصادم، یلائی فجأة لقاء، مواجهه
encourage /ɪn'kʌrɪdʒ/ <i>vt</i>	هان ده درئی، نازا ده بینت
	یشجع، یحث
encouragement <i>n</i> [C,U]	هاندان، هالان، خورترکن
	تشجیع
encroach /ɪn'krəʊtʃ/ <i>vi</i>	زیاده رهوی ده کا،
	تیده په رینئی
	یتجاوز، یتخطی، یتهدک
encrusted /ɪn'krʌstɪd/ <i>adj</i>	تویزکراو، داپوشراو به
	تویکل
	مطیس، مغلی بشرة
<i>a crown ~ with jewels</i>	تاجی خشل، کلارو زینر
	تاج مرصع بالجواهر
encumber /ɪn'kʌmbə(r)/ <i>vt</i>	گرانی نه کات، په کی
	نه خا، گپرو دکت
	یثقل، یثقل
encumbrance /ɪn'kʌmbəns/ <i>n</i> [C]	بارگرانی،
	قورسای، شتیکی په ک که و ته
	عبء، ثقل، شیء معطل
encyclopedia (-paedia) /ɪnsaɪklə'pi:diə/ <i>n</i> [C]	که شکولی زانیاری، زانیاری نامه
	دائرة معارف، موسوعة
end /end/ <i>n</i> [C]	۱. کوتای، سهر، بن دواپی، پاش، دوا
	۱. نه پایه، آخر، خاتمه
<i>the ~ of a journey</i>	کوتای هاتن، کوتای پنهان
	خاتمه او نه پایه رحله
<i>on ~</i>	راوه ستاو، چه سپاو، رهپ
	قامت، منتصب
<i>for (five, etc) hours/days on ~</i>	بو پینج (پان

سهعات / روژی به پهرده واهی	
لغسة (او نحره) ساعات / ایام متواصلة	
<i>make both ~s meet</i>	هاوسه نگی ده کات له نیوان
	دهسته کوهت و خهرجی په که پیدا
	یونق بین دخله و مصروفه
<i>put an ~ to</i>	پاده ووه سنیت، سنوری بو داده نی
	یضع حدال
<i>make an ~ of</i>	په سهریا زال ده بین، کوتای پی دینئی،
	دوماهی دینیت
	یغضی علی، یغنی
<i>a candle ~</i>	۲. پاشماوه، پنه نوم ۳. کوتای، گه پشتمه
	کوتای
	۲. بقية، فضلة، بقية الشعة ۳. نه پایه، خاتمه
<i>I've come to the ~ of my book</i>	په راوه که م
	۴. مردن، له ناوچوون، تیاچوون له مردن نژیک بو ته ووه
	لقد وصلت إلى نهاية کتابی ۴. موت، وفاة، هلاک لقد قارب
	ایامه
<i>He's nearing his ~</i>	روژه کانی به رهو کوتای ده چی
	۵. مه به ست، نامانج
	علی الاقتراب ۵. هدف، غرض
<i>I hope she will gain/achieve her ~ (s).</i>	هیوادارم
	نامانجه کانی بینه دی
	اتمنى ان تحقق اهدافها
□ <i>vi, vt</i>	کوتای پی دینیت، ته و او ده بین
	یغنی، یختم
<i>~ up</i>	کوتای پی دی
	یتپی، یژول مصیر الی
ending <i>n</i> [C]	کوتای، کوتای هاتن، په سکرڼ،
	دواپهاتن، دوماهی هاتن
	نه پایه، خاتمه (قصة الخ)
endanger /ɪn'deɪndʒə(r)/ <i>vt</i>	مه ترسی دکت، نه پخا ته
	مه ترسبوه
	یعرض للخطر
endear /ɪn'dɪə(r)/ <i>vt</i>	خوشه وپست ده کا خوشه فی
	دکت، شیرین دکت
	یحبیب، یتهجب
endearment <i>n</i> [C,U]	خوشه وپست کردن،
	شیرین کردن

endeavour /ɪn'devə(r)/ vi, n [C]	ملاطفه، تدلیف ههول ددهات، بزاف دکت
endemic /ɛn'demɪk/ n, adj	محاوله (نه خویشی) نیشتمان نشین
endless /ɛndlɪs/ adj	(مرض) مستوطن ناپچرئ، بین کوفانی، بین پاپان، بین له نجام
endlessly adv	لا ینقطع، لا نهائیه له بین دوی، به برده وام
endorse /ɪn'doːs/ vt	بلا او بدون نهائیه، باسقرار ۱. ده ری ده کات (رؤیه ردکت) موری ده کا، پارمه تی نه دات
	۱. ینظر (شیکاً)، یوقع علی ظهرو، یجیز، یقر، یدعم (مطلباً، تصریحاً)
endorsement n [C,U]	ده رخستن، لیمزاکردن، مؤلعت، دان بیانان، راستاندن، رؤیه وکرکن
	تظہیر، اقرار، اقرار
endow /ɪn'daʊ/ vt	۱. نه به خشی، به خشی دکت، نه پداتی ۱. یوقف مالاً علی، بهب
<i>be ~ed with</i>	۲. له زوت و رده گری له پیشه کدی ۲. ینتمتع بوجه کذا
endowment n [C,U]	به خشین، خه لات، به خشی، به هری سروشتی
	منح، وقف، موجه طبعیه
endurance /ɪn'dʒʊərəns/ n [U]	۱. نارام، هه دار، برده پاری، نارامگرتن
	۱. صبر، قدره علی التحمل
<i>past/beyond ~</i>	له ووزه دانه، نه چونه ژیربار ۲. شتیک
	یا کاریک به لگه نیت له سمر پشو
	لا یکن تحمل ۲. شیء او عمل یدل علی الصبر او الجلد
endure /ɪn'dʒʊə(r)/ vi, vi	۱. نه چینی، ۲. نارام ده گری
	۱. یقاسی، یعنی ۲. یتحمل، یطیق
<i>She can't ~ seeing animals cruelly treated.</i>	
	به رگه ی بیننی نازاری نازده له کان ناگری ۳. برده وام له نیت، له منیتته ووه

endways /ɛndweɪz/, endwise /-weɪz/ adv	لا تتحمل ان ترى الحيوانات تعذب ۳. یدوم، یقی
	دانانیک کوفانی شتیک بو پیشه ووه بان بو سهره ووه
enemy /ɛnəmi/ n [C] (pl -mies)	فی وضع تکران فی نهائیه الشیء الی الامام او الی الاعلی
	دوژمن، نه پار، سوپای دوژمن
	عدو معاد، جیش الاعداء
energetic /ɛnə'dʒetɪk/ adj	پروژه و چالاک، زیتل، وتوریا
	ملی، / منعم بالحیوة و النشاط
energy /ɛnədʒi/ n [C,U] (pl -gies)	۱. وزه، چالاک، ۲. تاور، گور، نوز، هیز
	۱. قوه، طاقه، حیریه، نشاط ۲. همة، عزم
enervate /ɛnə'veɪt/ vt	لا واده کات، بیهوده بین
	یوهن، یضف، یبط
enfold /ɪn'fəʊld/ vt	ده وری ده دات، ده پیچیت
	یطرق، یظف، یلف
enforce /ɪn'fɔːs/ vt	۱. به زور جی به جی نه کات، به
	زور بین نه کا (به یاسا) ۲. ناچاری ده کا، پابه ندی ده کا
	۳. جه سخت ده کات له سمر، هانی ده دات، رایته پهرینی
	۱. ینفذ بالقوة (قانوناً) ۲. یجبر، یلزم ۳. یؤکد علی، یحت
enforcement n [U]	به جینیان به زور ملی، ناچارکردن، پابه ندرکن
	تنفیذ بالقوة، اجبار، الزام
enfranchise /ɪn'fræntsaɪz/ vt	۱. ده نگ ده ردکت، مافی ده نگدانی بین ده وریت، نازادکت ۲. نازاد نه بین، داده مه زوریت
	۱. ینمحق الاقتراع ۲. یحرر، یحت
engage /ɪn'geɪdʒ/ vi, vi	۱. داگیری ده کات (شوین)، (کریکار) کار بین نه کا، داده مه زورینی ۲. به لین ده دات، په یمان
	ده دات به
	۱. بهجز (مکاناً)، یستخدام (عاملاً) ۲. یعد، یتعهد ب
<i>be ~d in</i>	۳. سهرقاله به، هاویه شه له گدل
	۳. مشغول ب، مشغول فی
<i>be ~d in conversation</i>	سهرقالی، ناخافتن ۴. له گدل
	دوژمن نه جه نگی، دانه به زنه سهر دوژمن ۵. (دیشی نامیر)، دانه کانی دیشی نامیر تیه لکیش ده بن
	مشغول بالحدث ۴. ینازل، یقاتل، یلتمم (مع العدد) ۵.

- (التروس) تتعشق
engaged *adj* ۱. ده‌ستگیراندار، خوازینی‌کراو
 ۱. خاطب، مخطوبه
engagement *n* (به‌تیندان به‌خواستن)،
 به‌لین، په‌پوه‌ست، په‌به‌لینه‌وه ۲. جه‌نگ، شهر، په‌به‌کدادان
 خطوبه (وعد بازواج)؛ موعده، ارتباط بموعده ۲. معركة، قتال،
 اشتباك
engaging *adj* سه‌رنج راکش، راهستن
 جذاب، متع
engender /ɪn'dʒendə(r)/ *vt* دروست بوون، له‌دایک
 بوون، زاین، چنډکت
 بحدت، یولد، پشأ
engine /'endʒɪn/ *n* [C] ناصیر، بزوینەر
 آله، محرک
engine driver *n* [C] شوفیری شه‌مندنه‌ن‌فەر
 سائق قطار
engineer /,endʒɪ'nɪə(r)/ *n* [C] نندازیاری میکانیکی
 فیتەر، چاکساز
 مهندس؛ میکانیکی، مصلح آلات
 □ *vt, vi* نندازه نه‌کات، ناراسته‌دکت
 بهندس، یدیر، یوجه (مجاز)
 ~ *a scheme* پلان داننه‌نی
 یضع خطه
engineering *n* [U] نندازیاری، نندازه
 هندسه
English /'ɪŋɡlɪʃ/ *adj, n* [U] زمانی نینگلیزی،
 گه‌لی نینگلیز
 اللغة الانكليزية، (الشعب) الانكليزي
engrave /m'ɡreɪv/ *vt* دانه‌قاشی، نه‌خش نه‌کات
 ینحت، ینقش
engraving *n* [U] داتاشین، هنلکولین، نه‌قشکردن،
 کلشه
 نقش، حفر کلیشه او طبعه ماخوذه عنها
engross /ɪn'ɡrɒs/ *vt* ۱. نه‌خاپه‌نی، سه‌رقال ده‌ییت
 (له سه‌ر گوینگرتن)، مژول دبت سه‌رقالی کاره‌که‌یه‌تی
 ۱. یستفرق، یستحوذ (علی‌الانتباه) منه‌ک فی عمله
 ~ *ed in one's work*
 چیروکی سه‌رنج راکش ۲. ناماده نه‌کات *an ~ing story*

- (ده‌قیکی یاسایی) به‌پشی‌گه‌وره
 قصه جذابه ۲. بعد (نصاً قانونیاً) بأحرف کبیره
engulf /m'ɡʌlf/ *vt* نوعی نه‌کات، نرخی زیاد نه‌کا
 یغمر، یبتلع
enhance /ɪn'hɑ:ns/ *vt* به‌نرخی ده‌کات، بالآ ده‌کات،
 (نرخ پان به‌های) شتیک دانه‌تیت
 یغز، یرفع من قدر او قیمه‌ش
enigma /ɪ'nɪgmə/ *n* [C] (*pl ~s*) مه‌تدل، فالوز،
 قه‌وسهل په‌نهان
 لفر، أحجية، شی غامض
enigmatic /,enɪgmætɪk/ *adj* په‌نهانی، فالوز،
 مه‌به‌ست نادیار، مه‌نگ
 ملغز، مبهم، غامض
enjoin /ɪn'dʒɔɪn/ *vt* نه‌پسه‌پینی، به‌ره‌چی نه‌دا،
 قده‌غده‌کات، ناگاداری نه‌کا
 یفرض، یمنع، یحظر
enjoy /m'dʒɔɪ/ *vt* خوشی لڼ ده‌یینی، لای خوشه،
 که‌یفی یڼ دیت
 یستمع ب، یستمع
enjoyable *adj* خوش، خوه‌شبار
 متع، سار
enjoyment /m'dʒɔɪmənt/ *n* [C,U] رابواردن، چه‌شتن،
 خوشی
 متعة، سرور
enlarge /m'lɑ:dʒ/ *vt, vi* فراوانی ده‌کات، گه‌وره‌ی
 ده‌کات
 یوسع، یکبر
 ~ *on* دریژه‌ی نه‌داتی، ورده‌کاری تیدا ده‌کا،
 فره‌ه‌دکت
 یسهب، یطنب، یفصل
enlargement *n* [C,U] گه‌وره‌کردن، زلیبون (به‌تایه‌تی)
 بؤ وینه، وینه‌ی گه‌وره‌کراو، مه‌زنکر، هه‌لاوسان
 تکبیر (و بخاصه للصورة)، صورة مکبرة
enlighten /ɪn'laɪtn/ *vt* روژنای نه‌کاته‌وه (به)
 روشنییری پان گیانی) زاتیاری زیاد نه‌کا، نازادی نه‌کاله
 (نه‌زانین و تاریکی) ده‌ری نه‌کا
 بنور (ثقافياً او روحياً)، یزیده علماً، یحرر من (الجهل، الضلال)
enlightenment *n* [U] روژنایی، رونا‌ککردن

- تغییر
enlist /ɪnˈlɪst/ vt, vi ۱. پستی پند دهستن، داوای
 یارمنی لی ده کات ۲. خو به غشی سه ریازی ده کات
 ۱. یستین ب، یطلب العون من ۲. یطرح فی الجیش، یدخل
 الجندیة
enliven /ɪnˈlaɪvən/ vt ده جوئیئت چوست و چالاکئی
 نه کات
 ییعت فی (شیء) الحیریه والنشاط
enmesh /ɪnˈmeʃ/ vt نه که وپته توپوه، نیچیر ده گرت
 یوقع فی شرک، یصطاد فی شبکه
enmity /ɛnməti/ n [C,U] (pl -ties) کینه و
 دوژمنایه تی، نه یاری، دژایه تی، درده نگئی
 کراهیه، عداوة، خصومة
ennoble /ɪnˈnəʊbl/ vt ۱. مه زنی نه کات پلهی خانه دانی
 بهرز نه کاتوه ۲. مه زنی ده کا، پابه داری نه کا، به ریژی نه کا
 ۱. نیل، یرفع الی رتبه النبلاء ۲. یظم، یشرف
enormity /ɪnˈɔːməti/ n [C,U] خرابه کاری، ناشیرینی،
 به دی، قه بهی، تاوانیکی خراب و بهد، قه باحه تی
 فداحة، شناعة، ضخامة، جريمة فادحة او شعاع
enormous /ɪnˈɔːməs/ adj قه به، زووزل
 ضخیم، هائل
enormously adv به مه زنی، به گه وروه یی، به زووری
 علی نحو ضخیم او هائل
enough /ɪnʌf/ adj, n (ژماره، پر)، به سه، به قه ده ر
 نیویست
 (العدد او الکم) کاف، واف بقدر او بعدد مناسب
 □ adv ته و او، بهس، تیر، پرنکی بهش کردوو
 بقدر کاف، بما یکنی
 آیا ههست به گهرم بونه وه
 Are you warm ~?
 نه که یت؟
 آشعر بدف، مناسب؟
 نه وهی جئی سه سورمانه
 oddly/curiously ~
 مما یدعو الی الاستغراب
enquire /ɪnˈkwɪə(r)/ vt, vi = inquire پرسیار نه کا،
 داوای زانیاری ده کات
 یستفسر، یستعلم
enquiry /ɪnˈkwɪəri/ n = inquiry لپرسینه وه
 استفسار

- توره ده بیت، هه که چن
enrage /ɪnˈreɪdʒ/ vt یغضب، یغش
 شاده بی، به اختیار ده بی
enrapture /ɪnˈræptʃə(r)/ vt بیهج، یملأ بالسعادة
 ده وله مه ندی ده کات، چاکه ی له گهل
enrich /ɪnˈrɪtʃ/ vt ده کات (به پندانی شتیک)
 یغنی، یحسن، یغری (باضافة شیء ما)
 زه وپه که به په ین به پست نه کا
soil ~ed with manure یخصب التربة بالسماد
 ده یخاته ناو، (تومار)
enroll, enrol /ɪnˈrəʊl/ vt, vi یان لیست
 بدرج اسماء فی (سجل او قائمة)
enroute /ɪnˈrʊt/ adv له سهر ری
 فی الطريق الی
ensign /ɛnsən/ n [C] ۱. نالای، نیشان، تشکده دا
 ۱. رایه، شاره، بیرق
 نالایه کی سپی
 white ~
 رایه بیضا
 نالای سور (که شتی به بازار گانه کانی بهریتانیا)
red
 به کاری ده هیتن) ۲. نه فهری ده ریایی
 رایه حمراء (تستخدمها السفن التجارية البريطانية) ۲. ملازم
 فی البحریه
enslave /ɪnˈsleɪv/ vt کوپلهی ده کات، کول دکت
 یستعبد، یسرق
ensue /ɪnˈsjʊː/ vi دروست نه بی له، نه نجام ده دات،
 لی تی بهرهم دی
 یتلو، ینشأ عن، ینتج عن
ensure /ɪnˈʃʊə(r)/ vt, vi دابین ده کات، نه ییاریزی،
 دنیاده کا، ده سته بهری نه کا، دژی (مه ترسی) یمه ده کات
 یضمن، یصون، یکفل، یؤمن ضد (الاضطراب)
entail /ɪnˈteɪl/ vt به دواوی داده چی پابه ند ده کا، نیویست
 ده کات
 یستتبع، یستلزم، یستدعی
entangle /ɪnˈtæŋɡl/ vt نه یخاته ته له وه، دثالزنیئت،
 توشی ده کات، شه پرزه دکت
 یوقع فی شرک (مجاز) یورط، یربک
 قهرزازه
 ~d with money-lenders
 محاط بالدائنین

entanglement *n* [C,U] داف، داو، تله، گرفت،
توشبون
شرك، ورطه، تورط
enter /'entə(r)/ *vt, vi* ۱. ده‌چینه‌ناووه، ده‌چینه پال،
گوتهاف، ريفيك، په‌پوه‌نډی پيوه ده‌کات
۲. یدخل، ينظم الی، يلتحق ب
~ for an examination ۲. توماری ده‌کا، خوی بو
له‌زمون ناماده له‌کا
۲. يسجل: يتقدم لانتحان
~ figures in an account توماری له‌کات (ژماره‌په‌ک
تومار ده‌کات له‌بیرکاری دا)
يسجل (یدخل) ارقام فی حساب
~ into به‌شداری له‌کا له
يشرتک فی
~ (up) on ده‌ست پی له‌کا، دچت
پیدا، يقدم علی، يشرع فی
enterprise /'entəpraɪz/ *n* [C,U] ۱. کارنیک
(سهرکه‌شی و بویری تیدایه) ۲. کردنی کاری، بویری،
سوریون له‌سهرکاری
۱. مشروع (فیه مفاخرة او جراه) ۲. اقدام، جراه، عزیمه
enterprising *adj* به‌توانا و نازا، سهرکیش
مقدام، مفامر
entertain /'entə'teɪn/ *vt* ۱. میوانداری له‌کا، خزمه‌نی
ده‌کا ۲. کاتی پی ده‌باته سهر، سهرقانی ده‌کا ۳. له‌کارنیک
ده‌روانی
۱. يستضيف، يضيف، يكرم الوفاده ۲. یلی، یلی ۳. ينظر فی
أمر
~ a proposal چاو ده‌خشین پی پینشپارنیک
ينظر فی اقتراح / عرض
~ ideas / feelings بیروکه‌ی / هه‌ستی له‌ژیر سهردایه
يضمیر افکاراً (شعراً)
entertaining *adj* خوش، کات به‌سهره‌به
سلی، مرفه
entertainment *n* [C,U] کات به‌سهریدن، رابواردن،
میوانداری
تسلية، ترفيه، ضیافه
enthrall /'entθrəl/ *vt* (-ll-) دل به‌ند ده‌کات، هوش
ده‌بات، شه‌پدای ده‌کا

یأسر القلب، یسلب اللب، یخلب
enthroned /'ɪnθrəʊn/ *vt* تاج ده‌خاته سهری،
له‌سهر ته‌خت داده‌نیشی
یترج، یجلس علی العرش
enthronement *n* [C,U] تاجکرن، په‌روش، پو‌ست
وه‌رگرتن
تتویج، تنصیب
enthusiasm /'ɪnθju:zɪəzəm/ *n* [U] دل‌گهرمی،
خوین‌گهرمی، په‌روشی
حاسة، همة
enthusiast /'ɪnθju:zɪəst/ *n* [C] دل‌گهرم، ده‌مارگیر
متحمس، متصب
enthusiastic /'ɪnθju:zɪəstɪk/ *adj* سوړه له‌سهر،
به‌جو‌ش
متحمس، حماسی
enthusiastically *adv* به‌جو‌شه‌وه، په‌نازایی
بحماسة، بهمة
entice /'m'taɪs/ *vt* له‌خسته‌ی ده‌با، هه‌لی له‌فریوینی، نه
بزوینی
یغری، یغری، یغرب
enticement *n* [C,U] فیتکاری، له‌خسته‌بردن،
هه‌لفریوان، یزواندن
اغراء، اغواء
entire /'ɪn'taɪə(r)/ *adj* ته‌واو، گشت، سهرجه‌م
کامل، تام، کلی
entirely *adv* به‌ته‌واوی، به‌گشتی
تماماً، کلیه
entirety /'ɪn'taɪərəti/ *n* [U] به‌ته‌واوی، ته‌واو‌کردنی
شتیک ته‌مامی، گشت‌کردن
کل، مجموع کون الشی، کاملاً او تماماً
~ in its له‌هه‌مووی، گشتی، هه‌میانی
فی مجمرعه، کلیه
entitle /'ɪn'taɪtəl/ *vt* ناویشانی ده‌داتی، ده‌سه‌لانی
ده‌داتی
یعنون، یلقب، یخول، یزهل
entity /'entəti/ *n* [C,U] پوون، هه‌پوون، شتیکی هه‌پوو،
دپار
وجود، کینونه، شی.

entomological /entə'mɒlədʒɪkl/ *adj* پېژور له
زانتی میرو، میروژانی

مخصص بلم الحشرات

entomologist /entə'mɒlədʒɪst/ *n* [C] میروژان
مخصص بلم الحشرات

entomology /entə'mɒlədʒɪ/ *n* [U] توپښته‌وه له
سهر میرو، میروژانی

دراسة الحشرات، علم الحشرات

entrails /ˈentrɪəlz/ *npl* هتاف، هه‌ناو، ریڅو له
أشدا، أمعاء

1entrance /ˈentrəns/ *n* [C,U] ۱. د‌ه‌روازه، د‌ه‌ریک،
چونه ژوره‌وه ۲. نه‌گړته‌ده‌ست (پله، پایه)

۱. مدخل، ب‌و‌اب‌ة، دخول ۲. تولی منصب او وظیفه

۳. مافی چونه ژوره‌وه، باجی چونه ژوره‌وه ~ fees
۳. حق الدخول، رسم الدخول

~ examination نه‌زومنی و‌ه‌رگرتن
امتحان القبول

2entrance *vt* شه‌یدا نه‌بیت / دکت
يفتن، يسلب اللب

entrant /ˈentrənt/ *n* [C] داواکار یان به‌شدار له
(باری یان نه‌زومون)

مقدم لې او مشترك في (مباراة، امتحان)

entreat /ˈɛntri:t/ *vt* د‌ه‌پارینه‌وه، تکا نه‌کات،
د‌ه‌لایته‌وه، هڅی دکت
یتړل، یتضرع، یجړو

entreaty /ˈɛntri:t/ *n* [C,U] (pl -ties) پارانه‌وه، به‌زه‌یی
خواستن، دلنه‌وایی راکیشان
توسل، استطاف

entrench /ˈɛntrentʃ/ *vt* گ‌ه‌ماروی د‌ه‌دات، چالنی
پوه‌دل نه‌که‌نی، ناسی دکت
یطوق یخندق، یحصن

~ oneself چال بوڅوی ه‌دل نه‌که‌نی (خو، نه‌ریت،
یاسا) داینه‌نی، نه‌چه‌سپینی، جیگیر د‌ه‌بیت

ی‌ع‌ف‌ر نفس‌ه خندقا (مجاز: العادات، التقالید، القوانین) ترس‌خ،
تثبت

entrenchment *n* [U] د‌ه‌وره‌گرتن، پنه‌وکردن،
د‌ه‌وره‌گرتن، چه‌سپاندن
تطریق، تحصین، ترسیخ

entrust /ˈɛntrʌst/ *vt* راده‌سپړیت، لای داده‌نیت،
داده‌سپړیت

ی‌ع‌ه‌دالی، ی‌ودع، یاتمن

entry /ˈɛntri/ *n* [C] (pl -tries) چونه‌ناوه‌وه،
هاتنه‌ژوره‌وه، د‌ه‌ریک تو‌مارکردنی به‌شدار یووان

دخول، مکان الدخول، تدوین، قید ماده فی معجم المشتركون
فی مباراة و نحوه

entwine /ˈɛntwaɪn/ *vt* نه‌په‌وښته‌وه، قو‌گ‌ودله‌ده‌کا،
لیکی د‌ه‌نالیتنی، د‌ه‌نالیتدله

ی‌ضفر، ی‌جدل، یلفظ حول، یشتبک

enumerate /ˈɛnju:məreɪt/ *vt* د‌ه‌ژمیریت
ی‌عدد، ی‌عد

enumeration /ˈɛnju:mə'reɪʃn/ *n* [C,U] ر‌ه‌نوسکردن،
ژماردن، ه‌ژمارتن
عد، سرد، تعداد

enunciate /ˈɛnʌnsi'eɪt/ *vt, vi* (وشه‌کان) به‌ناشکراو
به‌رونی د‌ه‌بیزوی، (بیرد‌و‌ز) به‌ده‌نگی روون و به‌وردی
ناشکرای ده‌کا ناگه دکت، د‌بیزوت

الکلمات ی‌نطق بوضوح، النظرية ی‌ع‌ل‌ها بالفاظ دقیقه

enunciation /ˈɛnʌnsi'eɪʃn/ *n* [U] پ‌ده‌ش کردن،
بلاوکردنه‌وه، ناگاداری
اعلان، بیان

envelop /ˈɛn'vɛləp/ *vt* به‌رگی تی‌نه‌گری، نه‌پینچینه‌وه،
د‌ه‌وری نه‌گری د‌ه‌نالیتیت
ی‌غلف، ی‌لف، ی‌طوق

~ed in mist / a shawl ت‌م و م‌ژ نه‌پینچینه‌وه به‌شال
نه‌پنچری

ی‌لفه الضباب / متلفع بشال

envelope /ˈɛnvəloʊp/ *n* [C] به‌رگی نامه، به‌رگ فالک،
زه‌رف (نامه)

غلاف، مغلف (الرسالة)

enviable /ˈɛnvɪəbl/ *adj* چاوی له‌س‌ه‌رې، ه‌یزا
ی‌حسد علیه، مستحب

envious /ˈɛnvɪəs/ *adj* چاو تېپ، د‌ه‌خسوک، د‌خس‌دار
حسود

environment /ˈɛnvəɪrənmənt/ *n* [C,U] د‌ه‌رویه‌ر،
ژینگه
بیته، محیط

envisage /ɪnˈvɪzɪdʒ/ *vt* مه‌زەندی ئەکات، وای
داده‌ن، هزرەکت، بۆی دەچن
یصور، یقدر، یتخیل

envoy /ɛnˈvɔɪ/ *n* [C] نیراوی، تیروو پەیک نمینەندەر
مبعوث (فی مہمة خاصة)، رسول، مندوب

envy /ɛnvi/ *vt* (*pt, pp -vied*) *n* [U] چاوی تێنەبرن،
دەهخست، دەخس، چاوی تێ برین، پەغیلی
یحسد، مریض حد، حسد

epaulet(ette) /ɛˈpɔːlɪt/ *n* [C] نیشانی سەر مل، نیشا
سەرملی، پەتی سەر شانی چاکەتی سەریازی
الکتیة، شریط متصب علی کتف السترة العسکریة

ephemeral /ɪˈfemərəl/ *adj* بەسەرچوو، رۆیو،
زووئەماو، زوو لە ناوچوو
زاتل، عابر، سریع الزوال

epic /ɛˈpɪk/ *n* [C], *adj* داستان، لاوک، پالەوانیەتی
ملحمة، ملحی، بطولی

epicure /ɛˈpɪkjʊə(r)/ *n* [C] (مروئی ئەپیکوری)
تەنھا لە خووشی دەگەڕێت (وەکو خواردن و خواردنەوه)
شخص لا یؤمن إلا بالمتعة الحسية كالطعام والشراب، ایتوری

epidemic /ɛˈpɪdɛmɪk/ *n, adj* درم، وەبا، نەخووشی
زۆربلاو (بەرەور دەبە)
(*endemic*)
وباء، مرض، سار، (قارن *endemic*)

epigram /ɛˈpɪgræm/ *n* [C] ووتەیی بەنرخ یان قەسە
نەستەق، ئەپیکرام هۆزانا کۆرتا ترانەیی
مثال او حکمة باریعة

epilepsy /ɛˈpɪlɛpsi/ *n* [U] سەر ئێشە، نەخووشی سەر
ئێشە، فنی
صرع، داء الصرع

epileptic /ɛˈpɪlɛptɪk/ *adj* فنی‌دار، پەر کەم دار
مصاب بداء الصرع

epilogue /ɛˈpɪlɒɡ/ *n* [C] کۆتایی پەراو، یان پاشماوەی
چیرۆک، دوامای (کتب)
خاتمة لکتاب او لقصيدة

episcopal *adj* مەتران، پەپوێندی پەمترانەوه هەپە
اسقفی، خاص بالاساقفة

episcopalian /ɪˈpɪskəˈpeliən/ *n* [C], *adj* ئەندامە
لە کلیسای مەتران
عضو فی الكنيسة الاسقفیة

episode /ˈɛpɪsəʊd/ *n* [C] رووداوی بچوک لەناو
زنجیرە رووداودا
حادث صغير ضمن سلسلة الاحداث

epistle /ˈɛpɪsl/ *n* [C] پەيام، نامه
(اق)، رسالة

the E-s پەيامی ئینجیل
رسائل انجیلیة

epitaph /ɛˈpɪtəf/ *n* [C] نوسینی سەرکێلی قەبر،
پیاھەلدان لەسەر مردوو (بەرەور دەبە)
(*obituary*)
کتابة علی ضریح او قبر، مریة (قارن *obituary*)

epithet /ɛˈpɪθet/ *n* [C] نازناو، پەر نائ
نعت، صفة، لقب

epitome /ɪˈpɪtəmi/ *n* [C] پوختە، کورتە، نمونەیی
(مروئیەتی)
خلاصة، ملخص، نموذج (للمروءة مثلا)

epoch /iˈpɒk/ *n* چەرەخ، چاخ، کات، رۆژگار، دەم
عهد (زاهر)، عصر (مجید)

equable /ˈɛkwəbl/ *adj* رێکێتی، رێک، توند و تۆل
معتدل، رصین، غیر متقلب

an ~ climate/temper کەش، هەوەسی لەسەر خو،
مامناوەند
مناخ / مزاج معتدل

equal /iˈkwɔːl/ *adj* بەکسان، هاوھیز، قام هەلسەر،
هەپەر
مساو، معادل، متساو، متعادل

~ to (a task) (لێ هاتوو، شیاو (کەس یان شت)
کفزی، اهل (للمهمة) (شخص او شيء)

n [C] بەکسان یان هاوتا بەیەکتری
مساو او معادل للأخر

vt (-ll-) پەکسان ئەپن، هاوتا ئەپن، هاوئرخ دەپن
یساری، یکانی، یضامی

equally /iˈkwɔːl/ *adv* پەکسانی، هاوسەنگی، وەک
پەک
بالتساوی، بالتعادل، علی حد سواء

equality /iˈkwɔːləti/ *n* [U] پەکسانی، هاوتا،
هاوسەنگی، هاوئرخ
تساو، تکافؤ، مضاواة

equalize /iˈkwɔːlaɪz/ *vt* پەکسانی دەکات، هاوسەنگی

ده‌کا سه‌ر په سه‌ری نه‌کا، هاو‌تای ده‌کا
یسوی، یسوی یین، یوازن، یتعادل مع
equanimity /'ekwə'nɪməti/ *n* [U] هاوسه‌نگ کردن،
خوږاگری، نازایی، مهربدی، هینیی
إتزان، رباطه جاش، هدوه البال
equate /'t'kwet/ *vt* په‌کسانې ده‌کات وهاوسه‌نگی نه‌کا،
هاومامه‌لای له‌گډل نه‌کا
یسوی او یوازن یین، یعامل بالسل
equation /'t'kwetʃən/ *n* [C] هاوسه‌نگی، هاوکیشه
هه‌لکیشه
موازنه، معادله
equator /'t'kwetə(r)/ *n* [C] هینلی که‌مهره، هینلی
په‌کسانې، هینلی ریکینتی
خط الاستواء، خط الاعتدال
equatorial /'ekwə'tɔːniəl/ *adj* که‌مهره‌یی، په‌یوه‌سته
به‌هینلی په‌کسانیه‌وه یان لویه‌ی نژیکه
إستوائی، متعلق بخط الاستواء او قریب منه
equestrian /'t'kwestrɪən/ *adj* ۱. (که‌سبک)، سوار
به‌سواری نه‌سپه‌وه، هینمای سوار چاکی
۲. (الشخص) مستطیاً الحصان، تشال لفارس یمنطی حصاناً
on ~ statue ۲. سوارچاکی، په‌یوه‌سته به‌نه‌سپ،
سواری په‌وه
۳. فروسیه، متعلق بركوب الخيل
~ skill کارامه‌یی له‌سوار چاکی
مهارة فی الفروسیه
equidistant /'i:kwɪ'dɪstənt/ *adj* هاودووری، هه‌ف
دور
متساوی البعد عن نقطة معينة
equilateral /'i:kwɪ'lateral/ *adj* لایه‌کسان، هه‌فلا
متساوی الاضلاع (هندسه)
equilibrium /'i:kwɪ'librɪəm/ *n* [U] هاوسه‌نگیت،
هینزی هاوسه‌نگی
توازن
equine /'ekwaɪn/ *adj* په‌یوه‌ندی به‌نه‌سپه‌وه هه‌په،
پیوه‌ندیداری هه‌سپی
متعلق او متصل بالخيل، خیلی
equinox /'i:kwɪnɒks/ *n* [C] په‌کسان بونی شوو روژ
له‌به‌هارو پاییزدا

الاعتدال الربيعي او الخريفي، تساوی الليل والنهار
ده‌یداتی، که‌رسته‌دکت
equip /'t'kwɪp/ *vt* (-pp-) یزود، یجهز
جبه‌خانه، که‌رسته، سامان، کدل و
equipment *n* [U] پهل
تجهيزات، معدات
equitable /'ekwɪtabl/ *adj* داد‌گهر، داد‌په‌روه
عادل، منصف
equity /'ekwɪti/ *n* [U] داد‌ره‌وا، داد‌په‌روه‌ری، په‌کسان
خوای، (یاسای ټینگیزی) پنه‌ماو په‌ند بو نه‌هینشتی که‌م و
کورې له‌یاسای ناسایدا
عدل، انصاف، عدالة، (القانون الانكليزي) مبادی و احکام
لسد النص في القانون العادي
equivalent /'i:kwɪvələnt/ *adj* هه‌فلا، په‌کسانې، هاوتا
(له‌نرخدا، بر یان مه‌به‌ست) به‌رامبه‌ری، به‌هاوسه‌نگی
مسار، مکانيه (فی القيمة، المقدار او المعنى)
equivocal /'i:kwɪvəkl/ *adj* نادیار، گورانبار، دوو واتا،
گومان‌لیک‌راو
ملتبس، غیر محدد، مشکوک‌فیه
era /'t'ɔːrə/ *n* [C] ده‌م، چاخ، چه‌رخ، سه‌رده‌م
عهد، عصر
the Christian ~ چاخی دیان
العهد المسيحي
eradicate /'ɪrædɪkeɪt/ *vt* له‌ناوی ده‌بات،
ده‌پیرته‌وه‌پنه‌پری نه‌کا
یتأصل، یجث، یبید
~ crime تاوانه‌که‌پنه‌پر نه‌کات
یتأصل الجريمة
erase /'ɪ'reɪz/ *vt* ده‌پیرته‌وه، ده‌ه‌شقیئت
یمحو، یمنحي، یزیل
eraser *n* [C] سره‌ر، ته‌خته‌سر، هه‌شافت‌کسر
معاة
erect /'ɪ'rekt/ *adj* ۱. په‌پ، هه‌ستاو
۲. متصب، قائم
□ vt داده‌مه‌زوت، دروست نه‌کا
ینصب، یقیم
~ a pole ستون دانه‌کوتی
ینصب عموداً

- ~ a new ۲. دروستی نه کا
۲. یینی، یشید، ینشه
school/a flagstaff دابنه مزرینتی / قوتا بخانە ی نوئی
نه کاته وه / ستون یو ئالا
یشید / یتیم مدرسه جدیدە / ساریه للعلم
erection /i'rekʃn/ n [C,U] دامه زواندن، ئافاکرن،
ره پکرن، ره پ بون، هه لسان
اقامة، تشید، انتصاب
ermine /ɜ:mi:n/ n قیزک (نازه لیکه له جوژی مشکی
خورما) که وئی قیزک، به رنگی فەرو (له شینگێ کۆدا)
القام (حیوان من فصيلة ابن عرس) فرو القاقم: (فسي صیفة
الجمع) ردا، من فروه
erode /i'roud/ vt (ترش، باران، په پوله کان، ته وژم)
رایده مانی، داده خورینتی، دای نه تاشی
(الاحماض، الطر، التيارات) بتآكل، یحت، ینحت
erosion /i'rouʒn/ n [U] داخوړان، داتاشین، دامالین،
داشوړان
حت، تآكل، نحت، تعریه
soil ~ داخوړانی زه ی، رامالین
تعریه التربة
erotic /i'rotik/ adj چه شه ری، په خوړوو فیتکار،
سینکسی
جنسی، شه رانی
err /ɜ:(r)/ vi چه وئی نه کات، ری ی پی وون نه کات،
تاوانباری نه کات
یضل، یخطی، یذنب
errand /erənd/ n [C] نه رک نامه، په یامنیر یو جی به جی
کردنی فەرمانیک
مهمه قصیره، مشوار لتأدية خدمة
errandboy n [C] په یامنیری لاو کاری بچوک بکات،
پوسته بهر
صی یقوم بهمات صغيرة، الساعي
erratic /i'rætik/ adj نامو، ره وشت نامو، گوهر،
سه رلی شیناو
شاذ، غریب الاطوار، ضال، شارد
erratum /e'ra:təm/ n (pl -ta) هه له ی چاپ، چه وئی
یا نقیسی، بزار کردن، دوزینه وه ی هه له و راست له په راودا
خطا مطبعی، کشف الخطا والصواب فی کتاب

- erroneous /i'rənuəs/ adj هه له، ناراست، چه ووت
خاطی، غیر صحیح، مغلوپ
error /erə(r)/ n [C,U] ۱. هه له، نه راستی، چه وئی
۱. خطا، غلط، غلطة
spelling ~s هه له له خوینجه کردن
أخطاء فی التهجئة
an ~ of judgement هه له ی له بریار یا هه له سنگاندن
۲. گوهرایی، تاوان
خطا فی الحكم او التقدير ۲. ضلالة، اثم
lead sb into ~ به ره و چه وئی نه ییا، هه له ی نه فریوینتی
یقوده الی الضلالة، یغویه
erudite /eru:'daɪt/ adj روشینیر، پشور، زانا، فره زان
واسع العلم او المعرفة، ضلیع
erudition /eru:'diʃn/ n [U] زانین، ناسین، دنیا دیدە
سعة المعرفة او الاطلاع
erupt /i'rupt/ vi (به تابه تی گرکان) هه له جهیت،
نه ته قینه وه، گر او دهرده دات، پادبت
ثور، ینفجر، ینفث العم
eruption /i'ruptʃn/ n [C,U] هه له چونی گرکان یان
ته قینه وه فزکاندن، ته قینه وه (جهنگ) بلاویوونه وه
(نه خوشی)
ثورة البركان او انفجاره، (مجاز) انفجار (الحرب)، انتشار
(المرض)
escalate /eskeɪleɪt/ v, vi زوری نه کا، به رز نه یته وه
(شەر) په ره نه سینتی، به هیز یوون
یزید، یصاعد تدریجاً، (الحرب) تزداد حدة و ضراوة
escalation /eskeɪleɪʃn/ n [U] زور یوون، سه رخستن
زیاده، تصاعد تدریجی
escalator /eskeɪleɪtə(r)/ n بئذکەر، یسترکاز فوک
سلم کهریانی متحرک
escapade /eskeɪpeɪd/ n [C] سه رکه شیه ک له
هه له شه یی گه نجان
مغامرة تدل علی الطیش ونزق الشباب
۱. راده کا، دره لیت، هه له دی،
۲. باز ده دات (گاز) دزه نه کات، دیته ده ری، نه ده قینی ۳.
له بیر ی نه جی، له پادی نامینتی
۱. یفر، یهرپ، ینجر ۲. (الغاز) یتسرپ ۳. ینسی، یغیب عن
الذاكرة

□ <i>n</i> [C,U]	هه‌نهان، راکردن، ده‌ریازگه، بزگاریبون
	هرب، فرار، مهرب، نجا
<i>fire ~</i>	په‌پزه‌ی بزگاریبون له‌ناگر
	سلم‌النجا من‌الحریق
eschew /ɪ'stʃuː/ <i>vt</i>	خوی‌لن‌لاده‌دات، دوره‌په‌ریز
	ده‌بن، پین‌ی‌هه‌لناسن، نایکا
	یتجنب، یتعاشی، یتتنع عن
escort /eskɔːt/ <i>n</i> [C]	یاوهر، پاسه‌وان، ئیشکگر،
	ده‌ست‌و‌پیوند
	مراقب، حارس، خفر، حاشیه
<i>under polece ~</i>	له‌زیر چاودیری پولیسدا
	تحت حراسة البولیس
□ /ɪ'skɔːt/ <i>vt</i>	ده‌پاریزی، پاسه‌وانی‌ه‌کا، له‌گه‌لن‌ی‌ه‌بن
	یرافق، یخفر، یعرس
<i>a convoy -ed by</i>	کومه‌له‌که‌شتیه‌که‌له‌زیر
	مجموعة من السفن
<i>destroyers</i>	چاودیری‌ش‌که‌شتی‌جه‌نگی‌دا
	تحت حماية مدمرات
<i>~ the King to the Palace</i>	له‌گه‌ل‌که‌زاوه‌ی‌پاشا
	ته‌روات به‌ره‌و‌کو‌شک
	یسرن‌ی‌معه / موکب‌الملك‌الی‌القصر
especial /ɪ'speʃl/ <i>adj</i>	تایه‌تی، ناجاری
	خصوصی، استثنائی
especially /ɪ'speʃlɪ/ <i>adv</i>	به‌شیوه‌یه‌کی‌تایه‌تی،
	نخاسمه
	بصورة خاصة، بوجه خاص، لاسیما، علی‌نحو استثنائی
espionage /ɛspɪəːnɜː/ <i>n</i> [U]	سیخوری
	جاسوسیه، تجسس
espouse /ɪ'spaʊz/ <i>vt</i>	۱. لایه‌نگری‌ده‌کا، پشنگیری
	(کیشه، بیردۆز) ۲. (پیاو) ژند‌دینت
	۱. یتفق، یناصر (قضیه، نظریه) ۲. (اق) (الرجل) یتزوج
Esquire /ɪ'skwɪə(r)/ <i>n</i>	Esq به‌ریزدار به‌
	له‌نوسی‌له‌پشتی‌زه‌رفی‌نامه (په‌ریز) له‌دوای‌ناو‌له‌نوسرنی
	لقب (السد) و تکب Esq و بخاسه‌بعد‌الاسم‌علی‌مغلف
	الرسالة (المحترم)
¹ essay /eseɪ/ <i>n</i> [C]	ووتار، گو‌تار، لیک‌ولنه‌وه‌ی
	وئزه‌یی، له‌زمون
	مقال او بحث ادبی، مقاله

² essay /e'seɪ/ <i>vt, vi</i>	هه‌ول‌نه‌دا، تاقی‌ده‌کاته‌وه،
	له‌زمون‌ده‌کات
	یعاول، یجرب، یختبر
essence /esns/ <i>n</i> [C,U]	۱. کرۆک، نه‌زاد، بنه‌ره‌ت، گیان
	۲. هه‌تر (بۆن)، مایه، گرته، گه‌وه‌هر، پالتیوار، پوخته،
	بنه‌ره‌ت
	۱. جوهر، لب، روح ۲. عطر، مستخلص، مستطر
<i>meat ~</i>	پوخته‌ی‌گوشت، خه‌ستای‌گوشت
	روح‌اللمع
<i>~ of peppermint</i>	نه‌هنا، رۆحی‌نه‌نا
	روح‌التناع
essential /ɪ'senʃl/ <i>adj</i>	ناوه‌پۆکی، بنه‌ره‌تی
	جوهری، اساسی
<i>conditions ~ to good health</i>	مه‌رجی‌بنچینه‌ی،
	بناغه‌یی، مه‌رجی‌پیوست‌بو‌تندروستی
	الشروط الاساسية / الضرورية للصحة الجيدة
<i>~ oils</i>	رونی‌بو‌ندار، هه‌تر
	زيوت عطرية
essentially <i>adv</i>	به‌شیوه‌یه‌کی‌بنه‌ره‌تی، ژبنیاتی
	گوهری
	بصورة جوهرية أو أساسية
establish /ɪ'stæblɪʃ/ <i>vt</i>	۱. بنیات‌ده‌نی، دانه‌م‌زرنی،
	په‌وده‌کا ۲. دانه‌م‌زرنی
	۱. یؤسس، یقیم، یوطد ۲. یولیه، یعینه:
<i>~ sb as governor</i>	به‌دادوهر‌یا‌پاریزگار‌دای
	نعمه‌زرنی ۳. داله‌نی، نه‌په‌سه‌ینن، نه‌په‌ینن‌به‌سه‌ریا ۴.
	(کلیشه) نه‌کاته‌دانه‌م‌زراوینکی‌نیشتمانی
	یعینه‌حاکماً ۳. یقر، یشرع، یفرض ۴. یجعل (کتیبه) مؤسسه
	وطنیه (یعولها‌الی)
establishment /ɪ'stæblɪʃmənt/ <i>n</i> [C,U]	چه‌سه‌پاندن، دانان، دامه‌زران، ده‌زگا، ده‌زگای‌شاره‌وانی‌یا
	سه‌ریازی
	ترسیخ، إقامة، تأسیس مؤسسه، منشأ، مدنیه او عسکریه
estate /ɪ'steɪt/ <i>n</i> [C,U]	۱. خانوبه‌ره، ئاقار، چین‌پاپه
	(به‌تایه‌ت‌له‌لادی)
	۱. ضیعه، عقار، عزیه (بخاسه‌فی‌الریف)
<i>personal ~</i>	موئکی‌که‌سی (سه‌روسامان)
	املاک شخصیه (کالاموال و غیرها من‌المستلکات)

ده لآلی خانوبه ره، ۲. خانوبه ره، مولکومالی ~ *agenti*
 له جن، سامانی چنگیر
 سسار، وکیل عقارات ۲. عقار، املاک عینیه، اموال ثابت
 مولک و مالی له جن، زهوی و زارو خانوو بهره ~ *real*
 عقار، املاک عینیه
 ۱. نرخه بودالنه، ریزی *esteem* /i'sti:m/ vt
 لئ نه گری ۲. بابه خبی پئ نه دا، ریزی لئ ده گری
 ۱. بقدر، یحترم ۲. یعتبر، یقدر
 به چاکی دالنه نیم نه گهر *I shall ~ it a favour if...*
 ساعترها معروفاً منک اذا
 ریز، بابه خ پیدان □ *n* [U]
 احترام، تقدیر
 شیاوی ریز لئانه *estimable* /'estiməbl/ adj
 جدیر بالتقدیر او الاحترام
 ده یقه بلنیت، مه زه نه ی *estimate* /'estimeɪt/ vt, vi
 ده کا، گوتره ی نه کا
 یقدر، یخن، یقوم
 گوتره، هله نگانندن، نرخاندن □ *'estimat* /n [C]
 تقدیر، تخمین، تقویم
 قه بلاندن، بابه خ *estimation* /'estimeɪʃn/ n [U]
 پیدان، ریزلئ نان، ریزلئ گرتن
 تقدیر، اعتبار، احترام
in the ~ of his friends be held in high ~
 هاوړیکانی ریزی زوری لئ ده گرن
 فی نظر اصدقاته یحطی بتقدیر بالغ
 وازی لئ دینئ، دور *estrangle* /i'streɪndʒ/ vt
 ده که ویت
 بنر، یبعد عن
 دور نه که وئ، هله سوکه وته *foolish behaviour*
 یغی: تصرفاته
 لازکی وگه مزه به کانی *that ~ d his friends*
 هاوه له کانی لئ دورخسته وه
 الحقاء نفرت منه اصدقاء
 دوروخسته وه، دوریوون، *estrangement* n [C,U]
 پاشگه ز یوون
 تنفر، اقصاء، تباعد، جفوة، (شیء) مسبب للجفوة او النفر
 ریزگی رووبار *estuary* /'estʃuəri/ n [C] (pl -ries)
 مصب النهر

کورت نه کرته وه یو (etc), *etcetera* /i'tsetərə/
 هه تادوایی
 (و تختصر عادة الی etc) الی آخره، و نحوه و هلم جراً
 (به به کارهینانی ترشه کان) *etch* /etʃ/ vt, vi
 هه لده کولئ، وینه به ک مور ده کا
 یحفر، یطبع صورة علی ألواح معدنية (کلیشه)
 هه لکولر *etcher* n [C]
 عامل الحفر
 هه لکه ندنی کلیشه یان به کارهینانی له *etching* n [C,U]
 چاپه مهنیدا
 حفر الکلیشیات او استخدامها فی الطبع، کلیشه
 نه مری، هه میسه یی، یئ کوتایی، *eternal* /i'tɜ:nəl/ adj
 جاوید
 أبدی، سرمدی، لاتهنانی
 به زدان، خواوند *the E~*
 الله
 هه تاهه تایی، *eternity* /i'tɜ:nəti/ n [C,U] (pl -ties)
 نه مری، سرمدی
 الابدیه، الخلود، السرمديه
 نه یسر، شله به کی کجوله یو *ether* /i:'θɜ:(r)/ n [U]
 ییوش کردن به کار دی
 اثیر، سائل کجولی یستعمل کمخدر
 ۱. نه یسره ی، فاسمانی ۲. نه نرم *ethereal* /i'θi:riəl/ adj
 نیانی
 ۱. اثیری، ساری ۲. بالغ الرقة
 جوانی فاسمان / موسیقای نه یسری ~ *beauty/music*
 جمال ساری / موسیقی اثیری
 ره وشتی، سنجی *ethical* /e'θɪkəl/ adj
 اخلاقی
 ره وشت زانی، نه ریت، فاکار، سنج، *ethics* npl
 سنجزانی
 علم الاخلاق، اخلاق، آداب مهنه ما
 نه زادی، مروف زانی *ethnic* /e'θnik/ adj
 عربی، طائنی
 تایه تمه ند *ethnographer* /e'θnəgrəfə(r)/ n [C]
 به باسی گه لانی مروفایه تی
 متخصص فی وصف الشعوب البشرية
 تایه ته به وه صفی *ethnographic* /e'θnə'græfɪk/ adj

گهلانی جیهانهوه	
مخص بوسف شعوب العالم	
ethnography /eθ'nɒɡrəfi/ n [U]	مروژانی
وصف شعوب العالم	
ethnologist /eθ'nɒlədʒɪst/ n	رهگهزناس، رهگهززان
عالم فی الانتولوجیا	
ethnological /eθ'nɒlədʒɪkəl/ adj	په یوهندی
په رهگهزناس هه په	
متعلق بالانتولوجیا	
ethnology /eθ'nɒlədʒi/ n [U]	نهژاد په پیدایوون زانی، نهژادزانی
نهژادزانی رهگهزناسی	
علم الاعراق / السلالات البشرية، الانتولوجیا	
etiquette /etiket/ n [U]	ئاکار، رهفتار، ریا ز (رهوشتی په سهند)
آداب المعاشرة، قواعد التشریفات	
etymological /eti'mɒlədʒɪkəl/ adj	په یوهندی
په خویندنی بڼچینه ی ووشه و میژوو وهه په	
متعلق بدراسة أصول الكلمات وتاریخها	
etymologist /eti'mɒlədʒɪst/ n [C]	تایه تمه ند
له زانی بڼچینه ی ووشه دارشتزان، په یقیزان	
متخصص فی دراسة أصل الكلمات	
etymology /eti'mɒlədʒi/ n [C,U]	نه تیمولوجیا، توپیزنه وهی بڼچینه ی ووشه زانی، په یقیزانی
الایمولوجیا، دراسة أصول الكلمات وتاریخها	
eucalyptus /ju:kəlɪptəs/ n [C] (pl ~ es)	یوکالپتوس (دار) گه لاکه ی بو دهرمانی پزیشکی به کار دیت
الاکالپتوس، شجر تستخدم أوراقه طبياً	
Eucharist /ju:kərist/ n	قوربانی پیروز، قوربانان
القربان المقدس	
<i>The E~</i>	پیروز، گوریکرنا پیروز
eulogize /ju:lədʒaɪz/ vt	پیا هه لده دات، ده لاوین، ستایشی ده کا
یشی علی، مدح، یوین	
eulogy /ju:lədʒi/ n [C,U] (pl -gies)	سوپاس، په سهند، دولگه
تاء، مدیح تأین	
eunuch /ju:nək/ n [C]	گون، گونی خه ستر او، نه یخه سینین

الخصی، المخصی	
euphemism /ju:fə'mɪzəm/ n [C,U]	دهرپرینکی
جوان (بوشتی ناخوشت)، تازه دهر برین به کارهینانی	
دهسته واژه ی نهرم و نیان له بری سهخت وه <i>Pass a way</i>	
نهم جیهانه جین دهیلن له بری نه مرئ، واته مردن	
لطف التعبير (عن شیء بغیض)، استخدام تعبيرات رقیقه بدلأ من	
الخسنة مثل استخدام <i>Pass a way</i> ومعناها یفارق هذا العالم بدلأ من <i>die</i> أدى يموت	
<i>pass away</i>	
euphemistic /ju:fə'mɪstɪk/ adj	دهرپرینی تازه یی
نیانی	
متعلق بلطف التعبير	
evacuate /i'vekjueɪt/ vt	۱. چولی ده کات، ده کشته وه، چول دکت، هالا دکت
۱. یجلی (الجنود)، یخلی، ینسحب	
له قه لاکه ده کشته وه ۲. واز له خه لک نه هینئ <i>~ a fort</i>	
ینسحب من حصن ۲. یخلی (من الناس)	
evacuation /i'vekjueɪʃn/ n [C,U]	چولکردن، به جین هینستن، به تال کردن
انسحاب، اخلاء	
evacuee /i'vekjueɪ/ n	چولکدر (له شوینیکی مه تر سیدار) پاشه کشیکدر
المجلى (عن منطقة خطرة)، النسحب	
evade /i'veɪd/ vt	۱. خوی لی لاده دات
۱. یتجنب، یروغ	
<i>~ one's enemies/a blow</i>	خودزینته وه، له دوژمن
خولا دده دات / له لیدانیک خوده پاریزی ۲. خوی ده دزینته وه، خوده دزینته وه له	
یروغ من أعدائه / یفادی خربة ۲. یتهرب من: یتهرب من دفع	
ماعلیه	
<i>~ paying one's debts</i>	دانه وهی قهرزه کانی
من دیون	
evaluate /i'veljueɪt/ vt	نرخ داده نیت، به ها دکت، نرخ دکت، نرخ شیک ده خه ملینیت
یقوم، یقدر (قیمة شیء)، یشن	
evangelic /i:væn'dʒelɪk/	تنجیلی
انجیلی	
evangelical /i:væn'dʒelɪkəl/ adj	۱. له سهر تنجیل

١. تهخت ئاسان، رېښه، ههغه نېگ، ²even /i:vn/ adj
٢. په کسان، جووت، په کور
١. متر، سېل
٢. رېښه، هه ناسه داني رېښه وېنک ~ breathing
٢. منظم، تنفس منظم
٣. رېښه وېنک وېنک، at an ~ pace
٣. په ک چوپړه، په ک راست
٣. منظم، على نفس الوتيرة، موحد
- کارى رېښه وېنک، نوسىنى چون په ک ~ work/writing
٤. په کسان، هاوسه نېگ، جووت
- عمل منظم / کتابه موده ٤. مسا، متعادل، متوازن:
- ههقى لى ته کاته وه ٥. (ژماره) ژماره ي be/get ~ with sb
- دوانى، (پروانه odd)
- ياخذ بئاره / پتقم مته ٥. (الاعداد) عدد زوجى (قارن odd)
- په کسانى ته کابه، هاوسه نېگى ته کابه، چوون □ vi
- دکت، راست دکت، حلى دکت
- يسوى، يسوى، يعادل، يعدل
- evenly adv
- په په کسانى، وهک په ک
- بالتساوى، على نحو متساو، على حد سواء
- ~ divided
- په کسان دابه شکراو
- موزع بالتساوى
- ³even /i:vn/ adv
١. هه تا، مه گهر، هېشتا، هېتا، تا کو
١. حتى
- کەشى نه وى گهرمه تا It's warm there ~ in winter.
- زستان
- الجود دافىء هناك حتى فى الشتاء
- منالېش E~ a child can understand the book.
- له وپه پاره وى ته گات
- حتى الطفل يمكن ان يفهم الكتاب
- ته نانه ت شاره زايان سريان It puzzled ~ the experts.
- له کيشه که سورماوه
- لقد حيرت (المشكلة) حتى الخبراء
٢. له گه ل نه وه شدا، نه گهر چى ~ if/though
٢. بالرغم من.... حتى ولو، مع ان
- I'll go, ~ if/though
- له روم ته نانه ت نه گهر رېشم لى you forbid me to.
- بگري ٣. هه تا، له گه ل نه وه شدا
- سأذهب حتى لو منعنى ٣. حتى، مع ذلك
٢. پروات ٢. پروتستانى
١. متش مع تعاليم الانجيل ٢. پروتستانى
- evangelist /'vændʒəlɪst/ n [C]
١. په کيکه له چوار
- دانه ره کهى نېنجيل ٢. پروتى نېنجيل نفيس، په پام نړى، فاييى
١. احد مؤلفى الانجيل الاربعة ٢. مبشر دينى، مبشر بالانجيل، واعظ
- evaporate /'væpəreɪt/ vt, vi
١. ده يته هه لم، بهرز
١. نه يته وه
١. بېخ، بصد
٢. خه ست، ده يته وه، شيرى خه ست ٣. نامېنى، ~d milk
٢. يکف: حليب مكث ٣. بختى، يتبخر (مجاز)
١. بى خه و، هيو براو hopes that ~d
- احلام او آمال منهارة
- evaporation /'væpə'reɪʃn/ n [U]
- خه ست بوونه وه،
- بوونه هه لم، هه لمين، هه لم بوون، بهرز بوونه وه
- تبخير، تكييف، تصعيد
- evasion /'veɪʃn/ n [C,U]
- خولادان، خودزېنه وه،
- دهربازوون، په هانه په ک بهمه به ستى خودزېنه وه
- تجنب، تهرب، تخلص، عذر يقصد به التهرب او التلص
- evasive /'veɪsɪv/ adj
- که سېک خوى بدزېنه وه
- به هانه چى، سه رلى شيون
- تهربى، متخلص، متهرب، ملتبس
- an ~ answer
- مؤله ت وه رگرتن، بهمه به ستى خودزېنه وه
- إجازة يقصد بها التلص او التهرب
- eve /i:v/ n [C]
١. نيواره ي شهوى هه بنى يا جه نى
- سه رى سال شهوى سه رى سال
١. عشية ليلة (الجمعة او عيد الميلاد) ليلة رأس السنة
- New Year's E~
٢. جه نى خوا حافى زى، on the ~ of (his departure)
- پيش گه شت کردن، هه و، دايکى مروف
٢. عشية سفره، ليلة رحيله، قبيل سفره، حواء، ام البشر
- ¹even /i:vn/ n
- دهم نيواره، هه تا نو يزي نيواره
- (شعرية) الساء
- 'evensong n
- نو يزي شه و له کليسه ي نېنجليکاني
- صلاة الساء فى الكنيسة الانجليكانية
- 'eventide n
- نيواره، نيوار
- الساء

١. تهخت ئاسان، رېښه، ههغه نېگ، ²even /i:vn/ adj
٢. په کسان، جووت، په کور
١. متر، سېل
٢. رېښه، هه ناسه داني رېښه وېنک ~ breathing
٢. منظم، تنفس منظم
٣. رېښه وېنک وېنک، at an ~ pace
٣. په ک چوپړه، په ک راست
٣. منظم، على نفس الوتيرة، موحد
- کارى رېښه وېنک، نوسىنى چون په ک ~ work/writing
٤. په کسان، هاوسه نېگ، جووت
- عمل منظم / کتابه موده ٤. مسا، متعادل، متوازن:
- ههقى لى ته کاته وه ٥. (ژماره) ژماره ي be/get ~ with sb
- دوانى، (پروانه odd)
- ياخذ بئاره / پتقم مته ٥. (الاعداد) عدد زوجى (قارن odd)
- په کسانى ته کابه، هاوسه نېگى ته کابه، چوون □ vi
- دکت، راست دکت، حلى دکت
- يسوى، يسوى، يعادل، يعدل
- evenly adv
- په په کسانى، وهک په ک
- بالتساوى، على نحو متساو، على حد سواء
- ~ divided
- په کسان دابه شکراو
- موزع بالتساوى
- ³even /i:vn/ adv
١. هه تا، مه گهر، هېشتا، هېتا، تا کو
١. حتى
- کەشى نه وى گهرمه تا It's warm there ~ in winter.
- زستان
- الجود دافىء هناك حتى فى الشتاء
- منالېش E~ a child can understand the book.
- له وپه پاره وى ته گات
- حتى الطفل يمكن ان يفهم الكتاب
- ته نانه ت شاره زايان سريان It puzzled ~ the experts.
- له کيشه که سورماوه
- لقد حيرت (المشكلة) حتى الخبراء
٢. له گه ل نه وه شدا، نه گهر چى ~ if/though
٢. بالرغم من.... حتى ولو، مع ان
- I'll go, ~ if/though
- له روم ته نانه ت نه گهر رېشم لى you forbid me to.
- بگري ٣. هه تا، له گه ل نه وه شدا
- سأذهب حتى لو منعنى ٣. حتى، مع ذلك

You know ~ less than I do about it. تو کمتر
 له زانی له پاره یوه تامن (کټنه)
 انت تعرف حتى أقل مما أعرف عنها (المشكلة)
 ~ so ٤. له گډل له وه شدا
 ٤. بالرغم من ذلك، رغماً عن ذلك
The book is expensive, but ~ so you ought to buy it.
 نرخی پوراوه که گرانه له گډل له وه شدا پیوسته بیکری
 الکتاب غالي الفمن ولكن رغماً عن ذلك فأنك لابد ان تشتريه
evening *n* [C,U] نیوار، نیوار وخته
 النساء، أمية، الاصيل
event */i'vent/ n* [C] ١. رووداو، پسر هرات
 ١. حادث، واقعه، حدث
the chief ~s of 1968 رووداوو گرنگه کانی سالی
 ١٩٦٨
 أهم أحداث عام ١٩٦٨
at all ~s هر چوئی، چ پغه ویت
 علی کل حال، مهساکان
in that ~ له وکاته دا، له هه مان کاتدا ٢. په کټی له
 پروگرامه وهر زشیه کان
 فی تلك الحالة، عندئذ ٢. احدى وقائع برنامج رياضي
eventful *adj* پرکاره سات، ترسناک
 حافل / مليء بالاحداث، خطير
eventual */i'ventʃuəl/ adj* نه گهري روودان / پووداو،
 کونای
 محتمل الحدوث / الوقوع، نهائي
eventually *adv* له کونای دا، له نه نجامدا، له ناکامدا
 أخيراً، نهائياً
eventuality */i'ventʃʊəliəti/ n* [C] (pl -ties)
 نه گهریک، نه گهري پووداو یک ههیت
 احتمال، حادث محتمل الوقوع
ever */evə(r)/ adv* ١. له هر کاتیکدا، هر دهم، همیشه
 ١. فی ای وقت، دوماً
Do you ~ wish you were rich? نایا ناوات ده خوازی
 ده و له منند پوویتا په؟ ٢. تا کو ئیستا
 هل تنسى لو كنت غنياً؟ ٢. حتى الآن، الى الآن
Hove you ~ seen an iceberg? نایا تا ئیستا شاخی
 سه هویت دیوه؟ ٣. همیشه، ژهنگی وده
 هل سبق لك ان رأيت جبلاً جليدياً؟ ٣. دوماً، دائماً، علی الدوام

He has been unhappy ~ since he left home. لهو
 ساته وی ماله کټی / وولاته کټی په جیهنشتووه ناشاده
 لقد أصبح تعيساً منذ غادر منزله / وطنه
I will love you for ~ (and ~). خوشم له ویت
 هه تاهه تا په
 صاحبک الی الابد
Yours ~ (له کونای نامه) دلنوزت
 (فی نهاية الرسالة) المخلص لك
evergreen */evəɡri:n/ n* [C] هه همیشه سوز
 دائم الخضرة
everlasting */evə'la:stɪŋ/ adj* هه همیشه یی، نهمر،
 نهمری
 أبدی، خالد، سرمدی
the E~ په زدان، خواوهند
 الله
evermore */evə'mɔ:(r)/ adv* هه تا هه تاهه، هه دهم
 الی الابد، دوماً
every */evri/ adj* ١. هه موو، هه کسټی، هه موو
 کټینکی
 ١. کل، کل واحد لقد قرأت كل كتاب من الكتب
I've read ~ book on that shelf. سهر له و ره په دم
 خویندونه وه
 علی ذلك الرف
E~ boy in the class passed the test. هر کوړیک له
 پوله که دایه ده رجووه له نه زموندا
 کل ولد فی الصف نجح فی الاختبار
He enjoyed ~ minute of his holiday.
 له هه مووسات و کاتی چیرې وهر گرت ٢. په کار دیت بو
 ناماژه کردن بركات وشوئی دیار پکراو به مانای هه موو،
 هه موو جار
 لقد استمتع بكل دقيقة / لحظة من أجازته ٢. تستخدم للإشارة
 الی فترات منتظمة من السكان أو الزمان بمعنى: کل، مرة کل
Buses run ~ ten minutes. پاسه کان په پک خیرایی
 دهرون (هه موو ده خوله کیک)
 الباصات تسير بمعدل واحد كل عشر دقائق
Plantrees ~ twenty yards. دره خسته کان پروینه به
 جیهنشتی بیست یاره له نیوان هر په کیک و له وی تر
 لزوع الاشجار تاركاً عشرين ياردة بين الواحدة والاخرى

~ other one	۳. هەر جاري، جار له دواي جار
	۳. مرة كل اثنين (مرتین)
He goes there every other day.	رۆژ له دواي رۆژ
	نەروا بۆ ئەوی
	انه يذهب هناك يوماً بعد يوم
~ now and then	لەبێستەوه بۆ کاتیکی تر
	من حين الى آخر
everybody /ˈevribdɒi/ pron	هموو کەس
	الجميع
everyday /ˈevrideɪ/ adj	رۆژانه، ههموو رۆژیک
	كل يوم، يومياً
everyone /ˈevriwʌn/ pron	هەر کەس، هەر يەك
	كل واحد
everything /ˈevriθɪŋ/ pron	۱. ههموو شتیک، هەر
	چی، هەر شتیک
	۱. كل شيء
Money is ~ to him.	۲. گرنگترین شت: پاره لای ئەو
	هموو شتیکه
	۲. الشيء - الامم: المال هر كل شيء - بالنسبة إليه
everywhere /ˈevriweə(r)/ adv	لەههمووشوێنیک،
	هرجى يهك، هەر دەر، سەرانهەر
	في كل مكان، حيشا
evict /iˈvɪkt/ vt	دەردەكات، فەرمانی چۆل کردن ئەدات
	يطرد من، يامر باخلاء (منزل)
~ed for not paying rent	ناچاری ئەكات كە خاڤه كە
	چۆل بكات لەبەر ئەوەی كرتى نادات
	أجبر على الاخلاء لعدم دفع الاجرة
eviction /iˈvɪkʃn/ n [C,U]	دەركردن، پى چۆل کردن
	طرد، إخلاء
evidence /ˈevidəns/ n	بەلگە، قەواله، پروانامه، گواهي
	دليل، بينة، شهادة
give ~ in a law court	پروانامه ئەخاته بەردەم دادگا
	يقدم الشهادة في محكمة
bear ~ of	بەلگە دێنێتهوه، ئەپسه لىتى
	يحمل دليلاً على، يثبت ان
in ~	ناشكراو، ديار، روون
	واضح، جلى، ظاهر للعيان
□ vt	شايتى بۆ ئەدات، بەلگە دێنى

	يشهد، يثبت، يكون دليلاً على...
evident /ˈevidənt/ adj	ناشكراو، روون، ديار
	واضح، ظاهر، جلى
evidently adv	بە روونی، بە ناشكرايى
	بوضوح، بجلاء
evil /iːvəl/ adj	نەگريس، بەد، ئاپاك، خراب
	شرير، خيبت
the E~ One	شەپتان
	الشیطان
□ n [C,U]	شەر، ئازار، زياندار
	شر، أذى، خطيئة، مصيبة
□ adv	بە لاگارىس، خراب
	على نحو مؤذ او ضار
think ~ of sb	گومانى خراپى لى ئەكا
	يقظن به السوء
evince /iˈvɪns/ vt	دەردەخات، نیشاندەدا، نامازەي بۆ
	دەكا
	يظهر، يبين، يشير الى
evocative /iˈvɒkətɪv/ adj	سۆزو یادگار یه کانی
	دەخاته جوش
	مثير للعاطف او الذكريات
evoke /iˈvɒk/ vt	نامادەي ئەكا، گازى ئەكا، دەههژنیت،
	دەجولیت، دجفینت
	يستحضر، يثير، يحرك
evolution /iˈvɒluːʃn/ n [C,U]	۱. نما، پەرەسەندن،
	پێشكهوتن، گوهورین، گەشه
	۱. نمو، تطور
the ~ of a plant from a seed	گەشەي روهك
	لەتۆوه كەوه
	نموينة من بذرة
theory of E~	۲. بیردۆزی گەشه کردن و نما کردن
	جوله يەك له زنجیره يەك جولانه وەي ريك و پيك وەك
	جوله ي سەما كەر يان سەرباز
	۲. نظرية النشوء والارتقاء
	۳. حركة هي جزء من سلسلة من
	الحركات منتظمة كحركة الراقصين او الجنود
evolutionary adj	گەشه داری، پەیدا بونی، وەراری،
	گوهورینی
	تطوري، نشوني

evolve /t'vɒlv/ vi, vt نما نه کات، دگهورت، دگوهه ده کات،

پشو، پتور، پشی، پتور

~ a new theory

پیردوژی نوی داده هیئت

پستبظ نظریه جدید

ewe /ju:/ n [C]

کاور (شه که مەر)، مەر، من پهز

نجه، شاه

ewer /ju:ə(r)/ n [C]

مه سین، سه ویلک، گوزه مه سین

ده مفران

أبريق ماء كبير واسع الفوهة، کوز

ex- /eks/ prefix

پیشگریکه به مانا پیش، لعمو پیش،

پشگره کوبه ری په، پاشای

بادنه مفاها: سابق، سابقاً

the ~king

پشوو

الملك السابق

exact /ɪg'zækt/ adj

ته وواو، هور

دقیق، متن، مضبوط، تام

exactly adv

بهوردی، ده قوادوق، به ته وواوی، به راستی

بالدقه، بالضبط، تماماً

exactness n [C]

ووردی، بنایی

دقه، اتقان

exact /ɪg'zækt/ vt

پابه نده نه بین، ناچار نه بی،

ده خوازیت

یلزم، یجبر

~ payment from a debtor

پابه نده به دا نه ووی

قهرزه که ی

یلزم: مدیناً بالدفع، یفرض

~ respect/obedience

ریز و ستایش، نه سه پشینی

به سه ری دا

یفرض الاحترام / الطاعة

exacting adj

خواز، رهق، فره نه وک

کثیر الطالب، مرق، مجهد

an ~ master

خاوهن پیشه ی فره خواز

سید قاس کثیر الطالب

exactitude /ɪg'zæktɪtju:d/ n [U]

راستی، هوری،

پشپون

دقه، اتقان، ضبط

exaggerate /ɪg'zædʒəreɪt/ vt, vi

پوهی ده هیئت،

به رزی نه کاته ووه، شه که گه ووه ده کات، مزین دکت

بیالغ، یغالی، یفرط

exaggeration /ɪg'zædʒə'reɪʃn/ n [C,U]

پوه نمان،

موزن کرن، پورت

مبالغه، مغالاة

exalt /ɪg'zɔ:l/ vt

۱. بالا ده کات، پیش نه کویت،

به رزه پشپوه ۲. په سه ندی نه کات، شکوداری نه کات

۱. یعلی، یرقی، یرفع ۲. یدح، یمجد، پشی علی

exalted adj

بالا به رزی، ته وزی

مجد، سام، رفیع

exaltation /egzɔ:l'teɪʃn/ n [U]

گه شه کردن،

بالا کردن، گرساندن

(بغاضة) نشوة

exam /ɪg'zæm/ n [C]

تاقی کر دنه ووی، نه زمون

(د.د) امتحان

examination /ɪg'zæmɪ'neɪʃn/ n [C,U]

پشکین،

نه زمون

فحص، امتحان

examine /ɪg'zæmɪn/ vt

۱. تنی ده روانی، تاقی

نه کاته ووه، سه حدکت ۲. قه د پرست، لزی نه کویت ووه

۱. یحیث، یدرس ۲. یفحص، یمتحن

example /ɪg'zɑ:mpəl/ n [C]

۱. وک، نمونه په ند،

نه مپاز، مینا

۱. مثال، مثل

a good ~ of his work

۲. بو نمونه، نمونه یه ک ۳.

پشه نگ، نمونه

۲. نموذج، عینه ۳. قدوة، مثال

follow sb's ~

چاولیکه ری ده کاهه مان هه نگا ووه نی

یحتدی: یقتدی به، یحدو حدوه

set sb a good ~

باشترین پیشه ووه ۴. به لنگه، نمونه

یكون له قدوة صالحة ۴. عبرة، أمثلة

Let this be an ~ to you

با نه مه ته می یی بوت

لیکن هذا عبرة لك

make an ~ of sb (تهی کاته نمونه بو

خه لکی)

یجعله عبرة لغيره

exasperate /ɪg'zæspəreɪt/ vt

توره ده پشپت، دهنه ریئت،

دخو ریئت

یسخط، یضبط، یحتق

exasperation /ɪgzæspə'reɪʃn/ n [U] نهراندن،

خوزین، توره بوون

سخت، غضب

excavate /'ekskə'veɪt/ vt هەل دە کەنیت، کەندە کات،

هەدکولت

یخفر، ینبق

~ a trench/a buried city خەنەك هەل دە کەنیت، کەنە

دە کات / بۆ شارە ژێرخاک کراوە کە ئەگەری

یخفر خندقاً / ینبق عن مدينة مدفونة

excavator n [C] هەلکۆلەر، هەلکەندی میکانیکی

خفار، حفارة میکانیکی

excavation /'ekskə'veɪʃn/ n [C,U] هەلکەندن،

کەنە کردن، گەران بە دواي ئاسەواردا

خفر، تنقيب (عن الآثار)

exceed /ɪk'si:d/ vt ١. سەر ئەکەوێ، زیڤە دەت،

تێڤە پەری ٢. تێ ئە پەڕیت، زۆر ئەین

١. یفوق، یفوق، ییز ٢. یبجاز، یبەدی

~ the speed limit لە سنووری خیرایی لاهەدات،

خیرایی زۆر دەکا

یبجازو حدوود السرعة

exceedingly adv لە سنوور بەدەر، ئاوارتەیی، زۆر،

گەلەك، ب یقایی

للفایة، جداً

excel /ɪk'sel/ vi, vt (-ll-) لەو باشتر دەین

یخفر، علی، یشاز

excellence /'eksələns/ n [C,U] نایایی، زۆرباش،

پایە بەرزى سەرکەوتن، پیشکەوتن

امتياز، تفوق

Excellency /'eksələnsɪ/ n [C] خاوەن پایە (نازانووی

دادوهر یا پالۆیز)

صاحب السعادة (لقب لحاكم أو سفير)

Your/His ~ بەرێزت، بەرێزی

سعادتک / سعادتە

excellent /'eksələnt/ adj نایاب، جوان، دەگمەن

ممتاز، رائع، فاخر

excellently adv بە نایایی، بە سەرکەوتوویی

بامتياز، بتفوق

except /ɪk'sept/ prep ١. بێجگە، مەگەر، یقە، تێنە، ژیل

١. عدا، ماعدا، بآستناء

They were all tired ~ John. هەموو هێلاک بوون

بێجگە لە (جون)

كان الجميع متعبين بآستناء جون

That was a good essay ~ for a few spelling

mistakes. ٢. جگە: ئەو ووتارە نایاب بوو ئەگەر هەندى

هەلەى خوێجەیی نەبوايە

٢. لولا: كانت تلك مقالة جيدة لولا بعض الاغلاط الهجائية

She knows nothing about him ~ that he is

handsome and well-dressed. ٣. بە تەنها: هیچ لە

بارە پەوێ نازانێ جگە لەوێ پیاویکی باش وجوان پۆش

٣. سۆ: لا تعرف شيئاً عنه سوى انه وسيم و حسن الملبس

□ vi جیای ئەکا تەو، چەرت دکت، ئاوارت دکت

یستنى، یسقط من، یخترض علی

exception /ɪk'sepʃn/ n [C,U] هەلاوێردن جیاکراوە،

دەرھاوێشتن، ئاوار تاندن

استثناء، مستنى

take ~ to رەخەنى لى ئەگەرى، ناقایله، ییزارى دکت

یخترض علی، یرفض قبول

exceptional /ɪk'sepʃənl/ adj هەلاوێردو،

بەناچارى، ژێھاتی، ئاویزە، نەتێ سەرئاسا

استثنائي، نادر

exceptionally adv بە نایایی

علی نحر استثنائي او ممتاز

excerpt /'eksɜ:pʃt/ n [C] پارچە پەکی لى وەرگرتن،

شتیکى وەرگیراو

قطعة مقتطفة، شيء مقتطف

excess /ɪk'ses/ n [C,U] ١. لەرا پەدەری، زیڤەیی،

سەر ریز، زیڤە ٢. (نەپاری) کاری خراپە کردن

١. اسراف، افراط ٢. (في صيغة الجمع) ارتكاب الفواحش او

المسكرات

٣. کەل و پەلێ زیادە لە کیشی دپاریکراو ~ luggage

٣. (نەت) امتعة زائدة عن الوزن المسموح به

excessive /ɪk'sesɪv/ adj لەرادە پەدەر، زیاد لە حەد،

زۆر زۆر، زیڤە

مفرط، زائد عن الحد، فاحش

exchange /ɪk'stʃeɪndʒ/ vt ئالوگۆردەکا، ئالشت

دکت، ئە یگۆرێنەو، سەرپەسەری ئەکا

~ blows	شهره بؤكس ده كهن يتبادلون الضربات
~ words~	شهره ده كهن يتشاجرون
□ n [C,U]	۱. فال وگۆپ، گۆپينه وه نالشت ۲. تبادل، استبدال، مقايضة
an ~ of views	نال وگۆپى له بۆچوندا تبادل وجهات النظر
give English lessons	وانهى ئینگلیزى يعطى دروساً بالانجليزية
in ~ for Arabic lessons	له ئيتيه وه له برى وانهى زمانى عهده بى ۲. خه رجى نه كا، گۆپىنى پارهى نه خت له دراوئيكه وه بۆ دراوئيكى تر، جياوازى دراو
	مقابل دروس فى اللغة العربية ۲. صرف، تحويل النقد من عملة الى اخرى، فرق العملة
the Cotton E~	۳. گۆپه پانى نال وگۆپى پاره ۳. بورصة: بورصة القطن
labour ~	(له بهرئيتايى گه وره) كارگه يا پرۆژهى ئيش كردن
	✓ (فى برىطانيا العظمى) دائرة او مصلحة العمل
the Stock E~	بورسهى كرين و فروشتن البورصة (ليبع و شراء الاسهم والسندات)
telephone ~	سهنتهرى ته له فون سترا، بدالة (الهاتف)
exchequer /ɪk'stʃeɪkə(r)/ n [C]	۱. گه نهجته، خه زېته ۲. الخزانه، بيت المال
the E~	وه زېرى دارايى وزير المالية (بريطانيا)
Chancellor of the E~	۲. سهرچاوهى دارايى ۲. الوارده المالية
¹ excluse /ɛkslaɪz/ n [U]	باجى كه له پهلوى خومائى ضريبة رسم الاتاج (البضائع التى تصنع، تباع او تستخدم داخل البلاد)
the ~ duty on beer	باجى بېره الضريبة المفروضة على البيرة
² excluse /ɪk'saɪz/ vt	باج دالنه ئى، هه لده كئيش، لاي نه با، نه بريتته وه

excluse /ɪk'stʃeɪkə(r)/ n [C,U]	يتر، يزيل، يحذف هه لكئيشان، بهر كردن، به شئيكى لا براو
excitability /ɪk'saɪtəbɪləti/ n [U]	بتر، حذف، جزء محذوف فاراندن، هه لچوون
excitable /ɪk'saɪtəbl/ adj	سرعة التهييج او الانتفال زوو هه لچوو، فارانبار
excite /ɪk'saɪt/ vt	سرعة التهييج او الانتفال ۱. هانى ده دات، دنارينت ۲. سۆزله جوئى، هه ست له بزوينى
~ envy/affection in sb	۱. يثير، يهيج، يستفز ۲. يهيج (العاطفة)، يحرك (المشاعر) چاوى پيدا هه لدينى، حه سوودى پى نه بات، هه ستى خو شه ويستى له جوئى
~ the nerves	يثير لده مشاعر الحسد / الحب ۳. چالاک نه ئى، ده مار نه و روژينى ۳. ينشط، يهيج، يهيج الاعصاب
excitement /ɪk'saɪtmənt/ n [C,U]	ووروزراندن، هه لچوون شئيكى كارېگر اثارة، احتياج، شىء او امر مثير
exclaim /ɪk'skleɪm/ vt, vi	هاوار نه كات، نه قيزينى يهفت، يصرخ
exclamation /ɛkskla'meɪʃn/ n [C,U]	هاوار كردن، قيراندن، ده نكئيكى سه رسوپه تهر هتاف، صرخه، صيحة (تدل على الدهشة)
~ mark	نېشانهى سه رسورمان (!) علامة تعجب (!)
exclamatory /ɪk'skleɪmətri/ adj	هيدائى، گازى، سه رسوپمانى هتافى، تعجبى
exclude /ɪk'skluːd/ vt	۱. لئى قه ده خه ده كا، ريگه لئى ده گرى له (به شدارى كردن له سه نديكا په ك) ۱. يمنع من، يحرم من (الانضمام الى جمعية مثلاً)
~ sb form membership to a club	ناهيلى بېيته له ندام له پانه كه ۲. جياى ده كانه وه، دوورى نه خاته وه يحرم من الانساب ۲. يستثنى، يستبعد
exclusion /ɪk'skluːʃn/ n [U]	لا به در كردن، بى به رى كردن، وه ده نوان، بيهش كردن استثناء، ابعاد، اقصاء، حرمان

- چەر تکرڻ، پيچگه له وه، جگه له
 باستاء، فيما عدا
exclusive /ɪk'skluːsɪv/ *adj* ۱. (کەسک) لوت بهرڼ،
 دووره په وړېز، بړڼ، پټی، دوور نه یې له نیکه لاری نه و
 که سانه ی له خوار خوږه وه پټی ۲. (دهسته، کومه له) تایه ته
 به نندامان ۳. (بازرگان و کدل و پهلې بازارگانی)، ناپاب،
 به هادار، به نرخ ۴. تایه ته به که سیک یا دهسته پک
 ۱. (الشخص) مترفع، متجنب الاختلاط بمن یعتقد أنهم دونه
 منزلة ۲. (فئة او جماعة) قاصر علی الاعضاء ۳. (متجر، السلع
 التي بیعها) ممتاز، غالی الثمن ۴. قاصر علی شخص او فئة
 معينة
 ~ rights مافی تایهت، نازیاری تایهت
 حقوق تقتصر علی أصحابها
 ~ privileges سهرشکی تایهتی
 امتیازات خاصة
 ~ of ۵. جگه، پيچگه، سهره را، سهریاری
 ۵. فيما عدا، باستاء
excommunicate /ɪkskə'mjuːnɪkeɪt/ *vt* حهرام
 نه کات (دیر)، (وه ک مافی مردووا ناشتن)
 یحرم کسیاً او من الحقوق الكنسية (حق الدفن مثلاً)
excommunication /ɪkskə'mjuːnɪkeɪʃn/ *n* [C,U]
 دیرحهرام کرن
 حرمان کسی
excrement /ɪkskrə'mɛnt/ *n* [U] گو، پیسای، زلی،
 گچی
 غائط، براز
excrete /ɪk'skreɪt/ *vt* ده ری نه کا، ده ری نه هاوړی
 (فاره ق، میز)
 یغرز، یطرح (العرق، البول)
excretion /ɪk'skreɪʃn/ *n* دهرهاوړشتن، دهر دان
 افراز، طرح
excruciating /ɪk'skruːʃɪeɪɪŋ/ *adj* (نازادان)، سزای
 سهخت
 (الام) مبرح، شدید
excursion /ɪk'skɜːʃn/ *n* [C] سهریان، گهشت
 نزهة، رحلة قصيرة
excusable /ɪk'skjuːzəbl/ *adj* لڼی بووردن بار و
 به خشین بار

- قابل للمغفرة او الصنع
 ۱. لڼی خوش ده یې، لڼی
 نه بوړی، ده به خشینت
 ۱. یرر، یعنی من اللوم، یتقاضی عن
 له هارو ~ sb's rudeness/sb for being rude
 هاجی په کی نه بوړی ۲. لڼی نه بوړی، لڼی خوش نه یې
 یغز له وقاحت ۲. یغز عن، یصنع
 ۳. پوزش ده هیڅ نه وه (یو) ~ oneself (from a duty)
 جڼی به جڼی کردنی کار)
 ۳. یغذر عن (القيام بالواجب)
 □ /ɪk'skjuːs/ *n* [C] پوزش، به هاته، پونه، مؤلته
 عذر، مبرر، تجميع، إذن
executant /ɪg'zekjʊtənt/ *n* [C] پهره سنده کور،
 جڼی به جڼی کار (پلان یا نه خشه)
 منفذ، منجز (الخطة او تصمیم)، عازف بارع
execute /ɪksɪkjuːt/ *vt* ۱. تهواوی نه کات، جڼی به جڼی
 نه کا
 ۱. بنفذ، یجز
 ~ a plan/sb's commands پلانه که جڼی به جڼی
 نه کات/فرمانه کانی به جڼی دینیت
 ینفذ خطه/أوامره
 ۲. جڼی به جڼی نه کا، به مؤر کردن
 راسپارده کی نه خاته روو ۳. له لایه یا ساوه پابند نه یې
 ۲. ینفذ، ینفذ الوصية او یبهرها بتوقیع ۳. یجعله ملزماً من
 الناحية القانونية
 ~ a legal document هه مو هو لڼی ترخان نه کا
 پونه وه ی پروانامه کی یسای ییت ۴. له سڼی داری نه دات،
 فرمانی له سیداره دان به جڼی دینتی
 یجری کل ما من شأنه ان یجعل الوثيقة قانونية ۴. یعدم، ینفذ
 حکم الاعدام
 ~ a murderer تاوانباری له سڼی داری نه دات
 ۵. جڼی به جڼی نه کات، تواندن نه کات
 یعد مجراً ۵. یؤدی، یغزف، یصل
 ۱. راپه راندن، ~ execution /ɪksɪ'kjuːʃn/ *n* [C,U]
 جڼی به جڼی کردن (پلان، پریاردان) ۲. موسیقاً ژندننی باش
 لڼزانانه ۳. جڼی به جڼی کردنی فرمانی له سیداره دانی تاوانبار
 ۱. تنفیذ، انجام (خطة، تصمیم) ۲. آداء موسیقی بارع ۳. تنفیذ
 حکم الاعدام

executioner <i>n</i>	قهاره‌گان، پیاوگوز جلاد، منفذ حکم الاعدام
executive /ɪg'zekjʊtɪv/ <i>adj</i>	۱. جی به جی کەر ۱. تنفیذی، اجرانی
<i>the ~ branch of a government</i>	۱. دهسه لاتی جی به جی کردن ۱. السلطة التنفيذية
<i>~ ability</i>	۲. توانای به‌ویژه بردن و جی به جی کردن ۲. قدرة علی الادارة والتنفيذ
<i>□ n [C]</i>	۱. هیزی دهسته لاتدار (جی به جی کردن) ۲. به‌ویژه بهر، به‌جی هیندر (خواه‌ن پایه‌ی به‌رز) ۱. السلطة التنفيذية ۲. مدیر، منفذ (ذو منصب کبیر)
executor /ɪg'zekjʊtɔ(r)/ <i>n [C]</i>	راسپارده، رابه‌ران‌کهری، راسپارده الوصی، منفذ الوصیة
executrix /ɪg'zekjʊtrɪks/ <i>n [C]</i>	رابه‌رینی، راسپیری منفذ الوصیة، قائمه‌بالوصیة
exemplary /ɪg'zempləri/ <i>adj</i>	نمونه‌یی تحدیری، مثالی
<i>~ conduct</i>	ره‌وشتی نمونه‌یی سلوک مثالی
<i>~ punishment</i>	سزای ناگادارک‌ره‌وه عقوبة تحدیریة
exemplify /ɪg'zemplɪfaɪ/ <i>vt (pt, pp -fied)</i>	نمونه ئه‌هینته‌وه، نمونه‌کری یضرب مثلاً
exempt /ɪg'zempt/ <i>vt</i>	لئی خو‌شی ده‌یی، به‌خشانندی، ئه‌به‌خشی (باج، کار) یعنی (معفی) من (الضريبة او العمل)
exemption /ɪg'zemptʃn/ <i>n [C,U]</i>	لئی‌پوردن، هه‌لاویردن، به‌خشین، ناوارته‌کرن اعفاء، استثناء، حصانة
exercise /'eksəsaɪz/ <i>n [C,U]</i>	۱. مه‌شق، ریه‌تان، راکوش ۱. ممارسة او استخدام، أداء
<i>the ~ of patience</i>	راکوش، نارامگرتن ۲. مه‌شق، ریه‌تان (به‌ده‌نی یا هو‌شی) تذرع بالصبر ۲. تدرب، تمرین (جسدی او عقلی)

<i>vocal/gymnastic ~</i>	مه‌شقی ده‌نگی / وهرزشی تدریبات صوتیة / ریاضیة
<i>~s in grammar</i>	ریه‌تان‌ی ریه‌مانی ۳. مه‌شقی سه‌ربازی، ماتوری سه‌ربازی تمارین نحویة ۳. تدریبات، مناورات عسکریة
<i>military ~s</i>	مه‌شقی سه‌ربازی مناورات عسکریة
<i>□ vt, vi</i>	۱. مه‌شق دکت ۲. به‌کار دینی ۱. یدرب، یتدرب ۲. یستخد، یستعمل
<i>~ patience/one's rights</i>	پشوو نه‌دات / مافی جی به جی نه‌کات یتذرع بالصبر / یمارس حقوقه
<i>~d about one's short comings</i>	۳. دله‌راوکی به هو‌ی کم ده‌سی و بی‌ده‌رامه‌تی و داهات ۳. یقلق: قلق بسبب مالدیه من مواطن الضعف
exert /ɪg'zɜ:t/ <i>vt</i>	۱. نه‌یکات، به‌کاریدینی ۱. یمارس، یبذل، یستخد
<i>~ oneself</i>	۲. خو‌ی هیلاک نه‌کا، نه‌رک نه‌کیشی ۲. یجهد نفسه، یبذل جهده
exertion /ɪg'zɜ:ʃn/ <i>n [C,U]</i>	نه‌رک کیشان، یزاف مجهود
exhalation /'ekʃə'leɪʃn/ <i>n [C,U]</i>	هه‌ناسه‌دانه‌وه، شتی له‌هه‌ناسه‌دانه‌وه ده‌رچی ته‌مو مز زفیر، الشی الذی یرخر نتیجة للزفیر، ضباب
exhale /'eks'heɪl/ <i>vt, vi</i>	هه‌ناسه‌نه‌دانه‌وه، هه‌لم و گاز ده‌رده‌دات یزفر، ینفث (البخار، الغاز)
exhaust /ɪg'zɔ:st/ <i>vt</i>	۱. به‌کاری دینی ۱. یستفد، یستهلک
<i>~ one's strength/patience</i>	هیزی / نارامی به‌کارده‌هینی یستفد قوته / صبره
<i>feel ~ed</i>	هه‌ست به‌دله‌شه‌ک‌تی نه‌کا ۲. ده‌رده‌کات، به‌تالی نه‌کاته‌وه ۳. چاره‌سهری ته‌واوی نه‌کا شعر بالارهاق ۲. یفرغ، یستفد ۳. یعالج معالجه‌شاملة
<i>~ a subject</i>	بابه‌ته‌که نه‌کوژی، ده‌یوه‌ستینی یقتل المرضع بحقاً
<i>□ n [C,U]</i>	ده‌ردانی پاشماوه‌ی سوتسه‌منی له‌پو‌ری نه‌گوزوی نو‌تومبیل

اخراج او تفریغ العادم، انبواب او ماسورة العادم (فی سیارة مثلاً)

exhaustion /ɪg'zɔ:stʃən/ n [U] هیلایی، شسته کی، که شسته کی، ماندوو

تعب، ارهاق، اعیاء، استفاد

exhaustive /ɪg'zɔ:stɪv/ adj گشگیر، تیر و ته سدل شامل، واف

exhibit /ɪg'zɪbɪt/ vt ۱. ده خاته روو ۱. عرض

~ paintings in an art gallery

پشانگا به کی هونره ریدا، ده خاته روو ۲. بی تاوانی نه کا، دپار دکت، هودره بنت

عرض لوحات فی معرض فنی ۲. بیرر، یدی

□ n [C] شتیکی دانراو بو بینین له پشانگادا

شیء معروض، احد المعروضات

به کی له شته پشاندراره کانی *an ~ in a museum* موزه خانه

احد معروضات متحف

exhibition /eksɪ'bɪʃn/ n [C] ۱. پشانندان، رابه ری

۲. پشاننگه بباری کرن

۱. عرض ۲. معرض

۳. هه لسوکه وت، هه لسوکه وتی *an ~ of bad temper* توو به یی

۳. تصرف؛ تصرف یدل علی الغضب

خوئی نه کا به گاته چی ۱. *make an ~ of oneself* موله تی خویندن

عرض نفسه للسخرة ۱. منحة دراسية، اعانة مدرسية

exhilarate /ɪg'zɪləreɪt/ vt شاد نه بی، نه یزینته وه بیج، یعنش

exhilaration /ɪg'zɪlə'reɪʃn/ n [U] شادمانی، شادبوون، شادکرن

إبهاج، إبهاج، إنعاش، إنعاش

exhort /ɪg'zɔ:t/ vt هانی ده دات، ناموزگاری ده کات یعنش، یعنص

exhortation /eksɔ:'teɪʃn/ n [C,U] ناموزگاری، هاندان، قه ویتیکرن، ته منی کردن

نصیحة، تعذیر

exhume /eks'hju:m/ vt هه لده ته کیینی، له گوهره ری

ده هیینی، گوهره لده داته وه

ینیش، یخرج جثة من قبر

exigency /ɛksɪdʒənsɪ/ n (pl -cies) [C] ته نگزه که ره،

ناچاربوون، پیوستی، پیوستن، پیفان

ضائقة، ضرورة ملحة، حاجة ماسة

exile /eksɪl/ vt دووری ده خا، نه فی ده کا، سه رونوگی نه کا

ینفی، یبعد

سه رونوگم کردن، سه رونوگم کرن، نه فی کردن، □ n [C,U] دوورخستن

نفی، ابعاد، شخص منفی او بعد

exist /ɪg'zɪst/ vi هه به، ده ست نه که وه یی، دبت، دژیت یکون، یوجد

existence /ɪg'zɪstəns/ n [U] بوون، هه بین په یدا

بوون، هه بوون، ژیان

وجود الکائنات؛ حياة، عیثة

lead a happy ~ ژیانیکی به خته وه ره ژئی

بعیش حیاة سعیده

exit /ɛksɪt/ n [C] ده رهینره (شانوگه ری)

چونه ده ره وه یی نه که ره له سه ته خته ی شانوگو شه ی ده ره کی مخرج (فی نص مسرحی) یخرج (المثل من خشبة المسرح)،

زاوية خارجية

(نه که ره) شانو به جی دلیفی □ vi

(المثل) یتره المسرح

exodus /eksə'dɔs/ n [C] ناواربوون

رحیل، هجرة جماعية

exonerate /ɪg'zɔnəreɪt/ vt کووه وه، بی تاوانی نه کا بیرر

exorbitant /ɪg'zɔbɪtənt/ adj گران، پیقام، (به ها گران) (نرخ، تیج وون) گران

باهظ، مفرط (السعر، الکلفة)

exorcize /eksɔ:'saɪz/ vt (گیانه به ده کان) له له شی

ده ره ده کات بزگاردبت، پاک دکت

یطرد الارواح الشريرة، یطره

exotic /ɪg'zɔtɪk/ adj تشنه کی بیانی، گتیره، که ل و په لی بیانی

مجلوب، دخیل، أجنبي

expand /ɪk'spænd/ vt, vi ۱. نه کرینته وه، فراوان ده بی

فرهه دبت، نه کشی ۲. ده کرته وه، پلاوی نه کاته وه
 ۳. (که سنی) شادی بهرپویه دپاره، دلخوش
 ۱. يتوسع، يتمدد ۲. يفتح، يتشر ۳. (الشخص) يظهر عليه
 السرور، ينشرح
expanse /ɪk'spæns/ *n* [C] پواره پانایی، فره هی،
 قویاشین
 مدی، اتساع، فسحة
the broad ~ of the sky پانایی فاسمان زوره
 السماء القرمایة
expansion /ɪk'spænsən/ *n* [U] فراوان بوون،
 پلاویونه وه، دریژه کیشان
 توسع، انتشار
expansive /ɪk'spænsɪv/ *adj* هه فاسمان، فراوان، بهر
 فره، پروو خوش، سنگ فراوان
 قابل للتوسع والانتشار، متشتر، مستد، (الشخص) بشوش،
 منشرح الصدر
expatriate /eks'pætriət/ *n* [C], *adj* ناوارة، له
 دووری نیشتمان نه زی، مشهخت دبت، له نیشتمان دور دبت،
 دوور نه که وینه وه
 (شخص) مغترب، يعيش خارج الوطن، منفي
expect /ɪk'spekt/ *vt* چاوه پروانی ده کات، کاریین دکت
 يتوقع، يترقب
expectancy *n* [U] رایینین، چاوه پروان کردن
 توقع، ترقب
expectant *adj* رایین، چاوه پروان کراوه
 متوقع، مترقب
 (دايک) چاوه پری یی له دايک بوونی مندال ~ mother
 نه کا
 (الام) تنتظر مولوداً
expectation /ekspek'teɪʃən/ *n* [C,U] ۱. چاوه پروان
 کردن، هېقداری، داخوازی، نه گهر
 ۱. توقع، ترقب، احتمال
 نیکرای تمه منی چاوه پروان کراو ۲. (له شیوگی ~ of life
 کؤدا) (بو نمونه) هیوا یو به ده ست هینانی میرانی
 متوسط العمر المتوقع ۲. (فی صیفة الجمع) أمل بالحصول على
 (أرث مثلاً)
expedient /ɪk'spi:diənt/ *adj* گونجاو، به جی
 ملائم، مناسب

expedite /eksprɪdaɪt/ *vt* فاسانی نه کات، خیرا
 نه کات، ده شینیت
 یسهل، یجمل
expedition /eksprɪ'dɪʃən/ *n* [C,U] ۱. هه لئمت،
 هیرش، هه نارتن، شانندن
 ۱. حملة، بعثة، رحلة
 راو کردن ۲. خیرایی، زوویی، به پهل
 ~ hunting
 رحلة صید ۲. سرعة، عجلة
expeditious /eksprɪ'diʃəs/ *adj* خیرایی، له زین،
 چالاکي، زوویی
 سریع، عاجل
expel /ɪk'spel/ *vt* (-ll-) ده ری ده کا، دووری نه خاته وه،
 ده ریخت
 یطرده، یبهد، یبئی
 ~ the enemy from a town دوزمن ده نه کا له شار
 یطرده العدو من مدينة
expend /ɪk'spend/ *n* خه رج نه کا، تیده چیت
 ینفق، یستهک
expenditure /ɪk'spendɪtʃə(r)/ *n* [C,U] خه رج
 کردن، تیداجون، خه رجی
 صرف، انفاق، نفقة
expense /ɪk'spens/ *adj* تیچون، نرخ، خه رجی
 نفقة
 تیچوی گهشت، خه رجی گهشت، مه زاخ ~ travelling
 نفقات السفر
expensive /ɪk'spensɪv/ *adj* گران به ها، نرخ به وز
 غال، باهظ الثمن
experience /ɪk'spiəriəns/ *n* [C,U] ۱. شاره زایی،
 نه زمون، لیزانی ۲. نه زمون، کارو چالاکي، شاره زایی
 وه ده ست دینی
 ۱. خبرة، تجربة، حنكة ۲. تجربة، عمل او نشاط یکسب الخبرة
 نه زمون دکت، شاره زاهین
 □ *vt* یجرب، یختبر، یکتشف بالتجربة
experienced *adj* دنیا دینی، لیزان، شاره زاه، سپور
 مجرب، ذو خبرة، محنک
experiment /ɪk'sperɪmənt/ *n* [C,U] زانسته نه زمون،
 تاقی کردنه وه
 تجربه، اختبار

- *vi* تاقى كرده‌وه ده‌كات، ئەزمون دكت
يەرب، يەختەر، يەجری تجربه (مع *on/with*)
- experimental** /ɪkspɛrɪ'mɛntl/ *adj* ئەزمونى
تەجربىي، اختبارى
- experimentally** *adv* بە ئەزمونى، ئەزمون كارى
على نحو تجربىي او اختبارى
- expert** /ɛkspɜːt/ *n* [C] پەتور، شارەزا، لێزان، كارزان
خەبەر، مەتەل، حەجە
- *adj* كارامە و لێزان، قانۆ، وریا (سەرقال)
لە ئەزمون كەردندا
ماهر، دال على الخبرة، مصقول بالتجربة
- expertly** *adv* لێزانى، كار زانى، پەتورى
بەختەر، بەشارە
- expertness** *n* [U] شارەزا، كارامەى
خەبەر، مەهارە
- explate** /ɛkspleɪt/ *vt* لى خۆش دەيى
يەكتر عن
- expiation** /ɛkspɪ'eɪʃn/ *n* [U] لێخۆش بوون، ژولانى
تەكفیر، كفارة
- expiration** /ɛkspɪ'reɪʃn/ *n* [U] ١. بەسەرچوون،
كۆتایى هینان، تەواو كەردن، دوماهى، دوایی ٢. هەناسەدانەوه،
هەناسە دەرفێتان
١. انقضاء، انتهاء ٢. زفير
- expire** /ɪk'spaɪə(r)/ *vi* ١. لە ناو دەچیت، كۆتایى دېت
٢. گىانی دەردەچى، هەناسە دەكشیت، دەمرت، گيان ئەدا
١. پەتەي، پەتەي ٢. يلفظ النفس الاخير، (ل.أ) يموت
- expiry** /ɪk'spaɪəri/ *n* [U] بەسەر چوون، پراڻەوه،
كۆتایى
انتهاء، انقضاء
- ~ *of a lease* بەسەر چوونى ماوهى كرى
انقضاء فترە اجار
- explain** /ɪk'spleɪn/ *vt* ١. روونى دەكەتەوه، لىكى
دەدانەوه، رالە دكت، شروە دكت
١. يشرح، يفسر
- Can you ~ your absence from work yesterday?*
٢. لىكدانەوه: نایا ئەتوانى لىكى بەدەپتەوه بۆچى دوینى
نەهاتیت بۆ ئیش؟
٢. يعل: هل يمكنك ان تعلل (سبب) تفييك عن العمل بالأمس؟

- ~ *oneself* راي دەردەپرى، بۆچوونى خۆى روون
دەكەتەوه
- ~ *sth away* بىنەح عن رايە، يشرح موقفه بوضوح
بەهانەو عوزر دێننەوه
پتەل الاعذار
- explanation** /ɛksplo'neɪʃn/ *n* [C,U] روونكردنەوه،
رالە كەردن، شىكردنەوه
شرح، تەسیر، تەلەل
- explanatory** /ɪk'splænətɪv/ *adj* شىكراوەيى،
روونكراوى
تەسیری، تەللی
- expletive** /ɪk'splɪ:tɪv/ *n* [C] هاوارى توند، قیژە (بە)
زۆرى يى مەبەست، جەنێ
صیاح عنيف (غالبا بدون معنى)، سباب
- explicit** /ɪk'splɪtɪv/ *adj* پەوان، ديار، ناشكرا،
ئەشكەرا، ديار كرى
صریح، واضح، جلی، محدد
- explicitly** *adv* بە راشكراوى، بە ناشكرايى
بصراحة، بوضوح بجلاء
- explode** /ɪk'spləʊd/ *vt, vi* ١. دەتەقیت، پوچ دكت،
ئەتەقیننەوه ٢. (زەلام) تۆرە ئەيى، دەپەقت
١. ينفجر، ينف (الشخص) ينفجر (غاضبا، باکیا)
تۆرە ئەيى، لە
His anger ~d/He ~d with rage.
تۆرە بوئدا دەتەقینەوه ٣. درۆ ئەكات، پوفكرى
انفجر غاضبا ٣. يکذب، يدهض، ينفد
- exploit** /ɪk'splɔɪt/ *vt* ١. دەچەوسیتەوه، دێننە بەرهم،
بەكارى دێننە ئەيقوزیتەوه
١. يستغل، يستمر، يستخدم يستغل (الأغراض أنانية)
- exploit** /ɛdsplɔɪt/ *n* [C] ٢. پالە وائىتى، قەرەمانى،
میرخاسى
عمل بطولى، مأثرة
- exploitation** /ɛksploɪ'teɪʃn/ *n* [U] قوزنەوه،
خستەكار، بەدواداچوون
استغلال، استمار، استتواء
- exploration** /ɛksplo'reɪʃn/ *n* [C,U] دۆزینەوه،
لێگەران، پەیدا كرن، هەلدانەوه، كەردنەوه
اکشاف، ریادة
- exploratory** /ɪk'splɔrətɪv/ *adj* پیاگەرانى سەرەتایى

- استکشافی، تمهیدی
explore /ɪk'splɔ:(r)/ vt ۱. پیاده‌گردی، په‌یادگت
 ۲. ته‌پشکنی
 ۱. پستکشف، یرو د. ۲. یتحری
explorer n [C] گه‌زیده، دوزه‌ره‌وه
 مستکشف، راند
explosion /ɪk'spləʊzn/ n [C] ته‌قینه‌وه، ته‌قین، شپقین
 انفجار، تنجیر
explosive /ɪk'spləʊsɪv/ n, adj ته‌قینه‌منی، ته‌قیندار،
 په‌قیندار
 ماده متفجره، متفجر
exponent /ɪk'spəʊnənt/ n [C] لیکدور، لاگر، پینه‌ر،
 راپه‌ر
 الشارح، المفسر، المزید (لنظرية)
export /ɪk'spɔ:t/ vt ده‌نیرته‌ده‌ره‌وه
 یصدر (بضائع)
 □ /ɪk'spɔ:t/ n [C] هنارتی (ده‌فه)
 تصدیر
expose /ɪk'spəʊz/ vt ۱. پیشان ده‌دات، ده‌خاته‌روو،
 دیاردېت
 ۱. یعرض، یکنف
 ~ soldiers to the enemy's fire سه‌ریازه‌کان شونیی
 ناگر بارانی دوزمتیان دوزه‌وه
 یکشف الجنود لنيران الاعداء
 ~d to the weather هوکاره‌کانی که‌ش کاری تینه‌کات،
 مه‌پخه‌ره‌به‌ر تیشکی خوړ ۲. ته‌پخاته‌روو (بو نمونه‌که‌ل و
 په‌ل یو فروشتن)، ناشکرای ده‌کات ۳. رسوای نه‌کا، نابروی
 نه‌با ۴. (وینه) فلیمه‌که‌ته‌خاته‌به‌ر رووناکی
 معرض للعوامل الجوية، لا تعرض لأشعة الشمس ۲. یعرض
 (البضائع للبيع مثلا) ۳. یفصح، یظهر ب ۴. (تصوير) یعرض
 الفلم للضوء
exposition /ɪk'spəʊzɪʃn/ n [C,U] ۱. روونگردنه‌وه،
 خسته‌روو، نیشانگه، رافه‌کرن، شی‌کردنه‌وه، شروفه‌کرن
 ۲. پیشاندان، نمایش‌کردن، په‌نگزانون
 ۱. شرح، تفسیر، تعلیل ۲. عرض، معرض
expostulate /ɪk'spɔstʊleɪt/ vt شکات ده‌کات،
 به‌ره‌لستی ده‌کا، گله‌یی ده‌کات (په‌نگزویه‌کی جوان)
 سه‌رزه‌نشتی نه‌کا

- یحتج، یعرض علی، یعاتب (باسلوب ودی)
exposure /ɪk'spəʊʒə(r)/ n [C,U] پیشاندان،
 خسته‌روو، که‌وته‌به‌ر، ده‌رکه‌وتن، پسواکردن، داخوران
 عرض، تعرض، اظهار، تعریه
expound /ɪk'spaʊnd/ vt به‌ره‌فانی دکت، روونی
 نه‌کاته‌وه
 یشرح، یفسر
 ~ the Scriptures کتیی پیروژ روون نه‌کاته‌وه
 یفسر الکتاب المقدس
 ~ a theory ناسانی نه‌کات، بیردوژ پشکه‌س ده‌کات
 یسط / یقدم نظریه
express /ɪk'spres/ vt ۱. ده‌رده‌بریت، ده‌رده‌که‌وېت
 ۱. یبر عن، یظهر
 ~ one's feelings ده‌ره‌به‌رپی
 یبر عن مشاعره
 □ adj ناشکرا، نه‌شکه‌را، تاییه‌ت، دیار، راشکاو
 واضح، جلی، صریح
 an ~ wish command ناره‌زوی نه‌شاراوه/فه‌رماتی
 ناشکرا ۲. خیرا، په‌په‌له
 رغبه صریحه/ امر صریح ۲. سریع، مستعجل
 an ~ train شه‌مه‌نده‌فه‌ری خیرا
 قطار سریع
 an ~ messenger/letter په‌یام‌به‌ر/ نیرای خیراو په‌له
 رسول/ خطاب مستعجل
 □ n [C] شه‌مه‌نده‌فه‌ری خیرا
 قطار سریع
 □ adv په‌په‌له، په‌شه‌مه‌نده‌فه‌ری خیرا
 بالسرعة الاستثنائية، بالتطار السريع
expression /ɪk'spreʃn/ n [C,U] ۱. ده‌برین،
 روونگردنه‌وه، دیارکرن
 ۱. تعبیر، ایضاح
 give ~ to one's gratitude سوپاسگوزاری خوئی
 ده‌ره‌به‌رپی
 یبر عن عرفانه بالجميل / امتثانه
 ۲. (وشه، ده‌سته‌واژه) زیرانه، بزاره، ریژدار ~ a polite
 ۳. ده‌برین، رواله‌ت، دیارکرن
 ۲. (الكلمة، العبارة) مهذب ۳. تعبیر، سیاه، ملامح
expressive /ɪk'spresɪv/ ده‌بریندار

	معیر، تعبیری
<i>looks that were ~ of despair</i>	روانیٹیک نیشانی
	بیژاری بوو
	نظرات کانت تعبر عن الیاس
expulsion /ek'spʌlʃn/ n [C,U]	دەرکردن، دهرثانین، دورخستن
	طرز، اقصاء، ابعاد
expurgate /ek'spɜːɡet/ vt	بزارنه کات، بژین دکت، کتیه که بزارنه کا، پوختی نه کا
	یهدب ینق (کتابا) لیحدف منه ما یس بالفیظه
<i>an ~d edition</i>	چایی باش
	طبعة مهذبة
exquisite /ek'skwɪzɪt/ adj	۱. نایاب، بزاره، جوانیتی، دلگیر ۲. (غازار، خوشی) تیژ، به هیژ، به تین ۳. (توانا و ههست) تیژو وورد
	۱. ممتاز، فائق، مستن ۲. (الالم او البهجة) حاد، شدید ۳. (القدرة على الاحساس) حاد، رقیق، دقیق
extant /ek'stænt/ adj	ماوه، له زیانایه، هیش هه په موجود، باقی، علی قید الحیاة
extend /ɪk'stend/ vt, vi	۱. فراوان ده کات، فاسان ده کات، بلاوی ده کاتهوه، دریژه ی پښ نه دات ۲. نه به خشی، پشکهش ده کات
	۱. یسد، یسد، یسط، یستشر، یشر، یطیل ۲. یمنح، یقدم ده عودت نه کات، بانگیشه نه کات / دهستی پارمه تی یو کسنی دریژ ده کات ۳. دریژ نه کا، ناوه لای نه کا (دهستی، قاچی) نایتوانی ۴. (زهوی، جینگا) دریژ نه پینه وه
	یقدم دعوة / یده لشخص ما ۳. یسد، یشر (یدیة او رجليه) الی
	ابعد مدی ۴. (الارض، المكان) یسد، یصل
<i>land ~ing for hundreds of miles</i>	زهوی په سده ها میل دریژ نه پینه وه، ارض تمتد مئات الامیال
extension /ɪk'stɛnʃn/ n [C,U]	دریژ کردن، فره هکرن، دریژه، پاشکو
	اضافة، مضاف، ملحق
<i>an ~ to a hotel</i>	پاشکونی نوتیل
	ملحق لفندق
extensive /ɪk'stɛnsɪv/ adj	فراوان، پان، که له په ر،

	فره
	واسع، شامل، شاسع
extent /ɪk'stɛnt/ n [U]	۱. مهودا، بوار، قهواره، پووهر، پارچه په کی پان ۲. پله، سنوور
	۱. مدی، مجال، مساحت ۲. درجه، حد
<i>to a certain ~</i>	به شیک، تاراده په ک جزئی، الی حد ما
extenuate /ɪk'stɛnjʊeɪt/ vt	هیوری نه کاته وه، مه ترسی کم نه کاته وه، سفک، نرم دکت
	یلفظ، یخفف من شدة او حدة شیء (خطورة جريمة مثلاً)
extenuation /ɪk'stɛnjʊeɪʃn/ n [C,U]	نرم کردن، سوک کردن، که مېکرن
	تطیف، تخفیف، تبریر جزئی
exterior /ɪk'stɪərɪə(r)/ adj, n [C]	دهره وه، پووکهش، دهره، دهره کی
	خارجی، الخارج، السطح الخارجی
exterminate /ɪk'stɜːmɪneɪt/ vt	بنه بری نه کات، له ناوی نه بات، قوت دکت، قردکت، قه لاجوی نه کات
	یستاصل، یفی، یید
extermination /ɪk'stɜːmɪneɪʃn/ n [C,U]	بنه بر کردن، نه هیلان، قه لاجو، قپر کردن
	استصال، افناء، ابادة
external /ɪk'stɜːnl/ adj	دهره کی، دهره یی، پو به کارهینانی دهره کی
	خارجی، ظاهری، للاستعمال الخارجی
externally adv	له دهره وه، ژدهره، خارجياً، سطحياً
extinct /ɪk'stɪŋkt/ adj	۱. دامرکاو، کوژاوه، له ناوچو، دواپران، مری
	۱. هامد، منطفی، خامد
<i>an ~ volcano</i>	گرکانی کوژاوه، دامرکاو ۲. له ناوچو، له وتاو، نه ماو
	برکان خامد ۲. منقرض، باند
<i>an ~ species</i>	جوړ / په گه زی دواپراو نوع / جنس منقرض
extinction /ɪk'stɪŋkʃn/ n [U]	پرانده، له مرین، نه مان، دامرکان
	انقراض، خمود

۱. ده کوژینته وه، ناگر **extinguish** /ɪk'stɪŋwɪʃ/ vt
 ده کوژینته وه ۲. داده رمینیت، ده کوژت، له ناوی نه با (هوا،
 خوشه ویستی)

۱. یطفی، یخمد (النار) ۲. یدمر، یحطم، یقضي علی (الامل،
 الحب)

ناگر کوژینه روه، ده کوژ، ده مرکه ر **extinguisher** n
 جهاز لاخلاد النار، مطفأة

مەزنی ئەکات، پەسەندی **extol** /ɪk'stɔʊl/ vt (-II-)
 ئەکات، مەزن دکت، پەسن دکت
 یمجد، یفرط فی المديح

به زور لێی نه سێنی، نه یفرینی، **extort** /ɪk'stɔ:t/ vt
 داگیری نه کا
 یفتصب، یترزع، یتر

ئه تگ کردن، پچرین، **extortion** /ɪk'stɔ:ʃn/ n [C,U]
 ستاندن (به کوته کی)، داگیر کردن
 اغصاب، انتزاع، ابتزاز

گران به ها، ستاندنا **extortionate** /ɪk'stɔ:ʃənət/ adj
 گران
 باهظ شدید الارتفاع

سه ریز، سه رموچه ک، **extra** /ɛk'strə/ adj, n [C]
 پتر، له سه روی نه مه وه
 اضافی، زائد، متاز، فاخر

ده رده کیشیت، پوخته ی **extract** /ɪk'strækt/ vt
 ده کات، ده رده هینیت، هه فوک (ژ کینی) ۲. دای ده چورینی،
 نه یگوشتی

۱. یترزع، یستخلص، یستخرج ۲. یستقر، یعصر
 رۆن له تۆوی لۆکه ~ oil from cotton-seed
 ده رده هینی ۳. هه لکه بزیی، ده ری دینی له په راو
 یستخلص الزيت من بذر القطن ۳. یستخب، یقبس (من کتاب
 مثلاً)

پالۆته، پوخته کراو، گوشراو **extract** /ɪk'strækt/ n [C,U]
 گوشرای گوشتی گویره که، ده رهینراو، هه لزیراو، لێ کراوه
 مستقر، خلاصه، عصارة، عصارة لحم البقر، خلاصه
 پوخته کردن ~ beef
 منتخب، منتطف

بته پر کردن (به تايه تي) **extraction** /ɪk'strækʃn/ n [U]
 خه لک) له بنچینه، له وه چه، له نه زاد
 (بخاصه اشخاص) من اصل، نسب

له بنچینه ی فره نسی ~ of French
 من اصل فرسی

تاوانبار یا تاوارة که نه داته وه **extradite** /ɛk'strədɪt/ vt
 به وولانه که ی خوی، رادسپیرت
 یسلم مجرماً او لاجئاً الی حکومت

پاسپاردنی تاوانبار **extradition** /ɛk'strə'dɪʃn/ n [U]
 یۆحکومه ته که ی، ده وکرن
 تسلیم مجرم الی حکومت

ده ره کی، **extraneous** /ɪk'streɪniəs/ adj
 نه گه وه هری، یانی، هه لکه تن
 غریب، دخیل

سه رفاسا، سه پر، **extraordinary** /ɪk'strɔ:dnəri/ adj
 نااسایی، گیره، تاوارة ته
 استثنائی، مدهش، خارق للعاده

extravagance /ɪk'strævəɡəns/ adj, n [C,U]
 به فیرۆدان، له ناویردن، زیاده رۆیی کردن
 تبذیر، اسراف، تطرف

۱. ده ست بلۆ، **extravagant** /ɪk'strævəɡənt/ adj
 زه هیکه ر، ده ست به ردایی مال به لاف
 ۱. مبذر، مرف، متلاف

۲. نه ریتی به هادار (بیروا، قسه، ره وشت) ~ habits
 زیاده روه، سه رکه ش
 ۲. عادات باهضة التكاليف (الانكار، الحديث، السلوك)
 متطرف، متهور

۱. سه ره یز، نه وه یز، کۆتایی، **extreme** /ɪk'stri:m/ adj
 سه رچل ۲. به رگر، تادوامه ودا، زور، دژوار
 ۱. طرف، اقصى، نه ایه ۲. شدید، بالغ، الی اقصى حد

پشوی یی پایان ~ patience
 صبر لامتامی
 مه ترسی زور (نه وه پر) ~ danger

خطر بالغ
 به نازاری سه خته وه ده تلینه وه ۳. (که س،) in ~ pain
 بیرو را) توند روه، ناله بار، نه وه رگیر

یعانی من الم مبرج ۳. (الاشخاص، افکارهم) متطرف، غیر
 معتدل

هه لگری بیروای زور له پاده به ده ر ~ hold ~ opinions
 یحمل اراء متطرفه
 هه لکوه وتی توند روه ی ~ measures

۲. ملء بالحيوية والنشاط
exude /ɪg'zju:d/ vt, vi دهر د، به لاف دکت، دهر د
 کهفت
- بتهلب، بتهصد
Sweat ~s through the pores. ناروق له کونوچکې
 پستهوه دهرتهچن
 عرق بتهصد من السام
exult /ɪg'zʌlt/ vi زور دلغوش تهیی، نهقری له
 خوشی دا
- بتهج پتهجا بالغا، بطیر فرحا
exultant adj شاد، دلکش، بهختیار
 جذل، متهج
exultation /ɪgzʌl'teɪʃn/ n [U] شادی، شادبوون،
 هه لشا بوون
 جذل، ابتهاج، تهلل
۱. چاو، چاف **eye** /aɪ/ n [C]
 عین
 له بوجوون دا رېک نه کویټ له *see ~ to ~ (with sb)*
 گه لیا
 يتفق معه اتفاقا تاما فی وجهه النظر
have an ~/a good ~ for چيزی لڼ نه بینن، به باشی
 هملی نه ستهنگینن
 يتذوق، یحسن التمييز
with an ~ to خوازیاره، تن له پروانن
 بطلع الی، یامل فی
keep an ~ on چاودیری نه کات
 یراقب بنایه، یرعی
 به چاوی خوشه ویستی سه بری نه کات، *make ~s at*
 چاوبازی نه کا ۲. کونی دهرزی، شتیکی وه ک چاو که لیوهی
 بیترن
 بنظر سبعة، يشاغل بعینه ۲. ثقب الابرة شی، کالین
 سه بری نه کات، تیسنه پروانن، چاودیری نه کات **vi**
 بنظر الی، یصدق فی، یراقب
 گلینه ی چاو، ته پک یان توپکا چافی **'eyeball** n [C]
 مقلة العین
۱. لا، **extremity** /tk'streməti/ n [C] (pl -ties)
 کوتای، سنور، به شه کانی له ش ۲. بهرترین پلهی (خوش،
 ناخوش)
 ۱. طرف، نهایه، حد (فی صیغه الجمع) الاطراف، اطراف
 الجسم ۲. اقصى درجات (الفرح، التاسة)
 یارمه تی هاوړیکه ی له کاتی *help friends in ~*
 نهنگانه دا نه دات ۳. کارونکی زور زه حمت
 یساعد اصداقانه فی وقت الشدة ۳. (فی صیغه الجمع) عمل او
 اجراء فی تمهی القوة
extricate /ek'strɪkət/ vt بزگاری نه کات له
 (ناره حه تی، مه ترسی)، بزگاردکت
 یخلص من (شدة، خطر)
extrinsic /ek'strɪnsɪk/ adj (سیه لمت، بیروپاوه)
 لاوه کی، ناپته رته تی، دهره کی، (به راورد *intrinsic*)
 (الصفات، القیم) عرضی، غیر جوهری، خارجی، ظاهری (قارن
intrinsic)
extrovert /ek'strəvɜ:t/ n [C] که سیکي ساده و ساکار /
 که سیکي که یف خوش، دهره یی خو، که سنی هزر
 شخص منبسط / غیر منظر علی نفسه
 زوری، زونگی، **exuberance** /ɪg'zju:bərəns/ n [U]
 مشه یی، پر چالاکی و زینده گی ۱. زور، گه لک، زونگ
 وفرة، غزارة، ترف، امتلاء بالحيوية والنشاط ۱. وافر، غزیر،
 مترف
 ۲. چالاک، چوست **exuberant** /ɪg'zju:bərənt/ adj

- اجراءات متطرفة
n [C] پله ی کوتای یا بهرزی
 درجة نهائیة او قصوی
the ~s of heat and cold گه لک جیاوازی له پله ی
 گه رماو ساردی دا هه یه
 التقيض: التقيض من الحرارة والبرودة
 زیاده روی ده کات، هه لسوکه وتی توندې روی *go to ~s*
 نه گریت بهر
 یفرط، یشتط، یغالی، یبني اجراءات متطرفة
extremist n [C] توندې روی، زیاده روی
 المتطرف، متطرف
۱. لا، **extremity** /tk'streməti/ n [C] (pl -ties)
 کوتای، سنور، به شه کانی له ش ۲. بهرترین پلهی (خوش،
 ناخوش)
 ۱. طرف، نهایه، حد (فی صیغه الجمع) الاطراف، اطراف
 الجسم ۲. اقصى درجات (الفرح، التاسة)
 یارمه تی هاوړیکه ی له کاتی *help friends in ~*
 نهنگانه دا نه دات ۳. کارونکی زور زه حمت
 یساعد اصداقانه فی وقت الشدة ۳. (فی صیغه الجمع) عمل او
 اجراء فی تمهی القوة
extricate /ek'strɪkət/ vt بزگاری نه کات له
 (ناره حه تی، مه ترسی)، بزگاردکت
 یخلص من (شدة، خطر)
extrinsic /ek'strɪnsɪk/ adj (سیه لمت، بیروپاوه)
 لاوه کی، ناپته رته تی، دهره کی، (به راورد *intrinsic*)
 (الصفات، القیم) عرضی، غیر جوهری، خارجی، ظاهری (قارن
intrinsic)
extrovert /ek'strəvɜ:t/ n [C] که سیکي ساده و ساکار /
 که سیکي که یف خوش، دهره یی خو، که سنی هزر
 شخص منبسط / غیر منظر علی نفسه
 زوری، زونگی، **exuberance** /ɪg'zju:bərəns/ n [U]
 مشه یی، پر چالاکی و زینده گی ۱. زور، گه لک، زونگ
 وفرة، غزارة، ترف، امتلاء بالحيوية والنشاط ۱. وافر، غزیر،
 مترف
 ۲. چالاک، چوست **exuberant** /ɪg'zju:bərənt/ adj

'eyebrow *n* نه پړو، پړو، پروانه *brow*
 حاجب العين (انظر *brow*)
 'eyelash *n* [C] مژگان، پړژانگ، مژه، مژيلاتك
 هذب (اهداب) الجفن
 'eyelet /aɪlət/ *n* [C] كوني بچووك (كونى پټلاو پو
 قه پټان)
 ثقب صغير (يدخل منه شريط الحذاء مثلاً)
 'eyelid *n* [C] چه دمك، پټلو، قه پو لك يان بهرى چافى

الجبفن، جفن العين
 'eyesight *n* [U] بينين، يوارى ديتن
 ابصار، مدى البصر
 'eyesore *n* [C] شتيكى خراب، كريت، ريبوقى چاو
 شىء قبيح، قذى للعين
 'eyewitness *n* [C] شاپدت، بينەر، گواه نه خاسمه،
 گواهين
 شاهد عيان

F

F, f /ef/ (pl f's /efs/) شه‌شهم پیتی ئه‌لفینی ئینگلیزی
الحرف السادس من الابجدية الانكليزية

fable /fæbl/ n [C] ۱. ئه‌فسانه چیرۆك، چیفانۆك،
۲. درۆوده‌له‌سه، ۳. راپۆرتی هه‌له

۱. خرافة، اسطورة (عادة ذات مغزي) ۲. اكذبوة ۳. تقرير
خاطيء

fabled adj هه‌له‌ستراو، ئه‌فسانه‌یی
۱. خرافانی، أسطوري

fabric /fæbrɪk/ n [C,U] ۱. پاتال، کوتال، سیپال،
۲. ئاڤاھی، بیات

۱. قماش، نسج ۲. بناء، بنية

fabricate /fæbrɪkeɪt/ vt دای ئه‌نی، چاکی ئه‌کا،
چیندکت، ئاڤادکت، هه‌لی ئه‌به‌ستی، دای ئه‌هینی
یۆلف / یخترع قصة (كاذبة) یلقی

fabrication /fæbrɪ'keɪʃn/ n [C,U] دروستکردن
ساخته، هه‌له‌ستراو شتاتی
إختلاق، تلفیق

fabulous /fæbjʊləs/ adj ئه‌فسانه‌یی، سته‌مه پروای
پن بکری

اسطوري، خرافاني، يصعب تصديقه

~ wealth سامانی خه‌یالی
ثروة خرافية

facade /fə'sa:d/ n [C] پوی خانویه‌ره، به‌ری ئاڤاھی
واجهه‌ مینی

face /feɪs/ n [C] دهم و چاو، پروو
۱. وجه

make / pull a ~ (at) دهم و چاوئەدا به‌په‌کا، پینکی
ناهینتی، پرووگرژ ئه‌کا
یتعنص، یبدو مکتبا

save (one's) ~ ریزی خوی ئه‌پاریزی / حورمه‌تی
خوی ده‌گری

lose (one's) ~ خوی روزهرده‌کات، نیانی خوی
ناهینتی

~ to ~ یققد کرامته، یریق ماء وجهه
پوو به‌پروو، به‌رام به‌ر، به‌ره‌ه‌ف
وجه‌ا لوجه

put a good ~ on (sth) شتیك به‌باشی له‌قه‌لم ئه‌دا،
نازا یانه به‌ره‌نگاری ئه‌ین

یجمل الشیء یدو اقل سوء، یواجه بشجاعة
له‌زیر لیه وه‌ئه‌خه‌نی، پنی نه‌که‌نی
keep a straight ~ یخنی ضحکه

the ~ of a coin ۲. پرووی شتیکی فره‌پوو یان لا،
پرووی پاره ۳. دیمه‌نی ده‌ره‌وه‌ی
۲. وجه لشیء متعدد الوجوه، سطح، جانب، وجه العسله ۳.

المظهر الخارجی
ئه‌وه‌ی له‌رواله‌تدا دیاره
on the ~ of it فی الظاهر مما یدو

۱. به‌ره‌نگاری ئه‌ینته‌وه، پوو به‌پرووی ئه‌ینته‌وه،
پوو به‌پرووی ئه‌ینته‌وه
□ vt, vi ۱. یواجه، یتجه‌الی، یجابه

~ the music ترس و تۆقین ده‌رناخات له‌کاتی
مه‌ترسیدا

لا یظهر خوفا / هلعاً فی وقت الخطر
خوی نادا به‌ده‌ست نه‌پاره‌کانه‌وه ۲. پرووی
~ it out ئه‌گری به‌ماده‌یه‌ک که دای ئه‌پۆشی

یرفض الاستسلام للمعارضة ۲. یطفي بطبقه من ماده اخرى
دیواره‌که به‌چیمه‌نتۆ سواج
a wall ~ d with concrete

دراوه	صورة مطابقة (لكتابة مثلاً)
حائط مغلي بطبقة من الإسمنت	راستی (بوهر) له شیوهی تآك بئ
face-cloth <i>n</i> [C]	نامرزی نه ری
ووشك كه رهوه / په چه	حقیقه، (فی صیغه الضرفه دون اداة التكریر)، واقع
منشفة / فوطه للوجه	راستی، له راستیدا،
face-cream <i>n</i> [C]	في الحقیقه، في الواقع
كریمی دم وچاو (بوجوانكارى)	هه رجون هه په
كریم للوجه (من مستحضرات التجميل)	بطبيعة الحال
face-lift <i>n</i> [C]	۱. كومه له، بهند، پارت، (وهك)
پنست راكیشان بولا بردنی چرچی	لا په نى سیاسى) تاقم، دهسته ۲. ناكوكى، شه پرى لایه نى،
دهموچاو، گهنج كړدنه وه / تازه كړدنه وه	پارتا په نى
عملية شد جلد الوجه (لازالة التجاعيد)، (مجاز) عملية تجميل /	۱. زمرة، جماعة منشقة (عن حزب سياسى مثلاً) ۲. نزاع، صراع
تجديد شباب شيء	حزبي
facet /fæsit/ <i>n</i> [C]	شهرخواز، دوو پوره كى
روو، لا، بويهك له پروهو كانی	حزبي، مفیر للتراع، للشقاق
گهوه هر	كوك، كارا، كوكله، هو،
جانب، سطح من عدة أسطح لجرورة	هوكار، لیدراو یا لیکدراو، نه وهو كاره ی كه نه توانین
facetious /fæsi:fas/ <i>adj</i>	به هویه وه ژماره ی گه وړه ترمان ده ست كه ویت
گانه، قسه ی خوش	عامل، عنصر، سبب، مضروب او مضروب فيه، العامل الذي
بویكه مین	یمكن بواسطه تحلیل رقم اكبر
ساخر، طریف (يقصد به الضحك)	نه وكولكانه ژماره (۱۲) <i>the -s of 12 are 2, 3, 4, 6</i>
faci <i>adj</i>	شیه كه نه وه ۲، ۳، ۴، ۶
وجهي	العوامل التي تحلل بها الرقم (۱۲) ۲، ۳، ۴، ۶
facial /fæsiəl/ <i>adj</i>	۲. كارای یاریده دهر،
روى رواله نى، په پوهندى په پروهو وه په	هو كاره كانی سهر كه ویتى
وجهي (خاصة بالوجه)	۲. عامل مساعد، العوامل المؤيدة الى نجاحه
facile /fæsiəl/ <i>adj</i>	كارگه، كارخانه، پالنگه
۱. ناسان، سووك روى، نرم،	مصنع
چهله نك ۲. (كدهس) په ناسانی كار ساز نه كا، سوك نه یی لای،	راستی، پشی په راستی به ستووه
(نوسین، ناخافتن)، دروست كړدنی یی هیلاكی	حقیقی، بني علي الحقائق
۱. سهل، میسر ۲. (الشخص) يستطيع أداء الأشياء بسهولة	۱. توانا، بهر هه
(الكتابة، الحديث) صنع دون جهد او عناية	۲. توانای هه ستی (وهك یستین یا پینین)، لهش، شیان، هیز
facilitate /fæ'silitet/ <i>vt</i>	۳. كولیج (په شپكه له زانكو)، ده ستی وانه یزانی كولیج
ناسان نه كات، سووكی	۱. قوة عقلية، ملكة ۲. قدرة حسية (كالسمع او البصر مثلاً)
ده كات، زوونه دات په دهه ستوه	۳. كلية (حز من جامعة)، (هيئة تدريس فی كلية)
سهل، یسر، یسط	كولیجی یاسا (ماف)
facility /fæ'siliti/ <i>n</i> [C,U]	<i>the F ~ of Law</i>
۱. ناسانی، شهره زایی،	كلية الحقوق
نهرمی، سوکی نه كا ۲. (له شیوگ كی) ناسان كارای، هو كاری	جل، باو، موده، په روشی كانی
یاریده دهر	
۱. سهولة، یسر ۲. (فی صیغه الجمع) تسهيلات، عوامل	
مساعدة	
facing /fæsiŋ/ <i>n</i>	
بوياخ، بوپاراستن، جوانی، پروهه	
پوو پوون زفرین، هسین، پویه ری، پشپهر	
طلاء (الوقاية أو الزينة)، يواجه	
facsimile /fæk'simail/ <i>n</i> [C]	
پوئیس، پوونوس،	
وینه ی ده قاده قی	

دراوه	صورة مطابقة (لكتابة مثلاً)
حائط مغلي بطبقة من الإسمنت	راستی (بوهر) له شیوهی تآك بئ
face-cloth <i>n</i> [C]	نامرزی نه ری
ووشك كه رهوه / په چه	حقیقه، (فی صیغه الضرفه دون اداة التكریر)، واقع
منشفة / فوطه للوجه	راستی، له راستیدا،
face-cream <i>n</i> [C]	في الحقیقه، في الواقع
كریمی دم وچاو (بوجوانكارى)	هه رجون هه په
كریم للوجه (من مستحضرات التجميل)	بطبيعة الحال
face-lift <i>n</i> [C]	۱. كومه له، بهند، پارت، (وهك)
پنست راكیشان بولا بردنی چرچی	لا په نى سیاسى) تاقم، دهسته ۲. ناكوكى، شه پرى لایه نى،
دهموچاو، گهنج كړدنه وه / تازه كړدنه وه	پارتا په نى
عملية شد جلد الوجه (لازالة التجاعيد)، (مجاز) عملية تجميل /	۱. زمرة، جماعة منشقة (عن حزب سياسى مثلاً) ۲. نزاع، صراع
تجديد شباب شيء	حزبي
facet /fæsit/ <i>n</i> [C]	شهرخواز، دوو پوره كى
روو، لا، بويهك له پروهو كانی	حزبي، مفیر للتراع، للشقاق
گهوه هر	كوك، كارا، كوكله، هو،
جانب، سطح من عدة أسطح لجرورة	هوكار، لیدراو یا لیکدراو، نه وهو كاره ی كه نه توانین
facetious /fæsi:fas/ <i>adj</i>	به هویه وه ژماره ی گه وړه ترمان ده ست كه ویت
گانه، قسه ی خوش	عامل، عنصر، سبب، مضروب او مضروب فيه، العامل الذي
بویكه مین	یمكن بواسطه تحلیل رقم اكبر
ساخر، طریف (يقصد به الضحك)	نه وكولكانه ژماره (۱۲) <i>the -s of 12 are 2, 3, 4, 6</i>
faci <i>adj</i>	شیه كه نه وه ۲، ۳، ۴، ۶
وجهي	العوامل التي تحلل بها الرقم (۱۲) ۲، ۳، ۴، ۶
facial /fæsiəl/ <i>adj</i>	۲. كارای یاریده دهر،
روى رواله نى، په پوهندى په پروهو وه په	هو كاره كانی سهر كه ویتى
وجهي (خاصة بالوجه)	۲. عامل مساعد، العوامل المؤيدة الى نجاحه
facile /fæsiəl/ <i>adj</i>	كارگه، كارخانه، پالنگه
۱. ناسان، سووك روى، نرم،	مصنع
چهله نك ۲. (كدهس) په ناسانی كار ساز نه كا، سوك نه یی لای،	راستی، پشی په راستی به ستووه
(نوسین، ناخافتن)، دروست كړدنی یی هیلاكی	حقیقی، بني علي الحقائق
۱. سهل، میسر ۲. (الشخص) يستطيع أداء الأشياء بسهولة	۱. توانا، بهر هه
(الكتابة، الحديث) صنع دون جهد او عناية	۲. توانای هه ستی (وهك یستین یا پینین)، لهش، شیان، هیز
facilitate /fæ'silitet/ <i>vt</i>	۳. كولیج (په شپكه له زانكو)، ده ستی وانه یزانی كولیج
ناسان نه كات، سووكی	۱. قوة عقلية، ملكة ۲. قدرة حسية (كالسمع او البصر مثلاً)
ده كات، زوونه دات په دهه ستوه	۳. كلية (حز من جامعة)، (هيئة تدريس فی كلية)
سهل، یسر، یسط	كولیجی یاسا (ماف)
facility /fæ'siliti/ <i>n</i> [C,U]	<i>the F ~ of Law</i>
۱. ناسانی، شهره زایی،	كلية الحقوق
نهرمی، سوکی نه كا ۲. (له شیوگ كی) ناسان كارای، هو كاری	جل، باو، موده، په روشی كانی
یاریده دهر	
۱. سهولة، یسر ۲. (فی صیغه الجمع) تسهيلات، عوامل	
مساعدة	
facing /fæsiŋ/ <i>n</i>	
بوياخ، بوپاراستن، جوانی، پروهه	
پوو پوون زفرین، هسین، پویه ری، پشپهر	
طلاء (الوقاية أو الزينة)، يواجه	
facsimile /fæk'simail/ <i>n</i> [C]	
پوئیس، پوونوس،	
وینه ی ده قاده قی	

	موضة، حماس مؤقت
faddy <i>adj</i>	ناره زوی خواردن، په روښی کاتی
	ذو ذوق غریب فی الطعام، ملي بهماس مؤقت
fade <i>vt, vi</i>	۱. ده پوځینه وه، نه وهری ۲. وورده وورده
	نامین، له بیر نه چټه وه
	۱. یخبر، بیعت، یذیل ۲. یخفي تدریجا (من الرؤية او الذاکرة مثلاً)
fag /fæg/ <i>vi, vt (-gg-)</i>	هیلاک نه کا، ماندو نه یی، خوئی
	ماندو ده کا
	یتعب، یسب الارهاق، یرحق نفسه
☐ <i>n</i>	له شیوگی تا کدا، کاری قورس، جگه ره
	فی صیفة الفرد عمل شاق (عامیة) سبجاری
faggot /fagot/ <i>n</i> [C]	گورزه په ک، پیچراویک له گوچان
	پان تولی ناسن
	حزمة، رباطه من العصی او القضبان الحديدية
fahrenheit /færonhait/ <i>n</i>	فهرنهایت، پلدي بهستن
	۳۲ کولاندن ۲۱۲، (بهراورد بکه به سستمی سدهی)
	فهرنهایت، مقياس حرارة تكون فيه درجة التجمد ۳۲ والفلیان
	۲۱۲ (فارن نظام القیاس الشری)
fail /fetl/ <i>vi, vt</i>	ده که ویت، دهرناچیت
	یشل، یرسب
	۱. دهرناچیت ~ to pass an examination
	له تاقیکردنه وه ۲. بهشی ناکات، کوتایي ۳. (نهزمونکهر)
	دهرناچي، نه که ویت
	۱. یرسب فی الامتحان ۲. لایکني، یتهی ۳. (المتحن) یسقط، یقرر سوب
	water supplies that ~ ed because of the hot summer
	پیداویستی ناوهیتان دهست ناکه ویت به ووی
	گهرمی هاوینه وه ۴. (تهندروستی، بپین) لاواز نه یی
	۵. (کردنی شتیک) پشت گوئی نه خری ۶. نابوت نه یی،
	پاره ی له کیس نه چي ۷. هلی نه خه له تین
	امدادات البیاء التي نفذت بسبب حرارة الصيف ۴. (الصحة،
	البصر، الخ) یضف، یهزل ۵. بهمل (اداة شيء) ۶. یغلی، یضیع
	ماله ۷. یخزل
Don't rely on him, he	پشتی یی نه بهستی
	لا تعتمد علیه
may ~ you	تهنها ههلت نه خه له تین
	فقد یخذلك

☐ <i>n without ~</i>	بن گومان، پشت راست
	لفظ (فی التاکید)
falling /feɪlɪŋ/ <i>n</i> [C]	لاوازی، خهوش، ههله
	ضعب، عیب، خطا
falling /feɪlɪŋ/ <i>prep</i>	به یی (له کاتی نه بوونی شتیک)
	بدون (فی حالة عدم وجود شيء)
~ an answer	نه گهر وه لامي نه بوو
	اذا لم تكن هناك اجابة
failure /feɪljə(r)/ <i>n</i> [C,U]	سستی، سهرنه که ووتن،
	ناویندی په که که ووتن، نوشتی، پوساری
	فشل، اخفاق، رسوب
faint /feɪnt/ <i>adj</i> (-er, -est)	۱. کال، نادبار، دل بورین،
	بن هشی
	۱. باهت، غیر واضح، مطموس
feel ~	۲. ههست به یی هوشی نه کا
	۲. یشر باعما،
☐ <i>vi</i>	ده بوورینه وه، یی هوش ده یی
	یغی علیه
☐ <i>n</i>	بوورانه وه، یی هوش بوون
	اغما، فقدان الوعي
faint ¹ hearted /feɪnt/ <i>adj</i>	ترسنگ
	جبان
fair /feə(r)/ <i>adj</i>	۱. دادوهر، هه قانی، ۲. گونجاو، باش،
	۳. جوان، پاک، تازه، نوی
	۱. عادل، منصف ۲. مناسب، جید نوعا ما ۳. جمیل، تنظیف
a ~ share	به شتی که یه کسانه، گونجاو له بار، دادوهر،
	راست، رهوا
	نصیب عادل، مناسب جید نوعا
a ~ chance of success	ههلی بو، سهرکه ووتن ۳. کهش
	(خوش، فینک) پای هاتوو ۴. قز، پینست، کال ۵. رهنگ
	جوان، ره گز، نپان (بو ژنان)
	فرصة مقولة للنجاح ۳. الطقس (جمیل، صاف) الرياح مواتية
	۴. (الشعر، البشرة) اشقر فاتح اللون ۵. (أ. ق) جمیل
the ~ sex	ره گه زوی جوان (بو ژنان) نهرم و نپان
	الجنس اللطيف (للنساء)
~ copy	چاپکراویکی خاوین / پاکتوس
	نسخة نظيفة
☐ <i>adv</i>	به رینگه په ک بگونجی له گهله دستوردا

- بطريقة تتفق مع القواعد
له هه لسو كه وتدا پابه ند به ده ستور و پونه ماوه
play ~
- يلتزم بالقواعد في تصرفاته
۱. بازار (بوفروشتني بهر و بومى
كشتوكالى) ۲. پيشانگاي گه وره
۱. سوق (عادة للستجات الزراعية) بعدد في فترات منتظمة ۲.
- معرض كبير
۱. دادوهرانه، ره واي، ناشكراي ۲. مام
fairly /'feəli/ adv
ناوهندى، به شيو يه كي باش
۱. بالعدل ۲. باعتدال. بشكل معتدل يتكلم الأنكليزية بشكل
جيد
به زمانى ئينكليزى نه دوى
He speaks English ~ well
facultative
هه ليزي، خوازه كي، هشي
اختياري
faeces *n*
گو، پساى، پاشه رۆ
غائط، براز
۲. دادپهروهرى، داد، كه زى
fairness /'feənɪs/ n [U]
عدل، اعتدال
faery /'feəri/ *n [C] (pl-ries)*
پهري، نه فسانه، (جنوكه)
خيوى) باش له وى كه پارمه تى مروف نه دا
(جنه) (من النوع الطيب الذي يساعد الانسان)
۱. چيروكي نه فسانه يى، پهري گووتى ۲. چيروكي
~ tale
خه يالى
۱. من قصص الجنيات ۲. قصه خياليه
۱. دليايى، باوهر، متماه، پرواي
faith /'feɪθ/ n [C,U]
قوول، په رم، په رمينه وه
۱. ثقة، ايمان عيق
باوهرى هه به به خوا ۲. بيروباوهر،
put one's ~ in God
ناين، ۳. به لئين
يضع ثقته في الله ۲. عقيدة ديانة ۳. وعد
keep ~ with sb
۳. له به لئينه كي دا
يني بوعد له
in good ~
به ده فايه، ۴. به دلسو زى
۴. باخلاص، يحسن نية
in bad ~
به نيه تى خراب، به د نياز
بسوه نية
۱. دلسو زى، وه فادار، ۲. راستگو
faithful /'feɪθfəl/ adj
۱. مخلص، وني، ۲. صادق، حقيقي، واقعي

- راستى باوهركار پياهملداني راستگو يى
a ~ description
وصف صادق
faithfully *adv*
به دلسو زى، به راستى، به نه مه كي
باخلاص، بصدق
faithless /'feɪθləs/ *adj*
ييسوز، ناپاك، غه در كه ر،
بي نه مه ك
غادر، خائن مزيف
fake /'feɪk/ *vt*
باسيك يان كاريكي هونه ري هه لده به ستى
وه كه نه وى راست بى، زردكت، قه لب دكت
يزيف (يلفق) قصه او عمل فني مثلا ليدو كانه حقيقي
كاريكي ساخته
n [C]
عمل مزيف
falcon /'fɔ:lkon/ *n [C]*
باز، لاجين، شه هباز، هه لو،
شاهين
صفر
fall /'fɔ:l/ *vi (pt fell /'fel/, pp ~ en /'fɔ:lən/)*
~ flat on one's face
۱. ده كه ويته خساره وه، دادكه فت، نزم ديت نه روخى
به سه ربا، به روبا ۲. (قه لا، شار) نه روخى ۳. خنونه دات
به ده سه توه، دانه رمى ۴. بريندارنه بى ونه كه وى له جه نگدا ۵.
رينه كه ويت، نه گونجى، روونه دات
۱. يقع. يسقط يسقط على وجهه، ۲. (قلعة او مدينة) يسقط في
الحرب، ينهزم ۳. يستسلم للاغراء، ينهار ۴. يسقط جريحا او
قتيلا في المركة ۵. يصادف، يوافق، يحدث
Christmas Day ~s on a Saturday
ريكه وتى جه زنى
له دايك بوون رو زى شه ممه به
يوافق يوم عيد الميلاد السبت
~ in love (with)
نه كه ويته خو شه ويستيه وه
يقع في حب (كذا)
نه خه وى، خه وى ليده كه وى، وه نه وز نه دا
~ asleep
ينام، يغلبه النعاس
كورنى نه كا ته وه، نا ته واوى نه كا ۶. (له گه ل)
~ short
(prep)
ينقص. يكون غير كاف ۶. (مع *prep*)
adv
پاشگيز نه بيه توه، ده كشيته وه، پاشفه دچت
~ back
يتراجع، يتقهقر
به نا له با ته بهر، نه يقوز ته وه، له شتيك كه لك
~ back on
وه رنه گري

یلبا آلی، یستفل شینا، یستفید من شیء	
جَنی نه مینِ / دوا نه کهوئی پاشقه ده مینت	~ behind
یتخلف / یئاخر عن	
دوئه کهوئی له قهر ز دانه وهی	~ behind with payments
یتاخر فی تسدید ما علیه	
(له سوپا) به ریز نه وهستن، (له شکری)	~ in
(فی الجیش) یصطف، یقف بالصف	
رَیک نه کهوئی له گهلیا، پَیک ده هینیت، توشی	~ in with
نه بین	
یتفق مع (خطة شخص مثلاً) یصادف	
کهم ده کاته وه، بچوک ده بینت	~ off
یقل، یتنص	
هیرش ده با، هیرش دیت	~ on
یهاجم (العدو) یتنص علیه	
ده چیت به گزیا، شوری	~ out
یتشاجر مع	
رینکه وتی نه کا	It fell out that ...
تصادف ان	
توشی نه بین نامینِ، کوتایی بین دیت	~ through
ینفذ، یتسهي	
دهست بین ده کات، بناغه لی ده دات	~ to
ییدا، یشرع فی	
۱. که وتن، روودان ۲. نه نه مریکا (پاییز)	□ n [C]
۱. سقوط، وقوع ۲. (فی امریکا) الغریف	
۳. (له شیوگی ناوی نیگارا) ۴. پری	the Niagara F ~ s
باران یان به فرکه باریوه	
۳. (فی صیفة الجمع) مساقط میاه: شلال، شلالات نیاجرا ۴.	
الکلیات المتناقضة من مطراو تلوج	
نارهوا، ههله، خاپین	fallacious /fə'leɪʃəs/ adj
خاطیء	
بیروپای ههله، دیارده پا	fallacy /fælə'si/ n (pl -cies)
خاپین، چه وتی، بیروکهی ههله	
اعتقاد خاطی، فکره خاطیة	
ههله بار، چه وتار	fallible /fælə'bəl/ adj
معرض، عرضة للخطأ	
توزی گهر دپله یی	fall-out /fə'laʊt/ n [C]
الفبار الذری	
زهوی (کینراوه نه چینراو)،	fallow /fə'ləʊ/ adj, n [U]

زه فی به یار، نه چاندی	
ارض (محرورة لکن لم تزرع بعد)	
ساخته، ههله سترای، ناراست، ساخته	false /fə:ls/ adj
قهلب، ههله	
مزیف، غیر حقیقی، زائف، خاطیء	
بیروپای درو	~ ideas
انکار زائفه	
ددانی ده سترکد، زرددان	~ teeth
اسنان صناعیة	
گری نه کات، قیل	□ adv play sb ~
یخند، یبش	
نه کات ناپاکی نه کا، ستم نه کا	be ~ to him
یخون، یقدر به	
به درو، به قیل	falsely adv
بشکل زائف	
قیل، درو، چورت،	false-hood /fə:'lʃud/ n [C]
شلتاقی، ده له سه	
زیف، کذب اکذوبه	
جوگی هیلکه دان	falloplantube
قنات فالوبی	
دهنگی بلند، قیزه	falset /fə:'l'setəu/ n
دهنگی که سیک زور بهرز دروستکراوین	(pl ~ s /-təuz/)
صوت شخص مرتفع جدا بشکل مصطنع	
ساخته کردن،	falsification /fə:'lsɪfɪ'keɪʃən/ n [C,U]
به درو کردن، قهلب کردن، زر کردن، به دروخته وه	
تزیف، تزویر، تکذیب	
falsify /fə:'lsɪfaɪ/ vt (pt, pp -fied)	
۱. درو ههله به ستیت، ساخته نه کا، شت ههله به ستی	
۱. یزور، یزیف، یخلق (قصة مثلاً)، یکذب، یدحض	
۲. پرواه ترسان / هواکانی ناگری	~ fears / hopes
۲. لاتصدق مغاوبه / آماله	
(دهنگ) دهله رینه وه ههوشین،	falter /fə:'lta(r)/ vi, vt
زمانگیران	
(الصوت) یترنح، یتدهج، یتعلم	
دابری میشکه لوو	falcerebri
منجل الصغ	
ناوداری، ناویانگ، نافدار، پنگوتی	fame /feɪm/ n [U]
شهرة، صیت	

famed *adj* به‌ناوبانگ، نافلدار

مشهور، ذائع الصيت

familiar /fə'milɪə(r)/ *adj*

ناسراو، ناشنا

مألوف

~ *with* نه‌پناسئ، لئی نه‌زانئ، چاف ناس، ناگای

لیه‌تی، ناشنا به‌بی

علی علم ب... له‌معرفة ب...

~ *scenes* دیمه‌تی باو، ناشنا ۳. نزیک، دلسوز

مناظر مألوفة، ۳. قریب، مقرب، حمیم

~ *friend* هاوپی دلسوز، هاوپی‌یه‌تی زور پشه‌وه

صديق حميم، مدعي او مظهر صداقة اقوى سماهي في الواقع

له‌پاده به‌ده‌ره‌له‌گه‌ل نه‌ناسراودا

too ~ *with a stranger* نرخی زور زیاد کردووه

رافع الكلفة اكثر ما يجب مع غريب

familiarity /fə'milɪ'ærəti/ *n*

زانست، زانین، هوزگری،

علم، معرفة.

n [C,U] (*pl* -ties) ناشنا به‌تی، نزیک، سیوا

ألقة، قرب

familiarize /fə'milɪəraɪz/ *vt* وای لیدیت پیناسیت،

نه‌زانیت، رادیت له‌گه‌لی، نه‌یکاته خوو، نه‌یکاته شتیکی باو

يصبح علی علم ب. يعرف، يعود علی، یخاد علی، یجعل منه

شیئا مألوفاً

family /'fæməli/ *n* [C,U] ۱. خیزان، مالیات، ۲. جور،

توخم ۳. کۆمه‌له‌ شتیکی (پروک و نازده‌ل، زمان، *pl* -ties)

هند) به‌ک ره‌گه‌زی، تاییه‌تمه‌ندی چوون به‌کیان هه‌بیته

۱. أسرة، عائلة ۲. نسل، ذریه من ابوين، ۳. مجموعة من الاشياء

(نباتات، حیوانات لغات... إلخ) لها صفات مشتركة أو اصل

واحد

famine /'fæməni/ *n* [C,U] گرانی، برسیه‌تی

مجاعة

famish /'fæmɪʃ/ *vi* be ~ *ed* له‌برسا نه‌نالیتئ، برسی

هه‌بی، برسی دکت

يقاسي من جوع شديد، يجوع

famous /'feɪməs/ *adj* ناسراو، به‌ناوبانگ، نافلدار،

نامدار، ناودار

مشهور، شهیر ذائع الصيت

¹**fan** /fæn/ *n* [C] پانکه، باوه‌شین، باژهن

مروحة

هه‌وا دینئ، باوه‌شینئ خوئی نه‌کا، بادوه‌شینت □ *vt, vi*

به‌ری

خوئی فینک نه‌کاته‌وه / باوه‌شینئ ~ *oneself / a fire*

خوئی

نه‌کا ناگر

به‌ری علی نفسه / النار

²**fan** /fæn/ *n* [C]

شه‌پدا، لایه‌نگیر

(د.د) محب، نصیر

fanatic /fə'nætɪk/ *n* [C], *adj* ده‌مارگیر، توندروه‌وه بو

(ناپن)

متعصب، متحمس بشدة لشيء (خاصة ديانة)

fanatical *adj* ده‌مارگیری

تعصبي، متعصب

fanaticism *n* [U] ده‌مارگیرانه، ده‌مارگیرتی

تعصب

fanclub /'fænsɪf/ *adj* بین‌بناهه، نااسایی، خوازایی،

ناشویی

خيالي، بلا أساس، غير واقعي

fancy /'fænsi/ *n* [C,U] (*pl* -cies) ۱. خه‌پال، تارمایی،

توانی خه‌پال کردنه‌وه ۲. بیروکه / باوه‌ری بین‌بنه‌ما

۳. خوشه‌ویستی، حه‌ز، ئاره‌زوو، خولیا

۱. خیال، قدرة علی التخیل / التصور ۲. فكرة / اعتقاد بلا

أساس ۳. غرام، حب، رغبة

له‌که‌ویته داوی خوشه‌ویستی که‌مینک *take a ~ to sb*

يقع في حب شخص

۱. (به‌تاییه‌تی شتی به‌چوک) شتی جوانکردن، *adj*

ره‌نگاو ره‌نگی جوان ورازانده‌وه، سه‌رنج راکیش

۱. (خاصة للاشياء الصغيرة) مزین، ملون بألوان زاهية، سار

للتأطرين

~ *goods* که‌ل و به‌ل جوانکاری

سلع جميلة للزينة

~ *cakes* کیکیکی جوان و ناپاب

کله‌فاخر

~ *dress* ۲. جلی سه‌پره‌ناهه‌نگی خو‌گورکئی

۲. ملابس غريبة للحفلات التنكرية

~ *price* نرخی زور به‌رز

سعر خيالي (مرتفع جدا)

۱. فن نه‌روانی، هزر دکت ۲. حه‌ز نه‌کا، شه‌پدا □ *vt*

دهیسی ۳. پیروکھی نه لسانهیی، دوست ده کا ۴. (پو
 سه رسو پمان) وا ههست ده کات
 ۱. پتره، پتخیل، پتسور ۲. پجب، پرجب، پرخم به ۳. یکون
 فکرة خیالیه ۴. (التعجب) تصور
 ۵. له خوئی رازی، به خویدا نه نازی
 ~ oneself
 ۵. پتر، پجب بنفسه
fang /fæŋ/ n [C] که لہم، که لہ، چنگ
 ناب، مخلب
fantastic /fæn'tæstik/ adj ۱. نامو، خه یالی، سهیر،
 نه ندیشه
 ۱. غریب، خیالی، وهمی
 خه وینینی سهیر ۲. (پروپراو پلان) ~ dreams
 نه فسانهیی، ناراست
 اعلام غریبه ۲. (الافکار، الخطط، الخ ..) خیالی، غیرواقعی
fantastically adv به شیوهه یکی سهیره سهیره،
 خه یالی، نه ندیشهیی
 بشکل غریب، خیالی
fantasy /fæntəsi/ n [C,U] ۱. خه یال، نه ندیشه ۲. خه و،
 شتیگ وه خه و
 ۱. خیال، وهم ۲. حلم شیء کلا حلام
far /fa:(r)/ adj (شیوگی به راورد، بالا *farthest*،
farther) ۱. دور، له دورای (پرهه ندی)
 (صیغ *farther*, *farthest*) التفضیل والتفضیل العلیا ۱. بعیدا
 علی بعد
Did you walk ~ ? نایا دور رویشیت؟
 هل سرت مسافه بعیده؟
They talked ~ into the night مانه وه تا شهوینکی
 درهنگ قسه یان کرد
 ظلوا يتحدثون حتى ساعة متأخرة من الليل
 ۲. هه لی نه سهه نگی، ده بخره ملینی *as ~ as*
 ۲. بقدر ما
in so ~ as I am concerned نه وهی په پوهه ندی به
 منه وه هه به
 فیما یعلق بی
 به پریکی زور، به قوناخ ~ and away
 بقدر کبیر، بمرالح
far-away adj دور، (تپروانیی که سینگ) خه وین،
 خه یالی

بعید، قصی (نظرات الشخص) حالم، خیالی
far-fetched adj به پیردا نایهت، له وانه نیه روویدات
 بعید الاحتمال، غیر محتمل حدوته
far-off adj زور دور، دور
 بعید، نا
far-reaching adj دور، کاریگری قول
 بعیدالآثر
far-sighted adj دور بین، ژیر، زانا
 بعید النظر، حکیم
farce /fɑ:s/ n [C] ۱. شانوقه ری کومیدی ۲. کومه له
 روداوینکی پیکه نیناوی ۳. گالته جاری
 ۱. مسرحية هزلية مضحكة ۲. سلسلة من الاحداث المضحكة
 ۳. مهزلة
farcical /fɑ:sɪkl/ adj ترانهیی، گالته، پیکه نیناوی
 هزلی، مضحک
fare /fɛə(r)/ n [C] ۱. کری گشت (به به لہم، ترومیل ..)
 هند) ۲. خواردن و خواردنه وه
 ۱. أجر عن رحلة (بالفينة، السيارة .. الخ) ۲. الطعام و الشراب
 لیستی خواردن (له چیشخانه)
 قائمة الطعام (في مطعم)
 □ vi نه روا، گهشت نه کا، بهخت دینی
 یاسفر، یرحل، یصب حظا
 ده سته که وت چی بوو (له سهر) *How did you ~ ?*
 که و تنه که دا؟
 ماذا كان نسيك (من النجاح؟)
 سهر که و تنی به ده ست هینا *He ~ d well*
 لقد حقق نجاحا
farewell /fɛə'wel/ int مال ناوایی، نوغری
 وداعا
 □ n [C] خوا حافیزی
 وداع، تودیع
farm /fɑ:m/ n [C] ۱. کیلگه، چاندنگه، دیهر ۲. خانوی
 لادی (ههروه ها *house ~*)
 ۱. مزرعة ۲. بیت رینی (ایضا *house ~*)
 ۱. ده چینی، به کشت و کال و به خوین کردنی □ vi, vi
 نازه له وه خه ریکه
 ۱. یزرع، یشغل بالزراعة او تربية الحیوان
 ۲. شتیگ نه تیری بو نه وهی که سانی تر ~ out (work)

بيکهن	2. پرسل شيالکي پهل ټاڅون
farmyard n [C]	ټانو پوړي کڼلگه
	فناء المزرعة
farmer /fɑ:mə/ n [C]	جوتيار / کشتيار، ځاوهن کڼلگه،
	رهه زقان
	مزارع / شخص پدير، پلک مزرعة
farther /fɑ:ðə(r)/ adv	(دوورتر (شيوگي په راوردی (far
	(صيفه التفضيل من far)
	نساتوانين دوورتر We can't go any ~ without rest
	لهمه پړونين تا پشونه ده پڼ
	لايکنتا التقدّم ابعده من هذا دون ان نترج
□ adj on the ~	له کهناره کهي تری bank of the river
	رووباره که
	على الشاطئ. الآخر من النهر
farthest /fɑ:ðɪst/ adv, adj	(ناوه لئاوی بالا په يو far)
	(صيفه التفضيل العليا far)
	Which English town is ~ from London?
	دوورترين شاري ښارگليزى له لهنده نه وه کامه په؟
	ماهي ابعده المدن الانكليزية عن لندن؟
farthing /fɑ:ðɪŋ/ n [C]	(زوو) پاره ي ښارگليزى يوو
	په کسان يوو په جوار په کي بنسټک / شتيکي بيا به خ
	(سابقا) عملة انكليزية تساوي ربع بنس. شي. عديم القيمة
fascinate /fæ'sineɪt/ vt	۱. دل ده فرښت، راي
	ده کښت، دلگير دکت ۲. له جووله ي نه خا، په کي نه خا
	(وه که نه وه ي مار له گهل نيچيره کهي ده پکا)
	۱. يسحر، يجذب بيهر ۲. يسلب القدرة على الحركة (کما تفعل
	التعابين بالفرائس)
fascination /fæ'sɪneɪʃn/ n [C,U]	دلفران، جوان،
	شتيکي جوان، دلگير کردن، شه پدايوون
	سحر قنة، شي. فتان
fascism /fæ'sɪzəm/ n	فاشيني، فاشيهت
	الفاشية
fashion /fæʃn/ n [C]	(جل و بهرگ، په وشت،
	بيروباوه) باو، ته رز
	(الملايس، السلوك، الفكر) موضة العصر
the Paris ~ s	باو له پاريس
	موضات باريس

styles which are in ~ / out of ~	ريازي نوئ / کون ~
۲. (له شيوگي تا که له گهل نامرآزي ناسين و نه ناسين) رپياز،	
شيواز	
أساليب / حديثة، قديمة ۲. (في صيغة المفرد مع أداة التعريف او	
التنكير) طريقة، اسلوب	
behave in a strange ~	په شيوه په کي سه پر هه نلس و
	کهوت نه کا
	يتصرف بطريقة غريبة
after a ~	په شيوه په کي پان شيوه په کي تری نوويستانه
	بطريقة او باخرى، (غير مرضية تماما)
□ vt	دروستي نه کا، داي نه رپزي، پڼک ده هښت
	يشکل، يکون، يصنع، يصوغ
~ a canoe from a tree trunk	که شني له قه دي
	دروخت دروست نه کا
	يصنع قارباً من جذع الشجرة
fashionable /fæʃnəbl/ adj	وه ک باو، له سهر ته رزي
	تازه، چيني بالا په کارى دين
	حديث، متش مع الموضة، تستخدمه الطبقة الراقية
~ hotel / tailor	نوټيل / بهرگ دروي چيني بالا
	فندق / خياط للطبقة الراقية
fashionably adv	شتيکي نوئ، له گهل موډيل،
	له سهر ته رزي تازه
	بشكل متش مع الموضة / راق
fast /fɑ:st/ adj	۱. جڼگير، چه سپاو
	۱. ثابت، راسخ
be stuck ~ in the ground	جڼگير له زه ويډا
	۲. (هاوړي) دلسوز ۳. (رهنگ) جڼگير، ټيک ناچن
	ثابت في الارض ۲. (الاصدقاء) مخلص، مقرب ۳. (الالوان)
	ثابت، لايتغير، لايبهت
□ adv	په جڼگيري
	بشبات، بأحكام
hold ~	توند نه پگري
	يسک بأحكام
~ asleep	زوو نه خه ويټ
	يخط في النوم
play ~ and loose (with)	په فرو فيل، گزي نه کا،
	ناويستانه ناراسته ي ده گوري
	يسکر، يخدع، يغير اتجاهاته بشكل متكر

- ²fast** /fɑ:st/ *adj* (-er, est) ۱. خیرا، به پهله، زو، لهز ۲. سریع، سریع
 ۱. شمه‌نده‌فوری خیرا ۲. (که‌سیک و پاپواردنی) *a ~ train*
 مه‌ست، چه‌له‌نگ
 قطار سریع ۲. (الشخص، طريقة حياته) متفلس فی المذات
 پر کامه‌راتی، پر چیژ ۳. کاتزمیره که له‌پیشه *a ~ life*
 حیاة مليئة بالمذات ۳. (الساعة) تسبق الوقت الصحيح
 نه‌و کاتزمیره ده‌خوله‌ک *This watch is 10 minutes ~*
 له‌پیشه
 هذه الساعة متقدمة عشرة دقائق
 ۱. *adv* به‌پهله، به‌خیرا
 بسرعة
 به‌پهله‌قه‌نه‌کا *~ speak*
 يتكلم / يتحدث بسرعة
 باران، شه‌سته‌نه‌کا، به‌لیز مه‌باری *rain ~*
 تمطر بغزارة
³fast /fɑ:st/ *vi* به‌رژوو‌ده‌بیټ، له‌خواردن و‌خواردنه‌وه
 دوور ده‌که‌وټنه‌وه
 يصوم، يتمتنع عن الاكل والشرب
 ۱. *n* رژوو، رژی، رژیو، رژیوگرتن
 صوم، صیام
fasten /fɑ:st/ *vt, vi* ۱. توندی ده‌کا، گری‌دوت،
 له‌بیسه‌ستی، به‌توند داینه‌خا
 ۱. یت، یرس، یرط، یفلک باحکام
 ده‌رگا و په‌نجه‌ره‌کان به‌توندی *~ doors and windows*
 داده‌خا ۲. جیگیر نه‌بی، قایم، توند کراو / که‌په‌نراوبه
 یحکم اغلاق الابواب والنوافذ ۲. یصح فابتا، محکا /
 موصولاب
 ژوربه‌ی چاکه‌ت به *Most jackets ~ with buttons*
 دوگمه‌داده‌خری
 معظم السرات تثبت بأزرار
 ۳. ده‌ست نه‌گری به‌سوریا، به‌توندی نه‌پگری *~ upon*
 ۳. یسیر علی، یسک باحکام
fastener *n* [C] نامیری به‌ستن، قایم کردن، جیگیر کردن،
 به‌نده‌خوین، نه‌وقه
 أداة ربط، تثبیت، توق
fastidious /fə'stɪdɪəs/ *adj* زه‌حمه‌ته‌قایل کردنی،
 هه‌ستیار، گازنده‌که‌ر

- یصعب ارضاء، شديد الاهتمام بمسائل الذوق، الطعام، الخ...
fat /fæt/ *n* [C,U] ۱. چه‌وری، په‌ز، پیو، رۆن ۲. ماده‌ی
 رۆنی پوهه‌ک
 ۱. دهن، شحم ۲. ماده‌ی ده‌نیة نباتیة
 رۆنی پوهه‌کی بو‌چیشت لیان *~ vegetable cooking*
 ده‌ون نباتیة للطهي
 له‌سر خوشتین خواردن *live on the ~ of the land*
 نه‌ژی
 يتبع بافضل الاطعمة
 ۱. قه‌له‌و، پر، ټیکس‌راو *adj* (fatter, fattest)
 ۱. سین، بدین
 ۱. *a ~ man* پیای قه‌له‌و
 رجل بدین
 گوشتی چه‌ور، پر له‌دوگ ۲. نه‌ستور، پرکراو *~ meat*
 لحم مليء بالدهن ۲. سیک، متلی
 جانتای پر ۳. ناسوده، به‌سوود، به *a ~ pocket-book*
 پیت
 محفظة مثقلة ۳. مریح، مکسب، خصب
 کارنکی ناسوده *a ~ job*
 وظیفه‌ی مریحه
 زه‌وی به‌پیت *~ lands*
 اراض خصبه
 قه‌له‌و نه‌پیت، قه‌له‌و دکت *vt, vi* (-tt-)
 یسمن، یسمن
fat-head *n* گه‌مزه، گیل
 احمق
fatal /fə'tæl/ *adj* کوشنده، مردنی، ده‌پینه‌هوی مردن،
 کاره‌سات
 میت، مه‌لک، یقزی الی الوت / کارته
fatally *adv* کوشنده، پکوژانه
 بشكل میت، مه‌لک
 توشی برینداری کوشنده بوو *~ wounded*
 مصاب بجرح قاتل
fatalism /fə'tælɪzəm/ *n* [U] باور به‌قه‌زاو قه‌ده‌ر،
 چاره‌نوس
 الايمان بالقدر، القدريه
fatalist /fə'tælɪst/ *n* [C] که‌ستیکی لیماندار
 به‌چاره‌نوس (به‌په‌سر هانی دنیا)

fatalistic /ˈfætlɪstɪk/ <i>adj</i>	قدری، شخص یؤمن بالقدر
چاره‌نویسی، داورداری	
fatality /fəˈtæləti/ <i>n</i> [C,U]	مردن، له‌ناوچون له
موت، هلاک	
(pl -ties)	رووداودا
	(في حادث مثلاً)
bathing fatalities	مردن به هوئی مهله کردنهوه (له)
که‌ناری دپاری کراو	
	الوفیات الناتجة عن السباحة (على شاطئ - معین)
fate /feɪt/ <i>n</i> [U]	۱. چاره‌نویس، چاره، قه‌زاو قه‌دهر
۱. القدر، القضاء	
meet one's ~	۲. پاشه‌پوژیک چاره‌نویس دپاری
ته‌کات ۳. مردن، له‌ناوچون، ویرانه‌نه‌مری، نامینی، تیا ده‌چی	
۲. المصير الذي يجدهه القدر ۳. الموت، الدمار يلقي حنفة	
fated <i>adv</i>	له چاره‌ی نوسراوه، چاره نفیسی، چاره‌نویس
مقدر له	
fateful /ˈfeɪtful/ <i>adj</i>	به‌دووم، ره‌شبین، بئ چار، له‌بر
کوژ	
	مقدر، مشنوم، محترم
father /ˈfɑːðə(r)/ <i>n</i> [C]	۱. باوک، پابه ۲. دامه‌زیننه‌ر
ده‌ست ینکدر ۳. قه‌شه (له کلّیه‌ی کاسولیک)	
۱. أب. والد ۲. مؤسس، مبتدی ۳. قیس (خاصة في الكنيسة	
الرومانية الكاثوليكية)	
۱. دای ته‌هینی، دای ته‌مه‌زیننی ۲. خوئی ته‌کا به	
باوکی مندال، خاوه‌ن په‌رتوک	
۱. ینتکر، ینتدع، یؤس ۲. یقر بانه‌ والد طفل او مؤلف کتاب	
~ sth on sb	شینک ته‌گه‌ریننه‌وه بو‌که‌سیک
ینسب شیأ لشخص	
fat-her-in-law <i>n</i> (pl ~s-in-law)	خه‌زور، باوکی میرد
پاژنه‌که	
صهر، والد الزوج أو الزوجة	
fatherland <i>n</i>	نیشتمان، خاک، ولات
الوطن	
fatherly <i>adj</i>	باوکانه
أبوي	
fathom /ˈfæðəm/ <i>n</i> [C]	نامیری قولی پئوی ده‌ریا، قولی
پئو (به‌کسانه‌به ۶ پئ)	

□ <i>vt</i>	مقیاس بحری لعمق الماء (يعادل ۶ اقدام)
	تیزی ته‌کا، هه‌ستی پئ ته‌کا، پندا نه‌روا
	یفهم، یدرک، یسیر غور (شیء)
fathomless <i>adj</i>	زور قول، بئ بن
	لا یسکن سیر غوره
fatigue /fəˈtiːg/ <i>n</i> [C,U]	شه‌کته، هیلکی، ماندوو یون
□ <i>vi</i>	تعب، اجهاد، ارهاق
	هیلک ته‌بئ
	یتعب، یرق
fatten /ˈfætn/ <i>vt, vi</i>	(پروانه <i>fat</i>)
	(انظر <i>fat</i>)
fatuous /ˈfætʃʊəs/ <i>adj</i>	گه‌مه‌ز، گه‌وج، پورت
	احق، ابله
faucet /ˈfɔːsɪt/ <i>n</i>	بوری فاون
	(في امريكا) صنبور، حنفية
fault /fɔːlt/ <i>n</i> [C,U]	۱. عه‌ب، له‌که، که‌م و کووری،
	خه‌وش، چه‌وتی
	۱. عیب، نقص
find ~ with	عه‌بیی لی ته‌دوژینه‌وه
	یتصد عیوب، یشکر من
at ~	هه‌له، عه‌بیدار، شله‌زاو
	خاطي، به عیوب، متحیر، مرتبک
It's your own ~ if you've hurt yourself	
۲. (له‌شیوگی تاکدا) هه‌له، شه‌ره‌ز، شاش، به‌ر پرسپاری له	
هه‌له کردن هه‌له‌ی خوت بو که نازاری خوت دا ۳. هه‌له	
۲. (في صيغة المفرد فقط) غلطة، خطأ، مسئولية عن الخطأ أنها	
غلطتك قد اذيت نفسك ۳. خطأ	
~ of grammar	هه‌له‌ی ریزمانی ۴. قلیشی زه‌وی وهک
	درزی به‌رد
	خطا في النحو ۵. شق في قشرة الارض او طبقة صخرية مثلاً
faultless <i>adj</i>	بئ گه‌رد، بئ چه‌وتی
	بلا اخطاء
faultlessly <i>adv</i>	بئ گه‌ردی، بئ چه‌وتی
	بشکل قویم لیس فیه اخطاء
faulty <i>adj</i>	خه‌وشدار، نه‌ساز، چه‌وت، سوچدار
	به عیوب او اخطاء، خاطي
faun /fɔːn/ <i>n</i>	(له رومای کون) خوای دارستان و باخچه‌و
	کینگه، (شاخی بز و قاچی بزنی هه‌بوو)

(في روما القديمة) اله الغابات والحدائق والحقول (له قرون الماعز وارجلها)

fauna /fəʊnə/ *npl* ناژه‌لی سهرده‌مینکی دیاری یا ناوچه‌یه‌کی تاییدت حیرانات عصر معین أو منطقه معینه

favour /fəvə(r)/ *n* [C,U] ۱. چالاکه، لایه‌نگیری خوشه‌ویستی، ناماده باشی بۆ یارمه‌تیدان ۱. استحسان، تأیید، معاباة، استعداد للمساعدة

أ. دلنه‌وایی نه‌کا، پشتی به‌رنادات، هاوسوز *in ~ of*
 ب. له‌لایه‌نی نه‌وه، له‌په‌رژه‌وه‌ندی نه‌وه، له‌بری، له‌جیاتی
 أ. متعاطف مع ب. فی جانب، فی صالح، نیابة عن
 نه‌ویست، قیزه‌ون، نه‌لیانی ۲. جوان، *out of ~ (with)* ناسراو، خزمه‌ت

مکروه، غیر محبور (من قبل) ۲. جمیل، معروف، خدمة
 داوای یارمه‌تی له‌کسیک نه‌کا *ask a ~ of sb*
 یطلب المساعدة من شخص

۱. لایه‌نی نه‌گری، یارمه‌تی نه‌دا، پشتگیری دکت *□ vt*
 ۲. فه‌زلی که‌سیک یا شتیك نه‌دا به‌سهر نه‌وی تردا ۳. چوون
 یه‌ک نه‌یی، وه‌ک یه‌کی لی دی

۱. یزید، یساند ۲. یغفل شخصا / شیئا علی اخر، یحایي ۳.
 یسانل، یشابه

favourable /fəvərəbəl/ *adj* گونجاو، له‌بار، روپیروز موات، مؤید

favourably *adv* به‌په‌سهندي، له‌بارانه، به‌په‌سهند کراوی، هه‌لیازی

بقتل حسن، بشكل مواتي

favorite /fəvərɪt/ *n* [C] (کەس، شت) چاک، په‌سهند (شخص، شيء) مفضل

favouritism *n* [U] خوشه‌ویستی، هه‌لیازی، چاکه خوازی، لاگری معاباة، تعیز

۱. بینه‌چوه ناسک ۲. به‌نگی توزی ¹**fawn** /fəʊn/ *n* [C] مه‌پله‌و زه‌رد

۱. صفار الغزلان ۲. اللون البني الباهت المائل الى الصفرة

۱. (سه‌گ) هه‌لنه‌تیزینی کلکه له‌قی‌ده‌کا ²**fawn** /fəʊn/ *vi* ۲. ماستاو نه‌کا، مامه‌یی نه‌کا

۱. (الكلب) يظهر سروره بالقفز و هز الذيل ۲. (مجاز) يستملق، يتزلف

مامه‌یی بۆ خزمینکی نزیکی ده‌وله *~ on a rich relative*
 مه‌ندی نه‌کا

یتلق قریبا غنیا

fear /fɛə(r)/ *n* [C,U] ۱. ترس، توفین، سامناک ۲. سه‌رکه‌شی، ترسناک ۳. ترسان له (خودا)، سام

۱. خوف، رعب، فزع ۲. مخاطرة، خطر ۳. خشية، خوف (الله)
 نه‌ترسن، نه‌شله‌ژی *□ vt, vi*
 یخاف، یخشی، یقلق

fearful /fiəfl/ *adj* ترسناک، سامناک، توفینەر
 مخیف، مرعب، خائف

fearfully *adv* به‌شیوه‌یه‌کی ترسناک / توفینەر
 بشكل مخيف / مرعب

fearless *adj* نه‌ترسی، ناز، گوئی پین نادا
 لا یخاف، لا یهاب

feasible /fi:zəbl/ *adj* په‌سهند، له‌وانه‌یه‌ روو بدات، کرداری

معقول، محتمل حدوثه، عملي

feast /fi:st/ *n* [C] ۱. جه‌ژن، یاد ۲. خوان، نان خواردن ۱. عید، ذکری ۲. ولیمة، مأدبة

ناماده‌ی میوانداری ده‌یی *□ vt, vi*
 یقیم / یشتک فی ولیمة

feat /fei:t/ *n* [C] قه‌هرمانی، مه‌ردایه‌تی
 عمل مجید

feather /feðə(r)/ *n* په‌ری په‌له‌وهر
 ريشه الطائر

birds of a ~ هه‌ربالنده ئۆپراخو (گیا له‌سهر به‌نجی
 خوی ده‌روی)

الطیور علی اشکالها (تقع)

a ~ in one's cap شتیك جیی شانازی پین
 شيء یدهو للفتخر

□ vt ناسووده‌یی زۆر نه‌کا
 یوفر اسباب الراحة

~ one's nest خوی ناسوده نه‌کا
 يهيء الراحة لنفسه

featherbed *n* [C] نوینی نه‌رم و نۆل، راخه‌ر له
 په‌رگولیفک، تشتی سفل

فراش و تیر من الریش

feature /fi:tʃə(r)/ *n* [C] شه‌قل، به‌رگه، دوف، بۆده‌م،

نیشانه، به شیک له دهم و چاو، روخسار ۲. (له شینګی کڼ)
روالته دهم و چاو، نیشانه، جودا، جیاکهره وه

۱. سټه، قسټه من قسات الوجه، (في صيغة الجمع) سمات.
ملاص الوجه ۲. صفة مميزة، بارزة

شیره کانی جوگرافی *geographical ~s of a district*
تایه ته به ناوچه شاخاو په کانا و ده ریاچه کانا .. هند

الصفات الجغرافية المميزة لأقليم (کالجهال، البحيرات .. الخ)
ناسینه وه، پوټنکی دیار ده بیټ (له فیلم) دا □ vi

بیمز، یحتل مکانا بارزا (کمنفل فی فیلم)

featureless adj بین روالهت، مت، همدار
بدون ملاصح مميزة

february /febjuəri/ n مانگی، ربه شه من، مانگی
دوو

شهر فبرایر، شباط

fed /fed/ ده رخواردی دا (پروانه *feed*)
(انظر *feed*)

~ *up* بیژاری، جارس بو
(ل. د) ضرر

federal /federal/ adj فیدرالی، په کگیری
الفیدرالی

federalism /federalizəm/ n [U] په کگرتن،
په کگرتووی

المذهب الاتحادي، فیدرالی

federate /fedəreit/ vt, vi (ده لهر، کومه لنگاکان) په کی
ده خات، په کیتی پیکدنن / پیکي ده خات به په کگرتن

فهدرالی

(الولايات، المجتمعات) یوحد / یظم فی اتحاد فیدرالی

federation /fədererjən/ n [C,U] ۱. په کیه تی،
په کگیریه تی، فهران پوای فیدرالی، کویوونه وه ۲. په کیتی

فیدرالی، په کیتی پیکرخوای بازرگانی ۳. دروست کردن
پاسای فیدرالی

۱. حکومت فیدرالی، ۲. اتحاد فیدرالی، اتحاد منظمات
تجاریه، ۳. فدرلة (تشکیل نظام فیدرالی)

fee /fi:/ n [C,U] مز، مزه، کرنی، موچه، شاباش، بو
که سیکي هونه رکاز / رینمایي کردن

أجر لشخص مهني مقابل خدمات / اشتارة

feeble /fi:bl/ adj زه عیف، به سه زمان، لاواز، دلسار،
په ککه وه

ضعیف، واهن

feeble-minded adj گنل، لاژک، گهوج، خړپو، نالفل،
سفلک

أبله

feebly /fi:bl/ adv په لاوزی، به به سه زمانی، به داماموی
بضعف، پوهن، بتخاذل

fecal impaction گووگیران (قه بزی)
حصر الحانظ

feed /fi:d/ vt, vi (pt pt, pp fed/fed/) ۱. خواردنی
له داتی، ۲. (پو ټاؤل) خواردنی له داتی، نه پله وه پینن، تیری

نه کا

۱. یظم، یغذي ۲. (للحيوانات بصفة خاصة) یرعی، یغذي
مانگا له میرگه که *cows ~ ing in the meadows*

ده له وه پنی

ايقار، ترعی فی المروج

~ (up) *on* له سهری نه زی
یتغذي علی

۱. خواردن، خواردنی مثال، ټاؤل / ژهم *n* [C,U]
طعام، غذاء (للأطفال، الحيوانات) وجبة

feedback /fi:dbæk/ n [U] لاده سته کوت، راگه نین
پان خوراکا، له گه راندی (پروانه *fed*) ده سنی لن ده دا

عائد للمعلومات (انظر *fed*)

feel /fi:l/ vt, vi (pt, pp felt /felt/) ۱. همدست ده کا،
ده همدست، هشی دکت

۱. یتحسس، یلمس ۲. یشعر، یحس

~ *like doing sth* ناره زوی کردن کاریک ده کا
۳. واده نه که وی، - وادپاره (نهره / زیړه) پو همدست

یشعر بالرغبة فی عمل شيء ۳. یدو، یظهر، (ناعما، خشنا)
للحواس

ده سنی مثال نهرم و ټوله، *A baby's hand ~s smooth*
ناسکه

ان ید، الطفل ناعمة الملمس

پنستی وه کو ناوړشمه ۴. له *Her skin ~s like silk*
پروا په دایه ۵. کاری تی نه کات، بیروپوای ناوړون

ان ملمس بشرتها کالحریر ۴. یعتقد ان، یكون فكرة غير واضحة
عن ۵. یتأثر، یروقی ل

همدست به غمباری نه کات پو که سیک *~ sorrow for sb*
یشعر بالاسی من اجل شخص

- نورده‌ی نیه له گهرما، گهرماپه‌تی ~ the heat
یعامی من الحر
- دهست تێه‌ردان (ته‌نها له شیوگی تاکدا) ~ n by the
(فی صیغه المفرد فقط) باللس
1. **feeler** /fi:lə(r)/ n [C] شاخی هه‌ست کردن له هه‌ندی
میرودا 2. هه‌ستیار، هه‌سته‌وه‌ر، سه‌هکه‌ر، بیروپا، پێشیار،
بۆچاره‌سه‌ر کردنی رای که‌سانی تر
1. قرن الاستعار، عند بعض الحشرات 2. مجلس، فکرة /
اقتراح يقدم لتحس آراء الآخرين
1. **feeling** /fi:liŋ/ n [C,U] هه‌وه‌س، هه‌ستیار، هه‌ست،
هه‌ست کردن
1. احساس، شعور، وعی
- هه‌ست کردن به نا‌ارامی 2. پروا، a ~ of discomfort
باوه‌ر، بۆچون 3. وێژدان، هه‌سته‌ نه‌ست، خۆشه‌ویستی
شعور بعدم الراحة 2. رای، اعتقاد 3. (فی صیغه الجمع) مشاعر،
وجدان، عواطف
- هه‌ستی نه‌بزوینی هه‌سته‌کان ده‌وورۆژین ~ s rouse the
بیر الشعار
- نا‌زاری هه‌ستی ده‌دا، هه‌ستی بیرنداره‌دا ~ s hurt sb's
4. بیزلی نان
- یۆ‌دی مشاعره 4. اعجاب (بفن او جمال مثلاً) تقدير
- هه‌له‌چون، رۆمانسی، به‌سۆز ~ adj
عاطفی، انفعالی، حساس
- پێ، پێ‌یه‌کان (پروانه foot)
انظر (foot)
1. **feet** /fi:t/ n (ووشه، تییینی) خۆش،
دلگیر، باش هه‌له‌بزیروا
(الكلمات، الملاحظات) لبق، حسن الاختيار
- کتکی، پشله‌یی، قیل‌باز ~ adj **feline** /fi:lain/ adj
انقط غادر، ماکر
- که‌وت / (پروانه fall) **fell** /fel/ ¹
انظر (fall)
- که‌لیت، دنیخت، نه‌که‌وی، دار نه‌پرێه‌وه ~ vr **fell** /fel/ ²
يسقط، يوقع، يقطع شجرة
1. که‌س، په‌کیک، زه‌لام، کاپرا، ~ n **fellow** /feləʊ/ n [C]
هه‌وگر، هه‌سه‌ر 2. له‌شیوگی کۆ‌دا، هاوه‌لان، براده‌ران،
هاوکار
1. شخص 2. (فی صیغه الجمع) رفاق، زملاء

- براده‌ران / هاوه‌دم بۆ ته‌نگانه ~ s in misfortune
3. هاوچه‌شن / هاوچه‌ین
اصداق / زملاء فی الشدة 3. من نفس النوع / الطبقة ... الخ.
مماثل
- ~ citizens هاوئێشتمانیه‌کان
مواطنون
- هاوگه‌شتیاران، 4. ئەندام له کۆمه‌له‌یه‌کی ~ passengers
زانستی
- رفقاء السفر / الطريق 4. عضو فی جمعية علمية، زمیل
ئەندام له ئەکادیمی F ~ of the British Academy
به‌ریتانی
- زمیل فی الاکادیمیة البريطانية
1. **fellow-feeling** n هاو‌به‌شی کردن له هه‌ستدا
مشاركة فی الشعور
1. **fellowship** /feləʊʃɪp/ n [C,U] هه‌وگری کری،
هاوکاریه‌تی 2. نه‌ندامیه‌تی، زه‌ماله (له کۆمه‌له‌یه‌ک یان
ئه‌کادیمیه‌ک)
1. رفقة، صحبة 2. عضوية، زمالة (فی جمعية و اکاديمية)
1. **felon** /felən/ n [C] تاوانبار، تاوان
مجرم، اثم
1. **felony** /feləni/ n [C,U] تاوان، که‌تن
جریمة، اثم
1. **felt** /felt/ به‌ره‌هه‌ست، هه‌ستی کرد (پروانه feel)
(انظر feel)
2. **felt** /fel/ n [U] لباد (هه‌رشێ خوری په‌ستێراو
لباد)
- ~ has شه‌به‌قی لباد، کلاف، کلاو
قبعات من اللباد
1. مێ، مینه، مېچکه (پوه‌ک) ~ adj **female** /fi:meɪl/ adj
به‌ردار
1. مؤنث، انثوي (النباتات) مشر
2. ژنانه، مێ‌ی (مرو‌ف یان ئاوه‌ل) مینه ~ n [C]
2. نسائي، نسوي انثي (الانسان او الحيوان)
- قۆ‌ری به‌ر پان (قۆ‌ریون) * **femoral hernia**
فتق فخدی
- مینه، ژنانی، مێ‌ی ~ adj **feminine** /feməni:/ adj
1. نسائي، انثوي، للنساء
- خولیا، ئاره‌زوی ژنانه وه‌ک دروومان ~ hobbies

۲. (له پښمان) من پنجه وانه یی نیر
 هوايات نسائي (كاشفال الابرة) ۲. في النحر (مؤنث) عكس
 مذکر
- feminism** /feminizəm/ *n* [U]
 یزوتنه وې په کسانې
 له نیوان ژن و پیاوډا
 حركة المساواة بين الرجل والمرأة
- fence** /fens/ *n* [C]
 (دهوری نه گری) ته پیمان، شورا،
 په ریژن، (له تهخته پاته لیدن)
 (یحبط ب) سور، سیاح، (من الاخشاب والاسلاك)
- fence** /fens/ *vi*
 ۱. شه پیر، شیربازی نه کا ۲. خوی
 لانه دله وده لای راسته و خوی پرسیار
۱. یارز بالسيف ۲. (مجاز) بتجنب الاجابة المباشرة (على سؤال)
- fencer** *n* [C]
 یاریکەر / زورانباز
 مبارز
- fencing** /fensɪŋ/ *n* [U]
 شیربازی
 مبارزة بالسيف
- fend** /fend/ *vt, vi ~ off*
 ۱. خوډه پاریزیت له، خوډه
 ددت، ده پاریزیت، دوورنه که ویتوه
 ۱. يدافع عن نفسه ضد، يتقي
 ۲. به خوی نه کا (خوی وماله کانی)، چاودیری ~ *for*
 ده کا
۲. یعول (نفسه او اولاده مثلا) یرعی
- fender** /fendə(r)/ *n* [C]
 ۱. چوارچینه ی کانزایی
 دهوری زویکا ددهات، درایزین، تانی زوپه پاریز
 ۲. به ربه ست، لیکه وتن له (پاپور، فامیر)
۱. اطار معدني يحيط بالمعداة، درایزین ۲. (في السفن، الآلات، الترام، القاطرات) حاجز الاصطدام
- ferment** /fə'ment/ *vi*
 ده ترشیت، کاری تی نه کا،
 نه وروژی، توره ی نه کا، همل ده چی
 یخمر، یخمر، (مجاز) یثیر، یهیج، یتهیج
- /fə'ment/ *n*
 هه وین، ماده ی ترشانندن، له باری
 وروژانندن شورېدا
 خیره، ماده تسب التخمر، (مجاز) في حالة تهيج او ثورة
 (سیاسیة او اجتماعية) مثلا
- fermentation** /fə'men'teɪʃn/ *n*
 ترشان، ترشانندن،
 ترشیون
 تخم، تخمیر

- fern** /tə:n/ *n* [C,U]
 جوړه روه کیکه تنه گله لای هه په و
 گولی نیه، گله لای سولکه (سرخه س) پیچک، که ره سا
 کولی
- نبات الخنشار، نبات له اوراق خضراء و ليس له ازهار
- ferocious** /fə'reʊʃəs/ *adj*
 وه حشی، کیوی دل په ق،
 زیاندار، دژوار، در
 عنیف، قاس، شرس، شدید
- ferocity** /fə'reʊsəti/ *n* [C,U]
 درې، دژواری، در
 درنده یی، ناهه مواری
 عنف، قسوة، شراسة
- ferret** /ferrɪ/ *n* [C]
 نازه لیکې پچوکی زیره که (مشکه
 خوړه) راوی (مشک و که رویشک) نه کا
 حیوان صغیر ماهر، في صید الفئران والارانب
- راو نه کا په هوی نه و نازه لوه، نیچیر دکت،
 نیچیر دنیئت دهر
 یصطاد (الفئران، الارانب) بيساعدة هذا الحیران
- ~ *sth/sb out*
 که سیک نه ی دوزیتوه دوا ی گران
 ولیکولنه وه
 یکشفت / یجد شینا او شخصاً بعد بحث دقیق
- ferroconcrete** /fə'reʊkɒŋkri:t/ *n* [U]
 چیمه تنو
 دارزاو به شیشی ناسن / چیمه تنو یا ناستکری
 اسمنت مسلح
- ferrous** /fɛrəs/ *adj*
 ناسنی، ناستوژ، ناسنی هه فیز
 حدیدی
- ferry** /feri/ *n* [C] (*pl -ries*)
 که له که به له می پچوک /
 بوگواسته و ه ی خه لک ناودا
 قارب / طائرة لنقل الركاب عبر نهر او قنوات، معدیة
- *vt, vi*
 به که له که به پریته وه
 ینقل / یعبر بالمعدیة
- fertile** /fɜ:təl/ *adj* (که سیک، هوش)
 ۱. (زهوی) به پیت،
 پری له بیرو باوهر، پلان ۲. به پیت، توانای پیتانندی هه په،
 به دردار، پرییت، زایی
۱. (الارض)، خصبة، خصیب، (الشخص، العقل) مليء بالانكار
 /الخطوط... الخ ۲. ثمر، مخصب، قادر على الانجاب
- ~ *seeds*
 تووی به پیت
 بذور مخصبة
- fertility** /fɜ:tɪləti/ *n* [U]
 به درداری، به پیتی، به به ره می
 خصوبة

fertilization /fəˈtelaɪzəʃn/ *n* [U] پەرىن، پىتاندىن،
پەين كردن

fertilize /fəˈtelaɪz/ *vt* بەپىتى ئەكا، ئاۋسى ئەكا
يغىب

fertilizer /fəˈtelaɪzə(r)/ *n* [U] بەپىت، پەين
مغىب، ساد

fervent /fəˈvɒnt/ *adj* ۱. گەشاۋە، گەرم ۲. پرلە ھەست و
سۆز، پەرۋش، دلگەرم
۱. مەرھ، خار ۲. (مجاز) ملىء بالشاعر، متحمس
~ love خوشەۋىستى بە پەرۋش
حب متقد

fervour /fəˈvɔ(r)/ *n* [U] ھەست قول، كۈپە كردن،
شاراندن، پەرۋشى
شعور عىق، اتقاد

festal /festl/ *adj* جەۋنى، تايپەتە بە جەۋن
عەيدى، يىغىلى الاعياد

fester /festa(r)/ *vi* ۱. (برىن) جەراھەت ئەكا، گەنى
دەت، دەرۋى ۲. ئەيىتە ھۈى تالى، ھۈشى تىك ئەدا، پىزك،
پىزمارۋك

۱. (الجرح) يىتقى ۲. سبب مرارة، يفسد العقل، يسمم التفكير

festival /festɪvəl/ *n* [C] ياد، ئاھەنگ، جەۋن
احتفال، مەرجان، عەيد

festive /festɪv/ *adj* ئاھەنگى، جەۋنى، شايى
مەرجانى، احتفالى

the ~ season ۱. ھەزرى جەۋنەكان (لەداپك بوون و
سەرى سال)

موسم الاعياد (عيد الميلادو رأس السنة)

festivity /feˈstɪvəti/ *n* [C,U] ۱. جەۋن، ئاھەنگ
۲. بۇنەپەكى خوش، ئاھەنگى
(pl -ties)

۱. عەيد، احتفال ۲. مەرجان، مناسبة مەرعة
wedding festivities ئاھەنگى ژن ھىنان

احتفالات الزواج
festoon /feˈstun/ *n* [C] زىنجىرەپەك گۈلى ھەلۋاسراو
بۇ جوانى

سلسلة من الزهور متدلّية و معلقة بين نقطتين للزينة
دەپرازىنئەۋە بەزىنجىر پان پەتېكى گۈلېن
□ *vt* يىزىن بسلسلة / جبل من الزهور

۱. دەھنى، دىئىت، ئامادە دەكات،
ئەروات بۇ ئامادە كردنى (شېك، كەسېك)، دانە دەست
۲. دەرى ئەكا (ھەناسە، فرمىك) بۇ (كەلوپەل) ئەپەينى

۱. يىچىب، يىچىب لۇھىزار (شە او شەخس) ۲. يىلق (تەنھە)،
دەمرعا (للبنائىم) يىچىر، يىچىب

fete /feti/ *n* مەھرەجان، ئاھەنگ لە ھەۋاى سازگاردا
مەرجان (عادة في هواء الطلق)

fetid /fetɪd/ *adj* بۇنى پىس، ناخۇش، بۇگەن
كربە الرائحة

fetish /fetiʃ/ *n* [C] (pl -es) ۱. پەرسەت لای گەلە پت
پەرسەتەكان وا ھەست دەكەن گىانى تىداپە نۇشتە،
خۇشەۋىستى ۋەپەرۋشى گىلانە

صنم، عند الشعوب الوثنية يعتقد بان داخله روح، شيء يتعلق
به، حب او ولىع بشكل احمق

fetishism نەخۇشەكى دەرونيە (جنسى) توشى
ھەندىك (ژن و پىاو) دەپىت
فېتېشېزم

fetter /fetə(r)/ *n* [C] كۈت، زىنجىرى ئاسن، گرېدان،
پاشبەند، بەندان، پىشەند

قيد، غل، سلسلة حدیدية (مجاز) معوق، عائق، عقبة
رېنگە لى ئەگرى، بەند دكت، گرى ددت □ *vt*

يقيد، يغل، يعوق
كۆرپەلە، ئاولەمە

*feto جىنى
كۆرپەلە، ئاولەمى

*fetus جىنى
شەر، ئاكوكى دورو درېۋ، نەپارى،
دوۋمنى

feud /fju:d/ *n* [C] ئار، عداۋە شەيد يىستىر مەدە طويلا

feudal /fju:dəl/ *adj* دەرەپەگى
اقطاعى

feudalism *n* [U] رۇنى دەرەپەگى
نظام اقطاعى

۱. تا، بەرز پوئەۋە ۲. پەلى گەرمى
لەش ۲. نەخۇشى تا

۱. حمى (ارتفاع في درجة حرارة الجسم) ۲. مرض الحمى
۳. بارى ھەلچون، خروشى،
in a ~ of impatience

لەبارى ھەلچون و خروشىداپە، پرلە يىزارى

۳. حالة إنفعال (إثارة في حالة إنفعال شديد مليء بالضجر)	تالهاټوو، پهريشان
feverish <i>adj</i>	محموم خهوى ناخوش احلام محمومة
~ dreams	
few /fju:/ <i>adj</i> (-er, -est), <i>pron</i>	۱. کم، هندک، چهندهک ۱. قليل کمى له خه لکى تانهوده سال ده وى قليل من الناس يعيشون الى سن التسعين کى که مترين هه لى <i>Who made the ~ est mistakes?</i> کردوو؟ من الذي ارتكب اقل عدد من الاخطاء؟ هينده کانى، که ميک، ۲. هه ندى (له گدل a) حوالي يبلغ عدد ۲. (بعض) (باضافة a) <i>Would you like to have a ~ friends to supper?</i> حه زده که يت هه ندى له هاوړيانټ بونان خواردنى شيواره بانگ بکه يت؟ هل تحب ان تدعو بعض الاصدقاء الى العشاء؟
few /fez/ <i>n</i> [C]	فيسټ، کلاو، فيس طربوش ده زگيران (کور) خاطب ده زگيران (کچ) ده لهنده خپه سهرنه که وټن، هيو، بران، تيکچون، پنکه تاته مام فشل، اخفاق
flance /fi'bnseɪ/ <i>n</i> [U]	
flancee /fi'bnset/ <i>n</i> [C]	
flasco /fi'æskəʊ/ <i>n</i> (pl ~ s)	
fib /fɪb/ <i>n</i> [C]	دروى سې، دروى (د. ل) مه سلحه حهت (د. ل) کذب يضاء، اکذوبه دروى سې نه کا، دروئه کا يکذب کذب يضاء
□ vi (-bb-)	
fibre /ˈfaɪbə(r)/ <i>n</i> [C]	۱. ريشال، ريشال، ريس، ريشو، داوى لوکه، تهخته، ده مار ۲. توکى نازدهل، کولک، کورک، شتيک له ريشال (لوکه بو نمونه) کوتالى لن دروست نه کرى
	۱. احد الياف نسيج في جسم الحيوان او النبات، شعيرة (كشميرات التطن، الخشب، الاعصاب) ۲. مادة مصنوعة من

الياف (کاتطن مثلاً) يصنع منها لباس fibrocyte ريشاله خانه ليفه داپکه ريشاله خانه أروقة ليفية fibroblast ريشالى ليفى دروست کراوه له ريشال، ريسى، fibrous /ˈfaɪbrəs/ <i>adj</i> ريشالى مصنوع من / يتكون من الياف ته لزم، ته لزمه باريکه، پارچه الشطبة fibula (بارى ده روونى، کهش) .. هند گوهورک، گوزراو، ناجيگير (الحالة النفسية، الطقس .. الخ) متقلب، متغير ۱. خه پال، چيروک ۲. فاشوپ، flickle /ˈfɪkl/ <i>adj</i> پزمان ۱. خيال، تخيل ۲. قصة، رواية کارى ويژه يى له روماندا اعمال ادبية من الروايات خه پالى، ناناساي، ناشويى، fickle /ˈfɪkəl/ <i>adj</i> دروست کراو، نه نديشه يى خيالي، غير واقعي، زائف که مان، هه راناميرى له که مان پچيت fiddle /ˈfɪdl/ <i>n</i> [C] آله الکمان / الکنتجة، أي آلة تشبه الکمان له بارىکى ته ندروستى باشدايه، ساخلم، شاد ~ <i>fit as a</i> في حالة صحة جيدة روژيکى ناوه ندى وه رنه گرى به <i>play second ~ to</i> گوړه يى يلعب دورا ثانويا بالنسبة ل .. ۱. که مانجه ده رنه ۲. په نجه کاني نه جوړيښ به بى هو (شپړه يى)، له کاني دوو دلیدا ۱. يلعب الکمان ۲. يحرك اصابعه بلا هدف (في حالة القلق مثلاً) ۱. دلسوزى، نه مهک، چه يراني، fidelity /fɪˈdeləti/ <i>n</i> [U] نه مه کدارى، ۲. دروستى، روونى ۱. اخلاص، وفاء ۲. دقة، وضوح نه جوړي، بزويى نه کا، په ريشان fidget /ˈfɪdʒɪt/ <i>v</i> , <i>vi</i> دکت

- يتحرك، يعرك، يمل، يسبب ضيقاً (الشخص)
 □ n [C] (له‌شيوگي کۆ) بيزاري (له‌شيوگي تاك)
 كه‌سيگي بزيو، بيزارگه
 (في صيغة الجمع) حركات تدل على الملل (في صيغة المفرد)
 شخص يطغي عليه الملل
fidgety *adj* دلّه راوگي، ده‌مارگير، په‌ريشاني، بيزاري
 قلق، متحمل، عصي
field /fi:ld/ n [C] ۱. جاز، کيښگه، بواري خوښدن، کاپه
 ۲. کيښگه‌ي کانتزا ۳. گۆره‌پان، مه‌يدان، زه‌في، زه‌وي، گه‌ره‌ک
 ۱. حقل، غيظ ۲. (خاصة في تعبيرات مركبة) حقل للمعادن الغ
 ... ۳. ساحة، ارض نضاء
 gold ~ كانه نالتون (زير)
 منجم ذهب
 oil ~ چالي نه‌وت
 حقل للبتروئيل
 ice ~ زه‌وي سه‌هول په‌ندان
 ارض مغطاة بالتلج
 flying ~ گۆره‌پاني فريڼ
 ساحة طيران
 ~ sports ياري وه‌رزشي وه‌ک، راو‌راوه‌ ماسي هند
 ۴. بواري خوښدن، لقيک له‌ لقه‌کاني پسيپوري
 رياضات کاليد القص صيد السمک ... الغ ۴. مجال دراسي
 فرع من فروع التخصص
 the ~ of medical research بواري تويزينه‌وه‌ي
 پزيشکي
 مجال البعث الطبي
 ~ of vision بواري بينين، مه‌يداني جه‌نگ، کوشنار
 مجال الرؤية، ساحة القتال، ارض للمعركة
 take the ~ ده‌ست به‌ کوشتن نه‌کا، شه‌رده‌ست يڼ
 نه‌کات
 يبدأ القتال
 ~ artillery توپخانه
 مدفعية الميدان
 ~ hospital تيمارخانه، نه‌خوشخانه‌ي پيشه‌وه‌ي جه‌نگ
 مستشفى الميدان
 F ~ Marshal پله‌ي مارشال
 رتبة المشير
 نه‌پگري / توپه‌که‌ نه‌وه‌ستينې له‌ ياري کريکيت □ vi, vt

- يسمک / يوقف الكرة في لعبة الكريکيت
field glasses *npl* چاويلگه‌ي په‌ره‌ي جه‌نگ،
 دووربين
 منظار الميدان
fiend /fi:nd/ n [C] شه‌يتان، خيو، كه‌سيگي درنده /
 به‌دمروؤف
 شيطان، وحش، شخص شرير / قاس
fiendish *adj* كه‌سيگي به‌دخو، توندوتيز، به‌دمروؤف،
 به‌نگ، خراپ، درنده
 شيطاني، وحشي، قاسي، شرير
fierce /fias/ *adj* (-r, -st) ۱. توندوتيز، زياندار، هار،
 سه‌خت، در، دژوار
 ۱. غيف، قاس، شرس
 ~ dogs سه‌گي در
 کلاب رسة
 ~ looks روانيني توندوتيز، به‌رقه‌وه
 نظرات قاسية
 ۲. وه‌شه‌باي دژوار (گه‌رمي، تاره‌زو) توندوتيز، ~ winds
 تاره‌حدت
 ۲. رياح غيفة، (الحرارة، الرغبة) غيفة، جامعة
fiercely *adv* به‌توندي، به‌دژواري، به‌توورپه‌ي،
 به‌درنده‌يي
 به‌غ، بغضب، بشراصة
fierceness n [U] توندي، ناهه‌مواري، درنده،
 دژواريني
 غف، شراصة
fiery /fai:ri/ *adj* ناگريي، سوريه‌وه‌، وه‌ک ناگريڼ،
 زوؤتوره، نه‌نري تاته‌شي
 ناري، ملتهب، حار کالتار، (الشخص) سريع الغضب
fifteen /,fi:ti:n/ n [C] پانزه، پازده
 خمس عشرة
fifth /fi:fθ/ n [C], *adj* پينج په‌ک
 خمس ۵/۱
 ~ column پينجهم کؤلوم، تابوري پينجهم
 الطابور الخامس
fifty /fi:ti/ n [C] (pl -ties) *adj* پنجا
 خمسون
fiftieth /fi:ti:θ/ n [C], *adj* له‌په‌نجا په‌ک / په‌که‌له‌ په‌نجا

۵۰/۱	
fig /fɪg/ n [C]	درهخت / بهری ههنجیر، هیزیر
	شجرة / شجرة التين
flight /faɪt/ vi, vt (pt, pp fought)	شهرتهکا، نهجەنگی، تینه کوشی، شهر تهکا
	۱. یحارب، یقاتل، یناضل، ینشاجر
~ shy of	دوور نهکەوێتەوه له، خو له ددت
	یبتعد عن
~ it out	به خهبات چارهسەری دهکا
	یسوي مسأله بالكفاح
□ n [C]	شهر، تیکوشان، ئازاوه
	قتال، کفاح، شجار
fighter n [C]	جهنگاوهر، فرۆکەى جهنگی، جهنگباز، شهپرکەر
	مقاتل، طائرة مقاتلة
figment /fɪgmənt/ n [C]	خه پال، شینکی ناراست
	خیال، شی غیر حقیقی
figurative /fɪgəreɪtɪv/ adj	(ووشه) خوازهى، خوازاراو، هیماى، ناووشه یی
	(الكلمات) مجازی غیر حرفی
figure /fɪɡə(r)/ n [C]	۱. ژماره، رهنوس له خال بۆ ژماره
	(۹) ۲. نرخ، بهها، شیوه، ۳. دیمەن، نیگا ۴. ژماره ی به یان، رهنوس
	۱. رقم من صفر الى ۹، عدد ۲. ثمن، سعر ۳. المظهر ۴. رقم البیان
buy sth at a low ~	به نرخینکی کەم ده یگرێ
	یشتري شیا بهر منخض
I saw a figure in the dark	۳. روالهت، شیوه دیمەن، دیمەنى ده روهی که سیکم له تاریکیدا بینى، ۴. کهسایه تی
	یان کار دانه وهی، وینه، په یکه ر
	۳. المظهر، الشكل الخارجی للانسان رأیت شخصا فی الظلام
	۴. شخصیه او تأثیرها
Churchill, the greatest ~ of his time	تشرشل که وهر ~ of his time
	پیاوی سهرده می خوی بوو، ۵. وینه ی مروف، شیوه، پروون
	کردنه وهی
	تشرشل اعظم رجالات عصره، ۵. رسم انسان، رسم توضیحی، رسم بیان یی
~ of speech	وینه ی مروف، خوازه یی، مینا کردن

	صورة بلاغية
□ vt, vi	۱. رۆلێک وه رته گرێ
	۱. يلعب دورا، يظهر
~ as sb in a play	خوی واده ر تهخا، وهک رۆلێک بیهی
	له شانۆگه ریه کدا
	وکانه، يلعب دور شخص فی مسرحية
~ sth out	۲. دهستی نهکەوی، دهخه ماییت، نه پزمیری، وادهست نهکا، راله دکت ۳. وینه ی نهکشی، رۆلی هونهری
	له یهین
	۲. يستتج، يحسب، يظن ۳. يصور، يمثل (بالفن) يكون صورة ذهنية
figured adj	پازاوه تهوه به وینه و نموونه ی جوان، نهفشکری، وینه کری
	محلی برسوم او نماذج، مزین بالرسم
figurehead n [C]	که سیک پایه یه گی گرنگ
	بگریته دهست به روکەش
	شخص یحتل مرکزا هاما ولكن بشكل صوري
filament /fɪləmənt/ n [C]	دهزووله، تالی باریک، تهلی
	باریک، له ناو گۆپی کاره بادا، فه تیلک، ریش
	شعيرة، رقبة (خاصة من السلك) داخل مصباح كهربائي
flick /fɪlt/ vt	شتی یـ نرخ نه دزی، ددزت
	یسرق (اشياء لا قيمة لها)
file /faɪl/ n [C]	فایل، بۆ ههنگرتنی په ره، کاخه ز، پروانامه، وتاری کرنگ، کۆفار
	ملف، دوسیه (لحفظ الاوراق) مجموعة من الخطابات / الوثائق / الجرائد / الخ محفوظة فی ملفه
□ vt	ته پخاته فایله وه
	يضع فی ملف
file /faɪl/ n [C]	کارۆک، بره ن، پر به ن
	میرد
□ vt	تیزی نه کا به پر به ن
	یبرد (باستمال المبرد)
file /faɪl/ n [C]	که سانیک، په ک چین
	(الأشخاص) فی صف واحد
□ vi ~ in	ریزه بین
	یصطف
~ out	له ریز ده رته چنی
	یخرج عن الصف

filial /'fi:liəl/ <i>adj</i>	کوربینی، تاییه ته به کوران
	ینوی، یخص الانباء
~ <i>duty</i>	نیشی مثاله کان، نهرکی تاییه ته به کوره کان
	واجب الانباء
filings /'faɪlɪŋz/ <i>npl</i>	هاراوهی کانزا، هره نهین
	برادة المعادن
fill /fɪl/ <i>vt, vi</i>	۱. دادگرت، پری دهکا، ده یگری ۲. کاغذ
	پر نه کا نه وه له زانیاری (به تاییه ته ~ <i>in</i>)
	۱. بملأ، بسد ۲. بملأ ورقة بها بيانات (خاصة ~ <i>in</i>)
	گه وره نه یی، قه له وه نه یی، قلا یی دبت، تژی دکت ~ <i>out</i>
	۳. جی به جی نه کا (داوای شتو مهک) دهرمان تیکدل
	یکبر، یکبر، بستدیر، یسمن ۳. بئقذ (طلب بضاعة) یرکب دوا
	نه کا (به یی ره چه نه یی پزیشک)، ~ <i>n</i> [U] <i>eat one's</i>
	نه خوا به یی توانای خوئی
	(حسب وصفه طيبة) یا کل قدر طاقته
filling /'fɪlɪŋ/ <i>n</i> [C]	ناخنین، پر کردن، داگرتن
	حشو
fillet /'fɪlɪt/ <i>n</i> [C]	۱. تور / پیچه ری سدر
	۲. پارچه ماسی / گوشتی بی نیسقان، گوشتی چیلی
	۱. شبکه / عصاة للرأس ۲. شریعة من السمک / اللحم بدون
	عظم
	~ <i>vt</i>
	پارچه پارچه نه کا، له تی نه کا
	یقطع ای شرائع
film /fɪlm/ <i>n</i> [C]	۱. توئزال، توئزهک پدوده، چینیکی
<i>a ~ of dust</i>	تهنکی خول ۲. فیلمی وینه گرتن
	۳. فیلمی سینهما
	۱. طبقه رقیقه، غلاف رقیق طبقه رقیقه من الشراب ۲. فیلم
	التصویر ۳. فیلم سینمائی
	~ <i>actors</i>
	نه کته ره کانی سینهما
	ممثلون سینمائیون
	~ <i>vt, vi</i>
	۱. داینه پوشی به چینیکی ته نک ۲. له فلیمدا
	به شداری نه کا، وینه ی سینهما یی نه گرتی
	۱. یطی طبقه رقیقه ۲. یمل فی فیلم، یصور فیلماً سینمائیاً
filmy <i>adj</i> (-ier, -iest)	ته نک، روهن، پدوده یی
	رقیق
	~ <i>clouds</i>
	تهنکه هه ور
	سحب رقیقه
filter /'fɪltə(r)/ <i>n</i> [C]	پارزن، پالتیوگه، پالتیو، جگه ره پالتیو،

	نامیری
	مرشح، مصفاة، جهاز لترشح
□ <i>vt, vi</i>	پالاوتن، ده پالتیویت، دپارزت
	یُرشح، یصفی
filth /fɪlθ/ <i>n</i> [U]	پیس و پوخه لی، پیستی
	قذارة فظیحة
filthy /'fɪlθi/ <i>adj</i> (-ier, -iest)	پیس، چلک، مردار،
	قریش، چه پهل، پیس
	قذر
fin /fɪn/ <i>n</i> [C]	په ره که ی ماسی، پوله که ی ماسی
	زعقة السمک
final /'faɪnəl/ <i>adj</i>	۱. دوو ماهیک، کوتای، پاشین، دوا یی،
	دوماهی
	۱. آخر، نهائی، ختایی
	۲. برینه وه (یونا کونکی و گو مان)، کوتای <i>judgements</i> ~
	هات
	۲. حاسم (الخلاف أو شک مثلاً) احکام نهائیة
~ <i>n</i> [C]	فرمانی کوتای (له شیوگی کودا) تاقی
	کردنه وه ی کوتای پیشبرکی کوتای
	(عادة فی صیفة الجمع) امتحان نهائی، مسابقة نهائیة
finalist <i>n</i> [C]	پاریزانی خوئی کوتای
	مشارك فی مباراة نهائیة
finally /'faɪnəli/ <i>adv</i>	له کوتایدا، دووماهیکی، له بری
	اخیراً، فی النهایة
finance /'faɪnəns/ <i>n</i> [U]	۱. گه نه چینه، دارایی، دارایی
	ده وه لته ۲. (له شیوگی کودا) کدل و په لی میری گشتی،
	پاره ی نه داتی، دارایی دکت، دارایی بودایین نه کا
	۱. (علم) ادارة المال ۲. (فی صیفة الجمع) اموال حکومیة /
	عامه یعول، یزود بالمال
	□ <i>vt</i>
financial /'faɪnənsiəl/ <i>adj</i>	دارایی
	مالی
financier /'faɪnənsiə(r)/ <i>n</i>	دارایی فان، پسوری،
	شاره زایی، سه رمایه دار
	خبیر مالی
find /faʊnd/ <i>vt</i> (<i>pt, pp found</i> /'faʊnd/)	۱. نه پدوژ یته وه،
	په پیداده کا ۲. توانای خوئی ده دوز یته وه، توانا په پیداده کا،
	توانای تاقی نه کا نه وه

۱. بجد، پکشف، پلټی مصادفة ۲. پکشف / قدرته و بیدایي
التقدم
۳. به‌شاه‌زایی ځیر نه‌یې، ~ *that one is mistaken*
نه‌زانی له‌سهر هه‌له‌په ۴. ده‌دیدوژیت‌هوه نه‌زانی (زور جار
له‌گه‌ل ~ *out*)
۲. يتعلم بالخبرة، يدرک، يدرک انه مخطيء ۴. پکشف، يعلم
(غالباً ~ *out*)
- نه‌زانی که‌ی شبه‌م‌نده ~ *out when the train starts*
فهره‌که نه‌روات
يعلم متى يقوم القطار
- ځیر نه‌یې چوڼ به‌کارېک هه‌لسی ~ *out how to do sth*
يتعلم كيف يقوم بعمل شيء
- هه‌له‌ی که‌سیک ناشکرا نه‌کات ~ *sb out*
پکشف عن اخطاء الشخص
- خوښه‌ویستی / قابل بوونی که‌سیک ~ *favour with*
بده‌ست دیني، خوښودی ده‌کا ۵. (پاسا) فەرمان نه‌دا،
فهرمانی سزادانی تاوانبار (پابه‌ند کړاو) نه‌دات
- یکب ود / رضا ۵. (قانون) يحکم بـ، يحکم باذانة سجين
~ *a prisoner guilty*
- finding** /'faɪndɪŋ/ n (له‌شیوگی کژدا) به‌ندی یاسایی
نه‌نجامی لښکران و، په‌یدا کړدن، نه‌نجام‌لښکرانی
(عادة في صيغة الجمع) أحكام قانونية، إكتشافات، نتائج
تحريات او استنتاجات
۱. (پارو دوڅ) جوانه، خوښه ۲. دږږینه، **fine** /faɪn/ adj
گه‌وره‌په، مه‌زن، جوان
۱. (الطقس) جميل، صحو ۲. متع، بدیع، عظیم، فخم، بدیع
جل و که‌لوپه‌لی گران به‌ها ~ *clothes*
ملابس فخمة
- دیمه‌نیکنی نایاب ~ *a ~ view*
منظر بدیع
- کاتی خوښی به‌سره‌په ۳. نرم و نیان ~ *have a ~ time*
۴. ووردپه‌له
- یتضي وقتا طيبا ۳. رقیق، رفیع ۴. رقیق، صغیر الحجم جدا
توژ، نرم / زور وورد ~ *adust*
غبار، ناعم / دقیق جدا
۵. پارېک، تیژ، په‌تی پارېک ~ *thread*
۵. رفیع جدا، حاد خیط رفیع جدا
- (کانزا) پاک، پې له‌که، بیگه‌رد ~ *a ~ point*

- سن رفیع، (المعادن) صاف، مکرر، راتې، بلا شوائب
- fine** /faɪn/ adv به‌ته‌واوی
تماماً
- ~ *cut it* کات بوخوژی ناهېت‌هوه
لا پکاډ پترک لنسه وټټا
- fine** /faɪn/ n [C] سزا، وړک، هوړک، پیژاردن
غرامة
- vt به‌که‌سیک ده‌بزیږیت
بقرم شخصاً
- finery** /'faɪnəri/ n [U] پارزونگ، جلی نایاب،
جوانکاری
ملابس فاخرة، زینات فاخرة
- finesse** /'fɪnes/ n [U] کارامه‌یی، ولپه‌اتووی
له‌چاره‌سهر کړدنی هه‌لوښتیکی دیارېکړاو، چاکی، ژیری
رقة، مهارة في معالجة موقف معين
- finger** /'fɪŋɡə(r)/ n [C] په‌نجه، نه‌نگوست
اصبع، یشتړک‌في
- ~ *have a ~ in every pie* تل. گولک، قامک، شېل،
په‌شداري کاری زور نه‌کا
أعمال كثيرة
- ~ *keep one's ~s crossed* هیوا نابری
یراوده‌الامل (في حدوث شيء)
- ~ *not lift a ~ (to help)* ناجوښت‌هوه (بو یارمه‌تی خه‌لکی)
لا یحرک ساکناً (للمساعدة الغير)
- vt په‌نجه‌ی تن وهرته‌دا
یتنسس / یمس بالاصابع
- fingerprint** n په‌نجه‌مور، په‌نجه‌گرتن، چاپکرناتلی
بصمة اصابع
- fingertip** سه‌ری په‌نجه
طرف الأصبع
۱. کوټایی دینی ۲. ده‌پرېنښه‌وه، **finish** /'fɪnɪʃ/ vt, vi
ته‌واوی نه‌کا
۱. پنبې، یختم ۲. پکمل، ینم، یصل
۱. له‌شیوگی (تاک) کوټایی ۲. ته‌واوکاری □ n
۳. دواجوانکاری و بریقه‌پې دان
۱. (في صيغة المفرد فقط) نهاية، خاتمة ۲. نیمه، تکملة ۳. لسه
اخيرة للصل أو التجميل
۱. راده‌دار، دیارېکړاو **finite** /'faɪnaɪt/ adj

١. محدود، محدود ٢. في (النهر) محدود بالعدد	
'Am' is a ~ form of be	سنوردار
	أو الشخص
flord, fjord /fɪˈɔːd/ n [C]	كهروو، تهنگه بهری ده ریایی
	مضیق بهری
fir /fɜː(r)/ n [C]	په لک، (ته خسته) گاز، دره خنی گاز
	(خشب) شجر التوب
fire /faɪə(r)/ n [C,U]	١. ناگر، ناگر کهوتنه وه
	١. نار، حریق
set the house on fire	بلیسه، ناگر له مالی
	يشعل النار في المنزل
light a ~ in the sitting-room	به رنه یی زویا که
	له زووری نوستن دانه گیر سینئ
	یورده المدفأة بغرفة الجلوس
under ~	٢. تهقه کردن له زیر بلیسه ناگر د ٣. توبیی
	ههستی گهش
	٢. اطلاق النار تحت و ابل من النيران ٣. غضب، شعور متقد
□ vt, vi	١. نهسو تن، گرته گری
	١. یحرق، یسبب إحترق، يشعل النار في
~ a haystack	توپه لیک کا نهسو تنئ ٢. له کوره
	نهسو تنئ (وهك خشت)
	یحرق کومة من القش ٢. یحرق في فرن (کالطوب مثلاً)
~ bricks	خشت سوورنه کاته وه له کوره دال القمین
	٣. سووته مهنی یی نه دات ٤. تهقه له کات ٥. سوز له پروینئ،
	ههست له وروژینئ ٦. له خزمهت کردن ده رنه کری
	یحرق الطوب في ٣. یزود بالقوود (الآفران مثلاً) ٤. يطلق النار
	٥. یلهب الخيال والعواطف، یثیر المشاعر ٦. (ل . د) یطرده من
	الخدمة
fire-alarm n [C]	زهنگی ناگاداری ناگر کهوتنه وه
	جرس الأنذار بالحریق
fire arm n [C]	چهکی ناگرین، ناگره چهک،
	ده مانچه و تفهنگ
	سلاح ناري (بندلیه، سدس)
fire-brigade n [C]	دهسته ی ناگر کوژین، ناگر
	کوژانده وه
	فرقة الأطفاء
fire-cracker n [C]	تهقه مهنی، ناگرین
	مفرقات نارية

fire-engine n [C]	توتومبیلی ناگر کوژانده وه
	سيارة الأطفاء، مضخة الأطفاء
fire-escape n [C]	په یزه ی ناگر کوژانده وه
	سلم الحریق
fire-extinguisher n [C]	نامیری ناگر کوژانده وه،
	ناگر کوژینه وه
	أداة لإطفاء الحریق / مطفئة الحریق
fire fly n	میشووله ی بریقه دار له تاریکیدا
	حشرة تضيء في الظلام
fire-guard n [C]	په ربهستی زویا
	حاجز المدفأة
fireman n (pl -men)	پیاوی ناگر کوژینه وه، تونجی،
	ناگر خو شکره
	رجل الأطفاء، الرقاد الذي يزود القاطرة بالقوود
fire place n [C]	ناگردان، کوچک
	مدفأة مستوقد
fire proof adj	نهسوت
	لا يحترق
fire side n	له شیوگی تاک (ده ورو بهری زویا)
	له زووردا
	(في صيغة المفرد) الجانب القريب من المدفأة في غرفة
fire work n [C]	موشه ک، ناگره باری، ناگریازی
	صرايح / ألعاب نارية
firm /fɜːm/ adj (-er, -est)	١. پته ووه رقی، بهستو، توند
	٢. قایم، جینگیر
	١. صلب، جامد ٢. ثابت، راسخ
□ adv = ~ly	خوگر، چهسپ
	٣. ببات، برسوخ
stand ~	٣. به جینگیری، جینگیری، چهسیو، هلوئیت
	نه گور
	لا یحید عن موقفه
firmly adv	به قایمی، به توندی، په رقی
	ببات، بصلابة
firm ness n [U]	قایمی راگرتن، به توندی، جینگیری،
	پته ووی، پاپه داری
	صلابة، ثبات
firm /fɜːm/ n [C]	کومپانیای بازوگانی
	شرکت تجاریه

firmament /fɜ:məmənt/ n [U] ناسمان، گولهك،
(the ~) قوباشين
السماء

first /fɜ:st/ adj ۱. په كهم، فریاگوزاري سدره تايي ۲. پو
~ adj په كهم جار ۳. پش تپه پيوونی كاتيكي تر
۴. په كهمين، شاپه نتر، باشر له
۱. اولاً، إسحاق اولي ۲. لاول مرة ۳. قبل مرور وقت آخر ۴.
اولي، اجدر، افضل من

She said she would starve ~ (rather than steal)

مردني پي خوش تره له دزي كردن
قالت انها تفضل الموت جوعاً (على السرقة)

□ adj په كهم، گرنگترين
الاول، الامم

first class adj, n [U] په كهم، گرنگترين، به پله ي
په كهم، به جوري ناياب
من الدرجة الأولى، من نوعية ممتازة

first-hand adj, adv په كهر، راسته وخو فیرست
هاند، تازه، به شيو په كي راسته وخو
مستقي من الخبرة (وليس بطريق غير مباشر)

firstly adv په كهمين، به پله ي په كهم
اولاً، في المقام الأول

first-rate adj ناياب
ممتاز

firth /fɜ:θ/ n [C] ديراوي ناوريو، نالگه، ناوريو، ريځگه ي
پوپار

لسان بحري عند مصب النهر
fiscal /fɪskəl/ adj تايپه ته به دارايي گشتي، گه نجيته يي
پنص المال العام

fish /fɪʃ/ vi, vt ماسي نه گري، راوه ماسي
بصطاد (مسكا)

~ for information نه كا
يصيد المعلومات

~ sth up (out of ..) زانباري كوده كاته وه توند نه كا،
راي نه كيښي

يشد، جذب شيأ
په تي فولاب

fishing-line n [C]

خيط الصنارة

fishing-rod n [C] فولابي ماسي گرتن
صنارة لعيد السمك

fish /fɪʃ/ n (pl ~ es) ماسي
سلك

fish monger n [C] ماسي فروش
بائع السمك

fishy adj گومان دروست ده كا / گومان لي كردن
(ل. د.) بيعت على الشك / الريبة

fisherman /fɪʃmən/ n ماسي گر، راوه گري ماسي
صياد السمك

fishery /fɪʃəri/ n [C] (pl ~ ries) ماسي گره،
راوه ماسي، ماسي گرتن، ماسيگه
مصيد أسماك، مسكة

fission /fɪʃn/ n [U] پهرت بوون، ودووكه رتبوون،
شكافين، كه رتبوون
انشقاق / انشطار نووي

fissure /fɪʃʊ(r)/ n [C] قليش، درز، كشي، درزه بهرد
شرخ، صدع (في صخرة مثلاً)

fit /fɪt/ n [C] مسته كوله، كوله مست
قبضة

fit /fɪt/ adj (fitter, fittest) ۱. ده گونيجي، له بار، ساز
۲. (رهوشت، هه لسوكوت) گونجاو ۳. له تهنه دروستي
باشدايه، گونجاو

مناسب، ملائم، صالح ۲. السلوك و التصرف اللائق ۳. في بصره
جيدة، لائق

feel quite ~ ههست به لهش ساخي ده كات
يشعر بصره جيدة

not ~ to travel تهنه دروستي پي پندادات گهشت پكات
لاتساعده حالته على السفر

۱. قه باره گونجاوه / پيوانه، پوي نه يي
□ vi, vi (-tt-) ۱. مناسب الحجم / المقاس

پنلاوه كه به قه پي خو په تي ۲. تافي
نه كاته وه (جل) بزاني گونجاوه پان نا، پوي نه يي پان نا

المقاس احذية مقاسها مناسب ۲. يقس (ملابس مثلاً) ليري اذا
كانت مناسبة

have a new coat ~ ted پانتويان چا كه تي نوي تافي
ده كاته وه ۳. ريكي نه خا، پيكي ديني

يقس مغطا جديدا ليجريه ۳. يركب، يبت

~ a new tap	بۆرى نوڧى دالەنى
~ in	يەكەب خەتە جەدە
~ sth / sb in	ئەگەنچە، يەكە ئەگەنچە
	۴. يەسەب، يەسەب مە
	كەتە گەنچە يەكە خەتە / يەنچەسە
	كەسەك
	يەتەب رەقە يەسەب لەل شەن / لەسەب شەن
~ sb/sth out/up	ئەيدەتە، ئامادەى ئەكە
	يەجەز، يەزەب
~ out a ship	كەشەكە ئامادە دەكە
	يەجەز سەنە
□ n	(لەشەوگە كۇدە) گەنچەنەن
	(ئەي سەفە الفەدە) مەلەقە، مەلەقە، تەفەق
a good ~	يەكە كەتەن، يەكەو گەنچەن
	تەفەق جەد
² fit /fɪt/ n [C]	۱. مەوەى نەخۇشە
	۱. نوبە مەرض
a ~ of coughing	نوبەى كۇكە
	نوبە سەل
fall down in a ~	توشەى نوبەى نەخۇشە
	يەسەب نوبە (مەرض)
by ~s and starts	ئەيى بەشەو بەكە يەجە يەجە
	۲. نوبە (ضەك، غەضب) بەشەل مەتەق
fit ful adj	ئەريەك يەجە يەجە
	غەي مەتەق، مەتەق
fitter /fɪtə(r)/ n [C]	كەسەكە مەوەى يەكەسەتەن جەلو
	بەرگ بەقەد خۇى بەدە كەريەري يەكەسەر، فەتەر
	شەن يەل ئەل ئەن يەكون ئەيەب مەسەبە لەسەيس الجەسم،
	عەل تەكەب (آلات مەلە)
fitting /fɪtɪŋ/ adj	گەنچەنە، پەوئەلە جەل ئەكەتەن پەريئەدە
	مەسەب، مەلەم تەجەبە ئەلەس ئەتە تەفەيلە
□ n [C]	تەقە كەرنەو كەتەن جەل پەرين، تەقە كەرنەوەى
	جەل و بەرگ ئەكەتەن پەريئەدە
	تەجەبە ئەلەس ئەتە تەفەيلە (عند التەزى) تەجەبە التوب
go to the tailor for a ~	دەجەتە بۇ لەي بەرگەدروو
	بۇ تەقە كەرنەوە، (پەوئە)، (لەشەوەى كۇدە) دەنەنى گەلوپ
	وېرەنەكە لە
	يەزەب ئەلە تەزى لەجەرە تەجەبە، (ئەي سەفە الجەم) تەكەيات

~ electric light	ئەي مەنى تەكەيات
~ s	لە ئەو خەنەوودە، يەكە بەسەتە كەنە
	رەوئەكە كەرەبەي
	الەشەوە الكەريە
five /faɪv/ n [C] adj	يەنچە، يەنچە
	خەسە، خەسە
fix /fiks/ vt, vi	۱. جەيگەري دەكەتە، دەيئەنەن، چەكە ئەكەتە
	۱. يەتەب، يەسەب
~ a post in the ground	كۇئەكە (عەمەد) لەئەو زەو
	دەلەنەن. پەريەر ئەدە، سەوورە لەسەري، دەيەري دەكەتە
	يەتەب عەمەد ئەلە ارض ۲. پەقەر، يەزەم يەدەد
~ prices	نەرخ دەيەري ئەكەتە
	يەدەد الەسەر
~ a date for a meeting	بەروەري كۇيەوئەو دەيەري
	ئەكەتە ۳. يەيەخ و تەيەينە ئەخەتە سەر
	يەدەد تەريخە لاجەمە ۳. يەكەز (ەتەمە، نەزە) ئەلە ۴. يەتەب
	الەوئەن ئەلە الصور التەوئەريە
	۵. يەدەب، يەزەب (غەلبە ~ up)
~ up sb with a job	۱. رەنەكە كەن لەوئەيەى قۇتەوگەريئە
	جەيگەري ئەكە ۵. ئەيدەتەن
	يەلەي شەسە و تەيەقە
~ up a quarrel	كەسەكە لەسەر كەردەنە مەزەينە نەكۇكى
	نەيئەلە ۶. چەكە ئەكەتەو
	يەسەي مەشەرە / خەلە ۶. يەلەق، يەقەم
~ a car	ئۇتۇمەيل چەك ئەكەتەو
	يەلەق سەيەرە
□ n [C] in a ~	مەلوئەسە تەنەكەتەو كەرنە / نەرەجەتە
	ئەي مەقە جەج / سەب
fixed /fiksɪd/ adj	خەوگەر، رەدەدەر، جەيگەري دەكەتە
	ئەتەب، رەسەخ
fixedly /fiksɪdli/ adv	بە جەيگەري بەتەوەو تەي
	بەشەل ئەتەب
look ~ at	ئەروئەن، چەو ئەخەتە سەري
	يەلەق ئەي
fixture /fɪkstʃə(r)/ n [C]	۱. شەيئەكە جەيگەر لەمەلەدە، وەكە
	گەنچەنە، يەنەقەى كەرەبەي ۲. رەوئەى دەيەري كەرو بۇ وەرەزە
	۱. ئەدە الەشەوە ئەتەبە ئەلە المەزل كەلەزەنەن و التەكەيات الكەريە
	و تەشەري كەجە مەن مەنى ۲. يەم مەدە لەسەبە رەيەسە

fizz /fɪz/ vi, n [U] گیزه گیزو ووزدهووز وهك دهنگی
دهرچونی غاز

(یصدر) صوت الفوران كما يحدث عند خروج الغاز من سائل

fizzle /fɪzl/ vi گیزه گیز نهكا
یصدر آریزا

~ out هیواپراو نهبنی، سهر ناکهوی
یُخفق، یفشل

fjord /fiˈɔ:d/ n [C] رادانی نیوان تل و بهرد، پروانه
(fjord)

جرف بین صخور انظر (fjord)

flabbergast /flæbɜ:st/ vt سهری سور نهمنی،
دجنتیت، شاش دکت، دهحه پهستی
یندهش، یُصعق، یدهش، یُصعق

flabby /flæbi/ adj (flabbier, flabbier) ۱. (ماسولکه گزشت)
فشل، پهل، شل ۲. لاواز. کز. پهل، داجه کانی

۱. (العضلات اللحم) رخو، مترهل ۲. (مجاز) ضعیف، واهن

flabbiness n [U] پهل، لاواز، سستی، داجه کان
ترهل، ضعف

flag /flæg/ n [C] نالا
علم، رابه

□ vt (-gg-) نالا ههل نهكا
یلوح بعلم

~ down به نالا نه پرازیته وه، ناماوهی وهستان نه دات
(نوتوبیل)

یُزین بالرایات یطی إشارة الوقوف (السبارة)

flag ship n [C] که شنی جهنگ
سفینه الامیرال

flag staff n [C] نالا ههلگر، دارنالا
الصاری الذي يحمل العلم

flag /flæg/ n [C] ۱. بهردی چوارگوشه بو بهرد ریژی جاده
(هدهوها stone ~) بو چهو ریژی جاده
حجر مربع (ایضا stone ~) لرصف الطرق

*flagellata قامچی داره کان
السرائط

flag /flæg/ vi (-gg-) ۱. (پروهك) نهوهری ۲. لاواز
نهبنی، ماندوو نهبنی

۱. (النباتات) یذبل ۲. یضعف، یعصب

flagon /flægn/ n [C] که مولهی مهی، فلاگون

قنینه کبیره مستدیره للخمر

flagrant /flægrənt/ adj (تاوان) ههرا، زهق، خراب،
بیقام، تاوانی

(الجریمه) صارخ، سافر
~ offences دهنگدار (تاوانی دبار)
جرائم صارخه

flail /fleɪl/ n [C] دهراسه، گهنم دروپنه وه (گهنم)
جیاگردنه وه له کاوپوش
اداة لدرس الحبوب (لفصلها عن القش)

flair /fleɪ(r)/ n [C,U] توانای سروشتی، حهز، ناره زوو
(فی صیغه المفرد عادة) قدرة طبيعية، استعداد طبيعي، ميل
He has a ~ for learning حهزی له فیربوونی
لديه ميل طبيعي لتعلم

languages زمانه کانه
اللغات

flake /fleɪk/ n [C] توپزال، چنی، چین
رفاقه

snow ~ s توپزالی به فر
رفاقی الثلج

~ s of rust توپزالی زهنگ
تشورا الصدا

□ vi توپز توپز نهوهری، نهبنه چهنه توپز / توپکل
یتساقط فی رفاق، یتقسم الی رفاق / تشور

flaky adj توپزال نهگری، توپز نه بهستی
مکون من رفاق تشور

flamboyant /flæmˈbɔɪənt/ adj بازاهو، وه رنگ کراوه
به زوری، گاتهچی، گهش

مزین / ملون بشكل زائد، مبهرج

flame /fleɪm/ n [C,U] ۱. گر، سووتان گرگر توو، گهشاوه
۱. لهیب، إحتراق، مشتعل، متقد

in ~ s گهشاوه، پریمکی وهنگ
۲. توهج، بریق الألوان

□ vi ۱. نهگه شینه وه، نه پریمکیته وه
۱. یتقد، یسطع، یتوهج

flamingo /flæˈmɪŋɡoʊ/ n قولنگ، بالنده به،
بالندهی ناوی

(pl ~ s, ~ es) طائر النعام، البشروس: طائر بحري

flan /flæn/ n [C] جونیکه له کولیره میوه، کلوج

نوع من فطائر الفاكهة

flange /flændz/ *n* [C] لیواری دهره وهی تایه یا په لکه تا
بني جیگیر بیت، لیفک، وه کو (قهراسی تایه شمه منده
نهریو جیگیر کردن له سر هیله کانی)
حافه بارزه لعله او قرص لکي یبیت فی مکانه (مثل حافه
عجلات القطار لشیتهای علی التبخان)

flank /flæŋk/ *n* [C] ۱. ته نیش، لا، رهخ / که له که،
که مری له شی مروف بان نازل ۲. لاجانگی چیا، قزلی
سوپایان

۱. جنب / خاصه جسم الحیوان أو الإنسان ۲. جانب جبل /
مینی، جناح فی الجيش او الاسطول
که شی گدل، هیرش نه کا له قزلی ~ *attack the left*
چپ

بهاجم الجناح الايسر

۱. ده وری نه دا له ته نیش یا که مری ۲. (سوپا) □ *vt*
لابلوقه نه دا / هیرش ده کانه سر قزلی دوژمن
۱. یحیط بشی من الجانب او الخصر ۲. (عسکریه) یحیط /
بهاجم جناح (العدو)

flannel /flænl/ *n* [C,U] ۱. فانیله، قوماشی خوری
پانتولی فانیله یی

۱. قماش فانیله: قماش صرف ناعم بظنون من الفانیله
۲. پارچه په رویه یو پاک کردنه وه ~ *trousers*
۳. له شیوگی کوډا (جلی فانیله) له م جوړه کوتاله
۲. قطعه من هذا القماش (لتنظيف مثلا) ۳. (فی صیغه الجمع)
ملابس من هذا القماش

۱. (بالی بالنده، نالاً) له شه قه ی (-pp-) **flap** /flæp/ *vt, vi*
بالده دا، ده شه کته وه ۲. په هیواشی لی ده دا
۱. (جناح الطائر، رایه) پروف ۲. یضرب (بخفه)

۱. شه کاندنه وه ۲. پارچه قوماش، په رگی □ *n* [C,U]
گیرفان

۱. رفره ۲. قطعه من قماش متدلیه کطافه لفته / جیب
۳. لاشوب نه گتړی، شه نه کا ~ *be in / get into a*
۳. (عامیه) یثور، یضطرب

ده که شته وه، له سوتی په رگی به تین، **flare** /flæ(r)/ *vt*
له پر کله نه کا
پشتل بلب تری یضطرم، یشتل فجاءه
کله نه گری، له ته قته وه له ~ *up*
(مجاز) ینفجر غاضباً

توره پیدا گریکی که شاهه، نامیری ناگر فری □ *n* [C,U]
بدات یو روناکی بان یو نامازه

لیب متاج، جهاز یطلق ناراً / ضوا کاشاره
۲ **flare** /flæ(r)/ *vi* فراوان نه یی په ره وه
یتسج تدریجاً نحو الخارج

flash /flæʃ/ *n* [C] برسیکه، تروسکه، بریقه دان
بریق، ومیض، لمعان
~ *es of gun-fire* چه خماخه ی ناگری تفنگ

بریق نیران البنادق
روناکی، تروسکایی / تروسکه په کی هیوا *a ~ of hope*
(مجاز) ومیض / بریق من امل
له ماوه په کی زور کورتدا، له چاو تروکانیکه ~ *in a*
لحظه خاطفه

۱. چه خماخه نه کا، روناک نه کا ۲. له پر □ *vt, vi*
دوره نه که وی، دیار نه یی ۳. نه برسیکته وه، له پر دوره نه که وی
۱. پرل بریقاً / ومیضاً ۲. یظهر / یلوح فجاءه ۳. بریق، پرل

علی وجه السرعة
که یاندنی هه وال به هموو ~ *news across the world*
جیهاندا

بریق بالاخيار عبر العالم
که رانه وه ی رودا وله فلیمی سینما دا، **flash back** *n* [C]
پاشفه برنا هونه ری

استرجاع الأحداث (فی فیلم سینمایی اوروايه)
په شی شوو شه ی گزوی وینه گرتن **flash bulb** *n* [C]
الجزء الزجاجي من مصباح التصوير

روناکی برسیکه دار یو **flash light** /flæʃlaɪt/ *n* [C]
وینه گرتن
ضوء ومضي (كما فی الفلار)، بریق ساطع لإلتقاط الصور

که شه دار، دره وشاوه، **flashy** /flæʃi/ *adj* (-ier, -iest)
گاته چی

لامع ساطع المظهر، مبهرج
۱. که موله ی روڼ بان شراب (مه ی) **flask** /flɑ:sk/ *n* [C]
شو شه

۱. قارورة للزيت او الخمر
۱. ته خت، ویک، پان، **flat** /flæt/ *adj* (-ter, -test)
راست، هه موار ~ *a dish*

۱. سطح، منبسط
قایی ته خت (ده وری) ۲. دلته نگی، خه موزک، ~ *a denial*

ناخوش، بِن تام ۳. (موسيقا) ناوازی هېواش ۱. نه‌واو، قسه له‌پروو

طبق مسطح ۲. کيب، غير ملي، عديم الطعم ۳. (الموسيقى) بنمة منخفضة ۴. (ل. د) تام، کامل، صريح

نه‌ويستی ته‌واو *a ~ denial*
انکار تام

۵. نرخی دپاری کراو / چيگير *~ rate*
۵. (سر) محدد / ثابت

تاپه‌دی فشرکراوه له‌هه‌وا *~ tyre*
إطار مفرغ الهواء، ينشر

به‌ته‌ختی / خه‌موکی / نرم / ته‌واو *□ adv*
بشکل مسطح / کيب / منخفض / تام

به‌ده‌نگی نرم گورانی ده‌لټ *sing ~*
بُغني بطبقه خفيضة

۱. روو، شتيکی نه‌خت ۲. زه‌وی نه‌خت کراو *□ n*
رامالراو (به‌تايه‌تي نزيك ناوه‌پوگه) ۳. ناوازی نرم ۴. ده‌سته خانووله باله‌خانه، خانوی گه‌وره

۱. سطح، شي، مسطح ۲. ارض منبسطة (خاصة بالقرب من مجرى مائي) ۳. (الموسيقى) نمة منخفضة ۴. شقة في عمارة / بناية

flat-footed adj پټی ته‌خت، پټی پانی
امسح، ذر قدم مسحا

flatly adv به‌شيوه يه‌کی ره‌ها
بشکل مطلق

ته‌ختی نه‌کات ناسانی نه‌کا، راستی *flatten /flætən/ vt, vi*
نه‌کا، پانی نه‌کاته‌وه
بسطح، يسط، ينبسط

۱. ماستاونه‌کا، مامه‌یی نه‌کا، مه‌رایي *flatter /flætə(r)/ vt*
نه‌کا، نه‌ری نه‌کاته‌وه

۱. يتلق، يتزلف، يطري ۲. يرضي، يرضي، يشيح غرور او كبرياء
be ~ ed by an invitation to address a meeting

۲. قابل له‌بې، پټن خوش نه‌بې، تيره‌دې، لوت به‌رز ده‌بې،
ناماده‌ی کټوونه‌وه‌که‌به‌تاووتار پخوښته‌وه ۳. (وېنه)
ده‌ره‌که‌وې (شتيک) که‌جوانتر پټ له‌واستی

۲. پسره ان يدعي لاقاء خطاب في الاجتماع ۳. (الصورة) تظهر
(شيئا) اكثر جمالا مما هو عليه في الحقيقة

۴. به‌بوجوونی خوئی رازی ده‌بې *~ oneself (that)*
۴. يرضي نفسه باعتقاده (ان)

flat terer n [C] دووړوو، دووړوو، مه‌رایي که‌ر،
ماستاوکه‌ر

متلق، تزلف
flattery n [U] خوږدنه پشه‌وه، دووړوویی، روپایی

متلق، تزلف، اطراء
flaunt /flo:nt/ vt, vi شانازی نه‌کات

يتباهي، يتفخر بشكل
پوژلی نه‌دا، خوښه‌زن دکت شانازی *~ one's riches*

به‌سهره‌وه‌که‌په‌وه ده‌کات
مبتذل يتباهي بثروته بشكل مبتذل

بوڼ، به‌رام، تام ددات، *flavour /fleivə(r)/ n [C,U]*
تامي پياز

نکته، طعم طعم البصل
تامي بِن له‌زه‌ت *a ~ of onion food with little ~*

طعم تعززه نکته
تام و چيژی نه‌داتی، تامي نه‌کا *□ vt*
يعطي نكهة لـ

شتيک به‌کارديت بو تام ويون خوشی *flavouring n*
شيء يستخدم ليعيف نكهة

درز (له‌شتيکدا پټ که‌نرخي پان جوانی *flaw /flɔ:/ n [C]*
که‌م پکاته‌وه

شرح، عيب (في شيء بحيث يقلل من قيمته أو جماله)
بِن هه‌له، بِن خه‌وش *flawless adj*

خال من الأخطاء
که‌تان، داوی که‌تان، گوش، ته‌وک *flex /flæks/ n [U]*

الكان، خيوط الکان
(قز) ره‌نگی که‌تانی، ره‌نگی زه‌ردی مات *flaxen adj*

(الشعر) بلون الکان، اللون الأصفر الباهت
پټستی لِن نه‌کاته‌وه، پټستی دانه‌مائی به *flay /fleɪ/ vt*

قامچی قامچی، سه‌ره‌نشتی نه‌کات
يسلخ جلد الحيوان، يجلد بالسوط / (مجاز) يتقذ بشدة

کنچ *flea /fli:/ n [C]*
برغوث

۱. خال، په‌له *fleck /flek/ n [C]*
۱. نقطة، بقعة

خالِي ره‌نگاوړه‌نگ *~ of colour on a bird's breast*
له‌سه‌ر سَنگی بالنده

نقطه ملونة على صدر الطائر

- vt ۲. گورد له (خۆل)، خالی یو دانه‌نن
۲. دُزَة (تراب مثلاً)، یَنقَط
- fled** /fled/ (پروانه flee)
انظر (flee)
- fledged** /fledʒd/ adj بالنده، په‌رده‌ر کردوو، پتوانن
بفری
(الطیور) نابت ریشه، یستطیع الطیران
fly ~ adj پښ گه‌پیو، گه‌شه‌کردو کامل
ناضج، مکمل النمر
a fully ~ chartered accountant ژمیرپاری یاسایی
شاره‌زا
التأهیل محاسب قانونی تام التأهیل
- fledgeling** /fledʒlɪŋ/ n [C] پښچوی بالنده، که‌سیکی
نه‌شاره‌زا، کالغام
صغیر الطیر (مجاز) غیر شخص عديم الخبرة
- flee** /fli:/ vi, vt (pt, pp fled /fled/) رانه کالښی، دوور
نه‌که‌وینه‌وه، هه‌لډی
یهرب، یفر، یجنج
خوری، تویه‌لیکی نهرم وهك
خوری
صوف الخراف. کتله ناعمة كالصوف
- vt نه‌دزی، گزی لن نه‌کات
یسرق / یسلب بالتحايل
- fleecy** adj (-ier, -iest) خوری، نهرم، (وهك خوری)
په‌له‌ه‌وړی (وهك تویه‌له‌خوری)
صوفي، ناعم (كالصوف)
- ~ clouds سحب مثل كل الصوف
- ¹fleet** /fli:t/ n [C] ۱. که‌شتیگه‌لی جه‌نگی ۲. کُومه‌لی
که‌شتی یان فروکه یان ماشین له‌ژیر سه‌ره‌پرشتی په‌ک
سه‌رکرده‌دا پروڼ
۱. اسطول حربي ۲. مجموعة من السفن / الطائرات / المركبات
تسیر مع بعضها او تحت قيادة واحدة
- ²fleet** /fli:t/ adj خیرا
سریع
- fleeting** /fli:tɪŋ/ adj نه‌روا، له‌چاو وون نه‌پښی،
(سهردان، بیروړا)
(زیارة، افکار) یمر / یخني سريعاً

- flesh** /flesh/ n [U] ۱. گوشت
۱. لحم
خرمی که‌سینک one's own ~ and blood in the ~
له‌گوشت و خوښه به‌رجه‌سته، راستی ۲. حه‌زوئاره‌زووی
جه‌سته‌یی
اقرباء الشخص مجسماً حقیقاً ۲. الشهوات، الرغبات الجسدية
گو‌ناهه‌کانی ناره‌زووی جه‌سته‌یی the sins of the ~
خطایا الرغبات الجسدية
- fleshy** adj قه‌له‌و گوشتن، خړپښ
بدین، طبعی، باللحم
- flew** /flu:/ پروانه fly
انظر fly
- flex** /fleks/ n [C,U] (پارچه په‌ک تل) نه‌که‌په‌نهری
ته‌وژمی کاره‌با
(قطعة من) سلك مرن عازل للتيار الكهربائي
- flexible** /fleksəbəl/ adj نهرم، جبر
مرن، لین، (مجاز) مرن، غیر متشدد
- flexibility** /fleksəbɪləti/ n [U] نهرمی، جبری
لیونه، مرونة
- flick** /flik/ n [C], vt پرتوک / به‌ناسته‌م لیدان (به قامچی)
یان‌به‌په‌نجه
نقرة / ضربة خفيفة (بالوسط او الاصبع)
- flicker** /flickə(r)/ vt ۱. (پروناکی) نه‌دره‌وشینه‌وه پروناکی
نه‌کا به‌نارپنکی (بیروړا ناره‌زوو) دپته‌دی ۲. ترپه‌ترب نه‌کا،
دله‌خوړپښ نه‌کا هاتو چو نه‌کا
۱. (النوء) یسطع، یغی. بشكل غیر متظم (مجاز) (الاتکار،
الآمال) تتحقق ۲. یرفر، یتحرک جیئة و ذهاباً
- ~ing shadows سینه‌ری جولاو
ضلال متحرکه
- n [C] پرووناکی
ومضة
- flier** /flaɪə(r)/ n [C] فروکه‌وان (پروانه fly)
طیار (انظر fly)
- ¹flight** /flaɪt/ n [C,U] ۱. فرین، ۲. که‌شتی فاسمانی
۱. طیران ۲. رحلة جوية
- a non-stop ~ که‌شتی فاسمانی پښ وه‌ستان
رحلة جوية دون توقف
- a ~ of swallows ۳. پو‌لیک بالنده، شتیکی جولاوله

- هوادا ٤. پۆلێك بآنده / فرۆكه ٥. كۆمهێك پلېكانه
 ٣. سرب من پيور / اشياء متحركة في الجو ٤. سرب من
 الطائرات، ٥. مجموعة من درجات السلم
flight /flaɪt/ n [C,U] ههڵهاتن، واکردن
 هروب، فرار
flimsy /flɪmzi/ adj (-ier, -iest) (کوتال) تهنگ،
 (شت) خراپ، تهنگۆله
 (القماش) رقيق، خفيف (الاشياء) رديء النوع، غير متين
 □ n [C] كاههزی تهنگ بۆ چاپ، تهنگه كاههز
 صحيفة رقيقة من الورق لطباعة نسخ الكربون عليها
flinch /flɪntʃ/ vi رادهچلهكێ، له ترسانا دهگهڕێته وه
 بچفل، پتراجع، (خوفا او الما)
fling /flɪŋ/ vt, vi (pt, pp flung /flʌŋ/) ١. دهالێت،
 دهيهاوێ ٢. لهجولن، دهست رانه كێشی، بهخێرايی، بهتووره
 ١. يقذف، يرمي بشدة ٢. يحرك، يهز (يديه مثلاً) بهنف، يتحرك
 بسرعة، بغضب
 خۆی دههاوێته سهر كورسيه كه *oneself into a chair*
 يلقي بنفسه على كرسي
 بهتوندو بهتوورهیی دهست *up one's hands*
 رانه وهشێن
 يحرك يديه بنف و غضب
 ١. هاویشتن، فرێدان، لهقهدان، جولێ خێرا □ n [C]
 ١. قذف، رمي، رفس، حركة عنيفة، سريعة
 ههول لهدا كاتێكی خوش بهرێته سهر *have a ~ at*
 ٢. سهماي خێرا *have one's ~*
 يعاول يقضي وقتاً ممتعاً ٢. رقص سريع
flint /flɪnt/ n [C,U] بهرده نهستی، بهرده چهوخ
 حجر الصوان، حجر القداحة
flip /flɪp/ vt, vi (-pp-) ههلی دهگێرێته وههتر په لێدان
 □ n [C]
 بقلب / ينقر (بخفة و سرعة) نقرة
flippancy /flɪpənəsi/ n بووقايی، بێ پێزی
 قحة، عدم احترام
flippant /flɪpənt/ adj بێ ئابروو
 وقع غير مهذب
 ١. گهمهی لهگهڵ دهكا ٢. ساويلكانه پير لهشت **flirt** /flɜ:t/ vt
 دهكاتاتهوه
 ١. يغازل (بقصد العجب) ٢. يفكر في شيء بلا جدية

- n [C] دهست باز، گهمهچي
 مغازل، عابت
flirtation /flɜ:'teɪʃn/ n [C,U] ههوهس بازی
 مغازلة
flirtatious /flɜ:'teɪʃəs/ adj پهپهسته بهدهست
 بازیهوه
 متعلق، مولع بالمغازلة
flit /flɪt/ vt (-tt-) لهشونیکه وه پۆ شوپنیک، دهفری
 يتنقل سريعاً من مكان الى آخر، يطير
float /flaʊt/ vi, vt سهراو دهكهوی، سهر
 يطر / يعم في الماء او الهواء
 ههوا دهكهوی، تۆز له ههوادايه، *dust ~ing in the air*
 ٢. سهراو كهوتو
 غبار يسبح في الهواء ٢. يجعله يطر
 ٣. سامانی پۆیست بۆ *a business company*
 كۆمپانیای بازرگانی دایین دهكا
 ٣. يوفر المال اللازم لشركة تجارية
 ١. تهپه دور كه دهپهستريت بمقولایی ماسيهوه □ n [C]
 (بۆ سهراو كهوتن) ٢. گاليسكه
 ١. قطعة القطن التي تثبت في الشباك (لتجعلها تطفو على الماء)
 ٢. عربة ذات متعة
 ١. پۆل، رهو، جهلهب، رهف، پۆله **flock** /flɒk/ n [C]
 بآنده، جهلهبه وولاخ، هینگول
 ١. سرب / قطع من الطيور / الحيوانات (خاصة الاغنام)
 گهلهقازی دهشتی *a ~ of wild geese*
 قطع من الاوز البري
 ٢. خهلك، قهلهبالغ ٣. دهست و پيوهندی قهشه، *in ~s*
 كۆمهلیكی زۆر متدال
 ٢. (الناس) باعداد ضخمة ٣. رعية القسيس، مجموعة كبيرة من
 الاطفال، يتجمع
 كۆدهبنهوه، رهو دهكهن □ vi
 بچشتد، يتحرك بأعداد كبيرة
 تۆپهله سههولی سهر ئاو كهوتوو **floe** /fləʊ/ n [C]
 كتله جليد طافية على سطح الماء
 جهلهدی لێدهدا **flog** /flɒg/ vt (-gg-)
 يجلد، يضرب بالوط
 بهقامچی لێسی لهدا بهفپۆنه رواوت *a dead horse*
 يضع جهده هباء، يبتذل الفكرة / النكته

- بیرۆکه / نوکته بۆییزار ~ an idea / a joke to death
کردن
- حتى بىسامها الجميع
flogging n [C,U] پىست، دامالين، ليدان به قامچى
جلد، ضرب بالسوط
- flood /flʌd/ n [C] ۱. لافاو، بهرزبونهوى ناو
۱. فيضان، طوفان
- رووباره كه ههستاه ۲. ليشاويك له باران / توره يى ~ in
فرميسك
- (نهر) في حالة فيضان ۲. فيض من المطر / الغضب / الدموع
۱. بهئاودانه پۇشرى به ليشاو
۱. فيض، يغير بالماء
۲. ديت / نه تيريت به be ~ ed with requests for help
برينكى زور بۆ يارمه تى
۲. ياني / يرسل بكييات ضخمة تنهال عليه طلبات المساعدة
- flood-light n دۆزه تيشكى بههيز، چراى بههيز
(عادة في صيغة الجمع) كشافات قوية، مصابيح قوية
- رووناكى نهكا تهوه ۱. (pt, pp -lighted, -lit /-lit)
بهگلوب
- يضي، مستخدما مصابيح قوية
- floodtide n داكشاني ناوى
الد
۱. زه مينه ي زوور يان خانوو، تهختى floor /flo:(r)/ n [C]
زوور ۲. قاتى زير زهوى
۱. ارضية غرقه او ميني ۲. دور في ميني
- ريزه خانوو، ريزه خانووى بهكهم نهوم ~ ground / first
زهوى خانوو يان زوور
- الدور الارضي، الاول (في امريكا الدور الاول هو الدور
الارضي)
۳. رۆلى خۆى ده بينى له قسه كردن / take / have the ~
ليدوان / ناخاون
۳. ياخذ دوره في الكلام، في مناقشة / مناظرة
۱. تهختى زووره كه دائه ريزوي ۲. سه رنه كهوي
به سهر (گرفت) دا، دهيدا به زهويدا
۱. يضع ارض (حجرة) في ميني ۲. يتغلب على (مشكلة مثلا)
- يطرح ارضا، يفتح
- پارچه تهخته بهك له زهوى تهخته ين floor board n [C]
لوح من الواح ارض خشبية

- پارچه قوماش بۆ بريسكه دار كردنى floor-cloth n
تهختيك، ماده بهك بۆزهوى جوانكردن (راخستن)
- قطعة قماش لتليج الارضية
- مادهه ي تهخت (راخستن) flooring n [U]
ماده للارضيات
۱. نهجولنى نهكهوي له پر flop /flʌp/ vi, vt (-pp-)
۲. فرى نهدا، نه بهاوي
۱. يتحرك، يقع فجأة ۲. يقذف، يرمي بشدة
۲. جولان، داكهوتن دهنگى داچله كان □ n [C]
تحركه، سقط، تخط، صوت التخط
- به تهواوى، پرېك □ adv
تامام، كمية
- داده كهوي نه ناو fall ~ into the water
يرتي في الماء
- فشل، خواروخيج floppy /flopt/ adj (-ier, -iest)
مذهل، رخو
- شهبه ي شور a ~ hat
قبعة متهدلة
- ژياني رووه كي له جهر خيكدا يان flora /flɔ:ra/ n [U]
هه ري ميكا
- الحياة النباتية في عصر او منطقة
- به يوه ندى بهگوله وه به، گولين floral /flɔ:rəl/ adj
متعلق بالازهار، زهري
۱. دهم و چاوى سوور ههنگه راو florid /flɒrɪd/ adj
۲. رازاوه به شيوه گاته و زياده رهوى
۱. (الوجه) متورد ۲. مزين بشكل مفرط، مبهرج
- گول فروش florist /flɒrɪst/ n [C]
بائع الزهور
- كهشتى گلى جهنگى بهچوك flotilla /flɒ'tɪlə/ n [C]
اسطول من سفن حربية صغيرة (كالدمرات)
- پارچه ي پاچوي شكاو يان flotsam /flɒtsəm/ n [U]
باره سه رناو كهوتوه كه ي
- اجزاء من حطام سفينة او حمولتها طافية على الماء
- جوله به كي خيرا نهكا، راده بهري، flounce /flaʊns/ vi
دهرده بهري
- يصدر حركة سريعة غاضبة بالجسم، يتنفض، يندفع
۱. تيكه لو پيكه له نهكا، نووج flounder /flaʊndə(r)/ vi
دهدا ۲. دودلى نهكا، ههله نهكا ده نهنگوي، دههنگفت

١. يتخبط، يتحرق. ٢. (مجاز) يتردد، يخطئ. يتحرق	
flour /flaʊ(r)/ n [U]	نارد
	دقيق، طحين
flourish /flaʊʃ/ vi, vt	١. يَفْشُ ده كهُو، گه شه ده كات، گه شه ده كات، نما ده كات
	١. ينمو، يزدهر، يترعرع
~ a sword	٢. ده گه شنه وه، ده رده كه وي، شير به رزده
	كاته وه، گه شوبون
	٢. يلوح، يظهر، يلوح بالسيف، ازدهار
□ n [C]	پنشه كوتن، موسيقايه كي به رزي كاريگه ر، زوپنا، نامازه كردن، نه خش
	تلويح، زينة، قطعة موسيقية عالية مثيرة (خاصة بالبرق)
flout /flaʊt/ vt	گالته ي پَن ده كا
	يهرأب
~ advice	گالته به ناموزگار به كان ده كا
	يهرأ بالنصح
flow /fləʊ/ vi (pt, pp ~ ed)	١. ده رزته خواره وه، هه لده
	قوتن، رن ده كا ٢. (قز، پوشاك .. هتد) دائمه به زن، شور
	نه يته وه ٣. (هه لكشان) به رزده يته وه
	١. ينساب، يتدفق، يسيل ٢. (الشعر، الملابس ... الخ) يتدلى، ينساب ٣. (المد) يرتفع
□ n	(له شيوگي تاكدا) هه لقولان
	(في صيغة الفرد) تدفق، انسياب
a good ~ for water	هه لقولاني زوري ناو
	تدفق غزير من الماء
a ~ of angry words	لشاونيك ووشه ي توو به يي
	سيل من الكلمات الغاضبة
flower /flaʊə(r)/ n [C]	١. گول، نه يراز يته وه به گول
	١. زهرة، يزهر
in ~	گولي گه شاهه
	منتج الزهر
the ~ of the nation's youth	٢. گولي شتيك جواترين
	به شي گول هه لزارده ي لاواني ميلته
	٢. (مجاز) زهرة الشئ، صفة، اجمل جزء زهرة، صفة شباب
	الامة
~s of speech	٣. زاراره ي هه لزاره ي
	٣. عبارات منقطة
flowery adj	پرچاكه، گول گولي

مزدان / ملء بالمحسنة البديعية	
flown /flaʊn/	فريو، (بروانه fly)
	(انظر fly)
flu /flu:/ n [U]	نه نقلونزا
	انفلونزا، نزلة برد
fluctuate /flʌktʃueɪt/ vi	(توخ، ناست) به رزونزم نه يي، ده له رينه وه، نه گوري
	(الأسعار، المستويات) يتذبذب، يتقلب
fluctuation /flʌktʃueɪʃn/ n [C,U]	له هه زاندين
	له رينه وه وه ركه ران
	تذبذب، تقلب
flue /flu:/ n [C]	لوله زوپا بوجونه ده روه وي دوكل /
	هه واي گهرم له فرنه وه
	انبوب في المدخنة لخروج الدخان / لخروج الهواء الحار في غلاية او فرن مثلاً
fluency /flu:ənʃi/ n [U]	زمان ره واني، ره وانيزي
	طلاقة، سلاسة، تدفق
fluent /flu:ənt/ adj	(كه سيك) زمان ره وان به ياشي
	(تأخافتن) روون و
	(الشخص) طليق، فصيح، (الحديث) سلس، متدفق
to speak ~ English	ساكار، زوريه ره واني به نينگليزي
	نه دوي
	يتحدث الانجليزية بطلاقة
fluff /flʌf/ n [U]	داو (وه ك داوي به تو) گه نه موو، موو، قز
	وبره (كائي تخرج من بطانية مثلاً)، زغب، شعر
□ vt	نه كاته تاله داو
	يجعله كالوبر
fluffy adj (-ier, iest)	گه نه مو، خوري خوشتر
	زغب، كالوبر
fluid /flu:ɪd/ adj, n [C,U]	شله له باري شليدا (بيروا)
	نهرمي ناجينگير
	سائل، في حالة السيولة (الاراء، الانكار) مرن، غير ثابت
fluke /flu:k/ n [C]	به خت بران
	ضربة حظ
flummox /flʌmɒks/ vt	پس نه يي، شهرزه ي نه كات، نازاري پَن نه كات
	(ل. د.) يتلف، يفسد، يؤذي
flung /flʌŋ/	(بروانه fling)

(انظر *fling*)**fluorescent** /fluə'resnt/ *adj* (روشناکی)گهش وهرشه دار (به تاییه تی *lighting*)(صوه) لاصف، مستمع، فلورسنت (خاصه *lighting*)**flurry** /flʌrɪ/ *n* [C] (*pl -ries*) ۱. تاو باران، بارینی

باران یا پدفر به شیوه به کی کتپرو بو ماوه به کی کورت ۲.

په له وه له شهیی که سیک

۱. هبه ریح، سقوط مطراو تلج بشکل مفاجی، ولده قصیره ۲.

(مجاز) تسرع مضطرب

□ *vi* نه خاته په له کردن و شهرزیی

یودی (شخص) الی تسرع او اضطراب

۱. سور هله ده گهری (که سیک یا دم *flush* /flʌʃ/ *vi, vt*)

وچسوی، کولمی سور نه یته وه (خوینی تی نه زی)

۲. نه ندروستی، گهرمی، هله چون

۱. (الشخص او وجهه) یحمر (تدقیق الدم فیه) ۲. (الصحة،

الحرارة، الانتفالات) یتوهج، یتورد

دم و چاوی له خوشیدا *~ ed with happiness*

نه بریسکته وه ۳. نه یشوا / پاکی نه کاته وه (ناو) همل نه قولنی

به زوری

یشع (وجهه) بالسعادة ۳. یفسل / ینظف بکیمه و فیره من الماء

(الماء) یتدق بغزارة

۱. له بره له قولنی ناو ۲. سوور هله گهران / □ *n* [C]

کولم نالبون

۱. تدقیق مفاجی، للماء ۲. احمرار / تورد الوجه

²flush /flʌʃ/ *adj* ۱. له ناستی /

۱. فی مستوی / فی صف

له ریکی، ده رگا له ناستی *a door ~ with the wall*

دیواردا په ۲. وه رگرتوو (پاره)

باب مستوی مع الحائط ۲. مزود (بالمال)

fluster /flʌstə(r)/ *vt* ۲. نه وروژی، مهستی، شهرزه نه بی

۲. بهیج، یریک

□ *n* [U] وروژاندن و ناشوب

حالة تهيج، اضطراب

flute /flu:t/ *n* [C] نهی (شمشال)

الفوت: آلة موسيقية

□ *vi* یعزف علی الفلوت**flutist** /flu:tɪst/ *n* [C] نهی ژنه

عازف الفلوت

flutter /flʌtə(r)/ *vt, vi* ۱. (بالنده) فره فره کا په باله کانی

۱. (الطائرة) یرفر بجناحیه

۲. نه جونی به شیوه به کی خیراو ناریک (دل) □ *n*

لیده دات لیدانی په له (له شیوگی تاک) خروشان هله چون، له

باری

۲. یتحرک / یحرک بشکل سریع غیر منظم، (القلب) یخفق، یدق

باضطراب (فی صیفة الفرد) رفرقة، حالة اضطراب / انفعال

in a ~ هله چوندا

فی حالة انفعال

flux /flʌks/ *n* [U] گورانی خیرا له بارو

تغیر مستمر فی

in a state of ~ جوله دا، له باری گورانی هله میسه بی

الحركة او الظروف فی حالة تغیر دائم

¹fly /flaɪ/ *vi, vt* (*pl flew* /flu:/ *pp flown* /flaʊn/)

۱. ده فریت فرو که ده فریت، په فرو که ده گویریتیه وه ۲. (ثالا،

فرو که) نه فری، نه شه کینه وه ۳. په له نه کا

۱. بطیر بطیر (طائرة)، بنقل فی طائرة ۲. (الاعلام، الطائرات

الخ) یرفر / بطیر ۳. یسرع

~ to the rescue په له نه کا بو رزگار کردنی

یسرع لانتفاذ

~ ing visit که شینکی خیرا

زیارة سریعة

~ open خیراته کریتیه وه

ینفتح فجأة

~ to bias زووتیک نه شینکی

ینفتح، ینکسر فجأة

let ~ at ته قهی لی نه کات، هیرش نه کا

یطلق النار علی، یهاجم بشدة

~ into a rage له تووره پدا نه ته قیتیه وه

ینفجر فی ثورة غضب

²fly /flaɪ/ *n* [C] (*pl flies*) میش، مه گز

ذبابه

fly-blown *adj* گوشت پس بوو په هوی میش و مه گز

و گه راکه ی

(اللحم... الخ) متعفن، فاسد بسبب احتوائه علی الذباب او بیضه

flyer, filer /flaɪə(r)/ *n* [C] بالنده، فرا

طیار

flyleaf /'flaɪli:f/ *n* [C] پەردەى سەي نەنوسراو
لەسەرەتاو کۆتای پەراو
صفحة خالية من الكتابة فى اول / اخر الكتاب

flyover /'flaɪəʊvə(r)/ *n* [C] پردى سەر شەقام / جادهى
سەر وە
طريق علوى للسيارات

flypast /'flaɪpɑ:st/ *n* [C] فڕینی نزم
تشكيل جوى على ارتفاع منخفض

flywheel /'flaɪwi:l/ *n* [C] ئامبىرى پاراستنى تىكرای
خێراى
جلة ثقيلة من آلة لحفظ معدل السرعة

foal /'fəʊl/ *n* [C] جوانوو / نەسەى بچوووک
مەر / حصان صغير
in / with ~ (ماينى) ئاوس جوانوى ئەين
(الفرس) حامل تلد مەرأ

□ *vi*

foam /'fəʊm/ *n* [U] ١. کەف. کەرە. ٢. لاسىکى ئسفەنجى
(بۆناخىنى راخەر) (هەروەها *rubber* ~)
١. رغوة، زبد. ٢. مطاط اسفنجى (لحشو المراتب والوسائد)
(ايضا *rubber* ~)

□ *vi*

کەفى پىن ئەکات، کەفى پىنە چەرىنى
يزيد، يكون رغوة
fob /'fɒb/ *vt* (-bb-) قىلى لى دەکات

□ *vi*

بەفرو قىل کەسىک قایل
يقنع شخصا بقبول شيء
~ *sth off on sb*
دەکا بە وەرگرتنى شتىكى بىن بایەخ
عديم القيمة بالخداع والغش
~ *sb off with sth*

focal point /'fəʊkl pɔɪnt/ *adj* تیشکوى
بۆرى

focle /'fəʊkl/ *n* [C] ژوورى کە شتە وانەکان
لە پىشەهەوى کە شتى
غرفة البحارة فى مقدمة السفينة

focus /'fəʊkəs/ *n* [C] ١. چەقى (تیشک، گەرمى)، چەقى
١. بۆرە (الاشعة، الحرارة)

pl ~ es, foci

کۆپوونەهەوى تیشک
مركز تجمع الاشعة الحرارة
in/out of ~ گەرمى لە / دەرهەوى تیشکۆ (روون،

ناروون) ٢. مەلەبەندى (پوومەلەرزه) خالى
فى / خارج البؤرة (واضح غير واضح) ٢. مركز (الزلازل)، نقطة
التقاء (التيار، الاتجاهات)

□ *vt, vi*

بەپەك گەشتن (ئارەزو،
يجمع، يركز فى بؤرة
نارواسته) هاوینە کە رێك دەخا لەسەر تیشکۆ
~ *a lens*
يضبط العدسة على البؤرة

~ *one's attention on sth*

باپەخ بە شتىک ئەدا
يركز اهتمامه فى شيء

fodder /'fɒdə(r)/ *n* [U] ئالىكى ئازەل
علف الحيران

foe /'fəʊ/ *n* [C] نەبار، دوژمن، ناحەز
عدو، خصم

foetus, fetus /'fi:təs/ *n* [C] کۆرپەلە، ئاوەلمە
جنين

fog /'fɒg/ *n* [C,U] تەم و مژ بە تەم و مژ دائە پۆشرى،
ضباب

□ *vt*

تىكى ئەدا، شتە کە ئالۆز دەکا
يغطيء بالضباب. يشوش. يجعل الشيء غامضا

fogbound *adj* تواناى جۆلەى نيه بەهوى تەم و مژ وە
غير قادر على التحرك بسبب الضباب

foghorn *n* [C] فيقهى ئاگادار کردنەهوى بەلەم لە کاتى
تەم و مژدا

□ *vi*

بوق يستخدم لانتذار السفن فى الضباب
گۆلپى ماشين تايه تە بە تەم و مژ

foglamp *n* [C] مصباح (سيارة) قوى يستخدم عند نزول الضباب

foggy /'fɒgi/ *adj* (-ier, iest) تەم و مژاوى، تەماوى،
خالى لاوازى، پىچەوانەى
ملىء بالضباب

foible /'fɔɪbl/ *n* [C] خاوەنى شانازى پىوەنەکا
نقطة ضعف، نقيضة يتنفر بها صاحبها غافلا

١. کاتزای تەنک ٢. کەسىک / شتىک
1 *fol* /'fɔɪl/ *n* [C,U]
کەهەک بەراوردەبەکارەهە هینریت بۆ دەرخستنى چاکى
کەسىکى تر

١. رفاقة معدنية ٢. شخص / شيء يستخدم فى المقارنة
لاظهار معاسن اخر

2 *fol* /'fɔɪl/ *n* [C] شیرى کول بۆزۆرانبازى بەکار دیت،
شورى دريژ

³ foil /fɔɪl/ vt	سیف غیر حاد یسخدم فی البارزة نه په شوکې، راده مینې، وره ی نایمېنې
	یربک، پخیر، یحط
foist /fɔɪst/ vt ~ sth (off) on sb	هه لې نه خه له تېنې / به گزې که سېک قایل ده کا / شتیکی ساخته (به نرخی راست دابنې)
	یخدع / یفش شخصاً لیجعله یقبل / یدس شیا زانغا (علی انه حقیقی)
¹ fold /fəʊld/ vt, vi	۱. نه پېچېنه وه، لولی نه کات ۱. پتنې، بطوی ۲. پالی بو نه گرېته وه، قه دی ~ one's arms ۲. یغذ ذراعیه
□ n [C]	نه کا، لول، قه، لوچ ثیة، طیه
folder /'fəʊldə(r)/ n [C]	پنچراوه، دوسیه ۲. بلاوکراوه په کی چاپکراو پنچراوه ۱. ملف، دوسیه ۲. نشرة مطبوعة و مطوية للاعلان
² fold /fəʊld/ n [C]	گه ورې مه ر خطیة لاغنام □ vt نه پکاته گه وره وه
foliage /'fəʊliʒ/ n [U]	یضع الاغنام فی الحظیة گه لای رووه ک اوراق النبات
folk /fəʊk/ npl	۱. خه لکی، گه ل، کهس و کار ۱. الناس
one's ~ (s)	۲. خزمان ۲. اقارب
~ dance	هه لپه رکې، سه مای میللی، گوته ند ۳. رقص شعبی
folklore n [U]	داب و نهریت داستانی میللی فولکلور الفولکلور: (دراسة) المعتقدات والتقاليد. القصص الشعبية
follow /fɒləʊ/ vt, vi	۱. دواي ده که ویت ۲. نه گرېته بهر (ریگا..). تې نه گا، به دوا داده چې ۳. پشه په ک نه گرې
	۱. یلی، یتع ۲. یتع (طریقاً.. الخ)، یفهم، یتابع (الشرح) ۳. یتخذ حرفة
~ the law	له یاسائیش ده کات ۴. چاوی ئې نه کا،
~ sb's advice	ناموزگاری که سېک وهر نه گرې

یشغل بالقانون ۴. یخزو حذو، یتع یتع نصیحة شخص

It ~ s from what you say that ...	۵. له بهر پتویستی به راست داده نرې، یان رېک نه خرې، نه وه ی وتت که به دواي دا ده چېن
~ sth up	۵. یصح بالضرورة، یترب (بالضرورة) علی ما قلت ان ...
as ~ s	یلاحق، یتابع هه روه ک نه مه ی دېت
follower n [C]	کما یلی پاوه ر، پارمه تی دهر تابع، مساعد
following /fɒləʊɪŋ/ n [C]	کۆمه لې پاوه ران مجموع المرافقین
folly /'fɒli/ n [C,U] (pl -lies)	گه وجی، خرپویی حماقة، عمل احق
foment /'fəʊmənt/ vt	په رزې گهرم دانه نی له سر شوینی بازار، زیاد ده کا (کېشه، ههستی نازارای، شهرزه یی .. هتد)
	یضع کمادات ساخته علی جزء مؤلم، (مجاز) یزید (مشاکل، مشاعر الیة، قلق... الخ)
fomentation /fəʊməntetʃən/ n [U]	تیمار کردن گهرم کردن پیچانی گرې ی برین، وروژاندن تکید، کماده، (مجاز) تصعيد، إثارة
fond /fɒnd/ adj (-er, -est)	خولیا / نه ښندار، مېل، ۱. مفرم / مریع ب
be ~ of	شه یدا / نالوده نه بېن یفرم / یولع ب
a young wife with a ~ old husband	
۲. خوشه ویست سوزیار ۳. نازدار، نازی ژنیکې گه نج له گه ل	میره پیره که ی ۴. (هیوا، نواوت) نازیز، دلوان، به دیه نیانی گرانه
۳. محب، عطف ۴. متدله زوجة شابة مع زوج عجوز متدلة فی حبها ۴. (امل، طبرح) عزیز، صعب التحقیق	
fondly adv	به نازداري، په نالوده یی بمحبة، یولع
fondle /'fɒndl/ vt	نازی نه دانی، نالوده ی نه بېن یرت علی، یلاطف
font /fɒnt/ n [C]	ده فرېک ناوی پاکې تېدایت له که نیسه، کانی

food /fu:d/ n [C,U]	آنه یختری علی ماء التعمید فی الکبیة خوراک / خواردن طعام، غذا
food-stuff n [C]	خواردهمهني ماده غذائية
fool /fu:l/ n [C]	۱. که سیکي گوج، گیل، سدرکیش ۱. شخص احمق، ابله، فبی، متهور فیللی لنی نه کا، گزی نه کا کاریکی بین بهرهم
~ 's eroand	یختر، یخیش عمل غیر مشر
~ 's paradise	بهخته وریکی وه همپانه ۲. (له سهرده می ناوه راستدا)
play the ~	سعادة مبنیه علی وهم ۲. (فی الصور الوسطی) نوکنه ی بین تام بو پادشاده کا، وه ک گمزه رفته رده کا
۱. شیتانه هه لسوکه وت ده کات ۲. گزی نه کا. فیل vi, vi	مضحک الملک یصدر نکات سخيفه، یصرف کالابه نه کا
۱. یصرف کالابه ۲. یختر یفش	
~ away one's time/money	به فیروزی نه دا کاتی / پاره کانی
	یضیع وقته / نقره سدی
foolery /fu:ləri/ n [C,U] (pl -ries)	گهوجی، کاری گهوجانه، فریوی
foolhardy /fu:lha:di/ adj	حماقه، عمل احمق سدرچل، سدرکیش، جهریهزه
	متهور، مجاز
foolish /fu:lɪʃ/ adj	گیل، گهوج احمق ابله
foolishly adv	به گهوجی، گه لوری بحماقه، بقباه
foolproof /fu:lpru:f/ adj	مسوگر، دایین کراو، پواری هه له ی نیه
	سهل جدا، مضمون، لامجال فیه للخطا
foot /fʊt/ n [C] (pl feet /fi:t/)	۱. پین ۱. قدم
on ~	رویشتن به پین، پیاده

مشیا علی الاقدام	ته بیا به پروه، دهست پین ده کا
set sth on ~	یدیر شیتا، یجعله یبدا
set (sb) on his feet	وای لنی نه کا پشت به خوی بیهستی، (له بازار گانیدا)
	یمکه من الاعتماد علی نفسه (فی التجارة مثلا)
put one's ~ down	به رپه رچی نه داته وه به رنگاری نه بیت جیگری نه کا، دان به خوی داته گری
	یختر علی، یعارض، یشت، یصد
put one's ~ in it	مامه له ی خرابی له گه لدا نه کا
	یسی، التصرف
sweep sb off his feet	که سیک پر جوش نه کات
	۲. په شیمانی، نه فسوس، مخابن یملا شخصاً بالحماة
the ~ of a page/mountain	۲. خواره وه ی لاپه / چیا ۳. پین ۱۲ گری
	۲. اسفل صفحه / جبل: ۳. القدم = ۱۲ بوصة
aten ~ pole	کوله که دریزی په که ی (۱۰) پین په
	۱. زمانه وانی له هونراوه عمود طولة عشرة اقدام ۱. تنغیلة، فی الشعر
۱. ته روا به پین ۲. له پین نه کا	۱. پیشی ۲. یرتق قدم (جورب مثلا)
۱. پیشی ۲. یرتق قدم (جورب مثلا)	۳. قایله به دانی لیستی پاره که ۳. یوافق علی دفع فاتورة
~ the bill	توبی پین ته پهای كرة القدم
football /fʊtbɔ:l/ n [C,U]	پردها تووچویه پین
footbridge n [C]	کوری لهور المشاة
footfall n [C]	پین تن کواتن، دهنگی پین یان وقع اقدام
foothills npl	ته پونگه ی ژیر ریزه چیا په ک تلال منخفضة أسفل سلسلة جبلية
foothold n [C]	پین هه لگیر، پینگر، جی پین موضع قدم
footing n [C]	۱. شوین پین ۲. پایه په کی پنهو، جیگری ۳. پناهه، پنه ما
	۱. موطنه قدم ۲. منزلة وطيدة، رسوخ القدم ۳. أساس
footlights npl	رووناکی پشه وه ی شانق

الاضواء الامامية على خنبة المسرح
footnote /'fʊtnaʊt/ n [C] پدراویزی (خواروی پدرا)
 تئینی
 حاشیه (فی اسفل الصفحة)
footpath n [C] کولانی تهسک، قهراخ، راپره
 مرضیق
footprint n [C] جینگه یی، شوین یین
 اثر اقدام
footstep n [C] ههنگاو (بهین)
 خطره
for /fɔ:(r): fɔ:(r)/ prep
 ۱. بۆ، بهرهو، پهئاودانهروا
 ۱. الی، متجه الی
sailing ~ home بهرهو نیشتمانه کی
 مبعرا الی وطنه
the train ~ London شه مهنده فهره که نهروا بهرهو
 له ندهن
 القطار المتجه الی لندن
The time is getting on ~ two o'clock ۲. بهرهو،
 ناراسته، کاتزمیر نزیکه کی دووه ۳. له پیناو
 ۲. متقدما، تجاه الوقت یقترب من الساعة الثانية ۳. لأجل، ل
Reserve a seat ~ me جینگه یه کم بۆ بگره
 احجز لی مقعدا
He is studying ~ the law نه خوینی بۆ نه وهی بیته
 پاریزه
 یدرس للعمل بالمحاماة
Buy some coal ~ the winter ۱. هه ندی خه لو زبگره بۆ
 خو ئاماده کردن بۆ زمستان ۵. له پیناویدا
 ۱. استعداد ل... اشت بعض الفحم استعدادا للشتاء ۵. من أجل
Let us go ~ a walk با برۆینه دهره وه بۆ پیاسه
 فلنخرج للنزهة
What's this tool ~ ? ۱. هه ندی خه لو زبگره بۆ
 نه فامیره بۆچی به کار دیت؟
 ۱. فیم تستخدم هذه الآلة؟
They chose him ~ their leader هه لیان
 بۆارد بۆسه روکی ۶. بۆده ریری خۆشه ویستی گونجان،
 کاره مینی .. هتد
 اختاره رئیساً لهم ۶. لاظهار الحب، التاسب، المهارة... الخ
have a liking ~ sb خۆشه ویستی هه یه بۆی
 یکن له جا

have a good ear ~ music گونچکه ی هه سناره بۆ
 موسیقا
 يستمتع بأذن موسيقية
bad ~ the health خراپه بۆ ته ندروستی
 ضار بالصحة
 ۷. به یی ئه وه
 ۷. بالنسبة ل...
She is too good ~ such a man نه وکچه شایه نی له و
 پیاوه زیاتره
 انها أكثر مما يستحق رجل كهذا
 □ *adj enough ~* به گونیه ی، به یی
 بالنسبة ل...
It is good enough ~ you گونجاوه بۆت، بۆت باشه
 ۸. نه وه ی په یوه ندی هه یه نه و کاره زۆر باشه
 انه مناسب لك ۸. فيما يتعلق ب... بالنظر الى، بالنسبة ل
That's good work ~ a beginner بۆده ستیکه ر
 هذا عمل جيد بالنسبة لمبتدی.
 ۹. له باتی، له بری
 Please act ~ me in this matter
 به یی زه حمت نه م
 ۹. بدلا من، نیابة عن من فضلك تولى هذا
 ۱۰. کاره م بۆیکه کن
 Who is the Member of Parliament
 نوینه ری په رله مانه
 الامرنیابة عنی من هو ممثل هذه المنطقة
 ۱۰. له ناوچه یه دا؟
 ~ this area?
 فی البرلمان؟
 ۱۰. له لای
 Are you ~ or against the proposal?
 له ریزی ئایا تو رازیت بۆ نه م پشنیاره یان نا
 ۱۰. فی جانب، فی صف هل انت موافق ام معارض للاتقراح؟
 ۱۱. له سه ر زۆر جه ز نه که یین
 We are anxious ~ news
 گوئی له هه واله کان بگرین
 ۱۱. علی اننا متلهفون علی سماع الاخبار
 ۱۲. له پیناو
 I went ~ her sake / a good reason
 له بهر نه و چوم هویه کی زۆر گرنگ
 ۱۲. من أجل، بسبب... ذهبت من اجلها / لسبب قری
 ۱۳. وه که نه نجامیک
 My shoes are the worse ~ wear
 بۆ (له گه ل) به راورد کردنی پیناوه کانم خراب بووه چونکه
 زۆرم به کاره نیانوه
 ۱۳. کتیجه ل... (مع المقارنة) ان هذا سي اسوأ حالا نتيجة

الاستخدام الكبير	
<i>F ~ all the care I took, I lost my way</i>	
۱۴. سهره‌رای نه‌وه، سهره‌پای وریایی زور ریگه کهم ون کرد	
۱۴. برغم، بالرغم من برغم حرصی الشدید، ضللت الطريق	
<i>suffer ~ one's sins</i>	۱۵. پاداشت، به‌رانبهر
۱۵. جزاء، مقابل (علی) یعنی جزاء خطایه	
<i>payment ~ work done</i>	نه‌نالینی به‌هوی سزای
هه‌له‌کاتیه‌وه، کرنی (به‌رامبر) به‌کاریک که‌ته‌واو بووه	
اجر (مقابل) العمل الذي تم	
<i>a medal ~ bravery</i>	مه‌دالیای خه‌لانی نازایه‌تی
میدالیه جزاء الشجاعة	
<i>pay 5 pounds ~ a book</i>	پینج جنبه نه‌دات
بو‌نرخ‌کی کتیه‌که	
یدفع خمس جنبات لنا لكتاب	
<i>go away ~ a week</i>	۱۶. بو‌ه‌ماوه‌ی، بو‌دوری
۱۶. لمدة، لمسافة	
<i>walk ~ miles without seeing a house</i>	گه‌شت نه‌کا
بو‌ماوه‌ی هه‌فته‌به‌ک جه‌ند میلک نه‌روا بئ نه‌وه‌ی ماله‌وه	
بیینی	
یسافر لمدة اسبوع بغير عدة اميال دون ان يرى منزل	
forage /fʊrɪdʒ/ n [U]	نألف یان نالیکی مالات
علف للماشية او الغنیل	
□ vi	پانه‌سپ به‌دوای خواردن دا نه‌گه‌ری
بیحث عن طعام	
foray /fɔːreɪ/ vi, n [C]	په‌لامار نه‌دا، هه‌له‌ نه‌کا (بو)
ده‌ستکه‌وتنی خو‌واک	
(يقوم ب) هجوم مفاجيء (للحصول على طعام مثلا)، یتنقض	
علی	
forbear /fɔːˈbeə(r)/ vi, vi	دوره‌که‌وتنه‌وه، ده‌گرئی
(pt forbore /fɔːˈbɔː(r)/ pp forborne /fɔːˈbɔːn/)	
یتجنب، یتحاشی، یسلك عن (رغبة مثلا)	
<i>~ from asking / to ask questions</i>	(فاره‌زوو) ریگه‌ی
لنی نه‌گرئی، ناپکات نارام نه‌گرئی پرسپارناکات	
یتنقض، یصبر یتنقض عن توجیه الاسئلة	
forbearance /fɔːˈbeərəns/ n [U]	خو‌راگری، نارام
دل فراوانی	
صبر، جلد	

forbear /fɔːˈbeə(r)/ n [C]	پنشینان، پاییر، پاییر
سلف، جد	
forbid /fəˈbɪd/ vt (pt forbade) /fəˈbæd/ pp	
forbidden /fəˈbɪdn/	نه‌ده‌هوی نه‌کا، ناهیلیت
یمنع، یمنع، یحرم	
<i>~ a girl to marry</i>	بئ به‌شی نه‌کات نایه‌لنی که‌چه که
شوویکا	
یمنع فتاة من الزواج	
forbidding adj	هه‌ره‌شه‌ لیکراو، نه‌هیلراو، به‌نده،
سه‌خت	
مهدد، مانع، ناه	
force /fɔːs/ n [C,U]	۱. هیز، زه‌بر / جه‌ور، (به‌ده‌نی،
زه‌ین، پیر)، ته‌نگانه	
۱. قوة (جسمية، ذهنية)، شدة	
<i>break sth open by using ~ the ~ of a blow /</i>	
<i>explosion/ argument</i>	به‌هیز ده‌یکانه‌وه هیز / لیدان /
ته‌قیته‌وه / به‌لگه	
یفتح بالقوة قوة / الضربة / الانفجار / العجة	
<i>the ~ s of nature</i>	هیزی سروشت ۲. هیزی کاریکه‌ر له
کومه‌لدا	
قوى الطبيعة ۲. قوى فعالة فى المجتمع	
<i>Fascism and Communism have been powerful ~</i>	
<i>s in world affairs</i>	فاشیینی و شیوعیتی کارینکی گه‌وره‌ی
کرده سهر کاروباری جیهانی ۳. فشار، هیزی پالنان	
لقد اثرت الفاشية و الشيوعية تأثيرا كبيرا فى الشؤون العالمية	
۳. ضغط، قوة دفع	
<i>the Air F ~</i>	۴. له‌شکر، هیزی چه‌کدار هیزی ناسمانی
۴. قوة مسلحة القوات الجوية	
<i>join the F ~ s</i>	په‌یوه‌ندى به‌سوپاوه ده‌کا ۵. (له‌یاسادا)
یتحق بالقوات المسلحة ۵. (فی القانون) سلطة، سریان	
<i>put a law into ~</i>	ده‌سه‌لات، ده‌یکاته یاساپه‌کی
به‌کاره‌اتوو	
یجعل قانونا نافذا (سارى المفعول)	
□ vi	۱. زوری لنی نه‌کا، رقی لنی نه‌ی، هیزی له‌گه‌ل
به‌کار دینن	
۱. يجبر، يكره، يستخدم القوة	
<i>~ a person's hand</i>	ره‌وتی خیرای
یکره شخصاً على عمل شيء	

<i>d march</i>	سەربازان ۲. والە پروە کە کان دە کات پێش کاتی
	خۆی پێ بگەن (بەرێگە پێشە سازى)
	سیر سریع یقوم بە الجند ۲. یجعل (النباتات ... الخ) تنضج قبل اوانها (بطرق صناعية)
forceful /fɔ:stf/ <i>adj</i>	(شێواز، کەسیەت، وتووێژ) بەهێز، کاری گەر خورت، زۆرباز، گوژم
	(الاسلوب، الشخصية، المناقشة ... قوی، فعال)
forceps /fɔ:seps/ <i>n</i> (sing or pl)	(ناگۆری لەشیوگی کۆ)، گیر، ئامێرێکە پزیشک بە کاری ئەهێنن بۆ گرتنی شت (لاتنێر فی صیغه الجمع الة یستخدمها الاطباء لالتقاط الاشياء، کلاب
forcible /fɔ:sabl/ <i>adj</i>	زۆردار، بەهێز قسری، قوی
forcibly <i>adj</i>	بەهێز، بەزۆر، کوتەکی بالاجبار، بالقوة، بالأکوار
ford /fɔ:d/ <i>n</i> [C]	بەشیکی تەنک لەرووبار، بوار کە بتوانی مەلە ی لێ بکری جزء ضحل من نهر یسکن الخوض فيه
□ <i>vt</i>	لە تەنکایی رووبارە کە دەپەڕێتەوە یعبر نهراً من مکان ضحل
¹fore /fɔ:(r)/ <i>n</i>	(لە شیوکی تاکدا) پێش، سەرەتا، بەشی پێشەوه
	(فی صیغه المفرد فقط) مقدمة، الجزء الامامی
<i>come to the ~</i>	رێگا ئەکا تەوه، بەرهو پێشەوه یشق طريقة الى المقدمة
□ <i>adv</i>	پێشەوه، بۆ پێشەوه أمامی، الى الامام
²fore /fɔ:(r)/ <i>prefix</i>	۱. پێشەکی ۲. لەسەرەتاوه، لە پێشەوه
	۱. مقدمة ۲. مقدماً، سلفاً
forearm /fɔ:'tɑ:m/ <i>n</i> [C]	باسک لە ئانێشکەوه تا مەچەک الذراع من المرفق حتى الرسغ
forebode /fɔ:'bɔud/ <i>vt</i>	ئاشوویی لێ دەبارێت، کێشە دروست ئەکا یئذر بالشر / بالتعاب
foreboding <i>n</i> [C,U]	پێشبینی ئەکات پێشبینی ناخۆشی ئەکات تنبؤ / توقع التعاب

forecast /fɔ:ka:st/ <i>vt</i>	پێشبینی دە کات یبنا، یترع
<i>the weather ~</i>	پێش بینی، کەش (ئاووهوا) التنبؤات الجوية
forecastle /fɔ:ksl/ <i>n</i> [C]	(لە هەندێ پاپۆردا) ژوورۆچکە دەریاوان بە کاری دێنن بۆ خواردن ونوستن، بانی ژوورۆچکە
	(فی بعض السفن) قمره یستخدمها البحارة فی الاكل والنوم، السطح فوق هذه القمره
forecourt /fɔ:ka:t/ <i>n</i> [C]	بەراهیالەپوانی، پانیژە فناء (مسور) لیبی
forefathers /fɔ:fa:ðə(r)/ <i>npl</i>	باو باپیر، پێشنان أجداد، أسلاف
forefinger /fɔ:'fɪŋgə(r)/ <i>n</i> [C]	پەنجە ی دوشاوژمۆ، شەهە شکەف ئالسی
	السبابة (اول اصبع بعد الأبهام)
forefoot <i>n</i> [C] (<i>pl</i> -feet)	لیستی پێشەوه، پێی با بەراهی
	القائمة الأمامية
forefront /fɔ:'frʌnt/ <i>n</i>	پێشەنگ و پێشرو الجبهة، مقدمة
<i>in the ~</i>	لە پێشەوه، بەراهی طليعة، فی المقدمة
foregoing /fɔ:'gɔ:ŋ/ <i>adv</i>	رابوردوو (لە کات) سابق (فی الزمن مثلاً)
foregone /fɔ:'gɔn/ <i>adj</i>	پێشوو سابق، مترفع سبقا
<i>~ conclusion</i>	کۆتای پێشینی کراو نهاية معروف سبقا
foreground /fɔ:'graʊnd/ <i>n</i> [C]	لە پەرەمەوه، پێشەوه ی وێهە پان دیمەن مقدمة الصورة / النظر
forehand /fɔ:'hænd/ <i>adj</i>	لێدان بە ناو لە ی دەست وەک لیدانی تینس
	ضربة تنس مثلاً وراحة اليد الى الامام
forehead /fɔ:'hɛd/ <i>n</i> [C]	ئەوێل، ئاوچەوان جبهة، جبین
foreign /fɔ:'rɛn/ <i>adj</i>	۱. یێگانه، یانی

۱. اجنبی	
۲. دهره کی، نامۆ، شینکی، نامۆله <i>a ~ body in the eye</i>	
ناوچاودا	
۴. خارجی، غریب جسم غریب فی العین	
foreigner /fɔːrənə(r)/ n [C]	کەسێکی بیانی
	(شخص) اجنبی
foreleg n [C]	(قاج) لاقی پێشهوه
	الساق الأمامية
foreman /fɔːmən/ n [C] (pl. -men)	سەرکار سەرۆکی
	سویندخوێران
	رئیس عمال رئیس المعلنین
fore most /fɔːməʊst/ adj	سەرەکی یەكەمین لە پووستی
	یەكەم، گرنترین
	فی المقام الأول، اهم، أولا
fore name /fɔːneɪm/ n [C]	ناوی یەكەم (پیش ناوی
	خیزان)
	الاسم الأول (الذي يسبق اسم العائلة)
forepart /fɔːpɑːt/ n [C]	بەشی پێشهوه
	الجزء الأمامی
fore runner /fɔːrʌnə(r)/ n [C]	ناماژەكەر، ئاگەهكەر،
	رێبەر
	إشارة لما يتبع، بشیر، طليعة
foresee /fɔːsiː/ vt (pt foresaw /fɔːsɔː/ pp foreseen /fɔːsiːn/)	پیشبینی ئەکا، پێی ئەزانی
	پیش، پەرل
~ trouble	پیشبینی كێشه ئەکا
	تنبأ بالتعاقب
~ what will happen	پیشبینی رووداو ئەکا
	يتنبأ بما سوف يحدث
foreshadow /fɔːʃædəʊ/ vt	نیشانەی نزیك پوئەوهی
	رووداوێكە
	ينذر بالحدث، يدل على قرب حدوث شيء
foreshore /fɔːʃɔː(r)/ n [C]	بەرکەنار، پێشه کی
	مقدمة الشاطئ
foreshorten /fɔːʃɔːtn/ vt	(لەوینەدا) بچوکی ئەکا بۆ
	لاشکراکردن
	(فی رسم الصور) بصغر بقية توضيح الصورة
foresight /fɔːsaɪt/ n [U]	دووڕینی، راستبینی

بصيرة، بعد نظر، تبصر	
forest /fɔːrɪst/ n [C,U]	دارستان، دهوێن
	غابة، حرج
forester n [C]	لێرسراوی دارستان
	ممثل الغابة
forestry n [U]	زانستی دارستان و پارێزگاری کردنی،
	دارستانزانی
	علم الغابات و رعايتها قطع الأخشاب
forestall /fɔːstɔːl/ vt	پیشی ئەکەوێ
	يسبق، يتأخر
~ a rival	پیلانە کە ی لێ تێك ئەدا
	يسبق غريما فيفسد عليه خطه
foretaste /fɔːteɪst/ n [C]	پیشبینی ئەکات
	عينة تعطى فكرة عما سيأتي
foretell /fɔːtel/ vt	پیشبینی ئەکات
	يتنبأ
fore thought /fɔːθɔːt/ n [U]	پەرپاری، قەستی،
	دووڕینی، پاكانه، پلان دانانی ژیرانه بۆپاشه رۆژ
	تبصر تبرير، تخطيط حكيم للمستقبل
fore warn /fɔːwɔːn/ vt	بە ئاگادایت، بەرێی ئاگادایت
	يعدر
fore word /fɔːwɔːd/ n [C]	پێشه کی پەرپاوێك،
	(بەتایه تی بە نووسینی کەسێك دانەری ئەبێ) (پەرپاوردبکە
	preface)
	مقدمة كتاب (خاصة بقلم شخص غير المؤلف) (فارن pface)
forfeit /fɔːfɪt/ vt	پێی دەبزی، ئەیدوێرینی، پێژاردن،
	دەست
	يفرم، يفقد الحق في
□ n [C,U]	بەسەرگرتن، دۆراو
	شيء، غرامة، مصادرة، خسران
for feiture /fɔːfɪtʃə(r)/ n [U]	پێی پێژاردن، دەست
	بەسەرگرتن، دۆراندن
	تعزيم مصادرة
forgave /fɔːgɜːv/	بەخشی (پروانه forgive)
	(انظر forgive)
forge /fɔːdʒ/ vi	بەكۆشش پێش ئەکەوێ
	يتقدم بالجهد
~ a head	

²forge /fɔːdʒ/ n [C] توینره کائزا وهرشی تواندن و
کوتانی کائزا، ده کوتی (کائزا) شتی

مصهر، ورشته لصر و طرق المعادن یصهر / یطرق (المعادن)
□ vt, vi ساخته دروست نه کا

یشکل، یزیف، یزور

forgery /fɔːdʒəri/ n [C,U] ساخته کاری، ساخته کردن،
پیروانامی به ساخته کراو
(pl -ries) مزور، مزیف

forgery /fɔːdʒəri/ n [C,U] ساخته کاری، ساخته کردن،
پیروانامی به ساخته کراو
(pl -ries) تزیف، تزویر، وثیقه مزورة

forget /fəˈɡet/ vt, vi (pl forgot /fəˈɡɒt/, pp forgotten /fəˈɡɒtn/) بیری ده چینه و غوی بیرده چینه و فراموشکار
ینسی، یسو

به گویره گونجاو له گهل غوی و بارودوخ ~ oneself
ههلس وکوت ناکات

ینسی نفسه (لا یصرف بشکل یناسبه او یناسب الظروف)

forgetful adj شت زوریچو
کثیر النسیان

forgive /fəˈɡrɪv/ vt, vi (pl forgave /fəˈɡrɪv/, pp forgiven /fəˈɡrɪvn/) ده به خشینت، لی ی خوش دهیت،
لی بوردن

یسامح، یغفر / یصنع عن، یغفر

forgiveness n [U] به خشین / لی بوردن
غفر، نسامح

forgo /fɔːˈɡeɪ/ vt (pl forwent /fɔːˈwent/, pp forgone /fɔːˈɡɒn/) وازی لی دین، ئیدی ناکات
یستغنی عن

forgotten /fɔːˈɡɒtn/ n [C] بیرده وچو (بروانه forget)
(أنظر forget)

fork /fɔːk/ n [C] چه تال ۲، چنگال ۳، دوریان، پهلی دار ۱
۱. شوکه لاکل ۲، مذراة ۳، مفترق طرق، مکان یتفرع بیه طریق
/ جذع شجرة ... الخ

۱. به شدن شه نه کات ۲. لی وه هاوی بو
□ vt, vi ناراسته جیاوازه کان

۱. یذری بالمذراة ۲. یتفرع الی اتجاهاات مختلفه

forlorn /fɔːlɔːn/ adj به دبه خسته، کم به خسته، هه زار
ویرانه، چول
تعیس، مهمل، مهجور

form /fɔːm/ n [C,U] فوَرَم، قَالِب، وینه، دهسته، شیوه، ۱
۱. شکل، هینه، صوره

۲. جوَر، پوَل ~ s of government

۲. نوع، صنف اشکال مختلفه للحکومة

۳. شیوه / قالبی 'The past tense ~ of 'run' is 'ran'
و شه دهنگ، حونهجه

۳. (النحر) صیفة / قالب الکلمة / (أي الصوت والهجاء)

۴. ریکختنی دیاریکراو ~ s of worship
۴. ترتیب معین

شیواز، پهرستنی شیوازه کانی پهرستن رهوشتی ~ good
چاک ۵. فوَرَم نمونه پهک

أسلوب، أساليب العبادة والسلوك الحید ۵. استمارة / نموذج
له نوومینی بروسکه ۶. حاله تی جهسته یی ~ a telegraph
(به تاییه تی بو وه زرش، نه سپ سواری .. هتد)

مطبع نرودخ لکتابه برقیة ۶. الحالة الجسمانية (خاصة
للرياضة، الخیول .. الخ)

له حاله تی باش دایه in good ~
فی حاله جیده

شوخی، شوخ و شهنگ نیه ۷. کورسی out of ~
تهخته دی دریز بی قول ۸. وه زری خویندن

لیس بالیاقة البدنية السطرية ۷. مقعد خشبي طویل (دون
مسند) ۸. فصل دراسي فی مدرسة

۱. دروستی نه کا، نه بی □ vt, vi
۱. یشکل، یكون

ووه و رسته دروست ده کا ~ words and sentences
یكون کلمات و جملا

فهوج پیک دین له ~ a regiment into columns
ریزه کاند ۲. بیروا پیک نه هینی ۳. نهینته، یتکدیت

بشکل فوجا فی صوف ۲. (الانکار .. الخ) یشکل، یتشکل ۳.
یصح، یكون

سه هو له که دهستی کردن به دروست Ice began to ~
بوون

یكون، بدأ الجليد یكون

formless /fɔːmləs/ adj بیرهنگ بی شیوه
عديم الشكل

۱. رسمی رواهت، ده قاقوی نه ریت formal /fɔːml/ adj
۱. عرفی، مطابق للقواعد والعادات

۲. شیوه یی، وینه یی لیکچوون a ~ resemblance

- له شپوه دا ۳. رېك و ېنك، نه ندازه یی
۲. شكلي، صوري تشابه في الشكل ۳. منظم، هندسي التصميم
باخچه یی نه ندازه یی ۴. (روهشت) ووشك ~ gardens
پابه ند به رووكه شى
- حدائق هندسية التصميم ۵. (السلوك) جاف، متمسك بالشكليات
- formality** /fɔ:'mæləti/ n [C,U] روه شتى شپوه یی،
پابه ند بوون به داب و نه ریت (pl -ties)
سلوك شكلي، الالتزام بالعرف والتقاليد
پابه نى به روا لث وياساسی به وه *legal formalities*
۱. پښوو
اجراءات قانونية شكلية
- former** /fɔ:'mɔ:(r)/ adj ۱. پښوو، پښتر، مړدى پښوى
۱. سابق، اسبق سالف زوجها السابق
her ~ hausband يه كه م (يه كه م كه و ترا) (به راورد بكه
بكه به دووهم كه و ترا *the latter*)
۲. (ايضا n) الاول (اول ما ذكر) (قارن ب: ثاني ما ذكر
the latter)
- formerly** /fɔ:'mɔ:li/ adv پښوو به رى، پښتر
سابقاً
- formidable** /fɔ:'mɪdəbl/ adj ۱. تر سناك توښهر
۲. مه زن، زه حمة ته سهر كه و تن به سه ریا
۱. مخيف، مرعب ۲. هائل، يصعب التغلب عليه
~ enemy دو زمينك گران بى به زينى
عدو يصعب قهره
- formula** /fɔ:'mjulə/ n (pl ~ s, ~ e /li:/) ۱. شپوگنې
له به كه م دار شتى چم ند ووشه يه كه وهك فور ميلای
H₂O
۱. صيغة من عدة كلمات مثل فورملا الماء H₂O
۲. هاوكښه (كيمياى پيركارى) *How d'you do!*
۲. معادلة (كيميائية، رياضية)
۳. ره چه ته ی پزیشكى (به زورى هيمما) (pl ~ ae)
۳. وصفه طيبة (عادة في رموز)
- formulate** /fɔ:'mjuleit/ vt روونى ده كاته وه، دادرژت،
داده ريزيت
يشرح بوضوح ودقة، يصوغ
- forsake** /fɔ:'seɪk/ vt (pl forsook /fɔ:'snk/ pp
forsaken fɔ:'seɪkən) وازى لى ده هينيت، دهيلت،
به جنى ديلنى

- ېترك، بهجر، يتخلي عن
- forswear** /fɔ:'swɛə(r)/ vt (pt forswore /fɔ:'swɔ:(r)/
pp forsworn /fɔ:'swɔ:n/) دره وسوند دخوت، مانه لادكت،
چولنى ده كات، وازى لى دښنى
يتخلي عن، بهجر (عادة سبحة)
قولا
- fort** /fɔ:t/ n [C] قلعة، حصن
- forth** /fɔ:θ/ adv ۱. به ره و ده ر، به ره و پښ
۱. خارجا، نحر الامام
۲. به ره و ژوو ر
۲. فصاعدا، من
back and ~ لهم رويه و لاوه
اليوم فصاعدا جينة
and so ~ به هاتنو روښتن، ههروه ها
و ذهابا و هلم جرا
- forth coming** /fɔ:θkʌmɪŋ/ adj ۱. هاتوو به رده ست
به ره و ده ر كو تن / روودان
۱. على وشك الظهور / الحدوث، و شيك
۲. (يارمه تى. سامان) له به رده ستا به، نيزيك كارنك ~ be
بو هار يكر دنى، به سه ره و له كاتى پيوستدا
۲. (للمساعدة، المال) في تناول، معد للاستخدام وقت
الحاجة
- forth right** /fɔ:θraɪt/ adj رو به رو، يه كه سر،
مباشر، صريح
- forth with** /fɔ:θ'wɪθ/ adv له هه مان كاتدا، دم و
ده ست
في الحال، توا
- forthleth** /fɔ:'tɪəθ/ adj, n [C] چله مين، چله م له
رېنكښتندا
الأربعون (في الترتيب)
- fortification** /fɔ:'tɪfɪkə'seɪʃn/ n [C,U] پته و كړدن،
قايم كړدن
تحصين، حصن
- fortify** /fɔ:'tɪfaɪ/ vt (pt, pp -fied) پته وى ده كات،
به هيزى ده كات، قايمى ده كا دكت، ناستى دكت پښتى
ده گړيت، پارمى ده دات
يعصن، يقوى، يساند
- fortitude** /fɔ:'tɪtju:d/ n [U] نازايه تى، خوگرى، هيز،

پنه‌وی، چه‌له‌نگی	□ <i>adv</i>
شجاعة، بأس، جلد، ثبات	الى الامام، نحو المقدمة
fort night /fɔ:tnaɪt/ <i>n</i> [C]	دو هفته
فترة أسبوعين	<i>to bring sth ~</i>
همه‌و ۱۴ رۆژى رووده‌دات	<i>to come ~</i>
يحدث كل ۱۴ يوما	يقتدم
fortress /fɔ:tnɪs/ <i>n</i> [C]	شارى قه‌لادار، برج، قه‌لأ
مدينة محصنة، حصن، قلعة	<i>to look ~ to</i>
fortuitous /fɔ:tʃu:ɪtəs/ <i>adj</i>	۱. به‌شیک له‌رووه‌ک / گیانه‌وه‌ری
به‌ریکه‌وت، به‌ریکه‌وت	ووشک وره‌ق، به‌به‌ردبوو ۲. کۆنه‌به‌رست، که‌سیکی
رووی‌دا	دواکه‌وتوو، که‌له‌ره‌ق
تصادفي، يحدث بالصدقة	۱. حفرة، جزء من نبات / حیوان متعجر ۲. شخص لا يتطور /
fortunate /fɔ:tʃənət/ <i>adj</i>	متعجر في ارائه أو سلوكه
به‌خته‌وه‌ر	۳. وه‌ک هه‌لکۆلرأوه‌کان گۆنچه‌که‌ماسی
fortune /fɔ:tʃu:n/ <i>n</i> [C,U]	۳. (نخبة) کالعه‌ریات، حفري اصداف حفرة
۱. به‌خت، چاره‌نووس	ده‌پینه‌ به‌رد، به‌به‌ردبوو
۱. حظ، قدر، نصيب	يتعجر، يحجر
به‌ختی باشه، به‌خت یاوه‌ریه‌تی	fossilize /fɒsəlaɪz/ <i>vt, vi</i>
(به‌به‌خت گرتنه‌وه) به‌ختی	په‌روه‌رده‌ی ده‌کا، به‌خوئی ده‌کا،
يكون الحظ محالفا له	ده‌یگرینه‌ خو یاومه‌تی ده‌دا
tell sb his ~	یرخی، ینسی، یقوی، یدعم
که‌سیک ده‌لێت یه‌ی، به‌ختی	به‌خوێکه‌ر
له‌خوێنه‌وه	<i>~ parent</i>
یخبر شخصا بحظه (عن طريق، التجميم) یقرا له‌ طالعه، عراف،	آخ بالینی <i>brother-n</i>
قاری.	أب بالینی <i>father n</i>
به‌ختگروه‌ه، جادوگر، نه‌ستیره‌ناس	اخت بالینی <i>sister-n</i>
a ~ teller	برابه‌ به‌خو کردن خوشک به‌به‌خو کردن، برای شیرى،
۲. سه‌رکه‌وتن، گه‌شه‌کردن ۳. سامان، مالی زۆر	خوشکی شیرى
الحظ، منجم ۲. نجاح ازهار ۳. ثروة، مال و غیر	شهرى کرد، جه‌نگی پروانه (<i>fight</i>)
forty /fɔ:ti/ <i>adj, n</i> [C]	(أنظر <i>fight</i>)
چل	fought /fɔ:t/
أربعون	۱. پس، چه‌په‌ل، قه‌زه‌ون
forum /fɔ:ɾəm/ <i>n</i> [C]	۲. چه‌قاوه‌سوو، جه‌نو فروش
مه‌پدان، کۆر پۆکۆر گرتن	۱. قدر، کره‌ه، مغز ۲. شریر، (اللفظ) ملینة بالشتام
(في روما القديمة) ساحة عامة للندوات و المناظرات منتدى	(که‌ش) زریانای، بارانای ۳. (له‌وه‌رزدا) به‌هه‌ل <i>play ~</i>
forward /fɔ:wəd/ <i>adj</i>	چوو (تاوان) زۆر خراب
۱. پشه‌نگ، په‌ره‌و پیش	(الطقس) عاصف، مطر ۳. (في الرياضة) خاطي، مخالف
۲. قاره‌زوومه‌ندی (پارمه‌تی، هتد) ۳. ناماده‌گه‌شبین	للقراعد، (الجریمه) فظیمة
۱. الى الامام، نحاس ۲. متقدم، مبكر ۳. مستعد، راغب (في المساعدة .. الخ)	(له‌وه‌رزدا) هه‌له، سه‌ریچه‌ی به‌نه‌ماکان
۴. چه‌زگری، پاریکه‌ریکی پشه‌کوتوو	(في الرياضة) خطأ، مخالفة القواعد
□ <i>n</i> [C]	(که‌شتی) لێک ده‌که‌ون، به‌ری
(له‌تۆپی یه‌ی‌دا)	□ <i>adv fall/run ~ of</i>
۴. تواق، متشوق لاعب متقدم (في كرة القدم)	له‌که‌وتی، رووپه‌روی کیشه‌ نه‌پیت
پارمه‌تی	
□ <i>vt</i>	
پساعد، پرسل	

ده‌دا، ده‌پنه‌ری	□ <i>adv</i>
الى الامام، نحو المقدمة	
شیک ده‌رده‌خا	<i>to bring sth ~</i>
یظهر شینا	<i>to come ~</i>
به‌ره‌و پیشوو	
یقتدم	<i>to look ~ to</i>
پۆ پشه‌وه‌ ده‌چن ده‌روائینه	
یتوق / یطلع الى	
۱. به‌شیک له‌رووه‌ک / گیانه‌وه‌ری	fossil /fɒsɪl/ <i>n</i> [C]
ووشک وره‌ق، به‌به‌ردبوو ۲. کۆنه‌به‌رست، که‌سیکی	
دواکه‌وتوو، که‌له‌ره‌ق	
۱. حفرة، جزء من نبات / حیوان متعجر ۲. شخص لا يتطور /	
متعجر في ارائه أو سلوكه	
۳. وه‌ک هه‌لکۆلرأوه‌کان گۆنچه‌که‌ماسی	<i>~ shells</i>
۳. (نخبة) کالعه‌ریات، حفري اصداف حفرة	
ده‌پینه‌ به‌رد، به‌به‌ردبوو	fossilize /fɒsəlaɪz/ <i>vt, vi</i>
يتعجر، يحجر	
په‌روه‌رده‌ی ده‌کا، به‌خوئی ده‌کا،	foster /fɒstə(r)/ <i>vt</i>
ده‌یگرینه‌ خو یاومه‌تی ده‌دا	
یرخی، ینسی، یقوی، یدعم	
به‌خوێکه‌ر	<i>~ parent</i>
آخ بالینی <i>brother-n</i>	
أب بالینی <i>father n</i>	
اخت بالینی <i>sister-n</i>	
برابه‌ به‌خو کردن خوشک به‌به‌خو کردن، برای شیرى،	
خوشکی شیرى	
شهرى کرد، جه‌نگی پروانه (<i>fight</i>)	fought /fɔ:t/
(أنظر <i>fight</i>)	
۱. پس، چه‌په‌ل، قه‌زه‌ون	foul /faʊl/ <i>adj</i> (-er, est)
۲. چه‌قاوه‌سوو، جه‌نو فروش	
۱. قدر، کره‌ه، مغز ۲. شریر، (اللفظ) ملینة بالشتام	
(که‌ش) زریانای، بارانای ۳. (له‌وه‌رزدا) به‌هه‌ل <i>play ~</i>	
چوو (تاوان) زۆر خراب	
(الطقس) عاصف، مطر ۳. (في الرياضة) خاطي، مخالف	
للقراعد، (الجریمه) فظیمة	
(له‌وه‌رزدا) هه‌له، سه‌ریچه‌ی به‌نه‌ماکان	□ <i>n</i> [C,U]
(في الرياضة) خطأ، مخالفة القواعد	
(که‌شتی) لێک ده‌که‌ون، به‌ری	□ <i>adv fall/run ~ of</i>
له‌که‌وتی، رووپه‌روی کیشه‌ نه‌پیت	

- (السن) يصادم، يصطدم بـ، (مجاز) يصطدم بالمتاعب
١. پس ده كا، پس نهين ٢. (كهشتي) بهريهك □ *vi, vt*
- نهكهوئي، (لهنگر، زنجير، تور، تيز نهالن)
١. يوسخ، يلوث، يتلوث ٢. (السن) يصطدم، (المرسة، السلاسل، الشباك، يتشابك)
- *n* [C,U] (لهوه رزشدا) سهريچي بنهماكان ده كا
٣. (في الرياضة) يخالف القواعد
- ¹**found** /faʊnd/ دوزي پهوه (پروانه *find*) (انظر *find*)
- ²**found** /faʊnd/ *vt* ١. داده مه زرينت، بناهه دانهني، دروستي ده كا
١. يؤسس، يضع اساسا، ينشي.
- ~ *a new city*
- شاري نوي دروست ده كا قوتابخانهي ~ *a new school*
- نوي داده مه زريني
- يؤسس مدينة جديدة ينشي. مدرسة جديدة
- foundation** /faʊn'deɪʃn/ *n* [C,U] دامه زرانندن،
- داهه زراو دهسته، سه رمايهي دامه زراو، بنه ما ٢. (لهشيوكي كودا) بناهه ي پينا
١. تأسيس، مؤسسة، هيئة، رأس مال مؤسسة ٢. (عادة في صيغة الجمع) اساس مبني
- ¹**founder** /faʊndə(r)/ *n* [C] دامه زراو، ههله ستراو، هيچدار
- مؤسس، مشيد
- ²**founder** /faʊndə(r)/ *vi, vt* ١. (پاپور) تقوم نهين، نهكسري ٢. (نهسپ) نهكهوئي سه رسم نهدا، دهكهوئي، دهروخي
١. (السن) يفرق، يفرق ٢. (الغيل) يتفرق، يكمو، يقع، ينهار
- foundry** /faʊndri/ *n* [C] گارگهي دروستكردني
- كانزايان شوشه، دارشكه (pl -dries)
- مسبك، مصنع لسباكة المعادن أو صنع الزجاج
- fountain** /faʊntin/ *n* [C] فوار، كاني، ناو وهشين،
- نافي، نهنكي گهوره بو ناو خوارندهوه لهشويني گشتي دا
- ينبرع ماء، نافورة، لفةية، صنوبر للشرب في مكان عام
- fountainpen** *n* [C] پاندان / جاف
- قلم حبر
- four** /fo:(r)/ *n* [C], *adj* چوار

- أربعة
- به چوارپهل *on all ~ s*
- على أربع (على الأيدي والأرجل)
- fourfold** *adj* چوارچوازي، چوار نهوهنده
- رباعي، أربعة أضعاف
- four-score** *adj* ههشتا
- ثمانون
- four square** *adj* چوارگوشه، رهق، قسه لهروو، پشتي
- پينه به ستي
- مربع، صلب، صريح يعتمد عليه
- fourth** *n* [C], *adj* چوارهم، چواريهك
- الرابع، 1/4
- fourteen** /fo:'ti:n/ *n* [C], *adj* چوارهده، چارهده
- أربع عشرة، 14
- fourteenth** /fo:'ti:nθ/ *n* [C], *adj* چوارهدهمين، 1/14
- چوارهدهيك، چوارهدهمين
- الرابع عشر 1/14
- fowl** /faʊl/ *n* [C] ١. (لهكوندا) بالفقر ٢. مريشك يان
- كهلهشير
١. (قديما) طائر ٢. دجاجة أو ديك
- fox** /fɒks/ *n* [C] (female: vixen) ريو ي فيلي
- لندهكات
- تعلب يخدع، يكمرب ...
- *vt* گزي نه كا
- كلب يستخدم في صيد
- ~ *-hound* سه گيك بو راوي ريو ي به كاردني، تانجي
- الغالب
- foyer** /foi'eɪ/ *n* [C] ديوان، ريرهو ديوه خان، ديوان
- ردهة، بهو
- fraction** /frækʃn/ *n* [C] ١. كهرت، بهشيكي كهه كهرت
٢. بيركاري، ژمارهه كه مثرله يك نمونه (2/1 يان 1/76)
١. كسر، جزء بسيط ٢. كسر رياضي، عدد أقل من واحد (مثلا 2/1 أو 1/76)
- fracture** /fræktʃə(r)/ *n* [C,U] (بو ئيسك) شكاف،
- شكافنهوه، شكهستن
- (للظام) كسر، انكسار
- fragile** /frædʒaɪl/ *adj* فسهل، شكهستني
- هش، سهل الكسر

fragility /fræ'dʒɪləti/ *n* شکستنی، ناسک زووده شکنی

سهوله الكسر

fragment /fræɡmənt/ *n* [C] تله زم، شكان پارچه

/fræɡmənt/ *vi* ده بینه چهنه پارچه پهك

شظیه، کسر، جزء من يتکسر الى قطع صغيرة

fragmentary /fræɡməntəri/ *adj* ناتواو، نوقسان

غير كامل، ناقص

fragrance /frɛɪɡrɛns/ *n* [C,U] بونیکي خوش

(تیرنه بینه)

ذکا الرائحة، رائحة ذكية، عبير

fragrant /frɛɪɡrɛnt/ *adj* بونخوشی

ذکی الرائحة، عطر

frail /frɛɪl/ *adj* لاواز، ریوه له، رهقه له، فسه له و شکسته

ضعیف البنية أو الخلق، هش، سهل الكسر

frailty /frɛɪlti/ *n* [C,U] (*pl* -ties) لاوازی، زووتی

نهكوهی، په ناسانی په هه له نه چنی

ضعف، سهوله الانتیاد للخطأ

frame /freɪm/ *n* [C] ۱. په پیکر، په لوم ۲. جهسته یی

مرؤف / نازل ۳. چوارچینو په (دهوری وینه / ده رگا) ۴.

خانووی شوشه یان ته خته بوپاراستی روهك

۱. فیکل (سفینه / مینی / طائره) ۲. جسم انسان / حیوان ۳.

اطار (حول صورة) / باب ... الخ) ۴. بناء من الخشب والزجاج

لحمایة النبات

۵. باری دهورونی ~ of mind

۵. حالة نفسية، مزاج

كوی نهكاته وه دروستی نهك، دایده هینی □ *vt, vi*

۱. جمع، بینی، پشی، یسوخ

دایده ریژی، پلان / بیردوژ ~ a plan / a theory

۲. چوارچینو داله نی (بو وینه په نمونه) ۳. شیوه پهك

وه نه گرزی

یسوخ خطه / نظریه ۲. يضع اطاراً حول (صورة مثلا) ۳. يتخذ

شكلا، يتكون

پلانه كان شیوه یی گونجاویان plans that ~ well

وه رگر توه

خط تتخذ شكلا مناسباً

framework /freɪmwɜ:k/ *n* چوارچینو، په پیکر

اطار، فیکل

بردی له پولاً a bridge with a steel ~

نظرة ذات هيكل من الصلب

franchise /fræntʃaɪz/ *n* [C,U] مانی ده ستوری

هاولانیان په تاییه تی له هه لیزاردن، مسافیکه نه دری

په كه سېك يا دهسته پهك

(عادة في صيغة المفرد) الحق الدستوري للموطن (خاصة في

الانتخاب). امتياز / حق منوح لشخص أو هيئة

frank /fræŋk/ *adj* (-er, -est) قسه له روو، راشكاو

صريح

د هېن قسه له روو بېن له گه لیان to be quite ~ with sb

أن يكون صريحا معه

a ~ confession بېن لیانی له روو

اعتراف صريح

frankness *n* [U] راشكاوی

صراحة

frank in cense /fræŋkɪnsɛns/ *n* [U] بوخوردی

بو نخوش

نوع من البخور له رائحة عطرة

frantic /fræntɪk/ *adj* هه زیوو، شینوکه هه لچوونی

بېن نه ندازه چ له نازار، اراری، ترس)

منفل بعدة (من الألم / القلق / الخوف ... الخ)، متهيج

پيا هه لته شاخنی، كه سېك زور توه to drive sb ~

له كات، شينگيری دهكا

يدفع شخصا الى التهيج الشديد

frantically *adv* په ته ورم، وروژانی توند

بعده، بهيج شديد

fraternal /frə'tɜ:nəl/ *adj* برایانه

أخوی

fraternity /frə'tɜ:nəti/ *n* [C,U] ۱. ههستی برایانه

۱. شعور الاخوة ۲. جماعة

۲. كومه له كه سېك مامه له ی برایانه نهكهن (*pl* -ties)

من الناس تتعامل كأخوة، جماعة لها ميول مشتركة

براگه له، كومه له ی The fraternity of the Press

رؤفنامه نووسان

جمعية الصحفيين

fraternize /frætənaɪz/ *vi* هاوړېتی دهكا

یصادق، يتخذ صديقا

fraud /frɔ:d/ *n* [C,U] ۱. تاوان، گزی فیل، ده ستیری

۲. دهست برگری کهر

۱. جریمة، الفس، الخداع، الاحتيال. ۲. شخص محتال، مغادع
fraudulent /'frɔ:dʒələnt/ *adj* گزی کدر، دهستبر
 خادع، محتال
fraught /'frɔ:t/ *adj* ~ *with* پرله، تیکراو به هدره شه ده کا
 (به نه نجامی خراب)
 ملي، ب، مشحون ب، يهدد (بواقب و خيمة)
 ~ *with risks* پرله مه ترسی
 محفوظ بالمخاطر
fray /'freɪ/ *vt, vi* (کوتال، پدت) کون
 (القاش، الحبال) بيلي، تنسل خيوطه
 ~ *ed cuffs* نه بين، شي نه پيته وه (قه راغي سدر قولي
 کون)
 اطراف اکام باليه
freak /'fri:k/ *n* [C] ۱. هوش / راويزي بين په يام،
 که سيکی بين مينش ۲. کهس / شازه ل / رووه ک ناباو له
 شيوه يدا
 ۱. فکره / حديث سخيخ شخص ذو افکار سخيغه ۲. شخص /
 حيوان / بات شاذ في مظهره
freakish *adj* نايو، نااسايي، نامو
 شاذ، غير طبيعي، غريب
 ~ *behaviour* رهوشي ناباو
 سلوك شاذ
freckle /'frekl/ *n* [C] په له، خال، په له ی پور به هوی
 رووناکی خوره وه دروست نه بين له سدر پيستی سهي
 نش، بقع بنية اللون کاتي يسيها ضو الشمس على بشرة
 پيضاء
 ~ *vt, vi* به خال دانه پوشری
 بطني بالنمش
free /'fri:/ *adj* (freer, freest) ۱. (ولات) نازاد،
 سدره خو ۲. (کهس) نازاد، کويله نيه، سدره فراز، هسلو
 کهوت يان جولوی لي نه گيراوه
 ۱. (البلد) حر، مستقل ۲. (الشخص) حر، ليس عبدا، طليق، غير
 مقيد الحركة أو التصرف
 نه وپري سدره سستی هده ۳. (شت) *have a ~ hand*
 لالا، ناجيگير
 له مطلق الحرية ۳. (الشيء) غير مقيد، غير مثبت
 کلیسای بين پيروا له نه ريتي *the Free Churches*
 ننگليزي ۴. به لاش، به خورای بين به رانبر

الكنائس غير الملتزمة يعرف الكنيسة الانجليزیه ۴. مجاني،
 دون مقابل
 بازوگانی نازاد ۵. کات وشوین نه گيراو ~ *trade*
 ۶. وه ريگيراني ناوه روکی
 التجارة الحرة ۵. (وقتاً و مکان) غير مشغول ۶. (الترجمة) غير
 حرفية
 ۷. به رهامه ندي *be ~ with (of) (one's money)*
 ده به خشي
 ۷. يعطى عن طيب خاطر
 ۸. شهرى کراوه شهرى به رده وام (هممو کهس ~ *fight*
 ده تواني په پوه ندي پيو پکات)
 ۸. قات مفتوح (يمنک لای شخص أن ينضم اليه)
 ~ *vt, vi* روزگاره کا، نازاد ده کا
 بحر، يطلق سراح
free-for-all *n* نازاده پوگشت، کراوه به پو هممو وان
 عام، مفتوح للجميع
freehand *adj* (رهسم) ده سستی، به ده سترکرد
 (الرسم) يدوي
freehanded *adj* به خشنده، به ريز
 کریم، مطاء
freehold *n* [C] خاوه نيه تي رها پوزه وى و خانو ويره
 تملك مطلق لأرض أو عقار
freely /'fri:li/ *adv* به سدره سستی به ناسانی
 بحرية، بسهولة
free man *n* (*pl -men*) که سيکی نازاد، هاواني
 سدره سست
 شخص حر، مواطن حريته مع بكل الحقوق و الامتيازات
free mason /'fri:meɪsn/ *n* [C] ماسوني: نه ندامي
 ريکخواوي نه بين لقي له هممو جيهاندا هده
 ماسوني: عضو في منظمة سرية لها فروع في جميع أنحاء العالم
free-thinker /'fri:θɪŋkə(r)/ *n* [U] پيرياري نازاد، بين
 باوهر، بين دين
 مفكر حر، ملحد
free way /'fri:wei/ *n* (له نه مريکا) ريگای خيرا پو
 فوتومبيل
 (في أمريكا) طريق سريع للسيارات
freedom /'fri:dəm/ *n* [U] نازادی، سدره سستی
 حرية

freeze /fri:z/ vt, vi (pt froze /frauz/, pp frozen

/frouzn/) ۱. د یېهستی ته تهری ۲. تاو (نه گوری بو ستهول)، ماده ی تر نه یهستی به سهرما

۱. یجمد ۲. (الماء) یتحول الی ثلج، (المواد الأخری) یجمد بعل البرودة

frozen roads ۳. نه یهستی له ریگاویان تاو یا قور نه یهستی

۳. یجمد: طرق یجمد علیها الماء أو الطین

~ one's blood که سیک به ترس نه توقتی یملأ شخصاً بالرعاب

freezing point n پهل ی زووقماندن، پهل ی بهستن درجه یجمد السائل

freight /freit/ n [U] کری ی بارکردنی شتوومه (رسوم) شحن البضائع

□ vt که ل و پهل بارده کا یشحن بضائع

freighter n [C] که شتی باره لگر سفینه شحن

French /frentʃ/ adj, n فره نسی، زمانی فره نسی فرنسی، اللغة الفرنسية

~ window دهرگاوپه نجه ره له همان کاتدا نافذة و باب فی آن واحد

take ~ leave نه روا / هه لئس و کهوت نه کا، بی مؤلعت ینصرف / ینصرف دون اذن

the ~ گه لی فره نسی الشعب الفرنسي

frenzy /frenzi/ n [U] هه لچونی توند، نوره هه لچونی تیژ

أنفعال شدید، نوبة أنفعال حادة

frenzied /frenziɪd/ adj هه لچه چی، نه وروزی متفعل بشكل حاد

frequency /fri:kwəns/ n [C,U] (pl -cies) تیکرای دوباره یون پان، له ره لهر، تیکرای رودان / دوباره یونی شت

معدل التکرر أو التردد، معدل حدوث / تکرر شیء، ذبذبة

frequent /fri:kwənt/ adj چه نده باره یونه وه، باو، ساده سهردانی نه کاته وه، یونی چه نده باره ده بیته وه

تکرر الحدوث، شائع، عادی یتردد علی، یکرر وجوده

□ /frikwnt/ vt

frequently /fri:kwəntli/ adv به زوری دوباره یونه وه علی نحو تکرر

fresco /fresko/ n [C] (pl ~ s) (شیوه) رهنگ یان وینه (له سهر یمنیچ / دیواری گهچ) (طریقه) دهان او رسوم (علی الأسقف / الجدران الجیریة)

fresh /fref/ adj (-er, est) ۱. تازه، پهره می نوی / کشتوکال، پیشه سازی ۲. نوی، جیاواز ۳. (خواردن) خوینه کراو له قوته کراو ناوی سازگاری شیرین نیست تهر و بر، چالاک، (کهش، یا) سارد، سازگار

۱. طازج، حدیث الإنتاج / الزراعة / الصناعة ... الخ ۲. جدید،

مختلف ۳. (الطعام) غیر ملح، طازج، غیر معبأ فی علب (الماء)

عذب، غیر مالغ (البشرة) صحي، سلی، بالصحة و الحیوة

(الطقس، الريح) بارد، علیل

~ air هه وای پاک هوا طلق

freshly adv نوی، سهر له نوی حدیثا، من جدید

freshness n [U] تازه کی، شیداری طازجة، طراوة

¹fret /fret/ vi, vt (-tt-) ۱. شپرزده بی، توره ده بی ده وروو زینی ۲. توشی خوران و گاز ده بی

۱. یقلق، یهیج، یسب هیاجا ۲. یبلی بالحد أو العن

fretful adj بوله بولکهر، ناقابل، شپرزده، زوو هه لوو، رکدار

متبرم، غیر راضی، قلق، سهل الاثارة

²fret /fret/ vt (-tt-) نه خشی نه کا (له سهر تهخته) هه لی نه کولی

یخرغف (الغضب مثلاً) بالنقرش، یزین بالحفر

fretsaw n [C] مشاری تهخته هه لکولین منشار رقیق لحفر الخشب

fretwork n [U] تهخته ی جوانکراو به برینه وه هه لکولین

الخشب المزین بالقطع أو الحفر

friar /fraɪ(r)/ n [C] ره بهن، نه ندام له کومه له ی نایب راهب، عضو فی جماعة دینیة

۱. لئ خشان، به ریه کهوتن ۲. لیکهوتن به وای جیاوازی بیروبا

Friday /'fraɪdi/ n	١. حله، احتكاله ٢. احتكاله بسبب خلاف الرأي روژی ههینی، روژی ههینی یه يوم الجمعة، يوم الجمعة
Good ~	لهجه زنی پیروز السابق لعيد النصح
fridge /'frɪdʒ/ n [C]	سه لاجه، به فرخه ره می کاره با، سارد که ره وه
friend /'frend/ n [C]	١. هه لال، دوست، یار ٢. صديق، سند ٣. هه لال، دوست، یار
F ~	هونگر، هاورى، پشت، قهواله ٢. عضو بجاعة
	٢. نه ندام له کومه له می هاورىيان (کومه لیکن (Quakers) داواى ناشتى وساده می ده که ن
friendly /'frendli/ adj (-ier, iest)	الأصدقاء (وهی جماعة تدعو للسلام و البساطة) راستگوئیانه، هاوول، خوش دوو، ناماده / یارمه تیده ر
friendliness n [U]	صدق، ودود، مستعد / متاهب للمساعدة ههستی هاورییه تی شعر الصداقة
friendship /'frendʃɪp/ n [C,U]	هاورییه تی، دوستایه تی صداقة
frieze /'fri:z/ n [C]	إفریز / زينة كشریط على حائط مثلا إفریز / جلیه / زينة كشریط على حائط مثلا
frigate /'frɪɡət/ n [C]	(بارجه) که شتی خیرا بارجه، سفینه سریعه
fright /'fraɪt/ n [C,U]	١. ترس، توقین ٢. رعب، هلع، فرع ٣. رعب، هلع، فرع
filled with ~	هه فزین، پرله توقین، ترساو / که سیک ملوه بالرعب، مرتعب
give sb a ~	ترساو / که سیک ده ترسین ٢. شتیک / کهس سوهبت چی، گاته جار، قوشمه یرعب شخسا ٢. (د. ل) شی / شخص هزلی الطهر
frighten /'fraɪtn/ vt	ده ترسینیت، ده توقینیت یرعب، یفزح
frightful /'fraɪtfl/ adj	١. ترسیندر، ترسناک، بزدهین،

هوتاسا ٢. نهویست، نه یار، خراب ١. مرعب، مغیف، مفرع ٢. (د. ل) غیر مرض، غیر سار، نطیع	
frightfully adv	ترسناکی، دورترین راده بشکل مفرع، (عامیه) جدا، الی حد بعید
frigid /'frɪdɪd/ adj	١. زووسارد ٢. بارد جدا شوینه سارده کانی ناویسته له ک ٢. بی ههست، ساردوسر
~ zones	المناطق الباردة (داخل المنطقة القطبية) ٢. فاطر الشعور، غیرودود
frill /'frɪl/ n [C]	١. قهراغ بوجوانی ٢. (له شینگو کی کز) جوانکاری له قسه یا له نویسن، شتی ناویست ٣. په رجه م، گودله
	١. حافه لازینه ٢. (عادة فی صیقة الجمع) زینه اضافیه فی الكلام أو الكتابة، اضافات غیر ضروری ٣. خصله من الشعر متدلیه علی الجین
frilled adj	(په رده، فهرش، تارا) جوانکراو به گوله نگ (ستاره، سجاده، وشاخ) مزین بأهداب متدلیه
frisk /'frɪsk/ vi	١. هه له نه به زنی / یاری نه کا ٢. نه پیشکنی، بوجه کی شاراو هی زیر جله کی ١. یقنز / یلعب بمرح ٢. یفتش الشخص بحثا عن أسلحة مخبأة بملايه
frisky adj	جالاکی، خوشی، گالینه هیو، مرح لوب پشیلهی دهسته مو
a ~ kitten	قطیطة نهو للعب
fritter /'frɪtə(r)/ vt (~ away)	له کیسی نه چنی (مال)، توانا، هیز / ورده ورده یضع، یبد (المال، الجهد، الطاقة) تدریجیا
frivolous /'frɪvələs/ adj	بیهوده (کهس) بیهوده کهم ته رخدم توریهات تافه، غیر مهم، (الشخص) غیر جاد، عابث
frivolity /'frɪvələti/ n [C,U]	بیهودیه، توریهات، گاته جار، روخواو تافه، عبت، استهتار
(pl -ties)	هاتووچو چیته و ذهبا
fro /'frəʊ/ adv to and ~	١. جلی زنانه، جلی مندا ٢. هابای
frock /'frɒk/ n [C]	

قه‌شە پامەلا	
۱. ردا، ناساي، ردا، لطفل ۲. ردا، طویل یلەسە الرهبان	
frog /fɹɒg/ n [C]	بۆق، بەق
	ضفدع، ضفدعة
frollic /fɹɒlɪk/ vi (pt, pp ~ ked)	باری ئەکا/ والەبویزی
	یلەب / یلەبەرح
□ n [C]	گەمە، خووش، باری
	مرح، لەو، لەب
frollicsome adj	خووشی، نوکەچی
	مازح، مرح
from /fɹɒm/ from/ prep	۱. لە (ئامازە یۆ خالی
	دەستپێکردن) گەشت ئەکا
	۱. من (للاشارة لنقطة البدء)
<i>travelling ~ London to Rome</i>	لەلەندەنەو
	بۆرۆما
	مسافرا من لندن الی روما
<i>~ the first of May to the third of June</i>	
۲. لە (بۆدەست پێکردنی ماوەی دیاری کراو لە بەکی مانگی	
پنج تاسی مانگی شەش	
۲. من (بەدە فترە معینە) من أول مايو حتى الثالث من يونيو	
<i>~ time to time</i>	ناوەناو، جتارە جتارە ۳. بۆدیاری
	کردنی مەودا
	من آن لآخر ۳. لتحديد المسافة
<i>ten miles ~ the coast</i>	دەمیل لەکەنارەو
	عشره أميال من الشاطئ
<i>stay away ~ school</i>	لەقوتابخانە ئامادە نابن
	یتغيب عن المدرسة
<i>be away ~ home</i>	لەمالمەو ئامادە نابن ماوە بەک
	۱. بۆدەستپێشان کردنی نێرەنێردراو
	یتغيب عن بيته (لفترة) ۴. من (لتحديد الراسل / المرسل)
<i>I have received a letter ~ my brother</i>	نامە بەکم
	لەبراگەمەو پێ گەشت ۵. بۆ سەرچاو
	تلقیت خطاباً من أخي ۵. للمصدر أو المنبع
<i>assage ~ Shakespeare</i>	پەرگە بەک لە شاکارە کە
	شکسیر
	فقرة من مؤلف لشکسیر
<i>painting ~ nature</i>	وێنە ی وەرگراو لە سروشت
	تصویر (مستوحى) من الطبيعة

<i>Wine is made ~ grapes</i>	شەراب لە ترێ دروست
دەکرێ ۶. بۆدیاری کردنی دووری / جیاپەنەو لەشتیک	
بەسەن التید من العنب ۶. لاظهار البعد / الانفصال عن شی	
<i>flee ~ th enemy</i>	لەدوژمن را دەکا
	يفر من العدو
<i>released ~ prison</i>	لەگرتوخانە بەر دەپیت
	يطلق سراحاً من السجن
<i>Take the knife away ~ the baby</i>	چەقۆکە لەمئالە کە
	دوور بخەرەو ۷. دەرختی
	أبعد السكين عن الطفل ۷. إظهار السبب / الدافع /
<i>collapse ~ weakness</i>	هۆ / پالەر / هۆکار دەرۆخی
	بەهۆی لاوازیەو
	الباعث بنهار بسبب الضعف
<i>do sth ~ a sense of duty</i>	شتیک دەکات / بەهۆی
	هەستکردن / بۆ دەرختی جیاوازی
	يفعل شيئاً يدافع الشعور بالواجب ۸ لاظهار الفرق / الاختلاف
<i>You can't distinguish one ~ the other</i>	ناتوانیت لە
	پەکیان جیاپەکی
	لا تستطيع ان تميز / تفرق بين واحد والاخر
<i>This differs ~ that</i>	ئەمە جیاوازیە لەوێ تر
	هذا يختلف عن ذاك
frond /fɹɒnd/ n [C]	گەلای خورما
	سعف النخيل
front /fɹʌnt/ n [C,U]	پەشی پێشەو، پێشەکی
	(عادة في صيغة المفرد مع أداة التعريف و تستخدم نحية) الجزء
	الأمامي، مقدمة
<i>Visitors go to the ~ door</i>	بامیوانەکان بۆدەرگای
	پێشەو پرون
	ليذهب الزوار الى الباب الامامي
<i>a ~ seat at the theatre</i>	کورسی پێشەو / (ناياب)
	لەشانوگەری ۲. لە (جەنگ) بەرە ی جەنگ ۳. ئەو رینگایە
	سنوری شارێک دیاری دەکا بەرامبەر دەرپا
	مقعد أمامي (ممتاز) في المسرح ۲. في (الحرب) جبهة قتال
	۳. الطريق الذي يحد بحيرة أو مدينة تواجه البحر
<i>put on / show a bold ~</i>	۱. خۆی وادەردەخات
	ناترسیت
	۱. يتظاهر بعدم الخوف
<i>a cold / warm ~</i>	۵. (کەش)، بەرە ی سارد / گەرمەرا

ه. (الطقس) جبهة باردة / دافئة	
□ <i>v₆, vi</i> بهره‌نگاری دهیت، روویه روی دهه‌ستنی	
یواجه	
<i>hotels ~ ing the sea</i> فوئله‌کانی سدر ده‌ریا	
فنادق تواجیه البحر	
In front /frʌnt/ <i>adv</i> له‌پشموه، پشکه‌کی	
في المقدمة	
In front of /frʌnt/ <i>prep</i> پیش، له‌بهردهم	
أمام، في مواجهة	
frontage /frʌntɪdʒ/ <i>n</i> [C] به‌ری خانوو، به‌ری ناااهی،	
زه‌ویه‌که به‌دریزایی ریگه، روبار	
واجهة مبني، أرض تطل على طريق / نهر / بحر... الخ	
frontal /frʌntl/ <i>adj</i> پشین، له‌پشموه، به‌رای، به‌راهی	
أمامي، في المقدمة، في الواجهة	
frontier /frʌntɪə(r)/ <i>n</i> سنووری ولات، ته‌خوب	
حدود دولة، تخوم	
frost /frɒst/ <i>n</i> [C,U] ۱. سهرما له‌ژیر سفری سدی،	
ته‌زین ۲. زوقم هه‌لمی ناو مه‌یوو ۳. کاریکی سهر نه‌که‌وتوو	
/ یی‌هیا	
۱. برودة الجوعين تنخفض تحت الصفر ۲. صقيع، بخار الماء	
التجمد ۳. (ل. د) عمل فاضل / مخيب للأمال	
۱. به‌زوقم دانه‌پوشریت ۲. نه‌کوژی / ویران نه‌یی	
له‌سهرما ره‌ق ده‌یتته‌وه	
۱. یغلی بالصق ۲. یقتل / یدمر بواسطة الصق	
~ <i>ed plants</i> زوقم رووه‌که‌کان ده‌کوژی	
نباتات دمرها الصق	
شوشه‌ی به‌زوقم پوشر او به‌روونی نه‌ماوه	
~ <i>ed glass</i> زجاج مغلي بالصق (لم يعد شفافا)	
frost bite <i>n</i> برینداری به‌هوی زوقمه‌وه	
جرح / آذى بسبب الصق	
frost bitten <i>adj</i> کرپوه‌دار	
مصاب بأذى الصق	
frost bound <i>adj</i> زه‌وی زوقماوی	
(الأرض) متصلة بسبب الصق	
frosty /froʊti/ <i>adj</i> زور سارد کرپوه	
بارد جدا، مغلي بالصق	
froth /frɒθ/ <i>n</i> [U] ۱. چه‌وری سهر چیش، کف	
زبد، رغوة	

۲. بیرورا / گشتوگی پروپوچ کف دروست	□ <i>vi</i>
ده‌کات، ده‌چهرینی	
۲. افکار / احادیث نافه‌یری، یزید	
frothy <i>adj</i> (-ier, -iest) چه‌ور، چه‌وری که‌وتته‌سهر	
مزید، يطوه الزبد	
frown /fraʊn/ <i>vi</i> رووگرزده‌کات، (له‌توره‌یی یا	
سهرسامی) مون	
یقطب جینه (غضباً أو حيرة)، یعیس، یکت	
~ <i>on</i> ده‌یین، گرژنه‌یین	
یظهر رفضه ل..	
□ <i>n</i> [C] ره‌تی نه‌کاته‌وه موره‌کردن	
نظرة عابسة	
froze frozen /frɒz, 'frɒzn/ <i>past</i> (freeze) (پروانه	
(أنظر freeze)	
frugal /fru:gl/ <i>adj</i> ۱. ده‌ستی پیوه‌نه‌گری، رزدی نه‌کا	
(به‌تاییه‌ت ره‌زیل، دستگیری له‌خواردن ۲. هه‌رزان. که‌م	
تیچوون	
۱. مقصد (خاصة في الطعام) ۲. رخیص، قلیل التکالیف	
frugally <i>adv</i> نابوو‌ریانه	
باعتقاد	
frugality /fru:'gæləti/ <i>n</i> [C,U] ده‌ست پیوه‌گرتن	
له‌تیچووندا، هه‌رزانی	
اقتصاد في التكاليف، رخص	
fruit /fru:t/ <i>n</i> [C,U] ۱. (له‌شیوه‌ی تاکدا وه‌ک ناوینکی	
کو) میوه، به‌روپوم	
۱. (عادة في صيغة المفرد كاسم جماعي) فاکه‌ه ثمار	
له‌م روژانه‌میوه‌هات	<i>F ~ is expensive these days</i>
گرانه ۲. نه‌نجام. سوود به‌ر	
الفاكهة غالبية الفمن هذه الأيام ۲. (مجاز) نتيجة، فائدة، ثمرة	
به‌ری تیکوشانی	<i>the ~ s of his labours</i>
ثمار جهوده	
دیت به‌ر	□ <i>vi</i>
یشر	
fruiterer <i>n</i> [C] میوه‌فروشی	
فاکھانی، بائع الفاكهة	
fruitful /fru:tfʊl/ <i>adj</i> به‌ردار، سوودمه‌ند	
مثمر، (مجازي) له‌نتائج نافعة	
fruitless /fru:tʌs/ <i>adj</i> زب، بئ میوه یا بئ به‌ر بئ سوود	

fruit /fru:t/ n [U]	بلافاکته أو ثمار (مجاز) عديم الفائدة
fruit salad n [U]	زه لآتهى ميوه
fruity adj	سلطة فواكه
fruition /fru:'iʃn/ n [U]	وهك ميوه (لهبؤن و تام)
	كالفاكته (من الطعم أو الرائحة)
	هيتانهدى
	تحقيق الامال / الرغبات
aims brought to ~	هيو / ثاوات ثامانجه كان هاتنهدى ~
	أهداف تحققت
frustrate /frʌ'streɪt/ vt	بئورهى نهكا، ريگه له كهسنى
	نهگرى كارى بكا
	يحبط، يعرق شخص عن عمل شىء
frustration /frʌ'streɪʃn/ n, [C,U]	بئ وره كردن، رنى [C,U]
	گرى سستكردن، كهقاندن، بشكهتن
	احباط، اعاقه
fry /fraɪ/ vt, vi	سورى نهكاتهوه
	يقلّي، يحمّر بالهغن
fuel /fju:əl/ n [C,U]	سوتهمهنى (دار، خهلوز، چهورى، گاز)،
	چؤرهكانى سوتهمهنى
	وقود (كالحشب، الفحم، الزيت) (في صيغة الجمع) أنواع من الوقود
□ vt, vi (- -)	سوتهمهنى نهكاتهنى
	يزود بالوقود، يترود بالوقود
fugitive /fju:dsətɪv/ n [C]	راكردوو، ههلها توو (ياسا)
	هارب، طريد (العدالة)
fulcrum /fʊlkrəm/ n [C] (pl ~s)	خانى جىگرى
	بهرزكهروهه خالى راگره
	نقطة ارتكاز رافعة
fulfil /fʌl'fɪl/ vt (- -)	جئ بهجئ نهكا، نهيكاه، كار،
	نهرك، تهواى نهكا
	ينجز، يقم ب (عمل، واجب)، يفي، يتم
fulfilment n [U]	بهيمان جئ بهجئ كردن بهرپه كردن
	وفاء (بعد)، انجاز، اتمام، اقيام بعمل
full /fʊl/ adj (-er, -est)	١. پرگراو، پر، تهواو
	٢. مملوء، ممتلى، تماما
~ of	٢. قهره بالغ، جهنجال
	٢. ممتلى / مزدهم / حافل ب ..
a dictionary ~ of examples	فهرهنگى كؤمهلى،

	نمونهى تباين
	قاموس يحترى على عديد من الأمثلة
a train ~ of passengers	شهمهنده نهفهرى پرله نهفهر
	٣. بهتهواوى
	قطار مزدهم بالركاب ٢. تام، كامل، مكمل
drive at ~ speed	زؤر بهخبراي لئ نهخوبرئ
	يقود بأقصى سرعة
Write it (out) in ~	بهتهواوى دهبنوسمهوه بهگشت
	وورد بهوه
	أكتبه كاملا (بكل التفاصيل)
a ~ stop	خال له كؤتاي رستهدا ٤. سهرقال
	نقطة (علامة الترقيم في نهاية الجملة) ٤. مشغول ب .. متخم ..
He was ~ of his own importance	هدهستى بهبههاى
	دهكرد ٥. (هؤشاك) سهرتاپا (وهك له بؤنهى رهسميدا)
	(كهس) تيكسراو
	كان يشعر بأهميته بشكل زائد ٥. (الملايس) كامل (كما في
	مناسبة رسمية) (الشخصه ممتلى، سمين
be rather ~ in the face	دهموجاو پر (خر)
	ممتلى، الوجه
fully /fʊli/ adv	تهواو، بهتهواوى
	تماما، كليا
fullygrown adj	كامل، تهواو
	مكمل النور
fullness n [U]	پربوون، تهواو بوون
	امتلاء، اكتمال
fulminate /fʌl'mɪneɪt/ vi	نكولى لئ نهكا، نارهزايى
	بهتوندى دهرهبرى
	يشجب / يعارض بشدة
fulsome /fʊlsəm/ adj	(ستايش بياهلدان) بهرگر،
	كهندار، بئزاركهو
	(الدهج، الأطراء) مفرط، غير مخلص، ممل، مثير للأشمزاز
fumble /fʌmbəl/ vi, vt	بهشپزهى دهستهدهگرئ
	بؤههست بئ كردن
	يتحسس باليدن. يستعمل يديه بأرتباك
fumes /fju:mz/ n	(له شيوگى كؤدا) دوكهل گاز
	(عادة في صيغة الجمع)
	١. دوكهل دهرنهكا، گاز ... هتد ٢. تورهى و
□ vi, vt	بئزاري دهرنهبرى ٣. تهخته قانگ نهدا بؤنهوى رهنكى رهش

پشت	
دخان نفاذ الرائحة، غاز ١. ينث دخان / غاز ... الخ ٢. يظهر الغضب أو السخط ٣. يعالج الخشب بالدخان لتقويم لونه	
پاکى نه کاته وه به هلم	fumigate /'fju:migeɪt/ vt
يطهر باستخدام البخار	
پاکردنه وه به هلم	fumigation /'fju:migeɪʃn/ n [U]
تطهير بالبخار	
رښواردن، هه نه ک، یاری	fun /fʌn/ n [U]
متعة، تسلية، مزاح، هزل	
که پف	~ in
على سبيل المزاح	
بو گاته، پنی پنه ده کهنی	make ~ of / poke ~ at
يسخر من، يضحك على	
١. کار، فرمان، چالاکی،	function /'fʌŋkʃn/ n [C]
١. وظيفة، عمل نشاط،	
نما، کار کردن، نه رک نه کره کانی	the ~ s of a judge
قازی ٢. ناههنگی گه وره، ناههنگا میری، بونهی کومه لابه تی	
مهام / وظائف القاضي ٢. احتفال عام، مناسبة إجتماعية ذات طابع رسمي	
کار نه کات هه ول نه دات	□ vi
يعمل، يقوم بعمل	
کار نه ک نه با به رونه	~ as
يؤدي وظيفة / عمل	
فرمانی نه رکی چالاک	functional adj
وظیفی	
١. نه بار کره او له، نه رخا کره او	fund /fʌnd/ n [C]
١. مخزون من، كمية، مجموعة	
له پر، کومه نه کومه لنی چیر وکی	a ~ of funny stories
پیکه نیناوی ٢. (له شیوگی کودا) پشت پنی به مستنی برنی	
پاره ی نه رخا کره او بومه به مستنی تایه تی تایه تی مه ندی	
گه وره	
مجموعة كبيرة من القصص المضحكة ٢. (في صيغة الجمع أيضا) اعتماد مالي، مبلغ من المال مخصص لغرض معين	
به شی ده رمالی کتبخانه	library ~ s
مخصصات المكتبة	
بنجه تی نه پر نه تی،	fundamental /fʌnda'mentl/ adj
جوهری	
أساسي، جوهری، عظیم	

پایه خدار، بنکه، پیرو پاوه ر، بناغه	□ n [C]
الأهية، (عادة في صيغة الجمع) قاعدة، مبدأ أساس، ركيزة	
به شیوه کی نه پر نه تی بنیاتی	fundamentally adv
بشكل أساسي جوهری	
نهرم، دار به مست،	funeral /'fju:nərəl/ n [C]
جنازة	
قارچک، کارگی	fungus /'fʌŋɡəs/ n (pl -gi /-gai/)
نبات فطري	
نه ترسی / له فرمان رانه کا ترستوک،	funk /fʌŋk/ vi, vt
ترس	
يظهر الخوف / يتهرب (من عمل شيء)	
١. وه هه تی کلک دريژ	funnel /'fʌnl/ n [C]
١. قمع (لصب السوائل)	
٢. دو که ل کیش نه پکاته ناو وه هه تی	□ vi, vt (- -)
٢. مدخنة (في مركب، قطار) ينساب / يصب بواسطة قمع	
به شیوه یه کی پیکه نیناوی	funnily /'fʌnlɪ/ adv
بشكل مضحك / هزلي / غريب	
١. پیکه نیناوی، گاته چی،	funny /'fʌni/ adj (-ier, -iest)
٢. نامو، گرانه بو تیکه یشتن	
١. مضحك، هزلي، مسل ٢. غريب، صعب الفهم	
نیسکی مه چه ک، نانیشک به شیوگی	funny bone n
ههسته وه له مه چه کدا	
عظمة الرقبة (الکرج)، جزء حساس في الرقبة	
١. کولک، کورک، فهرو	fur /fɜ:(r)/ n [C,U]
١. فرو، فراء	
٢. فهروی له به رک کردن چاکه تی فهرو ٣. توپز یاں a ~ coat	
توپزالی زیر زمان دانه پویشی له کاتی نه خوشی دا، توپزی ناو	
ده فري خوی ناو	
٢. فراء يستخدم في اللبس معطف من فراء ٣. طبقة خشنة تغطي اللسان أثناء المرض، الطبقة التي تغطي أنية إذا كان الساء	
يحترق على أملح طباشرية	
کولکن، داپو شراوبه فهرو	furry adj (-ier, -iest)
مغطى / مغطى بالفراء	
شینگیر زور تووره	furious /'fjuəriəs/ adj
عنيف، غاضب، هائج	
(چه تی، چاروکه، نالا) لول نه کر تی	furl /fɜ:l/ vi, vt
له پینچر نه وه	
(المظلة، الشراع، الاعلام) يلف، يطوى	

عفن، كربة الراحة
futile /fjuːtʌl/ *adj* بى سوود، بى باهخ
 عديم الفائدة، غير ذي جدوى
futility /fjuːtʌlɪ/ *n* [C,U] پوچيون، بى سووده
 (pl -ties) بى هافل، نه زوكى
 عبث، لاجدوى
future /fjuːtʃə(r)/ *n* [C] *adj* ناينده دواروژ، پاشه روژى

له داهاتوودا، بو دواروژ، بو پاشه روژ
for the ~ مستقبل، مستقبلي في المستقبل، للمستقبل
in ~ له نيسته به دواوه، له ممو لا
 من الان فصاعدا
fuzzy /fʌzi/ *adj* ليل، ناروون، ناديار
 مشوش، غير واضح

- ینکر، یناقض
 نگوئی ناکرئی له
There is no ~ ing his honesty
 خاوینی بیگهردی / قاپرووی
 لایسکن انکار نزاخه / شرفه
galt /gɔlt/ *n* [U] باره، پێگهی پۆشن، رێفه چوون، رهوت
 مشیه، طریقه العشی
galter /gæltə(r)/ *n* [C] پوزه وانه، قوماش پاچهرم
 له پازنه ی پێی تا نه ژۆن، زهنگال، نیف پینلاف، سه رینلاف
 طماق، جرموق (قاش او جلد بظنی الساق من الركبة الى الكاحل)
gala /ga:lə/ *n* [C] (*pl* ~ s) فاههنگی میلی، فیشقالی
 احتفال شعبي، مهرجان
galaxy /gæləksɪ/ *n* [C] (*pl* ~ xies) ۱. (ههساره)
 کۆمهله نهستییه به کۆمهله نه بیتری ۲. کۆمهله کهسانیکی
 دیاریته کراو
 ۱. (فلک) مجموعه من النجوم لا ترى متفرقة، مجرة كوكبة، ۲.
 (مجاز) مجموعة من (الأشخاص اللامعين)
gale /geɪl/ *n* [C] زریان، پای به هیز
 ریح عاصف
gall /gɔ:l/ *n* [U] ۱. زهرداو، زراو ۲. کینه، رق
 ۱. الصفراء، المرارة ۲. (مجاز) حقد، ضغينة
gallbladder *n* [C] تووره که ی زراو
 المريلة الصفراوية / المرارية
gallstone *n* [C] بهردی زراو
 حصوة المرارة
gall /gɔ:l/ *n* [C] ۱. داخووانی پێست، پرینداری
 قرح جلدي
 ۱. پریندار نه یی، دانه خوری ۲. رقی ههڵ
 نه سی دیشی، نازاری ده یی
 ۱. يتقرح ببلى بالعد ۲. (مجاز) يغض، يثير، يؤلم
gallant /gælənt/ *adj* ۱. نه بهز، نازا
 شجاع، شهيم
 ۲. جوان، مهژن، مهرد، پێژدار
 لاویکی قوز، چاوله ده ر
 ۲. مدیح، لغم، نبیل شاب انیق متردد للنساء
gallantly *adv* نازابه تی
 بشهامة، بشجاعة

۱. پیاوه تی، نه بهزی، دلیری
 ۲. جوانمیری، نه رم و نیانی له مامه له کردنی له گهڵ ژنان
 ۱. شهامة، بسالة ۲. التردد والكياسة في معاملة النساء
galleon /gæliən/ *n* [C] گالیون به له می چارۆکه داری
 ئسپانی کۆن. گه می بابا به کێ جهنگی (بازرگانی جهنگی)
 الغليون: سفينة شراعية اسبانية قديمة
gallery /gæləri/ *n* [C] (*pl* -ries) ۱. هۆل، گه له ری
 شانۆیی / ته لاریک پۆ پۆ نمایش کردنی کاری هونه ری،
 وینگه ۲. پینه ران له هۆلی شانۆ هه وولی قایل کردنی جه ماوه ر
 له ده ن ۳. سه کۆ / به رزایی له ناو خانوودا
 ۱. قاعة / مبنى لعرض الاعمال الفنية ۲. جمهور النظارة في
 المسرح يحاول ارضاء الجمهور ۳. منصة / أرضية مرتفعة
 داخل مبنى
 ۱. دالان / باره ۵. توتیل، باره وێک له ژیر ~
play to the زه و ی (بروانه shaft)
 ۱. به ر / مه ر مسقوف ۵. ده لیز، مه ر تحت الارض في منجم
 (انظر shaft)
galley /gæli/ *n* [C] (*pl* ~ s) ۱. که شتی چارۆکه داری
 ته خت تاوانباران و کۆپه له کان به سه و له ده به به نه رینه
 (له کۆندا) ۲. چیشته خانه ی ناو پا پۆر
 ۱. سفينة شراعية مسطحة مجذوها من السجمرين او العبيد
 (قديمًا) ۲. مطبخ السفينة
galivant /gæli'vænt/ *vi* نه سورته وه پۆ رابواردن، ب
 خورته کی له گه ل ره گه زی دی ده جت
 به يم، يتسكع طلبًا للمتعة
gallon /gælan/ *n* [C] گالون پیه وری شله، گه له ن - پێفه
 کاشلاتی یی (ناله کی یی)
 جالون: مقياس للسوائل
gallop /gælɒp/ *n* [C] راگردن، خاردان (پۆ نه سپ وشنی)
 تر) به خیرایی زۆر
 رکض، عدو (للحصان وغيره) باقي سرعة
 ۱. زۆر به خیرایی ده رده به پێی، چارگاف دکت
 (له سپ)
 ۱. يتطلق باقي سرعة، يجعله يعدو بسرعة
 ۲. په له نه کات له کار
 ~ through sth
 ۲. (مجاز) يسرع في العمل
gallows /gælɒz/ *npl* (له گه ل فرمانی تاکدا) قه ناره
 خنکینه رو په تی له سیداره دان، په بکه ری ته خته پۆ له سیداره

دانی تاوانباران
(عاده مع فعل مفرد) مشقة / مشاق، هیکل غسبی لأعدام
المجرمین
تاوانباری شیایو سیداره بیت **'gallowsbird** *n* [C]
(ل. د.) مجرم يستحق الاعدام
gallore /gə'lɔ:(r)/ *adv* به‌زوری، زه‌خف، پر، تزی
بوفرة، بکتره
galoshes /gə'lɔʃɪz/ *npl* جزمه. پینلویکی چهرمی
گه‌وره له‌یئ نکرئی له‌سەر پینلوی فاسایی بو پاراستن له
باران و قور. سه‌پینلا لا‌ستیک
جرموق: حذاء من المطاط یلبس فوق الحذاء العادی لوقایته
من المطر والطين
galvanic /gæl'vænik/ *adj* (زانست) رو‌پوشی کردن،
به‌یوه‌ندی به‌کاره‌با و کارلیکی کیمیایو هه‌به. ده‌ماری
گالفانی - ناگه‌هکر
(علوم) جلفانی، متعلق بالكهرباء، المحدثه بالتفاعل الکیمیائی
galvanism /gæl'vənɪzəm/ *n* [U] جه‌لفنه، کاره‌بای
وه‌رگیراوه به‌کارلیکی کیمیائی، گالفانین
الجلفنة، كهرباء، محدثه بالتفاعل الکیمیائی
galvanize /gæl'vənaɪz/ *vi* رو‌پوشینی کانزایه‌ک به
کانزایه‌کی تر، کاری تن نه‌کا، که‌سیک ناگادار نه‌کاته‌وه
گالفانی دکت
یجلفن، بطلی معدنا بمعدن اخر، (مجاز) یشیر، ینبه (شخصا ما
لعمل شيء)
gambit /gæmbɪt/ *n* [C] جو‌له‌یه‌کی جینگه‌که‌روه
له‌باری شه‌تره‌نج، له‌کرنا شه‌تره‌نج، قوربانی دان له‌پیناوی
سه‌رکه‌وتندا، هه‌لسووکه‌وتی له‌و باره‌یه‌وه
حرکه‌ افتتاحیه فی الشطرنج یضحي اللاعب فیها ببیدق او اکثر
طمعافی تحسین مرکز (مجاز) تصرف شیبه بذلك فی ای مجال
قوما ده‌کات، سه‌رکه‌شی **'gamble** /gæmbəl/ *vi, vi*
یقامر، یجازف
□ *n* [C] نه‌کات بو ده‌سکه‌وتن، گره‌ونه‌کات
محاوله‌ للربح تنطوی علی مجازفه
gambler *n* [C] قوماچی، تیوازه‌کر
مقامر
بازدان، قوما کردن، پاری قوما، تیوازه‌ **'gambling** *n* [U]
ده‌کا
مقامرة، مجازفة، لعب القمار

'gambol /gæmbəl/ *n* (له‌شیه‌ی کۆدا) قونه‌ قون، هه‌له‌ز
ودابه‌ز له‌خوشیدا
(عاده فی صیغه الجمع) ونب، قفز بمرح یب
بازده‌دات له‌خوشیا هه‌له‌به‌زی □ *vi* (-||-)
یقفز مرحا
۱. گه‌مه (باری توبی پین) به‌پین **'game** /geɪm/ *n* [C]
ده‌ستور، واو شکار، پابه‌ندی ده‌ستوره، پاكانه‌ره‌فتار ده‌کات
۱. لعبه (کرة القدم) تخضع لقواعد، (مجاز) یلتزم بالقواعد،
یتصرف بأمانة
۲. (له‌شیه‌ی کۆدا) پاری پینش برکئی *play the ~*
وه‌رزشی ۳. خال / به‌ده‌ست هینان
۲. (فی صیغه الجمع) مباریات ریاضیه ۳. نقطه / شوط فی
مباراة
۱. پلان، هه‌لی نه‌خه‌لینن *having a ~ with sb*
۴. خطه، خدعه، یخدعه
۵. پلانه‌کی سه‌ری نه‌گرت *The ~ is up*
۵. انتهت الخطة بالفشل
نیچیر یا گۆشته‌کی، راوی نازه‌ل یا **'game** /geɪm/ *n* [U]
بائنده بو جوانی یا خواردن راوی نازه‌لی گه‌روه‌ه‌ک فیل و
شیر
الطرائد او لحمها، حیوانات أو طيور تصاد للمتعة أو الأكل
حیوانات کبیره کالفیله والاسود
big ~
پاسه‌وانی نیچیر، شه‌هنه‌یین **'gamekeeper** *n* [C]
نیچیری
حارس الطرائد، المكلف بحماية و رعاية حیوانات الصيد
پاسای تایه‌تی واو کردن **'game laws** *npl*
قوانین خاصه بصید الطرائد
۱. فاذا، چاونه‌ترس **'game** /geɪm/ *adj*
۱. شجاع، جرئ
۲. زه‌پرو و توانای هه‌یه (بو کار کردن) *~ for / to do sth*
۲. عنده العزم (للقیام بعمل ما)
(لاقیان یان قول) له‌کارکه‌وتوو **'game** /geɪm/ *adj*
(رجل او ذراع)، مضطه، لا یمكن استخدامها
(له‌شیه‌ی تاک) هه‌موو چینه‌کانی **'gamut** /gæmʊt/ *n*
ناوازه، زنجیره‌ی ته‌واو له (هه‌ست و نه‌ست) پسترکا ناوازی،
زنجیرا ته‌مام
(فی صیغه المفرد فقط) كافة طبقات النغم، (مجاز) سلسله

متكاملة (من الشاعر و غيرها)	
gander /ˈgændə(r)/ n [C]	نيرهی قاز، نيره قاز
	ذكر الاوز
gang /gæŋ/ n [C]	چته ته، كومه له كه سينك پيگه وه نيش
	نه كه ن
عصابة، جماعة من الافراد يعملون معاً	
gangplank /ˈgæŋplæŋk/ n [C]	پاره وهی كاتی له نيوان
	پاپور و كنار دهریا
معبّر، ممر مؤقت من الألواح بين السفينة و الشاطئ	
gangrene /ˈgæŋɡri:n/ n [U]	گهنگرين (لاره شه)
	پيسبون، له ناوچونی له نداميك له ته ندامانی له ش
الغفريتا: موات عضو من اعضاء الجسم	
gangster /ˈgæŋstə(r)/ n [U]	په كيك له دهدهسته ی باندله
	(تاوانباران)، جهرده، نژدهقان
عضو في عصابة (من المجرمين)	
gangway /ˈgæŋweɪ/ n [C]	۱. په يزه له نيوان پاپور
	روخ، ره خي بانى ژووری گه می یی، ری ۲. پاره وی نيوان
	کورسی دانیشن یا نيوان كومه ليك خه لك
۱. فتحة في جانب السفينة، جسر متحرك بين السفينة و الشاطئ	
۲. ممر بين المقاعد او وسط حشد من الناس	
gantry /ˈɡæntri/ n [C] (pl -ries)	پرد / گتريه ی
	به رزكر دنوه پردی ثاماره كردن (له هيلی ناسن)، پاپشت
جسر / قنطرة للروافع، جسر الاشارات (في سكة الحديد)	
gaol /ˈdʒeɪl/ n [C]	بندخيخانه (هدهوه ها jail)
	سجن (ايضاً jail)
□ vi	بهندي ده كات، زيندان دكت
	يسجن
'gaolbird n [C]	بهنديكراو، زيندانی
	(د. ل) نزيل سجون
gaoler n [C]	بهنديكهر، زينداتقان (وه jailer jailor)
	سجان (ايضاً jailor jailer)
gap /ɡæp/ n [C]	۱. كون، كه لين، ده لاقه بوشايی، دووری
	وه كه له نيويروا
	۱. فجرة نفرة ۲. فراخ، تباعد (بين الافكار مثلاً)
gape /ɡeɪp/ vi	باویشك نه دا
	پشان، پفر فسه
~ at sth	واقی ورله ميني
	يخلق بدهنه

□ n [C]	باویشك، باویشن
	تأذیب، انشده
garage /ˈɡæɪrə:ʒ/ n [C]	گهراز، نه پخانه گهرازه وه، دكت
	ناف گهراجيدا
	كراج / جراج: محطة خدمة للسيارات
garb /ɡɑ:b/ n [U]	كنج، رشمه، جل، پوشاك
	(ل. ا) زي، ملابس
	جلي تايه تي بودهسته بهك له خه لك، جل ~ in clerical
	و بهرگی قه شه يی (له شيوگی بكه ر ناديار دايه)
	خاصة لفنة من الناس في زي كهوتي عادة (صيغة المبني للمجهول)
□ vi	له بهري نه كا له گه ل in يان as ديت
	برتي، پليس (مع as) ~
	جل و بهرگی دهر يواني له بهر كروه ~ ed as a sailor
	مرتديا زي البحارة
garbage /ˈɡɑ:bɪdʒ/ n [U]	۱. پاشمرو، زيل گلش،
	كهسته ك، پاشماوه، تهرت ۲. قسه ی پوج
	۱. زباله، قمامة ۲. (مجاز) كلام تافه
garble /ˈɡɑ:bl/ vi	به گزی وهی نه گری، نيكي نه دا
	(بويشكش كردنی ويته ی ساخته لادان، جهوتی هيلهك، بيزنگ
	يعرف، يشوه (التقديم صورة مزيفة) غربال
garden /ˈɡɑ:dn/ n [C,U]	۱. باخچه، بيستان، باخ،
	باخچه، چيمه ۲. (له شيوگی كز) باخچه ی گشتی / به لين
	ده دا پاريزگاری
	۱. حديقه، بستان ۲. (في صيغة الجمع) حديقه / حدائق عامة
□ vi	باخچه نه كا
	يتعهد حديقه بالعناية
gardener n [C]	ره زقان، باخه وان، باخچه قان
	بستاني، جنائي
gargle /ˈɡɑ:gl/ vi, vi	تي وه ره دا، غهر غهره به ناو نه كا
	يتفرغ بالماء
□ n [U]	ليوه ردانكري، شله ی غهر غهره كردن
	سائل للغرغرة
garish /ˈɡeəriʃ/ vi, vi	گانه يی كهر (بين تام) كنجكري
	ب رهنگين، پيقام نه كری
	مبهرج (بشكل ينيو عن الذوق)
garland /ˈɡɑ:lənd/ n [C]	گوله ند، تاجه گولينه

□ vi	آكليل من الزهر أو أوراق الشجر ياگه لای درخت رازاوه به (به گول)
garlic /ga:'lrik/ n [U]	سیر
garment /ga:'ment/ n [C]	پوشاک، کراس
	رداء، ثوب
garner /ga:'nə(r)/ vi	کوی نه کاته وه، له مبار دکت، کوم
	دکت
	(ل، د) یخزن، یخزر
garnish /ga:'niʃ/ vt	نه پنه خشینی، جوانی نه کا
	یزخرف، یزین
garret /gæ'rət/ n [C]	ژوری سهریان، تارمه
	حجرة فوق السطح
garrison /gæ'rɪsn/ n [C]	سهریازگه، بنکي له شکری
	حامية عسكرية
□ vi	سهریازگه ناماده نه کا
	یزود بحامية عسكرية
garrulity /ga:'ru:ləti/ n [U]	ژور بلنی، چنه بازی،
	هه له وه بری، دهمه وه بری
	ثرثرة، هذر
garrulous /gæ'rələs/ adj	ژور بلنی، چنه بازی، دهمه وه
	ثرثرار، مهذار
garter /ga:'tə(r)/ n [C]	نیشان / به ستری لاستیکی پو
	توند کردنی گوره وی
	رباط (مطاطي) بسک الجورب
gas /gæs/ n [C, U] (pl gases)	۱. گاز ۲. هدرگازیکی
	سروشتی یاده ست کرد ۳. به نزمین (له نه مریکی باودا)
	۱. غاز ۲. أي نوع من الغاز الطبيعي أو الصناعي ۳. بنزمین (في الامريكية الدارجة)
□ vi, vi (-ss-)	۱. ژه هراوی نه بی، بی هوش نه بی به گاز
	۲. چنه نه دا
	۱. یسم، یخدر بالفاز ۲. (ل، د) یثرثر
'gasbag n [C]	که سیکي دهمه وه، پوچبیژ
	شخص ثرثرار
'gaschamber n	ژووری خنکاندن به گاز
	حجرة الأعدام بالفاز
'gastring n [C]	چاوی فرنی گاز، بازنه ی سوتاندنی پلته

'gasstation n [C]	عین فی قرن غاز، دائرة الاشتعال
	(له نه مریکا دا) ویستگه ی به نزمین
	(في أمريكا) محطة بنزين
gaseous /gæ'siəs/ adj	گازی
	غازي
gash /gæʃ/ n [C]	برینداری سدهت به سدهتی بریندار
□ vi	نه بین
	جرح بليغ جرحاً بليفاً
gasolene /gæsəli:n/ n [C]	گازولین، به نزمین
	(في أمريكا) بنزين
gasometer /gə'sɒmɪtə(r)/ n [C]	گازپیژ
	خزان أو جهاز لقياس الغاز
gasp /gæ:sp/ vi, vi	هانکه هانگ نه کا، هه ناسه پرکي،
	هه لکه لک، هه ناسه سوار
	يلهث، يعب هواء في رتيه
□ n [C]	نیخه نیخ
	لهات
<i>at one's last ~</i>	دوا هه ناسه، شه که ت، ژور ماندو
	في الترع الاخير، مرقق للغاية
gastric /gæ'strɪk/ adj	گه ده بی، تاییه ته به گه ده، نورگی
	معدي، خاص بالمعدة
gastritis /gæ'straɪtɪs/ n [U]	گه ده سو تانه وه،
	نورکولی، هه و کردنی گه ده
	التهاب المعدة
gastronomy /gæ'strɒnəmi/ n [U]	هونه بری خواردنی
	باش، هونه را قه نیج خواردنی
	فن الأكل الجيد
gate /geɪt/ n [C]	۱. ده رگه ی ده بری، ده رچه، ده روازه
	۲. کوی ده ستگه وه کانی پاری وه رژی و له ویا به ته
	۱. باب، بوابه ۲. مجموع دخل مباراة رياضية أو ما شبه
'gateway n [C]	ده روازه، گوزهر، ده ریک
	مدخل، بوابه
gather /gæðə(r)/ vi, vi	۱. کۆده کاته وه، له پغا ته
	سهری پر، کوم جفات، به ره هف دکت، باوه ر دکت ۲. گول
	لئ نه کاته وه ۳. ده رنه نجاسی نه دا، پوخته ی نه کا
	۱. یجمع، یضم، یلم ۲. یطف (الأزهار) ۳. يستتج، يستخلص
gathering /gæðərɪŋ/ n [C]	کۆ، کۆیو نه وه، جفات
	جمع، إجماع

genealogical /dʒiːnɒlədʒɪkəl/ *adj* په پوهنده
به زانستی پوماوه زانی، بابکی
مصل علم الأنساب، سلافي

genealogist /dʒiːnɒlədʒɪst/ *n* [C] پښور له
زانستی پوماوه زانی، پښور له شوناسیدا، بابکزان
متخصص في علم الأنساب

genera /dʒenərə/ پروانه (*genus*)
(انظر *genus*)

general /dʒenərəl/ *adj* ۱. گشت، به گشتی، ته لای
۱. عام، عمومی
له گشت پرویه که وه ۲. گشت (پښ جیاوازی):
~ in
عموما، علی وجه العموم ۲. عام (دون تفصیل)
هیله سره که کانی پلاټیک *a ~ outline of a scheme*
یان پروژه په ک ۳. گشتی، سر وک (دوای نازناو نه که وی)
الخطوط العامة لخطة / مشروع ۳. العام، الرئيس (تبع اللقب):
پشکینه ری گشتی
~ inspector
المنش العام
لیوا، جه نه پال، (پله ی سوریازی په)
□ *n* [C] لواء، جنرال (رتبه عسکریه)

general election *n* [C] هه لار دنی گشتی
انتخابات عامه

general knowledge *n* [C,U] زانباری گشتی
معلومات عامه

general practitioner *n* [C] (پزشک) ی گشتی،
راهاتوور
(طیب) ممارس عام

generalissimo /dʒenərəˈlɪsɪmə/ *n* رابهری گشتی
(هیزی چه کدار)
قائد عام (للقوات المسلحة)

generality /dʒenərəˈleɪti/ *n* [C,U] (*pl* -ties)
گشتگیر، همه لایه
عمومیة، شمولیة

generalization /dʒenərəlaɪˈzeɪʃn/ *n* [C,U]
گشتاندن، به گشت کردن
تعمیم، اطلاق حکم عام

generalize /dʒenərəlaɪz/ *vi, vt* ۱. گشتاندنی ده کا،
فهرمانی گشتی دهر نه کا، گه له مپه ر دکت ۲. به کارهینانی
شیک بلاو نه کاته وه

۱. یعم، یطلق احکاماً عامة ۲. یعم استعمال شي.

generally /dʒenərəli/ *adv* به گشتی، به گه له مپه ری
بوجه عام

generate /dʒenəreɪv/ *vt* پیک دیت، دهست نه که وی،
دزیت، به رهم دینیت، پرو له دات، هه لده هینیت،
په پدا دکت
یولد، یتنج، یحدث
دروست نه کات / *~ heat / electricity / bitter feelings*
گرمی / کاره با / دهست کردن به ناخوشی
یولد الحرارة / الکهرباء / شعوراً بالمرارة

generation /dʒenəreɪʃn/ *n* [C,U] ۱. دروست کردن،
به رهمه پنهان ۲. نه وه (وه چه، باوکان) ۳. هموو که سیکي
هاو ته مهن
۱. تولید، إنتاج ۲. جیل (البناء، الأبناء) ۳. جميع الأشخاص
المقاربين سنا
نه وه ی نوی ۴. نه وه، ماوه په کی زه مدنی
~ the new
نزیکه ی ۳۰ سال
الجيل الصاعد ۴. جیل، فترة زمنية تقارب الثلاثين عاما

generator /dʒenəreɪtə(r)/ *n* [C] پیکه پنه (کاره با)،
هه لدم، کاره با خه روه وه، پیکه پنه ر
مولد (کهربائی، بخاری)

generic /dʒiːnɪk/ *adj* جوړی، گشتی بو پوټین کردن،
په پوهندی به ره که زه وه هه په
نوعي، شامل لتصنيف ما، متعلق بجنس ما

generosity /dʒenərəˈsɪti/ *n* [C,U] به خشنده یی،
کار پیک بو به خشنده یی ده ریخت
کرم، جود، عمل ینم عن الکرم

generous /dʒenərəs/ *adj* ۱. به خشنده، به خشهر
۱. کریم، سخی
۲. زور: به روو پومی زور
~ a harvest
۲. وافر غزیر: محصول غزیر

genesis /dʒenəsɪs/ *n* [C] په پدا پوون، خالی
دهست پیک کردن
نشوء، نقطة البدء

genetics /dʒiːnetɪks/ *npl* بو ماوه زانی، پوماوه یی
(مع فعل مفرد) علم الوراثة

genial /dʒiːniəl/ *adj* ۱. روو خوش، هاو مل، خوشدو،
خوش مشرهب ۲. (کهش) فینک، گونجاو بو که شه

۱. لطیف، ودود، حلو المعشر ۲. (الجر) دافن، ملائم للنمر
geniality *n* [C,U] (*pl* -ties) پروخوش، لیوردن
 لطیف ساحة
genially *adv* بهروو خوش، لیورواوی
 بلطف، بساحة
genie /dʒiːni/ *n* [C] (*pl* ~ s, genii) جنّوکه، دیو
 جنی، عفريت
genitals /dʒenɪtɪs/ *npl* ئەندامی زاوژی، دەرەکی
 أعضاء التناسل الخارجیة
genitive /dʒenətɪv/ *adj* (لەریماندان) خراوه پال،
 سەرباری، باری داجەکی
 (فی النحر) المضاف الیه
genius /dʒiːniəs/ *n* [C,U] (*pl* ~ es) ۱. بلیمەت،
 لێهاتوی کارامە ۲. سیفەتی جیاکەرەوه (نەتەوه / سەر دەم،
 زمان)
 ۱. عبقری، نابغة ۲. سمة مميزة (الامة / عصر لغة)
genocide /dʒenəsəɪd/ *n* [U] قەرەساتی، قەلاچۆ کردن،
 کۆکوژی / پاکتاو کردن، رەشە کوژی
 إبادة جماعية
genteel /dʒentiːl/ *adj* ۱. بەرەوشت، تیگە پشتوو، چینی
 رۆشنیبر، رۆمەتدار ۲. نازک، تازه لاو، خانەدان
 ۱. (ق) مەهذب ۲. مشتبه بأفراد الطبقة الراقية
gentile /dʒentail/ *n* [C], *adj* ناجوو، کەسێک جووله کە
 نەیی
 غیر یهودی، شخص من غیر اليهود
gentility /dʒenɪtɪlɪtɪ/ *n* [U] خووش وەفتار، بەرەوشت
 خانەدانی
 دمانە الخلق، تهذيب
gentle /dʒentl/ *adj* (-r, -st) ۱. رووخوش، نیا،
 دلۆزان، نازەمین ۲. (سەرەلێژی) ناسان، پلەپلە کراو
 ۳. (خیزان) لەباری کۆمەلایەتی پێشکەوتوو، خانەدان
 ۱. لطیف، رقیق ۲. (منحدر) سهل، متدرج ۳. (عائلة) فی وضع
 اجتماعی مرموق
'gentlefolk *npl* چینی خانەدان
 طبقة الأشراف / النبلاء
gentleness *n* [U] نەرم و نیا،
 رقة، دمانة، لطف
 بهرووخوشی، به نەرمو نیا، به

- نەسپایی
 بلطف، برقة
gentleman /dʒentlmən/ *n* [C] (*pl* -men)
 گەورە پیاو، پیاوی خانەدان، دەولەمەند، جوانمیر
 سید، رجل نبیل المحدث
gentlemanly *adj* بەرەوشت، بەخشندە، گەورە،
 جوانمیر
 مەهذب، کریم، فاضل
gentry /dʒentri/ *npl* (ناوێکی کۆیە *the* بەکار دێت بۆ)
 لەگەڵ ئەوانە ی سەر بە چینی بالای کۆمەلن، خانەدانی
 (اسم جمع يستخدم مع أداة التعريف *the* المتضمن الى الطبقة
 العليا في المجتمع
genuine /dʒenjuːn/ *adj* راستەقینە، رەسەن، تورین،
 ئەزادی راست
 حقیقی، غیر زائف
genuinely *adv* بە راستی، بە دلۆزی، بە ئەمەک
 بصدق، بأخلاص
genuineness *n* [U] راستی، بێ خەوش
 صدق، خلوص من الزيف
genus /dʒiːnəs/ *n* [C] (*pl* genera) ۱. (زانست)
 رەگەز، چين
 ۱. (علوم)، جنس، بنو الإنسان
G ~ Homo جۆر، چینی ئادەمیزاد ۲. پۆل، جۆر
 ۲. صنف، نوع
geocentric /dʒiːənsɛntrɪk/ *adj* پاپەندە بە / پورواوی
 چەقی زەوی، گوگ ئەردی
 متعلق ب / مقب من مركز الأرض
geographical /dʒəˈgræfɪkəl/ *adj* جەگرافیی
 جغرافي
geography /dʒəˈgræfɪ/ *n* [U] زانیاری جەگرافیا،
 ئەروناسی
 علم الجغرافيا
geological /dʒiːəˈlɒdʒɪkəl/ *adj* پەپەندی هەپە
 زەوی وزەویزانی
 متعلق بعلم الجيولوجيا
geologist /dʒiːəˈlɒdʒɪst/ *n* [C] زەویزانی، زەلفیناس
 جيولوجي متخصص
geology /dʒiˈɒlədʒi/ *n* [U] زانیینی چینه کانی زەوی،

زه فی ناسی، ئهردناسی
الجیولوجیا، علم طبقات الارض

geometric(al) /dʒə'metɪk(əl)/ *adj*
هندسی

geometry /dʒə'metɪ/ *n* [U]
ئەندازەزانی، ئەندازیارى
علم الهندسة

geranium /dʒə'reɪniəm/ *n* [C]
رووه کى خرنوک،
دەرزى شوان، دەرزىلوك

(نبات) لفرنوكى، لپره الراعى

germ /dʒə:m/ *n* [C]
١. تۆ، ناوك (بىرۆكه) ٢. مىكرۆب،
درم، بولا

١. بذرە (مجاز)، نواة (الفكرة مثلاً) ٢. جرثومة، ميكروب

germicide /dʒə:'mɪsaɪd/ *n* [C]
مىكرۆب كۆژ
مبيد للجراثيم

germinate /dʒə:'mɪneɪt/ *vi, vt*
دەرويت، دەرويتريت
(تۆو)

(البذور) تبت، يستبت

germination /dʒə:'mɪneɪʃn/ *n* [U]
رواندنى تۆو
إستبات البذور

gerund /dʒerənd/ *n* [C]
(لەپزەماندا) شىوگى
(في النحو) صيغة

fond of swimming
چاوك / ناوى فەرمان كە كۆتايى
به *ing* ھاتىن ۋەك ھەز لە مەلە ئەكا، تاسوقى مەلە

المصدر / اسم الفعل المتعhib *ing* كە في مفرم بالسباحة

gesticulate /dʒes'tɪkjəleɪt/ *vi*
بەكارھىتانی ئامازە
لەكاتی قسە كردندا، نیشان دكت

يستخدم الإشارة أثناء الكلام، يزمي.

gesticulation /dʒes'tɪkjə'leɪʃn/ *n* [C,U]
ئامازە كردن
وقسە كردن پىكەو، نیشانكرن

إستخدام الإشارة أثناء الكلام، حركة مصاحبة للكلام

gesture /dʒestʃə(r)/ *n* [C,U]
نیشان، لاكرندەو، چاو
داگرتن بۆ ئاگادار كردن

لفتة، إيماءة، إشارة

□ *vi*
جوولە، ئامازە
يومي، يشير

get /get/ *vt, vi* (*pt, pp got /got/*)
١. دەستى ئەكەوئى،
ئەبگرئى، ئامادەئى ئەكا، ئەدات، ۋەرى ئەگرئى، تئ ئەگا،
ئەزانئى، قازانچ دكت

١. بھصل عى، پئال، پكسب، پشترى، پھضر، پھطى، پھسلم،
پھھم، پدرك (المعنى)

٢. ئەبئى، ۋاى لئى
~ *tired*

٢. پھص، پھھلە پھص
~ *a door open*

ئەكا كە بئى، ھىلاك ئەبئى
پھص مئبا

دەرگا ئەكەتو، ئەدكت، ھەل ئەپزىرئى قز
~ *sb elected*

ئەپزئى (لاى دەلاك)
پئھ الباب / پھھلە پئھ، پكە من ان پئھب

قز ئەپزئى (لاى دەلاك) ٣. ئەپگە پەئى،
~ *one's hair cut*

ئەپزا بۆ شوئىك
پھص شەرە (عند الحلاق) ٣. (پھھلە) پھصل، پآئى، پھھب الى

مکان ما
~ *home*

ئەگاتە مائەو
پھصل الى پئھ

مئال ئەخەوئىئى
~ *the children to bed*

پھص الأطفال في الفراش

٤. توش ئەبئى (ئەخوشى)، ئەپجئزئى، تاقى
~ *a shock*

ئەكەتو، ئەخەپەسئى
٤. پھباب (بمرض)، پھبى، پھرب، پھباب بھدمە

٥. ئەپخاتە سەر
~ *G the doctor to call tomorrow*

كار با پزىشك سەبى سەردانمان بکات ٦. لەگەل
(*prep, adv*)

٥. پھھل (شخصاً يقرم بھصل ما) دھ الطيب يزورنا غدا ٦. (مع
adv, prep)

دەنگ ۋباس پلاو دەكەتو، (خەلک)
~ *about*

پلاوئەپنەو، ئەپزۆن پەم لاو پەولادا
(الأخبار و نحوها) تتشر، تذيع؛ (الناس) يتشرون، يرهلون من

مکان الآخر

روونى ئەكەتو / تيان ئەگەپەئى (پىرۆكه)
~ *sth across*

بۆ خەلکى ۋە وایان لئى دەکات پئى قایل بن
(ل. د) پرض / پھھم (فكرة) للناس و پھھلهم پئھلونھا

پئش دكەفت، پئشەكەوئى، چاك ئەپئەو
~ *along*

پئھم، پئھسن
~ *along with sb*

دەگونجئى لەگەل كەسئى
پئھم مع شخص ما

لەگا، ھەستى پئى ئەكا
~ *at*

پھصل، پدرك، پكشھ

- ~ away (with) نه‌روا، رانه‌کا / ده‌ریاز نه‌بڼ
بغادر، به‌رب / بفلت ب
- ~ in نه‌گات، له‌هه‌لېژار دنه‌کاندا ده‌رده‌چې، سهر نه‌که‌وې
بصل، ینجې فی الانتخابات
- ~ sth in ده‌پېچینه‌وه، کوی نه‌کاته‌وه (قهرز، به‌روبووم)
بجمع (الدیون، المحاصیل)
- ~ off ده‌ریاز نه‌بڼ، ده‌رنه‌چې، (له‌سزا) رانه‌کات،
ده‌بقوچینې
بصرف، ینطلق، یفر (من عقوبة)
- ~ on (with sth) پش نه‌که‌وې له‌(شیکدا)
بپتقدم (فی شیء)
- ~ on (with sb) له‌گه‌لې نه‌روا
بجاري، یسایر (شخصا)
- ~ out of ده‌ریاز نه‌بڼ، خوی نه‌دزینته‌وه (له‌کردنې
کاریک)، وازی لې دینې، خرابې نه‌کا
بفلت، پتېرب (من عمل شیء) پتخلی عن، پنبذ (عادة سیئة)
- ~ over سهرده‌که‌وې به‌سهر (ناکوکی، نه‌خوشتی): کو‌تایې
پڼ دینې (کاره‌که‌ی)
بقلب علی (صعوبة، مرض): پنبې، ینجز (مهمة)
- ~ round (sth) لی‌ی دور نه‌که‌وینته‌وه، نایه‌وینت
بیتجنب، بیتحاشی
- ~ round sb رازی نه‌کا، ماستاو نه‌کا (پو‌هینانه‌دی
په‌رژه‌وه‌ندی)
بقنعه، پتسلقه (التحقیق مصلحة)
- ~ through ده‌رده‌چې له‌تاقی کردنه‌وه، به‌کاری دینې،
خه‌رج ده‌کا ته‌مام دکت، کو‌تایې پڼ دینې
ینجې فی امتحان، ینفق، یستهلك، ینهی
- ~ down to (work) هه‌لده‌سې به‌کردنې (کاریکی)
راسته‌قینه)
بصرف إلى (العمل الجدی)
- ~ to know / like حالې نه‌بڼ / خوی پڼ نه‌ناسینې،
ناره‌زوی نه‌کا
بصل الی علمه / یترف علی، یصل الی
- ~ up ده‌وه‌ستنې، رادېت، له‌خه‌وه‌له‌سنې
بقف ینهض من الفراش
- ~ up to نه‌گات، نه‌زانی، دوی‌ده‌که‌وې
بصل، یدرك، یلحق ب
- ~ up to mischief نازار نه‌چیزې

- یدبر الاذی
شیک ناماده نه‌کا، ناهنگ نه‌گیرې
~ sth up بجهز (شینا)، بنظم (حفا)
- have got = have ۷. (له‌کاتی ته‌واو) هه‌په‌تی
۷. (فی الزمن التام) یسلک
- have got to = must پو‌یسته
بجب، ینبغی ان
- getatable adj نه‌توانی ده‌ستی که‌وینت
بمکن الحصول علیه
- getup n [C] روواله‌ت، سیما، جل، کراس
مظهر، هیئت، (ل، د، ذی، ثوب)
- geyser /gi:zə(r)/ n [C] ۱. کانی ناوی گهرم ۲. نامیری
ناو گهرم کردن
۱. نبع ماء حار ۲. جهاز لتسخین الماء
- ghastly /ga:stli/ adj (-ier, -iest) ۱. ره‌نگ برزکاو
وه‌ک مردوو ۲. ترسناک، سامونکی
۱. صاحب کالموتی ۲. مفرع، مروع، فظیح
- ghetto /getəʊ/ n [C] (pl ~ s) گهره‌کی جول‌ه‌که،
گهره‌کی جهی‌یان
حي اليهود، حارة اليهود
- ghost /gəʊst/ n [C] ۱. خنوب، تارمایی، سیتاگ، گیان،
ساموتک
۱. شبح، روح، طیف
۲. گیان ده‌دات، نه‌مری
(ا، ق) یسلم الروح، یموت
- Holy G ~ گیانی پیروز
الروح القدس
- ghostly adj تارمایی، وه‌ک خنوب
طیفی، کالاشباح
- giant /dʒaɪənt/ n [C] ۱. که‌ته، زه‌ب‌لاچ، نه‌ژده‌ها
۲. مروف / نازل / پروه‌که‌گوره‌تر له‌قهاره‌ی ناسایی
۱. عملاق، مارد ۲. انسان / حیوان / نبات اکبر من الحجم
الطبیعی، ضخیم، کبیر
- glibber /dʒɪbər(r)/ vi ورپنه‌ده‌کات، پرپیژی دکت
ببربر، ببرطم، یلفو
- glibberish /dʒɪbərɪʃ/ n [U] ورپنه، ناخافتنا نالزی
برطمة، کلام غیر مفهرم
- gibbet /dʒɪbɪt/ n [C] سیداره، قه‌ناره

- مشقة
gibejibe /dʒaɪb/ vi ~ گانه‌ی پین نه‌کا، ترانه
 یه‌زابه / یسخر من
 □ n [C] گانه‌ی پینکردن، قوشمه‌چینی
 استه‌زاه، سخریه
giblets /dʒɪblɪts/ npl باندده‌ی دلی و دلی باندده
 حوصله و کبد و قلب الطیور
giddy /ɡɪdi/ adj (-ier, -iest) ۱. توشی گیزی یووه، گیزی، ۲. گل هست به گیزی نه‌کا
 feeling ~ ۱. مصاب بالذوخه‌ی شمر بالدوار
 a ~ height ۱. به‌رزای په‌ک که گیزی دروست بکا
 ۲. هه‌له‌شه، که‌مته‌رخدم، سه‌رکه‌ش
 ارتفاع مسبب للدوار ۲. ماجن، مسته‌تر، طائش
giddily adv هست به گیزی یوون نه‌کا
 بشعر بالدوار، به‌جون
giddiness n [U] گیزی وویژ، پین‌هوش
 دوار، مجون
gift /ɡɪft/ n [C,U] ۱. به‌خشیش، خه‌لات، دیاری ۲. لئی ۳. هاتوویی، توانای زگماکی، به‌هره ۳. (له یاسادا) پسیپوری،
 ده‌سه‌لات، توانا، شیان
 ۱. هدیه، منحه ۲. موهبه، استعداد فطری ۳. (فنی القانون)
 اختصاص، صلاحیه
gifted adj به‌هره‌دار، شه‌هره‌زا
 موهوب
gig /ɡɪɡ/ n [C] ۱. هه‌ره‌بانه‌ی په‌ک نه‌سه‌ی (تریشقه)
 ۲. به‌له‌می پچووکی ناو پاپور
 ۱. عربه‌خفیفه‌ی به‌جین پچرها حصان ۲. قارب صغیر من قوارب
 السفینه
gigantic /dʒaɪɡəntɪk/ adj زه‌به‌لاح، زورگه‌وره، مه‌زن
 عساکری، هائل، ضخم
giggle /ɡɪɡl/ vi پیکه‌نیشی توپه‌یی، پیکه‌نیشی کوورت
 یضحک به‌صیه، ضحکه‌قصریه
glid /ɡlɪd/ vi زیر پووشی ده‌کات، تالی که‌م
 یطلی / یزین بالذهب
 ~ the pill نه‌کاته‌وه، ناسانی نه‌کا
 یلطف من مراره‌ی شین
gill /ɡɪl/ n [C] ۱. پیوه‌ریکه‌ی بو شله
 مکیال للسوائل

- gill** /dʒɪl/ n [C] ۲. که‌وانه‌ی ریشه‌دار (نه‌ندامی هه‌نامه
 له‌ماسیدا)
 خیشوم (عضو التنفس للمسکة)
gilt /ɡɪlt/ adj به نالتون کراو، نالتوونی
 مذهب، موه
 ~ edged securities وه‌به‌ره‌نیانی مسوگر، روکه‌شینک
 □ n [U] وه‌ک زاخاوی نالتون
 (مجاز) استثمار مضمون طلا، شبه‌الذهب
gimcrack /ɡɪmkræk/ adj خشلی هه‌رزان، که‌م به‌ها
 حلیه‌ریخته، تافیه
gimlet /ɡɪmlɪt/ n [C] کونکهره‌ی ته‌خته، سم‌توک
 منقاب، مغرز (للخشب)
gimmick /ɡɪmɪk/ n [C] ریگه‌یه‌کی نوی یو سه‌رنج
 راکششان، داه‌نیانا شه‌هره‌زا
 وسیله‌ی مبتکره‌ی لجذب‌الانظار
gin /dʒɪn/ n [U] ۱. جن جویریکه‌ی له‌می
 الجن: شراب مسکر
gin /dʒɪn/ n [C] ۲. نامیری هه‌لاجی لۆکه
 به‌جلی لظن
 □ vt (-nn-) شی نه‌کاته‌وه
 به‌جلی لظن
gin /dʒɪn/ n [C] ۳. ته‌له، داو
 فخر، شرک
ginger /dʒɪndʒə(r)/ n [U] ۱. رووه‌کی زه‌نجه‌فیل
 ۲. رهنگی په‌مه‌یی ۳. چالاکي
 ۱. (نبات) الزنجبیل ۲. لون خفیف‌الحمرة، اصهب ۳. (ل. د.)
 حیه، نشاط
 □ vt ~ up ۴. هانی ده‌ده‌ات، چالاکي ده‌کات
 ۵. (ل. د.) یشجع، یحث
gingerly /dʒɪndʒəli/ adv وریا، ناگادار، په‌وریایی، به
 ناگاداری
 حذر، محتسب، به‌ذر، باحتراس
gipsy, gypsy /dʒɪpsɪ/ n [C] (pl -sies) قه‌ره‌ج،
 جنگانه، قه‌ره‌جی
 غجر، غجری
giraffe /dʒɪˈrɑːf/ n [C] وشرمل، زه‌رافه، هیشترگا
 زرافه
gird /ɡɜːd/ vt (pt, pp girded, girt /ɡɜːt/) لاسایی

	ته کاتهوه، دپهستت (ب که موری) که مەردکت
	(ل. ا.) یقند، یرتدی
girdler /gə:da(r)/ n [C]	دارپه‌ند، گران، په‌شت
	دعامه من الخشب او الصلب
girdle /gə:d/ n [C]	پشتین، که‌مه‌ر
	حزام، نطاق
□ vt	ته‌په‌ستنی، که‌مه‌ردکت
	بحزم، یحیط ب
girl /gə:l/ n [C]	کچ، کاره‌کر، که‌چک
	بنت، فتاة، خادمة
girlish adj	کچانه، تاییدت به‌کچان
	بناتي، یلیق بالبات
girlt /gə:l/	(پروانه <i>gird</i>)
	(انظر <i>gird</i>)
girlth /gə:θ/ n [C,U]	۱. زینی ته‌سپ، پشتینی کړپانی
	ته‌سپ ۲. چپوه‌ی ته‌نی لوله‌کی (وه‌ک دره‌خت) بالاندوف
	۱. حزام السرج (للحصان) ۲. محیط جسم إسطرانی (کشجرة مثلا)
30 ft in ~	چپوه‌کی سی پین به
	محیطه ثلاثون قدما
gist /dʒɪst/ n	کړوکی ناوه‌ووک، نیاز، کاکل
	خلاصة، فحوى، جوهر
give /gɪv/ vt, vi (pt gave /gə:v/, pp given /gɪvn/)	
	۱. ده‌دات، ته‌په‌خشی، ته‌پداتنی ۲. له‌گه‌ل (<i>prep, adv</i>)
	۱. یطی، یهب، یبخ، یزود ۲. (مع <i>adv, prep</i>)
~ sth away	ده‌درکښی / ناشکرای ته‌کا، خیانه‌تی
	لنی ته‌کات، فیلی
	بخشي / یضخ (سراً)
~ sb away	لیده‌کات
	یخونه، یخده
~ the bride away	(باوک) پوک ته‌داته ده‌ست زاوا
	له‌کاتی گواسته‌وه‌دا
	(الأب) یسلم العروس لعرسها ليلة الزفاف
~ in	خونده‌دات به‌ده‌سته‌وه
	یستلم، یذعن
~ out	(زه‌خیره) ته‌واو ته‌پن
	(المؤن، الذخيرة)، تنند
~ sth out	بلاوی ده‌کاته‌وه، ناشکرای ته‌کا

	یوزع، یعلن
~ over	وازی لی دینی، ته‌وه‌ستی
	یکف عن، یترقب
~ up	ده‌ست به‌رداره ته‌پیټ، ده‌ست ژی به‌رددت
	یقلع عن (عادة)، یترقب (عن محاولة)
~ up one's seat to sb	چپگی بڼو چول ته‌کا ۳. (له‌گه‌ل <i>up one's seat to sb</i>)
	ناوه‌کاندا)
	یتخلی لشخص عن مقعده ۳. (مع الأساء)
~ evidence of	به‌نگه‌ پشک‌ه‌ش ته‌کا
	یقدم دلیلا علی
~ a groan	ده‌نکښی، ده‌نالښی
	یصدر أنینا
~ ground	(سوپا) ته‌دوړی، ته‌به‌زی، پاشه‌کشی ته‌کا،
	ده‌ته‌کښه‌وه
	(العیش) یته‌قرق، ینسحب
~ a hand	یارمه‌تی ته‌دات، ده‌ستی ته‌داتی
	یعاون، یساعد
~ a laugh	ته‌حیلکښی، پین ته‌کښی
	یطلق ضحکة
~ rise to	ته‌پینه‌هوی، چنی دکت
	یسبب، یودی الی
~ way	ته‌روخی، (سوپا) خو ته‌دا به‌ده‌سته‌وه، پاشه‌کشی ته‌کا
	ته‌کا
	یتداعی، ینهار، (العیش) یتراجع، یستلم
~ way to	شوین چول ته‌کا، پاشقه‌دچت
	یفسح مکانا ل...
~ sb to understand that ...	۴. دوپاتی ته‌کا که
	۵. ته‌روخی: ده‌پمن
	۶. یوکد / یوض له ۵. یتداعی، ینهار:
The foundations are giving way	بنا‌هه‌ داتراوه‌که
	ده‌ستی کرد به‌روخاندن
	بدا الأساس یتداعی
~ on / upon	۶. (په‌نجه‌ره) ته‌پروانته‌ه‌له‌ی نیانی پان
	وه‌لام
	۶. (التوافد) تطل علی درجة المرونة أو
□ n [U]	دانه‌وه (له‌شته‌کاندا)
	الاستجابة (فی الأشياء)
~ and take	وه‌رگرتن و به‌خشین

	أخذو عطاء، أخذ ورد
given pp	(به کارهیتانی تایه تی) (استخدامات خاصة)
<i>at a ~ time</i>	له کاتی دیاری کراو ههز نهکا به، راهاتووه
	له گهل
	فی وقت متفق علیه
<i>~ to</i>	(خوارده نهوه، پوزلیدان)
	موال الی، مدمن علی (الشراب، التفاخر)
'given name n [C]	به کهم ناوی که سیک که پیش ناوی [C] خیزان بکوهی
	الاسم الأول الذي يسبق إسم العائلة
giver n [C]	به خشهر، بدهر، به خشهر المعطي لمانح، الواهب
gizzard /'gɪzəd/ n [C]	سیقه توره، هه نائف
	القناصة، حوصلة الطير
glacial /'gleɪʃəl/ adj	سه هؤلئ، وهک سه هؤل جلیدی، شیهه بالجلید
<i>the ~ era / epoch</i>	سهردهمی سه هؤل بهندان العصر الجليدي
glacier /'glæsiə(r)/ n [C]	سه هؤلئ روپار، بهفرانگه نهر جلیدی
glad /glæd/ adj (-der, -dest)	دل خوش، شاد، دلشاد، دلگهش، شادمان
	سرور، مبهج
gladden vt	دل نهرفقیئ، دل نهکاتهوه، شاد دکت یسر، مبهج
gladly adv	به خوشی، به شادی سرور، بآبتهاج
gladness n [U]	شادمانی، شادی، شایی سرور، آبتهاج
glade /'gleɪd/ n [C]	زهوی بیابان، فالانی یادارین أرض فضاء في غابة
gladiator /'glædiətə(r)/ n [C]	زوران باز (له رومای) کون، بهنده بان بهنی یی شه رکهر، بؤکه یف و خوشی خه لک
	مجادل، مصارع (فی روما القديمة)
glamour /'glæmə(r)/ n [U]	جوانی، قه شهنگ نقه، بهاء

glamorous adj	قه شهنگ، دلفرین، دلگیر فاتن، آخاذ
glance /'glɑːns/ vi, vt	۱. سه رنج، چاوی بیانه خشیت، دچریست، نشان دکت ۲. سه بریسکتهوه، دبیت، تیروان ۳. (جهک، لیدان) لئی لاته دا
	۱. یلمح، یلقی نظره عاجله ۲. بیری، یومض ۳. (السلاح، الضربة) یزوغ، ینحرف
□ n [C]	۴. تریفه، چاوتیپرین ۵. لمحة، نظره خاطفة
gland /'glænd/ n [C]	نالو، لو، لفق شده
glandular /'glændjələ(r)/ adj	لووین، په یوهندی به لوو هه په، رزیه، گلینه، گلاتد، غده
	غددی، متصل / متعلق بالغدد
glare /'glɔː(r)/ vi, vt, n [C,U]	روناک نهیتهوه، نهگه شیتوه موهر، نهکا (له توره یی دا) گه شانوه، تیروانین، ته یسین
	یسطع، یتوهج، یحملق (مضبأ)، توهج، نظره محملقه
glaring adj	(ههله) زهق، روون (الخطأ) صارخ، واضح
glass /'glɑːs/ n [C,U]	۱. شوشه ۲. قاب ۳. ناوینه ۴. دووربین، جام، بهرجالک ۵. پتیه رپه ستانی ههوا ۶. (شیوهی کز) بهرجالک، چاویلکه، عهینهک ۷. قاب و قاچاخی شوشه
	۱. زجاج ۲. كأس ۳. مرآة ۴. منظار مقرب، منظار اوبرا ۵. بارومتر: مقياس الضغط الجوي ۶. (فی صیغه الجمع) نظارات، عینات ۷. أوعية زجاجية
'glassblower n [C]	لویاکه روی شوشه نافخ الزجاج
'glasshouse n [C]	جامخانه، شوشه بهند بیت زجاجی لتییه نباتات
glassy adj (-ier, -iest)	شوشه یی (چاو، تیروانین) رؤشتوو، زهرده وهوو
	زجاجی: (العينان، النظرات) شاردة، شاحبه
glaucoma /'glɔːkəʊmə/ n [U]	(نه خوشی) ناوی شینی [U] چاو، ناوی رهش
	(مرض) الماء الأزرق (يصيب العين)
glaze /'gleɪz/ vt, vi	۱. ته به قی شوشه یی بؤدانه تی،

شوشه‌سازی ۲. بۆیه‌ی نه‌کا به ماده‌یه‌کی شوشه‌یی
 ۳. (هردوو چاو) له بینین نه‌که‌ون
 ۱. یرکب الواح الزجاج ۲. یتلی بساده زجاجیه ۳. (العینان)
 تیدوان جامدین
 □ n [C,U] ته‌به‌قی روه شوشه
 طبقه سطحیه زجاجیه
glazier /ˈglɛɪzə(r)/ n [C] شوشه، تیکه‌له‌ی شوشه،
 شوشه‌فان
 الزجاج، مرکب الزجاج
gleam /gli:m/ vi, n [C] ده‌ده‌وشینه‌وه، تروسکه‌یه‌ک له
 (هیوا، ئومید)، چرسین
 یرمض، (مجاز) بارقه (من الأمل)
glean /gli:n/ vi, vt شارونه‌کات، گوله‌و چنده‌کا هه‌لی
 نه‌گریته‌وه، نه‌پهرینه‌ی هه‌وال کۆ نه‌کا ته‌وه ورده‌وده
 یجمع بقایا الحصاد، یتلقت: (مجاز) یجمع الأخبار
 تدریجاً
gleanings npl کۆکراوه‌ی شت و مه‌ک، ده‌روزان
 ما یتلقت أو یجمع من الأشياء
glee /gli:/ n [U] ۱. چارووشنی، دلفراوانی، شادی
 ۲. گۆزانی به کۆمه‌ل
 ۱. غیظه، انشراح، نشوة ۲. غناء جماعي
gleeful adj چارووشن، دلفراوان، که‌یف، خوشی
 مضط، منشرح الصدر
gleefully adv ناسوده‌ی، به‌خوشی، به‌شادی
 بانشراح، بفرح
glen /glɛn/ n [C] دۆلی ته‌نگه‌به‌ر، دۆل نه‌الا ته‌نگ
 واد طیق
glib /gli:b/ adj (-bber, -bbest) (که‌سی، لیدوان) زمان
 لوسی، زمان حلی، سه‌ره‌لکی
 (الشخص، کلامه) زلق اللسان، لبق
glide /glaid/ vi n [C] نه‌خه‌لسیکی، دانه‌زۆی، به‌ربون،
 چوونه‌ پال
 یتزلزل، ینساب، انساب
glider n [C] فرۆکه‌ی چاروکه‌دار، بێ‌مه‌کینه
 طائره شراعیه
gliding n [U] وه‌رزشی فرینی چارۆکه‌یی
 ریاضه‌ الطیران الشراعی
glimmer /ˈglɪmər(r)/ vi, n [C] ده‌چرست، نه‌پرسکته‌وه

(پرسکته‌یه‌کی که‌م)
 یرمض، یتلعت (التساعا ضحیلاً)، ومضة
 تروسکه، تروسکه‌ی هیوا لی‌نه *not a ~ of hope*
 لیس نه‌اک بیهی اصل
glimpse /ˈglɪmp/ vi, n [C] ئاماژه‌ی بۆ نه‌کا، تیروانینی
 غیرا، دیتنه‌له‌ز، دتیرت
 یلمح، (یلقی) نظرة خاطفة
glint /glɪnt/ vi, n [C] = *gleam*, *glitter* یرقه ده‌داته‌وه،
 ده‌ده‌وشینه‌وه
 یتالق، یتلألأ، یتلح
glisten /ˈglɪsn/ vi دلقیه بارانی
 قطرات مطر
 ~ *ing raindrops* دره‌وشاوه
 متلألئة
glitter /ˈglɪtə(r)/ vi, n [U] ده‌ده‌وشینه‌وه، ده‌گه‌شینه‌وه،
 ده‌چرست
 یلمح، یتلج، لمعان، تلهج
gloaming /ˈgləʊmɪŋ/ n (له شیه‌ی تا‌ک له‌گه‌ل *the*)
 کازیه، هنگورا ئیفری، به‌ره‌به‌یان
 (ل. ا) (فی صیغه المفرد مع *the*) الفسق، الشفق
gloat /gləʊt/ vi به‌په‌رۆشیه‌وه ده‌روانی چاوی تی
 ده‌به‌ری
 ینظر بنهم، یحذق باعجاب
global /ˈgləʊbəl/ adj خه‌ر، جیهانی، گشتگیر
 کروی، عالمی، شامل
globe /gləʊb/ n [C] نمونه‌ی گۆی زه‌وی، نمونه‌یه‌کی
 گۆیی له شوشه، سینه‌ری چرا
 نمۆذج کره ارضیه، جسم کروی من الزجاج، قلة المصباح
globetrotter n [C] گه‌رۆک، گه‌ریده، گه‌روکا جیهانی
 (ل. د) رحالة، سائح
globular /ˈglɒbjʊlə(r)/ adj گۆیی، پێک هاتوه له گۆی
 به‌چوک، خه‌ر، ته‌پکی
 کروی، مؤلف من کرات صغیره
globule /ˈglɒbjʊ:l/ n [C] دلقیه، گۆی به‌چوک
 قطرة، کره
 ۱. تارپه‌کی، مپوموچ
 ۲. خه‌موکی، خه‌مباری، په‌ستی، گرژبون
 ۱. ظلمه، عبوس ۲. کابه، حزن، وجوم

gloomily <i>adv</i>	به خه مناکي، دل تهنگي بوجوم، بکابه
gloomy /glu:mi/ <i>adj</i> (-ier, -iest)	دتهنگ، خه م داگرتوو، په سست، خه م بار کيب، مکتب، واجم، حزين
glorify /glɔ:riʔai/ <i>vt</i> (pt, pp -fied)	شکوډاري نهکا، بالادکت، مدزن دکت بمجد، بيجل
glorious /glɔ:riəs/ <i>adj</i>	سهربلند، ناپاب، خوش، شادان، شهنگ مجيد، رائع، بهي، متع، سار، مبهج
glory /glɔ:ri/ <i>n</i> [C,U]	۱. شکو، سهربرزي، بلندي ۲. سهربلندي، سوياسي (په زدان) ۳. شانازي، جينگه ي شانازي پيو نازين ۴. جواني، جواني خوړ
	۱. مجد، عظمت ۲. تسجيد، تسبيح (له) ۳. مفخرة، موضع اعتزاز ۴. بها، روعة
<i>the ~ of a sunset</i>	ناوايون، خوشي دهرته بري
☐ <i>vi ~ in</i>	روعة الغروب شانازي نهکا په پتهل، يعتر ب...
gloss /glɒs/ <i>vt, n</i> [U]	سواخي نهکا، نه پيريسکيني، بريسکه دار زاخوي نهکا، چاوي بصل، يلغ لن نه پوشن ~ <i>sth over</i> يتفاخي عن
glossy <i>adj</i> (-ier, -iest)	سواخ دراو، دره وشاوه، چريسي، پريسکه دار مستقل، لماع
gloss /glɒs/ <i>n</i> [C]	روونکر دنده وي مانايي ووشه ي گران شرح لمعاني الكلمات الصعبة ☐ <i>vt</i> رووني نهکا ته وه، رافه کردن بشرح، يوضع فهره نگوک، پيرستا، په يقين، تايهت مرد، قاموس لبعض المفردات الخاصة
glossary /glɒsəri/ <i>n</i> [C] (pl -ries)	له پک، ده سگوک، ده ستکيش قناز

<i>be hand in ~ with ..</i>	په پوهندي گرمي هده په له گهل يكون على علاقة حميمة مع ...
glow /gləʊ/ <i>vi</i>	۱. ده دره وشي وه، گهش ۲. يتره (دونا لهب) ته ييت (په يي گر) ۲. ده دره وشي وه، ~ <i>ing with pride</i> بريقه داته وه له فرازي دا ۲. يتالي، يتقد من شدة الزهر
☐ <i>n</i>	شيوي تانک له گهل the، a دره وشاوه، چروسک (في صيغة المفرد مع a و the) توهج
<i>in a ~ of enthusiasm</i>	په په روشيه كي کله دار بحماسة متقدة
glowworm <i>n</i> [C]	گوله نه ستيره، ميرويه كي دره وشاوه په په شه ودره نه که وي، کر مکي شه في الحباب: حشرة مضيئة
glower /gləʊə(r)/ <i>n</i> [U]	خيسه نهکا، مؤره نهکا مچ و مور، روتال، زل ديتن بريق بنظره عاصبه يعس ~ <i>at</i>
glucose /glu:kəʊs/ <i>n</i> [U]	کلکوز، شه کري تري، شه ابا نشا جلوکوز: سکر العنب
glue /glu:/ <i>n</i> [U]	که تيره، سريش، جهوي، که تيره ي غراء، صنع ☐ <i>vt</i> لن نهکا پتفر، بصغ
glum /glʌm/ <i>adj</i> (-mmer, -mmest)	روتال، مروموج، خه فته تبار، دتهنگ متجهم، مکتب
glut /glʌt/ <i>vt</i> (-tt-)	۱. پر نهکا (بازار) ۱. يتخم، يفرق (الأسواق) ۲. خوي تير نهکا ۲. يتخم نفسه (با)
~ <i>oneself (with)</i>	زودي، زود تيري وفرة، تخمة
☐ <i>n</i> [C]	لينج، پيزدار، چلق لزوج، دبق
glutinous /glu:tɪnəs/ <i>adj</i>	که ستيكي چليس / بغور شخص شره / نهم

<i>a ~ for work</i>	هذه به بۆ کار
	(مجاز) نهم للعسل
gluttonous /ˈglʌtənəs/ <i>adj</i>	نوسن، چلیس، چاف
	برسی
	أكل، شره
gluttony <i>n</i> [U]	ورگن، خواراین، چلیسی
	بطنة، شراهة
glycerine /ˈglɪsəriːn/ <i>n</i> [U]	گلیسرین
	جلیسرین، غلیسرین
gnarled /ˈnaːld/ <i>adj</i>	(درخت) پیچاوپیچ، فره گری
	(الشجرة) ملتوية، كثيرة العقد
gnash /næʃ/ <i>vi, vt</i>	(دان) دانه گیره (له رقا) ده چركینیت،
	دانه چیره له کا له (رقا) له توره پدا
	(الإنسان) تصر (من الغضب): يصر على أسنانه (غضبا، غيضا)
gnat /næt/ <i>n</i> [C]	ته بۆ: میشووله ی پچوک
	برغشة: بعوضة صغيرة
<i>strain at a ~</i>	دوودلی ده کات له شتی پوچ
	يتردد لسب هزيل
gnaw /nɔː/ <i>vt, vi</i>	۱. نه قرتینی، نه یجوی ۲. (نازار،
	دل راوکی) شیرزه، پی خه و نه کا
	۱. یقرض، یقضم ۲. (الأم، القلق) ينهش، یورق
gnome /nəʊm/ <i>n</i> [C]	گرگنی نه فسانه یی له زیر زوی
	ده زی
	قزم خرافي يعيش في باطن الارض
go /ɡoʊ/ <i>vi</i> (3rd pers present tense goes /ɡoʊz/, pt	
went/went, pp gone /ɡɒn/	۱! ده پروات، به سوری نه با،
	ته واونه یی، ته یه رده یی، گه شت نه کا، ده رده به یی،
	ده رده فرتی ۲. دریز نه یی، بلاونه یی
	۱. یذهب، یمضی، یقضى، یمر، یرحل، یسافر، یطلق ۲. یبتد،
	یتشر
<i>How far does this road go?</i>	نهور یگه به تا کوی
	نه گات، دریز نه یته وه ۳. نه ییت
	الی این تمتد هذه الطريق ۳. یصبح، یصیر
<i>~ blind</i>	کویر نه یی، کویرایی دایه ت
	یصاب بالعمی
<i>~ bad</i>	(خواردن) خراب نه یی
	(الطعام) یفسد
<i>~ to sleep</i>	نهمه وه یی، وه نه وز نه دا ۴. (نامیر) کار ده کات

ینام، یتاهب للنوم ۴. (الآلات) تعمل، تكون في حالة جيدة	
<i>Is your clock going?</i>	ناپا کاتز میره کت کار نه کا
	هل ساعتك تدور
<i>It goes by electricity</i>	به کاره با ییش نه کا ۵. نه یی، نه زی
	انها تعمل بالكهرباء ۵. يكون أو يعيش (خاصة بما يشبه العادة)
<i>~ armed / naked</i>	(به تابه تی نه وه ی که باوه) ری نه کا
	ابه چه که وه / به یی چه ک
	یسیر مسلحا / عاریا
<i>~ in fear of one's life</i>	به تر سه وه ده زی، له دلّه
	راوکیدایه ۶. دانه نری، همل نه گیر یی
	يعيش في خوف على حياته ۶. يوضع، يحفظ (عادة)
<i>These books go on the top shelf</i>	نه و به واونه له سه ر فله
	ره فدی سه ره وه دانه نری
	هذه الكتب مكانها فوق الرف العلوي
<i>The masts went in the storm</i>	۷. نه روخی، تیک
	نه شکی دار نا لاکان به وه ی زریانه که وه تیک شکان ۸. (پاره)
	خه رچ نه کری
<i>~</i>	۷. ینهار، یتعطم تحطمت الصواري في العاصفة ۸. (السال)
	یصرف، ینفق علی
<i>~ a bout sth</i>	۹. له گه ل (prep, adv)
	۹. (مع prep adv) یتولی، یناشر
<i>We ren't going about it the right way</i>	نه ییات به
	ریوه، ده ست به کار نه کات، تیمه به باشی همل ناسین به م
	کاره
	إتنا لاتقوم بهذا العمل على الوجه السليم
<i>~ ahead</i>	ده رده به یی، پیش ده که وی هه ولی بۆ ده دات،
	ده به وی پی ی پگات
	ینطلق، یحرز تقدما یسمی وراء
<i>~ after</i>	هه ولی نه دا پی ی پگاته وه
	یحاول اللعاق ب
<i>~ away</i>	کۆچ ده کات، دور ده که ویته وه
	یرحل، یبتعد
<i>~ back on/upon</i>	به شیمان ده یته وه، پاشگه ز ده یته وه،
	له به لئین دواده که وی
	ینقض، یتراجع عن، یخلف (الوعد)
<i>~ by</i>	پیدا تی ده به ری
	یمرب، یمتدی ب
<i>~ by the name of</i>	نه ناسری / به و ناوه وه ده ناسری ت

يعرف / يدعى باسم
 (باپور) نوقم دهين، (دهريا، يا) هينن (چيروك، down ~
 شانگوگري)، ره زامه ندى و دهستخوشى لى ده كرى
 (السفينة) تفرق؛ (البحر، الرياح) تهذا (القصة، المسرحية) تال
 القبول و الاستحسان
 هيرش ده كاته سهر به شدار نه كا ~ for
 يهاجم، يباع بكذا
 له (تاقبكر دنهوه، پيش بركى) ~ in for
 يشتر له في (امتحان، مسابقة)
 حهزى لى نه كا، ~ in for golf/stamp -collecting
 حهزى له بارى جوآله / كوكردنهوى پول
 يعيل الى، يولع ب، يولع بلعب الجولف / جمع الطوايع
 به شدارى نه كا، نه چينه ناو ~ into
 يدخل يشتر له
 نه چينه كوره پانى نيش ~ into business
 يدخل ميدان الاعمال
 له به لگه كان نه كوتنهوى لى وورد ~ into the evidence
 نه پشكنى، نه پشكنى
 ينقص الادلة
 نه خرينه ناوه ووكهوه، ژماره كه نه چينه ~ into details
 ناوهوه، نهين
 يدخل في التفاصيل (العدد) يدخل، يصح في: ينقص
 3 goes into 9 سى له ناو نو دايه
 الثلاثة تدخل في التسعة
 نوله پينجدايه 9 into 5 won't go
 التسعة لا تدخل في الخمسة
 (تفهنگ، نه قه مهنى) ~ off
 (البندقيه، المتجرات) تنطلق، تنفجر
 نه ته قى. دهرده چى، خواردن the milk has gone off
 پيس دهين
 (الطعام) يفسد الحليب قد فسد (الحفلة أو الخطة)
 شيره كه پيس بوو (بزرگا) (ناههنگ، ~ off well / badly
 پلان) / دهست خوشى هينا / نه هينا
 نالت / لم تال الاستحسان
 نه روا، به رده وام نهين ههول نه دات ~ on
 بهري، يستمر، يفاير
 له په نجاسالى نزيك be going on for (50)
 يقترب من سن (الخمسين)

ده پينه وه ~ out
 (النار، الضوء)
 (ناگر، روناكى) نه كوزينه وه داله مركنى ~ over / through
 يظنى، يخبر
 پنداده چينه وه ~ round
 ينقص، يراجع
 نه پيشكتنى، (پر) بهش not enough food to go round
 نه كا نه وه نده
 (الكسبة) تد الحاجة
 خواردن نه بهشى ناماده بووان پكا ~ through
 لا يوجد من الطعام ما يكفي السجودين
 ده چيژيت، نه نوشى ~ through with
 يقاسي، يكابد
 (گير و گرفته كان) ~ to gether
 (الشقات)
 جى به جى نه كا (نيشك) نه كا بگونجى ~ without
 له گهل، ريك نه كهوى وازى لى دىنى، چاوپوشى نه كا
 ۱. (به كار هينانى تا يه تى)
 يسنجر، يژدى (هسته) يتلائم، يسنجم مع يستغنى عن
 ۱. (استخدامات خاصة)
 دابهشى نه كا به په كسانى ~ halves
 يتقسم بالتساوي
 شكات، سكا لا به رز نه كا ~ to law
 يقيم دعوى، يرفع قضية
 تيك نه شكى (مادى و مهتهوى)، نه روا ~ to pieces
 بوكار له
 ينظم (ماديا او معنويا)
 ده ريا، نه پينه ده ريا وان ~ to sea
 يذهب لعل في البحر، يصبح بحارا
 پير نهين، ته مهن دار نهين داهه نهين، ~ to seed
 هوشمهندي
 (مجاز) بهرم، يشيخ، تنشط لواء العقيلة
 داله برمن، هاوپهش نهين به ~ shares
 يشتركان بالتساوي
 په كسانى، چالاكى □ n [U]
 (ل، د) حورية، حماة
 زينهده كاري، په روشى full of ~
 ممتلئ حورية

<i>have a ~ (at sth)</i>	پر چالاکیه
	يجرب، يحاول
<i>on the ~</i>	تاقی نه کاته وه، ههول نه دا، سه رقأل، چالاک
	مشغول، نشیط
<i>all the ~</i>	باو، دواموؤیل
	السائد، اخر موضة
<i>'go between n [C]</i>	ناویزی کهر، ده لال، نافیزی دکت
	وسیط، سمسار
<i>go 'getter n [C]</i>	سه رکهش
	(ل، د) شخص مفامر
<i>going n [U]</i>	باری ریگا (بۆگهشت)، رییازی کار کردن یا
	گهشت
	حالة الطريق (للسفر)، اسلوب او سرعة العمل او السفر
<i>goings 'on npl</i>	ریازیان روداوی سهیر / کوئوپر
	سلوك او احداث غريبة / مفاجئة
<i>goad /goad/ n [C]</i>	نه قیزه، خوورین
	مهماز، متخاس
☐ vt	سوخورمه ی نه دا، هانی نه دا
	يدفع، يحث
<i>~ ed by hunger to steal</i>	رسته تی هانیدا که دزی
	بکات
	دفعه الجوع للسرقة
<i>goal /goal/ n [C]</i>	۱. گۆل (توبی یی) ۲. نیشانگه،
	مه بهست، مه رام، لامانج
	۱. هدف (كرة القدم ونحوه)، الرمي ۲. (مجاز) غايه، هدف
<i>'goalkeeper n [C]</i>	گۆلچی، گۆل پاریز، فارمانج پاریز
	حارس الرمي
<i>goat /goat/ n [C]</i>	بزن
	ماعز، عذرة، تیس
<i>goat herd n [C]</i>	شوانی بزن
	راعي الماعز
<i>gobble /gobl/ vt, vi</i>	به پهله ده پخوا، لولی ده دا، ههلی
	له لوشی، دره فیت
	يلتهم، يزدرد
<i>goblet /goblit/ n [C]</i>	پهرداخ، شهکردان، جام، پیاله،
	گوسک
	دبح، كأس ذو قاعدة
<i>goblin /goblin/ n [C]</i>	جنوکه، دیو، (وه <i>hobgoblin</i>)

	گرگنی شیوه ناشرین، (له داستانه کاندا)
	جني، عفريت (ايضا <i>hobgoblin</i>) قزم قبيح الشكل (نسي الاساطير)
<i>gob /gob/ n [C]</i>	خواوه ند، خوا، دادوهر
	۱. الله، معبود
<i>God</i>	نه فلا، خودا، پهروه ردگار
	۲. الله، خالق الوجود
<i>'godchild</i>	مندال، کچ، کوپ، خواپیداو
	ابن
<i>'goddaughter</i>	بچوکی خودا نکری
<i>'godson</i>	متالی هه لگیراوه، کوری کریفاتی، مندالی
	بچوکی خودانگری
	ابنه في العاص
<i>goddess /gadis/ n</i>	خوا، ژن، پت، (نه لسانه)
	الهة، معبودة
<i>'godfather n [C]</i>	باوه پیاره، شوشبان، کریف (باب)
	عراپ، اب في العاص (في المسيحية)
<i>'godfearing adj</i>	راست، ئا پندار له خوا ترس
	مستقيم، متدين، يخاف الله
<i>godforsaken /godfasetkan/ adj</i>	(شوین) بئ پیت،
	ناخوش
	(المكان) بانس
<i>godless /godlis/ adj</i>	شهرانی په دخو، بئ باوه،
	بئ خودا
	شرير، ملحد
<i>'godly /godli/ adj</i>	خواه پرست، ئا پندار، خودایی
	تقي، ورع، دين
<i>'godmother n [C]</i>	داپه ن، کریف، ژن
	عراپه، ام في العاص
<i>'godparent n [C]</i>	پاوک (په غیوکه ر) داپه ن، کریف
	اب / ام في العاص
<i>'godsand /godsend/ n [C]</i>	به هره ی خوا / خواپیداو،
	پارمه تی به په ها په کی جاوه پروان نه کراو
	لقية / عطية من الله، مساعدة قيمة غير متوقعة
<i>goggle /gogl/ vi ~ (at)</i>	واق ورمواو، چاف بلوق
	تجھظ عيناه، يمحظ منهش
<i>goggles /goglz/ npl</i>	چاویلگه ی تايه تی بو پاراستن،
	بهرچالک

	نظارات خاصة للوقاية
going /'gəʊnɪŋ/	(بروانه go) چوون، رَوِشْتَن (انظر go)
gold /gəʊld/ n [U]	۱. نالتون، زير ۲. دراوی نالتون، سامان ۳. نرخداری / جوان
	۱. ذهب ۲. علة ذهبية، ثروة ۳. (مجاز) صفة ثينة / رائعة
	دل / دهنگيك له نالتون ۴. دهنگي ~ a heart / voice of نالتون
	قلب / صوت من ذهب، ۴. لون الذهب
goldleaf n [U]	پدری نالتون، پارچه نالتون، پلتي نالتون
	رقاقة / صحيفة ذهب
goldsmith n [C]	زهرنگر
	صانع المصوغات الذهبية، صانع
golden /'gəʊldən/ adj	زيرين، قوكمال چهرخی نالتونی ذهبي، اشقر الصر الذهبي
	مام ناوهندی، زياد نهروى
<i>the ~ age</i>	الأعتدال، عدم التطرف
<i>the ~ mean</i>	ناهننگي تنيه ريوونی ۵۰
	الأحتفال بمرور ۵۰
<i>~ wedding</i>	سال به سه راهاوسه ريتی
	سنة على الزواج
golf /gɒlf/ n [U]	گولف (باری)
	لعبة الجولف
golfclub n [C]	دهسکی ليدانی گولف
	مضرب الجولف
golfcourse, links n [C]	باريگای گولف
	ملعب الجولف
goloshes /gə'ləʃɪz/ n [C]	کالوش، کاله
	جرمق
gondola /'gɒndələ/ n [C]	گوندول (جوره کشتيه که به کارته هينري له شاری بندقيه له فينيا)
	جندول، زورق يستخدم في مدينة البندقية
gondoller /'gɒndə'lɪə(r)/ n [C]	گوندول ليخور
	مراكبي، سیر الجندول
gone /gɒn/	(بروانه go)، رويی، مری، چويی (انظر go)
gong /gɒŋ/ n [C]	گونگ (پارچه ناسنيکه نه دري به يه کدا)

	بو بانگ کردن) زهنگ، زهنگل
	الجرنج، قرص نحاسي بقرع للنداء
good /gʊd/ adj (better, best)	باش، خوش، پاك
	چاك
	۱. جيد، طيب، مفيد، صحي، صالح
<i>~ for (the) health</i>	به به زه يی، سو زيار، به توانا، به هيز
	عطوف، كفء، قوي
<i>Give him a ~ beat in</i>	باش پيکوته (ليدانی باش)، به
	دهينه خواهه، وانا پيکوته، ده می سویرکه
	۲. تام، کامل بمعنى الكلمة أعطه علقه ساخته. أكثر بقليل
<i>He took a ~ half of the cake</i>	له نيوهی زياتری
	کيکه که ی وه رگرت / به لایه نی که موه نزيکه ی (۵) ميله
	أخذ أكثر من نصف الكعكة / إنها خمسة أميال على الأقل
<i>a ~ many / few</i>	۴. برينکی ته واو
	۴. مقدار أو كمية وافية
<i>a ~ way</i>	ريگا يه کی دريژه له راستيدا
	طريق طويل حقاً
<i>as ~ as</i>	۵. کرداری، باری
	۵. عملياً، من الناحية العملية
<i>The battle was as ~ as lost</i>	کرداری جهنگه که خوی
	له دوراندا بوو، ين هيوايوين له بردنه وهی
	كانت المعركة في حكم الخسارة، قطع الأمل في كسبها
<i>in ~ time (for)</i>	۶. کاتيکی زوو
	۶. في وقت مبكر
<i>all in ~ time</i>	همه مو شتي له کاتي خويدا
	کل شيء في حينه
<i>~ for eating</i>	۷. بو خواردن ده شتي
	۷. صالح للأكل
<i>be ~ for</i>	۸. توانای به سه ریا هه يه، شايسته يه تی
	۸. قادر على مؤهل ل
<i>~ for a ten-mile walk</i>	توانای رويشتی (۱۰) ميلي
	هه يه به يی
	قادر على السير (۱۰) أميال على الأقدام
<i>make sth ~</i>	۹. باريوی له کا ته يگوري، نرخی شتي
	دانه ني، کاری نه نجام نه دا
	۹. يعرض، يبدل، يدفع ثمن شيء (مفقود أو تالف)، يفي بوعده،
	ينجز مهمة
good will n [U]	۱. نيته باشی ۲. مافی مامه له کردن

١. حسن نية ٢. حق التعامل كخلف لمؤسسة تجارية معروفة
good *n* [U] ١. باش، سودمه‌ند، چاك ٢. صلاح، خير
 ٢. كه‌لك، سود، به‌كه‌لكى دى، بوى سودمه‌ند ~ *do sb* نه‌بن
 ٢. فائدة، نفع، يفيد، يعود عليه بالنفع
 ٣. بى‌هوده، هه‌ولدانه‌كه بى‌هوده‌يه، بى‌هوده‌يه *It's no ~ trying* سوده
 ٤. جدوى، طائل، لا جدوى من المحاولة
 ٤. تاكو‌تاى، هه‌تا‌هه‌تاى *for ~ (and all)*
 ٤. نهاى و إلى الأبد
goods /gʊdz/ *npl* كه‌ل و پهل، شت‌ومه‌ك
 ممتلكات، بضائع
'goods train *n* [C] شه‌مه‌نده‌رى كه‌ل و پهل،
 هه‌لگرتن، بروهانه (cargo)
 قطار بضاعة، قارن (cargo)
'good-for-nothing *n, adj* بى‌نرخ، بى‌سود
 عديم القيمة أو النفع
good looking *adj* شوخ و شه‌نگ، لاو، چه‌له‌نگ
 وسيم
good 'natured *adj* باش، هاومل، روخوش
 طيب، ودّي
goodness *n* [U] باشى، چاكى، رندى
 طيبة، صلاح، خير
goodness *int* ده‌نگىك بوى سه‌رسورماندن و خاصه‌كى،
 خير، خوشى
 صيحة تدل على الدهشة
goodbye /gʊd'baɪ/ *int, n* خوات له‌گه‌ل، نو‌خر
 وداعا، مع السلامة
goose /guːs/ *n* [C] (pl geese) ١. قاز ٢. كه‌سىكى
 گه‌ج / هيچ و پوچ
 ١. اوزة، وزه ٢. (مجاز) شخص احمق / سخيّف
gooseberry /'gʊzberɪ/ *n* [C] (pl -ries) دره‌ختى
 كشميش، كشميش
 شجرة الكشمش، ثمرة هذه الشجرة
'gore /goː(r)/ *n* [U] خوئى مه‌يوو
 (ل. دم متخثر)
gory *adj* (-ier, -iest) خه‌لتانى خوئى، تو‌قشور

- ملطخ بالدم، مفرغ
gore /goː(r)/ *vt* قوچى لى‌ده‌دا، تپه‌وژه‌بن
 بطنع، بطنع
gorge /goːdʒ/ *n* [C] ١. ناواختى گه‌ده، زك، ناوسك
 ٢. گه‌رو، ده‌ريه‌ند، ته‌نگه‌به‌ر، (نيوان دوو شاخ)، گه‌لى
 ١. محتريات المعدة ٢. مضيق، غور (بين جبلين)
make one's ~ rise قيره‌وه‌ن، ده‌يخنيته خوئيه‌وه
 بيعت على الأستزاز
 به‌ده‌له‌يه
 vt, vi ~ (oneself) (on / with) ده‌خوا، بيقام دخوت
 يتخم نفسه ب... ياكل بنهم
gorgeous /goːdʒəs/ *adj* جوان، گه‌وره، ناياپ، تازه
 بديع، فخم، رائع
gorilla /gə'ri:lə/ *n* [C] مه‌يمونى گوريلا، خوئيريز، كريت
 غوريلا
gosling /'gɒzliŋ/ *n* [C] بيجوه قاز، قازى پچورك
 فرخ الأوز، أوزة صغيرة
gospel /'gɒspəl/ *n* [C,U] نينجيل
 انجيل
 ~ truth راستيه‌كه كه‌گومانى نيه
 حقيقة لا يرقى إليها الشك
gossamer /'gɒsəmə(r)/ *n* [C,U] ١. داوى
 جالنجالوكه، ته‌فن، داوى باريك ٢. ماده‌يه‌كى ته‌نكى نه‌رم،
 په‌روك يا كراسى ته‌نگ
 ١. خيوط رقيقة تتسجها صفار العناكب ٢. مادة رقيقة ناعمة
gossip /'gɒsɪp/ *n* [C,U] كه‌سىكى په‌رووش به،
 باشگوئن
 (شخص مولع ب.. الخوض)
 vt خوه‌له‌ئه قولتئين له‌باسى خه‌لك / به‌قه‌سى
 بى‌ياپه‌خ، باش‌گوئن دكت
 فى سير الناس يخوض فى سير الناس / فى حديث تافه
got /gɒt/ (بروانه get)، گرت، پر، به‌ده‌ستى دينى
 (انظر get)
gouge /'gʊdʒ/ *n* [C] قه‌له‌مى فاسن كوئكه‌ره، نه‌سكه‌نه
 چه‌كه‌وشى به‌رد تاشين
 مقورة، ازميل مقور
 vt ته‌خته هه‌له‌كه‌لوى به‌قه‌له‌مى فاسن كوئكه‌ره
 يحفر (الغضب) بالأزميل

- لەبەنەو، هەلەئە ئەكەن، هەلەئە ئەكۆن (وەك ~ *sth out*)
چاو)
يقتلە، يفتا أو يسل (العين مثلاً)
gourmand /ɡuʁmɑ̃d/ n [C] چاوچنۆك، خوارە لە
میش پرخوەر، خوارەك، كولب
شخص شره، محب للاكل
gourmet /ɡuʁmɔʁ/ n [C] شارەزا لە هەلپژاردن
خوارەدەمەن، خوارنزان، خواردنزان
خبير في انتقاء الطعام
gout /ɡuʁ/ n [U] نەخۆشی مێرانە، مۆلك كۆل،
گۆشت گره
داء القرس، مرض السلوك أداء السلوك
gouty adj توش بوو بەو نەخۆشیە
مصاب بالقرس
govern /ɡəvɜn/ vi, vt ١. فەرمانرەوایی ئەکا، بێرێار ئەدا
٢. رێکێ ئەخا، دەست ئەگرێ بەسەر (هەست و سۆز)
٣. ئاراستەئە ئەکا، کاری تێ ئەکا، رادەکت
١. یحکم ٢. ينظم، يسيطر على (مشاعره) ٣. يوجه، يؤثر على
governess /ɡəvənis/ n [C] دایەن، دادووکا پەچوکان
مربية أطفال
government /ɡəvənmənt/ n [C,U] میری (پاسا)
فەرمانرەوایی، (سەستەم) دەسەلات
حکومة، (نظام) الحكم
governor /ɡəvənə(r)/ n [C] ١. دادوەر، پارێزگار،
حوکمران ٢. پەکیک لە ئەندامانی ئەنجومەنی بەرپۆردن
دەستە / دامەزرا ٣. رێکخەر ٤. سەرۆک، خاوەن کار
١. حاکم، محافظ ٢. أحد أعضاء مجلس إدارة هيئة / مؤسسة ٣.
منظم ٤. (د. ل) رئيس / صاحب عمل
gown /ɡaʊn/ n [C] ١. بەرگ (ئافەرەت) ٢. هەبا / پۆشاک
(بۆ پیاوانی دادگا، زانکۆ)، لەبەری ئەکا
١. ثوب (المرأة) ٢. عباءة / رداء (لرجال القضاء والجامعة)
grab /ɡræb/ vt, vi (-bb-) دزەقێت، لێ دەستێن
يخطف، يتعرج
رفاندن، دگرت، گرتن، برن [C] n □
إختطاف، الأخذ عترة
بەزۆر بردن
~ at
grace /ɡreɪs/ n [C,U] ١. گۆرج و گۆنێ، ناریی
نەپۆشی، قەشەنگ ٢. (لەشیوگی کۆ) سیفەتی باشی،

- شۆخی، نازداری ٣. چاکە، دلۆقانی، میهرەبانی
١. رشاقة، كياسة ٢. (في صيغة الجمع عادة) صفات محبة،
رشاقة، دلال ٣. إحسان، فضل
an act of ~ لێبوردنی گشتی، بەخشین
عفو عام، منحة
days of ~ مۆلەت بۆ دانەوێ قەرژ، رۆژی خۆی بۆ
دەسیاو
مهلة للوفاء بدين
be in sb's good ~ s هەنگاوێکی باشی بە دەست دێنێ
ینال حظوة لديه
with a good / bad ~ ٤. بە رەزامەندی خۆی / بەزۆر
٤. عن طيب خاطر / کرها
to say (a) ~ ٥. نوێزی سوپاس و ستایش لەدواو
لەپێش خواردندا
٥. صلاة الشكر (قبل الاكل و بعده) بعد الميلاد
in the year of ~ 1980 ٦. لەساڵانی دواي ئەدايک بوون 1980
٦. بعد الميلاد
Your G ~ ٧. بەرێزان، پاپەبەرزان (نازانوێکە
بەکار دێت بۆ دواندنی خواوەن شکۆقەشە (رێزی) لێ
ئەگرێ، پاپەبەری ئەکا، ئەینە خشین
٧. غبطتكم، نياتكم (تعب يستخدم عند مخاطبة دوق أو اسقف)
ينعم، يرضى شرفا على، يزين
graceful /ɡreɪsfl/ adj گۆرج و گۆن، خۆش دوو، نەرم
و نیاو
رشيق، لطيف
gracefully adv بەگۆرج و گۆنێ، بەنەرم و نیاو
برشاقة، برقة
graceless adj رۆی، بێ رۆمەت، ناشیرن و قەدرەق
سج، لفظ
gracious /ɡreɪʃəs/ adj ١. میهرەبان، دلسۆز، ژیر، دلگەر،
مەرد، چەلەنگ
١. كيس، عطوف، مهذب
good ٢. (بەزادە) بەبەزەیی، بەخشندە، رۆژیدەر، پاك
و بێگەردی بۆ بەزادە
٢. (الله) رحيم، كريم، منعم، رؤوف، سبحانه الله، يا للجب
graciously adv بەنەرم و نیاو، بەبەزەیی
بلطف، برأفة
gradation /ɡrəˈdeɪʃn/ n [C,U] ١. پلەکاری، پلەکردن،

- گهشه کردنی ورده ورده ۲. پله / قوناخ (له ریزمان)
 ۱. تدرج، تطور تدریجی ۲. درجه / مرحله (فی النحو)
grade /ɡreɪd/ n [C] ۱. پله، پایه، جوړ، پۆل، قوناخ، نشان
 ۱. درجه، رتبه، صنف
 ۲. (له ئەمریکا) سەرە ولتێز on the up / down ~
 (بەروانە gradient) رێی پەلانیشتی لێچوونە سەرەوە /
 دوایهوتن، پله پانیشتیونی
 ۲. (فی امریکا) منحدر (قارن gradient) فی صعود / تدهور
 ۱. پله پله نه کړی، رێک نه خړی ورده ورده، پېخوش □
 ده کات ۲. پێگا په ک سازنه کا، ریز پیک دکت
 ۱. پدرج، پرتب بشکل تدریجی ۲. پهد طریقاً
gradient /ɡreɪdɪənt/ n [C] پلهی لاری لێژی، نشیفی
 درجه الميل / الانحدار
 پلهی لێژی نزیکی ۲۰/۱ a ~ of one in twenty
 درجه الانحدار تعادل ۲۰/۱
 ۱. ورده ورده، پهره پهره، gradual /ɡrædʒʊəl/ adj
 به پله کراو ۲. (لێژی) نیمچه بهرز
 ۱. تدریجی، متدرج ۲. (المنحدر) غیر شاق
 به هیواشی، ورده ورده، gradually /ɡrædʒʊəli/ adv
 به پهره پهره یی
 تدریجیاً
 ۱. ده رده چیت له زانکۆ، ¹graduate /ɡrædʒʊət/ vt, vi
 پله پله ده کات (پیان)
 پتخر من الجامعة پدرج (مقیاساً)
 a ruler ~ ed in both inches and centimetres
 راسته ی پله پله کراوه به گری و ستیمتر، پۆلینی نه کا به پینی
 پله و جوړ
 مسطره مدرجه بالوصات و الستیمترات، یصنف / یرتب
 حسب الدرجة أو النوع
 ۲. ده رجوو، ده رجووی ²graduate /ɡrædʒʊət/ n [C]
 زانکۆ
 خریج، متخرج من الجامعة
 ۱. موترپه (له کشتوکال) ۲. پینه graft /ɡru:ft/ n [C,U]
 (له نه شتره گهی جوانکاری)، پیوهن کردن
 ۱. طعم (فی الزراعة) ۲. رقعة (فی الجراحة التجميلية)
 موترپه نه کا (درهخت)، پیته نه کا (له نه شتره گهی) □ vi
 بطعم (الاشجار)؛ یرقع (فی الجراحة)

۱. توو، ده نك، دانه ۲. گهره، grain /ɡreɪn/ n [C,U]
 گهر دپله، ده نك یا گهر دپله په کی بچوکی رهق، دخل، توف،
 ره لدان
 ۱. بذرة، حبة ۲. ذرة، حبة أو بلورة صغيرة صلبة
 به پینی نه وهی تۆزیک هوشمه ند without a ~ of sense
 پیت پان ههستی هه پیت ۳. پچوکتیرین په که ی کیشان له
 به پیتانیا، ده نکه گهنم
 (مجاز) بدون ذرة من التفل ۳. أصغر وحدة للوزن فی بریطانیا،
 القمعة
 ۴. ناراسته ی ره گو ریشه ی تهخته، against the ~
 پینچه وانیه ی ناروژوو سروشتی مروف
 ۴. اتجاه عروق الخشب (مجاز) عکس رغبات المرء او طبیعه
gram /ɡræm/ n [C] گرام (په که ی کیشان)
 جرام، (وحدة للوزن)
grammar /ɡræmə(r)/ n [C,U] ریزمان، ده ستوری زمان
 نحو، علم النحو
 (له بهریتانیا) قوتایخانه ی 'grammar school n
 ناماده یی، دبستانا ناماده یی
 (فی بریطانیا) مدرسه ثانویه
grammarian /ɡræmə'riən/ n [C] تایه تمهنده له
 ریزماندا ریزمان زان
 متخصص فی النحو
grammatical /ɡræ'mætɪkəl/ adj ریزمانی
 نحوی، متعلق بالنحو
gramme /ɡræm/ ۱ سم ۲ له ناو له پله ی ۴ سده دی
 وزن ۱ سم ۳ مکعب من الماء فی درجه ۴ مثویه
gramophone /ɡrəmə'fəʊn/ n [C] گرامافون،
 قسه کهر پیژهک، (ناوی نوی record-player)
 جراموفون الحاکی (الاسم الحديث record-player)
granary /ɡrænəri/ n [C] (pl -ries) گه نجینه /
 نه مپارا گه نجی
 مخزن / عتبر للفلال
 ۱. سه رۆك، گه ووره، مه زَن (-er, -est) grand /ɡrænd/ adj
 ۱. رئیس، عظیم، کبیر
 ۲. گشتی، کۆی گشتی ۳. جوان، گه ووره، دپه منی total ~
 ۲. کلی: المجموع الکلی ۳. رانع، فخم، منظر
 جوان a ~ view
 رانع

<i>living in ~ style</i>	به‌خته‌ورهانه نه‌ژی، شاهانه ده‌ژی
1. به‌خویانه‌نازی، له‌خویایی 5. خوش، به‌چیز، دلخوش‌کەر	
يعيش حياة البذخ 1. معتد بنفسه، مغرور 5. (د، د) متع	
<i>have a ~ time</i>	کاتیکی خوش نه‌پاته‌سەر
مهیج یمنی وقتا مستعا	
'grandchild /græntʃaɪld/ n [C]	کورەزا، کچەزا، نه‌فی، [C]
نەو	
حفید او حنفید	
'grandfather /grænfɑːðə(r)/ n [C]	باپیر
جد	
~ clock	سەعاتی چالنه له‌چوار چنویه‌ی ته‌خته‌دا
ساعة دقالة في اطار خشبي كبير	
'grandmother /grænmʌðə(r)/ n [C]	دایرە، پیرک، [C]
نەنک	
جدة	
'grandparent n [C]	باپیر / دایر
جد / جدة	
'grandson	کورەزا، کچەزا، نه‌فی
حفید، حنفید	
granddaughter /grændɔːtə(r)/ n	
'grandstand n [C]	سە‌کۆی گە‌وره‌بو دانیشتی
سە‌یرکەران	
المنصة الكبرى (الجلوس المتفرجين)	
grandeur /grændʒə(r)/ n [U]	گە‌وره‌یی، جوانی
فخامة، روعة، أبهة	
grandiloquent /grændiləkwənt/ adj	قە‌سدروست
کەر، قوئی، خوودەرخەر	
مصطنع الكلام، متحلق	
grandiose /grændiəʊs/ adj	مە‌زن، سالار، پایە‌پە‌رز
فخم، مهيب، جلیل	
grange /grændʒ/ n [C]	خانوی گە‌وره‌ی لادی
بیت ریفی‌کیر	
granite /grænit/ n [U]	بە‌ردی گرافیت (نە‌ستنی)
حجر الصران، الجرانيت	
granny /græni/ n [C]	دایرە، دایە‌گەرە
(یسمی به‌الطفل جدته) جدتي	
grant /graːnt/ vt	1. دە‌به‌خشیت، دە‌دات 2. قایل نه‌بین، 1.
take sth for ~ ed	بریار نه‌دا

1. یمنج، یعطی 2. یوافق علی، یقر؛	
□ n [C]	لە‌سەر بە‌خشین، تە‌رخان بە‌خش
منحة، هبة	
granulated /grænjʊlətɪd/ adj	دە‌نگدار، وردکراو
محبب، مبرغل، حبیبی	
granule /grænjuːl/ n [C]	دە‌نگی پچوک، دانک
حببة صغيرة	
grape /greɪp/ n [C]	مێو، ترێ
عنب، کرمه	
'grapesugar n	شە‌کری ترێ، کلێکۆز
سكر العنب، جلوكوز	
grapefruit /greɪpfruːt/ n [C] (pl ~, ~s)	مێوێ
بە‌هەشت، لیمۆی هندی	
ليمون الجنة، ليمون هندي، الجريب فروت	
graph /graːf/ n [C]	هێلکاری، نه‌خشە‌ک
رسم بياني	
graphic /græfɪk/ adj	1. پە‌یوه‌سته به‌ نه‌خش و نوسین
هونەری هیلکاری (وهك وینه‌گرتن، نه‌خشاندن، چاپ کردن	
1. متصل بالرسم أو الكتابة الفنون التخطيطية (كالتصوير	
والزخرفة، والكتابة، والطباعة)	
the ~ arts	2. (پیا‌هە‌لدان) زیندو، هونە‌ری نه‌خشکردن
2. (الوصف) حي، نابض بالحياة	
graphically adv	بە‌جۆ‌ریك وه‌ك زیندووینت
على نحو نابض بالحياة	
graphite /græfɪt/ n [U]	گرافیت، جۆ‌ریك کاربۆ‌نی
رە‌شی نە‌رم و ورد	
الجرافيت، نوع من الكربون الناعم	
grapnel /græpn/ n [C]	1. جە‌نگال، لە‌نگە‌ری پچوک
دوو قولایی 2. فرێنەر (لە‌شە‌پی دە‌ریایی بە‌کارده‌ هینرا بو	
خۆ‌لکاندن بە‌کە‌شتی دوژمنه‌وه	
1. مرسة صغيرة ذات كلابتين 2. خطاف (كان يستعمل لسي	
المعارك البحرية للألتحام بسفن الأعداء)	
grappling vi	دە‌ستگیری نه‌کا، پێوه‌ی
يقتض على، يلتحم	
□ n [C] (grappling ~ iron)	نە‌لکە‌ن، هە‌ولێ چاره‌سەر
کردنی کێشه‌پە‌ک نه‌دا	
مع. (مجاز) يجاهد في حل مشكلة	
grapnel	قولاپ، تە‌به‌نه، لە‌نگەر، جە‌نگال

- خطاف
grasp /gr:sp/ *vt, vi* ۱. به توندی ده‌گیری، دستگیری ۲. تَن‌له‌گا، تَن‌گه‌هشت ده‌کا ۳. یسک بشده، بقض علی ۴. بفهم ۵. خوی پیا هله‌واسی به‌پروشه‌وه وری نه‌گری ~ *at* ۶. گرتن، مشت، ده‌ستک □ *n* ۷. پشبت ب، یتقل بحماة، مسكة، قبضة
have a thorough ~ of a problem كَشه‌كه هله‌ده‌سه‌نگینن، به‌باشی لَن‌ی تَن‌ نه‌گا
 یعیط بکل جوانب الشكلة بفهمها جیداً
grasping *adj* چاویرسی، كنوژ، چكوس، یتگری طماع، محب للماع
grass /gr:sl/ *n* [C,U] گیا، چیم، پنجار، له‌وه‌ر، گزوه عشب، حشیش، كلأ
grassy *adj* (-ler, -lest) گیایی، گیاپوش، میزگ، زه‌وه‌ند عشبی، معشب
grasshopper /gr:shopp(r)/ *n* [C] کولله‌ی پچووك، كولی جراد صغیر
¹grate /gret/ *vt, vi* ده‌پَرنن، له‌سه‌ر شتیکی زیر ده‌پَکَرنن، ده‌مار له‌وروژنن، دلارنت، شه‌پَرزه دکت بیشر، یحك علی شن‌ خشن، یجز، یهییع الاعصاب
grater *n* [C] رهنده، پوشینه‌ر، کَرنه‌ر، رهنه‌ك، خورپَته‌ر مبشرة، محكة
²grate /gret/ *n* [C] به‌ره‌ست، به‌تولی ته‌ریب حاجزه‌ذو قضبان متوازية
grateful /greɪtfʊl/ *adj* ۱. سوپاس گوزاری، له‌به‌رچاوپه‌تی ۲. متیکار، خوشه‌ویست ۳. شاكر، ممنون، مقر بالجمیل ۴. مستحب، سانغ
gratefully *adv* سوپاس گوزاری، متیکاری بامتان، شاكر
gratification /grætfɪ'keɪʃn/ *n* [C,U] قابل کردن، تیر کردن إرضاء، إشباع
gratify /grætfai/ *vt* (*pl, pp* -fied) قابل ده‌کات، تیر نه‌یین، دلنیا دکت، شاد دکت یرضی، یشیع، یسر
grating /greɪtɪŋ/ *n* [C] توری شیش بُو داپوشینی

- زیراب یا هیله‌کی په‌نجه‌ره چركاندن، ئیزنگ گر، ته‌لی لاسنین یان ته‌خته‌یی بُو (په‌نجه‌ره)
 شبكة من القضبان (لخطية بالوعة مثلاً)، شعریة حديدية او خشية (للتأفدة)
gratis /græʈɪs/ *adv, adj* به‌روایی، مفت، هه‌رواایی مجانی، مجاناً
gratitude /græʈɪtju:d/ *n* [U] سوپاس، یتزائین، سوپاس گوزاری، مالآقا، مالئاوایی شکر، عرفان بالجمیل
gratuitous /græʈju:ʔɪs/ *adj* ۱. خورپایی، یی‌به‌رانبه‌ر، ۲. یی‌به‌لگه‌ هینانه‌وه هه‌روا ۳. مجانی، بدون مقابل ۴. بدون میرر أو مسوغ
a ~ insult سوکاپه‌تی پیکردن به‌یین هو إهانة بدون میرر
gratuitously *adv* به‌خورپایی، یی‌ بیانوو مجاناً، بدون میرر
gratuity /græʈju:ʔɪ/ *n* [C] (*pl* -ties) ۱. خه‌لات، پاداشت، شاباش ۲. به‌خشیش (له‌کوئایی خزمه‌ت)
 ۳. منحة، مكافئة، إكرامية ۴. مكافأة التسرع (فسي نهابة الخدمة)
¹grave /greɪv/ *n* [C] گور، گلنكو قبر، لحد
gravestone *n* [C] به‌ركنك، كنل شاهد القبر
graveyard *n* [C] گورستان، گور مقبرة، مدفن
²grave /greɪv/ *adj* (-r, -st) سه‌نگینی، ترسانکی، رومه‌تدار، تاري وقور، رصین، خطیر
gravely /grævli/ *adv* سه‌نگینانه، له‌فاسنیکی مه‌ترسیداردا بوقار، علی نحو خطیر
gravel /grævli/ *n* [U] به‌رد، چه‌و، به‌ستیلوك حصی، رمل خشن به‌رد رپژنه‌کا ی‌رصف بالحصى رپژه‌وی به‌رد رپژكراو ممرات مرصوفة بالحصى

gravitate /grævɪteɪt/ vi لارده پینهوه / ده کښتیت بڼه
 یمیل / بنجذب نحو

gravitation /grævɪteɪʃn/ n [U] هیزې کیش، کشان،
 راکیشان

جاذبیه، قوه جاذبیه

gravity /grævəti/ n [U] ۱. هیزې راکیشانې زهوی
 (پهرو چوقې زهوی)، تاودانې زهوی
 ۲. قوه الجاذبیه (نحو مرکز الارض)

۳. سہ لاری ۳. کیش، قورسی، کیشی ~ specific
 جوری، کیشی تایهت

۴. وقار، رزانه ۳. وزن، ثقل، الوزن النوعی

gravy /greɪvi/ n [U] گوشتاو، ثاف گوشت، ټیخنې
 مرق اللحم، صلصه

gray /greɪ/ adj رهنګی خو له میښ، بوز، بوز
 رمادی اللون، آشهب

graze /greɪz/ vi, vt ۱. (نازل) نه لوهوې، ګیا نه خوا،
 لوهو رچهر، دچهرت، چهرې ۲. نازل ده لوهوې (مالات
 نه یا بڼه لوهو رګا)

۱. (الحيوان) يرعى العشب ۲. يرعى الماشية (بأخذها للعلف
 لرعى)

graze /greɪz/ vt, vi نه پخوړنې، ده ستی پیا نه هینې،
 نه پوښنې پوښانې

يحل / يلمس بخفة، يكتشط، يخدش خدش

The bullet ~ d his cheek گولله که چنه ګه ی پوښان
 الرصاصه و جته

□ n [C] پوښان، کران
 خدش، کشط

grease /greɪs/ n [U] ۱. روغن، چهوړی، بهز، پیو
 ۲. ماده ی چهوړی، (مه کینه)

۱. دهن شحم ۲. ماده

□ vt چهوړنه کا، دهه نوې
 للتشمیم

~ sb's palm به رتیل نه دا په که سیک
 يشحم (الماکينات) (ل. د) یرشو

greasy /greɪsi/ adj (-ier, -iest) چهوړاوی بون په روغن
 یا پیو، خړ، په زدار

ملوث بالدهن او الشحم، زلق

great /greɪt/ adj (-er, -est) ۱. مه زن، ګه وړه، ګرنګ

۲. بایه خدار، په ناویانګ، نافدار ۳. خاوهن په هره ی ګه وړه

۱. عظیم، کبیر ۲. مهم، عظیم الشان، شهر ۳. ذو موهبه کبیره

a ~ many چاک، ګه وړه، مه زن

۴. (ل. د) هائل، عظیم

a ~ deal ۵. ژماره پک ژور، پړیکې ژور، فره

۵. عدد کبیر، اعداد و نیره a ~ many مقدار کبیر، کثیر جداً

great coat n [C] پالتوی قورس
 مطف ثقیل او سیک

greatly /grettli/ adv به زوړی، په پله ی زوړ، زوړینه،
 ګه له ګه

بدرجه کبیره

greatness n [U] مه زنی، ګه وړه یی، شکو داری
 عظمة، فخامة، ضخامة

great /greɪt/ prefix پښګره، به کار دیت بڼه
 بادنة تستخدم في:

great grand father / greand mother n
 باوک / دایکې، باپیر یا دایره، بابی یا پیری
 أبو / أم الجد أو الجدة

great grandson / grand daughter n
 کوپ یا کچی کوپ (نوه) کوپه زه، کچه زه
 ابن / بنت العفید أو العفیده

greed /ɡriːd/ n [U] نهوسن، چاوپرسی، چاف هاری
 جشع، طمع، نهم

greedily adv چلیسانه، په چاف هاری، چاف پرسې،
 پره خوهر

بجشع، بنهم

greedy adj (-ier, -iest) چلیسې، چاف هار، چاوپرسی
 جشع، طماع

green /ɡriːn/ adj (-er, -est) ۱. سهوز، کهسک

۲. (میوه) کرج، کال، نه ګه یو، (ته خته) تیر فاو، ناسک،

ته پویر ۳. (کهس) ساویلکه، ګیل

۱. أخضر ۲. (الفاكهة) فجہ، (الغضب) غض، نضیر ۳. (الشخص)

سازج، للیل الخبره

□ n [C,U] ۱. رهنګی سهوز ۲. سهوزه (له شینګی کودا)

۱. اللون الأخضر ۲. (فی صیفة الجمع) خضار ۳. مرج

greenery n دارو دره ختی سهوز، ګه لای، دره خت،
 شینګایی

نباتات خضراء، أوراق الشجر

'greenfly npl	میشی گول
	ذبابة الزهرة
'greengrocer /'gri:ngrou(s)r/ n [C]	سه‌وزوميوه
	فروش، سه‌وزه فروش
	خضري، بائع الخضار والفاكهة
greenhorn	كه‌سینگی ساویلکه، بی‌شاره‌زا
	شخص غر، ساذج
'greenhouse /'gri:nhaʊs/ n [C]	شوشه‌بند بو کشت
	و کال، چاندن و پاراستن
	بيت زجاجی لزراعة النباتات
greet /'gri:t/ vt	۱. سلاؤنه‌کات، سلاؤ دکت
	۱. یعنی، یرحیب ...
	به‌زهرده خه‌نه‌به‌ک سلاؤ له
	~ a friend with a smile
	هاورپیکه‌ی نه‌کا - (دیمه‌ن، ده‌نگ) بیترؤ
	یعنی صدیقاً بابتسامه (المنظر، الأصوات)
	بیترؤ، نهؤ
	the view that ~ ed us at the hilltop
	دیمه‌نانه‌ی که له‌سەر لوتکه‌ی گرده‌که به‌رچاومان که‌وت
	تظهر للعين أو الأذن النظر الذي صافع أعیننا عند قمة التل
greeting /'gri:triŋ/ n [C]	سلاؤ کردن، پیشوازی کردن
	ترحیب، تحية
gregarious /'gri:'geəriəs/ adj	روخوش و ساکار،
	رؤحسوک چفاکخواز، رفله‌ خواز
	إجتماعي، محب لمعاشره الناس
grenade /'gri:'neɪd/ n [C]	نارنجوک
	قنبلة صغيرة يدوية (أو تطلق من بندقية)
grew /'gru:/	گه‌وره‌بوو، گه‌شه‌ی کرد، (پروانه grow)
	(انظر grow)
grey /'greɪ/ adj, n [C,U]	خوئله‌ میشی، یۆز یۆر
	رمادي اللون، أشهب؛ اللون الرمادي
greyhound /'greɪhaʊnd/ n [C]	تانجی: سه‌گی راول،
	تازی
	السلوقي: من كلاب الصيد
grid /'grɪd/ n [C]	۱. تۆری دابه‌شکردنی کاره‌با ۲. تۆری
	هینلی سستون له نه‌خشه‌به‌ک بنۆزماره‌دانان و لسانتی
	به‌کاره‌نیان
	۱. شبکه توزیع الکهرباء ۲. شبکه خطوط متعامدة فی خريطة
	ترقم لتسهيل إستخدامها
grief /'gri:f/ n [C,U]	۱. خه‌م، په‌ستی، په‌زاره ۲. تووش

	نه‌بی به /
	۱. حزن، آس ۲. یصاب؛
come/bring to ~	دوچاره‌ی سه‌ره‌که‌وتن و کاره‌ساتی
	نه‌کات
	یسب له الفشل او کارثة
grievance /'gri:vns/ n [C]	سکالا، ستم لیکردن،
	گازنده
	شکری، مظلمة
grieve /'gri:v/ vt, vi	نازار ده‌دات، ئیش ده‌چیژی
	یۆلم، يتالم
grievous /'gri:vəs/ adj	نازار به‌خش، ئیشدار، ترستاک،
	گۆزان
	مۆلم، مفعج، خطير
griffin /'grɪfm/ n [C]	نازه‌لی نه‌فسانه‌یی نیوه‌ی باز
	ونیوه‌ی شیر، سیمرخ
	حيوان خرافي نصفه الأعلى نسر و الأسفل أسد
grill /'grɪl/ n [C]	۱. تۆری کانزایی یویرژاندن ۲. برژاندن،
	برژینه‌ر
	۱. شبکه معدنية للشواء ۲. شواء
	نه‌برژینی / نه‌ییرژینی له‌سەر ناگر، نه‌شکه‌نجه‌ی □ vt, vi
	نه‌دات
	یشی / یشی علی النار، (مجاز) يعذب
'grillroom n [C]	چیشته‌خانه‌ی برژاندن
	مطعم شواء
grille /'grɪl/ n [C]	به‌ریه‌ست یا ده‌مه‌وانه‌ی ئاسنی، تانی
	بستگري
	حاجز من قضبان حديدية فوق فتحة
grim /'grɪm/ adj (-mer, mest)	مۆن، ووتال، در،
	بژدهین، کرژ
	متجهم، عابس، مروع
grimly adv	به‌تونددو ئیژی
	بتجهم، بقسوة
grimace /'grɪ'meis/ n [C]	دان جیر کردنه‌وه، رۆیادان،
	ناوچاوچرچ کردن (بۆ ده‌ریزی نازار و ییزار خه‌لك خسته
	پیکه‌نین) خیشه‌ نه‌کا، رووه‌نه‌ قرچینی
	تكشيرة (تعبيراً عن الألم أو الاستمزاز أو لأضحاك الناس)
	یکشر، یلری قسات وجهه
grime /'graɪm/ n [U]	پس و پوخلی، پیسی

- groan** /graʊn/ *vi, vt* *n* [C] ده‌نالتینت، ناله‌نال نه‌کا،
نالین، ناخین، نکاندن
یصدر اینتا / تاووا، بیوه بعمل تقیل، این، تاوه
grocer /ˈɡroʊsə(r)/ *n* [C] به‌قال، پوَن فروش، سه‌وزه
فروش
بقال
grocery *n* [C] ۱. دوکانی به‌قال ۲. فروشگاهی به‌قالی،
که‌ل و په‌لی به‌قالی
۱. محل بقالة ۲. (فی صیغه الجمع) مواد بقالة
groggy /ˈɡrɒɡi/ *adj* (-ier, -iest) ۱. به‌لاداچوو، خوار،
مه‌ست، سه‌رخوش
(ل. د): ۱. مترنج، متمایل
می‌زی لاقه‌کانی له‌قه ۲. ته‌ندروستی *a table with ~ legs*
خرابه،
منضدة غیر ثابتة الأرجل ۲. متزعج الصحة
خوی پی راناگیر، مه‌ست به‌هله‌رزین نه‌کا *feel ~*
غیر متمالك لنفسه یشرع بالارتعاش
groin /ɡroʊn/ *n* [C] سه‌روه‌ی ران، نیک، په‌رمسلدانه
أریة، أعلى الفخذ
groom /ɡru:m/ *n* [C] ۱. پاوه‌ری نه‌سپ، مه‌پتر
۲. هه‌روه‌ها زاوا ۳. نه‌سپ (خاویَن نه‌کات و چاودیری)
۱. سانس الخیل ۲. عرس ایضا ۳. یوس الخیل (یستظنها و
یحتی بها) (*bridegroom*)
□ *vt*
well ~ ed ۴. شیک پوش
۴. أنیق، حسن الہندام
groove /ɡru:v/ *n* [C] ۱. که‌نده‌ک، که‌له‌پەر، قلیش، درز،
که‌نده‌لان، ۲. ژبانی پوتین، نه‌گور
۱. اخدود، ثلم، حیاة رتیبہ
که‌له‌ش، که‌نده‌ل هه‌له‌که‌نی، دکه‌لشینت، درزی تی *vt* □
نه‌کات
یعفر تلمأ أو اخدودا
grope /ɡrəʊp/ *vi, vt* ۱. هه‌ستی (له‌تاریکی‌دا)،
پین نه‌کا
یتلس طریقہ (فی الظلام)، یتمس
دادپه‌لینت پوی نه‌گه‌ری، لی‌ی نه‌گه‌ری *~ for / after*
یبعث عن
gross /ɡrəʊs/ *adj* ۱. خراب، زیر، دل ره‌ق

۱. فظ، خشن
گالتی به‌دروشتی ۲. (هه‌له)، *~ jokes / manners*
زوردار، خراب، گه‌وره، زق ۳. (که‌سی) قه‌به‌وقه‌له‌و
(هه‌ست) گه‌مه‌و، (خواردن) خراب
نکات / تصرفات غیر مهذبہ ۲. (الأخطاء، الظلم)، فادح، جسيم
۳. (الشخص) بدین، ضخم، (الحراس) بلیدة، (الطعام) رديء
۴. (کۆ) سه‌رجه‌م، سه‌رجه‌سی داهات، *the ~ income*
(له‌شیوه‌گی کۆدا ناگۆری) ۱۲ ده‌سته / ده‌رزه‌ن (۱۴۴)
۴. (المجموع) الأجمالي، الدخول الأجمالي (لا تتغير في صیغه
الجمع) اثنا عشرة دة / دزینة (۱۴۴)
grossly *adv* به‌شیوه‌یه‌کی خراب / نا‌شکراه‌یه‌یو پیته‌ر
بشکل فادح / ظاهر للعیان
سته‌میکی نا‌شکراو نا‌په‌سه‌ند *~ unfair*
جور ظاهر او فادح
grotesque /ɡrəʊˈtesk/ *adj* نامۆ، له‌به‌کدوور که‌وتوو
(ما‌په‌ی گالتی پیکردنه) هه‌له‌سوکه‌وت / هه‌له
غریب، متعارف (یدعو الی السخریة)
~ manners / mistakes شایسته‌ی پیکه‌نینه
تصرفات / أخطاء تدعو الی الضحك
grotto /ˈɡrɒtəʊ/ *n* [C] (*pl ~ es, ~ s*) شکه‌فت،
نه‌شکه‌وت (سروشنی یا ده‌ستگرد)
غار، که‌ف (طبیعی أو صناعی)
grouch /ɡrəʊtʃ/ *vi* سکا‌لانده‌کا، گازنده‌کا
(ل. د) شکو، پتذر
□ *n* [C] ۱. گازانده‌کەر، سکا‌لاکەر ۲. ره‌ق وکین،
ما‌ته‌مین، په‌ستی
۱. شخص کثیر الشکوى و التذمر ۲. نوبة من ضيق الخلق أو
التكد
ground /ɡraʊnd/ *n* [C,U] ۱. زه‌وی، پووی زه‌وی، بن
۱. الأرض، سطح الأرض
پلاته‌کا تمان سه‌ری نه‌گرت *Our plans fell to the ~*
(مجاز) بادت خلطنا بالقتل
له‌شوینه‌که‌ی خوی نا‌جو‌پته‌وه، جیگیره *hold one's ~*
لا یترحم عن موقفه
ئه‌و بنه‌مانه‌ ده‌گۆری که‌ رای له‌سه‌ردانا‌بو *shift one's ~*
سوور بوو له‌سه‌ری، قایله‌ پی‌ی
یغیر الأسس الی بنی علیها رایه
به‌ته‌واوی له‌گه‌لی دایه *suit sb down to the ~*

- يوافقه تماما
 ۱. دوورته روا، نيوان دووره كان ده برى ~ *cover much*
 ب. (راپورته كه) گه لن بابه ده گرته وه
 أ. يقطع مسافات طريفة ب. (التقرير) يغطي موضوعات كثيرة
 ۲. ده گاته بن ده ریا
 ۲. يلامس قاع البحر،
 ۳. شوينى تايه تى بو يارى
 ۳. مكان مخصص لغرض ما: ملاعب
 شوينى راوه ماسى ۴. ده وره برى، رووهر ~ *fishing*
 اماكن صيد السمك ۴. (في الجمع) المساحة المحيطة بالمنزل
 ۵. ته رجيمه، ليخاوى قاوه، ملتهى قاوه ~ *coffee*
 ۶. هوكار، هو ۷. ته ختى (كوتال، ويته)
 ۵. (في صيغة الجمع) تغل، مادة مترسبة: رواسب القهوة
 ۶. ميرر، سب ۷. ارضية (القماش او الصورة)
 ۱. (بهلم) له زهوى نه كه وى (فرؤكه) نايه لن ~ *vi, vt*
 بقرىت ۲. دروستى كرد، داينا بيانوى پشت به شاره زابيه وه
 ۳. قير ده بن، دائه مزرى
 ۱. (السفينة) يجطها، ترتطم بالقاع (الطائرة) لا يسمع لها
 بالاقلاع ۲. بنى، اقام: حجج تستند الى الخبرة ۳. يعلم، يؤسس
 قيربوونى سه ره تاو بنه ماكانى *grounding n [C]*
 زانستك
 تعليم مبادى، و أسس علم ما
 ۱. پروو پوچ، درو، بن بناغه، بن بنات *groundless adj*
 لا اساس له من الصحة
 ۱. باقلدى سودانى، باقليين هوڤ *'groundnut n [C]*
 چولى
 حب العزيز (نبات) فول سودانى
 ۱. نه خشه بنناغه خاانو بو بينا، *'groundplan n [C]*
 مهلهذا نوردى بو بينا
 تصميم الدور الارضى لمبنى
 ۱. كرى زهوى *'groundrent n [C]*
 اجرة الارض
 ۱. ليرسراوى گوره پانى *'groundsman n (pl -men)*
 يارى
 شخص مسؤول عن الملمب
 ۱. شه پولى قول، پيلا بنى *'groundswell n [U]*
 توج عميق
 ۱. بناغه، بنچينه، بنات، فشى سر *'groundwork n [U]*

- بنى
 اساس، قاعدة، اعمال تحضيرية
 ۲ *ground /graund/* (grind پروانه)
 (انظر grind)
 ۱ *group /gru:p/ n [C]* كومه ل، ده سته، گرو، بهند، جه له ب
 كوم، پرگشگه، سه له ف
 جماعة، زمرة، مجموعة
 ۱ *vi, vi* كومه ل ده كا، كوم ديت، پولين دكت
 يضم، يتجمع، يجمع يصف
 ۱ *'grouse /graus/ n [C] (pl ~)* (ناگروى له شيوكى)
 كودا، قه تنى بالنده يكه له جورى مريشك (پور)
 (لا تفرق في صيغة الجمع) طائر الطيهوج (من فصيلة الدجاج)
 ۲ *'grouse /graus/ vi, n [C]* سكالانه كات، بوله بول
 يشكو، يتذمر، شكوى، تذمر
 ۱ *grove /gro:v/ n [C]* بيستان، دارستانى بچوك، رهز، باخ
 بستان، غابة صغيرة
 ۱ *grovel /'gro:v/ vi (-||-)* قورنه پيوى، دگه نرت، ره تاريك
 نه نوينى كه پايه نزم نه كاته وه
 يعفر وجهه بالتراب (تذلل)، (مجاز) يتصرف تصرفا يحط من قدره
 ۱ *grow /gra:n/ vi, vt (pt grew /gru:/, pp grown /gra:n/)*
 ۱. گه وره ده پيت، ده چينيت، نه پوى، شين ديت، به رددت
 ۱. ينمو، يكبر، ينبت
 ~ *out of* گه وره نه بنى بوى
 يكبر عن شيء (ملايه مثلا)
 بنى نه كا، گه شه نه كا، نه پوى
 ۲. نه چينى، په وورده دى نه كا
 ~ *up* ۲. يزرع، يربى
 ~ *vegetables* سه وزه نه چينى په وورده دى نه كا
 يزرع الخضروات
 ~ *a beard* ريش بهرته داغوه
 يربى / يطلق لحيته
 ۳. ده پيت: گه وره نه بنى / پچوك نه بنى ~ *older / smaller*
 ۳. يصح: يكبر / يصغر
 ۴. أ. فير نه بنى، خويك فير نه بنى كه ده ست ~ *on / upon*
 به ردارى نا بنى
 ۴. أ. يستحوذ، يتسلط عادة تستحوذ على الشخص ب - يحوز
 الأعجاب (تدريجياً)

ahabit that ~ s upon one

a piece of music / a book that as upon one

'grown-up' n [C], adj بالښ، پښه يو، مه زبون
راشد، بالغ

grower n [C] ۱. چانديار، کشتکار چينه، جوتيار
۲. رووه (له پورې به شپږه په کې تايهت)

۱. (في الکلمات المركبة) مزارع، زارع ۲. نبات (ينمو بشکل خاص)

a rapid ~ روو کې زوو گهشه
نبات سريع النمو

growl /graʊl/ vi, n [C] ده مړينې، نه وه پښې، له مياوونې،
ده قروسکينې (په تايه تي سډگ)
يزمجر، يهدر، يهر (بغاصه الکلب)

growth /graʊθ/ n [C,U] ۱. گهشه، گهشه کردن، پهره
۲. زيادېدون، فربهون ۳. شتيکې ته وواو
۱. نساء، نمو ۲. زيادة، ازدياد ۳. شيء تام

a weeks ~ of beard ږدني حدود ږوږه ۱. نه خوښي
وهک شير په نچه

لعيه عمرها أسبوع ۱. ورم (سرطاني مثلا)

¹grub /grʌb/ vi, vi (-bb-) هلدکښت، دکولت
يعزق، پښک

~ up weeds بژاري گزوگياي پښ کولک له کا
يقتلع الأعشاب الضارة

²grub /grʌb/ n [C] کرموکه، کرمک
يرقانة دوديه

grubby /grʌbi/ adj (-ier, -iest) پيس، کرمکي، نرم
قذر، وضع

grudge /grʌdʒ/ vt رڼي لن هه لته گري، نه بولنې، کچې
ده ردخت رق وکښي □ n [C] have a ~ against sb

لن ده پيت توره ده پښ لن ي
يعقد، پشن، يتذمر يضر له حقداً أو ضغنة

bear / owe sb a ~

ينقم عليه

grudgingly adv به پردهوه، بيزلکړدنه وه

بعقد، بکراهيه

gruel /gru:əl/ n [U] تريت، قن گوشيو، تيولن
نريد، عصيدة

gruelling /gru:əlɪŋ/ adj ماندوگر، بيزارگر،

وهړسگر

مرفق، متعب

a ~ race پشپړکښه کې ترسناک، توښنه
سباق رهيب

gruesome /gru:səm/ adj ترسناک، ترسناک
مغيث، مرعب

gruff /grʌf/ adj (که سينک، ره وښي، دهنگي) گره،
رهق، زل

(الشخص، سلوکه، صوته)، فظ، اجش

grumble /grʌmbəl/ n [C] سکاڼا، دهه بولنه
شکوي، تذمر، دمدمة

سکاڼاله کا، بولنه وخو ته له کا، گازنده نه کات □ vi, vi
يشکو تذمر، يدمدم

grumbler n [C] که سينکي سکاڼاکه رودم به هاوار،
بولنه بولنکر

شخص كثير الشكوى والتذمر

grumpy /grʌmpɪ/ adj (-ier, -iest) گازنده گر، زور
سکاڼاکه، که سي به بولنه

(د. ل) كثير التذمر

grunt /grʌnt/ vi, vi, n [C] (به راز) خښه نه کا، موره نه کا،
خرمه خرم نه کا، نه لرځينې، نه مړځينې

(الخنزير) يقيغ، پخړ، صوته

guarantee /gærənti:/ n ۱. متمانه، دهسته به وکړد
متمانه پيکراو، مسوگر، گره و
۱. ضمانت، کفالة

a clock with a year's ~ کاتزميري گرتيدار يو ماوه ي
ساليک

ساعة مضرونة لمدة عام

Blue skies are not always ~ of good weather

۲. شتيک واله کارېک نه کا که نه گهري روداني هه پيت

۲. شيء يجعل أمراً ما محتمل الحدوث:

۱. پشگيري نه کا، متمانه ي پښ نه کا ۲. دا پيني □ vi

نه کا، ناماهي نه کا

۱. پکښل، يضمن ۲. (د. ل) يحد

guarantor /gærəntə(r)/ n [C] دهسته به و، متمانه
پيکراو، پارته

ضامن، کفيل

guard /ga:d/ n [C,U] ۱. نيشکگر، نوبدار، پاريزگاري

۱. حراسة، حماية وضع دفاعي	خه ملاندن
be on / off one's ~	يخمن، يحرز، تخمين، حزر
پاسهوان، به	۱. ميوان، ميهقان ۲. (نوټل نشين)،
ناگاهنهيت، سلټ نهكا له، بين ناگاهنهين، ناسله مينهوه	ميواني چيشخانه
دفاعي يكون على حذر / غير محترس	۱. ضيف ۲. نزيل (فندق)، زبون (مطعم)
keep ~	تريقانهوه، قافا، كهنين، تيق
يحرس	يفهقه، قهقهه
۲. بهرهلان، پاسهوان ۳. بهرهبست پاريزگر	غاموزگاري، په‌ند،
۲. حارس، حرس ۳. حاجز واق، مانع	په‌ندياري، ناراسته كردن، سهرگاري، رابهري
fire ~	ارشاد، توجه، هداية
په‌رؤيني بهرهبست يو	۱. ربهري، رابهري، بهرين ۲. رابهري دهكا،
سياج يقي من شر انار	په‌ندياري، پشبهري، قهرهول، شيره‌تكر ۳. (په‌رتوك)، ربهري،
mud ~	رينمايي كهر ۴. داپه‌ن، رپي پيشاندهري، روكړ
رفراف السيارة / الدراجة	۱. مرشد، دليل ۲. موجه، هادا ۳. (كتاب) دليل ۴. السرشدة،
□ vt, vi	الكشفة
۱. نيشك نه‌گري، پاريزگار نهكا	رينمايي نهكا، رابهري دهكا
۱. يحرس، يحمي، يدافع عن	□ vt
~ against	يرشد، يوجه، يهدي
نه‌سله مينهوه	سهندپكا، يه‌كيني پيشه‌يي
يحرس / ياخذ حذره من	نقابة، رابطه مهنة
~ against	فيل بازي، گزي، دورويي
mis understandings	مكر، خداع، كيد
تيكه بشتون لن‌ي	راشكاو، راشكو، راشتيو
يحرس من آن يساء فهمه	صريح، صادق
guarded /ga:di'd/ adj	ملقرت، سيداره،
(به‌يان، راپورت) يو ناگادار	په‌ره‌فدان پر، هه‌ستيك، هه‌لكيشك
كردنهوه، وريا، هوشيار	مقصلة
(بيان، تصريح) حذر، محتفظ	له‌قه‌ناره ده‌درې، ملي لن ده‌كرنهوه
guardroom n [C]	□ vt
ژووري (نيسگران، ياساول)،	يعدم بالمقصلة
پاسگه	گوناه، سوچ، گونه‌هباري
غرفة الحرس	اثم، مصبة، خطية
guardian /ga:di:ən/ n [C]	گوناهكار، تاوانبار،
سهرور (پاسهوان)	گوناهبار سوچدار، تاوانكهري
راسپهر، راسپندهري ساماني كوشك، پاسقان، قهويت	ذنب
حارس، ولي وصي (على أملاك القصر)	تاوانبار كراويه دزي
سهروري، پاراستن، رابهري	مذنب بالسرقه
حماية، وصاية	تيروانيټيك نيشانه‌ي خه‌تايټ /
guardianship n [C,U]	هه‌ست به‌گوناه كردن
جه‌نگاه‌هريك له‌شه‌ري	نظرة يدل على الذنب / الشعور بالذنب
جه‌ته‌گه‌ري دا، چه‌ته	
معارب في حرب عصابات	
~ war	
شه‌ري چه‌ته‌گه‌ري	
حرب عصابات	
دغه بلنيت، هه‌لدينې، قه‌بلاندن،	
guess /ges/ n [C]	

guinea /gini/ *n* [C] (pl ~s)
 گونه‌ی نیگیزی،
 گنی پاره‌یین نیگیزی (پاون)
 جنیه انگیزی

gulneapig /gnipig/ *n* [C]
 به‌رازی هندی، مشکي
 تاقی کرده‌نوه، که‌سک تاقی کرده‌نوه‌ی پزشکی له
 سهریکی، زه‌لی یا نه‌زموئا

خنزیر هندی، فارتجاب، شخص یسح بأجراء التجارب الطبية
 علیه

guise /gaiz/ *n* [C]
 جل، شیوه، روانه‌ت
 زی، مظهر، هیئت

له‌به‌رگی /جل و به‌رگی تاییه‌ت به *in the ~ of a monk*
 قدسه بانگیش

فی زی / مسرح الرهبان
 (هاوریه‌تی) بانگیشه
 دعوی (الصداقة)

guitar /gi'ta:(r)/ *n* [C]
 گیتار
 جیتار، تیتارة

gulf /gʌlf/ *n*
 ۱. که‌نداو، جوم قلیچ ۲. نشیوی، بوشایی
 (نیوان دو را یا دو هه‌لوئست)

۱. خلیج، جون ۲. هاویه، (مجاز) هوة (بین رأین او موقعین)
 ۱ **gull** /gʌl/ *n* [C]
 بآنده‌ی قاقلی قازان، نه‌وره‌س
 (طائر) النورس

۲ **gull** /gʌl/ *vt* [C]
 گزی لی نه‌کات، ده‌خاپنیت
 هه‌لی نه‌خه‌له‌تین
 یغده، یحتال علی
 گیل، که‌سی ساویلکه، هه‌لخه له‌تاو
 به‌ئاسانی

شخص ساذج سهل الأنخداع
gullible /gʌləbl/ *adj*
 گیل، زوه‌له‌ه‌له‌تن، ساویلکه
 ساذج، سهل الأنخداع

gullett /gʌlt/ *n* [C]
 قورگ، گه‌رو، سورچک
 البعوم، الریء

gully /gʌli/ *n* [C] (pl-lies)
 شه‌قاوی زه‌وی (دروست)
 نه‌یین، به‌ئاوی باران، زونگ، گه‌لی خه‌ره‌ند
 أخدود (بنشا بفعل مياه المطر)

gulp /gʌlp/ *vt, vi*
 قووتی نه‌دا، هه‌لی
 یزدرد، ییتلع بسرعة
 نه‌لوشن به‌بریکی زور، لیکی قوت نه‌دا،
 ~ down

قورگی نه‌جولینن وه‌ک نه‌وه‌ی شتیک قوت بدا
 و بمقادیر کبیره، ییتلع ربقه، یحرک حنجرته کما لوکان ییتلع شینا
 قوت دان، هه‌ل لوشین، قوم لیدان، لوشه‌به‌ک
 □ *n* [C]

ابتلاع، إزدراء، بلعة، جرعة
 ۱ **gum** /gʌm/ *n*
 پوک (له‌شیوگی کؤدابه)
 (عادة فی صیفة الجمع) اللثة

gumboll
 کیم له پوکدا، زوخی پووک
 خراج فی اللثة

۲ **gum** /gʌm/ *n*
 جه‌وی، زه‌متی، که‌تیره جاجک، بنیش
 جووین، شریز که‌تیره لی نه‌دا، پیوه‌ی نه‌لکینن
 صمغ، مادة صلیبة عسکة، مضیفة یصغ، یلصق بالصمغ

gumboot /gambu:t/
 پوتین، جزمه‌ی لاسیکی
 حذاء مطاطي
 دریژ
 □ *n* [C]

طویل العنق
gummy *adj* (-iest)
 که‌تیره‌ی، لینج (لیقن)،
 له‌نوسایی، سترکی
 صمغی، دبق

gun /gʌn/ *n* [C]
 ده‌مانجه، تفه‌نگ، توب هاویژ له‌سه‌ر
 رای خوی سوورده‌یین و به‌رگری لی نه‌کا
 مدس، بندیه، مدفع ییت علی موقفه و یدافع عن
 stick to one's

gunboat *n* [C]
 به‌له‌می جه‌نگی
 قارب مسلح

guncarriage *n* [C]
 گالسیکی توب هاویژ
 عربة مدفع

guncotton *n* [U]
 لؤ‌کی نه‌قیوه، نه‌قینه‌ر، په‌مویی
 نه‌قاندن
 القطن المتفجر

gunmetal *n* [U]
 دارشته‌ی مس وزنگ و نه‌نه‌که
 سیکه‌ من التحاس والتصدیر و الزنک

gunner *n* [C]
 توب هاویژ، توبچی، توبقان
 مدفعی

gunpowder /gʌnpaʊdə(r)/ *n* [U]
 بارود، باروت
 بارود

gunshot *n* [C,U]
 گولله‌ی ناگرین، مه‌ودای توب
 طلق ناري، مدى المدفعية

gunsmith *n* [C]
 چه‌ک دروسکه‌ر، چیکه‌ری چه‌کین

سفك	
صانع الأسلحة النارية (الصغيرة)	
گنواله /ɡʊnəl/ n [C]	تواری سوره‌وی باره‌لگر، ره‌فی بلندی گه‌می‌بین الشفر، الحافة العليا لجانب المركب
گورگل /ˈɡɔ:ɡl/ n	غدر غره نه‌کا، تریقه، گوف گوف
□ vt	دکت، خرخر دکت بفرغر، یتبق
گوش /ɡʊʃ/ vi, n [C]	۱. هه‌که قولی، ده‌ره‌په‌ری ده‌رده‌ته‌قی، هه‌لقولان، ده‌ره‌په‌بین ۱. یتدقی، یتدقی، یتدقی، یتدقی، یتدقی، یتدقی نه‌وته‌که له پیری نویره، oil ~ ing from a new well هه‌که قولی زیت یتدقی من بشر، جدید
girls ~ ing over film stars	۲. کچه‌کان هه‌له‌له‌ بۆ ئه‌ستیره‌کانی سینه‌مای نه‌کیشن
gusher n [C]	۲. یتهافت: فیات یتهافتن علی نجوم سینما بیریکی نه‌وت به‌ لیشاو هه‌لده‌قولی
guest /ɡæst/ n	بشر بتول یتدقی بفراره هه‌له‌هاتن، شنه‌ی با، باران، گرگرتنی کتوپر، ته‌قینه‌وی سوزداری
gusty adj (-ier, -iest)	هیه، عصفه‌ریح، مطر او اشتعال مفاجیه، انفجار عاطفی زریانای، زوقماری
gusto /ɡæstəʊ/ n [U]	عاصف، زوبی چالاک، چیز سه‌ندن / کات به‌سه‌بردن له‌کردنی کاره‌ک
gut /ɡʌt/ n	حیره، تلذذ / استماع بصل شیء ۱. (له‌شیوگی کۆدا) ناواخن، هه‌ناو، ناوسک، ریخۆله، فازایه‌تی
□ n [C,U]	۲. ژبی (تامیری موسیقا) ۱. (فی صیغه الجمع عادة) أحشاء، أمعاء، (مجاز) شجاعة ۲. وتر (آله موسیقیة و تریة) □ vt
	۱. هه‌ناوی ده‌ره‌کا (ماسی) ۱. یخرج أحشاء (السلک و نحوه) ۲. ناوه‌روکی شوینیک له‌ناو a building ~ ted by fire له‌با، یینه‌په‌ک لاگر ویرانی کردوه ۲. یتلف محتویات مکان ما: مبنی دمرت النار گوتتر /ˈɡʊtə(r)/ n
	پلوسک، زیراب،

میزاب، مزراب، قنایه	
□ n [C]	چینی نزم، که‌نال، نشین، شرک (الشمعة) تسيل على جوانبها
□ vt	(موم) دینه‌خواره‌وه به‌قه‌راغه که‌پدا
گوتترال /ˈɡʊtərəl/ n [C]	(ده‌نگ) نه‌لقه‌یی، قورگی، گه‌روی
	(صوت) حلقی، حنجری
1 guy /ɡaɪ/ n	حه‌بل، په‌ت، زنجیر بۆ توند کردن جل / سلسله‌التثبيت
2 guy /ɡaɪ/ n	۱. که‌سینک پۆشاکه‌ی سه‌پری له‌به‌رداین، زه‌لام که‌ستی‌گیره، ۲. (له‌له‌مریکا) پیار، کاپرا ۱. شخص فی ملابس غریبه ۲. (ل. د. فی آمریکا) رجل
guzzle /ˈɡʌzl/	ئه‌خواره‌وه خواته‌وه به‌نه‌وسنی، چلنسی، به‌هه‌له‌پیی، گه‌له‌ک هه‌دخوت یاکل او یشر بنبه
guzzler n [C]	که‌سینکی زیاده‌بو له‌خواردن و خواردنه‌وه
	(ل. د.) مسرف فی الطعام أو الشراب
gymkhana /dʒɪmˈkʰɑ:nə/ n [C]	ناهه‌نگی وهرزشی، پیشبرکی ئه‌سب سواری
	حفل رياضي، مباراة فی الفروسية
gymnasium /dʒɪmˈnæziəm/ n	جمنازیوم، وهرزشگه
n [C] (pl - s)	زورخانه
	الجمنازيوم، حجرة مجهزة للالعاب الرياضية
gymnaest	جمناستیک باز، زورباز، جانباز لاعب الجباز
gymnastic /dʒɪmˈnæstɪk/ adj	پاله‌وانی
	جمناستیکی، وهرزشفان، پاریکه‌ری جومباز
	رياضی، جمنازی
gymnastics npl	راهبان وپاریه وهرزشیه‌کان، مه‌شق ویاری، جانبازی
	الالعاب و التمرينات الرياضية
gynaecologist /ˌɡɪnəˈkɒlədʒɪst/ n [C]	پزیشکی نه‌خوشی ژنانه
	طبيب أمراض النساء
gynaecology /ˌɡɪnəˈkɒlədʒi/ n [U]	زانستی نه‌خوشی ژنانه
	علم أمراض النساء

gypsy /dʒɪpsɪ/ n [C] قەرەچى، زمان قەرەج، دۆمە،
بوشە، قەرەج

نوري، غجري، لفة غجر

gyrate /dʒaɪə'reɪt/ vi ئەسۈرلەشۈپ، پەدەۋى

خولگە پەكدا، پەردەۋام ئەيى

يدور حول محور، يدم

gyration /dʒaɪə'reɪʃən/ n [C,U] سۈپانەۋە، خولانەۋە

پەدەۋى ئەۋەپەكدا

دورة، دوران حول محور

gyroscope /dʒaɪə'skəʊp/ n [C] جايرۇسكۇپ:
جىرۇسكۇپ، ئامىرىكە پۇ پارىزگارى ھاۋسەنگى پاپۇرو
فروكە پەكاردەيت

الجىروسكوب: أداة تستخدم لحفظ توازن سفينة أو طائرة

gyroscopic /dʒaɪə'skəʊpɪk/ adj جىرۇسكۇپى:

جايرۇسكۇپى ئامىرىكى تايپەتە پە پارىزگارى ھاۋسەنگى

جىروسكوبى: مخصص بحفظ التوازن

H

H, h /eɪt/ pl h's /eɪt fɪz/ پیتی هه شتم له نه لقیبی
ئینگلیزی

الحرف الثامن من الالفبائية الانكليزية

ha /hɑ:/ int بهلئ: ده برپینی خوښی وشادی سه ركه و تن
هه! صوت يعبر عن الرضا أو الفرح أو النصر

haberdasher /ˈhæbəˌdæʃə(r)/ n [C] فروشیاری مت
ومورو، وورده واله فروش

بائع خردوات، بائع للسلع الصغيرة كالأزهار واقمصان

habit /ˈhæbɪt/ n [C,U] ۱. خو، نه ریت، عادهت
۱. عاده

the ~ of smoking خووی جگهره کیشان
عاده التدخين

be in the ~ of getting up late راهاتووه له سه ر
درهنگ له خه وهستان

معتاد علی آن یستقظ متأخرأ
۲. کراس، پوښاك جلی نه سپ سوارۍ
(بوژن)

۲. (أق، ثوب، رداء بدلة ركوب الغيل (لل سيدات)

habitable /ˈhæbɪtəbl/ adj ده ست نه دات بوئشته جئ
بوون نشین بار
صالح للسكنی

habitat /ˈhæbɪtæt/ n [C] (پروهك، نازهل) ژینه وار،
ژینگه، وار

(النباتات والحيوانات) البيئة، الموطن

habitation /ˈhæbɪtəʃn/ n [C,U] ۱. بژووی، شینگه
۲. جئ نشین، نیشتمان

۱. عیش، سکی ۲. مكن، مستوطن

not fit for ~ ده ست نادات بوئشته جئ
غیر صالح للسكنی

habitual /bəˈbitʃuəl/ adj سروشتی بهنگ، ناسایی،
سروشتی، باو، دایی
إعتیادی، مألوف

habitually adv به شیوه به کی ناسایی
عاده، بشكل إعتیادی

habituate /həˈbitʃueɪt/ vt راده هینیت، هین دکت
يعود، يروض علی

hack /hæk/ vt, vi نه یقلیشینی، به توندی له تی نه کا،
هه لئ ده دریت، دکوخت
یشق، یقطع بعف

~ sth to pieces شتیك پارچه پارچه ده کا
يقطع إرباً إرباً

~ at a branch داینه پاچئ
يضرب فرعاً بالفأس

a ~ ing cough کوکهی وشك و پچر پچر
سعال جاف متقطع

hacksaw n مشاری ناسن بر، هه ره
منشار معادن

hack /hæk/ n [C] ۱. نه سپ بو کری ۲. نوسه ریک
به کری بگیری بو نوسینی بابته تی بی بابه خ
۱. حصان للأجرة ۲. كاتب يستأجر لكتابة موضوعات تافهة

hackneyed /ˈhæknɪd/ adj (به تابه تی قسهی
پیشنان) پروپوچ

(بخاصة الأقوا السافرة) مبذل لكثرة الاستعمال، ينقصه الحدة

had /həd/ هه بیوو (پروانه have)
(انظر have)

haddock /ˈhædɒk/ n [C] جوړیکه له ماسی هادووک،
نه خلپت ماسیه

الحدوق، سمك فی فصله القدو لكه اصغر حجماً وغالباً ما یؤكل

مدخنا (صیغه المفرد والجمع واحدة)	
Hadji /hædʒi/ n	حاجی
	حاج
haemorrhage /hemaɪdʒ/	خونین بهریبون، خونین
= hemorrhage	رستین
	نزيف دموی
hag /hæg/ n [C]	ژنی جادوگر/ پیریژنی جاودباز
	عجوز شطاء، ساحرة عفریة
haggard /hæɡəd/ adj	(دهموو چاوی) داترشاو ماندو
	(به‌دله راوکنی بڼی خه‌وی) چه‌رموک، لاواز، لاخر، مانندی، شهرزه
	(الوجه مضی، منهک (من الفلق أو قلة النوم مثلاً)
haggle /hæɡl/ vi	چه‌ن‌وچوون نه‌کا، بازار دکت
	یجادل، یسارم
¹hall /beɪl/ n [C,U]	تەرزه (دل‌ویه باراناوی به‌ستوو)
	البرد (قطرات مطر متجمدة)، شی ینهمر او ینصب بشدة
	شال‌لایک له لیدان/ تهره‌ت
	کردن ۱. تهرزه ده‌باریت
	وابل من الضربات / اللعنات ۲. البرد یتساقط
	۲. (لیدان و شیوه‌کانی) دانه‌باری
	وه‌ک تهرزه
	۲. (مجاز الضربات وما اشبه) تنهمر کالبرد
hailstone n [C]	تهرزه، ده‌نکی تهرزه
	البرد، إحدى حبات البرد
²hail /beɪl/ vt, vi	سلاو نه‌کا، سلاف دکت، بانگ نه‌کا
	یحیی، یهفت، ینادی
	سلاف، گازی، ینشوازی هاوړی
	که‌ی نه‌کا به‌گه‌رمی
	یلقاه صديقه بترجیب حار
	ته‌کسی نه‌گرځی، بانگی ته‌کسی نه‌کا
	یوقف سیاره‌ آجرة
	۲. له‌ویوه‌ دڼی، قبولی نه‌کا تالی‌ی
	۲. یقبل من، یاتی من
	له‌مه‌ودای بیستندا
	على مدى السمع
hair /heə(r)/ n [C,U]	پرچ، قز، موو، ده‌زوو، کورک
	شعر، وبر
	نیشانه‌ی شهرزه‌یی ینوه‌ دیار نیه
	not turn a ~

لاتظهر عليه علامات القلق	
make one's ~ stand on end	مووی سوری له‌ ترسا
	ده‌وستی
	یجعل شعر رأسه یقف قزعا
hairdo n [C]	رېځخستنی قز، شه‌نگلاتدن
	(د.ل) تسريحة للشعر
hairdresser n [C]	سهرتاش، ده‌لاک
	مزين، حلاق
hairless adj	رووتاوه، رووتهل، بڼی قز، بڼی موو، لوس،
	که‌چه‌ل
	أصلع، أجرد، عديم الشعر
hairpin n [C]	ته‌وقه‌ی قز
	دبوس شعر
hairpin 'bend n	پېنجی ته‌سک به‌تایه‌تی (له‌رېځگای)
	شاخاویدا)
	منطفح حاد (و بخاصة فی طریق جبلی)
hair-splitting n [U]	ده‌مه‌ده‌می له‌سهریابه‌تی پچوک
	به‌ره‌م‌فدا‌نکاری
	المجادلة أو المجامكة فی أمور هامشية صغيرة
hairspring n [C]	زه‌نبه‌له‌کی کات ژمیر (مووی)،
	زه‌نبه‌له‌کا زراف (مووی)
	زبرک شعری فی ساعة
hairy adj (-ier, -iest)	قز، داپوشراو به‌قز مووی،
	بزده‌مین، پرچ زور
	شعری، مسکو بالشعر
halcyon /hælsɪən/ adj ~ days	پوژ باش، پوژت
	پروژ/ به‌ختیار
	أیام سعيدة، أيام الصفاء
	که‌شی خاموش، سامال
	طقس هادی، رواتق
hale /heɪl/ adj	له‌شی ساخ (به‌تایه‌تی بویران)
	(بخاصة لکبار السن) سليم صحيح الجسم، معانی
half /ha:f/ n (pl halves) adj	به‌کیک له‌ژن ومیرد، نیوه
	نصف، أحد زوجین
	له‌نیوه‌ردوکیان
	go halves (with sb) (in sth)
	به‌به‌کسانی به‌شی نه‌که‌ن
	یتقاسم ایشارک بالتساوی
	به‌ناه‌دل‌ی و به‌نیوه‌چلی یشه‌که نه‌کا
	do sth by halves

	یغله بقتوراً بشکل جزئی
<i>too clever by ~</i>	(بۆ گاتنه جاري) له راده به دهر
	زيره كتره له خوى زۆر پازى به
	(عاده للسخرية) اذكى من اللازم، مفرط فى الفقه بنفسه
<i>one's better ~</i>	شتىكى باشى، نيهو به كى جوان
	(ل.د) روجه العره، نصفه الحلو
☐ <i>adv not ~ bad</i>	باشه، ينگه رده، خراب نيه
	(ل.د) جيد، لا غبار عليه، لا بأس به
<i>Not ~ !</i>	به دلباى تهواو، دوبات كراو
	(ل.د) باتاكيد، بكل تأكيد
half-breed <i>n</i> [C]	به چه خه ره وه، دوو په گ
	مولد، هجين
half-brother <i>n</i> [C]	زبر برا، نيف برا
	اخ الأب أو الأم، أخ غير شقيق
half-caste <i>n</i> [C]	به چه خه ره وه، دور، دوو په گ
	(رووهك، نازهل) له دايك وياوكى جياواز
	مولد، هجين (نبات أو حيوان) من ابرين مختلفى الجنس
half-crown <i>n</i> [C]	(دراو يكي به ريتانى) نيوكراون،
	دووشلنگ ونيو
	(عملة بريطانية) نصف كراون، شلن و نصف
half-hearted <i>adj</i>	سست بى / هه چه ته
	فاتر، تنقصه الحاسة
half-holiday <i>n</i> [C]	پشوى نيهو پوژ
	عطلة نصف يوم
half-mast <i>adj</i>	(ئالا) دانه ويو، دارپاوه، داگيراو
	نیشانى پرسه خه هه ته
	(العلم أو الراية) منكس إشارة على العزن أو الحداد
halfpenny <i>n</i>	نيو په نس (پاره)
	نصف بنس (عملة بريطانية)
half-sister <i>n</i> [C]	زر خوشك، نيف خوشك
	أخت لأب أو لأم، أخت غير شقيقة
half-wit <i>n</i> [C]	كه سيكى گه وج، ساويلكه
	شخص أحمق أبله
half-witted <i>adj</i>	گه مژه، گه وج، پووت
	أحمق أو أبله
hall <i>/hɔ:l/ n</i> [C]	١. (هۆلى گه ره) بۆ كۆيونه وه
	٢. زوورى گشتى بۆ نان خواردن (له زانكۆ) ٣.
	به رهه يوان

	١. (مبنى يحوى) قاعة كبيرة للأجتماعات والأحفالات ٢.
	حجرة عامة للطعام (فى كلية أو جامعة) ٣. رده، رواق
hallelujah <i>/hæ'lɪˈluːjə/ n</i> [C], <i>int</i>	سرودا سوپاس بۆ
	خوداى، سوپاس بۆ خودا
	هللوياء، الشكر لله
hallmark <i>/hɒlma:k/ n</i> [C]	مۆرى خشل، نيشانا
	دعفة البصوغات
☐ <i>vt</i>	ميرى، خشل مۆر ته كا
	يدمغ البصوغات
hallo <i>/hə'ləʊ/ int</i>	هه لاو، چۆنى، سلّو، كوى
	آر، مرحبا، نداء لجلب الانتباه
hallow <i>/hæləʊ/ vt</i>	پيروژى ته كا
	يقّس، يمجّد، يعظم
<i>~ ed ground</i>	زهوى پيروژ
	أرض مقدسة
hallucination <i>/həˌluːsɪˈneɪʃn/ n</i> [C,U]	شه ستانى،
	ورينه كردن، فرأه زيه ناخه فتن
	هلوسة، هذيان
halo <i>/beɪləʊ/ n</i> [C,U] (<i>pl ~ es</i>)	خه رمانه، خه رمانه نى
	مانگ، پرشنگى خور، پيروژ، تيشكى پيروزانه دهورى
	سهرى قدیس
	هالة، دائرة القمر، طفاة الشمس، هالة القداسة (إشعاع نورانى يحيط برأس قدیس)
halt <i>/hɔ:lt/ vt, vi</i>	١. (تايهت بۆ سه ريان) راته وه ستى،
	ته وه ستى، ته وه ستى ترى، وه ستان
	١. (بخاصة للجنود) يقف، يتوقف، يوقف، توقف
☐ <i>n</i> [C]	٢. دودل، دهين، نهنگى ده كا
	٢. يتردد
<i>~ between two opinions</i>	زمانى له پگرتى دوو دلى
	ته كات ٣. ويستگى لاوه كى
	يتردد بين رايين، يتعلم، يتعلم بتغر ٣. موقف أو محطة غير رئيسية لقطار
haltingly <i>adv</i>	به دوو دلى، به نهنگه رانى
	على نحو مترد أو متلعثم
halter <i>/hɔ:lta(r)/ n</i> [C]	ره شمه، لغاو، په تى سیداره /
	وه پى قه نارى مرنا
	رسن، حبل المشقة
halve <i>/hɑ:v/ vt</i>	دوو له ته ده كات، نيفى دكت،

	دائه به زى بونیوه
	یتصف، یسطر إلى نصفین یترل إلى النصف
halves /hə:vz/	نیوه کان (پروانه half) (انظر half)
halyard /hæljəd/ n [C]	په تی هه لکیشان، (له ده ریوانیدا)
	جبل القلع، کر القلع (بحریه)
ham /hæm/ n [C,U]	رانه به راز (گوشتی رانی به راز) سوپرکراو وکولار
	فخذ الغریر (صلح ومدخن)
hamlet /hæmlɪt/ n [C]	گوندى پچووک
	قریه صغیره
hammer /hæmə(r)/ n [C]	چه کوش، چه کوچ
	مطرقة
	همل ده کویتیه سهری به توندی
	یهاجم او یجادل بقوه وعنف کبیرین
	به زیاد کردنی ناشکرا نه یفروشی
	بیاع بالمزاد العلنی
□ vt, vi	نه ی کوئی به چه کوش یا به رشتی
	یطرق بالمطرقة او بما یسبها
~ a nail in	بزمار دائه کوئی
	یدق مسارافی شی.
~ sth flat	به چه کوش ته ختی نه گات
	یسط شی. بواسطه المطرقه (یطرقة)
~ at a door	به توندی له درگا نه دات
	یطرق الباب بشده
~ out a scheme	نه گاته نامانج به همولدان، نه گاته
	پلان دانان دواى لیکوئینه وهی زور
	(مجاز) یترصل إلى شی بالجهد یترصل إلى وضع خطه بعد
	طول البحث
~ away at sth	تیشه کوئشی
	یعمل بعد
hammock /hæmək/ n [C]	جولانه ی نه لیلین،
	جولانه ی نوسن، هیسک
	أرجوحة شبکیه، أرجوحة للنوم
¹ hamper /hæmpə(r)/ vt	ته گه ره ی تی نه خا،
	گیرودکت، به ند دکت
	یعوق، یعقل

² hamper /hæmpə(r)/ n [C]	سده ته ی سهرقا پدار
	ست، سله کبیره ذات غطاء
hamstring /hæmstrɪŋ/ vt (pt, pp ~ ed, ham-strung /hæmstrɪŋ/)	په کی نه خا له جووله ی نه خا (مروغ، نازول)
	یقعد، یشل حرکه (إنسان أو حیوان)
hand /hænd/ n [C]	ده ست، چه پوک، له پ
at ~	بهم نزیکانه، له رودانایه، ناماده وهیه
	علی مقربه، وشیک الوقوع، حاضر موجود
live from ~ to mouth	ده زی بۆ لهرمز هیچ
	پاشه گه وتی ناکا بۆ سبه پنی
	بعیش عیشه الکفاف، لایدر شیاً لغده
give a (helping) ~ to sb	ده ستی یارمه تی بۆ
	دریژه نه کا
	یقدم له يد العون
in ~	ا- له به رده ستایه ب- پایه خی پی نه دا
	ا- فی او تحت الید، تحت التصرف ب- یعطى بالاهتمام
out of ~	ا- له زی رده ستانیه له ده ستی نه چی ب- نیستا
	پی ناماده کردن
	ا- خارج عن سيطرة العزم، یفلت من ید ب- حالا، دوماً إعداده
win ~ s down	به ناسانی قازانج نه کا، پیس نه که وی،
	نه دوزی
	یربح بسهولة، یهزم شر الهزيمة
keep one's ~ in	مهشق نه کا بۆ شوخی وشهنگی
	یتدرب للمحافظة علی لیاقتیه او مهارته
with a heavy ~	به توندی، به تیژی
	بقسوه، بشراة، بعنف
with a high ~	کهش وفش، ته وکاری ۲. (له شیوکی
	کودا) خواهن داریتی، ده سلات، سهر به رشتی کردن
	یجفرقه، بکریاه ۲. (فی صیغه الجمع) ملک، سيطرة، إشراف
The matter is in your ~ s.	کیشه که له بهر ده ست
	دایه ۳. کریکار (له کارگه)، کارمندا، ده ریوانیکی پاپوره که
	إن الأمرین یدیک ۳. عامل (فی شریکه)، مستخدم، أحد بعارة
	المرکب
the hour ~	۴. میلی کاتزمیر
	۴. عقرب الساعة وعقرب الساعات
hear sth at first/second ~	۵. سهرچاوه، سهرچاوه ی
	زانباری گوی له شتیک نه بی به شیوه یه کی راسته وخو نا

راسته و خنځ	
۵. مصدر، مصدر معلومات پيغام شیان عن طريق مباشر / غير مباشر	
۶. لاته نيشته، ناراسته له هه موو شونځنک، <i>on all ~ s</i>	
له هه موو له لايه کوه	
۶. جانب، إتجاه فی کل مکان، فی کل جهة	
له مه له لايه ک، وهله <i>on the one ~ ... on the other</i>	
له لايه کی تره وه	
هذا من جهة، ومن جهة أخرى	
۷. خه ته نوسين، <i>set one's ~ to an agreement</i>	
واژو، نسيما، نسيماي پريار پان ريکوه و تن ۸ کاغه زی دابه شکراو په سهر ياريکه رد، پوځي پاري کاغه ز ۹. نای پيوهر، په کسانه به ۴ پوصه پو پيواني پهرزي نه سپ	
۷. خط، کتابه، توقيع، إمضاء يوقع على إتفاقية أو معاهدة، ۸ الأوراق التي توزع على لاعب، دور في لعب الورق ۹. کف مقياس، يمازي اربع بوحات يستخدم لقياس إرتفاع الحصان	
نه بداتني، دهستي يارمه ته پو دريژ نه کا <i>□ vt</i>	
په پلي، يتاول، يساعد باليد، يلم	
په راويک نه داته دهستي <i>~ sb a book</i>	
يتاوله کتابا	
ووتاريک ده گه پني <i>~ in an essay</i>	
يلم مقالا	
<i>~ ed down from one generation to another</i>	
ده ستاو ده ست پوي جنی نه ميني، په ک دواي په ک پترارث من جيل إلى آخر	
هه وال نه گه په ني <i>~ on the news</i>	
يوصل الاخبار	
جانتاي ده ست <i>'handbag n [C]</i>	
حقية يد نساية	
کتيب، دهغه ري پچوک ناميلکه، <i>'handbook n [C]</i>	
ريپه راگه شيار	
(کتاب) دليل، مرشد، کتيب	
گاليسکي ده ست <i>'hand-cart n [C]</i>	
عربة يد	
کوت، پيوهند <i>'hand-cuff n [C]</i>	
قيد، صند، غل، کلبشة	
که له پچه، کو تي نه کات <i>□ vt</i>	
يقيد بالأغلال، يکبل اليدين	

۱. توزيک (پرمشتي) ب. پريکي <i>handful n (pl ~ fuls)</i>	
زور که م، ج. رانا هيني	
۱. حفنة، ب. قبضة بمقدار خنځيل ج. صعب المراس، لايسهل إخضاعه	
نوسيني ده ست <i>'handwriting n [U]</i>	
کتابه، خط	
۱. پهره ست، کو سپ، <i>handicap /hændikæp/ n [C]</i>	
۲. گره وي، داده ورانه، پو هاوسه نجيوني پواري پردنه وه	
۱. عائق، عقبة ۲. سباق العدل، سباق يضاف فيه إلى القوى، عيب إضافي بحيث تصعب فرص الكسب متكافئة	
په ربه ستي نه کا، نه پيته وه پهره ستيک پو <i>□ vt (-pp-)</i>	
يعرق، يشكل عائقا...	
نه خو شوي په کی خستوه <i>~ ped by ill health</i>	
معايق بسبب صحتة السيئة	
پشه، پشه ي <i>handicraft /hændikra:ft/ n [C]</i>	
ده ستي، ده سترکرد	
حرفة، صنعة يدوية	
نشي ده ست، <i>handiwork /hændiwo:k/ n [C,U]</i>	
کاري ده ستي	
عمل يدوي، صنع اليد. منجز شخصي أو فردي	
ده سته سر <i>handkerchief /hæŋkətʃɪf/ n [C]</i>	
ده سمال، ده سمال	
منديل، محرمة	
ده سک، گيره ۱. ده ستي لي نه دا، <i>handle /hændl/ n [C]</i>	
نه پگري	
مقبض، مسكة ۱. يلمس، يمسك	
۲. پيشه وایي نه کا، ناماژه ي پو نه کا، په پيوه ي نه پا <i>□ vt</i>	
۲. يقود، يوجه، يدير	
سوکاني پاسکيل، ده سکی دوچه رخی <i>'handlebar n</i>	
مقود الدراجة، سکان الدراجة (عادة في صيغة الجمع)	
جوان پو ش / شنگ، <i>handsome /hænsəm/ adj</i>	
چه له نگ، کوک، که له ش (دياري) به خشنده، ریک وينک	
۱. وسيم، مليح الشكل ۲. (الهدايا) سخية، كريمة	
۱. ده ست ره نجيک <i>handy /hændi/ adj (-ier, -iest)</i>	
۲. نزیک، له پهر ده ستا په ۳. (نامير) په که لک، له بار	
۱. بارع في إستعمال اليدين ۲. قريب، في المتناول ۳.	
(الادوات) مفيد، هين الاستعمال	
به فاساني، به زانايي <i>handily adv</i>	

hang	/hæŋ/ vt, vi (pt, pp hung /hʌŋ/)	بیسر، بپھول، ہاتھان
		شوری
		نہ کاتو، ہلینے واسی
		بدلی، بھلق
	~ a lamp from the ceiling	چراہک پہنچھ کہ
		ہلندہ واسی
		بھلق مصباحاً بالسقف
	curtains ~ ing over a window	پہرہ کان
		پہنچھ کہ وہ ہلواسراون
		سائر سدلہ فوق نافذہ
	(pt, pp ~ ed)	۲. دھنکھنی، لہ سیدارہ نہ دری
		۲. یشتی، یعدم شفا
	~ a door	۳. دھرگا گچھ نہ نہ کا
		۳. یکرز الباب علی المفصلات
	~ one's head	سہر شور نہ کا لہ شہراما
		یعنی الرأس (خجل)
	~ fire	(نہنگ) تھقہ ناکا روداوہ کان، دوا نہ کھون
		۴. لہ گہل (adv, prep)
	adv, (مع)	(البندقیہ) تآخر فی الانطلاق (الأحداث) تباطأ، ۴. مع
	(prep)	
	~ about	بہ نیش دھسوریتوہ
		۱. یسکھ
	~ back	دوودل لہ بہ / پاش دکھت، دو دلی دکت
		پتردہ
	~ on to	سوورہ لہ سہر... واز ناہینی
		پسکھ ب، یرضی، التخلی عن
	~ together	(زہ لام) پھک نہ گرن (چیروک) نہ پچراوہ
		(الأشخاص) یساندون، یحدون (القصة أو أجزاءها) تتماثل،
		تشکل وحدۃ متماکک
	be hung up	۱. دواہ کھوی کھسی دپتہری
		۲. داپنہ مرکیتوہ، ناہینی
		۱. یؤخر، یقر، یؤجل ۲. یحب، یمنع
	□ n	شیوازی ہلواسینی شتی
		طریقہ تدلی الشی
	get the ~ of sth	نہینی زانین، تیگہ یشتن لہ بابہ تہ کہ
		إدراک سر الشی، فہم موضوعہ
	ont care a ~	گوی بہ نادات
		لا یالی، لا یتم

'hangdog	adj	تہی روانین کھسیک) شہرم، تاوانبار
		(نظرۃ شخص ما) خجل، مذنب
hangman	n [C]	لہ سیدارہ دہر، خنکیتہر
		الجلاد، الشانق، منفذ حکم الأعدام
hanger	/hæŋə(r)/ n [C]	رہوہ فروک، پاوانا بالافران
		حظیرۃ طائرات
hanger	/hæŋə(r)/ n [C]	سنگ، جل ہلواس
		(بخاصۃ) حمالة أو علاقة الثياب
hanger-on	n (pl ~ s-on)	تہرہ فہ، مشہ خور،
		ہدوانتہ خوار
		طیفلی، عالہ
hanging	/hæŋŋ/ n [C,U]	۱. لہ سیدارہ دان،
		۲. (لہ شینوی کودا) پھردہ
		۱. شتی ۲. (فی صیغۃ الجمع) سائر لفیفہ
	/hæŋk/ n [C]	بابولہ، گٹولہ لی، پھت، خلوکہ
		کبہ، شلہ (من الخیط)
hanker	/hæŋkə(r)/ vi ~ after/for	زڈیری نہ کا،
		سوزی بو نہ جوونی
		یترق توقا شیداً، یحن إلى
haphazard	/hæp'hæzəd/ adj, adv	کونیرانہ،
		بہ ہدرہ مکی، ہدرچونیک ریکھوت
		إعتباطی، عشوائی، کینا إتفق
happen	/hæpən/ vi	۱. دقھومت، چنڈیت، روودہ دات
		۱. یحدث، یجری، یقع، یحصل
	~ on	۲. دوزراپہوہ، توشی یو
		۲. ہفر علی، صادف
happening	n [C]	سہراتن، پھسہراتن، رووداو،
		قہومین، کارہ سات
		حادث، واقعہ
happy	/hæpi/ adj (-ier, -iest)	۱. کامہران، خوش،
		پہختہ ور، پھختیار، کھ پف ۲. (ووشہ، را پھشتیار) گونجاو،
		لہ بار
		۱. سعید، مسرور، محظوظ ۲. (الکلمات، الأفكار، المقترحات)
		مناسبۃ جداً للموقف
happy-go-lucky	adj	خہ مسارد، نرخ بو ہیچ
		دانانی زہ فہل، فہراموش
		خلی البال، لایتم وزن لشی
		بہرووخوشی، قہنجہ

happiness <i>n</i> [U]	بسعاده، بپجاج، لحسن الحظ خوشی، بهخنده وری، کامه رانی سعاده، هناه
harangue /hə'reɪŋ/ <i>vt, n</i> [C]	وتار نه خوینې، گوتار، دثاڅخت، گوتار دبیژت (بليقي) خطبه، خطاب رنان
harass /hə'res/ <i>vt</i>	توشي دله راوكنی نه كا، پیژاری نه كا، ماندی ده كا، هدراسانی ده كا یضايق، یزعج، یضجر، یزعج بالعبارات المتكررة
harbour /hɑ:bə(r)/ <i>n</i> [C]	په نډه، له نډه ر په نا، په ناگه مرناً، مینا، مرسى (مجاز) ملجأ
□ vt	په نډه ده، هډه شيرت یوړی، یستر، یخنی
~ a criminal	تاوانباريک نه شارپته وه ۲. نه یشارپته وه، خه نه دی نه كا (هسته كیناوی)
	یستر علی مجرم، ۲. یضمر، یكمن (مشاعر السوء)
¹hard /hɑ:d/ <i>adj</i> (-er, -est)	رهق، سهخت، گران، به هیژ، قایم، پتهو صلب، صلد، متین
~ cash	به كاشی، نه ختی نقد، نقدأ
~ and fast	(دهستور، یاسا) توندو وتیژه، دانراو (القواعد، القوانين) صارم، قاطع، بات
~ of hearing	گویی گران ثقیل السمع
~ luck/lines	به دهختی، هه ژار خط سی،، مكین
~ time	چه له مه، نه نگانه وقت الشدة والضيق
hard-headed <i>adj</i>	بی سۆز، كرداری، دلرهق، سه رهشك، ركدار، كردار غير عاطفی، علی، واقعی
hard-hearted <i>adj</i>	دلرهق، بی به زی قاسی القلب، عديم الرحمة
hard-ware <i>n</i>	نامیری كانزایی جیاواز، پیدانی زانیاری به كومپتر الأدوات المعدنية المختلفة، اعطاء المعلومات للكمبيوتر
hard water <i>n</i> [U]	ناوی ناساز

²hard /hɑ:d/ <i>adv</i>	ماه عسر به هیژ، به توندی، به ناره حهت بكد، بشدة، بصوبة
~ up	ته نگانه یان كه م ده رانه تی دایه فی ضیق او عسر مالی، فی خنك
~ put to it/ ~ pressed	ته نگانه وناره حهت نه بی یجد ضیق او مشقة
~ by	نزیك، نزیكی قریب، علی مقربة
~ upon	له دواپه تی، دورنیه لی فی اثره، غیر بعيد عنه
harden /hɑ:dn/ <i>vt, vi</i>	سهختی ده كا، دل رهقی نه كا، پو ته نگانه رایشه هیژی یقى، یحجر، یعود علی إحتمال المشاق
hardly /hɑ:dli/ <i>adv</i>	۱. به ناره حهتی، به توندی توندو كو ته كی، خورتنی، به زه حهت، به ده گمه ن ۱. بصوبة، بشدة، بعنف
~ any	تیژ، كو ته كی، نه بجه خ، زه حهت ۲. به كمی، كه م، پرینکی كه م، توزی ۲. قلما، نادا، بالكاد عدد قليل، مقدار ضئیل جداً
hardship <i>n</i> [C,U]	ته نگالی، ته نگانه، دژواری، دل نیشی شدة، ضیق، مشقة
hardy /hɑ:di/ <i>adj</i> (-ier, -iest)	۱. پتهو، خوراگر، بویر نازا، ویژا ۲. (رووهك) وقم كاری تی ناكات ۱. قوی، شدید البأس، جسور، شدید التحمل ۲. (النباتات)
hardily <i>adv</i>	لا تباثر بالصقیع به زه بر، به هیژ، ویژا بقوة، بشدة ببأس
hardiness <i>n</i> [U]	به هیژ، زه بر، ویژان، توانا قوة، شدة، بأس
hare /heə(r)/ <i>n</i> [C]	كه رویشكه كیوی ارنب بری
hare-brained <i>adj</i>	هه له شه، درنده، كه له شه ق طاش، ارعن، متوحش
harem /hɑ:ɾɪ:m/ <i>n</i> [C]	حه ریم، یانه ی ژنان له چه رخی نیلامی كوژن الحريم، جناح النساء فی قصر إسلامی قديم

haricon /hæ'niko/ n [C]	فاصولیای سپی
	فاصولیا بیضاء (ایضا <i>bean</i>)
hark /hɑ:k/ vi	(له شیوهی فرمان) گوئی رابه‌به، گوئی بگره
	غالباً بی صیغه الامر) اصغ، انصت، استمع
harlot /hɑ:lɔt/ n [C]	هدهوس باز، سوزانی، داوین
	پیس، داوین تهر، حه‌شهری
	موس، بئی، بنت هوی
harm /hɑ:m/ n [U]	زیان، نازار، نازاری نه‌دا، دثیشیت
	(سبب او يحدث) ضرراً، اذی، یؤدی، یضر
harmful adj	به زیان، دثیشین، به نازار
	ضار، مؤذ
harmless adj	بی زیان، بی نازار
	غیر ضار او مؤذ
harmonious /hɑ:'mɔniəs/ adj	گونجاو، کۆک، ساز، ته‌با، ریک که‌تی، یه‌ک جزو
	متاسق، منسجم، عذب الوقع
harmonium /hɑ:'mɔniəm/ n [C]	هارمونیم،
(pfrs)	نامیری موسیقا وه‌کو نارگون
	الهرمونیم، آلة موسیقیة شبيهة بالأرغن الصغير
harmonize /hɑ:'mɔnaɪz/ vi, vi	نه‌یگونجینی، ریکی
	ته‌خا، ناوازی بو دانه‌نی، ده‌سازینی
	یوق، یسق، یلحن
harmony /hɑ:'mɔni/ n [C,U] (pl -nies)	۱. ریک
	خستن، هاوگونجان، ریکه‌وتن، سازاندن
	۱. توافق، انسجام، ونام
<i>in ~ with</i>	ریککه‌وته‌پان گونجاو له‌گه‌ل ۲. (مو)
	ریکه‌وتنی موسیقایی، ریکه‌وتن له‌ره‌نگدا
	متوافق او منسجم مع ۲. (مو) توافق موسیقی، انسجام فی
	الآلوان
harness /hɑ:nɪs/ n [U]	تقاقی نه‌سپ، لغاو
	طقم الحصان، لجام الحصان
<i>in ~</i>	کاری ناسایی خوی نه‌کا
	یقرم بعمله‌ الاغتیادی
☐ vi	۱. له‌غای نه‌سپ نه‌کات، هه‌لساردکت ۲. هاتنه
	خواره‌ی ناو به‌کار دینی بو کاره‌با دروست کردن
	۱. یلجم الحصان ۲. یستخد م ساقط المياه تولید الکهرباء
harp /hɑ:p/ n [C]	هارب، گیتار

	هارب، قیثاره
☐ vi	گیتار لی نه‌دا له‌همان بابه‌ت نه‌دوی
	یعزف علی القیثاره (مجاز) یلع علی نفس الموضوع، یضرب علی وتر واحد
harplist n [C]	گیتار فان، گیتار ژهن، قیباره
	عازف علی القیثاره
harpoon /hɑ:'pu:n/ n [C]	ریمی تایه‌تی بو راوکردنی
	نه‌ه‌نگ به‌ده‌ست یان به‌بوپ، زمی گرتنا نه‌ه‌نگان
	رمع خاص یستخد م فی صید الحيتان یطلق باليد أو بواسطة المدفع
harpelchord /hɑ:'psɪkɔ:d/ n [C]	نامیریکی
	موسیقای کۆنه وه‌ک پیانو وابه/گیتاری
	آله موسیقیة قديمة تشبه البیانو
harrow /hæ'rɔ:/ n [C]	نامیریکی رووته‌خت کردنی
	زه‌وی/زه‌وی کیلراو، شهن
	آله تسوية الأرض المحروثة، الشوف
☐ vi	زه‌وی ته‌خت نه‌کات به‌شهن راستی نه‌کاته‌وه،
	نازاری نه‌دا، لیلی نه‌کات/هه‌ست
	یسو الأرض المحروثة بالشوف، (مجاز) یؤلم، یکدر (المشاعر)
harry /hæri/ vi (pt, pp -ried)	تالان نه‌کات، ویرانی
	نه‌کا، وورده شه‌نه‌کات شیرزه‌و بیراری نه‌بی
	ینهب، یدمر، یقوم بناوشات متابعه، یلق، یزعج
harsh /hɑ:f/ adj (-er, -est)	۱. زبر، نه‌ستور، توند،
	سوشک ۲. سه‌خت، توند، قسه‌ره‌ق، ره‌ق
	۱. خشن، غلیظ، عنیف ۲. قاس، شدید، فظ
harshly adv	به‌ره‌قی، به‌ناشرینی، به‌توندی
	بخشونه، بظاظة، بعنف
harshness n	زبری، ره‌قی، توندی
	خشونة، فظاظة، عنف
harvest /hɑ:vɪst/ n [C]	(هوز) دروینه، به‌رویوم
	(موسم) الحصاد، غلة، محصول
☐ vi	ده‌غل و دان، ده‌یدورینه‌وه
	ثمرة مجهود ما یحصده، یجنی
<i>~ rice/potatoes</i>	مه‌ره‌زه نه‌دورینه‌وه بو برنج - په‌تاته
	به‌ره‌هم دینی
	یحصد الرز/ یجنی البطاطا
harvester n [C]	براندوؤک، براندوؤخ، پاله، ده‌راسه،

	دروپنه رکار
	حصار، آله حاصده
has /hæz/	پروانه (have) هه په تی
	(انظر have) پملک
hash /hæʃ/ vt	نه پجنی (گوشت) / قیقه دکت گوشتی
	کولای
□ n [U]	
	یفرم، یهرم (اللحم مثلاً) طبق من اللحم المطبوخ
<i>make a ~ of sth</i>	گوی پی نادا ت
	(مجاز) لا پتنه، لا یولیه العنايه اللازمة
hashish, hasheesh /hæʃi:ʃ/ n [U]	(سرکه ره)
	حه شیشه، په نگ، گها
	(مخدر) (الحشيش)
hasn't /hæznt/	پروانه (have)
	(انظر have)
hasp /hɑ:sp/ n [C]	تلی هیلک بز (دەرگا یا پنچانی
	سندوق) ده ستک
	مشبك (الباب أو لقطاء صندوق)، سقاطه
haste /heɪst/ n [U]	په له، تاودان، له ز، له زوی
	سرعه، عجله
<i>make ~</i>	له ز، زوی، خیراکه، زووکه، په له که
	أسرع، عجل
<i>in great ~</i>	به په له به له کاره که پدا
	فی عجله من أمره
hasten /heɪsn/ vi, vt	خیرا نه کات، کار نه کات
	به خیرایی، دله زیت، په له نه کات
	يعجل، يعمل بعجلة، يستعجل، یحت علی العجله
hasty /heɪsti/ adj (-ier, -iest)	۱. له زدار، به خیرایی،
	له زگین ۲. به په له، زوو هه لچو، توپره، هه له شه
	۱. مستعجل، متسرع ۲. متهور، سریع الغضب
hastily adv	له زوکی، به خیرایی، به په له
	بعجله، بسرعه، بهتور
hastiness n [U]	له زی، تاودان، خیرا، هه لچو
	عجله، سرعه، تهور
hat /hæt/ n [C]	کلای، شه بکه (به راورد بکه
	bonnet, cap یی لیوار، چمک) کوم
	قبعة (ذات حافة) (قارن bonnet, cap بدون حافة)
<i>talk through one's ~</i>	به توره یی و هه لچویی نه دوی

	یتکلم برعونه او بطیش
hatch /hætʃ/ n [C]	دهرگا یا نه ده لاقه له دیوار یا نه
	زهمینه، ده رک، کلای رو شنه
	(باب ل) فتحة فی جدار أو أرضیه
hatchway n [C]	دهرگای زهمینی که شتی، ده زیر
	له ردی
	باب أرضی فی سفینه
hatch vt, vi	ده ردی په تروکانی هیلکه
	ینقذ البیضة، یخرج بالنفق
	جوجکی پچوک هه لپنی، هیلکه نه کا ~ chickens/eggs
	۲. رووده دات، نه گبیر نه کا (به تاییه تی له پیلاندان)
	ینقذ الفراخ / البیض ۲. یحدث، یدبر (بخاصة مؤامرة)
hatchery /hætʃəri/ n (pl -ies)	کورکگه، مه کینه ی
	جوجک هه لپن شوینی گه رادانانی ماسی
	المنقذ، المنقذ مکان لتفريخ السمک
hatchet /hætʃɪt/	پنک، بفر، ته ور، ته فر
	بلطة، فأس قصیره الید
<i>bury the ~</i>	ناشت کردنه وه، رنک که و تنه وه
	یغدر صلعاً، یدفن الأحقاد
hate /heɪt/ vt, n [U]	رقی لی به، قینی لی به، نایه ویت،
	رک، کین، روف، رولک، زک به شتی
	یکره، یقت، یبغض، کره، بغض
hateful /heɪtfl/ adj	دزیو، ره زاقورس، قیسک
	گران، رق هه لگر
	کره، بغیض، معقوت
hatred /heɪtrɪd/ n [U]	قین، کین، رق
	کراهية، حقد، بغضاء
haughty /hɑ:ti/ adj (-ier, -iest)	به فیز، لووت بهرز،
	خودیتی، چاف سور
	متکبر، متفرع، متطرس
haughtily adv	به فیزی، به لووت بهرزیه وه
	بظفره، بکبریه
haul /hɔ:l/ vt, vi	راپنه کیشتی، دکیشت، دگو هیزت
	یجذب، یجر (بجهد و مشقة)
<i>elephants ~ ing logs</i>	فیل ته خته راله کیشتی
	فیلة تجر الأخشاب
<i>~ at a rope</i>	په ت راله کیشتی / توندی نه کا
	یجذب جیلاً / یشده

- هدهدهشی لئ نهکا ~ sb over the coals
یژره، یویخه تریخاً عیناً
- n [C] ۱. راکشان، بهدوای خوئی راکشان
۲. دهستهکوت، راو
۱. جذب، سحب، جر ۲. غنیمه، صید
- haulage /hɔ:lɪdʒ/ n [U] کدل وپهل گواستنهوه
کشان، گوهازتن
نقل البضائع
- haunch /hɔ:ntʃ/ n [C] (له مروف ونازول) سمت،
ران، کلوت
(فی الإنسان أو الحيوان) کفل، عجز، ورله
- haunt /hɔ:nt/ vt سهری لئ نه دات، شهرهزی نهکات
یزور، یکرتردد علی
قوتایی په
idle students who ~ dance-halls
تمهلهکان له سهماخانه دان، دین و دهچن
طلبة کسالی یتددون علی صالات الرقص
تاوانباران wrongdoers ~ ed by fear of discovery
نه ترسن تاوانه که یان ناشکراښت
آمنون تتابهم المخاوف من أن یكشف أمرهم
ساویر، پهنا، لانه، له هن جی نشین، شوینی
□ n [C] حه وانه وه
مثری، ماوی، مکان یرتاده الشخص
لانهی تاوانباران the ~ of criminals
ماوی للمجرمین
دیو ودرنجی تیا په
haunted adj مسکون بالاشباح
have /həv; əv; hæv/ aux v 3rd pers sing has /hæz/
p.p had /həd, hæd/, pt had /həd, ɔd, hæd/ negative
forms haven't/, hasn't /hæznt/ hadn't /hædnt/
به کار دیت بو ینک هیثانی کاتی ته او، چاوگی ته او
□ aux vt
تستخم لکون الأزمنة التامة والمصدر التام
□ vt لهو رستانه ی be تیدابه کار دیت
فی الجمل اتی ممکن استخدام be فیها
۱. ناپا مانگی حزیران Has June thirty-one days?
سی و یهک روزه؟ ۲. ینک دیت، یندقت، هه په تی
۱. یتلک، یجوز، یتلک
نایا چاوی شینه یا Has she blue eyes or brown?

- قاوهیی (هنگوینیه)؟
هل لها عینان زرقاوان أم علیتان؟
۳. گیر زدهی نه یی، هستی I've no doubt about it.
یین نهکا، سه پارهت بهو گومانم نیه
۳. یعنی، یحس، عنده (فکریا) لیس لدی شک بشانه
هوی What reasons have you for thinking so?
چییه تو وای پر نه که یته وه؟
ماهی الدواعی الی تحملک علی هذا الاعتقاد؟
I won't ~ such behaviour in my house.
۴. رینگه دان، ری یی دان رینگه بهم هه لسو که وته نادهم له
مالدا
۴. یسح ب اینی لا یسح بثل هذا السلوك فی منزلی
۵. بو ده بر ینی When ~ you to go to the dentist?
ینو ینستی و سه پاندن که یی سه ردانی پزیشکی دان
بکه پت؟
۵. للتعبیرین الأکزام أو الأجبار منی یجب أن تزور طیب
الأسنان؟
when ~ you to go to the dentist
ینو ینسته خیرا بر ینی We shall ~ to go soon.
یجب علینا أن نذهب سریعاً
۶. ده پیچی، دو چار ینی، Do you often ~ pain?
ههست نه کا به، نایا زور جار ههست به نازار نه که ی؟
۶. بمانی من، یقاسی شرعیه هل کثیرا ما تحس بالآلم؟
۷. نه زنی، به چکه یی The cat has just had kittens.
نه یی: پشیلکه ینچووی یو وچند ساتنیک له ممو بهر
۷. تلد، تنع: لقد وضعت القطط توال منذ لحظات
۸. دهستی What presents did you ~ at Christmas?
نه که ووی، وهر ینه گری: نه و د پار یانه کامانه که له جه زنی
له دایک بو ونا وهرت گرت؟
۸. یحصل علی، تسلیم: ما هی الهدایا الی حصلت علیها فی عید
العیلاد؟
۹. وهردی نه گری، What shall we ~ for dinner?
هه لئ نه بر ینی، خواردن چی بخوین بو فانی نیواره؟
۹. یاخذ، یختارو ماذا سنأكل علی الغداء؟
نایا نه مکه دیت What you ~ me for a partner?
به ها و بهشت؟
آقبل یی شریکا؟
What would you ~ me do in that case?

۱۰. به هیوا به، پیش بینی نه‌کا، به هیوای چیت له‌و باره‌دا بیکهم؟	
۱۰. یامل یتوقع ماذا توقع فی آن أفعل فی تلك الحال؟	
~ to do with	۱۱. په‌یوسته به
	۱۱. تتصل ب، تتلق ب
What has she to do with that?	په‌یوند چیه /
	په‌یوندی له‌گه‌ل نه‌وه؟
	ما صلتها / علاقتها بذلك؟
~ something nothing to do with	هه‌په‌تی /
	په‌یوندی نیه به
	لها / ليس لها علاقة ب
~ something out with sb	حساب راست نه‌کاته‌وه
	(به‌ورده‌شهر یا گفتوگو، مشت و مَر
	یعنی الحساب مع شخص ما (غالباً بالمشاجرة أو الجدال)
haven /'heɪvn/ n [C]	په‌ناگه، به‌نده‌ر، شوینی حه‌وانه‌وه
	نیشنگه، په‌نا
	مرقا، میناء (مجاز) مکان للراحة لأمن ملجأ، ملاذ
haversack /'hævəsæk/ n [C]	جانتا، توره‌که‌ی
	زه‌خیره، کوله‌بشت
	حقبة أو جراب للمؤن يعلق بالظهر عادة (بخاصة للجنود)
havoc /'hævək/ n [C]	ویرانه، تیکدان، نازاوه‌ی
	سه‌خت هه‌رفین، ویران ده‌هرت
	دمار، خراب، فوضى شديدة
¹ hawk /'hɔ:k/ n [C]	شه‌ه‌یاز، هه‌لو، دال، باز، نولو‌ه
	صقر، باز
² hawk /'hɔ:k/ vt	به‌ده‌ست گه‌ری شت نه‌فروشی
	بیع متجولاً
hawker n [C]	فروشیاری ده‌ستگیر
	بائع متجول
hawser /'hɔ:zə(r)/ n [C]	گورس، په‌تی نه‌ستور
	وه‌ریسی ستوری گه‌می بی گری‌دوت
	جبل أو سلك سیک (يستخدم فی السفن)
hawthorn /'hɔ:θɔ:n/ n [C]	ده‌رختی گویژ، کوهیژ،
	شیلان
	شجرة الزعرور
hay /beɪ/ n [U]	کا، پووش، په‌لاش، قرشک، گزره
	تب، قش، علف للحيوانات
hay fever n [U]	پووشه‌تا

جسی القش، جسی الهشیم	
کۆمه‌له‌کا، مۆله‌کا،	hayrick, haystack n [C]
گزره	
کومه‌التین، کومه‌الدیس	
سامناکی، سه‌رکه‌شی	hazard /'hæzəd/ n [C]
مخاطرة، مجازقة	
گه‌ری	exposed to the ~ s of life at sea
سه‌رکه‌شیه‌کانی ژیان له‌ده‌ریا	
معرض لمخاطر الحياة فی البحر	
۱. سه‌رکه‌شی نه‌کا، خوی نه‌خاته‌تالوکه	□ vt
۲. نه‌په‌خه‌ملینی، وای داده‌نی، هه‌لیدی	
۱. په‌خاطر، په‌خازف، معرض للمخاطر ۲. یقول من باب التخمين.	
په‌خز	
سامناکی، سامناک، پر مه‌ترسی	hazardous adj
مخوف بالمخاطر	
تەم، مژاسفک، مژدبت	haze /'heɪz/ n [U]
ضباب خفیف، سدیم	
داری باده‌م، بنده‌ق (ره‌نگی چاو)	hazel /'heɪzl/ n [C]
عه‌سه‌لی ره‌نگ هه‌نگین، هه‌نگوینی	
شجرة البندق. (لون الاعین) علی	
تەم ومژاوی،	hazy /'heɪzi/ adj (-ier, -iest)
ده‌وره‌گیراوه به‌تەم ومژ، نادیار	
ضبابی، محاط بضباب رقیق، غائم (مجاز) مبهم، غیر واضح	
نه‌و(نیر)	he /hi:/ pron
هو (ضمیر المذکر)	
۱. سه‌ر، که‌له‌ل، گرنگی، سه‌روک	head /hed/ n [C]
۱. رأس، هامة	
۲. (ژیان) له‌کیسی چو / سه‌لاری	lose one's ~
ده‌روونی	
۲. حیاة، فقد حیاته / إترانه	
۳. ژیا‌نی له‌سه‌ر نه‌وه داننا، شینک	It cost him his ~ .
وه‌ک سه‌ر واین له‌شیوه‌ی سه‌ری چه‌کوش یا بزمار یا دار	
نالای پا‌پۆر یا سه‌رکه‌فی سه‌رقایی شه‌راب یا کۆمه‌له‌	
گه‌لاوگول به‌سه‌ر قه‌دی ده‌رخته‌وه، پۆه‌ی شت ۴. میشک:	
توانای ئی‌گه‌بشتن ویرکردنه‌وه	
۳. کلفته‌ذلك حیاته، شی، شبه‌الراس او مکانا لرأس المطرقة	
او المسار أو صاری السفينة، أو الرغبة فوق كأس من الشراب	
او مجموعه‌الاوراق أو الاذهان فوق ساق شجرة مثلاً، قصة الشی، ۴.	

- الدماغ: القدرة على التصور والتخيل. القدرة على التفكير
 شتیک به مشکیا دئی ~ *make sth up out of one's ~*
 یاتی بشی، من عقله
 وونی نهکا، راگری خوی ~ *lose keep one's ~*
 له پاریزی
 بنقد / یحتفظ برباطه جاشه
 شیت، گیز، شیت بوو ~ *off one's ~*
 مغبول، ذاهل، مصاب بالجنون
 له وبر وایه داپه که ~ *take it into one's ~ that...*
 له سوروو
 یعتقد بأن يتحدث فوق مستوى إدارته الغير
 تیگه پشتی خد لکی قسه نهکا ~ *talk above sb's ~*
 به سهر په کدا ~ *~ over heels*
 راسا علی عقب
 نووقسی خوشه ویستی ~ *be ~ over heels in loves*
 بوه تاپه ناگوئی
 غارق فی الحب حتى أذنبه
 ۵. وینه یا په پیکری سهر (به تاپه تی) ~ *s or tails*
 له سهر رووی پاره) وینه یانوسین یانه خش
 ۵. صورة أو تشال لرأس (و بخاصة علی وجه عملة معدنية).
 صورة أو کتابه طرة أو نقش
 ناتوانی هیچی ~ *be unable to make ~ or tail of sth*
 لی تن بگات، سهرو بهری لیک جیاناکاته وه
 لا یستطع أن یدرله منه شیئا. لا یعرف له رأس من رجلین
 سهری / په کی په ۵۰ پادرسه ~ *50p a ~*
 خسون بنسا للرأس / للواحد
 ۶. تاج له سهر، پاشاکان، شازنه کان ~ *crowned ~*
 ۷. په ک سهرله سهرو مالات
 ۶. رؤوس متوجة، ملوک، ملکات ۷. (جمع بصيغة المفرد) رأس
 من الأبقار أو الأغنام
 ۵۰ سهر له ولاخ ~ *50 ~ of cattle*
 خسون رأسا من الماشية
 ۸. له سهره وه / سهر له سهره وی ~ *at the ~ of the list*
 لیسته که
 ۸. لی اعلی / رأس / مقدمة فی اهل القائمة
 ۹. سهر، کوتابی سهره وه ~ *the ~ of a valley/lake/bed*
 له شتیک سهروی دول / دهر پاچه / یتخف، قهره وینله
 ۹. اعلی، النهایة العلوية من الشيء اعلی الوادی / البحيرة /

- السرير
 ۱۰. دادوهر سهروک به ریوه بهری ~ *the ~ of the school*
 قوتابخانه
 ۱۰. حاکم، رئیس مدیر / ناظر المدرسة
 سهروکی خزمه تکاران ~ *the ~ waiter*
 رئیس الخدم
 ۱۱. به شتیک له وتار ۱۲. له گاته نهو په ری ~ *come to a ~*
 ۱۱. قسم أو جزء من حديث أو مقال ۱۲. يبلغ الذروة أو الأوج
 یثازم
 ۱. پشی ده کوئی، له سهر تاوه دئی، رابه ری ~ *vi, vi*
 نهکا
 ۱. یصدر، یاتی فی المقدمة، یترأس
 ۲. ناراسته ی نهکا، نهروا په رهو پاشور ~ *ing south*
 ۲. یترجه نحر، یسر فی إتجاه یتجه جنوبا
 نهروات به رهو ماله که ی / ~ *ing for home*
 نیشتمانه که ی
 متجه إلى مسکه / موطنه
 قاپلی نهکا بوگورینی ناراسته که ی ۳. به که لله ~ *sb off*
 لی نهکا
 یجبره علی تغییر إتجاهه ۳. یضرب بالرأس:
 به که لله له توبه که ی نهکا ~ *the ball*
 یضرب الكرة برأسه
headaddress n (بوجوانی) سهر وینچ، فیس
 (بخاصة للزينة) غطاء وقعة
header n [C] کلاو، فیس، مه کیته پادرون و
 بارکرتی / هیلې سهره وه
 غطه / وقعة رأسية
heading n [C] جهند وشه په ک پوناویشان، نافیشان
 کلمه / کلمات تصدر البحث
'headland n [C] زهوی سهره وه ی دهریا
 رأس بحری
'headlight n [C] رووناکی پشه وه ی فوتوموبیل،
 پوناها پشی
 النور الأمامی لسيارة ونحوه
'headline n [C] مانشتی روظنامه سهر دیر، نافیشان
 گو تارا
 عنوان فی اعلی صحيفة أو مجلة، مانشت
 به توره یی سهر نه مینته پشه وه ~ *headlong adv, adj*

توورهو، هه لچوو	
بوضع يکون فيه الرأس متهور، طائش، بتهور، بطيش	
headman <i>n</i>	سەر خهیل یان کوپخای لادی، موختار،
کوخره، سهرهوز	
رئيس قبيلة أو قرية	
head 'master <i>n</i> [C]	بهريويهري قوتابخانه (نير)
ناظر / مدير مدرسة	
head-'mistress <i>n</i> [C]	بهريويهري قوتابخانه /
(مى)، کاردارا دبستانى	
ناظره / مديرة مدرسة	
head-on <i>adv, adj</i>	ههريانه کان بهريه که نه کهون
سهره به سهر له پيشوه / بهراهى	
(الغريات تصطدم) رأساً برأس، من المقدمة / الأمام	
'headphones <i>npl</i>	بيستوگى گوئى، بهيستوگا سهرى
سماعات تثبت على الرأس	
head 'quarters <i>n</i>	باره گا، شهرگه، بنكه
مقر أو مركز القيادة	
headstrong <i>adj</i>	كه له رهق، ركدار، سهر ههك سهر
رهق	
عنيد، صلب الرأس، متعنت	
headway <i>n</i> [U]	جوله به رهو پيشهوه، پيشكهوتن،
لثينا پيشه ناهه	
تقدم، حركة إلى الأمام	
'headword <i>n</i> [C]	ناونيشان، سهره تاي فهرهنگ
(به پيشى زل)	
عنوان، مدخل فى معجم (عادة بحرف ثقيل)	
heal /hi:l/ <i>vt, vi</i>	چاك ده پيشهوه، ساريژ ده پيش، گوشت
دگرت (برين)	
يشفى، يشفى، يتعافى، يندمل	
~ a wound	(برين) برينداريه كه ساريژ ده پيش /
دپته وه سو	
يجعل الجرح يندمل / يلتئم	
wounds that ~ slowly	برينداري كه
به كاوه خوساريژ ده پيش	
جراح تندمل ببطء	
~ a quarrel	كو تاي به ناكوكى دينى
(مجاز) ينهى الخلاف	
health /helθ/ <i>n</i> [U]	1. دروستى، تندرستى، ساخى،

ساخلمى	
1. صحة، عافية	
تندرستى باش / خراب 2. چيز	good/poor ~
وه رگرتن له تندرستى باش، بوژانه وه	
صحة جيدة / سيئة 2. التمتع بالصحة والعافية، ازدهار	
پنك، به خوشى نه وه خواته وه، پنك	drink sb's ~
هه لده دا	
نخب: يشرب نخب صحت	
دروست، ساخ، لهش ساخ	healthy /helθ/ <i>adj</i>
سه خهلم، ساخ، ساز	
صحيح، سليم، معافى	
راهيتانى سودمه ند بو لهش	~ exercise
تمرينات نافعة للصحة	
1. كومه ل، كوم، زور، قومەت	heap /hi:p/ <i>n</i> [C]
1. كومة، ركام	
كومه لى به راو / خول	a ~ of books/sand
كومة من الكب / الرمال	
2. له شيوگى كو، بريكى	have ~ s of books/time
زور ژماره يه كى زور به راو / كات	
2. (ل. د.) (فى صيغة الجمع) كمية كبيرة، عدد كبير لديه مقدار	
كبير من الكب / الوقت	
كومه لى نه كات، پرى نه كا	□ vt
يكوم، يكدس	
قاپه كه پر نه كا له خواردن	~ a plate with food
يقتل صحناً بالطعام	
حه ز به چاكه زور	~ favours (up) on a friend
له گه ل هاوريكه دا نه كا	
يفرق الأنصال على صديق	
1. گوئى لى ده پيش،	hear /hiə(r)/ <i>vt, vi (pt, pp)</i>
ده پيشنى	
1. يسمع، يسمع من	
لى نه ده ژنه قن هه والى واى پى نه كا	~ from
تبلغه اخبار كذا	
هه والى پى نه گه يه نى، نه زانيت له باره ي، بهر	~ of
گوئى ده كه وى 2. (دادوه ر) گوئى له قسه ي شا به ته كان نه گرتى	
يصل إلى سامعه، يعلم ب، يسمع عن 2. (القاضي) يسمع	
الدعوى أو أقوال الشهود	
3. ده ست خوش، ناهه رين، براقو	H~ ! H~ !

۳. أحسنت، عظيم
hearing /ˈhɪərɪŋ/ *n* [C,U] ۱. توانای یستن، بهیستن،
 ۲. هرسین ۲. له یواری یستن ودهنگ
 ۱. القدرة على السماع، سمع، حاسة السمع ۲. مدى السمع أو
within/out of ~ له دووره ووی یواری یستن،
 ۳. دادوهری کردن، لیکولینه ووه
 الصوت على / بعيد عن مدى السمع ۳. محاكاة، تحقيق
hearken /ˈhɑ:kən/ *vi* گوی نه گری، دبهیت،
 گوهداری دکت
 (ا.ق) یصنی، یصت
hearsay /ˈhɪəseɪ/ *n* [U] ۱. قسه لوك، پروپاگنده، گوته
 گوت
 أقاویل، إشاعات، تقولات
hearse /ˈhɑ:s/ *n* [C] گالیسکهی مردوان، داریهست
 عربة الموتی
heart /hɑ:t/ *n* [C] ۱. دل، نه فلین ۲. مه لبه ندی سوز
 وخوشه ویستی
 ۱. قلب، فؤاد ۲. مركز المحبة والعاطفة
 دلی نایهت کدوا *not have the ~ to (disappoint sb)*
 (فلان کس یی هیوا بکا)
 لا یتاوعه قلبه علی (أن یخيب أمل فلان)
 ووره ی ناهیلن، ههست به نانومیدی ده کات *lose ~*
 تنهن عزیزته، یشر بالیاس
 نازا نه یی، پروای به خوی نه یی *take ~*
 یتشجع، یشر بالثقة
 شتیک زور کاری تی کردوه به توندی *take sth to ~*
 وهری نه گری
 یتاثر تاترا عیقاً بالأمر، یاخذه علی محمل الجدا
 چاکتر نه یی له هه لسو وکوتیدا *a change of ~*
 تحول إلى الأفضل فی شخصية المرء
 چونی یوینت، چون حزه نه کات، *after one's own ~*
 وهک وی بقیث ۳. چهق، ناوه پراست، دل
 کما یرغب، کما یحلو له تماماً ۳. مرکز أو وسط، قلب
 له ناوچه رگی دارستان *in the ~of the forest*
 ۱. کوپه، وینهی دلی تیدا په (کاغزی قومار)
 فی قلب الغابة ۱. الکویه، ورقة لعب تحمل صورة قلب
heartache *n* [U] په ژاره، خد، دل نیش، دل گرانی
 حزن، غم، آس عیق

- heartattack** *n* [C] دل داخوړپان، قوتک
 أزمة قلبية
heartbeat *n* [C] لیدانی دل، دل کوتان، پرته پرتی دل
 نبضة (دقة) القلب
heartbreaking *adj* جهرگیر، دلشکان، دلشکستن
 به سویی
 منجع، فاجع
heartbroken *adj* دلشکاو، دلشکستی، ماتو
 مهلول
 مکسر الفؤاد
heartburn *n* [U] سوتانه ووی ده می گده به ووی
 به دخوړاکی، دل سوزی، دل سوتان
 حرقه فی فم المعدة ناشئة عن سوء الهضم
heartfailure *n* [U] دابه زین له دلدا، دل داخوړپان،
 قوتک
 هبوط فی القلب
heartfelt *adj* سوزداری (به تایه تی به زه یی) راستگو،
 له دله ووه دهوچووه
 الشاعر (بخاصة العطف) صادق، صادر عن القلب، مخلص
heartless *adj* دلهرق، بی به زه یی
 متحجر القلب، عديم الرأفة
heartrending *adj* دل ته زین، جهرگ بر
 فاجع، یزق الفؤاد
heartstrings *npl* ناخی سوزداری، زی به کانی دل
 أعظم الشاعر، أوتار القلب
hearten /ˈhɑ:tn/ *vt* هانی ده دات، ووره ی به زده یی،
 خورت دکت
 يشجع، يشده العزيمة
 هه والی هانده وانه / هیوا ته به خوشی *~ ing news*
 اخبار مشجعة / تبعث علی الأمل
hearth /ˈhɑ:θ/ *n* [C] کوچک، ناگردانه زویا،
 گهر مکهروه، مال، نشینگه
 موقد، مدفأة، (مجاز) منزل، بیت
hearthrug *n* [C] بهر یقالی / بهر زویا
 بساط / سجادة تفرش أمام الموقد
heartily /ˈhɑ:trɪl/ *adv* به دل سوزی له ناخی دله ووه،
 به ته وای
 باخلاص، بجماعة، تماماً

hearty /'ha:ti/ <i>adj</i>	۱. دل‌سوز، راستگو ۱. مخلص، صادق
<i>my ~ approval</i>	تو پوره‌ی ره‌زامه‌ندیم
<i>a ~ welcome</i>	موافقتی‌الخالصة پیشواز، به‌خیر هاتنی گهرم
	۲. به‌هیز، به‌توانا، له‌ش ساخ استقبال / ترحیب خار ۲. قوی، معافی، متنوع بالصحة
<i>stil hale and ~ at 95</i>	تالیستانه‌ندروستی باشه له‌تمه‌نی ۹۵ سال‌لداپه
	لا‌یزال متنوعاً بالصحة والعافية فی الخامسة والتسعين من عمره
<i>a ~ meal</i>	۳. (ژهم، چئۆ) تیرو ته‌سه‌ل، باش ۳. (الوجبة، الشهية) کبیره، حسنة
<i>a ~ eater</i>	که‌سیکی نه‌وسن، چئۆ له‌خواردن پیینی حسن الشهية، شخص يتلذذ بالطعام
<i>a ~ appetite</i>	تاسوقی زور، چئۆی زور شهية بالغة
heat /hi:t/ <i>n</i> [C,U]	۱. گهرمی، گهرماهی، گهره ۱. حرارة، حر
<i>in the ~ of the argument</i>	۲. هه‌لچوون، به‌شوکان له ۲. گهرمی مشت و مره‌که‌دا، ۳. پیشیرکینی سهره‌تایی بو‌دوور
	خستنه‌وه‌ی لاوازه‌کان
	۲. إحتیاج، إفتعال فی غمرة النقاش ۳. سباق تمهیدی لأستبعاد
	العناصر الضعيفة
☐ <i>vt, vi</i>	گهرمی ده‌کات، تایی لئی دی، گهرمی ده‌به‌خشی
	یسخن، یحیی
heatedly <i>adv</i>	به‌توره‌یی، به‌توندو و تیزیی بغضب، بحدّة
heater <i>n</i> [C]	هیتەر، گهرم‌که‌ره، ناگردان سخان، مسخن
heating <i>n</i> [U]	گهرمی، گهرم‌کردن تدفئة
<i>central ~</i>	گهرمی مەركەزی تدفئة مركزة
heatwave <i>n</i> [C]	شه‌پۆله‌ گهرما موجة حر
heath /hi:θ/ <i>n</i> [C,U]	۱. زه‌وی به‌پار، مێرگ ۲. خلیج جۆریکه‌ له‌ پرووه‌ك

	۱. ارض پور ۲. الخلیج (نبات)
heathen /'hi:ðn/ <i>adj n</i> [C]	(که‌سیکی) کئیری، بیت‌په‌رست
	(شخص) وتنی، عابد الاوثان، (مجاز) هجی، غیر متدن
heather /'heðə(r)/ <i>n</i> [U]	جۆره‌ رووه‌ کئیکه (هیسر) گیاه‌که‌ی پیشه‌لانیه‌ لقه‌که‌ی زه‌رده‌ گووله‌که‌ی به‌جۆکه‌
	بۆمه‌به‌ستی پزیشکی به‌کار دئیت، هه‌له‌زه‌ك، به‌ندار
	نوع من الخلیج (نبات)
heave /'hi:v/ <i>vt, vi</i> (<i>pt, pp ~ d</i>)	۱. به‌رزده‌کاته‌وه به‌رز ده‌کرنی رانه‌ کئیشری، توندی ئەکا (په‌ت، گورپس) ۲.
	به‌رز ی ئەکا ته‌وه‌ و فری ی ئەدا
	۱. یرفع، یرتفع (إستخدام بحري) (شیئا ثقیلاً)، یسحب، یشد (حیلاً مثلاً) ۲. (ل.د) یرفع ویطرح
<i>~ one's luggage into a taxi</i>	که‌لو و په‌لی به‌رز ئه‌کا ته‌وه‌ ئە یخاته‌ ئوتوبیلی کرنی
	رفع أمتعة و وضعها فی سياره‌ أجرة
<i>~ ing waves</i>	به‌رز و نزم ئەکا، شه‌پۆله‌کان به‌رز و نزم له‌بێ، هه‌له‌چنی
	یعلو ویبط، أمواج تطلو و تنخفض، تجیش
<i>~ ing bosom</i>	سنگ به‌رز و نزم ئەکات صدر یعلو وینخفض
<i>~ in sight</i>	۴. که‌شیه‌که‌ له‌ ناسۆوه‌ ده‌رکه‌وت ۴. (السفينة) تلوح فی الأفق
<i>The ship hove to</i>	که‌شیه‌که‌له‌ ناو‌راستی ده‌ریا راوه‌ستا
	توقفت السفينة (وسط البحر)
☐ <i>n</i> [C]	به‌رز‌کردنه‌وه‌، راکئشان، ده‌ردان، هه‌لچوون، هه‌ناسه‌ هه‌لکئشان
	رفع سحب، طرح، جیشان، تنهد
heaven /'hevɪn/ <i>n</i> [C]	۱. ئاسمان ۲. به‌هشت ۳. له‌شێوه‌ی کۆ (ئاسمان)
	۱. السماء ۲. جنة فردوس ۳. (فی صیفة الجمع) السماوات،
	السماء
<i>Good H~ s!</i>	ئاسمان چه‌ند جوانه‌! یا للسماء!
heavenly <i>adj</i>	۱. ئاسمانی، پیرۆز ۲. جوان، گه‌شاوه‌، به‌هه‌شتی
	۱. ساموی، مقدس ۲. بدیع، مبهج

heavily /'hevɪl/ *adv* به گرانى، به ناره حه تی، به قورسى
بثاقل، بصحوة

heavy /'hevi/ *adj* (-ier, -iest) گه وره ۱. گران، قورس، گه وره

۲. قه به تر، زلتر یان له ناسایی به هیزتر

۱. ثقیل، کبیر ۲. أضخم أو أكبر أو اقوی من النحو المعتاد

به ره می زور / بارانی به ~ *crops/rain/work/blows*

لیزمه / کاری سه سخت / لیدانی قورس

محصول ویر / اطار غزیره / عمل شاق / ضربات عنيفة

~ *roads* ۱. ینگای سه سخت (به هوی قورو ویته)

طرق شاقه (بسبب الأرحال)

~ *going* (باردوخ) ناره حه ت

(الظروف) صعبة، معيقة للتقدم

۳. (خه لک نوسینه که یان) وهرس ☐ *adv* = *heavily*

که ر، یزار که ر

۳. (الأشخاص) كاتبهم، بليد، مل

به هیواشی ویه قورسی *time hanging ~ on his hands*

کات نه پروات

یسر علیه الوقت ببطاً وتثاقل

heavyweight *n* [C] کیشی قورس، مشت و بازی

قورس (سهره ۱۷۵ پتل)

الوزن الثقيل، ملاکم من الوزن الثقيل (فوق ۱۷۵ رطل)

Hebrew /'hi:bru:/ *n* [C,U] (زمان یا نین) جووله که

(لغة أو دين) اليهود

☐ *adj* جووله که یی، عبری، یهودی

heckle /'hækl/ *vt* زور پرسباری نابه جی نه کا

له کویونه وه گشتیه که دا

یکتر من الأسئلة المرحجة في اجتماع عام

heckler *n* [C] یی پر به پرسباری ته نگه تاو

مقاطع بالأسئلة المرحجة

hectic /'hektɪk/ *adj* ۱. سوور هه نگه راو، به شیوه به کی

ناناسایی (دهم و چاوی سوور هه نگه راو)

۱. محمر، متورد به شکل غیر طبیعی

~ *cheeks/colouring* گونای زور سوور هه نگه راو

ره نگی زور سوور (وه که کسیتی سوور هه نگه راو، سیلاوی)

۲. تا لی ها توو دووول، شهرزه

وجنات شديدة الأحمرار / لون بالغ الأحمرار (يشبه شخصاً)

یعانی من حسی السل الرئوی) ۲. محمر، قلق

hecto- /'hektəʊ/ *prefix* یشگریکه به مانای

بادنة معناها مائة

~ *gram (me)* سه د، هکتوگرام، سه د گرام

الهکتوگرام، مائة غرام

~ *litre* هکتولتر، سه د لیتر

الهکتولتر، مائة لتر

hedge /'hedʒ/ *n* [C] په رزینی ده ورن، نانگری

سیاج من شجیرات

۱. په رزینی نه کا، په په رزین به به ریه سستی ☐ *vt, vi*

ده وری نه گری بو دانه نی

۱. سیج، یحیط سیاج، یطرق (مجاز) یحیط به جاز او عاتی

~ *d in with regulations* سه ریه ست نیه

له هه لئس وکه وت (به هوی پابه ندی به پاسا به که وه) ۲. ده سی

ده سی یی نه کا، وه لایمی ته وای نادات به ده سته وه

لا یتنح بحریة الحركة (بسبب الانظمة التي تنقدها) ۲. سراوغ،

یتجنب تقديم جواب قاطع

hedgerow *n* [C] په رزینی له ده ورن

سیاج من شجیرات

hedgehog /'hedʒhɒg/ *n* [C] ژیشک، ژزی

قنقد، قباع

heed /'hi:d/ *vt* وریا نه یی، فاوپی لی نه دات

یتبه، یلغت لی

~ *a warning* گوئی رایه لی، ناوهر دانه وه

إنتباه، إنذات

take no ~ of what people say ره چاوی ناگادار

کر دنه وه به که نه کا، پابه یخی یی نه دات، گوئی به قسه ی خه لکی

نادات، گرنگی ده دابه

یراعی تحذیراً، يضع له حساباً لا یبالی بما یقولہ الناس

heedful *adj* هشیار، وریا، پابه خدار

متبه، حذر، مهتم

heedless *adj* یی ناگا، یی بایه خ، که م ته رخمم

غیر متبه، غیر مهتم، لا مبالی

heel /'bi:l/ *n* پاژنه یی، پاژنه ی گوره ووی

عقب القدم، عقب الجوراب

take to one's ~ s تی نه قوچینی

یلوژ بالقرار

cool/kick one's ~ s به چاوه پروانی به جی ده هیلنی،

هه لدی

یتراک منتظر

- come to ~ (سهگ) پاوه‌ری خاوه‌نه‌کی نه‌کا، ملکه‌ج
 نه‌ی، گوئی رایه‌ل نه‌ی
 (الکلب) سیس ورا سیده (مجاز) یخضم، یذعن
 down at ~ (پنلاو) پاژنه‌ شر، شریوونی جل
 (حذاء) بالی الککین (مجاز) رث الثیاب
 □ vi پاژنه‌ی نوئی بو پنلاو دانه‌ی
 یضع کعباً جدیداً (حذاء مثلاً)
²heel /hi:l/ vi, vt ~ over (کەشتی) لارده‌یتیه‌وه‌لا
 په‌کیدا، خوهر دیت، دبه‌زت
 (السفينة) تمیل علی أحد جانبيها
 hefty /hefti/ adj (-ier, -iest) به‌هیز، زه‌بره‌ده‌ست،
 گه‌وره‌ گه‌له‌ک مه‌زن
 (ل.د) قوی، جبار، ضخیم
 Hegira, Hejira /hed'ira/ n کۆج، کۆچی یتنه‌مه‌بر
 (دخ)
 هجرة النبي محمد(ص) من مكة إلى المدينة
 helter /hefə(r)/ n [C] گویره‌که، گولک (من)، چینلا
 بچوک، گۆلک
 عجلة، بقرة صغيرة
 height /haɪt/ n [C,U] ۱. به‌رزی، (به‌تایه‌تی) به‌رزی له
 رووی ده‌ریاوه، بلندی، به‌رزی، بانک
 ۱. ارتفاع، علو (بخاصة) الارتفاع عن مستوى سطح البحر
 the ~ of a mountain به‌رزی چیا، بلندی به‌ژن،
 ۲. چینگای به‌رز
 ارتفاع جبل ما ۲. مکان عال او مرتفع
 the ~ of his ambition ۳. به‌رزترین ناست، لوتکه،
 نه‌وپه‌ری به‌رزی ناستی ناوانی
 ۳. الحد الأقصى، قمة، أوج الحد الأقصى لسطحه
 له‌وپه‌ری، تاف، پۆه
 at its ~ فی الأوج، فی الذروة
 heighten /haɪtən/ vt, vi به‌رز ده‌یتیه‌وه‌ به‌هیز نه‌ی،
 قول نه‌ی، قایم دکت، به‌رز دکت، پتر دبت
 یرفع، یعلی، یقوی، یعمق
 (تاوان، ناپه‌سه‌ند، ناشرین)
 heinous /heɪnəs/ adj یتقام خراب
 (الجرم، شانن، شنیع) منکر
 heir /eə(r)/ n [C] میراتگر (نیر)، جینشین، پاشماگگر،
 میرات خور

- وریت، ولی عهد
 heiress /eəɪs/ n [C] میراتگری (من) میرات خوری
 وریفة
 heirloom /eəlu:m/ n [C] میراتگری، پاشماک
 میرات (شینک) پاشه‌کوت بیی له‌ وچه‌وه‌ یو‌ وچه‌
 شیء یورث من جیل إلى جیل
 Hejira = Hegira n کۆج
 هجرة
 held /held/ (بروانه / hold)
 (أنظر / hold)
 helicopter /helɪkɒptə(r)/ n [C] هه‌لیکوپتر،
 فروکه‌ی په‌روانه‌دار
 الهلیکوپتر، الطائرة المروحية
 heliport /helɪpɔ:t/ n [C] فروکه‌خانه (بو فروکه‌ی
 ستونی)
 مطار للطائرات العمودية
 hell /hel/ n [C] ۱. (له‌ه‌ندئێ ئایندا) دۆزه‌خ، دۆزه‌ه
 ۲. (بار، شوین) نه‌شکه‌نجه‌ ونازار ۳. هه‌لاو، گازی کرن
 به‌توره‌یی
 ۱. (فی بعض الدیانات) الجحیم، جهنم ۲. (حالة، مکان) عذاب
 أو شقاء ۳. صیحة تعبر عن الغضب أو الاستنزار
 he'll /hi:l/ = he will, he shall
 hello /hə'ləʊ/ int = hullo
 helm /helm/ n [C] ده‌سکی سه‌وئی که‌شتی
 مقبض دفة المركب
 helmet /helmt/ n [C] کلای ناسن، زرخ
 خوذة
 help /help/ vt, vi ۱. پارمه‌تی ده‌دات، هاوکاری نه‌کا
 ۱. یساعد، یعاون، یعین
 I can't ~ doing it. It can't be ~ ed. نه‌که‌وی،
 یتهری لئێ نه‌گری، ناپکات، خوی لئێ ده‌دزیتیه‌وه‌
 یتهری من، لاسبیل لتجنب عمل ذلك
 ۳. خواردن
 ~ ing himself to some food وخوااردنه‌وه‌ نه‌هینی، هه‌ندئێ خواردن نه‌خوات
 ۳. يقدم الطعام والشراب، يتناول بعض الطعام
 □ n [U] ۱. پارمه‌تی
 ۱. عون، مساعدة، معین
 ۲. لئێ رانه‌کا، یتگی
 There's on ~ for it.

دەريازبويون نيه	
۲. تهرب، تهنج: لاسيل الى تهنجا او التهرب منها	
helper <i>n</i> [C]	يارمه تي دهر، پشتگير، هه پيشت
	مساعد، معاون، معين
helpful <i>adj</i>	هاقل، سوودمه ند، يارمه تيدهر
	منيد، نافع
helping <i>n</i>	به شه خواردنيك له سهر قاب يا دهوري، پشتياني
	حصه من الطعام على صحن (طبق)
helpless <i>adj</i>	بي يارمه تي دهر، په ككه وته، زه بون، كه ساس، بي كار، داماو، بي نه وا
	لامعين له، عاجز
helteriskelter /helto'skelto(r)/ <i>adv</i>	به دهر په رين، به خيرا، به په له، پرتاو
	بالدفاع، يعجلة
hem /hem/ <i>n</i> [C]	ليوار، كه نار، چمك، روخ
	حاشية، الهدب
□ <i>vt</i> (-mm-)	(ليوار، قهراخ، چمك) بو
	يضع حاشية ل
~ about (in)	دانه ني دهوري نه گري، كه ماروي ددها
	يطوق، يحيط ب، يحصر
hemi- /hemi/ <i>prefix</i>	پيشكرنيكه به ماناي نيو، نيفه
	بادئة معناها نصف
hemisphere /hemisfio(r)/ <i>n</i> [C]	نيوه گو، نيوه گوي
	نصف كره، نصف
<i>the Northern/Southern H~s</i>	گوي زهوي نيوه گوي
	باكوري / باشووري
	الكرة الأرضية نصفا الكرة الشمالي / الجنوبي
hemorrhage /heməndʒ/ <i>n</i> [C,U]	خوين بهر بويون
	نزيف، نزف دموي
hemp /hemp/ <i>n</i> [U]	گوش، پووه كيكه له تاله كاني
	گوريس دروست نه كړي
	قنب، نبات تستخدم آليانه في صنع العبال
hemstitch /hemstriʃ/ <i>n</i> [C]	چيني جواني
	تطريز زيني
□ <i>vt</i>	نه پيچي، كراس به نه خش نه رانزيته وه
	يزين الثوب بالتطريز
hen /hen/ <i>n</i> [C]	مريشك، جوجه له، كهرگ مامر

(پروانه <i>cock</i>)	
دجاجة، فرخة، (قارن <i>cock</i>)	
henpecked <i>adj</i>	(پياو) ژناني كه ژنه كهي به سه ريا
	زاله
	(الرجل) تهين او تسيطر زوجته على شونه
hence /hens/ <i>adv</i>	ليروه، له نيسته وه
	۱. من هنا، من الآن، بهذا
<i>a week ~</i>	له ههفته په كدا، له نيسته وه ۲. يو نه وه،
	ژغيري پيڅه
	في أسرع، في الدن، ولذلك، ولهذا
hence-forth, hence-forward <i>adv</i>	له مهودوا،
	ژغيري، ليره وه
	من الآن فصاعداً
henchman /hentfman/ <i>n</i> [C] (<i>pl</i> -men)	
	به رده ستي دلنوز پروا پيكر او به تايه تي (لايه نكري سياسي)
	تابع أمين أو موثق (وبخاصة) نصير سياسي
henna /hena/ <i>n</i> [U]	خه نه
	حناء
hepatitis /hepo'tatitʃ/ <i>n</i> [U]	هه وكر دني جگهر،
	جهرگ كولي
	التهاب الكبد
her /hɜ:(r)/ <i>pron</i> (من)	نهو (شيوكي بهر كار)، نهوي، وي (من)
	هي (في صيغة المفعول به)
<i>I can see ~ .</i>	نهو توانم ببينم
	إنتي أستطيع أن أراها
□ <i>possessive adj</i>	راناوي خاوه نتي بو تاكي نه هاتوو
	ضمير التملك للمفردة الغائبة
<i>This is ~ book</i>	نهو كتبي نهو (بومي)
	هذا كتابها
herald /herald/ <i>n</i> [C]	۱. (له ميژووي كوند)،
	۲. بانگه وازكهر، ورياكه روه، گاز پيكر، مزگين
	۱. في التاريخ القديم مناد، رسول ۲. بشير، نذير
<i>In England the cuckoo is a ~ of spring.</i>	بالندهي
	كوكو مزدهي به هار نه دا به نيشكلترا
	يحمل طائر الوقواق بشارت الربيع في إنكلترا
□ <i>vt</i>	مزده نه به خشي، هاتي رانه كه په ني
	يبشر، يعلن قدوم
heraldry <i>n</i> [U]	هونه ري دروشي ره كه زناسي

و میزوی خیزانه دیرینه کان خانه دانی، دروشم زانی، هیجا
 فن شعارات النسب و تراخی العائلات القديمة
heraldic /hɛr'ældɪk/ *adj* په پوهندی به ره گز
 دوزیه وه هه په
 متعلق بالانساب
herb /hɜ:b/ *n* [C] گيا، نهوگيا پانه ی له پزیشکی و
 چیش لټاندا په کار دیت
 أعشاب تستخدم فی الطب والطبخ
herbage /hɜ:bɪdʒ/ *n* [U] گزوگيا، بیجا، له وړ
 أعشاب وغیرها من نباتات الحقل
herbal /hɜ:bəl/ *adj* گيايي، کتیا گيا پان
 عشبی
herballet *n* [C] فروشیارگيا، یا گياناس، ورده فروش
 بائع أو عالم أعشاب، عطار
herculean /hɜ:kju'li:ən/ *adj* به ده سولات، پیوینی
 به هیزی هوش و جهسته ی معزن هه په
 ذو بأس شدید، یطلب قوی عقيلة أو جسدية جبارة
herd /hɜ:d/ *n* [C] ره وه، جهله ب
 قطع، سرب، ماشیه
 ره وه، گزو، خنک، ره و حه شامات، *the common ~*
 پشیوی
 (تستخدم للسخرية) العرام، الغرغاء، الدهماء
herdsman *n* (*pl* -men) شوانی گاگل، گاغان
 راع للماشية
here /hɪə(r)/ *adv* لیره، نالیره
 هنا، ههنا
 ~ *and there* لیره و له وری، نه لیره و نه له وری
 هنا و هنالك، لاهنا و لاهناك، أمر
 کاریکی یی یا به خ (په پوهندی نه)
neither ~ nor there به یا به نه وه
 لأهمية له (للاعلقة له بالموضوع)
hereabouts /hɪə'əbaʊts/ *adv* له مه ولا، ل قیری
 بالقرب من هذا المكان، فه هذا الجور
hereafter /hɪə'ɑ:ftə(r)/ *adv* پاشه رۆژ، دوماهی،
 له مه و دوا
 من الآن فصاعداً، فی الحیاة الآخرة
hereditary /hɪ'redɪtri/ *n* [C] بو ماوه ره جهله کی
 زکماکی، پاشماکدار

ورانی، متوارث
 قهرمانه وای بو ماوه / نه خویشی بو
 ~ *rulers/diseases* ماوه
 حکام بالوراثة / أمرأ، وراثیه
heredity /hɪ'redəti/ *n* [U] بو ماوه، کومه له سیفاتیک
 له باوان به جن ماو، زکماکی، پاشماکی، پشواپشتی
 الوراثة، مجمرع الصفات المتوارثة
heresy /hɛrəsi/ *n* [C,U] (*pl* -sies) گومرا بوون، یی
 باوه، زه ندیقی
 کفر، زندقه هرطقه
heretic /hɛrətɪk/ *n* [C] گومرا په له ناین، لاداو،
 زه ندیق
 کافر، متبرد علی التعالیم الدینیة
heretical /hɪ'retɪkəl/ *adj* کافر، هه لنگه راو له
 ناموزگاری ناینی، گومرای، زه ندیقی
 کافر، متبرد و فسق علی التعالیم الدینیة، هرطقی
hereupon /hɪə'ʊpən/ *adv* بویه، لیره دا
 علی هذا، عند هذا
herewith /hɪə'wɪð/ *adv* هاوینچ، له گه له هم، ب فی
 ناوایی
 مرفقاً بهذا، طياً
heritage /hɛrɪtɪdʒ/ *n* [C] پاشماوه، میراثی، که له پور
 (روشنیری و هونه ری و پاشماکدار)
 إرث، میراث، ثراث (ثقافی أو فنی)
hermetic /hɜ:'metɪk/ *adj* شاراوه، باش داخراو،
 چه سب، قایم
 کتم، محکم السد
hermetically *adv* به توندو تولی داخراو
 بأحكام، مغلق بأحكام محکم السد
 ~ *sealed* کون پر، ری په جوونه ژور و ده وه هاته
 دهره وه ی ههوا نادات
 لا یسمح بدخول أو خروج الهواء
hermit /hɜ:'mɪt/ *n* [C] ره پهن، له لدال، پوست نشین،
 کوچک، سؤفی، گوشه گیر، بهرکه نار
 ناسک
 ۱. پالوان، قهرمان
 ۲. که سیتی سهره کی له رومان پاشانو گریدا
 ۱. بطل، ۲. الشخصة الرئيسية فی قصیده أو رواية أو مسرحية

heroic /'herəʊk/ <i>adj</i>	پالہ واثانہ، قارہ مانانہ بطولی
heroin /'herəʊn/ <i>n</i> [C]	پالہ واثانہ تی، قہرمان (میں) بطلة
herolam /'herəʊlɒm/ <i>n</i> [U]	پالہ واثانی، میرخاسی، قارہ مانانی، لہدنگی
heron /'herən/ <i>n</i> [C]	بطولة، بسالة شجاعة فاتنة شینہ شاہو، خہمہ خورہ
herring /'herrɪŋ/ <i>n</i> [C]	مالک الحزین، طائر البلشون
herring /'herrɪŋ/ <i>n</i> [C]	جورہ ماسیہ کی وہ سہر دینہ
	سکالہ الرنجة، سکالہ من جنس السردین (لا تفرق فی الجمع غالباً)
hers /'hɜːz/	ہی تھو (پو میں)
	ملکہا، خاصتھا (ضمیر التلک)
<i>This book is ~ .</i>	هذا الكتاب خاصتها
herself /'hɜː'self/	خوئی پو (میں)
	ہی نفسھا
<i>She has hurt ~ .</i>	۱. زبانی بہ خوئی گہ پاند
	۲. قد اضرته نفسھا
<i>She ~ did it.</i>	۲. تھو خوئی کردی
	۲. ہی نفسھا فعتھ
<i>She sat by ~ .</i>	خوئی بہ تھنھا دانیشٹھ
	جلست وحیدہ
<i>She did it by ~ .</i>	خوئی کردیہ تھی (بہ پارمہ تھی)
	کھسی تر
	عملتھ بنفسھا (دون مساعدا من اھد)
he's /hiːz/ = <i>he is, he has.</i>	
hesitant /'hezɪtənt/ <i>adj</i>	دوودل، نیگھران
	متردد
hesitantly <i>adv</i>	بہ دوو دلی
	علی نحو متردد، بحیرہ
hesitate /'hezɪteɪt/ <i>vi</i>	دوو دل تھیں لہ، نیگھران دھیں
	یردد، یلٹھم
hesitation /'hezɪ'teɪʃn/ <i>n</i> [C,U]	دوو دلپون، دوودلی
	تردد، حیرہ
hessian /'hesɪən/ <i>n</i> [U]	کوتال، گوینی
	خیش، قماش الجفناض
heterodox /'heterədɒks/ <i>adj</i>	زہندیقی

heterodoxy <i>n</i> [C]	ابتداعی، هرطقی، مارق
	زہندیقی، زہندیقی
heterogeneous /,hetərə'dʒiːniəs/ <i>adj</i>	ابتداع، مروق، هرطقہ
	جیاواز،
	تیفہ لی، زابہ ندہ، ناچونیہ ک
	متفرع، متفاير الصفات، غیر متجانس
heterosexual /,hetərə'sekʃʊəl/ <i>adj</i>	نارہ زوی
	رہ گہزی تر تھکا
	بیلل الی الجنس الآخر
hew /hjuː/ <i>vt, vi</i> (<i>pt</i> hewed, <i>hewn</i>)	بہ پاچ تھیری،
	دکھ لٹشت، دھ پرت
	یقطع بفأس، یسکل بالقطع بالفأس
<i>~ down a tree</i>	دھ رخت دائہ پاچن
	یقطع شجرہ
<i>~ n timber</i>	تھختھ ی براو
	خشب مقطوع
hexagon /'heksəɡən/ <i>n</i> [C]	شھش لا، شنیوہ بہ کی
	تھندازہ ہی شھش گوشتھ ولا
	المسدس، شکل هندسی مسدس الزوايا والأضلاع
hey /hei/ <i>int</i>	ہی نامرازی، بانگ کردن،
	وریا کردنہو، لو، گہلی
	ہای، صیحة للفت الانتباه أو التعبير عن التعجب أو الدهشة
hey-day /'hei deɪ/ <i>n</i>	پوہ، خوشی، ماوہ زبیرنہ
	ہدھرت، گوینٹک، بہنگ
	ذروة، أوج إزدهار عنوان (مفرد فقط)
<i>in the ~ of his power</i>	لہوہری ہیزیدا
	فی عنوان قوتھ
hiatus /'haɪətəs/ <i>n</i> [C] (<i>pl</i> ~ <i>es</i>)	کون، کھلین،
	کورٹاک
	ثغرة، فجوة
hibernate /'haɪbəneɪt/ <i>vi</i>	سہر دھیت، تھچیتھ دوخی
	سہریون زستانی مت تھیں، دھورینٹ
	یسبت، یقضى فصل الشتاء في السبات (النوم)
hibernation /'haɪbə'neɪʃn/ <i>n</i> [U]	سہریون، متی یا
	زستانی
	السبات الشتوي
hicup, hiccough /'hɪkʌp/ <i>vi, n</i> [C]	نزگہرہدہ کا،
	توشی قرقینہو نزگہرہ تھیں

بحر عالی العوج، تلاطم الأمواج
a man of ~ principles شه پۆل پیکادارو پیاوی باوهر
 بهرز (کات) لهوهریدایه
 رجل ذو مبادئ / رفيعة (الوقت) في الذروة، في الأوج،
 في عزة
 لهوهری گهرمی هاوین
 ~ summer (فی) عز / ذروة الصيف
 کاتی دهست پیکردن
It's ~ time you started هاتوو (خواردن) خهريکه پيس دهين (خراب نهين)
 لقد حان الوقت لتبدأ (قبل فوات الأوان) (الطعام) يوشك أن
 يفسد
 □ *adv* لهله یا پلهی بهرز
 بدرجه أو إلى درجة عالية
play ~ قومار له کا به پری زور
 للغاية، يقامر بمبالغ كبيرة
run ~ (دهریا) شه پۆله کانی به به کدا نه چن په یوه ندی
 به دهسته وه ههیه، توره بوون
 (البحر) يصطخب، تلاطم أمواجه (مجاز فيما يختص بالشاعر)
 تضطرم، تهتاج
'highborn adj خانه دان، بناخه، تورین
 عريق النسب، أصيل
'highbrow n, adj که سینکی روشنیرو زهوق جوان
 روشنیبری، پایه بهرز
 (شخص) ذو ثقافة و ذوق رفيعين
'high flown adj (لیدوان، نوسین) ده زریگته وه،
 ده نگدار به لام زورچار پووچه
 (العديث، الكتابة) طائفة، رنانة ولكن غالباً ما تكون جوفاء
'high-handed adj زوردار، سه مکار، دهسته لاتدار
 طاغ، مستبد، متحكم
'highlander n له دانیشتوانی بهرز به کانی اسکلتدا
 من سكان مرتفعات إسكتلندا
'highlands npl زهوی شاخاوی، چیا به تاییه تی له
 اسکلتدا
 أرض جبلية، (بخاصة مرتفعات إسكتلندا)
'highlights به شه زیاتر رونا که کاند پریقه داره کان
 الأجزاء الأشد إشراقاً وبريقاً
'high-minded adj رهوشت بهرز، خاوه ن
 بیروباوهری مهزن

	رفیع الخلق ذو مبادئ سامیه
high priest <i>n</i> [C]	زه یوان (زه یوانی گه وری جوله که)
	الکاهن الأكبر (بخاصة عند اليهود)
highroad <i>n</i>	جاده ی گشتی، ری یا سهره کی
	طریق رئیس، طریق عام
high school <i>n</i>	قوتابخانه ی ناماده یی / بالا، وپستانا ناماده یی
	المدرسة العالية، المدرسة الثانوية
the high seas <i>npl</i>	ژو وروی دهر یا فره یی یا دهر یی اعالی البحار
high tea <i>n</i>	ژه مخوراکیکه به چاوه نه خوری نزیکه ی کاتزمیر شمشیریو
	وجبة طعام مع الشاي تؤخذ عادة حوالي الساعة السادسة مساءً
highway <i>n</i> [C]	ریگه ی گشتی / رییا سهره کی طریق عام / رئیس
highwayman <i>n</i>	ریگه بر، ریزر، ریزگر، جهرده قاطع طریق
highly /haɪli/ <i>adv</i>	به پله ی پهرز بدرجه او إلى درجة عالية جداً
<i>a ~ paid man</i>	پیاویکی موجه پهرز، فره موجه
	رجل ذو أجر مرتفع، شخص يتناول أجراً عالياً
<i>think ~ of sb</i>	ریزی نایه تی لی نه گری
	يمكن له احتراماً شديداً، يقدره كل التقدير
<i>~ strung</i>	تووره، دهمارگر
	سريع الانفعال، عصبى المزاج
highness /haɪnis/ <i>n</i> [C,U]	بالایی پهرزه تی سه میان، پهرزی، پلندی
	سمو، رفعة
<i>His/Her/Your H~</i>	خاوه ن شکو / نه ی خاوه ن شکو
	صاحب / صاحبة / یا صاحب السمو
hijack /haɪdʒæk/ <i>vt</i>	فرۆکه ده فرینی، ده یفرینیت
	يخطف عربة أو طائرة
hijacker <i>n</i> [C]	فریندري ته پاره یا گالیسکه
	خاطف الطائرة أو العربة
hike /haɪk/ <i>n</i> [C]	گه شتی له لادی، سه یرانا ریقه چونی
	(يقوم ب) جولة في الريف
hilarious /haɪ'lɛəriəs/ <i>adj</i>	شادمان، شاد

	مرح، جذل (مع صخب)
hilarity /haɪ'lɛəri/ <i>n</i> [U]	خوشی به زم وهله پرکی، شاهی، شایی، شادی
	مرح مصحوب بصخب
hill /hɪl/ <i>n</i>	گرد، ته پۆلکه، زیر، گر
	تلة، تل، هضبة، منحدر في طريق
hilly <i>adj</i> (-ier, -iest)	گرداوی، زوری گرد، په ساره ک، تیرزیر، په سار
	كثير التلال، شديد التضار
hillock /hɪ'lɒk/ <i>n</i>	ته پۆلکه، ته پکه، گردولکه، تلم
	زیرک، گردی پچووک
hilt /hɪlt/ <i>n</i> [C]	تل صغیر، راییه، اکه
	دهسکی شمشیر یاخه نجه ر
	مقبض سيف أو الخنجر
<i>up to the ~</i>	به ته وای، به گشتی
	تماماً، كلية
him /hɪm/ <i>pron</i>	نه و بو کوپ له حاله تی به کار یی
	ضمير النصب والجر للمفرد الغائب المذكر
himself /hɪm'self/ <i>pron</i>	خوی بو کوپ
	نفسه
<i>He cut ~ .</i>	خوی بریندار کرد
	جرح نفسه
<i>He said so ~ .</i>	نه و خوی ووتی
	هو نفسه قال ذلك وليس غيره
<i>He did it by ~ .</i>	خوی کردی یی پارمه تی
	فعل ذلك بنفسه (بدون مساعدة من أحد)
<i>He sat by ~ .</i>	خوی دانیش
	جلس وحيداً
¹hind /haɪnd/ <i>n</i> [C]	مئی ناسک
	انثى الغزال، غزالة، ايلة
²hind /haɪnd/ <i>adj</i>	دواوه ی، پاشین
	خلفی
<i>the ~ legs of a horse</i>	دوو قاجی دواوه ی نه سپ
	الساقين الخلفيتان لحسان
<i>the ~ wheels of a wagon</i>	دوو تاپه ی دواوه ی
	گالیسکه
	العجلتان الخلفيتان لعربة
hindmost <i>adj</i>	دواترین، نه وه ی که له کوتاییدادیت،

	پاشی
	الأخير، ما يأتي في المؤخرة
hinder /hɪndə(r)/ vt	رئیی نه گری، دواى نهخا،
	ناهیلی، نه که ره دروست نهکا
	یعوق، یؤخر، یمنع
hindrance /hɪndrəns/ n [C]	شتیک ریگریت یا
	دواخه ریئت، کۆسپ، ریگرتن، دواخستن، له مپه
	شئ یعوق أو یؤخر، عائق، إعاقة، عرقلة
Hindu /hɪnˈduː/ n [C]	هندوؤک، به کئی له وانهی سهر به
	ناینی هیندوسین
	هندوسی، أحد أتباع الديانة الهندوسية
Hindulism /hɪnˈduːlɪzəm/ n [U]	ناینی هندوؤکی،
	هندوؤسی
	الهندوسية أو الهندوكية، ديانة الهند الرئيسية
hinge /hɪndʒ/ n [C]	رهزه، زره زینهک، نه نجامه، گیزه نهی
	دهرگا
	مفصلة
□ vt, vi	پیکه وهی ده بستنی به کیزه نه
	یرکب او یصل ب مفصله
~ (up) on	پشتی پئی نه به ستنی، نه وه ستینه سهر
	(مجاز) یرتکز أو یتوقف على
hint /hɪnt/ n [C]	نامازهی نادیار، نیشان، سهرنج
	تلجیح أو إشارة خفية
□ vt, vi	نامازهی بۆ نهکا، شتیکی بۆ ږوون ده کا ته وه
	یلج، یشر من طرف خفی
I ~ ed that he ought to work harder.	نامازهی بۆ
	نهکا که پئو یسته زۆر به چالاکی کاریکا
	المحت إلى إنه يجب أن يعمل بنشاط أكبر
I ~ ed at his laziness.	نامازهی بۆ ته مبدلیه کی کرد
	أشرت إلى كسله
hip /hɪp/ n [C]	کلۆت، سمیت، ههنگلی، ران، کهماخ
	ورك، عظم الفخذ
hip /hɪp/ n [C]	تۆوی گوله کتوی
	نمر الورد البری
hip /hɪp/ int	Hip, hip, hurrah!
	بابۆی بانگی شهی
	ستایش پئی کردن
	یا یقیش! صیحه تدل على الاستحسان
hippodrome /hɪpəˈdrəʊm/ n [C]	پشپرکئی نه سپو

	گالیسکه له ږۆمانی کۆندا شانو ههمه رهنګ
	مضار سباق الخيل أو العربات في روما القديمة واليونان
	(إستخدام حديث) مسرح المتنوعات
hippopotamus /hɪpəˈpɒtəməs/ n [C] (pl ~ es, -mi /maɪ/)	نه سپی دهویا، هه سپی ناڤی
	فرس البحر، السيد قشطة
hire /haɪər/ vt	به کړی ده گری، کړی دگرت
	پستاجر، یؤجر
~ a horse/a concert-hall	به کړی ده گری نه سپ/
	هول بۆناههنگی موسیقی
	پستاجر حصاناً/ قاعة لاقامة لحفلات الموسیقة
~ out boats	به لهم به کړی نه گری، (به راورد بکه
	له گدل rent بۆخانو به ره به کړی نه گری بۆ ماوه په کی زۆر)
	یؤجر القوارب (قارن rent لېبان تستاجر لفرات طریقه)
□ n [U]	کړی، موچه
	أجر، أجرة، كراء
bicycles on ~	پاسکیل بۆ کړی
	دراجات للأجرة
pay for the ~ of a hall	پاره نه دا ږیوه کړی گرتنی
	هولیک
	بدفع من أجل إستئجار قاعة
hirer n [C]	به کړی گیراوه
	مستاجر
hire-purchase	کړنی شتومک به قیست
	شراء البضائع بالتقسيط
his /hɪz/ pron, adj	هی نهو (نیر)
	خاصته، ضمیر الغائب المصل
hiss /hɪs/ vi, vt	فیکه لی نه دات، دهنگی ده نه کات
	وهک فیشهی مار، فیکه
	(یصدر) صوت يشبه صوت الأفعى فحيح، صفير
□ n [C]	دهنگی گالته پئی کردن
	صوت كهذا، يدل على الاستهجان
~ an actor off the stage	به هویها نه کته ریک
	له سهر شانو ده ره کړی
	یخرج مثلاً عن خشبة المسرح مشياً بصيحات الاستهجان
	خشه (دهنگیک وهک دهنگی ناو پکړی به سهر
	شتی گهرما، فشین، فشهی ناو
	هسهمة (صوت يشبه صوت الماء على سطح ساخن)

historian /hɪ'stɔːriən/ *n* [C] میژوناس، میژونوس
مؤرخ

historic /hɪ'stɔːrɪk/ *adj* دیروکفان، میژویی، دیرین
تاریخی، هام

historical /hɪ'stɔːrɪk/ *adj* ۱. میژویی، راسته‌قینه
۱. تاریخی، واقعی (غیرخیالی)
~ *events* رودای میژویی ۲. روداو (جیروک)،
شانوگه‌ری)
حوادث تاریخیه

~ *novels and plays* له‌میژووه‌رگیراوه، شانوگه‌ری
میژویی

۲. حوادث (قصه، مرحله) مستوحه من التاريخ روایات و
مسرحدات تاریخیه / مستوحه من التاريخ

history /hɪ'stri/ *n* [C,U] (*pl* -ries) میژو، زانستی
میژو دیروک، دیروکناسی
تاریخ، علم التاريخ

histrionic /hɪ'strɪ'ɒnɪk/ *adj* شانویی، نواندن
مصرحی، تمثیلی
~ *ability* توانای نواندن
قدرة على التمثيل أو التشخيص

histrionics *npl* هونهری نواندن، دهربرینی سوزی
دروو ده‌له‌سه، زو ره‌وشتی
فن التمثيل، إظهار عواطف زائقة

hit /hɪt/ *vt, vi* (-tt-; *pt, pp* hit) لی‌ده‌دات، لیدخت،
لیددت، به‌روم‌ت نه‌کیشی
بصدم، بصطدم ب، بضرب، یلطم
~ *it off with sb* ده‌گونجی له‌گه‌لیدا، راه دکت
بسنجم معه

~ *be hard* ~ (*by sth*) بیژاری له‌کا، زور ته‌نگه‌تاوی کرد
أزعجة، ضایقه کثیراً

~ (*up*) *on (a plan)* به‌زیکه‌وت ده‌دوژن‌توه (وه‌ک)
پلاتیک)
بخر بطریق الصدقة علی (خطة مثلاً)

□ *n* [C] لیدان، لیختن، لیکه‌وتن، پیکان،
مشته‌کوله
ضربة، لطمه، لکته

~ *a lucky* هه‌ولی سهرکه‌وتوانه
محاولة ناجحة / موفقة

make a ~ سهرکه‌وتنی به‌ده‌ست هینا، ده‌ستخوشکهری ~
به‌ده‌ست هینا

یحرز نجاها باهر آینال استحسان الجمع

hitch /hɪtʃ/ *vt, vi* راینه‌کیشی پان توندی نه‌کا
به‌خیرایی
بسیح او یشد به‌حرکه‌ریه

۱. پانتوله‌ک‌هی هه‌له‌کیشی ~ *up one's trousers*
۲. هه‌لی نه‌واسی جیگری نه‌کا نه‌په‌ستی
۱. یرنغ بظاله ۲. یلق، یبت، یربط

۱. راکیشانی خیرا ۲. گری پویه‌ستی به‌ت □ *n* [C]
به‌میخ، ده‌ریاوانه‌کان به‌کاری ده‌هین ۳. رینگر، به‌ریه‌ست
۱. سحبه او جره‌ریه ۲. عده‌ لشد جمل بو‌تد، عده‌
بستخدما البحارة ۳. عقه، خلل، عائق

~ *Everything went off without a* کاره‌کان بی
کوسپ به‌ریچون
سارت الأمور بلا عقبات

hitchhike /hɪtʃ'hɑɪk/ *vi* به‌خو‌رای گه‌شت نه‌کا
به‌راگرتنی نه‌و نو‌تومیلانه‌ی به‌ریگای گشتیه‌کاندا ده‌رو‌ن
یسافر مجاناً بأیقات السيارات المارة فی طریق عام

hitchhiker *n* [C] گه‌شتک‌ر به‌سوارو‌یونی نو‌تومیلی
ریگاکان
المسافر بالركوب مع السيارات المارة

hither /hɪðə(r)/ *adv* لیره
(إلى، هنا)

hitherto /hɪðə'tuː/ *adv* تا‌ئستا، تا‌هه‌نوکه
إلى الآن، حتى الآن

۱. شان‌هی هه‌نگوین، شان‌ه یا هه‌نگوین **hive** /haɪv/ *n* [C]
۲. شوینیک که‌خه‌لکی زوری لی‌کویوتوه وه‌ک هه‌نگ
۱. غلیه‌نحل، قنیر ۲. مکان به‌شتد فی‌ه الناس کانه‌نحل، مکان
بمع بالحركة

hoard /dɔːd/ *n* [C] گه‌نجه‌ن، مالی نه‌مبار کراو،
هه‌نگرتنی بریکی زور له‌راسته‌کان
ذخیره، مال مدخر، مقدار کبیر من الحقائق

□ *vt, vi* پاشه‌که‌وت نه‌کا، نه‌مبار نه‌کا
یدخر، یخزن

hoarding /hɔːdɪŋ/ *n* په‌رژینی ته‌خته، نه‌یمان
به‌ده‌و‌ری پارچه‌ زه‌وی وشک‌و‌برنگ یاخانو
سیاح خشبی حول أرض بور أو مبنى وغالباً ما تظهِر الأعلانات

hoar frost /hɔːfrɒst/ *n* [U] زوقم، شه‌ونمی به‌ستو
له‌سه‌ر گه‌لا (چله‌وره)، خوساو، خوسك

صتیح، ندی متجمد علی أوراق الأشجار أو سطوح المنازل
وغیره

hoarse /hɔːs/ *adj* (ده‌نگ) گر، نوساو، (كه‌سیك)
ده‌نگ گر

(الصوت) أجش، مبوح، (الشخص)، أجش الصوت
hoarsely *adv* ده‌نگ گری، قه‌به‌یی، زیرو لیواشی

علی نحو اجش أو مبوح

hoary /hɔːri/ *adj* (-ier, -iest) پیر، زور کون، موسی
أشپ، عتیق جداً

hoax /hɔːks/ *n* [C] فیل، هه‌لیعه‌له‌تاندن (زور جار بو)
گاته‌کردن

یخ‌دخ، یح‌تال علی (بقصد المزاح)
□ *vt* فیل نه‌کات، گزی لی نه‌کا

یخ‌دخ، یح‌تال علی (بقصد المزاح)

hob /hɒb/ *n* [C] هه‌لگر یا لیوار له‌نه‌یشت زویا

بوئه‌وه‌ی مه‌نیجه‌لی له‌سه‌ردانری و به‌گه‌رمی یه‌ینی
حامل او بروز به‌جانب موقد لوضع علیه‌ القدور، لتحفظ
بحرارته‌ا

hobble /hɒbl/ *vi, vt* ۱. ده‌ست به‌روشتن ده‌کا

۲. په‌ل و پوی ماین

۱. ی‌رج ۲. یشد قوائم الفرس، ی‌قله

ده‌به‌ستی، شه‌لی نه‌کا، شه‌لی له‌روشتندا

□ *n* [C] عرج فی الشی

hobby /hɒbi/ *n* [C] (*pl* -bies) خولیا (له‌کاتی ده‌ست

به‌تالی ده‌کری)

هواپه‌ (تارس فی أوقات الفراغ)

hobbyhorse /hɒbiːhɔːs/ *n* [C] گوچانی سه‌ر خیر

وه‌ك سه‌ری نه‌سپ منال سوار ی نه‌ین بو یاری بابه‌تی باش
بو لی‌دان

عصا ذات رأس شیه‌ برأس الفرس ی‌تظاهر الطفل ببرکوبها

(مجاز) موضوع مفضل للحديث

hobnail /hɒbneɪl/ *n* [C] بزماری پینل، بزماری

کورت و سه‌رخیر

مسار النعل، مسار قصير غليظ الرأس

hobnob /hɒbnɒb/ *vi* (-bb-) ده‌دوی بان ده‌خواته‌وه

له‌گه‌ل كه‌سیك به‌ناسایی

ی‌حادث أو ی‌شرب مع شخص ما برفع الكلفة
hock /hɒk/ *n* [C] جومگه‌ی ناوه‌ند له‌لاقی دواوه‌ی
نازه‌ل

المفصل الأوسط فی الساق الخلفية لحيوان

hockey /hɒki/ *n* [U] یاری هوکی، کاشو

لعبة الهوكی

hocus pocus /hɒkəs 'pɒkəs/ *n* [U] جادوگه‌ری،

هه‌یتوهوت بو‌دا پو‌شینی فریقه‌له‌كه‌

شعوذة، ته‌ریج، ته‌ویه‌ لتفطیة الخداع

hod /hɒd/ *n* [C] کۆل هه‌لگر بو‌گواسته‌وه‌ی

تاسی قور

حمال لنقل الطوب والطين

hoe /həʊ/ *n* [C] پاچ، پیل

مغزقة، مجرفة

□ *vt, vi* (*pt, pp* hoed) پاچه‌کۆله‌ی زه‌وی ده‌کا

ی‌عزق الارض

hog /hɒg/ *n* [C] به‌وازی خه‌ساو كه‌سیکی خوه‌یه‌رست،

چه‌په‌ل، چاو برسی

ختریر مخصی (مجاز) شخص أناني أو قذر أو طماع

کاره‌که‌ی به‌باشترین شیوه‌ نه‌ی‌جام دا

go the whole ~ أدى العمل على خير وجه

hoist /hɔɪst/ *vt* (په‌ی به‌رز ده‌کاته‌وه) نامیر له‌په‌ت و

خلوکه‌ به‌رز که‌روه (به‌تایه‌تی له‌سه‌ر پشتی که‌شتی)

(یرفع ب) جهاز من العبال والبكرات، رافعة (بخاصة علی ظهر

سفينة حربية)

ammunition ~ *s* به‌رز که‌روه‌ی که‌ل و په‌ل

روافع الذخيرة

۱. ده‌پگرت، **hold** /həʊld/ *vt, vi* (*pt, pp* held)

ده‌ستگیری نه‌کا، توندی نه‌کاله‌باریکی دیاری کراوجنگیری

نه‌کا ۲. (له‌گه‌ل *perp, adv*)

۱. ی‌سلا، ی‌قبض علی، ی‌ضبط، ی‌ثبت فی وضع مسین ۲. مع

prep, adv

~ *back* نایکات، پاشگه‌ز نه‌ییت

ی‌ت‌رج، ی‌ت‌راج

~ *sth back* به‌نه‌ینی نه‌یه‌نیته‌وه

ی‌تیه‌ سرا، ی‌کمه

~ *sb oneself back* له‌یه‌نیته‌وه، به‌رگری نه‌کا،

راینه‌گری ده‌پمرکینی که‌سی / خوی

بمسك لانه / يكف عن الكلام ٦. يحمل، يملك [يملك اسهما / أرضاً]

~ by to پابه‌نده، خوئی پئ هه‌ئه‌واسئ

ببزم، يتثبت ب

~ forth وتار ده‌خوئئ

ببط، يلقى خطبة، يتحدث بأسهاب

~ off به‌دور ودریژی‌ده‌دوئ، خوئی دورته‌خات

بيتعد، بنای بنفہ

~ out أ- خوئی راه‌گريئ، نارام نه‌گريئ، پاريزگاری

له‌شوين وه‌بزي خوئی نه‌کاب - (کۆمه‌ک و هس‌تر)

به‌رگه‌نه‌گريئ، به‌رده‌وام نه‌بئ

أ- بصد، يتحمل، يحافظ على موقعه وقوته ب - (المؤن وما أشبه) يتحمل، يدم

~ out sth پشکه‌شی نه‌کا، نمايشی نه‌کا، پئی

نه‌به‌خشی (وه‌ک هيا)

يقدم، يعرض، يمنح (الأمل مثلاً)

~ sth over دواي نه‌خا، دووره‌ به‌ريزي نه‌کا

بؤجله، بؤخره، بؤخر

~ sb sth up أ/ ريگري نه‌کا، دواي نه‌خا ب/ به‌زور

دواي نه‌خا، به‌مه‌به‌ستی لئ دزینی

(أ) يعيق، بؤخر، ب/ بؤخر بالقوة، ابتغاء السلب

~ with دانی پيا نه‌ئ، پشنگيري نه‌کا، وه‌زامه‌ند ده‌بئ

له‌سه‌ر ٣. فراوانه‌ بو

يقر، يؤيد، يوافق على ٣. يتبع ل

a trunk ~ ing all my clothes سندووتیک جينگی

جله‌کانمی تيا بيته‌وه

صندوق بسج جيع ثيابی

~ strange opinions ٤. هه‌ئه‌گريئ، پروای هه‌به‌ به،

بيروپای وایه‌ بيروپای سه‌پری هه‌به‌

٤. يحمل، يؤمن ب، يعتقد: يحمل أفكاراً غريبة

~ (the view) that the soul is immortal پروای وایه

که‌گيان نه‌مره‌ ٥. په‌کی نه‌خا، نه‌پگريئ، نه‌پشارته‌وه

يعتقد أن الروح خالدة ٥. ملج، يحجز، يصل، يكم

~ one's breath هه‌ناسی لئ نه‌پريئ

بمسك / يكم أنفاسه

~ one's hand ده‌ستی نه‌گريئ

بمسك يده

~ one's tongue/one's peace,... زمانی نه‌گريئ

بئ ده‌نگ نه‌بئ ٦. هه‌ئه‌گريئ، هه‌به‌تی به‌ش/زه‌وی

پۆستی گرنگ وه‌نه‌گريئ ده‌سه‌لات داری نه‌کا office ~

٧. له‌کسري (مشتوم، تاقیکردنه‌وه) نه‌به‌ستی (کۆر، روبه‌روبوونه‌وه) ٨. جیگر نه‌بئ، وه‌ک خوئی له‌مینئ

يشغل منصباً هاماً، بمسك زمام السلطة ٧. یجری (مناقشة، إمتحاناً)، يعتقد (اجتماعاً، منازعة) ٨. يثبت، لا يتغير، يبقى على حاله، يدوم

تا که‌ی که‌ش How long will the fine weather ~?

به‌خوئی نه‌مینته‌وه؟

إلى متى سيستمر الطقس الجيد؟

~ good هيشتا کاري پئ ده‌کري کارپگه‌ره،

به‌پاسته‌داده‌نريئ، پروای پئ ده‌کريئ

لا يزال معمولاً به، يسري مفعوله، يصح، يصدق

له‌شوینی خوئ بوه‌سته‌!، چیت پئ به H ~ hard!

داينئ!

توقف في مكانك!، ضع ما في يدك!

~ one's own/one's ground له‌سه‌ره‌لويستی ده‌مینئ،

خوڤاگره، لئ لا نادات

بمسك بموقعه، يتثبت برأيه، لا يترشح عنه

١. ريگه‌يان هيزی ده‌ست پيژه گرتن به □ n [C,U]

١. طريقة أو قوة الأسالة (بشيء) قبضة

شتيك أ/ نه‌پگريئ ب/ catch/get/have/keep ~ of sth

پاريزگارري له‌شتيك نه‌کات

أ/ بمسك ب/ يحافظ على شيء ما

کاره‌که‌له‌زیده‌ستی ده‌نه‌چن ده‌سه‌لاتی lose ~ of sth

به‌سه‌ريا نامينئ ٢. گيره، هه‌لگر، ده‌سکی شتيك (به‌راورد بکه‌له‌گه‌ل ~ foot)

يفلت الأمر من بين يديه يفقد سيطرته عليه ٢. مقبض، حامل، بدالشيء (قارن ~ foot)

٢hold /həʊld/ n گه‌نجينه، نه‌مبار، گۆگا

مخزن، مستودع، غير السفينة

holdall /həʊld ɔ:l/ n [C] توره‌که، جانتای

گه‌شتکردن له‌کوتال

جراب، حقيبة سفر من القماش

holder /həʊldə(r)/ n [C] هه‌لگري شتيك، خواه‌نی

کرپچی، سودوهرگر، گيره، ده‌سک

حامل الشيء، مالك، متاجر، مستند من، مقبض، مسك	
office- ~ s	فهرماڻهر، خاوهن دهسه لآت
شاغلو المنصب، من في يدهم زمام السلطة حامل القلم	
pen- ~	نوسهر
حامل القلم	
holding /'houldɪŋ/ n [C]	١. هوى لايين يا له زير
دهستايين، به تايه تي خانوو به رهو به شه مولك	
ما في الحيازة أو تحت اليد بخاصة الأرض أو الأسهم، ممتلكات	
hold-up /'hould ʌp/ n [C]	ريگر، پهك خستن،
داخستن به نيته تي تالان كردن	
عائق، تعطيل، ايقاف بقصد السلب	
a traffic ~	هاتووچو پهك له خا
	تعطيل في المرور
a bank ~	بانك دزين، هيرش كرده سر بانقا بودزي
سرقة بنك، هجوم على مصرف بقصد السرقة	
hole /'houl/ n [C]	كون، چال، كه لين، زوري بچوك
تقب، حفرة، جمر	
pick ~ s in	همل نه قوزيته وه
	يصيد الأخطاء
in a ~	له كيشه دايه، له تننگانه
	(ل.د) في ورطة، في مازق
~ and corner	(شيوار) شارواه، نهني
	(الأسلوب) خفي، سري
□ vt	همل كه نهني، نه يخانه چال
	يخفي، يضع في حفرة
holiday /'holideɪ/ n [C]	موله ت، پشو
إجازة، عطلة	
~ bank ~	پشوي بانق، لهو روژه ي بانق له كار كردن
	نهو ستن
عطلة مصرفية، اليوم الذي تتوقف فيه المصارف عن العمل	
holliness /'houlɪnəs/ n [U]	١. پيروزي ٢. پيروزي
١. قداسة ٢. قداسة البها	
His/Your H ~	پاپا (پيروزي تان) يو پاپا
	(قداسكم) للبها
hollow /'hʌləʊ/ adj	١. بوش، پوك، داري
١. أجوف، مجوف	
a ~ tree	كلور، داري ناو پوك ٢. (دهنگ) گر، نهله راوه
	٣. (م) دروزن، هملخه له تين، ناراست

شجرة مجوفة ٢. (الصوت) عيق، غير رنان ٣. (مجاز) كاذب، خادع، غير حقيقي	
~ words/sympathy	ووشه / ههستي پوچه ل
	كلمات / مشاعر جوفاء
~ cheeks	١. له خسته بهر، كولمي دوور كوژ
	٢. غائرة، وجنات غائرة
~ eyed	چاوگه ش سرنيچ راكيش
	ذو عيون غائرة، غائر العينين
□ adv	نه يه زيني، سهو له كه وي به سهريا
beat sb ~	(ل.د) بهزمه (يتغلب عليه) تماما
□ n [C]	بوش، چال، دول
	تجريف، حفرة واد
□ vt	بوشي نه كا، كوني نه كا
	يجوف
river banks ~ ed out by water	كه ناري دهريا فسه ل
	بويه به هوي ناوه وه
	ضفاف نهر تجرفت بفعل المياه
holly /'holi/ n [U]	دره ختي هه ميشه سهو ز دركاوي و
	بهري سور
	شجيرة دائمة الخضرة ذات ورق صقيل شائك الاطراف و ثمر أحمر اللون، البهشية
hollyhock /'holihɒk/ n [C]	هيزو
	الخطمي، خيزي افرنجية
holocaust /'hɒləkɔːst/ n [C]	گولخه ني كو كوزي،
قه سانجا به يو له ناو بردني خه لك به سو تاندن و قيركرن، ره شه كوژي	
	المحرقة، مجزرة بشرية خاصة بالأحراق
holster /'hɒlɪstə(r)/ n [C]	كفي ده مانچه، كالان
	(قالكي جهرمي ده مانچه ي)
	قرب السدس
holy /'həʊli/ adj (-ier, -iest)	١. پيروزي، پاك
	٢. مقدس
the H~ Bible	په راوي پيروزي
	الكتاب المقدس
the H~ Land	زهوي پيروزي
	الأرض المقدسة
H~ Week	ههفته ي نازاره كان (پيش جه نني ديان)

۲. سؤفی، خوی تهرخان نه کا پوخزمه تی نایین
 أسبرع الآلام (السابق لعید النصیح) ۲. تی، ناذر نفسه لخدمة
 الدین
a ~ man پیای ناینی
 رجل ورع معروف بالتقوی
living a ~ life ژپانی سؤفیه تی و له خواترسی نه ژی
 یحیا حیاة التقوی والورع
homage /'hɒmɪdʒ/ *n* [U] ۱. ریزلی نان، پی زانین
 ۱. تکریم، تقدیر
 ریزگرتن *paying ~ to (the genius of) Shakespeare*
 بو (لها توپی) شکسپیر ۲. (دوره بگ) سه لم، پاره نه دا به
 قازانج
 تکریم (عقیری) شکسپیر ۲. (الأنطاع) بیعة، تقدیم فروض
 الطاعة
home /'həʊm/ *n* [C] ۱. مال، خانو، نشینگه
 ۱. بیت، دار، مسکن، وطن، موطن
at ~ (to) نیشتمان، هه وارگه پشین و ناماده به بو
 پیشوازی کردن
 بترقع و مستعد لاستقبال (الزوار مثلاً)
make oneself feel at ~ (وهك میوان)
 سه ره به سستی نه وای خوی و هره گری له مالی که سینی
 تروخوی به خاوهن مال نه زانی ۲. یانه ی چاودیری، په ناگی
 ناومانی
 یاخذ کامل حریته فی منزل غیره کما لو کان فی بیه ۲. دار
 رعایة، ملجأ ۲. منزلي (سابقه للمنعون)
~ life ژپانی ناو مال
 حیاة منزلیة
~ industries پیشه سازی ناو خوی
 الصناعات المعیلة، فی
 □ *adv* له مالی په کیکدا به له ولاته که پدا
 منزل (الشخص) او وطنه
bring sth ~ to sb رازی نه کا به شینک، جوان بوی
 پروون له کا
 یقعه بامر ما، یوضعه له تاما
home less *adj* ناواره، دهر به دهر، لانه واز
 شرید، بلا ماوی
homelike خیزانی، مالباتی، ناسوده
 عائلی، مریح

۱. ساده، ناسایی، باو، ساکار
 ۱. بسیط، عادی، مألوف، غیر متکلف ۲. مریح، (جو) عائلی
homely *adj* ۲. خوش (که سینی خیزانی)
 ۲. مریح، (جو) عائلی
a ~ atmosphere خیزانی ناسایی، ساده
 مریح، (جو) عائلی
a ~ boarding-house که شینی ناسوده پی (خوی)
 خویشی که شینی خیزانی ۳. (له نه مریکا، که سیک)
 ناسایی، جوان نیه، سه ونج پاکش نیه
 جو عائلی، نزل یتع بهر عائلی ۳. (فی آمریکا، الشخص) غیر
 جذاب او جمیل
the 'Home Office *n* وه زارته ناو خوی به ریتانی
 وزارة الداخلية البريطانية
'homesick *adj* بیر نیشتمانی نه کا
 یشر بالحنین لوطنه
homestead *n* [C] خانووی لادی و ده ورویه ری
 مسکن ریتی و ماحوله من أرض وأبنیه
homeward *adj, adv* به ره و نیشتمان، به ره و مال
 مترجه إلى أو نحو المنزل أو الوطن
'homework *n* [U] نه رکي ماله وه (قوتابی)
 فرض او واجب منزلی (تلمیذ)
homicidal /'hɒmɪsaɪdəl/ *adj* کوژ، په یوه ندی
 به کوشتنه وه هه به، نا کوژی تاکوشتن، کوژدار
 قتل الغير، قاتل انسان، قاتل
homicide /'hɒmɪsaɪd/ *n* [C,U] کوشتنی که سانی تر
 کوشتن، مروق کوژی
 متعلق بالقتل، نزاع إلى القتل
homogeneous /'hɒmə'dʒiːniəs/ *adj* (له چه ند بهش)
 پیک هاتوه (چونه ک، له په ک ره گه زو ره وش، گونجاو
 (مکون من أجزاء) متجانسة، من جنس أو طبيعة واحدة
homonym /'hɒnəmɪm/ *n* [C] چونه ک، دوو ره گ،
 دوو وشه هاوده نگی مانا جیاوازه وه (*pale, pail*)
 مجانسة، جناس، کلستان بلفظ واحد ولكن تختلفان بالمعنى مثل
 (*pale, pail*)
homosexual /'hɒmə'sekʃʊəl/ *adj* تیربازی، لوتی،
 مصاب بشذوذ جنسی، پیل إلى افراد من نفس الجنس
 □ *n* [C] قونه کی، هه تیو بازی
 شخص مصاب بشذوذ جنسی

hompsexuality /həʊmasek fʊ'æləti/ n [U] نیرپاز،
قونه کی

honest /'ɒnɪst/ adj شذوځنسی
پیاوچاک، راستگو، راست ییز،
خانه دان، ده ست پاک، په ناپرو
شریف، صادق، نبیل، امین

honestly adv به ده ستپاکی، به راستی
بشرف، بامانة، باستقامة

honesty n [U] راستی، ده ستپاکی، سه وراستی،
دلنویزی، راستگو
صدق، امانة، إستقامة، إخلاص

honey /'hʌni/ n [U] ههنگوین، هنگلین
عسل النحل، شهد

honeycomb /'hʌni:kəʊm/ n [C,U] شانې ههنگوین
قرص العسل

□ vt کون وکله بهر پرته کا
بملأ بالقوب والفجوات

honeyed /'hʌniɪd/ adj (ووشه) شیرین، خوش
(الكلمات) حلوة

honeymoon n [C] ههنگوینې مانگ، مانگی
ههنگوینې، یوک وزاوا
شهر العسل

honeysuckle /'hʌnɪsʌkl/ n [U] گوله ههنگوین،
روه کیکی شاخو به
زهر العسل، سلطان الجبل (نبات)

honorarium /ˌɒnə'reəriəm/ n [C] کری یا پاداشت،
بو خزمه تیک نه توانریت بری تیچوونی یزانرئ نه به خشرئ
یې داوا
آتعاب او مکافأة، مکافأة علی خدمات یحظر العرف تحدید
مقدارها و تسع بدون طلب

honorary /ˌɒnə'reəri/ adj (به کورتی Hon) کارېک،
پایه بهک (بو شانازی، فه خری، پایه دانان (پېن موجه)
تختصر الی (Hon) (الوظيفة أو المنصب) شرفی فخری (بدون
راتب)

the ~ secretary سکرتیر بو ریژلټان (پروانامه ی پا پله)
سکرتیر فخری (الشهادة أو الرتبة) فخریة

an ~ vice-president ریژدانان جیگری سه وړکی
ریژلټراو

honour /ˈɒnə(r)/ n [C,U] نائب رئیس فخری
شانازی، مهردی، مهزنی،
رؤمته، ناموس، ناپرو

شرف، نبل، إجلال
به سه ریلندی سه وړکوتن له جهنگدا

win ~ s in war یغوز بالأمجاد فی الحروب

do ~ to the King به شان وپالایی پاشادا هه لته دا
یحتی بالملک

a guard of ~ پاسه وانی شایانه
حرس شرف

a ceremony in ~ of sb شاههنگ گیران بو شکوی
که سیک شکومه ند، مهرد

on my ~ إحتفال علی شرف شخص ما، شرف، نبل
سویند نه خوم به ناپروم

bound in ~ to do sth اقسیم بشرفی
پایه نده به کردنی کاریک

به پئی ناپرو (تهک به پاسا)
ملزم بعمل شی. به قضي الشرف (ولیس القانون)

word of ~ به لټنی ناپرو
وعد شرف

May I have the ~ of your company at dinner?
۳. (شیوگی به ره وشت) شایا نه کری گه ووه مان که نه
یونانخواورنی نیوه وړو؟

۳. (صفة مهذبة) ایمن که اخطی بشرف إستظافتکم علی طعام
الغداء؟

do the ~ s (of) ۴. (شیوگی کو) دیارده کانی
ریژلټان و خزمه تی میوان به پاشی

۴. (فی صیفة الجمع) مظاهر الحفاوة والتکریم یحتی بالضعیف،
یحسن وفادته

Your/His H~ ۵. به ریژتان /خواهون شکو، به ریژی
۵. سیادتکم / سیادته

an ~ to the school ۶. شانازی قوتا به خانه
۶. فخر للمدرسة

the ~ s list ۷. (له شیوگی کو) ناپرو، بالاداری
۷. (فی صیفة الجمع) شرف، امتیاز قائمة الشرف فی الأنعام

الملکی
لیستی شه ووه ندان، بکلوریوس

an ~ s degree بکالوریوس شرف

۱. بریزی لی نه گری گه وری نه کا □ vt
۱. محترم، بیجل، بکرم
۲. بری کمییالو چهك نه داته وه له کاتی ~ a promise
خویدا، بهلین نه باته سهر
۲. یلی بقیه کمییالو او شیک عند الاستحقاق یلی بالوعد
- honourable** /ˈɒnərəbl/ adj
پیاو چاک، به خشنده،
نافدار، شایه، بریز
شریف، نبیل، صادق
- بریز دار، رومه تدار شیوازیك شایسته ی ~ conduct
بریز گرتن بیت
سلوك جدير بالاحترام
- ناشتن به بریز لیان (کوئکراو بو ~ burial
نازناویکه بو دادوهر و پیاوی گه وره
- دفن مصحوب بظاهر الاحترام (تختصر إلى Hon) محترم، لقب
یخاطب به القضاة وغیرهم من كبار موظفی الدولة و أبناء بعض
النبله
۱. کلای، میزه کولاف، فیست **hood** /hʊd/ n [C]
۲. له چك بو سهرومل، چادر بو گالیسه و ماشین ۳.
هه رشتیک له کلای پچیت، وهك پویه
۱. قلنسوة، طرطور ۲. غطاء للرأس والعنق معا، غطاء متحرك
لعرية أو سيارة ۳. شی شبه القلنسوة مثل غطاء الصقر أو القرس
- به پوشه ووه، کلای پا قوچه کی **hooded** adj
ذو غطاء أو غطاء شبه القلنسوة
- گری لینه کا، فیل نه کا **hoodwink** /hʊdwiŋk/ vt
یخدع، یغش
- سم (ههسپ)، سم **hoof** /huːf/ n (pl ~ s, hooves)
(مانگا)، زیر پی حوشر
حافر (الفرس)، ظلف (البقرة)، خف (الجمال)
۱. تهله، قولاپ، چنگال ۲. داس **hook** /hʊk/ n [C]
۱. کلاب، خفاف ۲. منحل
- به ج ریگه بهك لی گری نه کا by ~ or by crook
بایه وسیله یکلپ
- به قولاپ نه گری بان چنگری نه کا به گیره □ vt, vi
یسك او یبیت بکلاب
- کراس a dress that ~ s/is ~ ed at the back
له دواوه به گیره به ستراره
- ثوب مثبت بکلاب من الظهر
ماسی راو نه کات ~ a fish

- بصطاد سكة
- hooked** adj
مکلب، مزود بکلاب، ثیبه بکلاب
- hookworm** n [C]
کرمی نه نگلو سوما به دیواری
ریخوله نه نوسمی نه خووشی قوش نه کا
دودة الأنكلستوما (تعلق بیدران الأمعاء مسببة المرض)
- hookah** /hʊkə/ n [C]
نارگیله، نه رگه له
ناچيله، شیشه
- hooligan** /huːlɪɡən/ n [C]
نازاوه چی به کی له باندی
جهر به زه کان
بطلجا، شقی، أحد أفراد عصابة من مثیری الشغب
- hooliganism** n [U]
نازاوه نانه وه له سه رجاده و
شويع نی گشتی
بطلجه، إثار للشغب
- hoop** /huːp/ n [C]
توقی کانزایی پان دارین
(له ده وری به رمل)، خلوکه ی نه لقه
طوق معدنی أو خشبی (يحيط بیرمل)، لعبة الأطواق
۱. قرانی کونه به یو ۲. دهنگی هورنی **hoot** /huːt/ n [C]
نوتوبیل یا سه مه نده وه (تیه) ۳. هاواری نیشانه ی
ناره زایی و سوکایه تی پی کردن پی، نه قیرینی
۱. نغمة الجرم ۲. صوت بوق السيارة أو صفارة القطار
۳. صيحة تدل على عدم الرضا أو الاستهزاء
- vi, vt
فیکه و هاوار نه کا بو گالته پی کردن، ده ری
نه کا
- یغنه، یزمر، یصفر، یصیح مستهزئا یطرده بالتعب أو الصغیر أو
بصیحات الاستهجان
- به فیکه و هاوار نه کته ری ~ an actor off the stage
ناچار نه کا شانو به جیه نی به فیکه و هه راو هوریا
- یجبر مثلاً علی مغادرة خشبة المسرح مشیماً بصیحات
الاستهزاء والاستهجان
- hooter** n [C]
هورنی نوتوبیل، شوتی کارگه
بوق السيارة، صفارة المنع
- hooves** /huːvz/
بروانه (hoof)
(انظر hoof)
- hop** /hɒp/ n [C]
۱. گیادینار (روه کیکه) گه لاکه ی
وشك نه کرتیه و پیره لی دروست نه گری
حشیشه الدینار (نبات)، أوراها تجفف و تستخدم لصنع البيرة
۱. (کەس) ههنگه شهلی **hop** /hɒp/ vi, vt (-pp-)

ئەكا، لەسەر يەك قاچ باز ئەدا، بۆلەندە ھەلە قونى ۲. ھەل ئەقونى
لەروا بە

۱. (الشخص) يعجل، يقفز على قدم واحدة (الطير) ينط، يعجل

۲. بىجازز او يىجر باليجل

ھەنگەلە شەلى، قەلەمباز، قوناخىك لە گەشتى □ n

گەردوون

جبل، قفزة قصيرة، مرحلة فى رحلة جوية

۱. ئومىد، ئكا، ھىوا، ھەست بە hope /həʊp/ n [C,U]

دۇنيايى دەكا

۱. امل، رجاء، تمنى، شعور بالقة والأطشان

۲. كارىك بە ھىوا بە ھەبن، ~ for sth/that.../ to have

ھىوا بە خەشە يا خواز يارە شىكى دەست كەوتى / بوى بىتەدى

۲. امر يقدر عليه الأمل أو الرجاء، بيعت للأمل يأمل أو يرجو

الحصول على شىء / تحقيق شىء

گەشپىنە، گەشپىنى hopeful /həʊpfl/ adj

ھىوا بە خەشە، پر ھىوا

متائل، بيعت على الأمل أو التأؤل

بە گەشپىنى و ھىوا بە ھە hopefuly adv

على نحو متائل أو بيعت على الأمل

ئانومىد، بى ھودە، بى ھىوا hopeless /həʊpləs/ adj

يانس، قانط، مئوس مە، (الشخص) لأمل فى

بى كەلك، (كەسىك) بى ھىوا a ~ invalid

چاكبەنە ھەلى، بى ئومىدن، ئەخوشىك چاكبەنە ھەلى نە

شغانە، مئوس مە مريض لا شفاء له

۱. كاسەى كوتىن، رەجەتى hopper /hɒpə(r)/ n [C]

بۆنە ھەلى گەنمە كەلى تىكرى و بەپارى ئامانى كولىكى (بۇ

تىكرى) ۲. كولىكى بچوك

۱. قادوس الطاحونة، وعاء على شكل قمع لتليم الطاحون أو

الآلة بالقص أو الفعم ونحوه ۲. جرادة صغيرة، حشرة نطاطة

۱. يەككى لە ھۆزە كۆچە ھەكان، horde /hɔ:d/ n [C]

ھۆزى ئەتەر، ھەمەجى

۱. واحدة من القبائل الرحل، قبائل من التار أو الهمجين

۲. (بوسوكا يەتى بى كرىن) كۆمەلىك ~ s of Tartars

خەلك

۲. (التحقير) حشد من الناس

ئاسى، سۇ horizon /hə'raɪzn/ n [C]

أفق

ئاسى، تەخت horizontal /hɒ'rizɒntl/ n [C]

أفقى، منبسط

ئاسىيانە، بە تەروپى يان ئاسىى horizontally adv

على نحو أفقى أو منبسط

ھورمون hormone /hɔ:moun/ n [C]

ھورمون

۱. قوچ، شاخ، ئەومادە بەلى كە horn /hɔ:n/ n [C,U]

قوچى لىنىك ھاتو ھە ۲. بەشيك لە شاخ بچىت

۱. قرن، المادة المكونة لقرن العيوانات ۲. جزء شبيه بالقرن

باشە گەز ئەبىت draw in one's ~ s

ينسحب، يتراجع

۲. لېقە، لېكە، لېكەى پرا، لېكەى a huntsman's ~

پراوچى

۲. صرر، بوق، نفير، بوق الصياد

لېقەى ئاگادار كرىن French ~

بوق نحاسى، صفارة انذار

لېقەنەى خول، خول فرېدان a fog- ~

صفارة الضباب

ھورنى فوتومىل a car

بوق السيارة

قوچدار، رەشە ھولاخى horned adj

ذو قرون

قوچدار (ھەكا) ~ cuttle

مواش ذات قرون (ثيران مثلاً)

قوچى، زېر، رەق horny adj (-ier, -iest)

قرنى، خشن، صلب

دەستى زېربو بە ھولى hands ~ from hard work

كارى سەختە ھە

أيد خشنه بسبب العمل الشاق

زەردە ھولە، شىنگ، موزە بە شى hornet /hɔ:nɪt/ n [C]

زنبور، دېور

نەخشەى بورجەكان horoscope /hɒrə'skɒp/ n [C]

(بەختزانى)

خريطة البروج

ترسناك، قوتىنەر، بزدھىن، horrible /hɒrəbl/ adj

كرىت، ترسینەر، ییزاركەر

مخيف، مفرع، مرعب، رهيب

ئاشورىن، ترسناك، رقى وكینه، ئىسك horrid /hʊrɪd/ adj

قورس، بزدھىن، ھەرس كەر، ییزاركەر

horrrify /hɒrɪfaɪ/ vt	بشع، مروع، کریه (ل. د) بغض، مکروه، مزعج ده ترسینیت، ده توفیقین
horror /hɒrə(r)/ n [C,U]	بخیف، یرعب، یروع شتیکي توفیقته، ترس، توقین، بزدهین، ههژلین، ترس، ترسیاری شیء مرعب، رعب، فزع، هلع
horrorstruck, -stricken adj	ترساو، توشی ترسیکی زور بووه
hors d'oeuvres /ɔ:'dɔ:vrs/ npl	مرتعب، مصاب بخوف شدید (فدوره نسی)
horse /hɔ:s/ n [C]	۱. ئەسپ سواره ۲. ئەسپ سوار، سوارچاک ۳. ئەسپ دارینه
horseback n on ~	۱. حصان، جواد، فرس ۲. خیال، فرسان ۳. حصان خشبی له سەر پشتی ئەسپ سوار، سواره
horsemanship n [U]	علی صهرة الجواد خیال، فارس سوارچاکی، سواربونی ئەسپ
horse-play n [U]	فروسية، ركب الخيل رهوشی توندو تیز
horsepower n [U]	مزاج خشن او سنج هیزا ههسپ، ئەسپه توانا، شیانا
horse-radish n [U]	ههسپ، (کوروت ده کرپته وه بۆ hp) قوة حصان، القدرة مقدرة بالحصان (وتختصر الى hp)
horse-radish n [U]	توری تون، ته فری توژ نجل حریف / حار
horseshoe	نال، نالی ئەسپ حدوة الحصان، نعل الفرس
horsewhip n [C], vt (-pp)	قامچی، جهلدهی لێ ئەدا به قامچی له ئەسپ ئەدا سوط، یجلد، سوط الحصان
horsewoman n [C]	ئەسپ سوار (ژن) فارسه، خیاله
horticultural /hɔ:'tɪkəltʃəl/ adj	په یوه ست به بیستانکاری متعلق بالبسته او فلاحه البساتین

horticulture /hɔ:'tɪkəltʃə(r)/ n [U]	بیستان زانی، هونهری کشتوکال، بیستانزانی
hose /həʊz/ n [C,U]	البسته، فن زراعه الأزهار والثمار والخضر موندی ناو، پاخ فاوده دات خرطوم میاه یستی (حدیقه) به سونده ئوتومبیل ده شوات □ vt یفسل (سیاره) بالخرطوم
hose /həʊz/ n	۱. ناوی بازوگرانی بۆ گوره وی درێژ ۲. پانتۆلی تهسك کاتی خوی به وراکه و له بهر نه کرا
doublet and ~	۱. الأسم التجاري للجوارب (إسم جماعي) ۲. بنطلون ضیق کان یلبس فی الماضي پانتۆلی تهسك صدرة و بنطلون ضیق
hospitable /hɒ'spɪtəbl/ adj	میوان دوست، مەرد به خشنده، دهست له کری (بۆ میفانان) مضیاف، کریم، حسن الوفاده
hospital /hɒspɪtl/ n [C]	نەخۆشخانه، بیمارستان، خهسته خانه مستشفى
hospitality /hɒspɪ'tæləti/ n [U]	میوانداری باش، میفانی، میفانداری، میواندوستی حسن الضیافه، کرم، جود
host /həʊst/ n [C]	میفاندار، خانه خوی، خواوهنی ئوتیل یادیه و خان، خواوهن مال المضيف، صاحب الدعوة صاحب الفندق أو الحانة
host /həʊst/ n [C]	۱. کۆمه لێک خه لێک ۱. حشد کبیر، جمع، جمهره کۆمه لێک هاویری ~ s of friends جموع من الأصدقاء
a ~ of difficulties	کێشه / تهنگ وچه له مه ی بێ سنوور ۲. سوپا متاعب / مصاعب لا حد له ۲. (ق) جيش
Host /həʊst/ n the ~	نان له ریی خودا خیر کردن غیر القربان المقدس
hostage /hɒstɪdʒ/ n [C]	بارمه، کهسێک یان شتیک ده گیریی وه ک بارمه الرهينة، شخص أو شيء يحتجز للقدية أو ضمانا لتنفيذ إتفاق
hostel /hɒstl/ n [C]	ئوتیل، خانوو، یانهی لاوان،

ميوانگه	فندق، نزل، بيت شباب، دار لأقامة الطلبة
hostess /'hɒstɪs/ n [C]	خانم خوي، ميفاندار (مَي)
مضيفه	
air ~	خانم خوي (ژن) ميوان به ريگهري نافرۆكه
مضيفه جويه	
hostile /'hɒstail/ adj	دژ، نه پار، تايه ته به دوژمن
معاد، خاص بالعدو	
a ~ army	سوپاي نه پار
جيش معاد	
~ looks	مؤره كردن، دژايه تي
نظرات عدائيه	
~ to reform	نه ياري چاكازي
معاد للأصلاح	
hostilely adv	نه يارانه، دوژمنانه
بعداوة، على نحو عدائي	
hostility /'hɒstɪləti/ n [C,U] (pl -ties)	نه ياري
دوژمنايه تي، شهر (له شيوه گي كۆ) شهر، كاروباري شهر	
عداء، عداوة، خصومة (في صيغة الجمع) حرب، عمليات حربية	
hot /hɒt/ adj (-ter, -test)	۱. گهرم، شله تين، داخ
(بروانه feverish) تيز، تون، دژوار	
۱. حار، ساخن، حام (قارن feverish) لاذع، حريف، حاد	
get into ~ water	كه سكون، تينه كه ويت توشي كيشه
نه يت ۲. (بوني راوه ماسي) به هيزه، ديار	
يقع في ورطة، يجر على نفسه التعاقب ۲. (راحة الأثر في الصيد) قوي، ظاهر	
~ on the trail	شوينه واري تاوانبار هه له گري
به كسره	
في أعقاب (مجرم)، في أثره مباشرة	
□ adv	به پدروشه وه، به گهرمي
بحماسة، بحراره، بعده	
blow ~ and cold	جاري ساردو جاري گهرم هه له كا،
جاري گونجاو و جاري نه گونجاو	
تهب حاره مره و بارده اخري ملاتم تاره و غير ملاتم تاره اخري	
hot air n [U]	قسي پروپوچ
هراء، هذر، كلام فارغ	
hotbed n [C]	گهرمه و رارگه، تاوانكردن يا سوكا به تي،
شوينيك په يني ترشاوي تيايي، سه لوينك	

منيت فيه ساد متخير (مجاز) مرتع (للجريمة أو الرذيلة)	
hot-headed adj	گوربه ستو، سه گهرم، سه رچل،
خه يدوك، گهوج، هول	
(شخص) مندفع، متهور	
hot-house n [C]	خانوي شوشه بۆ پرووهك رواندن
بيت زجاجي لتيمه النباتات	
hotly adv	به پدروشي، به گهرمي
بحماسة، بحراره، بأندفاع	
~ pursued by the enemy	دواي دوژمن كوتوه
ملاحق من الأعداء بلا هوادة	
hotness n [U]	گهرمي، گهرما، تالي هاتن
حرارة، سخونة، إندفاع	
hotchpotch /'hɒtʃpɒtʃ/ n	تيكه له و پيكه له،
تيكه له	
خليط، لخبطة، خريطة	
hotel /'həʊtel/ n [C]	توتيل، خان
فندق، نزل	
hound /haʊnd/ n [C]	۱. تانجي راو كردن، تازي
۲. كه سيكي سوك، چه قاوه سوو، سپله	
۱. كلب صيد، كلب ۲. شخص دني، نذل، وغد	
□ vi	لي نه كوتيه وه، دواي ده كه وي، نه نكه تاوي نه كا
ينغب، يلاخه، يضايقه	
~ ed by one's creditors	خاوهن قهرز به دواي نه چي
يان دواي نه كه وي	
يتقبه أو يلاخه الدائون	
hour /aʊə(r)/ n [C]	۱. سه عات، كات ژمير، ۶۰ خولهك
۱. ساعة، ستون دقيقة	
at the eleventh ~	له دوا ساتدا
في آخر لحظة	
the small ~ s	كاتي كازيوه، به ره به يان
ساعات الصباح الباكر	
a clock that strikes the ~ s	۲. سه عات، كات ژميره كه
لي نه دات له كوتايي سه عات كانددا	
۲. ساعة، ساعة تدق الساعات	
office ~ s, 9.30 a.m. to 5.30 p.m.	۳. (له شيوگي)
كۆي كاتي دباري كراو، كاتي ئيش نوو نيوي به ياني هه تا	
پنج نيوي نيواره	
۳. (في صيغة الجمع) زمن محدود وبخاصة للعمل، ساعات	

العسل من التاسعة والنصف صباحاً إلى الخامسة والنصف، ماء
 نه چینه ناو جینگا زوو هه لئه سنی *keep early/late ~ s*
 له خمو زوو / درهنگ ٤. دواکه وتوه له وو خسته، کاته
 یاوی إلى فراشه ویصحو فی وقت مبكر / متأخر فی
 ساعة کذا. فی وقت کذا
 له وکاته / کاتی مه ترسی *in the ~ of danger*
 فی ساعة / وقت الخطر
 کێشه ی سعات *questions of the ~*
 قضایا الساعة
hourly /'aʊəli/ *adv* هه موو کاتی، به رده وام، هه رده م
 ژمیره کئی له هه موو کاتی
 کل ساعة، فی کل ساعة
house /haus/ *n* [C] (pl ~ s) ١. مال، خانو، ئاڤایی،
 مال، جی نشین، به راوردیکه به
 ١. بیت، منزل، مسکن
hovel, block of, flats, office, factory keep ~
 کاروباری مال نه بابه رنیه
 ١. بیت، منزل، مسکن (قارن *block of, hotel*) یدبر شۆون
 المنزل
 ٢. نه جومه نی نوینه رابه تی *H~ s of Parliament*
 وپیران، به رله مان
 ٢. مجالس النواب والشيوخ، البرلمان ٣. (المتخرجون فی)
 مسرح
 ٣. (سه پرکه وان) شانقو *a full ~*
 الصالة مملوءة، جميع المقاعد مشغولة
 هوله که پره له خه لک، شوینه کان *bring down the ~*
 گیراون
 (المثل) یبیر عاصفة من الهاتف أو التصنیق
 ٤. خیزانی شاهانه ی به ربتانی، *the H~ of Windsor*
 خیزانی وندسور ٥. خانو، دامه زراوی بازرگانی
 ٤. عائلة، أسرة: أسرة وندسور (العائلة المالكة البريطانية) ٥.
 دار، مؤسسه تجاریه
house agent *n* [C] ده لالی خانوو پرکاری
 خانوبه ره
 سسار منازل، وکیل عقاری
houseboat *n* [C] به له میک بو دانیشن (له پروباردا)
 مال گه می
 المركب معد للسكنی (بخاصة فی نهر) عوامه

١. کریکار هه لئه سنی به **housebreaker** *n* [C]
 رووخانی خانووی کۆن ٢. دزی مالان به رۆژ (به راوردیکه
 له گه ل *burglar*)
 ١. عامل یقوم بهدم المنازل القديمة ٢. لص المنازل، لص یقوم
 بالسطو على المنازل نهارة (قارن *burglar*)
household *n* [C] مال، خیزان، خانه خوی
 عائلة، أهل الدار، المنزل و من فیه
householder *n* خاوهن مال یا کریچی
 صاحب منزل أو مستأجره
housekeeper *n* [C] ژنی خاوهن مال
 مدبرة شؤون المنزل
housemaid *n* [C] کاره کهر (له مالدای)
 الخادمة (فی منزل)
housemaster *n* [C] ماموستای چاودیر له بهشی
 ناوخو
 مدرس یشرف على مدرسة داخلية
housewife *n* [C] بانو، کابان، که ییانو (به راوردیکه له
 گه ل *housekeeper*)، خاتون، خانم
 ربه بیت (قارن *housekeeper*)
housework *n* نیشی مال
 شغل البيت، الأعمال المنزلية
house /'haʊz/ *vt* ١. نیشته جی دهیی، دالدهی ده دا
 ١. یسکن، یزوی ٢. یضع، یحفظ
 ٢. دانه نی، *Where to ~ my books is a problem.*
 نه یاریزی کیشه که نه وه به جینگه نه به راوه کانم دانیم
 . إنها لمشكلة أجد مكاناً أضع فيه كتبی هو مشكلة
 ١. نیشته جی کردن، حه واندن **housing** /'haʊzɪŋ/ *n*
 ١. ایوا، ایکان
 ٢. کیشه ی نیشه جی بوو، جی وری *the ~ problem*
 نیشه نی
 ٢. سکی، مسکن، مشكلة السكن
housing estate *n* [C] شوینی نیشه جیون،
 ٣. قه باغ، قوتو
 منطقة سكنية ٣. غطاء وقاء علبه (الأجزاء آلة)
hove /hʊv/ پروانه *heave*
 انظر *heave*
hovel /'hʌvəl/ *n* [C] خانوچکه، مالی پچوکی پس
 کوخ، منزل صغیر قدر

- hover** /hʊvə(r)/ vi (بالنده) ده‌فریت (که‌سینک)
 ده‌وروخول نه‌کا، خو‌پرېتی نه‌کا، ده‌گه‌ریت
 (الطائر) يحوم، يعلق (الشخص) يحوم، يتسكع
- hovercraft** n [C] جوړه په‌له‌میکه له‌سر دوشه‌کیکی
 ه‌ه‌وایی ده‌روات
 حوامه، مركبة تسير محمولة على وسادة من الهواء
- how** /haʊ/ adv ۱. تاج‌را‌ده‌یه‌ک، به‌چ ریگایه‌ک؟
 ۲. کیف، إلى أي مدى أو درجة، بأي طريقة؟
He told me ~ he had seen it in the newspaper.
 ۳. چو‌ن، چو‌ن، ی‌ی و‌تم چو‌ن ی‌ی له‌پو‌ژنامه‌دا
 ۴. کیف، أخبرني كيف رأها في الصحيفة
- H~ about going for a walk?* رات چو‌نه؟ رات چیه
 پ‌ن‌اسه‌ بکه‌ین؟
 ما راب‌ل‌د؟ ما راب‌ل‌د فی اقیام ب‌ر‌ه‌ه‌؟
H~ s that for a beginner? نایا نه‌مه‌ش باش نیه
 یو‌ده‌ست‌ی‌ن ک‌ه‌ر؟ (وه‌لام زو‌ر باشه‌یه)
 ایس ه‌ذا جیداً بالنسبة لبتدی.؟ (السا‌ئل ی‌تر‌ق‌ع ان ت‌ک‌ون
 الاجابة جید جداً)
- however** /haʊ'evə(r)/ adv به‌ه‌رش‌یو‌از‌ی یا
 ریگه‌یه‌ک، ه‌ه‌رچو‌نی ی‌ی، ه‌ه‌رک‌و‌ر ی‌ی
 ب‌ی وسیله‌ او‌ طریق‌ه‌ مه‌ما
 □ conj به‌ه‌رحال و له‌گ‌ه‌ل نه‌وه‌ش‌دا، به‌لام
 و مع ذلك، فی ناحیه‌ ا‌خ‌ری، و‌ل‌کن
- howl** /haʊl/ n [C] لو‌ره، وه‌ر‌ی‌ن، قی‌زه، حه‌پ‌ی‌ن، پی‌که‌ن‌ی‌ی
 گاله‌ پی‌کر‌دن
 عواء، نباح، صرخه، ضحکه‌ ساخ‌ه‌
 □ vt, vi نه‌لو‌ر‌ی‌ن‌ی، نه‌وه‌ر‌ی، نه‌حه‌پ‌ی، نه‌لاو‌ی‌نه‌وه‌و
 ی‌ه‌و‌ی، ی‌ن‌ج، ی‌ول‌ول، ی‌صر‌خ
the wind ~ ing through the trees
 به‌زری‌ک‌ی‌ن‌ی پاکه‌ گ‌ف‌ه‌ی د‌ی له‌به‌ی‌ن‌ی دره‌خته‌کانه‌وه
 الريح ت‌ز‌جر من خلال الأشجار
- ~ ing with pain/laughter* له‌نازا نه‌زری‌ک‌ی‌ن‌ی /
 له‌پ‌ر به‌قی‌زه
 ی‌صر‌خ من الألم / ی‌ن‌ج‌ر
 ~ a speaker down ی‌ی ده‌نگ‌ی ده‌کات
 ی‌س‌کت مت‌ح‌داً بالصياح المعادي
- howler** n ه‌ه‌له‌ی شایه‌نی پی‌که‌ن‌ی‌ن
 (ل. د) غلظه‌ تدعو إلى الضحك

- hub** /hʌb/ n [C] ته‌وره، نیفا جه‌رخ‌ی ته‌وره‌ی چالاک
 محور العجلة (مجاز) محور النشاط
- hubble-bubble** /'hʌbl bʌbl/ n [C] = *hookah*.
 تیرگه‌له، نارگیله
 نارگیله، شیشه‌
- hubbub** /'hʌbʌb/ n [U] ه‌ه‌را، ده‌نگه‌ ده‌نگ، فاو‌قی‌ز
 ه‌ه‌له‌به‌ل، گاله‌گوت، قه‌رقه‌شه
 ضجيج، صخب، ه‌رج و مرج
- huddle** /'hʌdl/ vt, vi ۱. ک‌و‌ ده‌پ‌ی‌نه‌وه
 ۲. ی‌ج‌ن‌ع، ی‌ح‌ش‌د، ی‌ل‌ت‌ف
sheep huddling together for warmth گر‌ده‌پ‌ی‌نه‌وه
 م‌ه‌ره‌کان گرد نه‌ب‌نه‌وه بو‌ نه‌وه‌ی گر‌مه‌نه‌وه
 أغنام تلث حول بعضها طلباً للدفء
۲. خو‌ی نه‌پ‌ی‌ج‌ی‌نه‌وه، خو‌ی گ‌ور‌ج
 نه‌کانه‌وه تاگ‌ه‌رم ی‌نه‌وه
 ۳. ی‌ل‌ت‌ف (حول نفسه) (ی‌ت‌ک‌و‌ر فی جلسته‌ طلباً للدفء)
- hue** /hju:/ n [C] ۱. ده‌نگ، ب‌و‌یه
 لون، تدرج فی اللون
 ۲. هاواری به‌دواکه‌وتن (به‌دوای
 ناو‌اب‌نار‌ی‌ک) نار‌ه‌زای‌ی ده‌ر‌پ‌ی‌ن بو‌ ش‌ت‌ی‌ک
 صیحه‌ المطاردة (فی اثر مجرم)، إحتجاج على أمر ما
- huff** /hʌf/ n in a ~ تو‌ره، زو‌یر
 غاضب، متاء
- hug** /hʌg/ vt (-gg-) له‌فام‌ی‌زی ده‌گر‌ی، خو‌ی ی‌ی
 ه‌ه‌له‌واس‌ی
 ی‌عانق، ی‌ش‌ب‌ث ب... (معتمد م‌ع‌لا)، (السینة) تظلل بمحاذاة
 الساحل
 □ n [C] ه‌ه‌م‌ی‌ز باوه‌ش
 عناق، التزام
- huge** /hju:dʒ/ adj زل، مه‌زن، قه‌به، گ‌ه‌وره
 ضخ‌م، هاتل
- hulk** /hʌlk/ n [C] ۱. که‌ش‌ی ک‌و‌ن له‌کارکه‌وتو‌و یا
 له‌ک‌و‌ن‌دا به‌کار نه‌هات وه‌ک زندان ۲. که‌س‌ی‌کی زل وقه‌به‌وه‌که‌ته
 ۱. سفینه‌ قدیمه‌ غیر صالحه‌ او‌کانت ت‌س‌ت‌خ‌دم (فی‌ما مضی) س‌ج‌نا
 ۲. ش‌خ‌ص ض‌خ‌م ث‌قیل الح‌ر‌که‌
- hulking** adj گ‌ه‌وره، قورس
 ض‌خ‌م، ث‌قیل
- hull** /hʌl/ n [C], vt ۱. قالك، تو‌ی‌ک‌لی ده‌روه‌ه (پاقله‌ یا

	بزايا)، تويکلی لئ نه کاته وه
	القشره الخارجيه (القول أو البازلاء)، يقشر
² hull /hʌl/ n [C]	لاشه پاپه پکهری که شتی بدن او هیکل السفینه
hullo /hə'loo/ int hallo.	
hum /hʌm/ vi, vt (-mm-)	همم همه نه کا، ورته ورت، منگه منگ نه کا
	یههم، یطن، یندن، یترنم (وشتاه مغلقتان)
~ a song to oneself	به ورته ورت گورانی نه لئی
	یندن باغیحه لئفسه
a factory ~ ming with activity	کارگه پک پر جو له و
	چالاکیه
	شرکه تعج بالعمره والنشاط
make things ~	ده سازینیت باریکی جو له و چالاکیه
	یعدت حاله من العمره والنشاط
□ n [C]	منگه منگ
	هممه، دندنه
the distant ~ of traffic	همنسکی جو له ی روشتن
	له دور وه
	هممه حرکت السیر من بعید
hummingbird n [C]	بآنده ی گیزه که ره
	طائر طنان
human /'hju:mən/ adj	مروئی، مرویی
	آدمی، بشری، انسانی
a ~ being	مروئی
	انسان
humanly adv	مروئی له رووی مرویی به وه
	بشریاً، من الوجهه البشریه
all that was ~ possible	هممو له وه ی له توانای
	مروئی دا بیت
	کل ما هونی طاقه البشر
humane /'hju:'men/ adj	مروئی به تی، به زهیی
	انسانی، شفیق
~ learning/studies	دلوانی / خویندنی مروئی به تی
	انسانیت / دراسات انسانیه
humanely adv	به به زهیی به سوز، به مروئی به تی
	بشفقه، بطف، علی نحو انسانی
humanism /'hiu:mənizəm/ n [U]	مرویی،

	بزوئته وه ی مروئی به تی که پروای وایه مروئی ده توانی بونی
	خوی به پیتی له روی هوش نه که نایته وه
	انسانیه، الحركة الانسانیه (وهی تومن أن الإنسان قادر علی تحقیق ذاته عن طریق العقل لا الدین)
humanitarian /'hiu:mən'i:teəriən/ adj, n [C]	
	چاکه، خیره ومهمن (به چاره کردنی نازاری خه لک و
	چاکسازي)، خیرکار
	خیر، محب للخیر العام (بالعمل علی تخفیف آلام الناس وإصلاح القوانين)
humanitarianism n	کاری خیر، چاکه، مروئی به تی
	الأحسان انسانیه، خیره
humanity /'hju:mənəti/ n [U]	۱. مروئی به تی
	ره گه زی مروئی، مروئی، پونه ور ۲. سروشتی، مروئی به تی ۳.
	مروئی به تی، به زهیی
	۱. الجنس البشري، البشر الخلیقه ۲. الطبیعه الانسانیه ۳. انسانیه، شفقه
the humanities	توئینه وه ی مرویه کان وه ره گه زی
	مروئی، مروئی، توئینه وه ی روشتنیری یونانی و لاتینی
	دراسة الثقافه اليونانیه واللاتینی
humanize /'hju:mənəiz/ vt, vi	داده مائی، ده پکاته
	مروئی، مروئی دکت قمنج دکت
	یخلع (علی شیء) الصفات البشریه. یعد له لیتلیم مع طبیعه البشر
humble /'hʌmbəl/ adj (-r, -st)	ساده، ساکار، بین فیز،
	چه وساو، همزار
	متواضع، وضع، ذلیل، فقیر
men of ~ birth	پیاوی، پیغیز، ده ستیلاو
	رجال من اصل متواضع
~ occupations	کاری ساکار / سوک (وه که جاده پاک
	کردنه وه)
	مهن متواضعة / وضعیة (تنظيف الشوارع مثلاً)
□ vi	(نه پره تیش، نه پیچه وسیتن، ملکه چی نه کا
	یتهر، یذل، یخضع
humbly adv	به سادیهیی، به دامادی، به مل که چی
	بتواضع، بتذل، بضعة
humbug /'hʌmbʌg/ n [C,U]	فیل، هه لئه له ناندن،
	گزی، گاته جاری
	خدعه، مخادعه، إحتیال، هراء

□ vt (-gg-)	هه‌ئه‌خه‌له‌تێن، گزی لێ نه‌کا، فێلی لێ نه‌کا
	بخه‌ج، به‌تال، علی، یفش
~ sb into/out of	هه‌ئه‌خه‌له‌تێن بۆ قایلبون به‌کردنی شتیک / شتی لێ بدزی
	به‌تال، علی، لیقنه‌ به‌عل شی، / لیسله‌ شینا
humdrum /'hʌndrʌm/ adj	هیچ و پوچ، وه‌رس که‌ر، که‌م بایه‌خ
	به‌تال، مضجر، رتیب
humid /'hju:mɪd/ adj	(ئاوه‌وا، که‌ش) شیدار، ته‌ر (اله‌واء، الطقس) رطب، ندى
humidity /'hju:'mɪdɪti/ n [U]	شیداری، ته‌ری (که‌ش) رطوبة (فی الجو)
humiliate /'hju:mi'leɪt/ n [U]	ئه‌به‌جه‌وستینی، زه‌بونی نه‌کات، سوکا به‌تی پێ نه‌کات
	یذل، به‌ین، یه‌قر
humiliation /'hju:mi'leɪʃn/ n [U]	چه‌وساندنه‌وه‌، سوکا به‌تی پێ کردن، سه‌رشو‌ری، زه‌بونکرن، شه‌رمه‌زاری
	إذلال، تعقیر، إهانة
humility /'hju:'mɪləti/ n [U]	ساکاری، ملکه‌چی
	تواضع، خضوع، مذلة
hummock /'hʌmək/ n	گردۆلکه‌، ته‌پۆلکه‌
	رربة‌، أکمة، رابية
humorist /'hju:mərist/ n [C]	نوسه‌ری گاته‌جا‌ر، قوشمه‌، ترانه‌ که‌ر
	کاتب فکا‌هی، کاتب سا‌خر
humorous /'hju:mərəs/ adj	گاته‌، گاته‌جا‌ر، توانجا‌وی، قوشمه‌چی، پێکه‌نینی
~ remarks	فکه‌، ه‌زلی، سا‌خر
	تییینی توانجا‌دار
	ملاحظات سا‌خه‌
humour /'hju:mə(r)/ n [U]	۱. گاته‌وه‌گه‌پ، ده‌ست بازی، رو‌خو‌شی، گاته‌، قوشمه‌یی
	۱. مزاح، ده‌ابه‌، ظرف، مرخ
a story full of ~	چیروکی پر له‌ گاته‌
	قصة مليئة بالدهابة
have a good sense of ~	ناره‌زو‌ی زو‌ری به‌ده‌ست
	بازیه‌، نوکته‌بازه‌

لديه حس مرهف للدعابة، حاضر النکة	۲. گاته‌ی خو‌ش / ناخو‌ش
in a good/bad ~	۲. مزاج، رائق / معک‌المزاج
	زو‌یر که‌ر / دل ته‌نگ نه‌کات
not in the ~ for work	هه‌وه‌سی کار کردنی نه‌، به‌دلی نه‌کا
	لیس لیه مزاج للصل
□ vt	چاو دێری نه‌کا
	یجاری، یداری
hump /hʌmp/ n [C]	پشت قو‌با‌و، قو‌با‌ره‌، کومی
	پشت، قه‌مب‌و‌ر
	سنام، حدة
humus /'hju:məs/ n [U]	په‌ین، سه‌رچاو‌ه‌ که‌ی گیان‌دار و پو‌وه‌ک پێ، ناخا نه‌ندامی
	الدبال، مواد عضوية متحللة لها خواص السداد
hunch /hʌntʃ/ n	۱. کۆم، پشی کۆم ۲. پارچه‌ به‌کی
	گه‌وره‌ (وه‌ک له‌ نان)
	۱. حدة، تقوس فی الظهر ۲. قطعة كبيرة (من الخبز مثلاً)
have a ~ that...	۳. دلی ناگاداری کردوه‌ که‌ شتیک
	روونه‌دات
	۳. (د. ل) لديه شعور / إحس داخلي بأن (شيئاً سيحدث مثلاً)
□ vt	ئه‌به‌مه‌ته‌وه‌
	یعنی، یقوس
~ the shoulders	شان دانه‌نو‌ین
	یعنی کتیه‌
'hunchback n [C]	کۆم، قه‌نب‌و‌ر، قه‌مب‌و‌ر
	أح‌دب، ذو‌ق‌ب
hundred /'hʌndrəd/ n [C]	سه‌د
	مائة، ۱۰۰
'hundredweight n [C]	(له‌نوسنی cwt) (تک‌ب cwt) ۱ من الطن
hundredth /'hʌndrədθ/ n [C], adj	سه‌ده‌هم، به‌شتیک له‌ سه‌د
	المانة، جزء من مائة
hung /hʌŋ/	پروانه‌ (hang)
	انظر (hang)
hunger /'hʌŋgə(r)/ n [U]	۱. برسی، برسیتی، پێ
	ناقه‌تی
	۱. جوع، سغب، الطوی

<i>die of</i> ~	له برسانه مری
	موت جوا
<i>satisfy one's</i> ~	تیر نه بین / تیری نه کا ۲. حەز،
	ناره زووی زور
	یشع، یرضی جوعه ۲. شوق، رغبه ملحه، ولوع
<i>a ~ for adventure</i>	حەز له سەرکەشی نه کا
	ولوع فی المغامرة
□ <i>vi</i>	برسی نه بین، برسیه تی نه چێژی
	یجوع، یعنی من الجوع
hunger-strike <i>n</i> [C]	مان گرتن له خواردن
	إضراب عن الطعام
hungrily /ˈhʌŋgrɪ/ <i>adv</i>	به ههله، به چێشی،
	به پەرۆشیه کی زۆره وه
	بشراهه، بلهفه بالغه
hungry /ˈhʌŋɡrɪ/ <i>adj</i>	برسی
	جانع
hunk /hʌŋk/ <i>n</i> [C]	پارچه به کی گه وه (له گوشت)
	قطعة خضعة (من اللحم مثلاً)
hunt /hʌnt/ <i>vt, vi</i>	۱. ده چیت بو راو، راو ده کات
	۲. بوی نه گه ری، لی یه ده گه ری
	۱. یصطاد، یصید، یبصد ۲. بیحث عن، یفتش
<i>~ for a lost book</i>	نه گه ریت بو په راویکی وون بوو
	یبحث عن کتاب مفقود
<i>~ sb/sth down</i>	دوای تاوانبار نه گه وی تاده ستگیری
	نه کا/ ده گه ری بو شتیک تاده یه دۆزینه وه
	یطارده (مجرماً) إلى ان یقتصه / یبحث عن شیء إلى ان یجده
<i>~ sth up</i>	نه گه ری بو (شتیک) که دۆزینه وه ی کاریکی
	گرانه
	یبحث عن (شیء یصعب العثور علیه کالمعلومات والمعلومات)
□ <i>n</i> [C]	(دۆسیه و زانیاری) راوکردن، به دواکه و تن
	صید، مطاردة
hunter <i>n</i> [C]	ننچیرقان، راڤیار، راڤکار، راوکار (پیاو)
	صیاد
huntress /ˈhʌntɪs/ <i>n</i> [C]	راڤکار، راوکار (ژن)
	صیاده
hunter /ˈhʌntsman/ <i>n</i>	راوکار
	الصیاد
hurdle /ˈhɜːdl/ <i>n</i> [C]	۱. په روژنی گوینزراوه، به ربهستی

	ته خه ت ۲. به ربهستی ته خه (وه روژی)
	۱. سیاج نقال، حاجز خشبی ۲. حاجز خشبی (ریاضه)
<i>~ race</i>	پنشریکنی به ربهسته کان
	سباق الموانع
hurdler <i>n</i> [C]	پنش برکنی که له پنش برکنی
	به ربهسته کان
	متسابق فی سباق الموانع
hurl /hɜːl/ <i>vt</i>	نه په اوای، به توندی هه لی نه دا
	یقفذ، یرمی یه دف
hurly-burly /ˈhɜːli ˈbɜːli/ <i>n</i> [U]	ده نگه ژاو، هه را،
	قاو قیز
	ضجيج، جلبة هرج و مرج
hurrah /hʊˈrɑː/, hurray /hʊˈreɪ/ <i>int</i>	پنشاری گه رم،
	بو ده ست خووشی و به خیر هاتن
	هتاف یدل علی الابتهاج أو الاستحسان أو الترحيب
hurricane /ˈhʌrɪkən/ <i>n</i> [C]	زریان، گه رده لولی به هیز
	اعصار، زوبعة شديدة
hurry /ˈhʌrɪ/ <i>n</i> [C,U]	(له گه ل) نامرزی نه ری و په رسیار
	پیداو یستی په له کردن، په له نه کا، تاوی نه دا، خیرا نه بین
	(مع التنی أو الاستعظام) حاجة للعجلة، یسرع، یعجل، یستعجل
<i>There's no ~</i>	پنویستی به په له نیه
	لا حاجة للعجلة
<i>What's the ~?</i>	چ پنویست نه کا به په له کردن؟
	ما الداعی إلى العجلة؟
<i>in a ~</i>	په له په تی، له کاره که ی به په له په
	مستعجل، فی عجلة من أمره
□ <i>vi, vi</i>	تاوی نه دا، داوا ته کا خیرایی
	یعیجل، یبحث علی الأسراع
<i>~ up</i>	خیرابه، زووکه، په له به که
	إسرع، عجل
<i>~ away</i>	به په له دور نه که وینه وه
	یبتعد بعجلة
<i>~ (over) one's work</i>	په له نه کا له کاره که ی زوو
	ته واو نه کا
	یعیجل فی عمله، ینهی عمله بعجلة
hurried <i>adj</i>	خیرا، به په له، له زین
	مسرع، مستعجل
hurriedly <i>adv</i>	به په له، به خیرایی، به له ز

	بأستعمال، بتعجل
hurt /hɜ:t/ vt, vi (pt, pp hurt)	نازاردهات، ژان نه کا
	توشی نازارنه یی، برپنداری ده کات
	یوژی، یوژم، یصاب بانژدن
□ n [U]	نازار، زیان
	آذی، ضرر
hurtful adj	به نازاره، زهره رمنده، به نیش و نازار
	مؤذ، ضار، مؤلم، مرجع
hurtle /hɜ:tl/ vi	(وای لی نه کا) دهره پری به توندی و
	خیرایی
	(یجعله) یندفع بعنف و سرعت
husband /hʌzbənd/ n [C]	هاوسهر، شو، میرد
	زوج، بعل
~ one's strength	دهست پیوه ده گری، پاشه کهوت
	نه کا، هیزی کو نه کاته وه
	یتصد، یوفر یدخر قواه
hush /hʌʃ/ vt, vi	ورته ی ده پری، بی دهنگی ده کا،
	ناچار ی نه کا بی دهنگی بی
	یصمت، یسکت، یجبر علی الصمت، یخمد، یقمع (فی صیفة الامر)
~ sth up	بی دهنگ به، هش، وس، هه وایک نه پویشی،
	نه یشارپته وه، ده بنیزی
	اصمت، صه، یکم خبرا، یخفیه، یطمسه
□ n [U]	بی دهنگی، نارامی، هینمی
	صمت، سکون، هدوه
husk /hʌsk/ n [C]	سوس، که پک
	قشره القمه أو البذرة بغصة الحبوب
□ vt	تویکلی لی نه کاته وه
	یقشر
husky /hʌskɪ/ adj (-ier, -iest)	(وشک) وه ک تویکل
	(دهنگ) نوساو، دهنگ گر، نوساو
	أجش، مبوح
huskily adv	به دهنگ گری
	علی انواع او اجش
huskiness n [U]	گری، دهنگی گر، دهنگ ژیکه تی

	بحة، خشرنة الصوت
hussar /hʊzə:(r)/ n	سهر باز به چه کی سواره سهر بازی
	سواری سفلک
	جندی من سلاح الفرسان
hussy /hʌsɪ/ n (pl -sies)	ژنی داوین پیس، خراپ
	أمرأة، فاجرة، فتاة وقحة
hustle /hʌsl/ vt, vi	به توندی پال پیوه ده نی پاله به ستو
	ده کا، پهله ده کات
	یدفع بخشونة، یزاحم، یجبل، یدفع إلى العمل بنشاط بالغ
□ n [U]	به چوستی زور پال ده نی بوکار کردن
	چوست و چالاک ی
	نشاط و حیوة
hut /hʌt/ n [C]	زنج، کولیت، کوشک
	کوخ، خص، کشک
hutch /hʌtʃ/ n [C]	سندوق، لانه یاقه فزی
	که رویشک، کولکه وار
	صندوق، بیت أو قفس للأرانب
hyacinth /haɪəsɪnθ/ n [C]	یاقوت شین، کلدان گوله
	سوسن سمبول
	المکحلة، الیاقوتیة، زهرة فی فصيلة الزنبقيات
hyaena /haɪ'i:nə/ = hyena.	که متیار
	الضبع
hybrid /haɪbrɪd/ n [C]	دووره گ، مهله زی
	هجن، مولد
A mule is a ~ animal.	هینتر نازه لی دووره گه
	(له دووره گه زی جیاوازه)
	البغل حیوان هجن (من ابرین مختلفین جنسیاً)
hydrant /haɪdrənt/ n	بوری ناوی سهر جاده بو پاک
	کردنه وه یان ناگر کوژانده وه
	حنفیة أو صنوبر میاه فی الشوارع للتظیف أو لأطفاء الحریق
hydraulic /haɪ'drɔ:lik/ adj	هایدرولیکی، ناوی
	هیدرولیکی، مانی
hydro- /haɪdrəʊ/ prefix	پیشگری که به مانای ناوی یا
	هایدرولوجی
	بادنه معناها (مانی) هیدروجنی

hydroelectric /ˈhaɪdrəʊˈlektrɪk/ *adj*

هایدروکاره‌بایی، کارواناری

هیدروکهربائی، متعلق بتولید الکهرباء من الماء

hydrogen /ˈhaɪdrədʒən/ *n* [C]

هایدروجنین

هیدروجن، ایدروجن

hydrophobia /ˈhaɪdrəˈfoʊbiə/ *n* [U]

دوره‌ده‌سگ،

هاری، ناف ترسی

دام الکلب، الرهبة من الماء

hyena, hyaena /haɪˈiːnə/ *n*

که‌میتار

ضبع

hygiene /ˈhaɪdʒiːn/ *n* [U]

دروست زانی

علم الصحة

hygienic /ˈhaɪdʒiːnɪk/ *adj*

دروستی، پاک‌زکراو

له‌میکروب، یاقز، خاویں

صحی، خال من الجراثیم

hygienically *adv* دروستیانه، له‌لایه‌نی ته‌ندروستی‌هوه

صحياً، من الناحية الصحية

hymn /hɪm/ *n* [C]

دوعا، سروودی نایینی، ستایشی

کردنی خوا

ترتيلة، أنشودة دينية، تسبیح بحمد الله

hymnal /ˈhɪmnəl/ *n* [C]

په‌راوی سروودی نایینی

کتاب تراتیل او ترانیم دینیة

hyper- /ˈhaɪpə/ *prefix*

پیشگریکه به‌مانای زور پان

سهره‌پای

بادئة معناها الأفرط فی

~ *critical*

زیاده‌په‌وله‌ره‌خنه‌گرتن، توندپه‌وله

په‌خنه‌گرتن

مفرط فی الانتقاد، متطرف فی النقد

~ *sensitive*

زور هه‌ستیاره، له‌راده به‌دهر هه‌ستیاره

شدید الحساسية، مفرط فی الحساسية

hyperbole /ˈhaɪpəˈbɒli/ *n* [C,U]

زل کردن، پیوه‌نانی

نقوم کردن (ره‌وانیپی‌زی)

مبالغة، غلو، إغراق (بلاغة)

hyphen /ˈhaɪfən/ *n* [C]

(ـ) هیلنی بچوک له نیوان دوو

و‌ش‌ی لیک‌دراویان یو جیا‌کردن، گه‌به‌نەر، هیلنی کورت

شرطه بین جزئی کلمه مرکبه او لفصل بین الكلمات، الواسلة،

خط نصیر

Anglo-French

ئینگلیزی فهره‌نسی

انجلیزی - فرسی

hypnosis /hɪpˈnoʊsɪs/ *n* [C,U] (*pl* -ses)

خه‌واندنی

موگنا‌تیبسی، نواندنی موگنا‌تیبسی

التیریم المغناطیسی

hypnotic /hɪpˈnotɪk/ *adj*

به‌کار یگه‌ری موگنا‌تیبسی

دو تأثیر مغناطیسی

hypnotism /hɪpˈnɒtɪzəm/ *n* [U]

خه‌وختنی موگنا‌تیبسی

التیریم المغناطیسی

hypnotist /hɪpˈnɒtɪst/ *n*

خه‌وینه‌ری موگنا‌تیبسی

منوم مغناطیسی

hypnotize /hɪpˈnɒtaɪz/

موگنا‌تیبسی ده‌پخه‌ویننی

ینوم مغناطیسیاً

hypocrisy /hɪˈpɒkrəsi/ *n* [C,U] (*pl*, -cies)

دوو‌پویی، ریایی

نفاق، مراده

hypocrite /hɪˈpɒkraɪt/ *n* [C]

دوو‌پوو، ریا‌کەر

منافق، مصانع، مراہ

hypocritical /hɪpəˈkrɪtɪkəl/ *adj*

به‌پریا، ریا‌کار،

دروینه، دوو‌پوویانه

نفاقی، ریائی، زائف

hypocritically *adv*

به‌شیوه‌په‌کی ریا‌کاری پان

دروییانه

على نحو نفاقي أو زائف

hypodermic /ˌhaɪpəˈdɜːmɪk/ *adj*

ژیر پینست / ژیر

چهرم

تحت الجلد

~ *needle/syringe*

ده‌رزی لیدانی ژیر پینست

إبرة للحقن تحت الجلد

hypothesis /ˈhaɪpəˈθæsis/ *adj*

گریمان،

گریمانکاری، پاه‌کی زانستیانه که هیشتا نه‌سه‌لمیندراوه

فرض، فرضیه، رأی علمی لم یثبت بعد

hypothetical /haɪpə'θetɪkl/ *adj* گریهان، پدگریهان،
وادانان

فرضی، علی سبیل الافتراض

hysteria /hɪ'stɪəriə/ *n* [U] ۱. هیستریا ۲. شینگیری،
هه‌لچونی ده‌ماری پەشیوی زۆر

۱. هستریا، تهیج عصبی ۲. هیاج عصبی، انفعال

hysterical /hɪ'sterɪkl/ *adj* پەڕکەمانە، توشی تۆرە ی

پەڕە کەم بوو

هستیری، مصاب بنویات عصبیة

hysterics /hɪ'sterɪks/ *npl* تۆرە پەڕکەم، هستریا،

توشی هیستریا ئەیین

نوبە هستریا، یصاب بنوبە من الهستریا

(هین کە نیننی یان گریاننی ناکاو و خوڤنه‌وێست) ~ *go into*

(ضعلک او بکاه مفاچی)

I

- ¹ **I** /aɪ/ (pl i's /aɪz/) پیتی نۆپەم لە ئەلفبەیی ئینگلیزی
الحرف التاسع من الابجدية الانكليزية
- ² /aɪ/ pers pron من، واناوی کەسی بە کەمی تاک
انا، ضمير المفرد المتكلم
- ice** /aɪs/ n [U] بەفر، سەھۆل، سەخوار، قەشا، زوقم
جليد، تلج
- break the ~ بێ دەنگی ئەشکێن، دەست پشکەری
قەکردن لە گەل پێگانه بە کدا دەکات، شەرم ئەشکێن
بکسر الجمود، يبادر غريباً بالعديث، يزيل الكلفة
- vt, vi ١. ساردی ئەکاتەو، ئەپەستێن،
(خوار دەمەنی)
١. بێرد، بجمد (المأكولات)
٢. ئاوی سەھۆل و ٢. بە بەفر دا پە پۆش،
~ d water کێکێک بە کریمە دائە پۆش
- ماء مئلاج ٢. بکسو (بغلي) بالتلج، بغلي کەمکە ببطيقة رقيقة من
محروق السكر والبيض والعليب
- 'Ice Age** n چەرخى سەھۆلین
العصر الجليدى
- 'Iceberg** n [C] بەفرە چیا - چیاى بەفرین / چیاى
سەھۆل، شاخى سەھۆل، مروئى سار
جبل جليدى عائم
- 'Icebound** adj بە سەھۆل دەورە گیراوە، جەمە دگرتى
محاط أو محصور بالجليد
- 'Icebox** n [C] بەفرگى بچوک، بەفر دانک
ثلاجة صغيرة، براد
- 'Ice-cream** n دۆندەرمە، بەستەنى
بوظة، جيلانى، دندرمە
- 'Icefield** n [C] کێلگە / کەستەك سەھۆل
حقل / طرف جليدى

- icicle** /aɪsɪkl/ n [C] چلورە زەنگلوك
الدلالة الجليدية، كتلة جليدية متدلّية بسبب تجمّد قطرات الماء
- icily** /aɪsɪli/ adv زۆر بە ساردی، بێ با پەخاڤە
بفتور، ببرود شديد
- icing** /aɪsɪŋ/ n [U] ١. تویزى شەکر بە سەر کێکەو
٢. چینی سەھۆل پێکەتو لە سەر بالی فڕۆکەکان
١. طبقة من السكر تغطى كعكة ٢. تكوين تلجى على أجنحة
الطائرات
- icon** /aɪkɒn/ n [C] ئایکۆن، پوت، پەیکەر وینەى
کەسێکى پیرۆز (کلیسەى خۆرەلاتى)
أيقونة، تمثال أو صورة لشخص مقدس (الكنيسة الشرقية)
- icy** /aɪsɪ/ adj (-ier, -iest) زۆر سارد، پێقام سارد،
سەھۆل، دا پۆشراو بە سەھۆل
بارد جدا، (مجاز) فاتر، يخلو من الحرارة، مغطى بالتلج
- I'd** /aɪd/ = I had, I would
- Idea** /aɪ'dɪə/ n [C] ١. پیرۆکە، پۆجونی هوشى، رامان
٢. پلان، تەگبیر، پڕۆزە
١. فکرة، تصور عقلى ٢. خطة، مشروع
- He's full of new ~ s. پیاویکی ژیر، کارامە
انه رجل متکبر
- Ideal** /aɪ'dɪəl/ adj ١. نمونە یی
١. مثالى
- ~ weather کەشى خوش ٢. ئەفسو ناوی، پۆجونی،
دوور لە راستى، خەیاڵی
- طقس بدیع / رائع ٢. خیالی، تصویری، بعيد عن الحقيقة
- n [C] نمونە یى بالا، ئامانج، مەبەست
مثل أعلى، هدف، غاية
- the high ~ s of Islam/ Christianity نمونە یى بالا
لە ئیسلام و دیان

الصل العلیا للألام / لمسیعیة
Ideally *adv* ب نمونهیی، نمونهیی هوشی، عقلی
 مثالیاً، ذهنیاً
Idealism /ai'diəlizəm/ *n* [U] ۱. مەزھەبی نمونهیی
 ۲. نمونهیی هونەری (دژ راستی) ئەفسانەیی
 ۱. مثالیة، المذهب المثالی ۲. المثالیة الفنية (عکس الواقعية) و
 هی تطبی قیمة کبری للخیال
Idealist /ai'diəlist/ *n* [C] کەسێکی یان رییازی
 نمونهیی
 شخص مثالی، معتق المثالیة
Idealistic /ai'diə'listik/ *adj* نمونهیی
 مثالی
Idealize /ai'diəlaɪz/ *vt* دەپکاتە نمونهیی، چارەسەری
 ئەکات و بیرێ لێ ئەکاتەو بەشێوەیەکی نمونهیی
 بچلە مثالیاً، یعالج أو یفکر ب علی نحو مثالی
Identical /ai'dentɪkl/ *adj* خۆی، خودی، هاوچووت،
 چونیەک، وەک یەک
 نەفە، ذاتە، مطابق، مائیل
 ~ with دەقاودەق
 مسائل أو مطابق ل
Identification /ai'dentɪfɪ'keɪʃn/ *n* [U]
 هاوچووتکردن، دیاری کردن، ناسینەو، سەلماندن
 کەسیەتی، چونیەسەرەیک هەریەک ل (وەک یوروباوەر)
 مطابقة، مابقة، إثبات الشخصية، إندماج کل فی (مبدأ مثلاً)
Identify /ai'dentɪfaɪ/ *vt* دەناسینێ بێی، ناسنامە کەیی
 دیاری ئەکات (پۆشتی یا کەسی)
 ۱. یترەف علی، یعنی هویە أو شخصية (شیء أو شخص)
 ۲. پالپشتی دەکات، پشتی دەگرێ، ~ oneself with
 هاو بەشی کردنی ل یوروبایە کدا دیاری ئەکا
 ۲. يدعم، یؤید، یعن اشتراک فی الرأی مع
 ۱. هاوچون، لیک چوون [C,U]
 ۲. پیناسە، هەلیە کی ناسنامە
 ۱. تائیل، تطابق ۲. هویة الشخص أو الشيء
Ideology /aɪ'dɪələdʒi/ *n* [C,U] (pl -gies) یروکەیی
 نایدۆلۆجیایی، رییازی، هزری
 آیدیلۆجی، مذهب
Ideological /aɪ'dɪələdʒɪkl/ *adj* نایدۆلۆجیا هزری،
 کۆمەلێک بیریوچون تایبەت بە رییازیکی راسباری و

کۆمەلە پەتی
 آیدیلۆجی: مجموعه مفاهیم أو نظم فکریة مميزة لنظام سیاسی
 اجتماعی
 آیدیلۆجی، مذهب
Idiocy /ɪ'dɪəsi/ *n* [C,U] دەبەنگی، گەوجی، خڕپۆی
 حماقة، بلاءة
Idiom /ɪ'dɪəm/ *n* [C] ۱. شێوەزار، زمانی تایبەت
 بە دەستە پەک یان چینیەک لە چینیەکانی گەل، زاراوە،
 دەستەواژە، کورتەگوتن ۲. دەستەواژە یەکی زاراوەیی
 واتساداری، بە گشتی لێی تێک بگەیی نەک لە ریی
 لیکدانەو هی مانای ئەو و شانەیی کە لێو هی پێک هاتوو
 ۱. لهجة، لغة مميزة لفئة من فئات الشعب ۲. عبارة اصطلاحية
 تفهم كاملة وليس عن طريق معرفة معاني الكلمات المكونة لها
Idiomatic /ɪ'dɪə'mætɪk/ *adj* شێوازی دەر برینی چاک
 وەکو چاکسازی، زارایی
 اصطلاحی، أسلوب يستخدم التعبيرات العیة
Idiosyncrasy /ɪ'dɪə'sɪŋkrəsi/ *n* [C] (pl -ies)
 ئەتواری نامۆی کەسی، سەیر یان نامۆ، هەستی خۆیی
 شواذ شخصی، أطوار غریبة أو شاذة تحاسن ذاتی
Idiosyncratic /ɪ'dɪə'sɪŋkrətɪk/ *adj* نامۆ، ناباو
 غریب، خارج عن المألوف
Idiot /ɪ'dɪə/ *n* [C] کەودەن، گێل، گەوج، گەمزەل،
 لاژک، خڕپو، گەمزە پەتی، بێ ئەقڵی
 معتوه، ابله
Idiotic *adj* گێل، گەوج، کەودەن
 أحق، ینم عن بلاءة
Idiotically *adv* بە ئەفامی، بە گەوجی
 علی نحو أحق أو معتوه
Idle /aɪdl/ *adj* (-r, -st) ۱. بێ لێش، بێ کار، تەمبەل،
 بێ بەها، نابەکار، پشت گوێ خراو
 ۱. عاطل عن العمل، غیر مستخدم، مەهل
 نامۆی بەکار نەهێتراو ۲. کەسێکی ~ machinery
 بێ کارە، ۳. تەمەل، کەمتەرخەم
 آلات غیر مستخدمة ۲. (الشخص) عاطل عن العمل ۳. کۆل.
 مەهل، متوان
 an ~ worthless boy کۆریکی تەمەلی هیچ و پوچ

4. هیچ و بوج بی که نك ولد كسول تافه 4. تافه غیر مفید	
~ gossip	چهنه بازی / پروپوچ
□ vi, vt	ثروة تافهه / حقیه
	پشتگویی له خات، تهمه لی له کات، کات
	به فیرو نه دا له شتی بی سود
	یهمل، یتکاسل، یضیع وقته
~ away one's time	کات به فیرو وده دات
	یضیع وقته فیسا لایفید
Idleness n [U]	تهمه لی، بی نیش، بی کار
	کسل، افعال، تطل
Idler n [C]	تهمه لی، بایف، زه غل
	شخص کسول
Idly /aɪdli/ adv	به تهمه لی، بی گوی بی دان
	بکسل، باهال
Idol /aɪdɪl/ n [C]	1. بت، شه پینگ، پوت، پەرستراو
	2. شتیك / که سیکي زور خوشه ویت
	1. صنم، وثن، معبود 2. شی، او شخص محبوب جدا
Idolater /aɪdɪlətə(r)/ n [C]	بت پەرست، نه فیندار،
	پوتی
	عابد اصنام
Idolatrous /aɪdɪlətrəs/ adj	ثانی بت پەرستی،
	نه فینداری، پوتی
	وثنی، (معتقدات او طقوس) وثنیه
Idolatry /aɪdɪlətri/ n [C,U]	بت پەرستی
	عبادة الاصنام
Idolize /aɪdəlaɪz/ vt	ده پەرستی، ده پکاته خوا وهك
	بت، خوشه ویت و شه پدایی له راده به ده ر
	یوله، یجد علی نحو وثنی، یحب او یعجب بأفراط
Idyll /aɪdl/ n [C]	هه لپهستی جوانی سروشت بان
	روداو، دیمه ن، کهش خوشی که بو نه وه ده ست پدات
	قصیده تصف الطبيعة أو الأحداث، منظر او جو یصلح لهذا
Idyllic /aɪdɪlɪk/ adj	ئاووه وه وای خوش و دلفرین
	(جو) شاعری یملای النفس بالرضی
If /ɪf/ conj	1. نه گەر، نایا
	1. اذا، لو، ان
	نه گەر I ~ you want to go there I will take you.
	ویست بچیت بو نه وئی نه تبهم له گه ن خوتم

إذا رغبت أن تذهب إلى هناك، سوف أخذك معي	
I ~ it rains, we shall not go.	نیمه ناروین نه گەر
	باران باری 2. هه رکاتی، گشت کاتی، نه گەر
	إذا أمطرت السماء فأتان لن نذهب 2. عندما، كلما، اذا لم، ان
I ~ I don't wear my spectacles I get a headache.	
	نه گەر چاویلکه کهم له چاونه کهم توشی سه رنشه نه بم 3.
	نه گەر، سه ره رای
	ان لم اضع نظارتی فأتانی اصاب صداع 3. ولو ان، برغم ان
I will do it, (even) ~ it takes me all day.	
	نه وکاره نه کهم گەر روژینکی ته واپیش به خایه نی
	ساقوم بها ولو اتصاني ذلك يوما كاملا
Do you know ~ Mr Smith is at home?	4. که،
	که و، نایا تو نه زمانی کاک سمث له ماله 5. هه تا نه گەر (پروانه
as) 6. گەر، خوژگه	
4. ما إذا: هل تعلم إذا كان السيد سمث في البيت؟ 5. کمالو (انظر	
as) 6. لو، لیت	
I ~ only I had know that...	خوژگه نه زمانی که و
	لو اتنی (لیتی) کت اعرف ان...
Igloo /ɪɡluː/ n (pl ~ s)	کوخته ی به فرین به شیوه ی
	کلاو نه سکیموکان تیاده زین
	کوخ تلجی عی شکل قبة یقیمه الاسکیو
Igneous /ɪɡneɪs/ adj	به ی، ناگرین، نارگون،
	گرکانی
	(الصخور) نارية بركانية
Ignite /ɪɡnaɪt/ vt, vi	دانه گیر سینی، دانه گری،
	گری نی، به نه دا، گر نه گری
	یشعل، یشعل، یلهب، یلتهب
Ignition /ɪɡnaɪʃn/ n	داگرسان، ناگر کرن
	إشتعال، إشعال
Ignoble /ɪɡnəʊbl/ adj	بن نرخ، سوک - کوتی / رسوا
	حقیر، خسیس، وضع المولد
Ignominious /ɪɡnəˈmɪniəs/ adj	ناپه سهندو / دزیو،
	نه نگ
	شائن، مخز، حقیر
Ignominy /ɪɡnəˈmɪni/ n [C,U] (pl -nies)	رسوایی،
	نه نگی سه رشو پر کرن، رسوا، شوره یی
	عار، خزی، عمل مشین او مخز
Ignoramus /ɪɡnəˈreɪməs/ n [C] (pl ~ es)	نه زان،

	که سبکی نه زان
	الجهول، شخص تام الجهل
Ignorance /ɪɡnərəns/ n [U]	نه زانی، نه فامی
	جهل
Ignorant /ɪɡnərənt/ adj	نه زان، نه خوینده وار، نه فام
	جاهل
Ignore /ɪɡnə(r)/ vt	خوئی گیل نه کا، گوئی یی ناداد
	یتجاهل
Il- /ɪl/ prefix	پشگره به مانای پنجه وانه
	بادنه معناها العکس أو غیر
I'll /aɪl/ = I will, I shall	۱. (زورجار هه والده ره)
	۱. (خبریه عاده)
Ill /ɪl/ adj	نه خووش، دهرده دار
	مریض، علیل
fall ~	توشی نه خووشی نه ییع
	یصاب المرض
be taken ~	نه خووش نه که وهی / توشی دهرده نه یی
	۲. (باسکردن) خراب
	یرض. یصاب بالسقم ۲. (وصیفه) ردی، سی.
~ health	ته ندروستی خراب
	صحه سیئه، سوء الصحه
~ breeding	به دهرده رده یی، کهم ره وشت
	سوء التریبه، قلة التهذیب
□ n [C,U]	۱. شهر، خراب، زهره ر
	۱. شر، سوء، ضر
do ~	خراب نه کا، شتیک به خرابی نه انجام نه دا
	نه گیه تی، نوشستی، دهرده سه ری
	یفعل السوء، ینجز شیا بشکل ردی ۲. نکبات، متاعب
the many ~ s of life	دهرده سه ره زوره کانی ژبان
	متاعب الحیاة العدیده، مصائب الدهر
□ adv	به شتیوه په یکی خراب یا نه گونجاو
	علی نحو سیء أو غیر مناسب
~ at ease	شله ژاو، نیگه وان، دوودل، رارا
	مضطرب، قلق، یشر بالخرج
I can ~ afford it.	له توانامدا نه
	سیکلفنی هذا ما لا أطیق
Ill-bred adj	یی ره وشت، به دهرده رده گراو،
	به دخودانگری

	سیء التریبه، قلیل التهذیب
Ill-fated adj	یی به وخت، به وخت ره ش
	منحوس، سیء الطالع
Ill-favoured adj	که سبکی ناشرین به دهرده سال، نه فامی
	(الشخص) دمیم، قبیح الشكل
Ill-gotten adj	به ریگایه کی ناپه سندن دهستی ده که وی
	یکسب بطریقه غیر مشروعه
Ill-natured adj	نه گریس، ناله بار، زوو هه لچو، توره
	سیء الخلق، سریع الغضب
Ill-treat/-use vt	به توندی مامه له ی له که دل نه کا، به د
	ره فتاری ده کات
	یتنه، یعامل بقسوة وغلظة
Illegal /ɪˈli:gl/ adj	زول، ییژی، ناپه وار
	غیر قانونی، مخالف للقانون
Illegally adv	به شتیوه په کی نایاسایی
	بطریقه غیر قانونیه
Illegality n [C,U]	یی یاسایی، دژه یاسایی
	عدم الشرعیة، مخالفة القانون
Illegible /ɪˈledʒəbl/ adj	نه خوونده بار، ناخوینتریه وه
	غیر مقروء
Illegibly adv	به شتیوه په کی نه خوینتراره
	بشکل غیر مقروء
Illegibility /ɪˌledʒəˈbɪləti/ n [U]	نوسراوینکی نالوز،
	نه خوینده باریتی، نه خوونده ییتی
	انعدام الوضوح (فی شیء مکتوب)
Illegitimate /ɪˈlɪdʒɪtɪmət/ adj	ناپاسایی، ناپه وایی
	زول، ییژی
	غیر شرعی
Illicit /ɪˈlɪtsɪt/ adj	ناپاو، ناپاسای ناپه واه، قه ده غه، قاچاخ
	محظور، غیر مشروح، یحرمه القانون
Illiteracy /ɪˈlɪtərəsi/ n [U]	نه فام له نوسین و خویندن،
	نه خوینده واری، نه خوینده تی
	امیه، الجهل بالقراءة والكتابة
Illiterate /ɪˈlɪtərət/ adj	(که سبکی) نه فام،
	نه خوینده وار، باشی ناخوینتی، نانوسی
	(الشخص) جاهل، امی، لا یحسن القراءة أو الكتابة
Illness /ˈɪlnɪs/ n [C,U]	نه خووشی، دهرده، نازار
	مرض، داء، علة

Illogical /ɪ'lɒdʒɪkəl/ <i>adj</i>	بې‌جې، نا‌زېرى، نه‌زېرىز غير منطقي
Illogically <i>adv</i>	ناپه‌سەند، نابە‌جې بشکل غير منطقي
Illogicality /ɪ'lɒdʒɪkæləti/ <i>n</i> [C] (pl -ies)	نە‌بوونی ژېرى، نە‌بوونی راستى انعدام المنطق
Illuminate /ɪ'lu:mɪneɪt/ <i>vt</i>	روونی ئە‌کاتە‌وه (به‌زانی و زانست) رو‌ناهیکرن ده‌پرازېتە‌وه، به‌رووناکی یضی، ینور (بالعلم أو المعرفة) یزخرف یزین (الشوارع) بالانوار (البتهاجا)
Illumination /ɪ'lu:mɪneɪʃn/ <i>n</i> [C,U]	رو‌ناککرن، رووناکی کردنه‌وه، رووناکی کاره‌پا، پو‌روون کردنه‌وه‌ی شار اضاءه، انارة، تنویر، انوار کهربائیة لأضاء بلدة
Illusion /ɪ'luz:ən/ <i>n</i> [C,U]	خە‌یال، گزی‌کردن وهم، خداع
Illusive /ɪ'luz:ɪv/ <i>adj</i> = <i>illusory</i>	ساویر، هە‌لخە‌له‌ تاندن
Illusory /ɪ'luz:ɔrɪ/ <i>adj</i>	گزی‌کەر، رې‌ونکەر، خاپنەر، خە‌یالی، ئە‌ندېشە‌یی خداع، مظل، وهمی
Illustrate /ɪ'ləstreɪt/ <i>vt</i>	روونی ئە‌کاتە‌وه به‌ وێنه‌وه نمونه‌وه یشرح، یوضح بالصور و ضرب الأمثلة
Illustrator /ɪ'ləstreɪtə(r)/ <i>n</i> [C]	نې‌گارکشی وێنه‌ی رون کردنه‌وه (په‌راو) رسم صور توضیحية (لکتاب مثلاً)
Illustration /ɪ'ləstreɪʃn/ <i>n</i> [C,U]	را‌هە‌دان، روونکردنه‌وه به‌ وێنه‌، را‌فه‌کردن، وێنه‌ی پوونکردنه‌وه توضیح بالصور، صورة توضیحية
Illustrative /ɪ'ləstrəɪv/ <i>adj</i>	به‌رونکراوه‌ی را‌هە‌یی، خە‌ملی توضیحي
Illustrious /ɪ'ləstriəs/ <i>adj</i>	درو‌شاوه‌، به‌ناو‌بانگ لامع، شهیر
I'm /aɪm/ = <i>I am</i> .	
Im- /ɪm/ <i>prefix</i>	پې‌شگەر به‌مانای دژ بادئة معناه: عکس، غیر

Image /ɪmɪdʒ/ <i>n</i> [C]	۱. وێنه‌، په‌یکەر، ئە‌ندېشە ۲. ساویر، پوت، وێنه‌، پو‌چون ۳. چو‌نیه‌کسی، وه‌رگرتن (رو‌ه‌وانی‌زې)
۱. صورة، تمثال ۲. صورة عقلية، انطباع ذهني ۳. تشبيه، استعارة (بلاغه)	
۴. وێنه‌ی ده‌قاوده‌قی ئە‌گری <i>be the (very) ~ of (sb)</i>	پو‌که‌سێک
۵. ی‌ک‌ون صورة طبق الأصل من (شخص ما)	
Imagery /ɪmɪdʒəri/ <i>n</i> [U]	په‌یکەر، بت، پوت، خوازه (فاشو‌پکرن)
صورة، تماثيل، اصنام، استعارة، مجاز (بلاغه)	
Imaginable /ɪ'mædʒənbəl/ <i>adj</i>	ده‌توانی‌ پە‌ی‌زێنه‌ به‌رچاو، هە‌ستی پې‌ پکرت، فاشو‌پار ی‌مکن تصوره‌ أو تخيله
Imaginary /ɪ'mædʒɪnəri/ <i>adj</i>	ئە‌ندېشە‌یی، خە‌یالی، فاشو‌یی تصوري، تخيلي، وهمي
Imagination /ɪ'mædʒɪneɪʃn/ <i>n</i> [C,U]	ئە‌ندېشە‌، دا‌هێنان، پو‌چوون، فاشو‌پ، خە‌یال تخیل، ابداع، خیال
Imaginative /ɪ'mædʒɪnətɪv/ <i>adj</i>	خە‌یالی فراوان، جووانکراو، فاشو‌یدار واسع الخيال، مبدع
Imagine /ɪ'mædʒɪn/ <i>vt</i>	۱. دې‌ته‌به‌رچاو ه‌زردکت، فاشو‌پ دکت ۲. واهە‌ست ئە‌کات، پروای وایه‌، وای‌دانه‌نی ۱. يتخیل، يتصور، يتوهم ۲. یظن، یفترض، یعتقد
Imam /ɪ'mɑ:m/ <i>n</i> [C]	پې‌شنو‌یز، نې‌حام، (پې‌شنو‌یزکە‌ری موسولمانان له‌ نو‌ی‌زدا)
الإمام، أحد أئمة المسلمين، من يؤم المسلمين في الصلاة	
Imabalance /ɪm'bæləns/ <i>n</i> [C]	نە‌مانی‌ هاوسە‌نگی، لا‌سە‌نگ، نە‌هە‌سه‌نگی، نا‌هاوسە‌نگی إختلال التوازن
Imbecile /ɪm'bɒsɪ:l/ <i>adj</i>	گێل، دە‌به‌نگ، خروپ، لا‌ژک، گە‌وج اېله، احمق، معتوه
□ <i>n</i> [C]	دە‌به‌نگی، سە‌رسامی (شخص) اېله، معتوه
Imbecility /ɪm'bɒsɪləti/ <i>n</i> [C,U]	گە‌م‌زە‌یی، داماو‌یی،

	گیلی، حولی
	آبله، عته، حساسه تامه
Imbed /ɪmˈbed/ vt (-dd-)	جیگیر ده کات،
	نه پچه سینیت، رینکی نه خات
	یرسخ، یوطه، یت
Imbibe /ɪmˈbaɪb/ vt	لن نه خواتوه، نه پمزی (پیرورا)
	له دخوت، ده میوت
	پشرب، پمکس (الانکار)
Imbue /ɪmˈbjuː/ vt (pt, pp -bued)	پرپوله
	(نیشتمان پدروهری، رقی)، لیخواردو، خوارده
	ستلی ب (الوطنیه، الکراهیه)، متشرب
Imitate /ɪˈmɪteɪt/ vt	۱. چاوی لته کات، لاسای
	ده کاته وه، چاف لیدکت ۲. لئی ده چیت، پدوینهی، شتیک پدو
	وینه په دروست نه کات، ریازیک وه وله گری
	۱. یقلد، یحاک، یخو حذو ۲. یشبه، یدو مثل، یصنع شینا
	شیهاب
Imitator n	لا سایکری خه لکی
	مقلد/ (الاسلوب الفیر)
Imitation /ɪˈmɪteɪʃn/ n [C,U]	لا سای کردنه وه،
	شتیکی وه گریاو، لاسای کراو، چاو لیکردن، چاف لیکردن
	محاکاة، تقلید، شیء مقلد، تزئین
Imitative /ɪˈmɪtətɪv/ adj	لا سایکاری، چاو لیکری
	قام علی التقلید والمحاكاة
	هونه ری تقلیدی (لا سای)، وه که هه لکونین و the ~ arts
	وینه کیشان
	نون تقلیدیة أو قائمة علی المحاکات کالنت والرسم
Immaculate /ɪˈmækjələt/ adj	خاوین لهه موو
	رویه که وه بزی، پاکو، پاک، بئ خدوش
	بدون عیب أو شائبة، نقی، سلیم من جمیع الوجوه
Immaterial /ɪˈmæʊəriəl/ adj	نامادی، بئ پایه خ
	غیر مادی، غیر مهم
Immature /ɪˈmæʊə(r)/ adj	ناکامل نه گه بوو،
	فهریک، خاو
	غیر بالغ غیر ناضج
Immaturity /ɪˈmæʊərəti/ n [U]	ناکامل، نه گه بوو
	عدم نضج
Immeasurable /ɪˈmeɪzərəbl/ adj	بئ هاوتا،
	بئ کوتایی، گه ووه

	لا حصر له، غیر متناه، عظیم
Immediate /ɪˈmiːdiət/ adj	راسته وخو، په کسه دره مو
	دهست، ناقل، نزدیکترین
	۱. مباشر، مجاور، الأقرب
my ~ neighbours	نزدیکترین دراوسی بوم ۲. په کسه،
	کت وپر، هدرنستا
	أقرب الجيران الی ۲. فوری، بالحال
an ~ answer	وه لایم په کسه
	اجابة فورية
Immediately adv	په کسه ری، کت وپر
	حالا، فوراً
Immemorial /ɪˈmɛməːriəl/ adj	دیرین، زورگون،
	میژه بی
	سحیق، قدیم جدا
Immense /ɪˈmens/ adj	موزن، گوره، که له، زه به لاح
	ضخم، هائل
Immensely adv	په گه ووه بی / تاراده په کی زور /
	گه له که
	علی نحو هائل أو ضخم
Immensity /ɪˈmensəti/ n [U]	گه ووه بی فراوان،
	مه زنی، فره هی
	ضخامة، اتساع
Immerse /ɪˈmɜːs/ vt	نوقم ده بی، ژیر ناو ده که ویت
	۱. یغمر، یغسل
be ~ d in	نوقم بوون له (ثابن، تنه گوچه له مه،
	بیر کردنه وه خوندنه وهی په راو)
	۲. مغمر، غارق فی (الدین، المتاعب، التفكير، قراءة کتاب)
Immersion /ɪˈmɜːʃn/ n [C,U]	نوقم بوون، چوونه ناو
	غمر، انغمار، تغطیس
Immersion-heater n [C]	گهرمه که ره، نامیرینکی
	کاره به ای یو گهرم کردنی ناو له ناو مالد
	جهاز كهربائی التسخين الماء فی المنزل
Immigrant /ɪˈmɪˈɡrənt/ n [C]	کوچمر، مشخمت،
	کوچکمر
	مهاجر
Immigrate /ɪˈmɪɡreɪt/ vi	کوچ ده کات، مشخمت دیت
	یهاجر
Immigration /ɪˈmɪˈɡreɪʃn/ n [C,U]	کوچ کردن

Imminence /ɪmɪnəns/ <i>n</i> [U]	هجرة، مهاجرة نزیك رودانی شتیک،
	نزیك، پیش روودانی شتیکی ترسناک
Imminent /ɪmɪnənt/ <i>adj</i>	قرب حدوث شیء، قرب وقوع خطر (مه ترسی) خه ریکه روئده دا،
	نزیك بووتوه
Imminently <i>adv</i>	(الخطر بخاصة) قریب الحدوث، وشیک پاش ماوه په کی کم
	بعد لحظات / وقت قصیر
Immobile /ɪ'məʊbəl/ <i>adj</i>	جنگیر، نه بزوت، بی لښ،
	نه جولاو
	عدم الحركة، ساکن، غیر متحرک
Immobility /ɪmɒbɪləti/ <i>n</i> [U]	جنگیری، به ستن ب
	لقیی، متبون
	ثبات، جمود
Immobilize /ɪ'məʊblaɪz/ <i>vt</i>	گوجی نه کا، له قاجی
	ده خا، له پهل وپوی ده خا
	یشل، یقعد عن الحركة
Immoderate /ɪ'mɒdərət/ <i>adj</i>	ناپه کسان، گرانجان،
	له راده به درکړ
	غیر معتدل، مغال، مفرط
Immoral /ɪ'mɒrəl/ <i>adj</i>	داوین پیسی، بې پوهشتی،
	رهوشت نزم
	لا اخلاقی، منحل
Immorality /ɪmɒrələti/ <i>n</i> [C,U] (<i>pl</i> -ties)	بې سنجی، بې پوهشتی،
	فسوق
Immortal /ɪ'mɔ:təl/ <i>adj</i>	نهمر، نامری، بې مردنی،
	هه تاهه تایی
	خالد، باقی، لایموت
□ <i>n</i> [C]	که سیکي نهمر
	شخص خالد
<i>the ~ s</i>	خواه ونده کانی فیخریق و رؤمان
	آلهة الأغريق والرومان
Immortality /ɪmɒr'tæləti/ <i>n</i> [U]	همربون، نهمری،
	همیشه ناودار
	خلود، شهرة دائمة
Immortalize /ɪ'mɔ:təlaɪz/ <i>vt</i>	نهمری ده کات،

	پاریزدار دکت، وای لیده کات نه مریی
	یخلد، یجعله خالداً أو شهيراً
Immovable /ɪ'mu:vəbl/ <i>adj</i>	جنگیر، پنهو،
	خوگرگی، چه سب
	راسخ، ثابت
	سامانی جنگیر (مولک) خوراگر، خوگرگی، ~ property
	چه سب
	ممتلكات غیر منقولة صامد، راسخ العزم
Immune /ɪ'mju:n/ <i>adj</i>	تابیه تمه ند، پنهو کړاو،
	پاریزواو، بهرگر، پاراستی
	مستثنی من، منیع، حصین
Immunity /ɪ'mju:nəti/ <i>n</i> [U]	بهرگری، بهرهمسني
	پاریزی له نه خوځشی، لی پورون (له پاچ دان)
	مناعة، حصانة (من المرض مثلاً) إعفاء (من الضرائب مثلاً)
Immunization /ɪmjunə'zeɪʃn/ <i>n</i>	پنهو / پاریز
	کردن، پاریز کړن
	تحصین
Immunize /ɪmjunəɪz/ <i>vt</i>	بهرگری ده دانی
	پاریزدار دکت
	یحصن، یجعل ذا مناعة أو حصانة
Immutable /ɪ'mju:təbl/ <i>adj</i>	جنگیر، نه گور، نه گوهر بار
	غیر قابل للتغیر، ثابت، راسخ
Imp /ɪmp/ <i>n</i> [C]	دبوی بچوک، به چکه شه پتان، کوړیکي
	لا سار، دهنوک
	عفريت صغير (للمداعية)، ولد مؤذ
Impact /ɪmpækt/ <i>n</i> [C,U]	به په کدا که وتن، لیکه وتن،
	لیکدان، راته کاندن، کار ټکر
	صدمة، اصطدام، اثر، تاثیر
Impair /ɪm'peə(r)/ <i>vt</i>	زیانی پی ده که په نی، دمه زخمت،
	خراب دکت، لاوازی ده کات
	یفسد، یثلف، یضعف
Impale /ɪm'peɪl/ <i>vt</i>	شیش نازنی ده کات، سنگ دکت،
	به شتیکی تیز تی ده چه قینی
	یخرق شیء حاد و رفیع، یخزرق
Impart /ɪm'pɑ:t/ <i>vt</i>	پی ده به خوشی، ده گو یز پنهو
	(زانستی)، ناشکرای نه کا، پی راته که په نی، ده پد رکینی
	(نهین)، ده گو هیزت
	یمنح، ینقل (المعرفة)، یفشی (السر)

Impartial /ɪm'pa:ʃl/ *adj* راستیخواز، بی‌لایه‌ن، بی‌لاغر، دادپه‌رو، نیتار

نزیه، متجرد، غیر متعیز

Impartially *adv* به‌پاک‌ی، به‌راستی، به‌بی‌لاگری، نیتاری

بتراهه، بدون تعیز

Impartiality /ɪm'pa:ʃiæləti/ *n* [U] راستیخوازی، پاک‌ی، بی‌لاگری، دادپه‌رو‌ری

نزاهه، عدم تعیز

Impassable /ɪm'pa:səbl/ *adj* گوزه‌ری پیدانا‌کری، نه‌پوو، نه‌کرده‌بار

غیر سالک، لایکن اجتیا‌زه

Impasse /æm'pa:s/ *n* [C] ریگه‌په‌کی داخراو، نه‌نگالی، تیگیرانه، ریگری

طریق مسدود او غیر نافذ، مازق، موقف لامخرج مه

Impassioned /ɪm'pæ:fnd/ *adj* گه‌شاهو، گرگر‌توو، هه‌لگیر‌ساو، شاراندی

متقد، ملتهب، مشوب

Impassive /ɪm'pæ:sv/ *adj* بی‌هه‌ست، بی‌په‌روشی، هه‌دار، بی‌هش و ناگه‌می

فاقد الحس، متلب

Impatience /ɪm'peɪfns/ *n* [U] نارام نه‌ماو، کپ‌وزانه‌وه، بی‌نارامی، دل‌نه‌نگی

نفاذ الصبر، تلفه، تحرق

Impatient /ɪm'peɪfnt/ *adj* دل‌نه‌نگ، بی‌نارام، غیر صبور، ضیق‌الصدر

Impeach /ɪm'pitʃ/ *vt* ۱. برینداری نه‌کات، گو‌مانی
لن‌ده‌کات ۲. تاوانباری نه‌کات، تانه‌ی لن‌ده‌دا، گو‌نا‌هبار

دکت

۱. بجرح، یشکه ۲. یتهم، یطعن فی، یتهم شخصاً بجریمة ضد الدولة

Impeccable /ɪm'pekəbl/ *adj* بی‌له‌که، بی‌هه‌یپ، بی‌گو‌نا‌ه، پاک

خال من العیوب، لاتشوبه شائبه

Impecunious /ɪm'pɪkju:nəs/ *adj* هه‌ژاو، نابوت، بی‌پاره، پرووت، داماو

معدم، مفلس، خالی‌الرفاض

Impede /ɪm'pi:d/ *vt* نه‌گه‌ره‌ی تی‌ده‌خات، ریگه‌ی لن‌نه‌گریت

یعوق، یحترض السبیل

Impediment /ɪm'pedɪmənt/ *n* [C] نه‌گه‌ره له قسه‌کر‌دندا، په‌رگر، گو‌سپ، زه‌حمه‌ت

(بخاصه) عیب فی‌الطق، عائق

Impel /ɪm'pel/ *vt* (-ll-) بی‌ی‌نه‌کا، په‌زو‌کار‌ی‌کی بی‌نه‌کا

یدفع‌الی، یکه‌ه‌ علی‌عمل‌شی‌ه

Impending /ɪm'pendɪŋ/ *adj* ها‌کا، خه‌ریگه رو‌یدات، له‌رو‌اندایه، به‌م‌زو‌وانه، نزیک (چینیت)

یوشکه آن یعدت، یشرف‌علی، وشیک

the ~ storm زوریانی له‌په‌ر

العاصفة الوشیكة

Impenetrable /ɪm'penɪtrəbl/ *adj* ناتوانی بی‌پیری، تیرانه‌چونبار

لایکن اختراقه، لاینفذ‌الیه

Impenitent /ɪm'penɪtənt/ *adj* ناپه‌شیمان، سوور له‌سه‌ر... به‌رده‌وام له‌سه‌ر

غیر نادم او تائب، صادر فی‌القی

Imperative /ɪm'perətɪv/ *adj* ۱. فرمانی به‌په‌له، ینقیایی، زور‌معلی، کاریکی زور‌پنویست ۲. فرمانده‌ر،

نیشانه‌ی فرمانده‌انه سه‌ریچی نا‌کری

۱. عاجل، ملح ۲. آمر، دال‌علی‌الأمر، لایکن مخالفته

فرمانی توند و تیژ ~ orders

اوامر صارمة

سه‌یرکردن (ناما‌زه‌کردنی) توند، ~ looks/gestures

موره ۳. (ریژمان) شیوگی داخوازی

نظرات (اشارات) آمرة ۳. (النحو) صیغه الامر

Imperceptible /ɪm'pə:septəbl/ *adj* هه‌ست بی نه‌کراو، هوش بی نه‌کراو، کیم، هور، په‌چه‌که نه‌هه‌ستیار بار

غیر مدرک بالحس أو العقل

Imperceptibly *adv* به‌شیوه‌په‌کی هه‌ست بی نه‌کراو بشکل غیر مدرک

Imperfect /ɪm'pə:fɪkt/ *adj* ناتواوی که‌م‌وکوپ‌دار، خه‌وشدار، خه‌وش

غیر سلیم، ناقص‌التکون

Imperfection /ɪm'pə:fekʃn/ *n* [C,U] هه‌یپ، خه‌وش، له‌که، که‌م‌وکوپ‌ری

نقص، عیب

- Imperial** /ɪmˈpiəriəl/ *adj* ۱. **امپراتوری**
 ۱. امپراتوری
 بازرگانی نیوان به‌شکلی امپراتوری به‌شکلی ~ *trade*
 ۲. (کش، پیوه) پیوه‌ندی به‌کشانی و پیوانی بریتانیا و هه‌یه
 ۳. سه‌رکوت کهر، به‌زه‌پروژه‌نگ
 التجارة بین اجزاء الامبراطورية ۲. (الاوزان، المقایس) متعلق
 بالموازين والسکاین البريطانية ۳. متجبر، متخطر
Imperialism /ɪmˈpiəriəlizəm/ *n* [U] **امپریالیست**
 داگیرکار
 الاستعمار، الامبریالية
Imperialist *n* [C] **داگیرکهری** / (کەسێک)، پاوه‌ری
 پی‌یه‌یه‌و پاپیشی داگیرکهر ده‌کات
 استعماری، (شخص) یؤمن ب و یؤید الاستعمار
Imperil /ɪmˈperəl/ *vt* (-ll-) **ده‌خاته مه‌ترسیه‌وه**
 مه‌ترسی دکت، نه‌ته‌کن دکت
 يعرض للأخطار. یوقع فی المهاک
Imperious /ɪmˈpiəriəs/ *adj* **زۆردار، فرمانده‌ر**
 متسلط، آمر
Impersonal /ɪmˈpɜːsənəl/ *adj* ۱. **ناکەسیتی، ناخودی**
 ۲. **بابه‌تی، په‌تی**
 ۱. الاشخصی، لا‌ذاتی ۲. موضوعی، مجرد
 تینی بابه‌تی (په‌تی) ۳. (فرمانه‌کان) که له ~ *remarks*
 دواپی (it)
 ملاحظات موضوعية (متجربة) ۳. (الانفعال) تستخدم بعد (it)
 أي بدون ذکر
It is raining. به‌کار دین پی‌ناویردنی بکهر وهک:
 الفاعل مثل:
 ۱. که‌سایه‌تی
 به‌کیکی تر ده‌گرت، وۆلێک نه‌پینی وهک (له‌شانوگه‌ریه‌ک)،
 لاسای که‌سیکی تر ده‌کاته‌وه ۲. دپاری ده‌کات
 ۱. پیتل شخصی غیره، پیتل دورا (فی مسرحية مثلاً)، یسقلد
 شخصاً آخر ۲. یشخص:
Impersonation /ɪmˈpɜːsəˈneɪʃn/ *n* [C,U]
 دپاریکردن و دۆزبنه‌وه، لاسایی و خوگۆرین به‌که‌سیتی
 به‌کیکی تر، که‌سیتی پامرونی دی دیت
 تشخص، تقلید او انتحال شخصی
Impertinence /ɪmˈpɜːtɪnəns/ *n* [C,U] **گه‌وجی،**
 لادان له‌بابه‌ت

- Impertinent** /ɪmˈpɜːtɪnənt/ *adj* **بی‌نابرو، بی‌پایه‌خ،**
 گه‌وج مه‌ده‌ر له‌بابه‌تی توژینه‌وه
 وقع، سفیه
Imperturbable /ɪmˈpɜːtəbəl/ *adj* **خوڤراگر، هیور،**
 هیمن
 رابط الجأش، هادی
Impervious /ɪmˈpɜːviəs/ *adj* **بی‌چرکه، بی‌ده‌رچه**
 کیم، غیر منفذ (للماء)
 ~ *to* **کاری تی‌ناگری، وه‌ری ناگری**
 لا‌یتاثر ب، لا‌یتبل
 ~ *to argument* **گویی نادا‌هراستی بان**
 به‌لگه‌و پستراوه‌کان
 لا‌یتبل الوقائع أو الحجج المنطقية
Impetuously /ɪmˈpetʃuˈdʒəsli/ *n* [C,U] (*pl* -ties)
 گوربه‌سته‌وه، به‌په‌له‌کردن
 اندفاع، ته‌ور، تسرع
Impetuous /ɪmˈpetʃuəs/ *adj* **هه‌له‌شه‌سر چلی**
 هانده‌ره، به‌په‌له
 مندفع، ته‌ور، غیر مترو
Impetus /ɪmˈpɪtəs/ *n* (*pl* ~ *es*) **ته‌وژم، هانده‌ر،**
 هیزی پالنه‌ر، پالنه‌ر
 قوة دافعة، دافع
Impinge /ɪmˈpɪndʒ/ *vi* **ته‌پینکیت، به‌ری ده‌که‌وی**
 یصطدم، یس
 ~ *on/against* **مافی که‌سیک ته‌شلی، فیکه‌تی**
 (حقوق شخص) یرتطم ب
Implous /ɪmˈplɔːs/ *adj* **پی‌پروا، نه‌دیندار، به‌دخو**
 غیر تقی او ورع، شریر
Implacable /ɪmˈplækəbəl/ *adj* **داخ له‌دل، رکدار،**
 نه‌به‌خش، لیته‌بو‌ده
 حقود، لا‌یرف الصنف
Implant /ɪmˈplɑːnt/ *vt* **ده‌نیزیت، ده‌چینیت، په‌وه‌کا،**
 ده‌وه‌شینیت، ده‌چه‌قینیت
 یغرس، یرسخ، یزرع، یغرز
Implement /ɪmˈplɪmənt/ *n* [C] **نامیر، تول، هو،**
 ناواز، نا‌لاف، ناوا، نامیره‌ت، هوکار
 أداة، آلة، وسیلة

<i>fram ~ s</i>	نامیری کشتوکال
	ادوات الزراعة
² Implement <i>vt</i>	جئی به جئی نه کات، پیی هه لته ستی، نه یخاته گهر
	یفنذ، یضع موضع التنفيذ
Implicate /ɪmˈplɪkət/ <i>vt</i>	تیوهی نه گلینن، هاو به شی تاوانیکی تیوه نه گلینن
	یورط، یعزر الیه الاشتراك (فی جرمه مثلاً)
Implication /ɪmˈplɪˈkeɪʃən/ <i>n</i> [C,U]	۱. تی کهوتن تی کهتن توشکردن، توشبون ۲. سوگهر کردن، بی یزاردن
	۱. توریط ۲. تضمین
Implicit /ɪmˈplɪsɪt/ <i>adj</i>	۱. له گه ل (explicit)
	شاراوه، ناراسته وخو، نادیار، مت، ناافاشکرا
	۱. (قارن explicit) مضمر، مذکور ضمناً
<i>~ threats</i>	هه ره شه و گوره شه ی ناافاشکرا ۲. ره ها (ریز)
	ثابین) به ته و او ی
	تهدیدات ضمنية ۲. مطلق (طاعة، ایمان)، تام
Implore /ɪmˈploː(r)/ <i>vt</i>	ده پارینه وه هیفی دکت، لا له دکت، نزای لی ده کات
	یناشد، یترسل
Imploringly <i>adv</i>	به پارانه وه، لاله کی بترسل، باسترحام
Imply /ɪmˈplaɪ/ <i>vt</i> (<i>pt, pp -plied</i>)	پیشیاری نه کا، واده گه به نی، واده نه خا، نشاندکت، هیمای نه وه ده دات
	یتقرج، یدل او یعنی ضمناً
<i>Silence sometimes implies consent.</i>	هه ندنی جار
	بی ده نگی نشانه ی قابل پوونه
	ال سکوت احیاناً یدل علی الرضا
Impolite /ɪmˈpɒlɪt/ <i>adj</i>	بی ره وشت، نیسک گران، دل
	رهق، بی نه دهب، ده مروت
	غیرمهذب فظ
Imponderable /ɪmˈpɒndərəbəl/ <i>adj</i>	شیایو کیشان
	نیه به وردی، مه زنده ناگری
	غیرقابل للوزن بدقة، لایمکن التکهن به
□ <i>n</i> [C]	شتیک نه نجامه که ی پیشینی نه کری
	شی لایمکن التکهن باقاره
Import /ɪmˈpɔːt/ <i>vt</i>	۱. له ده ره وه ده هینت ۲. هینانه ناو، بهینن، هاوردن

۱. یستورد ۲. یعنی، یفیدان	
۱. (کزی) کدل و په لی هینراو ۲. هینان	□ <i>n</i> [C,U]
۳. وانا، ناوه روک، ناواخن	
۱. (فی صیغه الجمع عادة) صلح مستورده ۲. استیراد ۳. معنی، فحری، مضمون	
Importer <i>n</i> [C]	هینراو، هینر
	مستورد
Importance /ɪmˈpɔːtəns/ <i>n</i> [U]	باهخ گرنگی
	پایه، به ها، به نرغ
	اهمیه، شان، خطوره
Important /ɪmˈpɔːtənt/ <i>adj</i>	۱. گرنگ، پیوسته، ترسانک، ۲. گرنگ که سیکی پایه دار یان ده سه لاتندار
	۱. هام، خطیر ۲. (الشخص) ذوشان او سلطة
Importantly <i>adv</i>	به شیوه به کی گرنگ یان ترسانک به گرنگی، ترسانکی
	علی نحو هام او خطیر
Importunate /ɪmˈpɔːtʃənət/ <i>adj</i>	۱. (که سی) سوره له سوری ۲. (فرمان کاروبار) به په له، خوه ستوکی، له زین
	۱. (الشخص) ملح، ملحف بالطلب ۲. (امور، شؤون) مستعجله، ملحه
Importunity /ɪmˈpɔːtjuːnəti/ <i>n</i> [C,U] (<i>pl -ties</i>)	زوری کردن، بی داگرتن، شه رزه کردن إلحاح، إلحاح
Impose /ɪmˈpəʊz/ <i>vt, vi</i>	ده سه پینن (را، پاچ) له سه ر یفرض (رأی، ضریه) علی
<i>~ (up) on</i>	فنی لی نه کا، نه وکی ده خاته سه ر یخده، یثقل علیه
Imposing <i>adj</i>	سالار پایه به رز، شکودار، خوشی مهیب، جلیل
Imposition /ɪmˈpəʊzɪʃən/ <i>n</i> [C,U]	۱. سه پاندن (پاچ) ۲. داوا، باری گرانی، کیشی زور دانان ۳. فیل، گزی، نرخی درو
	۱. فرض (الضرائب مثلاً) ۲. تکلیف، عبء، فرض ثقیل ۳. خده، حبله، ثمن فاحش
Impossibility /ɪmˈpɒsəˈbɪləti/ <i>n</i> [C,U] (<i>pl -ties</i>)	له سه تمی، دوره یی، نه شیایو نه بوو، شتی که نه کری استحالة، شی مستحیل
Impossible /ɪmˈpɒsəbəl/ <i>adj</i>	۱. ستم نه شیایو، دوره،

- مه‌حال، ۲. ناگونجی، به‌رگه‌ناگری، دژوار، نه‌کران
 ۱. مستحیل، مه‌حال، ۲. لایطاق، لایحتمل
It's an ~ situation! هه‌لویستی مه‌حال نه‌گونجواو، له‌وانه‌نی‌یه
 یحتمل، انه‌موقف لایحتمل
Impostor /ɪmˈpɒstə(r)/ n [C] جامباز، ده‌ستپ، قۆلپەر
 فریوده‌ر، خوگۆر، زر، دلخاپ، چفو
 مدع، دعی، دجال
Imposture /ɪmˈpɒstʃə(r)/ n [C,U] گزی، ده‌ست
 برین، خولی گۆرین، خاپ، زرکەس
 غش، احتیال، واقعه‌ احتیال
Impotence /ɪmˈpɒtəns/ adj پە‌کە‌کو‌تن، که‌مو‌کوری،
 نه‌زۆ‌کی، قە‌لسی، سستی، لا‌وا‌زی، ده‌ست‌کو‌رتی
 عجز، تقصیر، عقم
Impotent /ɪmˈpɒtənt/ adj پە‌ک‌ه‌کو‌ته، که‌م و‌کو‌ر،
 نه‌زۆ‌ک، بێ‌هێز، سست، لا‌وا‌ز
 عاجز، مقصر، عقیم، عئانه
Impound /ɪmˈpaʊnd/ vt گلی‌ده‌داته‌وه، پاوان دکت،
 زنداندکت / نالی پە‌نگ دکت
 یعجز، یصادر
Impoverish /ɪmˈpɒvərɪʃ/ vt هه‌زاری ده‌کات،
 لێ‌ده‌سینی، بێ‌هێز دکت
 یفقر، یجرد من
 ~ ed soil زه‌ویه‌ک‌ه‌ بێ‌پێت یو‌وه
 تریه‌ فە‌قدت خە‌بها
Impracticable /ɪmˈpræktɪkəbl/ adj ۱. نه‌سه‌مه
 جسی‌به‌جی‌کردن، نه‌که‌ردنبار ۲. (ریگای) داخراو،
 پیانه‌پۆشتوو، نا‌پە‌ری، پیا‌یدا‌گۆ‌زه‌ر نا‌ک‌ری
 ۱. غیری‌قابیل‌لە‌نفیذ، مستحیل ۲. (الطریق) غیری‌سالمه‌، یستعذر
 اجیازه
Impractical /ɪmˈpræktɪkəl/ adj نا‌ک‌رداری،
 نه‌که‌رده‌نی، نه‌که‌ردار
 غیری‌عملی
Impregnable /ɪmˈpreɡnəbl/ adj قایم، مه‌حکەم،
 پته‌و
 منیع، حصین
Impregnate /ɪmˈpreɡneɪt/ vt ده‌پە‌رێت، تیر ده‌ک‌ری
 به‌، پره‌ک‌ری (به‌سۆ‌ز یو‌ نمونه‌)

- یلق، یسبع ب، یعلا (بالمشاعر مثلاً)
Impress /ɪmˈpres/ vt ۱. مۆ‌ری‌ته‌کا، داخ دکت
 ۲. کاری‌گە‌ری‌زۆ‌دی‌له‌سه‌ر ته‌کا (بیرو هۆش یو‌ نمونه‌)
 ۱. یدمخ، یختم ۲. یحدث تا‌ثیرا‌کی‌یرا‌ علی (الذاکرة مثلاً)
I was not much ~ ed. بیرو‌یو‌چونو‌ئیک‌ی‌باشی‌لای
 من جی‌نه‌ه‌یشت، سه‌رنج‌یک‌ی‌باشم‌لی‌ده‌ست ته‌که‌وت
 لم‌یت‌رک‌ل‌دی‌انطبعا‌قویاً، لم‌اخرج بانطباع‌جید
Impression /ɪmˈpreʃn/ n [C,U] ۱. چاپ‌که‌ری،
 مۆ‌رکردن، تیجه‌سه‌بن ۲. وینه‌، لاسایی‌که‌ردنه‌وه ۳. چاپ،
 شه‌قل ۴. کارتی‌کردن‌جیکه‌وت، شوینه‌وار ۵. بیرو‌یو‌چون،
 لای‌باشی‌له‌لا‌دروست‌کردن
 ۱. ختم، دمخ ۲. صورة، نسخه ۳. طبعه ۴. وقع، اثر ۵. انطباع
 وابۆ‌ی‌ته‌چی، خه‌یالی‌لی‌ته‌کاته‌وه
under the ~ that یته‌م‌ان، یخیل‌الیه‌ان
Impressionable adj هه‌ستیار، زوو‌کار تی‌ک‌راو
 حساس، سریع‌التا‌ثیر
Impressive /ɪmˈpresɪv/ adj کار‌ی‌گەر، کار‌تی‌گەر،
 مه‌زن، نایاب
 مۆ‌ثر، رانع
Imprint /ɪmˈprɪnt/ vt کاری‌تی‌ته‌کات، چاپی‌ته‌کا،
 مۆ‌ری‌ته‌کا، نشان‌شه‌قل
 یۆ‌ثر، یطبع، یدمخ، یختم
 بیرو‌پا‌له‌میشکی‌خویدا
 ~ ideas on the mind دروست‌ده‌کات
 ترسم‌انکارا‌فی‌الذهن
 □ n /ɪmˈprɪnt/ [C] مۆ‌رکردن، کاری‌گە‌ری، پاشما‌وه
 دمه‌قه، به‌مه‌قه
Imprison /ɪmˈprɪzn/ vt به‌ندی‌ته‌کات‌زیندان‌دکت
 یسجن، یحبس
Imprisonment n [U] زیندان‌ک‌رن، به‌ند‌کردن، گ‌رتن
 له‌به‌ند‌په‌خانه‌، حه‌بسی‌کردن
 سجن، حبس، احتجاز‌فی‌سجن
Improbable /ɪmˈprɒbəbl/ adj ری‌تی‌نه‌چوو، پروا
 بێ‌ته‌ک‌راو، نه‌چۆ‌ل‌بار، نه‌سته‌م، دۆ‌ره‌چینی‌ون
 غیری‌محتمل، صعب‌التصدیق
Impromptu /ɪmˈprɒmptjuː/ adj, adv له‌پەر،
 بێ‌لێ‌ک‌دانه‌وه، بێ‌خو‌ناماده‌کردن، سه‌ری‌یی، ها‌که‌زایی،
 سه‌ری‌یک‌ی، سه‌ری‌لکی

ارتجالا، بدون سابق اعداد، مرتجل
Improper /ɪmˈprɒpə(r)/ *adj* چەوت، نەراست،
 نەشیاو، نالەبار، نەگونجاول، نەهیزا، لەجێی خۆی نیە
 غیر صحیح أو سلیم، غیر لاتی
Improve /ɪmˈpruːv/ *vt, vi* چاکێ ئەکات، دەستکاری
 ئەکات، باش دکت، چاک دکت
 یحسن، یدخل تحسینا علی
 چاکسازی ئەکا
 ~ (up) on یدخل تحسینا علی
Improvement *n* چاکبوون، پیش کەوتن،
 پیشەچوون، چاککردن
 تحسین، تقدم، اصلاح
Improvident /ɪmˈprɒvɪdənt/ *adj* دەست پلاو،
 گەوج، دەست بەرداری / کەم پشین، کەم دیدە
 متلاف، مبذر، قلیل التبصر
Improvidently *adv* دەست پلاوانە، مال بەفیر پۆدان،
 بەدەست بەرداری بەگەوجی
 علی نحو سرف أو دال علی التذیر
Improvise /ɪmˈprɒvaɪz/ *vt, vi* سەرپلکی چێدکت،
 بێ لیک دانەوێ دەدوێ، چارە بەکی خیرابو کێشە دەخاتە پوو
 یرتجل، یجد حلا سریعا لمشکلة أو موقف عاجل
Improvisation /ɪmˈprɒvaɪˈzeɪʃn/ *n* [C,U] بێ لیک
 دانەوێ، شتی سەرپێزی، (سەرپلکی) چیکرن
 ارتجال، شی، مرتجل
Imprudence /ɪmˈpruːdəns/ *n* [U] بێ ئاڤرووی،
 بێ شەرمی، هولی، گەوجی، سێتاری
 وقاحة، صفاقة، قلة حياء
Imprudent /ɪmˈpruːdənt/ *adj* نە شارەزا، زمان تال،
 گەوج، هول
 غیر حکیم، غیر مترو
Impudent /ɪmˈpjuːdənt/ *adj* چەقاوێ سوو، بێ شەرم،
 زمان تال، پو قائم، زور ناشیرین، بێ دیز
 وقح، صفيق، قليل الحياء
Impugn /ɪmˈpjuːn/ *vt* گۆمانی لێ ئەکات، شکبێ
 لێ ئەکات، درەودینت دەو
 یطعن فی نزاهته، یفند، یرتاب فی
Impulse /ɪmˈpʌls/ *n* [C,U] ١. هاندەر، پلدان، پال،
 تەوژم، هەژینەر، تەزوو

١. قوۋە دافعة، دافع
 پالەر، هاندەری بازوگانی ٢. حەز،
 لەپەر، هەلەشیی
 مشع للتجارة ٢. نزوة، رغبة طارئة
 تارەزوی کردنی شتیکی
 seized with an ~ to do sth
 کرد
 تملکه نزوة لعل شیء ما
Impulsive /ɪmˈpʌlsɪv/ *adj* سەرەوێ پو تارەزووەکان،
 سەرچل، هول، بالەدانی، لقیبار
 متقاد للزوات، متهور
Impunity /ɪmˈpjʊːnəti/ *n* [U] بە پاراستن
 بحصانة
 ~ with بێ سزادان، پارێز
 بدون تعرض للتعاصي
Impure /ɪmˈpjʊːə(r)/ *adj* ناپەسەند، ناپوخت، لێل،
 خەوشدار، داوپیس، نەپۆزین، پیس
 غیر شریف / عفیف / صاف
Impurity /ɪmˈpjʊəti/ *n* [C,U] (pl -ties) پیس بوون،
 ناپوختی، نەپۆزین، خەوش، نەپاکی، لێلی
 تلوث، شائبة
Impute /ɪmˈpjʊːt/ *vt* ئە پێخاتە پال، بەرپر سيار
 دکت ئەدریته پال، سوچدار دکت
 ینسب أو یسند الی
 ~ innocent of the crime ~ d to him بێ بەری یە لە
 تاوان / ئەو تاوانە ی دراوێ تە پالی
 بری من التهمة / الجريمة المنسوبة الیه
 ~ a boy's failure to stupidity سەر نە کەوتی ئەو
 کوپە ئەخاتە پال گەلحوی
 یعزو فشل ولد ما الی القباء
Imputation /ɪmˈpjʊːteɪʃn/ *n* [C,U] تاوانبار کردن،
 خستە پال (هەلە) پو
 تهمۂ ب، عزو (خطأ) الی
 ١. لە (پو شوین)
 ١. فی
 the highest mountain ~ the world / ~ Africa
 پروانە (at) بەرزترین شاخ لە جیھاندا / ئەفریقایە
 (اللسکان قارن at) آفریقا
 ئەو مثالانە ی لە سەر
 children playing ~ the street

له قام یاری ده کهن	~ his youth	له کاتې) گهنجې، تالی لاری فی (اتاء) شابه، عندما كان شابا
له سوچنکې standing ~ the corner of the room	~ old age	سهرده می پیری فی سن الکبر
ژووره کهدا وه ستاوه (the corner of the house) (عند)	~ these/those days	له مهده/ نهو روژانه فی هذه/ تلك الأيام
پشو له لادی the house at a holiday ~	~ the morning/afternoon evening	له به پانیدا/
اجازة فی الريف	دوای نیوه روژ/ نیواره به پانی/ دوای نیوه روژ/ نیواره (on)	Monday morning له به پانی په کښه مهده (ه. وهخت) له، له نیوان
ب. له گدل (at the seaside) له که نار the country	فی الصباح/ بعد الظهر/ المساء صباحا/ بعد الظهر/ مساء	فارن on Monday morning فی صباح الأحد (ه. الزمن)
دهرپا (فارن at the seaside على الشاطئ)	خلال، فی ضمن	پاش ماوه په کی I shall be back ~ a short time.
له جیگادا نه که وی lying ~ bed	کورت نه که پیموه	ساعد فی وقت قصير
یرقد فی الفراش (فارن sitting on the bed) مجلس فرقی الفراش	٦. (نه پگړنه وه) هومت روژ له seven days ~ a week	هفته په کدا
شینک له روژنامه read about sth ~ the newspaper	٦. (الاحتواء): سبعة أيام فی الاسبوع	٧. (راده) لژی به a slope/gradient of one ~ five
نڅوینې نقرأ عن شيء فی الصحيفة	٧. (النسبة) منحدر نسبة واحد الى خمسة	راده ی په بڼ پینج
٢. (فارسته) له وی/ به ~ this/that direction	٧. (راده) لژی به a slope/gradient of one ~ five	٧. (النسبة) منحدر نسبة واحد الى خمسة
فارسته په	٧. (راده) لژی به a slope/gradient of one ~ five	٧. (النسبة) منحدر نسبة واحد الى خمسة
٢. (الاتجاه): فی هذا/ ذالده الاتجاه	٧. (راده) لژی به a slope/gradient of one ~ five	٧. (النسبة) منحدر نسبة واحد الى خمسة
له ههمو لایه که وه ٣. (فارسته) ~ all directions	٧. (راده) لژی به a slope/gradient of one ~ five	٧. (النسبة) منحدر نسبة واحد الى خمسة
جوله) ناوه وه، له، بڼ	٧. (راده) لژی به a slope/gradient of one ~ five	٧. (النسبة) منحدر نسبة واحد الى خمسة
فی جمیع الاتجاهات ٣. (الاتجاه فی الحركة) الی داخل، فی داخل، فی الی	٧. (راده) لژی به a slope/gradient of one ~ five	٧. (النسبة) منحدر نسبة واحد الى خمسة
قه له مه که ی له He dipped his pen ~ the ink.	٧. (راده) لژی به a slope/gradient of one ~ five	٧. (النسبة) منحدر نسبة واحد الى خمسة
مهره که به که هه لکښا غمس قلنه فی الحبر	٧. (راده) لژی به a slope/gradient of one ~ five	٧. (النسبة) منحدر نسبة واحد الى خمسة
له تی که/ بیکه به دوو که وته وه Cut/Break it ~ two.	٧. (راده) لژی به a slope/gradient of one ~ five	٧. (النسبة) منحدر نسبة واحد الى خمسة
اقتطعها/ اقتسمها (الی)	٧. (راده) لژی به a slope/gradient of one ~ five	٧. (النسبة) منحدر نسبة واحد الى خمسة
که و تونه ته خوښه ویستی به وه، They fell ~ love.	٧. (راده) لژی به a slope/gradient of one ~ five	٧. (النسبة) منحدر نسبة واحد الى خمسة
په کترین خوښ ده وی، دلداری ده کهن ٤. (بڼ وهخت) له، لهم کاته دا	٧. (راده) لژی به a slope/gradient of one ~ five	٧. (النسبة) منحدر نسبة واحد الى خمسة
وقعا فی الحب ٤. (للمن) فی، اتاء	٧. (راده) لژی به a slope/gradient of one ~ five	٧. (النسبة) منحدر نسبة واحد الى خمسة
له سده یی ستدا ~ the 20th Century	٧. (راده) لژی به a slope/gradient of one ~ five	٧. (النسبة) منحدر نسبة واحد الى خمسة
فی القرن العشرين	٧. (راده) لژی به a slope/gradient of one ~ five	٧. (النسبة) منحدر نسبة واحد الى خمسة
له سالی ١٩٢٠ ~ 1920	٧. (راده) لژی به a slope/gradient of one ~ five	٧. (النسبة) منحدر نسبة واحد الى خمسة
فی عام ١٩٢٠	٧. (راده) لژی به a slope/gradient of one ~ five	٧. (النسبة) منحدر نسبة واحد الى خمسة
له کاتې ناماده نه یونما ~ my absence	٧. (راده) لژی به a slope/gradient of one ~ five	٧. (النسبة) منحدر نسبة واحد الى خمسة
(فی) اتاء غیابی	٧. (راده) لژی به a slope/gradient of one ~ five	٧. (النسبة) منحدر نسبة واحد الى خمسة

- تخلیدا لذكری...
 به په پوهندی کردن له گهڼ
 ~ touch with
 علی الصال مع
 ~ defence of
 بهرگری له
 دفاعا هن
 ~ justice to
 به دادوهری
 انصاف
 ~ exchange for
 له بری
 بدل / من
 ۱۸. به گوږه ی، تا له و راده په
 in as far as
 ۱۸. بقدر ما يتعلق الامر، الى الحد الذي
 He is a Russian ~ so far as he was born in Russia
 له و
 but he became a French citizen ~ 1920.
 روسی په چونکه له روسیا له دایک یوه به لأم سالی ۱۹۲۰
 یوه به هاو نیشتمانی فره نسی
 انه روسی لانه ولد فی روسیا ولکنه اصبح مواطنا فرنسا فی
 عام ۱۹۲۰
 ۱۹. (په بهر اوورد له گهڼ out)
 □ adv
 ۱۹. (بالمقابلته مع out)
 ۱. (له گهڼ فرمان به کار دیت، دپته ژوروه come ~
 ۱. (تستخد مع الأفعال): ادخل، يدخل
 خو ده دات په ده ستوه
 ~ give
 (بروانه شوینی فرمانه کان)
 ۲. له be به کار دیت. له مالد، جیگا، شوین گه لفرمانی
 يستلم (انظر أماكن ورود الأفعال)
 ۲. تستخد مع الفعل be. فی البيت / المكان:
 Is there anyone ~?
 آیا کس له ماله وه په؟
 هل يوجد احد فی البيت؟
 نه گا: آیا کشتی په که گشت؟ Is the steamer ~ yet?
 ج. (په ربړووم) دپته بهر
 ب. یصل: هل وصلت الباهرة؟ ج. (الحاصل) حصلت.
 احضرت من الحقول
 ~ The wheat crop/the harvest is safely ~
 به ربړوومی گه ننه که هه لگرا/ بهر ده مه که به یی کښه خرابه
 نه مبار دوه، وه رزی هاتووه، ژوره
 تم إدخال محصول القمح / الحصاد الى مخازن الفلال بسلام د.
 حل موسها، متوفرة:
 ~ now Strawberries are
 نیستا وه رزی شلیک هاتووه
- له باشیدا په، له باشرین باردایه
 ~ good order
 علی ما یرام، فی احسن حال
 ~ poor health
 ته ندووستی خراب ۱۱. (شیوه و
 ریکسختن)
 فی صفة سیئة ۱۱. (الشکل أو الترتیب):
 a novel ~ three parts
 رومانکی سنی به شی
 ۱۲. (شیوازی ده برین
 روایه فی ثلاثة اجزاء ۱۲. (اسلوب التعبير):
 speaking/writing
 قسه نه کات / په زمانی ینگیلیزی
 له نووسی
 یتکلم / یکتب اللغة الانكليزية
 written ~ ink/pencil
 به پاندان نوسراوه / په پنخوس
 مکتوبه بالجبر / بالرصاص
 ~ large/small quantities
 ۱۳. (پله یا یوار) به بری
 زور / کم
 ۱۳. (الدرجة أو المدی): بکیات کبیره / صغیره
 ~ great numbers in all
 به ژماره ی زور هه مو، کو
 بأعداد ضخمة الكل، المجموع
 We were fifteen ~ all.
 کو ی گشتی پانزه که س یوین
 ۱۴. (که سیه تی)
 کان مجموعنا خمسة عشر شخصاً ۱۴. (الشخصية):
 You will always have a good friend ~ me.
 هه میشه هاو رپی د لئوز له بم ۱۵. (په پوهندی)، لایه ن
 ستجدنی دوما صدیقاً مخلصاً ۱۵. (الروابط، العلاقات،
 التواهی)
 له هه ندی / هه مو لاپه نیکه وه
 ~ some/all respects
 من بعض / کل التواهی
 له هه مو لاپه ک ۱۶. (پشه، چالاکی)
 ~ every way
 من کل ناحية ۱۶. (المهنة، النشاط)
 له سوپادا کار
 He's ~ the army/in insurance.
 نه کات / له ییمه کار نه کات
 إنه يعمل فی الجيش / فی التأمین
 How much time do you spend ~ reading?
 چه ند
 کات به خویندنه وه به سر نه به ی؟ ۱۷. (ده ستوازه ی
 ناوه لفرمانی)
 کم من الوقت تنضي فی القراءة؟ ۱۷. (العبارات الظرفية، انظر
 مکان ورود الاسماء)
 ~ memory of
 به یاد ی

ه. باو، له سره موده
 لقد حل موسم الفريز الآن ه. دارج، على الموضة:
 تنورهی دریژ ئیستا باوئیی *Long skirts are ~ again.*
 (دوباره دريژ راوه تهوه) و. له هه لېزار دنه کانداه سر نه کهوئ،
 دهسه لات ده گرېته دهست
 التورات الطويلة قد اصبت دارجة من جديد و. ینجیح فی
 الانتخابات، يتسلم السلطة، فی الحكم
 دیموکراتی په کانه سرکه وتن *The Democrats are ~*
 له هه لېزار دنه کانداز. (کریکت، باسبول) پوولی خوځانه له
 توپه که پدهن
 لقد نجح الديمقراطيون فی الانتخابات (الکریکت، الباسبول)
 علیه الدور فی ضرب الكرة
 سره ی کئ په له توپ بدات؟ *Which side is ~?*
 لمن الدور فی ضرب الكرة؟
 ۱.۳. له وانه یه بیئت
 ۱.۳. محتمل الحدوث، یقبل علی
 نه ترسم *in for I'm afraid we're ~ for a storm.*
 بکهوینه ناو زریانه کهوه ب. پابهنده پئی
 اخشی ان تكون مقبلین علی عاصفة ب. یلتزم ب. یرتبط ب.
 یوافق علی الاشتراك
 له پېشبرکیکه دا به شداری *I'm ~ the competition.*
 نه کهم
 سأشترك فی المباراة
 جاری دپه ناوه وه جاری نه چینه دهره وه *in and out*
 یدخل تارة ویخرج أخرى
 هه مېشه *He's always ~ and out of hospital.*
 هاتووچوئ نه خوځځاننه نه کات ۴. (پېش ناو) نه خوځوئ
 ناوه وه
 انه دائم الدخول والفروج الى المستشفى ۴. (قبل الاسم):
 مریض داخلي
 an ~ -patient
 (به راورد بکه *out-patient* نه خوځوئ دهره کی)
 (قارن *out-patient* مریض خارجی)
 ۲ *in /m/ n* له
 (لفظ فی)
 له هه موولایه کهوه / گشت ناوه روکی *the ~ s and outs*
 من مختلف الجوانب، کل التفاصيل
 ناوه وه *know all the ~ s and outs of a problem*

دهره وهی کښه که ده زانی
 یعرف المشكلة بعدا فیرها
 پېش گرېکه به مانای دژ، نهو، پنجه وانه، پئ *In- /m/ prefix*
 بادنه معناها: لا، عکس، غیر
 نه شیانېش نکاری، *Inability /mæˈbɪləti/ n [U]*
 نه توانېن، په که کوئن، پئ توانایی، پئ هیزی
 عجز، عدم قدرة
 پوونی *Inaccessibility /mækˈsesəˈbɪləti/ n [U]*
 (شتی، کهسی) له شونځکه دا که زه حه ته کهس بیگاتن بیان
 کارېگه ری له سر دروست پکات
 وجود (شیء، شخص) فی مکان أو وضع یتعذر معه الوصول
 الیه أو التأثير فیه
 دوورده ست یان *Inaccessible /mækˈsesəbəl/ adj*
 سهخت
 متعذر بلوغه أو الحصول علیه
 هه له، *Inaccuracy /mækjʊərəsi/ n [C,U] (pl -cies)*
 چهوئ، نه راستی، ناوردی
 خطأ، عدم دقة
 نادروست، ناورد، *Inaccurate /mækjʊrət/ adj*
 چهوت، ناراست، خه وشدار
 غیر دقیق
 ست، پئ دهنګ، ناچالاک *Inactive /mækˈtɪv/ adj*
 خامل، ساکن
 سستی / ناچالاکي، *Inactivity /mækˈtɪvəti/ n [U]*
 ناکارېگه ری
 خمول، لانفعالية
 کهمی بهش *Inadequacy /mæˈdɪkwəsi/ n [U]*
 نه کردن، کهم وکوری کیمکاری، کیمی، کهمی کزی
 نقص، عدم کفایه
 بهش نه کردو / کیم، *Inadequate /mæˈdɪkwət/ adj*
 کز، کهم
 غیر واف
 ناخافل، پئ ناګا، پئ *Inadvertent /mædˈvɜːtənt/ adj*
 مدهست هه روا، ناشی هوډ ب ناشی
 ساه، غافل، (الأنفعال) غیر مقصوده، سهواً
 پئ ناګا، پئ مدهست *Inadvertently adv*
 سهواً، بدون قصد
 نه گو هیزباری (ماف) ناتوانری *Inalienable adj*

دهسکاری بکری، پدریت، یان بیهشی بکهی لئی (الحقوق) لایمکن التصرف بها، لایمکن منحها أو الحرمان منها	
Inane /ɪˈneɪn/ <i>adj</i>	پروپوچ، تروق، پوچی، نابخ سخیف، تافه
Inanely <i>adv</i>	به پروپوچی، ترویی بسخف، بتافه
Inanity /ɪˈnæni/ <i>n</i> [C,U] (<i>pl</i> -ties)	رهوشت یان کاری هیچ و پوچ، بیهشیخ سلوک او عمل تافه او سخیف
Inanimate /ɪnˈæniːmət/ <i>adj</i>	نازیندو، وشک، بیزارکهر، نه زندی، بی هشی لاحیة فیه، محل گفتوگوی وشک بیزارکهر ~ conversation محادثة مملّة
Inapplicable /ɪnˈæplɪkəbl/ <i>adj</i>	نه گونجاو، نا توانی کاری بی کری، نه راهینیار غیر قابل للتطبيق، غیر ملائم
Inappropriate /ɪnəˈprəʊpriət/ <i>adj</i>	نه گونجاو، چهوت، کیر نه هاتی غیر ملائم
Inapt /ɪnˈæpt/ <i>adj</i>	ناکارامه، ههلهشه، نه شه هرهزا، کیر نه هاتی، ههرزه غیر بارع، لایصل بموضوع البحث ~ remarks تی بیینی ناپه سهند، نه گونجاو ملاحظات غیر مناسبه
Inarticulate /ɪnəˈtɪkjələt/ <i>adj</i>	ناآواز، ناتوانی به باشی روون بکریتهوه غیر واضح، عاجز عن التعبير الجید
Inartistic /ɪnəˈtɪstɪk/ <i>adj</i>	نا هونه ری، نه هونه ری غیر فنی
Inasmuch as /ɪnəzˈmʌtʃəz/ <i>adv</i>	له بهر شهوه، به هوی، هندی کو، ژ بهر کو لأن، بسبب ان
Inaudible /ɪnˈɔːdəbl/ <i>adj</i>	زور کز، نه بیستراو، نه بهیبار غیر سمع، متعذر سماعه
Inaugural /ɪˈnɔːgjʊərəl/ <i>adj</i>	دهستیگرنی، به رای چوونه سهرکاری، دهستیگ

افتاحی، تدشینی ۱. بیهی دهسپیری، پایه ده داتی ۲. ده پخاته گهر، دا نه مه زوینی (به نامه نگی تایه تی)، نمایش نه کات، ده پکاته وه ۱. یولی، نصب ۲. ینتج، نصب (باحتفال رسمی)، یدشن Inauguration /ɪˈnɔːɡjuˈreɪʃn/ <i>n</i> [C,U]	کردنه وه، دانان، دهست ینکرن، نه کرن، وه رگرتی دهسه لات افتاح، تدشین، تنصب (رهوش یا ناماده یون) زگماکی، سروشتی، خورسک، به هره یی، بوماوه یی (الصفة أو الاستعداد) غریزی، فطری ناره زووی زگماکی نازاردان حب فطری للآذی سروشتی، وه رنه گراو، زگماکی غریزی، فطری زورکردنی ناژوله جور نزیکه کان بو پاراستنی سیفاتی ده رکه وتوو و باش استیلاذ الحيوانات من الأنواع المتقاربة للمحافظة على صفات مميزة نازمیردریت، نا توانی نه نجامه کانی بزاتری، له زماره نایهت لا یحصی، لایمکن حصر نتائج Incandescent /ɪnˈkændesnt/ <i>adj</i>	گهشاوه، درؤشه دار، بریسکه دار، گهش مترهج، ساطع، براق ویرد، نوشته، نقشتی گورانی ناینی تعریذ، رقیه په ک کهوته، نه توانا، له بارانه یوو، نه شتی، بیهی دهسه لات، بیهی توانا عاجز، غیر قادر / قابل Incapacitate /ɪnˈkəˈpæsɪteɪt/ <i>vt</i>	لاواز ده بی، په کی نه کهوی، بیهی توانا ده بییت بضف، بعجز، یفقد الالهیة په ک کهوتن، لاوازی، بیهی شان، نه توانایی عجز، فقدان للالهیة Incarcerate /ɪnˈkɑːsəreɪt/ <i>vt</i>	به ندی نه کا، نه یگری،

	به‌نددکت، زندان دکت
	یسجن، یحجز
Incarceration /ɪnˈkɑːsəˈreɪʃn/ n [C]	گرتن، بند
	کردن، به‌ندپخانه، زندان‌گرن
	حجز، سجن
Incarnate /ɪnˈkɑːnət/ adj	(به‌تایه‌تی بو مروت)،
	له‌شدار، پر تیسمرای، تهنراو
	(بخاصه انسان) مجسد، مجسم
<i>a devil ~</i>	شه‌بتانی به‌جسته‌گراو
	شیطان مسجد
□ /ɪnˈkɑːnət/ vt	۱. تهندار ده‌کات، له‌شدار ده‌کات
	۲. (بیرویا) شیوه‌به‌کی واقعی ده‌داتی ۳. زه‌لام، تهندارله‌کا، نامازده‌کا
	۱. ییسد، یجسم ۲. (الفکره) یطیها شکلا واقعی ۳. (الشخص، یجسد، یرمز الی)
<i>a wife who ~s all the virtues</i>	ژنی خاوه‌نی همه‌مو
	چاکه‌به‌ک بی
	زوجه‌تجدد جمیع الفضائل
Incarnation /ɪnˈkɑːneiʃn/ n	۱. تهن‌داریوون، له‌شدار
	۱. التجسد
<i>the I ~</i>	۲. (که‌سی)، هیما، وینه، ناو‌نیشان
	۲. (الشخص) رمز، مثال، عنوان
<i>She's the ~ of health.</i>	ئه‌و که‌چهنیشانه‌ی تهن‌دروسته
	إنها عنوان للصحة
Incendiary /ɪnˈsendiəri/ n [C] (pl -ries) adj	
	۱. (که‌سیکی) گریه‌ده‌ر سویتنه‌ر، وروژینه‌ری ناشوب
	ناژه‌وه‌چی، سه‌ریه‌گۆیه‌ن ۲. بۆمی سویتنه‌ر
	۱. (الشخص) مشعل الحرائق، احرافی مهیج الفتن، مشیر القلاقل
	۲. قنبلة محرقة
¹Incense /ɪnˈsens/ vt	توپه‌ده‌ین، رقی همه‌له‌سن
	یغضب، ینیر السخط
²Incense /ɪnˈsens/ n [U]	بیهن خوش، بخورد، بونی
	بخورد، بیهن خوشدان، بۆنکی خوش
	بخور، عبق البخور
Incentive /ɪnˈsentɪv/ n [C,U]	هاندەر، کاریگەر
	حافز، مشیر
Inception /ɪnˈsepʃn/ n [C]	سه‌ره‌تا، کردنه‌وه، مؤله‌ت
	وه‌رگرتن، ده‌ستپکرن

	بدایه، افتتاح، إستهلال
Incessant /ɪnˈsesnt/ asj	به‌رده‌وام، نه‌پجراو
	متواصل، مستمر
<i>a week of ~ rain</i>	یه‌ک هه‌فته بارانی به‌رده‌وام
	أسبوع من المطر المتواصل
Incest /ɪnˈsest/ n [U]	به‌یوه‌ندی جنسی، نا‌په‌سند
	(خوشک و برا)
	إتصال جنسی بین المحارم، غشیان المحارم (الاتصال بین أخ و أخت مثلاً)
Incestuous /ɪnˈsestjuəs/ adj	تایه‌ته به‌یوه‌ندی
	جنسی نا‌په‌سند نیوان خزمی نزیك
	خاص بعلاقة جنسیه بین المحارم
Inch /ɪntʃ/ n	گری، ئینچ، یه‌ک ژ دوانزه‌ی یه‌ی‌به‌کی،
	یه‌ک له‌سه‌ر دوانزه‌ی یه‌ی‌به‌که
	بوصه، انش، واحد من اثنی عشر جزء من القدم
<i>by ~ es</i>	هینواش ده‌روا
	(یسیر) تدریجاً
<i>every ~ (a soldier)</i>	(سه‌ریاز) له‌ته‌پلی سه‌ری تا نوکی
	یه‌ی
	(جندی) من قه‌ راسه‌ الی اخمص قدیه
Incidence /ɪnˈsɪdəns/ n [C]	ریژه، راده‌ی رودان
	کار تیکردن به‌نه‌خوشی
	مدی حدوث أو تأثير مرض
<i>the ~ of a disease</i>	
Incident /ɪnˈsɪdənt/ n [C]	رووداو، سوک، رودان
	به‌ریکه‌وت قه‌ومین، هه‌لکه‌وتن، لاوه‌کی، روداو، بویه‌ر
	حدث عرضی (طفیف)، حادث، حدث
Incidental /ɪnˈsɪdəntl/ adj	۱. به‌ریکه‌وت، لا‌په‌لا،
	کتوپر، ناوه‌ندی، هه‌لکه‌وتن، هه‌لکه‌تنی، لاوه‌کی
	۱. عرضی، طاری، ثانوی
<i>~ music to a play</i>	موسیقی‌به‌کی ده‌نگ
	الموسیقی المصاحبة
<i>~ expenses</i>	به‌ری‌شانوگه‌ریه‌ک، موسیقای وینه‌یی
	۲. ورده‌خه‌رجی (لا‌په‌لا)
	لشریة، الموسیقی التصیریة ۲. مصروفات عارضة
<i>~ to</i>	۳. هینراو، هاریکار
	۴. مصاحب، مرافق
Incidentally adv	له‌لاوه، ب هه‌لکه‌تنی، به‌و بۆنه‌یه‌وه

	له گدل نهو شدا
	عرضا، بالناسبة
Incinerate /ɪn'sɪnəreɪt/ vt	نه سوئو له بئ به
	خو له مېش، دسوژیت، دشو وټنت
	بحرق، محولا الی رماد
Incinerator n [C]	ثامیر بو سوتاندنی زبل، پاشماوه،
	شهواته، کوانووی سوتاندنی زبل
	جهاز لأحراق القمامة
Incipient /ɪn'sɪpiənt/ adj	له سهره تاوه، سهره تایی
	أولی، ابتدائی
Inclision /ɪn'sɪʒn/ n [C,U]	برېن، لڼ گرډنهوه، کهلش
	قطع، بتر
Inclisive /ɪn'saɪsɪv/ adj	برنده، تیژ (تیشی په کانی
	که سینک و ییروې) تیژه، ناشکرایه
	حاد، قاطع (مجاز، ملاحظات الشخص وفكره) حاد، واضح
	العالم
Incite /ɪn'saɪt/ vt	دهوړوژیت، هاندهدا، دهاژوت،
	یحرض، یحث
Incitement n [C,U]	ووروژاندن، هاندان، فیت،
	نافیضان، ناراندن
	تحريض، حث، المحرض
Inclemency /ɪn'klemsənsɪ/ n [U]	دلرهقی، بڼ دلوقانی
	قسوة، صرامة
Inclement /ɪn'klemənt/ adj	(کهش) زریانوای سخت
	(الطقس) عاصف، قاس
Inclination /ɪn'klɪneɪʃn/ n [C,U]	۱. حوز،
	همهوس، نارهزوو، نشیقی، داجه ماندن، لادان، خواری ۲.
	لاری، لیزی، پووی لیژ، خوولیون
	۱. میل، رغبه ۲. منحدر، سطح مائل
Incline /ɪn'klaɪn/ vt, vi	۱. لار ده پینه وه، لاده دات،
	دچمت ۲. لای نه بات، لار ده بڼ، قایل ده بڼ
	۱. (بجمله) یخدر، یمل ۲. یترع، یمل، یقنع
□ /ɪn'klaɪn/ n	خوار، پووی خوار، لاری
	منحدر، مستوی مائل
Include /ɪn'kluːd/ vt	ده گرنه وه، ده گرنه خو، هموو
	دکت نافدا، ژي دگرت، ده گرنه خو
	یتضمن، یشتمل علی، بما فیه
	نرخي ۷۵ پښه له گدل
	Price 75p, postage ~ d.

	کړی ی پوښته دا
	التمن خسة و سجون ينسا بما فيه اجرة البريد
Inclusion /ɪn'kluːʒn/ n	گرته خو، ټیډاغستن
	إشتمال، تضمین
Inclusive /ɪn'kluːsɪv/ adj	همه لایه، گشتگر، هموکی
	شامل
~ terms	کړی ی گشتی بو (هموو پوښتی په کان)
	أجر شامل (لکن الطلبات)
Incognito /ɪn'kɒɡnɪːtəʊ/ adj, adv	خوشاردو، به
	ناوېکی خواژواو، نهنی (ناف)
	مستتر، بأسم مستعار
travel ~	له ژیر نامېکی وهرگیراودا گهښت نکات
	يسافر متخفياً تحت اسم مستعار
Incoherent /ɪn'kɒsɪ'hiərənt/ adj	پچر پچر، هه لوه شاو
	پړژوبلاو، شاش، پچکی
	متفكك، متاثر
Income /ɪŋkʌm/ n [C]	دهسکهوت، داهات، سرمایه
	دهرامت، هاتن
	دخل، ایراد
Income-tax n	باجی داهات، باجادهاتی
	ضريبة الدخل
Incoming /ɪn'kʌmɪŋ/ adj	هاتوو، داهاتی، هاتن
	آت، قادم
the ~ tide/tenant	رادان / کړی گر ته ی هاتوو
	المد / المستأجر القادم
Incomparable /ɪn'kɒmpərəbl/ adj	هاو به هانا کړی،
	به راورد ناکړی، بڼ وینه په، بڼ هه فکا / بیفام
	لا یضامی، ال یقارن، لامیل له
Incompatibility /ɪn'kɒmpətə'bɪləti/ n [U]	
	نه گونجایی، نه پوونی گونجاندن، نه کړناریتی
	إنعدام التوافق
Incompatible /ɪn'kɒmpətəbl/ adj	ټنه سازاو،
	له په کوه دوور، نه گونجواو، نارېک، نه کړنبار
	متاثر، غیر متوافق
Incompetence /ɪn'kɒmpɪtəns/ n [U]	په ک کهوتن،
	بڼ توانایی، بڼ شیان، نه شیاو
	عجز، لا کفائة
Incompetent /ɪn'kɒmpɪtənt/ adj	ناکارامه / په ک

که‌وته، بئ‌توانا، نه‌شیاو، نه‌شاره‌ز، نه‌شن	
غیر کفء / غیر مؤهل	
Incomplete /ɪnˈkɒmˌpli:t/ <i>adj</i>	کەم و کۆر، ناتەواو،
کەم، هەپەدار	
ناقص، غیر تام	
Incomprehensible /ɪnˌkɒmpriˈhensəbl/ <i>adj</i>	ئالۆز، نەتێگە‌هشتیار
غامض، لاینبە	
Incomprehension /ɪnˌkɒmpriˈhenʃən/ <i>n</i> [U]	تێ‌نەگە‌شتێن، نەتێگە‌هشتن
عجز عن الفهم، عدم الفهم	
Inconceivable /ɪnˈkɒnˌsi:vəbl/ <i>adj</i>	ناماقول،
ناتوانی برۆای بئ‌بکری، دۆره‌بار	
لایبەن‌تە‌صوره‌ او تصدیقه	
Inconclusive /ɪnˈkɒnˌklu:sɪv/ <i>adj</i>	دوایی نە‌هاتوو،
کۆتایی نە‌هاتوو، نە‌هەبەر، نە‌بریار	
غیر حاسم؛ (دلیل) غیر قاطع	
Incongruity /ɪnˈkɒŋˌɡru:əti/ <i>n</i> [U] (<i>pl</i> -ties)	جیاوازی / نە‌یار، دووری له‌ به‌کتر، دژ، به‌ره‌ه‌ستن
تعارف، تعارض	
Incongruous /ɪnˈkɒŋɡruəs/ <i>adj</i>	جیاواز، له‌
جینگای نە‌گونجاو، به‌ره‌ه‌ستن	
متعارف، متضارب مع، فی غیر المکان الملائم	
Inconsequent /ɪnˈkɒnsɪkwɛnt/ <i>adj</i>	بئ‌په‌یه‌ندی،
په‌یه‌ندی به‌ په‌که‌وه‌نی‌یه، (که‌سیکی) ناله‌بار، نە‌گرنگ،	
نە‌زیرییۆ، بئ‌سه‌ودین	
غیر مترابط منطقیا، لاصلة له‌ بالموضوع، (الشخص) غیر	
منطقی، متشتت الفکر	
Inconsequential /ɪnˌkɒnsɪˈkwɛntʃəl/ <i>adj</i>	ناماقول،
بئ‌په‌ی‌ه‌خ، نە‌گرنگ، نە‌زیرییۆ	
غیر هام، تافه‌	
Inconsiderate /ɪnˈkɒnˌsɪdərət/ <i>adj</i>	بئ‌دە‌به‌ست،
لاسار، هول	
غیر مراعات لشعر الآخرين	
Inconsistency /ɪnˈkɒnˌsɪstənsi/ <i>n</i> [C,U] (<i>pl</i> -cists)	ناچۆنیه‌ک، به‌ره‌لایی، نە‌زیرییۆ، نە‌پێکی، دژ، نە‌یار
تضارب، تناقض	
Inconsistent /ɪnˈkɒnˌsɪstənt/ <i>adj</i>	جیاواز، به‌ره‌لأ،

نە‌پێک، نە‌زیرییۆ، ناپه‌بە‌ند	
متناقض، غیر ملتزم	
Inconspicuous /ɪnˈkɒnˌspɪkjʊəs/ <i>adj</i>	ناروون،
نادیار، ئالۆز	
غیر واضح	
Inconvenience /ɪnˈkɒnˌvi:niəns/ <i>n</i> [C,U]	ناناسۆده‌یی، وه‌رسکەر، جارسکرن، تە‌نگایی، ناله‌بار
ازعاج، مضایقه	
□ <i>vt</i>	ببزار ئە‌کات، وه‌رسی ئە‌کات
	یزعج يضایق
Inconvenient /ɪnˈkɒnˌvi:niənt/ <i>adj</i>	جارس،
نە‌گونجاو / نارە‌ه‌مت	
مزعج، غیر ملایم / غیر مریح	
Incorporate /ɪnˈkɒ:pəreɪt/ <i>vt, vi</i>	په‌ک ده‌گرێته‌وه،
ده‌پیکاته‌یه‌ک، په‌کسی نه‌خا، (پاسا) پێکدێنی یان	
دایده‌مه‌زێنی	
بدمج، یوحد، (قانون) یشکل او یئشی، شرکه	
□ <i>adj</i>	په‌کگرتن، په‌ککیوون
	مندمج، متحد
Incorporation /ɪnˈkɒ:pəreɪʃən/ <i>n</i> [C,U]	هاوکار،
جووت بوون، تێداخستن، په‌کیوون	
شرکه، ادماج	
Incorrect /ɪnˈkɒrɛkt/ <i>adj</i>	ناراست، نه‌شیاو، نه‌ساز
غیر صحیح، غیر لایق	
Incorrigible /ɪnˈkɒrɪdʒəbl/ <i>adj</i>	(ره‌ه‌شتی خرابی
که‌سێک) بواری چاککردنی یا راست کردنه‌وه‌ی نه‌یه،	
له‌ده‌ستچو	
(الشخص و سلوكه‌ السیء) لاسبیل الی تقویه‌ او اصلاحه‌	
Incorruptible /ɪnˈkɒrˌʌptəbl/ <i>adj</i>	خراب نابیی،
شایسته‌ی پس بوون نی‌یه، پاک، خاویڤ، نه‌زیریار	
غیر قابل للأنساده	
Increase /ɪnˈkri:s/ <i>vt, vi</i>	گه‌شه‌ ئە‌کات، زۆر نه‌بئ،
په‌ره‌ نه‌سه‌نئ، نما ئە‌کا، زیاد ده‌کا	
ینمو، یزدا، یتکاثر	
/ɪnˈkri:s/ <i>n</i> [C,U]	په‌ربوون، گه‌شه، زۆربوون
	زیاده، نمو، تکاثر
Incredible /ɪnˈkredəbl/ <i>adj</i>	باوه‌په‌نه‌کراو، بئ‌یاوه‌ر
	لایصدق

Incredibly *adv* باوه‌رینه کراوانه، متعانه پینه کراو
 على نحو لا يصدق

Incredulity /ɪnkrɪ'dju:lɪtɪ/ *n* [U] گومان، گوماندار،
 بې‌یاوه‌رباری
 الشك، عدم التصديق

Incredulous /ɪnkrɪ'djʊləs/ *adj* رڼی تی نه چنی،
 گومان لې نه کړی، بې‌یاوه‌ر
 میال إلى / معبر عن الشك

Increment /ɪnkrɪ'mənt/ *n* [U] زیادکردنی موجهی
 سالانه، زوربوون، پتربوون، سربار
 ربح، علاوة، إضافة

Incriminate /ɪnkrɪ'mɪneɪt/ *vt* تاوانباری نه کات،
 تپوه نه کلي، تاوان پار دکت، سوچدار دکت
 بجرم، بدين، يورط فی جريمة

Incubate *vt, vi* کر نه کوهی له سهر هیلکهی
 (مشریک) به گهرمی ده‌ستکرد هه‌لدي، کورک دېت
 (مشریک) دگوهوت

محض، ترقد على البيض (الدجاجة)، يفقس بالحرارة الصناعية
incubator *n* [C] جوچک هه‌له‌نېر (بو هه‌ل هینانی)
 هیلکه یا له‌دايک بوونی مندالی پېش وخت) بالنده‌یی
 کورک

حاضن، محض (الفقس البيض أو لحضانة المواليد الذين
 يولدون قبل الأوان)

Inculcate /ɪn'kʌlkət/ *vt* فېری نه کات، نه‌یخات
 میښکی‌یوه
 يغرس (الافتكار)، يطبع فی الذهن

Incumbent /ɪn'jʌmbənt/ *adj* پڼوېسته له سهری
 به‌رپرسیار، نه‌وک دار
 ~ (pu) on sb یښی‌ی‌ی‌ی

کارښکی پڼی ده‌سپړدنی که هېشتا به‌رهمی
 ده‌ستی پڼی نه‌کړدوه
 □ *n* [C] منولی وظیفه لم یشغلها رسماً بعد

Incur /ɪn'kʌ:(r)/ *vt* (-rr-) خوی قهرزار نه کات،
 دکه‌فت به‌ر
 يجلب على نفسه

Incurable /ɪn'kjʊərəbl/ *adj* چاکیو‌نوه‌ی نی‌ی‌ی،
 بې‌چاره، کوشنده، بې‌چاره‌سهر، ترسناک

لا يمكن شفاؤه / الشفاء منه
 توشیوون به‌نه‌خوشی کوشنده

□ *n* المصاب بمرض عضال

Incursion /ɪn'kʌ:(r)/ *n* [C] هیرشی نا‌کاو، په‌لامار،
 شالار، نژده، تیرش
 غزوة، غارة، هجوم مفاجيء

Indebted /ɪn'detɪd/ *adj* ده‌پندار، قهرزدار، (مادی و
 مه‌ه‌نوی)
 مدين (ماديا أو معنويا)

Indecent /ɪn'di:snt/ *adj* بې‌ناپروو، دانه‌پوشراو،
 چاف رووت، بې‌شهرم، خراپکار، خو نه‌پوشی
 غير محتشم

Indecision /ɪn'di'si:ʒn/ *n* [U] دوودلی، حه‌په‌ساو،
 بې‌برباری، شاشمان
 تردد، حيرة

Indecisive /ɪn'di'saɪsɪv/ *adj* دوودل، توانای
 بریاردانی نی‌ی‌ی، ده‌مه‌می، نه‌فه‌بر
 متردد، غير قادر على (اتخاذ قرار)، غير حاسم

Indeed /ɪn'di:d/ *adv* به‌راستی، به‌کردار، راستی
 حقاً، فعلاً
 □ *int* نهمه، ته‌مهن، سهره، له‌راستیدا

عجيب! غريب!

Indefatigable /ɪn'di'fætɪgəbl/ *adj* هيلاک نابې،
 ماندوو نابې، نه‌قهرمېنبار، ماندو نه‌ناسی
 لا يعب، لا يعرف الكلل

Indefensible /ɪn'di'fensəbl/ *adj* به‌رگری لی‌ناکړی،
 نه‌به‌ره‌قابېار، به‌رگری هه‌ل ناگړی، پاساوناکړی
 لا يمكن الدفاع عنه

Indefinable /ɪn'di'faɪnəbl/ *adj* دیاری ناکړی،
 پېنانه‌ناکړی، شارواه، نادیار
 متعذر تحديده / تعريفه

Indefinite /ɪn'defɪnət/ *adj* نا‌لوز، دیاری نه‌کراو،
 نه‌دیارکړی، نا‌پروون
 غامض، غير محدد

the ~ article نامرازی نه‌ناسین
 اداة التكثير

Indelible /ɪn'deləbl/ *adj* له‌ناو نابې، ناسپړته‌وه
 لا يمحي

Indelicacy /ɪn'delɪkəsi/ *n* [C,U] زیری، بی‌پرومته‌تی
خشونة نفاظة

Indelicate /ɪn'delɪkət/ *adj* چه‌توون، زیر، دل‌په‌ق،
بې‌ره‌وشت

(الشخص تصرفاته) غیر مهذب، خشن

Indemnification /ɪn,demni'fɪkeɪʃn/ *n* [C,U]

بیمه‌کردن، بژاردن، دلیا، قهره‌بوو، بیمه
تأمین أو تعريض

Indemnify /ɪn'demni'faɪ/ *vt* (*pt, pp* -fied)

۱. بیمه‌ی نه‌کا دژی مه‌ترسی و زیان ۲. زیان ده‌بژیریت،
بژاردکت، شون ددت، دایین ده‌کات

۱. یؤمن (ضد خطر أو خسارة) ۲. يعرض (عن ضرر أو خسارة)

Indemnity /ɪn'demni'ti/ *n* [C,U] (*pl* -ties)

خوپاراستن، بیمه، برېك پاره نه‌دری له‌بری زیانېك، قهره‌بوو،
ده‌درېتی

وقاية، امان مبلغ من المال يدفع تعريضا

۱. نه‌قرېتی، نه‌قوېتی قه‌راخی **Indent** /ɪn'dent/ *vt, vi*

کاغه‌ز وه‌ك به‌ ددان برابې، بوشایې به‌جې دېلې
۱. يمزق طرف ورقة أو وثيقة كما لو كان بالأسنان

که‌ناری فره‌ پیچ و په‌نا ۲. دور *an ~ ed coast-line*

له‌سره‌تای دېره‌که‌وه ده‌ست بې ده‌کات (سره‌تای پرکه) ۳.
داوا ېنښک‌کش ده‌کا بۆ شتومه‌ك/ که‌ل و په‌ل

ساحل کثیر التعاريج ۲. يبدأ بعيداً عن أول السطر (بداية لفقرة
مثلاً) ۳. يكتب طلباً لاستحضار بضاعة، يقدم طلب شراء

به‌نگه‌نامه، داخوازی میری، داواپه‌کی *□* /ɪn'dent/ *n*

بازرگانی بۆ ناردنی شتوومه‌ك، داواي په‌سمی بۆ
ناماده‌کردنی که‌ل و په‌ل

طلب تجاری لتصدیر بضاعة، طلب رسمی لاستحضار بضاعة
من المخازن

په‌شېك **Indentation** /ɪnden'teɪʃn/ *n* [C,U]

بوشایې په‌که له‌سره‌تای پرکه جې ده‌هیلرې
فجوة، فراغ يترك في أول الفقرة

Independence /ɪndɪ'pendəns/ *n* [U]

سهره‌خوځی، سهره‌ستی، نازادی، سهره‌خوځیون
استقلال، حرية

۱. سهره‌خوځی، **Independent** /ɪndɪ'pendent/ *adj*

بې‌لاپه‌ن سهره‌به‌ست، سهره‌به‌خوځین، نازاد ۲. سهره‌به‌خوځی،
خودمoxتاری

۱. مستقل حر الرأي ۲. مستقل، متع، بالحكم الذاتي

an ~ thinker بیرکه‌روه‌په‌کی سهره‌به‌ست
مفكر، مستقل الرأي

□ n (به‌تاییه‌تی) نوښه‌ری په‌وله‌مان سهره‌به‌هیچ
لاپه‌نېکی سیاسی، نه‌بې، جېنگرېکی سهره‌به‌خوځ

(بخاصة) نائب في البرلمان لايتسبى الى أحد الاحزاب
السياسية، نائب مستقل

Independently *adv* په‌سهره‌به‌خوځی، په‌نازادی
بې‌پشت به‌ستن به‌که‌س

بأستقلال، بحرية دون الاعتماد على الغير

Indescribable /ɪndɪ'skraɪəbl/ *adj* باسی ناگرې
وه‌سف ناگرې، نه‌راه‌ه‌بار
لايوصف

Indestructible /ɪndɪ'straktəbl/ *adj* له‌ناو نابړیت،
نافه‌وتی، نه‌هه‌رفینباری
غير قابل للتلف أو التخریب

Indeterminate /ɪndɪ'tɜːmɪnət/ *adj* دپاری نه‌کراو،
نادپار، نه‌دپارکړی، نه‌ناس

غير محدد أو ثابت؛ غير واضح المعالم

Index /ɪn'deks/ *n* (*pl* ~ es, indices /ɪn'dɪksɪz/)

۱. ښړست، به‌لگه‌ بو، کارېگه‌ر، پټوانه‌ بو، هندي

۱. دليل على، مقياس ل

په‌نجه‌ی دوشاو مژه ښړست، رڼه‌ر، *the ~ finger*
نافه‌روك

اصبع السبابة ۲. فهرس، فهرست

□ vt ښړست بۆ په‌رتووك نه‌کات
ي فهرس، بعد فهرسأل (كتاب مثلاً)

Indian /ɪn'di:ən/ *adj* هندي، هندستاني
هندي

~ corn زه‌رات، گه‌نمه‌شامی، گارس
ذرة صفراء

India-rubber *n* لاستېك، تخته‌سېر
مطاعة، مساحة

Indicate /ɪn'dɪkeɪt/ *vt* ده‌ری ده‌خات، نامازهي بۆ
نه‌کات، پروونی نه‌کات، نیشان دکت
يدل على، يشير الى، يبين ان

Indication /ɪn'dɪ'keɪʃn/ *n* [C,U] ده‌رخستن،
نامازه‌کردن، نیشان، سهرنج، هېجا، ریزانی، کات هاتن

۱. اشاره، دلیل
Indicative /ɪn'dɪkətɪv/ *adj* ده‌رخمر، پیشکهری
 ۱. الصیفة الخبرية
 راه‌یا پیشکهر، هه‌وه‌س یان مه‌زاجی ده‌رخراو ~ mood
 الخبرية
 ۲. نشان‌ه‌ی نه‌وه‌یه، ناماژه‌یه بو ~ of
 ۲. دال علی، مشیر الی
Indicator /ɪndɪkətə(r)/ *n* نیشانه‌ر، نشانکهر، نیشانه،
 پیشکهر به‌تایه‌تی ناماژه‌کهر له (نامیر)
 (بخاصة) مژشر (فی آلة)
Indices /ɪndɪ'siːz/ *index* شیوگی کۆ له ووشه‌ی
 صیفة الجمع من كلمة index
Indict /ɪn'daɪt/ *vt* تاوانباری نه‌کات، گونا‌ه‌بار دکت
 یتهم، یقاضی بتهمة
Indictable *adj* شیای تاوانه، گونا‌ه‌بار
 محل إتهام جنائی، قابل للأنتهام
 ~ offence خراپه‌یه‌ک که خاوه‌نه‌ک‌ی به‌ره‌و تاوان
 بیات، توشی نه‌کا
 إساءة تعرض صاحبها للأنتهام أو المقاضاة
Indictment *n* [C,U] تاوانبارکردن، گونا‌ه‌بار کرن
 إتهام، كون المرء محللاً للأنتهام
Indifference /ɪn'dɪfrəns/ *n* [U] گوئی یه‌نه‌دان، کم
 نه‌گرنگی، نه‌گرنگی
 لامبالاة، عدم إکترات
Indifferent /ɪn'dɪfrənt/ *adj* ۱. کم ته‌رخم،
 نه‌گرنگ، پشت گوئی‌خهر، گوئی پنه‌ده‌ر
 ۱. غیر مبال أو مکرث
 ۲. بی‌پایه‌خ، فاسایی
 ۲. غیر هام، عادی
 an ~ book/footballer په‌راو/ یاریکهری ناسایی
 کتاب/ لاعب عادی
Indigenous /ɪn'dɪdʒɪnəs/ *adj* هاوولاتی، هاوشاری،
 سروشتی
 أهلی، بلدی، طبیعی
Indigestible /ɪn'dɪ'dʒestəbl/ *adj* هدرس ناکرئ،
 گرفت
 عسر الهضم
Indigestion /ɪn'dɪ'dʒestʃən/ *n* [U] هدرس نه‌کردن،

- به‌دهه‌رسی، گرفت
 عسر هضم
Indignant /ɪn'dɪgnənt/ *adj* کینه، توپه، نه‌ره، زویر
 ساط، ناغم
 ~ with sb/at a false accusation بوختانکهر/
 به‌پنوه‌لکانی تاوانی درۆ، رق له سک
 ساطخ علی شخص/ لإصاق تهمة باطلة به
Indignantly *adv* نه‌نه‌رئیی، به‌قیته‌وه، به‌توپه‌یی به‌وه
 نه‌نه‌رئیی، به‌رق و کینه‌وه
 بتذمر، بسخط
Indignation /ɪn'dɪgnətʃən/ *n* [U] کینه به‌ری، رق
 له‌سکی، نه‌فرین، زویربون
 تذمر، سخط، نقمة
Indignity /ɪn'dɪgnəti/ *n* [C,U] (pl -ties) ترۆکردن،
 مامه‌له‌ی سوکاپه‌تی یه‌ن کردن، سه‌ره‌نشت کردن
 إهانة، إذلال معاملة مهينة
 subjected to numerous ~ ies by the soldiers
 سه‌ربازه‌کان کاری سوکاپه‌تیان یه‌ن نه‌کدن
 تعرض لأهانات كثيرة من الجنود
Indigo /ɪn'dɪgəʊ/ *n* [U] ره‌نگی نیلی، شینی تیر،
 چوینی، شین
 النيلة، (صباغ) أزرق غامق
Indirect /ɪn'dɪ'rekt/ *adj* ناراسته‌وخو، نه‌ئیکراست
 غیر مباشر
 ~ object (بیزمان) نه‌واوکه‌ری به‌باریده
 (النحو) مفعول غیر مباشر
 ~ speech (بیزمان) ووترای گه‌به‌تراو
 (النحو) حدیث منقول
Indiscreet /ɪn'dɪ'skri:t/ *adj* هه‌له‌شه، گه‌مزه، شلۆق
 أحق، تعوزه الباقه
Indiscretion /ɪn'dɪ'skreʃən/ *n* [C,U] هه‌له‌شه‌یی،
 گه‌مزه‌یی (به‌تایه‌ت) کار یا ره‌وشتی ناپه‌سه‌ند، شاش بوون،
 هولی
 (بخاصة) عمل أو سلوكه أو ملاحظة حقاء
Indiscriminate /ɪn'dɪ'skrɪmɪnət/ *adj* دیاری
 نه‌کراو، جیانه‌کراو، یه‌ن جو‌دایی، به‌وشیوه‌یه‌ی ریکه‌وتون
 غیر ممیز، کینساتق
 ~ praise پیا‌ه‌لدانی دیاری نه‌کراو

مدیخ غیر ممیز	
به هدرمه کی هه لال نه گری، ~ in making friends	
کویرانه	
بختار اصدقاءه دونسا تمیز	
Indispensable /ˌɪndɪˈspɛnsəbl/ adj	پنهایی، زور
پنوبست، ناتوانی وازی لی بهتری، سهره کی	
ضروری، لایکن الاستغناء عنه	
Indisposed /ˌɪndɪˈspəʊzd/ adj	۱. تیک چوو،
نه خوش، لهش لیش دکت، دهرده دار ۲. بیژراو له، بی	
ناره زوو بو	
۱. متوعل، منحرف الصحة ۲. نافر من، غیر میال الی	
Indisposition /ˌɪndɪspəˈzɪʃn/ n [C,U]	نه خوشی، له
بین تاقه تی سفک دا	
(بخاصه) توعل طفیف فی الصحة	
Indisputable /ˌɪndɪˈspjuːtəbl/ adj	بی مشت و مر،
ناپیزی، نه بهر هه دانیار، نه بهر گو مان، پهک لاهه بوو	
اجدال فیه	
Indissoluble /ˌɪndɪˈsɒljubl/ adj	ناتوینوه، ناروا،
ناروغی، ناکه وی، له ناواناجی، ناپوکیته وه	
لایحل، لاینفک، غیر قابل للتحلل	
Indistinct adj	نالوز، نادیار، شاراوه
مبهم، غامض	
Indistinguishable /ˌɪndɪˈstɪŋɡwɪʃəbl/ adj	
جیاناکرینه وه، جیانه کراوه	
متعذر تمیزه	
Individual /ˌɪndɪˈvɪdʒuəl/ adj	۱. (پنجه وانه دی مانای
general) تایهت تاکه کس، تاک، په تیه ۲. کس، تایه تی	
۱. (عکس معنی general) خاص فردی ۲. شخصی، خاص	
an ~ style of speaking	شیوازی تاکه کس له
ووتاری دپاری کراو ۳. تاک، خوی، خودی	
أسلوب شخصی فی الحدیث (ممیز) ۳. افراد، ذاتی	
in this ~ case	به تایه تی له کمیشه بهدا
فی هذه القضية بالذات	
□ n [C]	تاک، کسیک
فرد، شخص	
Individually adv	تاکانه، هره په که به جیا، ب کس
افرادیا، کل بفرده	
Individuality /ˌɪndɪˈvɪdʒʊəliəti/ n [C,U]	کسیتی،

سهره خو، که سیه تیه کی خوی، پان جیاواز	
فردیه، ذاتیه، الشخصیه الفردیه أو المیزه	
Indivisible /ˌɪndɪˈvɪzəbl/ adj	دابهش نه کراو، نه
پارچه، دابهش ناکری	
لاپتجزا	
Indoctrinate /ɪnˈdɒktrɪneɪt/ vt	فیری بیروباوه
دهین، فیر دکت	
یعلم أو یشرع مبدأ حزبیا أو معتقدا	
Indoctrination /ɪnˈdɒktrɪneɪʃn/ n [U]	فیرکردن
(باوه)، هین کردن	
التلقین (الحزبی) لمبدأ أو فكرة	
Indolence /ɪnˈdɒləns/ n [U]	تهدلی، داهیزران،
سستی	
کسل، خمول، تراخ	
Indolent /ɪnˈdɒlənt/ adj	تهدلی، سست، داهیزراو،
فشل	
کسل، حامل، متراخ	
Indomitable /ɪnˈdɒmɪtəbl/ adj	ناپه زینت،
نه شکستبار، ناپه زی	
لایغیر، لایهزم	
Indoor /ɪnˈdɔː(r)/ adj	له ناوه وه، له ناو مال دا،
ناوه کی نه که له دهره وه، روته دا پان نه می له ناو خانو	
داخلي، یعدت أو یقع داخل الجدران ولیس فی الهواء الطلق	
Indoors /ɪnˈdɔːz/ adv	له ناو مال دا، ناف نااهیدا
فی (الی) البیت أو البنی	
Indubitable /ɪnˈdjuːbɪtəbl/ adj	جیگیر، گومانی لی
ناکری	
ثابت، لایرتی الیه الشک	
Induce /ɪnˈdjuːs/ vt	۱. قایل ده کا، هانی ده دا له سر،
ناره زومه ندی ده کا ۲. نه تیه هو، ده سته موی نه کا	
۱. یقع، یحض علی، یستمل ۲. یسبب	
illness ~ d by overwork	نه خوشی له نه نیجام ماندو
پوونه وه دروست پووی	
مرض حدث نتیجه للإجهاد	
Inducement n [C,U]	قایل کردن، پال پیوه نه،
پشکنه، هاندان	
إغناع، دافع، باعث	
Induction /ɪnˈdʌkʃn/ n [U]	هاندن، لی گه رین،

هاندان، شوین کهوتنی بهشه بچوکه کان بۆگه بشتن به دهسه لآت

الأسقاء، تتبع الجزیات للوصول الى حکم کلی

Inductive /ɪnˈdʌktɪv/ *adj* هاندەرانه، دهسپنکی، کارتیکری استقرائی

Indulge /ɪnˈdʌldʒ/ *vt, vi* چاوپۆشی لی نه کات، ناز نه داتی، نازدار دکت، هدره ست بنفس فی، یطلق الفنان ل

Indulgence /ɪnˈdʌldʒəns/ *n* [C,U] ۱. شتیک که پشوه سهرقال بسون (جگهره کیشان، خواردن)، خوفیرکردن، هدرستن ۲. تۆبه کردن، هدره که له کلپسه کاسولی کیه کانداهه به

۱. الشيء المنفس فيه (کالتدخین، أو الأکل مثلاً) ۲. غفران تمنحه الکبیه الکاتولیکیه

Indulgent /ɪnˈdʌldʒənt/ *adj* زۆر لی پورده، دل فراوان به نهرمی، لیورده متسامح، متساهل

دایک و بابوکی دل فراوان، لیورده ~ parents اوبین متسامحین

Industrial /ɪnˈdʌstriəl/ *adj* دهسکرد، پشه سازی، پشهاز، پشهازی، سازکاری نظام المجتمع الصناعي

Industrialism *n* [U] سیستمی کۆمه لگی پشهازی نظام المجتمع الصناعي

Industrialist *n* [C] خاوهن کارگه، پشهاز صاحب مصنع

Industrious /ɪnˈdʌstriəs/ *adj* هه تهر، چالاک خه باتکهر، چاپوک، وریا مجد، نشیط

Industry /ˈɪndəstri/ *n* [C,U] (*pl* -tries) ۱. پشیشه سازی، سازکاری، کارکردن له سهر کاریکی به ره مدار ۲. پشیشه سازی، چالاک پشیشه سازی

۱. مثابة، کد، إنکباب مستمر على عمل مئثر ۲. صناعة، النشاط الصناعي

Inebriate /ɪˈniːbriət/ *vt* سهرخۆش نه بئ، مهست دکت، سهرخۆش دکت

یسکر، یبعت النشوة سهرخۆش، مهست، بئ ناگا □ /ɪˈniːbriət/ *n, adj* سکر، سکران، مخمور

Inedible /ɪnˈedəbl/ *adj* ناخوریت، نه خوارنبار غیر صالح للأکل

Ineffable /ɪnˈefəbl/ *adj* وسف ناکری، نه راهه بار، نانیئت راهه کرون (هنده پیرۆز) یفوق الوصف، لایوصف

جوانی به که باس ناکری ~ beauty جمال یفوق الوصف

Ineffective /ɪnɪˈfektɪv/ *adj* نه زۆک به کهوته بئ سود، ناکاریگهر، بئ تهوش، بئ هیز عقیم، عاجز

Ineffectual /ɪnɪˈfektʃuəl/ *adj* ناچالاک یا ناکاریگهر غیر فعال أو مؤثر

Inefficiency /ɪnɪˈfɪʃnsi/ *n* [U] به که کوتن، نه چالاک پشونه چالاک، لی نه هاتوی عجز، انعدام الفعالية، أو الکفاءة

Inefficient /ɪnɪˈfɪʃnt/ *adj* لی نه هاتوو / ناچالاک، نه چوست، ناکاریگهر غیر کف، غیر فعال

Inelegant /ɪnˈelɪɡənt/ *adj* بویاخ نه کراو، جوان نه پۆش، نه شه پال، نه شه نگ، نه ته پۆش غیر مصقول، تهوزه الرشاقة

Ineligibility /ɪnˌelɪdʒəˈbɪləti/ *n* [U] نه بونی تواناو کارامه یی، نه ژیهاتیی انعدام الأهلية أو الکفاءة

Ineligible /ɪnˌelɪdʒəbl/ *adj* لی نه هاتو، نه خویندراوه، نه مانبار، کیر نه هاتی، نایه کسانئ غیر مؤهل أو کف، لایمکن قراوه

Inept /ɪˈnept/ *adj* گهوج، هدره، نه گونجاو، کیر نه هاتی أحق، سفیف، غیر ملاتم

Ineptitude /ɪˈneptɪtjuːd/ *n* [U] که ریته یی، گه وچه تی، نه شه هره زایی سخافة، عدم ملاءمة، (بخاصة) عمل سفیف

Inequality /ɪnɪˈkwələti/ *n* [C,U] (*pl* -ties) جیاوازی و نایه کسانئ لا مساواة

- inert** /ɪ'nɜ:t/ *adj* ۱. خهفه، کپ، پوکانهوه، مست، مات، لهش گران، نهچالاک، خاو، بئجوله ۱. خامد، عديم الفعالية
۲. مادهکى کپ، خاف، خاو، کهسینکى ~ *matter* کپ، لهشگران، نهچالاک ۳. ناچالاک، ناکاریگره ماده خاملة ۲. (الشخص) خامل، بليد ۲. خامل، عديم الفعالية
- الکیمیائية
- گازی ناچالاک ~ *gases* غازات خاملة
- inertia** /ɪ'nɜ:ʃə/ *n* [U] تمهل، مستى، پهکاری، دانهکزی کسل، غمزل
- inescapable** /ɪnɪ'skeɪpəbl/ *adj* لئى دهرياز بونی نیه، ناچارینی، بئچاره لا مفر منه
- inestimable** /ɪnɪ'stɪməbl/ *adj* نرخی بونی په، نامار ناكری، نائیت بههاکردن متعذر تقدیره أو إحصاء
- inevitable** /ɪnɪ'veɪtəbl/ *adj* لئى نهبوروا، لئى دهرياز نهبو، نهچار، ههدهبى بئى متعذر اجتنابه، لامناص منه
- inexact** /ɪnɪg'zækt/ *adj* ناورد، نهتمام غیر دقیق
- inexcusable** /ɪnɪk'skju:zəbl/ *adj* لهنیوورینار، لئى خوش نهبو، لئى بوورنیه، یاساو ههناگرى لايفتر
- inexhaustible** /ɪnɪg'zɔ:stəbl/ *adj* نابریتهوه، زهحف (بئپاده) لاينضب
- inexorable** /ɪnɪ'eksərəbl/ *adj* کهله رهق، بئپهزیهی، رکدار عنيد، متصلب
- inexpensive** /ɪnɪk'spensɪv/ *adj* ههزران، زوری تی نهچی، نهگران معتدل الثمن
- inexperience** /ɪnɪk'spiəriəns/ *n* [U] کهمیهتی / نهشارهزایی، بئ نهزمونی، بئ سهراهتی قلة / عدم الخبرة أو التجربة

- inexplicable** /ɪnɪk'splɪkəbl/ *adj* لئى نه دراوه، نه راهیار، بونکر دنهوه ههناگرى متعذر تفسیره
- inexpressible** /ɪnɪk'spresəbl/ *adj* نه ده برینار، ده نه برپاو يفوق الوصف
- inextricable** /ɪnɪk'strɪkəbl/ *adj* لئى دهرياز بونی نیه / پوخته کردنی / چاری نیه لايمکن الخلاص منه / استخلاصه / ایجاد حل له
- infallibility** /ɪn'fælə'bɪləti/ *n* [U] دورله ههله، پاکیزه، بئچهونی العصمة من الخطأ
- infallible** /ɪn'fæləbl/ *adj* دورله ههله، بئ کهتن، نهچهوتبار مصوم من الخطأ
- infamous** /ɪnfə'məs/ *adj* ناووزراو، بهدناو، بهدناف، بهدناو شائن، شنیع، مخز
- infamy** /ɪnfə'mi/ *n* [C,U] (*pl* -mies) نهنگی، ناتوره، سهروشوری، رسوایی، بهدنافی خزی، عار، عمل شائن
- infancy** /ɪnfənsi/ *n* [U] ۱. مندالی ۲. سهههتا، سوککراو، قوناغی په کهم لهگوره بوون، بهرایى کهمهن ۱. طفولة ۲. بداية، مستهل، المرحلة الاولى من النشوء
- به پیچویی ناتوانی ~ *Aviation is no longer in its infancy* بفری لم يعد الطيران في سنى الحداثة
- infant** /ɪnfənt/ *n* [C] مندال ساقا، شیرخور، ساوا طفل، رضیع
- infanticide** /ɪn'fæntɪsaɪd/ *n* [U] کورپه کوشتن، سافاکوژی، ساواکوژی قتل الوليد
- infantile** /ɪnfəntaɪl/ *adj* مندالانه، ساواپانه طفلی، طفولی نهخوشی مندالان ~ *diseases* أمراض الأطفال
- infantry** /ɪnfəntri/ *n* سهریازی پیاده، پهپاده / هیزی پیاده

Infatuate /ɪn'fæt/œɪt/ vt	جند المشاة، المشاة شه پدائه‌بین، دیوانه دکت یغم ب له خوشه و پستیدا نه توتیه وه، شه پدائه‌بین یذوب حبا، یغن، یتیم
Infatuation /ɪn'fætʃu'eɪʃn/ n [U]	شوخی، لاوتی، شه پدایون فتنه، صابا، هیام
Infect /ɪn'fekt/ vt	نه خوشی ده گوئزیه وه، پس له کا، نه ته‌نیته وه نه ساخذکت، توشی ده کا (م) کارته‌کاته سهر (هست، بیروا) ینقل العدوی، یلو، یعدی (مجاز) یؤثر علی (المشاعر، الأفکار)
Infection /ɪn'fekʃn/ n [C,U]	داکوتن / ته‌نیته وه زهرای بوون / توش بوون به نه خوشی، ته‌شنه، کوتیبون عدوی، مرض
Infectious /ɪn'fekʃəs/ adj	۱. درم، زووته‌شنه کهر په‌تا، له‌گر، زیکفه‌گر ۲. (م) زوونه‌یگری (نه‌خوش) زوو کاریگه‌ره بو سهر خه‌لکی، له‌گره وه، ته‌نیته وه ۱. معد، سریع العدوی (المرض) ۲. (مجاز) معد، سریع التأثير فی الآخرين
Infer /ɪn'fɜ:(r)/ vt	پیکه‌نین / باوشک زوونه‌گوئزیه وه ضحک / تاوب معد او سریع الانتقال بوی دهرته‌کوهی، له‌گاته نامانج، فهرامه دینی پوخته‌ی له‌کا، دیاردکت، خه‌مل دکت یستج، یستخلص
Inference /ɪn'fɜ:(r)əns/ n [C,U]	۱. پنه‌نشان‌دان، بوده‌رکه‌وتن، ری‌یه‌دیکردن ۱. استنتاج، استدلال له‌نجام کردن له‌ریگه‌ی به‌رهم هینان یان ری‌نشان‌دان ۲. له‌نجام، پوخته، کاکله عن طریق الاستنتاج أو الاستدلال ۲. نتیجه، خلاصه نزمترین پله یان پوشت یان بایخ، به‌دخواب، کوتی، چینی خواره وه، کم به‌ها اقل رتبه او منصب او اهیه

goods ~ to samples	کمل و پهل‌ی هه‌زان، یه‌یابه‌خ بضائع اقل مستوی من العیات
n [C]	که‌سیکی بایه‌نزم، یه‌یابه‌خ شخص اقل رتبه او اهیه
Inferiority /ɪn'fɪəri'ɒrəti/ n [U]	هست به‌نا‌ه‌واوی کردن، کوتیتی رداءة، قصور، دونیه
~ complex	گری که‌م و کوری فالوژیون عقدة النفس أو الدونیه
Infernal /ɪn'fɜ:nəl/ adj	دوزخی / دوزه‌هی / بۆگه‌ن جهنمی، جیمی، گریه دلره‌قی / دوزه‌خی درنده‌یی قوة، جهنمیة (وحشیة)
Inferno /ɪn'fɜ:nəʊ/ n (pl ~ s)	دوزه‌خ گورین، کانا‌نا‌گرین گوری، جه‌ه‌نه‌م الجحیم، جهنم
Infertile /ɪn'fɜ:təl/ adj	نه‌زوک یه‌ی به‌ر، یه‌ی‌نیز عقیم، مجذب
Infertility /ɪn'fɜ:təlti/ n [U]	نه‌زوک‌ی / یه‌ی به‌رهم‌می عقم، جذب
Infest /ɪn'fest/ vt	جرح، (مارو میرو) تیی نه‌دات، نیریشدکت نه‌جیته‌ناوی / پری نه‌کا، شپه‌زه‌نه‌کا (الجرذان، الحشرات، اللصوص) یغص / یعتلی بها السكان: هه‌ماره‌کان پرن له‌جرح warehouses ~ ed with rats مستودعات تغص بالجرذان
Infidel /ɪn'fɪdəl/ n	یه‌ی‌دین، بیع‌نول، یه‌ی‌پاوه‌ر، گومرا کافر، وتی، غیر مؤمن
Infidelity /ɪn'fɪdəlti/ n [C,U] (pl -ties)	ناپاکی (داوین پیسی) خنزی، یه‌ی‌نولی خیانة (بخاصة زوجیة)
Infiltrate /ɪn'fɪlɪtreɪt/ vt, vi	(سهریازه‌کان)، دزه‌له‌که‌ن تیا‌پلاونه‌به‌وه (بیروباوه‌ر) به‌دزی دینه‌ناو (الجنود) یغسل، یغفل (الأفکار) یترسب
Infiltration /ɪn'fɪlɪ'treɪʃn/ n [U]	دزه‌کردن، پیداچوون، پالوتن، ده‌لاندن، ده‌مین ده‌لین تسل، تغفل، ترسب
Infinite /ɪn'fɪnət/ adj	یه‌ی‌پایان، یه‌ی‌سور، یه‌ی‌دماهی، یه‌ی‌زاده، یه‌ی‌کوتا

infinitely <i>adv</i>	لاتهاڻي، لامحدود بى ڪوتايى، بى سنور، بى پاد على نحو لامتناه او غير محدود
infinitesimal /ɪnˈfɪnɪtɪsɪməl/ <i>adj</i>	زور ڇوڪ، پرڻڪ، له پاد به دهري ڇوڪه پاڻ ڪه مه متناه فى الضالة او الصغر
infinitive /ɪnˈfɪnɪtɪv/ <i>adj, n</i>	چاوگ (په پوهندي هه په) به شيوگي چاوگه وه ڪو: (يتلق ب) صيغة المصدر مثل: <i>Let him go.</i> (go) چاوگه بى (to) (go) مصدر بدون (to) <i>Allow him to go.</i> (to go) چاوگه له گهر ڙبده، ري پده پروا (to go) مصدر مع (to)
infinity /ɪnˈfɪnɪtɪ/ <i>n</i> [U]	ناڪوتايى، سنورى بوني اللانهاية، مالا حد له
infirm /ɪnˈfɜːm/ <i>adj</i>	۱. لاواڙ، دهرده دار، (به هوى) پيرى (په ڪه ڪوتوو، پير ۲. بى ووره، په ڪه ڪوته، بى توانا، دوودل
infirmity /ɪnˈfɜːmɪtɪ/ <i>n</i> [C,U] (<i>pl</i> -ties)	۱. واهن، ضعيف (بخاصة بسبب السن) ۲. خاثر العزم، متردد بى پروا، بى ووره، بى هيا، بووخاو مشول الأرادة، واهن العزم
infirmity /ɪnˈfɜːmɪtɪ/ <i>n</i> [C] (<i>pl</i> -ries)	تيمارگه: نه خوشخانه، نه خوشخانه بى چاره سهه ڪرڻ مستشفى، مستوصف للعلاج
infirmity /ɪnˈfɜːmɪtɪ/ <i>n</i> [C,U] (<i>pl</i> -ties)	بى هيز، لاواڙي نه خوشى، پير، په ڪه ڪوته ضعف، وهن، مرض، سقم
inflamm /ɪnˈflæm/ <i>vt, vi</i>	گرده گرنت / گوري دگرت نه گه شينه وه، نه گرسى، نه وروڙي يشعل، يلهب، يبيج
inflamm /ɪnˈflæm/ <i>vt, vi</i>	چاوگه شاوه آعين ملتبه
inflamm /ɪnˈflæm/ <i>vt, vi</i>	هه ستي جه ماوه نه بزوئي يلهب المشاعر العامة
inflammable /ɪnˈflæməbl/ <i>adj</i>	زووسووت / ناگزين، ناگرگر گرته نى / ، گرگر تو، زووه لهجو، زووخروڙ سريع الاشتعال (مجاز) سريع الانفعال

inflammation /ɪnˈfləˈmeɪʃən/ <i>n</i> [C,U]	هه وگرڊن، هه فائوسان، فاماس، فاليان، كول، سوتانه وه، سو إلتهاب، تورم
inflammatory /ɪnˈfləˈmeɪtəri/ <i>adj</i>	۱. هه وگرڊو، هه فائوساو، گرگر ۲. (وتار) به په روش، ڪله، هاندان، گراوى، گهرم
infect /ɪnˈfekt/ <i>vt</i>	۱. ملتبه، مسترم ۲. (الخطاب، الڪلمه) حماسى، ملتبه، تحرىض
inflate /ɪnˈfleɪt/ <i>vt</i>	۱. فوى لى نه ڪا، پرى نه ڪا له گاز، ياهه وا، نه پناوسيني، پوف دكت ۱. پنفخ، پملا بالفاز او الهوا، يجمعه پنفخ، يترم شانازى به خويه وه ده ڪات ۲. گهوره ~ d with pride نه پى، نرخى دووقات نه ڪا (پ deflate) (مجاز) پستفخ زهوا ۲. يضخم، يضخم (الاسعار) (قارن deflate)
inflation /ɪnˈfleɪʃən/ <i>n</i>	په رزبونوهى نرخه ڪان، هه فائوسان، فو ٽيڪرڊن تضخم الأسعار، نفخ
inflationary /ɪnˈfleɪʃənəri/ <i>adj</i>	په پوهندي به هه فائوسانه وه هه په له دارايى وه دهرامته دا مرتبط او متصل بالتضخم المالى
inflect /ɪnˈflekt/ <i>vt</i>	(ريزمان) فرمان سازى، دوماهى ياهه پقى دگهورت بى دهرينا، (په پوهندي ريزمانى) (الحى) يصرف فعلا، يضيف حركة صرفية لكلمة
inflection /ɪnˈflekʃən/ <i>n</i> [C,U]	۱. وه سازى، په پوهندي ريزمانى وه ڪ دانانى (ed) بى سهه وشه، چه مانڊن، چفانڊن ۲. گوپرينى چينه ڪانى دهنگ ۱. الحركة الصرفية التى تضاف لكلمة (ed مثلاً) ۲. تغير فى طبقة الصوت
inflexible /ɪnˈfleksəbl/ <i>adj</i>	رهق، رهق بو، بى نهرمى، نه چه مين جامد، غير مرن
inflict /ɪnˈflɪkt/ <i>vt</i> ~ sth on sb	پياده دات، سزاي ده دات، توشى دكت، ليدد، سزادكت پتلى شخصاً بشى ما، پترل به (العقوبة مثلاً)
inflict /ɪnˈflɪkt/ <i>vt</i> ~ sth on sb	هاولنى نه ڪات له سهه ڪه سينگ يفرض رفته على شخص

Inflection /ɪnˈflɪkʃn/ <i>n</i> [C,U]	پیدان (لیدان)، دانانی (سزا) سزاگرن، لیدان، دهر د توجه (ضربة)، إزال (عقوبة)
Inflow /ɪnˈfləʊ/ <i>n</i>	بهناوداچون تدفق نحو الداخل
Influence /ɪnˈfluəns/ <i>n</i> [C,U]	۱. کاریگری سروشئی لهسر، کاریکرن، باندور، دهسته لاتی ۱. تأثیر القوی الطبیعیة (على) <i>the ~ of the moon on the tides</i> کاریگری مانگ لهسر (جولهی ههنگشان و داکشان) تیچون، گوهزه وکرن تأثیر القمر على (حركة المد والجزر) <i>the ~ of climate (on vegetation)</i> کاریگری کدش لهسر زیانی رووه ۲. کاریگری، دهسه لات، دهسه لاتدار تأثیر المناخ على (الحياة النباتية) ۲. تأثیر، نفوذ، سطوة، أو شخص ذو سطوة أو نفوذ <i>use one's ~ to get a job for a friend</i> کاریگری دهسه لات بو به دهست هیتانی کاریک بو هاوپری يستغل نفوذ ليحصل على عمل لصديق کاری لی نهکا، فرمانی نهکا، دهستی تیوه نهکا، □ <i>vi</i> کوتروولی نهکات یوترنی او علی، يتحكم
Influential /ɪnˈfluːənʃl/ <i>adj</i>	به دهسه لات، کاریگری، دهست هه لاتدار، دهست دریو ذو نفوذ، ذو تأثیر
Influenza /ɪnˈfluːənʒə/ <i>n</i> [U]	لنفلوئزا، کهوتن، پهتا، په رسیفاگران، هه لامهت الأنفلونزا، انزلة الوافدة
Influx /ɪnˈflʌks/ <i>n</i> [C,U] (<i>pl ~ es</i>)	ریژکه پاروویاری، لشاو (میوانی ژوو)، فزک تدفع (الزوار مثلاً)
Inform /ɪnˈfɔ:m/ <i>vi, vi</i>	۱. نه زانی، ناگاداری دهکا، رادگه هینیت، ددت زانین، پئی دهلی ۱. یلم، یخبر <i>~ sb that...</i> ناگاداری دهکا، رادگه هینیت یخبره آن <i>~ sb of sth</i> ههوالی شتیکی نه داتن، شتی پئی نهلی یخبره شتیآ. یلم بشی. <i>~ against sb</i> ۲. پئی رانه گه به نیت

Informant <i>n</i>	۲. بیلغ عنه، پشی به زانیاری بهخش، زانیاری پیدهر
Inform <i>n</i> [C]	راویه، من یزود بالمعلومات ههوال هین، سیخور، سالو خدار، قوسمی، خه به ردوک، سیخور (بخاصة) مخبر، واش، مبلغ
Informal /ɪnˈfɔːml/ <i>adj</i>	نادیوانی، نارهمی غیر رسمی
Informally <i>adv</i>	به شیوهی نارهمی علی نحو غیر رسمی
Informality /ɪnˈfɔːmələti/ <i>n</i> [C,U]	ناسایی پئی تیچون، راگه هین، ناگه هیکرن عدم التمسك بالرمیيات، رفع الکلفة
Information /ɪnfəˈmeɪʃn/ <i>n</i> [U]	زانیاری، راستیه کان، ناگاداری، ناگه می معلومات، حقائق <i>a useful piece of ~</i> زانیاری، ههوالی گرنگ معلومه / نبامید
Informative /ɪnˈfɔːmətɪv/ <i>adj</i>	پر زانیاری، رویشنیر، به سوود، پرله رویشیری متنق، مفید، ملی، بالمعلومات
Infraction /ɪnˈfrækʃn/ <i>n</i> [C,U]	سه ریچی کردن (بو) دهستور یاسا، چراندن خرق أو مخالفة (لقاعدة أو قانون مثلاً)
Infrequent /ɪnˈfriːkwənt/ <i>adj</i>	که، په دهگه من، په ناریکی پروو دان نادر، قلیل / غیر منتظم الحدوث
Infringe /ɪnˈfrɪndʒ/ <i>vt, vi</i>	سه ریچی یاسا نهکا ۱. یخرق یخالف (قانوناً) دهست دریوئی نه کاته سر (ماف) پئی ناپروی نهکا، ده چرینت ۲. یتمدی علی (حقوق)، یتهک حرته دهست دریوئی، ناپرویدن، په یف شکاندن خرق، مخالفة إنتهاک توره نه بی، بهست نه بی، رقی هه لته سنی یخضب، یغیط، یحق

Infuse /ɪn'fju:z/ vt, vi ۱. ده‌خواته‌وه، ده‌خاته ناوه‌وه
تیدکت، شل دکت، ده‌چکلینت

۱. یشر، یفرس، یغم

~ *courage/new life into soldiers* داوای نازایه‌تی،

ژیانی نوی یو سه‌ریازه‌کان ده‌کا ۲. ده‌په‌خواته‌وه، تی‌ی هه‌ل
نه‌کیشی

یبت الشجاعة / حیاة جدیدة فی الجنود ۲. یشر، یغم نس،
یتغم

Infusion /ɪn'fju:zən/ n [C,U] خسته ناو، خسته ناو
(توخمی نوی) تیکرن، پافدان

تشر، نفع؛ إدخال (عنصر جدید)

Ingenious /ɪn'dʒi:niəs/ adj ۱. پلیمه‌ت، هه‌لکه‌ته،
هه‌لکه‌وتو، که‌سیکی زیره‌ک ۲. (خست) نایاب، باش دروست
کراو

۱. (الشخص) حاذق، بارع ۲. (الشيء) بارع، دال علی براعة فی
الصنع

Ingenuity /ɪndʒɪnju:ɪt/ n [U] داهیان، شه‌هره‌زایی،
نالافی، شه‌هره‌زا، زیری
إبداع، براعة

Ingenuous /ɪn'dʒɛnjuəs/ adj به‌وا، دل‌سوز، ساکار،
بی‌تاوان، قسه له‌پووه، ساده، چاک
صريح، مخلص، بری، حمید

Inglorious /ɪn'ɡlə:riəs/ adj ۱. نه‌ناس، نه‌نالدار،
بی‌رۆمه‌ت، ناپه‌سند، نه‌نگ ۲. نالۆز، نه‌ناسراو
۱. مخز شائن ۲. مضور، غیر معروف

Ingot /ɪŋɡɒt/ n [C] قالبی کانزایی، دارشته / اریژه،
پارچه (نالتون، زیو)
قالب معدنی، سبکة أو كتلة (بخاصة من الذهب أو الفضة)

Ingrained /ɪn'ɡreɪnd/ adj چه‌سیو، جیگیر،
ره‌گرتی، چاندی، خوگر
(العادات، البقع) راسخة، متأصلة، ثابتة

Ingratiate /ɪn'ɡreɪʃeɪt/ vt ماستاو ده‌کا، خوش‌یرین
دکت، خو له‌باته پشه‌وه یو
یتزلف، یتودالی

Ingratitude /ɪn'ɡræʈɪtju:d/ n [U] سه‌له‌یی، نانکوری
العقوق، نکران الجمیل

Ingredient /ɪn'ɡri:diənt/ n تیکه‌له‌ک، له‌توخمی
په‌کی له‌پیکینه‌ره‌کان شتیک

مقوم أحد مقومات شيء، جزء يدخل فی ترکیب شيء

Inhabit /ɪn'hæbɪt/ vt ده‌ژی نیشه‌جی ده‌یبت
یسکن، یطن

Inhabitable adj ده‌ستی یو نیشه‌جی یو وگوزهران
صالح للسكنی

Inhabitant n [C] نشته‌جی، نیشه‌نی
ساکن، قاطن

Inhale /ɪn'heɪl/ vt, vi هه‌لی نه‌مزی، هه‌ل نه‌مزی
(هه‌وا، گاز، دووکه‌ل) بهین دکتست
یشق، یشق (الهواء، الغاز، الدخان)

Inherent /ɪn'hɪərənt/ adj ناکاری هه‌میشه‌یی شتیک
زکماگی، مت، له‌شارتی، سروشتی
ملازم (لشيء) متأصل

Inherit /ɪn'hɛrɪt/ vt, vi ۱. بوی ده‌میته‌وه، بۆماره
۲. له‌باپیرانه‌وه، بوی له‌میته‌وه، میراتی یو نه‌مین
۱. یرث ۲. یتوارث عن الأجداد (كالمصفاة مثلا)

Inheritance n [C,U] بۆماره، میراتی، که‌له‌پور
وراثه، آرث، میراث

Inhibit /ɪn'hɪbɪt/ vt رتی ده‌گرت، دایده‌مرکین،
به‌رگری ده‌کات، ناهیلن، که‌ی نه‌کا
بمنع، یکج، یعیق، یکبت

Inhibition /ɪn'ɪbɪʃən/ n [C,U] نه‌دغه‌کردن، نه‌هیلان،
به‌ره‌ه‌لستی، نه‌هیشتن
کبت، رغبة مکیونة، کبت نفسی

Inhospitable /ɪnhə'spɪtəbl/ adj ووشک، میوان
نه‌خواز، بی‌فار
قاس، غیر مضاف

Inhuman /ɪn'hju:mən/ adj ووشک، کجی، نالینسانی
نامرۆفانه، درنده‌یی، هوف، ره‌ق، نه‌مروئی
قاس، وحشی، لا‌إنسانی

Inhumanity /ɪnhju:mənəti/ n [U] درنده‌یی،
نامرۆفانه، هوفی، به‌ر به‌ری
قوة، وحشية، لا‌إنسانية

Inimical /ɪ'nɪmɪkəl/ adj دوژمناپه‌تی، زه‌ره‌مه‌ند،
نه‌ویستراو، دوژمن، نه‌یار
عدواني، ضار، غیر ودی

Inimitable /ɪ'nɪmɪtəbl/ adj بی‌هاوتا، نه‌تلاز،
لا‌سایي نا‌کریته‌وه

Iniquitous /ɪˈnikwɪtəs/ <i>adj</i>	فريد، لا يضاھي، غير قابل للتقليد به دھخو، زوردار، گاريسی، به د، ستمكار
Iniquity /ɪˈnikwɪti/ <i>n</i> [C,U]	شرير، جائز، ظالم زورداري، گاريسی، سوچ، گونه ه جور، ظلم
Initial /ɪˈniʃl/ <i>adj</i>	سره تايی، دهسټيټڪر ابتدائي، اولی
☐ <i>n</i> [C]	مؤر کردن به پيتي په که می ناو ټيما ته کا (به تاييه تي به شيو هی کؤ) تيا په که مانالي ټيما دکت التوقيع بالحروف الاول من الأسم (عادة في صيغة الجمع)
☐ <i>vt</i> (-ll-)	به پيتي په که می ناو ه کی مؤر ته کا يوقع بالحروف الأولى من الأسم
Initially <i>adv</i>	په که م، به را يی، سره تا، به دهسټيټکي اولاً، مبدئياً
Initiate /ɪˈniʃieɪt/ <i>vt</i>	۱. دهست پي ته کا ۲. بنه ما سره تاييه کان نه ټي ته وه، په شدار نه پي ته له (نه دناميتي کؤمه له په ک)، دهستي ته داتن
	۱. بيدا، پسته ل ۲. يلقن البادي، الأولى، يدخل في (عضوية جمعية مثلاً)
☐ /ɪˈniʃieɪt/ <i>n</i> , <i>adj</i>	که سيټک نه پي ته کؤمه ټيک بزائيت، ناگاداري نه پي ته پي ته
	شخص تعلم أسرار جماعة ما، مطلع على سر
Initiation /ɪˈniʃieɪʃn/ <i>n</i> [U]	دهست پي ته کردن، دهسته پيشخهري خو پندني زيازي زانست و هونه ر بده، استهلال، تلقين ميا دي علم او فن
Initiative /ɪˈniʃətiɪv/ <i>n</i> [C,U]	۱. ههنگاوي په که م، دهست پيشخهري، دهست پي ته کردن، ههول الخطوة الأولى، المبادرة
<i>take the ~</i>	دهست پيشخهري ته کات، پيشنار ياخذ زمام المبادرة
<i>on one's own ~</i>	له بهر خا تري، په کيټک / که سيټک ۲. مافي دهست پيشخهري هه په من وحی خاطره ۲. حق المبادرة، روح المبادرة
<i>have (the) ~</i>	خا وهن مافي دهست پيشخهري يملك حق المبادرة
Inject /ɪnˈdʒekt/ <i>vt</i>	دهرزي لي ته دات، تيرادکت

Injection /ɪnˈdʒekʃn/ <i>n</i> [C,U]	يحقن، يحقن بسانل دهرزي ليدان، تيراکرن
	حقن، حقنة
Injunction /ɪnˈdʒʌŋkʃn/ <i>n</i> [C]	له رمان، واسپارده، ناگادار کردنه وي ياسايی، په ند، واسپيري أمر، وصية، إنذار قضائي
Injure /ɪnˈdʒʊ(r)/ <i>vt</i>	نازاري ته دا، زهره ر ته کات، پر بنداري ته کا يؤذي، يضر
Injurious /ɪnˈdʒʊəriəs/ <i>adj</i>	په نازار، زيان په خش، زهره ر مهن د، ژاندار مؤذ، ضار
Injury /ɪnˈdʒʊəri/ <i>n</i> [C] (<i>pl</i> -ries)	نازار، زيان، پرين، شوني بريناري، ههنگافتن، زام آذي، ضرر، خسارة، مكان الأصابة
Injustice /ɪnˈdʒʌstɪs/ <i>n</i> [C,U]	۱. زورداري، خراپه کاري ۲. ستمی، سوکايه تي، زورباري ۱. ظلم، جور ۲. إساءة
<i>do sb an ~</i>	سزاي پي ته که په ني ته، زوري لي ته کات يجور عليه، يظلمه
Ink /ɪŋk/ <i>n</i> [U]	مه ره که ب حبر، مداد
☐ <i>vt</i>	مه ره که بي تي ته کات، به مه ره که ب پسي ته کات، مه ره که ب دکت
	يجبر، يوسخ بالحبر
Inky <i>adj</i> (-ier, -iest)	مه ره که باوي، ره شي ته کاته وه به مه ره که ب
	مطلع بالحبر حاله السواد
Inkling /ɪŋkliŋ/ <i>n</i> [C]	باسکردني کورت، زائيني پيرو که، کيم زانين يان هزره ک شيلي تلميح، معرفة، فكرة بسيطة
Inland /ɪnˈlænd/ <i>adj</i>	ناو خويی، ناو ه کی، له ناو وولاندا في داخل البلاد، داخلي
<i>~ trade</i>	بازرگاني ناو خويی تجارة داخلية
<i>~ revenue</i>	سره به باجي ده رانه تي ناو خو جگه له (گومرگ)
	عائد الضرائب والكوس الداخلية (عدا الجمارك)

- /m'lænd/ *adv* له ناو خودا، دوور له کهنار
 فی الداخل، بعيداً عن الساحل
- Inlay** /ɪn'leɪ/ *vt* (*pt, pp* inlaid) خواردنی ددهاتنی،
 دهنه خشینیت، نه خشکرن، نه خش دکت
 یطم، یرصع، یزخرف
- ivory inlaid with gold* ددهاتی قیل به نالتون داریژراو
 عاج مطعم بالذهب
- /ɪnleɪ/ *n* [C,U] کاری نه خشه کیشان
 عمل مطعم او مزخرف
- Inlet** /ɪnleɪ/ *n* [C] گوزهر، کهندای پچوک، ده ریکه
 جرن، خلیج صغیر
- Inmate** /ɪnmert/ *n* [C] نیشته جی (به تایهت) دانراو له
 په نديخانه، گرتی، نیشته جی یی زیندانی (پروانه *in patient*
 نه خویشی دانراو له نه خویشخانه)
- in* نزیل، مسکن (بخاصه) نزیل فی سجن او مستثنی (قارن *in patient*
 مریض مقيم فی مستثنی)
- Inmost** /ɪnməʊst/ *adj* قولترین، کۆدترین، زۆر
 نهینى
 الأعمق، الأشد بعداً عن السطح
- Inn** /ɪn/ *n* [C] ۱. خان، فوئیلی پچوک
 ۱. نزل، فندق صغیر
۲. (خانوو) دهسته یی یاسایی له
the Inns of Court له ندهن
۳. (مبانی) الهیات القانونیه فی لندن
- Innate** /ɪ'neɪt/ *adj* زگماکی، سروشتی، ناخی،
 وه نه گیارو، نژادی
- فطری، طبیعی، غیر مکسب
- Inner** /ɪnə(r)/ *adj* ناوه کی، هوندوری، نافخو، ناخ
 داخلی، باطنی
- Innermost** *adj* = *inmost* کاکل، ناخ
- Innings** /ɪnɪŋz/ *n* گهر، خول، نۆره یی یاری له
 کریکیت یا باسبول (له گهل کرداری تاکدا)، هه لیکه بو
 دهست به سهراگرتن یان ده رکوتی لی هاوویی و کارامه یی
 نوبه اللعب (فی الکریکیت اوالباسبول) (مع فعل مفرد) (مسجازه)
 دور، فرصه للسيطرة أو اظهار البراعة
- Innocence** /ɪnəsns/ *n* [U] خاویشی، بێ تاوانی،
 بێ سوچی

براه

- Innocent** /ɪnəsnt/ *adj* خاویش، بێ تاوان، بێ گناه،
 روسپی ۲. بێ زیان، داو پاک، بێ وهی، بێ زهوال
 ۱. بری، غیر مذنب، حمید ۲. غیر مؤذ
- یاری خاویش، بێ تاوان
 ~ *pastimes* ألعاب برینه
- Innocuous** /ɪ'nɒkjʊəs/ *adj* بێ زیان، بێ نازار، چاک
 نه ژاندار، نه زیانبار
 غیر ضار او مؤذ، حمید
- Innovate** /ɪnəveɪt/ *vi* داده هینی، جوانکاری دهکات،
 دنافرینت، نو دکت
 یجدد (فی العادات القديمة) یتکر، یدع
- Innovation** /ɪnə'veɪʃn/ *n* [C,U] جوانکاری،
 داهیان، نوئی کردنه وه، نوژنه
 تجدید، ابداع، ابتکار
- Innuendo** /ɪnju:'endəʊ/ *n* (*pl* ~ *es*) کورته باس،
 پلار، نمایش کردن (بو نابرو بردن)، پاشگوتن
 تلمیح، تعریض، (بخاصه مایسه الی السمعه)
- Innumerable** /ɪ'nju:mərəbl/ *adj* نه ژمیراو،
 بێ شومار، بێ هه ژمار، له ژماره نایهت
 لایحی
- Inoculate** /ɪ'nɒkjʊleɪt/ *vt* ده کوتیت، دژی نه خویشی
 یلقح، یطم (ضد المرض)
- Inoculation** /ɪ'nɒkjʊ'leɪʃn/ *n* [C,U] کوتان، دهرزی،
 لیدان، دهقدان، کوتان، قوتان
 تلقیح، تطعم
- Inoffensive** /ɪnə'fensɪv/ *adj* بێ وهی، پاک، بێ زیان،
 ناشتی خواز، بێ هیرش
 غیر مؤذ، غیر کریه
- Inoperable** /ɪn'ɒpərəbl/ *adj* (لو) نه شتهر گهری
 ناکری، ناتوانی بیر، نه کردار بار
 (الورم) یتعذر إستصاله بالجراحة
- Inoperative** /ɪn'ɒpəreɪtv/ *adj* له کارکه وتوو، کاری
 بێ ناکری، نه چالاک، بێ کار
 معطل، غیر ساری المنفول
- Inorganic** /ɪnə:'ɡæntɪk/ *adj* ناته ندامی، نه نه ندامی
 غیر عضوی
- Inpatient** /ɪnpeɪfnt/ *n* [C] نه خویشی نه خویشخانه

کهوتوو، نه ساخی نېشته چی
 مریض داخلي، نزيل داخلي فی مستشفی
Inquest /ɪnkwɛst/ *n* [C] توپړینه وه، لیکولینه وه (به)
 تاییه تی بو زانیی هوی مردن، هپرسین، پشکین
 إستجواب رسمی، تحقیق (بغاصه لمعرفة سبب وفاة قتيل)
 یخص
Inquire /ɪnˈkwɪəɪə(r)/ *v*, *vi* ده پرسیت، لی نه گهری
 یستلم، یسال، یستخر
 ~ *sb's name* پرسیار له ناوی که سیک نه کا
 یستخر عن اسم شخص
 ~ *how to get somewhere* ۱. داوای زانیی / له ری
 گهشتن به جیگاهه که پرسیار له کات
 ۱. یستلم / یسال عن طریق إلى مکان ما
 ~ *into* ۲. نه گهری به دواي دا، نه پشکین
 ۲. یبحث فی، یخبری عن
 ~ *after* له نه تدروستی په کیک نه پرسین
 یسال عن (صحة فلان)
 ~ *for (sb)* پرسیار له بوونی که سیک نه کات
 یسال عن وجود (شخص)
Inquirer *n* [C] پرسکهر، لیکولهر، پرسکهر،
 پشکینهر
 سائل، مستفسر، محقق
Inquiry /ɪnˈkwɪəri/ *n* [C,U] (*pl -ries*) ۱. پرسیار،
 پرسیار، هپرسین، لی پرسین ۲. لی کولینه وه
 ۱. إستفسار، إستهام ۲. إستجواب، تحقیق
 hold an ~ *into sth* لیکولینه وه نه کات له سهر
 یجری تحقیقاً فی امر ما
Inquisition /ɪnkwɪˈzɪʃn/ *n* [C,U] وه لام، لی ویستن
 له شتیک نه کولینه وه، لی ویستن، لیکولنامیری نو دادوهری
 إستطاق، إستجواب رسمی
Inquisitive /ɪnkwɪˈzɪtɪv/ *adj* خوښه لغور تینهر،
 دهمدری، دلدري
 فضولی، محب للبحث والاستطلاع
Inroad /ɪnˈrɒd/ *n* په لاما، هیرش، تالان، تیریش
 غارة، غزوة إعتداء مفاجیة
 make ~ *s on* هیرش نه پاته سهری (کاتی یی لیشی)
 (مجاز) یتعدي علی (وقت الفراغ، المدخرات)
Inrush /ɪnˈrʌʃ/ *n* دهرپهرین (ثاو)، ههلقولین

إندفاع (الماء مثلاً)، تدفق
Insane /ɪnˈseɪn/ *adj* شینوکه، دینوک، شیت، هار
 مجنون، مختل العقل
Insanity /ɪnˈsæni/ *n* [U] شینی، دینه کیتی، هاریتی،
 هوش نه مان
 جنون، إختلال العقل
Insanitary /ɪnˈsænɪtri/ نادروست، درماری، پیس
 غیر صحي
Insatiable /ɪnˈseɪəbəl/ *adj* چلیسی، برسی په تی،
 زگ دراو، خواروک، خواره، تیرنه بوون، چاوچنوک
 نهم، جشع، لا یشبع
Inscribe /ɪnˈskraɪb/ *v* دهنوسی، نه غشی نه کات،
 هه نه کولن، نه نقش دکت، تومار ده کا
 یکب، ینقش، یسفر
Inscription /ɪnˈskrɪpʃn/ *n* [C] نووسین،
 نه خشاندن، ونه ی چنراو، هه لکولین
 نقش، کلام منقوش
Inscrutable /ɪnˈskruːtəbəl/ *adj* نالوز، نادیار،
 نه راله بار
 غامض، مبهم، مغلق
Insect /ɪnsekt/ *n* [C] میروو بو نمونه (میرووله و
 میش)، گه زنده، مه گه ز، کرمک، ههر یونه وهریک وه که میروو
 (جالیجالتوکه)
 حشرة (کائناتة أو الذبابه مثلاً)، أي مخلوق يشبه الحشرة
 (کالمنکیوت مثلاً)
Insecticide /ɪnsektɪsaɪd/ *n* [C,U] میرووکوز، پتک
 کوژی، میروقرکه ر
 مبيد للحشرات
Insecure /ɪnˈsɪkjʊə(r)/ *adj* ترسناک، شلوق، همدستی
 ناسوده متحانه و دلپایی ون ده کات، دله راوکی
 معرض للخطر، غیر آمن؛ یفتقد الشعور بالثقة أو الإیمان
 نه هیمنی،
Insecurity /ɪnˈsɪkjʊərəti/ *n* [U] یی ناسوده یی، نااوامی، یاوه به خو نه بوون
 إندام الأمان أو الشعور به
Insensate /ɪnˈsenset/ *adj* یی ناگا، یی ههست، گیل،
 یی هوش
 عديم الحس أو الشعور؛ أحمق
 ~ *rocks/cruelty* بهردی که، دپنده یی

صخر آسم / تیره وحشیه	
Insensibility <i>n</i> [U]	بین‌هستی، بین‌هزی، بی‌هستی،
بین‌هشی، دل‌رهق، بین‌شعور، که‌له رهق	
بلاده، جود، فقدان الرقة أو الأحاس	
Insensible /ɪn'sensəbəl/ <i>adj</i>	۱. پوراوه، بین‌هستی،
بین‌ناگا ۲. هست بین‌نکردوو، بین‌ناگا ۳. بین‌هزووناره‌زوو،	
بین‌هستی ۴. (گنوپین و گنوپان) کبهم، ورده‌ورده	
هیدی‌هیدی، له‌سرخو، پوره‌پوره	
۱. فالد الوعی، عادم الحس ۲. غیر شاعرب (الخطر)، غافل من	
۳. غیر ببال، جامد الشعور ۴. (التغیر أو التحول) طفیف،	
تدریجی	
Insensibly <i>adv</i>	بین‌نه‌وی ناگادار بین، پوره‌قی
دون‌ان یلاظ، بی‌طه شدید	
Insensitive /ɪn'sensətɪv/ <i>adj</i>	نه‌هستیار، بین‌هستی
فالد الأحاس	
Insensitivity /ɪn'sensətɪvətɪ/ <i>n</i> [C]	له‌هوش
خوچوون، نه‌هستیاریتی	
إنعدام الأحاس، تیلد	
Inseparable /ɪn'seprəbəl/ <i>adj</i>	لَک جیانه‌بزو،
نجدودابار	
متلازم، لا‌ینفصل	
Insert /ɪn'sɜ:t/ <i>vt</i>	دکت نالدا، ده‌ناختیت، نیی نه‌کا،
نه‌خاته ناو، له‌نیوان دادنه‌نی	
یدخل، یولج، یقیم	
~ a key in a lock	کلله‌که نه‌خاته قوفله‌که‌وه
یولج مفتاحاً فی قفل	
~ on advertisement in a newspaper	ناگاداری له
روژنامه بَلاو ده‌کاته‌وه	
یتزل إعلاناً فی صحیفة	
Insertion /ɪn'sɜ:ʃn/ <i>n</i> [U]	فاختین، پی‌اگردن،
خسته‌ناوه‌وه چکاندن، قیمنکردن، تیختن، تیداختن	
إدخال، ایلاج	
Inset /ɪnset/ <i>n</i>	وینه، نه‌خشه‌یه‌کی بچوک له‌ناو
نه‌خشه‌ی تردا بۆ پوونکردنه‌وه، وینه‌یی دنال، په‌راوینزدا،	
دکت نالدا، نه‌خاته ناو	
الدرج، ملحق، مرفق، صورة أو خريطة صغيرة مدرجة ضمن	
أخرى أكبر منها	
Inside /ɪn'saɪd/ <i>n</i> [C]	۱. ناو، په‌شی ناوه‌وه، نالدا،

تیدا، هوندور، ژوروره‌وه	
۱. باطن، الجزء الداخلي	
پشتی سک، هه‌له‌وگه‌راو ۲. ناوه‌راستی ریگا، ~-out	
قده‌راغ ریگا، شوست دوورله‌جاده ۳. ریخوله‌وه په‌شه‌کان	
ظهر البطن، بالمقلوب ۲. باطن الطريق، الجزء الداخلي من	
طريق، جانب الرصيف البعيد عن الطريق ۳. (ل.د) الأسماء أو	
الأشياء	
□ <i>adj</i>	ناوه‌وه، یان پوره‌وه ناوه‌وه
داخلی أو نحو الداخل	
□ <i>adv</i>	له‌ناخدا، له‌ناوه‌وه
داخلًا، داخليًا	
□ <i>prep</i>	یان پوره‌وه ناوه‌وه
فی أو نحو الداخل	
Insidious /ɪn'sɪdiəs/ <i>adj</i>	فیلکهر، زوردار، فیلانز،
پیس	
ماکر، غادر، خبیث	
Insight /ɪn'saɪt/ <i>n</i> [C,U]	پیشبینی، ووردبین، ژیری،
بیر تیژی	
البصيرة، التبرر، فراسة، ادراك عمیق	
Insignia /ɪn'sɪgnɪə/ <i>npl</i>	هیمای ده‌سه‌لات (وهك)
كلأوی پاشایی (نشان، هیم، دروشم	
شارة السلطة (كالتاج للملك مثلاً)	
Insignificance /ɪn'sɪgnɪfɪkəns/ <i>n</i> [U]	ناپه‌خ،
بین‌به‌ها، بین‌باپه‌خ، بین‌سوود، بین‌که‌لک، بین‌قیمته	
تفاهة، عدم أهمية	
Insignificant /ɪn'sɪgnɪfɪkənt/ <i>adj</i>	بین‌باپه‌خ،
بین‌که‌لک، کیم، که‌م، هپچوک، پوتال، بین‌به‌ها	
تافه، حقیر	
Insincere /ɪn'sɪn'si(r)/ <i>adj</i>	دوورپوو، ناراست، چه‌وت
منافق، غیر صادق	
Insincerely <i>adv</i>	په‌مه‌رای، نادلسۆزی
على نحو مراء / غیر مخلص	
Insincerity /ɪn'sɪn'serətɪ/ <i>n</i> [U]	نه‌دلسۆزی، دلسۆز
نه‌مان، بین‌نه‌مه‌کی	
نفاق، عدم إخلاص	
Insinuate /ɪn'sɪnjuet/ <i>vt</i>	۱. تیره‌له‌دا، په‌فرقیله‌وه
(په‌ده‌په‌وه) ۲. نامازهی یۆ نه‌کا، په‌ده‌زی‌په‌وه هیمای ده‌کا	
۱. یدس، یدخل على نحو ماکر (خفیة) ۲. یلمح، یشیر على نحو	

Insinuation /ɪnˌsɪnjuːʃən/ n [C,U]	خفی ناماژە
	چاوتر و کاندن، پلار لیدان، کورته باس، سه رنج
Insipid /ɪnˈsɪpɪd/ adj	تلخ، غمز، تعریض بێ کەلک، بێ تام، بێ زه‌وق، سست
	لا طعم له، عدییم النکته، تافه، غیر مشوق
Insist /ɪnˈsɪst/ vi, vt	۱. سووره له سه‌ر، په‌لپ نه‌گرێ ۲. یلح، یصر علی
	~ on one's innocence/that one is innocent سووره له سه‌ر بێ تاوانی / که بێ تاوانه ۲. سوور نه‌بێ له سه‌ر پراکە
	یصر علی براء ته / علی إنه بری ۲. یشتب برأیه، یصر علی سووره له سه‌ر ناماده بوون He ~ s on being present.
	إنه یصر علی الحضور
Insistence /mˈsɪstəns/ n [U]	زۆر ملن، سووریوون
	له سه‌ر، پێوه‌گرتن، په‌لپکرن، پێداگرتن إلحاح، إصرار، تمسک
Insistent adj	هه‌ته‌ر، پێداگر، سووره له سه‌ر (بهاغه) لاقت للنظر، ملح
	~ requests داواکاری پێویست، خوازه‌ک طلبات ملحة
Insolence /ɪnˈsɒləns/ n [U]	هارو هاج، ترووی، فیز، گه‌وجی، زمانی تالی، سیتاری، بێ تازی وقاحة، اهانة، سفاهة
Insolent adj	گه‌وج، چه‌په‌ل، هه‌چ و هه‌چ، روه‌ش، بێ شه‌رم وقع، مهین، سفیه
Insoluble /mˈsɒljəbəl/ adj	روون ناکرێته‌وه، شیاوی توانه‌وه نه‌یه، نه‌چاره‌ بار (پرس) نه‌بو هه‌ژ بێبار، نه‌تواوه لا یفسر، غیر قابل للذوبان
Insolvent /ɪnˈsɒlvənt/ n, adj	ناپوت، روت، بێ پاره منلس، معوز
Insomnia /ɪnˈsɒmniə/ n [U]	بێ خه‌وی، خه‌وززان، خه‌وه‌ره‌وین، شه‌ونخوینی أرق، سهاد
Insomuch /ɪnˈsɒmʌtʃ/ adv ~ as/that	تاكو، تا

	پاده‌ی، تاله‌و حه‌ده
	حتى أن، الى درجة أن
Inspect /ɪnˈspekt/ vt	له‌پشکنی، تێ ده‌روانی، ده‌پشکنیت، سه‌ح دکت بفتش، بخص، بعاين
Inspection /ɪnˈspekʃən/ n [C,U]	تێروانین، لێگه‌پان پشکنین، له‌لوکرن، سو‌راخ، گه‌رین فتيش، فحص، معاينة
Inspector /ɪnˈspektə(r)/ n [C]	پشکنیار، پشکنه‌ر، سو‌راخفان، چالده‌یز مفتش
Inspiration /ɪnspəˈreɪʃən/ n [C,U]	۱. نیگا، سروش، نیلهاام ۲. سه‌رچاوه‌ی سروش، وه‌حی ۳. بیروپرا وه‌ک سروش / بیریکێ زۆر باش
	۱. وحی، الهام ۲. مهلم، مصدر الوحی، مبعث الألهام ۳. فکرة تهبط كالوحي، فکرة رائعة
Inspire /ɪnˈspaɪə(r)/ vt	۱. سروشی بو‌ دینی، سروش دکت
	۱. یوحی، یلهم ~ sb with hope خو‌ی هیوادار نه‌کات یفهم نفسه بالأمل
	an ~ d poet ۲. هه‌ژناره‌ی بو‌ دینی ۲. یلهم: شاعر ملهم
Instability /ɪnstəˈbɪləti/ n	شه‌ه‌زایی، ناشوب، هه‌لگه‌پانه‌وه، ناجیگیر، ناشارامی تقلب، عدم الثبات أو الدوام (بهاغه) شخصية متقلبة
Install /mˈstoːl/ vt	۱. ده‌سه‌لات / پایه‌ی نه‌دانی، داده‌ه‌زینت ۲. ریکی نه‌خا، دانه‌نی (فامیریک له‌ ماله‌وه) ۳. جیگیر نه‌بێ، پیکه‌وه ده‌نی ۱. یولی، ینصب، بعین (رسمیاً) ۲. یرکب (جه‌ازاً ما فی مترل مثلاً) ۳. یستقر
Installation /ɪnstəˈleɪʃən/ n [C,U]	دامه‌زراو، پیکه‌وه‌نان، دامه‌زراندن، (ره‌سمی) بئکی له‌شکری، پیکه‌پیان، دانان تنصیب (رسمی)، مراسیم الثعین، ترکیب، وضع
Instalment /ɪnˈstoːləmənt/ n [C]	۱. زنجیره‌ یا به‌شیک له‌ شتی که به‌ زنجیره‌ پشکه‌شکری ۲. به‌ش، پری پاره ۱. حلقة أو جزء من شيء يقدم مسلسلاً ۲. قسط، دفعة مالية

<i>paying for a radio by monthly ~ s</i>	مانگانه پاره‌ی
	راديو نه‌دات
	يدفع ثمناً لمذياع بالتقسيط الشهري
Instance /ˈɪnstəns/ <i>n</i>	دوخ، بار، نمونه، گه‌واه دادگه
	۱. مثل، شاهد
<i>in the first ~</i>	له سهره‌تای ده‌ست پي‌کردن
	اولاً، فی بادی الامر
<i>for ~</i>	بو نمونه، وه‌کو
	على سبيل المثال، مثلاً
<i>at the ~ of</i>	له سهر پيشنباری فلان به‌پي‌ی فرمانی
	بناءً على اقتراح (فلان)، بحسب امره
□ <i>vt</i>	نمونه دښته‌وه، روونی نه‌کاته‌وه، راله‌دکت
	يذكر (يضرب) مثلاً، يشرح بذكر مثل
Instant /ˈɪnstənt/ <i>adj</i>	۱. راسته‌وخو، کتوپر، په‌کسر
	۲. (له نيروای بازرگانی) مانگی داهاتوو
	۱. مباشر، فوری ۲. (في الرسالة التجارية) الشهر الجاری
<i>your letter of the 9th inst.</i>	نامه‌که‌تان له به‌رواری
۹ ی مانگی داهاتوو ۳. (هاراوه‌ی قاوه بان شتيک له‌وپابه‌ته)	
ناماده‌کراو زووره‌س به ۱. په‌له، زور پيوست	
رسالتم بتاريخ ۹ من الشهر الجاری ۳. (محقوق القهوة و ما	
أشبه) جاهز، فوری الأعداد ۴. عاجل، ملح:	
<i>in ~ need of help</i>	زور پيوستی به يارمه‌تی هده
	في حاجة ملحة للعين
□ <i>n</i> [C]	ماوه‌ی کورت، ساتيک، ناماده،
	۱. لحظة، برهة
<i>this ~</i>	نيستا، له‌م کاته‌دا، ده‌سه‌جی
	۲. الآن، في هذه اللحظة
<i>the ~ (that)</i>	هه‌رکه
	حالماً...
Instantly <i>adv</i>	نيستا، خير، ده‌ست به‌جی، په‌کسري
	حالاً، سريعاً
Instantaneous /ˌɪnstənˈtæniəs/ <i>adj</i>	به‌په‌له، دم
	و ده‌ست، به‌خياری
	عاجل، فوری
Instead /ɪnˈsted/ <i>adv</i>	له‌جيايی، له‌باتی، له‌بری
	بدلاً من، عوضاً عن
Instep /ˈɪnstɛp/ <i>n</i>	رووی پی یا پټلاو، پشته پی
	وجه القدم أو الخداء

instigate /ˈɪnstɪɡeɪt/ <i>vt</i>	هانی ده‌دات، فی‌ری ده‌کات،
	ده‌اوزوت، زوری لن نه‌کا
	يحرض، يحض على الأظرب
<i>~ a strike</i>	پو‌مانگرتن هانی نه‌دات دناویت
	يحرض على الأضراب
instill /ˈmˌstɪl/ <i>vt</i> (-ll-)	داده‌هښت، ده‌چښت، (پيروا)
	نه‌نوشتی، نه‌پخاته‌ميشکپه‌وه، دلوپ دکت
	يفرس، يشرب (الأفكار) تدريجياً
instinct /ˈɪnstɪŋkt/ <i>n</i> [C,U]	نه‌ژاد، هه‌زی سروشتی،
	سروشت، غه‌ریزه، هږی سروشتی له‌م‌ژدا
	غريزة، ميل فطري، فطرة
instinctive /ˈmˌstɪŋktɪv/ <i>adj</i>	نه‌ژادی، زگماکی،
	سروشتی
	غريزي، فطري
<i>an ~ dread of fire</i>	له‌ناگر ترسانی زگماکی
	خوف فطري من النار
Institute /ˈɪnstɪtjuːt/ <i>n</i> [C]	په‌يمانگا، دامه‌زواو،
	ده‌زگا، زاتينگه
	معهد، مؤسسة
□ <i>vt</i>	دالته‌م‌زری، داده‌نی، به‌رزه‌کاته‌وه (سکالا)
	ينشيء، يقيم، يرفع (دعوى)
Institution /ˈɪnstɪˈtjuːʃn/ <i>n</i> [C,U]	۱. دامه‌زواندن،
	دانان ۲. خوونه‌ريت و سيستمی کومه‌لایه‌تی ۳. دامه‌زراوی
	خيرخوازی، وه‌ک (هه‌تپوخانه، په‌يمانگا)
	۱. تأسيس، إقامة ۲. عادات و نظم إجتماعية ۳. مؤسسة خيرية
	(ميتم مثلاً)، معهد
Instruct /ɪnˈstrʌkt/ <i>vt</i>	۱. وانه ده‌لته‌وه، راهيتان
	ده‌کات ۲. له‌رمان ده‌رته‌کات
	۱. يعلم، يدرّب ۲. يأمر، يعطي تعليمات
Instructor <i>n</i> [C]	فیرکار، ماموستا، راهينه‌ر
	مدرس، معلم
Instruction /ɪnˈstrʌkʃn/ <i>n</i> [C,U]	۱. فیرکردن،
	مه‌شق پی‌کردن، وانه ووتنه‌وه ۲. (له شپوه‌گی کؤدا)
	له‌رمانه‌کان، ناموژگارپه‌کان، رینماپه‌کان، راسپارده
	۱. تعليم، تدريس، تدريّب ۲. (في صيغة الجمع) أوامر،
	توجيهات، تعليمات
Instructive /ɪnˈstrʌktɪv/ <i>adj</i>	به‌سود، روشني‌ر، هيتکار
	مفيد، مثقف

Instrument /ɪnstrə'ment/ *n* [C] ۱. نامراز، نامیر
۲. آداة، آلة

نامیر / نامیری بینین ب (tool, utensil) optical ~ s
۲. نامیری موسیقا ۳. کھسینک نیش نه کات له ژیر ده سنی
کھسینکی که بو بهر وهندی خوئی

آلات / ادوات بصریة (farn) (tool, utensil) ۲. آلة موسیقة
۳. شخص یستخدمه آخر لتحقيق مآربه الشخصية

Instrumental /ɪnstru'mentl/ *adj* له (موسیقا) ژهنین له
سه نامیری موسیقا

۱. (الموسیقی) تعزف علی الآلات الموسیقة
~ in (doing) sth رۆلی کاربگه ده بینن
۲. یلغب دوراً فعالاً

Instrumentalist *n* [C] موسیقاژهن
آلاتی، عازف علی آلة الموسیقة

Insubordinate /ɪnsə'bo:dɪnət/ *adj* یاخی، چه ته،
هه لگه راوه، سه ربزافتی، سه رکیش
عاصی، مترد

Insubordination /ɪnsə'bo:dɪneɪʃn/ *n* [C,U]
یاخی بوون، چه ته گه ری، سه رکیش، سه ربزافتن
عصیان، ترد

Insufferable /ɪn'sʌfrəbl/ *adj* له توانا دانه، بهر گه ری
ناگیرنی
لا یتعلق، لا یتحمل

Insufficient *adj* بهش نه کردوو، کیم، کهم
غیر کاف

Insular /ɪnsjʊlə(r)/ *adj* دورگه ری، په بوهندی به
دورگه و دانیشوانی دورگه وهه به، بیر تهسک، جودا گه ری،
جیا کهر، گو شه گیر

جزیری، متصل او متعلق بجزیره او سكان الجزر، ضیق الاتق او
التفکیر

Insularity /ɪnsjʊlə'reɪti/ *n* [U] دورگه ری،
بیر تهسکی، دووره په ربزی، جودا گه ری، نه گه هین، جیا کهر
الجزیریة، عزلة

۱. جیا ده کاته وه (بو ریگه گرتنی) ~
گه پاندنی کاره باو گه رمی و دهنگ ۲. دووره په ربزی
ده کات، کهسن، شتیک له ده وره ری، جیا ده کاته وه

۱. یزل (منعاً لانتقال الکهرباء أو الحرارة أو الصوت) ۲. یزل
(شخصاً أو شیئاً) عن محیطه. یفصل

insulator *n* جیاکار، نه گه هین
(بخاصة) عازل کهربائی

Insulation /ɪnsju'leɪʃn/ *n* [U] جیا که ره وه،
جودا کردن
عزل، فصل، ماده عازلة

Insult /ɪnsʌlt/ *n* [C,U] رېسوا کردن، رسوا، نه تک،
جوین، بی ربزی
إهانة، تحقیر

□ *vt* /ɪn'sʌlt/ جینوی یه نه دا، رېسوا ده کات
یهین، یحقیر

Insuperable /ɪn'sju:prəbl/ *adj* (گیر و گرفت)
سهخته، ناهه موار، نابه زینری و دهست به سه ری ناگیرنی
(المصاعب) لاتهر، لا یسکن التغلب علیها أو تذليلها

Insupportable /ɪnsə'pɔ:təbl/ *adj* له توانانه، بهر
هه لگه ری
لا یتعلق، لا یحتمل

Insurance /ɪn'sʊərəns/ *n* [U] ۱. بیمه، دابین کردن،
(دژی زهره رو زیان ونه خوشی) ۲. قستی بیمه
۱. التامین (ضد الخسارة أو المرض) ۲. قسط التامین
~ policy بۆلیسی بیمه

بولیصة تامین
بیمه ده کات، دابین دکت،
دنیاده بین

یؤمن علی، یضمن
~ on's house against fire/one's life for £ 30.000
دنیا نه بین، بیمه نه کا له ماله که دی دژی ناگر / له سه ربزانی

به بری سئ هه زار جینه
یؤمن علی مترله ضد الحریق / علی حیاته بسمیلع ثلاثین الف
جینه

Insurgent *adj* یاخی بوو، شورشگیر، سه ره نه داری،
سپارته - دابینکرن
مترد، ثائر

□ *n* سه ربازی یاخی بوو، سه ره نه دایی
جندی معن للحصان

Insurmountable /ɪnsə'maʊntəbl/ *adj* ناتوانری
په ربزینری، یا سه ره که وی به سه ری دا
لا یسکن التغلب علیه أو تسلقه

Insurrection /ɪnsə'rekʃn/ *n* [C,U] یاخی بوون له

- دولهت، نازاوه، سهره‌لندان
تبرد علی الدولة، فتنه
- Intact** /ɪn'tækt/ *adj* ساخ، خراب نه‌بوون
سليم، لم یس، تام
- Intake** /ɪnteɪk/ *n* ۱. کۆن، دهرچه، دهمه‌وانه شله یا
گازی پیا نه‌روات ۲. بری‌یان ژماره‌ی وه‌رگیراوان
۱. مسرب، منفذ، فتحة یدخل منها السائل أو الغاز إلى أنبوب ۲.
مقدار أو عدد المتحین
- Intangible** /ɪn'tændʒəbl/ *adj* هه‌ست بێ نه‌کراو،
نهدمه‌دانبار ژماره‌ی ته‌واو (پنجه‌وانه‌ی که‌رت)، شتیک به
ته‌واوه‌تی
لاتدرکه الحواس عدد صحیح (عکس کر) شی. کامل بذاته
- Integral** /ɪntɪgrəl/ *adj* ۱. ته‌واو‌بوو، ته‌واو‌کراو
۲. راست، پنجه‌نه‌یی، ته‌مام، ته‌واو
۱. متمم، مکمل ۲. صحیح، تام
- Integrate** /ɪntɪgreɪt/ *vt* به‌کده‌خات، لیک ده‌دات
یوحد، یدمج
- Integration** /ɪntɪgreɪʃn/ *n* [U] به‌کخستن، لیکدان،
به‌که‌یی، به‌کبوون، پیکه‌وه‌به‌ستن
توحد، دمج
the ~ of immigrants into the local community
تیکه‌لی‌بوونی کۆچه‌ری و دانیشتیوان
دمج المهاجرین بالمجتمع المحلي
- Integrity** /ɪn'tegreɪti/ *n* [U] ۱. راستینی، په‌یوه‌ستی،
پاکینی، خاوتینی، خوگرگی
۱. استقامه، امانه، نزاهه
راستگویی له مامه‌له‌ی بازرگانی
۲. ته‌واو
استقامه تجاریه (فی المعاملة التجارية) ۲. کمال، تمام
- Intellect** /ɪntələkt/ *n* [C,U] توانای بیرو هوش
(پنجه‌وانه‌ی سۆزو‌ناره‌زوو)
القوة العقلية (عکس العاطفية أو الغریزية)
- Intellectual** /ɪntələktʃʊəl/ *adj* ۱. زرنگی،
روناکبیر، بیروهوش، هه‌که‌ی ۲. پۆشنبیر، ناره‌زووی له
بیرگردنه‌وه‌وتی رامانه
۱. فکری، ذهنی ۲. مثقف، میال الی التفكير والتأمل
که‌سیکی پۆشنبیر، پوناکبیر، بیریار
□ *n* [C] شخص مثقف، رجل مفکر

- Intelligence** /ɪntelɪdʒəns/ *n* [U] ۱. زیره‌کی،
توانای تیکه‌خستن، زیری هه‌والداری، ناقلی ۲. هه‌وال،
ژانیاری، ناگه‌یی
۱. الذكاء، القدرة علی الفهم والأدراک ۲. إخبار، معلومات،
إستخبارات
- Intelligent** *adj* زرنک، زیره‌ک، زیر، ناقل
ذکی، عاقل
- Intelligentsia** /ɪntelɪdʒəntsɪə/ *n* چینی پۆشنبیران
(ناوی کۆ)
أهل الفكر، طبقة المثقفین (إسم جمع)
- Intelligibility** /ɪntelɪdʒəbɪləti/ *n* [U] روون،
تیکه‌خستن، تیکه‌هه‌ستباریتی
وضوح، جلاء
- Intelligible** /ɪntelɪdʒəbl/ *adj* ناشرکرا، دیار، هوشیار،
تیکه‌هه‌ستبار
مفهوم واضح، جلی
- Intend** /ɪn'tend/ *vt* ده‌په‌وی، نیازی وابه، ناره‌زوو
دکت، نیازدکت
پنوی، یقصد
- Intense** /ɪn'tens/ *adj* ۱. (ناوه‌لناو) زۆر، تیز، هه‌ست،
تونند، قایم
۱. (الصفة) شدید، حاد
گه‌رمی زۆر ۲. (هه‌ستی) گه‌رم و به‌هیز
~ *heat* حرارة شديدة ۲. (الشاعر) قوی، عنيف
- Intensely** *adv* به‌هیز، به‌تووندی، به‌تیزی،
توندوتیزی، دژوارکرڼ
بقوة، بعنف، بحدّة
- Intensification** /ɪn'tensɪfɪkəɪʃn/ *n* [C,U]
توندوتیزی، به‌هیزی دژوارکرڼ
حدة، اشتداد، عنف
- Intensify** /ɪn'tensɪfaɪ/ *vt, vi (pt, pp -fied)* به‌تین،
به‌توندی، به‌هیز
یشدن، یختد، یقوی
- Intensity** /ɪn'tensəti/ *n* [C,U] هیز، چری، سۆز
قوة، كثافة، حدة (الشاعر ونحوها)
- Intensive** /ɪn'tensɪv/ *adj* توندی، زه‌یر، چر، توند،
هه‌هه‌ست
کثیف، شدید، مرکز

~ study	تویژینه‌وی چروپر، خونبدنی زور
	دراسة مركزة
Intent /ɪn'tent/ adj	۱. (تېروانی) چروپر، سوورله‌سەر
	۱. (النظرات) مرکز، مصمم
~ on	۲. (که‌سینک) سوور یئ‌له‌سەر
	۲. (الشخص) عازم او مصمم علی
□ n [U]	نیهت، مەبەست
	نیه، قصد
shooting with ~ to kill	به مەبەستی کوشتن ته‌قی
	لن‌نه‌کات
	یطلق النار بنية القتل
to all ~ s and purposes	(له‌شیوگی کۆدا) له راستیدا
	(فی صیفة الجمع) فی واقع الأمر، فی الحقیقة
Intention /ɪn'tenʃn/ n [C,U]	سوویون، مەبەست
	ویست، نیاز، نیهت، ئامانج
	عزم، نیه، قصد
Intentional /ɪn'tenʃnəl/ adj	به نه‌نقەست، به
	مەبەست، ئیانی، قەستی، خوازه‌کی
	متعمد، مقصود
Intentionally adv	به نه‌نقەستی، به‌قەستی
	قصداً، عمداً
Inter /ɪn'ts:(r)/ vt (-tt-)	له‌یئیزی، گورډکت، له‌دشیرت
	یدفن، یواری التراب
Inter prefix	پیشگریکه به مانای هاو‌به‌ش له نیوان،
	به‌هاو‌کاری، له جوارچپوهی
	بادنه‌ معناها: بین، ضمن، بالأشترالک مع
Interact /ɪntər'ækt/ vi	پنکدا ده‌چن، کارلیدکت
	یتفاعل
Interaction /ɪntər'æksʃən/ n	کارلک کردن
	تفاعل
Intercede /ɪntə'si:d/ vi	داوای لیورډنی بۆ نه‌کا،
	خوازه‌ی بۆ نه‌کا
	پشغ ل، يتوسط
~ with sb for/on behalf of sb else	خوازه‌ی لانه‌کا
	بۆ که‌سینکی تر
	يتوسط لده من أجل شخص آخر
Intercession /ɪntə'seʃn/ n [C,U]	راسپارده،
	نالیژی، نالیژی به‌ره‌نگاری

شفاة، تشفع، توسط (الحل خلاف بين فريقين)	
Intercept /ɪntə'sept/ vt	له‌پوه‌سینتی، ده‌یهنه‌ کو‌سپ،
	وی‌دگرت، دپرت
	یوقت، یقبض علی، یعرض سبیل (شیء أو شخص)
Interchange /ɪntəʃ'etʃmɪdʒ/ vt	۱. ئالوگۆرډه‌کات،
	(وهك بیروپا) پینک دگوهورت ۲. به‌سه‌ره، ئالوگۆر، شستی
	له‌بری شتی دابینی
	۱. یتبادل (الأراء مثلاً) ۲. یتأوب، یتبادل، یضع شیئاً مکان آخر
□ /ɪntəʃ'etʃmɪdʒ/ n [C,U]	ئالوگۆر، به‌دوای یه‌ک،
	دائانی شتیک له‌جینی شتیکی تر
	تبادل، تأوب، وضع شیء مکان آخر
Intercontinental /ɪntəkəntɪ'nentl/ adj	له نیوان
	کیشوه‌ره‌کان
	بین القارات
~ ballistic missiles	موشه‌کی کیشوه‌ر بر
	صواریخ عابرة للقارات
Intercourse /ɪntə'kɔ:s/ n [U]	مامه‌له‌کردن،
	په‌پوه‌ندی کردن، ئالوویر کردن، جووت بوون
	تعامل، اتصال، تبادل (تجاری أو فکری) جماع
Interest /ɪn'trəst/ n [C,U]	۱. بایه‌خ، ئاره‌زو
	۱. إهتمام، رغبة
taking a great ~ in sport	بایه‌خینکی توند به‌ وەرزش
	ئەدات ۲. پەرۆشکردن، هۆکاری پەرۆشان ۳. بایه‌خ، حەز،
	ئالوده
	پیدی إهتماماً شديداً بالرياضة ۲. تشريق، عنصر التشريق ۳.
	إهتمام، ولوع
His chief ~ s are horse-rocing and football.	
	زور بایه‌خ به‌ پیشگریکی ته‌سپ و پاری توپین ئەدات ۴.
	پایه، گرتگی، بایه‌خدار
	إنه أشد ما يكون ولوعاً بسباق الخيل وكرة القدم ۴. شان، أهمية
a manner of considerable ~	کارپنکی بایه‌خدار،
	به‌هادار ۵. به‌رژه‌وه‌ندی، قازانج
	أمر ذو أهمية كبيرة ۵. مصلحة، منفعة
look after one's own ~ s	به‌رژه‌وه‌ندی ده‌پاریزی
	۶. به‌ش، پشک ۷. قازانج، سوو، بردنه‌وه
	یرعی مصالحه الشخصیه ۶. حصه، سهم، نصيب ۷. فائدة، ربا،
	ربح
a loan at 6 per cent ~	قەرزی به‌ قازانجی له‌ سه‌دا

- شدهش دانه‌نی
قرض بفائده سته بالمائنه
□ *vt* بایه‌خی بی‌دهدا، ثاره‌زووی لی‌نه‌کا، سهرنجی
پاده‌کیشی
یشیر اهتمام، یرغب
Can I ~ you in this question?
سهرنجت بو بایه‌ته‌که راکیشم؟
ایمکنی آن اثیر اهتمامک بهذا الموضوع؟
Interested *adj* ثاره‌زوومند، خاوه‌ن سوود،
که‌سا په‌تی خوویستی
مهتم بالامر، صاحب منفعة شخصی، ذو دوافع انانية
Interesting *adj* مشهور، مشهور
۱. (که‌سینک) ده‌ست بخاته *Interfere* /*ˌɪntəˈfɪə(r)/ vi*
(کاروباری خه‌لکانی تر)، هاو‌به‌شی ده‌کات، خوئی
تی‌هه‌لقوریتنی، ده‌ست تی‌هه‌لده‌دا
۱. (الشخص) یتدخّل (فی شؤون الآخرين)، یشارک، یقّم نفسه
۲. به‌ره‌لسنی ده‌کا، پیچه‌وا‌نه‌ی ده‌ین، فیک ~ *with*
ده‌کفت
۲. ی‌عترض، ی‌تعارض مع
allowing pleasure to ~ with duty
شادی نه‌دات له‌گه‌ل کارکردندا، تی‌که‌ل دبت
یسح للمنفعة بالتدخل فی الواجب
Interference /*ˌɪntəˈfɪərəns/ n* [U] به‌رگرتن، ده‌ست
تی‌خه‌ستن، خوئی‌هه‌لقولتان، تی‌هه‌لکیش، تی‌کلنی ده‌ست
تی‌فه‌دان، لی‌ل کردن
تدخل، تداخل، تشویش
Interim /*ˈɪntərɪm/ n* ده‌می، کاتی، بواری
آنا
له‌وکاته‌دا، له‌ماو‌هی نیواناندا (فاو‌ه‌ل‌او)
in the ~
کاتی، قستی غیرا، جی‌به‌جی‌گراو، ده‌مدار، ده‌می
فی غضون ذلك، فتره أو فاصل بین (صفة سابقة للموصوف)
موقت، قسط (یدفع مجعلاً)
an ~ report
راپورتی پیش کوتای
تقریر قبل النهائي
Interior /*ˌɪntɪəriə(r)/ adj* ۱. ناو‌ه‌کی، ناو‌ه‌ناخ، ناو‌ه‌ه،
۲. بین‌تاوان له‌ناو نیشتاندا ۳. نیشتانی، ناو‌ه‌کی،

(دو‌ه‌بیانی)

۱. داخلی ۲. بری، فی داخل البلاد ۳. وطنی، داخلی، محلی،
(عکس اجنبی)
۱. له‌ناو‌ه‌ه، به‌شه ناو‌خوئی‌ه‌کان ۲. ناو‌چه
ناو‌خوئی‌ه‌کان (دور له‌ده‌ریا)
۱. الداخل، الجزء الداخلي من شيء ۲. المناطق الداخلية
(البعيدة عن البحر)
Interject /*ˌɪntəˈdʒekt/ vt* خوئی‌ته‌ه‌لقوریتنی، قه‌ی
بی‌نه‌بری
یقّم، ی‌قاطع
Interjection /*ˌɪntəˈdʒekʃn/ n* [C] شیوازیان فامرازی
بانگه‌واز، (وه‌کو سهرسورمان، پسینی *indeed!* به‌راست! *Good!* باشه! *Oh!* ئوی!)
صیغه تعجب، حرف نداء (مثل *indeed!* حقاً! *Good!* حسن! *Oh!*)
Interlock /*ˌɪntəˈlɒk/ vt, vi* پیکه‌وه ده‌به‌ستن،
کودناقه‌بردکت، کودناقه، تی‌هه‌لکیشی نه‌کا
یشابک، یتشاک
Interloper /*ˌɪntəˈlɒpə(r)/ n* مشه‌خور، که‌سینک له
کاری که‌سینکی که‌داخوئی‌هه‌لقوریتنی‌بو به‌رزه‌وه‌ندی خوئی
متطفل، شخص یقّم نفسه فی امور لا تخصه طلباً للمنفعة
۱. وچان، به‌شی سهریار، *Interlude* /*ˌɪntəˈluːd/ n* [C]
پشوو، ده‌می هه‌سینی، ناوازی ۲. ناوازی سهریار لی‌ده‌ردری
له‌نیوان دو‌به‌شی شاتو‌گه‌ریدا
۱. فترة فاصلة، إستراحة ۲. لمن إضافی یعزف بین جزئی
مهرجی
نیو‌ه‌ند *Intermediary* /*ˌɪntəˈmiːdiəri/ n* (pl -ries)
(ناو‌پزی که‌ره‌له‌وتویژدا) ناقتجی
وسیط (فی مفاوضات)
Intermediate /*ˌɪntəˈmiːdiəri/ adj* ناقلین، ناو‌ه‌ندی،
بکه‌ویته‌ناو‌ه‌راست (شوین، کات، جور) ناالی، ناقلی
متوسط، واقع فی الوسط (مکانیاً أو زمانیاً أو نوعیاً)
Interminable /*ˌɪntəˈmɪnəbəl/ adj* کوتای بی‌ناپه‌ت،
بی‌دوماهی، درو‌خا‌په‌ن
لا‌یتتی، مطول بشکل یدعو إلى الملل
Intermission /*ˌɪntəˈmɪʃn/ n* [C] وچان، پشو،
هه‌سین، پایدوس
فترة إستراحة

Intermittent /ɪntə'mɪtnt/ *adj* پچرپچر، لهت لهت
متقطع

~ fever

Intern /ɪn'tɜ:n/ *vt* ده پگړت، په نډی ده کات، ده سته
سهر دکت، دوژمن نه گړی، له کاتی شهردا له گرتوخانې
سهر یازی دوژمن ده گړی

یجمن، یختل (بخاصه) یختل أعداء فی معسکر أثناء الحرب

Internment *n* [U] ده ستگیر کردن له کاتی جهنگدا،
گرتن، نه مازه دهمن شه پړی
اعتقال وبخاصه أثناء الحرب

Internal /ɪn'tɜ:nl/ *adj* ۱. ناوه کی ۲. په یوه نډی
به کاروباری ناوه وهی وولاته وه هه په، نافخو، هناف،
نافخوی ۳. له شتیځ وه رگیراوه، خوئی
۱. داخلی، باطنی ۲. متعلق بالشؤون أو الامور الداخلية للبلاد ۳.
مشتی من ذات الشيء، ذاتی

~ evidence

Internally *adv* بدنگهی خوئی
بینه ذاتیه
ناو خوئی
داخلیاً

International /ɪntə'næʃə/ *adj* نیوده وله تی، ناف
نه ته وهی

دولی، عالمی

Internationally *adv* نیوده وله تی
دولياً

Interplay /ɪntəpleɪ/ *n* [U] کاریگه وری یا کارلیکی
نالوگور، ینکداچوون
تأثیر أو تفاعل متبادل

Interpolate /ɪn'tɜ:pəleɪt/ *vt* ووشه ی ده گوړی،
تیښه خنی، (له بابه تیځ) زاراوه ی نوی تی نه خا
یخرف، یدس فی (نص مثلاً) یدخل عبارات جدیدة

Interpolation /ɪn'tɜ:pəleɪʃn/ *n* [C,U] ووشه گوړین،
تی خنین
تعریف، دس

Interpose /ɪntə'pəʊz/ *vt, vi* ۱. خوئی
هه لته قور تینی، بهر هه لستی نه کا (له سهرشتی) ۲. قسه ی پښ
نه پړی ۳. ناوېزی نه کا، خوئی نه خاته! ناو
۱. یتدخل، یعرض (علی شيء) ۲. یقاطع (الكلام)، یسقط ۳.

یتوسط بین، یتدخل فی

Interpret /ɪn'tɜ:pɪt/ *vt, vi* ۱. روونی ده کاته وه
(راه دکت، شروقه دکت) ۲. لیک نه داته وه ۳. وهری نه گېری
۱. یفسر، یشرح ۲. یؤول ۳. یترجم

Interpreter *n* [C] وه رگری ده سته به جی، وه رگیر
راهه کور
مترجم فوری، مترجم

Interpretation /ɪn'tɜ:pɪ'teɪʃn/ *n* [C,U]
وه رگری ده سته به جی، راه کردن
تفسیر، تأویل، ترجمة فوریة

Interrogate /ɪn'terə'geɪt/ *vt* پرسپاری لی ده کا،
ده دوپنی
یستجوب، یستطق

Interrogation /ɪn'terə'geɪʃn/ *n* [C,U]
دواندن،
له پرسین، پرسپار
استجواب، استطاق

Interrogative /ɪntə'rɒgətɪv/ *adj* (شنویه)
پرسپاری، نامرزی پرسپاری، پرسکه وری
(صفة) الاستفهام

Interrupt /ɪntə'rʌpt/ *vt, vi* ۱. ری ی لی نه گړی،
ناهیلت
۱. یبقی، یحول دون

به هوی لافاوه وه هاتو وچو
ped traffic ~ ed by floods
په ک که وتوه ۲. پښ نه پړی (له ناخافتن)
مرور محط بسبب السيلول ۲. یقاطع (فی الكلام)

Interruption /ɪntə'rʌpʃn/ *n* [C,U]
پړی گرتن،
سکا لا کردن، قسه پښ پړین، نا فېر
إعاقه، إعتراض، مقاطعة، عائق

Intersect /ɪntə'sekt/ *vt, vi* ۱. شق ده کا، ده پړی،
په کتر ده پړن، دکه لشیتن ۲. (هیله کان) په کتر ده پړن
۱. یسطر، یقطع ۲. (الخطوط) تتقاطع

Intersection /ɪntə'sekʃn/ *n* [C,U]
خالی په کتر پړ،
دووپیان، خالکا په کتر پړین
(نقطة) مکان التقاطع، متلی طرق

Intersperse /ɪntə'spɜ:s/ *vt* له مللاو له ولا پلاوی
ده کاته وه، به لاف دکت
ینشر هناو هتاک

۱. ووچان، حه وانه وه، پشو

۲. ماوه، ناچېر
۱. فاصل زماني، استراحته بين فصلی مسرحية ۲. فرجة، فسحة (بين جسمين أو تفتتين)
at ~ s بوشايي، كه لښ (نيوان دوو تن يا خال) بين حين و آخر
۱. (بارودوخ - پرووداو) **Intervene** /ɪntə'veɪn/ vi
به په كندا ده چي، تيكلي دكت ۲. (كه سيك) خوي هډل
نه قورتيښي (له ناكوكي) ناوېزي نه كا ۳. (كات) تي هلكيش
نه بي، نه كه وښته نيوان دوو ماوه
۱. (الظروف، الاحداث) تتخل، توسط ۲. (الشخص) يتدخل (في نزاع)، يتوسط ۳. (الزمن) يتخلل، يقع بين فترتين
Intervention /ɪntə'venʃən/ n [C,U] ده ست
تي خستن، تيكه ليوون
تدخل، توسط، تتخلل
- Interview** /ɪntə'vju:/ n [C] چاوپيكيه وتڼ،
ديمانه ساز كړدن، هه لډېتن، ديدار ساز كړدن (به تاييه تي
له گډل پروژنامه گډر)
مقابله (بخاصه مع صحفي)
چاوپيكيه وتڼ نه كا له گډل (پروژنامه گډر يا بيزه) □ vt
يقابل، يجري مقابله مع (صحفي، مذيغ)
- Intestate** /ɪn'testət/ adj و ه سبه تي نه كړدووه،
(كه سيك) مردو بي نه ووي و ه سبه ت بكات
غير موص، (شخص) مانت دون أن يترك وصية
- Intestine** /ɪn'testɪn/ n [C] (له شيره ي كودا) ريخوله،
ريخوله كان، رويك، ثور
(في صيغة الجمع عادة) معي، أمعاء
۱. هوگري، **Intimacy** /ɪn'tɪməsi/ n (pl -cies)
خوشه ويستي، په پوهندي بهيژ ۲. كاريك نيشانه ي هوگري
ده وېرې (باوېش و ده ست له مل)
۱. آفة، مودة، علاقة وطيدة ۲. عمل يدل على الألفة (الصدابة أو العناق مثلاً)
۱. توند، پتهو، بهيژ **Intimate** /ɪn'tɪmət/ adj
۱. حميم، وطيد
هاوړي ي گياني به گياني ~ friends
په پوهندي به هيژي هه يه ۲. تاييه تي، on ~ terms
كه سبه تي
على علاقة وطيدة (مع) ۲. شخصي جداً، خصوصي

- ناوېزوكي نه پني كه سبه تي ~ details of one's life
تفاصيل الأسرار الشخصية
Intimately adv هوگريانه، خوشه ويستانه
على نحو ردي أو حميم
Intimate ۲ vt ناگاداري نه كات، نيشاندكت، دپاردكت،
له شكه را دكت
يلغ، يحيط علماً، يصرح
به قابل يووني نه زاني ~ one's approval
يعلم، بموافقة
- Intimation** /ɪntɪ'meɪʃən/ n [C,U] روونكر دنه وه،
راگه ياندن
تصريح، إعلان
Intimidate /ɪn'tɪmɪdeɪt/ vt ده توقييت، د ترسييت،
ده پترسييت
يرهب أو يهدد ليحبر على عمل شيء
Intimidation n [U] توقياندن، هره شه كړدن
إرهاب، تهديد
۱. له، يو، بهرو (جوله) **Into** /ɪntə; 'ɪntu:/ prep
باپروين يو باخه كه
۱. في، الي، نحو (الحركة) هيا بنا ندخل الى الحديقة
۲. بهرو (گوران - نه نجام) Let's go the garden.
۲. في، نحو، الي (تحول، نتيجة)
خوي خسته He got himself ~ serious trouble.
گرفتي تر سناكه وه
أوقع نفسه في متاعب خطيرة
- Intolerable** /ɪn'tɒlərəbəl/ adj ناهه مواريار،
به رگه نه گيراو، قبول نه كراو
لا يطاق
ناهه مواري، به ناهه موارياري **Intolerably** adv
بشكل لا يحتمل
۱. ناهه مواري **Intolerance** /ɪn'tɒlərəns/ n [U]
۲. ده مارگري، نه همواري، به رگه نه گرتن
۱. عدم احتمال ۲. تعصب
- Intolerant** /ɪn'tɒlərənt/ adj كه سيكي توپه،
بي لي پووردن، نه هه مواريكار، بي نارام، كه ته حمل
متعصب، قليل التحمل
توره نه بي، نار هه ت، بي هه موارياري **Intolerantly** adv
يتعصب، بضيق

Intonation /ˌɪntəˈneɪʃn/ *n* [U] به تاییه تی به ریزونه وه
یان نزم بپوئونه وی دهنگ له کاتی دواندن، ورتهورت،
خویندن به ناوازه وه

(بخاصة) إرتفاع الصوت أو إنخفاضه عند الكلام، ترنیم،
تجويد، تنغیم

Intone /ɪnˈtoʊn/ *vt, vi* ده پچرئ، گورانی ده لئ،
ناوازدکت، ده سترینت
یرنم، ینغم، یرتل

Intoxicant /ɪnˈtɒksɪkənt/ *adj, n* [C] مهست گهر،
مهی، مهست، شەرابا سەرخووشی
سکر، شراب سکر

Intoxicate /ɪnˈtɒksɪkeɪt/ *vt* ۱. مهستی نهکا ۲. مهی
ده پزگرئ، سەرخووشی نهکا
۱. بيسکر ۲. بيشی
خووشی سەرکه وئتی پیوه دياره ~ *d by/with success*
غلته نشوة النجاح

Intoxication /ɪnˈtɒksɪˈkeɪʃn/ *n* [U] سەرخووشی،
مهستی، حاله تی سەرخووشی
نشوة الخمر، حالة السكر، سکر، نشوة

Intransigence /ɪnˈtrænsɪdʒəns/ *n* [U] کدله رهق،
رکدارئ، رک
تصلب (فی موقف)، عناد...

Intransigent *adj* کدله رهق، لاسار، رکدار
مصلب، عنید

Intransitive /ɪnˈtrænsɪtɪv/ *adj* فرمانی تی نه پهر،
نه تپهر، نه گهراندی
(نحو) (فعل) غیر متعد، لازم

Intrepid /ɪnˈtrepɪd/ *adj* شیر دل، ئازا، دلیر، میرخاس،
نه پهرز
جسور، مقدم

Intricacy /ɪnˈtrɪkəsi/ *n* [C,U] (pl -cies) ئالوژی،
گری دار

(شء) معقد أو عریض، تعقید
Intricate /ɪnˈtrɪkət/ *adj* ئالوژ، چاره سهری ئالوژه
معقد، صعب الحل

Intrigue /ɪnˈtriːɡ/ *n* [C], *vt* فیل، دار، گزی به پوهندی
خوشه وپستی نهینی، بنقه کولان
خدعه، مکیده، خداع، علاقه غرامية سریه

پیلان نه گیرئ، فیل نهکا، پیلان دکت، دخا پینیت □ *vi*
بئامر، بیکد، یخدع

له گهل به کدا پیلان ده گیرئ ~ *with A against B*
روخسار له دزی که سیکئ تر
بئامر مع فلان ضد فلان

Intrinsic /ɪnˈtrɪnsɪk/ *adj* (رهوش، بنه ما) راست،
بنه ره تی، خودی، سهره کی، جه وه ره تی، خو به تی، کرداری
(الصفات، التیم) حقیقیه، فعلیه، أصیله، جهریه، ذاتی، باطنی،
جوهری

Introduce /ɪnˈtrɒdʒuːs/ *vt* ۱. پیشکەش ده کات،
نمایش نهکا، ده ناسینئ
۱. يقدم، يعرض

~ *a Bill before Parliament* پرژوهی پاسا پهک
نه خاته بهردهم په لهرمان ۲. پیشه وایی دهکا یان بو په که مجار
دینته ژوره وه پئ ده ناسرئ به، تنی ده پروانئ ۳. پئنی
نه ناسینئ ۴. چوونه ناوه وه، چونه ژورئ

يعرض مشروع على البرلمان ۲. يقود أو يدخل بخاصة للمرة
الاولی، يعرف ب، يطلع على ۳. يقدم شخصاً الى آخر، يعرف
واحداً بآخر ۴. يدخل، يدرج

Introduction /ɪnˈtrɒdʒkʃn/ *n* [C,U] تپهستن، پئش
خستن، پشه کی ناسدان، ده روازه، سهره تا
إدخال، تقديم، تمهید، مقدمة

Introductory /ɪnˈtrɒdʒktəri/ *adj* سهره تایی،
سهره تارئ
تمهیدی، إلتاحی

Introspection /ɪnˈtrɒspekʃn/ *n* [U] چونه ناخ،
پشکینئ که سیک بو پیره وهستی (دهروون ناسی)
إستبطان، فحص الشخص لأفكاره و مشاعره (علم نفس)

Introspective *adj* دهروون پشکئ، دوره پهریز
ته نیایی خواز
إستبطانی، إلتطانی

Introvers /ɪnˈtrɒvɜːt/ *n* [C] په رکه نار، گو شه گیر،
(وه دژه که ی) *(extrovers)*
شخص انطوائی (و عکسها *(extrovers)*)

Intrude /ɪnˈtruːd/ *vt, vi* خوئی هه له قورتینته سهر
که سی تر، ده چینه (شوینیک) بئ بانگیشه، خوئی تی نه خا
پنهم نفسه علی غیره، یدخل (مکاناً) دون دعوة

Intruder *n* [C] خوئی هه له قورتین، مشه خوئر

Intrusion /ɪn'tru:ʒn/ n [C,U]	دخيل، متطفل خو تىن هه قورتان، كه سى بى نه وهى رى بى پى به درى قسه ده كات، خو پيا كردن تدخل، تطفل، الدخول دون إذن أو دعوة
Intuition /ɪntju:'ɪʃn/ n [C,U]	ژيرى، به لگه نه وىستى، سوسه كردن، پيژن حدس، بديهة
Intuitive /ɪntju:'ɪtv/ adj	ژيرانه، پيژنه كى، زړنگى حدسى، مدرک بالديهة
Inundate /ɪnʌndet/ vt	داگير ده كات، داپوشيو يغمر، يفيض ~ d fields كىلگه كانى كه لافاوداپوشيون حقول غمرتها السيول ~ d with requests سه رقالى داواكار به كانه مغمر بيسل من الطلاب
Inundation /ɪnʌn'detʃn/ n [C,U]	رامالين، لافاؤ، ناقدان سيل، فيضان، طوفان
Inure /ɪ'njʊə(r)/ vt	نه گه رپته وه سهر، راده هينيت يعود على، يمرس
Invade /ɪn'veɪd/ vt	۱. ده ست دريژى ده كاته سهر، داگير ده كات ۲. (نه خوشى - هه ست) هيرش نه هينى، داگيرى نه كات، نيرش دكت ۳. ماندوى نه كا، بسه سهر ياسره نه كسه وى، ۱. يغزو، يحدى على ۲. (المرض، المشاعر) يهاجم، يغزو، يحتاج ۳. يتهاك، يحدى على ~ sb's rights مافى داگير نه كا، نيرش دكت يحدى على حقوقه
Invader n [C]	داگير كهر، تژده فان، نيرش كهر غاز، معتد
Invalid /ɪn'vəlɪd/ adj, n [C]	ده رده دار، په ك كه وتوو، ناساخ، لهش نيش، نه راست، قهلس (الشخص) مريض، عاجز، مناسب أو خاص للمريض أو العاجز ~ an ~ diet ژهمى تايهت به نه خوش وجبات خاصة للمرضى ~ an ~ chair كورسى په ك كه وتو كان كرسى للجزء أو المقعدين □ vt, i كوتايى به كاره كى نه هينى

Invalid /ɪn'vəlɪd/ adj	(بخاصة) يسرح من الخدمة به وى نه خوشيه وه له سوپا ده رچوو نه گه رپته وه نيشتمان سرح من الخدمة واعيد الى الوطن لمرض أو عاهة پوچه لكر او، له كار كه وتو، ناكار يگهر، پوچ، نارهوا، هه لوه شاو باطل، لاغ، غير سارى المفعول هه لده وه شيته وه، لا ده برينت ييطل، يلفى هه لوه شاندى، لا بردن، پوچه ل كردن إبطال، إلغاء بين هاتو، زور به نرخ، به هادار لا يقدر بشئ، جليل القيمة جنگير، نه گور، نه گو هير بار ثابت، لامتغير بين گوران، نه گو هير بارى بدون تغير هيرش برده نه سهر، ده ست دريژى كردن، داگير كردن غزو، اعتداء، غزوة، إنتشار جينودان، سوكا پته تى پى كرن ناو زاران هجا، ذم، اهانة بكلمات قاسية هيرشى درنده انه نه كاته سهر يهاجم بهتف، يحمل على، يتدب هه لده خه له تيش، فرپوى ته دا، قايل دكت (ب زور بازى)، له خشنه تى ته با يغرى (بالدهانة)، يغرى ۱. داده هينيت، داهيان، دره و دكت ۲. هه لى نه به ستى (چيروك، به هانه)، داپنه هينى ۱. يختر، يبتكر، يبدع ۲. يلق (قصة، عذرا)، يخلق داهيندر، دروست كهر مخترع، مبتكر
Invalid /ɪn'vəlɪd/ adj	
Invalidation /ɪn'vəlɪ'detʃn/ n [C,U]	
Invaluable /ɪn'væljuəbl/ adj	
Invariable /ɪn'veəriəbl/ adj	
Invariably adv	
Invasion /ɪn'veɪʒn/ n [C,U]	
Invective /ɪn'vektɪv/ n [U]	
Inveigh /ɪn'veɪ/ vi ~ against	
Inveigle /ɪn'veɪgl/ vt	
Invent /ɪn'vent/ vt	
Inventor n [C]	

Invention /m'venʃn/ <i>n</i> [C,U]	داهینان، دروست کردن، توانای دروستکردن و داهینان اختراع، ابتکار، مبتکر، القدرة على الخلق الابتكار
Inventive /m'ventɪv/ <i>adj</i>	به توانا بُو داهینان ذو قدرة على الابتكار
<i>an ~ mind</i>	هوشی داهینەر، دروستکار عقل مبدع، خلاق
Inventory /'ɪnvəntri/ <i>n</i> [C,U] (<i>pl -ries</i>)	لیستی ناوهرۆك، نه‌ژمار، سیایی یا شتان دناڤ، نه‌یارید، ژماردن قائمه محتویات، جرد
Inverse /ɪn'veɜ:s/ <i>adj</i>	دزی، هه‌نگه‌راوی... به‌رگاژ عکسی، مقلوب
<i>in ~ proportion/ratio</i>	به‌رێزه‌یه‌کی پیچه‌وانه‌یی نسبة عكسية
Inversion /ɪn'veɜ:ʃn/ <i>n</i> [U]	هه‌نگه‌راوی، پیچه‌وانه، ڤازیون، وه‌رگه‌راندن، دژ، هه‌نگه‌رانه‌وه قلب، عکس
Invert /ɪn'veɜ:t/ <i>vt</i>	هه‌لی نه‌گه‌رێته‌وه، ڤازی، پیچه‌وانه‌ی نه‌کا، وه‌رگه‌رێنیت یقلب، یعکس
<i>~ ed commas</i>	سه‌ره‌وژێر، به‌رگاژ، به‌ڤازی، ناوه‌زو علامتا الاقتباس فی الکتابه أو الطباعة
Invertebrate /m'veɜ:tɪbreɪt/ <i>adj</i>	بێ‌بره‌ر، لاواژ، نه‌موڤکی، بێ‌وره لاڤقاری: (مجاز) ضعیف الإرادة
<i>n</i> [C]	ناژه‌لی بێ‌بره‌ر حیوان لاڤقاری
Invest /m'vest/ <i>vt, vi</i>	۱. دپه‌خاته‌گه‌ر، سه‌رمايه گوزاری نه‌کا، دپه‌خاته‌نیشه‌وه (پاره‌وه‌پول)، ته‌رخان ده‌کا ۲. یستر، یوظف (المال)
<i>~ in</i>	۳. داپه‌ه‌وشی، ۴. داپه‌ه‌وشی، ۵. داپه‌ه‌وشی
	بێ‌هه‌ل ده‌واسن (دروشم، ده‌سه‌لات، نیشه‌ان) ۶. ناپلوقه‌ی ده‌دات، گه‌مارۆی ده‌دات
	۷. یشتی (شیئا یعتد إنه مفید) ۸. یکس، یقلد (بالأردية، بالسلطة، بالشارات) ۹. یطوق، یحاصر
Investor <i>n</i> [C]	وه‌بره‌هین، به‌ره‌مه‌کا مستر
Investigate /ɪn'vestɪgeɪt/ <i>vt</i>	ده‌پشکینیت،

	لی‌ی نه‌کوژێته‌وه یحقق فی، یبحث، یتحری
Investigator <i>n</i> [C]	پشکینەر، توژره‌وه محقق، باحث
Investigation /m'vestɪ'geɪʃn/ <i>n</i> [C,U]	پشکین، لیکۆلینه‌وه، لیکه‌پان، توژره‌وه، به‌ناوداچوون، بردن تحقیق، بحث، تحری
Investiture /ɪn'vestɪtʃə(r)/ <i>n</i> [C]	لاسایی کردنه‌وه له‌پۆست یا پابه‌ تقلید منصب أو رتبة
Investment /ɪn'vestmənt/ <i>n</i> [C]	خسته‌گه‌ر، وه‌به‌ره‌مه‌هینان لیش بێ‌کردنی پاره، پاره‌یه‌ک خرایینه‌کاره‌وه استثمار، توژیف أموال، مال موظف أو مستمر
<i>a good/bad ~</i>	وه‌به‌ره‌هینانی باش / خراب استثمار جيد / رديء
Inveterate /ɪn'vetəreɪt/ <i>adj</i>	(به‌تایه‌تی‌خو، ئاره‌زوو) بنج داکوتاو، چه‌سه‌پو، به‌رده‌وام / نژادی (بخاصة العادات، الأهواء، متأسلة، راسخة)
Invidious /ɪn'vɪdiəs/ <i>adj</i>	قیزه‌وه‌ن و رقه‌ه‌نینه‌ مئیره‌ للأستياء أو البغض
<i>~ distinctions</i>	دو‌به‌ره‌کی وروژینی رق و کینه‌ تفرقة مئيرة للضغائن
Invigilate /m'vɪdɪləɪt/ <i>vi</i>	چاودیری نه‌کات، (خوینده‌کار له‌ تاقیکردنه‌وه) یراقب (الطلبة فی الامتحان)
Inviolate <i>n</i> [C]	چاودیر (له‌ تاقی کردنه‌وه) مراقب (فی الامتحان)
Invigorate /m'vɪgəreɪt/ <i>vt</i>	نه‌به‌زێنه‌وه، چالاک نه‌کا ینعش، ینشط
Invincible /ɪn'veɪnsəbəl/ <i>adj</i>	ناپه‌زینری، پته‌وه، به‌هێزه لا یتقه‌ر، منیع
Inviolable /ɪn'veɪələbəl/ <i>adj</i>	پاریزراو، ده‌ستدریزی به‌سه‌رناکری مصون، لا یته‌ک
Inviolable /ɪn'veɪələbəl/ <i>adj</i>	ده‌ست دریزی لێ‌ ناکری، پاریزراوه، ریزلی‌گیراوه لا یته‌ک، مصون، ذو حرمة
Invisibility /ɪn'vɪzə'bɪləti/ <i>n</i> [U]	نادیاری، نه‌بینری

Invisible /ɪnˈvɪzəbl/ <i>adj</i>	كون الشيء لا يرى ناديار، نه پيښراو خفي، غير مرئي
Invitation /ˌɪnvɪtɪʃn/ <i>n</i> [C,U]	(به تاييه تي) بانگېشه (خوان، يا ناهنگ)، بانگ کردن، ده هوت کردن (بخاصة) دعوة (الي وليمة أو حفلة مثلاً)
Invite /mˈvaɪt/ <i>vt</i>	۱. بانگېش ته کا (ميوان) ۲. ده رگاده کانه وه (پېښنار) بانگېشه ده کا پښ پېښکېش کردنې (بيروبوچوون) ۳. هاني نه دات، راي ته کښن ۱. يدعو (ضيفاً) ۲. يفتح باب (الاقترحات)، يدعو لتقديم (الأراء) ۳. يشجع، يجذب، يغري
Inviting <i>adj</i>	هاندەر، سه رنج راکښ مغر، جذاب
Invocation /ˌɪnvəˈkeɪʃn/ <i>n</i> [C,U]	پارانه وه، لالاهي دعاء، توسل، إبتها
Invoice /ˈɪnvɔɪs/ <i>vt, n</i> [C]	ليستي شته فروشراوه کان فاتورة بالبع البيعة ليستيکي دورودريز ده نيرې (کراوه کان) ~ <i>sb for sth</i> يرسل فاتورة منفصلة (بشتروات)
Invoke /mˈvaʊk/ <i>vt</i>	۱. ده پارته وه له (خودا)، ده سه لات، داواي يارمه تي ته کا ۲. ده پارته وه له، هاواي لن ده کات ۳. ناماده ي ده کات، بانگه وازي ته کا، (به هوي سيحرو جاود)
	۱. يپتال الي (الله، السلطة)، يستجد / بالقانون ۲. يتوسل الي، يناشد ۳. يستحضر، يستدعي (بواسطة السحر)
Involuntary /mˈvɒləntəri/ <i>adj</i>	خونديستي، له خوږه وه لا إرادي، تلقائي
Involve /mˈvɒlv/ <i>vt</i>	۱. توشي ده کات، ده پخاته (کښه) مژول ديت، پريتي ديت ۱. يورط، يوقع في (مشكلة) که وه ته ژير قه ورزه وه، توش بووه، ~ <i>d in debt/crime</i> به تاوانه وه گلاوه ۲. داوا ته کا، ده گرته وه، داواي لن ده کات غارقي في الدين / متورط في جريمة ۲. يستطلب، يستضي، يستدعي
	پيلاته کان، <i>plans that ~ further expenditure</i> پروژه کان خدري زياتري پيوسته خط / مشروعات تتطلب المزيد من النفقات

Involved <i>adj</i>	نالوز، به يه کداچو، تيوه نالو، توشيو معد، متشابك، ملف
Invulnerable /mˈvʌlnərəbl/ <i>adj</i>	سه سخت، نه زيانيار، پاريزه، نه گو مانيار منيع، يتعذر، الحاق الضرر به
Inward /ˈɪnwəd/ <i>adj</i>	۱. ناوه کي، هوندور، گه وه در ۲. به ره ناوه وه، هوندوري، ناوه وه ۱. باطني، داخلي ۲. يحيل الي الداخل، يتجه نحو الداخل
Inwardly <i>adv</i>	له ناخدا، ب گياني، هشي، هوندوري في سره، داخليا
Inward(s) <i>adv</i>	پوناوه وه، به ره ناوه وه، هوندوري، هناك الي أو نحو الداخل، الي الباطن
Iodine /aɪədiːn/ <i>n</i> [U]	يود، ثايودين اليود
Iolite /aɪˈɒlɪt/ <i>n</i> [C] (<i>pl ~ s</i>)	ايوتا، نويه م پتي ته بجه دي يوناني أيوتا: الحرف التاسع من الابجدية اليونانية
	هرچي راستي هه بين تاني يه <i>not an ~ of truth</i> ولا ذرة من الحقيقة
IOU /aɪ əʊ ˈjuː/ <i>n</i> (= <i>I owe you</i>)	من قه رزاري توم، کاخه زي دان بيانان ته م سن پته ي له سره إني مدين لك، ورقة إعتراف بدين تحمل هذه الأحرف الثلاثة
Ir- /ɪr/ <i>prefix</i>	پښگريکه ماناي بيجکه بادنة معناها: غير اولاً
Irascible /ɪˈræsəbl/ <i>adj</i>	داخ له دل غضب، حاد المزاج
Irate /aɪˈreɪt/ <i>adj</i>	توره، داخ له دل غاضب، مختا، فائر الأعصاب
Iris /aɪrɪs/ <i>n</i> [C]	۱. گلپنه چاو، ۲. گوله سوسه ۱. حدقة العين، القرنية ۲. نبات) سوس، هرة من السوسنيات
Irk /aːk/ <i>vt</i>	ته نگه تاو / بيزاري ته کا يضيق، يزعج، يضجر ناچارم ته کا که، بيزارم ته کا <i>It ~ s me to...</i> يشق علي أن (بيزار / ورس) کار مضجر، مزعج
Iron /aɪən/ <i>n</i> [C,U]	۱. ناسن، توتو

١. حديد، مكوأة	
پياكښه نااسنه كه هښتا	<i>Strike while the ~ is hot</i>
گهرمهت، همل بقوږمروه	
أضرب والحديد لايزال حابيا = إنتهز الوقت المناسب	
بدهه سنی ناسنین،	<i>rule with an ~ hand/a rod of ~</i>
بهزور فرمانه وایی له کا	
بحکم پید من حدید	
پیاوی کهلله رهق (بین بهزه یی) ٢. نامیری	<i>a man of ~</i>
له ناسن دروست کړاؤ، فوتو	
رجل صلب الراى (لا يعرف الرحمة) ٢. أداة مصنوعة من الحديد بخاصة مكوأة	
چهند پلان و پروږه په که له	<i>too many ~ s in the fire</i>
په کا کاتدا ٣. (PL) کوټ، زنجیر، پند	
خط و مشروعات عدة فی آن واحد ٣. (PL) قیود، سلاسل،	
أغلال	
نو تونه کات، جله کانی نو تونه کا	□ vt
یکوی، یسوی الملابس بالمکوة	
فروشیاری کدل و پهلې ناسن	Ironmonger n
بانع أدوات مصنوعة من الحديد	
بازرگانی کدل و پهلې له ناسن	Ironmongery n [C,U]
دروست کړاؤ	
تجارة الأدوات المصنوعة من الحديد	
گانه خواز، قوشمه،	Ironic(al) /aɪˈɒnɪ(kl)/ adj
سوجه تچی، پیچه وانه ی نه وه ی ده پلې	
متهمک، ساخر، استهزائی	
١. گاته، ته لؤ،	Irony /aɪˈrɒni/ n [C,U] (pl -nies)
گاته پېی کړدن، سوجه ت، پېی رابواړدن	
١. سخریة، تهکم	
٢. گاته به چاره نوس کړدن	<i>the ~ of fate</i>
٢. سخریة الأقدار	
په کښې له گاته کانی چاره نویسی /	<i>one of life's ironies</i>
ژیان	
أحدى سخریات الأقدار / الحياة	
ناماقول، پېی هوښی،	Irrational /ɪˈræʃənəl/ adj
نه هشکار، نه وړی، نه وړیږو	
غیر منطقی، لاعقلانی	
خوږنه خو،	Irreconcilable /ɪˈrekənˈsaɪəbəl/ adj
ریناکه ون، ناکوټک، هه دژ، نه رېک، ناته با	

یتعذر التوفيق (بینهما)	
رېک نه که وتو، نااسایی	Irregular /ɪˈregjələ(r)/ adj
ناکوټک، هه دژ، نه رېک، دژ به یاسا، دژده دستور، ناوهز	
غیر منظم، غیر متاسق، مخالف للقواعد	
نارېک، هه له	Irregularity /ɪˈregjələˈrɪəti/ n [C,U]
پاله که، نه رېکی، نه رېزکی	
عدم الانتظار، الشذوذة، خطأ أو عيب	
په پوهندی نی په به	Irrelevant /ɪˈreləvənt/ adj
پا به ته که، پېی پوهندی، نا په پوهست	
غیر متعل بالموضوع	
مه حاله چاکر د نه وه ی	Irreparable /ɪˈreparaəbəl/ adj
متعذر إصلاحه	
نه گور،	Irreplaceable /ɪˈrɪpleɪsəbəl/ adj
نه هلو هښتیار	
متعذر استبداله أو تعويضه	
پېی له که، پېی گازند	Irreproachable /ɪˈrɪzɪəbəl/ adj
لا عیب فیه، لا غبار علیه	
بهره ناگرې له	Irresistible /ɪˈrɪzɪstəbəl/ adj
جوانیا پېی به گرې، نه بهر گرېار، (جوانی) سرنج راکیښ	
لا یقاوم، (جمال) أخاذ	
چاوی لی نه توقینی،	Irrespective /ɪˈrɪspektɪv/ adj
گوی پېی نادات	
~ of	
بصرف النظر عن	
هه ست	Irresponsibility /ɪˈrɪspɒnsəˈbɪləti/ n [U]
نه کړدن به لېر سراویتی، نا بهر پرسې	
عدم الشعور بالمسؤولية	
١. (به نایبه تی	Irresponsible /ɪˈrɪspɒnsəbəl/ adj
روشت) که مته رخم ٢. به پرس نه بو، لومه ناکرې	
(بخاصة السلوك) مستهتر، غیر دال علی الشعور، بالمسؤولية ٢.	
غیر مسؤول، لا یلام	
پېی وېز گرتن، پېرېزی /	Irreverence /ɪˈrevərəns/ n [U]
پاشه کهوت	
عدم التوقیر	
پېی نابرو، پېی وېز،	Irreverent /ɪˈrevərənt/ adj
پېی روټه ت	
وقع، غیر موقر، لا یتسم بالأحترام	
١. ناتوانی وازی	Irreversible /ɪˈrɪvɜːsəbəl/ adj

لټيډيټ، بهرپرچ نه دراوه ۲. نه گه راوه، بهر نه کړاو	
۱. لا پکې الفاظه او عکس اتجاها ۲. لا يقبل او يعكس	
Irrevocable /ɪrɪvəkəbl/ <i>adj</i>	کوټای پټ هاتوو،
هه ټاوه شیرینوهه، هه پر، نه هه لوښیار	
نهائی، معذر الفاظه	
Irrigate /ɪrɪɡet/ <i>vt</i>	۱. ناووه دات، ناف ددت
۲. بهر په ست دروست ده کات پو ناودان	
۱. پروی، پستی ۲. یتیم السدود والاقتیه لری	
Irrigation /ɪrɪɡeɪʃn/ <i>n</i> [U]	جوگه ناودان، نافدان،
ناووه پری، شتن	
ری، سقی	
Irritable /ɪrɪtəbl/ <i>adj</i>	زووه له چون، توره، دلزیز،
نه نروک	
سریع الانفعال أو الغضب، سهل الاثارة	
Irritant /ɪrɪtənt/ <i>adj</i>	چارسکردن، جارس
(الشیء) مشیر للتهيج	
Irritate /ɪrɪteɪt/ <i>vt</i>	۱. چارسی نه کا، توره پي نه کا
۲. (پست) نه وروژیني، نه خوړیني، بیزار ی نه کا	
۱. بیغظ، یزعج ۲. بهيج (الجلد مثلاً)، يثير حكة في عضو ما	
Irritation /ɪrɪteɪʃn/ <i>n</i> [C,U]	جارس، تهنگاکرن،
جارسکردن، نه نرین، رووشاندن، کولانه وه، خوړین، توره پي	
تهيج، إثارة، إزعاج	
Is /ɪz/	سه پری (be) بکه
(انظر be)	
Islam /ɪzˈlɑ:m/ <i>n</i>	نېسلام، ناپنی نېسلام، جهانی نېسلام
الاسلام، الدين الاسلامی، العالم الاسلامی	
Islamic /ɪzˈlæmɪk/ <i>adj</i>	نېسلامی
إسلامی	
Island /ˈɪlənd/ <i>n</i> [C]	دوورگه نیمچه دوورگه
که به شتيك دوه وړه دراوه، گراف، نارفوک	
جزيرة، شيء يشبه الجزيرة لكونه محاطاً بشيء مختلف	
Islander <i>n</i> [C]	دوورگه نشین
الجزري، أحد سكان الجزر	
Isle /aɪl/ <i>n</i>	دوورگه ی ناوه ند
جزيرة (ل.أ) أو في أسماء الأعلام	
<i>the British I ~ s</i>	دوورگه کانی بهریتانیا
الجزر البريطانية	
Isn't /ɪznt/	سه پری (be)

(انظر be)	
Isobar /aɪsəbɑ:(r)/ <i>n</i> [C]	په کټک له هیله کانی
په ستانی په کسانې (چاود پری کفش و ههوا)، بارست	
په کسان (په ک راست)	
أحد خطوط الضغط المتساوي (إرصاد جوية)	
Isolate /aɪsəleɪt/ <i>vt</i>	جیا ده کاته وه، جود دکت،
هه ده دکت	
يعزل، يضع في معزل عن الآخرين	
Isolation /aɪsəleɪʃn/ <i>n</i> [U]	دابړین، جیا کړدنه وه،
هه ده وړ کړن، ته نیایی، دووړه پوړیز	
عزل، عذلة، إنعزال	
Issue /ɪˈfu:/ <i>vi, vt</i>	۱. ده وړه چټ، ده وړه پوړی
۱. يصدر، يخرج	
<i>smoke issuing from chimneys</i>	دوکه له که له
دوکه له کټیسه وه دټپه ده وړه ۲. ده ری نه کا، بلاوی نه کاته وه (پو)	
گوتارو روژنامه	
الدخان يخرج من المداخن ۲. يصدر، ينشر (الصحف،	
المجلات)، يوزع	
<i>~ commands/orders</i>	فه رمان ده وړ نه کا
يصدر الأوامر	
<i>~ banknotes</i>	پاره ده وړه دات، سکته ی نه دا
يصدر أوراقاً نقدية	
□ n [C,U]	۲. ده وړه ټنر، ده وړه کړ
۲. مخرج، منفذ، مصدر	
<i>the point of ~</i>	ده وړه کړ ۱. نه نجام، کوټای
المصدر ۱. نتيجة، عاقبة	
<i>a problem with important ~ s</i>	کټیسه په ک نه نجامی
گړنگی هه ټټ ۳. کټیسه، گړوگړفت	
مشكلة ذات نتائج هامة ۳. مشكلة، قضية، موضوع، بحث	
<i>debating an ~ with sb</i>	له گه لېدا مشت و مرې په کټی
له کټیسه کانی ده کات ۴. ژساره، دانه، ده وړه ټټان ۵. جوړ،	
توخم، (له یاسا)	
مناقشة إحدى القضايا معه ۴. عدد، نسخة، إصدار (من الصحف	
أو الطوايع أو العملات) ۵. نسل، ذرية (في قانون)	
<i>die without ~</i>	نه مړی و هېچ به جی نا هیلټ
پموت دون ان يترك ذرية	
Isthmus /ɪsˈməʊ/ <i>n</i> [C] (<i>pl ~ es</i>)	ژه وې ټوان دوو
ده ریا، گه لی	

- برخ
۱. راناوی تانک (لهو) بۆ *It /ɪt/ pron (pl they, them)*
۲. بۆ نامازە کردن
۱. ضمیر المفرد، الغائب جماد أو حيوان أو طفل: هو، هي ۲.
- تستخدم للأشارة لعبارة أو شبه جملة تالية
۱. آیا فیربونی *Is ~ difficult to learn Chinese?*
- زمانی چینی گرانه؟
- هل من الصعب تعلم اللغة الصينية؟
۲. وه کو نیهاد بۆ فەرمانی *It's raining.* پاناوی
- نادیار باران ئەباری
۳. تستخدم مبتداً للفعل *be* الخ، ضمير الغائب المجهول السماء
- تطر
- نێستا کاتژمێر شەشە *It's six o'clock.*
- الساعة الآن السادسة
- روژنێکی ساردە ۴. بەکار ئەهێنریت *It's a cold day.*
- بۆ دل نایبون له به‌شێکی رسته‌که
۴. إنه يوم بارد ۴. تستخدم للتأكيد على أحد أجزاء الجملة
- په‌راوه‌که‌م دا به‌ جۆن نه‌ک به‌ هاری *It was John I gave the book to, not Harry.*
- لقد أعطيت الكتاب لجون وليس لهاري
- italic /ɪ'tælɪk/ adj* پیتی نوسراو به‌ خواړی، خوهری
- تیپا چاپی، دوباره‌ کردنه‌وی په‌ یښی
- (الحروف) مکتوبه‌ بخط مانل
- پیتی نوسراو به‌ هیلې خواړ *~ type*
- حروف مکتوبه‌ بخط مانل
- پیتی خواړ *□ n pl*
- حروف مائله
- به‌ خواړی چاپ نه‌کات *italicize /ɪ'tælɪsaɪz/ vt*
- یطبع بخط مانل
۱. خړوو، ئالۆش، گر، گوړی، خوران، *itch /ɪtʃ/ n, vi*
- خوړین ۲. نه‌بخوړین
۱. (بشعر برغبه‌ فی) العکة ۲. (بشعر ب) اللهفة (لعل شیء)
- تووشی خوران بووه، ئالۆش *itchy adj (-ier, iest)*
- مصاب بالعکة الجلدية

۱. ماده، پرگه، په‌ند ۲. هه‌والتیک له *item /aɪtəm/ n [C]*
- ده‌نگ و پاس دا، کورته‌ هه‌وال
۱. ماده، بند، مفردة ۲. بآ (فی نشرة اخبار)، تبأصیر
- جپای ده‌کاته‌وه، خشته‌دکت، تواماری *itemize vt*
- ده‌کات
- یسجل أو یکتب بالتفصیل
- راپوړتی جیاکراوه *an ~ d account*
- تقریر مفصل
- گه‌رۆک، خولاوه، گه‌ریایی، *itinerant /aɪ'tɪnərənt/ adj*
- گه‌شتنامه، گه‌ریده
- متجول، سيار
- موسیقیا ژه‌نی گه‌رۆک *~ musicians*
- موسیقیون متجولون
- راپه‌ری *itinerary /aɪ'tɪnərəri/ n [C] (pl -ries)*
- گه‌شت، گه‌شت نامه، ریتنامه
- بیان تفصیلی لخط سیر الرحلة، طریق، مسلك
- It'll /ɪtəl/ = it will.*
- It's /ɪts/ = it is, it has.*
- هی نه‌وه *its /ɪts/ poss adj*
- خاصته، خاصتها، ده‌ها
- سه‌گه‌که‌ کلکی نه‌له‌قین *The dog wagged ~ tail.*
- هز الکلب ذيله
- خوی، خو، خو *itself /ɪt'self/*
- نفسه، نفسها
- سه‌گه‌که‌ هه‌ستا *The dog got up and stretched ~.*
- خوی درپژ کیشاپه‌وه
- نهض الکلب وتمطی
- I've /aɪv/ = I have.*
- که‌له‌بی فیل، زاری تاووله، ماهی، *ivory /aɪvəri/ n [U]*
- عاج
- عاج
- لاولاو، پوه‌کی خو‌هه‌لوا‌سراو، رولک، *ivy /aɪvi/ n [U]*
- ژاله، لورک
- البلاّب، نبات معترش

J

J, j /dʒeɪ/ (pl j's /dʒeɪz/) ده‌دهم پینی ئه‌لفینی
ئینگلیزی

الحرف العاشر من الأبجدية الإنكليزية
jab /dʒæb/ vt, vi (-bb-) پيادا نه‌کات، زه‌خت ده‌کا،
لیدانیک یان تیوه‌ژاندنیک ئاراسته‌ده‌کا بو
بطعن، پنخز، یسد ضربه‌ او طعنه‌ إلى
□ n [C] تیجه‌فاندن، تیوه‌ ژه‌ندن، مسته‌ کۆله
طعنه‌، وخزه‌، لکته‌

jabber /dʒæbə(r)/ vi, vt چه‌نه‌ چه‌ن ده‌کات، قسه‌
ئه‌بزرگینی، بریژی دکت، چه‌ندبازی نه‌کا
یثرن، بهذر، یحدث بانفعال
□ n [U] بزرگاندن، چه‌نه‌ چه‌ن کردن، چه‌نه‌بازی،
قسه‌کردنی خیریای په‌شوکاو
هذر، ترثره‌، حدیث سریع مضطرب

jack /dʒæk/ n [C] ۱. جه‌ک، هه‌لگر، په‌رزگردنه‌وه،
سامیری په‌رزگردنه‌وه‌ی شستی قورس وه‌ک ئوتومبیل، ۲.
ئالای‌که‌شتی

۱. رافعة، أداة لرفع الأشياء الثقيلة (كالمیارة مثلا) لنزع
العجلات ۲. علم السفينة

jack of all trades كه‌سێك كه‌ چه‌ند پیشه‌ به‌ك
پزانتیت به‌لام نه‌پكات

شخص يعرف عدة جزف ولكنه لا یقنها
ئالای میرنشین به‌گگرتووه‌كان
علم السلکة المتحدة

۲. په‌رز نه‌کرتنه‌وه‌ به‌جه‌ک یان په‌هه‌لگره
□ vt ~ up ۲. برفع بواسطه‌ الرافعة أو الجک

jackal /dʒækəl/ n [C] چه‌قه‌ل، توری
این اوی (حیوان)

jacket /dʒækɪt/ n [C] ۱. چاکه‌نی قولکورت،

۲. به‌رگی ده‌ره‌وه‌ی گهرم‌که‌ره، توینکی په‌تاته، ده‌ره‌وه‌ی
به‌رگی په‌راو

۱. مطف بأکمام قصيرة ۲. غلاف خارجي لسخان، قشرة
البطاطا، غلاف ورقی لکتاب

jade /dʒeɪd/ n [U] په‌شم، به‌ردیکی به‌نرخه
یشب، یشم (حجر کریم)

jaded /dʒeɪdɪd/ adj ماندوو، ناره‌حه‌ت، ییزار
متعب، منهک، مرهق

نه‌بوونی ناره‌زووی خواردن به‌هوی ژور a ~ appetite
خواردنی (ئته‌لا)

انعدام الشهية للطعام نتيجة للأفراط

jag /dʒæg/ n [C] ته‌لێمی به‌ردی تیز
تتوه‌ صغری حاد

jagged /dʒæɡɪd/ adj زیر، تیز
خشن، حاد

به‌ردی تیز، کونکری، دداندار ~ rocks
صخور حادة

jaguar /dʒæɡjʊə(r)/ n [C] پلنگ، پلنگی ئه‌میریکی
فهد آمریکی

به‌ندپخانه، گرتیخانه‌ زیندان، چه‌پس،
گرتیگه، به‌ندی نه‌کا، زیندانی نه‌کا

انظر (goal)

jam /dʒæm/ vt, vi (-mm-) ۱. ئه‌به‌پاری، ووردی نه‌کا،
ئه‌پگوشنی

۱. یسحق، به‌رس
پاپوری به‌ سه‌هۆل a ship ~ med in the ice
ئابلۆقه‌دراو

سفينة محصورة بالجليد
ره‌گی دره‌خته‌كان له logs that ~ in the river

دو باره که دا که له که ده بن ۲. (به شه کانی نامیریک) به په کدا
چووه به جوړی له کارده کوی
جذوع اشجار تکدس فی النهر ۲. (أجزاء ألة) تشابک او تعلق
بعث تتعلل عن العمل، تزرجن
له پر پی به بریک دا نه نی *~ on the brakes of a car*
یدوس علی الکابح (الفرامل) نجا
بریک نو تومیله کدی به ته وای *The brakes ~ med.*
وهستان ۳. نه پخاته ناو
أوقف الکابح (السيارة) وقفا تاماً ۳. یخشو، یخسر
جله کان نه خاته ناو *~ clothes into a drawer*
چه که جده کوه
یخسر الملابس فی الدراج
رپړه که پر له خه لک *a corridor ~ med by people*
منشی مکتظ بالناس
۴. ټلی نه کا (لیسه)
۴. یخوش علی إذاعة
□ n [C] (قه له بالغ)، پی داته خا
(ازدهام)، تطل
وهستانی جوله ی رویشنه به هزی *a traffic ~*
قه له بالغی یوه
تطل فی حرکت السیر بسبب الازدهام
مربای میوه ²jam /dʒæm/ n [U]
مری الفاکه
ناهنگی دپده وانی، *jamboree* /dʒæmbə'ri:/ n [C]
ناهنگی خوخی، شای
مهرجان کشی، حفل طرب
خشه خش نه کات، *jangle* /dʒæŋgl/ v, vi, n [U]
خرینگه خرینگ دهنگی له په کوه جیاواز، قه رقه شه دکت،
گاله گوت دکت
یخخش، یصل، صوت متافر
دهرگان، پسه وانی خانوو *janitor* /dʒænɪtə(r)/ n [C]
براب، حاجب، حارس منی
کانونی دووه، په کهم مانگی *january* /dʒænjuəri/ n
سانی زانی
ینایر، کانون الثاني، الشهر الأول فی السنة المیلادیه
۱. ده له ریت، ده شیرینیت، ¹jar /dʒɑ:(r)/ vi, vt (-rr-)
دهه ژت ۲. لک دکه فت، دینت دهر
۱. بهز، بزنج، ۲. یزنج، ینیر

دهنگه کان گوی که *sounds that ~ on the ear*
نه کن، دهنگه نوژ دینت دهر
اصوات تصک السمع
۳. جیا نه پنه وه، پیچه وانه ی *~ with*
۳. یتافر مع، یتاقض
ناوازی نشازه، نه شازوی *a ~ ring note*
نغمه نشاز
۱. دهنگی بیزار که گوی نه پنه دهنگی بیزار که □ n
گوی که پر که / زریکه ۲. هازه، شله قاندنی له پر (لهش،
هوشی) ۳. ناکوکی، شهر، ناکوکی، نازاوه
۱. صوت مزج یصک الأسباع، صریر ۲. هزه، رجته فجائیة
(جسدیه أو عقلیه) ۳. خلاف او شجار
گوزه، مه رکانه، کوپ، دهن ²jar /dʒɑ:(r)/ n [C]
جره، مطبان، برطمان
۱. زمانی دژوار لقه زمانیکی *jargon* /dʒɑ:ɡɒn/ n [U]
تینه که به نهر، شیرازیکی دیاری کراو له زمان له به کاره نیاندا
۲. زمانی که سانی خاوهن پیشه تایهت (پر له دهسته وازه ی
تایهت)
۱. لقه او لهجه غیر مفهرمه، رطانه ۲. لقه اهل مهنة خاصة
(ملیة بالمصطلحات الخاصة)
نه و زمانه ی که *the ~ of radio technicians*
له فینو رادیو به کار ده فینری، هونه ری په کانی رادیو
اللفه الی یتخدمها فینو الرادیو
یاسه من *jasmine* /dʒæsmɪn/ n
(زهر) الیاسین
زهردوی، نه خوخی *jaundice* /dʒɔ:ndɪs/ n [U]
زهردوی چاوتیرین، قین له دل
یرقان، مرض، الصفراء، حسد، حقد
نیره ی، کین له دل *jaundiced adj*
حسد، حاقد
یاسه نه کا، سه یران، گه شت، *jaunt* /dʒɔ:nt/ vi, n [C]
سیران دکت
(یقوم ب) رحلة او جولة للتسلية
چه له نگ، دم *jaunty* /dʒɔ:nti/ adj (-ier, -iest)
به پیکه نین
طروب، مرح، مزه
به خوخی، به چه له نگ
بحر، بزوه، طرباً

jauntiness *n* [U] خوشی، شادی، چهله‌نگی (تی) / مرح، طرب

javelin /dʒævɪlɪn/ *n* [C] تیر جريت، رم / جهرد، رم / هه‌لدان

throwing the ~ هاوېشتن جوړيکه له ورزش، تیر / هه‌ل دان

رمح، رمی (نوع من الرياضة)

jaw /dʒɔː/ *n* [C] ۱. شه‌ويلکه، چهن، نه‌رزینګ، کاکيله

۲. (له‌ښوګي کوزدا) هه‌ردو شه‌ويلګ، ښکي دم‌ودان،
پېړه وه‌راخي دولک، پېړه‌وي بارېک ۳. ده‌مه مه‌لزه‌مه
(ګره) ۴. ليدوان، تووېزي وه‌رسکه، گفتوګوي، ناخوش

۱. فک، حنک ۲. (في صيفه الجمع) الفك، عظام الفم والاسنان،

(مجاز) احد جاني واد او مريض (بخاصه) مدخل اي مكان

خطر ۳. فکا المزمه أو اشبهها ۴. حديث، عظة او محاضرة مملّة

□ *vi, vi*

(ل.د) يتحدث، يربخ

jay /dʒeɪ/ *n* [C] ۱. بوره‌ک، قيرک، جوړه پالنده په‌که

په‌ره‌که‌ي شه‌رايي کلکي ره‌شه‌ه‌نوکی وه‌قاچي قاوه‌يي په‌له
قه‌له ره‌شکه له‌چيت

۱. ابو زريق (طائر)، قيق

jazz /dʒæz/ *n* [U] موسيقاي جاز

(موسيقى) الجاز

jazzy *adj* (-ier, -iest) هه‌را، پرجم و جوړ، جاز باز

(مه‌زيقه) چالاک

صاحب، متهم بحيرة بالغة

jealous /dʒeələs/ *adj* ۱. چاوېرېنه مالي خه‌لکي،

ده‌خسوک، چاوچنوک

۱. غيور

نيره‌کردن، په‌خيلي بردن ۲. په‌خيلي پې‌له‌با، *~ looks*

کومره‌ش، ده‌خسوک، قيروک خوه‌زوک، ده‌خسي

نظرات تنم عن الغيرة ۲. حسد، غيور

~ of sb else's success چاو به‌سره‌که‌وتني که‌سېګدا

هه‌لدنې ۳. سوره له‌سهری و په‌ناګا په

حادث لغیر علی نجاحه ۳. حریص، یقظ

~ of one's reputation سووره له‌سهر ناوېانګي

پېژداري

حریص علی سمعت

jealously *adv* په‌به‌خيلي، په‌نيره‌يي، ب ده‌خسي

بغیره، حسد

jealousy *n* [C,U] (*pl -sies*) په‌خيلي، نيره، چاويا

هه‌لېټان، چاف په‌شي، کومره‌شي

غیره، حسد

jeans /dʒiːnz/ *npl* پانتولي تيش، پانتولي ته‌سک

رداء العمل، بنطال ضيق

jeep /dʒiːp/ *n* [C] نوټومويلي جيب / ګوهيزوکا

له‌شکه‌ري

الجب، سيارة قوية و خفيفة تستخدم في الاراضي الوعرة

jeer /dʒɪə(r)/ *vi, vi* ګالته‌يي پې‌ته‌کا، ترانه پې‌دکت

په‌زآب، يسخر من

تي پېني ګالته‌يي، ترانه، ترانه پې‌که‌ر

ملاحظة ساخرة

jelly /dʒɛli/ *n* [C,U] (*pl -lies*) جيلي، شيرينايي يا

جه‌لاټيني (ژکه ليناشه‌کرونو شيريزامويي چيدېت

الهلام، من السكر و عصير الفاكهة، جيلي

ته‌يکا به‌جيلي، جيلي دکت □ *vi, vi (pl, pp -ied)*

يصبح (يجعله) هلامي الشكل

jellyfish *n* جوړه ماسيه‌کي ده‌راپه لاله‌ي ده‌راپا

قنديل البحر، سکه‌بحري رخو

jemmy /dʒɛmi/ *n* [C] (*pl -mies*) ټولي ناسن

(دزيه‌کاري ديني) ګوپالي دزان

عتلة او قضيب حديد (يستخدمه اللصوص)

jeopardize /dʒɛpədaɪz/ *vi* ده‌که‌ويته مه‌ترسيه‌وه،

مه‌ترسي دکت، سه‌هم دکت، سام ته‌کا

يعرض للخطر

jeopardy /dʒɛpədi/ *n* [U] مه‌ترسي، سام، سه‌هم

في خطر

jerk /dʒɜːk/ *vi, vi* ۱. ده‌ه‌زيت، ده‌له‌ريته‌وه

۱. برج، په‌ز بعف پرتج

n [C] خړپو، ګه‌وچ، هه‌زين هه‌زوک، جوړلای په‌هيز

رجة، هزة خفيفة

The train stopped with a ~ شه‌مه‌نده‌ره‌که

وه‌ستاو له‌ريته‌وه‌کي زور پېزارکه‌ري دروست کرد

توقف القطار محذرا رجة مزعجة

۱. پاسه‌کونه‌که ريگه‌ي په‌له‌ره‌له‌ر *~ ed to a stop.*

ګرته‌بر

۱. تابع الباص القديم طريقة و هو يرتج بعف

<i>The old bus ~ ed along.</i>	۲. داشکان، له ناوچون
	۲. يتنض
<i>physical ~ s</i>	۳. مه شقگردنی وهژشی
	۳. (د.ل.) تمارین ریاضه
jerkily <i>adv</i>	به له ریته وه
	بأرتجاج، بأهتزاز
jerk <i>adj</i> (-ier, -iest)	له راوه، دینوکه، گوج، خرپو، ده مده می
	مرتج، متشنج
jerk <i>n</i> /dʒə:k/ [C]	چا که تی کورت و تهسک به
	زوری له چه دم
	سترة قصيرة ضيقة من الجلد غالباً
jerrybuilt /dʒerɪbɪlt/ <i>adj</i>	خانوی قور، نه رزان ثونه
	قایم ناآکاری
	(الأنبنیة) منیه من مواد رخیصه
jersey /dʒɜ:zi/ <i>n</i> [C] (<i>pl</i> -seys)	جیرسی، کراسی
	خوری تهسک، ته رشی، جیرسی
	قميص صوف ضيق، جیری
jest /dʒest/ <i>n</i> [C]	گانه، چه نهك، قه شمیری
	نكته، مزحه، فكاهه
<i>in ~</i>	گالنه، به گانه، گانه
	مازحا
<i>□ vi</i>	گانه نه كا
	یمزح، ینكت
jester /dʒesta(r)/ <i>n</i> [C]	گانه چی، زرتكه، پیکه نوك
	مهرج، مضحك
Jesus /dʒi:zas/ <i>n</i>	عیسا پیغمبهر / یهسوع
	یسوع، المسیح
jet /dʒet/ <i>n</i> [C]	فواره، ههلقولان، ته کاندهر
	فژكدار، فژك دكت
	نافورة، تدفق، انبثاق
<i>~ aircraft/engine</i>	فروكه ی تیژرهو / بزویتهوری تیژرهو
	طائرة نفاثة / محرك نفات
jet /dʒet/ <i>n</i> [U]	شهوه، شپ، رهشی
	الكهربان الأسرد
<i>□ adj</i>	تیر
	أسود فاحم
jetsam /dʒetsəm/ <i>n</i> [U]	باره لی که مکراره کانی ناو

	کهشتی له کانی مه ترسیدا، به راورد بکه (<i>flotsam</i>)
	پاشماوه ی سه راو که وتووی کهشتی
	الطروحات، ما يطرح من حمولة السفينة وقت الخطر (قارن
	<i>flotsam</i> حطام سفينة طاف
jettison /dʒetɪsən/ <i>vt</i>	شت و مه کی لی ده رگراو له باری
	کهشتی بو که مکرده وه ی کیشی باره که (له کانی گه رده لول)
	يطرح (البضائع) من السفينة ليخفف من حمولتها (اثناء
	العاصفة)
jetty /dʒeti/ <i>n</i> [C] (<i>pl</i> -ties)	شوسته ی به ندهر،
	به ندهرگه، به ریستا، پاراستا بهر ناخی
	رصيف البناء (لتخفيف حدة العرج ورسو السفن والقوارب
jet /dʒu:/ <i>n</i> [C]	جوله که، جو، جو می، جهی، جهو
	یهودی
jewish /dʒu:ɪʃ/ <i>adj</i>	جوله که، جهی
	یهودی
jewel /dʒu:əl/ <i>n</i> [C]	۱. گه وهر، خشل، خشلی
	جوانی، خشلی پاپله گه وهری ۲. دور، شتی به نرخ
	۱. جوهرة، حلیه مرصعة بالجواهر ۲. درة، شيء ثمين
<i>□ vt</i> (-ll-)	به خشل نه ایزانیته وه
	یرضع بالجواهر
jeweller /dʒu:ələ(r)/ <i>n</i> [C]	بازرگانی گه وهر،
	گه وهرکار، دور فروش، زیرنگر
	تاجر مجوهرات، جواهری
jewelry /dʒu:əlri/ <i>n</i> [U]	گه وهر
	مجوهرات
lib /dʒɪb/ <i>n</i> [C]	چارو که ی سی گوشه یی
	شراح مثلث الشكل
lib /dʒɪb/ <i>vi</i> (-bb-)	ته کان نه دا، (تهسپ)، ناپه وی
	کارنیک بکات مان نه گری
	۱. یجفل، یحرن (الحصان) یرفض القیام بعمل ما
<i>~ at</i>	نیگه رانی ده رته خا
	یظهر الرضا أو التمتع
<i>He ~ bed at working over time.</i>	نیگه رانی
	ده رته پر ی بو کردنی کاری به رده وام دوا ی ده وام
	أبدى الرضا للقيام بالعمل بعد ساعات الدوام
gibe /dʒaɪb/ <i>vi</i>	پروانه گیده ده دات
	انظر (<i>gibe</i>)
liffy /dʒɪfi/ <i>n</i> <i>in a ~</i>	له چاو تروکانندا

jig /dʒɪg/ n [C]	(ل) د آفې لقطه، سريعا (موسيقا) سهماي خپرا (موسيقا ل) رقصة حيوية سريعة سهماي چيگ، بهم لاوبه ولا نه جوئي، به خپرايي خوي نه لهرېته وه يرقص هذه الرقصة، يتحرك هنا وهناك بحركات سريعة مهتزة باري پارچه وينه (هروډه ها puzzle) احجية الصور المقطوعة (أبضا puzzle)
jihad /dʒɪ'hɑ:d/ n	تيكوشان له رڼي خودادا الجهاد (في سبيل الله)
jilt /dʒɪlt/ vt	(ژن) حاشا نه كا، نه روا، وازدېني به جني دېني / خوشه ويسته كوي پشته گوڼي ده خات (المرأة) تهر / تنخلي عن حبيبها
jingle /dʒɪŋɡl/ vi, vt	ژنيكي ناله بار ومه كراوي إمرأة متقلبة (لعب) زړه زړ، خشه خش / خرنگه خرنگ نه كات، دهنگ ده داده وه، زړه زړ دكت بخشش، يطنطن، يجلجل
jinks /dʒɪŋks/ n [U]	گوراني به ناواز أغنية مقفأة (ذات قوافي متاغمة) همراوه وريا، ره ټين، ياري ترانه مجون صاحب
job /dʒɒb/ n [C]	۱. نيش، كار ۱. عمل، شغل به ريك و پيكي كاره كوي له نجامدا أدى العمل على خير وجه كارى جوړاو جوړ، پشه أعمال متفرقة ۲. فرمانيك بريتي په له بهختي باش / بهختي خراب ۳. كارى ريك و پيك ۲. (د) امر يدل على حسن / سوء الحظ ۳. عمل أو شغل (متنظم) ييكاره عاطل عن العمل له گهریت بو كار

۱. كاري جوړاو جوړنه كا يقوم بأعمال متفرقة (به زوري pres part) باخه وانليك له چنه شوپيك كار نه كا ۲. ده لاني نه كا (غالبا pres part) بستاني يصل في عدة أمكنة ۲. يسمر، يقوم بعمل الوسيط jockey /dʒɒki/ n [C] (pl ~s) جوكي، سوار چاك: كه ياري پشپركي نه سب بك الجوكي، فارس يمتحن ركوب الخيل في السباق قبلي لي نه كا، دهاژوت، دخاينيت يقنع، يحتال على گانه جي، ياري كاري همز jocular /dʒɒkjʊlə(r)/ adj له پروپاگنده نه كات ساخ، محب للدعابة ۱. نه يچوئني، دههژت، نه يله زرين، به شان پال دهنې ۱. يېز او يدفع برفق له نيشكي تي نه وه زيني بو ناگاداريكردنه وه يېزه من كوه (تنبيهها له) سوخورمې لي نه دا بو ناگاداري يېري نه خاته وه ۲. ري نه كا، نه جوئيت (مجاز) يذكرة بشي كان قد نسيه ۲. يچري، يتحرك بحركة مهتزة به جو له پيكي The old bus ~ged us up and down. له رواه، پاصه كو نه كه هه لېزو دابهزي پي نه كرده يڼ أخذ الباص القديم يهزنا صعوداً أو هبوطاً به روزنزم ده بوين We ~ged along the bad roads. له سهر ريگا خوا و خپچه كان كنا نظرو نهبط فوق الطرقات الوعرة ۳. دپته پشه وه به هياشي و به يي ري گر ~ on/along ۳. يتقدم ببطء و بدون معرفة jogtrot n [U] رويشتي هياشي له سهر خو جري هادي ۱. ده چپته پال، پيكي نه خا، دوو شت نه به ستي به پي كه وه به پت يان برد يان هيل ۲. نه چپته سهر، په پوه نه كا به (سهنديكا يا هيزي چه كنداري) ۳. ده چپته پاليانه وه، به شداري نه كا، ده گات به

۱. يضم، يوحد، يربط (بين شيئين) بجبل أو جسر أو خط ۲. ينظم
الى، يتحقق ب (جميعه، القوى المسلحة) ۳. ينظم الى، يشارك،
يلحق ب

I'll soon ~ you.

Will you ~ us in a game of cards?   آیا یاری

کاخه ز ده کیت له گلمان؟

هل تضم الينا في لعبة للورق؟

□ *n*

(بروانه *joint*)

(انظر *joint*)

Joiner /dʒɔɪnə(r)/ *n* [C]   دارتاشی کدل و پهلې ناو مال

دارتاشی (بروانه *carpenter*)

نجار موبیلا (قارن *carpenter*)

Joinery *n* [U]   بازرگانی کدل و پهل و مویله

نجارة الأثاث أو الموبیلا

Joint /dʒɔɪnt/ *adj*   ۱. شویښی به یکه گه پشتنی دوو شت،

هاوېده ۲. جومگه ۳. پارچه گوشتی گه وړه

۱. موضع اتصال شین ۲. وصلة، منفصل ۳. قطعة لحم كبيرة

□ *adj*

هه ښك، هاوېده شترله

~ *ownership*   ، مونكابه تی هاوېده ش

ملکیت مشترک

~ *stock company*   هاوېده ش، کارگهی هاوېده ش

شرکت مساهنة

□ *vt*

۱. نه پېه ستنې به پارچه پک پېړو

۱. يربط بوصلة

a ~ ed fishing-rod   داری راوه ماسی گریندار

۲. له گرېځانه ووه ده پېړی

قصة صيد ذات مفاصل ۲. يقطع من عند المفاصل

Joliet /dʒɔɪt/ *n* [C]   کولنه کی دار که له وحی ته ختی

پې جینگیر ده کری له سه زه وی

عارضة خشبية تثبت بها ألواح الأرضية

Joke /dʒoʊk/ *n* [C]   گهپ، گانته، نوکته، سوجهت

یاری پیکه نیاوی رووداویکی گانته بې پیکه نین

نکته، نكاهة، اضحكة، مقالبه او حادثې دېدو الى الضحك

که تېک پان گه مه په کی پیکه نیاوی   *practical ~*

مقلب أو فصل مضحك

کاره که به راستی به پېوېست به پیکه نین   *It's no ~.*

ناکات

ليس في الأمر ما يدعو الى الضحك جدی

□ *vi*

نوکنه و گانته نه کا

يمزح، يبتك

Joker *n* [C]   گانته کور، گانته چی، جوکور، قسه خوښ،

سوجهت چی، جوکور له یاری ووه وړه قدا

شخص مفرم بالمزاح، منكت

Jokingly *adv*   جوکور، گانته چی، ترانه کور

مازحا، علی نحو غیر جاد

Jollity /dʒɔləti/ *n* [U]   خوښی، پیکه نین، شادی

پاهه رایې (قهرقه شیی)

بهجة حور، طرب

Jolly /dʒɔli/ *adj* (-ier, -iest)   ۱. دلگه ش، پوو خوښ

۱. مرح، طروب

□ *adv*

۲. سفك دل، شادمان

۲. (ل.د) متع، لطيف (ل.د) جدا

Jolt /dʒɔlt/ *vt, vi, n* [C]   ۱. نه لهرزی، نه پله رزینی،

جسولنه لهرېسته وې له پېر، راته کاندن، راده ووه شینیت،

دهه ژیت ۲. (کالیسکه) شقه شقه نه کات

۱. يرتج، يجعله يرتج، رجة، هزة عنيفة مفاجئة ۲. (العربية)

ترتج، تتحرك بارتجاج

The old bus ~ ed along   پاسه کوننه که به لهره لهر

به وړه وام بوو له روښتنه کی

تابع الباص القديم سيره و هو يرتج

سواربوانی به توندی   (*~ ed its passengers badly.*)

هه لته کاند

جعل ركابه يرتجون بعنف

Jostle /dʒɔsl/ *vt, vi*   لښی ده خشی، ده پیکنی به

بختك، يصطدم ب

پالې ده نې، دووری ده خاتنه ووه به   *~ (sb) away (from)*

توندي

يدفعه، يبعده بخرشنة

Jot /dʒɔt/ *vt* (-tt-) ~ *sth down*   به کورتي و پهل

توماری نه کا

يدونه باختصار وعلى عجل

Jot /dʒɔt/ *n* [C]   گه ردپله، پړنکی به لاسته م

ذرة، مقدار ضئيل جداً

not a ~

هیچ، هدر هیچ

ولا ذرة، لا شيء بالرة

Journal /dʒəːnl/ n [C] ۱. رۆژنامە، گۆناریا
بۆلۈكرۈپ بەكى خولانە ۲. رووداوى رۆژانە، تۆمارگە پەك بۇ رووداوه رۆژانە يەكان
۱. صحيفه، مجله أو نشرة دورية ۲. يوميات، سجل للأحداث اليومية
Journalist /dʒəːnlɪzəm/ n [U] شىۋازىكى
رۆژنامەگەرى خىرا
أسلوب صحفى سريع
Journalism /dʒəːnlɪzəm/ n [U] رۆژنامەگەرى
صحافة، صناعة الصحافة
Journalist n [C] رۆژنامە نووس، رۆژنامەگەر
صحفى، صحافى
Journey /dʒɜːni/ n [C] (pl ~s) گەشتى رېيوارى
(لەوشكانى) voyage گەشتى دەريايى
رحلة، سفر (في البر عادة) قارن voyage رحله بحرية
گەشتىكى سىن رۆژى گەشتى دەريايى ~ a three days
مسيرة ثلاثة أيام
(لە... بۇ... گەشت (from... to...)) go on/make a ~
ئەكات
يقوم برحلة (من... إلى...)
□ vi بەوشكانىدا، سەفەر ئەكا
يقوم برحلة، يسافر
Joust /dʒaʊst/ vi, n [C] رېمبازى سەرئەسپ وەك
چەرخی ناوەرەست، شوربازى، پېشپېكىنى ئەسپ
(يشتەرلە فى) مبارزة بالحراب بين الفرسان (كما فى العصر الوسطى)
Jovial /dʒəʊvɪəl/ adj خوش، پووخوش، سەك دل
گەشەنەو، گەش
مرح، جذل، بشوش
Jovially adv بەخوشى، پەپووخوشى
بمرح، ببشاشة
Jowl /dʒaʊl/ n [C] شەۋپلاگ، شەۋپلاگى خوارو
فك، الفك الأسفل
cheek by ~ لامازىرى، لام ئەمازەر، رۆ
متلاصفين
Joy /dʒɔɪ/ n [C,U] دىخوش، خوش، هەشاپوون، شادى،
شايى، كەپف
إبتهاج، فرح شديد، متعة

joyful adj دىلشاد، دىلگەش، كەپف خوش، خوشنود
بېيج، فرح، مېيج
joyfully adv بەخوشى يەو، بەشادى
بابتهاج، بفرح
joyless adj ھەمگىن، دىلەنگ، يىن خوشى، خەم ھىن
كىپ، يدعو إلى الكآبة
joylessly adv بەماتەمىنى، بەخەمبارى
على نحو كئيب
joyous adj دىخوش، دىلشاد، دىلگەش
مېيج، فرح، مېيج
Jubilant /dʒuːbɪlənt/ adj دىخوشگەر، كەپف، خوش،
پوگەش
متلهل، مېيج
Jubilant /dʒuːbɪlənt/ n [U] كەپف خوشى،
گەشپېنى، گەشەنەو
إبتهاج، تلهل
Jubilee /dʒuːbɪliː/ n [C] يۇبىل، ئاھەنگ (ھەنگەتا
پورنا) ئاھەنگى تېەر بونى ماوہ پەك بەسەر روداۋىكە
اليرىيل، إحتفال بمرور فترة على حدث ما
يۇبىلى لەلماسى ئاھەنگى شەستانە ۶۰ ~ diamond
سال جارى
اليرىيل الماسى (الأحتفال السنى)
يۇبىلى ئالتونى پاش تېەر بوونى ۵۰ سال ~ golden
جارى
اليرىيل الذهبى (الأحتفال بمرور ۵۰ عاما)
يۇبىلى زېوى، ئاھەنگى ۲۵ سال جارى ~ silver
اليرىيل الفضى (إحتفال بمرور ۲۵ عاما)
Judaeum /dʒuːdeɪ-ɪzəm/ n جولەكە، ئاپى جولەكە
اليهودية، ديانة اليهود
Judge /dʒʌdʒ/ n [C] ۱. دادوهر، دادقان، داد پرسى
۲. ھەكەم لەپارى پان ئاكوگى، دادگەر، دادقان ۳. شەرەزا،
رەخەنگرى، پاش
۱. قاضى ۲. حكم فى مباراة أو نزاع ۳. خبير، ناقد، عليم به،
خبير / ناقد جيد للخبير
زۆر لەپارەى ئەسپ ئەزانى a good ~ of horses
على علم كبير بأمر الخيل
۱. پىپار دەدات، □ vi, vi (pres part judging)
لەرمانى ئەدا بەسەردا، پىپاردەدت، دادەكت ۲. فەرمان

دوره کا (بؤ نمونه وهك له پاریدا) ۳. هه‌لی نه‌سه‌نگینی،
۱. یقزی، یحکم ۲. یصدر حکما (فی مباراة مثلاً) ۳. یقدر.

یختر، یكون رأی

باشتر وایه *~ it better to postpone a meeting*
کۆیونه‌وه که دوا بخیریت

یری آن من الأفضل تأجيل الأجتماع

پیاوه که له‌سه‌ر (کاره‌کانی) *~ a man by his actions*
دادگایی نه‌کری

یحکم علی رجل بأعماله

۱. فه‌رمان، پریار، *Judgement /dʒʌdʒmənt/ n [C,U]*
فه‌رمانی دادوه‌ری ۲. توانای پریار دان و بیرو راده‌رپرین،
توانای جیا کردنه‌وه، دادگایی کردن

۱. حکم، قضاء إصدار، حکم ۲. القدرة علی الحكم وإصدار
الرأی القدرة علی التمييز

پیاویک توانای دادگایی کردنی *a man of good ~*
هه‌یی ۳. به‌لای خواپی

رجل یتبع بقدرة علی التمييز ۳. قضاء إلهی، مصیبة یمکن ان
تعتبر عقابها ألیها

یاسا، ئاسایش، *Judicature /dʒuːdɪkətʃə(r)/ n [C,U]*
دادوه‌ری، داد

القضاء إقامة العدل، القضاة

دادوه‌ری، دامه‌ندی، دادگایی *Judicial /dʒuːˈdɪʃl/ adj*
قضانی، شرعی

ژیر په‌ندیار، دانا، کامل، *Judicious /dʒuːˈdɪʃəs/ adj*
بیر تیز کارامه، گونجاو، دروست

حکیم، سدید الرأی

ژیرانه ب په‌ندیاری *Judiciously adv*
به‌حکمة، بتفعل

جودو، جوره زوران بازیه‌کی *Judo /dʒuːdɔʊ/ n [U]*
ژاپونی، ته‌خلیته‌ک نوژگه‌مشی یا ژاپونی

الجمود، نوع من المصارعة اليابانية

مه‌سینه، سوراحی، که‌مۆله، دۆلکه، *Jug /dʒʌg/ n [C]*
سه‌ویل

إبريق، درق

کیشه یا بیرو *Juggernaut /dʒʌgənaʊt/ n [C]*
باوه‌ریک که‌خه‌لک غویان بکه‌ن په‌قوریانی له‌پیناویدا

(مجاز) قضیة او معتقد بضی الناس بأنفسهم (او یضحون)

بسببه

هیزی جه‌نگ که‌شایسته‌ی هه‌موو *the ~ of war*
په‌رنگاریه‌یی

قوة الحرب التي تسحق كل ما يعرضها

۱. چهند تۆپک هه‌له‌دا *Juggle /dʒʌgl/ vi, vt*
وله‌گرینه‌وه، قیل ده‌کا ۲. یاری به (شته‌کان، راستیه‌کان،
ژماره‌کان) ده‌کات به‌مه‌به‌ستی هه‌ل خه‌له‌تاندن

۱. یقذف عدة كرات فی الهواء ویلتقطها بخیفة، یسهوذ ۲.
یتلاعب (الأشیاء، الحقائق، الأرقام) بغرض الخديعة

جاودکه‌ر، قیل‌باز، جه‌وبه‌زه، *Juggler n [C]*
هه‌له‌خه‌له‌تانه‌ر

مشغول، حاو

په‌یوه‌ندی به *Jugular /dʒʌgjʊlə(r)/ adj ~ veins*
خوینهنی مله‌وه هه‌یه، شین ده‌مارئ ستوی
الأوردة الرديجة

شهره‌تی میوه، ناووک، شیریز، *Juice /dʒuːs/ n [C,U]*
گوشرای گوشت، ده‌رداو

عصير الفاكهة، عصارة اللحم، عصارة، نسخ

گوشراره‌ه‌رسکه‌ره‌کان *digestive ~ s*
العصارات الهاضمة

پر له‌شه‌ریه‌ت، *Julcy /dʒuːsi/ adj (-ier, -iest)*
پرخوشاو، تیرناف، ئالدار

ملی، بالعصير، ریان

تەمووز، جه‌وته‌م مانگی زانینی تیر مه‌ه *July /dʒuːˈlaɪ/ n*
یولی، تموز، الشهر السابع من السنة الميلادية

تیکه‌لی ده‌کا، که‌له‌که‌ی ده‌کا *Jumble /dʒʌmbəl/ vi, vt*
ده‌هه‌ژفت، په‌رش و ب‌لاوی ده‌کات

یخلط، یکره‌م بدون نظام

تیکچون، تیکه‌ل و تیکه‌ل *□ n [C]*
خلیط غیر منتظم

بازاری خه‌یری، نه‌و شته‌کۆنانه *Jumble-sale n [C]*
نه‌فروشری که‌خواه‌نه‌کانیان به‌خشیویه‌انه

سوق خیریه‌ تباع فیها أشياء مستعملة تبرع بها أصحابها

۱. بازده‌دات، هه‌له‌زه‌ده‌کات *Jump /dʒʌmp/ vi, vt*
۲. راته‌ج‌له‌ک‌ئ له‌ترسا

۱. یقفز، یسب ۲. یتنفض (خوفا)

۳. وه‌ری ده‌گری (پیشیاریک) زور به *~ at (an offer)*
په‌روشی، سه‌ره‌نه‌شی له‌کا، سزای ده‌دات

۳. یتقبل (عرضاً) بلهفة بالغة یوبخه، یعاقبه

۱. به بازدان تیره نه بین
~ on (sb) ۱. بجاتاز قفزا، بعمل علی
- دوچارى بازدانى نه کا
~ (a horse over) a fence (باز به نه سپه که نه دا) به سر بهر به ستنک
الاجتياز قفزا (بجعل الحصان) يقفز حاجزاً
۱. بازدان، باز، چم، فرقاس، قهلبز، بازدان، □ n [C]
بازی دریو/ بهرز
۱. قفز، وثب، وثبة، الوثب الطويل / العالی
the long/high ~ ۲. واپه رین له ترسا، واپله کان
۳. بهرز بوونه وه له پر وهک (ترخ)
۲. إتضاة (من الخوف مثلاً) ۳. إرتفاع مفاجئ (في الأسعار مثلاً)
- زوهه لچون، ده مارگیر، jumpy adj (-ier, -iest)
ده مده می، شپوزه
- سریع الأنفعال، متوتر الأعصاب
عها، ساقویی، ده ریا قانی، jumper /dʒʌmpə(r)/ n [C]
بازدهر
- نوب خارجی من قطعة واحدة بدون أكمام
خالئ به یه که گه یشتی junction /dʒʌŋk/fn/ n [C,U]
دوو یا سئریان، شوینی به یه که گه یشتی هیلئ ناسنین خالئ
به یه که گه یشتی دوو هیل، ژوانگه
- مكان إلتقاء (بخاصة ملتقى الخطوط الحديدية)
خالئ به یه که گه یشتی juncture /dʒʌŋktʃə(r)/ n
نقطه اتصال
- دو هیلئ به کتر پر، خالکا گه هیلئ، گه هیلئ، به ند ~ at this
نیستا کار و بار وه کو غویه تی
الآن، والامور کما هی
- حوزه یران، جوژه ردان، شه شم مانگی June /dʒu:n/ n
زایئ
- یونیو، جزیران، الشهر السادس من السنة الميلادية
دارستان، جه ننگه ل، پیل، یشه، jungle /dʒʌŋgl/ n [C]
ده جل، ده فی
- دغل، حرش، غابة كثيفة (بخاصة فی المناطق المدارية)
(کسینک) پاپه نزمتر junior /dʒu:njə(r)/ n [C], adj
یان که متر له وانئ تر
- (شخص أصغر أو أقل مرتبة من غيره)
هه ره ره، سته و بهر، juniper /dʒu:nɪpə(r)/ n [C,U]
هه فرس

- العرعر، شجر من فصيلة الصنوبريات
کونه، شئ کون و بین که لک، بئ 1junk /dʒʌŋk/ n [U]
با به خ، خورده، پاشمای، گلش
- نقای، اشیاء قديمة عديمة القيمة
که لک، به له می چینی ته خت 2junk /dʒʌŋk/ n [C]
سفينة شراعية صينية مسطحة القاع
- ده سه لانی jurisdiction /dʒʊərɪsˈdɪkʃn/ n [U]
دادوه ری فهرمانا دادوه ری، مافی حکومی ئویاسا دانانی
- إقامة العدل، السلطة القضائية دائرة الأشخاص أو السلطة القضائية
- ژیرزانی jurisprudence /dʒʊərɪsˈpruːdnəs/ n [U]
یاسایی، یاسا، دانان
- القانون، الفقه والتشريع
ده سه لانی دادوه ری، پاریزگه ر، jurist /dʒʊərɪst/ n [C]
دادوه ر، یاسازان
- فقیه أو خبير قانونی
- نه ند می له نه جو مه نی juror /dʒʊərə(r)/ n [C]
سویند خواران سویند خوار (ل دادگه می)
- محلّف، من هيئة المحلفين
- ده سه تی سویند خواران له دوانزه jury /dʒʊəri/ n [C]
کس ینک هاتووه
- هيئة المحلفين، هيئة التحكيم (تؤلف عادة من اثني عشر فرداً)
۱. له گه ل فهرمان به کار دیت به 1just /dʒʌst/ adv
مه به سستی راپور دوی راسته وخو
۱. تستخدم مع الفعل للدلالة على الماضي المباشر
هه نوکه ریشتن They have ~ gone.
لقد ذهبوا تواً
۲. به راستی و ته وای It's ~ two o'clock.
تماماً بالنضبط: ۲.
- به ته وای نه مه ش وه This is ~ as good as that.
له و باشه، کو ت و مت
- هذا بنفس جودة ذلك تماماً
۳. هه ریشتا، هه ر له م We are/We were ~ going.
له و کاته دا ئیمه / له سه ر ریشتن بووین
۳. حالاً، فی هه / تلك اللحظة نحن / كنا على وشك الذهاب
۴. له دو اکاندا گه شتن only ~
۴. بالکاد، فی آخر لحظة
- له دو اکاندا We only ~ caught the train.

- به هانته یو ده هینرئ، **Justifiable** /dʒʌstɪ'fəɪəbl/ *adj*
 شتیک به هانته ی هه یئ، پاساو هه دل ده گری
 یسکن تیریر، (شی) له مبرر
- به جورئیک پاکانه ی یو یگری **Justifiably** *adv*
 بشکل یسکن تیریر
- به هانته، هو، **Justification** /dʒʌstɪfɪ'keɪʃn/ *n* [U]
 پیانو، پاساو
 مبرر، مسوغ، تیریر
۱. پاساو **Justify** /dʒʌstɪfaɪ/ *vt* (*pt, pp* -fied)
 ده هینته وه خنوده به ریته وه، به لگه له هینته وه ۲. ده بیته
 به هانته به کی به هیژی یو (کردنی کارئیک)
 ۱. مبرر، یسوغ، یئس عذرآل ۲. یكون مبرراً قویاًل (عمل
 شی)
- ده رده که ویت، چیف دکت **jut** /dʒʌt/ *vi* (-tt-) ~ *out*
 بیرز، یئتآ
- گوش یو گوریس **jute** /dʒu:t/ *n* [U]
 قنب هندی، جوت (یستخدمن صنع الحبال و آکیاس الخیش)
- هه راش، هه رزه کار **Juvenile** /dʒu:vənai/ *n*
 حدث، صبی
 هه رزه کاری **adj**
- صیانی
 په راوی تاییدت به نه و جوانان یا لادانی ~ *books*
 نه و جوانان
- کتب خاصه بالأحداث أو الیافین
 لادهر، گوناهاکار، لاساری نه و جوانان ~ *delinquency*
 جنح الأحداث
 نه و جه وان، پان تازه پیگه پشوو ~ *delinquent*
 جانح، مجرم، حدث أو یافع
- ده خاته پالیه وه، دانانی **juxtapose** /dʒʌkstə'pəʊz/ *vt*
 شتیک له ته نشت شتیک تر
 یضع جنباً إلى جنب
- شت نه خاته **juxtaposition** /dʒʌkstə'pəʊzɪʃn/ *n* [U]
 پال نه وی تره وه
 یضع شیء بجانب آخر...

- به شه مه نده فوره که گه شتینه وه
 لعتنا القطار فی آخر لحظة
۵. له م سانه دا ~ *now*
 ۵. فی هذه اللحظة، قبل
- پیش توژی، من سر قائم له م *I'm busy ~ now.*
 سانه دا، پیش ساتی تو م لیره بوو
- قلیل اننی مشغول فی هذه اللحظة، کان تو م هنا قبل قليل / منذ
 لحظة
- Tom was here ~ now*
 ۶. به ته نها، ته نها *He's ~ an ordinary man.*
 کابرا به کی ساده یه ۷. له وه پری، زور زور
۶. مجرد، فقط، لیس إلا. أنه مجرد رجل عادی ۷. (ل.د) جدا،
 بکل معنی الكلمة، غایه فی
- ناهنگه که ت به دل یوو؟ *Did you enjoy the party?*
 هل استمتعت بالحفلة؟
- بدلئ له وه پری خوشیدا یوو *Yes, it was ~ lovely.*
 نعم، لقد كانت غایه فی الروعة
- به داد، خاوه ن ماف، دادخواز، گالنی **just** /dʒʌst/ *adj*
 ئیکه ر، تمام
- عادل، منصف مستحق
- به هه قیانه ت، به ره وایی، به دادی **justly** *adv*
 باینصاف، بایستحقاق
۱. دادپه روه ری، دادپرس **justice** /dʒʌstɪs/ *n* [C,U]
 ۱. عدالة، عدل
- دادوه به په کسانئ مامه له ی *treat all men with ~*
 هه موو نه کا
- إنصاف يعامل الجمع بالعدل بنصف
- مه زه نه ی نه کات ۲. دادگا وه دادپه روه ری *do ~ to*
 یقدر الشئ حق قدره ۲. القضاء وإقامة العدل
- زه لامیک ده دهنه دادگا *bring a man to ~*
 یقدم رجلاً للقضاء
۲. دادگای ره وایی *a court of ~*
 ۲. محكمة العدل
۳. دادوه ری ناشتونه وه ~ *of the Peace*
 ۳. قاض الصلح

K

K, k /keɪ/ (pl k's /keɪz/) يازده يەم يېنى ئەلفبىي
ئىنگلىزى

الحرف العادى عشر من الأبجدية الأنكليزية

۱. كالىدوسكوپ، **kaleidoscope** /kə'lardəʊp/ n [C]
ئامېرىكە چەند پارچە يەك شوشەي جۈلۈي رەنگدارى
تېدايە بە جۈلۈندى شىۋەي جۈرۈجۈر پېشان دەدات. ۲.
دېمەنى جوان وناياب كە ھەردەم لە گۈزىندايە
۱. آدە تىخى على قطع متحرکه من الزجاج الملون نتج أشكالاً
مختلفة عند تحريكها؛ المشكال ۲. (مجاز) مناظر بدیعة دائمة
التغير

كەنگەر، كەنگارو، **kangaroo** /kæŋgə'ru:/ n [C]
گیاھەۋەرى ئوسترالى كېندار
الكفر، حيوان أسترالي من الجرابيات

لوكارېشالېن، ئافرىمىش بۇ **kapok** /keɪpɒk/ n [U]
ئېقان، مادە يەكى نەرم ۋەك لۈكە بۇ پېكردىنى سەرىن
مادە ناعمة كالظن تستخدم لملء الحشايا والوسائد، القبك

كەباب، گۆشتى قېمەي **kebab** /kə'bæb/ n [C]
بەخەلۈز برژاۋ

نوع من اللحم المشوى على الفحم، كباب
پەيكەرىكى تەختە ياكى ئازايە پەيكەرى **keel** /ki:l/ n [C]
كەشتى لەسەر دروست ئەكرى

ھېكل خىشى أۇ فولاذى يېنى عليه ھېكل السفينة
جىگر، ھاۋسەنگ **on an even** ~
(مجاز) ثابت، متزن

ۋەردە گەپت، ئەكەۋىت بە لايە كدا **vi, ~ over**
يىنلق، يىل على احد جانبيه

۱. (ئىۋار، سوچ) تېژ **keen** /ki:n/ adj (-er, -est)
لاقان، تېژ، بەھىز، تال
۱. (الاطراف) حادة (مجاز) حاد، قوی، لاذع

رەشەباي بەھىز وتوند ۲. (پاپەخ - ھەست) **a ~ wind**
توند، قول ۳. (بېر، ھەستەكان) وريا، تېژ، بىزىو، بەئاگا،
چوست

رياح حادة او قارصة ۲. (الاهتمامات، المشاعر) عيفة، عبيقة
۳. (الفكر، الحواس) ثاقب، حاد، متيقظ

تېزىن، چاوتېژ **~ slht**
بصر حاد

بېرى تېژ، رۇشن فكر ۴. كەسىكى **a ~ intelligence**
بە پەرۋۇش، سەرگەوتو

فكر ثاقب، ذهن وقاد ۴. (الفرد، شخصية) يقظ، متحسس، شديد
الترك

ۋەرزىكارى بە پەرۋۇش، زىتەل **a ~ sportsman**
رياضى متحسس

پەرۋۇشى يارمەتتى ۋە ھارىكارى **~ to help**
متحسس للمساعدة او تقديم العون

خوليا، پەرۋۇش، زور پەرۋۇش **~ on**
متهم ب، مشتاق الى، ولوع ب

بەبا پەخەۋە، بەخۇشى، بە پەرۋۇشەۋە **keenly adv**
باعتنام، بولع، بشوق

باپەخ، پەرۋۇش **keenness n** [U]
إهتمام، ولع، حدة

دەمىيئەۋە، **keep** /ki:p/ vt, vi (pt, pp kept /keɪpt/)
دە ئىپارزى، دە ئېيلىئەۋە، دە پارىزى
۱. يحتفظ يستبقى، يحافظ على

ئەتۈم بىيارىزم؟ **May I ~ this?**
أتسمح لى ان احفظ بهذا؟

ھەمىشە نامە كۆنەكانى **He always ~ s old letters.**
ئە پارىزى
أنه يحتفظ برسائله القديمة دوما

يگروهه، پياريزه *K~ hold of it.*
 اسكها (لا تفتها)
 فكري بخهروهه (كه لاله ي بكه) *~ sth in mind*
 يتذكره، (يقيه في ذاكرته)
 هيمني ته پاريزي *~ one's temper*
 يحافظ على هدوته
 جيگر نه يي له سهر *~ one's seat on a horse*
 نه سپه كه، له سهر زيني نه سپه كه، ناگادار نه يي، پابه ند نه يي،
 چاوديري نه كا، بهرده وام نه يي، شاهنگ نه گيري له
 (جهژندا)، نه گرته نه ستو، پابه ند نه يي (به پاسا) خاوه نه بلين
 نه يي پويستي ناماده نه كا، پژوي دايين نه كا
 يتي ثابتا فوق صهوة جواد ۲. يواظب على، يحرص على، يلتزم
 ب، يراعي، يحفظ ب (الاحياء)، يتسلك يتقيد (بالتقاون)، يسير
 بوعده ۳. يزود بما يحتاج، يعيل:
earning enough to ~ oneself/one's family
 دهسته كه و ته كاني به شي پژوي خوي / خيزانه كه ي نه كا
 دخل كافي ليعيل نفسه / اسرته
 خيزان ته با *~ one's family in clothes/in comfort*
 بهريوه، ناسوده ي خيزان نه گرته نه ستو ۴. خاوه نداري
 نه كات، با نه شي يي نه كا، چاوديري نه كا
 يتري تزويد اسرته بالكاء / يكل لاسرته (عيشا مريحا) ۵.
 يملك، يعني ب، يسير على
 دوكان يا فروشگهي هه به *~ a shop*
 عنده دكان او حانوت
 توتيلي (باندي هه به) *~ an inn*
 يملك فندقا (نزلا)
 مريشك به خيو نه كات *~ chickens*
 يربي الدجاج
 ۵. كاروباري مالته با بهريوه ۶. ژميرياري *~ house*
 نه كات، تومار نه كا
 ۵. يدبر، يدبر شون المنزل، (قارن *house ~ er* مدبره منزل)
 ۶. يملك حسابات، يدون
 يادداشته كاني روزانه ي نه نويسيت *~ a diary*
 يسجل، يدون يوميات
 حساب رانه گري، دهفته نه گري *~ accounts/books*
 بو تومار كردن ۷. پاريزگاري لي نه كا، به نه يني نه ميته وه
 يملك الحسابات (قارن *book-keeping* مسك الدفاتر)
 نه يني دانه پوشي، نايدركيني *~ secrets*

يكم السر
 هيج له هاوربي *~ (back) nothing from a friend*
 ناشاريته وه ۸. نه پياريزي، نه ميئي، هه لده گهرت، بهرده وام
 ده ييت، نه يشاريته وه، ناهيئي، پابه ند نه يي
 لا يكم عن صديق شي ۸. يحفظ، يتي، ينع، يكت، يلزم
 يي دهنگ ده يي *~ quiet*
 الزم الهدوه
 منداله كان يي دهنگ نه كات *~ the children quiet*
 يلزم الاطفال المحافظة على الهدوه
 فاراسته ي خوت پياريزه *K~ straight on.*
 حافظ على اتجاهك
 كه شي خراب *kept indoors by bad weather*
 ناچاري كردله مال به ييني
 اضطره الطقس السيء الى لزوم البيت
 ليخورين له *Traffic in England ~s to the left.*
 انگلتره لاي چه پده وه ۹. (خواردنه كه) خراب نايي
 يلزم المرور في إنجلترا جهة اليسار ۹. (الطعام) لا يفسد
 گوشته كه له *Meat does not ~ in hot weather.*
 كه شي گهرمدا خراب نه يي
 اللحم لا يظل صالحاً في الطقس الحار
 هه واله كان گرنگيان وون نه كرده وه *news that will ~*
 (مجاز) اخبار لا تنقد جدتها (اهميتها)
 ۱۰. بهرده وام نه يي
 ۱۰. يواصل، يستمر
 بوچي ته ريتيه وه؟ هه *Why does she ~ giggling?*
 قاقالي نه دات؟
 لماذا تواصل التقهقه؟
 قه پتاني *My shoe-lace ~ s coming undone.*
 پيلاوه كه م زور شل نه يته وه
 ان رباط حذائي ينحل كثيراً
 ۱۱. ناهيئي ليش بكات *~ sb/sth from (doing sth)*
 ۱۱. يمنعه من عمل شيء:
 چي ريگي *What kept you from joining me?*
 لي گرني كه ييم بگه يته وه؟
 ما الذي منعه من اللحاق بي؟
 (واي لي نه كا) ريك ويك يي *~ at*
 يجمعه يواظب على
 دوور نه كه ويته وه، نايه وي، بهرنگاري نه يي، *~ away*

محافظ علی، یحول بینہ و بین التناقض، یتمسک ب (شجاعتہ، معنیاتہ)؛ یراعی، یتمسک ب (التقالید، العادات)، یستعہ من النرم، یتقیہ مستیقماً، یواظب علی، یستمر فی (المکاتبة مثلاً)
 پاریزگاری بکہ لہ (پاریزگاری بہ)، لہم ناستہ *~ it up*
 دامہ بہزہ، روو زہرد مہ بہ
 احتفظ ب (محافظ علی) هذا المستری لاستوانی، لاستغاذل
 دیمعن لہ پاریزی و برای گوہرانی *~ up appearances*
 بارود فوخ، تازه دیار دیت
 محافظ علی المظاهر رغم تغير الظروف
 لہ گہ لاندہ لہ پروا، وک خملک (باش) دہزی *~ up with*
 یجاری، یسایر مستری الآخرين
 ۱۳. دورہ پهریز لہ بین، *~ (oneself) to oneself*
 جودادہ بیت لہ خہ لکی لہ دہ شیریت
 ۱۳. بنطری علی نفسہ، عیش فی عزلة عن الآخرين
 شتیک بو خوی ہلنہ گری، ناہیلنی *~ sth to oneself*
 کہس بہ شداری بکا
 یحتفظ بشی لنفسہ، یرفض أن یشاركہ فیہ الآخرون
 کارہ کی زووتہ واو *~ early/good/late/bad hours*
 لہ کا/ تا کو درہ نگ کار لہ کا
 بنہی علہ مبکراً/ یظل یعمل لساعة متأخرة
 لہ گہ لیا لہ پروا، بہ دلی لہ کا *~ pace with*
 یجاری، یسایر، یماشی
 دوا لہ کہ کوئی (پیش کہوتن شتیک) *~ track of*
 یتبع (تطورات شیء)
 شہونخونی لہ کشنی، چاود پری لہ کا، بہ ناگا *~ watch*
 لہ بین
 یسہر، یترقب، یظل متنبہاً لہ
 کشنی خوی لہ پاریزی *~ one's feet/balance*
 خوار نایتہوہ، بہ لادا نایہت
 یحتفظ بتوازنہ، لا ینمايل أو یترنج
 ۱. ژبان، بژیوی ☐ n [C,U]
 ۱. عیش، قوت
 بژیوی ژبان دابین لہ کا *earn one's ~*
 یکسب عیشہ او قوتہ
 ۲. ناگاداری بکہومہ یگہرینہ روہ، ہمیشہ با *for ~ s*
 لہ گہل خوت بیت ۳. (لہ کوٹا) قہ لا، پالہشت
 ۲. احتفظ بہ و لا ترده لبقیہ مملک علی الدوام ۳. (قدیماً) حصن، قلعة

چاوی لہ نہ پوشتی، حمشای لہ نہ کا
 یتبند، یبند، یصد، یتحاشی
 داینہ مرکبئی، پیداپستی کہم لہ کا *~ down*
 یقمع، یخفض النفقات
 ناہیلنی، ریگہ نادات، بہرہ نگاری دہ بین *~ from*
 یتبعت عن، یمنع، یصد
 نہ یگری، دہشاریتہوہ، ناہدرکبئی ناگر کہ بہ گروہ *~ in*
 نہ بیننی
 یحتجز، یکم، یتقی (النار) مشتعلة
 پہ یوہندی باشی لہ بیننی لہ گہل *~ in with (sb)*
 یتقی علی علاقة طيبة معہ
 بہمہ شق کردن ہواری کارامہی *~ one's hand/eye in*
 لہ پاریزی
 یحافظ علی مستری مہارتہ بالمواظبة علی المثرن
 لہی دوور نہ کہ ویتہوہ، دورہ پهریز لہ بین لہی، *~ off*
 بہرہ نگاری لہ بین
 یتجنب، یتباعد عن، یصد
 بہرہ وام لہ بین، پاریزگاری لہ نہ کا *~ on*
 یستمر، یتابع یدام علی، یحافظ علی
 و برای ہیلکی بہرہ وام *~ on although one is tired*
 لہ بین لہ کاردا
 یستمر فی (العمل) رغم ما یشر بہ من التعب
 ہر شہ بقہی لہ سہر دایہ *~ one's hat on*
 یتقی مرتد یا قبضہ
 دہست لہ کارہ کہرہ پیرہ کہ بہ *~ an old servant on*
 بہر نادا
 یحتفظ بالغادم المعوز
 بہرہ وام لہ بین لہ کردنی کار پیک *~ on doing sth*
 یستمر فی (یدام علی) عمل شیء
 پرسپاری *Don't ~ on asking silly questions!*
 ناہدجی مہ کہ!
 کف عن توجیہ الاسئلة السخيفة
 زالہ بہ سہر دایہ، داینہ مرکبئی، دابینی لہ کا *~ under*
 یسیطر علی، یخمد
 دہ پیاریزی، نایہلی لہ دہست بہجی، پاہند لہ بین بہ *~ up*
 (نازاہتی، ورہی)، ناگاداری لہ کا، پاہند لہ بین بہ (داب و نہریت) نایہلی بسخونی، بہ ناگا لہ بیننی بہرہ وام لہ بین
 لہ کاردا وک (نامہ نویسن)

keeper /ki:pə(r)/ n [C] به‌شيوه يه‌کي سهره‌کي له‌وشه
ليکدراوه‌کان به‌کار ديت، چاودير، پاريزهر، راسپر پروانه
shop به‌قال **goal** گولچي به‌تاييه‌تي **game** چاوديري
نيچيره‌کان

تستدخم بشکل رئيسي في الکلمات مرکبه (انظر ~ **shop** بقال
~ **goal** حارس السرمي (لغ) و بخاصه ~ **game** حارس
الطرائد

keeping /ki:piŋ/ n [U] ۱. چاوديري کردن،
ناگاداري، پاريزتن، هه‌لگرتن، هه‌لخستن
۲. عناية، رعايه

له‌سهرده‌مي‌ئوده‌دا، له‌زيرچاوديري ~ **in safe**
في رعايه، في عهده

۲. له‌گه‌ليا ريك ناکه‌وي/ هاو ~ **in/out of ~ with**
شيوه‌نيه‌و نابکونجيني

۲. لايتشي مع/ لايطابق او يوافق

خه‌لاتن بو يادگاري ين ~ **keepsake** /ki:pseik/ n [C]
هديه يحتفظ بها للذكري

بهرميلي بچوک (تريکي ۳۰ گانون) ~ **keg** /keg/ n [C]
برميل صغير

ناسياوي، ديدار، ديمه‌ن، سنور ~ **ken** /ken/ n [U]
مدى المعرفة

له‌دهره‌وه‌ي پوراي زانينم ~ **beyond/outside my**
في/ خارج نطاق معرفتي

کونه‌سگ، کولانه‌سگ ~ **kennel** /kenl/ n [C]
وجار/ بيت الکلب

(پروانه **keep**) گرت، پاراست ~ **kept** /kept/
(انظر **keep**)

که‌ناري شوسته، به‌ريه‌ستي که‌فري ~ **kerb** /kə:b/ n [C]
(قدراخي شوسته)

حافه‌ او حرف الرصيف

ناوک، ده‌نک، کړوک، ناوه‌روک، ~ **kernel** /kə:nl/ n [C]
دان، کاکل، گه‌وه‌ري کيشه، ناوه‌روکي بابه‌تيک

لب، حب، نواة (مجاز) جوهر الشکله، لب الموضوع

کيروسين، نه‌وتي سبي ~ **kerosene** /kerəsi:n/ n [U]
کيروسين، جاز

هه‌لوي پچوک ~ **kestrel** /kestrəl/ n [C]
صفر صغير، عوسق

ساسی ته‌ماته، کيچه‌په، ~ **ketchup** /ketʃəp/ n [U]

دوشاوي سوسا خواردني ژشيريزا قارچک نو باجانين سور
چيکري به

صلصة طماطم، الکشاب

کتری، قوری چا، مه‌سين، چايدانک، ~ **kettle** /ketl/ n [C]
غلايه، بخاصه غلايه‌ او ابريق شاي

ته‌نگانه، که‌تن، چه‌له‌مه‌په ~ **a pretty ~ of fish**
مازق، ورطه

ته‌پلي مسين نيوه ~ **kettledrum** /ketldram/ n [C]
گويي پندار

طبلة نحاسية نصف كروية ترتكز على أرجل

۱. کليل، گيره ~ **key** /ki:/ n [C] ۲. کليل بو کيشه‌به‌ک يا
مه‌ته‌تيک ۳. کليلي چاره‌سهر کردن و هه‌رگيران له ياخود بو

زمانی بياني ۴. (پيش ناو ته‌که‌ويت) شوينيکي ستراتيبي که
ده‌سه‌لاتي هه‌به‌به‌سهر نه‌و ريگه‌و شوينانه‌ي که‌ده‌روازه‌ن

۱. مفتاح، مربوط ۲. (مجاز) مفتاح لشکله‌ او لغز ۳. مفتاح الحل؛
ترجمة من او الى لغة اجنبية ۴. (سابقه للموصوف ايضاً) مکان

او موقع ستراتيبي توذي السيطرة عليه الى التحكم في الطريق
او المنطقة التي يوجد فيها مفتاح

کليلي ده‌رياي سبي ~ **the ~ to the Mediterranean**
ناوه‌راست

مفتاح البحر الأبيض المتوسط

شويني ستراتيبي، سهره‌کي ~ **a ~ position**
۵. (پيش ناو) سهره‌کي، بنچينه‌يي، بنه‌ما

موقع رئيسي (استراتيبي) ۵. (سابقه للموصوف) رئيسي،
اساسي

پيشه‌سازي به‌سهره‌کيه‌کان ۶. به‌کي له ~ **industries**
کليله‌کان (پيانتو) ۷. (موسيقا) بابه‌خ ته‌دابه‌ناوازينکي

سهره‌کي ته‌ناسري به‌قرار

الصناعات الرئيسية او الاساسية ۶. احد مفاتيح، اصابع (البيانو)
۷. (موسيقى) المقام الموسيقى و يعتمد على نغمة رئيسية تعرف

بالقرار

ژئي موسيقا که‌تونده‌کات بو ~ **vi ~ up**
دروستکردني ناوازيني، ته‌پوروژيني، هاني ده‌دا، چالاکي

ته‌کا

يشد الأوتار لتفيمها، يدوزن (مجاز) يثير، يحفز، ينشط

دوگمه، کزمه‌له‌کليل له‌پيانتو پان ~ **keyboard** n [C]
ناميري نووسين

مجموعة المفاتيح في (الآلة الكتابة او البيانو)

*keynote *n* [C] کړوکی بیر یا هست یا بابه تی نوی، شپواز پان ناوازی دهرکه وتوو:

(مجاز: الفكر، الشاعر، الحديث) الاسلوب او النغمة المميزة:

به هه مان شپوه پان به شپوه په کی ~ *all in the same* بيزار که

على نحو رتيب أو ممل

*keystone *n* [C] به ردی گریدان، بیروکه په کی زال، سهره کی

حجر القوس (مجاز: فكرة سيطرة أو رئيسية)

*khaki /kə:ki/ *n* [U], *adj* جلی سربازی خاکی به کوتالی خاکی دروستکراوه، رنگیکی پوری زهر دباو

(ملابس، زي عسكري) مصنوع من قماش الكاكي، لون أسمر ضارب إلى الصفرة

kick /kɪk/ *vt, vi* ۱. له قه ددها، شق ددها، تی هلددها

۱. یرفس، یرکل، یضرب بالقدم

The baby was ~ing and screaming منداله که

به هردوو پی لنگه فرتی و هاواری دهرکه

كان الطفل یرفس برجلیه و یصرخ

به قاج له تویی پی ددها، شوت ددها ~ *a football*

یضرب کړه القدم برجله، یشط

پی سوود کاته کی به چاوه پروانی ~ *one's heels*

دده و تینی

یضیع وقته فی الانتظار عبثاً

~ *against* ناره زایی دهر نه بری

یحتج، یظهر الاعتراض

(تویی پی) ساتی دهست پیکردنی جیمی په کهم ~ *off*

(کړه القدم) لحظة بدء الشوط الاول

ناره زایی، دهر نه بری ~ *up a row*

(د.ل) یحتج، پتذر

~ *n* [C,U] لنگه فرتی، تیه لدان، به پی لیدان،

لنگه فرتی، شق ۲. خوخی، دلخوخی

رفس، رکل، ضرب بالقدم؛ رفة، ركلة ۲. (د.ل) متعة، بهجة

له زه تی لی نه یینی، رانه بویری پی ~ *get a ~ out of sth*

۳. گه رانه وای تفهنگ ساتی ته قه کردن توانای گه رانه وه،

چالاکي

یستع به، پیتهج به ۳. ارتداد البندقية عند الاطلاق (مجاز)

القدرة على الرد، نشاط، حيوية

توانای به رنگار بوونی نه ماوه ~ *with no ~ left in him*

فقد القدرة على المقاومة

۱. گدی، پیچه بزن / کار ۲. پیستی بزن **kid** /kɪd/ *n* [C,U]

۱. جدی، صغیر الماعز ۲. جلد الماعز

~ *gloves* ده ستنکی پیستی بزن ۳. مندل

قفازات مصنوعة من جلد الماعز ۳. (د.ل) طفل

~ *vt* (-dd-) گالتهی له گدل نه کات

یمازح، یعاتب، یسخر من

You're ~ding (me)! تو گالتهم پی نه که بیت

إنك تسخر مني

kidnap /kɪdnæp/ *vt* (-pp-) ده پدزی، ده پرفینیت،

درفینت (که سیک)

یخطف، یختلف (شخصاً)

kidnapper *n* [C] رفینره نه وکه سهی په کاری رفاندن

هه لددهستی، رفانکار

الغافل الشخص الذي يقوم بالختف

kidney /kɪdni/ *n* [C] (pl ~s) گورچيله، گولچيسك،

په کی له نه ندانه کانی له ش، گورچيله ی مهر (بو خواردن)

کلیه، کلیه (أحد أعضاء الجسم)، کلیة الفم و نحوه (تستخدم

طعاماً)

kill /kɪl/ *vt, vi* ده کوژیت، نه یته هو ی کوشن له ناوی

دها، سنور داده منی بو، کاریگه و شتی تیک نه دا

یقتل، یسبب فی موت، یضی علی، یضج حد ل، یفسد تاثیر

(شيء)

~ *time* کات نه کوژي

یجزی او یقتل الوقت

~ *n* (تاک به ته نه ا) کوشن راو کردن

(مفرد فقط) قتل (بخاصة حيوان النمس)؛ الحيوانات التي تقتل

فی النمس)

kiln /kɪln/ *n* [C] فرن، ته نور، له یتون، نه تون

فرن، آتون تور

~ *lime* کووره، ته نور بو سوتاندنی به رده فصل کووره

به رده گه چین

الکلاسة، آتون لهرق حجر الکلس، جیارة

~ *brick* فرنی خشت سور کردنه وه

آتون لشی الآجر او الطوب

~ *hop* فرنی ووشک کردنه وه گژ وگیای پی هوش کهر

آتون لتجفیف حبششة الدینار

kilo /ki:lə/ *n* [C] کیلو گرام، کیلو متر

- كيلو جرام، كيلومتر
kilo- /ˈkiːlə-/ *prefix* پیش گریک به معنای: هزار
 بادئة معناها: ألف
kilocycle /ˈkiːləsaɪkl/ *n* [C] کیلوسایکل ۱۰۰۰ خول
 الکیلوسایکل، ألف دورة
kilogram /ˈkiːləɡræm/ *n* [C] کیلوگرام هزار گرام
 الکیلو جرام، ألف جرام
litre /ˈkiːləliːtə(r)/ *n* کیلولیتر، هزار لیتر
 الکیلو لتر، ألف لتر
kilometre /ˈkiːləmɪtə(r)/ *n* [C] کیلومتر، هزار متر
 الکیلو متر، ألف متر
kilowatt /ˈkiːləwɒt/ *n* [C] کیلووات، هزار وات /
 په که ی پیوانه ی وزه په
 الکیلو واط: وحدة لقياس الطاقة
kilt /kɪlt/ *n* [C] تنوره ی پیاوان له بهر ی نه کان له
 بهر زای په کانی اسکوئله ند، کراسی سکوتله ند یا زه لاما ن
 تنوره یرتد یها الرجال فی مرتفعات اسکلندا
kimono /kiˈmɒnəʊ/ *n* (pl ~s) کیمونو: روئی
 یابانی، کراسه ک فره (ژاپونی)
 کیمونو: روب دو شامیر یابانی
kin /kɪn/ *n* خزم وکس وکار، خزنه مینى، کس وکار
 العائله الاقارب، الانساب
next of ~ نزیك ترین خزم، خویش، دلوفان
 اقرب الاقرباء
kind /kaɪnd/ *n* [C] ۱. ره گز، جور
 ۱. جنس، فصيلة، نوع
 ۲. توخمى مروف، ره گزى مروف ۲. جور، *mankind*
 پؤل، رهنګ، چه شن
 بنو الانسان، الجنس البشرى ۲. نوع، صنف، طراز
something of the ~ شتيك له م جوروه
 شىء من هذا النوع
noting of the ~ نه خیر، هر گیز، هیچ، نه هیجگار
 لا، أبدا، لاشىء من هذا
of a ~ له م جوروه، په ك نه خلیت، هاو شپوه ی خو ی
 شپاوى ناو لیان نیه، زیاده روی و نه گری له ناواناندا
 من النوع ذاته لا يستحق التسمية، تقبل بسميته من باب التجاوز
coffee of a ~ پی ی ناوتری قاوه، مه گره چوئنه
 لا يمكن ان ندعوها قهوة الا من باب التجاوز

- نرخى خو ی له پښه وه نه داتى (که و پهل) *pay in ~*
 نه ك نه ختی
 بدفع الشن عیناً (بضاعة) ولس نقداً
repay sb in ~ ده سپاوی نه داته وه
 یرد علی شخص ما بمثل رده
kind /kaɪnd/ *adj* (-er, -est) ۲. به سوز، به به زه یی،
 دلاوه، جهرگ سوز، دلوفان
 عطف، شفق، حنون
Will you be ~ enough to... نا پاریگم نه ده ی که
 أسمع ان...
It was ~ of you to... زه حمه ته یو توک
 كان لطفاً منك ان
Give my ~ regards to... سلأوی په سوزم یکه به نه په
 أبلغ تحياتي الرقيقة ل...
kindly *adv* به یی زه حمت، به مهره بانی، به سوزیه وه
 برقه، لطف، من فضلك
Will you ~ tell me... به یی زه حمت یم ده لیت
 أسمع ان تخبرني
kindly *adj* (-ier, -iest) ۲. روخوش، ندرم و نیا ن،
 به خشنده، دلنرم
 لطیف، حلیم، کریم، رقیق الفؤاد
kindness *n* [C,U] به زه یی، نه نوازشت، جهرگ
 سوزی، چا که، مهره بانی
 رافه، عطف، شفقه، معروف
kindergarten /ˈkɪndəɡɑːtən/ *n* [C] باخچه ی
 ساواپان، زاروستان
 روضة أطفال
kindle *vt, vi* ۱. داده گیر شیت، نه گریت، گری
 تیه و نه دات هه ست ده ورووژیت ۲. دشه ویت، دسوزت
 ۱. يشعل، يشتعل، يضرم ۲. (مجاز) يثير، يهيج (المشاعر)
kindly /ˈkaɪndli/ *adv, adj* پروانه *kind*
 (انظر kind)
kindred /ˈkɪndrɪd/ *n* [U] ۱. که سوکار، خزم، خویش
 ۱. قرابة، أهل، انساب
claim ~ with sb خو ی به خزم نه داته قه لم ۲. هه موو
 کس وکار
 ۱. يدعى القرابة لشخص ما ۲. جميع الأهل والأقارب
 ۱. نه چنه وه سر په ك بنچینه ۲. چوینه ك وه ك په ك *□ adj*

۱. يتنوع لأصل واحد؛ من أصل واحد (مشتراك) ۲. مثيل، شبيه
kinetic /ki'netik/ *adj* جوهلي، هزي جوهله
 حركي، مسب للحركة
۱. باشا ۲. كهسيكي خاوهن شكوا
king /kiŋ/ *n* [C] خاوهن دهسلات له پشه دا
 ۱. تلك ۲. شخص ذو نفوذ كبير، تلك بغضه في الصناعة
an oil ~ خاوهن نهوت، رونا
 ملك للزيت
- kingfisher** *n* شاه ماسيگر (بالنده په) جوره
 بالنده په كي پچووكه له سر خواردنسي ماسي ورد نه زي
 له روباو راوي نه كا
 الرفراف، طائر صغير زاهي الريش يتغذى على الأسماك التي
 يصادها من الأنهار
- kinglike, kingly** *adj* پادشاهي، شاهي پادشاهي
 شاهانه، شاهي
 ملكي، لائق بالملك
- kingdom** /'kiŋdəm/ *n* [C] ۱. شانشين، ولات
 ۲. په كي له سن مملكة كه ته سروشيته كان
 ۱. مملكة، دولة ۲. واحدة من الممالك الطبيعية الثلاث
the animal, vegetable and mineral ~ s جيهاني
 نازمل، روهك، كانزا
 المملكة الحيوانية والمملكة النباتية والمملكة المعدنية
the United Kingdom شانشيني (بريتانيا)
 المملكة المتحدة
۱. بادان نوشانه وه يان لول بوون له
kink /kɪŋk/ *n* [C] بوري يا پهت ۲. گهوجي يا لادان له روهوش
 ۱. التواء أو ثقل في سلك أو أنبوب أو حبل ۲. إخراج أو شذوذ
 في السلك
 □ *vt, vi* لولي ده كا، نه پتوشيته وه
 يلوي، يفتل، يفتري، يفتل
- kinsfolk** /'kiŋzfo:k/ *npl* خزمان، خرم وكهس و كار
 اقارب، انباء، اهل
- kinship** /'ki:nʃɪp/ *n* [U] خزمانه تي، مرفواني
 قرابة، نسب
- kinsman** /'kiŋzmen/ *n* (*pl* -men) په كي له خزمان،
 خرم
 أحد الاقارب، نسب
- kinswoman** /'kiŋzwmən/ *n* (*pl* -women) زنيكي

- خزم
 إحدى القريبات، نسبة
- kiosk** /ki:ɒsk/ *n* [C] (خانيك) قوخته بو (فروشتي
 روژنامه يان تله فون)
 كشك (بيع الصحف أو التلغون)
- kipper** /'kɪpə(r)/ *n* [C] ماسي رهنجه تير سامون
 (تدخليت ماسي په)
 سمك الرنجة المقدد بالتدخين
- kiss** /kɪs/ *vt, vi* ماچ ده كا، ده ميچي نه كا
 يقبل، يلمس
 ماچ، راموسان
 □ *n* [C] قبلة، لمة
۱. (ناوي كز) هه مو پنداويسته ك
kit /kɪt/ *n* [C,U] تايهت به جل وبه رگ بو سه رياز، مه له وان، گه شتيا ۲. نه
 ناميزانه ي كه كريكاريك له پشه كه پدا به كاري ديني
 ۱. (اسم جمع) كل حاجات (بغضه الملابس) الجندي او البعار
 او اي مسافر ۲. الادوات التي يستخدمها العامل في حرفته
a plumber's ~ پنداويستي كارسازي ناو ۳. ناميزي
 پيوست بوجالاي
 عدة السباك ۳. الادوات اللازمة لنشاط ما
- skiing** *~* پنداويستي خليكسان
 عدة التزلج
- 'kit-bag** *n* [C] جانتاي جل، توركه ي سه ربازي
 شنطة العدة، مخلاة الجندي
- kitchen** /'kɪtʃɪn/ *n* [C] فاشخانه، چيشخانه، نانخانه،
 لئانكه
 مطبخ، مطهي
- 'kitchenmaid** *n* كاره كهر، پاره تي چيشكه ر بدات
 خادمة تساعد الطباخة
۱. مشك گره، شلاقه (جوره بازيكه)
kite /kaɪt/ *n* [C] ۲. كولاړه، باشوكه، فر فروك
 ۱. حداة، حداة (نوع من الصقور) ۲. طائرة ورقية
- kith** /kɪθ/ *n ~ and kin* هه فال، خرم وكهس و كار
 هه لسي، دراوسني
 (نقط في العبارة) الاهلون الأصدقاء والأقارب
- kitten** *n* [C] پشيله ي پچووك، كتك
 قطه صغيرة، قطيطة، هريرة
- kitty** /'kɪti/ *n* [C] (*pl* -iest) سندوقي شت ومهك،

سندوقي ههشته رخان
صندوق يودع فيه جزء من مكاسب اللبب تحقيقاً لفرض مشترك
kleptomania /kleptə'meɪniə/ n [U] / دزخواری /
شیتی دزی، نهخویشی حمزه له دزی کردن
مرض / هوس السرقة
kleptomaniac n [C] / که سیتیکی نهخویش بوو به
نهخویشی دزی په تی، دزی خواز
الشخص المريض بمرض السرقة
knack /næk/ n [C] / شاره زایی به دهه ست هینراو له
جینه جی کردن کاریک کارامه یی له گردنیدا، به هره
(له شپوهی تاکدا)
براعة (مکبة) فی أداء عمل ما، موهبة (صفة المفرد فقط)
There's a ~ in it. بریتی په له به هره، به هره دار
أنها تدل على موهبة
knapsack /næpsæk/ n [C] / جانتای کول
حقية الظهر
knave /neɪv/ n [C] / ۱. سنی بهندی، به دخو، خابینوک
فیلکهر، قول پر ۲. کور (له کاغزه قوماړ)
۱. وغد، شریر، مخادع، نصاب ۲. الولد (فی ورق اللعب)
knead /ni:d/ vt / ۱. هملی نه گلوفی، هه ویر نه شینلی
۲. ماسولکه کانی نه شینلی
۱. يدعك، يعجن ۲. يدلك (العضلات)
knee /ni:/ n [C] / نه ژوتو، چوک، ژمنو
ركبة
'kneecap n [C] / کلاره ی نه ژوتو، چوک
الركضة، صابونة الركبة
kneel /ni:l/ vi (pt, pp knelt /nelt/) / کرنوش ده با،
چوک دانه، داشه نیستی له سر نه ژوتو
یرکم، یجشو، یسجد، یجلس علی رکیته
knell /nɛl/ n / لیدانی زهنگی مهرگ، نیشانه ی مردن پا
کوتای ی هاتن به شتیك (تاک a, the)
دقات جرس الموت، (مجاز) علامة الموت أو الأبدان بنهاية
شیء (مفرد a, the)
knelt /nelt/ / پروانه kneel
(انظر kneel)
knew /nju:/ / پروانه konw نه زانی، نه ناسی، ناسکر
(انظر konw)
knickers /'nɪkəz/ npl / هری، حلی، ژنانه ی ژیه هوه

لباس نسائي تختانی
knick-knack /nɪknæk/ n [C] شتی کهم نرخ بو
 جوانی، نه تیکه، زهره ک، چه کی یچو کی نه رزان
 تحف او حلی زهیده القیمة
knife /naɪf/ n (pl knives) چه قو، تیغ
 سکین، مدیة
 رفی لینه یته وه، نه بهو ی سزای
 بدات
 یعقد علیه، یرغب فی التیل منه
 □ vi چه قوی لینه دات، یان بهه نه چهری لینه دات
 یظمن بسکین او یخنجر
knight /naɪt/ n [C] ۱. سوارچاک، ههسپ سوار، شاه
 ۲. سوار، له خانه دانه پله ی رومه تداری سه ریازی هه لئه گری
 ۳. پیانو یك نازناوی Sir هه لگری پیش ناوی به که می وه
 خه لانی خزمه ته کانی بو نیستمانه کی، سوارچاک، کهله پیانو
 ۱. (فی الصور الوسطی) فارس وه عاده من التیلاء و یحمل
 رتبه شرف عسکریه ۲. (حدیثاً) رجل یحمل لقب Sir قبل أسمه
 الاول مکافأة علی خدماته لوطنه. فارس: نبیل
 □ vi نازناوی سوارچاک یی نه دات، پله ی بهرزی نه داتی
 یمنع لقب فارس. یرفع الی مرتبه التیلاء
knighthood n [C,U] سوارچاک ی، ههسپ سوار ی
 پله ی شهرفی ینگلیزی
 رتبه الفارس. فروسیه (رتبه شرف أنجلیزیة). شهامة
knightly adj نازا، نه جب زاده، سوارچاکه
 شجاع و شهم، یشبه او یمنع صفات الفارس
knit /nɪt/ vt, vi (pt, pp ~ ted, knit, -tt-) ۱. ده چنیت،
 ترکیو و فده دهنیت، گریددت، نه پکات به قول پدا ۲. نه یخاته
 سه ری، ینکه وه ده فنی، یه کده گرینه وه
 ۱. یحیک، یحیک بالصرارة ۲. یضم، یلتحم. یلثم
 ~ broken bones نیسکی شکاو چاک نه کات
 یجبر العظام المکسورة
 a closely ~ argument به لگهی پتهوی یی نه که، یی
 کهم و کوپری
 حجة متساکة خالیة من الثفرات
 ۳. ناوچاو گرژ نه کات، خوی مون
 نه کات ناوچه وانی دینه وه بهک
 ۳. یقطب جینه، یعقد مابین حاجیه، یعبس
knitting n چین، ده رزی کاری، ترکیو کر دن

knives /naɪvz/	چیاک، شغل الأبرة او التریکو بروانه <i>knife</i> چه قو (انظر <i>knife</i>)
knob /nɒb/ n [C]	۱. دھسک (دھرگا) ۲. گری (لھسہ) قہدی درہخت) زیکہ لھسہ پئست ۳. پارچہ کلویہک (خەلۆز، شەکر)
	۱. مقبض (الباب)، آکرة ۲. عقدة (فوق جذع شجرة؛ بشرة (فسي الجلد) ۳. قطعة كلة (من الفحم)، مكعب (من السكر)
knobbly /ˈnɒbli/ adj (-ier, -iest)	گرنج گرنج، داپوشراو به گری، گرنجاوی مظنی او مکسو بالقعد او الترمات
knock /nɒk/ vt, vi	۱. لهدەرگا دھدات، لی دی دھدات، نهدا به زه ویدا، نه پیه زینتی ۱. یقرع، یضرب، یطرق؛ یطرح أرضا ~ the bottom of a box out بنکی سندوقه که لانه با ینزع قاع الصندوق ~ a man down نهدا به زه ویدا یصرعه، یطرعه أرضا، یهزمه ~ at a door/on a window لهدەرگا دھدات یقرع الباب / التافذة ~ sb/sth about مامه له دی خرابی له گهل نه کا یعامله بقسو ~ about the world گهشتی دویزه خایدن نه کا یقوم برحلات طریقه (له زوران بازیدا) لی دی دھدا لیدانی توند، ~ sb out سوری سور له مینتی (فی الماکمة) یصرعه، یضربه ضربه قاضیه (مجاز) یدھش، یحیر ~ off work ۲. له کار کردن نه وهستی ۲. یتوقف عن العمل ~ off 50p (from a bill) نه پیرنیته وه یحسم، یخصم ~ sb up به دهرگالی دان خه بهری نه کاته وه یوقظه بالقرع المتواصل (على الباب) ~ sth up به خیرایی ناماده دی له کا ۳. (بزویته رینگ به به نرین کار نه کا) ته قه تهق نه کا یجهز، یعد بهجمله و کینما اتفق ۳. (المحرک الذی یعمل بالبزین) یخبط، یقرع

□ n [C]	لیدان، شلقوور، ته قه تهق قرعة، خبطة، ضربة
*knock-about adj	(نواندننی گاته یی سهرشانق) توندو تیز ههراو هوریا (تشیل هزی علی المسرح) عنیف، صاحب
knocker n	لیدهری سهر دهرگا مقرعة او مطرقة الباب
*knock-out n [C]	لیدانی سهرکوت کهر ضربة قاضیه
knoll /nɒl/ n [C]	گردولکه یا بانی پچوک، ته پۆلکه تله او هضبة ضفیرة
knot /kɒt/ n [C]	۱. گری، وه له فله، بونیاخ، قردیله ۲. گری به ند بۆ جوانی ۳. تنگانه، کیشی فالوز، تنگاوی ۱. عقدة، أنشودة (مجاز) رباط (رباط الزوجية مثلا) عقدة من الشريط (للزينة) ۳. مأزق، مشكلة مستحیة tie oneself up in ~s (له رمانه که) یتاقه تی نه کا، نه پخاته تنگانه وه ۴. گری له ته خته دا ۵. کومه له خه لکینک (الامر) یریکه، یحیره، یترط فی متاعب ۴. عقدة فی الخشب ۵. زمرة او مجموعه (من الاشخاص)
<i>people standing about in ~s</i>	چه ند که سینک به کومه له نه وهستن ۶. گری یا میلی دهریایی أناس یقفون فی مجموعات ۶. عقدة او میل بحری
<i>a vessel of 20 ~s</i>	کهشتی به خیرایی ۲۰ گری له سه عاتیکدا نه ورات مربک یسر بسرعه عشرين عقدة فی الساعة گری نه دات، نه پیه مستینه وه به گری □ vt, vi (-tt-) گری نه دا یقعد، یکون عقدا فی؛ یربط مستخدما القعد، یقعد
*knot-hole n [C]	کونه گری، پوشایی، کونی نه مانی له و گری بهی تیدا بووه، کوناگریکی، جینگه گری تقب العقدة، فراغ فی لوح خشبی ناشی عن سقوط عقة کانت فیه ~ سهر سوپهینهر (بخاصة) محیر کیشی سهر سوپهینهر، فالوز مشکله محیره a ~ problem ~ know /nəʊ vt, vi (pt knew /nju:/, pp known /neɪm/)
	ده زانی، ده ناسی، پی نه زانی، نه زانی، نه پناسی، جیای

نه کاته وه
 یدری ب، یعلم، یعرف، علی معرفة ب (شخص ما)، یعیز، یفرق
 یپوست *You ought to ~ better than to do that.*
 ناکات بیکه پت تا باشر نه پزانی
 ماکان یجب ان تفعل ذلك
 خاوه ن رای خو په تی *~ one's own mind*
 لږه فکره واضحه عما سیفله، انه متمسک برأیه
 نه توانی چاک له خراب چیا بکاته وه *~ what's what*
 یستطیع ان یبیز الجید من الردیء
 (ته نهاله) زانیاری نهینی ده زانی پو *□ n in the ~*
 که شی تر تاره خسی و نایی
 (فقط فی) مطلع علی معلومات سریه غیر متاحه لغيره
 زانیار، ناگه هدار، چوست، *knowing /'nəʊɪŋ/ adj*
 زیره ک
 عارف مطلع، فطن، ذکی
 مندالی زیره ک، مندالی زیتل *a ~ child*
 طفل ذکی او فطن
 تی روانینی فیلاوی *~ looks*
 نظرات ذات مغزی (ماکره)
 ۱. زانیاریانه، به شیوه یکه پی زانین، *knowingly adv*
 به نه نقه ست ۲. ده لالت به زانین وده رک کردن پزانی
 ۱. علی نحو مقصود او متعدد ۲. علی نحو یدل علی المعرفة او
 الادراک
 ۱. زانیاری، زانین، *knowledge /'nɒlɪdʒ/ n [U]*
 زانست، درک، دهرک ۲. زانین، بواری زانین، کومه له
 زانیاری په کی مرقا په تی

۱. معرفه، علم، ادراک ۲. اطلاع، مدى اطلاع، مجموع
 المعارف الانسانیة
 زورزان، شاره زایی چاک، *knowledgeable adj*
 بلیان، بهر زانین
 حسن الاطلاع، ذو درایه واسعه
 جومگه، گریچک، گری *knuckle /'nʌkl/ n [C]*
 په نجه له (نازله لدا) نیکی مده چه کسی مده رو وگوشتی
 ده وروپه ری که بو خواردن به کار دیت
 البرجعة، مفصل بین سلامیات الأصابع (عند الحيوان) عظم
 ریح الخروف واللحم المحيط به یستخدّم طعاما
 خوی ده دا په ده سته وه، پابه ند ده پی، *□ vi ~ under*
 ملکه چ ده پی، سهری بوداده نه وینی
 یستلم، یذعن، یخضع
 قورثانی پیروز *Koran /kə'ɒrɑ:n/ n*
 القرآن الکریم
 په یوه ندی به قورثانه وه هده *koranic adj*
 قرآنی، متعلق بالقرآن الکریم
 دوکانی فروشتی خواره مده نی *kosher /'kəʊʃə(r)/ adj*
 حلاله له نایینی جو
 (الطعام، دکان لیع الطعام) الذی یباح أكله فی الشریعة البهردیة
 کرنوش دها بو، *kowtow /kəʊ'taʊ/ vi ~ to*
 چوکدانی دکت، پیروزی نه کا
 یسجدل، یقدس
 سهریلند، ناویانگ، نابروو، *kudos /'kju:ɒs/ n [U]*
 ناللداری مه زانی
 (ل.د) مجد، شهرة، شرف

L

دواتزهه مین پیتی ته لغبی **L, I** /el/ (pl l's /elz/) ټینگلیزی

الحرف الثاني عشر من الأبجدية الأنكليزية

label /'leɪbl/ n [C] درف، نیشان (ته لکینری پان پیوهی
ته به ستری)، پارچه کاغذ یا کانزاکه ناوې وړکی بابه ته کی
له سهر ته نوسری پان نه وشویندی که لینی دروستکراوه
(یصق او یړپ او بښت) قطعه من الورق أو المعدن تدل علی
محتویات الشيء أو الجهة المرسل إليها

labial /'leɪbiəl/ adj زاری، لیوانه، لیفی
متعلق بالشفتین، شفوی

laboratory /lə'bɒrətəri/ (pl -ties) ته زموڼګه، ټاکیګه
به ټایه تی ټاکیګه کی کیمیا
مختبر، مختبر بخاصه کیمیايي

laborious /lə'boːriəs/ adj ۱. شهکه تګه، ماندوګه،
زه حمت کیش ۲. نیشانه ی ماندویدنی وشه که تی پیوه دپاره
۱. مجد، مضن، مرق ۲. یدو علیه علامات الجهد

labour /'leɪbə(r)/ n [C,U] ۱. کارو ته رک، ته قه لا
۲. بهرهمی نیشک، ته رکیک
۱. عمل، شغل ۲. نتاج العمل أو الشغل

له بهر خاتری ته و کاریکی خزمه تګو زاری *a ~ of love*
پیشکesh ده کا، حمز نه کا پارمه تی بدا ۳. چینی کریکار،
زه حمت کیشان

(یؤدی له) خدمة عن طيب خاطر (حبا في مساعدة) ۳. العمال.
الطبقة العاملة، الکادحون

پارتي کریکاران ۱. نازاری ژانګرن، *the L ~ Party*
متدال پوون

حزب العمل ۱. آلام المخاض / الولادة

ژنی نازاری متال پوونی هه به *a woman in ~*
أمرأة تعاني من آلام المخاض (الطلق)

۱. هه ول ته دات، زه حمت ته کیشی ۲. زور *vi, vt*
هه ول ته دا، هه ولی بی سود ته دات ۳. ته جولنی، به زه حمت
هه ناسه ته دا، هه ناسه سواره

۱. یکدح، یکد ۲. یحاول جاهداً. یبذل محاولات یائسة ۳.
یتحرك، یتنفس ببطء و تناقل

۱. کیشه کان *~ under a disadvantage / a delusion*
له بهر ده میا نه وه ستن، کوسپه کان دینې ری، خه یالی خواوه
۵. دریځه دات بهی هو، به یی زاری چاره نه کا

۱. أن عقبات تقف في طريقه / إنه واهم ۵. یسبب بدون داع.
یعالج بتفصيل ممل

چاره سه ری کیشه کان نه کات به وردی *~ the point*
ویزارانه

یعالج الموضوع بتفصيل ممل
هه ناسه ی قورس **laboured** adj ~ breathing

وناره حمت

تنف تنقل و صعب
شیوازی دروست کراو *a ~ style*
أسلوب مصطنع

labourer n [C] کریکار، بګه، پنجهیر
عامل، فاعل

ویل، ونیون، توش، **labyrinth** /'leɪbərɪnθ/ n [C]
نالزګه، ګرفتاری
مناقه، تیه

۱. لویه، دانلیل، قه پتان په په پده ی **lace** /leɪs/ n [C,U]
دانلیل

۱. دانیتلا، شریط یستخد للزرکشة
په ت پان لویه ی فالتونی / زیوی بو *gold / silver ~*
جوانګردنی جل و بهرگی میری ۲. قه پتانی پیلو
شریط ذهبي / فضي لتزین الزي الرسمي ۲. رباط الحذاء

□ vi, vt	له بیهستی به قه پتان
	یربط. یشد بالاربطه
~ (up) one's shoes	قه پتانی پتلاوه که ی توند نه کا
	یشد رباط حذانه
lacerate /ˈlæsəreɪt/ vt	نه پد ریختی، (گوشت) نه پیچنی،
	دچریت دلی نه شکینتی، هستی بریندار نه کا
	یمزق، ینش (اللحم) (مجاز) یحطم قلبه، یجرح مشاعره
laceration /ˈlæsəreɪʃn/ n [C,U]	یچراندن، دراندن،
	ونجن کردن
	ننش، تمزق
lack /læk/ vt, vi	۱. که می نه هیشتی، نیویستی پیته تی، نه تی
	۱. بنقص، یحتاج، یفتقر إلى
be ~ing	۲. نه بون، دهست نهنگی
	۲. معدوم، لایتوفر
Money for this plan was ~ing	پاره بو نه لم پروژه به
	نه بویه
	السال لهذا المشروع لم یکن متوفراً
□ n [U]	پیداویستی، کمی، نه بون، بن
	حاجه، نقص
no ~ of	کمی نه له، ... زور هه به له وه
	مانن نقص فی ... یوجد منه الكثير
for ~ of	به هوئی له دهسدان .. / نه بون
	بسبب فقدان ... / إندام ..
lackadaisical /ˌlækəˈdeɪzɪkəl/ adj	شه کت، ماندوو،
	نه چالاک، لاواز
	(یدو) متعاب و فاته الهمة
laconic /ləˈkɒnɪk/ adj	کسورت کسراوه، په کسورتی
	(فاختن)
	مقتضب، موجز، وجیز العبارة
laconically adv	په کسورتی
	بایجاز، بالتصاّب
lacquer /ˈlækə(r)/ n	وارنیش بو بویاخ کردن، چرپسکه
	بن هله پتانی، هه مشتن، هسین
	(انواع من) الورنیش لطلاء المعادن و تلمیحا
□ vt	سواخی له دا، وارنیشی ده کات، بریقہ ی بن
	هه لدنی، به وارنیش
	یطلي او یلمع بالورنیش
lactic /ˈlæktɪk/ adj	شیری

	لبنی، حلبی
*lactation	شیردان
	الأرضاع
*lactorrhoe	شیرزوری
	کثر اللبن
*lacrimal	فرمیسکی
	دمعی
lacy /ˈleɪsɪ/ adj (-ier, -iest)	داتیل، نویه، شه لیشی
	من او شبه الداتیللا
lad /læd/ n [C]	کور، لاوک، پوله
	صبي، ولد
ladder /ˈlædə(r)/ n [C]	۱. په یزه ی گه روک، پلیکان
	۲. بن بهستی گوره وی دریزی زنان
	۱. سلم ۲. تسيل طولي بجوارب السيدات
□ vi, vt	(گوره وی) تونده کړی
	(الجوارب) تسيل، ینسل
laden /ˈleɪdɪŋ/ adj	بارکراو، قورس کراو
	محمل ب، متقل
~ with	نرکه ی دی له بارکردندا
	ینو ب
lading /ˈleɪdɪŋ/ n [U]	بارکرن، بارداگرتن
bill of ~	لیستی بار کردنی که لوبه ل
	بولیصة أو وثيقة الشحن
ladle /ˈleɪdl/ n [C]	کهوگیر، نه سکوئی، چه مچه، که لگیر
	مغرفة، کبشة
□ vt	تن ده کات، پوی ده کات، پلاوی نه کاته وه
	بن زماردن
	بغرف، یوزع بلا حساب (out ~ غالباً)
lady /ˈleɪdi/ n [C] (pl -dies)	۱. خانم، خاتون، پاتو،
	کابانی
	۱. سيدة، (تعبیر مهذب) امرأة
	۲. له پدی نازناوی کچ وژنی هندی له مردانو (L ~)
	خانه دان
	۲. اللیدی، لقب لزوجات و بنات بعضی النبلاء و زوجة الفارس
	۳. خاتوو موریهم دایکی هیا
Our L ~	۳. السيدة مریم العذراء
lady in waiting n [C]	به ردهستی شاژن، پاهورا شا
	شابانو یان ژنی میر

lady like <i>adj</i>	وصيفة عند ملكة أو أميرة هه لُسوكه وتی جوان، هه لُسوكه وتی ژیتکی بیزدار، خانمی (تصرف) لاتی او یسه تصرفات سیده محترمة زاراوه بۆ ریزلئان به کاردنی له کاتی دواندنی خاتوونیک (~ Your/Her) خاوهن شکۆ، به ریزت لفظ للتقدير يستخدم عند مخاطبة إحدى السيدات: صاحبة السمر، سوله، سیادتک
*laevo (levo)	چه پانه ایسر
lag /læɡ/ <i>vi</i> (-gg-)	که مته رخه می ده کات، قته تلۆری ده کات، خاوه خواو نه کا، دواوه که وی، پاش دامان یتکا، (behind ~ غالباً)، پیاپا، یتخلف □ <i>n</i> بری دواکه و تن و ماوه که می، بری که مته رخه می مقدار التلکۆر او مدته
lager /'la:ɡə(r)/ <i>n</i> [U]	بیره ی روون، بیره یا سفک بیره من نوع خفیف
lagoon /lə'ɡu:n/ <i>n</i> [C]	ده ریاجه ی خویایوی به ردی موورویی یان به ریهستی لیمین جیای نه کاته وه له ده ریای بحیره ماله تفصلها الصخور المرجانية أو العواجز الرملية عن البحر
laid /leɪd/	(بروانه lay)، داینا (انظر lay)
lain /leɪn/	دانراو (بروانه lie) (انظر lie)
lair /leɪ(r)/ <i>n</i> [C]	په ناگه، لانه، چه شارگه، کولک، کولانه عرین، مریض، وجار
laissez faire /leɪseɪ 'feɪ(r)/ <i>n</i> [U]	سیاسه تی ده ست نه خسته ناو سه ریهستی که سیه تی به تایه تی له کاروباری ناپوری
	سیاسة عدم التدخل في الحريات الشخصية خاصة في الأمور الاقتصادية
lalty /'leɪtə/ <i>n the</i> ~	هیلمانیه کان، که سیک که ژۆر به تهنگ ناپنه وه نه پت العلمانيون، من ليس من رجال الدين، سواد الناس
lake /leɪk/ <i>n</i> [C]	گۆم، ده ریاجه، گۆل بحیره
lamb /læm/ <i>n</i> [C]	به رخ، به رخ ی بچوک که گوشته که ی بۆ بهره ی بچوک که گوشته که ی بۆ

lame /leɪm/ <i>adj</i>	خواردن به کار نه هینری حمل، خروف صغیر لحه مستخدم طعاما ۱. شهل، قوب ۲. (به لگه) نابه جی، قایل نه که ر پیانوی لاواز ۱. أعرج ۲. (الحجة) عرجاء، غیر مقنعة، حجة واهية □ <i>vt</i> شهل نه کا، نه بچه مینئ یجعله أعرج، یقعه
lamely <i>adv</i>	شه لانه، لاوازانه نحو أعرج أو ضعيف
lameness <i>n</i> [U]	شهل، قوی، شهلین، لاوازی عرج، ضعف
lament /lə'ment/ <i>vi, vi</i>	ده لاوینته وه، نه گری، هه نسک له دا، شیوهن نه کا یرئی، یندب، یتحب، یتبجع □ <i>n</i> [C] شیوهن کردن، شین، لاواندنه وه ندب، انتخاب، رثاء، مرثاء
lamentable /lə'mentəbl/ <i>adj</i>	به داخه وه، به هییار په شیمان، شینار، به زه یی، شایه نی به زه یی به مؤسف، باعث علی الأسف، فی حالة تدعو إلى الرثاء
lamentation /lə'men'teɪʃn/ <i>n</i> [C,U]	گریان، شیوهن، زارین، لوراندن، لاواندنه وه نحب، بکا، عویل، مرثاء
lamp /læmp/ <i>n</i>	چرا، گلوب، فانوس مصباح، سراج، لمبة كهربائية
gas and electric ~s	گولوی گازی و کاره یایی مصابیح غازية وكهربائية
lamp post <i>n</i> [C]	ستونی چرا، دار تهل عمود النور
lampoon /læm'pu:n/ <i>n</i> [C]	شعیری هه جوو، ووتاری گالته جاری، ترانه پاتیز قصيدة هجائية، مقال ساخر
□ <i>vi</i>	شعیری هه جوو ده نووسی، جوین به که سیک ده دات، گالته یی نه کا یکتب قصيدة يهجو بها شخصا ما، يهجو، يسخر من
lance /lɑ:ns/ <i>n</i> [C]	رم، نیزه، زهرگه رمج
lancecorporal <i>n</i> [C]	سه ریازی به ک خهت، جینگری ناسکه ری

	وکیل عریف
lancer <i>n</i> [C]	رهباز، سه‌ریازی یم هه‌لگر
	الرماع، فارس یحمل رمحا
²lance /lɑːns/ <i>vt</i>	شه‌قی نه‌کا به چه‌قوی نه‌شته
	یشق مستخدما المضع
lancet /lɑːnsɪt/ <i>n</i>	نه‌شته، نۆته
	مبضع، مشرط
land /lænd/ <i>n</i> [U]	۱. نه‌رز، ووشکانی، زه‌وی، خاك
	(به‌راورد بکه <i>sea</i> ده‌ریا و <i>water</i> ئاو) ۲. زه‌وی كشتوكاڻ
	۱. الباسه (قارن <i>sea</i> البحر و <i>water</i> الماء) ۲. أرض زراعية
	زه‌وی نه‌كێڤن / ئیش نه‌كا له‌زه‌ویدا ~ <i>working on the</i>
	یعل فی الارض / یزرعها
	۳. وولات، شاری له‌دايک بوون
	۳. بلد: بلده الأم (وطنه)
	۱. دانه‌به‌زی، نه‌نیشته‌وه (له‌كه‌شتی یا فروكه) □ <i>vt, vi</i>
	به‌فروكه دیت له‌سه‌رزه‌وی ده‌نیشته‌وه، (ماسی) راوی نه‌كا
	۲. (نه‌یگه‌یه‌نی) به‌بار یان حاله‌تیك
	۱. یترجل، یهبط، یترل (من السفينة، الطائرة) (الطائرة) یأتي بها
	یهبط بها الى الارض، (السفينة) یصیدها ۲. یصل (یوصله) الى
	ظرف أو حالة ما
	خوی توشی چه‌له‌مه نه‌كا ~ <i>oneself in difficulties</i>
	یجلب علی نفسه المتاعب
	همیشه به‌سه‌ر یه‌ی داده ~ <i>on one's feet like a cat</i>
	كه‌وی وه‌ك پشيله واته به‌ختی باشه
	یتع دو‌ما علی قدیه كاتظه‌ه‌ی إنه حسن الحظ
landed /lændɪd/ <i>adj</i>	خاوه‌ن زه‌وی
	مالله‌ أرضاً
landholder <i>n</i>	خاوه‌ن زه‌وی یا کریگه‌ته‌کی
	مالله‌ الأرض أو مستأجرها
landlady /lændleɪdi/ <i>n</i>	خاوه‌ن ئوتیل یان به‌نسیون
	(خاوه‌نه‌کی ئافره‌ت یه‌ن)
	مالکه‌ الفندق أو البسیون
landlocked <i>adj</i>	(به‌نده‌ر) به‌زه‌وی ده‌ور دراوه له‌همه‌مو
	لا په‌ك
	(الرفأ) محاط بالأرض من كل جانب تقريباً
landlord /lændlɔːd/ <i>n</i> [C]	خاوه‌ن (پیاو) زه‌وی،
	خاوه‌ن ئوتیل، خاوه‌ن مال
	مالله‌ الأرض، صاحب الفندق أو الترال، المۆجر

landlubber <i>n</i> [C]	(ناوێك مه‌له‌وانه‌كان له‌كه‌سێكی ده‌تێن كه‌ رانه‌هاتێن له‌سه‌ر ده‌ریا) ناشی
	(إسم يطلقه البحارة على) شخص غير مختاد على البحر
landmark /lændmɑːk/ <i>n</i> [C]	۱. نیشانه‌ی سنور
	۲. نیشانه، نیشانه‌ی ئاشكرا ۳. بوداویکی گرنگ كه‌ بینه
	خالی گۆزان
	۱. علامه‌ الحدود ۲. علامه‌ بارزه‌ ۳. (مجاز) حدث أو تطور هام
	یعتبر نقطة تحول
landmine <i>n</i> [C]	مینی زه‌وی، به‌ژمینا
	لغم ارضي
landslide <i>n</i> [C]	هه‌رفین، دانه‌پینی خۆل یا به‌ردله
	سه‌ره‌وێژی به‌وز، هه‌ره‌س
	إنهيار التربة أو الصخور من جانب احد المنحدرات الشاققة
landing /lændɪŋ/ <i>n</i> [C]	۱. شوێنێکی ته‌خت
	كه‌ده‌رگاكانی له‌سه‌ر نه‌كرینه‌وه، ته‌ختای نیوان كۆمه‌له‌
	پله‌كان ۲. نیشه‌وه، داهاتی هاته‌ خواره‌وه، داهیلان
	۱. منبسط الدرج الذي تفتح عليه الابواب، منبسط بین كل
	مجموعة و أخرى من الدرجات ۲. الهبوط، النزول
	به‌ئارامی ده‌نیشته‌وه ~ <i>make a safe</i>
	یهبط بسلام
landingplace <i>n</i> [C]	شوێستی دابه‌زینی گه‌شگه‌رانی
	له‌كه‌شتی
	رصيف یهبط علیه‌ الركاب من السفينة
landscape /lændskeɪp/ <i>n</i> [C,U]	(وێنه‌ په‌کی) دیه‌می
	سروشتی، هونه‌ری وێنه‌ گرته‌ی سروشت
	(صورة ل) منظر طبيعي، فن تصوير المناظر الطبيعية
lane /leɪn/ <i>n</i> [C]	پاره‌وه، کۆلان، توله‌ری، کۆلانیك
	زقاق، شارع جانبي ممر أو طريق یرك لیتج للناس و للسرور
	لحرية الحركة
language /læŋgwɪdʒ/ <i>n</i> [C]	۱. زمان، نه‌زمان ۲. شیواز
	۳. شیوازی قسه‌ کردن، زمانی تاییه‌ت بو‌پیشه‌ په‌ك
	۱. لقه‌ ۲. لهجه‌ ۳. أسلوب، لقه‌ خاصه‌ لاحدی المهن
	زمانی یاسا ~ <i>legal</i>
	لقه‌ القانون
	زمانی دیپلوماسی ~ <i>the ~ of diplomacy</i>
	لقه‌ الدبلوماسية
	۴. ووشه‌ی خراب، جێیو، قسه‌ی ره‌ق ~ <i>bad / strong</i>
	۵. ئاماژه‌ کردن وه‌ك زمان به‌کارده‌ی

۱. لفة نايبة، كلمات بذينة: سباب، شتائم، كلمات تنقصها الرقة
 ۵. الاشارات المستخدمة كلفة
finger ~ زماڻي په نجه (پو ڪه ڇولال)
 لفة الأصابع (يستخدمها الصم و البكم)
languid /'læŋgwɪd/ *adj* له سرخو، خاو، خاف،
 سست، قسهل
 فاتر الهمة، بطيء الحركة، حامل
languish /'læŋgwɪʃ/ *vt* ٻي هيز لهي، ورهه خاوده يي،
 لاواز ده يي، نه ورهه، دلته نگ لهي به هوي ٿاره زويهه
 تخور قواه، تفر همت، يصف، يذبل، يقدو حزينا بسبب رغبت
 او شوقه لشيء
~ing looks به زهه يي پيدا ٿي ته وه
 نظرات استعاطف
lank /'læŋk/ *adj* (فز) خاو و شؤر
 (الشعر) سبط، متهدل
lanky /'læŋki/ *adj* (-ier, -iest) (زه لام) باريڪ و دريڙ،
 (لاکان) تهسڪ و دريڙ
 (الشخص) نحيف و طويل، (الأطراف) طويلة و نحيلة
lantern /'læntɜn/ *n* [C] سندوقي ڪانڙا يا شوشه پو
 پاراستي چرايا ڳلوپ له با، فنه ر شوشه چرا، فانوس
 صندوق (عادة من المعدن والزجاج) لحماية المصباح من
 الرياح، مشكاة، فانوس
lap /læp/ *n* [C] ۱. باوهش، لاندڪ، مهودايي پيڪهه گرتي،
 ٽالين، دههمه، ڪوش، داو، دامه
 حزن، حجر
sitting with her baby in / her hands on / her ~
 دائه نيشن مثاله ڪه / دهستي له ڪوشيا په
 تجلس و طفلها / و يديها في حجرها
lap dog *n* [C] ۲. ٽوڪه سهگ، (سه بهڪ بچوڪ)، سهي
 ڪوشي
 ڪلب الحضر، ڪلب مدلل
lap /læp/ *vt, vi* (-pp-) ۱. قه دي ده ڪا (ڪو ٽال) نه پيچي
 به ده ٽالين، پيڪهه دگرت
 ۱. ڀلڻ او بھيڻ ب (التقاسم مثلاً)
~ ped in luxury له خوشياده ڙي، هاي لاف، بهختيار
 نه ڙي ۲. ڪو ٽال ڌوقه دي ده ڪات و نه پدا ته وه بهسر لاهي
 ڪه دا
 (مجاز) يعيش في بحيرة، ينعم بالعيش الرغيد ۲. يثني التقاسم

بعيٽ يٿراڪب فوق الطرف الآخر
 پري بهسر په ڪا ڪه ٿو وه ڪان، پري قه دگراوه ڪان [C] *n*
 شت له سر شت خوليڪي ته واو به ده وري گوره پاني
 پيشبرڪي
 ۱. مدي او مقدار التراڪب، مقدار تراڪب شيء فوق آخر، ثنية
 ۲. دورهه ڪامله حول مضمار السباق
on the last ~ له خولي ڪو ٽايي پيشبرڪي دا
 في الدورة الاخيرة من السباق
 ۱. پيانه لکيت، پيڪهه دگرت، **lap** /læp/ *vi, vt* (-pp-)
 ۲. دنالست (شه پوله ڪان) بهر تاشه بهر ده ڪان ده ڪه وون
 ۱. ڀلڻ ۲. (الأمواج) ترتطم بالصخور برفق
 بهر به ڪه وٽي ٿاو، بهر به ڪه وٽي شه پوله ڪاني [C] *n*
 ٿاو
 ارتطام الماء برفق
*laparorrhay پنه يي ورگ
 رخو البطن
*laparoscope ناوسڪ پيئين
 ناظور البطن
*laparoscopy سڪهه لڊرين
 فتح البطن
lapel /'ləpeɪ/ *n* [C] بهروڪي چاڪه، پيسير، دريڙهي
 پوهي پهخه ده گرتيه وه
 طية صدر المصطف (و تشكل امتداد للقبعة)
 ۱. زهه لاهي زمان، ههله ڪه تن، ماف **lapse** /læps/ *n* [C]
 نه مان، به نه زاني، گيله ۲. خواربون، لادان لادان له ريگهي
 راست
 زلة لسان، هفوة، سهو ۲. ارتداد عن الطريق السوي انحراف
 لادان له چاڪه ۳. ٽي پهريوني ماوه بهڪ *a ~ from virtue*
 ۱. (له پاسدا) نه ماني مافنيڪ بيان له ڪار خستني به هوي
 بهسر چوني ڪاهه وه
 انحراف عن الفضيلة ۳. مرور (الزمن)، فترة من الزمن ۴. (في)
 القانون زوال حق أو سقوطه بالتقادم
 ناميني چاڪه، دگوهيڙت، نشيف ديت، له پري *vi*
 راست لانه دا
 يزل، يعثر، يرتد عن السبيل القويم
 له چاڪه ڪرڻ لاهه دات پو *~ from virtue into vice*
 شيوي رهوشت نزمي (له پاسدا، ماف) په ڪه ده خري به هوي
 بهسر چوني ڪات و به ڪار نه هيناني په وه

ينحرف عن الفضيلة و يسقط في مهاوي الرذيلة (في القانون، الحقوق) تسقط بالتقادم أو عدم الاستعمال

larceny /lɑ:sənt/ n [C,U] دزى، دزيتى
(pl -nies)

سرقة، سلب متاع الغير، لصوية

lard /lɑ:d/ n [U] بون بان دوگى بهراز بوجنيشت لى نان
دهن أو شحم الخنزير و يستخدم للطهر

□ vt دوگ ياچهورى بهراز نه خاتنه سهر
يضع شحم أو دهن الخنزير على ...

larder /lɑ:da(r)/ n [C] ژوورى يان نه ميار بى پاراستنى
گوشت يان خوراك

حجرة أو خزانة لحفظ اللحم وغيره من الاطعمة

large /lɑ:dz/ adj (-r, -st) ۱. زل، گهوره، مهن، فراوان،
قه به

۱. كبير، واسع، ضخيم

۲. به خشر، به خشنده، پياوى دل *a ~ hearted man*

گهوره، لى يووردن، دهرون پاك ۳. ناسو، پانور ديارى نه كراو
۲. كريم، سخي، متسامح: رجل كبير القلب، سمح النفس ۳. واسع

الائق، غير محدود

a man with ~ ideas كابر ايه كى سهر بهست له يير ورا،
پياوئيكى يير فراوان رها، يير فراوان

رجل ذو أفكار متحررة، واسع الاق

at ~ سهر بهست، رهاو بهند نه كراو
حر، طليق (غير مقيد أو سجين)

people / the world at ~ به گشتى خه لك، ناسايى،
ژور بهى خه لك

الناس عامة، سواد الناس، أكرية الناس

by and ~ به گشتى، به رهاو كردنى هه موو باره كان
على الصوم، مع أخذ كل الأمور بعين الاعتبار

largely /lɑ:dzli/ adv تاراده يه كى ژور، به پترى
الى حد بعيد

lark /lɑ:k/ n [C] ۱. كلوكوره، شافان كوژ (به تايه تى
sky قيره)

قبرة، قبرة (lark... sky)

lark /lɑ:k/ n [C] ۲. گاته يى، گاتينه، گاته يى بى نه كا،
مزاح، لهر، شي مسل

□ vi يارى ده كا

يعزج، يلهر

larva /lɑ:və/ n (pl ~ e/-vi:/) كرموكه، ميوك
يرقانه، يرقة

laryngitis /lærm'dsartis/ n [U] هه كوردنى قورگ،
گهروكولون، قورگه سو

إلتهاب الحنجرة

larynx /læriŋks/ n [C] قورگ، گهروو، گهرووى، قرك
الحنجرة

*lavage شستن
غسل

lascivious /lɑ'si:vios/ adj حه شهري، داوين پيس،
بى ناپرو، لهش فروشى

شهواني، فاسق، داعر

lash /læʃ/ vt, vi جه لدهى لى نه دا، به قامچى لى ده دات،
داشورى دكت، لى نه دا

۱. يجلد، يضرب، بالسوط، يضرب كما لو كان بالسوط:

rain ~ ing (against) the windows

باران دانه بارى به سهر په نجه ره كه دا وهك قامچى پيگ
نه كيشى ۲. له پره زه پيالى پيو نه نى

مطهر ينهر على التوافذ كالسوط ۲. يندفع على نحو فجائي و
عنيف

The horse ~ed out at me نه سپه كه شالارى پوهنيام
اندفع الحصان نحوي بهنف

The wounded animal ~ed its tail ناژه له برينداره
كه كلكى نه دابه م لاولايدا (له توره يدا) ۳. سهر زه نشى نه كا،

به زماني توندو تيز قسه ي پى ده لى، نه وروژينى
أخذ الحيوان الجريح يضرب جانبيه بذيله (غضباً) ۳. يوبخ

توبيخاً عنيفاً، يلق بالأسنة حداد، يثير، يهيج

~ oneself / one's audience into a fury

گوريه سته وه يو وروژاندى خوئى / جه ماوه ۴. نه به سته وه
به پت

إندفع في إثارة نفسه / جمهوره ۴. يشد أو يربط بحبل أو نحره

۱. قامچى، به شه نه رمه كه ي، ليدانى قامچى، □ n [C]

ليدان به قامچى ۳. پرژانگ / پرژوله ي چاو

۱. سوط، الجزء العرن منه، ضربة سوط، جلدة ۲. هذب / رمش
العين

۱. پيست دامالين به قامچى **lashing** /læʃɪŋ/ n [C]

۲. په تى (باريك) بهند، پيگرهك

۱. جلد بالسياط ۲. جبل (رفيع)

lass /læs/ n [C]	كچ، كيزوله، دوت، كه چك بنت، قاة، صبة
lassitude /læsɪtjuːd/ n [U]	هياكى، سنبون، كفت بون، شه كات بون، خالون تعب، اعياء، نثر الهمة
lasso /læ'suː/ n (pl ~ s, ~ es)	پدت، گوريس، وهله في پيوهين يوگر تني نازول چل بطرف انشوطه يستخدم لأقتاص الخيل والأبقار، وهق نازول نه گري به وهله في پدت □ vi (pt, pp ~ ed)
last /lɑːst/ adj	۱. دواين، دوا، كوتاي ۲. پشوو، هاتور، پش فيستا ۳. دوايه مين، دواهي، پاشين ۱. اخير، آخر، خاني، نهائي ۲. السابق، آت قبل الوقت الحاضر مباشرة ۳. الوحيد الباقي، آخر، اخير I've spent my ~ pound دوايه مين (جنيه) م خرج کرد ۴. خراپترين، جي بي پروام ني به لقد انقثت اخر جنيه املكه ۴. أسوأ، شر من خراپترين He's the ~ person to trust with money كه سه كه تو متماهي ساماني پي نه كه پت ۵. كوتاي، دوايه مين انه أسوأ من تأنه على المال ۵. نهائي، الاخير I've said my ~ word on this subject دوايه مين قسي خوم وت له سه ربابه ته كه لقد قلت كلمتي النهائية في الموضوع □ adv ۱. دواجار، دوايه مين كه سي ۱. أخيراً، آت آخر الجيع □ n ۲. دواجار پيش فيستا، دواين، كوتاي ۲. آخر مرة قبل الزمن الحاضر، الاخير، نهائي at ~ له كوتاي دا، دواي پشوي دريژ أخيراً، بعد صبر طويل to the ~ هه تادواي، تادواترين هه ناسه الى النهاية، حتى النفس الأخير lastly adv له پاشدا، دواهي، دواجار أخيراً
last /lɑːst/ vi	نه مينيه وه، پرده وهام دهين، هه دكيش يدوم، يکني ل خواردنه كه به شي enough food to ~ us three days سين روزمان نه كات

lasting adj	ما يکفينا من الطعام لثلاثة أيام هميشه، يه کينه دائم، باق امداً طويلاً
a ~ peace	ناشتي هميشه يي سلام دائم
last /lɑːst/ n [C]	قالبی پتلو دروست کردن قالب لصناعة الاحذية
stick to one's ~	ته نها نه وکاره ده کات كه باشي لن ده زانني يقصر على عمل مايقنه
latch /lætʃ/ n [C]	۱. نه لقه پيز، کود، چلميره ۱. سقاطه، مزلاج داخراو به نه لقه پيز نه ك به قوفل ۲. قفلي زنبلكي پچوك له ده ره وه نه كرتيه وه به كليل (موصد) مفلق بالمزلاج وليس بالقفل ۲. قفل زبركي صغير يفتح من الخارج بفتح □ vt, vi ده رگا دانه خابه كيلون يوصد الباب (بالسقاطه)
late /leɪt/ (-r, -st)	۱. دواكه وتوو، دره نك، گيرو، گيرو بون ۱. متأخر، في وقت متأخر من النهار أو اي فترة زمنية أخرى ۲. خوالی خوش بوو ۳. له دوايه دا her ~ husband ۲. المرحوم، الراحل ۳. منذ عهد قريب ناشويه سياسيه كه ي نه دوايه the ~ political troubles الأضطرابات السياسية الأخيرة ۴. له دواي به دا، في دواهي of ~ ۴. مؤخراً of ~ years له سالاني دوايدا في السنوات الاخيرة
lately /leɪtli/ adv	پش ماوه يه كي كم، لهم زوانده دا به ري دهمك كورت، في دواهي منذ عهد قريب، حديثاً
latest adj	تازه، تازه ترين جل، نوي ترين جل الأحدث، أحدث (الأزياء مثلاً)
at (the) ~	دواترين، دواهي ترين على أبعد تقدير
latish /leɪtʃ/ adj	كه ميك دواكه وتوو متأخر بعض الشيء
latent /leɪtn/ adj	شاراوه، له چال نراو، كپ كراو،

لشارتی، مت	
(الصفات و ما أشبه) کامن، دفين	
~ energy	ووزی شارواو
	الطاقة الكامنة
lateral /'lætə(r)l/ <i>adj</i>	لاوه کی، په څه کی
	جانبی
~ buds	خونجه ی لاوه کی
	البراعم الجانبية
lath /lɑ:θ/ <i>n</i> (pl ~ s /lɑ:ðz)	پارچه ته څته، دارده س
	شريحة خشبية
lathe /leɪð/ <i>n</i> [C]	چهرځ، رنده، توپنه
	مخرطة
lather /lɑ:ɪðə(r)/ <i>adv.</i>	۱. که فی سابوون ۲. که ره
	۱. رغوة الصابون و ما اشبه (تستخدم قبل الحلاقة) ۲. زبد،
	عرق الغبل
۱. کف ده کا، په کف داینه پوښی ۲. چه وری	□ <i>vt, vi</i>
	نه کا
۱. یرغی، یغلی بالرغوة ۲. یزید، یکسو بالزید	
Latin /'lætn/ <i>n</i>	زمانی لاتینی کون
	اللاتينية، لغة الرومان القدماء
لاتینی، په یوهندی هه په به زمانی لاتینی وگه لانی	□ <i>adj</i>
که به زمانی لاتینی. بنه رته ده دوین	
لاتینی، متعلق باللغة اللاتينية أو الشعوب التي تتحدث لغات من	
أصل لاتيني	
latitude /'lættju:d/ <i>n</i> [C,U]	هیلې پانی (له شپو کی)
	کوډا، هیلپانی
	خط العرض (في صيغة الجمع)
<i>high / low ~ s</i>	شوینه دووره کان / نزیک له هیلې
	په کسانې ۲. (بوار، مهودا، ده لهر) سدره سستی پیر وړاو په فتار
	الناطق البعيدة / القرية من خط الاستواء ۲. (مدى) حرية
	الرأي و التصرف
<i>allow people great ~in political belief</i>	سدره سستی
	فراوان له پیر وړای سیاسي نه درې په گدل
	يسمح الشعب حرية كبيرة في المعتقدات السياسية
latrine /lɑ'tri:n/ <i>n</i> [C]	ناوده ستخانه، نافده ست
	(په قایبه تی له سهر یازگه) که زیرای تیدانه یی
	مرحاض، مبله (بخاصة في معسكر للجندود حيث لا تتوفر
	المجاري)

latter /'læta(r)/ <i>adj</i>	۱. دواتر پنیان، دووهمیان، نو تر،
	نوتیرین سدرهم
	۱. الأخير، الاحدث عهداً
<i>the ~</i>	۲. پاشکو، دوا باسکراو له دوو شتی په دوا ی په ک
	(په راورد په که former)
<i>former</i>	۲. اللاحق، المذكور أخيراً من شيتين متالين (لارن former
	السابق)
latterly <i>adv</i>	تازه له م روزانه دا، فان روزان، ژنو، پاشی
	حديثاً، في هذه الأيام
lattice /'lætɪs/ <i>n</i> [C]	رشته یی، توری، ناوی
	شعریه، شبکیه، مشریه
~ window	په نجه وری روون یا تور ناسا
	نافذة مشرّبة أو شعریه
laud /lɔ:d/ <i>vt</i>	ستا پش ده کا، په سنده ده کا
	یمدح، یسجد، بطري
laudable <i>adj</i>	ستا پش کراو، په سنبار
	جدير بالثناء
laudably <i>adv</i>	په لته اتووی، په سنباری، په شپوهی
	ده ستخوښی لن بکری
	على نحو جدير بالاستحسان
laugh /lɑ:f/ <i>vi, vt</i>	پن له که کنی
	یضعلک
~ up one's sleeve	له زیر ووه پن له که کنی، په مبه سستی
	گالته پن کردن
	یضعلک في سره (یضعلک صامتاً)
□ <i>n</i> [C]	پیکه نین
	ضحك، ضحكة
<i>have / get the ~ of sb</i>	ده پکاته شایه تی گالته پیکر دن
	یجعله موضع سخریه
<i>raise a ~</i>	خوښی نه کات
	یخلق جواً من المرح
laughable <i>adj</i>	پیکه نیناوی، که نینبار
	یدعو الى الضحك
laughing stock <i>n</i>	گالته چی خه لک، چی ی گالته
	پن کردنه
	أضحكة للناس، موضع الهزء والسخریة
laughter /'lɑ:ftə(r)/ <i>n</i> [U]	پیکه نین، که نین
	ضحك

۱. **launch** /lɔ:ntʃ/ *vt, vi* کهشتی په کی نوی ده خاته
 ناوه وه، گه میکی تازه ده خاته ناو شاره وه، نوقمی نه کا،
 مووشه ک بو گه ردوون همل ده دات ۲. هملی ده دات، تیری
 لږ نه دا، قايم ده ایت ۳. فاسانی نه کات ده ست پی ده کا،
 ۱. پتزل سفینه جدیده الی الماء، یعوها، یطلق (صاروخاً).
 مرکبه (الی الفضاء) ۲. یقذف، یرمي (حربه)، یوجه (حربه)
 ۳. یستهل، یبدأ
 ~ *an attack / an enterprise* هیرش نه کا / ده ست په
 پروژه به ک نه کا
 یشن هجوماً / یبدأ مشروعاً
 ۴. ده گریته بهر، پلان داده نن (رینگای نوی) ~ *out (into)*
 بو دابه زانندی کهشتی بو ناو ناو
 ۴. یسبح، یخط (طریقاً جدیداً) انزال سفینه الی الماء
 ۱ **launching pad** *n* [C] سه کڅ بو مووشه ک هاویشتن،
 هورزلا هاچتی
 منصة لأطلاق القذائف الصاروخية
 ۲ **launch** /lɔ:ntʃ/ *n* [C] لنش، کهشتی هملی
 لنش، زورق بخاری
launder /lɔ:ndə(r)/ *vt, vi* نه پشوا، جل وتو نه کا
 یفسل ویکوي (التياب)
launderette /lɔ:n'dret/ *n* [C] خومخانه یا شورگه
 خه لنکی کړی جل شورپیان ددهن به شورهری کاره بایی
 مصبقة أو مفسل يدفع الزبائن فيه أجراً لفصل ملابسهم في
 غسالات آلية
laundress /lɔ:ndrɪs/ *n* [C] جل شور، زن هه لده ستی
 به جل شورون و وتو کړدن
 امرأة تقوم بفصل الملابس وكيها، غسالة
laundry /lɔ:ndri/ *n* [C] خومخانه، جل شورگه، شوینی
 شستی جل وتو تودانی ناماده کړاو بوشتن و وتو کړدن
 مصبقة، مکان لفصل الملابس وكيها، الغسيل (الملابس المعدة
 للفصل أو الكي)
laureate /lɔ:reɪt/ *n* [C] شاعیر، هوزانغان
 شاعر
 ~ *Poet L* هوزانغانی شانیشینی، شاعیری بارینو
 البلاط الملكي
laurel /lɔ:rl/ *n* [C] دره خشی خار (له شیری کڅ) لاپرو،
 شکو داری (له شپردا، پا له ویزه دا)
 شجر الغار، (في صيغة الجمع) شرف، مجد (في الحرب أو

الأدب)
 سهرکو تن به ده ست دیني
 يعزز التفوق والنجاح
lava /lɑ:və/ *n* [U] ناگراو، خشیک، پروتان لالا،
 ده ردراوی قولکائی که ساردو ره ق ده پیته وه
 الحم، مذوف البراكين، لافا، المذوفات البركانية عندما تبرد و
 تتصلب
lavatory /lævətɔ:ri/ *n* [C] ناوده ست، ده ستورگه،
 نالریز
 مرحاض، دورة مياه، توالت
lavender /lævəndə(r)/ *n* [U] دره خشی جولگ،
 بوغوش، گیاسک
 الغرامی نبات زکي الرائحة
lavish /lævɪʃ/ *vt* پی نه به خشی، بلاوی نه کا، چاکه
 ده کات، خه رج ده کا، په رش ده کا، پیقام خه رج دکت
 یجو، یغذق، یبدد
 مثاله پی که سه که
 ~ *ing care on an only child* په ورو ده نه کا ویا به خشی پی نه دا
 یحیط طفلأ وحیدأ بعناية بالفقة
 زور، خواره، به خشنده
 □ *adj* وافر، غزیر، جواد، سخي
lavishly *adv* به خشنده، په زوری، به ده ست به ردایی
 بسخاء، بوفرة
 ۱. یاسا ۲. یاسای دانان ۳. فقهی تی، ماف [C,U] **law** /lɔ:/ *n*
 ۱. قانون ۲. القانون التشريع ۳. الفقه، الحقوقي
 قوتایی یاسا (ماف)
 ~ *a student* طالب قانون (حقوقي)
 سکالاً نه تیری بو دادگان، دادوهری نه کا
 ~ *go to* ۱. یاسا، ده ستور
 یقدم (بدعوی) الی المحاکم، یقاضی ۴. قانون، ناموس
 یاساکانی سروشت
 ~ *the ~ s of nature* نوامیس الطبیعة
 یاسای نیوتن
 ~ *Newton's* قانون نیوتن
law abiding *adj* پابه ندی یاسا
 ملتزم / متقيد بالقانون
law court /lɔ:ks:t/ *n* [C] دادگا، خانه ی داد
 محکمة، دارالقضاء

lawful /lɔ:fl/ *adj* یاسایی، نه گه دل پاسادایه، ری بی دراوه
قانونی، متمش مع او موافق للقانون

lawless *adj* دزه یاسا، مل که ج نی به بویاسا
مخالف للقانون، غیر خاضع للقانون

lawsuit *n* [C] کیسه، دوزنامه
قضیه، دعوی قضائیه

lawn /lɔ:n/ *n* [C] گزوگیا، چیمه
مرجه خضراء

lawnmower *n* نامتری گیابرین دروینوه، گیابر
آلة لجز العشب، جزاة العشب

lawn /lɔ:n/ *n* [U] جاجم، پویه شمین، شیفون
الشف، قماش من التیل

lawyer /lɔ:jo(r)/ *n* پاریزره، یاساناس
محام، ممارس للمحاماة

lax /læks/ *adj* ۱. کم ترخه م، بی ناگا، خاوو خلیچک
۲. تیک هه لوه شاو، شل وشیاو به هه لوه شاو، رهوشتی
خراب نابده جی ۳. تمهیلی، خاو، زکچونی
۱. مهمل، عذیم الآتیاه، متهاون ۲. منحل، متمس بالانحلال:
أخلاق منحل ۳. متراخ، مسترخ

~ *morals*

laxative /læksətɪv/ *n* [C] رهوانکهر، دهرمانی رهوانی
مسهل ملین

laxity /læksəti/ *n* [C,U] خاوبونهوه، تمهیلی،
هه لوه شاو، کم ترخه م، نه رمی
تراخ، نکاسل، إنحلال، توان، لین

lay /leɪ/ *vt, vi* (*pt, pp* laid) دایته نی، ده بیغات
یضع، یسط

~ *linoleum on the floor* زهویده به موشه ما دانه پوشتی
یغطي الأرضية بالمشمع

~ *a submarine cable* تهلی کاتزا له زیر دهریا دریده کا
۲. بالنده (هیلکه ده کات)، هیلکه دانه نی ۳. پال ده کهوی،
رانه کشنی ته پ وتوزه که دا ... ناوړشین

یعد سلاک تحت البحر ۲. (الطیور، العشرات) تبیض، تضع
البیض ۳. یطرح أرضاً، یبیل علی الأرض: یسکن الفبار الثائر
(برش الماء مثلاً)

~ *the dust crops laid by rain-storms* بهروپوومی
وهرو به هوئی باو و بوزان

محاصیل طرحها العواصف والأمطار علی الأرض

~ *a snare / an ambush* تله / داوی پودانه نی
ینصب فخاً / کینا

~ *the table* خواردن ناماده ده کات
یعد / یحضر المائدة

~ *supper* خواردن نیواره ناماده ده کات
یعد طعام العشاء

~ *a fire* زوپادانه گیر سینی ۱. (زاراوهی تاییه تی)،
به راست و چه پدا ده کیشتی

یعد المدفأة للأشتعال ۱. عبارات خاصة یضرب یسینه و یسره

~ *a bow one* به سه ختی ده جه نگی
یقاتل بشراعة

~ *sth aside* له مبار نه کا، پاشه کهوت نه کا، کونده کهوتوه،
په راوه که ده خاته لاوه، واز له نه ریته کونه کان دینی

یغزن، یدخر، یوفر، یضع (الکتاب) جانباً، یتغلی عن (العادات
البالیه)

~ *bare* دهرده خا، روت ده کا، پانی هه لده داتهوه
یکشف، یعری، یزیل الستر عن

~ *sth by* پاشه کهوت نه کا، کونه کهوتوه
یدخر، یوفر

~ *claim to* خاونه تی شتیک دهر نه خا، داوی مافی
خوی نه کا

یدعی ملکیه (شیء)، یطالب بحقه فی ..

~ *down one's life* زبانی نه به خشی
یضحي بحیاته

~ *down the law* قسه نه کات هه ر وه پاساوی هه بی
یتکلم کما لوکان حجة فی (أمر ما)، یتکلم بلهجة متطرسة

~ *it down that ...* دوپاتی ده کاتهوه، به دلیلی ده ری
نه خا

یؤکد، یعلن مؤکداً

~ *can't ~ one's hands on sth* ناتوانی شوینه کهی
بدوزینه وه

لا یستطیع الغور علی مکانه

~ *hold of* نه یگری، دهستی به سه رانه گری
یقبط علی، یسک

~ *in* گه لاله نه کا، هه نی نه گری، پاشه کهوتی نه کا
یغزن، یدخر

~ *sb low* نه یدابه زه ویدا، به سه ریا سه ر نه کهوی
بهزمه، یطیح به

باجی له سهردانهن، هیرش نه کاته سهری، به بوری *on* ~
 ناو یان گاز بو خانو راته کیشی، بوری ناویان گاز بوینا که راته
 کیشی

یفرض (الضرائب مثلاً)، یهاجم، یضرب بشده، یسد (الماء أو
 الغاز) لنبایة بواسطة الأنبیاب، یزود (مبنى) بأنساب توصیل
 (الماء أو الغاز)

نامادهی نه کا، لاشه ناماده نه کا (نه پشواو کفی *out* ~
 نه کا)، هیلکاری نه کابو (باخ، لاپه پرهی چاپکراو، پاره
 به خشین)

یجهز، یسد، یسد جفة للدفن (یفسلها و یکنفها)، یسد مسخطل
 (حدیقة، صفة مطبوعة، اتفاق المال)

که مته رخه می ناکات، خوئی ماندوو *oneself out to* ~
 نه کات

لا یدخر وسعاً، یجهد نفسه

پاشه کهوت ده کا، پهیدا نه کا، نه مبار ده کات *up* ~
 یدخر، یوفر، یخزن

نه کهوی له ناو جینگادا به هوئی نه خوئی یوه *be laid up*
 یلازم الفراض بسبب المرض

²lay /leɪ/ (بروانه *lie*)
 (انظر *lie*)

³lay /leɪ/ n سروود، گورانی
 اغنية، قصيدة تعد للغناء، نشيد

⁴lay /leɪ/ adj ناوه نئاو (ده کهوینه پیش ناو) ۱. عیلمانی،
 پیای نا ئانی

(نعت سابق السعوت فقط) ۱. علمانی، غیر اکلیریکی

نه ندام له ریکخواوی دینی جگه *a ~ brother*

له قه شه پتهی ۲. ناپسپوری له زانستی (پزیشکی) پان پاسای
 عضو فی تنظیم دینی ولكن ليس من رجال הכهنوت ۲. غیر
 اخصانی أو متخصص فی علم (کالطب أو القضاء)

مروفي ناسای، علمانی ناپسپور له (کاریک *layman* n¹
 پان نیشیک)

شخص علمانی، غیر متخصص فی (مهنة أو حرفة ما)

جینگه وه ستانی نو تومویل قه راخ *lay by* /leɪbaɪ/ n
 ری دور له شوینی هاووچو

موقف مؤقت للسيارات بجانب الطريق بعيداً عن مجرى السير
 توئوال، چین، قات *layer* /leɪə(r)/ n [C]

طبقة (من طبقات الارض مثلاً)

چینی قور، رهوز ۲. پالختنی رووه ک، *a ~ of clay*

رووه کی پالختراو

طبقة من الطين ۲. ترقيدة النبات، النبتة المرقدة

قومات، جل و بهرگی متدالی تازه *layette* /leɪet/ n [C]
 له دایک بوو

کسوۀ الطفل المولود و لوازمه

پلان، نه خشه ی گشتی، ریاز *lay out* /leɪaʊt/ n [C]
 التصميم، التخطيط

ته مهلی نه کات *laze* /leɪz/ vt, vi
 یتکاسل

ته مهلی، خواوه له کاردا *lazy* /leɪzi/ adj (-ier, -iest)
 کسل، بطی، فی العمل

ته مهلانه، به خاوی *lazily* adv
 بتکاسل، بیطه

ته مهلی، ته وه زهلی *laziness* n [U]
 کسل، بطه، فی العمل

که سیکي ته مهلی *lazy bones* n [C]
 (ل. د) شخص کسل

۱. قورقوشم ۲. پتهی قورقوشم ¹lead /led/ n [U]
 بوینی قولایی ده ریا گرافیتی پینوس

۱. الرصاص ۲. خط من الرصاص لیر عتق البحر ۳. اصبع
 الفرافیت الذي یحویه قلم الرصاص

قورقوشمی، قورس وه کو *lead* /ledn/ adj
 قورقوشم، رهنگی کپ

رصاصی، ثقیل کار رصاص، رصاصی اللون، داکن

هه وری رهش وکپ *~ clouds*
 غیوم داکنه

۱. راهبری ده کات، ²lead /lɪːd/ vt, vi (pt, pp led /led/)
 ریبه ری دکت، ریتمای ده کا ۲. پیشی نه کهوی، نه بیابه ریبه

۱. یقود، یرشد، یهدی ۲. یوج، یدیر

سوپا نه پابه ریبه پان *~ and army / an expedition*
 شالاوله پا، هه لمهت نه کا

یقود، جیشاً / حملة

نه بیابه ریبه گورانی / تیپی *~ the singing / the choir*
 موسیقاً ۳. نه ژی، نه یزیه نی

یقود الغناء / جوقة الرتلین ۳. عیش، یجعله عیش

کوله مه رگی نه یزینی ۴. نه یینه هوئی *~ sb a dog's life*
 (ریکا)، نه بیاته سهر، نه یکه به نی، (نیش و کار) نه یینه هوئی

یجعله عیش حیاة تعة ۴. یؤدی الی (طریق)، یفضی، یوصل،

۱. ورقه شجر
درهختی گه لادار، گه لادور ~ *trees in / coming into*
کردن ۲. پهره‌ی (په‌رتوک، ده‌فتر)
اشجار مورقه / تورق ۲. ورقه‌ی (کتاب، دفتر)
دهست پین نه‌کا، پهری نوئی هه‌ل ده‌داته‌وه
turn over
بیدا / یقلب صنعة جدیده‌ای:
واز له خووی خراب دینی ۳. پارچه ته‌خته‌ی ~ *a new*
زباده نه‌دری له لیواری میژ تاگه‌وره‌تر بیت
بقلع عن عادة سینه ۳. لوح خشبی یلحق بمنفذة لزیادة
انتاعها
۴. پارچه‌ی تهنک له‌فالتون، وورده فالتون ~ *gold*
۵. صفحه رقیقه من الذهب، رقاقة ذهب
leafless adj بین‌گه‌لا، بین‌ه‌لک
عار من الاوراق، بدون ورق
leafy adj (-ier, -iest) گه‌لادار، پرگه‌لا په‌لکی
مورق، مظلل بالورق، کثیر الاوراق
leaflet /li:flit/ n [C] ۱. پارچه گه‌لا، په‌لافوک
۲. نامیلکه‌ی چاپ‌کراوی راگه‌یاندن
۱. ورقه، جزء من ورقه کبیره ۲. نشرة اعلامیه مطبوعه
۱. هاوپیه‌مانی نه‌توه په‌ک ~ **league** /li:g/ n [C]
گرتوه‌کان، جفتا‌تانه‌توه‌بان ۲. په‌کیتی یانه‌ی وهرزش
۱. تحالف، عصبه‌ آم ۲. اتحاد اندیه ریاضیه
په‌کیتی توپی پین ~ *football*
اتحاد کرة القدم
په‌کده‌گری، په‌ک ده‌بین □ *v, vi*
یتحالف، یته‌د، یوحد
league /li:g/ n [C] لیگ په‌کسانه به‌نزیکه‌ی سیمیل،
فرسه‌نگ (۵۲۵۰ متر)
(أ. ق. الفسخ: یساری ما یقارب ثلاثة أمیال
کون، ده‌هوانه، درز (شله یان گازي ~ **leak** /li:k/ n [C]
لن ده‌ریچن) لن چون، دزه‌کردن
شق، فتحة، ثقب (یتسرب منه السائل أو الغاز)
۱. (شله) لنی نه‌چکن، نه‌شهنه نه‌کا، داده □ *v, vi*
چوړی، دزه ده‌کا، دلویه‌نه‌کات ۲. پلاوئه بیه‌توه (ه‌ه‌وال،
نه‌پنی)
۱. (السائل) یتسرب، یتر ۲. (مجاز) (الاخبار، الاسرار) تتسرب،
تنفی
زانیاری نه‌پنی نه‌درکینی ~ *secret information*

(الاعمال) تژدی الی، تسب
مال *extravagance that led to his bankruptcy*
به‌فیرودان و نابوتی گرد
تیزیر آدی الی افلاسه
۵. وای لنی نه‌کا، گومان ~ *sb to think / believe*
بکا / پروای هه‌پین
۵. یحمله علی الظن / الاعتقاد
۱. پشه‌وایی، ناراسته‌کردن، رینمایی کردن □ *n [C]*
۱. قیاده، توجیه، ارشاد
خوی نه‌کاته سه‌رکرده، کاره گرنگه‌کان ~ *take the*
نه‌گرتنه ده‌ست خوی
یتزعج، یترأس الآخرين، یسک بزماء الأمور
له سه‌ر ریپه‌وی نه‌و نه‌روا ۲. سه‌روک، ~ *follow sb's*
پوستی سه‌روکی، پشکه‌وتن، بواری پشکه‌وتن
یخزو حذوه، ینسج علی منواله ۲. قیاده، منصب قیادی، اسبقه،
مدی‌ الاسبقه
دوومه‌تر پشیان نه‌کوهی ~ *have a ~ of two metres*
۳. جلوه‌ی نازهل ۴. (نه‌کسه‌س هه‌ل نه‌سی‌یه) رۆلی سه‌ره‌کی
له‌شانوگه‌ری ۵. (پاری کاخه‌ز) ماف له‌سه‌ره‌تای پاریدا
یتقدم علیهم مسافة مترین ۳. مقود للحویان ۴. (مثل یقوم ب)
الدور الرئيسي في مسرحية ۵. (ألعاب الورق) الحق في بداية
اللعب
سه‌روک، ناماژه‌کهر، ~ **leader** /li:da(r)/ n [C]
ناموزگاریکار، سه‌رووتاری رۆژنامه
قائد، موجه، مرشد، افتتاحیه فی صحیفه
leadership n [U] رابه‌ری
قیاده
سه‌ره‌کی، پشه‌وایی، زورگرنگ ~ **leading** /li:drɪ/ adj
رئیس، قیادی، مهم جداً
نه‌کهری په‌کده له‌شانوگه‌ریدا ~ *lady*
السلطة الأولى في مسرحية
leading article n ووتاری سه‌ره‌کی له رۆژنامه،
گو‌تارا سه‌ره‌کی، سه‌روتار
المقال الرئيسي في صحيفة
leading question n پرسپاری ده‌ست نشان کراو،
پرسپارانیشانه‌کهری
السؤال الأیحاتي (المؤدي الی الجواب المطلوب)
۱. گه‌لای دره‌خت ~ **leaf** /li:t/ n [C] (*pl leaves*)

leakage <i>n</i> [U]	بنفسی معلومات سر به دزد کردن، دزدانه کردن، ده لاندن، بلا دود پشته
leaky <i>adj</i>	تسرب، نریز، شیء تسرب او یشتع (قاب یا شتیك) شله كهی لیوه دزه ده كا، (به لمدكه) كونداره
lean <i>/li:n/ adj</i> (-er, est)	(الأناء، الشیء) تسرب منه السائل، (القارب) مقرب ۱. كهس، نازول، گشت (باريك، لاواز، چهق)، لهړ، قلس ۲. خراب، بې بهرهم ۱. الأشخاص (الحيوانات، اللحم) نحيف، نحيل، ضامر ۲. ضئيل
~ harvests	غير متع بهرومى كم
~ years	حصا د لیل، غلة ضئيلة سالی ووشك، روژانی سخت
□ <i>n</i> [U]	سنوات عجا، ايام الضيق والعسر گوشی بې چه وری
lean ness <i>n</i> [U]	لحم هیر (بدن دهن) باریکى، لاوازی، داکه وتوو
lean <i>/li:n/ vi, vt</i> (<i>pt, pp ~ t /lent/ leaned /li:nd/</i>)	نحافة، ضور، ضالة لارده پشته وه، نه چه مینه وه
~ backwards	بیل، بنحی به روه دوا لار نه پشته وه
~ out of a window	بنحی الی الخلف خوی دریژ نه کاله په نچه روه وه،
~ over backwards to do sth	سوره دینتی یطل (بجسده) من النافذة
~ one's elbows on a table	تیکوشان زور نه کابو نه وهی کاره كهی جی به جی بکا، یا قایل بونی که سینک
~ a ladder against a wall	یقم بمجهود اکثر من اللازم لانجاز عمل (أو إرضاء شخص) ۲. پانه گری، په یژه دانه تی
~ one's elbows on a table	۲. پسند، پدعم: پسند سلا الی جدار نه نشکی نه خاته سهر
~ (up) on	میژه که ۳. وایر نه کاته وه، نه و لایه نه ده گری یضع مرقبه علی المنضدة ۳. یبیل الی، یجنع الی (الاعتقاد)
leaning <i>/li:nɪŋ/ n</i> [C]	۴. پشی پې نه پستمی ۴. (مجاز) یحنج علی
~	لادان، پالدان، ناراسته

leanto <i>n</i> [C]	میل، إتجاه خانویهك سه ربانه كهی بجینه ناو دیواری
leap <i>/li:p/ vi, vt</i> (<i>pt, pp leapt /lept/, leaped /li:pt/</i>)	خانویهكی تر، كوختهی خوار بناه یستند سطحه الی جدار مبنی آخر، كوڅ منحدر السطح
□ <i>n</i> [C]	بازده دات، خاړنه كا یقفز، یشب
by ~ s and bounds	قه له مبار، لیك، چنك، فرقاس، باز دان وتبه
leap frog <i>n</i> [U]	به خیرای زور به ده نگاهی خیرا بسرعة كبيرة، بخطوات سريعة
~	یاری ټینگلیزی یاریه، له په كيك له منداله كان پشی دانه ونیې په كيكی كه كه باز نه دات
~	به سهریا النطة الانكليزية، لعبة ينحني فيها احد الأولاد فيقفز الآخر فوق ظهره
leap year	سالی پر ۳۶۶ روژ سنة كبيسة (مؤلفة من ۳۶۶ يوما)
learn <i>/lɜ:n/ vt, vi</i> (<i>pt, pp ~ t /lɜ:nt/, ~ ed /lɜ:nd/</i>)	۱. فیر نه یی، وانه نه خوینی ۲. فیری نه كا، لیژی نه كوتنه وه ۱. يتعلم، يدرس ۲. يعلم، يطلع على (الخبر)
learned <i>/lɜ:nd/ adj</i>	زانا، هیتا، پسپور، زانبار، روشنبیر خوینده وار
the ~ professions	عالم، مثقف، علامة پشهی زانستی په كان
learnedly <i>adv</i>	المهن العلمية به شیوه يك زانین و بیر فراوانی
learner <i>n</i> [C]	بگه په نی علی نحو یدل علی المعرفة وسعة الاطلاع
learning <i>n</i> [U]	قوتابی / خوینده واری سهر تایی التليذ / الطالب المبتدئ
lease <i>/li:s/ n</i> [C]	زانست، فیربون، زانین علم، تعلم، معرفة
a new ~ of life	به لئندانی په کری دان (هه قده لیوان کریچی و خاوه مال)
~	عقد ایجار هه لیکي نوی، یو ژبان / یو ژیا نیکی
~	باشتر

فرصة جديدة للحياة / للعيش حياة أفضل	
به گری نه گری	□ vt
یوچر، یسأجر (أرضاً مثلاً)	
زهوی به گری گیراو، زهونی	lease hold <i>n</i> [U]
پاکریکری (بهراوردی که freehold خواهونی سهر بهست یان رها)	
(أرض) مستاجرة (قارن freehold استلا حر او مطلق)	
له غاو، په تی ملی سگ، ده زگین	leash /li:f/ <i>n</i> [C]
مقود الکلب، سلسله، رباط	
له توانای نه غا، په زنجیر پای نه کشیت،	<i>hold in ~</i>
دهست نه گری به سهریا، سهر بهستی لی زهوت نه کا	
یکج، جماعه، یسیر علیه، یقید حریت	
به له غاو نه په بهستی، ب ده زگینه گریندن	□ vt
یوتق، یربط بقود	
بچو کترین، نزمترین، که مترین	least /li:st/ <i>adj, n</i> [U]
الأصغر الأدنى، الأقل	
به لای که مهو، به هرحال	<i>at ~</i>
علی الأقل، علی آیه حال	
به که می، که مترین بر	□ <i>adv</i>
علی أقل تقدیر	
ناکار، که فل، چه رمی	leather /ləðə(r)/ <i>n</i> [U]
خوشکراو، سهختیان	
جلد مدبوع	
۱. شونیه که چی ده	leave /li:v/ <i>vt, vi</i> (<i>pt, pp left</i>)
هیلن، شیک به چی دی ده هیلن ۲. چی دی دیلن، شتی له بیر نه چی، به بی ناگا به چی ده هیلن	
۱. بهجر، یرک ۲. یرک / بنسی (شیئا) وراه، یرک سهواً	
نیوی ~ half one's work until the next day	
کاره که ی به چی دیلن یو پوژی دواپی	
یرک نصف عمله حتی الیوم التالی	
دهرگا که به کراوه ی به چی دیلن	<i>~ the door open</i>
یرک الباب مفتوحاً	
لی نه لکه ری، ده هیلن	<i>~ (sth / sb) alone</i>
پدعه وشانه	
۳. وازی لی دینن تا پروات	<i>~ go (of)</i>
۳. یرکه پفلت	
وازی لی دینن، یندی ناکت	<i>~ off</i>
یتخی او یقلع عن	

چی دی دینن (پن به مه بهست)، ده خاته پشت	<i>~ out</i>
گوئی، ده پخات ۴. به وه سیته میراتی به چی ده هیلن،	
له دوا ی غوی چی دی ده دینن (کاتی مردنی) ۵. نه پخاته لای راست یان لای چه پ	
یرک (سهواً او عمد)، یهمل، یسقط ۴. یورث بوسی، یخلف وراه (عند موته) ۵. یجمل (مکاناً مثلاً) علی یعینه او یساره	
<i>L~ the mosque on your left and go straight on</i>	
مزگوونی به چی بهیلن ریک برؤ ۶. له پاش (خو) چی دی دهیلن	
یجمل المسجد علی یسارک و سالی الإمام ۶. یرک یقی	
هیچی بونه ماوه تهو	<i>There's nothing left for you</i>
لم یبق لك شيء	
مولت، ریدان، وچان	leave /li:v/ <i>n</i> [C,U]
یدن، رخصه اجازه	
داوای مولت نه کا، نه روا ته وه ~ ask for go home on	
بوناو کس و کاری) له مولت دا	
یطلب اجازه، یذهب (الی اهله) فی اجازه	
به یارمه تی خو، گدر ریگم پن ده دهیت ~ by your	
۲. ماوه ی مولت	
عن انذک، لو سمحت ۲. فترة الاجازة او مدتھا:	
مولتی شمش مانگی	<i>six month's ~</i>
اجازه مدتھا سته شهر	
دوو مولت له شمش سالدا	<i>two ~ s in six years</i>
اجازتان فی ست سنوات	
۳. مولتی روشتن	<i>take one's ~, take ~ of sb</i>
وه ده گری، دوا خوازی لی نه کاو نه روا	
۳. یسأذن بالانصراف، یودع منصرفاً، غادر مودعاً	
خوی شیت نه کا، شیتانه هلسو	<i>take ~ of one's senses</i>
کهوت نه کا	
یجن، یصرف کما لو کان مجنوناً	
ماهی، هیلن، ههوین، خمره،	leaven /levn/ <i>n</i> [U]
کار یگری باش	
خمیره، (مجاز) تأثیر (حسن)	
له پتر شینن، چالاک لی نه کا، ههوینی تی نه کا	□ vt
یخمر، ینشط، یغنی حیریه علی	
که لکان (پروانه leaf)	leaves /li:vz/
(انظر leaf)	
پاشماوه، پاشهرو، نیشتو، تلپ	leavings /li:vɪŋ/ <i>npl</i>

	بقايا، مخلفات، فضلات، رواسب
lectern /'lektən/ n [C]	ژیرقورنان، هه لکری تهخته
	بۆ په راوی پیروزی له سهردانه نرۍ
	مقرأ، حامل خشبی مائل یوزع علیه الکتاب المقدس
lecture /'lektʃə(r)/ n [C]	۱. وانه وخته وه
	۲. سه رزه نشتی نه کا، ناموزگاری نه کا به سه رزه نشته وه
	۱. (پلتي) محاضرة، يحاضر ۲. یوځ، ينصح موبخاً
lecturer n [C]	وانه ییز، ماموستا، سه یدار
	محاضر
lectureship n	جنگای وه ستانی وانه ییز له زانکۆ
	گوتارکاری
	منصب المحاضر في جامعة
led /led/	(پروانه <i>lead</i>) راپه ری ده کات
	(انظر <i>lead</i>)
ledge /ledʒ/ n [C]	لیوارو قه راځنیکي دپار له بهرد
	وه کوره فیه
	رف، افریز، حاقه بارزه من الصخر شیه بالر ف
<i>a window ~</i>	قه راځی په نجره
	حاقه او افریز النافذة
ledger /'ledʒə(r)/ n [C]	(ده فته ری ژمرباری)
	(مسك الدفاتر) دفتر الاستاذ، سجل الحسابات الجارية
lee /li:/ n [C,U]	په نا، په ناگه، په یوه نډی به لایه کی دووره
	باوه هه یه ره ځی نه له بهر بایڼ
	موضع بعيد عن مهب الريح، (نعت سابق للسنوت) متعلق او
	متصل بالجانب البعيد عن مهب الريح
<i>the ~ side of a ship</i>	قه راځی به لاهم، په نا با
	جانب السفينة المحبوب عن الريح
<i>a ~ shore</i>	له بهر با، بهر ناڅا با دځتی
	شاطيء تهب عليه الريح
leech /li:tʃ/ n [C]	زهرو، زیلو، ژيرو
	علقة
<i>stick like a ~</i>	ځوڼی نه کیښت به زهرو، مه حاله
	بزگاری یت لڼی
	يصعب الخلاص منه
leek /li:k/ n [C]	کهوهر، گوهره (سه وزه ی وه ک ته ره)
	پیاز، سیر موک
	کرات (خضار شیه بالبصل)
leer /liə(r)/ n [C]	مویه، سه پرکړن به رقه وه

□ vi	نظرة ماکرة أو خبيثة
	لا بهلا سه پرده کا، به فیلوه ده پروانی
	ينظر شزراً، يلقى نظرة ماکرة
~ at	
lees /li:z/ npl	لنکهر ځته، تلپ، تړپ
	نفل، عکاره، رواسب
leeway /'li:weɪ/ n [U]	لار بونه وه ی که شتی له گدل با
	إنحراف (السفينة) مع الريح
<i>make up ~</i>	باربوی کاتی به فیر وچوو نه کاته وه،
	نه گه رپته وه بۆ شوڼی ځوی
	(مجاز) يعرض الوقت، الوقت الضائع، يعود الى موضعه (موقف
	واقعه)
¹ left /left/	پروانه (<i>leave</i>)
	(انظر <i>leave</i>)
² left /left/ adj	چپ، لای چپ
	يسار، الجهة اليسرى
<i>Few people write with the ~ hand</i>	ځه لنکي کی کم
	به ده ستي چپ نه نو سن
	قليل من الناس يكتبون باليد اليسرى
the left n	پارته چپ ره وه کان (شپوهی)
	أحزاب اليسار (الأشراكيون و الشيوعيون)
left handed adj	چه به، ب چه پانی، چه به لهر، چه په وانه
	أعسر (عسراوي) يعمل يساراً، أشول
leg /leg/ n [C]	۱. قاج، لاق، لنگ، ته شک
	۲. رجل، ساق
<i>give sb a ~ up</i>	ده ستي یار مه تی بۆ دروڼ نه کا
	يمد له يد العون
<i>pull sb's ~</i>	هه لی نه فیر یوڼی پاشغولی لڼی نه گری
	يخذه، يعاينه مازحاً
<i>not have a ~ to stand on</i>	به لگه نی به بۆ نه وه ی ڼی
	هه ل نه سنی
	لا يجد حجة أو مبرراً لما يفعله
<i>on its last ~ s</i>	له په راوړ، له گوڼی گوڼ ۲. (کوچ)
	يهدئ له قوتنا ځه کانی، قوتنا ځ
	على شفير الهاوية، على حافة القبر ۲. (الرحلة) احدى مراحلها،
	مرحلة
legless adj	ڼی لاق، ڼی قاج
	بدون أرجل أو قوائم

legacy /ˈlegəsi/ n [C] (pl -cies)	میراثی، سپارده، که له پور
legal /ˈli:gl/ adj	میراث، ترک، آرث ياسايی، ياساگېر قانوني
~ legal tender	پاره یی ياسايی پروا پیکراو عطه قانونیه یترجې قبولها عندالدفع
legally /ˈli:ɡəli/ adv	ياسايی، له لایه نی ياسايی قانونیاً، من الناحية القانونية
legality /ˈli:ɡæləti/ n [U]	ثابتي، ياسايی تی، دانانی سیفہ تی ياسايی شرعیه او قانونیه (الأجراء)
legalization /ˈli:ɡəlaɪˈzeɪʃən/ n [U]	ياسايیون، پیدانی پروشتی ياسايی تحلیل او اجازة قانونیه، إعطاء صفة قانونیه لشيء
legalize /ˈli:ɡəlaɪz/ vt	ده یکاته ياسايی، پره و او ياسايی ده کا يعطي صفة قانونية ل، يحلل أو يجيز قانونياً
legate /ˈlegət/ n	نښراو، نوښه ری پاپا، په یک قاصد رسولي، ممثل للبابا
legation /ˈli:ɡeɪʃən/ n [C]	ناردنی نوښه ری میری خانه یی ده سه لات پندراو مفوضیه، دار المفوضیه
legend /ˈledʒənd/ n [C]	نه فسانه، داستان، چیقانونک أسطورة، أدب أسطوري
famous in ~	بدها و بانگ له و یوه یی نه فسانه یی شهر فی الأدب الأسطوري
legendary adj	نه فسانه یی أسطوري، خرافي
legibility /ˈledʒəˈbɪləti/ n [U]	ده ست و خد ت جوانی، ثاسان بخو ښه ښه و، خو ښه ښاری وضوح الخط، سهوله قراءة
legible /ˈledʒəbəl/ adj	(خد ت، چاپ) پیتی فاشکرا ثاسان بخو ښه ښه و، خو ښه ښاری، خو ښه ښار (الخط، الطباعة) واضح الحروف، سهيل قراءة
legibly adv	ثاسانی خو ښه ښه و، ب خو ښه ښاری على نحو واضح الحروف أو سهل القراءة
legion /ˈli:dʒən/ n [C]	۱. فدیلق له سو پای رومانی

کوندا، گه له کومه، کومه ټیکي زور گوره ۱. فیلق فی الجیش الروماني (قدیماً)، حشد، جمع غیر	legislate /ˈledʒɪsleɪt/ vi
ياسا دانه نی، ده ستور دانه نی یشرع، یسن القوانين	legislation /ˌledʒɪˈsleɪʃən/ n [U]
ياسا دانان، ياسا گوری تشریح، مجموعه القوانين	legislative /ˌledʒɪsleɪtɪv/ adj
ياسا دانانی، ده سه لاتی ياسا دانان تشریعی، ذو سلطة تشريعية	~ assemblies / councils
له نه جو مهنی ياسا دانان المجالس التشريعية	legislator /ˌledʒɪsleɪtə(r)/ n [C]
ياسا دانه ر مشرع، واضع القوانين	legislature /ˌledʒɪsleɪtʃə(r)/ n [C]
ده سه لاتی ياسا دانان، جفاتا ياسا دانان السلطة التشريعية، هيئة المشرعين (کالبرلمان مثلاً)	legitimacy /ˈli:dʒɪtɪməsi/ n [U]
پروای، ياسايی شرعی، مطابقة للقانون	legitimate /ˈli:dʒɪtɪmət/ adj
۱. ياسايی، ده لال پروای، پروا کړی ۱. شرعی، قانوني	the ~ king
مولکی شرعی الملك الشرعي	~ purposes
مه به ست یا نامانجی پروا ۲. ده شنی پاساو بدری	~ absence from school
به هانه یی مه په که له قوتا بخانه دوا نه که و یی ۳. (کوړی له دایک و پاوک) شهرعی، کوړی خوی	أغراض أو غايات مشروعة ۲. منطقي، يمكن تبريره تغيب عن المدرسة بغد ۳. ابن شرعی
کاتی بی ښی، قلاتی، وچان، ده می قالا	leisure /ˈleɪʒə(r)/ n [U]
وقت الفراغ سه رقال نی په، کاتی بی ښی، وچان، قلاتی	at ~
غیر مشغول، علی مهل، فی وقت الفراغ له و کاتانه یی کاری نی یی، سه رقال نیه	at one's ~
فی فراغه، عندما لا يكون مشغولاً کاتی زوره، له سه یی، به تاله، ده و له مه ند	leisured adj

leisurely <i>adj</i>	ینعم بالکثیر من وقت الفراغ، منعم، مرفه لهسه رخوی، بدهسهینی
lemon /'lemən/ <i>n</i> [C]	علی مهل، بدون عجله (درهخت) لیمو (شجرة) لیمون
lemonade /,lemə'neɪd/ <i>n</i> [C,U]	لیمونات، ناوی لیمو، لیمو شیریز لیموناده، مشروب عصیر الیمون
lend /lend/ <i>vt</i> (<i>pt, pp lent</i> /lent/)	۱. قهرز پندان، دهین ددت، قهرز پنه‌دا ۱. یعیر، یقرض
~ a hand	۲. دهستی یارمه‌تی یورانه کیشی ۲. یقدم ید العون، یساعد
~ oneself to	۳. لایه‌نگری کسینک نه‌کا یسترسل فی، یدعم یزید
~ itself to	بومه به‌ستیک نه‌گونجی ۳. نه‌یخانه سه‌ری، بوی زیاد نه‌کا
	یصلح لغرض ما ۳. یضفی علی، یضیف الی: راسته‌کان، facts that ~ probability to a theory که‌لایه‌نی بیردوژیک نه‌سه‌لمنین حقاقتی تضفی أرجحیة علی نظریة ما
lender <i>n</i> [C]	خاوه‌ن قهرز، خوازگر دائن، مُعیر، مقرض
length /lengθ/ <i>n</i> [U]	۱. دریزی (شوین یان کات)، دریزی، دریزی، دریزی، ۱. الطول (مکاتیباً أو زمنياً)
at ~	له‌دوایدا، دواي ماوه‌یه‌کی دریزی، به‌دوژیایی أخیراً، لوقت (بعد وقت) طویل
at full ~	پال نه‌که‌وی، رانه‌کشی (یتدد) علی طول جسمه
keep sb at arm's ~	حه‌شای لی نه‌کا، ناپه‌ویت یتحاشاه، لایظهر نحوه‌الود
go to ball ~ s / any ~	تی‌ناکه‌ویت، دانامینی بوهیج، خوی ماندوناکا
	لا یترع عن أي وسيلة، لا یألو جهداً
a dress ~	۲. پارچه‌یه‌ک له‌کوتال به‌گویره‌ی مه‌به‌ستی نایبه‌ت
	۲. قطعة من القماش تکتبی لغرض ما

lengthen /lengθən/ <i>vt, vi</i>	دریزی نه‌ی، رای نه‌کیشیت، دریزی دکت، دریزی دبت
	یطیل، یطول، یسد، یتمد، یطول
lengthwise, lengthways <i>adv, adj</i>	به‌دوژیی، به‌دوژیایی، دریزی دریزی بالطول، طولاً
lengthy <i>adj</i>	(وتار، نوسین) دوورو دریزی، وه‌رسکه‌ر (الحديث، الكتابة) طویل جداً، مسهب، مطنب
lenience /li:'ni:əns/ <i>adj</i>	لی‌یوردن، ناسانکردن، ناسکی، نهرمی تسامح، تساهل
lenient /li:'ni:ənt/ <i>adj</i>	نهرم، دلقان، لی‌یورده، ناسانکه‌ر متسامح، متساهل
~ punishment	سزای بچوک عقاب لین
~ towards wrongdoers	نهرم و نیانه له‌گدل تاوانبار متساهل مع الآثمین
leniently <i>adv</i>	به‌بخشنده‌یه‌وه، نیانی متسامح، علی نحو متسامح
lens /lenz/ <i>n</i> [C] (<i>pl -ses</i>)	هاوینه، جامک، (کامیرا)، چاویلکه عدسة (نظارة أو كاميرا مثلاً)
lent /lent/	(بروانه) <i>(lend)</i> (انظر) <i>(lend)</i>
Lent /lent/ <i>n</i> ۱۰	(له‌ناینی دیان) رۆژی گه‌وره ماوه‌که‌ی رۆژه پیش جه‌ژنی گه‌وره (في الدين المسيحي) الصوم الكبير و مدته أربعون يوماً قبل عيد الفصح
lentil /lentil/ <i>n</i> [C]	نيسك، ده‌نگه نيسك عدس، حبة من العدس
~ soup	شوربه‌ی نيسك شوربة عدس
leopard /'lepəd/ <i>n</i> [C]	پلنگ، پنگ، وشه‌ک، نوزه‌ک فهد، نمر
leper /'lepa(r)/ <i>n</i> [C]	گول، گهر، بازو أبرص، مجذوم
leprosy /'leprəsi/ <i>n</i> [U]	گولی، گهری، پيسکی برص، جذام

leprous *adj* گول و گهر، کوتی، به له کی، کرزی، بازو
مجذوم، جذامی، ابرص

*lesion دهره، برین، زیان، نازار
سحاق

less /les/ *comparative adj* (بروانه *little least*)
(*few*) ۱. که متر، کیمتر، پچوکتو بی ۲. (that) به دوی دا دیت
(*few little least*) ۱. اقل، اصغر ۲. تبعها *than*

I have ~ money than you پاره له تو که متر بی به
معی اقل ما معل من المال

□ *n* [U] برینکی کم له (پاره، کات، پر)
مقدار اقل من (المال، الزمن، الکم)

I want ~ of this and more of that برینکی زورترم
نهوی له وه و که متر له وی که
آرید مقداراً اقل من هذا و اکبر من ذاك

□ *adv* ۱. که متر، که متر
۱. اقل

He was ~ hurt than frightened ترسه کی زیاتر بوو
له و بریندار په کی
کان فزعه فوق أصابته

۲. که متر له، *Tom is ~ clever than his brother*
له خواړ / نوم که متر زیره که له براکی
۲. اقل من، دون نوم اقل ذکا من أخيه

□ *prep* کم، که متر زیاتر
اقل، آنقص

£10 ~ £ 3 for taxes ده جوته په سیانی یو باج
لن نه بریت

عشرة جنیهات یخص منها ثلاثة للضريبة

lessee /le'si:/ *n* [C] به کری گړ، گړیار، گړیندار
الستاجر، المجر له

lessen /lesn/ *vt, vi* کمه ده کا توه، کیمکری
بقل، بقل، بنقص، بنقص

lesser /lesə(r)/ *adj* (پر، پله) که متر له پچوکتو له
اقل من الآخر (مقداراً، درجه)، اصغر منه

lesson /lesn/ *n* [C] ۱. وانه، کانی وانه، به شه وانه،
خویندن ۲. ناموزگاری، پهنه، دهرس

۱. درس، وقت الدرس، حصه مدرسه ۲. درس، عظة، عبرة

Let this be a ~ to you له مه دهرنیک بیت بووت

۳. به شیک پاپرگه په ک له پراوی پروژ له نويز نه خوینری

لیکن هذا درساً لك ۳. فصل أو فقرة معينة من الكتاب المقدس
تقرأ في الصلاة

lessor /lesə(r)/ *n* [C] به کری گړیار په پی په یوه ست
المؤجر بموجب عقد

lest /lest/ *conj* نه وه کو، بوته وهی، له ترسی نه وه
لتلاکي لا، مخافة ان

۱. وی نه دا، نه په لن: (-tt-) (*pt, pp ~*)
۱. یسح، بدع:

~ sb do sth ده په لیت شتیک پکات
یسح له ان یفعل شیاً

~ the fire out له ناگره که نه گری پکوژنه وه
۲. له گهل *prep, adv*

بدع النار تخمد ۲. مع (*adv, prep*)

~ sth down کراس دریزی نه کا
بدلي، (التوب) یطوله

~ sb down روزه دی نه کا، وازی لن دیني
یخذه، یخلى عنه

ده گریته نه ستو، به ورسې شتیک *~ oneself / sb in for*
ده خاته نه ستو (به تاپیه نی وهرسکه ر)
یتحمل، یحمل مسئولية شیء (بخاصة مزعج)

~ sb into a secret نهینی بو دهرده خا
یفشي (له) السر

~ a secret out نهینی دهر نه خا
یفشي سرا

~ off لېشه کیک نه ته قین، لیورده یو له گهل
یطلق (عیاراً نارياً مثلاً)، تسمع معه

~ out کراسه کی پانو وپورده کا، خانوو دهر گری
یوسع أو یعرض (التوب)، یؤجر (مثلاً)

۳. (له دهسته وازهی تاپیه تیدا)، *~ (sth / sb) alone*
لیگه ری، وازی لن یینه

۳. (في عبارات خاصة أخرى) دعه و شانه

~ alone لنی گه ری، وازی لن یینه
ناهیك عن

~ fly at ده بهاو (ده پته قینی) له ته قیتوه به ویدا
به توره یی وه

یرمي (یطلق) یغفر، یغفر فی وجهه غاضباً

له دهستی دهر نه چی، دهستی به وده دات، دهری *~ go (of)*
نه کا

یفلت، یحل قبضتہ عن، یطلقہ	۱. حرف
رہشمہی ناره زوہ کانی بہرہ لادہ کا، بہدلی <i>oneself go</i> ~	پیتی گہورہ
خوی نہ کا	حرف کبیر
یطلق، لشاعرہ (شہواتہ) العنان	پیتی پچوک
۱. خانوو بہ کری دہ گری	حرف صغیر
~ <i>a house</i>	پابند دہی <i>keep the ~ of the law / an agreement</i>
۱. یوچر: یوچر مترلا	بہدہقی یاساوہ / ریکہوتن نامہ (ہی گوی دانہ ناخی یاسا یا
خانویو کری (بہزوری <i>out</i>) لہ گہل بہ کاریت ~ <i>house to</i>	نامانجہ کہی) ۲. نامہی نووسراو، ووتاری نووسراو ۳.
ییت لایچار (<i>out</i> ~ غالباً)	(لہشیوگی کودا) ویژہ، پیشہی نووسین
بہروژانہ نہسپ بہ کری <i>out horses by the day</i> ~	یتسلک بنص القانون / الاتفاقية (دون الاهتمام بروح القانون أو
دہ گری ۵. تنہا لہ گہل ناوہ ناوی دیارو نادپار بہ کار دیت بو	الهدف منه) ۲. رسالۃ مکتوبہ، خطاب مکتوب ۳. (فی صیغۃ
دہرپیشی داخوازی وہ پیشنارہ کان)	الجمع) آداب، صناعۃ الکتابۃ
یوچر الغیل بالیوم ۵. (تستخد مع ضمیر التکلم والغائب فقط	نوسر، خاوەن پینوس
لأصدار الأوامر والمقتراحات)	ادیب، من رجال القلم
بادہست ہی بکہین ہدر نیستا <i>L~ 's start at once!</i>	کاھوو، گہلا کاھوو
دعنا بدأ حالاً	خس، ورق الغس
باہرہرہ کہ وئہرکی خوی <i>L~ every man to his duty!</i>	خرو کہی سہی خوین
بہجی بیئیت، بہکارہ کہی خوی ہہلسی ۶. تنہا لہ گہل	کریات الدم البيضاء
رناوی کہسی سیہم بہ کار دیت تنہا بو بہرہرہ کانی	شیر بہنجی خرو کہی سہی
لیوکل واحد ما علیہ ۶. (تستخد مع ضمیر الغائب فقط	سرطان الدم
للتحدی)	ناستی هاو تریب بہ نامسو، ناست،
گہر دہ توانی یا تہوہی دہیلی <i>L~ him do his worst!</i>	تہخت
بیکات!	مستوی مواز للأفق، مستوی
لیتجرا علی عمل ما یقول!	بہرزی لہ / لہسہر ناستی روی دہریا ~ <i>at / above sea</i>
<i>L~ them try to trespass on my land again!</i>	ارتفاع: فی / فوق مستوى سطح البحر
باجاریکی تر ہولنی ہیرش بردن بدہنہ سہر زہویہ کہم!	لہہمان ناستدا ۲. شاقولی ناسوی،
لیحاولو الاعتداء علی أرضي ثانية!	<i>on a ~ with</i>
کری دان بہہلین	پیوہ تہرازویہ کہ وہستای خانوو بہ کاردی دینن بو دنیابون
□ <i>n</i> [C]	لہ ناسوی سہریان
تاجیر، تاجیر بعقد	علی نفس المستوی ۲. شاقول أفقي، فادن، میزان یستخدہ
lethal /li:θl/ <i>adj</i>	البناءون للتأكد من أفقية السطح
کوشندہ، کوژہر	پیوہری کھولی
میت، مہلک	فادن کھولی
~ <i>weapons</i>	۱. تہخت، روو تہخت، دہشت، تہختایی
أسلحة میتہ	۱. سطح، منبسط، سہل، مستوی
lethargic /li'θa:dʒik/ <i>adj</i>	زہویہ کی تہختایی (روو تہخت)
تہمہلی و ہن تاقہ تی،	أرض مستویۃ (منبسطۃ)
ہیلاکی، سستی، وہنہوز، خہوداری بہسہریا زالہ، گہلمو	۲. سہنگین، راہہجی ~ <i>headed</i> <i>have a ~ head / be ~</i>
یسطر علیہ الغمورل أو التعب	متزن، حسیف الرأي
lethargy /leθədʒi/ <i>n</i> [U]	
ہن ہیزی، شہ کہ تی، ماندوی	
تور، غمور، إرهاق	
letter /letə(r)/ <i>n</i> [C]	
۱. پیت (تیپ)	

۱. حرف	
پیتی گہورہ	<i>capital</i> ~ , <i>A</i>
حرف کبیر	
پیتی پچوک	<i>small</i> ~ , <i>a</i>
حرف صغیر	
پابند دہی <i>keep the ~ of the law / an agreement</i>	
بہدہقی یاساوہ / ریکہوتن نامہ (ہی گوی دانہ ناخی یاسا یا	
نامانجہ کہی) ۲. نامہی نووسراو، ووتاری نووسراو ۳.	
(لہشیوگی کودا) ویژہ، پیشہی نووسین	
یتسلک بنص القانون / الاتفاقية (دون الاهتمام بروح القانون أو	
الهدف منه) ۲. رسالۃ مکتوبہ، خطاب مکتوب ۳. (فی صیغۃ	
الجمع) آداب، صناعۃ الکتابۃ	
نوسر، خاوەن پینوس	<i>a man of</i> ~ <i>s</i>
ادیب، من رجال القلم	
کاھوو، گہلا کاھوو	lettuce /letis/ <i>n</i> [C]
خس، ورق الغس	
خرو کہی سہی خوین	*leucocyte
کریات الدم البيضاء	
شیر بہنجی خرو کہی سہی	*leukemia
سرطان الدم	
ناستی هاو تریب بہ نامسو، ناست،	level /levl/ <i>n</i> [C]
تہخت	
مستوی مواز للأفق، مستوی	
بہرزی لہ / لہسہر ناستی روی دہریا ~ <i>at / above sea</i>	
ارتفاع: فی / فوق مستوى سطح البحر	
لہہمان ناستدا ۲. شاقولی ناسوی،	
<i>on a ~ with</i>	
پیوہ تہرازویہ کہ وہستای خانوو بہ کاردی دینن بو دنیابون	
لہ ناسوی سہریان	
علی نفس المستوی ۲. شاقول أفقي، فادن، میزان یستخدہ	
البناءون للتأكد من أفقية السطح	
پیوہری کھولی	<i>a spirit</i> ~
فادن کھولی	
۱. تہخت، روو تہخت، دہشت، تہختایی	□ <i>adj</i>
۱. سطح، منبسط، سہل، مستوی	
زہویہ کی تہختایی (روو تہخت)	~ <i>ground</i>
أرض مستویۃ (منبسطۃ)	
۲. سہنگین، راہہجی ~ <i>headed</i> <i>have a ~ head / be ~</i>	
متزن، حسیف الرأي	

زور ههول نه دا، چي له توانايدا هه په *do one's ~ best*
به كاري ديني ۳. هاوسهنگ، هاوتا
بيدل غايه مافي وسه ۳. متادل، متكافي.

draw ~ with the other runners
له يهك ناستدا نه بن

يلق السابقين الاخرين و يقي على مستوي واحد مهم
۱. تهختي نه كا، په كساني نه كا، چياوازيه كان (-) || ~ *vt*
نايهلني

۱. سوي، يسوي، يزيل الفروق
مردن هه مو كهس په كسان ده كات *Death ~ s all men*
الموت يسوي بين جميع الناس
۲. بهرزي ده كا / نزمي نه كا يو فاستيكي *~ up / down*
دياري كراو

۲. يرغ / يخفض إلى مستوي معين
۳. خانه كه له بناخه وه *~ a building to the ground*
تيك درا / تهختي كرد ۴. ناراستي نه كا (تاوان) ناراستي
نه كابو (خفنگ) نبشانه لي نه گرته وه نه بيكي
۳. دك المنزل على اساسه ۴. بوجه (تهمة) الي، يصبوب (بندقي)
الي

شوني په كتر بريني هيلي ناستين *level crossing n*
له گهل ريگاي گشتي، په كتر بريني روه تهخت
مكان تقاطع خط سكة الحديد بالطريق العام، التقاطع المستوي
بهرزكه وه، بيل، نويل، سملك، *lever /li:və(r)/ n [C]*
تول

رافعة، ذراع، مخل، عتلة
بهرزي نه كاته وه، نه بجولني به كار هيناني نويل، *~ vt*
رادكت، نويل به كار ديني
يرغ او يحرل شيئا باستعمال مخل او عتلة
هيزي بهرزه وه، چه قبني له سر *leverage n [U]*
قوله كهي، نويلي، سميكي
قوة الرافعة عند ارتكازها على محورها

۱. نه نهنگي گه ووهي *leviathan /li'vaɪəθən/ n [C]*
ليسان له ته ووات باس كراوه ۲. هدرشيكي مه زني
زه به لاح وبه هيز
۱. حوت ليلان (حوت كبير ورد في التوراة) ۲. اي شي.
علاق حجاباً أو قوة

سفيكي، شيني، هه له شهي، *levity /'levəti/ n [C,U]*
سفگايي، بين ناگايي، شاشيون

خفة، طيش، مجون، لا مبالاة

۱. باج ده سينت، به زور *levy /'levi/ vt (pt, pp -ied)*
سهر باز نه گري

۱. يفرض أو يجمع (الضريبة، الفدية) بالقوة، تجنيد اجباري
۲. شهرناشكرا نه كاله سر *~ war / (up) on / against*
له دزي، شهر هه نه گير سينتي

۲. يعلن الحرب على / ضد، يشن حرباً
داناني باج، بري نه و پاره و زماره ي سهر بازانه ي *~ n [C]*
كه به زور كو ده گريته وه
فرض الضريبة، مقدار المال أو عدد الجنود الذي يجمعونه
بالاجبار

باجي سهرانه *capital levy n*
ضريبة رؤوس الاموال

بين ثاپروو، بين شهرم، پوچ، بين به ها، *lewd /lju:d/ adj*
خراب كار، داوئين پس
داعر فاسق، فاجر

فهرهنگ دانان *lexicography /,leksɪ'kɒɡrəfi/ n [U]*
مهنة أو صناعة تأليف المعاجم
فهرهنگ دانهر *lexicographer n [C]*
مؤلف، معجم

فهرهنگ، قاموس *lexicon /'leksɪkən/ n [C]*
قاموس، معجم لغات (بخاصة القديمة)

۱. توش بون *liability /,laɪə'bɪləti/ n [C,U] (pl -ties)*
به شتيك نه گهري (رودان)، شيان
۱. تعرض لشيء، احتمال (حدوث)

خرمه تي سهر بازي ده يگرته وه *~ for military service*
۲. (له شيوگي كودا) بهرپسياريني، قهرز
معرض للخدمة العسكرية ۳. (في صيغة الجمع) مسؤوليات،
ديون

۱. بهرپرس به يني ياسايي *liable /'laɪəbl/ adj ~ for*
۱. مسؤول قانونياً

به يني ياسا نه و بهرپرسه *He is ~ for his wife's debts*
له سر قهرزه كاني نه گهري
انه مسؤول قانونياً عن ديون زوجته

۲. دوجاره يو، توش هه له كردن بين *be ~ to*
۲. يتبع إلى، يكون عرضة ل (ارتكاب الأخطاء مثلاً)

(سويا) په يوه ندي كردن *liaison /li'eizən/ n [C,U]*
له نيوان لقه چياوازه كاندا

~ officer	(الجنش) الاتصال بين الشعب المختلفة نهفهرى په يوه ندى كردن ضابط اتصال (ارتباط)
liar /laɪə(r)/ n [C]	دروژن، دروگر کاذب، کذب، کذاب، افاله
libation /laɪbeɪʃn/ n [C]	رشتنى مهى بو ريزتياڼ له پته کاڼ
	إرافة نوسكب الخمر تكريماً لإله وتشي
libel /laɪbl/ n [C,U]	۱. سوکابه تی پیکردن، تاوانی ناو ۲. شتيک که ناويانگي پندابه زي، ناويزاندن
	۱. قذف علني، تشهير بالسعة ۲. (ل. د.) شيء يخط من السعة أو يظعن في الكرامة
	تانه له ريزي ته دات، ناوي ته ريزني په خراپه (- -) ❑ vt
	باسی ته کا
	يظعن في كرامته، يخط من سمعته
libellous /lɪbələʃ/ adj	ناويزين، بريندارکهری تانه وه شين
	تشهيري، تجريحي، قذفي
liberal /lɪbəərəl/ adj	۱. په خشنه، په خشنه، دهست پلاو
	۲. دهست پلاو، نازادبیر، لی پوره ۳. په يوه ندى هدی
	په پارتی سهری ستانی بهرینانی
	۱. وافر، کریم، طلق الیدین ۲. متحرر، واسع الأفق، متسامح
	۳. متصل أو متعلق بحزب الأحرار البريطاني
	ته ندانم له پارتی بهرینانی ❑ n [C]
	عضو في حزب الأحرار البريطاني؛ شخص يؤيد الأفكار
	التقدمية
liberality /lɪbə'reɪləti/ n [C,U]	نازادبون،
	په خشنه یی، لیور دن دل فراوانی، ناسو روون (pl -ties)
	تحرر، سخاء، تسامح، سعة أفق
liberate /lɪbəreɪt/ vt	نازادی ته کات، بهرله لای ته کا،
	بهری ته دا
	يحرر، يعتق، يطلق سراح
liberator n [C]	نازادکروا، بزگارکروا، بزگار
	محرر، منفذ من العبودية
liberation /lɪbə'reɪʃn/ n [U]	نازاد کردن، بزگار کردن
	له کویلايه تی، دهره پړین
	تحریر، إنقاذ من العبودية، إطلاق
libertine /lɪbə'ti:n/ n [C]	جهه قاوه سوو، بی ناپرو، داوین

	پيس
	خليج، فاسق، ماجن
liberty /'lɪbəti/ n [C,U] (pl -ties)	۱. نازادی،
	سهرهستی
	۱. حرية
~ of conscience	نازادی يروپا
	حرية المعتقد
	You are at ~ to leave whenever you wish
	۲. نازادی هه نسوکهوت، تو نازادی تهوات هه په چوڼ
	هه نسوکهوت پکهیت
	۲. حرية التصرف؛ لك مطلق الحرية في ان تتصرف عندما تشاء
	۳. ناما قولی ته کا پيشینلی بنه ماو take liberties with
	نهریت ته کا
	۳. يتخطى حدود الأدب و اللياقة، ينتهك القواعد و الأصول
librarian /laɪbrəriən/ n [C]	خاوه دن په رتوکه خانه،
	کتيخانه فان
	أمين أو قيم مكتبة
library /laɪbrəri/ n (pl -ries)	جینگه ی په راو و کتب /
	کتيخانه
	مکتبه، دارکب
libretto /lɪˈbrɛtʃoʊ/ n [C] (pl ~s)	په راو له باره ی
	موسيقا و شاتوی موسيقايی
	کتاب يحتوي على نص أوبرا أو مسرحية موسيقية
lice /laɪs/	(پروانه louse)
	(انظر louse)
licence /ˈlaɪsəns/ n [C]	۱. مؤلته، مؤلته بی دان،
	پژدان، دهستور
	۱. إذن، ترخيص، رخصه
a ~ to drive a car	مؤلته تی لیخوپړین
	رخصة قيادة السيارات
marry by ~	ژن ته هینتی په مؤلته تی په سمی ۲. خراپ
	به کارهینانی سهری ستی، دهرچوڼ له دهستورو یاسا
	يتزوج بترخيص رسمي ۲. إساءة استخدام الحرية، خروج على
	الاعراف والقوانين
license /ˈlaɪsəns/ vt	مؤلته تی بی ته دري، وژده دات
	يمنح ترخيصاً ليجيز
	کوگای مؤلته پندراو بو shops ~ d to sell tobacco
	فروشتنی توتن

دواکين مرضى لها بيع الدخان
 نوتيل و چينستخانه، مؤلف پندراو پو ~ d premises
 فروشتى مدي
 فنادق او مطاعم مرضى لها بيع المشروبات الكحولية
 بين ثاپرو، حه شهرى، داوین **licentious** /laɪ'senʃəs/ adj
 پس
 فاسق، داعر، متهلك (بخاصة في العلاقات الجنسية)
lichen /'laɪkən/ n [U]
 جورىكه له قهوزه له سر پيرو
 قهوى درختى ناو دهروى، پست نه سوره، كه فر
 نوع من الطحالب التي تنمو على الحجارة و جذوع الاشجار.
 الأشنة، جزاز
lick /lɪk/ vt, vi
 ١. له پليستوه، دتاليست
 ١. يلق، يلحس
 ~ one's lips
 ليوى نه كروزي
 يلق شفيه، يلمظ
 ~ sth up / off
 نه پليستوه، پاقر دكت به تالستى
 يلقه، يلحس
 ~ a plate clean
 قاهه كان دانه لستى و به تالى نه كاته وه
 ٢. (شه پو، گر) پيانه كيشى، نه ده نه په كوا ٣. (ب، ن) لى
 نه دا، پستى لى نه كاته وه
 يفرغ طبقاً ما فيه باللح أو اللبس ٢. (الامواج، الذهب) يمس
 مساً رقيقاً ٣. (ل، د) يضرب، يجلد
 ~ recruits into shape
 مه سبق به سه ربازه نوى كان نه كا
 (مجاز) يدرب أو يمرن المجددين الجدد
 □ n [C]
 لستوه، خويدان: شوپنى لستوى ناژه ل پو
 خوئى لستوه تالستى، تالاستى، زماندان
 لحس، لقي، الملحة: مكان تلحقه الحيوانات للحصول على الملح
 (~slat أيضاً)
licking n [C]
 ليدان، ليدان به قامچى، شكستى
 علقه، جلد بالسباط، هزيمه
lid /lɪd/ n [C]
 سه رقا، قه باغ، سه ده لك، دهرخون
 غطاء
 the ~ of a box / a kettle
 سه رقاى صندوق / كترى،
 پيلوى چاو
 غطاء صندوق / ابريق، جنن العين
lie /laɪ/ vt, n [C] (pt, pp lied, pres part lying)
 درو نه كا، بوختان نه كا، درو، بوختان
 يكذب، يفتري، كذبة، فريه افك، زور

درو نه كات، درو هه نه به ستى tell ~ s
 يكذب، يتعل الكذب
 دروژن، راهاتوه له سر in the habit of lying
 دروژن
 متعود على الكذب
 تاوانبارى ده كا به دروژن كرن give a person the ~
 يتهمه بالكذب
lie /laɪ/ vi, (pt lay /lei/ pp lain /leɪn/, pres part lying)
 ١. پال نه كه وى، رانه كشي له ناو جيگادا ~ in bed
 رانه كشي ٢. شتى له سر شتى دانه نى:
 ١. يستقى، يسطبع، يسطبع في الفراش ٢. يكون مريضاً فوق شيء:
 كشي دانراو a book lying open on the table
 به كراوه يى له سر ميزه كه ي ٣. نه مينته وه له سر بارىكى
 ديارى كراو
 كتاب مريض مفتوحاً على الصفحة ٣. يقيد يظل في وضع معين:
 ships lying at anchor
 به له مه له نگر گرتوه كان
 سفن راسية
 money lying idle in the bank
 پاره كان به ستى
 له بانقدا ده مينته وه (كارى پى ناكري)
 أموال تبقى خاملة في المصرف
 men who lay in prison for years
 پياوان كه چه ندين
 سال له بند پخانه مانه وه
 رجال ظلوا في السجن سنوات
 a town lying in ruins
 شاره كه به ويرانى مابه وه
 بلدة ظلت دماراً
 ٤. ناراسته ي نه كا، دروژ The valley lay before us
 نه مينته وه، دوله كه له به رده ماندا دروژ به وه
 ٤. يتجه، يمتد: امتد الوادي أمامنا
 ٥. نه كه وى، نه پى: The blame ~ s at your door
 گله ت له سره، توبه رسيارى
 ٥. يقع، يكون: يقع اللوم عليك (انت المسؤول)
 كيشه The trouble ~ s in the engine
 له مكيه كه دابه
 العطل يوجد في المحرك
 ٦. (له گد) adv ~ down under (an insult, etc)
 به رسيوى قابل نه يى

۶. ژبانی شار ۶. ژبان نامه ۷. چالاکي، زینده گی
 ۵. معیشت، حیات: حیات ال ریف و حیات المدينة ۶. سیرة، ترجمة
 حیات ۷. حیوة، نشاط:
 مثالان که زور چالاکن ~ *children who are full of*
 اطفال یتدفقون حیوة
 گورینکی باشر ده داته *put more ~ into one's work*
 کاره کی ۸. ته من، نه و ساو بهی که ده ست نه دا بو
 به کار هیانی شتیک
 بجعل عمله اکثر حیوة ۸. عمر، الفترة التي يكون فيها (شيء)
 صالحاً للاستخدام:
 ماوی باش به کار هیانی پاپور *the ~ of a steamship*
 مدة صلاحية باخرة
 پشینی رزگاری، رزگار کردن له خنکاندن *lifebelt n [C]*
 حزام، طوق النجاة من الفرق
 به له می رزگار کردن *lifeboat n [C]*
 زورق انتقا
 مه له وانی رزگار که ر، کار که ری رزگار *lifeguard npl*
 کردنی نه و که سانه ی خه ری که ن نوقم نه بن
 عامل الانتقا، سباح لانتقا المشرفين على الفرق
 سوار چاکي یا ساولی شای به ریانی *Life Guards npl*
 فرسان الحرس الملكي (البريطاني)
 چاکه تی رزگار کردن، کراسی ته په دور *life jacket n [C]*
 بو پاراست له خنکان
 صادر النجاة، ثوب من القلین للوقاية من الفرق
 ۱. بی گیان، سست ۲. بی ژبان، مری، بی هشی *lifeless adj*
 ۱. میت، خامد ۲. عديم الحیوة، خامل
 به دریژای ژبان، به رده وام *lifelong adj*
 مدى الحياة، طيلة العمر
 ۱. به رزله کاته وه، دامه مزیی *lift /lɪft/ vt, vi*
 ۱. یرفع، یتیم
 میزه که بو سه روه هه له نه پری ~ *(up) a table*
 یرفع طاولة الى الاعلى
 شتیک به رزله کاته وه ده یخاته لاوه ~ *sth out*
 یرفع شیئا و یضعه جانباً
 ده نگي به رز نه کاته وه ۲. پلاوهی ~ *up one's voice*
 لیده کات (ههور، تم)، نه پوهیته وه ۳. ده ری ده هیانی له ژیر
 زهوی
 یرفع صوته (عقيرته) ۲. (الضیوم، الضباب) تنفرق، یستشع

۶. (مع *adv* غیرها) یقبل (الأهانة)، یغضي عنها
 له ناو جینگه دا نه میینه وه، زه یستان، له ناو جینگه دا ~ *in*
 نه میینه وه
 یقی فی الفرائش اکثر من عادته تلزم، المرأة الفرائش عند الوضع
 خوی په نا نه دا، دوره به ریژ نه یی ~ *low*
 (ل. د.) یظل مختفياً للاعتاد عن الانتظار
 (نه خوشی) بوی نه که یی له ناو جینگه دا ~ *up*
 یلزم فراشه أو حجرته (بسبب المرض)
 بار، شیوه، جیکه وت: □ *n*
 وضع، موقع:
 به رز وونزمی پووی زهوی، *the ~ of the land*
 بارود وخی نیستا
 التضاريس الطبيعية للارض (مجاز) الاوضاع الراهنة
 له بری، له جیاتی، شون، به ردیلی *lieu /lu:/ n in ~ of*
 بدلاً من، عوضاً عن
 ۱. نه فسه ری به ک *lieutenant /leɪtənənt/ n [C]*
 نه ستیره ی ده ریایی
 ۱. ملازم أول، نقب فی البحرية
 ۲. سه رهنگ بو کولونیل (له سه ریازی دا) ~ *colonel*
 ۲. مقدم (فی الجندیة)، بکباشی
 نه فسه ری جوار ستیرداری ده ریایی ~ *commander*
 رائد (فی البحرية)
 فه ریق (سه ریازی) ~ *general*
 فریق، قائد (فی الجندیة)
 ۱. ژبان، ژین، ژیار، *life /laɪf/ n [C, U] (pl lives)*
 ژینداری، ژیواری
 ۱. حیات
 چون ژبان ده ستی پیکرد؟ *How did ~ begin?*
 ۲. زینده وهران، ژبان، ژینداری
 کیف بدأت الحیاة؟ ۲. الاحياء، الکائنات الحية
 آیا ژبان له سه ر؟ *Is there any ~ on the planet Mars?*
 مه ریخ هه یه؟ ۳. ژبان، بوون
 آنالک حیات فوق الکوکب مارس (المریخ)؟ ۳. ژبان، بوون
 نه پکوزی له ناوی نه با ~ *take sb's ~*
 یقتله، یغضي علیه
 به رگاری نه کا له مردن ۴. ته من ~ *save sb's ~*
 ینقذه، ینجیه من الموت ۴. عمر
 ۵. بزوی ژبان، ژبانی لادی ~ *country and town*

۳. يقطع، يستخرج من الارض
□ n [C] ۱. بهر زردنهوه، گواستهوه
۱. رفع، نقل
give sb a ~ نه يگه بهنن به تو ميبله كهي بوشوينيك
له ريگه ي خويه وه ۲. په يژه ي كاره بایي
بصطبح شخصاً في سيارته و يوصله الى مكان في طريقه ۲.
مصدر
ligament /'ligəmənt/ n [C] ۱. نيسك بهند، گري بهند
رباط يشد العظام
ligature /'ligəʃə(r)/ n [C] بهستر، پارچه پەت
رباط، قطعه من الخيط
1light /laɪt/ n [C,U] ۱. رووناكي، سومايي
۱. ضوء، نور
the ~ of the sun رووني، رووناكي خور
نور الشمس
reading by the ~ of a lamp له بهر رووناكي چرا
نه خوينته وه
يقرا على ضوء مصباح
come to ~ / be brought to ~ دهري نه خا، رووني
نه كاته وه ۲. سه رچاوه ي رووناكي (وهك موم، ياچرا)
يكشف، بظهر، يبتخ ۲. مصدر ضوء، شيء يعطي نوراً
(كالشمعة أو المصباح)
strike a ~ دای نه گير سينئ ده نكه شقارت ه ۳. زانباري
نوي يارمه تي رونكر دهي شتيك بدات
يشعل عوداً من القاب ۳. معلومات جديدة تساعد على ايضاح
شيء
discoveries that throw new ~ on the problem
دؤزينه وه كان تيشكي نوي نه خه نه سهركيشه كه
اكتشافات تلقي أضواء جديدة على المشكلة
□ adj رووناك، رهنك كال،
مضيء، فاتح اللون
□ vt, vi (pt, pp lit /laɪt/, ~ ed) (پروانه light)
۱. دانه گير سينئ هه لئدي ۲. (به زور ~ up) تيشك ده به خشي
(انظر أيضاً light) ۱. يشعل، يشرق ۲. (غالباً ~ up) يشرق،
يضيء
۳. ريگاي بوووناك نه كاته وه
~ sb on his way ۳. ينير (له الطريق):
1lighthouse n [C] رووناك كه ره وه ي كه شتي، فنه ر،

- په شته
منارة (له دابة السفن)
lightskip n [C] گهمي، فنه روي سه ر ناو له شوينيكي
ترسناك رووناكي هه ل نه گري بو ورياكردنه وه
منارة عائمة، سفينة ترسو في موضع خطر تحمل أنواراً للتحذير
۱. سووك، سفك 2light /laɪt/ adj (~ er, ~ est)
۲. تواناي هه لگرتني باري قورسي نيه
۱. خفيف، غير ثقل ۲. غير معد لتعمل الاشياء الثقيلة
a ~ bridge / railway پردی فاسنی ته سلك بو ترومبيلي
سوك
جسر يتحمل المركبات الخفيفة / سكة حديد ضيقة
۳. ته نك، پرووخوش، شه مال a ~ wind
۳. رقيق، لطيف: رياح رقيقة
with ~ footsteps هه نكاوي هيواش
خطوات خفيفة الوقع
give sb a ~ touch on the shoulder دهست نه دا
له شاني به نياني ۴. (به پراو، شانوگه ري) خوئيندني ناسانه،
نانا نوز
يربت على كتفه برقة ۴. (الكعب، المسرحيات) سهلة القراءة، غير
جادة
بووخوشي، بويكهنين (خواردن) فاسان ~ comedy
هه رس نه كري (نوستو) خه وه سووك، زور به خه بهر هاتوو
(مهي) بوون، خهست نه يي (سزا) سووك، فاسان (پروانه
light)
لترفيه: مله اة معدة للتسلية (الطعام) سهل الهضم (النائم) خفيف
النوم، سهل الأيقاظ (الخمور) مخففة، غير مركزة (العقوبة)
خفيفة، غير شديدة (انظر light)
كهل و په لي زور هه لئاگري له كاتي □ adv travel ~
گه شته كه پدا
لا يحمل أمتعة كثيرة أثناء سفره
دهست سووك (دز)، گير فان پر light fingered adj
خفيف اليد (بخاصة النشال)
سه رگيزخواردو، وور light headed adj
مصاب بدوار، دانغ
دل خوش، يي باك light hearted adj
مرح، خالي البال
به هيواشي، به نياني، به نه رمي lightly adv
بخفة، برقة، بنعومة

- light ness** *n* [U] سوکی، تهنگی، نه رمی، چوستی، روح سوک، گه شاوله، بریقاوه
خفه، رقه، نعمة، رشاقة، مرح، إضاءة، اشراق
- light weight** *adj* بؤکس وهشین له کیشی سووک، (کولنبازی کیش سفک)
ملاکم من الوزن الخفيف (بین ۱۲۰-۱۳۵ رطلاً ۳۰ انجلیزیا)
- light** /laɪt/ *vi* (*pt, pp lit /lɪt/*) بدریکهوت
ده بدوژنه وه، په یوازی نه کات
~ (*up*) *on* بجد او یختر علی مصادقة
- lighten** /laɪtn/ *vt, vi* ۱. سووکی نه کا، خوشی نه کا
۱. یخفف، یلطف
۲. رووناکی نه کا، بروسکه نه دا
It thundered ۲. یومض، یبرق:
and ~ *ed* دنیای رووناک نه کړد
أرعدت (الدنيا) وأبرقت
- lighten** /laɪtn/ *vt, vi* که می نه کا، سوکی نه کا
یخفف، یخف
~ *a ship* باری که شتی په که کم، ده کاته وه
یخفف من نقل سفينة
- lighter** /laɪtə(r)/ *n* [C] چهرخ
قداحة
- a cigarette* ~ چهرخی جگهره داگیر ساندن
ولاعة سجائر
- a fire-* ~ ناگر هه لکهر، چهرخ (شتا، که س)
مشعل النار (شيء أو شخص)
- lighter** /laɪtə(r)/ *n* [C] ۱. سندهل، که له ک، به له می
پچوک بؤگو استه وهی باری که شته له وه بؤ قه راغی ناو
۱. الصندل: قارب لنقل شحنة السفينة من أو إلى الشاطئ
- lightning** /laɪtnɪŋ/ *n* [U] هه وره بروسکه
برق
- lightning rod/conductor** بده به سته کهری هه وره
تریشقه / گه به نه وری هه وره بروسکه
مانعة الصواعق، موصل صواعق
- lik.able, like.able** /laɪkəbəl/ *adj* خوش، خوشکوک
خوشه ویت
سار، انیس، مستحب
- like** /laɪk/ *adj* ۱. هاوتا، لیکچوو، وا وه کو، وه ک، چه شن
۱. منیل، نظیر، مشابه، که، مثل

- feel* ~ چه زی لی په، هه ست به ناره زووی ده کا
مبال إلی، یختر برغبه فی
- nothing ~ as (good, etc)* به هه مان شیوه نه له
(باشی دا)
لیس بنفس (الجودة)
- *prep* به هه مان شیوه، هه وره ک، چه شن
علی نحو، بدرجة مماثلة
- *adv* له واته په، زورچار
من المحتل، علی الإرجع
- *n* هاوتا لیکچوو
مثیل، شیه، نظیر
- We have never seen the ~* له ژبانماندا که شتی وا
سار دمان نه دیوه
لم نر فی حياتنا مثیلاً (لهذا الطقس البارد مثلاً)
- He doesn't play chess and the ~* یاری شته تر نه چو
هاوشیوهی له و پارپانه ناکات
إنه لا یلعب الشطرنج و نحوه (و غیره من الالعب المماثلة)
- like** /laɪk/ *vt* ۱. خوشی نه وی، قابل نه بین، چه زی لی نه کا
۲. نایه ویت
۱. یحب، یرضی عن، یعیل الی، یستطیع ۲. (فی الجمیل المنفیة)
لا یرغب:
- I didn't ~ to trouble him* نامه ویت یزاری بکه م
۲. (له گدل *should/would*) هیواخوازه، نه یه وی
لم أرغب فی مضایقته ۳. (مع *should/would*) یسود ان، یتمنی:
- They would ~ to come* نه وان چه ژنه که نه کا ناماده بین
إنهم یرونه أن یحضروا
- *npl* (له شیوگی کو دا) نه وه مروف پی خوشه
پی ناخوشه
(فی صیفة الجمع فقط) ما یحبه المرء
- his ~ s and dislikes* نه وهی مروف پی خوشه و پی ناخوشه
ما یحبه المرء و ما یمکره
- likelihood** *n* [U] گونجان، رینچون، شیمانه کی
إحتمال، أمكانية، أرجحية
- not much ~ off finding him at home* زور له واته نه
یدوژنه وه له ماله وه
إحتمال العثور علیه فی البیت ضعیف

۱. گونجاو، له وانه په، **likely** /laɪkli/ *adj* (-ier, -iest)
 رې ټیچون، شیمانه ۲. په سهند، گونجاو
 ۱. محتمل، متوقع ۲. ملاتړ، مناسب
a ~ excuse / reason for his absence پوښی
 گونجاو، هوی گونجاو یو ناماده نه بوونی
 عذر مناسب / سبب مقبول لتفیه
 □ *adv* په زوری، زورجار، نه وې دهین وایی
 فی القالب، علی الأرجح، من المرجح ان
I shall very ~ be away tomorrow زور له وانه په
 سیه گهشت بکهم
 من المحتمل جداً ان اكون قد سافرت غداً
likken /'lɪkən/ *vt* له وده چي، به راورد ده کړی په
 یشبه او یقارب ب
~ the heart to a pump دل وکو پالنه ر وایه
 یشبه القلب بضخه
likeness /'liːknɪs/ *n* [C,U] لیکچون، میناهي، وینه،
 خودیک، وکینه، چوونیک بوون
 تشابه، شبه
The painting is a good ~ of you تابلو
 رهنګا وره ښکته وینه په که له تو نه چي
 إن اللوحة الزيتية صورة ناطقة عنك
likewise /'laɪkwəɪz/ *adv* به همان شیهه، دیسا
 علی نفس النقط، كذلك
 □ *conj* هه روه ها، دیسان
 أيضاً، كذلك
liking /'laɪkɪŋ/ *n* [U] *have a ~ for* نارو زووده کا،
 حه زی لی په
 بهوي، بیل لی
to one's ~ به یی نارو زووی وک حه زو نارو زووی
 حسب ذوقه وهوا، کما یحب و یشتی
llac /'lɪlɔk/ *n* [C,U] له پلاک (خوره گوینکی) موری کاله
 نه رخه وان شلیر
 لیلک، نیلج (نوع من الزهر) لون أرجواني فاتح
llit /'lɪlɪ/ *n* [C] (گورانی خوش) خوش ناواز، سترانا شاد
 (أغنية مرحة) مميزة الايقاع
 □ *vt, vi* شاد ده ستریت
 یغنی بايقاع میز
lily /'lɪli/ *n* [C] (*pl* -lies) گوله سه وسه ن، شلیر، زمه بقی،

- لاله، په له زی
 السوسن أو الزنبق
 نه ندام، په (دهست یان قاچ)، بال، **limb** /lɪm/ *n* [C]
 لقى دره خت، پیلخ
 عضو، طرف، قانته (ید او رجل)، جناح، فرع شجرة
limbo /'lɪmbəʊ/ *n* [C,U] له بیرچونه وه، فیراموش،
 نسیان، أهمال، عالم النسیان
 جیهانی بیرچونه وه هیئت شاندن (*pl ~ s*)
lime /laɪm/ *n* [U] ۱ قس، کلس، کالسیوم، هوداخ
 جی، جیر، کلس
 قسلی زیندو، قسلی چالاک، نه کو زاوه *quick ~*
 الجیر الحي، جیر او الکلس غیر مطلقاً
 قسلی مردوو، ناچالاک *slaked ~*
 جیر مطلقاً
 □ *vt* نه پکاته قس، به قس چاره یی نه کا
 یکلس، یعالج بالکس
limelight /'laɪmlaɪt/ *n* [U] رووناکي سې وشو قدار
 له کونا بو رووناکر دنه وهی سه رشانو په کاریان نه هینا، رووناکي
 قس
 ضوء ابيض و هاج كان يستخدم قديماً لأضاءة خشبة المسرح.
 نور الکلس
in the ~ له رووناکیدا، (شیتک) رووناکي ده خړیته سه ر
 فی الأضواء، (شيء) تسلط علیه الأضواء
limestone ¹ *n* به رده قس، سه مه به رده
 حجر الکلس، حجر جيري
lime ² /laɪm/ *n* [C] (دره خت) لیمو ترش لیمو کسری
 (شجرة) لیمون حامض، لیمون مصري، بترهیر
lime ³ /laɪm/ *n* [C] دره ختی زه یزه فون
 شجرة الیزفون
limerick /'lɪmərɪk/ *n* [C] شیری پیکه نین له پینچ دیر،
 هوزانان ترانه یی پینچ مالکی، په یف
 قصیده فکاهیه من خمسة أبيات
limit /'lɪmɪt/ *n* [C] ۱. راده، سنور، کوتای
 ۱. حد، نهاية
set a ~ to one's expenses سنوریک بو خه رجی غزی
 دانه نی ۲. په رزترین راده و نرترین راده بو پریک
 یضع حداً لمصروفاته ۳. الحد الأقصى أو الأدنى لمقدار أو كمية
 زیاده رویت کرد، نه مه له توانا به دهره
That's the ~

	(ل. د.) لقد تجاوزت الحد، هذا فرق ما يطلق!
□ vt	دپاری نه‌کا، ستووری بۆ دانه‌ئێ
	یعنی، یحدد، یضع حدال
	مه‌زه‌نه‌ی خه‌رجی خۆی (10 £ 50) ~ one's expenses
	به‌ په‌نجایه‌ جوته‌ په‌ نه‌کا
	یحدد مصروفاته (بمخسین جنه‌ها)
limited /'lɪmɪt/ adj	(پر) دپاری گراوه، بچوکه، (په‌روا)
	دپاری گراوه، نه‌شانه‌ی ناسۆ ته‌سکيه، په‌ره‌سکي
	(المقدار) محدود، صغیر (الآراء) محدوده، تدل علی ضیق
	الأنق
	په‌رژه‌ی خواوه‌ن لێه‌سراویه‌تی ~ liability company
	دپاری گراو
	شرکه‌ ذات مسؤلیه‌ محدوده
limitless adj	ستووری بۆ نه‌یه، بۆ ستوره، بۆ پاده‌یه
	لاحد له، لا یعرف حدأ، یفوق الحصر
limitation /ˌlɪmɪ'teɪʃn/ n [C,U]	دپاری کردن،
	کوته‌کردن، راده‌کردن، گیردان
	تحدید، ته‌قید، لیرد
	He knows his ~ s په‌که‌کوته‌ن، که‌م ته‌رخه‌می، خاله
	لاوازه‌کاتی خۆی ده‌زانی
	عجز، قصور: یعرف قصوره‌ او مواظنه
1 limp /lɪmp/ adj	سست، فشه‌ل، ماندووکه‌ر، شل، نه‌رم
	رخو، متعب
2 limp /lɪmp/ vi	نه‌شه‌لی، خواوه‌روا
	یهرج، یضلع فی مشیه
□ n [U]	روشتنی خوار، روشتنی شه‌ل، شه‌لین، له‌نگین، له‌نگ
	مشیه‌ هرجاء، هرج
with a bad ~	به‌ده‌ست شه‌لی زۆره‌وه‌ ده‌ناتێنی،
	زۆره‌شه‌لی
	یعانی من هرج شدید
limply adv	به‌شه‌لی، شه‌لاشه، به‌خاوی، به‌نه‌رمی
	یهرج، علی نحو‌ هرج، به‌رخاوه، بلین
limpet /'lɪmpɪt/ n [C]	گوپه‌که‌ماسی، هه‌لکه‌شه‌ پتانۆکه‌،
	نازه‌لی سه‌ده‌له‌یه‌ به‌هه‌نکی به‌رده‌وه‌ نه‌نوسن
	الطلینس، حیوان سدنی یلتصق بالصخور
limpid /'lɪmpɪd/ adj	(شله، هه‌وا، چاو) روون گه‌شی،
	روشن زو‌لال، زه‌لال

	(السوائل، الجوهر، العيون) صاف، رائق، شفاف، واضح
ilmpidly adv	به‌رونی، ب زه‌لالی
	بصفا، به‌وضوح
linchpin /'lɪntʃpɪn/ n [C]	په‌زاری گه‌وره، په‌زاری
	چهره‌خی بۆ پاراستن له‌ خلیسکان
	مسار المحور لحفظ العجلة من الانزلاق
1 line /laɪn/ n [C]	١. خه‌ت، هێل، دێر ٢. په‌ت، په‌توهری
	له‌په‌ت
	١. خط ٢. مقياس من جبل أو شريط:
fishing ~ s	قولاپ بۆ ماسی گرتن
	صنارة لصيد السمك
telephone ~ s	هێلی ته‌له‌فون
	خطوط الهاتف
a ~ drawing	٣. به‌کاره‌یتانی هێل له‌وینه‌دا
	٣. استخدام الخطوط في الرسم:
a ~ of trees	٤. پۆل، دێر، په‌یز
	٤. صف، سطر:
boys standing in (a)	مثاله‌کان له‌په‌ک ریزدا ده‌وه‌ستن ~ (a) boys standing in
	اولاد یفتون فی صف واحد
in ~ with	(م) رێک نه‌که‌وی له‌گه‌ل ٥. هێلی ناسنی
	(مجاز) یتشی أو یسجم مع ٥. خط السكة الحديدية:
the main / a branch ~	هێلی سه‌ره‌کی / لق
	الخط الرئيسي / فرعي
cross the ~ by the bridge	لای پرده‌که‌وه‌ به‌سه‌ر هێلی
	ناسنی تێده‌په‌ری ٦. هێلی په‌به‌وه‌ندی
a shipping ~	یهر خط السكة الحديدية عند الجسر ٦. خط مرافلات
	په‌رژه‌ی هێلی ده‌ریای
	شرکه‌ خطوط بحریه
an air ~	په‌رژه‌ی فروکه‌وان، هێلی ناسمانی ٧. دێر: ~ an air
	نیوان دێره‌کان نه‌خوێنته‌وه
	شرکه‌ طیاران، شرکه‌ خطوط جریه ٧. سطر: یقرأ ما بین السطور
read	بین له‌زانی یا له‌گه‌ری بۆ
	یدرک له‌ بیعت عن المعنی
between the ~ s	مانای نیوان دێره‌کان ٨. نامه‌ی کورت،
	کورته
	الکامن بین السطور ٨ رسالة قصيرة
Send me a ~ to say you have arrived	نامه‌په‌کی
	کورتم بۆ بنیره‌ لاگادارم بکه‌ به‌گه‌هشتنت

ایست رساله نصیرة تعلیمی فیہا برصولد
 ۹. هینلی کوشنار، هینلی پیشه‌واری شهر *the front ~*
 ۹. خطوط القتال: الخط الأمامي
 دواي ههنگاهه کانی جه‌نگ، دواي *behind the ~ s*
 هینله کانی دوژمن
 وراء خطوط المعركة، خلف خطوط العدو
 سهرکوتووه به‌دریژای *successful all along the ~*
 هینله که (له‌سهرتای کاره که‌وه تا کوتایی) ۱۰. خیزان، وه‌چه
 ناجح علی طول الخط (من أول الأمر إلى آخره) ۱۰. أسرة،
 سلطه نسب
 زنجیره‌ی دورو دریژی پاشا *a long ~ of great kings*
 مه‌زنه‌کان ۱۱. ناست، پیرو، هه‌لسوکوت
 سلالة طويلة من الملوك العظام ۱۱. اتجاه، مصلک، تصرف
be studying a subject on sound ~ s/on the wrong
 بابه‌ته‌که هه‌ل نه‌سه‌نگینن له‌سهر بناه‌دی راست/هه‌له *~ s*
 یدرس موضوعاً علی اسس سلیمه / غیر سلیمه
 کار ته‌کا به‌سهر به‌خوله‌وانی که *taking one's own ~*
 ۱۲. هینلی به‌کسانی
 یصل باستقلال عن الآخرين ۱۲. خط الاستواء:
 به‌هینلی به‌کساندا له‌روات ۱۳. پیشه، کار *cross the ~*
 یهر خط الاستواء ۱۳. حرفة، مهنة، شغل
 له‌بازرگانی جل و پهرگ کار ته‌کا *He's in the drapery*
 إنه یصل فی تجارة الألبسة
 نه‌مه ناچینه سنوری *That's not much in my ~*
 کاره‌که‌مه‌وه ۱۴. به‌ک بابه‌تی بازرگانی، به‌ک جه‌شن
 هذا لا یدخل فی نطاق عملی ۱۴. سلع تجارية من فئة واحدة:
 شتی *several good ~ s in cheap underwear*
 جوراوجور له‌جلی ژیره‌وه‌ی هه‌رزان
 أصناف متعددة من الملابس الداخلية الرخيصة
 ۱۵. تاي له‌به‌ده‌ه‌ختی! نه‌ی هه‌زارا *Hard ~ s!*
 ۱۵. پا لسه‌ر الخطا، مسکین!
 هینلکاری له‌کا، خه‌ت له‌کیشن، ریز داله‌نن *□ vt, vi*
 یخطط، یسطر، یشکل خطوطاً أو صفوفاً
 رینگای دره‌ختاوی *roads ~ d with trees*
 طرق تصطف علی جوانبها الأشجار
 رینگ له‌خا / ریزبان ته‌کا (سهریان) *~ up soldiers*
 یرمی / ینظم الجند فی صفوف
 سهرپازه‌کان به‌رینگ *soldiers who ~ up smartly*

ویینکی ریز نه‌بن
 جنود یستظرون فی صفوف مرتبة
 ناو پۆش له‌گرئی *line /lam/ vt, vi*
 یطن، یخفي من الداخل
 ده‌ست کیشی ناو پۆش کراویه کولک *fur ~ d gloves*
 قفازات مبطنه بالفرو
 بابلک، پنچه‌نه، پنه‌چه، پنه‌ماله، *lineage /lɪnɪdʒ/ n [U]*
 توخم
 نسب، سلالة، أصل، نسل
 (له‌شینوه‌گی کۆدا) *lineament /lɪnɪəmənt/ n [C]*
 رواله‌تی ده‌م و چاو، رۆجک، روکه‌ش
 (عادة فی صیفة الجمع) قسات الوجه، ملامح
 له‌شینوه‌ هینل، خه‌ت هینلی، هینله‌کی *linear /lɪnɪə(r)/ adj*
 دریژی
 علی هیته‌ خطوط، خطی، طولی
 هینلکاری به‌شینوه‌ی هینل *~ designs*
 تصامیم خطیه‌ او علی هیته‌ خطوط
 (پیرکاری) پیاوه‌ی دریژی هینلکاری، *~ measures*
 هینلی، هینله‌کی
 (ریاضیات) مقیاس طولیه‌
 که‌تان، ریشالی، په‌رۆک شتی *linen /lɪnɪn/ n [U]*
 دروستکراو له‌که‌تان به‌تایه‌تی جلی ژیره‌وه‌و جلی سه‌ی
 کتان، تیل، اشیاء مصنوعة من الكتان بخاصة الملابس الداخلية
 و البیاضات
 که‌شتی یان فرۆکه‌ که‌ له‌ سهر هینلی *liner /lɪnɪə(r)/ n [C]*
 هاوچو کارده‌که‌ن
 باخه‌ او طائره‌ یصل علی خط مواصلات
 (له‌وه‌رزش) جاوده‌یر، *linesman /lɪnzsmən/ n [C]*
 هاریکاری، چاوده‌یری دولای گوپه‌هانی (توبی یی)، ناالیژی
 (فی الریاضة) مساعد للحکم فی مراقبة الخطوط، مراقب
 الخطوط (فی كرة القدم)
 کۆبونه‌وه‌ی خه‌لک یا ولاتان *line up /lɪn-ʌp/ n [C]*
 بو به‌رزه‌ه‌ندی هاویه‌ش، کۆپرگرتن، ریزبون، فورگرتن
 تکل الأشخاص أو الدول لمصلحة مشتركة
 په‌کگرتنی ده‌وله‌ته *a new ~ of European powers*
 گه‌وره‌ له‌ورپه‌کان
 تکل جدید للدول الأوروبية الكبرى
 خاوخلیچی ته‌کا، خوی ده‌خافلینن، *linger /lɪŋgə(r)/ vi*

نارواو دهمینیت پاش رویشتی نهوانی تر یتباط. بتلکا. یقی او بکت بعد ان یضی الآخرون	
lingering <i>adj</i> (نهخوشی) دريژه ده کیشی	
زیاده چاوه پروان کراو، پاشدامان، شهندامان، شوندامان (المرض) بطول آمده اکثر من التوقع	
lingerie /lɪnʒəri/ <i>n</i> [U]	جل و بهرگی ناووه، زیرکراس، پنکراسین ژنان (في لغة الطبقة الراقية) ثياب المرأة الداخلية
lingo /lɪŋɡo/ <i>n</i> (pl ~ es)	(بوگیله، گاته) زمان (به تاپیه تی جنوره گاته پهک نه زانری) (للسخرية أو المزاح) لغة (بخاصة واحدة بجهلها المرء)
lingua franca /lɪŋɡwə 'fræŋkə/ <i>n</i> [C]	زمانیک زاراوهی هاویش که له نیوان چهند نه توه په کدا که به چهند زمانیک ده دوینی وهک (که ناریه کانی روژه لانی نه فریقا) لغة تستخدم لساناً مشترکاً بین اقوام یسکلون عدة لغات (کالوایی فی شرق افریقا مثلاً)
linguist /lɪŋɡwɪst/ <i>n</i> [C]	زمانزان، زمانهوان، پسپوری زمان اللغوي، شخص متخصص في علوم اللغة
linguistic /lɪŋɡwɪstɪk/ <i>adj</i>	زمانهوانی، په یوهسته به توپریته وهی زمانهکان لغوي، ذو علاقه بدراسة اللغات
liniment /lɪnmənt/ <i>n</i> [C,U]	مه لخدم، نهرم کهر بو شینلای لهش مرهم، مروح لتدلیک الجسم
lining /lɪnɪŋ/ <i>n</i> [C]	ناوپوش، بهر، پوکیش، خیز کرن بطانة، تبطين، المادة التي تستخدم للتبطين
link /lɪŋk/ <i>n</i> [C]	۱. لهقه پهک له زنجیره پهک ۱. حلقة في سلسلة ۲. قوپچهی کانزای بو سهردهستی کراس cuff - ~ s ۳. کهسیک پان شینک وهک که بهنر پانیوه ند
	۲. زر معدنی لآساور القیص ۳. شخص أو شيء يكون همزة وصل (یربط) بین آخرین لهگا، ده بهستی، بهستی، گری ددهات، گری ددت vt, vi یصل، یربط، یصل، یرتبط
links /lɪŋks/ <i>n</i> <i>npl</i>	پاریگای (گوره پان) گولف ملعب (میدان) الجولف
linoleum /lɪ'nəʊliəm/ <i>n</i> [U]	راهخوری مومی

لهمزه وهی، راخسته کا مومی مشع الأرضية	
linseed /lɪnsɪd/ <i>n</i> [U]	توکه تان، توی کانی بزر الکان
lint /lɪnt/ <i>n</i> [U]	شاش، پتچا ضاد للجروح من الکان
Intel /ɪntel/ <i>n</i> [C]	سهره پنجه ره، سهره وهی، سیفانده پاده وهی
lion /laɪən/ <i>n</i> [C]	عارضة أفقية من الخشب أو الحجر فوق فتحة الباب أو الشباك شیر أسد
<i>the ~ 's share</i>	شیر بهش، زورتین بهش حصة الأسد
lioness /laɪənes/ <i>n</i> [C]	دهله شیر، من شیر أنثی الأسد، اللبوة
lionize /laɪənaɪz/ <i>vt</i>	به خشندهی له کات، گرنگ ده کات، بیز ده گریت یکرم، ییجل، یحفظ ب
lip /lɪp/ <i>n</i> [C]	۱. لیو، ۲. لیو، قهراخی قاب، هر شینک له لیو بچی ۱. شفة ۲. شفة أو حافة وعاء، جزء شبيه بالشفة
lip service <i>n</i> [U]	ماستاو کهر، خوهمه لواسین، پشنگیری پانه ددل تعلق، ریا، ترفل
lipstick /lɪpstɪk/ <i>n</i> [C,U]	(سوراو، سوراو) (أصبح) أحمر شفاه
liquefy /lɪkwɪfaɪ/ <i>vt, vi</i> (pl, pp -fied)	شلی ده کاته وه، له پگوری بو شله یجمع یسبل، یحول الی سائل
liqueur /lɪ'kjuə(r)/ <i>n</i> [C]	مهی (یهن خوش) شراب کهرلی حلو المذاق و مطر
liquid /lɪkwɪd/ <i>n</i> [C,U]	ماده ده کی شلی، روغن شله مهنی، ناله کی سائل، ماده سائلة
<i>adj</i>	۱. شله، روغن ۱. سائل، مانع:
<i>~ food</i>	خواردنی شله مهنی طعام سائل

۲. دوچاری گهش و روښنی جوان ۳. (دهنگ) ~ eyes
بستړ، دهنگ و لاوازی خوښ
۲. هېنان سالتان و جېلتان ۳. (الاصوات) واضحة، رقیقة:
اصوات او انعام هذبة
- ~ notes
- ~ opinions ۱. پېروای خلقو
۲. آراء مائعة، سريعة التقلب
- ~ assets ۵. پاره پان مال فاسان پگورې پو پاره
۵. حطة نقدية او املاک پېل تحويلها الى نقد
- liquidate /'likwidet/ vt, vi ۱. پاک ده کاته وه، ناپېښې،
ساخي ده کاته وه (له روز، پاره ... هند) ۲. پاکړه ده ک، کاروباری
پروژه (په تايپه تي ناسره که وتو) ۳. له تاوی له پات، بهرښی
له ک (دوژمنان، نه پاران)
۱. پيلي (دېنأ او حساب) ۲. پيلي، أعمال شركة (بخاصة غير
ناجحة) ۳. پلطي علی، پييد (الأعداء، الخصوم)
- liquidation /'likwidet/n/ n [U] ۱. نفلاس ده کات،
پاکتاری له کات
پنلس، پيلي أعمال شركة
go into ~ کاروباری کوپانیا پاکتو له ک
شركة
- liquor /'li:kə(r)/ n [C,U] ۱. خورادنه وی کحولي
سدرخوشکده ۲. خورادنه وه کحولي دتوښتراو
۱. مشروب کحولي مسکر ۲. شراب کحولي مقطر
- llap /'lɜ:p/ vt, vi ۱. بهرمانی فسي ده دوی، س ده ک بهت
پلغ، پلغ السن ثاء
- n [C] زمان فسي
لفظ
- llot /'lɒt/ n [C] ۱. لسته، خسته، پرخ، توامو، پوزار،
خا هر دپت
قائمة، جدول، کشف (بالأسماء مفعلاً)
- a shopping ~ ۱. لستی گرېښ شوموک
قائمة مشتريات
- vt له لیستدا توامو له ک
یدرج في قائمة، یعدد محتريات
- llot /'lɒt/ vt (په تايپه تي که شتی) لاره پته وه به لاپه کدا،
(بخاصة السفينة) تسيل
- n [C] خوراره پته وه لارېونه وی که شتی به لاپه کدا
علی أحد جانبها میل السفينة علی أحد جانبها

- a ~ to starboard ۱. پاپړه که که وتو به لای راستدا
جنح السفينة علی جانبها الأيمن
- listen /'lɪsn/ vi ګوي ده ګرې، دېهېست، ګوهددت،
ګوهداری دکت
بصلي، یصت
~ in ګوي له رادېو ده ګرې
یستمع الى الراديو
- listener /'lɪsnə(r)/ n [C] ګوي ګر، دېهېستار، ګوهدار
مستمع، مصغ
~ ګوهدل، دلسار
لاتر الهمة، متراج
- llista /'lɪ:stə/ npl (له کونا) ګوړه پان یا خوښی ګوشتار
له سدر پشی له سبب
(لدياً) حلبة أو ميدان للقتال علی ظهور الخيل
به شداری پشېرکې له ک، حمزه له ک، قابل ~ enter the
له پېن
بشتر له في مسابقة او مباراة، قبل التحدي
- llt /'lɪt/ (پروانه light)
(انظر light)
- lltany /'lɪtəni/ n [C] ۱. لاهين دېری
(pl - nics)
ابتیالات پزوړها التی و یردهها المصلون
- literacy /'lɪtərəsi/ n [U] ۱. زانیی نوسین و خوښندنه وه،
خوښنده واری
معرفة القراءة و الكتابة
- literal /'lɪtərəl/ adj ۱. پتی، په یوه سته به پتی له لغېښ
۲. پتی، پاپه نده به پته پوت
۱. حرفي، متعلق بحروف الابهجدية ۲. حرفي، متزامن بالأصل
بأمانة
- a ~ copy / translation ۱. کوی، وه ګوړانی وده یی
نسخة / ترجمة حرفية
- literally /'lɪtərəli/ adv ۱. تپانه، وه ګوړخوی، ب تپې
حرفياً، بالنص
- literary /'lɪtərəri/ adj ۱. ویزه یی، په یوه سته پاپه یوه ندره
به ویزه وه
أدبي، متعلق أو متصل بالأدب
- ~ style ۱. پنازی ویزه یی
أسلوب أدبي

literate /'lɪtərə/ *adj* (كهسيك) خوینده وار، خوینده،
ره و شه نپیر

(شخص مصلح أو مفيد)

literature /'lɪtrətʃə(r)/ *n* [U] ۱. ویزه زانی، ویزه،
۲. صناعت الادب، الادب

۲. چاپگراوه ویزه په گان کومنه لن په راو له سر ~ *travel*
باهه تیک: له و په راوانه ی په پوه ستن به گشت گرونه و

۲. الآثار الأدبية مجروح ماكتب لي موضوع: الكتب التي تتصل
بالسر

پاشماوه ی ویزه یی سه ده ی هه زده هم ~ *18 th century*
الآثار الأدبية للقرن الثامن عشر

lithe /'liːθ/ *adj* (له سی مروف) نرم و نپان، له و نه د،
چوست

(جسم الإنسان) لدن، رشيق

lithography /'lɪθəgrəfi/ *n* [U] لپسوگرافیا هونه ی
چاپ کردن له سر به ره، به رچاپ کردن
لثوگرافیا، فن الطباعة على الحجر

litigant /'lɪtɪɡənt/ *n* [C] لاپه نیکه له کتبه که، دوزان
مقاض، طرف في دعوى

litigate /'lɪtɪɡeɪt/ *vi, vt* سکالاً په رزله کاته و (پوداگا)
ده پداته داگا

يربع دعوى (للغناء)، يقاضي

litigation /'lɪtɪɡeɪʃən/ *n* [U] هه نس وکونه داگا په کان،
کتبه خسته به رده داگا

الأجراءات القضائية، الأحكام للقضاء

litre /'liːtə(r)/ *n* [C] لپتر، په که ی پوانی متر په گسانه
په له به ره ی په ک کیلو گرام له لاور

التر، وحدة لياس مترية تعادل حجم كيلو غرام من الماء

litter /'lɪtə(r)/ *n* نه خو ش هه لگر (پو گواسته وه ی
كه سيك)

مخلة أو سالة (النقل شخص)

litter /'lɪtə(r)/ *n* [C,U] ۱. پاشماوه ی په رش پو
۲. کاو کونی لاور له سر ی ده خه ویت ۳. کوم له پېچو په ک
له په ک کاذا له ده اېک پیت

۱. زکام مېتر ۲. مهاد من القش تنام عليه الحيوانات ۳. مجروح
الصغار التي يلدها حيران دفعة واحدة

کوم له توه له سگ که ده تیک ده پیت *a ~ of puppies*
مجروح الجراء التي تلدها كلبة

۱. پلاری له کاته وه شت هه لن نه گرته وه
۱. مېتر، پلي الاشياء هنا وهناك

a room ~ ed with books and papers ژوړی
په راو و کاخه ز تپا پلار پوینته وه ۲. خوین پو نویستی
لازه له کان پیک ده خات

خرفة تبصر لپا الكتب والأوراق دونما نظام ۲. پلرش مهاداً
لنرم الحيوانات

little /'lɪtl/ *adj* ۱. پچوک، پین رخ، که م ۲. پچو کترین،
که مترین، کیم، پچوک، چه نه د، چک، پته ک
۱. صغیر، تافه، ضعیف ۲. الأصغر، الصغیر

په نجه لوت، په نجه ی قاچ، پړوانه *the ~ finger / toe*
(least) less

الخصر، الأصغر الصغیر، أصغر القدم الصغیر (انظر *least, less*
للمقارنة)

n [U] پړپکی که م
کبه او مقدار ضعیف

after / for a ~ دوا ی ماو په کی کورت
بعد وقت قصير / لمدة قصير

adv که م، که مېک
للیلا، بالکاه

a ~ توژی، نه ختیک
للیلا، نادراً

He's a ~ better this morning هم به پانی په له و
که مېک پاشتره

إنه أحسن ليلاً هذا الصباح

~ by ~ ووره ووره، هندی هندی
تدریجاً، شيئاً فشيئاً

liturgy /'lɪtədʒi/ *n* [C,U] که سی لاینی، لونکاری
طقس ديني

live /'lɪv/ *vi, vt* ۱. ده زی، ده گوزه و ی
۱. پېش، پیا

~ on په زیندووی ده مېنیکه وه، له زی له سر
پتاپ ب، پېش علی

~ on fruit ده زی له سر مېوه
پېش علی الفاكهة

~ on one's income / friends له سر په روپو می خو ی
ده زی

پېش علی دخله / معيلاً علی اصدقائه

١. بزه، زي پرديه الغدم في منازل العائلات الراقية
٢. گهور، پشیر، فالیک، ناخوړ
~ *stable* ٢. أسبل لاپواء الغیل او تأجیرها
- *adj* پروانه (*liver*)
مکبره (انظر *liver*)
- lives* /larvz/ (پروانه *life*)
(انظر *life*)
- live stock* /larvstak/ n [U] شویئی به خوړو کړنډی
ناژول و مړیشک
- مواشي، دواب، دواجن
خوړله میښی رهنگ، شینی تاریک، پیستی *livid* /livid/ *adj*
شین هه لنگه راو
رصاصي اللون، أزرق شاحب
شین هه لنگه ران له له شدا ~ *marks on the body*
(به هوئی لیدان)
علامات مزرقه على الجسم (بسبب الكدمات)
شین و مړیوونوه له سهرما / ~ *with cold / anger*
له تور په یدا
متع اللون من شدة البرد / يتميز غیظاً
١. زیندوو، زیان
حي ١
زینده وهر ٢. (وینته و له و بابه ته) زیندو، ~ *creatures*
زیانی تبادا به رجه سته په
مخلوقات حیه ٢. (الصورة و ما أشبه) حیه، ناطقه، نابضة
بالحیة
١. بژیوی، گوزهران، خوړاک، بژیوی □ n [C,U]
١. رزق، معیشت، قوت
ده گوزهری / بژیوی خوړی *make a ~ as a shopkeeper*
ده سته کهوئی به به قالی
یحصل علی رزقه / یکسب عیشت بالعمل بقالاً
٢. زیانی ساکار ~ *plain*
٢. حیاة او عیشت بسیطة
راهی گوزهرانی بهرز ~ *high standards of*
مستریات معیشت عالیة
کړی ی به شی گوزهرانی خوړی و غیزانه کوی *a ~ wage*
له کا له ناستنکی گونجاودا
أجر یکنی لأعلة صاحبه و عائلته فی مستری معقول
١. نه زی به جوړی و نه زانی خه لک هه له کانی ~ *sth down*
نه وی پرته چینه وه
یجا علی نحو یسني الناس ما أرتکبه من مساری
به دلسوزی نه زی، دهستی پیوه نه گری ~ *up to*
یجا بمقتضى (مبادنه، محققاته)، یتسك بها و لا یحید عنها
(پیشگری ناوه) زیندوو، له زیاندا په، *live* /larv/ *adj* ٢
زیانی تیایه، (به راورد پکه *alive*)
(سابقه للمعوت) حی، علی قید الحیاة، یمتلىء بالحیوة (قارن
alive)
پشکوی داگیر ساو بومی نه ته قاوه ~ *coals*
فحم مترقه، جمر قنابل، (عیارات ناریه) حیه، لم تنطلق بعد
~ *shells*
واپه ری کاره یا له سه ریڼ ~ *wires*
أسلاك محمله بالتيار الکهربائي
- livelihood* /larvlihud/ n [C] بژیوی، زیان، گوزهران
رزق، معیشت، قوت
بژیوی ده سترگی نه یی ~ *earn one's ~ by farming*
له کاری کشتو کالی دا
یکسب رزقه بالعمل بالزراعة
- live long* /livlɒŋ/ *adj* به درزیایی روژ
(قط فی) طوال النهار
همی، ب نه مامی the ~ *day*
چوست و چالاکه، جورج ~ *lively* /larvli/ *adj* (-ier, -iest)
و روو خوشت
ملی، بالیاده و الحیوة، نشیط، یتدفق حیوة، مرح
چوستی، چالاکی، زینده گی *liveliness* n [U]
حیوة، نشاط، مرح
- (به زوری له گه ل (up) نه پیوژینته وه، *live* /larv/ vt, vi
نه پیوژینته وه
(غالباً مع *up*) یحیی، ینعش
جگهر، جگهری ناژول (پو خواردن *liver* /lɪvə(r)/ n [C]
به کاردی)
کید، کید الحیران (یستخد م طعاماً)
جگهر نه خوش، توش بوو به ~ *liverish, livery adj*
نه خوشی جگهر
مکبره، مصاب باعتلال فی الکبد
١. جلی تایه تی *livery* /lɪvəri/ n [C] (pl -ries)
خز مه تکاری ماله دهو له مهنده کان

ژووری دانیشن، *living-room* /lɪvɪŋru:m/ n [C]

بوارا ژيانې، ژوراونشننې
 غرفة المعيشة، غرفة الجلوس
lizard /ˈlɪzəd/ *n* [C] مارمېلکه، شوهگرده، گومگموک، مارژوک، بۆکمار، مار ماروشک، مارگيس
 عطاء، سحلية
llama /ˈlaːmə/ *n* [C] لاما نازده لیکه لهجوری خوشتر له
 نهمهريکا دهژی
 اللامة، حيوان من فصيلة الجمل ولكن بدون ستام يعيش في
 أمريكا
load /ləʊd/ *n* [C] ۱. بار، کول، قورسايي، نهرک،
 بهرپرسياري قورس ۲. بار (گاليسکه پاشتي تر)
 ۱. حمل، حمولة (مجاز) عبء، مسؤولية ثقيلة ۲. حمولة (عربة
 أو ما أشبه):
 بارينکي گاليسکه کا
 حمولة عربة من القش
 □ *vt, vi* ۱. هډلي نه گري
 ۱. يحمل
 ~ *a donkey* کهر بار نه کات
 يحمل حملاً
 ۱. به هره ربهانه خه لوز هډل نه گري ~ *coal on to carts*
 ۲. فيشهک نه خاته تغه ننگه وه
 ۱. يحمل الفحم على العربات ۲. يحشو (بندقية)، يلقم (بالذخيرة)
load line *n* هينلي ناو هه لگر، هينلي کيژراو
 له سه رلا په کي که شتي نايي له وه زياتر باره نه لگري
 خط الماء التحميلي، خط مرسوم على جانب السفينة لا يجب أن
 تتجاوز في التحميل
1 loaf /ləʊf/ *n* [C] (*pl loaves*) کوليره پان سه مون
 رغيف
2 loaf /ləʊf/ *vi, vt* يي نيش ده سوريته وه تمبه لي دکت،
 دينغيث
 يتسكع، يتجول دونما هدف
 ~ *ing at street corners* يي نيش وکار ده سوريته وه
 له سه رجاده کان
 يتسكع على جوانب الطرقات
loafer *n* [C] ده روزه کهر، يي کاره
 متسكع، متبطل
loam /ləʊm/ *n* [U] زه وي به پيت پرله پاشماوه ي ماده
 نه نداميه کان

تربة خصبة غنية ببقايا المواد العضوية، الطفال الرملی
loamy *adj* ۱. به پيتي، په پوهسته به لمي به پيت، نيکه له
 ۱. طفالي، متعلق بالطفال الرملی
loan /ləʊn/ *n* [C] ۱. قهرز، وام ده ستياو، پيشنه
 ۱. قرض، سلفة، شي معار، تسليف
 قهرزی میری ۲. وهرگرتن به قهرزه پراو ~ *s government*
 قروض حكومية ۲. إعارة، استعارة:
 وهرگرتن به بارمته
 كتب برسم الاستعارة
 داواي وهرگرتن به خواستن
 ask for the ~ of
 يطلب استعارة كذا
 نه خوازي، سلفه نه کا، قهرزه کا
 □ *vt* يعير، يسلف، يقرض
loath, loth /ləʊθ/ *adj* (ناوه ناوي هه وائي) دلي
 نيکه هډل ديت، زور رقي ليه تي، ييزي لي نه کاته وه
 (صفة خبرية) تعاف نفسه، يكره كرهاً شديداً، يتنزز
 دلشاده، ناره زويه تي
 ~ *nothing* مسرور (ان)، راغب
loathe /ləʊθ/ *vt* زور رقي لي ده يي، يزار نه يي
 يكره كرهاً شديداً، يمتب
loathing *n* [U] ييزيردنه وه، يزار كرن، قيز
 اشتزاز
loath some *adj* كيندار، يزار
 مقزز، يدعو للاشمئزاز
loaves /ləʊvz/ (پروانه *loaf*)
 (أنظر *loaf*)
lobby /ˈlɒbi/ *n* (*pl -bies*) هوډل، دالان، راره وي
 صالة، رواق في صالة
 ~ *in the hotel* چاره ورائي له نوټيلدا
 الانتظار في الفندق
lobe /ləʊb/ *n* [C] لو، گرگر اگهي گوي، نهرمگا گوهي
 شعبة الأذن
lobster /ˈlɒbstə(r)/ *n* قرزانيگي ده ربا، جمبري، قه باره
 گه وره، بؤ خواردن به کاردی، کيژواله يي ده ربا يي، کولي يي
 ده ربا يي
 سرطان البحر، جمبري، كبير الحجم، لحم الجمبري يستخدم
 طعاماً
 ۱. خومالي، ناوچه يي، خوجيه تي،
local /ləʊkl/ *adj*

	جینگه‌یی
	۱. محلی
~ news	هه‌وایی ناوخو
	الأخبار المحلية
the ~ doctor	پزیشکی ناوخوی
	الطبيب المحلي
a ~ pain	۲. جینگه‌یی، نازاری جینگه‌یی
	۲. مرضی: ألم موضعی
local elections n	هه‌لێواردنی ناوخوی
	إنتخابات محلية
local government n	حکومه‌تی ناوخوی،
	حکومه‌تاجینگه‌یی
	حکومة محلية
local time n	کات به‌پێی کاتراگری ناوخوی
	الوقت حسب التوقيت المحلي
locally /lə'kælɪ/ adv	خۆمالیانە، ب جینگه‌یی
	محلیاً، موضعياً
locality /lə'kæləti/ n [C,U]	جی، گه‌ڕه‌ک، ده‌هر،
	هه‌رمێم، شوینی روداو
	موقع الشيء، مكان، منطقة، مكان وقوع حادث
localize /lə'kəlaɪz/ vt	جینی نه‌کاته‌وه، نه‌پکاته‌وه‌مالی،
	سه‌قامگیر نه‌کا، سنورداری نه‌کا
	يمركز، يمحله مركزاً یا أو محلياً
locate /lə'keɪt/ vt	۱. شوینی دپاری نه‌کا، سنورداری
	نه‌کا، دپاری دکت
	۱. يحدد الموقع
~ a town on a map	۲. نشته‌ دکت، داوه‌نین، شوینی
	ولاته‌که‌یی له‌سه‌ر نه‌خشه‌ دپاری نه‌کا
	۲. يحدد موقع بلدة على الخريطة
be ~ ed	ته‌دۆزێته‌وه / شوینی دپاری نه‌کری
	يجري الطور عليه / تحديد مكانه
~ a school in a new suburb	۳. دروستی نه‌کا، دای
	له‌نی / قوتایه‌خانه‌ی نوێ دروست نه‌کا
	۳. يشيّد، يقيم، يقيم / يبنى مدرسة في ضاحية جديدة
location /lə'keɪʃn/ n [C,U]	جینگا، شوین، ده‌هر
	موضع، موقع
loch /lɒk/ n [C]	۱. ده‌ریاچه، گۆل، گۆلی درێژو ته‌سک
	له‌ده‌ریا ۲. ده‌ریاچه

	۱. ذراع طويل وضيق من البحر ۲. بحيرة
lock /lɒk/ n [C]	تالێک قو، زلف، گۆلی پاڤرچی
	خصله من الشعر
lock /lɒk/ n [C]	۱. قوڤل، کوڤ ۳. چه‌کی فاگیرین،
	لامیره‌ی ته‌قین
	۱. قفل، غلق ۲. عدة السلاح الناري، جهاز الضجیر
~ stock and barrel	سه‌رتاپای، هه‌رمه‌مووی
	۳. ده‌رگا‌به‌ندی که‌نال (بۆ به‌رزو نزم کردنه‌وه‌ی که‌شیه‌کان
	له‌فاسێک بۆ به‌کێکی تر) داخه‌ر هه‌وایی
	برسته، بکلیته ۳. هريس القنّاء (رفع السفن أو خنطها من
	مستوى إلى آخر) سد أو
air ~	۱. (ده‌رگا، سندوق) داله‌خا به‌ قفل
	دسام هه‌رائی ۱. يفتح (الباب، الصندوق) بالقفل
~ sb in / out	به‌ندی ده‌کات بۆ نه‌هێشتی چونه‌ده‌ر
	هاته‌نه‌زوره‌وه‌ی
	يحبسه لينتبه من الخروج / الدخول
~ sth up	له‌په‌خاته‌ شوینی داخه‌را، ده‌رگای له‌سه‌ر داله‌خا
	۲. جینگه‌ره‌کا، ئه‌یه‌لکێشی نه‌کا
	يضعه في مكان مقفل، يفتح عليه الابواب ۲. يتثبت، يتشابه،
	يثبت، يشكك
jaws tightly ~ ed	دوو چه‌مناکه‌ی به‌توندی داخه‌راو
	فكان مغلقان بإحكام
~ ed wheels	تایه‌ی داخه‌راو (له‌به‌ر دزی)
	عجلات مقلّعة (خشية السرقة مثلاً)
lockjaw n [U]	ده‌ره‌که‌ی پان و دانه‌که‌ره، گوهره‌قی
	مرض التانوس أو الكزاز (يجسد الفكّين)
lock out n [C]	خاوه‌ن کارکه‌که‌ رینگه‌ له‌کریکاره‌کان
	له‌گری که‌کار به‌کەن به‌هۆی ناگۆکی، ده‌رئێخستن، ده‌رکرن
	منع صاحب العمل العمال من الدخول إلى المصنع بسبب خلاف
	ما
lock smith n [C]	قوڤل‌چی
	صانع أو مصلي الأقفال
lock up n	به‌ندکردنی کاتی
	(ل. د) سجن، حبس (مؤقت)
locker /lɒkə(r)/ n [C]	دو‌لایی به‌چوکه‌ به‌کلیله‌وه
	غزانة صغيرة بفتح
locket /lɒkɪt/ n [C]	پاڤخوڤ زێو له‌کریته‌گره‌م‌دانا
	(پادگاره‌کی به‌ترخی له‌سه‌ر نه‌نوسری)، مه‌دالیاى مل

علبة صغيرة من الفضة أو الذهب تدلى من الرقبة يحتفظ فيها

بتذكارات، تاليزمان

locomotion /'ləʊkə'məʊʃn/ *n* [U] توانای جولهو

گواستهوه له شوینیکه وه بو شوینیکی تر، لقی، گوهریز
(القدرة على) التحرك والانتقال من مكان إلى آخر

locomotive /ləʊkə'məʊtɪv/ *adj* توانای هینان ویردنی

هه به، پزونه، جولهوهر

قادر على التحريك أو التحرك

جولهوهر، گوهریزکار، گوهریزی و گهروک □ *n* [C]

قاطره

locust /'ləʊkəst/ *n* [C] کوله

جرا

locution /lə'kju:ʃn/ *n* [U] ریازی ناخافتن،

دهسته وازه، زاروه

أسلوب الكلام، عبارة، مصطلح

lode /ləʊd/ *n* [C] رهگی کانزایی

غرق معدنی

lodestar *n* [C] نه ستیره جهه مسهر

نجم القطب

lodestone *n* [U] بدرده موخانیسی

حجر المغناطيس

lodge /ləʊdʒ/ *n* خانوچکهای دهه گهوان له دهه روزهی

باخنیك

كوخ البواب (في مدخل حربة)

۱. دهه وینیت، جهنشین له کات ۲. گرتی چی *v*, *vi* □

له یی له خانووی گه سیکتی تر ۳. دینه ژووره وه، نیشته جهی

دهیی

۱. یووی، یوهر غره فی منزله ۲. یسکن (بالأجرة) فی منزل

شخص آخر ۳. یدخل و یستقر فی

فیسه که که له دهه که پدا *The bullet ~ d in his jaw*

ما به وه ۴. (پاره) داله نی، سکالا (ناره زایی) له کالای

دهه لاتی ره سی

استرت الرصاصة فی فکه ۴. یودع (مالاً)، یقدم شکوی

(احتجاجاً) لدى السلطات الرسمية

lodger *n* [C] نه به جهی، میوان، گرتیچی

ساکن، نزیل، مستاجر

make a living by taking in ~ s گوزمران داپین له کالای

به گرتی خانوو

یکسب معیشته بایره المستاجرين

lodging /'lɒdʒɪŋ/ *n* [C] (له شیوگی کۆدا) ژوری

واغسراو، (له خسانویه کسی گه ووه) سۆ به گرتی دان،

ژورا گرتی و نه به جهی بوون، ده واندن، خانی

(صفة الجمع عادة) غرفة مفروشة (في بيت كبير) مسجرة

للسكنی

loft /lɒft/ *n* [C] هه ووه بان، یو که له ووهل، قالی بهرز

پوشت هه لگرتن

علیه، غره او فراغ تحت سقف المنزل یستخدَم لحفظ الأمتعة،

سندرة

۱. (شیک) بهرز، پلندو **lofty** /'lɒfti/ *adj* (-ier, -iest)

شکسوار ۲. (بهرور، لمانج) لهه ووه خانه دان ۳.

(هه لگه ووه، به ووه) له خویایی

۱. (شیء) عال، شامخ ۲. (الأفکار، الأهداف) سامیه، نییله ۳.

(التصرف، السلوك) متکبر، متطرس

loftily *adv* به شکسوار، به بالایی بهه ووهشی بهرزه وه

عل نحر شامخ، او سام، بکریاه، بظرسه

log /lɒg/ *n* [C] پارچه به کی گه ووهی له ختهی دره خت

قطعة كبيرة من خشب الأشجار

۱. لوگ، فامیری پوانی خیریایی که ختی **log** *n* [C]

۲. هه ووه ها (book ~) تو مارگی خیریایی که ختی یان

پنشه ووهتی پوژانه، تو مارگی خاوه ن تومیل

۱. اللوگ، جهاز لقیاس سرعة السفينة ۲. ایضاً (book ~) سجل

سرعة السفينة أو تقدمها اليومي، دفتر تسجيل لمالک سياره

logarithm /'lɒɡərɪðəm/ *n* [C] لوگاریتم، خه ختی

لوگاریتم

لوغاریتم، جدول اللوغاریتمات

loggerheads /'lɒɡəbɛdʒ/ *n* له نا کوکی یان ململانی

هه میسه یی دایه له گه ل

على خلاف أو نزاع مستمر مع

as ~ with

logic /'lɒdʒɪk/ *n* [U] زانستی ژیریژی، بهه یزی به لگه و

توانای قایل کردن

علم المنطق، قوة الحجّة والقدرة على الاتّباع

logical *adj* ژیریژی، قایلکه و، پیری ره ها، ژیرانه

منطقي، منقح، منطقي التفكير

logically *adv* به ژیرانه

على نحو منطقي أو منقح

loin /lɔɪn/ *n* (له‌شیوگی کۆدا) بەرموسڵدان، ناڤەد

١. (في صيغة الجمع) العورة، منطقة العانة

٢. گوشتی مەرلەجۆری گورچیلە، کە لە کە، *~ of mutton*
قەرڤە

٢. قطعة لحم ضأن من بيت الكلاوي، خاصة

loiter /lɔɪtə(r)/ *vi* خۆپەرتی ئەکا، خاوی ئەکا کات
بەقەرژەدا بەسورانهوه

یتسکە، یتباطا، یتوانی، یضیع الوقت باتسکە

loiterer *n* [C] گەرۆک، خاوی، ئەمەل
تسکە، متباطیە، متوانی

loll /lɒl/ *vi, vt* ئەمەلی ئەکات، سستی ئەکات (سەگ)
زمان درێژ ئەکات

یتراخی، یتکاسل (اللسان) یتدلی، یدلی (الکلب مثلاً) لسانه

lollipop /lɒlɪpɒp/ *n* [C] مژمژە، مەسەسە
قطعة حلوى في طرف عود

lone /ləʊn/ *adj* (پیش ناو ئەکەوی تاک، تەنھا) بێ هاوتا،
گۆشەگیر

(تسبق المنعوت فقط) وحید، فزید، منعزل

lonely /lɒnli/ *adj* (-ier, -iest) ١. تەنھایی، بێ کەسی،
بێ هاوڕینی ٢. شوینی چۆل، چۆلەوانی، کەم گەشتکەر

١. وحید، من غیر رفیق ٢. (المكان) منعزل، موحش، قلیل
الزوار

دووڕەدەست، تاکەدی ٣. هەستی بەتەنھایی *a ~ village*
ئەکا

غیر مطروق: قرية منعزلة ٣. یشر بالعزلة، یحس بوطأة الوحدة

loneliness *n* تەنھایی، تەکیشی، جودایی، گۆشەگیری
إنفراد، وحدة، وحشة، عزلة

lonesome /lɒnsəm/ *adj* تەنھا، دڵتەنگ، ناخۆش،
بەجێ ھێلراو

وحید، موحش، کتیب، مەجور

long /lɒŋ/ *adj* (-er, -est) ١. درێژ، ٢. (بەکار ھێنایی
جۆراوجۆر)

١. طویل ٢. (استخدامات متنوعة)

a ~ face رۆینی مریئو، دەم وچاوی خەمتاک
وجه تطوء إمارات الحزن والكآبة

in the ~ run دوامەیکی، لەماوەیەکی دووردا
في النهاية، في المدى البعيد

all day ~ بەدرێژای رۆژ

طول النهار، طوال / طيلة النهار

before ~ ماوەیەکی کەم، لەم نژیکانە
قريباً، بعد مدة قصيرة

the ~ and the short of it کورتەى پاشە کە
خلاصة الأمر، قصارى القول

two inches / six weeks ~ درێژە کەى دووگرێ /
شەش ھەفتە

طوله برستان / ستة أسابيع
لەبەرئەو، تاو، کو، بۆیە،
بەمەرجێ کە

□ *adv as / so ~ as* ما دام، طالما، بما أن، شريطة أن

longbow *n* کەوانەى درێژ، کەوانە، کەئانادرێژ
القوس الطويل، قوس يحني باليد

draw the ~ خەپالێ ئەروات، چیرۆکی لەفسانەى
تەگێرێتەو

يطلق لخياله العنان، يروي قصصاً خيالية
دووڕە ھاوڕێ

long 'distance adj بێدالدى
گفتوگۆی تەلەفونی *a ~ telephone call / lorry driver*

لەگەڵ شونینکی دووڕە / شوفیری لۆری لەشونینکی
دووڕەو

مخابرة تليفونية مع منطقة ثانية / سائق شاحنة عبر مسافات
بعيدة

long drawn 'out adj درێژو وەرەس کەر
طویل على نحو ممل

longhand n [U] نوسینی ئاسایی، ئقیستنا ئاسایی
الكتابة العادية (تقيض الأختزال)

long play (Ing) 'record n [C] قەوانی گەوڕە،
قەوانی تیرەك ١٠-١٢ لئج و کورتکراوە کەى LP

إسطرانة طويلة الأمد (و اختصارها LP)

'longshoreman n [C] پیاویك هەلەدەستی بەبار کردن
و خالی کردنهوى بەلەم

رجل يقيم بتحميل و تفريغ المراكب

'long'suffering adj خۆپاگرە، بەرگەى ئازار نەگرێ
صبور على الاذى

'longwave n [U] شەپۆلی درێژ (بێ تەل)
مرجة طويلة (لا سلكي)

longwinded adj ووتار پان نوسینی دووڕو درێژ،

وهرس کەر بێزار کەر، بێهن درێز	
(الحدیث، الکتابه) طویل النفس، طویل علی نحر یدهر الی	
الصل	
² long /lɒŋ/ vi	حهز نهکا به، بیرى نهکا، به پەرۆشه بو
	بشتاق او یعن الی، پتلف علی
longing n [C,U]	پەرۆش، ههز، ئارهزوى زۆر، بیر کردن
	لهفه، شوق، رغبه شديده
□ adj	پەرۆش، سۆزدار
	بتلف، متشوق
longingly adv	به پەرۆشی، به سۆزی
	بتلف، باشتیاق
longevity /lɒndʒeɪvəti/ n [U]	به درێزایی ژيان
	طول العمر، حياه طریقه الامد
longitude /lɒndʒɪtjuːd/ n [C]	گۆشه یان هێلی درێزی
	زاویه أو خط الطول
longways /lɒŋweɪz/ adv	به درێزایی یان به درێزی،
	درێزانه
	طویلاً، بالطول
longwise /lɒŋweɪz/ adv	
look /lʊk/ vi, vt (pt, pp ~ ed)	۱. سهیره نهکات،
	نهروانی، دبینیت، تهماشای نهکات
	۱. ينظر
L~ at him!	سهرنجی رانه کشیت بو، پروانه بوی
	برجه نظره الی: انظر إليه!
They were ~ing at some books	چاودهری نهکا،
	نه پشکنی: نهوان ههندی پەرپاوپان سهیره کرد ۲. (لهگه)
	(prep, adv)
	پراقب، یهصص: کانوا یهصصون بعضی الکتاب ۲. (مع adv, prep)
~ after	ئاگاداری نهی، چاودهری نهکات
	یهتی ب، یسهر علی
~ down on	به گهم سهیری نهکا، گوئی یی نادا
	یزدري، لا یبالي ب
~ for	ده گهریت بو، لیده گهریت، پیاده چینهوه
	یهیت هن، یطلع الی
~ forward to	بیری دکت، پەرۆشه بو
	یطلع الی، یتلف علی
~ in on	سهرداتیکی کتوپری نهکا

یقوم بزیارة خاطفه	
تەماشای دهکا، سهیری دهکات	~ on
بخرج علی، یشاهد (درو آن یتدخل)	
په چاوی نهکا وهکو واییت	~ (up) on sb / sth as
بختیه کما لوکان	
ورپانهی، ئاگادارهی، چاودهری نهکا، چاوهروانی	~ out
نهکا	
یهدز، یته، یترقب	
نه پشکنی، چاوی پیا نهخشینی، پیاده چینهوه	~ sth over
یبهصه، یلقی نظره علیه	
نه بهوینتهوه، به سهیریا نه چینهوه، تازه	~ sth through
چاخی خو دگهریت	
یقره، پراجعه	
باههخی یی نهکات، گوهددت	~ to
یهتم ب، یعی به	
چاکی دهکات، گهشه یی دهکات، چاگ خواز	~ up
دهییت ویازار باش دبت	
یتحسن، یزدهر	
نه گهری به شوین، سهیره چون	~ sth up
یهیت عن (کلمه فی معجم مثلاً)	
به ریزهوه سهیری نهکات ۳. لهگه (conj)	~ up to
دا (adj)	
بنظر إليه باحترام ۴. (مع adj, conj)	
یی دهچی، وادپاره	~ like
پیدوان، یحتل ان	
لهوه دهچی بیاری	It ~ s like rain
پیدوان السماء سطر	
بجوئی، رابه، زوویکه	~ allover / sharp
تحرله، کن یغظا، عجل	
۱. تهماشا، سهرنج، دپتن، نیگار ۲. روخسار،	□ n [C]
روالته	
۱. نظره، النظر ۲. مظهر، هیته: نظرات تدل علی الغضب	
شیوه، تپروانی توپه	angry ~ s
سهیره کردنی خوشی بگه بهنی	a ~ of pleasure
۳. (لهشیوگی کوذا) دیمه، په یکه، دهسته، میزه	
نظره تدل علی السرور ۳. (فی صیغه الجمع) مظهر، شکل، هیته	
جوانی، جوانی دیمه	good ~ s
وسامة، جمال المظهر	

- lop eared** *adj* خاوهن دووگونی شور
ذو آذین مسترخیښ
- lop sided** *adj* شورپوه لویه په لایه کېدا، ناهاوسه نګی
مانللی الی احد الجوانب، منګنې
- lope** /loʊp/ *vi* خپرا لېروا، قورت دچیت، هه لته قوښی په
زېتنلی وه کو کدرونشک
پتحرک بظطرات واسعة نشطة (ګالارنې)
- loquacious** /lə'kwetʃəs/ *adj* ژورېلې، چنه پاز
لرنا، کثیر الکلام
- loquacity** /lə'kwetʃəs/ *n* [U] ژورېلې، چنه پازی
ثروة، کثرة الکلام
- lord** /lɔ:d/ *n* [C] ۱. خاوهن ده سولات، میر
الحاکم الاعلی
۲. لاه، په ګ، خاوه نشکو
مولانا صاحب الجلالة الملك
۳. لاه، په ګ، خاوه نشکو
مولانا صاحب الجلالة الملك
۴. لاه، په ګ، خاوه نشکو
مولانا صاحب الجلالة الملك
۵. لاه، په ګ، خاوه نشکو
مولانا صاحب الجلالة الملك
۶. لاه، په ګ، خاوه نشکو
مولانا صاحب الجلالة الملك
۷. لاه، په ګ، خاوه نشکو
مولانا صاحب الجلالة الملك
۸. لاه، په ګ، خاوه نشکو
مولانا صاحب الجلالة الملك
۹. لاه، په ګ، خاوه نشکو
مولانا صاحب الجلالة الملك
۱۰. لاه، په ګ، خاوه نشکو
مولانا صاحب الجلالة الملك
- our sovereign ~ the King** لاه، په ګ، خاوه نشکو
مولانا صاحب الجلالة الملك
- L ~** ۲. لاه، په ګ، خاوه نشکو
مولانا صاحب الجلالة الملك
- the L ~ 's Prayer** نوږی خودای ۳. لاه، په ګ، خاوه نشکو
مولانا صاحب الجلالة الملك
- the L ~ s of the Admiralty** لاه، په ګ، خاوه نشکو
مولانا صاحب الجلالة الملك
- the L ~ Mayor of London** لاه، په ګ، خاوه نشکو
مولانا صاحب الجلالة الملك
- lordly** /lɔ:dlɪ/ *adj* (-ler, -lest) شکوډار، پاهدار،
شاپستی پاشایان
مهیپ، جلیل، لائق بالملوک
- lordship** /lɔ:dʃɪp/ *n* [C,U] ګوره پیا، خوندګاری
لورد و

- سپاده /
په پز، خاوهن شکو، په پز، په پز
his / your ~ سپاده، صاحب السپاده
- lore** /lɔ:(r)/ *n* [U] ګه له پوری وړه ده ساو ده س، نهرې
له ده بی، زانین
تراث ادبی متراوت
- folk ~** وړه میلی
الادب الشعبي
- gipsy ~** داب و نهرې لوه چ
المعارف و التقاليد الفجرية
- bird ~** وړه وچیروک له سره پالنده
الادب و القصص التي تدور حول الطيور
- lorgnette** /lɔ:'njet/ *n* [C] ووردېنی لورنیت
منظار للأوبرا ذو يد طويلة
- lorry** /lɔ:ri/ *n* [C] (pl -ries) لوری باره لګر
(U.S.A = truck)
- لوري، شاحنة، سيارة شحن
- lose** /lu:z/ *vt, vi* (pl, pp lost /lost/) ۱. وونی ده کات،
له ده سستی ده دات، ده دپوږنیت
۲. پلند، یضیع، یخسر
۳. له ده سستی ده چن،
له پدوږنیت، پښه ون ده کات، وینل ده بی
۴. یضیل طریقه، پته
۵. نازانن چی په سهر دی (کس، شت) ۳. دوا
له کوی له، ناپېښی، ناپېښی
لا پدري ما حل ب (شخص، شيء) ۳. پتأخر هن، نفوته رؤیة او
سماح (کذا)
- on's train / the post** شه مه نده فوره کوی له کس
له چن / پوسته کوی له کس له چن، چن دی دین
نفوته الطار / البرید
- the end of a sentence** ګوتایی رسته لاه پا ۴. زه ور
له کا، ونی له کا، له پدوږنیت ناتوانی پاریزګاری پکات
یضیع نهایه جمله ۴. یخسر، پلند، لا یسکن من المحافظة علی
- one's hair** لوی لوه وری، لپوږتیه وه
پساقط شعره، پلند شعره
- one's temper** لوږه لپه
پلند اعصابه، یخور
- one's reason** شپت له بی

یافتد عقله، یصاب بالجنون	
توانای بهسدر خو یا نامین، شاش دبت ~ one's head	
بضطرب، یافتد صوابه	
بیزو پایاخی نامین ~ face	
یافتد اعتباره او احترامه	
۵. دواى ناخات، کمه ~ no time (in doing sth)	
تدرخه می ناکات له کردنی کاریکدا، هه ریتا گاره کوی ده کات	
۵. لا یتا، لا یتانی (فی عمل شيء)، یقوم بعمله فی الحال	
۶. ههستی نه ماوه، belost to (all sense of shame)	
شهرم ناکات	
۶. لم بعد لده ای إحساس ب (الغجل)	
belost in (wonder)	
بتملکه (العجب)	
۷. کاتز میره که هه موو losing five minutes a day	
بوزیک پینج خولهک دوا له کوی	
۷. (الساعة) ترخه خمس دقائق فی اليوم	
دوږاو، دوږانکار loser n [C]	
خاسر، فاشل	
زیان، وون کردن، دوږاندن loss /lɒs/ n [C,U]	
خساره، فقدان، ضیاع	
شله ژاو، له کیس چوو، دوو را at a ~	
مرتبه، مختار	
زمانی له نگ نه بین، لهسدر سامیدا، at a ~ for words	
له گوماندا نازانی چی ده نی	
إنعقد لسانه من الأرتباك، لا يدري ما يقول بسبب الحيرة	
(پروانه lose) lost /lɒst/	
(انظر lose)	
هموو، گشت، ¹ lot /lɒt/ n [C] the ~ /the who/ e ~	
گه لهک، ژور	
(ل د) الكل، الشيء	
پرېکی ژور له a ~ (of) / ~ s (of)	
بزمه مقدار کیر من	
ژور باشره له □ adv a ~ better	
أحسن بكثير	
۱. پشک، بهخت، تیر وېشك ² lot /lɒt/ n [C,U]	
۱. قرعه، إقتراع	
راینه کیشی / پشک له که draw / cast ~ s	

پسحب، بچري قرعه	
پریاری شیک له دابه ریگه ی پشک decide sth by ~	
(به قورعه کردن) ۲. بهش، بهرکهوت، دابهش، شانس، چاره نوس	
پقرر شیاً بطریق القرعة ۲. حصه، نصيب، قسمة حظ، بخت	
به دبهخت هوو له ژياندا His ~ has been a hard one	
۳. کومه لن کدل وېدل به کومهل له مه زاده کېدا دانه نرین بوفروشتن	
کان خطه من الحياة قاسياً ۳. مجموعة من السلع تعرض للبيع جملة (خاصة في الزاد)	
۵. که سیکي خراب، بهد ۵. (U.S.A) پارچه a bad ~	
زهوی	
۵. شخص ردي، أو شيء (U.S.A) قطعة أرض	
نهرمکه ره، شورور loth /lɒθ/ = loath	
غسل، غسول، مستحضر	
گیراوه کی شله بو پنداویستی lotion /lɒʃn/ n [C,U]	
پزیشکی	
سائل يستخدم لأغراض طبية	
بهخته پاری، پیا نقر lottery /lɒtəri/ n (pl -ries)	
یا نصیب	
لوتس، مورتهک، شلیری lotus /lɒtəs/ n [C] (pl ~ es)	
ناوی نیلوفر	
اللطس، النیلوفر (نبات)، عرائس النيل	
۱. بهوز، بلند، دهنگ گری loud /laʊd/ adj (-er, -est)	
۲. (په ننگ، په وشت) زه ننگ، توخ، زهق، سهرنج، راکیش	
۱. عال، مرتفع، عده ۲. (اللون، السلوك) فاقع، صارخ، مفلت	
للاتباه	
به دهنگ بهرزی loudly /laʊdli/ adv	
علی نعره عال او صاحب	
دهنگ بهرزه ره وه، loudspeaker /laʊdˈspi:kə(r)/ n	
بلندگو	
مکبر او مضخم للصوت	
تیمه لنی له که لهشی دانه میزوی، lounge /laʊndʒ/ v	
پالی لنی له داته وه	
پتکاسل، پتکع	
هو لنی حه وانه وه و چاوه پروانی □ n [C]	
قاعة الجلوس أو الانتظار	
هو لنی نو تیل the hotel ~	

	ردهة الفندق
lounge suit <i>n</i> [C]	پوشاک بۆ به کار هیتانی ئاسایی
	بدلة للاستعمال العادي (غير الرسمي)
louse /laʊs/ <i>n</i> (pl. lice)	ئەسپىن، سوون، مۆرپەك
	ئەسپىن ئەچىن لەسەر پووهك ئەزى
	قملە، أرقه، حشرة تشبه القمل تعيش على النبات
lousy /laʊzi/ <i>adj</i>	ئەسپىن، پىس، چە پەل، سوک
	مقل، مصاب بالقمل، قذر، خيس، قهر
lout /laʊt/ <i>n</i> [C]	بىن ئاگا، گىل، خرپو، گوچ
	مفل، أخرق، جلف
loutish <i>adj</i>	ناپەسەند، ئېسك گران، هولی
	جلف، فظ
~ behaviour	رەشتى خراپ و ناشرین
	سلوك فظ
lovable /lʌvəbl/ <i>adj</i>	خۆشەویست ئەقبناز
	محبوب، محب، جدير بالحب
love /lʌv/ <i>n</i> [U]	خۆشەویستى، سۆزدارىتى
	حب، ولع، مودة
in ~ (with)	حەز بۆ، ئالودە بە
	محب ل، مقرون ب
make ~ to	دلداری ئەگەل دەکا
	يفازل، يعاشر جنبياً
□ vt	۱. خۆشى ئەوئى، ئەشقى ئەبى ۲. ئارەزوى ئەکا،
	حەزىلى ئەکا
	۱. يحب، بهوى، بهيم ب ۲. بهوى، يميل إلى: يميل إلى حياة
	الدعة
~ comfort	حەز لە ژيانى ئاسودە ئەکا
~ mountain-climbing	حەز لەسەرکەوتن ئەکا بەسەر
	شاخا
	بهوى تسلق الجبال
loveaffair <i>n</i> [C]	پەپەندى دلداری، پارىارى
	علاقة غرامية
loveless <i>adj</i>	بىن حەز، ئەوېستراو
	غير محب، غير محبوب
a ~ marriage	هاوسەرپەك لەسەر پەنەماي خۆشەویستى
	نەبىن
	زواج غير قائم على الحب
loveletter <i>n</i> [C]	نامەى دلداری

	رسالة غرامية
loveliness <i>n</i> [U]	قەشەنگى، جوانى، رەندى، تازەبى
	جمال، نعة، ملاحه
lovely /lʌvli/ <i>adj</i>	۱. جوان، شۇخ، رووخۇش، سەرنج
	راکیش، نازەنین ۲. دلفرین، خۇش، خۆشەویست
	۱. جميل، بديع، لطيف، جذاب ۲. متع، سار، مسل، بهيج
lovesick <i>adj</i>	شەپدا، خۆشەویستى
	مضني من الحب، ملوع
lover /lʌvə(r)/ <i>n</i> [C]	۱. خۆشەویست، دلداری، پار، شەپدا
	۱. محب، مفرم
a ~ of good food	لەوسن، حەز لەخواردنى باش ئەکا
۲. شەپدا، ئاشق ۳. (لە شېوگى كۆدا) دوو دلداری، ژن و پیاو	
پەپەندى خۆشەویستى پەسەننى پەپەكەو	
مولع بالطعام الجيد ۲. محب، عاشق ۳. (فسي صيغة الجمع)	
عاشقان، رجل وامرأة يربط بينهما الحب	
loving /lʌvɪŋ/ <i>adj</i>	حەز لىكرەدو، ئەقبندار
	محب، ودود
lovingly <i>adv</i>	خۆشەویستانە
	على نحو دال على الحب أو المودة
low /ləʊ/ <i>adj</i> (-er, -est)	۱. نزم، هېواش، لاواز
	پىچەوانەى (high, tall) ۲. ئاست نزم، پىش نەكەوتو
	۱. منخفض، واطيء (على النقيض من high, tall) ۲. أدنى.
	غير متطور في مضمار الرقي:
~ forms of life	شېو نزمەكانى ژيان
	أشكال الحياة الدنيا
in a ~ state of health feeling ~	۳. لاواز، بارى
	تەندروستى خراپ ھەست بە دلتەنگى ئەكات ۴. ئارەسەن،
	ھېچ و پوچ
	۳. ضعيف: في حالة صحية سيئة بشر بالاكثاب ۴. وضع،
	منحط:
~ manners	خوپەشتى ناپەسەند
	أخلاق وعادات وضيعة
~ tastes	كەم چىزى، بىن لەزەت (بىن تام)
	أذواق رخيصة
~ er animals	ئازەلە نزمەكان ۵. ھەمووپونەوەرەكان
	پىچەكە لە مەزۇف
	الحيوانات الدنيا ۵. جميع المخلوقات باستثناء الإنسان
~ er deck	دەریاوانى (دەریاوانەكان پىچەكە لە

له لسه ره كان	
(بحریه) ملاحه السفینه باستثناء الضباط	
□ <i>adv</i>	له پان بونز ما په كان، ناله پاری، به خراپی
	في او الى موقع منخفض، على نحو وضع
<i>be laid ~</i>	ناچاری له كا له چېگه دا پمېنې په هوی
	نه خوښی په وه
	يظطره الى ملازمة الفراش (بسبب المرض مثلاً)
<i>be running ~</i>	له روغې، نامېنې
	(المون) توشك ان تنضب
low brow <i>n</i> [C], <i>adj</i>	(كه سېك) له لسه ده پي فاست په پور
	تېناكات، كدم روشنېر
	(الشخص) لا يهتم في الأدب الرفيع، ضئيل الثقافة
lowdown <i>adj</i>	نا په سنده، سووك، خراب وهك (په وشت)
	(ل. د) وضع، حقير، دنېه (كاسلوك مثلاً)
lower /'ləʊə(r)/ <i>vt, vi</i>	۱. نرمی له كاته وه (ثلاً، چاروكه)
	۲. نرم ده كړيت، نرم ده كاته وه
	۱. ينزل (العلم، الشراع) ۲. يخفض، يخفض؛
<i>~ one's voice</i>	دهنگي نرم له كاته وه
	يخفض صوته
<i>~ one's prices</i>	نرخه كې دانه شكنې
	يخفض اسعاره
lowly /'ləʊli/ <i>adj</i> (-ier, -iest)	كوتی، نرم، ناسان
	متواضع، وضع، بسيط
loyal /'ləʊəl/ <i>adj</i>	دلسوز (پوښتيمان، هاوه لان) له ممدكار
	مخلص، وفی (الوطن، لأصدقائه)
loyalist <i>n</i>	لا په نگر، دلسوزی پاره ته كې، له ممدكار
	الوالي، المخلص لعزبه او حكومه
loyally <i>adv</i>	په دلسوزی و وهلا
	باخلاص، برفاء
loyalty /'ləʊəlti/ <i>n</i> [C] (<i>pl -ties</i>)	دلسوزی، له ممدك
	لا په نگرې، وه لاداری
	ولاء، إخلاص، ولاه
lozenge /'ləʊzɪndʒ/ <i>n</i> [C]	۱. له پزېنه پي، شپوه پي
	چوارلای په كسان و دوو گوښه تپل و دوو گوښه كراوه
	(له پزېنه پي) ۲. حبه پي شه گره
	۱. المعين، شكل ذو أربعة أضلاع متساوية زوايا بين حادتين
	وزاويتين متفرجين ۲. قرص سكري، بخاصة ما يحتوي على
	دواء

<i>cough ~ s</i>	حه پي كوكه
	أفراص السعال
lubricant /'lu:briːkənt/ <i>n</i> [C]	پوښی چه ور كړن، پوښی
	خلیساندنې (پوښكړنا ليكخشانې)
	الزلق، مادة لتزيت أو التشحيم
lubricate /'lu:briːkət/ <i>vt</i>	چه وړی له كا
	يزيت، يشحم
lucid /'lu:sɪd/ <i>adj</i>	۱. فاشكرا، ناسان، ټيگه پستن
	۱. واضح، سهل الفهم، جلي
<i>a ~ explanation</i>	پونگر دنده پي پاش
	شرح، تفسیر جلي
<i>~ intervals</i>	۲. كاته كانی په ناگاپون و هوښداري
	۲. فترات أو فترات الصحو أو التعلل
lucidity /'lu:sɪdɪti/ <i>n</i> [U]	روون پوښ، دپارو
	ناشكراپي، كانی ناگاپي و هوښداري
	وضوح، جلاء، صفاء، فترة صحو أو تعلل
luck /lʌk/ <i>n</i> [U]	۱. شانس، بهخت (باش / خراب) په ش،
	په ركه وت، سهر كه وتن، پي گه پستن
	۱. طالع حسن أو سيء حظ، نصيب، نجاح، توفيق؛
<i>in / out of ~</i>	بهخت (پاوه رپه پي / پاوه رپي نه پي)
	بحالته / يخونه الحظ
<i>for ~</i>	پوښتاني بهخت باش ۲. خوښهخت، بهختي باش
	جلباً لحسن الطالع ۲. حسن الطالع، سعد
<i>as ~ would have it ...</i>	په ركه وت رووي دا (له پاشي)
	پان له خراپي، بهخت، په ركه وت
	شأنه الاقدار ان، لحسن (أو لسوء) الحظ، حدث صدفة
<i>try one's ~</i>	په خشي باقي له كاته وه
	يجرب حظ
luckless <i>adj</i>	بهخت خراب، په دپهخت
	سيء الحظ، منحوس، نكد الطالع
luckily /'lʌkɪli/ <i>adv</i>	خوښ بهختانه
	لحسن الحظ، من حسن الطالع
lucky /'lʌki/ <i>adj</i> (-ier, -iest)	په ختدار، بهخت باش،
	شانس دار، بهخته وه
	محفوظ، حسن الطالع، ميمون، جالب للحظ الحسن
lucrative /'lu:kreɪv/ <i>adj</i>	هاقدار، پراوه، قازانچ كهر
	مربح، يرد إيراد كبيراً
ludicrous /'lu:dɪkrəs/ <i>adj</i>	پرو پوچ، گيره، پيگه نينې

- سځيف، يدعو الى السفرة، مضحك
lug /lʌg/ vt (-gg-) شټېك په گرانې و نه شكه نهجه
 نه لڼده گړنې
 يحمل شيئاً ثقيلًا بصعوبة و مشقة
luggage /ˈlʌɡɪdʒ/ n [U] باول، جانتاي گه شت
 أمتعة، حقائب سفر
lugubrious /ləˈɡuːbrɪəs/ adj دل تهنگ، خه مېار،
 کوفان، مړينو
 حزین، کئيب، مکئيب، مکرئب
lukewarm /ˌluːkˈwɔːm/ adj (ناو) شله تين، يې وړه يه،
 ناپه روژش
 (ماء) فاتر، فاتر الهمة، غير متحمس
lull /lʌ/ vt, vi هېمنې نه کا، نارامې ده کا، يې دهنگ نه يې،
 هيوړ نه يې
 بهدي،، يکېن، بهدا، يکېن
 ~ a baby to sleep مندا له که ده لاو يېن تا نه خه وې
 بهدهد الطفل حتى ينام
 ~ sb's suspicions گومانې لا نه بيا
 يزيل شکوه
 The wind ~ ed. باکه خستې، کپ بوو
 سکت الريح
 □ n [C] کاتي يې دهنگې، خاموشې، يې دهنگې
 فترة هدوه و سکون، خمود، رکود
 a ~ in the conversation بېدهنگې به کي کتوپر
 (أنتاب الحديث) صمت مفاجيء
lullaby /ˈlʌləbaɪ/ n [C] (pl -bies) لاي لايه بومنال،
 لور، لوراندن دلوت (بو زارو کي)
 أغنية أو ترنيمه لهددهد الطفل
lumbago /ˈlʌmbəɡəʊ/ n [U] لمباجو فازاري
 خواره وهې پشت، پشت نېشه، سيه نهده، پرک
 لمباجو، ألم في أسفل الظهر
lumber /ˈlʌmbə(r)/ n [U] ۱. تهخته ي خاو، (پلټ،
 تهخته ي ناوېشان) ۲. که له وپه لي کون نا پيوست
 غړوخه شه ک، غړش و خال
 ۱. خشب خام (الواح، عوارض) ۲. أثاث قديم لا حاجة إليه،
 سقط المتاع
 □ vt, vi ~ along / by / past به خاوي و گرانې دېته
 پېشه وه

۱. يتقدم ببطء و تناقل
 ۲. کوي نه کاته وه، پري نه کاته وه، تني نه ترنجيني ~ up
 ۲. يکوم / يملأ على نحو مبهر
 ژوورېک
 a room ~ ed up with useless things
 ناختر او له کدل و په لي يې که لک
 غرفة تمتلئ بالعاجات التي لا تنفع
luminary /ˈluːmɪnəri/ n (pl -ries) نه ستره،
 روز پامانگ، که سايه تي ويزه يې وييري ده رکه وتوو
 نجم، الشمس أو القمر (مجاز) شخصية أدبية أو فكرية بارزة
luminosity /ˌluminˈɒsəti/ n [U] بريقه و شهوقدان،
 چرسکيتي، ته پس
 إشعاع، بريق، تألق
luminous /ˈluːmɪnəs/ adj دره وشاوه، بريقه دار،
 روندار، روناک، رونه ک، ثاقي، ته پسې، شهوقدار
 مشع، منير، ساطع، براق
lump /lʌmp/ n [C] ۱. پارچه، توپه لي ناپړک، گړي،
 بارسته
 ۱. قطعة، كتلة غير منتظمة الشكل
 ~ s of clay توپه لي گل، قور
 كتل من الطين أو الصلصال
 broken into ~ s نه يکېشې، نه يکاته چه ند توپه ليک
 محطم قطعاً
 ۲. بري، گشتي، لو، سوربون نه وه ي پېست
 ۲. مبلغ أجمالي، ورم، تورم (في الجسم)
 توپه لي نه کات، گردې نه کاته وه به سه ربه که وه
 □ vt, vi يکوم على شكل كتل، يجمع دونما تميز
 نه يې قايل يېت
 If you don't like it you can ~ it
 به وي و نه ته وېت
 لا بد لك بقوله شئت أو لم تشأ
lumpish adj که سېکي گه وچ وگيل، ته مېدل، سست
 (الشخص) بليد، أخرق، مسج
lumpy adj (-ier, -iest) توپه توپه، فره توپه،
 گريايوي
 متکثر، كثير الکتل
lunacy /ˈluːnəsi/ n [C,U] شېني، دېناتي، يې نه قلې له
 شيوه ي کړدا هه لسو که وتي شېتانه
 جنون، فقدان العقل (في صيغة الجمع) تصرفات جنونية
lunar /ˈluːnə(r)/ adj هه يفي، مانگي، قه ميري

- قمری
هەینی، مانگی قەمەری: بە کسانە بە ٢٨ رۆژ ~ month
شهر قمری و یساری ٢٨ یوماً
لunatic /lu:'nætɪk/ n [C] شیت، دینۆک، مینخولی
مجنون، مجذوب
لunch /lʌntʃ/ n [C] ژەمی نان خواردنی نیوەڕۆ
طعام الغداء
□ vi نانێ نیوەڕۆ ئەخوات
یتناول وجبة الغداء
لuncheon /'lʌntʃən/ n [C] ژەمی نان خواردن
وجبة الغداء
lung /lʌŋ/ n [C] سی، سیلاک، سیهەلک
رئة
lunge /lʌndʒ/ n [C] تەکان، پەلامار تێههژاندن بە
(شمشیر)، هەلکوتانەسەر بەتوندی
طعنة (بالسيف مثلاً)، أندفاع بقوة
□ vi شمشیری لێ ئەدا، پالێ پێوه ئەنێ
یطعن (بالسيف مثلاً)، يندفع بقوة
1 lurch /lɜ:tʃ/ n (تەنھا لە):
(قطعت):
leave sb in the ~ لەکاتی تەنگەتاوی جێی دێنێ،
لەتەنگانەدا بە جێی دێنێ
یترکه فی موقف حرج. يتخلى عنه في وقت الشدة
2 lurch /lɜ:tʃ/ n [C] لاریونەوێ لەپەر بەلایە کدا،
لاریونەوێ کە ششی لەناکاوە بەلایە کدا، شکەستن، خاھربون
میل مفاجيء الى أحد الجانبين، ميلان مفاجيء للسفينة على أحد
جانبيها
□ vi ئەکەوێ بەلادا، بەم لاو ئەولا داتەکەوێ، خاھردێت
یسیر مەترەحاً، يتمايل من جانب لآخر
lure /luə(r)/ n [C] جۆش پێدان، فریودان، تەلە،
قەشەنگی، جوانی
[إغراء، إغواء، طعم، شرك، سحر، فتنة]
جۆش پێدان the ~ of the sea for adventurous boys
/ ناره زویندانی دەریا بۆ ئەو مەتەلانی مەراقی
سەرکەشی پان هەیه
[إغراء / سحر البحر للأطفال الذين يعشقون المغامرة]
□ vi پەرۆشی ئەکا، لەخەشتەئێ ئەبا، ئەکەوێتە داوێهە
يفتن، يغوي، يوقع في شباك

- ~ d away from one's work فریوی درا دوور
کەوێتەو لەکارەکە
أغري بالابتعاد عن عمله
1 lurid /'luərɪd/ adj گەشەوێهە وەک ئاگر، ئاشکرا
1. مترهيج كالنار، صارخ
a ~ sunset ئاوابونی خۆر گەشەوێهە وەک تیشکی ئاگر
2. زۆر خراپ، ئاشرین، یزدهین، ترسین، فیکار
غروب مترهيج كالنار 2. فطیح، بشع، رهيب، مثير:
a ~ description باسکردنی جۆشەپێر
وصف مثير
~ details of a train crash روئکردنەوێ وردی
ترسناك لهبارهی ٲٲكشكافی شەمەندەفەر
تفاصيل رهيبه عن تحطم قطار
luridly adv ب گەشی، ترسپێری، بە ترسناکی
على نحو مثير أو رهيب
lurk /lɜ:k/ vi خۆلەشارپێهە، مەلاسی دکت، زێهە فانی
دکت
يكن، يترصد
luscious /'lʌʃəs/ adj بۆن خۆش پان تام خۆش، بەتام،
جوانکراو، رەوونەقدار (نوسین، موسیقا)
حلو الرائحة أو المذاق (الكتابة، الموسيقى)، منمقة، مزخرفة
lush /lʌʃ/ adj (گیا) چەر، چەرپەر
(العشب) موفور، وافر
lust /lʌst/ n [C,U] ھەشەری و ھەزی بە جۆش، ئارەزووی
زۆر، ھەزی جوت بوون
شهوة عارمة، رغبة عنيفة، شبق
a ~ for power ئارەزووی بە جۆش بۆ دەسەلات
شهوة التسلط
a ~ for gold گەڕان بەدوای ئالتوندا، ئالتون پەرستی
الجري وراء الذهب، عبادة الذهب
the ~ s of the flesh ھەزو ئارەزووەکانی لەش
شهوات الجسد
□ vi ~ after / for ھەزی لێ ئەکات، شەپدای ئەبێ،
نامەزرووی ئەبێ
يشتهي، يتلف الى، يشع برغبة جارفة في
سيكسي، شهشەری، بەکەلێ، خولپای
جوتبوون، بەدخۆ بەدەرەوشت، ھار (پەرەگەزی)
شهواني، شبق، فاسق

lustre /ˈlʌstrə(r)/ *n* [U] بریسکه، بریقه، بریقه‌دار، وونی
 وپاکی، جوانی، مەریسی
 لعان، بریق، رونق، بهاء
the ~ of pearls بریسکه‌وه‌ی مرواری، پایه پلندی،
 ناویانگ
 بریق‌الائی (مجاز) مجد، شهرة
lustrous /ˈlʌstrəs/ *adj* بریقه‌دار، چرسی و بریسکه‌دار
 براق، لامع، زاه، صقيل
lusty /ˈlʌsti/ *adj* دروست و به‌هیزه
 مفعم بالصحة والقوة
lute /lu:t/ *n* [C] هود، ئامیزی ژیداره ده‌گه‌پتیه‌وه بۆ
 سه‌رده‌می سه‌ده‌ی چوارده‌هه‌م
 الود، آله و تریه ترجع الى القرن الرابع عشر
luxuriance /ˈlʌɡʒʊəriəns/ *n* [U] زۆری، فره‌یی،
 هه‌بوون
 وفرة، غزارة
luxuriant /ˈlʌɡʒʊəriənt/ زۆر، زه‌حف، وه‌رار
 وافر، غزیز
~ vegetation روه‌کی زۆر رووواو
 نبات وافرا‌نماء
luxuriate /ˈlʌɡʒʊəriət/ *vi* جێزله‌زیان ده‌یینی
 يتسبب (الحياة مثلاً)
luxurious /ˈlʌɡʒʊəriəs/ *adj* خوشگوزهران، په‌روشی
 خوش‌گوزهرانی، نایاب چه‌وێنه‌روه، په‌حه‌ت
 مترف، مولع بالترف، فاخر، فخم، دال علی الترف
~ hotels ئوتیلی نایاب
 فنادق فاخرة

~ food

خواردنی به‌تام
 أطايب الطعام**luxury** /ˈlʌkʃəri/ *n* [C,U] (pl -ries)

١. خوشگوزهرانی، هه‌بون ئاسوده‌یی، ده‌وله‌مه‌ندی،
 خوشی، نایابی، گرانبه‌هایی
 ٢. ترف، نعيم، رفاهية، بحيرة

له‌گوزرانی خوش ده‌ژی ٢. شتیکی تیروته‌سه‌ل ~ *live in*
 ییش فی ترف ٢. شه‌ کما یلی

lying /ˈlaɪɪŋ/(پروانه *lie*)
 (انظر *lie*)**lynch** /ˈlɪntʃ/ *vt*له‌سیداره‌ده‌ری یێ دادگاهی
 يشق دون محاكمة قانونية

lynx /ˈlɪŋks/ *n* [C] وشاق جوریکه له پلنگ تیزییه
 الوشق، حیوان من فصيلة السنوريات يتميز بحدة البصر

lynx-eyed *adj*دوربین، تیزیین
 حاد البصر**lyre** /ˈlaɪə(r)/ *n* [C](قیساره) ئامیزی موسیقای یونانیه
 قيثارة (آلة موسيقية يونانية)**lyric** /ˈlɪrɪk/ *adj*گۆرانی، هۆنراوه‌یه‌کی
 غنائي، قصيدة غنائية□ *n* [C]گۆرانی و ووشه‌کانی هه‌ست و نه‌ستی نیا
 ده‌رپراييت
 كلمات قصيدة غنائية

١. به‌گۆرانی، سۆزداري پرله سۆزو
 په‌روشی

٢. غنائي ٢. عاطفي مفعم بالعاطفة، حماسي

M

M, m /em/ (pl m's /emz/ سيانزههم پیتی لهلفینی
 ئینگلیزی
 الحرف الثالث عشر من الأبجدية الأنكليزية
ma /ma:/ n [C] كورت کراوهی دایه
 (صیفة مختصرة) ماما
ma'am /mæm/ n [C] کورتکراوهی ووشهی خاتونه کهم
 صیفة مختصرة لکلمة (madam) سیدتی
mac /mæk/ n [C] پانزوی مشه ماو کورتکراوهی
 ووشهی mackintosh
 (د.ل) مطف مشع اختصار کلمة mackintosh
macabre /mə'ka:brə/ adj ناشیرین، موچرکه به
 لهشدا دینتی، ترسناک
 بشع، مایقشهر له البدن، رهیب
macadam /mə'kædəm/ n [U] جادهی چهو ریژ،
 ری باب جهرجیری راستکری، جهوجبیر
 طریق مرصوف بالأحجار المضغوطة
 ~ road
macaroni /mə'kærəʊni/ n [U] ماکرونی، مهکرونی
 معکرونة، مکرونة
mace /meɪs/ n [C] نول یا گوجان نهخشکراو نیشانهی
 دهسه لاتنداری به کار دیت
 قضیب أو عصا مزركشة تستخدم رمز للسلطة
machination /mə'ki:neɪʃn/ n [C,U] پیلان گیران،
 تلهو گتجهل نانهوه
 تدبیر المکاند، حیاکة الدسائس والمؤامرات
machine /mə'fi:n/ n [C] ۱. فامیر، فالاف، دهزگا،
 سیکه نه
 ۲. آلة، ماکینه، مکتة
 ~ printing نامیری چاپکردن

آلة طباعة
 مهکینهی دوورمان ۲. کومه لهی رامباری
 sewing ~ ریکهغراو
 آلة خیاطة ۲. جماعة سياسية منظمة
'machinegun n [C] رهشاش، توب هاویزی
 فوتوماتیکی بچوک
 الرشاش، مدفع اوتوماتیکی صغیر
machinery /mə'fi:nəri/ n [U] ۱. فامیر یا دهزگاگان
 (بهشه کانی و کاره کانی) ۲. ریبازو یاسای بهریوه بهردنی
 دهولت
 ۱. الآلات الماکیات (أجزاؤها أو عملها) ۲. الطرائق والأنظمة
 (التي تدار بها الدولة مثلاً)
machinist /mə'fi:nɪst/ n [C] میکانیکی، وهستا،
 چاکهکر یا لیش پیکهری مهکینه
 الیکانیکی، مصلح أو مشغل الماکیات
mackerel /mækrəl/ n [C] (pl ~) مهکهرهل، ماسی
 دهریا
 الأسقمري سملک بحری
mackintosh /mæktɪntʃ/ n [C] ماکتوش، پانزوی
 موشه ما بویاران
 مطف واق من المطر، مطف مشع
mad /mæd/ adj ۱. شیت، تیکچوو (-dder, -ddest)
 ۲. زور هه لچوو، توره
 ۱. مجنون، مغبل ۲. شديد الأتياج، غاضب
 خه ریکه تیک نه چنی له نازاردا
 ~ with pain یکاد یجن من شدة الألم
 ~ at missing the train توره یه چونکه
 شه مه نده فهره که جنی هیشتوو
 غاضب لأن القطار قد فاته

madly <i>adv</i>	به‌شتی، شیشه‌ای بجنون، به‌مقا
madness <i>n</i> [U]	شتی، گشلی، توره‌بون، توند، هاری، دینایی جنون، حماقة، غضب شدید
madam /mædəm/ <i>n</i>	خانم‌که‌م (ب <i>sir</i>) سیدتی (قارن <i>sir</i>)
madden /mædn/ <i>vt</i>	شیت له‌بی، توره له‌بی، شینگیر ده‌بی یجن، یخبل، یثیر، یغضب
made /meɪd/	دروستی کرد (پروانه <i>make</i>) انظر (<i>make</i>)
Madonna /mə'dɒnə/ <i>n</i>	وینه یا په‌یکه‌ری خاتو مریم دایکی مه‌سیح (صورة، اوتثال) العذراء، البیة مریم والدة المسیح
madrigal /mædrɪɡl/ <i>n</i>	گورانی یا هونروای دلداری کورت (به‌تایه‌تی) گورانی ۵ یا ۶ خشته‌کی اغنیة، أو قصیة غزلیة قصیة (بخاصة) اغنیة من خمسة أو ستة أجزاء
maelstrom /maɪləstrəm/ <i>n</i> [C]	گیزای گه‌وره هیزی روخنه‌ر پشوی گه‌وره، زفره‌کا معزن دوامة هائلة (مجاز) قوة مدمرة، إضطراب عظیم
<i>the ~ of war</i>	گیزای جه‌نگ ویران‌کردن به‌هوی شه‌ره‌وه دوامة الحرب، ما تسببه الحرب من دمار
magazine /mæɡə'zɪn/ <i>n</i> [C]	۱. کؤگای نازو‌خه، نهمبار ۲. جبه‌خانه ۳. گؤفار ۱. مخزن الذخیرة ۲. مخزن البندقیة ۳. مجلة دوریة
magenta /mə'dʒɛntə/ <i>adj, n</i> [C]	فوشین بویاخی ره‌نگ سوری تیر، له‌رخه‌وانی الفوشین، صباغ قرمزی اللون
maggot /mæɡət/ <i>n</i> [C]	کومؤکه، میروک، مه‌پروک یرقه، دوده
magic /mædɪk/ <i>n</i> [U]	۱. جادوو/ جادوگه‌ری ۲. رؤل وه‌رگرتن، ده‌سکه‌وتنی هیزو ره‌وش ۳. پاری جادوگه‌ری ۴. جادوویی، نالوژی
	۱. البحر، صناعة الساحر ۲. التفتیس، أكتساب القوة أو الصفات ۳. شهرة، العاب سحریة ۴. سحر، غموض

<i>adj</i>	جادوگه‌ری، جادوگه‌ر سحری، ساحر (<i>magical</i> ایضاً)
magician /mə'dʒɪʃn/ <i>n</i>	جادوگه‌ر، جادوواز ساحر مشعرة
magisterial /mædɪ'stɪəriəl/ <i>adj</i>	دادوهر، په‌یوه‌ندی به‌دادوهره‌وه به‌هده‌یه فرمان‌دهر، ده‌سته‌ل‌اتدار حاکمی ذوعلاقة بالحاکم، آمر، متحکم، دال علی السلطة شیوازی فرمان‌دهر کردن به‌توندو تیزی، <i>a ~ manner</i> سه‌رکو‌تکردن أسلوب استبدادی
magistrate /mædɪ'stɪrɪt/ <i>n</i> [C]	دادپرس له‌دادگا‌کانی دنیا، دادپرسی ناسایش یا ناستکه‌ره‌وه قاضی فی المحاکم الدنيا، قاضی أمن أو صلح
magnanimity /mæɡnə'nɪməti/ <i>n</i> [C,U] (<i>pl -ties</i>)	جوامیری، پیاو‌ه‌تی، دل فراوان، مرویی، مه‌ردایه‌تی شهامة، مرؤة، نحوه
magnanimous /mæɡ'næməs/ <i>adj</i>	جوامیر، دل‌ه‌را، رؤل نهرم، جامیر شهم ذو مرؤة، صاحب نحوه
magnate /mæɡneɪt/ <i>n</i>	جه‌مه‌ر، پیشه‌گه‌ر، پیاو‌یکی پیشه‌گه‌ر یا ن بازرگان القطب، رجل من ارباب الصناعة أو التجارة
magnesia /mæɡ'ni:ʃə/ <i>n</i> [U]	مه‌غنسیا، هارواه‌یه‌کی سبی بی تامه (کیما) المغنسیا، المغنیزیا مسحوق ایض عديم الطعم (کیما)
magnesium /mæɡ'ni:zəm/ <i>n</i> [U]	مه‌گنسیوم، کانزایه‌کی ره‌نگ زیویه مغنیزیم، معدن فضی اللون
magnet /mæɡnɪt/ <i>n</i> [C]	مه‌گناتیس، ناسن گیش مغطیس
magnetic /mæɡ'netɪk/ <i>adj</i>	مگناتییی مغطییی
<i>a ~ needle</i>	ده‌زری مگناتییی ایرة مغطیسیة
<i>a ~ smile</i>	زه‌رده‌خه‌نه‌ی سدرنج راکیش إبتسامة جذابة
magnetism /mæɡnɪ'tɪzəm/ <i>n</i> [U]	مگناتییی، زانباری دیارده‌ی مگناتییی

magnetize /mæɡnətaɪz/ vt	المغناطيسية، علم الظواهر المغناطيسية نەپکاتە مۆگناتیس، رای
	نەگێشی، شەپدای نەکا بمغناط، یجذب، یقش، یسحر
magnificence /mæɡˈnɪfɪsəns/ n [U]	گەورەیی، نایابی
	فخامة، روعة نایاب، باش، مەزن
magnificent /mæɡˈnɪfɪsənt/ adj	ممتاز، رائع، فخم گەورەنەکا،
magnify /ˈmæɡnɪfaɪ/ vt (pt, pp -fied)	مەزنی نەکا، شکۆداری نەکا، سوپاسی بەزەدان تەکا ۱. یکبر، یعظم ۲. یبعد، یسبح (الله)
magnitude /ˈmæɡnɪtjuːd/ n [U]	گەورەیی، مەزنی، زل، گرنگی، بایەخ، پایە
	کبر، عظم، ضخامة، أهية، شأن قوشقەرە، قەلەپاچکە، قیزک
magpie /ˈmæɡpaɪ/ n [C]	الطعق، طائر من فصيلة الفرايات دارى ماھوگەنى
mahogany /məˈhɒɡəni/ n [C,U]	رەنگیکى قاوہی سوریاوی ھەيە کەل و پەلى نایابی لى دروست نە کرى
	خشب الماهو جانی وهو ذو لون بنى ضارب إلى الحمرة يصنع منه الأثاث الفاخر
maid /meɪd/ n [C]	۱. کچ، کیز ۲. گەورە، کچ، کچی قەیرە ۳. کارەکەر
	۱. (ل، ا)، قاتە، شاپە، بنت ۲. (ا، ق)، عانس، قاتە، غیرمتزوجة ۳. خادمة
maid of honour n	کەنیزەکی شایانە وصيفة الشرف
old maid n	کچی قەیرە عانس
maiden /ˈmeɪdn/ n [C]	کچ قاتە، بنت، قاتە عزباء
	□ adj کچی گەورە (نعت سابق للمعتوت فقط):
maiden name n	ناوی ھاوسەر و ناز ناوەکی پیش شوکردنی
	أسم الزوجة و لقبها قبل زواجها پە کەم ووتار کەسیک دە ئیژی
maiden speech n	

mail /meɪl/ n [U]	لە شوێنیکى گشتیدا (وهك ئەو ووتارەى كە نوێنەرى نوێى پەرلەمان دە پەدا)
maiden voyage n	أول خطاب يلقيه شخص في مكان عام كالخطاب الذي يلقيه النائب الجديد في البرلمان
mail /meɪl/ n [C,U]	پە کەم گەشتى پاپۆرى نوێ، گەشتى پاپۆر دواى دروست کردنى
mail /meɪl/ n [C,U]	الرحلة البكر: أول رحلة تقوم بها السفينة بعد تدهيئتها قەلغان زرى پۆش
mail /meɪl/ n [C,U]	دروغ، زرد ۱. پۆستى نامە و ئیتر اوھە کان کە بە یە کجار دا بەش دە کرى ۲. ئیش و کاری پۆستە
mail order n	۱. برید الراسل أو الطرود التي تجمع أو توزع في المرة الواحدة، ۲. خدمات البريد، البريد
mail order n	بە پۆستى ھەوايى بالبريد الجوي
mail order n	داواى پۆستەيى: داواکردن و ناردن لە رى پۆستەو
mail order n	طلب بریدی: طلب و إرسال البضائع بطريق البريد دە نيزى (نامە و شتى تر) بە پۆستە
mail order n	یرسل (رسائل و نحوه) بالبريد پە کى نەخا، ئیکى ئەدا، ئە ئیشیوئینى،
mail order n	ئەندامیکى لى ئە پرى يعجز، يتلف، يشوه، يترعضوا
main /meɪn/ adj	سەرەکی بئيجینەيى رئيسی، أساسی، جوهری
main /meɪn/ adj	پایەخ ئەدا بە پەرۆه ندى تايه تی
main /meɪn/ adj	يهتم بمصالحه الخاصة ۱. ھێلى سەرە کى ئاو و کارەبا الخط الأم الرئيسي (للماء أو الكهرباء)
main /meɪn/ adj	رادىۆ بە کارەبا ئیش بکا مذياع (راديو) يعمل بالكهرباء
main /meɪn/ adj	۲. بە ھەموو تواناو، يى کەمتەر خەمى، بە ھەموو ھیزیکەو
main /meɪn/ adj	۲. بجهه جهد، لم يأل جهدا، بكل ما يملك من قوة ۳. زۆر جارا، بە شيوە پە کى گشتى ۴. لە
main /meɪn/ adj	in the ~ ھۆنراو (دا) دەريا
main /meɪn/ adj	۳. فى أغلب الأحوال، بصورة عامة ۴. (فى الشعر) البحر

mainland *n* [U] به‌شی سره‌کی کیشور، (بئ) دورگه‌کانی سره‌ی

الجزء الرئيسی من قارة (بدون الجزر التابعة لها)

mainly *adv* زۆریه‌ی جار، به‌زۆری، تا راده‌یه‌کی زور فی الغالب، غالباً، إلى حد بعيد

mainstay *n* [C] ۱. سپرینگ یا زه‌نبه‌له‌کی سره‌کی ناو کاتژمیر ۲. هیزی پالهر، هوی سره‌کی ۳. التابض او الزنبك الرئيسی فی ساعة ۴. القوة الدافعة، الباعث

mainstay *n* [C] پشت، قه‌واله، سوچ، وه‌ریسی دار بابه‌کی سره‌کی

دعامة، عماد، سند، ركن

maintain /meɪn'teɪn/ *vt* ۱. لای‌خوی هه‌لی نه‌گری، ده‌نیاری، ناگاداری نه‌ی ۲. هاوکاری نه‌کا، پشتگیری نه‌کا، پالشتی ده‌کا، به‌خیزی نه‌کا (خیزان)

۱. يحتفظ ب، يحافظ على، يصون ۲. يدعم، يؤيد، يسند، يعيل (أسرة مثلاً)

۳. دوپاتی نه‌کاته‌وه، ~ an opinion/ ~ that... نه‌پسه‌لمین، سوره له‌سهر، نه‌وه نه‌لن ۴. یوکد، بشت، یزعم ان، یقول بكذا

maintenance /meɪntənəns/ *n* [U] (پاراستن) باریزگاری، چاودیری، به‌خیکردن، بژیوی، دابین کردن، تیچون، ژیاندن

(بخاصة)، إعالة، رزق، نفقة، اعاشة

maize /meɪz/ *n* [U] گه‌نمی شامی، زورات، گارس (هه‌روهه‌ها *Idian corn*)

ذرة (نبات) (ایضاً *Idian corn*)

majestic /mə'dʒɛstɪk/ *adj* مه‌زنی پایه‌به‌زوی، شکو‌دار، سام

ملکی، عظیم، مهیب، فخم

majesty /mə'dʒɛstɪ/ *n* (pl -ties) مه‌زن، خاوه‌ن شکو، شکو‌داری، سام

جلالة، عظمة، فخامة، سلطة ملكية

His/Her/Your M ~

صاحب / صاحبة / یا صاحب او یصاحبه اکلالة

major /meɪdʒə(r)/ *adj* گه‌وره‌تر، گرنگتر، مه‌زوتر، برای گه‌وره، (له‌دوو برا)

أكبر، أعظم، أهم الأبخ الأكبر (من أخین)

Smith ~ سمسکی گه‌وره، (بو‌چیاوازی له‌گه‌ل برا بچوکه‌کی)

سمت الأكبر (تمیزاً له‌عن أخیه اصغیر)

~ scale (له‌موسیقاً) پله‌ی مه‌زن موسیقی، السلم الكبير

□ *n* [C] رالد، مقدم، سه‌روکی به‌که‌م (پله‌یه‌کی سه‌ریازی)

رالد، مقدم، رئیس أول (رتبة عسكرية)

major-general *n* [C] لیا، قایمقام، فریقی ده‌وره‌م (پله‌ی سه‌ریازی)

لواء، قائمقام، فريق ثان (رتبة عسكرية)

majority /mə'dʒɔrəti/ *n* [C] (pl -ties) ۱. زۆریه‌ی، زۆریه‌ی

۱. أغلیة، اکثرية

elected by a ~ of 503 هه‌ل نه‌بژی به‌زۆریه‌ی، (۵۰۳) ده‌نگ ۲. نه‌کاته‌ ته‌مه‌نی بالقی

انتخب بأغلیة (۵۰۳) أصوات ۳. سن الرشد أو البلوغ بالقی ده‌یه‌ت / ته‌مه‌نی یاسایی

reach one's ~ یلغ سن الرشد / السن القانونية

make /meɪk/ *vt, vi* (pt, pp made /meɪd/) دروست ده‌کات، یتکی دینی، خه‌لقی ده‌کا، دایده‌مه‌زین، ده‌یکات، به‌ره‌م دینی، ناماده‌ی ده‌کات

یصنع، یبني، یخلق، ینشی، یعمل، یتج، یجهز:

~ cloth/machines/clothes کۆتال دروست نه‌کات نامیر/جمل و به‌رگ

یصنع قماشاً/ مکائن / ملابس

~ a hole in sth چال هه‌له‌که‌نی، شیک کۆن نه‌کات یحفر حفرة أو یقتب ثقباً فی شیء

~ a noise نا‌زاوه نه‌گیری، ده‌نگه ده‌نگ نه‌کات یحدث جلبة أو ضجیجا

made of wood له‌ته‌خته دروست کراوه مصنوع من الخشب

~ money/a profit قازانج ده‌کا/ پاره‌کۆنه‌کاته‌وه یجنی مالا/ ربحاً

~ one's fortune سامان یتک نه‌هینی یکن ثروة

~ tea ناماده/ لی نه‌نی (چا)

يعد / يجهز الشاي
 جیگا چاك ده كات، شونین نومتن ناماده ~ the beds
 ده كات
 یسری الأسرة، یهیء الفراض
 گالتهی یی ده كات ~ fun of (sb)
 یسخر من (شخص ما) یهزابه
 به كمهی نه زانی ~ light of
 یستخف ب
 نه یقوزیتوه، زور سودی ~ the most sth
 لی وه رده گرنی
 یستغله إستغلاً تاماً. یستغند منه إلى أقصى حد
 ۲. زوری لی نه كا، ناچارى نه كا ~ sb do sth
 ۴. یجبر، یرغم
 زوره ملنی لی نه كات بؤكردنې be made to do sth
 شتیك
 یرغم علی عمل شه
 قابلی نه كابه شتیك ۳. وای لی ~ sb believe sth
 نه كات، پابه ندی نه كا، روولدها، نه ینته هوئی
 یقعه بشی ۳. یجعل، یعدوب، یلزم، یحدث، یسبب
 به ختباری نه كات ~ sb happy
 یجعله سعیداً، یسعدّه
 نه كاته سهروك، پوستی ~ a man President
 سهروكا به تی
 ینصبه رئیساً، یولیه، منصب الرئاسة
 ناگره كه دائه گیر سینې ~ the fire burn up
 ۴. نه یزینته وه، گه شهی یی نه كات، سهری نه خات
 یظم النار، یشعلها ۴. ینعش، یؤدی الی الازدهار، یكفل له
 النجاح
 بازوگانى The cotton trade made Manchester.
 لۆكه پوته هوئی گه شه كردن مانشتهر ۵. نه كات، نه یپری،
 پیاداله روا
 ان تجارة القطن هی سبب ازدهار مانشتهر ۵. یصل، یقطع،
 یجتاز
 كه شته كه نه كاته به ندره كه ~ port
 (السفينة) تصل الى الرافأ
 نهها نو گرنی نه پری making only nine knows
 تقطع تسع عقد نقط
 به گه شتیك هله سنی ~ a journey in three hours

له ماوهی سنی کاتزمیر وادهالنه نری، پروای وابه
 یقوم برحلة فی ثلاث ساعات یعتبر، یعتقد ان
 کاتزمیر چه نده What do you ~ the time/the total?
 لای تو؟ سه رجهم چه نده به پرای تو؟
 كم الساعة عندك / المجموع فی رأیك؟
 مه به سستی، به وئاراسته به به، به به پره شه وه شالو ~ for
 ده پات
 یقصد، یتهجه نحر، یندفع مهددا، یهم بالانقضاض علی
 تی ده فوجینې، هله لئی، شونیه كه جی دینې ~ off
 به ختباری
 یفرهاربا، یولی، الأدبار، یفادر، المكان علی عجل
 نه دزی و پنی راله كا ~ off/away with sth
 یسرقه و یهرپ به
 چهك سهرف نه كا، لیست ناماده ده كا، ~ out
 سهركه وتو له یی له خوینده وهی خه تیكي نابروون، سانای
 ووته كه تی نه كا، وهركی یی نه كا
 یحررشیکا، بعد قانته، یفلح فی قراءة خط غیر واضح، یفهم
 مضمون، الكلام، یدرك
 خاوه ندارتی شتیك نه گوینته وه ~ sth over (to sb)
 بؤ یه كینکی تر
 ینقل حقوق الملكية إلى (شخص ما)
 هله ده به سستی (چیرۆك)، دروستی له كا (كوتایى ~ up
 چیرۆك)، نه یگرته وه (دهرمان)، ینك دینی، دروستی نه كا
 ده سته نه كا، ناكوكیه كه نابه لی، ناشت نه ینته وه پاش ناكوكی،
 نامادهی نه كات یا (ناكتیری راده ینیت كه به پوولی خوئی
 هه لمده سنی له سهرو شاتو) بؤدوهی خو جوانكردن
 به كارده ینیت
 یلق (حكاية)، یختلق (نهاية لقصة) یركب (الدواء)، یلف،
 یحزم، یض (نزاها) یصالح (بعد نزاع)، یهین أو یعد (مستلا
 للقيام بدوره علی خشیة السرح) یستعمل مساحیق التجميل
 بیراده دا/ سورته یی له سهرو ~ up one's mind (to)
 (نه وهی)
 یقرر (ان)، یحزم / علی (ان)
 گواپه، خوئی ده رله خاكه ~ believe
 یدعی، یظاهر ب
 ماركه، جۆر، شیوه □ n [C,U]
 ماركة، طراز
 دروستكردن، چینكردن، نوتومیل cars of all ~ s

لههه موو جزوره دروستکړاویک	
شکل، بڼه سيارت من جميع الماركات	
پيشه سازي خڼومانه، بهرهمي خڼومانه، of our own ~ خڼومالي	
من صنعا، من اتاجنا	
make-believe <i>n</i> [C]	واپشانندان، دپاريکردن، واده رخستن
تظاهر، ادعاء	
makshift <i>adj, n</i>	جنگري کاتي، شوينگر، هاوکار، بهرديلا، دهمدار
بدیل مؤقت	
make-up <i>n</i> [U]	۱. پيگهاتن، ريکخستن، داهيان ۲. نارايشت و جوانگاري
۱. ترکيب، بڼه، ترتيب ۲. ماکياج، مستحضرات التجميل	
make-weight <i>n</i> [C]	سهنگ ريکخستن، هاوسهنگ کردن
تتمه الوزن (لتجعل الوزن صحيحاً)	
making /meɪkɪŋ/ <i>n</i> be the ~ of	نهم کاره دهينه
مايهی سهرکه وتني، ريگهی سهرکه وتني يو خوش نه کا	
سيكون (هذا الأمر) سبب في نجاحه، سيمهد أمامه طريق النجاح	
have the ~ s of سيفاته پيوسته کاتي تيدايه که بينه (پاريزايتيکي چاک)	
ينتج بالنضال اللازمة ليصبح (لاعباً بارعاً) مثلاً	
mal- /mæl/ <i>prefix</i>	پيشگرينکه بهماناي ۱. خراب، خرابانه
بادئة معناها: ۱. سيء، على نحو سيء	
maladjustment <i>n</i>	خراپي هاوتاپوون وگونجان ۲. نه، نهگونجاو، نالهپار
سوء التوافق أو الاتسجام ۲. غير، غير ملائم او مناسب	
malady /mælədi/ <i>n</i> [C] (pl -dies)	پهتا، دهره، نهخوشي
داء، علة، مرض	
malaria /məˈleəriə/ <i>n</i> [U]	لهرزوتا، لهرز حمى الملاريا، البرداء
malarial <i>adj</i> malarial regions	نهوناوچانهی
لهرزوتاي (مه لاريا) تيدا بلاوه	
المناطق المریضة بحمى الملاريا	
malcontent /mælkəntent/ <i>n</i> [C]	ناقابل، توپره، کينه دار

غير راض، ساخط، ناظم	
male /meɪl/ <i>adj</i>	نيرينه، نير، دژمى مذکر، (نقيض، مؤنث) ذکر
□ <i>n</i> [C]	
malevolence /məˈlevələns/ <i>n</i> [U]	کيناوی، نيهت خراب، دوشقان
حاقذ، سيء النية أو القصد	
malevolent /məˈlevələnt/ <i>adj</i>	کينه، رق، نيازي خراب، نيهتي خراب، زگ رهش، کيندار
حقد، ضغينة، سوء نية	
malformation /ˌmælfɔːˈmeɪʃn/ <i>n</i> [C,U]	شيوان، لهندامينيکي شيو، کهم وگوپهک له پيگهاتهی جهستهی
تشوه، عضو مشوه، عيب في التكوني البدني	
malformed /ˌmælfɔːmd/ <i>adj</i>	شيو، بهناريکي دروست کړاو
مشوه، غير سوى التكوين	
malice /ˈmælis/ <i>n</i> [U]	رق و کينه، کين، پقاوی، نيهتي خراب
حقد، ضغينة، بغضاء، سوء نية	
bear sb no ~	رقی لن هه لئاگري لايحمل حقد؛ عليه
malicious /məˈliʃəs/ <i>adj</i>	کيناوی، رق لهسک، نيهت خراب
خيبت، حقود، سيء القصد	
malign /məˈlaɪn/ <i>v</i>	قي لن هه لن گري تانهدهدات له (داب ونهروپي کهسيک) بهديی نه کا
يقبح، يطعن (في سعة فلان)	
□ <i>adj</i>	شتيکي زهرهرومهند، پيس، زياندار، چکوس
(الشيء) ضار، خيبت، مهلك	
a ~ in fluence	کاريگهري زيان بهخش تاثير ضار
malignancy /-nənsi/ <i>n</i>	رق پيس، بهدي، کيندار حقد، خيبت
۱. (کهسيک)، کرده وهکاني کينه دار و نازار بهخش، بهد، خراب، دلرهش، کينو، ۲. (نهخوشي خراب)	
۱. (الشخص، أعماله) حقود يضر الأذى ۲. (المرض) خيبت: ~ cancer شيرپه نجهي کوشنده	

سرطان خبیث	
malignity /mə'liŋɡɪti/ <i>n</i> [C,U] (<i>pl</i> -ties)	رقی و
کینه به دی خراب	
کراهی	
malingering /mə'liŋɡə(r)/ <i>vi</i>	خوی نه خوش نه خا،
بونه وی خوی له نیش بد زینه وه	
یتماض، يدعى المرض (تهرباً من الواجب)	
malleable /mə'leɪəbəl/ <i>adj</i>	۱. نهرم، (کائزا)، نهرم،
کوته کار، (کسیه تی) گوی راپه	
۱. (المعدن) لین، قابل للطرق (مجاز، الشخصية، طیعة، مطاوعة، سهل الانقياد	
mallet /mæ'lɪt/ <i>n</i> [C]	کوته ک، چه کوشی ده سک
تخته، میکت	
مطرقة خشبية	
malnutrition /mə'nju:'trɪʃn/ <i>n</i> [U]	خراب خوری
به خوراکی	
سوء التغذية	
malpractice /mə'l'præktɪs/ <i>n</i> [U]	(له پاسادا)
به دره قناری، کسه تره می له جی به جی کردنی	
نهرک و فهران	
(فی القانون) سوء التصرف، إهمال في إداء الواجب	
malt /mɔ:'lt/ <i>n</i> [U]	مؤلت: جوی رواو به خوسان
له ناو (تاماده نه کری بؤ دروست کردنی بیره)، جهه ناف	
جف	
شعير منبت بالنقع في الماء (بعد لصنع الجعة) ملت	
□ <i>vt</i>	مؤلتی نه کا، بیره دروست نه کا
یملت، يحول إلى ملت، يصنع أو يمزج بالملت	
maltreat /mə'l'tri:t/ <i>vt</i>	به خرابی و به رقی له گه لی
ده جوئیته وه	
يعامل بخشونة وقسوة	
maltreatment <i>n</i> [U]	مامه له ی سهخت، توندوتیز
معاملة خشنّة، وقاسية	
mam(m)a /mə'mɑ:/ <i>n</i> [C]	به زمانی مندا، دایه
(فی لغة الأطفال) أم، والدة	
mammal /mæ'məl/ <i>n</i> [C]	نازه لی شیردهر، شیردهر،
گو هاندار، گو اندار	
حيوان من الثدييات، حيوان لبون	
mammoth /mæ'mɔθ/ <i>n</i> [C]	ماموت جوره فیلیکی

له ناو جووه، زور زلی، قهه، مهزن، زه به لاج	
الماموت نوع من الفيلة المنقرضة (نعت سابق للمنقرت) علاق	
ضخم جداً	
<i>a ~ project</i>	پروژه ی زور گه وره
مشروع بالغ الضخامة	
man /mæn/ <i>n</i> [C] (<i>pl</i> men)	۱. مروف، میر، په پاک،
میرد، پیاو، زه لام	
۱. رجل، إنسان، الإنسان:	
<i>All men must die</i>	همه و مروفیک له یی بری /
نامینی، نه ماوه	
كل إنسان ميت / فان	
<i>the ~ in the street</i>	پیاو ناو بازار، کسینکی ناسایی
رجل الشارع، الرجل العادي	
<i>~ of the world</i>	پیاوینکی شاره ز له زیان
رجل مجرب / ذو خبرة واسعة في الحياة	
<i>~ of letters</i>	نوسر، هونه رهنه ۲. ره گزی مروف،
ناده میزاد ۳. سهر به سهرۆک (کار به دهستی سهره وه	
دهسته و دایه ره سهره به نه فسر و سهریازان)	
کاتب، ادیب ۲. الجنس البشري، بنو الانسان ۳. تابع، مؤوس.	
جندی	
<i>~ masters and men</i>	سهرۆک و کار به دهستانی ناخاو
دهست و پیونه	
رؤساء ومؤوسون سادة و اتباع	
<i>officers and men</i>	نه فسر و سهریازان
ضباط وجنود	
□ <i>vi</i>	سهریاز نه گری
يزود بالجند أو بالرجال	
man-handle <i>vt</i>	نه یجوئیته یا به ریو نه یا به هیزی
جهسته ی مامه له ی توندوتیز نه کا	
يحرك أو يدير مستخدماً قواه البدنية (ل.د) يعامل بخشونة و عنف	
man-hole	کونی منهوئل: کهمروف بتوانی پاکي
بکاته وه	
فتحة الدخول: فتحة يمكن لرجل المرور من خلالها لفحص	
مجرور أو مرجل و تنظيفه	
man-hood <i>n</i> [U]	پیاوینتی، هه زه کاری، زه لامینتی،
له مینتی پیاوینتی	
رجولة، سن الرجولة	

- نه کاته وه ختی پیاوه تی ۲. نازایه تی، پیاوه تی *reach ~*
 یبلغ سن الرجولة ۲. رجولة، صفات الرجولة، شجاعة
manslaughter *n* تاوانی کوشتن (بیمه بست)
 جرمه القتل (غير عمد)
manacle /mænəkl/ *n* [C] کوت، بازبند، (به زوری
 له شیوگی کۆ) که له بچه
 أغلال، قیود (عادة فی صیفة الجمع) أصفاد
 □ *vt* نه به سینه وه، به تی نه کا، کۆتی نه کا
 یقید، یبکل، یغل
manage /mænidz/ *vt, vi* ۱. به ریوهی نه پا، ئاراسته ی
 نه کا، ده ست نه گری به سه ریا
 ۱. یدیر، یتحکم فی، یسیطر علی:
 بازرگانه ک نه پاته ریوه، سه رده که وی له، *~ a business*
 ده توانی کاریک بکات
 یدیر تجاره، ینج فی، یستطیع ان (یفعل شیئا):
 به ین یارمه تی ناتوانم به و *I can't ~ without help.*
 کاره ههستم
 لا أستطیع ان أقوم بالأمر بدون مساعدة
 توانی زال بیت به سه ر *He ~ d to keep his temper.*
 هه له چوونه کانیدا
 استطاع ان یسیطر علی انفعالاته
manageable *adj* مامه له سوک، نه رم، ناسک، دل
 سفل
 سهل القیاد، لین الطبع
management /mænidzəmənt/ *n* [C,U] به ریوه به ردن،
 دا ین کردن، چاره سه ر کردن
 إدارة، تدبیر، معالجه
failure caused by bad ~ سه ر نه که وتن به هوی
 گه نده لی کارگیری
 فشل سبه الإدارة السيئة
 ۲. به ریوه به روان، دهسته ی به ریوه به روان، *the ~*
 به ریوه به رایه تی
 ۲. مدیرون، الهيئة الادارية، الإدارة
manager /mænidzə(r)/ *n* به ریوه به ر (کۆمپانیا،
 کۆگای بازرگانی)
 مدیر (شرکه، محل تجاری)، رئیس مصنع
manageress /mænidzəres/ *n* [C] به ریوه به ر (زن)
 کۆگای بازرگانی

- مدیره (شرکه، محل تجاری)
managerial /mænɪ'dʒɪəriəl/ *adj* به ریوه به ری،
 به ریوه نده ی به به ریوه به ری هه یه
 اداري، متعلق بالإدارة او المدير
mandate /mændeɪt/ *n* [C] ۱. داواکاری ره سی
 یاسایی، پاسپارده، ین هه لسان به کاریک، ژیر فرمانی،
 داخوازی داگیر کردن (داگیر کردنی هه لستین له لایه ن
 بریتانیا وه) ۳. له چیگه دانان (له در ی به ناگه ریان نوینر)
 ۱. امر رسمی او شرعی، تکلیف انتداب (کالانتداب البريطاني
 علی فلسطين) مثلاً ۳. تفویض (ینعج لسمثل او مندوب)
mandated *adj* ژیر فرمانی، له ژیر ده سه لاتی وولاتی
 تردا، داواکاری و داخوازی
 تحت الانتداب
 هه ریبه ژیر فرمانه کان
the ~ territories داگیر کراوه کان
 أقالیم تحت الانتداب
mandatory /mændətəri/ *adj* ۱. ناچار کردن،
 زور ملن ۲. ده ولته تی داگیر که ر، ده ولته تی داگیر کراو
 ۱. اجباری، الزامی ۲. انتدابی، دولة متدبة
mandolin /mændəlɪn/ *n* [C] مه ندولین، نامیرنکی
 موسیقایه وه عود
 مندولین: آلة موسیقیه شیهه بالعود
mane /meɪn/ *n* [C] پوینه ی که له شیر بز. ه. پال،
 (پالی شیر، نه سپ)
 عرف (الدیک)، لبد (الاسد)، معرفة (الحصان)
manful /mænfəl/ *adj* که له پیاو، پشه وایی، کۆلنه ده ر
 باسل، مقدم: ثابت العزم
manfully *adv* نازایه تی به زهیره پیاوه تی، که له پیاوه تی
 ببساله، برجوله
manganese /mæŋɡəni:z/ *n* [U] کانزای مه نگه نیز
 معدن المنجنیز
manger /meɪndʒə(r)/ [C] پندراو، دانگی، دلاف،
 ناخو، ناخو
 مذود، مغلف (الدواب)
¹mangle /mæŋɡl/ *n* [C] (ده پخاته ناو) گو شه ره وه،
 جلگو شه ر، نه یگو شتی
 (یضع فی) عصارة الثیاب، یصر
²mangle /mæŋɡl/ *vt* شیرو وری نه کا، تیکی ده دات

- به دراندن
 ينهش، بشوه باتمزيق
mango /mæŋɡoʊ/ *n* [C] (*pl ~ es, ~ s*) مانگو،
 جورېکه له ميوه
 مانجا، منجه
mangrove /mæŋɡroʊv/ *n* [C] (مېنگروف) جوړه
 دره ختيکه له زولگاوه سوړه کاندې هډه په له پهل و پوکېدا
 ره گي نوې لي ده رنه چي
 القرام: شجرة استوائية تنمو في المستنقعات المالحة يخرج من
 اغصانها جذور جديدة
mangy /meɪndʒ/ *adj* (-ier, -iest) گهړ، پيس،
 بې نه کا توشي گهړې بوو، خړو، گهړ پيس که مته رخم، شېر
 مصاب بالجرب او الحكة، اجرب، قذر، مهمل، رث
mania /meɪniə/ *n* [C,U] ۱. شيتي، هاري ۲. پړوش
 ۱. جنود حاد ۲. ولع، حماس، هوس
maniac /meɪniæk/ *n* [C] شيت، تېکچو، هار
 مجنون، معتره
maniacal /məˈniækəl/ *adj* شه پدايي، هده سدار،
 بهاريک
 مولع بشكل جنوني، مهروس
manicure /ˈmænikjʊə(r)/ *n* [C,U] مانیکور،
 جوانکاری کردني نينوک و دهسته کان
 المانيکور: تجميل الاظفار واليدین
 □ *vt* نينوک جوان نه کا ريک ده خاو بويه نه کا
 يچمل او پوري الاظفار ويصفيها
manifest /ˈmænɪfɛst/ *adj* دپار، روون وناشکرا
 واضح، جلي، صريح، ظاهر
 □ *vt* ۱. رووني نه کاته وه، دهري نه خا، ناشکراي نه کا
 ۲. (شت) روون نه پيته وه، ده رنه کوهي
 ۱. يوضح، يظہر، يبين، يکشف ۲. (الشيء) يضح، يظہر
 □ *n* [C] ۱. روونکر د نه وهی نه و کله پلانه نه له ناو
 پاپوره که دايه
 بيان بالبيانات المشحونة في سفينة
manifestation /ˈmænɪfɛstəʃən/ *n* [C,U] نمايش
 کردن و پونکر د نه وهی، ده رکه وتن، ده رخنن، نيشاندان
 عرض، توضيح، ظهور، جلا
manifesto /ˈmænɪfɛstəʊ/ *n* [C] (*pl ~ s, ~ es*)
 مانفستو، ناگاداري يو زانين (به بيان)

- مانفستو، بيان او منشور عام
manifold /ˈmæniˌfəld/ *adj* هده جوړ، فره، زور،
 جوړاو جوړ، چند جاري
 منوع، متشعب، متعدد، متنوع
manipulate /məˈnɪpjʊleɪt/ *vt* به ده ست چاره سوري
 نه کات، نه پيا به ريو، ده ست نه گري به سر (که سيک پان
 شنيکدا) به فروښل
 يخالج او پشغل باليد، يدیر، يسيطر على (شخص او شيء) بالمر
 والعيه
manipulation /məˈnɪpjʊleɪʃən/ *n* [C,U] ده ستکاری
 کردن، چاره سر به کارامه يي (به ده ست پان به شينوازي
 ميکانیکی) هله سورانن، به کاره ياني ليزانان
 معالجة يارعة (باليد او بوسائل ميکانیکی)، تلاعب، مناورات
mankind /ˈmænˈkaɪnd/ *n* [U] ره گهزي مروف،
 مروفه يتي
 الجنس البشري، بنو الانسان
manlike /ˈmænlaɪk/ *adj* نه وهی په يوه ندي به پياوه تي
 مروفه وه هين مروف زني کوراني، ميرکي پياوانه (نازا)
 مارتلي صفات الرجال (ان خيرا و ان شرا)، (المرأة) مسترجلة،
 تشبه بالرجال
manly /ˈmænlɪ/ *adj* (-ier, -iest) مهرد ميرخاس،
 پياوه تي
 رجولي، تتوفر فيه صفات الرجولة
manna /ˈmæno/ *n* [U] گهزو، خوار دني که خواوه ند
 ناردی بو نه وهی اسرائيله کان
 (في الكتاب المقدس) المن: الطعام الذي انزل على بني اسرائيل
mannequin /ˈmænikɪn/ *n* [C] مانېکان، نمايشکاری
 جل ويهرگ، پت په پکهر
 مانېکان، عارضة ازياء
manner /ˈmænə(r)/ *n* [C] ۱. رهفتار، شيوه، جوړ،
 ريزاز، شينواز ۲. ريزاز، هله سوکوت، رهفتار ۳. (له شينوي
 کودا) نه ريت ۴. (له شينوي کودا) رهوش باشي
 ۱. اسلوب، طريقه، نهج ۲. سلوک، تصرف ۳. (في صيغة الجمع)
 عادات، تقاليد ۴. (في صيغة الجمع) حسن السلوك، اخلاق
 يي رهوشته، هله سوکوتی باش نيه
He has no ~ s.
 ۵. جوړ، شيوه
 انه عديم الاخلاق / سيء التصرف ۵. نوع، شکل، لون:
all ~ of رهنگ، له هه مو جوړو شيوه په ک

شنى الاتواع والاشكال
by no ~ of means به هچ جورى نايى
 لايىكن باي حال من الاحوال
III-/well-mannered *adj* خراپ، نادرست /
 مامه له ي باش و په ناكار
 فظ / حسن المعاملة والاخلاص
mannerism /ˈmænərɪzəm/ *n* [C] رښاى، سنجى،
 رهوشى، خوى تايبه تى كه سبك
 عادة شخصيه ميزه للمره
manoeuvre /məˈnuːvə(r)/ *n* [C] مناوه روى
 سهربازى فېل وپلاى چاك
 مناورة عسكرية، حيله او خطه بارعة
 □ *vi, vt* واله سهرباز نه كات په شويوازي مه شقى
 سهربازى بكنه كؤل به دوژمن بدن
 بېجل (الجنود) يشركون فى مناورات عسكرية؛ يستدرج
 (عدوا) ليرقع به
manor /ˈmæno(r)/ *n* [C] كېلگه به كى دهره به گايه تى
 (له سهردهمى دهره به گايه تى)، (نښتا) كېلگه به ك كه
 خاوه نه كه ي مافى تايبه تى هه به
 ضيعة اقطاعيه (فى عهد الاتصال)، (حديثا) عزبة او ضيعة ينتع
 مالكها او مالكها بحقوق خاصة
mansión /ˈmænʃn/ *n* [C] سهر، كوښك / خانوى
 گه وره (له شېوگى كؤدا ناوى تايبه تى) كؤمه له شوقه به كى
 گه وره
 منزل فخم (فى صيغة الجمع اسم علم) عمارة سكنية مكونة من
 شقق كثيرة
mantelpiece /ˈmæntɪpiːs/ *n* [C] ره فهى سهر كوره
 رف فوق الموقد
mantle /ˈmænts/ *n* كولله حاجى، حېشتره جهمى يان
 بالبالو كه، جوړه مېرويه كه
 فرس النې، السروع
 ۱. بالاپوش، داپوشهر، سهر قاپ، [C] **mantle** /ˈmæntl/ *n* [C]
 سهر پوش
 ۱. عباءة؛ (مجازاً) غطاء، حجاب، ستر
 ۱. پوشر، (بهرگى ده گرى به چپنى به فر) *a ~ of snow*
 ۲. لاله ي چرا، شووشه چرا
 (يستره او كسوه) غلالة من الطلج ۲. رتينة مصباح الغاز
manual /ˈmænjuəl/ *adj* به ستى، ده سكار، ناميلكه

يدوى
 نېشى ده سته
 ~ *work*
 عمل يدوى
 ~ *labourers* كړنكاري نېشى ده سته
 عمال يدويون
 ۱. ناميلكه ۲. كليلى نورگان
 □ *n* [C]
 ۱. كتيب، دليل ۲. مفاتيح الارغن
manually *adv* به ده ستى، ده ستى، به ده سكارى
 يدويا، باليد
manufacture /ˈmænjuːfæktʃə(r)/ *vt* دروستى
 ده كات، چيدكت
 بصنع، يتنج
 □ *n* [U] پېشه سازى (له شېوگى كؤدا) شنى
 دروستكرو چيكرن، دروستكرو
 صناعة (صفة الجمع) بضائع مصنوعة، مصنوعات
manufacturer *n* [C] پېشه گهر، پېشه ساز، خاوه
 كارگه
 الصانع، المنتج، صاحب المصنع او العمل
manure /məˈnjuːə(r)/ *n* [U] په ينى نازل، ريغ، زيل،
 ته پك، لېان
 ساد حيوانى
 □ *vt* په ينى پيوه ده كات
 بسد (الارض)
manuscript *n* [C] نقيسار، ده ستنوس، ده ستنفيس
 مخطوط باليد
 ~ *poems still in* هونروه هېشتا له چاپ نه دراو
 اشعار لم تطبع بعد
many /ˈmeni/ *adj, n* كه لك، زور، پؤل، تزى، كه ليك
 ۱. زور فره
 قارن مع (few most, more) ۱. كثير، عدة
 ناپا خه لنكى *Were there ~ people at the meeting?*
 زور له كويونه وه كه دا بوون
 هل كان هناك عدد كثير من الناس فى الاجتماع؟
 ژماره به كى كه ليك زورى *There were a great ~*
 لى بوو
 كان هناك عدد كبير جداً
M ~ a man would prefer to die than betray his
 ۲. له گه ل ناوى تاكدا زوويه ي پياوان مردن *country.*

به‌باشتر نه‌زائن له‌ناپاکی به‌رامبه‌ر نیشمانه‌که‌یان
۲. (مع اسم مفرد): کثیر من الرجال یفضلون الموت علی خیانة وطنهم

فره توانایی، فره لا، چه‌ند ره‌خنی **many-sided adj**
(مجاز) متعدد القدرات والامكانات، متعدد الجوانب

نەخشە، وێنە‌گری جوگرافی، خەریته **map /mæp/ n [C]**
خارطة، خريطة، مصور جغرافی

نەخشە دە‌کشی، نەخشە دە‌کات **□ vt**
یرسم خارطة ل

داینه‌نی، وێکی‌نه‌خا **~ out**
یضع، ينظم

نەختە‌ نیسه‌ندان، داری **maple /meɪpl/ n [C,U]**
نیسه‌ندان

(خشب) القيقب او الاسفندان
تیکي ده‌دا، پیسی نه‌کات، **mar /ma:(r)/ vt (-tt-)**
نه‌یشوونی، عه‌یداری نه‌کا
یتلف، یفسد، یشو، یعیب

ماراسون/ پێش **marathon /ˈmærəθən/ n [C]**
پرکێ‌ی درێژ
سباق الجری

پیشبرکی ماوه‌ی دوور، پیشبرکێ‌ یا درێژ **the M~**
لسافات طریقه

هە‌نکو‌تانه‌سه‌ر **marauder /məˈrɔ:də(r)/ n [C]**
به‌مه‌به‌ستی تالان کردن، تالانکەر، رفینه‌ر، دز، چه‌رده
مغیر بقصد السب والنهب، سلاب نه‌اب

۱. مه‌مه‌ر (له‌ شیوگی کو) **marble /ˈmɑ:bl/ n [C,U]**
کساری هسونه‌ری له‌مه‌ره‌مه‌ردوست کراو ۳. هه‌لمه‌ت
هه‌لمه‌تین، هه‌لمه‌تین نه‌که‌ن

۱. رخام، مرمر ۲. (فی صیغه الجمع) اعمال فنیه‌ مصنوعة من المرمر ۳. بلیه‌ اللعب: کرة رخامیه‌ أو زجاجیه‌ صغیره‌ یلعب الأطفال بها

playing ~ s

یلعبون البلی
وای لێ‌ده‌کات) به‌ری‌وره‌سمی **march /ma:tʃ/ vi, vt**
سه‌ربازی رنی بکات

(یجعله) یسیر بشیعه‌ عسکریه

The soldiers ~ ed away.

The soldier ~ ed the prisoners away.

۱. به‌ته‌ک، بێ‌زه‌وه‌وه‌، ریفچه‌ نه‌ک به‌مارشی **□ n [C,U]**
سه‌ربازی، ئاوازی پوشتی سه‌رباز

۱. السیر بخطوات عسکرية، مارش عسکری، لحن یصاحب سیر الجنود

روشتن ۱۰ میلی ۲. (م) پیش که‌وتن **a ~ of 10 miles**
خشان، رودانی

مسیره‌ عسیره‌ امیال ۲. (مجاز) تقدم، زحف:
the ~ of events
روداو ده‌کان

سیرالاحداث
تیپه‌پوینی روژ، سال **the ~ of time**
مر الايام، کر الاعوام

ئاوازی ته‌رم‌گواسته‌وه‌، ئاوازی **dead march n**
له‌سه‌ر خو له‌پیش ته‌رمه‌که‌وه‌ لێ‌ده‌دری

لحن جنازی، موسیقی بطیحة تصاحب سیر الجنائزه
مارچ، مانگی سێ له‌ سالی زاینی، **March /ma:tʃ/ n**
نادر، نافلدار

مارس، اذار: الشهر الثالث فی السنة المیلادیه
ژنی مارشن، ژنی **marchioness /ˈmɑ:ʃənes/ n [C]**
گه‌وره‌ پیاوان مه‌رگیز، دوق
المرکیزه: زوجة او ارمله‌ المرکیز

مایین، جانی، جوانو، جانیك **mare /mæ(r)/ n [C]**
فرس، انثی الحصان

مارگرین: که‌ره‌ی **margarine /ˈmɑ:dsəˈri:n/ n [U]**
دروسته‌کراو، روژنی رووه‌کی ده‌ستکرد
المرغیرین أو المرجرین: زید صنایع، سمن صنایع نباتی

۱. په‌راویز، که‌نار، رۆخ **margin /ˈmɑ:dsɪn/ n [C]**
۲. قه‌راخ، لیوار (ده‌ریاچه‌، جاده‌) ۳. په‌ده‌ک (پاره‌وکات)، بۆ
کووت و پیری

۱. هامش ۲. حافة، طرف ابحیره‌، طریق ۳. احتیاطی (من الهامات أو الوقت للطويزين)

په‌راویز، له‌ سه‌ر په‌راویز **marginal adj**
هامشی، علی الهامش

تیپینی یا توانج لێ‌دان له‌ سه‌ر په‌راویز تیپینی **~ notes**
ده‌کات

ملاحظات او تطیقات هامشیه

مه‌رگه‌ رایت، **marguerite /ˈmɑ:goˈni:t/ n [C]**
داوودی یی چاف گا ماگریتا، گوله‌ یاقوت

المارغیتا، زهرة اللؤلؤ

marine /mə'ri:n/ <i>adj</i>	۱. دهریاوانی / سهریازی
	۸. بحری
~ products	بهره‌های دهریایی
	المتوجات البحرية
~ insurance	دهریایی / بیمه‌ی دهریایی (سهرک‌هشتی)
	ملاحی: تامین بحری (علی السفن)
□ n merchant ~	که‌هشتی بازرگانی، گه‌له‌که‌هشتی
	بازرگانی ۲. سهریازی دهریایی دهریاوان
	السفن التجارية، الاسطول التجاري ۲. جندی من جند البحرية
mariner /mæri'ne(r)/ n [C]	(له‌ویژه‌دا زمانی)
	ره‌سمی (دهریاگان دهریاگهر)
	(فی الادب او اللغة الرسمية) بحار، ملاح
marionette /mæri'net/ n [C]	بوکه‌هوشه‌له‌سهر
	شانوی بوک وزاوا، شه‌راجوز، له‌بزوکن لفتی
	دمیه فی مسرح العرائس، اراجوز
marital /mæritl/ <i>adj</i>	په‌یوه‌ندی هه‌یه‌به‌ژیانی
	هاوسهری (ژن ومیردی) شوکردن یان ژن هینان
	زوجی، زیجی، مایعلق بالعیة الزوجية
maritime /mæritaim/ <i>adj</i>	دهریایی، دهریاوانی،
	بازرگانی دهریایی
	بحری، ملاحی، تجاری بحری
~ low	یاسایی بازرگانی دهریایی
	القانون التجاري البحري
~ provinces	ههریمی‌که‌نار دهریا
	المقاطعات المتاخمة للبحر
mark /ma:k/ n [C]	۱. نیشانه‌ی / ناماژ‌که‌ر ۲. په‌له،
	نیشانه، نیشانه‌ی مندال‌ه‌بون
	۱. بقعة، اثر، طخعة ۲. نقطة، علامة: سة الولادة: علامة
a white ~ on a horse's head	نیشانه‌ی سهرله‌ش
	که‌به‌هوی‌ه‌وه‌منداله‌که‌ی شه‌ناسرته‌وه
	میزة علی الجسم يعرف بها المولد
a birth ~	۳. نیشانه‌ی سیفته‌ی دیاری گراوی که‌سیک
	۴. هینما، شیواز بودانان، نیشانه:
	۳. علامة، صفة مميزة (للشخصية، للذكاء) ۴. رمز، تصميم،
	علامة: دفعة
hall ~	موری سهر خشل، نیشانه‌ی نایایی
	دفعة المصوغات، علامة الجودة
trade ~ s	نیشانه‌ی بازرگانی ۵. په‌له‌نیشانه، هینما

	علامات تجارية ۵. درجة، علامة:
full ~ s for science	(په‌دهستی هینا) نهری ته‌واو
	له‌وانه‌ی زانستدا
	(حصل علی) العلامات التامة فی مادة العلوم
95 ~ s out of 100 for English	۹۵ نهره‌له‌سده
	له‌وانه‌ی ئنگلیزی ۶. تهاویژ، نیشانه، نیشانکری
	۹۵ من مائة فی مادة اللغة الانجليزية ۶. رمی، هدف:
beside/wide of the ~	نامانج، نه‌یتوانی له‌نیشانه‌که
	بدات، له‌لیدان هه‌له‌ی کرد ۷. ناستی سروسشی یاناستی
	داواکراو
	لم یوفق فی إصابة مرما، أخطأ الهدف. نبا عن الصواب ۷.
	المستوى الطبيعي أو المستوى المطلوب
up to/below the ~	له / زیر ناستی داواکراو
	فی / دون المستوى المطلوب
Make one's ~	۸. دهرته‌که‌وی، ناوداره‌تی
	۸. یسج بارز، یسجهر یذیع صیته
□ vi	نیشانه‌ی یاناماژه‌دانه‌نی
	یضع إشارة أو علامة علی
~ prices on goods	نرخ له‌سهر شوومه‌که‌دانه‌نی
	یضع الاسعار علی البضائع
~ a pupil absent	نیشانه‌ی ناماده‌نه‌بون له‌به‌رده‌م
	ناوی خویندکار دانه‌نی ۲. هینادانه‌نی
	یضع إشارة غياب أمام اسم تلميذ ۲. یضع علامات
~ examination papers	راستی له‌کاته‌وه، نهره‌کان
	ده‌هه‌ملینی، کاخه‌زی تاکی کردنه‌وه راست له‌کاته‌وه ۳. تیینی
	ته‌کات، گوی لی‌له‌گری
	یصحیح، یقدر الدرجات یصحح اوراق الامتحان ۳. یلاحظ،
	یتبه‌الی:
M~ how it is done.	ناگاداری چونه‌تی دروست
	کردنی‌یکه
	انتبه‌الی طریقه‌عملها
~ time	۴. شوئی نه‌نی، هیچ پیش که‌وتق به‌ده‌ست
	ناهینی
	۴. مکانک س‌! یراوح فی مکانه (مجاز) لایحرز ای تقدم
~ sth off	۵. سنووریک داده‌نی له‌نیوان دووشت بو
	چیاکردنه‌ویان
	۵. یضع حدًا بین شئین لفصلها
~ sth out	دیاری ته‌کات

	یعین او یحدد (ملعباً مثلاً)
~ sb out for	به كيك هه‌ئه‌هه‌بزیری تا پله‌ی به‌رزگاته‌وه
	یختار شخصاً لیخصه بالترقیه
marked <i>adj</i>	ناشکرا، دیار، به‌لگه به‌ده‌ست
	واضح، ملموس، ملحوظ
<i>a ~ difference</i>	جیاوازی به‌رچاو، دیار
	اختلاف ملحوظ
<i>a ~ man</i>	پیاوی گومان لیکراو
	رجل مشبوه
markedly /ma:kɪdli/ <i>adv</i>	به‌شیوه به‌کی ناشکراو
	دیار، ب نشان کری
	علی نحو واضح او ملحوظ
marking <i>n</i> [U]	نشانه؛ به‌تاییه‌تی به‌رو کولکی
	به‌نگاو به‌نگ، نشان کردن
	وسم، علامه، (بخاصه) الوان مختلفه من الریش والفرو و نحوه
marker /ma:ko(r)/ <i>n</i>	که‌سیکی نشانه‌کنر، نشانه
	دانه‌ر، نامازه‌کنر
	شخص او شی یقوم بوضع الاشارات، المعلم او الواسم
market /ma:kit/ <i>n</i> [C]	۱. بازار، بازاری
	۲. سوق
<i>going to (the) to sell eggs</i>	نه‌چن بو بازار بو
	فروشتنی هیلکه
	ذاهب الی السوق لبيع البيض
'market-day <i>n</i> [C]	روژی بازار دروست بوون، بازار
	کردن
	یوم انعقاد السوق
'market-town <i>n</i> [C]	بازاری شار بو فروشتنی مه‌رو
	مالات بازار، بازرگانی
	البلدة التي ینتقد فیها السوق (بخاصه) لبيع المواشی سوق، تجارة:
<i>the coffee ~</i>	بازار یا بازرگانی قهوه
	سوق أو تجارة القهوه
<i>a lively ~</i>	بازاری گهرمه، ده‌واجی هه‌به
	سوق رائج
<i>the ~ rose</i>	نرخ‌ی بازار به‌رزبوتنه‌وه
	أرتفعت أسعار السوق
<i>come into/be on the ~</i>	۳. کرین و فروشتن، دانراوه
	بو فروشتن

	۳. البیع والشراء: يعرض للبيع
<i>finding new ~ s for manufactures</i>	کدل و پدل
	فروشتن، دوزینه‌وه‌ی بازاری نوی بو پیشه‌سازیه کان
	۴. تصريف البضائع الحرة على أسواق جديدة للمصنوعات
☐ <i>vt, vi</i>	نه‌خزینه بازاره‌وه بو فروشتن، نه‌کری و
	نه‌فروشتنی له بازار
	يعرض للبيع في السوق، يبيع او يشتري في السوق
<i>go ~ ing</i>	نه‌روا بو بازار، بازار نه‌کا
	یذهب للسوق، یقوم بالسوق
marketable <i>adj</i>	به‌واجی هه‌به، بو ناردنه
	بازارده‌شیت، بازاریار
	رائج، (بشاعة) یقبل علیها الجمهور
market-garden <i>n</i>	باخی به‌رهم هیتانی سه‌وزه‌ی
	بازار
	مزرعة لتزويد السوق بالخضروات
market research <i>n</i>	تویزینه‌وه له‌باره‌ی بازاره‌وه
	دراسة اتجاهات السوق، بحث التسويق
marksman /ma:ksmən/ <i>n</i>	نشانه‌شکین، لیهاتووه
	له‌نشان شکاندن
	هداف، البارح، فی الرماية
marksmanship <i>n</i>	بنه‌ماکانی نشان‌کنردن
	احکام التصويب
marmalade /ma:mələd/ <i>n</i> [U]	موره‌بای پرته‌قال
	یا میو
	مری البرتقال، مری الفواکه
¹maroon /ma:ru:n/ <i>adj</i>	به‌نگی ماروونی، سوری تیر،
	مه‌پله‌وره‌ش
	لون قرمزی، مسمر
²maroon <i>vt</i>	که‌سیک به‌جی نه‌هیلن له چوله‌وانی
	یتره له‌شخصاً فی مکان مه‌جور
marquee /ma:'ki:/ <i>n</i>	چادر، ده‌وار، سه‌یوان
	سرادق، خیمه ضخمه، شادر
marquis, marquess /ma:'kwɪs/ <i>n</i> [C]	مه‌رکیز،
	نازناوی گه‌وره پیاوانی دوق، خانه‌دانه
	المرکیز، نبیل یلی الدوق فی المرتبه
marriage /mæɪdʒ/ <i>n</i> [C,U]	هاوسه‌رگرتن،
	ساره‌کسردن، ساره، ناهه‌نگی هاوسه‌رگرتن، ژن هیتان،
	شوکردن، میردکردن، ماره

marriageable <i>adj</i>	زواج، قران، احتفالات الزواج (تەمەن) گونجاو بۇ
	هاوسەرىگرتن، كچى تەمەن پىگەشتو، شوكرنبار
	(السن) مناسب للزواج، (الفتاة) صالحة للزواج
marrow /ˈmæraʊ/ <i>n</i> [C,U]	۱. مؤخ، مېشك، مەژى ۲. (سەوزە) كۆلەكە
	۱. نخاع (مخ العظام) ۲. غالباً (vegetable) الكوسا
marry /ˈmæri/ <i>vt, vi</i> (pt, pp -ried)	هاوسەر دەگرت، شوودەكا، ژن دەهينيت
	يتزوج، يقرن ب، يزوج، يعقد قران
marsh /mɑːʃ/ <i>n</i> [C,U]	زۇنگا، زۇنگ، شورە ئالگير، زەلكا، مەرەزە
	مستنق، ارض سبخة
marshy <i>adj</i> (-ier, -iest)	مەرەزەيى زۇنگى، زەلكاوى
	مستنقى
marshal /mɑːʃl/ <i>n</i> [C]	۱. مارشال، رېئاشاندەر ۱. مارشال، مشير
	چەكى ييادە
Field-M~	(سلاح المشاة):
Air-M~	چەكى ھەوايى، مارشالى، چەكى ئاسمانى
	۲. پتە، سەوەك پىشوازي كەران
	مارشال جو، مشير فى سلاح الطيران ۲. قيم، رئيس تشریفات
	۱. رېكى ئەخات (ھېزى سەربازى) (-II-) ☐ <i>vt</i>
	۱. يرتب، ينظم (القوات العسكرية) ۲. يرشد، يرافق، يقوم
	بەھام الدليل فى حفلة
marcupial /mɑːˈsuːpiəl/ <i>adj</i>	۲. رېئەرى ئەكا، ياوهرى ئەكا، بەئەركى رېئامى كەر ھەلدەسى ئەناھەنگدا
	تورە كەدارەكان، گياندارە شيردەرە تورە كەدارەكان وەك
	كەنگەر، جانەوهرى ھەبانى (كيسدار)
	الجرابي: حيوان من ذوات الجراب (كالكفر مثلاً)
martial /mɑːʃl/ <i>adj</i>	سەربازى، جەنگى
	عسكرى
~ music	مۇسقىي سەربازى
	موسيقى عسكرية
martiallaw <i>n</i>	ياساى سەربازى، ياساى عورفى
	القانون أو الحكم العرفى
martin /mɑːtɪn/ <i>n</i> [C]	پەرەسەلىكە، زىقاو، مەقسوك، حاجى رەشك

martinet /ˈmɑːtɪnɛt/ <i>n</i> [C]	الخطاف، طائر يشبه السنونو كەسكى توندوتىز
	لەجى بەجى كەردى ياسا
	شخص صارم فى تطبيق النظام
martyr /ˈmɑːtɪ(r)/ <i>n</i> [C]	۱. شەھىد، گيانبەخش ۲. شەھىد
	۲. سزاو تالى ئەچىزى توشى رۇماتىزمەي نارەھەت بوو
	۲. يقاسى مر العذاب من (الروماتيزم)
☐ <i>vi</i>	ئەكوزى لەپىناوېر وياوېردا، جان گورى دكت يقتل (شخصاً) من أجل عقيدته
martyrdom <i>n</i>	شەھىد بوون، گيان بەخش، جان گورىشى
	إستشهاد، عذاب الشهيد
marvel /ˈmɑːvəl/ <i>n</i> [C]	۱. سەپر، جنى سەرسورمان سەسامكەر سوسرەت، ھەجىب
	۱. أعجوبة، معجزة
the ~ s of modern science	سەپر سەمەرەي
	زانتسى نو۲. كەسك يا شىكى سەپر سەرنج راكيش
	معجزات العلم الحديث ۲. شخص اوشىء مدهش، مذهل
She's a ~ of patience.	شيوەيكى سەپرە لەئارام گرتن، ئارام گرە، زور خور اگەر
	انها اعجوبة فى الصبر
☐ <i>vi</i> (-II-)	سەرى سوو ئەمىنى، ھەجىبى دگرت، سوسرە دگرت
	پندھن من، يتعجب عجباً شديداً
~ at sth	زور شەيداي ئەيى، سەرى لى سوو ئەمىنى يتعجب منه اشد العجب
~ that/how...	سەسام ئەيى/كەچون پندھن من/كيف ان
marvellous /ˈmɑːvələs/ <i>adj</i>	سەرسوۋەتەر، جوان، سەرنج راكيش، زورباش سەرسوپىن، سەرزفرىن
	عجيب، رائع، مدهش
mascot /ˈmæskɒt/ <i>n</i> [C]	(شتىك) بەخت راكيش، بەختدار
	(شء) جالب للخط، تيمة
masculine /ˈmæskjəlɪn/ <i>adj</i>	پياوانە، ئىرەنە، ئىر متعلق بالذكور، مذكر

masculinity /ˌmæskjuˈlɪnəti/ n [U] پیاوړتیا،
زه لاسی، نرۍ، زه لاسیتیا

ذکوره

mash /mæʃ/ n [U] ۱. تیکه لوی گهنم و که پک و ناوی
گرم یو خواړدنی مایو نه سپ ۲. هدرسه، پرویش،
تیکه لکردن، تیهه لشیلان

۱. مزيج من حنطة و نخالة و ماء حار يقدم طعاما للخيول ۲.

هریس، جریس

□ vt تیکه لوی نه کا، نه پخوسین، نه پیاړی

یهرس، پتغ، یجرش

~ ed potatoes پد تاته دی هار او، خوساو

بطاطامهرسه

mask /mɑːsk/ n [U] ۱. روپه ند، روپویش، ماسک،
بزمک، دهمامک

۱. قناع

۲. روپه ند (یو خوږاراستن له گاز) ۳. روپه ندی
دهم وچاو گوږین، روپه کی دهستکرده نه کتر به کاری دین
۲. کماة (لوقایه من الغاز) ۳. قناع التکر، وجه مزيف يضعه

الممثل

روپه ند دانه نې روی نه گری، له بهرچاوی نامینې،
خوی وون نه کا

يضع قناعا، يحجب، يخفي عن الاظار

mason /ˈmeɪsn/ n ۱. وه ستای، بیتانه ر، نالاکری،
وه ستای خانو دروست کردن له به رد ۲. نالاکری سهریست،
ماسونی (پروانه free)

۱. بناء بالحجارة البناء ۲. ماسونی، بناء حر (أنظر free)

masonic /məˈsɒnɪk/ adj ماسونی، په یوه ندی به
ماسونی هدی، سهریست

ماسونی، متعلق بالبائین الأحرار

masonry /ˈmeɪsnri/ n ناکاهی، نالاکری، دروستکرنی
خانو به به رد

البناء بالحجارة، صناعة البناء

masquerade /ˌmɑːskəˈreɪd/ n [C] ناهه نگی
دهم وچاو داپوشین، خوگورین (نه پدیکرنی) به جلین
نه پدیکری

حفلة تنكرية

□ vi خوی نه گوری، دهمامک ده کات

یتکر، یصنع، یدعی

a prince who ~ d as a shepherd سازاده پک
به بهرگی شوانیه وه

امیر متکرفی زی احد الرعاة

mass /mæs/ n [C,U] ۱. بارسنه، توپل، (نارینک)،
پارچه، ژماره پک یا پریکی زور
۱. کتله، کومه، (غیر منظمه)، عدد او مقدار کیر من:

توپه لیکي گه وه له هه وری
~ es of dark clouds رهش

کتل ضخمة من الغيوم السوداء

the ~ es گشت، کومه ل په گشتی، خه لک
العامة، عامة الناس، الجماهير

a ~ meeting کویونه وه ی میلی ۲. (له فیزیا) بارسنای
اجتماع شمعي ۲. (في الفيزياء) الكتلة

□ vt, vi کۆده یته وه، مۆل نه بن
یتکل، یتحشد

troops ~ ing on the frontiers تیپکی سهریازی
له سهر سنور کۆنه یته وه
فرق عسكرية تتحشد على الحدود

mass production n بهرهم ښاننی کۆ به جومله
بهرهم ښکي قبه

الانتاج بالجملة، انتاج ضخم، الانتاج الكبير

Mass /mæz/ n [C,U] نفیرا گروپی
قداس

massacre /ˈmæsəkeɪ(r)/ n [C] ره شه کومه ل کوزی،
جینگای سهرپرنی مړوئ
مذبحة، مجزرة بشرية

□ vt به کومه ل سهرته پری
یذبح بالجملة

massage /ˈmæsɑːʒ/ n شیلان، تیدان، ده ست
پهاښان، مه ساج
تدلیک، ساج

□ vi نه یشیلن، ده ستی پیا نه ښنن، دگه مریت
یدلک

masseur /mæˈsɜː(r)/ n پیاوړک ښی شیلان ښت،
له شیلان بزانی
رجل يحترف التدليك

masseuse /mæˈsɜːz/ n ژتیکی ښیل (خه لک ښیلن)
امراة تحترف التدليك

- massive** /ˈmæsɪv/ *adj* ۱. گهواره، قورس، زل، مهزن ۲. زور، پایه‌بهرز
۱. ضخیم، ثقیل ۲. (مجاز) غزیر، عظیم
- mast** /mɑːst/ *n* [C] دارنالا، دارپارک، دارنالا
بن‌تال یا ته‌له‌فونی
- صاری، ساری، ساریه الارسال الالکی أو التلفزيونی
- master** /ˈmɑːstə(r)/ *n* [C] ۱. گهواره، خاوه‌ن (مال)، مولک، سه‌گ، سه‌سپ، شاخا، سه‌روه، خاوه‌ن که‌شتی بازوگانی، خاوه‌ن مال، هوستا سه‌یدا، ماموستا
۱. سید، صاحب ملک الکلب أو الجواد، السید، ربان السفینة التجارية، رب البيت، معلم مدرس
۲. هه‌لگري پروانامه‌ی ماجستیر *M~ of Arts/Science*
- له ناداب / زانست ۳. خاوه‌ن پیشه‌ی سه‌ریه‌ست، وه‌ستا، هوستا وه‌ستا به‌نا
۲. (حامل ل) شهادة الماجستير فی الاداب / العلوم ۳. صاحب مهنة حرة، معلم صنف أو حرفة معلم بناء (اوسطه)
۴. کۆمه‌لیکی گه‌وره له وینه‌کیشا *a ~ builder*
- به‌زوری نه‌وانه‌ی که‌ زیان و ۱۲۰۰ و ۱۷۰۰ وه‌نو نابلو‌یانه‌ی که‌ وینه‌یان کیشاوه
۴. (مجموعه) الراسمين الکبار بخاصة الذين عاشوا بين ۱۲۰۰ و ۱۷۰۰ واللوحات التي رسموها
۵. به‌ده‌سه‌لات، گه‌وره‌پیاو *the old ~ s*
۵. میطر، سید، متحکم فی:
- سه‌رداری چاره‌نوسیه‌نی *be ~ of one's fate*
- سیکون سیدا له‌صیره
- خوی نه‌کات به *make oneself ~ of a subject*
- به‌لگه له پابه‌تیک دا
- یجعل نفسه حجة فی موضوع ما، یضلع فيه ۶. لقب للصغار: السید الصغیر
۶. نازناوی به‌کۆله‌کان، کاکه‌ی به‌کۆله‌ (تۆم) *M~ Tom*
- السید الصغیر (تۆم)
- ده‌ستی به‌سه‌را نه‌گرئی، نه‌بخاته زێرده‌ستی □ *vt*
- یسطر علی، یسلط، یتمک فی
- ده‌ست نه‌گرئی به‌ سه‌ر ده‌ستی *~ one's temper*
- ونه‌ستی‌یدا
- یسطر علی انفعالاته، یکظم غیظه
- master-key** *n* شاکلیل، هه‌مو قوفلیک بکاته‌وه، کیلاگشتی

- مفتاح یفتح جمیع الابواب رغم تنوع اقفالها
- 'masterpiece** *n* [C] له‌تیکی هونه‌ری یا وینه‌ی، شاکار، به‌ره‌می نایاب
- تحفة فنية أو ادبية
- masterful** /ˈmɑːstəfəl/ *adj* زۆردار، به‌زه‌برو زور، خو‌لای ده‌سه‌لاداره
- مستبد، متجبر، محب للسيطرة
- masterly** /ˈmɑːstəli/ *adj* له‌تاو، زیره‌ک شاره‌زا، هوستایی
- ببراعة، به‌ارة، باستاذية، بارع، ماهر، خبير
- mastery** /ˈmɑːstəri/ *n* [U] له‌تاو، شاره‌زایی، زانی، هوستایی، شه‌ره‌زایی، سه‌روه‌ری
- براعة فائقة، تضلع أو تمكن (من موضوع ما)
- masticate** /ˈmæstɪkeɪt/ *vt* نه‌یجوی، نه‌یباری به‌ دانی
- یمضغ، یطک، یلوك (الطعام)
- mat** /mæt/ *n* [C] ۱. حه‌سیر، رایه‌خ، حه‌سیری به‌جۆک بۆ پاراستنی سفره له قایی گهرم
- حصیر، حصيرة مفرش صغیر (لوقاية السائدة من الاطباق الساخنة)
- door ~* به‌ده‌ی قاج سرین له به‌ر ده‌رگا
- مسحاة للارجل (عند الباب)
- matted** *adj* (قز) لول، بۆ، پڕ
- (الشعر) علی شکل کل‌کیف، متشابك اشعث
- mat, matt** /mæt/ *adj* ۲. (روو) بۆیه‌نه‌کراو، نه‌پرسکاوه
- (السطح) غیر مصقول أو لامع
- matador** /ˈmætədoː(r)/ *n* [C] ماتادور، زۆرانبازی گا، شه‌ره‌گایی
- ماتادور، مصارع ثيران
- match** /mætʃ/ *n* [C] ۱. شقارته، ده‌نکه شقارته
۱. عود کبریت، عود نقاب
- matchwood** *n* پواز یان ورده دار
- شظايا أو نثرات الخشب
- match** /mætʃ/ *n* ۱. پش برکئی، بۆبۆبۆین
- یاری پیشکه‌وتن، رکه‌به‌ری
۱. مباراة، مسابقة، منافسة
- a football ~* پش برکئی تۆپی پێ ۲. وه‌ک به‌ک، هاومه‌به‌ست، هاوکار

مباراة كرة القدم ۲. مثل، نظير. ند
find/meet one's ~ نه پدوژننه وه، پنی نه گا
 یجد / یقابیل نداله
 ۳. ژن هینان، *They decided to make a ~ of it.*
 برپاری ژن هینانی داوه
 ۴. زواج: اتفاقا علی الزواج
 ۵. شنیکی *colours/materials that are a good ~*
 گونجاو، دهقاوده ق رنگ یا چهند ماده به کی له گهل په ک
 ریکه وتوو
 ۶. شی مناسب، مطابق او ملانم (مواد) متالفة او مترافقة
 ۱. کوی نه کاته وه له پیش برکنی دا ۲. په کسان *vi, vi*
 نه بی
 ۱. یجمع فی مباراة او مسابقة ۲. یعادل، یوافق
curtains that ~ the carpets پهرده کان ریک نه کهون
 له گهل فدرشه کهدا
 سائر تسجم مع السجاد
 کراسی قاوه بی *a brown dress with a hat to ~*
 له گهل شه بقیه ریک نه کهوی ۳. ریک نه کهوی
 ثوب بنی مع قبعة تسجم مع ۳. یکانی، یجد ندا
 به که لکی په ک دین ژن ومیرده که *a well- ~ ed pair*
 بویه که گونجاون (دوو زورانبازه که) ریک نه کهون، په کسان
 له جالاکي دا
 ل (الزوجان) یناسب احدهما الاخر (الملاکمان) مترافقان.
 متساویان بالمهارة
matchless adj بی هاوتا، بی مانه ند، بی هافتا
 منقطع النظیر، لامیل له
'matchmaker n [C] هوی جوت بوون، خوازگین،
 خازگین
 وسط الزواج
 ۱. هاورې، هاوول هوگر، هه فال *mate /mert/ n [C]*
 ۲. جیگری لی پسر اوای
 ۱. رفیق، زمیل ۲. نائب بظان
 که شتی، هه لهر، نه فهری پله په ک / *first/ second ~*
 دوو په کیک له (دوانه ی بالنده یا ناژول)
 السفیة: ضابط اول / ثان احد افراد (زوج من الطیر او
 العیرانات):
 شیر، ده ل شیر و هاووله کهی *the lioness and her ~*
 لویه و قرینها

جوت نه بی، هاوولی نه کات، کهل نه گری *vi, vi*
 یزواج، یزواج، یوالف
the mating season وه رزی جوتبوون
 فصل التزواج او الموافة
The Zoo camels have not ~ d this season.
 جوت نابن / نه م وه رزه خوشتری باخی ناژول جوت نابن /
 نه مسال
 لم تزواج / تتوالف جمال حديقة العیران هذا الفصل / العام
 ماده، که ره سته ی خاو *material /ma'tiəriəl/ n. [C,U]*
 ماده، مواد خام
 که ره سه یا خاف، که ره سه ی خاو *raw ~ s*
 مواد اولیه
 کوتال *dress ~*
 قماش
 پند او پستی نوسین، کاغذ پینوس *writing ~ s*
 لوازم الكتابة (ورقة، قلم)
 ۱. ماده (بی گیانی) *adj*
 ۱. مادی (نقیض روحی)
 جیهانی ماده یان هه ست ۲. گیانی، *the ~ world*
 هه ست، مادی خوشی
 العالم المادی او العسی ۲. جسمی، حسی، مادی
 خوشین و به اختیارو *~ comforts and pleasures*
 ناسوده بی
 اللذائذ والتع المادیة
 راویو چوونی مادی ۳. گرنگ، *a ~ point of view*
 بنه پرتی، بنجینه بی
 وجهة نظر مادیة ۳. هام، اساسی، جوهری
 ۱. بیردوژی *materialism /ma'tiəriəlizəm/ n [U]*
 ماده بی: بوون به هه موو دیارده کانی وه کاردانه وهی ماده به ۲.
 ماده به تی: دواپا تکرودن له سهر لایه نه کانی ژبانی مادی نه ک
 روحی و هوشی
 ۱. النظرية المادیة وهی تری ان الوجود بجمیع مظاهر انعکاس
 للمادة ۲. المادیة: التکید علی الجوانب المادیة للحیة و لیس
 الروحیة او الفکرية
 که سیکي ماده خواز، مادی، پروای *materialist n*
 ته نها به ماده هه به
 مادی: شخص لایومن الا بالمادة
 به رجه سته نه بی، *materialize /ma'tiəriəlaiz/ vi*

نەپكەت بەمادە، تەندارى دەكا، شتېك ئەكانە راستبەكى
بەرچاۋ

یتجم، یصبح اور یجملہ مادیاء، یجم، یجمل الشیء حقیقۃً واقعۃً

maternal /mə'tɜ:nəl/ *adj* دایکانه، په پوه‌نده به دایک‌وه
امی، متعلق بالأم

پور، خوشکی دایک
خاله، شقیقه الأم

maternally *adv*   وەك سۆزى دايەك، دايەكانە
 ەلى نەىر شەيە بەب الام

maternity /mə'tɜ:nəti/ *n* [U] دایکابه‌نی
امومة

mathematical /ˌmæθəˈmætɪkəl/ *adj*   بیرکارانه،
به‌یوه‌ندی به بیرکاری به‌یوه‌هه‌به

ریاضی، متعلق بالریاضیات
mathematician /ˌmæθəˈmætɪʃn/ [C] بیرکاریزان، بیرکار

عالم بالرياضيات
mathematics /ˌmæθəˈmætiks/ n [U] (فرمان)

له‌گه‌لیدا دیت له شیوگی ناکدا) بیرکاری، زانسی بیرکاری،
وهرز

(ياتى الفعل معها فى صيغة المفرد) الرياضيات، العلوم الرياضية، رياضة

maths /mæθs/ *n* [C] **کورنی ووشی**
mathematics

mathematics (ل، د) اختصار لكلمة

matinee /məˈtiːni/ *n* [C] **ناهدنگی** **پۆزانه** **له‌دوای**
نېوه‌روان

حفلة زمايرة تقام بعد الظهر عادة

matins /ˈmæɪnz/ *npl* نویزی به بان، نغزانیه‌شالی
یاده‌ری سیدتی

صلاة الفجر أو الصباح (عند الكاثوليك)، قداس الصباح (كنيسة رومانيا)

matriarch /ˈmɛtrɪɑːk/ n [C] دایکی دمه‌لآت دار له
خیزان دا، شازن، سه‌ره‌ك دایكی

أم متلطة علم الأمية أو القلة

matrices /ˈmeɪtrɪsɪz/ قالب، متدالبون
(matrix وانه)

۲. ماده‌ی چاپ کراو ۳. باره، بابهت، *printed ~*
فرمان، کیشه
۴. ماده مطبوعه، مطبوعات ۳. شأن، موضوع، امر، قضیه
money ~ s کاروباری دارایی
الامور او الشؤون المالية
- a ~ I know little about* توژیک نه زانم له باره به وه
امر لا اعراف عنه سوى القليل
- as a ~ of fact* له راستی دا
فی الواقع، فی حقیقه الامر
- a ~ of course* کارینکی ناسایی، کارینکی ته او کراو
امر طبیعی، امر مغرور منه
- for that ~* له لاینکی تره وه نه وهی په پوهندی بهم
کاره وه هه بې ۴. ماده‌ی نوی یا په راو، جیاوازی له پېژاندا،
ناوهر وک ۵. دهنگ دانوه، شتی ناخوش
- من هذه الجهة، فيما يتعلق بهذا الأمر ۴. المحتوى، مادة الحديث
او الكتاب (تمیزا لها عن الاسلوب) ۵. صديد، قبح
- be the ~ with* ۶. چی بووه؟ چی روی داوه
۶. مالخبر؟ ماذا جرى ل، ما خطبه
- no ~ what* هه تاوه کو
مها
- no ~ when/where/who/how* گرنگ نی په / که ی /
له کوئی / کن / چون
لایهم / منی / این / من / کیف
- vi* بایه خی پی نه دات، گرنگه
بهم، یکنون ذا اهمیه
- It doesn't ~ to me how you do it.* گرنگ نی به
لام چون نه وهت کردوه
لایه نی کیف نهعت
- matter-of-fact** *adj* راستی دوور له خه یال به دووره
له سوزو په زه یی ناسایی، کرداری راستی
واقعی، غیر خیالی، مجر من العاطفه، عادی
- matting** /mætrɪŋ/ *n* [U] حه سیر، ماده یی حیسیلین
حصیر، خیش، غلیظ
- mattock** /mæ'tɒk/ *n* [C] دوده قوک، پاچ، ته ور
محول
- mattress** /matris/ *n* [C] دوشهک، نوین داپوشه ر متیل،
نوهلیک
فراش، حشیمه، الفراش

- spring mattress** *n* نوین گر، نوین ریڅخه ر، سیرینک
ریڅخه ر، فلجه ی سیرینک
مرتبۃ السریر، مرتبۃ سلك، مرتبۃ بسوت (فرشۃ سبرنج)
- mature** /mə'tʃʊə(r)/ *vi, vi* پڼ دهگا، پڼ گه یو،
پڼ گه هشتی، ته واو
پنضج، ناضج، تام النور، مدروس
- adj* پڼ گه پشتمو، ته واو کراو، گه یو، پاسکراو
maturity /mə'tʃʊərəti/ *n* [U] پڼ گه پشتم،
هوشمه ندبوون، پڼ گه پشتمی ته واو، مافی پندان، پڼ گه پشتم
نضج، ادراك، كمال النور، استحقاق الدفع
- maudlin** /mɔ:dlɪn/ *adj* په پزه یی، دل پرله گریان،
دلناسك، مهست، په روض
عاطفی مع ضعف ومیل للبكاء
- maul** /mɔ:l/ *vt* مامه له ی درندانه ی له گه ل نه کا
يعامل بخشونة ووحشية
- mausoleum** /mɔ:sə'li:əm/ *n* [C] گوری هیجگار
گه وره، گوره مه زن نوهنوا
ضريح أو قبر فی منتهی الفخامة
- mauve** /mɔ:uv/ *adj, n* [C] (رهنګ) مور، وه نه وشه یی،
بنه فشی یی، له کری، تولکی
(لون) بنفسجی زاه موف
- maxim** /mæksɪm/ *n* [C] راستیه کی گشتی، فرمانیکي
بریار له سر دراو، قسه ی نه سته ق
حقیقه عامه، امر مقرر، حکمة، مثل سائر
- maximum** /mæksɪmə/ *n, adj* (pl ~ s, -ma)
نه وپه ری ناست به ورترین یان دورترین ناست، (پنجه وانه ی
نزمترین ناست *minimum*)
الحد الأعلى أو الاقصى، نقيض (الحد الأدنى *minimum*)
- may** /meɪ/ ~ *atix v* (pl -might) نه شنی، نه گونجی،
له وانه یه، نه کری
من الممكن
شیوگی نه ری
صیقه النفی
- ~ *not* کووت نه کری ته وه بو
وتختصر إلى
- ~ *n't* بو رابووردو
وفی الماضي
- might not**
That ~ or ~ not be true.

هَذَا عَلَنَ أَنْ يَكُونَ مُسْلِمًا أَوْ يَحْصِيحَ
That night be true one day نَهْمُهُ تَهْ كُونِجِي
 رُوژِي لَهْ رُوژَان يَتَهْدِي
 هَذَا يَمَكُنْ أَنْ يَتَحَقَّقَ فِي يَوْمٍ مِنَ الْيَوْمِ
That might have been true then but it is not true now. تَهْ كُونِجِي نَهْمُهُ
 رَاسْتِ بَوِيْنِ لَهْ كُوژَا بَهْ لَامِ نِيْسْتَا رَاسْتِ نِي يَه
 يَجُوژُ أَنْ ذَلِكَ كَانَ صَحِيحًا فِي الْوَاقِعِ وَلَكِنْ غَيْرُ صَحِيحٍ الْآنَ
 ۲. نَايَا تَهْبِي، رِيْگَم تَهْدِيْتِ
M~ I come in? بَجْمَه ژَوْرَهْوَه؟
 ۲. اَيَمَكُنْ، اَتَسْمَحْ لِي بِالْدُخُولِ، اَيَمَكُنِي الدُّخُولُ؟
Yes, you ~ بَهْلِي تَهْ تَوَانِيْتِ يَتَه ژَوْرَهْوَه
 نَعَمْ، يَمَكُنْ (أَنْ تَدْخُلَ)
 ۳. خَوَا تَهْمَهْنَتِ
M~ you live to be a hundred! دَرِيژْ بَكَاتِ بُوْسَهوْمَالِ بُوِيْتِ ۴. بَهْ كَارْدِيْتِ بُوْ دَهْرِ بَرِيْنِي
 مَهْبَهْسْتِ رَهْسْتِي دَوَايِي (wish, fear)
 ۳. اَطَالِ اللهُ عَمْرَكَ لَتَعِيْشَ مَائَةَ عَامٍ ۴. تَسْتَخْدَمُ لَتَعْبِيْرٍ عَنِ الْغَايَةِ
 أَوْ لَتَقْصِدَ فِي أَشْبَاهِ الْجَمْلِ بَعْدَ wish, fear نَحْوَهَا
 تَهْرَسْمُ گَلَهِيْمَ لِي
I fear you ~ blame me for this بَكَاتِ لَهْ سَهْر تَهْوَه
 اخَشِي أَنْ تَلْزِمَنِي عَلَى هَذَا
Write to him today, so that he ~ know when to expect you. نَامَهِي بُوْ تَهْ نَوْسَمُ تَهْمَرُوْ بُوْ تَهْوَهِي بَرَانِي كَهِي
 پَشِيْنِي هَاتَمْتِ دَهْ كَرِي
 اَكْبِ اِلَهِي الْيَوْمَ كِي يَتْرَقُ قَدْرَمَكِ
May /meɪ/ n مَانْگِي نَايَار، بَهْ خَتَه بَارَانِ مَانْگِي پِيْنِجِ لَه
 مَانْگِي زَايِيْنِي
 شَهْرُ مَاي، اِيَار، الشَّهْرُ الْخَامِسُ مِنَ السَّنَةِ الْيَلَدِيَّةِ
 ~ blossom گُوِيژِي كِيُوِي، بَلِج
 زَعْرُورِ بَرِي
maybe /ˈmeɪbi:/ لَهْوَانَه يَه، دَهْشِي، بَهْلِكُو
 رِبَا، مِنْ الْحَتِّ أَوْ الْعَاقِبَةِ
 بَهْ زَوْتَرِيْنِ كَاتِ
 اَسْرَعُ مَايَمَكُنْ
Mayday /ˈmeɪdeɪ/ n [C] يَهْ كَهْمِ رُوژِي نَايَار: جَهْژُنِي
 كَرِيْكَارَه، نَاهَهْنْگِي بَهْ هَارَه، جَهْژَاگُوْلَانِ
 اَوَّلُ مَاي، مَهْرَجَانُ الرِّيْعِ، عِيْدُ الْعَصَا
mayonnaise /ˌmeɪˈnɔɪz/ n [U] مَائُونِيْز: تِيْكَهْلِي

مَيْلِكَه وَ زَهِيْت وَ سِرْكَه، نَامَانِي هَيْلِكَه، رُوژَنْ وَبَهْ هَارَاتِ
 مَائُونِيْز، صِلْصِلَة كَثِيْفَه مِنْ الزَّيْتِ وَالْخَلِّ تَزْكُلُ مَعَ الطَّعَامِ الْبَارِدِ
 بِخَاصَّةِ السَّلْطَةِ
mayor /ˈmeɪ(r)/ n [C] سَهْرُوْكِي شَارَهْوَانِي، كُوِيْخَا،
 شَارَهْوَان، كُوْخَه، بَاژِيْر قَان، پَشَام
 رَيْسُ الْبَلَدِيَّةِ، عَمْدَةُ الْبَلَدِ
mayoress /ˈmeɪrɪs/ n [C] زُنِي كُوِيْخَا، كُوِيْخَا زُن،
 زُنِيْكَ بِيْتَه كُوِيْخَايِ نَاوْجَه يَهْ كِ
 زَوْجَةُ عَمْدَةِ الْبَلَدِ: اِمْرَاةٌ تَشْغُلُ مَنْصِبَ الْعَمْدَةِ
maze /ˈmeɪz/ n [C] سَهْرَسَامِي، شَهْرَزَه
 مَتَاهَةُ اُمُورٍ مَحِيْرَةٍ
in a ~ دَامَاوَه، سَهْرَسَام، شَاشِ
 مَحْتَار، مَذْهَل
me /mi:/ pron مِنْ، هِيْ مِنْ، رَاثَاوِي يَهْ كَهْمِي تَاكْ
 ضَمِيْرُ التَّكْلَمِ فِي حَالَةِ التَّصْبِغِ وَالْجَرِّ
meadow /ˈmedəʊ/ n [C,U] مِيْرْگ، هَمْرِيْز، لَهْوَهْرْگَا،
 چِيْمَهْن، نَارَانِ
 مَرْج، اَرْضُ مَعْشَبَةٍ، مَرْعَى
meagre /ˈmi:ɡə(r)/ adj (بِرْيَاشْتِيْكَ) هَمْرَزَان، كَهْمِ،
 كَهْمَك، بَجَهْ كِ، بَهْشِي پِيُوِيْتِ نَهْ كَاتِ
 (مَقْدَارٌ أَوْ شَيْءٌ) ضَعِيْلٌ، زَهِيْدٌ، لَا يَنِيْ بِالْحَاجَةِ
meal /mi:l/ n [C] زَهْمِي خَوَارْدَنْ، زَهْمِ، دَان، خَوْرَاكْ،
 نَان، زَهْمِي نَانِ خَوَارْدَنْ
 وَجِبَةُ طَعَامٍ، اَكْلَةُ الطَّعَامِ الْمَقْدَمِ فِي وَجِبَةٍ
meal /mi:l/ n [U] دَانَهْوِيْلَهِي هَارَاوِ
 حَبْرُ مَجْرُوشَةٍ
out ~ الْمَالُ يَانِ لَهْ رُوژَانَهِي هَارَاوِ
 شَرَفَانِ مَجْرُوشِ
meal /mi:l/ n [U] وُورْد وَهْ كِ بَرُوِيْشِ
 نَاعِمٌ كَالْجَرِيْشِ
meal /mi:l/ n [U] وُورْد وَهْ كِ بَرُوِيْشِ
 نَاعِمٌ كَالْجَرِيْشِ
mean /mi:n/ vt (pt, pp meant /ment/) ۱
 مَسَانَنَاهْ بَهْ خَشِي، بَهْ كَهْلَكِ دِي، وَاتَاذَكْتِ، وَاتَاذَهْدَاتِ،
 مَهْبَهْسْتِ دَهْدَاتِ، بَهْمَهْبَهْسْتِي
 ۱. يَعْزِي، يَنْقِدُ، يَقْصِدُ
By running round after you he ~ s to show
 نِيَهْتِي لَهْ دَهْوَرُو خُوْلْدَانِي بَهْدَهْوَرَاتِ، دَهْرِ بَرِيْنِي
 خُوْشَهْوِيْسْتِي يَهْ
 أَنْ مَا يَقْصِدُهُ بِسَلَاحَتِهِ لَكَ هُوَ اِظْهَارُ تَعَاظُنِهِ

نهخير. *No, I don't ~ you, I am pointing to him.*
من مهبستم تو ني به، مهبستم نه و كوره به
كلانتي لاعتيك، انتي اشير اليه

٢. نه تي. *I ~ to go to America one of these days.*
وايه، من نيازم وايه سهر داني نه مريكا بكمه روي له روزان
٢. ينوي، يعترم، انتي انوي ان اقوم بزيارة امريكا في احد القيام

نهم درمانيه. *This medicine is not ~ t for children.*
بو مندال ناماده نه كراوه ٣. هه وني بو نه دا
ان هذا الدواء غير معد للاطفال ٣. يهدف، يسمي

ناراز نه گه به ني بو يه كي. *He ~ s mischief.*
الي، يرمي الي انه يرم الي الاذي

قسي به قه، گاته ناكات، نايه وي. *He ~ s business.*
نازاري بدات

انه جاد يسايقول، انه لا يمزح لا ينوي ان يؤذيه

٤. نامازهي بو نه كا. *~ sb no harm*
٤. يشير الي، يذرب

نايا نهم روداوه نامازه. *Does this incident ~ war?*
بو روداني جهنگ نه كا
هل يشير هذا الحادث الي وقوع الحرب

٥. زورمه به ستيه ني. *~ much/a great deal/little to*
به راده يه كي زور / كه مي له، زور با به خي مي نه دا / زور زور /
كه مي ك با به خي مي نه دا
٥. يعني الكثير / كثيرا / القليل ل، يههه كثيرا / كثيرا جدا /
لا يههه الا قليلا

١. واتا، به لگه، مانا گوته، واته. *meaning n [C,U]*
جهمك ٢. مهبستم

١. المعنى، المدلول، الفهرى ٢. القصد، الفرض

تيروانيئي پرمانا. *□ adj a ~ look*
نظرة ذات مغزى / معنى

بني واتا بي سوود، كه لكي ني به. *meaningless adj*
لا معني له، لاجدوي نه

١. خو پري، سووك ورسوا. *2 mean /mi:n/ adj*
٢. چروك

١. حقير، دن ٢. بخيل

به ترقيي، به سوكي. *meanly adv*
بحقارة، بدناة

نزامني، قه لاسي، نرمي، ترو. *meanness n [U]*
سوڪ، پس

دناة، حقارة، خسة

٣. *mean /mi:n/ adj, n [C]*
ناوهندي، نيكر

متوسط، معدل

ناوهند، نيوانه نيكرابي. *the ~ annual temperature*
گه رمابي سالانه

متوسط: معدل الحرارة السنوية

١. له شيوكي كزدا له گه ل نامازي. *4 mean /min/ n*
نهرني ريگا، هو لوكه، به هانه

١. (في صيغة الجمع عادة مع اداة التنكير) وسيلة، طريقة

به هوي. *by ~ s of*
براسطة:

به ني به ته وايي، بي گومان، لاريم لني. *by all ~ s*
ني به نهخير

نعم، بكل تأكيد، لمانع لني

هه رگيز، هه رنايت. *by no ~ s*
لا ابدأ، على الاطلاق

به هه رهويك ييت، *by some ~ s or other.*
هه رچونيك ييت، به هه ر يگه يهك ٢. (له شيوكي كز) مال،
سه روهت

بوسيلة او اخرى، كيفما كان، بأية طريقة ٢. (في صيغة الجمع)
ايراد، مال، ممتلكات

پياوي دهو له مهندي خاوهن مولك. *a man of ~ s*
رجل غني، من ذوي الاملاك

به دهه سكه وني خوي نه وي. *live within one's ~ s*
يعيش في حدود دخله

(رووبار) شه پول نه دات، *meander /mi:'ænda(r)/ vi*
لول نه بي، نه جه ميته وه، چه پ و چه ركت، روي گرز
نه كا

(النهر) يتعرج، يتولى، يتسكع، يهيم على وجهه

(پروانه) *meant /ment/*
(انظر) *(mean)*

لهو كا ته دا. *meantime /mi:'naim/ adv*
في اثناء، خلال

لهه مان كا ت دا، *meanwhile /mi:'nwaɪl/ adv*
ها و كات

في غضون، اثناء، خلال

measles /mi:zls/ n [U]	سوزیله، سورک
	مرض الحصبه
measly /mi:zls/ adj	ناپهخ، پین باپهخ، کم
	(ل، د) تافه ضیل
measure /meʒə(r)/ n [C,U]	۱. قه‌باره، پیمانه، پیمهك،
	بری پله
	۱. حجم، مقدار، درجه
<i>give full/short ~</i>	بریکسی ته‌واوی / ناته‌واوی پین نه‌دا
	پیفان، چهند پیتف
	پطی مقدار کاملاً / ناقص الوزن
<i>clothes made to ~</i>	جل و به‌رگی براو به پینی پیمانه
	۲. پیمو، ر، پیمانه، قه‌باره
	ثیاب منفصله حسب المقاس ۲. مقیاس، مکیال، حجم
<i>An inch is a ~ of length.</i>	نیچ: پیموهری دریژی به
	الانش هو مقیاس للطول
<i>liquid/dry ~</i>	پیموهری شلمه‌منی / وشکه‌منی وهك
	دانه‌ویلله ۳. پیمو، په‌تی
	مقیاس الموائع / المواد الجافة كالخوب و غيرها ۳. مقياس،
	مقیاس
<i>tape- ~</i>	ته‌رازو، په‌نی پیمانه
	میزان، شریط القیاس
<i>a pint ~</i>	ده‌فر پو پیمانی شلمه‌منی پو پهك پاینت
	پروانه (pint) ۴. پله، راده
	وعاء لقياس السوائل يتسع لباینت واحد (انظر pint) ۴. درجه،
	حد
<i>in a great ~</i>	تا راده په‌کی زور، تادوورترین بو‌ارو
	سنور
	الی حد کبیر، الی مدى بعيد، يتجاوز
<i>beyond ~</i>	نه‌به‌زینی، پاس ناگری ۵. کردن، پریار، پاسا
	الحد، يفوق الوصف اجراء، قرار، قانون
<i>take ~ s against wrong-doers</i>	۶. ته‌گیر کردن،
	بری‌وشوین، ته‌گیر نه‌کات دزی خراپ‌کاران ۷. کنشی
	هونراوه، کنشی موسیقا
<i>~</i>	۶. تدبیر، إجراء: يتخذ الاجراء أو التدابير ضد السيئين ۷.
	وزن الشعر، میزان موسی
□ vt, vi	۱. نه‌پیمو، نه‌یکشی
	۱. پیمس، پین، یکیل
<i>~ out</i>	۲. نه‌پیمو (بریکسی تاپه‌ت) ۳. نه‌گاته (دریژی

	دیاری کراو)
	۲. پیمس، یکیل (مقداراً معیناً) ۳. پیلغ (طولاً معیناً او نحره)
measured adj	۱. (به‌تایه‌تی زمان) خوینراو،
	هه‌فرست، پیفانی، پاسکراو به‌وردی ۲. به‌ناوازی نزم،
	ریکوپینک
	۱. (بخاصة اللغة) مدرّسة، متقاة بناية ۲. بايقاع بطی، منتظم
measurment n [U]	(به‌تایه‌تی له‌شیوگی کو‌دا)
	کیشان و پیمو، پیفان، پیمهك
	(بخاصة فی سیفة الجمع) مقاسات مقایس، مکیال
meat /mi:v/ n [U]	گوشت، خورادن
	لحم (ا، ق) طعام
mechanic /mi'kænik/ n [C]	میکانیک، فینر، چاک
	که‌روه‌ی نامیر، نامیر ساز
	میکانیک، مصلح مکات
mechanical /mi'kænikl/ adj	میکانیک: په‌یوه‌ندی
	به‌نامیرو نامیر سازیه‌وه هه‌پین
	میکانیک، ذو‌علاقة بالالات او منتج بواسطتها
<i>~ transport</i>	گواسته‌وه‌ی میکانیک
	النقل الميكانيكي
mechanically adv	میکانیکانه
	آلیا، میکانیکا
mechanics /mi'kæniks/ n	زانستی میکانیک
	(میکانیک‌زانی) شیوازی کار
	علم الميكانيكا (الالات)
mechanism /mekə'niʒəm/ n [C]	ده‌زگایی
	میکانیک، میکانیکتی، به‌شه‌کاریگه‌وه‌کانی نامیر
	الآلية، الات الميكانيكية عموماً، الاجزاء العاملة فی آلة
mechanize /mekə'naiz/ vt	ته‌پکاته میکانیک،
	میکانیکتی، نامیر له‌کارگه‌به‌کار دینی، نامیر گه‌ر دکت
	یمکن، یجعل الشیء آلیا او میکانیکا، یدخل الات فی مصنع
<i>~ d forces</i>	هیزی زری پو‌ش
	القوات الآلية (المدركات)
mechanization /mekə'naɪ'zeɪʃn/ n [U]	
	نامیرکاری، به‌کاره‌ینانی نامیر له‌کارگه‌دا
	مکتة، ادخال الات فی مصنع
medal /medl/ n [C]	مه‌دالیایی، ناه‌رین خه‌لات
	وسام، میدالیه
medallion /mi'dæliən/ n [C]	مه‌دالیایی گه‌وره

نم‌خشانندیکی جوانی شیوه‌بازنه‌یی (له‌سەر فهرش)
 میدالیه کبیره، الرصیعة، تصصم للزينة، دائری الشكل (علی
 سجادة مثلاً)

medallist /medalist/ *n* [C] وه‌ده‌سته‌پنه‌ری مه‌دالیا یان
 نیشانه‌ی شه‌ره‌فمه‌ندی

حائز علی میدالیه او وسام شرف
meddle /medl/ *vi* ده‌ست نه‌خاته کاری که‌سیکی
 تروه‌ه که‌په‌پوه‌ندی پیوه‌نی په، ټیکفه دانی دکت
 یخلف، یتدخلفیا لایعنه، یعت بهاجات غیره

'meddlesome *adj* مش‌خوړ، خوټیه‌لقورتن،
 ټیکه‌قدارنکار

متطفل، متدخلفیما لایعنه
media /mi:drə/ *n* (پروانه *medium*)
 (انظر *medium*)

mediate /mi:dreɪt/ *vi, vt* ناوېزی دولایه‌نی له‌یه‌کتر
 زویر ده‌کات، پرویان لی‌ده‌نی، ناټیژی دکت، لیکه‌تنا چاره
 دکت

یتوسط بین طرفین متنازعین
 ~ *between employers and workers* ناوېزی ده‌کات
 له‌نیوان خاوه‌ن کارو کرټیکاره‌کاندا
 ی‌توسط بین ارباب‌العمل‌والعمال

mediator *n* [C] نافجی، رولیتەر، ناټیهر، ناوېزیکەر
 وسیط

mediation /mi:dr'eɪʃn/ [U] بوولیان، نافجیتیی،
 کوسته‌کی
 توسط

medical /medɪkl/ *adj* پزشکی
 طبی
 ~ *students* قوتایی کوټیجی پزشکی

طیبه‌طب
 به‌شی نه‌خوشی *the ~ ward of a hospital*
 هه‌ناو‌یه‌کان له‌نه‌خوشخانه‌په‌کدا (ب *surgical* نه‌شته‌رگه‌ری)
 جناح الامراض الداخلية فی مستشفی (قارن *surgical*
 جراحی)

medically *adv* پزشکیانه، ب پزشکی
 طبیاً

medicament /mi:'dikəmənt/ *n* [C] ده‌رمان،
 چاره‌سهری ده‌رمان کردن

عقار، دواء

medicated /medɪkətəd/ *adj* چاره‌سهری پزشکی،
 چاره‌دکت، ده‌رمان دکت

معالج‌طبی، طبی
 ~ *gauze* سارخی پزشکی
 شاش‌طبی

medicinal /mi:'dɪsnəl/ *adj* چاره‌سهری، ده‌رمانی،
 پزشکی

شفاتی، دوائی، طبی
 ~ *preparations* ده‌رمانی ناماده‌کراو پزشکی
 مستحضرات طبیه

medicine /medsn/ *n* [C,U] ۱. پزشکی، زانیاری
 پزشکی ۲. ده‌رمان، چاره‌سهرکردن
 ۱. الطب، علم‌الطب ۲. دواء، علاج

'medicine-man *n* (pl -men) جادوگر، ده‌رمان
 ساز پزشکی جهره‌زه
 العراف، طبیب دجال

medieval (mediaeval) /medɪ:'vi:l/ *adj*
 په‌پوه‌ندی په‌چهرخه‌کانی ناوه‌راسته‌وه هه‌ین له‌نیوان (۱۱۰۰،
 ۱۵۰۰ یان دوی زاین) پیوه‌ندیداری رۆژگارین ناټی
 متعلق بالتقرون الوسطی (مابین ۱۱۰۰ - ۱۵۰۰ م)

mediocre /mi:'di:əʊkə(r)/ *adj* ناسایی (ژیهاتن) مام
 ناوه‌ند، ټیکرا یان کم‌چاکی
 متوسط، معتدل او قلیل‌الجوده

mediocrity /mi:'di:əkrəti/ *n* [C,U] (pl -ties)
 مروټی شاره‌زای نیوه‌ند، مروټی شه‌ره‌زا ناټی‌نافجی
 توسط (ب‌خاصة) الشخص‌العادی الذی لا یتناز بشی.

meditate /medɪ'teɪt/ *vi, vt* ۱. ورده‌پیشه‌وه، راده‌مینن
 جی‌به‌جی نه‌کا، ده‌په‌ویت، رامان دکت، دی‌کاره‌کی دکت
 ۱. یفکر بئرو، یتدبر

داوای توله‌سهندنه‌وه ده‌کات ~ *revenge*
 ۲. هیواله‌خوازی، له‌لومیده‌کانیدانوتم بوه، راده‌مینن
 یعتزم الانتقام ۲. یتأمل، مستغرق فی التأمل یستغرق فی تأمل
 له‌راپر‌دووی راده‌مینن ~ (up) *on one's past life*

ماضیه
meditation /medɪ'teɪʃn/ *n* [C,U] رامان، بیرکردنه‌وه
 تأمل، تفکر، تدبر

medium /mi:'diəm/ *n* (pl ~ s, media) ۱. هو،

نامبر، ناننجی، وار، نیوند، ناوہندی
۱. واسطہ، ادات

روزنامه
 هۆيان نامىرى بىلەن دىنەۋە ۲. ناۋەند، ناۋەندىتى باشى
 كارىك سىورى

الصحف اداة للاعلان ٢. توسط، اعتدال: الاعتدال في الامور
مام ناوهندنديه تي ٣. (خونريه له *the happy ~*
شيوكي كۆ *media*) راگه بن، ناوهند

خير الامور اوسطها ٣. (عادة في صيغة الجمع *media*) الوسط،
الناقل، الهواء ناقل للصوت

The air is a ~ for sound. ناوندی گه پنهان، هموا
دهنگ له گوږ پته وه. ۱. ناوهند (به تاييد له کافي ناماده کړدنی
رؤخې، که سينکې مړدوو)

٤. الوسيط (بخاصة في تحضير الارواح وهو شخص يكون صلة بين الاحياء والاموات)

□ *adj*   تیکرایی ناوہندی
متوسط، معتدل

دریژی مام ناوہندی
متوسط او معتدل الطول
of ~ height

medium wave n شه پولى ناوهندى
الموجة المتوسطة (راديو)

medley /ˈmedli/ *n* [C] (*pl* ~s) تیکہلہ (تیکہن و پیکہن)، تیکل، ناوازی تیکل
خلیط، مزيج (مشرش عاده)

meek /mi:k/ *adj* (-er, -est) له‌سەر خۆ، ناوهند،
دانه‌واندن، گوێزايه‌ل، ستو‌خوار
حليم، معتدل، خوع، صابر

meekly adv گوږاپه‌لی، به‌ندرم و نیانی
بوداعة، بخنوع

meekness *n* نەرم و نايان، نەرمى، ھېمنى،
لەسەر خويى
وداعة، رقة، خنوع، اعتدال

meet /mi:t/ *vt, vi (pt, pp met /met/)* ۱. روبروی
نهی، چای بنده کوی، پی نهگا، به پک نهگا،
به کر نهین

۱. یقابل، یلتقی ب
 ۲. دوجاری ئه‌ی، ئه‌یجیزی، توش ئه‌ی
 ۲. یلاقی، یعانی، یصاب ب

~ with misfortune   توشی کاره سات ده بی
بصاف بکارثة

۳. نه چټ بڼو چاوپيکه وتی (هاوړنیه کی ~ a train
هاوړتوبه شه مه نده فیر)، ده چټ بڼو چاوه پروانی کړدنی
که بشتی شه مه نده فیر

٣. يذهب للاقاء (صديق قادم في المطار مثلا) (يذهب) لانتظار وصول المطار

~ a friend at the airport   نه چیت بونه وی چاوی
به هاوړیه کی بکوی له شه منده نوره که دا ۱. پی ناسیږی:
(یذهب) لپاکې صدیقاً فی المطار ۲. تعرف علی:

I'd like you to ~ my brother.   **هه‌زنه‌که‌م تو به**
براکه‌م بناسنیم، داواکراو جی به جی نه‌کا پیداو یستیه‌که
پرده‌کاته‌وه

اود ان تتعرف باخي، يفى بالمطلوب، يسد الحاجة:
 نايانمه
 Will this ~ the case?

به‌شی پیداویستی نه‌کا؟
هل هذا یفی بالمطلوب؟

کۆیونەوه‌ی راوچیان بو راوکردنی رێوی
اجتماع الصیادین لصید الثعلب

meeting /mi:tiŋ/ *n* کۆپۈنمە، چاۋىكەۋتەن،
بەكتىرىنەن، خىرەبۇن، ھەۋجىن، دىدار، كۆمبۇن،
بەرھەۋۇن، ئىكەتەن، دانىشتەن

اجتماع، لقاء، جلسه
megaphone /megəˈfoʊn/ n [C]
 زو پونا دهنګ
 بهر زګوره، دهنګ زل ګډ، ونډه به ګډ ګډوډه ګډوډی دهنګ

بوق، صور يستخدم لتكبير الصوت
melancholy /melæŋkɒli/ *n* [U], *adj* دل‌نگی،

ره‌شینی، گرزبویون، په‌ست، دلگران، که‌سی ره‌شیین
کآبه، سوداویه، انقباض، مکب، سوداوی

mellow /'meləʊ/ *adj* (-er, -est) ۱. جوان، تہہ،
خوش، تام خوش، ہین، نرہ، دہنگیکی ہین، شیرین،
نازک ۲. ہاوراز، قسہ خوش

۱. یانغ، رطب، عذب المذاق، رخیم، ناعم ۲. انیس، حلو
المعثر حیف الراى
نەرمی ئەکا، دگەمئیت (شەراب)، ئەیگە یەننى □ vi, vi

بەسۆز، ھێمن، خوشی
melodious /mɪˈləndɪəs/ *adj* یەسج (یەسجە) یانە، یەسجە ناواز

عذب الوقع، رخم، شجى
melodrama /melə'drɑ:mə/ *n* [C] ميلودراما:
 نواندنى سۆزدارى - بۆمانى خوش ئەنجام پەشت بە رووداو
 ئەپەستى نەك وئەگرتنى كەسىنى
 اليلودراما: تمثيلية عاطفية مثيرة تحدث على العادة أكثر من
 اعتمادها على تصوير الشخصية وغالبا ما تكون نهايتها سعيدة
melodramatic /melə'drɑ:mætɪk/ *adj* سۆزمەند،
 شانۆگەر، ميلودرامى سۆزا هاندانى
 (الشخص، سلوكه) مسرحى، عاطفى، مثير
 ۱. ناوازى **melody** /melə'di/ *n* [C,U] (*pl* -dies)
 خوش رېڭكەوتنى ئاھەنگ، نەوا، لەپلان، لاوك ۲. گۆرانى
 بە ناوازى سەرەكى لەمۇسقاى (ھارمۇنى)
 ۱. لحن عذب، اتساق الصوت وانسجامه ۲. اغنية او لحن.
 اللحن الرئيسى فى الموسيقى الهارمونية
melon /melən/ *n* [C] گوندور، كالهكى سوور پا زەرد
 بطيخ احمر او اصفر
 ۱. ئەتوئەتە، شل ئەيئەتە، بوھوژت، **melt** /melt/ *vt, vi*
 تۈاۋە
 ۱. يذوب، ينصهر
 بەفرى تۈاۋە ۲. ئەتوئەتە، بەزەى پيا *~ ing snow*
 دېئەتە
 تلج ذائب ۲. يذوب، يرق (القلب)
 دلى پىئەسوتى ۳. وون *a heart ~ ing with pity*
 دەپى، ورده ورده
 قلب يذوب شفقة ۳. يغبى، يتلاشى تدريجياً
 نامىنى، تەم و مژ بەرە نەمان *The mist ~ ed away.*
 دەچى
 أخذ الضباب يتلاشى تدريجياً
 لە پەلكە زېرەتە رەنگە كان *In the rainbow one*
 بەپەك دا دەچى
 فى (ال) قوس لرح
 ھەموو رەنگىك *colour ~ s into another.*
 لەرەنگىكى تر جيا دەپتەتە
 يغبىل كرن لى اللون الآخر
 ۱. ئەندام لە پارت دا **member** /membə(r)/ *n* [C]
 ۲. پەنگىك لە ئەندامەكانى لەش
 ۱. عضو ۲. (ا، ق) احد اعضاء الجسم
membership *n* [U] ئەندامى، ئەندامىيەتى

عضوية
 ئەتەم، تۆيۆ، پەردە، **membrane** /membrem/ *n* [C]
 خشاە پۆستك، چەرمك
 خشاە
memento /mi'mentəʊ/ *n* [C] (*pl* ~ s, ~ es)
 يادنامە، يادگار، پىر ئائىتەك
 تذكار
memo /meməʊ/ *n* [C] (*pl* ~ s)
 شىۋىكى كورتكراوى
 ووشەى (*memroandum*) پىر ئائىن، پىر، ياد، يادگار پىروانە
 (*memory*)
 صيغة مختصرة لكلمة *memroandum* (انظر *memory*)
memoir /memwa:(r)/ *n* [C]
 رېئازى ژيان، يادنامە،
 تومارا بويەران، پىرىن، يادداشت، پىرەورى (لەشىۋىكى كۆ)
 يادگارى پەكان، يادنامەكان
 ۱. سيرة حياة، مذكرة ۲. (فى صيغة الجمع) مذكرات
memorable /memərəbl/ *adj* يادكراو، لەپىرناچى،
 پىرەور، شاپەنى ھاتە يادە
 مشهور، لاينسى
memorandum /memə'rendəm/ *n* [C] (*pl* -da, ~ s)
 ۱. ياداشتنامە، پىر ئائىن، يادنامە، پىرخەرەو ۲. وتارى كارى
 ناپرەسى
 ۱. مذكرة، مفكرة ۲. خطاب عمل غير رسمى وغالبا مايكون غير
 مهور يتوقيع
memorial /mu'mə:riəl/ *n* [C], *adj* ۱. پىرخەرەو،
 پىسخەرەو، كىئلاپىر، پىر ئائىن، پىر كەوتەتەو، دېرپەنى
 يادگارى
 ۱. تذكار، اثر تذكارى
 پەپكەرى يادگارى، پۆ قوربانىانى جەنگ *a war ~*
 نصب تذكارى تخليدا لضحايا الحرب
 ئاھەنگى يادكردەتەو ۲. پىرەورى *a ~ service*
 پاراپورتى رېسى بەرزدە كرىتەو پۆ دەسە لاتداران
 حفل تاييى ۲. مذكرة او تقرير رسمى يرفع للسلطات
 لەپەرەگا، پەدل لەپەرى **memorize** /meməraiz/ *vt*
 ئەكا (لە دلى خويىا)، زېەردەكت
 يحفظ عن ظهر قلب (غيبا)، يستظهر
 ۱. پىر، يادگە، **memory** /meməri/ *n* [C,U] (*pl* -ries)
 يادگار، پىر ئائىن، لەپەرگەردنى پىرۆكە
 ۱. الذاكرة، حافظه، تذكر

<i>have a good/bad ~</i>	خاوهنى بىرى تيز/ بىرەوهرى
	لاوازه
	إنه يملك ذاكرة قوية / ضعيفة
<i>speaking from ~</i>	ئەوئەندەي كەلەبىرمە، واپزائىم
	ئەوئەندەي لەبىرم ماوہ
	على ماتذکر، بقدر ماتسغنى الذاکرة
<i>to the best of my ~</i>	ئەوئەندەي لەبىرمە
	على قدر ماتذکر
<i>within living ~</i>	۲. ئەو ماوہ يەي كەبىر بۆي ئەچى
	ئەوہي زىندوانى ئەمرو دېتەوہ بىريان
	۲. الفترة التى تمت اليها الذاکرة ما يتذكره الأحياء فى يومنا هذا
<i>in ~ of</i>	۳. زىندوكر دئەوہي يادەوہري (فلان) يادگارى
	۳. أحياء لذكرى (فلان) ذكرى:
<i>memories of childhood</i>	بىرەوہري مندالى
	ذكريات الطفولة
<i>men /men/ npl</i>	پياوہكان پروانە (man)
	(انظر man)
<i>menace /menəs/ n [C,U]</i>	ھەرەشە، مەترسى، گەف،
	گورەشە، مەترسى گەف كردن
	تهديد، خطر
☐ vt	ھەرەشە دەكات
	يھدد، شى. يئذر بالخطر
<i>menacingly adv</i>	بەھەرەشەو گورەشە
	مھددا، مترعدا
<i>menagerie /mɛˈnædʒəri/ n [C]</i>	پېشانگەھا دەھبەيان
	پېشانگاي دړندەكان بۆ تېروانين (پروانە zoo)
	معرض وحوش (الفرجة) (قارن zoo)
<i>mend /mend/ vt, vi</i>	۱. چاكى دەكاتەوہ، بىياتى ئەيتەوہ
	۲. چاكى ئەكاتەوہ، باشى ئەكات، رەوشى خوى چاك ئەكا
	۱. يصلح، يرمم ۲. يحسن، يتحسن: يحسن سلوكه، يهذب
<i>~ one's ways</i>	۳. ئەندروستى چاك ئەكا
	۳. يستعيد صحته
☐ n [C]	ھەلە راست كوردنەوہ
	إصلاح الخطأ
<i>on the ~</i>	چاك ئەبېت، بەرەو چاكبوئەوہ ئەچى
	يتحسن، اخذ فى التحسن
<i>menfolk /menfəʊk/ npl</i>	پياوان (بەتايەتى
	تېرىنەكانى ناو خېزان)

	(ل. د.) الرجال وبخاصة الافراد الذكور فى عائلة
<i>menial /miːniəl/ adj</i>	سوك وترو، (كارىك بو
	خزمە تكار بگوئىچى)
	حقير، وضع، (عمل يلىق ب) خادم
<i>mental /mentl/ adj</i>	ھۇشى، بىرى، ھىكى
	عقلی، فکرى
<i>mental arithmetic n</i>	كارىكى ھۇشى، بىركارى
	حساب ذهنی
<i>mental home n</i>	شېخانە، شونى ھەوانەوہي
	نەخۇشە شېنەكان
	مأوى المصابين بالأمراض العقلية
<i>mental patient n</i>	شېت تېكچو نەخۇشى كەم
	ھۇشى
	مريض يعانى من مرض عقلی
<i>mentally adv</i>	ھۇشانە، بە ھشى
	عقلیا، فکریا
<i>mentality /mɛnˈtæləti/ n [C,U] (pl -ties)</i>	ھۇشىن،
	ھش، ھۇش
	عقلية، ذهنية
<i>mention /menʃn/ vt</i>	بىرى دەخاتەوہ، نامازەي بۆ
	ئەكا
	يذكر، يشير الى، يتوہ ب
☐ n [C,U]	باسكردن، نېتھېنان، نېشانكرن، بېرھېنانەوہ
	ذكر، تنويه، إشارة الى
<i>mentor /mentɔː(r)/ n [C]</i>	ناموزگارى، پەنديار
	دلسوز، نامازە كەر
	ناصح، مخلص، مشير
<i>menu /menjuː/ n [C]</i>	پېرىست، لېستى خواودن،
	سپايىن يا خارنى
	قائمة الطعام فى مطعم
<i>mercantile /mɜːkəntaɪl/ adj</i>	بازرگانى
	تجاری
<i>mercantile marine n</i>	كەشتى بازرگانى، كەشتى
	دەريايى
	البحرية التجارية، السفن البحرية
<i>mercenary /mɜːsɪnəri/ n [C], adj</i>	بەكرى گىراو،
	سەربازى جاش، كرىگرتى
	مرتزق، جندى مرتزق:

~ politician	سیاسته‌تی به‌کریگراوان ته‌نھا بو پاره هه‌ول دده‌ن
~ motives	ساسة مرتزة لایهمم سوری جمع المال هاندیری مادی
merchandise /mə:ʃəndaɪz/ n [U]	بوعات مادی
	کله‌وپهل، شتومەکی بازرگانی
merchant /mə:ʃənt/ n [C]	بضائع، بضاعة، سلعة، سلع تجاریه
	بازرگان، پیاوێک کاری کرین و فروشتن بکات
~ service	تاجر (جملة)، رجل يعمل بالبيع والشراء
	کەشتی گەلی بازرگانی
merciful /mə:ɪsɪfl/ adj	الاسطول التجاری
	به‌به‌زیی، دلفراوان
merciless /mə:ɪslɪs/ adj	رحیم، رؤوف
	بێ به‌به‌زیی، دل‌ه‌رق، بێ دولانی
	عذیم الرحمة، قاسی الفؤاد
mercurial /mə:kjʊəriəl/ adj	جیوه‌یی، دهمدمی
	بێ‌بار
	(مجاز ایضا) زبونی متقلب: حیوی
a ~ temperament	چالاک، گورج‌وگول
	المزاج، نشیط
a ~ person	کەسێکی بێ‌بار، هه‌لکه‌پراو
	شخص متقلب
mercury /mə:kjʊəri/ n [U]	جیوه
	زئبق
mercy /mə:ɪ/ n [C,U] (pl -cies)	١. به‌به‌زیی، میهره‌بانی، دولانی
	١. رحمة، رافعة، رفق
show ~ to a defeated enemy	به‌به‌زیی به‌ دوژمنه
	دو‌پراوه‌که‌یدا دته‌وه
	يظهر الرفاعة نحو عدوه المهزوم
have ~ on (sb)	به‌به‌زیی پێدا دته‌وه
	یرحمه، یشفق علیه
(be) at the ~ of	له‌ژیر ره‌حمه‌تیدام
	تحت رحمته
be left to the tender mercies of	له‌ژیر ده‌ستی

	له‌وانه‌ی به‌به‌زیان پێدا نایه‌ت ٢. به‌خشیش، خیر
	يقع بين يدي من لا يرحمه ٢. نعمة، بركة
mere /mɪə(r)/ adj	به‌ته‌نھا، په‌تی پوت، گهر، گول، ته‌نی
	مجرد، ليس إلا؛
a ~ /the ~ st trifle	نهم فرمایشته بێ کەنگه، نهمه
	شکلی هیچ و پوچه
	هذا امر تافه
merely adv	به‌س، ته‌نھا، هه‌ر
	فحسب، ليس إلا، فقط
meretricious /mə:trɪʃəs/ adj	خاپین، ده‌رده‌وکار، ساخته، له‌خشته‌به‌ر
	مبهرج، زائف، خادع
merge /mɜ:dʒ/ vt, vi	١. ده‌پلکێنی، په‌کده‌خات،
	ته‌یخاته‌سه‌ر، په‌ک نه‌گری (به‌ته‌یه‌تی دوو پروژه) په‌ک ده‌گرن، تیکه‌ل دکت
	١. بئدمج، بئضم، بئحد، (بخاصة شرکان) بئحدان، بئدمجان
~ into	٢. نه‌بمژی، قوتی نه‌دا
	٢. بئص، بئتلع
merger n	په‌کبون، په‌کگرتن، (دوو پروژه)
	إنضمام (شرکین) أو اتحادهما
meridian /mə:ɪdɪən/ n	١. هینلی دریزی
	١. خط الطول
the ~ of Greenwich	هینلی دریزی گرینش ٢. هینلی
	ئاوایونی خور ٣. سه‌رکه‌وتنی ته‌واو، ناویانگ یا به‌هیزایون
	خط طول غریش ٢. خط السمّ أو الزوال (للشمس)، الهاجرة
	٣. (مجاز) اوج النجاح أو الشهرة أو القوة
meringue /mə:ɪŋg/ n [C,U]	چوره‌ک، مەرنگ، له‌سپینه‌ی هیلکه‌و شه‌کر دروست نه‌کری
	کعکة تصنع من بياض البيض والسكر
merit /mə:ɪt/ n [C,U]	١. شاه‌ندارینی، لێهاتن، چاکه،
	لایقی، ژیهاتن، به‌ها، باشی ٢. (له‌شیوگی کۆدا) ماف
	وه‌رگرتن، ریزگرتن، خه‌لات
	١. جدارة، استحقاق، فضل ٢. (فی صیغه الجمع) استحقاق،
	تقدير، جائزة
□ vi	قایلیه‌تی، پشی‌روایه، شایانی ته‌وه‌نه‌یت
	يستحق، يكون جديرًا بـ
meritorious /mə:ɪtɔ:riəs/ adj	شایه‌نی ریزو

	ریز لئانه
	يستحق التقدير والثناء
mermaid /mɜːmeɪd/ n [C]	(له چیرۆکی نه لسانه یی)
	بوکی ده ریا، په ریا ده ریا یی، نیرینه بوکی ده ریا یی
	(فی القصص الخرافية) حورية الماء، هروس البحر. الذكر منها
merry /mɛrɪ/ adj (-ier, -iest)	رو خوش، تهوژی،
	که یف خو هشی، شوخ
	مرح، طروب
	ناهنگی هه لپه رکڼ و گوزانی نه گیری، خوشی ~ make
	ته کا، ته پکات په هه را
	یتیم خفله صاحبه، یسرح، یصخب
merrily /mɛrɪli/ adv	دلّی خوشه یی ب شادی، ب
	خوشی
	بفرح، بسرور، یسرح
merriment /mɛrɪmənt/ n [U]	خوشی، شادی،
	شیناهی، پیکه نین، دلّ خوشی
	فرح، مرح، ضحك، حور
'merry-goround n [C]	چهره خوله له ک، گهرینه ک،
	میزراحی
	أرجوحة دوارة، دوامة العجل
'merry-making n	رو خوش، زرته کی، شادی،
	خوش راز، یوردمان
	مرح صاحب، قصف
mesentry n	ریخوله به ند
	مساریق
mesh /mɛʃ/ n [C]	کونیکي تور، چاوی تور، ته له،
	تور (له شینگمی کودا) تور، ته له
	أحد ثقب الشبكة، عین الشبكة (فی صیفة الجمع) شبکه.
	(مجاز) شرك، شباک
	۱. راو نه کات به تور، نه که وینه ته له وه ۲. نیرو □ vi
	می، ددانه کان نه چنه ناویه ک
	۱. یسطاه بواسطه الشبكة، یقع فی الشبک ۲. المستنات
	(تعضق)
mesmerism /mezˈmɒrɪzəm/ n [U]	نفاذنا
	مه خنه تیزی، نواندنی موگناتیسی، چاوگیری
	تویم مغناطیسی، القدرة علی التویم مغناطیسی
mesmerize /mezˈmɒraɪz/ vt	موگناتیسیانه
	نه یخه وسینئ مه خنه تیزی دنفیت، دلگری دکت

	ینوم مغناطیسیا
mesocolon	ریخوله نه ستوره به ند
	مساریق لقولون
mesorchium	گون به ند
	مسارق الخصیه
mesosafinx	هیلکه پوری به ند
	مسراق الیوق
mesovavium	هیلکه به ند
	مسراق البیض
¹mess /mes/ n	نازاوه، ده نگه ده نگ، بئ سه رو به ر،
	جه نچانی
	فوضى، اضطراب
make a ~ of sth	پسی نه کات، ټیکی نه دا
	(یلمخبط) یفسد
get into a ~	نه که وینه کشه وه
	یقع فی ورطه او مازق
□ vi, vi	پسی یا پیکه لک ته یی
	یفسد (یلمخبط)
~ sth up	پسی نه کا، ټیکی نه دا
	یفسد، یثله
~ about	خوی به شتی پروپوچ نه خلاقینی
	یعبث، یعضی الوقت فی اشیاء تافهه
messy adj (-ier, -iest)	نارنک ټیکنا لوه، ټیکل
	وینکه ل، پسی بئ سه رو به ر
	مشوش (یلمخبط)
²mess /mes/ n [C]	(میس) کؤمه له که سیك پیکه وه،
	نان بخون (به تاییه تی له سوپادا) ژهمی نان خواردن له
	(میس) ژوری نان خواردن
	(میس) جماعة من الأشخاص يتناولون الطعام سويا (بخاصة فی
	الجیش، وجبات طعام فی (میس)؛ میس: غرفة الطعام
	(عسکریه)
	له میس نان بخون پیکه وه (به تاییه تی له سوپادا)، □ vi
	ژوری خواردنی سوپا، خواردن نه خوا له میس
	یتناول وجبات الطعام فی المیس
message /ˈmesɪdʒ/ n [C]	په یم، نامه ی زاره کی یا
	نوسزاوه، وه لام په یم
	رسالة شفوية او مکتوبه، جواب
messenger /ˈmesɪndʒə(r)/ n [C]	نیره، پیام ټیز،

	شانديار، شاندوخ، نامبهر، پهيك، پيشفه نير رسول، ساع، حامل رساله خاصه
Messiah /mi'sa:ə/ n	مهسيح، دلسوز، (مهسيح) ي چاوه روانكراو (لاي جووه كان) المسيح، المخلص، المسيح المنتظر (عند اليهود)
Messrs /messz/ n	گهوره كان، بهريزه كان، ده كوينه پيش ناوي كارگه يان كوپانيا له نامه كاري بازرگاني ساده، حضرات: سبق اسم الشركة او المؤسسة في المراسلات التجارية
met /met/	بروانه (<i>meet</i>)، ديدنه ي نه كات (انظر <i>meet</i>)
metal /metl/ n [C]	۱. ميرتال، كانزاكان مادهن ۲. معدن، فلز ۳. چهو، چهولم، بهرديو شوسته كردن ۴. (شيوكي كوز) هيلی ناسن ۵. زلط، حجارة لرصف الطرقات ۳. (في صيغة الجمع) خطوط السكة الحديد
metallic /mu'tæ:lik/ adj	كانزايي، له كانزاچوو معدني، شبه بالمعدن
metallurgy /mu'tælədʒi/ n [U]	كانزاكردن، كانزاواني، ميرتال زاني، بهده ستهيناني كانزاني التعدين، صناعة استخراج المعادن
metamorphosis /metə'mɔ:fəsis/ n (pl -oses)	گوزان، پهره سندن، گوزاني بنه پرتي تحول، تطور، تغير جذري
metaphor /metəfə(r)/ n [C,U]	خواستنی، خوازستنی، مه تهل، خوازه استعاره، تعبير مجازی مثل I'll make him eat his words. ناچاري نه كه م پاشگهز پينه وه له قسه كهي ساجيره، علي ان ياكل كلماته (اي ان يتراجع عن قوله)
metaphorical /meta'fɔ:rikəl/ adj	خوازاوي، خوازه يي مجازي، على سبيل المجاز
metastasis	قمشه نه كردن انتقال (عله)
mete /mi:t/ vt	(ب.ك) ويژه يي (ا.ق ادبي)

	به شه كهي خوي ته پداتي، به لاف دكت (بهش) ~ out عطيه حسته او نصيبه
meteor /mi:tu:ə(r)/ n [C]	نه بزهك، ستير، نيره، نيزك، تيريزه، نه ستيره كشان، نه ستيره گه شه شهاب، نيزك، نجم براق
meteoric /mi:ti:'brɪk/ adj	(شتيكي) خيرا به چاو تروكاندنيك (شيء) سريع و خاطف للبصر
meteorite /mi:ti:'raɪt/ n [C]	به ردي نه ستيره ي كشوي گه ووره كه ده كه وينه خواره وه يو سه رزه وي، نيره، ستيرا وزيار رجم، حجر نيزكي، شهاب ساقط
meteorological /mi:ti:'jɔ:rə'lɒdʒɪkəl/ adj	كه شزانيانه، بانمايي جوي، متعلق بالارصاد الجوية
meteorology /mi:ti:'ɒlədʒi/ n [U]	كه شناسي، ناسماني زاني، بانمايي زاني علم الأرصاد الجوية
meter /mi:tə(r)/ n [C]	ژميرو عداد ژميرو ي ناويان گاز عداد الماء / الغاز
method /meθəd/ n [C,U]	۱. ريگه، شيواز، ريناز، لوكه، شيوه، ره وشت، جوړ، شاوا ۲. بهرنامه، ره وشهك، رهفتار، ياسا ۳. طريقه، اسلوب ۲. نهج، نظام، منهج
methodical /mi'θɒdɪkəl/ adj	به پره وي، ريك و پيك بزيكي، پيره وي منهجي، منظم
methodically adv	به پره ويانه، ريك و پيك، ريزه گيتي على نحو منهجي او منظم
Methodism /meθə'dɪzəm/ n	۳. سيسته ميتي: ده سته يكي پروتستانتيه كه جون ويزلي دايمه زواند ۲. النظامية: طائفة پروتستانتيه اسها جون ويزلي سیستمی: په پوهندي به خيلى پروتستاني يوه هه يه، نه ندامي تيره يهك، فله يي، مه له زه يي نظامي: متعلق بالطائفة النظامية، احد افراد هذه الطائفة

methyiated spirits /meθri'eitid/ n [U]

ئەلکھولى مەسىلى بىز پوناك كىردەنەو گەرم كىردەنەو
بەكار دىت

الکھول الشىلى وىستخەم للانارة والتدنة

meticulous /mɪ'tɪkjʊləs/ adj

وورد، ووردىن،

مىچىنك، وريا

مدق، شديد الاهتمام بالتفاصيل

metre /mi:tə(r)/ n [C]

۱. مەتر، پەكەي دىزىي لە

ياساسى مەترى (۳۹، ۳۷ ئىنج) ۲. كىشى ھۆنراو،
(ھەلەست)

۱. متر: وحدة الطول في النظام المتري (۳۷، ۳۹ إنشا) ۲. وزن
الشعر

metric /metrɪk/ adj ~ system

ياساسى مەترى،

يىقايى (ھەلەست) و ھەفرست

النظام المتري

metrical /metrɪkəl/ adj

۱. ھىروى، پەيوەندى

بەكىشى ھۆنراو ھەيە ۲. پىوانەيى، پەيوەندى بە پىوانەو ھەيە

۱. عروضى، متعلق بوزن الشعر ۲. قياسى، متعلق بالقياس

metropolis /mə'trɒpəlɪs/ n [C] (pl ~ es)

پايتەخت، مەترانخانە، بازار يان وەلاتى سەرەكى

العاصمة، العاصمة

metropolitan /ˌmɛtrə'pɒlɪtən/ adj

پەيوەندى

بە پايتەختەو ھەيە

متعلق بالعاصمة أو العاصمة

mettle /metl/ n [U]

چالاک، ئارام، / توانايى ئەخاتە

گەر / ھانى كەسىك ئەدا

جلد / احتمال يېذل / يستحث شخصا على بذل أقصى جهده

ئەنەوپەرى توانايى ~ be on one's ~ / put sb on his ~

بەكار دىتىنى

mews /mju:z/ npl

كۆمەلە تەويلە، ناخوېر

مجموعة أسطبلات

mice /maɪs/ npl

پروانە (mouse)

(انظر mouse)

metra

متالدىن

رحم

microbe /maɪkrəʊb/ n

مىكروېب، درم، خوړە

الميكروب، الجرثوم

micrometer /maɪ'krɒmɪtə(r)/ n [C]

مايكرومېتر،

نامىرى پىوانەي دواورى زۆر بچووك، وردىنو

اداة تستخدم لقياس الأبعاد البالغة الصغر

microphone /maɪkrə'fəʊn/ n [C]

مىكروفون

(وەرگەر) دەنگ كىش

الميكروفون

metvoptosis

خزانى متالدىنە

تولى الرحم

microscope /maɪkrə'skəʊp/ n [C]

وردىنى تەنى

زۆر بچووك، ھوربىن

مىكروسكوپ، مجهر

microscopic /maɪkrə'skɒpɪk/ adj

ووردىنى

مىكروسكوپى، ھوربىنى، ناپىرى بە ووردىن تەنى

مجهرى، ميكروسكوبى، لايرى الا بالمجهر

mid /mɪd/ adj

ناوەرەست، ئاقىن، ئىف، ناوەند

وسط، منتصف

in ~ -Atlantic

لەناوەرەستى ئوقيانوسى ئەتلەسى

فى منتصف المحيط الاطلنطى

in ~ -June

لەناوەرەستى مانگى ھوزەيران

فى منتصف شهر حزيران (يونيه)

in ~ -air

لەھەوادا

معلق فى الهواء

the Midlands n pl

ھەرىمەكانى ناوەرەست

لەبەرىتانيا

المقاطعات الوسطى فى بريطانيا

midmost adj, adv

ناوەرەستە، ناوەرەستى دل،

ئاقىنچى، ئىقى

الاورسط، الوسط، القلب

mid /mɪd/ prep

لەناوەرەست، لەنىوان

(ا، ق) فى وسط، بين

midday /mɪd'deɪ/ n

نېوەرۇ، نېوې رۇژ، نېفرۇ

الظهيرة، منتصف النهار

middle /mɪdl/ n, adj

ناوەرەست، ناوەند، ئاقىنچى،

ئاوچەرگە، ئاقىن

وسط، منتصف، أوسط

middle 'age n

پىرى، ناوەرەستى ئەمەن لەنىوان

(۲۰، ۶۰)، ئالى يازى

الكهولة، خريف العمر (بين الأربعين والستين)

middle-aged <i>adj</i>	لهسالانی پیری، نیفتنجی
	فی سن الکهرله
the Middle Ages <i>n</i>	چهره کانی ناوهراست،
	میژوی نهووی (۱۱۰۰، ۱۵۰۰ پ.ز)
	القرون الوسطی (التاریخ الاوروبی من ۱۱۰۰ - ۱۵۰۰ پ.م)
the middle classes <i>n</i>	چینی ناوهراست، چینا
	نافی
	الطبقة (الطبقات) الوسطی
the middle watch <i>n</i>	(لهکشتی دا) ماوهی
	پاسهوانی لهنیوه شه ودا تا چواری به یانی
	(فی السفن) فترة الحراسة من منتصف الليل حتى الرابعة صباحا
middleman <i>n</i>	دهلال، میانکار، پانکار، کوستهک
	وسیط، سسار
middling /ˈmɪdlɪŋ/ <i>adj</i>	مام ناوهند، ناوهندی،
	ناوهنجی، ناخنجی، ناسایی، (قهباره پاچاکی)
	معتدل، متوسط (الحجم أو الجودة) عادى
□ <i>adv</i>	مام ناوهندی، ناوهندیانه
	بین بین، على نحو متوسط، باعتدال
midge /ˈmɪdʒ/ <i>n</i> [C]	میش
	ذبابة صغيرة، برغشة
midget /ˈmɪdʒɪt/ <i>n</i>	کورت به بالا، ریومله، کورت بهنه
	قزم
midnight /ˈmɪdnaɪt/ <i>n</i>	۱. نیوه شه و کاتزمیر
	دوانزه ی نیوه شه و، نیف شهف، نیفا شهفی
	۲. منتصف الليل: الساعة الثانية عشرة من الليل ۲. (غالبا نعت سابق للمنوعات) نصف الليل
midshipman /ˈmɪdʃɪpmən/ <i>n</i> [C] (<i>pl</i> -men)	
	سه ریازی ده ریایی، سه دانیاری ده ریایی، نه فدهری ده ریایی
	(ل، د <i>midshipman</i>) ضابط صف بحری
mids /ˈmɪdɪz/ <i>n in the ~ of</i>	له ناوهراست، له نافی دا،
	ناف، ناف دا
	فی وسط، فی غمره
<i>in our ~</i>	له ناومانا
	بینا، بین طهرانیا
□ <i>prep</i>	له نیوان
	(ل، ا) بین، فی وسط
midsummer /ˈmɪdˈsʌmə(r)/ <i>n</i> [U]	ناوهراستی

	هاوین، نیفا هالینی
	فی منتصف الصيف
M~ Day	بست و چواری مانگی حوزه پیران
	الرابع والعشرون من شهر حزيران (يونيه)
midway /ˈmɪdˈweɪ/ <i>adj, adv</i>	نیفه کاری، نیوان،
	نیوه پری
	فی منتصف الطريق
midwife /ˈmɪdwaɪf/ <i>n</i> [C] (<i>pl</i> midwives)	مامان،
	دایپر، مامانو
	قابله / دایه
midwifery /ˈmɪdwaɪfəri/ <i>n</i> [U]	مامانی، دایپر زانی،
	دایپری
	قبالة، مهنة التوليد
1 <i>might</i> /maɪt/	به لکوی، (بروانه <i>may</i>)
	(انظر <i>may</i>)
2 <i>might</i> /maɪt/ <i>n</i> [U]	هیز، زوردارى زورده ستی،
	په رگان
	قوة، بطش، جبروت
mighty /maɪti/ <i>adj</i> (-ier, -iest)	به هیز، به توانا
	قوی، جبار، شدید الباس
□ <i>adv</i>	گه وره
	(ل، د) جدا
migrant /ˈmaɪgrənt/ <i>n</i> [C]	باندهی کوچکهر
	(بخاصة) طائر مهاجر
migrate /ˈmaɪgreɪt/ <i>vi</i>	کوچ ده کات، کوچهر دکت،
	باندهی کوچ ده کات هه مو و هه زنی
	یهاجر، یزح (الطیور) مهاجر، تقوم بهجرة فصلية
migration /ˌmaɪˈgreɪʃn/ <i>n</i>	کوچکهر دن، بارکردن
	هجرة
migratory /ˈmaɪgrətəri/ <i>adj</i>	کوچهر، کوچهری،
	په وهدند
	مهاجر
<i>~ birds</i>	باندهی کوچهر، کوچکهر، په وهدند
	طیور مهاجرة
migraine	نیوه ژانه سه ر
	الشقيقة
mike /maɪk/ <i>n</i> [C]	مایکروفون
	(ل، د) میکروفون

۱. نەرمونىي، ناوھەند، **mild** /maɪld/ *adj* (-er, -est)
 فېتىك، خاۋ، ھېۋاش
 ۱. لېتىف، رەتت، مەتەل، خەلىف
 ~ *weather* ناۋ ھەۋايى خۇش و مام ناۋەندى
 طقس لېتىف مەتەل
 ~ *punishment* سزا يەككى سوڭ ۲. (خواردن و
 خواردنەۋە يەككە تونۇدۇتۇر نەيى)
 غەربە خەيفە ۲. (الطعام والشراب) مەتەل، غەربە ھەدەد:
 مام ناۋەندى، يەريە سوڭ وروون كەم كەھل ~ *ale*
 جەمە خەيفە قەلئە الكحول
mildly *adv* بەنەرمى
 بلطف، باعتەل، بېلىق
mildness *n* نەيى، نەرمى، مام ناۋەندى
 رەتە، نەرمە، لېتىف، مەتەل
mildew /mɪldju:/ *n* [U] زەنگ، كوكك، كەرو، گەنى
 توشى روۋەك نەيىت بەھۋى شى و تەرى
 غەن فەرى يەككە نەيىتات بئەئير الرطوبە
mile /maɪl/ *n* [C] يەك مەل = ۱۷۶۰ ياردە، ۵۲۸۰ يەيە،
 ۱/۶ كەم
 مەل = ۱۷۶۰ ياردە، ۵۲۸۰ قەم، ۱/۶ كەم
milestone *n* ئامازە دەر، نەيىشەنە، نەيىشەندەت،
 مەيىشەنە رەيگە، دورى شوين لەشۋەنكەۋە دەر نەخات
 مەلم، سۋە تەيىن بەد مەكان غەن المەكان التالى. علامە طريق
mileage /maɪldʒ/ *n* [C] خەيرايى، ماۋەيى براۋ بە
 مەل درىزى (بە مەلان)
 سەرتە او مسافە السەر بالمەل
militant /mɪlɪtənt/ *adj* تەكۋشەر، كوشا جەنگاۋەر،
 شەردەر، شەركار، تونۇدەر
 مەجەد، مەھارب، مەشەك فى حرب (بەخاسە روحيە) / مەطرف
militarism /mɪlɪtərizəm/ *n* [U] سەرباز خەۋازى،
 لەشكەرىيە
 الايسان ب او الاعتماد على القوة والمثل العسكرية
military /mɪlɪtri/ *adj* سەربازى، سەرباز، سوپايى،
 جەنگى، لەشكەرى
 عەسكىرى
 ~ *uniform* جەل و بەرگى سەربازى پۇشپە
 يەرتدى الزى العەسكىرى
 ~ *training* مەشقى سەربازى

التەربىب العەسكىرى
 ھەيزى سەرباز، سەرباز، سوپا □ *n* [U]
 قۋات الجەيش، الجەند، الجەيش
militate /mɪlɪteɪt/ *vi* ~ *against* دۋى ئەۋەستى،
 كارى تەئەكە، كارتەكت، دەخەت
 يەككە مەۋتال، يەمەل شەدە، يۇتەر غەلە
militia /mɪˈlɪʃə/ *n* [C] مەيلىشا، سوپايى گەل مەيلىشا،
 لەشكەرى نەريزكى
 مەطۋەون مەيىن مەربون عەسكىرى، العەرس المەنى
milks /mɪlk/ *n* [U] شەر، زەك
 ھەلب، لېن
 □ *vi* شەر دەۋشە، دۋوشە
 يەلب، يەلب
milksmaid *n* [C] شەر دۋش، (زەن)
 ھەلبە، ھەلبە البەر
milksman /mɪlksman/ *n* شەر فروش (پەيۋ)
 لېان، موزە لېن
milks-tooth *n* [C] ددانى شەرى
 الراسخە، سەن اللېن
milky /ˈmɪlki/ *adj* (-ier, -iest) شەرى ۋەكو شەر،
 شەرى
 لېنى، ھەلبى، مەل
the Milky Way *n* رەيگە كاكەشان، رەي ياكادزا،
 كۆمەلە نەستەرى زور بچوك بەشەۋە دۋەنەلى شى
 لەئاسمان ديارن
 المجرە، دەر البانە (فەلەك)
mill /mɪl/ *n* [C] ۱. ئاش، ھارەر، كارگە ۲. كارگە
 ۱. طاحون، مەتەنە ۲. مەنە، مەل:
 كارگە كاخەز، لۆكە، پۇلا ~ *paper-cotton-steel-*
 مەل روق / قەن / فۇلا
 كارگە تەختە داتاشەن ۳. ئامەرى بچوكى ~ *saw-*
 بۇھارەن، ھارەرى دەستى
 مەل لئەر الاشخاب ۴. آلة صغيرة للطحن، مەتەنە يدۋە
 ھارەرى قاهۋە ~ *a coffee-*
 مەتەنە قەرە
 ۱. ئەپھارى، وردى ئەكە، دھەرت □ *vi, vi*
 ۱. يەلمەن، يەلمەن
 ~ *grain/flour* دانەۋەلە ئەھارى، ئارد ئەھارى

- يطحن الحبوب / الدقيق
 ۲. لیواری دانداز وهك (پاره‌ی كانزایی) ~ ed edge
 ۳. (ولاخ، جه‌ماوهر) بجولین بهم لاو نه‌ولادا به‌شپرزهی
 ۲. حافة مشرشرة (كالعصلة المعدنية مثلا) ۳. (المواشي، جمع الناس) تتحرك هنا وهناك بشكل مضطرب
 به‌رده‌نه‌ستن، په‌كینك له‌دوو به‌رده‌كه‌ی ناش **millstone** *n*
 به‌رده‌ناش، اراسیاو، نه‌ركینکی گران
 حجر الرخى، احد حجرى الطاحون، (مجاز) عبء ثقیل
millennium /mi'leniəm/ *n* [C] (pl -nia, ~s)
 ۱. هزار سال، پیرهاتی په‌ك هزاری، یادگار هزاری ۲.
 پاشه‌روژی وروناك یو هم‌موان
 ۱. الف عام ۲. مستقبل ینعم فيه الجميع بالعادة
millier /mi'le(r)/ *n* [C]
 ناشه‌وان، ناشقان، قه‌راش
 طحان
millet /milit/ *n* [U]
 دارو جان، گارس، هرزن، باچك
 الدخن، ذرة عويجة
milli- /milɪ/ *prefix*
 پیشگه به‌مانایی به‌شیک له
 هزار، پیشگه كو پارچه‌پك ژ هزاری
 سابقه معناها: جزء من الألف
 ~ gram
 میلگرام: به‌شیک له‌هزارى گراميك
 المیجرام: جزء من الالف من الجرام
 ~ metre
 میلیمه‌تر: به‌شیک له هزار له‌مه‌تریک
 المیلیمتر: جزء من الالف من المتر
milliner /mi'lina(r)/ *n* [C]
 فروشیاری شهبه‌ی ژنانه،
 چیکه‌ر یا فروشهری کولالین ژنان
 بائع او بائعه قبعات السيدات
millinery *n* [U]
 شوینی فروشتن یا دروستکردنی
 شهبه‌ی ژنانه
 (مكان صنع او بيع) قبعات السيدات، الحاجات اللازمة لقبعات السيدات
million /mi'lɪən/ *n*
 ملیون، هزار هزار
 ملیون، الف الف
millionaire /mi'lɪə'neɪ(r)/ *n* [C]
 ملیونهر، خاوه‌نی
 ملیون
 المليونير، صاحب الملايين
mime /maɪm/ *vi, vt, n* [C]
 لاسایی ده‌کاته‌وه، په‌ناماژه
 به‌جولاندنی ده‌ست و ده‌موچاو، شاتوگه‌ریامت
 (يقوم ب) التمثيل بالاشارات والحركة فقط

- لاسایی کار، لاسایی، کرداری
 ین ده‌نگ، چاولیکه‌ر، زر
 مقلد، محاكى، صوري، كاذب:
 شهر، چافلیکه‌ر، شهرى وینه‌ی، هه‌ریه‌ناو ~ warfare
 حرب صورية
 لاسایی کهر، چاولیکه‌ر
 □ *n* [C]
 المقلد، المحاكى
 □ *vi* (pt, pp ~ ked)
 ۱. لاسایی نه‌کاته‌وه ینیی
 رانه‌بویری، قسه‌ی له‌گه‌ل نه‌کا به‌مه‌به‌ستی گاته‌ه پیکردن،
 چاف لی دکت
 ۱. یقلد او یحاکى بقصد التسلية، يشبه
mimicry *n* [U]
 نواندن به‌ناماژه، لاسایی کردنه‌وه
 محاكاة، تقليد، تمثيل بالايحاء
mimosa /mi'mɔ:zə/ *n* [C]
 میموزا: جوهره رووه کیکه
 شهرمین (مه‌لرز)
 میموزا، نبات السط
minaret /mi'nə'reɪ/ *n* [C]
 مناره پروانه وو شه‌ی
 مزگه‌وت *mosque*
 مثانة، منارة (انظر كلمة *mosque* مسجد)
mince /mins/ *vi, vt*
 ۱. نه‌یجینی، قیمه‌ی نه‌کا، پارچه
 پارچه‌ی بچوکی نه‌کا
 ۱. بفرم، يقطع قطعاً صغيرة
 ۲. به‌راشکاوای نه‌دوی، ین پیچو *not ~ matters*
 په‌نانه‌دوی ۳. نه‌دوی یا نه‌روا به‌ته‌کلیفه‌وه
 ۲. یتکلم بصراحة، یتکلم بدون لف او دوران ۳. يتحدث او يسیر
 على نحو متكلف
 □ *n* [U]
 گوشتی جنراو، قیمه
 لحم مفروم
mincemeat *n* [U]
 تیکه‌له‌ی هارپاو له‌مبوه‌ی
 وو شکرپاو یو جوانکردنی هه‌ویره‌مه‌نی، قیمه‌کردن
 خلیط مفروم من الفواكه المجففة لحشر الطائر
mince-pie *n*
 هه‌ویره‌مه‌نی میوه، کولیره به‌قیمه‌ی میوه
 فطيرة محشوة بالفواكه المفرومة
 ۱. (هوش، میشك) **mind** /maɪnd/ *n* [C,U]
 هوشمه‌ندی، ژیری، بیره‌وه‌ری
 ذاكرة، عقل
 دینه‌وه یادی، له‌بیری ناچنی، *keep/bear sth in ~*
 هه‌رگیز له‌یادی ون ناییت

	يتذكره، لا ينساه، لا يغيث عن باله
<i>call to ~</i>	فكري له كهو يتهوه، ييري له كهو يتهوه
	يعيد الي الذاكرة، يتذكر
<i>put sb in ~ of</i>	ييري له كهو يتهوه، ييري له خاتوه
	٢. را، ييرزكه، بوجون
	يتذكره ب ٢. را، فكرة وجهة نظر
<i>make up one's ~</i>	نيهت دني، سووره له سر، پريار
	له دات
	عقد النية على، صم، اتخذ قرارا
<i>change one's ~</i>	راي خوي له گوري
	بغير رايه
<i>be in two ~ s (about sth)</i>	دودله له كردني كارنك
	متردد (في امر ما)
<i>speak one's ~</i>	بهراشكاوي رايي خوي درته خا
	بغير عن رايه بصراحة
<i>be of one ~ /the same ~</i>	دو كهس يان زياتر ينك
	له كهون له سر ييرورا
	(شخصان او اكثر) يتفقان او يتفقون بالرائي
<i>have a good ~ to</i>	زورحه زي لي له كات،
	تامه زرويه تي
	يعيل الي شيء ميلا شديدا
<i>take one's ~ off</i>	ناراسته ي ده گوري، وازي ليندني،
	ييري لي ناكاته وه ٣. هوش، بير
	يتحول عن، ينصرف عن، يتوقف عن التفكير في ٣. عقل، فكر
<i>out of one's ~</i>	ده سه لاني به سر خوي دا ناميني،
	هوشي ناميني، تيك له چني
	يجن، يقصد صوابه
<i>not in one's right ~</i>	له قلبي له كه لا دا ناميني، تيك
	له چني
	يطير عقله، يخل
<i>presence of ~</i>	زور ووريا، به لگه هيان ٤. كه سينيكي
	خاوه ن توانايي له قلبي
	حضور البديهة ٤. (الشخص يتبع ب) المقدرة العقلية
<i>one of the greatest ~ s of the age</i>	به كني له گه ووره
	ييركه ره كاني سه دردم
	احد كبار مفكري
<i>mindful adj ~ of</i>	هوشمه ند، هوشيار، بايه خدا،
	به ناگا، وريا

	مهتم، متنبه، واع ل
<i>mindless adj ~ of</i>	بي هوش، بي ناگا، ناشي
	غير مهم او واع ل
<i>mind /maɪnd/ vt, vi</i>	١. چاوديري له كا، گويي بي
	له دا، ورياي نه بي، سه رنج دكت
	١. پراعي، ينه ل، يحترس من
<i>~ ing the baby</i>	مندا ل به خيو له كا، هشيار ديت
	يرعي الطفل
<i>M~ the step!</i>	ناگات له قادرمه كان ييت وريابه
	احترس من الدارج اخذ بالك من السلم
<i>M~ your own business.</i>	خوت هه له مقور تيه
	له شتيك كه به يوه ندي به تووه نه بي
	لا تدخل فيما لا يعنيلك
<i>M~ (out)!</i>	وريابه، ناگاداريه، له سه رخو، هوشيار به
	٢. تنگاويرون له، به ره له ستي دكت
	انتبه! احترس!، حذرا ٢. يتضايق من، يحترس على
<i>Do you ~ my smoking?</i>	رينگم بي له ده ي جگه ره
	بكيشم؟
	اتسمح لي بالتدخين؟
<i>Would you ~ shutting the door?</i>	رينگم له ده ي
	ده رگا كه دا بيه م؟
	اتسمح باغلاق الباب؟
<i>mine /maɪn/ pron</i>	راناوي هه بوني بو من
	خاصتي، لي
<i>mine /maɪn/ n [C]</i>	١. كانگه، سه رچاوه، كان، كاني،
	مين، كانگا ٢. مين، توتيليك له زير جيگه كاني دوژمن
	١. منجم (مجاز) مصدر ينبوع المعرفة ٢. لغم، نفق تحت مواقع
	العدو
<i>ships sunk by ~ s</i>	پاپوري ب مين نوقوم بوو
	سفن اغرقها الالغام
	١. كانزا در دپني له كان ٢. به مين ويرياني له كا
	٣. هدر وه ابروانه (under) لوغم له چيني له زير سه نگره ي
	دوژمن
	١. يعدن، يستخرج المعادن من المناجم ٢. يلغم، يدمر بواسطة
	الالغام ٣. (ايضا) يحفر نفقا تحت موقع للعدو
<i>minefield n [C]</i>	كپلگه ي له لغام، مين
	حقل الالغام
<i>mine-layer n [C]</i>	كه شتي چاندني له لغامي ده رايي

	جەنگ گەمی یا مینان دچینت
	سفينة بث اوزرع الالغام البحرية
'mine-sweeper <i>n</i> [C]	مین لاهەر، مین مال
	كاسحة الالغام
'miner /maɪnə(r)/ <i>n</i> [C]	كانزا، كومرفان، كرىكارى
	كانگەر، كانگەر
	معدن، مشغل فى التعدين
'mineral /ˈmɪnərəl/ <i>n</i> [C]	كانزا، مادەن
	معدن، فلز
'mineral water <i>n</i>	ئاوى كانزاىى
	مياه معدنية
'mingle /ˈmɪŋɡl/ <i>vt, vi</i>	تیکەل دەبى، تیکەل دېت
	يختلط ب، يمتزج
'truth ~ d with falsehood	راستىيە كان تیکەل
	به ناراستىيە كان دەبن
	حقائق تختلط بالا كاذيب
'mingling with the crowds	تیکەل بە خەلک ئەبن
	بەجە ماوەر ئەبن
	يختلط او يچول بين الجماهير
'mini- /ˈmɪni/ <i>prefix</i>	پيشگريکە بە مانايى بچووک،
	کوژوت
	بادنة معناها: صغير، قصير
~ bus	نەقەرە نگرى بچووک
	باس صغير
~ skirt	تەنورەى کوژوت
	تنورة قصيرة
'miniature /ˈmɪniətʃə(r)/ <i>n</i> [C]	وینەى بچووکراوى
	کەسک، نىگارۆک، بچووکگرى شتىک
	صورة مصغرة لشخص، نسخة او نموذج مصغر لشيء؛ (سابقة للمنفوت)
	وینەى بچووکراوى هیللى ئاسن منداڵ
~ railway	پارى پى ئەکا
	نموذج مصغر لسكة حديد يلعبه الاطفال
'minimize /ˈmɪnɪmaɪz/ <i>vt</i>	بچووکى ئەکاتەو، کەمى
	ئەکاتەو، نزمى ئەکاتەو
	يصغر، يقلل، يخفض
'minimum /ˈmɪnɪmə/ <i>n</i> [C], <i>adj</i> (pl -ma, ~ s)	
	بچووکترىن، کىمترىن، کەمترىن، ئەم پەر، کەمترىن رادە

	پەلەى گەم
	الحد الأدنى، الدرجة الأدنى
'the ~ temperature	کەمترىن پەلەى گەرمى
	درجة الحرارة الأدنى
~ wages	کەمترىن کرى
	الحد الأدنى للاجور
'minion /ˈmɪniən/ <i>n</i>	کۆپلە، خزمە تکار، بە کرىگىراو،
	پىرەو
	عبد، خادم مأجور
'minister /ˈmɪnɪstə(r)/ <i>n</i> [C]	۱. وەزىر، پالیوز، شالىار،
	شاھيار
	۱. وزير
'M~ for Defence	وەزىرى پەرگرى
	وزير الدفاع
'Prime M~	سەرۆک وەزىران ۲. پياوى دىنى، ئولدار
	رئيس الوزراء ۲. قسيس، راع دينى
□ vi	دەستى يارمەتى بۆ درىژ ئەکا، شەونخوونى بۆ
	بەخوکردن يا خزمە تکردن ئەکا
	يعد يد العون، يسهر على رعاية او خدمة...
~ ing to the sick	ئەركى چاودېرى نەخۆش
	دەگرىتە نەستۆ
	يسهر على رعاية المرضى
'ministerial /ˈmɪnɪˈstriəl/ <i>adj</i>	وەزارى، پەيوەندى
	بە وەزارە تەوە هە يە، ئولدارى، قەشە يەنى، شالىارى
	وزارى، متعلق بالوزير او الوزارة، كهنوتى
'ministration /ˈmɪnɪˈstriʃn/ <i>n</i> [C]	فرياكەوتن،
	فرياكوزارى
	أسحاق، عون، خدمة (و بنجاحة) كهنوتية
'ministry /ˈmɪnɪstri/ <i>n</i> [C]	۱. وەزارەت
	۱. وزارة:
'the Air M~	وەزارەتى فەركەوانى ۲. وەزارەت،
	لەنجومەنى وەزىران
	وزارة الطيران ۲. الوزارة، الهيئة الوزارية، مجلس الوزراء
'enter the ~	۳. ئەچىتە وەزارە تەوە، ئەبى بە وەزىر
	۴. پۆستى وەزىر ئەركەكانى يان ماوەى فەرمان رەوايسى
	پەكەى
	۳. يدخل الوزارة، يصيح وزيرا ۴. منصب الوزير او واجباته او
	مدة ولايته

mink /mɪŋk/ *n* [C,U] مينك: نازەئىكى شىردەرى
كۆلگى، قىزىك

المنك: حيوان ثدى لاحم، فرو المنك

minnow /mɪnəʊ/ *n* [C] جۆرە ماسى يەكە لەناوى
شېرىن دا دەۋى بېچوك، زېنگە ماسە يەك نوروپى بېچوك
نوع من أسماك المياه العذبة الصغيرة جدا

minor /maɪnə(r)/ *adj* ۱. بېچوك، كەم بايەختەر،
بېچوك، لاوەكى مزادەك نەگرنىگ
۲. اصغر، اقل اهية، صغیر، ثانوى:

a broken leg and ~ injuries قاجى شكاو وېرىن پا
توشبۇنى سوگ ۲. براىى بېچوك، بېچوكترىن پرا لە تەمەن
رجل مكسورة واصابات طفيفة ۲. اصغر الاخير، الشقيق
الاصغر سنا

Jones M~ جۇنژى بېچوك
جوتز الصغیر

~ scale (موسىقا) كىلىلى بېچوك
۳. (موسىقى) المفتاح الصغیر

n نەوجەوان، كەسىپكى تاكامل، ھېشتا نەگە پىشتۇتە
تەمەنى ياساىى

شخص قاصر، لم يبلغ السن القانونية بعد

minority /maɪnərəti/ *n* [C,U] (*pl -ties*) ۱. تەمەنى
مىندالى (نەوجەوانى) پېش باقى بىوون ۲. كەمايەتى،
كىمايەتى، كەمىنە

۱. سن الحدائة اى ما قبل سن الرشد ۲. اقلية، الاقلية

minstrel /mɪnstrel/ *n* [C] لوتى، گۇرانى نىز،
ستراىنېز، دەنگىز

مغن متجول (فى العصور الوسطى)

mint /mɪnt/ *n* [U] ۱. نەختا، پونگە، پىتك، تەختاڭك
نبات النعنع او النعنع

mint /mɪnt/ *n* ۲. شۇئى دارىشگە پاره، لېدانگە،
دارىشگەھا (پارا)

دار، سلك العسل، دار الضرب

vi دراو لېتەدا، لېدەت دراڭى
سك العسل

minuet /mɪnjuet/ *n* سەماىى كلاسىكى،
لەسەرغۇلەنئوان دوو كەس دا، ئەلمېنىت موسىقاى ئەم
سەمايە يە

رقصة كلاسيكية بطيئة لشخصين. موسيقى هذه الرقصة.

المينويت

minus /maɪnəs/ *prep, adj* (نېشانەى لېدەركردن)
كىم دەر نېشانەك (ـ)، ھېماى لى دەركردن، نېشانەك
ناقص: علامة ناقص

حەوت سى لى پروا ئەكاته (7-3 = 4) 7 ~ 3 is 4
چوار

۷ ناقص ۳ يساوى ۴

adj سالب / ناقس سالب لەپىركارى دا
سلبى، كىمە سالبە فى الرياضيات

the ~ sign نېشانەى سالب (ـ)
علامة الطرح (ـ)

a ~ quantity نېشانەى لېدەركردن، پرى كەم سفر
(۲۰، ۲۰۰)

كمية اقل من الصفر -۲۰، ۲۰ س

minute /mɪnɪt/ *n* [C] ۱. خولەك ۲. بەشېك لە ۶۰
پلە ۳. ياداشتنامە، راپۇرتى رەسمى ۴. لەشېوگى كۇدا،
ئامادە بوانى كۇر

۱. دقيقة ۲. جزء من ستين من الدرجة ۳. مذكرة رسمية ۴. (فى)
صفة الجمع) محاضر الجلسات

minute-book *n* [C] پەراۋى پەراۋى ئامادە بوانى
كۇر، تۇمارگەى رۇداۋەكان
دفتر محاضر الجلسات، سجل الوقائع

minute /maɪnju:/ *adj* ۲. زۇر بېچوك، ووردين،
زۇر بايەخ بەناۋەرۇك وورده كارى يەكان ئەدا
دقيق، صغیر جدا، مدق، يەتم، بالتفصيل اهتماما بالغا

a ~ description باسكردن بە وردى پەورده كارى يەوە
وصف تفصیلى، وصف دقيق

minx /mɪŋks/ *n* [C] كچىكى بەخېرەت، كچا رۇقايم
فتاة جريئة

miracle /mɪrəkl/ *n* [C] ۱. سەرسۇرمان، موھىجەزە،
دەرئاسا

۱. معجزة، اعجوبة

a ~ of ingenuity ۲. سېفەتلىك سەرنىج رادە كېشى:
(ئەوە) زۇر ناياپە (لېھاتەو)

۲. صفة تسترعى الانتباه: (انها) معجزة فى البراعة

miraculous /mɪrəkjʊləs/ *adj* سەپەر، سەرسۇشتى
خارق، معجز، عجيب

۱. تراويلكە، سەراب **mirage** /mɪrəʒ/ *n* [C]

	۲. چه و تینی، وه همی هه نغمه له تین
	۱. سراب ۲. (مجاز) وهم خادع
mire /maɪə(r)/ <i>n</i> [U]	زه لکاوێ قوڤ، لیتاو، ته قن حه ری
	مستقع، طین، و حل
mirror /mɪrə(r)/ <i>n</i> [C]	ئاوینه، خۆدیک، قوڤیک مرآة
□ <i>vt</i>	پنجه وانده ی ئه کاته وه وه ک ئاوینه په کس کالمرآة
mirth /mɜːθ/ <i>n</i> [U]	پیکه نین، خووشی، شادی ضحک، مرح، طرب
mis- /mis/ <i>prefix</i>	پشگر بیکه به مانای خراب، هه له، پشگه ره کو به ده خرابه بادنه معناها: علی نهر سی او خاخی
misadventure /mɪsəd'ventʃə(r)/ <i>n</i> [C,U]	روداوی خراب، به خت رهشی، کۆسپ، نه گیه تی حادث سی، بلیه طفیفه
misanthrope /mɪsənθrəʊp/ <i>n</i> [C]	(کەسی) رق له دل، دژ مروف، کیناوی، بوخرن (شخص) کاره للناس، مبض البشر
misanthropic /mɪsənθrəpɪk/ <i>adj</i>	دژه مروفایه تی، دژه مروفی کاره للبشریة
misbehave /mɪsbɪ'herv/ <i>vi</i> , <i>vi</i>	خراب رهفتار ده کات، خرابی دکت پسی، السلوک
miscarriage /mɪs'kærɪdʒ/ <i>n</i>	۱. خراپه کاری ۱. اساءه
~ of justice	چه سپاندنی به ندی یا سا ۲. سه ره گرتن، دارمان
	تطبیق احکام القانون ۲. اخلاق، احباط:
~ of goods	نه گه پشتی که له پهل ۳. خستن، له بارچوون
	عدم وصول البضائع ۳. اجهاض، اسقاط الحمل
miscarry /mɪs'kærɪ/ <i>vt</i> (<i>pt</i> , <i>pp</i> -ried)	(هلان) سه رناگرئی، شکستی نه هینن، ژبه ردچت، دکه لت ۲. (نامه) ناگاته ده ست خواوه نی ۳. (سلک پر) مندا له که ی له بار نه چن
	۱. (الخطه) تحبط، تفشل، تخفق ۲. (الرسالة) تخفق فی الوصول

	الی صاحبا ۳. تسقط (الحامل)
miscellaneous /mɪsə'lemɪəs/ <i>adj</i>	جۆراوجۆر، جیاواژ، که شکۆل، تیفه ل، هه مه جۆر متوع، مختلف
miscellany /mɪ'selənɪ/ <i>n</i> [C] (<i>pl</i> -nies)	هه لپوارده، هه مه جۆر هه لپوارده (ویژه یی) مستجابات، متوعات، مختارات (ادبیة)
mischance /mɪstʃ'ɑːns/ <i>n</i> [C,U]	رودای خراب، به خت خراب، به ده به ختی حادث سی، سه طالع
mischievous /mɪstʃɪ'vʊ/ <i>n</i> [U]	۱. زیان، نازار، شهر ۱. ضرر، آذی، شر
<i>make ~ between</i>	ئاژوه و دوو به ره کی نه خاته تیوانان ۲. لاساری مندا ل و فروفیلان، کیشه کان یشیر الشقاق بین، یوقع الخلاف بین ۲. شقاوة الصفار وشیطنتهم، مناعب
<i>boys who are always getting into/ up to ~</i>	له و کورانه ی که هه میشه فیری لاساری و ته له که بازین ۳. ناره زوینو گینه لکردن
	اولاد یشادون فی الشقاوة ۳. میل الی المعاکسة
<i>eyes full of ~</i>	چاوی پر لاساری، چاوسوری عینان تستکان بالشقاوة
mischievous /mɪstʃɪ'vʊs/ <i>adj</i>	زیان به خشی، نه گریس، زیانکار، چه زیه نازاردان نه کا مؤذ، مولع بالآذی، عاث
<i>as ~ as a monkey</i>	نه گریس وه که مه یحون شقی کالقره
misconceive /mɪs'kɒn'siːv/ <i>vi</i> , <i>vi</i>	خراب تی ده گات، بیرۆکه ی هه له هه که گری، چه وت تیدگه هت، چه وت باوه ری
	پسی الفهم او الادراک، یعمل فکرة خاطئة عن
misconception /mɪs'kɒn'sepʃn/ <i>n</i> [C,U]	له ژیر کاریگه ری تحت تاثیر فکرة
<i>under a ~</i>	بیرۆکه ی هه له بابو چونی هه له، چه وت باوه ری
	خاطئة او تصور مغلوط
misconduct /mɪs'kɒndʌkt/ <i>n</i> [C,U]	لادان

له‌رێگه‌ی باش، لادان له‌ راستی (وه‌ك تاوانی زینا كردن)
 انحراف عن جادة الصواب (كار تكاب الزنا مثلاً)
 □ /mis'kɒn'strʊ/ vt خراب به‌رێوه‌ی نه‌با، په‌وشت
 یاهه‌لسوکه‌وتی خراب نه‌کا
 یسی، التدبیر أو الإدارة، یسی، السلوك أو التصرف
misconstrue /mis'kɒn'strʊ/ vt له‌رونکردنه‌وه‌دا
 هه‌له‌ په‌، چه‌وت تێدگه‌هت
 یخطئ، التفسير أو التأويل
miscount /mis'kaʊnt/ vt, vi له‌ژماردندا هه‌له‌نه‌کا،
 ده‌هژمێرت هه‌ژماردن، چه‌وت ده‌هژمێرت
 یخطئ، فی العد
miscreant /mis'kri:ənt/ n [C] سێ به‌ندی، زۆل،
 ته‌له‌كه‌باز، به‌دبێزی، بێ فوول
 وغد لێم، محتال
misdeal /mis'di:l/ vt, vi (pt, pp -dealt /-delt/) هه‌له‌ نه‌كات له‌ دابه‌شکردنی کافه‌زی یاری، چه‌وت بلاف
 دکت
 بخطئ، فی توزيع اوراق اللعب
 □ n [C] نه‌م جۆره‌ هه‌لاته‌، چه‌وت بلاف کرن
 خطا من هذا النوع
misdeed گونا، تاوان، به‌دکردن، کاری ناپه‌سەند
 اثم، ذنب، جریه
misdeed لادان، سوکه‌تاوان، سه‌رکه‌شی،
 گوناخ، گوناخ
 جنه‌، جرم ظریف
misdeed /maɪzə(r)/ n رۆد، چاوچنۆک، چاوچنۆکی،
 به‌رچاوته‌نگ، پوول په‌رست، په‌زیل، ده‌ستگرتی، چکوس
 بخیل، شعیح، مقرر
misdeed /maɪzə(r)/ n په‌په‌وه‌مدی به‌چاوچنۆکی په‌وه‌ هه‌یه‌،
 رۆد، په‌چه‌ر، پوول په‌رستی، په‌زیلی، چکوس، کنوس
 متعلق بالخیل، تفتیری
miserable /mɪzəbəl/ adj ١. کۆلۆ، چاره‌ره‌ش،
 به‌دبه‌خت، خه‌مبار، خه‌مبارانه‌، په‌ریشان، قه‌له‌نده‌ر، سه‌فیل
 شه‌په‌رزه‌ ٢. جۆری خراب
 ١. بانس، تعیس، مقبض للفیس، محزن ٢. ردی، النوع
miserably /mɪzəbəl/ adv به‌دبه‌ختانه‌، به‌چاره‌ره‌شی، به‌هه‌ژاری،
 به‌ خه‌مباری
 علی نحو بانس أو تعیس، بتعاسة

misery /mɪzəri/ n [C,U] (pl -ries) په‌ژاوره‌و
 خه‌مباری، ئازاری هه‌ژاری، په‌ریشانی، په‌له‌نگازی، سه‌فیلی
 بؤس، شقاء، ألم، فقر
 به‌کۆلۆی نه‌ژی، ستوخاری
 یعیش فی بؤس
misfire /mis'faɪə(r)/ vi (نوتمبیل) (چه‌ك) ناته‌قیت،
 لیش ناكات، به‌دگونجان، نه‌ته‌قین
 (البندقية) لا تطلق، (السيارة) لا تشتغل
 □ /mis'faɪə(r)/ n [C] كێشه‌ی له‌م جۆره‌، نه‌ته‌قین
 (چه‌ك)
 خلل من هذا النوع
misfit /mis'fɪt/ n شتیکی نه‌گونجاول، وه‌ك (جل و
 به‌رگ) بۆكه‌سیکی، دیاری کراو، نوشتی، ده‌وپر، قه‌شمه‌ره‌،
 كه‌سیك ناشی بۆ نه‌و په‌له‌ یانه‌و په‌یه‌ی كه‌کاری تیا نه‌کا
 شی، غیر ملاتم (کالاباس مثلاً) للشخص المقصود: (مجاز)
 شخص غیر صالح للنصب الذي يشغل
misfortune /mis'fɔ:tʃu:n/ n [C,U] به‌دبه‌ختی،
 بێ شانس، به‌له‌نگازی، سه‌رگه‌ردانی، په‌شك، به‌دبه‌خت
 سه‌ر، حظ، محنة، مصیبة
misgiving /mis'gɪvɪŋ/ n [C,U] گومان، ده‌ته‌پێن
 شه‌، ریه
misguided /mis'gɪdɪd/ adj دله‌خسته‌به‌ر، ناماقوول، گوچراکه‌ر،
 وێڵکه‌ر
 مضل
mislead /mis'li:d/ n [C] رویداوی ناخۆش،
 به‌دبه‌ختی، بویه‌ را به‌دخت په‌ش، بێ مه‌ترسی
 حادث مؤسف (عادةً غیر خطر)
mislead /mis'li:d/ vt (pt, pp misled /-led/) شتیك
 داله‌نی به‌رێكه‌وت له‌شوێنێك داکه‌ زه‌حمه‌ ته‌ بیدۆزێته‌وه‌،
 شوینی ون نه‌کا
 یضع شیئا صدفةً فی مکان یصعب التحرر علیه
mislead /mis'li:d/ vt (pt, pp misled /-led/) ریی
 لێ ون ده‌کات، به‌ هه‌له‌دا ده‌پسات، فریوی ده‌دات،
 به‌دبه‌ختاری نه‌کا
 یضل، یضل، یخدع، لا یحسن الترجیه
misnomer /mis'naʊmə(r)/ n [C] به‌کارهێنانی
 هه‌له‌ی ناویان ووشه‌، چه‌وت، ناگه‌رن، چه‌وته‌ ناف
 استخدام مغلوط لاسم، او کلمه‌

۱. شت له شوینی خوی **misplace** /mis'pleɪs/ vt
داناښي، چټوت دادنت ۲. (له شوښوګي نادياردا) خوښه ويستی
وسوړی خوښی ده دات به په کي که شي او یی نی به
۱. پټع شتا فی غیر موضعه ۲. (فی صیغه المبني للمجهول)
یمنع محبته او ثقت له لمن لا یستحقهما
misprint /mis'prɪnt/ vt
له چاپ دا هه له ده کات،
چټوت چاپ دکت، چټوت لی ووه نه گری
یخطی فی الطبع
□ /mis'prɪnt/ n [C]
هه له ی چاپ، به هه له چاپ کردن
خطا مطبعی
misquotation /mis-kwə'teɪʃn/ n
هه له وهرگرتن،
چټوت لی وهرگرتن
خطا فی الاستشهاد أو الاقتباس
misquote /mis'kwəʊt/ vt
هه له نه کا له گه واهی
کردن یان گواستنه واهی قسهو کردنی به به لکه هه ووه
به کاره ښانی ده فی راست
یخطی فی الاستشهاد او الاقتباس او النقل، یخطی. فی
استخدام النص الصحيح
misrule /mis'rul/ n [U]
هه له له فرماندان
إساءة الحكم
miss /mɪs/ vt, vi
۱. هه له ده کات، ناپینکی، لټادات
۱. یخطی. الرمی:
تقه له شیر ده کات و *fire at a lion and ~ it*
ناپینکی
یطلق النار علی اسد ویخطی. الاصابة
try to catch a ball and ~ it
هه ولی گرتنی تویه که
ته دات به پلام دهستی ناکه ووی
یحاول الاساک بکرة ویخطوها
~ a train
شه منده فوره که جی دټلی
یفرته القطار
~ the point of a joke
له مه خرای نوکه که تی ناگا،
به هه له تی نه گا ۲. هه ست به خه هت ته کات له سهر نه وونی
یان وونی شیک هه ست به خه ریپی نه کا
یقصر عن فهم رمی النکته ۲. یسهر بالحره او الاسف (علی
غیاب شی. او فقدان)، یسهر بالوحشه او الحین
هه ست *She'd ~ her gardener if he left.*
به بی تاقه تی نه کات نه گه رباخه وانه که جی یی پیلن کلا ی کار
نه کات

- شتر بالاسف اذا ترکها البستاني الذي یعمل عندها
۳. پشت گوی نه خا، شتی لانه یا *~ sth out*
۳. یقتل، یهمل، یحذف (شیئا)
□ n [C]
نیشانه ناپینکی
عدم اصابة الهدف، رمیه خائبة
a lucky ~
به زه حمه ت پژگاری نه بی، زور به ستم
ینجو بصوری، یكون علی قید شرة من الهلال
missing *adj*
وونیو دیار نه ماو ناته وواو
مفقود، ضائع، ناقص
a book with two pages ~
دوویپه ری پراوه که
وونیووه
کتاب اخفت، منه صفحتان
سهر یازه کوژراو *dead, wounded and ~ soldiers*
بریندارو وونیووه کان
الجنود القتلى والجرحى والمفقودون
پیش ناوی کیژ نه که ووی، خاتون و خان **Miss** /mɪs/ n
تاتی قبل لب المرأة العزباء او البنت، انسه
misshapen /mis'ʃeɪpən/ *adj*
(له شی) ټیک چوو،
کول، چټوت شکلگری، کریتگری
(الجم) مشوه، مسوخ
موشه کی ناراسته کراو، **missile** /mɪsaɪl/ n [C]
هاقیزبار وه که به کار دیت یو له ناویردنی هیزی دوژمان
قذیقه، صاروخ (یستخدم سلاحا لتدمير قوی الاعداء)
۱. ده سته ی میری، وه فد، **mission** /mɪʃən/ n [C]
شانه، سپاره، شانده ک
۱. بخته تمفل حکومت او هیته ما، وفد
وه فدی بازرگانی *a trade ~*
وفد تجاری
مژده بوری، هتاری ۲. نهرک، فرمان *religious ~s*
أرسالیات تبشیری ۲. مهمه، ساموریه، اېنیه و منشات
الأرسالیة و تنظیماتھا
۳. نامه، سپارده، ناما نجه کانی له ژیا ندا *his ~ in life*
۳. رساله، رساله فی الحیاة
مژده بوری **missionary** /mɪʃənəri/ n [C]
مبشر
(یو گاته) نامه، هتاری، نامه یا **missive** /mɪsɪv/ n [C]
ده ست تقیسی
(للفکاها) رساله

mitigation /mitɪ'geɪʃn/ n [U]	یسکن، یلطف، یخفف الالم هیواری کردن، هه‌دارندن، هه‌دار کردن
mitre /maɪtə(r)/ n [C]	تسکین او تخفیف الالم ۱. کولاف، کلای قه‌شه ۲. شوی بی به‌یک گه‌بشتی دوو‌پارچه ته‌خته ۱. تاج الاسف ۲. مکان اتصال قطعتین من الخشب ۱. ده‌ستکش، ده‌سگورگه ۱. چواربه‌نجه‌کان به‌یکه‌کوه، و په‌نجه‌کوره به‌جیا ده‌گریټ ۲. به‌رگ بو‌قول و ناو له‌بی ده‌ست ۱. قاز یکو الاصابع الاربع معا ویکو الابهام منفردا ۲. خطاه للرسخ وراحة البدن نقط mix /mɪks/ vt, vi تیکه‌ل ده‌بی، تیکه‌لی ده‌کا یخلط، یزج، یخلط، یمتزج ~ flour and suger شه‌کرونا‌ر دتیکه‌ل نه‌کا یخلط السكر والدقیق ~ Oil and water do not ناو روټن تیکه‌ل نابین الزیت والماء لایمتزجان ~ a batter هه‌ویری حه‌لوا تیکه‌ل نه‌کا یخلط عجینة الحلوی be ~ ed up in/with هاو‌به‌شه یا تیوه‌گللاه له سیاسه‌ت دا مشترک او متورط فی (السیاسة مثلاً) ~ feel ~ ed up in (about sth) واس واسی نه‌کا، داده‌میټی، ده‌شیوی بشعر بالبله، یختار، یتشوش mixed /mɪkst/ adj تیکه‌ل‌کراو، تیکه‌لاو، جوراو‌جور، به‌رنا‌لداری مختلط، مترع ~ ~ blessing بی‌به‌خشین، بی‌دانه‌وی، تیدا نه‌بین نعمه لا تخلص نقمه ~ ~ feelings هه‌سته به‌یکه‌کادچوه‌کان خوشی و ناخوشی به‌یکه‌کوه مشاعر متضاربة (فرح مشوب بالحزن مثلاً) ~ ~ pickles سرکه‌ی جوراو‌جور مخللات متنوعة mixture /mɪkstʃə(r)/ n [C,U] ۱. تیکه‌ل، تیکه‌له له‌شتی هه‌ه‌جور ۲. تیکه‌له

a smoking ~	۱. خلط، مزج ۲. خلط، مزج تیکه‌له‌ی جوره‌کانی توتن
moan /maʊn/ vi, n [C]	مزج من انواع التبع ده‌نرکینی، ده‌لورینی، ده‌نالینی، نه‌گری، گریان، شین وزاری، ناله‌نال، نرکه‌نرک یئن، یئوخ، یئول، انین، نواح، عریل moat /maʊt/ n که‌ندالی ناوی، که‌ندالی ناوی خندق مانی یحیط (الحصن) mob /mɒb/ n [C] ۱. قه‌له‌بالفی، ژاوه‌ژاو، کرم، نزده، له‌شامه‌ت ۱. حشد غوغائی ۲. خه‌لکی بازاری، به‌رمروغان، گه‌ماروی □ vt (-bb-) نه‌ده‌ن، لئی کوه‌پنه‌وه، به‌مه‌به‌ستی هیرش کردنه سه‌ری یان ده‌ری‌پنی سوزوسه‌رسورمان ۲. عامه الناس، السوقة، الرعاع یتجهه‌رون او یختشدون حول شیء (اما له‌ماسته او للتعبیر عن اعجابهم) mobile /məʊbaɪl/ adj بزوک، جولوا، بزبو، بوجولان نه‌شن، لقیار، گو‌هیزدار، گه‌رؤک متحرک، قابل للحركة، جوال ~ ~ troops پوله‌سه‌بازی گه‌رؤک فرق متحرکه ~ ~ features رواله‌تی خیرا‌گور او ده‌ری‌پنی باری ده‌رونی ملاح سريعة التغير تعبيراً عن الحالة النفسية جوله، هاتوو چو، mobility /məʊbaɪlɪti/ n [U] لیفتباری، لیکدان، توانایی جوله‌و گو‌استه‌وه حرکه، انتقال، قابلية الحركة او الانتقال mobilize /məʊbaɪlaɪz/ vt, vi ده‌پکاته سه‌ریاز، سه‌ریاز ناماده نه‌کات بو‌جه‌نگ، هیزکوه‌کاته‌وه یجند، یبیه‌ الجنود ویتاهب للحرب، یحشد القوات mobilization /məʊbaɪlaɪzəʃn/ n [U] ناماده‌کردنی سه‌ریازیو شه‌ر، لیکدان تعبئة الجيش تاهبا للحرب moccasin /mɒkəsm/ n [C,U] پنلاو له‌چهرمی نهرم، سولاین پانی حذاء من الجلد الناعم mock /mɒk/ vt, vi گانه‌ی بی نه‌کا، (تایه‌ته به‌لا‌سایی کردن)

- نه پلټنه وه، وهك خوى دروستى نه كاته وه
 ۲. شكل النماذج من الصلصال ۲. يصوغ على غرار (كذا)،
 يحاكى، يقلد، يقتدى بـ
 رهوشنى *~ one's behaviour (up) on (sb else's)*
 په كيكي نه كاته پښهنگ ۳. (كچيك) وه كوموډيل بنوونه
 كردن كاريكات
 يجعل سلوك (شخص آخر) قدوة له ۳. تعمل (الفتاة) موديلاً
 للرايين او عارضة للازياء
moderate /ˈmɒdərət/ *adj* مام ناوهندى، قهباره دى مام
 ناوهندى، يان چاكو نايابى، ميانه ره وه دار باشى
 معتدل، متوسط الحجم او الجدة
 ترخى مام ناوهندى *~ prices*
 اسعار معتدلة
 چيزى مام ناوهندى *a ~ appetite*
 شهية معتدلة
 مام ناوهند له ليروږادا، زياته ږوى *~ in his opinions*
 ناكات
 معتدل فى آرائه غير متطرف
 كه سيكي مام ناوهند له ليروږادا (به تايهت) *□ n*
 سياست
 شخص معتدل فى آرائه (بخاصة السياسية)
 ۱. هيورى نه كاته وه، خوځى *□ /ˈmɒdəreɪt/ vt, vi*
 نه كا، هه دار دكت، نهرم دكت
 ۱. بهدى،، يلفظ
 داواكانى كم *~ one's demands/enthusiasm*
 نه كاته وه، په روځى كم نه كاته وه ۲. سهرپه رشتى كزيونه وه
 يان مشتوم نه كا
 يخفف من مطالبه / حماسه ۲. يدبر اجتماعاً او مناقشة
moderately *adv* مام ناوهنديانه بى زياته رهوى
 باعتدال، بدون تطرف
moderation /ˌmɒdə'reɪʃn/ *n* [U] مام ناوهندى،
 هيوارين، هاوسانى
 اعتدال، توسط
 ناوهند له خواردن و خواردنه وه *~ in food and drink*
 الاعتدال فى الطعام والشراب
 مام ناوهندى بى زاده رهوى *in ~*
 باعتدال، بدون تطرف او مبالاة
 ۱. هاوچهرخ، نوى، سهردهم، **modern** /ˈmɒdn/ *adj*

- بېزا، بـ، يسخر من (خاص بالتقليد)
 ۱. *~ at* بى بى نه كهن، گالته بى دى
 يضحك على، يسخر من
 (تهنها له پښناو) گالته، وههمى *□ adj*
 (قبل المنعوت فقط) صورى، وهى
 شهربكى وينى و خه يالى *a ~ battle*
 معركة صورية او وهمية
mockingly *adv* به گالته وه، ب ترانه بى
 باستهزاء، بسخرية
mock-up *n* [C] نمونه دى تهواو، بوښيك (وهك)
 په راوى نوى
 نموذج كاملاً لشيء (كتاب جديد مثلاً)
mockery /ˈmɒkəri/ *n* [C,U] (*pl -ries*) ۱. ترانه،
 پيكه نين، قه شمهرى، فنان، گالته پيكردن ۲. تيز، گالته،
 ته فكره كرى، پيكه نيناوى ۳. نمونه په كى گالته بو پيكه نين
 ۱. سخرية، استهزاء ۲. الهزاء: شخص يهزا به، مسخرة، أضحوة
 ۳. أضحوة، مثال يدعو للسخرية
 داداگى كردنه گى، *His trial was a ~ of justice.*
 گالته بى كردنك بوو داوپه روه دى
 كانت محاكمة استهزاء بالعدالة
 شينواز، شيوه چونه تى جورنك **mode** /ˈmɒd/ *n* [C]
 له موډه دى جل
 صيغة، شكل، اسلوب، طراز من الازياء (مودة)
model /ˈmɒdl/ *n* [C] ۱. نمونه، موډيل، پاو، نه خشه،
 وينه، جور، موډه وهك (توتوميل) ۲. نمونه، كه سيك كه
 نمونه بى بيت ۳. مانىكان، جل پشاندهر ۴. موډيل، كه سيك
 له بهردهم وينه گر دابنشى يا وينه تاش ۵. نمونه بى،
 وينه چاكي
 ۱. نموذج، نسخة، صورة، طراز، موديل (سيارة مثلاً) ۲. مثال:
 شخص يجتبر حشلاً يحندي ۳. مانىكان، عارضة ازياء ۴.
 الموديل، شخص يجلس امام الرسام او النحات ۵. (قبل
 المنعوت) نموذجى، مثالى:
 ۱. *a ~ wife* زنى نمونه بى
 زوجة مثالية
 ۱. دروستى نه كا، داىي نه ږيږي *□ vt (-ll-)*
 ۱. يشكل، يصوغ
 ۲. وينه په ك له گل دروست نه كات، *~ ling in clay*
 نمونه دكت نمونه دى وهك خوى دهر ده كات، نه يكا ته وه،

نو	نوی
۱. عصری، حدیث، معاصر	میزووی نوی، زمانی نوی، تازه، ~ history/languages
نۆژەن ۲. تازه و له‌گه‌ل رۆژگاردا	التاریخ الحدیث / اللغات الحديثة ۲. جدید و مواکب للعصر ~ ideas/methods
بیرو رای نوی، نوهین	افکار / اسالیب حدیقه
modernize /ˈmɒdənaɪz/ vt	نوی ده‌کاته‌وه، تازه‌ی
له‌کاته‌وه، نۆژەن دکت	یجده، یجعل عصریا، یحدت
modest /ˈmɒdɪst/ adj	۱. بێ فیزی، خاکی ۲. مام
ناوه‌ندی، ناوه‌ندی، ئاسان	۱. متواضع ۲. معتدل، متوسط، بسیط
a ~ demand	داوا یه‌کی گونجاو
	طلب او مطلب معتدل
living in a ~ way	ژیانیکی مام ناوه‌ندی نه‌ژی ئاسان
۳. به‌ره‌وشت، به‌ره‌ورده‌ کراو، داپۆشراو	یعیش فی مستوی متواضع / بسیط ۳. مؤدب، مهذب، محتشم
~ in dress, speech and behaviour	له‌جول و به‌رگ
و قسه‌و به‌وشت، داپۆشراوه، له‌سه‌رخویه	محتشم فی لباس و حدیقه و سلوکه
modestly adv	به‌بێ فیزی
	بتواضع
modesty /ˈmɒdɪsti/ n [U]	بێ فیزی، داپۆشراو، مام
ناوه‌ند، بێ فیزی‌تی	تواضع، احتشام، اعتدال
modicum /ˈmɒdɪkəm/ n	بهریکی کهم، تپابه‌ک بچوک،
مام ناوه‌ندی	(مقدار) بسیط، معتدل، پیر
modification /ˌmɒdɪfɪˈkeɪʃn/ n [C,U]	گۆڕان،
هیورکردنه‌وه، ده‌ستکار بکردن، گۆڕانه‌کاری	تعديل، تحویر، تخفیف
modify /ˈmɒdɪfaɪ/ vt (pt, pp -fied)	ده‌گۆڕپت،
خوش ده‌بن، نه‌رم دکت، راست دکت، دگوه‌ورت	یعدل، یلفف، یحور، یخفف
modulate /ˈmɒdjuleɪt/ vt, vi	هیورده‌بن، هیوری
ده‌کاته‌وه، خوشی نه‌کات، ده‌گۆڕپت	یخفف، ینغم، یلفف النغمه او اللهجة

modulation /ˌmɒdjʊˈleɪʃn/ n [C,U]	خوشکردن،
هیورکردنه‌وه، سوک کردن، ده‌نگ گۆڕین، شفین، کونکرن،	سرکردن، ده‌نگ گونجاندن
	تخفیف، ترخیم، تغیر او تلطیف النغمه او اللهجة
moist /moɪst/ adj	ته‌ر، شیدار، شه‌ونم
	مبتل، مبلل، ندى
moisten /ˈmoɪsən/ vt, vi	ته‌ری له‌کات، شل دکت
	یرطب او یرطب، یبلل، یبتلل
moisture /ˈmoɪstʃə(r)/ n [U]	ته‌ری، شئی، شه‌ونم،
خوناف، شلاتی، شلتی، شلی، خیسار	بلل، رطوبه، ندى
molar /ˈmɒlə(r)/ n [C]	خری، کاکیله، ده‌انی
هیرانی، هیران، پاشه‌خری	ضرس، سن طاحن
molasses /məˈlæsɪz/ n [U]	(له‌گه‌ل فرمان
له‌شینیکی تاک دا،) دوشاوی شه‌کر	مع فعل فی صیغه المفرد) دبس السكر
¹ mole /məʊl/ n [C]	خال له‌سه‌ر پښت، نیشانه،
گه‌ردی، مۆل	شامة، خال، ذرة
mole-hill n [C]	گردۆلکه‌ی بچوک
	تل الخلد، تل صغير
² mole /məʊl/ n [C]	به‌ستی ناو ده‌ریا، گۆرهمه‌لکه‌نه،
قولند	الغدا (حیران)
³ mole /məʊl/ n [C]	شو‌ست، به‌به‌ستی شه‌پۆل
	رصیف، حاجز الامواج
molecule /ˈmɒlɪkjʊl/ n	گه‌رد، گه‌ردیله
	جزيء، ذرة
molecular /məˈlekju:lə(r)/ adj	گه‌ردی، گردیله‌یی
	جزيئي، ذري
moolest /məˈlest/ vt	بیزاری له‌کا، جارس دکت،
	شهرزه‌دیت
	یضایق، یقدر، یعاکس
molestation /ˌmɒləʊˈsteɪʃn/ n [U]	بیزارکردن،
چارسکرن، ته‌نگاوکردن	مضایقه، تکدیر، ازعاج
	هه‌داردکت،

هَيُورَى نَهْكَاتَهوَه، خُوشَى نَهْكَا، كَهْمَى دَهْكَاتَهوَه، قَاطِلَى دَهْكَا
يَهْدَى، يَلْطَف، يَسْكَن، يَسْتَرْضَى

mollusc /məʊləsk/ *n* [C] نَهْمَوْلَهْكَان، جَانهوَهوَرَى
نَهْمَلَك وَهْكَ شَهْ پَتَانُوَكَى
الرَخْوَى، حَيَوَان مِّن الرَخْوَيَات كَالاصْدَاف وَالْحِلْزُون

mollycoddle /məʊləkɒdl/ *vt* نَازَى نَهْدَاتَى، نَازِدَار
دَكْت
يَدْلَع، يَدْلَع

molten /məʊltn/ *adj* شَلَهْ وَهْجَوَهْ تَوَاوَه
مَصْهَوَر، ذَاتَب:
~ steel/lava بُولَاي تَوَاوَه، خُشْتَى تَوَاوَه
فُولَاذ مَصْهَوَر / حَمَم ذَاتَبَه

mom /mɒ:m/ *n* دَايَك (لَهْ نَهْمَرِيكَا)
(نَى امْرِيكَا) ام

moment /məʊmənt/ *n* [C,U] ١. سَاَت، تَرَوَكَه،
مَآوَهَى زَوَر كَهْم، چَرَكَه
٢. لَحْظَه، بَرَهَه قَصِيْرَه، وَهْلَه

in a ~ لَهْوَ سَاَتَدَا، كَاف
فَى لَحْظَه

the ~ (that)... لَهْوَكَانَهَى كَه، كَاتَى
حَالَمَا

affairs of great ~ ٢. گَرَنَكَى، لَهْزَهْبَرَى كَارَوِبَارِيَنَكَى
زَوَر زَوَر گَرَنَك

٣. اَهْمِيَه: شُؤْن عَلَى دَرَجَهه بَالِغَه مِّن الِاهْمِيَه

momentary /məʊməntəri/ *adj* گَالَى، لَهْبَر، خَيْرَا،
كَاتَى، سَاَتَى
خَاطَف، سَرِيْع، مَوْقَت

momentous /məʊməntəs/ *adj* زَوَر گَرَنَك،
تَرَسَنَاك، پَتَقَام گَرَنَك
هَام جَدَا، خَطِيْر

momentum /məʊməntəm/ *n* [U] بَرَى جَوَلَه،
هَيَزَى پَالِيَوَهْ نَهْر، تَهْوُؤْم
كِيَه العَرَكَه، (مَجَاز) القُوَّة الدَّافِعَه

monarch /ˈmɒnək/ *n* [C] شَا، سَهْرُوَك، اِمْبَرَاَتُور،
شَاهِيَانُور
مَلِك، اِمْبَرَاطُور

monarchism *n* [U] شَاهِيَتَى، قَرَالِيَتَى
مَلِكِيَه

manarchist *n* [C] دَهْسَت وَ پِيَوَهْنَى شَا، شَاهَى
مَنَاصِر او مُؤَيِّد لِّلْمَلِكِيَه

monarchy /ˈmɒnəki/ *n* [C,U] (*pl* -ies) پَاشَايَهْتَى،
پَاشَاگَهْرَدَانَى، شَاهَانَى، قَرَالِيَتَى
مَلِكِيَه، الْحَكْم الْمَلِكِي

monastery /ˈmɒnəstri/ *n* [C] (*pl* -ries) دِير،
شَوِيَنَى پِيَاوَانَى نَافِي، دِيَان
دِير، مَكَان يَسْكَنَه الرَهْبَان

monastic /məˈnæstɪk/ *adj* رَهْبَهْنَى، دِيرَى، نَهْوَهَى
پَهْ پِيَوَهْنَدَى پَهْ پِيَاوَه نَافِي پَهْ دِيَانَهْكَانَهْوَه هَهْ پَه
رَهْبَانَى، دِيرَى، مَتَلَق بِالْدِير او الرَهْبَان

Monday /ˈmʌndi/ *n* دَووشَهْمَه
الْاَتِين، يَوْم الْاَتِين

monetary /ˈmɒnɪtri/ *adj* پَارَهْ يَى، پَارَه، مَالِيَه
نَقْدَى، مَالَى

money /ˈmʌni/ *n* [U] پَارَه، دَرَاوَى نَاسَن يَا كَاخَهْز،
دَرَاَف، پُول
عَمَلَه مَعْدِنِيَه او وَرْقِيَه، نَقُود، مَال

money-order *n* [C] حَهْوَالَه، نَارْدَنَى نَامَهَى پَارَه،
پَارَه گُوَهِيَز
حَوَالَه مَالِيَه

mongoose /ˈmɒŋɡuːs/ *n* [C] (*pl* ~ *s*) نَهْمَس،
كُوزَه، نَازَهْ لِيَكَى كَلَك دَرِيَوَه لَهْمَشَك نَهْ چَنِ
النَّس

mongrel /ˈmʌŋɡrəl/ *n* [C] دَوُورَهْ گ/سَهْ گ/دَوُورَهْ هَه
كَلَب مَوْلَد، هَجِين (قَبْل الْمَنَعُوت) هَجِين، مَوْلَد

monitor /ˈmɒnɪtə(r)/ *n* [C] ١. زَبِيرَهْ فَاَنَك، چَاوَدِيَرَى
پُول، نَاگَهْ هَكَهْر، رِيْبَهْر ٢. كَهْمِيَكَى لِيْبَهْر سَرَاو بَهْرَامِيْبَهْر
نِيْسَتَكَه كَاتَى بِيَانَى

١. عَرِيْف، مَرَاقِب الصَّف ٢. شَخْص مَكْلَف بِالِاسْتِمَاع اِلَى
الِاِذَاعَات الْاِجْنَبِيَه

□ *vi, vi* گُوَى لَهْ نِيْسَتَكَهْ يِيَانَى دَهْ گَرَنِت، رِيْبَهْرَى
نَهْكَا، زَبِيرَهْ فَاَنَى دَكْت، پِيَزَك دَكْت
يَقْرَم بِالِاسْتِمَاع اِلَى الْاِذَاعَات الْاِجْنَبِيَه

monk /ˈmʌŋk/ *n* [C] رَهْبَهْن، قَهْشَه، فُولْدَار
رَاهَب، نَاسَك

monkey /ˈmʌŋki/ *n* [C] (*pl* ~ *s*) سَهْ عَدَان،
مَهْ يِمُونَى بَجُوك، خُرَبُور

سدان، قرد صغير	
□ vi ~ about with (sth) يارى ده كات به، خړپوي	
دكت	
يعث ب	
'monkey-nut n [C] پاقله ي سودانى، زر قسته	
القول السرداني	
mono- /mɒnoʊ-/ prefix پښگريڼكه به ماناي پهك،	
تاك تاكه	
بادنة معناها: واحد	
monochrome /mɒnəkrəʊm/ n [C], adj پهك	
رهنگ، تاپلويه كي پهك پهنگه	
لوحه بلون واحد فقط	
monocle /mɒnɒkl/ n [C] پهك چافك، مونوكل،	
چاويلكه ي پهك چاو	
مونوكل: نظارة ذات عدسة واحدة	
monogamy /mə'nɒɡəmi/ n [U] ژنه ناني تاكي،	
پهك ژني	
الزواج الاحادي: الزواج بشخص واحد	
monogram /mɒnəgræm/ n مونوگرام، تپه وپنه بو	
باهه تيک، وپنه بهك له پسته کاني ناوي كه سينک پيکها توه	
المونوگرام: رسم مڪون من حروف اسم الشخص، طرة، طغراء	
monograph /mɒnəgru:f/ n [C] نامدي زانستي	
له سر بهه تيک، توژنامه، گوتار نامه له لايه ن كه سينک	
الدراسة، رسالة علمية في موضوع واحد	
monolith /mɒnəlɪθ/ n [C] مونوليت، تله بهردي	
گه وره کوله که يان ستووني لن دانه تاشري، بهرني مه زني	
تدکانه ي ستون	
ککله حجرية ضخمة ينعث منها عمود او مسلة	
monolithic /mə'nɒlɪθɪk/ adj پهك پرگه، مونوليتي	
تاكي پهك دانه يي	
احادي، توحيد	
monologue /mɒnɒləg/ n [C] مونولوج نواندن	
له لايه ن پهك نه کتره وه	
المونولوج: حديث مسرحي يؤديه ممثل واحد	
monopolist /mə'nɒpəlɪst/ n ده سته سهر اگړ، مالگړ	
قورخکړ، پاونکار	
المحتكر	
monopolize /mə'nɒpəlaɪz/ vt ده ستي به سهر ا	

نه گسړي، مال دگرت، پاون دکت، خاوه ن هق بو	
(به ره مه پيتان يا فروشتي شت و مهك)	
يحتكر، يكون صاحب الحق الوحيد في (الاتاج او بيع سلعة مثلا)	
۱. ده ست monopoly /mə'nɒpəlɪ/ n [C] (pl -ies)	
به سهر اگړن، كالاي قورخکړ او	
۱. احتكار، سلعة محتكرة	
In some countries, tobacco is a government ~	
ده ست گړتن به سهر به ره مه ي پازرگاني	
۲. التحكم في الاتاج والتجارة	
monosyllabic /mə'nɒsɪ'læbɪk/ adj پهك پرگه يي	
احادي المقطع	
monosyllable /mə'nɒsɪləbl/ n [C] ووشه ي پهك	
پرگه ي، پهك پرگه	
کلمه ذات مقطع واحد	
monothelism /mɒnəθi:lɪzəm/ n [U] تنه اگهري،	
پهك بووني پروا به پهك خودايي، تنه ايه خوا	
التوحيد، الايمان بالله واحد	
monotone /mɒnə'təʊn/ n [C] قسه كردن يا گوراني	
ووتن به پهك ناواز، پهك ناوازي، پهك ناواز	
التکلم او الغناء على وتيرة واحدة، اطراء، رتابة	
monotonous /mə'nɒtənəs/ adj بې زار، جارسکړ،	
پهك ناواز، جارس	
رتيب، ممل	
monotony /mə'nɒtəni/ n [U] جارسي، ييزاري،	
نه بووني گورانيکاري و جورا و جورى	
رتابة الافتقار الى التغير والتنوع	
monsoon /mɒn'su:n/ n وه رزه با	
الرياح الموسمية	
monster /mɒnstə(r)/ n [C] ۱. ده عبا، ده هبه، درنده،	
نافاسايي، (نازه ل و پوهه) ۲. له چير وکسي نه فسانه يي	
ژبنده وه رنکي سهر، نازه ل نيوه پالنده به ۳. كه سينکي درنده	
۱. حيوان او نبات غير سوى الخلقة ۲. (في القصص الخرافية)	
مخلوق غريب (نصفه حيوان و نصفه طائر مثلا) ۳. شخص	
مترعش	
monstrosity /mɒn'strɒsəti/ n [C,U] (pl -ties)	
دړنده يي، هوفي، گه وره يي	
وحشية، ضخامة، نظاعة	
monstrous /mɒn'strəs/ adj ۱. هوف، درنده،	

چه پەل ۲. پروپوچ، نه کردنبار
 ۱. وحشی، شیه بالوحش، فطیح، شاذ ۲. بالغ السخافة، مستحیل
 ~ demands داواکاری به که نهایی
 طلبات مستحیلة
month /mʌnθ/ n [C] هه یف، مانگ ۳۰ رۆژه
 الشهر، ثلاثون يوما
monthly adj, adv مه، هه یفی، مانگانه
 شهريا، مرة كل شهر
 له مانگێك دا یه ك جار، هه یفانه، مه هانه، مانگانه [C] n □
 صحیفة او مجلة تصدر شهريا
monument /ˈmɒnjʊmənt/ n [C] ۱. كیلایر، په یكهەر
 ۲. پاشماوهی وێزه یی نه مر، كۆته ل
 ۱. نصب تذكارى ۲. اثر ادبی خالد، اثر باقی
monumental /ˈmɒnjuˈmentl/ adj ۱. (په راو،
 بابهت)، نه مر، مه زن، یادگار ۲. تاییه تمه ندی، خاڤه پهر،
 گه وهر، گرنگ، مه زن، دهر كه وتوو
 ۱. (الكعب، البحوث) خالدة، باقیة ۲. (الصفات، المهام، الابنية)
 بارزة، هامة عظيمة
mood /muːd/ n [C] هه وهس، باریکی دهر وینی
 مزاج، حالة نفسية
moody adj (-ier, -iest) خه مبار، ده مه ده می، مریتو
 کتیب، متقلب المزاج
moodily adv به دله نگی به وه به خه مه وه، به مریتویی
 بکآبة، بنكد
moon /muːn/ n [C] مانگ، هه یف، روناھی یا هه یفی
 قمر
¹ **moor** /muə(r)/ n [C,U] زه وی به گیا دا پو شراو،
 زونگ، له ردشور، زه لكاو
 ارض سبخة مظطاة بالاعشاب
² **moor** /muə(r)/ vt نه یه مه ستیه وه، كه ششی (به پەت)
 له نگه رینه گری، له نگه ر دكت، گری ددنه
 یربط، یرس السفينة (بالبحال)
moorings npl نهو په ته دی كه كه ششی په كه ی پئ
 نه به ستر نه وه، له نگه ر گرتن
 جبال تربط بها السفينة، مرسی
moose /muːs/ n [C] (pl ~ s) موس، گیانه وه رینکی
 قه به ی گه وهری له نه امریکای سه روو، جانه وه ره ك مه زن
 نه امریکانی باکوور وه ك په ز کوفی په

حیوان ضخم من حیوانات امریکا الشالیة شیه بالایل، موس
moot /muːt/ adj ~ point/question كێشه په ك
 تیروانینی تاییت خال پهرسیار بو هینانو بردن، لیکۆلینه وه،
 به ره ه لدان
 مسألة فیها نظر، نقطة عرضیة للاخذ والرء
mop /mɒp/ n ۱. زه وی سر، بو پاكر دنه وهی
 زه وی زوور، گیشك، مالیک، گولن ۲. تۆپه له قزی بژ
 ۱. مسحة لتنظيف ارض الغرفة ۲. كتلة كثیفة من الشعر
 نه بیری، پاکی نه كا، دمالت، پاژدكت □ vi (-pp-)
 یسح، یظف
 پاکی نه كا ته وه، له كۆلی خوی نه كا ته وه ~ up
 یظف، یغخلص من
mope /mɒp/ vi دل ته نگ نه یی به زه یی به خوی دا
 دته وه، به خه فه ته وه نه میینه وه
 یكش، یحزن، یشفق علی نفسه
moped /mɒpəd/ n [C] پاسکیلی هه لمی بچوك،
 دوچه رخا مه كینه كری
 دراجة، بمحرك بخاری صغیر
moral /ˈmɒrəl/ adj ۱. ره وششی باش، سنج، ناكار، وه،
 سنجی ۲. به ره وششت، پاك، خاوینی
 ۱. خلقی، اخلاقی، ذو مبدا ۲. اخلاقی، فاضل طاهر
 ژیاڤی پر چاكه، به خه وه وی a ~ life
 حیاة فاصلة
 ~ books په راوی خو ره وششی باش، پر ناكارای
 كپ اخلاقیة
 ~ victory سه ره كه وتنی مه هه وهی
 ۳. انتصار معنوی
 ~ certainty ۴. دلیا پون، په نه گه ره وه / هوشی
 ۵. یقین افتراضی / عقلی
 ۱. ژیری، ناوه رۆك، وه ۲. (شیوگی كۆ) □ n [C]
 رینازی ره وششی، زانیاری ره وششی، زانیاری ره شت به رزی
 ۱. حكمة، مغزی ۲. (فی صیفة الجمع) السلوك الاخلاقی،
 التعالیم الاخلاقیة
morally adv نه دیبانه، ره وششانه، به ناكارای
 ادبیا، اخلاقی، عقلی، معنویا
morale /məˈrɑːl/ n [U] وه، وه به رزی به تاییه تی
 سه ریا ز
 ثقة، روح معنویة (بخاصة للجند)

morallist /mə'relɪst/ n [C] مأمورستای په‌وشت‌خوآز، په‌وشت‌زان

المعلم الاخلاقي، استاذ فی علم الاخلاق

morality /mə'relətɪ/ n [C,U] (pl -ties) بڼه‌ماکانی
ره‌وشت‌و شپواره‌کانی، ناکارۍ په‌وشتاپه‌تی، په‌وشتۍ، سنجی

قواعد السلوك و آداب

moralize /mə'relaɪz/ v, vi په‌ره‌وشتانه‌شپږده‌کاته‌وه
لیکنه‌داته‌وه، سنجی ږاڼه‌دکت

يفسر تفسيرا اخلاقيا، يهذب الاخلاق، يبالغ في التريخ والرمط

morass /mə'res/ n [C] زه‌لکاو، زونگ، مه‌ره‌زه،
زه‌وی چلپاو

مستنقع، بطيخة، ارض موحلة

moratorium /mə'retɔ:riəm/ n [C] (pl ~s, -ria)
دواختستۍ قه‌رز پان نه‌دانۍ به‌ه‌ویه‌کسی ناچارۍ، بربارۍ
ږاوه‌ستانه‌ناچالاکی‌په

تأجيل دفع او استيفاء ديون لسبب قاهر

morbid /mə'bɪd/ adj ۱. ناساز، پس، نه‌سافۍ،
کوشنده، مړیتو، خه‌مدار
۲. ویل، خیت، میت

شخړپه‌نجه‌ی ژه‌ه‌راوی، بیمار، نه‌خوشی *a ~ growth*

تیراوی ۲. (ه‌وش - بیروړا) نه‌خوش، کپ، خه‌ماوی، دهره
دار ۳. (زه‌لام) خاوه‌ن پیروه‌وشۍ نه‌خوش، دل‌ته‌نگ

ورم خیت ۲. (العقل، الفكر) سقیم، معتل ۳. (الشخص) ذر

افكار ومشاعر سقيمة، متفاننة، كئيبة

morbidly adv به‌خه‌مبارۍ، خه‌مبارانه، ب خه‌مداری
علی نحو سقیم، کتیب

mordant /mə'dɒnt/ adj گه‌زدار، پیوه‌ده‌ر، ه‌یرش به‌ر،
تیژ، گه‌زوک

قارص، حاد لاذع، تهکمی

more /mə:(r)/ adj پتر، گه‌له‌کتر، زو‌تر، ه‌یش، زو‌ر،
نږدی پنجه‌واڼه‌ی *less and few*

قارن (most, many, much) (نقیض *less and few*)

گه‌وره‌تر، زو‌تر (ژماره، پر، چاکی، قه‌باره) *adj*
اکبر، اکثر (عددا، مقدارا، جوده، حجا)

پر پان ژماره‌ی گه‌وره‌تر، پری په‌ده‌ک *n [U]*

مقدار او عدد اکبر: مقدار اضافی

۱. به‌کار دۍ یو دروست کردنۍ ناوه‌لناوی *adv*

به‌راوورد

۱. تستخدم لتكرين صفة التفضيل الثانية لكثير من ال

دووم یو زو‌ږینه‌ی *adv adj*

وهك جواترین، په‌سودترین *~ beautiful (ly)*
(علی نحو) اکثر اجمالا

زو‌ږترین سوود، سوودمه‌ند *~ useful*
اکثر فائده، افید

ناساتریت، ناسان ۲. تاراده‌په‌ک، پله‌ی په‌رتر *~ easily*
پان گه‌وره‌تر

اکثر سهوله، أسهل ۲. الی حد او اکبر

You should sleep ~ than you do at present.

پیوسته زیاتر له‌نږستا به‌خو‌ی ۳. دووم، جاری دووم
یجب تمام اکثر ما تمام حالیا ۲. ثانیة، مرة ثانیة

دووباره‌ی کهره‌وه *Do it once ~ .*
أعملها ثانیة

دواۍ نه‌مه‌ش *Do you want to go there any ~ ?*
ته‌هوۍ پرونه‌وه‌و نه‌وۍ؟

هل تريد أن تذهب هناك بعد هذا؟

زو‌ږترو زیاتر *~ and ~*
۱. اکثر فاکتر

نزیکه‌یی هه‌رجوړۍ *~ or less*
تقریباً، نوعاً ما

گه‌شتنۍ په‌ک *It's an hour's journey, ~ or less.*
سه‌عانی بوو

لېها مسیره ساعة تقريباً

نه‌مړۍ، ژيان به‌جن دېلی *be no ~*
توړۍ، فارقي الحیاة

سهره‌راپی نه‌وه،
له‌گه‌ل نه‌وه‌شده، زیاتر له‌وه‌ش

فظلاً عن ذلك، إضافة إلى ذلك

ناماده‌بوو له‌سهره‌مه‌رگدا،
گیانکېشه‌ر، جانکېش، مړۍ

محضر فی نزع الأخير، مشرف علی الموت

سپېده، په‌پان، په‌یانی *morn /mɔ:n/ n [C]*
(ل. ا) صبح، صباح

په‌پانیان، سپېدۍ، په‌یانی *morning /mɔ:nɪŋ/ n [C,U]*
صبح، صبح، صبحی

چاکه‌تی په‌پانیان *morning coat n [C]*

morning glory	دنجوت، فراخه گه لاویژ، شه فاگه شی
morose /mɒˈrɒs/ <i>adj</i>	نجم فی الصباح رووگرژ، مون، خه مبار، به دهماد، رؤتوش چرت، مروس واجم، عابس، مکتب
morphia, morphine /mɒˈfiːə/, /mɒˈfiːn/ <i>n</i> [U]	مورفین: مادهی بین هوشکدر مورفین، دواء مغدر
morrow /mɒrɒ/ <i>n</i> [C] <i>the ~</i>	سبه یئنی، سبهی، سویه
Morse /mɔːs/ <i>n ~ code</i>	الف، اليوم التالي، غذا جفرهی مورس، جفرهی بین تهل تومارکه راپروسکی
morsel /mɔːsl/ <i>n</i> [C]	شفره مورس، اشارات مورس البرقیة، (نقطه، شرطه) پارو، پاری، کورتیل، پارچه، پارچهی بیچوک له گوشت یا نان، تیکه لقمه (من الطعام)، قطعة صغيرة (من اللحم أو الخبز مثلاً)
mortal /mɔːtl/ <i>adj</i>	نه ماو، تیاچوو، مردو مردن چیژ، کوشنده
~ injuries	۱. فان، هالک، ذاتی الموت کوژر، له ناوهر، برینداری کوشنده ۳. له شتی، کار) تا مردن کوژتایی نه یته
~ harted	۲. میت، مهلك: اصابات میتة ۳. (شیء، امر) لا یتهی حتی الموت: دوژمتایه تی، رقابه تی هه تاهه تایی عداوة /کراهیه ابدیه
~ combat	کوشتار هه تا مردن توندو تیژ قتال حتی الموت
in ~ fear of death	ترسنوک له مردن نه ترسن (یستلکه) الخوف الشديد من الموت مروژ، بکوژی، مردن، کوشتن □ <i>n</i> [C] انسان، بشر
mortally <i>adv</i>	له ناوهر، ترسنهر، کوژر، کوشنده میت، مخطر، قتال
mortality /mɔːˈtæləti/ <i>n</i> [U]	۱. له ناوچوون، مردن ۲. ژماره ی مردوان له روداو یان نه خوشی ۱. فناء، مات ۲. عدد الوفيات (لکارته أو مرض)

mortar /mɔːtə(r)/ <i>n</i> [U]	۱. گه چکاری کردن، تهفن، ۲. هاوون، ده سکه وان ۳. توپهاویزی هاوون ۱. ملاط، مونة، طین ۲. هاون، جرن ۳. مدفع هاون
'mortar-board <i>n</i> [C]	۱. بوردی مونه، ده بین تهفنی (بووه لگرتنی) ۲. کلای زانکو چوارگوشه یی ۱. لوحة المونة، لوح الميلاط ۲. قبعة جامعية مربعة الشكل، القلنسوة الجامعية
mortgage /mɔːɡɪdʒ/ <i>vt</i>	بارمته ی خانویه ره دالنه تی برهن
□ <i>n</i> [C]	مدرج، گره و ناقاری، بارمته رهن، عقد الرهن
mortification /mɔːtɪfɪˈkeɪʃn/ <i>n</i> [U]	پسواکردن، مراند ناله شی به زهک، شهرم إهانة، تحقير
mortify /mɔːtɪfaɪ/ <i>vt, vi (pt, pp -fied)</i>	۱. سوکایه تی بین له کا، ریسوای ده کات، ههستی بریندار نه کا ۱. بپین، بذل، بجرح الشحر:
mortified by sb's rudeness	نیگه وانه له هارو هاجی یه که ی متأثر من وقاحته
a ~ ing defeat	ژیکه ووتنی ناخوش، شکستی ناخوش هزیمه متکرة
~ the flesh	۲. له شی نازار نه دات، ناره زوه کانی کپ نه کا ۳. (برین) زه هراوی نه بین ۲. بقهر جسده، یکج شهواته ۳. (الجرح) یسم
mortise, mortice /mɔːtɪs/ <i>n</i>	هه لکژلین، قایم گریدان، کورکاداری بو (زمانوکی) نقر
□ <i>vt</i>	نه گه به نری به یهک به شیوه ی زمانه و به ره زمانه، پیکفه دگرت، داری دکولت یصل بطريقة اللسان والنقر (نجارة)
mortuary /mɔːˈtʊəri/ <i>n</i> [C] (<i>pl -ries</i>)	تدرمگه، هوژ یا خانوی مردوان پیش ناشتیان قاعة أو مستودع الموتی: مكان توضع فيه الجثث قبل دفنها
mosaic /mɒˈzeɪɪk/ <i>n</i> [C] <i>adj</i>	چوینه ی نه خشکروپه موزایک صور مرسوم بالفیسفء
Moslem /mɒzlem/ <i>n, adj = Muslim</i>	موسولمان

مسلم	mosque /ˈmɒsk/ n [C]	مرگهوت، مرگهفت
مسجد، جامع		
میشوله،	mosquito /məˈski:təʊ/ n [C] (pl ~ es)	میشوله،
کله میش، پیشی، ناخیرکه		
بعوضه، بفتة، ناموسه		
قهوزه، کهفز، کهفزه	moss /mɒs/ n [U]	قهوزه، کهفز، کهفزه
طحلب، اشته		
قهوزه‌ی، کهفزی	mossy adj (-ier, -iest)	قهوزه‌ی، کهفزی
طحلی، مغطی، بالطحلب		
(بچهدوانه‌ی least, fewest)	most /məʊst/ adj, n	(بچهدوانه‌ی least, fewest)
ب many, more, much ۱. گه‌وره‌ترین، زورینه زورترین		
ژماره، زوریه، پتر		
(تقیض، least, fewest قارن many, more, much)		
گه‌وره‌ترین ژماره کامه‌ی Which is ~ 3, 13, or 30?		
له‌نیوان ژماره‌ی ۳، ۱۳ یا ۳۰؟		
ماهو‌الکبرین الاعداد ۳، ۱۳، ۳۰؟		
Those who have the ~ money are not always the happiest.		نموخه‌لکانه‌ی که خاوه‌ن باره‌ی زورن مهرج
نییه همیشه شادمان تر بن ۲. زورینه، زورترین		
آن‌الناس‌الاکثر مال‌الیسوا دوماً الاسعد ۲. الأغلب، الأكثر معظم		
زوری‌ی خه‌لک‌ه‌زبان M~ people like children		
له‌منداله		
غالبیه‌الناس یحبیون الأطفال		
at (the) ~ ۳. زورترین مه‌زنده، زیاتر		
۳. علی‌اکثر تقدیر، علی‌الاکثر		
make the ~ of نه‌یقوزینه‌وه به‌ته‌واوی		
یستغل، (شیئاً) استغلالاً تاماً		
for the ~ part به‌زوری، زوربه‌ی بو‌دوستکردنی		
شیوگی		
علی‌الاکثر، غالباً، عادةً تستخدم تکوین		
□ adv به‌راوردی سینه‌م بو‌زوری‌ی (adv, adjs)		
صفة التفضیل الثالثة لکثیر من (adv, adjs)		
the ~ beautiful جوانترین، هره جوان زیاترین		
جوانی		
الأجمل، الأكثر جمالاً		
~ carefully ووریاترین		
بناية بالغة، بأشد العناية		

What pleased me ~ was his helpful nature.		ته‌وه‌ی زورتر دلخوشی کردم ناره‌زوی بوو بو‌یارمه‌تیدانی
خه‌لک		
ان‌اکثر ماسرني منه هو ميله لمساعدة الناس		
This is a ~ interesting book		ته‌م کتیه زور
خوشه		
هذا كتاب مشرق جداً		
mostly adv		به‌زوری
غالباً، علی‌الأغلب، عادةً		
motel /məʊtel/ n [C]		توتیلی‌ه‌ه‌وانه‌وه‌ی (میان‌ی)
سهره‌بی، میه‌فانگه‌سهره‌بی، مویل، میوانخانه		
فندق یقام لتأمین راحة المسافرين السیارات		
moth /mɒθ/ n [C]		مورانه، خورک، خوریک، خیرک
عفة، فراشة الضوء		
mother /ˈmʌðə(r)/ n [C]		دایک، دی، ماک، دا
ام‌والده		
□ vi ناگاداری ته‌کات وه‌ک دایک نازی ته‌داتی، دایک		
دکت		
یراعی کما تراعی الأم، یدلل		
motherhood n [U]		دایکی، دایکایه‌تی
الامومه		
mother-in-law		خه‌سی، خه‌سوو
حماة، ام‌الزوج أو الزوجة		
motherless adj		سبوی، بین‌دایک
یتیم‌الأم		
motherly adj		دایکانه، دایکی
أمومی، حنون، رؤوم		
mother-of-pearl n		مرواری، مراری، (دور) ماده‌ی
په‌قی بریسکه‌داره، له‌گوینچه‌کاماسی‌دا به‌دی ته‌کری		
عرق اللؤلؤ، مادة، صلیة لامعة فی جوف بعض الأصداف		
mother tongue n		دایکه‌زمان، زمانی دایک
اللغة الأم، لغة المولد		
motif /məʊti:f/ n [C]		بیرۆکه‌یا پلاتی‌سهره‌کی بو
کاری ویزه‌یی مزاد: هزارا سهره‌کی یاکاری ویزه‌یی، بابه‌ت		
الفكرة أو تصميم، الرئیسی فی عمل أدبی، الموضوع		
۱. جووله، پژاوت، جمعیم، motion /ˈməʊʃn/ n [C,U]		
ریتن، لثین		
۱. حركة، الحركة		

١. محرك، آلة محرك، موتور (يصل بالبترول أو الكهرباء)
 بهراودېكه به نامېری هه لم، مه كینه ی دیزل، *jet engine*
 بزوينه رى تيزره ٢. ماسولكه ی بزوينه ر به جول ٣. كار نه كا،
 نيش نه كا له سه ر نامېر
 (قارن *steam engine* آلة بخارية، *diesel engine* محرك
 ديزل، *jet engine* محرك نفث) ٢. عضلة أو عصب محرك ٣.
 (قبل السعوت) يشتغل، يصل على محرك
 □ *vt, vi* نه يگوزينه وه به ترومپيل
 يتقل (ينقل) بسيارة
 پاسكيلي هه لمى، موتورسا يكل، *motor-bike* *n* [C]
 ماتور، دووچه رخى هه لمين
 دراجة بخارية
 به له لمى هه لمى، به له مابزوينى *motor-boat* *n* [C]
 قارب بخارى
 گوهيزوك، فوتومپيل *motor-car* *n* [C]
 سيارة
 پاسكيلي هه لمى (وهك) *motorscooter* *n* [C]
 لامبرتا)
 دراجة بخارية (مثل اللامبرتا)
 به نگی جزواو جزور، نه خشكراو، *mottled* */mɒtld/ adj*
 پنيگري
 متنوع الالوان، مزركش
 دروشم، هيمما *motto* */mɒtəʊ/ n* [C] (*pl ~ es, ~ s*)
 شعار، رمز
 قالب، داريزگه، قاپلك، *1 mould* */məʊld/ n* [C]
 كه فك، جزوره خواردينك له قالبينك دمئرى وهك جهلى
 قالب، شكل، فورمة، طعام (كالجلى مثلاً) مصوب فى قالب
 پنيكى دينى، داي نه ريزى، روى ده كاته □ *vt*
 قالبيكه وه، داده ريزوت
 بشكل، يصوغ، يفرغ فى قالب
 سه ريك له قوهر دروست *~ a head in/out of clay*
 نه كات
 شكل رأساً من الطين
 كه ستهى داده ريزينه وه
 (مجاز) يصوغ شخصيته
 ماده په كى كه پرواوى *2 mould* *n* [U]
 ماده قطرية، عفن عطن
 دارزان، بوه كن كردن *mouldy* *adj* (-ier, -iest)
- نه جولنى، نه روا ٢. جول په كى ديار، نامازه *in ~*
 ٣. پيشناز، نه لكه ر، دهنگ دان بو ليكولينه وه له په رله مان
 يتحرك، يسر ٢. حركة معينة، اشارة ٣. اقتراح يعرض للنقاش
 والتصريت (فى البرلمان مثلاً)
 جول نه كا، نامازه له كا □ *vt*
 يومى، بشير الى
 نامازه ي بو نه كا بچينه ژوره وه / *~ sb in/away*
 دورېكه وينه وه
 يشير له بالدخول / بالابتعاد
 جينگا كى پيشان ده دات له (سپنه ما *~ sb to a seat*
 يان شاتو)
 يدله على مقعد (فى سينما أو مسرح مثلاً)
 مت يوو، بن جول نه، بن لقين، *motionless* *adj*
 راوه ستايى
 ساكن، بلا حراك
 هانى ده دات، نه ييزوينى *motivate* */məʊtɪveɪt/ vt*
 يدفع الى، يحفز
 هاندان، بزواندن *motivation* */məʊtɪ'veɪʃn/ n*
 حفز
 هانده ر، پالپوه نه ر، جولنه ر *motive* */məʊtɪv/ adj*
 محرك، دافع الى الحركة
 هيزى جولنه ر يان پالنه ر *~ power*
 القوة المحركة أو الدافعة
 ماپه، هو، پالنه ر □ *n* [C]
 باعث، دافع، محرك، حافظ
 خو په رستى و *actuated by low and selfish ~ s*
 به دى پالى پيوه نه نى
 تحركة دوافع أنانية دنيئة
 ره نگی جزوراجور، هه مه جزور، *motley* */mɒtlɪ/ adj*
 چهند به رنگ
 متنوع الألوان، مبرقش
 پالترى به نگا و به رنگ *a ~ coat*
 معطف من ألوان متعددة
 له هه مه جزور به رنگ هاتوه له به رگه زى *a ~ crowd*
 جياواز
 من عناصر شتى: جمع متنافر مكونة من عناصر مختلفة
 ١. موتور، گوهيزوك، *motor* */məʊtə(r)/ n* [C]
 بزوين، بزوينه ر ماتور (به نهوت پاكاره يا كار بكات)، گوزره ر

١. محرك، آلة محرك، موتور (يصل بالبترول أو الكهرباء)
 بهراودېكه به نامېری هه لم، مه كینه ی دیزل، *jet engine*
 بزوينه رى تيزره ٢. ماسولكه ی بزوينه ر به جول ٣. كار نه كا،
 نيش نه كا له سه ر نامېر
 (قارن *steam engine* آلة بخارية، *diesel engine* محرك
 ديزل، *jet engine* محرك نفث) ٢. عضلة أو عصب محرك ٣.
 (قبل السعوت) يشتغل، يصل على محرك
 □ *vt, vi* نه يگوزينه وه به ترومپيل
 يتقل (ينقل) بسيارة
 پاسكيلي هه لمى، موتورسا يكل، *motor-bike* *n* [C]
 ماتور، دووچه رخى هه لمين
 دراجة بخارية
 به له لمى هه لمى، به له مابزوينى *motor-boat* *n* [C]
 قارب بخارى
 گوهيزوك، فوتومپيل *motor-car* *n* [C]
 سيارة
 پاسكيلي هه لمى (وهك) *motorscooter* *n* [C]
 لامبرتا)
 دراجة بخارية (مثل اللامبرتا)
 به نگی جزواو جزور، نه خشكراو، *mottled* */mɒtld/ adj*
 پنيگري
 متنوع الالوان، مزركش
 دروشم، هيمما *motto* */mɒtəʊ/ n* [C] (*pl ~ es, ~ s*)
 شعار، رمز
 قالب، داريزگه، قاپلك، *1 mould* */məʊld/ n* [C]
 كه فك، جزوره خواردينك له قالبينك دمئرى وهك جهلى
 قالب، شكل، فورمة، طعام (كالجلى مثلاً) مصوب فى قالب
 پنيكى دينى، داي نه ريزى، روى ده كاته □ *vt*
 قالبيكه وه، داده ريزوت
 بشكل، يصوغ، يفرغ فى قالب
 سه ريك له قوهر دروست *~ a head in/out of clay*
 نه كات
 شكل رأساً من الطين
 كه ستهى داده ريزينه وه
 (مجاز) يصوغ شخصيته
 ماده په كى كه پرواوى *2 mould* *n* [U]
 ماده قطرية، عفن عطن
 دارزان، بوه كن كردن *mouldy* *adj* (-ier, -iest)

عفن، عفن، خبز عفن	
~ bread	نانی که پراوی
	خبز عفن
a ~ smell	بونی ناخوش، کوف، بواو، رزیو
	رائحة عفن (مجاز) بال، قدیم، عفا علیة الزمن، قدیم الطراز
mould /maʊld/ n [U]	خونلی نهرم
	تراب ناعم
moulder /maʊldə(r)/ vi	وورد دهیی، داده خوری
	یفتت، یتاکل
~ ing ruins of a house	خانو یه کی ویرانه،
	داریزی، داریزدان، ویرانگه
	بیت قد استحال حطام
moult /maʊlt/ vt, vi	(بالنده) پهره کونه کدی نهوهری
	(الطیور) تطرح الریش القدیم
mound /maʊnd/ n [C]	گردولک، نه پۆلکه، بهرزایی،
	گرد
	ربرة، تل، رایه
mount /maʊnt/ n [C]	۱. چیا، سواربون، چوارچینه
	جینگیرکردن
	۱. (ل، ا) عدا فی الأسماء الاعلام جبل
M~ (Mt) Everest	چیای نه فرهست ۲. چواچیوه،
	چه پهر ۳. نه سب
	جبل افرست ۲. اطار، پرواز ۳. حصان، جواد
□ vt, vi	۱. سهرده کهوی، سوار نهیی، نه سب ناماده
	نه کا
	۱. یصعد، یعتلی، یجهز بحصان:
the ~ ed police	پولیس سواره
	الشرطة الخیالة، السواری
He ~ ed (his horse) and rode off.	سواری
	نه سپه کدی بوو و دوور که و نهو ۲. نه یخاته چوارچینه و نه
	اعتلی حصانه و ابند (و مضی) ۲. یضغ فی اطار او حامل
~ pictures	وینه که نه خاته چوارچینه و نه
	یضغ الصور فی برابری و اطارات
~ a gun	بومپ یان چه که ناماده نه کات، دایته مه زینی
	ی نصب مدفعاً
~ jewels	نه یرازیته و نه به خشل
	یرصع بالجوهر
~ up	۳. که له که نهیی، زور نهیی

۳. یتراکم، یزداد	
Our living expenses are ~ ing up.	تیچونی بزوی
	زیاتمان بهرز بوته و نه
	ان نفقات معیشتی ارتفاع
~ guard (over)	۴. پاسه وانی نه کا، سهر بازگه، نوره
	پاسه وانی دانه نی
۴. یتولی حراسته و حمایه (مسکر مثلاً)، یقوم بنورته نی	
	الحراسته
mountain /maʊntɪn/ n [C]	چیا، شاخ
	جبل
mountaineer /maʊntɪnɪə(r)/ n [C]	یه کنی
	له دانیشتوانی چیاکان، شاخه وانی، چیاپی
	أحد سكان الجبال، متسلق الجبال
mountainous /maʊntɪnəs/ adj	چیاپی، فره چیا،
	شاخدار، گه و نه و هک شاخ
	جبلی، کثیر الجبال، ضخم، کالجبال
~ waves	شه بولی بهرز و هک شاخ
	أمواج عالية کالجبال
mourn /mɔ:n/ vi, vt	ده گری، ده لاوینته و نه بو مردوو،
	شین نه کات
	یندب، ینوح، یضغ
~ ing the death of a friend	نازار نه چیژی بو مردنی
	هاورینگی
	یضغ لموت صدیق
~ ing forlover her dead child	نه لاوینته و نه به سهر
	متدله مردوو که یی دا
	تنوح علی طفلها الیت
mourner n	گریاو، نهو که سهری به سهر مردوو دا
	نه لاوینته و نه، به هیدار، ره شپوش
	باله، نایح (بخاصه فی جنازه) مشیع الیت
mournful adj	خه مبار، په سست، شیندار، به هیدار
	محزن، متضجع، رثائی
mournfully adv	خه هفت نه خوا، په سست نهیی،
	به شینداری
	بحزن، یضغ، متضجعاً
mourning /mɔ:nɪŋ/ n [U]	۱. خه م، رهش پوش،
	۲. گریان و لاوانده و نه ۳. جلی رهش له پهر نه کات
	۱. حزن، حداد ۲. نوح، تضجع ۳. (ارتداء) ملابس الحداد

go into ~ (for sb) جلی ریش نه پوښی له خهغه نهی
په کیک دا

تردی ملبس الحدا (حزناً علی شخص)

mouse /maʊs/ n [C] (pl mice) مشک
فأر

moustache /maʊsta:ʃ/ n [C] سمیل، سبیل
شارب

mouth /maʊθ/ n [C] (pl ~s) ۱. ده، ده، پزگه
پاړو پاری
۱. نم

~ down in the ~ خمبار، دل ته ننگ، بڼه د ننگ
۲. ده پیک، دهمه وانه، گوزر، ده رگا
حزین، مهموم، قاط ۲. فوّه، مدخل، فتحة

mouthful n [C] پرده دم، فرك، پاری، پاړو
لقمه، مله، الفم

mouth-organ n [C] به دم، هارمونیکا، هارمونیا
ثامیری موسیقایه
الشفیه، الهارمونیکا (آله موسیقیه)

mouthpiece n [C] ۱. دم به خه نده، دهمراست،
ده ف پارچه یا ده فکی لغاف ۲. لاپه ر، که سینک به زمانه
په کیکی تره وې بدوی

۱. مسم، بزیا ۲. صحیفه، شخص یطق بلسان غیره

mouth /maʊθ/ vt, vi نه دوی، دناخفت، دخوت،
خوړسواپی دگه رښت، دویاره دکت
یتشدد، یتبجح

movable /mu:vəbl/ adj جولوك، لقینار، بزوك
متحرک، متقل، یمكن نقله من مکان الی آخر

move /mu:v/ vt, vi ۱. ده جولیت، ده جولیتیت،
ده له قینیت، دلقت، ده له پښت
۱. یته رل، یته رل

~ house نه گویز یتوه یومالیک یا پاره گایه کی که
یتقل الی مسکن او مقر آخر

~ in/out نه گویز یتوه یو مال ۲. هدمست نه پزویښی،
له زدکت

یتقل الی / من منزل ۲. یتیر المشاعر، یته العراف

~ d to tears نه پخاته گریان
یجعله بیکی

~ sb to do sth پالی یتوه نهی یو کردن کاریک

۳. پښتیار پښککش نه کات

یدفعه لعل شی ۳. یتقدم باقتراح، یترج (فی اجتماع)

Mr Chairman, I ~ that the money shall be used
for library books. سه روکی گه وروم پښتیار نه کم
که پاره خه روج پکه یو کرینی کتب یو کتیخانه

سیدی رئیس، اقترح أن یصرف المال علی (شراء) کتب للمکتبة
۱. جول، گواسته ووه
□ n [C]
۱. حرکت، نقله

~ s in a game of chess جولاندن له پاری شه ترنج
۲. هه ننگاو، کارکردن

الفتلات فی لبة شطرنج ۲. خطرة، اجراء

What's the next ~? هه ننگاوی داهاتوو چی په؟
ما هی الخطرة التالية؟

on the ~ ۳. زور جولاول، له جول هی به رده وام
۳. کثیر التقل، فی حرکت دائبة

large enemy forces on the ~ هیزی گه وروی دوزمن
خوی یو شهر ناماده کردوه
قوات کبیره للاعداء تنأهب للمعركة

movement /mu:vmənt/ n [C,U] ۱. جول، جم، لقین،
بزازف، چالاکسی، گواسته ووه ۲. به شیک یتابه شه کانی
گواسته ووی جول به نامیر

۱. حرکت، نشاط، نقل، تقل ۲. جزء او اجزاء ناقلة للحرکت فی آله
جول هی کاتزمیری دیوار ۳. جول
the ~ of a clock (سیاسی، کومه لایه تی) بیر باوړ
حرکت ساعه العناظ او المنبة ۳. حرکت (سیاسیه او اجتماعیه)،
مذهب:

the ~ to abolish slavery بزوتنه ووی رزگار کردنی
کویه کان ۴. به شی سهره کی له کاری موسیقی
حرکت تحریر العبد (القضاء علی الرق) ۴. جزء رئیس فی عمل
موسیقی

movie /mu:vi/ n [C] the ~ s سینما یان سینم
(ل.د) السینما، دار الخیاله

mow /mɔ:/ vt (pt mowed, pp mown /mɔ:n/,
mowed) ده بریت هلیف گه راندن گیاده بریت
یعش، یقطع العشب

~ ing the lawn دورینه ووی گیا
حش العشب (المرج)

new ~ n hay گزهر، گیایی تازه دوراوه

عشب مقطوع من جديد
 ~ n down by machine-gun fire
 به ناگري گولله باران به بوردوماني ره شاش
 (مجاز) حصد (الدور)، بئيران المدافع الرشاشة
 lawn-mower n مه كينه ي گيا، گياپر، دورينه وه
 محبشة آلة ميكانيكية لعش العشب
 Mr /mɪstə(r)/ Mrs /mɪsɪz/ بهرېز، كاك، خاتوو
 سيد، سيدة
 much /mʌtʃ/ adj, n more, most, manny (ب)
 به كار دئ له گه ل ناو له شي وه كودا برېنكي زور له، گه لك
 (قارن more, most, manny تستخدم مع الاسماء في صيغة
 الجمع) مقدار كبير من، كثير، كثرة، وفرة:
 There isn't ~ food in the house so must go out
 خواردني زورني به له ماله كه دا
 and buy some.
 له بهر نه وه نه يي پروينه دهر وه خواردن بكرين
 لا يوجد كثير من الطعام في المنزل ولهذا يجب أن نخرج
 ونشترى بعض الطعام
 You've given me too ~ دياره برينكي زور
 خواردنت يي داوم
 لابد انك قد اعطيتي مقداراً كبيراً جداً من الطعام
 I can't eat it all ناتوانم همووي بخوم
 فاننا لا نستطيع أن نأكله كله
 as ~ as به بری، به قه دهره يندی ته بقیّت
 به قدر او بقدرما (ترغب)
 Give me as ~ as you did before. هه ره وه ندهم
 به ري كه له وه و پش پش دام
 أعطيني نفس المقدار الذي أعطيتي اياه انت قبل
 I've had as ~ trouble as I can bear. نه وه ندم كيشه
 هه به كه به سمه
 لدی من المتاعب ما يكفيني
 □ adv ۱. پش ناوه ناوي بالا، دووهم و سئ بهم بو
 پته و كودني نه مرو زور باشره
 ۲. (قبل صفات التفضيل الثانية والثالثة تفرقتها) أنه اليرم أفضل
 بكير ما
 He's ~ better today than yesterday. له وه ي دو يني
 نه مه يان زور باشره
 كان عليه بالاس هذا أفضل بكثير من هذه أفضل بكثير من جميع
 المقالات الاخرى

له وتاره كاني كه
 This is ~ the best essay.
 ۲. ناوه ناوي ته و او كور
 ۳. (صفة اسم مفعول):
 I'm very ~ afraid your child is seriously ill. نه وه ي
 لي ني ته ترسم ته ندرستي متداله كهت له مه ترسي دا يني
 أن أكثر ما أخشاه أن تكون صحة طفلك في خطر
 زور رقم
 I'm ~ annoyed at his behaviour.
 هه لسا وه له هه لسا كه وتي
 انني متساء كثيراً من تصرفاته
 ۳. زور، زور سه دم سوپما وه
 ~ to my surprise
 ۴. تاراده به كي زور
 ۲. كثيراً وما أدهشني كثيراً ۴. الى درجة أو حد بعيد
 له مه زور گرنگ
 It doesn't matter ~ / ~ matter.
 ني به
 أن هذا ليس على درجة كبيرة من الاهمية
 I don't like mangoes ~ . She likes them very ~
 من زور حمز له مانجو ناكم، نه و كچه زور حمزي لي نه كا
 انني لا أحب المانجو كثيراً (ولكنها) تحبها كثيراً جداً
 ۱. به يني ناوه وه كه ته پاله،
 muck /mʌk/ n [U]
 تهرس به كاردني وه كه سه ماد ۲. پسي، زيل، فير هاويشتن،
 پولك
 ۱. روث يستخدم ساداً ۲. قذارة، وسخ، زبالة
 ۱. پسي نه كات، له ينيته هوي پسي بوني
 □ vt, vi
 جله كاني، پسي دكت
 ۱. پوسخ، پشيب في قذارة (ملابسة مثلاً)
 ۲. تيكي نه دا، خرابي نه كات
 ~ sth up
 ۲. (ل، د) يلخبطه، پشوشه، پنده
 يي ليش نه سورينه وه، كات به فيرو نه دات
 ~ about
 (ل، د) پشكج، پشيع وقته في العث
 مucky adj (-ier, -iest) پسي، چه به ل، فرها يزي
 قذر، ملوث
 mucous /mju:kəs/ adj لينجين، چلني
 مخاطي
 the mucous membrane n به رده ي لينجي،
 چلني
 الفشاء المخاطي
 لينج، ليكاف، چلموك،
 mucus /mju:kəs/ n [U]
 كلمش

	مخاط
mud /mʌd/ n [U]	قور، تەقن، حەرى قلىز
	وخل
'mudguard n [C]	تەقن پارىز، قايش قور
	رغرف العجلة
muddle /ˈmʌdl/ vt, vi	تېكى ئەدا، تەشۋىش،
	بەشۋاۋى كارئەكا
	يلخىط، يشوش، بعمل بطريقة مشوشة
□ n	تېك دەۋات، تېكچون، بىن سەرو بەرى، شېل
	و پىل، شە پرزەيى
	فوشى، ارتبال، تشوش
muddy /ˈmʌdi/ adj (-ier, -iest)	چىلپاۋ، قورپىن،
	لېغىن، تەقنى، رېقن، رەنگى تېر
	موحل، عكر، داكلن اللون
muezzin /muːˈezm/ n [C]	بانگدەر، بانگويز
	مؤذن، نداد للصلاة
muff /mʌf/ n [C]	فەروپەكى لوكەيى يە بۇ دەست
	گەرم كودنەۋە، دىگوروك
	قروۋ اسطوانية لتدفئة اليدين
muffin /ˈmʌfn/ n [C]	پارچە كولېرە لەگەل چا
	تەخورى
	قطيرة مطعنة متديرة تتكلم مع الشاي
muffle /ˈmʌfl/ vt	۱. دەنېنچى، دائە پۇشى بۇ لەۋەي
	گەرمى يېتەۋە، كىي ئەكا
	۱. يىغى، يىستر جىلأ للدف، يىلقع
	سەروستىكى دائە پۇشى لەبەر
~ (oneself) up well	سەرما
	يىغى ذقنە وصدرة جيداً (خوفاً من البرد)
muffler /ˈmʌflə(r)/ n [C]	شال، روپوش، پىنچە،
	ستوپىچ، دەنگېر
	شال، اشارب، تىلقە
1'mufti /ˈmʌfti/ n [U] in ~	جلوبەرگى مېللى
	لەبەردايە
	مرتدياً اللباس المدني
2'mufti /ˈmʌfti/ n [C]	نوزان، (موفتى)
	منى
mug /mʌg/ n [C]	۱. كۆنە، مەسىنە، گۆنەيى كانزاي
	شېۋە لولەكى

۱. كوز، ابريق، خزفى أو معدنى ذو شكل اسطوانى:	
a beer	كۆنەيى پىرە ۲. ساۋىلىكە، گىل، گىز، گەمزە، سادە~
	كوز پىرە ۲. (ل، د) عىط، بلىد، ساذج
Muhammad /məˈhæmɪd/ n	مەھمەد نىزاۋى خودا
	محمد رسول الله
mulberry /ˈmʌlbəri/ n [C]	شاتوۋ، شەلىك، تى، توو
	توت ارضى
mulch /mʌltʃ/ n [C]	تېكەلەي كاۋگەلەي داروخەلوز
	رەگى درەختە كانى پىدائە پۇشى بۇ پاراستى
	مزيج من القش و أوراق الاشجار والقصم تغطى به جذور
	الاشجار لحمايتها، مهاد
□ vt	رەگى درەختە كان دائە پۇشى پە تېكەلە
	يىغى جذور الاشجار بالمهاد
mule /mjuːl/ n [C]	مىستەر، لىستەر، قاتر
	بغل
mullah adj	وركن، ركدار
	عنيد، صلب الراى
mullet /ˈmʌlɪt/ n [C]	ماسى بورى، تەخلىت ماسى،
	سولتان پرايم
	سك بورى، سلطان ابراهيم
mullion /ˈmʌliən/ n [C]	كۆلەكە پەكى بەردىن كە
	پەنچەرە دەكاته چەند بەشپەكەۋە
	أحد الاعمدة الحجرية التى تقسم النافذة الى أجزاء
multi- /ˈmʌlti/ prefix	پىنشىگرىكە بەمانا پەي ھەمەجۈر
	گەلەك، گەلەك، پىر، تۇي پە، زۆرە
	بادئة معناها: متعدد، عديد
multifarious /ˈmʌltiˈfeəriəs/ adj	ھەمەجۈر، فرە،
	گەلەر، گەل، زۆرە
	متعدد، متنوع
multiple /ˈmʌltɪpl/ adj	فرە، زۆر، چەندجەرە،
	چەندىن جەرە
	متعدد، متضاعف، مضاعف
□ n [C]	ژمارەي دوۋنەۋەندەيى
	عدد مضاعف
28 is a ~ of 7	ژمارەي ۲۸ لەچەندجەرەي ژمارەي ۷
	العدد ۲۸ من مضاعفات العدد ۷
multiplication /ˌmʌltɪplɪˈkeɪʃn/ n [C,U]	لېككەدان،
	(لەپىر كارىدا) چەندجەرە بوۋن

ضرب (فی الحساب) تکثیر، مضاعفة
multiplicity /mʌltɪˈplɪsəti/ *n* [U] چەندبەنبوون،
 جوړاو جوړ، ژوربوون زه حقی
 تنوع، تعدد، کثرة
the ~ of his duties ژورې و جوړاو جوړبوونی
 ندرکه کانی
 کثرة واجباته، تعدد واجباته وتنوعها
multiply /ˈmʌltɪplai/ *vt, vi* چەند جار دېت،
 لیکدوت
 ۱. 6×5 په کسانه په ۳۰ $6 \text{ multiplied by } 5 \text{ is } 30$
 ۲. دوونه وده یی لئ دئ، زیادکردنی ژور
 ۱. (5×6) یسوی ۲۴۰. مضاعف، یزید زیاده کبیره:
 نمونه کان دوونه وده نه بن ۳. ژور نه بن، ~ instances
 زاوړی نه کهن
 مضاعف الامثلة ۳. تیکثیر، یتاسل:
Rabbis soon ~. کهریښک به خیرایی زاوړی نه کا
 تیکثیر الارانب بسرعة
multitude /ˈmʌltɪtju:d/ *n* [C] ۱. جه ماوهری
 ژورپرائی، زه حف، نه لالهت، ژوریک، پریکی ژور له...
 ۱. جمهور غیر
 ۲. جه ماوهر، خه لکی ناسایی
 ۲. الجماهير، عامه الناس
multitudinous /ˌmu:ltɪˈtju:diːns/ *adj* گه لئ ژور،
 له ژماره ناپهت
 لا یعد ولا یحصی، کثیر جداً
1 **mum** /mʌm/ *int, n* پیده نگ نه یی (نهینی)
 نه شارینه وه
 یسکت
 کهیف دکت نهینی، کرداردکت *keep ~ about (sth)*
 یا نهینی نه پاریزی
 یسکت، یکم السر
 بابه نهینی یت و لای کس یاسی *M ~ s the word!*
 مه که
 ابق الامر سرأ، لاتبع به لاحد
2 **mum** /mʌm/ *n* [C] دایه، دایکه
 (د، ام، ماما
 ده منگینیت، منگه منگ ده کا **mumble** /ˈmʌmbəl/ *vt, vi*

یغضم، یتنم، یهم
 منگاندن، ووشه یی مانا، ناروون، زمان $\square$ *n* [U]
 گران، مرمرین
 غصمة، کلمات غیر مفهومه
 تنها وه لاهه کدی منگه *His only answer was a ~.*
 منگ بوو
 کان جوابه الوحید هو الهمهمة
1 **mummy** /ˈmʌmɪ/ *n* [C] (*pl* -mies) مومیا، لاشه ی
 مردوی مومیا کراو
 مومیا، جشان محنط
2 **mummy** /ˈmʌmɪ/ *n* (*pl* -mies) (زمانی مندل) دایه
 دایکه
 (فی لغة الاطفال) أم
mumps /ˈmʌmps/ *n* بنه گود، گوی ره پانه، مله خره،
 نواسانی لوی لیکي زیرگوینچه
 النکاف، التهاب الغدة، النکفیه، أبرکب
munch /ˈmʌntʃ/ *vt, vi* ده جویت به قهرت،
 نه یقر تینی، به ده ننگه ک
 یضع بصوت، یقرش
 بلند، (ده جوئی) سیوه که نه خوا *~ ing an apple*
 به خر مه خریم
 یا کل نفاحه بصوت مسموع
mundane /ˈmʌnˈdeɪn/ *adj* دنیایی، جیهانی، (ژفی)
 دنیایی)
 دنیوی، (نقیض روحی)
 ~ *affairs* کاروباری دنیایی
 امور او شئون دنیویه
municipal /ˈmju:ˈnɪsɪpl/ *adj* شاره وانی، یا زیرقانی،
 نه گهرینه وه یو شاره وانی
 بلدی، نسبة الى البلديات
municipality /ˈmju:ˈnɪsɪpələti/ *n* [C] (*pl* -ties)
 شاره وانی، یا زیرقانی
 بلدیة، مجلس بلدی
munificence /ˈmju:ˈnɪfɪsəns/ *n* [U] به خشنده،
 ده ست بلاو، مهردی
 کرم، جود، سخا
 به خشنده، سوارچاک **munificent** /ˈmju:ˈnɪfɪsənt/ *adj*
 ژورده ست بلاو، مهرد، تیرنان

munitions /mju:'nɪʃnz/ <i>n pl</i>	کریم، جواد، بالغ السخا، کهره‌سته‌ی جهنگ، جبه، جبه‌خانه
mural /mjuərəl/ <i>adj</i>	ذخائر، عتاد حربی دیواری، نه‌خشی دیواری جداری
~ <i>paintings</i>	تابلوی دیواری لوحات جداریه
□ <i>n [C]</i>	تابلو، وینه‌ی دیواری لوحه، رسم جداری
murder /mɜ:də(r)/ <i>n [C,U]</i>	کوشتی‌ی به‌نه‌نقه‌س، تاوان، گوشتار، تیرور کردن میرکوژی جریمه، قتل عمد، اغتیا
□ <i>vt</i>	نه‌کوژی‌ی بی‌هو دکوژت قتل عمداً، یتال
murderer <i>n [C]</i>	کوژیار، تاوانبار، خاوه‌نتاوان، تاوانکدر به‌کوشتن، میرکوژ، کوژه‌ک، تاوانی کوشتن قاتل، مجرم، مرتکب، جرمه‌القتل
murderess <i>n [C]</i>	منینه‌به‌کی بکوژ، تاوانبار قاتله، مجرمه
murderous /mɜ:dəəs/ <i>adj</i>	تاوانگی، قرتیخه، کوژتار، کوژی اجرامی، مبد، مهلك
~ <i>weapons</i>	چه‌کی قه‌لاچوکر أسلحه‌تاکه
murky /mɜ:ki/ <i>adj (-ier, -iest)</i>	تاریک، تاری، مژی، تلفخ، زور زور تاریک مظلم، داس‌الظلام
murmur /mɜ:mə(r)/ <i>n [C], vt, vi</i>	۱. ده‌نگه‌ده‌نگ، مره‌مره، بولاندن، نوزه‌نوز، پت، پت، همین مرمرین، بیزاری، بولاندن ۲. طنین، خریر، آنین
<i>the ~ of bees</i>	ویزه‌ی هه‌نگ طنین النحل
<i>a ~ of pain</i>	نالهی تازار آنین‌الام
<i>a stream ~ ing over the stones</i>	جوگه‌له‌هازه‌هازه نه‌کات به‌سهر که‌نده‌که‌دا ۲. ورته‌ورت نه‌کات، نه‌بوتینی،

muscle /mʌsl/ <i>n</i>	نه‌چرپینی جدول له‌خریر فوق‌الصخور ۲. یتسم، یتذر، یه‌مس به‌چرپه‌چر، نوژده‌کات یه‌مس بالصلا بۆله‌بۆل نه‌کال له‌دانی باجی زور یتذر من‌الضرائب‌الباهظة
muscular /mʌskjələ(r)/ <i>adj</i>	ماسولکه‌دار، زه‌یله‌کی، ماسولکه‌یی به‌هیز عضلی، نامی‌العضلات، قوی
muse /mju:z/ <i>vi</i>	تیده‌روانی، به‌قولی بیرده‌کاته‌وه یتأمل، یتغرق فی‌التفکیر
museum /mju:'ziəm/ <i>n</i>	موزه‌خانه، نه‌نتیکه‌خانه متحف، معرض
mushroom /mʌʃrʊm/ <i>n [C]</i>	۱. قارچک، کشارک، کفار، کاکفیرک، که‌مبه‌لوك ۲. گه‌ش‌ه‌ی خیرا ~ <i>growth</i>
music /mju:zɪk/ <i>n [U]</i>	۲. (سابقه‌للمنعت) نمو‌سریع موسیق‌ساز، باباتی موسیق‌ای نوسراو
<i>face the ~</i>	موسیقی، نوطه‌موسیقیه‌مکتوبه‌أو مطبوعه رووبه‌رووی ره‌خنه‌گران ده‌نیت، به‌نه‌به‌ردی به‌رامبه‌ر باریکی سه‌خت دوه‌ستی یواجه‌التقاد، یواجه‌موقفاً صعباً بجرأة
music-hall <i>n</i>	شانوگه‌ری گورانی هه‌مه‌ره‌نگ مسرح‌للمتروحات‌الفنائه
musical /mju:zɪkl/ <i>adj</i>	مه‌سیقا‌ژن‌سازی، تاییه‌ت به‌موسیق‌ا، موسیقی مه‌زیه‌یی موسیقی، مختص‌بالموسیقی شانوگه‌ری یافلیجی‌نما‌یشتی مسرحیه‌أو فلم‌استعراضی
□ <i>n [C]</i>	موسیق‌ای، سازی موسیق‌ا، علی‌نحو موسیقی
musically <i>adv</i>	موسیق‌ا‌ژن، سازقان، سازبه‌ند، مه‌زیه‌قان

موسیقی، موسیقار، عازف موسیقی	
musk /mask/ n [U]	عطر، مسك
السك، عطر السك	
'musk-deer n [C]	ناسك عطر، ناسكى مسكى
غزال السك	
'musk-rat n [C]	گياهه وریكى ناوی به وک (مشكه)
له پاكوورى نه مریکا نه زی	
حیوان مائی شبیه بالجرذ ذوفاء معروف (يقطن شمال أمريكا)	
muskot /maskit/ n	تفنگى كۆن، تفنگ
بندقية قديمة الطراز	
Muslim /muzlim/ n [C]	۱. مومسلمان، لایه نگرى
نايينى نىسلام ۲. به كىكى مومسلمان	
۱. مسلم، من اتباع الدين الاسلامى ۲. أحد أبناء الأمة الاسلامية	
muslin /mazlim/ n [U]	موزلىن، قوماش، لوكه،
كه شیده	
المولين، قماش قطنى رقيق	
must /məst; mast/ adux v (no participle; no infinitive)	دهيت، پويسته، پويستى، پنديت شيوكى
نهرى ۱. به كاردى بو	
صيفة التنى ۱. تستخدم وتختصر الى	
دهر برينى په يوهست بوون له كاتى راپووردو ~ n't	
نيستاو داهاتوو	
التعبير عن الأزام في الزمن الماضي والحاضر والمستقبل:	
<i>I said I ~ go.</i>	وتم من هدر نهين بروم
لقت قلت اننى لابد يجب أن أذهب	
<i>I ~ go now.</i>	هدر نهيت، نهين نيست بروم
لابد يجب أن أذهب الان	
<i>I ~ go next week</i>	زور پويسته ههفته داهاتوو من
بروم	
لابد يجب أن أذهب في الاسرع القادم	
<i>Why ~ you keep worrying about your money?</i>	
بوچى نيگه رانى بو پاره كهت؟ ۲. بو دهر برينى دنيايى	
وله گهرى زور	
لماذا يجب أن تبقى قلقاً على أموالك؟ ۲. تستخدم للتعبير عن	
التأكد أو شدة الاحتمال	
<i>you ~ be hungry after your long walk.</i>	يىگومانم
زور برسته دواى پياسه دورو دريژه كهت	
لابد لاشك أنك جائع بعد مشراك الطويل	

<i>I think you ~ have made a mistake.</i>	وايزانم
كه تو به پراستى ههلهت كرد	
اعتقد أنك قد أخطأت حقاً	
mustard /mastad/ n [U]	خهرده له، خهرده لك،
تووى خهرده لهى هاراو	
نبات الخردل، بذور الخردل المسحوقة صلصة الخردل	
muster /mastə(r)/ n [C]	كويونه ووه ريزبوونى
كه سان (به تايه تى سهر باز) بو پانگيشه كه	
تجمع أو اصطاف الأشخاص (بخاصة الجنود) للنداء	
<i>pass ~</i>	قابليار، گونجاو، وه گيراو، له پهر هه بوونى
مدرجه داواكراوه كان تيايدا	
مرض، مناسب، مقبول لحياته على الشروط المطلوبة	
كوى له كاته وه، گر ده كاته وه، پانگه واز نه دا □ v, vi	
يجمع، يهشد، يستدعى، يستجمع	
<i>~ up one's courage</i>	خوى گورج له كاته وه، ترسى
دهشكى	
يستجمع أطراف شجاعته يتغلب على مخاوفه	
musty /mast/ adj (-ier, -iest)	بوكه، بوكه،
كردوو، گهنى	
عفن، متعفن، تنن	
mutability /mju:təbiliti/ n [U]	نه گهر پان
قابليلى په تى گوران، گوهر يارى	
احتمال أو قابلية التحول أو التغير	
mutable /mju:tabl/ adj	نه گهرى گوران، گورانو،
توانايى گوراني هه په، گوهر يارى	
محتمل التحول أو التغير قابل للتحول أو التغير	
mutation /mju'tei/ n [C,U]	گورين، گوهورين،
تالوگور	
تحول، تغير، تبديل	
mute /mju:t/ adj	۱. مت، ۲. دهنگ، ۳. متكرى، لال،
كه ب ۳. (پيتى له ووشه يه كه دا) بى دهنگى نه ييژرى وهك b	
له ووشه dumb	
۱. صامت، ساكت ۲. آخرى، أبكم ۳. (الحرف فى الكلمة)	
صامت، لا ينطق مثل الحرف b فى كلمة dumb	
□ n [C]	كه سىكى لال، كه ب
(شخص) أخرس، أبكم	
mutilate /mju:tilen/ vt	له پيرى نمونه لى ده كاته وه،
له يشكىنى، تيكى ده دا، (په ليك) لى له كاته وه، له يقرتين	

mutilation /mju:'tʃleɪʃn/ n [C,U]	مشل ب، يقطع يكر، يشوه، يتر (ضلعاً) كرىنگردن، (تەرم)، تىكدان، نواتدن، لى كرندهو تشويه، تشيل، بتر
mutineer /mju:'tʃniə(r)/ n [C]	ياخى بوون، سەركىش، المتد
mutinous /mju:'tʃnəs/ adj	ياخى بووه، سەركىش، ووروژا، ياخى، شۇرش گېر، بارنەبەر متد، ئاز، عاصى
mutiny /mju:'tʃni/ n (pl -nies)	ياخى بوون (بەتاييەتى سەربازان، يان دەرياوانان) بخاسە الجند أو البحارة) تەرد، عىيان
☐ vi	ياخى ئەبى، بانگىشەي ياخى بوون دەكات يتەرد، يەن الصيان
mutter /mʌtə(r)/ vi, vi	دەمىنگىنى، مەرمىنى دكت، بەدەنگى نزم و ناديار ئەدوى يتەم، يەغم، يتەلم، بصوت منخفض غير مفهوم
~ ing threats	ئەمىنگىنى، ھەرشە ئەكا يەغم، يتەم مەھدا
mutton /mʌtʌn/ n [U]	گۆشى پەزى، گۆشى مەر (مى) يان پەز لحم غنم أو ضان
mutual /mju:'tʃuəl/ adj	۱. (خوشەويستى، رىز) ۲. (ھەست و پىروا) ھاوبەش ۳. (الجب، الاحترام) متبادل ۲. (الشاعر، الراء) مشتركة
our ~ friend	۳. ھاوبەش، ھاو ھاوېرى، ھاوېرى
	ھەردولا، دوئولى ۳. مشترك: صديقنا المشترك، صديق الطرفين
mutually adv	ھەف ھاڧىتى، ئالوگۇرئانە على نحو متبادل أو مشترك
muzzle /mʌzl/ n [C]	۱. لوت، پوز، قەپۇز، دەمامك، ۲. دەمى تەنگ، كوني پۇمب ۱. بوز، خطم، كاماتە لثم الحيران ۲. فوهة البندقية، فتحة المدفع
☐ vi	دەم بەستى ئەكات، كېي ئەكاتەو (نەپارەكان) يەكم، يەكت، يەكم أفواه (المعارضين)
muzzy /mʌzi/ adj (-ier, -iest)	پىر شىوا، گىژ، يېغىن، تەنگ، شاش، مەست

my /maɪ/ adj	مىشوش الذهن، دائغ ۱. ھى مە ۲. لەشيوگى بانگىردن ۱. خاصتى، لى ۲. فى صيغة المخاطبة:
<i>M~ Lord</i>	ئەي گەورەم
<i>M~ dear (John)</i>	يا سىدى الفاضل
<i>M~ goodness!</i>	نازىزم (جون) ۳. بۇ سەرسورمان عزيزى (جون) ۳. لتعجب
myopic /maɪ'ɒpɪk/ adj	خودايە، ئەللەھناسودە يىم يا الله! يا سلام
	كورت يىنى، توشى كورت يىنى بووه
	قصير النظر، مصاب بقصر النظر أو العسر
myriad /mɪrɪəd/ n [C]	ژمارەي كۇتايى، ئەھاتوو أعداد لا تحصى
myrrh /mɜ:(r)/ n [U]	زەحف، گەلەك، كەتيرە يەكى بۇن تىژ بۇ پىشەسازى بۇن بەكار دىت
	المر، صمغ زكى الرائحة يستخدم فى صناعة الطور
myrtle /mɜ:tl/ n [C]	مۇرد، رىحانە، مۇرد روو كىكى بۇن خوشە مۇرد، مەك، مورتك
	الاس، رىحان، حبلاس، نبات عطرى
myself /maɪ'self/ pron	خو، خو،م، ئەزب خو، خو، انا نفسى، بنفسى
mysterious /mɪ'stɪərəs/ adj	ئادىارى ئالوز، لىل غامض، يوحى بالغموض، خفى، مېهم
mystery /mɪstəri/ n [C,U] (pl -ries)	۱. نەھنى، ئالوزى، مامك، پەرلە، مەتەل ۱. سر، لفر، أحجية
<i>wrapped in ~</i>	ئالوزى تيايە، پەنەننى داپۇشراو ۲. (لەشيوگى كۇ) كاروبارى بۇنە ئايىنيە نەھنى بەكان
	يەنە الغموض، محاط بالاسرار ۲. (فى صيغة الجمع) طغوس ومراسيم دينية سرية
mystery play n	نواندىنى كۇن چىرۇك، لەبارەي كىتتى پىرۇزەوە باس دەكات، مەتەل
	تمثيلية قديمة تحكى قصة من الكتاب المقدس
mystic /mɪstɪk/ adj	زگماكى، سوفى صوفىگەرئىنى باطنى، صوفى، غامض
☐ n [C]	سوفى، ئىمانىي سۇفەتى ھەبە، دەروىشى، خاوەنباوېر

مستوف، صرفی، مؤمن بالتصوف
mystical /mɪstɪk/ *adj* هیمائی، زگماکی مہبہستی
 رُوحی مہبہ، گیانی، ہوندوری، دہرونی
 رمزی، باطنی، ذو معنی روحی
mysticism /mɪstɪsɪzəm/ *n* [U] زگماکی، سوفیتہی،
 سوفیگرہی
 باطنیہ، صوفیہ، المذہب الصوفی
mystification /mɪstɪfɪkəʃn/ *n* [C,U] کویرکردن،
 نالوڑی، شہرہہی، سہرسامی، شاشکون، فالزاندن، نہہنی،
 نہپہنی
 تعمیہ، غموض، اربالہ، حیرہ، تحیر
mystify /mɪstɪfaɪ/ *vt* (pt, pp -fied) سہرسام دہہی،
 دہہنالوڑینی، دفالزت، شاش دکت
 یدھش، یعیر، یحیط بالفروض

۱. داستان ۲. چیروکی پروپوچ **myth** /mɪθ/ *n* [C,U]
 ۱. اسطوره ۲. قصہ خرافیہ عن بطولہ خارقہ معتقدات زائفہ
mythical /mɪˈθɪkəl/ *adj* ئەفسانہیی
 اسطوری، خرافی
mythological /mɪθəˈlɒdʒɪkəl/ *adj* ئەفسانہیی
 خہ یالی
 خرافی، خیالی، ذو علاقہ بالاساطیر او علم الاساطیر
mythologist /mɪˈθɒlədʒɪst/ *n* [C] میسولوجی،
 پروپوچزانی، ئەفسانہیی، ئەفسانہزان
 العالم المیسولوجی، العالم بالاساطیر
mythology /mɪˈθɒlədʒi/ *n* [C,U] (pl -gies)
 ئەفسانہزانی
 میسولوجیا، اساطیر الاقدمین

N

N, n /en/ (pl n's enz) چوارده پهم پیتی لهلف پیتی
ئینگلیزی

الحرف الرابع عشر من الأبجدية الأنكليزية

nab /næb/ vt (-bb-) ده گيری، دگرت، گرفتاردکت،
دهست گیرده کری

(ل.د) يقبض على، يحتفل

nadir /neɪdɪə(r)/ n [C] کهترین خال له بهخت
نزمترین (بهختی که سیک و ناوا ته کانی)

(مجاز) الحضيض، ادنی نقطة (فی حظ الشخص، اماله)

¹**nag** /næg/ n [C] نه سهی بچووک

(ل.د) فرس صغیر، مهر

²**nag** /næg/ vt, vi (-gg-) بهرده وام سکالا نه کات،
بیزاری نه کا به تانه لیدان، سه رزه نشتی نه کا

یشکو باستمرار، یزعج / یضایق بالزم

nail /neɪl/ n [C] ۱. نینۆک ۲. بزمار، میخ

۱. ظفر ۲. مسار

on the ~ هه ر ئیستا، دهم و دهست
فی الحال

hit the ~ on the bead کار نه کات / راست نه لێ
یفل / یقول الصواب

□ vt به بزمار راگیري نه کات
بیت بسمار

nailbrush n [C] فلجهی نینۆک پاککردنه وه

فرشاة لتنظيف الأظفار

nail-varnish n [C] بۆیهی نینۆک، فرجه پاتینۆکان
ملعق للأظفار

naive /naɪv/ adj ساویلکه (له بچووکي دا یا له کهم
شاره زایی) ساده، ساکار

اذج (لصغر السن أو عدم الخبرة مثلا)، بسيط

naively adv ساویلکانه، ناسایانه
بساذجة، ببساطة

naivety /naɪvɪti/ n [U] سادهیی، ساکاری
ساذجة

naked /neɪkɪd/ adj رووت، بێ جل، بێ بهرگ، زلیت
عار، بلا ملابس

with the ~ eye تهنها به چاوی رووت
بالعين المجردة

nakedly adv به رووتی، به ناشکرا، به زلیتی، په تی
بشکل عار / مجرد، بلا مواربة

nakedness n [U] رووتی، زلیتی
عری

name /neɪm/ n [C] ۱. ناو، ناؤ
۱. إسم

in the ~ of به ناوی (پاسا) / له پیناو
بأسم (القانون مثلا)، من أجل

call sb ~ s قسهی بێ نه لێ، چنیو نه دات
یسبه / یشتنه

not have a penny to one's ~ به ناوی خوێه وه هیچ
پاره به کی نی په ۲. ناویانگ

لا یسلک ای نقود بأسمه ۲. سعة، شهرة

make/win a good ~ for oneself ناویانگی باش بو
خوی پهیدا نه کات

یکسب سعة طيبة

۱. پیتی نهوتری، بانگ نه کری، ناف دکت، نافیر □ vt
دکت ۲. ناوی نه ئێ، ناف دکت

۱. یسی، یدعو ۲. یسی / یذکر شینا بالاسم أو بالتحديد

ته و نرخه بلی که ته دهوی
أذكر السعر الذي تريده
~ your price

namesake <i>n</i>	هاونانو، هاف ناو، هاف ناف
	سعين، حامل نفس الاسم
nameless /'neɪmlɪs/ <i>adj</i>	١. بى ناو، بى ناف
	٢. خراپتر له وى كه بناسرى / پاسى نه كا
	١. بدون اسم، مغمور ٢. اسوا من آن يعرف / يوصف
namely /'neɪmlɪ/ <i>adj</i>	وهك، مهبست له، واته
	بالتحديد، اى
<i>Only one child, ~ Mary, was absent.</i>	يك مندال
	بوو كه نه هاتوو نه ویش ماری په
	لقد كانت طفلة واحدة، وهي ماري متفية
nanny /'næni/ <i>n</i> [C]	داپن (مثال په خپو كړ) دادوك
	مریة اطفال
nanny-goat /'gəʊt/ <i>n</i> [C]	مى ی بز
	اثنى الساعز
¹nap /næp/ <i>n</i> [C]	ونه نوږ، كورته خو، سمرخو
	سنة من التوم: نوم لفترة قصيرة
<i>have/take a ~</i>	خه ونه چكه، خه وى كورت
	يفو لفترة قصيرة
<i>be caught ~ ping</i>	به خه والو نه پيښرى، به هه له
	سمرى نه زميرى
	يضبط غافيا، يحسب عليه الخطأ
²nap /næp/ <i>n</i> [U]	تالى كوتال
	وبر القماش
napalm /'neɪpɑːm/ <i>n</i> [U]	ماده بى زوو پسونى،
	زووگرته گرى
	مادة شديدة الاحتراق
<i>~ bomb</i>	بومبى ناپالم
	قنبلة النابالم
nape /neɪp/ <i>n</i> [C]	پشته مل دواو وى مل
	القفا، مؤخرة العنق
naphtha /'næfθə/ <i>n</i> [U]	شله په كى نه وى / زوو
	پسونى، روئى نه وى
	سائل نطفي / قابل للاشتعال سائل النفتالين
naphthalene /'næfθəliːn/ <i>n</i> [U]	نفتالين
	(نفسه نيك) يو پاراستنى جل له ميوو
	نفتالى (يستخدم لحفظ الملابس من الحشرات)
napkin /'næpkɪn/ <i>n</i> [C] (<i>table ~</i>)	١. دهر، دهرسته
	سر دهرسوگ، پهروانكه

	١. مندیل ورقى للمائدة
nappy /'næpi/ <i>n</i> [C] (<i>pl -pies</i>)	دهسرى مندال
	مندیل يستخدم للأطفال
narcissus /nɑː'sɪsəs/ <i>n</i> (<i>pl ~ es, -cissi</i>)	گوله
	نیرگز
	زهرة النرجس
narcotic /nɑː'kɒtɪk/ <i>n</i> [C]	ماده و پېهوش كهر،
	ته زینكه، سر كهر
	مادة مخدرة
narrate /nə'reɪt/ <i>vt</i>	ده گړته ووه، نه پلى، چپړوك دييژت
	پحكى، پقص، پروي
narrator <i>n</i> [C]	چپړوك گڼه ووه، فسه كهر، چپړوكييز
	الراوي
narrative /'nærətɪv/ <i>n</i> [C,U]	چپړوك، راز
	قصة، قصصى
napkin devmtitis	سوتانه وى ناوگه نى
narrow /'nærəʊ/ <i>adj</i> (<i>-er, -est</i>)	١. تهسك، تنگ
	٢. بچووك، ديارى كراو
	١. ضيق ٢. صغير محدود
<i>a ~ circle of friends</i>	بازنه بك هاورى ديارى كراو
	٣. له فاسنيكى زور ته سكدا
	دائرة محدودة من الأصدقاء ٣. على نطاق ضيق
<i>a ~ escape</i>	دهر بازويون به سهره
	هروب بمعجزة
<i>by a ~ majority</i>	به زودينه ي بچووك كيم پترى
	٤. وورد، ووردين
	بأكثريّة ضئيلة ٤. دقيق، مدقق
<i>What does the word mean in its ~ sense?</i>	مهبستى ته ووى نم ووشه چى په؟
	ماهر المعنى الدقيق للكلمة
narrowly <i>adv</i>	١. به تهسكى، ديارى كراو ب كورتى،
	به خورتى ٢. به ووردى، به ووريابى
	١. بشكل ضيق، محدود ٢. بدقة بعناية
narrow-minded /'nærəʊ'maɪndɪd/ <i>adj</i>	پير
	تهسك، تنگ بينى دهرمارگير
	ضييق الأفق
narrow-mindedness <i>n</i>	پير تهسكى، مزي هسكى
	ضييق الأفق

nasal /neɪzəl/ *adj* لوت، لوتی، په یوه نډی به لوتنه وه
هه په

أنف، له علاقه بالأنف

nasal sinus لوتنه گیر فانونو چکه
په یو یا الاینج

nasty /nɑːsti/ *adj* (-ier, -iest) ۱. پیس، قیزه ون،
خراب، چه په ل، ناشرین
۱. قدر، کریم، مقرر

کاري نه په سندن، رق له سک، قین *a ~ piece of work*
له دل ۲. تر سناک، په بازار، هره شه لږ کړاو
عمل کریم / حاد ۲. خطر، مؤذی، مهده

natal /nætl/ *adj* زاینی، زاینی
میلادی، مولدی

nation /neiʃn/ *n* [C] میللت، گهل، نه ته وه
أمة، شعب، قوم

nationwide *adj, adv* له سهر ناستی نه ته وه یی
علی مستری قومی

national /næʃnəl/ *adj* نه ته وه یی
قومی

سروددی نیشنمان، سروددی نه ته وه یی *~ anthem*
النشید / السلام الرطنی

باخچه ی گشتی *~ park*
متره عمومی / حديقة عامة

خزمه تی سهر بازی *~ service*
الخدمة العسكرية

هاوولاتی، خه لک، هه ف ولاتی *□ n* [C]
مواطن

هاوولاتی بهریتانی له چین *British ~ s in China*
المواطنون البريطانيون في الصين

nationalism /næʃnəlizəm/ *n* [U] ۱. نه ته وه یی،
نه ته وه په روه ری، نه ته وه په تی ۲. نیشنمانی، دلسوژی،
نیشنمان و نه ته وه

۱. قومیة ۲. وطنیة، إخلاص للوطن / للأمة

nationalist /næʃnəlist/ *n* نیشنمانی، گهلکی نه ته وه یی
قومی، وطنی

nationality /næʃnəliəti/ *n* [C,U] (pl -ties)
ره گه زنامه، راژیری
جنیة

پیاوونی هه لگري ره گه زنامه یی *men of French ~*
هه رهنسی

رجال يحملون الجنسية الفرنسية

nationalize /næʃnəlaɪz/ *vt*، غومانی نه کسات،
خاوه نیه تی شتیک نه گه ریښته وه یو ده ولت، ملی
یوم، یحول ملکیت شیء للدولة

nationalization /næʃnəlaɪzəʃn/ *n* [U] ملیکیردن،
خومانی کړدن نه ته وه یی کړدن
تأمیم

native /neɪtɪv/ *adj* ۱. نیشنمانی، نه ته وه یی
۲. (سيفت) زگماکی، سروشتی وهر نه گراو

۱. وطنی، قومی ۲. (الصفات) فطری، طبیعی غیر مکسب

Rather than instruct a lawyer to defend him, he
له بری نه وه ی داوای پاریزه ر بکات *relied on his ~ wit.*

تابه رگری لږ بکات، پست به زیره کی غوی نه به ستن ۳.
(رووه ک، ناوړه) ناوختی، سهر په نیشنمانیکی دیاری کړاو
بدلاً من أن يطلب محامياً للدفاع عنه، إعتد على ذكاءه الفطري

۳. (النبات والحيوان) محلی، یتسی إلى موطن معين

رووه کی نه مریکایی *plants ~ to America*
نباتات موطنها آمریکا

۱. هاوونیشنمان، هاوولاتی، به کی، نیشنمانی، *□ n* [C]
سروشتی
۱. موطن

هاونیشنمانی ویلز (له وی له دایک بووین) *a ~ of Wales*
۲. رووه ک یا ناوړه سهر په نیشنمانیکی دیاری کړاو

مواطن من ویلز (مولود بها) ۲. نبات أو حيوان یتسی إلى
مواطن معين

که نه ره *The kangaroo is a ~ of Australia*
وولانه که یی ئوسترالیایه
الکفر موطنه أستراليا

له دایک بوون، له دایک بوو *nativity* /nəˈtɪvəti/ *n* [C]
زاین
میلاد، مولد

شانو گه ری که له سهر له دایک بوونی مده سیح، *a N~ play*
(عیسا)

مرحیة عن میلاد المسیح

natural /nætʃrəl/ *adj* ۱. خورسکی، سروشتی،
زگماکی، خورستی

۱. طبیعی
~ forces هیزی سروشتی (وهك با)
قوى طبیعة (كالرياح مثلا)
~ history میژووی سروشتی
تاریخ طبیعی
animals living in their ~ state نازهل ژیانی
سروشتی به سهر نه بات ۲. زگماکی، خوړسك
حیوانات تمیش حیاتها طبیعة ۲. فطری
a ~ orator ناخافتنگه ګری زگماکی
خطیب بالنطرة
her ~ abilities توانای سروشتی خوږی ۳. ناسایی،
پیشبینی ګراو، باو
قدراتها النظرية ۳. عادی، مترق، مألوف
dte a ~ death به مردنی خوایی نهمری
بموت ميتة طبیعة
It is ~ for a bird to fly. سروشتی په بڼه پالنده که بفری
۴. ناسان، نانالوژ، بڼه تیچوون
من الطیعی أن یطیر الطائر ۴. بسیط، غیر معقد، بلاتکلف
به دهنگی سروشتی نه دوی
speaking in a ~ voice (بڼه یونان)
یتکلم بصوت طبیعی (بلاتکلف)
~ behaviour ره فطاری ساده (بڼه یونان و نالوژي)
سلوك بسیط (بلا تکلف او تعقید)
۱. به شتویه په کی باو، سروشتیانه
naturally adv
هه لیه، ناسایی، ساده ۲. سروشتی، به زگماکی ۳. هدر
چونیک بیت
۱. بشکل مألوف، مترق، عادی، بسیط ۲. طبیعة، بالنطرة ۳.
بطیعة الحال، طبعاً
naturalism /næt/relɪzəm/ n [U]
سروشتګه ګری
(له هونره) دا سروشتیتي، خوړستيتي
المذهب الطبيعي (فی الفن)
naturalist /næt/relɪst/ n [C]
ژانا له میژووی
سروشتیدا، سروشتګه ګری، خوړستکار، سروشتګه
باوه ړمندی ټولاسروشتی
عالم فی التاريخ الطبيعي؛ مناد ب / ممارس للمذهب الطبيعي
سروشتګه رخواز،
naturalistic /næt/ro'listɪk/ adj
سروشتګه ګری سهر به قو تابخانه ی سروشتی
طبیعی، يتنى للمدرسة الطبيعية

۱. ره ګهزی نهو
naturalize /næt/relaɪz/ v, vi
وولانسه وهرنه ګری، وولانسی دکت، سروشتی دکت،
وولانسی دکت ۲. واژه په که له زمانیکه وه له خاته زمانیکه که وه
۱. بجنس، پمنخ شخصاً (من دولة أخرى) حقوق المواطن ۲.
یدخل لفظاً من لغة إلى أخرى
naturalization /næt/relaɪ'zeɪʃn/ n [U]
سروشتی ګردن، سروشتیکرن، وه لاتیګرن
تجنیس، نقل کلمه من لغة إلى أخرى
۱. سروشتی، ګهروونو
nature /nætʃə(r)/ n [C,U]
پونه وهری، خوړست
۱. طبیعة الکون وما فیہ من مخلوقات
~ study خوړندنی سروشت
دراسة طبیعة عبادة طبیعة
~ worship سروشت فیرون، سروشتپرستی ۲. هیزی
سروشتی ټیکوژشانی مړوږ دژبه
۲. قوی طبیعة کفاح الإنسان ضد قوی طبیعة
~ mankind's struggle against
۳. ژیسانی مساده دوور له شار ۴. به وشته بڼچینه یه کان،
بنهماکان، تایه تمهنده کان
قوی طبیعة ۳. الحیاة البسیطة بعيداً عن المدينة ۴. الصفات
الأساسية، الخواص
لیکولینه وهی سروشت و
studying the ~ of gases
تایه تمهندي ګازه کان ۵. به وشته جیاکاره کانی پونه وهر
دراسة خواص الغازات ۵. الصفات المميزة للکانن
~ a girl with a kind
کچی چالکو لیورده په
فتاة ذات طبیعة سحمة
~ human
سروشتی مړوږا په تی
الطیعة البشرية
~ good
چاکی، باشی بڼه خوړپرستی
الطیبة، عدم الأنانية
~ It is the ~ of dogs to bark.
سروشتی سه ګ وایه
که بوهری ۶. جوړ، توخم، کومه له
إنه من طبیعة الکلاب أن تنبح ۶. نوع، فصیلة، مجموعة
~ things of this
لهو شانه ی له م جوړه و هک په کن
الأشیاء التي من هذا القبیل
~ in the ~ of
هاوشیرون، له په کچوون
یمائل، یطابق، یشابه
~ good/jill-natural
خاوه و خوړه وشتی باش / خراب

naught /nɔ:t/ n	ذو خلق حسن / سیه سفر، هیچ، بِن بهّا، چ نه صفر، لاشیه
naughty /nɔ:ti/ n	(مندانل، رفتهاریان) لاسار، بزپو (الأطفال، سلوکهم) عاق، مشاغب
naughtily adv	لاساوانه، شیم
naughtiness n [U]	علی نحو مشاغب بذاهه، ملوک سیه بیزاریتی، لاساری، بهدره وشتی
nausea /nɔ:siə/ n [U]	دل تیکم هاتن، رشانهوه هیلنج دان، دل خرابیون، قیز، لهفون، دل راپون شعور بالقیه الغیان
nauseate /nɔ:siət/	هیلنج نه دا، نه رشیتهوه، بیزنه کانهوه، دل خراب دیت
nauseous /nɔ:is/ adj	یقز، بدعوالا القیز دلی تیکم دی بههوی رشانهوهوه، بیزدار، بیزار مقز، بسبب القیه / الغیان
nautical /nɔ:tɪkl/ adj	دهریایی، په یوه ندی به پاپوری دهریاوه هه به / دهریاوان
naval /nerv/ adj	بحری، متعلق بالسفن / الملاحة... الخ دهریایی، کهشتی به بحری
~ officers	نهفسه ری دهریایی ضباط البحرية
navel /neiv/ n [C]	بهشتیکی سهره کی کتیه که نوژی لن نه کری، رونشگه ها دیری الجزء الرئيسي فی الکبیه حیث یجلس المصلون
navel /neiv/ n [C]	نافک، ناوک السرّة
navigable /nævɪgəbl/	بو دهریاوانی دهست نه دات، دهریاگیریار صالح للملاحة
navigate /nævɪgeɪt/ vt, vi	راپه ری بهلم دهکات، تهپاره یا بهلم لن نه غوری، دهریا دکت یبحر، یقود طائرة / سفینه
navigator n [C]	دهریاگر، کهشتی لن غور، دهریاگر ملاح، ربان

navigation /nævɪgeɪʃn/ n [U]	دهریاگیری، دهریان، گه میغان، کهشتیان
navy /nævi/ n [C] (pl -vies)	ملاحة / إبحار کریکاری ناکارامه، نهشاره زا
navy /nervi/ n [C]	عامل غیر ماهر کهشتی گه ل، گهله کهشتی، هیزی دهریایی
~ blue	الأسطول / البحرية شین تیر، شین تاریک أزرق داکن
nay /nei/ adv	(له کونا) نهخیر، نه (قدیم) لا
neap(-tide) /ni:ptaid/ n [C]	رؤخی دهریا که ناو نه گاته که مترین ریژه وادان، راداناته مام الجزر: المحاقی حیثما تصل المياه الی أبنائها
near /niə(r)/ adv (-er, -est)	به کهم: نزدیک له، نزدیک، (له کات و شوین) کن، جهم أولاً: علی مقربة، قریب (فی الزمان أو المكان)
□ adv	نهو یستگه بهی که زور نزدیک به راده پهک که دووده ری به المحطة القریبه الی حد ما فهی
<i>The station is quite ~ it's only two minutes' walk.</i>	له دوری دوو خولهک علی مسیره دیقیتین
<i>The summer holidays are drawing ~ .</i>	پشوی هاوین نزدیک بووه تهوه إن عطلة الصيف تقترب
<i>He lives ~ by.</i>	نهو کوپه له نزدیک فیرهوه نه زی، لهم نزیکانه نه زی
□ prep	ینه یسکن قریباً من هنا دووه م: له نزدیک ثانیاً: بالقرب من
<i>Don't go ~ the edge of the cliff.</i>	نزیک قهراخی کهنده که پان لاپاله که مه کهوه لاقترب من حافة الصخرة
<i>It's getting ~ dinner time.</i>	کاتی نزیک بوونهوی نانی نیوهو / نیواره به

- إن الوقت يقترب من موعد الغداء / العشاء
 □ *adj* سي يهـ: ١. نزيك، به يوه ندى خزم، خزمایه تی
 ثالثاً: ١. قريب، وثيق الصلة
She is a ~ relative of mine. نهو كچه نزيكترین
 خزمه بو من
 إنها من الأقارب الأقرين لى
They are our ~ and dear friends. نهوان نزيكترین
 و خوشهويست ترين و هاوريمانن
 إنهم من أصدقائنا المقربين والأغزاء
 ٢. (به شيكى ترومى) *He's very ~ with his money.*
 يا وولاخ) نزيك قهرغ جاده ٣. چاوچنوك
 ٢. الجزء من السيارة او الدابة) القريب من جانب الطريق ٣.
 بخيل
a ~ thing زور چاوچنوكه به سامانه كهى
 ٤. دهر بازويون به سه ماهره
 إنه بخيل بماله ٤. هروب بمعجزة
 □ *vt, vi* نزيك نهكهويتهوه
 يقترب، يدنو
a ship ~ ing land كه شته كه نزيك وشكانى نه يتهوه
 سفينة تقترب من البر
nearly adv ١. نزيك، به نزيكى، همما
 ١. تقريباً
~ six o'clock كاتزميز نزيك شه شه
 الساعة السادسة تقريباً
not ~ ٢. دورتر لهوى كه هه يه، نزيك نى يه
 ٢. أبعد من أن يكون...
nearness n [U] نزيك
 قرب، دنو
neat /ni:t/ adj (-er, -est) ١. ريك و پيك،
 جوان پوش، ياساويست، توندوتول، ساده، نهرم، پافز
 ١. منظم، مرتب محب للنظام، مهندم، منسق
a ~ worker كريكارى ريك و پيك (ياساويست)
 عامل مرتب (محب للنظام)
a ~ desk كتيخانه ي ريك و پيك
 مكتب مرتب و منظم
~ writing نوسينى جوان و ورد ٢. ساده و كارى گهر،
 جوان
 كتابة منسقة ٢. بسيط و سار، أنيق

- a ~ dress* كراسى جوان، ريكپوش ٣. كارامه، ناياب
 فستان انيق ٣. بارغ، رانغ
a ~ answer وه لامي پرمانا
 إجابة ماهرة
a ~ trick فيلى يان ته شقه له لى ليرانانه ٤. (مهى)
 خهست ناو تته كراو
 حيلة بارغة ٤. (الخر) غير ممزوج بالماء
neatly adv به ريك و پيكى، به ووردى
 بنظام، بترتيب، ببراعة
neatness n [U] ريك و پيك، جوان پوش، ليكدايى،
 تازة، زيرى
 نظام، ترتيب، براعة
nebula /'nebjulə/ n [C] (*pl-lae-li*) هورپيكى ته نك:
 كومه له نه ستره يه كى دور كه وهك شموقى رووناك ليل
 دهر نهكهون
 غيمة سديمية: مجموعة من النجوم البعيدة ترى فى السماء
 كرقعة ضوء معتمة
nebulous /'nebjuləs/ adj هورواوى، تاريك، ليل،
 ناديار، نه وورى
 غائم، محم، غير واضح
necessarily /'nesə'serəli/ adv پ يثيان،
 به پيوستى، حه تمى
 بالضرورة، حتماً
necessary /'nesəsəri/ adj پيوست، گهرهك،
 داخواز، هدر نه يى يى، باوه رهمه ندى
 ضرورى، حشى، إضطرابى
Sleep is ~ to health. خهو پيوسته بو ته ندروستى
 النوم ضرورى للصحة
 (شيونكى كو) پيوسته كان، بنه ماكانى ژيان □ *n* [C]
 (عادة فى صيغة الجمع) ضروريات، أساسيات الحياة
necessitate /'ni:sə'seɪt/ vt پيوست ده كات،
 پيدلئت
 يحتم، يستلزم
necessity /'ni:sə'seɪti/ n [C,U] (*pl -ties*) ١. پيوستى،
 ناچارويون، پيوستى، پارمه تى
 ١. إحتياج، حاجة، عوز
driven to steal by ~ پيداويستى پالى پيوه نا دزى
 بكات

	دفعته الحاجة إلى السرقة
	بۆ به کارهێنانی کاتی پێویست ~ <i>for use in case of</i>
٢. پێویستی، شتیکی پێویست	
	للاستخدام وقت الحاجة ٢. ضرورة، شيء لازم
	<i>Food and warmth are necessities.</i> خواردن و
	گهرم کردنهوه له پێداویسته کانه ٣. ههزاری، نهاداری، پێشيان
	يعتبر الأكل والدفء من الضروريات ٣. فقر، إهمال، فاقة
	له کاتی ههزاری دا ~ <i>in</i>
	فی حالة من الفقر
١. مل، گهردن، حهفك، گهلی	<i>neck /nek/ n [C]</i>
١. ربله، عنق	
(دوو پێشبرکی گهوه که) به ته نهشت ~ <i>and</i>	
یه کهوهن (له یهك ناستدان)، گه لهك نزیک ههف پێشبرکی	
(المتباينان فی سابق) یجریان جنباً إلى جنب (فی مستوی)	
واحد	
یا سه ره کهوتنی ته واهو یا شکستی ییزاو ~ <i>or nothing</i>	
إما النصر التام أو الهزيمة المتكررة	
به شویه یه کی گشتی / ته واهو ٢. هه	~ <i>and crop</i>
شتیک وهك مل وای	
بشکل کلی / تام ٢. ای شيء كالعنق	
ملی شوشه	<i>the ~ of a bottle</i>
عنق الزجاجة	
ملوانکه، گهردانه، گهلواز ستوفانك	<i>'necklace n [C]</i>
عقد، قلادة	
به خه ی کراس	<i>'neckline n [C]</i>
فتحة الفستان	
بۆ پێناخ، ستویهن	<i>'necktie n [C]</i>
رباط عنق	
شيله (گول)	<i>nectar /'nektə(r)/ n [U]</i>
رحیق (الزهر)	
(له فره بنی بۆژنی شوو کردوو)	<i>nee /nei/ adj</i>
(پێشگریکه پێش ناو نه کهوی بۆ ناسینی ناوی خێزانی)	
ماله باوانی پێش شوو کردن	
(فی الفرنسية للمرأة المتزوجة) صیغه تلحق بالأم تعرف إسم	
أُسرتها قبل الزواج	
١. پێویستی یه یه تی، داوای نه کات،	<i>'need /ni:d/ vt</i>
ده خوازیت	
١. یحتاج، یطلب	

	پێویستیان به خواردنی زیاتره
	<i>They ~ more food.</i>
	إنهم يحتاجون لمزيد من الطعام
	قاپوته کدی پێویستی
	<i>His coat ~ s mending.</i>
	به چاککردن هه یه ٢. پێویسته، کاره که واپێویست ده کات،
	حهوجه دیت
	إن مصلته يحتاج لأصلاح ٢. يلزم، يستدعي الأمر
(نه شيوگی چاوگی هه یه و نه ناوی بکه ريان ~ <i>aux v</i> □	
ته واهو کهری)، شيوگی رانه بردوی تاکي	
(ليس له صیغه مصدر أو إسم فاعل و مفعول و صیغه المضارع	
للفرد الغائب)	
ناديار به <i>need</i> نه مینته وه	<i>needn't /ni:dnt/ need not</i>
وه کۆرتکراوه ی <i>need not</i> بریتی یه له)	
تظل <i>need</i> کما تختصر <i>need not</i> إلى	
ئایا پێویسته ئیستا برۆیت وه	<i>Need you go home yet?</i>
بۆ ماله وه؟	
هل يلزم أن تذهب إلى البيت الآن؟	
نه خهیر، پێویست ناکات ~ <i>n't</i> , <i>No, I need not/</i>	
لا، ليس ذلك ضرورياً	
١. پێویستی، داخواز، دهست	<i>2 need /ni:d/ n [U]</i>
تهنگی، پێشيان	
١. حاجة، عوز	
پێویستی به پاره یه ٢. پێویستی	<i>in ~ of money</i>
فی حاجة إلى نقد ٢. ضرورة	
پێویست به یه له یه ناکات ٣. (له) ~ <i>no ~ to hurry</i>	
شیوگی کۆی پێداویسته کان، دا کۆکی یه کان	
ليس هنالك ضرورة للأسراع ٣. (فی صیغه الجمع) إحتياجات،	
من الضروريات	
به شی	<i>earning enough for one's ~ s</i>
پێداویستی یه یه کات	
یکب ما یکنی لد إحتیاجاته	
پێویست، ههوجه دار	<i>needful adj</i>
ضروری، لازم	
نا پێویست، یه ههوجه یی	<i>needless adj</i>
لا لزوم له	
فاتاج، ته دار، ههزار،	<i>needy adj (ier, -icst)</i>
ههوجه دار، دهست تهنگ، دهست کۆرت	
فقر، محتاج، معوز	
١. ده رزی دروومان ٢. ده رزی	<i>needle /'ni:d/ n</i>

تريكو، ۳. ناماژه كمر له (قبيله نمايان ژميريار) ۴. دهرزی شرينقه ليدان ۵. گلاي داری دهرزیله یی، چزو

۱. ایره للاحیاکه / للخیاطه ۲. ایره تريكو ۳. مؤثر (فی بوسله او

أعداد) ۴. ایره المحقن ۵. ورقة شجر ایریه الشكل

ژنی دروومان کمر، ژنا دهرزی کار ~ woman

إمرأة تعمل يشغل الأبرة

دهرزی کاری دروومان، needlework n [U]

نه خشاندن

أشغال الأبرة

له هونراوه) هه رگیز، ناینت ne'er /neo(r)/ adv

(فی الشعر) ابدأ، مطلقاً

که سیکي یی که لک، ne'er-do-well /neədu:wel/ n

سه رنه که وتوو له هه موو شینکدا

شخص عديم القادة، شخص فاشل فی کل شیء

نهری، نه خیر، نین، negation /ni'geiʃn/ n [U]

نه کردن، مانده لکرن

نفی، انکار، رفض

سه ر راوه شانندن . Shaking the head is a sign of ~

نیشانه ی نه کردنه

هز الرأس من علامات الرفض

۱. شیوگی نه فی (ووشه) negative /negətiʃv/ adj

وه لأم) نین، نه یون، مانده لی، نه ری ۲. هیمایه یونه یونی نیشانه

۱. (الکلمات، الأجابات) سلبی، غیر إيجابي ۲. دال علی عدم

وجود العلامات

جیاکه ره وه سیفه تی خراب (واته نه چاک یا ~ virtue

نه خراب) ۳. (بیرکاری: بر) نیگه تیف

المميزة من الفضائل السلبية (أی لیست خیراً أو شراً) ۳.

ریاضیات: للكمية) سالب

۴. ته زووی نیگه تیف ~ electricity

۴. تیار سالب

۱. ووشه ی نه ری ۲. (بیرکاری) پری / ژماره ی [C] n □

نیگه تیف ۳. (ویته گرتن)، بوردی سالب ویته ی له سه ر

دهرته هینری

۱. کلمه نفی ۲. (ریاضیات) كمية / عدد سالب ۳. (تصوير) لوح

سالب تستخرج منه الصورة الموجبة

۱. هه له کان له سه لمینن وهك (بیردوز)، به هه له ی ~ v □

ده زانی ۲. پوچه لی له کاته وه، هه لده وه شیت، یی ترخی له کا،

دژدکت

۱. یشت خطاه (نظریه مثلاً)، یدحض ۲. ییطل، یجمل شتاً عديم

القادة

۱. پشت گوئی نه خات neglect /ni'glekt/ vt

۲. فراموشی نه کات (کار)، یی راپه راندنی

۱. یهمل ۲. یترو عملاً بلا إِنْجَاز، یحذف

گوئی یی نادات، هیقشانندن، کیمی □ n [U]

سست گرتن

إهمال

گوئی نه دان به کار، فراموش کردن ~ of duty

إهمال فی الواجب

له باری که مته رخمه ی، سست گرتن in a state of ~

فی حالة إهمال

که م ته رخمه، خاویلکه، فراموشکار neglectful adj

مهمل

زه خه لی، negligence /neglɪdʒəns/ n [U]

که م ته رخمه ی، فراموشی، ته مه لی، سست گرتن

إهمال

فراموش کار، ته مه بل، negligent /neglɪdʒənt/ adj

پشت گو، خاویلکه، که م ته رخمه

مهمل

ب ته مه لی، به فراموشکاری negligently adv

باهمال

بئ نرخ، بئ که لک، negligible /neglɪdʒəbl/ adj

که م، کیم

تافه، عديم القيمة

نه توانری له باره یه وه negotiable /ni'gəʊiəbl/ adj

گفتوگو یکرئ (چه کی پاره) نه توانری، ئالو ویلی یی بکرئ

يمكن التفاوض بشأنه / تخطيه (الشيك) يمكن تحويله

۱. گفت و گو دکت، negotiate /ni'gəʊʃɪeɪt/ vi, vt

ووت وویژ ده کات، دوت وده ستینت ۲. (چه ک، به لین)

ته خاته سه ر به کچکی تر ۳. هه نگا و نه نی، ته پیری

۱. بتفاوض، بتداول ۲. بحول (شيكاً، عدداً) لشخص آخر ۳.

یتخطی (عقبه أو حائلاً)

گفت و گو، negotiation /ni'gəʊʃɪeɪʃn/ n [C,U]

ووت و ویژ، چهراندن دان و ستاندن

تفاوض، مفاوضة

نافره تی زنجی، ره شه ک Negress /ni:'gres/ n [C]

(ژن)

	زنڄي
Negro /ni:gru/ n [C] (pl ~ es)	پياوڙي زنڄي، رهشڪوڪ
	زنڄي
Negroid /ni:gru:d/ adj	له رهگهزي زنڄي، رهشڪوڪي، رهشڪي وهڪ زنڄي
	من الجنس الزنجي، شيهه بالزنجي
neigh /nei/ vi	نه چيلڻي، نه زهر ڀڻي، دڙپڻ
	بمهل
□ n [C]	حيله ي نه سڀ
	صهيل (الغيل)
neighbour /neɪbə(r)/ n [C]	دراوسن، ههلسن، خه لڪ/ وولائي درواسن
	جار، شخص/ بلد مجاور
neighbouring adj	سنورداسي، رهخ، درواسن مجاور
~ countries	وولائي درواسن
	الدول المجاورة
neighbourly adj	ههلسوڪهوتي باش، درواسيني، دوستانه
	(تصرف) ودي/ لائق بچار
neighbourliness n [U]	دراوسيني، ههلسيني الجوار
neighbourhood /neɪbəhʊd/ n [C]	دراوسن، درواسيني، گهڙهڪ
	جوار، جيرة، العي
in the ~ of the post office	له ته نيشٽ پوسٽه خانه
	بالقرب من مكتب البريد
neither /neiðə(r)/ adj, pron	هيج ڪام، نه هم و نه نهوه، نه
	لا هذا ولا ذاك
N~ statement is true.	ههڙو دوو دهسته واهه ڪه راست نه
	كلتا العبارتين غير صادقة
I like ~ of them.	هيج ڪاميانم خوش ناوي
	لا أحب أحدا منها
□ adv, conj neither... nor	۱. نه نهوه، وه نه نهوه ۱. لا... لا

He ~ knows nor cares what happened.	نازانئي و
	گوئي نادا بهيچ
	لا يعرف ولا يهتم بما حدث
N~ you nor I could have done this.	نه من و نه
	تو نهو ڪاره مان نه ڪرد ۲. نه نهوه: نه هم خوش ناوي نهو
	ڪچهش خوشي ناويٽ
	لا انت ولا انا كنا لنفعل هذا ۲. ولا: لا أحب هذا ولا هي أيضاً
	تعبه
I don't like it, ~ does she.	
neo- /ni:ə/ prefix	نوي، پيشگريڪه به ماناي نوي
	جديد
neocolonialism n	داگير ڪاري نوي
	الاستعمار الجديد
neolithic /ni:ə'lɪθɪk/ adj	پهيوه ندي به چدرخي
	پهردی نوي وه ههيه
	بعض العصر الحجري الحديث
neon /ni:ən/ n [U]	گازي نيون
	غاز النبرون
nephron	گورچيله
	كليله، كليون
nephropathy	وهرده گورچيله
	اختلال كلوي
nephrolithotomy	لايدردن پهردی گورچيله
	رفع الحصى الكويه
nephew /nevju:/ n	کوري برا، کوري خوشڪ، برازا، خوارزا، خوشڪهزا (کوپ)
	ابن الأخ، ابن الأخت
nepotism /nepə'tɪzəm/ n [U]	خوشهويستي
	خزمايه تي (به تايه تي بيانغه پته سهر ڪار)
	محابة الأقارب (خاصة بأعوانهم و طائف)
nerve /nɜ:v/ n [C,U]	۱. دهمار، ره، رهگ ۲. له
	شيوگي کڙدا) هموسه له باري دهمارگيري و شهرزه يي
	۱. عصب ۲. (في صيغة الجمع) حالة التقل أو توتر الأعصاب
noises that get on my ~ s	دهنگه دهنگ دهمارم
	نهوروڙي ۲. چاونه ترسي
	الضضاء التي تثير أعصابي ۲. جراءة وقاحة
have enough ~ to drive a racing car	چاونه ترسه

بۆ تېخوبىنى ترومبىلى پىشېركىنى	
لديه الجراة الكافية لقيادة سيارة سباق	
lose one's ~	دەسەلاتى بەسەر خۇي دانامىنى
	يفقد السيطرة على أعصابه
He had the ~ to accuse me of cheating.	
	ئەمارگىر بولە تاوانى گزىم تېوگلىنى ۴. (ب، ك) ھىز
	لم يتورع عن أن يتهمني بالفسخ ۴. (ا، ق) قوۋە
strain every ~	ھەموو تواناي ئەخاتە كار
	يبدل نصارى جهده
□ vi	بەھىزى ئەكات، پىشگىرى ئەكات
	يقرى، يعضد
~ oneself for a task/to face trouble	ھانى ئەدات
خۇي ئامادە ئەكا بۆ كارىكى دىبارى كراو/ بۆ	
رووبەرووبونى كىشە (گرفت)	
يشجع / يعد نفسه للقيام بعمل معين / لمواجهة متاعب	
'nerve-centre' n [C]	مەلەندى دەمارى، نېفەدەمارى
	(دەسەلات)
	مركز التحكم
nervless adj	لاواز، شەكەت، سىت، ترستوك،
	بىئورە
	ضعيف / بلا طاقة أو نشاط
'nerve-racking' adj	شەكەت، دەمار تىك شكىن،
	دەمارووستىن
	محطم للأعصاب
nervous /nɜːvəs/ adj	۱. تورە، تايەتە بە دەماروۋە،
	سەرگەرم، دەھرى، دەمارى، ھەرقىنا دەمارى
	۱. عصبى، خاص بالأعصاب
~ breakdown	روخاو (ھەست)
	إنهيار عصبى
~ system	كۆنەندامى دەمار، رىزكادەمارى ۲. تورە،
	زوۋھەلچوو، ترستوك
	الجهاز العصبى ۲. عصبى، متيج الأعصاب
nervy /nɜːvi/ adj	دەمارگەر، جولەجول كەر، ترستوك
	عصبى، رنج
nest /nest/ n [C]	۱. ھىلانەي (بالندە يا مىرو) ھىلېن،
	لەھن
	۱. عش (الطيور أو الحشرات)، وكر
a wasps ~	ھىلانەي زەردەوالە ۲. جىگە، شونىنى

ھەواندوھ	
عش دباير ۲. ماوى، مكان مريح	
شونىنى ئاسودە لە جىگاۋ بانى	a ~ of soft cushions
نەرم ۳. كۆمەلە شىنكى ئىكەل وئىكەل	
مكان مريح من الوسائد الناعمة ۳. مجموعة من الأشياء	
الداخلية	
□ vi	دروستى ئەكات، دەچىتە ھىلانەوھ
	يبنى / يأوى إلى العش
'nestegg' n [C]	مالى ھەلگىراۋېۋ پاشەروۋ
	مال مدخر للمستقبل
nestle /nesl/ vi, vi	ئەھوۋىتەوھ، پشۋونەدا لە
	شونىكى ئاسودە و ھىمن، ئەپگىرەتەوھ باۋەش
	يستكين إلى، يأوى إلى مكان مريح دافئ، يعضن
~ down among the cushions	لە تىۋان سەرنەكاندا
	راده كىشى
	يرقد بين الوسائد
nestling closely against its mother	لاى دانىكى
	ئەھوۋىتەوھ، پشۋونەدات
	يأوى إلى جوار أمه
nestling /nestlɪŋ/ n [C]	بالندەي بچووك، چىچەلوك
	صغير الطير
net /net/ n [C,U]	تۆر، تۆرى ۱. پەتى ۱. ۱. ۱.
	شبكة، شباك
~ fishing/tennis/mosquito	تۆرى ماسى گرتن /
	تۆرى پارى تىنىس / تۆرى دۆھ مىشۋولە
	شبكة لصيد السمك / للتنس / لمنع التاموس
□ vi (-tt-)	راۋدەكات (ماسى يا ئازەل)، بەپەكار
	ھىنانى تۆر، بەتۆر دايدە پۇشنى
	يصاد (سكاً أو حيوانات) باستخدام الشبك، يغطى بالشباك
'net-work' n [C]	دەزگا، تۆر، كۆمەلە تۆرىك
	شبكة، مجموعة متشابكة
~ of railways/radio stations	ھىلى ئاسن، وئىتگى
	بلاۋكەندەوھ پەخشكرەن
	شبكة سلك حديثة / محطات إذاعة
net, nett /net/ adj	پاك، روون، بىگەرد
	صافى
~ profit	قازانچى رووت
	ربح صاف

~ price	کمترین نرخ، نرخى کوتاى
~ weight	کشی پروت الوزن الصانى
□ vt (-tt-)	قازانجی دهست نه که وى یکسب ربعا صانیا
nether /neðə(r)/ adj	نزم، ژیر لورد، ژیری، نرمى (اى) منفض، سفلى
netting /netɪŋ/ n [U]	پدت، نل / کانترا بو دروست کردنى پهنجهره / تورکارى خیط / معدن لصنع الشباك
windows screened with wire ~	پهنجهره وى داپوشراو په تله پند
nettle /netl/ n [C]	گروهه ر / جوړه رووه کیکه گه لاکانى درکاو وى په القراض: نبات برى له اوراق شانکه
□ vt	بیزارى نه کات، رقی لى نه پینه وه، نه پگه زى (مجاز) يضایق، غضب، یلع
neuralgia /njuːrælɪdʒə/ n [U]	نورالجیا: نازارى دهمار، بادارى النورالجیا: ألم فى الأعصاب
neurotic /njuːrɒtɪk/ adj	که سیکى بادار، تووره دهمارگیرى، په پوهندى په نازارى دهماره وه هه په (شخص) بقاسى من الأم عصبية، عصاى، متعلق بالأعصاب
neuter /njuːtə(r)/ adj	بى لایه (پرووهك) نه ندامى نیرینه وى، پهنى تیا نى په، (ناوه كان) نه مى په و نه نیره (النبات) لا یحتوى على أجزاء مذكرة أو مؤنثة، (الأسماء) لا مذكر ولا مؤنث
neutral /njuːtrəl/ adj	۱. بى لایه، بى لاگر، بى نالگر، نیتار ۲. معایده، غیر منحاز ۳. ناوچه وى بى لایه ۲. سیفاتی تایه تی نى په ۴. (کمپیا) نه ترشه ونه تفته أرض معاهدة ۲. لیس له صفات میزة ۳. (کیمیا) لا محضى و لا قلى موقوف، کهس / وولاتى بى لایه □ n [C] شخص / بلد معایده

neutrality /njuː'træləti/ n [U]	بى لایه نى، سهره کهس نى په، نیتارى حیاده، عدم انحياز
neutralize /njuː'traɪz/ vt	۱. بى لایه نه وه ستنى ۲. په سهر کارپگه رى شېنگدا سهر نه که وى په کاره پتانى دژه شت
۱. یحید ۲. یقضى على تأثير شيء باستخدام شيء مضاد	
never /nevə(r)/ adv	۱. ههرگیز، قهت، هیچ، نېچکار ۲. ههرگیز، (نهرى) رها (له برى ووشه نهرى) (نه خیر) ۱. ابدأ، قط ۲. مطلقاً (بدیل شائع لأداة النفي: لا) That will ~ happen if I can prevent it. له هه ههرگیز پروونادات نه که ریتوانم پى لى بگریم لن يحدث هذا مطلقاً إذا استطعت منعه
N~ mind.	۳. گوئى بى مه ده، مه شله ژى ۲. لا تعلق، لا تشغل بالك
Well, I ~ !	چهند سهره، سهرنج پراکېشه یا للعجب، یا له من شى. مدوش
nevermore /nevə'mɔː(r)/ adv	ههرگیز، نیتر دواى نهرم و نېکجار، نه ژ نه فرو پفه أبدأ بعد اليوم
nevertheless /nevəðə'les/ adv, conj	سهره وای نهمه، که چى له گه له نه وه شدا بالرغم من هذا، ومع هذا
new /nju/ adj (-er, -est)	۱. نوی، تازه ۲. په م ژوانه دوژرایه وه ۳. نامى، ناپاو ۴. سهرله نوی دهست بى نه کا ۱. جدید، حدیث ۲. تم إكتشافه حديثاً ۳. غریب، غیر مالوف ۴. ییدا من جدید
a ~ moon	مانگ سورى نوی دهست بى نه کاته وه قمر ییدا دورته من جدید
a Happy N~ Year	سالى نوی پروفییت عام جدید سعید
new /njuː/ adj (-er, -est)	لهم دواپه دا، نو سهر، سهرله نوی حدیثاً، اخیراً
new-comer n	هاتووی نوی، نو هاتى قادم جدید
new-fangled adj	تازه، سهرنج پراکېش ونه وستر او، نوزده

	جدید، غریب و غیر مستحب
newly <i>adv</i>	تازہ، لہم دواپہدا، ژئوہ
	حدیثاً، اخیراً
newness <i>n</i> [U]	تازہ‌گی، نویی
	جدۃ، حدائۃ
news /nju:z/ <i>n</i> [U]	ہواآل، دہنگ وباس
	خبر، نبأ
<i>a piece of interesting ~</i>	ہہوالیکی خوش
	خبر شیر
'newsagent <i>n</i> [C]	روژنامہ فروش، بہ تہندہوی
	روژنامہ فروشتن
	وکیل صحافت، متعہد بیع صحف
'newsflash <i>n</i> [C]	بلاوکردنہوہی ہہوالیکی (گرنک)
	بیٹ بہ گہبشتی
	إذاعة خبر (ذی اہمیۃ عادۃ) فور وصرلہ
'newspaper <i>n</i> [C]	روژنامہ
	جریدۃ، صحیفۃ
'newsprint <i>n</i> [U]	کاغذی روژنامہ
	ورق الصحف
'newsstand <i>n</i> [C]	کوشکی روژنامہ فروشتن
	کشک بیع الصحف
'newsworthy <i>adj</i>	ہہوالہ بہہا، ہہوالی گرنک
	ذو اہمیۃ إخبارية
newt /nju:t/ <i>n</i> [C]	ناژہلی ناوی، کممکیمین ناہی
	سندل الماء: حیران یشہ السحلیۃ
next /nekst/ <i>adj, n adv, prep adj, n</i>	(یہ کم) ۱.
	دوای، پاشان، ئەو، ئەوی تەنیش، داهاتوو، دوای ئەو
	(أولاً) ۱. تال، التالی
<i>I'm first, who's ~ ?</i>	من یہ کم جار، کی لہدوای
	منہ؟
	أنا أولاً، من بعدی؟
<i>That the ~ turning on the right.</i>	پنجی داهاتوو
	بگرہ بہرہ لای راست
	أسلك المنطف التالی إلى الیین
<i>Who lives ~ door?</i>	کی لہو خانوہوی تەنیش
	نہژی؟ ۲. ہاتوو، داهاتوو
	من یسکن فی البیت المجاور؟ ۲. القادم، المتبل
<i>We are going ~ Friday.</i>	روژی ہہینی داهاتوو

	نہروین
	سندھب یوم الجمعة المقبل
□ <i>adv</i>	(دووم) ۱. دووای ئەم
	(ثانیاً) ۱. بعد ذلك
<i>When you have finished this, what are you going to do ~ ?</i>	کاتی لہم ئەیتہوہ دوای ئەمہ چی ئەکەیت؟
	۲. لہ نزیک، لہ تەنیش، لہ پال، لہ کن
	عندما تنتهي من هذا، ماذا ستفعل بعد ذلك؟ ۲. بالقرب من.
	بجوار
<i>Come and sit ~ to me.</i>	وہرہ دانیش لہ تەنیشتم.
	تعال و إجلس إلى جوار
□ <i>prep</i>	(سی بہم) لہ نزیک، بہ تەنیش
	(تالاً) بالقرب من، بجوار
<i>My seat is ~ to the door.</i>	جینگاکم لہ نزیک
	دەرگاگہ بہ
	إن مقعدی بجوار الباب
<i>~ door</i>	لہ خانووی تەنیشتمان
	فی المنزل المجاور
<i>~ door to</i>	نزیکی
	(مجاز) تقريباً
nib /nɪb/ <i>n</i> [C]	نوکی پینوس، نکل
	سن القلم
nibble /nɪb/ <i>v, vi</i>	دە کرئیی (ووردی ئەکا)
	يقضم قطع صغيرة
<i>fish nibbling at the bait</i>	ماسی خواردن ئەقارئین
	ساک يقضم الطعام
nice /naɪs/ <i>adj</i>	۱. خوش، گونجاو، باش، جوان، ریک
	۲. وپسێک
	۳. وورد، لہ چارہ سەرکردنی داپسوییستی
	بەووردی ہدیہ ۳. بەپەخی ژۆر
	۱. لطیف، سار، مناسب، طریف ۲. دقیق، يتطلب الدقة فی
	معالجتہ ۳. شدید الاحتیام ب
<i>too ~ about one's food</i>	ژۆریا پەخ بەخواردن ئەدات
	شدید الاحتیام بطعامہ
nicely <i>adv</i>	بەشیوہ یەکی جوان، ب تازہی جوان /
	گونجاو / کاریکەر / بە ووردی / بەپایەخەوہ، بە گرنکی
	بشکل لطیف / مناسب / سار، بدقہ، باقتام
nicety /'naɪsəti/ <i>n</i> [C,U]	۱. ووردی، نەرمی،
	بەپایەخەوہ

۱. دقة	
به ناگاداری په وه ۲. جیاوازیه کی	~ of judgement
زور وورد	
عنايه: ۲. فرق ظریف، تفاصيل دقيقة	
لېکولنه وه ی ورد پوره خنه	the ~ ties of criticism
تفاصيل دقيقة للنقد	
تاق، جیگاهه که له ناو دیوار پو	niche /nɪtʃ/ n [C]
دانانی په پکهر یا رازاندنوه، جیگای گونجاو، شونې شپاو،	
جیگای پیش نویزی و ووتار خویندنه وه ی ناینی، شونې در،	
جه، جیگه ی پیروژ	
کوة، منطقة داخله فی العائط لوضع تمثال أو زینة، (مجاز)	
مکان مناسب، موضع لائق، محراب	
شونې گونجاوی پو	find the right ~ for oneself
نهدوزینه وه (نیشی گونجاو)	
یجد المكان المناسب له (أی وظیفه ملائمة)	
نهیږی په وینه ژماره ۷ نه بنیشینی	nick /nɪk/ vt, n
یقطع / یشق علی شکل ۷	
له کاتیکي گونجاو دا	in the ~ of time
فی اللحظة المناسبة	
نیکل (کاتزوه که زیو) (له وولانه	nickel /nɪkl/ n [U]
په ککرتووه کان) پاره په کی بېجوکه نرخي ۵ سته	
النیکل (معدن کالفضة) (فی الولايات المتحدة) عملة صغيرة	
قیمتها ۵ سنت	
نازناو، ناوینکی زیاده په	nickname /nɪkneɪm/ n [C]
(پوپروپاگه نده یان خوښه ویستی ونازداري)	
کنیه، لقب؛ اسم إضافی (أحياناً للدعابة أو التذليل)	
نازناوی لی ده نی	□ vt
یلقب، یکنی	
ماده ی نیکوتین (توتن)	nicotine /nɪkətiːn/ n [U]
مادة النيكوتين	
کچی برا یا خوښک	nièce /niːs/ n [C]
لینه الأخ أو الأخت	
له نزیکه وه ی، نزیک، نزیکتر	nigh /naɪ/ adv, prep
(ا.ق) بالقرب من	
شهو، شرف	night /naɪt/ n [C,U]
لیل	
به درزیایی شو	all ~ (long)
طول الليل	

Good ~ .	شهوېاش
	لیله سعیده
ناپا شوینکی خوښت	Have you had a good ~ ?
به سه ریرد؟	
	هل قضيت ليلة هادئة؟
~ and day	شو روژ، په بهرده وام
	لیل نهار، بصفة مستمرة
make a ~ of it	شوینکی خوش به سهره بات
	(له ناههنگه که)
	يقضي ليلة مسعدة (فی حفل مثلاً)
nightclub n [C]	تیا تروخانه، شو پانه، به زمکه پانه
	ياشهنی پو گوله نندی
	ملی لیلی
nightdress n [C]	جلی شو، جلی نومستن
	توب النوم، منامة
nightfall n [U]	داهاتنی شو
	حلول الليل
nightly adj, adv	شهو ی، شهوانه، هه مو شو ی
	لیلی، لیل، کل لیل
nightmare n [C]	خهو ی ناخوښ، خهون گران
	میره زمه، موته که
	كابوس، حلم مزعج
night-watchman n [C]	ياساول، شه لگهر،
	پاسه وانی شو
	حارس لیلی
nightingale /nɑːtɪŋgeɪl/ n [C]	بولبول،
	بالنده په کی دهنگ خوش
	العندليب، طائر مفرد
nil /nɪl/ n	هیچ، سفر
	لاشيء، صفر
The result of the game was three-nil.	له نجامی
	یاری په که سې بهرامپه به هیچ بوو
	كانت نتيجة المباراة ثلاثة مقابل لاشيء.
nimble /nɪmbəl/ adj (-r, -st)	سوکله، چالاک، گورج،
	سفتک
	سريع الحركة
as ~ as a goat	زور نه جولی وک بز (هوش) تیږ،

زیرهك، به ناگا (هوش) تیز زیرهك، وریا	
سریع الحركة كالماعر (العقل) حاد، ذكي، نیه	
nincompoop /ˈnɪŋkɒmpuːp/ n [C]	گیل،
بین هوش، ساده، گهوج، خرپو	
أحمق، أبله	
nine /naɪn/ n [C], adj	نو، نوّه
تسع، تسعة	
<i>a ~ days wonder</i>	شتی کاریگر بین یو خه لک
دوای ماو په ک بیر نه چینه وه	
شيء يثير الاهتمام لبضعة أيام ثم ينساه الناس	
nineteen /ˈnaɪntiːn/ n adj	نوزده
تسعة عشر	
<i>talk ~ to the dozen</i>	قسه نه کات بین وستان
يتكلم بدون توقف	
nineteenth /ˈnaɪntiəθ/ n	نهمدهمین، په ک له سمر نهمده
التسعون، ٩٠/١	
ninety /ˈnaɪnti/ n [C], adj	نهمده
تسعون	
ninth /naɪnθ/ n [C], adj	نهمه یا ٩/١
التاسع، ٩/١	
nineline /ˈnaɪnlaɪn/ npl	یاری توپ بهره ٩ پارچه
تخته یاری دارینه، که موئل	
لعبة تدرج فيها الكرة تجاه تسع قطع خشبية، لعبة القناني	
الخشبية	
nip /nɪp/ n [C]	١. قه پیک، گهستن، قونجریک
١. عضه، قضمه صغیره	
<i>a ~ in the air</i>	٢. سدرهای سخته
٢. برد قارس	
□ vt, vi (-pp-)	١. نه پگهزی، دگه زت ٢. (زوقم)
گه شه نه وه سینی	
١. یقرص، یحض ٢. (الصتیح) یوقف النحر	
<i>~ in the bud</i>	به سه ریای زال نه بین همر له پشکه وه
(له ناوی نه یا له گو پگه وه) ٣. خیرا نه کات، همل، نه قونی	
(مجاز) بقضی علیه فی اوله ٣. (د) یسرع، یهرول	
<i>~ off/in</i>	خیرانه کا، په له نه کا
یسرع	
nipper /ˈnɪpə(r)/ n [C]	١. (له شیوگی کو) په نسه،
گاسک، گاز، گیره، که له تان ٢. مندالی بچووک	

١. (د) (فی صیغه الجمع) بنسه، کماشة ٢. (عامیه) طفل صغیر	
nipple /ˈnɪpl/ n [C]	گزی مەمک هەرشیک
له گوئی مەمک بچیت	
حلمة الثدي، أي شيء يشبه حلمة الثدي	
nippy /ˈnɪpi/ adj	سهخت، گه زوک، تال، لاو، سار
قارص، لاذع	
nitrate /ˈnaɪtreɪt/ [C,U]	نه ترات، خوی ترشی
نه تریک	
الترات، ملح حامض الترتك	
nitre /ˈnaɪtə(r)/ n [U]	نیترا تی پوتاسیوم نایتر (خوی
پاروت)	
نترات البوتاسيوم	
nitric /ˈnaɪtrɪk/ adj	نا ترو جینی تپا به، نایتریک
محتو على نتروجين	
<i>~ acid</i>	ترشی نه تریک
حامض النتريك	
nitrogen /ˈnaɪtrədʒən/ n [U]	گازی نایتروجین
(٥/٤ ی هه وایه)	
غاز النتروجين (الذي يكون ٥/٤ الهواء)	
nitroglycerine /ˈnaɪtrəʊˈglɪsəriːn/ n [U]	نایتر وگلسرین (گازی خیرا تهقاوه) نه قه مەنیه کی دزواره
النتروجلسرين (غاز شديد التنجير)	
no /nəʊ/ adj, adv, particle adj	(په که م)، نه
(أولاً): ليس	
<i>They have ~ food and will starve.</i>	١. خوار دنیان
نی په له برسانه مرئ	
١. ليس لديهم طعام و سيموتون جوعاً	
<i>We must go this way because there is ~ other.</i>	
له بین نه م ریگا به بگرین چونکه ریگا ی تر نی په ٢. وانیه، نیه	
لا بد وأن نسلک هذا الطريق لأنه لا يوجد سواه ٢. ليس كذلك	
(که سینی گیل نی په) یانی زیره که	
<i>He is ~ fool.</i>	ليس بال شخص الأحمق (أي، أنه ذكي)
له ماو په کی زور که مدا	
<i>We got there in ~ time.</i>	گه پشینه نه وئ
وصلنا هناك في وقت قصير جداً	
<i>No smoking</i>	٣. (جگه ره کیشان) قه ده په
٣. منع (التدخين)	
□ adv	(دووه م) هه رگیز

	(ثانياً) أبدأ، البتة
<i>We can go ~ father.</i>	ناتوانين دوور ترېرېون
	لا تستطيع أن نذهب أبعد من هذا
□ <i>paricle</i>	(سنيهم) دزی پهلې، نهخير (ناك) عكس نعم
<i>Is it Monday to-day?</i>	ايا نه مرو دووشه مه يه؟
	هل اليوم هو يوم الاثنين؟
<i>N~ it's Tuesday.</i>	نهخير، سي شه مه يه
	لا، إنه الثلاثاء
nobility /nəʊ'bɪləti/ <i>n</i> [U]	۱. چيني دهسه لاندان، خانهداني ۲. شكومند، رؤسوري
	۱. طبقة النبلاء ۲. نبل الخلق
noble /neubl/ <i>adj</i>	۱. رؤسور، خانهدان، گهوره پياو، ماقول ۲. نابودار / رهس ۳. مه زن، سرنج راکيش، ناپاب
	۱. نبيل الخلق ۲. شريف النسب / المولد ۳. رائج، فخم، يثير الاعجاب
~ <i>buildings</i>	خانوي خوش
	مبان رائعة
□ <i>n</i> [C]	مهرد، له چيني گهوره پياوان
	نبيل، من طبقة النبلاء
'nobleman <i>n</i> (<i>pl</i> -men)	خاوه ن شکو، خانهدان، گهوره پياو
	نبيل
nobly /nəʊbli/ <i>adv</i>	به خانهداني، به مهردي على نحو نبيل أو شهم
nobody /nəʊbɒdi/ <i>pron</i>	هيچ کس، نه کس لا أحد
<i>a mere ~</i>	که سېکي بي با به خ، ين ترخه، ين که سبه تي
	نکرة، شخص عديم الأهمية
nocturnal /nɒk'tʃ:nl/ <i>adj</i>	شه وانه، په يوه ندي
	به شه و هه به / له شه ودا پووه دات
	ليلي، يتعلق، يحدث بالليل
nod /nɒd/ <i>vi</i> , <i>vt</i> (-dd-)	۱. سه ري رانده شينې به لگي قابل بوون و سلاره (سه ر) دجه ميتن پويکها تنې يا سلانې
	۱. يومي، يهز الرأس دليل على الموافقة والتحية
<i>have a nodding acquaintance with</i>	ناسين به
	روالته
	على معرفة سطحية ب

<i>the land of ~</i>	۲. سه رانده نه وينې پو پشه وه
	(کاتي وه نه وزدان) وغه و
	۲. يدع الرأس تسقط إلى الأمام (أثناء الأغفاء) النوم
Noel /nəʊ'el/ <i>n</i>	جه زني له دايک بوون
	عيد الميلاد
noise /nɔɪz/ <i>n</i> [C,U]	ژاوه ژاو، دهنگه دهنگ، قاو قيز
	ضجة، ضراء، جلبة
noiseless <i>adj</i>	ين ژاوه ژاو، ين دهنگ، هين
	ساكن، هادي، بلا ضجة
noisy /nɔɪzi/ <i>adj</i> (-ier, -iest)	پر ژاوه ژاو، قازه قاز، قاو قيز له کا، قه رقه شه، دهنگه دهنگ، تهق ورهق
	ملي، بالضجة، يصدر جلبة و ضراء
noisily <i>adv</i>	به ژاوه ژاوي، به قيزه قيز، به زرمه زرمي
	بضجيج، بجلبة
nomad /nəʊmæd/ <i>n</i> [C]	ده شته کي، کوچه ر، ره وند، قه راجه دار، چول گهر
	بدوي، من البدر الرحل
nomadic /nəʊ'mædɪk/ <i>adj</i>	ده شته کي، کوچه ر، ره وند
	بدوي
nomenclature /nəʊ'menklətʃə(r)/ <i>n</i> [C]	کومه له
	زاراويه ک / ناف ليکرن، ناوليان
	مجموعة مصطلحات / تسميات
<i>botanical ~</i>	زاراوه کاتي رووه ک زاني
	مصطلحات علم النبات
nominal /nɒmɪnəl/ <i>adj</i>	۱. په ناو، رووه کشي، ته نها په نا، وينه يي، وه ک نالېن
	۱. اسي، بالاسم فقط
~ <i>ruler</i>	دادوهر په ناو (نه ک کرداري)
	الحاكم الاسمي (ليس الفعلي)
<i>the ~ value of shares</i>	نرخي ناوه کي به شي
	القيمة الاسمية للأسهم
<i>a ~ sum</i>	۲. بري هيمايي (که متر له نرخی راستي شيتک)
	۲. مبلغ رمزي (أقل من القيمة الحقيقية للشيء)
nominally <i>adv</i>	ناوه کي، ب ناله کي
	اسمياً
nominate /nɒmɪneɪt/ <i>vt</i>	نه نيالويوت، پوستي نه داتي

يرشح، يصب	
~ sb for the Presidency	كهسيك ده پالتوي پوښستی
سروكايه تي	
يرشح شخصاً للرئاسة	
nomination /nəmi'neɪʃn/ n [C, U]	پله دامه زواندن، پله
پسې په غشي، هه لېواندن، نالکړدن، پالوتن، دهست	
نشان کړدن	
تعيين، تنصيب ترشح	
nominative /nəmi'nativ/ adj, n [C]	(رېزمان) له
حاله تي پکېر، شپړگي ناو يا پکېر ووشه پکېر	
(النحوي) في حالة الفاعل، کلمه موقعا فاعل	
nominee /nəmi'ni:/ n [C]	پالتوراو، پالوته، کسې
دهست نشان کړاو يو پوسټيک	
مرشح، الشخص الذي تم تنصيبه	
non- /nɒn/ prefix	پينځگرېکه په ماناي نا، بهين
بادنه معناه: غير، عدم	
non-alignment n [U]	بين لايه، بين النگري
عدم الانحياز	
non-combatant n	ناجهنگاوهر، نه شه رکېر
غير محارب	
non-commissioned adj	بين پله (سربازي)
سربازي بين پله	
غير ذي رتبة (صف ضابط)	
non-com'mittal adj	نشانې هه لويښتيکي روون
نېه	
غير دال على موقف واضح	
nonconformist adj, n	لادهر (په تايه تي له
کليسي ټينگليزي دا)	
منشق (خاصة عن الكنيسة الانكليزية)	
noncontributory adj	يارمه تي نه دهر / هاوکاري
نه کهر ناله بار (يو رووداني شتيک)	
غير مساعد / مساهم (في حدوث شيء)	
non-event n	هيو ا بر او، شتيک بين هيو ا دروست
بکات	
شيء مخيب للأمل	
non-interference n	بين دهست تي خستن
عدم التدخل	
non-smoker n	جگه ره نه کنيش

شخص غير مدخن	
non-starter n	۱. نه بوني تواناي دهست پېن کړدن
۲. کس / پينځنيار نه گهري سره نه کدوتی نه پېن	
۱. عدم القدرة على البدء ۲. شخص / اقتراح لا يتوقع له النجاح	
non-stop adj, adv	ي و هستان
بلا توقف	
nonchalant /nɒn'ʃələnt/ adj	بين يايه خ، بين په روشي
غير مهم، غير متحمس	
nondescript /nɒndɪ'skrɪpt/ n [C], adj	شتيک /
كهسيك زه حمله ته شاهه زاي پيت لي، ستمه دابه شکر دني	
شيء / شخص يصعب تصنيفه	
none /nʌn/ pron	هېچ کس، هېچ شتي
لا أحد، لا شيء	
<i>Is there any sugar in the house?</i>	نايا له مال هوه
	شکر هه دي؟
	هل هناك سكر بالبيت؟
<i>No, (there's) ~ (at all).</i>	نه خيږ، هېچ ني په
	لا، على الإطلاق
<i>We invited some friends but ~ came.</i>	هه ندي
	هاوريمان بانگ کرد به لام هيجيان نه هانن
	دعونا بعض الأصدقاء ولكن لم يأت أحد
□ adv	هه رجونيک پيت، به هه پله پکې بين په داخوه
	سودم له پونکر دنه وه کت و نه گرت
	باي حال، بايۀ درجه لا اخالي استغدت شيئاً من شرحك
<i>I'm afraid I'm ~ the wiser for your explanation.</i>	
nonentity /nɒn'entəti/ n [C] (p -tics)	شتيکي
بين يايه خ، شتيک که نه پيت، نه پين، نه کس، نه هه بوني،	
نه ماننه	
شيء / شخص تافه، شيء غير موجود	
nonplus /nɒn'plʌs/ vi	سهرسام نه کا، نه شله ژپني،
شپړزه ي نه کا	
بحير، يربک	
nonsense /nɒnsɛns/ n	ووته ي بين ترخ، پيروکي
بين ترخ، پر وپوچ، توره هات	
کلام فارغ، هراء، افکار سخيفه	
'nonsensical /nɒn'sɛnsɪkl/ adj	نايه خ، پر له هه را،
بين يايه خ	
ملیء بالهراء	

noodles <i>n pl</i>	شهریه، ماکه‌رونی، رزده، هدرشته شعریه / معکرونة رفيعة
nook <i>/nuk/ n</i>	شونی بی‌دهنگ، لایه‌کی گوشه، قوزین، لهدر مکان هادی، رکن، زاویه
noon <i>/nu:n/ n</i>	کاتی نیوهر، نیوه‌ی رۆژ، نیفرۆ وقت الظهر، الظهيرة، منتصف النهار
noose <i>/nu:s/ n [C]</i>	وه‌لف (وه‌له‌ی په‌تی سی‌داره) ته‌له، گری‌ی دده‌ات، له‌سی‌داره‌ی ته‌دات إنشوطه (کاتی فی نه‌ایه‌ی جبل المشقة) (وه‌ریسی) گری دکت، سیداره‌دده‌ت په‌تی له‌سی‌داره‌دان جبل المشقة
nor <i>/nɔ:(r)/ conj</i>	۱. (له‌دوای <i>neither</i>) نا، وه نهمه‌ش نا ۲. (بعد <i>neither</i>) ولا، ولا هذا أيضاً <i>I should like to have a holiday, but I have neither the time ~ the money.</i> نهمه‌وی موله‌ت وه‌رگرم به‌لام نه‌کاتم هه‌یه ونه‌ پاره ۲. هه‌روه‌هانه‌وه‌ش نا أود أو أخذ إجازة. ولكن ليس لدى الوقت ولا المال ۲. ولا... أيضاً ناتوانی به‌و کاره هه‌لسی <i>He can't do it. ~ can I.</i> هه‌روه‌ها منیش لا يستطيع أن يقوم بهذا العمل ولا أنا أيضاً (بالمثل) normal <i>/nɔ:ml/ adj</i> رهمه‌کی، ناسایی، ره‌شوکی، پیاوه‌ی، یاسایی طبیعی، عادی، سوری، قیاسی، نظامی ~ <i>school</i> خانه‌ی ماموستایان، دبستانا سه‌ره‌تای دار المعلمین □ <i>n [U]</i> (له‌ شیوگی تاک) پاری سروشتی (فی صیغه‌ الفرد فقط) الحالة الطبيعية <i>above/below ~</i> له‌سه‌ر / له‌ ژیر ناوه‌ند فوق / تحت التوسط normally <i>adv</i> به‌شیوه‌ی سروشتی، به‌ ناسایی بشکل طبیعی / هادی، عادة north <i>/nɔ:θ/ n</i> ۱. پاکور لای ژوورو، راژور، ژور ۲. شمال، جهه‌ الشمال، شمالاً <i>the N~</i> ۲. وولاتی پاکور

	۲. بلاد الشمال
northerly <i>/nɔ:θəli/ adj, adv</i>	(بای پاکور) به‌رهو پاکور، پاکوری، به‌رپاکوریه (الرياح) شمالية، تجاه الشمال
northern <i>/nɔ:θən/ adj</i>	پاکوری، شونی ژوورو شمالی
northwards <i>/nɔ:θwədz/ adv</i>	به‌رهو پاکور، به‌رهو ژور، پاکوری و به‌ره‌وپاکور تجاه الشمال
nose <i>/meuz/ n [C]</i>	۱. لوت، که‌پ، که‌پو، پُفَل ۱. أنف <i>pay through the ~</i> نرخ‌ی گران ته‌دات یدفع ثماً باهظاً <i>poke one's ~ into sth</i> ده‌ست ته‌خانه‌ شتیکه‌وه په‌یوه‌ندی پیوه‌ی نی‌یه، تی ته‌ژهنی ۲. هه‌سته‌وه‌ری بون يتدخل فی شيء (لا یعنی) ۲. حاسة الشم □ <i>vt, vi</i> بونی ته‌کات، به‌بون ته‌بدۆزته‌وه ۱. يشم، يكتشف بالشم <i>The dog ~ d out a rat.</i> سه‌گه‌که‌ بونی بوونی مشکیکی کرد ۲. به‌ووریایی پیش ته‌که‌وی / ناگادار نه‌بی إنشم الكلب وجود فأرة ۲. يتقدم بحرص / بحذر <i>a ship nosing its way through the ice</i> که‌شیه‌که ژور به‌ووریایی یه‌وه ته‌روات به‌ناو به‌فره‌که‌دا سفينة تتقدم بحذر وسط الثلوج 'nosedive <i>n, vi</i> (فرۆکه) به‌خیرایی به‌ لوت‌دا نه‌نیشتیه‌وه، شور ته‌یته‌وه، تیریشا سه‌ره‌کی، که‌تنا دژوارانشکی (الطائرة) تهبط بسرعة بمقدمتها؛ هبوط سريع بالمقدمة 'nosegay <i>n [C]</i> چه‌پکه‌ گول، چه‌پک باقة من الورد nosey nosy <i>/nɔuzi/ adj (-ier, -iest)</i> خوتیه‌لکیش، ژورزان، هه‌یار، دفن مه‌ژن ده‌مدری فضولی، محب للاستطلاع nostalgia <i>/nɔ'stældʒə/ n [U]</i> بیرکردنی نیشمان / بو شتیکی باو، سۆز بو ولات الحنين إلى الأوطان / إلى شيء مألوف nostril <i>/nɔstrəl/ n [C]</i> کونه‌ لوت، پُفَل، خمشم فتحة الأنف not <i>/nɔt/ adv n't</i> نا، نه‌خیر، نه

۷. لم، أداة نفى وإختصارها
 هیشتا نهوؤشتون *They have ~ gone yet.*
 لم ینذهرا بعد
notable /nəʊtəbl/ *adj* نوزەر، دهمراست، ناسراو
 جدیر بالملاحظة
 □ *n* [C] کاسایه تی ناسراو، له ناو داران، ریشسپی
 شخصیه بارزه، من الرجاء
notably *adv* به شیوه یه کی دپاری کراو تاییه ت
 نه خاصمه
 بشكل ملحوظ، بالذات، بشكل خاص
notary /nəʊtəri/ *n* [C] (*pl* -ries) (به زوری
public ~) باوهر ینکراوی گشتی، دادنوس
 (غالباً *public* ~) المرتی العام، الکاتب العدل
notation /nəʊteɪʃn/ *n* [C,U] کۆمه له هیما یه که
 کۆمه له ژماره یه که دهوینن / پر، ناواز... هتد، تاییه ته به
 به کارهینانی ئەم هیما یانه
 مجموعه من الرموز تمثل أعداداً / کمیات، نفیات... الخ معنیه
 باستخدام هذه الرموز
 I, II, III وه که کۆمه له ژماره ی رۆمانی
 مثلاً مجموعه الأرقام الرومانية
notch /nɒtʃ/ *vt, n* نه بیرى، دووفاقی ئەکات وه
 ژماره ۷، نه نیڤی، ده قلیشینت
 یقطع / یشق علی شکل ۷: قطع بهذا الشكل
note /nəʊt/ *n* [C] ۱. یادکهر وه، بیرخه ره وه،
 کورته گوتهار ۲. نامه ی کورت / ره سمی
 a ~ of thanks کورته سوپاسنامه ۳. یادداشتنامه یه کی
 دورودریژ / روونکردنه وه راوینوچون له سه ره وشه یه که /
 پرگه یه که له پهراودا ۴. به لێن، چه که
 ۱. مذکره، مفکره ۲. رساله قصیره / رسیه خطاب شکر قصیر
 ۳. مذکره تفصیلیه، شرح / تعلیق علی کلمه / فقره فی کتاب ۴.
 تمهد، صد
 bank ~ *s* پاره ی نه ختی بانق
 أوراق النقد
 کاخه زی پاره ی ینچ جو نه یه ی ۵. زه نکل، ~ £5
 ناوازی موسیقا، هیما ی موسیقا، کللی لایمری موسیقا وه
 پیانو، دوگمه ی پیانو ۶. ناوازی دهنگ که ههستیکی
 دپاری کراو بهغاته پروو
 ورقة من فئة الخمس جنيهات ۵. نفه موسیقیه، رمز موسیقی:

مثلاً مفتاح آلة موسيقية كالبيانو، أصبع اليانو ۶. نفه الصوت
 والتي تظهر شعوراً معيناً
 له دهنگی دا *a ~ of self-satisfaction in his speech*
 ناوازی رازی بونی تیدایه ۷. هیما له نویسیدا / چاپ، نیشانه
 فی صوته نفه الرضا عن النفس ۷. رمز فی الکتابه / الطباعة
 نیشانه ی سه سوپان (۱) *~ of exclamation*
 ۸. گرنگی، نایایی، ناویانگ، نیشان
 علامه التصب (۱) ۸. اهمیه، یمتاز، شهرة
 خیزانی ناو دار، نافدار ۹. بایه خ، باک *a family of ~*
 أسرة ذات شأن ۹. إهتمام إکرات
 قایلی بایه خ دانه، شیاری بایه خه *worthy of ~*
 يستحق الإهتمام
 ناگاداریه له قسه که م (که چی) *Take ~ of what I say.*
 نه لیم)
 تنبه لما أقول
 ۱. تینی ئەکا، بایه خی پێ ئەدا، سه رنج، بایه خدان □ *vt*
 ۱. یلاحظ، یلحظ، یولی إهتماما...
 ۲. توماری ئەکا *~ sth down*
 ۳. یدون، یسجل
notebook *n* [C] دهفتوری تینی، نامیلکه، پرپر
 کراسه
notepaper *n* [U] کاخه ز بۆ نووسینی نامه
 ورقه کاتبه الرسائل
noted *adj* دپار، ناسراو، به ناویانگ، دهمراست
 معروف، مشهور، ذو صیت
noteworthy *adj* شایانی باس، بهرکه تی، هیوا،
 شایسته ی بایه خ
 جدیر بالاهتمام
nothing /nʌθɪŋ/ *n* هیچ، سفر، نه بوون، نه تلت
 لاشی، عدم، صفر
 نایینی، به ره و نه مان نه چی، به هیچ نه چی *come to ~*
 یتهی إلى العدم، یتخض عن لاشی.
 توانای ینگه شستی هیچ شتیکی نی په له، *make ~ of*
 ناتوانی سو ده رگری له، به که می نه زانی...
 لا یتطیع فهم شیء من، لا یتطیع الأستاذة من، یتهین ب...
 هیچ شتیکی نی په بکری *There is ~ for it but to...*
 نه نها
 لیس هناك ما يمكن عمله سوى

- هەرگیز، بە هیچ جوړی □ *adv*
 لیس علی الاطلاق، بتا
The house is ~ near as large as I expected. **نم**
 ماله به و قهباره به نی په که من پش پشم ده کرد
 هذا البيت ليس بالحجم الذي توقعته على الإطلاق
notice /ˈnɒtɪs/ *n* [C] ۱. په خش کردن، ناگاداری
 تیننی (به پروانی شت)، به رینی سه هینی، ناگه می، به ربه ن
 ۱. إعلان، إشعار (بحدوث شیء)
put up a ~ ریکلامیک دانه نی، سه حدکت
 یضغ إعلاناً
a ~ -board بوردی ناگاداره په کان، ده په پان ته خته یی
 ناگه می پان ۲. ناگادار کردنه وه، پان راگه باندن به کوتایی
 هانتی ریکه وتن نامه پان به لنبامه
 لوحة إعلانات ۲. إنذار / إخطار بانتهاء اتفاق أو عند
 ناگاداری خزمه تکار *give a servant a month's ~*
 نه کات که کاره که ی له ماهوی مانگی کدا جیه پیت
 یطی الخادم إنذاراً بترك الخدمة و مهلة مدتها شهر
 له ماهویه کی کهم دا ۳. راپورتی کورت *at short ~*
 له سه ر نوو سواو، شانو گوری / له روظ نامه ۴. بایه خ،
 ناگادار کردنه وه
 فی وقت قصیر ۳. تقرير موجز عن كتاب / مسرحية الخ فی
 جریده ۴. إهتمام، إنباه
Take no ~ of what they say. گوئی مده به وهی
 که ده پلین
 لا نهیم بسا بقولون
Bring it to the ~ of the manager. به ریو به ریو
 نه وه ناگادار بکروه
 ائت إنباه المدير إلى هذا
 تیننی نه کا، بایه خ پان نه دا، نه یینی □ *vt, vi*
 یلاظ، یهیم، یری
noticeable *adj* ییرو، سه رنج واکش، تینیکراو،
 ده توانری تیننی بکری هیژی دینتی به، سه حبار
 ملحوظ ملفت، یمن ملاحظه
notify /ˈnəʊtɪfaɪ/ *vt* (*pt, pp* -fied) ناگاداری ده کات،
 ناگه ه دکت، ووریا په کاته وه، پان ی رانه گه به نی، راگه پاندنی
 پوده نه کا
 یخطو، یطی إخطاراً، ینذر
 ~ the police of a loss / ~ a loss to the police

- پولیس به ون بونی شتیک ناگادارده کریت
 یخطو الشرطة بفقد شیء
notifiable /ˈnəʊtɪfaɪəbəl/ *adj* پیوستی به ناگادار
 کسردنه وه سه به، (وه که نه خوشی که پیوسته ده سه ته
 نه ددروسته کان ناگادار بکریته وه لی)، ناگه میار
 یجب الإخطار عنه (كألمراض التي يجب تبليغ الهيئات الصحية عنها)
notification /ˌnəʊtɪfɪˈkeɪʃən/ *n* [C,U] ناگادار کردنه وه
 راگه باندن، ووریا کردنه وه، راگه هاندن
 إشعار، إخطار، إنذار
notion /ˈnəʊʃən/ *n* [C] بیروکه، را، پیمان، هز، رمان
 فکره، رای، مفهوم
notional *adj* په یوه سه ته په زاینه وه / بیره کان، هزری
 متعلق بالمعرفة / الأفكار
notoriety /ˌnəʊtɪəˈrɪəti/ *n* [U] ناووزان، ناوبانگ
 زران، ناو تاتوره، به دنالی، فاشویی
 سوء السمعة
notorious /ˈnəʊtɪəs/ *adj* ناسراو، به ناوبانگ
 (به تابه تی به خراپه)، به دنلو، به دنالی، ناوویی
 معروف، مشهور (خاصه بسوء)
notwithstanding /ˌnɒtwtʌˈstændɪŋ/ *prep*
 سه ره رای، نه وه، هه رجه نده کو، له گهل هندی
 برغم، بالرغم من
 □ *conj* له گهل نه وهی
 مع إن
nought /nɔːt/ *n* [C] سفر، هیچ، چنه
 صفر، لاشیء
noun /naʊn/ *n* [C] ناف، ناو (ریزمان)، نافوک
 (النحو) إنسم
 ۱. خواردنی ده داتی، خواردن دکت **nourish** /ˈnaʊrɪʃ/ *vt*
 ۲. هانی ده دات، به هیزی ده کات، پالشی ده کات، (وه که پو
 هیوا پان قین ورقایه تی)
 ۱. یغذی، یطعم ۲. یشبع، یقری، یضغ (أملأ أو كراهية مثلاً)
nourishment *n* [U] خوارده مه نی، خوران، خوارک
 تغذیه، غذا
 ۱ **novel** /ˈnɒvəl/ *adj* ناپاو، نوژن، نوژن، نوی، راهینرو
 غریب، شاذ، جدید، مستحدث، غیر مألوف
 ۲ **novel** /ˈnɒvəl/ *n* [C] چیروک / داستانی دریز، چیروکی

درى، (لهفسانه يى يان ميژويى)، رومان، نوي، نويزه، نوژه

قصة / رواية طريفة (خيالية أو تاريخية)

novellst *n* [C] رومان نووس، رومان نفيس
رواى

novelty /nɒvɪl/ *n* [C,U] (pl -ties) ۱. نوي يى، تازه يى، نويانى، داهيان ۲. شتى نوي تازه و جوانى ناپاو

(لهشيوكي كتي) شتى نوي يوك شتى يارى يان شت ومهك
۱. جده، ابداع، غرابه ۲. شى. مستحدث / غير مألوف (شى

صيفة الجمع) اشياء مستحدثة كاللعب أو البضائع

November *n* مانگى تشرينى دوهم، پانزدهه مين
مانگى زايى

شهر نوفمبر أو تشرين الثاني

novice /nɒvɪs/ *n* كه سنيكى نه شاره ز، ده سنيكه،
فهي، نولدار

شخص عديم الخبرة، شخص يبدأ حياة الرهبنة

now /naʊ/ *adv* ئستا
الآن، في الوقت الحاضر

له ئستاوه تادوايى ~ and again. ~ and then
من أن الآخر

N~ then! Now, now! بانگيشه بو كوكردنه وه يان
ناگاداري هاوه لان

نداء يستخدمه الأصدقاء للأجتماع أو الأنداز

□ *conj* له بهر نه وه، به لام
بما أن، أما وقد

Now (that) you mention it. I do remember seeing you at the theatre. له
همم بير كه و نه وه، بيرم ييت توم له
شانو كه وه بينوه

أما وقد ذكرت هذا، فانا أتذكر بانى رأيتك بالمرح

nowadays /naʊədəz/ *adv* لهم ماوه يه دا، لهم
روژانه دا، نه فرويى، فان روژانى

في الوقت الحاضر، في أيامنا هذه

nowhere /naʊweə(r)/ *adv* له هيچ كوئى نه، نه درهك
ليس في أى مكان

noxious /nɒkʃəs/ *adj* زيان به خش، نازار به خش،
زياندار، كوشنده، كيندار

ضار، مضر، مؤذ

nozzle /nɒzl/ *n* زارك، دهم، سهرقاب، دهمه وانى

بدلوه يى ناو

نوهة / نم معدنى لخرطوم ميا

nuclear /njuːklɪə(r)/ *adj* ناووكى، نالكى، نالوكى،
كاكلى

نوى

~ *physics* فيزيائى ناوكى، فيزيائى گهرديله يى

فيزياء نووية

~ *warfare* شهري نه تومى، شهري گهرديله يى

حرب نووية

nucleus /njuːklɪəs/ *n* [C] ناووك، نالوك، كاكل
نواة

nude /njuːd/ *adj* بووت، بى جل، تازى، كوت، ريس
عار، دون ملايى

nudist *n* [C] كه سنيك بانگيشه ي بيروبراي بووتبون
نه كا (ناوه لكردن لاشه ي مروف بوه واو وه تاو) ريسكار
شخص ينادى بيدا العرى (تعريض جسم الإنسان للشمس
والهواء)

nudge /nʌdʒ/ *vt* سهرنجى راته كيشى، به سوخورمه ي
ليدان، تانيشك لى دان، پال ددت

يجذب، إتياء شخص بدفعه بالمرق

□ *n* [C] ليدانى هيواش به مه چك، پال دان
ضربة خفيفة بالمرق. ولزة

nugget /nʌɡɪt/ *n* [C] پارچه كانزاي خاو (به تايه ت
نالتون، زير) ناخزير

كتلة من معدن خام (خاصة من الذهب)

nuisance /njuːsɪs/ *n* [C] بيزار كردن، نازار،
وه پرسكردن، تهنگافكرن، جارسى، جارسكرن

مضايقة، اذى، إزعاج

null /nʌl/ *adj* لاواز، نارهوا، بيكار بگدر، بوچ، بى باهخ
ضعيف، واه، عديم الأثر

~ *and void* (باسا) له كار كه وتوو، بوچدل، لا براو،
هه لوه شاو

(قانون) باطل، ليس له اثر / فعالية

nullify /nʌlɪfaɪ/ *vt* ههل نه وه شيشى، پو وچى ده كاته وه،
لاينه با

يبطل، يلغى

numb /nʌm/ *vt* بى همستى نه كا، بى هوشى نه كا، مت
نه بى، بى هوش نه بى، سرده بى

يُخَدَّر، يُثَلَّ، يثَل عن الحركة	
مهست، سر، يي هوشكراو، ناتواني بچونى	□ <i>adj</i>
محذر، غير قادر على الحركة	
سەرما له جو لهی خستوه	~ (ed) with cold
أقعد، البرد عن الحركة	
خه مباری په کي خستوه	~ with grief
أعجزه الحزن عن الحركة	
۱. ژماره، هه ژمار، رهنوس	number /ˈnʌmbə(r)/ n [C]
۲. پر، چهنديهي	
۱. رقم، عدد ۲. كمية، قدر	
ژماره په کي زوري خه لک	a large ~ of people
عدد کبير من الناس	
ژماره يان ۱۵ کهسه	fifteen in ~
عدد ۱۵	
زور، زوربه ۳. ژماره ی روژنامه و	times without ~
گوڅاري هفتانه و روژانه	
کثيراً، غالباً ۳. عدد من مجلة او جريدة أسبوعية، يومية إلخ	
ژماره ی نيسا (له گوڅار)	the current ~
العدد الحالي (من مجلة)	
ژماره ی پيشو (له گوڅار) کون ۴. سهما /	a back ~
گوراني... هند/ پوښانو	
عدد سابق (من مجلة)، (مجاز) قديم، غير عصري	
۱. ژماره داننه ۲. سهرژميری نه کا، نه ژميری	□ <i>vi</i>
۱. يرقم ۲. يجمع، يحصي	
۳. نه ژمارده کا (که سيک) له گه ل	~ (sb) among
۴. يحسب (شخصاً) ضمن	
له ژماره نه هاتوه، گه له ک، يي	numberless <i>adj</i>
هه ژماره	
لا يعد، لا يحصى	
پلتي ژماره ی نو تومبيل	'numberplate n [C]
لوحة أرقام السيارة	
رهنوس، هه ژمار، ژمار،	numeral /ˈnjuːmə(r)/ n [C]
ژماره	
عدد	
(پيرکاري)	numerator /ˈnjuːməreɪtə(r)/ n [C]
سهره ی، سهره ی که رت	
(رياضيات) البسط: العدد الذي فوق شرطة الكسر	
ژماره ی، ژمارين،	numerical /ˈnjuːmərɪkl/ <i>adj</i>

هه ژماري، ژماره یی	
عددی، رقمی	
ژماره ی، بهه ژماري	numerically <i>adv</i>
عددياً، فی العدد	
ژماره ی دوژمن زورتر	The enemy was ~ superior.
بوو	
كان العدو متوقفاً فی العدد	
ژماره زور، گه له ک،	numerous /ˈnjuːməəs/ <i>adj</i>
زه خف، زور، فره، بي شو مار	
عديد، بأعداد ضخمة	
گيل، گيلز، خريو مرولي	numokull /ˈnʌmskʌl/ n [C]
گه وچ	
أبله، أحمق	
په ريسنار، ره بن	nun /nʌn/ n [C]
راهبه	
ره بهنگه / خانه ی په ريسناري ديان	nunnery n [C]
بيت / دير الراهبات	
بالويز / نوينه ري	nuncio /ˈnʌnsiəʊ/ n [C] (pl ~s)
پاپا له وولاتي بياني	
سفير / ممثل البابا فی الدول الأجنبية	
۱. چاوديري مندال، نه خوښه گان،	nurse /nɜːs/ n [C]
داده، دايه بن، په رستيار ۲. نه خوښه وان، برين پيچ، مستهر	
۱. مریه أطفال ۲. مرضه، ممرض	
۱. چاوديري نه خوښ نه کات، پاريزگاري	□ <i>vi</i>
له ته ندر وستی نه کا ۲. شيري ده داتس / له پوه شي ده گري	
(مندال) ۳. چاهه پري نه کا، باهخي يي نه دات، ناگاداري	
نه بن، به خيوي نه کا، يي نه گه په ني	
۱. يمرض، يعني بصحة ۲. يرضع / يحتضن (طفلاً) ۳. يرعى.	
يعني ب، يهتم ب، يربي، ينشئ	
۱. ژووري مندالان، دايهنگا،	nursery /ˈnɜːsəri/ n
شوني مثال په خيوي کردن	
۱. غرفة الأطفال، حضنة	
سرودي مندالان ۲. شه تلگه، دايهنگه،	~ rhymes
کوشگره، شوني ناماده کردني درهخت و گوڼ	
أشعار خاصة بالأطفال ۲. مكان لتربية النباتات والزهور، مثل	
که سيکي خاوه ن	'nurseryman n (pl -men)
کيلگي کشتوکالي، خوداني شه تلگه يي	
شخص يمتلك مشتل زراعياً	

nurture /nɜ:tʃə(r)/ *n* [U] مهشقی، راهینان،
چاودیزی، ناگاداریون له (متدالان)
تدریب، تمرین، رعایه، عناية (بالأطفال)
□ *vt* مهشقی یی نهکا، ناگاداری ی نهکا، پهرهوهی نهکا
یادرب، یرعی، یریی
nut /nʌt/ *n* [C] ۱. گویز، بادهم ۲. صموله (سهره یوری له کاتزا)
۱. جوز، یندق ۲. صولة (من المعدن)
'nut-crackers *npl* گویزو بادهم شکین
کساره البندق والجوز
nutshell *n* توپکله گویز، توپکلی دهرهوهی، کهلپکی گویزی
صدفة الجوزة، غلافها الخارجی
in a ~ زور به کورتی
بایجاز شدید
nutmeg /nʌtmeg/ *n* [C,U] گویزی خوش، گویزاییهن
خوش
جوز الطیب
nutrient /nju:triənt/ *adj* خوراکي، خوراك بهخش،
ماده یهکی خوراک بهخش، خوراک
مغذ، ماده مغذیه
nutriment /nju:triənt/ *n* خوراک، خواردهمهی،
خواردن
غذاء، قوت

nutrition /nju:'tri:ʃən/ *n* [U] خوراک پیدان، خوراک،
خواراندن، خوارن
تغذیه
nutritious /nju:'tri:ʃəs/ *adj* خوراکي، بهخوراک
ذو قیمت غذائی عالیه
nutritive /nju:tri:tiv/ *adj* په یوهندی به خوراکهوه
هدهیه، خوراکدار، خوراکي
مطلق بالتغذیه، مغذ
nuts /nʌts/ *adj* (= crazy) به (زمانی ناسایی) شیت،
گیل
(عامیه) مجنون، معتره
nuzzle /nʌzl/ *vi, vt* پهستان نه خاتنه سهر / لووتی
نه خورینی، لووت ییئیان، لووت لیخشان
یضبط علی / یحک الأنف
The horse ~ d (against) my shoulder. نه سپه که
لووتی به شانم خوران
حک الفرس أنه فی کتفی
nylon /naɪlən/ *n* [U] نایلون: ریشالی دهستکرد
به کاردیت له دروست کردنی گورهوی و هی تر
نایلون: ألياف صناعية تستخدم فی صناعة الجوارب وخلافه
nymph /nɪmf/ *n* [C] (له چیرۆکی نه غریقی و
لاتینییه کان) پهری دهریا، (بوکی دهریا)
(فی القصص الأغريقية واللاتينية) حورية البحر

O, o /əʊ/ (pl o's /əʊz/) پانزدهم پی‌ئی تئلفینی
ئینگلیزی

الحرف الخامس عشر من الابجدية الانجليزية

O, oh /əʊ/ int ئاه، دهنگی سه سورمان پان ترس
صیحه دالة على الاستغراب أو الفزع

oak /əʊk/ n [C,U] درهخت/ درهختی به پرو، به پرو
شجرة/ خشب البلوط أو السندیان

oakum /əʊkəm/ n [U] کۆنه گوریس، بهنکی که فنه
وه رسی (پو راگیر کردنی کهشتی)

مشاقه أو الیاف العبال القديمة (و تستخدم لتقلافة السفن)

oar /ɔ:(r)/ n [C] سهول، سهول لی نه دات
مجداف

rest on one's ~ s ماوه په که له کار نه وهستی
یتوقف عن العمل لفترة

oarsman n (pl -men) سهولکار، شهلپان،
سهولفان

مجداف، شخصی بارع فی التجذیف

oasis /əʊ'eɪsɪs/ n [C] (pl oases) میرگ، (ئاو له بیابان)
واحه

oath /əʊθ/ n (pl ~ s) ۱. سویند، سویند
۱. قسم، یمین

take/make/swear an ~ سویند، سویند نه خوا به
په زدان

یتقسم و یحلف (یمینا)

on (one's) oath (شایهت) دواى سویند خواردن

نه دوی، سویند خواردن، سویند دان ۲. نه فرهت، جینو، قسه
پن ووتن

تحت الیمین (الشاهد)، یتکلم بعد تادیة القسم ۲. لعنة، شتیمة،
سباب

oats /əʊts/ np گال دانه وینله، نائف، خواردنی مروث
و نازول، چه ودار، په رشت

الشوفان (حیرب تستخدم طعاماً للانسان و علناً للعیوان)

sow one's wild ~ s نه که وینته هه واهه و هه و هسی
لاوینیه وه

ینفخ فی لهر الشباب و طیشه

oatmeal n [U] ناردی گال، دانی چه ودارى
دقیق أو طمین الشوفان

obduracy /əbɒdʒərəsɪ/ n [U] که لله په رقی،
رکدارى، گونه هکاری

عناد، تصلب فی الرأى

obdurate /əbɒdʒərəsɪ/ adj که لله په رقی، دل په رقی،
رکدار

عناد، تصلب فی الرأى

obedience /ə'bi:diəns/ adj گوئی پابه لی، ملدان،
رامبون، راژیرپوون

طاعة، امتثال (للأوامر)

in ~ to پابه ند بوون به (په پره په کاند و یاسا)،
گوهداری، بهیستاری

استجابة أو امتثال (الأوامر أو القوانين)

obedient /ə'bi:diənt/ adj گوئی پابه لی (پو)
فرمانه کاند، بهیستاری، ملدایی، به مله یی

طیع، مستل (للأوامر)

obediently adv گوئی پابه له، ب ملدانی، پارامبوئی
طیعاً مذهباً، باذعان

obelisk /əbəlɪsk/ n په پکه رنکی ستوونی، کۆله که،
کوکه ل

مسلة، نصب عمودی

obese /əʊ'bi: s/ adj (که سینکی) قه له و

	(الشخص) بدين
obesity /əʊˈbiːsəti/ n [U]	قهلهو، قهلهوي
	بدانة، سمنة
obey /əˈbeɪ/ vt, vi	گوئی رايه لي ده کات (بو)
	فرمانه کان
	يطيع، يمتثل (الأوامر)
~ orders	ملاذد، گوهدد، گوئی رايه لي
	فرمانه کان نه يئ، مل کهج نه کا
	يطيع الأوامر
obituary /əˈbɪtʃuəri/ n [C]	لاواندنه وه به سر
	مردودا، شيوه (له گهل کورته ژيان نامه له رږژنامه دا)
	نعي مع ترجمة لحياة المفيد (في صحيفة مثلا)
object /ˈɒbdʒekt/ n	۱. شت، تن، فارمانج، هه بيه،
	بابه ت
	۱. شی، جسم، (منظور)
an ~ lesson	وانه ي کرداري، پراکتیکی يان به جينيان،
	جتي به جیکردن
	درس عملی او تطبیقی
with no ~ in life	۲. نامانج، نه ت، مه به ست
	(که سیک بئ نامانج بڑی)
	۲. هدف، قصد، غایه (الشخص) یحیا بلا هدف
succeed in one's ~	نه وه ی نه په وئی به جی دینی
	یحقق ما یصو الیه
time/distance/money no ~	بئ گوئدان به کات /
	دووری / نرخ
	بخش النظر عن الوقت / البعد / الزمن
object vt, vi	بهره لستی نه کا، ناهیلن
	پترض علی، پمانع
He ~ ed to working on Sundays.	ناهیل به ک
	شه ممان کاریکات، بهره لستی کار کردن نه کات له روژانی
	به ک شه ماندا
	اعترض علی العمل فی أيام الاحد
objector n [C]	بهره لستکار، بهره لست،
	بهره پرچکار
	مترض ممانع
conscientious ~	(به زوری) که سیکي ناماده نه یئ بو
	خزمه تی سه ربازی، به وئی بیرو باوه ری نایی / رامیاری
	(غالبا) شخص متناهی للخدمة العسكرية بدافع من معتقده

	الدینیه / السیاسیه
objection /əbˈdʒekʃən/ n [C,U]	بهر رابوون،
	بهره لستی، بهره پرچ، بهره لستی کردن
	اعتراض، ممانعه، امر يدعو الى الاعتراض
objectionable adj	(فرمان) بهره لستکارانه،
	نه وېستراوانه، گریت بهره لستیار
	(امر) منیر للاعتراض، کویه، مقوت
an ~ smell	بوگن، بوئی ناخوش
	رائحة كريهة
objective /əbˈdʒektɪv/ adj	بابه تی
	موضوعی، غیر ذاتی
□ n [C]	نامانج، مه به ست، فارمانج
	هدف غرض، رمی
objectivity /ˌɒbdʒektɪvəti/ n	بابه تی، هه بیه ریئی
	قه پالنه، به ست، نه رک
	موضوعية
obligation /ˌɒbliˈɡeɪʃən/ n	به تین، پابه ندبوون، نه رک،
	په یامنداری، ته ویزیم
	عهد، التزام، واجب
the ~ s of good citizenship	نه رکي هاوینشتمانی
	چاک
	واجبات المواطنة الصالحة
under an ~ to sb for his help	سوپاسی نه کات بو
	یارمه تی په که ی
	بدین له بالشکر لمساعدته
obligatory /əˈblɪɡətəri/ adj	زوره ملی، زورکی، به
	زور، ناچارایی، کوته کی
	إلجباری، إلزامی
Is attendance at school ~ ?	نایا خویندن
	له قوتا پخانه دا به زوره ملی په؟
	هل الدوام فی المدرسة إلزامی؟
oblige /əˈblɪdʒ/ vt	۱. ناچار ی نه کا، ده ریه ست دکت،
	زوری لی نه کا ۲. چاکه ی له گهل کات
	۱. یجبر، یرضم، یلزم ۲. یسدی (إلیه) معروفا
I'm much ~ d to you.	من زورقه زار یباری
	چاکه کاتم، مه منونم
	إننی مدین لك بالشکر
obliging adj	خزمه تگوزار، خزمه یه یارمه تی دانی

خه‌ئلك نه‌كا، رۆمه‌تدار، ده‌ست فراوان	
خدوم، مياڵ لسا‌عه‌ الغير	
oblique /əˈbli:k/ <i>adj</i>	لاداو، لار، لاده‌ر
	منحرف، مائل
گۆشه‌ی لار (تیزیان گۆشه‌ی کراوه‌) (به‌راورد ~ <i>angle</i>)	
به‌ تیز <i>acute</i> کراوه‌ (<i>obtuse</i>)	
الزاوية المائلة (حادّة أو منفرجة) (قارن منفرجة <i>obtuse</i> حادّة)	
(<i>acute</i>)	
obliterate /əˈblɪtəreɪt/ <i>vt</i>	ناپه‌ئێڵ، لاپه‌نه‌با، وێرانی
نه‌كا، ده‌ه‌شقیئت	
یخو، یزیل، یطمس، بدمر	
obliteration /əˈblɪtəreɪʃn/ <i>n</i>	نه‌ه‌ششتن، لابردن
قه‌لاندن، سهرینه‌وه‌، هه‌شافتن، قهرکردن، خاپورکردن	
محو، ازاله‌، تدمیر	
oblivion /əˈblɪvɪən/ <i>n</i> [U]	له‌ بیرجونه‌وه‌، فهراموشی
لیورین	
نسیان	
شتی له‌بیر نه‌چینه‌وه‌، ئیدی به‌کار ~ <i>sink/fall into</i>	
ناپه‌ت	
یغیب فی طوایا النسیان	
oblivious /əˈblɪvɪəs/ <i>adj</i>	بێ‌ئاگا له‌، فهراموشکار
مات، شاش	
غافل عن، غیر واع ل	
oblong /əˈblɒŋ/ <i>n</i> [C]	لاکشه‌
شکل مستطیل	
obnoxious /əˈbɒksɪəs/ <i>adj</i>	دزیو، بیزراو، کیندار
گولور، نه‌ویست	
بغیض، ذمیم، مقیت	
obscene /əˈbi:sn/ <i>adj</i>	(وینه‌، ره‌وشت، قسه‌) به‌د،
چه‌په‌ل، پیس، کریت، ناشرین، نه‌شیاو	
(الصور، السلوك، الکلام) فاحش، بذيء	
obscenity /əˈbsenəti/ <i>n</i> [C,U] (<i>pl</i> -ties)	چه‌په‌لی
خراپکاری، تهره‌کی	
فحش، بذاءه‌	
obscure /əˈskjʊə(r)/ <i>adj</i>	١. تاریک، دووره‌ پهریز،
نادیار، له‌ بیر چوه‌وه‌، نه‌ناس، نه‌په‌نی، لیل	
١. مظلم، منزل، مبهم	
٢. شاعیری تار، جودایی نه‌ناس، <i>an ~ young poet</i>	

نه‌په‌نی، وێل	
٢. مغسور، شاعر ناشی، / مغسور	
هه‌شارتی، هه‌دشیرت، ده‌شارته‌وه‌	□ <i>vt</i>
بجیج، یغنی	
obscurity /əˈbskjʊərəti/ <i>n</i> [C,U] (<i>pl</i> -ties)	
تاریکی، ئالوژی، نه‌ناسی، تاریتی، جودایی	
ظلمة، غموض، إبهام	
obsequious /əbˈsi:kwiəs/ <i>adj</i>	رۆپاز، زه‌لیل
ته‌په‌سه‌ر	
متزلف متذل، خنوع	
observable /əbˈzɜ:vəbl/ <i>adj</i>	تییینی کراو
سه‌ه‌کرتیار، زیره‌قنار	
ملاحظه‌، جدیر بالملاحظه‌	
observance /əbˈzɜ:vəns/ <i>n</i> [C,U]	چاودیری
زیره‌قانی، (پابه‌ند بوون به‌یاسا)	
مراعاة (الشعائر أو القوانين) شعيرة، طقس	
observant /əbˈzɜ:vənt/ <i>adj</i>	ووردبین، ووریا، بینین
پابه‌نده‌ به‌ ده‌ستور یاساوه‌، زیره‌قان، تیین	
قوی الملاحظة یقظ، شدید المراعاة للقوانين أو العادات	
observation /əbzəˈveɪʃn/ <i>n</i> [C,U]	١. تیینی
زیره‌قانی، چاودیری، دیده‌قانی	
١. ملاحظه‌، مراقبه‌	
<i>keep sb under ~</i>	ته‌په‌خاته‌ زیر چاودیره‌وه‌
یضعه‌ تحت الملاحظة، یراقبه‌ بعناية	
<i>criminals trying to avoid ~</i>	تاوانباره‌کان ته‌پانه‌وی
نه‌پهرین ٢. (له‌ شیوگی کۆدا) تیینی، توانج، تیین	
مجرمون یحاولون أن يتعاشوا الانظار ٢. (فی صیفة الجمع)	
عادةً ملاحظه‌، تطبیق	
observatory /əbˈzɜ:vətɔ:ri/ <i>n</i> [C] (<i>pl</i> -ries)	روانگه‌
پاندیگه‌، زیره‌قانگه‌، دیدگه‌	
مرصد فلكی	
observe /əbˈzɜ:v/ <i>vt, vi</i>	١. تیینی نه‌كا، ته‌ماشای
٢. چاودیری نه‌كا، زیره‌قانی دکت، له‌په‌نه‌کاندا ناهه‌نگ	
ده‌گیرێ توانجی لی‌ده‌دا، باسی نه‌كا	
١. یلاحظ یراقب ٢. یراعی (التقاید)، یحتفل بالناسبات ٢.	
یعلق علی، ینذکی	
observer <i>n</i>	چاودیر، زیره‌قانی کر
مراقب	

obsess /əb'ses/ *vt* (ترس، خولیا) دوودل نهیښ،
شپږزه نهیښ، بهسری زال دهیښ
(الخوف، الهواجس) یقلق، یسلط علی
مه ترسی لی *~ ed by fear of unemployment*
نهیشی به هوئی یی لیشیه وه
یسلط علی الخوف من البطالة
obsession /əb'seʃn/ *n* [C,U] خولیا، هه وهس، دلّه
تهیښ، واسواسی
هاجس، فکرة، تستوڅکلیا علی التفكير المړه
obsessive /əb'sesɪv/ *adj* وهسواس (کرډنه وهی
کاریک له بهر به گومانی) خولیا یی، هه وه سدار
استوڅای مستوڅ
obsolescence /əb'soʊləns/ *n* (څټیک)
بهره ونه مان بیچیت، داده بږیت، نامینۍ که څاتی، که فن
أن یصبح (الشیء) فی طریقه إلى الزوال
obsolescent /əb'soʊləns/ *adj* له نه مان دایه، که فن،
کون
فی طریقه إلى الأهمال أو الزوال
obsolete /əb'soʊli:t/ *adj* چولنگراو، که فن، کون
مهور، عتیق
~ words/methods ووشه، رڼوڅک، بهسرحو وړیاڼ
کون، بهسرحو وړیڼ
کلمات / آسالیب مهجوره
obstacle /əb'stækəl/ *n* [C] کوښ، وښکه گر، گپرو
نه گهره، بهر بهست
عقبه، عاتیق
~ race پښېرکڼی کوښپاوی
سباق عواتق
obstetrician *n* [C] پزیشکی متدل بوون
طیب اولو لاده
obstetrics /əb'stetrɪks/ *npl* مامانیه تی، تایهت به
متدل بوون
علم القبالة، التولید
obstinacy /əb'stɪnəsi/ *n* [U] لاساری، که لله به قی،
رکباری، وک، داسه پښی
عناد، صلابه فی الرأی
obstinate /əb'stɪnət/ *adj* ۱. لاسار، که لله به قی،
رکدار، سه هه ند

۱. عنید، صلب الرأی
مثاله رقابو په کان
~ children أطفال عنیدون
۲. که لله به قی، ده مارگر، بهر هه لستی
تونند
an ~ resistance
۲. عصبی، لاپلن، مقاومة لا تلین
an ~ disease نه خوځشی ده مار
مرضی عضال
obstinately *adv* به لاساری، به ره قی ب رکداری
بغاد، بصلابه
obstruct /əb'strʌkt/ *vt* رېډه گرئ، کوښ له څاته
رئی، گپرو گرفت، گپرو دکت، رئی دگرت له (پښکه وټن،
سهریه سټی، پز وټه وه)
یغرق، یغرقل، یسد (طریقاً) یعیق، (التقدم. حرية الحركة)
obstruction /əb'strʌkʃn/ *n* [C,U] بهر بهست،
نه گهره، گپرو گرفت، گپران
سد، حاجز، إعاقة
obstructive /əb'strʌktɪv/ *adj* رېنگر، گپرو کار،
بهر گر، رېنگرتن (له بینین)
عاتیق، حاجز، حاجب (للنظر)
obtain /əb'teɪn/ *vt, vi* ۱. دهستی نه که وئ، په یدا
ده کا، به دهستی دینۍ، په یدا دکت ۲. به دهستی دینۍ، دهستی
له که وئ، نه یدا ته وه
۱. یحصل علی، یحرز ۲. یغوز به، ینال
~ a position پله ی بهر وهر نه گرئ
یظفر بمرکز (هام)
~ experience به دهستی دینۍ، څاره زا نه یی ۳. (پاسا،
په وشت) نه سه پښتري، ده پښه پاو
ینال، یکسب خبره ۳. (القوانين العادات) تنطیق، تسود
obtainable *adj* ده سه که تباری، دهستی نه که وئ،
ستاند پار
یمکن إحرازه أو الفوز به
obtrude *vt, vi* خوئی تن ده څات، (بې رېگه پښان،
دلاخفت (بې پښان)
یقم (نفسه، آراءه)
obtrusive /əb'tru:sɪv/ *adj* خو هه لقو رتیه ر،
مشه خو ر
فضولی، متطفل

obtuse *adj* ۱. تپونی په، نه کړی ۲. گوشه‌ی کراوه
۳. ده‌به‌نگ، گه‌لحو

۱. غیر حاد، کلیل ۲. (الزاویه) منفرجه ۳. بلید، ابله

obviate /'ɒbvɪət/ *vt* دووره‌که‌وېته‌وه، ناهیلیت،
نکولی نه‌کا، خوځوددت له دوره پدینز نه‌یی (مه‌ترسی و
گیروگرفت)

پتخاشی، پتجنب، (لمخاطر، المعاصب)

obvious /'ɒbvɪəs/ *adj* روون، ناشکرا، دپار
واضح، جلی

obviously *adv* په روونی، په‌ناشکرایي
بوضوح، بجله

occasion /ə'keɪʒən/ *n* [C,U] ۱. کات (رووداتی
شیک) پونه و همل

۱. وقت (حدوث شیء) فرصه ملائمه

not an ~ for laughter نه‌مه پیکه‌نینی ناوې
لیس هذا ما يدعو للضحك

rise to the ~ به پېی پېوېست هه‌لسوکوت نه‌کا،
به‌رزده‌پېته‌وه پو‌ناستی رووداوه‌کان

يصرف كما يتطلب الموقف، يرتفع الى مستوى الاحداث

۲. هو، *There's no ~ for you to lose your temper.*
پېوېستی توپه‌بوونی ناوې، پېوېست به تووپه‌بوون ناکات
۲. سبب، باعث، حجة لیس هناك مايدعو للغضب

نه‌پېته‌هوی، داوا نه‌کا، پېوېست نه‌کا
□ *vt* یسبب، يدعو الى

Your late arrival ~ ed anxiety. دواکه‌وتنه‌کات پوه
هوی نیگه‌رانی
لقد بعث تأخره على القلق

occasional /ə'keɪʒənəl/ *adj* ناوبه‌ناو، جار به‌جار،
هه‌لکه‌تنی، به‌رېکه‌وت
عرضی، بین‌حین و آخر

pay sb ~ visits ناوبه‌ناو سه‌ری لی‌ته‌دا، به‌سه‌ری
نه‌کاته‌وه

يقوم بزيارته من حين إلى آخر

occasionally *adv* به‌رېکه‌وت، جار‌جار، جارې له
جاران

من حين لآخر، من أونة لأخرى

occult /'ɒkʌlt/ *adj* ۱. به‌دزی‌پوه، به‌نه‌پنی ۲. نادپار،
شاراوه، نه‌په‌نی، فالوژ

۱. خفی، سری ۲. غامض مبهم، سحری

به‌خت گرتنه‌وو، جادو کړدن، جادویی
~ *sciences* التنجيم والفرافة والسر

occupant /'ɒkjʊpənt/ *n* [C] جې‌نشین، ده‌ستی به
سه‌را نه‌گری
شاغل السكان، متملك بوضع اليد

occupation /'ɒkjʊ'peɪʃən/ *n* ۱. تیانېشته‌جې‌بون
(وه‌ک مال) ۲. کار، پېشه، ئېش، پېشه‌گه‌ری
۱. شغل (المتل مثلا) ۲. مهنة، حرفة، عمل

occipital bone جېسکی پېشه‌سه‌ر
عظم القذالي

oculo جاوی هینزای
عینی

occupational *adj* فرمانی، پېشه‌یی، داگیر کاری،
تیاژیان، خدریک کړدن

مهنی، إحتلالی

~ *hazards* مه‌ترسپه‌کانی پېشه
مخاطر المهنة

چاره‌سه‌ر کړدنې نه‌خوځ به‌هوی خدریک
~ *therapy* کړدنی‌پوه به‌کاری سودمه‌ند
العلاج عن طريق إشغال المريض بعمل مفيد

نېشته‌جې، دانېشتو
occupier *n* [C] ساکن، مقیم

۱. نېشته‌جې، ده‌پیت له (مال،
کېلکه) داگیری نه‌کا، ده‌ستی به‌سه‌را نه‌گری، پری نه‌کاته‌وه
۲. نه‌خاپه‌نی، نه‌گرتنه‌وه (کاتی دپارېکراو)

۱. یشتغل او یقیم فی مکان (مسزل او مسزعة مثلا) یحتل،
یستولی عل ۲. یستغرق، یحتل (زمناً معیناً)

قسه‌کان دوو کاتو‌میری
speeches ~ ing two hours خاپاند

کلمات استغرقت ساعتين

خوی به‌کارو
~ *ing himself with his homework* باری ناو ماله‌وه خه‌ریک نه‌کات
یشغل نفسه باداء الواجبات المنزلية

۱. رووداه‌دا، ده‌قه‌ومیت
occur /ə'kʊ:(r)/ *vi* (-٣٣-)
۲. نه‌پې، ده‌ره‌که‌وې

۱. يقع، يحدث ۲. يوجد، يظهر

<i>Which letter of the alphabet ~ s most commonly?</i>	کدام پسته له نه لفظين زياتر په کار نه هينري؟ ما هو الحرف الأبجدي لأكثر استعمالاً؟
<i>~ to (sb's mind)</i>	۳. ديت په بيريا ۳. يخطر على (باله)
<i>When did the idea ~ to you?</i>	کډى نه م بيړوکه په ت په بيردا هات؟ متي طرات الفكرة لك؟
<i>It ~ red to me that</i>	هات به خه پالمدا (نعم) کاره پکهم خطري ان (افعل کذا)
occurrence /əˈkʌrəns/ n [C,U]	روودان، هه لکه تن، قعو مين، رووداو واقعة، حادثة، حدوث
<i>an everyday ~</i>	رووداوى روژانه (روژانه دووباره بيته وه) حادثة يومية، (تكرر يومياً)
<i>of frequent ~</i>	(شتيك) زور رووداو (شيء) كثير الحدوث
ocean /əˈʃn/ n	توقيانوس، زهريا محيط، البحر
ochre /ˈɒkə(r)/ n [U]	رهنگى زهردي ژهنگاوى لون صلبالى (بنى مشوب بالصفرة)
o'clock /əˈklɒk/ part	کاتزميريك، سه عاتيك، ده زمير الساعة من الوقت
<i>What's the time?</i>	کاتزمير چه نده؟ كم الساعة؟
<i>It's five ~ .</i>	(نيستا) سه عات پنجه الساعة الان، الخامسة
oncology	شپر په نجه زاني علم الأورام
octagon /ˈɒktəɡən/ n	ههشت لا، شپه په کي ههشت گوزه المشمن: شكل هندسى مشمن الاضلاع والزوايا
octagonal /ˈɒktəɡənəl/ adj	ههشت لا: ههشت لاه گوشه ي هه په مشمن: ذو ثمانية أضلاع وزوايا

octane /ˈɒktən/ n [U]	توكتين، کاربونى برافين (ههشت گهردپله)
	الوتکين، هيدروکربون برافيني
octave /ˈɒktiv/ n	(موسيقا) ناوازی وه لام پیک هاتوه له ههشت ناوازی موسيقاي په که له دواى په که، ناوازو وه لام (به رصف، ههشت مالک، ههله ست)
	(موسيقى) الجواب ويتألف من ثمانى نغمات موسيقية متتالية، النغم والجواب معاً
October /ˈɒktəʊbə(r)/ n	تشرينى په کهم، مانگى ۱۰ ي زايڼى شهر اوتکترير التشرين الاول
octogenarian /ˌɒktədʒɪˈneəriən/ n, adj	(که سينکي) ته مهن ههشتا ساله ههشتى يى (۸۰-۹۰ سال) (شخص) فى الثمانين من العمر
octopus /ˈɒktəpəs/ n (pl ~ es)	شه پتانه ماسى، ههشت پين، ههشته پين، ههزار پين أخطبوط
ocular /ˈɒkjələ(r)/ adj	بينين، په پوهندى به بينينه وه هه په، چالگى بصرى، متعلق بالنظر
<i>~ proof</i>	به چاو نه هينري دليل بصرى (يرى بالعين)
oculist /ˈɒkjʊlist/ n [C]	پزشكى پسرورى نه خوشيه کاني چاو طبيب العين
odd /ɒd/ adj	۱. (ژماره) تاك، ته نها ۱. (العدد) فردى، فرد، مفرد
<i>an ~ sock</i>	گوره وى تاك جورب مفرد
<i>two ~ volumes of an encyclopedia</i>	دوو ژماره وى تاك له فهره ننگيك ۲. ژورتر له، فره يى عددان مفردان من موسوعة ۲. نف، زائد، زيادة
<i>twelve pounds ~ (-er, -est)</i>	دوازه جو نه په و زياتر (به لام که متر له ۱۳) ۳. ناموز، سه پر، نه ژي إثنا عشر جنبها و زيادة (ولكن اقل من ۱۳) ۳. غريب، شاذ
<i>He's an ~ / ~ -looking old man.</i>	پداونكى پيرى دپه ن سه پره إنه رجل عجوز غريب المنظر

- ~ jobs ٤. کاری هه مه جوړه
٤. أعمال منوعة
- at ~ times/moments له کاتی جیاوازا
فی أوقات متفرقة
- oddy adv به شیوه په کی سهر
على نحو شاذ أو غریب
- ~ enough سهری، گیره یی
و ما يدعو إلى الاستغراب
- oddity /'ɒdɪti/ n [C,U] (pl -ties) ١. سهری،
گیره یی، سهری ٢. (کس، شت) سهر، دانسقه
١. غرابه، شذوذ، ٢. (شخص، شیء) غریب او شاذ
- oddments /'ɒdmənts/ n [C] پاشماوه، گیره یی
بقایا، زوائد، فضلات
- odds /ɒdz/ npl ١. جیاوازی، هملیازی (لا په نی
که سیک زیاتره ده گری له که سیکه که)
١. التفات، الفرق (الذي يرجع كافة شخص على آخر)
١. نه گهری
The ~ are against us/in our favour.
سهر که وتن له بهرزه ونندی نیمه دا نه/له بهرزه ونه پماندا په
إحتالات الفوز لیست فی صالحنا/ فی صالحنا
the ~ are that... له وانه په که
ومن المحتمل ان
٢. جیاوازی بیت له گدل لیکه تی په، به
شهره
٢. پکون علی خلاف مع
٣. پیدایستی و کوتایه کان، خرومر،
~ and ends برتوک
٣. تفریات، فضلات، سقط الساع
ode /əʊd/ n [C] هه لیه ست، هوزان، هونراوه ی گورانی
قصیده غنائیه
odious /'ɒdiəs/ adj بیزارو، دژو، بوگن، گهنی
گریه، ممقت، منفر
odium /'ɒdiəm/ n شووره یی، سوکیه تی، کینداری
رسوا
خزی، عار، إزدراء
odour /'əʊdə(r)/ n [C] ١. پون، هه تر، پهن
١. رائحة، عیر
٢. په پوه ندي باشه /
in good/bad odour (with) خرابه له گدل

٢. علی علاقه طیه / سینه مع
بون، پون، پهن
odourless adj عديم الرائحة
- odyssey /'ɒdɪsi/ n [C] نودیسه، چیروک، داستانی
هومیروسی
قصه، مغامرات طویله
- o'er /ɔ:(r)/ adv, prep له زمانی هونراوه دا/له سهر، له
(فی لغة الشعر) علی، فوق
- of /əv;ɒv/ prep ١. له، هی، ی، به، دچه که وهک
(ژ.ل.ب.د)
١. من، عن
five miles south ~ Leeds له دوووری (پنج میل)
باشووری شاری لیدزه وه
علی بعد (خسته امیال) جنوب (مدینه) لیدز
- the works ٢. بهمه بهستی (چونیه تی دروست بوون)
٢. من (الدلالة على المنشأ)
- ~ Shakespeare له شاکاره کانی شکسپیر
مؤلفات شکسپیر
- a man ~ humble birth پیاوینکی وه جاخدار، پین
فیز، ساده، خاککی
رجل من منشأ متواضع
- die ~ grief ٣. به هوئی: نمری له داخا/له خدم و په زاره
٣. بسبب من: موت کدا/ حزنا
- be cured ~ a disease ٤. له، له نه خوشیه که چاک
نه پینه وه
٤. من: یشفی من مرض
- be robbed ~ one's money سامانه که ی لی نه دزن،
٥. له (فلان ماده)
یسلبون منه ماله ٥. من (ماده کذا)
- a table ~ dark oak میز هی تهخته ی به پرووی پته
منضدة من خشب البلوط القاتم
- a man ~ tall appearance ٦. (بو باسکردن)
پیاوینکی بالا بهرز
٦. (الوصف) رجل طويل القامة
- a maker ~ pots ٧. (بو ته واکهر) منهجه ل
دروستکه ر
٧. للدلالة (على المفعول به) صانع قدور
- love ~ money پاره په رست

- حب المال
 ۸. (تایهت *the love ~ a mother for her children*)
 به بکەر (خۆشه‌ویستی دایک بۆ منداڵه‌کانی
 ۸. (الدلالة على الفاعل) حب الأم لأطفالها
 ۹. (پارچه بان پیوانه) پارچه پهك *a sheet ~ paper*
 کاخهز
 ۹. (قطعة أو قياس) فرخ من الورق
 پارديك کوتال *a yard ~ cloth*
 یارده من القماش
 ۱۰. (بۆ په‌پوهندی) په‌كی له *a friend ~ mine*
 هاوړيكانم
 ۱۰. (الدلالة على العلاقة) أحد أصدقائي
 وینه په‌كی (زه‌یتی شازن) *a portrait ~ the queen*
 صورة (زینته للملكة)
 پشنياريك بۆ یارمه‌تی *an offer ~ help*
 عرض بتقديم العون
 ۱۱. (بۆكات) كاتی بێ نیشی، رابردوو *in days ~ old*
 ۱۱. (الدلالة على الزمن) في الأيام الخوالي
 له رۆژانی په‌ك شه‌مدا *~ a Sunday*
 في أيام الأحد
 ۱۲. له، له‌ناو، ماقول *a man beloved ~ all his friends*
 پیاوړيکی خوین شیرینه له‌ناو هاوړيكانیا
 ۱۲. من، من قبل: رجل محبوب من جميع أصدقائه
 ۱۳. له، ت، زۆرت بیر نه‌كه‌م *I often think ~ you*
 ۱۳. في، بي، انتي أفكر فيك كثيرا
 بۆته‌و (په‌كه‌م) له، له‌وێ‌پوهه *off /off prep*
 ۱. ده‌ر، وێغه، دوور له *Prep*
 اولاً، بعيداً عن
 دوور، له، بۆ، له‌قادرمه‌كان *He fell ~ the ladder*
 كه‌وته‌ خواره‌وه
 سقط عن السلم
 به‌ شيوه‌په‌كی ناره‌سمی *~ the record*
 بصورة غير رسمية
 ۲. *Will you take 2 1/2% c/c ~ the price if I pay cash?*
 ۲. كه‌متر، لایا قایل نه‌ییت په‌داشكاندن *2 1/2% c/c* نه‌گه‌ر پاره‌ی
 نه‌خت په‌ده‌م؟
 ۲. أقل: له‌تقبل بخصم *2 1/2%* اذا دفعت الفمن نقداً؟
 ۳. كاتی پشوو، مۆله‌ت *~ duty* ۴. نزيكه، دوورنیه له،

- لقی لێ نه‌یینه‌وه
 ۳. في إجازة في غير أوان العمل ۴. على مقربة من، غير بعيد
 عن، يفرح من
 ماله‌كه‌ زۆر دوور *a house just ~ the main road*
 نێ په‌ له‌ شه‌قامی سه‌ره‌كی
 منزل لا‌بعد كثيراً عن الطريق الرئيسي
 زینگاپه‌ك له‌ شه‌قامی *a road ~ the high street*
 سه‌ره‌كه‌وه‌ جانه‌یینه‌وه
 طريق يفرح من الشارع الرئيسي
 دوورگه‌ی نزيك كه‌نار *an island ~ the coast*
 جزيرة قريبة من الشاطئ
 ۵. (ب.ن) ناساخ، هه‌ل‌بزرگاوه *~ colour*
 ۵. (د.ل) متروك، منحرف الصفة
 دلی ناچینه‌ سه‌ر خواردن *~ one's food*
 فاقد الشهية
 ناگای له‌ خوی نێ په‌، بێ هوش *~ one's head*
 (عابیه) فاقد الصواب، غير متأكد للوعي
 دووه‌م *□ adv*
 ۱. نه‌روا، ده‌ره‌په‌ری *go ~*
 تانیاً: ۱. بنصرف، يتنقل
 خوی ده‌نوین، خوی ده‌ر نه‌خا *show ~*
 یتاهی، يتظاهر
 ۲. دووره‌له: *The town is five miles ~*
 شارۆچكه‌كه‌ (۵ ميل) دووره
 ۲. بعيداً: المدينة على بعد خمسة أميال
 ۳. (بۆمه‌ستی كۆچ *We're just ~ to America*)
 كردن) نیازي كۆچمانه‌ بۆ نه‌مریكا
 ۳. (الدلالة على الرحيل) أننا نذهب للرحيل الى امريكا
 ۴. (بۆ جیا‌پوهنه‌وه) چاكه‌نه‌كه‌ت *Take ~ your coat*
 داكه‌نه
 ۴. (الدلالة على إتصال) أدخل مطلقاً
 داپكه‌نه، لای په‌ره *O~ with it!*
 إخذه، أنزعه
 پووناكه‌كه‌ كه‌پكوژینه‌روه *Switch ~ the light*
 إطفئ النور
 ۵. (بۆ *Finish ~ that job before starting another*)
 جی به‌ جی كردن) له‌و كارِه‌ كۆتایی بێ یتنه‌ ئنجای كاری كه‌
 ده‌ست بێ بكه‌

۵. (الدلالة على الإنجاز) اتم ذلك العمل قبل ان تبدأ عملاً آخر
 ۶. (بؤمه بهستی جیا یونه وه پاڻ) *The electricity is ~*
 نه مانی شتیک نه ماوه، روناکیه که پچراوه پاڻ کوژاوتوه
 ۶. (الدلالة على الفصل او عدم توفر الشيء) النور مَطْرَحُ او
 مَطْنًا
 گه ورمه خواردن (له چِشتخانه) *The dish is ~, sir.*
 نه ماوه
 لقد نفذ الطبق يا سيدي (من الطعام)
 ۷. (بؤ خراب پوون) ماسیه که خراب *The fish is ~*
 بووه
 ۷. (الدلالة على الفساد والتلف): لقد فسدَت المسكة
 ۸. ناو بهناو، جار به جار، دم دم *~ and on*
 ۸. من وقت لآخر، بين آونة وأخرى، أحياناً
 چاك / خراب، دهست تهنگ *well/badly ~*
 موسر / فقير
 سِيَه *□ adj*
 ناڤا
 ۱. لايه دووره که (تهسپ، گالیسکه) لايه *the ~ side*
 دووره که ی شوسته (لای راست له بریتانیا)
 ۱. الجانب البعيد (الغيل، العربات) الجانب البعيد عن الرصيف
 (الجانب الايمن في بريطانيا)
 تايه دی دواوه له لای دووری *the ~ rear wheel*
 شوسته که وه (بهراورد بکه له گدَل *near*)
 العجلة الخلفية في الجانب البعيد عن الرصيف (قارن *near*)
 ۲. له گدَل دووری بوجوندا، کیم *on the ~ chance*
 بچه کی دووره
 ۲. رغم بعد الاحتمال
 ناوهرز، نه که شی *~ season*
 موسم الكساد أو قلة الحركة
 کاتی بین ئیشی یا مؤلته *in one's ~ time*
 فی وقت الفراغ أو الأجازة
 ۱. پاشماوهی سه بربراو (سی و *offal /ɒfl/ n [U]*)
 جگه رو گووچیله ۲. پاشماوه، زیل
 ۱. فضلات الذبیحة (القلب، الكبِد، الکلیتان) ۲. فضلات، قمامة
 ۱. سه ریچیکردن، گوناها، *offence /ɔ'fens/ n [C,U]*
 سه ریچی یاسا، سه رکه شی
 ۱. جرم، إساءة، خرق للقانون
an ~ against God and man/against the law/good

- گوناها کردن له بهردهم پهروه ردگار / یاسا *manners*
 بهوشی باش ۲. رسوا کردن، ههستی خه لک بریندار کردن
 إساءة ضد الله و الإنسان / القسانون / الأخلاق القويمة ۲.
 المساس بشعر شخص او الإساءة لیه
 ههستی بریندار نه کا *give ~ to sb*
 یسی، الیه، یؤدی مشاعره
 کاریگهر، ههستیار ۳. رسوایی، *take ~ easily*
 سوکایه تی بین کردن
 شدید التأثير، مرهف الحس ۳. إساءة، إهانة
 ۱. گوناها نه کات، تاوان نه کا، *offend /ɔ'fend/ vi, vt*
 دلّی نه شکینئ، ۲. خراپه ده کات، دتیشیت، ههستی
 بریندار نه کا
 ۱. یذب، یأثم ۲. یسی، الی، یجرع المشاعر
 ۳. تیکی نه دات، *ugly sounds that ~ the ear*
 خراپه نه کا، بیزار ی نه کا، دهنگی ناخوش گوی که نه کا
 ۳. یکدر، یزعج، أصوات كريهة تجرح الأذن
 گوناها بار، گوناها کار، سه ریچ *offender n [C]*
 مذب، مسی
 ۱. بؤگه ن، بیزارو *offensive /ɔ'fensiv/ adj*
 ۱. کریه، منفّر
 بؤنی ناخوش، بهنجینه ر *an ~ smell*
 رائحة كريهة
 قسه ی ناخوش، وشه ی سوکایه تی، *~ language*
 بهنجینه ر، زمانئ کریت
 ألفاظ نابية، كلمات مهينة
 ۲. چه کی هیرش بهر، هیرشکه ر، *an ~ weapon*
 هیرشانه
 ۲. هجومی، سلاح هجومی
 هیرش، دهست دریژی *□ n [C]*
 هجوم، إعتداء
 په لاماری نه دا، هیرشی نه کاته سه ر *take the ~*
 یهاجم
 به شیوه یه کی بیزارانه، شه پرزه یی، *offensively adv*
 جارسی، دهست دریژی
 علی نحو مؤذ أو مزعج
 ۱. پشکه شی نه کات، نه به خشی، *offer /ɒfə(r)/ vt, vi*
 بین نه دا ۲. قوربانی نه کا، نویژ
 ۱. یعرض: يقدم ۲. يقدم قربانا له

~ up a prayer	تهکات، نغیزی دکت
	یرفع الصلاة له
~ ing no resistance	۳. همول ته دات، دهري ته دات، خوی پی را ناگیری، بهرگری پی ناگری
	۳. یحاول، پیډی، لایډی ایه مقاومت
the first opportunity/chance/occasion that offers	۴. بووده دات، هملی بو بی، کاتی هملی بو هملی که وی
	۴. یحدث، یقع، تسع (الفرصة)، عندما تسع أول فرصة مناسبة
□ n [C,U]	پشکهش کردن، به خشین، پزاف، پندان
	عرض تقدمه
make/accept an ~	پشکهش ته کات / قابل ته بی به
	پش نیاز، پش نیاز دکت
	یقدم / یقبل عرضا
an ~ of marriage	زن خواستن، دهست مای کردن، زنی دخوات
	طلب الید للزواج
offering /'ɒfərɪŋ/ n	پشکهش کردن، قوریانیدن
	تقدمة، قربان
offertory /'ɒfətəri/ n	کومک کردن، پشکهش کردنی
	قوریانی، نغیزا قوریانی
	تبرعات المصلین
offhand /'ɒfənd/ adj	دهمه کی، زاری
	السلوک (مرتجل)
in an ~ way	به شیوه کی زاره کی
	بطریقه مرتجلة او عفویه
□ adv	له بهر پی بیر کرده وه
	بدون تدبیر او اعداد مسبق
I can't say ~ .	نا توانم وه لام بدهمه وه له بهر
	لا أستطیع الإجابة من الذاكرة
office /'ɒfɪs/ n [C]	۱. (له شیوه کی کودا) نووسینگی
	پازرگانی، ده زگا، دیوان
	۱. (فی صیغه الجمع غالباً) دائرة او مکتب تجاری
a lawyer's ~	نووسینگی داد پرس
	مکتب محام
working in an ~	له نووسینگی ده کار ده کات (وهک)
	نوسه (ر)
	یعمل فی مکتب (کالکاتب مثلاً)

the Foreign O~	۲. فرمانگی میری، وه زارهت، وه زارهتی ده وه وی بهریتانیا
	۲. دائرة حکومیة، وزارة، وزارة الخارجية البريطانية
the Home O~	وه زارهتی ناوخو
	وزارة الداخلية البريطانية
a post- ~	نووسینگی پسته، پسته خانه
	مکتب برید
accept/enter upon/leave/resign ~	۳. پایه / ته راک /
	فرمان، ته بیا بهر یوه، لاسای ته کا، وازی لی دین، دهست
	هله گری له پسته
	۳. منصب، وظيفة، يتولى / يتقلد / يتخلى عن / يستقيل من منصب
~ holders	۴. ته راک، گرنگی
	۴. واجبات، مهام
the ~ of chairman/host	رولکاری سه راک میوان به
	رئیس کاران
	دور: مهام الرئيس المضيف
through the good ~ s of a friend	۵. (له شیوه کی
	کودا) خزمهت، یارمه تی، چاودیری، ناگاداری، بهه وی
	یارمه تی چاکه ی هاوریه کی وه
	۵. (فی صیغه الجمع) خدمة، مساع، عناية، رعاية، بواسطة
	المساعي الحميدة لصديق
'office-block n [C]	خانوی نووسینگی کان
	مبنى للمكاتب
'office-boy n	پسته بهر، کارگوزاری نووسینگی
	الساعي، خادم فی مکتب
officer /'ɒfɪsə(r)/ n [C]	۱. ته فسر ۲. فرمانبه ر، کارمه ند
	۱. ضابط ۲. موظف حکومی
~ s of state	وه زیره کانی ده ولت، موجه خوره کان
	وزراء الدولة
customs ~ s	موجه خورانی گومرگ
	موظفو الجمارك
the ~ s of a society	دهسته ی کارگیری سنده کاپه ک
	(وهک سه راک و سکر تیر و گه نه چینه دار... هتد)
	الجهاز الإداری لجمعية (کال رئیس و السکر تیر و امین صندوق)
official /'ɒfɪʃl/ adj	۱. په سسی، یاسایی، میری
	۱. رسمی، قانونی

~ statements/records	ناشکر اکرڼ، دانه زانين، لېدون / تومارگه ي رسمي تصريحات / سجلات رسمية
~ uniform	جل و پد رگي پد سمي، ميري الزي الرسمي
in an ~ style	۲. شيواو به ندي (شياو به پوست) شيوازي پد سمي
	۲. رسمي (لاتي بال منصب) باسلوب رسمي / متكلف
□ n [C]	فهرمانبري ميري موظف (حکومي عاده)
government ~ s	کارمندان دولت موظفو الدولة
officially adv	په شيوه پکي پد سمي، پد سميانه رسمياً / بصورة رسمية
officialiate /ə'fi:ʃiət/ vi	نرکي جي به جي نه کات / فهرمانبري نه کات
	يقوم / يؤدي مهام المنصب
~ as chairman	کاروباري سرؤک جي به جي نه کا يقوم بمهام الرئيس
~ at a wedding	کاروباري ژن هينان جينه جي قهشه، زيان نه کات
	(الکاهن، القسيس) يؤدي مراسم الزواج
officious /ə'fi:ʃəs/ adj	خوتن هلقورتين، زانستخواز فضولي، متطفل
offing /ɒfɪŋ/ n [C]	پاشه پوژي نزیک الستقبل القريب
in the ~	نزيك / خهريکه / له وانه پد پرويدات قريب / شيك / وشيك محتمل الحدوث
offset /ɒfset/ vt (-tt-)	هاوسهنگي نه کات نه کيشي، پدراورد نه کا، له بري دانه نې، چاپي نه کا پرازن، يعادل، يعوض
offshoot /ɒfʃu:t/ n [C]	لق، بهش، لاولاو (پرووهک) فرع، شعبة، ليلوب (النبات)
offshore /ɒfʃɔ:(r)/	دووره له کناره کهوه بعيد عن الشاطئ
offside /ɒfsaid/ adj, adv	دووره له لاي راست، لاي ناراست، نؤفسايد بعيد عن الجانب الصحيح

offspring /ɒfsprɪŋ/ n	نهوه، پنهچه، پد ره، پيچو، توف، پد، وهجه، دهل، دهقل، دوندان (الفرء والجمع) نسل، ذرية، صفار الحيوانات
offwhite /ɒfwaɪt/ adj	سپي مات (سپي زهره پاو يا خوله ميشي) أبيض غير ناصع (مشرب بالصفرة أو باللون الرمادي)
often /ɒfən/ adv	۱. زورجار، گه له ک جار، جارجار، زورينه جار، به زوري ۱. كثيراً، غالباً، في كثير من الاحوال
How ~ ?	۲. چهند جار؟ ۲. كم من مرة؟
as ~ as	هه ردهم كلما
ogle /ɔ:gl/ vi, vt	به چاوي خو شه وپستي سه بري نه کا، چاو دانه گري، ب چافني له فني دينيت، نه لينداری يسد نظرات تدل على البهيم، يغازل بعينه
ogre /ɔ:ɡə(r)/ n [C]	ديوورنچ، نه زده هاي مرو فخور (في حكايات الجن) غول
oh /ə/ int	فاخ، دهنگي يو ناخوشي و سه سورمان، نؤي، نؤو صيحة تدل على الاستغراب او الدهشة
oil /ɔɪl/ n [C,U]	پون، نهوت زيت، نفت، بترول
whale ~	پوني نه ههنگ زيت الحوت
coconut ~	پوني گويزي هيندي زيت جوز الهند
painted in ~ s	نهخش کراو پد رهنكي زه پتي، پوني مرسوم بالالوان الزيتية
□ vt	چه وري نه کات يزيت (اجزاء آلة)
'oil-colours npl [C]	پويه پوني، پويه ناوي، ناورنگ الوان زيتية
'oil-field n [C]	کيلنگي زه پت / نهوت حقل زيت / نفت
'oil-fired adj	ناميري به نهوت نيش بکا (جهاز مثلاً) يستخدم الزيت كوقود

- 'oil-rig** *n* [C] كه‌لوی پیره زه‌یت / نه‌وت
برج بثر الزيت / النفط
- 'oilskin** موشه‌ما، کوتاله ته‌لغ رو‌پوش به زه‌یت
مشع، قماش کیم مطلی بالزیت
- 'oil-tanker** *n* [C] تانک‌ری نه‌وت
ناقله زیت / نفت
- 'oil-well** *n* [C] پیری نه‌وت
بثر زیت / نفت
- oily** /'ɔɪli/ *adj* (-ier, -iest) رو‌ناوی، به‌رو‌ن
زیتی، مطلی بالزیت
- ointment** /'ɔɪntmənt/ *n* [C,U] مرهم (پزشکی)
مرهم (طبی)
- okay** /əu'keɪ/ *adj, adv* کورت‌ه‌گرنه‌وه پو (O.K.) باشه،
راسته، سه‌رجا‌ن، قایل بوو
(و تختصر الی (O.K.) (د.ل) حسن، صحیح، موافق
- *v* بریار نه‌دا، قایل ده‌ین، رازی نه‌ین به،
به‌چاکی دانه‌نین
یقر، یوافق علی، یستحسن
- *n* [C] ره‌زامه‌ندی، چاکه، باش، باشه، راستی،
به‌راستی، دانان
موافقه، استحسان، تصدیق
- old** /əʊld/ *adj* (-er, -est) ۱. تمه‌نی نه‌ونده ساله
۱. یلغ کذا من العمر
تمه‌نی بیست و دوو *She's twenty-two years old.*
ساله ۲. پیر، به سال‌ا‌چوو ۳. کون، پزپو
(أنها) تلغ الثانية و العشرين من العمر ۴. (نقیض شاب) عجوز،
کبیر السن ۳. نقیض جدید، حدیث، عصری) قدیم، عتیق
۴. ناسراو، زانراو *an ~ friend*
۵. معروف، مأروف
- an O~* قوتابی له قوتا‌بخانه‌هک بووه
تلمیذ سابق فی مدرسه‌ ما:
- Boy's dance* سه‌ما، هه‌له‌پ‌کئی کونی قوتا‌بخانه‌ی
پشوو
رقصه یوده‌با طلبة المدرسه السابقون
۵. شاره‌زا، نه‌زمونک‌ه‌ر *an ~ hand at carpentry*
شاره‌زاییه‌کی باشی هه‌یه له دارتا‌شیدا
۵. خبیر، مجرب، انه یشتع بغیره کبیره فی التجارة
- *n in days of ~* کانی به‌تالی

- فی الايام الغوالي
کون، به‌سال‌ا‌چوو، مودیلی
کون و به‌سه‌رجوو
عتیق الطراز، بال، لایجاری العصر
- olden** /'əʊldən/ *adj ~ days/time* له‌رو‌زانی زوو،
پا‌بردوو، پیر بوو
(ل.ا) فی الايام / العصر السالفة
- oligarchy** /'ɒlɪgə:ki/ *n* [C,U] (*pl* -chies)
نوولگاریکی، فەرمان‌ره‌وایی گروپی بچووک
حکم القلة، الاولیغارکیه، الخاصة
- olive** /'ɒlɪv/ *n* [C] زه‌یتون، دره‌ختی زه‌یتون
زیتون شجرة زیتون
خوی به‌قه‌دی دره‌ختی *hold out the ~ branch*
زه‌یتونه‌که نه‌گرنه‌وه، ناماده‌ی چاره‌سه‌رکردنی ناکوکیه به
ناشتی
یلوح بغصن الزيتون، یدی استعداد له‌ض النزاع سلیاً
- *adj* ره‌نگی زه‌یتونی، سه‌وزی زه‌رد باو
زیتونی اللون، اخضر مائل الی الصفرة
- Olympic** /'ɒlɪmpɪk/ *adj* ئولمپی، ئولمپی
اولمپی
باریه‌کانی ئولمپی
الالعاب الاولمپیة
- oligoden drite** حلیمه قلیله لخواش
خانه‌ی کهم تو
- oligo** کهم
قلیل
- oligoma** کون
ورم
- ombudsman** /'ɒmbʊdzmən/ *n* داد‌وهر له نیوان
هاوولاتیان و ده‌سته‌ی مریدا، تیره‌قان، تیراو
حکم بین مواطین و هیئت حکومیة
- omelette** /'ɒmlɪt/ *n* [C] ئوملیت، هیلکه‌و‌رو‌ن
به‌گوشت
اوملیت، عجة البيض
- omen** /'əʊmən/ *n* [C,U] مزده، نیاز خو‌شی، نشان،
مزگینی
فال، نذیر، بشیر
- an ~ of success* نشان، مزگینی به‌سه‌رکه‌وتن،

- پیشین دکت، پهرین دکت
فال / بشیر بالنجاح
- ominous** /'ɒmɪnəs/ *adj* پیشینی خرابه، شوم، چاره
رهش، له باش ناچیت
نذیر بالسر، شوم
- omit** /ə'mɪt/ *vt* (-tt-) ۱. نه کهوئی، پشت گوئی نه خا،
لای دهبات، گوهد نادت
۱. یسقط، یهمل، یفل
که متخرجمی نه کا له جی ~ *to do one's homework*
به جیکردنی نه رکي ناومال
یفل القیام بواجبه المترلی
۲. لای دهبات، نه پخا، بهندی *O~ the next chapter.*
دوایی لایه
۲. یحذف، یسقط، احذف الفصل التالي
- omission** /ə'mɪʃn/ *n* [C,U] لاپردن، پشت گوئی
خستن، شینکی لاپراو، فهراموش، گوهد نه دان
حذف، اغفال، شیء محذوف
۱. ئوتومبیل، *omnibus* /'ɒmnɪbəs/ *n* [C] (*pl ~ es*)
پاس، پاسی گه وره ۲. فره مه بهست، گشت گیر
۱. حافله، باص، سیاره ركب كبرى ۲. (وصفیه) متعدد
الاغراض، شامل
- پروژه یاسای گشت گیری بو شتی جوراو *an ~ bill*
جور
مشروع قانون شامل لأشياء متعددة
- بهرگ گیراویک که جهند ماده به کی تیدا *an ~ volume*
بیت کله سه رجاهوی جوراو جوروه وه ره گراییت
مجلد یضم مراد منقولة من مصادر متعددة
- به توانا له هه موو شینکدا، شیای، **omnipotent** *adj*
هه موکی، توانایی هه موکی، هه مووشیان، هه موو توانا
قادر علی کل شیء، القدير
- خوای گه وره به توانایه به سه ره هه موو *the O~ God*
شینکدا
الله القدير علی کل شیء
- توانای گشتی، **omnipotence** /ɒm'nɪpəns/ *n* [U]
هه موو توانایی، هیزداری هه موکی، هه مووشیان
القدرة الكلية، القدرة علی کل شیء
- به هه موو شینک نه زانی **omniscient** *adj*
آل عالم بکل شیء

- omniscience** *n* [U] هه موکی زان، هه موزانی
العلم بکل شیء
- omnivorous** /ɒm'nɪvərəs/ *adj* جوروه نازو تیکه
توانای خواردنی هه موو شینکی هه به، هه موو خوړه
قارت (حیوان) یلهم کل انواع الاطعمة
- یه که م: ۱. له، له سه ره ۲. بو **on** /ɒn/ *prep, adv prep*
کات، بووه وخت
اولا: ۱. علی، فوق، عن ۲. (الدلالة علی الزمن)
- له روزهانی یه که شه ممه دا ~ *Sundays*
فی ایام الأحد
- له یه که م روزه مانگی مایس دار ~ *Ist May*
فی الیوم الأول من شهر مایو
- لهو بو نه یه دا ~ *that occasion*
فی تلك المناسبة
- له گدل که یشتنمدا ~ *my arrival*
عند وصولی
- له کاتی دیاریکراوا ~ *time*
فی الوقت المحدد
۳. له باره ی، ده باره ی، *aleecture ~ Shakespeare*
وانه یه که له باره ی شکبیر وه ۴. (بومه بهستی نه ندایه تی)
۳. عن، حول، محاضرة عن شکبیر ۴. (الدلالة علی الضمیر)
- نه ندایه له لیژنه که دا *be ~ the committee*
۵. (بومه بهستی ناراسته کردن)
یکون عضوا فی اللجنة ۵. (الدلالة علی الاتجاه)
- جی و جی نه کا له سه ره *drifting ~ the rocks*
به ره ده کان، له سه ره به ره ده کان نه گو یژر نه وه
یتنقل فوق الصخور
۶. (بومه بهستی نه خووشی و *retire ~ a pension*
بنچینه) بنه برکردن خانه نشین نه گرتی
۶. (الدلالة علی العلة أو الأساس): یقاعد علی المعاش
۷. (بومه بهستی تزیکی) *a town ~ the coast*
شارو چکه ی سه ره که نار
۷. (الدلالة علی القرب): بلدة علی الساحل
۸. (بومه بهستی شینازی ماوه به سه ره *be ~ holiday*
پردن) له مو نه تدایه
۸. (الدلالة علی طريقة شغل الوقت) یکون فی إجازة
۹. (بو بار، چونه تی) داتراوه بو فروشتن ~ *sale*
۹. (الدلالة علی الحالة أو الوضع) معروضاً للبيع

~ loan	بۆيۈشۈش، پەقەرۈز
	برسم الأمانة
~ fire	ئەسۈتۈ، كارلەكا
	يحترق يشغل
□ adv	دوۋەم:
	تانيا:
They hurried ~ .	۱. (دەرپىنى پىشكەۋتۈن) پەپەلە
	رىنگاي خۇيان گرتەبەر
	۱. (لتصير عن التقدم) تابەرا طريقتەم مسرعين
The time is getting ~ .	دەرەنگمانە
	لقد تأخر بنا الوقت
Put your shoes ~ .	۲. پىئالوۋەكانت لە پىن كە
	۲. ايس هذاك
Switch the light ~ .	۳. (دزى off) بېكەمە روناكە كە
	ھەلكە ۴. ئەروا، پوۋئەدا، پىشان ئەدرى
	۳. (تفيض off) اشعل النور ۴. يجرى، يحدث، يعرض
What's ~ at the cinema this week?	چ فىلمىك لە
	سىنەما نىش ئەكات ئەم ھەفتە پە؟
	ماھو الفلم الذى يعرض فى السينما هذا الأسبوع؟
once /wʌns/ adv	۱. يەك جار، جارەكى
	۱. مرة واحدة
I only went ~ .	تەنھا جارېك رۆيشتەم ۲. لەپىشدا،
	لەمىزەو
	لقد ذهبت مرة واحدة فقط ۲. سابقاً، سالفاً
O~ (upon a time) there was a princess...	لەمىزەو
	سەردەمانىكى پىشۋو شاۋن ھەبوو
	كان فى سالف العصر والأوان اميرة
He didn't ~ offer to help me.	۲. پەپەك جار، پە
	ھېچ جۈرى، ھەرگىز يارىدەي نەداوم
	۳. بالەرە، بتاتا: لم يعرض مساعدته على بالمره (بتاتا)
~ in a way/while	۴. ئاۋەناۋ، جارجار، دەم دەم،
	كەم جار
	۴. أحياناً، نادراً، قليلاً ما
~ and for all	تەنھا جارېك، جارېك تا ھەتا ھە تاىى
	مرة واحدة فقط، مرة و إلى الأبد
at ~	ئىستا، دېك دەمىدا
	حالا
all at ~	ھەممۇ لەكاتىكا، لەپرىكا

	كلهم فى ان واحد، فجأة
□ conj	لەوانە پە، ئەگەر، ھەركە
	حالما، مان
O~ you begin to feel afraid...	ھەركە ھەست پە
	ترس کرد
	مان تبدأ فى الشعور بالخوف
□ n	يەك جار
	مرة واحدة
For ~ you're right.	تو بەتھا ئەم جارە لەسەر ھەقىت
	انت على حق هذه المرة فقط
one /wʌn/ adj, pron	يەكەم، يەك، يەكېك ژمارە ۱
	اولاً، واحد، واحدة، العدد ۱
~ book, two books, three books	پەراۋىك،
	دوۋپەراۋ، سىن پەراۋ ۲. يەكېك، شىنكى ديارى كراۋ
	كتاب، كتابان، ثلاثة كتب ۲. أحد، شيء واحد معين
O~ day we went to the zoo.	لەپەككى لەم رۆژانەدا
	چوۋىن بۆ باخچەي ئازەل
	ذهبتا فى احد الايام الى حديقة الحيوانات
You can have ~ or the other but not both.	بۆت
	ھەپە ئەمىيان يان ئەۋيان بەرىت بەلام ھەردوۋىيان بەپەكەو
	تا
	بىمىك ان تاخذ واحدا او الاخر ولكن ليس الاثنين معا
I want that ~ not this ~ .	ئەم دانەپەم دەۋى ئەك
	ئەو
	أريد ذاك وليس هذا
□ impersonal pron	دوۋەم (بۆ ئامازە كەردن بۆ
	كەسېك بى ديارى كەردن)
	تانيا: (يستخدم للإشارة إلى شخص بدون تعيين)
O~ should not do such an unkind thing as that.	ئايىن مەۋف ھېچ شىنكى ئاۋا سەخت و بى بەزەيى بىكات
	يجب الا يفعل إنسان شيئاً قاسياً كهذا
□ personal pron	سىنەم
	ئالفا
the Holv O~	خوۋەندى گەۋرە
	الله جل جلاله
the absent ~	پەكېك لە ئەندامانى خىزان كە لەۋى نىيە
	الغائب من أفراد العائلة
the little ~ s	مەنلان، ساۋاپان

	الصغار، الاطفال
~ another	ههئدی یهك له دوا یهك، ههئدیكان
	احدهما الآخر، بعضهم بعضاً
They don't like ~ another.	یهكتریان خوش ناوی
	انهم لا یحبون احدهم الآخر
~ by ~	یهك له دوا یهك
	واحداً بعد الآخر
It's all ~ to me.	یهكسانه به لای منهوه
	الأمر لدى سیان
'one-time adj	بویهك جار
	لمرة واحدة
a ~ politician	رمایری به یهك جار
	سیاسی لمرة واحدة
'one-way adj	یهك ریان
	ذو اتجاه واحد
a ~ street	ریگهكه، یهك ریڤه، راسته‌ری
	طریق ذو اتجاه واحد
'one-sided adj	یهك روو، له یهك روودا
	(بخاصة) وحید الجانب، من جانب واحد
a ~ sided argument	به‌لگه‌له‌لایه‌نیکه‌وه، یهك لایه‌ن
	حجة من الجانب، طرف واحد
onerous /'ɒnərəs/ adj	قورس، زه‌حمه‌ت
	ثقیل، شاق
~ duties	فرمان، نه‌نگیه‌کی قورس
	واجبات / أعباء ثقیلة
oneself /wʌn'self/ pron	خوی، خو، خو
	نفسه، ذاته
One should not be too proud of ~.	نیویسته له
	سەر مەرف کە ژۆربه خۆیدانه‌نازیټ
	لا ینخی أن یكون الامر شديد الاعتداد بنفسه
on-going /ɒn'ɡoɪŋ/	به‌برده‌وامی، پیکه‌وه
	مستمر، متواصل
onion /'ʌɪən/ n [C]	پیاز، پیغاز
	بصل
onlooker /ɒn'lʊkə(r)/	سه‌یرکەر، بینەر، ته‌ماشه‌کەر
	متفرج، مشاهد
only /'əʊnli/ adj	(له‌گە‌ل ناودا له‌شیوگی تاک دا) هەر،
	به‌ته‌نها (له‌گە‌ل ناو له‌شیوگی کۆدا) ته‌نها، باشتەر، تنی، مه‌گەر

	(مع إسم فی صیفة المفرد) فقط، لا غیر، فحسب (مع إسم فی صیفة الجمع) الوحيد، الا فضل
He is the ~ man fit to take the responsibility.	
	ته‌نها پیاووه که بگوینجی بو ئەم لێر سزاو یه‌یه
	إنه الرجل الوحيد المناسب للاستطلاع بهذه المسؤولية
□ adv	به‌س، به‌ته‌نها
	فقط، لیس إلا
O~ men are allowed to swim here.	ته‌نها بو
	پیاوانه لێره مه‌له‌ بکه‌ن
	لا یسبح إلا للرجال بالسباحة هنا
O~ five men were hurt in the explosion.	
	ته‌قیته‌وه که ته‌نها پینج که‌سی نازار دا
	لم یؤذى الانفجار سوى خمسة رجال
if ~	ئه‌گەر، له‌وانه‌یه
	لیت، لو أن
□ conj	ئه‌گەر نه‌یین، به‌لام
	لولا، غیر ان، و لكن
The book would be helpful to you, ~ it's expensive.	
	په‌راوه‌که سوودمه‌نده بو تو به‌لام نرخه‌که‌ی
	گرانه
	سیکون الکتاب مفیداً لک و لکه باهض الثمن
onset /'ɒnsɛt/ n [C]	١. هیرش ٢. سه‌ره‌تای
	شه‌ره‌نگیزی، ده‌ستپیکردن، سه‌ره‌تا
	١. هجوم ٢. بداية عنيفة، مستهل
the ~ of the disease	سه‌ره‌تای ده‌ست پیکردنی
	نه‌خوشی
	أولى مراحل تمكن المرض
onslaught /'ɒnslɔ:t/ n	هیرشی زیانمه‌ند، په‌لامار
	هجوم ضار، إقتضاض عنيف
onus /'ɒnəs/ n	(له‌شیوگی تاکدا) لێرسینه‌وه،
	به‌پرس، بار، ئەرك
	(فی صیفة المفرد فقط) المسؤولية أو العبء
The ~ of proof rests on you.	نه‌نگی سه‌لماندنی
	به‌لگه‌کان له‌سه‌ر تو‌یه
	إن عبء الإثبات يقع عليك
onward /'ɒnwəd/ adj, adv	به‌ره‌و پێشه‌وه
	إلى الأمام
onwards adv	بو پێشه‌وه، به‌ره‌و پێشه‌وه، له‌وه‌دوا،

له مەودوا، وەبەرەودوا	
أما	
لێتە، قور لە بنی روبراو زۆنگ	ooze /u:z/ n [U]
رواسب من الطين في قاع نهر أو بركة	
(شلە خەستەکان) لێی ئەجێ، دڵۆپە ئەکا،	□ vi, vt
ئەدەلێنی	
(السوائل الكثيفة) يتسرب، ينضح	
خوێن لەبرینە کە	<i>blood oozing from a wound</i>
دەتکێ	
دم یترف من جرح	
ئازایە تێهە پان	<i>Their courage ~ d away.</i>
لەدەست دا	
(مجاز) تبخرت شجاعتهم	
ئوبال (فەرسەنگ)، چاوە پشیلە: بەردیکی	opal /ɒpəl/ n
بەنرخە ڕەنگی ئەگۆری	
الأوبال، عين الهر: حجر كريم متغير الألوان	
تاریک: ناروون، لێل، تەلخ	opaque /əʊ'peɪk/ adj
مەتم، غیر شفاف	
۱. کراوە، دیار، سەرپەتال،	open /ə'pən/ adj
دانەخراو، گشتی، کراوە بە بۆ هەموان، ئەکری، ئەکراو	
۱. مفتوح، مکشوف، عمومی، عام	
۲. (بە کار هێنانی تاییە تی لەگەڵ ناودا)	<i>in the ~ air</i>
لەهەوای دەرەو، دەرڤە، لەدەشت	
۲. (استعمالات خاصة مع الأسماء) في الهواء الطلق، في العراء	
بەسنگ فراوانیەو، بەخێرهاتی گەرم،	<i>with ~ arms</i>
بەپیشوازپەو	
بالترحاب، يغبطة	
بەلەمی سەر پەتال	<i>an ~ boat</i>
قارب او زورق مکشوف	
پیشبرکێ / مۆلەتی	<i>~ competitions/scholarships</i>
خوێندن کراوە بە بۆ هەموان	
مباريات / منح دراسية مفتوحة للجميع	
ناوچە کراوەکان (لادێکان)	<i>the ~ country</i>
مناطق (ريفية) مكتوفة	
دەرگای لەسەر پشته بۆ میوان	<i>keep ~ house</i>
بفتح بيته لاستقبال الضيف	
بازار کراوە بە بۆ هەموان	<i>~ market</i>
سوق مفتوحة للجميع	

بیری فراوانە، بیر کراوە بە	<i>have an ~ mind</i>
ذو عقل متفتح	
بریار / بابەتە کە تا ئێستا لەزیر	<i>an ~ question</i>
لێکۆڵنەوهدایە	
قرار / موضوع لا يزال تحت البحث	
(لە) پانتایی دەریادا	<i>the ~ sea</i>
(فی) عرض البحر	
نەهێتە کە بە نەهێتی ئەمەپەو، (ناشکرا بوو لای	<i>~ secret</i>
هەموان)	
سەر لم یعد سراً (أصبح معروفاً للجميع)	
۳. (أ) نامادەپە بۆ (ب)، شاپستە، جێی (گومانە	<i>~ to</i>
لە هێنان و بڕدندا پە)	
۳. (أ) مستعد لـ، عرضة لـ، قابل لـ (الشك، الاحذ والرء)	
لەدەرەو، لە هەوای دەرەو	□ n the ~
(فی) العراء، في الهواء الطلق	
۱. ئەیکاتەو، ئەدیت رێنە کاتەو، ئەدکت	□ vi, vt
۱. بفتح، بفتح، بفتح (طريقاً، سراً)	
گەورە دەکات، پلاوی دەکاتەو، فراوانی	<i>~ out</i>
دەکات، بەرفرە دکت	
يفتح، يتشتر، يتوسع	
ئەیکاتەو، رینگە خوش ئەکات بۆ	<i>~ up</i>
يفتح، يسهل السبل لـ	
۳. تەقە دکت، تەقە ئەکات لە، ناگر	<i>~ fire (at, on)</i>
ئەکاتەو ۴. حساب ئەکاتەو (لە بانق) دەست پێ ئەکا، دای	
ئەمەزۆرینی	
۳. يطلق / يفتح النار (على) ۴. يفتح (حساباً في بنك) يستهل،	
يشرع في	
۱. کون، دەرکە، ئەکرن، دەرچە، کونیلە،	opening n
لەبون ۲. سەرەتا، گردنەو ۳. کارێک یا جینگە بەکی چۆل	
۱. فتحة، مدخل، نفرة ۲. بداية، افتتاحية، افتتاح ۳. وظيفة	
شاغرة	
بەخشنده، دەست پلاو	open-handed adj
سخي، كريم	
دڵسۆز، راست، دڵۆزان،	open-hearted adj
بەخشنده، پیاو چاک	
مخلص، صريح، كريم النفس	
بەراشکاری، بە ناشکرا، ئەکری	openly adv
بصراحة، جهاراً، علانية	

'open-work *n* نیکاری هه‌لکه‌نراو (وهك هه‌لکه، يان تۆر)

ماده أو نقش مخرم (كالشبكة)

opera /'opra/ *n* ئوپرا، چیرۆكه گۆرانی، شائوگه‌ری، مه‌زقه‌ی سترانیژی

أوبرا، رواية غنائية

'opera-glasses *npl* دوورینی ئوپرا، دورینی شائوگان

منظار الأوبرا، نظارة السارح

operable /'opərəbl/ *adj* کردن بار، نه‌توانی به‌هسته‌رگه‌ری چاره‌سه‌ر بکری

ممكن إجراءه، قابل للمعالجة جراحيا

operatic /,ppə'rettik/ *adj* په‌یوه‌ندی به‌ ئوپراوه هه‌یه، نه‌ییت بۆ ئوپرا

متعلق بالأوبرا، صالح للأوبرا

operate /'opəreit/ *vt, vi* کار پیکردن، کارنه‌کات، نه‌یا به‌ پێوه

يشغل، يشغل، يعمل، يدير

~ *a machine* ئامێرێک ئیش پێ ده‌کات، کار تێدکات
یدی آله

machinery that ~ s night and day نه‌و ئامێرانه‌ی شه‌وو رۆژ ئیش ده‌کهن
آلات تعمل ليلاً ونهاراً

٢. کارێکی نوژداری، نه‌هسته‌رگه‌ری ~ *on sb (for sth)* نه‌کا بۆ

٢. يجرى عملية جراحية على

operation /,ppə'reiʃn/ *n* [C,U] ١. کارپیکردن
کار، فرمان گه‌رانه‌ک، کردنی کارپک

١. تشغيل، عمل، سير

in ~ گه‌رانه‌ک، نه‌گه‌ر، کارپیکراو، له‌کار دا به
سار، نافذ المفعول

come into ~ کارپیکردن، جیه‌جی کردن
٢. نه‌هسته‌رگه‌ری: نه‌هسته‌رگه‌ری ده‌ست به‌کارکردن نه‌کا

يسرى مفعوله، يجرى تنفيذه ٢. عملية: يبدأ العمليات

٣. (له‌شيوگي کوذا) کاری جه‌نگی، *begin ~ s*
شه‌رکردن ٤. کاری نه‌هسته‌رگه‌ری

٣. (في صيغة الجمع) عمليات جراحية ٤. عملية جراحية

operative /'bprətiv/ *adj* کارپیکه‌ر، کارپێ کراو،

ده‌ست به‌کار، به‌کارهاتوو

فعال، نافذ او او ساری المفعول

operator /'ɒpəreɪtə(r)/ *n* [C] گرپکار، میکانیک،

کارپێ کهر، کاردارێ پیشه‌سازی یان بازرگانی
عامل

telegraph ~ کارمه‌ندی ته‌له‌گراف، بروسکه

عامل التلغراف، مبرق

a smooth ~ فیرکاری، ووریا، زیره‌ک
حاذق، متمرس

opiate /'əʊpiət/ *n* [C] پیهوش کهر، سه‌ره‌ر، نه‌فیون،
پازانه‌که‌ر، سه‌ری نه‌کا، نه‌پته‌زینیت
مخدر، منوم، مسکن

opinion /ə'pɪniən/ *n* [C] ١. بیروپ، بۆچوون، پامان،
پا، هزر

١. رأى، وجهة نظرى رأى

in my ~ په‌رای من، وابزنام
إبنى أعتقد

~ *poll* کۆکردنه‌وه‌ی پا، ده‌نگان ده‌ستینیت
إستطلاع رأى

public ~ پای جه‌ماوه‌ر (گشتی) ٢. پای سه‌پۆر یا
ئامۆزگاریه‌که‌ی

الرأى العام ٢. رأى الاخصائى أو نصيحة

get a lawyer's ~ پرس به‌ پارێزه‌ر نه‌کات
يستشير معاميا

opinionated /ə'pɪniənɪtɪd/ *adj* رکه‌دار،
هزراخووناگوهورت، که‌له‌ ره‌ق

صلب الرأى، عنيد

opium /'əʊpiəm/ *n* [U] نه‌فیون، تریاک، تلیاک، پێ
هۆشکه‌ره‌ له‌ گیای هه‌شپشه‌ ده‌ره‌ نه‌هێنێ
افیون، مخدر، يستخرج من الخشخاش

opponent /ə'pəʊnənt/ *n* [C] دوژمن، نه‌یار، مێیل،
هه‌وانه

خصم، معارض، منارى.

opportune /'ɒpətʃu:n/ *adj* ١. (کات) له‌ به‌اره‌،
گونجاو ٢. له‌ کاتی خوێدا به‌ ده‌ستی ده‌نێ، له‌ گونجاوترین
کاتدا

١. (الوقت) مناسب، ملائم ٢. يحصل أو يأتي في حينه / في

أنسب الأوقات

opportunistic /ɒpə'tju:nɪst/	همل په‌رست، همل‌خواست، ښته‌نازی
opportunity /ɒpə'tju:nəti/ n [C,U] (pl -ties)	همل‌ټکی‌گونجاو، دهره‌فت، همل، ده‌لیف، که‌یس، فه‌سال، فرسه‌مناسبه
<i>take the ~ of doing sth</i>	همل‌نه‌غوږښته‌وه، کارېک‌نه‌کات
oppose /ə'pəʊz/ vt	پنټه‌ز فرسه‌عمل‌ش‌ه، پهره‌ه‌لستی‌ده‌کات، دږی‌دکت، پهره‌نگاری‌نه‌یی
<i>as ~ d to</i>	په‌رض‌علی، په‌ارض‌هاودږ، همل‌دږ ۲. هاوسه‌نگ‌نه‌کات، په‌راورد‌نه‌کات
opposite /ə'pəʊzɪv/	تقیض‌عکس، خلافت‌ال ۲. یوازن، یقارب
<i>the house ~ (to) mine</i>	۱. په‌رامېر، پروپه‌روو، ۱. مواجه، مقابل، خانووی‌په‌رامېر‌ماله‌که‌م
<i>in the ~ direction</i>	۲. دږ، ږیش، له‌به‌ر، ږیش‌ه‌ر، الیبت‌المواجه‌لنزلی ۲. مضاد، معاکس، تقیض
$\square$ n	دږی‌ناراسته، فی‌ال‌اتجاه‌المعاکس، دږ، هم‌به‌ر، عه‌کس، رکه‌به‌ری، ږیچه‌وانه‌ی
opposition /ə'pəʊzɪʃn/ n [U]	ضد، تضاد، تعاکس، ۱. په‌ره‌ه‌لستکاری، دږایه‌تی، دږکاری
<i>the opposition</i>	۱. معارضه، مقاومه، ۲. رکه‌به‌ری‌په‌ره‌ه‌لستکاری، ده‌سته‌ی
oppress /ə'pres/ vt	پارتی‌په‌ره‌ه‌لستکاری‌میری، ۲. المعارضة، نواب‌الحزب‌المعارض‌لله‌کومه
<i>~ ed by the heat</i>	۱. (دادوهر)‌که‌ی‌نه‌کاته‌وه، ۲. قورسای‌نه‌خاته‌سهر، ته‌په‌سهر‌دکت، مریتودکت
oppression /ə'presʃn/ n [U]	۱. (الحکام)‌یقبح، یظم ۲. (مجاز)‌یقل‌علی، یظم‌ه‌ست‌په‌بیزارۍ‌نه‌کا‌له‌که‌رما، یشر‌بالقم‌من‌الهر
	زوردارۍ، چه‌وساندنه‌وه، چه‌ور، سته‌مکاری، ته‌په‌سهرۍ، چه‌وساندن،

oppressive adj	ستمی‌سهرکوت‌کردن، ظلم، اضطهاد‌واقعه‌اضطهاد
<i>~ laws</i>	زوردار، سته‌مکار، ظالم، جائر
<i>~ weather</i>	پاسای‌زوردارۍ، قوانین‌جائره، خنکینه‌ر، نه‌که‌ری‌لی‌ناکړی‌که‌شی‌خنکاو
oppressively adv	خانق، لا‌یطاق، طقس‌خانق، په‌سته‌مکارانه، زوردارانه، پ
oppressor n [C]	علی‌نهر‌مضایق، جائر، زوردار، زالم، ظالم، مستبد
optical /ɒptɪkəl/ adj	دیتی، یتایی، په‌یوه‌ندی‌به‌بینینه‌وه‌ه‌یه، چافی، بصری، متعلق‌بالبصریات
<i>~ instruments</i>	نامیری‌بینین (وه‌ک‌مایکروسکوپ)، ۱. آه‌زه‌بصریه (کالمجه‌ر‌مثلا)
optician /ɒp'tɪʃn/ n [C]	له‌نامیری‌بینیندا‌کار‌نه‌کات، چاویلکه‌ساز، په‌رچالکا
	مشغل‌بالا‌ه‌زه‌البصریه، نظاراتی
optimism /ɒptɪ'mɪzəm/ n [U]	باشبینی، که‌شبینی، التفاؤلیه، الثقة‌بالتجاح
optimistic /ɒptɪ'mɪstɪk/ adj	که‌شبین، باشبین، باشبینی‌هیوای‌سهرکه‌وتن
option /ə'pʃn/ n [C,U]	متفائل، مستبشر، واقع، همل‌لېزاردن، مافی‌همل‌لېزاردن، سهریه‌ستی‌له‌همل‌لېزاردندا
<i>keep one's ~ s open</i>	اختیار، حق‌ال‌اختیار، حریه‌ال‌اختیار، پارېزگاری‌له‌خوی‌نه‌کا، بو
	سهریه‌ستی‌له‌همل‌لېزاردندا، پارېزگاری‌له‌خوی‌نه‌کا‌بو، همل‌لېزاردنی‌نازاد
optional adj	یحتفظ‌لنفسه‌بهریه‌ال‌اختیار، ناره‌زو‌مه‌ندانه، ناره‌زووی‌همل‌لېزاردنی، په‌بی‌زوره‌ملی
<i>~ subjects at school</i>	اختیاری، غیر‌الزامی، بابه‌تی‌همل‌لېزاردنه‌له‌قوتابخانه‌دا

optionally <i>adv</i>	المواد الاختيارية في المدرسة بهئاره زوو، به هه لياردن
opulence /'ɒpjələns/ <i>n</i> [U]	اختياريا هوشي، زوري، دهولمه ندي، دهولت، نهوا، سامان
opulent /'ɒpjələnt/ <i>adj</i>	رخاء، وفرة، غنى زور، فرة، دهولمه ندي، زهحف
opus /'ɒpəs/ <i>n</i> [C]	رخاء، وفرة، غنى، موسر كارينكي موسيقي تهواو
or /ɔ:(r)/ <i>conj</i>	عمل موسيقي تام ۱. ياخود، يان، نهگيا ۱. او، ام، ولا
<i>either... or</i>	به لام (نهم)... ياخود (نهو) (پروانه)
<i>or else</i>	(either) ياخود
<i>or else</i>	إما (هذا)... أو ذاك (انظر either) ولا
<i>Hurry up, or else you will be late.</i>	به لکه نهگياندوئه کهوي
<i>He carries a revolver, or pistol, in his pocket.</i>	أسرع والا تأخرت
۲. يانی، مبه ستي، چه کيکي هدنگر تووه: دهمانچه لهگيرفاني	۲. أي، أعني، انه يحمل فرد، أي مسدس في جيبه
oracle /'ɒrəl/ <i>n</i>	۱. (لاي يوناني به کونه کان) سروشاخوایی: شوئيک که تيادا خواهند وهرامسي نهو
پرسپارانه نه داتوه که په يوه نند به پاشه پوژوه، له ريگه ي	نولداره وه، فالجي ۲. روايز که، زير
۱. (عند قدماء اليونان) الوحي: مكان تجيب فيه الالهة على	الأسئلة المتعلقة بالستقبل، الإجابة نفسها، كاهن او كاهنة يجب
الإله بواسطة علي الأسئلة، عراف ۲. المشاور، الحكيم	په نديار، شكودار، نالوز،
oracular /'ɒrækjələ(r)/ <i>adj</i>	ناديار
نيوني، وحشي، غامض، مبهم	۱. زاره كي، به دم
oral /'ɔ:rəl/ <i>adj</i>	۱. شفهي، ملفوظ
<i>an ~ examination</i>	نه زموني زاره كي، ده لكي
۲. (نه شته رگري) ده مي، په يوه ندي به ده موه هه په	امتحان شفهي ۲. (في التشرية) فمي، متعلق بالنم
orally <i>adv</i>	زاره كي، به دم شفويا، بالنم

orange /'ɒrɪndʒ/ <i>n</i> [C,U], <i>adj</i>	پرته قال، پرته قالني برتقال: برتقال اللون
orang-outang /ɔ:ræŋ u:'æŋ/ <i>n</i>	مه يموني ئورانگ ئوتان له مروف نه چي له يورنيو نه وي
إنسان الغاب، الوراڠ أوتان، ضرب من القرود العليا شبيه	الانسان يقطن بورنيو
oration /ɔ:'reɪʃn/ <i>n</i> [C]	ووتار، گو تار، قسه کردن يي کومه ليک
خطاب، خطبة، التحدث الى الجمع	ناخافتن
<i>a funeral ~</i>	تأبين، رثاء
orator /'ɒrəto(r)/ <i>n</i>	ووتار يي، ييژا، ناخافتن کهر خطيب، مجيد للخطابة
oratorical /'ɒrəto:rɪkəl/ <i>adj</i>	ووتاري، په يوه ندي به ووتاره وه هه يه، ييژاي، گو تار، گو تار زاني
خطابي، متعلق بالخطابة	۱. هونري ووتاري يي ۲. نويز که، تفيز که، کتيه سي تايه تي بجووک
oratory /'ɒrətəri/ <i>n</i> [C,U]	۱. فن الخطابة ۲. المصلی، کتيه خصوصية صغيرة
orb /ɔ:b/ <i>n</i>	خولکه، گه رنه ستير، په کيکه له نه ستير ناسمانيه کان
فلك، مدار، (بخاصة) أحد الأجرام السماوية	خولکه، چهرخ، جفز
orbit /'ɔ:brɪt/ <i>n</i> [C]	مدار، فلك
<i>the earth's ~ round the sun</i>	خولکه ي زوي
به ده وري خوردا	مدار الارض حول الشمس
<i>satellites in ~ round the earth</i>	نه ستير گه روکه کان
به ده وري زويده له سورتيه وه	توابع تدور في فلك الارض
۱. ۷/۶، ۷/۶	نه يخانه خولکه وه / به ده وري زويده
له سورتيه وه	يضع في مدار / يدور حول الارض
orchard /'ɔ:tʃəd/ <i>n</i> [C]	رهز، باخ، بيستان، باخي ميوه ستان، فاکه
orchestra /'ɔ:kɪstrə/ <i>n</i> [C]	ئوركسترا: تپي موسيقي ۲. شويني ئوركسترا له شانودا
الأوركسترا: الفرقة الموسيقية ۲. الموضع الذي تشغله	

الأوركسترا من السرح
orchestral /ɔ:'kestɹəl/ *adj* نوركستراي، تايه ته به
 نوركسترا
 أوركستري، مخص بالأوركسترا أو مكتوب لها
orchestrate /ɔ:'kɪstreɪt/ *vt* نوركستراژنه،
 سازيه ننده كات
 يقود الأوركسترا: (مجاز) يقود عملا تشارك فيه أطراف متعددة
orchid /ɔ:'kɪd/ *n* [C] نوركيد، جوره روه كيكه، (گزن)
 روفی) ته خليت هلهزه رهنكي سفكي له رخنه وانى
 الأوركيد، نبتة من فصيلة السحلية
ordain /ɔ:'deɪn/ *vt* ۱. (خواهه، ياسا، ده سلات)
 له رز نه كات، نه په پښتن به سه ربا ۲. وښه ي (كه س)
 نولداري نه كيشن
 ۱. (الله، القانون، السلطة) يفرض، يقضى ان ۲. يرسم (شخصا ما)
 كاهنا
ordeal /ɔ:'di:l/ *n* [C,U] ۱. دادگايي كردن
 به چه وسانده وه
 ۱. (ا. ق) المحاكمة بالتعذيب
 به رمانى نه دا به سه را به روښتن به سه ر
 ~ by fire
 ناگردا
 يحاكم بالمرور بالنار
 حوكم نه دا به نازاران ۲. نه زموني سه سخت،
 ~ trial by
 سزا
 يحاكم بالتعذيب ۲. امتحان او محنة قاسية، عذاب، معاناة
order /ɔ:'dɜ:(r)/ *n* [C,U] ۱. ريكخستن، ياسا، باري
 گونجاو، شيواز، پرگه ل، ريك
 ۱. ترتيب، تنظيم، نظام
 ناوه كان ريكخراوه به پښي
 ~ names in alphabetical
 نه لف پښي
 اسماء مرتبة ترتيبا ابجديا
 ريكخراوه به پښي قه باره ۲. بار، ريز،
 ~ in
 شيوازي باش يان چاك
 مرتبا بحسب الحجم ۲. حالة أو وضع صالح أو جيد
 ~ machinery in good working
 نامير له باري
 چاكدا بو كار و ئيش پيكره يان به كار هيتان
 آلات في حالة صالحة للعمل أو التشغيل
 خراپه، باش نيه بو به كار هيتان
 ~ out of
 غير صالح للاستعمال

۳. ياساو ناسايش ۴. (ده ستور) ياسا له
 ~ law and
 كونه روه نه نجه موني گشتي
 ۳. النظام والامن ۴. (قواعد) النظام في مؤتمرات و الجلسات العامة
 سه روكي نه نجه موني
 ~ called to by the chairman
 داواي پاهند بووني ياسا نه كات
 طلب رئيس الجلسة مراعاة النظام
 ناره زايي به راميه ر
 ~ protest on a point of
 كيشه په كي ياسايي ده رقه بري ۵. فرمان، داوا:
 يحتج على مسألة نظامية ۵. امر، طلب:
 به له رمانى پاشا ۶. داواي فروشتن
 ~ by ~ of the king
 بأمر الملك ۶. طلب شراء
 دروست كراو به پښي داوا كاري
 ~ made to
 منصل / مصنوع حسب الطلب
 به پښي داوا ۷. گورپنه وه ي (حه والهي بانق يان
 ~ on
 پوسته يي)
 تحت الطلب ۷. تحويل، حوالة (مصرفية أو بريدية)
 ۸. تا، له پښاو، بو
 ~ in ~ that
 ۸. لكى، لأجل، حتى
 له پښاو نه وه ي (شتيك بكا) ۹. چين،
 ~ in ~ to (do sth)
 تويو، كومه له:
 لكى، من أجل ان (يفعل شيئا) ۹. طبقة، جماعة:
 چيني بورجوازو مهردان
 ~ the ~ of knights
 طبقة الفرسان أو نبلاء
 نيشانه ي مهردا په تي به ريتاني
 ~ the O~ of Merit
 وسام الإستحقاق البريطاني
 نيشانه ي نازا په تي هه لگر توه
 ~ wearing his O~ s
 ۱۰. (له شيوگي كڅ) پله په كي سوله تي
 مرتد يا أو متحلياب أو سته ۱۰. (في صيغة الجمع) درجة
 كهوتية
 نه پښته سولي، نه پښته قه شه
 ~ take holy
 يرسم ليسا، يصيح كاهنا
 ۱. به رمان نه دا، داوا نه كا ۲. ريك نه خا، ريكو
 ~ vt
 پښكي له كا
 ۱. بامر، يطلب ۲. ينظم، يرتب
orderly *adj* ۱. ريك و پښك، چاككراو، له بار ريك
 چاكدا ۲. كه ستيكي بڼه وي، پاريزگاري له ده ستور
 ۱. منظم، مرتب، في حالة جيدة ۲. مسالم، محافظ على النظام

<i>an ~ crowd</i>	بکا، خه لکی یاسا پاریز
<i>n [C] (pl -ies)</i>	جمهور محافظ علی النظام (له سوپادا) سرباز، په پامتری؛ برین پیچ (فی الجیش) جندی، مراسله؛ مرض
ordinal /ɔ:dm/ <i>n, adj [C]</i>	ژماره ی پله یی یان پیزدار وهك: په كه، دووهم، سیهه (العدد) ترتیبی مثل: الأول، الثاني، الثالث... الخ
ordinance /ɔ:dnəns/ <i>n [C]</i>	فرمان، یاسای ناوخوا، یاسایا ده لهری امر او قانون محلی ~ <i>s of the City Council</i> یاسا کانی نه نجومه نی شاره وانی قوانین المجلس البلدی
ordinary /ɔ:dm/ <i>adj</i>	ناسایی، ناسا، باو، ناوهندی عادی، اعتیادی، او مالوف، متوسط <i>out of the ~</i> له باو به در، دانسه خارج عن المألوف، نادر، إستثنائي
ordinarily /ɔ:dməli/ <i>adv</i>	ناسایانه، په ناسایی على نحو عادی او مالوف
ordination /ɔ:dr'neɪ/ <i>n [C,U]</i>	نولدار کرن، دانانی قه شه به یی یاسا وسامة الكاهن او تنصیه، شرطونیه
ore /ɔ:(r)/ <i>n [C,U]</i>	سهرچاوه ی (وهك به رد یان کانه به رد) كه كائزای خوا ی لی دهر نه هیتری مصدر (كالمخور مثلا) يستخرج منه المعدن الخام، معدن خام
organ /ɔ:gan/	۱. نه ندایمکی له شی ۱. عضو من أعضاء الجسم
<i>the ~ s of speech</i>	نه ندایم قسه گردن (زمان، دان، لپو) ۲. فامیری ریڅستن ۳. زمان حال أعضاء النطق (كالسان والاسان و الشفاه) ۴. أداة تنظيم ۳. لسان حال
<i>~ s of public opinion</i>	روژنامه و گوډار ۴. نوروگا موسيقا
	الصحف والمجلات مثلاً ۵. الأرغن، آلة موسيقية
organic /ɔ:'genik/ <i>adj</i>	۱. نه ندایم، تابه ته به تنی نه ندایم به ده نه وه ۲. نه ندایم هه په ۱. عضوی، مختص بالاجسام العضوية ۲. ذو أعضاء

<i>an ~ whole</i>	۳. نه ندایم په کگر تووه کان ۳. کل مترابط الاجزاء
<i>an ~ part</i>	به شی بنچینه یی جزء اساسی
organism /ɔ:ganizəm/ <i>n</i>	زینده وهر المتعضی، الكائن العضوی
<i>the social ~</i>	ده سته ی کومه لاهتی (مجاز) الهيئة الاجتماعية
organist /ɔ:ganist/ <i>n</i>	نورگان ژهن عازف الارغن
organization /ɔ:ganə'zeɪʃn/ <i>n [C,U]</i>	ریڅخراو، ده سته، ریڅستن، دامه زراو، ده زگا تنظیم، هیته، منظمة
organize /ɔ:ganəɪz/ <i>vt</i>	ریڅی نه خا، داده مزرینیت ینظم، یرتب
<i>~ an army/an expedition/one's work</i>	ناماده ی نه کا سوپا/ شالو/ کاریک یجهز او بعد جشا/ حملة/ عمله
organized <i>adj</i>	ریڅ و پڼك، ریڅستنی به سر په ك، ریڅخراو منظم، مرتب
<i>highly ~ forms of life</i>	شیوه جوانه کانی زیان / به ختیار ی زیان و خوشگوږه رانی اشكال راقية من الحياة
organizer <i>n [C]</i>	ریڅخهر، نه گپیر كهر منظم، مدیر
orgy /ɔ:dz/ <i>n [C] (pl orgies)</i>	پونه ی گه موه گاته، سهر سهریتی ناههنگی گاته و گه پ، سهر سهریتی مناسبة للهو والعبدة احتفال تهتكی
<i>a drunken ~</i>	ناههنگی سهر خوشی ومه ی خوار د نه وه حفل سكر وعبدة
orient /ɔ:'nent/ <i>n</i>	روژه لات، وولاتانی روژه لات الشرق، بلاد المشرق
oriental /ɔ:'nɛntl/ <i>adj</i>	روژه لاتنی شرقی، مشرقی
<i>~ civilization</i>	شارستانه تی روژه لات حضارة شرقية
<i>n [C]</i>	روژه لاتنی، روژه په کی روژه لاتنی

origin /'ɒrɪdʒɪn/ <i>n</i>	الشرقي، أحد أبناء الشرق بنه رت، بناغه، بنه چه، سه رت، سه رچاوه، ره گز، نه زادی، ته واو منشأ، مصدر، اصل له خیزانیکی ساده به، نه زاده من اصل متواضع
original /ə'ɒrɪdʒənəl/	۱. بنه رتیا نه، ره سدن أ. اصلی، أولى دانشجویی ره سدن ۲. ره سدن وه نه گبراو السكان الأصليين ۲. مبتکر، اصل، غیر مقلد: ~ ideas بیروپایی داهینراو ۳. داهینر، خولقینر أفکار مبتکره ۳. مبتکر، مبدع، خلاق an ~ mind هوشی خولقینر عقل خلاق
□ <i>n</i> [C]	۱. بنچینه، بناغه، په پداپوون، نژاد أ. الأصل، النسخة الأصلية ۲. زمانی بنچینه یی، بابکی reading Homer in the ~ ۲. اللغة الأصلية بقراً آثار الشاعر. هوم باللفه الاصلية (الن) اليونانية
originally <i>adv</i>	له بنه رتندا، له بناغه دا فی الأصل، اصلاً، أولاً
originality /ə'ɒrɪdʒɪnæləti/ <i>n</i> [U]	بنه رتی، ره سنا نه تی اصالة، جدة، إبداع work that lacks ~ کاریک بنی پیشکمون و ابداع عمل یخلو من الابداع
originate /ə'ɒrɪdʒɪneɪt/ <i>vi, vt</i>	۱. ده ست بنی نه کړی، له دایک نه بنی، نه پروی ۲. دایشه ینی، دروستی نه کا، نه پدوژیتوه، نه هینته کاپوه أ. ينشأ، يولد، بنيت ۲. يبدع، يخلق، يوجد، يخترع
ornament /'ɒ:nəmənt/ <i>n</i> [C,U]	۱. ره ووش، زیوهر، خشل، خهمل ۲. شیک یا سیفه تیک که شایانی خو هه لکیشان ییت، ده خهملیتیت أ. زخرف، زینة، حلیة ۲. منفرة، شخص أو صفة أو شيء يدعو للغفر نه خشی نه کات، هه لته کولنی، جوانکاری تیا نه کات یزین، یزخرف، یجمل

ornamental /ɔ:'nəməntl/ <i>adj</i>	بوجوانکاری، بوجوانی، خه ملیتی زینی، تزینی، تجملی
ornate /ɔ:'neɪt/ <i>adj</i>	جوانکراو، نه خشی کراو مزخرف، منق
ornithology /ɔ:'nɪθɒlədʒi/ <i>n</i>	بالنده زانی، زانستی بالنده الطیريات، علم الطيور
orphan /ɔ:'fɒn/ <i>n</i> [C]	هه تیو، بنی باوک، سیو، نه بی سیوی دکت یتیم، لطم □ <i>vi</i> بنی باوک نه بی، هه تیوی نه کات یتیم، یجمله یتیم او لطمأ
orphanage /ɔ:'fɒndʒ/	خانده ی هه تیوان، سیویخانه یتیم، دار الايتام
orthodox /ɔ:'θədɒks/ <i>adj</i>	راست باوه رهمند، ناسایی نهرسه و دکی، ینگه یوو، به هیز راشد، قریم، متبع للمذهب القويم
an ~ member of the Church	نهدامه له کلیسه ی نهرسه و دکی
	عضو فی الكنيسة الأرثوذكسية
~ beliefs	بیرو باوه ری وهر گبرای راست معتقدات تقليدية / قویمة
~ behaviour	ره ووشی راست / په سندن سلوك مستقیم / قویم
orthodoxy /ɔ:'θədɒksɪ/ <i>n</i>	بیروپایی راست، باوه رینکراو به گشتی، دروستی باوه ر، په پره و کړدنې کلیسه نهرسه و دکی
orthography /ɔ:'θɒɡrəfi/ <i>n</i> [U]	استقامه الراي، صحة المعتقد، اتباع الكنيسة الارثوذكسية رینوسه وانی، رینتیزانی
	قواعد الاملاء و التهجئة
oscillate <i>vi, vt</i>	ده هه ژت، نه له ریتوه، ده گورپی یتنذب، یتارجع
ostensible /b'stensəbl/ <i>adj</i>	(هو) دپار، دهره کی، روالته، نه راست (السبب) ظاهري، مزعوم
ostensibly <i>adv</i>	به رواالته، وادپاره، له راستیدا

ظاهر، ظاهریا، صوری	
ostentation /ˌɒstənˈteɪʃən/ <i>n</i> [U]	دهرختن،
فورته کی به خو نازین، پوزلیدن	
تظاهر، ادعاء، تباه	
ostentatious /ˌɒstənˈteɪʃəs/ <i>adj</i>	خوده رخره، خوق
هه لکیش، فورته ک (کسه خوق بنوین به وشته ی که هه به تی)	
متظاهر، متباه، متفاخر	
ostracize /ˌɒstrəˈsaɪz/ <i>vt</i>	دوورنه خرتنه وه له کومه ل،
ته په سه ری دکت	
ینفی من المجتمع، ینذ	
ostracism <i>n</i> [C]	دورخستنه وه، ته په سه ری
نفی، ایعاد، نید	
ostrich /ˈɒstrɪtʃ/ <i>n</i> [C]	
نعام، نعامه	
other /ˈʌðə(r)/ <i>adj, pron</i>	تهوی که، تهوی تر، دی،
یندی، تر، دیکه	
آخر، غیر خلاف (الشیء)	
<i>on the ~ hand</i>	له لایه کی که وه، زهره خنی (لاین)
دیکه	
من ناحیه آخری	
<i>the ~, the ~s</i>	تهویکه، تهوانی که
آخر، الآخرون	
<i>the ~ day</i>	چهند روژیکه، جاران
منذ بضعة أيام	
<i>some day/time or ~</i>	له روژیکا/ له کاتیکا
فی یوم/ وقت ما	
<i>~ than</i>	جگه
غیر	
<i>□ adv (= otherwise)</i>	جگه له، به ریگه په کی که،
دهنا، نه گهرنا	
غیر، بطریقه آخری، والا	
<i>I could not treat him ~ than fairly.</i>	نا توانم
مامه له ی له گدل پکهم جگه له دادوه ری نه ینت	
لم أستطع أن أعامله إلا بالعدل	
otherwise /ˈʌðəwaɪz/ <i>adv</i>	به ریگه په کی تر، له
کاتیکی تر دا	
بطریقه آخری، فی ظروف آخری	
<i>□ conj</i>	به پیچه وانه وه، نه گهرنا، نه گینا

والا	
otter /ˈɒtə(r)/ <i>n</i> [C]	سه گی ده ری، که ولی تهو
سه گه	
قضاة، کلب البحر، فرو هذا الحيوان	
ought /ɔ:t/ <i>v</i> <i>ought not/oughtn't</i>	له شیوگی نه ری
و کور نکراوه کی	
فی صیغه النفی <i>ought not</i> و مختصرها <i>oughtn't</i>	
۱. پیوسته، نه بی، ین دیت، <i>you ~ / n't to go.</i>	
هه نه بی پرویت/ نه رویت ۲. باشتره، باشتر وایه، نه بی (بو)	
ناموزگاری و چاکه کردن)	
۱. چپ، لابدان (للجوب) چپ ان/ الا تذهب ۲. یحسن، من	
الافضل، ینفی، (النصح او الاستحسان)	
<i>Your brother ~ to see/ ~ to have seen a doctor at once.</i>	پیوسته براهت خوق پیشانی پزیشک بدات
۳. پیشینی نه کات، لهو پروایه دایه	
(کان) ینفی ان یعرض اخوك نفسه علی الطیب حالا ۳. یتوقع،	
یحتمل	
<i>if he stated an hour ago he ~ to be here soon.</i>	
ته گهر ینش کاتز میریک ده ریچوا به له وانه بوو پاش توزیکی	
که بگاته تیره	
لو أنه أنطلق منذ ساعة فإن من المتوقع أن يكون هنا بعد قليل	
ounce /aʊns/ (په کی <i>oz</i>)	هوقه، نوقه (کورته کی <i>oz</i>)
کیشانه په ۳۵ تا ۲۸ گرم) نونس په ک ژ دوانزه یان شازده یی	
پاونی په	
أوقية (وتختصر إلى oz) (وحدة وزن تعادل ۲۸.۳۵ جراما)	
our /a:(r), aʊə(r)/ <i>adj</i>	هی نیمه، ین مه
لنا، مکتا، خاصتا	
ours /a:z, aʊəz/ <i>pron, adj</i>	هی نیمه په، تهوی مه،
تهوین مه	
بخصنا، خاصتا، ملکنا	
ourselves /a:'selvz/ <i>pron</i>	خو مان، نیمه، مه
أنفسنا، بانفسنا، نحن أنفسنا	
oust /aʊst/ <i>vt</i>	دهری ده هینتی، ده ر دکت، ده ر دخت
یطرده، یبعد، یخرج، (من مکانه)	
out /aʊt/ <i>adv</i>	دهر وه، ده ره، له دهر وهی مال پا
کیش هه	
خارجا، نحو أو إلى الخارج، شاذ، منهک (مشرف علی الزوال،	
بعیدا عن المنزل، أو العسل و نحوه)	

۱. له‌دوره‌وه، له‌كولان، ۲. هه‌له‌ده‌كا
 ۱. بالخارج، خارج المنزل ۲. يكون مضطاً
 ~ of دووره له، له‌دوره‌وي
 بعيد، قصى، خارجاً من
 ~ of date بى‌هه‌ناسه، بى‌نووزه
 عتيق اللانه
 ~ of بىهن
 لاهت، مطرّع الانفاس
 ~ of doors له‌دوره‌وه، له‌بدره‌ه‌واي خاوين
 (في) الغراء، الهراء الطلق
 ~ to do sth تن نه‌كوشن، پلان دانه‌تن بوشنيك
 يسي / يخطط لعمل شي.
 ~ of one's mind/senses بى‌هوشه، شيته
 فائد العقل، مجنون، مخبول
 ~ of temper تووره، كه‌يفي ته‌واو نيه
 غاضب، منحرف المزاج
 have sth ~ with sb مشت و مرته‌كا تا نه‌گاته چاره
 سر
 يناقشه في امر مختلف عليه للوصول الى حل
 □ vi نه‌دورينه‌وه، به‌خش نه‌كرن، بلاوله‌كرينه‌وه
 يكتشف، يتشر، يذيع
 The truth will ~ راستي دهرته‌كه‌وي
 ان الحق سينكشف
 outbid /aʊtˈbɪd/ vt زهم نه‌كات، نرغي زياتر نه‌دات
 (له زهم كردني فاشكرادا) (هه‌راج)
 يزاید، يذفع سعا اعلى من غيره، (في مزایده علنية)
 outbound /aʊtˈbaʊnd/ adj (كه‌شتي) گه‌شت نه‌كات
 بو‌دوره‌وه، به‌ره‌و دهره‌وه نه‌روا
 (السفينة) في طريقها الى الخارج، سفارة
 outboard /aʊtˈbɔ:d/ adj دوورتر له‌ناوه‌راستي
 كه‌شتي يان فروكه، دهره‌كي
 بعيداً عن وسط المركب او الطائرة
 outbreak /aʊtˈbreɪk/ n [C] به‌رپايون / هه‌لگرسان،
 (بوشه‌ر)، بلايوونه‌وه‌بو نه‌خوشي
 نشوب / اندلاع (الحرب) انتشار (المرض)
 outbuilding /aʊtˈbɪldɪŋ/ خانوچكه‌ي جياواز
 سهرپه‌خانوي گه‌وره وهك (گه‌ور، شوين مېرو مالات)

- بناء صغير منفصل و تابع لبناء اكبر (كالخضيرة أو الأسطبل مثلاً)
 ته‌قنه‌وه، به‌لقين،
 outburst /aʊtˈbɜ:st/ n [C] هه‌لقولاندن، توپه‌يي (ته‌قنه‌وه له‌توپه‌يدا)
 انفجار، تفجر، جشان
 outcast /aʊtˈkɑ:st/ n [C], adj هاووت، دهرگراو،
 بيزراو، دهره‌ده‌ر
 منبره، طريد، شريد
 outclass /aʊtˈklɑ:s/ vt سهرته‌كه‌وي به‌سهرپا، به‌رزتر
 ده‌ييت
 يفرق، ييز، يفرق، على
 outcome /aʊtˈkʌm/ n ناكام، سهره‌نجام، دوماهي،
 تېكرابي، به‌ره‌نجام
 نتيجة، حصيلة
 outcrop /aʊtˈkrɒp/ n [C] دهره‌گوتن، چيني سهروو،
 روكاش، چينه دهره‌گوتوه‌كه‌ي به‌رد له‌سهر رووي زه‌وي
 البروز، الطبقة السطحية، الطبقة البارزة من الصخر فوق سطح
 الارض
 outcry /aʊtˈkraɪ/ n [C] (pl -cries) هاواركردن
 (له‌ترسا)، له‌ناره‌زايي دهرپرين بو
 صياح، صراخ (من الخوف) احتجاج على
 outdated /aʊtˈdeɪtɪd/ adj كون، رزيو، كه‌فن، ماوه‌ي
 به‌سهر داجوه (پروانه ~ of date)
 عتيق الطراز، عفا عليه الزمن (انظر ~ of date)
 outdistance /aʊtˈdɪstəns/ vt پيش ده‌گفت، زي
 ديت، به‌چهند قوناغيكدا
 يسي، فوت به‌راحل
 outdo /aʊtˈdu:/ vt سهرته‌كه‌وي، له‌يه‌زيني، (پروانه
 do)
 يفرق، يغلظ، يفرق على، (انظر do)
 رېنگه به‌كه‌س نادات سهركه‌وي
 not to be outdone به‌سهرپا
 لاسيح لغيره بالتفوق عليه
 outdoor /aʊtˈdɔ:(r)/ adj دهر، دهرمال، له‌هه‌واي
 سازگاردا
 خري، في الهراء الطلق
 ~ games پاري نه‌كرن له‌هه‌واي سازگاردا، له‌دوره‌وه
 العاب تارس في الهراء الطلق
 live an ~ life زياتيكي جالاكانه نه‌زي، له‌دوره‌وه

نه‌زی، له‌هه‌وای سازگاردان نه‌زی
 يعيش حياة منعشة بالنشاط والحركة. يعيش في الهواء الطلق
outdoors *adv* له‌ده‌روه، له‌هه‌وای پاکدا، ده‌ره‌یی، له‌ده‌شت
 في العراء. في الهواء الطلق
outer /'aʊtə(r)/ *adj* ده‌ره‌کی، ده‌روه، دور، دورتر، ده‌ره‌یی، که‌نار
 خارجی، بعید، ابعد
 قه‌راخ شار نه‌و که‌ره‌کانه‌ی دورن (له‌ *the ~ suburbs*)
 ناوه‌راستی شار
 الضواحي البعيدة (عن قلب المدينة)
'outermost *adj* دورترین
 الأقصى، الأبعد
outfit /'aʊtfɪt/ *n* [C] که‌لو پهل، پیوستی، که‌ره‌سته
 (جلو به‌رگ) نازوقه، ژینان
 معدات، تجهيزات، لوازم (من ثياب وغيره)
 پنداویستی هه‌لدانی خیمه، پنداویستی *a camping ~*
 سه‌ریازگه
 معدات إقامة الخيام، لوازم المعسكر
his school ~ پنداویستی قوتابخانه
 لوازم المدرسة
outfitter *n* [C] جل فروشتن، فروشیاری پنداویستی
 گه‌شت و گوزار، که‌ره‌سته‌کار
 بائع الملابس، بائع لوازم الرحلات و تجهيزاتها
outflank /'aʊtflæŋk/ *vt* گه‌مارۆی ده‌دات (سوپای)
 دوزمن، خو‌له‌ددت
 يلف حول (جيش العدو)
outgrow /'aʊtgraʊ/ *vt* گه‌وره‌یه‌ی بۆی (وه‌ک)
 جله‌کانی مه‌زن دبت، زوو‌گه‌وره‌ نه‌ی، زووتر گه‌شه‌نه‌کا،
 واز دینی یان ده‌ست هه‌نه‌گرێ له‌ (ره‌ه‌شتیکی خراب)
 یکبر علی (ملاسه‌ مثلا) یوق غیره‌ بالنمو. یکف او یقلع عن
 (عادة سيئة مثلا)
outgrowth /'aʊtgraʊθ/ *n* ١. پشکه‌وتن یا گه‌شه‌ی
 سروشتی، گه‌شه‌ ٢. پشکه‌پشتوو، ده‌رچوو، شتیک له‌ سه‌ر
 برووی شتیک تر گه‌شه‌بکات، گۆپکه‌ی سه‌ر رووه‌ک
 ١. تطور أو نمو طبيعي، نماء ٢. النامية: شيء ينمو على سطح
 شيء آخر، فرخ (نبات)
outhouse /'aʊthaus/ *n* به‌ره‌ی خانوو، گه‌وڕ

سه‌ره‌خانوو‌ی سه‌ره‌کی، نافه‌ه‌ستا ده‌ره‌فه
 حظيرة أو أسطبل تابع للمبنى الرئيسي
outing /'aʊtɪŋ/ *n* [C] *have/go for an ~* نه‌روا
 بۆیه‌یسه، سه‌یران
 يذهب في جولة للنزهة
outlandish /'aʊt'lændɪʃ/ *adj* شتیکی سه‌یر، بیانی، گه‌یره
 غریب، شاذ، خارج عن المألوف
outlast *vt* پتر خۆی ده‌گرت، زووتر نه‌مینه‌وه،
 دانه‌خویندا نه‌گرێ
 يدوم أو يصمد أكثر من
outlaw /'aʊtlɔ:/ *n* [C] (کۆن) که‌سێک سزانه‌درا به
 دا‌پ‌راندنی له‌ پارێزگاری یاسا ئێ، تاوانبار له‌ یاسا به‌ده‌ر،
 یاخی بوو، چه‌ته
 (قدیم) شخص يعاقب بالحرمان من حماية القانون. مجرم،
 خارج عن القانون
 vt ☐ بین به‌ش نه‌ی له‌ پارێزگاری یاسا، بین به‌ش نه‌ی
 له‌ (شتیک)
 يحرم من حماية القانون. يحرم (شيئاً)
outlay /'aʊtlet/ *n* [U] تێ چوو، مه‌سه‌رف، خه‌رج
 کردن، پاره‌ خه‌رج کراو بۆ (کړینی پنداویستی، کار)
 نفقات، تکالیف، نفقة، مال یفق علی (شراء المراء، العمل)
outlet /'aʊtlet/ *n* [C] ١. ده‌رچه، کۆن، ده‌رین، بواری
 ده‌رچوون
 ١. مخرج، منفذ، مجال، للتصريف
 جوگه‌له‌ی هه‌لقو‌لاو له‌ ده‌ریاچه
the ~ of a lake
 ٢. ده‌ربرینی هه‌ست و سۆز، وه‌ی پندا دینه‌وه
 جدول متدفق من بحيرة ٢. متفص للطاقة أو المشاعر
outline /'aʊtlaɪn/ *n* [C] ١. هه‌لکاري ده‌ره‌وه‌ی شتیک
 که‌ناوه‌روکی ناوه‌وه‌ نیشان بدات
 ١. خطوط خارجية تبين معالم الشيء
 بوخته، کورتی، وینه‌ی گشتی، *a map in ~*
 نه‌خسه‌ کێشان
 تخطيط، رسم عام
 ٢. هه‌لی سه‌ره‌کی، کورته
an ~ for an essay
 ٢. خطوط رئيسية
 باسیکی گشتی بۆ می‌ژوو‌ی *an ~ of world history*
 جیهان

عرض عام لتأريخ العالم
 □ vt هیلکاری سنوری شتیک نه گیشنی
 يرسم خطوطاً محددة لعالم الشيء
 outlive /aʊtˈlɪv/ نهژی و تهمهني زیاتره له خه لک، پتر دهژی
 يعيش أو يعمر أكثر من غيره، يعيش أو يسلم بعد فناء (شيء آخر)
 outlook /aʊtˈlʊk/ n ۱. ديمه نیک که (که سیک) تی تی
 پروانی، به لگه کانی پاشه پوژ، له وانه په ۳. پوچوون، هه لویت
 ۱. منظر یطل علیه (شخص ما) مطل، دلائل المستقبل، توقع، احتمال ۳. وجهة نظر، رأى، نظرة
 outlying /aʊtˈlaɪɪŋ/ adj دووره له چه قهوه، دووره
 له شار، له دهرو بهری (وولات)، دوور
 بعيد عن المركز، فی اطراف (البلاد مثلا)
 ~ villages لادیکان نه که ونه دهرو بهری شار
 قری تقع فی اطراف البلاد
 outnumber /aʊtˈnʌmbə(r)/ له ژماره به دهرو، زی پتر
 دبت
 يفوق عددا
 out-of-the-way /aʊt ev ðə ˈweɪ/ دوور، ناباو،
 هه دهرو، ناساسی دهرفه
 نا، بعيد، غیر مأروف أو شائع
 outpatient /aʊtpaʊnt/ n [C] نه خوشی ده ره کی،
 نه خوشی که سهرله نه خوشخانه بدا پو چاره سهرکردن بی
 نه وهی تیدا بیمینی
 مریض خارجی، مریض یتردد علی مستشفی للعلاج دون ان
 یقیم فیه
 outpost /aʊtpaʊst/ n خالی پیشه وهی داپراو
 نقطة أمامية منزلة
 output /aʊtpʊt/ n (له شیوگی تاکدا) پهرهم، بهر
 دهراف، دهرونجام، هیژ، توانا (فامیریک)
 (صیفة الفرد فقط) الانتاج، المحصول، القدرة (لآلة ما)
 outrage /aʊtreɪdʒ/ n [C,U] ۱. ده سدریژی کردنیکی
 ناشکرا، خراپه کاری ژور
 ۱. اعتداء صارخ، إساءة بالغة
 ~ s committed by the mob دهست دریژی دیار
 له لایه ن کومه له که سانیکی هه لجهووه ۲. پینشیل کردنی
 مافه کان، رای گشتی نه وروژین

إعتداءات صارخة أقرفتها الجموع الثائرة (الفرغاء) ۲. انتهاك
 للحرمان، عمل مشين يهتزله الرأى العام
 دهست دریژی نه کاته سهر / نا پروو پینشیل نه کا،
 نه نگي دینته سهر نادایي گشتی
 یخدی علی / یتهلک (الحرمان) یخل بالآداب العامة
 ستمکار،
 outrageous /aʊtˈreɪdʒəs/ adj به دره وشت، نیجگار خراپ نه نرینی
 فاحش، مشين، بالغ القسوة، مغل بالآداب العامة
 ۱. بن پینچو په نا، ناشکرا
 ۲. به په کجار ههمی، ته کوز، سهرجه م
 ۱. بصراحة، بدون تحفظ ۲. دفعة واحدة
 به کسهر خاتوویه که نه کربی
 to buy a house ~ (به بی قیست)، ههموو پاره که نه دا
 یشتی منزلاً دفعة واحدة (لیس بالتقسیت)
 دهست به جی نه یکوژی ~
 kill sb یقتله فوراً
 □ adj تهواو، به تهواوی:
 تام، کامل:
 نهویستی تهواو
 an ~ denial إنکار تام
 سهره تا، دهست
 outset /aʊtset/ n at/from the ~ پینکروند
 بداية، بدء، مستهل
 outside /aʊtˈsaɪd/ n [C] prep ده ره وهی، بیجگه له،
 دهرو، دهرفه (پینجه وانهی inside)
 خارج (تقیض inside)
 □ n په که م: ۱. ده ره وهی شتیک یان روکه شی
 ده ره وهی، به شی ده ره وهی
 اولاً: ۱. ظاهر الشيء أو سطحه الخارجی، الجزء الخارجی
 گه وهره ترین مه زنه
 at the ~ علی أبعد تقدير
 دووم: ۱. ده ره وهی ده ره وهی، رووکه شی
 ۲. زیاترین، دوورترین ۳. ده ره وهی پورا یان سنوری شتیک:
 ۱. خارج، فی الخارج، خارجی، ظاهری ۲. أقصى، أبعد ۳.
 خارج نطاق أو حدود الشيء:
 پو یستمان به کومه کی زیاتره
 We shall need ~ help یا ده ره کی
 سحتاج إلى معونة إضافية أو خارجية

- *adv* سنی پهم: له دهره وه، دهره وه
ثالثاً: فی الخارج، خارجاً
- *prep* چوارم: ۱. دهره وه ۲. یتیمګه لهو، بهینی، بڼی
رابعاً: ۱. خارج ۲. فیصاعدا، دون، غیر
- outsider** /aʊt'saɪdər/ *n* (که سیک) دهره کی، یتیمګانه، بیانی
(شخص) خارجی، غریب، دخیل
- outskirts** /aʊt'skaɪts/ *npl* دهورو بهری شار، دهورو بهر
ضواحي او اطراف (مدینه)
- outspoken** /aʊt'spəʊkən/ *adj* قسه له پروو، زمان پاراو، بیژا
صریح، غیر متحفظ
- outstanding** /aʊt'stændɪŋ/ *adj* ۱. پایه بهرز، دیار، جوان، سرنج راکیښ
۱. بارز، رانج، جالب الأنباه
روالته دهرکه وتووی ~ *features of the landscape*
بهرزو نزمی دیمه ټکی سروسشی ۲. (کښنه، کار، موچه)
دواکه وتوو، چاره سر نه کړاو
ملاح التضاريس البارزة لنظر طبعی ۲. (المشكلات، العمل،
الرواتب) متأخرة، معلقة، لم يتم البت فيها بعد
- outstay** /aʊt'steɪ/ *v* زیاتر (پتر) نه میټیږه له که سانی تر
یکت اکثر من غیر
سهردانه که ی دریږه ی خایاند ~ *one's welcome*
یطل زیاتره اکثر ما یښی
- outstrip** /aʊt'strɪp/ *v* (-pp-) پښی نه داته وه، سهر نه که وی په سهر یا (له پښیرکښی یاری کړندا)
پیز، پتوق، یسقی، پتخطی (شخصاً فی سباق مثلاً)
- outward** /aʊt'wɜːd/ *adj* ۱. دهره وه، بهره دهره وه
۱. خارجی، نحو الخارج
۲. پو دهره وه، نه روا پو دهره وه ولات *the ~ voyage*
(که شپه که) گه شټیک نه کات پو دهره وه ولات
۲. الی الخارج، مسافر خارج البلاد (السفينة تقوم ب) رحلة الی
الخارج
- outwardly** *adv* دهره کی، بهر دهره کی، به روا ته
خارجیاً، سطحیاً، ظاهریاً
- outwards** *adv* دهره بهر، بهره دهره وه، دورره له
سهنتر یان نیشمان

- الی الخارج، نحو الخارج، بعيداً عن المركز أو الوطن
- outweigh** /aʊt'weɪ/ *v* قورستره، زیاتره بڼی له کښ
یان نرخ یان بایه خدا، گراتره بڼی
یرجح، یغوه وزن او قیمة او اهمیة
- outwit** /aʊt'wɪt/ *v* (-tt-) فیلی لڼ نه کات، ته له که
بازی نه کا، هه لښه خه له ټینی، دځاپښی
یخضع، یطلب، بالعیلة و الذهاء
- outwork** /aʊt'wɜːk/ *n* چه بهر ی بهرگری پښه وه، په
هیز کړدن و توکه کړدن بهرگری پښه وه، چه بهرین
دهره کی
تحصينات دفاعية امامية
- the ~ s of the castle* چه بهر ی بهرگری لڼ کړنې ته لا
(توکه و پته و کړدن پښه وه ی ته لا که)
التحصينات الامامية للقلعة
- oval** /əʊvəl/ *n* [C], *adj* (شپوه) هیلکه یی، هیکي
(شکل) بیضی، بیضاری، أهلیجی
- ovary** /əʊvəri/ *n* هیلکه دان، توودانی پوهه
المبيض، مبيض النبات
- ovation** /əʊ'veɪʃən/ *n* [C] به ځیر هاتن، پښوازی گهرم
یان پوروش
إحتفاء، ترحيب حار
- oven** /ʌvən/ *n* [C] فرن، ته نور، نه تون، کووره
فرن، تنور
- over** /əʊvə(r)/ *adv* په که م: ۱. له سر، په سر (گوران)
له باریکی جیگیره وه پو باریکی تر، جولان له لایه که وه
پو لایه کی که پچانه وه یان نوشانه وه
اولاً: ۱. (الانتقال من وضع قائم، التحول من جانب الی آخر،
اللف أو التلی)
- *adv*
- fall ~* نه که وینه سر زهوی
يقع على الأرض
- cross ~* نه گوږ ټپه وه / نه بری ریگا که نه بری له م بهر
پو نه وه بهر
یتقل / یقطع الطريق من جانب الی آخر
- change ~* گوران له لایه که وه پو لایه کی که
تحول من جانب الی آخر
- roll ~ (and ~)* نه تلپته وه، نه ځولپته وه، وه نه گهری
له لایه که پو لایه کی که ۲. پو نیشانه ی جول بهره سهر دواتر

بۆ دەرهوہ
 پتدھرج، پتقلب من جانب الى آخر ۲. للدلالة على الحركة الى
 الأعلى ثم الى الخارج
 ئەكۆلنى و هەل ئەچن (وەك شیر) ۳. لەسەرە تاوہ ~ *boil*
 بۆ کۆتایی
 بۆلى و بۆر (العليب مثلاً) ۳. من البداية الى النهاية
 بیرکردنەوہ لە بایەتەکە، *Think it/Read it ~*
 (بەراوہ کە) بھۆینەرەوہ بە ووردی بە دھفتە ۴. جارێکی
 کە، دووبارە
 فکر فی الامر / اقرا (الكتاب مثلاً) ملیاً أو بعناية ۴. مرة أخرى.
 ثانية:
 دووبارە بیژمیرە ۵. ماوہ، زیادہ *Count it ~ (again)*
 عدہ ثانية ۵. باق، زائد
 نایا ھیچ نان ماوہ؟ *Is there any bread (left) over?*
 ۶. کۆتایی پین ھاتووە، بەسەرچووہ
 ھل بقی شیء من الخبز؟ ۶. انتھى، انقضى
 ۷. زۆر، *The meeting was ~ by ten o'clock*
 زۆرتر لە پینوشت (بروانہ *over*) ۸. ھەموى، تیکرا، گشتى
 ۷. زیادہ اکثر ما پینھى (انظر *over*) ۸. برمتە، بکلیتە، تماماً
 ھەموو نازای گیانم دیشن، *I ache all ~ (my body)*
 گیانم ھەموى ژان ئەکا دووہم: لەسەر، لەلایە کەوہ بۆلایەکی
 کە
 این جمع اجزاء جسدی تۆلەنى ثانیاً: فوق من جانب الى آخر
 لەھەموو لایە کەوہ، لەسەر، دەست دەگرێ *□ prep*
 بەسەر
 فی جمیع انحاء، علی، یسیطر علی
 فرمان رەوای ولایتیکی *ruling ~ a vast country*
 فراوان ئەکا بە درێژایی ماوہ کە (پین لادان) تا کۆتای ئەمەرو
 بپینەرەوہ
 یحکم بلاداً واسعة طوال مدة ما (دون تجاوزها)
 بپینەرەوہ تا کۆتایی رۆژی یەك *Stay ~ Sunday*
 شەممە (رۆژی دوشەممە پرۆ)
 امکەت حتى نهاية يوم الاحد (غادر يوم الاثنين)
 زیاتر، زۆرتر لە، زیاتر *speaking for ~ an hour*
 لە یەك کاتژمیرە ئەدوین
 زیادہ عن، اکثر من: يتحدث أكثر من ساعة كاملة
 وێرای ئەوہ، سەرەرای ئەوہ *~ and above*
 علاوہ علی ذلك، إضافة الى ذلك

□ *n* (لە یاری کرێکیندا) (کۆتایی) پۆلی ھەر
 یاریکەرێک کە شەش جارە
 (فی لعبة الکریکیت) (نهایە) دور کۆل لایەب وھو عادی ست
 مرات
 پشگەرێکە بەمانای زیاتر لە *2over /ˌoʊvə(r)/ prefix*
 پینوشت زۆر زیاتر
 بادتە، معناھا اکثر ما یجب، کثیر جدا
 زۆر بە رەوشتە زیاد لە پینوشت، رەوشتدارە *~ polite*
 مۆدب اکثر من اللزوم، مبالغ فی التأدیب
 زۆر سەرقال، ھیلاک، زۆر ماندوو *~ tired*
 مرق، فی غایة التعب
 زیاتر لە پینوشت گەرمە، (تاپلەى مەترسی) *~ heated*
 ساخن اکثر ما یجب، (لدرجۃ الخطورة)
 زیادہرەو ی ئەکات لە *overact /ˌoʊvərˈækt/ vi, vt*
 نواندن، مەزەن دکت
 یستل / یقرم بدورہ علی نحو مبالغ فیہ
 جلی پان و پۆر، جلی ئیش، *overall /ˌoʊvərɔ:l/ npl*
 کرێکار لەبەری ئەکات
 رداء قضا، یرتدیہ العمال لوقایہ تیابھم
 ئەترسی، مەترسی ئەخاتە *overawe /ˌoʊvərˈɔ: / vt*
 دلێوہ
 یرھب، یوقع فی قلبہ الرعب
 وونی ئەکات و خوی *overbalance /ˌoʊvəˈbæləns/*
 بە پینوہ ناگرێ، باشتەر دکیشت، ھاوسەنگی ناھین
 یفقد، یفقدہ توازنہ، پینھى ییقد توازنہ و یسقط
 لەناو دەبات (بە ھێز) *overbear /ˌoʊvəˈbeə(r)/ vt*
 زال دەیت، زوری دکت، زال دەیت، ییقام دزیت
 یغیر (بالقوة)، یغمر (بالحجة)
objections over-borne in the argument
 چارەسەری ناکۆکیە کان کرا لە مشت و مەرکەدا، (لا برا)
 اعتراضات تم التغلب علیھا فی النقاش (أزیت)
 لووت بەرز، پۆز لیدان، زۆردار *overbearing adj*
 منطربس، متکبر، مستبد
 شیواز / ھەلسوکوت بەخو بە زل *an ~ manner*
 زانین
 أسلوب / تصرف فیہ تکبر
 (ئەگەر ویت، ئەگەر ویتە *overboard /ˌoʊvəbɔ:d/ adv*
 خوارەوہ) لەکەشتیە کەوہ بۆناو دەریا

(يقطع، يسقط) من السفينة إلى البحر
 له سر پشتمی که شبیه کهوه نه که ویته خواره وه یو ~ *fall*
 ناو دهریا
 يسقط عن ظهر السفينة إلى البحر
 ناسمان، تاریک و *overcast* /əʊvə'kɑ:st/ *adj*
 هه وراوی به
 (السماء) معتمة و ملبدة بالغيوم، (مجاز) مظلم أو معتم کما لو
 کان ملبدا بالغيوم
 پاتو، قاپوتی، که پهن *overcoat* /əʊvə'kəʊt/ *n* [C]
 مطنف
 overcome /əʊvə'kʌm/ *vt* (*pt* -came *pp* -come)
 ۱. زالته یی به سهریا، سهرته که وی
 ۱. یهزم، يتغلب علی، يقهر، يقهر الإعداد / يتغلب
 دوژمن نه به زینتی / زال ~ *the enemy/bad habits*
 دهیی به سهر خوه خراپه کاندای
 علی العادات السيئة
 ۲. نه یاتنه وه، سوزی راته کیشی *be ~ by emotion*
 ۲. ینهک، تغلبه العواطف
 زیاده روی نه کا، *overdo* /əʊvə'du:/ *vt* (*pp* -done)
 مه زن دکت، به جی نه هیلنی (گوشته، برزنیوا) له سر ناگر یا
 قوله پیوست
 یفرط، یبالغ، یتراک، (اللحم، الشواء) فی النار اکثر ما ینفی
 زیاده خووی، زیاد *overdose* /əʊvə'doʊz/ *n*
 له پیوست
 جرعة مفرطة / أكثر من اللازم
 overdraw /əʊvə'drɔ:/ *vt, vi* (*pt* -drew *pp* -drawn)
 له ره سیدی خووی زیاتر دهرده هیننی (له بانق)، زیده درانی
 دگشپت
 یسحب (من البنك) أكثر مما له من رصيد
 پاره ی دهره یخراو زیاتره *overdraft* /əʊvə'drɑft/ *n* [C]
 له پاره ی ره سید، زیده کشانا درانی
 البیغ المسحوب زیاده عن الرصيد
 زیاده روی له *overdress* /əʊvə'dres/ *vt, vi, n*
 خوژوانگر دن ده کات، سهر کراسی
 یفرط فی التأنق فی الثیاب، ثوب خارجي
 درهنگ که وتوو، *overdue* /əʊvə'dju:/ *adj*
 دواکه وتوو (له دانه وه ی قهرز) (فرهنگه) دواکه وتوو له کاتی
 که پشتمی

متخلف (فی دفع دین)، (الطائرة مثلا) متأخرة عن موعد
 وصولها
 هه که جی، لافاوته کا، *overflow* /əʊvə'flaʊ/ *vi, n* [C]
 دایده پوشتی، نوکمی ده کا، لافاو، هه لچوو، زیاده
 ینفیض، یغمر، یفرق، فیضان، فائض
 زوو گه شه ده کات، *overgrown* /əʊvə'grəʊn/ *adj*
 زیاد له ناسایی
 مفرط فی النمو
 کوربه که زوو گه و ره بوو (گه شه ی کرد) *an ~ boy*
 ۲. داپوشراوه به
 صبی مفرط فی النمو ۲. مکسوب، مغطی ب
 حوزی گول داپوشراو *flower-beds ~ with weeds*
 به گیای ده شته کی
 أحراض زهور مکسوة بالأعشاب البرية
 شور *overhang* /əʊvə'hæŋ/ *vt, vi* (*pl, pp* -hung)
 ده یته وه، دیاره، داهیلایی، دهرکه وتوو
 یتدلی، یطل، یریز
 لقی شورپووه وه
 أغصان متدللة
 ~ *ing branches*
 ۱. به وردی و ناگاداری به وه *overhaul* /əʊvə'hɔ:l/ *vt*
 نه یشکنی، سه ح دکت (توچاک کرنی)
 ۱. ینحص بدقة و عناية
 نامیریک چاک نه کاته وه ۲. پنی ده کاته وه، *~ an engine*
 ده یگرینه وه
 یصلح محرکا/ ماکیته ۲. یلحق ب، یدرک
 یشکنی ووردی نه کا (به نیازي) *n* /əʊvə'hɔ:l/
 چاک کردن
 فحص دقیق (بنية الصلیح)
 ۱. هه لو اسراو، بهوز کراوه، *overhead* /əʊvə'hed/ *adj*
 زوور سه ری، ل سه ری، ژوری
 ۱. متعلق، مرفوع، فوقی
 کیل، په تی ته لی، (کیله کان) هه لو اسراون *~ cables*
 له هه وادا
 جبال سلیکة (کیلات) معلقة فی الهواء
 هینلی شه مه نده هری هه لو اسراو ۲. (له) *an ~ railway*
 بازوگانی و کاروباریدا
 سکه حدید معلقة ۲. (فی التجارة و الأعمال)
 تیچووی گشنی *~ expenses/charges*

	نقعات عامة
□ <i>adv</i>	بالآی، به زری
	فوقی، علوی
<i>the stars ~</i>	نه ستیر له ناسمانه
	النجوم فی السماء
overhear /ˌoʊvəˈhɪə(r)/ <i>vt</i> (<i>pt, pp</i> -heard)	گویی
	شل نه کات، ده بیست، دبهیست، (هه لکه تنی)
	یسترق السمع، یستصت، یسمع عرضا
overjoyed /ˌoʊvəˈdʒɔɪd/ <i>adj</i>	دلغوش، له ونه به بفری له
	خوشیدا، ییقام، شاد
	میتج، یکاد بطیر فرحا
overlap /ˌoʊvəˈlæp/ <i>vt, vi</i> (-pp-)	دوړ نه پته وه
	به سهر شتی کداو به شتی کي دانه پوښی، سهر تی کدا دچت،
	سهر تی کدا چوون
	پتد فوق شی و یطی قسانه
<i>~ ping tiles</i>	تهه لکیش ده بی: قه پتان، فردیله
	یتداخل: قرمید
<i>boards</i>	به په کدا چوو، پارچه ته خته ی له سهر په ک
	متراب / الراح خشیه مترابه
overlay /ˌoʊvəˈleɪ/ <i>vt</i> (<i>pr, pp</i> -laid)	داده پوښی،
	رووکیښی دکت، سواخی نه دا
	یفشی، یطی، یطی
overlook /ˌoʊvəˈlʊk/ <i>vt</i>	۱. سهر په رشتی ده کات،
	هنداف دبت
	۱. یشر او یطل علی
<i>~ ing the harbour</i>	نه روانی به سهر به نده وه کدا
	۲. پشت گوئی نه خات، فهراموښ نه کات
	یطل علی الراف ۲. یطل، یغل عن، یسهر عن، یهمل
<i>~ an error</i>	هه له کي پشت گوئی نه خات، فهراموښ
	نه کا ۳. چاو پوښی لی نه کا
	یطل او یسهر عن غلطه ۳. یتقاضی او یض النظر عن
<i>~ sb's wrong doing</i>	چاو پوښی نه کا له خراپه
	به رامهر به که سی
	یتقاضی عن إساءة شخص ما
overnight /ˌoʊvəˈnaɪt/ <i>adv</i>	له شوی راپر دوو دا،
	شه فی دی
	فی اللیلة السابقه ل
<i>get everything ready ~</i>	شته کانی ناماده ده کات

	شوی گه شته کي ۲. به دریزایی شو، نه مشهو
	یجهز کل شی عشی (سفره) ۲. طوال اللیل، اللیلة
<i>Can you stay ~ ?</i>	تا یا نه توانی نه مشهو له گه لمان یا
	له لمان یجینی؟
	آپنک ان تیت اللیلة (عندنا أو معنا)؟
□ /ˌoʊvəˈnaɪt/ <i>adj</i>	به دریزایی نه مشهو
	اتناء أو طيلة اللیلة
<i>an ~ journey</i>	گه شتی شو (په ک شوی ته و او
	له خایه نی)
	رحله لیلیه (تستغرق لیلة كاملة)
<i>an ~ stop</i>	له گه شته کي یا نه و هستی بو مانه وه و پشو
	توقف فی الرحلة للمیت
overpower /ˌoʊvəˈpaʊə(r)/ <i>vt</i>	زال نه بی به سهر یا،
	زوری دیت، دره یشت
	یغلب، یغلب علی، یغهر، یخضع
overpowering <i>adj</i>	په رگي ناگیري، زوردار،
	دزوار، زال
	لا یقارم، غلاب، طاغی
<i>an ~ stink</i>	بوښکی خنکینر، بوښی ناخوش و گه نی
	تنن، ذورائحة خائقة
overrate /ˌoʊvəˈriːt/ <i>vt</i>	زیاده روه ی ده کات له
	قه بلاتندنا، له ترخی خوی زیاتری بو دانه نی
	مبالغ فی تقدیر شی، یطقی علی شی اهمیت اکثر ما یستحق
overreach <i>vt</i>	فیلی لی نه کات، فیلبازی دکت، دخاینت
	یخدر، یمکر، یحتال علی
<i>~ oneself</i>	له نه نجای مبهسته کانیانیا تقوم بووه به هو ی
	زوری ناره زوه کانی، چاو چنکه
	یخفق فی تحقیق غایاته بسبب طمعه الزائد
<i>~ the mark</i>	تیه نه کات له هوای دیاری کراو
	یتخطی او یتجاوز العلامة الموضوعة
override /ˌoʊvəˈraɪd/ <i>vt</i> (<i>pt</i> -rode, <i>pp</i> ridden)	
	ده ست ده گری به سهر، زال ده بیست، ده یگریته وه
	یهیم او یطقی علی
overrule /ˌoʊvəˈruːl/ <i>vt</i>	هه لیته و شتیته وه، په شیمان
	ده بیته وه، فهرمان ده داله دزی شتی، دووری نه خاته وه
	ینقض، یفسخ، یحکم ضد (شیء)، یستبد
<i>objections ~ d by the judge</i>	ناره زایی په کان که
	دادپرس یی قابل نیه

اعتراضات لم يقبلها القاضي
 ~ d by the majority دوورخراپوه له زورینه
 استعدت من الاغلبية
overrun /ˌoʊvəˈrʌn/ vi (pt -ran pp -run)
 ۱. نه په زین، نه چټه ناووه، داگیری ده کات، پش دبه زت،
 دهر شینت، دد تهر
 ۱. پجتاح، یکسح، یغزو
 ~ a country ~ by enemy troops ولاتیک هیزی دوزمن
 داگیری نه کات ۲. ددت سهر، سنووری دیار پکړاو نه به زین
 بلاد اجتاحها قوات الأعداء ۲. يتجاوز، يتخطى، يتعدى حدا
 معينا
 speakers who ~ the time allowed قسه کهره کان
 له کاتی ریکه پندراو لا نه ده، زیاده پوهی نه کهن
 متحدون يتجاوزون الوقت المسموح
oversea(s) /ˌoʊvəˈsiː(z)/ adj (له، بڼ، له شوینه کانه وه)
 نه وهر دهریاکان، دواي دهریاکان، پاش دهریايی
 (فی، إلی، من أماکن) عبر البحار. ماوراء البحار
 ~ education/trade فیرپوون، پهرورده له ولاتی
 نه وهر دهریاکان/بازرگانی دهره وه
 التعليم فی بلاد ما/وراء البحار / التجارة الخارجية
 ~ adv go/live/come from ~ نه روا، نه زی /
 نه گهرته وه له ولاتانی نه وهر دهریا وه
 یذهب / يعيش / يعود من بلاد ما وراء البحار
oversee /ˌoʊvəˈsiː/ vi (pt -saw pp -seen)
 چاودیری ده کات، به ټیټی چاودیری کردن ددات،
 چاودیری (کار، کرپکار) ده کا، دیده ټانی دکت
 یعنی ب، يتعهد بالرعاية، يراقب (العمل، الصال)
overseer /ˌoʊvəsiːr/ n [C]
 چاودیری
 کرپکاره کان، سهرکار، دیده ټان، چاودیر
 مراقب عمال، ملاحظ
overshadow /ˌoʊvəˈʃædɔʊ/ vi
 سټه ری بڼ دروست
 نه کا، پوناکی لی نه گری، تاري دکت، دکت بن سها خودا
 یلقی ظللا علی، یحجب نور ش
overshoot /ˌoʊvəˈʃu:t/ vi
 له نیشانه دهرته چټ،
 له نیشانه شکاندنا دهستی هه یه، زیده دکت پان دجت، ییقام
 دهاټت
 یجازز الهدف، ییز فی الرماية
oversight /ˌoʊvəsi:t/ n [C,U]
 هه له، هه له ی

پن مه به ست، چه وتی، فهراموش
 سهر، خطا غیر مقصود
 ~ Your letter was unanswered through an ~ وه لام
 نه دانه وهی نامه کت هه له یه کی پن مه به ست یوو
 کان عدم الإجابة إلى رسالتك خطأ غیر مقصود
oversimplification /ˌoʊvəsɪmplɪfɪˈkeɪʃən/ n [U]
 زور ناسانکردن، ساکارکردنه وه
 تبسيط، مغرط
oversleep /ˌoʊvəˈsli:p/ vi
 له راده به دهر ده نویت،
 دره نگ زخه وروادیت
 یطيل النوم الى ما بعد الوقت المناسب
overspill /ˌoʊvəˈspɪl/ n [C]
 زورپوون، زورپوونی
 دانیشنوان له ناوچه په کدا
 ناجم عن الزيادة، تزايد السكان فی منطقة ما
overstate /ˌoʊvəˈsteɪt/ vi
 سووره له سهر دهریرین،
 زیاد له پووست، به رزی ده کاته وه
 یصرح بالجاح وقوة، یبالغ، یغالی
overstatement n [C,U]
 زیاده پوه پکردن له
 تاخافتندا، زور ووتن
 تصریح بالغ فيه، مبالغة مغالاة
overstep /ˌoʊvəˈstep/ vi (-pp-)
 پیاده رواټ،
 تن ده پهری، ژراده یی دیورت، ژراده یی دیورت
 يتجاوز، يتخطى
 ~ one's authority له سنووری ده سه لاتی خو ی لاپداه
 يتجاوز حدود صلاحياته
overstrung /ˌoʊvəˈstrʌŋ/ adj
 (که سټک) تووره،
 زووه له جوو، ییقام هه ستیار، ییقام ته نگزی
 (الشخص أعصابه) شديد التوتر، سريع التأثر
oversubscribed adj
 (به شداری پروژه په ک)
 به شداری پکردن زورتره له پشنيار کړاو، زور به شداری نه کا،
 پشنگیری نه کا
 (أسهم شركة) زاد الاكتتاب فيها عن المعروض
overt /oʊˈvɜ:t/ adj
 روون و ناشکرا، نه اشارا وه،
 دانه پوشر او
 جهری، علنی، غیر مستر، سافر
overtly adv
 به ناشکرا، پن پیچ و په نا، به ناشکرایي
 علانية، جهاراً، بصراحة
overtake /ˌoʊvəˈteɪk/ vi (pl -took pp -taken)

۱. ههست له‌کا، پشه‌گاته‌وه، (ژنی) دپورت
 ۱. یدرله، یلق ب، یسق
 به نوتمیله‌کاتی تر نه‌گات ۲. (زریان، ~ other cars
 ته‌نگ و چه‌لمه، به‌لای کتو پر) نه‌یگرته‌وه، له‌پر نووشی
 نه‌ییت
 یلقق بالسیارات الاخری ۲. (العواصف، المتاعب)، تحل به او
 تعیبه فجأة
overthrow /ˌoʊvə'throʊ/ vt (pl -throw pp)
 که‌لاندن، هافتن، نه‌یه‌زینی، نه‌یخا، نه‌پشکینی
 یقهر، یهزم، یسقط، یطیع ب
 له‌که‌وینتی، نه‌پروخینتی، حکومت ~ the government
 له‌پروخینتی
 یسقط / یطیع بالحکومة
 □ n [C]
 دۆبان، وه‌ک که‌وتنی ده‌ولت
 هزینه، سقوط (الحکومة مثلاً)
overtime /ˌoʊvə'taɪm/ n [U] adv
 کاتی زیاده له
 نیش کردندا، ده‌می سهربار، سهردهم
 وقت اضافی فی‌العمل
 چهند کاتزمیری کاری زیاده نه‌کات ~ working
 یقرم ساعات عمل اضافیه
 پاره‌ی زیاده‌ی ده‌ست نه‌که‌وئی ~ earning extra for
 به‌هوی نیش کردنی کاتی زیاده‌وه
 یحصل علی زیاده فی‌الدخل من ساعات العمل الإضافیه
overture /ˌoʊvətʃə(r)/ n
 (له‌شیرگی کۆ به‌تایه‌تی ~ make ~ s to (سهرتا، خسته‌روو، پشه‌کی)
 (فی‌صیقه‌الجمع غالباً خاصه فی ~ s to ~ make فاتحه،
 عرض، تمهید
 ناخافتنی سهرتایی بو‌ناشتی ۲. پشه‌کی ~ peace
 یا سهرتای ده‌سپکردنی ناوازی موسیقا
 محادثات تمهیدیه للسلام ۲. مقدمه أو افتتاحیه موسیقیه
overwhelm /ˌoʊvə'welɪm/ vt
 نه‌پهاری، له‌ناوی ده‌با،
 له‌خنکی، نوqm نه‌ین
 یسحق، یقهر، یضر، یفرق، یکسح
 خه‌فه‌تی زوره، خه‌فه‌ته‌گانی زال بووه ~ ed by grief
 به‌سهریا
 قهرته‌الأحزان
 له‌چاکه‌و دلسوزی که‌سیکدا ~ ed by sb's kindness
 نوqm بووه

غیره (شخص ما) بطفه
 هیزه‌کاتی دوژمن یی ~ ed by the enemy's forces
 شیلیان کردووه
 آنکسته قوت‌الاعدا
 سهرکه‌وتنی یی هاوتا، هاره ~ an ~ ing victory
 نصر ساحق
overwrought /ˌoʊvə'ɔ:t/ adj
 داته‌پو، (له‌زوری
 کارکردن و کاردانه‌وه) له‌کاتی تووره‌بوون و ده‌مارگیری
 منه‌وه (من شدة العمل أو الانفعال) فی‌حالة هياج او توتر
 عصبي شدید
 ۱. قهرزاری ده‌یین، ده‌پندار دبت ~ owe /oʊ/ vt, vi
 ۱. یدین (الشخص) بکذا
 owing £80 to one's tailor for an overcoat
 سهرکه‌وتنی نه‌گهرته‌وه بو‌نیکۆشانه یی وچانه‌کی
 یدین بنجاحه للعمل
 ۲. نه‌مه‌کدار ده‌ییت (بو‌پاشا) ~ loyalty to (the king)
 ۲. یدین بالولاء (للملك)
owing /ˌoʊɪŋ/ adj
 ده‌پنداری، ده‌پندار، مافدار
 مستحق الدفع، مطلوب
owing to prep
 ده‌یینه‌هوی، له‌نه‌نجامی
 بسبب کذا، نتیجه‌ل، بداعي
owl /aʊ/ n [C]
 کونده‌په‌پو، په‌پو، کونده‌پو
 بوم، بومة
own /oʊn/ adj
 خاوه‌ن، ساماندار، مالی خو‌یه‌تی،
 مالخو‌ودت
 ملك، خاصة
 نه‌وه‌قه‌له‌می منه ~ This is my pen/(pen).
 هذا قلنی
 همه‌وو نه‌وه‌له‌یش و کاری ~ This all my ~ work.
 (خو‌مه)
 هذا كله من عملی انا (وحدی)
 خو‌واره‌گری له‌بهردهم هیرشی دوژمندا، ~ hold one's
 پاشگه‌زانیته‌وه، سهردانانه‌وینتی
 یصمد فی‌مکانه (أمام الهجمات) لا یتراجع أو یتخاذل
 سهریه‌ست نه‌زی، به‌یی (داپک و پاوکی) ~ on one's
 به‌ته‌نبا، به‌یی هاویری
 مستقل، (یحیا) مستقلاً (هن والدیه مثلاً) سهرده، دون رفیق
 ۱. هه‌یه‌تی، خانویه‌کی هه‌یه ~ vi ~ a house

۲. دانی پیا نه‌نی، قایل ده‌یښ
 ۱. پملاک، پملاک، پملاک مترلا ۲. پقر، پخرف، پوافق
 دان په‌وه ده‌نی که کیشه *that a claim is justified ~*
 که په‌لگه‌ی هه‌په
 پقر بان لددعوی ما یسوغها
 پښ له دروکه‌ی نه‌نی *(up) to having told a lie ~*
 پخرف بانه قد کذب
 دان به هه‌له که پدا نه‌نی، پښ لی نه‌نی *up (to a fault) ~*
 پخرف او پقر (غلطه)
owner *n* [C] خاوه‌نی (شتیکه) پان هاوه‌لیه‌تی
 مالک (الشیء) او صاحبه
ownerless *adj* نازانری خاوه‌نی هه‌په
 لا (پخرف) مالک له
'ownership *n* خاوه‌نداری، مالی خاونداریتی،
 مولک
 ملکیت، حق التملک، ملک
of uncertain ~ (شتیک) خاوه‌نه‌که‌ی نازانری به
 نه‌واوی
 (شیء) لا پخرف ل مالک وجه التأكيد
ox /ɒks/ *n* [C] (pl oxen) ۱. گا (به‌راورد پکه
 ۲. (په‌تا پیه‌تی) گای خه‌سینراو (بو

- زمو‌ی کیلان پان باره‌لگرتن به‌کار دی)
 ۱. ثور (قارن *cow, bull, bullock*) ۲. (بخاصه) ثور مخصی
 (مستخدم للجر)
oxide /ˈɒksaɪd/ *n* [C,U] نوکسید
 اؤکسید
oxidise /ˈɒksaɪdaɪz/ *vt* ده‌نوکیست، ټیکد به
 نوکسجین نه‌یښ، ژه‌نگ هه‌ل دښی، نه‌پښه ژه‌نگ
 پزکد، پمچ بالاوکسجین، یصدا او یجعله صدنا
oxygen /ˈɒksɪdʒən/ *n* [U] نوکسجین، گازی
 نوکسجین
 اؤکسجین، غاز الاؤکسجین
oyster /ˈɔɪstə(r)/ *n* گوپچکه ماسی، گیانداوه
 نه‌رموکه‌کان
 محار، محارة (من الرخويات البحرية)
oz کورتکراوه‌ی (ounces) ئونس په‌که‌ی کیشان (په‌ک
 له‌سه‌ر دوازه پانسانزه‌ی پاوه‌تیکه
 مختصر (ounces)
ozone /ˈoʊzən/ *n* [U] گازی ئوزون، جوړیکه له
 نوکسجین، هه‌واى خوش و بوژینه‌ر وه‌ک شته‌ی ده‌ریا،
 ازون، نوع من الاكسجين (ل.د) هوا، منض کهورا البحر، هوا
 طلق، نقی

P

P, p /pi:/ (pl p's /pi:z/) پیتی شانزه‌دهمی نه‌لفبی ی
ئینگلیزی

الحرف السادس عشر من الابجدية الانكليزية

pa /pu:/ n [C] کورتی ووشی *Papa* پاپه، پاپوک پافه (د. ل) إختصار لكلمة *papa* = أب، والد

pace /peɪs/ n [C] ۱. ههنگاو، ههنگاونان
۱. خطرة

۲. ریزه یا پیشکته‌تی، پینگاف، رۆشتن (*keep ~ with (sb)*)
به په‌له، شان به‌شانی ده‌روا، پیش نه‌کوی ۳. (به‌تایه‌به‌تی
نەسب) چۆنیه‌تی رۆشتن و راکردن

۲. سرعة السير أو الجری، (مجاز) تقدم یجاریه، یواکب ۳.
(بخاصة الجیاد) طريقة السير أو الركض

put sb through his ~ s تاقی نه‌کاته‌وه
بختنه، یختیره

۱. دیشت، ب پینگانان دکت، ههنگاوده‌نی
۱. یشی بظورات وثیدة أو منتظمة

به‌زوره‌که‌دا دیت و ده‌چیت (*~ (up, down) a room*)
یذرع الفرفة جینه و ذهابا

۲. به‌ههنگاو نه‌ییویت (*~ out / off a distance*)
۲. یقیس بالخطر

pacific /pə'sɪfɪk/ adj ناشتی خواز، هیمن، فاسوده،
هدار

سلمی، مسالم، هادی

pacification /pə'sɪfɪkəɪʃn/ n [U] هیمن کردنه‌وه
ناشتکرن، ههدار کرن، ناشت کردنه‌وه
ته‌دنه، إحلال للسلام

pacifism /pə'sɪfɪzəm/ n [U] شه‌رنه‌ویست، ناشتی
خواز دژه‌شه‌ر، چاره‌سەری نا‌کۆکی به‌وه‌ستان دژی شه‌ر
اللاعنف، رفض الحرب وسیلة لفضی المنازعات

pacifist n [C] ناشتکار، دژه‌شه‌ر، چاره‌سەری نا‌کۆکیه‌کان [C]
به‌رینگه‌ی ناشتی

المؤمن بوجوب حل المنازعات بالطرق السلمية

pacify /pə'sɪfaɪ/ vt (pl, pp -fied) هیمن ده‌کاته‌وه،
هیوری ده‌کات، دلی رازی ده‌کات، ناشتی ده‌کاته‌وه
یهدی، یسکن، یطیب الخاطر

pack /pæk/ n [C] ۱. به‌سته، گورزه، ده‌سته، قونگ
۱. رېښه، صره، حزمه

۲. جلهو، ره‌وه سه‌گی راو (به‌مه‌به‌ستی *a ~ of hounds*)
گانه‌وه‌گه‌پ) کۆمه‌لێک

۲. قطع، فریق من کلاب الصید (بغرض السخرية عادة) شرذمة،
زمره

a ~ of thieves جه‌رده، ده‌سته‌ی دزان
عصابه من اللصوص

a ~ of liars ده‌سته‌یه‌ک له‌ درۆزان
طفعة من الکذابين

کۆمه‌له‌ درۆفیشال ۳. کۆمه‌له‌ کاغه‌زی یاری *a ~ of lies*
مجموعه من الأكاذيب ۳. مجموعه أوراق اللعب

packhorse n [C] نه‌سپی بار هه‌لگر، بارگیر، هه‌سپی
یاری

حصان الحمل

pack /pæk/ vt, vi ۱. نه‌پکا به‌گورزه، سه‌فته‌ی نه‌کات،
پری نه‌کات

۱. یخزم، یززم، یصر، یملأ، یسف

جل و به‌رگ (*~ ing his clothes for a journey*)
نه‌پنچینه‌وه و خوی ناماده نه‌کات بۆ گه‌شت

یحزم امتعه إستعداداً للسفر

جانتا‌که‌ی پر نه‌کات له‌ جل (*~ ing his trunks*)
یملأ حقائبه (بالملابس)

۲. *ing people into a railway carriage* فارغونی
 شه مه نده فوره که پر نهی له خه لک
 ۲. یحشر الناس في عربّة قطار
crowds ~ ing into the cinemas کومه له خه لک،
 قهره بالغي له که ن له بهر سینه ما
 جمع تظار علی دور السینما
 ۳. *glass ~ ed in straw* پری نه کات له، ناو پۆش نه کات،
 شوشه ی ناو پۆش کراو به پۆش
 ۳. یحشر، یطن، زجاج مرصوص بالقش
~ a leaking joint in a pipe درزی پۆریه کان ناو پۆش
 نه کا
 یسد مفصلاً متقرباً في ماسورة
 ۴. *~ sb off, send sb ~ ing* ده ری نه کات، پولي
 پيوته نی، خه رجی نه کات
 ۴. یطرده شتر طردة، یصرفه
package /pækɪdʒ/ n [C] گورزه، دهسته، پینچراوه، باله
 رزمه، طرد، باله
 ریکه وتن و پیکهاتی توخمی همه جور، *~ deal*
 پیکهاتی گشتی
 إتفاق، صفقة، متعددة العناصر
packet /pækɪt/ n [C] بهسته، دهسته یه کی پچوک
 به تاییه تی له نامه
 رزمه صغیره، بخاصه من الرسائل
packing /pækɪŋ/ n [U] ماده یه که به کار ده هینری یو له
 قوتو نان، پینچانه وه، په ستاو تن، داگرتن
 ماده تستخدم في الحزم أو التعلیب
pact /pækt/ n [C] په یمان، ریکه وتن، به لئین نامه
 میثاق، إتفاق، معاهدة
 ۱. *pad /pæd/ n [C]* سهرین، راگر، ناو ناخن، ناو پۆش
 ۲. پشی
 ۳. پارچه کاغذ (بوگوتا نو سین) سم ی ناوه ل وهک (سه گ،
 پشله)
 ۱. دثار، وساده، سند، حشوه، بطانه ۲. درع لوقایه الساقین
 في لعبة الکریکیت أو غیرها ۳. کراسه من الورق (لکتابه
 الخطابات مثلاً) ۴. کف القدم (للکلب أو القط مثلاً)
 ۱. ناو پۆشی نه کا ۲. (به زوری *-dd-*) *pad /pæd/ vi, vt*
pad out دهسته وازه ی ناپیوست نه خاته ناو (ووتار،
 به راو)

۱. یطن، یحشر ۲. (غالبا *pad out*) یحشر (مقاله، کتابا)
 عبارات لا داعی لها
padding /pædɪŋ/ n [U] ناواخن، ناو پۆشین
 حشو، بطانه
paddle /pædl/ n [C] سهول، شله یی
 مجذاف
 ۱. سهول لی نه دا، سهول دکت ۲. به پین خواوسی *vi, vt*
 به ناوه که دا نه روا ت، دهستی نه جوئینی له ناوه که دا
 ۱. یجذف ۲. یمشي حافیا في الماء یحرک یديه في الماء
paddock /pædɒk/ n [C] ده شینکی پچوک دا پۆشراوه
 به گیا (بو راهینانی نه سپ)
 حقل صغیر مغلی بالمشب (للخیل عادة)
paddy /pædɪ/ n [U] برنج، چه لئوک
 ارز، ارز غیر مقشور
padlock /pædlɒk/ n [C], vt قوفل (داخستن به)،
 چلیمه، کود
 (یقلق ب) قفل
padre /paˈdrɛ/ n [C] پادهر (له سوپاو ده ریاوانی
 به کار دیت) ئولدار
 (عامیه تستخدم في الجيش و البحرية) قیس، خوری
pagan /peɪɡən/ n [C], adj بت په رست، پوت
 په رست
 وتنی، عابد الأصنام أو الأوثان
paganism n [U] بت په رستی، پوتینی
 الوثنیه
1 page /peɪdʒ/ n [C] لاپه ره (له په راو)
 صفحه (في الکتاب)
2 page /peɪdʒ/ n [C] نۆکه ره، خزمه تکار بهر ده ست (له
 نوتیلدا)
 صبی أو خادم (في فندق)
pageant /ˈpædʒənt/ n [C] ۱. فیستفالن میزویی
 ۲. ناههنگی گشتی، فیستفال
 ۱. مرکب، مهران (تاریخی) ۲. إحتفال عام، مهران
pageantry n مهره جانی گه وره، مه زنانی یا قالا
 عرض یتیمز بالأنبه و الفخامة
pagoda /pəˈɡɒdə/ n [C] پاگودا: په رستگه ی پوزی
 (له چین و هندستان)
 باغودا: معبد بوذي من عدة أديان

paid /peɪd/	ته پدا (پروانه pay) (انظر pay)
pail /peɪl/ n [C]	سه تل، له لب، ده ولگ نافدانك دلو، سطل، جردل
pain /peɪn/ n [C,U]	۱. نازار، ژان، داخ ۲. جەفا، گوځان، داخ ۲. جەفا، گوځان، كرښ ۱. ألم، وجع ۲. متاعب، آلام
take ~ s	چی له توانا پدا هه بیټ ته پکات، تی ده کوشی
on ~ of (death)	۳. سزا: سزای سخت، سزاکه‌ی (مردنه) سیکون جزاوه (الموت)
□ vi	دښښت، ژان ته کا یولم، یوجع
painful /peɪnfl/ adj	پرښ، نازاروی، ښدار مؤلم، معزن، آلم
painfully adv	نازاروی، ښداره کی
painless adj	علی نحو مؤلم او موجه نازاری نی یه، یښشه
painlessly adv	غیر مؤلم بی نازار، بی ژان
painstaking adj	بدون ألم کوشش، په نجه‌ری، هورکاری
paint /peɪnt/ n [U]	جاد، مټابر بویه بویاخچی، پوک‌کش، ره‌نگریزی
□ vi, vi	طلا، دهان ۱. پوپوشی ته کا، چه‌وری ده‌کات ۱. یطلی، یدهن
~ flowers	۲. نیگار ته‌کش (گونی ره‌نگاوپرته‌نگ) دروست ده‌کات
	۲. یرسم (بالان)، ازارا
¹painter /peɪntə(r)/ n [C]	رؤن‌گوځی، په‌یکه‌ر تاش، وینه‌کش (تابلوکار)، وینه‌گر
	دهان، نقاش، رسام (الوحات)، مصور
painting /peɪntɪŋ/ n [C,U]	ره‌نگ ریژی، نیگار، هونه‌ری وینه‌کشان
	لوحة (زینة)، فن الرسم

²painter n	گوریسی به‌ستی به‌لم یان که‌شتی به‌شوسته‌کوه
	جل ربط القارب سفینه بالرصف
pair /peə(r)/ n [C]	۱. جووت (دوان) ۱. زوج (آنتین)
a ~ of shoes	جووتی پیلار، شتیک له دوو پارچه‌ی به‌وانبه‌ری وه‌ک په‌ک ښک هاتین
	زوج من الاحذیه، شی، مؤلف من قطعتین مقابلتین و متصلین
a ~ of trousers / scissors	شتیکي دوو پارچه به‌په‌ک که‌یشوو وه‌ک پانتول / مه‌قه‌ست ۲. پوک و زاوا، هاوس‌مر
	بنطال او بنطلون / مقص ۲. عروسان، زوجان
the happy ~	ژن و میردی به‌ختیار الزوجان السعیدان
in ~ s	دوو دوو، جووت جووتی، به‌جوته زوجا زوجا، کل، آنتین معا
□ vi, vi	دوو دوو پښکی ته‌خا، جووتی ته‌کا، ته‌پکا به دوان
	یرتب زوجاً زوجاً، یقرن
~ off	کوی ته‌کاته‌وه، دوو دوو جووتی ته‌کا یجمع او یرتب أزواجاً
pal /pæl/ n [C]	هاوری، هه‌لال (د - صدیق، رفیق)
palace /ˈpæləs/ n [C]	کوشک، خانووی گه‌وره، تالار قصر (الحاکم او ملکه)، مینی او منزل فخم
palatable /ˈpælətəbl/ adj	پوخواردن ده‌ست ته‌دات، به‌تام، تامدار
	سایخ، شهی
palate /ˈpælət/ n	۱. مه‌لاشو، فالومه، پوکی نه‌رم ۲. چه‌شتن، هه‌سته‌وه‌ری، چیژ
	۱. سقف الحلق أو اللحم ۲. ذوق، حاسة الذوق
palatial /pəˈleɪʃl/ adj	کوشکی، ناپاب قصری، کالقصر
palaver /pəˈlɑːvə(r)/ n [C]	گفتوگوځی به‌ره‌فدان (لیدوان له‌ناو کؤمه‌له که‌سانیکي نا‌نا هاویر نا‌چونیه‌ک)
	مناقشة، حوار (بخاصة بین أناس متفاوتي الثقافة)
□ vi	خه‌لپه خه‌لپ ته‌کات، پوله پوله ته‌کا یثر، یه‌ذر، یلفو
¹pale /peɪl/ adj (-r, -st)	۱. ره‌نگ په‌ریو،

زهردهه لنگه راو ۲. (رهنگ) مات، کال	
۱. شاحب، منتقع الوجه ۲. اللون باهت، فاتح، غير غامق	
□ vt (دهموچاو) ههَلْ نه بزرکي، زهردهه لنگه پي،	
رهنگي تیک نه چي	
(الوجه) منتقع، يشحب لونه	
² pale /peil/ n [C]	۱. منيخ، (منيخ په ژبين)
۲. که مهربه ندي نيوند، سنوري جياکه رهوه	
۱. وتد (من اوتاد سياج) ۲. نطاق، حد فاصل	
beyond / outside the ~	له دهره وهی سنوري په وشتدا
خارج نطاق أو حدود (الأدب مثلاً)	
paling n [C,U]	په ژبين له منيخي ته ختي له په که وه دوور
سياج من اوتاد خشية متباعدة	
palette /pæltv/ n [C]	ته خته که بويه له سهر نيکه لاو
ته کړي، پليټ	
لوحة ألوان الرسم	
palisade /pælt'seɪd/ n [C]	بدره بست يان، په ژپني
له منيخ و ته ختي ته ستور	
حاجز أو سياج من أوتاد خشية قوية	
¹ pall /pɔ:l/ vi	بيزاري نه کا، ئي تاقه تي نه کا
يشير الملل، يضجر	
His long lecture ~ ed on me	وانه زور بلني دوورو
دریژه که ی بیزاری کرد و	
محاضرتة الطويلة جعلتني أشعر بالملل	
² pall /pɔ:l/ n [C]	سهر تهرم، بهر مال، سهر جيگه ی
ته ستوري رهنگ تير	
غطاء النعش، بساط الرحمة (مجازاً) غطاء سيليک قائم اللون	
a ~ of smoke	ته ميک له دوکه لي رهش
سحابة من الدخان الأسود	
pallid /pælt/ n [C]	ناوه غنيکي پر له پوش وکا
حشيه منشرة بالقش (من القش)	
palliate /pæltiə/ vt	هيوري نه کات، (نازاري زور)
نه شکيني، له کيش و سه ختي (وهک تاوان) کهم نه کاته وه	
په دي، يسکن، يلفظ (من حدة الألم مثلاً) يخفف من وطأة	
(جریمه مثلاً)	
palliative /pæltiətv/ n [C], adj	هيور کهر، خوشکه ر
سکن، ملطف	
pallid /pælt/ adj	(دهم و چاو) رهنگ په پيو،
ههلبزرکاو	

(الوجه) شاحب، منتقع	
زهر دباو يني، رهنگ په پيو	pallor /pæltɔ(r)/ n
شحوب أو إمتناع الوجه	
له پي دهست	¹ palm /pɑ:m/ n [C]
راحة اليد	
فيلني لي نه کات، شتيکي	□ vt ~ sth off on sb
په گرانپه ها پي نه فروشي	
يخذه، يبيعه شيئاً على إته نفيس	
ده سترگروه	palmist n [C]
قاريء الكف	
خويندنه وهی دهست	palmistry n [U]
قراءة الكف	
دارخورما	² palm /pɑ:m/ n [C]
نخلة، نخيل	
داري خورما	date ~
شجرة النخيل	
دره ختي گونيز هيندي، لقي دار خورما،	coconut ~
دره ختي صنوبر درو شمي سهر که و تنه	
شجرة جوز الهند، سف النخل، غصن الفار (يتخذ رمزاً للنصر)	
سهر نه که وي، نه بيا ته وه (به خه لاني	carry off the ~
سهر که و تن)	
يتنصر، يفرز (بأكليل النصر)	
پهک شهمه ی پيشو، پوژي قيامت لای Sunday ~ p	
ديان پهک شهمه یه، جه زني مديح	
أحد الشعانين، الأحد السابق لعيد القيامة (النصح)	
تيردار، قهسپ، پاژاوه،	palmy adj (-ier, iest)
سهر که و توو	
مزدهر، ناجح	
پوژي خيرو بهر که ت	in my ~ days
أيام العز أو رخاء العيش	
بهره هست، ديار، ناشکرا،	palpable /pæltəbl/ adj
دهسداني	
ملوس، محروس، واضح	
هه له ی ديار و له پوو	a ~ error
خطا واضح أو صريح	
پهروني، په راشکاي، په ناشکرا،	palpably adv
سه حکره ی	
بجلاء، بصراحة، جهرا	

palpitate /pælptɪtɪt/ vi (دَل) پهل پهل لهکا،
(کەسێک) هەتەله‌رزێ (له ترسا)

(القلب) یخف بشدة، (الشخص) يرتجف (خوفا)

palpitation /pælptɪ'teɪʃn/ n [C] لێدانی دَل، دَل
هەلایتن

وجيب القلب، خفقان

paltry /pɑ:ltrɪ/ adj بێ‌یه‌ها، بێ‌نرخ، سوک، نه‌هێزا
تانه، زهید، حقیر

pampas /pæmpas/ npl ده‌شتیکی گه‌وره و بێ‌دار له
ئه‌مه‌ریکای باشوور

سهول و براري أمريكا الجنوبية

pamper /pæmpə(r)/ vt نازی بێ‌ئه‌دات، به‌ئه‌رمی
له‌گه‌لیا له‌بێ، نازدار دکت

یدل، یعامل برفی زائد

pamphlete /pæmflɪt/ n [C] نامیلکه، نامه‌یه‌ک
(له‌بابه‌تیکدا)

کيب، کراسه، (رسالة في موضوع ما)

pamphleteer n دانهری په‌راو، نامیلکه‌نوس، نامیلکه
ئه‌نوسێ بۆ بڵاوکردنه‌وه

مؤلف کتبات

pan /pæn/ n [C] تاوه، مه‌نه‌ج‌ه‌لی پچوک بۆ چێشت لێ‌نان
مقلاة، وعاء قليل العمق يستخدم للطبخ

pancake n [C,U] (پارچه) کێک یا شیرینی سوورکراو
(قرص من) الحلوى المقلية

pan- /pæn/ prefix پێش پێشگرێکه به‌مانای: هه‌موو
بأداة معناها: جميع، كل

~ -Asian تاییه‌ت پان گشت بۆ هه‌موو ئاسیا

مختص أو شامل لكل آسيا

panacea /pænə'si:ə/ n [C] ده‌رماتێک چاره‌سه‌ری
هه‌موو نه‌خۆشیه‌کان پکا

دواء يشفي جميع الأمراض والعلل

panda /pændə/ n [C] پانده، گیانه‌وه‌ریکه له‌ ورج
ده‌چێ له‌ ولاتی تبت ئه‌ژێ

البانة: حيوان شبيه بالبدب يعيش في بلاد التبت

pandemonium /pændɪ'məʊniəm/ n [C,U] شانوی
کێشه‌ و نا‌ئا‌وه‌و هه‌له‌ هه‌له‌ب، پێکدا چوونی بێ‌سه‌ر و به‌ر

(مسرح) للفوضى والأضطراب، فوضى إضطراب هرج و مرج

pander /pændə(r)/ vi ناره‌زوه چه‌په‌له‌کانی بێ‌تیر نه‌کا

يرضي ميوله (الخصيصة)

هانی زه‌وه‌ خراپه‌کانی ده‌دات بۆ‌ئه‌وه‌ی ~ to low tastes
رازی بێت

يشبع الذوق الرخيص (بمحاوله إرضائه)

pane /peɪn/ n [C] پارچه شوشه له‌په‌نجه‌ره پان ده‌رگا
لوح زجاجي في نافذة أو باب

panel /pænl/ n [C] ١. تابلوی دیوار بۆ تومار کردنی
ناوی به‌شدار بووه‌کان ٢. خسته پان تومارگای ناوی (ئاماده
بووان و نه‌ها‌توان له‌ مشت و مه‌که‌دا)

١. لوح من عدة ألواح خشبية في باب أو جدار ٢. جدول أو
سجل (المحلفين، المشتركين في محاوره)

دای نه‌پۆشی به‌ پارچه ته‌خته
يغطي بالألواح الخشبية

panelling n [U] داپۆشه‌ر که دیواری بێ‌ دانه پۆشری
الکسرة: ألواح خشبية يكسى بها (جدار مثلاً)

pang /pæŋ/ n [C] ئازاری توندو تیز، چزاندن، زختک،
پیاچزان

ألم حاد مفاجيء، نغزة، وخزة (ضمير)

panic /pænik/ n [C,U] ترس وله‌رز، هه‌ژفین
ذعر، هلع

~ stricken ترساو، تۆقیو، له‌رزبو
مذعور

□ vi نه‌ترسێ، نه‌له‌رزێ
يصاب بالذعر

panicky adj تۆقیو، ترسۆک
مذعور، سريع الخوف والتهيج

pannier /pæniə(r)/ n [C] په‌رچینه، پورشینه، جه‌وال،
په‌کێ، په‌کێ له‌جه‌واله دوو‌تا‌که‌ی سه‌ر بارگیر

واحدة من سلتين متصلين تحملهما الدابة

panoply /pænəplɪ/ n [C] (pl -plies) گوله‌په‌ن، زری
پۆش، جل و به‌رگی ته‌واو، زریکری، چه‌که‌مه‌نی ته‌واو

درع كاملة تغطي جسم المحارب (قديماً) (مجاز) زي كامل،
عدة كاملة

panorama /pænə'ru:mə/ n [C] پانوراما دیمه‌ن
پشانده‌ان بۆ هه‌موان

منظر عام أو شامل، مشهد

هه‌میشه‌ گۆرۆ: دیمه‌نی له‌باره
ژیانی گۆرۆ له‌نده‌ن

the ~ of London life

دائم التغير: مشاهد الحياة المتغيرة في لندن
paney /pænz/ n [C] (pl -sies) پانسی: جُوریکه له
 گوله (وهه وشه)
 بانسیه: زهرة الثالوث (نوع من البنفسج)
pant /pænt/ vi, vt ۱. هه ناسه پرکني نهکا، زمانی
 دهرونه پرکني (وهک له هیلای)
 ۱. پلته (من التعب مثلاً)
 ۲. به پهر و شهو سو تاوه بو / ~ for sth / to do sth
 کردنی شتیک، زورحه ز نهکا، هه لکه لکی دکت
 ۲. پتلف للحصول علی، أو عمل شيء، يتحرق شوقاً (إلى)
 ۳. به هه ناسه پرکني ده دوی: ~ ing out his message
 نامه کی به هه ناسه پرکني گه یاند
 ۳. یطلق لاهتا: یبلغ رساله بأنفاس لاهته
 هه ناسه کوئی، دلّه تهین □ n [C]
 لهات، شهقه
pantheism /pænθiizəm/ n [U] یکه تهی یا هه بوئی
 تنیای باوه رهنه دیک به بوئی یک خودا له هه موو شیکدا
 (مذهب) وحدة الوجود: الاعتقاد بحلول الذات الالهية في كل
 شيء
panther /pænθə(r)/ n [C] ره شه پلنگ، پلنگ
 الفهد الأسود، نر أرقط
pantomime /pæntəm/ n [C,U] ۱. هونه را
 کرداری یا نیشانکهری نواندن (لاسی) بئ چیر وکی
 نه فسانهیی له گهل گورانی و سه ما کاردن ۲. نواندنی بئ
 قسهی، (نیشانکهری)
 ۱. تمثيل للقصص الخرافية مع الأغاني والرقص ۲. التمثيل
 الإيماني (بالأشارة وبدون كلام)
pantry /pæntri/ n [C] (pl -tries) ۱. ژووری پاراستی
 قاب و قاچاخی خواردن دروستکردن ۲. ژوورا نازووقه بو
 نامانان
 ۱. حجرة لحفظ أدوات المائدة ۲. حجرة لحفظ الطعام
pants /pænts/ npl ۱. شهروال، پانتول، وانگ ده ریئ،
 شه لوار ۲. پانتول
 ۱. سروال تحتي، لباس، کلسون ۲. بنطال، بنطلون
panties /pæntiz/ npl ده ریئ کورتی ژیره وه (ژنان و
 مندانان)
 (ل. د) سروال تحتي قصير (للنساء والأطفال)
pap /pæp/ n [U] خواردنیکي نهرم بو مندال و (نه خوش)

طعام مموله أولین للأطفال (أو المرضى)
papa /pə'pa:/ n [C] باب، باپ، باوک
 (به زمانی مثال)
 اب، والد، بابا (بلغة الأطفال)
papacy /pə'pasi/ n [C] پوسنی پاپا، پاپایه تی،
 فدرمانه وایی باوکایه تی، پشتا و پشت
 منصب البابا، البابویه، حکم البابوات
papal /pə'pəl/ adj په یوهندی هه به پاپاوه
 بابوی خاص بالبابا
papaya /pə'paia/ n دره ختی پاپا
 شجرة البابا
pawpaw بهری داری بیایا یا پاپا له باکوری نه مریکا
 هه به
 ثمرة الببایا أو البیو
 ۱. کاخه ز ۲. له شیوگی
paper /peɪpə(r)/ n [C,U] کؤدا) پرونامه، پسوله ۳. گؤفار، رؤژنامه ۴. راپورنی
 توژیته وه ۵. کاخه زی پرساری تاقیکردنه وه
 ۱. ورق ۲. في (صیفة الجمع) وثائق، مستندات ۳. صحيفة،
 جريدة ۴. رسالة، بحث ۵. ورقة أسئلة الإمتحان
 تاقی کردنه وهی
The biology ~ was difficult
 زینده وه رزانی قوورس بوو
 کان امتحان الأحياء صعبا
 دایته پوشتی، نه پرازیته وه به کاخه ز □ vi
 یکسو او یزین بالورق
papiermache /pæpiə'mæʃeɪ/ n [U] کاخه ز نهرم و
 شل (بو پشه سازی بووکه شوو شه به کاردی)
 الورق المعجن (يستخدم في صناعة الدمى)
papist /pə'pɪst/ n [C], adj (بؤده ریئنی شتیک
 بکه رقت لی ییته وه) پاپیست، پاشکویو دیری کاسولیک
 (للتصير عن الأزهار) تابع للكنيسة الكاثوليكية
papyrus /pə'paɪrɒs/ n [C,U] زهل، له هن، کاخه ز
 له نه نی
 البردي، ورق البردي
par /pə:(r)/ n [U] په کسان، ریژه، ناوه ند
 معدل، متوسط
 بهش، پشک، به های ناله کی، ~ above / at / below
 سه رو / خوار و نرخی ناوه کی
 (الأسهم) فوق / دون القيمة الإسمية

<i>on a ~ with</i>	یہ کان بہ، لہر ناستی پہ کسان ساوول، علی قدم السواة
parable /pəˈrəbl/ n [C]	پہندی یا چیرؤکی کورتی پرمانی رھوشی مثل أو حكاية رمزية ذات مغزی أخلاقي
parachute /pəˈrʃu:t/ n [C]	پدره شوت، نشتنه وه سیوانه یا هاتن خاری باراشوت، مظلة هیرط
parachutist n [C]	پدره شوته وان، پدره شوته فان المظلي، جندی الظلات
parade /pəˈreɪd/ vt, vi	۱. ریکی نه خاپان ریزی نه کا (سرباز) بونمايشتکردن، نمايش نه کا، ده پخاته روو ۲. یصطف (الجنود) للعرض، یعرض <i>to ~ one's abilities</i> ۲. دهرده کهوی، نمايش ده کا، خوی دهنوینی، توانای خوی دهرده کا ۲. یظهر، یعرض، یتباهی: یعرض قدراته
□ n [C,U]	۱. نمايش سهریازی، نمايش ۱. عرض عسکری، استعراض
<i>on ~</i>	سهریازانی ریزیو بونمايشتکردن ۲. شه قامی
	بهرفرآوانی گشتی ۳. نمايشت، نمايش کردن، دهرخستی هیز یان کارامهیی یان سامان
	جند مصطفون للعرض ۲. شارع نسج عام ۳. عرض، إستعراض، إظهار للفرقة أو البراعة أو الفروة
'parade-ground n [C]	شوینی نمايشتگا، گزپه پانی نمايشگا
	موضع یقام فیه الإستعراض، ساحة العرض
paradise /pəˈrædaɪs/ n [C,U]	۱. بههشت ۲. ناسمان ۳. شوینی خوشی و خوشگوزه پانی
	۱. جنة عدن، الفردوس ۲. السماء ۳. مکان للسعادة أو النعيم
paradox /pəˈrædɒks/ n [C]	نهده پای جیاوازیه کی ناشکرا (که راستیه کان لهداوه پدا شاراوه بی) نمونه ش بونهده وه که نهده پنده: تناقض ظاهري (قد تکمن وراءه الحقيقة) و مثال علیه الحکمة التالية:
<i>More haste</i>	شینهیی ناسودهیی به في التاني السلامة
<i>less speed</i>	په له کردن په شیمانی به و في العجلة الندامة

paradoxical /pəˈrædɒksɪkl/ adj	نارینک، دژوار، نهرینک دژواری (عبارة) تنطوي على تناقض ظاهري
paraffin /pəˈræfɪn/ n [U]	کیروسین پارافین کیروسین
~ oil	زیت الإصباح
paragon /pəˈræɡən/ n [C]	نمونه جوان، نایاب مثال أو نموذج للكمال
paragraph /pəˈræɡrɑ:f/ n [C]	په ند برکه (له پراو) گو تا راکورت فقرة (في الكتابة)
parakeet /pəˈræki:t/ n [C]	توتی پچوک کلک دریژ توتی، دوف دریژ ببغاء صغير طويل الذيل
parallel /pəˈrælel/ adj	۱. (هیله کان) تهرین، (هیل) تهرب به هیلکی تر؛ ۲. چوتیهک، جوت
	۱. (الخطوط) متوازية، (الخط) مواز آخر ۲. متماثل، مطابق □ n [C] ~ of latitude ۱. هیلک له هیله کانی په کسان
	۱. خط من خطوط العرض ۲. هممهیر، ههف ههسوک تهریب نالوز <i>draw a ~ to</i> بهراورد له گدل ۳. بهراورد
	۲. نظیر، مثل، ند، مواز یعقد مقارنه مع، یقارن ب، یقابل بین ۳. مقارنة
□ vt (- -)	۱. تهریب نهیی ۲. نهیکاته تهریب یان هاوجووت
	۱. پرازی ۲. یجعله موازاً أو مطابقاً
parallelogram /pəˈrælələɡræm/ n [C]	شیوه په کی لاتهریب
	شکل متوازي الأضلاع
paralysis /pəˈrælɪsɪs/ n [U]	(یفلیجی متدال) شه هتی، دهمله، شه پله، فالج شلل، فالج، تفلجین
paralyse /pəˈræləɪz/ vt	یفلیجی نه کات، په کی نه خا یشل، یصق، یطل
paralytic /pəˈrælɪtɪk/ adj	که سیکلی فلیج، شه لهل، یفلیجی، په یوه ندی هه په به یفلیجی یه وه

(الشخص) مشلول، أشل، شللي، متعلق بالشلل	parameter /pəˈræmətə(r)/ <i>n</i> [C]
سنوور (سنوری) شوپن یا بابت، تبابا نه گوهور حد (حدود مکان او موضوع)	paramount /pəˈræmaʊnt/ <i>adj</i>
زیاتر، بهرتر، گوره تر، بالا، سرؤکی اسی، اعلی، اعظم	parapet /pəˈræpt/ <i>n</i> [C]
سه نگر، چه پر، بهر بهستی نزم، پری یان بهر یانگی متراس، حاجر منخض	paraphernalia /pəˈræfəˈneɪliə/ <i>n</i> [U]
کهرسته، سامانی که سنی آدوات، معدات	paraphrase /pəˈræfrɪz/ <i>vt</i>
دایده ریژته وه، سهرله نوی دارشته وهی ده قیک عید البک، صیاعه جدیده نص ما	parasite /pəˈræsait/ <i>n</i> [C]
۱. مشخوژ نازهل یا روهک ۲. مشه خوژ، له سهر زینده وهی که نه زی ۱. طفیلی، حیوان او نبات مطلق ۲. الطفیلی، العالة علی غیره	parasol /pəˈræsol/ <i>n</i> [C]
چه تر، سوکه پهره شوت بو پاراستن له هه تاو، سیوان سیهوانه مظله خفیفه للرقایه من الشمس	paratrooper /pəˈrætruːpɔ(r)/ <i>n</i>
په ره شوته وان مظلی	paratroops <i>npl</i>
په کیک له سهر یازانی په ره شوته وان أحد جنود المظلات	parcel /pɑːsl/ <i>n</i> [C]
۱. دهسته، بهسته، گورزه، شتومک ۱. رزمة، طرد	part and ~ of
به شیک جیا نه کراوه له جزء لا یتجزء من	part ~ out (- -) <i>vt</i>
دابهشی نه کات، بلاوی ده کاته وه یقسم، یوزع	parch /pɑːtʃ/ <i>vt</i>
۱. (خوژ، گهرمی) ووشک نه کاته وه، تینوی نه کات ۲. ووشکی نه کاته وه به گهرمی، سوری نه کاته وه	parentage <i>n</i> [U]
۱. (الشمس، الحرارة) تجفف، تعطش ۲. تجنی بالحرارة یحصص (پۆلکه) بهزالیای سوره وه کراو	parent /ˈpeərənt/ <i>n</i> [C]

بازلاء محصه	parchment /pɑːtʃmənt/ <i>n</i> [C,U]
که قالی ته نک، که قال، کاخه زی ته نک رق، ورق نفیس شیه بالرق	pardon /pɑːdn/ <i>vt</i>
لنی ده پوری هه فووی ده کات لی دهوریت، ده به خشیته یسامح، یغفر عن، یغفر	pardonable <i>adj</i>
به خشین، لیوردن، تیورین عفو، مغفرة لنی ده پوریت، شایسته ی لی بوردن و دلخوشونه	pardonably <i>adv</i>
یسمن غفرانه، قابل للغفر به شیوه یک شایانی لی بوورده علی نحو قابل للغفر او المغفرة	pare /peə(r)/ <i>vt</i>
پاکی ده کات، توینکی لی نه کاته وه یقتش، یقتش ورده ورده نزمی نه کاته وه یخفصه تدریجیا	parings /ˈpeərɪŋz/ <i>npl</i>
توینکل، نینو کهر قشر، قشرة، قلامه نینو کهر قلامه الأظافر	parent /ˈpeərənt/ <i>n</i> [C]
به کک له باوان، به کیک له دایک و باوک، باوک یا دایک أحد الوالدین، أب أو أم	parentage <i>n</i> [U]
بنه ماله، بنه چه، ره چه له ک أصل دایک و باوکی نه ناسراو، بن بنه ماله مجهول الأصل / الأبوين	parental /pəˈrentl/ <i>adj</i>
باوکانه، دایکانه، باقینی، بابینی نسبه إلى الوالدین، نسبه لأحد الأبوين	parenthesis /pəˈrɛnθəsɪs/ <i>n</i> [C] (<i>pl -eses</i>)
رسته ی به ره لستی کردن، به یف یان رسته یا نا به را دو که قاناندا (له) شیوه گی کوژدا (که وانه کان ( )):	parentage <i>n</i> [U]
جمله اعتراضیه، (فی صیغه الجمع) اقواس ( ) نیوان که وانه کان، نمایشکاری بین اقواس، اعتراضیا	parentage <i>n</i> [U]
~ <i>ed</i> peas	parentage <i>n</i> [U]
~ <i>ed</i> peas	parentage <i>n</i> [U]
~ <i>ed</i> peas	parentage <i>n</i> [U]

parenthetical /pə'renθetɪkl/ *adj* پرستە ئێوان دوو
کەوانە یا دوو هیلال

اعتراشی بین هلالین أو قوسین

pariah /pə'raɪə/ *n* [C] نەویست، قیزەون
منبوذ

parish /pə'rɪʃ/ *n* [C] ئەبرشە، ناوچە پە کە قەشە
خزمەتی ئە کات کلیسە، ئەنجوومەنی ئەبرەش

أبرشية منطقة يرهاها كاهن أو قسيس، وحدة إدارية في مقاطعة
انجليزية كنيسة / مجلس الأبرشية

parishioner /pə'rɪʃənə(r)/ *n* [C] دەست و
پەپوهندی کلیسە ی ژدەفەرادیڕەکی
من رعایا كنيسة أو أبرشية

parity /pə'rɪti/ *n* [U] هەپەکی، پەکسانی، هەمبەری
تساوی، تعادل، تكافؤ

park /pa:k/ *n* [C] ١. باخچە ی گشتی ٢. باخچە ی
گەورە ی کۆشک ٣. وێسگە ی ئۆتۆمبیل

١. حديقة عامة ٢. حديقة كبيرة تابعة للقصر ٣. موقف للسيارات
٤. باخچه ی گشتی national ~

٤. متره عام

٥. ئۆتۆمبیلە کە لە شوینی گشتی یا وەستگە ئەوەستێنێ ☐ vi

یوقف السیارة في مكان عام أو موقف للسيارات

'parking lot *n* لە ئەمەریکا شوینی وەستانی ئۆتۆمبیل
(في امريكا) موقف للسيارات

'parking meter *n* راگری وەستانی ئۆتۆمبیل،
چاودێر

عداد وقوف السيارات

parliament /pə:ləmənt/ *n* [C] پەرلەمان، جفتاگەلی،
ئەنجوومەنی یاسادانانی بالا

البرلمان، الهيئة التشريعية العليا

parliamentary /pə:lə'mentəri/ *adj* پەرلەمانی،
نۆینەری

برلماني، نيابي

parlour /pə:lɔ:(r)/ *n* [C] ژووری دانێشتن لە میوانخانەدا
دالان ژوورا پیشوازی یێ

صالة الجلوس في فندق، حالة الاستقبال غرفة الجلوسه

'parlour maid *n* [C] کارە کەری مال، (خزمە تکاری
خواردن ئامادە کردن) (پەرەواردلە گەل waitress)

وصيفة المنزل (للخدمة على المائدة) (قارن waitress)

parochial /pə'rɔ:kiəl/ *adj* ئەبرەشی، پەپوهندی بە
ئەبروشیەر وەهەپە (قەشە)

أبرشي، متعلق بالأبرشية

a ~ outlook / mind تێ روانینی تەسک / بیر
تەسک

(مجاز) محدود، ضيق نظرة / عقلية ضيقة

parody /pə'rɒdi/ *n* [C,U] (*pl* -dies) کاری وێهەیی
لاسا ی ریازی نوسەرێک پکاتەو بە مەبەستی گائە پێ
کردن، لاسایکردنێکی گائینە

عمل أدبي يقلد أسلوب كاتب ما بقصد السخرية؛ محاكاة هزيلة
لنزي وهزجريت، جاولن کردن، ترانه پیکرینی ☐ vi
بحاكي اسلوب كاتب آخر للتليل منه

parole /pə'rəul/ *n* [U] پەیمان، بەلێنی شەرف
(سویندی دیلە کە بە هیچ جوۆری هەولێ دەربازبوون
نەدات)

عهد، وعد شرف (بأخذ الأسير على نفسه بأن لا يحاول الهرب)

پەرول، راز، بەرددوت ~ *a prisoner of war who is on*
(ب مەرج) هەولێ هەلھاتن نەدات، دیلی جەنگ نازاد
دەکرێت بە مەرجێ هەولێ هەلھاتن نەدات

أسير حرب مطلق السراح على شرط أن يحاول الهرب

paroxysm /pə'rɒksɪzəm/ *n* [C] ئۆرە، پەژی، کەوتوی
نەخۆشی کتو پری
نوبة مرض مفاجئة

parquet /pə:ket/ *n* [U] بارکیت، زەوی فەرش کراو
بەپارچە تەختە ی نەخشکراو، بەرمانی دپکری
الباركية: أرضية مفروشة بقطع خشبية مزخرفة

parricide /pə'rɪsaɪd/ *n* [C,U] باب کوژ، پەکی دایک
یان باوکی خۆی کوشتن
قاتل أحد أبويه، قتل أحد الأبوين

parrot /pə'rɒt/ *n* [C] تووتی، کەسێک ژۆر قەسە ی
کەسێکی کە دووبارە پکاتەو، ژۆربێنی
ببغاء، شخص يردد أقوال غيره

parry /pə'rɪ/ *vi* (*pt*, *pp* -ried) خۆی ئێ بە هەلەدە کات
(لێدان) خۆی دور دەخاتەو لەو ئەلامدانەو ی پرسپاری
يتعاضى أو يتفادى (ضربة مثلاً) (مجاز) يتجنب الإجابة على سؤال

parse /pə:z/ *vi* پێناسە ئەکات، (وشە یان پرستە)شی
دەکاتەو

- يعرب (كلمة أو جملة)
parsimonious /pa:si'monius/ *adj* چروک
 مالداري کمر دهست نووقاوه، گیره
 شحيح، مقرر، مبالغ في الاقتصاد
parsley /pa:sl/ *n* [U] مدهده نووس، مدهده نووس
 البقدونس
paranip /pa:snip/ *n* [C] گيزه ر ی سهی
 الجزر الأبيض
parson /pa:sn/ *n* [C] قهشه، تولدار
 (ل. د) قسيس
'parsonage *n* [C] باره گای قهشه تولدارگه
 منزل القسيس، مقر او وظيفة القس
part /pa:t/ *n* [C] ۱. پهرت، پار، پاژ، پارچه، بهش، کهرت
 ۱. جزء، قسم
for the most ~ زوری بهی جار، تاراده بهک
 في أغلب الأحوال
in ~ بهش بهشی نه کات
 جزئیا، إلى حد ما
 ۲. (لهشیوه گمی کوزدا) لهو ناوه / نهو
 ناوچانه ۳. پارچه، بهشیک له بهشه پهکسانه کان
 ۲. (في صيغة الجمع) في هذه / تلك الأنحاء ۳. جزء واحد من
 الأجزاء المتساوية (لشيء)
A minute is the sixtieth ~ of an hour خولهک
 بهشیکه له بهک لهسه رشهستی کاتزمیریک
 الدقیقة جزء من ستین من ساعة
a ~ in a play ۴. بهش، رول، دور، دخاپیتیت
 ۴. حصه، نصیب، دور
actors learning their ~ s نهکهره کان ههلهدهستن به
 دهرخ کردنی رولی خوینان
 ممثلون يقومون بحفظ أدوارهم
on my / his ~ له لایه ن منهوه / له لایه ن نهوهوه
 من ناحيتي / ناحيته
take ~ in بهشداري نه کات، هاویهشی نهکا
 يشترك في، يساهم
for my ~ له لایه ن منهوه، نهوهی په یوهندی به منهوه
 هه په
 من جهتي، فيما يتعلق بي
take sb's ~ ۵. لاگیري نهکا، دهمارگیری بو نهکا

۵. يتصب له، يتعاز إليه
 ۶. پهباشترین شیوه سهیری نه کات،
take sth in good ههلسوکهوتی له گدل نهکا
 ۶. يأخذه على محمل حسن
 ۷. (ریزمان) بهشیکي ناخافتن (ناو، فرمان،
 ~ of speech پیت)
 ۷. (في النحو) جزء من أجزاء الكلام (اسم، فعل، حرف)
 ۱. دابهشی ده کات، بهش بهش جپای دهکاتهوه،
 □ *vt, vi* پارچه پارچهی دهکا
 ۱. يفرق، يقسم، يجزئ
The crowd ~ ed په لآف دېت، جهماوهر پلاو دهکاتهوه
 تفرق الجمع
Let's ~ friends با به هاوریانه لیک جپایینهوه
 فلنفرق أصدقاء
 ~ *company with* هه ربه که له ریی خویمهوه پروات،
 زیکفه دېن
 يذهب كل في طريقه، يختلف معه
 ۲. قزی پلاو دهکاتهوه
 ~ *one's hair* ۲. يفرق شعره
 ۳. خهرجی نه کات، وازی لی دیني
 ~ *with* ۳. ينفق، يتخلى عن
parting *n* [C,U] جپاوازی، جپاکهروهه
 فرق، مفرق
partly *adv* به شیک، کهمیک، تا راده بهک
 جزئیا، إلى حد ما
'part-song *n* [C] گورانی دابهشکراو: گورانی بهک
 بهسن دهنگ یان زیاتر
 الأغنية المقسمة: اغنية لثلاثة أصوات أو أكثر
'part-time /pa:t'taim/ *adj* تنها چهند کاتی نهخایه نی،
 زور ناخایه نی
 (العمل) يستغرق جزءاً من الوقت فقط، لا يتطلب دواماً كاملاً
 وانه وتنهوه کهمیک کاتی کاره که نه گری
 ~ *teaching* تدریس یستغرق جزءاً من وقت العمل
partake /pa:'terk/ *vi, vt* (*pt* -took /-tʊk/, *pp* -taken)
 ۱. بهشداري دکت بهشدار دېت
 ۱. يشترك أو يشارك في
 ۲. خوار دنه که بهش بهش نه کات
 ~ *of a mea'*
 ۳. هاوکاری ده کات، له همدنی تایه تمهندی دا

۲. یقاسم، یشاطر: یشاطر الطعام ۳. ینم عن، یشارک فی بعض الصفات
partial /pa:ʃl/ *adj* ۱. ناتواو، پارچهیی
 ۱. جزئی، ناقص، غیر کامل
a ~ success سه‌رک‌و‌تنی‌گرم و‌گوری
 نجاج جزئی
 ۲. بوی‌په‌روشه، پایه‌نده‌به ۳. لاپه‌نگیر، لاپه‌نگری ~ *to*
 ناپه‌کسان
 ۲. مولع ب ۳. متحيز، غیر منصف
partiality *adv* که‌میک، به‌ش به‌ش
 جزئی
partially /pa:ʃi:əli/ *n* [C,U] ۱. لاپه‌نگری،
 لاپه‌نگیری‌تاگری
 ۱. تحيز، محاباه
 ۲. ئاره‌زومه‌ند، هه‌وس، هه‌ئال‌داری ~ *for*
 ۲. ولع او شغف ب
participate /pa:ˈtɪsɪpeɪt/ *vi* هاوبه‌شی، به‌شداری
 ده‌کات
 یشارک، یقاسم، یشاطر
 به‌شداری خهم و په‌زاره‌ی نه‌کات *~ in sb's suffering*
 یشاطر آلامه
participant *n* [C] هاوبه‌ش، به‌شدار
 مشترک، مساهم
participation /pa:ˈtɪsɪpeɪʃn/ *n* [U] پشکداری،
 بشکدار کردن، به‌شداری، هاوبه‌شی
 اشتراک، مساهمة
participle /pa:ˈtɪsɪpl/ *n* [C] شيوه‌گی بکهر یا
 ته‌واو‌کهر، ناقي هه‌بهر
 صیفة الفاعل أو المفعول
participial /pa:ˈtɪsɪpiəl/ *adj* تايه‌ته‌يان په‌پوه‌ندی
 هه‌په‌به‌ناوی بکهریان ته‌واو‌کهر، ئاوه‌ئناو پیک هاتوه‌ له
 ناوی بکهر یان ته‌واو‌کهر
 خاص أو متعلق باسم الفاعل أو المفعول، صفة مكونة من إسم
 الفاعل أو المفعول
particle /pa:ˈtɪkl/ *n* [C] ۱. گه‌ردیله، ده‌نکۆله،
 ته‌نۆجکه، پرتک، گه‌رد، له‌شک
 ۱. جزئی، دقیقه، شذرة، ذرة
 گه‌ردی توز ~ *s of dust*

(دقاتی) ذرات من الفبار
a, an, up, on ۲. (له‌په‌رماندا) ئامراز، پیت
 ۲. (فی‌النحر) أداة، حرف‌مفل
parti-coloured /pa:ˈti: kələd/ *adj* ره‌نگاو‌ره‌نگ،
 جو‌راو‌جو‌ر
 ملون، متعدد‌الالوان
particular /pa:ˈtɪkjələ(r)/ *adj* ۱. تايه‌ت
 ۱. معین
in this ~ case به‌تايه‌تی له‌م‌گیشه‌په‌دا
 فی‌هذه‌القضية‌بالذات
 ۲. تايه‌تی، تايه‌ت، په‌ئاگاوه *do sth with ~ care*
 له‌پکات، با‌په‌خی‌په‌ئهدات
 ۲. خصوصي، خاص بعله‌با‌هتمام خاص
 ۳. وورد بین، ستمه‌فایل *very ~ about what he eats*
 بوونی، ورد ته‌په‌توه‌له‌خوار‌ده‌کە‌ی
 ۳. مدق، صعب‌الأرضاء، شديد‌التدقيق فیما‌یا‌کله
in ~ به‌شيوه‌به‌کی تايه‌تی
 شکل‌خاص، علی‌الأخص
 □ *n* [C] خالیک یان ناوه‌روک
 إحدى‌النقط أو التفاصيل
go into ~ s ته‌چینه‌کا‌کله‌ی ناوه‌روکی با‌په‌تیک ته‌رخان
 ده‌کات، تايه‌تی دکت
 بدخل فی‌التفاصيل
particularize *vi, vi* به‌وردی با‌په‌تیک نه‌گه‌رپه‌توه
 یسره (تفاصيل) موضوع‌ما، یخصص
particularly /pa:ˈtɪkjələli/ *adv* به‌تايه‌تی، هورکا
 خصوصاً، علی‌الأخص
partisan /pa:ˈtɪzən/ *n* هافده‌ست، لاگر، ئالیکار
 متحزب، متعصب
partition /pa:ˈtɪʃn/ *n* [C,U] ۱. به‌ریه‌ست، دا‌پراو،
 دیواری ناوه‌وه، دا‌په‌رین، دا‌په‌شکراو ۲. به‌ش، پارچه
 ۱. حاجز، قاطع، جدار داخلي، فاصل ۲. قسم، جزء
 □ *vi* دا‌په‌شی نه‌کات، دا‌په‌شکراو
 یقسم، یجزی
 دا‌په‌شکراو به‌هوی به‌ریه‌سته‌وه
 منقسم بواسطة‌الحواجز
partner /pa:ˈtɪnə(r)/ *n* [C] هاوکار، هاو‌په‌ش
 هاو‌په‌ی له‌پاری دا، هه‌تکار

۱. شریک ۲. مراقص، أو مراقصه، شریک فی اللعب، أحد الزوجین
هه‌به‌ش، هاویه‌شی نه‌کا، هاوکاری نه‌کا، هه‌کاری □
دکت، هه‌فشی دکت
پشارک

*partnership /pa:tnəʃɪp/ n [C,U] هاویه‌شی کردن

شرکه، مشارکه
partook /pa:tu:k/ پروانه (partake)
أنظر (partake)

partridge /pa:trɪdʒ/ n [C] سوپکه (پانده)
(طائر الحجل)

party /pa:ti/ n [C] پارت، کۆمه‌له
حزب، طائفة، جماعة

the ~ line رامیاری پارت‌که

سیاسة الحزب

the ~ system ۲. سیستمی حزبی

۲. النظام الحزبی

په‌رژه‌وه‌ندی گشتی ~ putting public interest before
نه‌خاته پینش په‌رژه‌وه‌ندی پارت‌ایه‌تی ۳. لایه‌ن نیپ (له)
ناکۆکیدا ۴. ده‌سته، تیپ، کۆمه‌له

یضع المصلحة العامة قبل المصلحة الحزبية ۳. طرف فریق (فی)
نزاع مثلاً ۴. جماعة، فرقة، فئة:

a ~ line هیلێ ته‌له‌فونی هاویه‌ش

خط هاتنی مشترک

a dinner / birthday ~ ۵. ئاهه‌نگ، ئاهه‌نگی شه‌وانه:

خوان / جه‌ژنی له‌دایک بوون

۵. حفلة، سهرة: حفلة عشاء / عيد ميلاد

a ~ to and action ۶. هاویه‌ش: هاویه‌شی نه‌کا له

کاریکدا

۶. مشارک: یشارک فی عمل ما

pass /pa:s/ vi, vt ۱. ده‌روا به‌لایا، سه‌ر ده‌که‌وی، تی

ده‌په‌ریت

۱. یرب، یجتاز

~ ing through the village

after ~ ing the post office

A letter was ~ ed on to all the members of the

family ۷. ئاهه‌ ده‌گه‌یه‌نی، نامه‌که‌گه‌یه‌شته ده‌ست هه‌موو

له‌ندامانی خه‌یزان

۲. یبلغ (رسالة)، رسالة بلفت إلى جميع أفراد الأسرة
بهین زه‌جمه‌ت خوینه‌که‌م به‌ری P ~ the salt, please
نارونی الملح من فضلك

۳. سه‌رنج ده‌دات سووکه تواجی لی ~ a remark
له‌دات

۳. یسر به‌لاحظه‌ او بتعلق

~ the time of day with sb سلاف دکت، گفتی گو

له‌گه‌ له‌کات ۴. له‌باریکه‌وه ده‌روانه باریکی تره‌وه

یتبادل معه حديثاً خفياً ۴. یتقل من حالة إلى حالة أخرى

۵. نه‌مری، نامینی، لاله‌چی، customs that are ~ ing

نه‌ونه‌ریتانه‌ی به‌ره‌وه نه‌مان نه‌چی

۵. يموت، يزول: عادات في طريقها إلى الزوال

به‌ئاسوده‌یی مرد He ~ ed away peacefully

مات به‌سلام

The pain will soon ~ off ۶. بازای

نه‌ییت، بریار نه‌دات

سیکن الاتم سرباً ۶. یتر، یوافق علی

په‌رله‌مان بریاری دا له‌سه‌ر Parliament ~ ed the bill

په‌رژه‌که

أقر البرلمان المشروع

The bill ~ ed بریار له‌سه‌ر په‌رژه‌که‌درا

أقر المشروع

The examiners ~ ed the candidates بریاربندا به

ده‌رجوونی پالیو‌راوه‌کان

أعلن المستحقون نجاح المرشحين

The boys ~ ed the examination کۆره‌کان به‌سه‌ر

که‌وتووی تاکی کردنه‌وه‌که‌یيان نه‌نجامدا ۷. روته‌دات،

نه‌کری (گفۆگو له‌نیوان دوو که‌سدا) ۸. (ده‌م، کات)

به‌سه‌رده‌چی

إجتاز الأولاد الامتحان بنجاح ۷. یحدث یجری (حدث بین

إثنين) ۸. (الزمن، الوقت) یقضي، ینتهي

چۆن نه‌م ئیواره‌په How shall we ~ the evening?

به‌سه‌ر به‌رین؟

كيف ستقضي هذا المساء؟

کات زوو به‌سه‌ر چوو ۹. کاری Time ~ ed quickly

پێ نه‌کات، په‌واجی پێ نه‌دات

مضي الوقت سريعاً ۹. یضع فی التداول، یروج

به‌ند کرا imprisoned for ~ ing forged bank-notes

به‌هوی مامه‌له کردنی به‌پاره‌ی ساخته‌وه ۱۰. زیاده رۆی
نه‌کا، سه‌ر نه‌که‌وێ به‌سه‌ریا:

سجن بسبب ترویجه لأوراق نقدية مزيفة ۱۰. يتجاوز، يفوق:
چيروكه‌كه سنووری *a story that ~ es belief*
باوه‌پیتکردنی به‌زاند
قصه تفوق حد التصديق

۱۱. فرمان نه‌دا *~ judgement (up) on sb/sth*
به‌سه‌ریدا

۱۱. به‌صدر حکما

فرمان به‌سه‌ر که‌سیک یان شتیک نه‌دات *~ sb/sth by*
۱۲. له‌گه‌ل *(adv, prep)*

به‌صدر حکما علی شخص او شی. ۱۲. مع *(adv, prep)*
پایدا تپه‌ر نه‌ی، یان به‌سه‌ریا نه‌روات، *~ sb/sth by*
با‌یه‌خی پینادا، پشت گوئی نه‌خا
بهر به‌او علیه لا یوله احصاما، یفله

وای دانه‌نی، واهه‌ست نه‌کا *~ for*
یظنه، یحبه

رووداوه‌کان رووده‌ده‌ن، نه‌په‌یته‌وه‌و تپه‌ر نه‌ی به *~ off*
(ناشتی)

(الأحداث) تجري، تنقضي تضي (بسلام)

هزر دکت مروه‌ک دی به، *~ sth /sb/ oneself off as*
خوی نه‌گوری به‌شتن / که‌سن / یا سیفه‌تی هی خوی نه‌ی
یتعل لش. / لشخص / لنفسه صفة غير صفته

ده‌په‌یته‌وه، دل دگرت *~ out*
(ل. د.) یفی علیه

چاپوشی لی نه‌کا، پشت گوئی *~ sth / sb over*
نه‌خات

یتقاضی عنه، به‌مه‌له

۱. نه‌زموه‌که‌ی نه‌نجامدا (به‌په‌لی به‌سه‌ند) *□ n [C]*
۱. اجتياز امتحان (بدرجه مقبول)

سه‌ره‌کو تن له‌ وانه‌ی بیرکاری *a ~ in mathematics*
(به‌په‌لی به‌سه‌ند) ۲. راگه‌پاندن، ریگه‌پندان به‌تپه‌ر یون
نجاح في مادة الرياضيات (بدرجه مقبول) ۲. تصريح، إذن
مروور

(له‌شیوه‌کی *Things have come to a sad / pretty ~*)
ناکدا) ۳. باریکی شه‌زاو، ناهله‌موار، پاره‌کان ته‌شه‌نه‌یان کرد
یوناستیکی مه‌ترسیدار

(في صيغة المفرد فقط) ۳. وضع حالة حرجة: لقد تدهورت

الأمر إلى حد خطر

۴. روونه‌دات، نه‌روات *come to ~*
۴. یعدت، یجری

پارمه‌تی روودانی نه‌دا ۵. تپه‌راندنی *bring to ~*
تۆپه‌که‌له‌پاریزانیکه‌وه یو په‌کیکی تر ۶. سوکه‌جوله‌ی
ده‌ست (وه‌ک جوله‌ی ده‌ستی لالچی) ۷. لیدان (له‌
زۆرانبازی به‌ششیر) ۸. پاره‌و، که‌نده‌ر

یحدث، یجعله يحدث ۵. أمرار الكرة من لاعب إلى آخر ۶.
حركة يدوية خفيفة (كحركة يد الحارث) ۷. طعنة (في المبارزة
بالسيف) ۸. مر، مضيق

پروانامه‌ی زانکۆ به‌په‌لی به‌سه‌ند *a ~ degree*
شهادة جامعية بدرجة مقبول

ده‌فته‌ری بانک *'pass-book n [C]*
دفتر الحساب الجاري (مع بنك أو مصرف)

کلیلی گشتی، سه‌ره‌کی *'pass-key n [C]*
مفتاح عام

ووشه‌ی نه‌ینی، په‌یفا ناسکرنی *'pass-word n [C]*
کلمة السر

۱. (ریگاکه) کراوه‌په *passable /pa:səbl/ adj*
۲. به‌سه‌ند، مام ناوه‌ندی

۱. (الطريق) سالک ۲. مقبول، متوسط الجودة

به‌سه‌ندانه، به‌قنچی *passably adv*
علی نحو مقبول

۱. تپه‌ریون، گوێزانه‌وه، *passage /pasidʒ/ n [C,U]*
تپه‌ریون، گه‌شتیکی ده‌ریایی

۱. مرور، انتقال، اجتياز، رحلة بحرية

به‌سه‌ر چوونی ماوه *the ~ of time*
مرور الزمن

کورسیه‌ک نه‌گرتی به‌ره‌و *book one's ~ to New York*
نیویورک ۲. ری، گوێزه‌ر (له‌نیویورکه‌کان) ۳. جێ به‌جێ کردنی

پاسا په‌ک ۴. پرگه، پارچه، پده‌ش، (له‌په‌راو)
یبعجز مقعداً إلى نيويورك ۲. مصر، ده‌لیز (بین البحيرات) ۳.

إقرار قانون أو إجراء تشريعي ۴. مقطع، فقرة (من الكتاب)

سوار، گه‌شتیار، *passenger /pæsiŋdʒə(r)/ n [C]*
په‌یوار

راکب، مسافر

په‌یوار، تپه‌ریو *passer-by /pa:'səbaɪ/ n [C]*
مار، عابر سبل

- passion** /pæʃn/ *n* [C,U] ۱. سۆزی به تین،
سەوداسەری
۱. عاطفە، ھەری، ھیام
filled with ~ for sb ھەودا ئالی کەسیکە
یەمل عاطفە مشبۆرە لىخەس ما
fly into a ~ ۲. ھەلجەو ھەرق و کینەى ھەستاوہ
۲. یشناط غضب، ئارت ئاثر تە
the P ~ (چیرۆکی) ئازارە کانی مەسیح
(قەتە) آلام المسیح
passionate /pæʃənət/ *adj* بەسۆز، سەودا، شەیدایی،
ھەلجەو، سۆزدار
عاطفی، آنفەالی، مشبۆر عاطفە
passive /pæʃɪv/ *adj* ۱. سست، ئاچالاک
۱. سلبی، غیر فعال
~ obedience گوێرایە ئی کوێرانە، مل کەچ بوون
طاعة عیما، یشتلام
~ resistance بەرگری ئاکاریگەر ۲. فرمانیکی بەکەری
نادایار
مقاومة سلبیە ۲. (اقتل) مینی للمجهول، مثل
The letter was written yesterday دوینی نامە کە
نووسرا
کیت الرسالة بالأمس
passively *adv* بەسستی، بەمل کەچی، بە ین کیشە
بسلبیە، باستکانە، باستلام
passivity /pæʃɪvəti/ *n* [U] بەنەرئی، نەرئی،
سستی، ملکەچی
سلبیە، جمود، یشتلام
Passover /pa:seʊvə(r)/ *n* جەژنی مەسیح (لای)
جولەکە
عيد الفصح (عند اليهود)
passport /pa:spɔ:t/ *n* [C] ۱. گەشتنامە، دەریاز نامە،
پەساپۆرت ۲. شیوازی بەدەییانی ئامانجیک (بەناوبانگی
یان سەرکەوتن)
۱. جواز سفر، تذکرة مرور ۲. (مجاز) وسیلة تحقيق هدف ما
(کالشیە او النجاج)
past /pa:st/ *adj* رابوردو، بەسەرچو، تێپەریو
ماضی، غایر، سابق
۱. دەمی رابردوو یان روداوە کانی ۲. رابوردووی *n*

- کەسیک و ئەزمونە کۆنە کانی
۱. الزمن الماضي أو أحداثه ۲. ماضي الشخص و تجاربه
السابقة
۱. لەدوا *~ prep*
بەد
لەدوای کاتژمێر یانزەوہ
~ eleven o'clock بەد الساعە العادیة عسرة
۲. بۆ دوورتر، بۆ دوای ۳. سەرۆ، *walk ~ the church*
لە ژمارە ژۆرە:
۲. ەلی ەبەد، ەلی ما ورا ۳. فوق، ەفوق:
ئازارە کان لە توانادانە ین *pain that was ~ bearing*
آلام لا تطاق
ژۆرتەر، سەریاری ئەو، زیاتر لەو، دوورتر لەو *~ adv*
اکتر از آمد علی، ەبەد من
walk / hurry ~ and look the other way بە پەلە
بە لایدا ئەروا بە ین ئەوێ سەریان پکات
یسر / يسرع ماراً بهم دون أن يلتفت إليهم
۱. ھەویر ۲. ھەویری گوشت و **paste** /peɪst/ *n* [U]
ماسی ۳. لەزگە، کەتیرە، ھەلیر ۴. ماددە پەک کە بە کار دیت بۆ
دروست کردنی خشی لاسایی کراو (زەرد)
۱. عجينة ۲. معجون من اللحم والسمك ۳. لصوق، عجينة لصق
۴. مادة تستخدم لصنع الجواهر المقلدة
پێو ئەلکێ *~ vt*
یلصق
وێنە پەکی کیشراو بە پینوسی **pastel** /pæstl/ *n* [C]
رەنگاو رەنگ (پاستیل)
صورة مرسومة ب قلم ملون (باستیل)
سێرەریکی تەنک، کۆلکە سێرەری *~ shades*
ظلال باهتە
پاکی دەکا ئەو، **pasteurize** /pa:stəraɪz/ *vt*
باستەرە ئەکا، پاستور دکت
بیستر، یەقم بالبسترة
حەبی شەکرە، حەبی بۆ قورگ، **pastile** /pæstɪl/ *n* [C]
تەپکا خوش ھەلمی بۆ مالی
قرص سكری، قرص طبي للعلق
رابواردن، ئارەزوو، ھوێ **pastime** /pa:staɪm/ *n* [C]
(کات بەسەر یردن) مژولی
تسلية، هواية (التضية الوقت)

pastor /pa:stə(r)/ <i>n</i> [C]	قەشە، ئۆلدارى دېر راع، راعي كىسە
pastoral /pa:stərəl/ <i>adj</i>	۱. تەرشى، گۈندە وارى ئۆلدارى، نامەيا ئۆلدار
	۱. خاص بالاسقاف أو براعي أبرشية، رعوي نامەى (مەتران بۇ گاۋران)
~ letter	رسالة رعوية (من المطران إلى رعيته)
~ staff	گۆچاننى قەشە ۲. شوانكارى: تاييەت بەشوانكارى و مالات بەخىو كرون، دېھانى
	صلبان أو عصا الأسقف ۲. رعوي: خاص بالرعاة و تربية الماشية، ريفي
~ poetry	هۆنراۋەى شوانكارى الشعر الرعوي
□ <i>n</i> [C]	چىرۈك يان شانۇگەرى شوانكارى قصيدة أو مسرحية رعوية
pastry /ˈpeɪstri/ <i>n</i> [C,U]	ھەۋىركارى ھەۋىرە، ھەۋىرەمەنى
	قطير، معجنات، فطائر
pasture /ˈpa:stʃə(r)/ <i>n</i> [C,U]	لەۋەرگا، مىزگ، لەۋەر، چەرە
	مرعي، مجتمع، حشيش، كلاً
□ <i>vt</i>	مالات ئەلەۋەرپىتى، دجەرىت، ئەلەۋەرپىتى يرعى (الماشية)، ترعى العشب
¹ pasty /ˈpeɪsti/ <i>adj</i>	ھەۋىرى ۋەكو ھەۋىر، ھەۋىرى، بۆرەك
	عجيني، كالمجين
<i>a ~ complexion</i>	تېك ترشاۋ، دەم وچاۋى دائەپاۋ، رەنگ پەرسكاۋ
	وجه صاحب / تقاطيع شاحبة
² pasty /ˈpeɪsti/ <i>n</i> [C] (<i>pl -ties</i>)	لەفەى گۆشت قطيرة باللحم
¹ pat /pæt/ <i>vt, vi</i> (-tt-)	لېدانى سوۋك يرت، يضر بلفظ
~ <i>a dog</i>	بۇ يارى كرون دەست بەسەگەكە دېنىت يداعب كلبا بالتريت عليه
~ <i>sb on the back</i>	دەست لەپشتى دەدات يرت على ظهره
□ <i>n</i>	۱. لېدانى ھىۋاش (بەمەبەستى گالتە كرون)

۲. پاكتەنى كەرە، تېابەك نېشىكى ۱. تربيت، ضربة خفيفة (بقصد المداعبة) ۲. قالب من الزبد أو ما أشبه	
² pat /pæt/ <i>adv</i>	لەدەمىدا، لېكدايى، قامادە، يىن دوۋ دلى في اللحظة المناسبة: جاهزاً، بدون تردد ۋەلامەكەگەبشت بە دلىايى و يى ~ The answer came پارايى أبى الجواب دونما تردد
patch /pætʃ/ <i>n</i> [C]	۱. پىنە، پارچە ۱. رقعة
<i>a dog with a white ~ on its neck</i>	۲. پەلەى رەنگ جياۋاز لە دەۋرۋ بەرەكەى
	۲. بقعة يختلف لونها عما حولها
<i>the cabbage ~</i>	۳. پارچە زەۋىيەكى پېچوك بۇ چاندنى سەۋزە
	۳. قطعة صغيرة من الأرض لزراعة الخضروات
<i>not a ~ on</i>	روى ھەلەنگاندن نى يە، رېئۇ نىە لە نيوانياندا
	لا وجه للمقارنة بينهما، لانتبة بينهما
□ <i>vi</i>	پىنەى ئەكا يرقع
~ <i>up</i>	خىراچاك ئەكرىتەۋە
<i>on old ~ ed-up motor-cycle</i>	يصلح أو يرم على عجل ناكۆكى لائەبات بە شىۋەيەكى كاتى ~ <i>up a quarrel</i> (مجاز) يسرى خلافاً بشكل مؤقت
patchwork <i>n</i> [U]	پىنە كرون، پىنە كرن، (لېفە) لەچەند پىنە يەكى جياۋاز پىكھاتىنى
	ترقيع، (لحاف) مكون من رقع مختلفة
patchy <i>adj</i> (-ier, -iest)	(پىنە كرىن) لەچەند بەشېكىكى جياۋاز
	(مجاز، العمل) مؤلف من أجزاء متفاوتة
pate /pæt/ <i>n</i> [C]	سەر، ھەچنىن (ل. د تېكما) رأس
patent /ˈpeɪnt/ <i>adj</i>	۱. ديار، پرووت پرووناكى ۱. واضح، جلي
	لاشكرايە كە ھە ~ that he disliked the idea حەزى لە بۇچۈنەكەى نى يە

واضح أنه لا يجب أراءه
 ۲. مافی دولت له به کارهتیاو پاراستنی و ~ letters
 داهیتان
 ۳. حق الدولة في إستغلال و حماية الإختراع
 ۴. داهیتانی تۆمارکراو: دهرمانی *a ~ medicine*
 تۆمارکراو (رینگه نادریت به بهرهم هیتانی و فروشتی تنها
 بۆده زگایه که نه ییت)
 ۳. إختراع مسجل: دواء مسجل (لا یسمح بابتاجه أو بیعه
 إلامؤسسة واحدة)
 نایابی به دهستهیتان و بۆته خانکردهتیکی □ *n [C]*
 دروستکراو به بی بیوه یی داهیتانه که ۲. داهیتانیکی
 تۆمارکراو
 (إبتیاز مصنوع بموجب) براءة الإختراع ۲. إختراع مسجل
 داهیتانیک تۆمارنه کا □ *v*
 یسجل إختراعاً
 خاوهن داهیتان، داهیتانی *patentee /pə'tenti:/ n [C]*
 دروستانه
 صاحب الإبتیاز أو براءة الإختراع
 دای بایی، په یوهندی به باوکهوه *paternal /pə'ta:nl/ adj*
 هه په
 أبوي، یصل بالأب
 باوکانه، ناپانی *paternally adv*
 أبویاً، والدياً
 باوکه پته، بایینی *paternity /pə'tɜ:nəti/ n [U]*
 أبوة، صلة الأیرة
 باب نه ناسراوه، بنچینه، بنه پته، ~ *unknown*
 سه رجاوهی دروست بوون
 مجهول الأب، (مجاز) أصل، منشأ
 ۱. راگه، پیرهو، راگوژه *path /pɑ:θ/ n [C] (pl ~ s)*
 ۱. طریق
 ری، راگه، رینگه، شفه ری، ری گوژه ۲. پروانه ~ *way*
 (foot) پیرهوی پیاده، به راوردبکه (pavement) ۳. پیرهو:
 ریرهوی مانگ به دهووری زهویدا
 (مجاز) مسلك أيضا ۲. (أیضا ~ foot) درب، ممر المشاة قارن
 (pavement) ۳. مسار: القمر حول الارض
 the moon's ~ vonnd the earth
 گوژه، پارهو، ریرهوی پیاده *pathway n [C]*
 درب، مسلك، ممر المشاة

خهمناک، خه ماوی، په ریشان *pathetic /pə'tetik/ adj*
 حزین، محزن، مشیر للشاعر
 ههست خوئین، کاریگه *pathetically adv*
 علی نحو محزن أو مؤثر
 باتولوجی، *pathological /pəθə'lɒdʒɪkəl/ adj*
 نه ساهی
 باتولوجی، مرضی
 پاسولوجی زان: *pathologist /pəθɒlədʒɪst/ n [C]*
 تاییه تمه نه له نه خوشیزانی، نه ساهیزان
 الباتولوجی: الأخصائي في علم الأمراض
 پاسولوجیا: زانستی له *pathology /pəθɒlədʒi/ n [U]*
 سه رنه خوشیه کان، ناه ساهی زانی (هویه کانی و نیشانه کانی)
 باتولوجیا، علم الأمراض (أسبابها و أعراضها)
 دلسوژی، دلوفان، ههست *pathos /peɪθəs/ n [U]*
 یزوین، شتیک ههست بوروژینی
 الباعث علی الشفقة، الشيء المشیر للعواطف
 ۱. نارامگرتن، بهرگه گرتن، *patience /peɪns/ n [U]*
 هه دار، هه دان، له سه رخوین
 ۱. صبر، إحتیال، حلم، أناة
 لئی ییزار بووه، نارامی لی براوه *out of ~ with*
 ۲. په کئی له یاریه کانی کاخهز (تنها کسمی یاری پین نه کات)
 خاق ذرعاب، نند صبره من ۲. إحدى أنساب الورق (یلعیها
 شخصی واحد عادة)
 به نارام، نارام گر، دل فراوان *patient /peɪnt/ adj*
 صبور، صابر، حلیم
 نه خوش (له ژیر چاودیری پزیشکی) □ *n [C]*
 مریض (یخضع للعلاج الطبي)
 شیخ، سه رخیزان، په تروه *patriarch /pə'tɪərɪə:k/ n [C]*
 شیخ جلیل
 هینم، خانه دان (به) *patrician /pə'tɪrɪən/ n [C], adj*
 تاییه تی له رومای کوئن، خانه داتی
 شریف، نبیل (بخاصه فی روما القدیمة)
 میراتی، *patrimony /pə'tɪrɪməni/ n [C] (pl -nies)*
 پاشمانی
 إرث، میراث
 نیشتمان په روه: کهس *patriot /pə'triət/ n [C]*
 نیشتمانی خوی خوش بوی
 الوطني: المحب لوطنه والفیور علیه

patriotic /pə'tri:ʊtɪk/ *adj* نیشتمان پەرست، وولات
پاریز، دهمارگیر پو وولات
وطني، متصب للوطن

patriotism /pə'tri:ʊtɪzəm/ *n* [U] نیشتمان پەرور:
خوشه و پستی نیشتمان
وطنیه، حب الوطن

patrol /pə'trəʊl/ *vt, vi* (-||-) پاسهوانی نه کات، پاسهوانی
دکت

یخفر، یخس، یخفر بدوریه (حراسه)
□ *n* [C,U] پاسهوان، پاسهوان، دهسته به ک پشداران
دوریه (حراسه مثلاً)

soldiers on ~ دهسته ی پاسهوانی وه ک سربازان
همه لدهستن به نیشکچینی (پاسهوانی)
جنود یقومون بدوریه (حراسه)

پاسهوانی همیشی یو دهریا ~ *constant sea and air*
و ناسمان ۲. دهسته به ک سرباز یان کشتی یان فرکه هه ل
نسن به کاری پاسهوانی

حراسه دانسه للبحر والجو ۲. جنود او سفن او طائرات نفوم
بدوریات حراسه

patron /pə'trɒn/ *n* [C] ۱. چاودیر، پشتوان، پاریزه،
پشتیقان ۲. معهیل، کسرباری همیشی (وه ک لای
بازرگانیک)

۱. الراعی، النصیر، الحامی ۲. زیون او عمیل دائم (لمتجر مثلاً)
پیروزی پاریز، فهکار، دهسته ی چاودیران، *saint* ~
پاوه ر

القدس الراعی او الشفع

patronage /pə'trɒnɪdʒ/ *n* [U] ۱. کومه ک کردن،
چاودیری، ناگاداری چاودیری، گوهدان، پشتیقانی، هاندان
۲. مافی چاودیری، مافی به خیکو کهر بو دامه زرانندی نه وه ی
شاپسته ی کارکردنه ۳. مامه له ی پله پهرز کردنه وه، بالا کردن
۱. دعم، رعایه، تشجیع ۲. حق الرعاية: حق الراعی فی تعیین
من یشاء فی الوظیفه ۳. معامله بترفع و استعلاء

patronize /pə'trɒnaɪz/ *vt* ۱. چاودیری نه کات، هانی
نه دات بو (ویزه، هونر) ۲. هانی نه دات، مامه له ی چاکسی
له گه ل نه کات، (لووت پهرزی له گه ل نه کات)

۱. یرعی، یشع (الأداب، الفنون) ۲. یعامل باستعلاء

1 patter /pə'tɜ:(r)/ *n* [U] ۱. دهنگی هه لکولین یان دهنگی
هه نگاونانی پی

۱. صوت نفر او وقع خطوات

the ~ of rain on a roof دهنگی هه لکولین یان به هه نگاونانی پی دایه
دهنگی هه لکولین یان به هه نگاونانی پی دایه

□ *vi*

یحدث صوتاً شبيها بالنقر أو وقع الأقدام

2 patter /pə'tɜ:(r)/ *n* [U] ۱. ناخاوتنیکه (هه ندی کس
به کاری نه هینن) ناخافتنی (فروشی، گهروک)
۱. رطانه (تستخمه فاته من الناس)

ناخافتنی زمانی دزان، پریزی، بوچیژی *thieves ~*

۲. دهسته وازه ی تایهت به زمانی گاته بازان
رطانه الصرص ۲. عبارات خاصه سریعه یردها الحاروی او
المهرج

pattern /pə'tɜ:n/ *n* [C] ۱. نمونه، نمونه یه کی نایاب
۱. مثال، نموج یختدی

a ~ of all the virtues نمونه یو هممو چاکه کان
۲. نمونه ی برین ۳. نمونه ی پارچه، کوتال، سهره برشت،
تالی کوتال ۴. نهخش و نیگار (له سهر دیوار یان فهرش)

نموج لجميع الفضائل ۲. نموج للتفصیل ۳. عینه، مسطره
(بخاصه من قماش) ۴. نقش زخرفی (علی حائط أو بساط)

paucity /pə:'sɪtɪ/ *n* [U] دهگهمن، کمی، هندکایی
قله، ندره

paunch /pə:'ntʃ/ *n* [C] ۱. زرگ، سک، زگی گه وره
کرش، بطن ضخیم

pauper /pə:'pɔ:(r)/ *n* [C] ۱. ههزار، وهبدن، سهرگردان
(به تایه ته نه وانه ی به یارمه ته کساننی تر نه زین)
محتاج، فقیر، معوز (بخاصه من یعیش علی معونه خیریه)

pause /pə:'z/ *n* [C,U] ۱. ماوه ی راوه ستانی کورت
موه قهت، راوه ستاند، فههسان
۱. توقف مؤقت

۲. دوودلی ده کات / تی پروانی، هیواداری *give ~ to*
۲. یجعله یتردد / یتأمل

□ *vi* راده وه ستیت، دودلی نه کات
یتوقف، یتردد

pave /peɪv/ *vt* راستی نه کاته وه، قیرتاوی نه کات
یرصف، یبسط

رینگه ی بو نه کاته وه، ناماده دکت، *~ the way for*
رئی بو خوش نه کات
(مجاز) یسهل السیل ل

pavement *n* [U] شوسته‌ی روپكا، په پاره، وه‌خړی
په پاری
رصف الشارع (طوار)

pavilion /pəˈvɪljən/ *n* ۱. بینای پشانگه ۲. خانووی
تایه‌ت به یاریکهران له پارېگه ۳. چادری گه‌وره، که‌پر
۱. بناء في معرض ۲. مبنى خاص بالاعيين في أرض الملعب ۳.
خیمه کبیره، سراق، صیوان

paw /pɔː/ *n* [C] له‌پی چانه‌وه‌ری، له‌پ، سسی نازده‌ل به
په‌نجه‌کان و نیژکه‌کانی‌وه، (بو‌گه‌مه) ده‌ستی مروف
کف الحیران بأظفاره أو مخالفه (للدعابة) ید الإنسان
لنی ده‌خشی‌نی، لنی ده‌دا به‌سم، (له‌سپ) □ *vt*
به‌سمی له‌زه‌ویه‌که نه‌دا
یسس أو يضرب بالبرائن، (الحصان) يضرب الأرض بحافره
که‌مترین به‌ش، پی بایه‌خترین ¹**pawn** /pɔːn/ *n* [C]
پارچه‌ی جوندی له یاری شه‌ترنچ، گره‌و، یاری، په‌پاک،
په‌یاده، ره‌ین، بو‌که‌له به‌ده‌ست خه‌لکه‌وه
بی‌دی: أقل القطع شأنًا في لعبة الشطرنج الآلة، اللعبة، دمیة فی
أیدی الآخرین
²**pawn** /pɔːn/ *vt* ره‌ین نه‌کا، گره‌و نه‌کا
یرهن
ره‌ین، گره‌و (به‌تایه‌تی له‌ده‌سته‌واژه)، بارمه *n in ~*
ره‌ن (فقط فی العبارة) مره‌ن، مودع کرهن
کاتزمیره‌که‌ی له‌بارمه‌دایه *His watch is in ~*
إن ساعته مره‌نة

pawnbroker *n* ره‌ین‌که‌ر، خاوه‌نی نویسنگه‌ی
(ره‌ین) کردن، بارمه‌دانان
مسترهن، صاحب محل الرهنات

pawn-shop *n* [C] گره‌وگه: نویسنگه‌ی ره‌ین کردن
الره‌ن: مکب الرهنات

pawpaw /pəˈpɔː/ *n* پروانه *papaya*
انظر *papaya*

pay /peɪ/ *vt, vi* (*pt, pp* paid /peɪd/) ۱. ده‌دات،
۱. یدفع، ی‌دی
جی‌به‌جی‌ی ده‌کات، هافل ددت، نه‌یگه‌رینته‌وه *~ back*
بو‌خواه‌نه‌که‌ی دزفریت، ه‌دگه‌رینت (ده‌ین)
یفی (ما‌علیه من دین)
پاره‌که نه‌داته‌وه به‌که‌سپک وله کار ده‌ری *~ sb off*
ده‌کا ۲. نازار نه‌چیزی، نرخی (ه‌له‌په‌ک پان ریازی خراب)

نه‌دات، سزادکت
ی‌طی شخصاً حساب و ی‌طرده من العمل ۲. تألم، یدفع ثمن
(غلطه أو مسلك شائن)

~ attention to ۳. ناگار ده‌ینت، گو‌هددت
۳. یتبه‌الی

~ a visit / a call سه‌ری لن نه‌دات، سه‌رادت
یزور

~ a compliment چاکه‌کانی ده‌نی، ه‌ه‌نی ده‌دات
به‌باسکرد، هافل دکت، ماستای بو‌ده‌کا
ی‌نی علی، ی‌طری، ی‌عامل

~ out ۱. خاوی نه‌کاته‌وه (په‌ت)
۱. یرخی (جبلًا)

□ *n* [U] کرې، مووچه
اجر، راتب

payable *adj* هافلپاره، دانبار، نه‌ین بدری
(البلغ) ممکن أو واجب الدفع

payee /peɪiː/ *n* [C] به‌ر، هافلگار، وه‌رگر
المدفوع له

paymaster *n* [C] وه‌رگر، موچه‌فان (به‌تایه‌تی
له‌له‌شکردا)
مأمور الصرف، صراف الرواتب (بخاصة فی الجيش)

payment /peɪmənt/ *n* یندان، دان، بری پاره‌ی دراو،
نه‌داکرن، یندانی خه‌لات، سزا
دفعه، دفع، مکافاة، عقوبة

pea /piː/ *n* [C] پوله‌که، ماش، که‌لی
البازلاء، سلة، حبة بازلاء

peanut /piːnʌt/ *n* پاقله‌ی سودانی، زر فستق
فول سودانی

peace /piːs/ *n* [U] ۱. ناشتی، ناسایش
۱. سلم، سلام، أمن
at ~ with neighbouring countries make one's ~
ناشت ده‌ینته‌وه له‌گه‌لدا ۲. پشوو، ه‌مین
with sb ی‌ت‌صالح مع ۲. راحة، هدوه، إطمئنان
دلنایی، ناسوده‌یی، پشوو، ه‌ه‌وانه‌وه، بال *~ of mind*
ه‌ینایی
راحة البال
بین ده‌نگ نه‌ین، ه‌مین نه‌ین، مت نه‌ین *hold one's ~*
ی‌صمت، ی‌لزم الصمت

~ offering	ناشتی هینەر، هینەر کهره
peaceable adj	شیء یقدم طلباً للسلام ناشتی خوازی، دهست فیلک
peaceably adv	مسالم، محب للسلام بهناشتی خوازی، بهناسایشی
peaceful /pi:sfəl/ adj	۱. ناشتیخوازی، سهرسفلک هینامت ۲. هینەر، هه دار، فاسوده
peacefully adv	۱. مسالم، محب للسلام ۲. هادی، ساکن ناشتیانه، بهناشتی
peacemaker n [C]	بسلام، بهدو ناشتیکار، ناشتی دروست کهر، ناشت کهرهوه
peach /pi:tʃ/ n [C,U]	صانع السلام، مصلح داری قوخ رهنکی میخه کی مه یله و زهره، ئه روك
peacock /pi:kɒk/ n. [C]	(شجرة) خوخ أو دراق، لون قرنفلی ضارب إلى الصفرة تاووس
pea-hen n [C]	الطاووس می یه ی تاووس
peak /pi:k/ n. [C]	انثی الطاووس ۱. لووتکی (چیا)، ئه وچ ۲. قه (جبل)
~ ed cap	۲. قه راخی شه یقه که چاو داپوشنی، تافهه
۳. گوپنک، تافهه	
۴. حافة القبة التي تغطي العينين ۳. الأوج، الذروة	
the ~ hours	کاتی قهره بالفی له (هاتو وچو)
	ساعات الأزدحام (فی المرور)
peal /pi:l/ n [C]	۱. له رانهوه، (زهنگ) لیدان، زهره زر
۲. لیدانی کۆمه له زهنگیک پیکهوه ۳. دهنگی هه وهره بروسکه	
۴. طنین، جلجلة (الأجراس) ۲. مجموعة أجراس تترع معاً ۳.	
	هزیم (الرعد)
~ s of thunder	بۆردومان / گرمه ی هه وهره بروسکه
	قصف / هزیم الرعد
□ vi, vt	له له رانهوه، بۆردومان له کات، زهره زر دکت
	یجبل، یقصف
pear /peə(r)/ n [C]	ههرمی دار یان هه لووه (شجرة) کهنری أو أجاص

pearl /pɜ:l/ n [C]	۱. مرواری، دور، شتیك وهك
	مرواری له جو؟ نیدا (وهك فرمینگ، دلقه شه ونم) شتیکی
	به هادار
۱. لؤلؤة، درة، شیء كاللؤلؤ جصاً أو مظهراً (كالدমে أو قطرة	
الندى)، شیء ثمين	
peasant /peisnt/ n	جووتیار، لادی، گوندی
	الفلاح، القروي، الريفي
~ labour	کارو باری جووتیاران
	أعمال المزارعين
~ ry n	جووتیار، لادیف جووتکار، چینی جووتیاران
	الفلاحون القرويون، طبقة الفلاحين
peat /pi:t/ n [U]	پیت: نه ته می بروه کی نیوه سووتاو
	وهك ووزه به کاردی، کۆته ره، چلۆسك، هه له زانالی یا نیف
	ره زی، لیزینگ
	الغث: نسج نباتي نصف مستقيم: قطعة من الغث الجاف
	تستخدم وقوداً
peaty adj	نیوه ناوساو، کۆته ره
	خنی، شیه بالغث
pebble /pebl/ n [C]	لم، زیغ، نیکه یا به رچانگان ژیه
	لۆری که له ری چیکری یه، گاشه، خلک
	حصاة، حصة
peccadillo /peka'dɪləʊ/ n [C] (pl ~ es)	هه له،
	گونه ها سفک، سه سته کی که له که سایه تی دا، هه له هه له،
	سوکه گوناھ
	زلة، هفوة، ضعف بسيط في الشخصية
peck /pek/ vi, vt	۱. ده نوکی لئ ده دات، کوئی ده کات
	به ده نوک
	۱. پتقر، پتقد (بالمنقار) يلتقط بالمنقار:
a hen ~ ing corn	مریشک دان نه خوات
	دجاجة تلتقط الحب
□ n [C]	به ده نوک چال هه له که نه ی ۲. (ل . د) بین
	ناره زوو نان ده خوات ده نوک لیدان (به ده نوک) ماسچیکی
	له نا کاو (بین سۆز)
	یخفر بالقر ۲. (ل . د) یاکل بدون الشهية نقره (بالمنقار) (ل . د)
	قيلة خاطنة (بدون عاطفة)
peckish adj	برسی
	(ل . د) جائع
peculiar /pr'kju:liə(r)/ adj	۱. نامۆ، یانی، ناباو، گیره،

سەپەر، ئەزى ۲. تايپەت، تايپەتى
 ۱. غەرب، غەرب مائوف ۲. خاص، خەسەب
 ~ to تايپەتە بە، تايپەت
 خاص ب، مەز
 جەلى تايپەت بەو
 ھۆرە
 لباس خاص بەھە القىلە
peculiarly *adv* ب گەرەبە، نامۇبە، گەرەبە، بە
 شەبە بەكى سەپەر
 عەلى نەو غەرب
peculiarity *n* [C,U] تايپەتە، گەرە، ئەزى، سەپەر،
 نامۇبە، شان، سەفە تەكى باش
 خەسەب، سەفە مەزە، غەربە
pedagogue /ˈpɛdɑɡɒɡ/ *n* [C] مائوفتە، پەرەدکار،
 فەرکار، سەپەر، پەرەز
 مەلم، مەلم، مەلم
pedagogy /ˈpɛdɑɡɒɡi/ *n* [U] ھونەرى وائە وئەو،
 فەرکارە، ھەنکارى زانە، فەر کردن
 فەن التەلم، عەلم التەربە
pedal /ˈpɛdəl/ *n* [C] پايدەر، جەن بىن (لە نامۇبە)
 دروماندە) پەنکار
 دواسە، مەند القەم (لە خەپا مەلا)
 بىن لە سەپەر پايدەرەكە دالەنە تا نامۇبەكە
 ۱ vi, vt (-||-) کار پەنکار، پايدەرەدە
 پەنکارە دواسە لتەشەلە
pedant /ˈpɛdnt/ *n* [C] خەو بەزانە، دانو، فەرکار، زانەکار،
 ھەنکار
 شەخس مەندەل مەدە عەلم
pedantry /ˈpɛdntri/ *n* فەرکار، ھەنکارى، زانەکارى
 حەلە، تەظاھەر عەلم
pedantic /ˈpɛdntɪk/ *adj* زانەکارى، زانەکارى
 مەندەل، مەدە عەلم
peddle /ˈpɛdl/ *vi, vt* فەرەشەپەرە، گەرەز، دەسەتەپەرە
 ئەگەرە بىن فەرەشتە وورەدەوالە کانە
 پەنکار مەن مەزل لآخر بىع خەدواتە
peddler *n* [C] فەرەشەپەرە، گەرەز
 مەنکار
pedestal /ˈpɛdɪstl/ *n* بىنە، بىنە کۆلە بەن پەپە

قاعەدە عەمەدە أو تەشال
pedestrian /ˈpɛdɪstriən/ *n* پەپەر، پەپەر
 ماش، سائەر
 ۱. پەپەرەندە بەپەدەوھەپە: پەپەر، پەپەر، پەپەر
 ۲. کەسەن قەسە نوپەنە پەزەر کەر بىن، جەسەر
 دەرە لە نەرەزە ھونەرى
 ۱. مەنکار مەشە: ماش، سائەر عەلى قەمە ۲. (الشەخس، کلامە،
 کاتە) مەل، مەل خال مەن المازەبە
pedigree /ˈpɛdɪɡri/ *n* پەسەن، ئەزاد،
 تەورەن، پەزەن
 نەسب، سەلە، أصل
 نازەلە پەسەن، وھەنەسەر
 ھەنەناتە أصیلە (مەرووفە نەسب)
pedlar /ˈpɛdlɑ(r)/ *n* [C] فەرەشەپەرە، گەرەز (سەپەر)
 (peddle) بکە، جەپەرە، جەپەرە
 مەنکار مەنکار (نەزەر peddle)
peek /pi:k/ *vi* پەدزەپەرە سەپەر ئەکات چاوا دالەگەرە،
 دەپەن پان فەپەرە دزەپەرە
 پەمق، سەلە، سەلە نەزەر
 ۱. دالەمەنە، تەپەنکارى لىن ئەکاتەو
 (بەرە، کافەزە دەرە، تەپەنکارى دار) سەپەر دەت (تەپەنکارى
 رادەت) تەپەنکارى لىن ئەکاتەو، ئەکەوئە خوارەو، ئەوەرە
 ۱. پەنکار، پەنکار (بەلە، ورق بەدەرە، لەمە الشەجەر)
 پەنکار، پەنکار
 ۱ [U] تەپەنکارى تەو
 قەشەر، قەشەر
peelings *npl* تەپەنکارى، تەپەنکارى
 قەشەر
 تەپەنکارى پەتاتە
 قەشەر پەتاتە
 ۱. چاوا تەپەنکارى، بەدزەپەرە روائەن،
 پەزەرە سەلە، سەپەر کردن لە کەنەنکارى بچەوھە:
 باش نەپەرەو ۳. دەرەوئە پەنکارى پەپەرە، سەپەر
 ۱. نەزەرە مەنکارە ۲. نەزەرە مەنکارە (نەب مەلا): رەزە غەرب
 تامە ۳. پەزەرە قەشەر
 ۱. پەدزەپەرە تەمەشەپەرە دەکات، دەپەن
 (بە دزەپەرە)، جەپەرە دەت
 ۱. پەنکار نەزەرە

۲. دهرده کھوئى *~ ing from behind the curtains*
۲. پیدو، پیزغ:
- خوړه که *The sun ~ ed out from the clouds*
له پشټی هډوره کهوه دهرکهوت
بزغت الشمس من وراء السحب
- چاوی ټپه بری (له بر کزی چاوی) *1 peer /piə(r)/ vi*
وورد نه پيښ
يحدق في شيء (الضغ بصره مثلاً)
۱. نمونه یی، هاوټا، هڅا ۲. له *2 peer /piə(r)/ n [C]*
بهريټانيا) خانه دان يان مير، بهرېز نه نداسی نه نجومه نی
وه زيران
۱. مثل، نظير، ند ۲. (في بريطانيا) نبيل، شريف عضو في
الجلسة اللوردات
- زن مير، زنی خانه دان *peeress /piəres/ n [C]*
زوجة النبيل او امرئته
- جوان، بين هاوټا، بين هڅا، شان له شانی *peerless adj*
نادری
فريد، فذ، لا يضاهي، منقطع النظير
۱. خانه دانی، پله ی *peerage /ˈpiəriədʒ/ n [C,U]*
خانه دانی
۱. النبلاء، الأشراف، رتبة النبيل
بهريزی نه که توه يو ناستی خانه دانی *raised to the ~*
۲. نومارگی خانه دانه کان
يرفعه إلى مرتبة النبيل ۲. سجل الأشراف و النبلاء
- سهرگرم، شه پرگرمه مخو، دل *peevish /piːvɪʃ/ adj*
زیز، که لله رهق
شرس، صعب الارضاء، نكد
- به درنده یی، به بوله، به ورته، به زیزی *peevishly adv*
بشراسته، بنكد، بتیرم
۱. میخ، پواز، سنگ، سپین، نه سفین، *peg /peg/ n [C]*
نارنېخ، سهرده فلک
۱. مسار خشبي، وتد، اسفين
سنگی شېقه هه لواسین *hat ~ s*
مشجب للقبعات
- نارنېخ، سنگ، میخ *tent ~ s*
اوتاد الخیمه
- جل گر *clothes ~*
ملاط غیل

- جل و بهرگی ناماده کړاو نه کړی ۲. گیره *buy off the ~*
(پو کوئی بهر میل پو نمونه)
- بشتری ملابس جافه ۲. سداة (الغلب في برمیل مثلاً)
- که سیکي (نه گونجاو) *a square ~ in a round hole*
ناشی له کاره که پيدا، نه شاره ۲. خوار د نه وهی سېرکه ره
به تايه تی ویکي
- شخص غير مناسب لعله أو غير مؤهل له ۲. (د) شراب
سکر بخاصه ویکي
۱. سنگ دانه کوټی، قايی نه کا، به میخ *□ vi, vi (-gg)*
قايی نه کات، راگیری نه کات
۱. پيټ بالوتاد
۲. نرخ دیاری نه کات (به پاسادانانی *~ a tent down*
پيوتست)
۲. پيټ الاسعار (باصدار التشريعات اللازمة)
- خو ماندوو نه کات له کاردا، کاری *~ away (at)*
به رده وام دکت
يغابر على العمل
- نه مرئ، له ناو نه چن، کوچی دوايی نه کا، بين پاره *~ out*
ده مينت
(ل. د. د. يموت، يقضي نحبه)
- سه گي چيني پچوک موو *pekinese /piːkɪˈniːz/ n [C]*
دريز
کلب صيني صغير طويل الشعر
- سهما کوژ، بالنده په کی ناوی *pelican /pelɪkən/ n [C]*
گه وره په، توره که له زيزده نوکيدا هه په
الجمع، طائر مائي كبير له کيس تحت منقاره
۱. پارچه په ک له کاغه زيان نان له *pellet /pelɪt/ n [C]*
نيوان په نجه کاند، ده نکي له دهرمان، فيشهک (پوراو)
ساجمه، بومبا ۲. فيشهک (پوراو)، زوفيشهک
۱. قطعة من الورق أو الخبز، تكرر بين الأصابع، حبة من الدواء
۲. رصاصة (للصيد)
- بين سهر و بهری، تاري قاری *pell-mell /pelˈmel/ adv*
في فوضى أو اضطراب، في هرج و مرج
- که وئی گيانه وهر، که فل *1 pelt /pelt/ n [C]*
فروة الحيوان بوبرها أو صرفها
۱. بهر ديارانی نه کات، لني نه دا، *2 pelt /pelt/ vi, vi*
دهاقيت، ليددت، به سهر به کهوه نه ی گرت
۱. يقذف (بالحجارة أو الطين)، يرشق

۲. *hail ~ ing against the roof* (باران) شسته نه کات،
به توندي نه باريت، سه رما به توندي ده بارينه سه ريان
۲. (الطر) بهطل، يضر ب شدة بره يتساقط على السطح بشدة
It is ~ ing with rain باران به تيزمه نه بارى
الطر بهطل بشدة
□ *n [C] at full ~* به نه و بهرې خيرايى
باقصى سرعة
pelvis /pelvɪs/ *n* [C] (*pl ~ es*)
حوض، پو شايى
كه لين، حه وزي، (توژكارى)
الحوض (تشرېح)
pen /pen/ *n* [C]
قه لهم، پتووس
قلم
fountain ~ قه لهمى پانندان
قلم حبر
ball ~ قه لهمى جاف
قلم جاف
~ name ناوى خواستراو (له نوسينى رېژنامه ييدا)،
ناز ناو
اسم مستعار (في الكتابة الصحفية)
□ *vt (-nn-)* نه نوسى وه كو (نامه)
يکب (رسالة مثلاً)
penmanship *n* [U]
هونه رى يا شيوازي
خوشنوسين، نقشين کارى
فن او أسلوب الخط
penknife *n* [C]
چه قوې گير فان، نوشتاوه
سکين جيب، مطواة
pen /pen/ *n* [C]
گه وړ، ناخوړ (پو گاو مانگا و مږ)
خطيرة (لأبصار أو الاغنام)
□ *vt (-nn-) ~ sb up (in)* نه پکاته گه وړه وه،
ناخوړدکت
يزرب، يهس
penal /pi:nl/ *adj*
سزايى
جزايى
~ laws ياساى سزايى
القوانين الجزائية
a ~ offence خراپه پک يا سا سزاي له سره ده دات
إساءة يعاقب عليها القانون
~ servitude کارى گران پو ماوه ۳ سال يان زياتر

اشغال شاقه لمدة ثلاث سنوات أو أكثر
penalize /pi:nalaɪz/ *vt* سزا ده دکت، وه
سزاي پاريزان
يعاقب، يوقع جزاء (على لاعب مثلاً)
penalization /pi:nalaɪ'zaɪʃn/ *n* [U]
سزا، تو له ى
سه رپيچى
عقاب، قصاص
penalty /penalti/ *n* [C,U] (*pl -ties*)
۱. سزا ۲. له (بارى) پي تيس
وه رز شيدا) سزا پو سه رپيچيگه رى يارى، په نالتى
۱. عقوبة ۲. في (الألعاب الرياضية) جزاء (للمخالفة لقوانين اللعبة)
ياساى وه رزش، ليدانى په نالتى (له يارى توپى *kick ~*)
ركلة / ضربة جزاء (في كرة القدم)
penance /penəns/ *n* [U]
خو سزا دکت، (سزايه كى)
ثابته كه گونا هكار پيشينى به سر خويدا نه هينى) پو
په شيمان بونه وه له گونا ه:
كفارة (عقوبة دينية يوقع الآثم بنفسه) تكفيراً عن ذنبه:
توبه نه كات له گونا هه كاني
do ~ for one's sins يكر عن ذنوبه
pence /pens/ پروانه (*penny*)
أنظر (*penny*)
pencil /pensl/ *n* [C]
پتنوسى رهش
قلم رصاص
□ *vt (-||-)* نه نوسى يان وينه نه كيشن به پتنوسى رهش
يکب او يرسم بقلم الرصاص
pendant /pendənt/ *n* [C]
(گهردانه) ملوانكه ى
خشلى (پو گهردن) سه ر زنجيرى ملوانكه له گهردندا
قلادة (للعتق)، حلقة تتدلى من سلسلة في العنق
pending /pendɪŋ/ *adj* كيشه هملواسراو، چاوه پروانى
پر يار ده كات
معلق، ينتظر البت في أمره
□ *prep* له چاوه پروانى (گه پشتمندا)
في انتظار (وصول)
pendulum /pendjələm/ *n* [C]
به ندول، به ندولى
كاتزميرى ديوار
البندول رقاص ساعة الحائط، نواس
the swing of the ~ گوراني شتيك له لابه كه وه پو

لا په کی تر
(مجاز) تحول بشی من طرف إلى آخر

penetrate /penɪtreɪt/ *vt, vi* ۱. پیاداده چیت، تیدا
دکت، تیده گات، ههستی پیده کات ۲. پلاووده پته وه: ده چینه ناووه
۱. یخترق، ینفذ الی (مجاز) یری من خلال أمر، یدرک، یفهم ۲.
یتشر، ینفذ:

bad smells that ~ d through the building بوئی
ناخوش له خانوه که دا پلاووه
روائع کریمه آنتشرت فی العین

penetrating *adj* (کسی، بیروا) زیر، زیره ک، بیر
تیز، پیکر، (فریسه که، هاوار، دهنگ) تیز، تیه پیار، بهرز
(الشخص، فکره) ذکی، ثاقب، حاد (الصیحة، الاصوات) حاده،
نفاذه، عالیه

penetration /penɪ'treɪʃn/ *n* [U] برین، تیخستن،
چونه ناووه وه
إختراق، توغل، نفاذ

penguin /pɛŋgwɪn/ *n* [C] پینگوین، به تریق
بالنده په کی ناوی نه فره
البحرین، الطریق، طائر قطبی عاجز عن الطيران

peninsula /pə'nɪnsjʊlə/ *n* نیمچه دوورگه
شبه جزیره

peninsular *adj* له نیوه دوورگه ده چن، نیفگراف
مشابه له شبهه جزیره

penitence /penɪ'tɪns/ *n* [U] ژوفاڼی، په شیمانی،
تویه کردن
ندم، توبه

penitent /penɪ'tɪnt/ *adj* که سیک په شیمان بووه،
تویه کور
الشخص نادم، تائب

~ looks سه یر کورنی په شیمانی
نظرات تعبر عن الندم

penitential /penɪ'tenʃl/ *adj* ژوفاڼی، په یوه ندی به
په شیمانی په وه هه به
تکفیری، متعلق بالتوبه أو الندم

penitentiary /penɪ'tenʃəri/ *n* [C] (*pl* -ries)
به ند پخانه، چاکسازي، سزا، زندان، ژوفاڼگه
سجن، إصلاحیه

pennant /penənt/ **pennon** /penən/ *n* [C] نالای
دویژ (زور جار من گوشه په)
رايه طويلة وضیقه (غالباً مثلثة الشكل)

penny /peni/ *n* (*pl* pence, pennies) بنس: پاره یی
پهریتانیه
بنس: عملة بريطانية

penniless /penɪlɪs/ *adj* لات، بین پاره
مفلس

penny-worth *n* [C] ترخه گدی بایی په ک پئسه
ما قیته بنس واحد

pension /penʃn/ *n* [C] خانه نشینی
معاش او راتب التقاعد
□ *vt* خانه نشین نه بی
بمنع معاشاً. یحیل علی التقاعد

pensioner *n* [C] خانه نشین
مقاعد، محال علی معاش

pensive /pensɪv/ *adj* راده منی، مریتو، رمالنگه وری
خه مدار
مستغرق فی التأمل

pent /pent/ *adj* په ست کراو، په ست کراو،
مکبوت، حبیس
هسته کپ کراوه کان
~ up feelings مشاعر مکبوت

pentagon /pentəɡən/ *n* [C] شپوه ی پینج لا، پینج
رهخ، پینج کونج
مخمس، مضلع خماسی

penthouse /penthaʊs/ *n* [C] خان: خانیکي سوریانی
نالاهی، خانوچکه
مبنى جانبی ذو سقف مائل: سفینه

penultimate /pen'ʌltɪmət/ *n, adj* برکه، پارچه، ووشه
که ورتو ته پش کوتایی، بهری دوماهی یی
القفرة أو المنقطع، الكلمة الواقع قبل الأخير

penurious /pi'njʊəriəs/ *adj* هه زار، فه قیر، رژد
فقیر، معوز

penury /penjʊəri/ *n* [U] هه زاری، ده ست تهنگی
فقر، عوز

peony /pi:əni/ *n* [C] (*pl* -nies) خاچ دارک، روه کی.
گول گه ووهی سوور پان سپی

- الفوانيا، عود الصليب: نبات ذو أزهار كبيرة حمراء أو بيضاء
people /pi:pl/ *n* [U] ١. خهلك گهل، نه تهوه، ميلهت ٢. ناس، شعب، قوم
 government of the ~ by the ~ for the ~
 حکومت له گهل، به گهل و بؤ گهل ٣. گشتی، خه لکی
 به گشتی، زوری نه گهل ٤. (له شیوهی کؤدا وه له گهل
 نامرازی نه ناسین) نه تهوه، گهل
 حکومت من الشعب و بالشعب و إلى الشعب ٣. العامة، عامة
 الناس، سواد الشعب ٤. (في صيغة الجمع مع أداة التنكير)
 أمة، شعوب
 نه تهوهی نازاو زیرهک ~ *a brave and intelligent*
 شعب شجاع و ذکی
 □ *vi* ١. ناوه دانی نه کات، ناوجه که پر له خه لک نه کا
 یملأ بالناس، یجعل (المنطقة) أهله بالسکان
 ناوجه به کی ناوه دان کراو ~ *a thickly ~ d district*
 مقاطعة کثیفه السکان
pep /pep/ *n* [U] زمانی روزهانه، چالاکي
 (عامية) حیویه، نشاط
pepper /pepə(r)/ *n* [U] بیهر، (هاراوه) بیهر، روه کی
 بیهر
 قفل ناعم، (مسحوق) الفلفل، نبات الفلفل
 □ *vi* ١. بیهری پیوه نه کا، بیهر نه خاته ناو
 خوار دنه که وه
 ١. پتبل بالفلفل، یضع الفلفل في الطعام
 (دای نه گرنه تهوه بهر سیاری بهک له دواي بهک ~ *sb with*
 بان به توانج)
 یطره (بالأسئلة المتلاحقة أو بالمغذوقات)
peppermint /pepəmint/ *n* نه عتا، پونکه، ته هتاگ
 (نبات) النعناع، النعنع
peppery *adj* (خوار دن) تون به هو ی زوری بیهر
 تیاپدا، تون (که سی) شه رانی، توره
 (الطعام) حریف لکتره ما فيه من الفلفل، حاد، (الشخص) شرس،
 حاد الطبع
per /pə:r/ *prep* بؤ هدر به که، له هدر به کی
 لکل (واحد)، في کل (واحد)
 ~ *annum* له سالیکدا، سالانه
 في السنة، سنوياً
 ~ *pound* به پاوه نی (ینگلیزی)

- بالرطل (الانجليزي)
 ~ *man* بؤ هم مو پیاو نیک، بؤ پیاو نیک
 لکل رجل، للرجل الواحد
 ~ *cent* سه دی، له سه دا (هروه ها *percent*)
 بالمائة، في المائة (أيضاً *percent*)
percentage /pə'sentɪdʒ/ *n* پژهی سه دی
 النسبة المئوية
peradventure /pə:əd'ventʃə(r)/ *adv* له وانه به،
 له کاتیکی ناو دا، به لکی، هه لکه تنی
 (١. ق، ربما، في حالة (کذا))
perambulator *n* [C] هره بانهی مندا
 عربة الطفل
perceive /pə'si:v/ *vt* نه زانی، تیبنی نه کات، تیده کات
 یدرک، یلاحظ
perceptible /pə'septəbl/ *adj* دیار، پشراو،
 تیبنی کراو
 ظاهر، مرئی، ملحوظ
perceptibly *adv* به ناشکرا یان تیبنی کراو، به تیگه
 هشتن، ناگانی
 علی نحو ظاهر أو ملحوظ
perception /pə'sepʃn/ *n* [U] هیزی پی زانین و تیبنی [U]
 قوه الادراک أو الملاحظة
perceptive *adj* دووربین، ژیر، وریا
 بصیر، فطن، مدرک
perch /pə:tʃ/ *n* [C] ١. نیشته گی بالنده ٢. شوینیکی
 بهر یان بالا ٣. پیوانه بؤ دریزی به کسانه به پینج بارده و نیو
 ١. محط أو مجثم الطائر ٢. مکان عال أو مرتفع ٣. مقياس للطول
 مساو ل خمس ياردات و نصف، القصبه
 □ *vt, vi* ١. دانه نیشی له سه ری، نیشته جی نه پی؛ دای
 نه نی، ده زی له شوینیکی بهر له سهر کورسی بهر
 ١. یط أو یجثم علی، یضع أو یقیم فی مکان عال
 داده نیشیت ~ *ed on a high stool on sb's shoulders*
 / له سهر شانی که سی
 یجلس فوق کرسی مرتفع / فوق کتفی شخص
 ~ *ed on the top of the hill* ٢. (پیتا که) نه که وینته
 سه روی گرده که
 ٢. (المبنى) یقع، یجثم: یجثم فوق أعلى التل
perchance *adv* له وانه به، به لکو

- (ا.ق) ربما، لعل
۱. **percolate** /pəˈkələt/ vi vt (شله) ده پالتیوریت،
دلوپه نه کات، دلوپ دکت ۲. (شله) نه پالتیو، ده پتوکیښ،
نامیری ناماده کړدن و پالوتنی قاوه په ک بهدوای په ک
۱. (السائل) یرتشر / یرتشر ۲. یرش (السائل)، یرطر، جهاز
لإعداد القهوة و تصفيتها تدریجاً
- percolator** n [C] جه زوی قاوه
راوړی القهوه
- percussion** /pəˈkʌʃn/ n [U] پیاکشان، پیاکشانې
ته نیک په ته نیکې تر، هه لکولن
طرق، قرع جسم باخر، نر
(نامیری موسیقا) نامیری لیدان وه ~ instruments
(ته پل لیدان)
(موسیقی) آلات النقر (کاطبل مثلاً)
- peremptory** /pəˈremptəri/ adj (فهرمانه کان)
سه پینرون، کونایین، دایرون، (که سیک شیوازی)
فهرمانده، توندوتیز، زوردار
(الأوامر) ملزمة نهائية، قاطعة، (الشخص اسلوبه) آمر،
متعجرف
- peremptorily** adv ب له بری، بنو بری، دایرو
علی نحوایات او قاطع
- perennial** /pəˈreniəl/ adj ۱. هه میسه ۲. هه میسه
ی: ته مندار ۳. (رووه که ته منداره کان)
۱. دائم، طوال السنة ۲. دائم، معمر ۳. (الأشجار معمرة)
[C] n [C] (درهخت) به ته من، زور نه زی
نبات معمر
۱. **perfect** /pəˈfekt/ adj ۱. ته وای، یڼ خهوش، ساخ
۲. سه رپاک، نمونه یی، ساز، یڼ خهوشی
۱. تام، کامل ۲. من غیر عیب، لا تشویه شایبه
- perfectly** adv به ته وای، ب ته کوزی، ب سفتی، یڼ
خهوشی
علی وجه الکمال، بدون شایبه
۲. **perfect** /pəˈfekt/ vt ته وای ده کات، ته کوز دکت
یکمل، یتم
- perfection** /pəˈfekʃn/ n ته وای، ته وای، قه بال
کمال، تمام، اتقان
ته وای جوانی، ته مامی، ته وای the ~ of beauty
الجمال بعینه

- perfidious** /pəˈfidɪəs/ adj ناپاک، جگه رمز، ناپاک، بهد
غادر، خائن
- perforate** /pəˈfɔːreɪt/ vt کونی ده کات، هه لی ده کولیت
یرقب، یرخم
- perforation** /pəˈfɔːreɪʃn/ n [C,U] کونکردن،
هه لکولن، زنجیره کونیک
تقیب، تخریم، سلسله من التقرب
- perforce** /pəˈfɔːs/ adv به پوړیستی، به ناجاری
بالضرورة، إضطراراً
- perform** /pəˈfɔːm/ vt, vi ۱. نه پیکات، جی به جی ی
نه کات، چاخ دکت، به رپه دکت، کار دکت ۲. پوژ نه پینن،
پارچه گورانیه که نه لنی
۱. یقوم ب، یؤدي، ینجز ۲. یؤدي (دوراً)، یعزف (مقطوعة)،
یفنی
- performance** /pəˈfɔːmans/ n [C,U] ۱. جی به جی
کردن
۱. آداء، تنفیذ
کار کردنیکی، چالاکي / نایاب ۲. نواندن ~ a fine
(شانو گوری) شاههنگی موسیقا
آداء بدیع / ممتاز ۲. تمثیل (مشرحیه)، حفلة موسیقیة
روژانه دوو شاههنگ * two ~ daily
خفتان یوما
- performer** /pəˈfɔːmə(r)/ n [C] نوینر، هاوکاری له
پنشانگادا
مثلاً، مشترک فی عرض
- performing** adj (گیانه وهر) راهاتووه له سه جی به جی
کردنی کاریک
(العیوانات) مدریه علی آداء شیء ما
فیلی مهشقی یڼ کراو بو نواندنن له سه ~ elephants
شانو
- فیله مدریه علی القيام بحركات مسرحية
- perfume** /pəˈfjuːm/ n بوژ خوش، بهنوک
عطر، طب
بوژی لی نه دات، خوشی نه کا، گولاف □ /pəˈfjuːm/ vt
دکت
یطر، یطیب
- perfunctory** /pəˈfʌŋktəri/ adj روتینی، فهراموش
ناسایی، نهرم و نیان

perfunctorily <i>adv</i>	غير مكثر، سطحي، متهاون رؤیانی، (نه ژدل) نه ژدل، فہراموش
pergola /pə:ɡola/ <i>n</i> [C]	بدون اكرات، بھاون سدر بارہوی باخچہ، كہ پر
perhaps /pə'hæps/ <i>adv</i>	تعريشة فوق مر بالحديقة، تكبيبة رهنگه، له وانه په، بهلكو، مه گدر،
peril /pə:rl/ <i>n</i> [C,U]	قاشو، بهلكی ربما، عسی، لعل مه ترسی، مه ترسی دكت
perilous /pə:rləs/ <i>adj</i>	خطر، مغاطرة، مجازفة ترسناك، مه ترسی، مه ترسی دكت
perimeter /pə:rimɪtə(r)/ <i>n</i> [C]	خطیر، خطر چیوه، كه موره، چوار چیوه، چواركه نار
period /pɪərɪəd/ <i>n</i> [C]	محيط، خط يحيط بمساحة ۱. ماوه، دهم، چه رخ ۲. دهمهك، سه ردهم ۳. (ریزمان) رسته بی تهواو به تایه تی نالوز (لیكدر او) ۴. وهستان له کوتای رسته دا، خالی کوتای
periodic /pɪərɪˈdɪk/ <i>adj</i>	۱. مدة أو فترة من الزمن ۲. عهد، عصر ۳. (في النحو) جملة تامة بخاصة مقدة التركيب (مركبة) ۴. الوقفة في نهاية الجملة، النقطة الدالة على انتهاء الجملة
periodical /pɪərɪˈdɪkəl/ <i>adj</i>	خولانه، ريك و پيك، دهمی، چهرخی، گهری دوري، منظم
periodical /pɪərɪˈdɪkəl/ <i>adj</i>	گوفار یان بلاوگراوهی □ <i>n</i> [C] = <i>periodic</i> خولی مجلة أو نشرة دورية
periodically <i>adv</i>	خولی، له کاتی پېکغراوه، ب گهری دوریا، في أوقات منتظمة
peripatetic /pə:riˈpætɪk/ <i>adj</i>	گه پړوك، گهرین، گه پړوكی طواف، جوال، مشاء
periscope /pə:riˈskəʊp/ <i>n</i> [C]	بریسکوب، ناسوین بریسکوب: منظار الأنفق
perish /pə:ʃ/ <i>vi, vt</i>	۱. له ناو ده چی، پس نه بی ۱. پهلك، يتلف، يفتی ۲. خدریکه له سه رما دهمریت

perishable <i>adj</i>	۲. كاد يموت من شدة البرد (تایه تی خوراك) زوپوگن ده كات، پس نه بی، نه مانبار (بخاصة الطعام) قابل للفساد أو التلف السريع
perishables <i>npl</i>	خوراکی زوو پس هو، زوو ترشاو المواد الغذائية سريعة الفساد
perjure /pə:dsə(r)/ <i>vi</i>	به درو سویند نه خوات، دره و سویند دخوت يخلف زورا به درو سویند نه خوات، دره و سویند خاری ~ oneself يخلف بيينا كاذبة
perjured <i>adj</i>	به درو سویند خورودن، شه هده زوری، سویند خارنا دره و مقسم ليمين كاذبة
perjury <i>n</i> [U]	شه هاده زووری، درو سویند خاری الحلف كذبا، شهادة زور
perk /pə:k/ <i>vi, vt</i> ~ <i>up</i>	۱. (كس) گه شه ده كات چالاك نه بی، ده پوژته وه، شاد نه بی، كاری خودكت ۱. (الشخص) ينشط، يتنشط ۲. (نه سپ) سه ری پا كلکی خیرا ~ <i>up its head / tail</i> به رز ده كاته وه ۲. (الحسان) یرنغ رأسه / ذيله بسرعة
perky <i>adj</i> (-ier, -iest)	گه شنده، چالاك، روغوش حيوي، نشط، مرح
perkily <i>adv</i>	چالاکی، لاو، په شادی بحویة، بنشاط، بمرح
perkiness <i>n</i> [U]	په گودجی، چالاکی، خوش چالاك، زینده گی، خوش حویة، نشاط، مرح
perk /pə:k/ <i>n</i> [C] = <i>perquisite</i>	کری یاسه وریار، بار به خشین
permanence /pə:ˈmænəns/ <i>n</i> [U]	مانه وه، چه سپان، هده ده می، په رده وای دوام، بقاء، ثبات
permanent <i>adj</i>	همیشه ماو، نه مر، جیگیر، پایدار، هده ده می دائم، باق، ثابت سكرتیری همیشه بی ~ <i>secretary</i>

السكرتير الدائم	
~ wave	پنلا ههردهم، شه پۆلی بهردهوام
	توج ثابت للشعر
permanently adv	به بهردهوامی، به جیگیری، ههردهمه کی
	باستمرار، ببات
permeate /pəˈmi:et/ vt, vi	ددلئیت، ده چینه ناوه وهی
	پنفل
~ through	ده پیری، پیا ده چیت
	پنفرق، پنفل
permeable /pəˈmi:əbəl/ adj	(به ده لآن) ناوده ده لئیت،
	کوندار، به رد ناو
	(الصخور) منفذ للماء، مسامية، ذات مسام
permissible /pəˈmɪsəbəl/ adj	رینگه پندراو، رهوا،
	ریدانبار
	مباح، مسوح به، جاز
permission /pəˈmɪʃn/ n [U]	رپی پین دان، پسه لوی
	رئیدان، مولهت دان
	سامح، إذن، ترخیص
permit /pəˈmɪt/ vt, vi	۱. مولهتی پین ده دری، ده لیت،
	ده ستوردوت
	۱. یجیز، یسح
smoking not ~ ted	جگهره کیشان رینگه پین نه دراوه
	(قه ده غه یه)
	غیر مسوح بالتدخين
~ me to say that ...	۱. رینگه پین بده که بلیم
	۱. إسمح لي أن أقول
~ of	۲. پین لی نه نی، راستی نه نی / رینگه پیننه یا
	۲. یترف / یسح ب
a situation that ~ s of no delay	پواری دواکه وتین
	نادری
	لا یسمح بأي تأخير
□ /pəˈmɪt/ n [C]	هیلان، ریدان، ده ستور
	إذن، تصریح
permutation /pəˈmju:ˈteɪʃn/ n [C,U]	له جاتی
	دانان، راستکردن، ئالوگور
	إستبدال، تعدیل، تغیی
pernicious /pəˈni:ʃəs/ adj	زیانکار، کوژ، به نازار

ضار، مؤذ، ویل	
~ influence / habits	کار تیگردن، کاریگری، خووی
	زبان به خش
	تاثيرات / عادات ضارة
peroxide /pəˈrɒksaɪd/ n [U]	پروکساید، ماده یه کی
	کیمیای پو پاکژ کردنه وه پان بۆ سهی گردنی قز
	مادة كيميائية تستعمل للتبيض الشعر
perpendicular /pəˈpɛndɪkjələ(r)/ adj	۱. ستونی،
	کارته یی، هیلنی ستونی ۲. شاقولی، ریزا شاقولی
	۱. قائم ۲. عمودی
□ n [C]	هیلنی وه ستار پان شاقولی
	خط قائم، أو عمودي
perpetrate /pəˈpɪtɹet/ vt	تاوان ده کات، گونا نه کات
	یر تکب (جریمه)، یترف (ذنب)
perpetrator n [C]	تاوانکەر، تاوانکار، گونا هبار
	مرتکب (الجريمة)، مقترف (الذنب)
perpetual /pəˈbetʃuəl/ adj	۱. هه میشه، هه تاهه تایی
	۲. دووباره بووه وه
	۱. دائم، ابدی، سرمدی ۲. متکرر
perpetually adv	هه میشه، هه تاهه تابه
	دائماً، إلى الأبد
perpetuate /pəˈpetʃueɪt/ vt	نامری، نه مینن، نه مر
	دکت، هه میشه ی دکت، هه ده می دکت
	یخله، یقی، یدیم
perpetuity n [U]	مانه وه، هه بوونی، هه بوون، هه
	ده می
	دوام، خلود
in ~	هه رده می
	على الدوام، إلى الأبد
perplex /pəˈpleks/ vt	۱. شه رزه ده یی، ده شه لژی
	۲. ئالوز ده کات (بابه ته که) زیاتر له پزاکینن
	۱. یحیر، یریک، یحوش ۲. یغند (الموضوع)، یجمله اکثر تعقیداً
perplexed /pəˈpleks/ adj	سه رگه را، شه لزاو، شاشی،
	شه رزه، ماته لعمای، وپ
	حائر، مبطل الفكر
perplexedly adv	به شه لزاوی، به شه رزی
	بحيرة، بارتال
perplexity /pəˈpleksɪti/ n [C,U]	۱. شه لزان، شه رزه،

- ور، وەر، هه‌لوه‌لا ۲. شتگی سهر و شهره
 ۱. حیره، ارتباله ۲. شیء معبر أو مرید
- perquisite** /pɜːkwɪzɪt/ n [C] کړی‌ی زیاده‌کړوی
 سالانه، خراوه سهر، کړی‌ی یا سهریار، به‌خشین
 اجرة اضافیة، علاوة، زیادة
- persecute** /pɜːsɪkjʊt/ vt ۱. ده‌چه وسینه‌وه (به‌تایه‌تی
 به‌هوی بیروباوهری ناپینه‌وه)، نه‌شکه‌نجه ده‌دری، ته‌به‌سهر
 دکت ۲. زوری لڼی نه‌کات (له پرسپاردا) ته‌نگه تاوی نه‌کا
 ۱. مضطهد (بخاصة بسبب المعتقدات الدينية)، یظم، یعذب ۲.
 یلع، یلع، یلع (في السؤال)
- persecutor** n [C] چه‌وسینه‌ر، زوردار، ته‌به‌سهر کهر
 مضطهد، ظالم، معذب
- persecution** /pɜːsɪ'kjuːʃn/ n [C,U] زور
 چه‌وساندنه‌وه، سزادان، زورداري، نازاردان
 إضطهاد، ظلم، تعذيب
- perseverance** /pɜːsɪvɪəns/ n [U] به‌چوست و
 چالاکي، به‌ین داپران، راهاتوو
 متابرة، مواظبة، دأب
- persevere** /pɜːsɪ'vɪə(r)/ vi چالاکانه تی نه‌کوشی
 ینابر
 ~ at / in / with بزاف دکت، به‌رده‌وا نه‌ین له‌سهری
 یواظب (على)
- persist** /pɜːsɪst/ vi ~ in ۱. سوره له‌سهر، په‌لپ دکت
 ۲. به‌رده‌وام دکت، به‌رده‌وام ده‌ین
 ۱. به‌ر علی ۲. یستر، ییتی، یدوم
- persistence** n به‌رده‌وامی، پنداچوون، هم‌میشه‌ی
 متابرة، مواظبة، باسمرار
- persistent** adj به‌رده‌وام و بین داپران، چوست و چالاک،
 راهاتوو
 مواظب، متابر، دؤوب
- persistently** adv خوراکری، به‌به‌رده‌وامی، په‌له‌کی
 به‌جد، بدأب، باسمرار
- person** /pɜːsn/ n [C] ۱. کس، په‌کک، کسک
 ۱. شخص، فرد
 ۲. مروف، جه‌سته، له‌ش
 ۲. انسان، الجسد، الجسم
- attacks against** ده‌ست دریزی بو سهر جه‌سته / له‌ش
 اعتداءات على الجسد / الجسم

- be present in* ~ خوئی ناماده له‌بیت
 یحضر شخصياً
- personable** adj لاو، جوان، دلگر، هستی سفک، قوز
 حسن المظهر، وسیم
- personage** n [C] کسکی ناسراو، گرنگ،
 رومه‌تدار
 شخصية هامة
- personal** /pɜːsɒnl/ adj ۱. کس، تایه‌تی، خوئی
 ۱. خاص، شخصی، ذاتی
 ستون / بابه‌تی کومه‌لایه‌تی له روزه‌نامه‌دا ~ column
 باب / عمود الاجتماعيات في الصحف
۲. تایه‌ت پشین تایه‌ت: سهر دان *a ~ call / interview*
 یان پشین تایه‌تی کسک ۳. په‌وه‌ندی به‌کسکه‌وه هه‌به
 ۲. بالذات، شخصياً: زیارة مقابلة شخصية ۳. متصل أو تتعلق
 بالشخص
- ~ remarks تیپینی خوئی، کسکی
 ملاحظات شخصية
- personally** adv ۱. کسیتی، کسکی ۲. رینازی کسیتی،
 خوئی ۳. نه‌وه‌ی تایه‌ته به‌کسکه‌وه
 ۱. شخصياً ۲. بطریقه شخصیة ۳. فیما يخص بالشخص
- personality** /pɜːsə'næləti/ n [C,U] (pl -ties)
 ۱. هه‌بوونی کسیتی
 ۱. وجود شخصی
 ۲. تایه‌تمه‌ندی کسایه‌تی: کسایه‌تی به‌هیز، ~ *a strong*
 چاونه‌ترس
۲. الصفات الشخصية: شخصية قوية
 ۳. پداوینکی یی کسایه‌تی، ترسنوک، ~ *a man with little*
 کسیتی کی ناسراو (به‌ناوینانگ)
 رجل ضعيف الشخصية ۳. شخصية معروفة (شهيرة)
- کسایه‌تی ته‌له‌فزیونی ۴. (به‌کۆ) ره‌خنه‌ی
 کسکی
 شخصية تلفزيونية ۴. (في صيغة الجمع) نقد شخصي
- personalize** /pɜːsənəlaɪz/ vt ناماده ده‌کړی
 به‌تایه‌تی بو کسکی دیاریکراو
 بعد خصیما لشخص بعینه
- personify** /pɜːsənɪfaɪ/ vt ۱. دیاری ده‌کات
 ۲. به‌رجه‌سته‌ی نه‌کا (سیفه‌تی شتی)
 ۱. یشخص ۲. یجسد (صفة ما)

personification /pəˈsɒnɪfɪkəʃn/ *n* [C,U] دیاری کردن، بهرجهسته کردن
تخصیص، تجسید

personnel /pəˈsɒnəl/ *n* [U] دهستی فرمانبرداران، کارمندان
هیتة موظفین، مجمرع السئدمین

perspective /pəˈspektɪv/ *n* [C,U] ۱. وینهی بینراو، بهرچاو ۲. په یوه نندی دروست له نیوان شته کان
۱. الرسم المنظوري ۲. العلاقة الصحيحة بين الأشياء
see sth in the right ~ شتيك په قهواره ی خوی ده بیني
(له قهواره ی خوی ده رجوین)
یری شینا بامعاده الصحيحة

perspicacious /pəˈspiːkɪəʃəs/ *adj* ژیر، یر تیز، بیر تیزی، هش تیز
حاد الذهن، ثاقب الفكر

perspicacity /pəˈspiːkəsəti/ *n* [U] ژیری، یری، تیزی، هش تیز
حدة الذهن

perspire /pəˈspaɪə(r)/ *vi* ناروق ده کات، دایده ریژی
يعرق، يضح عرقاً

perspiration /pəˈspiːrɪʃn/ *n* [U] ناروق کردن، ناروق
تعرق، عرق

persuade /pəˈsweɪd/ *vt* قایلی ده کا، هملی نه نیت یو
(کردنی کارنیک)، فریوی نه دا
يقنع، يحث علی (عمل شيء)، يغري

persuasion /pəˈsweɪʒn/ *n* [C,U] ۱. قایل کردن، قایل
بوون، لایه نگرتن ۲. رنیا، یر و باوهر
۱. إقناع، إقتناع، إستهالة ۲. مذهب

persuasive /pəˈsweɪsɪv/ *adj* قایلکهر، قایلکار
مقنع، قادر علی الإقناع

pert /pəˈt/ *adj* زمان تال، زمان دریژی
وقع، سلیط، سیه
مثال / وه لامیکی خراب، زمان
دریژ، رکدار، وړکن
طفل / جواب وقع
به ستراره به، په یوه نده پیوه ی
يعلق أو يختص ب

~ to پیوه نندی ده کات له گهل
يصل ب

pertinent /pəˈtɪnənt/ *adj* په یوه ننداره به، باوهر پیکراوی په یوه نندی داربه
و ثیق الصلة ب، متعلق ب

perturb /pəˈtɜːb/ *vt* یزار ده کات، نیگه رانی ده کا
شهرژی ده کات، تیکی ده دا
يزعج، يثقل، يکدر

~ big rumours پرواگه نندی یزارکهر
إشاعات مزعومة

peruse /pəˈruːz/ *vt* وورد ده خوینته وه، دخوینت
یقرأ، أو يطالع بامعان

perusal *n* [C,U] خویندنه وه به ووردی
قراءة أو مطالعة بامعان

pervade /pəˈveɪd/ *vt* بللوده پیته وه، تقوم ده کات، باو
دهین تیایدا (شوین)
يتشر، يغمز، يشیع في (أرجاء المكان)

pervasive /pəˈveɪsɪv/ *adj* (پیر و که کان) له
بللویونه وه دان، خهریکه بللوده پیته وه
(الأنکار) میاله إلى الانتشار، نافذ

پیر و رای بللوه ده پیته وه باو ده نیت له هممو ~ ideas
لا يهك

أنکار تعم و تنتشر في كل مكان

perverse /pəˈvɜːs/ *adj* ۱. (که سیک) په ده، رکدار
سویری له سه رخراپه کار به که، (رهوشت) نااناسایی ناباو
چهو ت، (بارودوخ) کاتی نه هاتوه، ناله بار یان نه گونجاو
۱. (الشخص) منحرف و مصر علی غیه (السلوك) شاذ،
(الظروف) غیر مؤاتیه أو مناسبة

pervert /pəˈvɜːt/ *vt* ۱. خراب به کاری ده نیت
۲. وونی ده کات، پیسی ده کات، وانا ده گوړیت
۱. يسي، الاستعمال ۲. يضل، يفسد

□ /pəˈvɜːt/ *n* [C] داوین پیس، که لاج، بهر له
به تاییه تی له کاری جنسدا
المنحرف (بخاصة جنسيا)

perversion /pəˈvɜːʃn/ *n* [C,U] لادان، رهوشتی
نااناسایی، که لاجی، ته لادانه ک
إنحراف، شذوذ

pessimism /pəˈsɪmɪzəm/ *n* [U] ره شبینی: روانین

pessimist <i>n</i>	پسیمیست، پessimist
	تشاؤم: النظر إلى الأمور بنظارة سود، مذهب التشاؤمية
pessimistic /pestɪsmɪstɪk/ <i>adj</i>	پسیمیستی، pessimistic
	متشاؤم، المؤمن بالتشاؤمية
pest /pest/ <i>n</i> [C]	دوره، نفاثتی دهغل و دان، میروی
	زیاندهخش، نازاردهر
	آفة، حشرة ضارة أو مؤذية
garden ~ s	درد، دهردی باخچه، ینکا زیاندار، دهرده
	تاھون
	أفات الحداثی، أوباء طاعون
pestilence /pestɪləns/ <i>n</i> [C,U]	درد، نساغی ئیش، pestilence
	پهشاف
	وباء، طاعون
pester /pesta(r)/ <i>vt</i>	تنگی ین ههکه چنی، ینزاری تهکا
	یضايق، یزعج
	پدریشان له، ~ ed with flies / requests for money
	جارسنبوون له میش / زورلنی کردن به داوای پاره داوا کردن
	متضايق من الذباب / الالاحاق فی طلب المال
pestle /pesl/ <i>n</i> [C]	دهستکی هاوون، دهسکهوان
	کوتکه، دکوت، میکوت بهکاردههینیت
	ید الهاون، مدقة
pet /pet/ <i>n</i> [C]	گیانهوهری مالی
	۱. حیوان الیف
	۱. سهگی مالی ۲. (مثال) خوشهویست، دلهر، a ~ dog
	نازدار
	کلب آلف ۲. (طفل) محبوب، مدلل
one's ~ name	نازانووی یوناسککردنهوه، نازداری
	اسم التذلیل
~ subject	بابهتی وسترأو
	موضوع محبب
vt (-tt-)	نازی نهداثی، یاری لهگهل نهکات
	یدلل، یلاطف، یداعب
petal /petl/ <i>n</i> [C]	بهرکی گول، پهروی گول
	بتلة، ورقة من تاج الزهرة
rose ~ s	گول، پهروی گول
	بتلات الوردة

peter /pi:ta(r)/ <i>vi</i>	وردهورده نامینیت
~ out	له ناوده چنی
	پتلاشی تدریجیا
petition /pɪ'tɪʃn/ <i>n</i> [C]	پارانهوه، بهگریان وترسهوه، petition
	تکاگر، داواکردن، سکاالاتامه
	تضرع، توسل، التماس، عریضة
□ vt, vi	داواکاری بهرتهکاتهوه، داخوازی نهکات
	یرنع عریضة، يقدم التماسا
petrol /petrəl/ <i>n</i> [C]	بالندهی نهوهرس، قاقلی قازان، petrol
	بالندهی دهویایی
	طائر النورس، زمج الماء
petrify /petrɪfaɪ/ <i>vt, vi</i> (pt, pp -fied)	دهبته بهرد، petrify
	دهیکاته بهرد دهرینیت، دهجفت، نیک نهشکن له (ترسا یا به
	داخوریان)
	یبحر، یتعجر، یحول شینا إلى حجر، (مجاز) یصق (من الخوف
	أو المفاجأة)
petrol /petrəl/ <i>n</i> [U]	بهترین، گازویل
	بنزین، جازولین
petroleum /pɪ'trɒliəm/ <i>n</i> [U]	پترول، نهوت، نفت
	نفت، زیت معدنی
petticoat <i>n</i> [C]	ناولهکراس، زیرکراس، دهریی
	دریز، ههقال کراس
	تنورة المرأة الداخلية
pettifogg /petɪfɒɡ/ <i>adj</i>	(کسین) سهرقال ینت
	بهشتی تورهاتهوه، شتی بچوک ولاهکی، پروپوچ
	(الشخص) متشغل بالتوافه، (الاسلوب) مهتم بصفاخر الامور
petty /peti/ <i>adj</i>	۱. یی یابهخ، سوک، یی نرخ
	۱. زهید، تافه
~ troubles	کورته کیشه
	متاعب طفيفة
~ spite	۲. بهر تهنگ، بیر تهسک بوغر ورق له دل
	۲. ضیق الأفق، حقیر: ضفينة أو حقد دنيء
~ cash	۳. ورده خهرجی، پرینکی کهم له پاره، پاره ین
	هور
	۳. مصاريف ترفیة، مبلغ صغیر
~ officer	۴. نهکسری دهویایی
	۴. صف ضابط بحري، ضابط صف
petulant /petjulənt/ <i>adj</i>	بهدخو، ناشوب، نهگهت، petulant

	ره‌وشت به‌د، خراب
	شکس، نکد، سی، الخلق
petulantly <i>adv</i>	به نه‌گه‌تی، ب چرتی
	بنکد، بظاظه
petulance <i>n</i> [U]	چرتی، شه‌رفروشتن، ناشویی، لاساری
	نکد، مشاکسه، فظاظه
petunia /pɪˈtjuːniə/ <i>n</i> [C]	پاتونیای نهمه‌ریکی
	البطونیه، نبات امریکی مزره
pew /pjuː/ <i>n</i> [C]	قنه‌فه‌ی دری‌ی پشت‌دار بودانیشن
	(به‌تایبه‌تی نه‌وانه‌ی له‌گه‌نسه)
	مقد طولیل له‌ظهر (بخاصه فی کتیسه)
pewter /ˈpjuːtə(r)/ <i>n</i> [U]	دارشته‌ی تهنه‌که‌و قورقه‌شم
	بیوتر
	البیوتر: سیکه من الرصاص والتصدير، اوان مصنوعة من البیوتر
phalanx /ˈfælæŋks/ <i>n</i> [C] (<i>pl</i> ~ <i>es</i>)	(لای یونانی به
	کونه‌کان، دهسته، پؤل، کومه‌لیک سه‌رباز پیکه‌وه ریزبوو
	(عند قداما اليونان) کتیسه، صف متراص من الجند
phantasy /ˈfæntəsi/ <i>n</i>	واهیمه، خه‌یال، شه‌بنگ،
= <i>fantasy</i>	نهنده‌شه
	وهم، خیال
phantom /ˈfæntəm/ <i>n</i> [C]	په‌ش، خه‌یال، ساویر، سیهر
	شیخ، خیال، طیف
Pharaoh /ˈfɛərəʊ/ <i>n</i> [C]	فرعون (په‌کیک له‌پادشا
	کونه‌کانی میسر)
	فرعون (احد ملوک مصر القدماء)
pharmaceutical /ˌfɑːməˈsjuːtɪkəl/ <i>adj</i>	ده‌مانه‌وانی،
	ده‌مانسازي
	نسبه إلى الصيدلة، اقرباذینی
pharmacology /ˌfɑːməˈkɒlədʒi/ <i>n</i> [U]	ده‌مان
	سازي
	علم العقاقیر
pharmacy /ˈfɑːməsi/ <i>n</i> [C,U] (<i>pl</i> - <i>cies</i>)	۱. زانستی
	ده‌مانخانه بیان ناماده کردنی ده‌مان، ده‌مانزانی ۲.
	ده‌مانخانه، ده‌مانگه
	۱. علم الصيدلة أو تحضير الادوية ۲. صيدلية، أجزاخانه
phase /feɪz/ <i>n</i> [C]	۱. قوناغ

	۱. مرحله
	قوناغی میژووی ۲. دویه‌کی مانگ که‌له
<i>a ~ of history</i>	زه‌وی بیترنی (خه‌رمانه)
	مرحلة تاريخية ۲. وجه من أوجه القمر كما يرى من الأرض
	(بدر، هلال، تربیع اول الخ)
pheasant /ˈfeznt/ <i>n</i> [C]	پۆر، تراج، گۆشتی پۆر،
	ته‌زه‌رو
	طائر التدرج، لحم هذا الطائر
phenomenon /fɪˈnɒmɪnən/ (<i>pl</i> - <i>ena</i>)	۱. دپارده
	۲. روداویان که‌سی نه‌تاتوو
	۱. ظاهرة ۲. حدث أو شخص خارق
phenomenal /fɪˈnɒmɪnəl/ <i>adj</i>	دیارده‌ی سروشتی،
	مه‌زنی، نا‌ناسایی
	(بخاصه) خارق للطبیعة، هائل، غیر عادی
phial /ˈfiəl/ <i>n</i>	شوشه‌ی ده‌مان، که‌موله
	زجاجة صغيرة بخاصة قتیة دواء
philander /fɪˈlændə(r)/ <i>vi</i>	یاری له‌گه‌ل ده‌کات، گهمه
	نه‌کات، ژنبازی دکت، گهمه نه‌کات
	یداعب، یغازل بقصد اللهو
philanthropic /fɪˈlæntʰrɒpɪk/ <i>adj</i>	مرویی، خیرو
	خیرکاری، به‌سۆز، سۆزیار
	إنساني، مختص بغير البشر، عطوف، محب
<i>~ institutions</i>	دامه‌زراونیک بو یارمه‌تی خه‌لک
	مؤسسة لمساعدة الغير
philanthropy /fɪˈlæntʰrɒpi/ <i>n</i> [U]	چاکه‌کار،
	خیرخواز
	حب الإنسانية، عمل المعروف
philanthropist /fɪˈlæntʰrɒpɪst/ <i>n</i> [C]	چاکه‌خواز،
	خیرخواز، دامه‌زراوی خیری
	محسن، محب لأخيه الانسان، مؤسسات خيرية
philately /fɪˈlætəli/ <i>n</i> [U]	ناره‌زووی پول کۆکردنه‌وه،
	پول کومکرن
	جمع الطوابع البريدية
philosophical <i>adj</i>	فله‌سه‌فه‌یی، ژیر زانی، خوراگر
	فلسفي، محب للفلسفة، مستسلم للمقادیر، رابط الجأش
philology /fɪˈlɒlədʒi/ <i>n</i> [U]	زمانزانی، په‌یف زانستی
	فقه اللغة، علم اللغة
philologist <i>n</i> [C]	زمانه‌وان، زمانزان

المتخصص في فقه اللغة

1. **philosophy** /fi'lɒsəfi/ n [C,U] (pl -phies) **فيلسوف**

زاني، زور زاني، زير بيژاني، فلهسه فله ۲. ريجاز (له زيانا)

زيري ۳. هيمني، لازايه تي، خوراگري

۱. (علم) الفلسفة ۲. مذهب (في الحياة) ۳. هدوه، رباطه جاش

1. **philosopher** n [C] **فيلسوف، زيرزان، زورزان**

۲. به هوش كار نه كات ۳. به عقل زبان نه گوزه ريني

۱. فيلسوف، حكيم ۲. من يقبل الدنيا على علاقتها ۳. من يدع

العقل يوجه حياته

1. **phlegm** /flem/ n [U] **به لغم، ساري ۲. ساردي**

كهم ترخهم، گوي پينه دان، تمبه ني

۱. بلغم، نخامة ۲. برود، عدم مبالاة

1. **phlegmatic** /flegmætik/ adj **خاوخليچك، كهم**

ترخهمي

بلغمي المزاج، فاتر، عديم المبالاة

1. **phobia** /fəʊbiə/ n, suffix **توس توقين، كينه ي**

شيتانه له شيتك (به راوردبكه ~ hydro)

خوف او كره جنوني لشيء ما (انظر ~ hydro)

1. **phoenix** /fiːnix/ **سيمرخ، بالنده ي نه فسانه ي**

العتقاء، طائر خرافي

1. **phone** /fəʊn/ n **تهله فون، په يوه ندي پيوه**

ته كات به تله فون

(ل. د) هاتف، پخاير او يتصل هاتنيا

1. **phonetic** /fəˈnetik/ adj **دهنگي، په يوه ندي به دهنگه وه**

هه به

صوتي، نسبة إلى الصوت

~ spelling **حونه ي دهنگي: ده رپيني وشه به پيني**

دهنگ تهك نوسين (وهكو flegm له جياتي phlegm)

تهجته صرتيه (و مثال عليه flegm بدلأ من phlegm)

a ~ language **تهو زمانه ي چون نه نوسري لاوا**

تهخوينريته وه

لغة تكب كما تلفظ

1. **phonetics** n **دهنگزاني، دهنگنامي**

علم الصوتيات (مع فعل مفرد)

1. **phonetically** adv **به دهنگ، چينه كاني دهنگ**

صوتياً، طبقاً للصوت

1. **phoney** /fəʊni/ adj **درويه، دروستگراو، زپ**

(حامية) زائف، كاذب، مصطنع

1. **phonograph** /fəʊnəgrɑːf/ n [C] **(له نه ريكا)**

فونوگراف، يژهك

(في امريكا) فونوگراف، الحاكي

1. **phosphate** /ˈfɒsfət/ n [C] **خوئي فوسفات، په پيني**

فوسفات

ملح الفوسفات، ساء الفوسفات

1. **phosphorescence** /ˌfɒsfəˈresns/ n [U] **به فسفور**

بوون: تروسكه ي فوسفوري

الضفر: الوميض الفوسفوري، تألق

1. **phosphorescent** adj **(فوسفورين) ده ركه وتو،**

درو وشاوه بين گرمي

متضفر، متألّق، مضيء بدون حرارة

1. **phosphorus** /ˈfɒsfərəs/ n [U] **فوسفور**

الفوسفور

1. **photo** n [C] **كور تكراوه ي وو شه ي**

اختصار لكلمة photograph

1. **photograph** /ˈfəʊtəgrɑːf/ n [C] **وينه ي فونوگراف**

صورة فوتوغرافية (ضوئية)

□ vi **وينه ي فونوگراف، وينه دگرت**

يصور فوتوغرافيا (ضوئياً)

1. **photographer** /fəˈtɒɡrəfə(r)/ n [C] **وينه گري**

فونوگرافي، وينه فان (روناكي)

مصور فوتوغرافي (ضوئي)

1. **photographic** /fəʊtəˈɡræfɪk/ adj **په يوه ندي به وينه ي**

فونوگرافي (رووناكي) په وه هه به

فوتوغرافي، متعلق بالتصوير الفوتوغرافي (الضوئي)

1. **photographically** adv **فونوگرافي وينه (روناكي)**

على نحو فوتوغرافي أو (ضوئي)

1. **photography** /fəˈtɒɡrəfi/ n [U] **وينه گرتي**

فونوگرافي يان روناكي

التصوير الفوتوغرافي أو الضوئي

1. **photosynthesis** n **كرداري سهوزه پيگهاتن**

(عملية) التمثيل الضوئي

1. **phrase** /freɪz/ n [C] **دهسته واژه، به شيك له رسته (وهك)**

دهسته واژه ي (in the garden)

عبارة، جزء من جملة (و مثال عليه عبارة in the garden)

□ vi **داپنه رپزي، داپنه تاشي به وشه**

يعبر أو يصوغ بالكلمات

phraseology /ˈfreɪziˈblɒdʒi/ n [U] ده‌پرېن په‌وشه،
هه‌لېژاندنې ووشه

التعبير بالكلمات، اختيار الكلمات

physical /ˈfɪzɪkl/ adj ۱. مادي (پنجه‌وانه‌ي گيانې و
ره‌وشتي)

۱. مادي (نقيض روحي أو أخلاقي)

the ~ world جيهاني سهرمايه‌داري
العالم المادي

۲. سروشتزاني، جوغرافياي سروشتي ~ *geography*
۲. الجغرافيا الطبيعية

۳. له‌شي، په‌ده‌ني، هيژي له‌ش / *~ strength / beauty*
هيژي ته‌نداري، جواني جه‌سته‌ي ۴. سروشتي، فيزيايي

۳. جسدي، بدني، قوة جسدية / جمال جسدي ۴. طبيعي،
فيزيائي

It's a ~ impossibility to be in two places at once
مه‌حاله له‌يك كاتدا له‌دوو شونډا هه‌ين
يستحيل أن يكون في مكانين في وقت واحد

physically /ˈfɪzɪkli/ adv به‌جه‌سته‌ي، به‌سروشتي،
به‌مادي

جسديا، طبعيا، ماديا

physician /ˈfɪʒiʃn/ n [C] پزېشك، دانا
طبيب، حكيم

physics /ˈfɪzɪks/ n سروشتزاني، فيزيا، سروشته‌واني
علم الطبيعة، الفيزياء، طبيعيات

physicist /ˈfɪzɪsɪst/ n [C] تايه‌تمه‌ند له‌زانستي
سروشت، فيزيائي

الاخصائي في علم الطبيعة، فيزيائي

physiognomy /ˈfɪzɪɒnəmi/ n [C,U] (pl -mies)
زانستي كه‌شناسي، په‌رزي و نزمي رويي زه‌وي و رواله‌تي
سروشتي ولات

علم القراسة، التضاريس و الملامح الطبيعية للبلاد

physiological /ˌfɪzɪɒlədʒɪkl/ adj نه‌ندام نه‌وكي
فسيولوجي: په‌يوه‌ندي په‌كاري نه‌ندامه‌كانه‌وه هه‌په

فسيولوجي: متعلق بوظائف الأعضاء

physiology /ˌfɪzɪɒlədʒi/ n [U] فسيولوجيا: زانستي
كرداري نه‌ندامه‌كان

الفسيولوجيا: علم وظائف الأعضاء

physique /ˈfɪʒiːk/ n پيکهاته‌ي له‌ش

بنية الجسم و تركيبه

a man of strong ~ پياوي به‌هيژ

رجل قوي البنية

pianist /ˈpiənɪst/ n [C] پيانوژدن

عازف البيان

piano /piˈæno/ n پيانو

(موسيقي) بيان، بيانو

pick /pɪk/ n ۱. پيل، ته‌ور، (هه‌روه‌ها *axe*)

۱. معزل، فاس (ايضا *axe*)

tooth ~ ۲. سيواك: داري دان ناژه‌ن

۲. خلافة: عود تخلل به‌الأسنان

pick /pɪk/ vt, vi (گول) لي ته‌كاته‌وه، دايشه‌مالي،
به‌په‌نجه‌لي ته‌كاته‌وه

يتلف (الأزهار) يجرد، ينزع بالاصابع

~ ing sth to pieces پارچه پارچه‌ي ته‌كا
بمزقه اربا

۲. هه‌لي ته‌بژيري: *~ one's words ~ one's way/steps*
وشه‌كاني به‌وردي هه‌له‌بژيري به‌ناگاداريپه‌وه له‌ريگيا

قوراپه‌كه‌وه ريته‌كات

۲. يختار، يتقي: يتقي كلماته‌ بنماية يخطو بعذر في طريق
موحل

ته‌نگي يي هه‌له‌چن، به‌خرايي مامه‌له‌ي له‌گه‌ل *~ on sb*
ده‌كا جباله‌واني تر

يضايقه، يسي، معامله‌دون غيره

ناكوك ته‌بي له‌گه‌ليا له‌سهر *have a bone to ~ with sb*
كارپك

يختلف مع في امر ما

هه‌لي ته‌بژيري، پوخته‌ي ته‌كات *~ sth out*
پختاره، يتقيه

۳. هه‌ليشه‌گرته‌وه (له‌سهر زه‌وي پونمونه) ده‌ستي *~ up*
ته‌كه‌وي (زانياري) (شه‌مه‌نده‌فهر) نه‌فهر هه‌له‌گرئي چالاكي
و ته‌ندروستي بو ته‌گه‌ريته‌وه (ووره‌ي) به‌رز ته‌پيته‌وه، پرواي
يي ته‌كا

۳. يلتقط (من الأرض مثلا)، يحصل على (معلومات)، (التطار)
ياخذ ركابا، يستعيد صحته أو نشاطه (معنوياته)، يصادق

يي ته‌ناسيني، ته‌كه‌ويته‌ سهر يي، *~ oneself up*
راشه‌په‌ري

يتعرف على، ينهض من كبوته، يقف على قدميه

١. دزی لئ نه کاگیر فانی نه پړی ~ *sb's pocket*
 ٢. پشل ما في جيبه
 ٣. له کسيکه وه پړوکه وهرده گړی ~ *sb's brains*
 ٤. يحصل على افكار منه
 ٥. قوډل په نامیری تیر نه کانه وه ~ *a lock*
 ٦. يتفتح قفلا بالة مدیبة او بسلك
 ٧. په ناهق شمر له گهل چه ند ~ *a quarrel with sb*
 ٨. كه سينك نه كات
 ٩. يتعمد الشجار معه
 ١٠. ره خنډی لئ نه گړی، په دواى عه يه كانی ~ *holes in sth*
 ١١. دا ده گه پټ
 ١٢. يستند، يبعث عن الثوب في شيء ما
 ١٣. هه لېزار دن، نه وشنه هه لېزار دنه كهی نه كه □ *n [C]*
 ١٤. وينه سر
 ١٥. اختيار، انتقاء، الشيء الذي يقع عليه الاختيار
 ١٦. باشتريينيان، له هوميان به خیر تره ~ *the ~ of the bunch*
 ١٧. أفضلهم، خير من فيهم
 ١٨. به كوله وه يان به سر شانوه ~ *pickaback adv*
 ١٩. هه لگير اوه
 ٢٠. محمولاً على الظهر أو الكتفين
 ٢١. پاشماوه ی خوار دن، شتی جوړاوجوړ ~ *pickings npl*
 ٢٢. له وانه په قازانچ لئ بښه وه، شو قازانچدی لئ ی دهسته
 ٢٣. بهرکراوه
 ٢٤. فئات متخلفة (من الطعام)، متفرقات يمكن أن تعود بريح، الريح
 ٢٥. العائد منها
 ٢٦. شروبی چالاك كهر وه، به هیز كهر ~ *pick-me-up n [C]*
 ٢٧. (شراب) منشط، مقوي
 ٢٨. گیر فانی پر ~ *'pickpocket /pɪkˈpɒkɪt/ n [C]*
 ٢٩. نشال، سارق الجيوب
 ٣٠. پیکاب، هه لگري دهرزی ~ *'pick-up /pɪkʌp/ n [C]*
 ٣١. فوتوگرافي
 ٣٢. ١. بيك آب، حاملة الأبرة الفوتوغرافية
 ٣٣. ٢. فوتوگرافي پیکاب، پوگواسته وهی كهل و ~ *truck*
 ٣٤. پهل
 ٣٥. ٢. سيارة بيك آب، شاحنة خفيفة لنقل السلع
 ٣٦. ١. سنگ، كوله كه ٢. دهسته ~ *'picket /pɪkɪt/ n [C]*
 ٣٧. پاسه وان، پاسه فان ٣. دهسته ی كریكارانی مان گران كه رنگه
 ٣٨. له وانی تر ده گرن بهرده وام بن له سره كار

١. وتد ٢. فريق من رجال الحراسة ٣. فريق من العمال
 المضربين يتعمدون غيرهم من مراصلة العمل
 ١. نه يه ستيته وه به ميخ، (نه سپ) نه به ستيته وه □ *vt*
 ٢. تشككريان كومه لي فريالگوزار دانه لي بؤكاري
 ٣. پاسه وانی نه كات
 ١. يطور بالآوتاد، يربط (حصانا) بوتد ٢. يضع خيراً أو مفزعة
 للطوارئ ٣. يقوم بالحراسة
 ١. شله به سر كهمی ٢. (له شيوگی ~ *pickle /pɪkl/ n [C,U]*
 كودا) به سر كه
 ١. مرق التخليل ٢. (في صيغة الجمع عادة) مخلل
 ٣. له ته نگاندها، له ناخوشيدا، تی نه كه وی، ~ *in a (sad)*
 له كيشه دايه
 ٣. في ورطة
 □ *vt* نه يغانه سر كهمی، له سر كه دانه پياریزی
 يخل، يحفظ في الخل
 ١. گشت و سهيران له دهشت ~ *picnic /pɪknɪk/ n [C]*
 نزهة للأكل في الهواء الطلق
 □ *vi (pres part-ing, pt, pp-ked)* نه روا پو سهيران له
 دهشت
 ١. يخرج للنزهة والأكل في الهواء الطلق
 ٢. وينه گړی، وينه گر ~ *pictorial /pɪkˈtɔːrɪəl/ adj*
 تصويري، مصور
 ١. وينه، وينه گر ترن ~ *picture /pɪktʃə(r)/ n*
 ٢. صورة، رسم
 ٣. ناگادار نه كړيته وه له بارودوخه كه، ~ *be put in the ~*
 ده خړيته وينه كه وه ٢. كه سينك يان ديمه نيكی جوان
 يحاط علماً بالموقف، يوضع في الصورة ٢. شخص أو منظر
 جميل
 ٣. نمونه ی ته ندروستی به ~ *be the ~ of health*
 ٣. يكون مثلاً للصحة
 ١. سينه ما ~ *the ~ s*
 ٢. السينما، دار الخيالة
 ٣. وينه نه كيشی، وينه نه گړی □ *vi*
 يصور، يرسم، يتصوّر، يتخیل
 ١. تازه جوان ~ *picturesque /pɪktʃəˈresk/ adj*
 (ديمه ن) رازاوه، چاو پروون نه كانه وه ٢. (كه سينك، زماني،
 رهوشی) جوان، ناياب، خوشدو (زماني گشتی ناسان)
 ١. (المنظر) بديع، يروق للعین ٢. (الشخص، لفته، سلوكه) فاتن،

- رائع، أخاذ، (لغة عامية بسيطة)
pidgin /ˈpɪdʒɪn/ *n* [C] ناخاوتنی رهمەلنی پرتیه
 له تیکه لکردنی ئینگلیزی وه زمانیکی که *~ English*
 وهک چینی بۆتیکه یشتن له نیوان ئنگلیزو هاوولاتیاندا
 رطانه هی مزيج من الانجليزية و لغة أخرى (صينية مثلاً) للتفاهم
 بین الانجليز و المواطنين
pie /paɪ/ *n* [C,U] کولیره به گوشت، کولیره به قیمه
 فطيرة، فطیر محشو باللحم أو الفواكه
piebald /ˈpaɪbəld/ *adj* (نەسپ) به له که رنگین په له
 په له، تیکه له (دهنگ)
 (الحصان) ابلق، ابلق (اللون)
piece /piːs/ *n* [C] ۱. پارچه، بهش، زقار، زیقار
 ۱. قطعة، جزء
in ~ s وورد بوو، تیکچوو، شکاو، شکهستی
 محطم، مهشم
come / take / break to ~ s تیکي نه داتی، نه پشکیني
 یحطم، یهشم، یحطم
 ۲. نمونه، پارچه هه وال / *a ~ of news / advice*
 ناموزگاری
 ۲. نموذج، عينة: خبر / نصيحة
a ~ of luck له ده رگای به خته وه
 من باب الحظ
 ۳. پارچه: *sold only by the ~*
 ۳. قطعة:
 قوماش پان شمه که به پارچه نه فروشیت *~ goods*
 به دریزی به کسان ۴. پارچه په کی ویزه یی پان موسیقی
 آهسته او سلع تباع بالقطعة بأطوال موحدة ۵. قطعة أدبية أو
 موسيقية
 کاری باش، چاک *a fine ~ of work*
 عمل رائع
 ۵. پارچه په که له تاقم: تاقمی *a tea set for thirty ~ s*
 چاله ۳۰ پارچه
 ۵. قطعة من طقم: طقم شاي من ثلاثين قطعة
 ۶. پاره ی نهخت: پاره ی ورده وهک په بری *a shilling ~*
 په که شلین
 ۶. قطعة نقدية: قطعة نقدية من فئة الشلین
 پارچه کانی شتیک کۆده کاته وه (بونه ونه وهک) *□ vt*
 شتی شکاو

- یجمع أجزاء شيء (مكسور مثلاً)
piecemeal /ˈpiːsmiːl/ *adv* (کاری خوی نه کات)
 له سه به شه جیا جیاکان
 (یؤدي العمل) على أجزاء متفرقة
piece-work *n* [U] (کاریک کرنی له سه وه رگری) په
 ژماره ی پارچه پان به بری به رهم هاتوو وه رده گری
 (عمل يؤجر عليه) بالقطعة أو بمقدار الانتاج
pier /piə(r)/ *n* [C] ۱. شوسته قهراخ ده ریا ۲. پشی پرد،
 کۆله که، دیواری نیوان دوو ده رگایان دوو په نچه وه
 ۱. رصيف متد في البحر ۲. دعامة جسر، ركيزة، جدار بين
 بابين أو نافذتين
pierce /piəs/ *vt, vi* ۱. لنی دادات، ده یزی، کونی
 ده کا (په شتیکی تیژ)
 ۱. يقطع، يخرق، يثقب (شيء حاد)
 ۲. توند، تیژ، کونکهر *a piercing voice*
 ۲. (مجاز) قاس، حاد، نالپ
plerrot /ˈpiərət/ *n* [C] زرتکه، گالته کهر
 مهرج
piety /ˈpiəti/ *n* [C,U] خوواناسی، دینداریتی،
 خوا به رستی، کاریک نیشانه ی خوواناسین یی
 تقوی، ورع، تعبد عمل يدل على التقوى
plifle /ˈpiɪfl/ *n* [U] پوچ دناخافت، ژبه روه و
 ناخافت، ورینه
 (عامية) هذر، هراء، هذيان
plig /piɡ/ *n* [C,U] به راز، گوشتی به راز
 ۱. خنزیر، لحم الخنزیر
 ۲. پارچه ی دریژ له کانه زای داریزوارو، فاسنی خاو *~ iron*
 ۲. كتلة طويلة من معدن مصبوب: حديد خام، تماسيح الحديد
plig-headed *adj* که له رهق، سه رهشک، واز له که له
 رهقی نا هیني
 عنيد، لا يتراجع عن رأيه
pigsty *n* [C] لانه به راز، پاوناه به رازان
 زریه او حظیره خنازیر
pigtail *n* [C] که زی، هرچ له پشی سه روه شوپنه یته وه
 ضفيرة تتدلى من مؤخر الرأس
 زیاد له ییویتی نه خوات *make a ~ of oneself*
 پاگل اکثر من اللازم
pigeon /ˈpiʒɪn/ *n* [C] کۆتر فاتمۆک، که قوک

صامة، حمامة
pigeonhole *n* [C] چاويك له چاوه كاني چه كمه جه
 بو پوليكر دني و هرهقه دانه نویت
 عين من العيون المربعة في خزانة لتصنيف الاوراق
 □ *vi* شتيك له خاته ناو چاوی چه كمه جه وه وپشت
 گوئی له خات
 يضع (شيئا) في عين من عيون خزانة و يهمله
The scheme was ~ d (خرايه سهر رهفه
 (پشت گوئی خرا) (خرايه پشت گهنو)
 (مجاز) وضعت الخطة على الرف (أهملت)
pigment /'pɪɡmənt/ *n* [C,U] بويه، بويه چي، مادهی
 رهنگاوهرنگ له شانه كاني نازده لوروهك
 صبغ، صباغ، المادة الملونة في أنسجة الحيوانات و النباتات
pigmy /'pɪɡmi/ *n* [C] كورته بنه، رپوهله
 = pygmy قزم
pike /paɪk/ *n* [C] (كۆن) شیر، رم كه جهنگاوهره
 پياده كان به كاربان نه هينا
 (قديما) رمع كان يستخدمه المحاربين المشاة
as plain as a ~ staff زور بوون و ناشكرايه
 في غاية الوضوح
pike /paɪk/ *n* [C] (*pl* ~) ماسی ناوی سازگار
 زنجور، سمك الكراكي (في المياه العذبة)
pilchard /'pɪltʃəd/ *n* [C] ماسی دهر يايی پچوك
 البشار، سمك بحري صغير
pile /paɪl/ *n* [C] كوله كه، پيشی شتيك
 ركيزة، دعامة
pile-driver *n* نامير بو کوتان، داکوتانی كوله كه
 آلة لدق الركائز أو الدعائم
pile /paɪl/ *n* [C] ۱. كۆمهله پيك، كۆم، كورك ۲. پينايان
 كۆمهله خانووی گه وره ۳. سامانی زور نهیی، ده و له مه ند
 نهیی، تپروه سه ل نهیی
 ۱. كومه، ركام ۲. مینی أو مجموعة مبان ضخمة ۳. (ل . د)
 یشی، يفتی
 □ *vi* تپي نه ترنجيني، كوی ده كاته وه له پكا به شارو،
 به شپوهی قوجهك داپنه نی
 پكدس، پكرم، يضع بشكل هرمي
 ~ logs دره خت هه لته چني
 يکوم الاخشاب

شت و مهك كوله كاته وه
 پكدس، يکوم الاشياء
pile /paɪl/ *n* [U] ۳ داو تالی نه فرش يان نه يه، كورك
 وبر، زئير (الطيفة أو السجادة)
pilfer /'pɪlfə(r)/ *vt, vi* نه دزی (به تايه تي شتي پچوك و
 يئ فرخ)
 يسرق (بخاصة اشياء صغيرة و تافهة)
pilgrim /'pɪlɡrɪm/ *n* [C] حاجي نه وانهی نه بون بو حج
 بو (مالي خوا)
 حاج
 ~ *s to Mecca* حاجي به كاني مه كه
 حجاج بيت الله الحرام، حجاج مكة
pilgrimage /'pɪlɡrɪmədʒ/ *n* حج، سهردانی مالی
 خواو شوينه پيروزه كان نه كهن
 حج، زیارة الأماكن المقدسة
pill /pɪl/ *n* [C] حهب (دهرمان)
 حبة من الدواء
 ~ *sweeten the* شتيکی پيس به پاکی و جوانی
 ده ره خات
 يظهر شيئا كريها في صورة احسن
pillage /'pɪlɪdʒ/ *n* [U] تالان، تالانکردن، دزی کردن
 شه لاندن، په به خترمه: تالانی نه كا
 سلب، نهب، ينهب، يسلب
pillar /'pɪlə(r)/ *n* [C] دامه زراويك (بو يادگاري)، دنگ،
 ستون، گاريته، كوله كه كه (به كيك له پنه ماكاني پارت)، په
 كيك له لاپهنگره گه وره كان (بو كيشه پيك)
 نصب (نذگاري) عمود، ركيزة (مجاز) ركن (من ارکان حزب)،
 واحد من كبار المؤيدين (للقضية)
pillar-box *n* [C] سندوقی پوستهی لوله یی
 صندوق بريد استخواني
pillion /'pɪliən/ *n* [C] زینى دواوهی سهردشتی
 نه سب، كورسی دواوهی شوفیری پاسکیل
 مقعد خلفي على ظهر حصان، مقعد إضافي وراء سائق دراجة
pillory /'pɪləri/ *n* [C] (*pl* -ries) ناميريكی ته خته په
 سهرد دهستی تاوانباری تن نه خري بو سووكا به تی پنی
 كودنی
 آلة خشبية يدخل فيها المذنب رأسه و يديه للتشهير به
 □ *vi* سووكا به تی پنی كردن، به ناشكرا نابرووی ده یا

pillow /'pɪləʊ/ n [C]	باله، سهرين، بالف مخدة، وسادة کيسیکی بالینیکی کيس الوسادة
~ -case, ~ -slip	
pilot /'paɪlət/ n [C]	۱. رینمایي کاری کشتی (له ده روازهی په ندهر پان په رینه وهی که نال) ۱. مرشد سفینه (في مدخل ميناء أو عبر قناة) پلان پان دامه زراوینکی له زمونی ۲. فرۆکه وان ۳. ریهر، نیشاندور خطه او مشروع تجربيي ۲. طیار، ریان طائره ۳. مرشد، دليل رینهری نه کات، پشانې نه دات □ vt يرشد، بدل
pimple /'pɪmpəl/ n	زیکه، پرزگ، بزړوک، زلپ بثره صغیره، دمل صغیره
pin /pɪn/ n [C]	دهرزی سر خر دبوس دهرزی سنجاق، تهوقه دبوس امان به هیچ جزوی گوینې مده ورئ لا تباي بالره ~ s and needles هست کردن به تیوه ژانندن وک دهرزی ناژن
	(شعوب) تمیل، (احساس) کوخز الابر □ vt (-nn-) ۱. په دهرزی دا پده خات، جینگیر ده کا به دهرزی، تسنه لکېشی نه کا ۲. له شویني جینگیر ده بېن، ده چه سپن، له جو له نه غرنی ۱. پدېس، یتب بدبوس، یشک ۲. یتب في موضع ما، يمنع عن الحركة
~ ned down by fallen timber	داره که وتووه کان رینگی لن گرت که بجو لن منته الأخشاب الساقطة عن الحركة
~ sb down (to a promise)	پا پهندي نه کا به یتانه دی به یتنه که ی یلزمه بتحقیق وعده pin-point vt به ووردی دیاری نه کات یحدد بدقة
pin-prick n	شینیکی دتنگ کهر، هست بریندار نه کا

pincers /'pɪnsəz/ n pl	(مجاز) شي مکدر (يجرح الشجر) گاز په نسه، نو قرج، گیره کلابه، کاشه
pinch /pɪntʃ/ vt, vi	۱. دهی قرینن، پیوه ده دا، گازي لی ده گری ۱. یقرص He ~ ed his finger in the doorway په نجه ی پو به ده رگا که وه قرص الباب أصبعه He ~ ed the top of the plant off په شی سره وهی دره خسته که ی بری قطع الطرف العلوي للنبته
	۲. نازاری پن نه گا له پهر shoes that ~ (the feet) تهنگی: پینلاو له پهر تنگی نازار ده که به نې به پې ۲. یولم لشده الضیق: حذاء یولم (القدم) لضيقه ۳. نه نالینن له پهر نه پونی (پنویستی) be ~ ed for money پو پاره ۳. یعانی من نقص (الحاجة إلى) المال ته زین له سه رما ۴. نه پدزی، پن مؤلته ~ ed with cold ته بیات قرصه برد ۴. (د) یسرق، یاخذ بدون اذن □ n [C]
	۱. ته سک، نفورج ۱. ضیق، قرص fell the ~ of poverty هست به نالنی هه زاری نه کات (مجاز) یشر براره الفقر ۲. برینکی کم (په دوو په نجه هه لېگری) a ~ of salt توزی خوئی، پروشی ۲. مقدار ضئیل (يحمل بالاصبعين): قليل من الملح at a ~ له کاتی پیویستی پان ناچار ی عند الحاجة أو الاضطرار نه گهر به پیویستی زانی if it comes to the ~ إذا دعت الضرورة إلى ذلك
pine /paɪn/ n [C, U]	دره ختی سنه وپهر، داری سنه وپهر (شجرة) الصنوبر، خشب الصنوبر
pine /paɪn/ vi	۱. لاواز ده بېن، نه توته وه، (خه م و په زاره) ۱. پینل، پهل، یذوب (أسی) ۲. شه پدای شتیک نه پېن چه ز له گردنی ~ for / to do sth کاریک نه کا

٢. نحن أو يشاقق لشيء / لعمل شيء.
pineapple /ˈpaɪnæpl/ *n* [C] نهاناس، بهره كهي
 الأناناس، ثمرته
pingpong /ˈpɪŋpɒŋ/ *n* [U] توبي ميز (تاو له)
 پنگ پونگ
 تنس الطاولة، بنج بونج
pinion /ˈpiːniən/ *n* [C] گیره ی نیرو من دانه کانی
 له پدک گیر نه یی
 ترس صغیر تنداخل آستانه فی ترس اکبر منه
pink /pɪŋk/ *n* [C,U], *adj* ٢. میخه کي ٢. میخه کي
 ١. وردی اللون، قرنفلی ٢. قرنفلی
 ٣. له تندرستی باش
 in the ~ ٣. (د. ل. د.) فی صحة و عافیة
pinnacle /ˈpɪnækəl/ *n* [C] ١. قولله ی بچووک له
 گویسه بان، لوتکه، گویتک ٢. نهوج، راسر
 ١. برج صغیر (فی أعلى سطح) ٢. أوج، ذروة:
 لهو پدري ناوبانگیدا، لوتکه ی
 at the ~ of his fame ناوداری
 فی أوج شهرته
plnt /pamt/ *n* [C] شله پیونک، شله یان دانه و یله پیو که
 یه کسانه به هه شیه کي گالونیک
 مکیال للوسائل أو الحبوب یساری ثمن من الفالون:
 a ~ of milk / lentils
 ١. پیشهوا، ویشاندهر،
 پیشدار، وینهوله توپینهوه په کدا ٢. وینهز پیشهنگی، دوزهر
 ١. الرائد، مسهد للطریق، المبتکر، الرائد فی دراسة ما،
 مستکشف ٢. الکشاف، مسهد الطریق
 ١. پیگای نوی ی یو نه کاتهوه
 □ *vt, vi* یرو، یشق طریقاً جدیداً
 ١. فاینخوازی، خو یاریز ٢. فایندار،
 گوی رایله دی دایک و باوکیستی
 ١. تقي، ورع ٢. (ا. ق.) مطیع، بار بوالديه
plously *adv* له خوا ترسی، به ستایشی
 بتقوی، بورع
pip /pɪp/ *n* [C] ١. ناوکی (پرتهقال پان سبو) ناوک
 ٢. ناماژه ی کات (له نیشتهگو و بلوکهرهوه کان یا تلهفون)،
 فیکه ی پیچر پیچر
 ١. بذرة (برقالة أو تفاحة)، نواة ٢. إشارة الوقت (فی الأذاعة

- أو الهاتف)، صغیر متقطع
 ١. پوری، لوله ک ٢. بزمار ی دریژ،
pipe /paɪp/ *n* [C] شمشال، زورنا
 ١. أنبوب، ماسورة ٢. زممار، نای، شابة
 ٣. بزمار ی (شمشال) ٤. فیکه ی سرکاری
 the ~ کهشتیوان ٥. غلیون
 ٣. زممار القرية ٤. صفاة رئیس الملاحين ٥. غلیون، ییبه
 بیرو را / ییلاتی خه یالی، ناگرداری
 ~ *aream* فکره / خله خیالیه، غیر عملیه
 بیرو لی بکهرهوه
 Put that in your ~ and smoke it قابل ییبه نه گهر وویست
 فکر فی الامر و اقبله لو اردت
 ١. نه پیگوزینهوه (تاو، نهوت) به پوری ٢. نه ی لی
 □ *vi* نه دات ٣. فیکه نه لینهدا یو بانگکردنی کهشتیوانه کان
 ١. ینقل (الماء، النفط) فی أنابيب ٢. یعرف علی النای ٣. ینفخ
 بالصفاة لیدعو الملاحين
 شاور لی نه دات یو کوکردنهوه
 ~ all hands on deck ی کهشتیوانه کان له مسر کهشتی یه که
 یسفر داعیا الملاحين إلى ظهر السفينة
pipeline *n* [C] هینلی بوریه (نهوته کان)
 خط أنابيب (النفط)
 له ریگهدا، مسره تای رینین / گهشت
 in the ~ فی الطریق، بده المسیره / الرحلة
 زورنا ژهن، شمشال ژهن
 البازف علی الزمار او النای، الزمار
piping /ˈpaɪpɪŋ/ *n* [U] بوری گه یه نهوری تاو یان کارهبا،
 تورا بوری .. (دریژی) ده پین له بوری
 الأنبایب المرصلة للماء أو الكهرباء (طول) عشرة أقدام
 ten feet of lead ~ قورقوشم
 من أنابيب الرصاص
 □ *adj* (دهنگ) وهک دهنگی بزمار
 (صوت) کسرت الزمار
 دهنگی تیژ
 a ~ voice صوت حاد
 گهرم، زور گهرم
 □ *adv* حار او ساخن جداً
piquant /piːkənt/ *adj* (تام) تال و تیژ، (فهرمانیک)
 ناره زوی تیروانین و خوتیهه لغورتاندن لهه موکاری

- بوروروینی
(طعم) لاذع، حاد، (أمر) مثير للفضول أو حب الاستطلاع
*pliquancy توندو تیزی، زمان گهزی
حرافه، حدة، لودعية
۱. هستی یان گرامه تی نهروشینی **plique** /pi:k/ vt
۲. تاره زوی گوی پی دان و تیروانین زیاد ده کا
۱. یجرح الأساس أو الکبرياء ۲. یثیر الاهتمام أو حب الاستطلاع
۳. شانازی پیوه نه کات
۳. یحترق، یفتخر
توبه یی، گینه، رقی (پو پرندار کردن کهستی) **□ n** [C,U]
غل، غضب، استياء (الجرح الکبرياء)
- piracy** /paɪrəsi/ n [C,U] (pl -cies) جهرده یی،
دزینی نوسراو هونراوهی خه لکی، وه رگرتی خواوهی نیی
ویژه یی به دزی
قرصه، سرقة مؤلفات الغير، إنتحال الملكية الادبية
۱. جهرده کان، کهشتی **pirate** /paɪrət/ n [C]
۲. نهو کهسه یی به رهمی کهسینک بلآوده کاته وه
به یی مؤلفه تر و رگرتن
۱. القرصان، سفينة القرصان ۲. من یطبع و ینشر مؤلفات غیره
دون إذن منه
نوسراوی کهسینکی تر به یی مؤلفه چاپ نه کا و **□ vt**
بلآونه کاته وه
یطبع و ینشر مؤلفات غیره دون إذن منه
- plouette** /plu:et/ n [C] سورانه وه لهسه ر په نیجه له
سهمای بالیه، زفرین (سهرین په کی پان تلان (پالی))
الدوران علی رأس الاصابع فی رقص البالیه
لهسه ر نووکی په نیجه سهما نه کات، لهسه ر پی **□ vi**
پان تلان سهما دکت (پالی)
یزقص علی زروس اصابعه
- pistol** /pɪstl/ n [C] ده مانچه، پشتوک
مسدس
(نامیر پان پال پیوه نره) پهستین، **pliston** /pɪstən/ n [C]
پهستین
(فی آله أو مضخة) مکبس، کباس
دهسکی پهستینر، دهسکی پهستینی **'plistonrod** n [C]
ذراع المکبس أو الکباس
۱. چالیک له زهوی دا **plt** /pt/ n *

۱. حفرة فی الارض
چاله خدلولوز، کانه خه لوز **a coal ~**
منجم نعم
چاله قسل ۲. جینگای دانیشن له دواوهی **a chalk ~**
مولی شانو ۳. جینگه زیبکه یی بچوک (لهسه ر پوی پیست)
حفرة الجير ۲. المقاعد الخلفية فی صالة المسرح ۳. نقرة أو ندبة صغيرة (علی سطح الجلد)
۱. لهسه ر پوی پیست چال دروست نه کات **□ vt** (-tt-)
۱. یترک ندوبا (علی الوجه)
دهم و چاو کونجاوی **a face ~ ted with smallpox**
به هوی ناو له وه
وجه مشوه بآثار الجدري
۲. دهستی بهسه ر **~ one's strength against a rival**
دانه گری، توانای غوی تاقی نه کاته وه له دزی (نه یاران)،
هیزی غوی کوله کاته وه
۲. یسلط، یختبر قواه ضد (خمس): یستجمع قواه و یختبر قدرته
علی قهر خصه
چال، داپوشراو پو راوی درنده، مه ترسی **'pittfall** n [C]
چاوه روان نه کراو، به هله داچوون
وجرة أو حفرة مظلة لاصيد الوحوش (مجاز) خطر غیر متوقع،
شرک یقع فیهِ الغافل
۱. دایته مه زوینی پان چادر همل **'pitch** /pt/ vt, vi
نه دات ۲. (توب) هه نه دات، فری نه دات، (کهسینک)
دهاویته دهره وهی شوینه که، ده بداته لاوه
۱. ینصب أو یضرب خیمه ۲. یقذف (الکرة)، یرمی، یلقی
(شخصاً) خارج المكان، یزحجه جانباً
سه ر غوشه که پرا په ده ر **P ~ the dunkard out**
آلپی الصخمر خارج المكان
۳. (وای لی نه کا) **He (was) ~ ed from the carriage**
بکه و پی پان بکه وینه خوا ره وه، له گالیسه که وه ته خوا ره وه
۳. (بجمله) یقع أو یسقط سقط (القی) من العربیة
بهسه ر سه ردا کهوت ۴. **He ~ ed on his head**
(کهشتی) به ر زونزم نه بیت به کار یگری شه پوله کان
(به راورد **roll** ۵. (موسیقاً) پله یا چینه کانی دهنگ:
وقع هلی رأسه ۴. (السفينة) ترتفع و تنخفض بتأثیر الموج
(قارن **roll** ۵. (موسیقی) درجه أو طبقة الصوت:
ناوازه که به رز **~ a tune too high / in a lower key**
نه کا، نرم نه کا / هیواشی نه کاته وه

- یرفع طبقه النعمة / یخفضها
 ٦. سووره له سهراکار کردن، به پهرۆشهوه کار ده کات، *in* ~
 وه به دۆسوژی
 ٦. یعمل بحماسة وحمه
 هێرشى به هێز نه کات *into* ~
 یهاجم بى
 ههڵى نه بزیرى، بۆى ههڵ نه کهوى *upon (sb)* ~
 ٧. سهرايانه که خوار یالیز دانهن
 یختار، یختیر بطریق الصدفة ٧. یعمل السقف مائلا أو منحدرًا
 ٨. شهري خویناوى (ههردوو لاشهه *ed battle* ~
 که رهکان خوینان به تهواوى بۆ ئاماده کردو
 ٨. معركة ضارية (أعد لها الخصان إعدادًا كاملاً)
 ١. شونى وه ستانى فرۆشبارى ده سنگیر *[C] n* □
 ٢. بارىگا (له بارى کرىکت)، گۆره پانى یارى ٣. ههڵدان،
 فرێدان ٤. پلهى خوار یوونه وه پان، خوارى سهرايان یا بنمىچ
 ٥. (موسىقا) پلهى بهرز پان نزمى
 ١. مکان لوقوف البائع المتجول ٢. (فى لعبة الكريكت) میدان
 اللبب ٣. رمى، قذف ٤. درجه میل أو إنحدار السقف ٥.
 (الموسيقى، الحديث) درجه الارتفاع أو الانخفاض
 چینی (دهنگه کهى) *the ~ of his voice*
 طبقه صوته
expectations raised to the highest ~
 ٦. پله: بۆچوونه کان گه پشته بهرز ترين ناست گه پشته
 نه وه پهرى پاده ٧. بهرزو نزمى پا پۆره کان به هوى شه پۆله
 کانه وه
 ٦. درجه توقعات بلغت الحد الأقصى ٧. ارتفاع السفينة
 وانخفاضها بفعل العوج
 شهن، تهپور، کارپۆ، باکەر، صلیب *[C] n* **pitchfork**
 مذرآه
 ملیى دکت، ده یکاته ملۆ، به باى ده کات *vi* □
 یذري
 ٢ **pitch** */pit/ n [U]* قیر، رهشى تۆخ، زفت
 زفت، قطران، قار
 قیر تاوى نه کا قیر ریز نه کا *vi* □
 یزفت، یطلي بالزفت أو القار
 رهشى پۆخت، تاریک *~ black / -dark*
 حاله السواد / الظلام
 کو په له، مه سینهى گه وه *[C] n* **pitcher** */pitʃə(r)/*

- جرة، البلاصی، أبرق کیر
 هه زارى (دلى مرولى پتفه **piteous** */ˈpiːəs/ adj*
 ده میت) دیمه نى سۆزجو تین
 مئیر للشفقة أو اللطف
 ١. موخ، کاکل ناخ، کرۆک، ماده ی *[U] n* **pith** */piθ/*
 نیسه نهجی له قه دى روه ک ٢. پوخته پان کورته ی قسه که،
 ناخاوتن
 ١. نخاع، مادة أسنجية فى ساق النبات ٢. (مجاز) زبدة أو
 خلاصة الكلام
 قایم، تیر، هیز، پتو، ره وانیز **pithy** *adj (-ier, -iest)*
 (بخاصه) زاهر بالقوة أو المعنى، بلیغ
 به زه و نبیوى، هیزدارى، پرمانا، به توندی **pithily** *adv*
 ببلأغه، بقوة، بعمق، بحدة
 داماو، شایه نى به زه یى، سووک و **pitiable** */ˈpiːəbl/ adj*
 پوچ، خویرى
 یرئى له، جدير بالشفقة، تانه، حقیر
 هه ستیار / کارىگه ره لاواندنه وه به له نگاز، **pitiful** *adj*
 ره به ن، به زه یى هینر، خویرى، بى یاده خ
 شاعر ب / مئیر للراء، حقیر، تانه
 به خه مبارى، به دلوقانى، بۆسو کایه تى پى **pitifully** *adv*
 کردن
 على نحو محزن، مئیر للشفقة، مئیر للطف / لأحترار
 بى به زه یى، بى ره حم **pitiless** */ˈpiːtlis/ adj*
 عديم الشفقة، لا یرحم
 بى به زه یى، به بى دلوقانى **pitilessly** *adv*
 بدون شفقة
 مووچه ی که م، کیم کرى **pittance** */ˈpɪtəns/ n [C]*
 کفاف، راتب زهید
 ١. به زه یى، پارانه وه، **pity** */ˈpiːti/ n [C,U]*
 ١. شفقة، رثاء
 مه رگ سوزى، دلوقانى، *have / take ~ on (sb)*
 ميه ره بانى، خه مدارى، کولقانى، جگه رسوزى ٢. شتىک
 پیوستى به به زه یى هه یى
 یشفق أو یطف عليه ٢. شىء يدعو للشفقة أو الأسف
 به داخه وه، به زه یى پندا دپته وه *What a ~ that ...*
 من المؤسف أن ...
 سۆز پان به زه یى هه یه بۆى *vi* □
 یطف أو یشفق على

pivot /pɪvot/ *n* [C] تهوهره، ناوچهق، سهرتهوهره یی
محور، قطب، مرتکز

pivotal /pɪvətl/ *adj* ژینی، گرنگ، پینانی، تهوهره یی،
چالاکي

(مجاز) محور (التقاش) محوري، جھري

به دهوری تهوهره له یسورپینتهوه، تهوهره یی بۆ
دائه نی

یدور او یدیر علی محور، یمحور، یزود بمحور

pxy, pxle /pɪksɪ/ *n* جتوکه، فریشتی بهچوک
جنية، حورية صغيرة

placard /plædɑːd/ *n* [C] تابلوی ناگاداری
لوحة إعلان

ناگاداری بهك ههله تهواسنی، رای دهگه بهنی كه
یقل اعلانا، یطن عن

placate /pləˈkeɪt/ *vt* هیوری نهكاتهوه، قایلی دهكات
یهدی، یسكن، یسترعي

place /pleɪs/ *n* [C] ۱. شوین، جینگا، شار، شاروچكه،
شوینی پهرستگه

۱. مكان، موضع، مدینة بلدة، قرية، مبنی، ساحة: مكان العبادة

شوینی رابواردن
~ *s of amusement* أماكن اللهو أو التسلية

۲. له شوینی خویدا به / له شوینی خویدا
نی به

۲. في موضعه / في غير موضعه

take ~ دهقهوینت، روته دات
یحدث، یجري

give ~ to ری دهكاتهوه، ری ته دكت
یفسح او یخلی له مكانه

go ~ s سهرتهكوی یا نهكاته بهری
ینبج، یصل إلى مناصب هامة

له شوین، له جینگه یی، له بری ۳. نهو پرگه بهی كه
خوینتر نه یگاتنی له پهراودا

بدلا من، عوضا عن ۳. الفقرة أو الجزء الذي یصل إليه القارئ
من كتاب

له یدوزینتهوه / ونی نهكات نهو
به شهی كه ییوینته خویندنه كهی تهواو پكات

یجد / یضیع الجزء الذي یجب ان یتابع منه القراءة

۴. كار، نیش، كاره كهی له دهست نه چنی ~ *lose one's*

۵. پلهی بهرز (وهك پشپركی) ۶. جینگا، ناویانگی، پلهو
پابهی له ناوكمه لدا

۱. عمل، وظيفة: یقند عمله ۵. مرتبة مرموقة (في سباق مثلا)
۶. منزلة أو مكانة اجتماعية:

له ناستی خوئی تهوهره یی
keep sb in his ~ یوقفه عند حده

۱. دایه نیت له شوینكدا، كارێکی بۆ ته دوزینتهوه

۲. داوا پشكهش نهكات بۆ كیرینی بهو نمونه ئوتومبیل،
بروای به نهكات

۱. یضع في مكان، یجد مكانال، یوجد عمال ۲. یقدم طلبا
بشراء (سيارة مثلا)، یولیه نقته

۳. پلهو پابهی نا یابی ~ *The horse I backed wasn't ~ d*
دهست نهكوی، نهو نهسبه كه گرهوت له سهركرده به پلهی

نا یاب سهرتهكوت
۳. یغوز بمرتبة مرموقة: لم یغز الحصان الذي راхنت عليه
بمرتبة مرموقة

placid /plæɪd/ *adj* ناسوده، هینن، (كه سینکی)
رووخوش، هه دار، ناشتی خواز، ناسوده

لطیف، ودیع، (الشخص) ودیع، سالم

placidly *adv* به هه داری، به هیننی، به نا یابی
به دوو، برداعة

placidity *n* [U] هیننی، یی دهنگی، نازایی، هه داری
هدو، وداعة، رباطة جاش

plagiarize /pləɪdʒəraɪz/ *vt* بیرو رای نوسه ریک
وه ره گرئی نه یگاته هی خوئی، رامان یان په یقان ده دزت
یتحل آراء و افکار کاتب آخرو ینسبها لنفسه

plagiarism /pləɪdʒərizm/ *n* [U] رامان یان په یقا
دزین، دزیی بیرو کهی کهسی كه

إبتحال آراء و افکار الغير، واقعة الانتحال

plagiarist *n* [C] نهو کهسهی که بیرو رای کهسێک
نهكات به هی خوئی، رامان یان په یقان دز

المتحل لآراء و افکار الغير

plague /pleɪg/ *n* [C] ۱. په تا، تاهون، قوزل قورت،
په رنهنگ ۲. کاره سات، هوی نهگه تی، به لا و مه پنه تی

۱. وباء، طاعون ۲. كارثة، مصدر بلاء

a ~ of locusts کولله داباریت به سهر شوینكدا

أسراب من الجراد تغیر علی منطقة ما

تهنگی یی هه له چنی، رفی هه له سیننی، ییزاری

داواکار گازنده کەر، دوژمن
 المدعي (في قضية)، الشاكي
plaintive /pleɪntɪv/ *adj* داخ له دل، داخاوی، دل
 تهنگ، دل کوفان، خه موک
 حزين، محزن، کتیب
plait /pleɪt/ *vt* نه یکات به پرچ، نه بهوتیه وه
 یضفر، یجدل
 □ *n* [C] پرچ، که زی، وینا، هونا
 ضفیر، جدیله
wearing her hair in a ~ قزی رینگ نه خابه شیوهی
 برچ
 سرحت شعرها علی شکل ضفیر
plan /pleɪn/ *n* ۱. نه خشه ی خانویه ره هیلکاری زهوی
 (به ارورد *elevation*) ۲. نه خشه دانسان، پلان (وینه به کسی
 به یانی بو پارچه کانی فامیریک) ۳. نه خشه یا هیلکاری زهوی
 ۱. خریطه لمبی (قارن *elevation*) ۲. تصیم (رسم بیانی
 لأجزاء آلة مثلا ۳. خریطه أو مخطط لأرض)
 ۴. پلان، پروژه: دانانی *s for the summer holidays*
 پروگرامیک بو به سهیردنی پشوری هاوینه
 ۴. خطه، مشروع: خطه لتضاء الاجازة الصيفية
 به گویه ی پلاتی داریژراو *working according to ~*
 کارده کا
 یعمل طبقا لخطة موضوعة
 هیلکاری نه کا، نه خشه نه کیشی،
 □ *vt* (-nn-) سوره له سهر، (کردنی کاریک):
 یخبط، ی رسم خریطه، یحترم، یبوی (عمل شیء):
 پلاتی بو نه کیشی وینویستی بو ناماده *~ sth out*
 ده کات
 یخبط له و یعد له العدة
plane /pleɪn/ *n* [C] ۱. پووی تهخت، رینگ
 ۱. سطح مستر، مستری
 ۲. فاست: له هه مان فاستدا *not in the same ~ as ...*
 نی به ۳. توژی که ره وه، پاک که ره وه ی توژی دارو کانا ۴. بالی
 فرۆکه
 ۲. مستری: لیس فی نفس مستری (کذا) ۳. مقشقه، مسحاج
 للاخشاب أو المعادن ۴. جناح طائرة
 رینگی نه خابه (به پرنه یا به پاچ)
 □ *vt* یسوی، یسج (بفارة أو مسحاج)

له کات (به پرسیاری ژور)، ته نی یی هه ته چنی
 یضایق، یغیظ، یزعج (بکرة أسته مثلا)
plaice /pleɪs/ *n* [C] جوړه ماسیه کی ده ریایه، ته خلیت
 ماسی
 سلك موسى: ضرب من السلك البحري المفلطح
plaid /pleɪd/ *n* [C] په رویه کی خوری په نیسکوتله ند
 په کان زوری کی کات نه یدهن به شانپاندا، چارۆکه
 لقاع صوفي يضعه الاسكتلنديون علی أكتافهم
plain /pleɪn/ *adj* (-er, -est) ۱. ساده یی، ناسایی،
 روشن، دپار، فاشکار، پوون، زه لال
 ۱. سهل، بیط، واضح
 ۱. پشکه و تنیکی یی کیشه، یی تهنگ و چه له مه *~ sailing*
 (مجاز) تقدم لا یترضه مصاحب
 ۲. ساده، ناسایی، یی نه خش و *~ food a ~ dress*
 نیگار، زه لال
 ۲. بیط، عادی، غیر مزخرف او منق
in ~ clothes جل و بهرگی ره سسی (جل و بهرگی
 ره سسی له بهر ناکات) ۳. (بیرو را، کاروبار) راست
 فی ملاس ملکیه او مدنیه (لا یرتدی زیا رسیا) ۳. (الأنکار،
 الأعمال) صریحه
in ~ words راسته ره، راستگو، به راشکاوی، لیکه ری
 مستقیمه، صادق، بصراحه
to be ~ with you قسه له روو نه یم له گه گتا،
 به راشکاوی له گه گتا نه دویم
 ساکرن صریحا مکه
 مامه له کردن به راشکاوی و راستی، *~ dealing*
 په کسه ۴. (روواله تی که سیک) جوان نه یی، سه رنج راکیش
 نه یی
 تعامل بصراحه و صدق ۴. (مظهر الشخص) غیر جمیل او جذاب
plainly *adv* به فاشکاری، به ساده یی، په ناسانی، به
 دلسوژی
 بوضوح، ببساطة، بإخلاص
plainness *n* [U] به ناسانی، ساده و ساکار، راستگو،
 قسه له روو، په وه فا
 سهوله، ببساطة، صدق، صراحه، إخلاص
plain /pleɪn/ *n* ۲. ناسان، تهختایی زهوی
 سهل، أرض منبسطة
plaintiff /pleɪntɪf/ *n* [C] شکاتکهر، (له کیشه په کدا)،

- adj راسته‌روو، رېښ، وهك پهك
مستر
- ²plane /pleɪn/ n [C] جوړه دره‌خټكه (چنار)
(شجر) الدلب
- planet /ˈplæɪnt/ n [C] نه‌ستړه‌ي گه‌ړوك، هه‌ساره
كوكب سيار، تابع لكوكب آخر
- planetary adj هه‌ساره‌ي، نه‌ستړه‌ي
كوكبي، نسبة إلى الكواكب
- plank /plæŋk/ n [C] ۱. ده‌پ، ته‌خته دارنكي دريژو
نه‌ستوړو ۲. به‌نډيان خالي پنه‌ره‌تي له سياست‌تي پارتيدا
۱. لوح خشب (طويل و سبك) ۲. بند رئيسي في سياست حزب
هدلي نه‌دا (بؤنمونه پاره)
□ vi ~ sth down بوسه‌رميزي نانخواړدن
(د. ل) بليقي (تقودا مثلاً) على المائدة
- plant /plɑ:nt/ n [C,U] ۱. رووهك، چانډن، رواندن
۲. به‌دهك، شتو مهك
۱. نبات، زرع، غرس ۲. معدات، تجهيزات
The farm has its own lighting ~ كينگه پوښتي
به پيداويستي رووناكي تاييبت به‌خوي هه‌به
للمزرعة تجهيزات الاضاءة الخاصة بها
۱. ده‌چينيت، ده‌روينيت (له باخ يان زه‌وي)
□ vi ۲. جينگيري نه‌كات، جه‌سبي نه‌كات
۱. يزرع، يغرس (في الحديقة أو الارض) ۲. يثبت، يرسخ:
~ oneself in the doorway راده‌وه‌ستي بئ‌جوله
له‌پاره‌وه‌كه‌دا نه‌وه‌ستي و قاچي بلاو داده‌ني
يقف ثابتاً في المدخل
۳. دائمه‌زري، دروست ~ one's feet wide apart
نه‌كري
يقف مباعدة ما بين قدميه ۳. ينشي، يؤسس (مستعمرة مثلاً)
~ er چينه‌ر، خاوه‌ن كينگه
زارع، صاحب مزرعة
- plantain /ˈplæntɪn/ n [C] موزي به‌هه‌شت، جوړه
موزيكي گه‌وره‌به، دره‌ختي موزي به‌هه‌شت
موز الجنة، نوع من الموز الكبير، شجرة موز الجنة
- plantation /ˌplæntɪˈteɪʃn/ n [C] ۱. كينگه، زه‌وي
دره‌ختاوي، چانډنگه ۲. كينگه‌ي چا يا لوكه
۱. أرض فيها أشجار ۲. مزرعة شاي أو قطن
- plaque /ˈplɑ:k/ n [C] قايي كانزايي يا گلينه‌ي سيني

- (له‌سره ديواردا) ده‌نري پو جواني يان ياده‌وه‌ري
طبق معدني أو صيني (على حائط) للزينة أو الذكرى
- plaster /ˈplæstə(r)/ n [C,U] ۱. گه‌ج، سپكه‌ره‌وه‌ي
ديوار، پورهك، موله ۲. پلاستر، له‌زگه‌ي پزيشكي
۱. جص، بياض للجدران ۲. لصق، لزقة (طبية)
ديواره‌كه گه‌ج كاري نه‌كات، له‌زگه‌ دائه‌ني و
□ vt له‌زگه‌ي لي نه‌دات ۲. داي نه‌پوښي، سهي دكت، گيچ دكت
يكسو او يظلي حافظا بالجص، يملط، يضح لاصقاً أو لزقة
۲. يظلي ببطقة كثيفة
قزى چه‌ره‌به‌چين رڼ، قزى hair ~ ed with oil
رڼاوي
شعر مغطى ببطقة كثيفة من الزيت
- plastic /ˈplæstɪk/ adj ۱. نهرم، گونجاو، پلاستيك
۱. لدن، قابل للتشكيل
Shel is a ~ substance شل و مل، نه‌رموكه، نهرم گلي
پلاستيكي به، ماده‌به‌كي نهرموكه (كه‌ل و په‌ل) له ماده‌ي
نهرموكه دروست نه‌كري
الطين مادة قابلة للتشكيل، (البضاعة) مصنوعة من مادة لدنة
۲. هونري شيوه‌كاري وهك (هه‌لكولين و the ~ arts
په‌يكه‌رسازي)
۲. الفنون التشكيلية (كالتحت أو عمل التماثيل)
~ surgery نه‌شته‌رگه‌ري جوانكاري
الجراحة التجميلية
۳. نهرم، ناسك، شل و مل، the ~ mind of a child
نه‌قلي مثال كه نه‌تواني به‌ناساني هه‌لي سوږيني
۳. (مجاز) مرن، لدن: عقل الطفل الذي يسهل تشكيله
□ n [C,U] ماده‌به‌كي نهرم، پلاستيكي
ماده بلاستيكية أو لدائيه
نهرم، گونجاو، پلاستيك، plastics /ˈplæstɪk/ npl
پلاستيك زاني، نهرموكه‌زاني
لدان، بلاستيك، علم اللدائن
- plasticity /ˌplæstɪˈsɪti/ n [U] گونجانندن، نهرموكه
زاني، نهرموكه‌ي، ناجيري
طواعية، لدونة، قابلية، التشكيل
- plate /pleɪt/ n [C,U] ۱. ده‌وري، قاپ، پراوپري قاپه‌كه،
نامان
۱. صحن، طبق، صحفة، ملء طبق
قايي له‌گوشي مانگا a ~ of beef

صحن من لحم البقر
شنيك پيشكهش به كه شنيك ~ to hand sth to sb on a
نه كات كه خوی پتو هلاك نه كرده
يقدم شينا لشخص لم يبدل جهداً للحصول عليه
تاقمی ددانی دهستکرد ۲. تابلو، ته بهقه dental ~
(له كانزا: پان شوته) ۳. پارچه ته نه كه به كه به ده درگاهوه
هه كه واسرئی ناوی خاوه ن ماله كه و پيشه كی له سهرنه
نوسرئی ۴. تابلو: وینه له سهر لاپه ره به كی ته واری به راو،
كلیشه ۵. كدل و پهلی سهرخوان، زیو دروستكارو
طقم انسان صناعی ۲. لوحه، صفحه (من المعدن أو الزجاج)
۳. لوحه مثبته على الباب تحمل اسم الساكن و مهته ۴. اللوحه:
صورة على صفحة كاملة من كتاب، كلیشه ۵. أدوات المائدة،
فضیات

plate-glass *n* [U] ته‌به‌قه‌شوشه‌ی ناوبنه یا
به‌نجه‌ره‌ی گه‌وره

١٦ □ ١. روپوشی نه ڪا به شوشه ڀان کانئڙا، ته نه ڪهي
تي نه گري

۱. یصنع، یگرو بصفائح معدنیة
 ۲. رووکوش نه کات، کهوچکی
 رووئوش کراو به زیو

٢. يمه أو يطلي: ملاعق مطلية بالنفثه
'plateful *n* [C]
پر قاپيک، پر فامانيک
ملء صحن أو طبق

plate-layer *n* [C] کربنکاری تالیات بهراکیشانی مینلی
 فاسن و پاراستی
 عامل دریس: عامل مختص بعد قضبان الکة العدیدة و
 صانتها

plateau /ˈplætoʊ/ n [C] بان، بانو، بانه، بانك
(pl ~ s, ~ x ~ z)

هضبة، نجد

١. ههززال، شوسته، بهرهك [C] /platform/ platform
(لويستگه‌ی هیلّی شه‌مهنده‌فهر) مه‌نهر، بهرهك سه‌كو
٣. به‌رنامه‌ی راماری بو پارتيك يان هه‌لّوژيراويك
١. ره‌يف (في محطه‌ نكه‌ الحديد) ٢. منبر، منصه ٣. البرنامج

السیاسی لحاظ اور مرشح
platinum /ˈplætɪnəm/ n [U] پلاتین، ٹائفونی سی
 زہری سی

البلاطين، الذهب الايضى
platitude /plæˈtɪtʃuːd/ n [C,U] تينينى يا قسه يهك
 دوياره كراوه و پينتر زانراوه
 ملاحظه او قول مكرر و معروف سلفا
platter /ˈplætə(r)/ n ته بديكى گه ووه (ته خسته) لهنگه،
 سيني
 طبق كبير (خشبي عاده)

plausible /ˈplɔːzəbl/ *adj* ۱. (بیانو، بهانه) باورپذیر، قابل کفر، قابلبار، په‌سه‌ند ۲. (که‌سیکی) زمان لوس هغه‌فروپوټی که بروای یی‌ټکی

۱. (الحجة، العذر) مقیم، مقبول ۲. (الشخص) لديه من اللياقة ما

یوهلک بصدقه و اخلاصه
(ثای که) فیلبازه، ساخته چی به
(پاله من) مخادم محتال

plausibility /ˌplɔːzəˈbɪlɪti/ *n* [C,U] **ماقولیه تی،**
 باوهر باری (شتیک پرووداویک) قابل باری (دیاره)
 معقولیه (النشیء، الحدث)

play /pleɪ/ *vt, vi* ۱. (بہنچوانہی *work*) باری نہ کات،
دلہ یزت، کات بہ سمر دہ با
۱. (نقیض *work*) بلعب، بلہر

به یاریه و هه خوێ خهريك نهكا، بهشداری
 نهكات له یاری دا ۲. موسیقا نهژهنی: (لهسهه ناھیری موسیقا)
 نواندن نهكا:

يلهو بالألعاب، يشترك في لعبة ٢. يعرف (على آلة موسيقية).
يمثل:

~ ing (the part of) Hamlet   ڀولي هاملت نهينئي
 يقوم بمثيل دور هاملت
 ~ the fool   ڳيلاڻو ههٺس و ڪهوت ده ڪات، خوي لي

گیل نہ کا
یتصرف بحماقة، یتحاقق، یتغای
خوبہ نازا و بہ شہدہ دادہ نئی (نازاریانہ ~ the man

پو ئابرو دارانه شهرهف ههلسوكوت دهكا)
 پيخريف بشجاعة و شرف
 ژيرانه بهتار نه كات ۳. (بهكار هيناني تاييهت ~ safe
 له گه له ناو):

لا يخاطر ٣. (إستعمالات خاصة مع الأسماء)
 قِيلَ لِي لَهْ كَاتْ تَهْ بَعَانَهْ تَهْ لَهْ وَهْ، ~ a trick on sh
 تَهْ يَخَاتَهْ كَوْبَهْ نَدَهْ وَهْ

یخده، یحال، علیه، یوقه فی مقلب
 ~ a trick with sth به خراپی به کاری نه هینئ
 یسه استعاله
 ~ one's cards well نه وهی که هه پدنی باش به کاری
 (adv and prep) نه هینئ، به کاری هینانی تاییهت له گه ل
 به که مته رخه می (کارنک)
 (adv and prep) یحسن استعالات خاصة مع
 (prep) یؤدی (عمله مثلا)
 ~ at sth ده کات
 علی نحر غیر جدی
 ~ with گالته یی نه کا، یاری پیوه ده کا، که مته رخه مانه بیر
 له کاره که ده کاته وه
 یستین او یعت ب، یتلاعب ب، یفکر بأمر یقلیل من الجهد
 ~ up ۴. (له شیوگی داخوازی دا)، خوت گورج که ره وه،
 توانات زیاتریخه ره کار
 ۴. (فی صیفة الامر عادة) شد حیلک، ضاعف جهودک
 ~ up to sb ماستاو نه کات، مامه یی بو نه کات،
 ده ورورگرده دا
 یتلقه، یتزلف الیه
 ~ upon (sb's fears) نه یقوزینه وه (ترسوخکی به که ی) بو
 به رزه وه ندی خو ی
 یستفل (مخاوفه) لمنفعة الشخصية
 ~ into sb's hands به گویره ی به رزه وه ندی خو ی
 هه لئوکوت نه کات، به شیوه یه که هه لئوکوت نه کات که
 زهره ری بو خو ی و سودی بو نه یاره که ی ییت
 یصرف لمصلحته، یصرف بطریقه تعود بالضرر علیه و بالنفع
 علی خصمه
 ~ be ~ ed out به نجه بو، هیلاک، یی سوود، یی که لک
 منهوکه، مضنی، معدوم النفع
 ~ sunlight ~ ing on the water ۵. (رووناکی، ناو)
 نه دره وشینه وه: رووناکی خو ره که له سر رووی ناوه که
 نه دره وشینه وه
 ۵. (الضوء، الماء) یتراقص: ضوء الشمس یتراقص فوق
 (صفحة) الماء
 ~ fountains ~ ing in the park کانیاوه کان،
 ناو پرژینه کان له پاخیچه که دا له خو لینه وه ۶. ده رنه پهری،
 ده رنه چی، نه یئری نامازی نه کات، ناراسته ی نه کات
 نوافیر تراقص فی المنتزه ۶. یطلق، ینتقل، یرسل، یوجه:

رووناکی search-lights ~ ing on the clouds
 سوواخه کر روو هه وره کان ناراسته کراون
 انوار کاشفه موجه نحر النور
 ~ firemen ~ ing their hoses on a burning building
 پیاوانی ناگر کوژینه وه سه رقانی کوژاندنه وه ی پینا به کی
 ناگر تیره بوون
 رجال اطفاء یسلطون خرطومهم علی مبني محترق
 ۱. (پینچه وانه ی) یاری راپورادن □ n [C,U]
 به گالته وه، یاری، گمه، گالینه
 ۱. (تقیض work)، لب، تسلیه، لهر
 به شیوه ی یاری وگالته، یی هووده کاری ناسان، یی ~ in
 هیلاکی
 علی سبیل اللهر والزحاح، عابثاً عمل سهل (لا یطلب جهدا)
 ۲. شانو گری: شانو the ~ s of Shakespeare
 گه ریه کانی شکسیر
 ۲. مسرحية: مسرحيات شکسیر
 ۳. دۆراندن، قوما ر کردن، ~ lose £ 50 in an hour's
 له کیسی چونی ۵۰ جونه یه له یه که کاتز میردا
 ۳. مقامرة
 ~ high (قوما ر) یاری قوما ر له سر پاره ی زور
 قمار: یلعب (القمار) علی مبالغ کبیره
 ۴. وشه کاری: پرواته (pun)، به کارهینانی a ~ on words
 وشه بو دوو مه به مستی جیاواز ۵. دره وشاوه ی تیشکی خو ر
 ۴. تلاعب بالالفاظ (انظر pun)، استعمال کلمه تدل علی معینین
 مختلفین ۵. تراقص اشعة الشمس و نحره
 ۶. بوار، ریگه به جو له ی جلوه ی به رنه دا give one's
 ۶. مجال، یسمح بحریة الحركة:
 ~ fancy full سه ربه ست نه دا
 الحركة: یطلق لخیاله العنان
 ~ a joint with too much گری یه که باش توند
 نه کراوه
 وصلة غیر مشدودة جیدا
 ~ come into ۷. ده ست به کاره که نه کات
 ۷. یشرع فی العمل
 ~ be in full به هه موو هیزیکه وه کار نه کات
 یعمل بکامل الطاقة
 به کاری دینی، نمایی ده کا، نه یخاته روو ~ bring into
 یستخد، یعرض، یظهر

<i>fair ~</i>	راستی، پاکى، يەكسانى ، عدل، نزاھە
player /pleɪə(r)/ <i>n</i> [C]	پايزان، ياريكەر، ليزباز، مۇسقاۋەن، لەيزقان، ئەكەر لاعب، عازف، مەتل
'playbill <i>n</i> [C]	ئاڭگادارى لەسەر شاتوگەرى اعلان عن مسرحية
'playboy <i>n</i> [C]	گاڭتەچى، كەيىف خۇش، گەپزۇك، لەخۇشيدا ئوقۇم بوۋە شەخس ماجن، منفس فى المذات
'playgoer <i>n</i> [C]	دەتوچىۋىكەر بۇ شاتوگەرىگە التردد على المسرح
'playmate <i>n</i> [C]	ھۇڭرى يارى يان ھاورىي يارى، ياريياز رفيق أو زميل للعب
'playroom <i>n</i> [C]	ژوورى يارى، (بۇمندا لان) غرفة اللعب (للأطفال)
'plaything <i>n</i> [C]	يارى، بوكە شوشە اللعب، لعبة، دمية
'playwright <i>n</i> [C]	نوسەر، يان نوسەرى شاتوگەرى، نيسەرى شاتوگەرى كاتب أو مؤلف مسرحي
playful /pleɪfl/ <i>adj</i>	گاڭتەچى، تەلەكەباز، لەيزوك، دەست باز، گاڭتەكەر
	مازح، ماجن، لەوب، مداعب، هازل
playfully <i>adv</i>	بەگاڭتەۋە، دەستبازى، گاڭتە، لەيزوك بھزل، مازحا، مداعباً، هازلأ
plea /pli:/ <i>n</i> [C]	۱. ۋەلامى تاۋانبار بۇ ئەۋ تاۋانەي پروپەروى پۈتەۋە، پەلپ گرتن ۲. داۋاكارى: داۋاي يارمەتى، پاراۋەۋە
	۱. جواب المتهم على تهمة موجهة اليه ۲. إلتماس، طلب: التناش بالمساعدة
	۳. ييانو، پۇزشت، پەلپ گرتن، دلەۋايى، ~ for help داۋاي ليوردن يان ليخوشبون
	۳. ذريعة، حجة، عذر، اعتذار
plead /pli:d/ <i>v</i> , <i>vi</i> (<i>pt, pp ~ ed</i>)	۱. بەرەۋانى دكت، ۋەلامى تاۋانك ئەداتەۋە لە بەردەم دادگا، ھيلى دكت، كارى خۇ بەھانە دكت، بەرگى دەكات، پاريزەر ئەگرى بۇ

	پشتگىرى لە كىشەكەي، بريكارى ئەكا ۱. پرد على تهمة امام القضاء يدافع، يرافع: يوكل محام بالمدافعة عن قضية
	دان بە تاۋانەكە پىدا دەنى، دان ئەنيت بە كىردنى (بۇ <i>guilty ~</i> نمونه تاۋاننى)
	بىترف بالجرم، يفر بارتكابه (للجريمة مثلاً) داۋانەكات بۇ بەزەيى ~ with sb to show mercy ھاتەۋە
	پناشده اظهار الرحمة ۳. پاكانەبۇكارەكەي دەكا بە پىانوئەك: <i>The thief ~ ed</i> ۳. بىرر عمله
	دزەكە ھوى دزىەكەي دەخاتە پال ھەزارى وكم <i>poverty</i> دەرەمەتى بعضر ما: برر اللص سرقة بالفقر
pleasant /pleznt/ <i>adj</i>	دلخۇشكەر، بە تام و خۇش سار، متع، مفرح
pleasantly <i>adv</i>	رووخۇش، بەشادى، بەخۇشى ودود، بسرة، بآبتهاج
pleasantness <i>n</i> [U]	نەرم و نىانى، گاڭتەبازى لطف، نكاهة
pleasantry <i>n</i> [C,U]	سوكە گاڭتە، يارى، لەيزتن دعابة، مزجة، هزل
please /pli:z/ <i>v</i> , <i>vi</i>	قايلى دەكات، دلخۇشى دەكا، ئە پەيئەتەۋە سەرخوى يرضي، يسر، يروق ل
	بە پارمەتيت، تكاپە (if you) ~ إذا سمحت، من فضلك
pleasing <i>adj</i>	دلخۇشكەر، خۇش، ئاسودەھين سار، متع، مبهج
pleasure /pleɪə(r)/ <i>n</i> [C,U]	۱. خۇشى، بەختيارى، خۇشى ۱. متعة، سعادة، غبطة
	take ~ in شاد دەين بە، پىي خۇشە يسعد ب، يستمتع ب
	with ~ بەخۇشى، بەھەموو دىكەۋەدلى رانەگرى ۲. سەرچاۋەي كامەرانى بسرور، عن طيب خاطر ۲. مصدر سرور
pleasureable /pleɪə(r)bl/ <i>adj</i>	خۇش، خۇش مەند،

که یف خوش بهختیاری	
متع، سار، جالب للسعادة	
pleat /pli:t/ n [C], vt	قده، لوج و پیچ، دهق
	تیة، طية
<i>a ~ ed skirt</i>	تهنورهی پلیسی، لوج
	تنورة أو جونة مكسرة، بلیبة
plebeian /pli'bi:ən/ n [C], adj	(پیاو) ساده، گهلیر
	ولاتی، ساده، له کهسانی گشتی میللهت
	(رجل) من العامة أو الدهماء
plebiscite /plebɪsɪt/ n [C]	پاوه رگرتی گشتی گدل
	إستفتاء عام للشعب
pledge /pledʒ/ n [C,U]	۱. بهلین، رههن گرتن، په یف،
	قهباله، یارمهته، گرهو، بهلین ۲. یارمهتهی (خوشه ویشتی،
	ره زامه ندی) بهلین، په یمان دهسته بهری، گرهو
	۱. رهن، عربون، ضمان ۲. عربون (الحب، الرضى) وعد، عهد
<i>a ~ of friend ship</i>	په یمان دان، بهلینی هاوریته تی
	عهد بالصدقة
<i>under ~ of secrecy</i>	بهلیندان به پاراستی نهینی
	تعهد بالكتمان (السرية)
	۱. رههن دهکات، شتیکی لاداده نی وهک رههن، □ vt
	بهلین ده دات به (کردنی شتیکی) ۲. به چاوی (تهندروستی
	فلان) ده خواته وه
	۱. یرهن، یودع علی سبیل الرهن، یتهعدهب (عمل شيء) ۲.
	یشرب نخب (صحة فلان)
plenary /pli:nəri/ adj	(دهسه لاته کان) بی ستور،
	به ته واوی، رهها (کویونه وه که) به ستراره به ناماده بوونی
	همموو ته ندانمان
	(السلطات) غیر محدوده، تام، مطلق (الاجتماع) منعقد بحضور
	جميع الاعضاء
plenipotentiary /plɪnɪpɒ'tenʃəri/ (n pl) -seir, adj	
	(نیراو، نویتهر یان پالویز) دهسته لاتی
	ره هسای پندراوه، نویته رابه تی پی سپردراوه له لابه ن
	حکومه ته که په وه
	(مبعوث، ممثل أو سفیر) مطلق الصلاحية، يحمل تفویضا تاما
	من حکومت
plenteous /plɛntɪəs/ adj	زه حف، زور زور، بهردار،
	به پیست و په ره که ت
	(۱. د) وافر، غزیر، مشر ۴۰

plentiful /plɛntɪfl/ adj	زور، فره، گه لهک، زه حف
	وافر، غزیر
plenty /plɛntɪ/ n [U]	زوری، گه لهکی، تیرهانی
	وفرة، کثرة
pleurisy /pluə'raɪsɪ/ n [U]	(نه خوشی) ناف سینگ
	ذات الجنب (مرض)
pliable /plaɪəbl/ adj	نهرم و نیان، لیورده،
	هه لوه که ووت نهرم
	مرن، سمح، لین العریکه
pliability /plaɪə'bɪləti/ n [U]	نهرمی، لیوردی،
	نهرمباریتی
	مرونة، ساحة، لیونة العریکه
pliant /plaɪənt/ adj	نهرمباریتی، نهرمی
	مرن، لین العریکه
pliers /plaɪəz/ npl	مهقاش، گرهو
	زردیه، کماشة
¹plight /plaɪt/ n [C]	گنجهل، تنگ و چه له مه تنگانی،
	ته له زکه، که سهر
	ورطه، مأزق
	کار و باره کانی له حاله تی ~ <i>His affairs were in a sad</i>
	خراب بووندا بوون
	کانت اموره فی حاله سینة
²plight /plaɪt/ vt	په یمانی ده دا بهلین به خودی خوی
	ده دات
	یاخذ علی نفسه عهدا او مرتقا:
	~ one's word
plinth /plɪnθ/ n [C]	بنکی چوار گوشه شوینیک یان
	په بکه، بنکی چوار گوشه ی ستون یا خود په بکه
	القاعدة العریقة لعمود أو تمثال
plod /plɒt/ vi, vi	په هیواشی ده پروات، کار له کات، چونا
	گران، دهنگی پی یان گران
	بسنی / بعمل بیطه و تأمل
	~ ding away at one's work
	~ ding along the road
plodder n [C]	کره کار یکی له سه رخو و نیشکه
	عامل بیطه و لکنه مجد
plot /plɒt/ n [C]	۱. پارچه زوی ۲. سه رکورشته ی
	چیروک یان شانو گهری ۳. پیلان

۱. قطعة ارض ۲. حبكة الرواية أو المسرحية ۳. مؤامرة
۱. پیلان نه گیری، گویند ده نیتوه پیلان □ *vt, vi (-tt-)* دادنه ئی بۆ زیان گه یاندن ۱. یتامر، یدیر مکیده
- ~ *sb's ruin* یتامر علی الحاق الدمار به
- ~ *ing against the state* پیلان نه گیری له دژی دهولت ۲. نه خشه نه کیشی، وینه ده کیشی، سنوور بۆ شیک دباری نه کات له سهر نه خشه
- یتامر ضد الدولة ۲. یخط، یرسم، یحدد موقع شیء علی الخریطة:
- ~ *a temperature curve* وینهی چهماوهی رادهیی گهرمی له سهر نه خشه نه کیشی یرسم منحنی الحرارة علی خریطة
- plotter** *n* [C] گوینچی، پیلانگیر مدبر المکاند، متامر
- plough** /plau/ *n* [C] گاسن، جوت، هه ججار، هه فجار محراث
- *vt* ده کیشیت زهوی ده کیشی به گاسن: جوت نه کا یرعت الارض
۲. ریککی *a ship ~ ing through the heavy waves* نه کاتهوه به ناو: ۳. دواي نه زمون پالتوراو لانه بات ۲. یشق طریقه غیر: ۳. یرض مرشعا بعد امتحان
- plough share** *n* [C] نووکی گاسن، دهمی گاسن سن المحراث، سلاح المحراث
- plow** /plau/ *n* = **plough** چهکی جوتکردن، کاسن، هه فجار، گین
۱. ئی ده کاتهوه، ده کیشیت، **pluck** /plak/ *vt, vi* دهی ده کا، په ری لیده کاتهوه هس (میشک بۆ نسونه) ۲. ئی ده کاتهوه (گول)، بزاری ده کا، ده ریده کیشیت (گیای زیانبه خشی)، له ناوی ده با ۳. ده ریده کیشی، راپشه کیشی
۱. یشق الریش (لداجة مثلاً) ۲. یخطف (الازهار)، یقتلع (الاعشاب الفسادة) ۳. یسحب، یشق
- ~ *up courage* هیزی کۆده کاتهوه، خو نازا نه کا، خوی گورج نه کاتهوه
۴. یستجمع اطراف شجاعة
- *n* [U] نازابهتی، ئی ها تووی به جهرگ، ویران، جهریه زه

- شجاعة، جرأة، جسارة
- a boy with plenty of ~* کورینکی نازاویه جهرگ
- صهی جور
- plucky** *adj* (-ier, -iest) به جهرگ، نازا، نه ترس ویرا شجاع، جری، جور
- pluckily** *adv* به نازایی، ویرایی بشجاعة، بجسارة
۱. ده مهوانه، پلاک، سهردلک، **plug** /plag/ *n* [C] سهربند، زمانه ۲. پلاک (گه په نهر له نامیری کاره بادا) ۳. مومی چه رخ (له نو تومیل) دا، پلاک
۱. سداده، غطاء، سٹام ۲. قابس (فی آلة كهربائية لتوصيلها بالمشأخ) ۳. شمعة اشعال (فی سيارة)، بوجية
۱. ده گریت، دا پنه خات □ *vt, vi (-gg-)* ۱. بسد، یسٹم
۲. تینه کۆشی، ههولته دا به چوست و ~ *away at* وچالاکانه
۲. (ل. د.) یصل ببعد و نشاط، یکد، یکدج
۳. پلاکی شووگه کاره بایی به که نه گه ینی به ~ *in* سوپچی سه ره کی
۳. یصل قابس (الفصالة الكهربائية مثلاً) بالمشأخ
۱. هه لوژه، حلیک، ده مبول ۲. شتیکی **plum** /plam/ *n* [C] وستر او (وهک پشه به ک به موجه به کی زور)
۱. برقو ۲. شیء مرغوب فیه (مثل وظيفة بمرتب ضخم) پارچه، کیک، یان پوره ک ~ *-cake, ~ -pudding*
- میوزیان شه ریبه تی میوز و به هارانی ئی نه کری فطیره او کککه یدخل فیها الزبيب و البهارات
- plumage** /plu:midz/ *n* [U] په ری بالنده ریش الطائر
- plumb** /plam/ *n* [C] شاوولی به نا، کۆر یش، دیوار پیو شاوولی ته کۆز
- فادن البناء، میزان استقامة البناء
- ~ *out of* لار، خواری، ناراست، ناشاقولی، چهماوه غیر قائم او مستقیم، مائل
- *adv* به کسه ر، به ته واوی، ره ها، شاقولی
- تامام، مطلقاً، عمودیا
- *vt* ناوه روکی کاره که ی بۆ ده رده خا (مجاز) یستکنه بواطن الامر
- plumber** /plama(r)/ *n* [C] بۆریچی، نه نه که چی،

- کریکاری ریکخه‌ری پیدایستی ته‌ندروستی
سبک، سکری، عامل ترکیب الادوات الصحية
۱. پوریچیتی، کاری پوری به‌ستن **plumbing** *n* [U]
۲. کۆمه‌لیک پوری ناو و ناوهرشو له‌خانو به‌کدا
۱. سبک، عمل السبک ۲. مجرعة انابيب المياه و المجاري في
بنایه
- په‌ری جوانی بالنده، ملوانکی **plume** /plu:m/ *n* [C]
په‌ری بوجوانی، شتیک له‌ په‌ری بچیت
ریشه‌ الزینه، حلیه من الریش، شی، شبیه بالریشه:
a ~ of steam
تالیک له‌ هه‌لم
خیط من البخار
۱. بالنده په‌ری‌کانی به **plummet** /plʌmɪt/ *vi* (-tt-)
ده‌نووک ریک ته‌خا
۱. (الطائر) یسری ریشه‌ بستماره
۲. جوان ده‌ی، شانازی ده‌کات به **plummet** /plʌmɪt/ *vi* (-tt-)
یزهو او یغرب
به‌رته‌بته‌وه، له‌به‌رزیاه‌وه
نه‌که‌وینه‌ خواره‌وه
یه‌وی، یسقط من ارتفاع
۱. (نازول، مروف) ته‌لو، له‌ش پر **plump** /plʌmp/ *adj*
(به‌شیوه‌یه‌کی جوان) گۆشتن
۱. (الحيوان، الشخص) سین، متلی، الجسم (على نحو جمیل)
زۆرجار له‌گه‌ل (~ *out* ~ *up*) پر له‌ی، گۆشت **plump** /plʌmp/ *vi*, *vi*
نه‌گه‌ری، ده‌وله‌مه‌ند نه‌ی
(غالباً *up* و *out*) یسمن، یسملی، باللحم، یبکتر
۱. هه‌لی نه‌دا، نه‌که‌وی، نه‌که‌وینه‌ **plump** /plʌmp/ *vi*, *vi*
خواری
۱. یرمی، یرتی، یقع، یسقط
خوی نه‌دا به **plump** /plʌmp/ *vi*, *vi*
کورسیه‌که‌دا (نه‌خه‌رینه‌ خواری له‌سه‌ر کورسیه‌که)
یرتی علی المقعد
هه‌لی نه‌بزیری، ده‌نگی بو نه‌دات
(به‌هه‌مو پر وایه‌که‌وه)
یتخب، یصوت ل (بکامل الثقة)
له‌پر
نجاه
- تالانی نه‌کا، لی نه‌سه‌نی به **plunder** /plʌndə(r)/ *vi*, *vi*
زۆر، فره‌هود نه‌کا (له‌شه‌ردا)

- یسلب، یته‌ب (بخاصه‌ أثناء الحرب)
تالانی، ده‌ست به‌سه‌ردا گرتن **plunge** /plʌndʒ/ *vi*, *vi*
ته‌ب، سلب، اسلاب
۱. نوقم نه‌ی، نه‌چه‌قینه‌ ناو،
چواره‌وه‌ری ده‌گه‌ری له‌پر چوه‌ ناو‌وه
۱. یغسل، یغوص فی، یقع، یدخل فجأة:
~ one's hand into water
~ into a lake
نه‌چه‌ نه‌ ناو ده‌ریاچه‌ که‌وه
یغسل فی بحیره
له‌په‌ر زۆره‌ که‌ تاریک نه‌کات **plunge** /plʌndʒ/ *vi*, *vi*
(به‌گۆزانه‌وه‌ی گۆپه‌که) ۲. (ته‌سپ، سوار) به‌وه‌ پیش یان
به‌وه‌ دواوه‌ مل نه‌نی، نه‌پوات به‌ تیژی
(مجاز) یفرق الحجرة فی الظلام (باطفاء الانوار فجأة)
۲. (الجراد، المركب) یتدفع اماماً أو خلفاً بعنف
نوقمبون، چوونه‌ناو (له‌ناو‌دا) **plunge** /plʌndʒ/ *vi*, *vi*
غطی، غوص، غطی (فی الماء)
خوی نه‌خاته‌مه‌ ترسیه‌ وه‌به‌دانانی هه‌نگاوی **plunge** /plʌndʒ/ *vi*, *vi*
نازایانه‌و سه‌رکه‌وتووانه
یخاطر باتخاذ خطوة جرئة أو حاسمة
کۆ - (شیوه‌کی کۆ) گه‌له‌ ژماره **plural** /plʊərəl/ *n*
صیغه‌ الجمع، جمع
شیوه‌کی کۆ **plural** /plʊərəl/ *n*
صیغه‌ الجمع من کلمه‌ *axen* فی *axen*
The ~ of *ox* is *axen* *axen*
صیغه‌ الجمع من کلمه‌ *axen* فی *axen*
زیاده، وێرای نه‌وه **plus** /plʌs/ *prep*
زائدا، مضافاً إلى
دوو کۆی پینج **plus** /plʌs/ *prep*
Two ~ five is seven (2+5=7)
نه‌کاته‌ جه‌وت ۷ = ۵ + ۲
۷ = ۵ + ۲
نیشانه‌ی کۆکردنه‌وه **plus** /plʌs/ *prep*
علامه‌ الجمع
تۆری ناو‌ریشم یان لۆکه‌ به‌ تالی **plush** /plʌʃ/ *n* [U]
دریژو نه‌رم
نسیج حریری أو قطني ذو وبرة طويلة ناعمة
پلوتوکراسی: فره‌مانه‌روایی ده‌وله‌مه‌ندان **plutocracy** /plu:'tɒkrəsi/ *n* [C,U] (pl -cies)
حکم / حکومته‌ الانریاء
پلوتوکرات مروئی **plutocrat** /plu:'tɒkræt/ *n* [C]
ده‌سته‌لانداری به‌هوی سامانه‌که‌یه‌وه

	رجل كبير الثروة بسبب ثروته
plutocratic <i>adj</i>	بلتوکراتي په پوهندي په ياسايي
	فهرمانروايي دهوله مهندان وه هه په
	بلتوکراطي: له علاقه بنظام حکم الاثرياء
¹ply /plaɪ/ <i>n</i> [C]	لوج، پیچ، چین
	طیة، لية، طبقة
<i>three ~ wood</i>	تهخته ي معاكس په سني چین تهخته
	(إبلکاج) خشب معاكس من ثلاث طبقات
<i>three wool for</i>	داوی خوري (تريکي)
	صرف (تريکي) من
<i>knitting</i>	بريښه له سني داو يو چين
	ثلاث فئات للحياكة
²ply /plaɪ/ <i>vt, vi</i>	۱. په کاردينې، فامپريان
	۱. يستخدم
	فامراز، خوراديني به (pt, pp plied, pres part plying)
	پشه په ک دله هينت، له فنيان
	آلة أو أداة. يمارس حرفة
<i>ships that ~ between Glasgow and New York</i>	
	۲. (که شتي، پاص) له نيوان دووړيگه دا، هاتو چوده کون
	۲. (السفن، الباصات) تردد بين (مکانين مثلاً)
<i>~ a trade</i>	۳. پشه گوري نه کات
	۳. يمارس حرفة
<i>~ sb with</i>	۴. پشکه شي ده کايان ده پداتي به بهرده وامي
	به (خواردن، يان په هموال)
	۴. يقدم له او يزوده باستمرار (بالطعام، بالأخبار)
pneumatic /nju:'mæti:k/ <i>adj</i>	به هيزي ههواکار نه کات
	يعمل بقوة الهواء
<i>~ tyres</i>	تايه کان پرگراون له ههوا
	إطارات تنفخ بالهواء
<i>~ drill</i>	کونکمره په په ستاني ههوا کارده کات
	مقناب يعمل بالهواء المضغوط
pneumonia /nju:'mæniə/ <i>n</i> [U]	ههوکردني سي،
	دهرده سي
	إلتهاب رئوي، ذات الرئة
¹poach /pəʊtʃ/ <i>vt</i>	هیلکه نه کوليني په شکاندني
	له لاوینکي به کول
	يسلق البیضة بکسر هاني ماء غال
²poach /pəʊtʃ/ <i>vt, vi</i>	نچيره کان دده دزي، له کيلگه ي

	په کيکي تردا و او ده کات له وه رگرتن له خاوه نه کهي
	يسرق الصيد، يسطاف في مزرعة خصومية بدون إذن صاحبها
pock /pɒk/ <i>n</i> [C]	زيکه ناو له
	جدرة، بثرة
<i>~ marked</i>	دهم و چاوي ناو لاوي
	(وجه) عليه آثار الجدري
pocket /pɒkɪt/ <i>n</i> [C]	۱. باخه ل، گيرفان، پاشل
	۱. جيب
<i>in / out of ~</i>	قازانچ / زهره ۲. چاوي چه کمه جه ي
	ميزي بلياردو ۳. چالاوي نيوان په رده که فالتووني تيا پيت
	ريح / خسارة ۴. جيب من جيوب مائدة البلياردو ۳. تحريف
	في الصخر يحتوي على ذهب
<i>vt</i>	۱. نه پخاته گيرفانيه و يا باخه ل ۲. گيرفاني نه پري،
	دزي نه کا ۳. لووت به رزيه کهي
	۱. يضع في الجيب ۲. يخلس، يسرق ۳. يخفي كبرياءه
<i>~ one's pride / feelings</i>	نه يشارينه وه / هه ست و
	نه ست
	مشاعر
pocket-book <i>n</i> [C]	دهفته ري باخه ل
	محفظة جيب
pocket-money <i>n</i> [U]	پاره يي گيرفان، وورده
	مصرف الجيب
pod /pɒd/ <i>n</i> [C]	قنچک، گوپکهي هه ندي پروهک
	به تاييه تي پاقله يان به زاليا
	قرن بعض النباتات بخاصة الفول أو البازلاء
<i>vt, vi (-dd-)</i>	له گوپکه دپته دهره وه (بازليا، پاقله)،
	(پوهک) قنچک دهره کات
	يخرج (الفول أو البازلاء) من قرونها (البات) ينمي قرونا، ينمو
	له قرون
podgy /pɒdʒi/ <i>adj</i> (-ier, -iest)	کورت و قهلو
	قصير وسين
poem /pəʊɪm/ <i>n</i> [C]	هونروه، هه ليه ست، پارچه په ک
	هه ليه ست (هوزان)
	قصيدة، شعر، مطروحة شعرية
poet /pəʊt/ <i>n</i> [C]	شاعير، هونزفان
	شاعر
poetess <i>n</i> [C]	شاعيره زن هونزفان (مې)
	شاعرة

- poetic** /pəʊ'etɪk/ *adj* شاعر، په پوهندی به هېښستی
هونراوه هونراوه یزوه هیه:
شعري، مختص بالشعر و الشعراء:
~ *drama* شانو گوری هونراوه، هېښستی
مشرحة شعرية
poetry /pəʊ'etɪ/ *n* [U] هونراوه، هېښستی، هونزان،
ناخی هونراوه یی
الشعر، نضاد شعری، الصفة أو الروح الشعرية:
the ~ of motion جوانی هونری جولہ یی (جوانی
هست بزویندر)
الجمال الشاعري للحركة
poignant /pɒn'jeɪnt/ *adj* ۱. تون، تیز، توند
۱. حاد، شدید، حریف
~ *sauce* زه لاتی تون و تیز
صلصة حادة الطعم
~ *sorrow* ۲. به نازار، کاریگر
۲. مؤلم، شدید التأثير
poinsettia /pɒn'setɪə/ *n* [C] بونیتا دره خنکی گه لا
سوری گوره په له مکسک له روی
البونیتة: نبات مكسيكي ذو أوراق كبيرة حمراء
point /pɒnt/ *n* [C,U] ۱. دان، سه ز، لا، چمک ۲. خال،
نشانه:
۱. سن، رأس، طرف ۲. نقطة، علامة:
decimal ~ نیشانه کی کرتی ده یی
علامة الكسور العشرية
۳. باری سه رنج، را ناماوه ده کات، بوجون *~ of view*
۳. موقع، وجهة، وجهة نظر
a ~ of departure سه ره تا بوجو ریگه چاره یی کاریک
(مجاز: منطلق (في معالجة أمر ما)
a turning ~ in his career خالی گوران له پاشه وژی
پیشه که پیدا
نقطه تحول في مستقبله المهني
be on the ~ of doing sth خدريکی کردنی کاریکه
يكون على وشك عمل شيء
when it comes to the ~ کاتیک بیی ده ریا یونی
نه یی، چاره یی نه یی
عندما لا يكون مفر من ذلك
the boiling ~ of water ۱. پله، پله یی کولانی ناو

۱. درجه، درجه غلیان الماء
The cost of living has gone up five ~ s
۵. په کتی له خانه کان له ۳۲
~ *s of the compass* خانه کدی قیله نما، ناراسته سه ره کیه کان و لاوکیه کانی
قیله نما ۶. خالی په ره تی، مه هست، نامانج
۵. إحدى الغانات البالغة ۳۲ للبرصلة، الجهات الأصلية و
الفرعية على البرصلة ۶. النقطه الأساسية، قصد، غاية
له مانای ته وای نوکته تی *miss the ~ of a joke*
ناگات، نازانی
لا یدرک مغزی النکته
come to the ~ ته گاته ناخی بابه ته کوه
یصل إلى بيت التصيد
که سانی دی قایل ده کات به دان *carry / gain one's ~*
پیانانی هه لویتسه کدی
یفتح الآخرين بالعواقفة على وجهة نظره
زیاده روی ده کاله بایه خدان بهو خاله *stretch a ~*
ره چاری ته کات
بیانغ فی اهمیت نقطه ما یاخذ بوجهه نظره
دور بان له دهره روی بابه ته که *off / away from the ~*
بعید او خارجا عن الموضوع
له ناخی بابه ته کوه ۷. خالپند، خالی په که م *to the ~*
له لیدوانه که م
فی صمیم الموضوع ۷. نقطة، بند، النقطه الأولى فی مناقشتی
پیردوزه که روڼ نه کاته وه *explain a theory ~ by ~*
خال دواي خال
یشرح نظرية نقطة بعد نقطة
۸. سیفه ته *What are her best ~ s as a secretary?*
تایه ته کدی، باشتربنیان سیفاتی چیه وه کو سکر تیریک؟
۸. ميزة خاصة: ماهي افضل مزاياها كسكرتيرة؟
۹. خال، نامانج، په رکوتن *score twenty ~ s*
۹. نقطة، هدف، إصابة
بوکس وه شینه که به خال *The boxer won on ~ s*
بردی وه ۱۰. (له شوگی کوزا) گورینکی ناراسته یی هیلنی
ناسن، خالی ناراسته گورانی شه منده هره له خالپکه وه بو
په کیکی تر
فاز الملاكم بالنقط ۱۰. (في صيغة الجمع) تحويلة في خط سكة
الحديد، نقطة تحول القطار من سكة لأخرى
ناماوه یی بوجو ده کات، نیشانه یی نه وه په، وا *□ vt, vi*

- دهرده‌خا
۱. بشار الی، یدل علی، یوحی ب
Everything ~ ed to his guilt
ناراسته‌ی یان نامازه‌ی ده‌کات، سهرنجی بو
راده‌کشی
۲. یوجه او بشار الی، یلفت النظر
~ *a finger accusingly at sb*
پهنجده‌ی تاوانی بو
راله‌کشی، تلوانباری نه‌کا
بشار الیه باصع الاتهام
The rocket was ~ ed at / towards the moon
۳. ده‌ری نه‌خا، پیشانی نه‌دا، پرونی
~ *out (that)*
نه‌کاته‌وه ۴. تیزی نه‌کات، دان داری نه‌کا، نووکی قه‌لم
دائه‌دات ناوه‌روک رون نه‌کاته‌وه (په‌ند)
۴. یدل علی، یظهر، بین (ان) ۴. یسن، ییری، یدب (رأس القلم
مثلاً). یوضح المغزی (من حکمة مثلاً)
point-blank *adj, adv* ته‌قه‌کردن له نیشانه له
شوینیکی
زور نزیکه‌وه، راشکاو، یی‌خهل و غه‌ش، به‌ته‌واوه‌نی
إطلاق النار علی هدف من مسافة قريبة (مجاز) صریح، بات،
بصورة قاطعة
point-duty *n* [U] نه‌رکی پوئیس (هاتوچو) له کاتی
نوره‌که‌ی‌دا له‌شوینیکی. دیاری کراو
مهمه‌ شرطی (السير) اثناء نوبت فی مکان محدد
pointed /*pointd/ adj* ۱. ناراسته‌کراو دژی که‌سینکی
دیاریکراو
۱. (مجاز) موجه ضد شخص معین
showing ~ attention to the pretty film star
پایه‌خ
زۆره‌دا به‌کجه نه‌کته‌وه جوانه‌که ۲. توانج، هه‌لگو تانه‌سه‌ر
توند و تیز
بی‌دې اهتماماً شدیداً بالمشكلة الحساء ۲. (التطليق، التهمك) حاد،
لاذع، شدید
pointer /*pointa(r)/ n* [C] ۱. گۆچان نامازه‌ی یی
نه‌کرری بو وینه‌که یان شینکی نوسراو
مؤشر: عصا یشار بها إلى صورة أو شيء مكتوب
pointless *adj* یی مانایه، یی سووده، یی وېست
نیه، یی ته‌وش
لا معنی له، لا طائل تحته
polae /*poiz/ vt, vi* نه‌پکشی: هاوسه‌نگی ده‌یین،

- هاوسه‌نگی شینک ده‌پاریزی
یوازن، یوازن، یحفظ توازن شيء
هه‌لس و که‌وتی ژیرانه، خوگری، خوراگر ☐ *n* [C,U]
نازاو چاو نه‌ترس، لغاوی توند
توازن، طريقة السر في السير أو الجلوس (مجاز) إتران، رباطه
جانی
poison /*poizn/ n* [C,U] ۱. زهر، راپان بیروکه‌ی
دژه‌کۆمهل
سم، (مجاز) مبدأ أو فكرة ضارة بالمجتمع
۲. زه‌هراوی ده‌کا، زهر ده‌خاته ناو، مینشکی زه‌هراوی ☐ *vt*
نه‌کا، ره‌وشتی تیک نه‌دا
یسم، یدس السم (مجاز) یسم (افکاره)، یفسد (أخلاقه)
poisoner *n* [C] ۱. زه‌هرکهر، تیکده‌ر، زه‌هراوی
المسمم، المفسد
poisonous /*poiznas/ adj* ۱. زه‌هرین، ترسناک، بۆگه‌ن
سام، خطر، مفسد، مؤذ
۱. سوخورمه‌ی تیه‌دا، پالددت، **poke** /*paik/ vt, vi*
زخت لیددت
۱. ینخس، یلکز (باصبه)، یلکز
ناگره که‌له‌کوره‌که‌دا نه‌جوئینی (گه‌شینه‌وه) ~ *the fire*
یحرك النار في المدفأة (الأزکانه)
سیخورمه‌ی لی نه‌دا به‌په‌نجه، ~ *sth in / down*
(به‌گۆچان) تیوه‌ی نه‌زهنی ۲. کوئی نه‌کات، نه‌چینه‌ناو،
نه‌پیری
۲. یلکز (باصبه)، ینخه‌ (بالصا) ۲. یغب، یدخل، یقحم
خوی تی‌هه‌له‌ قورئینی ~ *his nose into*
یدس آنفه‌ فی امر لا تعیه
گاته‌ی یی نه‌کات ~ *fun at*
یسخر منه، یه‌زابه
پلار، تانه، پالدان، تۆریه، ته‌لیس ☐ *n*
نفرة، طعنة، لکزه
1poker /*paoka(r)/ n* [C] ۱. بیستا ناسن بوناگر
خوشکردن، مقاش، پوکه‌ر
معر، معار: قضيب معدني لتحريك النار
2poker /*paoka(r)/ n* [U] ۲. پوکه‌ر: (قومار) په‌کن له
کاهه‌زه‌کانی یاری قومار
البوکر: واحدة من ألعاب الورق
poky /*paoki/ adj* (-ier, -iest) (زور)

- بچووك و تەسك، تەنگ
(الحجرة) صغيرة، ضيقة
- ¹**pole** /pəʊl/ *n* تەوەرە، جەمسەر ۱. تەوەرەى جەمسەرى
بەستەلەكى باكور
۱. القطب الشمالى
~ -star تەستىرەى جەمسەرى ئەزمىن
النجم القطبى
۲. جەمسەرى موگنايسى ~ *the negative/positive*
سالب / موجب
۲. قطب المغناطيس السالب / الموجب
- polar** /pəʊlə(r)/ *adj* تەوەرەى، جەمسەرى
قطبى
~ bear ورجى جەمسەرى
دب قطبى
- polarize** /pəʊləraɪz/ *vt* جەمسەر دەگرتى، بايخ
دەدات بە دوو خالى دژبەك
يىستىب، يۇدى إلى التركيز على نظمتين متضادتين
- ²**pole** /pəʊl/ *n* ۱. كۆلەكە (كارەبا يا تەلەفون) ستون،
۲. بەكەى درىزى بەكسانە ۵. ۱/۲ ياردە
۱. عمود (الكهرباء أو التلفون) ۲. مقياس طول يساري ۵ ۱/۲ ياردە
- polemic** /pəˈlemɪk/ *n* دەمبازى، دژواری، گفنگوگژ
جدلى، مجادلة
- police** /pəˈli:s/ *n* پۇلىس
الشرطة، البرليس
□ *vi* ياساونايسايش دەپارزىت
يىحافظ على الأمن والنظام
- policecourt** *n* [C] دادگاى سەرەتاىى بۇچارەسەر
کردنى كېشەى پچووك
محكمة ابتدائية للفصل في القضايا الصغيرة
- policeman** /pəˈli:smən/ *n* پۇلىس، پياوى پۇلىس
شرطى، رجل بوليس
- police-station** *n* [C] پۇلىس خانە، خالى پۇلىس
مخفر أو دائرة الشرطة، نقطة بوليس
- ¹**policy** /pəˈlɪsɪ/ *n* [C,U] (*pl* -cies) ۱. سياست،
پلان، رامبارى پلاتكار كردن (بۇ مىرى) ۲. بەرپوئەبەرى چاك
يان سياستى
۱. سياسة، خطة العمل (الحكومة مثلاً) ۲. حسن الإدارة أو

- سياة الأمور
پۇلىسە، پىولەى يىمە، تەلمىن
²**policy** /pəˈlɪsɪ/ *n* [C]
- بولىسە التامىن
۱. برىسكەى پىن ھەلدېنى **polish** /pəˈlɪʃ/ *vt, vi*
۲. (بەتاىيە تى *pp*) پۇلىش ئەكات، چاكى ئەكات (رەوشت)
لە
۱. يىقل، يىلمە ۲. (بىخاسە فى *pp*) يىقل، يىحسن، يىھذب
(السلوك)
۳. (كار) تەواو ئەكات بە خىراىى ~ *sth off*
۳. (العمل) يىنپە برعة
□ *n* [C,U] ۱. پۇلىش، برىقە، برىسكە
۱. صقل، لمعان، لمعة
۲. پۇلىشى پىنلاو، رۇنى برىسكە پىن ھەلھىنانى *shoe* ~
پىنلاو
۲. مادة للصقل أو التلميع: دهان لتلميع الاحذية
- politburo** /pəˈlɪtʃʊərə/ *n* (*pl* ~ s) مەكتەبى سىياسى
/ نقيسگە يا رامبارى
المكتب السياسى لحزب
- polite** /pəˈlaɪt/ *adj* ۱. بەرەشت، رەوشتەرز
۱. مەذب، مۇذب
۲. پاىبەرز، خاوەن پەلو پاىەى بەرز ~ *society*
۲. راق، ذو مستوى رفيع
- politely** *adv* بەرەوشت
بادب، بتەذب
- politeness** *n* [U] رەوشت، زىرەك، ھوشيار
أدب، تهذب، كياسة
- politic** /pəˈlɪtɪk/ *adj* ۱. خاينوك، ژىر، رامبار، پەندىار
۲. ژىر، پەندىار
۱. (الشخص) فطن، نبه، حصيف ۲. (الاجراء) لائق، دال على الحصافة
- political** /pəˈlɪtɪkəl/ *adj* سىياسى، مىرى، رامبارى،
پەيوەندى ھەيە بەكاروبارى رامبارى پەوہ
سىاسى، حكومى، متعلق بالأمور السياسية
پەناربەرن / پەناگەى رامبارى ~ *asylum*
لجرو / ملجأ سياسى
زانستى ئابورى رامبارى ~ *economy*
علم الاقتصاد السياسى
~ *geography* جوگرافىاى رامبارى

	الجغرافيا السياسية
~ prisoners	بەندە سیاسەتکاران
	سجناە سیاسیان
politically adv	سیاسیانە، رامیارپانە
	سیاسیاً، بـسیاسە
politician /pə'lɪʃiən/ n [C]	سیاسەتمدار، نیشکەر یان
	گوئی یی دەربە سیاسەت، پاپەخداڕ
	سیاسی، مشتغل آو مهتم بالسیاسە
politics /pə'lɪtiks/ npl	سیاسەت زانی، هونەری
	فەرمانرەه‌وایی
	علم السیاسە، فن الحکم
local ~	سیاسەتی ناوخی
	السیاسە المحلیة
party ~	سیاسەتی حزبی
	السیاسە الحزبیة
poll /pɒl/ n [C]	١. هەلبژاردن، دەنگ دان لیستی
	هەلبژێراوان، جیاکردنەوی دەنگەکان، شوینی هەلبژاردن
	٢. دەنگدان، دەرجون دەنگ لەدا (لەهەلبژاردنەکاندا)
	١. اقتراع، تصويت، قائمة الناخبين، فرز الأصوات، مكان
	الاقتراع ٢. (ق) الرأس يصوت، يقرر (في الانتخابات)
	دەنگی بۆ دەدری (پالێوراو)، چەند دەنگی □ vi
	بەدەست دینی ٣. دروخت هەل ئەپاچنی بۆ گەشە کردنی،
	برینی سەر شاخی نازەل
	ینال (المرشح) عددا من الأصوات ٣. قطع أغصان الشجرة
	لیساعظم نوما، قطع أعلى قرون العیوان
'polling-booth	ژووری دەنگدان
	كشك التصويت
pollen /pɒlən/ n [U]	هەلآله، گول تۆزەك، گەزمیرەك،
	گەرەك، دەنگە هەلآله
	غبار الطلع، حبوب اللقاح
pollinate /pə'lɪneɪt/ vt	هەلآله ئەگوێزێتەوێر و می
	نەكا، پشێن نەكا
	يلقح، ينقل غبار الطلع من المتك إلى المياسم
pollute /pə'lju:t/ vt	پیس ئەبی، دەهرمیت
	پلوت
pollution /pə'lju:ʃən/ n [U]	پیس بوون، هەرماندن
	تلوت
polo /pə'ləu/ n [U]	پۆلو (پاری) هۆکی لەسەر پشنی

	نەسپ) ئەکری
	البولو (لعبه الهوكي تلعب على ظهور الخيل)
poly- /pɒli/ prefix	(پیشگریکە) بەمانایی ژۆر، گەلەك
	(بادنة) معناها كثير أو متعدد
polygamy /pə'ligəmi/ n	فرە ژنی، ژنەتیانی ژۆر
	تعدد الزوجات
polyglot /pə'liglɒt/ n [C]	زمانی ژۆر یان چەند زمان
	متعدد أو كثير اللغات
□ n	کەسێک چەند زمانیک بزانێ
	شخص يتقن عدة لغات
polygon /pə'lɪɡən/ n [C]	شێوەکی فرە لا
	شكل متعدد الاضلاع
polysyllable /pə'lɪsɪləbəl/ n [C]	ووشە یەکی فرە
	برگەیی
	كلمة متعددة المقاطع
polytechnic /pə'lɪtɛknɪk/ n [C]	قوتابخانەی پالای
	پیشەیی و هونەری
	مدرسة عالية للحرف والفنون
pomade /pə'ma:d/ n [U]	مەلەهم یا چهوری بۆندار بۆ
	قو
	مرهم أو دهان عطري للشعر
pomegranate /pə'mɪɡrənɪt/ n [C]	(دروخت) هەنار
	(شجرة) الرمان
pommel /pɒml/ n [C]	هەروپۆز، قەراخی بەرز لە زینی
	نەسپ
	قربوس، حنو، الحافة المرتفعة من السرج
□ vt	لەکولمی ئەدا پەرومەتیدا ئەکیشی
	(ایضاً pommel) يلکم (لکات متکررة)
pomp /pɒmp/ n [U]	دەدەبە، فورت، خو بەزل زان،
	کەش و فش
	ابهة، روعة، فخامة
pompous /pɒmpəs/ adj	فیزن، خو بەزل زان
	متفاخر، متطرس، مغرور
pompously adv	فیزلی ئەدا، خو بەزل ئەزانی،
	بەمەزنی، باقیزی، هەمبازەکی
	بتفاخر، بتباه، بعظمة
pomposity /pɒm'pɒsəti/ n [C,U]	تروپیز، لوت
	بەزری، هەلسوکهوتی ئەو بەگەبەنی

تفاخر، ابهه، تصرف يدل على ذلك
pond /pɒnd/ *n* [C] زه‌لکاو، گوم، گۆل، ناوگر، ئەستێل
 بركة ماء راكد
ponder /pɒndə(r)/ *vt, vi* تێ دەروانی، دېقهت ئەدا،
 وامان دکت هزر دکت
 يتعن، ينعم النظر
ponderous /pɒndərəs/ *adj* ١. کێشی قورسی
 ٢. خوێن تال، ههستی گران، ییقام گران، ییتام، ئیسکگران
 ١. ثقیل الوزن ٢. (مجاز) سمج، ثقیل الدم
pontiff /pɒntɪf/ *n* مه‌تران فۆلدار سه‌ره‌ك، پاپا
 الحبر الأعظم، البابا
pontificate /pɒntɪfɪkeɪt/ *vi* پۆستی مه‌ترانی یان
 پاپایی
 منصب الأسقف أو البابا
pontoon /pɒnˈtuːn/ *n* [C] ١. به‌له‌می ته‌خت
 ٢. قارب سطح القاع
 ١. به‌لخمته، پرد
 ٢. جسر يقوم على قوارب
pony /pɒni/ *n* (pl -ies) جوړیكه له‌ئه‌سه‌یی به‌چووك،
 ئەسه‌یی یتشېركێی به‌چوك
 نوع من الأفراس صغير الحجم (ميسي)
poodle /puːdl/ *n* [C] سه‌گی به‌چووك و تووكن، تووله
 كلب صغير الجسم كثيف الشعر
pooh /puː/ *int* پېف: هاوار كردنی بۆ بونی ناخوش
 لێ، یێزارین، هاوارکردنی به‌ قه‌زه‌وه
 صیحه‌ تذل على الأستعزاز
pooh-pooh *vt* پف پف، قه‌ز كردنه‌وه
 یستهن، یستخف ب
pool /puːl/ *n* [C] ١. سه‌وز (سروشتی)، كانپاو
 ٢. سه‌وز له‌ (ناویان خوین) ٣. به‌شێکی رۆبار لاه‌وه‌ی
 قول و مه‌نگ یێ
 ١. بركة (طبیعیة عادة) ٢. بركة (من الماء، الدم) ٣. جزء من نهر
 تكون فيه المياه هادئة و عميقة
pool /puːl/ *n* [C] (له‌ پاری قوماړ) له‌و پاره‌یه‌ی قوماړی
 یێ له‌ کړی
 (في ألعاب القمار) مجموع الأموال المقامرها
 ١. گره‌وه له‌ سه‌ر توپێ یێ ٢. رېكه‌وتنیک ~ football
 له‌نیوان کۆمپانیاکان له‌سه‌ر دابه‌ش کردنی قازانجه‌کان بۆ

رېگرتن له‌به‌ر به‌ره‌كانی سندوقی سه‌رمایه‌ی هاوبه‌ش
 ٤. به‌كێ له‌ پاره‌یه‌كانی بلیارد
 ١. المراهات على كرة القدم ٢. اتفاق بين الشركات على تقاسم
 الأرباح منعا للمنافسة صندوق الأموال المشتركة ٤. واحدة من
 ألعاب البلياردو
 ٣. به‌شداری له‌ سندوقی هاوبه‌ش ئەكات □ *vt*
 یسهم في صندوق مشترك
 They ~ ed their savings and bought a car
poop /pu:p/ *n* [C] رویه‌کی قوڤز یان به‌رۆ له‌ دواوه‌ی
 كه‌شنی
 سطح مرتفع في مؤخرة السنية، مؤخر السنية
poor /puə(r)/ *adj* ١. هه‌زار، ده‌ست ته‌نگ، به‌سه‌زمان،
 به‌له‌نگاز، سه‌فیل، ده‌ست كسوت ٢. داماو، مرډال،
 ناخه‌ره‌ش، زیقار، شایانی به‌زه‌یی به
 ١. فقير، معدم، محتاج ٢. مسكين، مستحق الشفقة
 ٣. بریكی كه‌م، توژی: a ~ supply of teachers
 نه‌خشی، رێژه‌یه‌کی كه‌م له‌ مامۆستا یان
 ٣. مقدار قليل أو ضئيل: إمداد ضئيل من المدرسين
 ٤. سیس، خراپ، زه‌وی یێ پیت ~ soil
 ٤. هزێل، ردي: تربة فقيرة
 خواردنی خراپ، یێ خوراکی ~ food
 طعام ردي، ضئيل القيمة الغذائية
 ناساخ، نه‌خوشی in ~ health
 علیل، متوعلک الصحة
poor-house په‌ناگه‌ی به‌خێو کردنی هه‌زارو په
 كه‌ه‌وتو ته‌كان
 ملجأ لأحالة الفقراء والمعوزين
poor-spirited ترسۆك
 جبان، رعید، خاثر الهمة
poorly *adj* ١. هه‌زارانه، یێ ترخانه خراپی
 ١. على نحو فقير أو هزيل أو سيء
 ٢. كه‌م ده‌س، ده‌ست كسوت ~ off
 ٢. معوز، محتاج للمال
 نه‌خوش، داماو □ *adj*
 (ل. د) مريض، سقيم
poorness /pɒnɪs/ *n* [U] هه‌زاری، كێماتی، لاتی،
 نه‌بوون
 فقر، عوز

۱. **pop** /pɒp/ *vt, vi* (-pp-) (وای لیده کات) بته قی،
 □ *vt, vi* (-pp-) دپه قت (وهك دهنگی ته په دۆر)
۲. (وای لیده کات) له پرده چنی وینه ده ری به پرده وای
 له چاو ترو کاتی کدا
۱. (بجمله) یفرغ (کسوت فلینة) ۲. (بجمله) یخرج او یدخل
 علی نحو خاطف
- همیشه له چینه ژوره وهو *always ~ ping in and out*
 ده رله په ری به خیرایی زور
- یدخل و یخرج دانا بسرعة خاطفة
- له پر له ده رگا *~ ping his head in at the door*
 که وه سر ده ری نی
- یدخل رأسه فجأة من الباب
۱. په قین دهنگی ته قینه وهی (ته په دۆر) □ *n* [C]
 ۲. خوارنده وهی گازی (کازوز)
۱. صوت فرقة (فلینة) ۲. شراب غازي (کازوز)
- ۲ **pop** /pɒp/ *adj* (شویگی کورنگراوهی *popular*) میلی
 (ل. د صیفة مختصرة لکلمة *popular*) شعبي
- موسیقای میلی، شمخال، زورنا *~ music / records*
 موسیقی / اسطوانات شعبیة
- ~ singer* گوزانی بیژی میلی
 مطرب شعبي
- Pope** /pəʊp/ *n* [C] پاپا، گه وروی کلیسای کاسولیک
 (قداسة) البابا، رأس الكنيسة الكاثوليكية
- poplar** /ˈpɒplə(r)/ *n* [C,U] سپیدار، خور، چنار
 (خشب) شجرة الصفصاف
- poplin** /ˈpɒplɪn/ *n* [U] پولین: ته ته می لوکه
 البویلین: نسج قطني لامع
- poppy** /ˈpɒpi/ *n* [C] (*pl* -pies) (گول) خه شخاش
 نه فیونی لن دروست ده کربیت، ماده په کسی سرکه ره پان
 یی هوش کور
- (زهرة) الخشخاش: نبات يصنع منه الافيون
- populace** /ˈpɒpjələs/ *n* [C] خه لک، جه ماوهر
 العوام، جماهير الشعب
۱. میلی، تاییه ت به هموو **popular** /ˈpɒpjələ(r)/ *adj*
 گدل
۱. شعبي، خاص بعامة الشعب
 حکومتی گدل *~ government*
 حکومتی شعبیة

- نرخه هه رزان ۲. ناسان کراو، سووک کراو، *~ prices*
 ټیگه پشتمار، زانستی ناسانکراو
- اسعار منخفضة ۲. مبسط، ميسر، سهل الفهم: علوم مبسطة
۳. گوزانی خو شه ویست پان باو، گوزانیه ک *~ science*
 لای خه لک خوش ویاوینی، سترانا گدل، گه لیوون
- a ~ song* ۳. محبوب او شائع
- خه لکی زوری له **popularity** /ˈpɒpjʊləˈræti/ *n* [U]
 پشته، ناویانگ، بابه خ، گه لیری، گه لیون
- شعبیة، شهرة، رواج
- popularize** /ˈpɒpjʊləraɪz/ *vt* ناسان نه کری، ته پخاته
 پرده ست جه ماوهر، برهوی پنی په پدانه کا
- ببسط، يجعل في متناول عامة الناس، يروج (بضاعة)
- populate** /ˈpɒpjəleɪt/ *vt* قهره با لقی نه کات، تیر خه لک
 ده بییت، نشین دیت، ناوهدانی ده کاته وه
- يعمر (مكانا) بالسكان
- population** /ˈpɒpjʊləˈteɪʃn/ *n* [C] دانیشتون، (ماره ی)
 دانیشتون، خه لک
- السكان، عدد السكان
- populous** /ˈpɒpjʊləs/ *adj* قهره بالغ، نا پوره، تیر خه لک
 أهل أو مزدحم بالسكان
- porcelain** /ˈpɔːsəlɪn/ *n* [U] چینی (که لوپه لی)
 دروست کراو) له گل، گلکاری
- (أدوات مصنوعة من) الخزف أو الصيني
- porch** /pɔːtʃ/ *n* شورقه، بره یوان دالان، په ریانگ
 ده ریک ته لار
- مدخل مسقوف لمبني، شرفة
- porcupine** /ˈpɔːkjuːpaɪn/ *n* [C] سیخور، سوچر،
 گیانداریکی دپکاوی له ناوچووه
- الشيهيم، النيص: حيوان شائك من القوارض
- ۱ **pore** /pɔː(r)/ *n* [C] کونی پست، کونک، سو
 سم (جمعها سام) الجلد
- ۲ **pore** /pɔː(r)/ *vi ~ over* رمان دکت، زل دنییت،
 په وروی نه وانی و (نه خو پسته وه)
- ينكب علی (قراءة كتاب بأمعان)
- له (کیشه) نه کو پسته وه *~ upon*
 يعمن التفكير في (مشكلة)
- pork** /pɔːk/ *n* [U] گوشتی به راز سویر نه کراو

- (بهراوردېکه ham, bacon)
لحم الخنزير (بخاصة غير المملح) (انظر ham, bacon)
porous /pɔːrəs/ *adj* کوندار، سودار، سوسوسی، کونوچکه دار
سامی، منفذ للماء
porpoise /pɔːps/ *n* [C] بهرازی دهریا
خنزیر البحر
porridge /ˈpɒrɪdʒ/ *n* [U] کهشکه، تپنی گۆشتا، قاپیت، دهوین
عصيدة، ترید
1port /pɔːt/ *n* [C] (شاریک که وتوته سر) په نندهر
(مدینه واقعه علی) مینا
2port /pɔːt/ *n* [C] ۱. کونی لپواری بهلم بۆ شت و مهک
۲. دوز بۆ چوونه زووره دی پوناکی پان ههوا
۱. فتحة في جانب السفينة لتحميل البضائع ۲. فتحة في جانب السفينة لدخول الضوء أو الهواء
port-hole *n* کون، پان ده رجه له لایه کی بهلم یا فروکه
فتحة أو كوة في جانب السفينة أو الطائرة
3port /pɔːt/ *n* لای چهی بهلم یا فروکه
الجانب الأيسر لسفينة أو طائرة
□ *vt* رووی بهلم وهر نه گپری بۆ لای چهپ (بهراووردی) *starboard*
بوجه دفة السفينة إلى اليسار (قارن starboard)
4port /pɔːt/ *n* [U] مهی نه خلیت شه راب (سورباوه)
نیبذ حلر المذاق (أمر هادة)
portable /pɔːtəbl/ *adj* گوهریار: نه توانری
پگویز رینه وه پان هه لپگری، کولکیش
نقال، یکن نقله او حمله
~ radios / typewriters نامیری رادیو / نامیری چاپ
گوهریار وه
أجهزة راديو / آلات طباعة نقالة
portage /pɔːtɪdʒ/ *n* [C,U] (کری) گواسته وه
بۆ شمه کی گویزار له وشکانی له نیوان دوو بند پوینت
روباردا
(أجرة) النقل بخاصة للسلع المنقولة برأى نهر و آخر
portal /ˈpɔːtl/ *n* [C] ده رگا یا ده رگای گه وهری کوشک
بوابة أو مدخل كبير (لقصر مثلا)
portend /pɔːˈtend/ *vt* ناگادار نه کا پان مزدهی خوش

- له دا به شتی، نشان دکت ناگه دار دکت مزگینی ددت
پنذر او پیشر بشی
portent /pɔːˈtent/ *n* [C] فالنجی، گهف، جادووکه ر
فال، نذیر
portentous /pɔːˈtentəs/ *adj* نامو، دوورین، گه دار مزگین، عه جیب، نایاب، گه وره یا زه به لاج
غریب، هائل، (تهکما) وقور
porter /pɔːˈtɜː(r)/ *n* [C] ۱. کولکیش، باره لگر، کولی
باربر ۲. ده رگاوان، پاسه وان (خانوو)
۱. حامل، شیا ۲. بواب، حارس (العصارة مثلا)
portfolio /pɔːˈfɔːliəʊ/ *n* [C] (pl ~ s) ۱. جانتای
(چهرم) بۆ هه لگر تنی نامه و کاخه ز ۲. وه زاره ت، پوستی
وه زیر
۱. محفظة (جلدية عادة) للرسائل والأوراق ۲. منصب الوزير، وزارة
وازی له پوستی وه زیر هینا
استقال من منصبه الوزاري
portico /pɔːˈtɪkəʊ/ *n* [C] سغه، راره و، دالان
رواق ذو أعمدة (معمد) عند مدخل بناء
portion /pɔːˈfɪn/ *n* [C] ۱. بهش، پارچه، پشک تهش، تیش، بهر
۱. قسم، جزء، حصة
۲. بریک له (خواردن)، که میکی دابهش ده کات
له نیوان
۲. كمية (من الطعام مثلا)، قليل من يوزع أو يقسم بين
portly /pɔːˈtli/ *adj* (به تاپه تی پیره کان) گۆشتن، قهله و
(بخاصة كبار السن) بدین، سمین
portmanteau /pɔːˈmæntəʊ/ *n* [C] جانتای گه شت
(له دوو بهشی به کسان) پیک هاتین
حقیه سفر (من جزیین متساوین عادة)
portrait /pɔːˈtreɪt/ *n* [C] وینه، تابلو، گه فال به وشه
باسکردن
صورة، لوحة زيتية، وصف بالكلمات
portraiture *n* [U] وینه پان تابلوی روئی
صورة أو لوحة زيتية
portray /pɔːˈtreɪ/ *vt* لپکار نه کیشی به (روُن یا وینه)، به
ووته وینه دی ده کیشی، روْلک ده بیینی
یصور (بالزيت أو الرسم)، یصور بالألفاظ، یمثل دور (کذا)

portrayal /pɔ:'treɪəl/ n [C,U] زینە، وینە گرتن، دیار
کرن به ووشه، شروڤه

رسم، تصویر، وصف بالألفاظ

pose /pəʊz/ vt, vi ۱. ده‌وه‌ستن، راده‌وه‌ستن، راوه‌ستانا
وینە گری، ۲. خۆی واده‌وه‌خات که شاره‌زابه (بۆ نه‌وه‌ی کار
پکاته سهر خه‌لک)

۱. یقف، یوقف بطریقه معینه قبل تصویر او الرسم ۲. یتظاهر،
یتکلف (للتأثیر علی الناس)

ده‌لێت گواهیه شاره‌زابه له ~ as an expert on art
هونه‌ردا ۳. کێشه یان پرسپاریکی قورس) نه‌خاته‌روو
بدعی: بدعی أنه خبیر فی الفن ۳. طرح (قضیه او سؤالا صعباً
مثلاً)

۱. وه‌ستانێ تاییه‌ت بۆ وینە گرتن ۲. خۆده‌وه‌ستنێك n □
که (کاریگه رینت بۆ سه‌رخه‌لک)

۱. وضع خاص یتغذ عند تصویر او الرسم ۲. تکلف، وضع
تکلف (للتأثیر علی الآخرين)

poser n [C] مه‌ته‌لۆک، پرسپارا شاشکهر
أحجية، لغز محیر

posh /pɒʃ/ adj شوخ، نایاب
(ل. د.) اتیق، ممتاز

position /pə'zɪʃn/ n ۱. شوینی گونجبار، جیگا
۱. موضع، موقع

۲. شوینی گونجبار: له شوینیکی
نه‌گونجباردا ۳. چۆنیه‌تی باری له‌ش، شیوازی دانیشن
۲. الموضع الصحيح: فی غیر وضعه الصحيح ۳. وضع الجسم،
طریقه الجلوس

له‌باری هه‌وانه‌وه‌دا ۴. ینکه‌ی ~ in a comfortable
کۆمه‌لایه‌تی یان پشه‌یی

فی وضع مربع ۴. المركز الاجتماعي أو الوطني
۵. بار، ینکه، باری ناگونجی ~ not in a ~ to help
پارمه‌تی بیه‌خشی

۵. وضع، حاله، ظرف: (ان) وضعه لا یسمح له بتقديم العون
۶. هه‌لۆیست، ~ What's your ~ on this problem?

بیروبا، بۆچوون
۶. موقف، رأي، وجهه نظر

positive /pə'zɪtɪv/ adj ۱. چه‌سپاو، جیگیر دنیا،
نیگومان

۱. ثابت، أكید، لا یدع مجالاً للشك

~ orders فه‌رمانی راشکاو
أوامر صریحه

۲. (که‌سێک) ~ Are you ~ it was after midnight?
دُنیا، متمانه

۲. (الشخص) متأكد، متیقن، واتق

۳. باش، کرده‌وه‌یی، موجه‌ب، ~ a suggestion
کرداری، هه‌بوونی
۳. إيجابی، علمی

خزمه‌تکر دنیکی سه‌رکه‌وتووانه ۴. له (بیرکاری) ~ help
موجه‌ب له سفر زۆرت: نیشانه‌ی زیاد کردن وکو
خدمة ناجعة ۴. (فی الرياضيات) موجب، أكبر من الصفر:
علامة الأضافة و الجمع

۵. (کاره‌با) جه‌سه‌ری موجه‌ب ~ the sign
(پنجه‌هوانه‌ی سالب)

۵. (الكهرباء) قطب موجب (تقیض سالب)
شیوگی ناوه‌لناوی ساده، (بی‌یه‌راورد کردن)، ~ n [C]

وینەروناکیه‌کی موجه‌ب ساکار، له‌پر
صفة الصفة البسيطة (بدون تفضيل)، صورة ضوئية موجهة

positively adv ئیجابیانه، به دُنیا‌یی
إيجاباً، بالتأكيد، حتماً

possess /pə'zɛs/ vt ۱. هه‌یه‌تی، ده‌ست ده‌کەت
۲. ده‌ستی به‌سه‌ردا نه‌گری

۱. یسلك، یستلك ۲. یسطر علی، یضبط:
دان به‌خویدا نه‌گریت، ~ one's soul in patience
خۆپرادگرت
یعتصم بالصبر

۳. ده‌ستی نه‌كه‌وی، بۆخو دیت ~ oneself of
۳. یحصل أو يستحوذ علی

مال خو دیت ~ be ~ ed of
یسلك، یقتنی

۴. شیتی، هوش نه‌ماو، له‌زیر پکینی ~ be ~ ed
گیانه‌درنده‌کاندایه

۴. معتره، مجنون، تسلكه أرواح شريرة

possession /pə'zɛʃn/ n [C,U] ۱. خاوه‌نداری،
سامان، هه‌یه‌تی، خوه‌یه‌تی، خودانبونی دێران، خاوه‌نیشی

۱. تسلك، حیازة، إمتلاك

ده‌ستی له‌كه‌وی، داگیری نه‌كات ~ in of
یسلك، یستلك

in the ~ of (فلان كسه) خاوه نيتى ۲. به زورى
له شيوگي كودا، سر و سامان، دهستكه و ته كان، دارايي
في حوزة (فلان) ۲. (غالباً في صيغة الجمع) مستلكات،
مقتنيات، اموال

possessive /pa'zɛsɪv/ *adj* ۱. ساماني مولكي
تاييدت هه يه تي، خوه يه تي، خاوه ني
۱. ملكي، خاص بالملكية نزاع إلى التملك والاختلاء
۲. (له ريزماندا) حاله تي خاوه نيتي به راوي
توم / كوبره كه

Tom's/ the boy's book

۲. (في النحر) حالة الملكية كتاب توم / الولد
خاوه ن، خاوه نبوو، نه وه ي لايه ني
possessor *n* [C] المالك، التملك، المقتني

possibility /pɒsə'bɪləti/ *n* [C,U] (pl -ties) ۱. توانا،
شان، لوان، گونجاو، له وانه يه، (پله ي) نه گه ري
۱. إمكانية، احتمال، (درجة) الاحتمال

۲. چينوباري: *a scheme with great possibilities*
پلاتيك نه گه ري سهركه وتني بو بكرى
۲. شي. ممكن أو محتمل: خطة ينتظر لها النجاح

possible /pɒsəbl/ *adj* ۱. ده شئي، ده تواني، نه گه ري
بوون و رووداني هه يه، چينوبار
۱. ممكن، مستطاع، يمكن وجوده أو حدوثه

۲. له وانه يه، نه قل بر، *a ~ answer to a problem*
چاره سه ري گونجاو / چاره سه ري گونجاو بو كيشه
۲. محتمل، معقول: حل معقول / محتمل لمشكلة

possibly /pɒsəbli/ *adv* ۱. هه يه كو، به هه رحال، چون
نه يي باييت ۲. له وانه يه، شياوانه
۱. بأية حال، مهما حدث ۲. ربما، جائز، عسى أن

post /pəʊst/ *n* [C] ۱. چدق، شوين، باره گا
۱. مركز، موقع، مقر

۲. دوا بانه گا وازي موسيقي سه ريازي (نيواران) *last ~*
يان دواي تهرم ۳. وسته گي باز رگاني ۴. كار، ليش
۲. نداء البوق الأخير (في النساء أو في جنازة عسكرية) ۳.
محطة تجارية ۴. وظيفة، عمل

(ياساول) دانه ني له شويينيكي دپاريكراو، نه نيري □ *vr*
بو شويينيكي تاييبت

بضع (حارماً مثلاً) في موقع معين، يرسل إلى موقع ما

post /pəʊst/ *n* [C] ۱. سيستمي پسته، دابه شكارى

پسته، نوسينگه ي پسته، سه ندوقي پسته، پسته گه، راگره
نظام البريد، توزيعه بريدي، البريد، مكتب البريد صندوق البريد
send sth by ~

۱. نه نيري (نامه، كيسه ي پيچراو) پسته دكت، به □ *vr*
پسته ره وانه ده كريت ۲. ده نيريت، گشت نه كات ناو به
ناو، ب له ز دجت

۱. يرسل (خطاباً، طرداً) بالبريد، يضع في صندوق البريد
۲. (أ. ق.) يسافر على مراحل

۳. (بازرگاني) ره وانه ي زميراوه كان ده كا بو ~ *up*
به راوي ليرسراو

۳. (تجارة) يرسل الحسابات إلى دفتر الأستاذ
۴. وای ليده كات ناگاداري له وه ي *keep sb ~ ed*

رووده دا
۴. يجعله على علم بما يجري

postage /pəʊstɪdʒ/ *n* [U] كرى پسته، كرى يا
پسته چي
أجرة البريد

postal /pəʊstl/ *adj* پوستانه، پسته يي
بريدي
حواله ي پوستانه، باره گوهيز ~ *order*

حواله بريدي
كارتى پسته
بطاقة بريدي

post-code /pəʊst kəʊd/ *n* [C] هينا بو فاسانكارى
گه ياندى پسته
رمز تسهيل توزيع البريد

post-free *adj, adv* به خشراوه له كرى ي پسته
خالص من أجرة البريد

post-haste *adv* به وه ري خيرا يي
بأقصى سرعة

postman *n* (pl -men) پسته گير، پسته چي
سامي البريد

postmark *n* [C] نيشانه ي پسته، موري پسته
خاتم (ختم) البريد

Postmaster/mistress *n* [C] به ريو به ري پسته
نوسينگه ي پسته
مدير (مديرة) مكتب البريد

post office به‌ریو به‌رایه‌تی گشتی پُسته‌ی،
نوسینگه‌ی پُسته
إدارة البريد العامة، مكتب البريد

post office box (POB) n سندوقی پُسته
(س، پ)
سندوق برید (ص، ب)

post-paid adj, adv کریمی پُسته‌ی که‌ی به‌پیشه‌ی
دواوه
مدفع عنه أجرة البريد مقدما

post /paʊst/ n [C] ۱. ستون، کۆله‌که، سنگ، راگر،
شونکار
۱. عمود، دعامة، قائمة
دوولست دهرنه‌خات ۲. نامازه‌ی کۆتایی
gate ~ s
هاتن له‌گۆره‌پانی پشپرکین
القائتان الثمان تحلمان البرابة ۲. شارة الانتهاء ببيدان السباق

bed / lamp ~ s راگره‌کانی چدرایه / له‌پا
أعدة السرير / النور

۱. پیوه‌ی نه‌لکین (شت) به‌دیوار یان
vt ~ sth up
تابلوی ناگاداریه‌کان ۲. راگه‌پاندن، ناگادار کردن

۱. یلصق (شیئا) على جدار أو لوحة أعلانات ۲. یعلن، یذيع:

بلاوی نه‌کاته‌وه که‌که‌شتی یه‌که
~ a ship as missing
وون بوه
یعلن أن السفينة مفقودة

poster /'pəʊstə(r)/ n [C] ناگاداری سه‌ردیوار
أعلان یلصق على الجدران، ملصق

post- /paʊst/ prefix (پشگره) به‌مانای له‌دواپدا،
دواکه‌وتو، له‌دواپ
(بادنه) معناه: تال، متأخر، بعد

postdate /'pəʊst'deɪt/ vt (چه‌ک) به‌رواره‌که‌ی
دواوه‌خات له‌به‌رواری نیمزاکه‌ی
یؤخر التاريخ، (الشيك) يجعل تاريخه متأخرا عن تاريخ التوقيع

postgraduate /'pəʊst 'grædʒuət/ adj خویندنی بالا
دواپ پروانامه‌ی زانکۆ
(الدراسات) عالية (بعد الشهادة الجامعية)

posthumous /'pəʊstjʊməs/ adj (منداله‌که) له‌داپک
نه‌پن دواپ مردنی باوکی (کارینکی ویزه‌ی) بلاونه‌کریتوه
دواپ مردنی نووسره‌که‌ی
(الطفل) یولد بعد وفاة والده، (الصل الأديبي) ینشر بعد وفاة

مؤلفه
به‌ناویانگ ده‌پیت دواپ مردنی خواونه‌که‌ی
~ fame
شهره‌ی تایی بعد وفاة صاحبها

postscript n په‌راویزی نامه، کلک، پاشکۆ
حاشية الرسالة، ذیل، ملحق

post-war /'pəʊstwɔ:(r)/ adj په‌یوه‌ندی هه‌یه به‌ماوه‌ی
دواپ شه‌روهه
خاص أو متعلق بفترة ما بعد الحرب

posterior /pə'stɪərɪə(r)/ adj ۱. دواخرا له‌کات یان له
ریکخستن
۱. متأخر في الزمن أو الترتيب، بعد
۲. له‌دوا، له‌دواوه، دواخرا
□ n
۲. خلف، وراء، عجيزة، دبر

posterity /pə'stɪərɪti/ n [U] ۱. وه‌چه، نه‌وه، په‌ره
۲. نه‌وه‌ی دواپ رۆژ، وه‌چه
۱. ذرية، نسل ۲. الأجيال القادمة، الخلف

postpone /pə'spəʊn/ vt دواپ نه‌خات، پاش دخت،
به‌پارمه‌تی
یؤجل، یرجي

postponement n [U] داوا کردن، دواخستن،
پاشخستن
إرجاء، تأجيل

postulate /'pəʊstjʊlət/ vt داواوه‌کات، نه‌پخوازیت،
دخوازت، سه‌ره‌تا یا بنیاتی
یطلب، یطلب، یمنع على

□ n [C] گرهمانکاری، وادانان، مه‌رجی پووست
فرض، افتراض، شرط ضروري

posture /'pəʊstʃə(r)/ n [C,U] ۱. باری له‌ش (ماده)،
بار
۱. وضع الجسم
کاتی راگشان، پالکوتن
in a reclining ~
۲. ده‌سه‌لانی ماسوولکه‌کان به‌سه‌ره‌له‌شدا، باری له‌ش یان
هوش
في وضع الاستلقاء ۲. السيطرة العضلية على الجسم، الحالة
الجسدية أو العقلية
باریکی تاییه‌ت وه‌ره‌گرگی
□ vi
یتخذ وضعاً معیناً
کچینکی له‌خو
a vain girl posturing before a mirror

	بایی له پەر دهم ئاویته دا
	فتاة مغرورة تختال أمام المرأة
pozy /'pɒzi/ n [C]	دەسكە گول، چه پكه گول
	باقة أزهار
pot /pɒt/ n [C]	مەنجهل، قاپ، ئامان
	قدر، إناء
a flower ~	كولدان
	أصيص الزهر
a coffe ~	قوری، جهزوی قاهه
	إبريق القهوة
keep the ~ boiling	هەول و کوششی ئەدا بۆ
	وهده ستهینانی بژیوی
	يتابع الكد و العمل ليحصل على القوت
□ vt (-tt-)	۱. گۆشت له ئاو قازان هه لته گری
	۲. ئەچینی لەناو سندنهی گو له کاندای
	۱. يحفظ اللحم في وعاء ۲. يزرع في أصيص للأزهار
pothole n [C]	۱. چالیک له سه ره بئی (به کاری باران و
	هاتو چۆ) درز، که ندو کۆسپ ۲. چالی قوول (له ناو بهرده
	فسله کان به هزی ئاوه وه، چالای)
	۱. حفرة في سطح الطريق (بتأثير الأمطار و حركة السرور)،
	أخدود ۲. حفرة عميقة (في الصخور الجيرية غالباً) تحدثها
	البياء
pot-holer n [C]	دۆزه ره وهی نه شکهوت
	مستكشف للمغاور
pot luck n	ئه وهی له ماله وه هه به
	حواضر البيت
	وه ره له گه لما چی ~ Come home with me and take
	خوا دا بوی بخو له گه لما
	تعال معي إلى البيت و تناول الحاضر من الطعام
pot-shot n [C]	تهقه بۆ ئیچیری نزیک
	طلقة إلى هدف قريب
potter n	مەنجهل دروستکەر، گلکار (له ده خفوری)
	خزاف، صانع القدور (من الفخار)
pottery n [C,U]	قاپیکی ده خفوری، مەنجهل، قاپ،
	گلکاری
	آنية فخارية، قدور، آنية، صناعة الخزف
potassium /pə'tæsiəm/ n	پوتاسیوم
	البوتاسيوم

potato /pə'tetəʊ/ n (pl ~ es)	په تاته، سه لکی په تاته
	بطاطا، بطاطس، حبه بطاطا
potent /'pəʊtnt/ adj	به هیز، کاریگەر
	قوي، فعال
~ forces / reasons	هیزه کان / هانده وه کانی هیزه کانی
	کاریگه ری
	قوى / بواعث قوى التأثير
potency /'pəʊtənsi/ n	هیزداری، کاریگه ری، چالاکى
	قوة، تأثير، فعالية
potential /pə'tenʃl/ adj	مت (سامان، ووزه) ی شاراو
	کامن، (قوتات، طاقت) کامته
the ~ sales of a new book	توانا کانی فروشتی
	په راویکی نوی
	إمكانات البيع لكتاب جديد
potion /'pəʊʃn/ n [C]	بریکی دیاریکراوی ده رمان یان
	ژههر، قوم
	جرعة من دواء أو سم
1 potty /'pɒti/ adj	(سه یری pot) بکه
	(انظر pot)
potter /'pɒtə(r)/ vi	کات به فیرو ئەدا، تی ئە کوشی
	له سه ره خو کار ئەکا
	يعبث، يعمل بتوان / يتراخ
1 potty /'pɒti/ adj	(نیسی) بئ با به خ، هیج و بوچ،
	نه گرنک (زه لام) نه ویست، شیت و ویت، ره فتاری سه یر
	(ل. د.) (الأعمال) غير هامة، تافهة (الشخص) مخبرل، غريب
	الأطوار
pouch /paʊtʃ/ n	۱. جانتا توره که ی بچوک بۆ پاراستنی
	توتن ۲. توره که ی به رملی که نگر ۳. چهرچی ژیرچاو،
	کرزی یا بن چالی
	۱. محفظة، كيس صغير لحفظ الطباقي أو التیغ ۲. جراب أو كيس
	الكفّر ۳. تجعد تحت العين
poultice /'paʊltɪs(r)/ n	(باندە ی مالی) فروشی
	بانع الدواجن
poultry /'paʊltʃi/ n	باندە ی مالی، (مریشک، قاز،
	مراوی)
	الطيور الداجنة، دواجن (دجاج، أوز)
pounce /paʊns/ vt, vi	هیرشی له پر نه نجام ئەدا،
	تۆز ئەکا، راده هیلیت زوو هات، هیرش ئەکا

powerpolitics <i>n</i>	ریزکاهیزی، سیاستی هیز سیاسة القوة
powerhouse <i>n</i> [C]	ویژگی ووزہ دروست کەر، که ره بگه، ویستگی به ره مهیتانی کاره با
powerful /ˈpaʊəfl/ <i>adj</i>	هیزدار، زوردهست، بالا دهست قوي، ذو نفوذ
powerless <i>adj</i>	په ککه وته، یی هیز، یی سه فیل، دهسته پاچه
practicable /ˈpræktɪkəbl/ <i>adj</i>	شیاوی جی به جی کردنه یان مامه له یی کردن قابل للأجراء أو التنفيذ
practical /ˈpræktɪkl/ <i>adj</i>	۱. کرده نی، کردار، کرداریانه ۱. عملي
<i>~ difficulties</i>	تهنگ وچه له مه که په یوه ندی هه په
	به لایه نی کاره که وه ۲. (که سیک) کرده کار واقعی، کاره که ی
	خوش نه وی ۳. کرداری، به کار
	صعوبات تعلق بالناحية العملية ۲. (الشخص) عملي، واقعي،
	محب للعمل ۳. عملي، ناجر
practically <i>adv</i>	جی به جی کردنی کرداری، به نزیکي، به کرداری
	عملياً، تقريباً
practice /ˈpræktɪs/ <i>n</i> [C,U]	۱. پیرایون، جی به جی کردن، مشق، ره وشت
	۱. تنفيذ، تطبيق، إجراء
<i>put a plan into ~</i>	پلان داته نی یو کار کردن
	يضع خطة موضع التنفيذ
<i>the ~ of closing shops on Sundays</i>	۲. خو، نه ریت
	۲. عادة
<i>in / out of ~</i>	۳. مشق کردن، راهاتوو / وانهاتوو له
	سه ره مشق ۴. یی هه لسان، به رده وام بوون (پیشه ی
	پزیشکی، دادوهر)
	۳. تمرن، تدریب، تدریب / مواظب / غیر مواظب علی التمرن
	۴. مزاوله، ممارسة (مهنة الطب أو المحاماة)
<i>retire from ~</i>	وازهیتانی له پیشه کی
	يعتزل المهنة

<i>make a ~ of</i>	پیی هه لته ستی، رادیت له سه ری
	یمارس، یتهود علی
<i>(a doctor with) a large ~</i>	۵. (پزیشک) که سانی
	ته خوشی زور سهردانی ته که ن یو چاره سه ر کردن
	۵. (طبيب لديه) عملاء كثيرون
<i>sharp ~</i>	۶. فیلکردن له کرپاره کان
	۶. الاحتيال علی الزبائن
practise /ˈpræktɪs/ <i>vt</i>	۱. مه مشق ده کات، خوی
	په ده مهیتت
	۱. يتدرب، يتعلم
<i>~ the piano</i>	مه مشق ته کاله سه ر لیدانی پیانو
	یترب علی العزف علی الپانو
<i>~ early rising</i>	۲. خوی راده مهیتت له سه ر، رادیت
	۲. يتعود علی، يتأخر
<i>~ what one preaches</i>	به ناموزگاری خه لک ته که
	يفعل ما ينصح به الآخرين
<i>~ the law / medicine</i>	۳. کاری پاریزه ری / پزشکی
	ده کات، لیهاتوو یان شاره زا
	۳. يمارس مهنة المحاماة / الطب، ماهر ذو خبرة
practitioner /ˈpræktɪʃənə(r)/ <i>n</i> [C]	راهاتوو
	له سه رپیشه یه ک، پزشکی راهاتوو مه مشق یی کراو
	ممارس لمهنة ما، طبيب ممارس
pragmatic /ˈpræɡmətɪk/ <i>adj</i>	سوودمند، کرداری
	نفعي، عملي
prairie /ˈpreəri/ <i>n</i> [C]	میرگ، چۆل، دهشت: ناوچه په که
	ته نه اگزوگیای تیدایه یی درهخت، (به تایه تی له ته مریکای
	سه رو)
	براري، مناطق بها حشائش لا اشجار (بخاصة في امريكا
	الشمالية)
praise /preɪz/ <i>vt</i>	۱. پیا هه لته دات، نافه رینی ته که،
	ستایش ته که، په سه ند دکت ۲. سوپاسی په زدان ده کات
	۱. يمدح، يقرظ، يثني علی ۲. يحمد أو يسبح الله
<i>□ n</i> [U]	په سه ندار، په ساندن،
	مدح، ثناء، تسبیح
praiseworthy <i>adj</i>	شایه نی پیا هه لدان، ستایش کردن
	جدير بالثناء
pram /præm/ <i>n</i> [C]	عه ره بانیه مندل، کور تکراره ی
	ووشه ی (perambulator)

عربة الطفل (صفة مختصرة من كلمة *perambulator*)
prance /pra:ns/ vi (نفس) بازندهات له سره هردوو
 قاچی دواوهی، دهالیت، بهله نجه ولار ری نهکا، نهروات،
 بهدل خوشی سی یازده کا
 (الحصان) یقفز علی قدمیه الخلفیین، یحنجل (الشخص)،
 یتبخر فی مشیتیه، یشب مرحا
prank /præŋk/ n [C] گله یی کردن، گالته له گهل کردن
 معاتبه، مزحه
play a ~ on sb سه رزه نشی نهکا، توشی نهکا
 یعاتیه، یدبر له مقبا
prattle /prætl/ vi چهنه بازی، له وجه له وچ ده کا (وهك
 مندال)، منجه منج نهکات
 یهذر، یثرثر (کما لوکان طفل)
 □ n [U] چهنه بازی، مشتومر که له فاژی، پریزی
 ثرثرة (أطفال)، هذر، دردشة
prawn /pro:n/ n [C] رویان، کپچاده ریایی
 قریس، جمیری، ریان
pray /preɪ/ vt, vi ۱. نویژ دهکات، له خوا نه پاریته وه
 ۲. داوا نهکا، نه پاریته وه
 ۱. یصلی (الله)، یوسل، یتهل (الی الله) ۲. یرجو، یستطف
P ~ don't speak so loud نکات لی نه که کم بهو دهنگه
 به رزه مه دوی
 أرجو أن لا تتحدث بهذا الصوت المرتفع
prayer /preɪ(r)/ n [C,U] نویژ یو خوا، تقیز، تمیز، له
 خوائه پاریته وه
 صلاة (الله)، دعاء للخالق، تضرع، الشیء الذي یدعو الله لتحقيقه
 (الأجله)
Morning Prayer Lord's Prayer نویژی به پانی نویژی
 خوائی (لای گاوران)
 (إحتیالات) صلاة الصبح الصلاة الربانية (عند السیحین)
 به رمال، شه ملک
 ~ rug سجاده الصلاة
pre /pri/ prefix یشگریکه به مانایی پیش
 (بادئة) معناها: قبل
prepaid adj له پیشه وه دراوه، پیشنه کری
 مدفوع سلفا
prewar adj (بروودای) پیش جهنگی
 (حادث أو قائم) قبل الحرب

۱. نافوزگاری دهکات (به تاییه تی) **preach** /pri:tʃ/ vt, vi
 له مزگهوت و کلیسه) په لد دکت ۲. مزدهی ده دانی، بانگی
 نهکا به، هانی نه دات
 ۱. یط، یلقی عظة (بخاصة فی کنیسه أو مسجد) ۲. یشتر،
 ینادی ب، یحث علی
preacher n [C] ناموزگاریکه، مزده به عش،
 ووتاریزی لانی، په تدبار، ره بهن
 واعظ، مبشر، خطیب دینی
preamble /pri:æmbəl/ n به راهی، پیشه کی نویسن،
 سه ره تا
 تمهید، مقدمة
precarious /pri'keəriəs/ adj له قین، ناقیم، ناجنگیر،
 گوماندار، مه ترسی لی نه کری
 مززع، غیر ثابت
precaution /pri'kə:ʃn/ n [C,U] (ناماده کاری)
 (په ده گ)، ناماده کاری یو خو پاراستن
 (تدبیر) احتیاطی، احتیاط، تدبیر وقائی
take ~ s against fire خوت له فاکره که یاریزه
precautionary adj په ده گ، یاریزی، وریایی،
 خو پاریزی
 احتیاطی، وقائی
precede /pri:sɪd/ vt, vi پیش ده کوئی سه رد که فت
 (پان) به ری دینت
 یسبق، یتقدم علی (فی الزمن أو المكان أو الترتیب)
precedence /presɪdəns/ n [U] پیشکوهته، پیشکی
 پیشین، مافی پیشکوهتن و ناپایی
 (حق) الأسبقیة أو الأفضلیة
a question which takes ~ لهو پرسیاره یا نهو بابه ته
 موضع له
of / over all others له بار تره له وانی که
 الأسبقیة علی غیره
precedent /presɪdənt/ n [C] لهوی پیشی، پیشوو،
 پیشکوهتوو، پیش به رین
 سابقه، سابق، متقدم
precept /pri:sept/ n [C,U] بهما یان ده ستوریکی
 رهفتاری یا رهوشی
 مبدأ أو قاعدة سلوكیة أو أخلاقیة
preclnt /pri:sɪŋkt/ n [C] ۱. گورده پان، نویژگی

مژگه‌وت، تاخ ۲. (له شیوه‌ی کۆدا) گه‌ره‌ك، ده‌ورو به‌ری
(شار) باخچه، ده‌هر

۱. ساحة، فناء (مسور)، حرم المسجد أو الجامع ۲. (في صيغة الجمع) ضواحي (مدينة)، أرباض

precious /pre'fəs/ adj به‌نرخ، به‌هادر، گران به‌رگه‌تی
نرخدار، پر به‌ها، هه‌زا
ئین، قیم، نفیس

the ~ metals ۱. کاتزای گران به‌ها (تالون، زیو)
۱. المعادن النفيسة (الذهب، الفضة)

۲. نازدار، خو‌شه‌وستی به‌نرخ
۲. عزیز، غال علی

precipice /pre'sipis/ n که‌ندال، که‌ندر
هه‌ر، جرف هار

precipitate /pri'sipiteit/ vt ۱. ده‌ری ته‌هه‌تی،
فره‌شه‌دا، ده‌یخاته‌خوار ۲. په‌له‌ نه‌کات (له‌روودانی شه‌یکدا)
۳. هه‌له‌می ناو‌خه‌ست نه‌کاته‌وه ۴. ته‌په‌شه‌تی، (ته‌نی ره‌ق
له‌گیراوه‌دا)

۱. ي طرح، يقذف، يلقي من أعلى ۲. يعجل (في حدوث شيء)
۳. يكتف بخار الماء ۴. يرسب (مادة صلبة من محلول)

نیه‌تن، نیه‌شه، ماده‌ی نیه‌شو،
پرک، له‌زو

الراسب، المترسب، السادة المترسبة
تاودراو، کۆپر، خه‌را، نیه‌شه‌بو‌ی
عاجل، مفاجيء، متسرع

precipitation /pri'sipiteiʃn/ n [C,U] ۱. خه‌راپوون،
په‌له‌کردن هه‌له‌هه‌، به‌روبوونه‌وه له‌لیوارێك ۲. باران، به‌فر،
شه‌ونم به‌فر بارین، یری باران بارین

۱. تسرع، تعجيل، اندفاع، سقوط من حلق ۲. مطر، تلج، ندی،
سقوط الأمطار أو الثلج، كمية الامطار الساقطة

precipitous /pri'sipitəs/ adj لێزی، هول، نشیفی
پاتیز، به‌زی، لێزه‌کی زۆر، نشیو، کۆر
(جرف) شه‌ید الاتعداد، عال، شاهق

precis /preisi:/
n (pl ~) کورته، پوخته، ده‌قیکی کورت کراوه
ملخص، تلخیص، مختصر

precise /pri'sais/ adj ۱. ورد، توندوتۆل، هور
۲. وردبار، به‌تاگا له‌سه‌ر هه‌له‌ نه‌کردن، هه‌له‌ پر

۱. دقیق، محکم، مضبوط ۲. مدق، حریص علی عدم ارتکاب

الاطاء

precisely /pri'saisli/ adv به‌ووردی، وه‌ك خوی،
به‌ته‌واوه‌تی

بدقه، تماما، بالضبط

precision /pri'si:ʒn/ n [U] ووردی، رێك و پێکی،
توندوتۆلی، قایم، سفتی هوری
ده‌قه، ضبط، احکام

precocious /pri'kəʊs/ adj (مروڤ) زوو‌په‌نگه‌پوو
به‌تایبه‌تی له‌زیریدا، زوو‌به‌ردایی
(الشخص) بکمر انضه‌ به‌خاصه‌ عقیاً

preconceive /pri:kən'si:v/ vt له‌سه‌رتاوه‌ رایه‌کی
له‌سه‌ر دروست ده‌کا، په‌شینه‌ی نه‌کا
یکون رایاً سبباً عن، تصور سلفاً

preconception /pri:kən'sepʃn/ n [C,U] پو‌چوونی
په‌شینه، بیرۆکه‌یه‌ك په‌شته‌ر دروست بو‌ویی
تصور سبق، فکره‌ مکه‌نه‌ سلفاً

precursor /pri:'kɜ:sə(r)/ n [C] مه‌ژه‌به‌خش،
ئاگاداریکه‌ر، په‌شینه‌یه‌ك نیه‌شانه‌ی رووداوی داها‌توویی
بشیر، نذیر، باده‌ر تدل علی ما سیاتی

predatory /predətri/ adj راو‌رو‌که‌ری، راو‌ری،
تالان، دزی، په‌یوه‌ندی به‌دزی و تالانی په‌وه‌هه‌به‌
سلی، نه‌بی، متعلی بالته‌ب والسلب

هۆز، تیره / نه‌ریتی تالانکه‌ری و ~ tribesmen / habits
دزی

قابل مغيرة / عادات النهب والسلب

predecessor /pri:'disə'sə(r)/ n پشه‌ین، په‌شینه
السلف

predestine /pri:'destin/ vt په‌شیریار کردن،
ته‌خه‌ملینی

يقدر أو يحتم مقدما

predestinate vt په‌شیریار نه‌دا، په‌شه‌کی پریار ده‌دات،
خه‌ملاتدن

يقضي، يقدر

predicament /pri:'dikəmənt/ n [C] چه‌له‌مه، گه‌رفت،
ته‌نگالی، ته‌گیرانه، توشبوون

مازق، ورطة

predicate /predikeit/ vt ده‌په‌له‌مینێ، بلای ده‌کا
یۆكد، یعلن

- مضوق، رفیع الشأن، میرز
preempt /pri:'empt/ vt مافی په کمه می په دهست دینی ۱.
 بو کرین / داخوازی پښداگیر دکت (بو کرینی بیان خودانی یی) ۲. په کاری بهرگری همدست، (بو ریگری نه لویانی چاوه روانکراو)
 ۱. یحصل علی حق الاولیة فی الشراء / حق الشفعة ۲. یقوم بعمل وقائي (لمنع ضرر محتمل)
preen /pri:n/ vt ۱. (بالنده) په پره که ی په دهنوکی
 رېک ده کات ۲. (مروغ) به غویدا نه نازی، پوز لن نه دا، شانازی به غوږه ده کات
 ۱. (الطائر) سړي ریشه بنقاره ۲. (مجاز، الشخص) یحتر بنفسه، یتباهی، یتفاخر
prefabricate /pri:'fæbrিকে/ vt پښ چنډکت (نالا)
 دکت، له پښدا چاکی نه کا
 یجهز او یصنع مقدماً
 مالی ناماده کراو
 ~ d house منزل جاهز الصنع
preface /prefas/ n [C] پښه کی، پښه گوتن به راهی
 ښه کی دکت یښگوتن
 مقدمة، افتتاحیه
 □ vt دهست په ناخافتن نه کا
 یصدر بمقدمة، یستهل (الحديث) ب
prefect /pri:'fekt/ n [C] ۱. دادوهر (لای رومانی)
 په کان (له فوړنسا)، سهر وکی پولیس، په ریوه بهری ناوچه
 ۲. قوتایی، پسرپسته له سهری پاریزگاری یاسابکات، سهر په رشتی
 ۱. الحاكم (عند الرومان) (فی فرنسا) رئیس شرطة، مدیر منطقة
 ۲. تلمیذ مکلف بحفظ النظام
prefer /pri:'fæ(r)/ vt (کار نه کاته (-rr-))
 په سه ندی نه کات،
 (سهر)
 یغفل، یؤثر (شیئا علی شيء)
preferable /'prefrəbl/ adj باشتهر له، هه لیا زیار
 أفضل (من) جدير بالتفضیل
preferably adv په سه ند په هه لیا زی
 والأفضل
preference /'prefrəns/ n [C,U] ۱. په سه ند کردن،
 هه لیا زی، هه لیا زاده ی باشتهرین شت ۲. سامه له ی تاییه ت،
 (جیا کره وه)

- (له ریژمانا) سه لمینراو ده داته پال نیهاد
 □ n [C] (به ارور د بکه به subject)
 (فی النجر) المسند (قارن subject المسند الیه)
predicative /prɪ'dɪkətɪv/ adj دووپا نگیری، دووپاتی
 سه لمینراو سه لماندی
 ناوه لئاو، He is asleep The man is alive
 پښ ناو نه که وی، وه کو
 صفة تستخدم فی المسند، صفة لا تسبق الاسم، مثل
predict /prɪ'dɪkt/ vt پښینی ده کا، به رینی دکت
 یتبا
 ~ a good harvest / that it will rain پښینی
 به رویومی باش ده کات / که باران نه بار ی
 یتبا بمحصول جید / بان السماء سطر
predictable adj پښینی کراو، به رینبار، بهرگوتن،
 به رینی، به رینبار، نه توانی پښینی بکات
 یکن التنبؤ به
prediction n [C,U] پښینی کردن، به ریژی
 تنبؤ، تکهن، نبوءه
predispose /prɪ:'dɪspəʊz/ vt خوازا دکت، له پښه وه
 ناماده نه کا (بو وه رگرتی شتیک، یان جی به جی کردن)
 یعه مقدماً (تقبل شيء أو القيام بشيء)
predisposition /prɪ:'dɪspəʊz/n/ n [C] حذر،
 نارم زوو، ناماده بوون، توانایی، به توانا بوون
 میل، نزعة، تمییز، قابلیه
predominant /prɪ'dɒmɪnənt/ adj زال، پاو،
 دهسته لاتدار
 مسطر، غالب، سائد
predominance /prɪ'dɒmɪnəns/ دهسته لاتداری،
 به زالی، پراسه رویون
 سيطرة، هیمنة
predominate /prɪ'dɒmɪnət/ vi باو دهیی، زال
 دهیی، سهرده که وی به سه رویا
 یسود، یسطر، یثوق علی
preeminence /prɪ:'emɪnəns/ n [U] ناپایی،
 شکو مهندي، سهر که وتن
 تنوق، رفعة الشأن
preeminent /prɪ:'emɪnənt/ adj سهر که ووتوبه پله ی
 بهرز، هه لکه ووتوو، ناپایی

١. تفضيل، ترجيح، خيار، الشيء المفضل ٢. معاملة خاصة (تمييزية)
٣. ههلياز، پشكى باشتريڻ بۆ مامه له كردن، ~ stock قوچانا پشكى ناياب
٣. أسهم ممتازة (يكون لحامليها الانضائية في الأرباح)
- preferential** /ˌprefə'renʃl/ *adj*, ههليازى، زوړ چاكى، پوهندي (به تايه تى باج يان هه له سه نگاندن) تفضيلي، تميزي (بخاصة الضرائب أو التفرقة)
- preferment** /ˌpri:fə'mənt/ *n* [U] پش خستن، ههلياز (تريه (بخاصة كنسية)
١. پشگر ده غرڼه پش ووشه **prefix** /ˌpri:fiks/ *n* [C] ٢. وشه به ك ده غرڼه پش وشه به كى تر، پشگر ١. بادنة تضاف في أول الكلمة ٢. كلمة توضع قبل كلمة أخرى
- پشگر له پش يان له دواى (ووشه كه) دانه نى، □ *vt* دهري نه كا، نه يخانه پش شتيك
- يضع بادنة في أول أو بداية (الكلمة)، يصدر، يضع في مقدمة الشيء.
١. (ژن يان مينه نازول) **pregnant** /ˈpregnənt/ *adj* ناوس، سك پر نالاس، تشپ (المرأة أو أنثى الحيوان) حامل، حبل
١. سكپر، زگېر ب تشى، **pregnancy** /ˈpregnənsi/ *n* [U] نالاسى، ناوس ٢. (وشه، كارويار)، به هادار با به خى پاشه ووژى هه نيت
٢. حمل (الكلمات، الاعمال) ذات مغزى، ذات اهمية مستقبلية
- پش ديروكى پش **prehistoric** /ˌpri:hi'storik/ *adj* ميژووى، پشینه، روداوېك په پوهندي هه به به پش ميژووه حادث أو متعلق بما قبل التاريخ
١. پشپريارى، **prejudice** /ˌpredʒʊdɪs/ *n* [C,U] پشگيرى كردنى لايه نيك به نيل ١. تعامل، تحيز
- a ~ against / in favour of modern poetry*
٢. به شپوه به ك له وانه به به رژه وهندي *to the ~ of (sb)* بخاته مه ترسى په وه، كوزيانى دگه ه نيت مافى فلانى
- على نحو يمكن أن يعرض مصالحه للخطر
١. وای لى ده كا لايه نگرى بكا، پشپريار دكت □ *vt* ٢. پشپلى ده كات، زهره وى لى له دا، زيان (له به رژه وهندي)
١. به گه ي له دا ١. بېعله يتحيز ل أو يتعامل على ٢. بېجحف، بضر، بؤذي

(بمصالحه)

- prejudicial** /ˌpredʒʊ'diʃl/ *adj* پشپريار زيان به خش، زهره وه مند
- مجحف، ضار، مؤذ
- prelate** /ˈprelət/ *n* [C] سهره تران، قه شه، تولداری مه زنى دپري، په تره ك استق، مطران
- preliminary** /ˌpri'lɪmɪnəri/ *adj* ده سينكى، سهره تايى، پشه كى تمهيدى، ابتدائى، اولي
- ههنگاو يان كارپكى سهره تايى □ *n* [C] (*pl -ries*) خطره أو عمل تمهيدى
- prelude** /ˈpreljʊ:d/ *n* [C] پشه كى، ده ست پى كردنى كارپكى سهره كى له موسيقادا به پارچه به ك موسيقا، موسيقا لى ددت به راورد بكه به *preface, prologue* به راهى
- مقدمة، استهلال، تمهيد، قطعة موسيقية يستهل بها العمل الرئيسى (قارن *preface, prologue*)
- premature** /ˈpremətʃʊə(r)/ *adj* پش دم، پش وهخت سابق لأوانه
- prematurely** *adv* پش وهختى، ب كاشكى، پى نه گه بوو، ناكاملنى قبل الادان
- premeditate** /ˌpri:'medɪteɪt/ به ووردى بىرى لى ده كانه وه، زامان دكت
- يفكر ملياً في: جريمة ترتكب عمداً مع سبق الإصرار
- a ~ d crime* تاوانيك بكرت به نه نه ست وه سوور بوون له سهرى
- premier** /ˈpremiə(r)/ *adj* به كهم، پشين (له پوست يان گرنگيدا)
- الاول (في المنصب أو الأهمية)
- سهرؤك وه زيوان، سهرؤكى حكومهت □ *n* [C] رئيس الوزراء، رئيس الحكومة
١. (هروه ها) **premise, premiss** /ˈpremis/ *n* [C] *premiss* پشه كيه كى گونجاو، گوتتا به رى كوتشان دكت، گوتنه ك دى، گريمانكرن، ٢. (له شپوگى كودا) خانوو پاشكوكانى، نالامى
١. (ايضا *premiss*) مقدمة منطقية ٢. (في صيغة الجمع) منزل
- مع ملحقاته و توابه

premium /pri:'mi:əm/ *n* ۱. بیمه، بهشی دایینکردن
۲. پاداشت، خهلات، دیاری
۱. لست تأمین ۲. جائزة، مكافأة:

put a ~ on بهوپه‌ری پایه‌خه‌وه پشتگیری لئ ده‌کات
یعلق اهمیت قصری علی

۳. (بهش وپشکه‌کان) (له‌فروشرین) به‌گراوتر
له‌نرخه‌ی ناسایی خو‌یان ژ به‌هایی ناسایی پتره، گران، هیزا
۳. (السندات والاسهم) (تباع) باعلی من سهرها الاساسی

premonition /pri:'mɒni:ʃn/ *n* [C] دلّه ته‌پن،
پیش ناگه‌هکرن، هه‌ستکی ناوه‌کی له‌نزیکی‌ونه‌وی رودانی
مه‌ترسی، ناگه‌هکرن خورپه لئ که‌وتوو، به‌هوی که‌وته
مه‌ترسی په‌وه

واجس، هاجس، حس داخلی بقرب وقوع خطر

preoccupation /pri:ɒkjə'peɪʃn/ *n* [C,U] مژولی، پیش خودانیون، کردنی کاریک بی بیرکردنه‌وه
(بخاصه) امر يستحوذ علی التفكير

preoccupy /pri:'ɒkjʊpaɪ/ *vt* (*pl, pp* -pied) سه‌رقالی ده‌کا، مژول دکت، پیش خودان دبت، ا
یشغل البال

preoccupied by / with family matters مژول،
سه‌رقالی بیرکردنه‌وه‌ی به‌له‌گه‌ل کاروباری خیزانی
مشغول ب / منصرف إلى التفكير في الامور العائلية

preordain /pri:'ɔ:deɪn/ *vt* خوا ره‌یکی نه‌خات
دینته‌ری، پیش بریار دکت
(الله) بقدر، بقضی

prepackaged /pri:'pækɪdʒd/ *adj* داگرتن (که‌ل و
په‌ل) له‌کیس نان، له‌قوتوانان
معبأ (السلع في اكياس)

preparation /prepa'reɪʃn/ *n* ۱. ناماده‌پون، ناماده
کردن، پیکه‌یتان ناماده‌باشی، شایاندن ۲. ناماده‌کراوی
خواردنی پان پزشکی

۱. تحضير، تجهيز، تهیه ۲. مستحضر غذائي أو طبي

preparatory /pri:'pærətɔ:ri/ *adj* ناماده‌یی، لیکدانی
خوه‌شکرن، سه‌ره‌تای ناماده‌کردن، په‌دواداچوون، لیکدان
تضهیری، ته‌هیدی، ابتدائی

ناماده‌کاری ~ measures

إجراءات تحضيرية

~ school قوتا‌پخانه‌ی ناماده‌یی

مدرسة إعدادية

prepare /pri:'peə(r)/ *vt, vi* ۱. ناماده‌ی ده‌کات لیک
ده‌دات، له‌دگوزرت

۱. بعد، يحضر، يجهز، يتهيأ

~ one's lessons / to do sth پیکدیت، پیک ده‌یتیت

۲. ناماده‌په‌بو، سازه‌بو

۲. مهیا،ل، مستعد

preparedness /pri:'peərədnəs/ *n* [U] ووریابوون،
ناماده‌باشی
استعداد، تأهب

prepay /pri:'peɪ/ *vt* (*pt, pp* -paid /'peɪd/) پیشه‌کی
ده‌دات (کری، نرخ)
(بدفع الاجر، الثمن) سلفا

preponderance /pri:'pɒndərəns/ *n* [U] زورینه،
زالبون، باویون
اکثرية، ارجحية، أغلبية

preponderant /pri:'pɒndərənt/ *adj* له‌بار، باو، زال
راجع، غالب

preposition /prepa'zɪʃn/ *n* پیتی پشبه‌ند، داچک،
به‌رتاف
حرف جر

~ al phrases ده‌سته‌واژه‌ی به‌رتاوی ده‌ک:
عبارات الجر (مثل in front of, in the house)

prepossessing /pri:'pɒzəsiŋ/ *adj* دلبر جوان
دلگه‌ر، سه‌رنج راکشی
جذاب، غلاب

preposterous /pri:'pɒstərəs/ *adj* (کاریک)
پنجه‌وانه‌ی سروشت و هوش ییت
(أمر) منافي للطبيعة أو العقل

prerequisite /pri:'tekwaɪzɪt/ *n* [C] *adj* مه‌رجی
پنویست، شتیکی پنویست، داواکراو، پنجه‌په‌یی
شرط لازم، شيء ضروري، مطلب أساسي:

Matriculation is a ~ of entrance to the university

پنایایی، مه‌رج، پنویستی، پتقان، پنویستن

prerogative /pri:'rɒɡətɪv/ *n* [C] ماف، مافداریی،
ناپاب

إمتیاز، امتیازات

presage /'presɪdʒ/ *n* [C] مزگنی، گه‌ف،

- هشاندوری، ههوالدهر (به ناخوشی)
 بشیر، نذیر (شوم عادة)
 □ /pri'seɪd/ vt نهوه ته گه بهنن، ئاگادار ته کا به، بهرین دکت
 بدل علی، پنذر ب
 prescient /prezɪənt/ adj نه زانی به، دوورینی، بهریزانی، بهریزان، پیشبینی
 عالم ب، او قادر علی معرفة الغیب
 prescribe /pri'skraɪb/ vt, vi ۱. ده رمانیک ده نوسن پو ۲. چاره سهر، پر یارده دات ۱. بصف (علاج)، یقر
 به راوی خویندنن پر یاری له سهر دراو ~ d text books
 کب دراسیه مقرر
 The doctor ~ d castor oil / complete rest
 ۲. راسپارده ته کا، فرمان penalties ~ d by the law
 نه دا، سزا که یاسا نه یسه بینن، پر یار نه دات
 ۲. یوصی ب، یامر، یفرض: عقوبات یفرضا القانون
 prescription /pri'skripʃn/ n [C,U] ره چته، راپورت، نفیسیا ده رمانی پزیشکی
 وصفه (بخاصه طبیه)
 presence /prezns/ n [U] ۱. یوون، ناماده یوون، پیشجانی
 in the ~ of his friends ۱. وجود، حضور
 ~ of mind ۲. یوونی زیری، بیر کردنه وهی خیرا
 ۲. حضور البدیهه، سرعه الخاطر
 ۱. ناماده، هه به، بهرچاف 1 present /preznt/ adj
 ۱. حاضر، موجود
 ~ company ناماده بوان لیره ن ۲. نیستا، نیسته کی
 الحاضرون هنا ۲. العالی، القائم
 at ~, at the ~ time ۳. نانیستا کاتی راته یوردوو،
 له ده منی نیستا
 ۳. الحاضر: فی الزمن الحاضر، حالیا
 □ n ده می نیستا، رانه پردوو، (له ریزماندا شیوگی
 رانه یوردو)
 الزمن الحاضر، (فی النحو) صیغه الحاضر / المضارع
 at ~ هه نوکه، نیستا
 الآن، حالیا
 for the ~ هه رنیستا، دهمداری سهردهم

- فی الوقت الحاضر (مؤکثا)
 presently adv لهم کاته دا، لهم ساتانه دا
 فی هذه اللحظة، حالا
 2 present /pri'zent/ ۱. نه بهه خشی، پیشکشی ده کات
 ۱. بئج، یقدم، یطی
 ~ a cheque at the bank نه بداتی، نیسته کی دان،
 چه کی نه داتی پو بانک
 یطی الشک الی البنك
 ۲. پیشکشی ده کات (که سیک be ~ ed at court
 به به کیکی که) پی نه ناسینی، نه بیاته بهردهم
 ۲. یقدم (شخصا الی آخر): یقدمه الی الحضرة
 ۳. ناماده نه بین، (له بهردهم دادا) ~ oneself
 ۳. یحضر، یمثل (امام القضاء)
 ۴. چه ک ناماده که، چه که کت سلاح! P ~ arms!
 ۴. قدم سلاح!
 3 present /prezent/ n [C] خه لات / دیاری روژی له
 دایک بوون
 هدیه عید الیلا
 birthday ~ s
 شایان، گونجاو
 presentable /pri'zentabl/ adj لاتق، مناسب
 presentation /prezntetʃn/ n [C,U] پیشکشی
 کردن، دیاری (بوته) به بهه خشی دیاری
 إهداء، هدیه، (إحتفال) بمنع هدیه
 presentiment /pri'zentiment/ n تازه، چاک، ههست
 کردن بهرودانی شتی
 واجس، هاجس، شعور غامض بقرب حدوث شیء
 ۱. چاودیری ته کا، ده پپاریزیت، preserve /pri'zə:v/ vt
 وهرددت
 ۱. یصون، یحفظ، یقی
 ~ eggs / one's eyesight هیلکه / تیروانین له یسی
 نه پپاریزی ۲. له شوینی تاییدت راو کردن قهدهغه نه بین
 یحفظ البیض / نظره من التلف ۲. یحظر الصيد فی منطقه معینه
 ۱. زهوی قهدهغه کراو: پو پاراستنی پووهک و □ n [C]
 نازل
 ۱. الارض الحرام: منطقه محظوره لصیانه حیواناتها او
 أشجارها
 زهوی قهدهغه کراو له راو a game ~ poaching on sb

كردن دهست به سهردا گرتن، شتیک پاریزراوینت بۆ.
 كه سىكى تاپيهت، دهستدریژی نه كاته سهر مولكى خهلك ۲.
 (له شیوه كى كۆ)، موره با گوشراوى میوه، میوه پاریزراو
 ارض يحظر فيها الصید (مجاز (pi) الحكر: شيء يحفظ
 لشخص معين يعتدي على حرمة أملاك غيره ۲. (في صيغة
 الجمع عادة) مرییات، فراكه محفوظه

preservation /prezə'veɪʃən/ n [U] پاراستن،

چاودیری

حفظ، صیانه

له باری پاراستنی باشدا یه، باش ~ in a good state of
 پاریزراو

في حالة جيدة من الصيانة

preservative /prɪ'zɜ:vətɪv/ n [C], adj پاریزدار،

پاریز، ماده یه كه به كار دئی بو پاراستنی خواردن له خراب
 بوون

ماده تستخدم لحفظ الطعام من الفساد

preside /prɪ'zɑɪd/ vi، سهرۆكى دكت،

ئاراست دكت

یرأس، یترأس، یصدر

presidency /prezɪ'dɛnsi/ n [C] ماوهی پشه وایی

سهرۆكایه تی، ماوهی سهرۆكایه تی

مدة الرئاسة

president /prezɪ'dɛnt/ n [C] ۱. سهرۆك كۆمار

۲. سهرۆك، به ریوه به ری گشتی، پشه وای

۱. رئیس الجمهورية ۲. رئیس او مدیر عام

presidential /prezɪ'dɛnʃl/ adj سهرۆكایه تی،

سهرۆكى

رئاسی

press /pres/ vt, vi ۱. ده په سێوی، ده پینت،

ته په سهر دکت، نه په سینی، گوشاری نه خاته سهر

۱. یضبط

~ the trigger of a gun

crowds ~ ing

پالنانی قهره بانگی

جمع تترامح علی

له ناوه درگادا بۆچوونه ژووره وه، تی against the gates

ترنجانی خه لکی له ده رگای چونه ژوره وه ۲. نه په سینی،

نوتوی لئی نه دا، نه یگوشی، دگه فیش

البوابات للدخول ۲. یکبس، یکوی، یصهر

~ juice out of oranges

~ clothes

~ the enemy

۳. زۆری لئی نه كا، ناچارى نه كا،

به توندی هیرشی نه كاته سهر

۳. یضبط علی، بهاجم یعنف

~ an attack

سووره له سهر هیرش بردنه سهر

یواصل الهجوم بإصرار

~ for

۴. زۆر داوای لئی نه كات

۴. یلع فی طلب (كذا)

be ~ ed for (time) ۵. كاتی زۆری نه، دهستی گیراوه

۶. پنیوست به په له

۵. لیس لویه منیع من الوقت ۶. ملح، عاجل:

The matter is ~ ing

بایه ته كه به په له یو گرنگه

الامر ملح (عاجل)

Time ~ es

۷. كاتمان نه به فیروى بده ین

۷. لیس هناك وقت نضیعه

~ sb's hand

۸. دهستی نه گوشنی (به سۆزه وه)

۸. یشد علی یده (بطف)

~ sth on sb

۹. زۆری لئی نه كا

۹. یلع علیه

□ n [C]

۱. په ستان، گوشین، فوتودان، فشار

۱. ضغط، كبس، عصر، كي

a wine ~

۲. نامیری میوه گوشین، گوشه ر،

گوشه ری تری

۲. عصارة، مصصرة، مكبس: مصصرة العنب

in the ~

۳. نامیری چاپ، چاپخانه، له زیر چاپدا

۴. چاپ، بلاوكر دنه وه

۳. آلة طباعة، مطبعة: تحت الطبع ۴. طباعة، نشر

the ~

۵. رۆژنامه گهری

۵. الصحافة

~ conference

كونگه رى رۆژنامه نووسى

مؤتمر صحفى

~ cutting

پارچه په ك رۆژنامه یان گۆلار ۶. فشاری

لیشوکار ۷. كۆبونوه جه ماوه رى (خه لك) ۸. دۆلابی په راو

یان جل و به رگ

قصاصة من صحيفة أو مجلة ۶. ضغط (الاعمال) ۷. حشد، جمع

(من الناس) ۸. خزانة كتب أو ملابس

pressman n

رۆژنامه نووس، رۆژنامه گان

- صحفی، من رجال الصحافة
press /pres/ vt ~ into service ۱. ناچارده کرنی
 خرمه تیک بکسات (له بهر پئویستی زور) ۲. خرمه تی
 سه ریازی ده سه پئنی به سه ریذا، به زوره یگری به سه ریاز
 ۱. یدفع او بکره علی الخدمة (للحاجة الملحة) ۲. (أ. ق.) یکره
 علی أداء الخدمة العسكرية
pressgang n [C] تاقمی سه ریازی، (بو گرتنی
 زوره ملی په روش، له زدار)
 کتیه التجنید (الاکراه الناس علی الالتحاق بالبحرية)
pressing adj (کار) سه پئناو، په ستان، په ستین،
 داسه پئنه، به زوره ملی
 (العمل) ملح، (الشخص) ملحاح، لجوج
pressure /preʃə(r)/ n [C,U] په ستاو تن، فشار،
 په ستین، گوشین
 ضغط، کبس، عصر
 په ستانیو (بو پیوانی په ستانی شله و گاز) ~ gauge
 مقیاس الضغط (لیاس ضغط السوائل أو الغازات)
 atmospheric ~ په ستانی کش وه ووا
 الضغط الجری
 ~ cooker مه نجه ملی هلم
 القدر الضغطیة، طنجرة بخار
 ۳. فشار نه خه نه سه ری
 bring ~ to bear on ۳. یضغط علیه
 sb / put ~ on sb بو نه وهی کاری داواکراو چی به چی
 بکا
 (لیویدی العمل المطلوب)
pressure group کومه له که سیکي پیکه فراو: هه ول
 نه ده ن کاریکه نه سه ری میری پوپاراستنی به زوره وندی تایه تی
 خویان، گروپا هه مه تکرینی
 جماعة ضغط: جماعة منظمة تسعى للتأثير علی السیاسة
 الحکومة لحماية مصالحها الخاصة
 work at high ~ زور به خیرایی و توانایی نه ووا کار
 نه کات، چالا کانه کار نه کا
 یعمل بسرعة فائقة و بالطاقة القصوى
pressurize /preʃəraɪz/ vt فشار ده خاته سه ری فامیره که
 بو لیش پی کردنی و هیانه دی مه به ستی، په ستان به کار دیت
 (بو فامیر بان هیانه دی ماف)
 يستعمل الضغط (لتشغيل آلة أو لتحقيق هدف)

- pressurized** adj په ستانکری په ستینه
 مکینه الضغط
prestige /preʃtiːʒ/ n [U] پابه، ریوتیان، ده سه لات،
 شکو، شکودار، مه زناهی، سه ریازی
 مكانة، إعتبار، نفوذ
prestigious /preʃtɪdʒiəs/ adj
 ۱. واده نه ریت، گریمان نه کا،
 گریمان دکت ۲. پوواقیم، ویران، نه ویری
 ۱. یسلم ب، یفترض ان ۲. بهرؤ علی، پئجرا علی:
 May I ~ to advise you?
 ۳. نه یغز نه وه (باشی، چاکیه کهی)
 ~ upon چاکه و به خشنده پی
 ۳. یستغل (طیبه و کرمه)
presumably /priːzjuːməbli/ adv گریمان وادانان،
 نه گهر، له وانه به
 من المفترض ان
presumption /priːzʌmpʃn/ n [C,U] ۱. گریمانکون،
 فیزیون، نه گهر ۲. ناشرین، چاونه ترس، ویران، نازایه تی
 ۱. إفتراض، إحتمال ۲. وقاحة، جرأة، جسارة
presumptive /priːzʌmptɪv/ adj گریمانکری،
 وادانان، قه پئناو
 إفتراضی، إحتالی
 the heir ~ خاوه ن میراتی نیستا، میراتگر
 الوريث العالی
presumptuous /priːzʌmptʃʊəs/ adj ب فیز،
 (په فتار)، لوت به رزی، خویزه زل گرتن، له خویایی، هارو هاج
 (السلوك) جسرر، متطرس، وقع
presuppose /priːsəˈpəʊz/ vt واده نه ریت، وا پئویست
 نه کا، گریمان دکت نشان دکت
 يستلزم، يفترض سلفا
 Good health ~ s enough sleep
presupposition /priːsəˈpəʊzɪʃn/ n [C,U]
 گریمانکاری پیشه کی، وادانان
 افتراض سبق
pretence /priːtens/ n [C,U] واده ریختست،
 پروپاگنده، په هانه گوتن، بانگیش
 تظاهر، ادعاء، زعم، دعوی
 ۱. به هانه، گوتن، دویرت
 pretend /priːtend/ vi, vi

۱. يزعم، يدعي	
~ to be asleep	ده بخاته روو، دهری نه خا، نه لن،
	دویرت، ده بخاته روو، دهری نه خا، نه لن واخواز دکت،
	(نږه وایی)، دپار دکت، (درو)
	یتظاهر ب
children ~ ing that they are soldiers	
~ sickness	۲. پښی نه خوښ نه کوی، خوی په نه خوښ
	دو نه خا
	۲. یتعل ب، يدعي المرض
~ to like sb	۳. واخوی دو نه خا که خوښی نه وی
	۳. یتکنع: يدعي محبته
~ to	۴. داوای نه کات
	۴. یتال ب
pretender n	واپشان دهر، داخواز کهر
	مطالب ب (العرش مثلا)، مزعوم
pretension /prɪ'tenʃn/ n [C,U]	۱. بیانو، پاکانه
	کردن، داوا کردن، واپشان دان، بهانه، داخواز ۲. یتکورکی،
	لوت به رزی
	۱. حجة، ذریعة، دعوی ۲. تظاهر، کبریا، تفاخر
pretentious /prɪ'tenʃəs/ adj	له خویایی، فیزن،
	فیزی، ب تر، گلیدار
	متظاهر، دعی، متکبر
preterite /pretəri't/ n	شینوگی رابردوو
	(صیغه) الزمن
~ tense	رابوردوی ساده
	الماضي البسيط
pretext /pri:'tekst/ n [C]	پوژش، بهانه، پاکانه، هه
	نجهت
	تعلى، ذریعة
under the ~ of (that)	بهانه، په بیانوی، مه هانه، پونه
	بدعوی أو بحجة أن
pretty /prɪti/ adj (-ier, -iest)	تازه، جوان، خوښ،
	چساك، غځوڅ، سه رنج ږاکیښ، چاوردونی ده کات،
	چه له نگ، شهن، شه پال
	جميل، حسن، جذاب، يروق للعین
□ adv	نزیکی، په ته وایی، تاراده په کی زور
	(ل. د) تقریبا، تماما، إلى حدکیر
~ late / good	دواکوتوو / باش تاراده په کی زور

متأخر / جيد إلى حدکیر	
prettily adv	به جوانی، به تازه یی، به نیانی
	بعسن، بکیاسه، بنظره
prettiness n [U]	تازه یی، جوانی، رندی، قه شهنگی
	ملاحة، حسن، بهاء
prevail /prɪ'veɪl/ vi	۱. سهر ده کویت، باو نه یت /
	زال نه یت
	۱. بسود، یسسر آر یتعل علی
vi (~ over)	۲. بلاو نه یتوه، باو ده یت
	۲. یتشر، یتشی، یعم
~ upon	۳. قابلی نه کات به، به سهر ناره زایه کدی
	سهر نه کوی
	۳. یتقمه ب، یتعل علی معارضة
prevailing adj	سه پتراو، زال، باو
	مهمین، ساند
~ winds / fashions	
prevalence /pre'veləns/ n	بلاو بو نه وه، ته شه نه کردن
	إنتشار، تفش
the ~ of influenza in winter	نه فلوله نرا
	له زستان دا باوه
prevalent /pre'velənt/ adj	بلاو بو نه وه، زال،
	په لاف، باو
	عام، شائع، متفی
the ~ fashions	جل و بهرگی باو
	الازياء السائدة
prevaricate /prɪ'veərɪkət/ vi	له راستی لانه دات
	خوی خاوده کا، فیل نه کا، لاددت (ژراستی یښ) فیل بازی
	دکت
	یراوغ، یوارب، یتلمس
prevarication /prɪ'veərɪkə'sɪʃn/ n [C,U]	فیل کردن
	چهن و چوونکر دن، خاو خلیچک، خود زینه وه له کار،
	خو مه لاسدان
	مراوغه، مواریه، تلمس
prevent /prɪ'vent/ vi	۱. ناهیلیت، قه ده خدی نه کا،
	به ریه ند
	۱. یمنع
~ an accident	دکت، گیرودکت، ناهیلیت روداو رویدا
	وقوع حادثه

۲. نه گوري يې نه وه، قهده غډلی گری، *~ sb from falling*
يان دوور پخړنه وه
۲. پحول دون
- preventable** *adj* ده تواني قهده غډ پکړي يان
دور پخړنه وه، نه هيليار
سکين منعه او تجنبه
- prevention** */pri'venʃn/ n [U]* قهده غډ کردن،
نه هيلش، پر په رچ کردن، پريه ند کردن
منع، صدر، ردع
- preventive** */pri'ventiv/ adj* پاريزي، نه هيلي
وقائي
~ *medicine* پزشکی پراستې
الطب الوقائي
- previous** */pri:vias/ adj* پشوو، پري، د پرين
سابق، سالف، مقدم
- a ~ engagement* خوازيښي پيشني، پدپوهندي کون
إرتباط سابق
~ *to* پيش (وړوداني نه مه)
قبل (حدوث کذا)
- previously** */pri:viasli/ adv* له ورو پيش، ژپه ريفه
آنفا، سابقاً، نيامضي
- prey** */prei/ n* نېچير
فريسه
bird of ~ بالنده ي بربندار کړ، نیکشکينگر
طير جارح او کاسر
۲. ده که ويته داوي ترسوه */disease/*
نه خوښه وه
۲. يقع فريسه للمخاوف / المرض
دهه رقينت، راوده کا، (ترس، نه خوښي) ده فريشيت، *vi*
دهه رقينت، تيش کرن
پنرس، (المخاوف، الامراض) تزرقه، تقض مضجعه
- price** */praɪs/ n [C,U]* نرخ، بهه، بها، بايي، پوها
ثمن، سعر
the ~ of liberty نرخي سهرېستي
ثمن الحرية
vi نرخي له سهرده لني، بهه دکت ده پخه مليتيت،
نرخي يو داده نيټ
يشن، پسر (البضائع)

- priceless** *adj* به نرخ، ناياب، گرانېهه، يې بهه، يې
وينه
نادر، لا يقدر بشن
- pricey** */praɪsɪ/ adj* زور گران، گران بهه، بهه دار، پيقام
گران
مرتفع الثمن، غال
- prick** */prɪk/ vt, vi* ۱. نه سمې، کوني، ده کات ۲. دهرزي
نه کا به ده ستيدا
۱. پخز، پخنس، يشق ۲. پخنس
- ~ one's finger with a needle* نازاري نه يې، دهرزي
نازني نه کا
پوذي بالوخز
- Thorns ~* ۳. درک نه چه قني
الأشواک تخز
- My finger ~ s* ۴. نازاري نه يې، پنجه م نازارم نه دات،
زان نه کات
۴. بزم: ان اصبعي پوذي
- ~ up the ears* ۵. به ناگاداري گوي ده گري، گوي شل
نه کات، (نه سپ، سه گ) گوي ره پ نه کات
۵. پرف سمعه، يصغي باتباه، (الغيل، الکلاب) تنصب اذنيها
- دېک، چقل، زخت، زانا تيز *n [C]*
وخزه، شکه الم حاد
- prickle** */prɪkl/ n [C]* پيدا نه چه قني، کوني نه کا
شوکه
vi, vi کون دکت، زخت ليددت
پخز، پخنس
- prickly** */prɪkli/ adj* درکاي، چقلدار، درکي
شوکي، کير الشوك
گهرمه ژنه، پست هه لوقان به خوراندن و ژان، *~ heat*
زيکه
- حصف الحر: طلع جلدي مصحوب بحكة ووخز
- pride** */praɪd/ n* ۱. شانازي، شاهنازي، سهريلندي،
لوت پهرزي
۱. فخر، زهو، تپه، کبرياء
- take ~ in one's*
work / the success of one's school شانازي
به قوتابخانه که پوه نه کات ۲. شانازي به کاره که پوه ده کات،
جني شانازي به، به سهرکه و تووي قوتابخانه که ي

یعتز بهصله / یغوز مدرسه ۲. مصدر أو موضع للفخر والأعزاز، منفرة

۳. (هروهوا) *a girl who is her mother's ~* *proper* شانازی بهخویهوه دهکات

۳. (ایضا ~ *proper*) اعتزاز بهنفسه

~ that prevented him from doing anything رهوشت بهرزی وای لی کرد کاری *dishonourable*

خراب نهکات ۴. لوت بهرزی، خویرهست، شانازی

عزة النفس التي منته من ارتكاب ما يشين ۴. بالنفس، کبرياء، غرور

شانازی دهکات به، دلی یی خوشه، *~ oneself (up) on* سهرغرازی دکت ب، شانازی پیوهلهکات

یفتخر ب، یعتز، یتباهی ب

۱. پیایو نابنی، قهشهی دیان ۲. قهشه، *priest /pri:st/ n* پیایو نابنی

۱. رجل دين / قس مسیحی ۲. کاهن، رجل دين

priesthood n [U] پیوانی کهنیه

رجال الکهنوت

priestly adj قهشه بهتی

نسبه إلى رجال الکهنوت

priestess /pri:s'tes/ n [C] ژنیکی ئولدار لهکهنیه

کاهنه، راهبه

prig /prɪŋ/ n [C] خوویست وه خه نلک نهویست، سینجی یی، فورتهک، سهرهشک

مزده بنفسه و مزدر للآخرین

prim /prɪm/ adj (-mm-) دلتهر، جوان، لاو، شیک پوش (-mm-) انیق

a ~ old lady سهنگین، راستی ویست

متکلف، متمزت

primacy /praɪməsi/ n [U] ۱. سهرکهوتن، پشنهنگی، ۲. پوستی سهرؤکی

راسهروپون، بهکه مینی (لهریزدا) ۲. پوستی سهرؤکی

قهشه کان

۱. تفوق، صداره، أولیة (فی الترتیب) ۲. منصب، رئیس

الاساقفة

primary /praɪməri/ adj ۱. سهره تایی، سهره کی

۱. ابتدائی، اولی، رئیس

of ~ importance به پله ی بهکهم له گرنگی دا

فی الدرجة الاولى من الاهمية

a ~ school قوتابخانه ی سهره تایی

مدرسة ابتدائية

۲. پنجه، پناغه، بنه ما، رهنگی پنجه یی *~ colours*

۲. أصلي، أساسي: الألوان الأصلية

primate /praɪmət/ n سهره ک مه تران

رئيس الاساقفة

prime /praɪm/ adj ۱. سهره کی، زور گرنگ، باشرین، بهرایی، سهره ژمار

۱. رئيسی، بالغ الاهمية

سهرؤک وه زیران، سهره ک شالیار *~ minister*

رئيس الوزراء

۲. نایاب: گوشتی گویره که ی نایاب *~ beef*

۲. ممتاز، فاخر: لحم بقري ممتاز

۳. ژماره ی خویره ش وه (۷-۱۷) *~ number*

۳. عدد اولی أو أصم: لا ينقسم إلا على نفسه أو على واحد (۷ و ۱۷ مثلا)

□ n the ~ of the year وهرزی بههار

فصل الربيع

in the ~ of life ههره تی لاوینی، تافی گهنجیتی، ههرزه کاری

فی شرح الشباب، فی میعة الصبا

□ vi, vi ناماده ی نهکات، لیکددت (بوکاری)

بارگه دکت

بعد، يحضر

~ a pump بهسینه ره که به پرکردنی ناو ناماده دهکات

یجهز المضخة بملتها بالماء

well ~ d. with facts پره له راستی پیویست

مزودا بالحقائق (اللازمة)

primer /praɪmə(r)/ n [C] بهکهم بهراو بو فیر کردنی

بنه ماکانی خویندن

الكتاب الاول أو التمهيد في موضوع مبادئ القراءة

primeval /praɪ'mi:vəl/ adj ۱. ساده، سهره تایی ۲. زور

کون، دارستانی سهره تایی

۱. بدائي ۲. قديم جدا، عتيق: غابات بدائية

~ forests

ساکار له بهکهم قوناخی *primitive /prɪmɪtɪv/ adj*

گهشه کردن، له خویره پدا بوون

بدائي، فطري، فی اول مراحل التطور

~ man / weapons

primrose /'prɪmroʊz/ n [C] همه‌شبه‌هار، گول

به‌هار، گونچه‌گورج، بنه به‌فر

زهرة الربيع أو أذان الدب، كعب الخلع

prince /prɪns/ n ۱. فرماندهی میری ده‌وله‌نیکی

بچووک ۲. شازاده، سهریبه چینی فرمانده‌وایه

۱. امیر (حاکم لدولة صغيرة) ۲. امیر ینحدر من الاسرة الحاكمة

(الملكية)

princely adj (-ier, -iest) شازادانه، سهر به‌شازاده‌یه

جوان، دلتیر

امیری، منسوب إلى الأمير، رائع، سخی

a ~ gift خه‌لاتیکی میرانه

هدیه اوه‌یه سخیه

princess /prɪn'ses/ n خاتون، زنی میر، شازاده

زوجة الأمير، أميرة

principal /prɪnsəpl/ adj سهره‌کی، بنچینه‌یی،

بناغهی، به‌رای، راگری

رئیس، اساسی، جوهری

□ n [C] ۱. سهرۆك، به‌ریوه‌به‌ری (كولتیر، قوتابخانه)

۲. به‌ریوه‌به‌ری كار، خاوه‌ن كار ۳. سهرمایه‌دار

۱. الرئيس، المدير (الكلية أو مدرسة) ۲. مدير الاعمال، صاحب

الصل ۳. رأسال

principally تاییه‌تی، یه‌که‌م پئش هه‌موو شت،

سهره‌کی، به‌ری هه‌موو شت

خصوصاً، اولاً وقبل كل شيء

principality /prɪnsɪ'pæləti/ n (pl -ties) ناوچه،

ده‌هر، به‌ریوه‌به‌ریه‌تی

أمانة، مديرية، ولاية

principle /prɪnsəpl/ n [C] ۱. بنه‌ما، بنچینه

۱. مبدأ، قاعدة

Gambling is against my ~ s ۲. بنچینه‌یه‌ك یان

بنه‌مایه‌کی ره‌وشتی

۲. قاعدة أو مبدأ أخلاقي

on ~ به‌یی بنه‌مایه‌ك، له‌به‌ر چهند هویه‌ك كه

په‌یوه‌ندی به‌شیاو‌زی كۆنه‌وه هه‌یه

وفقاً لبداً ما، لأسباب تتعلق بالأسلوب القديم

a man of ~ پیای خاوه‌ن بیرو باوه‌ر

رجل ذو مبادیه

خواه‌ن بنه‌مای به‌رۆه / یی بنه‌مایه،
به‌ره‌لا high / loose ~ d

ذو مبادیه‌عالیه / منعله

۱. چاپ ده‌كات (په‌راو) ۲. وینه‌یه‌ك

چاپ ده‌كات ۳. به‌پیتی جیاگراو نه‌نوسی

۱. بطبع (كتاباً مثلاً) ۲. بطبع صورة ضوئية ۳. یك‌تب به‌حروف

منفصلة أو طباعية

□ n [C,U] ۱. چاپ كردن

۱. طباعة

in ~ (په‌راو) هیشتا له‌بازاردا هه‌یه

(الكتاب) لا يزال موجوداً في السوق

out of ~ (په‌راو) نه‌و چاپه‌ی نه‌ماوه ۲. (له‌ده‌سته

واژه‌یه‌کی ناوینه) پاش ماوه‌ی سهر روویه‌ك له‌نه‌نجامی

په‌ستان له‌سهری

(الكتاب) نذرت طبخته ۲. (في العبارات المركبة) أثر فوق سطح

ما نتيجة للضغط

finger ~ s ناسه‌واری شوین په‌نجه‌كان

بصبات أصابع

in large, clear ~ ۳. جوړیك له‌جوړه‌كانی پیتی چاپ

۴. وینه، كۆیی، وینه‌ی چاپكراو ۵. قوماشی چاپ كراو یان

نه‌خش كراو

۳. نوع من أنواع الحروف الطباعية ۴. صورة، رسم، نسخة

مطبوعة ۵. قماش مطبوع أو منقوش

printable adj چاپیار، شایانی چاپكردن و بلاوكردنه‌وه

(بخاصة) صالح للطبع أو النشر

printer /prɪntə(r)/ n [C] چاپكهر، چاپكهر

عامل طباعة، صاحب مطبعة

printing /'prɪntɪŋ/ n [C,U] چاپكهری، چاپكرن

مطبعة، آلة طباعة

prior /praɪə(r)/ adj پئشوو (چاپ به‌ری) ئۆلدا‌ری

دیری، چاپه‌مه‌نی پئش كه‌وتوو

سابق (في الزمن أو الترتيب)، متقدم

□ adv ~ to (his arrival) پئش‌گه‌شتتی

قبل (وصوله)

printing-press n [C] له‌پئشترین، باشترین

اسبقیه، أولیه، أفضلیه

priory /praɪəri/ n دیرا‌ره‌به‌نان / دیری گا‌وران

دير للربان أو الراهبات

- prize** /praɪz/ *vt* پروانه *prize*
انظر *prize*
- prism** /prɪzəm/ *n* پواز نه‌اندازه‌یی یان شوشه‌یی
موشور هندسی / اوزجایی
- prismatic** /prɪz'mætɪk/ *adj* ۱. پواز، پوازکی / پواژک
۲. (رهنګ) شوق دار، بریقه‌دار، بریسکه‌دار، همه‌ره‌نگ
۱. موشوری، منشوری ۲. (الون) براق، لامع، متبرع (الالوان)
- prison** /prɪzn/ *n* [C] به‌ند پخانه، زندان، گرنیګه،
حدس
سجن
- prisoner** *n* [C] حدس‌ی زیندانی، به‌ند، دپل
سجین، أسیر (حرب)
سه‌رباز به‌دپل نه‌گیری
یاخذ الجندی أسیراً
- to take a soldier ~*
- privacy** /prɪvəsi/ *n* [U] جودایی، نه‌ینی
عزله، سرته
- private** /praɪvət/ *adj* ۱. تایه‌ت، تایه‌تی (پنجه‌وانه‌ی
گشتی)
۱. خاص، خصوصي (نقیض عام)
نه‌زی له‌سهر سامان و مولکی خوی
یعیش علی ایراده الخاص
پروژه / کاری تایه‌ت (نامیری)
مشروع / عمل خاص (غیر حکومي)
قوتایخانه‌ی تایه‌تی، دبستانی تایه‌تی،
خومالی
مدرسه خاصه
۲. نه‌ینی، زانیاری نه‌ینی
۲. سري، معلومات سرته
۳. سیفه‌تیکی ره‌سمی نی‌به، هاو‌لانی په‌کی
ناسایی (ره‌شوکی)
۳. لیس له‌صفه رسمیة: شخص غیر رسمي، مواطن عادي
وازی له‌زیانی گشتی هیناوه‌گو‌ش
retiring to ~ life
گیره
يعتزل الحياة العامة
۴. سهربازی یی خعت، ساده، یی‌پله‌و پایه
۴. جندی بسیط (نفر)، عسکري بدون رتبة
۱. سهرباز ۲. نه‌ینی، به‌ته‌نیا
□ *n* [C]
۱. جندی ۲. سراً، علی‌انفراد

- privately** *adv* به‌نه‌ینی، به‌ته‌نیایی، به‌شیوه‌ی که‌سینتی،
تا‌کانه
سراً، علی‌انفراد، بصورة شخصی، منفرداً
- privation** /praɪ'veɪʃn/ *n* ۱. یی‌په‌ش
۱. حرمان
He found it a great ~ not being allowed to smoke
۲. پیه‌ش کردن (ماف)، داپرین (له‌شتیک)
in prison
۲. تجرید (من‌حق)، حرمان (من‌شيء)
- privilege** /prɪvəlɪdʒ/ *n* [C,U] مافی ناپاب، ماف
إمتیاز، حق
(که‌سینک) مافی تایه‌تی ناپایی هده،
خوشگوزهرانی، ژپانی تیروته‌سه‌ل
(الشخص) یتعج بامتیاز ما، (الطبقة) مترفة، مرفهة
- privy** /prɪvi/ *adj* (جګه له‌باسادا) نه‌ینی، تایه‌ت
(أ.ق. عدا فی القانون) سري، خاص
تا‌گاداره له (ته‌له بو نمونه)
~ to
علی علم (بمکیده مثلاً)
- prize** /praɪz/ *n* [C] ۱. خه‌لات، پاداشت ۲. شتیک که
بیه‌ینی فیسی بو‌په‌کی، به‌ها گران ۳. ده‌سکه‌وتوی جه‌نگ به
تایه‌تی هی پا‌پور و باره‌که‌ی ۴. پاداشت، خه‌لات، یارمه‌تی
۱. جائزه ۲. شيء جدير بالعسل من أجله ۳. غنیمه حرب بخاصة
سفينة أو حمولتها ۴. (نعتية) مكافأة، منوح
پاداشنی خویندنی یی به‌خشراوه وک
a ~ scholarship
خه‌لات
كجائزه: منحة مدرسية (قدمت) مكافأة
نازه‌له‌که خه‌لاتکرا له نمايشگاه‌که‌دا
~ cattle
ماشیه فائزه بجائزه فی معرض
~ fool
که‌سینکی زور گیل
شخص غاية فی الجفافة
به‌هادکت، خه‌مل دکت، شانازی پیوه نه‌کات،
□ *vt*
پا‌په‌شی یی نه‌دات
يعتز ب، يعلق أهمية كبيرة على
به‌هاترین شتیک که‌ه‌بیئت
his most ~ d possessions
آمن مایلمکه
پیشبرکی بو‌کسین له‌سهر خه‌لاتی پاره
prize-flight *n*
مباراة ملاكمة على جوائز مالية
به‌رزی نه‌کاته‌وه، به‌زه‌بر
2 prize, prise /praɪz/ *vt*
نه‌یجو‌تینی وک (ده‌رګا یان سهری سندوق)

برقع أو يحرله بالثقة (باباً، خطأ، تصديق)
pro /prəʊ/ *n* (شیوگی کورتکراوه) یاری زانی په ناوړه پانگ
 (ل. د صیغه مختصرة) لاعب محترف
pro- /prəʊ/ *prefix* (پښگریځکه) په مانای هاو په پیمان،
 پالېشت، عهد داله یو
 (بادثة) معناها: مناصر، مؤید او موال ل
pro-Arab دؤستی عهده پ یان سره په وړان
 مؤید للعرب او موال لهم
pros and cons *npl* سیفاتی چاکی و خرابی
 الزایا و الساری
probability /prəbə'bɪləti/ *n* [C,U] (پل -ties) شیان،
 چنیون
 احتمال، أرجحیة
in all ~ نه گهر، زوړینه، یان زوړه یی
 علی الأرجح
probable /prəbəbl/ *adj* شیاو، له وانه په رویدا، شیاوی
 پرودانه
 محتمل الحدوث، متوقع
probably /prəbəbli/ *adv* ده شیت، شیمانه کی
 رېسا، علی الأرجح
probation /prə'beɪʃn/ *n* [U] ۱. ماوه ی تاقیکردنه ووه
 (کارمه ندان پیش دامه زړاندنی)
 ۱. فترة اختبار (الموظف قبل تعینہ)
 ماوه ی تاقیکردنه ووه که دوو سال بیت
 two years ~ فترة اختیار مدتها ستان
 (کارمه ند) له ژیر چاودیری دا، فرمان
 on ~ به سه رادراو له ژیر چاودیری دا
 (الموظف) تحت التجربة أو الاختیار. (المحكوم) تحت المراقبة
 ۲. (له یاسادا) سزای تاوانبار تازه پڼگه
 the ~ system یشتونو له گډل مانه ووه یان له ژیر چاودیری دا
 ۲. (في القانون) تطبيق العقوبة الصادرة بحق المذنبين (بخاصة
 الأحداث) وإطلاق سراحهم مع إبقائهم تحت المراقبة
probation officer *n* نه فسرې لپرسراو یو تاوانبار
 پڼه گه یشتووه کان که له ژیر چاودیری دان
 ضابط مسؤول عن المذنبين الموضعين تحت المراقبة
probe /prəʊb/ *n* [C] قولی ښو، نامیری هه ست پڼ کهر
 په لمشین، سه حکمر، سه حکمر
 مسبار، مجس

کرداری هه سټیپکرون نه انجام نه دا، لیکوژینه ووهی
 □ *vi* وورده کا
 سپر، پچس، (مجاز) پجری تحقیقا دقیق
problem /'prɒbləm/ *n* [C] کښه، هاو کښه ی پیرکاری،
 پرسپار، گرفت
 مشکلة، مسألة (حسابة)
problematic /prɒbə'lemætɪk/ *adj* (په تایه تی
 نه انجام که) گومانداره، (کاره که) ناووزه
 (بخاصة النتيجة) غیر مؤکده، (الأمر) مشکل
procedure /prə'si:dʒə(r)/ *n* [C,U] کردار، کرداره کان،
 ریازیکی ریک وینک یو جی په جی کردنی له کار نکدا
 إجراء، إجراءات، نهج منظم في تنفيذ عمل ما
proceed /prə'si:d/ *vi* ۱. پښده که ووی، په دواوی دا
 ده جیت به رده ووام ده بی (روښتنی، کاره که ی) ۲. لڼ په ووه
 دروست ده بی، لڼ په ووه هه لده قولی
 ۱. يتقدم، يتابع (سيره، عمله) ۲. ينشأ من، ينتج عن
 ۳. ده پداته دادگا، سکا لای له سره
 ~ against (sb) تومارده کا
 ۳. يقاضيه، يرفع دعوى عليه
proceeding /prə'si:diŋ/ *n* [C,U] ۱. رادان، کردار
 ۱. إجراء
 ۲. ری و شوننی یاسایی
 take / start ~ s (against sb) ده گریته بهر (دزی) ۳. (له شیوگی کؤدا) کؤری کؤیونه ووه کان،
 (کؤمه لہی)، تومارگای رووداوه کان
 ۲. يتخذ إجراءات قانونية (ضده) ۳. (في صيغة الجمع) محاضر
 جلسات (جمعية)، سجل الوقائع
proceeds /prə'si:dz/ *npl* ده سکهوت، داهات، قزانج
 إيراد، دخل، ربح
process /prə'ses/ *n* [C,U] ۱. کردار، کارلیکرون
 ۱. عملية
 کرداری هه وس کردن ۲. شیوازی
 the ~ of digestion به رهم هینان له کارگه
 in ~ of time
 عملية الهضم ۲. طريقة الانتاج في مصنع ۳. تقدم، مع مرور
 الزمن
 له قوناغی کؤ تا پیدا
 in ~ of completion
 في مرحلة الانتهاء
 □ *vi* پیشه سازیا نه چاره سه رکراوه، چاره سه وکردنی

دهستگرد، چاره‌سەری خۆراك ئەكا بۆ پاراستنی	ته‌دا
معالجە صنایعاً، يعالج (الاطعمة) لحفظها	پنخس، یخز
چارەسەری پێستی دەکات، <i>to ~ leather / cheese</i>	نەقیزە ی لێ <i>~ ding (at) the animal with a stick</i>
پاریزگاری پێست / پەنیر ئەکا	ئەدا، زخمت، دکت، نەقیزە لە ئازەل ئەدا بە گۆچان
يعالج الجلد / الجبن	یزغدا و پنخس العیوان بەسا
که‌ژاوه‌ی به‌دوای <i>procession /prə'se:ʃn/ n [C,U]</i>	زخمت، سی‌خۆرمه، نەقیزە، تێوه‌ژەندن □ n [C]
پەکا‌دا چون، رێ پێوان، کاروان، رێفه‌ چوونه‌ک، که‌ژاوه‌ی	نخسه، وخره
رویشتن	دهست ب‌لاو، دهست به‌ردایی، <i>prodigal /'prɒdɪɡəl/ adj</i>
مۆکب، مسیره	دهست له‌گری، به‌غیرۆدان
که‌ژاوه‌ی مردوناشتن <i>a funeral ~</i>	مصرف، میذر
مۆکب الجنائزه	زۆر که‌وره، زه‌به‌لاح، <i>prodigious /prə'dɪdʒəs/ adj</i>
<i>march in ~ through the town</i>	په‌کجار که‌وره، مه‌ژن، گیره، سه‌یر
ب‌لاوی ئەکاته‌وه، پانگه‌واز <i>proclaim /prə'kleɪm/ vt</i>	ضخم، هاتل، مدەش
ئەکا به‌	سه‌یره‌سه‌مه‌ره، <i>prodigy /'prɒdɪdʒi/ n [C]</i>
یعن، ینادی ب‌	سه‌رسۆره‌ینه‌ر، دپارده‌یه‌کی پرتوانا، که‌سیکی ب‌لمه‌ت
پشوی ره‌سمی راده‌گه‌یه‌نیت <i>~ a public holiday</i>	أعجوبة، معجزة، ظاهرة خارقة، شخص عبقري
یعن عطله‌ عامه	که‌سیکی ژیر زیره‌ک <i>a ~ of learning</i>
به‌پاشا بانگی ئەکا <i>~ sb king</i>	١. پێشکه‌شی ده‌کات، ده‌ری <i>1 produce /prə'dju:s/ vt</i>
ینادی به‌ ملکا	ئەخا
ب‌لاوکردنه‌وه، <i>proclamation /prə'kləmeɪʃn/ n [C,U]</i>	١. یقدم، ییرز
به‌یاننامه، لێدوانیکی ره‌سمی	به‌لگه‌ دینیه‌وه بۆ دروستی <i>~ proofs of a statement</i>
إعلان، بیان، تصریح رسی	ووتراره‌که‌ یا ب‌لاوکراوه‌که‌ ٢. به‌ره‌م دینیت، داهینانی
دوای ئەخا، گێرو <i>procrastinate /prə'kræstɪneɪt/ vi</i>	(کارێکی هونه‌ری)، دروست ده‌کات ٣. به‌ره‌م پان قازانج
دکت	وه‌ده‌ست دینێ، (سێ) به‌چه‌کی نه‌یت، منالی ده‌بین،
یو‌جل، یرجیه	(مریشک) هیلکه‌ ئەکات
چاودێر (له‌زانکۆ) بۆ <i>proctor /'prɒktə(r)/ n</i>	یقدم أدلة على صحة بيان ٢. یتج، یمنع، یبدع (عملاً فنياً)
سه‌ره‌رشتی کردنی هه‌لسۆکه‌وتی قوتاییان	٣. یتج غلة أو ربعا، (الأنثى) تضع وليداً، تلد (الدجاجة) تبيض
مراقب (في جامعة) للأشراف على سلوك الطلبة	٤. روو ئەدات، ئەیتیه <i>success ~ d by long study</i>
نه‌وه‌ی ده‌بین، به‌ره‌می <i>procreate /'prɒkri:teɪt/ vt</i>	هوی، سه‌ره‌که‌وتنی که‌ توانرا به‌یترته‌دی به‌هوی کوششی
دینێ	دوو‌رو درێزه‌وه ٥. (له‌بیرکاری) هیل درێز ئەکاته‌وه، هیل
ینسل، ینجب	ئەکیشتی
١. ده‌ستی ئەکه‌وی (به‌شتیک) <i>procure /prə'kjʊə(r)/ vt</i>	٤. یحدث، یسبب: نجاح أمکن تحقیقه بالدراسة الطويلة ٥. (في
له‌هه‌ول‌دان) ٢. ئەیتیه هوی، بونه‌ هوی، په‌ریا	الرياضيات) یمد خطاً
١. یحصل علی (بشي من الجهد) ٢. (أ.ق) یسبب، یتسبب	٦. شافۆگه‌ری ده‌ردینیت <i>~ a play</i>
ده‌ست ده‌که‌ویت، ئەتوانرێ ده‌ست	٦. یخرج مسرحية
بکه‌وی	به‌ره‌م، ده‌رامه‌ت، په‌ر <i>2 produce /prə'dju:s/ n [U]</i>
یمنک الحصول علیه	غله، محصول، إنتاج
تێوه‌ی ئەژمه‌نی، نەقیزە ی لێ <i>prod /prʊd/ vt, vi (-dd-)</i>	به‌ره‌می باخه‌کان (سه‌وزه‌و شتی که‌) <i>garden ~</i>

ته‌دا	پنخس، یخز
نەقیزە ی لێ <i>~ ding (at) the animal with a stick</i>	ئەدا، زخمت، دکت، نەقیزە لە ئازەل ئەدا بە گۆچان
یزغدا و پنخس العیوان بەسا	زخمت، سی‌خۆرمه، نەقیزە، تێوه‌ژەندن □ n [C]
نخسه، وخره	دهست ب‌لاو، دهست به‌ردایی، <i>prodigal /'prɒdɪɡəl/ adj</i>
دهست له‌گری، به‌غیرۆدان	مصرف، میذر
زۆر که‌وره، زه‌به‌لاح، <i>prodigious /prə'dɪdʒəs/ adj</i>	په‌کجار که‌وره، مه‌ژن، گیره، سه‌یر
ضخم، هاتل، مدەش	سه‌یره‌سه‌مه‌ره، <i>prodigy /'prɒdɪdʒi/ n [C]</i>
سه‌رسۆره‌ینه‌ر، دپارده‌یه‌کی پرتوانا، که‌سیکی ب‌لمه‌ت	أعجوبة، معجزة، ظاهرة خارقة، شخص عبقري
که‌سیکی ژیر زیره‌ک <i>a ~ of learning</i>	١. پێشکه‌شی ده‌کات، ده‌ری <i>1 produce /prə'dju:s/ vt</i>
ئەخا	١. یقدم، ییرز
به‌لگه‌ دینیه‌وه بۆ دروستی <i>~ proofs of a statement</i>	ووتراره‌که‌ یا ب‌لاوکراوه‌که‌ ٢. به‌ره‌م دینیت، داهینانی
(کارێکی هونه‌ری)، دروست ده‌کات ٣. به‌ره‌م پان قازانج	وه‌ده‌ست دینێ، (سێ) به‌چه‌کی نه‌یت، منالی ده‌بین،
(مریشک) هیلکه‌ ئەکات	یقدم أدلة على صحة بيان ٢. یتج، یمنع، یبدع (عملاً فنياً)
٣. یتج غلة أو ربعا، (الأنثى) تضع وليداً، تلد (الدجاجة) تبيض	٤. روو ئەدات، ئەیتیه <i>success ~ d by long study</i>
هوی، سه‌ره‌که‌وتنی که‌ توانرا به‌یترته‌دی به‌هوی کوششی	دوو‌رو درێزه‌وه ٥. (له‌بیرکاری) هیل درێز ئەکاته‌وه، هیل
ئەکیشتی	٤. یحدث، یسبب: نجاح أمکن تحقیقه بالدراسة الطويلة ٥. (في
الرياضيات) یمد خطاً	٦. شافۆگه‌ری ده‌ردینیت <i>~ a play</i>
٦. یخرج مسرحية	به‌ره‌م، ده‌رامه‌ت، په‌ر <i>2 produce /prə'dju:s/ n [U]</i>
غله، محصول، إنتاج	به‌ره‌می باخه‌کان (سه‌وزه‌و شتی که‌) <i>garden ~</i>

- متجات البساتين (خضروات و نحوه)
producer /prə'dju:sə(r)/ *n* [C] ۱. پرهدهم هتير
 ۲. دهرهتير سينمايي يان شاتوگهري
 ۱. المنتج (تقيض الستهلك) ۲. مخرج سينمائي أو مسرحي
product /prɒdʌkt/ *n* [C] ۱. دهخل، پدروپوم، پدريهم
 ۱. إنتاج، غلة، محصول
 پدروپوموي كشتوكالي ۲. نهنجامي ليكدان *farm ~ s*
 محصولات زراعية ۲. حاصل الضرب
production /prɒ'dʌkʃn/ *n* [C,U] پدريهم، پدريهم
 هتير، پدريهم هاتوو، ريزه پدريهم هاتوو
 إنتاج، منتج، كمية الإنتاج
 به پدريهم، پدريشان، پدروپومي لهراده پدريهم *mass ~*
 إنتاج على نطاق واسع
productive /prɒ'dʌktɪv/ *adj* ۱. پدريدار، پر پدري، پدريت
 وپدريه كتي پدريهممه كه
 ۱. منتج، غريز الإنتاج، خصب
productivity /prɒdʌk'tɪvəti/ *n* [U] تواناي پدريهم
 هيتان وزه پدريهم هيتان، پدرياني و وهاري
 القدرة على الإنتاج، الطاقة الإنتاجية
profane /pra'feɪn/ *adj* ۱. دنيا پدريست، پيس، كريت،
 پوتي (پنجهوانه *holy, sacred*)
 ۱. دنوي، ارضي (تقيض *holy, sacred*)
 ۲. پيس بوو *~ language / practices*
 ۲. تجديفي، مدنس
 پياوي يي دين، خراب، گومرا، كافر نه كات، *a ~ man*
 زهندق
 رجل ملحد أو كافر
 كفر نه كا، خرابه نه كا، پيسي نه كا □ *vi*
 يجدف، پدنس
 به خرابه كاري، يي ديني، كافر، پدريه **profanely** *adv*
 گومرايون
 بدناسه، على نحو ملحد أو كافر
profanity /pra'fæni/ *n* [C,U] (*pl -ties*) پيسي،
 چه پدلي، كرتي، دهست دريوي بوسه ناموس، جنيو، يي
 هه لاشاخان
 دنس، نجاسة، إنتهاك الحرمات، سياب، شائم
 ۱. بلاوه كاته وه، ناشكرا نه كات، **profess** /prə'fes/ *vi*
 ناگه هدار دكت، ديار دكت كار نه كات

۱. يعلن يصرح ۲. يمارس، يزاوول مهنة
expert / have an expert's knowledge واخوي
 ده رته خات شاره زايه
 ۳. يدعي، يتظاهر ب
 هاوري، سپور، شاره زاه، هاوري *a ~ ed friend*
 تهنگانه
 صديق مزعوم
professedly *adv* به دان پياناني خوي، به پيني ووتدي
 خوي، گوايه
 حسب إعترافه، على زعمه
profession /prə'feɪn/ *n* [C] ۱. پيشه، سيلكه، كار
 ۱. مهنة، حرفة
 ۲. پريار، سيلكه، *a ~ of faith / friendship / loyalty*
 ليدوان
 ۲. اقرار تصريح، مجاهرة
professional /prə'feɪʃənəl/ *adj* ۱. پيشه گهري،
 پيشه كاري
 ۱. مهني، حرفي
 پيشه كار، پيشه بار، جالاكي پيشه (هونهري) *~ skill*
 مهاره مهنية (فنية)
 خاوهن پيشه كان *~ men*
 اصحاب المهن، المهنيين
 پيشگهر (پنجهوانه ي ناره زومه ند *~ player / musician*)
(amateur)
 ۲. محترف (تقيض هاو *(amateur)*)
 ياريكهري به كار، كرده ياريكهري ليزان يا □ *n* [C]
 ليهاتوو
 لاعب محترف، محترف
professor /prə'fesa(r)/ *n* [C] ماموستاي زانكو،
 پروفيسور، مهيدا
 استاذ جامعي، پروفيسور
proffer /prɒfə(r)/ *vi* پيشنياز، به رخته، پيشكهشي
 ده كات، نه خريته بهر چاوي
 عرض، يعرض عليه
proficiency *n* [U] ليهاتن، زيهاتن
 جدارة، كفائة
 ليهاتوو، **proficient** /prə'fɪʃnt/ *adj* (*~ in, at*)
 زيهاتي، زير، خاسوك، فيرس، شاره زاه، سپور، كارامه

- حاذق، ماهر
۱. **profile** /preə'faɪl/ *n* [C,U] دیمه‌نی لاتهنیش (روویسک، دهم وچاویک)، روو وینته‌ین ره‌خه‌کی ۲. دیمه‌نیکی لاتهنیش (بوشنیک) ۳. کورته وهرگپرانسی زیانامه (ناوداریک)
۱. الصوره الجانبيه (الوجه مثلاً) ۲. منظر جانبي (الشيء) ۳. ترجمة شخصية موجزة، نبذة عن حياة (عظيم مثلاً)
۱. **profit** /profit/ *n* [C,U] قازانج، سود، هافل، به‌رژه‌وندی تاییهت ۱. فائده، منفعة
- making a ~ of a shilling on every article sold*
۲. قازانج، ده‌سگوتی دارایی ۲. ربح، کسب مالی
۱. قازانج ده‌کات، دهستی □ *vi, vi (~ from)* ده‌که‌ویت، سودی لئ وهرده‌گری ۱. ربح، یکسب، یستید من ۲. سودی لئ وهرده‌گری، خیری لئ نه‌یینی ~ *by* ۲. یستید من، یسغ ب (خبره) ~ *by sb else's experience* له‌شاره‌زایی که‌سینک سود وهرگرت
- یستید من خبره‌شخص ما
۱. **profitable** /profitəbl/ *adj* به‌سود، به‌قازانج، به‌که‌لک به‌خشیت، هافلبار ۱. مفید، نافع، مریح
۱. **profiteer** /profitə(r)/ *vi* ههل ده‌فوزینه‌وه، (کاته‌کانی شهر) تا‌قازانجیکی به‌فیلنی ده‌سگوتی، به‌رژه‌وند دکت به‌رژه‌وندکار، به‌رژه‌وند خواست یستل (ظروف الحرب مثلاً) لیحق ربحاً فاحشاً، تاجر استغلاي
۱. **profligate** /profligət/ *adj* (که‌سینک، ره‌وشتی) داوین پیس، خراب، تول قه‌چه ۲. (که‌سینک، ده‌ست پلاوی) ده‌ست پیوه‌نگر، ده‌ست پلاو، پاره به‌فیرونده‌دا ۱. (الشخص، سارکه) مه‌تک خلیع، داهر ۲. (الشخص، إنفاله للمال) مبذر، مبدد المال
۱. **profound** /prə'faʊnd/ *adj* قولول ۲. کور، چوونه قولایی با‌به‌ته‌که‌وه، ژوده‌ریاچون ۱. عمیق ۲. متعق، متبحر
- ~ *books / writers / thinkers*

- ~ *mysteries* مه‌ته‌ل (تالوز)، زارواه
- ألفاظ عريضة
- profoundly** *adv* بیرک‌دنه‌وی قول، ژوره‌قولی بعق، بتعق جداً
- profuse** /prə'fju:s/ *adj* ین شومار، به‌لیشاو، ژور زه‌حف غزیر، وافر
- profusion** /prə'fju:ʒn/ ین زوری، لیشاو، به‌له‌سنگ، ین شمار زه‌حفی، پووشاکی غزاره، وفرة
- roses growing in ~*
- progeny** /prədʒəni/ *n* [U] وه‌چه، به‌مه‌اله، توخم، نه‌زاد، توف ذریه، سلاله، نسل
- prognosticate** /prɒɡnɒstɪkeɪt/ پیشینی نه‌کا، ناگادار ده‌کاته‌وه، مزده‌ی پی‌ده‌دا، به‌رین دکت، مزگین دکت یسب، یندر، یبشر
۱. **programme** /'prəʊɡræm/ *n* [C] پروگرام (به‌رنامه‌ی گویی یست، شانویی) پیرو، مه‌له‌زه، به‌رنامه ۱. برنامج (إذاعي، مسرحي)
- what's the ~ for tomorrow?*
۲. به‌رنامه (رامیاری)، پلاتی کارکردن *political ~ s* به‌رنامه‌دانه‌نی، به‌رنامه دکت، به‌رنامه‌نه‌خاته ژمیره‌ی نه‌له‌کترونه‌وه
۲. برنامج (سیاسی)، خطه‌عمل بیرمج، یغذی الحاسبه الألكترونية بالبيانات
- *vi*
- programmer** *n* [C] به‌رنامه دار، به‌رنامه دانه‌ر له‌نامیری کو‌میت‌ه‌دا بیرمج، معد برامج الحاسبات الألكترونية
۱. **progress** /'prɒɡres/ *n* پیشه‌چوون، پیشداچوون، ره‌وت ۱. تقدم
- making fast ~* پیشه‌کوتنی خیرا به‌ده‌ست نه‌هینی حق تقدم سریعاً
۲. گه‌شه، له‌گه‌شه‌دا‌به‌طور، نمو، فی‌طور‌التنفيذ حالياً
۳. باش بوون *the patient in making*

۳. تحسن	بهره و باشت چوون	good ~
سير نحو الافضل		
پيش نه كه ویت، گه شه نه كات، چاك		□ /prə'gres/ vi
نه یت		
یتقدم، یطور، یحسن		
پیشكه ویت، ره وهز،		progression /prə'greʃn/ n [U]
به دواى يك چوون		
تقدم، تعاقب، توالی		
ره وهزی، په بهاتیکى، شیوهی رویشتن یان ~		modes of ~
پیشكه ویت (وهك سكه خشكى)		
اشكال السير أو التقدم (الزحف مثلاً)		
۱. جزیره كانی رهوت		progressive /prə'gresiv/
ویشكه ویت		
۱. تقدیمی		
۲. سهركه وتوله گه شه كردن،		~ taxation of incomes
به ریزو و له گه شه كردن پله داری باجی داهاتی به ریزو وه		
۲. متساعد فی النور، متدرج ضرائب الدخل التصاعديّة		
۳. چاك نه یت، گه شه نه كا،		a ~ nation / policy
لا به نگرى پیشكه ویت		
۳. اخذ فی التحسن، متطور، مؤید للتطور		
پیشكه وتووخواز، چاكه خواز		□ n [C]
تقدیمی، مؤمن بالاصلاح		
بې بهشی نه كا، ناهیلیت، قهده خه ی		prohibit /prə'hɪbɪt/
نه كات		
یحرم، یمنع، یحظر		
قهده خه دكت، ناهیلیت كاری یی		~ sb from doing sth
بكریت		
یمنعه (یحظر علیه) عمل شيء		
جگه ره كیشان قهده خه په		smoking ~ ed
التدخين ممنوع		
نه هیشتن، قهده خه كردن،		prohibition /prə'hɪbɪʃn/ n
ناهیلای، پړی نه دان، لپیژاندن، قهده خه كردنی فروشتنی مهی		
منع، تحریم، حظر (بخاصة) حظر بيع الخمر		
(به تاییه تی نرخه كان)		prohibitive /prə'hɪbətɪv/ adj
زور گرانه		
(بخاصة الأسعار) فاحشة		
~ rents	كریكان زور به رزن	

اېجارات فاحشة	پروژه، پلان، مه بهست	1 project /prɒdʒekt/ n
خطه، مشروع		
۱. پلان دانه ریزی، دانان،		2 project /prɒdʒekt/ vi, vi
نه خشی، پروژه دكت		
۱. یخطه، یضع تصیال		
۲. دهركه وتی (پوناکی، وینه) له سر ~ a new dam		
(شاشه)		
۲. یسلط (النور أو الصورة) علی (شاشه مثلاً)		
۳. دهركه كوئ، دهركه پړی، پړوی		~ ing eyebrows
به رزوده ركه وتوو		
۳. پیرز، یتا، حواجب بارزه		
گولله توپ، مو شكه،		projectile /prɒ'dʒektɪl/ n [C]
فریدراو، هالیز		
قذیفة		
۱. له بار چوون،		projection /prɒ'dʒekʃn/ n [C,U]
دهراتن، گزپكه دهرهاتن		
۲. به شیکى دیار، هه لکه وتوو		
۱. إسقاط، بروز، تنو		۲. جزء بارز أو ناتیه
مه لهره كهر، ناراسته ك		projector /prɒ'dʒektə(r)/ n
القاذف		
نامیریکه بۇ پشان دانى وینه له سر شاشه كه،		a film ~
پروناکی دهره خه (ثالاقاً ناراسته كردن پروناهی یی)		
السلط جهاز لعرض الصور علی الشاشه		
كاركه، په كيك له		proletarian /prə'ɒli:təriən/ n, adj
چینی کریکاران، پرولیتار		
أحد أفراد الطبقة العاملة، برولیتاری		
پرولیتاریت،		proletariat /prə'ɒli:təriət/ n [C]
ره نه جده دهستی ره نه جده، چینی کریکار		
البرولیتاریا: الطبقة العاملة		
به یت، به روبرومی به یت، بهر		prolific /prə'ɒlɪfɪk/ adj
زور، فره بهرهم، زه خف زایی		
خصيب، غزیر الإنتاج		
داهینری بیر نوی		a ~ author
پر له بیر وړای نوی		~ of new ideas
یمتلیه بالافکار الجديدة		
۱. پیشه کی چیر وکی، پارچه		prologue /prə'ɒləg/ n
هژوا وه بهك، نه كستر نه پلن پیش دهستیكردن		
شانوگه ریه كی		۲. دهست ینکی كرداری پیشه کی دیژنیت

۱. مقدمة لرواية أو قصيدة، قصيدة يلقبها الممثل قبل بدء المسرحية ۲. (مجاز) مستهل الأحداث
- prolong** /prə'lonɡ/ *vt* درېژې پې ته دات، دوورو
درېژنه کا
يطيل، يمد
- prolonged** *adj* درېژې پې دراو، دوورو درېژ
مطول، مهب
- promenade** /prəmə'na:d/ *n* [C] (شوينيكي گونجاو
(بو) سهران يان گشت، سهرانگه
(مكان صالح ل) النزهة أو التريض، متزه
سهران نه كات، ده چته باخچه، مثاله كان □ *vi, vt*
ته بات بو سهران
يتزه، يتريش
بو كه ناري *~ (one's children) along the sea-front*
دهر يا
يتريش (بريش اطفاله) على شاطيء البحر
۱. بهرزيوون، **prominence** /prə'minəns/ *n* [C,U]
دهر كه وون، قيتي، ناويانگ، ديار ۲. هلكه وون، بهرزي
۱. بروز، شهرة، تميز ۲. بروز، توه
۱. (روو) ديار، **prominent** /prə'minənt/ *adj*
دهر كه وونو، قيت، زهق ۲. ناشكرا، تيپني كراو، له بهر چاوان
دياره، ديار، دهر كه وونو، دهر است ۳. نافدار، ديار، پايه
بهرز، ناياب
۱. (الجانب) بارز، ناتيء ۲. واضح، ملحوظ، بارز للعيان
۳. رفيع الشأن، ممتاز
- حه شهري، **promiscuity** /prə'miskju:əti/ *n* [U]
شاشي، ميلازي، تيكه ل يوون، په پوهندي بهستن، هوگر يوون
(په پوهندي يا زايه ندي يان په گهزي يا نهره وا)
تشوش، اختلاط
۱. حه شهري، **promiscuous** /prə'miskjuəs/ *adj*
مياز، شاش، نه ديار، تيكه لاو
۱. مشوش، مختلط
۲. هاوريه تي، ناديار، بين جياوازي *~ friendship*
۲. غير مبن: صداقة مفقودة من غير تمييز
۱. بهلن، په يمان، په يف، **promise** /prə'mis/ *n* [C,U]
سوژ
۱. وعد
۱. بهلني يارمه تي دان *a ~ of help*

- وعد بالمعونة
بهلن ده دات *make a ~*
بعد، يتعهد ب
خاوه ن بهلني خاوه ن قسه ي خوي ني، *keep/break a ~*
پې بهلن ۲. مزده به خش به سهر كه وون
يني / يخل بوعد ۲. بشير (النجاح)
گه نجان، مزده ي پاشه روژيكي گهش *boys who show ~*
ده دهن
اولاد يشرون بمستقبل باهر
۱. بهلن ته دات، په يف دوت، سوژي به جي □ *vi, vt*
دهيئت
۱. بعد، يتعهد ب
بهلن ته دات به به خشيني يارمه تي *~ help*
بعد بتقديم المساعدة
بهلني كار يك ته دا *~ to do sth*
يتعهد بعمل شي
بريار ته داكه، بهلن ته داكه *~ that*
بعدان
۲. بهلگه به له سهر، مزده ده دابه *clouds that ~ rain*
۲. بدل على، يشرب
هلو يسيكي مزده به خش *a situation that ~ s well*
موقت يشرب بالخير
مزده به خش به خوشي □ *adj*
يشرب بالخير
- كومپياله، په يفي **promissory** /prə'misəri/ *adj*
كسياله، سند
بهلگه نامه *~ note*
بلند / له ناو دهر يا، بلند زه في ناف □ *n* [C]
دهر يا
راس بحري، جرف صخري داخل في البحر
۱. بهرزي ته كا توه، پله ي **promote** /prə'mənt/ *vt*
به رزه كا، (بو پله يكي به رزتر) پاداشتي پې ده به خشني
۱. يرفع، يرفي (إلى رتبة أعلى)
~ d to the position of manager
۲. هاني ته دات، ريزي بو دانه ن يارمه تي *~ peace*
ته دات، پشتگيري ته كات
۲. يشجع، يعزز، يدعم
۳. دروست ده كات، *~ a plan for a new park*

- داده‌مه‌زرتین (کومپانیا)
 ۳. بنشیء یؤس (شرکه جدیده)
promoter *n* (به‌تایه‌تی) به‌لینگری پروژه بازرگانیه‌کان
 سه‌رخسکه‌ر، دامه‌زرتنه ری کومپانیاکان
 (بخاصه) مروج مشروعات تجاریه، مؤسس شرکت
promotion /prə'mouʃn/ *n* [C,U] به‌خشین، پله به‌رز
 کردنه‌وه، هان دان، بالاکرن، سه‌رخستن
 ترقیه، ترفیع، تشجیع
prompt /prompt/ *adj* ده‌ست به‌جی، خیرا، دم و ده‌ست
 عاجل، سریع، فوری
 وه‌لام دانوه‌وی دم و ده‌ست (به‌کسر *a ~ answer*
 بی‌دواکه‌وتن)
 رد سریع (دون تأخیر)
 ~ *to volunteer* خو به‌خش کهری، له‌خویردوو
 مسارع لتطوع
promptly *adv* خیرایی، به‌کسر، دم و ده‌ست، کتوپر
 بسرعة فوراً
promptness *n* [U] خیرایی، وریایی، تاماده
 سرعت، بقطه، تاهب
prompt /prompt/ ۱. داوای لی‌نه‌کا، هانی ددها،
 ده‌اژوت، بیردینت
 ۱. یدعو الی، بعض علی
 ~ *ed by patriotism* نیشتمان به‌روه‌ری، پالی پیوه
 نه‌نی ۲. هانده‌ر، ده‌رسی داده‌دات (هونه‌رمه‌ند)
 مدفع بالوطیه ۲. یلقن (المثل)
prompter *n* [C] ته‌می‌کهر، بیرکهر، هانده‌ر
 ملقن
promulgate /promlgeɪt/ *vt* ۱. پلاوی نه‌کاته‌وه،
 به‌خش ده‌کا، وه‌ک (پاسا) ده‌ری نه‌کا، ناوداری نه‌کا ۲. پلاوی
 نه‌کاته‌وه (بیرو، باوه‌ر، زانست)
 ۱. یذیع، شهر، یصدر (قانوناً مثلاً) ۲. یشر (المعتقدات، العلم)
promulgation /promlgeɪʃn/ *n* [U] پلاوکردنه‌وه،
 به‌خش کردن، ده‌رکردن
 نشر، إذاعه، إصدار
prone /prəʊn/ *adj.* ۱. که‌وتوو به‌سه‌ر روویدا،
 که‌وتوو به‌سه‌ر دم و چاویدا
 ۱. طریع علی وجهه، منکب
 ۲. حزی لی‌یه /ناره‌زومه‌نده بو (هله) ~ *to (error)*

۲. یترع /میل الی (الخطأ)
prong /prɒŋ/ *n* [C] به‌ک له‌چنگه‌کانی (چنگالی نان
 خواردن)
 إحدى الشعب المدببة (الشوكة الطعام)
pronominal /prəʊ'nɒmɪnəl/ *adj* به‌یونده به‌راناو،
 جی‌ناو، چیناف، راناف
 نسبة إلى الضمیر
pronoun /prəʊnəʊn/ *n* (له‌پرتزماندا) راناو، جی‌ناو
 (فی النحر) ضمیر
pronounce /prə'naʊns/ *vt, vi* ۱. دیژیت، ده‌لئت
 ۱. یطلق، یلفظ
 ۲. ده‌لته‌کات یا *~ judgement (sentence)*
 پلاوی ده‌کاته‌وه (پریار) ۳. پلاوده‌کاته‌وه، راده‌ده‌پری
 ۲. یصدر، یلقن، یلقن او یصدر حکماً ۳. یلقن، ییدی رایه
pronounceable *adj* (ده‌نگ) بیژه‌بار، نه‌توانری
 بوتری
 (الصوت) یسکن لفظه او نطقه
pronounced *adj* ناشکرا، راشکاو، بره‌گوتی، بیژه‌کری
 دیار، فیه‌ر
 واضح، صریح، قاطع
pronouncement *n* بریار، دووان، ووته‌ووتن،
 به‌پاننامه‌ی یاسایی
 قرار، بیان رسمی
pronunciation /prəˌnaʊnsɪ'eɪʃn/ *n* [C,U] ده‌نگکرن،
 چوینیی ده‌پرین، زارکرن، بیژه، ووتن، گووتن، ده‌نگانی،
 واژه
 لفظ، تلفظ، نطق، طریقه‌النطق
proof /pru:f/ *n* [C,U] ۱. سه‌لماندن، دروف، به‌لنگه،
 گروف چاپکردنا نه‌زموونی (پروقه)
 ۱. برهان، دلیل، اثبات
 به‌لنگه‌پیشکشی نه‌کا
 ~ *supply of statement* له‌سه‌رواستی به‌پانه‌که
 یقدم الأدلة علی صحة بیانه
 به‌لنگه‌له‌سه‌ر تاوانه‌کی
 ~ *of his guilt* دلیل علی جرمه
 ۲. هه‌لیزاردن، پیویستی به‌سه‌لماندنه
 ۲. إختبار (إثبات): قابل للأثبات
 نه‌پخانه‌شوینی نه‌زموونکراو
 ~ *put sth to the*

- له زیرچاودیزیدایه ۳. نه زمونی چاپ، ره شنوسی چاپ (پروژه)
- یضعه موضع التجربة ۳. تجربة طباعة، مسودات الطبع، بروفات
- بیده نگ بو، بیده نگ، شارواه، کم دوو، *adj*
- کاربگه ورتابن به
- صامدل، کیم، غیر منفذ، لا یتأثر ب
- فریودان کاری تی ناکات، *~ against temptation*
- له به رده میا بن هیز نابن، چونک دانادا
- لا یتأثر بالاغراء، لا یضف أمامه
- زیرزمین بومبارکاری تی نه کات *a bomb ~ shelter*
- ملجأ لا یتأثر بالقتابل (منیع)
- پانتویهک ناو دانه دات، له باران پاریزه *a rain ~ coat*
- مطف غیر منفذ للماء (واق من المطر)
۱. کۆله که، پانتیشت، راگرتن *prop /prop/ n*
۱. دعامة، ستاد، عمود، مرتکز
- the ~ of his parents during their old age*
۲. پانتیشت، به خیکر، به پالک
۲. سند، عائل
- (زورچار *up* ~) پانتیشت ده کا، پشگیری *vi (-pp-)*
- نه کات
- (غالباً *up* ~) یسد، یدعم
- پروپاگنده، *propaganda /propa'ganda/ n [U]*
- ههلسان به بلاوکردنه وی پروپاگنده
- دعایه، حمله دعایه
- شالوی پروپاگنده وی ته ندروستی *health ~*
- (حمله) دعایه صحیه
۱. زورله کا *propagate /propa'geɪt/ vi*
۱. یوالد - یزید بالتوالد الطبیعی
- (زوربون ناچوتون): زورده یی به هوی: *~ by*
- (اللاتزواجی): یتکاثر بواسطه
- تو / شه تل ۲. پلاوی نه کاته وه، پلاف *seed / cuttings*
- دکت
- البذور / الشتلات ۲. یث، یذیع، ینشر
۳. ته شه نه، *propagation /propa'geɪʃn/ n [U]*
- زوربون، زاو زی، پلاف بوون، پلاوکردنه وه
۳. توالد، تکاثر، نشر، إذاعة
- the ~ of disease by insects*

- پانی پیوه ده نیت، به زه بر *propel /pra'pel/ vi*
- ته بچولیت، پال ددت
- یدفع، یحرله بقرة
- پاندر، پانکه، په روانه *propeller /pra'pelə(r)/ n*
- الدافع، المروحة، الرفاص
- propensity /pra'pensəti/ n [C] (pl -ties)
- ناره زووی، ناماده یی، حهز
- میل، نزعة
۱. راست، گونجاو *proper /propə(r)/*
- adj (~ for, to do sth)*
۱. صحیح، مناسب
۲. (ههلسو کونی) پابه ند به خوو نه ریتی *~ behaviour*
- پاو وشیاو به کومه ل ۳. راستی، بنجینه یی، به مانای ته وایان
- نیزکراو له وشه که
۲. (التصرفات) طبقاً للعرف والعادة، لاتی ۳. حقیقی، اصلی،
- بالمعنی الصحیح أو المعدد للكلمة
- ته ندازه ی یتناسازی به مانای ته واهه کی *architecture*
- هندسة المعمار بمعناها المحدد
۴. ناوی تایهت (له ریزماندا) (ناو) *~ noun / name*
۴. اسم علم (فی النحو)
- بن که م وکوری، ته وای، گه وره: ناواوهی *a ~ mess*
- ته وای
- (ل. د. کامل، تام، کبیر: فوضی تامه)
- هه ووه کوو، چون پیسته، *property /propə'ti/ adv*
- به شیهه یه کی گونجاو، ب سه رهستی، به راستی به گونجاوی
- کما ینبغي، علی نحو لاتی
- به ووردی *~ speaking*
- بالذقة
۱. سامان، *property /propə'ti/ n [C,U] (pl -ties)*
- تایهت خوئی ناوار، زه وی و زار خوئی تی
۱. ملک، املاک (اطیان، عمارات)، عقار
۲. سیفته: سیفته تی *the ~ of dissolving grease*
- تواننده وهی چه وری ۳. *pl* (تایه تی) نامیر و یتداویستی
- شانو گهری، تواندن ۴. شانو (جگه له دیمه نه کان)
۲. خاصیه: خاصیه إذابة الشحوم ۳. *pl* (عاده) أدوات و لوازم
- التشیل ۴. السرحی (عدا المناظر)
- خواهه (به تایه تی بو زه وی و زار) *propertied adj*
- مالک (خاصه الأرض)

- چینی خاوهن مولك ~ class طبقه الملاه
- prophecy** /ˈprɒfəsi/ n [C,U] (pl -cies) ههوال زانی، خه بهر زانی، بهرگوتن، بهرینزی، لهگوتن، پیشینی پاشه پروژ تکهن، تبهو باستقبل، نبوه
- prophecy** /ˈprɒfəsi/ vt, vi (pt, pp -ied) پیش بینی لهکات، لهگوتن یتکهن، یتباب
- ~ war / that there will be war پیشینی هه لگرسانی شه رده کات یتباب بولوع حرب
- prophet** /ˈprɒfɪt/ n [C] ۱. پنه مبهر، په یامنیر ۲. ماموستای کارامه و دلنور ۳. پیشینی (ناپنده) دهکات، ناپنده زان، خه فزان
۱. نبی، رسول ۲. معلم ملهم ۳. متنبی (باستقبل)
- prophetess** /ˈprɒfɪtəs/ n [C] خه فزانی، په یامبهری نیه
- prophetic** /prəˈfɛtɪk/ adj په یامنیری، پنه مبهری پیشینی، بهرینی نبوی، نبویی
- propitiate** /prəˈpɪtɪeɪt/ vt قابل نه ینت، به زه یی پادا دپته وه، هیقی دکت بهدی، یسترخی، یسترخم
- propitious** /prəˈpɪʃəs/ adj گونجواو، مزگنی، مزده دهر مناسب، ملائم، یشر بالخیر
- proportion** /prəˈpɔːʃən/ n [C,U] ۱. ریزه، هاو ریزه، ریکی هه لگری، هاوگری، ریکی ۱. تناسب، نسه
- ریزه به سه دی، پانی به wide in ~ to the height گویره ی به روزی عریض بالنسبه إلى الأرتفاع
- ~ out of نه گونجواو، ناله یار، ناریزه یی غیر متناسب
۲. (له شیوه په کی کؤدا) a room of admirable ~ دووری
۲. (فی صیغه الجمع عادة) أبعاد
۳. (له شیوگی کؤدا) قه باره، a coat of ample ~

- پوانه: پالئوی قه باره فراوان
۳. (فی صیغه الجمع) حجم، قیاس: معطف واسع القیاس
۱. بهش، پشک، کهرت ۵. (له بیرکاری) A large ~ of نه گونجیت هاو ریزه یی
۴. جزء، قسم، حصه ۵. (ریاضیات) تناسب
- ~ vt نه گونجیت، شتیک نه گونجینیت، سه رپشکی له خات، نه یکاته چه ند به شیک، هاو ریزه یی نه کات یناسب، یجعل (الشیء) متناسب، یحصص، یقسم إلى حصص
- ~ what one spends to what one earns نه یگونجینیت، ریکی له خات سه رما په و خه رجی یناسب بین دخله و مصروفاته
- proportional** /prəˈpɔːʃənəl/ adj ریزه یی، هاو ریزه یی، هاو ریزه، گونجواو نیسی، تناسبی، متناسب
- payment ~ to the work done ~ representation توفیه رایه تی ریزه یی (له نه نجومه نه هه لیزه رایه کان) تمثیل نسبی (فی المجالس المتخبة)
- proportionate** هاو ریزه یی، هاو ریزه، هاوسه گ متناسب، نسبی، متعادل
- proposal** /prəˈpɔːzəl/ n [C,U] ۱. خسته روو، پیشیار، پروژه ۲. خوازیینی، داواکردن
۱. عرض، إقتراح، مشروع ۲. عرض للقران، طلب للزواج
- propose** /prəˈpəʊz/ vt, vi ۱. پیشیار ده کات ۲. خوازیینی ده کات ۱. یترح ۲. یطلب الید للزواج
۳. که سیک ~ an early start / to start early هه لته بیزینت بو پوستیک ۳. یرشح شخصاً لمنصب
- I ~ Mr X for president من کاک (س) هه لته بیزیم (اینی) أرفع السيد x بو پوستی سه روک لئمنصب الرئيس
- proposition** /prəˈpɔːzɪʃən/ n [C] ۱. لیدوان، وته، به پاننامه ۲. کیشه (رامست)، پرسینه وه (به چاره سه ر) یان بی چاره سه ر ۳. خسته روو، پیشیار، پلان، پروژه
۱. تصریح، بیان ۲. قضیه (منطق)، مسأله (مع حل أو بدونه) ۳. عرض، إقتراح، خطة، مشروع
- propound** /prəˈpaʊnd/ vt پیشیار نه کات، ناسانی

دهکات (بوخویندن و چاره‌سەر)	
يقترح، يسط (للدراصة أو العمل)	
بیردۆزی دهرده‌خات، ده‌یخاته ~ a theory / riddle	
پوو/مه‌ته‌لن، بیردۆزی‌داده‌نن یا مه‌ته‌لن	
يطرح نظرية / لغزاً	
خواه‌ندار، بو‌خواه‌ن proprietary /prə'praɪətri/ adj	
مولک	
إمتلاکي، نسبة إلى المالك	
تۆمارکراو، نووسراو دهرمانی نیشانه ~ medicines	
لیدراو	
مسجل: أدوية ذات علامة مسجلة	
سه‌رکار، خواه‌ند، proprietor /prə'praɪəto(r)/ n [C]	
خواه‌ن مولک	
المالك، صاحب العقار	
خودان، خواه‌نیتی، خواه‌ن (ژن) proprietress n [C]	
نوئیل چیشته‌خانه یا زه‌وی	
السالكة، صاحبة الفندق أو المطعم أو الارض	
propriety /prə'praɪəti/ n [C,U] (pl -ties)	
۱. گونجاره، لایه‌قیتی، ره‌زامه‌ندی، شیاو	
۱. مناسبة، ملائمة، موافقة	
۲. رومه‌ت‌دار، ره‌وشت، پابه‌ندی observe the ~ s	
به‌مه‌کانی نه‌ریت و ره‌وشته	
۲. لیاقة، ادب، حشمة: یراعی اصول الادب والسلوك	
پالان، برده‌ریوه، propulsion /prə'pʌlʃn/ n [U]	
به‌ریوه‌بردن	
دفع، تسیر	
برده‌ریوه یان پالان پاخوده‌ته‌کاندانی هاوێژه jet ~	
التسیر أو الدفع الثابت	
به‌ریوه‌یی، به‌پیی به‌شی prorata /prəu'ratə/ adv	
هه‌ریه‌ک (له‌به‌شداریوان)	
بالتناسب، وفقاً لحصة كل من (المشترکین مثلاً)	
په‌کی ده‌خات (خوئیکي) prorogue /preu'raʊg/ vi	
بریکاریتی، بو‌کاتیک	
یطل (دوره‌ نیاییه) إلى أجل	
پیی‌پایه‌خ، بیزارکهر prosaic /prə'zeɪɪk/ adj	
غیر شیر، ممل	
زایگه‌به‌تیت که‌کاریک proscribe /prə'skraɪb/ vi	
مه‌ترسیداره، به‌کاره‌نیانی قه‌ده‌غه‌یه، مافی یاسایی که‌سیک	

ناهینن

یعن ان امرأ ما خطر، یحزم استعماله، یجرد (شخصاً) من حقوقه	
القانونية	
په‌خشان (پنجه‌وانه‌ی هوئراوه) prose /preuz/ n [U]	
نثر (نقیض شعر)	
۱. به‌رده‌وام ده‌یی، به‌دوای ده‌یی prosecute /prɒs'tɪkjʊ:t/ vi	
نه‌چی	
۱. یواصل، یتابع	
۲. دادگای نه‌کات، (چوونه Trespassers will be ~ d	
ژووره‌وه قه‌ده‌غه‌یه) و سه‌ریچکهر سزای یاسایی نه‌دریت	
۲. یحاکم، یقاضي: (مسترح الدخول) والمخالف تتخذ ضده	
الاجراءات القانونية	
prosecution /prɒs'tɪkjʊ:ʃn/ n [C,U]	
۱. به‌دواداچوون، به‌رده‌وام بوون ۲. دانه دادگا، گرته‌به‌ری	
کاروباره یاسایی به‌کان دۆی که‌سیک ۳. (له یاسا) داواکهر و	
به‌رگری لئ نه‌کات له (پاریزه‌ران)	
۱. متابعة، استمرار ۲. مقاضاة، إتخاذ الإجراءات القانونية ضد	
شخص ۳. (في القانون) المدعي و من يمثله (من المحامين)	
دادخوازی گشتی، داواکاری گشتی the case for the ~	
مراقبة الادعاء	
دادوهران prosecutor n [C]	
المدعي	
جیگری گشتی public ~	
النائب العام	
زانستی شیردانان هوزان prosody /prə'sɒdi/ n [U]	
زانی، پیتانزانی	
علم العروض (أوزان الشعر)	
۱. دیمه‌نی سروشتی، ¹ prospect /prɒspekt/ n [C,U]	
رایبین پرگال، دیتناکه‌له‌مه‌ر، وینه‌په‌کی خه‌یالی ۲. شتیکی	
چاوهروان کراو نه‌گهر، شیاو، پشیینی	
۱. منظر، مشهد، (مجاز) صورة ذهنية ۲. شيء متوقع أو مأمول.	
إحتمالات، توقعات	
not much ~ of recovering his health	
گه‌ران به‌دوای ² prospect /prə'spekt/ vi	
ینقب عن:	
پشکین بو‌ئالتون ~ ing for gold	
ینقب عن الذهب	
چاوهروان کراو، دوور prospective /prə'spektɪv/ adj	

بین، رابین، هیفی داری شیمانه‌یی	
منتظر، مأمول، مرتب	
~ wealth	سامانی چاوه‌روان کراو
	ثروة مرتبة
his ~ bride	(ژن) که نهو به ته‌مایه پیخوایی
	(المرأة) التي ينتظران يتزوجها
prospector /prɒ'spektə(r)/ n [C]	گه‌ریده پان گه‌ران
	به‌دوای زیندا
	المنقب أو الباحث (عن الذهب مثلاً)
prospectus /prɒ'spektəs/ n [C] (pl ~ es)	ناملک،
	په‌لا لۆک بلاو کراوه، (بۆرونکرده‌وی یاسای ده‌زگا)
	نشرة تمهيدية (لتوضيح نظام مؤسسة)
prosper /prɒs'pɜ:(r)/ vi, vt	١. سه‌ره‌که‌وی، گه‌شه‌نه‌کا،
	٢. سه‌ره‌که‌وتوی بکا
	١. ینج، یزده‌ر ٢. (الله) یوفقه، ینجحه
prosperity /prɒ'spɜ:(r)əti/ n [U]	گه‌شه‌کردن، ئالاهی،
	سه‌ره‌که‌وتن، خوش‌گوزهرانی، ده‌وله‌مندی
	یزده‌ار، نجاج، رخاه
prosperous /prɒ'spɜ:(r)əs/ adj	سه‌ره‌که‌وتوو،
	ده‌ره‌که‌وتوو، زه‌نگین، ده‌وله‌م‌ند
	ناج، مزده‌ر، تری
prostitute /prɒ'stitju:t/ n [C]	به‌دروشت، قه‌جبه،
	سه‌لیته
	عاهرة، موس، بغي
□ vt	ته‌رخان نه‌کرت بۆکاری خراب
	یکس‌و یخص لاغراض فاسده
~ oneself / one's abilities	گه‌وادێ پێوه نه‌کات،
	توانای وون نه‌کات، توانای خوئی له‌ناو شه‌بات به‌هوی
	خراب به‌کاره‌ینانی
	تجر به‌رضها، ضیع قدراته بسوء استعمالها
prostitution /prɒ'stitju:tən/ n [U]	له‌ه‌ندی ئابروو
	دۆراندن، بازرگانی کردن به‌ له‌ش فروشی یان به‌هره‌م‌ندی
	البغاء، متاجرة بالعرض أو السواهب
prostrate /prɒ'streɪt/ adj	که‌وتوو، درێژ بوو،
	راکشاو، پالکه‌وتوو، دنده‌ لکی بۆخستی، که‌وته، به‌
	ده‌ماکه‌وتوو
	طريح، منطع على الوجه
□ /prɒ'streɪt/ vt	١. به‌زه‌ویدا نه‌که‌ویت، نه‌یدا به‌زه‌ویدا.

ده‌بیغات، نه‌یکه‌وینی	
١. بظرخ ارشاً، بطرح ارشاً، یرتمی	
trees ~ d by the wind	
٢. خوئی نه‌دا به‌زه‌ویدا خوئی سووک نه‌کات ~ oneself	
٢. یرمی نه‌فه‌ علی الارض، یدل نه‌فه‌	
٣. (خه‌م و بیزاری و دله‌نگی) په‌کی نه‌خا، be ~ d	
به‌سه‌ریازال نه‌بین	
٣. بظله (الحنن أو الأعیاء)، یجمله عاجزاً، بظله علی امره	
prostration /prɒ'streɪʃən/ n [C,U]	بووخان، چۆک
	دادان، کړنوش بردن، بۆخستن، شه‌که‌تکرن، که‌وتن به‌سه‌ر
	ده‌مدا
	إنهيار، ذل، سجود، انبطاح
protagonist /prə'tæɡənɪst/ n [C]	قاره‌مانی (له‌رۆمان [C])
	یان له‌شانوگه‌ری یاخود له‌پاریدا
	البطل (في رواية أو مسرحية أو مباراة)
protect /prə'tekt/ vt	ده‌پیارزیت، ئاگاهداری دکت،
	پشتیقانی دکت
	یحی، یصون
protection /prə'tekʃən/ n [C,U]	پاراستن، به‌رگری
	چاره‌نووس پاراستن
	حماية، وقاية، حفظ، اجراء للحماية
protective /prə'tektɪv/ adj	خۆپاراستن، پارێزهر
	وقائي، واق
protector /prə'tektə(r)/ n [C]	هه‌نگه‌ل، پشتیوان،
	شتیک بپارێزی له‌مه‌ترسی و ئازار، پشتمێر
	حام، نصير، شيء واق من الخطر أو الأذى
protectorate /prə'tektərət/ n [C]	(ده‌وله‌ت)
	پارێزراو پاراسته، حوکمه‌تاسپارده
	(دولة محمية)
protege /prə'tɛʒ/ n [C]	پارێزراو: نه‌وه‌ی له‌ژیر
	پاراستنی بالاده‌ستدایه
	المحمي: من يتبع بحماية طرف اخر ذي نفوذ
protein /prəʊti:n/ n [C,U]	پروتین
	البروتين
protest /prə'test/ vi, vt	١. سووره‌له‌سه‌ر، پابه‌نده‌یی
	٢. ناره‌زایی ده‌ره‌بری ٣. بیزاردکت، رقی لی نه‌بین
	١. بصر علی، یۆکده‌، پترض، یعتج ٣. یظهر إستياء، یستکر
□ /prə'test/ n [C,U]	نا‌ره‌زایی ده‌ره‌برین، سکالا کردن

	احتجاج، اعتراض
<i>do sth under ~</i>	له رقانه پکات، له قینا
	بغضاکړا / رغم آنه
Protestant /prə'testənt/ n [C], adj	پروتستانتي،
	پروتي، فله
	بروتستاني
protestation /prə'testeɪʃən/ n [C]	دهرپړنی نا
	په زايی پهره لستن
	احتجاج، اعتراض، توكيد، اصرار علی اعلان
<i>~ s of innocence</i>	سووره له سره یی تاوانی
	اصرار علی برائت
<i>~ s of friendship</i>	دوپا تکر دنده یی له هاوړنه تی
	توكيد صداقة
protocol /prə'tɒkəl/ n [C,U]	پروتوکول چقات نامه یا (C,U)
	کونگره یی رامیاری
	السودة الأصلية لوثيقة أو معاهدة
proton /prə'tɒn/ n [C]	پروتون: بارگهی کاره بایی
	موجهه کانی هم په یه کیکه له پنکهنه ره کانی ناووک (به راورد
	بکه electron)
	البروتون: جسيم يحمل شحنة كهربائية موجبة و يشكل جزءاً من
	الذرة (قارن electron)
prototype /prə'taɪp/ n [C]	نمونوی پنچنه یی،
	ته خلیتی، نمونوی سهره تایی
	النموذج الاصلي
protract /prə'trækt/ vt	دریژه پندان، دریژ دکت
	بطیل، بید
<i>a ~ ed visit / argument</i>	سهردان / گفتوگوی دریژ
	خایه ن
	زيارة / مناقشة مطولة
protractor n [C]	گوشه ییو، گوشه یف
	منقلة
protrude vi, vt	(واي لیده کات) پشبینی پکا، به ناگا
	بیت، دهرکه ویت، دهرکه فست
	(یجمله) پتا، پیرز
<i>~ the tongue</i>	زمان دهرده هیئت
	یخرج لسانه
	a shelf protruding from a wall
protuberance /prə'tju:bərəns/ n [U]	ناوسان،

	چهنه، مه میله، دهرکه ویتن، هه تاوسان
	نوه، بروز، تورم
protuberant /prə'tju:bərənt/ adj	تاوساو، دهرپه یو،
	هه لټو قیو
	ناتی، بارز، متورم
proud /praʊd/ adj (-er, -est)	۱. لووت بهر، شاهناز،
	سهربلند، فیزن، فورته ک شانازی کهر
	۱. مغرور، متکبر، فخور
<i>~ of one's success</i>	شانازی به سهرکه و تنه وه کده وه
	ته کات
	فخور بنجاحه
<i>too ~ to ask for help</i>	فیزی ناهیلیت داوای بارمه تی
	پکات
	لا تسمح له كبرياؤه بطلب المعونة
<i>a ~ day sight</i>	ته پته مایه ی شانازی
	باعث علی الفخر
prove /pru:v/ vt, vi	۱. ده یسه لمینیت
	۱. بیت، بیرن
<i>~ sb's guilt that he is guilty</i>	ته سه لمینیت، به لکه
	ته هیئته وه بو تاوانباری به کهی
	بیت / یقیم دلیل علی ادانته
<i>~ sb's worth</i>	۲. تاقی ته کاته وه، نازایه ته کهی تاقی
	ته کاته وه ۳. ته یسه لمینیت، پرونی ته کاته وه، واده ره کهوئی
	۲. یختیر، یجرب: یختیر جدارته ۳. بیت آن، یضخ آن،
<i>The new typist ~ d to be useless</i>	دهرپه بری ک
	نامیری چاپه نوپکه بس کله که ۴. له (پاسادا) دروستی
	راسپارده نامه ته سه لمینیت
	إضح أن الطابع الجديد عديم الفائدة ۴. في القانون) یثبت
	صحة وصية
proverb /prəvə:b/ n [C]	په ند، ووته ی به نرخ مه ته لوك
	حکمه، عبارة مأثورة، مثل سائر
proverbial /prəvə:biəl/ adj	به ناوبانگ، نمونه،
	نالدان، مه ته لوكی، نمونوی له سهر هیتر او ده
	مشهور، مضروب به المثل
proverbially adv	به شیوه پکی باو، په ندی بو
	د پته وه
	علی نحو مشهور، یضرب به المثل
provide /prə'vaɪd/ vi, vt	۱. پیته درئی، ده تیری، دایینی

ده کات، نه پداتې، نازووقه دکت
 ۱. يزود، يعون، يمد، يعيل
 دايښي ده کات، موچه بو ~ for one's family
 خيزانه کي دايښي ~ one's children with clothes
 ده کات، نه پانزښت، نه پياريزيت جل و بهرگ بو مثاله کاني
 دايښ ده کات
 ځکل المعاش لعانتته، يعيلها يزود اطفاله باللباس
 خوي بو ناماده نه کات خوي نه پاريزيت ~ for / against
 يستدل، بختاط، يتخذ الاجراءات الوقائية
 به مهربتک، نه گور، ساز provided /pro'vaɪdɪd/ conj
 بشرط ان، علي شرط
 کړي، هه که، بگر ~ (that)
 شريطة ان
 providing /prə'vaɪdɪŋ/ conj
 دايښ کردن، providence /'prɒvɪdəns/ n [U]
 چاوديري، دهست پتوه گرتن، يدهدک، سازکړي، پيکهاتي
 (أ. ق) تدبير، اقتصاد، احتياط
 P ~ (خواوهند)، چاوديري خوايي
 (الله)، العناية الالهية
 provident /'prɒvɪdənt/ adj
 دهست پتوه گر، په نديار
 مالداري کور، (پوه ککوتن وپيري)
 مدبر، مقصد، مدخر (للعجز أو الشيوخه)
 سندوقي پاشه کوت بو چيني a ~ fund for the staff
 کړنکار
 صندوق إدخار للهيئة العاملة
 providential /prə'vɪdential/ adj
 چاوديري خوايانه،
 زسه خيبري يا خودايي
 متعلق بالعناية الإلهية
 رزگار يون به ساپدي خواوه a ~ escape
 نجاه بفضل العناية الإلهية
 province /'prɒvɪns/ n
 ۱. هريتم، ده گور:
 ۱. مقاطعة، إقليم:
 هريتم وشاره کاني تر (جگه له پاته خت) the ~ s
 ۲. ستان، بواړي (زانست)، لقي له لقه کاني زانست
 الاقالييم والدين الاخرى (عدا العاصمة) ۲. ميندان، مجال
 (العلم)، فرع من فروع المعرفة
 زانستگا the ~ of science
 ميدان العلم

له ده راهوي بواړي پسپوريم outside my ~
 خارج مجال اختصاصي
 هريتماتي، ده گوري provincial /prə'vɪnʃl/ adj
 ۲. پير ته سک، جنگاي پير کړدنه وه بابه خ پندان، هريتم
 محلي، اقليمي ۲. ضيق الافق، محلي التفكير و الاهتمامات،
 اقليمي
 لادي، گوندي، له خه لکي ده گوره کان □ n [C]
 قروي، ريفي، من ابناء الاقالييم
 provision /prə'vɪʒən/ n [C,U]
 ۱. په دهک، نازووقه
 ناماده کاري ۲. نازووقه، نان پندان، نارون، پندان ۳. مخرج،
 پرگه پک له په پماني يان ريکه وتن
 ۱. احتياط، تدبير، إعداد ۲. (صفة الجمع) مؤن، اطعمة
 ۳. شرط، فقرة في عقد أو إتفاقية
 ۱. خوي بو ناماده نه کات، حسيي بو نه کا make ~ for
 ۱. بختاط ل، يستدل، بحسب حساب (کذا)
 provisional /prə'vɪʒənl/ adj
 هه نوکه، کاتي ده مکي،
 ده مي
 مؤقت، إنتقالي
 حکومتی کاتي ~ government
 حکومت انتقالي
 ب دم داري، کاتي provisionally adv
 مؤقتا
 proviso /prə'vɔɪzəv/ n [C] (pl ~ s)
 مخرج، پرگه
 مخرجداري له په ليني ياسايدا
 شرط، قيد، فقرة شرطية في عقد قانوني
 به ومه رجه with the ~ that
 شريطة / على شرط ان
 نووه کردن، provocation /prə'vəkeɪʃən/ n [C,U]
 هان دان، هار کردن، رقليوون
 إثارة، سخط، إغتناف
 هاندان، ناراندن، بزقاندن under ~
 شي يدهو للإستغزاز: (يتصرف) نتيجة للإستغزاز
 هاندهر، توپه کور، provocative /prə'vəkeɪv/ adj
 ناراندني
 مثير للإستغزاز
 ۱. توپه نه کا، نه پوروزيني، provoke /prə'vəʊk/ vt
 هاني ده دات، دتارينت ۲. نه پيته هوي، دروستي نه کات،
 (پيکه نين، مشتو مړ)

١. يفض، يثير (الحق) ٢. يسبب، يحدث، يثير (الضحك، النقاش)
 He was ~ d ٣. هانئ، له يحوّثي
 ٣. يحث، يستفز
provoking adj سهوئج راکئش، هاندهر
 مثير، مهيج
provost /'prɒvɒst/ n [C] سهوؤکی زانستگا (له)
 لیسکو تله نندا (کونجا)
 رئیس کلیه (في اسکندرا) عمده، رئیس البلدية
prowl /praʊ/ n [C] پشهوهی کهشتی یان به لهم
 القیوم، مقدم سفینه، أو المركب
Prowess /'praʊs/ n [U] نازایه تی، لتهاتووی
 میرخاسی، نازایی
 شجاعه، جرأه، بسالة
prowl /praʊ/ vi, vt خوی بو مه لاس نه دا، ده گه ریت،
 به دوایی، نیچیردا یا پوؤدی و تالانی
 یجوس، یطوف خسته ابستا عن فریسه، أو ایستقاء للسلب و
 النهب)
 □ n on the ~ ده خوئته وه به دوای شهرو نیچیردا
 یطوف، مضرا الشر أو بحثا عن فریسه
proximity /prɒk'sɪmɪti/ n [U] نزیک، نیزیکی
 قرب، جوار
proxy /'prɒksɪ/ n [C] له جینگه دانان به لگه نامه یان
 دهسته لاتی نوئینه ری، بریکاری
 تفویض وکاله، وثیقه التفویض، المفوض، الوکیل
prude /'pru:d/ n [C] زیاده رو له خوؤا پوؤشین
 مفرط فی الاحتشام
prudery n [C,U] (pl -ries) زیاده روئی له داپوؤشین یا
 شهرم
 فرط فی الاحتشام أو العیاء، تکلف العیاء
prudish adj بقام شهرمین، شهرمو داپوؤشین دروئنه
 مصنع العیاء أو العیاء
prudence /'pru:dnəs/ n [U] وردینی، هوشاری،
 نه نجام زانین
 حکمه، رزانه، تبصر فی العواقب
prudent /'pru:dnt/ adj ووردین، نه نجام لیکدهر،
 پیشین، سهو راست
 حریص، رزین، متبصر فی العواقب

- به له سهووخوی، به هوشاری، به زیری
prudently adv برزانه، بحرص، بتفکل
¹prune /'pru:n/ n [C] هه لوؤهی وشک، حلیکین هسک
 برقوق مجفف، قراصیا
²prune /'pru:n/ vt برینی لق و پوپی درهخت، پاکتوسی
 نه کا، که زاح دکت، ناماده دکت، دهوئلیت
 یقلم، یسذب (الزروع) (مجاز) یقنح، یهذب
prurient /'prʊəriənt/ adj سوؤزانی، به لقتی، هار،
 ناره ووباز
 شهوانی، متهاک علی التبع الجسدیه
¹pry /praɪ/ vi ~ into لووت نهوئته لیش و کاری خه لکی
 بتدخل فیما لا یعنیه، یطفل
²pry /praɪ/ vt هه لی نه بری، نه پکاته وه به نامیری تیؤ
 یرفع أو یفتح باله حاده
 هه لی نه مانلی، نهئیه کهی پشه
 ~ a secret out of sb درکئین
 (مجاز) یسرع سرا منه رغم انه
psalm /sa:m/ n [C] سرودی ثانی، سرودا پیروز
 مزمور، ترنیه مقدسه، نشید دینی
the Psalms سرودی ثانی (په راوی پیروز)
 (سرودا پیروز)
 سفر الزامیر (فی الکتاب المقدس)
pseudo- /'sju:doʊ/ prefix پیشگریکه به مانایی ژر،
 کوزره، درهوه، دروؤن
 (بادئه) معناها: زائف، کاذب
 ژر راستی، ناراست
 ~ -classic غیر حقیقی، شیبه
pseudonym /'sju:dnɪm/ n [C] نازناو، زرناف ناوی
 ناشویی، (به تاییه تی له لاپه ن نوسه ره وه)
 اسم مستعار، أو متعل (و خصوصا بواسطه الکاتب)
pseudonymous /'sju:dnɪməs/ نفیسه ری زرنافی
 خو گوؤر، ناوی گوؤراو، خواستراو
 باسم مستعار
psychiatrist /saɪ'kɪətrɪst/ n [C] پزیشکی دهرونی
 طبیب نفسانی
psychiatry /saɪ'kɪətri/ n [U] پزیشکی دهرونی،
 دهروونزانی، دهروون ناسی
 الطب النفسی

psychic /ˈsaɪkɪk/ *adj* دهرونی پان گیانی هشی سهر
سروششی گیانی
نسبه إلى الروح أو النفس
psychoanalysis /ˈsaɪkəʊˈnæləsɪs/ *n* [U] شیتله
کردنی دهرونی
علم التحليل النفسي
psychoanalyst /ˈsaɪkəʊˈænəlist/ *n* [C] شیکاری
دهرونی
محلل نفسي
psychological /ˈsaɪkəˈlɒdʒɪkəl/ *adj* دهرونی،
سایکولوجی
نفسی، سیکولوجی
~ warfare شهری دهرونی
الحرب النفسية
psychologist /saɪˈkɒlədʒɪst/ *n* [C] پسیوری
دهرونیان یان سایکولوجی
عالم نفسي أو سيكولوجي
psychology /saɪˈkɒlədʒi/ *n* [U] دهرونی ناسی
علم النفس
pub /pʌb/ *n* [C] *public house* مه یخانه، کورت کراوهی
(ل. د) صیغه مختصره من *public house* خانه، بار
puberty /ˈpjʊːbəti/ *n* [U] هه رزه کاری، بالقی بوون
البلوغ، سن البلوغ
public /ˈpʌblɪk/ *adj* گشتی، گهلی، گهله میهر،
پنجهوانه ی تاییه تی *private*
عام (نقیض خاص *private*)
a ~ library / park کتیخانه، باخچه ی گشتی
a matter of ~ knowledge بابه ټیک هه موو کس
بیزانیت
أمر يعرفه الجميع
~ *spirit* حه زله کار کردن بو به رزه وندی گشتی
حب العمل للمصلحة العامة
~ *house* مه یخانه ئوتیل، بار
خانه، بار
~ *school* (له ټینگلته را) قوتا یخانه ی ناو خو، تاییه ته
(له ټمه ریکا) قوتا یخانه ی خوړایی
(فی إنجلترا) مدرسه داخلیه خاصه، (فی آمریکا) مدرسه اهلیه
مجانیه

□ *n the ~* گشت، هه موو خه ټیک
الجمهور، عامة الناس
the theatre-going ~ پشه وای جه ماوه راتی شانق
رواد المسرح
in ~ له به ردهم خه ټیکدا، به پروونی به ناشکرا
علانیه، جهارا، امام الناس
publicly *adv* به ناشکرا، به بهر چاوی جه ماوه رده وه
جهارا، امام الجميع، علی رؤوس الاشهاد
publication /ˌpʌblɪˈkeɪʃn/ *n* [C,U] ۱. به خشکوردن،
بلاوکردنه وه، به لاکرون ۲. چاپ، چاپه منی (کتیب و گوڤار)
۱. اعلام، إعلان، إذاعة ۲. منشور، مطبع (کب، مجلات)
publicist /ˌpʌblɪsɪst/ *n* [C] رڼو نامه نووس، نقیسه ر
به لاکره، پسیور له مه سه له گشتی به کاند
صحفي مختص بالقضايا العامة
publicity /ˌpʌbˈlɪsɪti/ *n* [U] ۱. ناوبانگ ۲. ناگاداری،
بلاوکردنه وه
۱. شهرة ۲. دعایه، إعلان
publicize /ˌpʌblɪsaɪz/ *vt* بلاوی ده کاته وه، به لافی
دکت، ریکلام نه کا بو
يعن عن، يقرم بالدعاية ل
publish /ˈpʌblɪʃ/ *vt* ۱. بلاوی نه کاته وه به خشی
ده کات ۲. بلاوی ده کاته وه، ده ری نه کا (به راو ټیک)
۱. يعن، يذيع ۲. ينشر، يصدر (کتابا)
publisher *n* [C] به خشکره، به لاکره، ده زکای
بلاوکردنه وه
ناشر، دار النشر
pucker /ˈpʌkə(r)/ *vt, vi* هه ټنه فرچن، چرچه یی، چرچ
ولچی، ژاکان
يتضن، يفضن، يبعد ثنية، واحدة من التجمعات
هه ټنه فرچینی، ده فور مچت، ټیو نه کروژی *~ one's lips*
(له رقا)
يزم شتی (إستياء)
pudding /ˈpuːdɪŋ/ *n* [C,U] په ده ن، شیرینی دوا ی نان
خواردن
(طبق) حلوی يقدم في نهاية الوجبة
puddle /ˈpʌdl/ *n* [C] چلپاو، گوڤاو، گوڤی ناوی پس،
چالای باران
بركة ماء قذر، حفرة، تتلي، بماء المطر

puerile /pjuəraɪl/ *adj* زاروکی، منالانە

طغولي، صیانی

puff /pʌf/ *n* [C]

۱. سروە، فوو، هەلکردن

۱. نسمة، نفخة، هبة

۲. پارچە قوماشی نەرم بو پۆدرە کردنی دەم ~ powder وچاو

۲. قرص من قماش ناعم لذر المساحيق على الوجه

□ *vi*

۱. فووی پیاڵە کات، پف دکت

۱. ینفخ، ینفث (القطار) الدخان

The train ~ ed out of the station له شەمەندەفەرە کە

وێستگە هاتە دەرەوە و دوکەلی ئەکرد

خرج القطار من المحطة و هو ینفث الدخان

He ~ ed at his cigar مژی له جگەرە دەدا (دوکەلی پێ) ~ ed at his cigar ئەکرد

کان ینفث الدخان من سبجاره

He ~ ed out the candle مۆمە کە ی بە فوو کوژانەو

أطفأ الشمعة (بالنفخ عليها)

۲. فووی پێدانە کات، ~ ing out his chest with pride پۆز لێ ئەدات

۲. ینفخ، ینفث: ینفخ صدره کبریا

خووی بەزل ئەگرێ، کەش و فش ئەکات، سنگ ~ ed up دەرئە پەرێنی

متکبر، متفخ کبریا

puffy *adj* (-ier, -iest)

هەناسە کورت، هەقاوساو،

ئاوساو

قصير النفس، متورم، متنفخ

puffin /pʌfɪn/ *n* [C]

پەلن: جوړتیکە لەبەلندە کانی

ئوقیانوسی ئەتلەسی بەدەنوکە گەورە کە ی جیا دە کرێتەو

البفن: طائر من طيور المحيط الاطلسي الشمالي يتميز، بتقارنه الضخم

pugnacious /pʌɡneɪʃəs/ *adj*

شەڕانی، شەرکەر،

سەرۆت، زروەك، در، گورڤڤ، مقهرس

مشاكس، مولع بالشجار

pugnacity /pʌɡnæsi/ *n* [U]

شەرکردن، گورڤ

مشاكسة، ولع بالصمام والعراك

pull /pu:/ *vi*, *vt*

۱. (پێچه وانه ی push) راپێه کێشی،

توندی ئەکا، هەلی ئەکەنی

۱. (نقیض push) یجذب، یشد، یقلع

~ up a weed هەلە کێشی: گیای زیان بەخش
هەلە کەنی، بزار ئەکا

یقلع: یقلع عشب ضارة

~ a tooth out دان ئە کێشی
یقلع سنا

~ sb / sth about ۲. (لە گەل ~ adv) ئە پێچینی وە ئەیا،
بە سەختی مامەڵە ی لە گەل ئەکا

۲. (مع ~ adv) یجهره هنا و هناك، یعامله بخشونة

~ sth down وێرانی ئەکات، ئە پێچینی، دەر فینت
یخبطه، یهدمه

~ (sb) down (نەخۆشی) لاوازی دەکا: ماندوی دەکا،
داپێهە پێچینی

(المرض) یخطفه، ینهکه، یهدمه

~ sth off سەر ئەکوی ئە پە پێهاتی مە بە سە کە پێدا
(مجاز) ینجع فی تحقیق غرضه

~ round (نەخۆشە کە) چاک ئە بێتەو
(المرض) یسترد صحته

~ in (شانو گەریه کە) سەرنجی (جەماوەر) راپێه کێشی
(السرحة) یجتذب (الجمهور)

~ in / over دەو سێتی بە / ئوتومبیلە کە ی لە کەناری
رێگە کە رادەو سێتی

یتوقف ب / یوقف عربته فی جانب الطريق

~ sb round پارمە تی (نەخۆشیک) ئەدا بو چاکبوونەو ی
یساعد (مریضا) علی الشفاء

~ through بە بێ وە ی لە کو سێک (نەخۆشی) دەر باز
ئە پێی

یخرج من محنة (مرض) بسلام

~ oneself together دان بە خویدا ئە گرێت
(هەلچوونی)، هێمن دە بێتەو

یسطر علی نفسه (أنفعله)، یسترد رباطه جاشه

~ up دەو سێتی، (ئوتومبیلە کە ی) رادە گرێ
یقف، یوقف (سبارة مثلاً)

~ sth / sb up ئە پو سێتی (لە پو سێتن)
یوقفه (عن السیر)

~ a face ۳. (لە گەل ~ nouns) دەمو چاوی کرژو مۆن
دەکات

۳. (مع ~ nouns) یعیس، ییدو علیه الکدر

~ one's weight بە کاری هەل دەستی، دە پێخە ئە تێنیت،

پلوی پلته کهنی	
یقوم بقطعه من العمل، یخده، یضحه علیه	
۱. راکشان، دامالین، هیزی راکشان □ n [C,U]	
۱. جر، سحب، إنتراع، قوه الجر أو السحب	
۲. زهمیک له خوار دنه وه ۳. دهسه لات a ~ at the bottle	
۲. یأخذ جرعة من شراب ۳. (ل. د) نفوذ	
پلوزی خوری: یی قوپچه pullover /pəʊləvə(r)/ n [C]	
له سه ره وه له به رده کری	
بلوفر صوفی: کترة صوفیة تلبس من الرأس	
جوجک، مریشکی پچوک pullet /pəˈlɪt/ n [C]	
فرخه او دجاجة صغيرة	
خلوکه بو به رزگردنه وی شتی pulley /ˈpʊli/ n [C]	
قورس، قورس به رزگردنه وه، خلوکه خلینکه، دارتوون، چه رخ	
بکرة، جرارة	
۱. له به، کاکل، توو ۲. دوشاو، pulp /pʌlp/ n [C,U]	
هه ویر، گیراوه، هه ویری (کاغذ)	
۱. لب، لباب الثمرة ۲. معجون، عجينة (الورق مثلا)	
ده گوپی، دهینه کاکل، کاکله ده ردینی □ vi, vi	
یحول / یتحول إلى لب، یترع أو یستخرج اللب (من السار مثلا)	
به رزهک، شونی وهسانی مهلا pulpit /ˈpʊlpɪt/ n [C]	
منبر الوعظ	
۱. لیدان، لی ده دات، پرته ۲. چرکه، pulse /pʌls/ n [C]	
داخو ریان لیدانیکی به دوا یه کی ریگ ویگ	
۱. نبض، خف ۲. دقة، خبطة متكررة بانتظام	
پرته نه کات، دله کوئی نه کا □ vi	
نبض، یخف	
کرزو خاو نه یته وه pulsate /pʌl'set/ vi, vi	
به ریگ ویگی، هه نه قوئی	
نبض و یبسط بانتظام، یخف	
۱. ده بهاریت، دهی به pulverize /pʌlvaɪz/ vi, vi	
هپاره، به ته وای ویرانی نه کا ۲. ورد دهین، دهینه پوره	
۱. یسحق، یطحن، یدمر کلیه ۲. یسحق، یتحول إلى مسحوق	
بوما، کوجهر، شیر ی نه مه ریگی puma /ˈpjuːmə/ n	
بوما، کوجر، أسد امريکي	
بوکی یه که دوا یه کی pummel /ˈpʌml/ vi (- -)	
لی ده دات	

یلکم مرات متوالیه	
۱ pump /pʌmp/ n [C]	ترومپا، په مپ، هه لمزه
مضخة (طلبة) متفاخ	
□ vi, vi	ده پیری پالدهنی (ناو) فووی تی نه کا (تایه)
یضخ (الماء مثلا)، ینفخ (إطارا)	
~ in formation out of sb	زانیاری لی وه رده گریت
(مجاز) یبعله یخرج ما فی جعبته من معلومات	
۲ pump /pʌmp/ n [C]	سوکه پیلاوی سه ما کردن
حذاء خفيف للرخص	
pumpkin /ˈpʌmpkɪn/ n	کوله که، کولند
یقطین، قرع	
pun /pʌn/ n [C]	په گه زدووی، ترانه پاه یقان، یاری
به وشه کردن	
جناس، تلاعب باللفظ	
□ vi (-nn-)	یاری به وشه نه کات
یجانس، یلاعب بالانفاذ	
۱ punch /pʌnt/ vi	سته کوئی لی نه دات
یلکم، یضرب بقبضة اليد	
□ n [C]	سته کوئی
لکمه، ضربة بقبضة اليد	
۲ punch /pʌnt/ n [C]	کونکهره، کاغذ کونکهره
خرامة، متعب لتخريم الاوراق	
□ vi	کونی ده کات
یخرم، ینقب	
~ tickets / holes in a card	
۳ punch /pʌnt/ n	به نچ: جوړیکه له مهی
البش، شراب مسکر	
punctilious /ˈpʌŋktɪliəs/ adj	وور دین، نه رکیاز،
هوورکار	
في اللغة الرسمية (مدقق أو متمسك بالرسایات)	
punctiliously adv	پاه ند به ره سمیات، ب نه رک بازی،
نه رکیازی، پاه ند به شتی یاسایه وه	
متسکا بالرسایات	
punctual /ˈpʌŋktʃuəl/ adj	په لپن راست / لانه داو،
له کاتی خویدا	
مراع للمواعيد	
punctually adv	له کاتی دیاریکراو، به زووی
في الموعد المحدد	

punctuality /ˌpʌŋktɪˈʊələti/ *n* [U] پەئىن راست
دقت أو محافظة على المواعيد

punctuate /ˌpʌŋktʊeɪt/ *vt* ۱. ژمارەى لەسەردا
ئەنئەت، خال پەندى ئەكات، وەك خال فاريزە
۱. یرقم، یضع علامات الترقيم (کانتقطة و الفاصلة)

۲. دووہات دکت
a speech ~ d with cheers
۲. یقاطع مرارا

punctuation /ˌpʌŋktʊeɪʃn/ *n* [U] خال ریز، خال
پەندى (سەر و پور کردن)
الترقيم، وضع علامات الترقيم

puncture /ˌpʌŋktʃə(r)/ *n* [C] کون، دران
(لەتایە پەکی لاستیک)، کون، پەنچەرە
ثقب، خرق (فی إطار مطاطي)

کون دەکات، ئەبیریت، کون دبت
□ *vt, vi* یثقب، یخرق، یثقب

pundit /ˈpʌndɪt/ *n* [C] زانا، سەیدا، ھندو زان
عالم، علامة، متضلع في علم ما

pungent /ˈpʌndʒənt/ *adj* (پون و تام) تیز، توژ، زمان
گەز، توون، توانجی، تیز
(الرائحة، الطعم) حاد، لاذع (النقد) لاذع، قارس

punish /ˈpʌnɪʃ/ *vt* ۱. سزای ئەدات، سزا دکت
۲. بەرەقی مامەلەى ئەکات، ئازاری ئەدا، بۆکسی لى ئەدات
۱. یعاقب ۲. یعامل بخشونة، یؤذی یکیل لە الکلمات

punishable *adj* سزا ھەلگر، سزا بار
عرضة أو مستحق للعقاب

punishment /ˈpʌnɪʃmənt/ *n* سزا، سزا دان، ئەمى
عقوبة، معاقبة، جزاء

punitive /ˈpjuːnɪtɪv/ *adj* ئەمەبەى کردن
تأديبي، عقابي

~ measure / attack ھێرشى ئەمى کردن، بەدووادا
چوون

إجراء / هجوم تأديبي

punt /pʌnt/ *n* [C] پنت: بەلەمیکى تەختە، بە سەول
ئەروا ئەچتە بنکی

البنت: قارب مطح القاع يدفع بجذاف يضرب به قاع النهر

۱. سوارى بەلەمى بچووک ئەیت، ئەییا
□ *vt, vi* بەرپو ۲. قومارنەکا، گرەو کەر

۱. یرکب بنطا، یسیرە ۲. یقاصر، یراهن

punter *n* [C] قومارچی، گرەو کەر
مقامر، مراهن

puny /ˈpjuːni/ *adj* (-ier, -iest) لاواز، سیخن، ھور
نحیل، او ھزیل

pup /pʌp/ *n* [C] توله، تیلە، توتک گچک، (شيوگی)
بچووک کراو لە گەل وشەى (puppy)
جرو صغیر (صیغه مصغرة من كلمة puppy)

pupa /ˈpjuːpə/ *n* (pl ~ s, ~ e) پاکیزە، قوزاخە،
پەپولە پەک لەناو قوزاخەدا یە تا دەبێتە پەپولە پەکی تەواو
خادرة، عذراء: فراشة في دور الانتقال من يرقة إلى حشرة
کاملة

pupil /ˈpjuːpl/ *n* قوتایی، خویندکار (بەراورد پکە
student)
تلمیذ (قارن student)

pupil /ˈpjuːpl/ *n* [C] ییلبیلەى چاو، رەشا چالان
إنسان العين، البؤبؤ

puppet /ˈpʌpɪt/ *n* [C] بووکە شووشە، لەیزتوک، بوکە
دمية، عروسة، دمىة متحركة
شانۆگەرى لە یزتوکان
a ~ show

عرض (في مسرح) عرائس
يارى بە دەست خەلکەو، یارى
a ~ government
پێدەکەن

(مجاز) العربیە فی ید الاخرین:

puppy /ˈpʌpi/ *n* ۱. توتکە سەگی بچووک، توله،
جەوورک، کوڤک ۲. لاوینکی لە خۆ باى
۱. جرو، کلب صغیر ۲. شاب مغرور

purchase /ˈpɜːtʃəs/ *vt* دەکڕیت
یشتري
□ *n* [C,U] ۱. کڕین ۲. کڕیار ۳. گرتن: دەست
بەسەر اگرتن

۱. شرا ۲. المشتري ۳. مسكة أو قبضة ثابتة

purdah /ˈpɜːdə/ *n* [U] پەردە، ژن داپوشەر، بالاپوش
البردة: ستار یحجب النساء عن الرجال

داپوشراو، ژنى بالا پووش
in ~
فی العجاب، (إمرأة) محجبة

pure /pjʊə(r)/ *adj* ۱. پەتى
۱. صرف، تقي

۲. پاقتز، پەتى، پاک و خاوینی
~ in body and mind

۳. (دهنگ) پوون ۴. ته‌واو، پروپوچ، توربه‌هات
 ۲. طاهر، نقي ۳. (الصوت) جلي، واضح ۴. تام، محض
 ~ nonsense ووته‌ی پروپوچ
 محض هراء
 ~ accident رېکه وټيکي ته‌واو ۵. ليکولینه‌وه په‌کي
 بې‌خه‌وش
 مصادفة محضة ۵. بحث صرف:
 ~ mathematics بيرکاری ته‌واو، ته‌واوکاري
 الرياضيات البحتة
 ~ science زانباري ته‌واو، بيردوژ
 علوم بحتة (نظرية)
 purely /pjuəli/ adv به‌پاکي، خاويښي، ب‌ېژيني،
 ته‌واوی، کتوپړي
 بې‌قاوة، بې‌غفاء، تماما، کليّة، مجرد (صدفة)، فقط
 pureness n [U] پاک و خاويښي، پاکيتي، بې‌تاواني
 نقاء، صفاء، طهارة، براءة
 purgative /pɜːgətiʋ/ n [C] په‌وانکهر، (دهرمانی)
 په‌وانی، پاک‌زکهری
 (دواء) مهمل، علاج للأسهال
 purgatory /pɜːgətri/ n (pl -ries) سزای کاتي،
 پاک‌زگاه، شوني پاک‌کردنه‌وه‌ی دهروني پياوچاکان پاش
 مردنيان (له‌ثاني ديان)
 حالة عذاب مؤقت، المطهر، مکان تطهير فيه نفوس الابرار بعد
 الموت (في التصراية)
 purge /pɜːdʒ/ v ۱. دهرووني مردووی بې‌پاک
 ده‌که‌نه‌وه (لای نسرانيه‌کان) ۲. توشي زگ چوون له‌بې،
 په‌وان ته‌کا
 ۱. يطهر (النفس أو الجسد) ۲. يسهل البطن
 [C] n پاک کردن، پاک‌ز کردن، دهرمانی په‌وانی
 تطهير، تنظيف، (دواء) مهمل
 1 purify /pjuəˈfaɪ/ v پاک ده‌کا‌نه‌وه، پاک‌ز ته‌کا، پاک
 دکت بژين دکت
 يطهر، ينقي، يصفی
 purification /pjuəˈnɪfɪkeɪʃn/ n [U] پاک‌کردنه‌وه،
 بژين کرن، پاک‌ز کرن، پالين، پالوتن
 تنقية، تطهير، تصفية
 2 purist n [C] پاک خواز، سوره‌لمسه‌ر پاکي زمانو
 شیوازه‌کان

- صفاتي: حريص على صفاء اللغة والاسلوب
 ۱. پورتاني، پاک‌په‌تي، پاک‌سازي puritan /pjuəˈtɪn/ n
 ۱. البيوريتاني، التطهري
 له‌ندامي ده‌سته‌ی پورتستاني (له‌سده‌کانی ۱۶ و ۱۷ ~ P
 ۱۷ دا) داوای ناسانی په‌پړه‌وکردنی دینی ده‌کرد ۲. پابه‌نده‌به،
 پاک‌سازي زیاده‌پړوي له‌دیني
 عضو في طائفة بروتستانتية (في القرنين ۱۶ و ۱۷) نادات
 بتبسيط الطقوس الدينية ۲. مترن، مبالغ في التمسك بأهداب
 الدين
 پورتاني دا، بيوريتاني، پاک‌سازي □ adj
 بيوريتاني، تطهري، مترن
 پرتانيکال /pjuəˈtɪnɪkəl/ adj به‌تنگه‌وه‌بوو،
 زورپره‌ق، پاک‌داری
 مترن، شديد التصلب
 purloin /pɜːˈloɪn/ v ده‌دزیت
 یرق، یختل
 purple /pɜːpl/ n [U] موز، په‌نگی نره‌خوانی
 لون أرجواني
 پوشاکي نره‌خوانی که کارديتالي رومانی نه‌ی ~ the
 پوشیت
 الثياب الأرجوانية التي يرتديها الامبراطور الروماني أو
 الكاردينال
 ۱. به‌که‌نک دیت، وانا نه‌دات، purport /pɜːpɔːt/ v
 مه‌به‌ست نه‌گه‌په‌تي، ناماوه‌ی نه‌وه نه‌کا ۲. واده‌لن که نه‌وه،
 وای تیده‌گه‌په‌ت که، دییزت، دیاردکت
 ۱. یغید، یغنی، یرمی إلى ۲. یدعی انه، یفهم منه
 ۱. مه‌به‌ست، نیاز، نامانج، فارمانج purpose /pɜːpəʊ/ n
 مه‌ره‌م، داخواز ۲. نامانج، مه‌به‌ست (له‌کردنی شتیک) ۳.
 داخواز، وره، خوږاگری
 ۱. قصد، غرض، غایة ۲. الهدف، الغاية (من عمل شيء)
 ۳. تصميم، عزم، ارادة
 ۱. کم توانا، دوو دل weak of ~
 ضعیف الإرادة، متردد
 به‌مه‌به‌ست، ژقه‌ستی on ~
 عن قصد، عمدا
 ۱. بې‌سوود، په‌خوږایی، هه‌روا to little / no ~
 عیثا، بلا فائدة
 له‌جني خویدا، په‌رېک وټيکي باشه، to the ~

مه‌به‌ست دڤڤته‌دی	
<i>serve one's ~</i>	
فڤي محله، باحکام، فڤي بالفرض	
□ <i>vt</i>	مه‌به‌سته‌تی، به‌ته‌مایه، ده‌په‌وی
	بقتصد، بنوی، بقتزم
purposeful <i>adj</i>	فامانجدار، به‌مه‌به‌ست
	هادف، ذو‌مفزی
purposefully <i>adv</i>	به‌ته‌نقه‌سی، فامانجی
	عن قصد، عمدا
purposeless <i>adj</i>	بڤي فامانج و بڤي مانا
	بلا‌هدف او معنی
putt /pə:ʔ(r)/ <i>vi</i>	(پشپله) مرخه مرخ ته‌کا (له خوشیا)
	(الطقة) تفرخر، تفرق (مسرورة)
□ <i>n</i> [C]	خرخر، مرخه مرخ
	خرخرة، قرقره
1 purse /pə:s/ <i>n</i>	جزدانی پاره، توره‌ک‌ی پاره‌ی
	ورده ۲. خه‌لاتی بان پاداشتی پاره‌ی
	محفظه‌ للقرود، کيس الدراهم ۲. جائزة او مكافاة مالية
□ <i>vt</i>	هه‌لی ته‌فرچینی، چرچ و لوچی ته‌کا، دگرنوینت
	بغضن، یزم
<i>He ~ d his lips</i>	لج هه‌لته فرچینی، (له‌رقا) لیو ته‌کروزی
	زم شفته (امضا)
purser /pə:sə(r)/ <i>n</i> [C]	ته‌فسری ژمیریاری،
	ژمیریاری که‌شتی
	ضابط‌ الحساب، صراف‌ السینة
pursuance /pə'sju:əns/ <i>n</i>	به‌دواداچوون
	متابعة
<i>in ~ of</i>	به‌رده‌وام بوون
	مواصلة
pursue /pə'sju:/ <i>vt</i>	شوین ده‌که‌وی، دوا‌ی ده‌که‌وی،
	پوی ده‌که‌وی
	بطارد، یلاق، بقتب
<i>~ a robber</i>	۱. به‌دواپدا ته‌که‌بری / دزیک‌ راو ته‌نی
	۱. بقتب / بطارد لصا
<i>~ one's studies after leaving school</i>	۲. به‌رده‌وام
	ته‌بی له‌ خویندن دوا‌ی جه‌نشتی قوتا‌په‌خانه
	۲. بتابع، یواصل دراسته بعد ترکه‌ للمدرسة
<i>~ pleasure</i>	۳. بڤي هه‌لده‌سی، له‌ناخی (خوشیدا‌په)

۳. یارس، بته‌له‌ فڤي (المذات)	
pursuer <i>n</i> [C]	به‌دواداچوون، راوانان، دواکه‌وته،
	خوازه‌که‌ر
	المطاردة، التابع
pursuit /pə'sju:t/ <i>n</i> [C,U]	۱. به‌دواداچوون، شوین
	که‌وتن، دېکه‌تن
	۱. مطاردة، ملاقة
<i>in ~ of rabbits engaged</i>	شوین که‌وتن به‌ دوا‌ی
	که‌روپشک
	مطارا الارانب
<i>in literary ~ s</i>	۲. تاره‌زووی په‌سهند، سه‌رقالی کاری
	ویژه‌ی به
	۲. هرایه‌ مضطه: مشغل باهتماماته الادبية
purvey /pə'vei/ <i>v₁ vi</i>	نازووقه ده‌داتی، نازووقه دکت
	یعون، یزود بالوون
<i>a firm ~ ing meat for the Navy</i>	پروژه‌په‌ک که
	گوشت به‌ری بوهیزی ده‌ریا
	شرکه تزود (القوات) البحرية باللحوم
pus /pas/ <i>n</i> [U]	جهراسحت، زوخاو، کیم، زربچک
	قیح، صدید
push /puʃ/ <i>v₁ vi</i>	۱. پالی پیوه‌پنه‌نی، (پنجه‌واته‌ی
	(pull) بالددت، به‌ زه‌بر ته‌بجوینتی، په‌ستانی ته‌خاته‌ سه‌ر
	۱. (نقیض (pull) بدفع، به‌رک بالاضط، بضط علی
<i>~ on / along / forward</i>	۲. به‌رده‌وام ته‌بی له
	(کاره‌که‌ی، که‌شته‌که‌ی)
	۲. بتابع، یواصل (همله، رحله).
<i>be ~ ed for (time)</i>	زه‌حمت ته‌بینی له‌ دا‌یین کردنی
	پیویشتی له (کات) ۳. پال به‌که‌سیکه‌وه‌ته‌نی، کاریک‌ پکات
	تاره‌واج بدات به‌که‌ل و په‌له‌کانی
	بعد صعوبة في الحصول علی ما‌یحتاج من (الوقت) ۳. (مجاز)
	بحث علی، بستمث، بدفع (شخصا لعل شیء)، یصل جاهدًا
	لترویج بضاته
<i>be ~ ing sixty</i>	چوه‌ته‌ ته‌معنی شه‌سته‌کانه‌وه
	(ل. د) پنازه‌ الستین
<i>~ off</i>	دچیت، ده‌رکه‌فت، ته‌روابه‌ری خویه‌وه
	(ل. د) بصراف، بضي‌ی‌الی حال سبيله
□ <i>n</i> [C,U]	۱. پانان، په‌ستان، ته‌رکی گران ۲. کاری
	شالویردن، هیرشی کرد (جه‌نگ)

۱. دفع، ضط، جهد عنيف ۲. عمل هجومي (في الحرب)
 get the ~ له نيشه كهي دونه كړی
 فصل من وظيفته
 give sb the ~ له كار دونه كړی ۳. ريگادانان يو پړینی
 ريگاكهي يان پوگه پشتن په نامانجی
 (ل. د) فصل من العمل ۳. تصميم على شق طريقه أو تحقيق
 مآربه
 at a ~ ۴. له كاتي ناچاريدا، گهړنيوېستی كرد
 ۴. عند الاضطرار، إذا لزم الامر
puta(y) /pus(1)/ n [C] پشله ی پچووك
 هرة، هريرة، قطيطة
put /put/ vi, vt ۱. داپدهنی
 ۱. يضع
 ۲. بيزاری نه كات، دووډلی نه كات be much ~ about
 ۲. (مع adv) يزج، يلق
 ~ (an idea) across رازيان نه كات. قاپليان نه كات
 له سر قبول كردنی يروپا
 (ل. د) يقنعم بالموافقة على (الفكرة) أو قبلها
 ~ sth away نه پخاته وه جی خوی، دهست پي وه
 نه گری بو كاتی پيوست
 يعده إلى مكانه، يقصد لوقت الحاجة
 ~ back زه مېله كي (كانزيره كه) ده گپړته وه دواوه،
 دواي ده خات، ته گهړه ی تنی ده خات
 يعيد (عقارب الساعة) إلى الوراء، يؤخر (الساعة)، يعوق،
 يعرقل
 ~ by بو پاشه پوړو پاشه كهوت نه كات
 يدخر للمستقبل
 ~ down ده نوو سيټ، كپ ده كات، به زه پر / هيز
 سهركوتي ده كات
 يسجل، يدون، يكتب، يقع (التردد) بالوقت
 ~ one's foot down دان به خويډانه گری / سووره
 يصر / يصمم
 ~ sb down as وای دانه نی
 يخبیره
 ~ forth هموو توانای خوی نه خات كار
 ييدل (قصاری جهد)
 ~ forward بيروكهي يا بيردوژنك نه خات پروو
 يقدم أو يعرض (نظرية أو فكرة)

(داوا) پشكهش نه كا، (كات) به سر نه بات، ~ in
 (سروانامه) پشكهشي ده كات، به (كهشي) نه چينه
 به نده وه كه وه، دهست هينانی كار پشه
 يقدم (طلبا)، يقضي (وقتا)، يسلم، يتقدم ب (وثيقة)، (السفينة)
 تدخل الميناء، ترسو
 ههولئ پياگه پشتنی ده دا (كار) ~ in for (a position)
 يقدم للاتحاق ب (وظيفة)
 ده چيت يو ~ in an appearance (at a meeting)
 (كويونونه وه)
 يذهب إلى (الاجتماع)
 ~ money on گرو به پاره نه كا له سر
 براهن بالنقرد على
 ~ off دواي ده خات (كاريك)
 يوځل، يرجي (عمل شيء)
 ~ sb off لئى دوور نه كه وپته وه، خوی نادا به دهسته وه
 يتجنبه، يتصلص منه
 ~ sb off his game ناتوانی یاری بکات به ريگه يه كهي
 خوی
 لا يمكنه من اللعب بطريقته المفضلة
 ~ sb off his food خواردنی لئى نه بيزری
 ينفره من طعامه
 وانشان نه دا، خوی لئى نه گوري (ميلي كاتزمير) ~ on
 پشني نه خا، نه پخاته كار، خيرایى زياد نه كا، گره وى
 له سه نه كا
 يتظاهر، يصنع، يقدم (عقارب الساعة)، يضع قيد الاستعمال،
 يزيد السرعة، يراهن على
 ناگر نه كوژيښته وه (كهشي) دوور نه كه وپته وه له ~ out
 كه نار
 يظني، (التار)، (السفن) تبحر مبتعدة عن الشاطئ
 (كار) جی به جی نه كا، به سر ~ sth through
 كه و تويي نه نه جامي ده دات، به ته له فون نه پگه به نی
 به ولا به نه ی كه داواي كردوه
 (الصل) ينجزه، يؤديه بنجاح، يصله هاتياً بالجهة التي يطلبها
 (دهستی) به رز نه كاته وه، (نویز) نه كات، كه ل و ~ up
 بدل دانه نی بو فروشتن نه پخاته صندوقه وه، له قوتووی
 نه نی دانه به زی (له موتيل) نه پالپوری (پوهه لېژاردن)
 يرفع (يديه مثلا)، يرفع (الصلاة)، يعرض (السلع) للبيع، يعيي،
 (في صناديق)، يعلب، ينزل: يقدم الطعام و المبيت ل، ينزل (في)

~ up a fight	فندق (للاتخابات) بهرگري نشان نه دا
~ sb up to sth	بيدي مقاومت حه وانه وې بۇ دايين نه کات، ناگاداري
~ up with	نه کا له کاري، قيري نه کا يحيطه علماء، يطلعہ عليه
~ an end to	خوي رانه گري، نارام نه گري يتحمل، يصبر على
be hard ~ to it	۳. (له دهسته وازه کانداز) سنووري بۇ دالنه نې
~ to death	۳. (في المصطلحات): يضع حدال نه که وېته نه گانه وه
~ sb in mind of	يکون او يقع في مازق ده کوژريت، له سينداره نه دري
~ sb in the wrong	يقتل، يعدم بيري نه خاتوه که نه و هله په
~ sth in hand	يشعر انه مخطي.
I ~ the matter clearly to them	دهست به جي به جي کردن نه کات يشرح في القيام به، يبدأ بتنفيذ
putrefaction /pju:tri'fækʃn/ n [U]	۴. دهست پې نه کا، بيري نه که وېته وه، به وشه دهري ده بري، پوني نه کاتوه
پيس بوون	۴. يشرح، يذکر، يعبر بالکلمات، يوضح
تغن، فساد، تنن	بۇگه نبوون،
پيس نه بې،	پيس بوون
بۇگه نه کا، گه نې دېت	تغن، فساد، تنن
يتغن، يتن، يفسد (الطعام)	پيس نه بې،
بۇگه نه گېن، رزين پيس بوو	بۇگه نه کا، گه نې دېت
متغن، فاسد، متفسخ، تنن	يتغن، يتن، يفسد (الطعام)
ماسي بۇگه ن	بۇگه نه گېن، رزين پيس بوو
سک نه تن	متغن، فاسد، متفسخ، تنن
هه ويري جيگير کردن شوشه	ماسي بۇگه ن
له چوارچينه دا	سک نه تن
معجون لتبيت الزجاج في اطاره	هه ويري جيگير کردن شوشه

□ vt, vi	شوشه که نه چه سينې به هه وير
puzzle /pʌzl/ n	يشت (الزجاج) بالسجون
۱. قه وسهل، مه ته لؤک، مامک	۱. لغز، أحجية، معضلة
crossword ~	۲. باري په ک يا کيشه په ک که چاره سهر
کردني به شاره زايي و زيره کی ينت، نه نې وشه ي به کترېر	۲. لغز أو مشكلة يحتاج حلها إلى مهارة: لغز الكلمات المتقاطعة
شاش دکت شهرزه دکت، شهرزه نه بې، سه رسام	شاش دکت شهرزه دکت، شهرزه نه بې، سه رسام
نه بې	نه بې
يحر، يريک	يحر، يريک
~ over a problem	بير له چاره سهری کيشه که
نه کاتوه، قه نېع هزارا گرفتاري په کی دکت	نه کاتوه، قه نېع هزارا گرفتاري په کی دکت
يفکر، مليا في حل معضلة	يفکر، مليا في حل معضلة
~ sth out	۲. هه وولي چاره سهری کيشه که نه کات
دواي بيرو کر دنه وه زور، تير هزارا پرسه کی دکت (بو چاره	دواي بيرو کر دنه وه زور، تير هزارا پرسه کی دکت (بو چاره
سهری يې، يې پرسه کی	سهری يې، يې پرسه کی
۲. (يعاول ان) يتوصل إلى حل المعضلة بعد تفكير شديد	۲. (يعاول ان) يتوصل إلى حل المعضلة بعد تفكير شديد
pygmy, pigmy /'piɡmi/ n (pl -mies)	کورت هېته،
گوله که، ريوه له، پروپوچ	گوله که، ريوه له، پروپوچ
قزم (ننچه)، صغير، تافه	قزم (ننچه)، صغير، تافه
pyjamas /pa'dʒa:məz/ n	بيجامه، جلی نوسن
منامة، بيجاما	منامة، بيجاما
pyjama tops / bottoms	چاکه ت، شهروالي بيجامه
ستره / سروال البجاما	ستره / سروال البجاما
pylon /'paɪlən/ n	بورجي ته لی کاره با، برج تيلين
کهرين	کهرين
برج الاسلاك الكهربائية	برج الاسلاك الكهربائية
pyramid /'paɪrəmid/ n	په يکه ر، نه هرام، قوچه ک،
ههره م	ههره م
شکل هرمي، هرم، هرم من أهرام مصر	شکل هرمي، هرم، هرم من أهرام مصر
pyre /paɪə(r)/ n	کومه له داريلک به شيوه قوچه ک
بو (سوفا نه رمي)	بو (سوفا نه رمي)
محرقه، کومه من الخطب لاحراق جثة ميت	محرقه، کومه من الخطب لاحراق جثة ميت
python /'paɪθn/ n [C]	ماري گه وري ژه هراوي
نيچير هکه ي نه کوژي به نيوه نالان به ده ورياو گوشيني	نيچير هکه ي نه کوژي به نيوه نالان به ده ورياو گوشيني
نعبان کير يقتل فرسته بالاتضاف عليها و عصرها	نعبان کير يقتل فرسته بالاتضاف عليها و عصرها

Q

Q, q /kju:/ (pl q's /kju:z/) **حه‌فدهه‌م پیتی ته‌لفبی یی**
ئینگلیزی

الحرف السابع عشر من الأبجدية الإنكليزية

¹quack /kwæk/ vi (مراوی، مه‌راپی) ته‌فیرینی ده‌نگی
مراوی

(البط) یبجیح، صیاح البط

²quack /kwæk/ n [C] **فروقیل کهر، دروژن، فالجی،**
دروه‌ین سه‌خته‌چی، ده‌ست بر

مدع، دجال، مشعرو (خاصة في الطب)

ده‌رمانیک فال چیان بیفروشن
~ remedies. **أدوية يبيها دجال**

quadrangle /kwɒdræŋɡl/ n [C] **شویه‌یه‌کی**

چوارگوشه، گۆره‌پان یان دوه‌ریکی چوارگوشه په‌رژین
کراو به‌خانوو به‌ره، چوارلایی

شکل رباعي، ساحة أو فناء رباعي الشكل و محاط ببيان

quadrangular /kwɒdræŋɡju:l/ adj **چوارلا،**
چوارگوشه
رباعي

quadrant /kwɒdrənt/ n [C] **۱. چواریه‌کی بازنه یا**
چپوه‌که‌ی، چارنیک ۲. نامیری پیوانی گۆشه له ناسمان و
گه‌ششی ده‌ریایی

۱. ربع دائرة أو محيطها ۲. آلة تستخدم في قياس الزوايا في
الفلك و الملاحة

quadrilateral /kwɒdrɪ'lætərəl/ adj, n **شویه‌ی چوار**
پوو، چارلا، چارین
شکل ذو اربعة اوجه

quadruped /kwɒdrəpəd/ n **چوارپین (ناژهل)**
حیوان من ذوات الأربعة

quadruple /kwɒdrupl/ adj **چوارلا، چارچارکری،**

پروا پین کراو له‌لایه‌ن چوارکه‌س یان چوار پارت
رباعي، مصدق عليه من اربعة اشخاص او احزاب

n [C] **چوار له‌وه‌نده / دوو له‌وه‌نده‌ی ته‌کا**
اربعة اضعاف

vt, vi **چوار جاری ته‌کات**
يضاعف / يتضاعف اربعة مرات

quadruplet /kwɒdruplɪt/ n [C] **یه‌کی**
له‌چوارینه‌کان، یه‌کی له‌وچوار مثاله به‌په‌کجار له‌دایکین،
چارپچوک

أحد توأمة اربعة

quaff /kwɒf/ vt, vi **له‌بغواته‌وه به‌رهمی گه‌وره،**
له‌دخوت

(ل. أ.) یبب، یشرپ بجرعات كبيرة

quagmire /kwæɡmaɪə(r)/ n [C] **زه‌وی پر له‌زولکاو،**
له‌رزه‌ک، چراف، ناقریم
ارض مليئة بالمستنقعات، ارض سيعة

¹quail /kwetl/ vi **هه‌ست به‌ترس ته‌کات، ترس**
ده‌رده‌پری
يشعر بالخوف، يظهر الخوف

²quail /kwetl/ n (pl ~) **سوپسکه**
طائر السمان / السوي

quaint /kweɪnt/ adj (-ier, -est) **سه‌رنجراکیش /**
خوش، دانسقه (له‌به‌ر ته‌وه‌ی دیرینه‌یه)، گیره، تازه
جذاب، طريف (لأته من طراز قديم)

quaintly adv **به‌دانسقه‌یی، ته‌تیکسی، به‌تازه‌یی،**
ته‌ختینه‌یی
بطرافة

quaintness n [U] **خوشی، سه‌رنج راکیش، نازابه‌تی،**
گیره‌یی، سه‌یره‌تی

طرافة، غرابة
quake /kweɪk/ vi (زهوی) دهله ریتوه، دههژت،
 دهله رزت (کس) ههله له رزی له ترسا یا له سهوما
 (الارض) تهتر، تنزل (الشخص) یرتعد، یرتعش (خوفا او
 بردا)

بومه له رزه، شهک، ههژین، له ره، له رزین، □ n [C]

زه مین له رزه

زلزال، هزه أرضیه

Quaker /kweɪkə(r)/ n [C] نه دنام له کۆمهلهی گاوران،
 ههلال (زجفاتا ههلالان)، دۆست، له رزوک
 عضوی جماعه الاصحاب، جماعه مسیحیه

qualification /kwɒlɪfɪkəʃn/ n [C,U] ۱. گونجاو،
 گونجاندن، لیهاتن، زیهاتن، بهره، توانا زیهاتنی پزیشکی،
 بهره ی پزیشکی ۲. دهسته وازه یا راستیهک دیاری ده کربت
 ۱. مۆهل، وصف مۆهلات طیب ۲. عباره او حقیقه تحدید او
 تنید

qualify /kwɒlɪfaɪ/ vt, vi (pt, pp -fied)

۱. نه گونجین، ناماده ی دهکات، مهشق نهکات (بو کاریک
 یان پۆستیک)، ره وادبت
 ۱. یۆهل، یدرب (لعل او وظیفه مثلا)

ئا یا تۆراهینراویت، *Are you ~ ed to teach English?*
 مهشق یی کراویت بۆوتوه وای وانیه ئینگلیزی؟ ۲. دیاری
 نهکات، راده دکت، نه یهسته وازه، په باند نه یی پسی ۳.
 (ریزمان) پاسی دهکات، شاپاندن دکت، شیان دکت
 هل أنت مۆهل لتدریس اللغة الانگلیزیه؟ ۲. یحد، یحد، یقید
 ۳. (النهر) یصف، یعت

ئاوهلئاو پاسی ناو نهکا ۴. وصفی *Adjectives ~ nouns*
 نهکات

تقرم الصفات یعت الأسماء ۴. یصف

کەسیک بەخۆپەرست ناو نهبا ~ sb as selfish

یصف شخصاً بانه انانی

qualitative /kwɒlɪtətɪv/ adj جۆری، جۆن چۆنی،
 جۆره کی

نوعی، کینی

تویژنه وای جۆری نهک بره یی (په پوهندی ~ analysis
 به چۆنیهتی هه به نهک بری)

تحلیل نوعی (مختص بالکیف لا الكم)

۱. جۆریهتی **quality** /kwɒlɪti/ n [C,U] (pl -ties)

(به تاییهتی تازه باش)، چۆنیهتی، روخسار

۱. نوعیه (بخاصه جیده)

material of the best ~ ماده پهک له باشترین جۆر

ماده من اجود الانواع

کوتالی خراپ، هه ماره پۆ ۲. سیفهتی *a poor ~ of cloth*
 باش بۆکس یا شت

قاش من نرع رده ۴. صفة مميزة لشخص او شيء، سمة

One ~ of pine timber is that it can be sawn easily

په کی له تاییه ته مند په کانی داری سنه وهر نه وه په که به ناسانی
 له بریتوه، لهت بکربت ۳. پله په کی کۆمه لا په تی بالا

من الصفات المميزة لخشب الصنوبر انه یسکن نشره بسهولة

۳. (ا. ق.) مکانة اجتماعیه عالیه

qualm /kwa:m/ n [C] گومان یا ترسانشکی، ژانا

وژدانی (په پوهندی به راستی کاریک هه یی)، بۆچونی
 خراپ

۲. ههستیک کانی به دل تیکه له هاتن، نه خاصمه، دل
 خرابوون

۱. شک، ریه (خاصه فیما یعلق بصحة امر ما)، توقع شيء سي.

۲. شعور مؤقت بالفتیان

quandary /kwɒndəri/ n [C] (pl -ries) گومان،

نیگرانه، تهنگافی، حه په سان، په شوکان

حالة الشك / الحيرة / الارتباك

quantitative /kwɒntɪtətɪv/ adj بری، په پوهندی به

پروه هه یه، تایی بری، چهنداتی، چهندی

کمی، مختص بالکم

لیکدانه وای بری، شتهل کردن ~ analysis

تحلیل کمی

۱. بر، هه نپک (قه باره)، **quantity** /kwɒntəti/ n [C,U]

کیش، ژماره، هتد، چهند، تباب، چهندی، هژماری،
 پروه ندهتی

۱. کمی، مقدار (کالجم، الوزن، العدد... الخ)

چۆنیهتی باشتره له چهندیهتی *prefer quality to ~*

۲. پزیک دیاری کراو، پزیک زۆر

یفضل کیف علی الكم ۲. کمی معینه، (غالبا فی صیفة الجمع)

کمی کبیره، مقدار کبیر

شتوومهک به بری زۆر *buy things in ~ large ~ ies*

له کبری

یشتري الأشياء بكمیات کبیره

۳. (كه سېك) نه ناسراو، شت ناتوانی ~ *an unknown*
 ره وشت و چوڼيه تی بزانی
 ۳. شخص / شي. لا يکڼ التېزې سلوکه
 زهوی پيو (نو که سې که مېز نهی بری ~ *surveyor*
 پېداوېستی خانوو دروست کردن نه کات)
 ساح مېان (الذي يقدر كمية مواد البناء اللازمة)
quarantine /kwɑrənti:n/ n [U]
 (ماوه) قهده خهی
 نه ندروستی، داپرېنا پزېشکی
 (فترة الحجر الصحي)
 باری نه ندروستی داپراوه پو ماوهی *in ~ for a week*
 پک هغه، له ژیر چاودېری پزېشکی
 فی الحجر الصحي لمدة اسبوع
 نه پېغاته ژیر چاودېری پزېشکی، دادېرت، □ vi
 جو دادکت
 یضع فی الحجر الصحي
 به هوی گرانه تاوه ~ *d because of yellow fever*
 داپراوه، له ژیر چاودېری پزېشکی دابه
 وضع فی الحجر الصحي بسبب الحمى الصفراء
 ۱. کپشه، شهر، ناکوکی، شهر **quarrel** /kwɒrəl/ n [C]
 کردن، لیکه تن، دوبه ره کی
 ۱. شجار، عراك، نزاع
 ده مه پوله یه تی له گهل *have a ~ with sb over sth*
 که سېک له سر شتیک ۲. هوی ناکوکی / سکا لا کردن
 یتشاجر مع شخص لأمر ما ۲. سبب نزاع / شکوی
 شهرته کا، ده مه پوله کا، سوکه شهر، ده مه قاله (-||-) □ vi
 ده کا
 یتشاجر، یتعارك، یتقد
quarrelsome adj
 همیشه کیواوی، شهرانی، زړه
 شهرکه ر، شهروک، گهلشوک
 دائم الشجار، مولع بالعراك
 ۱ **quarry** /kwɒri/ n [C]
 کانه به رد، که فران
 محجر، مقلع
 به رد نه بری له کانه به رد، به رد هه که کهنی له کانه □ vi
 به رد
 یحتجر، یقلع الحجارة من المقلع
 ۲ **quarry** /kwɒri/ n [C] (pl -ries)
 نیچیر (له ناژله و بالنده)
 صید، فريسة (من الحيوان او الطير)

- quart** /kwɔ:t/ n [C]
 چاره که گالون
 ربع جالون
quarter /kwɔ:tə(r)/ n [C]
 ۱. چاره
 ۱. ۱/۴ ربع
 چاره کی په که می هم *the first ~ of this century*
 سده په ۲۰۰۱-۲۰۲۵. ۲. ساوهی سی مانگی ۳. رانیك
 گوشت، چاره کی سهرپراوه که ۴. شوین، در، په نا، روو،
 بهش، لا، ناوچه
 الربع الاول من هذا القرن ۲. فترة مكونة من ثلاثة شهور ۳. فخذ
 من اللحم، ربع ذبيحة ۴. اتجاه، صوب، جزء، بقعة، منطقة
 پیاوه کان به هه موو لا په کدا ~ *men running from all*
 رانه گهن
 رجال یرکضون من کل صوب
 نه چی پو هه موو *travel in every ~ of the globe*
 شوین نه سهر زهوی ۵. (له وولاته به کگر توه کان)
 پاره که ترخه کی ۲۵ سته (چاره که دولاړیک) ۶. گره که،
 بهشیک له شار
 یسافر الی کل بقاع الأرض ۵. (فی الولايات المتحدة) عملة
 قیمتها ۲۵ ستر (ربع دولار) ۶. حي، جزء من مدينة
 گره کی بازار گانی *the business ~*
 الحي التجاري
 گره کی چینی له *the Chinese ~ of San Francisco*
 سانفرانسیسکو ۷. چاره کی مانگی هغه تی په که م و سی به م
 ۸. په کی پیوانی دانه ویله به په کسانه به هشت پو شلات
 ۹. په کی کیشان په کسانه به ۲۸ رتل ۱۰. به زه یی (پو)
 دوژمنی شکاو)
 الحي الصيني فی سان فرانسيسكو ۷. ربع شهر قمري، المرحلة
 القمرية فی الاسبوع الاول و الثالث ۸. وحدة مكايل للحبوب
 تساوی ۸ پو شلات ۹. وحدة موازين تساوي ۲۸ رطلا ۱۰.
 الرحمة (لعدو مهزوم)
 داواي به زه یی نه کات ۱۱. (له شیوگی ~ *ask for / give*
 کوا) دالده
 یطلب الرأفة / یراف ب ۱۱. (فی صیفة الجمع) مسکن، ماری
 نه پیکانه دالده، له گهل *take up ~ s with a friend*
 هاوېری (به تاییه تی پو سهر یازان) شوپنه وار
 یتخذ مسکنا مع صديق (و تستخدم خاصة لساكن الجنود)
 پو هه موو *All troops to return to ~ s at once*
 هیزه کان نه یی خیرا بگه رپنه موو پو شوپنه کانیا ن

- على جميع القوات أن تعود فوراً إلى الشكات
۱۲. نزيك بهك، نزيك *at close ~ s*
۱۲. متقارب
۱. دابهشی نهکات، نهیکاته چوار بهش چاریک *□ vi*
- دکت ۲. شوین نه دوزیتوه / جی نی حه وانه وه دالده،
- په نادکت، دحه وینیت
۱. یقس / یقطع الی ارباع ۲. یجد مسکنا / مأوی
- quarter-deck** *n* [C] بهشیک له رووی کهشتی تاییهت
- بی به نهفسرهان، پشته دواي یاگمی یی پارچه بهک زگمی یا
- شهری بۆ نهفسرهان
- جزء من سطح السفينة مخصص للضباط
- quarter-final** *n* [C] (له پیشیرکمی وهرزشی) خولی
- پیش کۆتایی، چاریکا دوماهی (پیشیرکی یا تهپکاپن)
- (في المسابقات الرياضية) الدور الذي يسبق قبل النهائي
- quarter master** *n* [C] نهفسهري گمنجهنهکان،
- نهفسهري دهريایی لیسراسوا بهرامبر کهشتی، سهروکی
- دهريایی: پله داره
- ضابط المخازن، ضابط بحار مسؤول عن توجيه السفينة
- چاره که سالیك، سن *quarterly* /'kwɔ:təli/ *adj, adv*
- مانگ جاری روداوی سن مانگ جاری روو بدات
- ربع سنوي، يحدث كل ثلاثة شهور
- گۆقارنی سن مانگ جاری دهريچیت *□ n (pl -lies)*
- مجلة تصدر كل ثلاثة شهور
- quartet** /'kwɔ:'tɛt/ *n* [C] چوارینه، ناوازی موسیقا بۆ
- چوار گۆرانی ییز یا که مانجه ژهن، تپیا چوار مه زیقه قانان،
- ناواز چاردهنگان یان نالاقان
- رباعية، لحن موسيقي لاربعة مغنين او عازفين، رباع من
- المغنين او العازفين
- quartz** /'kwɔ:'ts/ *n* [U] مهروهر، کوارتز، شوشه یی
- کوارتز، بهردهسته، بهرسته
- المرور، الکوارتز، معدن شبه نفیس
- quasi** /'kwetsaɪ/ *prefix* پیشگیریکه به مانای (وه کو، نیو، نیمچه)
- بادئة معناها: شبه، نصف
- a ~ official position* پۆستی نیمچه رهسمی
- منصب شبه رسمي
- quaver** /'kwɛvə(r)/ *vi, vi* ۱. دله رزت، دهه ژت
- (دهنگ)، نهله ریتوه، نهله رژی ۲. بهدهنگی له رزوک گۆرانی

نهانی

۱. (الصوت) بهتر، یرتمش ۲. یغنی بصوت مرتعش، یتهدج
۱. له رزوک، دهنگی له رزوک ۲. دهنگی ناوازی *□ n*
- موسیقا
۱. صوت مرتعش ۲. نغمة موسيقية
- quay** /'ki:/ *n* [C] سه کۆی بهندهر، شوسته ی بهندهر
- رصيف الميناء
- queasy** /'kwɛ:zi/ *adj* (-ier, -iest) ۱. (خواردن) ییزاو
- دل تیکه لهاتن، نهیتنه هو ی قیز کردنهوه دل تیکه له هاتن،
- له فدانای ۲. (گده) ناساخ، تیکچو، زووکاریگر ۳. (کهس)
- زووتوشی رشانوه نهیی، ناسک، زووکاریگر
۱. (الطعام) مقزز، یسب الاستئزاز او الغثيان ۲. (المعدة)
- سریعة التأثر ۳. (الشخص) سریع الإصابة بالفتیان، (مجاز)
- رفیق، سریع التأثر
- queen** /'kwɛ:n/ *n* [C] ۱. شاژن، شاهیانوو ۲. می
- هیلکه کهر
۱. ملکه / زوجة ملك ۲. الأنتی التي تبض
- می ههنگ، میش ههنگین / زه رده واله *~ bee / wasp*
- انثی النحل / الدبور
- queenly** *adj* تاییهته به شاژنهوه، شاژنی، بۆ شاژن
- دهست نهدا
- خاص بالملكة، یلیق ب / یصلح للملكة
- queer** /'kwɛə(r)/ *adj* (-er, -est) ۱. نامۆ، گبره، ناباو
۲. گومانلیکراو نهخوش، له بورانه وه دایه، یی ناگا، گیز
۱. غریب، غیر مالوف ۲. مریب ۳. مترعک، علی رشک الإغواء
- quell** /'kwel/ *vt* کپی نهکاته وه، ته په سهر دکت،
- دهه رشیت، هه دار دکت
- یقمع، یخضع (عصياناً مثلاً)
- quench** /'kwentʃ/ *vt* نه کوژینته وه (ناگر)، تینوینی
- نه شکینی، نه کوژینته وه، (هه لچوون) داینه مرکینی، کپ
- نه کاته وه
- یظنی (النار)، یروی (الطش)، یخمد، یکت (الانفعالات)
- querulous** /'kwɛrələs/ *adj* شکات چی، گازنده کهر
- کثیر الشکری
- query** /'kwɛəri/ *n* [C] (pl -ries) ۱. پرسیار، پرسین
۲. نیشانه ی پرسیار یا گومان یان پرسین
۱. سؤال، تساؤل ۲. علامة الاستفهام او الشك او التساؤل
- vi, vi* پرسیار دهکات

	پسال، پساءل
quest /kwest/ <i>n</i> [C]	پشکتن، پرسپاری، داخواز
	بحث، تنقیب
<i>in ~ of</i>	به دوا دانه ران، لنگه ران
	بحثا عن
question /kwestʃən/ <i>n</i> [C]	۱. پرسپار، پرس ۲. کیشه
	۱. سوال، استفسار ۲. مسأله، قضیه
<i>out of the ~</i>	مه حاله کردنی، نه کردنیار
	محال، مستحیل
<i>It is only a ~ of time</i>	تهنها کیشه په کی کاتی په
	انها فقط مسأله وقت (ای اینها محدث عاجلا او آجلا)
<i>in ~</i>	باهتی لنگه ران / گومان ۳. پرسپار دکت، پرسال
	به رناختنی، گومان
	موضع نقاش / شک
<i>beyond ~</i>	بین گومان، بین شک
	دون شک
<i>call sth in ~</i>	به ربه رانه کانی نه کات، گومانی دهر نه خات
	يعرض، يعبر عن شكه في
☐ <i>vi</i>	۱. پرسپار نه کاله، ده پرسنی، زانیاری دهوی
	۲. گومانی لن نه کات
	۱. پساءل عن، پساءل، پستهم ۲. پرتاب، پشک فی
questionable <i>adj</i>	جینی لپرسینه وه / گومان، جینی
	پرسپار
	موضع تساؤل / شک
'question-mark <i>n</i> [C]	نیشانه ی پرسپار، پرسهک
	علامه استفهام
questionnaire <i>n</i>	رونکاری، راوه رگرتن، لیستی
	پرسپار بو راوه رگرتن
	استیانت، استطلاع رأي
queue /kju:/ <i>n</i> [C]	ریز، ریزیک له خه لک (کپینی شتیک)
	یان بو سوارپوونی شه مه نده لهر
	صف، طابور من الناس (لشراء شيء أو ركوب قطار مثلا)
<i>jump the ~</i>	شتیکی دهست له کهوینی بین له وهی
	چاوه پووانی بکا له ریزدا
	(مجاز) يحصل على شيء دون انتظار الدور
☐ <i>vi</i>	ریزه ده بین، له ریزدا ده وهستی (به زوری له گهل
	~ <i>up</i> ریزد دکت
	یصطف، یقف صفا (غالباً ~ <i>up</i>)

quibble /kwɪbl/ <i>n</i>	پنجو په ناکردن له قسه داره خنه
	(سفک) ره خنه، چف
	مراغة في الحديث
☐ <i>vi</i>	پنجو په ناکه کاله قسه دار، مشت و مر له سهو خالی
	لاوه کی نه کابو راکردن له ناوه پوکی بابه ته که، دخاپینت
	پراغ، پناقش فی نقاط فزعية تهرباً من صلب الموضوع
quick /kwɪk/ <i>adj</i> (-er, -est)	۱. خیرا، له زگین زی، زوو
	۲. چالاک، زیرهک، چاپک، چله ننگ
	۱. سریع ۲. حیري، نشط، مليء بالحياة، ذكي
<i>~ to understand</i>	زوونی نه گا، ووری، زرننگ
	سریع الفهم، الممي
<i>a ~ ear for music</i>	گوئی په کی موسیقا چیر، حهز
	له پیستنی موسیقانه کا
	أذن ذواقة للموسيقى
<i>~ witted</i>	پوناکییری، روشتییری
	سریع البديهة
<i>~ at understanding things</i>	زوو له بابهت تینه گا
	سریع في فهم الأمور
<i>~ to take offence</i>	ده مارگر، توره
	حساس، سريع الغضب
<i>~ tempered</i>	زوو هملچوو، زوو توره نه بین
	سریع الغضب
☐ <i>n</i> [U]	له وهی ده وهی نیتوکی داوه
	اليراق: ما أحاط بالأظافر
<i>cut at the ~</i>	له ناخه وه، نه پیری، پرینداری نه کا
	(مجاز) يجرح في الصميم
☐ <i>adv</i> (-er, -est)	به خیرایی، زوویی، په لهر، زوگا
	(ل. د.) بسرعة
quickly <i>adv</i>	خیرا
	سرعة
quickness <i>n</i> [U]	خیرا، زوگانی، لهر، زوویی، خیرایی
	سرعة
quicken /kwɪkən/ <i>vt, vi</i>	۱. خیرا نه کات، همل
	له قوینی، په له نه کات، دله زینت، له زدکت ۲. زیاتر چالاک
	نه کا، وریای نه کا
	۱. يسرع، يهرول، يجعل ۲. يجعله أكثر حيرة أو نشاطا
quicklime /kwɪklaɪm/ <i>n</i> [U]	قسل، قسلی زیندو،
	نه کوژاوه

quicksand /'kwɪksænd/ n [C]	جيرحي ناوچه‌ی لمینى
	جولاه، خیزدانیرك (منطقه من الرمال المتحركة)
quicksilver /'kwɪksɪlvə(r)/ n [U]	جیوه، جوله الزئبق
quid /kwɪd/ n [C]	جونه پهی ئسترلینى (عامیة) جنبه استرلینى
quiescent /'kwaiə'snsnt/ adj	بى جوله، مت، لهسهرخو، هه‌دارى، متى
	بلا حركه، بلا حراك، سلبى، ساكن، هادئ
quiet /'kwaɪət/ adj (-er, -est)	۱. هینم، بى‌دهنگ، كپ، ئارام، هینم، هه‌دار، متیوون
	۱. هادئ ساكن ده‌ریا / ئیواره ئارام
	بحر / مءا هادئ
<i>keep ~ about sth ~ sth ~</i>	بى دهنگ نه‌بئ لى ۲. دلتیا / خو‌شگوزهران / به‌بئ كیشه / شپرزه
	یکم الامر ۲. مطمئن / مرتاح البال. بلا متاعب / قلق ژیانی به‌ختیا (هینم) ۳. ناسك، لهسهرخو،
<i>a ~ life</i>	جوان حیا هادئ ۳. رقیق، دمئ، ودیع
<i>~ children</i>	مندالە كان هینم و لهسهرخون ۴. رهنك (مات)
	اطفال و دبوعن ۴. (اللون) باهت
☐ n [U]	هینمى، ئارامى، مت، بى‌دهنگ، دلتیا هدوه، سكون، هدوه البال
<i>living in peace and ~</i>	به دلتیا بى نه‌زى بئیش فی امن و سلام
☐ vt, vi	دلتیا نه‌بئ، هینم نه‌بئ به‌دا، بتراج
quietly adv	به‌هینمى، به ئارامى، هئدی به‌دوه
quieten /'kwaɪənt/ vt, vi	هینمى نه‌كا، هینم نه‌بئ، مت دكت، مت دبت
	به‌دئ، به‌دا منالە كان هینم ~ children / fears / suspicions نه‌كاته‌وه له‌ترس، گومان نایه‌لئ

	به‌دئ الأطفال / المغارف / يدراً الشك شاره‌كه خیرا هینم بو‌وهه <i>The city ~ ed down soon</i>
	هدأت المدينة دوا به‌دواى خو‌یشاندانه‌كه <i>after the demonstration</i>
	حالا عقب المظاهرة په‌رى بالنده بو‌نوسین به‌كار نه‌هات quill /kwɪl/ n [C]
	له‌كوئا، ۲. چیلكه، دركى وشكه‌ل ۱. ریشه (من جناح طائر كانت تستخدم قديماً في الكتابة)
	۲. عمود صلب، شوكة صلبة متیل، له‌یفك، لیفه quilt /kwɪlt/ n [C]
	لحاف به‌هئ، دره‌ختی به‌هئ quince /kwɪns/ n [C]
	(شجرة) السفرجل یادی quincenary /'kwɪnsən'tenəri/ n [C]
	تیه‌ریوونى ۵۰۰ سال شه‌هیانه‌یا ۵۰۰ سالی (خاص ب) ذكرى مرور ۵۰۰ عام
	الكینین، ماده‌به‌ك نیف تفته quinine /kwɪ'ni:n/ n [U]
	ماده‌الكینین نمونه‌ئى quintessence /kwɪn'tesns/ n [C]
	گه‌هه‌رى، نا‌باب، پوخته، گه‌وه‌هر، نا‌ونیشان مثال ممتاز، عنوان، جوهر
	نمونه / نا‌ونیشانی به‌وشت <i>the ~ of politeness</i>
	مثال / عنوان التهذيب پارچه‌موسیقيا) بو‌پینچ quintet /kwɪn'tet/ n [C]
	گورانی بیژ پاڻ موسیقازان (مقطوعة موسیقیة ل... خمسة مغنین او عازفین، خماسیة)
	پینجانه (كوته) quintuplet /kwɪntju:plet/ n [C]
	<i>quin</i> په‌كئ له‌پینچ مندالی له‌به‌ك سك بو، (له‌شیوگی كوذا) پینچ مندال به‌جاری له‌دایك بین
	خاصیة (و تختصر <i>quin</i> احد توائم خمسة، (في صيغة الجمع) خمسة توائم
	سهرنج / و ته‌به‌كى ژیرنه / گانه‌بار، quip /kwɪp/ n [C]
	په‌یف پاڻ سهرنجی شه‌هه‌زا، تازه پاڻ ترانه / گانه‌ینه ملاحظة / قول ذكي / ساخر
	quire /'kwɪə(r)/ n [C] به‌سته، به‌ند، ده‌سته‌ی كاغه‌ز، به‌ندا كاغه‌زان ۲۴ لاپه‌ره، روپه‌ل رزمة من أوراق الكتابة من ۲۴ ورقة quirk /kwɜ:k/ n [C] لوول بوون / چه‌مانه‌وه‌به‌كى تیز /

سیفہ تیکنی دیار، نوکتہ، فالاندن، فالاندنا تفسینی، خاپین،
پیشک، جانبازی

إتراء / انطاف حاد، خاصية / صفة مميزة؛ نکتہ

quailing /kwɪzliŋ/ n [C] کہ سبکی هاوکار له گهل
دهسته ی داگیر که رانی ولاته که ی، جاش
شخص متعاون مع سلطات الاحتلال في بلدہ

quilt /kwɪlt/ vt (-tt; pt, pp ~ ted, ~) ۱. بهجی ده هیلن،
کونج ده کات، ده پروات ۲. له کاردنی کاریک ده وه سستی،
ده سته برداری ده ی، هره سستی، بهردایی
۱. پترک، پرحل ۲. يتوقف عن عمل شيء

رزگاری ده ی، له بهردایی، غوی بزگار □ adj be ~ of
له کا له

يتحرر من

quits adj باک له پاک له قهرزدان، پاکبون (دوای کوتایی
متخالصان (بعد تسوية دين مثلا)

be ~ s قهرزدانه وه، ده پندان

quite /kwaɪt/ adv ۱. به ته وای، هموو، پیکه ۲. تا
راده بهک، ککش دورترین راده
۱. تماماً ۲. الى حد ما، الى حد بعيد

ککش تا راده بهک سارد بوو ثم ~ cool this evening
نواره به

جو بارد الى حد ما هذا المساء

He's ~ ascholar به راستی پشکنیار یا توپزه ره وه یه
انه علامه حقا

۳. (بو وه لام) ده ورینی ره زامه نندی ~ so
۳. (في الإجابة) للتعبير عن الموافقة

¹quiver /kwɪvə(r)/ vt, vi ده له رزی، له رز، ده هژت،
دله رزت، دله ریت
پر تش پرتعد، پتر

له لای دره خنه که نه له ریت وه ده leaves ~ ing in the wind
به هوی پاوه

أوراق الشجر تهتز بفعل الريح

in a ~ ing voice به ده نگی له رزوک / پچر پچر
بصوت مرتعش / متهدج

²quiver /kwɪvə(r)/ n [C] جوجه (جانتای تیر هاویژ)،
تیری تیا هله گیری
جعبه (يعمل فيها الرامي أسهمه)

quixotic /kwɪksə'tɪk/ adj قاره مان، له راده به دهر
خه پالییه، ناگرداری

شهم، روماتیککی الی درجه مفرطه، وهمی، غیر عملی

quiz /kwɪz/ vt (-zz-) ۱. پرسپار ده کات، تا قی نه کا نه وه،
نه زمون دکت (له کوتا) گالته ی پین نه کا

۱. پسال، پختر معلومات ۲. (قدیسا) یسخر من

تا قی کردنه وه، زانیاری تا قی کردنه وه □ n [C] (-zz-)
امتحان، اختبار معلومات

quizzical /kwɪzɪkəl/ adj ۱. گالته باز، گیر، پیکه نینی،
ترانه یی ۲. توره ده کات
۱. ساخر، هزلی ۲. یثیر الفیظ

زه رده خه نه ی رق هین a ~ smile
انسانه تثیر الفیظ

quoth /kɒt/ n [C] یاری هلدانی نه لقه (له کانزا /
لاستیک) پوسه رینغ بان سنگ، باز ناها پتنی
حلقة (من المعدن / المطاط) ترمي في بعض الألعاب لتطوق
ورتأ

quorum /kwɔːrəm/ n [C] (pl ~ s) ژماره ی نهو
که سانه ی که پویسته له کوتیونه وه ناماده بن تا یاسایی پیت
عدد الأشخاص الواجب حضورهم في اجتماع كي يصبح قانونياً

quota /kwɒtə/ n بهش / ژماره / پیشک

حصة / عدد / نصيب

quotation /kwɒ'teɪʃən/ n [C,U] قسه ی وه گیراو،
وه رگرتن له که سیکه وه پاپه رتوکیک، گه واهی کردن

به ده سته وازه، وه رگرتن

کلام منقول عن شخص أو کتاب، استشهاد بعبارة، اقتباس
ثم نه نشانه یه ۱. که به ده وری قسه ی وه گیراو da marks ~
دانه نری

هذه العلامة ۲. و توضع حول الكلام المنقول

quote /kwɒt/ vt ۱. قسه ی که سیک پا پراویک
نه گه به نی، لوه رگرتن ۲. گه واهی نه کا، نامازه به زار او به ک
نه کا، شابه تی نه دا، وه ری نه گری، لوه رگرتن ۳. نرخ ی بو
دانه نی، نرخ نه دات، به هاددت کوچه نده

۱. ينقل كلاماً عن شخص أو کتاب ۲. يستشهد بعبارة، يقتبس ۳.
يسمر، يطلي سبرا

quoth /kwɒθ/ vt گوتی، ووتی، نه لی،
(ا. ق) قال

quotient /kwɒ'tɪnt/ n [C] (پیرکاری) کولکه، نه نجامی
دابه شکردنی ژماره یه ک به سهر ژماره یه کی تره، به رکه ت،
به رکه وت، نه نجامی دابه شکردن
(رياضيات) حاصل قسمة رقم على آخر، خارج القسمة

محبب للقباع ٣. رف الامتعة الخفيفة فى المركبات العامة
(كالقارات) ٤. أداة للتغيب كانت تستخدم قديماً ٥. قضيب له
اسنان او تروس يلف حول العجلات

١. سزى بين درى (دهيشينيت) نازاردهدات □ vi
١. يعذب بمد الجسم على هذه الاداة، يؤلم

١. يهيكوشى / خدم نازارى ددهدات ~ ed with grief
يحصره / يؤلمه الحزن

٢. ميشكى ~ one's brains (for an answer etc)
هيك لك نهكات، دانهو بير له وهلام دانهو نهكاتوه
٢. يجهد عقله، يرفق فكره (بحناً عن إجابة)

²rack /ræk/ n (تنهاله)
(نقطه)

١. تيكدهشكى، دهرمى، كاؤل / ويران go to ~ and ruin
دهبى

يتحطم، ينهار، يتهدى الى خراب / دمار

¹racket /rækt/ n [C,U] قيزهقز / دهنگدهنگ

٢. بونهيك بؤ جالاكى كومهلايهتى، خوشى وههرا، يا
جفاكسى ٣. ريگى نارواه بؤدهستكهوتنى پارهوپول /
فروقتل، خاپين، راووپوت، شرهخورى

جلية، ضواء عالية ٢. مناسبة للنشاط الاجتماعى والشرح
والصخب ٣. (ل.د) طريقة غير شريفة لكسب المال / للخداع،
للتصب، الخ

racketeer /ræktə(r)/ n [C] دز، قتلكر، كهفكر
بؤ درالى، مشخور

نصاب، محتال بيتز الاموال

²racket, racquet /rækt/ n [C] ريكتة، ليدانكا
تنس، ليدورى تنس وهو پاريايهتى لهو نهجن
مضرب التنس او الالعاب المشابهة

racy /reɪs/ adj (-ier, -iest) (نوسين، گوتن)، خوش،
چالاك، كهش، زيندوى

(الكاتب، الحديث) حى، مفعم بالحياة، ملى بالحيرة

racily adv بهشويه بهكى چالاك / نهزينه
بشكل حيرى / لاذع

radar /rɛdɑ:(r)/ n [U] دياركر، رادار
الرادار

radiance /reɪdɪəns/ n [U] تيشكدانهوه، شوقدان،
بريسكه، تيريزدارى
اشعاعى، اشراق، تألهاء، بهاء

١. تيشكدهر، تيريزدهر،
روگهش، پرشهنگ ٢. بريقهدار، كهشاهو، خونين گرم،
بوخوش

١. مشع، ساطع ٢. (نظرات شخص، عينا، الخ) براق، لامع،
ملى، بالحب / الفرح

radiantly adv بهشويه بهكى تيشكدهرانه، كهشاهو،
شوقدار

على نحو يشع / مشرق

radiate /reɪdɪeɪt/ vi, vi ١. تيشك نهداتهوه،
تيريزدوت
١. يشع

a stove radiating warmth (گهرمى، رووناكى)
(الحرارة او

radiation /reɪdɪ'eɪʃn/ n [C,U] تيشك دانهوه،
تيريزدان

اشعاع، أشعه

radiator /reɪdɪeɪtə(r)/ n [C] ١. راديتور، تيشكدهر،
ساركر، ناميرى گهرمكهروهو ٢. ناميرى ساردكهروهو
لهفونوميلدا

١. جهاز لاشعاع الحرارة، جهاز للتدفئة ٢. جهاز تبريد فى
السيارة

radical /rædɪkl/ adj ١. بنهپهتى، بنياى، رهدار،
بنجى، بنهمايى
١. جذرى، أساسى، جوهرى

~ reforms چاكسازى بنهپهتى، گورانى بنهپهتى

٢. (له رامياريدا) چاكسازى، گورانكارى بنهپهتى باشتره
إصلاحات جذرية ٢. (فى السياسة) يعبد التغيير الجذرى
برواداران به گورانى بنهپهتى له رامياريدا □ n [C]
من المؤمنين بمبدأ التغيير الجذرى فى السياسة

radically adv بنهپهتيانه
على نحو جذرى

radio /reɪdɪəʊ/ n [C,U] ١. راديو، بين تل، ناخافتنى
بين تل، تيريزى

١. الراديو، اللاسلكى، أذاعة

٢. ناميرى بلاوكردهوه، ناخافتنى بين تل، ~ set

٣. پهپوهندى به راديووه هه به

٢. جهاز المذياع، جهاز استقبال الإرسال اللاسلكى ٣. (نحية)
بالراديو، له علاقة بالراديو

<i>a ~ telescope</i>	تەلېسكۆپى بى تەل
☐ vt, vi	تېلېسكوپ لايىھىسى بە رادىئو ئەپتىرىت يىرسل بالرادىيو
'radiogram <i>n</i> [C]	ئامېرى رادىئو ۋ قەۋانى گۇرۋانى جهاز رادىيو و أسطوانات
radio- /reɪdɪəʊ/ <i>prefix</i>	پەدەندى بە تېشكەۋە ھەپە (بە تايىپەنى بە تېشكى x)
radio- <i>active</i> <i>adj</i>	مادەدى (ۋەك رادىئوم ۋ يۇرانيوم) تېشكەدەر، تېشكدار، تېرېزدار (الواد كالرادىوم واليورانيوم) مشع، إشعاعى
radio- <i>activity</i> <i>n</i> [U]	چالاكى تېشكەندەۋە، تېرېزى نشاط مشع
radio- <i>graphy</i> <i>n</i> [C]	تېشكە ۋىنەكرتن، ۋىنەكرتنا تېرېزى التصوير بأشعة لاسر
radio- <i>isotope</i> <i>n</i> [C]	توخمى تېشكەدەر ئايزوتوپا (ھەلقابا) تېرېزى، ھاۋا تېشكەدەر العنصر المشع من مادة
radio- <i>therapy</i> <i>n</i> [U]	چارەسەركردن بە تېشك، چارەكرنا تېرېزى العلاج بالأشعة
radish /ˈrædɪʃ/ <i>n</i> [C]	تور، تەفر فعل (نبات)
radium /reɪdɪəm/ <i>n</i> [U]	رادىيوم، مادەپەكى تېشكەدەر الرادىيوم، معدن مشع
radius /reɪdɪəs/ <i>n</i> [C] (<i>pl</i> -dii /dɪaɪ/)	۱. نىۋە تېرەفى بازنە ۲. پوۋپەرى بازنە بە نىۋە تېرە ئەپتورېت ۱. نصف قطر (من دائرة) ۲. مساحة دائرية تاسى نصف القطر
raffia /ˈræftə/ <i>n</i> [U]	رافىيە: جۇرە رېشالىكە رېشالى سەلك الرافية: نوع من الالياف
raffle /ˈræfl/ <i>n</i> [C]	فروشتن بە خۇپەختى / بە پىشك بىع باليانىب / بالقرعة بە پىشك، پىشك ئەفروشتى بە پىشك دكت بىع باليانىب

raft /rɔːft/ <i>n</i> [C]	قەياغ، كەلەك، كەلەك، چاككەر، كەرخى چىدكت قارب مصنوع من الواح خشية
rafter /ˈrɑːftə(r)/ <i>n</i> [C]	پارچە تەختەپەك بە بنىچى خواردا كەلەك چاككەر، كەرخى، چىكەر لوح خشى فى سقف مائل
¹rag /ræg/ <i>n</i> [C]	۱. پەرو شىر، پەرو كۇن ۲. (شىۋىكى) كۇ، جلە كۇنە، كەقەك ۱. خرقة ۲. (فى صيغة الجمع) ملابس رثة، أسمال بالية
<i>dressed in ~ s</i>	پەركى كۇنە لەبەر ئەكا، جل و پەركى پەروپوت و شىر وور بىس أسمالا بالية
²rag /ræg/ <i>vi</i> (-gg-)	تورە ئەپنى، ئەنەپنى (ل، د) يقيط
☐ <i>n</i> [C]	جارسكردن، فروفيلكردن، فىلى بىكەنىناۋى مضايقة، مكايده، حيلة ضاحكة
ragamuffin /ˈrægəməfɪn/ <i>n</i> [C]	كەسىكى جل شروكئىجر شخص فى ثياب بالية
rage /reɪdʒ/ <i>n</i> [C,U]	۱. ساتى لەتورەپى، ئەراندن، ئەنرىنا دزوار ۲. ئارەۋوۋەكى بەندكر او زور پىۋ شىتىك، نبازا دزوار ۱. نوبة من الغضب الشديد، عنف ۲. رغبة جامحة / شديدة لشيء
☐ <i>vi</i>	زور تورەپنى، ھەلەجنى، (زىيان) پەھىز ھەلدەكا، دزوار بەردەۋام دكت يغضب بشدة، يتعجب، (العواصف) يثور، يصعب عني
ragged /ˈræɡɪd/ <i>adj</i>	۱. (جل) شىر وور، كۇن ۲. قەراخ داچەكاۋ ئارپىك، خوار وختىچ ۱. (الملابس) ممزق، رث، بال ۲. له أطراف / حافات غير متقنة او متساوية
<i>a dog with a ~ coat of hair</i>	سەگى داپۇشراۋ بە چىنى توكى زېرى ئارپىك كلب مغطى بطبقة من الشعر الخشن غير المشذب
raid /reɪd/ <i>vt, i</i>	ھەلدەكوتتە سەرى، سەردانىكى كتوپرى ئەكا بغير على، يقوم بزيارة مفاجئة هەلەكوتانە سەرى، ھىرش ☐ <i>n</i> [C]

غارة، هجوم مفاجيء	
هیرشی ناسمانی لهناکاو پو سهر	<i>air ~ s on London</i>
لەندهن	
غارات جوية على لندن	
هیرش (لهناکاو) لهپۆلیسهوه	<i>plie ~</i>
غارة (مفاجعة) من الشرطة	
تیپ / کهشتی / فروکەیی... هتد، هیرشهر	raider <i>n</i>
فرقة / سینیه / طائرة / الغ مغیره	
۱. بهربهست / شوره بهکی له تولى	¹ rall /retl/ <i>n</i> [C]
(دارین / کانزایی) ۲. هینلی ناسنی ریی	
۱. حاجز / سور من / القبطان (الخشیة / المعدنية) ۲. قضبان	
السكك الحديدية	
شهمه نده فهره که له خهت لانه دا،	<i>go off the ~ s</i>
له ریی راست لانه دا، بئى سه روبه رى تیا بآوده بینه وه،	
کار له کار نه ترازی	
يخرج (القطار) عن القضبان (مجاز) يخرج عن الطريق الصحيح.	
يعبیه الغرضی، یفلت زمامه	
دهوری نه گرت / جایی نه کاته وه به توول،	☐ <i>vt, vi</i>
به ندی نه کا	
يعبط / یفصل بقضبان، یحبس	
(به زوری له شیوگی کۆدا) شوپایه ک	rallings <i>npl</i>
له کانزایی درا بزی دهوری پلیکانه	
(غالباً فی صیغه الجمع) سور من القضبان کال درا بزی المحیط	
بالسم	
(هینلی شهمه نده فهر	railroad <i>n</i> [C]
(فی آمریکا) سکه حدید	
ریگهی ناسن	railway <i>n</i> [C]
سکه حدید	
بۆله نه کا، ورته ورت نه کا، به شیوه به کی توره	² rall /retl/ <i>vi</i>
دهدوی	
يشكو، يتذمر، يتحدث بلهجة غاضبة	
پوشاک، جل، بهرگ	raiment /reumon/ <i>n</i> [U]
(ل)، ملبس، ملابی	
۱. باران ۲. باروف، لیشاو	rain /rein/ <i>n</i> [U]
۱. مطر، أمطار ۲. سيل، وابل	
گولله باران	<i>a ~ of bullets</i>
وابل من الرصاص	
۲. وهزی بارناوی	<i>the ~ s</i>

۳. الفصل المطر	
۱. باران دهباریت ۲. نهباریت به لیشاو، دلفه رای	☐ <i>vt, vi</i>
ددت	
۱. مطر، مطر ۲. يتساقط كالسيل، ينهمر	
فرميسك به تهر	<i>tears ~ ing down his cheeks</i>
رومه تیدا دهباریت	
دموع تنهر على خديه	
په لکه زيرينه، کهسک و سور	rainbow <i>n</i> [C]
قوس قزح	
پانفوی دژه باران، به باران، بارانی	raincoat <i>n</i> [C]
مطف واق من المطر	
باران بارین، بری نهو بارانهی له شوینیکدا	rainfall <i>n</i> [C]
دهباری	
سقوط المطر. كمية الامطار التي تستقط في مكان ما	
باران پینو، باران پیف	rain gauge <i>n</i> [C]
آلة لقياس كمية الامطار	
ئاودانه دهر، دژه باران	rainproof <i>adj</i>
ضد المطر	
بارانی، باراناوی، شلوکه	rainy <i>adj</i> (-ier, -iest)
مطر، كثير المطر	
هه لینه گری، بۆکاتی پوینست	<i>save for a ~ day</i>
يدخر لوقت الحاجة	
۱. به رزی ده کاته وه، بئدی ده کا،	raise /retz/ <i>vt</i>
هه لى نه بریت، بئند دکت (ترخه کان، پلهی گهرمی، هتد)	
داده سه زرينی، دروست ده کا ۲. دهر نه خا، ده پورو زینى.	
ده بینه هو ی ده رکه و تى	
۱. يرفع، يعلى، يرفع الى / على (أسعار، درجة حرارة... الخ) ۲.	
يظهر، يثير، يؤدي الى ظهور	
ماشينه كان تهپ وتوز	<i>motor-buses ~ raising dust</i>
ده ورو زینى ۳. مشت و مهر ده سین ده کات، ده یخاته لیکدانه وه،	
سه رنج راده کیشی بۆ	
مركبات تثير الغبار ۳. يثير للنقاش، يطرح للمناقشة، يلفت النظر	
الى	
خالیکى نو ی نه خاته روو بۆ	<i>~ a new point</i>
لیکدانه وه	
يطرح نقطة جديدة للمناقشة	
کیشه به ک نه خاته روو	<i>~ a question</i>
يثير مسألة، يطرح قضية	

٢. بزایه حاده ٣. خلیع، منحل
 ١. کرده کاتهوه rally /ræli/ vt, vi (pt, pp -lied)
 (به تاپه تی دوی به زین) دوباره هیز کۆنه کاتهوه ٢. چاک
 ده پیته وه، هیز ده به خشی / تهوژمیکی نوی، گورته داته خوی
 ١. پلم الشمل (خاصه بعد هزیمه)، ٢. یشی، یطی قوه / دفعة
 جدیده
 نه خوشه که به رهو چاک بوون the patient is ~ing
 نه چن
 المريض يتناول للشفاء
 ١. کوم بوون، چفین، به هیز بوونهوه □ n [C]
 ٢. کۆیونه وه ی گشتی بو پشتگیری له کیشه بهک ٣.
 کۆیونه وه ی له سه ره تای پیش برکی دا
 ١. جمع الشمل، إعطاء قوة جديدة ٢. إجتاع عام لتأيد قضية
 معینة ٣. تجمع السائین والمركبات فی بداية السباق
 ١. به ران (نیره ی مه) ٢. نامیریکه بو □ n [C]
 ram
 کۆتان / په ستاو تن / په ستان
 ١. خروف ٢. آلة للدك / الضخ / الضغط
 لیده دات / به توندی پالده نی، به هیز □ vt (-mm-)
 ده په ستینی، دزواری لی ددت، قید که فت، دادگرت
 یضرب / بدفع بشده، یضبط بقوة
 ده ست کۆنی فاسن بو باروت پرکردنی □ n [C]
 ramrod
 تۆپه کۆنه کان
 مدك حديدی لحشو البارود فی المدافع القديمة
 رهمه زان مانگی رۆژووه Ramadan /ræmɑ'dɑ:n/ n
 لای موسولمانان
 رمضان: شهر الصيام عند المسلمين
 نه روا / پیاسه نه کا به مه بهستی ramble /ræmbəl/ vi
 سه یران / بن مه بهستی دیار ی کراو ری ده کا بی سه رو بهر
 دفاخفت، چه پوچر دکت
 یشی / یسر من أجل الترفه، یسر لا هدف محدد (مجاز) یهیم
 علی وجهه، يتخطى فی الحديث
 ١. پیاسه، گه زان، گه شت □ n [C]
 مشیه، مشوار للزحوة
 ١. که سیکي گه رۆک، گه رپده □ n [C]
 rambler
 ٢. جۆره گولیکی خزوه لو اسراوه
 ١. شخص هائم ٢. نوع من الزهور المتسلقة
 (به تاپه ت بو خانویه رو شه قام، rambling adj
 شاره کان) در یژ بوته وه بو هم مو لایهک، پهل هاویژه (بنی
 خوینوی

به ره له سی ده وروژینی ١. نه چینی، ~ a protest
 به ره هم دینی (به رو یوم) به خیوه کا، پی ی ده گه به نی،
 (سه رو مالات)، سه ره و ده ی ده کا، خیزان پیکدینیت ٥.
 کۆی نه کاته وه
 یسر معارضة ٤. یزرع، یسج (معاصیل)، یریی، یسی (اغنام،
 ماشیه) یریی یشی (أسرد) ٥. یجمع، یلم، یكون
 سوپاکه کۆ نه کاته وه ~ an army
 یجمع جیشاً
 پاره ی پو یست کۆ ده کاته وه ~ money for holidays
 بو سه سه ره یردنی پشوویهک ٦. کۆتایی دانه نی بو،
 ده پیرینته وه، سنور دانه نی بو
 یجمع المال اللازم لقضاء عطلة ٦. یضع نهاية لـ...، یسهی
 یضرب، یضع حداً لـ،
 نابلقه که لانه با ~ a siege/blockade
 یرفع الحصار
 میوژ، کشمیش raisin /reɪzn/ n [C]
 زیب، عنب مجفف
 شه ن: نامیریکي دانداره بو تخت ١. 'rake /reɪk/ n [C]
 کردنی زوی و ریکخستی بو کۆ کردنه وه ی گه لاو گیا
 به کار دیت، خه رماشه
 . الدمة: أداة لها أسنان و تستخدم فی تسوية التربة / جمع
 الاوراق والاعشاب
 ١. خاك هه لته که رینته وه گیا □ vt, vi
 کۆ نه کاته وه به شه ن ٢. له زانست نه گه ری، سه رنج بو شتیک
 رانه کیشی که له بیر چوته وه ٣. له پا پۆریکه وه تۆپیاران نه کا به
 در یژایی هینی جهنگ
 ١. یقلب التربة / یجمع العشب بالدمعة ٢. ینقب، یبحث عن
 (معلومات مثلاً)، یلفت النظر الی (شیء منسی) ٣. یطلق نيران
 المدافع (علی سفینه مثلاً) علی طول جبهة
 ٢. که سیکي داوین پیس، سه ره سیری، 'rake /reɪk/ n [C]
 خوینوی، سووک
 شخص خلیع، منحل
 ١. (که شتی) قه باره بچوک rakish /reɪkɪʃ/ adj
 واده رکه وی که بنی خیزایی دروستکرا بنی (وهک که شتی
 چه ته ی ده ریا
 ١. (السفن) تبدو وكأنها صنعت للسرعة (مثل سفن القراصنة)
 ٢. به گۆشه یکی تیز، ٣. داوین پیس، at a ~ angle
 خوینوی

په لاند، په رته‌وازه، په رڼو بڼو به هممو لایه‌ک بڼ نه‌خښه
(خاصه لپانې، الشواخ، المدن) منډ فی کل اتجا، منشعب
(دون تخطیط)، (مجاز) منشعب

ramification /ræmɪfɪˈkeɪʃn/ n [C] په‌لو‌پو
هاویشن، لڼ لڼ یونه‌وه، دابه‌ش بوون
تشمب، تفرع، تقسیم

ramp /ræmp/ n [C] لڼ‌لای زه‌وی، ری‌گایه‌کی لڼز
ری نشیف، لاپال، نشیفی
منحدر من الارض، طریق منحدر

rampage /ræmpeɪdʒ/ vi هه‌لڼه‌چن، دهرته‌په‌ری بو
شوړشکردن یان هه‌لچون
یتهیج، بندفع فی ثوره او تهیج
□ /ræmpeɪdʒ/ n هاری سه‌رکښی، جالسوری

on the ~ له‌باری هه‌لچونو توره‌بونداپه
فی حالت ثوره او هیاج

rampant /ræmpant/ adj ۱. (نخوشیه‌کان، په‌تا
کومه‌لایه‌تیه‌کان) باو و بڼو، به‌لا، کښه ۲. (نازه‌ل) له‌سهر
دووقاچی دواوه‌ی رانه‌وه‌ستن
۱. (الامراض، الافات الاجتماعیة) مغلش، منتشر ۲.
(الحيوانات) یف علی قدمیه‌ الخلقین

rampart /ræmpɑːt/ n [C] شوره/ پته‌وکردن/
به‌ته‌نیشته‌ په‌ک، چه‌په‌ر
سور/ استحکام/ متراس

ramshackle /ræmʃækəl/ adj خه‌ریکه‌ داروخن،
خه‌ریکه‌ دایکه‌وئ، لاره‌وه‌بوو
علی وشک الانهیار، آبل للسرط، متداع

a ~ old house خانوی کون و داروخاو
منزل قدیمه‌ آبل للسرط

ran /ræn/ سه‌پری (run) بکه
(انظر run)

ranch /rɑːntʃ/ n [C] کڼلکه‌یی گوره‌ بو به‌خو‌کردنی
ره‌شه‌ولاخ/ په‌له‌وه‌ر، ته‌رشقان
مرزعه‌ کبیره‌ تربیه‌ الماشیه‌/ الدواجن، الغ

rancher n [C] خاوه‌ن/ کرپکار/ کڼلکه‌یی
په‌روه‌رده‌کردنی ره‌شه‌ولاخ یان په‌له‌وه‌ر
صاحب/ عامل

rancid /rænsɪd/ adj (به‌تایه‌تی بو روون، که‌ره) گهنیو،

ترشاو، گهنی، بوون ناخوش، بویا
(خاصه‌ للدهن، الزبد، الغ) زنج، کرپه‌ الرائحة

rancour /ræŋkə(r)/ n [U] هه‌ستی قول به‌تالیو
به‌ته‌نیشته‌ ناخو و ثوف
شعور عمیق بالمرارة او الحسرة

random /rændəm/ n at ~ بڼ مه‌به‌ست، کو‌یرانه،
هه‌په‌مه‌کی
دون هدف، عشوانی، دون نظام

□ adj هه‌په‌مه‌کی
عشوانی

~ remarks تبیینی هه‌په‌مه‌کی
ملاحظات عشوانیه

rang /ræŋ/ پروانه (ring)
(انظر ring)

range /reɪndʒ/ n [C] ۱. (زنجیره/ به‌تایه‌تی کومه‌لک
له‌چیا) ۲. زه‌وی/ ناوچه‌ی نیشانگرتن/ گوره‌پانی نیشانگرتن
۱. (سلطة/ مجموعه من الجبال بصفة خاصة) ۲. ارض/ منطقه
للمرایة. میدان للمرایة

۳. بوار/ مه‌ودا، بوازی گولله‌باران
۳. مدی/ مجال إطلاق النار

in/within/out of/beyond ~ له‌بوازی/ له‌دوره‌وه‌ی
بوازی توپ

علی مدی/ خارج مدی القذیفة
ماوه‌یه‌کی کووت، نزیک ۴. بوار، مه‌ودا،
at short ~ سنور

علی مدی قریب ۴. مدی، مجال، نطاق
بوازی فراوان بو ترخه‌کان
a wide ~ of prices مدی واسع للأسعار

the annual ~ of temperature نه‌وبوازه‌ی پله‌ی
گهرمی سالانه‌ی تڼدا نه‌گورپی
المدی الذی تتراوح فیه درجه‌ الحرارة سنویاً

the ~ of her voice بوازی ڼیوان نزمترین و به‌رزترین
ناواز له‌ده‌نڼگیدا ۵. ناوچه‌په‌ک/ روپه‌ریکی زه‌وی که‌ جوړه
روه‌کڼکی دپاریکراوی تڼدا پروی یاخود جوړه‌ نازده‌لیکی
دپاریکراوی تڼدا بزی ۶. بوار، ناست

المدی بین اعلی‌ النغمات و اکثرها انخفاضاً فی صوتها ۵. رقعه/
مساحة من الارض یسیر بها نبات معین او یعیش علیها حیوان
معین ۶. مجال، حقل

- بایه تیک به دور له *a subject that is outside my ~*
 بوزی تایه تمه ندیم ۷. گهرم کهری گاز
 موضوع خارج نطاق تخصصی / مجالی ۷. موقد غاز
 ۱. نه یخاته ریزیک یان زنجیره په کوه، ریزی *vi, vi*
 نه کا، ریکی نه خا، ریزبه ندی نه کا ۲. نه گهری، پیاوه نه گهری،
 (به شاخو کیوو دارستان)
 ۱. یضع فی صف او سلسله، یصف، یرتب ۲. یتحول، یطوف
 (فی الجبال او الغابات مثلاً)
 ۳. دریژنه پته وه: سنور له *a boundary ~ ing N. and S.*
 باکور هوه بو باشور
 ۳. یستد: حدود تمتد شمالاً و جنوباً
 ۴. نرخه کان له *prices ~ ing from £5 in £25*
 نریکه ی (۵) جینه وه نه روات بو ۲۵ جینه
 ۴. یراوح: اسعار تراوح من (۵) جینه ات ۲۵ جینه
 ۵. شویتیک بو خو ی ترخان نه کات *~ oneself*
 ۵. یتخذ نفسه مکاناً
 نه *men who ~ ed themselves with the rebels*
 پیاوانه ی جیگای خویان لای چه ته کان کرده وه
 رجال اتخذوا لانفسهم مکاناً مع العصاة
 نامیری دیاری کردنی دوری *range-finder n [C]*
 نیشانه، تالاف ته خمینکړنا دوراهی یا تشته کی
 آلة لتعيين المدى فی الرماية
 ۱. هیل / ریزیک شت ومهک، *rank /ræŋk/ n [C,U]*
 ریزبه ندی
 ۱. خط / صف من الاشياء
 ریزیک ته کسی ۲. (له سوپا) هیزه *a taxi ~*
 چه کداره کان ۳. پایه، پله (له سوپا) دا
 صف من عربات الاجرة ۲. (فی الجیش) قوات مسلحة ۳. رتبه،
 مکانة (فی الجیش)
 بهر زکرایه وه بو پله ی *promoted to the ~ of captain*
 نه قیپ (کاپتن)
 رفی الی رتبه نقیب
 خه لک له هموو پله و پایه په کدا *people of all ~ s*
 اناس من جميع المستويات
 ۱. ریکی نه خا، ریز نه کات، ده پگونجینی *vi, vi*
 ۲. نه پدا / په که سی پله و پایه ده په خشی
 ۱. یرتب، یصف، یسق ۲. یطی / یمنح رتبه لشخص
 ده یخاته ریزی نه کتیره *~ (sb) with*
- یضعه فی مصاف
 مدزه نه کانی جیهانه وه *the world's great actors*
 الممثلین العظام فی العالم
 په نازارو نالینه وه له میسکیدا *rankle /ræŋkl/ vi*
 په نگده خواته وه
 یحتل برارة و ألم (فی الذهن)
 جنیوه کانی له دل ده رناچیت، پیری *insults that ~ d*
 ناچینه وه
 شتام ظلت تحتل فی الصدر برارة
 ۱. نه یسکینی، به وردی، *ransack /rænsæk/ vi*
 لی نه گهری، به دوا پدا نه گهری ۲. ده دزی، تالان نه کا، تالان
 دکت
 ۱. یفتش، بدقه، یبحث عن، ینقب عن ۲. یسرق، یتهب
 قوریانی، خوین به ها *ransom /rænsəm/ n [C,U]*
 فدی، فدا
 که سیک به دیل نه گری له بری خوین *hold sb to ~*
 به ها
 یخنجر شخصاً طلباً للفدية
 خوین به ها ده دات، دیلی رزگار نه کا (به خوین) *vi*
 به هادانی)
 یفتدی، یحرر اسیراً بدفع الفدية
 به توره یی ده دوی / به توندو تیژی *rant /rænt/ vi, vt*
 به خوه رخستن / قاوو قیزده کا، ده شیرینی، تیده خوړی،
 دزوار گله یی دکت
 یتهدت بعف / بشده / بادعاء / یظاهر
 نه کتوری خراب *a bad actor ~ ing his words*
 به شیوه ی شانوی نه دوی، شانوگری دناخفت
 مثل ردی. یتهدت بشکل مسرحی
 ۱. له سهر په ک ده کوتی، لیده دا *rap /ræp/ vt, vi (-pp-)*
 به بهر ده وومی
 ۱. یدی بشکل متکرر
 که سیک به بهر ده وومی له *sb ~ ping at the window*
 په نجه ره که ده دات
 شخص یدی بشکل متکرر علی النافذة
 ۲. له نا کاو ده لی، دزوار ره خته دکت، *~ sth out*
 مرو لیکي دگرت نو تاوانبار دکت
 ۲. یتهدت فجأة، یطلق نداءً بشی.
 لیدان، کوتان *n [C]*

	دفة، طرقة
rapacious /rə'peɪ.ʃəs/ <i>adj</i>	چلیس، خواروک، تالانکار، زیانکار
	شره، طماع، (خاصه للمال)
rapacity /rə'pæsəti/ <i>n</i> [U]	چه پهلیتی، چلیسی، دژواری، چاف هاری
	شره، طمع، بغل
rape /reɪp/ <i>vt</i>	دەرفینێ بەزەر دەست دریزی کردنه سەر ئافەرەت بەزۆر، جار سکر، ئەتککردن
	یختلف بالقوة یغصب فتاة او امرأة
□ <i>n</i> [C,U]	دەست دریزی کردنه سەر ناموس، ئەتککردن
	اغصاب
raphe	پەروە رەفا
	رفاء
rapid /ræpɪd/ <i>adj</i>	۱. خیار، لەز، ۲. لەزی، سەرەولێز ۱. سریع (المنحدر) شدید الاتحد
□ <i>npl</i>	سەرەو خوارکەیی رووبار منحدر فی نهر
rapidly <i>adv</i>	بە خیارایی، بە لەز بسرعة
rapidity /ræpɪ'dɪti/ <i>n</i> [U]	خیارایی بسرعة
rapier /reɪpɪə/ <i>n</i> [C]	شیر، شمشیری ئەنک بۆ زۆران بازی بەکار ئەهێرێت
	سيف رفیق یستخدّم فی المبارزة
rapt /ræpt/ <i>adj</i>	رامانکار، شەپدا، خەیاڵ بر دو، لەبیر کردنەو دا نوقمبوو بەرپادە بەک دەور و بەری خۆی
	لەبیر چۆتەو
	مستغرق فی التفكير، غارق فی انفعالاته لدرجة نسیان ماحوله
~ in a book	سەرقالی خوندنەو ی پەرەو مستغرق فی قراءه کتاب
listening with ~ attention	سەرگەرمی گوێ گرتنە، زۆر بەدقیقەت گوێ دەگری
	یست، بانتباه غامر
rapture /ræptʃə(r)/ <i>n</i> [C,U]	خۆشی و شادیی زۆر / ئارەزوێکی گەورە
	فرح غامر / نشوة كبيرة

rapturous /ræptʃərəs/ <i>adj</i>	شاد، کەیف خۆش، خۆشنوود
	فی حالة فرح غامر / نشوة كبيرة
rare /reə(r)/ <i>adj</i> (-r, -st)	۱. دەگمەن، قەتلاز، ناباو ۲. نایاب، نائاسایی (ماده به تاییهت ههوا) خۆش، فینک
	۱. نادر، غیر شائع ۲. فذ، غیر عادی ۳. (المواد و خاصة الهواء) رفیق، مخلخل، غیر کثیف
rarely <i>adv</i>	بەدەگمەن، کیم جارن، کیم، ب ژیری نادراً
rare /reə(r)/ <i>adj</i>	نەکوڵاو غير کامل الطهي
rarefy /ræ'raɪfaɪ/ <i>vt, vi</i> (pt, pp -fied)	خەستی کەم ئەکاتەو کیم خەستی دکت، بـژین دکت، بازکاری دەکات
	یخلخل، یجعله أقل كثافة، ينقي الهواء
rarefied air of the mountain tops	هەواسازگەرە لەسەر لوتکەیی چیاکان
	هوا نقی علی قمم الجبال
rarity /ræ'raɪti/ <i>n</i> [C,U] (pl -ties)	دەگمەنیتی، ئارازە، سیرکی، قەتلاز، ئەندکایی، کەمبوونەو
	ندرة، تخلخل
rascal /rɑ:skəl/ <i>n</i> [C]	۱. شەڕانگیز، چەپەل، نەگریس ۲. لاسار، چوختی گاریس (بەتاییهت مندال) فیلباز
	۱. شرير، وغد ۲. شخص (خاصه طفل) مولع بالهیل / الأذى
rash /ræʃ/ <i>n</i> [C]	پەلە ی سوری سەر، پێست، لیر، دەرگەوتنی ئەم پەلانه
	طفح جلدي، بقع حمراء علی الجلد، ظهور هذه البقع
rash /ræʃ/ <i>adj</i>	هەلەشە، لەز، شپەرە متهور، مندفع، طائش
rashly <i>adv</i>	سفاک سەر، هەلەشانه، پەلەز بتهور، باندفاع
rashness <i>n</i> [U]	هەلەشە، هولی، لەزۆکی، هەلچوون طيش، تهور، اندفاع
rasher /ræʃə(r)/ <i>n</i> [C]	پارچە بەک گۆشتی بەراز ئامادە کراوە بۆ سووکردنەو پان سورەو کراو
	شريحة من لحم الخنزير معدة للقلی او مقليه
rasp /rɑ:sp/ <i>n</i> [C]	برەن، قەورە، کاردک مبرد، مبشرة

۱. تیزی نه‌کا، نه‌پروشنی ۲. چیره‌چیره‌ده‌کات، $\square$ vi, vi
 ده‌نه‌پښت، شهرزه‌دکت، ده‌مارده‌وروزپښت
 ۱. پیرد، پيشر ۲. بحث صریحاً (مجاز) یزج، پیر الاعصاب
raspberry /ræzbrɪ/ n [C] (pl -ries) توټرک/په‌ری
 توټرک
 شجره/ثمره‌التوت
rat /ræt/ n [C] مشک، جرج، رزق
 فار
 smell a ~ گومان نه‌کات
 يشک‌فی‌امر
 ۱. راوی مشک ده‌کا ۲. خنثری دکت، نا‌پاکي $\square$ vi, vi
 نه‌کا
 ۱. پصيد فتراناً ۲. پخون/یشی پرفاقه
ratchet /rætʃɪt/ n [C] رینکخوری جو‌گی‌ناو:
 ره‌پوره‌وی دانداندار، چهرخی دانداندار، ده‌سکینکی پښویه
 رینگی پښه‌دات به‌په‌ک لادا پښوپته‌وه
 سقاطه: ترس علیه‌ماسکه تسمح له‌بالدوران فی‌إتجاه واحد
 ۱. تیکرا، ناوندتا راده‌په‌ک $\square$ rate /reɪt/ n [C]
 ۱. معدل، متوسط
 ده‌روات به *walking at the ~ of 5 miles an hour*
 ریزه‌ی پښج
 پسر بمعدل خسته
 تیکرای مردنی *an annual death ~ of 25 per 1000*
 سالانه‌له‌هه‌زاردا ۲۵ که‌سه
 معدل وفيات ستری یبلغ ۲۵ لکل الف
 ~ of exchange نرخي فالوگوری دراوی پاره
 سعر تحویله‌العلة
 ۲. نه‌گه‌ر نه‌وه راستی، گهر واپه‌رده‌وام بین *at this ~*
 ۲. اڅا‌کان هذا صحیحاً، اڅا‌استر هذا الحال
 هرچوټیک پښت *at any ~*
 علی‌ای حال
 ۳. نرخاندن، پاچ، پاره‌دان *the ~ s*
 ۳. رسم، خریه
 باجی‌ناو *the water- ~*
 رسوم الیه
 ۴. نا‌پایه، په‌که‌مه *first ~*
 ۴. ستاز، من‌الطراز الاول
 له‌په‌په‌کی زور باش و نا‌پایدا نی‌په *second ~*

- ليس على درجة عالية من الجودة
 خراب، سواو، پوکاو *third ~*
 ردی
 به‌هیزی نه‌کا، نه‌پخه‌میلین $\square$ vi, vi
 یقوم، یقدر، یعتبر
 گله‌یی نه‌کا، لیدخوټ $\square$ rate /reɪt/ vi, vi
 یلوم، یویخ، یعنف
 ۱. چاکتر، باشتر، گونجاوتر **rather** /ræðə(r)/ adv
 ۱. الافضل، الاونق
Don't come today, I would ~ you came
 نه‌مرو مه‌په‌واپاشتره‌سبه‌ی بیئت ۲. له‌راستیدا، *tomorrow.*
 یان به‌شیوه‌په‌کی وردتر
 لاتانی الیم افضل ان تانی غداً ۲. او‌بالأخری، او‌بشکل أدق
He arrived late last night, or ~, in the early hours
 دوټینی شه‌دورنگ‌گه‌پشت *of this morning.*
 له‌ده‌سه‌په‌پاندا پښو ۳. تاراده‌په‌ک، تاراده‌په‌کی دوور
 وه‌له‌راستیدا
 لقد وصل متأخراً ليله‌امس او‌بالأخری فی‌الساعات الأولى من
 هذا الصباح ۳. الی حد ما، الی حد بعيد
Do you see that ~ tall boy standing over there?
 نا‌پا نه‌وکوره‌که‌مینک دریزه‌نه‌بینی که‌له‌ویدا وه‌ستاوه؟
 أترى ذاك الصبي الطويل بعض الشيء الذى يقف هناك؟
 موټرکردن، **ratification** /ræʃɪfɪkeɪʃn/ n [C,U]
 پشگرتن
 تصدیق، توثیق
 موټریده‌کات، **ratify** /ræʃɪfɪ/ vt (pt, pp -fied)
 راستاندی دکت، راستکرانه‌وه، په‌راستی دانه‌نن، موټری
 نه‌کا (به‌لین‌نامه/رینک‌ه‌وتن)
 یصدق، یوقع (علی‌اتفاق/اتفاقية)
 ۱. نمره، پله (پو‌نه‌و که‌شپانه **rating** /reɪtɪŋ/ n [C]
 به‌پښی پاره‌کانیان به‌ته‌ن) ۲. هه‌سه‌نگاندن، دپاریکردنی
 نمره‌و پله ۳. (له‌ده‌ریاوانیدا) پله‌و نمره‌ی ده‌ریاوان له
 که‌شپه‌که‌دا
 ۱. درجه، مرتبه (للسفن حسب حملتها بالطن) ۲. تقویم،
 تعدید الدرجه او‌المرتبه ۳. (فی‌البحریه) مرتبه‌البحار علی
 السفینه
 ریزه **ratio** /reɪʃɪo/ n [C] (pl ~ s)
 نسبة

The ~ s 1 to 5 and 20 to 100 are the same.

ریژهی ۱ بو ۵ و ۲۰ بو ۱۰۰ په کسانه

النسب ۱ الی ۵ و ۲۰ الی ۱۰۰ متساوية

ration /ræʃn/ n [C] زهمه بهشی لازووقه (په تاییه تی خواردن) پوتاکه که سیک

حصة تعیین (من الطعام خاصة) لفرد واحد

□ vt بهشیک ته رخانه ده کات (له ناو، شت و مهک) یخصص حصه (من الماء / البضائع)

rational /ræʃnəl/ adj هو شیارانه، زیریژ، همدار، عاقل، ناگه هدار، هشکی

عقلی، عقلانی، منطقی، معقول

~ conduct ره فتاری ژیر سلول عاقل

~ explanation لیکدانه وه په کی هوشمندانه تفسیر عقلانی

rationally adv به هو شیارانه / ژیرانه علی نحو منطقی / معقول

rattle /rætl/ vt, vi ۱. خشه خش ده کات، تهغه تهق ده کات

۲. به خشخشی، یققع

windows that ~ in the wind په نجره ده کان بهغوی

باوه تهغه تی دیت ۲. چه نه بازی نه کات، شت نه لته وه له بهر خویه وه ورینه نه کات

نوافذ تققع من الريح ۲. یثر، یکرر الشیء بلا تفكير

~ off a poem one has learnt by heart

له بهر خویه وه هونراوه که له لته وه ۳. نه جولی / به خیرای نه گوژر پته وه ده نکه ده ننگ دروست نه کات

بردد بلا تفكير قصيدة حفظها عن ظهر قلب ۳. یتحرك / یستقل سريعا مصدراً أجلة و جلیلة کبيرة

A cart full of milk bottles ~ d past. گالیسکه پهک پر له شوشه شیر به خره خر تپه ری

مرت عربة مليحة بزجاجات اللبن مصدرة قرقعه کبيرة

□ n [C,U] (شهغه قه دی مندا ل) شهغه شق نه کات (لعبه للاطفال تصدر) ضجة / ققعة

rattlesnake n [C] ماری له مریکی زهرین له کاتی روشتدا به کلکی خشه خش ده کات

أفعى أمريكية ساء تصور فشتحه بذيلها أثناء التحرك

raucous /rɔ:kəs/ adj (دهنگ) گر، زل

(الصوت) خشن، آجش

ravage /rævɪdʒ/ vt, vi ۱. تیک ده شکینی، ویران ده کات، ده مینتی

۲. یحطم، یخراب، یهدم، یدمر

forest ~ d by fire دارستان ناگر ویرانی کرده یی، سوتاوه ۲. تالانی نه کا، نه تکی نه کا

غابات دمرتها النيران ۲. یتهب، یقتصب

□ n [C,U] ویرانی، کاول، له شیوگی کؤدا ناسه واری ویرانی

دمار، خراب، (فی صيغة الجمع) آثار الدمار

the ~ s of time نه و ویرانکاریه یی رۆزگار ده پکات الدمار الذي يحدثه الزمن

rave /reɪv/ vt ۱. په توره یی ده دوی / په تیژی / ورینه نه کا، ژیر ناخافتن ۲. به هم مو توانای ده دوی

۱. یحدث بفضب / بعف / بشدة، یهدی ۲. یحدث بحماسة بالغة

□ n به جوش، به په روشي په کی زور حماسة شديدة، (نعتية) بالغ الحماسة

a ~ resiew ره خنه (پوشانو گهر په ک یا خود په راویک) زور په روشي / سه سورمان

نقد (لمسرحية او کتاب)، بالغ الحماسة / الاعجاب

ravings npl ورینه، دهنگی بایی، فراه، فشار هذیان

ravel /rævl/ vt, vi (-ll-) (شانه) تهون (تهتم) نه ریسی نه یکا په ده زوو

(النسيج) یسبل، یحول نیجا الی خیرط

لاکانی ~ Bind the edge so that it will not ته چینه وه تا ریشاله کانی شی نه پته وه ۲. په ته که پا نه دات،

سه ری سورده مین، گومان نه کا

این الأطراف حتی لاینسل القماش ۲. یلف الخیوط علی بعضها، (مجاز) یحیر، یریک

raven /reɪvn/ n [C] قاز، پالنده په کی ره شه وهک قه له ره شه

الغدا: طائر اسود کالغراب

□ adj (په تاییه تی بو قز) ره شی تیر (خاصه للشعر) اسود، داکن

ravenous /rævnəs/ adj زور برس، چاف برس، نهم، ضار، شدید الجوع

- ravine** /rə'vi:n/ n [C] کهند دۆل، نهال، خهره‌ند، گه‌لی، کهندال، زانک
وهد: واد عمیق ضیق
- ravish** /rævɪʃ/ vt ۱. دلخوش نه‌کا، لی‌نه‌سینی، فریوده‌دات، دهرقینت، درقینت، دشه‌لینت
۱. یسر، یسلب اللب
- a ~ ing view* دیمه‌نیک نایاب دل‌وده‌رون خوش ده‌کا
۲. نه‌تکی نه‌کا، لی‌زی ده‌سه‌نیت
- منظر بدیع یحلاً النفس بالبهجة ۲. (قدیما) یقتصب، یسلب
- raw** /rɔ:/ adj ۱. نه‌کولای، کال ۲. خاو، له‌پاری سروشیدای
۱. نی، غیر مطهی ۲. خام، فی حاکه الطبیعه
- ~ materials* کهره‌سی خاو ۳. (که‌سیک) نه‌شاره‌زا، ره‌شوکی، نه‌پاتی، مه‌شق پینه‌کراو ۴. (که‌ش) شیدار، سارد
۵. (پینست) خویناوی، نه‌گیرساوه ۶. دل رهق، زفردار، که‌لله‌رهق
- مراد خام ۳. (الشخص) عديم الخبرة، غير مدرب ۴. (الطقس) رطب، بارد ۵. (الجلد) دام، لم یلتئم ۶. قاس، ظالم، مجحف
- get a ~ deat* کاریکی ناهاوتای ده‌ست نه‌کوی، نه‌خوه‌ش بازار
یحصل علی عرض غیر منصف
- ray** /reɪ/ n [C] ۱. تیشک
۱. شعاع
~ s of the sun تیشکی خور
اشعه الشمس
- X-rays* تیشکی ئیکس ۲. هیل یان کومه‌له هیلک له خالک یان چه‌قیکه‌وه ده‌وده‌چن، تیشک
۳. اشعه اکس ۴. خط او مجموعه خطوط تخرج من نقطة او مرکز، شعاع
- rayon** /reɪdn/ n [U] رایون: فاوریشمی پشه‌سازی
الرایون: حریر صناعی
- raze** /reɪz/ vt تیک ده‌دات، توپو لی‌ده‌کاته‌وه، ده‌تاشن
یدمر، یقتط، یحلق
- razor** /reɪzə(r)/ n [C] گوژیان، مه‌کینه‌ی ریش تاشین
شفره، موس للحلاقة
- re** /ri:/ prep (له‌پاسادا) نه‌وه‌ی په‌پوه‌ندی هه‌یه‌یه
(فی القانون) فیما یعلق ب
- re-** /ri:/ prefix دووباره، دیسان، جاریکی تر، ژنوله‌یه

- مره ثانیه، مره أخرى
- reappear** دوباره ده‌ر نه‌که‌وینه‌وه، ده‌که‌رینه‌وه روو، دیار دبتقه
یظهر ثانیه، یعود للظهور
- re-count** دوباره نه‌ژمیرینه‌وه، سه‌ر له‌نوی نه‌ژمیرینه‌وه
یحسب مره ثانیه، یعد من جدید
- rearrange** ریکی نه‌خاته‌وه
یعیّد ترتیب
- reach** /ri:tʃ/ vt, vi ۱. دریژه‌کا، راده‌خات
۱. یعد، ییسط
~ out one's hand for sth ده‌ست دریژه‌کا (بو) نه‌وه‌ی بگانه) شتیکی دیاریکراو
یعد یده (لیصل الی) شیء معین
۱. ده‌ستی دریژه‌کا بو‌وه‌رگرتنی
۲. ده‌ست دریژه‌کا بو‌گه‌پاندنی شتیک، پین‌دانی شتیک
۱. یعد یده لیتاویل کتاب ۲. یعد یده لیوصل شیء، تناول
Please ~ me that book به‌پین زه‌حمه‌ت نه‌و په‌راوهم
په‌ری ۳. نه‌گات
- من فضلك ناولنی هذا الكتاب ۳. یبلغ، یصل الی
- ~ London* نه‌گاته له‌نده‌ن
یصل الی لندن
- ~ the end of aa chapter* نه‌گاته کوتایی به‌نده‌که
یصل الی نهاية الفصل
- as far as the eye can ~* له‌به‌رجاوه
علی مرئی البصر
۱. (شیوگی تاک) جو‌له‌ی قولیک (ده‌ست) □ n [C,U]
۲. بوار، نه‌و ماوه‌به‌ی (که‌قول نه‌یگانت)
۱. فی صیغه المفرد فقط) حركه من الذراع ۲. المدى / المسافة (التي یصل الیها الذراع الممتد مثلاً)
- within easy ~ of London* له‌نزیکی له‌نده‌ن
علی مقربة من لندن
- out of ~* گه‌پیشن پین‌ی سته‌مه
لایمکن الوصول الیه
- beyond the ~ of help* یارمه‌تی ناگاتی دریژبوونه‌وه
لایمکن وصول النجدة الیه إمتداد
۱. کاری تی نه‌کات (که‌سیک یان شتیک)

١. یۆثر علی (شخص او شیء)
Applause ~ s upon a speaker. چه پله لیدان
 کارنه کاته سه ره که ره
 التصیق یۆثر علی التکلم
 ~ to ٢. وه لای کار تیکه ریک نه داته وه
 ٢. یستجیب لمؤثر ما
Children ~ to kind treatment by becoming more self-confident. منداله کان به مامه له ی باش پروایان
 به خوین زباتر له یین
 یستجیب الاطفال للمعاملة الطيبة فتزداد ثقتهم بانفسهم
 ~ against ٣. به ره له یی نه کا، گو یزایه یی نایین
 ٣. یقاوم، لایستجیب
 ~ against flattery به ره له یی نه کا، گو یزایه یی نایین
 مامه یی نایین
 یقاوم، لایستجیب للتملق
reaction /riːkʃən/ n [C,U] کار لیکردن، کار دانه وه،
 دژه کردار
 رد فعل معاکس
after these days of excitement there was a ~.
 دوا یی نهم چه ند روزه له هاندان کار دانه وه که ییچه وانه بوو
 و بعد هذه الأيام من الإثارة كان هناك رد فعل معاکس
reactionary /riːkʃənəri/ n (pl -ries) کونه به رست،
 که فده به رست، پاش که تی، پاشقه رو
 (شخص) رجعی سیاسی
reactor /riːkta(r)/ n [C] کار لیکر، کار تیا که ره
 مفاعل
 کار لیکه ری نه تومی، کار لیکه را نالکی
 nuclear ~ مفاعل ذری
 ١. نه خوینته وه *read /riːd/ vt, vi (pt, pp read /red/)*
 ٢. یابه تیک نه خوینتی (به تاییه تی له زانکو)
 ١. یقرأ ٢. یدرس ماده (خاصة بالجامعة)
 ~ ing physics at Cambridge له زانکوی کبر دج
 فیزیا نه خوینت، ٣. دهر نه که وی / نیشان دکت، راله دکت،
 بوجوونیک دپاری کراوی له کاتی خوینته وه دا ده دات
 یدرس الطبيعة (الفيزياء) فی جامعة کبر دج ٣. ییدو / یسطی
 انطباعاً معیناً عند قراءته
 The play ~ s well. شانو گریه که له باش ده چی
 له کاتی خوینته وه یدا

تبدو المسرحية جيدة عند قراءتها
 ٤. نیوان هیله کان نه خوینته وه، ~ between the lines
 به مانای مه به سه شاراوه کان
 ٤. یقرأ ما بین السطور (أی المعانی الخفية)
 خوینته وه، ما وه ی خوینته وه
 □ n [C]
 قراءه، فترة القراءه
 چیز له خوینته وه به کی هیمن
 having a quiet ~ وه ره ده گری
 یستمتع بقراءة هادئة
readable adj ده توانری بخوینته وه، به ناسانی و
 خوشی خویندنیار، خویندبار
 یمن قراءته، سهل و متع فی قراءته
 ١. خوینر، که سیکی ناره زومه ندی *reader n [C]*
 خوینته وه، خوینده کار ٢. کتبی خویندن له قوتا یخانه ٣.
 یاریده ده ری ماموستای زانکو
 ١. قاری، شخص کثیر القراءه ٢. کتاب للقراءة المدرسية ٣.
 معید بالجامعة
 ١. خوینته وه *reading /riːdɪŋ/ n [C,U]*
 ١. القراءه
 ١. پایوی زورشت بخوینته وه
 رجل ذو إطلاع واسع
 ~ a man of wide
 my solicitor's ~ of this clause in the agreement
 ٢. لیکدانه وه تیگی یشتی ده قلیک، لیکدانه وه ی پاریزه رم بو
 نهم ده مسته وازه یه له ریکه وانه که ٣. خوینته وه ی نامیری
 زماردن یان گهر می پیو
 ٢. تفسیر او فهم نص معین تفسیر محامی هذه العبارة من
 الاتفاقية ٣. القراءه التي یسجلها العداد او مقياس الحرارة
 پله ی گهر ما که گهر می *the ~ on my thermometer*
 پیوه تاییه ته که ی خوم دپاری ده کا ٤. ده قی په راو
 درجه الحرارة كما یبینها مقياس الحرارة الخاص بی ٤. النص
 طبقاً لطبعة معينة من کتاب
 چرای خوینته وه *reading-lamp n [C]*
 مصباح للقراءه
 ژووری خوینته وه *reading-room n [C]*
 حجرة القراءة
 ١. ناماده، ناماده باشی، *ready /red/ adj (-ier, -iest)*
 ناماده، سازبون
 ١. مستعد، فی حالة استعداد، جاهز، معد

~ for school	ناماده په ټو چوونه قوتاېخانه
	مسعد للذهاب الى المدرسة
~ to start	ناماده په ټو ده ست پې کردن
	مسعد للبدء
get things ~	کهل و پهل ناماده ده کات ۲. خیرا، ناماده
	یجهز الأشياء ۲. سریع، حاضر
be too ~ with excuses	پوژش ناماده
	حاضر العذر
He always has a ~ answer.	همیشه وه لامي
	ناماده په
	انه حاضر الرد دوما
~ money	۳. پاره ی ناماده کړاو ټو پیدان
	۳. أوراق وقطع نقد جاهزة للدفع
readily adv	په ثاره زوو، په سازي، په ناساني، په سووکی
	یرغبة، باستعداد، بسهولة، یسر
readiness n [U]	ناماده پوون، ناماده باشي
	استعداد
in ~	ناماده په ټو، پیکهانن، له گوزرین
	على استعداد...
ready reckoner n [C]	په راویک کرداری ژمیریاری
	تایبی ټو کاروباری بازرگانی
	کتاب یحتوی على عمليات حسابية للأعمال التجارية
ready-made adj	ناماده کړاو (جل و پهرگ)
	(الملابس بصفة خاصة) جاهز
real /rɪəl/ adj	۱. راسته قینه، راست، سروشتی / نه ژادی
	۱. حقیقی، واقعی، اصلی، طبیعی
~ silk	ناوړیشتی سروشتی
	حرير طبيعي
the ~ reason	هوی راستی
	السبب الحقيقي
a ~ cure	چاره سهر / چاکپونی ته اوو
	علاج / شفاء كامل
~ estate	۲. ناچار، زهوی خانوو (له پاسادا)
	۲. (في القانون) عقار، ارض، مبان
realism /ˈrɪəlɪzəm/ n [U]	۱. (له ویزه و هونه ردا)
	راسته قینه خووازی (ریالیزم) راستیه تی ۲. ره وشتی
	راسته قینه / کرداری
	۱. (في الأدب، الفن) واقعية ۲. سلوك واقعي / عملي

realist n [C]	ریالیزمی باوهرمه ندینی، راستینی،
	راسته قینه خواز
	واقعی
realistic /ˌrɪəˈlɪstɪk/ adj	راسته قینه خوازانه
	واقعی
reality /rɪˈæləti/ n [C, U] (pl -ties)	۱. راستگوئی،
	راستی، راستی پانه
	۱. صدق، حقیقه، واقع
in ~	له راستیدا ۲. شتی راست / راستی
	في الواقع، في الحقيقة ۲. شيء واقع / حقيقي
the grim ~ ies of war	راستی په سامناکه کانی
	جهدنگ، قیزه وونه کانی جهنگ
	العنفاتى المروعة للحرب
realization /ˌrɪəlaɪzəʃn/ n [U]	پیزانین، درک کردن،
	تیکه هین، هیئانه دی، راستاندن، پهره پکرن (خپوا، فازاج)
	إدراك، تحقيق (أمل، ربح)
realize /ˈrɪəlaɪz/ vt	۱. پې ده زانی، تی دگه هت،
	پهره پدکت
	۱. يدرك، يعي، يفهم
~ one's mistake	هه له کدی ده زانی
	يدرك خطأ
~ that one is wrong	نه زانی که له سهر هه له په
	۲. دپنینه دی، نه یگورې ټو راسته کی ییرو، نامانجه کانی
	دپنینه دی
	يدرك انه مخطئ ۲. يحقق، يحول الى واقع / حقيقة، يحقق
	طموحه
~ one's ambitions	۳. (خانوپهره، په ش) فازانچ نه کا
	۳. (عقار، اسهم، الخ) يحقق ربحاً
realm /reɪm/ n [C]	۱. شانشین ۲. ناوچه، یوار (ټو)
	زاینن، خه پال
	۱. مملكة ۲. (مجاز) منطقة، حقل (للمعرفة، الخيال، الخ)
ream /ri:m/ n [C]	ده ست کاخه زوی ۴۸۰ پهره یی
	رزمة عددها ۴۸۰ ورقة
reap /ri:p/ vt, vi	ده چنی، ده دورینه وه
	يحصد، يجمع
reaper n [C]	که سیک / فامیریک (داس) په کار دیت ټو
	دورینه وه
	شخص / آلة تستخدم في الحصاد

1 rear /rɪə(r)/ *n* ۱. دواوه، بهشی دواوه، پشت

۱. مؤخره، الجزء الخلفی

the ~ of the house بهشی دواوهی خانو و یا مال

۲. پاشکوی سوپا / کهشتی گدل... هند

الجزء الخلفی للیت ۲. مؤخره الجيش / الأسطول... الخ

attack the enemy in the ~ هیرش ده کاته سهر

پاشکوی له شکری دوزمن

العدو یهاجم مؤخره جيش العدو

bring up the ~ دواړېکڅستی خوی داده نیت

۳. له دواوه، دوايي

يكون ترتيبه الأخير ۳. (نتیجه) فی الخلف، خلفی

Leave the bus by the ~ entrance له دهرکای

دواوهی پاسه که داپه زه

أنزل من باب الباص الخلفی

rear-admiral *n* [C] ۱. نهمسره رېکي ده ریاي به پلهی

عمید، له دمیرالی ده ریاي

ضابط بحري برتبة عميد

rearguard *n* [C] ۱. سهریازانی پاسه وانی پاشکوی

سوپا، پاشهنگ، پاشدار

الجنود الذين يحرسون مؤخره الجيش

~ action شهرې پاشهنگی سوپای به زیو له گدل

دوزمن

معركة تشكك فيها مؤخره جيش منسحب مع العدو

2 rear /rɪə(r)/ *vt, vi* ۱. به خویو نه کا، داپه موزرینی،

گه وهری نه کا، ناگاداری نه کا

۱. یریی، ینشی، ینشی، یرعی

~ poultry په له وهر به خویو ده کا

~ a family خیران په وهرده نه کا ۲. (له سپ) له سهر

قاچی دواوهی نه ووستی ۳. به رزی نه کاته ووه، هملی نه بری

(سهر) ۴. بنیاتی نه تی، دروستی نه کا (په پیکه ری یاده وهری)

یریی دواجن یرعی اسره ۲. (الحصان خاصة) یقف علی ساقیه

الخلطین ۳. یرفع، یعلی، یصب (الرأس) ۴. (ل، أ) یقیم، ینشأ،

ینی (نصباً تذکاريًا)

reason /ri:zn/ *n* [C,U] ۱. هو، بیانو، هوکار

۱. سبب، میرر، داع

my ~ for saying so نهو هویمه پو وتی نهو

الداعی لقولی هذا

the ~ why I said so له پیناونهو هویمه دا نه ووم وت

السبب الذي من اجله قلت هذا

by ~ of به هوئی ۲. هوش، راستی

سبب ۲. عقل، منطق

It stands to ~ that... نهوئی هوش قایل ده یی ی /

پر یاری له سهرده دا

انه لما يقبله / يقره العقل ان...

do anything in ~ نهوئی به کونجی و ماقول پیت

نه پکات

یعمل ماهر معقول

۱. به هوشمه ندی کار نه کا، به هوشمه ندی □ *vi, vt*

هه لیده سه نگیی / به راستی ۲. به نیازی قایل گردن مشغول نه کا

۳. شتیک نه تی و نه هو / به لنگه / مشغول

۱. يتقل أمرًا، يزن بالعقل / المنطق ۲. يجادل، يناقش بفرض

الاعتنا يقول شيئًا كسب / حجة / جدال

۴. که سیک قایل نه کا به کردنی *~ sb into doing sth*

کاریک

۴. يتعن شخصًا بفعل شيء

۵. بیرورای ده گوری له کیشه به ک بو *~ sth out*

دوزینه وهری چاره سهر

۵. يقلب الفكر في مسألة حتى يتضح له الحل

۱. هوشمه ند، گونجاو، **reasonable** /ri:znəbl/ *adj*

له بار، به جی، ماقول، هسکی، هسدار، زیرانه ۲. مام

ناوهندی، میان رهو

۱. عاقل، معقول، منطقی ۲. معتدل، متوسط، مقبول

a ~ excuse پوزشتی گونجاو

عذر مقبول

a ~ price نرخي گونجاو

سر معتدل

reasonably *adv* گونجاوانه، هوشمه ندانه / په شیوهی

مام ناوهندی

بشکل معقول / معتدل

reassure /ri:ə'sʊə(r)/ *vt* دلنیا ده کا، ده چه سینیت،

دلنیا نه کا، دله راوکی ناهیلیت، پشت راست دکته، گومان

لاده بات

بطئن، یزیل المخاوف او الشكوك

reassurance *n* [C,U] چه سپاندن، دلنیا پوون، همدان

طمأنه

rebate /ri:bet/ *n* [C] داشکاندن، که مکړ دته ووه، نرخ

- دانه‌شکین
خشم، تنزیل السحر
۱. **rebel** /rɪˈbel/ vi (-ll-) (دژی میری)، شورشی ده‌کا
یاخی ده‌بیت ۲. یاخی ده‌بین، هه‌لده‌گه‌ریته‌وه
۱. پشرد (خد الحکومة) ۲. پشرد، یحیی
- نم ~ *Such treatment would make anyone ~*
جوړه مامه‌لانه خه‌لک هان نه‌دات بو یاخی بون
ان مثل هذه المعاملة تدفع أي شخص إلى التمرد
۲. **rebel** /rɪˈbel/ n [C]
یاخی، شورشگیر
متنرد، نائز
- rebellion** /rɪˈbeljən/ adj
یاخی بوون، هه‌لکه‌پانه‌وه،
(به‌تایبه‌تی دژی میری)
عصیان، تمرد (خاصه ضد الحکومة)
- rebellious** /rɪˈbeliəs/ n [C,U]
شورشگیر، هه‌لکه‌پاوه
نوری، متنرد
- a child with a ~ temper*
مندالی یاخی بوو
طفل ذو نزعة متسرعة
- rebound** /rɪˈbaʊnd/ vi
به‌کار دانه‌وه ده‌گه‌ریته‌وه
دواوه‌له‌پاش خوزدان به‌شینکدا
یرتد بعد اصطدامه بشی
- n
کار دانه‌وه، هه‌گه‌رین
إرتداد (لفظ فی عبارة: أثناء الارتداد)
- on the ~*
باشگه‌زبوونه‌وه (له‌کاتی باشگه‌زبوونه‌وه‌دا)
- rebuff** /rɪˈbʌf/ n [C]
به‌ره‌لستی / نه‌کردنی پشیاریک
یا داوا یه‌ک بو یارمه‌تی و هاوړیه‌تی، هه‌دان، هه‌گه‌رین
صد / رفض عرض او طلب (للساعدة او معارضة مثلاً)
- vt
هه‌گه‌ریست، به‌ره‌لستی ده‌کات،
بصد، یرفض
- rebuild** /rɪˈbɪld/ vt (pt, pp -built /-bɪlt/)
ئاوایی نه‌کاته‌وه، دروستی نه‌کاته‌وه، ئا‌دکته
ببید بناه، بینی من جدید
- rebuke** /rɪˈbjuːk/ vt
هه‌ره‌شه‌ی لیده‌کات، تن
ده‌خوړیت، زوړ گله‌یی لیده‌کات
یعنف، یوخی، یلوم بشده
- n [C]
سه‌ره‌ز نه‌شی کردن، تیخوړین، لیحه‌پتاندن
تعنیف، لوم، توبیخ
- rebut** /rɪˈbʌt/ vt (-tt-)
به‌درو ده‌خاته‌وه، هه‌له‌ی

- به‌تاوانبارکردنیک یان بوختانیک ده‌سه‌لمینیت، پاشقه دیتفه /
پاشقه‌دیت
بدحض، یشت خطاً (تهمه او ادعاء مثلاً)
- rebuttal** n [C]
به‌دروخته‌وه، له‌گه‌راندنه، زفراندنه،
مانده‌لکرن
دحض، دفع (امام القضاء)
- recalcitrant** /rɪˈkælsɪtrənt/ adj
شهموز، یاخی
حرون، متنرد
- recall** /rɪˈkɔːl/ vt
۱. بانگی ده‌کاته‌وه، ده‌بیاته‌وه، گازی
دکته، ده‌په‌نینته‌وه ۲. بیري ده‌کوه‌ینه‌وه ۳. (فرمانی یا
برپاری) لانه‌بات
۱. پستدعی (سفیراً مثلاً) ۲. پسترجع، پتذکر ۳. یلفی (امراً او
قراراً)
- n [C]
فرمانی ده‌کردن له‌کار
امر اقاله
- beyond/past ~*
گه‌راندنه‌وی مه‌حاله، نا‌تاوانریت
بگه‌ریترته‌وه
لا یسکن استرداد او استرجاعه
- recant** /rɪˈkænt/ vt, vi
وازی لی‌دینن پاشگه‌ز بونه‌وه
یا (راو بیروباوه‌ر)
یتخلی / یرتد عن (رای او عقیده)
- recantation** /rɪˈkæntəʃən/ n [C,U]
پاشگه‌زبوونه‌وه،
وازه‌یتان له‌بیروباوه‌ر
ارتداد، تخلی عن معتقد / مبدأ
- recap** /rɪˈkæp/ vt, vi, n = recapitulate, -tion
کورتي، کورت دکت
- recapitulate** /rɪˈkæpɪtʃəleɪt/ vt, vi
ده‌پلته‌وه،
چاوی پیاده‌خشینته‌وه له‌گه‌ل کورتکردنه‌وی خاله
کرنگه‌کان
بعید مع تلخیص النقاط الهامة
- recapitulation** /rɪˈkæpɪtʃəˈleɪʃən/ n [C,U]
گیراندنه‌وی له‌گه‌ل کورتکردنه‌وی خاله‌گرنگه‌کان
إعادة مع تلخیص النقاط الهامة
- recapture** /rɪˈkæptʃə(r)/ vt
۱. دوباره تاوانبار
ده‌ستگیر ده‌کاته‌وه
۱. بعید التبعی علی (مجرم)
۲. نه‌گه‌ریته‌وه (به‌ختیاری روژانی ~ *past happiness*)

- رأبردو (مجاز) یسترجم (سعادة أيام ماضیه مثلاً)
recast /ri:'kɑ:st/ vt دایده پزیتنه وه، دارشتنه، دادریتنه
 یعد تشکیل / ترتیب / صیغه
 ~ a sentence رسته که دادریتنه وه
 یعد صیغه جمله
recede /ri:'si:d/ vi ۱. (واده رده که وی که) ده کشیتنه وه،
 ده گهریتنه وه بۆ دواوه، پاشنه دچت ۲. نرخی کم نه بیتنه وه،
 دیارنامینیت، دگر نوت ۳. ده کشیتنه دواوه، خوی نه شاریتنه وه
 ۱. (پیدو وکانه) یرتد او یرتاجع الی الوراء ۲. ثقل لیته ۳.
 یرتاجع، یخنه
receipt /ri:'si:t/ n [C,U] ۱. وەرگرتن، پیگه پشتنی
 شتیك، گه هشتهك
 ۱. تسلیم، استلام، تلق
 له کاتی هوال وەرگرتندا ۲. (له) *on ~ of the news*
 شینگی کسو) بری نه و پاره یه ی وەرگیراوه (له کاری
 بازوگانیدا) ۳. پوله ی وەرگرتن
 عند تلقی الأخبار ۲. (فی صیغه الجمع) مبلغ تم تسلمه (فی عمل
 تجاری) ۳. ایصال بالاستلام
 ۴. ریگه بهك بۆ چیش لیان، بۆ
 = recipe به ده سته نیانی نه نجامینکی دیاریکراو
 ۴. وصفه طهی، وصفه لحصول علی نتیجه معینه
 □ vt پوله ی وەرگرتن ده نوسن
 یکتب ایصال استلام
receive /ri:'si:v/ vt, vi ۱. پهن دهگا، وهری ده گرن
 قایل ده بن پهن
 ۱. یلقی، یسلم، تقبل
 سهرزه نشت / سزای
 ~ insults/punishment توشده بن
 ۲. پیشوازی میوانه کان نه کات
 یلقی الأمانات / العقاب ۲. یستقبل الضیف
received adj راسته کی زانراوه، ناسراوه
 (أق) مسلم بصحته، متعارف علیه
 رای باو، بلاو
 the ~ d opinion رای الشان
receiver n [C] ۱. که سیک شت و مه کی دزراو
 وهرده گرن، پینگر، وەرگر، وهری نه گرنه وه ۲. بیستری
 ته له فون، پیشوازی کهر
 ۱. شخص یلقی (خاصه البضائع المسروقة) ۲. سماعة التلیفون.

- الاستقبل
recent /ri:'snt/ adj تازه داهاتوو، نو، نو هانی،
 نیهانی، تازه، نوهر
 حدیث العهد، جدید
recently adv لهم دواپیه دا، بهم زووانه، بهری ده مهك
 حدینا، مؤخرأ
receptacle /ri:'septakl/ n [C] ده لفر، قاپ، فراخ، فهرا
 وعاء / اناء لحفظ الاشياء
reception /ri:'sepʃn/ n [C,U] ۱. پرسگه، پیشوازی
 کردن، وەرگرتن، پیگه پشتن
 ۱. استقبال، استلام، تلق
 آیا له ناوچه که ی
Is radio ~ good in your district?
 نیوه رادیو که باش وهری ده گرنیت؟
 هل الاستقبال الاداعي جيد فی منطقتکم؟
 ۲. ناههنگی رهسی به هوی ژن هینان ~ *a wedding*
 ۳. تاییهت به پیشوازی
 ۲. حفل رسمی، حفل استقبال بمناسبة الزفاف ۳. (نعتیه) خاص
 بالاستقبال
 نویسنه کی پیشوازی له نوئیل
 ~ desk in a hotel مکتب الاستقبال فی فندق
receptionist n [C] فرمانبر، فرمانبره ی مینه ی
 پیشوازی کهر
 موظف / موظفة الاستقبال
receptive /ri:'septiv/ adj ناماده به راویرو باوهری
 نو، وەرگرن
 علی استعداد التقبل الآراء او المعتقدات الجديدة
recess /ri:'ses/ n [C] ۱. ماوهی وه ستانی کار (کاتی
 پشو، نهوکاته ی که دادگا و په رله مان له کار ده وستن) ۲. تاق
 له ناو دیوار (بۆ رازاندنه وه، په یکه ر) ۳. بوشایی، قولای
 شتیك، ناخ، ناغیری، فالاتی، سستی، پجسو
 ۱. فترة توقف العمل (الوقت الذي لا تستعمل فيه المحكمة او
 البرلمان)
 ۲. تجويف فی العائط (الوضع الزینات / التانیل)
 ۳. جوف، القلب المظلم لشيء، أعماق، تسن
 له قولای نه شکه و ته که دا
 the ~ es of a cave أعماق كهف
 اوتکه ی چیا بهك
 ~ a mountain تسن جبل
 مستی بازوگانی،
recession /ri:'seʃn/ n [C,U]

گه‌رانسه‌وه، په‌نگی پانا‌بووری، پاشه‌کشه، (وه‌ستانی بازوگان)، بی‌بازاری
تراجع، رکود تجاری

The recent ~ has caused much unemployment in industry. په‌نگی نابووری هم دوا‌ی په‌ی کار‌ی په‌کی

زوری له پشه‌سازی دا‌خسته‌وه

تسبب الركود الاقتصادي الاخير في وجود بطالة كثيرة في الصناعة

recessive پاشفه‌چونی، سستی
صاغر

recipe /resəpi/ n [C] شیوا‌ی چښت لټان، په‌چه‌ته،
پټیاز بو‌ به‌ده‌ست هټانی نه‌نجام‌یکی دپاری کراو
وصفه طهي، وصفه للحصول على نتيجة معينة

recipient /rɪ'sɪpiənt/ n [C] وه‌رگر، که‌سیک شټیک
وه‌ربگری

مستقبل، شخص يتلقى شيئاً

reciprocal /rɪ'sɪprəkəl/ adj نالو‌گورکراو، پټیک
گوهوری، به‌ردیلی
متبادل، تبادلی

یارمه‌تی / دپاری /
خو‌شه‌ویستی، به‌نال و گوری هم‌ق به‌ هم‌ق
مساعدة / هدايا / محبة متبادلة

reciprocate /rɪ'sɪprəkeɪt/ v₁ v₂ له نالو‌گورنه‌کا، له
ناخاوتن، لټدوان، پټیک دگوهورت ۲. پاداشتی نه‌داته‌وه ۳.
(نامیر) دټ و ده‌چی پاش و پټش نه‌کا

۱. یتبادل، برد (المجاملة) بالمثل ۲. يعطى في مقابل ۳. (الآلات)
يتردد، يتحرك للامام والخلف

recital /rɪ'saɪtəl/ n [C] ۱. رو‌مان، چیروک، سر‌گوزشته
گیرانه‌وه

۱. رواية، قصة، سرد

the recital of his complaints گیرانه‌وه‌ی
سکا‌لا‌که‌ی، ۲. ناهه‌نگی موسیقا‌زه‌نیک بیان هه‌لټزاده‌ی
کاری په‌ک موسیقا‌زه‌ن

سرد شکواه ۲. حفل موسيقى لعازف واحد او مختارات من
اعمال موسيقار واحد

recitation /resɪ'teɪʃn/ n [C,U] خو‌یندنه‌وه به
ده‌نگه‌وه، گیرانه‌وه
ترتیل، سرد، شی‌یرتل

۱. ده‌خو‌یننه‌وه، له‌به‌ر ده‌پلټنه‌وه **recte** /rɪ'saɪt/ v₁ v₂
(وه‌ک هو‌نراوه) ۲. نه‌گیرنه‌وه، نه‌یزمیری، (راستی په‌کان یان
ناوه‌کان)

۱. یرتل، یطر من الذاکرة (الصیدة مثلا) ۲. یسرد، یعدد (حقائق
او أسماؤ مثلا)

reckless /rekliʃ/ adj چاوسور، سفکسور، قه‌شمه‌ر،
که‌مته‌رخه‌م، بی‌یاک
متهور، ارعن، طائش

خه‌رج گردنی بی‌سره و به‌ره /
شوفیریکي سهرچل (سهرکه‌ش)
إنفاق طائش / سائق متهور

reckon /rekən/ v₁ v₂ ۱. ده‌ژمیرت، ده‌ژمیرت
۱. یحسب (کمیه، عدد، قیمة، تکلفه... إلخ) یعد

کوی نه‌کاته‌وه، نه‌بخاخه‌ سهری
~ up
یجمع، یضیف

نه‌یگرنه‌وه، حسابی بو‌ نه‌کا
~ in
یشمل، یأخذ فی الحساب

۲. پاک به‌پاک نه‌کا، دیخاخه‌ حسابی خو‌یه‌وه ~ with

۳. وای دانه‌نن / وای ده‌پینن، نه‌گه‌ری بو‌ داده‌نن، پروای وایه

۲. یصنی حساباً مع، یأخذ فی حساب ۳. یعتبر، یری، یفترض

۴. پشنی یی‌نه‌به‌سټن
~ on/upon

۴. یعمد علی، یشکل علی

reckoning n [C] پسه‌لوی خه‌رجی نو‌تل یان
چښتخانه

فاتورة (فی فندق او مطعم مثلا)

رو‌ژی لټرسینه‌وه به‌ تایه‌تی بو‌ کاره
a day of ~
هه‌له‌کان

یوم الحساب (خاصة بالنسبة للاخطاء)

له‌ بو‌چونیدا هه‌له‌ده‌کات / له
out in one's ~
ژمارده‌نه‌کانیدا

یخطی‌ه فی ترتعاه / حساباته

reclaim /rɪ'kleɪm/ v₁ ۱. زه‌وی چاک ده‌کاته‌وه،

ده‌گیرنه‌وه ۲. داوای گه‌رانسه‌وه‌ی شټیک نه‌کات ۳. چاک‌کی
نه‌کاته‌وه، پته‌وی نه‌کا

۱. یستلح (أرضاً) ۲. یطالب باسترداد شی‌ه ۳. یصلح، یقوم

reclamation /reklo'meɪʃn/ n [U] چاک‌کردنه‌وه،
چاک‌کردن، که‌هیکرن

استصلاح، مطالبة باسترداد، إصلاح

recline /rɪˈklaɪn/ vi, vt شانی داده‌دا، رانه کیشی، پال
نه که‌وی، ده‌جه‌مینته‌وه، ده‌جه‌مینته‌وه

پتکی، ب‌سطح، یعنی، یعنی

recluse /rɪˈkluːs/ n [C] که‌سینک ته‌نیایی و
جیابونه‌وه له‌جیهان به‌باشتر بزانتیت
شخص بفضل الوحدة والاتزال عن العالم

recognition /rɪkəɡnɪʃn/ n [U] جیاکرده‌وه،
ناسینه‌وه، ناسکرن، بریاردان، ناگه‌هی، خه‌ملا‌دن، دان پیا‌نان
تمیز، تعرف، اقرار، اعتراف، تقدیر

recognize /rɪkəɡnaɪz/ vt ۱. ده‌نناسینه‌وه (که‌سینک)
پان شتیک نه‌ناسی/ ناس دکت
۱. یتعرف علی (شخص او شه) بیز

I ~ that tune. نه‌توانم نه‌و ناوازه بناسمه‌وه، جیای
بکه‌مه‌وه ۲. بریار نه‌دا، دانی پیا نه‌نی، بی‌ی لی نه‌نی
استطیع ان امیز تلك البغمة ۲. یقر، یعترف ب

refuse to ~ a new government نایه‌وی دان به
حوکمه‌تی نویندا بنی ۳. نه‌زانی، مه‌زندی نه‌کا
یرفض الاعتراف بحكومة جديدة ۳. یدرك، یقدر

~ that one is not qualifiea for a post هه‌ست
نه‌کا له‌توانایدا نییه بو پوستی دیاریکراو
یدرك انه غیر مؤهل لوظيفة معينة

~ the danger of an untderaking هه‌ست به
مه‌ترسی کارینکی تاییه‌ت نه‌کا
یدرك خطر عملية معينة

His long years of service have been ~ d. خزمه‌ته
دورو‌دزیه‌که‌ی جینگای پیزانین بوو
كانت خدمته الطويلة موضع التقدير

recoil /rɪˈkɔɪl/ vi ۱. ده‌سه‌له‌مینته‌وه، ده‌گه‌ریته‌دواوه
(وهك له ترسا) ۲. (تفه‌نگ) نه‌گه‌ریته‌دواوه له‌کاتی ته‌قه‌دا
۱. پتراجع (من الخوف مثلا) ۲. (البنادق) ترتد عند الانطلاق
□ n گه‌پانه‌وه، پاشفه‌چوون

تراجع، ارتداد

recollect /rɪkəˈlekt/ vt, vi بیرى ده‌که‌ویته‌وه،
بیردکت
پتذکر، یذکر

recollection /rɪkəˈleʃn/ n [C,U] یادوه‌ری،
یادگار، بیرکردن
ذکری، ذاكرة، تذکر

۱. په‌سه‌ندی ده‌کات،
recommend /rɪkəˈmend/ vt راپده‌سپیری (به‌وه‌ی که بو شتیک ده‌شتیت) ۲. ناموزگاری
نه‌کا/ کار وانه‌سپیری

۱. یجبد، یتنی علی (شخص او شه) (علی انه صالح لغرض ما)
۲. یتصح/ یوصی ب
ناموزگاریت *I ~ you to do what your doctor says.*

نه‌که‌م به‌گویی ناماژه‌ی پزیشکه‌که‌ت بکه‌ی.
انصحك ان تفعل ما یشریه طبیک
۳. (سيفاتگان) *His bad conduct does not ~ him.*

په‌سه‌ندی ده‌کا، ره‌وشته‌خرابه‌که‌ی سودی پیناگه‌بنی
۳. (الصفات) یزکی: ان سلوكه السی لا یزکیه
recommendation /rɪkəmenˈdeɪʃn/ n [U]

راپسارده، پشتگیری، په‌سه‌ند، یاداشت پیدان
توصیه، تزکیه
۱. خه‌لات **recompense** /rɪkəmpens/ vt

وه‌ره‌نگری، قه‌ره‌بوو ده‌کری، سزاده‌دوری
۱. یکافی، ع‌رض، یعاقب، یجازی
قه‌ره‌بوی گرفته‌کانی ده‌داته‌وه *~ sb for his trouble*

ع‌رضه‌ عمالاقه‌ من متاعب
خه‌لات، قه‌ربوو
□ n [C,U] مکافاة، تعریض

۱. رینکیان ده‌خات، ناشت **reconcile** /rɪkənsaɪl/ vt
ده‌کاته‌وه، دوو ناکوک ریکده‌خاته‌وه ۲. بیروپا جیاوازه‌کان
رینک نه‌خات

۱. یوق/ یصلح بین متخاصمین ۲. یوق بین آراء مختلفة
قه‌دی که‌سینک و *~ what sb says with the facts*
راسته‌کان رینک نه‌خات

یوق بین ما یقوله شخص والعقائ
۳. خوی راده‌هینی بو وه‌رگرتی *~ oneself to sth*
شتیک
۳. یروض نفسه علی قبول شه

reconciliation /rɪkənˈsɪliːʃn/ n [C,U]
ریکخسته‌وه، ریکه‌وتن، چاککردن، ته‌خترکردن
تولیق، صلح، تسریه

له‌چاک کردن و ریکخستندا *bring about a ~*
سه‌ره‌که‌وی
ینجیع فی ایجاد تسریه

تازه‌ی ده‌کاته‌وه، چاک **recondition** /rɪˈkɒnɪʃn/ vt

دکته، چاکي ده کاتهوه، چاک دکته
 يصلح، يجدد، یرقم
reconnaissance /rɪˈkɒnɪsəns/ n [C,U] پشکتن،
 دوزینه وه، نیره لانی
 استکشاف، استطلاع
reconnoitre /reˈkɒnɪts/ n [C,U] ده پشکتن،
 نیره لانی دکت
 یستطلع، یستکشف
reconstruct /riːkɒnˈstrʌkt/ vt ناق دکته، ناوهدانی
 ده کاتهوه
 بنی. من جدید، یعید بناء
 ~ damaged buildings خانووه ویرانه کان چاک
 نه کاتهوه
 یعید بناء ابنیه مهده
 ~ a crime بنه ماکانی تاوان کونده کاتهوه له (میانه)
 لیکولینه وه (دا)
 یجمع عناصر جریمة (اثنا التحقیق)
 ۱. نومارده کات ۲. پاریزگاری **record** /rɪˈkɔːd/ vt
 نه کات وهک نومارگه (به نوسین، وینه، دهنگ) نومار نه کات
 ۳. (نامیره کان) نومارده کن/ نومارگی دیاری کراو نیشان
 دهدهن
 ۱. یسجل، یدون ۲. یحفظ کجل (بالکاتبه) بالصور /
 بالصوت، یسجل ۳. (الآلات) یسجل / بین رقماً معیناً
 نهو ~ ? *What temperature does the thermometer*
 پله به ی گهرمی پیوه که نوماری کردووه چنده؟
 مامی الدرجة التي سجلها مقياس الحرارة؟
 ۱. دهفتهر، نومارگه (بو) **record** /rɪˈkɔːd/ n [C,U]
 راستیه کان/ رووداوه کان
 ۱. سجل (للحقائق، الاحداث)
 به قهوان، نومارگری
 ~ on سجل
 بو بلاوکر دنده نی به ۲. نومارگه/ بهرواکه
 ~ off the راستیه کانی تیدایت
 لیس للنشر ۲. سجل / تاریخ یحوی الحقائق
 کارگی فروکه وانی ~ *an airline with a bad*
 خاوهن نومارگی خراب (به هوی زوری رووداوه کانه وه) ۳.
 لولهک (نومارگهی موسیقا)، قسه وان ۴. پله ی پیوانه ی و
 به تاییه نی وهرزش)

شرکت طیران ذات سجل سی. (ای بسبب کثرة الحوادث) ۳.
 اسطوانة (سجل علیها موسیقی مثلاً) ۴. رقم قیاسی (خاصة فی
 الرياضة)
 پله ی پیوانه ی ده شکتنی ۵. پیوانه یی *break the ~*
 یحطم الرقم القیاسی ۵. (نعتیة) قیاسی
 پیژهی به رویوومی برنجی زور *a ~ rice crop*
 (به رزترین بهرهم)
 محصول ارز قیاسی (ای أعلى محصول)
 شکتنه ی زماره ی **record-breaking** adj
 پیوانه یی، ره نوسه که یفانی ده شکتنی
 محطم للارقام القیاسیة
 نومارگه ر، نومارکار، نومار، **record-player** n [C]
 پیژهک
 جهاز لتسجيل الاسطوانات
 ۱. دادوهر ۲. نومارگه ر، **recorder** /rɪˈkɔːdə(r)/ n [C]
 نامیری نومارکردن ۳. نامیری موسیقا وهک نای، جوژه له
 ۱. قاض ۲. مسجل، جهاز تسجيل ۳. آلة موسیقیة تشبه النای
 نومارکردن، شتیکی **recording** /rɪˈkɔːdɪŋ/ n [C]
 نومار کراو له سر کاسیت
 تسجيل، شی. مسجل (علی شریط الاسطوانة)
They bought the latest recording of Beethoven's
 تازه ترین وو نویتین نومارکراوی *Third Symphony.*
 سیمفونی سیهمی بیتهوون یان کری
 لقد اشتروا أحدث تسجيلات السیمفونیة الثالثة لبیتهوون
 ده گپرنه وه، ده دگیر تغه **recount** /rɪˈkaʊnt/ vt
 یروی، یقص، یرد
 ده ژمیرنه وه، هه ژمار تغه **re-count** /rɪˈkaʊnt/ vt
 یحسب، یعد ثانیة
 دووباره کردنه وه، ژماردن □ n [C]
 إعادة، حساب / عد
 ده یگه رینه وه، ده دگیر تغه، **recoup** /rɪˈkuːp/ vt
 نومار دکت، داد شکتن، قهر بوی ده کات
 یستعید، یترد، یعوض
 په ناده بانه بهر، بو **recourse** /rɪˈkɔːs/ n [U]
 یارمه تیدانی، هانا بردن، ده ست هافتن
 یلجا الی طلباً للمساعدة
 ۱. چاک ده کاته وه، **recover** /rɪˈkʌvə(r)/ vt, vi
 بهردیل دکت، سهرغو هه هافته ۲. چاک ده پینه وه

۱. پسترد، پستید، پسترجع ۲. یسفی	
۳. دیتیهو سه رخویی	~ oneself
۳. پستید هدوه	
recovery <i>n</i> [U]	ههاتن، چاک بوونهو، ساخ بوونهو، ساریز بوونهو
	استرداد، شفاء
re-cover /ri:'kavə(r)/ <i>vt</i>	سهرله نوئی سهری
	داده پوئشی، سهری نه گری، روئودکت
	یجمل (لشیه) غطاء، جدیداً
recreation /rekri:'eiʃn/ <i>n</i> [C,U]	رپاوردن، ههسهین، ههساندن، ههوانهوهو دلخوشی
	تسلیه، استجمام، ترویج، وسیله تسلیه او ترویج عن النفس
recrimination /ri:krim'i'neiʃn/ <i>n</i> [C,U]	شه ره
	دهمنی، تاوانبارکردنی یه کتری
	رد علی اتهام باتهام مضاد
recruit /ri:'kru:t/ <i>n</i> [C]	نه نامی نوئی جفاته کنی، سهریازی نوئی، هاری کاری
	عضو جدید، مجند حدیث
	□ <i>vi, vi</i> سهریاز ده گری، ده پیئری، نوئدکت، قایم دکت
	یجند بطوع
rectangle /rektæŋgl/ <i>n</i> [C]	لاکینه
	مستطیل
rectangular /rektæŋgjula(r)/ <i>adj</i>	شیهه لاکینه، ههف ستونی
	مستطیل الشکل
rectify /rektɪfaɪ/ <i>vt</i> (<i>pt, pp</i> -fied)	ههله راست
	ده کساتهوه، چساره سهریده کات، دوباره پیده کاتهوه (بو پاکوژدنهوه)
	بصح (الخطأ)، یعالج، یکرر (التفتیه)
rectification /rektɪfɪ'keɪʃn/ <i>n</i> [C,U]	بژارکردن، راست کردنهوه، چاره کردن، چاککردن
	تصحیح، معالجه، تکریر
rectitude /rektɪtju:d/ <i>n</i> [U]	راستکردنهوه، راستی یا بریاری، پاکی، پاکیه تی
	استقامه، نزاهه
rector /rekto(r)/ <i>n</i> [C]	۱. کلیسه (قه شه)، ریهه، (هراورد به که <i>vicar</i>) ۲. سهروکی زانکو، راگری کولیز
	۱. (الکلیسه الانجلیکانیه) کاهن، قیس (قارن <i>vicar</i>) ۲.

رئیس جامعه، عید کلیه	
rectory <i>n</i> (<i>pl</i> -ries)	مالی قه شه
	بیت القیس او کاهن الابریه
rectum /rektəm/ <i>n</i> [C]	(له توئیکاری) ریکه، تر تروک، ریفی یاراست، ریفخوله نه ستوره
	(فی التشریح) المستقیم
recumbent /ri:'kʌmbənt/ <i>adj</i>	(مرؤف) پالکوتوو، پالدراو، راکشاو، شان ده رهوه
	(الشخص) مستلق، مضطجع، متکیه
recuperate /ri:'ku:pəreɪt/ <i>vi, vi</i>	چاک ده پیتهوه، هه دته رست
	یتعاف، پسترد صحته
recuperation /ri:'ku:pə'reɪʃn/ <i>n</i> [U]	سهرله هاتن، ساخ یون، به رهو چاکبوتهوه
	نقاوه، استرداد الصحه
recur /ri:'kɜ:(r)/ <i>vi</i> (-it-)	دوباره ده پیتهوه، سهرله نوئی
	رووده داتهوه
	یتکرر، یحدث او یعود من جدید
recurrence /ri:'kærəns/ <i>n</i> [C,U]	گه رانهوه، سهرله داتهوه
	چهند جار یون، دوباره بوون، هه گهرین، دوباره
	عوده، تکرار
recurrent <i>adj</i>	چهند جار بهوو، هه گهرینی
	متواتر، متکرر
red /red/ <i>adj</i> (-der, -dest)	سور
	أحمر
<i>R~ Crescent</i>	مانگی سور
	الهلال الاحمر
<i>R~ Cross</i>	خاچی سور
	الصليب الاحمر
<i>~ tape</i>	کاری روئینی میری
	(مجاز) الروتین الحکومی
<i>see ~</i>	ههله چنی، توئه نه پی
	یهتاچ، یلتهب غضباً
red carpet <i>n</i>	تاییهت / شایه نی میوانه گه وره کانه
	خاص / لاتی بکار الزوار
red-handed <i>adj</i>	به تاوانه کهوه نه گری
	متلبساً بخطأ أو بحریه

- redhead** *n* [C] قر سور، پرچ سور
شخص احمر الشعر
- red-letter day** *n* رۆژێکی دیار، له بیرناچینهوه
یوم مشهور، لایسی
- redskin** *n* [C] هندی سور
(أ.ق) هندی احمر
- redde** */redn/ vt, vi* سورته بێت، سورته بێتهوه (دهم
و چاو) / له شهرما
بهر، بهر (وجهه خجلاً)
- redeem** */ri:di:m/ vt* ١. ده یگه رێنێتهوه، ده بپێنێتهوه
٢. یستر، یسترع
~ *a pawned watch* گرو له سهر کاتۆمیره که ی نه کاتهوه
(وهی نه گرێتهوه)، رزگاری نهکا، ئابروی نه پارێزی
بنک رهه ساعته، بنقد سخته
~ *one's honour* ٢. په پمانیک نه با ته سهر، به لێن
جێ به جێ ده کات
٣. بنج و وعداً، یفی بما تعهد به
~ *a slave* ٣. دیلێک رزگار نه کات
٣. بهر، بطلق: یقی عبداً
~ *a prisoner* به ندیک بهرده دات (گاور) خوێ
له گونا پاك نه کاتهوه
یطلق سراح سجين (المسیح) یخلص من الخطیئة
٤. هاوسهنگی نهکات، قهره بوی
his ~ ing feature ده کات
٤. یهوض، یوازن: الحسنه الوحیده فی شخصیه
- the Redeemer** *n* رزگار که (عیسا) پێغه مبههه،
قوربان کهه، دلسۆز
یسوع المسیح، المخلص
- redemption** */ri'demp/n/ n* [U] رزگار کردن،
قوربانی دان، پاك بوونهوه له گوناوه
افتداء، تحریر، تخلص (من الالم)
دهست لێشواو، ناله بار، چاککردنی نهستمه
~ *past* مینوس منه غیر قابل للاصلاح
- redo** */ri:'du:/ vt (pt -did /-did/, pp -done /-dɒn/)*
ده پکاتهوه، دکشفه
یعیه عمل شه
- redolent** */redələnt/ adj* بۆن خوش، پێن خوشه
ینم عن، یفوح ب، موح ب

- redouble** */ri'dʌbl/ vt, vi* دوو جاره ی نهکا، دوو جار
دکشفه، له خوه ددکشفه
بضاعف، یقوی، بضاعف
- redress** */ri'dres/ vt* ١. هه له راست ده کاتهوه،
ده بپزێت، چاکدکته، بهردیل دکته، قهره بوو کردن
١. یصمخ (خطأ)، یصلح، یقوم، یهوض، یصنف
٢. هاوسهنگی نهکا، چاره سهری نهکا، ~ *the balance*
سه قامگیری نهکا
٢. یوازن، یصمخ الاوضاع
بژاردن، له بیری دانان، قهره بوو
□ *n* [U] تعویض، تقویم
- reduce** */ri'dju:s/ vt, vi* ١. کورتی نه کاتهوه، بچوکی
ده کاتهوه، کهمی ده کاتهوه
١. ینتقص، یبصر، یقلل
~ *one's expenses* کهمی نه کاتهوه، دهست پیوه
دهگری
یقلل / یقتصد فی نفقاته
٢. نه پکاتهوه، نه یگوری، نه یگه رێنێتهوه
~ *to* ٢. یعیه، یحول، یرجع
~ *a class of noisy children to order* یاسا
ده گه رێنێتهوه ناو ریزی قوتایی به گیره شیوینه کان
یعیه النظام الی صف من التلاميذ المشاغبین
جته به کان نه گۆرێتهوه به پنس ~ *pounds to pence*
یحول الجنیهات الی بنسات
- reduction** */ri'dʌk/n/ n* [C,U] ١. کهمکردنهوه،
داشکاندن
١. خصم، تخفیف
~ *sell sth at a* شتیک به نرخێ داخکێنراو ده فروشی
٢. وینه یان نه خشی بچوکراره
بیع شیا بهر مخفض ٢. نسخه مصغرة او خريطة
- redundancy** */ri'dʌndənsi/ n* [C,U] زۆری (زیاده له
پووستی) زه حقی، زنده یی
فضل، زیاده (عن الحاجة).
- redundant** */ri'dʌndənt/ adj* زۆر، به تال، بێ ئیش
زۆتر له پووست، فره
فائز، زائد (عن الحاجة)
~ *labour* کرێکاری زیاده، نا پووست
عسالة زائدة

- reed** /ri:d/ n [C] ۱. قامیش، زەل، پیکه
۱. قەب، پوص
a roof thatched with ~ (s) بانی به قامیش
دروستگراو
سطح مسقف بالقصب
۲. (شێك یا كەسێك) لاوازیشتی یە
a broken ~ نەبەستری ۳. (موسیق) نامیری فویاکەر
۴. (شیء او شخص) لا یغتمد علیه، واه، ضعیف ۳. (موسیقی)
آلة نفخ، قصبه، مزمار
reedy adj دەنگی تیزو بەرز
(الصوت) حاد و رفیع
reef /ri:f/ n [C] بەشی قەد کراوی چاروکه
جزء یطوی من الشراع، ثنية الشراع
□ vt قەدی ئەکا، ئەپینچیتەو
یشی او یطوی الشراع
reef-knot n [C] گری یا بابره کی، گری یەك ئالۆزی،
هێلی دەریایی
عقدة شراعية
reef /ri:f/ n [C] ۲. کۆسی مەترسی ناو دەریا، سرتا
کەفری ئالی، کلتو بەردینەکانی ناو دەریا
شعاب صخرية (فی البحر)
reek /ri:k/ n [U] بۆگەن، بۆنی تیز و ناخۆش، دوکیل،
تەمومز
رائحة قوية او تننة
□ vi بۆنی لێ دیت، دوکیل دکت
یصدر رائحة كريهة
reel /ri:l/ n [C] ۱. خلوکه، هەلپنچه
بکرة، لفيفة
□ vt ۱. (بەکره، خلیکه) دەپینچی
۱. یلف علی بکرة
~ off (a story) چیرۆکیک بە خیری او بەناسانی
دەگیرێتەو ۲. لە رویشتندا لەنجە ئەکا
یروی (قصة) بسرعة وسهولة ۲. یترنە (فی مشتە)، یشایل
۳. گێژنەبن، سەری *The street ~ ed before my eyes.*
نەسورێ، شت لە بەرچاویا ئەسورێ
۳. یصاب بدوار، بدور (الشيء) یبدو کما لوکان بدور
His mind ~, d when he heard the news.
۴. ئەشلەژی، پێی ناخۆش ئەبن

۴. یضطرب، یصق
reel /ri:l/ n [C] ۲. (موسیق) سەمای ئەسکە ئەندی
(موسیقی) رقصة اسکندنیه
refectory /ri'fektəri/ n [C] (pl -ries) هۆلی نان
خواردن (لەکەنێسە یان کۆلیج)
قاعة الطعام (فی دیر او کلیه)
refer /ri'fɜ:(r)/ vt, vi (-rr-) ۱. هەوڵە ی ئەکا، ئەنیری
بۆ، نیشان دکت
۱. یحیل الی
~ a dispute to the United Nations ناکۆکیه
هەوالة ئەکا بۆ ئەتەو یە ککر تەو ئەکا بۆ چاره سەرکردن
یحیل نزاعا الی الامم المتحدة (للبيت فيه)
~ sb to the manager (کەسێک) ئاراستە ی بەریو بەر
دەکا بۆ لیکۆلینەو ی کێشەکی ۲. ئەگەر ئەتەو بۆ (داوای
زانباری)
یحیل شخصاً للمدير (للتظرف في امره) ۲. یرجع الی (طلباً
للمعلومات):
~ to one's notes/a dictionary ئەگەر ئەتەو سەر
یادەو ی بە کانی / فەرەنگ
یرجع الی مذكراته / المعجم
۳. ئامازە ی دەکا، تۆم *I was not ~ ring to you.*
مەبەست نەبوو
۳. بشیر الی: لم اكن اعينك
۴. (دەستەواژە) پە یو ئەند ی بە
~ to ۴. (العبارة) تەصل او تعلق ب
۱. دادوەر (لە کێشەدا)
referee /refa'ri:/ n [C]
۲. ناویزیوانی (یاری و پشیرکێ)
۱. حکم (فی قضیه) ۲. حکم (فی مباراة ریاضیه)
□ vt, vi ناویزی دەکا / ناویزیوان
یحکم، یفصل (فی نزاع او قضیه)
reference /refrəns/ n [C,U] ۱. سەرچاو، نیشاندان،
ژێدەرکردن، نیشان
۱. مرجع
a ~ book سەرچاوی زانستی وەک (فەرەنگ)
مرجع علمی (کالمعجم مثلاً)
a ~ library کتێخانه یا ژێدەر ۲. بەلگەنامە، ژیر، ناخر،
ئەو کەسە ی زانیاری لێ وەر دەگیرێ، پڕوانامە ۳. پشت
بەستن، ناردن

مکبة مرجعية ۲. السند، شخص يرجع اليه لاستقاء المعلومات.
شهادة ۳. إسداد، إحالة:

a cross- ~ ناماژه بو شونينكي ترى هه مان كتيب
إشارة الى مكان آخر في نفس الكتاب

in/with ~ to نشان ب، سه باره ت به وه
بشان او بخصوص كذا

without ~ to به چاو پوشي له وه، بين گه رانه وه
بوسه رني

يصرف النظر عن، بدون الرجوع الى

referendum /rɛfə'rendəm/ *n* [C] (*pl ~ s; -da*)

راپرسی، راپوه رگرتن، گه رانه وه بو لای گدل پرس کردن به
گدل

أستفتاء عام، الرجوع الى الشعب

refill /ri:'fɪl/ *vt n* پریده کاته وه، تژی دکفه

بسلأ ثانية، عبوة جديدة

refine /ri:'faɪn/ *vt, vi* ۱. پوخته ی ده کا، ده نیالیوی

۲. سزادکفه، بژین دکت

۱. ینقی، پکری، یصنی ۲. یهذب

~ d speech/tastes/manners ناخافتن، تام و چنیز،

ره وشت، رینک و پینک

حديث / ذوق / اخلاق مهذبة

refinement /ri:'faɪnmənt/ *n* [C,U]

۱. پوخته کردن، پالوتن ۲. ره وشتی چاک فیر کردن، پالاندن،
بژینکرن

۱. تنقیه، تکریر، تصفیه ۲. تهذیب، رقة، دمانه

۳. ووردینی ته واو، زیره کی، هونه ری *~ s of cruelty*
له درنده پیدا

۳. دقة بالغة، تفنن: تفنن فی القصة

وردینی له مانادا *~ s of meaning*

دقة فی إداء المعنى

refinery /ri:'faɪnəri/ *n* [C] پالاکوه، کارگه ی پالوتن

مصفاة، معمل تکریر

a sugar ~ کارگه ی پالوتنی شه کر

معمل تکریر السكر

refit /ri:'fɪt/ *vt, vi* (-tt-) چاکدکت، نو دکت،

نوی ده کاته وه، (پاپور) بو گه شتیکی نوی

یصلح، یجدد (سفینه)، (السفينة) تعد او تجهز لرحلة جديدة

بو ناماده کردن/ ناماده کردن/ نو یکر دنده وه □ /ri:'fɪt/ *vt*

تجهیز، إعداد، تجدید

reflate /ri:'fleɪt/ *vt* باری ئاپوری ده گه رینه وه بو

دوخی جارانی، درالی زه حف دکت

بعید الوضع الاقتصادي الى حالته السابقة

reflation /ri:'fleɪfən/ *n* [U] زیاد پونه وه ی ترخی باره

بو ترخی جارن، باره زه حف کردن

زيادة قيمة العملة بعد تخفيضها، إعادة الاقتصاد الى سابق حالته

reflect /ri:'flekt/ *vt, vi* ۱. (روو) په رچی ده کاته وه،

پنجه وانه ی نه کاته وه، (پرووناکی، گه رما، دهنگ)، (ئاوینه)،

وینه پنجه وانه ده کاته وه ۲. ده رده که وئی، ده ری ده پیری ۳.

(کر دار - نه نجام) ده ستی نه که ویت، ژورنه یی

۱. (السطح) یعکس (الضوء، الحرارة، الصوت)، (المرآة)

تعکس صورة ل ۲. ینظر، یبین، یبر عن ۳. (الانفعال، النتائج)

تکسب، تضیی

~ upon ۴. رسوا ی نه کات

۴. یشین، یسی، الی

Such behaviour ~ s upon his honesty. نه م جوړه

ره فتناره له بیزی که م ده کاته وه، رسوا ی نه کا ۵. به وردی

ییر نه کاته وه، هیوا نه خوازی

ان هذا التصرف یسی، الی/ یطن فی نزاهته ۵. یفکر ملیاً.

یتأمل

reflection-reflexion /ri:'flekʃən/ *n* [C,U]

۱. شکانده وه، په رچکس دنده وه، ره نگدان سه رنج،

هه لنگه رانه وه

۱. انعکاس، شی، او صوره منعکة

lost in ~ ۲. له بیر کردن وه دا نو قمبوه

۲. تفکیر: غارق فی التفكير

۲. دوا ی بیر کردن وه یه کی ورد، دوا ی هیو یونه وه *on ~*

۳. بیرو که به ک یان تیینه ک له نه نجامی بیر کردن وه

بعد التفكير ملیاً، بعد التروی ۳. فکرة او ملاحظة نائئة عن

التفكير

cast a ~ upon sb. ۴. ئاپروچوون، رسوا، سه ر شوړی

۴. عار، شین، غزی

reflective *adj* که سیتیکی تییندار، له به یندار رامانی،

ژور رامینی، فره هیواو بیر قول، بیر تیژ

تأملی، (الشخص) کثیر التفكير والتأمل

reflector *n* [C] په رچا وینه، په رچکر

عاکس

reflex /rɪˈfleks/ *adj* ~ *action* پەرچە کردار، کاری
 پیچەوانە (نەویست)
 فعل منعکس (لا آردی)
 □ *n* [C] کردارنەوێهێکی پیچەوانەیی خۆنەویست،
 وێنەیی، (خۆنەویستی) چەمین
 رد فعل منعکس (لا آردی)
reflexion *n* (reflection)
 برۆانە
 انظر (reflection)
reflexive /rɪˈfleksɪv/ *n* [C], *adj* پەرچ کردنەوێه،
 پەرچاوه، ئەبەیی، پیچەوانەیی: ناوەلفەرمان بۆفرمانی
 کەتەواکەرە کە هەمان بکەریت
 انعکاسی: صفة لفعل مفعوله هو نفس فاعله
 فرمانی پەرپەرچ، پیچەوانەیی، ئەبەیی وەک: ~ *verb*
 فعل انعکاسی مثل:
He cut himself. خۆی بریندار کرد
 جرح نفسه
a ~ *pronoun* راناوی خۆیتە رانافی ئەبەیی
 (هەمیشە *self* لەگەڵ)
 ضمیر منعکس (یقتەر دو ماب *self*)
¹reform /rɪˈfɔ:m/ *vt, vi* چاکی دەکاتەوێه،
 سازیدەکات، باشی دەکات
 یصلح، یقوم، یحسن
 ~ *the world/a sinner/ one's character* جیهان چاک
 ئەکا، گوناوێبار، پاسوچدار چاک ئەکات، توانایی بەهێز ئەکا
 یصلح العالم / خاطئا/ یقوم شخصيته
 □ *n* [C,U] چاکسازی، رهوشتن فێرکردن
 إصلاح، تهذيب، تقويم
 □ *n* (کۆن) چاکسازخانەیی ئەوجەوانان
 (قەبلاً) إصلاحیه احدات
reformer *n* [C] چاکساز، چاککار
 مصلح
²reform /rɪˈfɔ:m/ *vt, vi* چاکی ئەکا، سازي ئەکا،
 دروستی ئەکاتەوێه
 یعید تشکیل
reformation /rɪˈfɔ:meɪʃn/ *n* [C,U] چاک کردن
 (کۆمەڵایەتی یا ئایینی)
 إصلاح (اجتماعی او دینی)
reformatory /rɪˈfɔ:meɪtɪ/ *n* [C] (*pl* -ries)

چاککردن، چاکگە، چاکسازی
 إصلاحی
refract /rɪˈfrækt/ *vt* (تیشک) دەشکێتەوێه
 یکسر (الاشعة)
Light is ~ ed when it enters a prism.
 روناکی دەشکێتەوێه کە بەچیت بەناو پوازکۆ
 ینکسر الضوء عند دخول المنشور / المنشور
refraction /rɪˈfrækʃn/ *n* [U] شکانەوێه ی روناکی،
 تیشک
 انکسار الضوء
refractory /rɪˈfræktəri/ *adj* رکدار، ناقابل،
 بەرهەلستکار، (بۆ تەموانەوێه) (نەخۆشی) بەدەرمان و
 چارەسەرکردن چاک ناییتەوێه
 عنید، منیع، مقاوم (للصهر مثلا)، (المرض) لا یتستجیب للعلاج
¹refrain /rɪˈfreɪn/ *vi* ناقابل دەبێ، خۆی دەپارێزی،
 خۆی دوور دەگریت (لەکردنی کاریک)
 یمتنع، یحجم، یسک (عن عمل شیء)
²refrain /rɪˈfreɪn/ *n* [C] کۆپلە یەک، دەستەواژە یەک
 کە بە رێک و پێکی دووبارە بوییتەوێه لە هۆنراوە یەک یان
 گۆرانییە کدا
 اللازمة، عبارة متكررة بانتظام فی قصیده او أغنية: القرار
refresh /rɪˈfrɛʃ/ *vt* ١. دەپوێژیتەوێه، نوێ ئەیتەوێه، هین
 دکت، بیردکت
 ١. ینعش، یجدد
 ٢. بەگەرانیوێه بۆ یادەوێه یەکانی
 بیر ی دەکەوێتەوێه / ئەگەش دکت
 ٢. (یرجع الی مذكراته مثلاً) ینعش ذاكرته
refresher course *n* خول (خوێندن) یان راھێنان،
 چالاککردنەوێه
 دورە (دراسية) تنشيطية
refreshing *adj* چاک، نوێکەر
 منعش، مجدد للحيوية
a ~ *sleep/breeze* خەو / شەبی پا، سروێ خۆش
 نوم / نسیم منعش
refreshment /rɪˈfrɛʃmənt/ *n* پوژاندنەوێه،
 گەشبوونەوێه، (لە شینگێ کۆدا) ساردەمەنی، شیرەمەنی
 انتعاش (فی صيغة الجمع غالباً)، مرطبات
refrigerate /rɪˈfrɪdʒəreɪt/ *vt* سارد دەبێ، بەفر دکت

	(بۆ پاراستی خواردن)
	یبرد، یئیلج (الطعام)
refrigerator <i>n</i> [C]	سەلاجە، بەخچال، (بۆ پاراستی خواردەمەنی)
	ثلاجة، براد (لحفظ الطعام)
refuge <i>/refju:dʒ/ n</i> [C,U]	پەناگە، حەشارگە، پەنا، ستار
	ملجأ، مأوى
refugee <i>/refjuˈdʒi:/ n</i> [C]	پەناوەر، ئاوارە، مەسەخت
	دەركراو له ولاتی
	لاجی، طريد من وطنه
refund <i>/riˈfʌnd/ vt</i>	دەپەتەتە (پارە) / خەریجەکی
	بۆ ئەگەر بێتەوه
	يعيد المال الى، يرد النفقات
refuse <i>/riˈfʌnd/ n</i> [C,U]	دانەوه یا گێزانەوهی پارە، پارە
	گێزانە، دراف دز فراندنە، درافی دز فریتنە
	أسترداد المال، المال المسترد
refuse <i>/riˈfju:s/ vt, vi</i>	قایل نابو، نایەوێت، وەری
	ناگریت، قبولناکات، قەدەخەدک
	يرفض، يألئ
refusal <i>n</i> [C,U]	۱. بەرپەرچ، نەلیان، نەوێستن،
	وەرنەگرتن ۲. مافی وەرگرتنی شتیک یان نەوێستی پێش
	ئەوهی خەلک بزانی
	۱. رفض، امتناع ۲. حق قبول الشيء او رفضه قبل عرضه على الآخرين
	ئەتوانی (خانە کەت یان
	ئۆتۆمبیلە کەت) م پێشان بەدی پێش ئەوهی تیشانی خەلکی
	بەدەیت؟
	أتمح بعض (بيتك او سيارتك) على قبل عرضه على الآخرين؟
refuse <i>/refju:s/ n</i> [U]	بەرماوە، نەوێستراو، زبیل،
	کەستەك، پاشماوه
	نفاية، قمامة
refutation <i>/refjuˈteɪʃn/ n</i> [C,U]	بەدرۆخستەوه،
	ماندە لکەردن، بەرپەرچکردنەوه
	دحض، تفنيد، تكذيب
refute <i>/riˈfju:t/ vt</i>	بەدرۆدەخاتەوه، بەرپەرچی
	نەداتەوه، ماندەل دکت، هەلەکی کەسیك نەخاتەو روو

	یەدحی، یفند، یئقض، یشت خطاً مراعم (شخص ما)
regain <i>/riˈgeɪn/ vt</i>	۱. بەدەستی دەهێتەوه،
	ئەپگەریتەوه، دەستی ئەکەوێتەوه ۲. ئەگەریتەوه بۆ:
	(شوین، پایە) ئەچیتەوه، (جینگە یان پۆستی ئەگەریتەوه
	۱. یسترد، یسترجع، یستعید ۲. یعود الى (مكان، منصب)
regal <i>/riˈgəl/ adj</i>	شاهانە، شایەنی پادشایانە
	ملکی، لائق بالملوك
regally <i>adv</i>	شاهانە، مەژنانە
	بأبهة، بفخامة
regale <i>/riˈgeɪl/ vt</i>	دەلخۆشی دەکات، شاد دکت، خوش
	دکت
	یبتح، یبھج
	لەزەت لەخواردن و خواردنەوه ئەپیتن ~ oneself to
	(مع الطعام والشراب) یستمتع بأكل (کذا)
regalia <i>/riˈgeɪliə/ npl</i> [C]	دروشمی شایانە، دروشم
	وهك (وه تاج یان گۆچان) هینماو دروشمی تایبەت بە
	كۆمەڵێکی دیاری كراو
	الشعارات الملكية (كالتاج والصولجان)، شعارات و رموز
	خاصة بمجتمع معين
regard <i>/riˈgɑ:d/ vt</i>	۱. تەیی ئەروانی، بەبایەخەوه
	دەروانی، تەماشای دەکات ۲. وادادەن، لەو باوەرەدایە:
	۱. یختمق فی، یئظر بأهتمام ۲. یعتبر، یعتقد ان:
	لئی ئەترسی ~ sb with awe
	یهابە، یخشاە
	بە باشترین ~ ed as the best dentist in the town
	پزیشکی دان دادەنریت لە شارە کەدا ۳. پایەخ ئەدا بە، ریز
	دەگری لە
	یعتبر أفضل طبيب للسان في البلدة ۳. یهتم ب، یحترم
	ریز لە ئارەزووەکانی / ~ sb's wishes/advice
	ئامۆزگاریەکی ئەگری
	یبحترم رغباته / نصيحتة
	ریزی لێدەگری، بەمەزنی دەزانی ~ sb highly
	یجەلە و یقدەرە
	ئەوهی پەپوێندارە، لەویارەپەوه as ~ s, ~ ing
	ئە، فیما یختص ب، یشان، فی ما یطلق ب
	۱. تیروانیئیکی وورد ۲. پایەخ، چاودیری، □ n [C,U]
	وریایی
	۱. نظرة متعنة ۲. أهتمام، مراعاة، انتباه

with little ~ for the feelings of others **بىن گونى دانە**
 ھەست و سۆزى كەسانى تر
 دون مراعاة لشاعر
 held in high ~ **بايدىخ بىن دراو ۳.** (لەشيوگى كۇدا)
 سلاو، ھىوا خوازى خوشى، (بەتاييەنى لە كۇتايى نامەدا)
 يتتەن بىتقىر كىر ۳. (فى صيغة الجمع) تحيات، تمنيات طيبة
 (بخاصة فى ختام الرسالة)
 in/with ~ to **۴. لەبارەى / تاييەت بە ئەوەى**
 بەبەندى ھە بە بە
 ۴. بشأن، بخصوص، فى ما يتعلق ب
regardless adj **بىن گونى دانە، ھەرچى، بە چاوپوشى**
 لە، فەرامۇش
 بغض النظر عن
regatta /ri'gætə/ n [C] **پىشېركىنى بەلەم، پاپۇر يان**
 يەخت
 سباق زوارق او بغوت
regency /ri:dsənʃi/ n (pl -cies) **راسپېرنى، پىشېرنى**
 الوصاية على العرش او مدتها
regenerate /ri'dʒənəreɪt/ vt, vi **۱. گىيانى نوئى**
 دەكاتەو، دەپىزىنئەو، رەوشى چاك ئەكاتەو ۲. ژيانى
 نوئى ئەدايە، ھەزىيان دكتفە، نۆدكت
 ۱. يەجد روحياً، يەذب أخلاقياً ۲. يفتح حياة جديدة فى
regeneration /ri:dsənə'reɪʃn/ n [U] **ژيانەو،**
 نوپىردنەو، ھەزىيان، نوپون، بوژانەو ھى رۇج
 تجديد، تجدد، أنبات روحى
regent /ri:dsənt/ n [C], adj **پىشېر**
 الرصى على العرش
 the Prince R ~ **لەگەل ئار، لەدواى ئار وەكو**
 تتبع الأسم كما فى
regime /rei'si:m/ n [C] **رژىمى فەرمانرەوایی، پاسا،**
 پاساى گوزەراندو بەرپو ھەردن
 نظام الحكم، حية، نظام المعيشة
regiment /redʒɪmɛnt/ n [C] **۱. تىپى سەربازى، لق،**
 ۲. ژمارە بەكى زور (لە)
 ۱. فرقة عسكرية، فوج ۲. أعداد وافرة (من)
 ۱ vt **رېڭى بەلخا، ملکہ چى پاسادەيى، ئەپخاتە**
 دەسەلاتى پاسا
 ينظم، ينصح للظام

regimentation /redʒɪmən'teɪʃn/ n [U] **سىستىمى**
 رامبارى يان كۆمەلەپەتى توندرەو
 نظام سياسى او اجتماعى صارم
region /ri:dsən/ n [C] **ھەرېم، دەھەر، ناوچە**
 منطقة، إقليم
 the Arctic ~ s **ناوچە بەستەلەكەكان، ناوچە**
 يەستەوكان
 المناطق القطبية
 in the ~ of the heart **لەناوچەى دى**
 فى منطقة القلب
regional adj **خونجىيى، ھەرېمى، دەھەرى**
 محلى، إقليمى
 a ~ geography **جوگرافىيە ھەرېمى**
 جغرافيا إقليمية
regionally adv **خونجىيى، ناوچەيى، ھەرېمى**
 محلياً، إقليمياً
register /redʒɪstrə(r)/ n [C] **۱. تۆمارگە ۲. ژمىرە،**
 نامىرى ژماردن، پىرىستى ناو
 ۱. سجل عداد، آلة حاسبة، قائمة الأسماء
 a cash ~ **پارە ژمىرە ۳. تواناى دەنگ (بۇ موزۇق)**
 نامىرى موسيقي) بوارى بەرز و تزمى دەنگ
 آلة تسجيل النغود ۳. القدرة الصوتية (الإنسان او آلة موسيقية)،
 مدى ارتفاع او انخفاض الصوت
 ۱. تۆمارى ئەكات، ئەپخاتە لىستەو ۲. ناوى □ vt, vi
 خوى تۆمار ئەكات لە دەفتەر كەسەنشەكان پۆنموتەلە
 (نوتل)، ۳. (نامىر، پىوەر) نامازە ئەكا پۆ، تۆماركردن ۴.
 (رېو) ھەست دەرنەپرى ۵. نامە تۆمارلەكا، بەپوستى
 داپىنكراو دەپىرى
 ۱. يسجل، يدخل فى قائمة، يدون ۲. يدون اسمه فى دفتر التزلاء
 (فى فندق مثلاً) ۳. (الاجهزة، المقاييس) تشير الى، تسجل ۴.
 (الوجه) يعبر عن (المعاشر) ۵. يسجل رسالة، يرسلها بالبريد
 المضمون
registrar /redʒɪ'strə(r)/ n [C] **تۆماركەر، تۆمار قان**
 السجل، أمين السجل
registration /redʒɪ'streɪʃn/ n [C,U] **تۆماركردن**
 تسجيل، تدوين
registry /redʒɪstri/ n [U] (pl -tries) **تۆمارگە**
 (مكتب) التسجيل

~ (register's) office	تومارگی هاوسدینگی
	مکب الزواج
servant's ~ office	تومارگی خرمه تگوزاری
	مکب الاستخدام
regress /n'gres/ vi	گه رانه و نه گه رین، پاشکته تن، پاشفه چون
	پر تد، پنکس، اعاده، رجعه
regressive adj	پاشه کشی، پاشفه چون، پاشکته تنی
	نکوصی، انحصاری
regret /n'gret/ n [C,U]	مه خاین، په شیمانی، داخ (له شینگگی کوزا) داوای لیور دن کردن، پوزش
	أسف، ندم، (فی صیغه الجمع) اعتذار
□ vi (-tt-)	په شیمان ده بیت، داخ نه خوا بوی
	پندم، یأسف
regretful adj	په شیمان، به داخ، ژو فان، پو شمان
	أسف، نادم، متحسر
regretfully adv	بهمه خاین، به ژو فانی، به په شیمانی
	بأسف، پندم
regrettable adj	(به تاییه تنی ره وشت) جزی داخه، مخاین، پو شمانبار، ژو فانبار
	(خاصة السلوك) يدعو للأسف
regular /regjələ(r)/ adj	۱. ریک وینک، دووباره
	نه بیته وه ۲. ریک وینک، دووباره نه بیته وه به ریک وینکی
	۱. منظم، متناقص ۲. منظم، تکرار او یعدت بانتظام
a man of ~ habits	۳. فاسایی، پاور، ریک
	۳. عادی، مألوف منظم
a ~ doctor	۴. میسیمی، پیشه گهر
	۴. نظامی، محترف
the ~ army	سوپای میری، له شکری ریزکی
	۵. فاسایی، به پی پی داب و نه ریت نه روات
	الجهش النظامی ۵. قانونی، یسر وفق الاصول
□ n [C]	سهر بازی میری
	جندی نظامی
regularly adv	به ریک وینکی، ب ریزکی
	بانتظام، باطراد
regularity /regjələ'retə/ n [U]	به ریک وینکی
	روودات، ریکختنی، ریزکی، گونجای
	انتظام، تناسق

regularize /regjələraɪz/ vt	ریکی ده خات، فاسایی
	ته کات، ریز دکت
	یجعله قانونیاً
regulate /regjuleɪt/ vt	۱. ریکی نه خات، توندوتولی
	ته کا، سهر پهرشی ده کات
	۱. پنظم، ضبط، یتحکم فی
~ a clock	۲. راستی ده کاته وه: کاتزیمره که راست
	ده کاته وه
	۲. یعدن: ضبط / یعدل ساعة
regulation /regjuleɪʃn/ n [C,U]	۱. ریکختن، ریک
	وینکی، ریزیم، فاسا ۲. ریزیمی، ده قاعده فی فاسا
	۱. تنظیم، انتظام، نظام، قانون ۲. (نهیة) نظامی، مطابق لما
	یفرضه النظام:
~ dress	به رگی ره سمی، پوشاکی فاسایی
	الزی الرسمي
regulator n [C]	ریکولیک، ریزکار، له زکار، دمژمیراهور
	انظم، الجهاز التحكم (فی السرعة مثلا)
rehabilitate /ri:'bɪləteɪt/ vt	۱. چاکی ده کا، پینا
	چساک ده کات، (به تاییه تنی خانووی کون) ۲. (کس) پله وپایه ی بده گهرینه وه ۳. توانای بو نه گهرینه وه، ناماده ی ده کات، پی پی ده به خشیت بو نمونه (یری) گهنج نه بیته وه
	۱. یصلح، یرم (خاصة المبانی القديمة) ۲. (الشخص) یعد له ریتنه وأعتباره ۳. یؤهل (المجزة مثلا)
rehearse /ri:'hɜ:s/ vt, vi	۱. مهشق ده کات، پروله
	ده کاخوی رادی پی بو (له شانونگه ری) ۲. نه پگه ریتنه وه، دووباره ی نه کاته وه، نه یزیمیری
	۱. یتدرب او یدرب علی آداء دور (فی مسرحية مثلا) ۲. یعید، یکرر، یعدن:
~ the day's happenings	روودای نه مرز نه گهرینه وه
	یری أحداث الیوم
rehearsal n [C,U]	مهشق، راهیتان یونواندنن رول، پروله کردن بو ناههنگ
	تدرب علی آداء دور، بروقه لحظه
rehouse /ri:'haʊz/ vt	که سانی مانر ماووده وکراو
	نشته جی ده کاته وه
	یعد اسکان من هدمت / نزعت ملكية یرتهم
reign /reɪn/ n [C]	سهردهم، ماوهی فهرمانرهای

	پادشایهك
	عهد، مدة جلوس ملك على العرش
□ vi	۱. (پاشا) فرمان روائى ده كات ۱. (الملك) يحكم
<i>Silence ~ s.</i>	۲. باوده بى، ده ست ده گرى به سر، بى دهنگى بال ده گرته سر شونه كه
	۲. يسود، يسيطر: يسود الصمت (المكان)
reimburse /ri:ɪm'bʊ:s/ vt	بوى ده پزيرى، دراف
	ددتفه، پاره كهى نه داته وه، قهره بوى ده كاته وه
	يدفع له ما أنفق، يعرضه عن خساره
reimbursement n [C,U]	پزاردن، پاره گه راندنه وه،
	دراف له گه راندنه، قهره بوكردن
	أعادة النفقات أو الخسائر، تعويض
rein /reɪn/ n [C]	(به زورى له شيويه كودا) جلهو،
	ريشو، لغاوى (نيسپ) هفسار، همسپى همداركت
	(فى صيفه الجمع غالباً) عنان (الجواد)، سير اللجام
□ vt	نه بوه مستينى، له داردكت
	يكج
reindeer /reɪndɪə(r)/ n [C] (pl ~)	نازه ليكه له
	به سته لهك نه زى، له توخمى ناسكه، ته خليت په ز كوئى
	الرنة، حيوان قطبى من فصيلة الايائل (لا تغير فى صيفه الجمع)
reinforce /ri:ɪn'fɔ:s/ vt	پشگيرى نه كا، به هيزى
	ده كات، پته وه ده كات
	يدعم، يعزز، يقوى
reinforcement n [C,U]	پشت گرتن، به هيز كردن،
	كومه كى سربازى
	تدعيم، تعزيز، (خاصة فى صيفه الجمع) إمدادات عسكرية
reinstate /ri:ɪn'steɪt/ vt	ده پگير پته وه / بو
	ناسته كهى، پاپه كهى
	يعيد / يرد الى منزلته / منصبه
reinstatement n [C]	گپړانه وى فاست و پاپه
	رد المنزلة أو المنصب
reiterate /ri:'tɔ:reɪt/ vt	ده گپړ پته وه، چه ند جارى
	له دواى يهك، دووباره دكت
	يكرر، يعيد (مرات متالية)
reiteration /ri:ɪ'teɪ'reɪʃn/ n [C,U]	چه ند
	جاره كرده وه، دووباره كرن
	تكرار، إعادة

reject /ri'dʒekt/ vt	ناپه وپت، رته تى ده كاته وه
	يرفض، يابى
□ /ri:dʒekt/ n [C]	شتيكى خراب، نه وپستراو
	سلعة أو شيء منبوذ
rejection /ri'dʒekʃn/ n [C,U]	نه وپستن، فرېدان،
	نه لېان، به بهرچى
	رفض، طرح، نېذ
rejoice /ri'dʒɔɪs/ vt, vi	شادمان ده پت، شاد دكت
	يتج، يفرح
~ at your success	دلگهش ده پت
	يفرح
rejoicing n [U]	گه شبون، روگهش، (له شپوى كودا
	به زورى) دلخوش، شادمانى ناههنگ، خوشى
	ابتهاج، فرح (فى صيفه الجمع غالباً) فرح، احتفالات
rejoin /ri'dʒɔɪn/ vt, vi	دووباره پنده كاته وه، وه لآمى
	نه داته وه، په رسف ددت، نه دندام دېتفه
	يرد، يجيپ
rejoinder n [C]	وه لآمدانه وه يهك كه زيره كى
	پسه لمېنت
	يرد يجيپ
rejoin /ri:dʒɔɪn/ vt	دووباره نه پخاته وه سر، كوى
	ده كاته وه، په كى نه خا، نه دندام دېتفه، گرېدنه
	يضم ثانية، يجمع، يوحد
rejuvenate /ri:'dʒu:vəneɪt/ vt, vi	گه نج ده پته وه،
	چالاک ده پته وه، لاو دېتفه، نو ديت، گه نج دكتفه
	يجدد نشاطه
rejuvenation /ri:'dʒu:vəneɪʃn/ n [U]	خوى بوونه وه،
	گهش بوته وه، چالاک بوته وه، لاو بوته
	تجديد النشاط، استعادة الحيوية
rekindle /ri:'kindl/ vt, vi	تنى به رده دا، هه لى
	نه كاته وه، هه ل دكت، دكتفه، هه ل دېتفه
	يضرم / يضطرم من جديد (خاصة مجاز)
relapse /ri'læps/ vi	ده شكيته وه، خراب ده پته وه،
	سره لده داته وه (بو بارى پيشوى) (ناساغ) به ره و خراپى
	ده چپت
	يتكس، يرتد (الى وضع سابق)
~ into error	له گهرين، نه گه رپته وه بو ناله بارى
	يرتد الى الضلال

- گه رانهوه بۆ (تاوان، چهوتی، نه گهتیی) □ n [C]
هه رهس
ارتداد (الی الاتم) نكته
۱. نه گه رانهوه، پاس نه كاتهوه **relate** /rɪˈleɪ/ vt, vi
(چيروك) ۲. باهتیک به په كيكی تروه ده به ستهوه
۱. یروی، یقی (قصه)، یسرد ۲. یربط موضوعاً بآخر:
نه نجامه كان به *relate results to/with their causes*
هو كاره كانهوه ده به ستهوه
یربط النتائج بمسبباتها
۳. په پوهنده، تايه ته به وه، په پوهسته به *be ~ d (to)*
۳. پخص، یطلق ب
- related** adj ده به ستری به، په پوهنده به، (به تايه تی خزمایه تی)
یربط مع (بخاصة صلة القرابة)
۱. چيروك، گه رانهوه یی **relation** /rɪˈleɪʃn/ n [C,U]
(رووداو) ۲. په پوهنده، په پوهندی، كهس و كار، خزم
۱. روايه، سرد (أحداث) ۲. صلة، رابطه، علاقة
- نه وه په پوهندیانه *the ~ s expressed by prepositions*
(نامرایی پیش بهند) ناماژه یی بۆ ده كا (كات، شونین، لایه ن) كه
- العلاقات التي تشير إليها حروف الجر (الزمن، المكان، الاتجاه)
به یی، په گویره یی، سه یاره ت به، نه وه یی *in ~ to*
په پوهندی هه به پتیه ۳. (له شینگو كودا)، په پوهندی،
په پوهندی په كان
فی ما یعلق او یخص ب ۳. (فی صفة الجمع غالباً) علاقة،
علاقات، رابط:
- په پوهندی بازرگانی *have business ~ s with a firm*
له گه له یكی له كۆمپانیایا كانداهه به ۴. خزم، خزمی نزیك
لديه علاقات تجاريه مع إحدى الشركات ۴. فريب، نسب
- په پوهندی، خزمایه تی **relationship** n [C,U]
علاقة، صلة
۱. پیوهنده به، په پوهندهاره **relative** /rɪlətɪv/ adj
۱. مصل ب، ذو صلة
~ to
۲. ریژه یی، *the ~ advantages of two methods*
سیقه ته ریژه یی په كانی دوو ریژاز
۲. نسبی: المزايا النسبية لطريقتين
له به ختیاریدا ده ژین، (به به راورد *living in ~ comfort*

- له گه له توانی تریان جارانیان) ۳. به گویره یی په پوهندی په كیان
به وه یی تر
يعيشون في بحيرة نسبية (بالمقارنة بغيرهم او بما كانوا عليه)
۳. بالنظر الى علاقة أحدهما بالآخر
the ~ duties of a ruler and his subjects
نه ركه كانی هه ریكه ك له فرمانبره واو زیرده سته كه یی
واجبات كل من الحاكم و رعيته
۴. له (ریژمان) ناوی گه به نه ر، *~ adverb*
(whom)، له ده سته واژه یی وهك:
the man whom I met
۴. (فی النحی) الاسم الموصول مثل whom فی عبارة:
بوو ناوه فرمانی گه به نه ر، له ده سته واژه یی نه وه شوینه یی كه
تایدا روبه روی بوومه وه عبارت:
- نه وه پیاهوی كه توشم بوو *the place where I met him*
الظرف الموصول مثل where فی عبارة:
۱. نزیك، خزم ۲. ناو ناوه فرمانی گه به نه ر □ n [C]
(لكاو)
۱. قریب، نسب ۲. اسم او ظرف موصول
- relatively** adj ریژه یانه، ریژه، ب ریژه یی
نسبياً، نسبة لغير
۱. خاونه یته وه، هیوری نه كاته وه، **relax** /rɪˈlæks/ vt, vi
نارامی ده كاته وه
۱. یرخ، یسترخی، یترخی، یخفف من شیء
توندی یاسا كه م نه كاته وه *~ discipline*
یخفف من شدة النظام
۲. (ناوو هه وا ی خوش) قشك *a ~ ing climate*
مناخ يدعو للاسترخاء
- هه هسان، **relaxation** /rɪˈlæk'seɪʃn/ n [U]
خاوبونه وه، هه وانته وه، پشودان خولیا، خوشی، وه رزش
(خاصة) هواية، تسلية، رياضة
- تیم به سه ره كرده كه ن **relay** /rɪˈleɪ/ n [C]
فريق يعمل بالتناوب
كارنه كه ن به نو به گرتن، به نو وه *working in ~ s*
یصلون على شكل وردیات
- ده گوازیته وه، ئیستگه به ك □ /rɪˈleɪ/ vt (pt, pp ~ ed)
یستر او ده چینه شوینیکی تر
یرحل، إذاعة منتقلة الى منطقة أخرى
- پشبركی ی به دوا به كدا چوون **relay race** n [C]

سباق التابع
relay station *n* [C] ویستگه‌ی ئیستگه ناردن
 گواسته‌وه‌ی بۆ شوینی تر، فزۆگه‌یا هئارتنی
 محطه‌ی انتقال، إذاعة و ترجمه‌ها الی جهة أخرى
release */rɪˈliːs/ vt* ١. به‌ره‌لای ده‌کات، نازادی ده‌کا،
 به‌ری نه‌دا، نه‌یکاته‌وه ٢. هه‌وال به‌لاو نه‌کاته‌وه یا فلیم نمایش
 نه‌کات
 ١. یطلق، یحرر، یفک ٢. یصرح بنشر (خبر) او بعرض (فیلم)
 به‌ری نه‌دات، رزگاری نه‌کات، به‌لاوکرده‌وه یا □ *n* [C]
 نمایش کردن
 اطلاق، تحریر، تصریح بالنشر او العرض
relegate */rɪˈleɪt/ vt* ١. نه‌یئیری بۆ شوینی تر (بۆ)
 راده‌برین ٢. نزمی نه‌کاته‌وه یا که‌می ده‌کاته‌وه، دایه‌به‌زینی
 بۆ په‌له‌یا ئاستیکی خوارتر
 ١. یحیل الی جهة أخرى (لابداه‌ الرأی مثلا) ٢. ینزول او یحیل
 الی مرتبه‌ی أدنی
relegation */rɪˈleɪʃn/ n* [U] ره‌وانه‌کردن بۆ
 لایه‌نیکی تر یا ناست نزمتر
 إحالة الی جهة أخرى او مرتبه‌ی أدنی
relient */rɪˈlent/ vi* دل‌ی نهم ده‌ییت، دل‌وفاندب
 یرق قلبه، یلین
relentless *adj* دل‌ ره‌ق، توندوتیو، بین‌دل‌وفانی،
 بین‌به‌زیی
 قاس، صارم، عديم الشفقة
relevant */rɪˈlɛvənt/ adj* په‌یوه‌سته‌یه، پاڻ
 په‌یوه‌ندیدار
 مرتبط او وثیق الصلة ب
reliable */rɪˈlaɪəbl/ adj* شایسته‌ی پرواییکردنه، پشتی
 بۆ ده‌به‌سترنی باوه‌ری بۆ ده‌کرنی، باوه‌ریار، مه‌رد، جسی‌ی
 متمانه‌یه
 جدير بالثقة، یمكن الاعتماد علیه
reliably *adv* به‌شویه‌یه‌کی باوه‌رییکراو
 علی نحو موثوق
reliability */rɪˈlaɪəbɪləti/ n* [U] له‌ياتوی،
 په‌یوه‌ندیدار پشت بۆ به‌ست، باوه‌ریینی
 الإدارة بالثقة، العمل
reliance */rɪˈlaɪəns/ n* [U] باوه‌ر، پشت بۆ به‌ستن،
 دل‌نیایی، متمانه، هه‌مه‌ت رابه‌رمون

ثقة، اعتماد، اتکال
reliant */rɪˈlaɪənt/ adj* باوه‌ردار، پشت به‌ستو، پشت
 بۆ به‌ستراو، پشت راست، هه‌مه‌تکار
 واثق، متکل
relic */rɪˈlɪk/ n* [C] ١. شوینه‌واریکی پیرۆز ٢. یادگار،
 پاشماوه، ئاسه‌وار
 ١. أثر مقدس ٢. تذکار، أثر باقی من زمن قديم
relief */rɪˈliːf/ n* [U] ١. پشو، هه‌وانه‌وه، له‌پاش
 (سه‌نگانه‌و ئازار) نه‌هیشتن ٢. به‌هاناچوون، یارمه‌تی،
 فریاده‌وتن
 ١. راحة، ارتياح (بعد ضيق او ألم) ٢. إسعاف، إغاثة، نجدة:
 سندوقي یارمه‌تی کۆکرده‌وه ٣. پشو
 a ~ fund
 پشوو، خوشکهره ٤. رزگارکردن له‌هرکێ، شوینگرته‌وه‌ی
 پاسه‌وان گۆرین (بۆ نموونه پاسه‌وان) ٥. په‌یکه‌ریک یا ن
 نه‌خشیکی دیارو ئاشکرا ٦. پوون و ئاشکرا
 صندوق الاعانات ٣. عنصر ترويح او تطيف ٤. تحرير من أداء
 واجب (خاصة الحراسة)، بديل (حراسة مثلا) ٥. نعت نافر او
 بارز، نقش او نعت نافر ٦. وضوح المعالم، جلاء:
 standing out in sharp ~
 به‌جوانی دیاره
 ببرز علی نحو جلی
 a ~ map
 نه‌خشه‌یه‌یا له‌شدار
 خريطة بارزة او مجسة
relieve */rɪˈliːv/ vt* ١. سووک ده‌کا، خوشده‌کا،
 ده‌حه‌ویننه‌وه، ده‌سه‌پشت
 ١. یخفف، یلطف، یرزع
 به‌گریان خه‌مه‌ته‌که‌ی ده‌ره‌ویننه‌وه
 ~ one's feelings
 یفرج عن کربته (بالبكاء مثلا)
 ٢. وه‌رینه‌گرته‌وه یا لێ
 ~ sb of sth
 ده‌یحه‌ویننه‌وه، رزگار دکت
 ٢. یاخذه او یرحمه منه
religion */rɪˈlɪdʒən/ n* [C,U] ئاین، دین، ئول
 دین، دیانة
religious */rɪˈlɪdʒəs/ adj* ١. ئایینی، په‌یوه‌سته‌یه
 ئاینه‌وه ٢. که‌سیکی خواپه‌رست، له‌خواترس، ئاییندار،
 ئولدار ٣. ئول په‌رست، پاک، ئایندار، به‌ویژدان
 ١. دینی، متعلق بالدين ٢. (الشخص) متدين، تقى ٣. حسی
 الضمیر
relinquish */rɪˈlɪŋkwɪʃ/ vt* وازی لێ‌دینی، ده‌ست

	ژی بهرددت
	یتنازل او یتغلی عن
relish /rɪlɪʃ/ n [C,U]	۱. تام، خوش، بهرکول، چهشتن
	۲. ناره زوو، حمز
	۱. نکهه، مذاق. ۲. میل، رغبه
□ vt	خوهشی پی دیت، نه پیچیژی
	یستمع / یتلذب
reluctance /rɪ'lʌktəns/ n [U]	بهرگری، بهره لستن
	کره، نفور
reluctant /rɪ'lʌktənt/ adj	ناپه دل، ناره زوی نه بوو،
	بهرگر، ناره زوی کردنی شتیکی نه بی (نه نجامی ددها به بی)
	ویستی خوئی
	کاره لعل شیء (یغله بالرغم عن نفسه)
rely /rɪ'laɪ/ vi (pt, pp -lied)	پشتی پنده بستن،
	متمانای پنده کا
	یتعد او یعول علی، یتکل علی
remain /rɪ'meɪn/ vi	۱. ده مینن، ده میننه وه
	پاشداکه تن، شونوار دینت
	۱. یقی، یقی. ۲. یمکت، یظل
remains npl	۱. پاشماوه، بهرماوه (خواردن)
	۲. پاشماوهی شوینه وار، که لاهه. ۳. لاشه، ترم
	۱. بقایا، مخلفات (الطعام مثلا). ۲. بقایا، آثار. ۳. جثه،
	رفات، جشان (الیت)
remainder /rɪ'meɪndə(r)/ n	پاشماوه، نه وانی تر،
	بهرماوه نه وانه ی ماونه نه وه، بهرماهی
	الباقی، بقیه، الباقر
remand /rɪ'ma:nd/ vt	ده گهرینه و تاوانیه یک بو
	زیندان له بهر دواختنی ده واکه ی (بو ماوه به کسی کهم
	به ندی نه کات
	یعید متهم الی السجن لتاجیل الدعوی، یسجنه احتیاطیاً لفترة
	وجیزه
□ n	دوباره ی گیرانه وهی کاتی تاوانبار بو زیندان
	اعاده حبس التهم احتیاط
remark /rɪ'mɑ:k/ vt, vi	۱. تیینی نه کا، سه رنجی
	لینه دا، نه بیینی. ۲. نه لن، توانجی لینه دات
	۱. یلاحظ، یری، یشاهد. ۲. یقول، یعلق
□ n [C,U]	۱. تیینی، سه رنج، بیین
	۱. ملاحظه، مشاهد

<i>nothing worthy of</i> ~	هیچ شتی نه بوو شیای
	باسکردن بی. ۲. توانجی زاواوه بهک
	لیس هناک ما یتحق الذکر. ۲. تعلیق عبارة
remarkable adj	سهرنج راکشه، له بهرچاو،
	نالاسایی، نایاب
	یسترعی الاهتام، غیر مالوف، رائع
remarkably adv	نابایی، سهرنج راکش
	علی نحو ملت للنظر او رائع
remedial /rɪ'mi:diəl/ adj	چاره سهری، کر داره
	علاجی، اجراءات علاجیه
~ measures.	چاره سهریه کان
remedy /remədi/ n [C,U] (pl -dies)	چاره سهر،
	دهرمان، شیوازی چاره سهر
	علاج، دواء، أسلوب معالجه
□ vt	چاره سهری نه کات، دهرمانی نه کا
	یعالج، یدای
remember /rɪ'membə(r)/ vt, vi	۱. ده خاته بیر،
	دینه وه یادی، بیر ده که وینه وه، بیر دکت. ۲. سلوی ده که به نی
	۱. یذکر، یذکر. ۲. یلفه سلامه
remembrance /rɪ'membrəns/ n [C,U]	۱. هاته و بیر، یادگار، یادگاری
	۱. تذکر، ذاکره، ذکری
<i>in ~ of</i>	زبانده وهی یاده وهی. ۲. دیار بهک بو یادگاری
	۳. (له شیوگی کودا) سلو، ریز
	احیاء لذکری. ۲. تذکار. ۳. (فی صیغه الجمع) تحیات
remind /rɪ'maɪnd/ vt	بیری ده خاته وه، په ناگای ده کات
	یذکر، ینبه
reminder n [C]	بیرخه وه، نه خاصمه نامه یا، دینیت
	بیر، شتی که به شتی که بیریکه وینه وه بو نمونه (نامه)
	مذکر، شیء یذکر بشیء آخر (رسالة مثلا)
reminiscence /rɪ'mɪnɪsəns/ n [C]	۱. یادکر دنه وه
	گه رانه وهی روودای رابوردو
	۱. تذکر او استرجاع الاحداث العاصیه
~ s of the past	۲. (له شیوگی کو) یادگاری،
	بیره وهی
	۲. (فی صیغه الجمع) ذکریات
reminiscent /rɪ'mɪnɪsnt/ adj	۱. یاده وه، یادگار

۲. پر له يادهوهری راپوردوو
۱. مذکر ب، موج ب ۲. حافل بذکریات
نهیته یادگاری بو پوزانی راپردوی، become ~
روژگاره بهسمر چووه کانی یاده دکاتهوه
الماضي: یصیح ذکرى لایام الماضیه، یتذکر ایامه الخوالی
که مترخه می، بئ ناگا، خوایلکه، remiss /rɪ'mɪs/ adj
هیئشانندی، کم ترخه می ده کا له
مهل، غافل، غیر متن لعمله یقصر فی أداء
جئ به جئ کردنی لهرکه کانی be ~ in one's duties
واجباته
۱. لئ خوش remission /rɪ'mɪʃən/ n [C,U]
۲. لیوردن یان خوشیوون له قهرزیک پا
باجیک، سووککردنی سزا ۳. هیورکردنهوه (نازار، لهرک)
۱. غفران الخطایا ۲. إعفاء من دین او ضریبه، تخفیف العقوبة ۳.
تخفیف (الام، الجهد)
۱. (یهدان) نه بورئ، لئ خوش remit /rɪ'mɪt/ vt, vi
۲. واز له قهرزیک دینی یا سزا کم ده کاتهوه ۳. پاره
ههواله نه کا یان به پوسته دا نه بئیری ۴. کم می نه کاتهوه:
هیلاکی کم ده کاتهوه، له ههوالی کم ده کاتهوه
۱. (الله) یعفر، یغفر ۲. یتغلی عن دین او یخفف من عقوبة ۳.
یحول او یرسل مالا بالبرید ۴. یقلل، یخفف: یخفف من جهود
۵. ئاراستی دهسه لاتی بهرزتری ~ one's efforts
دهکات بو جئ به جئ کردنی کاری گونجاو
۵. یحیل الی سلطه اعلی لاتخاذ الاجراء المناسب
گواستهوه یا ناردنی پاره به remittance n [C,U]
پوسته یا بانک گواهاز تئادرافئ
تحویل او ارسال المال بالبرید او عن طریق البنك
۱. پاشماوهی کم، remnant /remnant/ n [C]
شویتهوار، ماوه ۲. سه ره پارچه، پارچه قوماشی بچووک
۱. القلیل الباقی، بقیه ۲. فضله او فضاله (خاصه) قطعه قماش
صغیره
ناره زایی دهرده برئ، remonstrate /remɒnstreɪt/ vi
به خراپی داده ئی، ییزاری دهرنه برئ
بخرض، بستکر
په شیمانی، بهویزدان remorse /rɪ'mɔ:s/ n [U]
چوونهوه، ژوفا ئی، پشه مانی
ندامه، تکیهت الضمیر
په شیمان، کسهی په شیمان، ژوفا ئی، remorseful adj

- پشه مان
نام، شاعر بالتدم
دله ق، بیه زهیی، بئ ژوفا ئی remorseless adj
قاس، عذیم الرحمة
۱. دور، نا ئین remote /rɪ'məʊt/ adj (-er, -st)
۲. دور خراوه، جیا کراوه
۱. بعید، قاص، نا ۲. متباعد، منفصل
۳. کم، نوسقال: نه گهریکی دور، a ~ possibility
به ئاسته
۳. قلیل، ضعیف: احتمال بعید / ضعیف
۱. نه ئی) هیچ بیرۆکه بهک، هیچ بیرو not the ~ st idea
پای بئ پی به (هیچ شئی نازانی دهربارهی)
(لیس لده) ادنی فکره
له دوروه دهست بهسراگرتن، remote control n
کوترؤل کردن له دوروه
التحكم عن بعد
دورده خاتهوه، ده گوازیتهوه، remove /rɪ'mu:v/ vt, vi
لاده بات
بعید، یئقل، یزیل
شبهه داده گری، (دایده که ئی) ~ one's hat
یخلع فیته
له قوتابخانه دهری دینی ~ a boy from school
یخرجه من المدرسه
ده توارئ یگوئزریتهوه و یگوردی، removable adj
گوئز یار، توانای گواستهوه و گورانکاری هه به
قابل للنقل او التفریر
گواستهوه، لاپردن، دورخستهوه removal n [C,U]
نقل، إزالة، ابعاد
کالیسکه بهک بو گواستهوهی کدل و پهل a ~ van
عربه لنقل الاثاث
ده پدات، کری، remunerate /rɪ'mju:nə'reɪt/ vt
خه لات نهکات
بدفع، اجرأ، یکافی
کری، remuneration /rɪ'mju:nə'reɪʃən/ n [U]
خه لات، قهره بوو
اجر، مکافئه، تعریض
پاره، قازانج کهر remunerative /rɪ'mju:nə'reɪtɪv/
مریح، مدد مریح

renaissance /riˈneɪsəns/ n [C] ژيانه‌وه،

زیندوووبوونه‌وه، هه‌س‌انه‌وه، پوژانه‌وه، راپهرین

نهیضة، بعث، إحياء

the R~

سهردهمی راپهرینی نه‌وروپی

عصر النهضة الاوربية

rename /riˈneɪm/ vt ناوی لی‌ده‌ئینه‌وه (شت، مرفۆف)

یغید تسمیه (شی، شخص)

rend /rend/ vt (pt, pp rent /rent/) ١. ده‌درئینت،

دگوهورت، ده‌ده‌یرت

٢. (ل.ا) ییش، یزق

a country rent (in two) by civil war وولاتی شەری

ناوخو ویرانی کردین، ولاتی به‌هزی شەری ناوخووه

نیکی داین ٢. دایه‌مالی، نه‌یدرینی به‌توندی

بلاد مزق‌ها الحرب الاهلية ٢. یش، یزق، یزق بعث

render /rendə(r)/ vt ١. پشکەش ده‌کات، پێی‌ئەدا

٢. یقدم

٢. سوپاس و ستایشی خوا ~ thanks to God

نه‌کات، راله‌دکت

٢. یقدم الشکره

به‌رامبه‌ر خراپه‌ کاری چاکه‌ده‌کات ~ good for evil

٣. پشکەش‌شده‌کا، نمایش نه‌کا، راله‌دکت، پشینیاردکت ٤.

نه‌نجام ده‌دا، نواندن نه‌کا، وه‌ری نه‌گێڕی (بو زمانی تر)

یرد الاساءه بالأحسان ٣. یقدم، یعرض ٤. یۆدی، ییش، یترجم

(إلى لغة أخرى)

٤. ده‌کات، ده‌یینه ~ ed helpless by an accident

ه‌وی: په‌کی ده‌که‌وی به‌ه‌وی کاره‌ساته‌وه ٥. (به‌ز و دووگ)

به‌گهرمی پاکژی ده‌کات

٤. یجعل، یصیر: أصبح عاجزاً بسبب حادث ٥. (الشعم) یستیه

بالتسخين

rendezvous /rɒndɪvʊː/ n [C] (pl ~) (شوین)

چاویکه‌وتن، به‌یه‌ک گه‌شتن، به‌لین، ژووان، ژفان، چشین،

جشینگه

(مكان) لقاء، ملتقى، موعد

renegade /renɪgeɪd/ adj, n [C] (ژنده‌ق، گویمرا، نه)

ناسایی، هه‌نگه‌راوه له‌نایین، له‌حزب) خو‌فروش

مرتد، خارج (عن دین، حزب)، خان

renew /riˈnjuː/ vt ١. نوێ نه‌کاته‌وه ٢. تازه له‌جێی

کۆن دانه‌نی ٣. ده‌گه‌رئینه‌وه، دووباره‌ی نه‌کاته‌وه، تازه

نه‌کاته‌وه

١. یجدد ٢. یجدد، یستبدل الجدید بالقدیم ٣. یغید، یکرر

renewal n [C,U] نوێ کردنه‌وه، دوباره‌کردنه‌وه،

نوێکرن، نوێه‌ن

تجدید، تکرر، شی، مجدد

renounce /riˈnaʊns/ vt ١. ده‌ستبه‌رداری نه‌بین،

مانده‌ل دکت ٢. وازی لی‌دین، ده‌ست هه‌له‌گرتی، (له‌ماف،

نازناو، پله‌و پایه) ده‌ست ژنایینی خو به‌رددت

١. یستصل، یترأ من ٢. یته‌لی عن، یستازل عن (حق، لقب،

امتیاز)

renovate /rɪˈnəveɪt/ vt نوێی ده‌کاته‌وه،

چاکه‌ده‌کاته‌وه، نو دکت، هه‌دزینت

یجدد، یرم، یصلح

renovation /rɪˈnəveɪʃn/ n [C,U] نوێکردنه‌وه، چاک

کردنه‌وه، نوێکرن، هه‌زینکرن، چاکسازی

تجدید، اصلاح، ترمیم: (فی صیغه الجمع) تجدیدات

renown /riˈnaʊn/ n [U] ناویانگ، به‌ناویانگ

شهرة

renowned adj ناویانگ، نافدار، ییگوتی

مشهور

¹rent /rent/ بروانه (rend)

(انظر rend)

²rent /rent/ n [C] دران، درز، داتلیشان، په‌رت بوون،

به‌ش به‌ش بوون، له‌ت بوون

شق، مزق (فی ثوب)، انشقاق، انقسام

³rent /rent/ n [C,U] کرێ (خانویان زه‌وی)

أجرة (سكن او أرض)

□ vt به‌کرێ نه‌گرتی، به‌کرێ ده‌دا

یستاجر، یؤجر

rental n [C] کرێی خانوو

أجرة (تدفع مقابل الاستجار)

renunciation /riˌnʌnsɪˈeɪʃn/ n [U] وازه‌نیان،

ده‌ست لی‌هه‌نگرتن

تخل عن، تنازل

¹repair /riˈpeə(r)/ vt ١. چاکێ ده‌کات، نوێی

نه‌کاته‌وه، پینه‌ی نه‌کات ٢. بۆی نه‌بۆی، قه‌ره‌بوی نه‌کات

١. یصلح، یرم، تجدد ٢. یعرض (عن الضرر)

□ n [U] ١. چاککردنه‌وه، چاکرن، چاککردن

<i>road under ~</i>	۱. ترمیم، اصلاح، تصلیح ریگاله چاککردنده ۲. کاری
	چاککردن، چاکسازی
repairable <i>adj</i>	طریق تحت تصلیح ۲. (فی الجمع) أعمال تصلیح، إصلاحات چاک ده کری، چاکبار
	قابل للإصلاح
repair /ri'peə(r)/ <i>vi</i>	رووی تی ده کات، ناراستی نه کات، نه روا بو (چهند جاریک وه به ژماره ی زور)
reparable /'reparaəbl/ <i>adj</i>	(لغة رسمية) يتوجه، يذهب الى (مرات متكررة وباعداد كبيرة) نه یزیری (بو زیان)،
	قهره بوده کریت، چاکبار
	(بخاصة الخسائر) يمكن تعويضها
reparation /,repə'reiʃn/ <i>adj</i>	قهره بوکردنی زهره ریک یان زیانیك، بژاردن، له بری دانانی (زهره)
	تعويض عن خسارة أو ضرر
repatee /,repə:'ti/ <i>n</i> [C]	وه لامدانه وی ژیرانه، ژیر، شاره زان
	رد دال علی حضور البديهة
repast /ri'pa:st/ <i>n</i> [C]	خواردن، بانگیشه کردن، نان خواردن
	(ل)، وجبة، وليمة
repatriate /ri:'bætriət/ <i>vt</i>	ده گهرینه وه، ده گهرینه وه، یان ده بنیرینه وه بو نیشتمان
	يعيد أو يرسل الى وطنه
repatriation /ri:'pætri'eɪʃn/ <i>n</i> [C,U]	گیرانه وه بو وولات
	إعادة إلى الوطن
repay /ri'peɪ/ <i>vt, vi</i> (<i>pt, pp</i> -paid /-'peɪd/)	قهرزه کی بو ده گیرینه وه، قهرزیک ده دانه وه، وهك خوی مامه له ی له گدل ده کات
	يرد مالا مقترضاً يسد ديناً، يعامل بالمثل
	~ sb's kindness
	پاداشتی چاکه ی ده دانه وه
	يرد له الجليل
repayment <i>n</i> [C,U]	قهرزانه وه، ده بندان، قهر بوکردن، پاداشت دانه وه
	وفاء الدين، تعويض
repeal /ri'pi:l/ <i>vt</i>	به تالی ده کاته وه، هه لی ده وشینی يلقى، يطل

□ <i>n</i> [C,U]	هه لوه شان به تالکر دانه وه، کارینه کردن، له کارغستن
	يلقى، يطل، إلقاء، أبطال
repeat /ri'pi:t/ <i>vt, vi</i>	۱. ده یگیرینه وه، چهند جاره ی ده کات، دووباره ده کاته وه
	۱. يعيد، يكرر
~ <i>oneself</i>	خوی دووباره ده کاته وه ۲. نه بیست، ده لینه وه
	يكرر نفسه ۲. يسمع، يردد
□ <i>n</i> [C]	دووباره بوون (شافوگری) إعادة (عرض مسرحية مثلا)
	چهند جاره ی، به دووباره یی
repeatedly <i>adv</i>	مراراً، تکراراً
repel /ri'pel/ <i>vt</i> (-ll-)	۱. به رگری لی نه کا (هیرش)، وه لاهی نه داته وه، ده ردنیخت
	۱. يصد (هجوماً)، يرد
~ <i>the enemy/an attack/temptation</i>	به رگری نه کا له
	دوژمن / هیرشیک / فربودان ۲. بیز نه کاته وه، دلی تیکه لدی
	يصد العدو / هجوماً / أغراء ۲. ينفذ، يقرض النفس
~ <i>led by his long beard</i>	بیزی لی نه کاته وه، به هوی
	ریشه در یزه که وه
	ينفذ منه بسبب طول لحيته
repellent <i>adj</i>	بیزراو، بیزکار، کیندار، پاشقه بر
	منفر، كريه، مقیت
repentance /ri'pentəns/ <i>n</i> [U]	په شیمانی، ژفانی، پیشه مانی
	ندم، توبة
repent /ri'pent/ <i>vi, vt</i>	په شیمان ده یینه وه، ده ست
	بهرداری خراپه ده یی، توبه ده کات
	يندم، يتوب
~ <i>(of) one's sins</i>	له هه له کانی په شیمان ده یینه وه، له ده یت
	يندم علی ما ارتکبه من آثام
repentant <i>adj</i>	توبه کار، په شیمانکار، پیشه مان، ژوفان
	نادم، تائب
repercussion /ri:pe'kʌʃn/ <i>n</i> [C,U]	۱. ده نگ
	دانه وه، هه لیه زینه وه، درژانگی ۲. (له شینوگی کۆدا)

دهنگدانه‌وه‌ی رووداوه‌كان
 ۱. آر تداد، صدی ۲. (فی صیغه الجمع عادة) صدی الاحداث
repertoire /repatwa:(r)/ n [C] نهو کارانه‌ی
 هونه‌رمه‌ند به جوانی نواندوویده‌تی، (هه‌روه‌ها *repertory*)
 ذخیره، حصیلة من الاغانی او الادوار التي یقتها فنان (ایضاً
repertory)
repetition /repit'u/n [C,U] چه‌ندجاره، دووباره
 بوونه‌وه، دووجاره‌بون، دووجاری
 تکرار، إعادة، شیء معاد
rephrase /ri:'freiz/ vt دایده‌ریژیتیه‌وه، هه‌فوک دکتفه
 یعید صیاعة
replace /ri:'pleis/ vt ده‌گۆری، نه‌یگه‌رینیتیه‌وه بو
 شوینی خوی، جینگه‌ی ده‌گریتیه‌وه
 یعید الی مکانه، یحل محله
replay /ri:'plei/ vt یارییه‌که‌دوباره‌نه‌کاته‌وه، بو‌نموونه
 (دوای یه‌کسان بوون)، دوباره‌ده‌خاته‌وه کاسیت / شریط
 یعید لعب مباراة (بعد تعادل مثلاً) یعید تشفیل إسطوانة / شریط
replenish /ri:'plenif/ vt دوباره‌پری ده‌کاته‌وه، ته‌مام
 دکت، کهم دکت، تزی دکتفه
 یملأ ثانية
replete /ri:'pli:/ adj پرکراو، پراو‌پر، لیو‌ریژ، تیانوقوم
 بوو
 منعم، ملی، به‌عاص
 ~ with food پره‌له‌خواردن
 یحفل بالطعام
repletion /ri:'pli:/ n [U] زیاده‌خوری، تیربوون،
 لیفریزی، هه‌لچوون
 إمتلاء، تخمة
replica /replika/ n [C] کۆپسه‌که‌هه‌روه‌که‌ده‌قه
 بنه‌ره‌تیه‌که‌پیت، رونقیس
 نسخة طبق الاصل
reply /ri:'plai/ vi, vt (pt, pp -plied) وه‌لام ده‌داته‌وه
 (له‌سه‌ر پرسیار)
 یجیب او‌یرد (علی سوال)
 □ n [C,U] وه‌لام په‌رسلف کون
 إجابة، رد
report /ri:'po:/ vt, vi ۱. راپۆرتیک پشکه‌ش ده‌کات
 ده‌رباره‌ی، بڵاوی ده‌کاته‌وه

۱. یقدم تقریراً عن؛ ینشر
 ۲. ناماده‌ده‌یی، خوی ینده‌ناسیتن ~ to the manager
 یا پشکه‌شده‌کا ۳. هه‌وال ده‌گه‌یه‌نی به‌ (ده‌سه‌لاتداران)،
 سکالانه‌کات، خه‌به‌ره‌ده‌ات، تیان ده‌گه‌یه‌نی
 ۲. یحضر، یقدم نفسه: ۳. یبلغ (السلطات) عن، یشکو
 به‌هوی
The soldier was ~ ed for insolence.
 ناله‌باریه‌وه شکات له‌سه‌ر یازه‌که‌ده‌کات
 قدمت شکوی علی الجندی بسبب وقاحته
 ۱. راپۆرت، بڵاوکراوه، ئاگاهداری □ n [C,U]
 ۱. تقریر، بیان، بلاغ ۲. خبر، شائعة
 ۳. ته‌قینه‌وه، ته‌قینه‌وه‌ی پارچه‌تۆپ، the ~ of a gun
 ده‌نگ دانیه‌وه:
 ۳. انفجار، فرقة، دوی:
reporter n [C] په‌یامنیر، ئوچه‌بیژ، خه‌به‌ر دوک
 مراسل اول مغیر صحفي
repose /ri:'po:z/ vt, vi ۱. پشوده‌ده‌ات، ده‌حه‌وتیه‌وه،
 واده‌کیشی ۲. پشت ده‌به‌سته‌تی ۳. متمانه‌به‌یه‌کێک ده‌کات
 ۱. یستریح، یریح، یرقد: ۲. یستد الی، یحسد علی ۳. یضع نقته
 فی (شخص مثلاً)
 ۱. پشو، راکشان، خه‌وتن ۲. هینمی، نارام □ n [U]
 گرتن
 ۱. راحة، رقاد، نوم ۲. هدوه، سکون
repository /ri:'pozitri/ n [C] (pl -ries) کۆگه،
 عه‌مبار، خه‌زینه
 مخزن، مستودع
reprehensible /repre:'hensabl/ adj شایسته‌ی
 سه‌ره‌نه‌شته، گونه‌هیار، زۆر خراپ
 مستحق للذم، کریه، مستقبح
represent /repre:'zent/ vt ۱. ده‌نویینت، نوینه‌رایه‌تی
 ده‌کا ۲. گوايه، واده‌لێ ئاشکرا دکت، واپشان ده‌دات
 ۱. یمثل، یصور ۲. یدعی، یزعم یعلن:
 خوی به‌پسپۆر له‌قه‌لهم
 ~ oneself as an expert
 ده‌دات ۳. روونی ده‌کاته‌وه، نه‌ایشت ده‌کات ۴. ده‌نویین،
 له‌بری نه‌و تواندن ده‌کات
 یدعی انه‌خبیر ۳. یشرح، یوضح، یعرض ۴. یمثل، ینوب عن
 نواندن،
representation /reprizen'tei/ n [C,U] نوینه‌رایه‌تیکردن، پوونکرده‌وه
 تشیل، تصویر، توضیح

- representative** /repri'zentativ/ *adj* ۱. نمونه‌یی،
نمونه‌رایه‌تی که سبکی تر، نوین‌تر
۱. نمونه‌یی، مثل لغیر
models ~ of primitive tools نمونه‌یی نامیر
سره‌تایه‌کان
نماذج مثل أدوات بدائیة
۲. میریه‌کی (جیگری) پەرلیمان
~ *government* ۲. حکومت نایه
۱. نمونه، نمونه‌یک له ۲. نه‌کتر، جیگر،
□ *n* [C] نوین‌تر
۱. نمودج، عینه ۲. مثل، نائب، مندوب
repress /ri'pres/ *vt* کبی ده‌کاته‌وه، دایده‌مرکینی،
جله‌وی ده‌گرئی، خه‌فه‌ی ده‌کات، ته‌سپردکت
یکت، بقع، یکج
~ *an impulse* جلوه‌ی ناره‌زویه‌ک ده‌گرئی
یکج نزوة
repression /ri'presʃn/ *n* [U] ته‌سهرکرڼ، کپ
کردن، دامرکاندنه‌وه، کوژاندن، خه‌فه‌کردن، له‌ناو بردن
کت، کج، قمع
repressive /ri'presiv/ *adj* (هه‌لسوکه‌وینیکی)
سهرکوته‌کر
(أجراء قمع)
reprise /ri'pri:v/ *vt* ۱. جی‌به‌جی کردن سزایه‌ک
دواده‌خات، (به‌تایه‌تی له‌سیداره‌دان)، دواختنی فرمان ۲.
یشت گوئی‌خستن، حه‌وانه‌وه‌ی کاتی (له‌شهره‌به‌لا)
۱. یرجی، تنفیذ الحکم (خاصه‌بالاعدام) ۲. یمل، یرجی مؤقتاً
(من شر او بلاء)
۱. دواختن یان راگرتنی جی‌به‌جی کردن □ *n* [C]
سزایه‌ک (به‌تایه‌تی له‌سیداره‌دان) ۲. یوارپیدانی کاتی
۱. إرجاء او وقت تنفیذ الحکم (خاصه‌بالاعدام) ۲. مهلة مؤقتة
reprimand /re'prima:nd/ *vt* سهرزه‌نشت ده‌کات،
رسواده‌یین، توندوتیژده‌یین له‌گه‌ل
یوخی، یۆنب، یهف
□ *n* [C] سهرزه‌نشت، رسواپوون، تیدخورت،
تیخوپین، توندوتیژکراو
توبیخ، تألیب، تعنیف
reprisal /ri'praizl/ *n* [C,U] تۆله‌سهندنه‌وه، له
شیوگی کۆدا کرداری تۆله‌سهندنه‌وه

- انتقام، أخذ بالکفر: (فی صیفة الجمع)
reproach /ri'praʊtʃ/ *vt* سهرزه‌نشتی نه‌کات، گله‌یی
لن‌ده‌کا، سهرزه‌نشت، لومه‌ی ده‌کات و گله‌یی لن‌ده‌کات
یوم، یهانب، یوخی
□ *n* [C,U] ۱. گله‌یی، گازنده ۲. سهرشوری، به‌گله‌یی
۱. لوم، عتاب ۲. خزی، عار، ما یدعوا لکوم
reproachful *adj* تیروانیچینی لومه‌کارانه،
نه‌فره‌تی لن‌ده‌کات
(نظرة مؤنبه، دالة على اللوم)
reprobate /re'prəbeɪt/ *vt* ناره‌زایی ده‌رده‌پری،
گاریس دکت
بستکر، یهرب عن استیانه
□ *n* [C], *adj* ۱. گله‌یی خراپ، سوک، گوهر، رسوا
(شخص) فاسق، منهک، خلیع
reproduce /ri:'prɒdju:s/ *vt, vi* ۱. له‌سهر ده‌کرینه‌وه،
ده‌ریده‌هینی، به‌رهم دینی ۲. ده‌زیت، زاوزی‌ده‌کات، زور
ده‌یین
۱. یسغ، یسخرج، یسج ۲. یسلس، یسوال، یسکانر
reproduction /ri:'prɒdʌkʃn/ *n* [C,U] زوربوون،
زاوزی، متدالبوون وچه‌خسته‌وه، وینه‌یک له (شتیک)
تکاتر، توالد، نسخه‌من (شیء)
reproductive /ri:'prɒdʌktiv/ *adj* زوازیی،
وچه‌خسته‌وه، به‌رهمه‌یین
توالدی، تاسلی، متج
reproof /ri'pru:f/ *n* [U] پیا‌هه‌لشاخان، گله‌یی لیکردن،
تیخوپین، سهرزه‌نشت، لومه‌کردن
لوم، توبیخ، تألیب
reprove /ri'pru:v/ *vt* پندا‌هه‌لده‌شاخیت،
تی‌دخورت، سهرزه‌نشت ده‌کا
یوخی، یوم، یۆنب
reptile /reptail/ *n* [C] گیانه‌وه‌ی خشوک وه‌ک مار
حیران زاحف
republic /ri'pʌblɪk/ *n* [C] کۆمار
جمهوریة
republican *adj* کۆماری
جمهوری
repudiate /ri'pjʊ:diət/ *vt* چاکه‌یی له‌به‌رجا‌و‌یه،
به‌درۆده‌خاته‌وه، نفیانی، خوی لن‌یین به‌ری نه‌کا، ده‌ست

بهدارایی نهی، ماندل دکت، وازی لی دینی	
یجهد، ینکر، یتیرا من	
repudiation /ˌrɛpjuːdi'eɪʃn/ n [C,U]	دان پیا نه نان،
به دروخته وه، ماندل کرن	
رفض الاعتراف، نکران	
repugnance /rɪˈpʌgnəns/ n [U]	بیز، رقی، قیز،
بیز کردن	
مقت، کره، اشتزاز	
repugnant /rɪˈpʌgnənt/ adj	نپسک گران، نپسک
قورس، ره زاتال	
کریه، یغیض، معقوت	
repulse /rɪˈpʌls/ vt	۱. ده گیرنه وه، پاشقه برن دوژمن
قه بول نه کردن ۲. پهرچی ده داته وه پهره قی وه لایم ده داته وه،	
بی هیوای نه کا	
۱. یرد، یصد (العدو) ۲. یقابل بالصد، یغیب، یرد بخفاء	
□ n [C,U]	نه ویست، فهراموش، بی هیوا کردن
رفض، حیه	
repulsion /rɪˈpʌlʃn/ n [U]	نه ویستن، رقلیوون، کینه
پاشقه برن، دهر پهراندن	
مقت، کراهیه، بغض	
repulsive /rɪˈpʌlsɪv/ adj	بیزراو، خوین تال، همست
گران، ره شکونی	
کریه، منفر	
reputation /ˌrɛpjuːt'eɪʃn/ n [C,U]	ناویانگ په یدا
کردن، ناف وده نگ، رومدت	
سعه، شهرة، صیت	
live up to one's ~	به پی هی همست و نهستی
هه لئو وکوت نه کات	
یتصرف بماره معهود عته	
reputable /ˌrɛpjʊtəbl/ adj	ناویانگ باش، رومه تبار،
به ریز، داوین پاک	
حسن السعة، محترم، شریف	
repute /rɪˈpjuːt/ n [U]	ناویانگ، رومه ت، لئانو
خه لکدا ناری هه یه، ناوده برنی	
(طیبة عادة) سعه، صیت، ذکر	
reputed adj	باوه رگری، په ناویانگ به رومه تدار
یظن (انه) / مشهور (بانه)	
He is ~ to be the best surgeon in Cairo.	به وه

به ناویانگه که باشتین نه شترگره له قاهره دا	
انه مشهور بانه افضل جراح فی القاهرة	
reputedly adv	به باوه بری نهو، ب رومه تدار، باو
بناء علی ماهر معروف / شائع	
request /rɪˈkwest/ n [C,U]	۱. داواکاری، داوا
۲. خواستن، داخوازی	
۱. طلب، رجاء، اتماس ۲. مطلب	
in ~	۳. خوازاراو، ویستراو
۳. مطلوب، مرغوب نه	
□ vt	ده پرسیت، لاله دکت، ده خوازی
یسال، یلتس، یرجو	
requiem /ˌrɛkwɪəm/ n [C]	(موسیقاً) بو مردوو
ناشتن، نوژیو بو گیانی مردوو	
(مرسیتی) قداس الموتی	
require /rɪˈkwaɪə(r)/ vt	۱. پیویست ده کات، داوا
ده کات، دخازت، فهرمان دکت ۲. فهرمان ده دات ۳.	
نه سه پیتن به سهر، داوا ده کات	
۱. یحتاج، یطلب ۲. یامر، یطلب ۳. یفرض، یقتضی، یستلزم	
requirement n [C]	پیویستی، داواکاری، پیویست،
پیفیان	
حاجة، مطلب، مطلب	
requisite /ˌrɛkwɪzɪt/ n [C]	(شتیکی) پیویست،
پیفیان	
(شیء) ضروری / لازم	
requisition /ˌrɛkwɪˈzɪʃn/ n [C,U]	داواکاری،
خواستی ره سی	
طلب، تکلیف رسمی	
□ vt	داواکاری پیشکش ده کا / پنداویستی
بقدم طلباً / طلبیه	
rescind /rɪˈsɪnd/ vt	پوچه نه کات، هه لئه وه شینی
(به یاسا)	
یلفی، یبطل (قانوناً)	
rescue /ˈrɛskjuː/ vt	رژگاری نه کات، نازادی ده کا، (له)
دیلی، دهر بازی نه کا	
ینقذ، یحرر (من الاسر)، یخلص	
□ n [C,U]	رژگار کردن، سهر به ست کردن، نازاد کردن
إنقاذ، تحریر	
دینت / ده چی بو فریاگوزاری،	come/go to the ~

	داوای فریا که وتن ده کات
	یانی / یذهب للتجدة، یهب للتجدة
rescuer <i>n</i> [C]	بزرگار کەر، بزرگار
	منقذ، منجد
research /ri'sɜ:tʃ/ <i>n</i> [C,U]	توێژینه وهی زانستی،
	لیکۆلینه وه، پشکین، له کۆلین، لیگه ران
	بحث او تحقیق علمی، دراسة
□ <i>vi</i>	ئه پشکین، لی ئی نه کۆلینه وه
	یبحث، یحقق فی
resemblance /ri'zembəns/ <i>n</i> [C,U]	لیکچوون،
	وه کینى، میناهى
	تشابه، وجه الشبه
resemble /ri'zembl/ <i>vt</i>	له و ده چى، هه ئیه ک دکت
	يشبه، يشابه یمائل
resent /ri'zent/ <i>vt</i>	به توره بیه وه نکولی لیده کات،
	توره نه ئین له هه لسو که وتنه ناحهقه کانی، بیزارده بى
	یرفض یبغض یمتعض
resentful <i>adj</i>	توره، وه رى، جار بى
	متساء، متمض
resentment <i>n</i> [U]	جار سبون، وه رى سبون
	استياء، امتعاض
reservation /rezə'veiʃn/ <i>n</i> [C,U]	پاراستن، گرتن،
	به ستن، ناوچه به که ته نه ئا تاییه ته به کارى
	تحفظ، احتیاط، قيد، منطقه تفرد لغرض ما
<i>without</i> ~	به بى پاراستن
	بدون تحفظ
reserve /ri'zə:v/ <i>vt</i>	۱. ده پارێزی، ده یگرى،
	هه لیده گرى بۆ پاشه روژ
	۱. یحفظ او یدخر (للمستقبل)
	<i>This room is ~ d for children/television.</i>
	۲. تاییه تمه ندى ده کا (بۆ کارێک)
	۲. ینخصص (لأمر ما)
□ <i>n</i> [C,U]	۱. یه ده گ، مینه ک پاره ی یه ده گ بۆ خه رچ
	کردن
	۱. احتیاطی: المال الاحتیاطی
	سامانی پوێست، گه نه ئینه ۲. نازوقه، <i>the bank's ~ s</i>
	کۆکراوه ی شتومه ک
	للمصرف ۲. ذخیره، مدخر

	هه ندى پاره ی پاشه که وتى <i>have some money in</i> ~
	هه به ۳. (له شێوگی کۆدا) هێزی یه ده ک ۴. زه وى تاییه ت بۆ
	مه به ستێک
	لديه بعض المال المدخر ۳. (فی صیغه الجمع) قوات احتیاطیه
	۴. أرض مخصصة لغرض ما:
	۵. پێوه ند، مه رچ ناوچه به ک که راوی تیا <i>a game</i> ~
	قه ده هه ییت
	منطقة يحضر فيها الصيد ۵. قيد، شرط
	که مترین نرخ بۆ ناوێى قبول بکړی <i>~ price</i>
	۶. پاراستن، شار د نه وه
	(خاصة فی المزداد) أدنى سعر یمكن قبله ۶. تحفظ، تكم:
	رووی ده کاته وه، شه وى <i>break through sb's</i> ~
	ئه شکینى
	يقضى على تحفظه
reserved <i>adj</i>	خو پارێز، شه رمن، مه نگ
	(خاصة) متحفظ، کترم
reservoir /rezə'vwa:(r)/ <i>n</i> [C]	به ند او، ته نکى،
	کۆکراوه به کى پاشه که وت (راستى و زانیاری)
	خزان، صهریج (مجاز) ذخیره (من الحقائق والمعلومات)
reset /ri:'set/ <i>vt</i> (<i>pt, pp</i> resst; -tt-)	شه حنى ریز
	ده کاته وه / (پست) داله ئى پته کان له شوینى خۆیدا، تیان
	دادنت
	يعيد تنظیم / وضع (الاحرف) فی أماکنها
resettle /ri:'setl/ <i>vt, vi</i>	داله ده دات، په ناهه ند له
	شیوینى نوى جیگیر ده بى
	یژوی (خاصة اللاجئين)، یستقر فی مکان جدید
reshuffle /ri:'ʃʌfl/ <i>vt, n</i> [C]	کاخه زى پاری دوپاره
	تیکه له ده کاته وه، راست ده کاته وه، تیکه ده دته (کاخه ز)
	يعيد خلط ورق اللعب، يعدل، تعديل وزارى
reside /ri:'zaɪd/ <i>vi</i>	ده زى، نیشته جى ده بى
	یقیم، یسکن
residence /rezɪ'dəns/ <i>n</i> [C,U]	نشینگه، هئورگه،
	وار، بته
	المسکن، مکان السکن
residency /rezɪ'dəns/ <i>n</i> [C] (<i>pl</i> -cies)	باره گای
	نوینه وى به ریتانى
	مقر المندوب البريطانى
resident /rezɪ'dənt/ <i>adj</i>	دانیشوى، خه لکى، نشینگه

- مقیم، متوطن
the ~ population (جگه له میوان) خه لکی نیشته جی
 السكان المقيمون (عد الزوار)
 □ *n* [C] نیشته جی، دانشین
 مقیم، متوطن
residential /ˌrezi'denʃl/ *adj* نیشته نی
 سکی
residue /ˌrezi'djuː/ *n* [C] زیاده، ماوه، دواکه و توو
 فضله، بقیه، متغلف
reign /ri'zeɪn/ *vt, vi* ۱. وازدهه نی، دهست له کار
 هه لده گری، دهست ژ کاری هه ده کیشیت
 ۱. یستیل، یغلی عن (منصب)
 ۲. غزی ده دات به دهسته وه، قایل نه بی *~ oneself to*
 بی ناره زایی و رینچی
 ۲. یستلم ل، یقل بدون تذر
resigned *adj* گوئی راهل، ملکه ج به
 مستلم ل، مدعن
resignation /ˌrezi'gneɪʃn/ *n* [C,U] ۱. وازه نیان،
 دهست له کار بهردان، له کار کشانه وه، دهست ژ کار خستن ۲.
 خویه دهسته وه دان، چوک دادان، مل که ج بوون
 ۱. استقالة، کتاب الاستقالة ۲. استسلام، أذعان، رضوخ
resilience /ri'ziliəns/ *n* [U] جیری، توانایی
 گه پانه وه، نهرمی، زه به له کی
 رجوعیه، قابلیه الارتداد، مرونة
resilient /ri'ziliənt/ *adj* جیر، نهرم
 مرن
resin /ˈreziːn/ *n* [C,U] سریش، جده وی، شریز
 راتینج، ماده صعیه
realist /ri'zɪst/ *vt, vi* ۱. دژاپه تی ده کا، به ره لستی
 ده کات ۲. بهرگری ده کا، کاری یتناکری به:
 ۱. یناهض، یقارم ۲. یقارم، لا یتاثر ب:
glass that ~ s heat له شوشه بهر گه گری گه رما ۳. له
 (شیوه نه فی دا) ناهیلن، دوری ده خاته وه
 زجاج مقاوم للحرارة ۳. (فی صیغه النفی عاده) یستع، یستعد
 عن
He can't ~ temptation. ناتوانیت بهرگری له فریودان
 بکات
 لا یستطیع مقاومة الاغراء

۱. بهرگری کردن،
resistance /ri'zɪstəns/ *n* [U] بهر گه گرتن، دژاپه تی، واکرتن، بهرغوه دان، بهرگرتن،
 دژبه بری
 ۱. مقاومة، مناهضة
make offer no resistance to the enemy هیچ
 بهر هه لستیک له دوژمن ناکات
 لا یدی آیه مقاومة للاعداء
line of least ~ ناراسته هیلن گه مترین بهرگری
 ۲. هیزی بهر هه لستکار، بهر هه لستی نه نی
 الاتجاه / السبیل الذی لا تعترضه مقاومة شديدة ۲. قرات
 المقاومة، المقاومة السریة
resolute /ˌrezəluːt/ *adj* قاهم، جیدو، هه بر، بریار،
 زه بری
 حازم، ثابت العزم، مصمم
resolution /ˌrezəluːʃn/ *n* [C,U] ۱. خو ساز کردن،
 سووریون
 ۱. عزم، تصمیم
 ۲. بریار: بریاریک ده دات
 ۲. قرار: یخذ قراراً
a draft ~ پروژهی بریار
 مشروع قرار
resolve /ri'zɒlv/ *vt, vi* ۱. خو ساز ده دات، سوورده بی
 له سهر، بریار ده دات، ۲. چاره سهر ده کا، ده بیرینته وه،
 به کلایی ده کاته وه (کیشه)، (گومان) نایه لن ۳. شیده کاته وه،
 جیاده کاته وه (بو چهنه پارچه بهک)، شی ده بیته وه،
 جیاده بیته وه
 ۱. یحترم، یصمم، یقرر ۲. یحل، یجسم (المشكلة)، یدد (الشک)
 ۳. یحل، یفصل (الی أجزاء)، یفصل، یفصل
 □ *n* [C,U] خو ساز دان، سووریون، بریار
 عزم، تصمیم، قرار
resonance /ˌreznəns/ *n* [U] زرنگانه وه، زرنگین،
 رمین، ده نگدانه وه
 رنین، طنین
 ۱. (دهنگه کان)
 ده نگدانه وه، دوباره به وه ۲. (هول) له پاره بو دهنگی دانه وه،
 دهنگ ده گرتنه وه
 ۱. (الاصوات) رنانه، متردده ۲. (قاعة) تسمع بترده الاصوات
 او الاصدا

- دېوار ده ننگه داته وه ~ walls
چدران تردد الاصداه
۱. سرلې ده ده، په ناده بيا، هانا resort /rɪ'zɔ:t/ vi ~ to
ده بيا يو / ده توقي به:
۱. يلجا / يفرع الي:
ناچار يوو په نابه ريته بهر compelled to ~ to force
هيز ۲. هاتو چوي (شوین)، زورچار سرداني (گازينو)
أضطر الى اللجوء الى القوة ۲. يتردد على (مكان)، يكثر من
الاختلاف الى (الفتى مثلا)
۱. دوا په ناگه، په نابردن نه و تاكه ريگه پدي □ n [C,U]
كه ماوه
۱. الملاذ الاخير، السبل الوحيد الباقى
وهك دوا چاره سر ۲. په ناگه، زير زمين ~ in the last
۳. پاته، شويني حه وانه وه
كلل اخير ۲. ملاذ، ملجا ۳. متجع، متدى:
يانه ي ده ريايى / تدروستى a seaside/health ~
متجع بحرى / صحى
۱. (دهنگ، ناميرى) resound /rɪ'zaʊnd/ vi, vt
موسيقا، دهنگه داته وه دوو باره دپته وه ۲. (شوينه كه)
همرايه (به چه پله ريزان) ۳. (ناوبانگي، رووداونك) گوي پر
بكات، دهبيت به باسى هم مووان
۱. (الصوت، الآلة الموسيقية) يدى، يتردد ۲. (المكان) يضع
(بالصنق مثلا) ۳. مجاز: (الشهرة، حادثة ما) تملأ الاسماع.
تصح حديث الجميع
۱. (ل شينگي كودا) resource /rɪ'sɔ:s/ n [C,U]
سرچاوه، سرچاوه ي (سامان)
۱. (في صيغة الجمع) مصدر، مورد (للثروة):
ساماني سروشتى ۲. رتيان، په ناگه ۳. قيل، natural ~ s
قيلبازي
الوارد الطبيعية ۲. وسيلة، ملاذ ۳. حيلة، دهاء:
پياوي قيلبازي a man of ~
رجل واسع الحيلة
فيلبازي، دانا، قيلبازي resourceful adj
واسع الحيلة، داهية
۱. ريزلني نان، قه درگرتن، respect /rɪ'spekt/ n [C,U]
ريزگرتن، ره چار كردن ۲. بايه خ پيدان، ريز بؤ دانان،
ناگالي يون، چاوديري
۱. احترام، توقير، تبجيل ۲. اهتمام، اعتبار، مراعاة

- له باره ي، تايه ت، به with ~ to
بشان، بخصرص
- له و باره ي وه in ~ to/of
في هذا الخصرص بهذا الشأن
- به چاوديري ي وه، ينجكه له without ~ to
بفض النظر عن
۳. (له شينگي كز) Give my ~ s to your father.
سلام، سلام ۱. حال، بهش، ناوچه، روو
۳. (في صيغة الجمع) تحيات، سلام ۴. نقطة، جزئية، ناحية
به لام لهم باره ي وه in this one ~
أما من هذه الناحية
- لهم لا به ننه وه، لهم روو وه in some/all/no/many ~ s
۱. ريزي لي نه گري، به مزمزي داده ني ۲. ريز □ vt
نه گري، ناگالي لي نه يي، چاوديري نه كا
۱. يحترم، يوقر، ييجل ۲. يحترم
~ a person's feelings/wishes
~ the law
ريز له ياسا نه گري
يراعي: يحترم القانون
۱. شاياني ريزه، respectable /rɪ'spektəbl/ adj
ريزدار، به ريزه ۲. (كه سينك) به وشت بهرز (شيوه ي) جوانه،
شايسته يه
۱. جدير بالاحترام، محترم ۲. (الشخص) مهذب، (مظهره) لائق
۳. گه وره، مه زن، زورباش: داهاتي زور a ~ income
به ريز
۳. كبير، عظيم: دخل كبير / محترم
- به ريزه وه respectably adv
على نحو محترم او لائق
۱. (به فتار) سيفه تي ريزي تيا به respectful adj
(سلوك) متسم بالاحترام
- به ياره ت به، له مهر respecting prep
بشان، بخصرص
- تايه ته به هم موو كه ساني مده بست respective adj
خاص بكل من المعين
- همريه كه و به سره ي خوي، respectively adv
به دواي په كدا
كل بحسب ترتيب وروده او ذكره
Tom, Dick and Harry are 12, 14 and 15 years old,
respectively.

respectability /rɪspektə'bɪləti/ n [C,U] شایسته‌یی
ریزلیان، به‌گوره‌زانی

الجدارة بالاحترام، وقار

respiration /respeɪ'reɪʃn/ n [C,U] کرداری
هه‌ناسه‌دان، کرداری هه‌ناسه وه‌رگرتن و هه‌ناسه دانمویه
به‌کینکه

عملية التنفس، عملية شهيق و زفير واحدة

respirator /respraɪtə(r)/ n [C] ده‌مه‌په‌ست،
ده‌مه‌وانه‌ی ده‌موچاو بو پاراستن له‌گازه‌کان
کمامه، قناع واق من الغازات

respire /rɪ'spaɪə(r)/ vi هه‌ناسه‌ده‌دات، پشین دکت
پیتفنس

respite /respaɪt/ n [C,U] ۱. بوار، ماوه پشودان
۲. راگرتنی جینی به‌جی کردنی سزابه‌ک (به‌تایه‌تی له
سیداره‌دان)

۱. مهلة، فترة راحة ۲. أيقاف تنفيذ العقوبة (بخاصة الاعدام)

resplendent /rɪ'splendnt/ adj ده‌ره‌کو‌توو،
دره‌وشاوه، روشن
متاق، لامع، زاو

respond /rɪ'spɒnd/ vi ۱. وه‌لام ده‌داته‌وه
۲. کارده‌داته‌وه، په‌رسف ددت، قابل ده‌ییت
۱. یجیب ۲. یستجیب

۳. سوود له‌چاره‌سهریه‌که وه‌ده‌گرئ ~ to

۴. یستجیب ل (العلاج مثلاً)

response /rɪ'spɒns/ n [C,U] وه‌لام دانه‌وه، وه‌لام،
کاردانه‌وه، هه‌ده‌نگی، به‌رپه‌رج
استجابه، جواب رد فعل

responsive /rɪ'spɒnsɪv/ adj وه‌لام‌ده‌ر، هاوده‌نگ،
کاردانه‌وه‌ی خیرایه، هه‌ستیاره
مستجیب، متجاوب، سریع الاستجابة

responsibility /rɪ'spɒnsə'bɪləti/ n [C,U]
۱. به‌رپساریتی، به‌رپساری، لئ پسرانی
۱. مسؤلیه

له‌سه‌ر ته‌ستوی خوی He did it on his own ~

کر دوویه‌تی، به‌رپساریه ۲. له‌رک، فرمان

قام به‌علی مسؤلیته‌الخاصة ۲. تبعه، واجب

The heavy responsibilities of the Prime Minister.

به‌رپساریتی قورسی میده‌رته‌ستوی سه‌روکی وه‌زیران

البعات الجسام الملقاة على عاتق رئيس الوزراء

responsible /rɪ'spɒnsəbl/ adj ۱. (که‌سیک)
به‌رپرس، لئیرسراو، به‌رپساریار

۱. (الشخص) مسؤول عن، مسؤول أمام

۲. شایانی باوه‌ر یان سه‌ره‌شته، جینی ~ for ~ to

بروايه ۳. خاوه‌نی متمانه‌یه، متمانه‌یی کراوه ۴. (کار، پایه)
نیویستی به‌که‌سیکی باوه‌رپسکاریوه

۲. جدير بالثقة أو اللوم على (كذا) ۳. أهل للثقة، موثوق به ۴.

(العمل، المنصب) يحتاج الى شخص جدير بالثقة

rest /rest/ n [C,U] ۱. ماوه، پشوو، بی‌ده‌نگی، هه‌دار،
متببون، نارام، وچان
۱. راحة، سکون، رقاد

دوامانئاوایی مردن، له‌گوژن ~ be at ~ /be laid to ~
یودع فی مواء الاخير

۲. سه‌رپالک، کۆله‌که (بو‌جیگیر کردن، a head- ~
پشوپندان) ۳. (وچانی مؤمقیا، ماوه‌ی بی‌ده‌نگی،
مؤسیقایه‌کی هینن

۲. مسند (للأرتکاز): مسند للرأس ۳. موسیقی) فترة سکوت،
سکته موسیقیه

۱. نارام نه‌گرئ، پشوو ده‌دات، کپ ده‌بی □ vi, vt
۲. پشوی پنده‌دا

۱. یسترخ، یهدا، یسکن ۲. یریح

۳. رایده‌گرئ ~ one's elbows on the table
۳. یسند، یرتکز:

restful adj هینن، هیور، توپه‌که‌ر نیه، شه‌هی، هه‌دار،
به‌نارام، کار له‌میشک ناکات، له‌سه‌رخو
هادی، مریح، غیر مشیر للاعصاب

restive adj (ته‌سپ) شموژ، بین ته‌نک، شه‌بوژ،
شهموش، مانی گرتوو، ناهیلئ کس سوارئ بی یان زینی
پکات

(الحصان) حروڤ، شمرس

restless adj شلوژ، بی‌نارام، شه‌ره‌ز، نارام ناگرئ،
هیور ناین

(الشخص) ضجر، متعلل، قلق، مضطرب، لا یهدا

(له‌گه‌ل the) ماوه، مایی، نه‌وانی که،
نه‌وه‌ی که ماوه

(دوماً ~ the) الباقي، البقية، الآخرون

تو دلتیا به، پروات هه‌بی You may ~ assured that.

۲. بروای من بکه، من بیسته، نه دست
کن مطناً/کن واقفاً ۲. یحمد علی، یستد الی:
Zorinî kare kan. *A great deal ~ s on his answer.*
وہ ستاونہ سہر وہ لامہ کی
الکیر من الامر یحمد علی جوابہ
۳. لہ سہر بریاری تو
It ~ s with you to decide.
وہ ستاوہ
۴. هذا الامر متروک لک لتقرر فیہ ماتراہ
restaurant /restɒrnt/ n [C] چیشخانہ، ناشخانہ
مطعم
restitution /restɪ'tju:ʃn/ n [U] گپرانہوی (شتی)
دزراو) بو خواوہ بنہرہ تپہ کی لہ گپراندن) وہ ک بیری)
رد (السروقات مثلاً) الی صاحبہا الشرعی
restoration /restə'reɪʃn/ n [C,U] گپرانہوہ،
چاککر دنہوہ، زیندوکر دنہوہ، چاپوونہوہ، دستختنہوہ،
نوکر، لہ گپراندنہوہ، لہ زیانہوہ، شتی بگپردینہوہ بو بارہ
بنہرہ تی بہ کی
إعادة أصلح، إحياء، شفاء، الشيء المعاد إلى حالته الأصلية
۱. دہ گپرنہوہ، (دزراو)
restore /rɪ'sto:(r)/ vt
دہ بستہ خاتہوہ، لہ دگپرنیتفہ ۲. (شتیک) بسا کاریک
لہ گپرنیتفہ بو باری یشووی
۱. یرد، یعی (السروقات) مثلاً ۲. یعی (أمرأ) الی ساکان
علیہ، یحی (عادة قديمة)
۳. نوید توئی دہ کاتہوہ،
~ an old house
۴. یجدد، یرم (مبنى)
۵. چاک لہ پیتفہ
~ d to health
۵. یسرد صحنہ او عافیتہ
restrain /rɪ'streɪn/ vt دہ پگرنیت، ہندی نہ کا،
پاہنددکت دستہ ہسرا نہ گری، قہدہ خہی دہ کا
یکج، یکت، یتحکم فی، یمنع
restrained adj پاہند، لہ ہستی، پاراستہ
متحفظ
restraint n [C,U] داینگردن، گیردان، لہ بستن،
بہرہ بستکردن، بہرہ لست، خوگر تن، گر تنہوہ، بہر لنگر تن
تحکم، إعاقة، معيق، مانع
restrict /rɪ'strɪkt/ vt دیاریدہ کات، سنوری بو داتہنی،
راہہ کت، (بؤنمونہ نازادی بہ کی)

- یقید، یحد من (حریتہ مثلاً)
restrictive adj گیردان، سنوردارکراو، پاہندکراو،
بہ ستراو
مقید
restriction /rɪ'strɪkʃn/ n [C,U] پاہندکردن، کڑت،
بہ ستہوہ، گیردان، گماروڈانس، نہ سک کردنہوہ
تقیید، قید، حصر، تضیق
restyle /ri:'stail/ vt شیوہ پان نہ خشی شیک
دہ گوریت، شیوہ دکفہ
یغیر شکل او تصمیم شیہ
result /rɪ'zʌlt/ n [C,U] نہ نجام دہر نہ نجام، بہرہم،
سہر نہ نجام، تہوش، ناکام
نتیجہ، ثمرۃ عاقبہ
دینتہ بہرہم، دروست دہین، بہوئی، نہ نجام،
□ vi دینتہ ہوئی
یتج، یشأ، ینجم عن، یفر، یؤدی الی
~ in failure کارہ کہ بوہ ہوئی سہر نہ کتوتی
أدى (الأمر) إلى الفشل
۱. تن ہلہ نہ چتہوہ، دہ ست
resume /n'zju:m/ vt
ہی دہ کاتہوہ ۲. دہ گپرنیتفہ بو، لہ دگپرنیت
۱. یستأنف ۲. یستعید، یعود الی
تن ہلہ نہ چوونہوہ،
resumption /rɪ'zʌmpʃn/ n [C,U] لہ گپرن بو داتہنی، دہ ست ہی کردن
إستئناف، عودۃ، أستعادة
۱. زیندو دہ کاتہوہ،
resurrect /rezo'rekt/ vt, vi
لہ دہ زینت، بلاوی دہ کاتہوہ ۲. لہ پخاتہوہ گہر، لہ پینتہوہ
۱. یبعث، یحیی (من الموت)، یشر ۲. یعی الی التداول او الی
الذاکرۃ
زیندو بوونہوہ
resurrection /rezo'rekʃn/ n [U] مسیح
قیام السید المسیح
زیندوکر دنہوہ، زیانہوہ، زیندو بوونہوہ
the R~ (پوژی دواہی)
من القبر، البعث، النشور (يوم القيامة)
دہ زینت، لہ زینت،
resuscitate /rɪ'sʌsɪteɪt/ vt, vi
دینتہ سہر، خوئی دہو زینتہوہ
یرد (الفریق مثلاً) الحیاۃ، یعی الیہ الرعی، ینعش
resuscitation /rɪ'sʌsɪ'teɪʃn/ n [U] بو زاندنہوہ،

- ژيانه‌وه، له‌ژین، له‌ژانډن، زیندویونه‌وه
 انعام، انعام.
- retail** /ri:teɪl/ *n* [U] تالک، به‌تالک د‌فروشی، پارچه‌کی
 البیع بالتجزئة او الفرق (قارن *wholesale* بالجملة)
sell by ~ پارچه پارچه ده‌فروشی
 بیع بالتجزئة
 ~ *prices* نرخ‌ی فروشتی به‌جیاواز، تالک فروشی،
 به‌جیا
 (نفعی) ا‌سعار البیع بالفرق
۱. پارچه پارچه ده‌فروشی ۲. (کله‌پهل) □ *vt, vi*
 پارچه‌پارچه ده‌فروشی ۳. نه‌گن‌پته‌وه، باسی نه‌کات،
 نه‌پگه‌پدن (قسه‌وقسه‌لوک)
 ۱. بیع بالفرق او بالتطاعی ۲. (البضائع) تباع بالتجزئة ۳.
 یحکی، یروی، ینقل (ب‌خاصة القیل والقال)
- retailer** *n* [C] تالک فروش
 بائع بالتجزئة
- retain** /ri:teɪn/ *vt* ۱. ده‌نیاریزی، گلی نه‌داته‌وه،
 نه‌په‌پلته‌وه، ده‌سنی به‌س‌ردا نه‌گری، به‌ندی نه‌کات،
 ده‌په‌پلته‌وه ۲. پاریزه‌ر نه‌گری به‌کری
 ۱. یحفظ، یحفظ ب، یستبقی، یحتجز، یحبس ۲. یوکل معامیاً
 بدفع الاتعاب
- retainer** *n* [C] ۱. خ‌زمه‌کار، پ‌ا‌هر، پ‌شکار، پ‌پ‌ره‌و
 ۲. پ‌شینه‌ی ک‌ری (پ‌اریزه‌ر)، پ‌شکار
 ۱. (سابقاً) خادم، تابع (عند نبیل مثلاً) ۲. مقدم اتعاب (ل‌محام
 مثلاً)
- retaliate** /ri:teɪli:et/ *vi* توله‌ده‌سین، توله‌له‌دکت
 یرده‌ علی‌ الاذی ب‌ط‌له، ی‌شار
- retaliation** /ri:teɪli:etʃən/ *n* [C,U] وه‌رامدانه‌وی
 نازار به‌نازار، توله‌سه‌ندن، ه‌ق کردنه‌وه
 الرد علی‌ الاذی بالاذی، ثار
- retaliatory** *adj* که‌سینکی توله‌سین
 ثاری، انتقامی
- retard** /ri:ta:d/ *vt* ر‌نگ‌ری نه‌کات، د‌وای ده‌خات،
 (که‌شه‌و نما) گ‌یرودکت
 ی‌عوق، ی‌ؤخر (خاصة النور)
 متدالی گ‌م نه‌ندام (د‌واکه‌وت‌وی بی‌رو‌هوش) ~ *ed child*
 طفل معوق
- retention** /ri:tenʃən/ *n* [U] گ‌لدانه‌وه، ه‌له‌نگ‌رتن،

- توانای پاراستنی (زانیاری)، یاده‌وه‌ری، وه‌پ‌ره‌اته‌وه
 القدرة علی‌ الاحتفاظ ب (المعلومات)، التذکر
- retentive** /ri:teɪntɪv/ *adj* توانای پاراستنی ه‌ه‌یه،
 توانای وه‌پ‌ره‌اته‌وه‌ی ه‌ه‌یه
 قادر علی‌ الاحتفاظ ب، قادر علی‌ التذکر
- reticence** /ri:tesəns/ *n* [U] خ‌ودورخستن، نه‌پنی
 پاریزی، ه‌شیاری، ی‌ده‌نگ، ک‌یم ناخافتن، نه‌پنی ب‌ر
 تحفظ، تک‌م
- reticent** /ri:tesnt/ *adj* خ‌وب‌اریز، نه‌پنی ب‌ر، ی‌ده‌نگ،
 ک‌یم ناخافتن، که‌سینک ده‌ست به‌شته‌وه ب‌گری، بی‌پ‌اریزی
 متحفظ، ک‌رم
- retinue** /ri:tinju:/ *n* [C] ده‌ست و پ‌یوه‌ند، س‌ره‌ب‌ند،
 داروده‌ست، خ‌زمه‌تکار، پ‌ا‌هر
 العاشیة، الخدم والحشم، المرافقون
- retire** /ri:taɪə(r)/ *vi, vt* ۱. پ‌اشه‌کشی ده‌کا، ده‌ست
 ه‌له‌له‌گری، خانه‌نشین ده‌پن، دور نه‌خریته‌وه
 ۱. ی‌سحب، ی‌عزل
 ۲. خانه‌نشین ده‌پن / نه‌ک‌ری ۳. له ~ *on a pension*
 جینگا نه‌که‌وی، نه‌نوی
۲. ی‌تقاعد: ی‌حال علی‌ المعاش، ی‌حیل علی‌ المعاش ۳. ی‌روی الی
 فراشه، ی‌خلد الی النوم
- retired** *adj* ۱. خانه‌نشین، کارکه‌نار ۲. له‌س‌رخ‌و،
 د‌ا‌پ‌راو، دوره‌پ‌ریز
 ۱. متقاعد: محال علی‌ المعاش ۲. ه‌ادی، منزل
- retirement** *n* [C,U] خانه‌نشین، وازه‌پن
 تقاعد، احت‌زال
 ~ *living in* دووره‌پ‌ریز نه‌ژی
 پیش‌نی ع‌زله
- retiring** *adj* دووره‌پ‌ریز، خ‌وگ‌ر‌وگ‌ردو، خ‌وب‌اریز،
 پاریز‌ک‌هر
 منزل، منک‌ش علی‌ نفسه، متحفظ
- retort** /ri:tɔ:t/ *vi, vt* پ‌ا‌هه‌له‌شاخ‌ن، گ‌ورج
 وه‌لام‌ده‌داته‌وه به‌ په‌قی و ت‌س‌ره‌یی (وه‌ک وه‌لام‌ی
 تاوانبارکردنیک) وه‌لام‌ی ش‌ینک ده‌داته‌وه (س‌ره‌زنه‌شت
 کردن)، ت‌یده‌خ‌ورنی
 یرده‌ برعه‌ واحده (رداً علی‌ ات‌هام مثلاً)، یرده‌ علی‌ الش‌یء
 (الاحانة مثلاً) ب‌ط‌له
 □ *n* [C] وه‌لام‌دانه‌وی رق‌ا‌وی و توندوتیز

- رد منعم، جواب سریع و حاد
2retort /rɪ'tɔ:t/ [C] ده نری دژپاندن له تاقیگه‌ی کیمیا
 المعوجة (فی الکیمیا)
retouch /ri:'tʌtʃ/ vi دوا وردکاری تیدا ده کات،
 ره‌نووسی ده کات، ده‌سددتفه، ده‌ستی لی‌ته‌داته‌وه
 یهذب، یمنق، یضع اللسات الاخیره
retrace /ri:'treɪs/ vi ۱. ده‌گیرینه‌وه‌بو دواوه
 پاشفه‌دک‌نشت
 ۱. یعود الی الوراہ یعود ادراجہ
 ۲. بیرى رابردووه‌نه‌کاته‌وه، پروداوه‌کانی ~ *one's steps*
 پیشو ده‌گیرینه‌وه
 ۲. یعود بذاکرتہ الی الوراہ (یسترع الاحداث السابقة)
retract /rɪ'trækt/ v_t, vi ۱. پاشه‌کشه ده کات،
 پاشگه‌زنه‌بینه‌وه له قسه‌کانی ۲. نه‌کشینه دواوه،
 نه‌یگه‌رنینه‌وه، رابنه‌کشنی (وه‌ک تایه‌ی فروکه)
 ۱. یسحب، یتراجع (عن أقواله مثلاً) ۲. یتراجع، یسحب،
 یسحب (عجلات الطائرة مثلاً)
retractable *adj* توانای گه‌رانه‌وه یان پاشه‌کشنی
 هه‌به، پاشفه‌ربنار
 قابل لانسحاب او التراجع
retreat /rɪ'tri:t/ vi ده‌به‌زنی، ده‌کشینه‌وه
 یتقهتر، یسحب
 ۱. پاشه‌کشنی، به‌زین، له‌کشان، پاشفه‌چون، □ *n* [C,U]
 پاشه‌کشنی
 ۱. إنسحاب، تقهتر
 کشانه‌وه‌ی ته‌واو، بو‌نموونه (له‌نه‌نجامی ~ *in full*
 شکست) دا پاشگه‌ز بوونه‌وه
 انسحاب تام (نتیجه للهزیمة مثلاً) یسحب بآمان .
 ۲. پاشداجوون، پشتاو پشت ~ *make good one's*
 ۲. دقة الانسحاب (بالیق او الطبل)
 ۳. په‌ناگه، ته‌نهایی، دوره‌په‌ریز
 ۳. ملجأ، خلوة، معتزل
retrench /rɪ'trentʃ/ v_t, vi خه‌رجی کدم ده‌کاته‌وه،
 ده‌ستی پنه‌وه‌گری
 یخفنی (التنقات)
retrenchment *n* [C,U] خه‌رجی کدم کردنه‌وه،
 ده‌ست پنه‌وه‌گرتن
 تخفیض التنقات

- دوباره دادگایی کردن، دادگایی
retrial /ri:'traɪəl/ *n* [C]
 إعادة المحاكمة، محاكمة جدیدة
retribution /rɪ'trɪbjʊ:ʃn/ *n* [U] ته‌من، سزا
 قصاص، عقوبة
retrieve /rɪ'tri:v/ v_t, vi ۱. ده‌یگه‌رنینه‌وه، ده‌ستی
 ده‌که‌وینه‌وه، ده‌په‌نینه‌وه، ده‌گه‌رینه‌وه ۲. راستی ده‌کاته‌وه،
 چاکی نه‌کات (هه‌له)
 ۱. یسترده، یسترع ۲. یصلح (خطأ، غلطه)، یصلح
retrievable *adj* توانای گه‌رانه‌وه‌ی هه‌مه، گه‌رانه‌وه
 قابل للاسترجاع / للاسترداد
retro- /rɪ'trɔ:ʊ/ *prefix* یشگریکه به مانای پاشه‌وپاش،
 دوواوه‌یی
 (باده‌) معناها: تراجع، خلفی
retroactive /rɪ'trɔ:ʊ'æktɪv/ *adj* (پاسا)
 کاردانه‌وه‌ی که دواکه‌وتوانه‌ی هه‌به
 (قانون) ذو اثر رجعی
retrograde /rɪ'trɔ:greɪd/ *adj* پاشه‌وپاش، شیواو،
 پاشفه‌چونی، پاش دک‌فت
 تراجع، متدهور، تقهتری
retrogression /rɪ'trɔ:greɪʃn/ *n* [C,U] شیوان،
 به‌رده‌وپاش، دواکه‌وتن
 تدهور، ترد، تخلف
retrogressive /rɪ'trɔ:gresɪv/ *adj* شیواو،
 به‌رده‌وداچوو دواکه‌وتوو، کو‌نخوازی، که‌فته‌په‌رست
 متدهور، متخلف
retrospect /rɪ'trɔ:spɛkt/ *n* [U] گه‌رانه‌وه‌ی بووداوه
 رابردوه‌کانو
 إستعادة الاحداث الماضية وتأملها بالنظر الی
 تپروانیان سه‌باره‌ت به روداوه رابردوه‌کان
 ~ *in*
 أحداث الماضي
retrospection /rɪ'trɔ:spɛkʃn/ *n* [U] = *retrospect*
 ۱. کو‌نخوازی،
retrospective /rɪ'trɔ:spɛktɪv/ *adj* په‌یویست به‌بووداوه‌کانی پیشو ۲. کاریگه‌ری‌کی
 کو‌نخوازی هه‌به
 ۱. إستادی: متعلق باستعادة الأحداث الماضية ۲. ذو اثر رجعی
 نه‌و پاسا‌پانه‌ی کاریگه‌ری پیچه‌وانه‌یان ~ *legislation*
 هه‌به

- قوانین ذات اثر رجعی
۱. ده‌گه‌ریته‌وه /rɪ'tɜ:n/ vi, vt ته‌یگه‌ریته‌وه، دووباره‌ی ده‌کاته‌وه ۲. وه‌لامی ته‌داته‌وه ۳. (بسنک‌ی هه‌لیژاردن) نوینه‌ری خوی دیاری ته‌کا
۱. يرجع، يعود ۲. يرجع، یعود ۳. یجیب، یرد ۴. (الدائرة الانتخابية) تختار نائباً عنها
۱. گه‌رانه‌وه، هاتنه‌وه، پاشگه‌زی‌ونه‌وه □ n [C,U] گه‌رانه‌وه
۱. رجوع، ایاب، عودة: on his ~ home له‌کاتی گه‌رانه‌وه‌ی بۆ‌ماله‌وه
- عند عودته الى بيته
- هممو سالتی به‌ خوشی Many happy ~ s of the day
- کل سته‌ و آتم طیبون
- له‌بری، له‌ جیاتی in ~ (for)
- مقابل، عرضاً عن
- تکتی هاتوو چۆ ۲. قازانج، داهات a ~ ticket
۳. ده‌رخسته‌ یا راپۆرتی به‌سمی
- تذکره، ذهاب و ایاب ۲. (فی صیغه الجمع غالباً) أرباح، عائدات ۳. کشف أو تقرير رسمي
- ژماره‌و زانیاری ناو‌لیسته‌کات، the election ~ s
- راپۆرت‌ه‌کانی هه‌لیژاردن
- بیانات / تقارير الانتخابات
- پنویست یان توانای گه‌رانه‌وه returnable adj (هه‌گه‌رینبار)
- واجب أو ممکن أرجاعه
- ترخی گه‌شت روشتن و هاتن return fare n
- ئهن سفر ذهاباً وایاباً
- پیشبرک‌ی تۆله‌سەندن return match n
- مباراة تأریه
- یه‌که‌گرته‌وه، یه‌که‌بونه‌وه reunion /ri:'ju:niən/ n [U] (خاصه‌) اجتماع الشمل
- خیرایی خولانه‌وه ئامیریک زیاد rev /rev/ vi, vt (-vv-)
- ده‌کا، گهر، گه‌ران پتر دکت، دزفرت
- یزید س‌رعه‌ دوران آله
- نوی‌ده‌کاته‌وه، پاک‌زده‌کات revamp /ri:'væmp/ vt
- یجده، یئق
- ناشکرای ته‌کات، ده‌ری ده‌خات، reveal /ri:'vi:l/ vt (نه‌ینی)

- یکشف، یفشی (سراً)
- له‌ سوپادا) فیه‌نه‌ی هوشیار reveille /ri:'vɛ:l/ n [C]
- کرده‌وه‌ی به‌یانان
- (فی الجیش) تبریق الأیقاظ عند الفجر
۱. گه‌مه‌ده‌کا، بۆ‌مباران ده‌کات، revel /revl/ vi (-ll-)
- گاته‌ده‌کات
۱. یجرح، یقص، یعربد
۲. زۆر دلخۆش ته‌ینی به‌ شتیک، له‌زه‌تی ~ in
- لێ‌ده‌یینی، له‌ کاریک‌ی ناوادا
۲. یجد متعة كبيرة فی (عمل کذا)
- گه‌مه‌ی به‌هه‌را، هه‌ل هه‌له، بۆ‌نه‌ بۆ‌نه‌وه □ n [C,U]
- مرح صاحب، عریده، مناسبة لذلك
- هاتوهاوار، پاری و گه‌مه revelry /revlri/ n (pl -ries)
- صخب، عریده
- ناشکر اکردن، revelation /revə'leɪʃn/ n [C,U]
- ده‌رخستن نه‌ینی (وتنی)، سروش، هه‌ستی هوشی
- کشف / أنشاء السر، وحی، ألہام
۱. تۆله‌ ده‌سینیت revenge /ri:'vendʒ/ vt
۱. یثار، یقتم
- تۆله‌ی سوکا‌ه‌تی پیکردنی ده‌کاته‌وه ~ an insult
- یقتم لأهانة لحقه
- تۆله‌ هاوریک‌ی ته‌سینیت ~ one's friend
- ینار لصدیقہ
۲. تۆله‌ی لێ‌ده‌سینیت be ~ d (on sb for sth).
- (به‌هۆی نه‌وه‌وه)
۲. یقتم (منه‌ بسبب کذا)
- تۆله‌سەندن، تۆله‌کرده‌وه، په‌رو‌شبوون □ n [U]
- بۆ‌تۆله‌سەندنه‌وه
- ئار، انتقام، تطش للئار
- (که‌سیک) فاره‌زووی revengeful adj
- تۆله‌سەندنه‌وه‌ی هه‌یه، قین له‌ دل، زک ره‌ش، کینو
- (شخص) تملکه الشهوة للانتقام، حقود
۱. داهات، ده‌ست revenue /revənju:/ n [C,U]
- که‌وت، ده‌رامه‌ت (ده‌وله‌ت)، داهاتی میری ۲. باج
۱. ایراد (دولة)، الدخول الحكومي ۲. (فی صیغه الجمع)
- عائدات الضرائب المختلفة
- کارمه‌ندی گومرگ ~ officer
- موظف جمارك

reverberate /rɪˈvɜːbəreɪt/ vt, vi ده‌له‌ریته‌وه، ده‌نگ‌ده‌داته‌وه، ده‌نگ‌له‌ددت، ده‌پلته‌وه

(خاصة الصوت) پترده، پدوی، پردد

reverberation /rɪˈvɜːbə'reɪʃn/ n [U] له‌ریته‌وه‌ی ده‌نگ، ده‌نگ‌دانه‌وه، ده‌نگ‌له‌دان

تردد الصوت، صدی

revere /rɪˈvɪə(r)/ vt ری‌زی ده‌گریت، رومه‌تی، رومه‌ت دکت، پی‌روزی دیت، (به‌تاییه‌تی پی‌روژه‌کان)

محترم، یوقر، بیجل (ب‌خاصة المقدسات)

reverence /rɪˈvərəns/ n [U] زی‌گرتن، شک‌دارا‌کردن، سام‌کردن، لی‌ترسان

توقیر، تبحیل، رجه، مهابة

hold sb or sth in ~ به‌شک‌دار‌ی‌په‌وه سه‌پری نه‌کا (سامی‌لی‌ده‌کات)

یشعر نحوه‌بالمهابة

☐ vt ری‌زی بو‌دانه‌تن، پی‌روزی نه‌کات یوقر، بیجل

reverend /rɪˈvərənd/ adj ۱. تولدار، پزدار، به‌پز، زور‌جار کورت‌کراوه‌کی (*the Rev*) واته‌گوره، خاوه‌ن شکو

۱. وقور، بیجل (وتختصر عادة *the Rev*) حضرة، حضرة الموقر

the Reverends

reverent /rɪˈvərənt/ adj ری‌زدار موقر، دال‌علی‌التوقیر

reverential /rɪˈvɔːrɪəl/ n [C,U] ری‌زدار‌ی، پی‌روزی توقیری، تبحیلی

revert /rɪˈvɜːt/ n [C,U] نقوم‌بوون له‌بیر‌کردنه‌وه، خه‌ونه‌کانی به‌ناگایی

الاستغراق فی‌التفكير أحلام اليقظة

lost in ~ نقوم‌بووه له‌بیر‌کردنه‌وه‌ی خه‌وین مستغرق فی‌التفكير الحالم

indulge in ~s of the future خه‌و به‌لاینده‌وه ده‌پینن یستغرق فی‌أحلام المستقبل

reverse /rɪˈvɜːs/ adj ۱. پی‌چه‌وانه‌یی، دژکیتان، ناراسته‌ی پی‌چه‌وانه، به‌ره‌لاز، به‌ره‌لازی

۱. عکسی، فی‌الاتجاه العاکس

in ~ order به‌پی‌چه‌وانه‌یی، دژه‌ریک‌خستن

بترتیب عکسی

۲. گۆزاتی، *the ~ side of a gramophone record* دواپی، خواووو

۲. الخلفی، السفلی، الاخر:

۱. پی‌چه‌وانه، به‌ره‌لاز، دژ ۲. لای دواوه، ☐ n [C,U]

به‌ره‌لازی، له‌پشته‌وه ۳. نه‌گبه‌تی، به‌لا، شکست، هه‌ره‌س ۱. عکس، نقیض، ضد ۲. الجانب الخلفی، قفا، الظهر ۳. هزیمه، نکهه، نکهه

۱. هه‌لی نه‌گیزته‌وه، پی‌چه‌وانه‌ی نه‌کاته‌وه، ☐ vt ناوه‌ژووی ده‌کات

۱. یقلب، یعکس

رووی چه‌که‌که‌وه‌گیره‌ا (لوله‌ی تفه‌نگه‌که *~ arms* ده‌کاته‌زه‌وی) ۲. پاشه‌کش‌ی نه‌کات، به‌ره‌و دواوه دی ۳. پینشیلده‌کا، لی‌زی لانه‌دا، به‌ره‌لازی ۴. به‌تالی نه‌کاته‌وه، (فهرمانتیک) پو‌چه‌ل ده‌کاته‌وه

أقلب سلاحه (یدیر فوهه‌البندقية نحو الارض) ۲. (یجعله) یتقهقر، یتحرک الی‌الراء ۳. یناقض، یمخالف ۴. یلفی، یسطل. ینقض (حکما)

reversal /rɪˈvɜːsl/ n [C,U] به‌تال‌کردنه‌وه، پی‌چه‌وانه کردنه‌وه، گۆزینی ناراسته

نقض، إبطال، التفتیر الی‌الاتجاه المضاد

reversible adj هه‌لده‌گیرته‌وه (پوشاک) ناوه‌ژوو، به‌دوو‌بوودا له‌به‌رده‌کری

قابل للقلب أو العکس، (الثوب) یلبس علی‌الرجهین

revert /rɪˈvɜːt/ vi ده‌گه‌ریته‌وه، هه‌دگه‌رت، پاشگه‌زده‌پته‌وه

یعود، یرجع، یرتد (الی‌ماکان علیه)

review /rɪˈvjuː/ vt, vi ۱. چاوی‌پیاده‌خشینته‌وه ۱. یراجع، یعید

پیدا‌هه‌چینه‌وه، دواپاره‌تی *~ last week's lesson* ده‌پروانسته‌وه دینته‌به‌چاوی‌خوی ۲. نمایش ده‌کا (سه‌ربازه‌کان) ۳. ره‌خنه‌ی لی‌ده‌گری، وتاریکی ره‌خنه‌یی ده‌نوسن

النظر فی: یستعرض فی‌مخيلة ۲. یستعرض (الجنود) ۳. ینقد، یکتب مقالة نقدية

۱. پیدا‌چوونه‌وه، چاو‌پیاخشان، سه‌پر ☐ n [C,U] کردنه‌وه، نشان‌دان ۲. ره‌خنه، ووتاری ره‌خنه‌یی ۳. گۆزاتی ره‌خنه‌ی یان‌ویژه‌یی

۱. مراجعة، إعادة نظر، استمر. ۲. نقد، مقالة نقدية ۳. مجلة نقدية أو أدبية
- revile** /riˈvaɪl/ *vt, vi* جوین دهادات، قسهی پنده لیت
یسه، یستم
- revise** /riˈvaɪz/ *vt* پیاده چته وه، نه پیا لوی، پزار پده کا،
راستیده کاته وه
یراجع، یتق، یهذب
- revision** /riˈvɪʒən/ *n* [C,U] پیداجو ونه وه، پزار کردن،
وینته به کی پاکراو (پالوته)
مراجعة، تنقیح، نسخه منقحة
- revitalize** /riˈvaɪtəlaɪz/ *vt* چوستیده کاته وه،
نه یزینته وه (شیک) سدرله نوی نه بو زینته وه
بعید الحیریه، بیعت الحیریه (فی شء) من جدید
- revival** /riˈvaɪv/ *n* [C,U] ۱. زیانه وه، زیندو کردن وه،
هزین، زیندو بونه وه
۲. انعاش، احیا
the ~ of learning زیانه وهی زانستان (له سهرده می
راپهرین دا) ۲. (به تاییه تی: کویونه وهی گیانی نایینی
احیاء العلوم (فی عصر النهضة) ۲. (خاصة: اجتماع یهدف الی)
أيقاظ الروح الدينية
- revivelist** *n, adj* زیانکار، قه زینکار، نه و که سهی گیانی
نایینی زیندو و ده کاته وه
الاحیائی: شخص مهم بأيقاظ الروح الدينية او غیرها
- revive** /riˈvaɪv/ *vt, vi* ۱. زیندو و ده پیته وه، دپته وه کایه،
نه بو زینته وه، دپته وه هوش خوی
۲. نعش، یتش، یقیق من اغمانه
Our hopes ~ d. هیواکانمان بو زانه وه
انتش المانا
- ~ old customs* ۲. زیندو و نه بته وه، نوی نه بین
یعنی، یجدد:
- revocation** /ˌrevəˈkeɪʃən/ *n* [C,U] هه لوه شان،
پو وچکردنه وه، به تالکردنه وه
إلغاء، إبطال، نسخ
- revoke** /riˈvəʊk/ *vt, vi* پوچی ده کاته وه، هه لی
ده وه شینیت، پوچ دکت
یلفی، یبطل، یسخ، قانونا
- revolt** /riˈvɔʊl/ *vt, vi* ۱. پاخیده بی، راته پهری،
شور شده کا، هه لدی، بزا دکت ۲. ههست به ییزا ریده کات ۳.

- دلی تیکه دل دیت، قیزی لیده کاته وه، ده پینه هوی گیزیوون
۱. یسرد، یشر، یعی ۲. یشر بالتقزز او الاشتزاز ۳. یشر
التقزز والاشتزاز، مقزز لنفس، مثير للخيال
- لادان، سه ریچی کردن، هه لگه رانه وه
□ *n* [C,U] نرد، عصیان
- revolution** /ˌrevəˈluːʃən/ *n* [C,U] ۱. سو رانه وه،
خولانه وه
۲. دوران:
- the ~ of the earth round the sun* ۲. سو ری
ته وای ره و ره وه
۲. دوره کامله للجله
- sixty-five ~ s a minute* سهست و پینج خول له
خوله کیدا ۳. شورش، وه رگه ران، کوده تا، راپون
خس و سترن دوره فی الدقیقه ۳. ثورة، انقلاب
- revolutionary** *adj* شورشگری، توند ره
نوری، متطرف
- *n* [C] شورشگری، شورشگر، هه لگه رانه وه
فائر، مترد
- revolutionize** *vt* شورشی دکت، گورانی ته وای یان
رامیاری له
یغور، یحدث تغییراً شاملاً او اساسیانی
- revolve** /riˈvɒlv/ *vt, vi* ۱. ده خولته وه، نه سو پیته وه
(به راورد بیکه به *rotate*) ۲. قول بیر نه کاته وه، له هه مو
لایه کی شته که ده کولته وه، (سهرو بی ده کا)
۱. یدور، یدیر (قارن *rotate*) ۲. یفکر یعیق، یقلب الامر علی
جمع وجوه
- revolver** /riˈvɒlvə(r)/ *n* [C] ده مانچه
مدس
- revue** /riˈvjuː/ *n* [C,U] (نمایش) جورا و جوری،
شانو گه ریه که به مبهستی گانه جازی له رو وادی حال
حازر
(استعراض) متوعات مسرحية تهدف الی السخرية من
الاحداث الجارية
- revulsion** /riˈvʌlʃən/ *n* [U] گورانی کتو پرو ته وای له
ههست و سوزدا
تغیر مفاجی، و کامل فی الشاهر
- reward** /riˈwɔːd/ *n* [C,U] خه لات، پاداشت، شاباش
مکانا، جزاء

- vi   پاداشت ده کات، حدلات ده کات
يکاني، يجازي
- rhapsody** /ræpsədi/ n [C] (pl -dies)   شادی
دهرپرین (له قسه و هونراوه و موسيقادا)
تعبير حماسي عن الابتهاج (في الحديث أو الشعر أو الموسيقى)
- rhetoric** /rɪtərɪk/ n [U]   ۱. روهانپيژي ۲. جوان پيژي
زاني زمانپيكي پاراو
۱. (فن) البلاغة ۲. لغة منقطة
- rhetorical** /rɪtərɪkəl/ adj   روهانپيژي، زمان پاراو،
پي هه لسان
خطابي، منق، متكلف
پرسياړپيكي روهانپيژي نامانجي کاريگهري ~ question
هه پي له سر دهر وون نه ک به دواي وه لامدا بگهري
سؤال بياني يهدف الى التأثير في النفوس وليس الحصول على جواب
- rheumatic** /ruː'mætɪk/ adj   بادار، روماتيزماوي،
په يوه ندي به نازاري ماسولکوه باداري يوه هه په
روماتيزمي، متعلق يوجع المفاصل، مصاب بالروماتيزم أو لديه استعداد له
- rheumatism** /ruː'mætɪzəm/ n [U]   باداري، روماتيزم
الروماتيزم (وجع المفاصل)
- rhinoceros** /raɪ'nɒsərəs/ n (pl ~ es)   کهرکه ده ن،
په ک قوچ
الکرکدن، وحيد القرن
- rhubarb** /ruː'bɑːb/ n [U]   راوند، رپواس، رپواز
الرواند: نبات تؤكل سيقانه
- rhyme** /raɪm/ n [C,U]   ۱. کيش، چامه، سه روا،
پاشبه ند ۲. هونراوي کيش کراو، په هه مان سه روا کوتاي دي
۱. قافيه، سجع ۲. شعر مقفي
سرود و گوراني متدالان ۳. دوو ووشه له ~ nursery
په ک چام (وه) (measure, pleasure)
آغان او اناشيد للاطفال ۳. کلماتن من قافيه واحده (مثل measure, pleasure)
- vt, vi   ۱. چامه ده کا، ناوازدکت، ناوازدانه ني،
هونراوه نه نوسني (وه ک ووشه father ريکته که وي له گدل
rather ۲. ووشه په ک کاردين هه مان کيش هه پيت ۳.
هونراوه کيشدر نه نوسني
۱. يسجع، يقني، يتساجع، يتقاني (مثل كلمة father اتسي

- تقاني مع كلمة rather) ۲. يستخدم كلمة من نفس القافية ۳.
يکب الشعر المقفي
- rhymed** adj   سه رواکري (هونراوه په ک به کيش
کوتاي پيت
مقفي، (شعر) پتهي بقافيه
- rhythm** /rɪðəm/ n [C,U]   کيش (هه له بست)، ناواز
ايقاع، وزن، تناغم
- rhythmic(al)** /rɪðmɪk(əl)/ adj   کيشنده، (کيشدار)
ايقاعي، موزون، متناغم
- rib** /rɪb/ n [C]   ۱. په راسويه که له نيسکه کاني قهقه زه ي
سنگ ۲. نه وه ي په راسو شو په وه که داره ته خته
چمه ماوه کاني لاته نيشي که شتي بان ده ساره کاني که لاي
رووه ک
۱. خلع من عظام القفص الصدري ۲. مايشه الضلع کالاشاب
المقرسة في جانب السفينة أو عروق ورقة النبات
- ribbed** adj   چمکدار (په تايه تي قوماش)
(خاصة القماش) مضلع
- ribald** /rɪbld/ adj   که سيکي خراب، چه نه باز (ووته و)
پيکه نين، هه راباز
(الشخص) يذي، سفیه، (الحديث، الضحك) فاحش صاخب
- ribbon** /rɪbən/ n [C,U]   ۱. تولىک (له کوتال بو
جواني) رپوش ي په کارد ي، شريت، قرديله
۱. شريط (من قماش يستخدم للزينة أو التغليف)
۲. نه وه ي له تولىک ده چي ~ a typewriter
۲. ما يشه الشريط:
- ~ development   دروستکردني ريزه خانووي
دورودريز له دهره وي شار
إنشاء صفوف طويلة من المباني ممتدة خارج المدينة
- rice** /raɪs/ n [U]   برنج
رز، أرز
- rich** /rɪtʃ/ adj (-er, -est)   ۱. ده ولهمه ند، ساماندار،
زه نگين ۲. (جل و بهرگ) جوانپوش، به نرغ ۳. (زه وي)
په پيت و بهر که ت ۴. (خواردن) تير و پر له فيتامين ۵.
(به رنگ، دهنگ) بهر ز، به هيز، قول
۱. غني، ثري ۲. (الملابس، المقتنيات) فخمة، غالية الثمن ۳.
(الأرض) غنية، خصبة ۴. (الطعام) دسم ۵. (الألوان، الأصوات)
صارخة، قوية، عميقة
- riches** npl   سامان، ده ولت ده ولهمه ندي

richly <i>adv</i>	ثروة، غنى ۱. دوله مند نه بڼې ۲. په ټواوې، په گشتي: قابيليه تې ۳. تماماً، کلیه: يستحقها تماماً
richness <i>n</i> [U]	دولهمند، ساماندار، زهنگین غنى، ثراء، غزارة
rick /rɪk/ <i>n</i> [C]	گدېش، مهلوي کا/گزړه، تې پوله، کوښه شې که له که بوو (له کا بو مه نگر تن) کدس، کومه (من القش للتخزين)
rickets /rɪkɪts/ <i>n</i>	گېږي، ټسکه نمره کساح الاطفال (مرض)
rickety /rɪkɪti/ <i>adj</i>	خاو، لاواژ، رپوهله، خهريکه دارېنې، له ناوچې واهن، ضعيف، على وشك الاتيهار
rickshaw /rɪkʃəʊ/ <i>n</i> [C]	کاليسکي سووک، دستگير مركبة خفيفة بعجلتين يجرها رجل
ricochet /rɪkəʃet/ <i>n</i> [C,U]	گه رانه وه (بهره، گولله) دواى نه وهى به روويه كى تخت نه كهوئې، بهرکه ووتنيك له نه نجامي نهم كاردانه وه به ارتداد (الحجر، القذيفة) بعد الارتطام بسطح مستو. إصابة ناجمة عن مثل هذا الارتداد
rid /rɪd/ <i>vt</i> (<i>pt, pp</i> -rid)	گولله توپ نه گهړته وه (القذيفه) ترند، تپو
ridden /rɪdn/ <i>n</i> [U]	بژگار نه کا، پاڅنه کاته وه يخلص، بطهر دهرباز نه کا يحرر:
get ~ of a cough	له کوکه رزگاري ده بڼې يتخلص من السعال
riddance /rɪdn/ <i>n</i> [U]	بژگاريوون، سهرهست يوون، نازاديوون تخلص، تحرر، خلاص
good ~	له ههركوئې بڼې، خوانه كا، خودا نه پگېرته وه الى حيث اقلت، لارده الله
ridden /rɪdn/	به سهریدا زالدېنې، ده سني

disese- ~ slums	په سهرته گري يستبد به، يسيطر عليه ناوچهى هه ژاره كان نه خوښى به سهر يانا زالېوه أحياء فقير تفتسها الامراض
1 riddle /rɪdl/ <i>n</i> [C]	مه تدن، سهرسام ده كات نفر، أحجية، شيء، أو موقف عريض
2 riddle /rɪdl/ <i>n</i> [C]	پېژنكي كون فراوان (كهو) بو پېژانه وهى (بهره خوئل) غربال واسع القلوب (للحجارة أو التراب)
1. ~ vt	۱. نه پېژنه وه ۲. كون نه كات يا نه پېژني وهك پېژن ۱. يغربل ۲. يفتب او يخرم كالغربال:
His body was ~ d with bullets.	گياني وهك پېژن گوله نازن كراوه
ride /raɪd/ <i>vi, vt</i> (<i>pt</i> rode /rəʊd/, <i>pp</i> ridden /rɪdn/)	أصبح جسمه كالمنخل من كتره ما اخترقه من الرصاص
1. سواره بڼې، لیده خوړیت (به سواری نازهل) ۲. به سواری تن ده پېړی (پاڅي) یا شمه نه دهر	۱. یركب، يمتطي (ظهر الدابة مثلاً) ۲. يجتاز راكباً (حافلة أو قطار)
~ out a storm	له تنه گانه رزگاري ده بڼې به ناشتي ۳. نه كه وینه سهر، سهر ناو نه كهوئې يجتاز آزما / محنة بسلام ۳. يظفر، يعم على
a ship riding at anchor	كه شتي به هوئې له نكه رگړه وه، له بهنده ركه له نكه رده گري سفينة تقف في الميناء بواسطة الرساة
let sth ~	لته گهړې، ههولي كاوتېكر دنه سهر رووداوه كان نادات (ل.د) لا يتخذ اجراء بشأنه، لا يحاول التأثير على مجرى الامور
~ n [C]	كورته گه شتيك (به نو تو بيل يا ناو تو سيكل يا نا له سهر پشني نه سپ) رحلة قصيرة (بسيارة أو دراجة أو على ظهور الخيل)
go for a ~	به گه شتيكي بچووك هه لته سني يقوم بجولة قصيرة
rider <i>n</i> [C]	۱. سوارچاك، سوار بوو ۲. پاشكوئې ياسا په ك / پرگه په كي زياد كراو ۱. فارس، راكب ۲. ملحق لقانون، فقرة إضافية

۱. که نارینکی بهرز، پیت، هیل
به کتر برین بهرز له نیوان دوو رووی لیزدا
۱. حافة مرتفعة، الحرف، خط التقاطع الاعلى بين سطحين
منحدرين:

لیواری سهریان ۲. ریزیک شاخ پان *the ~ of a roof*
گرد ۳. سهرگول، قلیشیک بهرزو تهسک (نیوانی زهوی
کیلراوی به گول کراو)
۲. سلسلة من الجبال او التلال ۳. شقة مرتفعة ضيقة (فی أرض
محروقة بين الاثلام)

□ *vt* لیواری بهرزو دریزو بو شیک نه کا
یجعل للشيء حافة مرتفعة طويلة

ridicule /ˈrɪdɪkjʊl/ *vt* گانهی پین نه کات
بهزا، یسخر من
□ *n* [U] گانهکاری، پین پیکه نین
سخریه، استهزاء

ridiculous /rɪˈdɪkjʊləs/ *adj* پیکه نیوانی، گانه جاری،
قوشمه، پین مانا هیچ و پوچ
مضحک، يدعو للسخرية والاستهزاء

rifle /raɪf/ *adj* ۱. بلاو، بلاوه بوو، زه حف، گهه شتی،
باو، فره باو
(خیریة فقط) ۱. شائع، عام، واسع الانتشار

۲. پرله
~ *with* ۲. حافل ب

a country ~ with superstition ولانیکه نه فسانه ی
زور تیا باوه
بلد تشيع فيها الخرافات

riffraff /rɪf ˈræf/ *n* نه و کسانه ی به چاویکی سوک
سه پرده کرینه کسانه نااسایی
حثة الناس، الرعاع، الدهماء

1 rifle /raɪf/ *vt* پاری پیده کا، ده گبری به دوا،
(به بهستی دزین)
یغت ب، یغت فی (بقت الرقة)

2 rifle /raɪf/ *vt* له لوله ی تفنگدا درزیک پینچاویچ
هله ده کنن
یغفر اخوده اولزونیا فی ماسوره البندقية
تفنگ
□ *n* [C]

rift /rɪft/ *n* [C] درز، درز بردن، چان
بندقية

شق، تصدع، أخدود
a ~ in the clouds درزیک له نیوان هه وره کان
شق بین الغیرم

1 rig /rɪg/ *vt, vi* (-gg-) ۱. که شتی که (چاروکه و
گوریس) ناماده ده کا

۱. یجهز السفينة (بالأشرعة والجبال)
۲. جل و بهرگ و پنداویستی
~ *(sb) out (with)* نه داتی

۲. یزوده بالثیاب و بقیة اللوازم
پنکی دینی، دروستی ده کات (به خیرایی و
~ *sth up* ههر شیک پیست)

یقیم، ینشی، (بجعة و بایة مراد)
په ناگه یه که به پهله دروست ده کات
~ *up a shelter* بینی ماوی علی عجل

۱. ریکه شتی چاروکه و نالاکانی که شتی
□ *n* [C] ۲. جل، پوشاک، روپوش
۱. ترتيب الاشرعة والصواری فی سفينة ۲. (د. ملابس، زی،
مظهر الشخص

۳. پنداویستی هه لکه ندن (بو نهوت گه ران له
~ *oil-* بنکی دهریا)
۳. معدات الحفر (بحقا عن البترول فی فاع البحر)

rigging *n* [U] گوریسی به ستنه وهی که شتی
العبال الی تثبت صواری السفينة وأشرعتها

2 rig /rɪg/ *vt* (-gg-) پاری پین نه کات، گزی لی نه کات
یتلاعب ب
~ *an election* قینلی لی نه کات

یزور
1 right /raɪt/ *adj, adv, n* [U] راست، لای راست
یمین

In Britain traffic keeps to the left, not to the ~
(پیچموانه ی چهپ *left*)
تقیض یسار *left*)

بچو بو کولانی
Take the first turning to the ~ به که م به لای راست دا
أدخل أول منعطف علی الیمین

بالی راست رهو، (پاریزگاران)
the R~ (wing) جناح الیمین (المحافظین)
دهستی راست / یاریده ده ری سه ره کی
~ *hand man*

- الساعد الايمن / المعاون الرئيسى
 2right /raɪt/ adj (دژه واتاي ههله wrong)
 ۱. (ههلسوكهوت، رهوشت) راست، چاك، ساخ
 (نقيض خطأ wrong) ۲. (الضرف، السلوك) صحيح، صواب، حق
 ۲. (كوتال) پرووى بهرچاو، پهچه ۳. چاك، the ~ side
 رېك وېنك، گونجاو
 ۲. (القماش و نحوه) الجانب الاساسى الذى تقع عليه العين ۳.
 صواب، مضبوط، مناسب
 كاتي گونجاو the ~ time
 الزمن المناسب
 پياوېكى لهماوو بو نهو كاره the ~ man for the job
 گرنگه
 الرجل المناسب لهذه المهمة
 ۴. گوشه‌ی راست ~ angle
 ۴. زاوية قائمة
 ۱. چاكه، راست، هق □ n [C,U]
 ۱. صواب، حق
 know the difference between ~ and wrong
 جياوازی نوان راست و ههله نهزانی
 يعرف الفرق بين الصواب والخطأ
 لهسه رهقه / راست نهكات be in the ~
 ۲. دادپهروه‌ری مافی شهرعی
 یكون على حق / على صواب ۲. انصاف، حق شرعی:
 به ههقیانته، نهگه به ههقیانته یی by ~ (s)
 بالاتصاف، اذا روعی الاتصاف
 بههوی، له پیناوی دا by ~ of
 یسب، لأجل
 بههیزی نهكات، راستی نهكاتوه □ vt
 یقوم، یصوب، یصح
 ۱. شهرعی، راستی ۲. (کرداره‌كان) rightful adj
 پاساوی ههیه
 ۱. شرعی، حقیقی ۲. (الانفال) لها ما ییرها
 لهسه رهق، لهسه راستی، راستیانه، به rightly adv
 شیوه‌یه‌کی راست
 ۱. شرعی، حقیقی ۲. (الانفال) لها ما ییرها
 ۱. به هیلنی راست 3right /raɪt/ adv
 ۱. بخط مستقیم

- رېك برؤ تا Go ~ on until you get to the school.
 دهگه پته‌فو تا پخانه‌که
 مباشرة
 راسته‌وخو، خیرا، دم ودهست، دهمسته‌جی ~ away
 رأساً، مباشرة. حالاً
 شایه‌نیی نه‌وی به‌سه‌رهات ۲. به It serves him ~
 ته‌واوی، به‌گشتی
 انه يستحق ما جرى له ۲. تماماً، كلية:
 به ته‌واوی وهرگه‌ری بو دواوه Turn ~ round.
 استدر الي الخلف تماماً
 کولایک نه‌چینه‌وه سه‌ر ناراسته a ~ about turn
 پینچه‌وانه‌که‌ی
 منطف یژدی للاتجاه المعاكس
 ۳. ده‌قوا ده‌ق، به‌ته‌واوی، به‌وردی ~ in the middle
 ۳. بالضبط، بدقة
 هه‌قیه‌تی چی به‌سه‌ری یی It serves him ~
 انه يستحق ما جرى له
 چاك راست، ههموار، righteous /raɪtʃəs/ adj
 راست و دروست
 صالح، مستقیم، قویم، تقی
 ۱. ره‌ق و ته‌ق، نه‌رم نایین، rigid /rɪdʒɪd/ adj
 ناچه‌مینه‌وه، نه‌گوربار ۲. قایم، توند، پته و
 ۱. صلب، لایلین ۲. حازم، صارم:
 یاسای توندو تیژ a ~ rule
 قانون صارم
 رژیعی توندو تیژ ~ discipline
 نظام صارم
 به‌ره‌قی، به‌توندی تیژی، به‌یین‌نهرمی rigidly adv
 بصلابة، بصرامة، بلا مرونة
 ره‌قی، توندی، پته‌وی rigidity /nɪˈdʒɪdɪti/ n [U]
 صلابه، صرامة
 چیرؤکی یان به‌یان rigmarole /rɪgməˈroʊl/ n [C]
 نامه‌یه‌کی ناروون و ناچه‌نی
 قصه‌أویان طویل و مشوش
 ۱. ره‌ق و توندی، توندو تیژی، rigour /rɪɡə(r)/ n [U]
 زه‌یر، تین، قایمی ۲. (فی صیغه الجمع غالباً) ظروف قاسیه
 (خاصة مناخية)
 ۱. صرامة، قسوة، حزم ۲. (فی صیغه الجمع غالباً) ظروف قاسیه

	(خاصة مناخية)
rigorous <i>adj</i>	وورد، توندوتیز، قایم، سخت
	صارم، حازم قاس
rile /raɪl/ <i>vt</i>	رقی هملده سینئ، لئیده کات، شئلی دکت، تورده ده کات
	(ل.د.) یغیظ، یکدر، بغضب
rill /rɪl/ <i>n</i> [C]	گۆم، سولین، چۆم، جوگه له، جوگه
	(ل.ا.) نهیر، جدول صغیر
rim /rɪm/ <i>n</i> [C]	۱. په راویز، که نار ۲. بهرگی دهره وه
	۱. حافة (خاصة لشيء مستدير) ۲. إطار خارجي
	□ <i>vi</i> (-mm-)
	که نار دکت، پرواز دکت
	بحیط، یحف ب
rind /raɪnd/ <i>n</i> [C,U]	تو پیکل، قاشل، توپزال
	قشرة، طبقة خارجية جافة (تغطي قرص الجبن مثلاً)
ring /rɪŋ/ <i>n</i> [C]	۱. بازنه، چه مبه ره لقه
	۱. دائرة، حلقة
	۲. نه لقه ی بوکئنی نه نگوسته له ~ <i>children dancing in a</i>
	۲. خاتم، حلقة: خاتم زواج
	<i>a wedding- ~</i>
	زواج
	نه لقه ی کلیل ۳. نولک، گه ور، مه بدانی
	<i>a key- ~</i>
	زورانیازی ۴. مه بدانی بوکئین، بوسکئین ۵. باند، چه ته، دهسته
	حلقة مفاتيح ۳. حظيرة، حلبة ۴. حلقة الملاكمة، الملاكمة ۵.
	عصابة، عصبة:
	باندیک دهسته گری به سه نرخ دا
	<i>price ~</i>
	عصابة تحکم فی الاسعار
	□ <i>vi</i>
	۱. ده وری نه دات، هله ده واسری ۲. لوتی
	نه سمئ، نه لقه نه خاته لووتی (گا)
	۱. بحیط ب، به یلق ۲. یضع حلقة فی انف (تور مثلاً)
ringleader <i>n</i> [C]	سه ری ماره که، سه ری ناژاوه که، (ده زی ده سه لات)
	رأس الفتنة (ضد السلطات)
ring-road <i>n</i> [C]	ریگای باز نه یی
	طریق دائری
ringworm <i>n</i> [C,U]	نه خووشی به که تووشی پیست نه یی
	القریاء الحلقية، داء جدی عود
ring /rɪŋ/ <i>vt, vi</i> (<i>pt</i> rang /ræŋ/, <i>pp</i> rung /rʌŋ/)	

۱. ده زرنگئ، زهنگ ئی لیده دا (ته له فون) ۲. ده زرنگئته وه	
(به تاییه تی بو زهنگ) بو وشیار کردنه وه ناگدار کردنه وه	
۱. یرن (الهاتف) ۲. بقرع او یرن (خاصة جرساً) للتيه او التحذير	
خزمه تکاری چیشته خانه که بانگ	<i>~ for the waiter</i>
ده کات به زهنگ لیدان	
ینادی خادم المظعم بقرع الجرس	
ته له فونی بو نه کات	<i>~ sb up</i>
یتصل به هاتفياً	
په یوه ندیه ته له فونی به که کو تایی یرن دینی،	<i>~ off</i>
گوئیستی ته له فونی به که ده گیرته وه شوین خوی	
ینهی مکالمه هاتفیه، یعید ساعه الهاتف الی موضعها	
کار نه کات یا شتیک	<i>~ the changes (on sth)</i>
به هه موو شیوه به که، ۳. (شوین)، دهنگ ده داته وه به به کار دینی	
یعمل او یستعمل شیئاً بجميع الاساليب الممكنة ۳. (المكان)	
یدوی ب	
له رانه وه، دهنگی جهره س (زهنگوله)	□ <i>n</i> [C,U]
رئین، رنه جرس	
قوبه سئیکئ بچوک گولئ - چه مک	ringlet /rɪŋlɪt/ <i>n</i> [C]
حلقة شعر صغيرة	
خلیسکئنه، مه بدانکار خلیسنا سه هول	rink /rɪŋk/ <i>n</i> [C]
المزلجة، حلبة التزلج	
ده شوات، شوشن	rinse /rɪns/ <i>vt</i>
عاده	
جله کان له ناو هه لته کئشئ	<i>~ the clothes</i>
یشطف الفیسل	
قوری چاکه نه شوا، ناوی تی	<i>~ out the teapot</i>
وه ره دات	
یشطف أبریق الشای	
له ناو هه لکئشان	□ <i>n</i> [C]
شطف غسل	
قوت جوان پشو	<i>Give your hair a good ~</i>
أشطف شعرك جيداً	
۱. ناژاوه، شیواندنی ناسایش، هه را،	riot /raɪət/ <i>n</i> [C]
بین هیمنئ، گیره شیوین ۲. بو ردوانا، هه را، هه را وه وریا	
۱. شغب، إخلال بالأمن، فوضى ۲. قصف، عریده، مرج صاحب	
(خه لک) وروژان، که یفا قیر و قیزی، هه را،	<i>run ~</i>

شەپەشەنب	
(الجموع) حاجت و حاجت	
۱. ئازاۋەتتە ۲. گائەوگەپ دەكا لە مەستىدا □ vi	
بۆردومان دەكا، زىادەپەوى دەكا لە	
۱. پشاغ، بخل بالاىن ۲. پىرح مەرىدا، پىغىف، پىئەدى نى	
(أمر ما)	
ئازاۋەچى، ئەو كەسى گائە بە خەلك دەكات □ n	
مشاغ، عرىد، مستهتر	
riotous adj شۆرشكېر، ھەلگەراۋە	
تورى، متەرد، صاخب	
rip /rip/ vt, vi (-pp-) ۱. دەدېرى، ئەقلىشىنى	
۱. يىزىق، يىش	
~ a letter open كېسەك دەكاتتە	
يىغىظ الظرف	
~ the cover off بەرگەك دەپىنى	
يىزىق الغلاف	
let it ~ ليگەرى (توتۇمىل، بەلەم) بەپەرى خىراى	
پروات ۲. (مادەپەك) دەدېرى، قلىش دەپى	
دەق (السيارة، القارب) يىنطق باقىسى سىرە ۲. (المادة) تىزىق،	
تىش	
□ n [C] درز، دېران، دېرىن	
شق، مزق	
ripe /raip/ adj (-r, -est) ۱. يىگەيىو، گەپىشتىن،	
يىگەپىشتىن	
۱. (الفاكهة) ناضجە	
~ judgement ۲. يىگەشتىو، تەۋاۋگەشەكردو	
۲. ناضج، مەكمل النور	
~ for (mischief) ۳. ئامادەپە، پۇ (ئازاردان)	
۳. مستعد (الارتكاب الأذى)	
ripen vt, vi پىن دەگات، ئامادەكات	
يىنضج	
riposte /ri'post/ n [C] تىپەۋاندنىكى كىچىر، ۋەلامى	
تال، پەرسفاگەزدار، پەلامارى لەپەر، ۋەلامىكى زۇر پەقو	
تىز	
طعنة خاطفة، جراب لاذع	
ripple /rippl/ n [C] شەپەلەكان خاۋ پوۋنەۋە، شەپۇل	
كردنى سووك، دەنگدانەۋەي پىكەنىنى سووك، نەرم	
ترقىق الامواج، تىوج حەيف، صدى الضحك الناعم	

□ vt, vi شەپۇل دەكا، تەنك دەپىتەۋە	
يىتوج، يىترقى، يىوج	
rise /raiz/ vi (pt, rose /raoz/, pp risen /rizn/) ۱. ھەلدەستى، رادەپەرى، بەرزدىتەۋە، بالادەكات	
نەۋەستى، لەخەۋ ھەلئەست ۳. سەرلەكەۋىتە سەرەۋە	
۱. يىغىظ، يىرتىغ، يىطر ۲. يىغ، يىغىظ مەن نەۋە ۳. يىغىظ الى	
السطح	
bubbles rising from the bottom of a pond	
لەپىكى ئەستىلەكەۋە بىلغەكان سەرلەكەۋە سەرى ۴. دروست	
لەپى، ھەلئەقولى	
فقاعات تصعد من قاع البركة ۴. يىنشا، يىنچ	
The river ~ s in Turkey. رىۋبارەكە لە توركيۋە	
ھەلئەقولى ۵. شۆرش ئەكات، دۇى دەسەلات دەۋەستى	
يىنچ النهر من تركيا ۵. يىتور، يىتەرد (على السلطة)	
~ to the occasion ۶. بەرزدەكەپتەۋە پۇ ئاستى	
تېرسراۋىتى ۷. (پەرلەمان، لىژنە) تىك ئەچى، پەرش ئەپى،	
ئەندامەكان پلۇۋە ئەكەن	
۶. يرتفع الى مستوى المسؤولية ۷. (البرلمان، اللجنة) يىغىظ،	
يىترقى أعضاؤه	
۱. بان/گردى پىچووك، تەپۇلكە ۲. بەرزی، □ n [C]	
بەرزىۋەۋەي (نرخ، گەرمى، كرى)	
۱. هضة / تلة صغيرة، ربة ۲. إرتفاع، زیادة (فى الاسعار،	
الحرارة، الاجور)	
give ~ to ۳. ئەپىتە ھۇى، ئاكام	
۳. يسبب، يؤدى الى	
rising adj سەرکەۋتوۋ، دەرچوۋ، دەرکەۋتوۋ	
صاعد، طالع، ناضج	
the ~ generation نەۋەي (نوی) دەرکەۋتوۋ	
الجيل الصاعد	
~ twelve نىزىكە لە دوانزە سالى (تەمەن)	
مناهل لثانية عشرة (سناً)	
□ n [C] (بەتاپەتى) شۆرش، ھەلگەپانەۋە،	
بەرھەلستى	
(خاصة) ثورة، تەرد، عصيان	
risk /risk/ n [C,U] سەرکەشى، ئەگورى كەۋتە	
مەترسىۋە، مەترسى	
مجازفة، مخاطرة، إحتمال الوقوع فى خطر	
take/run risks at the ~ of one's life	

سەرکەشیدە کات گەر ژیا نیشی لە سەر دا بنی	برشام، مسمار برشام
یجازف، یخاظر وان کلفه الامر حیاته	۱. برغو دە چەسپینی ۲. سەرنجی □ vt
سەرکەشی دە کات	خەڵکان راده کیشی، سەرنج رانه کیشی، (قايم) بالكیش
یجازف، یخاظر	دکت
ژیا نی له خاته مه ترسی په وه	۱. بیرشم، یشیت بالیرشام ۲. یجذب، یجذب الاتیاه
یخاظر بحیاته	جۆگه ی ناوی بچوک، چه م، rivulet /rivjolit/ n [C]
خوی ده خاته بهر نه گهری سەر نه که و تن	روبارک، جۆگه له، سولین، جویار
یعرض نفسه لاحتمال الفشل	جدول مانی صغیر، نهیر
ترسناک، مه ترسیدار	road /road/ n [C]
مخوف بالمخاطر	رینگا، شه قام
سروت، ئول، کارینکی ئایینی	طریق، شارع
طقس، شعيرة (دينية)	on the ~
فیرکردنی ئایینی	گهشت گهر، رییوار
طقس التعبد	مسافراً، عابراً للطریق
کۆمه لێک له ئه رکو و نه رته	له سه ره و رینگه که م / رینگا in my/the ~
ئایینه کان، نه ریت، باو	فی طریق / الطريق
مجموعة الطقوس والفرائض الدينية	به ره به ستی رینگا، ریی گێرو، road-block n [C]
په یوه سه ته به ئه رکی ئایینه وه	چه به ری ریی، بۆ نموونه پۆلیس به مه به ستی گه ران به دوا ی
متعلق بالطقوس الدينية	پاکر دووه که دا رینگه که ی گرتو وه
۱. کسی پکه به ریکه ر، نه یار	حاجز طریق تقيمه الشرطة بفرض البحث عن هارب مثلاً
۱. مناقس، خصم	به نده ر roadstead n
به ره به ره کانی په کتر نه که ن له یواری کار، business ~ s	مرسی، مرفا أمين لرسو السفن
به قل، هه لک، هه لره کی ۲. (سیفەت) به ره به رگانیکه ر	که ناری رینگا road-side n, adj
متنافسون فی مجال العمل / التجارة ۲. (نفعية) متافس	(قائم علی) جانب الطريق
کۆگای بازگانی به ره به ره کان، پکا به ر ~ shops	ریی، ناوه راستی ریی، سه ره ریی roadway n [C]
محلات تجارية متنافسة	(عادة the ~ way وسط او جادة الطريق
به ره به ره کانی نه کات، گوا په سه ره ده که و ی □ vt (-ll-)	(گالیسه که، ئوتوبیل) به که لک دی road-worthy adj
به سه ره نه پا ره که ی دا، هه لری دکت	بۆ سوار یو ون
ینافس، يتحدى، يدعى التفوق (على خصمه)	(عربة، سيارة) صالحة للسیر فی الطرق
به ره به ره کانی، rivalry /raivln/ n [C,U] (pl -ries)	ده گه ریی، گه ران ده کا، ده سو پریته وه roam /roʊm/ vi, vt
به قللی، هه لری، نه یاری نی	یطوف، يتجول
تنافس، خصومة	نه ره، نه ره نه ر، مراندن roar /rɔ:(r)/ n [C]
رووبار، چه م river /rɪvə(r)/ n [C]	زئیر، زمجرة
گو مرایی له گه ل نه کات، خیانه تی sell sb down the ~	پێکه نینی قايم: حیلکه ~ s of laughter/applause
لیده کات	حیلک / چه پله ی به هیز
یخونه	قهقهه عالیه / تصنیق حاد
بورغو، سنگ، به رچ، بزمار rivet /rivɪt/ n [C]	۱. ده نه رینی، مره مرده کا ۲. نرین دکت، □ vt, vi
	گورین دکت، هاوارد ده کات
	۱. یزار، یز مچر ۲. یصرح، یهدر
	۱. ده بر ژینی (گوشت) ۲. سوری roast /rɔ:st/ vi, vt

	١. پشوی (اللحم) ٢. پحمص. پتحمص
□ n [C,U]	برژاندن، گوشتی برژاو
	شواء لحم مشوی
rob /rɒb/ vt (-bb-)	دهدزی، نه داپه سر، ده زلفینی،
	تالانی ده کات
	یسرق، یسطو علی، یسلب
~ sb of his wallet	جزدانه کوی لینه دزی
	یسرق منه محفظه
robber n [C]	دز، تالانگر، پوتکه روه، چه نه
	سارق، لص
robbery n [C,U]	دزی، لټیراندن، چوونه سورو
	دزین، بانق برین
	سرقة، نهب
robe /rəʊb/ n [C]	کراس، رۆب، پوشه نی (جلی)
	په رسمي
	نوب، رداء (رسمی عاده)
□ vt, vi	له بهرې نه کات، جلی په رسمي له بهر
	نه کات
	یلس، یرتدی (البزة الرسمية)
robin /rəʊbɪn/ n [C]	بالندهی خوشخوین، رۆبین
	بالنده په کی سنگ سوری دهنگ خوشه
	ابو الحن، ابو الحناء: طائر صغیر مفرد
robot /rəʊbɒt/ n [C]	(مروئی نامیری)، مروئی
	تالانکی
	إنسان آلی
robust /rəʊbʌst/ adj	قایم، په هیز، نه ستور،
	لهش ساخ، لهش پتهو (هوش) ووریا، پپگه شتوو، رټک و
	پټک
	قوی، صحیح الجسم، متین البنیان، (العقل) مدرك، ناضج،
	مستقیم
1 rock /rɒk/ n [C,U]	١. بهر، کلهی ٢. نوکه بهردی
	دهرکه و توو له سرزه وی یان بنکی ده ریا
	١. صخر، حجر ٢. صخور بارزه من التربة او قاع البحر:
as firm as a ~	جنگره وهك بهرد، نه رم نایی
	ثابت كالصخر، لا یلین
on the ~ s	(كه شتی) ټك شكاو له سر تله
	به رده كان، نابووت، بی یاره وه پول، بی کار ٣. پارچه په کی

	جیاپوه وه له بهرد
	(السفينة) محطة فوق الصخور (مجاز) مفلس، خالی الرفاض
	٣. كتلة منفصلة من الصخر او الحجر
rock-bottom n [U]	نرخ / نزمترین فاست
	السعر / الحد الأدنى
rock-garden n [C]	سوچنکی باخچه گو له
	کټوی ټیاپروئی، چیمه نا کفری
	رکن من حدیقه تنو فیه الازهار الجبلية بین الصخور
rocky adj (-ier, -iest)	بهردین، کفری، په قه
	وهك بهرد، سه سخت
	صخري، وعر، صلب كالصخر
2 rock /rɒk/ vt, vi	١. جولانهی ده کا، ده له رینی،
	جولانه ده کا، ده له رینه وه
	١. پوزج، یوز، یتارج، یهز
~ a baby to sleep	منداله که رانه ژهنی تاخه وی
	لټی له کوی
	یهز الطفل لینام
	The town was ~ ed by an earthquake.
	٢. دهه ژینیت، ده له رزینیت شاره که به هوئی زه مین له رزه وه
	ده له رزی، دهه ژنی
	٢. یرتج:
rocket /rɒkɪt/ n [C]	موشه ك
	صاروخ
□ vi	به رزه په پته وه به خیرایه کی چاو ترو کاندن
	وهك موشه ك ده رته په پری
	یرتج بسرعة خاطفة، ینطلق كالصاروخ
rod /rɒd/ n [C]	چیلکه، تول، شولك، گوچان
	قضیب، عصا
a fishing- ~	داری پاو
	قضبة صید
piston- ~	قوئی په ستیبه ٢. گوچانی لیدان
	٣. پیوه ری دریزی بری ٥٢/١ یاره
	ذراع الكبس ٢. صا لتادیپ ٣. مقياس للطول مقداره ٥٢/١
	یارده
rode /rəʊd/	سوارپو، (سه پری ride) پکه
	(انظر ride)
rodent /rəʊdənt/ n [C]	نازه لی قرتیبه، خوړه
	حيوان قارض او قاضم

rodeo /rəʊ'deɪəʊ/ *n* [C] (*pl* ~ *s*) بازاری تهرشی،
 بازاری فروختنی وولاخ، ناهنگی ناسب سوارى
 سوق قطعان الماشية لوسما، خلة استراضية يتبارى بها رعاة
 البقر فى ركوب الخيل الجامعة
¹roe /rəʊ/ *n* [C,U] گهراى ماسى
 بطارخ السمك
²roe /rəʊ/ *n* (*pl* roes, ~) فاسك، په زكوفى
 (بجووك)
 نوع صغير من الأيل
rogue /rəʊg/ *n* [C] قولبر، فيلباز، گاريس
 نصاب، محتال
roguey /rəʊgəni/ *n* [C,U] (*pl* -ries) كودارينكى قولبرين، فيلكردن
 (عملية) نصب، احتيال
roguish /rəʊgiʃ/ *adj* (به تايه تى ره وشت) فيلباز،
 بهد، گميزكر
 (بخاصة سلوك) مصف بالعبث والشيطة
role /rəʊl/ *n* [C] رول، كار، دهور
 دور، وظيفة
roll /rəʊl/ *vt, vi* ۱. ته قله نه دا، خلد ه بته وه
 ۱. سیر علی دوالیب
 ~ *a barrel* خلیده کاته وه، بهرمیلیک خلد ه کاته وه
 یتدحرج: یدحرج برمیلا
 ~ *a ing stone* بهردی لهق، بهردی لیژ
 ۲. نه پیچنی، قهدی ده کات
 حجر متدحرج / غیر مستقر ۲. یلف، بطری:
 ~ *string into a ball* په ته که هه لته پیچنی، وهک
 به کره
 یلف الخیط علی شکل بکرة
 ~ *up a map* نه خشه که قهد نه کات
 یلف خریطة
 ~ *oneself up in a blanket* خوی به په تانی
 ده پیچنی ۳. ته ختی نه کات، لاماده ی نه کات، گه لاله ی نه کات
 یلف نفسه ببطانية ۳. یسوی، یسهد، یرق:
 ~ *out pastry* هه ویره که نه کات به تانی نه نک
 یرق الطیبة
 ۱. لار
The ship was ~ ing in the storm.
 ده یی، لاره لار نه کا

۴. یتسایل، یرنج
 ۵. (روو) شه پزل
miles of ~ ing country
 نه دات ۶. هه وره تریشفه، هه وره بروسکه
 ۵. (السطح) یتروج: ۶. (الرعد) یتصف
 لیدانی
The thunder ~ ed in the distance.
 هه وره تریشفه که له دهوره وه به رزبووه ۷. هه لته قولنی
 به ژماره ی زور دینه دهره وه
 علا نصف الرعد من بعد ۷. یتدفق بأعداد ضخمة
 له پاره دا نو قم نه یی، گه وزاوه
be ~ ing in money
 له ده وله مه ندیدا
 یتقلب فی النعمة والثرء
 ~ *up* ژماره ی زور نه یی
 (خاصة) یتزاید عددا
 ~ *ed gold* ۸. توینوالی ثالثونی
 ۸. قشرة ذهب
 ~ *n* [C] ۱. پیچنیک، قه دیک
 ۱. لفة، طية
 ~ *a of cloth* توینک کوتال ۲. روت بردن،
 به ملایوه ولادا که و تن
 لفة قماش ۲. ترنج، تسایل
 ~ *The ~ ing of drums.* ۳. دهنگی به رز، لیدانی
 ته پل ۴. لیستی ناوی رسمی
 ۳. صوت عالی: فرع الطبول ۴. قائمة أسماء رسمية
roller *n* [C] باگردین، بانگوردان، لولهک، به کره
 محدلة، بکرة، إسطرانة
rolling-pin *n* [C] تیروک تیرا هه لیری
 شریک، مرقاق للعجين
roller-skates *npl* خلیسکی تاپه دار بو
 خلیسکان له سه ر رووی لوس
 مزاجه بچلات لتزلج فوق سطح أملس
rolling-stock *n* [U] شه مه تده لهری هیلی
 ناسن و گالیسکه که ی
 قاطرات السكة الحديدية وعرباتها
rollicking /rəʊlɪkɪŋ/ *adj* هه راوهوریا، پره له
 یاری و خوشی، که بغی کردن
 صاخب، مليء بالهجر والسرح
Roman /rəʊmən/ *adj* په یوه ندی به رومای
 کونه وه هه یه، رومانی

	(خاصة) متعلق بروما القديمة، روماني
R~ Catholic	تأبیه ته به کتیسه کاسولیکی
	تابع للكنيسة الكاثوليكية
~ numerals	ره‌نوسه رومانی په‌کان‌وه (نمونه‌یان له‌سه‌ر 0.II.IV.X)
	الأرقام الرومانية (ومثال عليها 0.II.IV.X)
romance /rəʊ'mæns/ n [C,U]	۱. چیرۆکی
	۲. دلداری و دلداری. په‌یوه‌ندی‌ه‌کی دلداری
	۱. قصة مغامرات، قصة غرامية ۲. علاقة غرامية
romantic /rə'mæntɪk/ adj	۱. (مروّف، دیمه‌ن)
	سۆزداري، ئەفسانه‌یی، ئەندیشه‌یی ۲. رومانسی، (له‌هونه‌رو وێژه‌دا) سۆزداري، دلداری
	۱. (الشخص، المشهد) شاعری، خیالی ۲. (في الفن والادب) عاطفی، رومانتیکی، رومانی
romp /rɒmp/ vi	(مندال) یاری قاوکیډ ده‌کات
	(بخاصة الطفل) بلعب لعباً صاعياً
□ n [C]	مندالې حه‌ز به هه‌راو هوریا بکات
	طفل مولع باللعب الصاخب
roof /ru:f/ n [C]	نیمچ، بنمچک، بته‌بان، سه‌ریان، بان، میچ
	سطح، سقف (البنی)
□ vi	سه‌ریانې بو ته‌کات، په‌نا‌ده‌دا
	يسقف، يؤی
1rook /ru:k/ n [C]	قه‌له‌ره‌شکه (بانه‌ده)
	الغدا، غراب القبط (طائر)
rookery n (pl -ries)	ئه‌و دارانه‌ی قه‌له‌ره‌شکه
	هیلانه‌ی تیانه‌کا
	أشجار تعيش فيها طيور الغدا
2rook /ru:k/ n [C]	۱. گزی که‌ر، فیلباز، ۲. (له‌پاری
	کاخه‌زو زار) قه‌لا له‌ پاری شه‌تره‌نجه‌دا
	۱. غشاش، مخادع ۲. (في ألعاب الورق والزهر)، الرخ فی الشطرنج
□ vi	۱. فیلی لیده‌کا، گزی لیده‌کا ۲. نرخي
	به‌زی له‌سه‌رده‌سه‌پیتی
	۱. يحتال، يفش (خاصة في ألعاب الورق والزهر)
3rook /ru:k/ n [C]	قه‌لا، که‌له‌ه‌یاشته‌نجه‌ی
	الرخ، فی لعبة الشطرنج
room /ru:m/ n [C,U]	۱. ژووو (له‌شویکی کۆ‌دا)

	نیشته‌گه، چه‌ند ژووړیک تاکه که‌سیک یا غیزانیک تیا‌یدا
	ده‌زی (په‌راورد بکه <i>apartments</i> ۲. شوین، بوشایی، ماوه
	۱. غرفة، حجرة (في صيغة الجمع) مسكن، عدد من الحجرات
	یسکها فرد او عاتله (قارن <i>apartments</i> ۲. مکان، حیز، فسحة
standing ~ only	شوین ته‌نها بو وه‌ستان
	مكان للوقوف فقط
~ for	۳. بوار، ماوه (بو چاک‌بوونه‌وه)
	۳. مجال، فرصة (للتحسن مثلاً)
-roomed adj a three- ~ house	خانووی سی
	ژووړی
	منزل من ثلاث غرف
roomful n [C]	پر به ژووړیک له که‌ل وپه‌لی
	ناومال
	ما یکنی لئه‌ غرفة (من الاماات مثلاً)
room-mate n [C]	هاونشین ژووو، هه‌فالی
	ژوری کوپنکفه نشته‌نه
	رفیق الحجرة، شريك السكن
roomy adj (-ier, -iest)	فراوان، پرژووو، فره‌ژووو
	(مبنی) واسع، كثير الغرف
roost /ru:st/ n [C]	(چل) لټیکی دره‌خت یان
	ستوون مه‌ل له‌سه‌ری ده‌نیشیت، نیشته‌گه‌ی بانه‌ده
	غصن شجرة او عمود يجثم فوقه الطائر، مجثم الطائر
rule the ~	په‌بنکه‌ی سه‌رکه‌رایه‌تی راده‌گه‌په‌نی
	يتبوأ مركز القيادة / السيادة
□ vi	له‌سه‌ر نیشته‌گه‌ی ئه‌ه‌وی
	ينام فوق مجثم
rooster /ru:stə(r)/ n [C]	که‌له‌شیر
	دیک
root /ru:t/ n [C]	۱. ره‌گ، پته‌ره‌ت، ویشوو، ره‌گه‌ز
	۱. جذر
take/strike root	ره‌گ له‌ ناو خۆل دانه‌کووتی
	۲. هه‌روه‌ها (<i>crop</i>)، ئه‌و دره‌خته‌ی ره‌گه‌که‌ی به‌خوری وه‌ک
	گیره‌ر، شیلیم ۳. ره‌گی ددان یا تاله‌فۆ یان زمان ۴. سه‌رچاوه،
	نژاد، پته‌ره‌ت
	يتأصل، يرسخ: يمد جذوره في التربة ۲. (أيضاً <i>crop</i> ~) نبات
	توکل جذوره (کالجزر واللفت) ۳. جذر السن او الشعرة او
	اللسان ۴. (مجاز) مصدر، أصل، منشأ

~ and branch	همموی
	کلیه، تماماً
get to the ~ of the trouble	نه گاته سه رجاوهی
	کیشه کان ه. بناغهی ووشه، (چاوگی) ره گی. ووشه
	یصل الی مصدر المتاعب ه. الأصل الذي تشق منه الكلمة.
	جذر الكلمة
□ vi, vi	۱. (پووهك، نهمام) ره گ دانه كوئی
	له زهوی
	۱. (النباتات، التشتلات) تمد جذورها في الأرض، تتجذر
~ sth up/out	۲. پنه پری نه کات، ره گی هدل
	نه کهنی، پنه پری شه نه کات
	۲. يستأصل، يقطع من الجذور، (مجاز) يقطع (الشئ) من جذور
rope /rəʊp/ n [C,U]	۱. گوريس، پت
	۱. حبل
know the ~s	چونیه تی به ریوه بر دنی کار نه زانی
	عرف سير العمل
a ~ of pearls	۲. ملوانکه پیک له مرواری
	۲. عقد من اللآلی
□ vi	به پت نه یه مستی
	یربط او یقید بحبل، یحيط بالبحال
~ sb in	رقی له به خشینی یارمه تی به
	(مجاز) یکرهه علی تقدیم المعرنة
rosary /rəʊzəri/ n [C] (pl -ries)	ته زیبح،
	ته سیبح، باخچه ی گولان، ملوانکه
	مسبحة، مسبحة
¹ rose /rəʊz/	هه لسا، پروانه (rise)
	(أنظر rise)
² rose /rəʊz/ n [C,U]	۱. گوله باخ، گول
	۲. رهنگی گوله باخی
	۱. وردة، ورد ۲. لون وردی
roseate /rəʊziət/ adj	گولی، په مهی
	وردی
rosette /rəʊzət/ n [C]	ملوانکه به شپوه ی گول،
	تاجه گولینه (به شریتی ناوړېشم)
	حلیه جلی شکل وردة (من شریط حریری مثلاً)
rosewood n [U]	داری گول بو دروست کردنی
	کدل و پهل به کاردنی
	خشب الورد (يصنع منه الاثاث)

roster /rɒstə(r)/ n [C]	کارنامه، لیستیک ناوی
	کارمه نندان و کاره کانپان تیدا کرایت
	قائمة بأسماء الأشخاص والواجبات المكلفين بها
rostrum /rɒstrəm/ n [C] (pl ~s, -tra)	دوانگه،
	په رزهك، نكل، بلندگو
	منبر الخطابة
rosy /rəʊzi/ adj (-ier, -iest)	۱. (په تاییه تی
	رومه ت) نال، سورگولی، په مهی، پیازی، گول کولمی
	۱. (خاصة الوجنات) وردیه، موده
a ~ future	۲. پاشمروزی، پروانك، پرشنگذار
	۲. (مجاز) مشرق، باسم:
rot /rɒt/ vi, vt (-tt-)	۱. تیک ده چی، بوگه ن دهین
	۲. ده رزی، تیکه ده چی، ده گهنی، خراپده یی (په وشت) ۳.
	تیک، ده چی، بوگه نیده کا
	۱. یفسد، پتغن ۲. (مجاز) یظف، یفسد، یفسخ (اخلاقیاً) ۳.
	یظف، یفسد، یجعله پتغن او یفسخ
□ n [U]	۱. گهنین، پس بوون، پزین ۲. قسی
	هیچ وپوچ، کم پایه خ
	۱. فساد، تعن ۲. (ل.د) هراء، سخافة:
Don't talk ~.	قسی هیچ وپوچ مه که
	کنی هراء
rota /rəʊtə/ n [C]	لیستی ناوی کارمه نندان و
	چونیه تی دابه شکردنی کار له نیوانیاندا به سوره
	قائمة بأسماء الأشخاص وتوزيع العمل عليهم بالتناوب
rotary /rəʊtəri/ adj	۱. (جوله) خولاوه، گهرینهك،
	زفړهك، جوله، بادهك ۲. (جوله كهر) نه جوتیموه، نه خوتیموه
	۱. (الحركة) دورانية، رحرية ۲. (المحرك) يعمل بحركة رحرية
rotate /rəʊteɪt/ vi, vt	۱. ده خوتیموه،
	له سوریتیموه، به دهوری ته ورمده ۲. دگهریت، دگهرت،
	به نوره ده خوتیموه
	۱. (یجعله) یدور حول محور ۲. یناوب، یجعله یناوب او
	یتعاقب
rotation /rəʊteɪʃn/ n [C,U]	نوره کردن، گهرین،
	گهر، زفرین، خولاوه
	اتناوب او التعاقب
in ~	به نوره، به سوره سورانه وه
	بالدور
~ of crops	خولی کشتو کالی، په بهاتنا ده رامت

rote /raʊt/ <i>n</i> <i>by</i> ~	الدورة الزراعية رۆتین، دویاره کردن (بى تىگه پىشتن)، به له بهر کردن (فقط نى) عن ظهر قلب
rotten /rɒtn/ <i>adj</i>	۱. خراب پوو، پونکردوو، پوگه ن ۲. پونکردوو، گهنیو، پژبو ۱. فاسد، متفن ۲. (ل.د) دى، دى، کريه، مسقوت
rotor /rəʊtə(r)/ <i>n</i> [C]	خلوک، زه فره ک، سوره ک الدوار (خاصه نى محرک)
rotund /rəʊtʌnd/ <i>adj</i>	(مروف، دهم وچاو) خړوپر، (دهنگ) کروفر (الشخص، وجهه) مستدير و مستلى، (الصوت) طنان
rouble /ruːbl/ <i>n</i> [C]	روبل، په کهى دراوه له روسیا الروبل، وحدة النقدية فى روسيا
rouge /ruːʒ/ <i>n</i> [U]	سوروا، سوراف، سورواى ليو پو رازانه وه أحمر للشفاه والوجنات: مستحضر تجميلی
□ <i>vt, vi</i>	سوروا نه کات، سوراف دکت يهر، يستخدم أحمر التجميل
rough /rʌʃ/ <i>adj</i> (-er, -est)	۱. رهق، وشک، زير، هشک، نارېک ۲. سهخت، گرس، زفر، دژوار، پى په وشت
<i>a ~ sea</i>	۱. وعر، خشن، غير مستر ۲. عيف، شرس، غير مهذب دهرپاى سهخت، دهرپاچه کى توپه
<i>a ~ sketch/translation</i>	۳. سهده تايى، گوينه دان به ورده کاريه کان بهر عاصف ۳. مبدئى، تحضيرى، غير مهتم بالتفاصيل په رده ست / وهرگيراني
<i>~ and ready</i>	په کهم جار، وهرگيرانا تيزيک مسوده / ترجمه اوليه
<i>in a ~ voice</i>	وردنييه به لام مهبست ده پيکى غير دقيق ولكن واثق بالفرض
<i>the ~ life of an explorer</i>	۴. دهنگى گېر ۵. (الصوت) أجش، خشن:
	۵. سهخت، زه حهت، ژپاني سهختى دژوره وه که
	۵. قاس، شان: حياه المستكشف الشالة
□ <i>n</i> [C,U]	۱. (مروف) پى په وشت، توندوتيز،

دېر، شهرانى ۲. نهنگانه، نه پونى، تالى	۱. (الشخص) غير مهذب، عيف، شرس، جلف ۲. شدة، ضيق، مرارة:
take the ~ with the smooth	قايله به ژپان به خوشى و ناخوشيه وه
in the ~	يقبل الحياه بعلمها ومرها له پناخه دا (لوس نه کراو پان ناکامله) فى حالته الاوليه (غير مصقول او کامل)
□ <i>vt</i>	۱. زير ده پى، زير ده کات ۱. پخشن، پخاشن
~ sth out	۲. خسته په کى سه رجه مى پو ده کيشى ۲. يرسم له هيکلا اجماليا
~ it	۳. ژپانيکى ناخوش نه ژى، (دوره له خوشى) ۳. پيش حياه قاسيه (خالیه من الترفيه)
roughen /rʌʃn/ <i>vt, vi</i>	زيرى ده کات، زفر دکت، گرس دکت
roughly <i>adv</i>	يصبح او يجعل خشنا، پخشن، پخشن به نزيکهى، به زفرى تقريباً نحو
<i>It will cost ~ £25.</i>	
roughshod <i>adj</i>	(نه سپى) نالکراو، سولابزمار، دهرکه تى داکو نه حلت
<i>ride ~ over</i>	(الجراد) مزود بحدوة ذات مسامير بارزة لوقايته من الاتراق: به ره قى مامده نه کات
	(مجاز) يعامل بخشونة ونفاظة
roulette /ruːlɛt/ <i>n</i> [U]	روليت (پارى په کى) قوماره (چهرخک) الروليت (احدى ألعاب القمار)
1 round /raʊnd/ <i>adj</i>	۱. گوفى، خړ، بازنه پى ۱. دائرى، کړوى
<i>a ~ trip</i>	گه شتى چوون و هاتن رحله ذهاب وإياب
<i>in ~ numbers/figures</i>	به ژماره ي نزيککراو پو ده باعداد مقربة (الى أقرب عشرة)
<i>a ~ dozen</i>	۲. نه واو، گشت، دهرزده نى ته واو ۲. تام، کامل
□ <i>n</i> [C]	۱. خه پله، پارچه په کى خړ ۱. قرص، قطعة مستديرة

۲. کاروباری رۆژانه‌ی دوویاره‌کراوه
my daily ~
الواجبات والاعمال اليومية المتكررة
- گه‌شتی رۆژانه‌ی پۆسته‌چی
the postman's ~
الجملة الزمنية لساعي البريد
۳. گولله: ته‌ن‌ها پینج گولله
only five ~ s left
ماوه ۴. جار، گه‌ب، خول ۵. کاری به‌کۆمه‌ل، هه‌روه‌زی
۳. طلقه: لم یبق سړی خمس طلقات ۴. دوره، جوله (فی مبارزه)
۵. عمل جماعي: .
- توتاف کێشان، که‌یفو
~ after ~ of cheers
خۆشی یه‌ک له‌دوای یه‌ک
عاصفه، بعد عاصفه من التاف
۱. بازنه‌یی یان نیوه‌ بازنه‌یی
□ adv
۱. دائریاً او نصف دائری
- سه‌یری دواوه‌ی خۆت بکه
look ~
نظر وراء
- به‌ درێزای سال
all the year ~
على مدار العام
۲. له‌ هه‌موو روویه‌که‌وه،
gather ~
له‌ هه‌مو‌لایه‌که‌وه ۳. له‌ یه‌ کێکه‌وه بۆ یه‌ کێکی تر به‌ سوڤ
۲. فی جمیع الجواب: ۳. من واحد الى آخر کل بدوره:
Hand these papers ~ .
نهم کاغه‌ژانه‌ دابه‌شی
بکه به‌ سه‌ر ناماده‌یواندا
ورع هذه الاوراق على الحاضرين
- ئه‌وه‌نده‌ خواردنی
not enough food to go ~
لێ‌نی‌ به‌ که‌ به‌شی هه‌موان بکات
لیس هه‌ناک مایکنی من الطعام للجميع
۴. له‌ رینگا
We came the long way ~
دووره‌که‌وه هاتین رینگا کۆرت‌ه‌که‌مان نه‌گرته‌به‌ر
۴. جتا بالطريق الاطول (لم نسلک الطريق المختصر)
۵. هۆشی دێینه‌وه‌ خۆی، وریای
bring sb ~
ده‌کاته‌وه
۵. یه‌ید الیه‌ الوعی /الرد
هۆشی دێینه‌وه‌ سه‌ر خۆی،
come ~
ناگاداره‌ نه‌ینه‌وه
- یستید الوعی، یه‌رد الی رشه
Come ~ and see me some time.
۶. له‌وه‌ بۆ
هه‌مان شوین
۶. من اوالی نفس المكان:

- به‌هێز، به‌راشکاو
roundly adv
بقوة، بصراحة
۱. شورا نه‌کێشی، ده‌وری نه‌گری
□ prep
۱. یسور، یطوق، یحیط ب
- شارێک شوری
a town with a wall ~ it
به‌ده‌ورا گیراوه
مدينة محاطة بسور
۲. به‌ ده‌وره‌ی:
fly ~ the world
۲. حول:
- به‌ درێزای وه‌خت
do sth ~ the clock
کار نه‌کات
يفعل شيئاً طوال الوقت
۱. ئه‌سوڤینه‌وه‌ به‌ ده‌وری‌یا،
□ v, vi
خه‌ری نه‌کات، ئه‌یخوڵینه‌وه‌ ۲. ئه‌سوڤینه‌وه‌، ئه‌یپنجی
۱. ی‌دور، ی‌ک‌ور، ی‌ست‌دیر، ی‌ج‌طه، مستدیراً ۲. ی‌دور، ی‌لف:
~ a corner
ئه‌سوڤینه‌وه‌ به‌ ده‌وری‌ پینچه‌که‌دا
يدور حول المنحطف
۳. کۆتایی یه‌ دینی
~ sth off
۳. پته، یخته
- (وولاخ) کۆیان ته‌کاته‌وه
~ up
(خاصة الشاية) یجمعها
- ناو‌ری لێ‌ ته‌داته‌وه‌ هێرش بۆ
~ (up) on sb
ته‌بات
يستدير نحوه ويهاجمه
- به‌ رینگه‌یه‌کی
roundabout /raʊndəbaʊt/ adj
ئاراسته‌وخۆ
بطريق غير مباشر
۱. خۆلخۆلوکه، جۆلانه‌ی سوڤاوه‌ی
□ n [C]
منداڵان، له‌سه‌په‌ دارینه‌ ۲. سوڤان یا سوڤاوه‌ له‌ شوینی به‌یه‌ک
گه‌شتی دووڤان
۱. أرجوحة دوارة تعلوها أحصنة خشبية يركبها الأطفال ۲.
دوران او دوار يقع عند ملتقى طرق عامة
- یه‌کێ، له‌ یاری‌یه‌کانی
rounders /raʊndəz/ npl
تۆپ وه‌ک ییسبۆل
أحدى ألعاب الكرة الشبيهة بالبيسبول
۱. هه‌لدسته‌نی، به‌ناگای
rouse /raʊz/ v, vi
ده‌هینی، خه‌به‌ری‌ده‌کاته‌وه
۱. یستيقظ، یوقظ

~ sb to action	۲. هائی دہادات، ہلڈہچن، پہلاماری دہادات، ہلڈہلہرزئی
	۲. پتیر، پخرض، پستز:
~ d to anger by insults rousing cheers	ہلڈہچن، توپہ بوو، رسواکردنہ کی توپہ کی کرد آثارت الاہانات
¹ rout /raʊt/ vt	شکاندنی لہشکری، دوڑمن، بہزاندنی
	یشتت فلزل العدو، پھزمہ
□ n [C]	شکستچی توند، دُوراندنیکی زور ناخوش
	ہزیمہ نکراہ
² rout /raʊt/ vi ~ sb up/out	ناچاری دہکات ہلےسینن، بہخہبری دینن
	یضطرہ للاستیقاظ، یوقظہ مذعوراً
route /ru:t/ n [C]	ریگا، ریئی ہاتووجو طریق، مسلک، خط سیر (الرحلہ مثلاً)
routine /ru:ti:n/ n [C,U]	رؤتین، ریازیکی چہندجارہی دیاریکراو یوکارکردن، ناسایی، سادہ
	الروتین: طریقہ معددہ ومکررہ لعل الاشیاء
a matter of ~	کینشہ پیکئی باوو دوویارہ بو مسألہ روتینہ
the ~ procedure	لہرسینہوہی رؤتینی (نحیۃ) الاجراء الروتینی
rove /rəʊv/ vi	تی دہ پیریت، دہ گہری، دخولتہوہ یطوف، یتجول، یجول
¹ row /rəʊ/ n [C] a ~ of houses	ریز، پؤل، قہرقہشہ
	صف
² row /rəʊ/ vt, vi	سہول لیدہدا، بہہلہمی چاروکہدار بہ سہول نہ پیرتہوہ
	یجذب، ینقل بقارب ذی مجاذیف
~ sb across the river	لہ دہریاکہ لہ پیرتہوہ یعبر بہ النہر
□ n [C]	گہشت یا سہیران رحلہ او نزحہ
go for a ~	بہ سہول لیدان پرو تجذیف:

rowlock n [C]	گیرہ یو قایم کردنی سہول، کزلہ کی سہول
	مسک لتیت المجذاف، مسند المجذاف
³ row /rəʊ/ n [C,U]	۱. شہری سہخت، ہہرا، قاوقیز، تہنگ و چہلہمہ، قہرقہشہ
	۱. شجار عنیف او صاخب، مشادہ صخب، ضجیع، ہیاچ get into a ~ for being late at the office
	۲. کینشہ
	۲. متاعب:
rowdy /raʊdi/ adj (-ier, -iest)	نازاوہچی، چہتوون، شہرانی، چہلون
	(الشخص) مشاکس، محب للخصام
rowdily n	شہرانی، لاسار، ب پرقی علی نحو مشاکس
rowdiness n [U]	چہتونن مشاکسہ
-royal /rɔɪəl/ adj	شاہانہ
	ملکی
His R~ Highness	شاہ قرال، قرالی
	صاحب السمو الملکی
the R~ Navy	ہیزی دہریایی پاشاہی تی البحرۃ الملکیۃ
royally adv	بہ شکواری، ب نایابی علی نحو ملکی، بضغامہ
royalist n [C]	شاہی، پشتگیری حوکمی شاہانہ ملکی، مؤید للحکم الملکی
royalty n [C,U] (pl -ties)	۱. خیزانی شاہی، قرالیتی ۲. تاییہ تمہندی ہیریہ کہ لہنہندامی خیزانی شا ۳.
	بری نو پارہہی کہ پروژہ کہ لہیدا بہ خواوہن زہوی پا خواوہن شاکار یا نو سہر یو ہہر پراویک کہ دہری دہکات
	۱. الاسرۃ المالکۃ او احد افرادہا ۲. امتیازات افراد الاسرۃ المالکۃ ۳. مبلغ او جعل تدفعہ الشرکۃ لصاحب الارض او صاحب الامتیاز او المؤلف علی کل نسخہ من کتابہ
rub /rʌb/ vt, vi (-bb-)	۱. دہ پھورینن ۱. یحک، یفرک
	دہ پیروینن، دگہ مریت، دہسینت
~ oil on the skin	یدعک

- نه پياوړې لې، لای دېا ۲. پاکي ~ *sth out (of)*
 نه کاته وه، وشکې نه کاته وه، بريفه ي ليه لدېني
 يمحوه، يزيله (غن) ۲. ينظف، يخفف، يلمع
 ۱. خوران، ده ستليخشان، شيلان ۲. تنگ □ *n [C]*
 و چه له مه، ناروحيه تي (به تاييه تي له ده سته واژه دا)
 ۱. حله، دله، دله ۲. عقبه، صوبه (خاصه تي عباره)
rubber /ˈrʌbə(r)/ *n [C,U]* ۱. لاستيك، سره،
 گه مرلان، خدت كوژين ۲. كه سيك يا شينك هه ستن به كاري
 خوران، سپرين، ليك خشان دان
 ۱. مطاط، كاوتشوك ۲. شخص او شيء يقرم بالهك او الدكه،
 معاهه ساحه
rubbish /ˈrʌbɪʃ/ *n [U]* ۱. خاشاك، زيل، خول،
 پاشماوه، گليش ۲. هه را، قسه ي پوچ
 ۱. نفايه، قمامه، زباله ۲. هرا، كلام فارغ
rubble /ˈrʌbl/ *n [U]* پارچه ي ووردكراوي بهرد،
 تله بهرد
 قطع محطه من الحجاره او الصخر، ديش
ruby /ˈruːbi/ *n [C,U] (pl -bies)* ياقوتي سور،
 رهنكي سوري تير
 ياقوت احمر، لون احمر داكن
rucksack /ˈrʌksæk/ *n [C]* جانتاي پشت، پارزين
 حقيه تحمل على الظهر
rudder /ˈrʌdə(r)/ *n [C]* سوكاني كه شتي، ريره،
 ناراسته كهر
 دفة (السفينة)
ruddy /ˈrʌdi/ *adj (-ier, -iest) ~ cheeks* (روو)
 سوره لنگه راو، (تندروستي پاش)
 (الوجه) متردد اللون، احمر (دال على الصحة)
 ۱. (مروف، قه كاني ~ *r, -st*) **rude** /ruːd/ *adj*
 رهوشتي، رهقه، چه قاهو سو زمان دريژ، يي ناپرو، يي شمرم،
 روقايم ۲. رووگرژ، دژوار، خراب ۳. سه روه قايي، ساده
 ۱. (الشخص، حديثه، سلوكه) وقع، غير مهذب ۲. خشن، عنيف،
 فظ، مباحث ۳. بداني، بسيط
 ۱. ساده، ~ *ornaments made by the Saxons*
 هادي
 ۱. بداني الصنع، بسيط:
rudely *adv* يي ناپرووي، به روه قايي، به پووقايي
 به ساده يي

- برقاعة، بخشونه، على نحو بداني او بسيط
rudeness *n [U]* يي ناپروويي، روق، زمان
 دريژي، روهشكي
 وقاعة، خشونه، بساطه، سذاجة
rudiment /ˈruːdɪmənt/ *n [C]* ۱. (له شيوگي
 كودا) بنچينه، شوين، بنه ما ۲. (له نازه و پروهك) نه ندامي
 ناكامل
 ۱. (في صيغة الجمع) مبادي، اصول ۲. (في الحيوانات
 والنباتات) عضو غير تام النمو
rudimentary /ˈruːdɪməntəri/ *adj* ۱. سه روه قايي،
 بنچينه يي، به كه مي، شويي ۲. پيش نه كه وتوو، ناكامل
 ۱. بداني، اولي ۲. غير متطور، غير كامل النمو
rueful /ˈruːfl/ *adj* په روش، په شيمان
 متحسر
ruff /rʌf/ *n [C]* ۱. ريزي بهري رهنكاو رهنك
 به ده وري ملي بالنده ۲. په خه ي به ربه ربه دار جاران له مل
 نه به ستر
 ۱. طوق من الريش الملون حول عنق طائر ۲. ياقه مكشكشه
 كانت تلبس قديماً حول العنق
ruffian /ˈrʌfɪən/ *n [C]* كه سيني درنده و شه زاني
 يا هارو هاج
 شخص مشاكس او متوحش
ruffle /ˈrʌfl/ *v, vi* ييزاو ده كات، تيلي نه كات،
 نيكي نه دا
 يزعج، يعكر، يكد
 ۱. ييزاو ده كات، نيكي نه كات، تيلي نه كات
 يسهل تكديره
rug /rʌg/ *n [C]* ۱. به ر، مافور، فورش ۲. به تاني،
 جاجم
 ۱. سجاده، بساط ۲. بطانية، دثار صرفي
Rugby /ˈrʌɡbi/ *n [U]* باري توپي رهنكي: باري
 نيوان دوو تپ به توپيكي خبر كه بتوانسري به ده ست
 هه ليدري
 لعبة الرجبي: لعبة بين فريقين تكون الكرة فيها بيضية الشكل
 ويمكن قذفها بالأيدي
 ۱. سه خت، زير، ناريك،
 گه ر - زاخوړ
 ۱. خشن، وعر، غير مستر

<i>a ~ coast</i>	کهناری پهرداوی
	ساحل صخري
<i>~ features</i>	۲. چرچ و لوج، سخت
	۲. متجعد، مخدر، منحن
rugged /ˈrʌɡəd/ <i>n</i> [U]	یاري په گيی
	(ل.د) لبة الرجبي
ruin /ˈruːn/ <i>n</i> [C,U]	۱. ویرانکردن، پوځان،
	کاول، مالخراپی
	۱. دمار، خراب، هلاک
<i>the ~ of my hopes</i>	دارماني ناواته کانم
	انهار آمالی
<i>bring sb or sth to ~</i>	داینه روغین، داینه روغین،
	ویرانکاری په سهره دیني
	یجلب علیه الدمار
<i>Gambling was his ~.</i>	۲. هوډی ویرانکردن و
	کاولکردن
	۲. سب الخراب او الدمار:
<i>That old fort is now only a ~.</i>	۳. شنی (په)
	تایه تی خانوویه (په) ویرانکړاوه، داروخاوه
	۳. شی (بخاصه مېن) أصابه الدمار
<i>in ~ s</i>	پاشماوه، ویرانه
	بقایا، خراب
☐ <i>vi</i>	ویران بووه، داروخاوه
	(صارت) خراب
<i>be ~ ed</i>	دهسکه وته کانی له دهست دا
	یخسر، مستکانه ومکانته، يتحطم کلیه
ruinous <i>adj</i>	ویرانکړ، کاولکړ، کافل
	مدمر، هدام، خرب
rule /ruːl/ <i>n</i> [C,U]	۱. یاسا، ریس، نهریت،
	راژوری، دهستور، پریار
	۱. قانون، عرف، قاعده
<i>the ~ s of the road</i>	دهستوری ریگاوایان
	۲. نهریت، راهاتن
	قوانین الطريق، أنظمة السير ۲. عاده، عرف:
<i>Make it a ~ to read one English book a week.</i>	خوت رابینه هممو هفته په ک په راوینکی
	تینگلیری بخوینته ووه
	(تعهد) لکن عاده ان تقرأ کتاباً باللغة الإنجليزية أسبوعياً

<i>as s ~</i>	همیشه، وهك باوه
	عاده، فی العاده
<i>~ of thumb</i>	په خوگمی له زمونی مه زندهی
	دهکات
	حساب تقریبی بحکم التجربة
<i>under French ~</i>	۳. فرماندهوایی، دهسلات
	۳. حکم، سيطرة
<i>a foot- ~</i>	۴. راسته، پیوه، راسته دریځیه کدی
	په ک پی پی
	۴. مسطرة، مقياس: مسطرة طولها قدم واحد
☐ <i>v, vi</i>	۱. فرمانده دات په سهر
	۱. بحکم، یسطر علی
<i>~ the country</i>	وولات نه بات په پیوه
	بحکم البلاد
<i>~ over a large empire</i>	فرماندهوایه کدی له
	سهرانسه ری نیجراتوریه تینکی فراواندا دریځ نه پینه ووه
	یتد حکمه علی امپراطوریه واسعة
<i>~ sth out</i>	۲. دووری نه خاته ووه ۳. فرمان نه دات
	په سهره
	۲. یستعده ۳. بحکم، یقضى (ان)
<i>~ a line/paper</i>	۴. په راسته خدمت نه کیشی
	۴. یطر بمسطرة:
<i>~ sth off</i>	په هیلکیشان له په کی جیا نه کاته ووه
	یضله عن غیره بتسطیر خط
ruler <i>n</i> [C]	۱. دادوهر، فرمان، پهوا ۲. راسته
	۱. حاکم ۲. مسطرة
ruling /ˈruːlɪŋ/ <i>adj, n</i> [C]	خوگم کردن، پریاردان،
	فرمان ده دات، پریاری دادگا
	حکم، قرار محکمه
rum /rʌm/ <i>n</i> [U]	(رهم) جوړیکه له مدی
	الرم: شراب کحولی
rumble /ˈrʌmbəl/ <i>v, vi</i>	بوله بول دهکات،
	دهقوینن گرمه گرم دهکات، ده پترسینن
	یدندم، یلمع، یرعده
☐ <i>n</i> [C,U]	بوله بول، وورته وورت، له زیر لیه ووه
	قسه کردن
	دمدمه، لطفه، هزیم
<i>gun fire rumbling in the distance</i>	له دووره ووه

	گري گولله بریسکەى دیت طلقات نارية تلعلع من بعيد
ruminate /ruːmineɪt/ vi	بیر نه کاتهوه، هیوا
	نه خوازنی، رامان دکت
	بفکر فی، بتأمل
rummage /ˈrʌmɪdʒ/ vi, vt	(هه لده گه رته وه)،
	په رش و بلاویده کاتهوه به دواى شتی کدا ده گه بری
	(یقلب) بیختر المحتریات بحثاً عن شیء
~ through old papers	به کاخه زه کۆنه کانددا
	نه چینه وه، نه پیشکینی
	یقلب خلال الأوراق القديمة
~ sale	کهل و بهل کۆنه کانی بو کارى خه یرى
	نه فروشی
	بیع العاجیات القديمة لصالح الاعمال الخیریة
rumour /ˈruːmə(r)/ n [C,U]	پروپاگه نده
	إشاعة
according to ~	به گویره ی پروپاگه نده
	بمقتاً للإشاعة
□ vt	گوته گوت دکت، پروپاگه نده بلاوده کاته وه
	یشیع، یطلق او یروج إشاعة
it is ~ ed that	بلاونه کاته وه که
	یشاع ان
rump /rʌmp/ n [C]	پارچه گوشتی لارانی
	(نازه ل)
	کفل الحیران
rumpus /ˈrʌmpʊs/ n	قاو قیز، قیره قیر، ته قلدان
	ضجة، جلبة، ضراء
¹ run /rʌn/ vi, vt (pt ran /ræn/, pp run; -nn-)	
۱. راده کات، به دواى دا نه گه بری، نیشی پنده کا ۲. (گالیسکه)	ری نه کا، دهره به بری
	۱. یرکش، یجری ۲. (العربات) تسیر، تنطلق
The buses run every ten minutes.	پاسه کان ده
	خوله ک جاری دهره چن، نیشیان پنده کرى ۳. (نامیر)
	کار نه کات، نه سو رته وه ۴. (شله) هه لته قولی، شله مهنی هه ل
	نه قولی، یلق نه دا
	تنطلق الحافلات كل عشر دقائق ۳. (الآلات، المکائن) تعمل،
	تدور ۴. (الرائل) یجعلها) تندفق
Leave the water/the tap ~ ning.	ناوه که

جیهینه / بلو عه ی ناوه که با کراوه یت (پروات) ۵. نه یت، نه که وینه	أترك الماء / الصنبور متروحا ۵. یصح، یقع:
~ into debt	نه که وینه ژوبرارى قه رزه وه
	یقع فی الدین
~ short of money	نه واره یه ی هه یه تی خه رجی
	نه کات
	ینفذ ما لديه من مال
supplies ~ ning low	یارمه تی به کان به ره و که م
	بو نه وه نه رو ن ۶. به خیرای نه پروات
	(بدأت) المؤمن تناقض ۶. یرم بسرعة، یرى:
A shiver ran down his spine.	هه ست به
	نه زووی سارد نه کات که به پشتیا دیت
	شعر برعشة تسرى فی ظهره
He ran his fingers over the keys of the piano.	په نهجه کانی هینا به سهر کلله کانی پیا نو که دا (پیا نو لته دات)
	مر بأصابعه علی مفاتیح البيان
He ran his eyes over the page.	چاو به سهر
	لا به ره که دا نه خشین
	جال بعینه فوق الصفحة
The road ~ s due north.	۷. (خاده، هیل)
	دری زده بینه وه
	۷. (الطرق، الخطوط) تمتد، تنجھ
Shelves ran round two walls.	ره قه کان به
	دری زایی دوو دیواره که دری زده بینه وه ۸. (رهنگی کوتال)
	به شتن کال نه بینه وه
	أمتدت الرفوف حول جدارین ۸. (لون القماش) ینحل عند
	الغسل:
Will the dye ~ when the blouse is washed?	نایا رهنگی بلوزه که به شتن کال نه بینه وه؟ ۹. سه ره رشتی
	نه کات (دامه زاو، نه رکی مال) ۱۰. نواندنی سه ر شانو
	به ره وام نیشان نه دری، هیشتا کارى پئ نه کرى، (ریکه وتن)
	هیشتا کارى پئ نه کرى، (کتیب فروشتن)
	هل ینحل اللون عند غسل البلوزة؟ ۹. یشرف علی، یدیر
	(مؤسسة، شؤون المنزل) ۱۰. (التشلیة فی مسرح) یستر
	عرضها، (الاتفاقية) تبقى سارية المفعول، (بیع الكتب) یصل،
	یبلغ
The book ran into/through six editions.	

۶. پوره‌دی سهر خواردن، سفره، *strawberry ~ s*
 فدرشیکى دریژ یو سهرقادرمه
 ۶. غطاء للمائدة، باط طویل (سلم مثلاً)
runner-up *n* [C] نهو پیش بریکه‌ره‌ی پله‌ی
 دووهم به دهست دینى
 التناوب الذى ینال المرتبة الثانية
running /ˈrʌnɪŋ/ *adj* ۱. شتیک رووئه‌دات یان
 نه‌کری له‌کاتی ویشند
 ۱. شىء يحدث أو يعمل أثناء الجری
a ~ jump ۲. نه‌چراو، پوره‌ده‌وام
 ۲. متواصل، مستمر
a ~ commentary ره‌خه‌ی لینه‌گری
 ۳. به‌پوره‌وامى، په‌ک له‌دواپه‌ک
 تطبیق مصاحب للحدث ۳. (بعد أسم فى صیفة الجمع) متابع،
 على نحو متواصل
five times/nights ~ پنج جار / شه‌وی په‌ک
 له‌دواى په‌ک ۴. لیشه‌روژى، نه‌روا
 خمس مرات / لیل متباعدة ۴. متدق، جار:
a ~ tap به‌لوعه‌که کراوه‌ته‌وه
 صنوبر متوح
 □ *n* [U] هه‌یه‌تی / له‌ده‌ستیدا نیه
 لیدی / لیس لیدی
in/out of the ~ هه‌لی سه‌رکه‌وتی له‌به‌ر ده‌ستدانى به
 فرسه‌ للفرز
make the ~ نه‌بیات به‌ریوه، سه‌ره‌رشتی
 نه‌کات، نه‌ینته‌ پیش‌ره، یو‌که‌سی تر
 یفود السباق، یوجه‌ دقة أمر ما، یكون قدوة لغيره
 ۱. پویشتن، راکردن، لیخویرین، ²**run** /rʌn/ *n* [C]
 به‌دواداچوون
 ۱. جری، غدو، سوق
go for a ~ هه‌لده‌ستی، به‌گه‌شت، گه‌شت ده‌کا
 راکردو، پویشو،
 یقوم بجولة هارب، فار، لا یتوقف عن العمل فى حالة فرار دائم
 له‌کاتی هه‌له‌اتى پوره‌ده‌وامدا، ناوه‌ستی *on the ~*
 له‌کار ۲. له‌وره‌گا
 ۲. مرعى (کبیر وصور عاده)
a cattle/chicken ~ ته‌ویله، گه‌ور / له‌وره‌گا یو
 مالات، په‌له‌وه‌ر به‌خیوکردن

- حظيرة / مرعى للمواشى / للدواجن
 ۳. نیشته‌وه‌ی *prices coming down with a ~*
 خیرا ۴. زنجیره‌په‌ک له‌پیشکه‌شکودن، (نمایش کردن)
 ۳. هبوط سریع ۴. سلسله من العروض
The play had a ~ of six months. پیشاندانی
 شانزهمه‌ریه‌که شمش مانگی خایاند ۵. کۆمه‌له‌ نامانجیک یا
 خالی‌ک له‌پاری ییسبول ۶. ماوه، به‌دواى په‌کده‌هاتن
 دام عرض المسرحية ستة شهور ۵. مجموع الاهداف أو النقاط
 التى يتم أحرارها فى جولة من للكريكيت أو الیسبول ۶. فتره،
 تابع:
 ملوه‌په‌ک به‌ده‌په‌ختی *(He had) a ~ of ill luck.*
 سه‌ری لیدابوو
 حاله‌ سه‌ر البط فتره من الزمن
in the long ~ ماویه‌کی دوورو دریژ
 على المدى الطویل
have/give sb the ~ of (the house) سه‌ره‌بستی
 به‌کاره‌تیا، (خانو مال)
 حرية استخدام (المنزل مثلاً):
 ۸. قه‌له‌بالغی خه‌ک له‌بانق *a ~ on the bank*
 (بو‌گه‌رانه‌وه‌ی پاره‌کاتیان)
 ۸. تزامم الناس على المصرف (الاسترداد ودائعهم)
 ۹. خه‌لکی *the common ~ of mankind*
 ناسایی ۱۰. (موسیقاً) په‌ک له‌دواى په‌کی ناوازه‌کان به‌په‌ی
 ریخه‌ستى موسیقاً
 ۹. الناس العاديين ۱۰. (موسيقى) تعاقب سريع للنضات حسب
 ترتیب السلم الموسیقى
 نه‌و ماوه‌په‌ی پیش رووداویک ¹**run-up** *n* [U]
 ده‌که‌وی یو نموونه (هه‌لی‌واردن)
 الفتره التى تسبق (حدثاً ما کالاتخابات مثلاً)
runway /ˈrʌnweɪ/ *n* [C] قادرمه له‌فرۆکه‌خانه
 (په‌په‌وه‌ی فرین).
 (خاصة) مدرج المطار
 ۱ **rung** /rʌŋ/ (پروانه *ring*) زه‌نگ لیده‌دا
 (انظر *ring*)
 ۲ **rung** /rʌŋ/ *n* [C] پله‌ی قاردومه
 درجة فى سلم
rupture /ˈrʌptʃə/ *n* [C,U] دراندن، ته‌قانه‌وه،
 برین بچراندنی په‌یوه‌ندی دوستانه

	تمزيق، تفجير، قطع العلاقات الودية
□ vi	نه درېښ، نه پېچرېښ، کوفای پښ دېښ
	يزق (وعاء دموياً مثلاً) يقطع، يهني (العلاقات)
rural /rural/ adj	لادېښ (ب urban)
	ريښ، قروي (قارن urban)
ruse /ru:z/ n [C]	فروښل، نه له که، خاپ، فناز،
	لايان، رهوشی ښلوی
	خدعة، حيلة، أسلوب ماکر
rush /rʌʃ/ vi, vt	۱. پالی پوهه دېښ به توندی،
	هیر شده کات، نه کانه دات
	۱. (پهغه) پدفع بعف
	~ ing fresh troops to the front
	به هیز ښکی نویوه
	به رهو به رهی پشه وه پال دېښ ۲. په له ده کات، نه کان ده دات
	۳. هیرش نه بات، ده ست نه گری به سر (قهلاً) به هیرشی
	له نا کاو
	يدفع قوات جديدة الى الجبهة الامامية ۲. يتسرع. يتهور ۳.
	يقتم، يستولي على (قلعة مثلاً) بهجوم مفاجيء:
	~ the gates of the sports ground
	هیرشيان هینا پو ده رگا کانی خواره وهی پارېگا که
	(الجمامير) تقتم بوابات الملعب
□ n [C,U]	نامېاز بون
	إندفاع:
	swept away by the ~ of the flood
	شه پولي
	لافاوه که رايما لي
	جرفه اتيار
	the ~ hours
	ماوهی قهره بالقی ريگا ويان
	فترة ازدهام الطرق والمواصلات
rush /rʌʃ/ n [C]	(لغی درېښ له) دره خت پو
	دروست گردنی کورسی
	(الساق الطويلة ل) نبات الأسل او السمار (تصنع منه الكرسي)
risk /risk/ n [C]	پارچه په ک نانی سوره وکراو،
	جوړيک له پکيت
	بسطاط (خيز محصن): من انواع البکريت
reset /rɪsɪt/ n [U], adj	سوره له که، شه را يی،

	سپوه لاسورهی توپکل نه ستوور
	لون بني محمر (خمري): تفاح خمري اللون ذو قشرة خشنة
rust /rʌst/ n [U]	زهنگ
	صدأ
□ vi, vt	زهنگ دېښ، زهنگاوی نه يښ، جوانی
	نامېښ له بهر به کار نه هېناني
	(پهغه) يصدأ (مجاز) يصدأ، تضف جوده لعدم الاستعمال
rusty adj (-ier, -iest)	زهنگاوی، که سېکی که م
	نه رخه م نامادهی مه شق نه يښ
	صدی (مجاز: الشخص) لا يواظب على التمرن
rustic /rʌstɪk/ adj	۱. لادېښ، ساويلکه، زېر،
	لوس نه کراو
	۱. قروي، خشن، غير مصقول
	~ dress/speech
	۲. په پوهندی به خه لکی لادېښ
	هه به، جل و بهرگ / قسه کردن ساده، گهوج، ساويلکه
	۲. يتعلق بأهالي الريف، ريفي، ساذج، بسيط:
□ n [C]	لادېښ، جوتيار، گوندي
	ريښ، قروي، فلاح
rustle /rʌsl/ n [U], adj	دشنينه وهی گه لای دره خت
	شانه وهی گه لا، ورشهی دره خت
	صوت ناعم خفيف (خفيف ورق الشجر مثلاً)
□ vi, vt	نه شنه وهی دهنگيکی وه ک شانه وه دروسته کا ۱. ۲.
	بعف، يحدث صوتاً شبيهاً بالخفيف
rut /rʌt/ n [C]	شق، درز (ناسه واری تايه له سر
	زهوی ته ر) (شوېن پي ري جيماو)
	أخدود (تركة العجلات في الأرض الطرية)
get into a ~	له ژيانيدا پايه ند ده يښ
	به روښنه وهولتي لانا دات
	يلتزم في حياته بروتين معين لا يعيد عنه
ruthless /ru:θlɪs/ adj	دل رهق، بهزه يي نيه
	قاس، لا یرحم
rye /raɪ/ n [U]	به رشه، شليل (روه کيکی)
	گياپه وه ک ثالث به کاردي)
	الجاودار، الشليل (نبات عشبي يستخدم علفاً للحيوانات)

S

S, s /es/ (pl s's /estz/) نۆزدەبەم پىتى ئەلپىنى
 ئىنگلىزى
 الحرف التاسع عشر من الابدية الانكليزية
Sabbath /sæbəθ/ *n* بۆزى پشورى ھەفتانە بۆ
 ھەوانەو، شەممە بۆ جولەكەيەو بەكشەممە بۆگاور و
 ھەينى بۆ موسولمانە
 يوم الطلة الاسبرية للراحة والعبادة، السبت عند اليهود
 والاحد عند المسيحيين والجمعة للمسلمين
sable /sɜbl/ *n* [C,U] سەۋرە (جۈرە ئازەلىكە)
 (فراء السور)
 بىنگى رەش
 (مجاز) اسود
sabotage /sæbəʊtɑ:ʒ/ (بەشدارىدەكا) وئرانكارىي،
 تىكىدەدا، وئرانىدەكا
 (يشترك في اعمال التخريب، يخرّب)
 ئەناۋىدەبا، ھەلىدەۋەشپەنەو
 يدمر، يطف
saboteur /sæbəʊtə:(r)/ *n* [C] وئرانكار، تىكەدەر،
 كافلكەر
 مخرب
sabre /sɜbrə(r)/ شەمشىرى چەماۋى شۈرەسوار
 سيف مقرف قليلاً يستخدمه الفرسان
 بۇرۇز، خۋايى
 ۱. الہی، مقدس:
 خانوۋىيەكى پىرۇز (ۋەك مژگەوت يان
 كەنپە)
 بناء مقدس (كالمجد أو الكنيسة مثلاً)
 ناۋازى پىرۇز
 موسيقى مقدسة

□ *vt* ئەپكانە توۋرەكەۋە
 بضع في كيس
sackcloth *n* [U] گوش، تەۋنى ئەستور
 توۋرەكەى لى دروست ئەكرى
 خيش، نسيج غليظ تصنع منه الاكياس
sacking *n* [U] گوش
 خيش
²**sack** /sæk/ دەرئەكرى لە كارۈك
 (ل. د.) يصرف من الخدمة، يرف
 دەرئەكرى لە ئىش، سەرغراز ئەكرى
 لە ئىش
 يصرف من الخدمة، يرف
 دەرى ئەكا لە كارەكەى
 يصرفه من الخدمة، يرفته
³**sack** /sæk/ *vt* تالانىشەكات، لىنى زەۋتدەكا
 يئەب، يەلب
 تالانىكرەن، زەۋتكرەن
 نەب، سلب
sacrament /sækramənt/ *n* [C] ئاھەنگى ئاپنى
 شەۋدار لە كەنپەى ديان (ۋەك خۇپاككرەنەۋە لە گونا، يان
 ژنەپان)
 احتفال دينى مهيب في الكنيسة المسيحية (كالتعميد أو الزواج)
sacred /seikrɪd/ *adj* ۱. پىرۇز، خۋايى
 ۱. الہی، مقدس:
 خانوۋىيەكى پىرۇز (ۋەك مژگەوت يان
 كەنپە)
 بناء مقدس (كالمجد أو الكنيسة مثلاً)
 ناۋازى پىرۇز
 موسيقى مقدسة

<i>a ~ promise</i>	۲. پایه‌برز، خاوین، سالار، یی‌ونته، په‌یمان، سه‌ردهم
<i>sacredly adv</i>	۲. جلیل، طاهر، مهیب: نذر، عهد به پیروزی
<i>sacredness n</i>	بقداسته، بقهاره پیروزی
<i>sacrifice</i> /sækrɪfais/ <i>n</i> [C,U]	قداسه، طهاره، حرمة ۱. خویه‌ختر کردن، قوربانی‌دان
<i>the ~ of an ox to Jupiter</i>	۱. تضحیه، ضحیه، قربان گاهیک نه‌گاه به قوربانی بو (جویشتر)
<i>parents who make ~s in order to educate their children</i>	تقدیم نور ضحیه لجویشتر ۲. قوربانیه‌کان ۳. قوربانی‌دان ۴. زیان ۲. تضحیات: ۳. تضحیه ۴. خساره
<i>sell sth at a ~</i>	شتیک به زیان نه‌فروشی بیع شیأ بخساره
☐ <i>vt, vi</i>	قوربانی نه‌دات، شتیک نه‌گاه به قوربانی له پیناوی په‌کینگی که‌دا یقرب، یقدم، ضحیه، یضی بشی. (من اجل غیره): <i>He ~d his life to save the child from drowning.</i>
<i>sacrificial</i> /sækrɪ'fiʃl/ <i>adj</i>	قوربانکار قربانی، تقرب، لأجل التضحیه
<i>sacrilege</i> /sækrɪlɪdʒ/ <i>n</i> [U]	پیس کردن شیئ شونیه پیروزه‌کان وه کهم کردنه‌وه‌ی ریویان تدنس المقدسات وانتهاک حرمانها
<i>sacrilegious</i> /sækrɪ'lɪdʒəs/ <i>adj</i>	پیسکهر بو شونیه پیروزه‌کان مدنس للمقدسات، تدنسی
<i>sacrosanct</i> /sækrə'sæŋkt/ <i>adj</i>	(پیروزه‌کان) پیس ناکری له‌بهر پیروزیان، پینقام پیروز (مقدسات) لا تدنس لحرمتها
<i>sad</i> /sæd/ <i>adj</i> (-der, -dest)	خه‌مبار، خه‌مگین حزن، محزن، کبب
<i>sadly adv</i>	به‌خه‌مه‌وه، به‌نیشه‌وه، به‌دغه‌نگیه‌وه بحزن، باسی، بکابه
<i>sadness n</i> [U]	خه‌فته، نیش، خه‌موکی

<i>sadden</i> /sædn/ <i>vt, vi</i>	حزن، اسی، کابه خه‌فته ده‌خوا، به‌خه‌مه‌وه بحزن، یحزن
<i>saddle</i> /sædl/ <i>n</i> [C]	۱. زین یان کوشن (له‌سپ یان پایسکیل) ۲. به‌رزایی نیوان دوو لوتکه ۱. سرج (الحسان او الدراجة) ۲. مرتفع یصل بین قمتین ۱. زینی (له‌سپ که) نه‌کات ۲. به‌رپیاری ☐ <i>vt</i> نه‌کات، بارگرانی نه‌گاه ۱. سرج (الفرس) ۲. یحمله عبثاً او مؤلیه ثقیله، یرمق باری گران ده‌گاه به‌قهرزی گه‌وره ~ <i>with big debts</i> برهقه بدیرن کبیره
<i>saddle-bag n</i> [C]	خوچ، پشته زین، قاشا زین کویان، کورتان
<i>saddler</i> /sædlə(r)/ <i>n</i> [C]	عدل الفرج، خرج، حقیه السرج (لدراجة مثلاً) زین دروو، سه‌راج، زینکهر
<i>sadism</i> /sædɪzəm/ <i>n</i> [C]	صانع السروج، سروجی، الشغل بها، سراج سادنی، که‌یفی به سازاری خوشه‌ویسته که‌یه‌وه ده‌بینی، نه‌شکه‌نجه‌دانی سیکی
<i>sadist n</i>	السادیه، التلذذ بتعذیب المعرب، تعذیب جنسی که‌سی ناره‌زومه‌ندی نه‌شکه‌نجه‌دانی سیکی‌بیت
<i>sadistic</i> /sə'dɪstɪk/ <i>adj</i>	السادی، شخصی مبتلی بالسادیه سادی: که‌سبیک حه‌ز به نازاردانی سیکی خوشه‌ویسته که‌ی بکا سادی، خاص بالسادیه
<i>safari</i> /sə'fɑ:ri/ <i>n</i> [C,U]	راوه‌گه‌شت، گه‌شتیکی راوکردن له‌ناوه‌راستی نه‌فریقا رحله للصید فی اواسط افریقا
<i>safe</i> /seɪf/ <i>adj</i> (-r, -st)	۱. بیترس، دلنیاکراو، یی مه‌ترسی ۲. ساخ ۳. یی‌نازارو یی‌مه‌ترسی ۱. امن، مأمون، خال من الخطر ۲. سالم، سلیم ۳. غیر مؤذ او خطر ده‌چیت بو‌گه‌شت به خیراپه‌کی (یی‌مه‌ترسی) یسافر بسرعة مأمونة (غیر خطرة) ۴. وریا، به‌ناگا، ناره‌زومه‌ندی سه‌رکه‌شی <i>a ~ driver</i>

نيه	
4. حذر، غير مبال للمخاطرة	
on the ~ side	سه ربار، وهك يدهك
	على سبيل الاحتياط
□ n [C]	1. قاسه، گهنجینه، خه زینه ۲. پرنجوك بو
	پاراستنى خوراك
	۱. خزنة، خزنة (فولاديه) ۲. نعليه لحفظ الطعام
'safe-conduct	مۆله تى بۇ دهر بازوون له ريگاويان
	(به تايه تى له كاتى جهنگدا)
	إذن يضمن لجامله سلامة المرور (خاصة اثناء الحرب)
'safeguard n [C]	پاراستن
	وقاية، صيانة، تحفظ
'safe-keeping n [U]	پاراستنى ورياي دهين،
	چاوديرى
	حفظ، صيانة
safely adv	به سه لاهه تى، ناسايشانه
	بسلامه، بامان
safety /'seɪfti/ n [U]	ناسايش، بين مه ترسى
	سلامه، امن، امان:
play for ~	دوورته كه وينته وه له مه ترسى
	يتجنب المخاطر
in ~	به ناسايشى، بهين كيشه
	بامان، بسلامه
'safety-pin n [C]	دهرزى سنجاق، دهرزى داخستن،
	ماشكه، تهوقه
	دبوس بقتل او بمشك، دبوس الامان
'safety-valve n [C]	زمانه ي دليايى، ريگا يهك بو
	جهوانده نه وه ي ههست، دهمه وانه
	صمام الامان (مجاز) وسيلة للتفيس عن المشاعر
saffron /'sæfrən/ n [U]	زهعفران، وهك زهعفران
	بهنگ دكت، بهنگ زهردي پرتقالى
	الزعفران، لون اصفر برتقالى
sag /sæɡ/ vi (-gg-)	۱. دهجه مينته وه، شوپونه وه وه
	داهيلان (له ژير قورساي وپهستان)
	۱. يتقوس من الوسط (تحت الثقل والضغط)
~ ging roof	۱. شوپوده مينته وه، نهجه مينته وه: رويه كى
	جهماوه ۲. شوپورته مينته وه، ينج ده داته وه، لاره يين، لاده دات
	۱. بتدلى، يتقوس: سطح متقوس ۲. يتدلى، ينحطف، يميل.

ينحرف، درجة الميله أو الانحراف	
□ n	پله ي جهمانه وه
	درجة القوس
saga /'sa:ɡə/ n [C]	چيروكيكى كون پر له كاري
	پاله وانيتى
	قصة قديمة، زاخرة بالأعمال البطولية
sagacious /sə'ɡeɪʃəs/ adj	ژير، هوشيار، ورياي،
	بيره وه ر
	حصيف، بصير، عاقل
sagacity /sə'ɡæsəti/ n	ژيريى، هوشيارى، پهنه
	حصافة، حكمة
¹ sage /seɪdʒ/ n [C], adj (-r, -st)	دانا، ژير، په نريار
	زيرهك، كه سيكى ژير، زانا، هشداد
	حكيم، راجع العقل، محنك، حصيف
sagely adv	به ژيريى، به دانايى
	بحكمة، بحصافة، بحكمة
² sage /seɪdʒ/ n [U]	گيا يه كى بونخوشى پهل كه وه ر
	الناعة العربية (نبات)
sago /'seɪɡə/ n [U]	ساغو: خوار دنيك نياسته يى
	له بهري دره ختى ساغو دهر ديتن
	الساغو: طعام نشوي يستخرج من جبوب نخل الساغو
said /seɪd/	(بروانه say)
	(انظر say)
sail /seɪl/ n [C,U]	۱. چاروكه، پهرده دار، كهوتنه ويى
	كهشتى چاروكه دار
	۱. شراع، قلع:
under ~	(كهشتى) چاروكه كاني ده كانه وه،
	ده يخاته كار
	(السفينة) تنشر اشراعها
set ~	كهشتيك دهست پنده كات، كهشتيه كه دهست
	به گه شته كه ي ده كات
	يبدأ رحلة، تنطلق السفينة فى رحلتها
go for a ~	۲. گهشتى دهر يايى بو خوشى ۳. كهشتى
	چاروكه دار:
	۲. جولة فى البحر للمتعة ۳. سفينة شراعية:
a fleet of fifty ~ s	كهشتيگهلى په نجا كهشتى
	اسطول من خمسين سفينة
□ vt, vi	۱. به دهر يادا نه روات ۲. دهست به گهشتى

دەریایی ئەکات ۳. گەشت بە دەری ئەکا، تێبە پەڕی	
۱. بێهر، یقڵع ۲. بیدار ھەڵە بەھریە ۳. یاسەر بەھرا، یەھر:	
بەئوقیانوسی ئارام تێبە پەڕی ~ the Pacific	
۴. کەشتی بەرپووە ئەبات ۵. بەئوقیانوسی ئارامدا ئەروات	
یەھر المیھط الھادی ۴. یوھە، یقود (قاربا) ۵. یئھادی	
'sailing-boat n [C]	بەلھمی چارۆکەدار
	قارب شراعی
'sailing-ship n [C]	کەشتی چارۆکەدار
	سینە شراعیە
sailor /ˈseɪlə(r)/ n	۱. دەریاوان
	۱. بەھار، ملاح، نوتی
a bad/good ~	۲. تووش ئەبێ / تووش نایب بە
	گێژی دەریایی
	۲. یساب / لا یساب بدوار الھیر
saint /seɪnt/ n [C]	۱. لە پیاو چاکانی خوا ۲. پیروژ
	۱. ولی من اولیاء اللہ ۲. قدیس
saintly adj	پیروزی، وەك قەشە
	قدیسی، کالتدیس
sake /seɪk/ n	مەبەست، ئامانج لەبەر بەرژەوھەندی
	قصد، سیل
for the ~ of	لە پێناوی، لەبەر خاتری، بەمەبەستی
	اکرامال، من اجل
for my/your/the	لە پێناوی من / لە پێناو تا /
	من اجلی / اجلك /
country's ~	لە پێناوی وولانتا
	اجل البلاد
be patient for the ~ of peace	ئارامبگرە خۆت
	بۆ پاراستنی ئاشتیی
	کەن سبزوآ حفظاً للسلام
salām /səˈlɑːm/ n [C]	سلاو، پشت چەماندنی
	گەورە (بۆ پێژ لێنان)
	السلام (ھلکم) انحاءاً منعطفة (للتحية)
sal(e)able /ˈseɪləbl/ adj	فروشتەنی، باو، فروشتبار
	للبيع، رائج
salad /ˈsæləd/ n [C,U]	۱. زەلەتە
	۱. سلطە
	ساسی زەلەتە ۲. تێکەلە ھەمەجۆر لە
~ dressing	خواردن لە گەل زەلەتە

صلصة للسلطة ۲. خلیط متزع من الطعام البارد مع السلطة	
زەلەتە ۱. مریشت	chicken ~
سلطە دجاج	
زەلەتە ۱. ماسی	fish ~
سلطە سمک	
زەلەتە ۱. میوہ	fruit ~
سلطە فواکە	
گۆشتی بە بەھارت	salami /səˈlɑːmi/ n [U]
خۆشکراو	
لەم محفوظ متبل	
مانگانە، موچە،	salary /ˈsæləri/ n [C] (pl. -ries)
دەرمالە	
راتب، مرتب، معاش	
موچە بە پەری ۳۰۰۰	a ~ of £3,000 per annum
جینیە سالانە (بەراوورد بەکە aweekly-wage لە گەل ھەفتانە)	
رایت قدرە ۳۰۰۰ جینیە فی العام (قارن aweeklywage اجرة اسبوعية)	
موچە خۆر، موچەدار	salaried adj
ذو راتب، بمرتب	
۱. فروشتن، فروتن	sale /seɪl/ n [C,U]
بیع	
بۆ فروشتن، دانراو بۆ فروشتن ۲. نرخ	on/for ~
داشکاندن، تەنزێلات ۳. زیادکردنی ئاشکرا	
للبيع، معروض للبيع ۲. او کازین، تنزیلات ۳. مزاد علنی	
فروشیار (فەرەت،	salesman/-woman n [C]
پیاو)	
بائع، بائعە (فی متجر)	
فروشیاری	salesmanship n [U]
فن البيع، المھارة فی البيع	
دەركەووتوو	salient /ˈseɪliənt/ adj
بارز، ملحوظ	
خالە گرنگەکان لە	the ~ points of a speech
وتارە کەدا	
النقاط البارزة فی خطبة	
بەرزبەكە لە ھێنلێ پێشەوہی جەنگ	□ n [C]
منطقہ بارزہ فی اللط العدو	
سوێر، سوێراو بەخوێ	saline /ˈseɪlɪn/ adj
ملحی، مالح	

saliva /sə'larvə/ <i>n</i> [U]	تف، لیک، خوزاف لغاب، ريق، رطاب
sallow /sə'lau/ <i>adj</i>	سہلپ، پھریو، کال (پست) (الجلد) شاحب
sally /sæli/ <i>n</i> [C] (<i>pl</i> -lies)	۱. هیرشی کتپر کہ هیزی گہ مارو دراو پیہہ لدہستی ۱. ہجہ مفاجئہ تقوم بها قوات محاصرة <i>make a successful ~</i> هیرشی سہرکہ ووتوو تہ کات ۲. گائتہ، قسہی خوش يقوم بهجہ ناجعہ ۲. نکتہ، اضحوکہ ۱. هیرشی تہ کاتہ سہر ۲. سہ یران □ <i>vi ~ forth/out</i> تہ کات ۱. ہجہم علی ۲. يقوم بترہہ او رحلہ
salmon /sæmən/ <i>n</i> [C,U]	(ناگوربی لہ شینگی) کودا) ماسی / ماسی سہ لمون، رہنگی پرتہ قالی پدمہی (لا تنفیر فی صیغۃ الجمع) سمکۃ / السلمون، لحمہ، لون برتقالی وردی
salon /sælon/ <i>n</i> [C]	۱. سالون، دیدہ نگہ (بو) پشوازی لہ میوان پشانگای ہونہری ۱. سالون، بھر (لاستقبال الزوار) ۲. معرض فنی
saloon /sə'lu:n/ <i>n</i> [C]	۱. ہول، سالون (لہ شونینی) گشتیدا) ۱. قاعہ، بھر، صالہ (فی مکان عام) <i>the ship's dining- ~</i> ہولی نانخواردن لہ تاو پلہم قاعہ الطعام فی سفینہ <i>the ~ bar</i> ہول بوخواردنہ وودہک (لہ موٹیل) دا، مہ بیخانہ ۲. (لہ تہمریکا) بار (ب <i>public house</i>) ۳. سالون، ٹوٹوموٹیل ۴ تا ۷ کہسی صالہ للشرب (فی فندق مثلاً) ۲. (فی امریکا) حانہ (قارن <i>public house</i>)، مشرب، بار ۳. الصالون: سیارہ مقفلہ تسع من ۴ تا ۷ رکاب
salt /sɔ:lt/ <i>n</i> [C,U]	۱. خوی ۱. ملح <i>take (a statement) with a grain/pinch of ~</i> قابل تہین (لیدوانیک) بہ گومان و ووریایی یتبل (تصریحاً) بشی من التحفظ والشک <i>the ~ of the earth</i> خوی زہوی، ہلہ بواردهی خہلک ۲. خوی کیماپی

ملح الارض، خیار الناس ۲. ملح کیماپی	
<i>an old ~</i>	۳. دہریاوانی کارامہ
□ <i>vt</i>	۳. ملاح ماہر، بحار محترف خوی ی پیوہ تہ کات يلح خویندان
salt-cellar <i>n</i> [C]	الصلحہ، صلحۃ المائدہ
salty <i>adj</i> (-ier, -iest)	سویر، شور مالح، ملح
salubrious /sə'lu:briəs/ <i>adj</i>	(کہش) تہ ندروستی، سودمہندی، ساخدار (بخاصۃ الطقس) صعی، نافع للصحہ
*saluresis	میزی خویندار ادرار الملح
*salurated	تیل مشع
salutary /sælju:tri/ <i>adj</i>	سودبہخش، سودمہند (بو) لہش و میشک) نافع، مفید (للجسم أو العقل) مہشقی سودمہند / ناموزگاری سودمہند تدریب مفید / نصیحتہ مفیدہ
salutation /sælju:'etʃən/ <i>n</i> [C,U]	سلو، درود، سلاف سلام، تحیہ کلاوہ کہی پوزدہ کاتہوہ بو سلو کردن یرفع قبۃ تحیہ
<i>raise one's hat in ~</i>	سلو، سہ لامکردن تحیہ، سلام سلوی سہریازی تحیہ عسکریہ
<i>military ~</i>	۱. سلو تہ کات، سہ لامدہ کات ۲. پدخیرہاتی تہ کات، سلو دہ کات بہ چہ مانہوہ یا کلاوہ رزگردنہوہ ۱. یحیی، یزیدی التحیہ ۲. یرحب ب، یحیی (بالاعتناء أو رفع القبۃ) ۱. بزرگار کردن (کمل)
salvage /sælvi:dʒ/ <i>n</i> [U]	

وپهل له ناگر) ۲. کړی رزگار کړدن ۳. کړکړدنه وهی شنی
بین بایهخ (زبل) یو به کارهیتانه وه پان

۱. انقاذ (الممتلكات من الحریق مثلاً) ۲. تعریض الانقاذ ۳. جمع

المهمات لاعادة استخدامها

رزگاری ده کا (له ناگر پان خنکان) □ vt

ینقذ، یخلص (من النار او الفرق)

۱. رزگار کړدن، **salvation** /sæl'veɪʃn/ n [U]

نازاد کړدن (له گوناوه) ۲. بزرگاره، شپواریکی بزرگاریون

۱. انقاذ، خلاص، نجات (من الالم) ۲. منقذ، مخلص، وسیله

الخلاص

۱. مه لهم، چه وری **salve** /sælv/ n [C,U]

(پزیشکی) ۲. هورکه ره وه، ناسوده که و

۱. مرهم، دهان (طبی) ۲. (مجاز) مریح للضمیر، مهدی،

للمشاعر

۱. مه لهمی لی نه دات ۲. چاره سهری نه کات □ vt

۱. یضع مرهما علی ۲. یداری، یصلح، یریح

توب **salvo** /sæl'vəʊ/ n [C] (pl ~ s, ~ es)

ته قانندن (پو سلوا)

اطلاق المدافع (التحية)

۱. هه مان شت، **same** /seɪm/ adj, pron (with the)

چوون په ک

۱. نفس، ذات، عین الشيء

We have lived in the ~ house for twenty years.

له هه مان خانو وداماوه ییست سال ژیاوین

عشنا لی نفس الیبت عشرين عاماً

۲. نه نجام هدر په که، *come to the ~ thing*

جیاوازی په له کؤ قایدا

۲. النتيجة واحدة، لا فرق هناك فی النهاية

وه ک په که لای من، هدر *be all (just) the ~ to*

هه مان شت به هه رحال

الامر سیان لدی، الشيء ذاته علی ای حال

له گه له نه وه شدا *all the ~*

ومع ذلك، علی ای حال

به هه مان ریگا، هه مان ریاز □ adv the ~

بنفس الطريقة، علی نفس النحو

If you leave me I shall never feel the ~ again.

نمونه، شیوه **sample** /sɑ:mpəl/ n [C]

عینه، نموذج

نمونه په ک ده بات له، ناقیده کاته وه □ vt
یاخذ عینه من، یختبر

sanatorium /sə'nə'tɔ:riəm/ n [C]

نه خو شخانه پونه خو شیه درېزخانه کان (فهو نه خو شانه ی
لی پیروون)

مستشفى او مصح للمصردین

به پیروزی داده نی، **sanctify** /sæŋk'tɪfaɪ/ vt

په وادکت

بقدر، یکریم

sanctimonious /sæŋk'tɪ'məniəs/ adj

دو ورو، به چاکسازو له خوا ترس خوی له قه له مه دا

منافق، ینظا هر بالتقوی والصلاح

sanction /sæŋk'n/ n [C,U]

۱. پسه له ی ره زامه نندی، پسه له ی ریگه پندان ۲. دانسیانان،

مورکړدن، پشتگیریکړدن، ره زامه نندی

۱. تصریح بالموافقة، اذن بالسماح ۲. اقرار، تصدیق، موافقة

۳. سزا، پاداشت، سزای ~ s against aggressors

ده ستوریزیکه ران

۳. عقوبة، جزاء: العقوبات علی المعتدين

دانی پیاده نی، ره وای ده کا، پشتگیری ده کا □ vt

یقر، یجیز، یصدق علی

sanctity /sæŋk'tɪtɪ/ n [U]

پروزی، ویز

قدسية، قداسة، حرمة

۱. شونی **sanctuary** /sæŋk'tʃuəri/ n (pl -ries)

پیروز (وه ک مزگوت وکهنیه) ۲. (له میزوی کوندا) مه زار،

په ناگه، حه شارگه

۱. مکان مقدس (کالسجد، کالکبة مثلاً) ۲. (فی التاريخ

القديم) ملاذ، حرمة

۳. ناوچه په ک راو کړدی په له وهر قه ده غږین *a bird ~*

تیدا

۳. منطقة يحظر صيد الطيور بها

sand /sænd/ n [U]

۱. لم، سیک

۱. رمل، زمال

۲. که نارواوی لمین *the ~ s*

۲. الشاطئ الرملی

'sandbag n [C]

تو وده که لم

کبه رمل

'sand dune n [C]

ته پوله کی لم

'sandpaper n [U]	مرتع / تيه من الرمال كاغەزى سمارتە، كاغەزى شوشە
'sand-stone n [U]	ورق سنفرة او سنفرة، ورق زجاج لمه بەرد
'sand-storm n [U]	البحر الرملى زويانى لىمى
'sandy adj (-ier, -iest)	عاصفة رملية
sandy adj	۱. پىكەتەو يان داپۇشاو بە لم ۲. (بە تايپە تى قۇ) رەنگى لىمى
sandy adj	۱. يىكون او طولف مغطى بالرمال ۲. (بخاصة الشعر) رملى اللون
sandal /sændl/ n [C]	پاپوج، تەھل، سەندەل، سۇل سندل، خف
sandwich /sænwɪdʒ/ n [C]	سەندەوېچ، پاپۇلە، لەفە سندوتش، شطيرة
sandwich /sænwɪdʒ/ n [C]	□ vt (شنى ياكەسىك) دەھاوتە تىوان دوانى تردا يقم (شىئا او شخصاً) بين اثنين آخرين
sane /seɪn/ adj (-r, -st)	۱. ژير، عاقل، ھوشيار ۲. لەبار، ژيرانە، پەسەند:
sane /seɪn/ adj	۱. سليم العقل ۲. معقول بۇچوون / سياسىيە تى ژيرانە آراء / سياسات معقولة
sang /sæŋ/	(پروانە sing) (انظر sing)
sang froid /sa:ŋ'frwa:/ n [U]	(فەروەنسى) ھىمنى، ھەدارى، خۇۋاگرى (الفرنسية) ھدو، رباطة الجأش
sanguine /sæŋg:wɪn/ adj	۱. گەشپىن، پەھىوا ۲. خۇشپىن، پوۋگەش
sanitary /sænɪtəri/ adj	۱. متفائل، مۇمل ۲. متورد الوجه پاك، دروستانە نظيف، صحى
sanitary /sænɪtəri/ adj	مەرجە تەندروستە كان ۲. دروستى، پەيوەندە بە خۇپاراستى تەندروستى الشروط الصحية ۲. صحى، متعلق بالوقاية الصحية
sanitation /sænɪteɪʃn/ n	پتەوگرەنى تەندروستى گشتى ۋە كو (رىكخستى ئاۋوناۋەرۋ)

sanity /sænɪti/ n [U]	تەزىز الصحة العامة (كتظيم صرف مياه الجارى مثلاً) ھوشمەندى، دروست مەندى، ژير
sank /sæŋk/	سلامة العقل او صحته، رجاحة الراى (پروانە sink) (انظر sink)
'sap /sæp/ n [U]	بۇچوون، ئالدار، زىچكاۋى روۋەك النخ، عصارة النبات
'sap /sæp/ n [U]	□ vt (-pp-) چەپەرى چىدەكت، لاواز دكت، لاواز دەينى
'sap /sæp/ n [U]	يسترف نسفة، يصف، يوهن نەخۇشى ~ ped by disease/an unhealthy climate لاوازى كر دۋە / كەشى ئاھەموار بۇ تەندروستى اۋەنە المرض / طقس غير مناسب للصحة
sapling n [C]	نەمام: درەخت لە سەرەتاي گەشە كر دنا شجرة فى اول مراحل النمو
'sap /sæp/	خەنەك بۇ نىزىكبو نەۋە لە جىگە كانى دوژمن، بەخەنەك ھەلگەندەن بۇ نىزىك بوۋونەۋە لە دوژمن خندق للإقتراب من مواقع العدو، يعفر خندقاً للإقتراب من مواقع العدو
'sap /sæp/	□ vi (-pp-) لاوازەدەكات، لايدەبا (دېۋار)، ۋىزانىيەكات، كۇتايى پىدئىنى (متمانەبەخوبوونى كەسىك) يوهن، يوقۇس (جداراً)، مجاز) يدمر، يقضى على (ثققة المرء فى نفسه مثلاً)
sapper /sæpə(r)/ n [C]	سەرياز لەبەشى ئەنداز پارى جندى فى سلاح المهندسين
sapphire /sæfəɪə(r)/ n [C]	ياقوتى شىن، پەردى سەفېر حجر الصنبر، ياقوت ازرق
sarcaom /sɑ:kæzəm/ n	(بەكار ھىنانى) گائە پىكرەن، گائە جارى، قەشمەرى، تەئز (استخدام) السخرية او التهكم
sarcastic /sɑ:'kæstɪk/ adj	گائە كەر، تەئز كەر ساخر، تەسكى، لاذع
sarcastically adv	بە گائە ۋە، تەئزى بەسخرىة، تەهكم
sarcophagus /sɑ:'kɒfəgəs/ n	تابوتى پەردىن الناووس، تابوت حجرى
sardine /sa:'di:n/ n	ماسى (سەردىن)، ماسى ھورك،

ماسی بچووک له قتوو ئه نرێ له گهڵ رۆن	
السردین: سلك صغير يعطب بالزيت	
sardonic /sɑːˈdɒnɪk/ گاتهچی	
تهکمی، ساخر	
sardonically <i>adv</i> به گاتهوه	
بتهکم، بخریة	
sari /sɑːrɪ/ <i>n</i> [C] (<i>pl</i> ~ <i>s</i>) کهوا: کراسی ژنی هندستان	
الساری: ثوب ترتديه النسوة الهندوسيات	
sarong /səˈrɒŋ/ <i>n</i> په شته مال، سارونگ، پارچه	
قوماشیک ئه لاتیترێ به بهشی خواوه دهی لهش، دانیشوانی	
مه لایو به کاری ئه هین	
الساوونج: قطعة من القماش تلف حول الجزء الأدنى من الجسم	
یستخدما سكان الملايو	
sartorial /sɑːˈtɔːrɪəl/ <i>adj</i> په پونده به پیوسته کانی	
به رگدرووی پیاوان	
متعلق بالخياطة للرجال ولوازمها	
sash /sæʃ/ <i>n</i> پشین، په چه، تویکی په رۆینی پان بو	
که مهور و سگ، تیلحه	
نطاق، وشاح، شريط قماشی عریض للخصر أو الصدر	
sash window <i>n</i> چوارچیوهی ته خته بو په نجه ره	
إطار خشبي متعلق للنافذة	
sat /sæt/ (پروانه <i>sit</i>)	
(انظر <i>sit</i>)	
Satan /səˈtæn/ <i>n</i> شه پتان	
الشیطان، ابلیس	
Satanic /səˈtænɪk/ <i>adj</i> شه پتانی، به دخو، خراب	
شیطانی، ابلیسی، شریر	
satchel /sætʃəl/ <i>n</i> جانتا (به تاییه تی بو کتیی قوتایی)	
حقيبة (خصوصاً للكتب المدرسية)	
sate /seɪ/ <i>vt</i> = <i>satiate</i> تیر ده کات (ئاره زوو)	
تیرکردنی ته وواو	
یشع (رغبة) اشباعاً تاماً	
satellite /səˈtelaɪt/ <i>n</i> [C] ١. مانگ ئه سورته وه به	
ده وری ئه ستیره کاند، سهر به	
١. قمر يدور حول كوكب، تابع	
<i>The moon is a ~ of the earth.</i> مانگ ره دهی	
زه وری به ٢. مانگی ده ستکرد ٣. سهر به و (فرمان له کەسی	
تروه وه ره ده گرنی	

القمر تابع للارض ٢. قمر صناعي ٣. (مجاز) تابع (يتلقى أوامره من آخر)	
satiate /seɪˈtɪeɪt/ <i>vt</i> تیر ده بین (ئاره زوو) تیربوونی	
ته وواو	
یشع (رغبة مثلاً) اشباعاً تاماً	
تیر نه بین له خوا ورن، خوشی ~ <i>d with food/pleasure</i>	
متحم بالطعام بالذة	
satiety /səˈtɪeɪti/ <i>n</i> [U] تیربوون	
اشباع، تخمة	
satin /səˈtɪn/ <i>n</i> سه ته ن، ته تلهس: ته ته مین، ئاوریشم	
اطلس، ساتان: نسج حریری مصقول	
□ <i>adj</i> ساتان، لووسگراو	
ساتانی، صقل	
satire /səˈtɪə(r)/ <i>n</i> [C,U] جینو، داشووری، ههجو،	
په خشانیکی جینوانه	
قدح، ههجو، ههجو، مقطوعة هجائية	
satirical /səˈtɪrɪkəl/ <i>adj</i> جینوانه، رووشکان رسوایی	
ههجانی، تفریعی	
satirically <i>adv</i> به جینوو رسوایه گری	
علی نحو ههجانی، و تفریعی	
satirist /səˈtɪrɪst/ <i>n</i> نوسه وێکی جینو فروش،	
گاته پیکه	
کاتب ههجانی او ساخر	
satirize /səˈtɪəraɪz/ <i>vt</i> رسوا نه کا، پاشملهی ده لی	
ههجو، یزم	
satisfaction /sətsɪfɪˈkʃən/ <i>n</i> [U] قاپلی، ههوانه وه،	
دلخوشکهر، ههستکردن به ره زامه ندی و ئاسوده بی	
رضی، ارتیاح، شعور بالرضی او الارتیاح	
satisfactory /sətsɪfɪˈktəri/ <i>adj</i> قاپلکهر، هه وینه،	
قاپل، به هانا، له یار، دلپاکه، هاو ده م	
مرض، مریح، متع، ملب له حاجه او رغبة، مناسب لفرض ما،	
واف بالمطالب	
satisfactorily <i>adv</i> قاپلکهرانه	
علی نحو مرض او متع	
satisfy /sətsɪfai/ <i>vt</i> ١. قاپل ده بین، تیر نه بین،	
له کات ٢. بهشی نه کا، نه گونجی بو ٣. خوی رازینه کات	
ته ناههت	
١. برضی، یشع، یقع ٢. یکنی ل، یناسب ٣. یقع (نفسه، غیره)	

saturate /sæt/ə'reɪt/ vt	۱. تیری ده‌کا، ته‌ریده‌کا ۲. (زانتست) تیریوو، گیراوه‌ی تیر خه‌ست، تیر خوی
~ with learning/prejudice	تیر نه‌یی له زانین / پیش‌پراوکردن
a ~ d solution of salt	(مجاز) یشع بالمعرفة / بالتحمايل تیر یون، خوشان
saturation /sæt/ə'reɪʃn/ n [U]	تشع، إشباع، نفع
Saturday /sæt/ə'di/ n	روژی شهممه
satyr /sæt/ə(r)/ n	یوم البت (له چیرۆکی یونانی و رومانی)
	بونه‌وه‌ری نه‌فسانه‌یی نیوه‌ی سه‌ره‌وه‌ی مرووف و خواوه‌وه‌ی نازه‌له
	(فی القصص اليونانية والرومانية) مخلوق خرافی نصفه الاعلى انسان والاسفل حیوان
sauce /sɔ:s/ n [C,U]	ساس، شله‌به‌هارات
	صلصة، مرق التوابل
saucily adv	بێ ناپرووی، به هارو حاجی
	(ل.د) وقاحة، بوقاحة، بقلة حياء
saucy adj (-ier, -iest)	بێ ناپروو، زمان تال
	وقع قليل الحياء
saucepan /sɔ:peɪn/ n [C]	مه‌نجه‌لۆك
	قدر صغير للطبخ (كسرولة)
saucer /sɔ:sə/ n [C]	زیر پیاله، کاسکا فنجانی
	صحن الفنجاني
sauna /səʊnə/ n [C]	ساونا، هه‌لمه‌گه‌رماو (له فنلندا)
	گه‌رماف پان سه‌رشو‌رگه‌ی هه‌لمین
	السونا: حمام بخار (فی فنلندا)
saunter /sɔ:ntə(r)/ vi	گه‌ران، دگه‌ریت
	یهم، يتجول، يتكأ
□ n [C]	گه‌ران
	مشية متندة
sausage /sɔ:sɪdʒ/ n [U]	گوشتی سوسه‌ج، باسترمه
	نقانق، سنجق، شريحة نقانق
savage /sə'veɪdʒ/ adj	۱. درنده، به‌ریه‌ری، ساوا،

ساویلکه	۱. هنجی، بربری، بدانی
~ tribes/countries	هۆز / وولاتی سه‌ره‌تایی
	دواکه‌وتوو
	قبائل / بلاد بدائية
□ n [C]	۲. درنده، شه‌پانی، شه‌پکه‌ر
	۲. متوحش، شخص هنجی او متوحش
savagely adv	به‌درنده‌یی، به‌هۆلی
	بوحشية، بهمجية
savagery n [U]	دره‌نده‌یی، ره‌وشتی درنده‌انه، هوله
	به‌ری
	وحشية، همجية، سلوك وحشی او بربری
savanna(h) /sə'veɪnə/ n	سافانا: ده‌شت بێ‌دار،
	له‌وه‌رگا (به‌تایبه‌ت له‌ ئه‌مریکای ناوه‌راست)
	السفانه: سهل خال من الاشجار. منطقه المراعى (بخاصة فی امریکا الوسطی)
save /serv/ vt, vi	۱. بزگاری ده‌کات
	۱. یقذ، ینجی:
~ sb from drowning	که‌سی له‌ خه‌تکان بزگار ده‌کات
	یقذ شخصا من الفرق
~ sb's life	ژیانی که‌سیک بزگار ده‌کات
	یقذ حياة شخص
~ a person from himself	خوی لی بزگار نه‌کات
	(له‌ ئه‌نجامی که‌ووجی و گیلی) ۲. پاشه‌که‌وتی ده‌کا (به‌تایبه‌تی پاره‌وه‌ل)، کۆیده‌کاته‌وه
	یقذ من نفسه (یقذ من عواقب حماقة) ۲. یئوفر (خاصة المال، یدخر:
~ some of the meat for tomorrow	هه‌ندی گوشت
	بۆ سه‌به‌یی لانه‌بات ۲. دوور نه‌که‌وتنه‌وه
	وفر بعض اللحم للغد ۳. یته‌جب، یته‌صد:
If you walk, you'll ~ spending money on bus fares.	ئه‌گه‌ر به‌ پێ بڕویت دوور نه‌که‌وتنه‌وه
	له‌ فیرۆدانی پاره‌ بۆ پاس ۴. دوری نه‌خاته‌وه‌ پیداوستی (خه‌رج کردنی پاره‌)
	اذا سرت على قدميك فانك ستجنب انفاق المال اجوراً
	لباصات ۵. یته‌جب الحاجة الي (انفاق المال مثلاً)
That will ~ me a lot of trouble.	ئه‌مه‌ زۆر کێشه‌و
	ته‌نگ وچه‌له‌مهم لی دوور نه‌خاته‌وه‌

- هذا سيجنبني الكثير من المتاعب
له تهنگه تاو دورور ته كه وينته وه، ريزي ~ (one's) face
ته پاريزي ناهيلني نارهقي شمه زاري دهريكات ه. (له تاينني
كاووردا) له گونا ه پاك ته ينته وه
يتجنب الحرج او فقد الاحترام ه. (في الديانة المسيحية) يخلص
من الخطيئة
ييجكه له، بهين
ماعداء، عدا، سري
بزرگوار کردن، چاكه کردن
الفضيلة
تهنها چاكه به كه بياريزيت
روحسوكيي وسوعبه ته
الوحيدة التي تشفع له (هي خفة الظل)
۱. ريگه پاشه كهوت کردن، پري
پاشه كهوت
۱. وسيلة الادخار، المقدار المدخر
پاشه كهوت کردن
وهخت و سامان
توفير الوقت والمال
□ n
۲. (له شيه ي كودا)
پاشه كهوته كان
۲. (في صيغة الجمع) مدخرات
'savings-bank n بانكي پاشه كهوت
مصرف او بنك الادخار
saviour /sə'viə(r)/ n بزرگواركر، بزرگواركار
مخلص
The S~, Our S~ روحى مسيحى دلسوز
المسيح، المخلص
savour /sə'və(r)/ n [C,U] چيز، تامدار، پونغوش
طعم، مذاق، نكهة
□ vi ~ of پيشنار پيشكش ته كا
يوي ب، پشتم منه (كذا)، ينم عن
savoury /sə'vəri/ adj, n [C] (pl -ries) (خواردن)
تامدار، خوش
(الطعام) ذو طعم حريف او مثته
۱ saw /sɔ:/
(بروانه see)
(انظر see)

- ۲ saw /sɔ:/ n [C] مشار
مشار
□ vt, vi (pt sawed, pp sawn) ده بریت به مشار
بشر، يقطع بالمشار:
~ sth up ورديده كات به مشار
بشره الي قطع (بالمشار)
'saw-dust n [U] ناره دار، كه به كه
نشارة الخشب
'saw-mill n كارگه ي ورده دار دروست کردن
مشر، مصنع لنشر الاخشاب
sawyer /sɔ:zə(r)/ n [C] دارپر، ورده دار چيكر
نشار الخشب
saxo-phone /sæksə'fəʊn/ n ساكسوفون، ناميري
موسيقا
سكسية، ساكسون (موسيقى): آلة نفخ نحاسية
say /sei/ vt, vi (3rd pers, pres tense says /sez/, pt, pp
said /sed/) ۱. ته ليت، ديتريت
۱. يقول
۲. رات چي به له، ينموايه،
له راستيدا وهك وتراوه
۲. مارايك ني، من البديهي ان، غنى عن القول
go without ~ ing برين ته وه ي هيچ بلي
مفهوم بالبداية
that is to ~ به ماناي، وايه، راسته
آي ان، بمعنى ان
□ n have/say one's ~ دهري ته بري / راي خوي
تهلني
يعبر عن / يقول رايه
have a ~ in the matter مافي ده بري راي خوي
هده به سه بارهت به پابه ته كه
لديه حق ابداء الرأي في الموضوع
saying /sə'iŋ/ n ورته، قسمي ته ستق
مثل هاتور، قول مألوف
It was a ~ of his that.. له ووته به نرخه كاتي كه
كان من اقواله ان
۱. تويزالي برين ۲. خرووي
۳. ناپاك، به ده ره له كؤمهل
۱. جلبه او قشرة القرحة او الجرح ۲. جرب الصاشية ۳. (ل.د.)

- خائن، خارج عن الأجماع (النقابي)
scabby *adj* گهري، گوري، پريناوي، کيماوي
 الجرب، مصاب بالجرب أو مغطى بالقرح
scabbard /ˈskæbd/ *n* [C] کیف (شمشیر)، کاکلانی
 خه نچه ري
 غمد (الخنجر)، قراب (السيف)
scabies /ˈskeɪbiːz/ *n* [U] گهري (جوره)
 نه خوشي په که
 الجرب (مرض جلدي)
scaffold /ˈskæfəld/ *n* [C] ۱. سيډار، قناره
 ۲. هدرزال، قناره
 ۱. سقالة ۲. مشقة
scaffolding *n* [U] که ره سته ی پیوست بو
 دروستکردنی سه قاله، چيوييس
 (المواد اللازمة لصنع السقالات)
scald /sko:ld/ *vt* ۱. دانه پلوخي، نه سووتی به
 شله معنی، ماده ی شله معنی یان ناوی گهرم
 ۱. يحرق (بسانل)، یسط
 ۱. دهستی به روئی گهرم ~ one's hand with hot fat
 ۲. نه سووتی ۲. (قاب) به ناوی گهرم یان هلم پاک ده کاته وه ۳.
 (شیره که) گهرم نه کات تا نزیک پله ی کولان
 ۱. يحرق يده بالدهن الساخن ۲. ينظف (الصحن) بالماء المغلي
 او البخار ۳. یسخن (الحليب) قريباً من درجة الغليان
 سوواتی پیست به ناوی گهرم یا هلمی گهرم [C] *n*
 حرق بالجلد من الماء الحار أو البخار
 ۱. پیوانه، نیشانه ی پیوانه وهك **scale** /sketl/ *n* [C]
 (له سر راسته) پیوه ري پله پله کراو ۲. پاسی پیوانه:
 ۱. مقياس، علامات القياس (على مسطرة مثلاً) مقياس مدرج
 ۲. نظام لوحداث القياس:
 پاسی ده یی ۳. فامیری پیوانه ~ the decimal
 ۴. پله ی قادرمه
 نظام القياس العشري ۳. اداة للقياس ۴. سلم الدرجات
 پله ی کړی ~ a of wages
 سلم الاجور
 که سیکي ~ a person who is high on the social
 پا په دار له دهستی کومه لایه تیدا ۵. پیوه ري وینه:
 شخص ذو مكانة عالية في الهيئة الاجتماعية ۵. مقياس الرسم:
 نه خشه به ~ a map on the ~ of one inch to a mile

- پیوه ري نه خشه کیشان په ک بوسه وینه نه کیشري پوهه ر
 میلتک
 خريطة بمقياس رسم قدره بوصة واحدة لكل ميل
 ۶. بوار، سنوور، راده
 ۶. نطاق، حد، مدي:
 خو ناماده کردن ~ making preparations on a large
 زور به فراوانی دهستی پي کرد ۷. موسيqa
 یجری الاستعدادات على نطاق واسع ۷. (موسيقى) السلم
 الموسيقى
 ۱. سه رنه که وي ۲. وینه (نه خشه په ک) ده کیشي [C] *vt*
 به پی پیوه ريکی دیار ی کراو
 ۱. ينقل ۲. يرسم (الخرائط) حسب مقياس معين
 ۳. ريکي نه خات، په رزی نه کاته وه / نزمی ~ up/down
 نه کاته وه به ریژه ی دیار ی کراو
 ۳. يعدل، ينظم، يرفع / يخفض بنسب معينة
 All prices/wages were ~ d up ten per cent.
 نرخه کان / کریکان په ریژه یوه به ریژه ی له سدا ده
 جميع الاسعار / الاجور رفعت بنسبة عشرة بالمائة
 ۱. ته رازوو، تاي ته رازوو **scale** /skeɪl/ *n* [C]
 ۲. (له شيوگی کو) به زوری (له گهل ~ pair of)، ته رازوو
 ۱. كفة الميزان ۲. (في صيغة الجمع غالباً: ~ s pair of) ميزان:
 قورسی نه کات (له پهره وندي نه وه) ~ s turn the
 يرجع الكفة (في صالح كذا)
 دامه وانه له رمانه وایی نه کات ~ s hold the even
 بحکم بالعدل والتساوي
 ۱. توپو، توپکل، پوله که ی **scale** /skeɪl/ *n* [C,U]
 ماسی ۲. نیشتی کلسی (ناو کتری و پوری ناو یان کلسی
 دان
 ۱. قشرة، حراشف، فلوس السملک ۲. رواسب جيرية (داخل
 السفنات، انابيب المياه او على الانسان)
 ۱. پوله که ی ماسی لا نه بات ۲. توپخی [C] *vt, vi*
 لي نه کاته وه
 ۱. يزيل قشر السمكة او فلوسها ۲. يتقشر، ينصل الى رقائق
 (بويأخی پوڼ بو دیوار) له ~ paint scaling off a wall
 دیوار جیا ده پیته وه وهک توپو
 دهان (طلاء) ينصل عن جدار على شكل رقائق
 پیستی سهر **scalp** /skælp/ *n* [C]
 فروة الرأس

□ vt	پستی سمر دانمائی
	بلغ فروه الرأس
scalpel /ˈskælpəl/ n [C]	چه قوی نهشته رگر
	مشرط، مبضع (الجراح)
scamp /skæmp/ n [C]	کھسیکی دوپروو
	وغد، نذل (الدعاية عادة)
□ vt	بدهلهو بی ناگا کار نه کات
	يعمل بجدلة او اعمال
scamper /ˈskæmpə(r)/ vi	دبه زیت، ره فین، نه پروا
	يعدو، يفر
□ n [C]	رویشتی کورت و خیرا
	عدو سریع وقصیر، جری
scan /skæn/ vt, vi	۱. تیده پروانیت، دیتفت
	۱. بنعم النظر، يتفرس فی
	دیتفت له ناسوده دا / ~ the horizon/sb's proposals
	له بیروای کھسیک، ده گهری له ۲. هونراوه ده هونته وه ۳.
	(دیره هونراویه کی) کیش ریک
	بنعم النظر فی الاق / فی مقترحات شخص ۲. یقطع بیتاً من
	الشعر ۳. (بیت الشعر) یكون صحیحا من ناحية الوزن
scandal /ˈskændl/ n [C,U]	۱. نابرو چوون
	۲. بلاؤکر دنه وهی پرو پاگنده ی زیانیه خش، پرو پاگنده ی
	زیانیه خش به نابرو (ریسواپون)
	۱. فضیحه ۲. ترویج الشائعات المؤذیه، جانعات مؤذیه للسمعة
scandalize vt	۱. توشیده بیت، ۲. نابرو وده بات،
	نمپوروژینی
	۱. یصدم ۲. یشتر الاستمزاز
scandalous adj	۱. نابرو ودهر، ریسوا، پورو ودهی
	۲. (کھسیکی) نابرو ودهر
	۱. مشین، فاضح (الشائعات) ۲. (الشخص) مقتر، محب لنشر
	النضائح
	دراوسنی خراب، بهد خو، نابرو ودهر ~ neighbours
	جبران محبون نشر النضائح
scant /skænt/ adj	کهم، پارچه به کی بچووک به ناستم
	بهش بکا
	ضلیل، قلیل، بالکاد یکنی
	pay ~ attention to what sb says
	به وهی به پی دی بیژری، گو پی نادان
	لا یعیر ما یقول له احصاماً بذکر

scanty adj (-ier, -iest)	لاواز، کهمهک
	هزیل، ضلیل، لایکاد یکنی
scantily adv	به کهمی، تو زقانی، نه ختی
	بقلة، بضالة، علی نحو ضلیل او هزیل
scapegoat /ˈskɛpɡoʊt/ n	قوچی قوریانی
	کبش القداء
*scaphoid adj	به له می
	زورقی
*scapula	شه پیلک، ده فیه شان
	لوح الکف
scar /ska:(r)/ n [C]	به له، جینگه برینی چاکه وه بوو
	ندبه، اثر الجرح التندمل
□ vt (-it-)	بریندار دکت، شونه برین به جی ده هیلی
	یندب، یتکه ندبا
	an arm ~ red by numerous vaccinations
	چه ندجاره ی کوتان له سرفقوژ جینگه ی به جی هیشتوه
	ذراع ترک فیها الطقیح التکرر ندوبا
scarab /ˈskærəb/ n [C]	خالخالو که ی رهش،
	هه لکولراو یا نه خش ونیگاری خالخالو که ی
	الجلل: خنفة سوداء، نعت او نقش علی شکل خنفة
scarce /skeəs/ adj (-r, -st)	۱. ده گمهن، کهم
	۱. نادر، عزیز:
	Eggs were ~ here last winter.
	زستانی پشو هیلکه
	کهم بوو به ده گمهن ده ست نه که موت ۲. ده گمهن، کهم
	کان الیض نادراً هنا فی الشتاء الماضي ۲. غیر متوفر، نادر
	الوجود
scarcely /ˈskeəslɪ/ adv	زور کهم، نه نجه مخ
	بالکاد، بمجردان
	S ~ anyone knows what happened.
	هیچ کس
	نه پنه زانی چی رویداو
	لایکاد احد یعرف ما حدث
scarcity /ˈskeəsəti/ n	کهم، ده گمهن
	قلة، ندرة، نقص
scare /skeə(r)/ vt, vi	ده ترسینی، نه توقی
	یخیف، یفز، یزعج
□ n [C]	توقین، مه ترسی، ترسی
	فز، زعج، خوف:
	The news caused a war ~ .
	هه واله کان مه ترسی

	شهری دروست کرد
	اثرات الاخبار فزعاً من العرب
scarecrow <i>n</i> [C]	کالو، ترس، وه شومه
	القزاعة، خیال المآة
scaremonger <i>n</i>	بلاوکهزی پروپاگاندہی شیواندن
	وتوقاندن
	مروج الانواعات المقلقة
scarf /ska:ʃ/ <i>n</i>	ملبج، ستونج
	وشاح، تلبعہ
scarlet /ska:lot/ <i>n</i> [U], <i>adj</i>	سور، جگہری
	قرمزی، لون قرمزی
~ fever	گرانہ تا، سوورہ تا
	الحصى القرمزية
scathing /ʃkeɪtɪŋ/ <i>adj</i>	(وشہ، گلہ یی) روق،
	گہزین، جہرگ بر
	(الکلمات، الانتقادات) جارحة، مريرة، لاذعة
scatter /skæʈə(r)/ <i>vt, vi</i>	۱. بلاویدہ کاتہوہ،
	دوہ شینیت، جیایدہ کاتہوہ، پەردہ وازہ دەیی
	۱. یشت، یفرق، یثرق
~ seed	۲. تۆوہ شانندن
	۲. یثرق، یذر: یثر البذور
scattered <i>adj</i>	دابہ شکراو، پەرت، بلاو، بە لاف
	مترق، متائر، مبثر
~ villages	گوندی پەرش و بلاو
	قری متائرة
scavenger /skævɪndʒə(r)/ <i>n</i> [C]	۱. نازہل یا
	بالندہی گۆشتخوړ ۲. گسک دەر، خوړلړیز، پاکه تان
	۱. حیوان او طائر یعیث علی لحم القمامات ۲. (ا.ق) کناس،
	زبال
scenario /sɪˈnɑ:riə/ <i>n</i> [C]	سیناریو: دەقی سینہ مایی
	سیناریو: النص السينمائي
scene /si:n/ <i>n</i> [C]	۱. شوینی رووداو
	۱. مکان وقوع العادة
the ~ of a famous battle	شوینی روداو یکی
	ناوبانگدار ۲. دیمہن، پینہک:
	مرح العادة او الاحداث مسرح واقعة شهيرة ۲. منظر،
	مشهد:
	boats in the harbour making a pretty ~

	کەشپە کان لە بەندەرە کەدا دیمہنیکی جوان دروستدە کەن
	قوارب فی المیناء تشکل منظرأً بديعاً
go abroad for a change of ~	نەروات بۆ
	دەرەوہی وولات بۆ دیمہن گۆرین ۳. پروانگہ: بە شیک
	لەبایەتی شانۆگەری
	یسافر الی الخارج تفییراً للمناظر ۴. المشهد: جزء من فصل
	مرحی
Act I, S~ II	دیمہنی دووہم لە بەشی یە کەم ۴. دواي
	پەردە، بە نھنی
	المشهد الثاني من الفصل الاول ۴. وراء الستار، سرأ
behind the ~ s	نھنیہ کان ۵. شالاولک
	تۆرہ بوون، ھەلجھوونی سۆز
	خلف الكواليس ۵. ثورة غضب، انفجار عاطفي:
can't make a ~	مە یووژنہ، ییوشت بە ھاوارناکات ~
	لا تۆر، لا داعی للھياج
scenery /si:neri/ <i>n</i>	۱. دیمہن: پشتموہی شانۆ
	۲. دیمہن یان دیمہنی
	۱. المشهد، خلفية المسرح ۲. مشهد او منظر طبيعي جميل:
mountain ~	سروشتی جوان: دیمہنی شاخاوی
	مناظر جبلية
scenic /si:nik/ <i>adj</i>	دیمہنی سروشتی جوان
	متعلق بالمشاهد الطبيعية
scent /sent/ <i>n</i> [C,U]	۱. بۆن
	۱. رائحة (بخاسة عطرية)
the ~ of roses	بۆنی گول
	عیر الأزهار
a bottle of ~	۲. بۆن، شوشەي گولاو
	۲. عطر، طيب: زجاجة عطر
She put some ~ on her hair.	بۆنی خووشی دا لە
	قزی، قزی بۆندار کرد ۳. پاشماوہ: بۆنیک نازہل دواي خوئی
	جینیدلنی
	وضعت بعض العطر علی شعرها ۳. اثر: رائحة یغلظها الحیران
	ورادہ
on/off the ~	بەدواي دا دەچیت / ناسەواری ون دەکا
	یتبع / یفتد الاثر
throw sb off the ~	ھەولتەدات وێلی پکات یان شوینہ ~
	ونہی ییندەکا ۴. ھەستی بۆن:
	یحاول ان یضللہ او یحوہ علیہ الامر ۴. حاسة الشم، الشم:

به یونکردن راو نه کات
 یسطاد مستخدماً حاسه الشم
 □ vt یون نه کات
 ۱. یشم، یشم:
 My dog - ed a fox سه گه که م به یون ههستی به
 بوونی پړوی کرد ۲. گومانی لږ ده کا، ههستی یی نه کات
 احس کلی بوجود الطلب بواسطة الشم ۲. (مجاز) یشته، یحس
 ب
 بوونی گویه نیک نه کات ۳. بوئی ~ a pleasant name
 لږ نه دات، خوشی نه کات ۴. بوئی هه تری ده دا به،
 یونداریده کا
 یشم رانعة مکیده / جریمة ۳. یطر، یطیب ۴. یطی رانعة
 عطریة ل، یطر
 sceptic /'skeptik/ n به گومان، زه ندیقی
 مرتاب، شکاک، ملحد
 sceptical adj گومانای، کفرکر
 شکي، الحادی
 scepticism /'skeptisizəm/ n [U] گومان کردن
 ریه، شک، مذهب الارتابی
 sceptre /'sept(r)/ n قامچی، گوجانی دهسه لاتداری
 صولجان، عصا السلطة
 schedule /'fedju:l/ n [C] رونکردنه وه، خشنه ی
 کات ته رخانکردن
 بیان، جدول مواعید
 according to ~ به یی پیلان داوړزاو
 حسب الخطة الموضوعه
 □ vt رونکردنه وه یاخود ده رخته یه ک دانه نی،
 ده خاته خسته یه ک
 یضع بیاناو کشفاً، یضمن فی جدول
 scheme /'ski:m/ n [C] ۱. سیستم، رژیم، گونجان
 ۱. نظام، نسق
 ~ a colour سیستمی ره ننگه کان (گونجانیدن ره ننگه کان
 بو ینکها ته کانی ژوور) ۲. پلان، پروژه، داپین کردن، به رنامه:
 نظام الاتوان (توافق الاتوان لمحتویات حجرة مثلاً) ۲. خطه،
 مشروع، تدبیر، منهج:
 a ~ for the term's work به رنامه ی کارکردن بو
 ماوړه یه ک ۳. پیلان
 منهج لأعمال الفترة ۳. مکیده

پیلان دانه نی، گویه نیک ده نیته وه
 یخط، یدبر (بخاصه مکیده)
 schemer n [C] پیلانگیر
 مخط، مدبر مکیده
 scheming adj قیل باز
 (بخاصه) شخص ماکر، مولع بتدبیر المکائد
 schism /'skizəm/ n [U] دوو بهر کی، جودایی یوون،
 دابه شیوون (ثانی)
 اشتقاق، شقاق، انقسام (بخاصه الدینی)
 schismatic /'skiz'mætik/ adj جوداخواز، هوکاری
 جودایی
 اشتقاقی، مسبب للانشقاق
 *schizophrenia خوکه رتی، توازان، شکسته خوئی
 schizophrenia
 انقسامه الشخصیه
 scholar /'skɒlə(r)/ n [C] ۱. خویندکار، قوتایی،
 زانست، هوژان ۲. قوتایی خویندنی بالآ ۳. زانا، نه دیب،
 تویزه ر
 ۱. (ا.ق) طالب او طالیه، علم، تلمیذ، تلمیذه ۲. طالب حاصل
 علی منحة دراسیه ۳. عالم، ادیب، ضلیع (فی علم ما)، باحث
 تویزه رانه، روشنیورانه، پسپورانه،
 زانا پانه
 دال علی اطلاع واسع، جدیر بهالم، محب للعلم
 scholarship n [C,U] ۱. زانست، زانین ۲. خویندنه
 به خش
 ۱. علم، معرفه ۲. منحة دراسیه
 scholastic /skə'læstɪk/ adj قوتا به خانی، خویندنی،
 زانستی، ده رماله ی یارمه تی خویندن
 مدرسی، دراسی، علمی
 school /sku:l/ n [C] ۱. خویندنگه، قوتا به خانه،
 گشت خویندکارانی قوتا به خانه ۲. فیرگه، ریبازی بیرو
 هونه ری، فیرخوازانی فیرگه که
 مدرسه، جتمع طلبة المدرسة ۲. مدرسه او مذهب فکری او
 فنی، اتباع هذه المدرسة
 راپده یی، به رپوه ده پا، ریکی ده خات،
 فیری نه کات
 یدرب، یدیر، یظم، یعلم
 □ vt

schoolboy <i>n</i> [C]	خویندکار، قوتایی، شاگرد طالب، تلمیذ
'schoolgirl <i>n</i> [C]	قوتایی / کج طالبا، تلمیذا
'schoolmate <i>n</i> [C]	هاو پؤل رفیق للمدرسة
schooling <i>n</i> [U]	راهینان، فیر کردن تدریس، تثقیف، تعلیم
schoolmaster <i>n</i> [C]	ماموستا، بهرپوه بهر (پیاو) مدرس، معلم
schoolmistress <i>n</i> [C]	ماموستا، بهرپوه بهر (ژن) مدرسة، معلمة
²school /sku:l/ <i>n</i> [C]	جهله یی ماسی یا پهله وهری ناوی سرب من الاسماک، القلیع المانی
schooner /sku:nə(r)/ <i>n</i>	که شتی دوو چاروکه ر یا زیاتری هه به مرکب ذو شرعین او اکثر
sciatica	ژاندره، شاده ماره ژان عرق النسا
science /saɪəns/ <i>n</i> [C,U]	۱. زانین، زانست ۲. په کیک له لقه کانی زانیاری (فیزیا یا کیمیا) ۳. کارامه یی، ژیړی، لیتاتوویی (له وهرش)
	۱. علم، (بخاصه تجریبی) ۲. احد فروع العلم (کالفیزیا او الکیمیا، مثلاً) ۳. مهاره، حذق، براعة (فی الرياضة مثلاً)
scientific /saɪən'tɪfɪk/ <i>adj</i>	۱. زانستی، به یی ی ریازی زانستی: ۱. علمی، متبع لاصول العلمیه: ~ farming ۲. هوندری، کارامه یی، شاره زایی الزراعة حسب الاصول العلمیه ۲. فنی، ذو مهاره او خبره فنیة: a ~ boxer بوکس وه شینی شاره زاو زیره ک ملاکم ماهر او خیر
scientifically <i>adv</i>	زانستیان، په شیوه به کی زانستی علمیاً، علی نحو علمی
scientist /saɪəntɪst/ <i>n</i> [C]	ژانا عالم
scimitar /sɪmɪtə(r)/ [C]	شمشیری چه موه

scintillate /sɪntɪleɪt/ <i>vi</i>	سیف مقوف دهر بریسکتیه وه، پرش نه داته وه
*sclera	یطلق شرراً، یومض، یتألق سپته ی چاو الطب
*sclerascopy	ناخ بین پشکنه ر ناظور
scissors /sɪzəz/ <i>npl</i>	مهقه ست، بهر، به زوړی له گدل (pair fo) (غالباً ~ pair of) مقص
scoff /skɒf/ <i>vi</i>	گالته ی پی نه کات پهزا، یسخر
□ <i>n</i> [C]	گالته جاری / گالته پیکردن سخریة / تهکم
scoffer <i>n</i> [C]	ترانه کهر، گالته کهر متهم، مستهزی
scold /skɔʊld/ <i>vt, vi</i>	سهرزه نشی نه کات، لی توره نه بڼ، لی نه پرسینه وه یوځ، یغف، یزجر
□ <i>n</i> [C]	ژنی زمان دویزو خراب إمرأة سلیطة اللسان
scone /skɒn/ <i>n</i> [C]	کولچه ی پان و خېر فطیره مستدیره و مسطحة
scoop /sku:p/ <i>n</i> [C]	۱. چه مچه، نه سکوی ۲. پشبرکتی روزنامه گهری ۱. جاروف، مفرقة کبیره ۲. سبق صحنی □ <i>vt</i> ۱. رای ده مانی، داپته مانی ۲. هلی نه کولی و دروزی تی نه کات ۱. پجر، یغرف ۲. یجوف، یفور
scoot /sku:t/ <i>vi</i>	دهر نه بهر ی، رانه کا (ل.د) پنطیق هاربا
scooter /sku:tə(r)/ <i>n</i> [C]	پاسکلی پی، دووچه رخی هه لمینی نزم دراجة الرجل، دراجة بخاریه منخفضة
scope /skəʊp/ <i>n</i> [U]	۱. بوار بینین، مهودا، فراوان ۲. بوار، هه ۱. مدى النظر، مجال، متسع ۲. فرصة، مجال:

- کار کردن *work that gives ~ for one's abilities*
 بویاری در هختی لیهاتوی که سیک
 عمل یسج مجالاظهار قدرات المره
۱. **scorch** /sko:tʃ/ *vt, vi* ده یسوتینی، گری تیه رده دا
 ۲. (زاراوه ی باوی ناو شو فیه کان) به خیرایی ده رته پیری .
 ۱. یسحرق، یسبش ۲. (ل.د) یستخمها ساتقو الدراجات
 والیارات) یسطق یسرة کبیره
۱. **score** /sko:(r)/ *n* [C] برین، رووشان، نیشانه ی
 ژماردن و نامار ۲. تومارگای ژماردن و نامار، لیستی قهرز
 ۱. جرح، حز، خدش، علامه للعد او الاحصاء ۲. سجل للعد او
 الاحصاء سجل الدیون
run up a ~ نه که وینه ژیر باری قهرزه وه
 یفرق فی الدیون
pay off/wipe off/settle/old ~ s توله ی کون ده سینتی،
 توله ی خوی ده کاته وه ۳. تومارگای گوله کان (له یاری دا)
 (مجاز) یاخذ بشار قدیم، یشار لفسه ۳. سجل الاهداف (فی
 مباره)
on that ~ له م لایه وه، له م باره یه وه ۴. نیشانه
 ده یسکنت، نامیلکه، نوته
 من هذه الناحية، بهذا الصدد ۴. کراسه التوتة
 ۱. نه یز میژی، راستیده کاته وه، نیشانه یه کی
 تابه تی بو دانه نی
 ۱. یسحب او یصحب بوضع علامات خاصة
a composition ~ d with corrections in red ink.
 دارشتنیک که راستیکراوه کانی به مده که بی سور
 دیار یکرانیت ۲. گوله کان تومار نه کات (له توین)
 موضوع انشاء یسلی، بعلامات التصحيح بالعبر الاحمر ۲.
 یسجل الاصابات او الاهداف (فی مباره)
 ۳. توماری نه کات (گول)
 ۳. یسجل اصابة او هدفا
 ۴. سه رکه وتن به ده ست دینی، زالد به نی
 به سمر نه یاره که ی دا ۵. توته ی موسیقی ناماده ده کا
 یحرز نجاحاً، یفرق علی منافس ۵. بعد التوتة الموسيقية
 خال نووس، گول نووس، تومار که ری
 ۱. یکان (له یسبرکن وه رزشیه کان)
 (بخاصه) سجل الاصابات (فی مباره ریاضیه)
 ۲. **score** /sko:(r)/ *n* بیست، کومه لیک له بیست
 عشرون، مجموعه من عشرين

۱. **scorn** /sko:n/ *n* [U] ریسواکردن، ترؤکردن،
 قسه پیوتن ۲. ته لژ، جیگه ی ریسواکردن و جتیویدان
 ۱. إحتقار، ازدراء ۲. موضع الإحتقار او الازدراء
 ۱. گانه ی یی نه کات
 ۱. یحتقر، یزدری:
We ~ liars. نیمه دروژن ریسوا نه که یی ۲. خوی
 نه دویژنی نه که ره نه وکاره بکا
 انا نحقر الکذابين ۲. یربأ بنفسه (ان یفعل کذا)
scornful *adj* ترؤ، ریسوا، ته لژدار
 محقر، مستخف، هازی
scornfully *adv* به ریسوایی
 باحتقار، بازدراء
scorpion /sko:pi:n/ *n* [C] دوویشک، میرووی
 زه هراویه
 العقرب، حشرة سامة
Scotch /skotʃ/ *n* [U] وسکی سکوتله ندی
 وسکی اسکندلی
scotfree /skut-'fri:/ *adj* ده ربار نه یی، یی نازار
 نه روات
 ینجو (یهرب) دون ان یصاب بأذى
go/get off/escape ~
Scottish /skotʃ/ *adj* سکوتله ندی
 اسکندلی (۱. *Scotch* =)
scoundrel /skaʊndrəl/ *n* [C] گاریس، روره شی،
 سووک، چه به ل، دز
 وغد نذل، نصاب
 ۱. هه لی نه گولونی، پاکنی
 ده کاته وه، هه مشت ۲. لای نه بات (ژهنگ) به کراندن
 ۱. یفرک، یجلو، ینظف، بدعک ۲. یزیل، (الصدأ مثلاً) بالفرك
 ۱. هه لنگولین، هه لشیلان
 ۱. فرک، جلی، دعل
scour *vt, vi* ده سورپته وه، نه که ری به دوا ی (شت یا
 مروث)
 یرو، یطوف بحثاً عن (شیء، شخص)
 ۱. له دارستانه که دا
 به شوین متداله وون پوه که دا نه که ری
 ۱. یطوف فی الغابة بحثاً عن طفل مفقود
scourge /skɜ:dʒ/ *n* قامچی، کاره سات، تازانگ

۱. (ا.ق) سوط، کرباج (مجاز) کارثة، نقمة، وباء
 □ vi پستی لی نه کاتهوه، سزای نه دات، جه لدهی لی نه دات
 یجلد، یعذب
 ۱. دیده وان، گه ریده، وور دین، ¹scout /skaut/ n [C]
 چوست، پیشرو، دیده وان، ریه ر (دیده وانی جموجونی دوژمان)
 ۱. راند، مستکشف، مستطلع (لترکات الأعداء)
 ۲. دۆزه، دیده وان
 ۲. کشاف
 □ vi دیده وانی ده کا، تی دی دهرزانی گه شت ده کات
 یستکشف، یستطلع، یقوم بجولة استکشافی
 نه گهری به دوایدا کسانى ~ about/round for
 (دواکراو، نه کهری نوی سیئما)، زیره قانی دکت
 یطرف باحثاً عن (المطوبین، وجوه جدیدة للسينما)
 ۲scout /skaot/ vi به کهمی داده نی، قسه ی پی نه لی
 یستخف، یزدری
 scowl /skaot/ vi پروگرژده کات، مون ده پی
 یعیس، یکشر
 n [C] مون، پروگرژی
 عبوس، وجوم، تکشیر
 scraggy /skrægi/ adj (-ier, -iest) لمش لاواز،
 نیک ده ره پریو
 نحیف، ناتى، العظام
 scramble /skræmbɪ/ vi, vt ۱. پیاسه نه کوی،
 سکه خشی نه کا
 ۱. یسلق، یزحف
 سکه خشی نه کا ~ (up, over, along, into)
 یزحف
 به سر به رده لیزه که داسه ره کوی ~ up a cliff
 ۲. پاله به ستو (به شان) ۳. هیلکه و روژ نه کات سیئو زه ردینه
 نیکه ل نه کات
 یسلق منحدرأ صخراً ۲. یتدافع بالناکب ۳. یقتل البیض
 مازجاً الصفار بالیاض
 ۱. سرکه وتن، هه لیه زین، خلیسکان له سر n [C]
 زه وی خلیسک ۲. پالدان (به ملان) کوم دکت یا به ده ست
 ده کفت
 ۱. تسلق، زحف فوق ارض وعرة ۲. تدافع بالناکب، تزامم

۱. سهره پارچه، پارچه ی بچوک scrap /skræp/ n [C]
 (شتی که به کار بهینر نه وه) ۲. پاشماوه، سکراب
 ۱. قصاصه، قطعه صغیره ۲. فضله، نقایه، خرده:
 scrap-iron n [U] وورده ناسن
 حدید خرده
 scrap-book n نومارگه ی سر هه وانی گؤقاره کان
 دفتر او کشکول تصق به قصاصات (الصحف مثلاً)، سجل
 القصاصات
 scrap-heap n جینگای فری دانی پاشماوه
 کانزایه کان، خاشاک
 رگام من المعادن المهضمة، مکان تلقی فیہ الفضلات
 scrappy adj ناوینته پایکها توو له چهند پارچه ی
 ناجونیه ک، ناتواو یان نه به ستر او
 مرکب او مکر من قطع (غیر متجانسه، غیر کامل او مترابط)
 □ vi (-pp-) فری نه دات بوغ رزگار یوون لی
 یرمی او یلقی بشی، تخلصاً منه
 ۱. ده خورینی، نه رویشینی scrape /skreɪp/ vt, vi
 ۱. یکشط، یحک
 بو یاخی ده رگاکه لانه یا ۲. پس ~ paint off the door
 نه پی یا تیک نه چنی به رووشاندن ۳. به ناره حهت ریگه ی
 خوی نه کاته وه
 یکشط الطلاء عن الباب ۲. یفسد او یخرب بالکشط ۳. یشق
 طريقة بصعوبة
 به گرانی له نه زموندا ~ through an examination
 ده نه چنی ۴. کوی نه کاته وه به ناره حهتی
 ینجج بالکاد ۴. یجمع، یسلم بصعوبة:
 (دواى) ~ up enough money to pay the rent
 هیلاکی) نه وه نده ی پاره کؤده کاته وه که به شتی کریکهی
 بکات ۵. نه یخورینی، هه لی نه گؤفنی به شتی زیر ۶. هه لی
 نه کهنی، کونی نه کا به خوراندن
 یجمع (بعد عنا)، ما یکنی من المال لدفع الايجار ۵. یفرک او
 یحک یجبله ۶. یحفر، ینقب بواسطه الحک
 له ناو خؤلدا چال ~ (out) a hole in the sand
 هه نه کهنی به گه ران
 ینقب حفرة فی الرمال
 ۱. ده نگه ی رنین یان رووشاندن ۲. شوینی □ n [C]
 کرپنراو ۳. نه نگانه، تیوه گلان
 ۱. صوت الکشط او الحک، صریر، صریر ۲. موضع مکشوط

۳. مازق، ورطه
a boy who is always getting into ~s لار هه میسه
 خوی توشی گوینه نه کا به هوی (ساویلکه یی) به وه
 صی یورط نفسه دوما فی التاعب (بهماته)
scraper *n* [C] ره نهك، رنه
 مكشطه، مشط
scratch /skɹætʃ/ *vi, vt* ۱. نه پروشین، به نینوك
 كیره كیره كا، نه شكینی یا پرینداری نه كات به روشاندن
 ۱. یغش، یغش (بالاظفر) یكسراو یجرع بالخش:
~ the paint on a door روشاوپهك له پویه
 ده رگاكه نه كا
 یعدت خدشانی طلاء الباب
 ۲. وشه پهك ده سرینه وه یان لای نه بات
~ out a word
 ۲. هه لینه كه نی ۳. پینشی نه پروشین
 یكشط كلمه او یسطبها ۲. یغفر ۳. بهرش
 سه ری نه خورینی به نینوك ۴. به پهله
~ one's head
 وین ناگا شت نه نووسی ۵. نه یخورینی به دهنگی زبر،
 خشه خش دروسته كا
 یهك راسه بالاظفر ۴. یغرش، یكب بهجله واهمال ۵. یهك
 بصوت خشن، یصدر صریرا
This pen ~s. نه م قلممه (له نو سیندا) جیره جیر
 نه كات ۶. یاری كاریك ده ردینی /وازدینی له یشیركی پهك
 هذا القلم یصدر صریرا (عند الكتابة) ۶. یسحب متسابقاً /
 یشحب من سباق
□ n [C] ۱. پووشان، چرونوك
 ۱. خدش، خشن:
escape without a ~ ده رباز نه بی یشه وه ی زیانی
 پیگات ۲. پووشان، نویسی تیکه له ویکه ۳. خالی
 ده برین، ده رجوون
 ینجو دون ان یصاب بأذى ۲. خدش، خریشه ۳. نقطة الانطلاق:
start from ~ له سفر وه ده ست یی نه كات
 ییدا من الصفر
come up to ~ ناماده به پو نه جامدانی نه وه ی
 یشیبینی لی نه كری یا داوا نه كری
 مستعد للقيام بما هو متوقع او مطلوب منه
□ adj هه رجوونك یی ناماده و پیکه نراوه،
 (هه رمه كي)
 معد او مگون کیفا اتفق (بصورة مرتجلة)

- a ~ team* تپیی خیرا دروست بوو یی جیاوازی
 فريق مكون بعجلة وبدون تمييز
a ~ dinner زهه نان خوار دینکی خیرا
 وجبة عشاء مرتجلة
scratchy *adj* (-ier, -iest) (وینه و نویسن) تیکه له
 پیکه له، نه نجامدراو به پهله وین پایه خیدان (پیتووس)
 جیره جیره كا
 (الرسم، الكتابة) مغریش، منجز بهجله واهمال، (القلم) یعدت
 صریرا
scrawl /skrɔ:l/ *vi, vt* ده نویسی یان وینه ده كیشی
 به پهله
 یكب او رسم بهجله وبدون عناية
□ n [C] نویسی ناریک و به پهله
 شخطة، شیء مشط أو مغریش
scream /skri:m/ *vi, vt* ۱. هاوار ده كات، ده نروینی،
 نه قیرینی، به شیوازی ده دوی
 ۱. یصرخ، یصح، یتكلم على نحو هستیری
~ with laughter به دهنگی به روز یشه كه نی
 ۲. با (نه لورینی)، (نامیر)، جیره جیره نه كات
 یضلع بصوت عال ۲. (الریح) تمول، (الآلات) تصدر ضجة
 حادة
□ n [C] دهنگ، هاوار، قیزه
 صیحه، صرخه، زعقة
~ of laughter/pain قاقای پیکه نین / هاواری نازار
 قهقهه عالیه / صیحه ألم
screech /skri:tʃ/ *vi, vt* ۱. هاوار ده كات، قیزه
 ۲. نه نروینی له توره یی یان له نازاردا
 ۱. یصرخ، یطلق صرخه عالیه ۲. یصرخ غاضباً او متألماً
monkeys ~ing in the trees مه یمونه كان له نیوان
 داره كاندا قاوقیر نه كه ن
 قروود تصرخ بین الاشجار
□ n [C] هه رای زور، لوراندن
 صراخ حاد، عویل
screeed /skri:d/ *n* [C] نامه ی دریز و یزار كره گوتارا
 دریز
 رسالة طويلة (ومسلة غالباً)
screen /skri:n/ *n* [C] ۱. په رده، به ریه ست
 ۱. ستار، حاجز، وقاء

۲. شتیک وهك په رده يا پهرېست وايي *a ~ of trees*
۲. شې. يشكل ستار او حاجز
a smoke ~ په رده دوكل
ستار من الدخان
۳. په نېچره، دهرگای ته لېږند *~ window, ~ door*
(بو) قدمه څه كړنې مېش و مېشوله (۴. پېژنگ ۵. شاشه ي
ته له فز يون يا سينما)
۴. نافذة، باب بحاجب منخلي (المنع الذباب او البعوض) ۴.
غريال، منخل ۵. شاشه (السينما او التلفزيون)
۶. لېش نه كات له سهر شاشه: سيناريوي *~ play*
فليمي سينمائي
۶. (قبل الصنعت) بعد او يعرض على الشاشة: سيناريو فيلم
سينائي
۱. ده يشاري ته وه، ده پياريزي، له بهرچاو ☐ *vi*
ده يشاري ته وه، له سزاو سمرزه نشته پاريزي،
له ناپروچون ده پاريزي ۲. بهري ده گري، په نېچره كه به تل
روپوش نه كات ۳. خه لوزه كه نه پيژني ته وه بونه وي
جيا ييكاته وه به يني قه باره
۱. يستر، يحيى، يخني عن الاعين، (مجاز) يدارى عن، يحيى
من العقاب او اللوم، يقى من الفضيحة ۲. بحجب، يزود
(النوافذ) بحجاب سلكي ۲. يغلطه الى اجسام مختلفة
۱. پېچك، يادوكه، برغو، پېچ، *screw /skru:/ n [C]*
جهرېست ۲. شتېك بو په ستان يان جينگر كړن به كاردېت
وهك برغو يان يادوك
۱. برغى، مسار لولې، فلاووظ ۲. شې. يستخد للفظ او
التثيت كالبرغى
كه سيك ناچار نه كات به كړنې *put the ~ s on sb*
كاريك ۳. سپرېنگ، به نندول، پالنه
يرغم شخصاً على عمل شى ۳. نابض، رفاص، دافع:
air ~ پانكهي فرؤكه
مروجه الطائرة
۱. نه يه ستن يا توندى نه كا به بزماری ☐ *vi, vi*
پېچاو پېچ
۱. يربط او يشد بمسار لولې
توندى كړنې سهرقاپ به برغوه كان *S~ down the lid.*
۲. لوليدنه كا، پاي دده
شد الغطاء بالبراغى ۲. پلوى، يېرم:
توندى نه كا/ سهرقاپي *~ the lid of a jar on/off*

- گوزه كه لنې نه كاته وه
بحكم / يترع غطاء الرطبان
۲. چاوي په نيويي داده خا *~ up one's eyes*
۳. يفض عينيه نصف اغماض
~ up one's face رووي خوي گرز نه كات
يقلب وجهه، يعبس
~ up one's courage خوي گورج نه كاته وه، ناچارى
نه كا، به زور دهرى ده كا
يلم اطراف شجاعته، يجر، يرغم، يخرج عنوة
دهره نفيس، جهر يادهر *'screw-driver n [C]*
مفك براغى
scribble /skribl/ vt, vi به په لوه كه مته رځه مي
ده نوسني
يكتب بجملة واهمال، شخبطه
scribe /skraib/ n [C] په يامنوسى پيشه گر، دانهر،
رونفيسر (په راوي پيرؤز) ماموستا
كاتب رسائل محترف، (فى الكتاب المقدس) معلم
scrimmage /skrimdʒ/ n [C] دهمه بوله، به زما
بجووك، ليكهوتن به ههراو دهمه بوله
شجار، عراق يخطط فيه العابل بالنايل
☐ *vi, vi* به شدارى پيكادان ده كات
يتشاجر، يشترك فى عراق
۱. ده ستوس، پتي چاپخانه يي *script /skript/ n [C,U]*
له ده ستوس بچيت، ده ستفيسين ۲. باوه نامه، ده قى رومان
يان شانوكه رويه كي نوسراو
۱. خط يدوي، حرف مطبعي شبيه بخط اليد ۲. النص المكتوب
لرواية او مسرحية
scripture /skriptʃə(r)/ n په راوي پيرؤز
كتاب مقدس
ټينجيل ۳. ليكدانه وي په راوي پيرؤز *The Holy S~ s*
الكتاب المقدس ۳. دراسة الكتاب المقدس
كه سى باوه ردار به په راوي پيرؤز *scriptural adj*
كنايي، توراني، متعلق بكتاب مقدس
لوله كيكي نه خشيتر او بو نوسين، *scroll /skroul/ n [C]*
په راوي كون نوسراو له سملوله كاغذ
درج اسطواني للكتابة، كتاب قديم مكتوب على ورق ملفوف
ده خوربني، ليده خشييني، *scrub /skrab/ vt, vi (-bb-)*
پاكيده كاته وه به فلېجه

□ n [C]	پهك، پفرله، نېظف لېځشانندن، پاكوكرندن
'scrubbing-brush n	فرله، تنظیف فلجې پاك كړندهوه
² scrub /skrʌb/ n [U]	فرشاة للتنظيف (زهوى داپوشراو په) دهوڼ، دروختي كورنى چر
scrubby /skrʌbi/ adj (-ier, -iest)	(ارضى مضطابة) شجيرات قصيرة وكثيفة پياپهځ، جوړى
	خراب، پېچېز يا پيوهله، ريش نه تاشراو خښل القيمة، ردی النوع، هزبل اوشيل الجسم، غير حليق (الذقن)
scruff /skrʌf/ n	پشته مل، پاتگ قفا او مؤخر العنق
scruffy adj	جلي پيس، دراوو شر، رووييس، كوتى، ناقولا
	(د.ل) (ثياب) قذرة و رثة، خشن المظهر
scruple /skrʌpl/ n [C,U]	سهرسورمان، دوودل، ناژينى ويژدان
	حيرة، شك، وسواس، وخز الضمير
	<i>Have you no ~ s about borrowing things without permission?</i> ايا شه زما زار ناييت به خواستنى شه كان بى ره زامه نديان؟
	ألا تتورع عن استعارة الاشياء بدون استئذان؟ دوو دله بى، هسله مينه وه له كړدى
□ vi ~ to do sth	كارېك
	پترو، پتورع عن عمل شيء
scrupulous /skrʌpjʊləs/ adj	۱. وړپا په كارونكي پنجه وانهى رهوشت نه كات، له وړدترين لايه نى ويزدا ده كوښنه وه، گوماندار، فاكاري
	۱. حريص على لا يفعل ما يتنافى مع الاخلاق. مدقق حتى فى الصغير من التفاصيل (بخاصة ما يتعلق بالضمير)
scrutinize /skrʌˈtinaɪz/ vi	به ووردى نه پيشكښى، ده پوښت
	پنحص بدقة وعناية
scrutiny /skrʌˈtiːni/ n [C,U] (pl -nies)	پشكښى وورد، پياچونه وه، ليكېږين
	فحص دقيق

scuffle /skʌfl/ n [C]	دهست دانه په خه ي پهك شېره جه پوك، ليكه تن
	شجار، شغب، هرج ومرج
□ vi	شېر ده كات، دهمه بوله نه كات، جهره نيخ دكت پتعارله، پشاجر
scull /skʌl/ n	په كنى له سهولنى به لم ده خوړنى، به لمسى پيش برېځنى ي پهك مروڼى
	احد مجذافين يستخدمان معاً مجذاف خلفى لتسير مركب
□ vt, vi	به لمه كه ده پړوا په دوو سهول يا پهك سهول پاشين
	يسير مركباً بمجذافين او بمجذاف خلفى واحد
scullery /skʌləri/ n (pl -ries)	ژورى شتنو هډلگرنى قابو قاچاخ
	حجرة غسل الاطباق وحفظها
sculptor /skʌlptə(r)/ n	هډلگړلور، تاشهر، په پكهر تاش
	نحات، مثال
sculptural adj	په پكهر تاشى نحتى، خاص بىن النحت
sculpture /skʌlptʃə(r)/ n [C,U]	۱. هونهرى هډلگړلن (داتاشين) ۲. په پكهر يا هډر پارچه په كى هونهرى كه هونهرى داتاشين بڼونى
	۱. فن النحت ۲. نثال او اية قطعة فنية ممتلئة لفن النحت
□ vt, vi	په پكهر دروسته كات به په پكهر ده پرازينته وه بنت، بعتن تشالاً، بزبن بالتاميل
a ~ d column	كوله كه ي پازاو به په پكهر عمود مزين بالتاميل
scum /skʌm/ n [U]	۱. كه ره، كهف، گلپش ۲. بى پا په خه كانى كومه ل، كه سانى بازاري
	۱. زبد، غشاء، غطاة ۲. (مجاز) حالة المجتمع، السوء
scupper /skʌpə(r)/ n	لاوېژى كه شتى بالوعة السفينة
scurf /skɜːf/ n [U]	كړپشى سهر، كه لپك قشرة الرأس، هريه
scurfy adj	كړپشدار، كه لپكى قشرى، هيرى، مكر بالقشرة
scurrilous /skʌrɪləs/ adj	پر له ووشه ي ناشرين، خراب، تره كه، كه وج

ملیء بالکلبات المقدعة، سفیه، بذیء	
scurry /skʌrɪ/ vi	خارده کات، ههله قوئنی
	یجری مهرولا
□ n [C,U]	راکردن، راکرن، بهزین، خار
	عدو، جری، صوت العدو او الجری
scurvy /skɜ:vi/ n	نه خوئشی نه سکه رپووت
	داء الحفر او الاسقربوط
¹ scuttle /skʌtl/ vi	۱. ده فرینکی شیوه سه تل بو خه لوژ
	هه لگرتن ۲. درز یا کوئینکی سه رقا پدار له بنک یا قه راغی
	که شتی ۳. خو دزینه وه به په له بو شتیک
	۱. وعاء يشبه السطل لحمل الفحم (ایضاً ~ Coal-) ۲. فتحة أو
	کوة ذات غطاء فی سطح السفينة أو جانبها أو قعرها ۳. عدو أو
	خطر سریع
² scuttle /skʌtl/ vi	۱. به له سه که کون ده کا بو نوو قم
	بسوون بو نه وه ی نه که ویته ده ست دوژمن ۲. نه روا،
	خو نه دزینه وه بو شتیک به په له
	۱. یخربق السفينة لإغراقها کی لا تقع فی ابدي الاعداء ۲. یعدو.
	یخطر بسرعة
³ scuttle /skʌtl/	۳. به خیرایی دوره که ویته وه
	۳. یبتعد مسرعاً
scythe /saɪð/ n [C]	داسی گه ووه، کیله ندی
	ده دوریته وه، به داس نه بیرنی
	منجل کبیر
□ vi	ده دروینته وه، به داس نه بیرنی
	یخش، یقطع بمنجل
sea /si:/ n	۱. ده ریا، به راورد بکه ocean ئوقیانوس
	۱. بحر، یم (قارن ocean) محیط
(all) at ~	سه رسام، سه رسو پرامو
	(مجاز) متحیر، مندهش
go to ~	ده ینته ده ریا وان، په یوه ندی نه کات
	به ده ریا گه ریی
	یصحیح بهاراً، یلتحق بالبحرینة
put (out) to ~	ده ست به گه شتیکی ده ریا بیی نه کات،
	رینوئینی ده ستینده کت ۲. شه پوئینکی گه ووه:
	یبدأ رحلة بحرية ۲. مریجة کبیرة:
	شه پوئله به هیزه که ~ swept overboard by a huge
	رایمالی وخسته ناو ده ریا که وه ۳. پرینکی زوړ له، روبه رینکی
	موزن:

جرفته موجة ضخمة وألغته فی البحر ۳. مقدار هائل من، مساحة	
ضخمة:	
ده ریا (پرینکی گه ووه) له پروهه a ~ of upturned faces	
دیاره کان،	
بحر (مقدار هائل) من الوجهه الشاخصة	
seaboard n	که ناری ده ریا، بهر ناف
	ساحل البحر، شاطيء البحر
sea-borne adj	(بازرگانی) ده ریا بیی
	(التجارة) بحرية
seafaring adj	ده ریا گه ووه و گه شتکه ووه، ده ریا بیی،
	که شتیزان
	صناعة البحر، السفر بالبحر
seafrost n [C]	پووی ده ریا بیی، به شتیک له شاره که
	پوو له ده ریا به
	الواجهة البحرية: جزء من المدينة مواجه للبحر
seagull n	(نه ورس) تیتله کناچه، قاقلی قازان،
	بالتندی ده ریا بیی
	النورس، طائر بحري
sea-legs npl get one's ~	رادیته له گدل
	لاریونه وه ی که شتی، سه رنه که ووه ی به سه رگیز ی ده ریا
	یعتاد علی تمايل السفينة، یتقلب علی دوار البحر
sea-level n	نامستی رووی ده ریا
	مستوى سطح البحر
sea-lion n [C]	شیری ده ریا
	اسد البحر
seaman n [C]	ده ریا وان، ده ریا قان
	بحار، ملاح، جندي بحري
seamanship n [U]	هونه ووه ده ریا وانی
	فن الملاحة
seaport n [C]	پهنده ر
	مرافأ، ميناء
seashore n [C]	پوخی ده ریا، که نار
	شاطيء البحر
seasick adj	توشی گیزی ده ریا بوه
	مصاب بدوار البحر
seaside n	(جینگا، شار) که نار ده ریا، بهر ناف، له
	پوخی ده ریا
	(مكان، مدينة) علی ساحل البحر، علی الشاطيء.

seaweed *n* گیا، قهوزی دەریا، کەلزا دەریایی
العشب أو الطحلب البحري

seaworthy *adj* (کەشتی) بۆنچوونەناو دەریا
بە کەلکە، نوێی چاک دروستکراو، دەریابار
(السفينة) صالحة للابحار، جيدة البناء

seal ¹ /si:l/ *n* [C] ١. مۆر (بە موم یا پەسەس)
٢. مۆرکار، موهر، پەنجە مۆر کردن
٣. ختم (بالشمع أو الرصاص) ٢. خاتم

under the ~ of secrecy ٣. دان پێنان، پارمە،
کەفالهت

٣. إقرار، ضمانة، كفالة:

١. مۆری لێهەدا ٢. بە پتەوی داپەختات
□ *vi* ١. بضع ختماً علی، یختم ٢. یغلظ باحكام

له لوله یە کدا درزێک دانه خا
~ *a crack in a pipe* بە جوانی

یەد شرخانی اتیروب سدا محکماً

٣. ریکەوتێک دەکات
~ *a bargain* ٣. یتم (بقر) صفقة

چارەنووسی نووسراوە
His fate is ~ ed. ان مصيره محترم

مۆر، مۆما سوور (بۆ داخستنی)
sealing-wax *n* [U] الختام، شمع احمر یستخدّم للغم

گاماسی، سەگی ناوی، گولکی نالی،
seal ² /si:l/ *n* [C] سەگلارو

اللقمة، عجل البحر

١. درز، تێک، قلیش ٢. دەمار،
seam /si:m/ *n* [C] چینی خەلوزی نیوان بەرد ٣. هیل، درز، تلیش

١. درز، لفق ٢. عرق، طبقة من القعم أو المعدن بین طبقات
الصخر ٣. خط أو شق شبيه بالدرز

(بە تاییەتی لەشیوگی *pp* پوو) چرچ ولوچ له
□ *vi* روویدادەر ئەکەوی

(بەخاسە فی صیغه *pp* الوجه) تەلوه (التجاعيد) من

~ *ed with*

له خەفە تا چرچ
Her face was ~ ed with care. ولوچی دەم وچاری دەرکەوتوو

علت التجاعيد وجهها من الهرم

لا، بار، باری
seamy /si:mi/ *adj* the ~ *side (of life)* گوزەران (هەژاری، تاوان)

الجانِب العائِس (من الحیاة) کالفر او الجریمة

seamstress /si:mstris/ *n* [C] بەرگدروو (مێ)
خیاطة

sear /sɪə(r)/ *vi* پیو دەدات، گازی لێهەگرێ، پیا
ئەجزیی (بە تاییەتی نووی گەرم)، دلی ئەکروزی (بە
ناگری سەمکردن)، دسۆزت

یسف، یلفغ، یلسع (خاصة بمكواة حامية) (مجاز) یكوی قلبه
(بنار الظلم مثلاً)

١. دەپشکنی، سۆراخەدەکا،
search /sə:tʃ/ *vi, vt* لێهەگرێ

١. یفتش، ییشت، یفحص

بۆ کەسێک دەگرێ
~ *for sth or sb* ییشت عن شئ او شخص

ئاوانباری دەپشکنی ٢. بەدواپادەگرێ،
~ *a criminal* لێهەگرێتەوه، بەوردی هەموو شتێک ئەپشکنی

یفتش مجرماً ٢. یفتش، ییشت بدقة، یفتغل فی جمیع الاجزاء
بای توندو تیز، لیکۆلێتەوه، لیکەران،
a ~ ing wind پشکنین

ریح قارسة او لاذعة بحث، تنفیش، فحش

ئەروا ئەگرێ بە
go in ~ of a missing child دواى مثاله ووئیه کهدا

یذب بحثاً عن طفل مفترود

searching *adj* (تێروانین) وردیینه
(النظرة) فاحصة

(تاقیکردنەوه) وورده
□ *n* [C,U]

(الامتحان) دقیق

نیشاندهر، رووناکی پشکنین
searchlight *n* [C] الکشاف، نور کشاف

فەرمانی رەسمی بە پشکنین
search-warrant *n* امر رەسی بالتفتیش

١. وەرزی له وەرزهکانی
season /si:zn/ *n* [C] سالی، کەژ، وەرز

١. فصل من فصل السنة

وەرزی ووشکانی / پاراناوی
the dry/rainy ~ فصل الجفاف / المطر

٢. وەرزی وەرزی یاری تۆپی پێ
the football ~ ٢. موسم - موسم كرة القدم

(میوه) له وەرزی خویا / جگه له وەرزی
in/out of ~

خوئى	the ~ of government
(الفواكه) فى: موسمها / فى غير موسمها	باره گای میری
له هممو کاتیکدا ۳. ماوهی	مقر الحكومة
جهه نه كان	مهلبه ندى زانستی (وهك زانکۆ)
فى جميع الاوقات ۳. فترة الاعياد	مرکز علمی (کالجامعة مثلاً)
۴. (ب.ك) بو ماوه په کى کورت	۱. دانه نیشی، داله نیشینی، دانیشه
۴. (ا.ق) لوقت قصير، لفترة قصيرة	□ vt ~ oneself
۱. په که لک ده یی بو په کاره یان، یی نه گات	۱. مجلس، بقعد، اجلس، اقع
ناماده له یی	۲. جی نه یته وه، داده نیشی:
۱. يعد او يصبح صالماً للاستعمال، ينضج	۲. يتسع ل، مجلس:
دارى چاك ووشكراو بو دارتاشى	هونك مېنى دانیشتی دووسه
بشیت ۲. (خوئى و بهارات نه گات) په خوار دنه كدا	كهسى تېدا يته وه
خشب مجفف جيداً وصالح للتجارة ۲. يتبل الطعام (بإضافة الملح والتوابل)	قاعة تسع لمانتى شخص
۱. (كهش) دده میدای،	پشتېنه كورسى له ناو فروكه پان
گونجاوه یو وهرزه كه، له كاتى خوئدا ۲. (پارمه تی،	لو تومیل
ناموزگاری، دباری) هاتو له كاتى گونجاودا، له كاتى خوئدا	حزام المقعد (فى الطائرة او السيارة)
۱. (الطقس) ملائم للموسم، فى اوانه ۲. (المساعدة، النصيحة، الهدية) آتیه، فى وقتها المناسب، فى حينها	چهورى په لوو، توره كى چهورى
وه رزى، له وهرزكى دباري كراو	كيس شمعى
پوونه دات	لى جيا ده يته وه (له پارتيك)
مرسى، يحدث فى موسم معين	ينفصل عن، ينشق على (حزب مثلاً)
كارى وهرزى (به ركوز كړنه وه)	جيا پوونه وه، جوودا
~ occupations	پوون، پرتيوون
اعمال موسمية (مؤقتة مثل جنى الثمار)	انفصال، انشقاق
به هارات كړدن (پيهر يا خوئ)	جيا ده كاته وه، دوور يته خا
التابل (كالفلفل او الملح)	يجزل، يجزل، يبعد، يبتعد
تكتى چوونه ژووره وه بو	جيا كراوه، گوشه گيرى، گوشه نشين
ماوه په كى دباري كراو	(بخاصة مكان) منزل، نا
بطاقة دخول او تذكرة اشتراك لفترة معينة	ژپانى ته نياى له ژى
۱. كورسى دانیشن ۲. شوين، جيگای	يعيا حياة منزلة
دانیشن، مهلبه ند ۳. كه مهر ۴. جيگا، شوين، مالى دانیشن	دايران، ته نهاى، دوره
۱. مقعد، كرسى ۲. قعدة، مكان القعود ۳. ردف، عجز، مقعدة	خه لك
البطلون او السروال ۴. مقعد، منص، مركز، حق الجلوس	عزلة، انفراد
ته ندانه له پهرلمان	ژپانى ته نياى له ژى
له مقعد فى البرلمان (أى انه عضو فيه)	يعيش حياة العزلة
۵. خانو په كى گه وړه كه شاروچكه له گدل	۱. دووم
له وړه وى په دورى داوه ۶. باره گا، سه نته ر:	۱. الثانى، ثان
۵. منزل كبير فى الريف مع الارض المحيطة به ۶. مقر، مركز:	له نجومه نى پیرانى پهرلمان

the ~ of government	باره گای میری
a ~ of learning	مهلبه ندى زانستی (وهك زانکۆ)
□ vt ~ oneself	مرکز علمی (کالجامعة مثلاً)
Be ~ ed.	۱. دانه نیشی، داله نیشینی، دانیشه
a hall that ~ s 200	۱. مجلس، بقعد، اجلس، اقع
	۲. جی نه یته وه، داده نیشی:
	۲. يتسع ل، مجلس:
	هونك مېنى دانیشتی دووسه
	كهسى تېدا يته وه
	قاعة تسع لمانتى شخص
seat-belt n	پشتېنه كورسى له ناو فروكه پان
	لو تومیل
	حزام المقعد (فى الطائرة او السيارة)
*sebaceous cyst	چهورى په لوو، توره كى چهورى
	كيس شمعى
secede /sɪˈsiːd/ vi	لى جيا ده يته وه (له پارتيك)
	ينفصل عن، ينشق على (حزب مثلاً)
secession /sɪˈseɪʃən/ n [U]	جيا پوونه وه، جوودا
	پوون، پرتيوون
	انفصال، انشقاق
seclude /sɪˈkluːd/ vt	جيا ده كاته وه، دوور يته خا
	يجزل، يجزل، يبعد، يبتعد
secluded adj	جيا كراوه، گوشه گيرى، گوشه نشين
	(بخاصة مكان) منزل، نا
lead a ~ life	ژپانى ته نياى له ژى
	يعيا حياة منزلة
seclusion /sɪˈkluːʒən/ n	دايران، ته نهاى، دوره
	خه لك
	عزلة، انفراد
live in ~	ژپانى ته نياى له ژى
	يعيش حياة العزلة
1second /ˈsekənd/ adj	۱. دووم
	۱. الثانى، ثان
~ chamber	له نجومه نى پیرانى پهرلمان
	مجلس الشيوخ فى البرلمان
~ childhood	مندالوونه وهى دووم (كتمه نى پيرى و
	خه له فاوى)

- الطولة الثانية (سن العز او الخرف)
 ~ lieutenant لهفهرى دوو لهستهر
 ملازم ثان
 ~ nature (رهوشى دووهم)
 العادة (طبيعة ثانية)
 ~ sight دوزينهوه يا زائينى پاشهروژ ۲. زياده، دووهم
 ۳. په كينكى تر، وهك لهو يئ
 كشف او معرفة الغيب ۲. اخاينى، ثان ۳. آخر، مثل
 a ~ Napoleon ناپليونى دووهم، په كنى وهك ناپليون
 وايه له تايهه تهنديدا، شيوهدا
 نابليون ثان، شخص مثل نابليون فى الصفات
 □ n ۱. دووهم، دوو ۲. ياريدهدر (بوكسوشين)
 ۳. (له شيوكى كودا) كهلو پهلى پله دوو
 ۱. ثان، الثانى ۲. مساعد (الملاكم مثلاً) ۳. (فى صيغة الجمع)
 بضاعة من الدرجة الثانية
 second-best دووهمه له پلهدا
 الثانى فى ترتيب الأفضلية
 second-class adj دووهم پله، كه متر (پله، نرخ،
 ناست) خراب
 من الدرجة الثانية، ادنى، اقل (درجة، قيمة، مستوى) ردى
 second-hand adj ۱. به كارها توو، كوز
 ۱. مستعمل
 ~ clothes/books جل / كينى به كارها توو ۲. (هدوال)
 زائيارى) به شيوهه كه نارااسته وخو
 ملابس / كپ مستعملة ۲. (الاخبار، المعلومات) تصل عن
 طريق غير مباشر
 second-rate adj به پلهى دووهم، خراب
 من الدرجة الثانية، ردى
 2 second /sekənd/ n [C] ۱. چركه پهك، په كسانه به
 پهك له سهر ۶۰ ى خو له كوك
 ۱. ثانية و تساوى ۶۰/۱ من الدقيقة
 the ~ hand of the watch ميلى كاتزمير (چركه زمير)
 ۲. ساتنك، ماوهه كه كم
 عرپب الثانى للساعة ۲. (ل.د) لحظة، برهة قصيرة
 3 second /sekənd/ vt ۱. پارمه تى نه دات (له)
 زوونايازى دا) ۲. پشگيرى له كات
 ۱. مساعد (بخاصة فى ملاكمة او مبارزة) ۲. يؤيد (اقتراحاً)،
 يثنى

- second /sekənd/ vt (به كارهينانى و همسى) خزمه تى
 هه رمانهر به شيوهى كاتى
 (استعمال رسمى) يعبر خدمات موظف لجهة اخرى بصفة مؤقتة
 secondary /sekəndri/ adj ناماده يى
 ثانوى
 ~ school/education قوتابخانه دى دواناوه ندى /
 خويندنى دواناوه ندى ناماده يى، ناسره كهى، لاوه كهى
 المدرسة الثانوية / التعليم الثانوى ثانوى، غير رئيسى
 secrecy /si:kreəsi/ n [U] نهينى، به شاراو يى
 سرية، تكم، كتمان
 secret /si:krit/ adj ۱. نهينى، شاراو ۲. (شوينى)
 په نهان، په نا، هه شارگه ۳. (مروف) نهينى پاريز، سرپوش
 ۱. سرى، خفى ۲. (المكان) منزل، ناه ۳. (الشخص) كترم،
 محتفظ
 □ n keep a ~ ۱. نهينى: نهينى نه پاريزى،
 ده بشاريته وه
 ۱. سر: يحفظ السر، يكتمه
 in the ~ نهينزان، چاو كراوه ۲. نهينى، هوى ناديار
 له دواى شتيكه وه
 مطلع او عالم بالسر ۲. سر، السب الخفى وراء شيء
 هوى نهينى What is the ~ of his success?
 سهركه وتنى چييه؟
 ما هر سر نجاحه
 in ~ نهينى، به نهينى
 سرا فى الخفاء
 secretly adv نهينى، به نهينى
 سرا، فى السر
 secretarial /sekə'retəriəl/ adj سكرتيرپانه،
 رازگرى، پاراستنى نهينى
 سكرتيرى، متعلق بامانة السر
 secretariat /sekə'retəriət/ n دهسته ي رازگران
 هيئة السكرتارية، امانة السر
 secretary /sekə'trɪ/ n [C] (pl -ries) ۱. رازپوش،
 سكرتير ۲. وهزيرى دهولت
 s ~ of state ۱. سكرتير، امين السر ۲. وزير الدولة، فى (امريكا)
 under ~ وهزيرى دهوه، پريكارى وهزير
 وزير الخارجية، وكيل وزارة

secrete /sɪkri:t/ vt ۱. نه پشارېتهوه، په نای له‌دا،
ده‌ری‌ده‌دا

۲. پخې، پخې ۲. پفرز

secretion /sɪkri:ʃn/ n (ليك) ۱. ده‌ړه‌اويشتن (شلمه‌مې، ليك)
۲. ماده‌ی ده‌ړه‌اوي‌زاو

۱. أخراز (السوائل، اللعاب)، ۲. المادة المفرزة

secretion /sɪkri:ʃn/ n [C,U] ۱. نه پشارېتهوه
۲. ده‌ريته‌دات

۱. أفراز (السوائل، اللعاب)، ۲. يفرز

secrete /sɪkri:t/ vt

يخبي، پخې

secretive /si:'krəti:v/ adj نه‌نې پاري‌ز، زياد له واده
نه‌نې ده‌پاري‌زي

كرم، بالغ في الكتمان والتحفظ

sect /sekt/ n [C] كۆمه‌ليكي تايين
طائفة دينية، ملة

sectarian /sek'teəriən/ n [C], adj كۆمه‌لگه‌ري،
ره‌گه‌زخواز، نه‌ندام يان لاپه‌نگري په كيك له تايينخوازان
طائفي، مذهبي، عضو او مؤيد لأحد (الطوائف الدينية)

section /sekʃn/ n [C,U] ۱. كورت، پرگه، به‌ند
۲. به‌شي ك له بابه‌ته‌كه، هه‌ريم، لق

۱. قسم، جزء، شريحة ۲. جزء من فصل، اقليم، شعبة، قطاع

ناوچه يان شويني نيستنه ۳. پانه ~ the residential
پرگه (~ cross)

القطاع او المنطقة السكنية ۳. (ايضاً ~ cross) مقطع مستعرض

sectional adj ۱. ناوېته يا پيكهاتوو له چهند به‌شيكې
جياواز

۱. مركب او مكون من اجزاء منفصلة

كتابخانه له چهند به‌شيكې جياواز a ~ book-case

پيك هاتوو ۲. هه‌ريني، ده‌هه‌ري

خزانة كتب مركبة من اجزاء منفصلة ۲. اقليمي، طائفي

به‌رزه‌وندې هه‌ريسي و هوزه‌كي ~ interests

معالج اقلية او طائفية

sector /sektə(r)/ n [C] ۱. ناوچه، كه‌رتي سه‌ريازي
۲. به‌شيكې بازنه

۱. قطاع، جزء من جبهة عسكرية ۲. قطاع الدائرة

secular /sekjula(r)/ adj دنيايي، هيلمانې،

زانخوازي ناديني، ناټايينخوازي

دنيوي، علماني (غير ديني او روحي)

۱. هنر / موسيقا / په‌روه‌رده‌ي ~ art/music/education
دنيايي (ناديني)

فن / موسيقي / تربيه علمانية

secure /sɪkjʊə(r)/ adj ۱. دنيا، ناسايش (دژ يا له
مه‌ترسي) ۲. قايم، پته‌و، وه‌ستاو

۲. مامون، امين (ضد او من المخاطر) ۲. محكم، متين، راسخ

۱. نه‌پاري‌زي، نه‌پگريته‌وه، ده‌سته‌به‌ري له‌كات □ vt

۱. يصول، يضمن، يكفل

~ a village from/against floods by building

دنيك له‌لاواو ده‌پاري‌زي به‌دروست‌كردني
embankments به‌ريه‌ست

يحي قرية من الفيضانات ببناء السدود

۲. قايمي له‌كات، چه‌سي ~ the doors and windows

له‌كات، په‌نجه‌ره‌و ده‌رگاگان دانه‌خات ۳. ده‌ستیده‌كه‌وي:

۲. محكم، يثب اغلاق التوافذ والابواب ۳. يحصل على:

بليتي ناهه‌نگي موسيقي ~ tickets for a concert

ده‌ست نه‌كه‌وي

يحصل على تذاكر لحفلة موسيقية

securely adv توندوتولي، به قايمي

بامان، باحكام

security /sɪkjʊəriti/ n [C,U] (pl -ties) ۱. ناسايش،

پاراستن، دنيايي ۲. ده‌سته‌به‌ري، ييمه ۳. به‌لگه‌نامه‌ي پاره

۱. امن، امان، اطمنان ۲. تأمين، ضمان، كفالة ۳. سندات مالية

sedate /si'deɪt/ adj (مروفي، وه‌وشي) له‌سه‌رخو،

هه‌دار، هيمن، سه‌نگين

(الشخص، سلوكه) رزين، وقور

sedately adv به‌هيمني، به له‌سه‌رخويي

برزانة، بوقار

sedation /si'deɪʃn/ n [U] سه‌رگردن، هورگرده‌وه،

هه‌دار يوون (بو نازار) باري سه‌ريون

تخدير، تسكين، (الألم) حالة التخدير

sedative /sedəti:v/ n [C] سه‌رگر، هيمنگر، ده‌رماني

هه‌دارگر

مخدر، مسكن، مهدي

sedentary /sedətri/ adj (كار) به‌دانېشته‌وه پكري،

(كه‌سيك) زوربه‌ي كاتي نيسي به‌دانېشته‌وه‌ي

(العمل) يتطلب الجلوس (الشخص) يقضي معظم وقته جالساً

- sediment** /sedɪmənt/ n [U] نیشو، تَلپ، لَیل
راسب، نزل، عکر
- sedition** /si'dɪʃən/ n [U] هاندانی یا خیگه‌ری،
نازاوه، تیکدان، سه‌ریچی
تعریض علی الفتنة او العصیان
- seditious** /si'dɪʃəs/ adj نازاوه‌گیر، نازاوه‌چی
هاندهری نازاوه
تعریض، شیر الفتنة والشغب
- seduce** /si'dju:s/ vt فریوخته‌دات، له‌خسته‌یده‌بات
(نافره‌ت په‌رو خراپه)
یغری، یغری (امراة علی الفساد)
- seducer** n [C] فریودهر، هه‌لخه‌له‌تینه‌ر،
ده‌سته‌ر و کهری (کچان)
مفر، مفرور (بالتیات)
- seduction** /si'dʌkʃən/ n ۱. فریودان، فیتکاری
۲. شتیکی فریوه‌بوویان سه‌رنج راکیش بین
۱. اغواء، اغراء، تغیر ۲. شیء مغوا جذاب
- seductive** /si'dʌktɪv/ فریودهر، فیتدار
مفر، مغوا، اسر
- sedulous** /sedjələs/ adj بزاف‌کهر، په‌نجهر
(مجهود) متواصل، مثابر
- see** /si:/ vi, vt (pt saw /sɔ:/, pp seen /si:n/) ۱. ده‌بینی، ده‌روانی، تینه‌گات، هه‌سته‌یتنه‌کا
۱. یری، بیصر، بنظر، یدرک، یفهم
۲. (له‌گه‌ل) *adv, prep* پایه‌خی پنده‌دات،
ناویری لیده‌داته‌وه، خوی بو‌نامه‌ده‌کات
۲. (مع *adv, prep*) بهتم ب، یلخت الی، یئخذ الاجراءات لعل
ما
چاودهری نه‌کات، وریایی ده‌کا
یعنی ب، یسر علی، یری
لنی ده‌کو‌تیه‌وه، سه‌ح دکت، تنی ده‌گه‌ت
یفحص او یدرس (امرا ما)
خواحافیزی لنی نه‌کات، نو‌غردکت، په‌وانه‌ی
نه‌کات
یودعه عند سفره
تا ناو ده‌رگا که له‌روات له‌گه‌لی، نو‌غردکت
تا کو به‌ری ده‌ری
یشیع الی الباب

- ~ through sb/sth راستیه‌که‌ی نه‌درکینن یا مه‌رامه
شاراوه‌که‌ی ده‌رته‌خا
یدرک حقیقه‌ او مرامیه‌ الخفیة
- ~ sb sth through پارمه‌تی که‌سینک نه‌دات یا
په‌رده‌وام نه‌بین له‌کارینک (تا کو‌تایی)
شخصاً او یواحد امرا (حتی النهاية)
- ~ to یا په‌خده‌دات به، کاری پیوست ده‌کات
بهتم ب، یفعل ما یلزم ل
- ~ to it that فرمانینک نه‌بات به‌ریوه ۳. (له‌گه‌ل ناو و
ناوه‌لناو‌دا)
یتولی امرا ۳. (مع الاسماء والصفات)
- ~ the back of sb وازی لنی دینیت، خوی
لیده‌ریازنه‌کا
یتخلص منه
- ~ the last of کو‌تاییدینیت به، ده‌ستی لنی هه‌لته‌گری
یتنی من، ینقض یده‌من
- ~ double دوو‌ه‌ونده‌ نه‌یینی (به‌هوی سه‌رخوشی
په‌وه)
یری الشیء مضاعفاً (بتأثیر الخمر مثلاً)
- ~ red هه‌لته‌چن له‌تو‌په‌یدا
یثور، یغلی من الغضب
- ~ life ژبان نا‌قی نه‌کاته‌وه
یجرب الحیاة، یحرکها
- has ~ n better days جاران با‌شتر بوو له‌تینتا
کان افضل حالاً مساهراً الآن
- I'll ~ ۴. (به‌کاره‌نیانی جو‌راو‌جو‌ر) له‌کیشه‌که
ده‌روانم
۴. (استعلاات متروعة) سأنظر فی الامر
- Let me ~ برینک لیم گه‌ری با‌پروانمه‌ کیشه‌که
دعنی انظر فی الامر
- see** /si:/ n [C] ۲. مه‌ترانه‌خانه، ده‌له‌رادیری
دائرة الاسقف
شونی پاپا
السدة الرسولية (البابوية)
- seed** /si:d/ n (pl ~ s, ~) ۱. توخم، توو، سببگ،
ده‌نک، توف، به‌ر، دان، توو، توو نه‌کات، توو‌داو‌یده‌کات
۱. بذرة، او بزره، حبة: الزرع یحبب، یصیر ذا حب
(پیاو) نه‌وه‌ستی له‌پایه‌خدان به‌رواله‌ت
run/go to ~

- و جمل و بهرگی
(مجاز) (الرجل) یکف عن العناية بظهرة و ملاسه
۱. (رووهك) توف دكت، بهرنه گری، □ vi, vt
تسوله كنات ۲. تسو دهرسه هینن له (وه كسو له میوهی ووشك كراو)
۱. (النبات) یحب، یعمل بزوراً ۲. یستخرج البذور (من القواكة المجففة مثلاً)
۳. (به تاییه تی له یاری تینس دا) پاریزانی ~ ed players
نایاب
۳. (بخاصة فی لعبة التنس) لاعبون متازون
- seedling** n [C] چه كره كردو، روه كی بچوك
له سه ره تایی پیگه شتی
نبته صغیره فی بدایه نمرها
۱. جل شر، بهرنی **seedy** /si:di/ adj (-ier, -iest)
۲. لهش داهیزراو
۱. رث الثیاب، مهلهل ۲. (د.ل) متوعك الصحة
۱. ده گهری له، **seek** /si:k/ vt (pt, pp sought)
همولده دات دهستیگه وی، ده خوازی
۱. ییحت عن، یحاول العثور علی، یطلب:
~ shelter
بو شونی حه وانه وه ده گهری
ییحت عن ماوی / ملجأ
۱. رانه كات بو نه وهی بزگاری ییت ~ safety in flight
یهرب طلباً للنجاة
۲. له گهری به دوا، نه پشكنی ~ for
۲. ییحت عن، یشد
۳. هه ولی كردنی شت ك نه دات ~ to do sth
۳. یحاول عمل شیء
۴. داوا كراو، له سه ره تی پیشوازی پكات sought after
۴. مطلوب، علیه اقبال
- seem** /si:m/ vi واده رنه كه وی
ییدو، یظهر، یلوح
شتی دوور كه واده ~ to be small. Things far off
نه كه وی بچو كه
الاشیاء البعیده تدو كمالو كات صغیره
- seeming** adj به روا له ت، دلنیا نه بین
ظاهر، غیر مؤكد
هاوریه تیبه به روا له ته كه ی (له وانه به his ~ friendship
دروینه بین)

- صدائقه الظاهرية (والتي يمكن ان تكون مزيفة)
seemingly adv چوَن دهرنه كه وی
علی ما یظهر، كما يبدو
- (بره وشت)، **seemly** /si:ml/ adj (-ier, -iest)
گونجاو، له بار، ریکه وتوو له گهل (بار، بونه) گونجاو، له گهل
په وشتی باودا
(السلوك) لائق، مناسب، محتشم (الظرف، المناسبة) لائق،
متش مع اصول الرعية
- seen** /si:n/ (see بر وانه)
(انظر see)
- seep** /si:p/ vi (شله) دزه نه كا، نه چو ری، دانه دا، دلویه
ده كات
(السائل) ينضح، يتسرب
ته شه نه، ده لآئندن، دلویان،
دزه كردن
- نز، نضح، تسرب
seer /sɪə(r)/ n [C] پیشینیکهر، روناك دل
عرف، متنبی، نبی
- see-saw** /si:so:/ n [C,U] جولا نه، جوله ی قرقاقوس
دكت، جوله ی له راوه، زیقو زیر
ارجوحة، حركة متارجعة
جولا نه ده كا، هه له زودابه زده كا، □ vi
له له ریته وه
یتأرجح، یطو و یهبط
۱. (شله) ده كولی، هه لده چی، **seethe** /si:ð/ vi, vt
(كۆمهل) له وروزی، شهرزه ده بیئت ۲. (كه سینك) هه لده چی
۱. (السائل) یغلی، یغور، (الجسوع) تهتاج، تضطرب ۲.
(الشخص) ینفعل
- هه لده چی له توره پدا (شونین) **seething with anger**
قهره یالغ نه بین به كۆمهلی وروژاو
یغلی من شدة الغضب، (المكان) یج بالجسوع الهائجة
۱. پارچه، بهش، كه رته، **segment** /segment/ n [C]
جودا دكت
۱. قطعة، جزء
- به شیک له باز نه ۲. بهش، ناوك، **a ~ of a circle**
قطعة من دائرة ۲. قسم، نص:
پلیك له پله كانی پرتقال، **a ~ of an orange**
نص من فصوص برتقالة

- segregate** /segrɪgeɪt/ vt جیاپده کاته وه له پهک، دورپده خاته وه
بفصل او یزل
- segregation** /segrɪ'geɪʃn/ n [C] جیاکردنه وه
(ره گه زی) جودا کردن، ره گه زه رستی
تفرقه (عنصریة)
- seismic** /saɪzɪmɪk/ adj بومله رزه ی، له رزه یی
زلزالی، مختص بالزلزل
- seismograph** /saɪzɪmɒgrəf/ n بومله رزه پیو
مرجفه، مسجله الزلزل
- seize** /si:z/ vt, vi ۱. دهستی به سهرا ده گری، داگیری
له کا
۱. یحجز علی (الممتلكات مثلاً)
~ sb's goods for payment of debt داگیری ده کات
له بری قهرز ۲. نه یگریت
یحجز علی بضائع سداداً لدین ۲. یقبض علی
~ an opportunity همل وهرنه گری بو نه وه ی دهستی
به سهرا ده بگری
یتبهر فرصه، یقتبها
۳. بیرۆکه وه نه گری، سهراقالی
~ upon an idea بیرۆکه پهک نه بین
۳. یتبهر بفکره او یعلق بها
- seizure** /si:ʒə(r)/ n [C,U] ۱. گرتنی (دارایی، سامان)
۲. توره نه خوشی کویپر (دله کووتی)
۱. العجز علی الممتلكات ۲. نوبه مرضیه مفاجئه (بخاصه نوبه قلبیه)
- seldom** /seldəm/ adv به ده گمهن، به که می
نادراً، قلیلاً ما
She was ~ seen there. زور کم نهو نه یتره لیره
قلما کانت ترى هناك
- select** /sɪ'lekt/ vt هله ده بزیری، نه پالیوری
بختار، یبنتی
۱. هله بزارده، سهراگون، نایاب ۲. (قوتایخانه،
کۆمه لگا) بو چیینکی هله بزیراوه کراوه نیه بو هه موو
۱. مختار، متنی، ممتاز ۲. (مدرسه، مجتمع) مختصر علی فته
مختاره، غیر مفتوح للعموم
- selective** adj هله بزارده، بزاره یی، بزاره
انتقائی، اختیاری، مدقق فی الاختیار

- selector** n [C] هله بزیره، هله بزیر
المتقی، من یقوم بالاختیار
- selection** /sɪ'leɪʃn/ n [U] ۱. هله بزاردن، گولبزیر
۲. کۆمه لیک هله بزیراو
۱. اختیار، انتقاء ۲. مجموعه مختاره، نخبه
- self** /self/ n (pl selves) خو، خوئی، خود
نفس، الذات
~ one's better باری باشی که سیک (دوور له
خو به رسته ی)
حاله المرء الفضلی (الخالیه من الانانیة)
She has no thought of ~ بیر له به رزه ونه دی
خوئی ناکاته وه
لا تفکر بمصالحها
- self- prefix** ینشگری که به مانای خو
باده معناه: شخصی او ذاتی
~ -taught (که سیک) خوئی خوئی فیر کرد
(شخص) علم نفسه بنفسه
- self-assertion** n [U] خو به پاندن، دوو پات کردن
توکید الذات، اصرار المرء علی دعواه
- self-assertive** adj خو به پین
حریص علی توکید ذاته
- self-centred** adj خو به سهند
انانی، لا یفکر الا بنفسه
- self-coloured** (کوتالی) پهک رهنگ
(قماش) من لون واحد
- self-command** n [U] خووا گرتن، دان به خودا
گرتن، خو به ریو بهر
ضبط النفس، القدرة علی تمالك النفس
- self-conscious** adj شهرا که مر، نه شله ژئی
له به رده م نه ناسراودا
(بخاصه) خجول، یرتبک امام الغرباء
- self-contained** adj (به تابه تی شوقه) سهرا به خو
(که سیک) خو باریز، خو گری
(بخاصه الشقه) مستقله (الشخص) متحفظ
- self-control** n [U] خو گری، نازابه تی، خو باری بهری
رباطه الجاش، ضبط النفس
- self-denial** n [U] خو نه ناس، خو ماندن کردن،
خو نه ویست

	انکار الذات
self-de termination <i>n</i>	چاره نوس دپاری کردن، چاره نویسی
	تقریر المصیر
self-evident <i>adj</i>	له خووه، روون، پیوست
	بهسه لماندن ناکات، ناشکرا
	بدیهی، بغیر حجة الی اثبات
self-government <i>n</i>	خوږه پوه بردن، خودمختاری، سهره خوږوون
	الحکم الذاتي
self-important <i>adj</i>	خوږه گرنگ زان، لوت بهرز
	مزهو بنفسه، مغرور
self-indulgent <i>adj</i>	خوږه رستن (پوکه یف وړاېواردن)
	مستاد للذات، مطلق العنان لأهوائه
self-made <i>adj</i>	(که سیک) خوږیگه به ندر، خوداینگه ر (الشخص) عصای
self-possessed <i>adj</i>	خوږداینگه ر، همدار، خوږ گرتی، نازایه تی
	معتد بنفسه / واثق من نفسه، رابط الجأش
self-possession <i>n</i>	خوږداین کردن، بویر نازایه تی
	الاعتداد بالنفس، رابطة الجأش
self-preservation <i>n</i> [U]	خوږپاراستن (له ناره زوو هیلاکي)
	(غریزة) حفظ الذات (من الاذى او الهلاك)
self-reliant <i>adj</i>	پشت به خو به ست
	معتد على نفسه
self-reliance <i>n</i> [U]	پشت به خو به ست، خوږه وله ی
	الاعتماد على الذات
self-respect <i>n</i> [U]	ریزی خوږگرتن، دقن بلندی
	احترام المرء لنفسه
self-righteous <i>adj</i>	خوږ راستبین
	بر فی عین نفسه، يعتقد انه افضل اخلاقاً من غيره
self-sacrifice <i>n</i>	خوږه خشیني که سایه تی (له پتایوی خه لکیدا)
	التضحية بالمصالح الشخصية (في سبيل الآخرين)
(the) self-same <i>adj</i>	دهق / همدان شت
	نفس / عين / ذات (الشيء)

self-seeking <i>adj</i>	پوږ خوږه پان، خوږکاهی
	نفعی، انانی
self-service <i>adj</i>	خوږخوږه تکر دن، خوږمه ناخوږی
	(التاجر او المطعم) يعتمد على الخدمة الذاتية
self-sown <i>adj</i>	له خوږه رواو، خوږچاندي، خوږه مس، له خوږه پواوه
	(النبات) مزروع ذاتياً ناشيء عن بذرة سقطت من النبتة ذاتها
self-styled <i>adj</i>	خوږتيه لکیش، له خوږه پواو، زړ، دروینه
	مزيف، مدع لنفسه ما ليس له حق فيه
self-sufficient <i>adj</i>	خوږه سه ندي، له خوږ دلتيا پوون
	مکف بذاته، مغال بالثقة بنفسه
self-will <i>n</i> [U]	که لله رهق، رکداري
	عناد، تصلب في الرأي
self-willed <i>adj</i>	لاसार، که لله رهق
	عناد، متصلب في رأيه
selfish /selfish/ <i>adj</i>	خوږه رست، خوږوېست
	انانی، محب لذاته
selfishly <i>adv</i>	به خوږه رستی
	بأنانية
selfishness <i>n</i> [U]	خوږه رستی
	انانية، حب الذات
sell /sel/ <i>vt, vi (pt, pp sold)</i>	۱. نه فروشی
	۲. بیع
	ده فروشی (که له وپهل و بهش) به نرخي هه رزان، ~ off
	پشکچک له به شه که ی خوږی نه فروشی (له بازرگانیدا)
	بیع (البضاعة او الاسهم) بسر منخفض، بیع (جزءاً من) حصته
	(في تجارة ما)
	هه موو که له وپهل که ی نه فروشی ~ out
	بیع جميع بضاعته
	قهرده ره که کان که له وپهل قهرده ر ~ sb up
	نه فروشن له بری قهرده که بیان ۲. (خواهه کونگا)، کبریار
	نه دوزنه وه (که له وپهل) نه فروشی
	بیع (الدائنون) بضاعته سداداً لما لهم عليه من ديون ۲. (صاحب
	التاجر) يتجرب، يجد المشتري، (البضاعة) تباع
seller <i>n</i> [C]	فروشیار، فروشی
	بانع
	کتاب فروشی ~ a book

	بانج کب
<i>a best- ~</i>	کهلو پهلی همرزاتکړاو (په تاییه تی) نه و
	په راوانه ی زوړ بایه خدارن
	بضاعة رائجة (بخاصة): من اکثر الکب رواجاً
selvage /selvɪdʒ/ <i>n</i> [C]	قهرغی قوماش
	حاشیه القماش
selves /selvz/	پروانه (<i>self</i>)
	(انظر <i>self</i>)
semaphore /seməfɔ:(r)/ <i>n</i>	سیمافور: سیستمی
	ناردنی ناماژه ی پیتراو
	سیمافور: نظام لارسال الاشارات الرئية
□ <i>vt, vi</i>	په یوه ندی نه کات په ناماژه کړدن
	یتصل بواسطة الاشارات الرئية
semblance /sembləns/ <i>n</i> [C]	وه کیتی، نژایار، وهک
	په ک، روى دهر وه
	شبهه، مظهر خارجي
semester /sɪ'mestə(r)/ <i>n</i>	په کتی له دوو ورزه کی
	خویندن (په تاییه تی له نه مرکا)
	اخذ فصلی السنة الدراسية (بخاصة فی امریکا)
semi- /semi/ <i>prefix</i>	۱. پشگریکه به مانای نیوه، نیشه
	۱. بادتة معناها نصف
<i>a ~ circle</i>	نیوه یازنه
	نصف دائرة
<i>~ civilized</i>	۲. نیمچه شارستان
	۲. شبه جزياً: شبه متحضر
<i>~ conscious</i>	نیمچه له هوش خوچوون
	فی شبه غیوبه
<i>~ official</i>	نیمچه ره سمی ۳. دوو چار پروونه دات
	(له سالتیکدا)
	شبه رسمی ۳. یحدث مرتین فی (العام مثلاً):
<i>~ annual</i>	نیوسالی
	بشرف سنوی
semi-colon <i>n</i> [C]	فاریزه و خال،
	فصلة منقطه (فا)
semi-detached	(مال) نیمچه جیا، تنها په یوه ننده
	به په کیکی تره وه له روویه که وه
	(المنزل) شبه منفصل، متصل بأخر من ناحية واحدة فقط
semi-final <i>n</i> [C]	پیش کوتایی، نیف دوماهیکی،

	پیش کوتایی
	قبل النهائي، المباراة قبل النهائية
seminar vesicle	توودان
	حویصله منویه
seminar /semina:(r)/ <i>n</i>	سیمینار: کوری خویندن
	السمینار: حلقة دراسية
seminary /seminəri/ <i>n</i> (<i>pl -ries</i>)	کولجی
	ده رجوونی قه شعی کاسولیک
	کلیه تخریج القساوسة الکانولیکین
senate /senɪt/ <i>n</i> [C]	۱. نهجومه نی پیران
	۲. نهجومه نی بالای له زانکو ۳. نهجومه نی بالای ده ولت
	له رومای کون
	۱. مجلس الشيوخ ۲. المجلس الاعلى فی الجامعة ۳. المجلس الاعلى للدولة فی روما القديمة
senator <i>n</i>	سیناتور: نه دما نی نهجومه نی پیران
	السناتور: عضو مجلس الشيوخ
send /send/ <i>vt, vi</i> (<i>pt, pp sent</i>)	۱. ده نیړی، نوینر
	ده نیړی، دهریده کا (خزمه تکار)
	۱. يرسل، يبعث، يوفد، يطرد (خادماً مثلاً)
<i>~ for</i>	داوای ناردنی که سیک یا شتیک ده کات
	یرسل فی طلب شخص او شیء
<i>~ in</i>	داوای به شداریکړدن له پشگریکتی نه کات
	یتقدم طالباً الاشتراك (فی مسابقة مثلاً)
<i>~ off</i>	(نامه، کهل و بدل) ده نیړی
	یرسل (الرسائل، البضائع)
<i>~ on</i>	نه نیړی، کهل و په له کی پشه کی نه نیړی
	یرسل، يبعث، يرسل (امتحة) مقدماً
<i>~ out</i>	بلاو ده کاته وه (که رمی و پرووناکی) (بلاو کراوه)
	دابیه شده کات
	ینشر (الحرارة أو النور) یوزع (المشورات)
<i>~ word</i>	نامه یا هدوال نه نیړی
	یرسل خبراً او رسالة
<i>~ sb mad</i>	۲. شیتی نه کات
	۲. يجعله: يجعله مجنوناً
<i>~ off</i>	ناهندگی خواحافیزی، به ریگردن (پیش گه شت)
	حظلة وداع (قبل السفر)
senile /si:nɪl/ <i>adj</i>	خه له فای، کهم نه قل، خوړفی
	هرم، واهن العقل، خرف

senility /sɪ'nɪləti/ *n* خله‌فاو، پیرنی، خورقین
عجز الشیوخة، خرف

senior /siːniə(r)/ *adj* ۱. به‌تمه‌تر، پایه‌پرتر (به
زوری *to* ~)

۱. اکبرناً، اعلی‌مرکزاً (غالباً *to* ~)

۲. گوره‌ترین، گوره‌تر *Tom Brown S~ (Sen.)*

۲. الاکبر (ای اکبر من یحمل الاسم)

□ *n* [C] که‌سبکی تمه‌ن گوره (پیر)
شخص کبر السن

seniority /siːni'ɒrəti/ *n* پشده‌ستی، پایه‌پرزی
الاستیة، الادمیة

sensation /sen'seɪʃn/ *n* [C,U] ۱. هست، هوش،
هشک، هستکردن
۱. احساس، شعور:

a ~ of warmth/smoothness/dizziness هست به

گرمی‌ونه‌وه / به‌نرمی / گیزی ۲. رووداو یا هه‌والی کاریگر
شعور بالدفع / النعمة / الدوار ۳. حدث او نبأ مثير

sensational *adj* هاندر، همزین، هستیار
مثير

a ~ crime تاوانی همزین (روژنامه‌کان) زور حه‌ز به

چاره‌سهری بابه‌ته‌کان نه‌کات

جریمه مثيرة (الصحف) میاله‌الی معالجه‌الموضوعات علی
نحو مثير

sense /sens/ *n* [C,U] ۱. هوش، سه‌لیقه
۱. حاسة

۲. هوش، هستکردن، هست *a ~ of pleasure*

۲. شعور، احساس:

۳. ژیر، زیره‌ک، باش تیگه‌شتن یا *a man of ~*

ریزلیگرتن

۳. حسن الادراك، حسن الفهم او التقدير

have ~ enough not to waste money on useless things
هه‌نده لهاتوو زیره‌که که‌ناهیلنن توشی خه‌رج

کردنی سامانه‌کی و به‌فیرودانی بییت ۴. مه‌زئه‌کردنی و
زانیی گرنگی شتیک

لدیه من الادراك ما یمنعه من تبديد امواله علی توافه الاشياء
۴. تقدير او ادراك اهمیة او قیمة (امرما)

هست / گیانی گاته‌و پیکه‌نین *a ~ of humour*

حس / روح الدعابة والفكاهة

the moral ~ هستی ره‌وشت به‌رزی
الوعی الاخلاقی

my ~ of duty هست به‌تړک و فرمان و لیرسینه‌وه
شعوری بالواجب او المسؤولية

a word with several ~s مه‌هست: وو‌شه‌به‌ک
چهند مانا په‌کی هه‌یه

۵. معنی، مفرد

make ~ روونه، مانا په‌خشه ۶. (له‌شیوگی کو‌دا)
ژیریژی، راستیژ

یکون مفهوماً او ذا معنی ۶. (فی صیغة الجمع) رشد، صواب
شیت، بین ناگا

out of one's ~s مجنون

bring sb to his ~s ده‌به‌یینه‌وه هوشی خو‌ی،
گه‌وجینی نه‌وه‌ستی

یغیده‌الی رشد، یوقه‌عن حماقة

come to one's ~s دینه‌وه هوش و پیری خو‌ی،
ساویلکه‌یی نه‌وه‌ستی

یعود الی صوابه، یتوقف عن حماقة

senseless /senslɪs/ *adj* ۱. گه‌وج، بین‌هست

۲. بو‌رواو، لسه‌ر خو‌چوون ۳. بین‌مانا، پو‌وج

۱. احمق، معتوه ۲. فاقد للوعي، مفی علی ۳. بدون معنی،
فارغ

sensibility /sensə'bɪləti/ *n* [C,U] (*pl* -ties) هست

ناسکی، هستیارینی، ژیریته‌ی

رقة الشعور، حساسیة

sensible /sensəbl/ *adj* ۱. ژیر، شیاو، گونجاو،

کرداری، له‌بار

۱. معقول، مناسب، عملی

a ~ answer وه‌لامی گونجاو ۲. ووریا، تیگه‌پشتو

اجابة معقولة (مناسبة) ۲. مدرك، واع (ل)

sensitive /sensə'tɪv/ *adj* ۱. هستیار، دلناسک

۱. حساس

~ skin پینستی هستیار

جلد حساس

The eyes are ~ to light. چاوه‌کان هستیارن بۆ

رووناکی ۲. هست ناسک، زوو هه‌لچو

العیون حساسة للضوء ۲. رقیق الشعور، سریع التأثر:

~ to criticism هستیار بۆ ره‌خته ۳. (فامیر) زور

- وورده ۱. کاغذی کارپگر بهر وناکی
سريع التأثير بالنقۃ ۳. (الاجهزة) بالغة الحساسية، دقيقة جداً ۱.
(فلم التصوير، الورق) تأثر بالضوء
sensitivity /sensə'tivəti/ n [U] هستیاری، پلهی
هستیاری
حاسة، درجة التأثير
sensitize /sensitaiz/ vt هستیاری نه کات
(کاغذ، فیلم)
يجعل (الورق أو الفيلم) حساساً
sensory /sensəri/ adj هستی، په یوه نډی په
هسته وه هستی، هستی
حسی، استبحاری، ذو علاقة بالاحساس أو الحواس
sensory organ نه نداهه هسته وه په کان
أعضاء حسیه
sensual /senʃuəl/ adj کسسی سیکسی، هستی،
به لقینی
شهوانی
sensuous /senʃuəs/ adj هسته نډی، په یوه نډی
به هسته وه هستی، هسته وه ر
حسی، متعلق بالحواس
sent /sent/ (پروانه send)
(انظر send)
sentence /sentəns/ n [C] ۱. رسته (ب clause)
(به شیک له رسته phrase) هقوق، په یف
۱. جمله (قارن clause جزء من جملة phrase)
۲. بریاری دادوهری په سزادان: *under ~ of death*
سزای له سیداره دانی په سهر دادراره
۲. حکم قضائی بالقوة: محکوم علیه بالإعدام
□ vt سزا دودات
يحکم (القاضي) بالقوة:
~ a thief to six months' imprisonment سزای
به نډکر دنی شش مانگی به سهر دزه که دا دودات
يحکم علی لص بالسجن ستة أشهر
sententious /sen'tenʃəs/ adj نه نډکار، رسته یی
زوریلنی هقوقی، خو ه لکیش
مکثر من المواعظ المضجرة، متفاخر
sentient /sen'tiənt/ adj به هسته، هستیاری
محس، ذو حس

۱. هستی ناوه کی
هسته کردن به (شهیدایی، خو شه ویستی و به زه یی) ۲.
ویژدان، هزر، هسته، به زه یی، سوزیاری ۳. را، هسته سزانی
۱. شعور داخلی، شعور (بالاعجاب الشفقة، الولاء) ۲. وجدان،
عاطفة ۳. رأی، التعبير عن المشاعر
sentimental /sentɪ'mentl/ adj به سوز، دل نازک،
هستیاری، سوزیاری
عاطفی، ذو تأثير عاطفی، مؤثر بالعواطف
کچی سوزدار / پوهانی سوزداری ~ girls/novels
فتیات عاطفیات / روایات عاطفیه
به هوی سوزیاری for ~ reasons
لأشباب عاطفیه
sentimentalist n سوزیاری، سوزه ونډ، سوزمه نډ
(شخص) عاطفی، ذو نزعة عاطفیه
sentimentality n [U] سوزیاریتی، سوزی زور
العاطفیه: التأثير بالعاطفة دون العقل، عواطف مبالغ فيها
sentry /sentri/ n [C] یاساول، دیده گان، خه قهر
حارس خفیر
sentry-box n [C] خانیکي (کوشک) دیدگانی
کشک العارس أو الخفیر
separable /separəbl/ adj جیاده کرته وه، جودا بار
توانای جیا کرته وه هستی
ممکن فصله، قابل للانفصال
¹separate /seprət/ adj جیا کراوه، جودا
متفرق، منفصل، مستقل
له وانی تر جیای *Keep this ~ (from the others)*
بکهره وه
ضعه منفصلاً (عن الآخرين)
²separate /seperet/ vt, vi ۱. جیاده کاته وه
۱. يفصل، يعزل، يفرق
مهره کان له بز نه کان جیا ~ the sheep from the goats
ده کاته وه ۲. (خدا) جیانه بنه وه، هره که نه ورا به بری
خو به وه
يفصل الأغنام عن العترات ۲. (الناس) يفترون، كل يذهب فی
سیله
جیا پونه وه، separation /sepa'ret/n/ n [C,U]
جودا پون، دوورایی، نه دان، ماوه ی لیکدا پوان
افتراق، فصل، انفصال، مدة الفراق

sepla /si:pra/ n [U]	(بویاخ) قاوه‌یی تیر (طلاء) بنی داکن
September /sep'temba(r)/ n	ره‌زیه‌ر، سبتمبر، نه‌یلول، مانگی نویم له سالی زاینی سبتمبر، ایلول، الشهر التاسع فی السنة المیلادیة
septic /septik/ adj	پیس، ژه‌هراوی، گه‌نی ملوث، متمم
~ poisoning	ژه‌هراوی، بۆگه‌ن، هه‌لمزین، ماده‌ی بۆگه‌ن
a ~ tank	تسم، عف، امصاص، ماده‌ عفت سارنجا نا‌ئیریزی، ته‌نکی پاک‌کردنه‌وه‌ی ئاوی ئاوه‌رو
septum n	صهریج تمر او تصب فی‌ه‌ الجاری للتقیم به‌ربه‌ست
sepulchre /sep'lʃkə(r)/ n	حاجز مەزار، گۆر، گۆلکۆ ضریح، قبر
the Holy S~	مەزاری مەسیح قبر البید السح
supulchral /sɪ'pʌlkɹəl/ adj	۱. مەزاری، گۆلکۆیی ۲. (ده‌نگیکێ) قۆلی خه‌مبار ۱. قبری، دفنی، ۲. (الصوت) عمیق وکتیب
sequel /si:kwəl/ n	۱. پاشکۆ، به‌رهم، نه‌نجام، پاشماوه ۱. ما پتلو، ما شیخ، نتیجه، عاقبة له‌وه‌ دوا ۲. چیرۆکیکی تر که له‌سه‌ر هه‌مان که‌س بێ بها بعد ۲. قصه‌ تالیه‌ عن نفس الأشخاص
sequence /si:kwəns/ n [C,U]	به‌دوای یه‌ک‌دا‌چوون، روداوی نه‌ه‌چراو، بیروبو‌چوونی زنجیره‌یی، پشت یه‌کی، دوف یه‌کی تتابع، تعاقب، حوادث، افکار متسللة یه‌ک له‌ دوا یه‌ک in ~ واحد بعد الاخر، بالتسلسل
sequester /sɪ'kwɛstə(r)/ vt	داده‌به‌ری، جودا دگت یغزل، یغزل ژایانی جودایی، دووره‌به‌ریز حیاه‌ منزله
a ~ ed life	

sequestered adj	گه‌مارو دراو منحصر
serenade /sə'reɪnd/ n	سریناد: جوژیکه‌ له‌ موسیقا السریناد: موسیقی تعزف او تغنی لیلاً فی‌ العراء
□ vt, vi	موسیقای سریناد لێ ده‌دا تعزف او یغنی السریناد
serene /sɪ'reɪn/ adj	هه‌مین، رو‌مه‌تدار، ئاسوده، هه‌دان هادی، صاف
serenely adv	به‌ هه‌منی، هه‌مین، به‌ رو‌مه‌تداری به‌ده‌وه، به‌صاف
serenity /sɪ'renəti/ n	هه‌مین، هه‌دان هه‌ده‌وه، صفا
serf /sɜ:f/ n [C]	به‌نده‌ی له‌لقه‌ له‌ گو‌ی القن، عبد الارض
serfdom n [U]	به‌بنیتی، به‌نده‌یه‌گی زه‌وی عبودية الارض، قنانة
serge /sɜ:dʒ/ n [U]	قوماشی خوری، چۆخه الصرج، نسج صوفی متین
sergeant /sɜ:dʒənt/ n	۱. چاوه‌ش، ناسکەر، ۲. (له) پۆلیس (جیگەر یارده‌ده‌ری پشکینه‌ر ۱. رقیب، شایش، ۲. (فی البریس) مساعد المفتش
sergeant-major n	بارچاوه‌ش، سه‌ره‌ک ناسکەر رقیب اول، صول
serial /sɪəriəl/ adj	۱. له‌دوا یه‌ک، زنجیره‌یی ۱. مسلسل، متسلل
the ~ number of a bank-note	په‌نوس‌ی زنجیره‌یی
پسۆ پاره‌ی نه‌ه‌خت (بئکئوت) ۲. (چیرۆک) زنجیره‌دار، له‌لقه‌دار	
الرقم التسلسل لورقة نقد (بئکوت) ۲. (القصة) مسلسلة	
چیرۆکی به‌دوا یه‌ک (به‌ زنجیره‌یی) □ n [C]	
قصد مسلسلة	
serially adv	به‌ زنجیره‌یی، نه‌لقه‌یی علی نحو مسلسل
series /sɪəri:z/ n	(هه‌مان شینگ بۆ کۆ) زنجیره، کۆمه‌له‌: (نفس الصیفة للجمع) مسلسلة، مجموعه‌:
a ~ of wet days	روژی باران بارانی یه‌ک له دوا یه‌ک، روژانی ته‌رو‌توشی

serious /ˈsɪəriəs/ <i>adj</i>	آیام متابعه من الطر ۱. که‌سی جدی، سه‌نگین توند ۲. ترسناک:
<i>a ~ illness/situation</i>	۱. جدی، رزین ۲. هام، خطیر: نه‌خوشی / هه‌لویستی ترسناک ۳. گرنگ، به‌ین گانه
seriously <i>adv</i>	مرض / موقف خطر ۳. جاد، غیر هازل به‌گرنگی، به‌شیوه‌یه‌کی ترسناک، هه‌ته‌ری
seriousness <i>n</i>	بجد، جدیا، علی‌نحو خطیر گرنگی، مه‌ترسی، مچن جدید، خطوره، اهمیه
sermon /ˈsɜːmən/ <i>n</i>	ناموزگاری ئایینی، په‌ند عظه، خطبه‌ دینی
serpent /ˈsɜːpənt/ <i>n</i>	مار نعبان، افعی، حیه
serpentine <i>adj</i>	لولو و چه‌ماوه‌ وه‌ مار متعرج و ملتو کالافی
serried /ˈsɛrɪd/ <i>adj</i>	وه‌ستان له‌ ریزی په‌ کدا شان به‌شانی په‌ک، مل مل، دداندار
serum /ˈsɪərəm/ <i>n</i> [C,U]	(الاشخاص فی صف) متلاصقین، کتا‌الی کف ئاوگ، سیریز، زه‌رداوی خوین، کوتان
servant /ˈsɜːvənt/ <i>n</i> [C]	المصل، مصل الدم، مصل، لقاح نۆکەر، کارمەند خادم، موظف
<i>public ~ s</i>	کارمەندانی میری موظفو الدولة
<i>civil ~</i>	کارمەندانی مه‌ده‌نی موظف مدنی
serve /sɜːv/ <i>vt, vi</i>	۱. خزمەت: راژه‌ ده‌کات ۱. یخدم، یشتغل خادماً
<i>serving as cook/gardener</i>	کارئه‌کات وه‌ک چیشته‌کەر / باخه‌وان ۲. ئه‌رکی خوی جیه‌جیه‌کات، ئه‌وه‌ی له‌سه‌رتنی ده‌یکات (به‌رامه‌ر)
	یعمل طباًخاً / بستاناً ۲. یژدی واجبه‌ (نهر)، یقوم بسا علیه (تجاه)
<i>~ one's country</i>	خزمەتی وولاته‌کی ئه‌کات

<i>~ a year in the army</i>	یژدی واجبه‌ نهر بلاد سائیک له‌ سوپادا خزمەت ئه‌کات
<i>~ on a committee</i>	یخدم سته‌ فی العیش به‌شداری لیژنه‌ ئه‌یه‌ ۳. پیشکەش ئه‌کات، له‌سه‌ر سفره‌ی نان خواردنه‌ که‌ خزمەتی میوان ئه‌کا یشتک فی لجنه‌ ۳. یقدم، یاتی ب، یخدم (الزبائن)، یخدم علی المائدة
<i>Dinner is ~ d.</i>	سفره‌ که‌ ئاماده‌یه‌ بو‌ ناخواردنی ئواره المائدة معدة لطعام العشاء (او الفداء)
<i>S~ the coffee in the next room.</i>	له‌ ژوورکه‌ی دواو قاوه‌ پیشکەش ئه‌کات ۱. به‌کاری دینی وه‌ک: قدم القهوه‌ فی الحجرة الثانية ۱. یستخدم ک:
<i>A box that ~ d as a seat.</i>	سندوقی وه‌ک کورسی به‌کاری به‌تری ۵. بو‌ مه‌به‌ستیک ده‌ستده‌دا صندوق استخدم کمفعد ۵. یصلح لفرش ما
<i>an excuse that will not ~</i>	بیانویه‌کی ئاقایله‌کەر عذر لن یقبل
<i>It ~ s him right.</i>	ئه‌وه‌ی به‌سه‌ره‌یات شایه‌یتنی یستحق أو یستاهل ما حصل له‌
<i>~ on's time/apprenticeship</i>	۶. کارمەند ماوه‌ی کاره‌که‌ی به‌سه‌ر ده‌بات / به‌کریگیراو سالانی ژیر ئه‌زمون بو‌ (فیربونی پشه‌).
<i>~ ۶. بعضی الموظف مدة التتیین فی الوظيفة / الاجیر سنرات</i>	۶. بعضی الموظف مدة التتیین فی الوظيفة / الاجیر سنرات التلمذة (لاتقان حرفة)
<i>~ ۷. time, ~ a sentence</i>	۷. (زیندانی) کاتی حوکمه‌که‌ی به‌سه‌ر ئه‌بات
<i>~ ۷. (السجن) بعضی المدة المحکوم علیه‌ بها</i>	۸. (له‌ پاسا) بلاوکراویه‌کی یاسایی ده‌داته‌ که‌سیک
<i>~ ۸. (فی القانون) یسلم (شخصاً) اعلاتاً قضائياً:</i>	۸. (فی القانون) یسلم (شخصاً) اعلاتاً قضائياً:
service /sɜːvɪs/ <i>n</i> [C,U]	۱. راژه، خزمەت، کارگوزاری، چاککردن، نۆکەری ۱. خدمه‌، عمل الخادم
<i>go into ~</i>	ئه‌یه‌ته‌ خزمه‌تکار له‌ مالد ۲. به‌رژه‌وه‌ندی: یصح خادماً فی منزل ۲. مصلحه‌:
<i>the Civil/ Diplomatic S~</i>	کارگوزاری مه‌ده‌نی / دیپلوماسی

مرفق عام الخدمة المدنية الدبلوماسية
the fighting ~ s (دهریایی وزهوی و ناسمائی) هیزی
 چه کدار
 (بحریه و بریه و جویه) القوات المسلحة
on active ~ کاتی جهنگ سهریازی نه کات
 یقوم بالخدمة العسكرية أثناء الحرب
 بهرگی سهریازی / تفهنگی سهریازی
 ~ *dress/rifle* ۳. یاریده دهه
 اللباس العسكري / بندقیه عسکریه ۳. مساعدة
get the ~ s of a doctor/lawyer په ناده پاته بهر
 پزیشک / پاریزه و پو یارمه تیدانی
 یلجا الی مساعدة طیب / محام
 نه و خزمه تهی که پومیری
his ~ s to the state جتی به جتی نه کات
 الخدمات التي اداها للدولة
 ۴. له خزمه تتدا، له ژیر فهرمانی تودا په
at your ~ ۵. خزمه ت گوزاری گشتی
 ۴. فی خدمتک، تحت امرک ۵. خدمه عامه، مرفق عام:
a bus/train ~ خزمه ت گوزاری پاس / نه قاری گشتی
 مرفق الباصات / العبارات العامة
the telephone ~ نویسنګی ته له فونات ۶. پیروزی،
 نویژ
 مصلحه الهاتف / التليفونات ۶. قداس، صلاه:
there ~ s every Sunday سنی نویژ ههموو
 په کشه ممه به ک / که شیکي ثاینی له پونه تایه تیه کاند:
 ثلاث صلوات کل يوم احد / طقس دینی یقام فی مناسبات
 خاصه:
the marriage/burial ~ که شی ژنه تیان / که شی مردوو
 ناشتن ۷. تاقم، شتی نان خواردن
 طقس الزواج / الجنائزه ۷. طقم ادوات المائدة:
a tea/dinner ~ of 50 pieces تاقمی چا، نانی تواره
 به په نجا پارچه ۸. پشکه شکر دنی خواردن و واژه (له
 فو تله کان)
 طقم شای / عشاء من خسین قطعه ۸. تقديم الطعام والشراب
 (فی الفنادق مثلاً) الخدمة التي يؤدّيها الخادم:
add 10% to the bill for ~ ۱۰٪ نه یخا ته سر لیستی
 حساب په که له بری خزمه ت گردن
 یضیف ۱۰٪ الی قائمه الحساب من اجل الخدمة

شوقه په ک خزمه ت گردن له گه ل کریکه پدا
a ~ flat یت، نه پاریزی، به لینی چاکسازي نه دات
 شقة تدخل الخدمة ضمن اجرتها یصون. يتعهد بالأصلاح:
 هه لته سیت به چاکر د نه وهی
 □ *vt Cars ~ d here* ماشینه کان (لیره)
 تقوم بتصلح السيارات (هنا)
serviceable adj سودمه ند، په که لک، په هیز،
 توند و توند
 نافع، مفید، قوی، متین
serviette /sə:'vi:t/ n ده سته سړی خواردن
 فوطه او منديل للمائدة
servile /sə:'vail/ adj ۱. نوکهری، ستو خوار، کویله یی
 ۱. عبدي، رقی، متعلق بالعبید الارقاء
 ۲. دووړوی، سالاسی، روپایی
 ~ *flattery* ۲. متذل، خنوع، تملق ذلیل
servility /sə:'viləti/ n که ساسی، نوکهری
 خنوع، استسلام ذلیل
servitude /sə:'vi:tju:d/ n به نیه تی به ندایه تی، خو لاسی،
 کویله یه تی
 عبودیه، رق
session /se:fən/ n [C] کوپونه وه، دهوړه، گه راجفاتی،
 گه را په روړه ده یی، جفین، جفات، کوپوون
 جلسه، انعقاد محکمه او مجلس
in ~ ماوې به ستنی کوپونه وه دهوړه ی نه نجوم د:
 جفنی به له کوپونه وه دایه، کوپو په
 مدة انعقاد الجلسة، دورة المجلس: متعقد، فی انعقاد
 ۱. (وژ) ناوانه یی
 ۲. داینه تی، داله نیشی
 ۱. (الجلس) تغیب ۲. یض، یجلس
~ a box on its end سندوقی له سر لایه کی دانه تی
 یض صندوقاً علی طرفه
~ a stake in the ground گوجانک نه چه قینی به
 زهوی په که دا ۳. (له گه ل) *(prep, adv)*
 یکر و تدا فی الارض ۳. *(مع prep, adv)*
 دهست یی نه کات، دهست به کار *~ about one's work*
 نه یی
 پیدا، یشرع فی عمله
~ about doing sth دهست به کار نه یی

به دایین کردن سرمایه بوی، کاری بازرگانی نه کات،
 چالاک بوی نه گه زینته وه، پته کانی چاپه مهنی رینگ نه خاتوه،
 داینه نی، داینه مه زورین، پیشی نه خات، دروستی نه کات
 (له شعی به هیز)
 یسکه ان یبدا عیلا تجاریا (بزویده براسمال مثلاً) یبدا عیلا
 تجاریا، یعید الیه الصحة والعافیة، یسند احرف الطباعة،
 ینصب، یقیم، یقدم، یبني (جسماً قویاً مثلاً)
 ناماده ی نه کات بوی well ~ up with
 مجهز جیداب
 هیزشی سه سخت نه کات سه ۱. (له گهل) ~ upon
 هه ندی کرداردا:
 یهاجم بعض ۲. (مع بعض المفاعیل):
 نیسکیکی شکاو نه گه زینته وه، چاکی ~ a broken bone
 نه کاتوه
 یجبر عظماً مکسوراً
 ریکشه خات، راستیه کاتوه ~ a clock/watch
 (وبار کهر وه یا کاتز میزی دهست)
 ضبط ساعه (منبه او ساعه ید)
 هیلکه نه خاتنه زیر مریشک بوی نه وهی کر ~ eggs
 بکه وی له سه ری
 یضع البیض تحت الدجاجة لترقد علیه
 نمونه ی بوی دینته وه، نه یکات به ~ sb an example
 پشه نگ بوی
 یضرب مثلاً (لفیره)، یکون قدوة له
 هه رگیز ناپیشی never ~ eyes on
 لن یری ابدأ
 به توندی به ره نه لستی نه کات ~ one's face against (sth)
 یعارضه بشده
 داهینان ده کا، موده، پاودکت ~ a fashion
 بیتکر (مصمم الازیاء) موده جدیده
 ده سوو تیش، لاگری تیره نه بات ~ fire/a light to sth
 یسعل النار فی (شیء)
 هیوا کانی پابه ند ده کا به ~ one's heart on (sth)
 یعد آماله علی (شیء)
 کر له کوهی له سه ر هیلکه، (هه لیدین) ~ a hen
 یجعلها ترقد علی البیض (تحصنه)
 نیمزا یا ~ one's name/hand/seal to a document
 موری پشه کات

یشرع بالقیام بعمل شیء
 نه یخاتنه لاوه، رای نه گری، زور نه کا ~ apart, ~ aside
 یضع جانباً، یحتجز، یوفر
 رینگری نه کا، دوا ی نه خات (میلی) ~ sth/sb back
 کاتز میر
 یعرق، یؤخر (عقارب الساعة مثلاً)
 دهست به گه شت نه کات، ده ریشه خات، ~ forth
 رووینیه کاتوه (بیروپرا کانی)
 یشرع فی رحله، یبین، یوضح (آراءه)
 (نه خوشی، جوری گه ش) دیار دکت، ~ in
 سه رله نوی هه لده چینه وه پا له کهناری ده زیاوه هه ل نه کات،
 دهست بوی نه کات
 (المرض، نوع الطقن) یبدا ویبدو کما لو کان سیتر (السد،
 الریاح) یجری نحو الشاطئ، تهب
 ده رله پهری یا دهست به گه شت نه کات، ~ off
 نه پته قین، نه پهنینه قسه (پیکه نین، ناخافتن) ده رله کوهی،
 نه بیتری
 ینتقل او یشرع فی رحله، یفجر لفساً او سهماً نارياً، یحملة علی
 القیام بشیء ما (کالضحک او الحدیث)، یظهر او یریز للعیان:
 شهبه ی ~ a large hat ~ ting off a pretty little face
 گه وره روویه کی بچوکی جوان ده رده خات
 بقعه کبیره تیرز رجها صغیراً فانتأ
 نیرش دکت، هانی ده دات، شالوی بوی نه بات ~ on sb
 یهاجمه
 هیزشی بوی نه کات ~ sb or sth on
 یحصله او یسعه علی الهجوم
 دهست به گه شت نه کات، گه شته به ره ~ out
 یشرع فی رحله
 ناخکرای نه کات، ده رله خات (هوکان)، ~ sth out
 نه یخاتنه پروو
 یعلن، یبدي (الاسباب)، یعرض
 چالا کانه ده سته کار نه کات، دهست به گوشتار ~ to
 نه کات
 یبدا العمل بنشاط، یبدا القتال
 دایده مه زورین، دهست به کار نه کات، هه دگرت، ~ up
 (وهك، دارتاش)
 یبدا عیلاً (کجارج مثلاً)
 له توانا یدابه کاری بازرگانی بکات ~ sb/sth up

نايهستن (وهك مرهباو جهلی) *jelly/hasn't ~ yet*
 ۸. (دهرخت به تاييه تي دره ختي ميوه) پين نه گات، ديتيه بهر،
 گولدهر نه گات ۹. (بهردی به نرخ له گدل تافتون دانه پريزي،
 دانه نين)، دانه پريزي
 لم يقس (يتجمد الملائ / المري / الجلي بعد ۸. (النباتات
 وبخاصة اشجار الفاكهة) تتكون، تنمر، تنزه ۹. (الجوهري)
 يركب الاحجار الكريمة في الذهب او غيره من المعادن، يرصع
 ۱۰. نه ژهنن، ناواز داده نين *~ sth to music*
 ۱۱. (به كار هيتاني تاييهت)
 ۱۰. يلحن ۱۱. (استعمالات خاصة):
 (كهش) خوش و خوشتر نه بين *~ fair*
 (الطقس) جيد وني تحسن
 چينگير بوو، تواناي نايين / په كي نه كهوئي له *~ fast*
 جوله
 ثابت، غير قادر على / عاجز عن الحركة
 كاتي له وه ونيش دپاري كراو، پيك خراو *a ~ time*
 وقت محدد سلفاً، منظم
 زه رده خه نه / سه پر كړدني جوان *a ~ smile/look*
 ابتسامة / نظرة ثابتة
 په راوي پر بار له سهر دراو *a ~ book*
 كتاب مقرر
 ۱. ناراسته (شه پول، با) ناره زوو، ركه رايه تي *2 set /set/ n*
 (را)
 ۲. دهسته، پرووناندي، نه دايي، سهر دليكري، دهسته ك
 ده رخت، تاقم، دهق
 ۱. اتجاء (التيار، الريح)، ميل، نزوع (الرأي) ۲. مجموعة، طقم:
 دهسته يان تاقي گولف *a ~ of golf clubs*
 طقم من عصي الجولف
 دهسته ي چا ناني ثواره *a tea/dinner ~*
 طقم شاي / عشاء
 ۳. ناميري ته له فزيون ۴. شوين، پري *a television ~*
 لادان، دانان، دهسته
 ۳. جهاز التلفاز ۴. موقع، مقدار الاعتراف، وضع، هيئة
 په پكره سري / *the ~ of sb's head/ shoulders*
 شاني ۵. شه تل
 هيئة راسه / كتبه ۵. غرة نبات، شتلة
 ۶. كومه له روليك له ياري تيش *a ~ of tennis*
 ۷. شويني گرتني ديمه نين فيلم

يهرها پتريجه او بخته، يوقها او پختها
 تيكراي رويشتن يا (كار كړدن پو خه لكی) *~ the pace*
 (تر) دهر دپين
 يحدو معدل الجري (أو العمل لغيره)
 دهست په گه شتي دهر ياي نه كات *~ sail*
 يبدأ رحلة بحرية
 تيزي نه كاته وه / ددانه كاني مشاره كه تيز *~ a saw*
 نه كاته وه و ريكيته خات
 يشعد / يحدو منشأراً و يضبط اسنانه
 مه زه نه ي نه كات / نرخی *~ much/little store by sth*
 خوي ناداتي، زور / كم بايه خي پينه دات
 يقدر / لا يقدر شيئاً حق قدره، يولي كتي / قليلاً من اهتمامه
 قهپ ده گري، ددانا قايم دگرت، *~ one's teeth*
 سامان كوده كاته وه، دهست پيوه ده گري
 يطبق فكيه، يكر على أسنانه (مظهرا التصميم)
 ته له ده نيته وه، نه له هه دان ۵. (كسني) يا *~ a trap (for)*
 شتي نه خاته بار يكي دپاري كراو وه
 ينصب نغاً (ل) ۵. يجعل (شخصاً أو شيئاً) في حالة أو وضع معين
 شتيكي خوار راست نه كاته وه *~ sth straight*
 ريكيته خات، ته ختيته كات
 يقرم شيئاً (معرباً) يسوي، يرتب، يجهد
 به نديك ناز داده كات گومانه كاني *~ a prisoner free*
 له ناو ده بات /
 يطلق سراح سجين
 دنياي *~ sb's doubts at rest/sb's mind at ease*
 نه كاته وه / ميشكي ساف نه كاته وه
 يبدو شكوكه / يريح باله
 هممو شت له جي ي خوي *~ things to rights*
 دانه نين ۶. كاري سدخت نه دات به سهر كه سيكدا
 يضع الامور في نصابها ۶. يحل شخصاً على عمل شيء صعب
 داواي چاره سوري *~ (sb) a difficult problem*
 كنيته به يك سه ختي لينه كات
 يطلب منه حل مسألة (مشكلة) صعبة
 داوا له پياوه كان نه كات *~ the men to chop wood*
 كه داره كه پير نه وه
 يكلف الرجال بقطع الاخشاب
 ۷. (شلمه نين، ته ري) نه ييه سني: *The mortarer/ijam*
 ۷. (السوائل، المواد الطرية) تقسو، تتجمد:

٦. مجموعة ادوار في لعبة التنس ٧. مكان التضايق مناظر فيلم
Everyone to be on the ~ at 8:30 له
 شونى وينه گرته كه ناماده بن كاتزمير هشت و نيو
 يجب ان يتواجد الجميع في مكان التصوير الساعة الفامنة
 او النصف
 ٨. هيرشى دزوار نهكات، *make a dead ~ at...*
 ههولى هاوپيه تى نهكات
 ٨. بهاجم بعف، (ا.ق) يحاول كسب صداقة
'set-back n [C] كوسپ، ههرهس، شكهستن
 نكته
'set-square n [C] سينگوشه (دارين) گوشه وهستاو يو
 كيشاني كوشه كان
 مطلق (خشبي) قائم الزاوية لرسم الزوايا
 ١. چوارچينه پك شتيكي له سهر دابنرى *settling n*
 (وهك شتى به نرخ) ٢. ناوازدانان بنو هونراوه پك ٣.
 ده وروبه رى ديمه تيك، پشته وهى چيروكى يان روداويك
 ١. الاطار الذى يركب فيه شىء (كالجوهرة مثلاً) ٢. تلحين
 موسيقى لتصيدة من الشعر ٣. البيئة المحيطة بمنظر ما، خلفية
 القصة او العادة
 ده مه بوله، شهر *'set-to n [C]*
 مشادة، عراك، شجار
 ١. نامبرى ريكنخستن، دانان، ناماده كردن، *'set-up n [C]*
 ريكنخستن
 الجهاز التنظيمي
 تهخت، كورسى دريژ، قهقهه *settee /seti:/ n [C]*
 مقعد او اريكة منجدة
 ١. چيگير دهين (زور جار *settle /setl/ vt, vi*
 (~ down)
 ١. (غالباً ~ down) يستقر
 چيگير نهين *~ (oneself) down in an armchair*
 له سهر كوزسى ده سكدار
 يستقر في مقعد بساند
 له سهر كارويك چيگير دهين *~ down to a new job*
 استقر في عمل جديد
 كوربه كهى نه خانه سهر *~ one's son in business*
 نيش و كارى چيگير له جيهاني كاردا
 بهيء لوله الاستقرار في دنيا الاعمال
 زنى هيناو چيگير بوو *married and ~ d down*

٢. هونرنهين، هونرى نهكاته وه، چاره سهرى نهكات،
 كپده نيته وه
 تزوج واستقر ٢. بهدا، بهدى، يسكن
 من ناتوانم له سهر *I can't ~ (down) to anything.*
 هيچ شتيك چيگير بم
 اننى لا استطيع ان استقر على شىء
 چاوه رى بكه نابار *Let the excitement ~ down.*
 هونرنه نيته وه
 فتستظر الى ان تهدأ الامور
 ماوهى كه شى چيگير *a period of ~ d weather*
 ٣. نيسته چيدهين، نه زى، له لادى نه زى
 فترة من الطقس المستقر ٣. يسكن، يعيش، يقيم في الريف
 ٤. داگير نهكات، نه پكاته وولاتى *~ in the country*
 خوى
 ٤. يستعمر، يستوطن:
 هولنديه كان *The Dutch ~ d (in) S. Africa.*
 باشورى نهفريقا يان داگير كرد ٥. برباره ده، نه بربرنه وه
 استعمر الهولنديون جنوب افريقيا ٥. يقرر، يحسم:
 نه مه فرمانه كه نه بربرنه وه *That ~ s the matter.*
 هذا يحسم الامر
 نيشه كان چاره سهر نهكات (راسپارده *~ one's affairs*
 نه نووسى)
 بسوى امره (اى يكب وحيه)
 جنى خوش دهكات، هه لده بوزيرى *~ (up) on*
 ٦. پاره نه ده، حساب راست نهكاته وه
 يستقر على، يقع اختياره على ٦. يدفع، يصنى حساباً:
 پارهى ليستى نوته كه دهكات *~ a hotel bill*
 يسد فاتورة الفندق
 حسابه كاني راست نهكاته وه *~ up*
 يصنى حساباته
 حسابه كهت ساخ پكهروه وه *S~ with your creditors.*
 له گهل قهر زده ره كان
 صف امور له مع الدائنين
 حسابي هه به پاكناوى پكات *have an account to ~*
 له گهل هاوكاره كهى ٧. (توزو، شتى رهق) نه نيشى، نه كه ويته
 بنه وه
 (مجاز) لده حساب ليصفيه (مع غريمه) ٧. (الفبار، المصاد
 الصلبة) ترسب، تستقر في القاع

<i>The dust ~ d on the floor.</i>	تۆز جیگر بووه له سه‌ر
	زه‌وی شوینه‌که
	استر القبار فوق ارضیه‌ السکان
<i>The rain ~ d the dust.</i>	بارانه‌ که‌ که‌شی له‌ تۆز پاک
	کرده‌وه (تۆزه‌ که‌ی هینا به‌ سه‌ر زه‌وی) ۸ (شله) پاکنه‌ بینه‌وه،
	روونده‌ بینه‌وه ۹. (زه‌وی، بنا‌ه‌ی خانو) راگیر نه‌ی، جیگیر
	نه‌ی ۱۰. (پاسا) تاییه‌ی نه‌کات به‌ (که‌سیک) ی مولک و
	خانوو زه‌وی تا نه‌می‌نی سوودی لێه‌ی‌نی
	نقی المطر الجو من القبار (أى انه حمله الى الارض) ۸
	(السائل) یصفی، یروق، یصفی، یروق ۹. (الارض، اساس
	البناء) یترط، یترسخ ۱۰. (فی القانون) یخصص (الشخص)
	املاکا یفتنح منها مدی حیاته، یقدم هبة شرعیة
	(پاسا) ~ part of one's estate on one's son
	به‌شیک له‌ سامانه‌ که‌ی تاییده‌ نه‌کات بو کۆره‌ که‌ی سوودی
	لێی‌نی تاماوه
	(قانون) یهب، یخصص لابنه‌ جزه‌.أ من املاکه‌ یستغید منها مدی
	حیاته
settlement <i>n</i> [C,U]	۱. دان، په‌ک لاگردنه‌وه،
	نه‌ی‌رینه‌وه (قه‌ کردن)
	۱. دفع، تسدید، حسم (تقاض)
<i>a marriage ~</i>	۲. به‌خشی‌نی شه‌رحی: پاره‌و زه‌وی و
	زار و مولک نه‌خرینه‌ سه‌ر ژن له‌گه‌ل شووکر دنیادا ۳.
	نیشته‌ جیگراوی نووی، نیشته‌ جیویون ۴. دامه‌زواویکی
	کۆمه‌لایه‌تی بو بوژانه‌وه، پنه‌کی خیری
	۲. هبة شرعیة: مال او عقال یتقل الى امرأة عند زواجها ۳.
	مستوطنة جدیدة، إستيطان ۴. مؤسسه‌ اجتماعیة للانعاش، مرکز
	خیری
<i>~ s in the East End of London</i>	دامه‌زواوی
	خه‌یری لای وژمه‌لانی له‌نده‌ن
	المؤسسات الخیریة فی الطرف الشرقي من لندن
settler /setlɜ(r)/ <i>n</i>	دایگیر که‌ر، نیشته‌جی
	مستمر، مستوطن
<i>the Dutch ~ s</i>	هۆله‌ندیه‌ نیشته‌جی
	السترونون الهولندیون
<i>in South Africa</i>	بووه‌کانی باشوری له‌فریقا
	فی جنوب افریقا
seven /sevɪ/ <i>n</i> [C], <i>adj</i>	هه‌فت ۷
	سبعة، سبع ۷

seventh <i>n</i> [C], <i>adj</i>	هه‌وتم، په‌ک له‌سه‌ر هه‌وت،
	هه‌وت په‌ک
	السابع، ۷/۱
<i>in the ~ heaven</i>	له‌ فاسمانی هه‌وتم (له‌وه‌یری
	خوشیدا به‌)
	فی السماء السابعة (أى فی غایة السعادة)
seventeen /sevnti:n/ <i>n</i> [C], <i>adj</i>	هه‌لدە ۱۷
	سبع عشرة، سبعة، عشر
seventeenth <i>n</i> [C]	هه‌لدەهه‌م، ۱۷/۱
	السابع عشر، ۱۷/۱
seventy <i>n</i> [C], <i>adj</i>	هه‌فتا، ۷۰
	سبعون، سبعین
<i>in the seventies</i>	له‌ هه‌فتاکاندا، له‌ تۆیان هه‌فتاو
	فی السبعينات، فیما بین السبعین
<i>in his seventies</i>	هه‌شتای ته‌مه‌نیدا
	والثمانین من العمر
seventieth <i>n</i> [C]	هه‌فتاهه‌م یا ۷۰/۱
	السبعون، ۷۰/۱
sever /sevr(r)/ <i>vt, vi</i>	۱. ده‌بری، بری ۲. په‌ت (په‌ت)
	نه‌په‌جری
	۱. یقطع، یفصل، یفصل ۲. (الحبل) یقطع
several /sevrl/ <i>adj</i>	۱. چه‌ندی، هه‌ندیک، چه‌ن
	ژماره‌ په‌ک ۲. جیا، به‌ته‌نها
	۱. عدة، عید، متعدد ۲. منفصل، علی انفراد
	ژماره‌ په‌کی مامتاوه‌ند (ژورگه‌وره‌ نا)، هه‌ندی □ <i>pron</i>
	عدد متوسط (خیرکییر)، بعض
severally /sevrlɪ/ <i>adv</i>	تاک تاک، په‌که‌ په‌که‌
	کل علی انفراد
severe /sɪvr(r)/ <i>adj</i>	۱. توند، قایم، سه‌خت، دژوار
	۲. (نه‌خۆش، که‌ش) ترسناک، دژوار ۳. (ئه‌زمون) گران ۴.
	(رێپاز) ئاسان، ساده‌
	۱. صارم، لاس، شدید، متمیز ۲. (المرض) الطقس خطیر،
	عنف ۳. (الاختیار) صعب ۴. (الاسلوب) بسط، غیر مزخرف
severely <i>adv</i>	به‌تووندی، ره‌قی، به‌تیزی، به‌
	زه‌حه‌مت، به‌مه‌ترسی
	بهرامه‌، بقسره‌، علی نحو خطیر
severity /sɪ'verɪtɪ/ <i>n</i> [C,U] (<i>pl</i> -ties)	توندوتیزی،
	زه‌بر، دژوار

- قوة، شدة، صرامة
sew /səʊ/ *vt, vi* (*pt sewed, pp sewn /səʊn/, sewed*)
 ده‌دورن، نه‌بدورن
 یخپ
sewing *n* [U] درومان، دورن، شتیکی دوراو پان
 له‌سر دوربندایت
 خیاطه شی. مخپ او فی طریق خیاطه
'sewing-machine *n* [C] مه‌کینه دورومان
 ماکینه خیاطه
sewer /sju:ə(r)/ *n* [C] به‌لوه، پوری پو فرپندان
 ناوی ناوهر
 بالو، انرب لتصرف مایه المجاری
sewage /sju:ɪdʒ/ *n* [U] ناوی ناوهر، پیساف
 مایه المجاری
sewn /səʊn/ (پروانه *sew*)
 (انظر *sew*)
sex /seks/ *n* [C,U] ره‌گه‌ز، زایه‌ند، توخم، (له تیرو من)
 جنس (من ذکر او آتی)
sexual /sekʃʊəl/ *adj* ره‌گه‌زی، زایه‌ندی
 جنسی، تاسلی
sextant /sekstənt/ *n* سیکستنت، نامیریک (پو)
 راگرتنی به‌ری خور، وه‌باریکردنی شوینی که‌شتی)
 السیة، آلة السدس (یستخدما السلاح لقیاس ارتفاع الشمس و تحديد مكان السفينة)
sexton /sekstən/ *n* سیکستنت: خزانه‌تکاری کلیسه که
 زه‌نگلیده‌دات یا گوبر هه‌لده‌کهن
 قندلفت: خادم فی الکلیسه يقوم بقرع الاجراس وحفر القبور
shabby /ˈʃæbi/ *adj* (-ire, -iest) ۱. شرپ، پژوک،
 خراب‌دا، جلی شرپ به‌پوخت ۲. ره‌وشنی خراب، زوردار
 له‌باری
 ۱. رت، فی حالة سیئه، رت الثياب ۲. (السلو) دنی، جائر
shabbily *adv* به‌شیوه‌یه‌کی شرپور، به‌پسی، خرابی
 علی نهورث او قدر، بدناءة، بخاسه
shack /ʃæk/ *n* [C] زنج، که‌پر، کوخته
 کوخ، بیت صغیر، عشة
shackle /ˈʃækəl/ *n* [C] که‌له‌پچه، به‌ند
 صند، قید، غل (مجاز فی صیغه الجمع) قیرد، عواتق
 □ *vt* که‌له‌پچه‌ی ده‌کات، پیهنده‌کات

- یقید، پکیل، یصفد (بالاغلل)
shade /ʃeɪd/ *n* [C,U] ۱. سایه، به‌ر سیهر
 ۱. ظل، فی:
 له سیهر داده‌نیشی ۲. سیهر، سیهری *sitting in the ~*
 نه‌کات ۳. پله پا کال و توخی ره‌نگ
 مجلس فی الظل ۲. ظلال، تظلیل (الرسم) ۳. درجه او شدة اللون:
 پله‌ی جیاواز له ره‌نگ *various ~s of colour*
 ۱. پله‌ی جیاوازی
 درجات مختلفه من اللون ۱. درجه الاختلاف
 ووشه‌ی فرمانا *a word with many ~s of meaning*
 ۵. سیهری چرا ۶. خه‌پال (شیوگی کودا) (یونانی) جیهانی
 خواروو، جیهانی روخ، دوزخ
 کلمه ذات کثیر من ظلال المعانی الدقیقة ۵. ظله المصباح ۶.
 شیخ، خیال، (فی صیغه الجمع) (الاغریق) العالم السفلی او عالم الارواح، الجحیم
 □ *vt* ۱. سیهری نه‌کات
 ۱. یظل (من الراج مثلاً)
 سیهری پو چاوی *He ~d his eyes with his hand.*
 خسوی دروست کسردوه ۲. دایته‌پوشنی (گلزپ چرا،
 روونانی)، به‌رده‌دکت ۳. سیهر دروست نه‌کات (ره‌سم) ۱.
 نه‌گوبری وورده وورده
 ظل عینیه بیده ۲. پتر، یطی، (المصباح، النور) ۳. یظل (الرسم) ۱. پتیر او پتیر تدریجاً
 ره‌نگی به‌مه‌یی وورده وورده *pink shading into red*
 نه‌بین به‌سور
 لون وردی پتیر تدریجاً الی احمر
shady /ˈʃeɪdi/ *adj* ۱. سیهرایی نسرم، ۲. گوماندار،
 گومانلیکراو
 ۱. ظلیل، فی الظل ۲. (د.ل) مشبه فی نزاهه
shadow /ˈʃædəʊ/ *n* [C,U] ۱. سایه، سیهر، سیناف
 ۲. زور که‌م:
 ۱. ظل، خیال ۲. لیل جد:
 به‌بین که‌ترین گومان *without a ~ of doubt*
 بدون ادنی شک
 □ *vt* ۱. سیهری پو نه‌کات ۲. به‌نه‌نی چاودیری
 نه‌کا، به‌دواپدا له‌چن وه‌ک سیهری دوا‌ی نه‌که‌وین
 ۱. یلقی ظلاً علی ۲. یراقبه‌سراً، یتعقبه، یلاحقه کظه

shadowy *adj* سیه‌راوی، نه‌زائراو، نه‌ینی، نا‌لۆز، شاراو

ظلیل، غیر واضح المعالم، مبهم

shaft /ʃɑ:ft/ *n* [C] ۱. ده‌سکه‌پرم، داری پرم، تیر، ۲. ده‌سکی درێژ یو ئامیر وه‌ك ته‌ور، پاچ ۳. به‌كی له‌و دوو داره‌ی كه‌نازه‌لێك له‌ نێوانیاندا به‌ یو بار هه‌لگرتن ۴. تونیلی شاقولێ وه‌ك بیری به‌رزكهره‌وه له‌ خا‌نودا ۵. به‌شێكی سه‌ره‌كی كۆله‌ كه‌ ۶. شه‌فت، ستون، ستونی كاریكرد (وه‌ك له‌ ئامیردا)

۱. (قبعة) السهم، قناة الرمح ۲. يد طریلة لأداة كالفأس ۳. عریش العربیة: احدی خشبتین یربط بینهما حیوان الجر ۴. نفق عمودی (قائم عادة) کثیر المصد فی مبنی ۵. الجزء الرئيسی من عمود ۶. عمود، عمود الإدارة (فی آلة مثلاً)

shaggy /ʃægi/ *adj* (-ier, -iest) ۱. زیر، ته‌فنی

۱. خشن، قاس

~ eyebrows برۆی شاش و بژ

حواجب خشنه

۲. سه‌گی دا‌پۆشراوه به‌ تووکی زیر

۲. كلب مغطی بالشعر الخشن

shake /ʃeɪk/ *vt, vi* (pt shook /ʃʊk/, pp shaken ~ one's head) ۱. نه‌جولنی، ده‌له‌رێته‌وه، رادیدوه‌شینێ،

نه‌هه‌ژنی سه‌ری نه‌جولینی (بۆ نه‌ویستن و نا‌قایی)

۱. به‌ز، به‌ز، یه‌ز، یه‌ز، یه‌ز، یه‌ز (دلیلاً علی الرض او النفی)

ته‌وقه‌ی له‌گه‌ل نه‌كات، دستان ~ hands (with sb)

ده‌هه‌ژینیته

یصافه‌، یشد علی یده

خوی رزگار نه‌كات له‌، به‌سه‌ریا زāl نه‌ین ~ off

باری خراب ۲. ئامیازی نه‌ین، نه‌له‌رزینی، لاوازی نه‌كات (سه‌رما،

یته‌خلص من، یته‌طلب علی (البرد، عادة سیئة مثلاً) ۲. یصد،

یزلزل، یضف، یزعزع

بروا/ ئازایه‌تی نه‌یهه‌ژینی، ~ sb's faith/courage

تووشی هه‌والی ناخۆش نه‌ین

یزعزع قه‌ه/ شجاعة، یصد باخبار سیئة

۳. (ده‌نگ) نه‌له‌رێته‌وه، be ~ n by bad news

به‌چه‌رچه‌ نه‌ین گه‌ نه‌ین به‌ (پیری، کاردانه‌وه)

۳. (الصوت) یه‌تیش، یته‌طلب، یته‌هج (من کبر السن، الانفعال)

راوه‌شان، شه‌لقان □ *n* [C]

هه‌ز، ره‌جه

shake-up *n* [C] ئالۆگۆرکردن له‌ پۆسته‌ کانی (هه‌ندامه‌ کانی میری) شه‌لقاندن، هه‌ژاندن

تغیر فی المناصب (فی اعضاء الحكومة مثلاً)

shaky /ʃeɪki/ *adj* (-ier, -iest) ۱. (که‌س) له‌رزوی،

(ده‌نگ) شه‌لۆق ۲. (شت) شه‌لۆق، نه‌ناسوده، پششی پێنا به‌سری

۱. (الشخص) مرتعش (الصوت) مه‌دهج، ۲. (الشيء) مززعج،

غیر آمن، لا یتمد علیه

shakily *adv* به‌ شه‌لۆقی، به‌ناچاری

باهتزاز، باضطراب

shale /ʃeɪl/ *n* [U] به‌ردی قویری قه‌هل

جیاگر ده‌وه‌ی ئاسانیته

صخر طینی یسه‌ل فسله‌ الی طبقات، صخر رسوبی رخو

shall /ʃæl, ʃʌ/ (pt should) (بروانه‌ shali)

(shall not) (pt should) كورت نه‌كرێته‌وه بۆ (should) (not)

كوزت نه‌كرێته‌وه بۆ ۱. (بۆ پاشه‌پۆز) نه‌ین، نه‌كسری

(به‌راوورد بکه‌ will)

(انظر shall not) (pt should) تختصر عادة‌ الی

(shan't) كما تختصر (shouldn't) عادة‌ الی ۱. (الدلالة علی

الستقبل) س... سوف (قارن will)

We ~ arrive tomorrow. سه‌ به‌ینی نه‌گه‌ین

متصل غداً

S~ we come tomorrow? ئایا سه‌ به‌ینی یه‌ین؟

هل ناتي غداً؟

I told him that I should see him the following

day. پێم راگه‌يانده‌ كه‌ پۆزی داها‌توو نه‌یهه‌نمه‌وه

۲. قه‌كه‌ر سوڕبوونی خوی ده‌رده‌په‌ری

اخبرته انی ساراه فی الیوم التالي ۱. ۲. (یعر بها المتحدث عن

تخصیمة)

You say you won't go but I say you ~ go. تو

ته‌ئیت كه‌ نا‌رۆیت به‌لام من نه‌ئیم نه‌ین هه‌ر برۆی (ته‌ووی و

ته‌ه‌ووی ب. (به‌یمان):

تقول انك لن تذهب ولكنی اقول انك ستذهب (رغماً عنك) ب.

(الوعد):

If you work well today you ~ go home early.

له‌گه‌ر نه‌مرو باش کار بکه‌یت زوو نه‌گه‌رێته‌وه بۆ

ماله‌وه (به‌ئین نه‌ده‌م كه‌ رێگه‌ت پێده‌م) ۳. به‌کارده‌ی له‌گه‌ل

رسته ی پرسیاری یو دهرپرینی ناروژوو یا فرمان و نهرک
اذا علمت جيداً اليوم فستذهب الى بيتك باكراً (أى انتى اعدك
بأن اسبح لك) ۳. تستخدم فى الجمل الاخبارية والاستفهامية
للدلالة على الرغبة او الامر او الواجب:

نایا نه توانم پنجه ره که *Shall I open the window?*
بکه موهه؟!

هل تحب ان افتح النافذة؟!

نابین بهم جوره *You shouldn't behave like that.*

هه لوسکوت بکه پت ۴. هه تا، بو نه وهی، له بهر نه وه
(به راوردیکه *may, might*)

یجب ان لا تصرف هكذا ۵. کى، لکى، لأن (قارن *may, might*)

I lent him an umbrella so that he should not get wet.
چه تره که ی خووم پندا بو نه وهی تهرنه پى ۵. (له)
ووتارى ناراسته وخو

اعرته المظلة كي لا يبلل ۵. (فى الحديث غير المباشر)

(ووتى: تو سهرنه کوى) *He said you will win*

پيوتوم که من سهرنه کوى

(قال: انك ستسحر) قال لى انتى سوف انتصر

لېتاو، تنک، قام *shallow /'æləʊ/ adj (-er, -est)*
قول نه پى، پوچ

ضل، سطحي، غير عيق، (مجاز) سطحي، تافه، غير جاد

(به زوى له شيوگى کوډا) شوتى تنک *npl*
له دهرپاچه، رووپار

(غالباً فى صيغة الجمع) مکان ضحل فى نهر او بحيرة

(شيوگى کوډى فرمانى ياريدهدر *shall /ʃæl/*)
صیغه قديمة للفعل المساعد (*shall*)

واخوى پيشانده دات که *sham /'ʃæm/ vi, vt*
يتظاهر ب، يدعى

خوى به نه خوش / خه والى *~ ming illness/sleep*
پيشانده دات

يدعى المرض / يتظاهر بالمرض

که سيکى خو ده رخه، قيل *n [C,U]*
شخص متظاهر، دعى، خدعة

گزیکه، له خو گوډر *His kindness is only a ~.*
زائف، مصطنع:

کوشتاريک راهيتان *adj a ~ fight*
قتال مصطنع (التدريب)

گران دهروات، دچت *shamble /'ʃæmbəl/ vi*
پشى متلاطلا

(زورجار به کارديت وهک *shambles /'ʃæmbəlz/ n*)
نه وهی له شيوگى تاکدابين ~ (ا زهوى پاراو به خوښى
جهنگاوهران، ويرانه

(تستخدم غالباً كما لو كانت فى صيغة المفرد ~ (ا ارض مخضبة
بدماء القتلى، خراب

۱. شوره پى، شهرمه زارى، شهرم *shame /'ʃeɪm/ n [U]*
۱. خجل، حياء

نابروم چوو، پى شهرم ۲. رووت، ريسوا *without ~*
بلا حياء ۲. فضيحة، عار

ريسواى نه هينى به سهر *bring ~ on one's family*
خيزانه که پدا

يجلب العار على أسرته

شهرمه زار نه کات *put sb to ~*
يخزيه، ينجله

شوره پى به *What a ~ to deceive the old man!*
بوت که قيل له پيرمه زده که بکه پت
عار عليك ان تخدع الرجل العجوز

۱. شهرم نه کات ۲. زور له که سيک ده کات که *vi*
کارنيک بکات به زيگى هه سنيکر دنى به شهرمه زارى

۱. يخزى، ينجل ۲. بکره شخصاً على عمل شىء، عن طريق
اشعاره بالاثم

شهرم، شهرمن *'shamefaced adj*
مخجل، يبدو عليه الخجل

شهرمه دات *'shamefacedly adv*
ينجل

روو ره شى، نابروويه، شهرمه زار *shameful adj*
مخز، مخجل، فاضح

به روو ره شى *shamefully adv*
على نحو مخز / فاضح

پيشهرم، پيتاپروو *shameless adj*
قليل الحياء، وقع

پى شهرم، پى نابروو *shamelessly adv*
بدون حياء، بوقاحة

شامپو (بو قز شش) *shampoo /'ʃæmpu:/ n [C,U]*
شامبو (لفسيل الشعر)

(قز) به شامپو ده شوات *vi*

- بفیل (الشعر) بالشامبر
shamrock /ʃæmrɒk/ *n* نهفدل، نهخلیت سپهر،
 نیرله نده پیکان گردویانه ته دروشم
 نوع من نبات النفل البری یخذه ایرلندیون شعاراً لهم
shank /ʃæŋk/ *n* [C] ۱. پاسک، لنگ، پی ۲. پشیک
 تهسک و ریک وه نووکی بزمار پاکلیل
 ۱. ساق ۲. الجزء المستقیم الضیق من شیء ما (کجسم المسمار
 او المفتاح)
shan't /ʃɑ:nt/ پیوسته نه کری، نه بی (کور تکراره یی)
 (shall not)
 سوف لا، لن (صیغه مختصره من shall not)
shanty /ʃænti/ *n* [C] کوخته، کهر، زنج
 کوخ، عشه
shanty-town *n* گهره کی هه زاران پیکهاتوه له
 کوخته، کوخ نشین
 حی فقیر فی المذینة مکنون من اکواخ
shanty /ʃænti/ *n* ۲ گورانی ده ریوان
 اغنیه من اغانی البحارة
shape /ʃeɪp/ *n* [C,U] وینه، شیوه، دهسته
 شکل، هیئت
The Earth has the same ~ as an orange. به ج
 شیوه بهک، به ج ریگه بهک، ج باریک
 بای شکل، بایه طریقه
in any ~ or form (بیروا) پیکدیت (پلان)،
 خانه پوره) نریک نه پینه وه له شیوه ی کوئایی
take ~
 (الانکار) تشکل، تتکون (الخط، الابنية) تقرب من شکلها
 النهائي
 ۱. شیوه ی پینه دا، پیکدیت ۲. پهره ی
 پینه دره ی
 ۱. پشکل، پصرغ ۲. پتشکل: بطور
plans that are shaping well پیلان به شیوه بهکی
 باش جیه جی له بی
 خطط جبری تنفیذا علی نحو جید / خطط تطویر علی نحو جید
shapeless *adj* بی وینه، نالاشکرا
 بدون شکل معده، غیر واضح المعالم
shapely /ʃeɪpli/ *adj* جوان، شهنگ، ریکه وتوو،
 بهژن زراف

- جمیل، متناسق التکون، رشیق
share /ʃeə(r)/ *n* [C,U] ۱. بهش، پشک، بهرکه موت
 ۱. قسم، حصه، نصیب
 دابه شده کری، بهشدار ی نهکات له گهل
 نهواتی که ۲. بهش، پشک:
 یقتسم، یشتراک مع الآخرين ۲. سهم، حصه:
 بهشه پاره له کومپانیا
company ~ s اسهم لی شرکه
 ۱. قازانجه کان دابه شده کات ۲. بهشدار ی
 نهکات له گهل نهواتی که له شتیکا
 ۱. یوزع (الأرباح)، یقتسم ۲. یشتراک مع آخر فی شیء، یقاسم،
 یشاطر
 بهشداره له گهل پهک نوسینگه دا
 ~ *an office with sb*
 ۳. بهشدار یده کات، هاویه شیده کات:
 یشتراک معه فی مکب واحد ۳. یشارک، یساهم:
 لیمگه ری
Let me ~ in the cost of the outing.
 بهشدار ییکم له تیچوونی سهیره نه
 دعی / دعونی اشارک فی تکالیف التزهة
shareholder *n* بهشدار، پشکدار
 مساهم، من حملة الاسهم
share-out *n* دابه شکردن (قازانج)
 توزیع، انقسام (الأرباح مثلاً)
share /ʃeə(r)/ *n* ۲ ده می گاسن بوزوه ی کیلان
 شفرة المحراث (التي یشق بها الارض)
shark /ʃɑ:k/ *n* [C] قرش، سه گه ماسی، کو سه
 سکه القرش
sharp /ʃɑ:p/ *adj* (-er, -est) ۱. تیز، (پنجه وانه ی
 کول) پرنده، تیز پیره وه
 ۱. حاد، ماض (تقیض مثلاً):
 ۲. لاشکرا
 ۲. واضح المعالم، محدد الخطوط
 ۳. (چه ماهه، خواری) زورچه ماهه، تیز،
 ا ~ *outline* ترسناک
 ۳. (المنحنی، المنطف) شدید الاتعناء خطیر، حاد
 ترسناک، تیز: سوچیگی تیز له
 a ~ *curve in the road*
 ریگاکه ۴. (دهنگ) تیز، زیقه:
 منطف حاد فی الطريق ۴. (الصوت) حاد، ثاقب:
 ا ~ *cry of distress* قیزه تیز بو داواکردنی یارمه نی

- صرخة استفادة حادة
 ~ eyes ۵. په ناګا، تیز بیر
 ۵. یقط، سریع الملاحظة
 a ~ child ۵. پده ووم وریا
 حاضر الذهن:
 a ~ sense of smell/hearing ۵. هستی بون گوښه کی
 تیزو په هیز ۶. (ههست، تام) تیز، تال
 حاسة شم / سم قوية او حادة ۶. (الشعور، الطعم) حاد، لاذع، حریف:
 a ~ pain ۶. نازاری تیز
 ألم حاد
 a sauce with a ~ flavour ۷. سهخت، گران، پریندارکهر
 صلصة ذات طعم حريف ۷. قاس، عنيف، جارح:
 a ~ rebuke ۷. سهروزه نشتی توند
 توبيخ عنيف
 a ~ walk ۸. چالاک، خیرا، روشتی خیرا
 ۸. نشیط، سریع: منی سریع
 a ~ struggle ۹. بهرگری سهخت ۹. یو یزدان، خوږیستی
 مقاومة عنيفة ۹. نهاز لقرص، إتهازی، عديم الضير:
 ~ practice ۱۰. مامه له ی ینا برووی
 معاملة لا أخلاقية
 a ~ lawyer ۱۰. دادوهری ی ین ویزدان (موسیق) تیز
 ناواز، تیز نیو پله زیاتر له ناسایی
 محام عديم الضير ۱۰. (موسیقی) حادة، نغمة اعلى نصف
 درجة من النغمة المعتادة:
 □ n ۱۱. ناوازی موسیقای تیز هیما ی بهرزی یو دالنه نی
 نغمة موسيقية حادة یرمز اليها بالعلامة، علامة الرفع
 ~ s and flats ۱۲. نیشانه ی بهرزو نزم (له موسیق)
 علامات الرفع والخفض (في الموسيقى)
 □ adv ۱۳. به ته وای
 ۱. تماماً، بالضبط:
 at 5 o'clock ~ ۱۴. له پر، په توندی
 ۲. فجأة، بحد:
 turn ~ (to the) left ۱۵. خیرا بانه داته وه به لای چه پدا
 ۳. له سهرو پله ی ناوازی راست:
 يتخطى بحدّة الى اليسار ۲. فوق درجة النغم الصحيحة:
 sing ~ ۱۶. به ناوازی بهر ز گورانی نه لئ

- یغنی بنغمة عالية
 ده سپر، قول پر، ساخته چی، به تایه تی
 sharpener n [C]
 قوما بازیکی ساخته چی
 المحتال، النصاب وبخاصة المقامر المخادع
 sharply adv ۱۷. به روونی، به تونی، به گورج و
 گزنی، به ناشکرا
 بعدة، بضاعة، عنف، برشاقة، بوضوح
 sharpness n [U] ۱۸. تیزی، توژی، لیا تووی، شوفی،
 ناشکرای
 حدة، مضاء، عنف، رشاقة، وضوح
 sharpen /ˈʃa:pən/ vt, vi ۱۹. دده دات، تیز د کات، دسو،
 تیز د کت، ده سان دکت
 يشحذ، ينشد، يسن، يبرى (القلم)
 shatter /ˈʃætə(r)/ vt, vi ۲۰. ۱. ټیکیده شکینې، ده هاری،
 ټیکیده شکیت، به لاف دکات ۲. له ناوی نه دا، ی هیوای نه کا،
 دهرونی هیلاک ده کا یان ټیکیده دا
 ۱. یطم، یهشم، یطم، یهشم ۲. (مجاز) یقزی علی، یطم
 (آماله)، یرق اعصابه او یلفها
 shave /ʃeɪv/ vt, vi ۲۱. ۱. ریش، ده تاشی، له درونت
 ۲. داینه تاشی، له پروشین (پارچه په ک یان تو یزیکي ته نک)
 ۳. (نزیکه یتنه وه له شتیک، خه ریکه به ریده که ویت
 ۱. یخلق ذقه ۲. یکشط، یسج (قطعة او شریحة رقيقة) ۳.
 یدنو من الشی، ویکاد یحتله به
 □ n [C] ۲۲. ۱. تراشین، تراش، (دهم وچاو)
 ۲. حلاقة (الوجه)
 a close/narrow ~ ۲۳. به سه پر رزگارینه یی (له)
 مه ترسی / تووش بوون
 ۲. ینجر باعجوبه (من الخطر / الإصابة)
 shaven ۲۴. ده سه توازه په کی کونه و نیستا به کاردی ته نها
 یو ده سه توازه ناوینه کان:
 pp of shave
 صیفة قديمة ویقتصر استخدامها الآن على التعابير المركبة:
 cleat ~, well- ~ ۲۵. ریش تاشراو، ریش و سبیل
 تاشراو
 حلیق الوجه، حلیق اللحية والشارب
 shaver n [C] ۲۶. لاو، کوپ
 (ل. د تهکا) صبی، ولد
 shaving-brush n [C] ۲۷. فلجه ی ریش تاشین

- فرشاة حلاقة
shavings *npl* ته‌لاشی دار، له‌گه‌ل‌نشاردا به‌راوورد
 بکه به (saw-dust) تارده‌دار
 قشارة او دقاعة الخشب (قارن saw-dust نشارة الخشب)
shawl /ʃɔ:l/ *n* [C] شال، سەرمل، چارۆك، گهردن به‌ند
 شال
she /ʃi:/ *pron* ۱. ئەو یۆ مێ (به‌راو‌دېكه به‌ her)
 تو‌او‌كه‌ر ۲. پېشگري‌كه به‌ماناي مێ
 ۱. هې (قارن her) فې صيفه‌ النصب او الجر ۲. بادئة معناها:
 اثني:
 مې ي پزن *a ~ goat*
 انثى الماعز، عترة
sheaf /ʃi:f/ *n* [C] (*pl* sheaves) گورزه، ياقه‌دار، ياقه
 گوله‌ گهنمى دو‌وراوه، ده‌سته يه‌ك كاخه‌ز
 حزمة من الحنطة المحصورة، رزمة من الورق
shear /ʃɪə(r)/ *vt* (*pt ~ ed, pp* shorn /ʃɔ:n/, ~ *ed*)
 مەرپ ده‌پرېته‌وه
 يېز وېر الحيوان:
a sheep shorn of its wool مەرپك خوريه‌كه‌ي
 پرانيته‌وه
 غنسة او خروف جز صرفه
shears /ʃɪəz/ *npl* مه‌قه‌ستې پرېته‌وه (گيا، کوتال)
 مقص للجز، مجرة (للاعشاب، القماش)
sheath /ʃi:θ/ *n* [C] كيلان، كالان، به‌رگ
 غمد، قراپ، غلاف
sheathe /ʃi:θ/ *vt* نه‌يخاته‌ كيلانه‌وه (شمشير)
 يغمد (السيف)
sheaves /ʃi:vz/ (پروانه sheaf)
 (انظر sheaf)
she'd /ʃi:d/ = *she had, she would*
shed /ʃed/ *n* [C] گهور، زنج، وهران، خانېك
 ۱. (فرمىك) نه‌رېژى، نه‌كه‌ويته‌ خواره‌وه، نه‌وه‌رى
 (دره‌خت يان گه‌لاكانى)، ليده‌رده‌كا، لاينه‌پا
 سقيفة، حظيرة ۱. يذرف (الدمع)، تسقط (الشجرة اوراقها)،
 يطرح، يخلع
 ۲. خوښ نه‌رېژى (-dd-; *pt, pp ~*)
 ۲. يسفك (الدم):
 ~ *sb's blood* نه‌يكوژى، بريندارينه‌كات

- يقتله او يجرحه
 ۳. نه‌پېژى، بلاوى نه‌كاته‌وه، *a fire that ~ s warmth*
 به‌لاډ دېت
 ۳. ترسل، تنشر، تشع
 تشك نه‌خات سهرى، پرسه‌كى روناھى ~ *light on*
 دكت
 پلتي نوراً على، يوضع
sheen /ʃi:n/ *n* [U] پريسكه، (پرووى شينك)
 لمعان، بريق (سطح الشيء)
sheep /ʃi:p/ *n* [C] (*pl ~*) په‌ز، مەرپ، به‌رخ (له)
 شيوكى كودا ناگورې
 خروف، غنم، نعبه (لا تنغير فې صيفه‌ الجمع)
sheepdog *n* [C] سه‌گى شوان
 كلب الراعى
sheepish *adj* شهرمن، ساويلكه، گيل
 خجول، ساذج، ابله
sheer /ʃɪə(r)/ *adj* ۱. ته‌وار، ره‌ها، روهم، په‌تى،
 به‌ته‌نها
 ۱. تام، مطلق، صرف
 ~ *nonsense* قه‌ي پوچ
 محض هراء
a ~ waste of time ته‌نها كات به‌فېرژدانه ۲. (ته‌تم)
 ته‌نك، نه‌رم
 ليس الا مضيقه‌ للوقت ۲. (النسيج) شفاف، رقيق، ناعم
stockings of ~ silk گوره‌وى ناوړيشمى ته‌نك
 جوراب من الحرير الشفاف
 ۳. لادانى شاقولې يان
a ~ drop of fifty feet په‌كه‌سرى
 ۳. انحدار رأسى او عمودى
 په‌كه‌سرى، شاقولې
 رأسياً عمودياً
sheer /ʃɪə(r)/ *vi* ۱. به‌لمه‌كه‌ به‌م لاو به‌ولادا ده‌كه‌وى،
 ناراسته‌ي ده‌گورې
 (بخاصة السينة) تتحرف، تغير اتجاهها
 ۱. چه‌رچه‌ف، واخسته‌ك ۲. ته‌به‌قه
sheet /ʃi:t/ *n* [C] (شوشه)، پليت (ناسن)، په‌ره (كاخه‌ز)، روپه‌رى فراوان
 (له ناو به‌فر) ۳. گوري‌سى به‌ستنه‌وه‌ي كه‌شتى
 ۱. ملاه، شرف ۲. لوح (زجاج)، صفيحة (حديد)، صحيفة

- (ورق)، مساحة واسعة (من الماء، الثلج) ٣. جبل لربط اسفل الشراع، جبل القلع
- sheeting** *n* [U] كوتاني چهرچەف، سەر راخەر
- نسج تصنع منه الملاءات والشراف، قماش الشرافف
- sheik(h)** /ʃeɪk/ *n* [C] شيخ، گەورەى ھۆز
- شيخ، زعيم قبيلة
- shelf** /ʃelf/ *n* [C] (*pl* shelves) ١. رەفە ٢. كەندريكى
- بەردىن، سفينگ، سانا
١. رف ٢. جرف صخرى
- shell** /ʃel/ *n* [C] ١. توپكەل، تيفل، قەپەلە ٢. ھەپكەلى
- خانوو ٣. بۆمبا، گوللە قازىفە
١. قشرة، غلاف، صدفة ٢. هيكل المبني ٣. قنبلة، قذيفة
١. توپكەلى لىتەكەتەو، ھەنكەدەنكەى ئەكا: □ *vt*
١. يقشر، ينقص:
- توپكەلى ھەنكە پاقەلە لىتەكەتەو ~ *ing* *peas*
- يقشر حبات الفول
٢. بە تۆپ پۆردومان دەكات، بۆمبارانى ~ *out*
- دەكات ٣. ئىچونەكان ئەدات، پارە خەرجەنەكات
٢. يقصف بالدافع، يضرب بالتقابل ٣. (د.ل) يدفع الصفقات،
- يعصر الاموال
- 'shellfish** *n* [U] گونچكە ماسى، گيانەوهرى
- پولەكەدار، جانەوهرى شەپتانوكى و نالى
- حيوانات صدفية
- 'shellshock** *n* [U] دارمانى ھەرونى
- لەئەنجامى شەروشورەو
- انهيار عصبي نتيجة التعرض لويلات الحرب
- she'll** /ʃi:V = she will, she shall
- shelter** /ʃeltə(r)/ *n* [C,U] ١. پەنايەدەنەبەر،
- خوشاردنەو، دالەدان ٢. پەناگە، ھەشارگە
١. التجاء احتساء ايواء ٢. مأوى، مخبأ، ملجأ
- پەناگەى پۆردومانى ئاسمانى ~ *an air-raid*
- ملجأ من الغارات الجوية
- خۆى لە باران ئەپاريزى ~ *take ~ from the rain*
- يحتس من المطر
- ئەپاريزى، ئەپاريزى □ *vt, vi*
- يحمى، يستر، يحنى، يلوذ
١. رەفەى بۆ دەكات، كيشە دواى
- ئەخات، لەسەر رەفەداى ئەنيت ٢. (زەوى، كەنار) خوار

ئەپتەو

١. يضع على رف (مجاز، المشكلات) يؤجلها ٢. (الارض، شاطئ، البحر) يتعذر تدريجاً
- shelves** /ʃelvz/ (shelf بروانە)
- (shelf انظر)
- shepherd** /ˈʃepəd/ *n* [C] شوان (پیاو)، شافان، گافان
- راعى الغنم
- چاودىرى باش (مەسح) *the Good S~*
- الراعى الصالح (المسيح)
- چاودىرى ئەكات، ئەپلەوهرىنى، رىنمايى ئەكا □ *vt*
- يقتى ب، يرعى، يرشد، يقود (الناس)
- shepherdess** *n* شوانى (ژن) كچەشوان
- راعية، فتاة ريفية
- sheriff** /ˈʃerɪf/ *n* ١. كوينا، ئاغا، پوليس
٢. گەورەپیاوانى ئاسايش و رۆژم (لەئەمریکا)
١٠. عمدة، شريف، مختار ٢. (فى امريكا) كبير رجال الامن والنظام
- sherry** /ˈʃerɪ/ *n* [U] شىرى، ھارەقى ئىسپانى تىز
- شرى، خمر اسباني قوى
- she's** /ʃi:z/ = she has, she is
١. گوللەبەند، سپىز، قەلغان،
- shield** /ʃi:ld/ *n* [C] ٢. پاريزەر، قەپك، قاوغ، زەر، زرى ٣. نەخشە كيشراوئك
- بە وپتەى قەلغان لەسەر دروشمى تيرھاوئزان
١. درع، ترس ٢. وقاء، حجاب واقي ٣. زخرفة او تصميم على شكل درع فوق شعار النبالة
- دەپاريزىت، دەپيوشى، كەسپك لە سزا پرگار □ *vt*
- دەكات
- يحمى، يستر، ينفذ (شخصاً) من العقوبة او العذاب
- shift** /ʃɪft/ *vt, vi* دەپگوزيتەو، دەپگورى،
- شويندەگورى، دگهورت
- ينقل، ينتقل، يزعج، يحول
- گەلى لەسەر خۆى ~ *the blame (on) to sb else*
- لەئەبات و ئەيكاتە سەر يەككى تر
- يحول اللوم عن نفسه ويلقيه على آخر
١. گۆزان سەرەگۆرپ، ماوہى نۆيەدارى، □ *n* [C]
- شەفت
١. تغيير، تحول، مناوبة، فترة المناوبة
- نۆيەدارى، رۆز/شەو ~ *on the day/night*

في فترة المناوبة النهارية / الليلية	بؤماوى همشت كاتومير
<i>doing an eight-hour</i> ~	نويه تچيتى ده كا ۲. گوران له چاره سهرى كيشه يا هه لوپست
يقوم بمناوبة مدتها ثمان ساعات ۲. تغيير في معالجة امر او	موقف:
<i>make ~ to do sth</i>	كارى خوى ساز نه كات، ههول
نهدات	يتدبر امره، يسى جاهد
shifty <i>adj</i> (-ier, -iest)	قيلباز، تهله كه باز
	مخادع، مراوغ
shilling /ˈʃɪlɪŋ/ <i>n</i> [C]	۱. شلن پاروى ئينگليزى بوو،
۲۰/۱ جنيه نه سترلينى ۲. دراوى سدره كسى به له كينيواو	وته نزانواو نوخه ندا
۱. (سابقاً) شلن، ۲۰/۱ من الجنيه الاسترلينى ۲. العملة	الاساسية فى كينا وتانزانيا واوغندا
شى به نرخی شلن	~ 's worth
شى به بقیة شلن	
shimmer /ˈʃɪmə(r)/ <i>vi, n</i>	ده بریسکته وه، به كه مى
ده چرسنه وه، بریسكه، چرسه	يومض، يلمع لمعاناً خفياً، وميض
<i>moonlight ~ ing on the lake</i>	رووناكى مانگه كه
له سهر ناوى دهر يا چه كه نه دهره وشته وه	ضوء القمر يلمع بطلاً فوق مياه البحيرة
<i>the ~ of pearls</i>	بریسكه مروارى
وميض اللؤلؤ	
shin /ʃɪn/ <i>n</i>	ئيسقانى قاج له نيوان بين و نه ژوندا
عظم الساق بين الركبة والقدم	
shine /ʃaɪn/ <i>vi, vt</i> (<i>pt, pp</i> shone /ʃɒn/)	
۱. ههلدنيت، تهيسانندن، نه دهره وشته وه، نه بریسكته وه ۲.	دچرست، نهيسانندن
۱. يسطع، يلمع، يتألق، يُلْمَع ۲. (مجاز) يتألق، يمتاز	
□ <i>n</i> [U]	بريقه دار، بریسكه، چروسك
بريق، لمعان	
shiny <i>adj</i> (-ier, -iest)	بریسكه دار
لامع، مصقول	
shingle /ˈʃɪŋɡl/ <i>n</i> [U]	چهوى (كه نارناو)
حصى (الشاطىء)	
shingle /ˈʃɪŋɡl/ <i>n</i> [C]	پارچه تهخته ي بچووك بو

داپوشينى بن ميج و ديوار	قطع خشية صغيرة لتنظيف السوف والجدران
ship /ʃɪp/ <i>n</i> [C]	كهشتى، پاپور
سفينة	
<i>a sailing- ~</i>	كهشتى چاروكه دا، به له م
سفينة شراعية، زورق	
<i>a steam ~</i>	كهشتى ههلمى
سفينة بخارية	
□ <i>vt, vi</i> (-pp-)	۱. بارده كرى (له دهر يا)
۱. يشحن (فى البحر)	
۲. له شويته شكاهه كانه وه ناو كهشتى به كه پر	~ <i>water</i>
تهين له ناو	
۲. يفر باطن السفينة بالمياه المتكسرة على جوانبها	
سهوله كان له ناوه كه دهر ديتى و نه يخته	~ <i>oars</i>
كهشتى به كه وه ۳. كار نه كات بيان خرمهت نه كات له	
كهشتى به كه دا:	
يخرج المجاذيف من الماء ويدخلها الى المركب ۳. يعمل او	
يخدم فى مركب:	
<i>He ~ ped as a steward.</i>	به تينامه ي كار كردن وهك
كارمه نديك له كهشتى به كه دا	
تعاقد للعمل خادماً على السفينة	
shipmate <i>n</i> [C]	ياريده دهرى پاپوره وان
زميل النوتى او الملاح	
shipment <i>n</i> [C,U]	بار، بار كردنا كهشتى
شحنة، الشحن بالسفينة	
shipper <i>n</i> [C]	باركه ر، بارى پاپور
الشاحن	
shipping <i>n</i> [U]	بارى ناو كهشتى
السفن جملة، حمولة السفن	
shipshape <i>adj</i>	ريك كراو، به ريزكى، ريزكرى
مرتب، منظم	
shipwreck <i>n</i> [C,U]	نوقم بوونى كهشتى، پاشماوى
كهشتى به نوقم بووه كه	
غرق السفينة، حطام السفينة الغارقة	
□ <i>vt</i>	زربانه كه كهشتى به كه نوقم نه كات
تفرق (العاصفة) السفينة	
shipwright <i>n</i> [C]	دارتاشى يا وهستاي كهشتى
نجار او بناء السفن	

shipyard *n* [C] شوینی دروست کردنی و دارتاشی
گه می یی، چل و چینه ی پاپور
مکان بناء السفن وترمیمها

shire /ʃaɪə(r)/ *n* [C] هدریم، دهله
مقاطعة (قسم إدارى من بريطانيا) وهى تستخدم بشكل رئيسى
فى الاسماء المركبة و تلفظ *sol* كما فى مقاطعة يوركشاير
Yorkshire

shirk /ʃɜ:k/ *v*, *vi* له بهرپرستی خوی ددهزینوه
یترب او یتکسل من (مسئولية)

shirker *n* [C] راکردوو پان خودزهروهه
(له بهرپرستی)
المتهرب او المتصل من (مسئولية مثلاً)

shirt /ʃɜ:t/ *n* کراس، کومله ک
قميص

in one's ~ sleeves چاکه ته کى داکه ندوهه
خالماً چاکه او سترته

shiver /ʃɪvə(r)/ *vi* دهله رزی
یرتعش، یرتجف

□ *n* [C] له رزین، سه رمای سه سخت
وعشة، شعيرة

shoal /ʃəʊl/ *n* [C] جهله یی ماسی له دهو یا
(قطع) سرب من الاساک فی البحر

shoal /ʃəʊl/ *n* [C] ناوی مدنگی پهنگ خواردوو
(شوین)

(مکان) ضحل، مياہ ضحلة

shock /ʃɒk/ *n* [C] قزی بڑ، پرچا کڑ
شعراشت

shock /ʃɒk/ *n* [C,U] ۱. لیدان، داخوریان، خوړپه،
لهره، راوه شان

۱. صدمة، هزة

۲. ته کان، راته کانی کاره بائی ۳. خوړپه ی
دهماری

۲. صدمة كهربائية ۳. صدمة عصبية

suffering from ~ له ژیر کارپگه ری خوړپه
تحت تأثير الصدمة

~ *tactics* هیرشیردن به هیژیکى زور
الهجوم بقوات هائلة

~ *troops* سه ریا زین لیکه تنی، سه ریا زى روبه پروو

قوات الصاعقة، جند الصاعقة

□ *vt* (هه وال) نه هه ژینى، لیک نه که وى، نه تو قینى،
نه تر سینى، بیزار دکت

(الاباء) تهز، تصدم، ترعب، تفرع

shocking *adj* ترسناک، کارپگه

مربع، مروج، مثبر للاشتزاز

~ *behaviour* رده وشتی خراب
سلوك ردىء

shod /ʃɒd/ (پروانه *shoe*)
(انظر *shoe*)

shoddy /ˈʃɒdi/ *adj* (-ier, -est) خراب،
دروستگراوى خراب، له ژیر ناستی داواگراوى
ردىء، سىء الصنع، دون المستوى المطلوب

a ~ piece of work کاریکى خراب
عمل ردىء، او غير متقن

shoe /ʃu:/ *n* پټلاو، پټلاف (په راورد بکه به *boot*)
slipper نه غل، سوله، *shandal* پټلاوى سووک، پانی به رز
حذاء (قارن *boot*) حذاء بريقة، *slipper* خف، شبشب،
shandal صندل، خف

□ *vt* ۱. نالیدنه کات (ته سپ) ۲. (به تاييه تى
: *pp shod*)

۱. يحدو (الفرس) (بخاصة *pp shod*):

well/poorty shod for wet weather نه غل
له پیدنه کات گونجاو / نه گونجاو بو که شى باراناوى
یرتدى حذاء مناسباً / غير مناسب للطقس الماطر

shoe-horn *n* پاژنه هه لکیش، بو یارمه تى له پیکردنى
پټلاو

لباسه، قرن یساعد على لبس الحذاء

shone /ʃɒn/ (پروانه *shine*)
(انظر *shine*)

shoo /ʃu:/ *int* کش، هاوار بو دهرکردنى بالنده،
گازى یا ترساندن بالنده یی

هش، صيحة تستخدم لطرد الطيور

□ *vt* هاوار نه کات (کش) بو دهرکردنى بالنده،
دهرپنه کا، نه تر سینى

یصح (هش) لطرد الطيور، يطرد، يروع

shook /ʃʊk/ (پروانه *shake*)
(انظر *shake*)

۱. ده تهنه قینی، *shoot /ʃu:t/ vi, vt (pt, pp shot /ʃɒt/)*
تهقه نه کا، قرینی ته دات، دهر نه پهری
۱. یقذ، یرمی، یرتی، یطلق، یطلق
گری *flames ~ ing up from a burning house*
لاگره که له خانووه سووتاووه که بهرز نه پشته ووه
السنة اللهب ترتفع عالياً من منزل محترق
(دهر په پهراند) *The snake shot out its tongue.*
ماره که زمانی دهر کیشا ۲. (پرووه) که لای نوی دهر نه کات
۳. (نازار پیا نه چری)
(اطلقت) اهرزت الانی لسانها ۲. (النساتات) تطلع اوراقاً او
براعم جديدة ۳. (الام) يحز بشدة
~ ing pains نازاری جزودار
الام وخازة
The pain shot up his arm. ههستی به نازاری
جزودار نه کات له قو لیا
شعر بآلم وخاز فی ذراعہ
۱. (که شتی، به لیم) به خیرای نه روات به *~ the rapids*
نیو تالگه کاند ۵. تهقه ی لیده کا، تیری تینه گری، نه یکوژی
۴. (القواب) تندف بسرعة، تندف بین الشلالات ۵. یطلق
النار، یطلق السهم، یقتل:
تهقه له شیره که نه کات *~ a lion be shot in*
یطلق النار علی اسد
گولله بهرقاچی که ووتوه *the leg*
یصا ب یطلق ناری فی ساقه
هه رچی فیه کیکي *~ away all one's ammunition*
هه لگرتوه ده پته قینی ۶. وینه ی دیمه نی فیلمیک نه گری
یطلق جمیع ما یعمل من ذخیره ۶. یلتقط او یصور مشهداً فی
فيلم
۱. بنچک، پیچوو، وهج، براله، گویلکه، *□ n [C]*
رهوز، بشکوف ۲. خلیسکه، بوریه کی لیز
۱. نیشه، فرخ ۲. مزلق، انبوب منحدر، قنات
تهقاندن، هاویشن، مافی راوکردن *shooting n [U]*
له شونیکي دیار پکراو
اطلاق النار، حق الصيد فی مکان معین
هه ساره، شولک، تیزه *shooting-star n [C]*
شهاب، نیزه
۱. دوکان، فروشگه، کوگا *shop /ʃɒp/ n [C]*
۲. (ههروهه ها *work shop*) وهرشه، کارگه

۱. دکان، حانوت، متجر ۲. (ایضا *work shop*) ورشة، مصنع
کارگه ی کراوه / داخراو بو نه دمامانی *closed/open ~*
سه نديکای کریکاران
مصنع مقصور / غیر مقصور علی اعضاء نقابة العمال
بازاری نه کات، کهل وپهل نه کری *□ vi (-pp-)*
یشوق، یتبضع، یشتری حاجاته من السوق
فروشیار له کوگای بازرگانی *'shop-assistant n*
بانع فی محل تجاری
خاوهن دوکان یا کوگا *'shopkeeper n*
صاحب دکان او متجر
دوکان پر، دزی په رتالی دکاتی *'shoplifter n [C]*
سارق معروضات التاجر
کریار، بازار کهر *shopper n [C]*
المتسوق
شترکین، بازار کردن *shopping n [U]*
التسوق
هه ته بستی به کرینی *have some ~ to do*
پیداو بستی به کانی
یقوم بتسوق بعض حاجياته
(کهل و پهل) خراب، کوژ، چرج *'shop-soiled adj*
و لوج به هو ی هه لگپانه ی دهستی کریار یا مانه وهی زور له
کوگا
(بضاعة) تالفة او متسخة لکثرة تقلیب ایدی الزیائن لها او لطول
العرض
نوینه ی سه نديکای کریکاران له *'shop-steward n*
کارگه
ممثل نقابة العمال فی مصنع
کارگوزاری کوگا، ریمایی کریار *'shop-walker n*
نه کا بو به شه جیاجی کانی فروشگاکه
مستخدم فی متجر کبیر یرشد الزبائن الی الاقسام المختلفة
کوله که ی تهخته ی درایتنه پال *shore /ʃɔ:(r)/ n [C]*
دیواریکي خوار یان که شتی له گومی که شیدا
دعامة خشية تسند جداراً مائلاً او سفينة فی حوض للسفن
راپشه گری دیوار یا که شتی *□ vi*
یسند حائطاً او سفينة بالدعائم
(پروانه *shear*) *shorn /ʃɔ:n/*
(انظر *shear*)
۱. کورت، (پنجه وانه ی *short /ʃɔ:t/ adj (-er, -est)*

long (تال يا *tall*) ۲. ئاسان، لاواز، كەم و كۆپ (پرو كىش)
۱. قىصر (تىقىز *long* أو *tall*) ۲. سىر، هزىل، ناقى (المقدار
او الوزن)

The shopkeeper was fined for giving ~ weight/measure.
خاۋەن كۆگاگە لەبەر فروڤىل لە
كىش / پىوانە سزادرا

غرم صاحب التجار للفس فى الوزن / القياس
a factory working ~ time كارگەپەك كاتى ئېشى تيا
كەم بىكرىتەو

مصنع تظل فيه ساعات العمل
a ~ cut كورتە رى، كورتە پىرىن

قادومىيە، طريق مختصرة
~ of كەم ئەھىتى، كەم ئەكات
يعانى نقصانى

پارەى لىتە پىرى
~ of money
نقصه المال

هەناسە سوار ئەبى ۲. (كەسىك) كەم يىز، ~ of breath
ووتەكانى كورت ئەكاتەو، بە چىرو پىرى ئەدوى:
(يىصيح) لامت الانفاس، مېھوراً ۳. (الشخص) يوجز فى
الحديث، كلامه) موجز- مختصر:

وہ لامہ کھی
His answer was ~ and to the point.
كورت و بە سوودبو

كان جوابه قصيراً و محكماً / مختصراً مفيداً
بۇ كورت كوردەو
for ~ للاختصار، اختصاراً

بنجامين پىرى
Benjamin, called Ben, for ~
دەوتىرى (پىن) بۇ كورت كوردەو
بنجامين ويدى بن اختصاراً

بە كورتى، كورتەى باس ۴. (ھەويرمەنى)
in ~
فشل، زوو وورد ئەبى، لە ھەويرى چەور دروستكرابىن
باختصار، قصارى القول ۴. (الكلمة، النظرية) ھىتە، تنظم
بسرعة، مصنوعة، من عجين دسم

۱. لە پىر
□ adv
نجا۴

لە پىر ئەو ھىتى
stop ~
يترقف نجا۴

۲. كورت ئەھىتى، نايسىكى (گەشتن)
come if fall ~ of
بە نامانج

۲. يقصر عن (بلوغ الهدف)
~ of يى نامانج، يىجگە، يى ئەو
دون الهدف، سوي، فيما عدا

shortage n كەمى، كەمبون، كورتى
نقص، نقصان، قلة

food ~ s كەمى لە پىرى غۇرۇك
النقص فى الطعام

a ~ of rice كەمى برنج
نقص فى الارز

'short-coming n كەم و كورتى، ھەپ
عيب، نقص، قصور

'shortfall n كورت ھىتانى بودجە
عجز فى الميزانية

shorten vt, vi كورتىدە كاتەو (كراس)، كورت
دەكاتەو
يقصر (الروب)، يقصر

shortening n [U] ۱. كورت كوردن، كورت كرنەوى
شنىك، كورت بوون ۲. چەورى، رۇن، كەرە
۱. التخصير: عمل الشيء قصيراً ۲. سمن، أو دهن، تقاصر

'shorthand n [U] كەم كوردەو، كورت كوردەو
اختزال

short-handed adj بەدەست كەمى ھىزى كار
دەنالىنى، كارگوزار كەم
يعانى نقصاً فى الأيدي العاملة

'shortlist n [C] دوا لىستى (پالىوراوان)
القائمة النهائية (للمرشحين)

short-lived adj تەمەن كورت، ھومر كورت
قصير الاجل، قصير العمر

shortly adv ۱. بەم زوانە، نىزىك
۱. قريباً، بعد وقت قليل

۲. پىش / دواى تۇزى ۳. بە كورتى، ~ before/after
پوختە ۴. بە ھىكى، بە توندى

۲. قبل / بعد قليل ۳. باختصار، بإيجاز ۴. بظاظة، بعدة
shortness n [U] كورتى، كىنايى، كورتايى

قصير، قلة
shorts npl پانتۇلى كورت، كورتە شەروال

بنظرون قصير، شورت
short-sighted adj ۱. كورتىن، نىزىكىين، شەف

کور ۲. کمبین، کزین
 ۱. قصیر النظر، ضعیف الرؤیة ۲. (مجاز) قلیل الرؤیة، قلیل
 البصر
short-tempered *adj* زووهه لچوو، نووره
 (په وشت) زیووک
 سریع الغضب
short-wave *n* [U] شه پوولی کووت، کووت پیل
 موجہ قصیرة
short-winded *adj* ۱. تنگه نه له سی، ۲. کووته،
 جیاجیا یان پیکه وه نه په ستراو
 ۱. ضیق النفس ۲. مختصر، حفاک او غیر مترابط
shot /ʃɒt/ [C] ۱. تهنه (دهنگی) گولله، دهریز، قازینه
 ۱. (صوت) طلقة، رمیة، قذیفة
 ~ in the dark تارماییه که له تاریکی دا
 تخمین جزائی
 (do sth) like a ~ جینه جینه کات یی دوو دلی
 یغله حالا وبدون تردد
 give sb a ~ in the arm دهرزی لته دات،
 نه بیوژینته وه، په هیزی نه کات
 یحقن، یعنش، یقوی
 off like a ~ وه که تیر دهرته پهری ۲. نه زمون، ههول دان: ~
 یطلق کالهم ۲. تجربه، محاوله:
 Let me have a ~. لیمکه بری با ههول بدهم
 ۳. پاشه کهوت، برزاندن ۴. شیر هاویژ، راوکه ر
 دعنی احوال ۳. ذخیره، رش، خردق ۴. الرامی، الصیاد:
 a good/poor shot تیر هاویژی کارامه / نا کارامه
 رام ماهر / غیر ماهر
shot-gun *n* [C] تفهنگی راو، په شاش
 بندقیة رش او خردق
should /ʃʊd/ (پروانه shall)
 (انظر shall)
shoulder /ˈʃəʊldə(r)/ *n* ۱. شان، لامل
 ۱. کف، عاتق
 give sb the cold ~ به ساردی په وه مامه لهی نه کات
 یعامله بیرو
 They were standing ~ to ~. شان به شانی په که
 وه ستا بوون
 کانوا یقنون جنباً الی جنب

زور باشته له
 stand head and ~ s above افضل بکیر من
 به راشکاو، یی پیچ و په نا
 straight from the ~ ۲. (شنوکی کت) پشته مل، سهره وهی پشته ۳. قاجی
 پشه وهی نازل ۴. لهو به شهی له شان نه چی، (له جیا یان
 شوشه)
 بصراحة، بدون مواردیة ۲. (فی صیفة الجمع) عاتق، اعلى الظهر
 ۳. ساق العیوان الامامیة تستخدم طعاماً ۴. الجزء المشابه
 للکف (من جبل او زجاجة)
 ۱. له سهر شان هه لینه گری ۲. په تانیشتک تیوهی
 □ vi نه ژه نه نی
 ۱. یعمل علی کتفه ۲. بدفع بالسکب
 ~ one's way through a crowd ریگای غوی
 نه کاته وه
 یشق طریقه وسط حشد
shoulder-blade *n* [C] ده وهی شان، سهرمل
 العظم الکفنی
shout /ʃaʊt/ *n* [C] هاوار، زوپکه
 صیحة، صرخة
 □ vi, vt هاوارد کات، گازی ده کات، قیز دکت
 بصرخ، بصیح، یکتلم بصوت مرتفع. بصرخ قاتلا
shove /ʃʌv/ *vi, vt* توند بالی پیوه نه نی
 (ل.د) یدق بشده
shovel /ˈʃʌvəl/ *n* [C] خاکه تاز، رامال
 جاروف، مجراف
 ۱. راده مالی، لانه با ۲. ری نه کاته وه به
 □ vi (-ll-) رامال
 ۱. یجرف ۲. یسهد، یشق (مرا) بالمجراف
shoveful *n* [C] پر به دهمی خاکه تازی، ل، تزی
 مپره کی
 مله جاروف
show /ʃəʊ/ *vi, vt* (pt ~ cd, pp ~ n (shown))
 ۱. نه بینن، پشانینه دات، نما پشیده کات، دهرینه خات
 ۱. پری، یعرض
 ۲. پشه وایی ده کات،
 (with adv): ~ sb in (out) ده خاته ناو، دهری نه کات
 ۲. یقرد، یدخل، یخرج، یطرده
 ~ off شانازی پیوه نه کات

نمایشگر	show-case, 'show-window n [C]
نمایش کردن	
واحه العرض	
پاکت کردن، له پړ کردن (له نیوان نه پاراندا)	'show-down n
(ل. عامیة) تصفیة حساب (بین الخصوم)	
گواهی، به گویردی و تهی نهو	'showing n [C]
حسب زعمه	
به پیی نهو دی غوی نشانیدا یا ده ریخت	on one's own ~
حسب ما ابداء بنفسه	
له باش ناچن	make a poor ~
لا یرک انطباعاً جيداً	
ریکخه ری ناههنگی نمایش (سیرک)	'showman n
منظم الحفلات الاستعراضية بخاصة السيرك	
توانای سهرنج راکیتسانی	'showmanship n
جه ماوهر	
القدرة على اجتذاب الجماهير	
هوئی نمایش کردن	'showroom n [C]
صالة العرض	
سهرنج راکیش، نایاب، رهنگاوهرهنگ به زهقی	showy adj (-ier, -iest)
جذاب، مبهرج، صارخ اللون	
سهرنجوای، به شانازی	showily adv
علی نحو جذاب، بتاخر	
۱. لیزمه باران، تهوؤمی پاران، ژماره به کی ژور شت به پهك جار پیت (پرسیاری ژور) ۲. هدرهوها (boath ~) دوش	shower /'ʃaʊə(r)/ n
۱. وابل من المطر، زخه نظر، عدد کیر من الاشياء تأتي دلیحة واحدة؛ وابل من (الاستلة مفلاً) ۲. (ایضاً boath ~) دش	
ته ری نه کات، داپشه بار پیی به سهریا	□ vt, vi
(به خه لات)	
پیل، یرش، یرتش، یطر (بالهدایا مفلاً)	
(کاش) نمه نمه ی بارانی ژور	showery adj
تبداییت، پرزوکمی	
(الطقس) تکرر لیه زخات المطر	
(پروانه show)	shown /'ʃəʊn/
(انظر show)	
پتیاپی، پتیاخر	
خسته بهرچاوی شتی باش	~ sth off
پیرز (محاسن او مزایا) الشیه	
ته کات، ناماده نه پیی	~ up
یصل، یحضر	
ناپروی ده با، راستی به کانی دهرده خا	~ (sb/sth) up
یفضحه، یکشف حقیقه	
۳. (له گه ل ناودا) ناماده بوئی دهرته خات بو	~ fight
شهر	
۴. (مع الاسماء) يظهر استعداد للقتال	
مه به ست و پلا نه کانی ناشکرا ده کات	~ one's hand
یکشف عن نیت او خطئه	
نه پینه پشهوا پان نمونه دی چاکی بو	~ the way
کسانتی تر	
(مجاز) یكون قدوة او مثلاً صالحاً لغيره	
۱. خسته روو، دهرخستن	□ n [C,U] a ~ of hands
(به دهنگ، دهنگ ده دات) به ده ست بهرژکر دهنوه	
۱. عرض، اظهار (بصوت، یقترح) برقع الایدی	
۲. پشانگا: پشانگای گول	a flower ~
۲. معرض: معرض ازهار	
پشانگای	a travelling ~ of wild animals
ده ستگری نازله لی درنده	
معرض متقل للحيوانات المفترسة	
(شنگی) پشاندر او بو جه ماوهر ۳. نمایش بو	on ~
شکوه نندی دهرخستن	
(شیه) معرض للجمهور ۴. استعراض، عرض للظواهر	
والباهاة	
a room furnished for ~, not for comfort	
ژووری فهرش کراو بو نمایش کردن نهك بو حهوانهوه ۱. نمایش شانو گری و نواندنی	
غرفة مؤقتة للمعرض وليس للراحة ۱. عرض مسرحی او	
استراخی	
نمایشی نوئی پشکه کش نه کن	put up a good ~
۵. نهو دی پروونه دات	
یقدمون عرضاً جيداً ۵. (ل.د) ما پجری، ما یحدث	
نه پییه کان ناشکرا نه کات،	give the (whole) ~ away
نه پخاته پروو	
یکشف عن جليلة الامر، يفضح السر	

shrank /fræŋk/ (پروانه *shrink*)

(انظر *shrink*)

shrapnel /ʃræpnl/ n [U] پريشك، تله زم،

ساجمه ي بچوك

، شظايا

shred /ʃred/ n [C] دراوي يا داقليشاوي له شتيكي

بچوك، سيال، كنج، تيتك

شقة او مزقة من شي، قطعه صغيره

tom to ~ s ده درينيت، كوت كوتي ده كا

تغرق اربا

not a ~ of evidence against the accused man

هيچ ناسه واريكي بده لگه نيه دزي تاوانباره كه

لا اثر لدليل ضد التهم

vt (-dd-) نه پدريني، دايته دري

يزق لو يتزق طوليا

shrew /ʃru:/ n نافرته ي زمان دريژ، قهره چه ناخ

چه قاوه سو، زنا شه تاح، نازه ليكي بچوك له مشك ده چي

امراة سليطة اللسان، الزبابة: حيوان صغير يشبه الفأر

shrewish *adj* زمان دريژي، قهره چه ناخي، خراپي

سليط اللسان، ردي، الطبع

shrewd *adj* (-er, -est) ۱. بير تيز، زيره كي، زور

ووريا، دژوار ۲. (خه ملاندن)، نزيكه له راستي يه وه

۱. ظن، ناقب الراي، داهيه ۲. (التخمين) قريب من الواقع او

الحقيقة

shrewdly *adv* به زيري، به زيره كي

بظنة، بدهاء

shrewdness n [U] زيرانه، زيره كانه

ظنة، دهاء

shriek /fri:k/ vi, vt, n هاوار ده كات، فير، فيزدكت

يصرخ، صرخه

shrift /ʃrift/ n *give sb/get* يني نابه خشني

لايبنده

short ~ كاتي فراواني بده دست نيه بو (كردني

شتيك)

لم يعد لديه متسع ل (عمل شيء)

shrill /ʃrɪl/ *adj* زيقن، (دهنگ) تيز، پهرز، قيژه

(الصوت) حاد و مرتفع، ناقب

shrimp /n [C] رويان

ريان، جبري، قريدس

vi go ~ ing رويان به تور ده گري

يصيد الريان بالشباك

shrine /ʃraɪn/ n [C] ۱. مهرگه، گلگي، نزرگه،

مهزارگه، دجت سه مهزاري

۱. ضريح، مزار، موضوع مقدس

shrink /ʃrɪŋk/ vi, vt (*pt* shrank, *pp* shrunk)

۱. كرژده يني، كورنده يني، نه چيته وه پك (به تاييه تي كوتال) ۲.

پاشگيز نه يني، نه سلنه چيته وه (له شه رما له ترسا يا شپره يي)

۱. يقلص، يتقلص، ينكش (بخاصة القماش) ۲. يتراجع، يجفل

(خجلأ او خوفأ او استزازأ)

shrinkage n [U] كرژبوون، قورمساندن، كه م بوون،

پله ي كميون

انكماش، تقلص، تنازل، مقدار او درجة التقلص

shrivel /ʃrɪvəl/ vt, vi (-ll-) نه چيته وه پك، لوج نه يني،

سست نه يني، دوه وري

ينكش، يتجعد، يضر، يذبل

shroud /ʃraʊd/ n [C] ۱. كفن (بو مردوو) ۲. پرده،

داپوشه، نخاف

۱. كفن (الميت) ۲. ستار، حجاب:

a ~ of mist پرده پك له هلم و تم ۳. (له شيوگي

كودا) گوريس يا بهت بو به مسته وه ي كه شتي، وه ريسي

ثالاگري يان پهره شوتي

ستار من الضباب ۳. (في صيغة الجمع) حبال لتثبيت صاري

السنية

vt مردوو نه چيته وه، دايته پوشي، له چاو ووني

نه كات

يكن الميت، يغشي، يحجب عن النظر

shrub /ʃrʌb/ n [C] دوهون، دراچك

شجيرة، شجرة قصيرة

shrug /ʃrʌg/ vt (-gg-) شان هه لده ته كيني، مل

هه ژاندن، (نيشانان گوه نه دان يا نه لياني)

يهر كنيه (مظهراً عدم الاكتراث او الشك)

شان هه لده كاندن *n [C]*

هزة الكنين

shrunk /ʃrʌŋk/ (پروانه *shrink*)

(انظر *shrink*)

shudder /ʃʌdə(r)/ vi دهله رزي، دهله رزت، له ترسا

- دهله رزی
پر تجم، پر تعد خونا او اشتزاز؛
~ at the sight of به بیننی نه وه گیانی نه له رزی
پشمر بدنه لرؤیه (کذا)
□ n [C] هه له رزین، هه لپوین، موچرک
قشریره، رعدہ
- shuffle** /ˈʃʌfl/ vi, vt
۱. به فورسی دهروات
۲. کاخه زی یاری ټیکه لده کا، (کاخه ز) به نارېکی ټیکه لده کا،
ټیکه ل و ټیکه لده کا
۱. پشی متاقلاً ۲. یخلط ورق اللعب، یخلط (الاوراق مثلاً)
بدون نظام، یخلط
~ through one's work بیا به پندان و به په له
کاره کې نه نجام نه دات
بقرم بعمله سرعت و درونما عناية
- shun** /ʃʌn/ vt (-nn-)
دووره په ریزده یی، خوی
لی دوورده خاتوه
یتحاشی، یتجنب:
~ temptation/publicity له پروپاگنده و فریودان
خوی نه یاریزی
یتحاشی الاغراء / الدعایه
- shunt** /ʃʌnt/ vt, vi
ناراسته ی فارگو نه کانی
شمه منده فهره که ده گوړی، له هیلکوه بو هیلکی تر
یحول عربات قطار من خط الی آخر، یحول قطاراً الی خط
جانی
- shut** /ʃʌt/ vt, vi (pt, pp shut; -tt-)
۱. دایده خات،
دایته خا، (دهرگا) پټه ددت، لپوه کانی جوو تده کا، ناهیلنی
پته ژو ووه بو، رایته گری، شه یگری ۲. (کارگه) دادخت
~ down له گه ل (adv)
۱. یفلق، یوصد (الباب)، یطبق (شفتیه)، یمنع من الدخول الی،
یحجز ۲. (الشركة) یفلقها ~ down (مع adv)
be ~ in (خانوو) داخراوه
(المبنى) یكون محبواً او مستوراً
~ off نه بیرئ، نه یگری
یقطع (الغاز، الماء)
be ~ off from گو شه گیر ده بی ی (وهك له كومه ل)،
جیا ده كړته وه
یغزل عن (المجتمع مثلاً)، یفصل
~ out دووری ده خاتوه (كه سیک یا شتیک، ناهیلنی

- بچینه ژوره وه
پستبد (شخصاً او شیاً)
۱. په نجه ره کان داده خات (پوپاراستن)
۲. پیده نگ به، چه نه بازی مه که، پیده نگ ده یت
۱. یفلق جمیع السنافذ (اللامان) ۲. (ل.د) كف عن الكلام،
إغرس، یغرس، یسكت
۱. تاکی دهرگا، کلوم، دهرواز
~ up ۱. مصراع (الباب او النافذة)، أدفة
کوزگا که ی داده خات، له کاره کې
put up the ~ s ده و ستیت ۲. کلوم، دهروازه ی کامیرا
یفلق متجره، یترقب عن مزاوله العمل
- shuttle** /ˈʃʌtl/ n [C]
مه کوک، (مه کینه ی درومان)
مکوک (آلة الغیاطه)
جرت و فرت، دیت و ده چی وه کو مه کوک
□ vt, vi یتحرك ذهاباً وایاباً کالمکوک
هو ی گواسته وه ی ریک و پیک
~ shuttle service n وسیله انتقال منتظمة ذهاباً وایاباً
۱. شهر من ۲. شهر مننده،
~ shy /ʃaɪ/ adj (-er, -est) شهر مه ژار، مه دوک، ته ریق بوون ۳. (نازه ل) ترس نوک،
گو شه گیر
۱. خجول، حی ۲. (السلوك) خجل، دال علی الخجل او الحياء
۳. (الحيوان) جبان، منزول
۴. خو دور دکت له شهرما، له ته ریقیا
fight ~ of ۴. یتحاشی (امراً) خجلاً او خوفاً
□ vi (نه سپ) ده ریا ز نه یی
(الحيوان) یغرم من، یجفل
The horse shied at a white object in the hedge.
نه سپه که هه شه تیز یی که شتی سپی بیننی به په رینه که وه
اجفل الحصان لرؤیه شیاً أبيض اللون فی السیاح
- shyly** adv شهر منانه، په شهر مه وه
یخجل، باستحیاء
شهر من
~ shyness n [U]
خجل، حیاء، تحفظ
~ shy /ʃaɪ/ vt, vi, n هه شه دات، فرینه دات، هه لدان،
فریدان
(ل.د) یرمی، یقذف، رمیه، قذفة
۱. توشوو به هیلنج
sick /sɪk/ adj be ~ ۱. یقی، یقی

له په کهم *sea ~ on the first day of the voyage*
 رږزی گهښته کېدا تووشی سهره سوره ی دهر یایی بووه
 مصاب بدوار البحر فی اول یوم للرحلة البحرية
 ههست په ټیکچوون وړشانه وه نه کات *feel ~*
 ۲. نه خوښ، ناساخی
 یشر بالفخيان، یوشک علی التیره ۲. مریض، سقیم، علیل
 ۳. وهرس ده بی، بیزارده بی، یتاقت ده بی *~ of*
 ۳. (ل. د.) یام، یتضایق من، یضجر
 ههست به په شیمانی وناړه ده تی له کا *~ at/about*
 یشر بالندم او الضیق من
 په روښ ده بی *~ for*
 یسلی حنیأ او شوقاً الی
 ۱. له قوناخی سهره تای *sicken vi, vi be ~ ing for*
 (نه خوښیږه که په تی) ۲. وهرس ده بی، بیزارده بیست
 ۱. یكون فی المراحل الاولى من (المرض) ۲. یام، یضجر.
 یشتر
 قیره ون، دل ټیکچنه *sickening adj*
 میتر للاشتزاز، مقزز
 ۱. لاواز، دهره دار ۲. نه خوښ، *a ~ smell*
 یبزاردار، نه ساخدار
 راتعة تبث علی الاشتزاز
 ۱. لاواز، دهره دار ۲. نه خوښ، *sickly /sɪkli/ adj*
 ناساخ، مون
 ۱. یتیر شعوراً بالفخيان ۲. علیل، ضعیف، متوعک
 متدالی توشبویه ونه خوښی *a ~ child*
 طفل علیل
 ۳. رهنګ په ریو *a ~ smile*
 ۳. دال علی المرض، شاحب
 ۱. یسلی خوښی داسی *sicklecellanemia*
 فقر الدم لسنجیة
 نه خوښ، رشانده، هیلنجدان *sickness n [C,U]*
 مرض، فی، غفیان
 داس، مده رندی *sickle /sɪkl/ n*
 منجل (القطع الأعشاب)
 لا، پروو، تنه شست *side /saɪd/ n [C]*
 جانب، جنب، طرف
 پروو *A box has a top, a bottom, and four ~ s.*
 (کاغذ)، په کڼ له لاکانی لهش یا خانو لاهه کی (سینګوشه)
 یا چوارګوشه

وجه (الورقة مثلاً)، احد جانبي الجسم او السینی، ضلع (المثلث
 او المربع ونحوه):
 له هه موو لاهه کوه *on all ~ s, on every ~*
 من کل جانب، من کل ناحية
 په بهر او ورد له کډل *by the ~ of*
 (مجاز) بالمقارنة مع
 شان به شان *~ by ~*
 جنباً الی جنب
 له خاته لاوه، پاشه گه وتی له کات *put sth on one ~*
 یو پاشه پروو
 یضعه جانباً، یذخره للمستقبل
 له چته سر لاهه ټیک *to take ~ s with*
 ینحاز الی (أحد الفريقین)
 (له دهر پیندا) به لای په کیکدا نه پروات *□ vi ~ with*
 (فقط فی التبیین) ینحاز الی
 که وانه پروو کډل و په لی نان *'sideboard n [C]*
 خواردن
 خزان، برفیه، خزانه ادوات المائدة
 لاجانګ، ولف، قزی *'sideburns npl (= whiskers)*
 بهر ده م گوچیکه
 السرافق، السبله الخدیة
 عدرانه ی به سترو به ماتوره وه *'side-car n [C]*
 عربة جانبیة ملحقه بالدراجة البخاریة
 لا کاریکه/کاریکه را ره خه کی *'side effect n [C]*
 اثر جانبي / ثانوی، مضاعفات
 لا بابت، کیشی لاوه کی، *'side issue n [C]*
 پرساره خه کی (نه سهره کی)
 مسأله او موضوع ثانوی او جانبي
 لا پرووناکی، رووناکی یا ره خه کی، *'sidelight n*
 زانیاریه که ټیشک پخاته سهره یاهه ټک
 ضره جانبي (السيارة)، (مجاز) معلومات تلقی ضره أ علی
 موضوع
 ۱. کاری که سیک سهره یای *'side-line n*
 کاره سهره کیه که ی خوی بیکات، جنوری، له که لوهل
 بفروشری سهره یای جوړه که لوهل له سهره کیه کان ۲. (له)
 شوگی کڼ) هیلې دیاریکردنی پواری پتاری له پاریګای
 توبی یی یا تیش
 ۱. عمل اضافی یقوم به المرء بالإضافة الی عمله الاساسی، نوع

من البضاعة يباع بالإضافة الى انواع البضاعة الرئيسية ٢. (في صيغة الجمع) خط لتعيين نطاق اللعب يرسم على جانب ملعب كرة القدم او التنس

'sidelong *adj*   ثارسته لا، رة خه كي، لادايي
(كوجة) جانبياً، بانحراف
a ~ glance   به لاجاو سه پر كردن
نظرة جانبية

'side-saddle *n* [C]   زني لاته نيشت ژن له سهری
دائه نیشی، خووجه زيناره خه كي
فريج تجلس عليه المرأة ورجلاها على جانب واحد من الحصان، السرج الجانيي

□ *adv*   له لاه، له سهر زني لاته نيشت
جانبياً، على سرج جانيي

'side-show *n*   پيشانگاياني چالاكي، نيشانگه پا
ديمه ني رة خه كي
عرض جانيي في مهر جان او معرض، نشاط ثانوي بالنسبة الى النشاط الرئيسي

'sidestep *n, vi, vt* (-pp-)   ههنگاوي لاهه كي (له)
ترسي بؤكس و مه ترسي، ههنگاو هه لته ني به ترسه وه، پينگالاهه خه كي
خطوة جانبية (تفادياً للكفة او خطر)، (يتفادي بأن) يخطر خطرة جانبية

'side-track *n, vt*   لارابهو
ممر او طريق فرعي
□ *vt*   دواپنه سات/ به شداري تاكات له ليكولته وه، له
كولي خوي له كاته وه
يوجل/ يتحاشي مناقشة (عرض، اقتراح)، يصرف شيئاً من وجهته او غايته الى امر ثانوي

'sidewalk *n* [C]   (له نه مريكا) شوست، په پاره، رابهو
(في امريكا) طوار، رصيف المشاة

'sideways *adv*   ري پا رة خه كي، لاهه كي
جانبياً، على الجنب

'siding *n* [C]   لاري، هيلي شه مهنده هور
خط جانيي، تحويلة صغيرة في خط سكة الحديد

'sidle */saɪd/ vi*   لاري ده گري، رة خه كي دچت
يمشي جانبياً (كما لو كان خجلاً)

'siege */si: dʒ/ n* [C,U]   (ماوه) نابلو قه
(مدة آل) حصار، محاصرة

lay ~ to   نابلو قه ده دات
يحصار، يضرب حصاراً حول

'siege */si'eɪs/ n*   نيهو پو خه و
قبولته، نوم الظهيرة

'sieve */sɪv/ n* [C]   ييؤنگ، هيلهك، كارماخ
منخل، غربال

'sift */sɪft/ vt, vi*   ١. ده ييؤته وه، ييؤنگ ده كات
٢. يفتي، ينصل (بالمنخل)
~ ashes from cinders   پاشماوه ي خه لوزه كه له
خوله ميشه كه جيا ده كاته وه
ينصل بقايا الفحم عن الرماد

~ evidence   به لگه كان تاوتوي ده كا ٢. نه ييؤته وه
يمحص الادلة ٢. ينخل، يغربل:

~ sugar on to a cake   شه كره كه نه ييؤته وه به سهر
كيكه كه دا
ينخل السكر فوق كعكة

'sigh */saɪ/ vi, vt*   ١. هه ناسه ي سارد هه لته كي شي
٢. يتنه د، يتحسر
~ for   ٢. به پهروشه يي، ناهي پو هه لته كي شي
٢. يتلف على

□ *n* [C]   ١. ناه، ناهين، پرزه، ناه هه لكيشان
تنهد، تحسر، تنهيدة

'sight */saɪt/ n* [C,U]   ١. ديه، سوما، يتايي، ديدار،
ته ماشه، دپتن، ناورهك، پوچوون
١. البصر، الرؤية، النظر

lose one's ~   ييئين له ده ست ته دات، كوير ته يي
يفقد بصره

have long/short/near ~   تووشي دوور ييئي /
كورتي يي بوه
مصاب بطول/ قصر النظر

know sb (only) by ~   به شيوه دا نه يناسيته وه نهك به
ناو
يعرفه بالشكل لا بالاسم

lose ~ of   له بهر چاو وون له يي، له ييري له چته وه
يفتب عن بصره (مجاز) يفتب عن ذهنه، يفتب عن باله

catch ~ of   له ييئي، سهر نه كهوي له يييني (شتيكددا)
يري، يطلع في رؤية (كذا)

at/on ~   كاتي ييئين، كاتي پياچوونه وه

عند الرؤية، عند الاطلاع
له تاو / له دهره وهی یواری یتین
in/out of ~
۲. دیمه، شتی شیاوی یتین یت، شوینه گرنگه کان که
شایسته ی یتینه له شاره که دا
فی / خارج مجال الرؤية ۲. منظر، مشهد، شیء جدير بالرؤية،
معالم، الاماکن والأبنية التي تستحق المشاهدة (فی مدينة مثلاً)
come and see the ~ s of London.
۳. شتیک یا که سیک بو گاته پیکردن یی
a ~
وسوکاپه تی پیکردن ۴. یم هاوین، نامیر داخستن له تغه ننگ،
ریکخه روه (تغه ننگ)
۳. (د) شیء أو شخص یثیر السخرية أو الاستهزاء ۴. مهداف،
جهاز التصدید فی بندقیة، منظار مقرب، تصویب (البندقیة)
۱. ده یتیت، دهر وانی وورد نه یتنه وه
 $\square$ *vt*
۱. یری، یشاهد، بیصر
ووشکانی نه یتین (به نزیك بوونه وهی که شتی
~ land
له که نار) ۲. جاودیری نه کات (نه ستیره) په دوورین
بیصر البر (باقتراب السفينة من الشاطئ) ۲. یراقب (النجوم)
بالمنظار المقرب، یحکم التصدید
sightless /saitlis/ *adj* کویر، یتین، نایتینا
اعمی، فاقد البصر
'sightseer *n* (که ریده) یتهری دیمه نه کانی شار
(سائح) متفرج علی معالم المدينة
sign /sam/ *n* [C] ۱. نیشانه، هیما:
۱. اشاره، علامه:
mathematical ~ s هیمای بیرکاری (+، x، -)
۴. نیشانه، په لگه، هیما
علامات ریاضیه (+، x، -) ۲. علامه، دلیل، اشاره
نیشانه تی هاتووچو
اشارات المرور
~ traffic ~ s ۳. نیشانه، په لگه:
۳. دلیل، علامه:
نیشانه ی
~ s of suffering on a person's face
یزار ی و هیلاکی له سر رووی که سیک ۴. هیما، نامازه ۵.
لافته، پوردا، تابلق
دلائل الشقاء علی وجه المرء ۴. ایماة، اشاره، تلویح ۵. لافتة،
لوحه، یافطه
۱. واژونه کات، مور یان لیمزا نه کات
 $\square$ *vi, vi*
۱. یوقع، یعضی

واز دین، ده ست ده کیشته وه
یتازل عن، یوقع وثیقه بالتازل
په یمان ده به ستی / په لیتنامه مور ده کات
~ on/up
۲. نامازه ی بو نه کات:
یتعاد / یوقع عقداً بالعمل ۲. یشیر، یومی:
The policeman ~ ed to/for us to stop.
ناگاداری کردینه وه که یوه ستین
أشار لنا الشرطي بالوقوف
له وحه، لافیه (بویلاکړدنه وه)
'sign-board *n* [C]
لوحه، یافطه (للاعلان)
'sign-post *n* [C]
رېشانده، راپهر
دلیل الطرق
signal /signal/ *n* [C] ۱. نامازه، هیما، نیشانه
۱. إشارة، علامه
۲. هیمای هیلې ناسنی شمه نه دهر
railway ~
۳. رووداوی شینه یی
۲. إشارة سكة حديدية ۳. حدث تهديد
۱. نامازه ی بو نه کات ۲. هیما په کار
 $\square$ *vi, vt (-ll-)*
دین ۳. به هیما نه زانی
۱. یشیر، یومی. ۲. یستخد اشارات ۳. یعلم بالاشارة
'signal-box *n* کوشکی نامازه کردن (هیلې ناسن)
کشل اشارات (سکل حديدية)
signaller *n* کرپکاری یتنل (له سوپادا)
عامل الاسلكی (فی الجيش)
'signalman *n* نامازه وانی (هیلې ناسنین، دهریای)
عامل اشارات (سکل حديدية، بحرية)
signatory /signatry/ *n* [C] (مروف، ده ولت) مور
نه کات، به لین په یمان
(الشخص، الدولة) الموقع أو الموقعة علی معاهدة أو اتفاقية
واژو، (لیمزا)، مور
signature /signatʃə(r)/ *n*
امضاء، توقيع
significance /signɪfɪkəns/ *n* [U] مانا، کړوک،
ناوېرک، گرنگی وانی
معنی، مدلول، اهمیه
په پایه خ، پایه خدار،
significant /sɪgnɪfɪkənt/ *adj*
گرنگ گه وره، شکومند، شو په وره
هام، ذو شان، ذو دلالة
۱. دهر نه که وی، ناشکراده کات
signify *vi, vi*

١. يظهر، يعلن
 قابليوون ناشكرانه كات *~ one's approval*
 ماناي نه دا، ٢. ده لالهت له وده كا، نه به خشي، به كه لك ديت
 يعلن موافقه ٢. يعني، يدل على يقيد
 زور نه گرته وه / كم *~ much/little*
 يعني الكثير / القليل
 گزره وگزرگيا له لوله كدا نه پاريزري، *silage /sai'lidz/ n*
 (سايلوي تالف، كه ندو)
 علف من الاعشاب يحفظ في مستودعات اسطوانية (صوامع الفلال)
 بیدهنگي، متي، كپيون *silence /sai'lans/ n*
 صمت، سكوت، هدوء
 بیدهنگ گويي بیدهنگري *listen to sb in ~*
 يصفى اليه في صمت
 بیدهنگ نه بي، وسكوت ده بي هورده يته وه، *□ vt*
 دهنگ ناك
 بسكت، بهدي، يخرس
 كپكوري دهنگ، متكر *silencer n [C]*
 (يوناميروده مانجه)
 كاتم للصوت (لآلة او مدس مثلاً)
 ١. بیدهنگ، مات، كپ، نمزوين *silent /sai'lant/ adj*
 ٢. بیدهنگ، كم دو
 ١. صامت، ساكت، ساكن ٢. سكوت، قليل الكلام
 به بیدهنگي، به متي *silently adv*
 بصمت، بسكوت
 ويته رهي خه ياني شتيك، *silhouette /sai'lju:'et/ n*
 ويته په كي سيهري، شيوه شتيك پان كه سيك باكراوندي
 روناكي هه بي
 صورة الخيال الاسود للشيء، صورة ظلية، شكل الشيء او
 الشخص كما يرى ووراء خلفية مضيئة
 ده رله كه وي يا ويته سيهري ده رله خات *□ vt*
 يظهر او يعطي صورة ظلية
a mountain ~ d against the sky at daybreak
 شاخيك سيهري دروست ده كا به ره وروي فاسمان كاتي
 ده ركه وتني روژ
 جبل يظهر خيالا مقابل السماء عند طلوع النهار
 ناوريشم، نافرئيس، شتي له *silk /silk/ n [C,U]*
 ناوريشم دروستكراو

حرير، قماش حريري، شيء مصنوع من الحرير
 گوره وي ناوريشمي *~ stockings*
 جورب حريري
 (پاريزه) پلهي به رزته بي، پلهي دادوه ري *take ~*
 به ريتاني
 (الحامى) يرتقى الى اعلى رتب المعامة ببريطانيا
 كرمي ناوريشم *'silkworm n [C]*
 دودة القز، دودة الحرير
 بريقه داره لوس وهك ناوريشم *silky adj*
 لامع واملس كالحرير
 ناوريشمي *silken /silkən/ adj*
 (لأ)، حريري، ناعم كالحرير
 دهنگ / قز نهرم وهك ناوريشم *~ voice/hair*
 صوت / شعر ناعم كالحرير
 دهريزان، په روازي په نجه ره *sill /sɪl/ n [C]*
 عتبة النافذة
 كه، گيل، ده بنگ، كه لحو، كه وج، *silly /sɪli/ adj*
 خريو، ترو، جلغر، كه مزه
 احق، غبي، ابله
 همزه بي، ده بنگي، بودلي، كه ريه تي *silliness n [U]*
 بلاهة، سذاجة، سخف
 عه ماري تالف، سايلو، *silo /sai'lə/ n [C] (pl ~ s)*
 كه ندو
 مستودع اسطواني لحفظ علف الدواب، صومعة الفلال
 ليتاوي قورين، سونگ، سيلاخ، سيلاك، *silt /sɪl/ n [U]*
 ليته
 غرين، طمي، رواسب طينية
 (به ندهر) پرته بي له لم، به ليته نه گيري *□ v, vi*
 (المناء) يتلىء بالفرين، ينسد بالطمي
 ١. زيو، زيف، ٢. زيوي، *silver /silvə(r)/ n*
 قاب وقاجاهي زيويين ٣. زيوي رهنگ (دهنگ) ناسك و
 روون
 ١. فضة، ٢. فضي، فضيات (ادوات مائدة فضية) ٣. (قبل
 المنعوت) فضي اللون (الصوت) ناعم وواضح
 زيوي نه كات، شتي بوياخ نه كات به زيوي *□ vt*
 يطلي بالفضة، يفضض، يجعل شيئاً ابيض فضياً
 زيوي، زيفين *silvery adj*
 كالفضة، فضي الرنين، صاف

- similar** /ˈsɪmələ(r)/ *adj* چوون پەك، وەك پەك، هەف پەك
 مشابه، سائەل، شەبە
 ~ to وەك پەك پان لە پەكچوو
 شەبە او سائەل
similarly *adv* بە چوون پەك، هەروەها، وەك پەك، هەفەك
 عەلە نەو سائەل، بەئەل، كەلەك
similarity /sɪməˈlærəti/ *n* [C,U] (pl -ties) لێك
 چوون، وەك ئەو
 تشابە، شەبە
simile /ˈsɪmlɪ/ *n* [C,U] چوون پەك (رەوانبەزە)
 التەشەبە (بەلاغە)
simmer /ˈsɪmə(r)/ *vi, vt* ۱. دەكوێنێ یا لێدەنێ
 لەسەر ناگرێكێ كۆز
 ۱. پەلێ او پەلەر عەلە نار هادەتە
 ~ ing with rage ۲. لە توورە پەدا هەلەدەچن
 ۲. پەلەش بەلفەب
simper /ˈsɪmpə(r)/ *vi, n* زەرەدەخەنە، نەبەل دەبەگرنێ
 وەك لە شەرما، بەشكورن (نەزەدل)، (دەشكورت) (نەزەدل)
 پەشەم عەلە نەو پەلە عەلە الخەل او البەلاغە، پەشەم عەلە البەشەم.
 ابشەمە مەكەلە / خەلە او بەلە
simple /ˈsɪmpl/ *adj* (-r, -est) ۱. ساكار، سادە، ناخالۆز، ساوێك
 ۱. بەسە، غەیر مەركەب او مەقد
 a ~ substance مادە، ساكار، ناخالۆز
 مادە بەسە غەیر مەركەب
 a ~ machine ۲. ساكار، سانا
 آتە بەسە غەیر مەقدە ۲. هادە، غەیر مەزوق او مەنق:
 ~ food/building خواری / خانووی سادە
 ۳. سەرەتا، پەش نەكەوونو، سادە
 طعام / بێنا هادە ۳. اولی، غەیر مەقدور، بەسە
 ~ forms of plant life شەوێ سادە، پۆزەنی
 رەوێك. ۱. تەنگەشتی یا وەرگرتی فاسان، فاسان دەبێ:
 اشكال بەسە لئەحیاء النبایة ۱. سەهل الفهم او الاستیعاب، پەسیر:
 a ~ task چالاكیەكێ سووك
 مەمە سەیرە
 written in ~ language نوسراوە بەزمانیكێ فاسان

- مەكەب بەلە سەلە
 ۵. پەتاوان، behave in a pleasant and ~ way
 پەتەن: زۆر بە پەتەنی و پەتەنی هەلەكەوت نەكەت
 ۶. گەلە، گەلەو ۷. بەتەواوی، پەختە، تەنەا
 ۵. پە، صەریح: پەسەر بەلە لایفە و پەسەر ۶. مەشەم، مەغل
 ۷. صەریح، خالە، مەجەد
 a ~ fact راستی پەكێ تەواو
 حەقە مەجەد
 the truth, pure and ~ راستی پەكێ تەواو، پەخت
 الحەقە المەجەدە و الخالە
simpleton *n* [C] مەزەلە، لۆك
 شەخس عەبە، سادە
simply /ˈsɪmplɪ/ *adv* ۱. بە سادە، بە رەو، ۲. بە
 تەنەا، جەگە لە ۳. بە تەواوی، پە راستی
 ۱. بەسە، بۆشە، مەجەد، لیس غەیر ۳. تەمەا، حەق
simplicity /ˈsɪmplɪsəti/ *n* سادە، ئاسانی، سادەتی
 سادە، سەلە، سادە، سادە
simplify /ˈsɪmplɪfaɪ/ *vt* ئاسانی دەكەت، سادەدەكەت
 بەسە، سەلە
simplification /ˈsɪmplɪfɪˈkeɪʃn/ *n* [C,U]
 ئاسانكەردن، سادەكەردن، رەوونكەردن، شەكێ رەوونكەردن
 ئاسان
 تەبەس، تەبەس، تەبەس، شە، مەزە او مەز
simulate /ˈsɪmjuleɪt/ *vt* خەو واپەشان دەدەت، وادەلێ، وادەدەنێ
 پەشەم، پەشەم، پەشە
simultaneous /ˈsɪmltəniəs/ *adj* هاوكان، هەلەدەم، پەكەدەم، هەمان كات
 مەزە، مەزە، فە نفس الوەت
sin /sɪn/ *n* [C,U] ۱. گوناخ، سوچ، هەلەكەردن، تاوان
 ۲. هەلە: پەشەوانە، داب و نەزەت
 ۱. مەسە، خەتە، ذەب ۲. خەل، مەخالە لئەلە
 □ vi (-nn-) گوناخ دەكەت، گوناخەبەدەت
 پەشە، پەشە، مەسە، پەشە
sinful *adj* شەڕانی، هەلەكە، گوناخەبەدەت
 شەڕ، خالە، آتە
sinless *adj* پەشەوانە، پەشە
 طەم، پە، بەلە خەتە

sinner *n* [C] گوناهاپار، تاوانبار
الآثم، المذنب

since /sɪns/ *adv* ۱. (له دهمه ته واوه کانه) له وکاتهوه:
۲. (مع الأزمنة التامة) منذ ذلك الحين:

Last Tuesday he went out for a walk and has not been seen ~. ever
سپشهمه می پشوو چووه دهره وه
بڼ پیاسه نیتر له وکاتهوه نه پیتر اوته وه له وکاتهوه
منذ ذلك الوقت

I met him ten years ago and have admired him ever ~.
ده سال له مه ویر توشی پووم له وکاتهوه خوشم
له وږی ۲. له، له وکاتهوه

۲. منذ، فیما مضی
چهن سالیکه ثم
ناوهی به جی هیشته

لقد رحلت من هنا منذ عدة سنوات
له، له وواوه په وه، له وکاتهوه
□ *prep* منذ، من حين

We haven't met her ~ her marriage.
له وه کاتهوهی
شوی ګر دوو توشمان نه پوه

□ *conj* ۱. له ووه خته وه
۲. منذ ذلك الحين، من حين (کذا)

It is just a week ~ we arrived here.
ته نها
هفته په کی خایاند به سر ګه پشتماندا پو نیره ۲. له بهر نه وه،
چونکه

لم یض سوی اسبرع علی وصرنا الی هنا ۲. بمان، نظر آل
S~ we have no money, we can't buy anything.
له بهر نه وهی پاره مان نیه ناتوانین هیچ بکړین

sincere /sɪn'sɪə(r)/ *adj* ۱. (همست وده وشت)
راستګو، دلنور ۲. (کس) راستبیز، راستګو
۳. (المشاعر، السلولة) صادق ۴. (الشخص) مستقیم، صدوق،
مخلص

sincerely *adv* به دلنورزی، په نهمه کداری

بصدق، بإخلاص
(له کونای نامه دا) دلنورزان
(فی ختام رسالة) المخلص
دلسوز، راست

sincerity /sɪn'serəti/ *n* [U]

اخلاص، صدق

sinecure /səˈnɛkjʊə(r)/ *n* پوسنیکي به تال، بڼ بایده خ:
پوسنیک پوښت به کارنیک یا لیر سینه وه به ک نه کات
هاوتای له ووجه په بیت که که سه که له سهری وه وری وه ګری
الوظيفة العاطلة، وظيفة لا تتطلب عملاً او مسؤولية توازی ما
یتقاض صاحبها من مرتب

۱. دهمار، زی، ژېده ۲. (شیوګی)
ګو (هیر) قایم ده کات، بازوو، وزه

۱. عصب ۲. (فی صیفة الجمع) عضلات، قوة، طاقة
دهماری شور: پاره
~ *s of war*
عصب العرب آی: المال

sing /sɪŋ/ *vi, vt (pt sang /sæŋ/, pp sung /sʌŋ/)*
۱. ګورانی ده لن، ستران ده یزیت پالنده نه خوینن
۲. یغی، ینشد (الطائر) یصدح، یشدو

بانګ له کات، به ده نګی به وړ
~ *out*
(ینادی) یصح بصوت مرتفع (علی)
زور به چالاکی ګورانی ته لن ۲. نه ګیزینن:
~ *up*
یغی بزید من الحیرة ۲. یصفر، یتر:

The kettle is ~ing on the fire.
کتری په که له سهر
ناګره که نه ګیزینن ۳. (به زوری ~ of)، پشه لن
الابریق یصفر (یتر) فوق النار ۳. (غالباً ~ of) یغنی ب

singer *n* [C] ګورانییز
مغنی

۱. به ده نګی نه پچراوو بیزار که
singsong *in a ~*
(بالوره خوین) ۲. ناهه نګی که ناماده یوانی ګورانی فره باوی
تیابلین

۱. بنغم رتب او مل ۲. احتفال ینشد فیہ الحضور أغانی شائعة
۱. هه له کروز، رووکه شیی
singe /sɪndʒ/ *vi, vt*
ده سووتن، ده سووت، سوتنا سهره یی ۲. رووی کوتا له که
رهش له یڼ به سوتاندن

۱. یسغ، یبلغ، یحرق حرقاً سطحياً ۲. یسرد سطح (قماش مثلاً)
بالحرق

single /sɪŋgl/ *adj* ۱. ته نیا، تک، تک، په ک، راجاندی
۲. مفرد، فرد، واحد فقط

ته نها بلشی رویشتن ۲. تک پو په ک کس
~ *ticket*
تذکره ذهاب فقط ۲. مفرد، لاستخدام فرد واحد فقط:

جینگه په ک کس ۳. زوګورتن، ره بڼ،
~ *a bed*
سه لن، شوونه کړوو

۳. أعزب، عزياہ
 تنہا دھيٺ، تايہ تي لھڪات (پھڙڪڻ لھ) *vi ~ out*
 ڪوئمہ لھ ڪھڻيڪ
 يخنار، يخنس (واحداً من ضمن مجموعہ)
 تنہا ٻال، ٽاڪہ دست، *single-handed adj*
 بي پارمہ ٽيڊر
 منفرد (بدون مساعدا من الغير)
 دٻسوزو ھولندہ رلھ پٽاو پھڪ *single-minded adj*
 ٽامانجي تايہ ٽدا
 مڪرس جھودہ لھڊف واحد
 پھ تنہا بي، ب ٽاڪي، بھي بي پارمہ تي *singly adv*
 واحداً بعد آخر، علي انفراد، دونسا مساعدا
 ڪراسي بي ڦول *singlet /ˈsɪŋɡlɪt/ n*
 قميص بدون اڪمام
 ۱. ٽاڪ، پھڪيني، بي ھاو ٽا *singular /ˈsɪŋɡjələ(r)/ adj*
 ۲. ھلڪھو ٽوٽو، زورپاش ۳. (پڙيمان) ٽاڪ (دڙي ڪڙ)
 ۱. فريد، شاذ، غريب ۲. بارز، رائع ۳. (في النحو) مفرد (تقيض)
 جمع
 ٽاڪ، شينوگي ٽاڪ *n [C]*
 المفرد، صيفۃ المفرد
 بي وينہ، ھلڪھو ٽو *singularly adv*
 علي نحو فريد او بارز
 تنہا، ٽاڪي *singularity /ˌsɪŋɡjʊˈlærəti/ n [C,U] (pl -ties)*
 ۱. وحدۃ، تفرد، غرابۃ
 ۱. پھڊ، نھگريس، شوم *sinister /ˈsɪnɪstə(r)/ adj*
 ۱. مشؤوم
 گارس، نھني رھش *a ~ beginning*
 ۲. بھڊخو، پھڊ: مؤن ڊھم وڇاويڪي شہرائي *a ~ face*
 ۲. شرير، فاسد: وجھ ٽظھر عليہ علامات الشر
 ۱. نوڦم ڊھي، *sink /sɪŋk/ v_i (pl sank, pp sunk)*
 نوڦم ڊڪٽ، ڙير ٽاودہ ڪھوي (ڪھشتي) ۲. ٽڙيڪ لھيئھو،
 لاواز ٺھي:
 ۱. يفرق، يفرص، تفرق او يفرق (سفينة) ۲. ينحدر، ينخفص،
 يصف:
 بناخه ڪان نوڦمبوونہ *The foundations have sunk*
 (ناو زھوي)

ان الأساسات قد غارت (في الارض)
 دٻي داخوڙپا پھ *His heart sank at the news.*
 پيئتي ھموالھ ڪھ
 (مجاز) ھبط قلبہ عند سماع الأخبار
 ۳. ھلڪھہ ڪھني: بير ھلڪھہ ڪھني ۴. (شلہ) *~ a well*
 ٺھمان:
 ۳. يحنر: يحنر پٽر ۴. (السوائل، ومجازاً) تغيث:
 بارانہ ڪھ *The rain sank into the dry ground.*
 لھسہر زھوي وشڪھ ڪھ ٺھما
 غار المطر في الارض الجافة
The warning sank into his mind.
 وورپا ڪر ڊنھو ڪھي پٽوہ ڊيارہ ۵. (پارہ) ڊھستہ ڪھوي لھ
 پرؤڙہ پھڪڊا زھجمتہ ٽي پھنري
 بڊا التحذير يترادي لھ بوضوح ۵. يستمر (مالياً) في مشروع
 يصعب انتزاعه منه
 زيراب، سھرشورگه، پشڪو *n [C]*
 بالوعۃ، مفضلة
 شاپستہي نفووم بوونہ *sinkable adj*
 قابل او معرض للغرق
 سھنگيڪ: ڦورسا يھڪ لھ پولا پو *sinker n [C]*
 ھيئستہوي ڦولاب لھ ڙير ٽاودا، نوڦمڪرہ
 الثقالۃ: ثقل من الرصاص لابقاء الصنارة تحت الماء
 نفوم بوون، نيئستہوہ *sinking adj*
 ھيرط، غرق
 ھست بہ ترس يا برسبيہ تي *~ feeling*
 شعور بالغوف او الجوع
 ڊرائي ڊھينداني ياتيچووني، ٺھو برہ پارہ پھي *~ fund*
 ڊھولتہ يا ڪوئما نيا پھڪ تھواوہ پو ڦھرز
 مال احتياطي تضعہ الدولۃ او الشركۃ جانباً لتسديد الديون
 چھبان، ٽالوز، پيچاوي پيچ، *sinuous /ˈsɪnjuəs/ adj*
 چرچ و لوچ
 منطليہ بالمنحنيات والتعرجات جيب
 ڪھلن، لوزج *sinus*
 جيب
 مڙي ليئھڊا، قومي ليئھڊات *slp /slp/ v_i, v_i (-pp-)*
 يرشف، يحنس
 مڙلڊان، قوملڊان، ھلڦورا ڏنڊن *n [C]*
 رشفۃ

۱. سیفون، هه‌لمەر، مژمزه **alphon** /sɪfən/ n
 ۲. قوتولکەى سیفون یۆ ئاوى سۆده
 ۱. سیفون، محص، مصاصة ۲. قارورة سیفون لماء الصردا
 □ vi vi به‌هوى سیفونه‌وه هه‌لێنه‌مژى
 یسحب او یسحب بواسطة السیفون
 ۱. ئاغا، گه‌وره‌م، جه‌ناب (به‌کارده‌هێنرێ) **sir** /sɜ:(r)/ n
 له‌ بانگ‌کردن و نوسیندا
 ۱. سیدی (تستخد فی المخاطبة والكتابة)
Good morning, sir. به‌یانیت باش گه‌وره‌م
 صباح الخير یا سیدی
Dear Sir, (Madam) گه‌وره‌و به‌رێز... (له‌ گه‌ل
 (خانم) دا به‌راوردی بکه ۲. نازناو ئینگلیزی یۆ قازا پیاوان و
 گه‌وره‌ پیاوان:
 سیدی العزیز، عزیزى... (قارن *Madam* سیدی) ۲. السیر،
 لقب انجلیزى للفارس أو البارون:
Sir Walter Scott سیر ولتر سکۆت
 السیر ولتر سکوت
 ۱. باوک، باپیر، باب ۲. پاشا، ئەزەینى، **sire** /sɪə(r)/ n
 خاوه‌ن شکر
 ۱. (ا.ق) أب، والد، جد ۲. جلالة الملك، مولای
 ۱. (له‌سه‌رگورشتى یونانی) **siren** /sɪərən/ n [C]
 به‌کێ له‌ به‌ریه‌کانى ده‌ریا که‌ ده‌ریاوانه‌کان سه‌رمام نه‌کەن
 به‌ ده‌نگ و ئاوازیان ۲. ژنی جوانی شه‌یداکه‌ر ۳. شاور،
 فیکه‌ی ووریاکه‌روه‌ (له‌پاپۆر) دا
 ۱. (فی الاساطیر الاغریقه) احدى جنیات البحر اللواتی کن
 یسحرن الملاحین بغنائهن ویوردنهم موارد الهلاک ۲. امرأة
 فانتة الى حد الإغواء ۳. صفارة الإنذار (فی سفینه)
sirlas ئەستیره‌ی گه‌لاویژ
 الشعرى الیمانیه
sirloln /sɜ:lɔ:n/ n [C,U] گۆشى کەله‌کەى گا
 (شریعه‌ من) خاصرة البقرة
slsal /sɪsɪl/ n [U] گۆش، ریشال و هه‌له‌زى چیکرنا
 وه‌رسان
 نبات ذو الیاف متينة تستخد فی صنع العبال
 ۱. خوشک، خوشک دایک و **slster** /sɪstɜ:(r)/ n [C]
 ۲. برینێچ، گه‌وره‌ی برین پینچان ۳. کچی گاور
 ۱. آخت، شقیقه ۲. مرضه، کبیره مرضات ۳. راجه

- خوشکائی (راجه) ۱. له‌هه‌مان، جۆر، *S ~ s of Mercy*
 خوشک
 (راهبات) أخوات الرحمة ۱. (نعته) من نفس النوع أو الطراز،
 شقیقه
slsterhood n [C] کۆمه‌لێ ناهه‌تی گاور،
 خوشکایه‌تی
 جماعة الراهبات
slster-in-law n (pl ~ s-in-law) دش، ژن یرا،
 براژن
 أخت الزوج أو الزوجة، امرأة الأخ
slsterly adj به‌ خوشکایه‌تی (مامه‌له‌ی له‌ گه‌لده‌کا)
 (تعامل معاملة) الاخت لأختها
sistership n که‌شتی، هه‌مه‌جۆر
 سفینه من نفس النوع أو الطراز
 ۱. داده‌نیشی، **slt** /sɪt/ vi, vt (pt, pp sat /sæt/; -tt-)
 روڤنت، روڤشتن
 ۱. بچس، یقه‌د
 ۲. (له‌ گه‌ل *adv, prep*) (سوکایه‌تی) *~ down under*
 قوتی ئەدات
 ۲. (مع *adv, prep*) (الاهانة) ییتلها
 نوێنه‌رینی (ناوچه‌یه‌ک، شارێک ده‌کات له
 په‌رله‌مان
 ییتل (مقاطعة، مدينه) فی البرلسان
 ~ for an examination داواده‌کا به‌شداری
 تاقیکردنه‌وه‌یه‌ک بکات
 یته‌م لامتحان ما
 له‌به‌رده‌م وێنه‌گر دائه‌نیشی یۆ *~ for one's portrait*
 وێنه‌گرتن
 یجلس أمام الرسام لیصوره
 به‌شداری ئەندامیته‌ی لێژنه‌یه‌ک نه‌کا *~ on a committee*
 یشتک فی عضویه‌ لجنه‌ ما
 (سویندخۆر) له‌ کێشه‌یه‌ک *~ (up) on a question*
 ده‌کوێته‌وه
 (المحلف) یحق فی قضیه
 سه‌ره‌نشتی په‌کێک ده‌کات *~ on sb*
 (ل.د) یویخه
 ئاماده‌ی (شانۆگه‌ریه‌ک) ده‌ییت تا *~ out (a play)*
 کۆتایه‌یه‌کی

- مزلق للتحلق على الجليد
 □ vi ده خلیسکیت (له سەر سه هۆل) (roller- ~ s)
 خلیسکیتەری بنکی پێلاو (پروانه roller)
 یترحلق، یترلق (علی الجلید) (قارن roller- ~ s) مزلق یشد الی
 نعل الحذاء (انظر roll)
²skate n جۆره ماسیه که، ته خلیت ماسی یه
 الوردک، (نوع من السمک المفلطح)
 skeln /skeln/ n [C] کلانه ده زوو
 شله اولقه من (النط)
 skeleton /skelɪn/ n ١. ئیسکه په پیکر ٢. په پیکر
 (ناژوله، رووه ک) ٣. که له خ، قه لئاخ
 ١. هیکل عظمی ٢. هیکل العیوان، هیکل النبات ٣. هیکل مبنی
 أو مؤسسة، الاسی الی ترتکز علیها خطه او نظریه
 ٤. کلله په پیکر، کللیک skeleton key n [C]
 هه موو قفلێک بکاته وه
 ٤. (نخیه) مفتاح هیکلی، مفتاح یفتح اقلاماً متعدده
 skeleton staff/crew n [C] که مترین ژماره
 له فەرمانبەر/ که شتیوانی پیوست بۆ کاره که
 اقل عدد یلزم من الموظفين / البعارة لیسر العمل
 sketch /sketʃ/ n ١. نه خشه کێشان، وینهی هینکاری
 ٢. کورته بامی گشتی ٣. شاتوگری گانهی کورت، وتاری
 گانه جاری، کویدی
 ١. مختط، رسم جعل او تخطیطی ٢. وصف عام او موجز ٣.
 مسرحیه هزلیه قصیره، مقال هزلی
 □ vi, vi وینه نه کیشی/ هینکاری یا ره شتوس ده کا
 ی رسم/ یضع مختط او مسوده
 ~ sth out هینکاری گشتی نه کیشی/ وینهی هینکاری
 نه کیشی هینکاری نه خش و کورت
 یضع مختطاً عاماً/ رسماً تخطیطاً
 sketchy adj (-ier, -iest) هینکاری ده ستيکه ری،
 که م، ناتواو
 تخطیطی، تمهیدی، ضیل، ناقص
 sketchily adv به شیوهی که ده ستيکه ری یا ناتواوی
 هینکاری
 علی نحو تمهیدی او ناقص
 skewer /skjuə(r)/ n [C] سیخ، ده راله، شیش (بۆ)
 گوشت برژاندن
 سیخ، سفود (لشی اللحم)

- vi دابه نه نی یا گوشت له کا به شیشه وه (پیش
 برژاندن)
 یضع او یسند اللحم فی السیخ (قبل الشی)
 ski /ski:/ n [C] (pl skis) به فیره خلیسکی، خشکه،
 شهمتوک
 مزلق خشبی طویل للاتزاق علی الثلج
 □ vi (pt, pp ski'd) له سەر به فیره ده خلیسکی
 یترلق علی الثلج
 skid /skɪd/ n [C] ١. پارچه ته خته په ک پان کانزابه ک به
 خوا ره وهی په وه ره شه لکنی بۆ رېگرتن له سورانه وه
 که مکر نه وهی خیرایی له کاتی هاتنه خوا ره وه له لیزایی دا،
 خشکه، خشین، شهمتوک، سورین، خلیسکین ٢. جوله ی
 خلیسکیتە ی تاپه ی ترۆمبلیک له سەر شوینی لوس
 ١. أداة من الخشب أو المعدن تثبت أسفل العجلة لمتعها من
 الدوران عند هبوط من منحدر مما يخفف من سرعتها ٢. حركة
 انزلاقية لعجلات السيارة علی ارض زلقة
 □ vi (dd-) به له می، نۆتومیل، نه خلیسکی، له م لاوه
 (السيارة، العربیة) تنزلق جانباً
 skies /skarz/ پروانه (sky)
 (انظر sky)
 skiff n [C] به له می بچوک و سوک (به تاپه ی تی) په ک
 سه ولی
 زورق صغیر و خفیف (بخاصة) لمجذف واحد
 skill /skɪl/ n [C,U] ووریایی، پسپوویی کارامه یی،
 شاره زاری
 مهاره، حذق، براعه
 skilled adj وریا، زیره ک، شاره زا
 ماهر، حاذق
 ~ workmen کریکارانی کارامه، لیهاتوو
 عمال مهرة
 skilful /skɪfl/ adj کارامه، زیره ک، لیهاتوو
 ماهر، بارع
 skilfully adv به شاره زایی، په زیره کی
 بحذق، ببراعة، بمهارة
 skim /skim/ vt, vi (-mm-) ١. لایده دا، (سەر توێژ یان
 کهف)، نا پهلپت
 ١. یزیل اللشده او الرغرة
 ~ the cream off سەر توێژی شیر نه گری

به خیرای بازدهدات ~ out of the way/off the bus
 دوور نه کوی له ریگه ی پاس ۲. به سمر په تدا باز ده دات ۳.
 ههنگاو هه لته نی، له بابه تیگه وه باز نه دات بو بابه تیگی که
 نه وه له نیوه نه پاندا په به چیدیلن
 یشب بسره مبتدا عن طریق الباص ۲. یقفز فوق حبل النط ۳.
 یتخطی، یقفز من موضوع الی آخر تارکاً ما بینهما:
 نه چینه سمر به شیکې تازه ~ the next chapter
 یتخطی الفصل التالي
 بازان، راکردن، قهله مبارز، په راندن □ n [C]
 قفز، نط، وب
 پاپورگپر، سمره ک بالاقران یا skipper /skɪpə(r)/ n
 که شتیان
 ربان، (بخاصه) ربان سفینه تجاریه صغیره
 مانوری (سربازی)، skirmish /sɜːmɪʃ/ n [C]
 به په کداندان، لیک زهین
 مناوشه (حریه)، مصادمه
 ۱. ته نوره، فستان ۲. دامان، داوین، skirt /skɜːt/ n [C]
 به رکوش، به شی خواره وهی که مری کراس ۳. (له شیوگی
 کودا) که نار، ده همن (شار)
 ۱. تنوره، (جولته) ۲. الجزء السفلی من ثوب (الجزء ما دون
 الخصر) ۳. (فی صیغه الجمع) ضواحي (مدینه)
 ده که وینه یا دهر ویا به لاکان یان که ناره کان، □ vt
 دنالت، دور دگرت
 یقع فی او یسیر بمحاذاة الأطراف او الضواحي
 له وحی تهخته ی له خواره وهی skirting board n
 دیواری ژوور
 لوح خشبی باطل جدران الفرفه
 نوکته، شانوگه ری یا کورتا ترانه یی، skit /skɪt/ n [C]
 شانوگه ری به کی کورتی قوشمه نامیز
 قصه مزلیه قصیره، مسرحیه ساخره قصیره
 (نه سپ، مرقوف) جتی skittish /ˈskɪtɪʃ/ adj
 (ختوکه ی دی)، سل، هقه
 (الحسان، الشخص) جفل، لعوب، مرح
 ستونکاداری، یاری skittles /ˈskɪtlz/ npl
 یاسونکین داری، که مو له دارینه
 قینه خشیه فی لبة الثاني الخشیه
 دزه ده کات، هواره دبت، skulk /skalk/ vi
 خوده دزینتوه، دوره پریز دبت

یترع تشده الحلب
 سمر توژی شیره که لانه یا ۲. نه ورا به ~ the milk
 خیرایی و سوکی له سمر رووی خړو خلیسک
 ینزع البشده عن سطح الحلب ۲. پجری بسره وخفه علی
 سطح یلمسه لسا رقیقاً
 ۳. خیرا په رهی a bird ~ ming (over) a lake
 په راوه که هه لته داته وه
 ۴. یصفح الکتاب بسره
 شیری سمر توژی گراو، شیری skimmed-milk n
 سمر توکبری
 حلب مفتره التشده
 چکوسی دکت، لاواز، کیم، skimp /skɪmp/ vt, vi
 ره یلی نه کا
 لا یفرط، ییخل، یقتر (فی أعطاء الشیء حنف)
 ۱. توژی، پیست، دودک، ۲. که فل، skin /skɪn/ n [C,U]
 پیستی نازه ل (پن توك، به توكه وه)، شتی له پیستی نازه ل
 دروستبکری، پیستی خوشکراو یا خوشته کراو، چه رم،
 تیفل، که رهمه شک، پیسته ۳. تویکلی میوه، فالاس، قالك
 ۱. جلد، بشرة ۲. جلد الحیوان (بالشعر او بدونه)، شیء مصنوع
 من جلد الحیوان، جلد مدبوغ (او خام) ۳. قشرة الفاكهة:
 تویکلی موز banana ~ s
 قشور الموز
 توژیک، نه ختیک نه وهنده by the ~ of one's teeth
 ددان ییگری
 بالکاد
 بئ هست، گهوج ۴. قرب، مهشکه have a thick ~
 بلید الحس ۴. قریه
 تویکلی لینه کاته وه، لی نی داته مالی □ vt, vi (-nn-)
 یقتر، یبلغ
 قول نه یی، ته نك، سفك skin-deep adj
 غیر عمیق، سطحی
 رژد، چکوس، چاوچنوک skinflint n [C]
 شعیح، بخیل
 زور لاواز، رپوه له skinny adj (-ier, -iest)
 نحیل، هزیل
 ۱. بازده دات، باز ده دات له skip /skɪp/ vt, vi (-pp-)
 خوشیدا
 ۱. یشب بسره وبخفه، یشب مرحا، یقفز

skull /skʌl/ <i>n</i> [C]	یتسل، پتراری متصدأ، پتاحتی کهلله سهر، کاسه سهر
'skull cap <i>n</i> [C]	جسمة کولالی تنك، کلاو
skunk /skʌŋk/ <i>n</i> [C,U]	طالقة، قلنسوة ضيقة گیانه وریکی له امریکای بچووکى یوگهن، که ولى لهو جانده وهره
sky /skaɪ/ <i>n</i> (pl. skies)	الظربان الأمريكى وهو حیران تنن الرائحة، فرو هذا الحیران فاسمان
sky-high <i>adv</i>	سماء، السماء یقام بلند، زور بهرز
'skylark <i>n</i> [C]	عالیا جداً (فی البحر) شاق العر کلاو کوبه، شقان کور
'skylight <i>n</i> [C]	القبره (طائر مفرد) کلاو روژنه، روژین، رودانك، روژنه
skyline <i>n</i>	کرة فی السقف ناسو، شیهی سیهری شاخو خانو کاتن
'skyscraper <i>n</i> [C]	که فاسمان له دوايه وهره دپارین الصورة الظلیة للجمال او البانی کما تبدو علی خلفیة السماء هموروشین، همورهبان
slab /slæb/ <i>n</i>	تهلاری همورپر، زوریهرز ناطحة سحاب، مینی شاق العر شتایگر خشت، پارچهی تمخت له
	(خشت، پهره)
	بلاطة، کتلة مسطحة سیکه (من الحجر مثلاً)
slack /slæk/ <i>adj</i> (-er, -est)	۱. خاو، سست
	شل وشیاو، فاتهواو ۲. وصتاو، شله تین ۳. فشله، شل و
	شیواو
	۱. مهمل، متران، حامل ۲. راکد، فاستر ۳. رخو، مرتخ، غیر
	مشدود
<i>a ~ rope</i>	به تیکی شل وشیاو به ستراو
	جل مرتخ او غیر مشدود
☐ <i>n</i> [U] <i>the ~</i>	به شیکى فشله، توند نه کراو له
	(پهت) ۲. وورده خه لوژ ۳. (له شینگی کؤ) شهروالی فراوان
	الجزء المرتضى (من جبل أو غیره) ۲. دقای النجم ۳. (فی صیفة
	الجمع) بظلمن فضاخ
☐ <i>vi</i>	خاوی نه کات، کم ته رخه می نه کات له کارکردنا
	یتباطا او پتراخ فی عمله

<i>~ up</i>	خیرایی کم ده کاته وه، له سهر خو نه یته وه
	یغض السرعة، پتمهل
slacken <i>vt</i>	خیرایی کم ده کاته وه، سست دکت،
	سست دهین
	یغض السرعة، پتمهل، پترانی
slacker <i>n</i> [C]	تمهل، خوذزه وه له کارو فرمان
	(ل.د) کسول، التهرب من عمل أو واجب
slackly <i>adv</i>	به خاوی، به که مته رخه می
	بتراخ، باهمال
slackness <i>n</i> [U]	خاوی، هیواش، له سهر خو
	تراخ، بطه، توان
slag /slæg/ <i>n</i> [U]	کوزه، وشکه له پاشماوهی
	توانه وهی پا کانه زای خاو
	خبت، جفا، ما پتخلف عند صهر المعدن الخام
slain /sleɪn/	(بروانه <i>slay</i>)
	(انظر <i>slay</i>)
slake /sleɪk/ <i>vt</i>	۱. دایده مرکنتی، تینوینی نه شکنتی،
	هعی خوئ نه سینتی ۲. نه یکور زینته وه
	۱. یثنی غلیله او غله، یطنی، عطشه ۲. یطنی، الکلس او
	الجیر
slam /slæm/ <i>vt, vi</i> (-mm-)	۱. ده رگا داده خات
	۱. یغلط
<i>~ the door</i>	توند (ده رگا) داده خات
	یغلط (الباب) یعتف:
<i>The door ~ med.</i>	به توندی ده رگا دایغه ۲. به توندی
	لیده دات، پالده نیت، هله دات
	أغلق الباب بعنف ۴. یضرب، یدفع، یرمی بقوة و عنف:
<i>~ sth down</i>	به زور نه یدات به زهوی دا
	یطرعه بشدة
☐ <i>n</i>	جیرهی ده رگا، دهنگی داخستنی ده رگا به قایمی،
	زومه
	صوت اغلاق (الباب) بشدة، ضجة داوية أو عنيفة
slander /sla:ndə(r)/ <i>vt, n</i> [C,U]	پاشمهله بامی
	ده کسات، یسوختان ده کسا، جسنو دده دات، ناوراندن،
	ناپروله که دارکردن
	یقدح، یدم، پتري، قدح، دم، قذف، تشویه للسمعة
slanderous <i>adj</i>	راهاتو له سهر جینو بوختان
	منظر علی القذف والافتراء

۱. زمانی ناو خه لکی، گه لیر، زمانی **slang** /slæŋ/ n
 گه لیری ۲. زمانی باوی کومه له که سیک دپاری کراو
 ۱. (دوماً فی صیفة المفرد اللغة العامية) ۲. لفة عامية خاصة
 بحرفة او فئة اجسامية معينة:
schoolboy ~ زمانی قوتایی له قوتا بخانه
 لفة أبناء المدارس
 ۳. ووشه ی باو یو کومه له که سیک
 ۳. (تعبیه) کلمات عامية
 جنیو ده دات، دخا پینت، سهرزه نشته کا
 یشتم، یسب، یوبخ
slangy *adj* (-ier, -iest) باو، په پوندی داری زمانی
 گه لیری، گشتی، بازاری
 عامی، مولع باستخدام العامية، سوتی
 ~ *expression* ده سته واژه ی بازاری یا قسه ی بازاری
 تعبیات سوتیه
slant /sla:nt/ *vi, vt* لار ده پته وه، لیژده پت، لیژی،
 خوار بوونه وه
 یبیل، ینحدر، اینحدار
 on the ~ خوار بوو، لار
 منحرف، مائل
slap /slæp/ *n* [C] لیدان، چلاق، زلل، چهلین،
 به سهردا کیشان، شه قازلله
 صنفه، لطفه
 ۱. به قایمی زلله ی لیته دات، ته په سهر
 ۲. پیاده کیشی، پیاده کیشی، دمه هاوی بان په توندی
 دایته ننی
 ۱. یصنع، یلطم ۲. یرطم، یلطي او یضع بعنف
'slapdash *adj, adv* به کهمترخه می، هدر چوئی
 بلوی، ههره مه کی
 باد همال، کیفا اتفق، خبط عشواء
'slapstick *n* [U] نواندنی گاته یی، کومیدیا
 تشلیه حالقه بالته ریج
slash /slæʃ/ *vt, vi* ده بری، ده قلیشینی، جه لده ی لی
 نه دا، پیستی لی نه کاته وه، بهش بهشی نه کا
 بشرط، یشق، یسوط، یجلد
 ۱. پارچه ی لاکشه پراو
 ۲. قطع مستطیل
slat /slæt/ *n* [C] تولیکی دریژی باریک (له تهخته یان

کاتزا)

شریعة طریقه ضیقة (من الخشب أو المعدن)

۱. نه ردواز: بهردی نه خش کراو **slate** /sleɪt/ *n* [C,U]
 یو رازانده نه وه ی خانوو بهر، ۲. له وحه ی نووسینی منالان
 ۱. اردواز، الیهمبر المشق، لوح فی الاردواز نکسی به السقوف
 لا بهر هی نوی، تومارگه ی خاوین ۳. په رنگی ~ *a clean*
 خوله میشی توخ
 (مجاز) صفحه جدیدة، سجل نظیف ۳. لون رمادی غامق
 ۱. بنمچی خانوو که به اردواز دائره یزی
 ۲. توانجی تی نه گری، لومه ی نه کات دژواری ره فتار ده کات
 ۱. یکسو السطح بالروح الاردواز، یسقت بالاردواز ۲. (ل.د)
 یونب، یوبخ، یتقد بعنف
slaty *adj* نه رده وازی، وه که نه رده واز
 اردوازی، شیه بالاردواز
slattern /slætən/ *n* ژتیکی شیه ناشرین، پس
 امرأة قذرة النظر
slaughter /slo:ɔ(r)/ *vt* سهرده بری، کژ کوژی نه کا
 نه یگوروی، دکوژت، سهرژی دکت
 یذبح، یجزر، ینحر (الذبايح)، یقوم بمجزة بشرية
 ۱. سهر برینی نازهل، سهر بریگه، کوشتارگه
 ذبح (الماشية)، نحر، مذبحه، مجزة
'slaughter-house *n* قه سا بخانه، شونی
 که ولکردنی نازهل
 مذبح، مجزر، سلخانه
slave /sleɪv/ *n* ۱. بهنده، کویله، جاری
 ۱. رقیق، عبد، امه، جاریه
 ۲. بهنده، وه که بهنده، کویله
 ۲. عبد او مستعبد (لغاده مثلاً)
 ۱. بهنده دات (وه که کویله)، کویلی دکت
 یکد، یکدح (کالعبد)
'slave-driver *n* [C] بهنده وان، چاودیری کریکاران یا
 خاوه نکاری دفرق
 مراقب الأرقاء، مراقب عمال أو صاحب عمل لا یرحم
slaver *n* بهنده فروش، بازرگانی بهنده، کوله دار
 نخاس، تاجر الرقيق، سفينة تنقل العبيد
 بهنده می، کوله داری،
slavery /sleɪvəri/ *n* [U] بهندا په تی، ره نه کیشان
 عبودية، رق، نخاسة، کدح

۱. ته په سهر، بېنده خوږی، **slavish** /sleɪvɪʃ/ *adj*
 بېنده یی، دامار، کچ ۲. لاسایکړ دنده، ښه ش له داهینان
 ۱. ذر علاقه بالارقاء، صاغر، ذلیل، خانج ۲. متم بالتقلید
 والمعا کاذ، خال من الابداع او الاصاله
slay /sleɪ/ *vt* (*pt* slew /sluː/, *pp* slain /sleɪn/)
 ده کوژی، دگورت، سهر ژوی دکت
 یذبح، یقتل
sledge /sledʒ/ *n* [C]
 خلیسکته ی سهره هؤل،
 کالیسکه، خشکه، شه متوک
 زحافة الجلید، مزلجة
 □ *vi* *vt*
 به خلیسکه له شوینیکوه نه پروات پو
 شوینیکی تر
 یتنقل، یتقل من مکان لآخر بزحافة الجلید
sledge-hammer *n* [C]
 چه کوشی ناستنګر،
 تاخورک، پیک، کاران
 مرزبه، مطرقة الحداد
sleek /sliːk/ *adj*
 ۱. (قر، توک) ندرم و لووس،
 بریقه دار، نایاب ۲. (مرؤف) نازهل) خواو قر/ فوروو ۳.
 (کسپک، رهوشی) جوانپوش
 ۱. (الشعر، القرو) املس ناعم ۲. (الشخص، الحیران) ناعم
 الشعر / الفروة ۳. (الشخص، سلوکه) انیق، متزلف
 □ *vt*
 سافی له کات، لووسی نه کات
 یقتل، یملس، یملس بالید
sleep /sliːp/ *n* [U]
 خهو، نوستن، خهو تن
 نوم، رقاد، مدة النوم
have a good ~
 ماوهی زور نه نوی
 ینام مدة جيدة (طریقه)
 □ *vi* *vt*
 ۱. نه خهوئی، واته کشی، رادکهفت
 ۲. سهر ښه کدی به خهو چاک ده پیتوه
 ۱. ینام، یرقد، یهجج ۲. یعالج (صداعاً مثلاً) بالنرم
 له سهر ښه کدی به خهو چاکته پیتوه
 ~ *sth off*
 یخی من (صداعه) بالنرم
 ۳. نو ټپله که شه ست *a hotel that can ~ sixty guests*
 میوان نه گری تیا بخهون
 ۳. (الفندق) یستوعب
sleepers *n*
 ۱. نووستو، نلستی، راکشاو، خهوگران،
 خهو سوک
 ۱. نام، راقد (بخاصة) ثقیل او خفیف النرم:

- a heavyllight ~* سوك
 ۲. ته خته پک شتی له سهر پشانېدی ۳. دوشه کی نوستی
 ناو گالیسکه، فارگون
 نام ذو نوم ثقیل / خفیف ۲. عارضة خشية، (فلنکه) ۳. سریر
 فی هریه للنوم
sleeping-bag *n*
 توره کدی نوستن
 کیس بطن للنوم فی العراء
sleeping-car *n* [C]
 فارگوننی خهو تن (له)
 شه منده فدر)
 عربی النوم (فی قطار)
sleeping-pill *n* [C]
 خهیی خهو، خهو پیک
 حبه او قرص منوم
sleeping partner *n*
 هاوېش ته نها به سهر ما په،
 ده لکاری نلستی (نه ناس)
 شریک برأس المال فقط
sleepless *adj*
 به ناګا، خهو زړاو، خهو ره ټین
 ارق، قلق:
 شهوی به سهرده با ښه وهی بخهوئی
 ~ *night*
 (بمضی) لیلۀ دون نوم
sleeplessly *adv*
 ښه خهوئی، خهو ره ټین، خهو رټین
 بدون نوم، بأرق
sleeplessness *n*
 خهو زړان، ښه خهوئی
 ارق، قلق، سهاد
sleep-walker *n* [C]
 خهو ګر، کسپک به نووستی
 پروات، به دهم خهو وه ده پروات
 السهرنم، شخص یسر اثناء نومه
sleepy /sliːpi/ *adj* (-ier, -iest)
 ۱. خهو الوو
 ۱. نسان، ناعس
 ۲. کپ و ښه ننگ
 a ~ *village*
 ۲. حامل، هادی
sleepily *adv*
 به خهو الووی، به ته مدنی
 بنعاس، بخمول، بکسل
sleepiness *n* [U]
 وه نه وز، خهو داری
 نعاس، وسن
sleet /sliːt/ *n* [U]
 تهرزهو باران، تهرزه، لوخ، پوک،
 ګوک
 مطر مصحوب بالتلج، مطر متجمد
 □ *vi* *It was ~ ing.*
 بارانه که به تهرزه وه

كان الطر يهطل مصحرباً بالثلج	قَوِّلْ
sleeve /sli:v/ n [C]	كم
<i>laugh up one's ~</i>	به دزیه وه پشه که منی
	یضعلک فی سره
<i>have sth up one's ~</i>	بیرو پای خوئی هه که گری بُو
	کاتی پیوست
	یحتفظ بفکره للاستخدام عند الحاجة
sleigh /sleɪ/ n [C]	ئوتومبیل یان گالیسکهی
	سه رسه هَوَلْ که نه سب رابده کیشی
	مركبة او عربة الجليد (بخاصة) مركبة یجرها حصان
sleight /sleɪt/ n ~ of hand	ده مستوك، گزی،
	قَبْلَازِی، جامبازی، لَب، جاودگه ری
	(فقط فی خفة اليد. شعرة)
slender /sleɪndə(r)/ adj (-er, -est)	۱. باریکه له،
	لاواز، لهو، فەرژ، زراف
	۱. نحیل، هزیل، رفیع
<i>a ~ stem</i>	قاجی باریک ۲. زراف، نازک، شوخ
	ساق رفیع ۲. رشق، مشرق القوام:
<i>a ~ girl</i>	کچینکی باریکه له
	فتاة مشوقة القوام
<i>a ~ waist</i>	ناوقه د باریک ۳. کم، تۆزئی، نهختی:
	خسر نحیل ۳. قلیل، ضعیل، طفیف:
<i>a ~ chance of success</i>	ماوهی کم بُو سه رکه و تن
	فرصة ضئيلة للنجاح
slept /slept/	(بروانه <i>sleep</i>)
	(انظر <i>sleep</i>)
¹slew /slu:/	(بروانه <i>slay</i>)
	(انظر <i>slay</i>)
²slew /slu:/ vi, vt	پنجده کاته وه، لارده پیته وه،
	خواره ده پیته وه (به زهر)، سهرژیکر
	یدیر، یعیل، یحرف (بالقوة)
slice /slaɪs/ n [C]	۱. تویژال، قاش، پارچه (نان و
	گۆشت) ۲. چه قوی دم پان و تنک
	۱. شریحه (من الخبز او اللحم) ۲. سکین ذات نصل عریض و
	رفیق
$\square$ vi, vt	پارچه پارچه ی له کات
	یقطع الی شرائح، یقطع شریحه

slick /sɪk/ adj	۱. صاف، لوس ۲. که سیک زیره ک،
	قَبْلَازِی، شه ره زه
	۱. (ل.د.) ناعم امس، صقیل ۲. (الشخص) بارع، ماکر
slide /slaɪd/ vi, vt (pt, pp slid /slɪd/)	۱. ده خزی،
	ته خلیسکی
	۱. یزلق، یترحل
<i>children sliding on the ice</i>	۲. (شیک) به هیواش
	یجولئی:
	۲. (الشیء) یترحله بنعومة وسهولة:
<i>drawers that ~ in and out</i>	چه که چه ی جوله که
	به هیواشی و ناسانی ته جولئی
	ادراج تتحرک بحریة وسهولة
<i>The book slid from my knee to the floor.</i>	کتیه که له سه ر زه وه که
	انزل الی الکتاب من فوق رکبتی الی الارض
<i>let things ~</i>	۳. گوی مه ده ری، لیگه ری ۴. لَیژ
	ته پیته وه، دوا ته که وئی، خوار ته نیت، نامیتی (ره وشت)
	۳. دع الامور تجری فی اعتتها، لا تابه لما یجری ۴. یسحدر،
	یتدهور (اخلاقاً)
$\square$ n [C]	۱. خلیسکان، لَیژونه وه، خلیسن، خزان
	۲. خلیسکته وئی سه هَوَلْ، شوینی خلیسکان، سلاید ۳.
	سه ره لَیژئی چاک بُو خلیسکان ۴. وینه ی سه ر پارچه شوشه
	بُو پیشاندان به کار ته هیتری ۵. پارچه شوشه ی وردبین
	۱. تزحلق، انحدار، انزلاق ۲. منزلق تلجی، موضع التزحلق ۳.
	منحدر صالح للانزلاق ۴. صورة علی هریعة زجاجة تستخدم
	فی فوانیس العرض ۵. شریحه زجاجة للنهجر
slide-rule n [C]	۷. راستهی بژمیر
	۷. مسطرة حاسبة
sliding scale n	پیوه ری خز (کریی پی ده پیوری به
	به راورد کردن به فاستی بژمیری)
	مقیاس انزلاقی (تقاس به الأجور مثلاً بالمقارنة بمستوى
	المعيشة)
¹slight /sleɪt/ adj (-er, -est)	۱. لاواز، فه رموش،
	باریک ۲. کم، سووک
	۱. نحیف، نحیل ۲. ضعیل، طفیف
slightly adv	کم، به که می
	قلیلاً، نوعاً ما
<i>~ better</i>	که منیک باشتره

- افضل بقليل
 به كهمى دانه نى، بچوكيده كاته وه
 2slight /slart/ vt
 يستخف ب، يستغفر
 □ n
 ووشو وه لئوكه وتى سوكاپه تى كردن
 كلمات او تصرفات دالة على استغفاف، اهانة
 slim /slim/ adj (-mer, -mest)
 لاواز، باريك، رفت،
 زار، قهله مى
 نحيف، ايف، مشرق القوام
 a ~ excuse
 بوزشى بى ماناو هيچ وپوچ
 عذر هزيل او تافه
 □ vi (-mm-)
 كه سيك خواردن كه كم بكا ته وه يو له وهى
 كيشى دابه زيت
 (الشخص) يقلل من طعامه ويتريش ليخفف من وزنه
 slime /slaim/ n [U]
 ۱. قور، ليه ۲. ماده ي لينچ يا
 پيسايى لولينچ ده ريده دات
 ۱. وحل، طين، ۲. ماده غروي او ديقه يفرزها الحزون مثلاً
 slimy adj (-ier, -iest)
 ب لينچ، قه لسى، قوراوى،
 لوس
 مخاطى، موحل، لزج
 sling /slɪŋ/ n [C]
 دار لاستيك، پهرده قانى
 معلق للذراع، جبل رفع
 □ vt, vi
 ۱. هه لپه دات، ده هاليت، ده به اويت به هيز
 ۱. يقذف، يرمى بقرة
 ~ stones at a window
 به رد يو پنجه رده كه هه
 نه دات ۲. هه لپه واسى، ده هاليت بلند دكت يا نزم دكت،
 داده هيليت
 يقذف الحجارة على نافذة ۲. يعلق، يدلى، يرفع
 ~ a hammock
 جولا نه نوستن له نيوان
 دوو كوله كه دروست نه كا
 يعلق شبكة للنوم بين عمودين
 slink /slɪŋk/ vi (pt, pp slunk)
 خوى ده دزپته وه،
 خوله دزين، بى دزكن ده كات
 ينسل حفيه
 slip /slɪp/ vi, vt (-pp-)
 ۱. ده خليسكى، ده خزى،
 ده خشى
 ۱. ينزلق، يتزلق
 He ~ ped and broke his leg.
 خليسكاو قاچى شكا
 تزلق و كسر ساقه

۲. خوى دزى به وه له به رده مندا
 He ~ ped past me.
 ۲. ينسل بسرعة وخفة، ينسل
 The years ~ ped by.
 چهند ساليك تى به رى بى
 نه وهى هه ستى بى يكه بى ۳. نه خليسكى، ده ريزاز ده بى،
 خوى ده دزپته وه
 مورت السنين دون ان نحس بها ۳. يتزلزل، يفتل، ينسل
 The fish ~ ped out of my fingers.
 به تانيه كه به سه ر
 The blanket ~ ped off the bed.
 جينگا كه وه خزا
 انزلت البطانية عن السرير
 ۴. له به رى نه كات / كراسه كه
 ~ into/out of a dress
 به خيراى داله كه نى
 ۴. يرتدى / يخلع الثوب بحركة سريعة
 ~ a coat on/off
 له به رى نه كات / داپنه كه نى پالتو به
 خيراى
 يرتدى / يخلع معطافى لحظة
 ~ a coin in sb's hand
 پاره كه هه نه دات يو
 ناوده ستى كه سيك ۵. هه نه كات، زمانى نه پگرى هه له
 ريزمانى نه كات
 يدس قطعه من النقد فى يده ۵. يخطىء يزل به اللسان: يرتكب
 هفوة فى النحو
 ~ in one's grammar
 ۶. را نه كات، ده ريزاز نه بى
 ۶. به رب، يفتل
 The dog ~ ped its collar.
 سه گه كه له كوته كه
 ده ريزاز يو
 افلت الكلب من طوقه
 ~ It ~ ped my memory.
 له بيرم چوه وه، له يادم نه ماوه
 غاب عن ذهنى او بالى
 □ n [C]
 ۱. ده ريزاز يوون، را كردن، خوز دزپته وه،
 را كردن له نورك
 ۱. افلات، هرب، تملص
 give sb the ~
 لپه نه كات، خوى لپه دزپته وه، له لاي
 نه دا
 يتملص منه
 ~ of the pen
 ۲. هه له، هه له ي پينوس
 ۲. هفوة، زلة، زلة قلم
 ~ of the tongue
 هه له ي زمان ۳. تووره كه ۴. زير
 ۵. وورده كاغذ، سه ره پارچه
 كراس

هفته لسان ۳. کیس وساده ۴. قیص تحتی ۵. قصاصه ورق،
جذاده، شفة
'slip-knot *n* [C] سوكه گری، وهلف
عقدة منزقة
slipper /ˈslɪpə(r)/ *n* [C] نه‌هل، سول، پینلای
سه‌ریسی
خف، شب
slippery /ˈslɪpəri/ *adj* خز، خلیک
زلق، مزلق
a ~ road جاده‌ی خلیک
طریق زلق
'slipshod *adj* پهرتی، ناپیک، سه‌ری، فهاوشی
غیر متقن، غیر مرتب، رث
slit /slɪt/ *n* [C] تلیش، کون، درزی دریو ته‌سک،
قلیش، درز، که‌لش
فتحة او شق طریل ضیق
□ *vt* (*pt, pp* slit; -tt-) ده‌قلیشیت، درزی تینه‌کات،
نه‌یدرینی، نه‌یکاته پارچه‌ی دریو، به‌دریزی نه‌یبری
یقد، یشق شفاً طویلاً، یقطع او یزق الی قطع طویله. یفتح طرفاً
بشق طویلاً
slither /ˈslɪðə(r)/ *vi* ده‌خزیت، ده‌خشیت
یزلق
slobber /ˈslɒbə(r)/ *vi, vt* ۱. ناو ده‌دزیتوه، لیک
دینه‌خواره‌وه، گلز
۲. یزیل، یسبل لعابه
۳. به‌پروشه‌وه خوشیده‌ویی، شه‌یدای
~ *over sb/sth* بووه، هز کردن یان هز مه‌کار دیار دکت
۴. یچه‌علی نحو مفرط، یتهافت علیه
slog /slog/ *vi, vt* (-gg-) لیده‌هات/ونه‌جه‌ری
ده‌کات، زه‌حمت ویکا خو دپرت
یضرب/یعمل بقوة و متابره
slogan /ˈslɒɡən/ *n* [C] دروشم، درف
شعار، نداء سهل التذکر
sloop /sloo:p/ *n* ۱. که‌شتی، که‌شتی چاروکه‌دار، گمی
یا بایره‌کی (تک دار یا پره‌ک) ۲. که‌شتی جه‌نگی بویاسه‌وانی
دزی ژیرناوی په‌کان
۱. سفینه‌شراعیه‌ صغیره (بصار واحد) ۲. سفینه‌حریه‌ صغیره
للحراسة ضد الغاصات

۱. شله (نه‌رزی)، پیا نه‌رزی، پس
slop /slop/ *vi, vt* دکت
۲. پیاده‌رزی، خواردنی به‌سرا نه‌رزی به‌ی ناگایی،
به‌شپزه‌ی خواردن تینه‌کات
۱. (السائل) یندلق ۲. یندلق السائل، یسکب الطعام یخرق/
وحصاة
~ *coffee on the table*
۱. شورگه، ناوی پس ۲. خواردنی هارواو،
slops *npl* شوریا (به‌تاییه‌تی یو نه‌خوش)
۱. غساله، ماء قدر ۲. طعام مهروس، حساء، شراب (بخاصة
للرضی)
۱. پس بوون،
sloppy /ˈslopi/ *adj* (-ier, -iest) پیکری (فاله‌کی) ۲. (خواردن) شله، خه‌ستاو ۳. که‌سیک
سوزدارین منالته، وړک گر ۴. ی ناگا، نه‌شاره‌زا، پس
۱. مرحل، متخ بالسرائل ۲. (الطعام) مرق، شبه‌سائل ۳.
(الشخص) عاطفی علی نحو صیانی، (العراطف) مفرطة علی
نحو سخف ۴. (د.ل) مهمل، غیر متقن، قدر
slope /sloep/ *n* [C,U] ۱. سه‌رو لژی، خواری،
لاری، لژی
۱. منحدر، انحدار، میل
the ~ of the roof برووی لژی ۲. زه‌وی به‌رزو لژی
تیدابین
انحدار السطح ۲. ارض ذات مرتفعات و منحدرات
خواره‌تیه‌توه، لاری نه‌کات (شتیک)
□ *vi, vt* یبیل، یجعل (الشيء) منحدرأ
چه‌که‌کت خوار په‌کروهه
~ *arms* کتا سلاحه‌ا تکب سلاحه‌ا
کون، ده‌رچه، یی پاره‌تی خستن
slot /slɒt/ *n* [C] ثقب، شق صغیر ضیق (لادخال قطعة من النقد مثلاً)
کون/درزی تینه‌کات
□ *vt* (-tt-) یثقب، یحدث شفاً صغیرأ
نامیری نوتوماتیکی فروشتن
'slot-machine *n* [C] آله‌بیع اوتوماتیکه
گیل، گه‌وج، تمه‌لی، زه‌ه‌لی
sloth /slɒθ/ *n* [U] کسل، بلاده
تمه‌لانه‌ ده‌روات
slouch /slaʊtʃ/ *vi* یبشی بترخ و تکاسل
پس، شپووپ، که‌متروخه‌م
slovenly /ˈslɒvənli/ *adj* قدر، رث الهیة، مهمل

- slovenliness** *n* [U] پىسى، پشگونيختن
قذاره، اهمال
- slow** /sləʊ/ *adj* ۱. هيواش، سست، هممين، هيندى
خاو گه مزه ل، گيل
۱. پىسى، ثقل الحركة، متبيل، بليد، پىسى، الفهم، مل
in ~ motion له سرخو (پيشاندانى فلم بونموونه)
۲. (كاتزمير) دواكه كو، دواكه وتوو
بالحركة البطيئة (فى عرض الأفلام مثلاً) ۲. (الساعة) متأخرة، مؤخرة
هيواشيد كاتهوه، خيرايي كهمده كاتهوه
□ *vi, vi* يپلى، يخفف من سرعت:
شهمنده ره كه خيرايي كهم
The train ~ ed down. ده كاتهوه
خفف القطار من سرعت
□ *adv* (-er, -est) به هيواشى، به سستی
بطء، تبيل، بناة
Go ~ till you feel better. نيويسته پشوو بدهيت تا
چاك نه يينهوه
عليك، بالناة الى ان تشعر بتحسن
Go ~ er or you will fall. هيواش برو له گيتا نه كهوى
تبيل فى سيرك والا وقت
كهميكي له سرخو، نه بزيو،
'slowcoach' *n* [C] مروفي هيندى دچت نوگه لهو
شخص پىسى، الحركة، متبلد الفكر
slowly *adv* Try to walk more ~ هيندى، په خاوى،
به سستی، به هيواشى، له سرخو، به هيواشى پروا
يتبيل، سر تبيل
slowness *n* [U] هيواش، هيندى
بطء، توان، تاخر
sludge /slʌdʒ/ *n* قور، تفتن، روڼ پا چوورى پس
وحل، زيت او شحم سيك لذر
slug /slʌg/ *n* [C] زه غلته، تمبيل، بزالى دكات
بزاقه
sluggard *n* [C] نه بزيو، تمبيل، گه لحو
شخص بطيى، الحركة
sluggish /slʌɡʃ/ *adj* تمبيل، گه لحو، له ش گران،
خاو و خليچك
خامل، كسل، بطيى، الحركة

- sluice** /sluːs/ *n* [C] ۱. دهمه وانه، دهره چه بۇ ريک
خستى ناو ۲. كنهالک بۇ ناوى به كونيکدا له به سته وه
(به ندره وه) ۳. لابردي پىسى به گوژمى ناو
۱. فتحة او عين فى سد لتنظيم مرور المياه ۲. قناة لنقل الفائض
من المياه، مجرى مائى عبر فتحة فى سد ۳. إزالة التآذورات
بتيار مائى
۱. ده باريت، ده شوات، ناوى پيا نه بزيو
□ *vi, vi* ۲. ناو پروات به شيوى جوگه له
۱. يغسل بتيار مائى، بوجه تياراً مائياً فوق... ۲. (الماء) يخرج
على شكل جدول
slum /slʌm/ *n* ۱. كوخته، زنج، گهره كى پس وقهره
بالغ به خه لکى هه ژار ۲. (له شيوى كودا) شوينه
قهره بالغه كان پر له خه لکى هه ژار
۱. حى الفقراء، حى قدر مزدحم بالسكان ۲. (فى صيغة الجمع)
مكان تجمع الأحياء الفقيرة فى مدينة
slumber /ˈslʌmbə(r)/ *vi, n* ده نوئى، نه خهوى،
تفتن، نقت
(لأ) نيام، يرقه، نوم، رقاد
۱. له پر ده كهوى
۲. (نرخ، بازگاني، چالاکى) نزم دهين، دانه بزيو
۱. يسقط فجأة (فى) ۲. (الاسعار، التجارة، النشاط) يهبط،
ينخفض
□ *n* [C] ماوهى راوه ستانى بازگاني
فترة ركود تجارى
slung /slʌŋ/ (پروانه sling)
(انظر sling)
slunk /slʌŋk/ (پروانه slink)
(انظر slink)
۱. تيگه لینه كا (ووشه كانو
پرگه كانو ناوازه كانى موسيقا كه جياكر دنه وه پان گرانه
۱. يدمج الكلمات او المقاطع او الأنغام الموسيقية بحيث يعسر
التمييز بينها
۲. به سه رييس فاماژه نه كات
~ over ۲. يشير اشارة عابرة الى اخطائه
په نجهى بۇ رانه كيشنى
~ over sb's faults ۱. بين لبرويى، ريسوايى، بين رومه تى، بين
□ *n* [C] به خستى ۲. تيگه ليوئى ده نكه كان
۱. خزى، عار، شائبة، لوم ۲. تداخل الأصوات

slush /slʌʃ/ <i>n</i> [U]	بهلری نیوه نواوه / قورواو ثلج نصف ذائب / وحل رقیق
slut /slʌt/ <i>n</i> [C]	ژنی دیمه ن ناشرین امراة فذرة المظهر
sly /sli/ <i>adj</i> (-er, -est)	۱. مه کرپاز، چفرو، دلخاپ فیلپاز، نهنیپاریز، دزیکه، ساخنه چی ۱. ماکر، کترم، متکم، خفی مسترق، مختلس: <i>a ~ look</i> چاوداگرتن نظرة مغلطة
<i>on the ~</i>	به دزیه وه ۲. پروپاگه ندهی پیس و خراب سرا، خفیة، خلعة ۲. (دعابة) خفیة
smack /smæk/ <i>n</i> [C]	زلله، لیدانی دژوار، لیدان، دهنگی زلله لیدان لطة، صفعه، صوت الصنعة
□ <i>vt</i>	لیده دات، پیاده کیشتی یصغ، یلغم
<i>~ one's lips</i>	۲. به لیوی نه پیچیژی، (به له زهت وه رگرتن له خواردن)
	۲. یلمط یسفینه (متلذاً بالطعام)
□ <i>adv</i>	راسته وخو، به ته وای، به ژور، په کسه ر مباشرة، تماماً، بعنف
<i>run ~ into a wall</i>	خوی به دیواره که دا یصطدم اصطداماً عنيفاً (مباشراً) بجدار
smack /smæk/ <i>n</i>	که شتی بچووک بو راو قارب شرایی صغیر للصد
smack /smæk/ <i>vi</i>	بۆنو تامی لیدی، بۆنی (ناپاکی) لینه کا
	(یکون فیه) طعم او نکهة خفیة من (کذا). یستم منه رائحة (الغیانة مثلاً)
smail /smaɪl/ <i>adj</i> (-er, -est)	گچک، بچووک پتک، هور، کولهک، بچک صغیر (الجسم)، ضیل
<i>look/feel ~</i>	بین یا به خ دیاره / ههست نه کا متالانه بیدو تانها / یشر بالصفار
<i>~ change</i>	پارچه دراوی بچووک قطع نقدیة صغیرة، فکة
<i>the ~ hours</i>	چاره کی کوتایی شهو الربع الآخر من اللیل

<i>~ talk</i>	دهنگه دهنگ له سهر شتی بچووک لهر حدیث حول شوون تافهة
<i>on the ~ side</i>	شتکی، بیکه نلک، ییسود (شیء) ضیل او زهید
small-arms <i>npl</i>	چه کی سووک (دهمانچه) اسلحة خفیة (کالبدی و السدات)
smallpox <i>n</i> [U]	ناوله، خوریک مرض الجدري
smalltime <i>adj</i>	بین که نلک، بین یا به خ، پوچ (د. ل) غیر ذی شان، عذیم الأهمیة
smart /sma:t/ <i>adj</i> (-er, -est)	۱. دره وشاوه، جوان، شوخ، قوز، سپورت ۲. زیرهک، کارامه ۳. جل و بهرگی نوی له سهر مودیل ۴. (ریشتن) خیرا، چالاک ۵. تیز، قورس، توند
	۱. لامع، حسن المنظر، مهتدم، انیق ۲. ذکی، بارع ماهر ۳. مطابق للزی الحدیث، عصری ۴. (المشی) سریع، نشیط ۵. حاد، قاس، شدید:
<i>a ~ blow</i>	لیدانی توند ضربة حادة
<i>a ~ punishment</i>	سزای قورس عقوبة قاسية
<i>smarten, vi, vt ~ up</i>	خوی قوز نه کات، خوی ریک ته خات
	یتانق، یتهدم، یؤنق، یهندم
smartly <i>adv</i>	به قوزی و سپورتنی علی نهر بارع او متانق
smartness <i>n</i>	شوخ، قه شهنگ، لیهاتن براعة، مهارة، حدة، اناقة
smash /smæʃ/ <i>vt, vi</i>	۱. تیکیده شکینیت، وردوخاشی ده کات، تیکیده شکین، وردوخاشده بیت
	۱. یحطم، یهشم، یحطم، ینهشم به زهرو توندی تیکیده شکینیت
<i>~ up</i>	یحطم بعنف
<i>~ into/through</i>	۲. شالایی بو نه بات / ویرانی نه کات، ئیرشا زال ۳. دانه که وی
	۲. یندفع فی / خلال (شیء) بعنف مدمر ۳. یهزم هزيمة ساحقة
	وردوخاشکردن، تیکشکان، شکان، دارمان، □ <i>n</i> [C] له ناوچوون، لیدانی به زهبر، سهرکه و تنی گه وره، پیکدادانی

ترسناك	
تهشم، تعطم، انهيار، ضربة عنيفة، نجاح ساحق، اصطدام	
مروع	
smash-and-grab raid <i>n</i>	كاري دزی و برين
بهشكاندن پيشه‌وی كوكاپهك	
عملية سطو عن طريق تعطيم واجهة متجر	
smattering /sma:trɪŋ/ <i>n</i>	دووره ناسين، كيم زانين
معرفة سطحية (بعلم ما)	
<i>a ~ of</i>	
smear /sma:ɪ(r)/ <i>vt, vi</i>	۱. به‌ماده‌ی‌کی لينچ
داپسته‌پوشن ۲. له‌كه‌داري له‌كا، نه‌پشويني ۳. (په‌له‌ی	
مهره‌كه‌ب) بلاولنه‌يښه‌وه په‌له‌ی‌ه‌كي پس جينديلي	
۱. يخلي بماده لزجة ۲. بلطخ، يشه ۳. (الحبر السائل) پشتر	
تاركا بقعا فذرة	
☐ <i>n</i> [C]	په‌له، له‌كه
	لطخة، بقعة
smell /smel/ <i>n</i>	هسته‌ي‌بون، بون، بوني گه‌نين يا
پسيون	
حاسة الشم، رائحة، رائحة عفن او فساد	
<i>What a ~ !</i>	نای له‌و بونه پيسه!
	يا لها من رائحة كريهة
☐ <i>vt, vi</i> (<i>pt, pp</i>)	بوني هه‌لنه‌مژني
	يشم، يششق، يشم
<i>~ of</i>	بونيكي ليدني
	يفوح برائحة (ما)
<i>~ out</i>	نه‌يدوزينه‌وه، بونيه‌كا، به‌ليكوينه‌وه‌ی وورد
	نهيني بون دهرله‌كه‌وي
	پكشف، پشتم (مجاز) پكشف سراً بالتحقيق الدقيق
'smellingsalts <i>npl</i>	خوي بونكردن، (بون)
	چاره‌كردني له‌هوش خو چوون)
	املاح الشم (للاج الاغشاء)
smelt /smelt/ <i>vt</i>	نه‌يتوينينه‌وه، كانزا خاوين نه‌كا به
	توانه‌وه (پروانه smell)
	يصهر، ينفي المعادن بالصهر (انظر smell أيضاً)
smile /smaɪl/ <i>vi, vt, n</i>	بزه‌نه‌يگري، زه‌رده‌خه‌نه
	نه‌يگري، پشه‌كه‌ني، كه‌نه‌ك، خه‌نده، زه‌رده‌خه‌نه
	يشتم، يشم، ابتسامة
<i>~ (up) on</i>	به‌چاوي قابليوون سه‌پريشه‌كا

ينظر اليه بعين الرضا	
smilingly <i>adv</i>	بزه‌گرتوانه، به‌زه‌رده‌خه‌نه
	مبتسما، باتسام
smirch /smɜ:tʃ/ <i>vt</i>	پس يا له‌كه‌دارينه‌كا، پسواينه‌كا،
نابروي نه‌بات	
بلطخ، يلوت (مجاز) بلطخ السمعة، يسم بالعار	
☐ <i>n</i> [C]	په‌له، نابرويردن
	(مجاز) لطخة، وصمة عار
smirk /sma:k/ <i>vi</i>	زه‌رده‌خه‌نه نيشانه‌ی به‌فيزه‌وه له‌سهر
له‌خوياباي بون	
ابتسامة متكلفة تدل على الاعجاب بالنفس	
☐ <i>vi</i>	به‌زوري خه‌نده ده‌يگري، بشكوري
	يتكلف الابتسام
smite /smaɪt/ <i>vt, vi</i> (<i>pt smote pp smitten</i>)	۱. (بون)
گالته‌پيكردن) دكوژت، قايم لیده‌دات ۲. به‌سه‌ختي ده‌به‌زي	
۱. (ل) آو للسخرية فقط) يضرب بقوة ۲. يهزم هزيمة ساحقة:	
به‌نازاري (نه‌خوشي يا خوشه‌ويستي	
نه‌ناليني)	
يعاني من (الحب او المرض مثلاً)	
smith /smɪθ/ <i>n</i> [C]	به‌كانزا نيشكردان
	مشغل بالمعادن
<i>black ~</i>	(به‌تايبه‌تي) ناسنگه‌ر
	(بخاصة) الحداد
smithy <i>n</i> [C]	دوكانتي ناسنگه‌ري، ناسنگه‌رخانه
	دكان الحداد
smock /smɒk/ <i>n</i>	پوشاكي نه‌ك (سهرجل) بون
	پاراستني جل له‌پس بون
	توب خارجي لفضاض لوقاية الملابس من الاتساخ
smoke /sməʊk/ <i>n</i> [C,U]	۱. دوكه‌ل، دوكه‌لكردن،
(ب steam هه‌لم)	
۱. دخان (قارن steam بخار)	
نه‌نجام نادات، سه‌رناكه‌فت ۲. جگه‌ره‌كيشان،	
جگه‌ره	
يسفر عن لاشي ۲. تدخين، (د) سيجار، سيجارة	
☐ <i>vt, vi</i>	۱. ناگه‌ره‌كه دوكه‌لنه‌كات ۲. دوكه‌لنه‌كا
(توون)، جگه‌ره‌ده‌كيشن ۳. چاره‌سهریده‌كا (ماسي) نه‌داته	
به‌ر دوكه‌ل ۴. ره‌شي نه‌كا به‌دوكه‌ل	
۱. (النار، الموقد) يذخن، ينبعث منه الدخان ۲. يذخن (التبخ)	

۳. پعالج (اليسك مثلاً) بالتعرض، للدخان: ۴. يسود بالدخان:
 چاويلكه بۇ خور ۵. به دوكله دهري *d glasses ~*
 نهكات، دوكله نهكا به سهر (درهخت وميرودا)، قاني نهدا
 نظارات للشمس ۵. يطرده بالتعرض، للدخان، يدخن، يطلق
 الدخان على (الاشجار، الحشرات)
smoker n جگه ره كيش، جيگابهك (له شمه منده ره)
 ريگه ي جگه ره كيشاني تيا دراوه
 مدخن (التبغ)، مقصورة (في قطار) يسم فيها بالتخدين
smoky adj ۱. دوكله لاوي، دوكله دار، دوكليلي:
 ۱. داخن، مليء بالدخان، يبعث منه الدخان:
 دوكله لكيش ۲. وهك دوكله وايه *~ chimneys*
 مداخن يبعث منها الدخان ۲. كالدخان شكلاً او طعماً
smoke-less adj بى دوكله، بى دوكليل
 بلا دخان، عديم الدخان
 خه لوزى بى دوكله *~ coal*
 فعم عديم الدخان
 كهشى بى دوكله *a ~ atmosphere*
 جو خال من الدخان
'smoke-screen n [C] پهل دوكله (بوشارد نه وه ي
 كارى جهنگي)
 ستار من الدخان (لاخفاء الصليات الحربية)
'smoke-stack n [C] دوكله لكيشي گه وره
 مدخنة عالية
smooth /smu:ð/ adj (-er, -est) ۱. نيان، نرم،
 شايك، (دهريا) هينمن، (جوله) هينواش، بى له زينه وه ۲.
 (تيكه له ي) بى گري و بى توبه له، باش تيكه لبووه ۳. (دهنگ،
 قه) هه لقولاو، قه خوش ۴. كه سبكى قه خوش و زمان
 لووس، ماستاوچي
 ۱. ناعم، صقيل، امس (البحر) هادي، (الحركة) رفيقه، خالية
 من الارتجاج، سلة ۲. (الزيج) خال من الكتل المتماكة،
 مزج جيداً ۳. (الصوت، الحديث) متدفق، لطيف ۴. (الشخص،
 حديثه) مصول الحديث، مصقول العاشية، متعلق
 ۱. نرم، نايابي نهكات، (به زوري) *□ vt, vi*
 ۲. سووكي نهكات، تهنگ وچه له مه ي لانه بات، كارناساني
down out (~) دهكات
 ۱. يلس، (غالباً *down out (~)*) يلس، يسهده، يتههد، ينم ۲.
 يزيل الصعاب:
 كيشه چاره سه ره نهكات *~ away sb's objections*

يزيل اعتراضاته
smoothly adv به ناساني، به نرمي
 بنعمة، برفق، بسهولة
smoothness n نرمي، ناساني، نرميتي
 نعمة، رقة، سهولة
smooth-faced adj كه سبكى قه خوش قرش و
 خوي ي بيوه نهكات به لام واستگوني به
 (مجاز) شخص مصول الحديث مصقول العاشية ولكنه غير
 صادق
smooth-spoken adj ووته شيرين
 مصول الكلام
smooth-tongued زمان لووس، ماستاوچي
 ذلق اللسان، متعلق
smote /smo:t/ (بروانه *smite*)
 (انظر *smite*)
 ۱. ده خنكيني ۲. دايه پوشي
 ۱. يخنق، يقتل خنقاً ۲. يطنى
 به توز داپوشراوه *~ ed in dust*
 مكسو بالغبار
 منداله كه به ماچ دائه گرته وه *~ a child with kisses*
 ۳. نه يشاريته وه، كپيده كات ۴. ناگره كه به خوله ميش
 دائه پوشي تا به هينواش بوتي
 يفرق طفلاً بالقبلا ۳. يكج، يكم ۴. يخنق (النار)، يطنى النار
 بالرماد لتحترق ببطء
smoulder /smaʊldə(r)/ vi له سه رخو ده سوتى بى
 گر دسوزت نو دوكليل دكت (بى گوري)
 يحترق ببطء ويدون لهب
smudge /smʌdʒ/ n [C] پيس دهكات، پهل
 لطفه
 لهكه، لهكه دهبت، لهكه دار نه ي *□ vt, vi*
 يطنج، يطنج
smug /smʌg/ adj (-gg-) (كه سبكى) قنبلاز،
 لهخويابي، شه يداي ناسوده ي و به ده سته ياني ريزي خه لكه
 (شخص) محتال، مفرور او محد بنفه، متلق مضهر بالراحة
 والحصول على تقدير الناس
 ۱. قاجاغيچيني نهكات **smuggle /smaɪgl/ vt**
 ۲. دره قنيت، قاجاخي دهكات
 ۱. يهرب (البضائع) ۲. يهرب، يدخل خلسة:

- نامہ بُو زندانیہك ~ a letter to sb in prison
دہگہ نہی
- یہرب رسالۃ الی سجن
smuggler n [C] قاچاچی، رہ نہدہك، قاچاچی
مہرب البضائع، مشغل بالتهريب
- پہلہی دوکُل، قان، بہدوکُل
smut /smʌt/ n [C] قاندراو
لطفۃ بالسناج او السخام او الہباب
- قانیای، بہ سووتوو
smutty adj (-ier, -iest) پسرکرو، دوکُلای خراب، پیس، بہد
ملطخ بالسخام او السناج بذی، فاحش:
- چیروکی خراب ~ stories
قصص بذیۃ
- ژہمی سووک، مہزہ، لہلہ
snack /snæk/ n [C] وجہ خفیفہ
- چیشختخانہی سووک، خواردن
'snack-bar n [C] مطعم الوجبات الخفیفہ
- گوپکہ یا دہرہدیوی (کہ بیئہ)
'snag /snæg/ n [C] سہرجاوی ترس) کُوسپ بان کیشہ بہ کسی نارہجہ تی
چاویہ روانہ کراو
- تتوہ او بروز حاد (قد یکون مصدرًا للخطر) (ل.د) عقبۃ او
صعوبۃ خفیفۃ او غیر متوقعۃ
- لوولینچ، ہیلکہ شہیتانوکہ، گوہ
snail /sneɪl/ n [C] شہیتان، گوہماسی، فہ پوشک
قوقعۃ، حلزونۃ، براقۃ
- مار
snake /sneɪk/ n [C] افعی، ثعبان
- مار، مار فاسا، ماردار
snaky adj ثعبانی، کالضبان، حافل بالافاعی
۱. لہ پردہ گہ زئی، دگہزت،
snap /snæp/ vt, vi (-pp-) دپچت، وہدگرت
۱. بعض، یطبق فیکہ فجۃۃ علی
~ sb's head off ۲. بہوشکی وہلام لہداتوہ
۳. تہرپیت یا تہشکیت و دہنگی تیز دروستہکات، بہ
توئدی تہیکاتوہوہ دایئہخات، ہارہ ہارہدہکات
۲. یرد بحدۃ وجفا، یرد تئہرا ۳. یقطع او ینکسر محدداً صوتاً
حاداً، یفتح او یغلق بعنف، بفرق، یطرق
- تہ تہقینئ: پہنجہکانی تہ تہقینئ ~ one's fingers

۴. ویندہدہگرت
یقطع: یطرق اصابعہ ۴. یلتقط صورۃ
۱. خشہخش، تہ تہق، زرنکہ زرنکہ، ہاروہ □ n [C]
۲. دہمیکی زور سارد ۳. وینہی فوتوگرافی ۴. کتوپر، لہناکاو
۱. فریقہ، قططۃ ۲. قترۃ برد فارس فجائیۃ ۳. نقطۃ فوتوغرافیۃ
۴. (نعتیۃ) سریع و مفاجی،
~ election/vote ہہلزاردن / دہنگدانی لہ ناکاو، لہ پر
انتخابات / تصریٹ عاجل و مفاجی،
- adv بہ توئدی، لہ پر، کتوپر
بعنف او علی نحو مفاجی،
- خیرا، لہ پر، چالاک
snappy adj (-ier, -iest) سریع مفاجی، حیوی
- 'snap shot n ساتیکی (فوتوگرافی) خیرا
لقطۃ (فوتوغرافیۃ) سریعۃ
- تہلہ، داو، سوتال، زئی
snare /sneə(r)/ n [C] (بوگرتی بالندہی بچوک) فریودان، لہخستہ بردن
فخ، شرک، مصیدۃ (مجان) احوالۃ، اغراء
- تہکەوینتہ تہلہوہ، داف دکت، تہکەوینتہ داوہوہ □ vt
یوق فی شرک، یصطاد (حیراناً) بالغ
- دہمربئنی (سہگ)
snarl /sna:l/ vi, vt (الکلب) یزمرج
- مرہمر
□ n [C] زمجرۃ
۱. دایئہمالئ، لئنی تہسہنی
snatch /snætʃ/ vt, vi ۱. یترع، یخطف
- لیدہکاتوہ، تہرپینئ ~ sth up/down/away/off
۲. ہمولی دامالینئ شتیک تہکات ۳. ہمل وہر تہگرتی،
درہقیت
- یترعہ، یخطفہ ۲. بہحاول انتزاع (شیء) ۳. یستہز فرسۃ،
یستلب، یسرق:
- ہملی سہعانی نوستن وہر تہگرتی ~ an hour's sleep
یستلب ساعۃ للنوم
۱. رفاندن، دامالین، تالانکردن □ n [C]
۲. پارچہ بہکی پراو:
۱. اختطاف، انتزاع، سلب ۲. نطفۃ، قطعۃ مبتورۃ:
~ es of song پارچہ گورانی وہرگیراو
- تلف غائیۃ
۱. بہ دزی بہوہ sneak /sni:k/ vi, vt ~ (away, in off)

٢. به دزی په وده لټوډات شتيك لټبات پيږس
١. پسل، پسل ٢. (ل.د) پسل وياخذ شيئا بدون استذان
□ n [C] فيته، ناپاك
واش، غادر، فتان
sneakers npl (كاله) سووكه پټلاو
(في امريكا) حذاء خفيف
sneer /sniə(r)/ vi گاته‌ي پي لټ‌كات
يسخر من، يهزا بـ
~ at sb/sth گاته‌ي پي لټ‌كات
يهزا به، يسخر منه
sneeringly adv به گاته‌وه
بسخريه، هازلاً، ساخراً
sneeze /sni:z/ n [C] پژمین، پژمه
عطسه
□ vi ده پژمیت
عطس
sniff /snɪf/ vi, vt ١. هه لټه‌مزی، رقی لټه‌بیته‌وه،
بیزي لی دټه‌وه، سوکایه‌تی پټه‌کات ٢. هه لټه‌مزی (دهرمان)
به لوت، پونی لټ‌کات
١. یشق، یشق، یزدری، یحقر ٢. یشق (دواء) بالانف، یشم:
a dog ~ ing at a lamp-post سه‌گه‌که پون لټ‌کات
به کول‌که رووناکیه‌وه
کلب یشم عموداً للنور
□ n [C] هه لمزین، ههوا هه لمزین، هه‌ناسه
تنشق، تشقه، نفس
sniffle /snɪfl/ vi هه لټه‌مزی، ده‌مشینی
یشق، یشق
snigger /sniɡə(r)/ n [C] پیکه‌بینی نیوه‌کپ
ضحکه نصف مکیوته
□ vi ~ at/over sth له ژیره‌وه پنده‌که‌نی
بضحک ضحکه نصف مکیوته
snip /snɪp/ vt, vi (-pp-) نه‌بیري:
قص:
~ the ends off کوتایي (شته‌کان) به‌خیرایي
به‌مقصد نه‌بیري
یقص نهايات (شيء) بضربات سريعة من مقص
□ n [C] برین، پراو، شتيكي پراو، سه‌ره پارچه
قص، قصه، شيء مقصوم، قصاصه

- ١ snipe /snaɪp/ n بانده‌به‌کی ده‌نووک درېز له
زونگاوه‌کاندا نه‌زی
الشقب: طائر ذو منقار طويل يعيش في المستنقعات
٢ snipe /snaɪp/ vi, vt راو ده‌کات (مروّف) له په‌ناگه،
نه‌پگري، مروّلي کونی راودکت
یتصد (شخصاً ما) من مخبأ، یقنص
sniper n [C] به راو ده‌پکوژی، پیکه‌ر، نیشانگر،
دوژمن پټک
یقتل بالتصيد، قنص بالتصيد للأعداء
snippet /snipt/ n [C] تپک، تپلماسک، پر، سه‌ر
دپر: (کورته‌ی زانباري و هه‌وال)
قصاصة، نشفه، (في صيغة الجمع) نشف صغيرة (من المعلومات،
الأخبار)
snivel /sni:v/ vi (-ll-) نه‌پگريه‌نی، نه‌کروزیته‌وه،
زریکه نه‌کا، سکالا نه‌کا
یتباکی، یعول، یتشکی
□ n دره‌وی دگريت، په‌رسیف، کوپروزاندنه‌وه
تباکی، عریل
snob /snɒb/ n له خو‌یایي، فورته‌ک
التکبر علی من یعتبرهم ادنی منه، التفاج
snobbery n [U] له خو‌یایي بوون
تفاجه، تکبر
snobbish adj له خو‌یایي، پوز لی نه‌دات به‌سه‌ر
نه‌وانه‌ی له خو‌ی نزمترن
تفاج، مزه‌و بنفسه‌ ومزدر لمن هم دونه
snobbishness n [U] لوت به‌روز، فیزن
بنفاجه، فره‌و و تکبر
snobbishly adv خو‌ به‌زل زانین، لوت به‌روزی به..
خه‌لکه‌وه
تکبر، استعلاء علی الآخرين
snoop /snu:p/ vi خو‌ی هه‌لټه‌قورتین به‌کاری
خه‌لکه‌وه که په‌یوندي په‌وه‌وه‌نی په
یتطفل علی شؤون الغير، یدس انفه فیما لا یبینه
خو‌ه‌لقورتین، سه‌ره‌تاکنی کردن
snooper n [C] بو‌زانینی شتی خه‌لکی
متطفل علی شؤون الغير
snooze /snu:z/ vi سوکه‌خه‌ونه‌کا، سوکه‌خه‌و

سمرخه و ده شكنينى، خه وهك	
(ا.د) پنام نوماً خفياً، يفتو، غفرة، نوم مخفیف	
snore /sno:(r)/ vi	ده پرچينى، پخين دكت
	يشخړ (فى النوم)، يظ
□ n [C]	پرخه پرڅ له كاتى خه وتندا
	شخير، غطيط
snorer n [C]	پرخينهر، پخينكهر په كنى له قولايى خه وا
	الشاخړ، شخص يظ فى نوم
snorkel /sno:kɪ/ n	بوري بوگه ياندنى هه وا له ژير فاودا
	انبوب لتوصيل الهواء تحت الماء
snort /sno:t/ vi, vt	پرخه پرڅ له كات، له مرخينى
	يشخړ، بههل
~ at sb with impatience	پيزارى خوى ده رله پري له
	پرخه پرڅى
	يعبر عن ضيقه منه بالشخير
□ n [C]	پرخه، مرخه
	شخير، صهيل
snout /snaʊt/ n	لموز، پوز، له موز، شتى ده رپه ريو
	لموز
	خرطوم، فظيصة (الخنزير)، الجزء البارز الشبيه بالخرطوم من شىء
snow /sneɪ/ n [U]	بهر، توبه له بهر كه زهوى
	داپوشينى
	ثلج، كتل من الثلج تغطي الارض
□ vi, vt	۱. بهر نه بارى ۲. ديت يا نه تيري به پريكي
	زور
	۱. (السماء) ثلج، (الثلج) يسقط ۲. ياتى او يرسل بحقادير ضمة
be ~ ed up/in	۳. ده وره دراو به بهر، له بهر داگيري
	خواردوه
	۴. ينحصر بالثلج، يحجزه الثلج عن الخروج
snowball n [C]	توبه له ي بهر، ته په كه بهر، شتى
	خيبرا دوو پات بين
	كرة ثلج، (مجاز) شىء يتضاعف بسرعة
snowbound adj	په ننگ خواردوو پان رى ليگير او له
	شوينيكد ا به هوى بهر وه
	منحصر او معجز فى مكان ما بسبب الثلج
snowdrift n [C]	توبه له بهر كه با خزيكر دېن يا

گوانرشپته وه	
اكوام من الثلج تكدها او تسوقها الريح	
snowdrop n [C]	گوله بهرينه (له جوري تيرگز)
	زهرة اللين الثلجية (من فصيلة النرجس)
snowflake n [C]	توپزاله بهر، په ژك
	ندفة الثلج
snowplough n [C]	گاسنى بهر مالين
	محرث الثلج، ماكينة لازالة الثلج من الطرق
snow-shoes npl	پنلاوى بهر فري، قاپقايى بهر
	القباط الثلجية (يمكن بواسطة السير على الثلج بسهولة)
snowy adj	سېي وهك بهر، به بهر داپوشراو
	ثلجى، شبيه بالثلج، مكو بالثلج
snub /snʌb/ vt (-bb-)	په رهه لستى نه كا، په رپه رچي
	نه دا، ناره زاده يى، به توبه يى
	يصد، يزر، يرفض بازداره
□ n [C]	تيخورين، ليدان، جنيويدان
	توبيخ، تفرع، زجر
snub /snʌb/ adj	لووتى پان
	انف افطس
~ nosed	لوت پان
	افطس الانف
snuff /snʌf/ vt, vi	هه لده مزي (برنوتى ده كيشيت)
	يتشق (السعوط مثلاً)
snuffle /snʌfl/ vi	هه لده مزي پان هه ناسه نه دا به
	ده ننگيكي بيستراو، ده مشينى، به لوت قه ده كات،
	نه مرخينى
	يتشق او يتفس بصوت مسوع، يتكلم من انفه، يخنفر
□ n	هه لمزين پان هه ناسه وه رگرتن به ده ننگيكي بيستراو
	تشق او تنفس بصوت مسوع
snug /snʌg/ adj (-gg-)	۱. نيمچه گرم، فيتك
	حه ويته، نه يستراو ۲. ريكويك، توندو وتول
	۱. دافى، مريح، محبوب عن الاظفار ۲. اتيق مرتب، محكم
	الوضع او التفصيل
snuggle /snʌgl/ vi	خوى نزيك ده كاته وه پان پيوه
	ده لكى بو خوگه ركمردنه وهى يا پاراستن
	يدنوم او يلتصق بشخص ما طلباً للدفء او الحماية:
~ up	
so /soʊ/ adv	۱. وه ها، تا نهم راده يه، تا نهم پله يه، به

دوات نه خمد ۳. همدوها، ناوا، وا
 سآستجل كي لا اعولل ۳. كذلك، هكذا:
 من یم ووتیت I told you ~
 تقد قلت لك ذلك
 تو You are learning English. and ~ are they.
 فیری زمانی ینگلیزی نهیت همدوها نه وائیش
 انت تعلم الانجليزية وهم يتعلمونها كذلك:
 ۱. نریکمی: She is forty or ~ .
 ۲. حوالی، ما یقارب:
 ۱. لهبر نهوه، یو نهو مدهسته □ conj
 ۲. لذلك ولذا، ولذا السبب
 یی ووتم پرو She asked me to go, ~ I went.
 لهبر نهوه وام کرد ۲. (یو سه سورمان):
 ۲. (للدهته): وهكذا
 ناوا ناخری S ~ you've come back at last!
 گه رایتیه وا
 تقد عدت اخیراً
 فلان، فلان شت 'so-and-so pron
 فلان، الشی القلانی
 یی ناو دهبری، وای بانکده کهن 'so-called adj
 المدعوب، المزعم
 ۱. ته ریده کا، نه خوشینی soak /sook/ vt, vi
 ۱. ینقع
 جله کان بخه Let the clothes ~ in soapy water.
 ناو سابوناوه کهوه ۲. فیری نه کات، نه یخواتهوه، هملی نه مزی
 انتق الملابس فی ماء محتر علی صابون ۲. یشع، یشر: ~ bread in milk
 شیر ده خواتهوه به نانهوه
 یشر الخبز بالعلیب
 جله چلکنه کانی خسته ~ dirty clothes in water
 ناوهوه
 ینق الملابس الوسخة فی الماء
 ۳. (باران) ته واه ته ری نه کا ~ through/into
 ۳. (المطر) یکل تماماً
 ۴. (ماده) هملده مزی ~ up
 ۴. (المادة) تتشرب، تنصص
 خووسان، هملمین، مزی باران بارینی زور □ n [C]
 نفع، تشرب، امتصاص، (د.ل) هطول شدید للمطر
 سابون soap /saop/ n [C]

پله یه ک، ناوا
 ۱. الی هذا الحد، الی هذه الدرجة، الی درجة ان
 ۱. هم هموو تووره یه چی یه؟ Why are you ~ angry?
 لماذا كل هذا الغضب؟
 ۱. ینجگار بهم پله یه He is not ~ stupid as that.
 گه لحو نی به
 انه ليس على هذه الدرجة من الغباء
 زور He was ~ ill that we had to call a doctor.
 نه خوش یوویه راده یه ک ناچار یوویین بچین له گه لیا بولا ی
 پزشکی.
 تقد کان مریضا الی حد اخطرنا معه الی استدعاء الطبيب.
 ۱. Now we have come ~ far, we may as well go all
 به لآم واگه شسته هم راده یه، با یحینه وه تا the way.
 کوتایی
 اما وقد وصلنا الی هذا الحد، فلننضی الی نهاية الشرط
 به مخرجی، لهبر نهوه ~ long as
 ما دام ان، بشرط ان
 له بری نهوه ~ far from
 بدلاً من
 په کی So far from helping, he hindered us.
 خستین لهبری نهوه ی یارمه تیمان بدات ۲. همدوها، وه ک
 نهوه:
 تقد عطنا بدلاً من ان يساعدنا ۲. كذلك، بالمثل:
 چون مامه لم As you treat me, ~ will I treat you.
 له گه ل نه ک نهیت، بهو جوهره له گه ل نه کهم
 کا تعاملنی، ساعاملک
 همدروا یوهسته Stand ~ .
 قف هكذا
 چون ویستمان روویدا It happened (just) ~ .
 تقد حدث كما كنا نتوقع
 تا، هه تا، لهبر نهوه ~ that
 کی، لکی، حتی
 به روونی Speak clearly ~ that we can hear you.
 قسه بکه تا بتواتین گویمان لیث ینت
 تکلم بوضوح کی تسکن من ساهک
 تا، هه تا، یو نهوه ~ as to
 کی، لکی، حتی
 په له نه کهم تا I will hurry, ~ as not to delay you.

صابون	صابون
مدرايکردن	مدرايکردن
soft ~	مدرايکردن
(مجاز) مدهانه، تعلق، رياء	
'soap-bubble n	بلقي صابون
	فقاعة صابون
'soap-suds npl	کف صابون
	رغوة الصابون
soapy adj (-ier, -iest)	صابوناي، پيو به نند، مهراين
	کهر
صابوني، محترمي الصابون (مجاز) متعلق، مدهان	
□ vi	صابون دروست نه کات، به صابون نه شوات
	يصون، يفسل بالصابون
soar /sɔ:(r)/ vi	دهفري له هه وادا، په بهرزي دهفري
	يعلق في الجو، يطير عاليا - يطلع في العلو
a ~ ing eagle	هه لوي هه لفر يو
	نسر محلق
prices ~ ed	نرخ زور بهرزيووه
	ارتفعت الاسعار ارتفاعاً شامخاً
sob /sɒb/ vi, vt (-bb-)	هه نسك هه لده كيشي، شنيك
	دهني به هه نكسوه
	يشق، ينشج، يقر (شيئاً) وهو ينشج
□ n [C]	هه نسك هه لكيشان، ناخ هه لكيشان
	نشيح، تنهد
sober /səʊb(r)/ adj	۱. ژير، خوگر، دهمگر ۲. به
	ناگا، په خه بهر، مهی نه خوړ ۳. زهق نه نيت (په رنگ) مات
	۱. جدی، رصين، رزين، وقور ۲. واع، صاح، غير شل ۳.
	(الالوان) غير صارخه، هادنه
□ vi, vt	به خه بهر ديت، وورپا نه نيته وه، مهی بهری
	دهدا
	يفيق او يصحو (من تأثير الخمر)
sobriety /sə'braɪəti/ n	سه لاري، خوړاگر تن،
	سه ننگين
	رزانه، جد، وقار
soccer /sɒkə(r)/ n [U]	باري توپي پي، ته پکا پي بان
	(في العامية) لعبة كرة القدم
sociability /səʊsɪə'bɪləti/ n	رووخوش، حهز به
	تيكه ليووني خه لك ده کات، خوښووه
	حب، ود، حب الاختلاط بالناس

sociable /səʊsə'bəl/ adj	کومه لايه تي، خوښ
	خوښدوو، جفاکخوازي
	اجتماعي، انيس، حلو المعشر، ودود
sociably adv	به خوښي، پ جفاکي
	علي نحو ودود او انيس
social /səʊʃl/ adj	۱. کومه لخواز، کومه لايه تي
	وجفاکي ۲. کومه لايه تي، سه ربه کومه لکه
	۱. اجتماعي، عاشق في جماعات ۲. اجتماعي، نسبة الى المجتمع:
~ customs	نوريتي کومه لايه تي
	عادات اجتماعية
~ reform	چاکسازي کومه لايه تي
	اصلاح اجتماعي
~ welfare	بوژانه وهی کومه لايه تي
	الانحاش الاجتماعي
□ n [C]	ناههنگي کومه لايه تي
	حل اجتماعي
socialism n [U]	سوشياليزم
	النظرية الاشتراكية
socialist n [C]	سوشياليسټ، لايهنگري سوشياليسټي
	الاشتراكي، المؤيد، للنظرية الاشتراكية
socialize vi	چاکي ده کات، وای لیده کات
	کومه لايه تي پي، خو مالې ده کات
	يجعله اجتماعياً او اشتراكياً يؤمم
socialistic /sɒsɪə'lɪstɪk/ adj	سوشياليسټي،
	هاو بهشي
	اشتراکي
society /sə'saɪəti/ n [C,U]	۱. کومه ل، کومه لکه،
	دهسته کومه لايه تي، دابو نوريتي کومه لايه تي ۲. کومه لې
	پشکدووتوه
	۱. المجتمع، الهيئة الاجتماعية، العادات والتقاليد الاجتماعية ۲.
	المجتمع الرافق، الاوساط الراقية
spend an evening in the ~ of one's friends	
	۳. هاو پريه تي، به هاو پريه تي پيکوه ژيان، هاو دهمي ۴.
	کومه ليک په ک نامانجييان هه پي، په کيشي:
	۳. رفقة، صحبة، عشرة: ۴. جماعة ذات هدف معين، ناد، اتحاد:
the school debating ~	دهسته ي راويوکاران له
	قوتايخانه

solder /sɒldə(r)/ <i>n</i>	قه‌لایی، دارشته
	تصدیر، سیکه
soldering-iron <i>n</i> [C]	لک‌اندن، له‌چیم کردن
	لحام
□ <i>vt</i>	ده‌لکینن (به‌قه‌لایی)
	یلحم (بالتصدیر)
soldier /sɒldɪə(r)/ <i>n</i>	نوتووی لک‌اندن، سهریاز
	مکواة اللحام، جندی
soldierly, 'soldier-like <i>adj</i>	سهریازانه‌نارزا، نه‌ترس
	کال‌جندی ب‌اسل، شجاع
¹sole /səʊl/ <i>n</i>	سول، بنی پیتلاو، په‌شی خواره‌وه‌ی
	گوره‌وی / پین
	نعل حذاء، الجزء السفلی من جورب / قدم
□ <i>vt</i>	بن له پیتلاو نه‌دا
	یضع نعلًا (لحذاء مثلاً) ینعل
²sole /səʊl/ <i>n</i> [C]	ماسی‌موسا
	سحک موسی
³sole /səʊl/ <i>adj</i>	۱. تاک، تنه‌ها ۲. په‌ک که‌س:
	۱. مفرد، واحد فقط، فرید ۲. مقصور علی شخص واحد:
	تنه‌ها have the ~ right of selling this article.
	که‌سیک که مافی فروشتنی نه‌و که‌ل و په‌لانی ه‌دین
	الوحيد الذي يملك حق بيع هذه السلعة
solely <i>adv</i>	به‌تنه‌ها، ه‌ر
	فحسب، لمجرد، فقط
solecism /səˈlɪsɪzəm/ <i>n</i> [C]	ه‌ه‌له‌کردن له ریزماندا،
	لادان له نه‌ریت
	اللعن، ارتکاب خطأ فی النحو، انحراف، خروج عن العرف او
	التقاليد
solemn /səˈlɒm/ <i>adj</i>	۱. نایینی، پیروژ، گه‌وره ۲. ژیر،
	گرنګ، سه‌لار، دل‌سوز
	۱. دینی، مقدس، جلیل ۲. وقور، مهیب، رزین، هام
solemnly <i>adv</i>	به‌شکو‌داری، په‌شکو‌مه‌ندی
	برزانة، بوقار، بجلال
solemnity /səˈlɒmɪti/ <i>n</i>	سام، ناهه‌نگینګی شکو‌دار
	مهابة، احتفال مهیب
solemnize /səˈlɒmnaɪz/ <i>vt</i>	به‌پیی داب و نه‌ریت
	ده‌روان به‌پیوه

	پجری حسب المراسيم الشرعية
solicit /səˈlɪsɪt/ <i>vt, vi</i>	داوا ده‌کات، ده‌پارېته‌وه،
	زورده‌کا
	یتس، یترسل، یلح
~ <i>sb for help</i>	داوای پارمه‌تی لینه‌خوازی
	یتس منه‌تقدیم العون
~ <i>sb's help</i>	داوای پارمه‌تی نه‌کات
	یتس معرفته
solicitor /səˈlɪsɪtə(r)/ <i>n</i>	پاریزه‌ر
	محامی (قارن barrister)
solicitude /səˈlɪsɪtjuːd/ <i>n</i>	زور چاودری
	حرص، اعتناء بالغ
solicitous /səˈlɪsɪtəs/ <i>adj</i>	شپزه، په‌پروشی
	قلق، تواق (لعمل شيء)
solid /sɒlɪd/ <i>adj</i>	۱. وه‌ک، ناوېرو پته‌و ۲. کپ، که‌ر،
	کلورنه‌بوو، ناوېر ۳. پته‌و: سه‌خت
	۱. صلب، غیر سائل، جامد ۲. مصمت، اصم، غیر اجوف ۳.
	صلب، جامد:
~ <i>buildings</i>	ته‌لاری پته‌وتوندوتول ۴. ته‌ندار وه‌ک
	شش پالو، به‌رجسته
	عبارات متساکة البیان ۴. مجسم: ذو طول وعرض وشخانة
	(کالکب مثلاً):
<i>a ~ figure</i>	شپوه‌ی ته‌ندار ۵. پروا پیکراو، پشی
	پنده‌به‌ستی
	شکل مجسم ۵. موثوق، یتمد علیه
~ <i>arguments</i>	به‌لگه‌ی به‌هیزو پیکه‌ر
	حجج قریة او دجیهه
<i>a ~ business firm</i>	پروژه‌ی بازرګانی پروا پیکراو
	۶. کوکراوه، په‌ک قسه‌یی
	شرکة تجارية موثوقة ۶. مجمع، موحدًا الكلمة:
~ <i>in defence of the country</i>	به‌په‌ک ریز (ده‌وستن)
	بو به‌رګری له نیشتمان
	(یقنون) صفًا واحدًا فی الدفاع عن الوطن
~ <i>gold</i>	۷. خاوپین، پوخته، نالتونی ساخ ۸. به‌رده‌وام،
	له دوا‌ی په‌ک:
	۷. خالص: ذهب خالص ۸. مستمر، متواصل:
<i>waiting for a ~ hour</i>	سه‌هاتیکی به‌رده‌وام
	چاوه‌رینده‌کات

□ n [C]	يَنتَظِرُ سَاعَةً مُتَوَاصِلَةً مَادِي رَهَقْ يَان يَهَسْتُو مَادَةُ صَلْبَةٍ أَوْ جَامِدَةٍ
solidly adv	بِهَيْز، بِه تُونْدِي، رَاسْتَو دُرُوسْتَانِه بِه بِه كُوي دَهَنَگ
solidarity	بَقَرَة، بِصَلَابَة، عَلَي نَحْوِ سَلِيم بِالْأَجْمَاع يَه كُگَرْتَن، هَاوْكَارِي، يَارْمَه تِي وَ پَشْتَكِيرِي
national ~ in the face of danger	تَمَاسَل، تَضَام هَاوْكَارِي وَ
solidify	يَه كِه تِي نِيَشْتَمَانِي بُو بِه رَه نِگَارِي مَه تَرَسِيه كَان التَضَامِ اَوِ الْوَحْدَةِ الْوُطْنِيَةِ فِي مَوَاجَهَةِ الْاِخْطَارِ
solidity	رَه قَدَه يِي، دِه يِه سَتِي يَه كِيدَه خَات، يَه كَدَه گَرِي يَجْمَد، يَوْحَد، يَتَوَحَّد
soliloquy	رَه قَبُولِي، پَتَه وَي صَلَابَة، رَسَخ، مَتَانَة
solitary	لَه گَهْل خَفْ دُوَوَان، خَفْ نَاخَفْتَن
solitude	مَنَاجَاةُ الْعِرْمِ لِنَفْسِهِ، مَنَاجَاةُ النَّفْسِ ۱. بِه تَهَنَهَا، تَاك، كَيُوي
solo	(دَوُور لَه خَه لَه ك)، دَا بَرَاو ۲. تَاك، بِه دَانَه ۳. شُوْنِي جِيَا كِرَاوَه ۱. مَعْتَزَل، مَعْتَزَل (عَنِ النَّاسِ) مَوْحَش، مَنَزَو ۲. فَرْد، مَعْتَزَل ۳.
solist	(الْمَكَانُ) مَعْتَزَل، مَعْتَزَل تَهَنِيَايِي، تَاكِي، شُوْنِي
solstice	جَوْنَلَه وَانِي اَنْزَال، مَكَان قَفَر أَوْ مَوْحَش
solubility	لَاوَا زِي تَاك لَحْن أَوْ عَرَف مَعْتَزَل
soluble	تَاك، تَهَنِيَا مَعْتَزَل، بَا نَفَرَاد

solution	قَابِل لِلذُّوبَانِ أَوْ الْاِتِّحَالِ ۱. شِيكَار (كَيْشَه)،
a ~ of salt in water	رَه نِگِي چَاوَه سَه رَكْرَكْدِي گِرْفَتَه كَان ۱. حَل (لَمْسَالَة)، طَرِيقَةُ مَعَالَجَةِ الصُّعُوبَاتِ
solve	۲. تَوَانَه وَه، شِيوَنَه وَه، تِيكَه لَه ۲. ذُوبَان، اِنْحِلَال، مَحْلُول
solvent	شِيكَارِي كَيْشَه يَان گِرْفَتِيك دَه كَات يَحْل مَسْأَلَةً أَوْ مَشْكَلَةً
□ n [C]	۱. (مَادَة يَا شِلَه) تَوِيَه رَه وَه (كَانْزَا) ۲. تَوَانَاي دَانَه وَهِي هَه مَوْ قَه رَزَه كَانِي هَه بِه
Petrol is a ~ of grease.	۱. قَادِر عَلَي الْوَفَاءِ بِجَمِيعِ دِيرَنَه مَادِي تَوِيَه وَه وَه
solvency	مَادَة مَذْبِيه پَتْرُول چَه وَرِي تَه تَوِيَه تَه وَه
some	الْبَتْرُول مَذْبِي لِلشَّحْمِ تَوَانَاي دَانَه وَهِي هَه مَوْ قَه رَزَه كَان
sombre	بِه تَه وَادِي الْقُدْرَة عَلَي وِفَاءِ الدِّيُونِ بِكَامِلِهَا
any	مُونِي، خَه مَبَار، گَرِي عَابِس، كَتِيب، قَاتَم، مَعْتَم
some	۱. هَه نَدْنِي، يَه شِيك، بَرِيك، چَه نَد (بِ any)
any	۱. (قَارَن any) بَعْض، كَمِيَة أَوْ مَقْدَار مِّنْ نَايَا
any	WON'T YOU HAVE ~ SUGAR WITH YOUR COFFEE? هِيچ شِيكْت تَه وَي / تَه تَه وَي شَه كَر بَكِه يَه قَاوَه كَه ت؟ ۲.
any	(بِه مَوْ وَاوُورِد بَكِه لَه گَهْل any) شِيوْگِي كُو بَه كَارْدِي بُو اَلَا تَرِيد شِيَا / أَيَا مِّنَ الْكُفْرِ فِي قَهْوَتِكَ؟ ۲. (قَارَن any)

شخص او مکان مجهول:
He is staying at ~ hotel (or other) in London.
 له ټولټیک له له نډه ن دانیشووه ۵. گه وړه، ژور:
 انه پقیم فی فندق ما فی لندن ۵. کیر، کیر:
I shall be away ~ time. ما ویه کی ژور له وړم
 ساتنېب فتره طویله من الزمن
 □ *pron a little of, part of a few of*
a few of some of, a little of any of
 ټیښه ماو ټا یو any of ټیښه ماو ټا یو
 ټیښه ماو ټا یو any of مرادفات ل
 ټیښه ماو ټا یو any of مرادفات ل
 of
S ~ of these books are dirty. هه نډی له م کتیا نه
 پین

somebody /sambɒdi/ **someone** /səmwʌn/
 pron ۱. که سیک ۲. که سیکي بالا

۱. شخص ما ۲. شخص ذو شان:
He's ~ in this town. پیاوړی شکر داره له څاره که دا
 انه رجل ذو شان فی هذه البلدة

somehow /səmhau/ adv به ریکه په کي
 که، هر چو نیک یی
 بطریقه او باخری

somersault /səmsɔːlt/ vi, n [C] سهرمه قولات،
 تمقله

شکله، تشقلب
something /səmtʃɪŋ/ pron شتی
 شی، ما

This is ~ moving behind the trees. شتی له پشت
 دره څه کانه و ده جوړیږه

If ~ happens, let us know. که د شتی روي دا
 پیمان یی (په واورده) (anything)
 اذا حدث شیء اخبرنا، (قارن anything)

sometimes /səmtaɪmz/ adv هه نډی جار،
 چه نډ جار ه کی
 أحياناً، من وقت لآخر

We ~ go to the cinema. ټیمه هه نډی جار ده چین یو
 سینما

S ~ I travel by train, at other times I take the car.
 هه نډی جار به شه منده فتره که شته ده کم هه نډی جار یو
 به ټوټو میل

somewhat /səmwɒd/ adv هه نډی، چه نډه کی
 بعضی الشی، قلیلاً

somewhere /səmwɛə(r)/ adv له شوینکدا، له
 جیه ک
 فی مکان ما

You will find the book ~ in his office. له
 شوینکي کتبخانه که دا کتیه که له دوزینه و (په واورده بکه
 (anywhere)

ستجد الکتاب فی مکان ما فی مکبیه (قارن anywhere)
sonolent /sɒnələnt/ adj خه والو، نیوه
 نووستو، خه ولیخه ر

نصان، شیه ناظم، منوم، مخدر
son /sɒn/ n [C] کوپ، کوپری، ووله، لاو
 ابن، نجل

son-in-law n [C] زاول، زالا
 الصهر، زوج الابنة

sonata /səˈnɑːtə/ n [C] (pl ~ s) سوناتا: فاوازیکی
 موسیقایی یو نامیزیک یا دوان
 السوناتا: لمن موسیقی لآله او اتنتین

song /sɒŋ/ n [C,U] گورانی، سرود، فاوازی
 هو تراوه په کی گورانی
 اغنیه، فناء، لمن لقصیده غناییه

for a ~ به ترخی هه رزان
 بسر زهید
sonic /sɒnɪk/ adj ده نگی
 صوتی

~ bang/boom فریوکه گرمه ی هات، ده نگی ژور
 به رزی لویه هات

دوی الطائر عند اختراقها لعاجز الصوت
sonnet /sɒnɪt/ n [C] چامه ی ۱۴ دپری، سونیت
 قصیده من اربعة عشر بیتاً، السونیت

۱. ده ننگ، گرس بوخ، بوخ، ۲. (زمان، شیواز) زونگدار
 ۱. مصوت، جهوری ۲. (اللفه او الاسلوب) رنان، طنان

- soon** /su:n/ *adv* (-er, -est) ۱. ده سته جی ۲. زوو، خیر
۱. قریباً، بعد قلیل ۲. باکراً، مبکراً
۳. له وه ختیگا، کاتیک، به زووترین کات *as ~ as*
۴. باشتر، چاکتر
۳. حالما، عندما، بأسرع ما ۴. افضل، اوثر
- I would as ~ go today.* وياشتر بوو نه مرؤ
- پرویشتمابه
- I would ~ er go today.*
- soot** /sʊt/ *n* [U] سوتکه، خوئه میس، دوکه نگر توو
- سخام، سناج
- sooty** *adj* (-ier, -iest) به دوکه ل پیسبوو، خلته، (ته نی)، دوکه لاوی
- ملوت بالسخام قاتم بلون السخام
- soothe** /su:ð/ *vt* ۱. هیمنی ده کاتهوه، خوشیده کات
۲. هیویر ده کات، نازار کهم ده کات
۱. یهدی، یلف ۲. یخفف، یسکن (الکم)
- soothingly** *adv* هیمنانه، ب همداری
- علی نحو مهدی، او مسکن
- soothsayer** /su:θsaɪə(r)/ *n* فالجی، خه فزان، فالگر
- عراف، متکین
- sop** /sɒp/ *n* [C] ۱. نانێ خوشاو، تربتی نان له ناو
۲. خه لات، به رتیل
۱. غیبه، قطعه خبز نفیس فی سائل ۲. یقشیش، رشوة
- *vt* (-pp-) له ناوای هه لده کیشی نقومی ده کا، وشکی
- ده کات به هه لمزین
- یتقع، یفیس، یخفف بالامتصاص
- sopping** *adj* تهری ته واو، ناوی لی نه تکی له زور
- ته ریذا
- مبلل تماماً، یقطر من شدة البلیل
- sophism** /sɒfɪzəm/ *n* [C,U] هه نه پی کردن
- له ناخافتندا، سه فسه تی
- مغالطة کلامیة، سفطة، قیاس خاطی
- sophisticated** /sɒfɪstɪkətɪd/ *adj* کارامه،
- شاره زای کاروباری ژبان، زورزان، (ثامیر) نافوز،
- پیشکوه تو
- علی درایه بشؤون الحیة، محنک، (الجهاز) معقد، متطور

- sophistication** /sɒfɪstɪkəʃn/ *n* کارامه یی و
- شاره زایی له کاروباری ژبان، شاره زایی له روشنییری بالاً
- الدرایه بشؤون الحیة، الاطلاع علی الثقافة الرفیعة
- sophomore** /sɒfəmo:(r)/ *n* [C] خویندکاری دوهم
- سالی کۆلیژ (له نه مریکا)
- (فی امریکا) طالب او طالبة فی سته الثانیة الجامعیة
- soporific** /sɒpəʊrɪfɪk/ *n* [C] شهراپی خهو لی خه،
- خهوینک
- (مادة، شراب) منوم
- soppy** /sɒpi/ *adj* (-ier, -iest) ۱. ته واوته، تیر ناو،
- ناوی لیده تکی ۲. زور به سوز، گه نه جان (به راورد بکه له گه ل
- sloppy*)
۱. یقطر من شدة البلیل، مبلل تماماً ۲. (ل.د) عاطفی علی نحو
- مفرط، حبانی (قارن *sloppy*)
- soprano** /səˈprɑ:nəʊ/ *n, adj* سوپرانو، قیژه ژن و
- مثال
- سوپرانو، الصوت الأعلى عند النساء والاولاد
- sorcerer** /sɔ:sɜ:(r)/ *n* جادوگر، خهوزان، نه فسون
- باز
- الساحر، الشعرد
- sorceress** /sɔ:sɜ:(s)/ *n* [U] جاوویاز، جهریهزه (من)
- ساحرة، مشعرة
- sorcery** /sɔ:sɜ:(r)/ *n* [U] جادوویازی، نه فسون
- سحر، شعرة
- sordid** /sɔ:ɪd/ *adj* ۱. (باری پژویی) ناهه موار،
- چه په ل، خراب، نااسوده ۲. رهوشی خراب، کوتی
۱. (ظروف السعیة) بئسة، قذرة، خالية من الراحة ۲.
- (السلوك) حقیر، دنی، خسیس
- sore** /sɔ:(r)/ *adj* (-r, st) ۱. (نه ندامیکی له ش)
- هه ستیار، نازاراوی
۱. (احد اعضاء الجسم) حساس علی نحو مؤلم:
- a ~ knee/throat* له زور/ قورگ، هه وکردو ۲. دفته نگ،
- خه مگی
- رکیه / بلعزم ملتهب ۲. محزن، حزین:
- a ~ heart* دل نه شه
- قلب مویع
۳. باهتی وروژینی توره یی و برق
- a ~ point/subject*
۴. تا پله ی بهرز

۳. مريض مشير للضرب والحق ۴. (ا.ق.) وايضاً *adv* الى درجة كبيرة
in ~ need كدم دهراممت، نه دار
 في حاجة ماسة
~ oppressed سته مكارى نه چينزى
 يعانى ظلاماً شديداً
 برين، برينى ناوه كى، سه رچاوه ي فازارو □ *n* [C]
 يئزاري

فرح، فرحة، مصدر الم او ازعاج
sorely adv زور، تا راده په كى دوور
 جداً الى حد بعيد

دو چاره به / هست به شه پدايى نه كات
 معرض ل / يشعرباء غراه قوى
~ tempted

خدم، داخ، نا، په ژاره
sorrow /səˈrɒ/ n [C,U]
 په شيمانى، كه سر، شينك بينه مايه ي خهفت و په شيمانى
 حزن، اسى، حسرة، ندم، شىء يعث على الحزن او الندم
 هست به خدم و په شيمانى □ *vi ~ /all/overfor*
 نه كات

يشعربال حزن او الندم
sorrowful adj مات، خهمدار، دامايى
 حزين، كتيب، محزن
sorrowfully adv به ماته مينى، به خدم موى
 بحزن، بكتابة، بكدر

۱. په داخه وه، په شيمان،
sorry /sɒrɪ/ adj (-ier, -iest)
 ناخهه لكيش، په ست
 ۱. خبرية فقط حزين

خهمبار، په شيمان
be ~ for/about sth
 تالم، اسف، نادم:

خهمبار به يستنى نه وه هواله
 آسف او حزين لساع ذلك (الخبر)
~ to hear that

۲. كلؤل، چاره ره ش
in a ~ state
 ۲. بانس: فى حالة بائسة

بين مانا: هيچ و پووج
 تانه: حجة تافهة
a ~ excuse

۱. جور، وه گهن، پول:
sort /sɔːt/ n [C]
 ۱. نوع، جنس، صنف:

هست
What ~ of people does he think we are?
 نه كات ج جور هه لكينك بين؟

اى نوع من الناس يظننا؟
a good ~ ۲. كه سينكى باش و خوشه ويست
 ۲. (بخاصه) شخص طيب او محبوب
out of ~ s ۳. نه نه روك، ده مارگر، تيكچوو، نه خوش
 ۳. (ل.د.) منحرف المزاج، متعك الصحة
 پوتنى ده كات، ريزنه كا □ *vi, vi*
 (غالباً *out ~*) يصف، يفرز
~ ing letters نامه ريزنه كات
 يفرز الرسائل

چاره سه رى ناكو كى
~ out a quarrell a muddle
 نه كات / ناوپزى نه كات
 يفضى نزاعاً / يفض حدلاً لارتباك

نامه جيا كه روه
sorter n [C]
 (خاصه) فارز الرسائل البريدية

هيزش لى ناكاو، ده رچوون
sortie /sɔːtiː/ n [C]
 هجمة مفاجئة، طلعة

نامازه به يو فرياكه وتن: فريامان
SOS /səʊˈsɒs/ n [C]
 كهون! هاوارا
 اشاره الاستغاثة: انتقدونا! النجدة!

بروانه
sought /sɔːt/
 انظر *seek*

۱. گيان، جان، كروك ۲. شوينى
soul /səʊl/ n [C]
 هست و سوز له مړولدا

۱. الروح، النفس ۲. موطن الشعور والعواطف عند المرء
 ۳. مړول، مړولمان نه بينى
not a ~ to be seen
 ۴. نموونه، ناو نيشان:

۳. انسان: لم تر انساناً ۴. نموذج، مثال، عنوان:
He is the ~ of honour.

سوزى، دلوفان
soulful adj
 عاطفي، ذو عاطفة جياشة

سه ير كردنى سوزيارى
~ looks
 نظرات تفيض بالعاطفة

بين گيان، بين سوز
soulless adj
 بلا روح، بدون عاطفة

دهنگ، ههرا
sound /saʊnd/ n [C,U]
 صوت، ضجة

دهنگى خه لك كه قسه نه كه
the ~ of voices
 صوت اشخاص يتكلمون

- له شوینیکا دهنگی توپ لیه *within ~ of the guns*
بیسری
- فی مکان یسبع منه صوت المدافع
له زماندا دهنگی بزوین و *vowel/consonant ~ s*
نه بزوین
- فی اللغة اصوات متحركة / ساكنة
□ *vi, vt*
۱. دهنگی دهره کات
۱. یصدر صوتاً، یقرع، یعزف
~ *a trumpet*
فیقه نه لینه دات
ینغ فی البرق
~ *an alarm*
له مه ترسی ناگاردی نه کات ۲. و
دهره کوهی، وادیاره که:
ینذر بالخطر ۲. یدو، یظهر ان:
His explanation ~ s reasonable.
لیکدانه وه که ی
ماقوله ۳. نه پیشکنی:
ان تفسیره یدو مقولاً ۳. یفحص:
The doctor ~ ed my chest.
پزشکه که سنگمی
پشکنی
فحص الطییب صدری بالقرع والاستماع
soundproof *adj*
دهنگ بر، جیا که ره
عازل للصوت
a ~ room/ceiling
ژور/ بنیچی دهنگ بره
حجرة / سقف عازل للصوت
sound */saʊnd/ n [C]*
گه روی ناوی
بضیق مانی
□ *vt, vi*
۱. نه پروات به ناو دهریا
۱. یسیر غور البحر
ده زوی هه ستیاری ده ستین ۲. هه ولی زانیی *~ ing line*
یرو رای که سیک نه دات
السمار الیدوی، خط السیر ۲. (مجاز) یجس النبض (یحوال
معرفة افکاره او آراء شخص ما)
sound */saʊnd/ adj*
۱. ساخ، چاک بویه، راست
۱. سلیم، معانی، صحیح:
میوه / ددانی ساخ ۲. پروا ینکراو:
~ *fruit/teeth*
فواکه / اسنان سلیمه ۲. موثوق، منطقی:
a ~ argument
به لگی راست و دروست
حجة منطقیه او سلیمه
a ~ policy
سیاسه ینکی ژیرانه

- سیاسة رشيدة
۳. ته وای، به ته وای، سربونی قول
a ~ sleep
۳. کامل، تام، سبات عمیق
a ~ thrashing
لیدانی توند
ضرب مبرح، علقه ساخنة
□ *adv ~ asleep*
له خه وای قولدا یه
(لفظ فی التعبير) فی سبات عمیق
soundly *adv*
۱. به شیوه په کی راست ۲. به ته وای
۱. علی نحو سلیم ۲. تماماً
soundness *n*
بین وهی، ته ندروستی، پته وای، جیگری
سلامة، صحة، متانة، ثبات
soup */su:p/ n [U]*
شوریا، سوپ
حساء
in the ~
له کیشه دایه، له ته ننگانه دایه، ته نگالی
فی مازق او ورطة
۱. ترش ۲. شیري ترشاو *sour* */sau(r)/ adj (-er, -est)*
۳. ناشرین، دوزه خی، زماندریزی
۱. حامض ۲. الحلیب فاسد ۳. فظ، متجه، سلیط اللسان
□ *vt, vi*
ترش ده بین، (شیر) نه پکا به ماست، توره
له بین هه کچه چن
یحمض، یروب (اللبن)، یغضب، یشیر
sourly *adv*
به برق، به ینسک قورسی
بحق، بنفاظة
sourness *n*
ترشی، رق، توره یی
حموضة، حق، غضب
source */sɔ:s/ n [C]*
سه رچاوه، بنچینه، کانیکه،
سه رکانی، ژیده ر
منبع، مصدر، مرجع، اصل
souse */saʊs/ vt*
۱. له ناو نقومی نه کات، ته ری نه کات
۲. ترش وخوی نه کات به معاسی په که وه
۱. یغسی فی الماء، یبلل تماماً ۲. یملع او یغخل السمک
south */saʊθ/ n, adj, adv*
پاشور، خوارو
(کورت ده کرینه وه پو S)
الجنوب (تختصر الی S)
southerly */saʊðəli/ adj, adv*
(پا) پاشوری، به ره و
پاشور
(الرياح) جنوبیه، نحو الجنوب
southern */saʊðən/ adj*
پاشوری

	جنوبی
southwards /saʊθwɜːdz/ <i>adv</i>	بہرہ و پاشور
	جنوباً
souvenir /suːvəˈnɪr(r)/ <i>n</i> [C]	یادگاری، یادگیری
	یادہوہری
	تذکار، ہدیہ تذکاریتہ
sou'wester /saʊwɛstə(r)/ <i>n</i>	۱. بای پاشوری
	روژناوایی توند ۲. شہنشاہی موشہما کہناری دواوہی پانہ
	بو پاراستنی پشتمل
	۱. ریاہ جنوبیہ غریبہ عنیقہ ۲. قیعہ من المشع ذات حافہ
	خلقیہ حریضہ لوقایہ العقی
sovereign /sɒvriːn/ <i>adj</i>	۱. (دہسہ لاتی) بی پامان
	۲. (دہولت، فہرمانروا) سہرہ خوہ، خواہن دہسہ لاثہ
	۱. (السلطہ) مطلقہ ۲. (الدولہ، الحاکم) مستقل، ذو سیادہ
	۱. شا، شازن، نیمپراتور ۲. سوفرن: جنوبیہ □ <i>n</i> [C]
	ٹینگلیزی ثالثونی (ٹیسٹا ناہوہ)
	۱. ملکہ، ملکہ، امپراطور ۲. السفرن: جنوبیہ انجلیزی ذہبی (غیر شائع التداؤل حالیا)
sovereignty /sɒvrənti/ <i>n</i>	ناغلی، شکوداری، پایہ
	بلندی
	سیادہ، سلطہ
soviet /sɒvɪət/ <i>n</i> [C]	سوفیت: تہنجومہ نیکہ
	تہنامہ کانی ہلہدہ بڑیری بوفہرمان پہوایی (بہ کیتی سوفیت) ۲. دہستہی بالای سوفیت
	السوفیات: مجلس یتخب اعضاؤہ للحکم (فی جمہوریات الاتحاد السوفیتی) ۲. ہیئہ سوفیتہ علیا
	<i>S ~ Russia</i> روسیای سوفیتہ
	، روسیا السوفیتہ
	<i>the S ~ Union</i> یہ کیہ تی سوفیت
	الاتحاد السوفیتی
sow /saʊ/ <i>vt, vi</i> (<i>pt</i> sowed, <i>pp</i> sown sowed)	تو
	دہکات، توو تہوشینی، دہچینت
	یڈر (الحیرب)، یزرع الارض بالہذور
sow /saʊ/ <i>n</i> [C]	مئی بہراز، مالوس
	انفی الخنزیر، خنزیرہ
soya /sɔɪə/ <i>n</i> [U]	باقلہی ہویا (ہہروہا)
	(soya-bean)
	فول الصویا (ایضاً soya-bean)

spa /spa:/ <i>n</i>	گہراو، سہرچاوہی ناوی کانزایی، گہرماں
	ینجوع میاہ معدنیہ، متجع معدنی
space /speɪs/ <i>n</i> [C,U]	۱. ہوشایی، آلاہ تی
	۱. فضاء
<i>The universe exists in ~</i>	کہون لہ ہوشایداہ
	۲. ہوشایی، ہوار، ماوہ:
	الکون یوجد فی الفضاء ۲. فراغ، مسافہ مجال:
<i>the ~ s between printed words an open ~</i>	ہوشایی نیوان پیٹہ چاپکراوہ کان ۳. پانتایی، قہبارہ،
	روہرہک بی ینیائی ۴. شوین، ہوار، پانتایی
<i>an open ~</i>	۳. مساحہ، حجم: مساحہ خالیہ من البناء ۴. مکان، مجال،
	منج:
<i>not enough ~ in this classroom for thirty desks</i>	تہم ہولہ ہواری سی کورسی نیہ ۵. ماوہ، وخت
	۵. قترہ، مدہ
<i>in the ~ of ten years</i>	لہ ماوہی دہ سالدا
	□ <i>vi</i> دابہشی تہکات بہدووری یہ کان
	یوزع علی مسافات او ابعاد متساویہ
spacecraft, spaceship <i>n</i>	کہشتی ناسمانی
	سفینہ فضائیہ
spacious /speɪʃəs/ <i>adj</i>	فرہ، گہورہ، بہر فراوان،
	فراوان (بہراورد بہکہ <i>spacial</i>)
	فسیح، رحب (قارن <i>spacial</i>)
spade /speɪd/ <i>n</i> [C]	۱. خاکہناز، خوئلہنگر، بیل
	۲. بستونی (لہ یاری کاخہز)
	۱. مجرفہ، رفش ۲. البستنی (فی ورق اللہب)
	(بہزوری <i>up ~</i>) بہ خاکہناز ہدلی تہکنتی □ <i>vi</i>
	(غالباً <i>up ~</i>) یخفر بالمجرفہ
spadework <i>n</i>	بیلکاری، کاری گران
	عمل شاق تمہیداً (المشروع جدید)، کدح
spade'ful <i>n</i> [C]	پہر دمہہ خاکہنازیک، تژی مہری
	ملہ مجرفہ
spaghetti /spa'ɡɛti/ <i>n</i> [U]	سپاگتی: مہکرونی
	دریویاریک
	السباغیتی: معکرونہ رفیعہ وطویلہ
span /spæn/ <i>n</i> [C]	۱. بست، بستیک ۲. باغ: ماوہی

نيوان دوکوله که يان هردوولای پردېک
 ۱. شېر، مسافة شېر ۲. الباغ: المسافة بين دعامتى او کښى
 قنطرة:
a bridge that crosses the river in a single ~
 ۳. به شېک له کات
 ۴. فترة من الزمن:
our ~ of life ده ميک، ماو په کي ژيانمان
 فترة عمرنا
 ۱. *vt (-nn-)* دريژ له پته وه به سهر
 ۱. پستد فوق
a river ~ ned by many bridges روياره که په ژړ
 چهند پردېکدا گوزهر ده کات ۲. پستى له کات، به پست
 نه پتيوي
 نهر پستد فوقه عدة جسور ۲. شېر، يقى بالشېر
spangle /spæŋgl/ n [C]
 خه پله، ته يسوک /
 دره وشاوه، بریسکه
 ترتره: قرص صغير / لامع، لعة، برقي
 ۱. *vt* ددره وشيته وه، بریسکه لیده دا
 يرصع باللع او البرق
the sky ~ d with stars ناسمانى دره وشاوه به
 نه ستيره
 السماء المرصعة بالنجوم
spaniel /spæniəl/ n [C]
 سه گى تووک دريژى نهرمو
 گونچکه زلى شور
 کلب ذو شعر حريرى طويل واذنين كبيرتين متدليتين
spank /spæŋk/ vt, vi
 ۱. به ليدانى پسته مل سزاي
 منداله که ده دا ۲. خيراىي دهر نه په رې (به تايه تي بو نه سب و
 که شتى)
 ۱. يعاقب طفلاً بالضرب على كفه (قناه) ۲. (بخاصة الجواد او
 السفينة) ينطلق بسرعة ورشاقة
 ۱. *n [C]* زله، پياکشان
 صفة، لطمة
spanking n
 ليدان، پياکشان
 صفع، لطم (على الكفل)
spanner /spæna(r)/ n [C]
 سپانه، کلپل، له کوک
 مفتاح ربط، مفتاح صواميل
spar /spa:(r)/ n
 دار نالايان با پره ک
 قائم خشبي يستخدم سارية او عضداً

هردوومستى بهر ز که کاته وه
spar /spa:(r)/ vi (-tt-)
 يو هيرش کردن پا بهرگرى، مشورت نه کا، نه پاريتى ده کا
 يرفع قبضته متاهباً للهجوم او الدفاع، (مجاز) يجادل، يخاصم
 کولمبازى، يوکسين نه کهن يو
 ~ ring partner
 مه شغکردن
 ملاکم يقابل ملاکماً اخر يقصد التدريب
 ۱. **spare** /speə(r)/ vt, vi
 ليدده پورى، نهرم دېت،
 دلوفانى دکت
 ۱. يصنع عن، يرق، يرحم
 ~ sb's life
 ناپکوژى، نه په پته وه
 پتي على حياته
 ۲. *no pains/expense*
 زور پاشه کهوت ناکا
 ۲. لا يدخر وسعاً / مالاً
 همدو تواناي نه خاته گهر ۳. پاره دابين
 ~ oneself
 ده کا يو کاتى پيوست
 يذلل اقصى طاقته ۳. يدبر (السال، الوقت) اللازم:
We can't ~ the time for a holiday at present.
 نيستا کاتمان نى به يو پشو
 ليس لدينا وقت للإجازة حالياً
 نايان نه توانى
 Can you ~ me a gallon of petrol?
 گالونن په نيزم بده پتي؟
 هل يمكنك ان تستغنى لى عن جالون من البنزين؟
Be ~ ing with the butter, we haven't much left.
 ۱. ده ستيوه نه گرى
 ۱. لا يفرط، يتعصب:
 ۵. به شى خوى نه کات و
 ~ have enough and to
 زياتر شى
 ۵. لديه ما يكفى وزيادة
 ۱. *adj*
 زور، زياد له پيوست
 ۱. زائد، فائض:
 زياد له پيوست نه کات /
 I have no ~ time/cash.
 پاره
 لا يوجد لدى فائض من الوقت / المال
 ۲. تابهى سپر، په دهه ک، يو تو تو موبيل
 ~ tyre
 ۲. احتياطى، اطار احتياطى للسيارة
 ~ parts
 پارچه ي په دهه ک
 قطع غيار او تبديل
 ~ a room
 زوورى ناماده کراو يو ميوانى ناوه خت

۳. (مرؤف) بارىك، زههيف، لاواز	
غرفة مخصصة لبيت ضيف طارىء ۳. (الشخص) نهيل، هزيل.	
ضئيل الجسم	
۴. كم، زههيكى كم	<i>a ~ meal</i>
۴. ظفيف، ضئيل: وجبة ضئيلة	
پارچه پهك، پهدهك	$\square$ <i>n</i> [C]
قطعة غيار	
دهست پيوه گر، چاوچنوځ، لاواز	sparing <i>adj</i>
چكوس	
مقتصد، بخیل، هزيل، ضئيل	
په دهستپيوه گرتن، ب چكوس	sparingly <i>adv</i>
پريشك، چروسك، تروسكه،	spark /spa:k/ <i>n</i> [C]
نیشانه‌ی چالاکی وزینده‌گی، تروسكه په‌کسی ژیری بان	
خوشدوویی	
شرارة، ومضة (مجاز) دليل نشاط وحيوية، لمعة من النطفة او	
الظرف	
بلیسه نه کات، نه بریسکینه وه	$\square$ <i>vt, vi</i>
یخدت شرراً، یومض	
مومی داگیرسان	'spark (ing)-plug
شمعة الانفعال، بوجه	
ده‌دروشه‌تیه وه، تروسكه	sparkle /spa:kl/ <i>adj</i>
یتلاؤ، یومض، وميض	
چوله‌که، جوجک، واشه	sparrow /s'pærəu/ <i>n</i>
عصفور، دوری	
بلاؤ، پهرش، ته‌نک	sparse /spa:s/ <i>adj</i>
متناثر، غیر کثیف	
ژماره‌ی کم و پهرش له دانیشنوان	<i>a ~ population</i>
اعداد قلیله و متناثره من السكان	
کم، سوک، ته‌نک	<i>a ~ beard</i>
خفیف، غیر کثیف:	
جبا جباو دورو	sparsely <i>adv</i>
علی نحو متفرق او متباعد	
کمی	sparsity /spa:səti/ <i>n</i> [U]
ضالته، قلته	
که‌سیکی مه‌زن و نازاو نه‌په‌ز،	Spartan /spa:tn/ <i>n</i> [C]
(باری بزوی) ساده و ساکار ده‌ستپیه‌گر	
اسبارطی، شخص عظیم الجلد والشجاعة، (ظروف المعیشة)	

دالة على البساطة ولا تكتشف	
۱. کرژپون، چوونه‌وه‌یکى	spasm /spæzm/ <i>n</i>
ماسولکه‌ی ناویستی، موجړک ۲. نوبه ألم او انفعال عنیف	
۱. تشنج، انقباض عضلى غیر ارادى ۲. نوبه ألم او انفعال عنیف	
۱. نارېک ۲. کرژى،	spasmodic /spæz'modik/ <i>adj</i>
هارى	
۱. غیر منتظم او متواصل ۲. تشنجى، رعشى	
(پروانه spit)	spat /spæt/
(انظر spit)	
لافاو، هه‌لچوونى روویارى	spate /spet/ <i>n</i>
فیضان، طوفان نه‌ری	
river in ~	
پوشایی، قالایی	spatial /spetʃl/ <i>adj</i>
فراغی، حیزی	
ناو پرژین ده‌کات،	splatter /spætə(r)/ <i>vt, vi</i>
پسی ده‌کات (روڼ) پیانه‌روژى	
یرشش، یلطن، (الزیت) یطن	
لییرژان، پیسون، رواندن	$\square$ <i>n</i> [C]
طرشه، تلوت، طشاش	
۱. ناوک، هیلکه‌ی ماسی و یوق	spawn /spo:n/ <i>n</i> [U]
۲. خه‌رز، گر موله‌ی که‌روو	
۱. سره، بیض السمک والاضادع مشیحه النظریات	
په‌رهم دینى، جوجک هه‌لدینى، هیلکه	$\square$ <i>vi, vt</i>
ده‌کات	
پیتج، یفرخ، بیض	
ده‌دویت، دناخفت، قسه‌ده‌کات	speak /spi:k/ <i>vi, vt</i> (<i>pt</i> speak <i>pp</i> spoken)
یتکلم، یحدث	
زمان نه‌زانى و نه‌توانى قسه‌ی	<i>~ to sb about sth</i>
پسکا، ووتار نه‌بیژى، وتارده‌دا	
یعرف (لغه) و یستطیع التحدث بها، یخطب، یخاطب، یلقى	
خطاباً او کلمه	
په‌ناشکراو نازادى نه‌دوى، رای خوى	<i>~ out/up</i>
ده‌نه‌خا	
یتکلم عن امر بوضوح وصراحة، یجاہر برأیه	
شتى شيواى وتن نه‌ين	<i>nothing to ~ of</i>
شيء لا يستحق الذكر	
شهر نه‌کات له‌گه‌ل	<i>not on ~ ing terms with</i>

خەشەى پىئەكەت
 (يكون) على خصام مع (فلان) ولا يكله
 ~ well for (نەم كارە شاپەتى چاكەكانپەتى) پان نەت
 باشپەكەپەتى
 (هذا الأمر) يشهد على (فضله) أو يدل على حسن نية
 (ويته) ههمان، وهك ئەو، لەو ئەچى ~ ing likeness
 به تەواوى
 (الصورة) تشبهه شيئاً تاماً، (فيها) شبه ناطق
speaker *n* [C] قەسكەر، گو تارپىز
 (بخاصة) خطيب، متكلم
 the S ~ سەروكى ئەنجومەنى گشتى پەرتانى
 الرئيس (في هيئة تشريعية)، رئيس مجلس العموم البريطاني
spear /spiə(r)/ *n* [C] زم، زەرگە، تير، تيزه
 رمح، حربة
 □ *vt* رمى لینه دا
 يطعن بالرمح
special /speʃl/ *adj* ۱. تايەت، ئافاسايى يا گشتى
 ۲. تايەتى (special)
 ۱. خاص، غير عادى او عام ۲. استثنائى (= especial)
 مامەلەى تايەتى لەگەل ئەكەت
 give sb ~ treatment
 يعامله معاملة استثنائية
 ۳. پۆلىسى فریاكەوتن
 ~ constable
 ۳. شرطى طرارى.
specialist *n* [C] تايەتمەند، پسپۆر (بە تايەتى)
 لەبوارى پزىشكى
 متخصص، الاختصاص (خاصة) فى ميدان الطب
 a ~ in diseases of the ear
 پسپۆرى ئەخوشپەكەنى
 گوئى
 اختصاصى فى امراض الأذن
speciality /speʃiəliəti/ *n* [C] (pl -ties)
 ۱. تايەتتى: سەپەتى تايەتى كەسپك يا شتەك ۲. پەرەمى
 تايەت بە كەسپك يا نوسینگەپەكى پازرگانى
 ۱. الخاصية: صفة أو ميزة خاصة لشخص أو شي. ۲. انتاج او
 سلعة خاصة ينتجها شخص أو محل تجارى
specialization /speʃiəlaɪzən/ *n* تايەتمەندپوون،
 پسپۆرپەتى، پسپۆرى
 تخصص، تخصص، انفراد بانتاج (او بالاتجار ب) صنف معين
specialize *vi*, *vt* تايەتمەند ئەبى، پەرەمى دينى

گەشەى پىئەكەت
 يتخصص، بخص، بطور أو ينتج (سلعة مثلاً) على نحو متميز
specialty /speʃəlti/ *n* [C] لى يا شوتى
 تايەتمەندپوون پەرەمەپەتتى، تايەتى پۆكەل وپەلەك پۆ
 تەنەپازرگانىك
 فرع أو ميدان التخصص، انتاج خاص أو سلعة ينتجها تاجر
 دون غيره
species /spi:ʃi:z/ *n* رەگەز، جۆر، پۆل، جۆرىك لە
 زىندەوهر
 جنس، صنف، نوع من الأحياء
specific /spə'sɪfɪk/ *adj* ۱. دورودرپۆ ورد
 ۱. مفصل ودقيق
 فرمانى ئاشكرا، وردودورودرپۆ ۲. ديارىكراو: ~ orders
 أوامر صريحة، مفصلة ودقيقة ۲. محدد، معين:
 to be used for a ~ purpose
 بەكاردى
 پۆمەپەستىكى ديارىكراو
 يستخدم لغرض محدد
 a ~ remedy
 دەرمانى چارەسەرگەر /كارىگەر
 علاج شاف / فعال
 ~ gravity
 كيشى جۆرى
 الثقل، الوزن النوعى
 □ *n* [C] چارەسەرىكى چاكەكەرەو
 علاج شاف
specification /spesɪfɪ'keɪʃn/ *n* (بە تايەتى)
 لەشپوگى كۆدا) سىفات، خەسەت
 (بخاصة فى صيغة الجمع) مواصفات
specify /spesɪfaɪ/ *vt* (pt, pp -fied) ديارپەكەت،
 ستورى بۆدەنەن، بەدورودرپۆ پاسبەكەت
 يعين، يحدد، يذكر بالتفصيل
specimen /spesɪmɪn/ *n* ۱. نموونه، شپو، وئە
 ۱. مثال، نموذج
 نموونهى پەردوكانزاي خاو ~ s of rocks and ores
 ۲. نموونه
 عينات من الصخور والمعادن الخام ۲. عينة
specious /spi:ʃəs/ *adj* قىلپاز، سەرتشپىن،
 گونجاو لەشپو
 خادع، مراء، مغرول او مقبول ظاهراً
speck /spek/ *n* [C] ۱. پەلە، لەكە ۲. گەردپەلە

	۱. بقعة، لطفه ۲. ذرة
specked <i>adj</i>	له که دار، په له دار
	ملطخ، مبقع -
speckle /spekəl/ <i>n</i> [C]	خال، پینه
	نقطه، رقطه
speckled <i>adj</i>	خال‌پړ، پینه کړاو
	منقط، مرقط
<i>a ~ hen</i>	مړیشکي خالوای
	دجاجة مرقطة
specs /speks/ <i>npl</i>	چاویلکه، بهرجاڼک (کورن)
	کراوه په
	(ل.د) نظارات، عیونات (صیفة مختصرة)
spectacle /spektəkl/ <i>n</i>	۱. دیمه، شپوه، دیدار
	۲. نمایشی سهرنجر اکیښ
	۱. مشهد، منظر، فرجه ۲. مشهد ملفت للأنظار
<i>make a ~ of oneself</i>	۳. خوی نه کات به گالته چی
	خه لک ۴. (به زوری له شپوگی کوډا)
	۳. يجعل نفسه اضحكة للناس ۴. (فی صیفة الجمع غالباً)
<i>a pair of ~ s</i>	چاویلکه، عه پنهک
	نظارات، عیونات
spectacular /spek'tækjələ(r)/ <i>adj</i>	نمایشی
	سهرنجر اکیښ و نایاب
	عرض مفیر، رانع
spectator /spek'tetə(r)/ <i>n</i>	پینه، سهرکەر،
	تماشا کەر
	مشاهد، متفرج
spectre /spektrə(r)/ <i>n</i>	تارمایی، شهبهنگ، ساویر،
	توقین، ترس
	شیخ، طیف، فزع
spectrum /spektrəm/ <i>n</i> (pg -tra)	شهبهنگی
	رووناکی، ربه شک
	طیف النور، الطیف الضوئی
speculate /spekjuleɪt/ <i>vi</i>	۱. دهقه پلنن، هه لیدنن
	۲. بازرگانی پاره گوږین ده کات
	۱. یخن، یتهزر ۲. يضارب، يشتغل فی المضاربات المالیة
speculator <i>n</i> [C]	پاره گوږ، له نالو گوږی پاره
	کارده کات
	مضارب، مشتغل فی المضاربات المالیة

speculation /spekju'leɪʃn/ <i>n</i>	تیروانین،
	مه زمه کړدن، نالو گوږ کړدن
	تأمل، تخمین، مضاربة
sped /sped/	پروانه
	انظر
speech /spi:tʃ/ <i>n</i> [C,U]	۱. دوان، ووته، ووتار،
	ناخافتن، گووتار ۲. ناخافتن، گووتار، وتار
	۱. نطق، کلام، حدیث ۲. خطاب، خطبة:
<i>make a ~</i>	ووتار نه خوینن
	يلقي خطاب او کلمة
speech-day <i>n</i> [C]	ناهنکی سالانه ی قوتا پخانه که
	تبادا ووتار ده خوینن پته وه وه غلات دابهش ده کړی
	احتفال مدرسی سوي تلقی فیہ الخطب وتوزع الجوائز
speechless <i>adj</i>	لا، بې دهنگ، زمان په ستراو
	ناقد النطق، صامت، واجم، مفرد اللسان
speed /spi:d/ <i>n</i> [C,U]	۱. خیرایی، تاو
	۱. سرعة
<i>travelling at full ~</i>	به خیرایی گشت ده کا
	يسافر بأقصى سرعة
<i>at a ~ of forty-five kilometres an hour</i>	به خیرای
	چل و پینج کیلومتر له کاتز مریکدا
	بسرعة خمسة واربعين كيلومترا فی الساعة
<i>exceed the ~ limit</i>	سنوری خیرایی ریندراو
	ده په زینن
	يتجاوز الحد المسموح به للسرعة
<i>more haste less speed</i>	په له کړدن په شپمانی له دوایه
	فی العجلة الندامة
□ <i>vt, vi</i>	په له یی نه کا
	(يجعله) يسرع، يجعل
<i>~ up the train service</i>	خیرایی خزمهت کړدن
	شهمه نده فوره که زیاد ده کات
	يزيد من سرعة خدمات القطارات
<i>cars ~ ing past the school</i>	تو تومیله کان به خیرایی
	په بهر دم قوتا پخانه که دا نه پون
	سيارات تطلق بسرعة بجوار المدرسة
speedily <i>adv</i>	به خیرایی، په پهله
	بسرعة، بهجلة
speeding <i>n</i> [U]	زیاتر له خیرایی دیار یکراو

speedy <i>adj</i>	تجاوز السرعة المحددة خیرا، به تاز، له زین
speedometer /spi:'domɪtə(r)/ <i>n</i>	سریع، مستعمل گنجی خیرایی، له زومیر
speedway /spi:'dweɪ/ <i>n</i>	عداد السرعة تاوه ری، وېنگای خیرا (به) تایبه تی بو پشپړکښی طریق السرعة (خاص بالباق)
¹spell /spel/ <i>vt, vi (pt, pp ~ ed /speld/, spelt /spelt/)</i>	۱. حوښه / واثاله دات ۲. نه پته هوی، ناگاداری نه کات ۱. بهجی، پتهجی ۲. یوډی الی، پنډوب: نایا ته مه لې <i>Does laziness always ~ failure in life?</i> همه پشه نه پته هوی سهر نه کو تن له ژياندا؟ هل یوډی الکل دوما الی الفشل فی الحیاة؟
spelling <i>n</i> [C]	خوښه کردن، دیاری کردن تهجته، هجا
²spell /spel/ <i>n</i> [C]	۱. جادوو ۲. هیزی راکیشان، جادوو کردن ۱. تعویذ، سحر، رقیه ۲. جاذبه طاغیه، سحر: <i>under a ~</i> جادوو لی کړاو، وه رگیراو مسحور، مأخوذ
spellbound <i>adj</i>	شه پدا، دیوانه مسحور، مذهول
<i>The speaker held his audience ~.</i>	ووته کانی
	ووتار بیژه که سهرنجی گوینگرانی راکیشا کان لکلام الخطیب وقع السحر علی مستمعیه
³spell /spel/ <i>n</i> [C]	۱. ماوهی دیاری کړاو، ماوه ۱. فتره من الزمن، مدة <i>a ~ of cold weather</i> ماوه بهک له کهشی سارد ۲. ماوهی کار، پړول فتره من الطقس البارد ۲. فتره عمل، دور
spend /spend/ <i>vt, vi (pp, pt spent /spent/)</i>	۱. خهرجه کات، به کاری دېنې ۲. کاریده کا، به کاریده هینې (ووزه، کات، که لوپهل) ۱. یصرف، ینفق ۲. یستفد، یستهلك (الطاقة، الوقت، المواد)
'spendthrift <i>n</i>	که سیکي دهست پلاو، خهرجه کړ شخص مبذر / مصرف / متلاف

spent <i>adj</i>	شده کت، زور هیلک، له وپه ری هیلکی دا به
sperm /spɜ:m/ <i>n</i> [U]	منهل، فی غایه التنب توو، لایو توو، توخماوی السائل المنوي
spermatic cord	تووه په تک انبوب المنوي
spindle	ته شبله یی مخزلی
spermwhale <i>n</i> [C]	هه نېر، نه ههنگ که چه وری به که ی به کاردی بو پشه سازی موم دروست کردن العنبر، حوت یستاد من شحمه فی صناعة الشمع
spew /spju:/ <i>vt, vi</i>	نېرشته وه، به تالینه کاته وه یتیا، یسفرغ
sphere /sfiə(r)/ <i>n</i>	۱. ته نی گزی، گو نه ستیره، هه ساره ۲. گوره پان، کیلکه، یوار ۱. جسم کروی، نجم، کوکب ۲. میدان، حقل، مجال <i>distinguished in many ~ s</i> له چه ن یواریکا سهرکه وو تووه بارز فی عدة میادین
<i>~ of influence</i>	۳. ناوچه ی دیار ۳. منطقه او دائرة نفوذ
spherical /sfiərkəl/ <i>adj</i>	گزی، گوی کروی
spheroid /sfiəroɪd/ <i>n</i>	ته نی نیمچه گزی جسم شبه کروی
sphinx /sfiŋks/ <i>n</i>	نېو هول، پیاوی مه ته لای و قوشمه ابو الهول، رجل لفر او احبیه
spice /spais/ <i>n</i> [C,U]	جوړه به هاراتیکی بوڼ خوش، نالات توابل، نکهه <i>a ~ of humour/danger</i> شتیکی خوش / تر سناک شیء من المرح / الخطر به هاراتی پیوه نه کات، بوڼی خوشه کات یتبل، یبهر (ته نها بو دهر پړین) فقط فی التعبير)
spick /spɪk/ <i>adj</i>	

~ and span	تازه، جوان
	جدید، انیق
spider /spɪdə(r)/ <i>n</i> [C]	جانجالتو که
	عنکبوت
~ s web	مالی جانجالتو که
	بیت عنکبوت
spied /spaɪd/	(پروانه spy)
	(انظر spy)
spike /spaɪk/ <i>n</i> [C]	۱. تولی کانزایی نوک تیز، تولی
	نوکدار له سهره وهی دیوار ۲. هیشو، گوله هیشوی دریزی
	لاتیز
	۱. قضیب معدنی مدب الرأس، قضبان مدبیه فی اعلى جدار ۲.
	سنبلة، عنقود زهری طویل مستدق الطرف
□ <i>vt</i>	۱. بزماری ریزی نه کات، بزماری دریزی نه داتی
	۲. کونیه کات به بزماری تیز
	۱. یزود بسمایر مدبیه ۲. یقب او یؤدی بسمار مدب
¹spill /spɪl/ <i>vt, vi</i> (<i>pt, pp</i> spilt /spɪlt/, ~ ed)	
	۱. (شله یا هارواه) ده دریزی، قلبی نه کاته وه
	۱. (السائل او السحوق) یرق، یدلق
	۲. (له سپ، گالیسکه) وه رنه گه ری، Don't ~ the milk.
	نه بیخاته خواره وه (سوار، گهشت کهر)
	۲. (الحصان، العربی) ینقلب، یقلب (الراكب او السافر)
□ <i>n</i> [C]	وه رنه گه بران یا که و تنه خواره وه له گالیسکه وه
	یا له سهر پشتی نه سپ
	سقوط من عربة او عن ظهر جواد
²spill /spɪl/ <i>n</i>	ده پ، چل و چیلکه بو داگیرسانی ناگر
	رقاقه خشیه او لقافه ورقیه لاضرام النار
spin /spɪn/ <i>vt, vi</i> (<i>pt</i> spun, <i>span</i> <i>pp</i> spun; -nn-)	
	۱. ده پرایسن، دزفرت
	۱. یغزل
	۲. نه ته م نه کات: spiders ~ ning their webs
	جانجالتو که مالی خوی له نه ته م نه کات ۳. (به زوری ~
	round) پوره وهام نه یین، به خیرایی نه سورته وه
	۲. ینسج: عناکب تنسج بیوتها ۳. (غالباً round ~) یدوم،
	یدور بسرعة
~ sth out	۴. دریزه ی پین نه دات
	۴. یطیل، یمدد
~ a yarn	چیرۆک نه گیریته وه، هه لی نه به ستی

	یقب قصه، یلقها
□ <i>n</i>	۱. خولانه وهی خیرا، سورانه وه ۲. گهشتی به
	نوتومیل:
	۱. دوران سریع ۲. جوله فی السیارة:
go for a ~	هه گه سنی به گهشتی به ماشین
	یقوم بجوله فی السیارة
spin-drier <i>n</i>	فامیری ووشکک ره وه که به خیرایی
	زور بسورته وه
	آلة تجفیف تدور بسرعة كبيرة
spinning-wheel <i>n</i>	ته شس، چه رخی رستن
	المغزل، دولاب الغزل
spin-off <i>n</i> [U]	سودی سهریار یا لاهو کی، سهره سود
	فائدة اضافية او جانبية
spinach /spɪnɪdʒ/ <i>n</i> [U]	سپیناخ
	سبانج
spinal /spaɪn/ <i>adj</i>	پریره یی، درکی
	فقری، شوکی
the ~ column	پریره ی پشت
	العمود الفقري
the ~ cord	موخی، موزه گه، په تکه دهمار، درکه موخ
	الحبل الشوكي
spineless <i>adj</i>	بین پریره، که سینی لاواز
	لا فقاری، (مجاز) ضعیف الشخصية
spiny <i>adj</i> (-ier, -iest)	درکاوی
	شائله، شکوکی
spindle /spɪndl/ <i>n</i> [C]	۱. ته شس ۲. کوله که یا
	ته وه ره ی سوران
	۱. مغزل ۲. عمود او محور دوران
spindly <i>adj</i>	دریژو باریک
	طویل ونحیل
spine /spaɪn/ <i>n</i> [C]	۱. موره گه ی پشت، پریره ی
	پشت ۲. درک
	۱. العمود الفقري ۲. شوكة
spinalcord	په تکه دهمار
	النخاع الشوكي
spinster /spɪnstə(r)/ <i>n</i>	(په تاهه یی له زمانی پاساو
	ره سمیاند!) ته پیره
	(بخاصة فی اللغة القانونية أو الرسمية) عانس

spiral /ˈspɑːrəl/ *adj, n* بادراو، لوله‌یی، پیچاوپیچ

لویی، حلزونی
□ *vi* (-ll-) به پیچاوپیچ ده‌جولنی
یتحرک حلزونیا

spire /ˈspaɪə(r)/ *n* به‌شی قوقزی سهره‌وی بورجیک
یا کلیسه

الطرف الطوی المدیب لبرج او کلیسه

spirit /ˈspɪrɪt/ *n* [C,U] ۱. گیان، دهر و ۲. جنوکه، دیو،
درنج، گیانه درنده‌کان

۱. الروح، النفس ۲. جنیه، عفريت، روح شريرة

۳. نازایه‌تی، توانا، چالاکي
a man of ~ ۳. شجاعة، عزم، حیریه:

put more ~ into one's work چالاکانه کار نه‌کات،
۴. چهله‌نگی، ثاره‌زو

یعمل بحیویه اکثر ۴. مزاج

done in a ~ of mischief به‌نیه‌تی نازاردان کاره‌کی
کرد

عطله بنیه‌ الاذی

He is one of the leading ~s of the reform
movement. ۵. کس، کسیه‌تی: نه‌ویه‌کیکه له نه‌ندامه

سهره‌کی به‌کانی یزوتنه‌وه‌ی چاک خوازی ۶. ناوه‌پوک،
ناواخن

۵. شخص، شخصی: انه احد الشخصيات الرئيسية فی حركة
الأصلاح ۶. جوهر، خلاصه، مغزی:

Obey the ~, not the letter, of the law. پابه‌ند

بوون به گیانی یاساوه نه‌ک روکه‌شی ۷. (له شیوگی کۆدا)
باری دهر و نی که‌سیک

أطع روح القانون لا کلاما ۷. (فی صیغه الجمع) الحالة النفسية
للره:

in high ~s دلخوش

میتج

in poor/low ~s/out of ~s دل‌ته‌نگ و خه‌مبار

حزین، مکتب

□ *vi* ~ away/off به‌دزی یه‌وه نه‌یغرینی
یختلف خفیه

spirited *adj* ووره به‌رزانه، چالاک، نازا ۸ (له شیوگی
کۆ) مه‌ی ۹. مه‌ی ده‌ستگرد، شهراب:

حماسی، نشیط ۸ (فی صیغه الجمع) مشروبات کحولیه ۹.

کحول صنایع:

spirit-lamp *n* چرای نیسرتو، به‌ره‌میزی سپرتو
مصباح کحولی، وابور سیرتو

spiritless *adj* بێ وره، سست، خه‌مبار، دلته‌نگ
فاتر الهمة، حزین، کتب

spirit-level *n* ترازووی ریک خستن، شاولی ناسووی
میزان التریه، شاقول افقی

spiritual /ˈspɪrɪtʃuəl/ *adj* ۱. گیانی، ثابینی ۲. پابه‌خ
به گیانی نه‌دات (پابه‌خ به‌لایه‌نی روح نه‌دات)

۱. روحی، روحانی، دینی، لامادی ۲. مهتم بالروحانيات

□ *n* (Negro ~) سروودی ثابینی لای زنجبه‌کانی
نهمریکای پاکور

انشودة ذات طابع دینی عند زنج امريکا الشمالية

spiritualism *n* پروای به په‌پوندی کردن به گیانه‌وه
هه‌یه، ناماده‌کردنی گیان

الایمان بامکان الاتصال بالأرواح، تحضير الأرواح

spiritualist *n* که‌سیک باوه‌ری به په‌په‌وندی روحی
هه‌یین

شخص مؤمن بالروحانية، روحانی

spirituous *adj* (شله) مه‌ی

(السانل) کحولی

split /spɪt/ *vt, vi* (pt, pp spat /spæt/: -tt-) تفه‌کات،
(پشله) نه‌میاونینی به‌توره‌یی، که‌فده‌کا

یپشق، (الطقة) تموه غاضبه برغی، یزید

□ *n* [C] ۱. تف، تفلیکردن ۲. تف، لیک

۱. یسق، یزق ۲. یساق، لعاب

spitfire *n* [C] که‌سیکی زوو هه‌لچوو

شخص سریع الغضب

spite /spaɪt/ *n* قین، رق، کینه، زک ره‌شی

غل، حقد، ضفینه

have a ~ against sb قینی لیه‌تی، رقی لی‌یه
یحقد علیه

done from/out of ~ کاریک نه‌کات به‌هوی رق و
کینه‌وه

یعمل شتا بسبب الضفينة

in ~ of له‌گه‌ل نه‌وه‌شدا

علی الرغم من

They went out in ~ of the rain. ویرای بارانه‌که

	چوونه دهرهوه
	خرجو بالرغم من الامطار
□ vt	رقى لینه نى، توپه پده کا
	پنكى، يغيظ
spiteful adj	کيناوى، دوشقان، دلره ش، کيندار
	حادث. مبال الى الاغظة
spitefully adv	به کيناوى، رقاوى
	بعقد، بغل
spittle /spɪtl/ n [U]	تف، لیک، لیکاو
	بصاق، لعاب
splash /splæʃ/ vt, vi	۱. ده پيرژنى، دهو شپيت،
	ته پیده کات، پنى دکت ۲. پيسينه کات، ته پينه کات ۳.
	ته کوهى و نه پخت، ته پيرژنى
	۱. یرش، بطرطش ۲. پلوت، پبلل ۳. يتع او يستط محدثاً
	رشاشاً
	به جوگه که دا ~ ing (their way) across the stream
	ته رواو ناو ته پيرژنى
	يعبرون الجدول مشيرين رشاشاً
	~ ing into the swimming-pool
	ناوچووزى مهله کرده که نه چن
	يندفعون الى الماء فى حوض السباحة
□ n [C]	بهله، له که
	بقعة، لطفه
make a ~	به مه بهستى ووري کرده وه سهرنجى
	را نه کيشى (بو سهر و سامان)
	(مجاز) يلفت الانتظار بعرض متباه (للثروة مثلاً)
splash-down n	داهاتنا سهر نالنى، دابه زين که شتى
	ناسمانى بو ناو
	هبوط كبسولة الفضاء فى الماء
splay /spleɪ/ vt, vi	(دهم يا دهمه وانه) به رهو دهرهوه
	ليژ بوته وه، فراوانته يته وه، پانده يئ
	(الفتحة او الفرجة) تتحد نحو الخارج، يتوسع، يوسع
□ adj	(پن) پان و داته پيو
	(الاقدام) عريضة ومنطحة
spleen /spli:n/ n [C,U]	۱. سپل، پاته رهش، فاته رهش
	۲. توپه يئ، پهستى، خه مبار بوون
	۱. الطحال ۲. غضب، اکتاب
vent one's ~ on sb	تووره نه يئ به سهر يا

	يصب عليه جام غضبه
splendid /splɛndɪd/ adj	۱. ناپاب، چه له نگ، مه زن
	۱. راتج، باهر، فخم
a ~ sunset	دیمه نیکى ناپابى خور ناو ابوون
	منظر باهر للغروب
a ~ house	خانوى گه وره
	منزل فخم
splendour /splɛndə(r)/ n	قه شه نگی، مه زنى، جوانى
	روعة، فخامة، بهاء
splice /splaɪs/ vt	(دوو پهت) به پهك ده گه يئ و
	ته پانه پونه وه، دوو ته خته ده کا به په کدا
	يصل (حبلين) بالجدل، يقرن لوحين من الخشب بالتراكب
□ n	پنکفه گر يژدان، هونيه وه، به پهك به ستن،
	ريکخستن، که زیکرن
	وصل بالجدل او التراكب، وصلة مجدولة او متراكبة
splint /splɪnt/ n	تويزه داريك بو شکاوى گرته وه
	شريحة خشبية تستخدم جيرة
splinter /splɪntə(r)/ n	پريشک، پارچه ته له زم
	شظية حادة، کسرة
~ group	دهسته په کى جيا پيوه له پارتیک
	جماعة منشقة عن حزب
□ vt, vi	پارچه پارچه ي ته کات، ته له زمى لى ته کاته وه
	يتشظى، يتجزئ او يتقسم الى شظايا
split vt, vi (pt, pp split; -tt-)	۱. ته قلیشى، له تده يئ،
	که رته يئ، جيا ده يته وه
	۱. يشق
~ ing logs	ته قلیشى، قه دى داره که دووله ت
	ته کات
	يفلق: يفلق جذوع الاشجار
wood that ~ s easily	۲. ته خته به ناسانى ته قلیشى
	۳. دابه شى ته کات، پارچه پارچه نه يئ:
	۲. خشب يشق بسهولة ۳. يقسم، يجزى:
	The enemy were unwise to ~ their forces.
	دوژمه کان به بهش کر دنى هيژه کانيان که و ته هه له وه ۴.
	ته ته قته وه، ده دپى
	لقد اخطا الاعداء بتجزئة قواهم ۴. ينفجر، يتمزق
~ one's sides (with laughter)	۵. پر به شويلگه ي
	پنه که نى، ته تر يته وه

5. يضحك مله شديه	
<i>a ~ ting headache</i>	سهرشه په کی تووندو تيز
	صداع يکاد يشق الرأس
<i>~ hairs</i>	مشت وېر نه کات له سهر شتي پوچ
	يچادل في امور تافهه
<i>~ on sb</i>	باسی ده کا، نهينی نه درکينی
	(د.ل) پشی به، پشی سره
☐ <i>n [C]</i>	پهرت بوون، له ت بوون
	انشقاق، شق، فلق
splutter /splʌtə(r)/ <i>vi, t</i>	۱. په په له و په شو کاوی،
	په په له قسه نه کات
	۱. يغمغ، يچمچم، يتکلم بسرعة وباضطراب
☐ <i>n [U]</i>	۲. تفکر دن، په لغم فریدان، فلقه فلق
	۲. بقت، لفظ، بقیقه
spoil /spɔɪl/ <i>vt, vi (pt, pp ~ t, ~ ed)</i>	۱. خراب
	نهين، تیکدوت، تالان دکت
	۱. يلف، يفسد
<i>fruit ~ t by insects</i>	میوه ی خراب بوو به هو ی
	میرووه
	فراکه اتلفتا الحشرات
<i>holidays ~ t by bad weather</i>	پشوی یی سوود به
	هو ی خرابی که شهوه ۲. پیسی نه کات
	اجازه عکرتا رداة الطقس ۲. يفسد (بالتدليل)
<i>parents who ~ their children</i>	دایک و باوکه کان
	منداله کانیان خراب نه کهن به ناز پیدانی زور ۳. نازی
	پشه دات، نه یا به دهمیه وه:
	آباء يفسدون ابناءهم (بالافراط بالتدليل) ۳. يدل:
<i>His wife ~ s him</i>	ژنه که ی نازی نه داتی ۴. خوار دن
	پس نهين، بؤگن نهين
	ان زوجته تدله ۴. (الطعام) يفسد، ي تلف
<i>be ~ ing for (a fight)</i>	۵. تینوی نهين بو (ناکوکی و
	شهر)
	۵. يتعطش ل (الشاحرة مثلاً)
☐ <i>n</i>	(له شپوگی کوډا) ۱. تالانی، دزی کردن
	۲. دهست کهوتن
	(في صيغة الجمع عادة) ۱. غنایم، اسلاب ۲. مکاپ
¹ spoke /spəʊk/	(پروانه <i>speak</i>)
	(انظر <i>speak</i>)

² spoke /spəʊk/ <i>n [C]</i>	رووناکی گالیسکه، گرته کا
	هده بانئ
	شعاع العجلة
spoken /spəʊkən/	پروانه <i>speak</i>
	انظر <i>speak</i>
spokesman /spəʊksmən/ <i>n (pl -men)</i>	قسه کدر
	په زمانی که سیکي که وه، ووته ییز به ناوی
	ناطق بلسان .... متحدت باسم
sponge /spʌndʒ/ <i>n</i>	۱. نیسفنچ (زینده و هری دهر پای
	بچوکه)
	۱. اسفنج (مخلوق بحری دنی)، ۲. الاسفنج، اسفنجة (للتظیف)
<i>throw up the ~</i>	چیز دکت، خویه دهسته وه دات
	یذعن، یقر بالهزيمة، يستسلم
☐ <i>vt, vi</i>	۱. پاکي نه کاته وه به نیسفنچ، هدلی نه مزی
	به نیسفنچ
	۱. یسح او یظف بالاسفنجة، یمسح او یشراب بالاسفنجة
<i>~ on sb</i>	۲. مشه خوره به سهر، له سهری نه زی
	۲. (د.ل) د. ل. ی طفل علیه، یعیش عالة علیه
sponge-cake <i>n [C]</i>	کیکی نیسفنچی
	الکعكة الاسفنجية
sponger <i>n</i>	مشه خور، که سیک که له سهر که سیکي تر
	بزی، دوف ده هول
	طفلی، الشخص الذي یعیش عالة علی غیره
spongy <i>adj (-ier, -iest)</i>	نیسفنچی، شاشی،
	هده که کی
	اسفنجی، کثیر السام
<i>~, moss-covered land</i>	زهوی فشم له قهوزه
	دایو شراوه
	ارض اسفنجية مغطاة بالطحالب
sponsor /spənsə(r)/ <i>n [C]</i>	۱. دایه، په خپو کدر،
	دهسته بهر، خه رجیده ۲. چاودیری، چاودیریکر ۳.
	چاودیریکری پروگرام، که سیک یان ده زگایه ک چاودیری
	پروگرامی نه لفریونی پکات
	۱. عراب، عرابه، کفیل ۲. راع (من رعاية) ۳. راعی البرنامج،
	شخص او مؤسسة ترعی برنامجاً تلفزيونياً
☐ <i>vt</i>	چاودیری نه کات، په خپو ی نه کات
	یرعی، یبني
spontaneous /spɒnˈteɪniəs/ <i>adj</i>	خوره س،

له‌خووه، سهرپلکی، خوی	۵. که‌سیکی وهرزشه‌وان / تونده‌وه‌نیه
عفری، تلقانی	بقوله‌مازحاً او‌علی‌سیبل‌المزاح ۵. (ل.د) شخص‌ریاضی / غیر
سوواتانی له‌خووه	متعت
~ combustion	۱. گه‌مه‌نه‌کات، یاری‌نه‌کات یان‌پیی
احتراق تلقانی (عفری)	□ vi, vt
گزی، قیل، قیلی‌لنه‌کات، خابین	راهه‌بویری
spool /spu:l/ vt, n	۱. پلهو، پلعب، یعبت او‌یتسلی‌ب:
(ل.د) غش، خداع، پش، یخدع	پشپله‌بجووکه‌که‌یاری
spook /spu:k/ n	a kitten ~ ing with its tail
دیو، ساویر، درنج	به‌کلکی‌نه‌کات ۲. شتیک‌له‌به‌ر‌نه‌کات بو‌خونده‌رخستن
شیخ، طیف، عفریت	قطیطة‌تبت‌بذله‌ها ۲. (ل.د) یردی‌شیئا‌للتباهی:
spoon /spu:n/ n	سمیل‌دائه‌نی / ~ a moustache
به‌کره، قلیچی‌سینه‌مایی‌له‌سهر	له‌لقه‌ی‌له‌لماس‌دائه‌نی بو‌شانازی‌کردن‌پیوه‌ی
ده‌پنچری	یضع‌شارباً / خاتماً‌ماسیاً‌للتفاخر‌به
بکرة (للغیظ‌او‌لشریط‌سینائی‌او‌اسلاد)	۱. وهرزشه‌وان ۲. حمز‌له‌وهرزش
spoon /spun/ n	sporting adj
که‌وچک، که‌فچک	نه‌کات ۳. سه‌رکیش، مه‌راقی‌سه‌رکیشیه
ملقعة	۱. ریاضی ۲. محب‌او‌مولع‌بالریاضة ۳. مفامر، منظر‌علی
□ vt	المفامرة:
تیکی‌نه‌دات‌به‌که‌وچک	نمایشی‌سه‌رکیشی‌تیدایی (مسوگر‌نیه)
یغرف‌بملقعة	a ~ offer
نازدار، زور‌نازیدراو	عرض‌ینطوی‌علی‌المفامرة (غیر‌مضمون)
مدل، مبالغ‌فی‌الاعتناء‌به	spoonful n [C]
پرکه‌وچکن	مل‌ملقعة
'spoonfed adj	spoor /spu:(r)/ n
نازدار، زور‌نازیدراو	ناسه‌واریک‌نازول‌پاش‌خوی
مدل، مبالغ‌فی‌الاعتناء‌به	جینیدنی
'spoonful n [C]	اثر‌یرکه‌الحیران‌خلقه
مل‌ملقعة	پچریچر، به‌لافة، جیاجیا،
spoor /spu:(r)/ n	تاو‌تاوه، جار‌جاروه
ناسه‌واریک‌نازول‌پاش‌خوی	متقطع، متفرق، متباعد
جینیدنی	نه‌تیکی‌به‌ک‌خانه‌ی‌به‌پووه‌کی
اثر‌یرکه‌الحیران‌خلقه	لیدروست‌نه‌یی
پچریچر، به‌لافة، جیاجیا،	بوغ، بوغة (خلیة‌وحيدة‌ینمر‌منها‌النبات)
تاو‌تاوه، جار‌جاروه	spore /spo:(r)/ n [C]
متقطع، متفرق، متباعد	لیدروست‌نه‌یی
نه‌تیکی‌به‌ک‌خانه‌ی‌به‌پووه‌کی	بوغ، بوغة (خلیة‌وحيدة‌ینمر‌منها‌النبات)
لیدروست‌نه‌یی	sport /spo:t/ n
بوغ، بوغة (خلیة‌وحيدة‌ینمر‌منها‌النبات)	۱. یاری، که‌یف، وهرزش، گاته
spore /spo:(r)/ n [C]	۲. وهرزش ۳. (له‌شیوگی‌کو) چاوپیکه‌وتنیک‌یان‌فستفالی
لیدروست‌نه‌یی	وهرزشی
بوغ، بوغة (خلیة‌وحيدة‌ینمر‌منها‌النبات)	۱. تریض، لعب، تسلیة ۲. ریاضة ۳. (فی‌صیفة‌الجمع) لقاء‌او
spore /spo:(r)/ n [C]	مهرجان‌ریاضی
لیدروست‌نه‌یی	the school ~ s
بوغ، بوغة (خلیة‌وحيدة‌ینمر‌منها‌النبات)	فستفالی‌قوتایخانه ۴. یاری، گاته
spore /spo:(r)/ n [C]	المهرجانات‌المدرسیة ۴. عبث، مزاح:
لیدروست‌نه‌یی	make ~ of sb
بوغ، بوغة (خلیة‌وحيدة‌ینمر‌منها‌النبات)	گاته‌ی‌پیشه‌کات، پی‌ی‌پینه‌که‌نی
spore /spo:(r)/ n [C]	به‌زآب، یضلع‌من
لیدروست‌نه‌یی	say sth in ~
بوغ، بوغة (خلیة‌وحيدة‌ینمر‌منها‌النبات)	به‌گاته‌وه‌قسی‌له‌گدل‌نه‌کات

the ~ where he was murdered	نهو شونیهی لئی کوژراوه (تیرورکراوه)	۱. مزارب، صنوبر، بزبار ۲. انباق، دق	۱. (شله) دهرته پهری، هه ل نه قولی
do sth on the ~	المان الذی اغتیل فیه خیرا جی به جی نه کات یغله حالا او راسا	۱۰. (السائل) یتفق، یتدق	۱۰. (السائل) یتفق، یتدق
the man on the ~	پیاوه که لهو جیگه داپه که ناماژهی بو کراوه	water ~ ing from a broken pipe	پوری به شکاوه که وه دپته دهره وه ۲. نه دوی به شیه به کسی ووتاریزی
~ cash	الرجل الموجود فی المکان المشار الیه ۵. پارهی نهخت (کاش) ۵. نقدی، نقد	ماء یتدق من انبوب مکسور ۲. (د) یتحدث او یتلو بلهجة خطایة	ماء یتدق من انبوب مکسور ۲. (د) یتحدث او یتلو بلهجة خطایة
spot cheek n	پشکنی کتوپر تفتیش فجائی	sprain /spreɪn/ vi	بائه دات، لی نه کاته وه
□ vi, vi (-tt-)	۱. پیسی نه کات، په لای نه کات، قیر نه بی، به خالدا نان	□ n	یلوی (المنصل)، یلغ باغواردن، لوول بوون لی او اتواء (المنصل)
desks ~ ted with ink	۱. پلوت، یلغ، یلم بالتقیت جیگانا که به مره که ب پس بوونه	sprang /spræŋ/	(پروانه spring) (انظر spring)
	مقاعد ملونة بالحریر نه توانی له نیوان کومه له په کدا هاوری کهی بناسیته وه یتکن من التعرف علی صدیق بین الجمع	sprat /spræt/ n [C]	سهرات، ماسی به کی بجو که له جوری ره نکه
~ a friend in a crowd	نه توانی براوهی یتشرکیکه له سهرتاوه دیاری بکات	الاسبرط، نوع صغیر من سمک الرنكة	الاسبرط، نوع صغیر من سمک الرنكة
~ the winner in a race	یتسطیع تعدید الرابع فی السباق مقدماً (به تاییه تی) پاک، خاوین، بی له که (بخاصة) نظیف، طاهر، خال من العیب	sprawl /sprɔ:ɪ/ vi	۱. داده نیشی و یان رانه کشی دهست وقاجی بلاونه کاته وه نه که ویت، به پالکه وتویی
spotless adj	رووناکی شانو، رووناکی شونی یا دهرخره	۱. مجلس او یتدد باسطاً ذراعیه وقدمیه، یقع او یستق منبطحاً	۱. مجلس او یتدد باسطاً ذراعیه وقدمیه، یقع او یستق منبطحاً
spotlight n	ضوء المسرح، ضوء موضعی او کشاف خالخالای، خالدار	be sent ~ ing in the mud	ده یخا به دهما بو ناو قور ۲. (رووهک، هیل) بلاونه یتیه وه، پهرش نه یتیه وه به هه پر مه کی (یجعله) یستق منبطحاً فی الوحل ۲. (النبات، الخط) یتشر او
spotty adj (-ier, -iest)	منقط، مرتق دهم وچاوی پر له خال وجه ملیء بالبقع	□ n [C,U]	یتدد فی غیر نظام پالکه وتن، راکشاندن
a ~ face	هاوسره میرد یان ژن (له هونراوه دا)	spray /spreɪ/ n [C,U]	۱. پرژین، پرژ، چفک، ره قشاندن ۲. قدی به گه لای گوله کانه وه بلاو بووینته وه بو جوانی
spouse /spaʊz/ n [C]	(۱. ا. فی الشعر) زوج او زوجه ۱. دهرجه، پلوسک، شیرک، پوری	۱. رشاش، رذاذ ۲. غصن بأوراقه وازهاره (بخاصة) للزينة	۱. رشاش، رذاذ ۲. غصن بأوراقه وازهاره (بخاصة) للزينة
spout /spaʊt/ n [C]	۱. دهرجه، پلوسک، شیرک، پوری ۲. هه لقولان، دهر پهرین	□ vi	لی نه پرژینی یرش، ییخ
		~ mosquitoes/a fruit bush	دهرمانی دژه میرو دهر پرژینی / دهر ختی میوه به دهرمانی دژه میوشوله، (شله) نه گوری بو پرژه یرش البعوض / شجرة فاکهة مسببة للحشرات، يحول (سانلاً) الی رذاذ

spread /spred/ vi, vi (pt, pp ~) ۱. پلاوینه کاتهوه،
پلاوینه پیتنهوه، تهنه، نه پرژین، راپته خات

۱. پتشر، پتشر، پتشد، پتشد، پتشر

~ a cloth on a table/a table with a cloth

~ out a map/one's arms/ ۲. داپنه پوښی، داپنه نی

۲. داپنه پوښی، داپنه نی

۳. دریزه

~ butter on bread/ bread with butter ۳. دریزه

نه کیښی، نه خاښی (ماوه)

۳. پتد فی الزمن:

payments ~ over six months ۳. پتد فی الزمن:

نزیکه ی شش مانگ نه خاښی ۱. پلاوینه پیتنهوه، تهنه
نه کات

دفعات تدد علی سته شهر ۱. پتشر، پتشر

water. ing over the floor disease by flies

نه خوشی په وی میښهوه تهنه نه کات

مرض پتشر بوساطه الذباب

a rumour ~ ing through the district

پروپاگهنده ی

پلاویووه له سهرانه ی ناوچه که

اشاعة منشرة فی ارجاء المنطقة

□ n ۱. راده، پانی

۱. مدی، غرض

the ~ of a bird's wings ۲. پانی هردو بالی بالنده

۲. پلاویووه، درو پوونهوه:

عرض جناحی طائر ۲. انتشار، امتداد

the ~ of education/disease ۳. پانی هردو بالی بالنده

نه خوشی ۳. خوان، پانگ کردن، سفره ی پر له خواردن

انتشار التعلیم / المرض ۳. (ل. د) ولیة، مأدبة، مائدة مضطاة

بالطعام

spree /sprɪ:/ n have a ~ ۱. پتشر، پتشر

۱. پتشر، پتشر

be on the ~ ۲. پانی هردو بالی بالنده

۲. پانی هردو بالی بالنده

sprig /sprɪg/ n ۳. پانی هردو بالی بالنده

۳. پانی هردو بالی بالنده

۳. پانی هردو بالی بالنده

sprightly /sprɪtli/ adj (-ier, -iest) ۳. پانی هردو بالی بالنده

۳. پانی هردو بالی بالنده

جیری نشیط، مرح

spring /sprɪŋ/ vi, vi (pt sprang /spræŋ/, pp

sprung /sprʌŋ/) ۱. باز نه دات، له پرده رنه کوی

۱. پتشر، پتشر، پتشر، پتشر

~ up/down/out of (په زوری ~ up) دهر نه چی،

له پوی، گشه نه کات

۲. (غالباً ~ up) پتل، پت، پت:

weeds ~ ing up everywhere ۲. (غالباً ~ up) پتل، پت، پت:

له پوی ۳. له ووه دپت، لسی دروست نه بی ۱. کتوپر

رووپه پووی نه بی

حشاش تنو فی کل مکان ۳. پتدر من، پتد عن ۱. پتاجی

پ، پت:

~ a suprise upon sb ۳. پتدر من، پتد عن ۱. پتاجی

سهرقانی نه کات، په شتی

چاوه پتی نه کراو

پیاغته بامر غیر متوقع

~ a trap/a mine ۵. تله دانه نی، لوغم دانه نی

۶. (تهخته) دابش نه بی، نه قلیښی

۵. یجعل الفخ یطبق / اللغم یفجر ۶. (الخشب) ینقسم، ینشق:

~ a leak (که شتی) درزی تی نه کوی

(السفينة) تنخرق

□ n [C,U] ۱. بازدان، قه لیم باز، ۲. کانی، سهرچاوه

۳. سپرینگ، زه نه له ک:

۱. قز، وتب، قز، وتب ۲. نبح، پتشر ۳. نابض، زنبړک:

the ~ s of a motor-car ۲. زه نه له کی تو تو میل

۱. توانای له شتی په سترو پو هه لگه رانه ووهو به زینه ووه ۵. ما به،

سهرچاوه ۶. زه نه له ک

زنبړک السیارة ۱. قدره الجسم المضطوط علی الارتداد، مرونة

۵. باعث، مصدر ۶. (نحية) زنبړکی، ذات زنبړکات او نوابض

spring-balance n [C] ۱. ترازووی سپرینگدار

میزان زنبړکی

spring-board n [C] (له جهوزی مه له کردتا)

تهخته ی بازدان، هورزالا بازدانی

(فی عرض للسباحة) منصة الوب، منط

spring-mattress n [C] ۱. فلجهدی سپرینگ

لراش / سوت، فرشة زنبړک

springy adj (-ier, -iest) ۱. جپر، توانای گه رانه ووهی

هیه

مرن، متنع بقابلیة الرجوع

² spring <i>n</i> [C,U]	وهرزی بهار
	فصل الربيع، موسم الربيع
spring-clean <i>vt</i>	به ته‌واوی ماله که پاک نه‌کاته‌وه ينظف المنزل تنظيفاً تاماً
spring-cleaning <i>n</i>	پاک کرده‌وه‌ی ته‌واوی مال التنظيف الشامل للمنزل
spring-tide	داکشانی به‌رزله‌مانگیکا دووچار روئنه‌دات (جاری له‌سهرتای مانگدا دووهم له‌نبوه‌یدا)، ده‌سپینگا نیفا مه‌هی (هه‌به‌ی)
	مد عال (ویحده‌ت مرتین فی الشهر مرة فی اول الشهر القمري والثانية فی متصفه)
spring-time <i>n</i>	وهرزی بهار موسم الربيع
sprinkle /sprɪŋkl/ <i>vt</i>	ته‌پرژینی، په‌رشنی نه‌کات، ته‌یوه‌شین یرش، ینثر، یذر ~ water on a dusty road ناوهرشیننه‌کات یرش الماء ~ a dusty road with water له‌سهر ریگه‌ی خوژ / ریگه‌یه‌کی خوژ ناوهرشین نه‌کات به‌ناو علی طریق مغیر / یرش طریقاً مغیراً بالماء
sprinkler <i>n</i>	ناوهرژین (بخاخه) مرشة (الماء) رشاشه
sprinkling <i>n</i> [C]	پریک یا ژماره‌یه‌کی که‌م له‌خه‌لک مقدار او عدد قليل من (الناس مثلاً)
sprint /sprɪnt/ <i>vi, n</i>	به‌و په‌ری خیرایی رانه‌کا يعدو بأقصى سرعة، عدو سريع
sprite /sprɪt/ <i>n</i>	په‌ری، چنۆکه، خییو جنی او جنیه، غفریت
sprout /spraʊt/ <i>vi, vt</i>	۱. نه‌روی، گه‌لا نه‌کا ۱. ینبت، یورق weeds ~ ing everywhere گژوگیا‌یه‌که له‌هموو شویننی نه‌رونی اعشاب تنمو فی کل مکان ۲. نه‌روی، گه‌شه نه‌کات: The rain ~ ed the corn. بارانه‌که دانه‌ویلکه‌ی روواند ۳. هه‌په‌تی، گه‌شه نه‌کات، به‌رهم دیننی ۲. ینبت، ینمی: انبت المطر الجوب ۴. یسلک، ینمی، یستج

	(شعراً، قروناً)
□ <i>n</i> [C]	نهمام، جوچه‌له‌ی تازه پنگه‌پشتوو نبته، فرخ حدیث النمر
Brussels ~ s	که‌لهرم بروسیل کرنب بروکسل
¹ spruce /spru:sl/ <i>adj</i>	جوانپوش، جوان انبق، مهنده
□ <i>vi, vi ~ (oneself) up</i>	جوانپوشی ده‌کات، شوخ ده‌بین یهنده‌م نفسه، یناق
² spruce <i>n</i>	جوانپوش (دره‌ختی سته‌ویه‌ر) تنوب جمیل (شجرة من الصنوبریات)
sprung /sprʌŋ/	پروانه <i>spring</i> انظر <i>spring</i>
spry /sprɔɪ/ <i>adj</i>	چالاک، چوست، سفک نشیط، رشیق، منیظ
spud /spʌd/ <i>n</i> [C]	په‌تانه (د. ل) بطاطا، بطاطس
spun /spʌn/	پروانه <i>spin</i> انظر <i>spin</i>
spur /spɜ:(r)/ <i>n</i> [C]	۱. له‌غاو، ناو زه‌نگی، (بۆ) هاندانی له‌سپ بۆ خیرایوون ۲. وریاکه‌ره‌وه، وروژینه‌ر، هاندهر
	۱. مه‌ماز، منخس (لعت الجواد علی الاسراع) ۲. (مجاز) منبه، مثیر، حافظ به‌بی‌وه‌ستان کار ته‌کات ۳. چق: چقه، دپک له‌قاچی که‌له‌شیر ۴. لوتکه‌ی چیا یتصرف برحی الساعة (بدون ترو) ۳. شوکه فی رجل الدیک ۴. حافه بارزه من جبل، انقب الجبل لغاوی ده‌ته‌کینن هانی نه‌دات، تیده‌خوړپت، ده‌هاژوت یهمز، ینخس، یعت، یستعت ساخته، نا‌په‌وا مزیف، غیر اصل به‌لالوتی ده‌یدات، کوتی کرن، قبول ناکات، نزمی ده‌کاته‌وه یدفع او یرفس بازده‌ر یزدری، یعتز ۱. (شله، گر) ده‌ره‌په‌رونی، spurt /spɜ:t/ <i>vi</i>

هه‌لده‌قو‌لی، پلینه‌ده‌سە‌نی ۲. هە‌و‌لی کتێ‌پ ئە‌دات بە
تایه‌تی له‌ پێش‌کە‌دا
۱. (السائل، اللمب) یتدق، یتفجر، یتدلج ۲. یبذل جهداً مفاجئاً
(بخاصة) فی ساق
□ n [C] هه‌لقو‌لان یا ده‌رپه‌رینی کتێ‌پ
تدق او اندلاع مفاجی.
هه‌لقو‌لانی ناو / ~ s of water/flame/energy
گه‌رکه‌وتنه‌وه / ده‌رپه‌راندنی ووزه
تدق الماء / اندلاع اللهب / تفجر الطاقة
spy /spai/ n [C] سیخو‌ر، قسه‌ چن، جاسوس،
گو‌هه‌ل، چاو‌دێ‌ر
جاسوس، مراقب
۱. سیخو‌رینه‌کات ۲. ئاماژه‌ی
□ vi, vt ~ upon ده‌داتی، نه‌یینی، تیینی ئە‌کات، سه‌رنج ئە‌دات، نه‌پیش‌کە‌نی
۱. یتجسس علی ۲. یلمح، یری، یلاظ، یکشف
'spy-glass' n [C] چاو‌یلکه‌، چاو‌یلکه‌ی نزیک
کهره‌وه، دوو‌رین
منظار، نظارة مقربة
squabble /skwɒbl/ vi شه‌رته‌کات له‌سه‌ر شتی
پو‌ج
یتشاجر، یتنازع (بخاصة) علی امور تافه‌ة
squad /skwɒd/ n [C] ده‌سته، گروپ (له‌ سه‌رباز یا
پۆلیس)، تاقم، کۆمه‌له‌ (به‌روانه‌ gangباند)
فرقة من الجنود او البولیس، جماعة، زمرة (قارن gang
عصابة)
۱. پۆل (له‌ نیوان
۱۲۰-۲۰۰ سه‌رباز)، تابو‌ر ۲. پۆلی فزو‌که
۱. سربه‌ (ما‌یین ۱۲۰-۲۰۰ من الجنود) ۲. سرب من الطائرات
squalid /skwɒlɪd/ adj که‌ساسی، داو‌ین پیسی،
کووتی
حقیر، زری، بانس
۱. نا‌له‌ی نازار یا ترس (به
تایه‌تی بو‌ مثال) ۲. زریان، به‌شه‌یا
۱. صرخة الم او خوف (بخاصة لطفل) ۲. عاصفة، ریح شديدة
□ vi هاوار ئە‌کات، نه‌قی‌زینی
بصرخ، یزعق
squalor /skwɒlə(r)/ n پیس، خه‌وش، که‌ساس، پرک
قذاره‌، وسخ، بؤس

squamous پوله‌که‌ی، تو‌زی
صدنی
squamous cell carcinoma شیره‌نجه‌ی پوله‌که‌یی
سرطان صدنی
squander /skwɒndə(r)/ vt پاره‌ / کات په‌فیرو
ئه‌دات، به‌ هه‌ده‌ری ئە‌دات
پیدا (المال)، بهدر (الوقت)
square /skweə(r)/ n [C] ۱. چوارگۆشه
۱. مربع
گه‌رانه‌وه‌ بو‌ خالی سه‌ره‌ تا ۲. ته‌ئیک‌ی back to ~ one
شیوه‌ چوارگۆشه ۳. گۆره‌پان (له‌شاردا) ۴. دوو‌جاکردن،
ژماره‌ی دوو‌جا
العودة الى نقطة البداية ۲. جسم مربع الشكل ۳. ساعة، میدان
(فی مدینه‌) ۴. التربع، مربع العدد
دوو‌جای ژماره‌ی ۷ بریتی له‌ ۴۹ The ~ of 7 is 49.
مربع العدد ۷ هه‌ ۴۹
۱. شتێکی شیوه‌ چوارگۆشه
□ adj ۱. (شیء) مربع الشكل
۲. وه‌ستاو، گۆشه‌ی وستاو
۲. قائم، قائم الزاوية
ناوشان پان ۳. گونجاو، ته‌ریب ~ shoulders
۴. (مامه‌له‌، بازرگانی) راست و دروست، پاک، ده‌ست پاک
اكتاف معتدلة / عریضة ۳. متقن، مواز، منسجم ۴. (التعامل،
التجارة) مستقیم، شریف، امین:
برێکی په‌کسان یا یی فزو‌قیل ۵. (ژماردنی) a ~ deal
هاوسه‌نگ
صفقة عادلة او خالية من الغبن ۵. (الحسابات) متوازنة:
حساب راسته‌کاته‌وه‌ له‌گه‌لیا، get ~ with sb
قه‌ره‌که‌ی ئە‌داته‌وه‌، هه‌قی لینه‌کاته‌وه‌، پاکتاوی ئە‌کات
یسوی حسابه‌ معه، یدفع له‌ دیونه‌ (مجاز) یتنقم منه
۶. گری‌ی چوارگۆشی / پێ‌ی چوارگۆشه‌ inch/foot
۶. بوجه‌ مربعه‌ / قدم مربع
ره‌گی دو‌جای ژماره‌ی ۱۶ ~ root (of 16)
الجذر التربیعی (للعدد ۱۶)
۷. ژهمی تێ‌وته‌سه‌ل له‌ خواردن a ~ meal
۷. وجبة مشبعة
□ adv = ~ ly راسته‌وخو، به‌خو‌گری، به‌هێز
مباشرة، ببات، بقوة

- vi, vi ۱. چوارگوشه‌ی نه‌کات
۱. بریج، یجعل (شیئاً) مربعاً
~ a length of timber ۲. نه‌یکاته سدر گۆشه‌ی
و هستاو: پارچه تخته‌یه‌ک له‌سدر یه‌ک به‌ستونی دائه‌نی ۳.
راسته‌گاته‌وه
۲. یجعل علی زاویه قائمه: یضع قطعة من الخشب علی نحو
متعامد (مع أخرى) ۳. یعدل، یسوی:
~ one's shoulders ۴. شانی راست نه‌گاته‌وه
۴. چوارگوشه‌ی نه‌کات، دوجای ژماره‌یه‌ک وهرنه‌گری
(نه‌دۆزیه‌وه) ۵. نه‌یخاته ناو چوارگوشه‌گانه‌وه ۶. (به‌زوری
up ~) ۷. پیکه نه‌خات، پاکتای نه‌کات
یعدل کنیه ۸. بریج، یجد مربع رقم ما ۵. یضع فی مربعات ۶.
(غالباً up ~) ۷. یسدو الحسابات
~ with ۷. نه‌یگونجینی، پیک نه‌کوی
۷. یوق، ینسجم
با S ~ your practiced with your principles.
کرده‌وه کانت له‌گه‌ل بیرو پارتا پیک به‌کوه A به‌رتیل ده‌دات
لکن افعاکک منجمه مع مبادتک A (د.ل) یرشو
squarely adv راسته‌وخو، به‌جیگری
مباشرة ببات، باعتدال
squareness n چوارگوشه‌کردن، راست، پیک
خستن
ترییج، عدل، استقامة
1squash /skwɒʃ/ vi, vi ۱. نه‌یهاری، تیکه‌لی
نه‌کات، تیده‌ناختن، نه‌پووژینی ۲. پیکه‌ی لینه‌گری
۱. یسحق، یهرس، ینهرس، یخشو، یخشر ۲. یصد، یحرس
□ n [C] ۱. قهره‌پالغی، کۆپونه‌وه
۱. ازدحام، حشد
۲. شه‌به‌تی پر تغال یا لیمون lemon/orange ~
۲. عصیر الليمون / البرتقال
2squash /skwɒʃ/ n کوله‌که
یقطین، قرع، کوسا
3squash /skwɒʃ/ n [U] یاری سیکواش
لعبه الاسکواش
squat /skwɒt/ vi (-tt-) هه‌لده‌تووتن، چیچکه‌ده‌کا،
دانیشتن به‌چیچکه‌نه‌وه، هه‌لتوتان
یقمی، یجلس القرضاء یقرض (د.ل) یجلس
□ adj (خانو، زه‌لام) نزم، کورت و نه‌ستور

- (البني، الشخص) خفيض، قصير ومتين
squatting n [C] داگیرکهری زه‌وی و مال که‌سیک
ده‌ست به‌سدر زه‌وی یا پیناه‌کدا گرتن، (له‌ئوسترالیا)
به‌خوگره‌ی مهر
شخص یحتل ارضاً أو مبنى خال بغير حق (فی استرالیا) مریبی
اغنام
squatting توت، چیچکان
قرضاء
squaw /skwɔ:/ n ۱. فافره‌ت یا ژنی یا نه‌مهریکی له‌هندی
سور
امراه او زوجة امريکيه من الهند الحمر
squawk /skwɔ:k/ vi, n ۱. ده‌نگینکی به‌رزو تیز
دروسته‌کات (به‌تایه‌تی یو مریشک و مراوی) قیقه‌قیق
نه‌کات
یطلق صرطاً عالياً حاداً (بخاصة الدجاج او البط) یوقوق، یزعق،
وقوقه
squeak /skwi:k/ n ۱. زیکه‌زیک، جیکه (مشک)،
چیره‌ی (ده‌رگا) له‌سدر گیزه‌نه
۱. صوي (الفأر)، صریر، صرف (الباب علی مفصلاته)
۲. رزگار یوون به‌زه‌حمه‌ت
۲. نجاه / نجاح بمعجزة
□ vi, vi ۱. نه‌جیکینن (مشک)، ده‌رگا که‌چیره‌چیر
ده‌کات، به‌ده‌نگی کورت و تیز نه‌دوی
یصی (الفأر)، یصرف الباب، یتکلم بصوت قصير حاد
squeal /skwi:l/ n [C] ۱. قیزه‌ی درێزو تیز یو (ترس و
نازار)
صرخة طويلة حادة (دالة علی الرعب او الألم)
□ vi, vi ۱. نه‌قیزینن، به‌ده‌نگی به‌رز قسه نه‌کات
یطلق صرخة طويلة حادة، یتکلم بصوت يشبه الصراخ
۱. خیرا دل تیکه‌له‌هاتوو، squeamish /skwi:mɪʃ/ adj
تووشی دل تیکه‌له‌هاتن بووه ۲. زیاده له‌پاده هه‌ستیار بو
کاروباری بووه‌وه‌ری، واس واس، خیره‌هه‌ستیار سنجی
دل ته‌ل
۱. سریع الفحان، مصاب بالخيان ۲. مفرط فی الحساسية
للأمور الخلقية، موسوس، سریع التأثير
۱. نه‌پگوشی، ده‌په‌ستیت، squeeze /skwi:z/ vi, vi
ده‌په‌ستیت، دگلیشت، ناوه‌که‌ی ده‌نه‌هینن به‌گوشین
یصهر، یضغط، (الشيء) ینضط، ینکس، یصهر او یستخرج

- بالعصر، يحشر
~ the juice out   ناوی گوشر او که دهر نه چینی
يخنځر العصر
~ (one's way) through a crowd/into a crowded
رنگه‌ی خوږی نه کاته‌وه له قدره بالښی / له پاس یا
ټوټمبیلې پر له‌خه‌لک
يشق طريقه فی الزحام / فی باص او حافلة مزدحمة
□ n [C,U]   په‌ستیان، گوشین، شتيك نه‌گوشی،
له‌په‌ستیني
ضبط، عصر، کون الشیء مضطرباً او مکروباً او محسوراً،
شده، مازق
squelech /skwid/ n [C]   ده‌نگی دهر نه‌کات وه‌ک له
قور او دا بچه‌قن، جلقه جلقده‌کات
يحدث صرّاً كما لو كان يخرش فی الوحل
squid /skwid/   نازده‌لیکی دهر یا یی
العبار: حیوان بحری
□ n [C]   خیل، چاڅ خیل، خیلی
حول
squint /skwɪnt/ vi   خیل نه‌یی، توشی خیلی نه‌ییت
يحول، یكون مهاباً بالحوّل
۱. پیاوړی چاوخیل ۲. سه‌یریده‌کا،
a man with a ~   تیشه‌روانی
۱. رجل احوّل العينين ۲. (د) نظر الی، یلمح
squire /skwaɪə(r)/ n   ۱. (له‌به‌ریتانیا) خاوه‌ن زه‌وی
سه‌ره‌کی له‌لادی، زه‌لی‌دار ۲. (له‌کونا) یاوه‌ری سوار چاک
۱. (فی بریتانیا) مالک الأرض الرئیس فی الريف ۲. (قدیم)
تابع الفارس
squirm /skwɜ:m/ vi   گرژده‌یته‌وه له (نازاردا)
نه‌په‌شوکی پان شه‌رمده‌کا
يتلوى (ألم)، يرتبك او یخجل
squirrel /skwɪrəl/ n [C]   سموره، سفوره، مشکي
خورما
السحاب
squirt /skwɜ:t/ vt, vi   (شله یا هار او ده) ده‌قولنی
(السائل أو المسحوق) ینفق، ینجس، یخرج علی هیئۀ نافورة
□ n [C]   ده‌وزی، پرژینه‌ر، پرژه، هوته، شله‌په‌کی
هه‌لرژاو
حقه، بغاخه، بغه، سائل منبجس

۱. ټپوه ده‌ژون، ده‌پچه‌قن،
stap /stæb/ vt, vi   لیده‌دات به‌خه‌نجه‌ر یا چه‌قو ۲. پیا نه‌چزی، نازاری تووش
له‌کات وه‌ک پیاچزان
۱. یطن، یخز، یطن یخنجر او سکین ۲. یخز، یسبب ألما شیها
بالوخز
~ bing pains in the back   نازاری توندو تیز له
پشت دا
وخز شدید فی الظهر
□ n [C]   پنداکردن، ټپوه‌ژانندن
طغه
have a ~ at sth   هه‌ولته‌دات/چاره‌سه‌ری کیشه‌که
بکات
يحاول / یجرب معالجة امر ما
stability /stə'bilɪtɪ/ n [U]   جینگریون، سره‌وتن،
سه‌قامگیری، هیوړین، ناشی و راگرتن، ته‌بایی
ثبات، رسوخ، استقرار
stabilize /steɪbɪlaɪz/ vt   جینگریده‌کا، راینه‌گری،
سه‌قامگیری ته‌کا، به‌هیزیده‌کا
یثبت، یرسخ، یوطد
stabilization /steɪbɪlaɪ'zeɪʃn/ n   چه‌سپاندن،
به‌هیزکردن، خوراکرتن، هیوړین
تثبیت، توطید، ترسیخ
1 stable /steɪbəl/ n [C]   پشتر، ته‌ویل، ناخوړ
اسبل، زریه
□ vt   له‌سه‌په‌کان نه‌خاته‌ ته‌ویل‌وه
یضع (الخوّل) فی اسبل
2 stable /steɪbəl/ adj   خوراکر، قایم، ډاگراو
ثابت، وطید، مستقر
staccato /stə'kɑ:təʊ/ adj, adv   (موسیقاً) ناوازی
پچرپچر
(الموسیقی) عزف متقطع النغمات
۱. کومه‌ک، کومه‌له ۲. کومه‌له
stack /stæk/ n [C]   ره‌لی ریکخراو (له‌په‌راو)، کوماپه‌ک ته‌خته ۳. (هه‌روه‌ها
~ chimney) دوکه‌لکیشی به‌رزی کارگه‌په‌ک، کومه‌له
دوکه‌لکیشی له‌ته‌نیشته‌په‌ک
۱. کومه، کدس ۲. رفوف متراصة (من الكتب مثلاً)، کومه
منظمة (من الخشب مثلاً) ۳. (ایضاً ~ chimney) مدخنة عالية
لمصنع، مجموعة مداخن متجاورة

۴. کۆمەلەى خواردن ~ s of (food)
 ۴. (د.ل.) اكداس من (الطعام مثلاً)
 □ vi كۆيىنەكاتهو، دهبخاته سهرهك
 يكرم، يكدس
stadium /steɪdiəm/ n [C] (pl ~ s) پارىگا، پارىگاى
 پله پله كراو
 استاد، ملعب مدرج
staff /sta:f/ n [C] ۱. گۇچان يا داردهست
 ۱. عصا، عكاز، قصب
 ۲. ستون، دار ئالا ۳. دهسته، دهسته
 ياريددههوان
 ۲. دعامه، ساريه، ساريه علم ۳. هئته، مجموع المساعدين:
 the headmaster and his ~ بهريوه بهرى قوتابخانه و
 دهسته ي ماموستايان
 مدير المدرسه و هيئه التدريس
 ~ officers ۴. دهسته ي نهفهران، جهنگاوهوان
 ۵. (موسيقا) (pl staves) پله ي موسيقا
 ۴. ارکان حرب ۵. (موسيقى) (pl staves) مدرج موسيقى
 □ vi كارمه ندان و كرىكاران دابين نهكات
 يزود بالموظفين او العمال
stag /stæg/ n [C] نيره ي ناسك، پزكوئى
 ايل، ذكر الأوعال
stage /steɪdʒ/ n ۱. شانۇ، شونى روودا و كان ۲. كارى
 شانويى، نواندن
 ۱. مسرح، (مجاز) مسرح الاحداث ۲. العمل المسرحى،
 التمثيل، التشخيص:
 go on the ~ نه يته نهكتر
 يصح مثلاً
 ~ fright توفينك زمانى نهكتر نهگرى كاتى
 رووبه روو بوونى له گەل جه ماوه رددا ۳. قوناغ (له قوناغى)
 گه شه كردن / كار / ميژوو ۴. ماوه ي نوان دو و ينسكه
 فزع بعقد لسان الممثل عند مراجعة الجمهور، رهبة المسرح ۳.
 مرحلة (من مراحل التطور) / العمل / بالتاريخ ۴. الرحلة او
 المسافة بين محطتين:
 by easy ~ s به قوناغ، پله پله
 على مراحل، بالتدرج
 □ vi, vi شانۇگه رى پيشكهش نهكات، پىنى
 هه لئه ستى

- يقدم مسرحية، يقوم ب، يدبر
'stage-coach n گاليسكه ي گهشت كردن بو
 گواسته وهى خه لك و پوسته له كۇندا
 مركبة السفر، حربة لنقل الركاب والبريد قديماً
stager n old ~ (تهنها بو ده بريهن)، شاره زان، گوزان
 (نقطه فى التعبير) مجرب، محنك
staging n [C,U] ۱. عاره بانه ي دهستگير ۲. ريگه ي
 نمايش كردنى شانۇگه ريهك
 ۱. سقالة، ۲. طريقة عرض مسرحية
stagger /stæɡə(r)/ vi, vt ۱. بهم لاونه ولا نهكهوى،
 دهله قى ۲. (هه وال) دهه زىن، توشى نه هامة تى نهكا
 ۱. يترنج، يتمايل فى مشيته ۲. (الأخبار) تصدم، تعيب بصدمة:
 ~ ed by the high cost of living / the difficulty of the
 examination questions شيواندى و توشى
 سه رسورمانى كرد به هوئى (به رزبون وهى بارى بژويى /
 قورسى پرسپاره كانى نه زمونه كه) ۳. ريكى نه خات به
 زنجيره يه كه به لىتى يه كه له دواى يه كدا
 هاله او اذهله ارتفاع كلفة المعيشة / صعوبة اسئلة الامتحان ۳.
 ينظم فى سلسلة من المواعيد المتعاقبة
 ~ annual holidays to avoid closing the work
 مؤلته تى سالاته ريك نه خات بو دووركه وتنه وه له داخستى
 كارگه كه
 ينظم الاجازات السنوية (يمنحها بالدور) ليتجنب اغلاق
 المصنع
 □ n (sing) لاره لاره، نه ملالولا
 تمايل، ترنج
stagnant /stæɡnənt/ adj ۱. (ناو) پهنگه واردو،
 مهنگ، گه ناو، پس ۲. پهنگه واردو، بهستو
 ۱. (الماء) راكد، ساكن، آسن ۲. (مجاز) راكد، جامد
stagnate /stæɡneɪt/ vi پهنگ دهخوا، بوگه نه دهكا،
 پس نه ينى
 يركد، يأسن، (مجاز) يتبلد
staid /steɪd/ adj (كه سيك، رهوشى) ريك و پيك و
 سهنگين، خنۇراگر
 (الشخص) سلوكه، رصين، رزين، رابط الجأش
stain /steɪn/ vt, vi ۱. (ناوو ماده كانى تر) رهنگى
 نه گۇرې، پس نه ينى، پهله دار نه ينى
 ۱. (الماء وغيره من المواد) يتغير لونه، يتلوث، يلطخ:

په نجهی په لوبو به خوښ *blood- ~ ed fingers*
 اصابع ملطخه بالدم
 سفره پناخواوردنی *a table-cloth ~ ed with gravy*
 په لوی په پوښ ۲. نه خوا ته وه، پوی نه کات ۳. رهنگی
 نه کات (شووشه)
 فرش مائدة ملطخ بالدهن ۲. شرب پلون، یسبغ ۳. پلون
 (الزجاج)
 په نجهه له سهر شووشه کانی *~ ed- glass windows*
 وینه په نگاو په نگی تیا بی ۴. (شت) پسته بی، لیل نه بیت
 نوافذ علی زجاجها رسوم بألوان عدة ۴. (الشيء) يتلطخ،
 بیته، یسبغ:
 کراس که زوو پس بی، *a dress that ~ s easily*
 بیویری
 نستان او توب یسبغ بسرعة (سریع الاتساح)
 ۱. پویه، بویاخ ۲. په له، له که، مور □ n [C,U]
 ۱. صفة، صاخ ۲. بقعة، لطخة، وصمة
 په لوی مړه کب *ink ~ s*
 بقع حبر
 په له له نابرو وچوون *a ~ on one's reputation*
 (مجاز) وصمة عار
 ۱. پاک، بی له که، بی عیب *stainless adj*
 ۱. نقی، خال من العیب
 ناویانگی پاک، بی له که *a ~ reputation*
 سمعة نقیة لاتشوبها شائبة
 ۲. (به تاییه تی پولا) ژهنگ ناهیني *~ steel*
 ۲. (بخاصة الفولاذ) لا یصدأ
 (به زوری pl) په یزه، قادرمه *stair /stea(r)/ n*
 (غالباً pl) سلم، درج
 له سهر قادرمه ی خوا ره وه *sitting on the bottom ~*
 دانه نیشی
 یجلس علی الدرجة السفلیة
 زووری هه زوال، زووری په یزه یا *'stair-case n*
 پی پلکانه
 بیت السلم او الدرج، سلام
 ۱. ستون، میخ ۲. سنگینی *stake /sterk/ n [C]*
 گه وړه تاوانبار پیوه نه په سترنی تا نه سو تیرنی
 ۱. وتد، سناد، خابور ۲. قائمه یسد ایها المحکوم علیه بالموت
 حرفاً، خازوق

فرمانی مردنی په سهر را درا به *condemned to the ~*
 سو تاندن ۳. گرهو، پاره ی گرهو پنی کردن (وهک له سهر
 نه سب)
 حکم علیه بالموت حرفاً ۳. رهن، مال پراهن به (علی جراد
 مثلاً)
 له ژیر مه ترسی دایه *at ~*
 تحت الخطر، رهن الأحداث
 ۱. شیک رانه گرځی په کوله که یا ستون □ v
 ۲. سنوری شتی دپاری نه کات به ستون
 ۱. پسند (شیئاً) بدعامة ۲. یلم (حدود شیء) بالآوتاد
 مافی خوی له زه و په که دا *~ out a claim (to land)*
 را نه که په نی و داوا نه کات دانی پیانیریت ۳. گرهو نه کات،
 سهر کیشی نه کات
 یلم حق فی (الأرض) ویطلب الاعتراف به ۳. پراهن، یخاطر
 که سیک ده سته سهره کانی لادابرنی *'stake-holder n*
 متسلم الرهائن، شخص تودع لديه الرهائن
 نیشوری شو پیوه وه، *stalactite /stæləktat/ n*
 نیشته ی کلسی شو پیوو له بنیچی نه شکوهت
 الهوابط، رواسب کلسیة مدلاة من سقف المغاور
 په رزیو وه وه، *stalagmite /stæləgmait/ n [C]*
 نیشتی کلسی له زمینی نه شکوهتدا
 الصواعد، رواسب کلسیة فی اراضی المغاور
 ۱. کون، پواو، *stale /steil/ adj (staler, stalest)*
 گهنی، (نانی) کون و رهق بوو
 ۱. غیر طازج، (الغیر) بانت او یابس
 ۲. کون، کهفن، ناره ووا، پرتو کاوه، سواو *~ news/jokes*
 (نکته، هه والی) کون
 ۲. میتدل، بال، (النکته، الأخبار) قدیمة
 هه لویست له پاری *stalemate /steilment/ n*
 شه تره نیج که ناتوانی جو له ی تیا پکری جگه له مردنی شا
 نه بین (کش مه لیک)، ته نگاوی، تیگیان، ته نگو چه له مه،
 ریگه ی داخراو له (گفتوگو)
 موقف فی لعبة الشطرنج یعذر معه الاتیان بحركة دون موت
 الشاه (الملك)، (مجاز) مأزق، ورطة، طریق مسدود (فی
 مفاوضات مثلاً)
 ۱. هه نگاوه کانی نه گو یز نه وه *'stalk /sto:k/ n [C]*
 په ووریای په وه
 ۱. ینقل خطاه بعذر،

²stalk /sto:k/ v₁, vi نه‌کوپنه شوین گیانداوتک
تا راوی بکات ۲. نه‌روات به هیواشی به‌ره‌قی یان لوت
به‌ری

یتصد (حیواناً لیصطاده) ۲. بشی ببطه بصلب او تشامخ
stall /sto:l/ n ۱. داری به‌ستن له ته‌ویله‌دا، کوله‌که
۲. دوکان بو فروشتنی شت ومه‌ک له (بازار یا وینستگه
شهمه‌نده‌فهر)

۱. مرپف فی اسطبل او زریبه ۲. کشک الیج، منصه او منضده
لعرض البیعات (فی سرق او محطة قطار)

دوکان بو فروشتنی به‌راو/ گول ~ a book/flower-
۳. شوینی دانیشتی پیشوه له شانو

کشک لیج الکب/ الأزهار ۳. مقعد امامی فی مسرح
۱. نه‌یخاته ته‌ویله‌وه ۲. (مه‌کینه‌ی ئوتومبیل) □ v₁, vi
له پر نه‌وستی ۳. (فروکه) تیکده‌شکینی
۱. یضع فی زریبه ۲. (محرك السيارة) يتوقف فجأة ۳.
(الطائرة) تنهار

stallion /stæljən/ n [C] تیره‌ی نه‌سپ بو پهرین
فحل الخیل

stalwart /sto:lwɔ:t/ adj له‌ش پته‌و، دریز و به‌هیز،
توندو تیز، وره جیگیر

قوی البینه، طویل وقوی، حازم، راسخ العزم
stamen /stæmən/ n تیر نه‌ندامی گول، تیره‌ک،
(مه‌له‌زی گولان)

السداة، العضر الذکری فی الزهرة، ابرة
stamina /stæmɪnə/ n [U] خوراگری، شیانا فارامی
یا راکشانی

القدرة علی الاحتمال، مضاعفة العزيمة
stammer /stæmə(r)/ v₁, vi زمان گیران، تیکه‌له‌بوون،
زمانی تیکه‌ل و پیکه‌ل نه‌بی، لال نه‌بی
یتلعم، پته، یقول متتلاً او متلعلاً؛

~ out a request داوای یارمه‌تی نه‌کات به زمانیکی
لال

یتقدم بالرجاء بلسان متلعج
□ n [C] ته‌له‌کردن، لالی دناخفت

تأثاة، تمتعة، تلعم
stamp /stæmp/ v₁, vi ۱. به‌قاجی به‌زه‌ویدا ده‌کیشنی،
ته‌به‌ته‌پده‌کا

۱. یضرب او یدق الأرض بقدمه

~ ing about the room به‌ده‌وری ژووره‌که‌دا
نه‌روات، زرمه رزم نه‌کات

یسیر فی أرجاء الغرفة وهو یدق الأرض بقدمه
sth down/flat نه‌یارنی، پشینی نه‌کات به‌قاجی
بسحق / بیسط شتاً بقدمه

~ out a fire ناگره‌که نه‌کوژینته‌وه به‌ژور
یخمد النار بقوة

~ on a spider پی به‌جالجالتوکه‌دا نه‌نیت
یدوس بقدمه علی عنکبوت

~ out a disease به‌سدر نه‌خوشی زال نه‌بین
(مجاز) یقضى علی مرض

~ out a rebellion شورشه‌که نه‌کوژینته‌وه
۲. کوتایی پیدین، ناویشانی له‌سدر داله‌نی
یخمد او یقمع ثورة ۲. یختم، یدمخ؛

ناویشانی ~ one's address on an envelope
له‌سدر زهره‌که نه‌نوسنی
یدمخ عنوانه علی ظرف

~ an envelope with one's address

~ a pattern on cloth پاترون بو برینی جل
دوره‌نه‌ینی ۳. نه‌یارنی

یضع او یطبع تصمیماً علی القماش ۳. یسحق
~ a pattern on cloth ۴. پول نه‌لکینی به (زه‌رفی)
ناموه

۴. یلصق طابع بريد (علی رسالة مثلاً)
~ sb as ۵. (ره‌وشت) ناوینکی باشی ته‌دانی، موری
نه‌کات

۵. (السلوك) یدمغه، یعطیه سعة خاصة
His opinions ~ him as a man of high principles.

بیروپای واده‌ره‌نخات که پیاوینکی مه‌زته
ان اراده تدل علی انه رجل ذو مبادئ رفيعة

۱. لیدان/ لیدانی زه‌وی به‌قاج، زرمه ۲. مور، □ n [C]
مورکه‌ر ۳. مور، نیشانه

۱. دق / ضرب الأرض بالقدم ۲. ختم، خاتم ۳. دمغة، علامة.
(مجاز) علامة

دم وچاوی a face that bears the ~ of suffering
نیشانه‌ی چاک بوونه‌وه‌ی پیوه‌پاره ۴. پولی پسته‌یی یا
دارایی

وجه یحمل علامات الشفاء ۴. طابع بریدی او مالی

- men of that ~ ۵. پیاواری لهو جوړه
۵. رجال من ذلك النوع
- stampede** /stæm'pi:d/ n [C] دهربازبون،
فامبازبون کچېر پوځه لک يا ټول
فرار او اندفاع مفاجی. للناس او الحيوانات
- vi, vt دهرله پېرې، رانه کات له پر
(يچله) پندفع او يفر على نحو مفاجی.
- stanchion** /stæŋ'ʃən/ n کوله که، ستون، میخ
دعامه، رکیزه قائمه
- stand** /stænd/ vi, vt (pt, pp stood /stod/) ۱. راده وستې
۱. يقف
- ~ up هه لده ستې به پيوه ۲. به پيوه دريژي په که ی
نوه نده په:
- ينهي واقفاً ۲. يبلغ طوله كذا عند الوقوف:
- He ~ s five foot ten. دريژي په که ی پينج پي و ده
گري په ۳. نه منيښته وه، برده وام نه يي بن گوران، کاريگري
به رده وامده يي
- يبلغ طوله خمسة اقدام وعشر بوصات ۳. يبتى، يستمر دون
تغير، يظل قائماً أو سارى المفعول:
- Let the words ~ .
- S ~ them in a row. ۴. نوه ستې، دايشنه لسه ر
په ك ثابت
۴. يوقف: ضعهن في صف واحد
- S ~ the ladder against the wall. په يژه که په
دپواره که وه دايشنه ۵. هه لى نه گري، پابه ند نه يي، مل که چ
نه يي
- اوقف (ضع) السلم على الجدار مل ۵. يتحمل، يطبق، يضغط ل:
- He can't ~ the hot weather. به تاوانى دزى
دادگايى نه گري
- بحاكم بتهمة السرقة
- ~ trial for theft ۶. له هه لويست يا پارتيكى
تايه تيدا په
۶. يكون في موقف أو وضع معين:
- We ~ in need of help. نيمه پيوستمان به
يارمه تي به
- انتا بحاجة الى العون
- as affairs now ~ بارى نيستا

- في الوضع الراهن
- ~ well with one's employer ۷. شانسى هه په لاي
خاوه نكار
- يكون ذا حظره عند صاحب العمل
- ~ drinks all round ۷. ويري هه موان نه کات پو
خوار د نه وه
۷. (ل.د) يقدم الشراب للجميع على حساب
- ~ sb a good dinner نان خوار دني نيواره ی چاكي
پو دانه ني
- يقدم له وجبة عشاء فاخرة
- ~ a good/poor chance (of) به ختي زوري هه په /
به ختي که مه له...
- لديه حظ كبير / ضليل في...
- ~ one's ground جينگاي خوي نه پاريزي (له شه ردا)،
پاشگه ز نايي له پيرو راي خوي (له گفتوگودا)
- يحفظ بموقعه (في معركة)، لايتزح عن رايه (في مناقشة)
- it ~ s to reason (that) هه لويست وه نه گري
من المنطق ان
- ~ on ceremony پابه ند نه يي به ره سميا ته وه
يتسك بالرسميات
- له بار يکدا په که رايه هيني پو بر د نه وه / ~ to win/lose
دوران دن ۹. (له گه ل adv, preps)
- يكون في وضع يؤهل للفوز / للخسارة
- ~ away/back نه که ويته دووراي، له دووا وه
۹. (مع adv, preps) يقع على بعد من
- ~ by هه لويستي سه پر که وانه وه نه گري، ناماده نه يي
پو کار کردن، پابه نده په به لنيه که په وه، دل سو زي خوي پو
(هاوري که ی) دهر نه خات
- يقف موقف المتفرج، يكون مستعداً للعمل، يني بعده، يظهر
اخلاصه (الصديق مثلاً)
- ~ for (أ) بريکاري (که سيک) نه کات، جينگاي
نه گري، هيناهه کا پو
- (أ) يضل (فلان)، يئوب عن، يرمز الي
- £ ~ s for pound £ هيناي جوه به يي نيست و لي ني په
£ ترمز الي الجنيه الاسترليني
- Islam and all it ~ s for نايي اسلام هه موو
په يره به بنه مایه کسی (ب) ده پاليوري پو هه لوار دن، پو
پوستيک، پشتگري نه کا، له پيناويدا نيده کو شني

النسیر و فی، مؤید مخلص
 له خوځای، لوت بهرز
 stand-offish adj
 مترفع، متعالی
 'standpoint n [C]
 پوځوون، هډلوښت
 وجهه نظر
 'standstill n [U]
 وهستانی تېواو، یزدهنگی، یز
 بازاری
 توقف تام، سکون
 come to/bring to/be at a ~
 نه وهستی / نه وهستیښ /
 به نه واوی ده وهستی
 یټوق / یټوق / یټوق متوقفاً تماماً
 standard /'stændəd/ n
 ۱. نالاً، به پیداخ، پروسکه،
 به پیداخ
 ۱. علم، لواء، بیرق، رایه
 the ~ of height required for army recruits
 ۲. پټور، ۲. (پټوری درټی) داواکراو له خوځه خښه رانی
 سوا
 ۲. معیار، معیار: (مقیاس الطول) المطلوب لستوعی الجیش
 نامستی بزیوی بهرز
 a high ~ of living
 مستوی معیشت مرتفع
 work that is not up to ~
 یش وکار له خوار نامستی
 داواکراو
 عمل دون المستوی المطلوب
 ۳. سهنگ، کیشان
 ~ weights and measures
 پټوانه یی په کڅخراو
 ۳. (نخچه غالباً) الأوزان والمقاييس الموحدة
 دانهره مهز نه کان، ناسراوه کان
 ~ authors
 کبار المؤلفین، المؤلفون المعروفون
 کاتی پټوانه یی، کاتی پروا پټکراوی ره سسی
 ~ time
 یز ناوچه یا ولایتیک ۴. هه لگر، کوله که، سنگ
 الوقت القیاسی، الوقت المحدد رسماً لمنطقة او بلد ۴. (نسخة
 غالباً) حامل، دعامه، عمود:
 گلوپی کاره بایی له سهر بهرز ترین کوله که
 a ~ lamp
 ۵. پوټیک له قوتا پځانه یی سهر نهایی
 مصباح كهربائي بأعلى عمود ۵. صف فی مدرسة ابتدائية
 په کڅخستی پټوانه یی،
 standardization n [U]
 پټفانه کرن
 التوحيد القیاسی

الاسلام وکل ما یضله من مبادئ (ب) یترشح (فی الانتخابات،
 لستصب)، یزید، یناضل من اجل
 ~ off
 دووره بهر یز نه یی له
 یی علی بعد من
 (أ) ده رنه که وی، به روونی دیار نه یی، (ب)
 ~ out
 خوځوانه گری، بهر ښکارینه کات به رنه وه (به تاییه تی) کاتی که
 نه وانی که خوځوان نه ده ن به دهسته وه
 (أ) پیرز، ښهر پوځو (ب) یصد، یقاوم یضاد (بخاصة) عندما
 یستلم الآخرون
 پشتگیری نه کات، هولوئی سهر خستی نه دا،
 ~ up for
 بانگښه ی یز ده کا
 یزید، یناصر، ینادی ب
 به نه بهر دی و ناماده یی ږو به ږووی کوڅتار
 ~ up to
 نه ییته وه
 یواجه یجرأه واستعداد للقتال
 ۱. ږاوه ستان: ږانه وهستی
 □ n come to a ~
 ۱. توقف: یټوق
 bring (sth/sb) to a ~
 ږانه وهستیښ، به زور
 رایده گری
 یوقه، یحمله علی الوقوف
 make a ~
 هډلوښت وه رنه گری (لایه نگیری یا
 درټایه تی)
 یټخذ موقفاً (مؤیداً او معادياً) ل
 take one's ~
 رای خوی ده رنه خات ۲. هه لگر،
 چپه خانه، هه رزاهه
 یی موقفه او رایه ۲. حامل، مشجب، قاعدة:
 an umbrella/a music ~
 هه لگری چه تر / توتی
 موسیقا
 حامل للظلال / للنوتة الموسیقة
 an ink- ~
 شووشه ی مره کب
 محبرة، دواة المنضدة
 a news- ~
 دوکانی فروشتی روژنامه
 کڅک لیع الصف
 ۳. ونښته یی توتومیلنی کرنی (ته کسی)
 cab ~
 ۴. شوینی دانښتینی پنه ران له پارېکا
 ۳. موقف سیارات الأجرة (التاكسي) ۴. مکان جلوس المتفرجين
 فی ملعب، مدرج
 standby n [C]
 لایه نگیری به نه مه مک، دلنوس

standardize /ˈstændədaɪz/ vt يهڪه خات (پيوانه، پروگرام)

يوجد (المقاييس، المناهج)

Motor-car parts are usually ~ d. پارچه ڪاني

ٽوٽمپيل عاده تن رينڪراوه

قطع السيارات تكون موحدة عادة

standing /ˈstændɪŋ/ n ٿڌڻ

١. قديم العهد

of long ~ ٢. پايه، پله، شوين

٣. مڪانه، منزل

men of high ~ ناويانگي پاش:

صيت حسن:

☐ *adj* جيگير، پنهو، پردهوام، ناماده به پو به ڪارهيٽان

ثابت، راسخ، دائم جاهر للاستعمال

a ~ army سوباي هميشه له ڪاردا

الجيش الدائم او العامل

a ~ order داوا به ڪي هميشه به پردهوام

طلب دائم او مستديم

stank /stæŋk/ (پروانه *stink*)

(انظر *stink*)

stanza /ˈstænzə/ n برجه يا پارچه هه ليه ست، هوزان

مقطعة من قصيدة

¹staple /ˈsteɪpl/ n بزماري دوو دان وهك پيتي *u* بو

ديوارو دهرگا، چهسپ ڪهري ڪاههز، وهزيهك

سمار مزدوج السن على شكل *u* يثبت في جدار او باب، رزة

سلڪيه تشبك بها الأوراق

²staple n [C] ١. پردهامي سهره ڪي وولاتيڪ

٢. السلعة او الاتاج الرئيسيه في بلد ما

Cotton is one of the ~ s of Egypt. لوڪه

پردهاميكي سهره ڪه به له ميسر ٢. ڪهرهستي خاو

القطن هو احد السلع الرئيسيه في مصر ٢. خامه، ماده خام،

(نخيه) قوام، عنصر رئيسي:

the ~ product of Brazil پردهامي سهره ڪي له

برازيل (قاوه به)

الاتاج الرئيسيه في البرازيل (أي البن)

star /sta:(r)/ n [C] ١. تهستيره ٢. شيوه يا نه خشه ي

وهك تهستيره *

١. نجم، نجمة ٢. شكل او تصميم على هيئة نجمة *

the S ~ s and Stripes نالاي تهستيره وپه تا

نالاي وولاته به ڪگرتوه ڪانه نيتا

رايه النجوم والاشراطه أي علم الولايات المتحدة الحالي

٣. تهستيره يڪي ناسراوي هونهرو سينه ما *film ~ s*

٤. بهختي مروف

٣. نجم من نجوم السينما او الفن: ٤. نجم المرء او طالعه

born under a lucky ~ بهخته وهر، خوش بهخت

محظوظ، سعيد الحظ

١. تهرازيته و به تهستيره ٢. هه ليه سني ☐ *vt, vi (-tt-)*

به رولي پاله وانه تي له فليم يا شانزگهري

١. يزين / يرصع بالنجوم ٢. يمثل او يقوم بدور البطولة في فلم

او مسرحيه

starfish n [C] تهستيره ي دهر يا، ستيره ماسي

نجم البحر، قنديل البحر

starry *adj* گهشاوه وهك تهستيره، تهستيره يي

لامع كالنجوم

starboard /ˈsta:bɔd/ n لاي راستي پاپور (بهراورد بکه

له گهل *port* به بندهر، چه به ي پاپور) رهخي راستي (كهشتي)

مينه السفينة (قارن *port* ميسره السفينه)

١. نيشاسته ٢. نيشاسته ي وورد **starch** /sta:tʃ/ n [U]

پو جل نوو تووودان

١. النشا ٢. نشاء ناعم لڪي الملابس

☐ *vt* رهقي تهكات، نشا دكت

ينشي (التقصان)

starchy *adj* نيشاسته يي، رهقي، نشايي

نشوي، نشئي، (مجاز) جامد، رسمي

stare /steə(r)/ *vi, vt* چاوده برينه، (چاوه ڪان)

به فراواني ڪراوهن، بهزهقي تهرواتي

يحدق في، (العينان) مفتوحتان على اتبعهما:

~ him in the face چاوده برينه رووي، (شتي)

له پرده ميا ته يي به تهواوي

يحدق في وجهه، (الشيء) يكون امامه تماماً

staring *adj* رهنگي زهق، زل دينن

(الالوان) صارغة

١. (مردوو) رهق بوو ٢. تهواو، **stark** /sta:k/ *adj*

به تهواوي، رهها، تهشڪه را

١. (الميت) متخشب ٢. مطبق، تام على نحو مطبق او تام:

☐ *adv ~ naked* رووت و قوت وهك تهو ڪاته ي له

داپک بووه
 عار تسمأ. کما ولدتہ امہ
starling *n* چوئله که، ریشولہ، چبچک
 زرزور (عصفور صغیر)
start /sta:t/ *vi, vt* ۱. دهستینه کات، دهرته پهری،
 کارنیک دهستینه کات
 ۱. بیدا، یزقل، یستهل عملاً
At last the train ~ ed.
S ~ work at 9 o'clock.
It ~ ed to rain/ ~ ed raining. ۲. دهرینه خات،
 نه یخاته روو، نه یاتیه رنووه
 ۲. (بجمله) یشأ، یرز الی الوجود، یدیر، یشغل:
Who ~ ed the fire? کنی ناگره که ی کرده وه؟
 من الذی اشعل النار؟
How did the fire ~ ? چوئله ناگره که کرایه وه؟
 کیف اشعلت النار؟
He ~ ed from his seat. ۳. باز نه دات، له پرا نه جوالی
 ۳. یشب، یقفر، یجفل:
~ back/forward/aside باز نه دات بو دوواوه /
 یشه وه / نه نیش
 یقفر الی الوراء / اماماً / جانباً
□ n [C] خالی دهستیکردن، سه ره تا
 بدایه، فاتحه
make an early ~ دهستیکردنیک زوو ۲. باز دات،
 جوئله به کی کوپر، راجله کان ۳. خسته نیش، پشیمختی
 به کنی له باریزانان له سه ره نه وانی که
 بیدا بدایه مېکرة ۲. قفزة، وثبة، اجفال، حرکت مفاجئة ۳.
 الافضلية، تقديم احد اللاعبين على غيره:
by fits and ~ s ۱. نوره ی پچر پچر، نارنیک
 ۲. فی نوبات متقطعة، بغير انتظام
startle /sta:tl/ *vt* راده چله کنی دهسله مینه وه، نه توقن،
 نه ترسن
 یجفل، یروع، یزعج
starvation /sta:'veɪʃn/ *n* برسیتی، له برسا مردن
 جوع، مجاعة، الموت جوعاً
starve /sta:v/ *vi, vt* زور برسیتی، برسیتی نه یی،
 له برسا نه مرئ
 یجوع جوعاً شدیداً، یجوع، یموت جوعاً:

~ the enemy into submission be starving (for
 دوزمن ناچار نه بیت غوی بدات به دهسته وه له بهر (food)
 باری برسیتی
 یضطر الأعداء الى الإستسلام بسبب الجوع
 به دحال نه یی له برسا
 یضطر جوعاً
'state /steɪt/ *n* [C,U] ۱. بار، دوق
 ۱. حاله
in a poor ~ of health باری نه دروستی خراپه
 فی حاله صحیه مینه
The house was in a dirty ~. ماله که له بارنیک
 پس و پوخلیدا بوو ۲. بارو دوقن کومه لایه تی ۳. مه زنی،
 پایه داری، گه ووه یی:
 کان المنزل فی حاله قذرة ۲. منزلة اجتماعية، مكانة ۳. (نعتية
 غالباً) ابهة، فخامة، عظمة:
*The king drove through the streets in ~ to open
 parliament.* پاشاکه به سه رجاهه که نه گه پرا له که زاوه ی
 ره سمی دا به نیازی کردنه وه ی پهرله مان
 مر الملك فی الشوارع فی موكب رسمی فی طریقه لافتتاح
 البرلمان
lie in ~ (مردوو) له ناو تابوتنیک کراوه دانه نری بو
 نه وه ی خه لک بیینی یش به خاگ سپاردنی ۴. دهوله تی
 سه ره بخو، ناوجه ی خودموختاری
 (المیت) یسجی فی نعش مفتوح لیراه الناس قبل دفنه ۴. دولة
 مستقلة، مقاطعة تنعم بالحكم الذاتي:
Railways in Great Britain belong to the S ~.
 هیلئ فاسنی به ریتانیای گه ووه سامانی دهوله ته
 السکک الحديدية فی بريطانيا العظمی فی ملک للدولة
the S ~ of New York ۵. ویلایه تی بچووک
 ۵. ولاية:
the United S ~ s of America ولاته
 یه کگرتووه کانی نه مریکا
 الولايات المتحدة الامریکة
the S ~ s ولاته یه کگرتووه کانی نه مریکا
 (ل.د) الولايات المتحدة الامریکة
stately *adj* مه زنی، گه ووه یی، شکواری
 جلیل، نفم
stateroom *n* زووری تایه ته له پاپور یا

	شه‌مه‌نده‌فەر
	حجرة خاصة في سفينة أو قطار
'statesman <i>n</i>	سیاست‌مه‌دار، پیاوی میری
	سیاسی، رجل دولة
'statesmanlike <i>adj</i>	وخاوه‌نی لیزانیکی سیاسیه
	ذو حصافة سیاسیة
'state /steɪt/ <i>vt</i>	ده‌ریشه‌خات، نمایشینه‌کات،
	ده‌ریشه‌پیری
	یعر، یعرض، یصرح
~ one's views/reasons	بیروپراکانی ئاسانه‌کات /
	هوکاره‌کان ده‌ریشه‌خات که
	یسط آراهه / یعرض الاسباب التي دعته الى
state that/why/how	پروونی ئه‌کاته‌وه / بۆچی / چۆن
	بین ان / لماذا / کیف
stated <i>adj</i>	ناشکر اکراو، دیاریکراو
	معلن، محدد، معین
at ~ times	له‌کاتی دیاریکراو
	في اوقات محددة
statement <i>n</i> [C,U]	نمایشکردن، لیدوان
	بسط، عرض، تصریح
make/issue a ~	لیدوانیک یا پیریاری ئه‌دات
	یدلي بتصريح
static /stætɪk/ <i>adj</i>	ئارام، جینگیر، هاوسه‌نگ
	ساکن، مستقر، متوازن
station /steɪn/ <i>n</i> [C]	۱. شوین، وێستگه ۲. ئاوه‌ند،
	پولیس‌خانه، بنکه‌ی (پولیس، سوپا، ئاگرکوژانه‌وه)
	۱. موقع، موقف ۲. مرکز، مغفر، نقطة (شرطة، جيش، اطفاء)
a fire ~	وێستگه‌ی ئاگرکوژانه‌وه
	محطة الاطفاء، مطافئ
a railway/bus ~	۳. وێستگه‌ی شه‌مه‌نده‌فەر / پاس
	۴. پۆست، پله، پایه، بنکه‌ی کۆمه‌لایه‌تی
	۳. محطة قطار / باصات ۴. مكانة، مقام، مرکز اجتماعي
people in all ~ s of life	له‌شوینیک داینه‌نی
	یضع في مكان ما
□ <i>vt</i>	راده‌وه‌ستینی، داده‌مه‌زرینی
	پرباط، یرکز
'stationmaster <i>n</i> [C]	به‌ریوبه‌ری وێستگه،
	کاردارنی ئیزگی

	ناظر المحطة
'station-wagon <i>n</i>	(له‌ئهمریکا) ئوتومبیلی ستیشن
	واگۆن
	(في أمريكا) سيارة ستیشن واجون
'stationary /steɪʃənəri/ <i>adj</i>	۱. جینگیر، راوه‌ستاو،
	نه‌گۆراو، نه‌جولاو ۲. راوه‌ستا، نه‌گۆر
	۱. ثابت، مستقر، ساکن ۲. غير متحرك أو متغير
'stationer /steɪnə(r)/ <i>n</i>	نخسه‌مه‌نی فروش، په‌راوگه
	بائع ادوات مكتبية، قرطاسی
'stationery <i>n</i> [U]	په‌راوگه، پیدایستی نویسه‌گی
	قرطاسی، ادوات مكتبية
'statistics /stə'tɪstɪks/ <i>npl</i>	ئامارزانی، سه‌رژمیری
	ئامار، ئامارزانی
	إحصائيات (مع فعل في صيغة المفرد) علم الإحصاء
'statistical	ئاماری، په‌یوه‌ندی به‌ئاماره‌وه هه‌یه
	إحصائي، متعلق بعلم الإحصاء
'statistician /stætɪ'stɪʃn/ <i>n</i> [C]	ژمارزان
	إحصائي، خبير بالإحصاء
'statue /stætʃu:/ <i>n</i> [C]	په‌یکه‌ر، ئادگار
	تثال
'statuesque /stætʃu'esk/ <i>adj</i>	په‌یکه‌ری، وه‌ک
	په‌یکه‌ر
	كالتثال (في وضوح التقاطيع مثلاً)
'statuette /stætʃu'et/ <i>n</i>	په‌یکه‌ری بچووک
	تثال صغیر
'stature /stætʃə(r)/ <i>n</i> [U]	شیوه، به‌ژن، پایه‌به‌رزی
	قامة، بنية
'status /steɪtəs/ <i>n</i> [U]	۱. جینگا، پایه، بارودوخ
	۲. مه‌له‌ند، باری کۆمه‌لایه‌تی
	۱. مكانة، رتبة ۲. مركز، منزلة اجتماعية
~ quo/ante	۳. (لاتینی) باری ئیستا (پیشو)
	۳. (لاتينية) الحالة الراهنة (السابقة)
'statute /stætʃu:t/ <i>n</i>	یاسا، ده‌ستور
	قانون، دستور
'statutory /stætʃu:təri/ <i>adj</i>	قانونی، ده‌ستوری
	قانونی، دستوری
'staunch /stɔ:ntʃ/ <i>vt</i>	خوینی به‌ریوونی برینه‌که
	نموه‌ستینی

۲. سودی پنهانگه یه ننی (به)
 تاپیه تی له کاتی پیوستی دا)
 ۲. پنهان، پنهان (بخصوص وقت الحاجة)
steadfast /stedfa:st/ adj جیگیر، پتمو، نه بزینو،
 نه مه کدار، دلنوره
 ثابت، راسخ، وفی، مخلص
steady /stedz/ adj (-ier, -icst) ۱. جیگیر، نه بزینو،
 پتمو ۲. ریک و پیک، بهره وام
 ۱. ثابت، راسخ، مستقر ۲. مستقر، مطرد
a ~ wind بای نه گوزاو
 ریاخ غیر متغیر
a ~ rate of progress تیکرای پیشکوتنی ریک و پیک
 معدل تقدم متظم
a ~ young man ۳. کهسی سه نگیان، ژیر ۴. جیگیر،
 نه گوزو
 ۳. متزن، متغیر ۴. ثابت، غیر متغیر:
a ~ faith/purpose باوه/ وره بهرز، پتمو
 ایمان/ عزم راسخ
 □ *vt, vi* نه چه سینی، جیگیر نه یی، ده سه لمین
 یش، یستقر، یش
steadily adv به خوگری، به ههول، به له خو بووردوی
 ببات، بشایرة، باطراد
steadiness n [U] جیگیری، وره، ههول و ته قهلا
 ثبات، عزم، مثابرة
steak /steik/ n [C,U] پارچه گوشت یاماسی
 شریحه لحم او سگ
steal /sti:l/ *vt, vi* (*pt* stole /stəʊl/, *pp* stolen /stəʊlən/) ده دزی، ده رفیننی
 یسرق، یسلب
~ in/out/away ده خزینة ناووه/ ده رهوه/ یو دوور،
 ده لیت
 یسلب داخلاً/ خارجاً/ مبتعداً
~ a march on sb ۳. پاره ده دزی، فیلنی لیده کا
 لیده سینی
 ۳. یختلس، یسلب: سبقه بالحيلة
stead /sted/ *n* *in a person's ~* ۱. له جیی خوئی،
 له بری
 ۱. فی مکانه، بدلأ منه

- یرقا، یوقب نرف الجرح
 (هاوړی، لاپهنگر) دهست
 پاک، نه مه کدار، دلخورت
 (الصديق، المۆید، امین، وفی)
stave¹ /steiv/ *n* ۱. داری توول، پلنت ۲. گوزان،
 پیک، توپز، کوته ک
 ۱. لوح او ضلع برميل ۲. عصا، قضیب، هراوة
 □ *vt, vi* (*pt, pp* ~ d; stove) ۱. تیکیده شکیننی
 ۱. یظم
~ in کونیده کات، له زدکت
 یقپ، یقپ
~ off ۲. نکولی لئی له کات، دور نه که وینوه له
 (شهر، مه ترسی)
 ۲. یتعاشی، یجنب (الشر، الخطر)
stay /stei/ *vi, vt* ۱. ده مینتیه وه
 ۱. یسکت، یقی
S ~ where you are. بمینتیه له هه رکوی هه یت، له
 شونیی خو ت بمینتیه وه
 امکت حیث انت، ابق فی مکانک
~ up late زور شه ونخونی ده کات
 یطیل السهر
~ at a hotel ۲. له (توتیل) نیشه جیده یی
 ۲. یقیم (فی فندق مثلاً)
~ with friends له گه ل هاوړیکانی نه مینتیه وه
 ۳. له یوه سیننی، رایته گری:
 یقیم مع أصدقائه ۳. یوقب، یسک، یعیق:
~ the progress of a disease بلا بوونه وه ی
 نه خویشی به که رائه گری ۱. بهرگی نه گری، خوئی رائه گری
 یوقب انتشار المرض ۱. یتعطل، یطیق، یصد:
~ ing power توانای خو راگرتن
 القدرة على الاحتمال
 □ *n* [C] ۱. داتیشن، مانه وه ۲. کوله که، منیخ، دارنالا
 (به تاپیه تی یو نالای پاپور) ۳. به سته ره، کورسی
 ۱. اقامه، مکوت ۲. دعامة، سناد (بخصوصه لیساری سفینه) ۳.
 مشد، کورسیه
 ۱. له جیی خوئی،
 له بری
 ۱. فی مکانه، بدلأ منه

do sth by ~

کاریک نه کات به دزیه وه

	يعمله خفية
stealthy <i>adj</i> (-ier, -iest)	دزیکەر (پاره)
	مختلس
stealthily <i>adv</i>	به دزیه وه، به نهینی
	خلسة، سرا
steam /sti:m/ <i>n</i> [U]	ههلم، ههلاو، ههلم دکت
	بخار
	خانویه بهری گهرمکراو به ههلم
	مبان تدفا بالبخار
<i>get up ~</i>	نامیره که نه خانه نیش بو زیاد کردنی
	بهستانی ههلم تیايدا، خوی گورج نه کاته وه
	بجهز آله للصل برفع ضغط البخار فيها، يستجمع نشاطه
<i>let off ~</i>	پیشاقه نی خوی دهر نه کات، دلی خو
	نه دکت
	ینفس عن طاقة زائدة (ضيق او توتر)
<i>□ vi, vt</i>	۱. ههلم دروست نه کات، ههلم دکت
	۲. نهروات یا نه جوتنی به ههلم
	۱. یصدر بخاراً ۲. یسیر او یحرک بقوة البخار:
<i>a ship ~ ing up the Red Sea</i>	کهشتی ههلمی به
	دهریای سورداههروات ۳. به ههلم چیشت لینه نی یا پاک
	نه کاته وه
	سفينة تمخر غباب البحر الاحمر ۳. يطبخ او ينظف على البخار
'steam-engine	نامیری ههلمین، بزوتیهری ههلمی
	آله بخاریه، محرک بخاری
'steamship <i>n</i> [C]	کهشتی، کهشتی ههلمینی، پاپور
	باخرة، سفينة بخاریه
steamer <i>n</i> [C]	۱. کهشتی ههلمی ۲. مه نجهلی ههلم،
	ههلمی
	۱. باخرة، سفينة بخاریه ۲. وعاء لطبخ الطعام بالبخار
steamy <i>adj</i> (-ier, -iest)	ههلمی، ههلم
	بخاری، مشع البخار، کالبخار
steed /sti:d/ <i>n</i> [C]	ههسپ، ههسپ، ههسپی شدر
	(ل.أ) حصان
steel /sti:l/ <i>n</i> [U]	پولا، رقی
	فولاد، صلب
<i>□ vt</i>	ره قده بی، نهینه پولا، خوی گورجه کاته وه
	یقسی، یسحذ بالفولاذ، یلم اطراف شجاعته لصل شیء او
	مواجهته بقوة

steely <i>adj</i>	پولایی
	قاس، لایلین، شیه بالفولاذ (فی صلابته ولعانه)
steelyard <i>n</i> [C]	تهرازوو، قهپان
	المیزان القبان، قبان
¹steep /sti:p/ <i>adj</i>	۱. بهر زایی و نشیو، زور لیژ، لیژایی
	۲. داواکراوی ناماقول
	۱. (المنحدر) شاق، شديد الانحدار ۲. (ل.د) (الطلب) غیر
	معتول
²steep <i>vt, vi</i>	نقوم ده بی، تیر دکت، تهر ده کوی،
	نه خرنه ناو ناوه وه
	ینقع، ینفس، ینتقع، ینفس
steeple /sti:pl/ <i>n</i>	نیزه، قوللهی که نیسه پورچیگی
	به رز سه و قوقز
	برج (کلیسه) مرتفع مدبب الرأس
'steeplechase <i>n</i>	پیشیرکشی بهریه ست بو
	(نهسپ) وهرز شقانی بهریه ستان
	سباق الحواجز (للخيل والعائین)
'steeplejack <i>n</i>	تونچی، چاککه ری دوکه لکیش
	چاککه ری پورچی که نیسه کان
	مصلح المداخل او مرم ابراج الکائن
¹steer /stɪə(r)/ <i>n</i> [C]	گویره که، گولک، گا
	ثور صغیر
²steer <i>vt, vi</i>	لیده خوری، (کهشتی) ئاراسته ی نه کا
	یوجه، یدیر (دفة السفينة)
<i>~ clear of</i>	دوورته که وینه وه له
	یتعد عن
'steering-wheel <i>n</i> [C]	سوکانی لیخورین
	عجلة القيادة
steerage /stɪərɪdʒ/ <i>n</i>	ههزاترین جیگای گهشت
	له کهشتیدا
	ارخص مکان للسفر على السفينة
stellar /stɛlə(r)/ <i>adj</i>	نهستیره بی، نهووی په پوهندی به
	نهستیره وه یت
	نجمی، ذو علاقة بالنجوم
¹stem /stem/ <i>n</i> [C]	۱. قهده، لاسکی رووهک ۲. باسک
	(قهلون)، په پ ۳. شیک له باسک بیجیت ۴. رهگی ووشه
	(وهک له <i>man</i> <i>unmanly</i>)
	۱. ساق النبات ۲. سويقة، فرع ۳. شیء کالساق مثل ساق القداح

او الظیون ۴. جذر الكلمة (مثل *man* منی *unmanly*)
 ۵. پشته‌وی کهشتی: له‌وپه‌ری *from ~ to stern*
 کهشتی بو له‌و په‌ری تری
 ۵. مقدم السفينة، الجؤجؤ: من أقصى السفينة إلى أقصاها
 □ *vi (-mm-) ~ from* لقی لپشه‌په‌وه، پیک دپت،
 نه‌نجام دپت، باسکی وادکت
 یئزع من، (مجاز) ینشأ عن، ینجم عن
 ۱. له‌وه‌ستین، واده‌وه‌ستین، *stem /stem/ vt (-mm-)*
 گیرودکت ۲. به‌ره‌نگاری له‌بهن، پپشه‌که‌وی سه‌ره‌پای
 (به‌رگری شه‌پوله‌کان)
 ۱. یکج، یوقف (تدفق سائل) ۲. یواجه، یستقدم بالزغم من
 (مقاومة التيار مثلاً)
stemcell دایکه‌خانه
 خلیه‌أم
stench /stentʃ/ *n* [C] گه‌نیه‌تی، بؤگن
 رائحة كريهة او تنه
stencil /stensl/ *n* [C] ستینسل، کاغه‌زی روئیو
 ستینسل، صفيحة رقيقة من معدن او ورق مشمع تستخدم
 للطباعة
 □ *vt (-ll-)* چاپ‌نه‌کات به‌ هوئی نیستنه‌وه
 یطبع بواسطة الإستل
stenography /sta'nografi/ *n* [U] به‌ لادان،
 چاپ‌کردن، کورت‌کردن
 اختزال، كتابة بالاختزال
stenographer *n* لیکه‌په‌وه، نویسه‌ری کورت‌کردنه‌وه
 المختزل، كاتب الإختزال
stenosis ته‌سکی له‌ریره‌و یا پوری
 ضیق فی مجرى او دعاء
steno- تیشگرپکه به‌مانای (ته‌نک، ته‌سک)
 بادنه‌ معناها (ضیق)
stentor که‌سپکی ده‌نگ زل
 شخص جهر الصوت
step /step/ *vi, vt (-pp-)* ۱. هه‌نگاوده‌نی
 ۱. یختر
 ~ *across a stream* به‌دپراوینکدا ده‌روات
 یسیر عبر جدول
 به‌جیده‌هیلن و چوئی نه‌کات بو په‌کینکی تر *~ aside*
 (مجاز) یتئهی، یتخلى عن مكانه لآخر

داده‌به‌زی، که‌مه‌پیشه‌وه، وازی لیدینن *~ down*
 یخض، یتئهی (عن)
 دپته‌زووره‌وه، خوئی هه‌له‌تقوریتن *~ in*
 یدخل، یتدخل
 سه‌ره‌که‌وته سه‌ره‌به‌له‌م *~ into a boat*
 یصعد إلى قارب
 سه‌ره‌که‌وی / دانه‌به‌زی له *~ onto/off the platform*
 شوسته‌که
 یصعد إلى / یترجل عن الرصيف
 ده‌چینه‌ده‌ره‌وه، خیرا هه‌نگاو ده‌نی *~ out*
 یسرع فی الخطر
 ۲. به‌ یئ ری نه‌کات *S ~ this way, please.*
 ۲. یجتاز سیراً علی قدمیه:
 ۳. به‌ره‌م زور نه‌کات، دوو له‌وه‌نده‌ی لئ *~ up*
 نه‌کات
 ۳. یضاعف، یزید (الانتاج مثلاً)
 هه‌نگاوی له‌سه‌رخو نه‌نی *walking with slow ~ s*
 یسیر بخطوات بطیئة
 ۱. هه‌نگاو *□ n* [C]
 ۱. خطو، خطوة:
 هه‌نگاو به‌ هه‌نگاو، به‌ره‌به‌ره ۲. (هه‌روه‌ها *~ by ~*
foot ~ s جینگه‌ یئ ۳. روشن
 تدریجاً، بالتدریج ۲. (ایضاً *foot ~ s*) وقع الأقدام ۳. مشیه
 ۴. (هه‌نگاو) چوئیک / ناچوئیک *in/out of ~*
 ۵. په‌په‌ک له‌ په‌کانی پلکانه
 ۴. متجانس / غیر متجانس الخطو ۵. درجة من درجات السلم
 ناگات له‌ قادرمه‌کان پیت (له) *Mind the ~ s.*
 رپکه‌که‌تدا)
 احذر الدرجات (فی طریقک)
 ۶. په‌پزی گوازاوه ده‌پچرپته‌وه *~ s/a pair of ~ s*
 ۶. سلم نقال قابل للطي
 ۷. هه‌نگاو، هه‌لوئست *~ -ladder*
 ۷. اجراء، خطوة:
 چه‌ند هه‌نگاوئیک ده‌نی *take ~ s to prevent illness*
 بو به‌رگری نه‌خووشی ۸. په‌، پایه، په‌ به‌رزگردنه‌وه
 بتخذ الخطوات لسع المرض ۸. درجة، رتبة، ترقية
step- /step/ *prefix ~ child, ~ son, ~ daughter*
 کوپ یا ن کچی میرو یا ژن، هه‌نه‌زا

ابن او ابنه، الزوج او الزوجة من زواج سابق	
'stepfather <i>n</i> [C]	باوه‌پیاره، میردی دایک
	زوج الأم
'stepmother <i>n</i> [C]	باوه‌ژن، زېر دایک
	زوجة الأب
'stepbrother, 'stepsister <i>n</i> [C]	برا یا خوشکی
	دایکی یا باوکی
	اخ غیر شقیق، اخت غیر شقیقة
'steppe /step/ <i>n</i> [C]	تختای، دهشتی فراوانی روتن،
	بین‌دار، چۆل (به‌تاییه‌تی له روسیا)
	السب: سهل واسع خال من الأشجار (بخاصة فی روسیا)
'stereophonic /stɛrɪə'fɒnɪk/ <i>adj</i>	۱. لایمری
	ستریوفونی تهن‌دار واده‌ده‌ک‌وئې که له دوو لا یا زیاتر
	دهنگ دیت (ب mono)
	۱. (الجهاز) استریوفونی، مجسم، ییدو فی ان الصوت منبعث
	من جهتين او اکثر (فان mono)
'stereotyped /stɛrɪə'taɪp/ <i>adj</i>	(ده‌سته‌واژه، ییروپا)
	په‌سهنده، بېن پیچ و په‌نا، دوباره‌یه
	(العبارات، الأفكار) / مقبولة، خالية من الأصالة، مكررة
'sterile /stɛraɪl/ <i>adj</i>	۱. نه‌زوک، بی‌هر (زه‌وی)
	بی‌هر، چوله‌وانی، ۳. بی‌هر، بېن به‌رهم ۴. پاک، خاوین
	۱. عقیم، عاقر ۲. (الأرض) مجدبة، قاحلة ۳. (مجاز) غیر مشر
	۴. معقم، مطهر
'sterility /stɛrɪlɪti/ <i>n</i>	نه‌زوکئې، بی‌هر، سته‌وری
	عقم، جذب
'sterilization /stɛrɪlaɪ'zeɪʃn/ <i>n</i>	خاوین‌کردن،
	پاقزکردن، خه‌ساندن
	تعطیم، تطهیر، اعقام
'sterilize <i>vt</i>	خاوین‌ده‌کات، پاک‌زیده‌کات،
	نه‌زوک‌سی‌ده‌کات، نه‌پخه‌سینئې، بی‌په‌ری‌ده‌کات،
	بی‌وه‌چ‌دی‌ده‌کا
	يعقم، يعقم
'steriling /stɛrɪlɪŋ/ <i>adj</i>	۱. (نافون، زېو) پاقزکون
	۲. بنجینه‌یی، له جوړی باش، پوخته
	۱. (الذهب، الفضة) خالص، صرف ۲. اصل، من نوع ممتاز
	□ <i>n</i> [U]
	استرلینی، پاره‌ی به‌ریتانی
	الاسترلینی: الصلة البريطانية
'stern /stɛ:n/ <i>adj</i>	۱. توندو تیز ۲. دل‌برق، بې‌په‌زه‌یی

۱. صارم، حازم ۲. قاس، عديم الرحمة	
'sternly <i>adv</i>	به‌مونی، به‌دژواری
	بتجهم، بعبرس، بقسوة
'sternness <i>n</i> [U]	توندو تیزی
	صرامة، عبوس، قسوة
'stern /stɛ:n/ <i>n</i> [C]	دواوه‌ی که‌شتی
	مؤخرة السفينة
'sternum	کوله‌که‌ی سڼگ
	عظم التنص الصدري
'stethoscope /stɛθə'skəʊp/ <i>n</i>	یستری پزیشکی
	ساعة الطبيب، السماع
'stevedore /sti:vədə:(r)/ <i>n</i> [C]	کرپکاری بارکردنو
	خالی کردنی باری ناو که‌شتی، بار بان لالاکرن
	محمل السفن او مرفعها، عامل شحن السفن
'stew /stju:/ <i>vt, vi</i>	چینشت لیده‌نې به‌ناگری هیواش
	يطبخ الطعام على نار هادئة
□ <i>n</i> [C,U]	۱. به‌غنی لیده‌نې به‌کولاندنې له‌سرخو
	۱. پخنة: طبق مطهر بالقلی البطی.
<i>in a ~</i>	۲. په‌شو‌کاو، هه‌لج‌وو، شیواو
	۲. (ل.د) قلق، مهتاج، مضطرب
'steward /stjuəd/ <i>n</i>	۱. که‌سینک لپیرسراوی خواردن
	بېن له پانه یان کولیز ۲. خزمه‌نکاری که‌شتی یا فروکه
	۱. رجل مسؤول عن التغذية فی ناد او کلیة ۲. خادم فی سفينة او
	طائرة:
<i>the baggage/cabin/deck ~</i>	خزمه‌تکاری که‌ل وپهل
	ریک‌سختن (له‌که‌شتی، فروکه‌دا) ۳. به‌ریو‌به‌ر،
	سهره‌رشیار (پانه) ۴. سهرکار (دهره‌به‌گی)
	خادم الغش (سطح السفينة، القمرات)، غلام السفينة ۳. مدیر،
	مشرف (فی ناد مثلاً) ۴. القهرمان: الرکيل المسؤول عن تدبیر
	القصر او الاطاعة
'stewardship <i>n</i> [U]	بریکاریئې، کاردارئې
	وکالة، نظارة
'stewardess <i>n</i>	میوان به‌ریکه‌ر له‌فروکه یان که‌شتی
	مضيفة فی طائرة او سفينة، قهرمانة
'stick /stɪk/ <i>n</i> [C]	۱. دار، توول
	۱. عصا، قضب
<i>walking ~</i>	گورز، گوپال
	عکاز

دارك، گۆچان، كوتەكى تەپل *drum ~*
 عسا او مطرقة الطبل
 چيلكه كۆدەكاتهوه بۆ *gather ~ s to make a fire*
 ئاگر كردنهوه
 يجمع العيدان ليشل ناراً
 تەواو *get (hold of) the wrong end of the ~*
 خراب تېدەگا ۲. شىكى بارىك و لولەيى:
 يسى، الفهم تماماً ۲. شى، رفيع اسطواني الشكل:
 پەنجەيى تەباشيرى *a ~ of chalk*
 اصبع طباشير
 پالده داته سەردار دەست *□ vt (pt, pp ~ ed)*
 بسند بالصى
 روەكى پۆلكە بە دارووە ستدا هەل ئەواستى *~ peas*
 بسند نبات اليازلاء بالصى
2 stick /stɪk/ vt, vi (pt, pp stuck /stʌk/)
 ۱. پيانه چەقنى
 ۱. يەرز
 ۲. پيانه چەقنى: *find a nail ~ ing in a tyre*
 بزمارىكى چەقيو لە تايەكە ئەدۆزىتەوه
 ۲. يەرزنى: يەد مساراً مفروساً فى اطار
 ~ a stamp on a letter stamps stuck together
 ۳. پيانه لکينى، کە تيرەي تېدەدا، پوله کان بە يە کدا لکينراون
 ۴. بە پەلەو بىن ئاگايى لە شونينکدا داينەنى:
 ۳. يلىق، يىصم: طابع ملصق بعضها ببعض ۴. (ل.د) يىض فى
 مکان معين بجملة او افعال:
 ~ papers in a drawer He stuck his hands in his
 دەستەکانى خستە ناو گيرفانه کانى
 pockets.
 ۵. پيانه لکى، ئەچيە ناوى
 وضع يديه فى جيبه ۵. يلىق، يلىق ب:
 کليلة که له ناو *with the key stuck in the lock*
 قفلە کە داگيربوو ۶. (لە گەل *adv, prep*) دوو دنى
 والفتح عالق بالقفل ۶. (مع *adv, prep*) پردد
 لەشتى پوچ و بچووک دەپرسنهوه *~ at trifles*
 يترقب عند الصغائر
 دوو دى نايى لە هيچ شىک *~ at nothing*
 لا يتردد فى شى
 دەريشە کات، *~ out with his chest stuck out*
 دەرنه پەرى، سنگى دەرنه پەرىنى بۆ پيشهوه

(بجعله) يبرز، يتأ وقد يبرز صدره الى الأمام
 زمانت له من *Don't ~ your tongue out at me.*
 دەرمە کيشه
 لا تدلى لسانك
 وری نامری، باشگەز ناپیتەوه *~ out for*
 لا تفر عزیته لا تراجع
 لەهه و لدا دەیی تا کۆتایی *~ it out*
 (ل.د) یواصل جهوده حتى النهاية
 خاوەن بەلێتە، بەرەهوامه، دەست له هاویری کەى *~ to*
 هەلناگرى
 ينى (بوعده)، يلزم (مكانه)، لا يتغلى عن (اصداقائه)
 بەرگريده کات، بەرپەرچيده داتهوه، *~ up for*
 پشت گيرى دە کات بۆ سەرکەوتنه کەى
 يقاوم، يصد، يقوم لصبرته
 ۱. مروفي گورج، تیکوشەر ۲. لکینەر **sticker** n [C]
 ۱. شخص دؤوب / منابر ۲. ملصق
 پلاستر، لەزگە بۆ **sticking-plaster** n
 نەشتەرگەری
 مشع لصق، لزقة للجراح السطحية
 بەلکاندن، بەنوساندن **stickily** adv
 بلزوج، بلصق
 لىنجیتی، نوساندن، ینگری **stickiness** n [U]
 لزوجة، تدیق، غروی
 مروفي کۆنە پەرست **stick-in-the-mud** adj
 غیر تقدیمی
 لىنج، دەپیش **sticky** adj (-ier, -iest)
 لزج، دبق
 پابەند بە روکەشیو **stickler** /stɪkla(r)/ n a ~ for
 سیستم، گازندوک
 متمسك بالشکليات او النظام
 ۱. بەستوو، وشک، قايم، رهق **stiff** /stɪf/ adj
 ۱. جامد، جاف
 پەخەي (قویه)، رهق *a ~ collar*
 ياقة (لبة) منشأة
 هەست بە رهقوونده کات له *feel ~ in the joints*
 جومگە کاندای ۲. زەحمەتە تیکدانی و کارلیکردنی و
 شله قاندنی
 یشر بتصلب فی المفاصل ۲. یصعب خفته او عمله او تحریکه

<i>a ~ paste</i>	هه ویری توند
	معجون کیف
<i>a ~ climb</i>	سه رکه ورتنی سهخت ۳. (په ووش) ووشک
	۴. هه خهست
	تسلق شاق ۳. (السلوك) غیر ودی، جان، رسمی ۴.
	(الشروب) ذو نسبة عالية من الكحول
stiffly <i>adv</i>	په رهی، ب هشکی
	صلابة، بجفاء، بنور
stiffness <i>n</i>	پتهوی، وشکون، رهقینی
	صلابة، تیس، جفاء، فتور
stiffen <i>vt, vi</i>	ره قدهیی، وشکدهیی، هشک دکت
	یصلب، تیس، یصلب
stifle <i>/stɪfl/ vt, vi</i>	۱. ده خنکینیت، کپی ده کات،
	خنکینه ۲. شورش نه کوژیننه وه، نه یشارینه وه، ده ناخات
	(باویشک) ۳. تنگه نه فسی دروسته کات
	۱. یخت، یختق ۲. یخمد (ثورة)، یکم (التأویب) ۳. یسبب
	الضيق او الاختناق، یقبص الصدر:
	<i>The heat was stifing.</i>
¹stigma <i>/stigma/ n</i>	په لهی ثابروچون، شهرمه زاری، داخ
	(مجاز) وصمة عار
²stigma <i>n</i>	به شی سه ره وهی میکوئی گول
	السنة: الجزء الأعلى من الزهرة (فی النبات)
stigmatize <i>/stigmataɪz/ vt</i>	له که داری نه کا (به درز، ترسوقی)
<i>~ sb as</i>	یصمه (بالکذب، بالجبن)
stile <i>/stail/ n</i>	دور بازگه
	مرقی یساعد علی عبور سیاج
stiletto <i>/sti'letto/ n</i>	شمشیری بچووک، کونکه ر
	خنجر صفر
¹still <i>/sti/ adj, adv</i>	هیمن، په مئی
	ساکن، خامد، هادی
<i>stand ~</i>	هیمن، ناجوئی
	یهدا، لا یتحرك
<i>□ n the ~ of night</i>	له هیمنی شه ودا
	فی هدأة الليل، سكونه
<i>□ vt</i>	هه دار دکت، مت دکت
	یسکن، یهدی، یسکت

still-born <i>adj</i>	مندالی له بارچوو
	مولود ميتاً، جھیش
still-life <i>n</i>	ویته کیشانی بنگیان
	صورة ساكنة، (فن) تصوير الجماد
²still <i>/sti/ adv</i>	۱. تا ئیستا، له گه له نه وه شدا، مه گهر
	۱. لا يزال، ومع ذلك
	<i>He has been working all day but ~ has not finished.</i>
	په دریژی روژ هه ر کاری نه کرد به لام تا ئیستا
	ته واه نه بووه ۲. (بوجاوازی) له گه له نه وه شدا
	لقد ظل يعمل طوال النهار ومع ذلك فانه لم يسته بعد ۲.
	(المفاضلة) ومع هذا
	<i>This is good but that is better ~ / ~ better.</i>
	نهمه
	باشه به لام نه وه پاشتره
	هذا جيد ومع هذا فانه ذاك افضل
³still <i>/sti/ n [C]</i>	نامیری پالوتین مئی
	جهاز لتطير الكحول
stilt <i>/sti/ n</i>	په یژه، دارپنک
	الطولة، واحدة من عمودين خشبيين يستعملان للمشي على
	علو
stilted <i>/sti:ld/ adj</i>	(ره وشت، ریاز) دروستکراو، لار
	(الأسلوب، السلوك) متكلف، مصطنع، مفرط فی الرسمية
stimulant <i>/stimjulant/ n</i>	ناژوک، هاندر،
	ووریاک ره وه
	(شراب) منشط، منبه للحراس
stimulate <i>/stimjuleit/ vt</i>	هانی ده دات، پالددت
	یعفز، ینشط، ینبه
	<i>~ sb to activity/to work harder</i>
	که سیک نه جوئی نی
	بو کردنی نه و کارهی نیوسته
	یحث شخصا على الحركة / العمل بهمة
stimulation	هه ژانندن، ووروژانندن
	تحفيز، إثارة
stimulus <i>/stimjulos/ n [C] (pl -li)</i>	ووریاکهر،
	هاندر، ناژوک
	منبه، منبر، حافز
sting <i>/stiŋ/ n [C]</i>	۱. چزوو، دهرزی، گاز، (بو میروی
	ژاراووی هه ندی رووه) پیوه دان، پیقه دان، گه ژانندن ۲.
	گه ستن، پیوه دان، پیاجزان، نازاری تیژ
	۱. حمة، ابرة، زبانی (للحشرات السامة او بعض النباتات) ۲.

لسع، لدغ، وخز (مجاز) ألم حاد (جسدي أو معنوي):
 کاریگری با / *the ~ of the wind/of criticism*
 رهخته
 لعة الرياح / النقد
 □ *vt, vi*
 ۱. پیوه پنه دات، پیانه چزی ۲. نازاری تیز
 نه چزی
 ۱. یسع، یخز، یلدغ ۲. یسبب ألم حاداً: (الجسم یسحر بآلم حاد)
 ۱. چروک، *stingy /stɪndʒi/ adj (-ier, -iest)*
 چاوجنوک، وه زیل
 ۱. بنخل، شحیح
 بهرجاو ناریک، چاوجنوک له *~ with the sugar*
 به کارهینانی شه کر ۲. کهم، بی یایدخ
 مقتر فی استعمال السكر ۲. شکیل، هزیل
 یارمه تی به کی *a ~ allowance from his father*
 کهمی یو دی له باوکی به وه
 مخصصات هزینه (تأثیه) من والده
 نه گهن، بونی *stink /stɪŋk/ vi, vt (pt stank, stunk)*
 ناخوشی لیدیت، گهنی دبت
 یتن، یصدر رائحة کریهه، رائحة نته
 ره زیلی له کات، دهست نه قوچینی *stint /stɪnt/ vt, vi*
 یقتر، یشح، یخل ب
She ~ ed herself of food in order to give the children enough.
 له خوارنددا دهست پیوه نه گرنی یو
 نه وهی به شی مندآله کان بکات
 بخلت علی نفسا باطعام لتطی الاطفال ما یکنیم
 □ *n without ~*
 بی گوران، بی سنور
 بدون تغییر، بلا حدود، عن سعة
 موجه، (موجهی قه شه)، کرنی *stipend /stɪpend/ n*
 راتب (بخاصة راتب القس)
 خال خالی نه کات، نه قس خالکری *stipple /stɪpl/ vt*
 ی رسم او بطلی بالنقط (بدلاً من الخطوط)
 ۱. مخرج داده تیت که، برینی *stipulate /stɪpl/ vt*
 دهینت له
 ۱. یشرط (ان)، یصی علی
 (به تینامه) *~ for the best materials to be used*
 بریتیه له به کارهینانی باشرین کدل و پهل
 (العقد) یصی علی استخدام افضل المواد
 مخرج، مخرج دانان، *stipulation /stɪpjə'leɪʃn/ n*

مهرچکرن
 شرط، اشتراط
 ۱. ده جولتیری، ده جولتی، *stir /stɜ:(r)/ vi, vt (-tt-)*
 تیکه ده دت
 ۱. یتحرك، یحرک
The wind ~ red the leaves.
 ره شه با که گه لای
 دره خنه کهی جولانه وه
 حرکت الريح اوراق الأشجار
 هیچ کهمی *Nobody in the house was ~ ring.*
 نه له جولانه وه له مساله که دا (همه مو نووستیون) ۲.
 تیکه لگردن، هه لگه رانه وه ۳. (به زوری له گه ل ~ *up*)
 نه یوروژینی: خوین هه لدهسن
 لم یکن احد یتحرك فی الیت (ای انهم کانوا نیاماً) ۲. یسخط،
 یقلب (مزحاً) ۳. (غالباً ~ *up*) یثیر، یهیج: یغور الدم
 ~ *the blood*
 چیرۆکه که *a story that ~ red (up) one's feelings*
 ههستی وروژاند
 قصه اثارت مشاعره
 ۱. جولاندن، هه لگه رانه وه ۲. وروژاندن، هه را، *□ n*
 ناشوب
 ۱. تحريك، تقلیب ۲. اثارة، ضجة
Her new novel made quite a ~.
 رومانه نوییه کهی
 هه رایه کی گه وری نایه وه
 اثارت روايتها الجديدة ضجة كبيرة
 هه لده چین، وروژین *stirring adj*
 مهیج، مثير
 ناوزه نگی: شوینی پی له زینی *stirrup /stɪrəp/ n*
 نه سپدا
 رکاب: مسند القدم المتصل بالسرج
 ۱. ته قه ل *stitch /stɪtʃ/ n [C]*
 ۱. غرزة، قطبة
 ۲. ته قه له کان له *take the ~ es out of a wound*
 برینه که ده کاته وه ۳. (به شیوگی تاک) نازاری تیزی کتوپر
 به هوئی پاکردن
 ۲. یفک الفرز من جرح ۳. (بصیفة الفرد) ألم حاد فجائی بسببه
 الجری
 نه یدورنی، ته قه لی لینه دات به پهدت وده وژی *□ vt, vi*
 یخیط، یقطب، یدرز یخیط وابرة

stoat /stout/ *n* (گیاندار) جانەوهرىك وەك دەلەكى
قام (حيوان ذوفاء ثمين)

stock /stok/ *n* [C,U] ۱. پتە كۆتەرە، بىكى دار كە
نەمىيىتەو دەۋى بىرىن ۲. قۇناغى تەنەنگ
۱. اصل الشجرة: الجزء الباقي بعد قطع الجذع ۲. متبض
(البندقية)، عقب (الآلة):

the ~ of a rifle/plough بىكى تەنەنگ / كەوانەى
(گاسن) ۳. پتە چە، وە چە، پناغە، توخم، قورم
عقب (البندقية) / قوس (المحراث) ۳. سلاۋ، اصل:

a woman of Iris ~ ۴. ھەلگىراۋ، ھەماركراۋ
۴. المخزون من البضائع:

The book is in/out of ~ . ۵. پەرەۋى زۆر بىلەۋ /
دانىقە، تەۋاۋ بوۋ
الكتاب متوفر / غير متوفر

take ~ ۶. زامەندى كەل و پەلى قامادە (ناۋەروك)
يبرد البضائع الموجودة (المحتويات)

take ~ of ۷. پىئەچىتەو، سەيرى ئەكەتەو، مەزەنەى
نەكات، (تواناكان) ھەلتەسەنگىنى ۵. مالاۋ ۶. شلە ۷. ئالو
گۆرگۆرىنەو دەۋى پارەى مەيرى

(مجاز) يراجە (موقفاً) يەيد فى النظر، يقدر، يقوم (التقدرات
مثلاً) ۵. (ايضاً ~ live ~ laiv) الماشى، الماشية ۶. مرق ۷.
اسهم وسندات حكومية

the S ~ Exchange شۈبىنى پارەگۆرىنەو
۸. ھەلگىراۋ، ھەماركراۋ
البورصة ۸ (نعتية) مخزون، مخزن:

~ sizes in hats ۹. قەبارەى جۇرۋا جۇرلە شەبەقى كىلاۋ
ھەلە پە كۆگاكان

مقاسات القبعات المتفرقة فى المخازن
بدلگە / نوكتەى باۋ
~ arguments/ jokes حجج / نكات معروفة

the ~ s ۱۰. ئامبىرى تەختەى دوۋ فاق بۇ بەستى
قاچى تاۋانبار ۱۰. (pl) ھەيكەرى تەختەى كەشتى لەسەر
راگىر ئەكرىلە ئەستىلىۋ وشكدا ۱۱. گولە مېتولا

۹. اداة خشبية كالفلقة تنيد فيها رجلا المذنب ۱۰. (pl) ھىكل
خشى تىستد الە السفينة فى الحوض الجاف ۱۱. زھرة
الميتولا (زهرة شبيهة بالمتور)

۱. (شۈبىنى بازىرگانى) كەل و پەل تيا ئە پارىزىت
۲. ئە پىداتى، پارمە تىنەدات

۱. (المتجر) يحتفظ بمخزون من السلع ۲. يزود، يمول، يجهز ب
مالاۋ بەخىر كەردن
'stock-breeding *n* [U]

تربىة الماشية
دەلەلى پارەو جۇلەو دەۋى بازىرگانى
'stockbroker *n*
سار الاسهم المالية (البورصة)

'stockfarmer *n* [C] شۋان (چودىرى دېر)
مربى الماشية

stock-in-trade *n* [U] پىداۋىستى كارگەكان
عدة المصانع

stock-piling *n* [U] كەلەكە كەردن، ئەمبار كەردن
(بە تايە تى لە كاتى جەنگ)

تخزين المؤن والمواد (بخاصة لوقت الحرب)
تەۋاۋ ۋەستەۋ ۋەك پت، ئاجولنى
stock-still *adv*
ساكن كالصنم، لا يتحرك

'stockyard *n* [C] گۆرەپانى مالاۋ بەخىر كەردن،
بەرەملا تەرشى (بەرى سەر زى كرەن پا فرونتىن)
فناء الماشية

stockade /stɒ'keɪd/ *n* سەنگەر، بەرەست، پان
ھىنلى بەرگىر لە تولى كانزا
حاجز او خط دفاعى من قضبان متلاصقة

□ *vt* دەۋەرى ئەگرى پان بەرەستى ئەكا
يطوق او يحصن بحاجز من هذا النوع

stocking /'stɒkɪŋ/ *n* [C] گۆرەۋى دىزىز
جورب طويل
stocky /'stɒki/ *adj* (-ier, -iest) (مروء، ئازەل،
روۋەك) كورت ۋەپە، كورتە پتە

(الشخص، الحيوان، الشجرة) قصير قوى ومستلء

stodgy /'stɒdʒi/ *adj* ۱. (خواردن) قورس، چىر
۲. (پەراۋ) ئاخۇش، يىزاركەر

۱. (الطعام) قليل، غليظ ۲. (الكتاب) ممل، غير مشرق
stole /stəʊl/ *n* كەسىكى خۇراگر لە ئازار بىن
بۇلاندن و ھىلاكى

الرواقى: شخص يتعمل الآلام بدون تذمر
خۇراگران، ئاغرو سەنگىن
stolcal *adj*
رواقى، منسوب الى الرواقين، رزين

stolcally /'stɒlɪkli/ *adv* ئارامگىرى، بە زىرزانى
بىجەل، بىسر

stoicism /'stɒɪsɪzəm/ *n* ئارامگىرتن لە تەنگ و

چه نهمه	
الرواقية، الصبر على المكاره	
stoke /stɒk/ vt, vi	ناگه که خوش نه کا، خه لوزی
ته نه کا، کاری تونچینی نه کا له که شتی په که دا، سوو ته منی نه داتی	
یذکی النار باضافة الفحم، يقوم بعمل الوقود في سفينة، يسزود السفينة بالوقود	
stoke-hole n [C]	ژووری سوو ته منی (له که شتیدا)
غرفة الوقود (فی الباطرة)	
stoker n [C]	توون چی له که شتیدا
وقاد (فی سفينة او قاطرة)	
¹stole, stolen /stɒl(ə)n/	بروانه steal
انظر	
²stole n	شال: نه ته میکی دریزه قه شه نه یخاته سهر شانی
البطرشیل: نیج طویل یضعه الکاهن فی عنقه عند الخدمة، شال	
stolid /stɒlɪd/ adj	گهوج، بی ههست، بی ناگا
متبلد الحس، مخفی لانفعالاته	
stomach /stəmək/ n	۱. گهده، وورگ، ناشک، زک، سک
المعدة	
have no ~ for	۲. ناره زووی لی نی به ۳. وورگ
۲. لیس له به میل او رغبه فی ۳. (فی اللغة الراقية) یطن	
□ vt	هه لیه گری، یزار دیت
(فی النفی او الاستفهام عادة) یتحمل، یطیق	
stone /stəʊn/ n [C,U]	۱. بهرد، تاشه بهرد، که فر، سه ننگ
۱. حجر، صخر، قطعة فی الحجر:	
a heap of s	توپه له بهرد
کومه من الحجارة	
S ~ Age	چهرخی بهردین
العصر الحجري	
a ~ house	خانووی بهردین
(نحیة) منزل مبني بالحجر	
cut one's foot on a sharp ~	قاجی بریندار یووه
به بهردی تیز	
جرح قدمه بحجر حاد	

leave no ~ unturned	هه موو ریگا په کی تاقی
کردووه ته وه	
يجرب كل الوسائل عن كتب	
within a ~ 's throw from	توژی دووره
على بعد قليل	
precious ~ s	۲. باقوت، بهردی به نرخ، خشل
۳. بهرد: په که ی پیوانی بهریتانی که نه کاته ۱۴ پاوه ند ۴.	
ناوکی میوه (ناوکه خورما، قوخ)	
۲. جوهرة، حجر كريم: احجار كريمة ۳. الصجر: وحدة وزن بريطانية تبلغ ۱۴ باونداً ۴. نواة الفاكهة (كالترا او الخوخ)	
۱. بهرد بارانی نه کات ۲. ناوکی میوه دهردینی □ vt	
۱. یرجم بالحجارة ۲. یزعج النوی (من الفاكهة)	
stone-blind /-ˈdeɪd/ -ˈdeɪf adj	کویر، کوره یی
ته واو (که، مردوو) به ته واوی	
أعمى (أسم، ميت) تماماً	
stonemason n [C]	خانوو به بهرد، نالا که ر
إلبناء (بالحجارة)	
stoneware n [U]	گلینه، کالوتی بهردی
آبنه من الفخار	
stony /stəʊni/ adj (-ier, -iest)	۱. (شوین) بهرداوی،
بهرده لان، بهردین	
۱. (مكان) كثير الحجارة	
a ~ heart	۲. دلرهق، ووشک
۲. قاس، جاف، متحجر:	
stood /stɒd/	(بروانه stand)
(انظر stand)	
stool /stu:l/ n [C]	۱. کورسی بی پشت، ستول ۲. به
ژوری ~ stool	
۱. کرنی بدون ظهر ۲. (عادة ~ foot) مسند القدمين	
stoop /stu:p/ vi, vt	۱. خوی ده چه میته وه ته په سهر
دیت، چیز دکت	
۱. یعنی الجسم، یعنی يطأطأ الرأس:	
پشتی چه ماوه ته وه له بهر پیری، ~ ing with old age	
چهمین، پیری	
انحنى ظهره من الشيخوخة	
دانه چه میته وه بۆ هه لگر تنی شتیک ~ to pick sth up	
۲. لایه نی رهوشیه وه دا نه بهزیت نه که وینه ناستی (گری، درو، دزی)	

ينحنى ليشق شياً ٢. (مجاز) ينحط خلقياً، ينحط الى مستوى (الفن، الكذب، السرقة)
 نزمه يئنه وه بؤ ناستي خله تاندن ~ to cheating
 ينحط الى مستوى الخداع
 پشت دائه وانندن، خوئوشاندنه وه □ n
 انحاء الظهر
 نه روات پشتي كو ماوه به walk with a ~
 يسير محدود ب الظهر
 ١. ده وه ستنري، ده وه ستي، ريگه ي stop /stop/ vi, vi
 ليدنه گريئ، ده وه ستي له سهر، ستوري دائه ني بؤ،
 بهر بهر چيده دائه وه ٢. داپشه خات، دائه خري، پريده كا،
 تيئنه ناخني:
 ١. يوقف، يقف، ينع، يهق، يتوقف، يضع حداً لـ، يصد ٢.
 يصد، يمسد، يملأ، يحشو:
 دائه كرموله كه پر نه كاته وه ~ a decayed tooth
 يحشوا تالفاً
 درز نه گريئ له بوري به كه دا ~ a leak in a pipe
 يصد موضع التسرب في انبوب
 كوني مشكه كان پر نه كاته وه ~ up a mouse-hole
 يصد جحر فأر
 هردو وگوني دائه خات ~ one's ears
 يصد اذنيه
 ٣. نه وه ستي له پاره دان (خهر جكر دن) ~ sb's wages
 كريئ نه وه ستنري
 ٣. يتوقف عن الدفع (الصرف): يوقف اجرتيه
 نه رمان به بانك نه دات چهك ~ a cheque
 خهر ج نه كهن
 يأمر البنك بعدم صرف شيك
 ٤. نه ميئنه وه: نه ميئنه وه له مال / ~ at home/in bed
 له ناو جيگا
 ٤. يقي، يمسك: يقي في البيت / في الفراش
 ١. وهستان، وهستاندن □ n [C]
 ١. وقوف، توقف، ايقاف:
 له پر ~ The train came to a sudden ~
 شه مه نده نه ره كه وه ستا
 توقف القطار نجاً
 سنور دائه ني بؤ put a ~ to
 يضع حداً لـ

٢. ويئنگه ي پاس ٣. (ثاميري the nearest bus ~
 موسيقا) ثاميري راستكر نه وه ي ناواز: له (تورگون) كومه له
 بوري به كي پله دار له يك جور ناواز
 ٢. موقف (باس): ٣. (في آلة موسيقية) اداة لتعديل النغم: (في
 الأرغن) مجموعة انايب مدرجة من نوع واحد من النغم،
 المقبض الضابط لها
 ٤. (له نوسين، چاپ) خال full ~
 ٤. (في الكتابة، الطباعة) نقطة
 قفلي ئاو stopcock n [C]
 محبس انبوب الماء
 جينگري كاتي (غيره) بهد ديلايه بدار stopgap n [C]
 بديل يصد الحاجة مؤقتاً، بديل مؤقت
 ذوا هه وال، نوچه يا دو ماهي stoppress n [U]
 آخر الاتباء
 ده مگر، كاتنگر stopwatch n [C]
 ساعة التوقيت
 ليدان، راوه ستان، stoppage /stopidz/ n [C]
 چكاندن، بهر گرتن
 توقف، تعطيل، اعاقه
 سه ربه ند، ده مه وانه stopper n [C]
 سدادة (زجاجة)
 گه نچينه، هه نكر تن، باجي storage /stɔ:ndz/ n [U]
 هه نكر تن، هه نكر تن
 مخزن، اختزان، رسم التخزين، تخزين
 ماسي هه لده گيريئ (نه پاريزري) fish kept in cold ~
 له شوئي ساردا
 سمك يحفظ في مكان بارد
 گه نچينه، كؤگا، نه مبار store-house n [C]
 مخزن، مستودع
 ١. كؤگا، كؤده كاته وه، فروشه گه، store /sto:(r)/ n
 دوكان، نه مبار
 ١. ذخيرة، مؤونة، مخزون
 ٢. په ناگه، حه شارگه in ~
 ٢. مخبأ، معد
 كيشه هه به trouble in ~ for that careless assistant
 له چاوه ريكر دني نه و يار مه تيده ره كه متخرمه ٣. (pl) كه ل
 وه ل، تويشو، نازو خه
 (هنالك) متاعب في انتظار ذلك المساعد ٣. (pl) بضائع، مؤن.

ذخائر:
 تویشو نازوخه‌ی ده‌ریایی و *naval and military ~ s*
 سه‌ریازی ۱. گه‌نجینه، هم‌بار ۵. (pl) هم‌بار یا دوکائی
 گه‌وره (له‌ئهمریکا) دوکان یا هم‌بار له‌هه‌ر جوړی:
 ذخائر او مؤن بحریه و عسکریه ۱. مستودع، مخزن ۵. (pl)
 مخزن او دکان کبیر (فی امریکا) دکان او متجر من‌ای نوع:
 کڅوگای فروشتنی جل و به‌رگی *a clothing ~*
 ناماده‌کراو
 متجریع الملابس (الجاهزة)
 زور متحانه‌ی پشه‌کری *set great ~ on (sth)*
 بعل‌علیه‌کثیراً
 ۱. (له‌گدل up ~) کڅی نه‌کاته‌وه بو پاریزگاری *□ vt*
 ۲. پاریزگاری نه‌کری له‌گه‌نجینه ۳. پر نه‌کری، ناماده نه‌کری
 ۱. (غالباً up ~) بیجم للحنظ، یکن، یدخر ۲. یحفظ فی مخزن
 او مستودع ۳. یبلا، یجهز:
 پری نه‌کات له‌ته‌خته *~ the shed with wood*
 یبلا الخطیة بالأخشاب
 به‌راستی‌یه‌کان هو‌شی *~ one's mind with facts*
 ده‌وله‌م‌نده‌کات
 . یزود (یضی) عقله‌بالحقائق
 نه‌وم، قات *storey /sto:ri/ n (pl ~ s, -ries)*
 دور، طابق من‌مینی
 خانووی دوو قات *a house of two ~ s*
 منزل من‌طابقین
 له‌دو‌ور قات، چوار قات *two- ~ ed four- ~ ed adj*
 من‌طابقین، من‌اربعه‌طوابق
 له‌ق له‌ق: بالنده‌یه‌کی گه‌وره و ده‌نو‌ک و *stork /sto:k/ n*
 قاج دری‌وه
 القلق: طائر کبیر طویل‌الساقین و المنقار
 ۱. زریان، پام‌ور *storm /sto:m/ n [C]*
 ۱. عاصفه، جر صاحب
 گه‌رده‌ل‌ول، پابی‌وران، *a thunder/snow/sand- ~*
 توفان، به‌ل‌راوی / غول‌وی، گیزه‌لوکه ۲. شو‌رش، زریان:
 عاصفه‌رعديه / تلجیه / رملیه ۲. ثوره، عاصفه:
 زریانی و ویران‌کهر *a ~ of protest*
 عاصفه‌من‌التذمر
 ۳. تالانی نه‌کات به‌هیرشی *take (a place) by ~*
 دژوارانه، نه‌چینه‌ناوه‌وه

۳. یقتم مکاناً به‌جوم عاصف، یجتاحه
 ۱. تو‌وره‌ده‌ی، هارده‌ی ۲. شال‌و نه‌بات، *□ vt, vi*
 به‌زور داگیرنه‌کات
 ۱. یصبح غاضباً ۲. یقتم، یندفع‌الی، یحتل به‌جوم عاصف
 زریانی، ب‌ثیرشی، زبانی سه‌خت، *stormily adv*
 گیزه‌لوکه
 هلی نحر عاصف او هانج او عنیف
 هیزی زریان، سه‌ریازین یا *'storm-troops npl*
 هو‌زی (ثیرشی)
 جند العاصفه: قوات الاعتصام النازیة
 زریاناوی، در، بارو‌لی *stormy adj (-ier, -iest)*
 عاصف، عنیف
 ۱. رومان، چیرۆک، *story /sto:ri/ n [C] (pl -ries)*
 به‌سهرات، دیرۆک
 ۱. قصه‌واقعیه، روابه‌لوقائع حادثة ما
 چیرۆکی کۆلومبس ۲. چیرۆکی *the ~ of Columbus*
 نه‌فسانه‌یی، نه‌ندیشه‌یی
 قصه‌کولبس ۲. قصه‌خیالیه، حکایه:
 چیرۆکی دیوودونج و خیر ۳. (له‌زمانی *a ghost ~*
 من‌الدا)، درۆ، چیرۆکی دروست‌کراو
 قصه‌من‌قصص الاشباح ۳. (بخاصة فی لفة الأطفال) کذبه،
 روابه‌ملقته
 ۱. به‌هیز، پته‌و، نه‌ستور *stout /staut/ adj*
 ۱. قوی، متین، سبیلک
 ۲. نازا، چه‌له‌نگ، بو‌ر، دلیران *~ companions*
 ۳. (که‌سیکی) قه‌له‌و
 ۲. شجاع، جری: رفاق شجعان ۳. (الشخص) بدین، سبیل
 □ n [U]
 ستاوت: بیرهی خه‌ست
 الستاوت: جمعه‌قویه‌داکته
 نازا، چاو‌قام، دل‌گه‌رم *stout-hearted adj*
 قوی‌الجان، شجاع
 به‌هیز، به‌نازایی *stoutly adv*
 بشجاعة، بجرأه، بقرة
 زویا *1stove /steav/ n [C]*
 موقد، مدفأه
 (پروانه *2ndstove /steav/*
 stove)
 (انظر stove)
 دایده‌گری، هه‌لیده‌گری *stow /sta:u/ vt*

وینک: جینگاکت رینک وینک بکه پش نهوهی جنی بهیلی
 ۱. (مرؤف، رهوشت) پهسند، راستهوخو، راست
 ۲. مرتب: رتب درجک ایل ان تصرف ۱. (الشخص، سلوکه)
 شریف، صریح، مستقیم:
 وه لایمکی راشکاوم نهوی
 Give me a ~ answer.
 ارید جواباً صریحاً
 شهری (سیاسی، هملیزاردنی) نیوان دوو
 a ~ fight
 شهزکەر (بهراوورد بکه لهگهل three-cornered contest)
 پیشبرگنی سیانی
 معركة (سیاسی، استغایه) بین خصمین فقط (قارن
 three-cornered contest مباراة ثلاثیه)
 یکنهین وزه رده خنده که مده کاتهوه
 keep a ~ face
 یحجم عن الابتسام او الضحك
 راستهوخو به دریژایی، بینچ وپنا، یی
 □ adv
 دواخستن
 مباشرة، علی طول، دون انحراف، بدون تأخیر
 همر ئیستا، لهم کاتهوا
 ~ away
 فی الحال، فی التمر
 به دریژایی / یی بینچ و پنا
 ~ on/across/in/out
 علی طول / دغری / دون انحراف
 راستهوخو شتیک نهلی
 say sth ~ out
 یقول شیاً بصراحة
 خواروو، بینچ خواروو، لار
 □ n out of the ~
 معوج، منحر، معرج
 رینکی ده کاتهوه (شتیکنی)
 straighten /streɪn/ vt, vi
 خوار / راسته کاتهوه، تهختیده کات
 یقوم (شیاً معرجاً) یسوی، یرتب
 ۱. ناپرودار،
 straightforward /streɪt'fɔ:wəd/ adj
 رینک ۲. ساده، ناسان، ناخالوز
 ۱. شریف، مستقیم ۲. بسیط، سهل، غیر معقد
 ۱. کرژینه کات، پلهی کرژپوون
 strain /streɪn/ vt, vi
 زیاده کات ۲. خوئی ماندوونه کات، هیز لهخوئی ده بری،
 (دلی، دهرونی) ماندوو ده کات به کاری زور
 ۱. یژر، یشد الی درجه التوتر ۲. یجهد (غیره او نفسه)،
 یسترف (قواء، طاقت)، یجهد (قلبه، أعصابه) بکرة الصل
 چاوی / دلی ماندوونه کات
 ~ every nerve to do sth
 یجهد عینیه / قلبه
 ~ one's eyes/heart
 قوله یی بائه دا

یعنی، یحمل، یسفت
 بارگه که له هه لگره ی
 ~ cargo in a ship's holds
 که شتی په کا دانه نی، نه مباردکت
 یسفت الشحنة فی عتابر السفينة
 سندو که په نه کات له
 ~ a trunk with clothes
 جل و بهرگ
 یملأ صندوقاً بالملابس
 که سیک به دزیه وه له سهر پشی
 stowaway n [C]
 که شتی خوئی بهارینه وه بو نهوهی به خوژیایی گه شت
 بکات، ریژاری بهارنی (ل سهرگه مه یی)
 شخص یخشی، علی ظهر سفینه او طائره و یسافر مجانا
 ۱. دهووستی و لنگی بلأو
 straddle /strædl/ vt, vi
 ده کاتهوه، یی ژیک دوردکت له روشتن ۲. داده نشی یان
 دهووستی و شتی له به یی همدوو قاجیدا په
 ۱. یقف مباعدا ما بین رجليه، یفرشخ ۲. یجلس او یقف عبر
 شی، مباعدا ما بین رجليه:
 ~ a ditch/a horse
 ۱. ده به ده رده یی، ونده یی،
 straggle /strægl/ vi
 بلأوده یته وه به نارینکی لادی، به لایونا یی ریزک
 ۱. یشر، یتیه، یتشر او یسد علی غیر نظام، قریه تمتد علی غیر
 نظام
 a straggling village vines that ~ d over the fences
 لادی که به نارینکی دروختی په لداری لیراوه وه که میو به سهر
 به ربه سته کاندأ بلأو یونه ته وه ۲. دواکهوئی له روشتنا
 نباتات منخرشة تتشتر فوق الحواجز ۲. یتخلف عن غیره انشاء
 السیر، یتخلف عن الركب
 له کاروان به جیمماو
 straggler n [C]
 متخلف عن الركب
 ۱. راست، یه کسهر
 straight /streɪt/ adj
 مستقیم
 نه په چراو، په کسهر: هیل / رینگی راست
 a ~ line/road
 متصل، مباشر: خط / طریق مستقیم
 قزی خاو
 ~ hair
 شعر بسیط، غیر مجعد
 ۲. رینک، ته ریب: کلأوه کت
 Put your hat on ~
 رینک داننی
 ۲. معتدل، مواز لغیره: ضع قبعک علی نحو معتدل
 Put your desk ~ before you leave.
 ۳. رینک

يلوى رسخ قدمه	
~ one's ankle	
~ ing at the oars	به سهول ليدان خوى
ماندووده کات ۳. زور روونی نه کاته وه، لا نه دا لمه به سنی	
راست، ټیکی نه دا	
یجهد نفسه بالتجذیف ۳. (مجاز) يتوسع فی تفسیر معنی شیء.	
ينصرف عن المعنى او الهدف الصحيح. يشوه:	
~ the truth	راستی ده شیونیت ۴. به هیز نه پیات،
ده یسه پینیت	
يشوه الحقيقة ۴. (ل.ا.) يضم بقوة	
~ the soup	۵. نه ی پالوی به پالونگه
۵. یصنی (سانلا) بمصفاة	
□ n [C,U]	۱. نه نگزی، گرزیون، ماندوویون
۱. توتر، شد، جهد	
the rope broke under the ~	له توندی راکیشاندا
په ته که نه پچری ۲. ماندوویون، نه رک	
انتطع الجبل من شدة التوتّر ۲. شیء مجهود، مجهود، اجهاد:	
the ~ of sleepless nights	ماندوویون به هوی
شه ونخونی ۳. زهره مهندي به هوی ماندوویون	
إجهاد السهر ليل طويلة ۳. الضرر الناتج عن الاجهاد:	
suffering from over- ~	ناره حه تی نه چیزی به هوی
ماندوویونه وه ۴. (له شیوگی کز) موسیقا، ناواز، گورانی:	
يعانى من شدة الاجهاد ۴. (فی صیفة الجمع) موسیقی، لحن، اغنية:	
the ~ s of an organ	ناوازی تورگان
الحان الأرغن	
۵. شیواز، زهنگ، شیوهی دهنگ به ~ in a cheerful	
ریازی گانهی ۶. سیفه تی بوماوهی	
۵. اسلوب، جرس، نبرة بأسلوب مرح ۶. صفة موروثة:	
a ~ of insanity in the family	له خیرانه که دا
ده ماریکی شتی هه به	
فی العائلة نزعة الى الجنون	
(به تاییه تی هه ست و په وشت) خوگنوپ،	
strained adj	دروست کراو
(بخاصة الشاعر والسلوك) مصطنع، متكلف	
~ laughter	پیکه نینی دروستکراو (په زور)
ضحك متكلف	
~ relations	په یوهندی ناجیگیر، رارا

علاقات مترتبة	
پالونگه، پارزونک، سه به ته	strainer n [C]
مصفاة	
۱. گهلی، ده به بند، گهروو	strait /streɪt/ n [C]
۱. مضیق، بوغاز	
گهرووی جه به ل تاریق	the S ~ s of Gibraltar
مضیق جبل طارق	
۲. (له شیوگی کز) سهخت، له ته ننگانه دا	in great ~ s
۲. (فی صیفة الجمع) عسر، ضیق، فی عسر شدید	
له ته ننگانهی دارایی دا	in financial ~ s
فی ضائقه مالیه	
ناره حه دت، سهخت	□ adj
(ا.ق) ضیق، صادم	
له باری	straitened vt in ~ ed circumstances
دارایی به خندا	
فی ظروف مالیه صعبة، معسر.	
به رگی شیان، ساقوینی	'straight-jacket n [C]
دیتان پان گرتیان	
سترة المجانین	
توندرو، زیاده راده پابه ند به بنه ما	strait-laced adj
ره وشتیه کان	
مترمت، شدید التمسك بالبادیء الخلقية	
لمه روخ، که ناری لمین	1strand /strænd/ n [C]
شاطیء، رملی	
۱. (که شتی) به روخ ده کهوی، بهر که نار	□ vi, vt
که وتن	
۱. (السفينة) تجنح الى الشاطئ، ترتطم بالشاطیء.	
له وولاتی بیانی	~ ed in a foreign country
به جی ده هیلری بی پاره و هاورى	
(مجاز) یرک فی بلد غریب من غیر مال او اصدقاء	
گودلهی پرچ، پرچ، زلف، دار	2strand /strænd/ n
ته ناف، تال (ده زوو، قز)	
جدیله، طاق الجبل	
۱. نامو، بیانی،	strange /streɪndʒ/ adj (-r, -st)
جی نی سه سورمانه	
۱. غریب، اجنبی، یدعو للعجب	
۲. تازه په له کاره که پی	~ to
۲. (خبریه) حدیث العهد	

strangely <i>adv</i>	به شیوه په کی نامویی
	على نحو يدعو الى الاستغراب
strangeness <i>n</i> [U]	نامویی، گیره یی تی
	غرابه، شذوذ
stranger <i>n</i> [C]	نامو، بیانی، پیگانه
	غریب، اجنبی، دخیل
strangle /straŋgl/ <i>vt</i>	ده خنکینی، قناره دکت،
	دخه نفک
	بخنق، یقتل خفاً، یشتق
'stranglehold <i>n</i>	گرتنی خنکینه
	(مجاز عادة) مسکة خانقة
strangulation /straŋgi'leiʃn/ <i>n</i> [U]	خنکاندن،
	خنکان، خه نقاندن
	خنق، اختناق
strap /stræp/ <i>n</i>	قایش، تهوق، پشین، قاپش (سه هات)
	طوق، رباط، حزام (الساعة)
□ <i>vt</i> (-pp-)	۱. پشینینه کا، تهوقی نه گری ۲. قامچی
	لینه دا، په قایش لی ددهات
	۱. یحزم، یشد بطوق ۲. بسوط، یجلد بالسوط
strapping <i>adj</i>	(کس) دریز، به هیژ، بلندنولهش قایم
	(بخاصة الشخص) طویل وقوی البنية
strata /stra:ta/	(بروانه <i>stratum</i>)
	(انظر <i>stratum</i>)
stratagem /strætədʒəm/ <i>n</i> [C,U]	فیل، خاپین،
	گری، (په تاییه تی فیلنی جهنگ)
	حيلة، خدعة (بخاصة خدعة حربية)
strategic /strə'ti:dʒɪk/ <i>adj</i>	ستراتیژی، ویکار
	إستراتيجی
strategy /strætədʒi/ <i>n</i> [C,U]	ستراتیژی: هونه ری
	دانانی پیلان، پیلانی ستراتژی
	الاستراتيجية: فن وضع الخطط، خطة استراتيجية
strategist <i>n</i> [C]	ستراتیژ زان
	خبیر فی الإستراتيجية
stratosphere /strætəs'fɜ:(r)/ <i>n</i>	ستراتو سفیر: بهشی
	سهره وی توژی زهوی دهست پین نه کات له بهرزی حدوت
	میل له زهوی په وه
	الستراتو سفیر: الجزء الأعلى من الغلاف الجوى و يبدأ على
	ارتفاع سبعة أميال من الأرض

stratum /stra:təm/ <i>n</i> [C] (<i>pl</i> -ta)	چین، توژیال (له)
	تویزه کانی گوی زهوی، (چینیک له چینه کانی کومه ل)
	طبقة (من طبقات القشرة الأرضية) (مجاز) طبقة من طبقات المجتمع
straw /stro:/ <i>n</i> [U]	پووش، گزره، قرشک، زه ل،
	قه رسدل، گا، کاگرس
	قش، تبن، قشة
<i>a roof thatched with ~</i>	بنیچی روپوشکراو په کا
	سطح سقف بالقش
<i>a ~ in the wind</i>	سهرنجیک که مه بهستی
	رونکردنه وی ناراستی رووداوه که پین
	(مجاز) تلمیح یقصد به تبیین اتجاه الأحداث
<i>the last ~</i>	سهرباریکي بچوک بو کولیک که توانای
	هه لگرتنی نه پین، کوله پووشی پووشی ووشتری پینشکین
	إضافة صغيرة لعبه يجعله غير محتمل. القشة التي قصمت ظهر البعير
<i>catch at a ~</i>	(خنکاو) خزی په پووش نه گریته وه (به)
	هر شتی به هیوای زرگارپوون
	(الفريق) يتعلق بقشة (يتعلق بأى شيء مهما كان واحيا أملاً فى النجاة من الخطر)
strawberry /stro:brɪ/ <i>n</i> [C] (<i>pl</i> -ries)	فریز،
	توتوک، شلک
	الفريز، الفراولة
stray /streɪ/ <i>vi</i>	وژنده پین، سهرگه راندنه پین،
	دهر به ده رنه پین، پین لاهه نده پین
	یضل، پینه، یشره، یحید
□ <i>adj</i>	۱. وونپوه، سهرگه ردان، گوپرا
	۲. ضال، تانه:
<i>~ cats</i>	پشیلهی وونپو ۲. جیاپووه، په رته وازه
	القطط الضالة ۲. متفرق، متناثر
□ <i>n</i> [C]	ونپو، ویل، ناواره
	ضال، تانه، شرید
<i>waifs and ~s</i>	هه تیوان ودهر به دهر یوان
	الأيتام والمشرودون
streak /stri:k/ <i>n</i> [C]	۱. هیل، شریک، فلیچیک
	(هیلک له ره نگدا جیاوازه له قوماشکه)
	۱. خط، شریط، قلم (مقاری فی اللون عن أرضية القماش)
<i>~s of lean and fat</i>	(گوشت) له چینی به زودوگ

و گوشت
(لحم) فيه طبقات متالية من اللحم والشحم
like a ~ of lightning (دهوله پېړۍ) به خپړای
پروسکه ۲. فاسهوار، رهوت، فاره زوو پاشماوه، خوږه شت
پټوه گرتن
(بندفع) بسرعة البرق ۲. اثر، مسحة، نزع:
a ~ of vanity/cruelty حهزی له فیزو له خویایی
پوښه / یا سهختی و دژواری
(عنده) نزعۃ الى الخلاء / القسوة
□ vi هیل نه کیښی ین سهو پهر، قهلم دکت،
قهلمی لی نه دا
یقم، یقرق، یخبط (بغير انتظام)
streaky adj هیلکاری، هیلدار، دهماردار، ریزکراو
مخطط، مقلم، معرق
stream /stri:m/ n [C] ۱. رووبار، رووباروک ۲. جوگه،
شه پؤل، نهوژم، چه م
۱. نهر، نهیر ۲. جدول، تیار:
go with the ~ له گډل شه پوله که ده پروات
یسیر مع التیار
□ vi ده چوړی، نه پرواته ری، دانه پړی، هه نه قولی،
دفر دکت
یسیر، یجری، یسار، یتدفق
crowds ~ ing out of the cinemas کومه له خه لکیک
به لیشاو له سینهما دینه دهر وه
جموع تتدفق خارجة من دور السينما
flags ~ ing (out) in the wind نالاکان نه شه کینه وه
له گډل پاکه دا
اعلام تخفق مع الريح
streamer n [C] نالای دریزو باریک، پارچه په پړوی
دریزو باریک
علم طریل ضیق، قصاصه طریلة ضیقة
'streamlined adj (نوتوبیل، فروکه) هیل پهر وانی،
ریږه، ساده و زور به کارهاتوو
(السيارة، الطائرة) انسيابية (الشكل) مبسط واكثر فعالية
street /stri:t/ n [C] شه قام، جاده (له شار یا گوند)
شارع، طریق (فی قرية او مدينة)
be ~ s ahead of به چه ند قوناغیک باشته
افضل بر احوال

کسی ناسایی، پیای ناو شه قام the man in the ~
المرائن العادي، رجل الشارع
له پواری (زاتیاریمدا) یا په خمدای نه not up my ~
(د) لیس فی مجال معلوماتی / اهتمامی
۱. هیز، پته وی، توانایی strength /streŋθ/ n [U]
۲. ژماره یا هیز
۱. قوه، متانه، مقدرة ۲. اعداد او قوات
هیزی دوژمن The enemy were in (great) ~
گه وړه پوو
کانت قوات العدو کبیره
strengthen vt, vi به هیزی ده کات، قایم دکت
یقوی، یتقوی، یدعم
strenuous /strenjuəs/ adj په نه رک، سهخت،
زه حمت
جهید، شاق
~ work کاری سهخت و گران
عمل شاق
~ workers کرپکاره کان کاریک ده کن که چالاکی
زوری ده ویت
عمال یؤدون عملاً یطلب نشاطاً بالفا
۱. په ستان، توندی، stress /stres/ n [C,U]
ناره حمتی، کاتی دژوار
۱. ضغط، شدة، اوقات عصيبة
له ژیر زه بری under the ~ of poverty/fear
هه زاری دا / تر می دا
تحت ضغط الفقر / الخوف
کهشی ناخوش پالی پوهنا driven by ~ of weather
مدفوع بقسوة الطقس
کاته ناهمه مواره کان ۲. دووپاتی نه کاته وه: times of ~
اوقات الشدة والضيق ۲. یوکه علی:
a school that lays ~ on domestic science
قوتباغانه که زانیاری په ورو ده وی و مالداری تیا نه ورتنه وه
به سپاهخی ته واره وه ۳. دوپاتکرن، شه ده دانان ۴.
ماندویوون، بی نارام
مدرسه تولی علم التریبة التریة اهتماماً خاصاً ۳. نبره، شدة ۴.
اجهاد، توتر
دووپاتی نه کات، په ستان دکت □ vi
یضع نبره علی مقطع (فی كلمة) یؤکد علی

- stretch** /stretʃ/ *vt, vi* ۱. راده کشن، فراوانده یی،
خوی ده کیشته وه، راده کیشیت
۱. یسد، یسط، یوسج، یسط
S ~ the rope tight. راکیشانی پەت به توندی
شد الحبل بقوة
Rubber ~ es easily. لاستیک به ناسانی نه کشن
السطاط یسط بسهولة
~ *one's arms* بانی ناوه لا نه کات، بانی فش ده کاته وه
یسط ذراعی، یسطی
~ *one's legs* پیاسه نه کات
یمنشی
~ *out one's arm for a book* ده ست در یژده کات
بو هینانی پەر توکه که
یسد ذراعه لیتاوت کتاباً
۲. رانه کشن، پالنه کهوئ (له سەر)
~ *oneself out (on)* جینگه ۳. له راده به دهر لیکینه داته وه
۲. یسدد علی (الفراس مثلاً) ۳. یسوع فی تفسیر شیء الی ابعـ
من الحد الطبیعی او المعقول
~ *a point in sb's favour* فراوانیده کات
شیکردنه وهی خسانیک له سەر به رژه وهندی که سیک،
به شیوه یکی وا رونیده کاته وه له گهل به رژه وهندی خویدا
بگرنجی
یسوع فی تفسیر نقطة لصالح شخص، یطیها تفسیراً یتناسب
مع مصلحته
forest ~ ing for hundreds of miles
۱. در یژده ییته وه، دارستانه کان سده ها میل در یژده بنه وه
۱. یسد، غابات تمتد مئات من الامیال
۱. در یژه کیشان، فراوانیون ۲. در یژدیونه وه، [C] *n*
دووری مهودا
۱. امتداد، توسع ۲. مدة او فترة مستمرة، مدى
~ *by no ~ of the imagination* سەرقالی نه ندیشه نین
مهما اطلقنا العنان للخیال
stretcher *n* [C] تهخته ی گواسته وهی نه خوش
(نه قاله) دار به ست، جادار، دار تهرم
نقاله، مخففة (لحمل المرضى)
strew /stru:/ *vt* (*pt ~ ed, pp ~ ed, strewn*)
بلاویده کاته وه (لم، گولن) دایده پوشتی به (لم، گولن)
ینثر (الرمل، الازهار)، یکسو، یسطی (بالرمل او الازهار)

- stricken** /stri:kən/ *adj* تووشبووه به
مصاب او مبتلی ب
~ *terror* توقیو، تووشی ترس و دلهره او کین بووه
مذعور، مصاب بالرعب او الهلع
~ *in years* پیر بووه، به سالاجووه
طاعن فی السن
strict /strikt/ *adj* (-er, -est) ۱. تووندو تیژ، قایم
۲. ورد، تهسک
۱. صارم، حازم ۲. دقیق، ضیق
in the ~ sense of the word مانای ووردی ووشه
بالمعنی الدقیق للكلمة
the ~ truth راستیه کی پروا پیکراو (تهواوه نی)
الحقیقة الصادقة (الكاملة)
in ~ confidence به لهینیه تهواو
فی سریه تامه
a ~ rule against smoking یاسای توند دژی
جگهره کیشان
قانون صارم ضد التدخين
strictly *adv* به توندو تیژی، به ووردی، به تهواوی
علی نحو صارم او دقیق، علی نحو تام او کامل
strictness *n* توندیتی، سوربون له سەر، توند رهوی،
وردینی
صرامة، حزم، تزمت، دقة
stricture /striktʃə(r)/ *n* [C] رهخته پهك یان
سهرزه نشتیکی توند یا دژوار، جینودان
نقد او لوم قاس، ترقیع، تأییب
stride /straɪd/ *vi, vt* (*pt strode /stro:nd/*) ۱. به
ههنگاوی فراوان نه روات ۲. ههنگاوی فراوانده نی بو نه وهی
تیهری به سەر شتیگدا
۱. یسیر یخطی واسعة ۲. یفشخ، یخطو خطوة واسعة لیسر فوق
شیء
[C] *n* ههنگاوی فراوان، کهشوفش
خطوة واسعة، فشفة
take sth in one's ~ به ناسانی جیه جیی نه کات
یعمله بدون صعوبة
make great ~ s به خیرایی پیش نه کهوئ
یتقدم بسرعة
strident /straɪdnt/ *adj* (دهنگ) تیژ، بهرز، گر

(الصوت) حاد، عال وأجش
strife /straɪf/ n [U] به‌بره‌ره‌گانی، ناکوکی
 نزاع، شقاق
strike /straɪk/ vt, vi (pt, ppp struck /straɪk/) ۱. لیده‌دات، لیدان:
 ۱. ی‌ضرب:
 ~ sb on the chin له‌چه‌ناگه‌ی ده‌دات
 ی‌وجه‌ضربه‌الی‌ذنه
 ~ a blow for freedom له‌پ‌تاوی‌س‌ره‌ستی‌دا
 نه‌جه‌نگنی
 ی‌ضرب‌ضربه‌فی‌سبیل‌الحریه
 ~ at the root of the trouble له‌چینه‌ناخه‌وه /
 له‌ناوه‌راستی‌ده‌دات
 ی‌صل‌الی‌جوهر / لب‌المشکله، ی‌ظمن‌الی‌الصمیم
 ۲. (له‌گه‌ل adv) لای‌ده‌بات، نه‌س‌رینه‌وه
 ~ off/out (وشه)
 ۲. (مع adv) ی‌حذف، ی‌شطب، ی‌محو (کلمه)
 ~ out (for the shore) ده‌ست‌به‌مه‌له‌نه‌کات‌به‌روه
 که‌ناری‌ناوه‌که
 (ب‌خاصه) ی‌شرع‌فی‌السباحه (نحو‌الشاطیء)
 ~ out for oneself ده‌ست‌به‌کاری‌نگی‌نوی‌ده‌کات
 (ب‌خوی)
 ی‌سته‌ل‌علا‌جیداً (الحساب‌الخاص)
 ~ up ده‌ست‌به (ژهنین) ده‌کات، هاو‌ری‌به‌نی‌نوی‌پ‌نک
 دینن
 ی‌بدأ (الغزف)، ی‌کون (صداقه‌جیدة)
 ۳. لیده‌دات: کات‌زمر‌سه‌هات
 The clock struck four.
 چواری‌لیدا ۴. (چار‌وکه‌ی‌به‌لهم، ناآ، چادر) داده‌گری، نزم
 ده‌کا ۵. پاره (سکه) لیده‌دات ۶. ناگر‌ه‌دل‌ده‌کات، ناگر
 ده‌کاته‌وه، شقارته‌دانه‌گیر‌سینن ۷. تیکرا‌ده‌ردینن
 ۳. ی‌دق: دقت‌الساعة‌الرابعة ۴. ی‌نزل (الشرع، العلم)، ی‌قوض
 (الخیمه) ۵. ی‌ضرب‌او‌پ‌سک (العصلة) ۶. ی‌شعل (عودا‌من
 القناب) ۷. ی‌توصل‌الی (المعدل) ب‌عملیه‌حسایه
 تیکرا / ناوه‌ند‌ده‌ردینن
 ~ an average ی‌جد‌المعدل / المتوسط
 ~ a bargain مامه‌له‌یه‌کی‌له‌گه‌ل‌ده‌به‌ستی
 ی‌قد‌صفقه
 ~ a balance هاوسه‌نگی‌ده‌کات

ی‌وازن
 نه‌یدوزینه‌وه نه‌وت / ناآتون
 ~ oil/gold ی‌خر‌علی‌النفط / الذهب
 ~ the right path through the forest ری‌گای‌راست
 له‌دارستان‌نه‌دوزینه‌وه ۸. ری‌گه‌ی‌خوی‌نه‌کاته‌وه، روو‌له‌کاته
 ی‌کشف‌الطریق‌الصحیح‌عبر‌القابه ۸ ی‌شق‌طریقه، پ‌نجه:
 ری‌ی‌خومان
 We struck (out) across the fields.
 کرده‌وه / روومان‌کرده‌کیلگه‌کان
 شقتنا‌طریقنا / اتجه‌نا‌ه‌بر‌العقول
 ۹. (دلی‌دوژمن) پر ~ terror/fear into (the enemy)
 نه‌کات‌له‌ترس
 ۹. ی‌ملأ (اللوب‌الأعداء) بالرعب / الخوف
 زمانی‌لال‌نه‌بین‌به‌هزی
 be struck dumb/blind
 سه‌رسورمانه‌وه، توشی‌کویری‌نه‌بین‌له‌پر ۱۰. کار‌له‌کاته
 سه‌ر‌ده‌روون، شه‌یدای‌نه‌کات
 تعذ‌الدشه‌او‌المفاجأة‌لسانه / ی‌صاب‌بالعی‌المفاجيء ۱۰.
 ی‌ؤثر‌فی‌النفس، ی‌ثتن:
 رات‌چونه‌به‌رامبه‌ر‌نه‌و
 How does the plan ~ you?
 پلاته؟ ۱۱. (پروکه) کت‌وپر‌هات‌به‌خه‌پالیا، هات‌به
 می‌شکیدا
 کی‌ف‌تری‌هذه‌الخطه؟ ما‌رایک‌فی‌ها؟ ۱۱. (الفکره) تخطر‌له
 فجأة، تطراً‌علی‌باله
 هات‌به‌خه‌پالما‌که
 It has struck nie that...
 ۱۲. (کری‌کاران) مانته‌گرن ۱۳. (رووه‌ک) ره‌گ‌دانه‌کوئی‌له
 زه‌وی
 خطر‌بیالی‌ان ۱۲. (العمال) ی‌ضربون‌عن‌العمل ۱۳. (النبات)
 ی‌عد‌جذوره‌فی‌الأرض:
 خیرا‌شه‌تله‌که‌روواوه
 The cutting soon struck root.
 سرعان‌ما‌نبت‌الشتله
 ۱. مانگرتن‌له‌کار
 □ n [C]
 ۱. اضرب‌عن‌العمل
 کری‌کاره‌کان‌مانیان‌گرتووه
 The workers are on ~.
 ۲. دوزینه‌وه (نه‌وت)
 العمال‌مضربون ۲. اکتشاف، التحرر‌علی (النفط مثلاً)
 تیکده‌ری‌مانگرتن: نه‌و
 ~ strike-breaker n
 کری‌کاره‌ی‌به‌گری‌ده‌گیری‌ب‌جینگه‌ی‌کری‌کاری‌مانگرتو
 مفسد‌الاضراب: من‌ی‌ستاجر‌لی‌حل‌محل‌عامل‌مضرب
 ۱. کری‌کاری‌مانگر، مانگرتووه‌له‌کار ۲. (له) ~ striker n [C]

- یاری تویی پین (دا) یاری که ری لیده، هیر شیه
۱. (بخاصة) حامل مضرب عن العسل ۲. (فی كرة القدم) اللاعب الضارب للكرة، مهاجم
- striking** *adj* دهار سهرسور هینهر، روون سهرنجر اکیش، دهار
اخاذ، مفت للنظر، مدھش
- string** /strɪŋ/ *n* [C,U]
۱. ده زوو، زنجیره ده زوو
باریک ۲. ده زوو ته زیج یا ملوانکه
۱. خط، شریط رفیع ۲. خط البچه او القند:
- a ~ of beads* ملوانکه ی مورو
عقد من الخرز
- a ~ of lies* زنجیره په ک درو
سلسله من الأكاذیب
- the ~ s* ۳. ژئ: نامیری ژیدار (له نوکسترا)
۴. وتر: الآلات الوترية (فی اورکسترا)
- pull ~ s* ۴. کاروبار نه باته پیش (به نهینی)
۴. یحرک الأمور (خفیة او من وراء الستار)
۱. نامیری موسیقایی ژیدار نه کات ۲. مورو
نه هوئیتوه، ته سیج نه هوئیتوه ۳. نه نیچنی یا هملی نه واسنی به پدت
۱. یزود الآلة الموسيقية بأوتار ۲. یسلک (الخرز) فی خط
(البچه مثلاً) ۳. یربط او یعلق یخيط
- ~ lamps among the trees for a garden-party*
هملواسینی گلنوب له به بنی دره خته کاندایو گبرانی تاهه نکه که
له ناو باخدا ده نکه کان ریک نه خات، ریزی نه کات،
له بیه ستنی به په که وه (رامسته کان)
- یعلق المصابيح بین الأشجار لحفلة تقام فی حديقة، ینظم حبات
یسلسل، یربط بین (الحقائق)
۴. که سیکنی به شوکاو
strung up, highly strung
۴. (الشخص) مترنر الأعصاب
- stringy** *adj* (-ier, -iest)
ده زوولوی، وه ک ده زوو
خبطی، کالغیظ
- ~ meat* گوشتی جیر
لحم قاسی الألياف
- stringent** /strɪndʒənt/ *adj*
(یاسا) توندو تیز
(القانون) صارم، مشدد
- strip** /stri:p/ *v*, *vi*
۱. داده گهنی، رووتی نه کاته وه،
لی نه کاته وه
۱. یترع، یغری، یجرد

- ~ the bark off a tree* تو پکلی دراه که داده مالنی
یترع لحاء شجرة
- ~ (off one's clothes) and jump into a lake*
جله کانی داده گهنی و باز نه دات بو ناو ده ریاچه که ۲. سامانو
مالی لیده سینی
- یخلع (ثیابة) و یقفز فی البحيرة ۲. یجرد من المستلکات او
الحقوق:
- ~ ped of all his wealth* دادگا هه موو سامانی
لی سنده وه
جرده (الحکمة مثلاً) من کل ثروته
- پارچه: پارچه په کی دریزو باریک (له کوتال، [C] *n*)
زه وی)
- الشقة: قطعة طويلة خيطة (من القماش، الأرض)، قطاع
۱. قه لهم، هیل، تول، (دریز)
- stripe** /straɪp/ *n* [C]
وته سک و پنجه وانه ی رهنک ته خته که ی هیله کانی پلنگ
۱. قلم، خط، شریط (طویل و ضیق و بلون مغایر للون الخلفية
التي يظهر عليها) خطوط النمر
- the tiger's ~ s* فالای نه مریکی
العلم الأمريكي
۲. (به وینه ی *v*) په تی یا
the Stars and S ~ s
شریتی پله ی سهر بازی ۳. لیدانی توند به قامچی
۲. (علی شکل *v* عادة) شریط الرتبة العسكرية ۳. (أ.ق.) جلدة
بالسوط
- stripling** /striplɪŋ/ *n* [C]
لاو، هه زه کار، میرد مثال
صبی، تنی، مراقق
- strive** /straɪv/ *vi* (*pt* strove, *pp* striven)
خه بات
ده کات، بزاف دکت، هه وئ ده دات
یکافم، یناضل، یذل تصاری جهده
- strode** /stroʊd/
(بروانه *stride*)
(انظر *stride*)
- stroke** /stroʊk/ *n* [C]
۱. زله، لیدان
ضربة
- the ~ of a hammer* لیدانی چه کوش ۲. په کیک
له بزوتنه وه ریک وینکه دوباره کراوه کان
ضربة الطريقة ۲. واحدة من سلسلة حركات نظامية متكررة
- له سهو غر غه له ده کات *swimming with a slow ~*
یسبح بحركات بطیئة
- سهول لیدان به شیوه په کی به هیز ۳. لیدانی *a strong ~*

توی تینس، قه‌لهم پیاہتان، لیدانی فلچہ پیک
التجذیف بضربات قویة ۳. ضربة للكرة (فی التیس)، جرة قلم.
ضربة فرشاة
به‌قه‌لهم پیاہتاتیک ۴. پیک *with one ~ of the pen*
کاری بازوگانی، ریکه‌وتنامہ پیک بازوگانی چاک
جرة قلم واحدة ۴. عملية (تجارية) واحدة، صفقة تجارية جيدة
به‌خت هه‌لساتیک کتوپری چاک *a ~ of luck*
۵. دهنگی لیدانی زه‌نگ
ضربة مفاجئة من ضربات الحظ (السعيد) ۵. صوت قرع الجرس
کاتی کاتومیر سن لئی دا *on the ~ of three*
۶. جده‌لده‌ی می‌شک
عندما دقت الساعة الثالثة
خوین مه‌ینی می‌شک، توشی *suffering from a ~*
جده‌لده‌ی می‌شک بووه ۷. گه‌وره‌ی سه‌ول لیده‌ران له به‌له‌مدا
۶. السكة الدماغية مصاب بالسكة ۷. كبير المجذفين فی
الركب
له‌به‌لمی پیش برکنی وه‌ک ریکه‌خه‌ری خیرایی *□ vi*
کار نه‌کات
يقوم بدور منظم السرعة فی قارب سباق
نازی نه‌داتی، ده‌ست به‌ قزی دا *2stroke /strook/ vi*
نه‌هین (وه‌ک پشیله)
يسد، يمر بيده على شعر (قطة مثلاً)
ده‌ست پیاہتان *□ n [C]*
تصيد، ملاطفة
پیاسه ده‌کا، ده‌گه‌ری، *stroll /strool/ vi, n [C]*
له‌سه‌رخو ری ده‌کا
پششی مترها، مشیه متهملة
۱. به‌هیز، توند، *strong /strong/ adj (-ger, -gest)*
پته‌و
۱. قوی، شدید متین
سوپا هیزه‌کده‌ی ۵۰۰۰۰۰ *an army 500,000 ~*
سه‌ریازه
جشی قوامه ۵۰۰۰۰۰ رجل
۲. خه‌ست، قاوه‌ی خه‌ست *~ coffee*
۲. مرکز: قهوه‌ی مرکز
تیکه‌له‌ی خه‌ست *a ~ solution*
محلول مرکز
۳. خوارده‌وه‌ی سه‌رخوشکه‌ر ۴. به‌هیز، *~ drink*

کاریکه‌ر:
۳. مشروب کحولی، شراب مسکر ۴. قوی، شدید الوقع:
~ language زمانیکه به‌هیز یا کاریکه‌ر
لغة قوية او شديدة الوقع
بونی ناخوش غاز *a ~ smell of gas*
رائحة غاز نفاذة
۵. فرمانی نا‌اسایی (رابرده‌وه‌کده‌ی *~ verb*
نه‌گورپی وه‌ک
sang, sing
۵. (نحو) فعل غیر قیاسی (یضاع ماضیه بتغییر داخلی مثل
stang, sing
به‌هیز، به‌توندی *strongly adv*
بقوة بشدة
قاسه‌ فاسنین نه‌ختینه *strong-box*
خزانة حديدية لحفظ النقاس
زووری توندوتول بزی پاراستنی *strong-room n [C]*
نه‌ختینه‌کان
غرفة محصنة لحفظ النقاس، العجرة النجعة
قه‌لا، شوینی لایه‌نگرانی *stronghold n [C]*
بیروپایه‌ک تیدا زور پیت
مغل، حصن، قلعة (مجاز) مغل (التقدمية)، مکان یکسر فیہ
انصار میداما
۱. *strove /stroov/* (بروانه *strive*)
(انظر *strive*)
۲. *struck /strak/* (بروانه *strike*)
(انظر *strike*)
بنه‌مایی، بنیاتی *structural /straktʃərə/ adj*
بنائی
پیکه‌تانه: گورانکاری پیناسازی / *~ alterations*
په‌یکه‌رماسازی
هیکلی تغییرات بنائیه او هیکلیه
۱. پیکه‌تاق، بنیات *structure /straktʃə(r)/ n*
۲. نالایی، خانووبه‌ره، په‌یکه‌ری خانوو
۱. بنیه، ترکیب ۲. مبنی، بنیان، هیکل البناء
تیده‌کوشی، بزاف دکت، *struggle /stragl/ vi*
دخه‌بت (له‌پیناوی سه‌ریه‌خویی)
یکافح، يناضل، يجاهد (فی سبیل حریت)
خه‌بات، بزاف، خویه‌خت کردن *□ n [C]*

- کفاح، نضال، جهاد، مجهود ضخم
strum /strʌm/ vi, vt (-rum-)
 به هم زدن و
 کهم ترخه می موسیقاده نئی (نشه هرزا) پاری دکت
 یغز علی نحو مرتجل او باهال
strung /strʌŋ/
 (پروانه string)
 (انظر string)
1strut /strʌt/ vi (-tt-)
 له نجه ولار ده کات، پوز
 لیده دات، فورت دکت
 یختر، یختال فی مشته، یختر
 □ n [C]
 له نجه ولار کردن
 تیختر، اختیال
2strut /strʌt/ n [C]
 کوله کدی ته ستور
 دعامه، قائم انضطاطی
stub /stab/ n [C]
 بنکی (جگه ره، پینوس)، قورمن داری
 بنک، بنکی پسوله
 عقب (لم الرصاص او السجارة)
 □ vt (-bb-) ~ one's toe
 قاجی هه لته کوی (له بورد)
 تصطدم قدمه (بجبر مثلاً)
stubble /stabl/ n [U]
 ۱. پووش، شارو: پاشماوه
 کشتوکال ۲. تهنکه بیش، ره هین کورت
 ۱. قش، جذامه: ما یقی من الزرع بعد حصه ۲. لجة نصيرة
 خشنه (لم تعلق من ايام)
stubborn /stabɔn/ adj
 لاسار، وکگرتی، رکه بدر،
 رکدار، سدر رهق
 عتد، حرون (المرض) عضال
stubby /stabɪ/ adj (-ier, -iest)
 کورته و له ستور
 قصیر و غلیظ
 ~ fingers
 پهنجه ی کورت له ستور
 اصابع قصيرة و غلیظة
stuck /stʌk/
 (پروانه stick)
 (انظر stick)
1stud /stʌd/ n [C]
 ۱. قوبچه ی ملیوانی کراس ۲. منیخ:
 بزمار ی سهوخر پو جوانکردنی دهوگاه یا سهو پیلو دانه نری
 پو پاریزگاری
 ۱. زر پالو القیص ۲. الجریط: مسمار کبیر الرأس تزین به
 الابواب او یوضع فی نعل الحذاء للرقابة
 □ vt (-dd-) ~ ded with (jewels)
 له پرازیته وه،
 قوردانی دکت، به خشل پازاوه

- یرصع مرصع بالجواهر
2stud /stʌd/ n [C]
 کومله له سیک پو مه بهستی
 تایهت به کار بیت (پیشبرکنی یا پهرین)
 مجموعه من الخیول لتخذ لغرض معین (کالسباق او الاستیلا)
student /stju:diə/ n (pl ~ s)
 شاگرد، قوتابی
 (زانکو یا پهمانگا)
 طالب (بخاصة فی جامعة او معهد)
studio (pl-s) n
 ۱. ستودیو، وینه گرتنگه ۲. هول
 پو وینه گرتنی فیلمی سینما ۳. ژووری په خشی ستودیوی
 ته له فزیون
 ۱. الاستدیو، رسم ۲. قاهه لتصیر افلام سینما ۳. غرفه الیث
 الاذاعی أو التلفزيونی
studious /stju:diəs/ adj
 ۱. کوششگر، پزاکار،
 خوبندکار
 ۱. مجد، مجتهد، مولع بالدراسة
study /stʌdi/ vt, vi (pt, pp -died)
 ده خوینی،
 فیرده بی، ده پشکنی
 پدرس، يتعلم، يتفحص عن
 له ندازه له خوینی (پو)
 ~ ing to be an engineer
 نه وه ی بی به نه داز یار
 پدرس الهندسة (لیصبح مهندساً)
 نه خشه، سهویری نه خشه له کات ۲. له
 ~ a map
 شیوگی (pp) پشکینراو، به باسکراو، نه نفهست
 خریطه، ینظر فی خریطه ۲. (فی صیغه pp) مدرسو، متعدد
 سوکا به تی تپیکردنی نه نفهست
 a studied insult
 اهانه متعمدة
 □ n [C] (pl -dies)
 ۱. پابهت، لیکوینه وه،
 تووینه وه، خویندن
 ۱. دراسة، بحث
 هه لده سنی به لیکوینه وه ی
 make a ~ of history
 میژوو
 یقوم بدراسة التاريخ
 دهست به خویندن له کات
 begin one's studies
 ۲. ژووری خویندنه وه ۳. وینه ی ناماده کاری (پو مه شق و
 له زمون)
 پیدأ دراسته ۲. حجرة المطالعة، غرفة المكتبة فی المنزل ۳.
 رسم اعدادی (به هدف التجربة والتمرین)
 ۱. ماده، کهرهسته ۲. شت،
stuff /stʌf/ n [C,U]

شتی خراب ۳. نه ته می خوری
 ۱. ماده ۲. شیء ردى، سقط المتاع ۳. (أق) نسج
 صوفى
 ۱. تن نه خنى □ vi ~ into
 ۱. يحشر
 ۱. پری نه کات له ~ with
 يملأو يدب
 تووره که ~ feathers into a bag with feathers
 پر نه کات له پەر ۲. وشک و به په بکهری نه کا (نازه، باندۀ)،
 پیش لټان پرینه کا
 يخشور الرش فی کس / کيساً بالرش ۲. يحنط (حيواناً او
 طيراً)، يحشره قبل طيه
 ناخنين، ماده ی پرکردن stuffing n [U]
 حشر، مادة العشر
 ۱. توره، روو گرز stuffy /ˈstʌfi/ adj (-ier, -iest)
 ۲. هه وای پس ۳. گپړاو ۴. بيزار ۵. بیر ته سگ
 ۱. عاصب، متجهم الوجه ۲. مسدد فی الزکام ۴. محل ۵. ضيق
 الاقب
 پس
 (الحجرة) فاسدة الهواء
 خړپو دکت، گالته ی stultify /ˈstʌlɪfaɪ/ vt
 پنده کات، سوکا به تی پنده کات
 یسفه، یسفف، یجعل الشيء يبدو مضحکاً او تافهاً
 ۱. پینه نه که وئى، stumble /ˈstʌmbəl/ vt
 د تهرشت
 ۱. يتعثر، تزل به القدم
 ۲. نه پدوژینه وه به رېکه ووت، توشى ~ upon
 ۳. زمانى ده یگرئى، دوو دل دهبین
 ۲. یخړ علی شیء صدفة، یصادف ۳. يتلطم، یتردد
 □ n [C]
 زمان گرتن، سه رسمدان
 تخر، تردد، عثرة، زلة
 به ربه ست، گیر وگرفت، 'stumbling-block n
 کۆسپ
 حجر عثرة، عائق
 ۱. کۆنره، گوتارگه، قورم، stump /ˈstʌmp/ n [C]
 بنکی دره خت ۲. کۆنره دار: نه و په شه ی که ماوه دواى پرین
 ۳. (له یاری کرېکیت) په کنى له سنى کۆنله که ی گۆل

۱. قرمة، جذل: اصل الشجرة الباقى بعد قطع جذعها ۲. الجزء
 الجزء الباقى من العطر بعد القطع ۳. (فسي لعبة الكريكت)
 احدى دعائم الهدف الفلات
 ۱. به قوروسى پرى نه کات ۲. شهرزه نه کا، □ vi, vi
 سه رسام نه یی
 ۱. یمنی یشاقل ۲. (د.ل) یرېک، یحیر
 پرسپاره که نه نکه تاوی The question ~ ed me.
 کردم (نمیتوانی وه لام بده موه)، په شوکانمی ۳. (له یاری
 کرېکیت) توپ هاویژ نه چینه دهر وه به لیدانی په کیک له
 گۆله کانون
 ان السؤال قد اربكنى (عجزت عن اجابته) ۳. (فسي لعبة
 الكريكت) يخرج ضارب الكرة من اللعب باصابة (احدى)
 دعائم الهدف بالكرة
 کورته پنه، stumpy /ˈstʌmpi/ adj (-ier, -iest)
 کورت و نه قله و ده ست کورت
 مربوع القامة، قصير وبدين
 ۱. وړ (ده یی)، گپړیوون، stun /stʌn/ vt (-nn-)
 گپړدکت ۲. سه ری سوړده مینى، دهرژینت، بیهوشی نه کا
 ۱. یقده الصواب بغضه بضربه علی رأسه ۲. یذهل، یدهش.
 یصق
 هه وائی ناخوش وریکرد ~ ned by the bad news
 صعته الأخبار السيئة
 (پروانه sting) stung /stʌŋ/
 (انظر sting)
 (پروانه stink) stunk /stʌŋk/
 (انظر stink)
 ۱. ناپه لنی گه شه پکات، ریوه له ی 1stunt /ˈstʌnt/ vt
 نه کات، نه ساخی یا وه راری گپړو دکت
 یوقت او یعق النمو الطیعی، یقزم
 ۲. کاری (هه ستیار)، کاری 2stunt /ˈstʌnt/ n [C]
 شه رهزا یا وپرا (وه ک کاری به هله وائی)
 عمل شیر یقصد به لفت الأنظار
 بیهوش stupefaction /ˈstju:ptʰækʃn/ n
 (کردن)، سپ کردن، بهنج کردن، سست کردن
 تخدير، تخييل، خدر، ذهول
 سپړده کات، سپ دکت stupefy /ˈstju:prɪfaɪ/ vt
 یخدر، یخبل
 گپل بوه له سه ر stupified with drink/amazement

خوشی سرسامه / واق ویرمان مذهول من السكر / الدهشة	
stupendous /stju:'pendəs/ <i>adj</i>	مذهون، تهندار، سرسورهینه
	هائل، جسيم، مدهش
stupid /stju:'pid/ <i>adj</i>	لاژگ، گهوج، گهمزه، گهلجو، خرپو، ده بهنگ، كهلله پوت
	بليد، غبي، ابله، احمق
stupidity /stju:'pidəti/ <i>n</i> [C,U]	كه ريتي، گهوجي بلاده، غباء، سفه، حماقة
sturdy /stɜ:'di/ <i>adj</i> (-ier, -iest)	قايم، پتو، جنگير، چالاک
	قوي، مفتول العضلات، ثابت، نشيط
stupor /stu:pə(r)/ <i>n</i> [C,U]	۱. بين هوشي ۲. گتزي ۳. كم ناکاه، وهك بوراوه دھول، شبيه عيوبه، حذر ما خيل
sturdily <i>adv</i>	به پتوي، به جنگيري، بهوره بصلابه، ببات، بهمة
stutter /stʌtə(r)/ <i>vi, vt</i>	زماني تيکه له نهکا، زماني ده يگري تلطم، يتنه
sty /stai/ <i>n</i> [C] (<i>pl sties</i>)	پاوانا به رازان، تهويله ي به راز زريه الخنازير
sty(๑) /stai/ <i>n</i> [C] (<i>pl sties, styes</i>)	قنچكه سلوا، سپچكه سلوا، دوومه ليله له سر پتلوي چلو دهردی
	دمل الجفن، شحاذ العين، جنجل
style /stai/ <i>n</i>	۱. شيواز، شيوه، ريتاز، جور ۱. اسلوب، نسق، نمط
<i>do things in ~</i>	۲. مه زني، به زم و ره زم ۲. فحامة، ترف
<i>the latest ~ s in dress</i>	نوټرين موديلي جل و به رگ ۳. شيوه، جور:
	احداث الأزياء في اللباس ۳. شكل، نوع:
<i>made in three ~ s</i>	دروست كراوه به سني شيوه
	۴. نازناوي راست يو بانگ كردن (وهك گه ورمه)

مصنوع على ثلاثة اشكال ۱. اللقب الصحيح المستخدم في مخاطبة (عظيم مثلاً)	
بانگ نه كړی، وای بين نه وتری	□ <i>vt</i>
يلقب او يدعى بكذا	
<i>He should be d ~ Right Honourable</i>	
پيوسته نه و نازناوه ي هه بين خاوه ن شكړ	
يجب ان يلقب ب صاحب المعالي	
styleish <i>adj</i>	تازه باهت
	انيق، حديث الطراز
stylist /stai'list/ <i>n</i> [C]	شيواري، موده يي
	شخص (بخاصة كاتب) يبالغ بالاهتمام بحمال الأسلوب
stylistic /stai'listik/ <i>adj</i>	شيوازناسي، ريتازي، شيواري هونهري
	اسلوبي، ما يتعلق بالأسلوب الفني
stylus /stai'ləs/ <i>n</i>	دهرزي فوتوگراف (بخاصة) ابرة فوتوغراف
suave /swa:v/ <i>adj</i>	چاك، نازك، تهرزمان، قهنج ريق، دمت، مهذب
sub- /sʌb/ <i>prefix</i>	پشگريكه به ماناي: لاوه كي، جنگير
	بادنة معناها: نائب، فرعي، ثان، دون
sub-committee	ليژنه يه كي لقي لجنة فرعية
subarachnoid	ژير جالجالو كه ي تحت عنكبوتيه
subcutaneous	ژير پينستا تحت جلد
subaltern /sʌb'altən/ <i>n</i>	نه فسر له پله ي ژير سهر و كذا، نه فسره ي دوو ستر
	(في الجيش) ضابط تحت رتبة رئيس
subconscious /sʌb'kɒnʃəs/ <i>adj, n</i>	بين ناگا، بين هوش
	لا شعوري، اللاشعور
subcontinent /sʌb'kɒntinənt/ <i>n</i> [C]	نيمچه كيشوهر (هند)
	شبه قارة (كالهند مثلاً)
subcontract /sʌb'kɒntrækt/ <i>n</i>	به ليتني

لاوه کي / ژیره به ژیر	۳. (هډروها <i>adv</i>) سږ په و، مډرجی په پښتین
عقد فرعي / من الباطن	۳. (ایضاً <i>adv</i>) تابع ل، مشروط ب، مډرون
subcontractor <i>n</i> [C]	~ to your approval (فرمانه که) پاپهنده په قایل
په ټنډه ډی ناوونجی،	پوونی تو، وه زامندی تو
ژیره ټنکار	(الأمر) مډرون بموافقتك
المتاقد الفرعي	
subdivide /səb'dɪvaɪd/ <i>vt, vi</i>	۱. ملکه چده کا،
د پسان	د په زینې ته په سږ دکت (نه ته وه، گدل) ۲. نه پکاته پاپه ټیک
د اېشه کات، پېش په شې نه کات	پو
پقس او پقس الی اجزاء اصغر	
subdue /səb'dju:/ <i>vt</i>	۱. پخص، پتھر (امه، شعباً) ۲. پجمله موضعال، پرض ل
۱. ده سه پښت، خړه گرت،	خوی یا
داده مرکښته وه	~ oneself one's friends to criticism
۱. پخص، پتھر، پقلب	په کي لا هاور پکاني نه خاته ژیر باری رخنه گرتنه وه
۲. ته په سږ دکت، هیوری نه کات،	پرض نفس / اصداقاءه للند
<i>a ~ d light</i>	سوکی نه کات
۲. پهدی، پخف: ضوء خافت	
subheading /səb'hedɪŋ/ <i>n</i> [C]	۱. په زانډن، ملکه چ کردن
ناونیشانی	۱. قهر، اخضاع
لاوه کي (وهک له رڼو زامه دا)	<i>the-of the rebels</i>
عنوان فرعي (فی صحیفه مثلاً)	مل که چ کردنی پاخیوان
subhuman /səb'hju:mən/ <i>adj</i>	أخضاع للمتمردين
خوار ناستی	subjugate <i>vt</i>
مړوف، نیف مړوف	مل که چ ده کات، ده په زینې
دون البشر، اقرب الی العیوان منه الی الإنسان	پخص، پتھر
subject <i>n</i>	subjugation
۱. په کي له ده ست وپوهند	مل که چکردن، سږ چه ماندن، سږ کوت
۱. احد افراد الرعیة	کردن
<i>British ~ s</i>	أخضاع، قهر، قمع
هاونیشتمانی بهریتانی	
الرعایا البریطانیون	sublet /səb'let/ <i>vt, vi</i>
۲. پاپه ت: کردار، کرده	له ژیره وه په کړی ده دا،
۲. موضوع: موضوع مقال	خانوو په کړی نه دا که خوی تیا کړیچه
<i>change the ~</i>	یوچر من الباطن، یوچر (عقاراً) هو مستاجر له
په تی و توپزه که ده گوړی	sublieutenant /səbə'leɪtənənt/ <i>n</i> [C]
پغیر موضوع الحدیث	له فسرې په ک نه ستیره
۱. ملکه چ، لاپه نگر	ملازم ثان
۱. خاضع، تابع	sublimate /səb'lɪmeɪt/ <i>vt</i>
~ races/nations	پله ی بهر نه بی،
ره گز مړوپه کان / نه ته وه	بالادیت، بلند دکت
ملکه چه کان	یصد، یحول الی ما هو اسی، یتسامی
الاجناس البشریة / الأمم الخاضعة	sublime /sə'blaɪm/ <i>adj</i>
۲. ملکه چه پو، رازی په پو	ره سډن، پاپه بهر،
۲. خاضع ل، قابل ل	شکودار، پیروز، سالار
هاتو وچو	سام، رلیع، مهیب، جلیل
له کوشی ناخوشدا دوا نه که ووی	دیمه نی پر له جوانی
مروړ او حرکت سیر عرضه للتعویق فی الطقس السی	مشاهد غایه فی الجلال والروعة
	sublingual gland
	ژیر زمانه گلاتد
	غده تحت اللسان
	submandibular gland
	ژیر کاکيله گلاتد، رزینی

زیر کاکيله	زیر کاکيله
غدة تحت الفلك	غدة تحت الفلك
submarine /səbməri:n/ <i>n, adj</i>	کشتی
زیرِ ناو، زیرِ اَوَه (رووه) له زیرِ ناو دهری، قهوزه	زیرِ ناو، زیرِ اَوَه (رووه) له زیرِ ناو دهری، قهوزه
غواصة، (النبات) ينمو تحت البحر	غواصة، (النبات) ينمو تحت البحر
submerge /səbmɜ:dʒ/	۱. نوقمدهیئت،
نوقمده کری له ناو دا، قهه شیرت ۲. نوقمی دیت، له چا وون	نوقمده کری له ناو دا، قهه شیرت ۲. نوقمی دیت، له چا وون
دهی، ددت نال نالی	دهی، ددت نال نالی
۱. یغس، یغس، یغس بالماء ۲. یغس (الفراصة) تحت الماء	۱. یغس، یغس، یغس بالماء ۲. یغس (الفراصة) تحت الماء
یغیب عن النظر	یغیب عن النظر
submission /səbmɪʃn/ <i>n</i> [C,U]	ملکه چکر دن،
خوڼه دهسته وه دان، ملدان، دانه واندن، زیر دهستی	خوڼه دهسته وه دان، ملدان، دانه واندن، زیر دهستی
خضر، اذعان، انقیاد، (شیء) مقدم، معروض، مطروح	خضر، اذعان، انقیاد، (شیء) مقدم، معروض، مطروح
(للمناقشة)	(للمناقشة)
submissive /səbmɪsɪv/ <i>adj</i>	گوڼر ایدل،
پا به ند، ملدایی، ملکه چ	پا به ند، ملدایی، ملکه چ
مطیع، مدعن، متقاد	مطیع، مدعن، متقاد
submit /səbmɪt/ <i>vt, vi</i>	۱. خوڼه دات
به دهسته وه، پیشکesh ده کات، چیز دیت، رادهشت ۲.	به دهسته وه، پیشکesh ده کات، چیز دیت، رادهشت ۲.
نمایش ده کات	نمایش ده کات
۱. یذعن ل، یسلم، یسلم نفسه ۲. یقدم ب، یعرض:	۱. یذعن ل، یسلم، یسلم نفسه ۲. یقدم ب، یعرض:
~ plans to sb	پلائی بو دانه نی
یعرض خطأ علیه	یعرض خطأ علیه
~ a report	راپورت پیشکesh له کات ۳. پیشنار
له کات	له کات
یقدم تقریراً ۳. یقترح ان	یقدم تقریراً ۳. یقترح ان
subnormal /səb'nɔ:ml/ <i>adj</i>	زیر فاسایی،
خوار فاسایی	خوار فاسایی
دون السوی او العادی	دون السوی او العادی
subordinate /sə'bɔ:dɪnət/ <i>adj</i>	پاشکو، گزیر
دوانا وه ندی، گم پا به خ، دوومی، په پرهو	دوانا وه ندی، گم پا به خ، دوومی، په پرهو
تابع ثانوی، اقل اهمیت	تابع ثانوی، اقل اهمیت
□ <i>n</i> [C]	سر به، زیر دهسته، قهرمان بهر
تابع، مؤوس	تابع، مؤوس
□ /sə'bɔ:dɪnət/ <i>vt</i>	ملکه چی له کات، له پکاته پاوه
پخضه، یجعله تابعاً...	پخضه، یجعله تابعاً...
subscribe /səb'skrɪb/ <i>vi, vt</i>	ده به خشی
پشنگیری ده کا، به شداری ده کات، تومارده کات	پشنگیری ده کا، به شداری ده کات، تومارده کات

یتبرع، یکتب	یتبرع، یکتب
~ £ 50 to a flood relief fund	۵۰ ښه
له به خشی به سندوقی فریا گوزاری لاناو ۲. به شداری	له به خشی به سندوقی فریا گوزاری لاناو ۲. به شداری
له کات، نابو ونه دات (له گوزار پا رڼز نامه)	له کات، نابو ونه دات (له گوزار پا رڼز نامه)
یتبرع او یکتب پخسین ښه لهندوق اغانة المتضررين من	یتبرع او یکتب پخسین ښه لهندوق اغانة المتضررين من
الفيضان ۲. یشتړک یذفع اشتراكاً (فی مجلة او صحيفة)	الفيضان ۲. یشتړک یذفع اشتراكاً (فی مجلة او صحيفة)
۳. دانپاوه نی، ره زامه ند دهی له سر،	۳. دانپاوه نی، ره زامه ند دهی له سر،
~ 10	لا په نی نه گری
۳. یتر، یوافق علی، یؤید	۳. یتر، یوافق علی، یؤید
subscriber <i>n</i>	هاو بهش، لایه نگر، به شدار، نابو ونه دهر
مشترك مؤید، مکتب	مشترك مؤید، مکتب
subscription /səbskrɪpʃn/ <i>n</i>	به خشین، پارو
هاو بهشکردن، پاچی به شداریوون، نابو ونه	هاو بهشکردن، پاچی به شداریوون، نابو ونه
(بخاصة تبرع، اشتراك فی صحيفة)، رسم الاشتراك	(بخاصة تبرع، اشتراك فی صحيفة)، رسم الاشتراك
subsequent /səbsɪkwənt/ <i>adj</i>	پاشکو، نه نجامی،
به دوا ید، به نده له سر، پاشی، دوا یی	به دوا ید، به نده له سر، پاشی، دوا یی
لاحق، تال، مترتب علی	لاحق، تال، مترتب علی
subsequently	له وه دوا، له پاشدا، له نه نجامی
نیما بعد، ثم، بالتالی	نیما بعد، ثم، بالتالی
subservient /səb'sɜ:vɪənt/ <i>adj</i>	ریسا، مل
که چ، سهر شوږ	که چ، سهر شوږ
متذل، خاضع	متذل، خاضع
subside /səb'saɪd/ <i>vi</i>	۱. (ناو، لاناو) کم
ده بیئت، ده گورینه وه، داده به زی ۲. (زهوی) دانه ته یی،	ده بیئت، ده گورینه وه، داده به زی ۲. (زهوی) دانه ته یی،
نه نیشتی ۳. (خسانو) نوقمده یی له زه ویدا ۴. (ره شه با،	نه نیشتی ۳. (خسانو) نوقمده یی له زه ویدا ۴. (ره شه با،
هه لپوون) هیمن ده پته وه، هیوره بیئت	هه لپوون) هیمن ده پته وه، هیوره بیئت
۱. (الماء، الفيضان) یتراجع، یسحب، یخفض ۲. (الأرض)	۱. (الماء، الفيضان) یتراجع، یسحب، یخفض ۲. (الأرض)
یبهط سطحها ۳. (السمانی) تغور فی الأرض ۴. (الرياح،	یبهط سطحها ۳. (السمانی) تغور فی الأرض ۴. (الرياح،
الانفعالات) تهدأ، تسكن	الانفعالات) تهدأ، تسكن
subsidence /səb'saɪdɪns/ <i>n</i> [C,U]	هینمی،
که میون، هیوریوون، داکه وتن، روخان	که میون، هیوریوون، داکه وتن، روخان
هده، سکون، هود، هبوط، انهیار	هده، سکون، هود، هبوط، انهیار
subsidiary /səb'sɪdɪəri/ <i>n</i> (pl -ries) <i>adj</i>	
لاوه کی، لایه نگر هاریکه ر، لق، کومپانیا (سر به کومپانیای	لاوه کی، لایه نگر هاریکه ر، لق، کومپانیا (سر به کومپانیای
گه وره)	گه وره)
فانوی، تابع شرکت تابعة (الشركة کبری)	فانوی، تابع شرکت تابعة (الشركة کبری)
subsidize /səb'sɪdaɪz/ <i>vt</i>	هاریکاری دارایی
پشکesh له کات، په رتیل دکت، ژپاندن دکت	پشکesh له کات، په رتیل دکت، ژپاندن دکت

subsidy /səb'sɪdɪ/ <i>n</i> [C]	يقدم اعانة مالية، يعين بالمال كۆمەك دان بە پارە، كۆمەك (بە تاييەتى مېرى)
<i>food subsidies</i>	اعانة مالية (بغاصة حكومية) كۆمەك بۇيۇمى، خواردن اعانات غذايە
subsidist /səb'sɪst/ <i>vi</i>	مەيە، پەردەوامە، ئەزى لەسەر (جۆرى خواردن)
subsistence <i>n</i> [U]	يوجد، يستمر، يعيش على (نوع من الطعام) زىان، بون، بۇيۇمى عيش، وجود، رزق
<i>my means of ~</i>	رېنگاي بۇيۇم، ژىنگارى وسيلة كسى للعيش
subspecies <i>n</i> [C]	لقاله جۆرلېك (له پۇلتىنى) زىندەوهرزا)
substance /səb'stəns/ <i>n</i>	فرع من نوع (فى تحنيف الأحياء) ۱. مادە ۱. مادە
<i>Iron is a hard ~.</i>	ئاسن مادە يەككى رەقەو
subtle /sətl/ <i>adj</i>	سەختە ۲. پوختە قىسە، ناوەرۆكە كەي ۳. پتەوى، يەك بوونى، سەختى ۴. پارە، سامان، مۆلك الحديد مادة صلبة ۲. جوهر الكلام، فحواه ۳. صلابة، تماسك ۴.
<i>a man of ~</i>	مال، ثروة، ممتلكات پياوى زۆر دەولەتمەند رجل واسع الثراء
substantial /səb'stænʃl/ <i>adj</i>	۱. پتەو، بەھيز ۲. راستى، گونجاو ۳. قەبە، مەزن، زۆر، بەكەم دانائىرى ۱. متين، قوى ۲. حقيقى، واقىي ۳. ضخيم، وافر، لا يستهان به ژەمى زۆر، ژەم فرە / <i>a ~ meal/improvement</i> چاكبۇونى زۆر، پەرەو باشچوون ۴. دەولەتمەند، زەنگىن وجبة وافرة / تحسن كبير ۵. غنى، ثرى، موسر
<i>in ~ agreement</i>	۵. لەبارەى ناوەرۆكەو رېكەوتووه
substantiate /səb'stænfɪeɪt/ <i>vt</i>	۵. على اتفاق فيما يختص بجوهر (الموضوع)
substitute /səb'stɪtju:t/ <i>n</i>	بەلگەى لەسەر دەدات، راستى شتەكە دەسەلمىنى يقيم الدليل على، يثبت صحة شىء بالقائع

□ <i>vt, vi</i>	لەجىياتى، كەسپك جېڭەي كەسپكى كە دابىرى بدىل، عوض، شخص يعل مكان آخر شۇنى گۆرگى دەكا، لەبرى دادەنى، جېڭەي كەسپك پان شىك دەگرېتەو
substitution /səb'stɪtʃu:ʃən/ <i>n</i>	بستىدل، يستعوض عن، يقوم مقام (شخص أو شىء)، گۆرىن، جېڭىرتن، لەبرى دانان
subterfuge /səb'tɜ:fju:dʒ/ <i>n</i> [C]	ابدال، احلال، استعاضة
subterranean /səb'tɛrɪˈeɪn/ <i>adj</i>	پيانو، پۇزش، پيانو يەككى بىن مانا، قىل، گزى، بەھانە ذريعة، عذر باطل، حيلة
subtle /sətl/ <i>adj</i>	لە ژىر رووى زەوى، نەنى، شاراوو تحت سطح الأرض، سرى، خفى
subtle /səb'taɪtl/ <i>n</i>	۱. ناوئىشانى لاوۋەكى، ناپىشانان لىقى يا (كتىن) ۲. پەراويزا سىنەمايى، وەرگىرائى چاپكاروى سىنارىوى فلىمىكى يىانى ۱. عنوان فرعى (لكتاب) ۲. الترجمة المطبوعة لحوار فيلم اجنبى
subtle /sətl/ <i>adj</i>	۱. وورد، تەنك، (كارىك) لەبەر وردى دىپارىكدنى گىرائىبىت، شەھەزا، كارىكى وورده، ئالوز
<i>a ~ charm/flavour</i>	۱. دقيق، رقيق (انثر) صعب التحديد لدقته، غامض جادووى ئالوز / تامى نەزانراو
<i>~ humour/smiles</i>	سحر غامض / طعم يصعب تحديده گالته / زەدەخەنەى فروقىل ۲. زىرەك، ھەستىار، ئاقل، پىر تىز
<i>~ observer/critic</i>	دعابة / ابتسامات مأكرة ۲. فطن، حاد الذهن، حاس، مرف چاودىر / رەخەگر ھەستىار ۳. زىرەك، كارامە، روکش كراو، ئالوز:
subtlety <i>n</i>	مراقب / ناقد مرف الحس ۳. حاذق، بارع، منق، مصقول، معقد:
<i>a ~ argument</i>	بەلگەى بەھيز حجة بارعة
<i>a ~ design</i>	نەخشەى زىرەكانە، (ئالوز) تصميم حاذق (أو معقد)

حدة ذهن، رقة، مراوغة، حذق	
subtract /səb'trækt/ <i>vt</i>	لېږده کات،
که م نه کاته وه، ژماره يک له ژماره يکې کډه رته کات	
طرح عدداً من آخر	
subtraction <i>n</i>	لېږه وړکړن
الطرح، عملية طرح	
subtropical /səb'trɒpɪkəl/ <i>adj</i>	(هډرېم) نيمچه
خولگه يې، روڅه کې يا د هره رېښ	
(اقليم) شبه مداري	
suburb /sə'bʊ: b/ <i>n</i> [C]	قده راغ، د هرو وېره،
دوره بازار	
ضاحیه	
suburban /sə'bʊ: bən/ <i>adj</i>	په پوهنده به
د هرو وېره يې شاوړه	
متصل او متعلق بالفراحي	
suburbia /sə'bʊ: biə/ <i>n</i>	که نار، قده راغ،
د هرو وېره	
الفراحي	
subversive /səb'vɜ: sɪv/ <i>adj</i>	کاولکړ، ټيکډر
د هام، مغرب	
subvert /səb'vɜ: t/ <i>vt</i>	وړانې ده کات، پسي
نه کات، له ناوې نه با، خراب دکت، کال دکت، لاده دات	
يدمر، يفسد، يطيح (بالحکومة مثلاً)	
subway /səb'weɪ/ <i>n</i> [C]	۱. راره وې ژېر ريگا
بو پهرينه وې پياده ۲. (له نه مريکا) هيلي شمه نه د هره له ژېر	
زه ويدا	
۱. ممر تحت الطريق لعبور المشاة ۲. (في امريکا) سکه	
حديثه / خط ترام تحت الأرض	
succeed /sək'si: d/ <i>vi, vt</i>	۱. سهرده که وې،
د ه پاته وه	
۱. ينج، يغوز	
~ in (passing) an examination	له نه زمووندا
د ه نه چي ۲. نه نجام په دده ست ديني، سهرده که وې	
ينج في امتحان ۲. يوق، يفلح، يحقق نتيجة جيدة	
The plan ~ ed.	پلانه که سهرکه ووت
۳. پشناوېشت دېت، په دوايدا دېت	
اقلحت الخطة ۳. يخلق، ينج	
Who ~ ed him as Prime Minister?	کي له

دواي خوي دي بو پوستي سهر وک وه زيران؟	
من الذي خلفه في رئاسة الوزارة؟	
۱. بو ي نه ميته وه (نازناو، سامان، مولک)	~ to
۱. یرت (اللقب، المستکات)	
~ to the throne	نه ميته پاشا
يعلى العرش	
success /sək'ses/ <i>n</i> [C,U]	۱. سهرکه ووتن،
پردنه وه هه لکه ووتن، سهر فرازي ۲. شتيک پا که سيکي	
سهرکه ووتو	
۱. نجاح، فوز، توفيق، فلاح ۲. شيء او شخص ناجح	
successful <i>adj</i>	سهرکه ووتو، براوه
ناجح، مفلح، فائز	
succession /sək'se:ʃən/ <i>n</i> [C,U]	۱. په دواي
په کدا هاتن	
۱. تعاقب، تسلسل، تابع	
the ~ of seasons	وهرز يک په دواي په کدا هاتن
تعاقب الفصول	
in ~	يک له دواي يک ۲. زنجيره يکي نه پچراو،
شني يک له دواي يک هاتو	
بالتتابع، بالتسلسل ۲. سلسلة متوالية، اشياء متعاقبة	
a ~ of wet days	چند روزيکي باراناوي يک
له دواي يک ۳. مافي فرمانره وايي يان مير نشيني، مافي	
ميراني، نه و که سانه ي نه و مافي يان هه يه، ميرانگر	
ايام متتابعة من المطر ۳. حق الولاية او الخلافة، حق الوراثة،	
الاشخاص الذين يمتنعون بهذا الحق الورثة	
~ first in ~ to the throne	نه و که سهي بو ي هه يه
فرمانره وايي يکات دواي مردني پاشا	
ولي العهد، اول من يحق له اعتلاء العرش بعد وفاة الملك	
successive /sək'sesɪv/ <i>win five ~ games adj</i>	
په دواي يک هاتو	
متالي، متابع	
successor /sək'sesə(r)/ <i>n</i> [C]	په دوايدا هاتو،
دواي نه و، ميرانگر	
خلف، وريث	
succinct /sək'sɪŋkt/ <i>adj</i>	کورته، کورت،
کورت و پرمانا	
موجز، وجيز، مختصر وواف	
succulence /sək'ju:ləns/ <i>n</i>	(ميوه) تهر، ثير

ناو، تازه، تیر نالی، تروپر
(الفاكهة) ربانة، غضة، نضرة
succulent /sʌkjuələnt/ adj درهختی چروپر،
درهختی تیر ناو، تهر، ناقدار
نبات لحمی (نخین الاوراق)، نبات ریان
succumb /sʊkʌm/ vi سهر دانه نوین، دواي
ناره زووه کان ده که وی، ده مرئی
بخض، یستلم للأغراء، يموت، يقضى نحبه
such /sʌtʃ/ adj به که م: ۱. ناوا، وه که نهمه، نولو،
ثلف، ودها، ودها
أولاً: ۱. کهذا، مثل هذا:
I have never seen ~ heavy rain as this.
بارانی وابهیزم نه دیوه له ژيانما
لم ارلی حیاتی مطراً شدیداً کهذا
You can borrow my bicycle ~ as it is.
۲. هرچونیک بین ده توانی پاسکیله کدم بخوازی
۲. یمنک ان تستعیر دراجتی علی ما بها (من غریب)
His illness is not ~ as to cause anxiety.
نه خوشیه که ی نه وهنده ترسناک نی به تا تووشی دلّه راوکنی
بکات
لیس فی مرضه ما يدعو الى القلق
His rudeness was ~ that his parents were
ashamed.
لا ساریه که ی نه وهنده زوره تا پاده به ک
دایک و پاوکی شهرمه زارن
لقد بلغت ولاحته حدّاً جعل أبویه يشعران بالخجل
Don't be in ~ a hurry!
۱. له سه رخویه،
په له مه که ا
۱. تمهل! لا تتعجل!
□ pron دووم ههروهه، وهکو، ههروا، نهم هند
ثانیاً کذلک، مثل، امثال، هذا، هذه، تلك... الخ
I haven't many books on that subj but I will
lend you ~ as I have.
نه وهنده کتیبم نیه
له سه رلهو پا به ته به لام نه وهی ههمه نه تده من به لام دواي بزم
بگه رینه روه
لیس لدی الکثیر من الکتاب اتی تعالج ذلك الموضوع، ولكنی
ساعیرله ما لدی منها
He's a good businessman and is recognized as ~
پیاوینکی کاسبی سه رکه و تووه خه لنکی وای

ده ناسن
انه رجل اعمال ممتاز والناس ينظرون اليه على انه كذلك
suck /sʌk/ vt, vi ۱. هه لده مرئی، ده مرئی، دمیزت
۱. یمنس، یمنس
~ the juice from an orange
شهریه تی
پرته قاله که نه مرئی
یمنس عصیر برتقاله
~ an orange dry
هه موو گوشراوی پرته قاله که
هه لمرئی ۲. شیري ده داتی، نه یمرئی
امتنس کل ما فی البرتقاله من عصیر ۲. یرض، یمنس:
په نجه دی نه مرئی /
~ one's thumb/a toffee
هه لئا ۳. ناو له زهوی هه لمرئی
یمنس ابهامه / قطعه من الحلوى ۳. یمنس (الماء) من الأرض،
یشرب
plants ~ ing up moisture from the soil
روهک شئ له زهوی هه لمرئی
نباتات تمس الرطوبة من التربة
مژین، هه لمژین، شیردان، شیرخواردن □ n
مص، امتصاص، رضاعة
sucker n ۱. ره گیل، گوپک، نهمام له ره گی
روه که که وه دهرهاتین ۲. مژک: کونه نداسی مژین له هه ندی
گیانه وهردا
۱. الجذیر: فرخ منبثق من جذور النبات او من ادنى ساقها ۲.
مص: عضو المص لدی بعض الحيوانات
suckle /sʌkl/ vt شوری ده داتی
یرض
suckling n [C] شیر خوره، بهر شیر، (مرؤف)
پان نازه ل) بهر سنگی
رضیع (انسان او حیوان)
suction /sʌkʃn/ n ۱. هه لمژین، مژین
۱. امتصاص، مص
Some pumps and all vacuum cleaners work by ~
هه ندی په ستنه روه
sudden /sʌdn/ adj هه موو گسکه کاره پایه کان به هه لمژین کارده که ن ۲. پیاوسان
به خالیکردنی ههوا
بعض المضخات وجميع المكانس الكهربائية تعمل بالامتصاص
۲. التصاق بترغيب الهواء (بواسطة قرص مفرغ من المطاط)
□ n all of a ~ کتوپر، له ناکاو، له پر

suddenly <i>adv</i>	فجأة، بفته، على حين غرة له پر، به کتوپری فجأة على حين غرة، بفتة
suds /sʌdz/ <i>npl</i>	کلهی سابون رغوة الصابون
sue /sju:/ <i>vt, vi (pres part suing, pt, pp sued)</i>	شکایتی لئی نه کات، ده پداته دادگا یرفع دعوی علی، یقاضی: ~ one's employer for unpaid wages سکاآلا تومار نه کا دژی خاوهن کار له بدر نه دانی موجه یرفع دعوی علی صاحب العمل لعدم دفع الأجور ~ the enemy for peace هیواخوازه، ده گاته نهو نه نجامه ی، نکا نه کات، ده پارینه وه له دوژمن بو ناشتی یرجو، یوصل، یلتس: یترسل الی الأعداء طلباً للسلام
suede /sweɪd/ <i>n</i> [U]	چهرمی نهرم، چهرمی له پک ئوجز مه پان بهز، شاموایی جلد ناعم مزایر، شواه
suet /su:ɪt/ <i>n</i> [U]	چهوری، پیوو دهن، شحم
suffer /sʌfə(r)/ <i>vi, ۱*</i>	۱. ده چیژی، هموار ده کات، نازاری دیت، نازار نه چیژی ۱. یقاسی، یعنی، یثالم ~ from headaches توشی سه رتیشه بووه یعانی من الصداع ~ His business ~ ed during the war. توشی زبان بووه له کاتی جهنگدا، زیانی لئی کهوتووه ۲. رینگه ی نه دات، لیده بووئی، بهرگه ی ده گری تضرر عمله اثناء الحرب ۲. یسبح، یسامع، یتحمل ~ con't ~ such insolence ناتوانی چاو پووشی پکات له لاساری وا لا یسطیع ان یقاضی عن وقاحة کلهذ ~ sufferance <i>n</i> [U] ره زامه ند به کی نابه دل موافقة سلیه ~ He's here on ~ . به ناچار ی لیره پیی رازیون قبلناه هنا علی مضض ~ suffering <i>n</i> نازار، ژانگرتن، نیش، دهره، نازار، ژان تاقیکردنه وه به کی نازار دار الم، (فی صیغه الجمع) ارجاع، الام، تجربه مؤلمه

suffice <i>vi, vt</i>	بهشی ده کات، دلنیا دکت، بهس دکت یکئی، یئی بالفرض ~ Will that ~ for your needs? ناپا نه مه سودمه نه ده بو ینداویستی به کانی تو؟ هل یئی هذا به حاجاتک؟
sufficient /sə'fɪʃnt/ <i>adj</i>	بهس، تهواو، ههو، بهشکردو کاف، واف
sufficiency <i>n</i> [U]	بهشکردن، بری تهواو کفایه، مقدار کاف
suffix /sʌfɪks/ <i>n</i>	پاشگرو، پاشبه ند، پاشکۆ: پیت پان پارچه به ک زیاد بگریت بو وشه به ک بهمه بهستی گورینی مانا
	اللاحقه: حرف او مقطع یضاف الی آخر الکلمه لتفیر معناها
suffocate /sʌfə'keɪt/ <i>vt, vi</i>	ده یخنکیکت، به یخنکاندن نه کوژری، ههست به تهنگنه فه سیده کا یختی، یقتل خفقا، یختی، یشرع بالاختناق
suffocation /sʌfə'keɪʃn/ <i>n</i>	خنکان، خه نقین اختناق، ختی
suffrage /sʌfrɪdʒ/ <i>n</i>	مافی ده نگدان له هه لیزاردندا، ده نگدان حق الاقتراع او الانتخاب، صوت
suffuse /sə'fju:z/ <i>vt</i>	(به تاییه تی رهنگ، فرمیک) له سر غو پلاو ده یی (بخاصه الألوان، الدموع) تتشر ببطه، تضر، تخضب ~ the evening sky ~ d with crimson کاتی خوژناوایوون ناسمان رهنگی قرمزی زهردی سورباوه السما عند المغيب وقد تخضبت باللون القرمزی
sugar /'ʃʊgə(r)/ <i>n</i> [U]	شه کر، قهند سكر
☐ <i>vt</i>	شه کری تی نه کات یعلی، یمزج بالسكر
'sugar-beet <i>n</i> [U]	چه وه نده ری شه کر شمندر او بنجر السكر
'sugarcane <i>n</i> [U]	قامیشی شه کر قصب السكر
sugary <i>adj</i>	شه کری، قهندی (موسیف)

سۆزپاری، (ووشه) ههنگوینی
 سکری، شدید الحلاوة (مجاز: الموسيقى مثلاً) عاطفیه، حلوة
 (الكلمات) معسولة
suggest /sə'dʒest/ vt ۱. پێشنیار ده‌کات، نیشان
 دکت، پێشنیار دکت
 ۱. یقترح، يعرض او يقدم للمناقشة
 ~ a visit to the theatre/that we should go to the
 theatre
 پێشنیاری سەردانی شانۆ ئەکات /
 پێویستە سەردانی شانۆ بەکە ۲. بریتی بە لە، ئەوە ئەگەیه‌نی:
 یقترح زيارة المسرح / ان تقوم بزيارة المسرح ۲. یوحی، يدل
 علی:
 به رواله‌تی The look on his face ~ ed fear.
 دەم وچاوی له ترساو ئەچنی
 کانت النظرة المرتسمه علی وجهه توحی بالخوف
suggestion n [C,U] ۱. پێشنیار، پێشنیاز
 ۲. ئاماژە کردن، پاشماوه‌یه‌کی کەم
 ۱. اقتراح ۲. ایحاء، اثر ضعیف
 وهك speaking with a ~ of a foreign accent
 شیوازیکی یانی دەدوێ
 يتحدث بشيء من اللهجة الأجنبية
suggestive adj ۱. پێشنیازانه، بەردای، کاریگەرە
 بو یرکردنەوه
 موح مذكر ب، مشیر للتفكير
 a ~ remark
 پێشنیاردار، تییینه‌کی وورد
 ملاحظة مثيرة للتفكير
suicidal /sju:'saɪd/ adj خۆکوشتنه‌ی،
 زیانیه‌خش به‌پرژوه‌ندی که‌سیک
 انتحاری، ضار بمصالح المرء
suicide /sju:'saɪd/ n [C,U] خۆکوشتن
 انتحار
suit /su:t/ n [C] ۱. قات، جل، بەدله
 ۱. بذلة، حله
 a ~ of armour
 دۆزنامه، جلی گوله‌به‌ند
 درع، مجسوة الدروع
 a man's ~
 قاتی پیاوانه، قات، دەسته
 طقم رجالی، بذلة
 a woman's ~
 جلی ژنانه ۲. تگا، داوا، خۆزگه،
 سکالا ۳. (هه‌روه‌ها ~ law) کێشه ۴. کۆمه‌له‌ کاغه‌زێکی یاری

هه‌مان نه‌خشی بن
 حله نسائیة ۲. التماس، شکری ترفع الی حاکم او مسؤول ۳.
 (ایضاً ~ law) قضیه، دعوی ۴. مجموعة اوراق اللعب من ذات
 النقش
 بۆی له‌یه، به‌قه‌دی نه‌یه
 follow ~
 يعذر حذره
 ۱. ئەگونیجی له‌گه‌یا
 □ vt
 ۱. يتناسب مع
 ئایا ئەم که‌شه‌ بو تۆ Does the climate ~ you?
 باشه ۲. (به‌تایه‌تی جل وپه‌رگ)، لێ ی دێ، نه‌گونیجی،
 بۆی له‌یه
 هل يلائمك الطقس؟ ۲. (بخاصة الملابس) تليق ب، تناسب:
 ئەو شه‌پقه‌یه‌ت لێ That hat doesn't ~ you.
 ئایه‌ت، بۆتایین
 ان تلك القبعة لا تناسبك
 ۳. ئەگونیجینی ~ sth to
 ۳. يكيف، يجعله متلائماً مع
 واه سزاكه ~ the punishment to the crime
 ئەکات پگونیجی له‌گه‌ل تاوانه‌که‌دا
 يجعل العقوبة تتناسب مع الجريمة
 ۴. (pp) گونجاو، له‌بار، نه‌یه بو be ~ ed for/to
 ۴. (pp) مناسب او ملاتم ل، یصلح ل
 ئایا Is he ~ ed for teaching/ to be a teacher?
 بو وانه ووتنه‌وه له‌بار/ بیته مامۆستا؟
 هل يصلح للتدريس / ان يكون مدرساً؟
 جانتای گه‌شت suitcase n
 حقیه سفر، شنطه سفر
 گونجاندن، suitability /su:'təbiliti/ n
 له‌باربوون، شتیک گونیجینی
 ملائمة، صلاحية، كون الشيء ملائماً او لا
 گونجاو، له‌بار، هه‌نگوف suitable /su:'təbl/ adj
 مناسب، ملاتم
 ساز، به‌جی، به‌شویه‌یه‌کی گونجاو suitably
 لاتی علی نحو مناسب او لاتی
 ۱. په‌راویز، ئاواناخن ۲. ده‌سته، suite /swi:t/ n
 کۆمه‌لیک ژوور، ئاقسی ئاوماڵ
 ۱. حاشیه، بطانة (الحاکم) ۲. جناح، مجموعة غرف، طقم اثاث
 او مفروشات:

<i>a bedroom ~</i>	تاقمی ژووری نووستن
	طقم غره نوم
sultor <i>n</i> [C]	۱. داواکەر، داواکار ۲. خوازیښنیکەر، گلیدار
	۱. المدعی، المتقدم بدعوى ۲. الخاطب، طالب يد المرأة
sulk <i>/salk/ vi</i>	دتوپه دهی، خۆمۆر له کاتهوه، گرژ
	يعبس يظهر الاستياء بالصمت
sulcus	دورز
	شق
Sulk	
<i>the ~ s npl</i>	گرژو مون، گرژ کردن
	عبرس، تطيب، تبريز
sulky <i>adj</i>	توراو، زیزبوو، مړوموچ
	واجم، عابس، مېرز، مبال للعبوس، سريع الاستياء
sulkily <i>adv</i>	به توبه یی، ب زیزی
	بعبوس، بتجهم، باستياء
sullen <i>/saldn/ adj</i>	۱. توبه، رووتال ۲. ئاسمانی
	تاریک و تهماوی
	۱. غاضب، نکد ۲. (السماء) مظلمة، قاتمة وکئبة
sully <i>/sali/ vt</i>	له که دار نه یی، ټیکی ده دات، پیسینه کات
	یطبخ، يشوه (السعة)
sulphur <i>/salfs(r)/ n</i> [U]	گوگرد، تفتک
	الكبريت
sultan <i>/saltn/ n</i> [C]	سولتان، قرال، پادشا
	سلطان
sultry <i>/saltri/ adj</i>	ههواى پهنگ خواردوو
	(الطقس) خائق مع احتباس الهواء
sum <i>/sam/ n</i>	۱. کۆ، مایه، سەرجهم ۲. مایه، کۆ
	۳. کێشه یه کى حسابی، حساب کردن
	۱. مجموع، جملة، حاصل الجمع ۲. مبلغ من المال ۳. مسألة
	حسابية، حبة
<i>in ~</i>	۴. په کورتی، کورتی پاس
	۴. باختصار، خلاصة القول
<i>□ vt, vi (-mm-) ~ up</i>	۱. کۆیده کاتهوه
	۲. کورته
	۱. يجمع الأعداد ۲. يلخص، يجمال
summarize <i>/saməraiz/ vt</i>	کورتی ده کاتهوه،

	کورت دکت، پوخته ی ده کات
	يلخص، يلخصر، يجمال
summary <i>/sʌməri/ n</i> [C]	کورتی، پوخته، له پیرین
	ملخص، خلاصة، موجز
<i>□ adj</i>	کورنکاروه، غیرایی پاپه خدان به
	گرنگی په کان
	وجيز، سريع، عاجل وبدون الاهتمام بالشكليات:
<i>~ justice</i>	دادگای کردنی خیرا
	محاكمة مستعجلة
summer <i>/sʌmə(r)/ n</i> [C,U]	هاوین، هالین
	الصيف
<i>□ vi ~ in, at</i>	هاوین به سەر نه بات
	يصطاف، يقضي الصيف (في)
summer-house	هاوینه مال که پر، سینه رگه پا
	هالینی له پاخچه
	كشك خشبي في الحديقة للاستغلال من الشمس
summertime <i>n</i>	هاوین، وهرزی هاوین
	الصيف، فصل الصيف
summertime <i>n</i>	کاتی هاوینه (پروانه)
	(day-light saving)
	نظام التوقيت الصيفي (انظر day-light saving)
summit <i>/sʌmit/ n</i> [C]	لوتکه، پۆپه، ته پهل،
	راسر، ناقصر، دوجک، نهوج
	ذروة، اوج، قمة
<i>the ~ of his ambition</i>	پۆپه یا لوتکه ی
	ناره زووه کانی
	(مجاز) ذروة طموحه
summit conference/meeting <i>n</i>	کۆبوننه وه پهل
	له سەر ئاستی بالا، کۆنگره ی بالای نیوان حکومه ته کان
	اجتماع على مستوى القمة، مؤتمر قمة أي بين رؤساء الحكومات
summon <i>/sʌmən/ vt</i>	پانگیده کات، له خوازت،
	داوای ئاماده برون نه کات (بو دادگا بو نحوه نه)، داوای
	کۆبوننه وه نه کات
	يستدعي، يطلب الحضور (الى المحكمة مثلاً)، يدعوا الى اجتماع
<i>~ Parliament</i>	پەرله مان داوای کۆبوننه وه نه کات

	يدعو البرلمان الى الاعتقاد
~ up (one's courage)	غيرهت نه يگرى، هيز
	كونه كاتهوه
	يلم (اطراف شجاعته)، يستجمع (قواه مثلاً)
sump /sʌmp/ n [C]	١. پورك، نه ستيلى زهيت له
	بنكى بزونهرى ئوتومبيل، كارتير (وهك فيته ره كان ناوى ده بن)
	٢. زيراب، ناوه رۇ
	١. حوض الزيت فى قاع محرك السيارة، كارتير (كما يسميه الميكانيكيون)
	٢. بالوعة، مصرف
sumptuous /sʌmptʃʊəs/ adj	گرانپه ها،
	دهوله مه نند، دلفراوان
	فاخر، ثمين، نفيس
a ~ feast	بانگيشه ي گرانپه ها
	وليمة فاخرة
sun /sʌn/ n [C]	١. خور، رۇز، هه تاو ٢. تيشكى
	رۇز
	١. الشمس ٢. اشعة الشمس:
have the ~ in one's eyes	تيشكى خور له
	چارى نه دات
	تضرب اشعة الشمس عينيه
sitting in the ~	له هه تاو دائه نيشى (له زير
	تيشكى خور)
	يجلس فى الشمس (تحت اشعة الشمس)
□ vt (-nn-)	خورليدان، خوريردن
	يتشمس، يشمس
The cat was ~ ning itself on the path.	
	پشيله كه له راره وه كه دا خوى ده دايه بهر هه تاوه كه دا
	كانت القطة تتشمس فى الممر
'sunblind n [C]	كه پر، مهر پهنجه ره، بوسيه ر
	الظلة، ما يضل النافذة من الشمس
'sunburn n [C,U]	خوريردن
	حرق او لعة الشمس
'sundial n [C]	سه عاتى هه تاوى
	مزوله، ساعة شمسية
'sundown n [U]	خورئاو ابوون
	الغروب، المغيب
'sunflower n	گوله بهرؤزه
	(زهرة) عباد اودوار الشمس

'sunlit adj	خورتيكه ووتوو
	مضاء بأشعة الشمس
sunny adj	رۇزيتكى خورين، هه تاوى هه لئاوو،
	شاد:
	(يوم) مشمس، مشرق (مجاز) مشرق، مرح:
her ~ smiles	زهرد هه نهى شهوقدار
	ابتساماتها المشرقة
'sunrise n [U]	رۇز دهركه وتن، رۇزه لائن،
	خوره لائن
	شرق الشمس، الشروق
'sunset n	خورئاو ابوون، رۇزئاو، زهركه تاف
	غروب الشمس، المغيب، الشفق
'sunshade n [C]	چه تر، سيهر
	شمسية، مظلة
'sunshine n [U]	تيشكى خور، هه تاو
	اشعة الشمس
six hours ~	شش كاتزمير له خورى روناك
	ست ساعات من الشمس المشرقة
'sunspot n [C]	خوره په له
	بقعة شمسية، كلف الشمس
'sunstroke n [U]	خوريردن، گرهبردن
	ضربة شمس
sundae /sʌndeɪ/ n [C]	موتا، چلوره ي ميوه
	طبق من البرولة / الجيلاتى مع الفواكه
Sunday /sʌndeɪ/ n	په كشممه
	الأحد
~ school	قوتايغانه ي پهك شهمان پۇ فيركردنى
	ثاينى
	مدرسة الأحد، مدرسة للتعليم الدينى تفتح ابوابها يوم الأحد
'sundry /sʌndri/ adj	هه مه جور، تيشه ل، چه ندين
	متنوع، متعدد، مختلف
all and ~	هه مه جور، يى جياوازي
	قاطبة، بلا استثناء
'sundries npl	هه مه جوره كان
	نثریات، متفرقات
sung /sʌŋ/	بروانه sing
	انظر sing
sunk /sʌŋk/	بروانه sink

<i>sink</i> انظر	
sunken /sʌŋkən/	(به تاييه تي چاوه كان) نه بله ق
	(بخاصة العنين) غانرتان
super- /su:pə(r)/ <i>prefix</i>	پشگر نيکه به ماناي:،
	سهر بار، زور، له سهر
	بادنة معناها: زائد، وافر، فوق
~ <i>abundant</i>	زور، زياده روهي، له حده به دهر
	وافر، زائد، مفرط
superannuate /su:pə'ænjuet/ <i>vt</i>	خانه نشين ده کړي
	يحيى الى التقاعد او المعاش
superannuation <i>n</i> [U]	خانه نشين کړدن،
	موجهي خانه نشيني
	احالة على التقاعد او المعاش، معاش التقاعد
superb /su:'bɜ:b/ <i>adj</i>	گهوره، ناياب، شکو دار
	فاقي، رائع، ممتاز
supercilious /su:pə'si:liəs/ <i>adj</i>	رق ليونونهوه،
	سوکا يه تي پيکړدن وگوينه دان به شتيک
	دال على الاحترار او اللامبالاة، متشامخ، متعجرف
superficial <i>adj</i>	۱. روکش، رويي دهرهوه
	۱. سطحي، خارجي
<i>a ~ wound</i>	سوکه برينداری ۲. به رواالت
	جرح سطحي ۲. ظاهري
superficially <i>adv</i>	رووکه شيانه، به رواالت
	سطحياً، ظاهرياً
superfluous /su:pə'flu:əs/ <i>adj</i>	زياد له
	پنويست، سهر ريز، سهر پلکي
	زائد عن الحاجة
superfluity /su:pə'flu:əti/ <i>n</i> [C,U] (<i>pl</i> -ties)	زياد له پنويست، سهر بار
	زيادة عن اللازم، فاض
superhuman /su:pə'hju:mən/ <i>adj</i>	زور، وزه ي
	له سهر وزه ي مروف، مروف، زه به لاج
	فوق طاقة البشر
superimpose /su:pə'ri:m'pəʊz/ <i>vt</i>	وينه ي
	له سهر نه شواته وه، له سهر هه ف دادنت
	(يطبع) صورة فوق اخرى، (يسجل) صوتاً فوق آخر، يسط شيئا
	فوق آخر

superintend /su:pə'ri:n'tend/ <i>vt, vi</i>	ده گيري،
	سهر کاري نه کات، سهر پهرشي نه کات
	يدير، يشر على
superintendent	چاودير، سهر پهرشيار
	مراقب، مشرف، ناظر
superior /su:'piəriə(r)/ <i>adj</i>	۱. بهر ز، بلند،
	پا يه بهر ز
	۱. فائق، متفوق، فاخر
~ <i>cloth</i>	کوتال له جوړي ناياب
	قماش من نوع فاخر
~ <i>grades of coffee</i>	باشترين جوړي قاوه
	۲. زور ترين زماره
	انواع فاخرة من القهوة ۲. اکثر عدداً
<i>The enemy attacked with ~ forces were in ~</i>	
<i>numbers</i>	دوژمن هيرشي کرده سهر مان به
	ژماره به کي زور زياتر له نيجه
	هاجمتا الأعداء بقوات تفوقنا عدداً
~ <i>to</i>	۳. باشتر / نوي تر له، ناودار تر له وه ي کاري
	تن کرد
	۳. افضل / ارقى من. اسمي من ان يتأثر ب
□ <i>n</i>	که سيکي ناودار له په کيکي تر
	شخص ارفع مقاماً او اعلى سلطة من آخر
<i>Father S ~</i>	۲. گه وړه ي کلينه
	۲. رئيس رهبنة او دير
superiority /su:'piəri'brəti/ <i>n</i> [U]	سهر که وټن،
	بلندي
	تفوق، ترفع
superlative /su:'pɜ:ləti:v/ <i>adj</i>	۱. له واني تر
	باشتره، باشترين، بالاترين
	۱. متفوق على من سواه، الأسى، الأفضل:
<i>a man of ~ wisdom</i>	پياويکي سهر که وټو به سهر
	همو و نه ياره کانيدا له دادگا
	رجل متفوق على كل من عده في الحكمة
<i>the ~ degree</i>	۲. له ريز ماندا شيوازي بالاترين
	۲. (في النحو) صيغة التفضيل العليا (مثل
	والأحسن، <i>most foolishly</i> الأكثر حماقة)
super	زور وټو، بالا، گه وړه
	الحليا

supermarket /su:pa'ma:kit/ n [C] گهروه

بازار، سوپرمارکیت

السوق المركزي

supernatural /su:pa'natʃrəl/ adj نادپاري، لهسرو

دياردهی سروشتی، سروسروشت

خارق للطبيعة، ما وراء الطبيعة

supersede /su:pa'si:d/ vt شوين ده گري،

جيدگرت، هه لده وه شينيت

يخلف، يحل محل

Electric light has ~ d gaslight in most towns.

ته زوی کاره با جني غازي گرتوته وه له زوويهی ولاتان

لقد حلت الكهرباء محل الغاز في معظم البلدان

supersonic /su:pa'sonik/ adj له دهنگ خيراتر

(فروكه) نه فريته به خيرايي دهنگ خيراتر

(السرعة) اسرع من الصوت (الطائرة) تطير بسرعة تفوق سرعة

الصوت

superstition /su:pa'stiʃn/ n ١. پروهوچ،

٢. نه فسانه ٣. پيش يني بان هه لئس و كهوت سه نه فسانه

دامه زرايئ

١. خرافة، اعتقاد بالخرافات بخاصة السحر ٢. اعتقاد او تصرف

مبنى على الخرافات

superstitious پروهوچانه، نه فسانه يي

خرافي، مؤمن بالخرافات

superstructure n [C] قاتي سه به به، زووري سه به به [C]

به شه كاني پا پور له سه ره وه ي رووه سه ره كيه كه ي

البناء الفوقي، اجزاء السفينة فوق سطحها الرئيسي

□ /su:pa'straktʃə(r)/

supervise /su:pəvaiz/ vt, vi چاوديرينه كات،

سه ره پر شتيدده كا

يراقب، يشرف على، يناظر

supervisor n [C] چاودير، سه ره پر شتيار

مراقب، مشرف

supervision /su:pə'viʒn/ n [U] چاوديري كردن،

سه ره پر شتياري كردن

مراقبة، اشراف

supper /səpə(r)/ n [C,U] شيو، ناني تواره،

شيف، شيو

supplant /sə'plɑ:nt/ vt ١. شويني ده گريته وه

١. يخلف، يحل محل

Trams are being ~ ed by buses.

پاس شويني

ترامي گرتوته وه

تحل الباصات (الآن) محل الترام

٢. شويني كه سيني تر نه گريته وه (به) ~ a rival

زه برو گزي، شويني نه ياره كه ي نه گريته وه

٢. يحل محل شخص آخر (بالقوة او الغدر)، يحل محل خصم

supple /səpl/ adj گونجاو، نرم، ناسك

مرن، لين، رشيق

the ~ limbs of a child

پهلي نهرمي مندال

الاطراف اللينة لطفل

a ~ mind هوشي تيز بو ييري نوي

(مجاز) عقل يقظ سريع الاستجابة للأفكار الجديدة

supplement /səplɪ'ment/ n [C] ١. سه ويار،

٢. پاشكو، زايده ٣. پاشكوي جياواز بو لاهره بهك يان

١. ملحق، ذيل (للمعجم)، اضافة ٢. ملحق منفصل لصحيفة او

نشرة دورية

supplementary /səplɪ'mentri/ adj سه وياري،

پاشكوي، ته واکه ري

اضافي، تكميلي

~ estimates خه ملاتندي ته واکه ري بو

له ناو بر دني كه م و كوري له خه زجي ميري دا

تقديرات تكيلية لسد العجز في المصروفات الحكومية

supply /sa'plai/ vt ١. ده يداتي، نازوقه ي

ده داتي، نازوقه دكت

١. يزود، يعون

~ customers with food/food for the children

پيتاك، به كره ياره كان / منداله كان خواردن ده دات ٢. به شي

پنداويستي نه كا

يزود الزبائن بالأغذية / الأطفال بالطعام ٢. يسد حاجة، يفي

بغرض:

~ the need for more houses

پنداويستي

دانيشتوان جيه جي نه كا

يلبي الحاجة المتزايدة الى المساكن

١. نازوخه، پيتاك، ده سته بهر كردن، □ n (pl -lies)

پندان ۲. (له شینگى كودا) نازوقه (سهرپازى)، شت ومهك
 ۱. تسوين، تسويد، مژونه ۲. (فى صيغة الجمع) المون
 (المكرية)، ذخيرة
support /sə'pɔ:t/ vt ۱. پشتگيرى دهكات
 ۲. هاوكارى نهكات، پشت دگرت، ناريكارى
 ۱. يدعم، يسند ۲. يعين، يناصر، يؤيد:
 ~ a claim پشتگيرى داواكاريهك دهكات،
 پشتشان
 يؤيد مطلباً
 ~ a political party لاپهنگيرى پارتىكى
 رامبارى نهكا
 يناصر حزباً سياسياً
 ~ a charity بهپاره هاوكارى دهستهكه
 خيرخواز نهكات ۳. خهرجيان دهكات، خهرجى نهكيشن
 (خيزان) ۴. خوراده گرى، بهرگهده گرى
 يدعم هينه خيره بالمال ۳. يعيل، يقوم بنفقة (الاسرة) ۴.
 يتحمل، يحتل
 □ n لاپهنگيرى، يارمهتى، كومهك كردن،
 خهرجيدان، بهخو كردن، هاريكاري، پشتان، پالشت
 تايد، مساعده، دعم، اعالة، معيل، مؤيد، دعامة، سناد
 ~ of پشتگيرى، ناريكردن، هاريكردن
 تايد او دعمال
suppose /sə'pəʊz/ vt ۱. گريمان، وادادهنى
 ۱. نفترض، يفترض، يقدر
 ~ the world were flat هلدسه نكيشنى،
 گريمان زهوى رووته خته ۲. مزهمنه نهكات: واهست نهكا
 لنفتران الارض منبسطه ۲. يخن، يظن:
 ~ What do you ~ he wanted? تو بلنى نمو چى
 دهويست؟ ۳. وا پويست دهكات، پويستى ييهتى
 ماذا تظنه كان يريد؟ ۳. يستلزم، يستدعي:
 ~ The creation ~ s a creator. دروست بوون
 پويستى به دروستكاره
 الخلق يستلزم وجود خالق
 ~ S ~ we go for a swim. ۴. پيشنار نهكهم، با
 بچين يو مهله كردن
 ۴. للاقتراح، فلنذهب للسباحة
 ~ S ~ you have another try. بوچى دووباره
 ههول نادهنى

لماذا لا تحاول مرة ثانية
 ۵. گريمان كهوا، پويسته كهوا
 be ~ d to ۵. يفترض ان، من المفروض ان
 ~ You are ~ d to know the rules. تو ياساكان
 ده پزانيت، وايويسته تو ياساكان پزانيت
 من المفروض انك تعرف القوانين
supposing conj نهگه، گريمان كردن
 هب ان، على فرض ان
supposed adj گريمانى، گريمانكرى
 المزعوم، المصور
 ~ his ~ d generosity نهويه خشنديهيه كه گريمانه بينى
 كرمه المزعوم
supposedly /sə'pəʊzɪdli/ adv له وانهيه، يان
 گريمان
 (كان) يتوقع او يفترض
supposition /sə'pəʊziʃn/ n ۱. وادانان، گريمان
 ۱. فرض، افتراض
 ۲. مزهمنه كردن، گومان
 ~ based on مبنى على الافتراض ۲. تخمين، ظن
suppress /sə'pres/ vt ۱. داده مركيتهوه
 ۱. يقمع، يخذ
 ~ a rising سهركوتى نهكا/ گيرو دكت، كهى
 نهكاتهوه
 يخذ/ يقمع تمرداً او عصياناً
 ~ the slave-trade نهدهغه نهكات/ بازوگانى
 كويله فروشتن ناهيلنى ۲. ده يشاريتهوه، نهينى دكت،
 نه دشيرت، سهرنكومي نهكا
 يمنع/ يحظر تجارة العبيد ۲. يخن، يطمس، يكم:
 ~ a yawn/the news باويشك/ ههوال نه شاريتهوه
 يكم تناويه/ الاخبار
suppression /sə'preʃn/ n دامركانندن،
 نه په سهركردن
 قمع، اخاد، حظر، اخفاء
suppuration /sə'pju:reɪʃn/ vt كيم ده رنهكات،
 ههول ديت، چلك ده رنهكات
 يتقيح، يفرز صديداً
supremacy /su'preməsi/ n شكودار،
 سهركهوتن، زالبوون

supreme /su:'pri:m/ <i>adj</i>	سمو، تفوق به‌رز، پیروز، بالا، مەزن
<i>the S ~ Being</i>	فاتح، عال، اسمی، اعظم خواه‌نمادی پیروز، خودا
supremely <i>adv</i>	الکائن ال‌اسمی، الله به‌پیروزانه، بالا
surcharge /sɜ:tʃɑ:dʒ/ <i>n</i>	علی‌نحر سام او فاتح سەر باج، سەرکری، باری گران ضریبة اضافیة
sure /ʃʊə(r)/ <i>adj</i> (-r, st)	
<i>~ of ~ that</i>	۱. دنیای، پیگومان ۱. واقع، متأكد
<i>feel ~ of oneself</i>	هست به دنیایی نه‌کات له خوی بشعر بالثقة فی نفسه
<i>be ~ to come</i>	۲. دنیایه له‌هاتنی ۲. آت لا محالة، آت بالتأكد
<i>make ~</i>	دنیایه‌دیی ۳. پیگه‌بشتو، باوه‌رینکارو، پشتی پی ده‌به‌ستری تأكد ۳. ناجع، موثوق، یتمد علیه:
<i>a ~ remedy</i>	چاره‌سدری سهرکه‌وتوو علاج ناجع
<i>a ~ messenger</i>	نیراوی پروا پی‌کراو رسول موثوق او معتد
<i>□ adv ~ enough</i>	به‌راستی، پی‌گومان حقاً، من غیر ریب
surely <i>adv</i>	۱. به دنیایی، پی‌گومان ۲. به جینگیری، پروای نه‌واو ۱. بالتأكد، بدون ریب ۲. بیات، بنقه
surety /'ʃʊərti/ <i>n</i> [C,U]	ده‌سته‌به‌ری، باوه‌ری، کریف ده‌سته‌به‌ر کفالة، ضمانة کفیل، ضامن
<i>stand ~ for sb</i>	ده‌سته‌به‌ری نه‌کات له بانکدا بضنه او یکنله (لدى البنك مثلاً)
surf /sɜ:f/ <i>n</i> [U]	شه‌پولی ده‌ریایی له‌سهرکه‌نار کوژاوه

surface /sɜ:fɪs/ <i>n</i>	(زید) الأمواج المتکسرة على الشاطئ. ۱. روو، سەر ناف ده‌کفت ۲. پوالت، روی ده‌روه
<i>□ vi</i>	۱. سطح، وجه، سطح السائل او اعلاه ۲. مظهر، المظهر الخارجی سەر ناو ده‌که‌وی
surfelt /sɜ:fɪt/ <i>n</i>	(الفواصة) تصعد الى السطح زور خوری، تیرخواردن افراط، اشباع، نخه
<i>□ vi ~ (oneself on)</i>	زورخوژی ده‌کات، تیری، زور خواردن تا ئیته‌لا کردن یتخم، یشبع حتى التخم (من)
surge /sɜ:dʒ/ <i>vi</i>	ده‌رده‌به‌ری، ده‌شتفت بندفغ او بندفغ کالسیل The floods ~ d over the valley. شه‌پولی ناو به‌سەر دۆله‌که‌دا هه‌لته‌قولنی تدققت السیول فوق الرادی
<i>The crowds ~ d out of the railway station.</i>	قه‌ره‌بالنی به‌که له‌ویستگه‌ی رینگای ناسن هاتنه‌ده‌روه اندفعت الجموع خارجة من محطة السكة الحديد
<i>□ n</i> [C]	هه‌لچوونی ده‌ریا، شه‌پول لیدان جیشان (البحر)، تلاطم (الأمواج)
<i>the ~ of the ocean</i>	هه‌لچوونی (زه‌ریا) ئوقیانوس
<i>a ~ of onger</i>	جیشان المحيط له‌وه‌به‌ری توو‌به‌بوون (مجاز) فورة غضب
surgeon /sɜ:dʒən/	پزیشکی نه‌شته‌رگه‌ر، برینکار، برین‌ساز طیب جراح، الجراح
surgery /sɜ:dʒəri/ <i>n</i>	۱. برینکاری، نژداری، نه‌شته‌رگه‌ری، نوژداری ۲. زوری نه‌شته‌رگه‌ری برینکاری ۱. جراحة، عمیلة جراحیه ۲. حجرة العمليات الجراحیه، عیادة الجراحة
surgical /sɜ:dʒɪkl/ <i>adj</i>	نه‌شته‌ری، نوژداری جراحی
surly /sɜ:li/ <i>adj</i> (-ier, -iest)	ووشک، مؤن، گروژ فظ، سی‌الخلق

surliness *n* [U] ووشکی، مژن، خراب
ظاظه، سوء خلق

surmise /sə'maɪz/ *vt, vi, n* واده زانی،
مه زنده ده کا، ده پخه مانی، گومان، مه زنده کردن، خه ملائدن
یظن، یحدس، یخن، ظن، حدس، تخمین

surmount /sə'maʊnt/ *vt* ۱. زآلده بئ به سر
(گیر و گرفت)، (کوسپ) لاده دات، سر دکه فت
۱. یطلب علی (المصاعب)، یزیل (العراقیل)

۲. لهو بهر زتر ده بیت،
له سه رو په وه
۲. بطره

surname /sɜːneɪm/ *n* ناوی خیزان، نازناو،
سهرناف، بهرناف

کتبه، لقب، اسم الأسرة
surpass /sə'pɑːs/ *vt* ده بیه زین، سهرده که وی،
سهر دکه فت

بیز، یغرق علی، بیتاجز، یغوق
surplice /sɜːplɪs/ *n* زریوش، کراسه ک تولداری
سهی جل و بهرگی زه یوانی

الصدره، رده کهنری ایض، اللون
surplus /sɜːplʌs/ *n* زیاد له سامان یا شتی تر
(بهارورد له گد (deficit) هک که وتن

الفااض (من المال مثلاً) (قارن deficit عجز)
surprise /sə'praɪz/ *n* [C,U] ۱. سهرسامبون،
حه په سان، کتپر، کرب، کتپر

۱. مفاجأة مباغتة
۲. نووشیونی له پر، سهرسامی ده کات

۲. له پر هه لته کوتیه سهر دوژمن
یفاجه، یدهن، یدهل، ۲. بیاعت، یاخذ (العدو) علی حین غره

surprising *adj* سهرسورپهنه، سهرسام
سهرداگرتی، راهیزاندی
مدهن، مذل

surrender /sə'renda(r)/ *vt, vi*
۱. خو به دهسته وه لده بو (دوژمن، پولیس) ۲. بوی به جنی
دپنی، وازی لیدین

۱. یستسلم (العدو، للبولیس) ۲. بیتازل او یغلی عن
۳. ملکه جده بی، خوی ده دات به
~ oneself to ده ست، سهرکرده بی ده دات به

۳. یخضع، یستسلم ل، یسلم قیاده ل
□ *n* [C] دهستی لته لگرتی، به دهسته وه دان،
مهل کچ کردن، کرنوش بردن
تازل عن، استلام، خضوع

surreptitious /sə'reptɪʃəs/ *adj* نهینی،
هشارتی، ته لینی
سری، مختلس

a ~ glance/smile تیروانین / بیکه نهینی له ژیر
له وه
نظرة / ابتسامه مختلعة

surround *vt* ده وهی ده دات، دوورگرتن،
ده وه دان

محیط او یحاف، بطوق
surroundings *npl* ژینگه ی ده ورور
ده وه دان، ژینگه

البيئة المحیطة محیط، بیته
له ژینگه به کی خوش
living in pleasant ~ s نهژی

یعیش فی بیته مستعة / ساره
surtax /sɜːtæks/ *n* باجی زیاده بو مولکی زور
ضریبه اضافیه علی الایرادات العالیه

۱. ده پشکنی، چاو
پیانده خشین ۲. مه زنده نی ده کات
۱. یعاین، یلقی نظرة عامه ۲. یقدر، یقیم، یقوم

~ the international situation بارودوخی
دهوله تان له خاته دوو ۳. زهوی نه پوی
یستعرض الاوضاع الدولیه ۳. یسح (الأراضی)

surveyor *n* [C] زهوی پو
الساح، ساح الأراضی

survey² /sə'veɪ/ *n* [C] ۱. تیروانینی گشتی
۲. روپوانی زهوی، نه خشی پوانه کردن
۱. نظرة عامه ۲. مسح الأراضی، مخطط او خريطة المسح

survive /sə'vaɪv/ *vt, vi* به زیندوی له مین
پاش کوستکه وتن یا مردنی که سیک، به زیندوی له مین
دوای روودانی کاره سات رزگاری لهین له

یبتی حیا بعد زوال شه او وفاته شخص یبتی حیا بعد (احول
شی)، ینجو من
~ those who ~ d the earthquake رزگار یوانی

بومه‌لورزه	
التاجون من الزلازل	
survival /sə'vaɪvəl/ <i>n</i>	۱. مانه‌وه، مانه‌وی
مرۆڤێك یا شێك پاش له‌ناوچوونی ئەوانیتر ۲. (كه‌سێك، خوره‌وشت، یوو را) پاشماوه‌ی كوڤ	
۱. البقاء، بقاء المرء او الشيء بعد زوال غيره ۲. (شخص، عادة، اعتقاد) من رواسب الماضي	
survivor <i>n</i>	ئه‌وه‌ی په‌ژیندویی ده‌مینێ پاش
کاره‌ساتێك، رزگاربوو	
من یقی حیا بعد کارته، ناج	
ئه‌وانه‌ی له‌ ژياندا ماوان	<i>the ~ s of a shipwreck</i>
دوای نۆم بوونی كه‌شتی	
الباقون علی قید الحیاة بعد غرق السفينة	
susceptible /sə'septəbl/ <i>adj</i>	زوو کارتی‌کراو
به، شایسته‌ی به	
سریع التأثر ب. قابل ل	
<i>a girl with a ~ nature</i>	کچیکێ هه‌ستیاری
فتاة حساسة	
~ to	زوو کارتی‌کراو
سریع التأثر ب	
~ to flattery/pain	زوو کارتی‌کراو به‌پیاهه‌لدان،
رقبایی / نازار	
(عرضة ل) سریع التأثر بالإطراء / بالآثم	
~ of (proof)	۳. له‌باره‌ یۆ له (سه‌لماندن)
۳. قابل ل (الاثبات)	
susceptibility /sə'septə'bɪləti/ <i>n</i>	هه‌ستیاری،
کارتی‌کران، هۆکاری هه‌ستیاری	
حساسة، فسی (صفة الجمع) حساسيات، امور مشيرة للحساسيات	
¹suspect /sə'spekt/ <i>vt</i>	۱. واداده‌نی، هزر دکت،
وای حسیده‌کا	
۱. يتوقع، يحسب	
<i>He ~ ed that the enemy were hiding among the</i>	
<i>treas.</i>	واداده‌نی دوژمن خۆی شارده‌یتوه له
پشت دره‌خته‌کانه‌وه	
یتوقع ان یكون الأعداء مخبئين وراء الأشجار	
<i>He ~ ed an ambush</i>	گومانته‌کات که‌هه‌مێ
هه‌بێ ۲. گومانته‌کات	

پرتاب فی وجود کمین ۲. یشک، پرتاب:	
گومانێ هه‌یه له	<i>~ the truth of an account</i>
واستی قسه‌که ۳. گومان لیکراو له:	
یشک فی صحة الرواية ۳. یشته فی:	
گومانێ لێ نه‌کری که‌ درۆ	<i>~ ed of telling lies</i>
بکات	
مشته فی انه یکذب	
²suspect <i>n</i> [C]	گومان لیکراو
مشوه، مشته فی امره	
په‌رگومان، گومانکری گومانلیکراو	<i>□ adj</i>
(خبریة) مرتاب او مشته فی امره، مشکوک فیه	
۱. هه‌لده‌واسری،	suspend /sə'spend/ <i>vt</i>
شۆرده‌یته‌وه، یا گیرو دکت	
۱. یعلق، یدلی	
چرای	<i>a lamp ~ ed from the ceiling</i>
هه‌لواسراو به‌ بنمچیدا	
مصباح متدل من السقف	
۲. هه‌لواسراو (له‌ هه‌وا، له‌ شله)	<i>be ~ ed</i>
۲. معلق (فی الهواء، فی سائل)	
تۆز / دوکهل	<i>dust/smoke ~ ed in the still air</i>
له‌ هه‌وای وه‌ستاودایه ۳. ده‌وه‌ستینی	
غبار / دخان معلق فی الهواء الساکن ۳. یوقف	
به‌خشین راده‌گریته ۴. راده‌گری،	<i>~ payment</i>
گیرو دکت، گیرۆده‌نه‌ی، په‌هه‌لواسراوی نه‌مینته‌وه، له‌کار	
ئه‌وه‌ستی یا بیه‌ش نه‌ی له‌ کارکردن ماوه‌ یه‌ک ۵. دوا نه‌خا	
یوقف الدفع ۴. یعلق، یوقف عن العمل او یحرم من التمتع	
بالاتميازات مؤقتاً ۵. یرجی،، یؤجل:	
پریاردان یان جێ به‌جێ کردنی	<i>~ judgement</i>
سزایه‌ک دوا ده‌خا	
یرجی، اصدار الحكم او تنفیذ	
هه‌لگیره‌ی گۆره‌وی پا شه‌روال،	suspender <i>n</i>
هه‌لۆستۆک	
حالة الجوارب او البنتال	
سه‌رسامی، شه‌پزه‌یی	suspense /sə'spens/ <i>n</i>
حیره‌ قلن	
به‌سه‌رسامی به‌جێ نه‌ی دیلت	<i>keep sb in ~</i>
بترکه‌ فی حیره‌ من امره	
هه‌لۆاسین،	suspension /sə'spensən/ <i>n</i>

هه لواسراو، دالقاندن، داهیلان	
تعلق، معلق	
~ bridge	پردی هه لواسراو
	جسر معلق
suspicion /sə'spiʃən/ n	۱. گومان، گومانکردن
	۱. شك، اشتباه، شبه، ريبه
above ~	كس گومانی لى ناك ۲. توسقاتيك، پاشماوه
	فوق الشبهات ۲. مسحة، اثر ضئيل من
suspicious /sə'spiʃəs/ adj	گومانناوى،
	گومانخواز، گوماندار
	مريب، مشر للشك
sustain /se'steɪn/ vt	۱. بهيزده كات، پشت دگرت
	۲. زياندن دكت، ده نييلينه وه
	۱. يحمل، يتحمل ۲. يقيم الأود، يقوى:
~ ing food	باريونه كات
	طعام يقيم اود الحياه
~ an argument/an attempt	يارمه تيده دات
	بدلگه / ههول ۳. تووشى نهين به
	يدعم، بسند: يدعم حجة / محاولة ۳. يتكبد، يصاب ب:
~ a loss/defeat	تووشى زيان نهين / شكستى
	۴. (له ياسا) دانياده نئى، پشتگيرى نه كا، ره زامه ند ده بين له سر
	يتكبد خسارة / هزيمة ۴. (فى القانون) يقر، يويد، يوافق على
sustained adj	به دوای يهك، به رده وام، يهكبين،
	ده رباله
	متراصل، مستمر
sustenance /sə'steɪnəns/ n	نمهك، ناندارى،
	خواردن، بزيو، پشتگيرى، بزيوى
	قوت، رزق، معيشه
swab /swɒb/ n	زهوى سب، پارچه نيسه نچ يا
	لوكه به كاردنى بو مبهستى پزيشكى
	مسحة للأرض، قطعة من الاسفنج او القطن تستخدم فى
	الأغرض الطبية
□ vi (-bb-)	پاكى نه كاته وه به زهوى سب
	يتظف بمسحة، يمسح (السائل) بالمسحة
swagger /swæɡə(r)/ vi	له نجه ده كات، فيز
	دكت، خوى دهرده خات

يخطر فى مشيته، يتبختر	
swallow /swɒləʊ/ vt, vi	۱. قوتيده دا،
	قوتده درى
	۱. يبلع، يتلع، يزدرد
~ one's lunch	خواردن به هه ليه ده خوات
	يلتهم غداه
earnings that were ~ ed up by doctor's bills	ده خوات، ۲. به هه ليه به كاريدينى، داهاتيك كه هه مووى
	بدرى به دهرمان و پزيشك
	۲. يلتم، يستهلك: ايرادات التهمتها فواتير الطبيب
~ a story	۳. چيروكيك به سنده كا بين
	به وه نئستى يان له نه زانى
	۳. يقبل قصة دون اعتراض او بسذاجة
~ an insult	له سووكا يه تى چاويوشى نه كات
	يتلع الالهانة
~ one's anger	تووه يه كى نه شارينه وه
	يكم غيظة
~ one's words	پاشگيز نهينه وه له كه كه ي
	يتراجع عن قوله، سحب كلامه (معتذراً)
□ n [C]	قوتدان، پشت گوى خستن
	ابتلاع، ازدرد، بلع
swallow n [C]	پهره سيلكه، زيقاوه
	طائر الخفاف، السنونو
swam /swæm/	(بروانه swim)
	(انظر swim)
swamp /swɒmp/ n [C,U]	زولكاو، زهوى بين كه لك
	مستنقع، ارض سبخة
□ vi	۱. تقوم ده كا به ناو، نه خنكى ۲. ده خنكى،
	تقوم ده بين
	۱. يضر بالماء، يفرق ۲. (مجاز) يفرق
~ with work	سهرقالي نيش وكاره
	ينهال: يفرق فى العمل
~ with orders for goods	داواكارى بو كرينى
	ده بارينه سهرى
	(المؤسسة التجارية) تنهال عليها طلبات الشراء
swampy adj	زه لكاو، بين كه لك
	مستقمى، سبخ
swan /swɒn/ n [C]	قازى غيراقى، وهردهك

- بجعة، اوزة عراقية
'swan-song *n* گوزانی سقاقوش (له داب)
 ونه ریتی کوندا قاز یا قهله باجکه بخویشی ناخوشی بهدوادی)
 اغنیة البجعة (من الاعتقاد القديم بأن البجعة تغني اغنية شجيرة عندما تشرف على الموت)
swank /swæŋk/ *vi* شانازی پهنه کات،
 جوانپوش، لاو، قورت، قورت دکت
 (ل.د) یتباهی، یتفاخر
swap /swɒp/ *vi, vi* ئالوگۆری له گه له کات،
 پینگۆرینهوه، پیکدگوهورت
 یقایض، مقایضة
¹swarm /swɔ:m/ *n* [C] ۱. کۆمهله، پۆله بالنده،
 کۆما خه لککی، پوره
 ۱. جماعه، سرب، حشد
a ~ of ants/bees شاره مێرووله / پوره ههنگ
 ۲. (به تاییه تی له شیوگی کۆ) کۆیونهوه، ژماره به کس زۆرله
 (متال بۆ نموونه)
 جماعه من النمل / النحل ۲. (بخاصه فی صیغه الجمع) حشد،
 اعداد کبیره من (الاطفال مثلاً)
 □ *vi* ۱. (ههنگ) به کۆمهله له زۆن بوته وهی
 پورهی نوێ دانین
 ۱. (النحل) بطیر جماعیاً لینشی. مستعمره جدیده
 ۲. (شوین) قه ره بالغ نهین
 ۲. (المكان) یهج ب، یزدحم ب
The zoo ~ ed with visitors. باخچهی ئاژه له پر
 بو له میوان
 غشت الحدیقه بالزوار
²swarm /swɔ:m/ *vi* سهرده کهوی (شاخ،
 دره خهت)
 یسلق (جبلأ، شجرة)
swarthy /swɔ:ðɪ/ *adj* بۆر پست، پست بۆر
 اسر اللون، داکن البشره
swastika /swɒstɪkə/ *n* [C] وینهی خاچ، خاچا
 خوههر
 رسم الصلیب المعرّف
swat /swɒt/ *vt* (-tt-) ~ *a fly* ده کۆژی، به
 دژواری له مێش ده دات به دهستی
 (ل.د) یضرب ذبابة بکفه ضربه شدیدة

- swathe** /swet/ *vt* ده پینچینه وه، گرێ ددات
 یقبط، یلف، یضمد
His leg was ~ d in bandages. قاچی به ستراو
 به له فاف
 کانت قدمه ملفوفة بالأضدة
sway /swet/ *vi, vt* ۱. له له رینه وه، راله وهشی
 ۱. یترنج، یتسابل، یهتر
The branches ~ ed in the wind. قه دی
 دره خه کان لاره ولاری کرد له گه له باکه ۲. زالده بین، دهستی
 به سهرا نه گرێ
 تمايلت الأغصان مع الريح ۲. یسطر او یهین علی، یوجه
 سۆز به سهرا زاله
 ~ ed by his feelings تظلب علیه عواطفه
 وتاریک و
a speech that ~ ed the voters له دهنگ ده ران بکات را پگۆرن
 خطبة او کلمه حملت الناخبین علی تغیر رأیهم
 ۱. لاره لار کردن، به ملاو له ولادا کهوتن □ *n* [U]
 ۱. ترنج، تسابل، تارنج
 ۲. فرمان، دهسه لاتی
under the ~ of a dictator له ژیر دهسه لاتی دیکتاتوری دایه
 ۲. حکم، سيطرة، هيمنة: تحت سيطرة طاغية
swear /swet(r)/ *vt, vi* (pt swore, pp sworn)
 ۱. دهسه له منی، سووره له سهرا
 ۱. یۆکد، یعد جازماً
 ~ *to do sth* به ئه منی کردنی کارێک ده دات
 یعد بعمل شی.
 ~ *that one will do sth* ده ئه منی که واکارێک
 ده کات ۲. سویند نه غوات، سویند ده دوری
 یۆکد بانه یسهل شیئاً ۲. یقسم، یحلف، یستحلف:
 ~ *sb to secrecy* سویندی پاراستنی نه منی
 یه نه غوات
 یجعله یقسم علی الکتمان
 ۳. پروا به شتی ده کا، کویرانه پروای
 ~ *by sth* یه نه کا ۴. جنتیو ده دات
 ۳. یقی یشی (الدواء مثلاً) ثقة عیاء ۴. یستم، یسب
'swear-word *n* [C] جوین، جنتیو
 لفظه سباب، شتیمة
 ۱. نارهق (لهش) ۲. ناره قاوی **sweat** /swet/ *n* [U]

۱. عرق ۲. مکیسو بالعرق، مفسور به:
 in a ~ ناره قده کات ۳. پالوتن، داچوران
 ۴. هیلاک دهین
 مصعب عرفا ۳. رشع، نضع ۴. (ل.د) کدح
 □ vi, vt ۱. ناره قده کاته وه ۲. هیلاک دهین
 ۳. نه قوزینه وه له کاردا، وه کۆیله کارپینه کات
 ۱. یهرق ۲. یکدح ۳. یستل، یجعله یعمل کار قیق:
 ~ ed labour کاری نزیکه له زۆره ملتی له بهر
 که می پاره که ی
 عمل یقارب السخرة لصاله آجره
 sweater n [C] بلوز، چاکه تی خوری له ستور
 کتره، ستره صوفیه غلیظه
 sweaty adj (جل) ناره قاوی
 (الملاسی) متسخه ومبلله بالعرق
 swede /swi:d/ n [C] جۆره رووه کیکه
 نبات یشبه اللت
 sweep /swi:p/ vt, vi (pt, pp swept /swept/) ۱. گسک ده دات، ده مالت، راده مالت
 ۱. یکس، یظف بالکس
 ~ up the dust تۆز نه مالتی به گسک
 یکس الفبار، یزیله بالکس
 ~ a floor/a chimney زهویه که پاک نه کاته وه
 ۲. رابنه مالتی
 یظف الأرض / مدخه ۲. یکس، یجرف:
 Houses were swept away by the floods.
 شه پوله کان پالتی یهوه نام به توندی
 دفعتی الأمواج بعف
 The waves swept me off my feet.
 ۳. در یۆ نه پینه وه
 ۳. یستد، یترامی
 The coast ~ s north wards. که ناره که در یۆ
 نه پینه وه به ره وه پاکور ۴. ژیرانه ری له کات
 یستد الساحل نحو الشمال ۴. یشتی یوقار، یجرف اذ پاله:
 She swept out of the room. به شکۆداری له
 زووره که چوه دهره وه
 انصرفت من الغرفة فی وقار
 □ n [C] ۱. گسک نه دات، پاکتی نه کاته وه به گسک
 ۱. کس، تنظیف بالکس، اکساح

- رزگاری دهین له،
 make a clean ~ of sth پاکتی نه کاته وه، له کۆل خۆی نه کاته وه ۲. یوار، به در یۆ ۳.
 (ههروها ~ chimney) پاکه ره وه ی دوکه لکیش
 یخلف من، یخلف عن ۲. مدی، امتداد، مجال ۳. (ایضا
 ~ chimney) منظم المدخن
 ۱. بهرمالک، گسکده ۲. (له)
 sweeper n [C] تۆپی پین، نهو یاریکه ره ی که له نیوان دوو یاریکه ره وه دهره وه
 بۆ نه وه ی بگاته گۆل
 ۱. کناس، مکه ۲. (فی كرة القدم) اللاعب الذی یظف الدفاع
 لیحول بین المهاجمین والوصول الی المرمى
 گسکی فدرش
 carpet- ~ er مکه السجاد
 گشت، پاو
 sweeping adj عامه، شامله
 ~ ing statement ناخافتی روو که ش
 قول او تعمیم سطحی
 ~ ing changes گۆرانکاری تهواو
 تفیرات شامله
 sweepstake n [C] یانسیب، به شک، گرهو،
 پشیر بکنی
 یانسیب، سحب الیانسیب
 sweet /swi:t/ adj ۱. تام شیرین، حه لوا
 ۲. سازگار، روون
 ۱. حلو المذاق ۲. عذب، نفی:
 ~ milk شیر ی ساغ، خاوین ۳. دلغوشکهر،
 سه رنجر اکیش، دلگیر
 حلیب صافی او نفی ۳. سار، جذاب:
 a ~ scent/voice بۆنی خوش / دهنگی خوش
 رائحة عبقه / صوت جذاب
 a ~ temper نه شمیله
 (المزاج) لطیف، دمت، ودود
 a ~ little boy کۆزکی بچووکی خوی شیرین
 ولد صغیر محبب
 □ n [C] ۱. قاپیکی شیرینی ۲. شیرینی، شیرینی
 ۱. طبق حلوی ۲. حلوی، حلوة
 شیرینی ده کات
 sweeten vt یحلی، یحلو
 مادده ی شیرینکهره
 sweetening n [C,U]

	ماده محلیه
'sweetheart <i>n</i>	خوشه و بست، یار
	حبیب، حبیب، عشیق، عشیقه
'sweetmeat <i>n</i> [C]	میوه‌ی شیرینکراو
	فواکه مسکرة
swell /swel/ <i>vi, vt</i> (<i>pt ~ ed, pp ~ ed, swollen</i>)	
	۱. دهنواسی، په‌زدیت، پوف دایت
	۲. پتخ، پتروم
Wood often ~s when wet.	دار هه‌ته‌ناوسی که
	ته‌ر بکری
	الخشب پتخ عاده عندما يتل
Hel/his heart was ~ing with pride.	دنی
	هه‌ته‌ناوسی له شانازیدا
	(مجاز) کان/کان قلبه یزهو اختیلاً
suffering from a swollen head	تووشی
	له‌خوایی بروه
	یعانی من الغرور
~ up/out	۲. قووی تی‌کرد
	۲. پتخ
sails ~ing out in the wind	چاروکه‌که پر
	ته‌یی له‌با
	اشرة تتفخ فی الريح
□ <i>n</i> [U]	به‌زیوونی ده‌نگ
	زیادة تدريجية فی الصوت:
the ~ of an organ	۱. به‌زیوونی ده‌نگی
	نورگان ۲. به‌رزو نزمی ده‌ربا ۳. که‌سیکی شه‌نگ و شوخ
	۱. تضخم صوت الأرغن ۲. ارتفاع البحر والنفخاضه ۳. (د.ل)
	شخص بالغ الأناقة
□ <i>adj</i>	قوز، لتهاتوو
	حسن الھندام، انیق، بارز
swelling <i>n</i>	گری‌کردن، ناوسان، گه‌وره‌بونی
	بارستایی
	تورم، انتفاخ، زیادة فی الحجم
swelter /swelta(r)/ <i>vi</i>	به‌گه‌رما سه‌خله‌ت ته‌یی
	هه‌ست به‌گه‌رما‌ی زیاده‌ته‌کا
	یتضایق من شدة الحر، یسهر بدف، زائد
swept /swetp/	(پروانه sweep)
	(انظر sweep)

swerve /swɜ:v/ <i>vi, vt</i>	راده‌مانی، لاده‌دات
	یخرف، یخرف، یخید
The car ~d to avoid knocking the boy down.	
	نو‌توبیله‌که له‌پر لا‌یدا بو‌ته‌وی له‌من‌داله‌که نه‌دات
	انخرفت السيارة فجأة كي لا تصدم العبي
□ <i>n</i> [C]	لادانی کتوپر
	انحراف مفاجيء
¹ swift /swɪft/ <i>adj</i> (-er, -est)	خیرا، زوو، له‌زین
	سریع
swiftly <i>adv</i>	به‌خیرایی، به‌زویی
	بسرعة
² swift /swɪft/ <i>n</i>	په‌ره‌سلیر، حاجی ره‌شک،
	په‌ره‌سپلکه
	السامة: طائر يشبه الصنوبر
swill /swɪl/ <i>vt, vi</i>	(به‌زوری ~ out) ده‌شوات،
	پاک‌زی نه‌کات
	(غالباً ~ out) یسطف بالماء
□ <i>n</i> [U]	خواردنی به‌راز
	طعام الخنازیر
swim /swɪm/ <i>vi, vt</i> (<i>pt swam /swæm/, pp; -mm-</i>)	
	۱. مه‌له‌ده‌کات، دکه‌فت نا‌ئی
	۱. یسبح
swum /swʌm/	مه‌له‌قانیگر، که‌ته‌نا‌ئی
	یجناز سباحة
Fish ~.	ماسی (له‌ناودا) مه‌له‌نه‌کات
	السلح یسبح (فی الماء)
~ in/across the river	مه‌له‌نه‌کات /
	به‌رووباره‌که‌دا نه‌چیت بو‌مه‌له‌کردن
	یسبح فی / عبر النهر یدهب للسباحة
go ~ ming	۲. داده‌پو‌شی، نو‌قمه‌یی:
	۲. یغمر، یفرق:
eyes ~ ming in tears	چاوی پره‌له‌فرمیسک
	۳. له‌سوپ‌ته‌وه، نه‌خولته‌وه، تووشی سه‌ریشته‌ته‌یی:
	عینان غارقتان بالدمع ۳. بدور، یدوخ، یصاب بدوار:
The room swam before his eyes.	ژووره‌که
	له‌به‌رجاوی له‌سوپ‌ته‌وه
	دارت الغرفة امام عینه
His head swam.	هه‌ست به‌سوپ‌ته‌وه‌ی سه‌ری

نه کات / تووشی گیزی بووه
 شعر برآسه بدور / احیب بالدوار
 □ n [C] ۱. مهله، مهله کردن
 ۱. سیاحت، سبحة
 go for a ~ خوی نقومته کا
 يقوم بظلة او سبحة
 be in/out of the ~ نزيك نهين له / دور نهين
 له شويي پرووداو
 يكون قريباً من / بعيداً عن مجرى الأحداث
 swimmingly adv به سه ركه و توويي، به
 شيويه كي باش
 بجاح، على نحو رائع
 getting along ~ كاره كاني به سه ركه و تووي
 نه نجام نه دات
 تسير اموره بجاح تام
 swindle /swɪndl/ vt, vi فيل نه كا، گزي لئه كا
 يغش، يخدع
 ~ sb out of his money پاره كاني لئاگير
 نه كات
 يسله امواله
 □ n [C] فيلكر دن، شتي فرو فيل
 خداع، احتيال، سلعة مفشوة
 swindler n [C] فيلباز، گزيكه ر
 محتال، غشاش
 swine /swaɪn/ n (ناگورني له كودا) به راز
 (أبق أو أدي، لا تغير في الجمع) خنزير
 swing /swɪŋ/ vi, vt (pt, pp swung /swʌŋ/)
 ۱. راده ژني، جولانه ده كات، ده ژت
 ۱. پورج، يتارج، بهز:
 ~ ing one's arms قولی نه جوتيني، رانه و ه شيني
 بهز ذراعيه، پورج سهما
 The door swung open. هدر دولاي ده ركاكه
 كرايه وه به ۲. ري ده كاو چالاكانه ري نه كا
 انفتح الباب على مصراعيه ۲. يشي او يجرى بهركة نشيطة:
 soldiers advancing at a ~ ing trot سه راز ه كان پشيه كهون به هه لقوتين و چالاكي ۳. به
 دهوري گوشه به كدا له سورينه وه
 جنود يتقدمون وهم يهرولون بنشاط ۳. يدور حول زاوية

The car swung round the corner. نو نوميله كه
 به دهوري پيچه كه دا سوراپه وه
 دارت السيارة حول المنطف
 ۱. جولاندن، له قاندن، خولانه وه،
 go with a ~ لا ريو نه وه ۲. جوله په كي چوست، به چالاكي له روات
 ۱. تارج، تمايل ۲. حركة نشيطة مطردة يسير بنجاح
 in full ~ به باشي ده چينه ريو ۳. جولانه
 (يجري) على قدم وساق ۳. ارجوحة
 swipe /swaɪp/ vt به توندي لئه دا، دژوار
 لئه دات، ده دژي
 يضرب ضربة عنيفة (عامية) يسرق
 swirl /swɜ:l/ vi, vt (شله، هوا، توز) ده خولته وه،
 دگهرت، گهرين:
 (الساثل، الهواء، الغبار) يدوم، يلتف كالدرامة:
 dust ~ ing about the streets وهك گهرده لول
 توز به شه قامه كانه وه به
 غبار يثور في الشوارع كوامه
 □ n [C] جولاندنيكي باز نه يي، گهرده لول
 تحريك دائري، دوامة
 ۱. ده ننگيك ده رنه كات وهك
 swish /swɪʃ/ vt, vi فيكه، ههله له لئه دات، دخوشت ۲. (كراس) دائه دريت
 ۱. يحدت صوتاً كالصغير، يهف، يهسه ۲. (الثوب) يحف،
 يصدر حفيفاً
 □ n [C] خشه خش
 حفيف، هفيف، هسه
 switch /swɪtʃ/ n ۱. كليلى كاره بای گوريني
 هيلي فاسن ۲. قول، قامچي
 ۱. مفتاح تحويل سكة الحديد، المفتاح الكهربائي ۲. قضيب،
 سوط
 ۱. نه يكوژيته وه يا داينه گيرسيني به
 □ vt, vi سويچي كاره با، (هيلي فاسن) نه گورني، (له شوينيكه وه
 نه چن بوشوينيكه كه) لئه دات به قامچي ۳. شنيك
 نه جوتيني وهك قامچي
 ۱. يقطع او يشعل النور بمفتاح كهربائي، يحول (خطوط السكة
 الحديد)، يحول، يتقل (من موضع لآخر) ۲. يسوط، يضرب
 بالسوط او بقضيب ۳. يحرک شيئاً كالسوط
 هيلي فاسني پيچاوي پيچ، هيلي
 switchback n فاسني به رزو نرم به تايه تي له ياريگا

سكة حديدية متعرجة، سكة حديدية تنخفض وترتفع فجأة
 خاصة في مدينة ملاهي
'switchboard *n* گۆرگه، بۆردى كىلىلى تەۋزىمى كارەبا
 لوحة التحويل الهاتفى، لوحة مفاتيح التيار الكهربائى
swivel /swɪvəl/ *n* تەۋەرە، ئامپىرىكە ئەۋشەنى
 لەسەرى جىگىرگىراۋە ئەتۈۋانې پىخولتەۋە، ھەلگىرا كورسىك
 ل سەر دۆڭرت
 الرود: الوصلة المتراوحة، أداة تمكن الشيء السبب من
 الدوران فوقها:
a ~ chair/chain كورسى خوللاۋە
 كرسى دوار / سلسلة دوارة
 □ *vi, vi (-ll-)* ئەسۈپتەۋە پە دەۋرى
 تەۋەرە پە كدا
 يدور او يدور على محور
swollen /swɒlənd/ (پروانه *swell*)
 (انظر *swell*)
a ~ ankle پاژنە، گىرى كىردو
 كاحل (رغ القدم) متورم
swoon /swu:n/ *vi, n* دەبۇرپتەۋە، بىى ھۇش
 دەپىت، بورانەۋە
 يضى عليه، يصاب بالاغماء، اغماء
swoop /swu:p/ *vi* ھەلدە كوتتە سەر، دادە پەزىتە
 سەر، ھىز شەبەت، ئىرش دكت، ھەلدە كىشت
 ينتقض او يهجم بسرعة خاطفة
The eagle ~ ed (down) on its prey. ھەلۈكە
 نىشتە سەر ئىچىرە كەى
 انقض النسر على فريسته
 □ *n* [C] ھىرشى كىۋىر
 انقضاض، هجوم مفاجىء
swop /swɒp/ *vi, vi* ئال و گۆپ دەكات
 (ل د) يقايض، يبادل
sword /sɔ:d/ *n* [C] شىر، شمشىر
 سىف، حسام
put to the ~ ئەپكۆزى، پە شىر ئەپكۆزى
 يقتل، يفسد بعد السيف
cross ~ s with نە پارى لەگەل دە كا
 (مجاز) يتخاصم مع

'swordfish *n* [C] جۆرە ماسى پە كى گەۋرەى
 دەنوكدارە
 ابو سيف، سمك ضخم طويل المنقار
'swordsman *n* شمشىر ۋەشىن، سەريازىكى
 كارامە پە لەپە كار ھىتائى شىر
 سيف، جندى بارى فى استخدام السيف
swore, sworn /swo:(n)/ (پروانه *swear*)
 (انظر *swear*)
swot /swɒt/ *vi, vi* زۆر كۆشش دەكات
 (عامية) يدرس بإجهاد
 □ *n* [C] خويندكار يا شاگردى زىرەك
 شخص متابر على الدراسة، بغاية تلميذ يفضل الدرس على
 اللعب
swum /swʌm/ (پروانه *swim*)
 (انظر *swim*)
swung /swʌŋ/ (پروانه *swing*)
 (انظر *swing*)
sycamore /sɪkəmə:(r)/ *n* [C,U] ھەزگ، چنار،
 جۆرە درەختىكى شاخاۋى پە
 شجر الجميز، القيقب الجبلى، خشب هذا الشجر
sycophant /sɪkəfənt/ *n* كەسپىكى مەراى كەر،
 بىيار، خۇۋە پىش دەبات، رۇياز
 شخص متعلق، متزلف
syllabic /sɪləbɪk/ *adj* پىرگەى
 منطقي
syllable /sɪləbl/ *n* [C] پىرگەى ۋشە
 مقطع الكلمة
Arithmetic is a word of four ~ s. ۋوشەى
 arithmetic ۋوشە پە كى چوار پىرگەى پە
 كلمة arithmetic هي كلمة ذات أربعة مقاطع
syllabus /sɪləbəʊ/ *n* (pl ~ es) پەرنامەى
 خويندن، مەلھەزىان كورتى
 منہج او مخطط دراسى، مخطط او خلاصة بحث
syllogram /sɪlədɒɡrɒm/ *n* پىۋەرى رەھامى،
 گونجاۋ پىۋەرى زىر پىزى ھەموۋ مروتىك ئەين پىرى
 القياس المنطقي مثل كل انسان فان وأنا انسان، اذا لا بد ان
 أموت
symbol /sɪmbəl/ *n* [C] ھىما

نمونه: مجموعه آراء حول موضوع	
1. نشانه (دهالته)	symptom /sɪmptəm/ n
بکات له سمر بوونی نه خوښ (2. نشانه، ناماژه)	
1. عرض (دال علی وجود مرض) 2. علامه، اشاره	symptomatic /sɪmptə'mætɪk/ adj
نشانه کانی نه خوښی	
عرضی، منذر بمرض، دلیل	synagogue /sɪnə'gɒg/ n [C]
جوله که،	
کزیونه وی جوله که بو خواپه رستی	
اليهود، اجتماع اليهود للعبادة	synchronize /sɪŋkronaɪz/ vt, vi
هاوکات	
ده بې، هه لدهم دکت	
یزامن	~ watches
له هه مان کاتدا ړېکي ته خات	
یضبطها علی وقت واحد	syndicate n [C]
سندیکا	
تقابه، مؤسسه تبع مراد للنشر فی عدة صحف بان واحد	
د فروشته بو به لاکرنا هه لدهمی دناف	□ vt
چهنه کوفار نو روزنامه	
(بیع للنشر) ینشر فی عدة صحف فی آن واحد	
کونیشانه ناله یاری	syndrom
متاظره	
سینه، جفاتا دیوی	synod /sɪnəd/ n
السندوس، مجمع کنسی	
هاوواتا، هاوماننا	synonym /sɪnə'nɪm/ n
المراد، مترادف	
هاوواتایی،	synonymous /sɪ'nɒnɪməs/ adj
به ړ دپلی	
مرادف، مترادف	
پوخته،	synopsis /sɪ'nɒpsɪs/ n (pl -pses)
کورته (بو په راو یا شاتوگوری)	
المختصر، الموجز (الكتاب او مسرحية)	
گون کات	synorchism
أتخاذ الخصيتين	
لینجه شله	synovial fluid
السائل الزليلی	
رسته سازی سیتاکس	syntax /sɪntæks/ n

رمز

The crescent is the ~ of Islam.

نشان

نوهه یف (نیوه مانگ) نیشانه ییسلامه

الهلال هو رمز الاسلام

× ; +, -, and -are

نیشانه یی × و: و + و -

العلامات × و: و + و -

common mathematical ~ s.

هیمای بیرکاری په

رموز ریاضیه

symbolize vt

هیمای ده کات، هیمای به کار دپنی

یرمز الی، یستخدام الرمز

symbolic /sɪm'bɒlɪk/ adj

هیمایی

رمزی

symbolically adv

به هیمایی

علی نحو رمزی

symmetry /sɪm'ɛtri/ n

لیکچون، هاشیوهو

هاوقه باره یی گونجان له نیوان به شه کانی شتیکندا

تتاسق، تماثل، انسجام بین اجزاء الشیء.

symmetrical /sɪ'mɛtrɪkəl/ adj

گونجاو،

لیکچوو

متناسق، متماثل

sympathetic /sɪmpə'tetɪk/ adj

به سوز،

هاوسوز، گونجاو، جهرگسوز، لایه نگر

متعاطف، متجانس، مؤید

sympathize /sɪmpə'taɪz/ vi

هاوسوزده یی،

دلسوز ده یی، به ویژدان هاو به شیده کا، سوزی ده یی له گهل

بتعاطف، یشارک وجدانیاً (مع) بتعاطف مع

sympathy /sɪmpə'ti/ n [U]

هاوسوزی،

دلسوزی، هه قدلی، دلوقانی، به سوزی

تعاطف، مشارکه وجدانیه

in ~ with

ړېک ته که وی له گهلایا

منسجم او متعاطف مع، متجانس

feel ~ for

سوزپار

یشعر نحوه بالطف

symphony /sɪm'fɒni/ n

سمفونی: ناوازی

موسیقی دویژخایه ن له نوکتر

السمفونیه: لحن موسیقی طویل للأوركسترا

symposium /sɪm'pɒziəm/ n (pl ~ s, -sia)

کؤر کؤمه له یرو رایه که له سمر یه که بابهت

(النحر) بناء الجملة: ترتيب كلمات الجملة في أشكالها
وعلاقاتها الصحيحة

synthesis /sɪnˈθəʊsɪs/ n [C,U] پیکهاتن،

پیکهاتن، مهقوك سازى، كوك كردنى لاپه نه جياوازه كان
تركيب، تأليف، جمع وتأليف بين عناصر مختلفة

synthesiser also 'هسايزه م

سايزه م

synthesis ناميرى موسيqa

آلة موسيقي

synthetic /sɪnˈθetɪk/ adj ده ستكر د،

دروستكراو، پيكتناتنى، پشه سازى ده ستكر د

تركيبى، تأليفى (المواد) صناعية، اصطناعية:

~ rubber لاسنيكى پشه سازى

مطاط اصطناعى

syphon = siphon سيفون

سيفون، مهب مصاصه

syringe /sɪˈrɪndʒ/ n [C] سرنج، دهرزى شرنقه

(بو دهرزى ليدان)

محقنه

syrup /ˈsɪrəp/ n [U] غوشاو، گيراوهى خهست،

دوشافى، شروب، شيله

قطر، شراب او عصير مركز

system /sɪstəm/ ۱. نامير، كومهل

۱. جهاز، مجموعه متناقة

the nervous ~ n سيستمى ده مار ۲. ياسا،

مه زهه بى تاينى

الجهاز العصبى ۲. منهج، مذهب:

a ~ of government سيستمى ميرى ۳. لهش،

لاشه:

منهج حكومه ۳. الجسم:

Too much alcohol is bad for the ~ له. زياده روى له.

خواردنه وهى زهره رهنده به لهش

الافراط فى الشراب ضار بالجسم

systematic /sɪstəˈmætɪk/ adj بيزكراو،

سيستماتيك ريكونيكت

نظامى، منق

systematically adv به ريك و پيكي، به ريزكى

بترتيب، بنظام

T

T, t /ti:/ (pl t's /ti:z/) بیستم پتی لهلفبی نی ټینگلیزی
الحرف العشرون من الابجدية الانكليزية

T-junction *n* [C] دووړیانی، لهسه ر شپوهی T،
راسته کی وهك پیتا T

ملقی طرق علی شکل هذا الحرف
T-shirt *n* [C] کراسی قول کورت بهر وک داخراو
قمیص مقول الصدر بکم قصیر

tab /tæb/ *n* [C] چهك، زمان، گوئی، قوپچه، کون، دهستهك
عروة، لسان، اذن

table /teɪbl/ *n* [C] ۱. میز
منضدة، طاولة، مائدة

a dining ~ میزی نان خواردن ۲. کومه له که ساتیک
دهوری میزی نان خواردن دای، تاو له، تهخته
مائدة الطعام ۲. جماعة الجالسين حول منضدة

His talk amused the whole ~ قسه کانی هه موو
که سانی دهوری میزه کهی دلخوشکرد

لقد امتع حديثه جميع الجالسين حول المنضدة
۳. نان خواردنیکي به تام ۴. خسته،
keep a good ~ لیته:

۳. مائدة شهية ۴. جدول، قائمة
خسته ی کاتی شه مه نده فهره کان
a railway time ~ جدول مواعيد القطارات

خسته ی لیکدان
multiplication ~ s جداول الضرب

مش و مړه که دوا نه خا / *vt ~ a motion / a bill*
پیشیاری په رله مان دوا نه خا / په نوسی یاسایی
یو جل مناقشة اقتراح برلماني مسودة قانون

table cloth *n* [C] سه رمیز
مفرش مائدة

table-knife *n* [C] چه قوی نان خواردن
سکین طعام

table-land *n* دهشتی بهر زایی، پان دهشتایی، دهشتا
پلند، پانک

سهل مرتفع، هضبة، نجد
table-mat *n* [C] سفره ی نان خواردن کی سیلک
مفرش مائدة لشخص واحد

table-spoon *n* [C] که فچک، که وچک، یو چیشیکردن،
که وگیر

ملقعة المائدة، ملقعة لسكب الطعام
tablespoonful *n* [C] پر به که وچکی چیشت
مل، ملقعة مائدة

tabletalk *n* [C] گفتوگوی سر نان خواردن
حديث المائدة

tabletennis *n* [U] میزی تنیس، پینگ پونگ، ته پکانی
یامیزی
حديث المائدة

tabled'hôte /tu:bl'dæʊt/ *adj* تنس الطاولة (فرنسية)
زومه خواردنیکي چیشتهخانه به نرخیکی دیاری *dinner ~*
کراو

وجبة في مطعم تقدم بسعر محدد
۱. بوردیکی (تهخته، بهرد) نوسینی
tablet /'æblɪt/ *n* [C] لهسه نهخش بکری ۲. وینه په کی یادوهری، پارچه
تهختای یو یادگاری نهختی لهسه ری ۳. کاغذ بونوسین
۴. پارچه په ک ساپون، پارچه په ک دهرمان (حب)،
پارچه په ک شیرینی

۱. رقی لوح لوحه من الخشب او الحجر نقش عليه كتابة ما ۲.
لوحه تذكارية، رقعة للكتابة او الرسم ۳. اضمامة من الورق

للكتابة ٤. قطعة من الصابون، قرص من الدواء، قرص من الحلوى

tabloid /ˈtæblɔɪd/ n [C] رُوْزنامة دوقدة كراوئاسان
بخوینرینه وه پر لهوینهو ونه خش و نیگار

جريدة ذات قطع نصفي سهلة القراءة ملينة بالصور و الرسوم
قدهغه كراو، نارهوا (به تايه تی) **taboo** /ˈtəbuː/ n [C,U]
لاي دهستیکه ران

عمل او شن محرم (بخاصه عند البدائي)
قدهغه کردن، همارمکردن **adj**

محرم، محظور، سُكرس، مُقدس
ووشه ی قدهغه كراو ~ word

كلمة محظوره
خسته بو كراو، رِيكُونِيك **tabular** /ˈtæbjulə(r)/ adj
كراوه به شيوه ی خسته، رُوْراست

مرتب او منظم على هيئة جداول
خسته ده كات، رِيكي ده خا **tabulate** /ˈæbjələnt/ v
ينسق او ينظم في جداول

ناخي، ناوه وُوكِي، نيشاني **tacit** /ˈtæsit/ adj
مفهوم ضمنا، ضمني

ريكهوتن / رازي بوون ~ agreement / consent
اتفاق / موافقة ضمنية

كهم دوو، كهم ناخافتن **tactful** /ˈtætsɪfəl/ adj
صوت، قليل الكلام

بيندهنگي، كهم قسه، **tactfulness** /ˈtætsɪfəlɪz/ n [U]
كيم ناخافتن

صمت، قلة الكلام
١. بزماري كورت و سهريان **tack** /tæk/ n [C,U]

٢. ته قهلي قوماش
١. مسمار قصير عريض الرأس ٢. غُرْزَة سراجِه (غرْزَة طويله)

طويلة، تسريجه القماش
٣. رِيْيازي كه شتي (با) ~ on the port / starboard

هه ل نه كا چه پ / راست ي كه شتي كه وه
٣. مجري السفينة أو وجهتها: (الريح) تهب من الجانب الأيسر /

الأيمن للسفينة
دهروات له سهر / رِيْ راست ~ on the right / wrong

وون نه كا ٤. (به زمانه ده رپاوانه كان)
(مجاز) يسير على / يضل عن طريق الصواب ٤. (في لغة البحارة)

٥. پِكتِيك به گران بجوري، رهق، سهخت ~ hard
پِكتيت صعب المضغ

١. به بزماريكي پان دانه كوتري ~ vt, vi (~ down)
٢. به ته قه ل دايته دور ي ٣. (كه شتي) رِيْگا به كسي ناريك

ته گريته بهر
١. پِست بسمار عريض الرأس ٢. يَسْرَج (القماش) ٣.

(السفينة) تخذ مسارا متعرجا
١. ناميري به رزكهروه، كومه له **tackle** /ˈtækəl/ n [C,U]

گوريس و په تيك بو به رزونز مكر دنه وه
١. آلة رافعة، مجموعة من البكرات والحوال لحض الأثربة او

رفعها، البكرة
٢. نامير، ناميري راو: گرتن، (به سزاداني) ~ fishing

هه لگري توپ و گرتني
٢. عده، جهاز، آلة: عده الصيد ٣. قبض، إمساك (بالخصم)

الحامل للكرة و توقيفه
١. چاره سهریده كا (كيشه) ٢. ده يگريت، ~ vt, vi

نه ياره توپ هه لگره كه نه گري و نه بوه ستيني
١. يعال (مشكلة) ٢. يقبض على، يمسك بالخصم الحامل للكرة

القدم و يوقفه
شاره زاي، ووري، هه ستياي **tact** /tækt/ n [U]

حصافة، لباقة
زمانپاراو، قسه زان، هه ستياي **tactful** adj

لبق، حصيد
به شاره زاي، به ووري، به قسه زاني **tactfully** adv

بحصافة، بلباقة
قسه نه زان، بيرومته **tactless** adj

غير لبق، تُعْزِه اللباقة
به ره ق، به يئ رُوْمته ي، به يئ سله قه ي، **tactlessly** adv

به گه لوري
بدون لباقة، على نهراخرق
شاره ز له و نه ر ي پلاسازي **tactician** /tækˈtɪʃn/ n [C]

(ب strategy) رِيْيازي بو هينانه دي نامانجه كاني
خبير في فنون التكتيك (قارن strategy) (مجاز) طريقة

التصرف لتحقيق هدف
سازدان، هونه ري ريكه شتن، **tactics** /ˈtæktiks/ npl

رِيْياز
(مع فعل في صيغة المفرد عادة) فن التحركات
ته كنيكي سازدان، زمان **tactical** adj

تکپکی	
tadpole /ˈtædpoʊl/ n [C]	سەرەمپکوتە، شیتک، بۆقپلە
ابو ذئبە، ابوراس، فرخ الضندع	
tag /tæg/ n [C]	۱. پینە، پارچە، تیتک ۲. نوکی / کانزای
قەیتانی پیل ۳. کارت (پیتاقە) بەشتیکەو چەسپە کرئ بۆ	
ئەوێ فرخ یا ناوینشانی لەسەر بنوسرئ	
۱. رقە، مزقە ۲. طرف معدنی لشریط الحذاء ۳. بطاقة ثبت	
علی شیء لیان السعراو العنوان	
<i>Latin ~ s</i>	قەسە ئەستەقی لاتینی پاو
الأقوال اللاتينية السائرة	
□ vt, vi (-gg-)	۱. ئەپخانەسەر، پەیی ئەگا
۱. یغیئ، یلحق ب	
<i>children ~ ging after their mother</i>	۲. دواي
ئەکەوئ، بەدوایدا ئەچن راستەخو ۳. داپشەنئ یا کارتیی	
نوسراو جیگیر ئەکات	
۲. یئع او یلحق مباشرة: ۳. یضع او یشت بطاقة مکتوبە	
tail /teɪl/ n [C]	۱. کلک (نازەل) ۲. کلک، کۆتایی
(شتیک)	
۱. ذیل، ذنب (الحرمان) ۲. ذیل، مؤخرۃ (الشیء)	
دواوہ یا کلکی یا <i>the tail of a kite/comet/aircraft</i>	
کۆلارە / کلکدار / فروکە ۳. (بە زۆری pl) روی دراو کە	
نوسراو کە لەسەر نوسرايیت، خەت	
مؤخرۃ او ذیل طائرۃ ورقیة / مذنب / طائرۃ ۳. pl غالباً) وجە	
العملة الذي تظهر عليه الكتابة:	
<i>heads or ~ s</i>	وینە پاڻ نوسین
صورة ام كتابة، طرة ام نقش	
□ vt, vi ~ (sb, after sb)	دواي ئەکەوئ / پەیی
ئەگاتەو	
یلحقە او یئعە مباشرة	
<i>~ off</i>	لاواز ئەئین یا پەهیز ئەئین
یغض او یغضال عددا او حجما	
tailend n	کۆتایی، دواي
نهایة، مؤخرۃ	
tailgate n [C]	دەرگای دواوہ
الباب الخلفي (السيارة نقل)	
taillight n [C]	رووناکی دواوہی ئوتومبیل
الضوء الخلفي لسيارة	
tailor /ˈteɪlə(r)/ n [C]	بەرگدروو (تایبەت بە پیاو)

خیاط (بخاصة للرجال)	
<i>~ made</i>	درونگە
مصنوع بمواصفات خاصة	
□ vt	جل ئەبرئ و ئەدوئ، دەدوئ
یئصل و یخبط	
<i>a well - ~ ed man</i>	پیاوی ریک و پیک (قوز)
رجل اتق الثياب (مهندم)	
taint /teɪnt/ n [C,U]	پەلە، بۆگەن، بەدکاری
لطفة، عفن، فساد	
□ vt, vi	خراب / پس ئەئین پەلە ئەگرئ، بۆگەنئەکا،
دەرزیئ، لەکەدکئ	
یفسد، یئسد، یلوئ، یتلوئ، یلطف، یغض	
<i>~ ed meat</i>	گۆشتی بۆگەن
لحم فاسد	
take /teɪk/ vt, vi (pt took /tʊk/, pp taken /ˈteɪkən/)	
۱. وەریدە گرئ دەبگرئ (بەراوورد بك <i>leave, let go of</i>)	
بەدەستئ ئەبگرئ	
۱. یأخذ، یمسك ب (قارن <i>leave, let go of</i>) یمسك ییدە	
۲. داگیرئ ئەکا، دەستگیر ئەکا، دەبیاتەوہ، <i>~ sb's hand</i>	
توشدەبئ ب، کیشنەکا، دیلیدەکا	
۲. یستولئ علی، یلغی القبض علی، یغوز ب، یصاب ب،	
یجذب، یغتن، یأسر	
<i>~ a fortress</i>	دەست بە سەر قەلاکەدا دەگرئ
یستولئ علی قلعة	
<i>a rabbit ~ n in a trap</i>	کەر ویشکیک دەکەوئتە تەلەوہ
أرنب يقع فی مصيدة	
<i>~ first prize in a competition</i>	بەخەلانئ یەکەم
پیشبرکی کە ئەباتەوہ	
یغوز بالجائزة الأولى فی مباراة	
<i>~ the fancy</i>	میشک دەهەژنئ، هەژنشتەکی دکت
یغلب اللب	
<i>not much ~ n with the idea</i>	بیرو راکی بەدئ ئەبوو
۳. هەلیدە گرئ، هاوړیئ ئەکا، دەپگوازیئەوہ	
لم تستهر او تعجب الفكرة ۳. یحمل، یصطحب، یقل	
<i>~ a letter to the post</i>	نامە پەک دەگە پەنئە نامەبەر
یحمل رسالة الی البريد	
<i>~ a friend home in one's car</i>	هاوړیەك بە ئوتومبیل
ئەگە پەنئە مالهوہ	

بهره‌مندی
لا نزاع بغير اشتراك طرفين ۸. يفترض، يظن، يستعج
وامامده‌نا / وام *I look him to be an honest man*
له‌زانی پیاویکی مه‌رده
ظننه / حسبه رجلاً شریفاً
وه‌کو کیشه‌یه‌ک که ته‌واو بووین پاخود *sth for granted*
کوتایی بی‌هاتین مامه‌له‌ی له‌گه‌ل نه‌کا
پاخذنه کفیه مسلم بها او امر مفروغ منه
□ (with adv prep) □ n [C]
۹. چاوی لیده‌کا، وه‌ک نه‌وی لیده‌کا *~ after (sb)*
۹. یشبهه
له‌قسه‌ی خوی پاشگه‌ز نه‌بی، لی *~ sth back*
ده‌کشینه‌وه
(بخاصه) یسحب کلامه یترجع عن کلامه
له‌پاریزی، تو‌مارینه‌کا *~ (sth) down*
یحفظه، یدونه، یسجله
سو‌کا‌یه‌تی یی نه‌کا *~ sb down*
بذله، یسط من شأنه
جینه‌کا ته‌وه، می‌انداریده‌کا، فیلّی لیده‌کا، *~ (sb) in*
گزیلیده‌کا
یوویه، یستغیفه، یخده‌ه، یختال علیه
لینه‌ده‌کات، نه‌یزانی، وه‌ریده‌گری *~ sth in*
(روژنامه‌کانی) نه‌گانی به‌ریکوپینکی، (جل) ته‌سک نه‌بی
به‌به‌ری، نه‌یگرینه‌وه
یفهمه، یسترعیه، یدرکه، یسلم (صحیفه)، تصله بسانتظام
(اللوب) یضیقه، یشتعل علیه
واژه‌زانی، واداده‌نی *~ (sb / sth) for*
حسبه، یظنه
واپانزانی پیاویکی *He was ~ n for an Englishman*
ئینگلیزی‌یه
حسبه انگلیزیا
لا ساییده‌کا، گاته‌وه‌گه‌ی له‌گه‌لده‌کا، (فروکه) *~ off*
هه‌له‌فرنی، ده‌ست به‌فرینده‌کا
(بخاصه) یقلد، یحاکی (بغرض السخریة) (الطائرة) تقلع، تشرع
فی الطيران
کار بک نه‌گرینه‌ده‌ست، کریکار به‌کار دینی *~ on*
سیفه‌تیک یان شیوه‌یه‌ک یا رواله‌تیک وه‌رده‌گری، (موله‌تیک،
به‌لگه‌نامه‌ی بیمه) ده‌ره‌له‌کا

یوصل صدیقاً فی سيارته الى منزله
سندوقه‌که نه‌پاته نه‌وی مه‌روهه *~ a box upstairs*
ینقل سندوقاً الى الطابق العلوي
خوارفیه‌خوا، وه‌ریده‌گری، خویده‌شوات *~ a bath*
یتاول، پاخذ، پاخذ حماماً، یستم
موله‌ت وه‌رده‌گری *~ a holiday*
پاخذ اجازه
نانی نیوه‌و ده‌خوات / *~ dinner / some medicine*
هه‌ندنی ده‌رمان وه‌رده‌گری
یتاول الفداء / بعضی الدواء
هه‌ناسه‌یه‌کی درێز هه‌لده‌ کیشیت *~ a deep breath*
پاخذ نفساً عیقاً
شانازی *~ pride / an interest into one's work*
پنوهه‌کات / بابه‌خه‌دات به‌کردنی کاره‌که‌ی به‌باشترین
شیوه
یعتز / یهتم بتادیه‌ عمله‌ علی احسن وجه
نو‌تومینلی کری ده‌گری *~ a taxi*
یرکب سیاره‌ للأجرة
کوخی *~ a seaside cottage for the holidays*
به‌کریده‌گری له‌که‌ناری ده‌ریادا بو‌به‌سهر بردنی پشوه‌که‌ی
۵. قایلده‌بی، رازیده‌بی، به‌شداریده‌کا
یستاجر کوخاً علی شاطئ البحر لقضاء الإجازة ۵. یقبل، یثقی.
یسترله‌ فی
رازیده‌بم به‌ ۵ جینه‌ له‌ نوحی نه‌وه‌دا *I will ~ £ 5 for it*
ساقبل خسه‌ جینه‌ات شئاً لها
نه‌و روژنامه‌یه‌چی به‌ ؟ *Which newspaper do you ~ ?*
که‌تو به‌شدار یته‌دائه‌که‌ی ؟ ۶. تو‌ماریده‌کا، وه‌ری‌ده‌گری
ماهی الصحیفة التي تشرک فیها ؟ ۶. یدون، یلتقط:
تیینی له‌سهر وانه‌که‌ی ده‌نوسن *~ notes of a lecture*
یدون ملاحظات عن المحاضرة
وینه‌ده‌گری ۷. پویستی پشه‌تی، *~ a photograph*
واپویست ده‌کا
یلتقط صورة ۷. یحتاج، یطلب، یقتضي
کاره‌که‌ چوار کا‌تومیری *The work took four hours*
خا‌پاند
استغرق العمل اربع ساعات
به‌بی‌هاوبه‌شی *It ~ s two to make a quarrel*
هه‌ردو‌ولا شه‌ره‌لنا‌گیرسن ۸. واداده‌نی، واهه‌ستده‌کا،

بضطلع (عمل مثلاً)، يستخدم عمالاً يتخذ صفة او شكلاً او مظهراً، يصدر (رخصة، وثيقة تأمين)
 ~ out لادهبات (پهله)
 يزيل (لطخة)
 ده گړته نه ستو، په سهر يا زالده يې، ده ستی ~ sth over
 تېداده يې
 يتولى امره، يسيطر عليه، بصطلع به
 When does the new manager ~ over? کې
 بهر يوه بهرې تازه ده ست به کار وپاره کې ده کات ؟
 منى سيتولى المدير الجديد معام عمله ؟
 له سهرې رادې وازې ده يې، خوى راده هېښى ~ to
 بختاد على، بکيف نفسه مع
 ~ to gardening on retirement پاش خانه نشينى
 چاو د يري پاخچه له گړته نه ستوى خوى
 يتولى العناية بالحديقة عند تقاعده عن العمل، يلجا الى:
 قاجيک له کات به دووان يو هله اتن و ~ to one's heels
 راگردن، راته کات
 يطلق ساقيه للريح، يلز بالفرار
 ~ to the woods رووده کات دارستان، دلى به دارستان
 ده کرته وه
 يلجا الى الغابة، يلز بالغابة
 ~ to the boats په نائه با ته بهر که شتى بزگار کردن،
 ناره زوى له کا
 يلجا الى قوارب النجاة بشعر، يميل الى
 I look to the man at once هستم به خوشه ويستى
 پياوه که کرد هه رښتا، په کسر دلم بهو پياوه دا چوو
 شعت بيل الى الرجل حالاً
 نه خايه يې، جى ي ده گړته وه (کات، شوين) پا پده يې ~ up
 يې نه دات، به خيوى له کات، راديت ۱. (به تاييه تى کوتان)
 جينگه به جيندېلى مه به ستى داواکرو د پښته دى
 يستغرق، يشغل (زماناً، مکاناً)، يهتم ب، يبتنى، يستعد عادة
 ۱. (بخاصة اللقاح) يحدث اثرأ، يؤدى الفرض المطلوب
 □ n [C]
 هاتوو، (ماسى)، تيجير
 الوارد، (السلك) المصيد
 taker n که سيک ناماده يې يو وه رگرتى هه رشتى
 که له پدري يې
 شخص على استعداد لأخذ ما يقدم له
 taking /ˈteɪkɪŋ/ adj سهرنجر اگيش، جوان

جذاب، فاتن، اسر
 takings npl داهات، ده رامت، قازانج
 ايرادات، ارباح
 takeover n [C] گرته ده ستى کار يک
 تولي (عمل ما)، استيلاء
 talcum /ˈtælkwɪn/ n [U] توزا تالکى
 مسحوق الطلق او التلك
 ~ powder
 ۱. چيروک، سهرگورشته
 tale /teɪl/ n [C]
 ۱. قصه، حکاية
 fairy ~ s چيروکى له فسانه يې
 حکايات خرافية، حکايات الجن
 tell ~ s ۲. پروپاگنده، درو و ده له سه، پروپاگنده
 بلا و ده کاته وه
 ۲. اشاعة، کذبة، بنشر الاشاعات و التضائع
 talent /ˈtælənt/ n [C,U]
 ۱. بهره، هونه، توانا
 ۱. موهبة، لدره
 a man of great ~ s پياويکى خاوه به بهرې يې وینه
 رجل ذو مواهب فذة
 a ~ for painting بهرې وینه کيشان و بويه کردن
 ۲. که سيکى بهر هدار يا بهر هه مند، که ساني بهر هه مند:
 بهر هه ناو خو يه کان
 موهبة للرسم ۲. شخص موهوب او نايع، اشخاص موهوبون:
 المواهب المحلية
 local ~
 talented adj بهر هه مند، ژير، زيرهک
 موهوب، نايع
 tailman /ˈteɪlzmən/ n [C] (pl ~ s)
 ده ست به ند،
 نوشته، نقشتى، ته لسم
 طلسم، تعويذة، سحر
 talk /tɔːk/ vi, vt ده دوى، ده لى، توانای قسه کردنى هه يه،
 □ n [U]
 ده ناخفت
 يتکلم، يتحدث، يحاور، يملك القدرة على الكلام
 هه ندې له توتى په کان توانای قسه ~ Some parrots can
 کر دنان هه يه
 بعضى البغاوات تملك القدرة على الكلام
 ~ sth over لیده کوئته وه، دخوينت، بهر هه فدان دکت
 يدرسه، يناقشه

- رازیده کا به نه کردنی کاری یان ~ sb out of doing sth
 ئېش، راه دکت، ناشت دکت
 یقته بالامتاع عن عمل (شئ)
 ~ sb round نه توانیت قاپلی بکات
 یسطیع اقناعه او استماعه
 ۱. قسه کردن، ناخافتن، گفتوگو کردن، گوئن، [C, U] □
 قسه
 ۱. کلام، حدیث، محاوره
 ۲. مشغومر، دمه تهنقی، قسه ی سهرینسی small ~
 ۱. دزدشه، سامره، حدیث عابر
 (کسبیک، فرماتیک ..) بگه وینه سهر the ~ of the town
 زمانی خه لک
 (شخص، امر یصیح) محور حدیث المدینه
 talkative /tɔ:kətv/ adj چه نه باز، زور بلن، لهوچه
 ثنار، کثیر الکلام
 talkingpoint n [C] بابه تیکی له بار بو مشغومر، پریز،
 پشتگیرا به هانه یان پیشینازه کی
 موضوع قابل للجدل، وجهه نظر مقننه
 tall /tɔ:l/ adj (-er, -est) دریز (کس) بالا پروز
 (بخاصه الشخص) طویل
 a ~ man پیاوینکی بالا پروز (دریز)
 . رجل طویل القامة
 six foot ~ (کسبیک) دریزی یه کی شش پی یی
 (شخص) طول ستة اقدام
 a ~ story ۲. چیروکی زوری خرابینه سهر، چیروکا
 مه زنگری
 ۲. قصه مبالغه فیها
 a ~ order داواکاریه کی نابجی به جی (قورسه به جی)
 هینانی (داخلوازا نه زیرینز
 (مهمه) طلب غیر معقول (بصعب تحقیقه)
 tallish adj تاراده به کی دریز، پچه کی دریز
 طویل نوعا ما، یبیل الی الطول
 tallow /tælɔ:/ n [U] پیو، بهز، چه وری (دووک)، مومی
 لی دروست نه کړی
 شحم (بخاصه حیوانی) تصنع منه الشموع
 tally /tæli/ vi, vt (چیروکا، پر) چویندنه نه یی، نه گونجی
 له گدل
 (التصص، المقادیر) تطابق، تنق

- n [C] (pl -lies) ده رخته ی ژمیره
 کشف الحساب
 talon /tælɔn/ n [C] تینوک (وهك چنگی دال)
 مخلب (النسر مثلاً)
 ۱. (ناژهل) هوگر، مالی، tame /teim/ adj (-r, -st)
 دهسته مو، که می ۲. هیمن، له سهرخو
 ۱. (الحیران) الف داچن ۲. فاتر، غیر مشوق
 □ vt مالیده کا، راده هینی
 بدجن، یروض
 tamer n [C] (گیانه وهر) راهین، مالیکدر
 مروض الحیرانات
 tamely adv به که هیکرنی، به نینانی
 یارینده کا، ده ستکاری tamper /tæmpə(r)/ vi ~ with
 تیداده کا قلیبازی دکت، دگوهورت، ده یگوریت
 یبش پ، یبلاع ب
 tan /tæn/ n [C], adj رهنگی نه سهر به لای زه ردا
 نه پروانی، بوز لهش که وته بهر تیشکی خوره وه وهریده گری
 لون اسر ضارب للصفرة، سمره یکسبها الجسم نتیجه تعرضه
 للشمس
 ۱. یسته خوشکه کا ۲. یستی بوز نه یی □ vt, vi (-nn-)
 له نه بجامی چونه بهر خوره وه، نه سهر دکت ب تا فاخوری
 ۱. بدیغ (الجلود) ۲. یکسب (جلده) سمره نتیجه التعرض
 للشمس
 tanner n [C] یسته خوشکدر، چه رمچی، چه رساز،
 که ولفوخشکدر
 دباغ الجلود
 tannery /tænnəri/ n (pl -ries) ده باخ خانه
 مدیقه
 tandem /tændəm/ n [C] پاییسبیک دوو شوینی
 دانیشتی هه یی یه که له وای یه که، موقورسایکلا دور و تشنه که
 (به که له پاش یه که)
 دراجه ذات مقعدين احدها خلف الاخر
 tang /tæŋ/ n [C] تامی (تیز)، تام یان پهناتو
 نکهته او طعم نفاذ (حاد) ژ
 tangent /tændʒənt/ n [C] لاگیر، لیکه وته
 مساس
 له ناوکا و له بابه تیکه وه ده چینه سهر ~ golfy off at a
 بابه تیکی تر

يشط عن الموضوع، يتقل فجأة من موضوع إلى آخر	لانهنگي
tangerine /ˈtændʒəri:n/ n [C]	اليوسفي، يوسف افندي (فاكهه)
tangible /ˈtændʒəbl/ adj	١. ديار، دهستانيار، ٢. بهرجهسته، فاشكرا
١. ملموس، محسوس ٢. واضح، واقعي:	١. بهلگه‌ي فاشكرا (بهرجهسته)
~ proof	دليل واضح (ملموس)
tangle /tæŋɡl/ n [C]	به‌يكداچوون، تبه‌لنگي
	به‌يكداچوو، ئالوز (بۆنموونه له په‌تدا)
	تشابك، كتله مشابهه (من الخيط مثلاً)
□ vt, vi	تېك ده‌ئالئ، شه‌ر يان به‌وه‌لدان دكت
	يشابك، يشابك
tango /tæŋɡəʊ/ n (pl ~ s)	تانگو، سه‌ماي هينن
	(له‌سه‌ر خوئي دوو كه‌س)
	التانجو، رقصة هادنة لشخصين
tank /tæŋk/ n [C]	١. حه‌وز، تانكي
	١. صهريج، حوض
<i>the petrol ~ of a motor-car</i>	نه‌مباري به‌نزيني ترومبيل
٢. (له هند و پاكستان) گومي ده‌ستگرد بۆ نه‌مباركردني ئاو	
٣. تانك، زرينوش	
	خزان البنزين للسيارة ٢. (في الهند و الباكستان) بركة صناعية
	لتخزين المياه ٣. دبابة
tanker n [C]	تانكه‌ري گواسته‌وه‌ي (نه‌وت، ناو)
	ناقلة بترول، شاحنة لنقل الزيت او الماء
tankard /tæŋkəd/ n [C]	په‌رداخ‌ي گه‌وره بۆ پيره
	خوارده‌نوه، شكاف، كوز
	كوز، قنح كبير لشرب البيرة
tantalize /tæntəlaɪz/ vt	نازاردان، هيفيدار كردن به‌درو،
	نازاري دكت، دروي له گه‌ل ده‌كات
	يعذب بالاماني الكاذبة، يكايد
tantamount /tæntəmaʊnt/ adj	(ته‌نها له ~ to)
	يكسان، هه‌له‌ر
	(فقط في ~ to) مساو، مضارع، مسائل
tantrum /tæntɾəm/ n	كاردانه‌وه‌ي كتوپر، توپه‌بوون،
	نه‌راندن
	سورة غضب، انفعال مفاجئ
<i>in one of his ~ s</i>	له كاردانه‌وه‌ي كتوپر ده‌نه‌ريني

في احدى نوبات انفعاله المفاجئة	١tap /tæp/ n [C]
پلوسك، به‌لوه‌ه	
صنبور، حنفية	on ~
(بيره) ئاماده‌كراو	
(البيرة) معابة في برميل، جاهزة للاستعمال	□ vt (-pp-)
١. شله‌په‌ك له‌به‌رميل	١. يسحب سائلا من برميل
١. قه‌پاخدار ده‌رديني، كزوكي	~ ping rubber trees
ده‌رخته‌كه نه‌روشيئي (وهك پلاستيك) بۆ ده‌رهيني	
گوشراوه‌كه‌ي ٢. هه‌ولي ليه‌ندني نه‌دات (سامان، زانياري)	
ذي سداة، يجرح لعاء شجرة (كالمطاط مثلاً) للحصول على	
عصيرها ٢. (مجاز) يحاول انتزاع (المال، المعلومات) من:	
هه‌ولته‌دا قه‌رز له‌هاورينه‌ك	~ a friend for a loan
وه‌برگري	
يحاول الحصول على قرض من صديق	
گوينه‌گري له‌گفتوگوي ته‌لفوني	~ the telephone wires
به‌نه‌يني	
يستمع الى المخابرات الهاتفية خفية	
٢tap /tæp/ n [C]	٢. تپانكي سووك
	ضربة خفية، نقرة
١. به‌له‌پتكه‌ي ليه‌دا، به‌سووكي ليه‌دا	□ vt, vi (-pp-)
يضر بضربا خفيا، ينقر	
به‌قاچي زرمه‌ زرم له‌كا	~ one's foot on the floor
ينقر بقدمه‌ على الارض	
له‌ده‌رگا ده‌دات / به‌سووكي ليه‌دا	~ at / on the door
ينقر على الباب / ينقره‌ بخفة	
به‌شانيا نه‌كيشي	~ sb on the shoulder
يرت على كتفه‌	
١. زه‌مق، تپ، شريت (كاهه‌ز، كوتال)	tape /teɪp/ n
٢. په‌تي باريلك له‌كاهه‌ز بوج تو‌مار كردني هه‌والي ناره‌	
١. شريط (من الورق، القماش) ٢. شريط ضيق من الورق	
لتسجيل اليرقيات	
شريتي پيوانه، شه‌رينا پيگاني	tapemeasure n [C]
شريط القياس	
شريتي تو‌ماركراو، شاريئا تو‌ماركه‌ر	taperecorder n
مسجلة، آلة تسجيل	
كرمي شريتي	tapeworm n [C]
الدودة الشريطية	

¹taper /təpə(r)/ n [C] پلته‌ی درزی به‌موم داپوشراو، موم

فیل طویل مکسر بالشع، شمع رفیعه

²taper /təpə(r)/ vt, vi دانداری نه‌کا، سرتیزدیت
یجمل او یصبح مستحق الطرف

~ ing fingers پهنج‌هی باریک

اصابع رفیعه الاطراف

one end ~ ing off to a point کوتایه‌کی تیز

نهایه‌ مستدقه

tapestry /tæpɪstri/ n [C,U] (pl -ries) کوتالی چنراو
نه‌خشکراو به‌وینه‌هفته‌وا سرنی بوجوانی ورازانده‌وه،
قوماشی چنراو

قماش مطرز بالرسوم یعلق للزینة او یستخدّم للتجید

tapioca /tæpɪ'ʊkə/ n [U] تپیوکه، تاماده کراویکی
نیشاسته‌یی به یو خواردن

التبیوکه، مستحضر نشوی للاکل

tar /tɑ:(r)/ n [U] قیر، قه‌تران

قطران، قار

□ vt (-rr-) قیر، زفت، قه‌تراندکت

یدهن او یطلی بالقطران

tardy /tɑ:di/ adj (-ier, -iest) دواکه‌وتوو، هیواش،

درونگ، زه‌غفل

متاخر، بطن

target /tɑ:ɡɪt/ n [C] ۱. نامانج، نیشانه، مه‌به‌ست

۲. نه‌ک، پروژه‌به‌کی دائراو یو ره‌خنه‌وگانه جاری

۱. هدف، غرض ۲. عمل او مشروع موضع للتقدو السخریة

tariff /tærɪf/ n [C] ۱. لیستی نرخه‌کان، پاج ۲. لیستی

پیناسه‌ی گومرگی، پاجداده‌نی

۱. تعرفه، بیان او قائمه بالاسعار ۲. قائمه‌ التعرفة الجمركیة.

ضریبة جمركیة

tarmac /tɑ:mæk/ n مادده‌ی قیر یو ریگاو بان، ری

پازفتگری

ماده‌ الاسفلت لتعید الطرق

tarnish /tɑ:nɪʃ/ vt, vi (رووی کاتزا)، تلیه‌یی، تاریک

نه‌یی، بریسکایی) فامینی، ته‌لغده‌یی

(بخاصه‌ السطح المعدني) یظنفي لمعانه، یغدو قانماً. یجعله

قانماً

tarpaulin /tɑ:'pɔ:lm/ n موشه‌ما، مشه‌ما

قماش مقطن او مشع

tarry /tɑ:ri/ adj قه‌ترانی و ژورده‌ش، خورجلی

قطرانی، مقطن

¹tart /tɑ:t/ adj زیره‌ک، تال، تیز، پیر تیز

حاذق، لاذع، حاد

a ~ answer زمان گپ، توز، وه‌لامی توندو تیز

(مجان) حاد، لاذع: جواب لاذع

tartly adv به‌تیزی، به‌وشکی

بحدة، بجفا

²tart /tɑ:t/ n تورته (له‌فه‌به‌کی پینچراو یا ناوه‌خنکراو به میوه)

قطریة مطفاة او محشوة بالفاكهة

tartan /tɑ:tn/ n کوتالی خوری نه‌خشکراو به جوار

گوشه‌ی ره‌نگاوپره‌نگ (به‌تاییدت ثوسکتله‌ندیه‌کان له‌په‌ریده‌کدن)

قماش صوفی زخرف بالمریعات الملونة (بخاصه‌ مایلیه

الاسكتلندیون)

task /tɑ:sk/ n [C] نیش، فرمان، کاری زه‌حمت،

نه‌رکداردکت

مهمة (خصوصاً شاقه)

take sb to ~ (for, about) سه‌رزه‌نشتی نه‌کا

یوبیخته، یعنی (بسبب کذا)

taskfore n یه‌که‌به‌کی سه‌ربازی نه‌رکیکی دیاریکراوی

پنسییر دراوه، شالو راسپیزاوه به‌نیشیکی، دیاریکراو، شالو

وحدة حریة مکلفه بمهمة معینة، حمله

taskmaster n که‌سبک به‌رام‌به‌ره‌که‌ی ماندو نه‌کا به

نه‌رکیکی قورس، چاودیز، کاردار، نه‌رکی

شخص یرحق غیره بمهام ثقیلة، مراقب اعمال

□ vt ماندوی نه‌کا، یتاقه‌تی نه‌کا

(المهمة) ترهقه، تضییع

tassel /tæsl/ n ریش و ریشوک، ره‌شالوک، ریشوی پت،

فالو، ته‌ره‌وش، پارچه ده‌زوی (ریشالی پت)، گوله‌نکه

شراپه فی طرف حبل او علم او قبة

taste /teɪst/ n ۱. چه‌شستن، هه‌ستی چه‌شستن

۱. ذوق، حاسة الذوق

به‌تام، خوش ۲. تام، چیز ۳. پریکی که‌م ~ sweet to the

تام نه‌کا، نه‌یچیژی ۴. تاره‌زوو، حمز

حلو المذاق ۲. مذاق، طعم ۳. مقدار قلیل یذاق ۴. میل، هوی.

	شفت:
<i>He has a ~ for modern art</i>	به گنجینه له ناره زومه ندانی،
	هونه ری نوی
	انه من عشاق / هواة الفنون الحديثة
<i>not to my ~</i>	به دلم نییه ۵. چیز وه رگرتن له (هونه، ویره) ~
	لا تعجبني ۵. تذوق (الفن او الادب)، ذوق:
<i>a man of ~</i>	پیاوینکی به سلیقه
	رجل ذو ذوق رفیع
<i>in good / bad ~</i>	به سلیقه، بئ سلیقه
	بلیاقة / بدون لیاقة
☐ vt, vi	۱. تامی نه کا، نه پیچیزی / له زه تی لی نه پیچی
	۲. خوار دنه که تامینکی تاییه تی هه به
	۱. یذوق، یذوق ۲. (الطعام) یكون ذا طعم
<i>It ~ s sour</i>	تامه کی ترشه
	خاص: انه حامض الطعم
<i>It ~ s of onions</i>	تامی پیاز نه دات ۳. تامی خوار دن نه کا
	(خوار دن) حه زی له بونی خوار دنه
	ان فيه طعم البصل ۳. یذوق طعم (الاكل مثلاً)
<i>The cook ~ d the soup</i>	چینشکده که تامی چیشته که
	نه کات، تامی شورباکی کرد ۴. تاقی نه کاته وه، نه پیچیزی،
	پنیر انه گه یه تی
	ذاق الطباخ طعم الحساء ۴. یجرب، یذوق، طعم، یخبر:
<i>~ the joys of freedom</i>	تامی نه کا / تاقینه کاته وه، تامی
	سهر به مستی ده زانی
	یذوق / یجرب / یعرف متع الحرية
<i>tasteful adj</i>	ناره زو جوان (ناسک)، تامدار، تامخوش،
	به ره ونه ق
	حسن الذوق، دال علی حسن الذوق
<i>tastefully adv</i>	به تامداری، تامخوش
	بذوق حسن
<i>tasteless adj</i>	۱. بیتام، تامسار ۲. بئ مریس، یزه وق
	۱. (الطعام) لا طعم له، ۲. عديم الذوق
<i>tastelessly adv</i>	بئ تام و بئ له زه ت، بئ زه وق،
	بئ ره ونه ق
	بدون طعم او ذوق
<i>tasty adj</i> (-ier, -iest)	تام خوش، تامدار، شیرین
	حسن الطعم او المذاق
<i>tatters</i> /tæɪəz/ npl	(له شیوگی کژدا)، په رۆ، په رۆ شر،

	سیال، تیتک، قهر پال
	(في صيغة الجمع)، خرقة بالية:
<i>in ~ s</i>	له جله کژ نه دا، شرکه و پرکه
	في أسال بالية
<i>tattered adj</i>	دراو، شر و وړو
	مترق، رت الثياب
<i>tattle</i> /tætl/ vt, vi	چه نه ده دات، پر پیژی دکت،
	چه نه بازی، مشتومر نه کات
	یفر، یدر دش
☐ n [U]	چه نه بازی، مشتومر
	ثرثرة، دردشة
<i>¹tattoo</i> /tətu:/ vt, vi, n [C] (pl ~ s)	خاله کو تی،
	داخذکت، داخ، خال
	یشم، وشم
<i>²tatto</i> /tətu:/ n [C] (pl -s)	۱. ده هول لیدانی گه رانه وه
	بوهینی ۲. نمایشگاهای سهر بازی، مانوری سهر بازی
	۱. دق طول العرءة الى التكة ۲. مهرجان او عرض عسكري
<i>taught</i> /tɔ:t/	فیر نه کا (بروانه teach)
	(انظر teach)
<i>taunt</i> /tɔ:nt/ n [C]	سهر زه نشتی ده کا
	تصيف، توبيخ ساخر
☐ vt	تهخت لی ده دات، ترانه بئ کردن
	بغف، یوبخ علی نحو ساخر او مهين. يعير
<i>~ a man with having failed</i>	سهر زه نشت کردنی،
	پیاوینک به هوئی سهر نه که و تی
	يعير رجلاً بقتله
<i>tauntingly adv</i>	سهر زه نشت، به ته حنی، به سهر زه نشت
	معناً، موبخاً
<i>taut</i> /tɔ:t/ adj	(پهت) گریدراو، (دهرون) شیواوه،
	تهنگزی، قایم
	(الجلل) مشدود، (الاعصاب) متوترة، مشدودة
<i>tautly adv</i>	به شیوه به کی به شیو یان به ستراو، ب تنکری
	به شیواو
	علی نحو متوتر او مشدود
<i>tautology</i> /tɔ:'tɒlədʒi/ n [C,U]	قسه جوینه وه،
	ناخافت، دویاره کرن، دویاره کاری
	الحشر، تکرار الكلام او المعنى بلفظ مختلف
<i>tavern</i> /tævn/ n	میهان، میوانخانه، خان، خانقاه

	(ا.ق) فندق، خان
tawdry /tɔ:drɪ/ <i>adj</i> (-ier, -iest)	ووشك و بړنگ، پښ
	تام و چيز
	مبهرج، مزوق من غير ذوق
tawny /tɔ:nɪ/ <i>adj</i>	بورى زهردياو
	اسرمصر
tax /tæks/ <i>n</i> [C,U]	۱. باج، خهروج، فولام
	۱. ضريبة، رسم
<i>a ~ on (his strength)</i>	۲. شهكوت وماندو
	۲. انهاله او اجهاه (لقوا)
□ <i>vi</i>	۱. باجدهسه پښنى يا كويده كاته وه
	۱. يفرض ضريبة على، يحصل ضريبة
<i>~ sugar / the rich</i>	باجده سه پښنى له سه ر شه كر /
	دوه له مه ندان ۲. نه پښته نه رك، ماندوى نه كا
	يفرض ضريبة على السكر / الاغنياء ۲. يكون عبثاً على، يجهد،
	ينهك
<i>~ sb with sth</i>	۳. تاوا تبارى نه كا به شتيك
	۳. يتهمه بشي.
taxable <i>adj</i>	به رياج كه وتووه
	خاضع للضريبة
taxcollector <i>n</i> [C]	باجگر، باجدار
	محصل ضرائب
taxfree	له باج دان بوراوه، پښ باج (فازانج) رووت،
	(دواى داشكاني باج)
	(البضاعة) غير خاضعة للضرائب، معفاة من الرسوم (الارباح)
	الصالفة (بعد حكم الضريبة)
taxpayer <i>n</i> [C]	باجدهر
	دافع الضرائب
taxation /tæks'eɪʃn/ <i>n</i> [U]	باجدانان
	نظام او فرض الضرائب، الضرائب
taxi /tæksɪ/ <i>n</i> [C] (<i>pl ~ s</i>)	(ه cab ~) ته كسى ترومبيلې
	كرى
	(ايضاً cab ~) تاكسى، سياره اجرة
□ <i>vi</i>	فړوكه كه به سه ر زهوى فړوكه خانه كه دا نه پړوا
	(الطائرة) تدرج فوق ارض المطار:
<i>The plane ~ ed across the tarmac</i>	فړوكه كه به سه ر
	جاده قبره كه دا نه پړوا
	سارت الطائرة فوق الطريق المعبد

taxi meter <i>n</i> [C]	(ه meter) پڼهورى ته كسى، كرنيف
	(عاده meter)، عداد سياره الاجرة
taxi rank <i>n</i> [C]	پاركى راگرتنى ته كسى
	موقف سيارات الاجرة
taxidermy /tæksɪdɜ:mi/ <i>n</i> [U]	مؤميا كړدنې گيانه وهر
	تجنيط او تصوير الحيوان
tea /ti:/ <i>n</i> [C,U]	چا، چاي، چا نه خواته وه
	شاي، يشرب الشاي
<i>It's not my cup of ~</i>	به دلى من نيه، همزم لى نيه
	۲. چاي نيواره، دهمى خوار دنده وى چا
	ليس على هراى، لست مولماً به ۲. شاي المساء، فترة تناول
	الشاي
<i>high ~</i>	سوكه ژهمى چاي نيواران
	وجبة خفيفة مع الشاي تخذ مساء
teabag <i>n</i>	جانتاى چاي بچوك، توره كهى چا، به شى
	كوبى بكا
	كيس شاي صغير (يكفى لفتجان واحد عاده)
teabreak <i>n</i> [C]	پشويهك بو چا خواردن
	استراحة لتناول الشاي
teacloth <i>n</i> /	۱. واخراوى، بچوك، بو تفافى چا ۲. خاولى
	وشكه كه ره وى قاب
	۱. مفرش صغير لمائدة الشاي ۲. منشفة / فوطه لتجفيف
	الاراني
teacup <i>n</i> [C]	كوبى چا
	فتجان شاي
<i>a storm in a ~</i>	ره شه با، زريان
	(مجاز) زوبعة في فتجان
teapot <i>n</i> [C]	قورى چا
	ايريق شاي
teaservice,-set <i>n</i> [C]	تاقسى چا
	طقم الشاي
teaspoon <i>n</i> [C]	كهوچكى چا
	ملقعة شاي
teatime <i>n</i> [U]	كاتى چا خوار دنده وه
	وقت تناول الشاي
teatray <i>n</i> [C]	سپنى چا
	صينية الشاي
teach /ti:t/ <i>vt, vi</i> (<i>pt, pp taught</i> /tɔ:t/)	فېرده كا،

	ویرانی کرده و
	بلد دمرتها الحرب الاهلية
teacher n	مأمون، وانهیز، فیرکار، سهیدا، هوستا، فیرکر، وانهقان
	معلم، معلمة، مدرس، مدرسة
teaching n	(به تاییه تی) فیر کردن، وانهیز، مذهب (له شیوگی کؤدا)
	(بخصوصه) تعالیم، مذهب (فی صیغه الجمع)
the ~ s of Christ	فیر کردنه کانی مسیح
	تعالیم المسیح
teak /ti:k/ n [C,U]	دارساج، تیک، ساج
	شجرة الساج او خشبها
team /ti:m/ n [C]	۱. جوتیک پاڻ زیاتر له تازهلئ
	۲. راکیشن (له پاریکه ران)
	۱. زوج او اکثر من حیوانات الجر ۲. فریق (من اللاعبين)
	یارمه تیده وانی تیپ، نه نداسی چالاکی تیپ / ~ spirit
	کۆمهك
	روح الفريق / التعاون
teamwork n [U]	کاری هه ره وه
	عمل جماعي
¹tear /teə(r)/ vt, vi (pt tore /tɔ:(r)/, pp torn /tɔ:n/)	۱. پارچه پارچه دی ده کا، ده رینئ
	۱. یزق، یزق، یزق
	~ a piece of paper in two / to pieces / to bits
	پارچه کاخه ز نه دینئ / نه پکاته دوو پارچه / یو پارچه دی
	بچوځ
	یزق قطعه من الورق / الی نصفین / الی اجزاء صغيرة
	~ up
	ووردینه کا
	یزق الی اجزاء صغيرة
	~ a dress on a nail
	کراسه که به بزمار داده رئی
	۲. نه پیری، هه لینه که نن، هه لینه کیشئ، به توندی هه لیده که نن
	یشق ثوباً بمسار ۲. یزق، یزق، یزق، یزق
	~ a page out of a book
	په ره پک له په راوه که نه کا ته وه
	یزق صفحه من کتاب
	~ down a notice
	بلا وکړاوه پک لاده بات (تیده کا ته وه)
	۳. ویرانیده کا، تیکی ده شکنئ
	یزق او یزیل اعلاتاً ۳. (عاده فی صیغه المجهول) پدم، پدم:
	a country torn by civil war

	ویرانی کرده و
	بلد دمرتها الحرب الاهلية
be torn between two choices	له نیوان دوو
	هه لیزارده دا په
	یکون موزع الفکرین اختیارین
Paper ~ s easily	۱. ده دبری کاخه زه که خیرا ده دبری
	۵. وانه کا، ده ره نه پیری
	۱. یزق: الورق سریع التمزق ۵. بعدو او یندفع بسرعة
children ~ ing out of school	منده لکان پاله پستو
	ده که ن له کانی ده رچون له قوتا پخانه
	اطفال یندفعون خارجین من المدرسة
□ n	کون، دراوی، دران (وهك له چاکه ندا)
	تق، خرق، تمزق (فی مطلق مثلاً)
²tear /tɔ:(r)/ n [C]	فرمیسک
	دمعه
in ~ s	نه گری
	بیکی
tearful adj	(مثال) گریاو (روو) گریانووی، دموچاو
	به فرمیسک، فرمیسکاو (چاوه کان) پرن له فرمیسک
	(طفل) باله، (الوجه) مبلل بالدموع (العیان) مفروقتان بالدمع
tearfully adv	گریانووی یا فرمیسکاو
	علی نحو باله او داعم
teargas n [U]	گازی فرمیسک وژین
	غاز مسیل للدموع
tease /ti:z/ vt	توره ی نه کا، ته نگی ینه که نه چنی،
	زیانمندی نه کا، نه نگه تاوی ده کا
	یغیظ، یضایق، یکبد
	<i>It's unkind to ~ a child because he stutters</i>
	ستمه گانته به مندان پکه ین له بهر نه وه ی قسه کانی تیکه ن
	ده کات
	من القصة ان نسخر من طفل لانه يتعثر في كلامه
	که سینک حمز به گانته پیکردنی که سانی تربکا
□ n [C]	شخص مولع ببداعية الآخرين والسخرية منهم
teaser n [C]	کیشه و ته نگوچه له مه
	(ل. د) مضطه، مشکلة عويصة
teasingly adv	به شله زاوی، ته نگه تاوی
	علی نحو ساخر او مضایق
teat /ti:t/ n	کوی مدمک، شوشه ی شیر، سدرمه مدمک

technical /tek'nɪkəl/ <i>adj</i>	حلمة الثدي أو زجاجة الرضاعة تكنيكي، هونري تقني، فني
~ <i>terms</i>	زاره وهى هونري مصطلحات فنية
<i>the ~ skill of a pianist</i>	ليها تويى هونري بيانو ژهن، هونرينى
technicality /tek'nɪkæləti/ <i>n</i> [C] (<i>pl</i> -ties)	المهارة الفنية لعازف بيانو تكنيكي، هونرينى ناحية فنية
technician /tek'nɪʃn/ <i>n</i>	تكنيكيهوان سپورى فني، خبير فني
technique /tek'nɪ:k/ <i>n</i>	شيو ازى تكنيكي، ريازى هونري، دهست رهنكي اسلوب فني، براعة فنية
technocrat /tek'nɒkræt/ <i>n</i>	تكنوكرات، پشه سازن نهندامى چينى هونري بالا خبير فني، عضو في طبقة حاكمة من الفنيين
technological /tek'nɒlədʒɪkəl/ <i>adj</i>	تكنولوجي، هونري
technology /tek'nɒlədʒi/ <i>n</i> [U]	تكنولوجي، هونريانى
tedious /tiːdiəs/ <i>adj</i>	تكنولوجيا، العلوم التطبيقية نيزار، وهرسكه، مروس مضجر، مل
<i>a ~ lecture</i>	وانه يه كي بيزار كهو محاضرة مطلة
tedium /tiːdiəm/ <i>n</i>	وهرسون، بيزار بوون ضجر، مل، رتابه
teem /ti:m/ <i>vi</i>	جهنجال دهين به، ١. ينج ب، يكلظ
~ <i>with</i>	٢. پرته بيت، كوفه يته وه، ناوس نهين، جهنجال دهين، قهره بالغ دهين، تير دكت
	٢. يمتلي، يمشد، يزدهم
<i>rivers ~ ing with fish</i>	رووبه كان پرتهين له ماسى انهار تملي - بالاساك

teenager <i>n</i> [C]	جهنجل، هدرزه كار سيائزه تا نوزده سال، ميرد مثال، لاو مراهق، مراهقة
teens /ti:nz/ <i>npl</i>	ژماره له ١٣ بو ١٩: الاعداد من ١٣ و ١٩:
<i>girls in their ~</i>	كچان له تهمه نى ١٣ بو ١٩ فتيات في بين ١٣ الى ١٩
teeshirt /tiːʃa:t/ <i>n</i>	(ب <i>T-shirt</i>) كراسى قولكورت وبه روك داخراو
	(انظر <i>T-shirt</i>) قميص دوكمه قصيرة و صدره مطلق
teeth /ti:θ/ <i>npl</i>	(بروانه <i>tooth</i>) ددانه كان (انظر <i>tooth</i>) اسنان
teethe /ti:ð/ <i>vi</i>	(مثال) دداني دهردي، ددان دهر كتهن (الطفل) تثبت اسنانه، يستن
teetotal /tiːtəʊtəl/ <i>adj</i>	مهي ناخواته وه، مهي نه خوره، مهي نه خور
	لا يشرب الخمر، مستع عن المسكرات
telecommunications /telɪkə'mjuːnɪkəʃnz/ <i>npl</i>	په يوه ندى لدوره وه الاتصال عن بعد
telegram /telɪgræm/ <i>n</i> [C]	بروسكه، بروسكنامه برقية
telegraph /telɪgrɑ:f/ <i>n</i>	بروسكه بر، بروسك التلغراف، برق
□ <i>vi, vi</i>	بروسك دنيريت برق، يرسل برقية
telegraphic /telɪgræfɪk/ <i>adj</i>	بروسكه يي تلغرافي، برقي
telegraphist /telɪgrəfɪst/ <i>n</i>	بروسكه نير، كريكاري بروسكه ناردن كار كرهى بروسكى
	عامل التلغراف، مبرق
telegraphy /telɪgrəfi/ <i>n</i>	بروسكه كردن، هونري بروسكه كردن
	الابراق، فن التلغراف
telepathy /telɪpəθi/ <i>n</i> [U]	دوور هشكاري: فالوگوري ههست و نهست و خوشه ويستى لدووره وه
	التخاطر: تبادل الشعور او الخواطر مع الغير عن بعد
telephone /telɪfəʊn/ <i>n</i>	تهلهفون، دوور يستن، بهتوك

- تلفون، هاتف
□ vt, vi به تلهفون قسه نه کا
یتکلم بالتلفون او الهاتف، یهتف
telescope /telɪskoʊp/ n تلهیسکوپ، دوورین، ژدوورین
التلیسکوب، منظار مقرب
□ vt, vi پدستین، دکت، کورت دکت
یتداخل، یتراکب
telescopic /telɪ'skɒpɪk/ adj ۱. تلهیسکوپ، به
تلهیسکوپ نه یین نایئر ۲. تیکه نالآو، و به په کدائالآو
۱. تلیسکوب، لایری الابلتلیسکوب ۲. متداخل الاجزاء:
a ~ aerial ناریلی تیکنالآو، به ناو په کداجو
هوانی متداخل لاجزاء
teletext n تلیتیکست: پیشکه شکردنی هوانو زانیاری
به نوسین له ریی تلهفزیونهوه
تلیتیکست
television /telɪvɪʒn/ n [C,U] تلهفزیون، نامیری
تلهفزیون
تلفزیون، اذاعة مرثیه، جهاز تلفزیون
televisе /telɪvaɪz/ vt تلهفزیون دکت، وهرده گریت،
(وینودهنگ) نه نیری به تلهفزیون
یتلفز، یرسل (الصور) بالتلفزیون
۱. پئیراده به نی، (pt, pp told /təʊld/) **tell** /tel/ vt, vi
پوی ده گریته وه، پاسی ده کسات پیریده خاتوه، فهران
نه دابه سهریا
۱. یخبر، یری، بقص، یدکر، یامر
فهران نه دابه سهریا که پروا *T ~ her to go away*
۲. (به تاییه تی له گهل) *(can, be able)* جیای نه کاته
أمرها ان تصرف ۲. (بخاصة مع *can, b able*) یفرق، یمیز:
فایا *Can you ~ the difference between them?*
نه توانی جیاوازی بکه یت له نیوانیا تدا؟
هل یمکک التییز (بینهما) بینهم؟
فایا نه توانی *Can you ~ Mary from her twin sister?*
ماری و خوشکه که ی که دوانه جیا یان بکه یته وه؟
هل یمکک ان تفرق بین (ماری) واختها الترام؟
۳. *There is no ~ ing* ناتوانی پیشبینی بکری له
۳. لا یسکن التکهن ب
۴. کاری تی نه کا *~ upon*

۴. یؤثر فی
All this hard work is ~ ing on him
نهم هموو کاره گرانه کار نه کاته سهر ته ندروستی نه و
ان کل هذا الاجهاد قد بدا یؤثر علی صحتہ
all told به گشتی، به شیوه به کی گشتی
بوجه العموم، فی جملته، علی وجه الاجمال
تیده خوریت، له جیگادانان بریکاری نه کا، *~ off*
ناگاداری توندی نه کا
یوکل او یکلف بهمات (ل. د) یویخ، یعنف
۱. گهنجه نه دار، خه زنده دار، له بانق ۲. دهنگز میر، له **teller** n
پهرله مان
۱. امین صندوق، صراف (فی بانک) ۲. محصی الاصوات فی
البرلمان
telling adj به هیژ، کاریگر
قوی، مؤثر
a ~ speech وناری به هیژ، کاریگر
کلمه او خطبه قویه الاثر
tell tale /teller/ n یوختان کهر، پاشییز خه بهرلی دهر،
ناشکر اکهر
نام، وایش، فاصح
هه لچون، سهرکه شی، توربه یون **temerity** /tɪ'merəti/ n
تهور، طیش
۱. پله ی رهقی کانز او یان جیری **temper** /tempə(r)/ n
۱. درجه صلابه المعدن او مرونته
۲. نار هزو، هه وهس، مه زاج، پاشی / *in a good / bad ~*
خراب
۲. مزاج، طبع: حسن / سيء المزاج
پاریزگاری له هیمنی نه کا / *keep / lose one's ~*
دهماره کانی گریوون (توربه یه)
محافظ علی هدوه اعصابه / تور فائرته
توربه (له) *out of ~ (with)*
غاضب (من)
۱. پولا یی نه کا پویه هیژو پته وکردن *□ vt, vi*
۱. یستی الفلاذلتیرته
۲. دلی یی دهسوتی، له سزاکه ی *~ justice with mercy*
که م نه کاته وه
۲. بلطف، یخفف: یخفف من شدة العقوبة بالرافة
tempered /tempəd/ adj خاوه نی رهوشی بهرز،

- سەفاکاری
(في التسميات المركبة) ذو خلق او مزاج معين:
مثالیکي *a bad - ~ / good - ~ / sweet - ~ child*
خراب / باش / خوشدو / روخوش
طفل سيء / حسن الطبع / لطيف المعشر
temperament /temprə'ment/ n [C,U] هەوەس،
هەلس وکەوت خو، رەوشت، ماد، چوله
مزاج، طبع / سجیة
کچیکي *a girl with a nervous / an artistic ~*
تورەو دەمارگیر / هونەر مەند، ئارتیستیک
قناة عصبية الطبع / ذات ميل فنية
temperamental /temprə'mentl/ adj ١. زوو تورە،
حولحولی، ناجیگیر، ماد توژ، ئەنرۆک
٢. مزاجی، متعلق بالمزاج:
a boy with a ~ dislike of study کوریک بە تەبیەت
رقی لەخویندن یت ٢. نالەبار، زوو هەلچوو، ئەنەرۆک
ولد کاره للدراسة بطبعه ٢. متقلب، سریع الاحتیاج
temperance /temprəns/ n [U] مام ناوەندی،
هیوادارین خوڤراگرتن، خوڤگرتن، دانیه خوڤراگرتن
اعتدال، عفة، ضبط النفس (بخاصة عن تعاطي الخمر)
temperate /temprət/ adj ١. مام ناوەندی، نالین،
هەلسان، هەدار ٢. (کەش) خووش (وولانی فینک)
١. معتدل، عئیف ٢. (المناخ) معتدل، (البلاد) معتدلة المناخ
temperature /temprətʃə(r)/ n [C,U] پەلە گەرمی
پەلە گەرمی ئەپۆی (بەگەرمی پۆی)
درجة الحرارة بقیس درجة حرارته (بالمترمتر)
پەلە گەرمی ئەخۆشە کە بەرزە
have a ~ (المريض) عنده درجة حرارة عالية
tempest /tempest/ n [C] رەشەبا، بۆزان، شلیو،
باروف، پاهۆز، بازور، باگەر، گەردەلوول
عاصفة
tempestuous /tempestʃuəs/ adj (کەش) رەشەبا،
پاهۆز، هەلچو، وروژاو، سەخت
(الطقس) عاصف، مجاز) ثائر، هائج، عنيف
¹**temple** /templ/ n [C] پەرستگا، پەیکەر
معبد، هیکل
²**temple** /templ/ n [C] رومەت، ئەم لاوتەولای
ناوچەوان

- صدع، فود
tempo /tempo/ n موسیقا (کیش) دەم، لەزالیقی
(مەزیکە)
(موسیقی) سرعة الايقاع
temporal /tempərəl/ adj ١. کاتی
٢. دنیایی، میژکی، دەمکی، دەمدار
١. زمانی ٢. دنیوی (نقیض روحی)
temporary /tempərəni/ adj دەمدار، کاتی، سەردەمی،
چاخشی
مۆقت، وختی
کار یا ئیشی کاتی
~ employment وظیفە او عمل مۆقت
temporarily /tempərəli/ adv بەکاتی، دەمدارەکی
مۆقتا، وختیا علی نحو مۆقت
tempt /tempt/ vt ١. فریوڵەدا، قایل دەکات، هەلێت
خەلەتێش ٢. هەلێ ئەفریوینی
١. یغری ٢. یغری:
The weather ~ ed him to go for a swim کەشە کە
هەلگیرواند بچن بۆ مەله
اغراء الطقس بالسباحة
tempter n *The Tempter* شەیتان، فریوڵەر، فیتنکار
(بخاصة) الشيطان، ابليس
tempting adj فیتنکاری، فریوین
مغر، مغر
temptation /temptetʃən/ n [C,U] فریوڵان، وەسوسە
دروستکردن بۆ کردنی کارێک، فریوڵان، ئاران، گالدان
اغراء، غوايه، شيء مغر او مغر
ten /ten/ adj, n [C] دە، دەه
عشر، عشرة (١٠)
tenth adj, n [C] دەهەم، یەک لە دە
العاشر، العشر
tenable /tenəbl/ adj ١. پتەو، پارێزراو، ئەتوانی
بەرگری ئیکری، پارێزبار، سەخت، پارێزباری، بەرەلانبەر
١. حصين، منيع، يمكن الدفاع عنه
قەلا / ~ / *a fortress / position / argument that is ~*
شون / بەلگەي پتەو پارێزراوه ٢. (پەشە، پایە) کەسێک
ئەتوانی وەرگیرێ و کاری تیا بکا
قلعة / موقع / حجة منيعة، حصينة ٢. (الوظيفة، المنصب) يمكن

لشخص ان يشفله لمدة معينة
tenacious /tɪˈneɪʃəs/ *adj* پندارگر، ركدارله سه كردنى
 كارىك، خوازه لوك، قايم، پتو
 متشبث ب، متسك
 ~ of our rights پندارگرين له سه رمافى خومان

tenacity /tɪˈnæsəti/ n [U]
متشبثین به عقوفا
دهه‌ستېگرتن، توانای
وهیر هاتنه‌وه

تسلک، تثبیت، قدرتہ علی التذکر
tenancy /tenənsi/ n بہ کیری گوتن، کریکرن، دهمی
 کریکرن

استجار، حيازة عقد، مدة الاجار
tenant /tenənt/ n [C]
 کړنځی، نیښه‌جن
 مستاجر، ساکن

دادەنیشی (له خانوو) وهك كرنهچي
 بقم (في منزل مثلاً) كستاجر
 بابهخي بندهدات، ناگاداري نهكا ، گوه ¹tend /tend/ vt

ددت، خودان دکت
یعنی ب، یرعی

۱. گوهلدت، مهیل ده کاپو، حهز ده کات، **tend** /tend/ vi
 ناراسته دیت، دگه هیئت
 ۱. بمیل الی، یجمن نهر

Prices are ~ ing upwards   نرخه‌کان له‌به‌رز بونه‌وه‌دان
 الاسعار تميل الى الارتفاع
 Their steps ~ ed towards the bridge   ۲. هه‌نگاو ده‌نی

۲. نتیجه نهم:

tendency /ˈtendənsi/ n [C] (pl -cies) تمیل و
 تارەزوو، خواست، مەبەست، هەز کردن، مەرام تارەزوو،
 لادان، ڕێچدانەوه

ميل، انصاف: *Your work shows a ~ to improve* کاره کت پدرو
چاکمی نه چینی

ان عملك يميل الى التحسن

۱. هدره باندهی سوتهمنی (له پاش **tender** /tenda(r)/ n

۲. به له می پچوک بو کارناسانی گه وره تر ترومیلی یار)

۳. سەرپەرشتیار، ھەزكەر، دلوفان، بەكك سەرپەرشتى

١. مقطورة القوود (خلف القاطرة مباشرة) ٢. سفينة صغيرة
تخدم واحدة اكبر منها. ٣. مركب لنقل المؤن ٣. شخص يرعى او
يشرف على شيء:

کارمەند لە بار
نادل (فی خان)، ساق

tender /tenda(r)/ *vt, vi*
 ۱. نمایشی نه‌کا، قه‌باله‌دکت،
 پیشک‌شی نه‌کات (ره‌سمی)
 ۱. ی‌عرض، ی‌قدم

~ payments (of a debt)   به‌لین نه‌دا ئه‌مه‌ کدار بێت بو
(قه‌رز)
يعرض القيام برفاء (دين)

~ one's services / resignation   تواناو کاری خوئی
 دده‌خانه روو / دهست له کار بهرنه د ۲. زوړینه‌دا (له کم
 کردنه‌وه)

يعرض خدماته / يقدم استقالته ٢. يتقدم ببطء (في مناقصة)
~ for the construction of a bridge دراف
يشكك برنا بهایی، بؤ دروستکردنی برد

۱. به‌خشین، لیورده (له‌که‌مکردن و پیداشکان) $n \in \mathbb{C}$

۲. خسته بازاری ملأ و سامان لهبری دانهوی ~ *legal*
 قهرز، دراوی یاسایی، پابندبون
 ۲. عرض مال او خدمات وفاء لدین او التزام: عملة قانونية

tender /tendə(r)/ *adj* ۱. نەرم، ناسك، شەكە ستوك،
توپرە، ھەستيار ۲. (گوشت) ناسك، تەروپەر ۳. ناسك،
سۆزبار، خوين گەرم

۱. رقیق، ناعم، سریع الطیب، حساس ۲. (اللحم) سهل المضغ، طری ۳. رقیق، عطوف، محب:

سہ پر کردنی لاوہ کی ~ looks

tenderly *adv*   نظرات حانية
ب نازکی، به سوزی، به نیانی
برقه، بحنان، بلطف

tender hearted <i>adj</i>	به به‌زهی، دناز
tenderness <i>n</i>	شفوق، حنون نرمی، نهرمیتی، دلنازی، دلولانی

tendon /ˈtendən/ *n* [C] رقة، حنان، غضاضة، طراوة
زى ماسولكه، ده مار، زى

شيوگی کؤدا) بهند، مهرج:
 مدة الحكم بالسجن: فصل قضائي او دراسي، فترة انعقاد
 المحاكم او افتتاح المدارس ۲. (في صيغة الجمع) شروط:
 مهرجی خوښه دهسته ودان ~ *s of surrender*
 شروط الاستسلام
 رېښه نه که وې *come to / make ~ s (with sb)*
 له گډه، راز و نیاز ده کات له گډه ۳. (له شيوگی کؤدا)
 هاوږه پمان ۴. دهسته واژه:

on good ~ s with sb
 پخل او پتراضي معه ۳. (في صيغة الجمع) على وفاق معه ۴.
 مصطلح، عبارة
 دهسته واژه زانباريه كان ۵. (له شيوگی کؤدا) *scientific ~ s*
 وشه کان، دهسته واژه کان
 مصطلحات علمية ۵. (في صيغة الجمع) كلمات، عبارات:
 به ستايشکردنی زور *in ~ s of high praise*
 بعبارات السديح البالغ
 قسه وتن، جنيودان *in abusive ~ s*
 بعبارات الذم او السباب
 ناوی لېنه تن ☐ *vt*

يسمى، يطلق اسماً على
 ده توانړی کؤتايی *terminable /təˈminəbl/ adj*
 پېهتړنی، دوامه یار، دهمدار
 قابل للانتهاء. يمكن نسخه او انهازه (العقد مثلاً)

۱. وهرزی کاتي، دوامی *terminal /təˈminl/ adj*
 ۱. فصلي، فترتي

له زمونی کؤتايی سالی خویندن *~ examinations*
 ۲. کؤتايی، وويستگي دوامی له هیلې ناسنین
 امتحانات نهائية الفصل الدراسي ۲. طرف، نهاية، بهائي،
 محطة نهائية في خط سكة الحديد

په کښی له لاکه په نه ره کان (کاره یا) ☐ *n*
 احد اطراف التوصيل (کهرباء)

ويستگه په ک له شاره که دا پوگه شتياران به فروکه *air ~*
 محطة في المدينة للمسافرين جواً

کؤتايی پندیت، ستوری *terminate /təˈminet/ v, vi*
 پو دادنه، به تالی ده کاته وه (په تین، رېکه و تننامه)

پنتی، پضج جدال، پني، پطل (معاهدة مثلاً)
 ته واوده پي به *~ in*

پنتي ب

کؤتايی، هيفشين، *termination /təˈminetʃn/ n [C,U]*
 دماهي کړن، سهره نجام، دوامی، دوايی

نهاية، لاحقة في نهاية الكلمة
 زار او هو *terminology /təˈminələdʒi/ n [C,U]*
 دهسته واژه ی هوندری پان کرداری، زارالزانی
 مصطلحات فنية او علمية

دهسته واژه ی ریژماني *grammatical ~*
 مصطلحات نحوية

کؤتايی ريگا، دواهي، *terminus /təˈminəs/ n [C]*
 وستگي کؤتايی پو (شهمه نده هره و پساو هه لگر) نيزگه
 يادوامی

نهاية الطريق، اخر الخط، محطة نهائية (لقطار او حافلة)
 مؤزانه، ميروله ی سپی، مؤره هه، *termite /təˈmaɪt/ n [C]*
 دارسم

الارضه، النمل الابيض (حشرة مدمرة)
 ۱. هه پوان، دالان ۲. ته لان، سهر يانک *terrace /təˈreɪs/ n*
 ريزه خانوو (په لاله ووه يا به رزي پان ليزاي)

۱. شرفه واسعة، مصطبة ۲. صف منازل (على ارض مرتفعة او
 موقع منحدر)

پليکان کراو، جيگه دانيشتن، پله پله کراو *terraced adj*
 پو جيگه دانيشتن

مدرجه او مقسمه الى مصاطب
 چهند خانه ويه ک به ته نيشت په که وه *~ d houses*

صف من المنازل المتصل بعضها ببعض
 ناوچه، ده هره، لهره *terrain /teˈreɪn/ n*

منطقة، تضاريس طبيعية
 زهوی که ندو کوك، لهرزی *terrestrial /tɪˈrestriəl/ adj*
 نيشته جی، دونيایی، گهر دونی

ارضي، دنيوي
 ترسناك، ترسين، ناخوش، په رباد، *terrible /tɪˈreɪbl/ adj*
 ترسدار، سامناک

رهيب، فضيح، بغض، كره
 سامناکی و په سام *terribly adv*
 (ل. د.) بهرل، بظااعة

تانجی، سه گی پچوک و زيره ک پو راو *terrier /təˈriə(r)/ n*
 کلب صيد صغير و ذكي

۱. ترسناك، توقيه ر ۲. بزدهين، *terrific /təˈrɪfɪk/ adj*
 ترسين، زور خوش، ناوارته، خوش، ناياب

١. رهیب، مروع ٢. (ل. د) هائل، رانع، استثنائي	
terrify /terrɪfaɪ/	ده ترس، ده توقي
	يرهب، يروع
territorial /terɪ'tɔ:riəl/ <i>adj</i>	١. هدریمی، ناوچهیی
	١. اقلیمی، محلی
~ waters	ناوی هدریمی
	مياه اقلیمی
<i>the T ~ Army</i>	٢. سوپای هدریمی لهشکری (په کی)
	به رگری میلی بویه رگری به ریتانیا)
	٢. الجیش الاقلیمی (وحدات اهلیه للدفاع فی بریتانیا)
territory /terɪtri/ <i>n</i> [C,U]	١. هدریم، ناوچه، ده لهری
	سه به میری:
	١. اقلیم، مقاطعة تابعة لعاکم او حکومت ما:
<i>a former Portuguese ~ in Africa</i>	ناوچه یهک
	له نه فهریقا کاتی خوی سه به په رتوگال بوو ٢. ناوچه،
	ده لهر، ندری
	منطقه کانت تابعة للبرتغال فی افریقا ٢. منطقه، مساحه
terror /terə(r)/ <i>n</i>	تیرور (کس یا شتیک) ترسناک، ترس
	توقین
	(شخص او شیء) مرعب، رهیب، رعب، دعر
terrorism <i>n</i> [U]	تیروریزم، توقاندن به تاییه تی ترساندن
	سیاسی، ترساندن
	إرهاب بخاضه ارهاب سیاسی
terrorist <i>n</i> [C]	تیروریزست، پکوژ، توقینهر، ترسکار
	ارهابی
terse /tɜ:s/ <i>adj</i>	(ناخافتن، ریاز، رهوشی قسه کور) رهق،
	چروپر، کووت، پوخت، /پتهو، هلمشتی
	(الحدیث، الاسلوب التحدث) موجز، جامع / محکم
tersely <i>adv</i>	به کورتی، به توندوتولی
	بایجاز، باحکام
test /test/ <i>n</i> [C]	نه زمون، تاقیکردنه وه، پشکتین
	اختبار، نص
	تاقیده کاته وه، ده پخانه ژیر تاقیکردنه وه ~ <i>put sth to the</i>
	یختبر، یخضع للاختبار
□ <i>vt</i>	١. تاقی نه کاته وه، ده پشکتی
	١. یختبر، یخضع
	کهرسه ی خاو نه پشکتی بو گهران ~ <i>ore for gold</i>
	به دواي ناتون ٢. تاقی ده کاته وه، نه زموندکت

	یخضع المعدن الخام یخاض عن الذهب ٢. یختبر، یجرب:
<i>The long climb ~ ed our powers of endurance</i>	سهرکه وتنه دورود ویزه که مان تاقی کردنه وه ی توانامان بوو
	بو بهر که گرتن
	کان التسلق الطویل اختباراً لقدرتنا علی الاحتمال
test pilot <i>n</i> [C]	فره که وانی تاقی کردنه وه
	طیار اختبار
test-tube <i>n</i> [C]	بوری تاقی کردنه وه
	انبریة اختبار
testament /testəmənt/ <i>n</i> [C]	١. زورجا (<i>last will</i>)
	~ <i>and</i> وه سیهت، راسپی ری دواي دوو به شه سهر که کی کی
	لینجیل
	١. غالباً (<i>last will and ~</i>) الوصیه الاخریه
<i>Old T ~</i>	٢. راسپی ری کون
	٢. العهد القدیم
<i>New T ~</i>	راسپی ری نوی
	العهد الجدید
testify /testɪfaɪ/ <i>vt, vi</i>	١. گه واهیده ده لدزی
	١. شهد خد، یدلی
~ <i>against</i>	شابه تی لته ده
	بشهاده ضد
~ <i>on behalf of</i>	گه واهیده ده بو بهر زه وندی
	شهد لصالح
~ <i>that</i>	شابه تی نه ده که ٢. ناشکر ایده کا، رونیده کاته وه
	شهد ان ٢. یعلن، یبین
~ <i>to</i>	٣. گه واهی نه ده
	٣. شهد او یکن دلیلاً
<i>Your work testifies to your ability</i>	کاره که ت توانات
	ده رده خا
	علی عملک شهد علی قدرتک
testimonial /testɪ'məʊniəl/ <i>n</i>	١. گه واهی لیهاتویو
	رهوشت باشی ٢. به لنگه نامه، ستوف، گواهنامه، خه لاتی
	سویاس، خه لاتی مه زه نه یی
	١. شهاده اهلیه او حسن سلوک ٢. هدیه شکر، هدیه تقدیره
testimony /testɪ'məni/ <i>n</i> [U]	گه واهی، شابه تی،
	به لنگه، دانیهانان به بیرو باوه ریکی (تایید) به لنگه نامه
	شهاده، بینة، دلیل، برهان، اقرار بالعقیده (الدینیة)
testy /testi/ <i>adj</i>	نه نروک، هول، توره

tether /ˈtɛðə(r)/ <i>n</i>	نق، نكد، سريع الضبط گوریسی نازدهل بهسته وه جبل تربط به الدابة
<i>at the end of one's ~</i>	نارامی نایمنی، له ووزه پدا لهما (مجاز) ینفذ صبره، غایه ما فی طاقته
□ <i>vt</i>	جینگیر یا به پەتیک ده به ستری ببست او یقید بحبل
text /tekst/ <i>n</i> [C,U]	۱. دهقی پهراو، سایه ۲. نایه تیک له کتبی پیروژ بولیکولینه وه
۱. نص کتاب، مته ۲. آیه من کتاب المقدس تتخذ موضوعاً لنظرة أو مناقشة	
textbook <i>n</i>	کتبی دانراو، کتیا، دبستانی کتاب مدرسي، کتاب مقرر
textile /tekstarl/ <i>adj</i>	تهونی، په یوه نډی به ته ونکر دنه وه هده په، پهنک یان ریس پوته ونی، ته فنی نسجی، ذو علاقه بالنسج
□ <i>n</i> [C]	چنراو، نه تم نسج، خیط او غزل صالح للنسج
texture /tekstʃə(r)/ <i>n</i>	۱. تهون، نه تم، ته فنی نسج
<i>cloth with a loose ~</i>	کوتالی نر موشل ۲. پیکهاته شینوه و جوړی نه و ماده په ی که شتیک ینک ده مینن قماش فی نسجه رخاوه ۲. بنية او ترکیب الشيء
than /ðən; ðæn/ <i>conj</i>	۱. (پو به کارهینانی بهشی دوو هم له وروم پهراورده که) له، تا کو، ژ، مه گهر ۱. (الاستهلاله الجزء الثاني من المقارنة)
<i>John is taller than Jack</i>	(جون) دریز تره له جاک جون اطول من جاک
<i>no (ne) other ~</i>	۲. نه که تنها ۲. ليس الا، ليس غير
<i>I met no (ne) other ~ my old friend, Philip, today</i>	نه و که سهی که چاوم پیکهوت تهمرو فیلیپی هاوریم بوو لم یکن الذي قابلت الیوم سوى صديقي فیلیپ
<i>nothing else ~</i>	تهنها، به ته و او وی نقط، مجرد، کلیه
<i>It was nothing else ~ bad luck that they lost the game</i>	دوړاندنیا ن له پار په که دا تنهها له بهر به د به ختی بوو لم تکن خسارتهم للمباراة الامجرد سوء حظ

thank /θæŋk/ <i>vt</i>	سوپاسده کات، مال نالادکت یشکر، یعرب عن الامتان
thanks <i>npl</i>	۱. سوپاس، مالالاف، دهسته وازه ی سوپاس ۲. سوپاس، (پوهیزدان)، سوپاس پو تو ۱. شکر، عبارات الشکر ۲. (ل. د) شکر، شکرآلک
~ <i>s to</i>	له بهر چاکی، به هو ی بفضل، بسبب، نتیجه
<i>Give ~ s</i>	(په تاییه تی) سوپاسی په زدان نه کات، نویژ نانخواوردن نه کات
<i>(بخاصة) يشكر الله على نعمه، يتلو صلاة المائدة</i>	
thanks 'giving <i>n</i>	نویژی سوپاس صلاة الشکر
thankful <i>adj</i>	سوپاسدار، متشکرا شاکر، معبر عن الشکر
thankfully <i>adv</i>	به سوپاسداری باتمان، شاکراً
thankless <i>adj</i>	(په تاییه تی یش) سوپاسی بونا کرنی (بخاصة العمل) لایشکر
<i>a ~ task</i>	(نورکیک) به خرابی پاداشتی ده درنی (مهمه) یکافاً عنها بشر الجراء
thanklessly <i>adv</i>	بین سوپاسکردن یان پاداشت، بین پاداشت بدون شکر او جزاء
that /ðæt/ (<i>pl those</i> /ðo:z/) <i>adj, prom</i>	راناویکه په مانای (تهوه) تهوه ی، تهوه ی که، نا تهوه نده، داکو، کو، دا، ها، جا، تهوی، وی، پاکو تقابل (<i>this, these</i>)
<i>Look at ~ man / those men over there</i>	۱. سه پری تهو پیاوه بکه / تهو پیاوانه له وین
<i>~</i>	۱. انظر الى ذلك الرجل / اولئك الرجال هناك
<i>This photograph is much clearer than ~ (one)</i>	نهم وینه په ژور پوتره لهوی تر ان هذه الصورة اوضح بكثير من تلك
<i>My new car is of a different make from ~ which I had before</i>	۲. نهم نو تو موبيله نوی بهم له دروستکردندا جیاوازه لهوه ی پشوترم
۲. ان سيارتي الجديدة من صنع مختلف عن تلك التي كنت املكها قبلها:	

Those who want to go swimming must put their names down on the list پيوسته له سهر نهو

كهسانه ي ناروژى چون يو مهله ده كنه ناويان له ليسته كه توماريكه نه

على الذين يرغبون بالذهاب للسباحة ان يسجلوا اسماءهم في القائمة

□ *adv I couldn't walk ~ far* ناتوانم نهو همموو ريځايه بيرم

(ل. د.) لم استطيع المشي كل تلك المسافة

□ *rel prom* (بهين گوزان له شونگي كودا) (بدون تغير في صيغ الجمع)

The letter ~ came this morning is from my father

نهو نامه يه ي نه م په ياني په گه پشته له باوكمه وه بوو

ان الرسالة التي وصلت هذا الصباح (هي) من والدي

Give help to any one ~ needs it ده ستي يارمه تي

دريژ بكه يو هدر كه سيك پيوستي پښتي (بهراورد بكه به (which who

قدم يد المساعدة الى كل من يحتاجها

□ *conj I will see ~ your car is ready tomorrow*

۱. هه ولته دم سبه يني نو توميله كه ت يو ناماده بكمه

۱. ساعمل على ان تكون سيارتك جاهزة غداً

Bring it to the light so ~ I can see it better

۲. تريكي روناكيه كي بخه روه تابه باشي بيييم

۲. قربها من النور كي اتيكن من رؤيتها بشكل افضل

His manners are so bad ~ nobody invites him to

۳. نهو ونده رهوشني خراپه هيچ كهس بانگي ناكات *a party* يو ناههنگ

۳. ان اخلاقه من سوء بحيث لا يجزئ احد ان يدعوه الى حفلة

You may go on condition ~ you will not come

۴. نه تواني پرؤي په مخرجي به ته نها *home alone* نه گه رښته ته وه يو مال

۴. يمكنك ان تذهب شريطة ان لا تعود الى المنزل بمفرده...

۵. *Oh, ~ I could see you again!* (پوسه سورمان)

خوژگه نه متواني جاريكي تربتينمه وه!

۵. (للتعجب) يا ليتني استطيع ان ارآك ثانية!

thatch /θætʃ/ n [U] زهل يا پووش، يو باني خانوو،

كوخته يان كه پر (باني پيشي يان زه لكان)

غما، قش يسقف به كوخ

زهل، به پوش يا به زهل سورياني يو دروسته كا
يغمر: يسقف كوخاً بالقش

۱. پله ي گهر ما نهو ونده *thaw* /θɔː/ vt It is ~ ing

به رز بويه وه به جوړنيك سه هڅو لگلي توانه وه ۲. ده توينرښته وه (به فر)، ده توينښته وه ۳. (مروغ) واز له پابه ندبون ديني

۱. لقد ارتفعت درجة الحرارة بحيث بدأ الجليد بالذوبان ۲.

يذيب (الثلج)، يذوب ۳. (الشخص) يتغلى عن تحفظه

□ *n* [C] توانه وه، فينكي له كه شدا
ذوبان، دف، في الجبر

the /ðə/ نامرازي ناساندن په (زي) ده خوښښته وه نامرازي *the*
پيتاسين شونگي كه دپاريكردني كه مته له

ولكها تلفظ / ذي / قبل الاصوات اللينة اداة التعريف

article وهي صيغة اقل تحديداً من *this, that, these, those*

play ~ guitar / piano (but cf play tennis, football etc)

The car does thirty miles to ~ gallon نو توميله كه

گالونيك به كارديني يو هدر سي ميليك

تستهلك السيارة جالوناً واحداً كل ثلاثين ميلا

□ *adv* به هه مان پله

بنسب الدرجة، بذات المقدار

The more he has the more he wants تا زوري

هه يني داواي زياتر نه كا

كلما زاد ما عنده كلما طلب المزيد

۱. شانو، نمايشگا ۲. هولي *theatre* /θiətr(ə)/ n

وانه ووته وه، شويني وانه كان، پله پله ۳. ژووري نه شتر گوري

۱. مسرح ۲. قاعة محاضرات، مدرج ۳. غرفة العمليات

(الجراحية)

the ~ شانو، نوسين ونواندنني شانو گوري

المسرح، كتابة وتشيل المسرحيات

۱. شانويي *theatrical* /θiˈætrɪkl/ adj

۱. مسرحي

دېمه ني شانوي ۲. (رهوشني) ناسروشي *~ scenery*

له راده به دهر

المنظر المسرحية ۲. (السلوك) متكلف، زائف، غير طبيعي

مبالغ فيه

thee /ðiː/ pron راناوي كه سي دووه، تو

ضير المغاطب *thou* في حالي النصب و الجر
theft /θeft/ n [C,U] دزين، دزی
 سرقة
their /ðeə(r)/ adj (مولك) ثوان
 (ملك) هم / هن
They have lost ~ dog ونيانكرد سهگه كيان وونكرد
 فقدا / فقدان كلبهم / كلبهن
theirs /ðeəz/ pron هي ثوان، ثاييه ته بهوان، هي خويانه
 خاصتهم، ملكهم / خاصتهن، ملكهن
That dog is not ~ it's ours ثوه سهگه هي ثوان نيه
 ثوه سهگي خويانه
 ان ذلك الكلب ليس كلبهم / كلبهن، انه كلبنا
them /ðəm; ðeɪm/ pron ثوان (پروانه *they*)
 (انظر *they*)
theme /θi:m/ n [C] ١. بابهت، باس، نوسين
 ٢. موضوع (الحديث او الكتابة)
 ٣. (موسيقا) ناوازي سهره كي دويا به له نوپهرت *song* ~
 يا سهمفونيا
 ٤. (موسيقى) اللحن الرئيسي التكرار في اوريت او سمفونية
then /ðen/ adv ١. لهوهدوا، ئينجا، نه خو، هينگي، پاشي،
 ئيدي، خوهنه، فاههر، پا، ئيجا
 ٢. عندئذ، آنذ، آنذاك
We were living in Scotland ~ پشتر ئيه له
 نه سكتله نذا نه ژباين
 لقد كنا آنذا نعيش في اسكتلندا
Will you still be here ~ ? نايا هديره نه مينى؟
 استبق هنا عندئذ
 دواي ثوه ~
 فيما بعد لك
since ~ لهو كاتهوه ٢. لهدواي، ئينجا
 منذ ذلك الحين ٣. ثم، بعد ذلك: سندهب
We'll go to Paris first, ~ to Rome نه چين بو باريس
 ئينجا بو روما ٣. كهواته، مادام وايه
 الى باريس اولاً ثم الى روما ٣. اذن، مادام الامر كذلك
You say you feel ill; ~ why don't you call the doctor?
 تو نه لييت نه خوشم كهواته بو چي پزشك
 داوا ناكهيت؟
 انك تقول بانك مريض، اذن لماذا لاتستدعي الطبيب؟

T ~ ther'es James, oughtn't he to come too?

٤. ئينجاكو، سهره راي ثوه لهوه جيسم لهوئيه نهى ناتوانى
 بانگي بكهين؟ ٥. (بونگاگادار كردهوه، سهرنجليدان)
 ٤. ثم ان، وقرق ذلك: ثم ان هنالك جيس، آلا يجدر ان ندعوه
 ايضاً؟ ٥. (للتحذير، الاحتجاج، لفت الانتباه)

Now Heve

thence /ðens/ adv لهويوه، له پاشدا (وي دزي، پاشي،
 ژهينگي وهره)

من هنالك، من ثم

theologian /θiə'lɔdʒiən/ n [C] ثاينزاني، ثولدار،
 ثاينفان، نهقى

اللاهوتي، عالم اللاهوت

theological /θiə'lɔdʒikl/ adj ثولداري ثاينى،
 پهيوهنده به زانستى، سيولوجى، تيئورياه، بيردووزى نهك
 كردار، نهقىتى

لاهوتي، متعلق بالعلوم اللاهوتية

theology /θiə'lɔdʒi/ n يهك خودازاني، ثاينزاني،
 ديتزاني، ثولزاني

اللاهوت، فلسفة الالهيات

١. بيردووز ٢. بيردووزيكة
theorem /θiə'rɔm/ n [C] پيوستى به سهلماندن هه به (له زانستيه بيركاريه كاندا)
 ١. نظرية ٢. نظرية بحاجة الى برهان (في العلوم الرياضية)

theorist /θiərist/ n بيردووزيار، ديتانه فان، بيدوزان
 صاحب النظرية، مشغل بالعلوم النظرية

theorize /θiəraiz/ vi بيردووزاده نى، ديتا نه دكت
 يضع النظريات، ينظر

theoretic(al) /θiə'retik(ɪ)/ adj بيردووزى (نهك
 كردارى) ديتانه يى
 نظري

theory /θiəri/ n [C,U] بيردووز، تيئورى، ديتانه
 (پنجهوانه ي كردارى ٢. بيروكة، را، تيئور بيردووزى داروين
 نظرية، شرح او تفسير نظري (نقيض عملي او تطبيقي) ٢. فكرة،
 راي، نظرية: نظرية داروين في التطور

(لهگه شه سندنندا)

Darwin's ~ of evolution (النشوء و الارتقاء)

*therapeutic; therapeutical adj چاره سهر يانه
 علاجي

هم، هن، هما صیغه التثنية و الجر
thick /θɪk/ *adj* ۱. (پنجه وانهی *thin*) قهلهو، نهستور، ستور، چر، تیر، خهست
 ۱. (نقیض *thin*) سیک، نخین
three inches ~ به نهستوری ۳ اینچ
 بشخانه او سکاكة ثلاث بوصات
 ~ *hair* ۲. زور، تیر، چر
 ۲. وافر، کثیف
a ~ forest دارستانیکی چروپ ۳. (شله، کدش) چر، سهخت، ههواوی
 غابه کثیفة (متلاصقة الاشجار) ۴. (السائل، الجو) غلیظ القوام، شلید
 ~ *with* ۴. هه لیکر تووه، قورس بووه
 ۴. محمل، منقل
air ~ with dust / snow کدش پربوه له توو / بهفر ۵.
 (دهنگ) گر، زیر، (به هوی هه لاهمه توه)
 هواء منقل بالقیار / بالفلج ۵. (الصوت) أجش، خشن (بب)
 الزکام مثلاً
 □ *n* [U] بهشی زورچر، سهخت
 الجزء الأکثف، معمان، و طیس
in the ~ of the fight له گهرمه می شهردا
 فی وطیس القتال
through ~ and thin له خوشی و ناخوشی دا له ههموو
 بارود و تخیکدا
 فی السراء و الضراء، فی جمیع الظروف
 □ *adv* به زوری، به چری
 بوفرة، بکثافة
come ~ and fast به زور دیت و به غیری، به غیری
 و به ژماره ی زور
 (الطسات) تنوای بسرة: پاتی بسرة و باعداد ضخمة
thickheaded *adj* گهوچ، گیل
 غبی، مغفل
thickly *adv* به خهستی، به چری، به زوری
 بکثافة، بوفرة
thickness *n* به زوری، به نهستوری، چری، خهستی، تیری (به تاییه ئی) چین
 و فرة، کثافة، غلاظة، (بخاسة) طبقة
 ۱. (کدش) کورت و گوشتن و پر ۲. خهست و **thicket**

چروپ
 ۱. (الشخص) قسیر و بدین، مکر ۲. کثیف، کث، کثیف الزرع
thickskinned *adj* پو و قایم، کهم ههست
 صتیق الوجه، قلیل الاحساس
thicken /θɪkən/ *vt, vi* توخته کا، نهستوریه کا، خهستی له کا تیریده کا، نهستورده ییت
 یغلظ، یسک، یغلظ یصبح سیکاً
thicket /θɪkt/ *n* [C] ینشه، ده حل، دارستان، ینشلان، میرگ، دهون
 اجمه، دغل، ایکه غابه
thief /θi:f/ *n* (pl thieves) دهستیر، رینگر، دز، (ب) *robber burglar*
 لص، سارق (قارن *robber, burglar*)
thieve /θi:v/ *vi, vt* ددزیت، دزی دکت، ده دزی
 یسرقت
thigh /θaɪ/ *n* [C] ران، ته شک، هیت، ره هن، کهماخ
 فخذ، ورك
thimble /θɪmbəl/ *n* موسیله ی درومان، هونگستر، گوزقان، کشتبان
 قمع الخیاطة، کشتبان
thin /θɪn/ *adj* ۱. (پنجه وانهی *thick*) ورد، باریک، ته نک له پرون باریک، ته نک، نارین، مه لیس، زراف
 ۱. (پنجه وانهی *thick*) رفیع، رفیق، خلیل السک:
a ~ sheet of paper پارچه په کی ته نک له کاخه ز
 صفحه رقیقة من الورق
a ~ piece of string پارچه په ک ده زوی باریک
 قطعة رقيقة من الخيط
 ۲. لاواز، باریک، داکه توو، دم و چاو ~ *in the face*
 ۳. (شله) پوون، شل
 ۲. نهیل، نهیل، هزیل: نهیل الوجه ۳. (السائل) خفیف، رفیق
 القوام
 ۱. پووشتی سوک
 ۴. (ل. د) عذر واه
 ۱. کاتیکی سهخت به سهه نه پا
 کاتیکی و لتاً عصياً
 □ *vt, vi* (-nn-) سوکینه کا، کهمی له کا توه، لاوازی له کا
 یخفف، یقلل، یضف
 ~ *the plants out* ژماره ی دوه که کان کهم له کا پونه وهی

- راده‌مینی، واهه‌ست ده‌کا
۱. یفکر، یفتکر ۲. یعتبر، یقدر، یری:
~ highly / well / little / nothing of sb or sth
مه‌زه‌نه‌ی نه‌کا / مه‌زه‌نه‌ی نا‌کا
یقدره / لا یقدره
وای دادنه‌نی کارینکی ~ nothing of (doing sth)
بین‌یا‌په‌خه
یعتبره امرأ غیر ذی بال
چاوی پیانه خشینته‌وه، رانه ~ better of (doing sth)
پای گوری
بعید فیه النظر، بغیر رایه
یری لن نه‌کاته‌وه به‌باشی هدنی له‌گپرتنه‌وه ~ sth out
یفکر فیه، و یقلبه چیدا
به له‌سه‌رخوینی یری لن نه‌کاته‌وه چاوی بیی ~ sth over
نه‌خشینته‌وه
یتروی، ینعم النظر فیه
third /θɜːd/ adj, n
سینهم، سینک، سینم
الثالث، ثلث ۳/۱
جیهانی سینهم، ولاته تازه the T ~ World
گه‌شه‌سندوه‌کان
العالم الثالث، الدول الثامیه
thirdly adv
سینهم، سینهمین
ثالثاً
thirdrate
پله سینهم، خراب
درجه‌ثالثه‌ای من صنف ردی
thirst /θɜːst/ n [U]
۱. تینویه‌تی، تین
عطش، ظمأ
له‌تینویندا نه‌مری ۲. تاره‌زوی زور، تینویتی die of ~
(وه‌ک بوزانتست)
یموت من الضمأ / عطشا ۲. (مجاز) رغبه‌جافره، تعطش (للعلم مثلاً)
تینویده‌یی، به‌په‌روشه‌یی، تینوی (تو‌له) vi
سه‌فنده‌وه‌یه
یطش، بظماً، یثوق، یعطش (للالار)
thirstily adv
به‌تینویتی، تینوی
یطش، بظماً، یعطش
thirsty /θɜːsti/ adj
تین، تینوو، به‌په‌روش
عطشان، ظمان، تواق، متعطش

- نەوانی تر بە باشی بینگەن
یخف من عدد النباتات لیتج للبانی نمرأ افضل
□ adv
به‌که‌می، به‌دووری، به‌جیاجیا
بقلة، بتیاعد، علی نحو متفرق
□ n through thick and ~
له‌خوشی و ناخوشیدا
فی السراء و الضراء
thinly adv
به‌که‌می، به‌ته‌نکی، جیاجیا، به‌دووری
علی نحو متیاعد او متفرق، بقلة
thinness n [U]
باریکی، لاوازی، ته‌نکیتی، نارینی
رقه، نعاغه، رفع
thin-skinned adj
هه‌ستیار، زوو کارتیکر، روقایم
حساس، سریع التأثر
thing /θɪŋ/ n [C]
۱. شت
۱. شیء
a rose is a lovely ~
گول شتیکی جوانه
الوردة شیء جلیل
۲. (له‌شیوگی
T ~ s are getting better every day
کودا) باری گشتی: بارودوخ / کاروبار رۆژ له‌دوای رۆژ
باشتر نه‌یین
۲. (فی صیغه‌الجمع) احوال عامه‌ان الاحوال / الامور تحسن
یوماً عن یوم
۳. (له‌شیوگی کۆدا) ینداویستیه‌کانت / your / his ~ s
ینداویستیه‌کانی
۳. (فی صیغه‌الجمع عامیه): حاجاتک / حاجاته
به‌تایه‌تی پۆشاک: Have you packed your ~ s yet?
نایا ته‌واو بویت له‌به‌ستی کهل و په‌له‌که‌ت؟ ۴. وپستراو،
په‌سه‌ند:
بخاصه‌الملابس: هل انتهیت من حزم أمتعتك؟ ۴. المراد،
المرغوب:
the (very) ~
داواکراو (خودی)
ال المطلوب (بعینه)
زور دووره له‌شتی داواکراو not at all the ~ to do
(انه) بعید جداً عن الشيء المطلوب
نمه (خودی) نه‌و شته‌په This is the very ~ I wanted
که داوام کرد
هذا هو الشيء الذي طلبته بعینه
think /θɪŋk/ vi, vt (pt, pp thought /θɔ:t/)
۱. بیرده‌کاته‌وه، دینه‌ومیری ۲. واده‌نه‌نی، پینجینی ده‌کا،

- کارینک که دهینته هوئی تینوینی کسه که، کاریکی *work* ~
 تینوکر
 عمل یسبب العطش لمن یعمل به
thirteen /θɜːˈtiːn/ *adj* سیانزه، سیازده ۱۳
 ثلاث عشرة، ثلاثة عشر ۱۳
thirteenth *adj* سیزدهم، سیانزه هه مین، ۱۳/۱
 الثالث عشر، جزء من ثلاثة عشر جزءاً. ۱۳/۱
thirtieth /θɜːˈtiːθ/ *adj, n* سیهه م، سیهه م، سی یه مین
 الثلاثون
thirty /θɜːti/ *adj, n* [C] سی
 ثلاثون. ۳۰
this /ðɪs/ (*pl* these /ðiːz/) *adj, pron* (بهراورد له گهئ)
 (that, those)
 (بالمقارنة مع that, those)
 Look at ~ picture here, and then at that picture
 over there
 ئەم وئەهه زۆر لهوئی *T ~ is by far the better picture*
 تر باشتره
 هذه الصورة افضل من الأخرى بكثير
thistle /ˈθɪsl/ *n* [C] دره ختیکی درکاویه، گفرونک،
 گفرونهك، ههلهزهك، درئ یه
 شوك الجبال، نبات شائك
thither /ˈθɪðə(r)/ *adv* بۆتهوئی، بهوئاراستهیه، بۆ ویره ی
 دوور
 (ا. ق.) إلى هناك، في ذلك الاتجاه
thong /θɒŋ/ *n* قایشی چهرمی تهسك، زول، قایشا
 تازانگی، قایش، قامچی
 شريط جلدي خيط، سير السوط او اللجام
thorax /θɔːræks/ *n* [C] سنگ، بهشی ناوه پاستینه ی
 لهشی میروو
 الصدر، الجزء الأوسط من جسم الحشرة
thorn /θɔːn/ *n* [C,U] ۱. دردرک، درك ۲. دره خشی
 درکاوی، درئ گوئیز (دره خشی گوئیز *haw-thorn*)
 ۱. شوكه ۲. شجيرة شوكية (شجرة الزعرور *hawthorn*)
thorny *adj* (-ier, -iest) ۱. درکاوی، ئالۆز ۲. درکن،
 درکاوی، ئالۆز، ستریدار
 ۱. شوكي، شائك ۲. (مجاز) شائك، عويص
thorough /θəˈrɒ/ *adj* گشتگیر، گشت، تمواو، هه موکی، گشتگیر

- دورودریز، ورد
 کامل، تام، شامل، مفصل، دقیق
 ژووره که به تهواوی *give the room a ~ cleaning*
 پاک له کاتهوه
 یظف الغرفة تنظيفاً تاماً
 کریکاری وورد، دئسۆز له کاره کی *a ~ worker*
 عامل دقیق، مخلص فی عمله
 رینمایی دورودریز *receive ~ instructions in English*
 وهرده گری به ئینگلیزی
 یلتقی تعلیمات مفصلة بالإنجليزية
thoroughgoing *adj* تهواو، گشت
 تام، کامل
thoroughly *adv* به شیوهی تهواو، ووردینی
 تماماً، کلیه
thoroughness به هه مه کی، هه موو، تهواو، وردینی
 شمول، کلیه، تمام، دقة
thoroughbred /θəˈrɒbrɛd/ *n* [C] رهسەن (تهسپی)
 رهسەن، شارەزا، نایاب
 (الحسان) أصیل
thoroughfare /θəˈrɒfɛə(r)/ *n* [C] شهقام، ریگای
 گشتی
 شارع، طریق عام
 هاوچو بان چونه ژووره وه قهده غه به *No ~*
 ممنوع المرور او الدخول
thou /θu/ *pron* (شیوگی ویره یی) تو
 (صیغه ادیبه) انت، انت
though /θə/ *conj* (= *although*) ۱. سه ره رای تهوه،
 له گهئ تهوه شدا:
 ۱. مع ذلك، رغمًا عن ذلك:
Though poor, he was always neatly dressed
 هه رچه نه دهه زاره هه میسه جلی ریکوینکی له به رداپوو
 ۲. له گهئ نهوئی ۳. هه تا، نه گهر، نهوه، ههروه کوکه ۴. له گهئ
 نهوه شدا هه وئه دهه وه له گهئ
 بالرغم من فقره فقد كان دوما حسن الئندام ۲. مع ان ۳. کما لو
 ان، وکان ۴. مع ذلك سأحاول مع إنني
 نهوئی لهو *I'll try, ~ I don't think I shall succeed*
 بروایه دا نیم ده رچم ۵. له گهئ تهوه دا، هه رچه نه ده
 لا اعتقد بأنني سأنجح ۵. مع هذا، و مهیا یکن

- thought** /θɔ:t/ n [C,U] ۱. بیر، رامان، هزر
۲. تفکیر، فکر
lost in ~ رامان، هزر، بیر، لهیرکردنه ودا نوقوم بووه
مستغرق فی التفکیر
modern ~ بیرری نوی
الفکر الحدیث أو المعاصر
بیرری لئنه کاته و، خوْمانی یوْ ناماده نه که یئ take ~ for
(بوْ پاشه رۆز) ۲. بیرور، مه بهست
تفکر ب. نهیی. آنفنا ل (الستقبل مثلاً) ۲. فکر، قصد
بیرری له و He had no ~ of causing you anxiety
نه کردوْته و که یزارت بکات
إنه لم تخطر له فكرة مضايقتك
thoughtful adj راماندار، سهراقانی بیر کردنه و، په
نیشانه ی بیر کردنه و، په، هیواخواز، هزر دار
مستغرق فی التفکیر. دال علی التفکیر. تأمل
تیرواتین یوْ بیر کردنه و ۲. ناگاداری له ههستی looks ~
خه لک نه کا، بایه خ نه دا به ناره زو پیدایستی خه لک
نظرات دالة علی التفکیر ۲. مراغ لشور الاخرین، مهتم برغبات
الاخرین و حاجاتهم
thoughtfully adv به بیر کردنه و، رامانه کی، ب
راماندار، به شیوه یه که بهرزه و هندی خه لکی له که لدا په
تأمل، علی نحر مراغ لشاعر الاخرین
thoughtfulness بیر کردنه و، تیرواتین، ره چاو کردنی
ههستی کهسانی تر، راماندار
تفکیر، تأمل، مراعاة لشاعر الاخرین
thoughtless adj ۱. گوینادا به ههستی کهسانی تر
۲. ههله وهر، که منته رخم، ییناگا، ییهر، بیرامان، قه شمهر
۱. غیر مراغ لشاعر الاخرین ۲. طانش، مهمل، غافل
thoughtlessly به ههله وهری، بئ ره چاو کردنی ههستی
کهسانی تر، باین رامانی، هولگی
بدون مراعاة لشاعر الاخرین، بطیش
thoughtlessness به ییناگا له ههستی خه لکی،
بیرامانی، ییناگا، کهم ته رخم
عدم مراعاة مشاعر الاخرین، طیش، غفلة
thousand /'θaʊznd/ adj, n ههزار
ألف
thousandth adj, n ههزاره مین، ههزارم، هزار ی
الألف، جزء من ألف

- thrash** /θræʃ/ vt, vi ۱. لیشه دا به قه ممچی، دای نه پلوسن،
۲. ده به زینن، لیشه باته و
۱. یجلد، یسج خراباً ۲. یهزم، یقلب
۳. (کیشه) لینه کوْلیته و به ووردی، تاوتویئ نه کا out ~
۴. کوْله کاته و، نه دورینه و
۳. (المشكلة) پدرسها بتحق، یقلب فیها ۴. پدرس (القمع مثلاً)
thrashing n لیدان، لیدانی توند، شکست، هولیکردن
جلد، ضرب مبرح، هزیمه
نه پشکینن، نه بهزی، نه که وئی give sb / get a good ~
تیکشکاندن توند، سه رنه که و تن
یهزمه / یتهزم هزیمه ساحقه
thread /θred/ n [C,U] ۱. بن، په نلک، ریس، ده زو،
ده زوی، په ت. ریانزیک که به شه کان ریکبخت (بیرور،
لیکزیته و) راره و ۳. ددانی لولینچ
۱. خیط ۲. السلك الذي يتنظم أجزاء (فكرة، مناقشة)، مجرى ۳.
سن اللولب
۱. ده زو و که نه کا به ده زوی په که و ۲. له نیو □ vt
قهره باغنی په که ریگای خوی ده بری
۱. یدخل الخيط فی ثقب الابرة، یلضم ۲. یشق طریقته خلال
الزحام
threadbare adj ۱. کون، بزوی، بئ بایه خ، بئ سه رویه
۲. (بیرور، به لکه) کون، بئ که لکه، هیچ و بوچ
۱. بال، مُتَهَلِّل ۲. مجاز لافکار، الحیج، بالیه، مبتذلة
threat /θret/ n [C] ۱. هه ره شه و گو ره شه، زوت، گه فین،
چاوسور کردنه و ۲. ناگادار به مه ترسی په
۱. تهدید، وعید ۲. تذر بالخطر
threaten /'θretu/ vt, vi ۱. هه ره شه نه کا، به لئنی
توله سه ندنی لیده دات، گه ف دکت
۱. یهدد، یترعد
هه ره شه له که سه نک ده کات به شیک ~ sb with sth
یهدد شخصاً بشی
هه ره شه ی ته قه کردنی لیده کات ~ to shoot sb
۲. نیشانه ی مه ترسی و کیشه ده دات
یهدد باطلاق النار علیه ۲. یذر بالخطر أو التعاقب:
هه ره که بارانی یه و په ۳. (خرابه) clouds that ~ rain
له رووداندا په
غیرم تذر بالخطر ۳. (الشر أو السوء) یهدد بالوقوع
threateningly adv به هه ره شه و، ب که لی

three /θri:/ adj, n [C]	مهددا، مترعداً سنى
three'ply adj	ثلاثة، ثلاث، ٣ (پروانه ply) (انظر ply)
thresh /θreʃ/ vt, vi	له دورينه وه (گه نم) يدرس (الحنطة)
threshold /θreʃhəʊld/ n [C]	لئوار، سهره تا، ده سټيک، قه رواج، شيفتک، شپانه، ده رازين، ده رچک، ده رمال عتبة، بداية، مستهل له سهره تاي <i>on the ~ of your career as a teacher</i> کارکر دنتدا وهک ماموستا في مستهل عملک کمدرس
throw /θru:/	(پروانه throw) (انظر throw)
thrice /θraɪs/ adv	سنى جار ثلاثاً، ثلاث مرات
thrift /θrɪft/ n [U]	ثابوورى اقتصاد
thrifty adj (-ier, -iest)	ده سټينه گر، مقات مقتصد، مدير
thrill /θrɪl/ n [C]	(ه زمون) ه سټ وروژاندى، هاندى، ه زين، له رزين (تعربة) تير المشاعر، تملأ بالمشرة ١. هانى نه دا، نه په زټين، هانددت، ده هژت، دله رزت ١. يتشي، يشر بالمشرة له پيزوټين، خو شينه داتن، شادى نه کا <i>~ with pleasure</i> ٢. دلشادله بين، ه سټى له وروژين بهزه الفرح ٢. بملأ بالمشرة، يير المشاعر شانوگره يهک ه سټى <i>a play that ~ ed the audience</i> بينه راني بزواند مسرحة هزت مشاعر المشاهدين چيروک، شانوگرى پان فلمى وروژينه <i>thriller n [C]</i> رواية، مسرحة او فلم مشير thrive /θraɪv/ vi (pt ~ d, throve, pp ~ d, thriven)
	سهرده که وى، ده پوزينه وه، گه شه نه کا

Children ~ on good food	ينج، يزدهر، ينو مثال گه شه نه کات به خواردنې باش
throat /θrəʊt/ n	الطفال يتعشون بالطعام الجيد ١. قورگ، قورتم، هه فک، گه روو، گهردى، گه لى، ده رهازگه تاته نك ١. حنجره، حلق، زور
throaty adj (-ier, -iest)	٢. قورگ (دهنگ) گر، کرکره گيى، له قورگه وه ده رچوو ٢. بلعم، (الصوت) اجش، حلقى، منطلق من الحلق
throb /θrɒb/ vi (-bb-)	(لټدان، دل)، دلى لټه دات، دله کوټى نه کا، هه لده کوټى (النض، القلب)، ينض، يخفق دله کوټيه تى له په شو کاند <i>~ bing with excitement</i> يخفق قلبه من شدة الانتعاش برينه که پلى نازارنى ده دا، <i>a wound ~ bing with pain</i> ژان نه کا جرح ينض بالآلم
□ n [C]	دله کوټى، له رله ره، راته کان خفقان، ارتجاج، اهتزاز
throe /θrəʊ/ n	نازارى سهخت، توندو تيز (في صيغة الجمع عادة) آلام حادة دوچارى نه گانه ده بين، نازارى گيانگيشان <i>in the ~ s of</i> نه چيزوى يعاني من مشقة (كذا)، يكابد آلام (الأحصار)
throne /θrəʊn/ n [C]	١. تهخت، تهختى پاشايى، پاشاي [C] ده وټه ت ١. عرض، (مجاز) سلطان الملك ٢. تهختى پاشايه تى، ده سه لات ٢. العرش، الملك
throng /θrɒŋ/ n [C]	گلير نه بين، کوټه پينه وه، کوټو نه وه جه ماوهر حشد، يحتشد، يتجمهر، يحد
throttle /θrɒtl/ vt	١. ده خنکيتن، هه ناسه ده پرى ٢. به ده مه وانه توندى نه کا ١. يخنق، يکم الاتناس ٢. يتحكم في صمام الخانق ده مه وانه ده رچوونى به نزين ريك ده خات پو <i>□ n</i> بزوينه ره که

صمام يتحكم في تدفق البترين الى المحرك الخانق

١. له ماوهي، به ناو، به دريژاي **through** /θru:/ prep

١. خلال، من خلال

روپاري تايمز *The river Thames flows ~ London*

به ناو له ننده ندا نه روا

(ان) نهر التايمز يخترق مدينة لندن

ريڭاكه پك راست *The road goes right ~ the forest*

به ناو دارستانه كه ده روا ت

ان الطريق يخترق الغابة تماماً

٢. پيوسته سه پري *We must go ~ the accounts*

حسابه كان پكه پته وه ٣. (كات) له سه ره تاوه يو كوتاي

٢. (مجاز) يجب ان نفحص الحسابات ٣. (الزمن) من البداية

الى النهاية

نازي تاكو كوتاي هم *He will not live ~ the night*

شهو / پيش نه وهی روژينته وه نمری ٤. به هوی، له نه نجامی

لن يعيش الى نهاية هذه الليلة / سيوت قبل ان يأتي عليه

الصباح ٤. بسبب، نتيجة ل

happened the accident ~ no fault of yours

روداوه كه به هوی هه لی توه رووی نه داوه

لم يقع الحادث بسبب خطأ منك

١. له لايه كه وه بولا په كي تر، له سه ره تاوه يو **adv**

كوتاي

١. من طرف آخر، من البداية إلى النهاية، من جانب آخر

كوتاي پيديني (له كردني ئيشيك) *be ~ with*

پتهي من (عمل شيء ما)

I've read the letter ~ twice and cannot

دوجار نامه كه م خوينده وه له سه ره تاوه *understand it*

تاكو تاي له گه له وه شدا ناتوانم لينيگه م ٢. تاكو كوتاي،

تاته واو نه بي

لقد قرأت الرسالة من أولها إلى آخرها مرتين ومع ذلك فاني لا

أستطيع أن أفهمها ٢. حتى النهاية، الى ان يتم:

له كار كردن به رده وام نه بي تاكو تاي *see a job ~*

٣. راسته وخو، په كسر

يواصل العمل حتى النهاية ٣. مباشر، مباشرة

نایا هم *Does this train go ~ to London?*

شه مه نده فوره راسته وخو ده روا ت يو له نده ن؟

هل يذهب هذا القطار مباشرة الى لندن؟

شه مه نده فوري راسته وخو يو *a ~ train to London*

له نده ن ٤. به ته له فون په پوه ندي پيوته كا

(ايضاً نجيه) قطار مباشر الى لندن ٤. يصل هاتنياً او تلفونيا:

نایانه تواني *Can you put me ~ to the manager?*

په پوه ندم يكي به په پوه به ره وه؟

ايكنك / اتسح ان تصلني بالمدير؟

له هه موو شويني له (وهك) **throughout** /θru:əʊt/ adv

(مال)، به دريژاي دريژاي (ژپاني)

في كل مكان من (البيت مثلاً)، طوال، طيلة (حياته مثلاً)

throve /θrəʊv/ (بروانه *thrive*)

(انظر *thrive*)

throw /θrəʊ/ vt, vi (pt threw /θru:/ pp thrown)

١. نه به او ژي، هه لي نه دا، فرني شه دا، له ده وه شيني

٢. له به رده كا پان دا يده كه ني، (جلويه رگه كه ي) به په له و يي

گویند ٣. به توندي ده جولين

١. يرمي، يقدف، يلقی، ٢. يرتدي او يخلع (ملابسه) بسرعة و

اهمال ٣. يحرك بعنف

سنگ ٠ *~ one's chest out / one's arms about*

ده رنه په ريني پويشه وه / ليتره و له وي پال رانه وه شيني

٤. (نه سپ) سواره كه ي نه خاته خواره وه، نه يدا به زه وي دا

يسدفع صدره الى الامام / يحرك ذراعيه هنا وهناك

٤. (الخصان) يلقي راكبه أرضاً. (المصارع) يلرح خصمه أرضاً

٥. به هوي گيلي و نه قامي شتيك بز نه كا پان *~ away*

نه يدوريني

٥. يقدف او يخسر شيئاً بمصاحته او اهماله

نازاني بودجه كه ي *~ away one's advantages*

به ريكويكي راگري

يخفق في استغلال ميزاته

نه پخاته سهر، به خو پاي نه يدا تي، سه ريار دكت *~ sth in*

يضيف او يقدم مجاناً

له نيشه كه يدا هه له نه كا، په چوست و *~ oneself into*

چالاسي

يندفع في (العمل) بحماسة ونشاط

پاره كه ي به فبرونه دا، *~ one's money about*

ده ستيلاوي ده كا

يبهر تقوده، ييزر

لني بزگاره يي *~ off*

يتخلص / يتحرر من

ده رگا كه نه خاته سه رپشت بوهه مووان *~ open*

بفتح له خضوعاً تاماً
 روتین یاسایک وه ستاین له سهر شاره زایی
 rule of ~
 نه ژمونی زانستی
 (روتین او نظام) قائم علی الخبرة والتجربة العملية
 په ره هه لده داته وه (وه ک په راو)، ته پ یان پیسی نه کا ☐ *vt*
 به م شیوه به
 یقلب صفحات (کتاب مثلاً)، یبلی او یسوخ بآلتقلب بهذه
 الطريقة
 په ټوک، جیگای هه لده وهی
 a well ~ ed book
 په ره کانی په ناشکرا پیوه دیاره به هوی زور خوینده وه په وه
 کتاب تظهر علیه اثار تقلب الصفحات بوضوح (لکرة تداول
 القراء له)
 ده کوټی، (په مشنی ده ست) (دل) *thump* /θʌmp/ *vt, vi*
 به توندی لی نه دا، ده کوټی
 یطرق (بقبضة اليد) (القلب) یخفق یضف، یدق
 (دهنگ) پیاکیشان، لیدان، په په کداکوټن، ☐ *n* [C]
 ته په ته پکردن
 (صوت) طرق، دق، ارتطام
 ۱. هه وره بروسکه، هه وره *thunder* /θʌndə(r)/ *n* [U]
 گرمه، گورژین، گورمین ۲. دهنگ، دهنگی ناو، خرمن، هاره
 ۱. رعد، قصف الرعد ۲. دوي، هدیر
 ټوپ باران، دهنگی ټوپ *the ~ of the guns*
 قصف المدافع
 ۱. برریسکه لینه دات ۲. دهنگ دهر نه کا، ☐ *vt, vi* *It ~ ed*
 نه گرمینی، دگورت
 ۱. ارعدت الدنيا / السماء ۲. یدوي، یهدر
 که سیک به توندی له دهرگا نه دا *sb ~ ing at the door*
 ۳. بانگ نه کات، هاواری نه کا
 شخص یقرع الباب یضف ۳. یصبح متواعداً
 هه وره تریشقه رووداویکی وویرانکه ر *thunderbolt* *n*
 به هه وره تریشقه
 ساعة (مجاز) حادث مدمر کالصاعقة
 گورمینی، به گرمه، بروسکه لیده ر *thunderous* *adj*
 مدو، راعد
 گرمه، چه پله لیدانی توند *~ applause*
 تصفيق مدو
 گه رده لولټکی بروسکاوی *thunderstorm* *n* [C]
 عاصفة رعدية

یفتح الباب علی مصراعیه للجمع
 ناهنگ سازنه کا
 ~ a party
 یقیم حفلاً
 پیشیاریک نه خاته روو، بهین مه به ست ناماوهی *~ out*
 نه کا، به ره ره چی پیشیاریک نه داته وه
 یبند (باقتراح مثلاً)، یلمح بدون قصد، یرفض (اقتراحاً)
 ده ستی لیه لده گری، ده ست به ردارنه یی (هاوړی، *~ over*)
 پلان)
 یخلی عن، یبند (صديقاً، خطه)
 دهر شینه وه (خوړاک)، ده ست له کاریک *~ up*
 ده کیشینه وه (پوسټیک)
 یبټیا (الطعام)، یستقبل من (منصب)
☐ *n* [C]
 هاویشتن، فریدان، هه لدان
 رمی، قذف، رمیه، قذفة، رمی
 هینه دی به رده هاویشتنی له م نزیکانه، *within a stone's*
 ناستی به رده قانی
 علی رمی حجر ای علی مقربة من
 جوری له بالندهی دهنگ خو شه *thrush* /θrʌʃ/ *n* [C]
 الدج، السنه (طائر مفرد)
 به توندی پالیپوه ده نی، *thrust* /θrʌst/ *vt, vi* (*pt, pp ~*)
 هه لکه کوټنه سهر، ده چه قینتی، ریگای خو ی نه کاته وه،
 دچکینت، لیده دات
 یدفع یضف، یبقر، یطعن
 لیدانی توند، هیرشی سه ربازی، شاتاول، ☐ *n* [C,U]
 پیدا کردن، پالیپوه نانی کتوپر، به زه بر، هیزی پالیپوه نه ری
 (بزویته ر)
 طعن، طعنة، هجوم عسكري، اندفاع مفاجيء. قوه دفع (محرك
 نفات)
 لیده دات پان ده پخات دهنگیکي *thud* /θʌd/ *vi* (-dd-)
 کپ دهر ده کا، دهنگی پیادان، ته په (وه ک به زه ویدا)
 یضرب او یسقط محدثاً صوتاً مکتوماً. صوت الارتطام
 (بالارض مثلاً)
 خوینریژ، پکوژ، قوټپر *thug* /θʌg/ *n* [C]
 سفاک، سفاک، بطعجي
 په نجه گه ووهی ده ست *thumb* /θʌm/ *n* [C]
 (أصبع) الأبهام
 سهری بو دالنه نوینی به ته وای ملکه چی *under sb's*
 نه یی

- thunderstruck** *adj* بروسکه لیدراو، شیواو
مصعوق، مذهب
- thunder** *adj* (کەش) بروسکاوی، نیشانهی بروسکهی
پێوهیه
- (الطقس) مندر بالڤعود
- Thursday** /θɜ:zdi/ *n* پینج شهمه، پینج شهمب
الخمیس، یوم الغمیس
- thus** /ðʌs/ *adv* ههروهه، ئاوا، بهوشیوهیه، وهسا، نهخو،
هوسا، ههروهه، هولی
هکذا، علی هذا النحو
تا نهو رادهیه، تاقیژی، ئاوا، له بهر ئهمه
~ far الی هذا الحد
- thwart** /θwɔ:t/ *vt* پشوجیه کاتهوه، ناهێلێت، بهرگری
دکت، گیرۆدهی ئەکا، پوچی ئەکاتهوه، بنهیوای ئەکا،
بهرگری ئەکا
يعبط، يخيب (شخصاً او مساعیه)
- thy** /θaɪ/ *adj* هی تو، تو، ههوه
(ا. ق.) خاستک
- thyme** *n* [U] جاتره، (رووه کێکی چیاپی) تیزه
سحر، زعتر (نبات حاد الطعم)
- tiara** /ti'a:rə/ *n* سه روینچ رازاوه به خشل یو ژنان، کلاوی
سینگۆشه یی پاپا
اکلیل مرصع بالجواهر لراس المرأة، التاج البابوي المثلث
- ¹tick** /tɪk/ *n* ١. چکه چک، چرکه چرک (به تاییه تی دهنگی
کاتزمیر) ٢. خال یان نیشانه (✓) چک چک
١. دقه خفیفه (بخاصه صوت الساعة) ٢. علامه (✓) تکه
٣. به قهرز
on ~ ٣. (عامیه) علی الحساب، بالدين
١. (کاتزمیر) لینه دا چک چک ٢. نیشانهی
(✓) راست دالنهی
١. (الساعة) تکل، تدق ٢. یضع علامه (✓)
- ~ (off) the items in a list ناماژه ئەکا به نیشانهی
(✓) (له سه ر لیسته کان
یۆشر بعلامه (✓) علی البنود فی القائمة
~ sb off ٢. ههروهه شی لێنه کا
٣. پرېخه، پهنه (عامیه)
- ²tick** /tɪk/ *n* گه نه (میرۆیه که که له کچی به نسته وهو
خوینی نه مژی)

- قراة (حشرة تلتصق بالجلد و تمتص الدم)
- ticket** /tɪkɪt/ *n* [C] ١. نامیری تهلهگرافی چاپ
٢. کاتزمیری دهست، دڵ
١. آلة تلفراف طابعه ٢. (ل. د) ساعة يد، القلب
- a parking** پسهلهی سه رینچی (سزادان) به جێنێشتنی
نو تو مپیل له شوینیکی رێی پینه دراو
- مخالفة (غرامة) تركه السيارة في غير المكان المسموح به
- پسهله پر، پسهله ~ collector
محصل التذاكر
- ticker-tape** *n* شرتی تهلهگراف
شریط التفراف
- ticker** /tɪkə(r)/ *n* [C] بلیت، پسهله
تذكرة، بطاقة
- tickle** /tɪkl/ *vt, vi* ١. ختوکه ی ده دا، یاری پێده کا
١. بدغدغ، بداعب
ختوکه ی نیوان په راسو ته دات بو
~ sb in the ribs
ته وه ی پێکه نی
- بدغدغ شخصاً بین اضلاعه (لیضحكه)
- Th rough blanket** ~ s (me) به تاتیه زیره که
پسیاماده چه نی، په توه زیره که نه مخورینێ ٢. ههست
به فاره زوی خوراندن ئەکا
ان البطانية الخشنة تخر (ني) ٢. یشر برغیه فی الحلقه:
- My nose** ~ s ههست به خوراندن ده کهم له لوتمه دا
٣. ختوکه ی ته دا، یاری له گه ل ئەکا
أشعر بحكة فی أنفي ٣. بدغدغ، بداعب
- ختوکه دان
□ *n* [C]
دغدغه
- ticklish** ١. (که سێک) ههقه: زوو کار بگه ری ختوکه پێت
٢. (کێشه) ورد، ته نگه تاو، تره، سرک
١. (الشخص) سریع التأثر بالدغدغه ٢. (المشكلة) دقيقة او
حرجه
- tidal** /taɪdl/ *adj* په یوه ندی به هه لکشان و داکشانه وه هه په
متعلق بالمد والجزر
- a ~ wave** داکشانه شه پۆل، (له دوا ی بومه له رزه دنی
هه ندی جار)
- المرجه المدیة. موجة عارمة (تعقب الزلزال أحياناً)
- tide** /taɪd/ *n* [C,U] داکشان و هه لکشان (داجوون و
هه لچوون)

الد و الجزر	at high / low ~
نه و په‌ری دا کشان / هه‌نکشان	
عند المد الأقصى / الجزر الأدنى	
(پاشماوه تیکشکاو ده‌کان) شه‌پولی ~	washed up by the
داکشان رایمالي	
(الطام) جرفته امواج المد	
په‌شی پیداوېستی ده‌کات، پارمه‌تی نه‌دا بو ~	vi ~ over
رزگارپونی له‌باریکي قورس	
بسد الحاجة، يساعد على التخلص من موقف عيب	
Will £ 30 ~ you over until you get your wages?	
نایا سی جنیه په‌شی پیداوېستی تو نه‌کات تا کری	
وه‌نه‌گری؟	
هل تكفي ثلاثون جنيا لسد حاجتك الى ان تستلم اجرک؟	
هه‌وال، نوچه	tidings /ˈtaɪdɪŋz/ npl
اخبار، انباء	
رېک و پېک، پاکز، لیکدایي	tidy /ˈtaɪdi/ adj
مرتب، منظم	
ژووری رېک و پېک، خوږه‌وشی	a ~ room / habits
رېک و پېک	
غرفة مرتبة / عادات منظمة	
که‌سېکي رېکوپېک	a ~ person
شخص مرتب	
برېک پاره‌ی باش	a ~ sum
مبلغ محترم من المال	
(به‌ژوری ~ up) رېکپه‌خا	vi, vt ~
(غالباً ~ up) مرتب، بنظم	
به‌شپوه‌ی رېکوپېک، به‌شوخی، لیکدانه‌کی	tidily adv
باتقان، بترتیب، بنظام، باناقه	
رېکخستن، لیکدان، سیستم، یاسا، شوخی	tidiness n
إتقان، ترتیب، نظام، اناقه	
tie /taɪ/ vt, vi (pres part tying, pt, pp tied)	
۱. بویناخ نه‌به‌ستی، نه‌یه‌ستی، به‌ندله‌کات، ده‌به‌ستی	
۱. یربط، یسد، یقید	
قاجی ده‌به‌ستی	~ sb's feet together
یقید قدیمه	
ده‌سته‌ی نه‌کات، ده‌پېچته‌وه ۲. نه‌یکاته	~ up a parcel
به‌سته، گری نه‌دات ۳. (سهرجه‌گانی رېککه‌وتنامه)،	
پابه‌ندوه‌ی سهرجه‌ستیه‌کی سنوربه‌ندده‌کا ۴. (به‌ژوری ~	

(with)، په‌کسان ده‌بین له‌پارمه‌نه‌ی دا رېک ده‌کویت له‌گه‌ل	
په‌ک	
بحزم رزمة ۲. یقید ۳. (مجاز، شروط اتفاقية) تقیده، تحد من	
حرته ۴. (غالباً ~ with) یعادل او یتعادل فی مباراة	
رېکته‌که‌وی له‌گه‌ل	~ in with
یتفق مع	
نایا نه‌مه	Does this ~ in with what we were told?
نه‌گونجی له‌گه‌ل نه‌وه‌ی به‌نیچه‌وو تراوه؟	
هل هذا يتفق مع ما قيل لنا؟	
سهرقالده‌ی به	be ~ d up (with)
یکون مشغولاً بـ	
۱. په‌به‌وندی	n [C]
۱. (مجاز) روابط، أو اصر	
په‌یوه‌ندی هاوړپه‌تی	~ s of friendship
روابط الصداقة	
په‌یوه‌ندی خیزانی، په‌یوه‌ندی خزمایه‌تی	family ~ s
۲. بویناخ، به‌سته‌وه	
الروابط العائلية، أو اصر القربى ۲. رباط، قید:	
زورجار مناله	Small children are often a ~
پچوکه‌کان سهربه‌ستیان لېبه‌ندکراوه ۳. په‌کسان بون (له‌	
گولدا)	
کثیراً ما يكون الأطفال الصغار قیداً على الحرية ۳. تعادل (في	
الأهداف)	
پاریه‌که‌کو تاییهات	The match ended in a tie
به‌په‌کسان بون ۴. بویناخ، به‌ند، گری، ملیچ	
انتهت المباراة بالتعادل ۴. ربطة عتق، کرافه	
چین، ریز، به‌ندک	tier /ˈtɪə(r)/ n [C]
طبقة، صف مدرج	
لیکتن، ده‌مه‌قالی سوک	tiff /tɪf/ n [C]
مشاجرة خفيفة	
پلنگ، به‌ور	tiger /ˈtɪɡə(r)/ n
نمر، النمر المخطط	
پلنگی من	tigress /ˈtɪɡrɪs/ n
نمره، انثی النمر	
۱. توند، په‌و، ته‌نگ، پیانه‌پو، (-er, -est)	tight /taɪt/ adj
سفت، رژد	
۱. مشدود، محکم	
ده‌مه‌وانه‌ی توندو توول ۲. (گری) توند به‌ستراو	a ~ cork

۳. بهسراو، شهرزه	
سداده محکمه ۲. (العقدة) مشدودة ۳. مشدود، مترتر:	
په تیځی توند به ستر او په الوانان پاری له سدره ~ rope	
نه کهن، وهریسی تنگزی ۴. پرکراو، په ستر او په شپوه په کی	
توندو تونل	
جل مشدود پلعب علیه البهلان ۵. محشور او مضطرب علی نحو محکم:	
سهرینه کان ناو ~ Stuff the cushions until they are	
ناخن بکه تاته او پرته ۵. په ستر او، پرکراو	
إحش الوسائد إلى أن تتلي تماماً ۵. مضطرب، محشور:	
په ستر او، پرکراو په ته او وی	a ~ squeeze
مضطرب او محشور تماماً	
له ته ننگانه په، کیشه په	in a ~ corner / place
(مجاز) فی ورطه او مأزق حرج	
قایم داخراو، توندو تونل	a ~ fit
(مجاز) محکم تماماً	
۶. (له دسته وازه ی ثابته دا): توند داخراو، (رینگه ~ air	
به چونه ژوره وی ههوا ناداد)	
۶. (فی عبارات المركبة): محکم السبك أو السد (لا یسج	
للواء بالثاق)	
ناوی پیاتیه رنایی	water ~
لا ینفذ منه الماء	
به توندی، توند کردن	□ adv
بإحكام، بشدة	
جاو چترک، دست نواو، ره زیل، گیر	tightflated
بخیل، شحیح، مغلول اید	
به قایمی، به توندی، ب تنگی	tightly adv
بإحكام، بشدة	
به توندی، توند کردن، تنگی	tightness n [U]
إحكام، شد، توتر	
په تی باله وانی، وهریسی تنگزی	tightrope n [U]
جل البهلان	
قایمی نه کات، تمسکی نه کاته وه،	tighten /taɪn/ vt, vi
تنگی ده ک، قایمی ده ک، ده شینی (به زوری له گه up ~)	
یحکم الشد، یضیق (غالباً)	
پشتینه کی توند نه کاته وه	~ one's belt
یشد هزامه	
(کولون) کراسی ته سکه ژنانو	tights /taɪts/ npl

سهما کهر نه پکه نه بهریان	
ثوب ضیق ترتیه النساء و الراقصات	
غشت، یو دا پو شینی سهربانی خانو، که لوج	tile /taɪl/ n
قرمید (تسطیة اسطح المنازل)	
تاکو، تا، هه تا	1 till /tɪl/ prep, conj
حتى، إلى أن	
سندوقی پاره (دراو ژماردن) پاره ژمیر	2 till /tɪl/ n
درج التود، درج الة تسجيل التود	
زهوی نه کیلی، ده کیلیت، پیچه دکت	3 till /tɪl/ vt
یزرع (الأرض)، یحرث، یفلح	
جوتیار، زهوی کیل	tiller /tɪlə(r)/ n
الفلاح، زارع (الأرض)	
لاری نه یی، لاری ده ک له دکت،	tilt /tɪlt/ vt, vi
خوار نه یته وه	
یمیل، یمیل، یمیل	
به ریمله که لار پکه وه یو	T ~ the barrel up
(به تالکردنی)	
أبل البرميل (التريفه)	
میزه که لاری وه وه	The table ~ ed
مالت المضادة	
۱. خاهربوون، لیژی، له ۲. رمبازی، نشیفی	□ n [C]
۱. میل، انحدار ۲. تراشق بالرماع	
به خیری و به هیزکی زور	(at) full ~
سرعة و بقوة فائقة	
۱. پارچه ته خته (بو)	timber /ˈtɪmbə(r)/ n [C,U]
خانودروست کردن به کارده هینری) دار (بوتافا کردن)	
۲. پارچه ته خته (بوتیمپج یان په پکه ری به لم) ۳. دره خته	
گه وړه کان، دره خت	
۱. ألواح خشب (تستخدم في البناء) ۲. ضلع خشبية (في سقف	
او فی هیکل مرکب) ۳. اشجار ضخمة، شجر	
خانویه که له ته خته دروست بکریت یا	timbered adj
به هوی په پکه ریکی له ته خته دروست کراوه	
(البنی) یینی بالغشب او بواسطه هیکل خشبی	
۱. کات، دم، جار، چاخ، گاف، میز،	time /taɪm/ n [C,U]
میژکی، تاو	
۱. الزمن، الوقت	
جهان له دوو	The world exists in space and ~
ره هه ند ینک هاتوه (کات وشوین) ۲. کات، ساوه په کی	

کاتی، وهخت، پهرجهم، کاتژمیر:
 العالم کاتن في (بعدین هما) الزمان و المكان ۲. مدة، فترة
 زمنية، الساعة
 The ~ is five o'clock ئیستا کاتژمیر یننجه
 الساعة (الآن) الخامسة
 ۳. (أ) له کاتی دپاری کراو پان گونجاو، له کاتی ~ in
 خۇیدا
 ۳. (۱) في الوقت المحدد أو المناسب، في ميعادة
 We are in ~ for the meeting له کاتی دپاری کراودا
 گه پشینه کۆیونهوه که (ب) له کاتی گونجاودا (له داهاتوودا)
 وصلنا في الوقت المحدد للاجتماع (ب) في الوقت المناسب
 (مستقبلاً):
 You will speak English in ~ له توانی له کاتی
 گونجاودا به ینگلیزی بدوی
 ستمکن من التحدث بالانجليزية في الوقت المناسب
 in good ~ له کاتی گونجاودا، زوو
 في الوقت المناسب، مبکراً
 in no ~ به خیرای، له چاوتروکاتیکدا
 (ل. د) بسرعة، في غمضة عين
 at one ~ جاريکيان
 في وقت (فترة) ما، في إحدى المرات
 at the same ~ له همان کاتدا، له گډل نهوه شدا
 في نفس الوقت، ومع ذلك
 from ~ to ~ له کاتیکهوه بو کاتیکي تر
 من وقت إلى آخر، أحياناً، بين الفينة والفينة
 ~ and (~) again زورجار، جار / دؤف جار
 کتیراً ما، مراراً و تکراراً
 (کار نه کات) زور به خیرایی (به هوی) ~ against (work)
 کهم ماوهیی
 (يعمل) في سابق مع الزمن (الضيق الوقت)
 Three ~ s five is fifteen، (له شيوگی کودا) که روت،
 جار، لیکدراوی: ۵ = ۳ × ۱۵. (له شيوگی کودا)
 ۴. (في صيغة الجمع) مضروب في: ۵ = ۳ × ۱۵. (غالباً نسي
 صيغة الجمع)
 in anciens ~ s چه رخ، له چه رخی کوندا
 عصر: في العصور القديمة
 the ~ s of the Stuarts له چه رخی پاشاکانی خیزانی
 ستیوارت دا

في عهد ملوك اسرة ستیوارت
 ۶. به یی کات، به کاتی گریتش Greenwich ~
 ۶. توقيت، توقيت جريتش (غريتش)
 به کاتی هاوینه ۷. ناوازی موسیقا، خیرای، summer ~
 ناوازی موسیقا
 التوقيت الصيني ۷. الأيقاع الموسيقي، سرعة الأيقاع الموسيقي
 نه روا له گه لیا / ناپوا له گه ل خیرایی in (out of) ~
 ناوازی موسیقا
 بتشی / لا بتشی مع سرعة الأيقاع الموسيقي
 (موسيقياً) به جولهی دهست کات ده پیوی beat ~
 (موسیقی) يقيس الوقت بحركات اليد
 ۱. کات ری نه خا ۲. کات دپاری نه کا □ vi
 ۲. يوقت ۲. يقيس الوقت (في مباراة)
 نارنجوکی کاتی timebomb n [C]
 قنبلة زمنية
 ریزی هه به هوی (پیری، نهو) timehonoured
 ماوه زورهی له کاره که دایه، ماوهی خزمه تی شکواری
 نه کات
 يتتبع بالتقدير بسبب القدم، يضي عليه القدم جلالاً
 له سهروکاتهوه timelag n [C]
 فوق الوقت
 نه مر، هه رده می، هه تاهه تای timeless adj
 خالد، ابدی، سرمدی
 کاتی ریندراو پیی timelimit n [C]
 الزمن المسموح به
 له کات خۇیدا، له کاتی گونجاو، ل ده میدا timely adj
 (أت) في حينه، في الوقت المناسب
 ناماوه یه که کات نیشان بدا timesignal n
 إشارة تدل على الزمن
 خشتهی کاته کان (کار، کات) timetable n [C]
 جدول مواعيد
 تر سنوک، شهرمن timid /timid/ adj
 جبان، رعید، خجول
 ب ترسی، شهرمنی، تر سنوکی timidly adv
 بهتیب، پښین، بهنجل
 شهرمن، ترس timidity /ti'mɪdəti/ n
 جبن، تهیب، خجل
 ده مکر دن، دیاریکر دن کات timing /taimɪŋ/ n

timorous /tɪməros/ <i>adj</i>	توقیت، تحدید الزمن ترسناک، شتزل کهرهوه جبان، متپیب
timorously <i>adv</i>	به ترسنوکی بجین، بتپیب
tin /tɪn/ <i>n</i> [C,U]	۱. تهنه که، قوتو ۲. پارچه تهنه که، قتی هه لگرتن ویا راستنی خوارده مهنی (له نهریکا <i>can</i>) ۱. صغیح، تنک، قصیر ۲. صغیحه، علبه (محفوظات) (نسی امریکا <i>can</i>)
tin opener <i>n</i> [C]	۱. روپوشی نه کا به تهنه که ۲. نه یخاته قوتوهوه ۱. یطلی بالقصیر ۲. یطب (المحفوظات)
tinplate <i>n</i>	ته نه که هه لهین، کلیلی قوتو فتاحه علب
tinder /tɪndə(r)/ <i>n</i> [U]	پلتنی روپوشکراو به تهنه که صغیحه معدنیه مطلیه بالقصیر
tinge /tɪndʒ/ <i>vt</i>	ماده به که ناگری پی دکرنه وه، به رده چهرخ، سوتهمه، ناگرین الصوفان، ماده تقدح بها النار
tinge /tɪndʒ/ <i>vt</i>	۱. تامداردکت، رهنگی نه کا به کالی ۱. یخضب، یلون تلوناً خفیفاً رهنگ نه کا به رهنگی سور، تامداردکت ~ with red یخضب باللون الأحمر
admiration ~ d	۲. په سه ندی نه کا ۲. یشرپ: إعجاب
with envy	به غیلی پی نه با مشوب بالحد
tip <i>n</i> [C]	رهنگی کال، توزی، توسفالنی (رهنگ، شت) لون خفیف، مسحه من
tingle /tɪŋɡl/ <i>vi, n</i>	(هسته ده کا) سوکه تیوه زادن: پیاچونی شتیکی تیژ به سوکی به پستدا، زختکاسفک (یشعرپ) وخر خفیف
tingling with excitement	زور پهروشه (مجاز) یبتلی شوقاً
tinker /tɪŋkə(r)/ <i>n</i>	ته نه که چی (گهروک) سکری (جوال)
tip <i>vi</i>	چاکازی نه کا پی شاره زایی هونه ری یعاوول إجراء إصلاحات بدون خبره فنیه ~ with sth ههول نه دا چاکی بکات به پی شاره زایی

tinkle <i>vi, vt</i>	یعاوول إصلاحه بدون خبره ده زرنگیته وه، نه پله ریخته وه یرن، یجعله یحدث رنیا
tip <i>n</i> the ~ of a bell	لیدان، لی دانی زهنگ رنین: رنین جرس
tinse /tɪns/ <i>n</i> [U]	خهمل، قردیله ری برقه دار بو جوانی، نوکته هی و پوج
tint /tɪnt/ <i>n</i>	شرائط لامعة للزينة (مجاز) بهرج تافه و ریخی رهنگی کال (به تاییه تی زهره هه لگه راو)، ته نه که سیهر، رهنگی سفک، سیهری رهنگ لون خفیف (بخاصه) شاحب
tip <i>vt</i>	~ s of green in the sky ظلال خضراء اللون في السماء
tip <i>vt</i>	رهنگی نه کا: کال، وهنگداری نه کا به کالی یلون تلوناً خفیفاً، یخضب
tiny /tɪnaɪ/ <i>adj</i> (-ier, -iest)	زور پچوک، هور، گچکه، هورک صغیر جداً
tip /tɪp/ <i>n</i> [C]	۱. نوکی تیژ، لوکته، سهرک، سهری تیژی شتیک، گوپیستک سهری په نجه کان (مروف)، سهره نووک ۲. پارچه به کی پچکوله دانه نری له سهر لایه کی شتیکی (بو به هیز کردنی) له سهر لیواری شتیکی ۱. طرف مستدق رؤوس أصابع (المرء) ۲. قطعة صغيرة توضع فوق طرف شيء (لتقوئه)
the ~ s of one's fingers	
tip toe <i>adv</i>	له سهر نوکی په نجه نه روا (بمشي) علی أطراف الأصابع له سهر نوکی په نجه ده وهستی standing on ~ یقف علی أطراف أصابعه
tip <i>adv</i>	له سهر نوکی په نجه (دپته ده وهوه) ~ out of the room یخرج من العجرة علی أطراف أصابعه
tip-top <i>adj</i>	له باشتترین بار، جواتترین شیوه فی أحسن حال، علی أكمل وجه
tip /tɪp/ <i>vi, vt</i>	۱. (به زوری ~ <i>up, over</i>) لاری نه کا، لار ده کوی، ده چه مینیت، وه نه گه پری ۱. (غالباً ~ <i>up, over</i>) یطیل، یطیل، یقلب، یقلب
tip <i>vt</i>	<i>He was ~ ped out of the cart into the ditch</i> هه لیان گپرا به وه له عهره بانه که وه بو ناو چاله که ۲. پیکهاتی ناو

- شتیک به هه لگيرانه وه به تال ده کاته وه
 قلبه من العربا الى الخندق ٢. يفرغ محتويات شيء بالقلب
T ~ the water out of the pail ناوي ناسوراحيه که
 به تال بکه، بيريزه
 أقلب الماء من الدلو
 زبلدان، شوينی فريدانی خوَل و خاش □ *n* [C]
 مزيلة، مقلب القمامة
 ١. لیده دات، به سوکی پالی پتوه نه نی *tip* /tɪp/ vt (-pp-)
 ١. يضرب أو يدفع بخفة
His bat just ~ ped the ball لیدانه که ی به هیواشی
 پالی به تویه که وه ٢. فوی پین دا ده کات، به خشیش ده دات
 مضربه دفع الكرة بخفة ٢. پتَنُخ، يدفع بقتشاً
He ~ ped the porter handsomely خه لاتی زوری
 به کول هه رنگره که به خشیش
 دفع للحمال بقتشاً سخياً
 سهرنجی یو شتیک براده کیشی ~ *sb off*
 يلحق له عن شيء
 ١. لیدانی سوک ٢. به خشیش، خه لات ٣. بیروکه □ *n* [C]
 به سوده، ناموزگار به ک کارناسانی بکات، زانیاری نه نی
 ١. ضربة خفيفة ٢. منحة، بقتشیش ٣. فکرة مفيدة، نصيحة تسهل
 أمراً ما، معلومات سرية
tipoff *n* [C] راکه یاندنی هه وال (به تابه تی یو پولیس)
 وشایة (خاصة للشرطة)
tipple /tɪpl/ vi, vt نالوده یی (مه)، خواردن نه یی،
 نه رهق ده نوشتی
 یدمن الخمر، یرتشف الخمر
 مهی، شه راب □ *n* [U]
 (ل. د. خمر، شراب)
tippler *n* نالوده یی، سهرخوشتی هه میشه یی
 مدمن الخمر
tipster /tɪpstə(r)/ *n* (وه ک) فروشیاری زانیاریه نه نیبه کان
 گره وه سهر نه سهی پشپرکی
 بائع المعلومات السرية (عن مراهقات الغيل مثلاً)
tipsy /tɪpsɪ/ *adj* سهرخوشتی، هارهق خواردوو، خو نه گر
 سکران، مخمور
titrade /tɪ'reɪd/ *n* قسه پیوتنی دورودریز، شالوئیک
 له جتیو، ناخافتنا دریزا دژوار
 تبریع مظلوم، وابل من السباب

- 1* *tire* /taɪə(r)/ *n* [C] (بروانه *tyre*)، تایه
 (انظر *tyre*)
2 *tire* /taɪə(r)/ vi, vt ماندو ده یی، یزارده یی،
 توشی یزاری و یی ناقتی ده کا، دوه ستیت، دقه رمت
 یتعب، یتعب، یسام، یدفع الی السام او الملل
 ~ *of* یزار نه یی له
 یسام او پتل من
 ماندوو، ماندی *tired* *adj*
 متعب، تعب
 ~ *out* هیلاک، شه که ت، ماندو
 منه رک القری، مرهق
tireless *adj* ماندو نایی، ناوه ستی
 لا یتعب، لا یتوقف
a ~ worker کریکاریک ماندوو نه ناس هیلاکی نه زانی،
 کوله ده ر، نازا
 عامل لا يعرف معنى للتعب
 ~ *energy* ووزه یی ستور
 طاقة لا تتوقف / لا حد لها
tiresome *adj* ماندو وکهر، یزارکهر، شپرز، مروس
 متعب، مضجر، ملل
tissue /tɪʃu:/ *n* [C, U] ١. شانهای ته نک، نه فن، نه تهم
 ٢. پهرده، ریشال، شان، تويزال
 ١. نسج رقيق ٢. غشاء، نسج
 شانهای پست / ده ماری ~ *skin / nervous / muscular*
 / ماسولکه یی ٣. تويز، شانهای که له (درو و ده له سه)
 نسج جلدي / عصبي / عضلي ٣. (مجاز) غشاء، نسج (من
 الاكاذيب)
 ٤. کاغه زیکي نرم و ته نک، ده سپری کاغه ~ *paper*
 ٤. ورق ناعم رقيق، محارم أو مناديل ورقية
toilet / face ~ s ده سپری کاغه / دم و چاو
 مناديل الحمام / الوجه
1 *tit* /tɪt/ *n* [C] چوله که ی پچوک، سهر ره شه
 عصفور صغير
2 *tit* /tɪt/ *n* (ته نه له) په ک به په ک، چاو
 (فقط في) واحدة
 به چاو، سهر به سهر
 بواحدة، عین بعین
 ~ *for tat*
titbit /tɪtbrɪt/ *n* پارو یان خواردنی خوشت

لقمة سائفة، طعام شهی

١. ناویشان، ناوی (پهراو) ٢. نازناو، *title* /taɪtl/ n [C,U]

پاشناف، ناسناف، بهرناف ٣. مافی یاسایی (وهك مافی خاوه‌نشی)

١. عنوان، اسم (الکتاب) ٢. لقب ٣. حق شرعي (حق الملكية مثلاً)

هه‌لگری نازناوی شهره‌فهندي، ناسنافکری *titled* adj

ذو لقب، حامل لقب شرف

بدلگه‌نامه‌ی خاوه‌ندارینی، قوچانا *titledeed* n

خودانی یی

صك الملكية، سند التملك

لاپه‌ری ناویشانی پهراو *titlepage* n [C]

صفحة عنوان الكتاب

(له‌فیلم یان شانزگه‌ریدا) *titlerole* n [C]

(فی فیلم او مسرحية) دور

روټلی نهو *Mr. Smith is playing the ~ in Hamlet*

كه‌سه‌ی كه شانزگه‌ریه‌كه‌ی لیوه وه‌گریاوه

الشخصية الذي تستند منه المسرحية إسمها

(پن ده‌كه‌نی) پيکه‌نیی شاراوه، *titter* /tɪtə(r)/ vi

له‌زیره‌وه پي ده‌كه‌نی

(یضحك) ضحكة مكتومة

نهلین وده‌لین، چهن و *tittletattle* /tɪtl.tætl/ n [U], vi

چون، پاشگوتن، قسه‌ی پاشه‌ملی، پریژی

لفو، قیل و قال، ثرثرة

مرؤفی خانه‌دان، نابرودار، *titular* /tɪtʃʊlə(r)/ adj

شانازی، ناسنامه‌هه‌لگر، نالکی، نابروی

إسمي، شرفي، فخري

دداوه‌ری خانه‌دان ناسنافی، مرؤفی *the ~ tuler*

خانه‌دان

الحاكم الأسمي

١. به‌روه، پو، تا *to* /tə; tu:/ prep

١. نحو، إلى

به‌روه وویستگه‌ده‌روا *walk to the station*

یسیر نحو المحطة

ده‌كه‌ویته‌سه‌ر زه‌وی ٢. پو (بار)، *fall to the ground*

یان پیاه‌لدان

یقع على الأرض ٢. نحو (حالة او صفة)

ده‌چیته‌ناوجی، ده‌خه‌وی *go to sleep*

یذهب إلى الفراش، ینام

زوو توپه‌ نایی، هین ٣. (نه‌كه‌ویته‌ پش *slow to anger*)

ته‌واوکه‌ری ناراسته‌وخو:

غير سریع الغضب ٣. (تسبق المفعول غير المباشر):

پیده‌ری ٤. تا، هه‌تا (هه‌رکاتی دواي *Give it to her*)

ماوه‌په‌ك)

اعطه لها ٤. إلى، حتى (زمن ما، نهاية فترة زمنية):

(کاتریمیر) چاره‌کی ده‌وی پو دوو *a quarter to two*

(الساعة) الثانية إلا ربعاً

بمینه‌روه تا کوټایی *Stay to the end of the play*

شانزگه‌ریه‌که ٥. پویه‌راورد کردن

ایق حتی نهاية المسرحية ٥. (للدلالة على المقارنة):

روشته‌ری په‌باشتر *prefer walking to climbing*

ده‌زانی له‌پاسه‌رکه‌وتن

يفضل المشي على التسلق

به‌شه‌ش گول په‌رامبه‌ری سه‌نی *win by six goals to three*

یاری په‌که‌ده‌باته‌وه

يفوز بستة أهداف ضد ثلاثة

پوینکینانی چاوگ *paricle*

تکونین المصدر

ته‌یه‌وی بروم *He wants me to go*

انه یریدني ان اذهب

١. بویاری ناسایی یاداواکراو ☐ adv

١. إلى الحالة العادية أو المطلوبة

تکاپه‌ده‌رگا‌که وهك پشوی *Please push the door to*

لی بکه

أعد الباب كما كان من فضلك

٢. هاتن و چوون *to and fro*

٢. جئة و ذهاباً

پوق، به‌ق، پوقی ناو قوپر، پوقی زه‌هر *toad* /təʊd/ n [C]

العلاجرم، ضفدع الطين، ضفدع السم

جوره‌که‌پوویه‌ك (زه‌هرین)، قارچکی *toad stool* n

زه‌هراوی

نوع من الفطريات (السامة)

نانی برژاو، نانی براژتی *toast* /təʊst/ n [U]

خبز محمص

١. نان نه‌کات، نان نه‌برژینیت ٢. خوی گهرم ☐ v, vi

نه‌کاته‌وه به‌ناگر

۱. یخس (الغیز) ۲. ید فیہ (نفسه) امام النار
toaster *n* [C] ساج، نانبرژن، نان سورکر
 جهاز تحميص الخبز
toast /təʊst/ *vt* بهخوشی کسینک دهخواته
 يشرب نخب (صحّة فلان)
 ~ *the bride and the bridegroom* ده بخواته
 له چاوی بوک وزاوا، له خوشی
 يشرب نخب العروس والعريس
 □ *n* [C] مدي نوشی له کا، نهوکه سدی به خوشی مدي
 ده خورپته وه
 شرب الانخاب، الشخص الذي يشرب نخبه
tobacco /təˈbækoʊ/ *n* توتن، جگه وه
 تبغ، طباق، دخان
tobacconist /təˈbækənɪst/ *n* جگه ره فروش،
 جگاره فروش، توتن فروش
 بائع السجائر او الدخان
tobaggan /təˈbɑːɡən/ *n* شمتوک، سورین، خلیسکه
 مزلقه
 □ *vi* نه خلیسکی
 يتزلق
today /təˈdeɪ/ *adv* نه مرو، له روزانه دا
 اليوم، فی هذه الايام
toddle /tɒdl/ *vt* کورته رویشتن ده کا، شیواونه ده روا وه
 مندال، ریفه چونا پینگاف کورت نو له وهشین (وهک
 زاروکان)
 یدرج، یشی بخی قصیره قلله (کالافال)
toddler *n* [C] مثال تاتی ده کا، هینتا به باشی پی پی
 نه گرتین
 طفل یدرج، طفل لم یتمن المشي بعد
to-do *n* [U] قیروقیژ، هاری، دهنگه دهنگ
 (ل. د. لفظ، ضجة، احتیاج)
 ~ *What a to-do!* نهو دهنگه دهنگه چی یه؟
 ما هذا الضجيج
toe /toʊ/ ۱. په نجه پین (بومروژ و ناژهل) ۲. پشه وهی
 گوره وی پا پیلو، تل، پیچی ههستی بریندارنه کات
 ۱. اصبع القدم (للانسان و الحيوان) ۲. مقدم الجرب او الخداء
 یسی، الی مشاعره
 □ *vt* به به نجه پی لپی ده خشین

- یلس او یس بأصابع القدم
 نهو ستن و په نجه کانی له سهره یلی دست ~ *the line*
 پیگر دنه (بو شاماده بوون بو راگردن) گوی رایه لی
 قهرمانه کانه (وهک نهوانی تری ناو کومه له که)
 یقف و اصابعه فوق خط البدء (استعداداً للجري) (مجاز) یستل
 للأوامر (کثیره من افراد مجموعة)
toffee /tɒfi/ *n* [C,U] (*pl* ~ *s*) چکلیت، شیرینی
 نوع من الحلوى
together /təˈɡeðə(r)/ *adv* پیکه وه، به په کوه
 (پیکه وانه ی) (*separately*)
 (نتیض *separately*) معاً
 ~ *with* پیجکه له وه، هدف، هم، سهره پای نه وه
 بالإضافة إلى، علاوة على
They bought a hair brush, ~ with a case to keep it
 فلچهی قویان کری له گهل پاکه تیک بو پاراستنی
 اشترو فرشاة للشعر مع علبة لحفظها
toll /tɒl/ *vi* ۱. رهنج ده دا، ته قه لانه دا، نه رک نه کیشی، کار
 نه کا ۲. به ستم نه جولن، خوی کیش نه کا (بهره ولو تکه ی
 چیا که)
 ۱. یکد، یکدج ۲. یتحرک بمشقة، یجر خطاء جراً (لحو اعلى
 الجبل)
 □ *n* [U] کاری قورس، نه رک
 عمل شاق، کدج
toller *n* [C] ره نجه در، زه حمت کیش
 کادج، شخص یکدج
toilet /tɔɪlɪt/ *n* [C] ۱. جوانگردن
 ۱. التزین، التجميل
She spends only five minutes on her ~
 خورپازاندنه وه که ی ته نها پینج خولهک نه خایه نی ۲. (باوی)
 جل، پوشاک، مودیل ۳. رازاندنه وه
 إنها لا تقضي أكثر من خمس دقائق على زيتها ۲. (مودة)
 اللباس، زي، هندام ۳. (نعتیة) زیني، للزينة
 ~ *articles* نامیری رازاندنه وه ۴. ناوده ست، سهرناو
 ادوات الزينة ۴. مرحاض، دورة مياه
toilet paper *n* کاخه زی توالت، کاخه زی داستانی
 ورق المراض
tolls /tɒlɪz/ *npl* توپ، داف، داو
 شرالک، شباک

- دهسینن
۱. (الجرس) یقرع، (الناقوس) یدق ببطه و انتظام
(زهنگه که) لئ ده دات بومردنی ~ ing for sb's death
که سیک ۲. زهنگ لئ نه دا
(الناقوس) یدق معلناً وفاة شخص ۲. یقرع الجرس، یدق
الناقوس
زهنگ لئ درا (به تاییده تی له بونهی مردن) □ n (sing)
دق الناقوس (بخاصة لمناسبة وفاة)
تووریک هندی به tomahawk /tə'mə:hɔ:k/ n [C]
سوره کان وهک چهک به کاری دینن
فلس یستخدمة الهند الحمر سلاحاً
توماته، باجان tomato /tə'mɑ:təʊ/ n [C] (pl ~ es)
سورک
بندوره طماطم
گلکو، گور، نارامگا tomb /tu:m/ n [C]
قبر، ضریح
کیل، کیلا گوبری، بهردی سرگوبر tombstone n [C]
شاهد القبر
کچی کورانی، هه لوکهوت وهک tomboy /tɒmboɪ/ n
کوب بکات
فتاة تشبه بالصبيان و تلعب ألعابهم
کنییکه بهرگ تیگیراوی گه وره tome /təʊm/ n [C]
مجلد ضخیم
سبه نی، سپنده، دواوژ tomorrow /tə'mɒrəʊ/ adv, n
غدا، الغد
۱. تهن، پتفانا کیشانی (۱۰۰) کیلوگرام ton /tʌn/ n [C]
۲. بریکه زور، ته بابهک مه زن
۱. طعن (۱۰۰) کفم ۲. (ل. د) مقدار کبیر:
بریکه زور (له پاره) ~ s of (money)
مقادیر ضخمة من (المال)
۱. تاواز، پله یادهنگی یان روناھی، زاراف، tone /təʊn/ n
ریياز
۱. نبرة (الصوت)، نغمة
تاوازی خوشی که مانجه the sweet ~ (s) of a violin
أنغام الکمان العذبة
به دهنگی speak in an angry / entreating ~, etc
تهدوی که توپه بون یان پاره نه وه ده ربخا ۲. چینی دهنگ ۳.
(موسقا) پلهی دووری نیوان دوو تاواز ۴. کهشی گشتی،

کهوته داوی یاساوه
وقع فی شباه القانون

۱. یاده وهری، دروشم، نیشانه، token /'təʊkən/ n [C]
شغل، هیم، گریف
۱. تذکار، رمز، علامة

هیمابهک بو
رمزال in ~ of

۲. پشه کی کهم قه زاردای نه نی بو پروا ~ payment
کردن و متحانه یی کردن، لئ دلیابون له قه زه کانی)
۲. دفعة رمزية (یدفعها المدين اعترافاً منه بالدين)

پی ی وتوه، گوت، له گیرا، (پروانه tell) told /təʊld/
(انظر uell)

۱. له وانه به، هه موار ده کری، tolerable /'tɒlərəbl/ adj
ته گه ری کردن ۲. قابیلار، نارامبار، په سهند، یقابیلار، نارامبار
۱. محتمل، ممکن احتماله ۲. مقبول، جید نوعاً

لئ خوش بوون، هه مواری، tolerance /'tɒlərəns/ n
بهرکه گرتن، نارامی، باریرن
تسامح، تساهل

لئ یورده، ناسانکار، هه موار tolerat /'tɒləreɪt/ adj
کردن
تسامح، متساهل

بهرگی ده گری، پی ی رازی tolerate /'tɒləreɪt/ vt
ده بی، نارام ده گری، هه موار ده کری
یتحمل، یصبر علی

لئ یوردن، هه موار کردن، toleration /'tɒlə'reɪʃn/ n
برده باری، لئ یوردنی ناینی
تسامح، بخاصة تسامح دینی

۱. باجی تیپه یون، سه رانه 1 toll /tɒl/ n
۱. ضریبه مرور، رسم عبور

۲. وهری نه گری یاوویرانی ده کا له داخی یا take ~ of
له سزای
۲. یأخذ أو يدمر جزءاً من

The war took a heavy ~ of the nation's manhood
جهنگ زور له پیاوانی نه ته وهی له ناو برد
قتض الحرب علی عدد کبیر من رجال الأمة

دهرگا یا خانی لئ سندننی باجی هاتوچو n tollbargate
بوابة أو نقطة تحصيل رسم المرور

۱. (زهنگ) لئ ده دات، باج دکت، باج 2 toll /tɒl/ vt, vi

- رهوتی گشتی رهفتار (رهوشت)، شیواز
 يتحدث بصوت يدل على الغضب / الترسل ٢. طبقة الصوت ٣.
 (موسیقی) درجة البعد بين نغمتين ٤. الجو العام. الاتجاه العام
 في السلوك
 کەشی گشتی قوتایخانه ٥. پلهی *the ~ of the school*
 تیری رهنگ یان پرووناکی
 الجو العام في المدرسة ٥. درجة عمق اللون او الإضاءة
 ناوازدائهنی، بویهی دهکا، رهنگی دهکا □ *v, vi*
 بنغم، یلون
 له تیژی کەم ئەکاتەوه، سوکی ئەکا (دهنگ)، *~ down*
 پرووناکی، نەرمی ئەکا، خووشی ئەکا
 یخفف من حدة (الصوت، الضوء)، یلطف
 ماسولکه کانی بههیز ئەکا، زۆری ئەکا، (رهنگ) *~ up*
 وپروناکی)
 یقوي (عضلاته مثلاً)، یزید من حدة (اللون او الضوء)
 ٢. (به تاییه تی رهنگ) ئەگوینچی ئەگەل *~ (with)*
 ٢. (بخاصة اللون) یسجم (مع)
 ناوازداد، بهچینیکی دهنگی دیاریکراو *toned adj*
 منغم، طبقة صوت معينة
 بێ رهنگی یا بێ ناواز، بێ دهربرین، *toneless adj*
 سست، بێ زیان
 بلا لون او نغمة أو تعبير، فاتر، لاجبة فيه
 بهدهنگیکی بێ دهربرین *in a ~ voice*
 بصوت خال من التعبير
 (بهزۆری ~ *a pair of*) مقاش، گاسک *tongs /tɒŋz/ npl*
 (غالباً ~ *a pair of*) ملقط
 زمان شتیک ئەلێ بۆ پیکههین *tongue /tʌŋ/ n [C]*
 لسان یقول شيئاً على سبيل
 وگالته بێ کردن *have one's ~ in one's cheek*
 ١. بێ دهنگ دهین، دهنگ ناکات
 المزاح أو السخرية ١. یصت، یختم الصمت
 ٢. زمان، زمانی دایک *our mother ~*
 ٢. لغة؛ لفتا الام
 ٣. شتیک له زمان پهی، زمانه ی زهنگ *the ~ of a bell*
 ٣. شيء شبيه باللسان؛ لسان الجرس او النابوس
 زمانی گهر *~ s of flame*
 السنة اللهب
 لال، زمانگرتن (له ترسا یا له شهوما) *tonguetied adj*

- معتود اللسان (خرفاً أو خجلاً)
 دهپرینیکی گران، ئالۆز *tonguetwister n*
 کلمة أو عبارة يصعب نطقها بسرعة
 ١. دهرمانی بههیزکەر *tonic /'tɒnɪk/ n*
 ١. (بخاصة الدواء) شتو
 هیزدهر، سیفاته دروستیه کانی *the ~ quality of sea air*
 ههوا یی دهریا
 المزایا الصعبة لهرء البحر
 دهرمانی بههیزکەر ٢. (موسیقاً) پریاری *a bottle of ~*
 ناوازی موسیقا
 زجاجة دواء مقو ٢. (موسیقی) قرار السلم الموسیقي
 ئەمشهوه، ئەف شهفه *tonight /tə'naɪt/ adv*
 الیلة، هذه الیلة
 ١. باری کەشتی مهزەنه کراو به ئەن، *tonnage /'tʌnɪdʒ/ n*
 قهبارە ی سنجای کەشتی ٢. بارگی گشتی کەشتی بازوگانی
 هەر دوهلە تیک ٣. باج وهرده گیرێ به پێی کیشی باره که به
 (تەن)، باجاسه ریشیاتاته نی
 ١. حمولة السفينة مقدرة بالطن، السعة المكعبة للسفينة ٢.
 الحمولة لكاملة لجميع السفن التجارية لدولة ما ٣. الرسم
 الطني: رسم يفرض على الحمولة على اساس الطن
 لوه کان (روژینه له مفیه کانی قورقوراکه)، *tonsl /'tɒnsl/ n*
 ئالو، هینسل، گلاله، ههستیک
 لوزة الحلق، بنت الاذن
 ئالوکه وتن، گلاله که تن، *tonsillitis /'tɒnsɪ'lɪtɪs/ n*
 ههوکردنی قورگ
 التهاب اللوزتين
 له گەل ئەوه، هه روهها، ههروه کو، زۆرتر *too /tu:/ adv*
 له پێویست یاله توانا زیاتر، دهبان، گه لهک، ژێ، زێده
 ایضا، كذلك، بالمثل، أكثر من اللازم أو ما يطاق
 وهری دهگزێ (پروانه) *took /tʊk/*
 (أنظر take)
 ١. نامیر، که رهسه، ئالاف، نامراز، *tool /tu:l/ n*
 داردهست، که رهسه (بهراوردی) *(instrument)*
 ١. اداة، آلة، عدة (قارن instruments)
 مه کینه ی توماتیک ٢. که شیک نامیریک *machine ~ s*
 به کاریهینی بۆ مه بهستی گومان لیکراو
 عدد مکتبه (تدارالیا) ٢. شخص يستخدم أداة لأغراض مشبوهة
 هۆن لیدان، فیکه *toot /tu:t/ n [C]*

□ <i>v_i</i> <i>vt</i>	بواق، ضفير، صوت البرق فوو ده كا له بوقه، فوی پیدا نه كا
tooth /tu:θ/ <i>n</i> [C]	ینفخ فی بوق ۱. ددان، دان ۱. سن، ضرس به دراده په کی گه وړه چه کدار کړاو، <i>armed to the teeth</i> چه ک على درجة عالية من التسليح زور به سه غتی <i>fight ~ and nail</i> یقابل بضراوة، يستميت في القتال زور ټاره زوی شیرینی خوار دنی هه په <i>have a sweet</i> مفرم باکل الطری وېړای، سهره رای توندوتیژی (وهک <i>in the teeth of</i> زریان) ۲. شتيك له ددان پچیت وهك ددانی شانه پان ددانی مشار بالرغم من ضراوة (العاصفة مثلاً) ۲. جزء من شيء شبيه بالسن. سن المشط، سن المنشار toothache <i>n</i> (sing)
toothbrush <i>n</i> [C]	دان نیشه، ژانه ددان آلم الأسنان فلجی دان شور دن فرشاة أسنان
toothless <i>adj</i>	بی ددان، کول أهتَم، أدُرَد، لا انسان له
toothpast <i>n</i> [U]	دهرمانی ددان، هه فیری ددانان معجون أسنان
¹ top /tɒp/ <i>n</i>	۱. لووتکه، پوپه، سهر ۲. نه وپه پری پلهی، به هه موو هیژ (شتيک)، په رزتر ۱. قمة، ذروة، رأس ۲. الدرجة القصوى، بكامل طاقة (الشيء)، اعلی: به په رزترین دهنگی ۳. په رزی، <i>at the ~ of his voice</i> به رزتر، به رزترین پله با شوی بأعلى صوته ۳. (نخبة) علوي، أعلى، الأعلى مكاناً أو درجة <i>the ~ shelf</i> رهنه ی سهر وه الرف الطري <i>at ~ speed</i> نه وپه پری خیرای بأقصى سرعة <i>~ secret</i> زور نهیخی سري للغاية

□ <i>vt</i> (-pp-)	۱. بهرگی نه پوښی، بهرگی تن نه گرزی ۲. ده گاته لوته ۳. سهری شتيك لانه یا، سهر قرتی ده كا، هه لی نه پاچي (دوه غت) ۱. یژود، بغط، يكون غطاء ل ۲. يبلغ القمة، يكون عند القمة ۳. یزیل او یقطع رأس شيء، يشذب، يقلم (الأشجار) topcoat <i>n</i> [C] پالتو، قاپوت معطف، بالطر tophat <i>n</i> شه پهنه ی به رزی رهش (پو پیاوان)، کولالی میری قبعة عالية سواد (رسمية للرجال) topheavy <i>adj</i> سهرگران، لاسهنگ، قورس، ناهاو سهنگ ثقیل الرأس، غير متوازن topmost <i>adj</i> بالتر، بلندتر، پروژتر الأعلى، الأرقى، الأعلى ² top /tɒp/ <i>n</i> [U] گیزه، نه فراز، پوپ، تهوق خذروف، دوامة، بلبل (نه نوی) خه ویکې قول، تیر خو <i>(sleep) like a top</i> نه بین (پنام) نوماً عمیقاً، (پنام) مله جفیه topaz /ˈtɒpəz/ <i>n</i> توپاز (گهوه ر)، بهردی به نرخ زهر دباو، موری زهر دوی التیاز: حجر شبه كريم أصفر اللون (عادة) topic /ˈtɒpɪk/ <i>n</i> بابه تی گفتوگو، خالی گرنگ، مزاد، پابهت موضوع الحديث أو النقاش topical <i>adj</i> بابه تی هه بیهری، په یوه ندی به ووداوی پوژانه وه هه په ذو علاقة بالاحداث الجارية هه والی باری نیستا، په یوه ندی به هه واله کانی <i>~ news</i> نیستا وه هه په اخبار متعلقة بالحالة الراضة topography /ˈtɒpɒɡrəfi/ <i>n</i> [U] توپوگرافی: پاس و نه خشان دنی ورد و پو شوی نه کان پان روخساری روکه شی (زه ویزانی) الطوبوغرافيا: الوصف أو الرسم الدقيق للأماكن أو سماتها السطحية topographical /ˈtɒpɒɡræfɪkəl/ <i>adj</i> روخساری زهوی زانی

شەپۆلەكان بېھەژىنى ۲. ئەھاۋى، فرىزى ئەدا بەھەۋادا
سفن تاقاذا أمواج البحر الهائج ۲. يقدف، یرمی فی الهواء:
~ one's hat on a shelf شەپقەكیە دەداتە سەر
رەفەكە

یقدف بعتە علی الرف

The horse ~ ed its rider ئەسپەكە سوارەكەى فرېداپە
سەر زەۋى

ألقى الحصان راكبه علی الارض

۳. شىرو خەت ئەكە بەپارە، ھالايتا درافى (up) a coin
بۆپرە ياردانى، گرەۋ بە پارە ئەكا

۳. يترع بالقاء قطعة نقدية في الهواء

~ for it باگرەۋ بکەين لەسەر ئەۋ شتە
لنترع علی الأمر

~ one's head ۴. روى وەرئەگىرى بۆدواۋە (ۋەرگىران
لەرقا، بۆ سوکايتى پىن کردن)

۴. یرمی برأسه الى الوراء (إرداء، إستخفاف)

~ sth off ۵. (شەراب) بە يەك قوم دەپخواتەۋە
۵. (الشراب) تبعه عباً، يشربه جرعة واحدة

~ n [C] سەرى بەرز ئەكاتەۋە بەرەۋ دواۋە
رفع الرأس

a ~ of the head بۆدواۋە ھەلى ئەدا:
وقذفه الى الوراء:

win / lose the ~ ئەى باتەۋە / ئەيدۇزىنى
يربح / يخسر الاقتراع

tossup n خۆۋبەخت، كارىك ئەنجامى ۋە ستايتە سەر
خۆۋبەخت

مسألة حظ، أمر يعتمد في نتيجة على الحظ

1 tot /tɒt/ n [C] ۱. كۆرپە، مندالى زۆرۈچۈك ۲. قوم،
قورت، مژ، قومى مەى

۱. طفل صغير جداً ۲. جرعة صغيرة من شراب مسكر

2 tot /tɒt/ vt, vi سەرچەم دكت، دەژمىرت
(ل. د) يحصي، يجمع

expenses ~ ting up to £ 25 خەرچى كۆى ئەكاتە
يىست و پىتىج جىنيە

نفقات يبلغ مجموعها خمسة و عشرين جنيهها

total /ˈtəʊl/ adj, n كۆى، دەرئەنجام، پرى گشتى،
سەرچەم، ھەموكى، ھەمو

المجموع، العاصل، البالغ الكلي

his ~ debts سەرچەمى قەرۋەكانى ئەكاتە يىست جىنيە
مجموع ديونه مجموع يبلغ عشرين جنيهها

a ~ of £ 20 كۆى ئەكاتەۋە سەرچەم ئەژمىرتى
□ vt, vi (||-)

يجمع، يحسب

totally adv بەتەۋاۋى، ھەموى
تسماً، كلية

totalitarian /ˌtəʊtəlɪˈtɜːriən/ adj دەۋلەتلىك لەۋزى
فەرمانرەۋاى يەك حېزدايت، دكتاتورى،
ستەمكارى

دولة تخضع لحكم الحزب الواحد، دكتاتورية، استبدادية

totem /ˈtəʊtəm/ n [C] توتەم، ئاۋۇلە، پاروۋەك كە
بەھىماپەكى پىرۇز دادەنرى

طوطم حيوان أو نبات يتخذ رمزاً مقدساً

totter /ˈtɒtə(r)/ vi ۱. لەترەمەت، بەم لاۋ بولادا
ئەكەۋى ۲. خەرىكە ئەرمى، ئەكەۋى، ئەلەقى، ئەدوۋەشت،
دخنگشت

۱. يترع، يتمايل ۲. يكادان يتداعي / يسقط

tottery adj كەۋىۋى، لارەۋلار، ناچىگىر، لەقىن خنگلى،
لەرزۋەك

هتلع، مترع، غير مستقر

touch vt, vi ۱. ھەستى لى دەدات، لى دەخىنىنى،
ھەنگىت ۲. كار لەدەرون ئەكا، ھەست بىرىندار دەكات،
ھەيۋوزىنى

۱. يمس، يمس، يتلاص ۲. يؤثر في النفس، يجرع المشاعر أو
يفرها

The sad story ~ ed us / our hearts چەرۋەكە
ھەمگىنە كە كارى كوردە سەرھەستمان / دلمان ۳. لەھالەتى
لەرىدا (ئەگاتە ئاستى)

أثرت القصة الحزنة في نفوسنا / قلوبنا ۳. (فسي صيغة نفي
عادة) يبلغ، يصل إلى (استراه مثلاً)، يضاهي

No one can ~ him as an actor of tragic roles
كەسلىك نى پەتۋانى ۋەك ئەۋ نواندىنى رۆلى خەم پىنىنى
لاۋىد نەم سىطىق أن يضاهيه كمثل للأدوار المأساوية

۴. (كەشتى) كەتار ئەگىرى
(with adv, prep): ۴. (السنينة)

~ at بۆماۋە پەكى كورت
ترسولدة قصيرة

~ down (فرۆكه) داده به زینه سه رزه وی، نه نیشتنه وه
(الطائرة) تحط على الأرض، تهبط
~ (up) on ناماژه ی بو نه کا، ناماژه نه کړی بو (پا به ټیک)
پلمع او پلمع إلى (موضوع)
پاکړ ده کات، ره وشتدارده کا راستی نه کاته وه، وینه up ~
رېک نه خا
پنځ، پهذب، يعدل قليلاً (في صورة مثلاً)
□ n [C,U] ۱. بهرکه وټن، دهست لږ دان ۲. ههستی لږ
که وټن، بهرکه وټن شوینی بهرکه وټن
۱. لس، ۲. تاس ۳. حاسة اللمس، لمس، ملمس
(نرم / زېر) soft / rough to the ~ add a few
لږکه وټن ۲. سوکه بهر بهرکه وټن به پټوس یا فلچه
دواچا کازي ده کات
ناعم / خشن اللمس ۳. لمسه خفيفه بالقلم او الفرشاة: يضيف
اللمسات الأخيرة
له تابلو که دا finishing ~ es to a painting
للوحة (زيتية)
۴. دهست پيدا هينان، ناسه وار: a ~ of frost in the air
که ميک سهرما (تهرزه) له که شدا ۵. په پوهندی،
په پوهندی کړدن
۴. مسحه، اثر: قليل من البرودة (الصقيع) في الهواء ۵. صله،
إتصال:
له سهر / بی په پوهندی in / out of ~ (with)
علی / هلی غیر اتصال (مع)
په پوهندی هده له گه ل هاورې in ~ with old friends
کونه کانی دا
(باقی) علی صله مع أصدقائه القدامى
په پوهندی ده پچرې به ۶. ته ییمه تی lose ~ (with)
که سیک، سیفه تی دپار، مۆرک، و سیمه په کی جیاواز
یفتد صله به ۶. طابع، صفة مميزة:
(شپوار)، دهست بهر که وټنی شاره زه، the ~ of a master
(السرّ) له خبر
گوړانه وه په کی خیرا له خالیک ~ and- go adj
بوخالیک تر، بارودوخی ناسک بان مه ترسی دار، نادلنیا
انتقال سریع من نقطة إلى أخرى، وضع دقيق أو خطر، (أمر) غیر
مؤک
It was ~ and-go whether he would arrive in time
گه یشتی له کانی خویدا جزی متمانه نه بوو

کان وصوله في الوقت المحدد غير مؤكّد
touched adj توش پوه به جوړه شتیه ک
مصاب بمس من الجتون
touching adj کاریگر، جی پزه یی
مؤثر، مشیر للشفقة
□ prep له وهی په پوهنده به: په پوهسته به، دهست کړن،
دهست هالفتن
نیما پتلق ب، نیما یخص
touchy /tʌtʃi/ adj توره، نه تروک، یقنام هستیار
سريع الغضب
touchiness n ره وشت توندی، هله وه ره زه، توره،
زوه لچو، گوریخی تی، هستیاری
حدة الخلق، سرعة التأثر
tough /tʌf/ adj (er, -est) ۱. (گوشت) تور، جیر،
قایم، ناجوری ۲. زیر، به هیز / توند، سهخت، رهق
۱. (اللحم) قاس، غیر المضغ ۲. خشن، قوي / صلب
پستی پته و توند، به هیز، نهستور ۳. به هیز، ~ leather
نهستور
جلد قوي ۳. قوي، صلب، العود:
سهر بازانی به هیز ۴. (کار، نیش، کیسه)، ~ soldiers
سهخت، ناره حث، گران
جنود أشداء ۴. (العمل، المشكلة) صعب:
کاریکی گران / سهخت ۵. (مروّف) که لله a ~ job
شوق، که لله رق، توندوتیز
عمل صعب / شاق ۵. (الشخص) خشن، جلف، عنيف:
تاوانبار، ستمکار a ~ criminal
مجرم عنيف
□ n [C]
که سیکي نازاوه چی
شخص جلف او شکس
په هیز ده کات، پته وی ده کات، قایمی ده کات، toughen vt, vi
پتسی، پتري، یخشن، یخن
رینا ز نامه، گه شت، گه ران tour /tuə(r)/ n [C]
جوله، سیاحه
دهوران ده ور ده کا، نه گه ری، گه شت ده کات □ vt, vi
پتورف، پتجول، یقوم برحله
گه شت به نه وروپادا ده کات ~ Europe
پتورف فی اروپا
tourism /tuərizəm/ n [U] گه شت، گه شت و گوزار،

گه‌ران	
السياحة	
tourist /tuːrɪst/ n [C]	گه‌شتیار، گه‌ریده، گه‌رۆک
سائح، جوال	
~ class	گه‌شتی پله‌دوو به (فرۆکه‌یان پاڤۆر)
	الدرجة السياحية (الثانية، في السفر بالطائرة أو الباطرة)
tournament /tɔːnəmənt/ n [C]	١. پێشبرکێ بۆ کۆمه‌له
یاری به‌کێ وەرزشی، خولی	
١. مسابقة رياضية، مجموعة مباريات، دوري	
پێشبرکێ له تنس / شه‌تره‌نج ٢. (له	
کۆندا)	پاری نیوان دوو سوارچاک
مسابقة في التنس / الشطرنج ٢. (قديماً) مباراة بين فارسين	
سلاحين	
tourniquet /tuːnɪkɪt/ n [C]	بادانک یان په‌ستینکەر
بۆ راوه‌ستانی خوێن به‌ریون	
مراقبة، ضغط لوقت التزيف	
tousle /taʊzl/ vi	(قۆ) بژننه‌یتوه، گۆر نه‌ی، پرچا گۆدکت
(الشعر) ينكسه، يشعه	
tout /taʊt/ n	نه‌وه‌که‌سه‌ی که‌زۆر له‌خه‌لک نه‌کا بۆ کبرنی
شتیک به‌تایه‌تی زانیاری له‌سه‌ر پێشبرکێ	
من يلغ على الآخرين بشراء شيء بخاصة معلومات عن السباق	
□ vi	زۆر له‌خه‌لک نه‌کا شتی لێ پکرن
يلغ على الآخرين بالشراء منه	
زۆر له‌خه‌لک نه‌کا بێن به‌کریاری	~ ing for custom
شتی، بێن به‌کریاری کۆگاکی	
يلغ على الناس ليصحبوا من عملاته / عملاء متجرو	
tow /təʊ/ vi	رای نه‌کێشێ په‌دوای خۆیدا، (که‌شتی
ئوتومبیل)	
يقطر، يجر، يسحب (سفينة، سيارة)	
□ n [C,U]	دوای خۆیه‌ستن، راکێشان، باری گورپی،
راکێشان	
قطر، سحب	
به‌له‌میک ده‌کا به‌هی خۆی	have / take a boat in ~
باخذ قارباً في عهده	
رێره‌ویکی ناوی نه‌نیشت رویار بۆ راکێشانی	~ -path
به‌له‌م	
ممر مائي بجانب نهر أو قناة لقطر القوارب	
toward(s) /təˈwɔːd(z)/ prep	١. به‌ره‌و، به‌ر، هه‌به‌ری،

بۆ، له‌رو ٢. له‌نزیک ٣. له‌پێناو، به‌هۆی ٤. نه‌هۆی په‌یه‌وندی	
پێوه‌به	
١. نحو، لجهة ٢. بقرب ٣. من أجل، لغرض ٤. فيما يتعلق أو	
يخص ب	
towel /taʊəl/ n [C]	خاوی (ده‌ستمال، په‌شته‌مال،
پشتگیر)	
منشفه	
tower /taʊə(r)/ n	قوله، قه‌لا، بروج، که‌لو، به‌شیکێ
به‌رز له‌خانوو	
برج، قلعة، جزء مرتفع من مبنى	
هه‌لته‌فری، به‌رز نه‌یتوه، له‌وانه‌ی ده‌ور به‌ری	□ vi
به‌رز تر ده‌بین	
يعلق، يرتفع، يعلو (عما يحيط به)	
سه‌رده‌که‌وی به‌سه‌ر (نه‌یاره‌ کانیدا)، زāl ده‌بین	~ above
به‌سه‌ریا	
(مجاز) ينفق أو ينفق على (أقرانه)	
له‌باری توپه‌یدانه‌یی، توپه‌نه‌یی	in a ~ ing rage
(يكون) في سورة غضب	
towerblock n	ته‌لاری به‌رز که‌له‌ شوقه‌و نوسته‌گه‌ پێک
هاتوه	
بنایه‌ کبیره‌ مرتفعه‌ مکه‌ونه‌ من شق سکنیه‌ أو مکاتب	
town /taʊn/ n	١. شارۆچکه‌ (به‌راوودی بکه‌ له‌گه‌ل
(country) ٢. خه‌لکی شار یان شارۆچکه‌	
١. بلدة، مدينة (قارن country) ٢. سكان المدينة أو البلدة،	
الاهالي:	
٣. بازاری	The whole ~ was talking about it
بازرگانی له‌شاردا بازار، بازار، باژیروک	
٣. الحي التجاري من المدينة (بالمقارنة بالضواحي)	
ده‌چێ بۆ بازار بۆ	go to ~ to do some shopping
کبرنی شت و مه‌ک ٤. نزیکترین بنکه‌ی گه‌وره‌ی نه‌شته‌جێ	
بوون، پایته‌خت	
يذهب الى الحي التجاري لشراء حاجياته ٤. أقرب مركز سكاني	
کبیر، العاصمة	
٥. خانوی شاره‌وانی	~ hall
دار البلدية	
ژه‌هری، ژه‌هرین	toxic /tɒksɪk/ adj
سی، سام	
بوکه‌ شوشه‌، تشتی پچوک، بوکه‌له	toy /tɔɪ/ n [C]

لعبه، دمیه
 □ vi ~ with sth یاری نه کا، دله یزت، ساویلکه
 بیرنه کاته وه
 یلوه، یعبث، یسس، یلمس، یفکر علی نحو غیر جاد
 ۱. شونین پین هه لده گری، نه قش دکت
 trace vt, vi
 ۱. ی رسم، یضع تصمیل
 نه خشه ی خانوو داده نی ~ out the plan of a house
 ۲. نه خش دکت، شون دکت ۳. ده گیرینه وه، به دوایدا ده چی
 ی رسم مخططاً لنزل ۲. یستشف رسماً، یسخ ۳. یرجع، یرد،
 یعزو، یتعقب
 ~ a rumour back to the person who started it
 به دوا ی پروپاگنده به ک ده که وی تاکو سهرچاوه ی به که می
 یتعقب / یصح إشاعة الی مصدرها الأول
 □ n [C]
 ۱. نیشانه، ناسه وار
 ۱. علامه، اثر
 ~ s of an ancient civilization ناسه واری
 شارستانیه تی کون ۲. برینکی کم له شتیک، که مینک له
 آثار حضارة قديمة ۲. مقدار ضیل من (شيء)، قليل من
 ترس ناپینی not a ~ of fear in his character
 له که سایه تیدا
 لا أثر لخوف في شخصيته
 tracing n وینه ی کاغذی تنک یان روون
 رسم استثنائي: رسم منسوخ بواسطة ورقة شفافة
 track /træk/ n شونیکه وتن، دواکه وتن
 ۱. پاشماوه، جینگه پین، یان جی تاپه ~ s in the snow
 له سه به فر
 ۱. آثار اقدام أو عجلات على الثلج
 شونین پین هه لده گرت، به داوچوونی on the ~ of
 إقتفاء لأثر (كذا)، تعقبه
 ۲. کولان make ~ s for
 نه روا به ره ۲. ریگه، کولان
 (ل. د.) پترجه نحو أو إلى ۲. طریق، درب، سکه
 رینه کی هه له له نه یشت راسته که ده گه رینه بهر ~ off the
 ۳. رپره وه، ریاز، ره وگه، رینجه که:
 (مجاز و ل. ا.) یسلک طریقاً خاطئاً، بجانب الصواب ۳. مسلک،
 سیل، مسار:
 ریزه ی نه ستیره به کی the ~ of a comet / storm
 کلکدار / زریان ۴. هیل (هیل شمه نده فهر)
 سار مذنب / عاصفه ۴. خط (للسكة الحديد):

هیل تاک / جووت، دوانه ۵. زنجیری ~ single / double
 (تانک یان تراکتور)
 خط منفرد / مزدوج ۵. جنزیر (الدبابه أو التراکتور):
 ~ ed vehicles نو تومبیلی تاپه زنجیر ۶. گوره پانی
 (پشپرکین)
 عربات مجنزره ۶. حلبة (سباق):
 ~ a running گوره پانی راگردن یا ریکردن
 حلبة الركن أو الجري
 ~ events پشپرکین ی ریکردن
 مسابقات الجري
 شونین پین ده که وی، (وهك نازل) هه دگرت، شون vi □
 دکت
 یقتضي أثر (حيوان مثلاً)
 جی پین ورنجیک هه لده گری، دواى ~ down a bear
 ده که وی
 یقتضي اثر دب
 ۱. پارچه به ک له زه وی، ناوچه ی دریزه وه بوو 1. tract /træk/ n
 (له ناو، گزوغیا)
 قطعه من الأرض، منطقة ممتدة (من الماء، الأحرار)
 ۲. تارینکی کورت چاپکراو (به تاپه ت 2. tract /træk/ n
 تاپی یان ره وشتی)
 مقال قصير مطبوع (بخاصة ديني أو اخلاقي)
 ۱. ناسان لی خویرین، ده ست tractable /træktəbl/ adj
 فیلک، پتیر
 لین العریکه، سهل القيادة
 ۱. هیزی راکیشان، کشاندن، traction /trækʃn/ n
 هیزا کشاندن
 (القوة المستخدمة في) السحب، الجر
 steam ~ راکیشان به هیزی هه لمین
 الجر بالقدره البخاريه
 ۱. راکشهر، تراکتور، راکش tractor /træktə(r)/ n
 تراکتور، جرار (زراعی)
 ۱. فالوگوری بارزگانی، بازرگانی trade /treɪd/ n
 بیشه گه ری پیشه ی کرینو فروشتن، لقیک له لقه کانی بازرگانی
 ۱. تجارة، تبادل تجاري، فرع من فروع التجارة:
 the cotton / book ~ بازرگانی لوقه / کتب
 تجارة القطن / الكتب
 بای بازرگانی (که له دولاوه هه ل ده کات به ره ~ wind

هینلی که مده ۲. پشه به تایپه تی کاری ده ست:
الریاح التجارية (تهب من المدارين نحو خط الاستواء) ۲.
مهنة، حرفه (بخاصة يدوية):
He is a carpenter / shoemaker by ~ پشه ی
دارتاش / ینلانو دروست کەر
إن حرفته نجار / حذاء
۱. بازارگانی نه کات، نه کبری و نه فروشی،
نالوویل ده کات
۱. پتاجر، بیادل، پتجر
trading in furs به فرو بازارگانی ده کات
پتاجر بالفراء
~ furs for tools پیک دگوهورت نالوگوری نهرو به
شت و مده ک ده کا
یقایض الفراء بالأدوات
۲. کار ده کات
~ (up) on ۲. یشغل
trader n [C] بازارگان، بازارقان
تاجر
trade-mark n [C] نیشانه ی بازارگانی
علامة تجارية
tradesman n خاوهنی کۆگایه ک، له کبرین و فروشتن
کارده کا
صاحب متجر، مشتغل بالبيع والشراء
trade(s)-union n [C] (پشه گهران)
سه ندپکا پان په کیتی کرپکاران
أهل حرفه: نقابة أو اتحاد عمال
tradition /trə'dɪʃn/ n [C,U] نه ریت، ره گهز، قهوات،
ریت، باو
تقليد، عرق (الاسلام) حديث
traditional adj شیوازی کۆن، نه ریتی، باو
تقليدي
traffic /ˈtræfɪk/ n [U] ۱. راپوری، جولە ی هاتوچو
۱. مرور، حركة المرور
هینماکانی هاتوچو (روناکی)، روناھی پان ~ lights
دابوری ۲. گواستنه وه (خه لک و پار) ۳. بازارگانی، نالوویل،
سه ربه سەر، نالوگور
إشارات السير (الضوئية) ۲. النقل، صناعة النقل (الركاب و
المشحونات) ۳. تجارة، تعامل تجاري، مقايضة، تبادل

بازرگانی نایاسایی به ماده سرکه ره کان
illegal drug ~
ده کات
الأتجار غیر المشروع بالمخدرات
□ vi (-ck-) ~ in
پتاجر او پتجر فی
۱. تراجیدیا، /trædʒədi/ n [C,U] (pl -dies)
ناسووری ناخووشی مهرگه سات، کویره وه ری ۲. نه گبه تی،
ناخووشی، کاره سات
مأساة، تراجیدیا ۲. کاترته، مأساة
tragic /trædʒɪk/ adj تراجیدی، ناسواری، خه مگین،
دلته زین، مهرگه سات
مأساوی، فاجع تراجیدی، محزن
tragically adv دلته نگه خه قه تباری
علی نهو محزن او فاجع
۱. ناسهوار، جی پین، هیل، کلک
trail /treɪl/ n [C] ۱. اثر، خط، ذیل
۱. اثر، خط، ذیل
a ~ of smoke کلکه دوکە لیک (نامیریکی هه لمین
له دوا ی خوی به جی ده هینلی)
ذیل من الدخان (خلفته قاطرة بخارية)
a ~ of destruction پاشماوه ی ویرانه (له دوا ی زریان
وباویران) ۲. ناسهوار، دیوینه، بۆن
اثار الدمار (خلفتها عاصفة عنيفة) ۲. اثر، رانحة:
(سه گه کان) نزیکي ~ (The hounds were) hot on the
لهو دزه بوون که دوا ی کهوتیوون ۳. گوزه ریک له ریکه په کی
سه سخت
(كانت الكلاب) على مقربة من (اللس الذي تتعقبونه) ۳. ممر
فی طریق و هرة
۱. راده کیشیت، دکشت (سه ره ردی)، پاش
□ vi, vi دکه لت، (پشبرگی، پان پشبه زین)
۱. پجر، یسحب
مثالی هه ره بانه ی یاره که ی
a child ~ ing a toy cart راده کیشی
طفل يسحب عربته، اللعبة
جلبکی دیوژ
a long dress ~ ing on the ground لهزه وی ده خشی ۲. (پوهه ک)، پلاوده پشه وه، شوره پشه وه
۳. به قوروسی ری ده کا
توب طويل يسحب على الأرض ۲. (النبات)، يتشتر، يتدلى ۳.
يسحب متاقلاً

۱. گالیسکه‌ی پنجه‌دار / راکیشه‌ک
trailer *n* [C]
 ۲. روه‌کینکی خوله‌واس پان په‌خش بوو له‌سەر روی زه‌وی، هه‌له‌زه‌ک، دره‌ختی هه‌له‌رژینه، خو‌هه‌لو‌اسراو
 ۱. عربة‌ منطوره، منطوره ۲. نبات منطلق او منشر فوق سطح الارض. نبات معشر
 ۱. مه‌شقی بێ نه‌کا، فیر ده‌کا، فیر دکت، **train** /treɪn/ *vi, vi*
 هین دکت، مه‌شقی دکت
 ۱. یدرب، یمرن
 مثال‌ه‌کان مه‌شقی بێ *~ children to be good citizens*
 ده‌کا بۆ نه‌وی بینه‌ هاو‌لاتی به‌کی باش
 یدرب الأطفال لیسبوا مواطنین صالحین:
 نه‌سپنک مه‌شقی بێ ده‌کا بۆ *~ a horse for a race*
 پشیرکێ ۲. گه‌شه‌ی روه‌که هه‌لو‌اسراوه‌که ناراسته نه‌کا
 یدرب حصاناً لسیاق ۲. بوجه نمونته معترشة
 ۳. تهنه‌که که ناراسته نه‌کا، روی تی *~ a gun (up) on*
 ده‌کا

۳. بوجه بندقیه‌ی، یسددها نحو
 ۱. شه‌مه‌نده‌فه‌ر ۲. کاروان **n** [C]
 ۱. قطار ۲. قافله

- کاروانی خوشتر ۳. زنجیره‌یه‌ک روداو، *a ~ of camels*
 زنجیره‌ی بیر کردنه‌وه، زنجیره‌ی بیر کردنه‌وه ۴. که‌ژاوه‌ی
 باشا، ناو‌پوش ۵. چمکی کراس (شه‌وه‌ی له‌سەر زه‌وی
 نه‌خشی) ۶. هینلی بارود که به‌تراو به‌ته‌قیته‌روه

- قافل من الجمال ۳. سلسله (أحداث)، تسلسل أفكار، حبل
 التفكير ۴. موبک (ملك مثلاً)، بطانة ۵. ذیل الثوب (الذي یجر
 على الأرض) ۶. خط بارود موصول بمنفجرة

- له‌وه‌ری ئاماده‌ باشیدا *in ~*
 على أهبة الاستعداد

- مه‌شقی کردوو، مه‌شقی پێداروو، **trainee** /treɪni:/ *n* [C]
 سیار، شاگرد

متدرب، المتلقي للتدريب

- مه‌شقیار، راهین **trainer** *n* [C]
 تدرب، مروض

- مه‌شقی کردن کۆلتۆزی (به‌تایه‌تی) **training** *n* [U]
 تدرب (بخاصه)

- به‌یمانگای ماموستایان *~ college*
 دار معلمین، کلیه‌ معلمین

- به‌رده‌وامه‌له‌ زه‌ه‌یتان / دابراوه‌ له‌ زه‌ه‌یتان *in / out of ~*

ومه‌شقی

مواظب علی / منقطع عن التدريب

- سیفاتی تایه‌ ته‌ندی، پوخسار، ره‌وش **trait** /treɪt/ *n* [C]
 میزه، سمة

- که‌سپکی ناپاک، سته‌مکار **traitor** /ˈtreɪtə(r)/ *n*
 شخص خائن، غادر

- ناپاک، سته‌مکار **traitorous** *adj*
 خائن، غادر

- رېنگه‌ی **trajectory** /ˈtrɔːdʒektəri/ *n* [C] (*pl -ries*)
 چه‌ماوه‌ی گولله، ری یاگرفی یا هالیز
 مسار منحنی لتذیفه

- هه‌روه‌ها *~ car* ترام، فوتومبیل، **tram** /træm/ *n*
 شه‌مه‌نده‌فه‌ری کاره‌یایی

(ایضاً *~ car*) ترام، عربة‌ ترام، قطار که‌ریانی

۱. به‌قورسی ری ده‌کا ۲. ده‌گه‌ری **tramp** /træmp/ *vi, vi*
 (به‌ی)

۱. یمشی متاقلاً ۲. یتجول (علی قدمیه)

- له‌تیوان گرده‌کاندا نه‌روا *~ the hills*
 یسیر بین التلال

۱. ته‌به‌ی بێ قورس، ده‌نگی بێ قورس **n** [C]
 ۲. رۆشنی دوور ۳. خویری، لانه‌واز، ده‌ربه‌ده‌ر گه‌رۆک،
 گه‌ریده، ناواره ۴. که‌شتی باری ناپاسایی (له‌سەر یه‌ک هیل
 کارناکا)

۱. وقع اقدام ثقيلة ۲. سیر طویل ۳. صعلوك، منشر، جواب،
 أفاق ۴. سفينة شحن غیر نظامية (لا تعمل على خط واحد)

- بێ داده‌نی، ده‌شیلێ، **trample** /ˈtræmpəl/ *vi, vi*
 ده‌هلیقینێ، ده‌هسپینت، ده‌هلیقینت

یطا، یدوس، یسحق

- بێ به‌گوله‌کاندا ده‌نی *~ on the flowers*
 یدوس علی الأزهار

- گیاکان پان ده‌کا ته‌وه، بێ شیلی ده‌کا، *~ the grass down*
 نه‌پزاکینێ

یسحق الأعشاب بقدمیه

۱. له‌هوش خوجوون، بورانه‌وه **trance** /traːns/ *n* [C]
 ۲. مه‌ستی، بێ هه‌ست ده‌ی (له‌باری هه‌ست بووتدا)

۱. غیویه، غشیه ۲. نشوة، تجل (في حالة من التجلي)

- هین، فارام، بێ ده‌نگ، **tranquil** /ˈtræŋkwɪl/ *adj*
 هه‌دار، مت

tranquilly <i>adv</i>	هاديء، ساكن ناسوده يي، ب هينسي، ب نارامي
tranquillity /træŋ'kwɪləti/ <i>n</i> [U]	بهده بكون هينسي، دلتيابون، متيون، نارام، همدان هدوء، سكون
tranquillize /træŋkwɪlaɪz/ <i>vt</i>	هينسي ده كاتهوه، ين دهنگي نه كا، مت دكت بهدي، يسن
tranquillizer <i>n</i> [C]	نارامكهر، نيش پر، هينكار، نارامدهر، خهولنخهر مهدي، مسكن
trans /trænz/ <i>prefix</i>	پشگرنيكه به ماناي، پاش، به ناو، تيدياه، له دواوه ي بادنه معناها: عبر وراه، ما وراه:
transatlantic /trænzət'læntɪk/ <i>adj</i>	له ئوقيانوسي نه تله نتيكه وه عبر المحيط الاطلسي
transcontinental <i>adj</i>	له ناو يان له لاکه ي تری کيشوره که دريژيوته وه مستد عبر قاره، في الجانب الآخر من قاره
transact /trænz'ækt/ <i>vt</i>	رفتاري له گه له دکات، له گه له دکت، کاري يتعامل مع کار بازاری دکت (~ with sb)
transaction /trænz'ækʃn/ <i>n</i> [C,U]	۱. مامه له کردن، کار چي به چي کردن، پنهستان به (کاروباري بازرگاني) ۲. (له شيوگي کؤدا) وانه بيژ ۱. تعامل، إجراء، القيام ب (صفقة)، صفقة ۲. (في صيغة الجمع) محاضر جلسات
transcend /trænz'send/	تني ده پهری، سه رنه كه وي، پالآتري نه يني، زي دپورينت، سه رده كه فت، سه را دپورت يتجاوز، يسو فوق (الوجود الهادي)
transcribe /trænz'skraɪb/ <i>vt</i>	کؤبي ده كا، هيماليکراوه کان ده کات به نوسيني ناسايي، به هيماي دهنگي ده يئوني، وه ردگيريت، ناوازي راست دکت (ب هيماي ين دهنگي)
	ينسخ، ينقل رموز الأخترال إلى الكتابة العادية، يسحل برموز

transcript /trænskrɪpt/ <i>n</i> [C]	صرتيه نوسخه ي ده قاوده ق، وينه ي له بهر نوسراو، رونويس، رونفيسن (نوسيني نه وه ي به دم ده وتري) رونفيس نسخه طبق الأصل، صوره
transcription /træns'kripʃn/ <i>n</i> [C,U]	له بهر گرتنه وه، رونفيس، ناواز راستکري نسخ، نقل، شيه منسخ او منقول: نوسيني هيماي دهنگ phonetic ~ لکتابه بالرموز الصرتيه
¹ transfer /træns'fɜ:(r)/ <i>vt, vi</i> (-tr-)	۱. ده گوزريته وه، گوهریز، گوهازن، دگوهریز ۲. وازديني له مافي خاوه نيتي ۱. ينقل، ينقل، يحول ۲. يتنازل عن حقوق الملكية
² transfer /træns'fɜ:(r)/ <i>n</i>	گواسته وه، گوزرانه وه، گواستن، به لنگه نامه ي ده ستبه ردان له خاوه ندياري شتيك، گوازه نامه تحويل، انتقال، نقل، وثيقة تنازل عن ملكية شيء
transeferable <i>adj</i>	ده توانري پگوازيته وه قابل للنقل او التحويل
transference /træns'fɜ:(r)əns/ <i>n</i> [U]	شيوه گوزرين، گوهازن تحول، انتقال بخاصة من عمل إلى آخر
transfiguration /træns'figʊ'reiʃn/ <i>n</i> [C,U]	بوخساري ده گوزني التجلي، تغير الشكل أو المظهر: پيرؤزبوون، گوزاني شيوه مه سيع له سه ر the T ~ چياكه، گوهورينا نزياريان شكلي ده ره يي، دياربونا عيسا ينغه مبه له سه ر چيايي التجلي، تغير هيئة المسيح على الجبل
transfix /træns'fiks/ <i>vt</i>	۱. تيده وه نه ني، ليدوت، تانه له نه دا، تيرادكت، كون دکت ۲. به تيوزين جيگيري ده كا به بهردي نه كا، له جوله ي ده خا يطعن ۲. يثبت بالظعن، يحجر، يشل: له جوله ده وه ستي، واقعي ~ ed with fear / surprise ورده يني له جيگاي خوي له ترسا / كتوپري تنشل حركه، يتسمر في مكانه من الخوف / المفاجأة
transform /træns'fɔ:m/ <i>vt</i>	بوخساري نه گوزني، ده گوزيت، دگوهورت

transmitter *n* [C] نیر، نامیری بې سیم (بې تله)
مرسل، جهاز ارسال (لاسلي)

transparency /træns'pærənsi/ *n* روونی، وینه پک
له سره ماده په کی روون ده توانرئ له سره شاشه نمایش
بکړئ

شفافه، صوره على ماده شفافة پکښه عرضها على الشاشة
transparent /træns'pærm/ *adj* ۱. روون، پاشين،
دپوهه ۲. روون و ناشکرا، هيچ گومانى تېدا نه

۱. شفاف ۲. واضح، لیس فيه ادنى شك، جلي:
دروى روون و ناشکرا ۳. روون، ناشکرا، ناسان،
نانالوز

کذبه صریحه ۳. واضح، مفهوم، خال من الفوض
شيوازی ناشکرا، تيگه شتبار
a ~ style

اسلوب مفهوم
transpire /træns'spaɪə(r)/ *vi, vt* ناشکرده شیت،
دیارته شیت

يظهر، يتضح للعيان
نهمام نه گوازيته وه
transplant /træns'plɑ:nt/ *vi, vt*

له شونځيکه بو شونځيکي تر، نهدامیکي ساغ له بری
نهدامیکي نه خوش دانه شیت، (نه شته گه ری)، چاندن،
ناشتن، گواسته وه

نقل نېته من مکان الی آخر، یزرع عضواً سلیماً بدلاً من عضو
مريض (جراحياً)

رواندني دل، دانان، دانانی ~ *a heart* □ /træns'plʌn/ *n*
دل، چاندني دل
زراعة القلب

۱. ده گویزته وه (مروف)
یان کهل وپدل ۲. (له کونا) سزای (تاوانبار ته درا) به دوور
خسته وه، سهرنگون کردن به دور خسته وه

۱. ينقل (الانشخاص او البضائع) ۲. (قدیماً) يعاقب (مجرماً)
بالنفي

۳. پر (خوشی) بوو، به که یف بوو *be ~ ed with / joy*
۳. غلبه (الفرح)، استخفه (الطرب)

۱. گواسته وه، گواستن
۲. په پوهندی به گواسته وه و هاتو چووه هه په

۱. نقل ۲. (نجیه) متعلق بالنقل أو المواصلات
هوکاره کانی هاتو چو کردن له شاری *London ~ system*

له نده ۳. که شتی یافرو که بو گواسته وه ی سهر باز

۴. (به زوری له شونځي کوندا)

وسائل المواصلات في مدينة لندن ۳. سفينة أو طائرة لنقل
الجنود ۴. (في صيغة الجمع غالباً)

له سرودی شادیدا *in a ~ / in ~ s of delight / rage*
له وپه بری توره بوون

في نشوة الطرب / في سورة (الغضب)
transportation *n* [U] گواسته وه، راگواستن، شيواز

پان هوکاري گواسته وه به تايهت دورخته وه،
هه گوهازن

نقل، وسیله أو واسطة نقل، (بخاصة) نفي، ابعاد
transpose /træns'pəʊz/ *vt* ده یگوږي له شونځيکه وه
بو شونځيکي تر

يبدل من موضع الى آخر
transposition /træns'pəʊziʃn/ *n* [C,U] شونځ

گورين، گوهازن، گوهازن
نقل، ابدال / تغيير الاماكن

transverse /trænzvɜ:s/ *adj* سهرې يی، لاهه کی
عرضي، مستعرض

به سهرې يی، به لاهه کی
transversely *adv* على نحو مستعرض

۱. تله، تله، داو، داف، دافک،
سوتال، عاسی بوون ۲. پیلان، گزی، قیل داو

۱. شرك، فح، مصيدة ۲. مكيدة، خدعة، شرك:
ته له دانه ئې بو گرتنی دز *set a ~ to catch a thief*

ينصب شركاً للقبض على لاس
ته له کوينه ته له وه، ده که وینه داوه وه، هه له *fall into a ~*

خه له ئې ۳. دوو چهرخی په که نه سپی
يقع في شرك ينخدع، تنطلي عليه الحيلة ۳. عربة خفيفة ذات

عجلتين يجرها حصان واحد
راوی نه کا، نه یخاته ته له وه □ *vt (-pp-)*

يصيد، يوقع في شرك
دهرگای شاروه، له ژیرزه مین یان له بنمېچ **trap-door** *n*

باب مسحور، باب في أرض مكان أو سقفه
دالکهر، راوکهر **trapper** *n*

صیاد الحیوانات من اجل فرائها
جولانه ی پالنه وانی یان وه زشه وان **trapeze** /trə'pi:z/ *n*

اروجه البهلوان او الرياضی، عقلة
دروشم یان نیشانه ی **trappings** /træpɪŋz/ *npl*

جوانکراوی سه‌ به‌رگی میری	
الأوسمة والنياشين (المزينة لبدلة رسمية)	
the ~ of royalty	دروشم و نیشانه‌ی شایانه،
	پازانده‌نوه‌ی جلی پاشایی
	الأوسمة والنياشين الملكية
trash /træʃ/ n	(شت) ی هیج و پوچ، (نوسین) ی بی
	باهخ، پوچیژی زبل، خاشاک
	(شیء) تافه، (کتابه) تافه
trashy adj	کاریکی پوچی هونه‌ری، بی‌نرخ، پوچ
	تافه، هزبل
travel /trævl/ vi, vt (- -)	۱. گه‌شت ده‌کات
	۲. نه‌گوژی‌رته‌وه، نه‌روا، نه‌جولن
	۱. یسافر ۲. یتقل، یسیر، یتحرك
Light ~ s faster than sound	روناکی خیراتر
	نه‌گوژی‌ریت له‌خیرایی ده‌نگ
	ضوء یتقل بسرعة أكبر من سرعة الصوت
□ n [U] fond of ~	۱. گه‌شت (حه‌ز له‌گه‌شت نه‌کا)
	۲. (له‌شیوگی کو‌دا) گه‌شت
	۱. سفر (مولع، مغرم بالسفر) ۲. (في صيغة الجمع) رحلات،
	اسفار:
Is he back from his ~ s yet?	ناپا هیشتا له
	گه‌شته‌کانی نه‌گه‌راوه‌ته‌وه؟
	ألم يعد من أسفاره بعد؟
traveller /trævlə(r)/ n [C]	گه‌شتیار / بیرکاری
	مسافر وکیل تجاری
commercial ~	بازرگانی گه‌بوک
	متجول
traverse /trævə:s/ vt	تی‌ده‌په‌پی، نه‌بیرپی، نه‌روا
	بورین، دیوریت، دچت
	یجتاز، یقطع، یستعیر (کذا)
travesty /trævesti/ n [C] (pl -ties)	شیواندن، پیت
	تیاگوپین پیکردن، زر وینه
	تشویه، تحریف
His trial was a ~ of justice	داوگای کردنه‌که‌ی
	شیواندنی یاسا بوو
	كانت محاكمة تشويهاً للعدالة
□ vi	ده‌شیوینی، پیت تیا‌ده‌گوپیی
	یشوه، یحرف

trawl vi, vt	را‌ده‌کیشی (توری ماسی گرتن یان روپیان)
	راپنه‌کیشی
	یسحب، یجر (شبكة الجر فوق قاع البحر لصيد الریان خاصة)
	تسحب، تجر
trawler n	که‌شتی راوه‌ماسی به‌توری راکیشان
	سفینه‌ صید تستخدم شبكة الجر
tray /trei/ n	سینی، له‌نگه‌ر
	صينية، طبق يقدم عليه الطعام و الشراب
a tea ~	سینی چا
	صينية الشاي
a pen ~	جی پینوس، ده‌فری پاراستنی پینوس
	مقلمه، وعاء لحفظ الأقلام
treacherous /treiʃərəs/ adj	۱. ناپاک، بی‌تمانه،
	ستمکار، جگه‌رمز ۲. فیلباز، ریونکهر، ته‌پره‌شی، فسه‌ل
	۱. خائن، غادر ۲. مخادع، مضل، غرار:
The ice is ~	سه‌هوله‌که‌به‌ستویه‌تی به‌لام له‌وانه‌به
	ووزدبی گهر به‌سه‌ریدا پروات
	(ان الجليد غرار) قد يبدو متأسكاً ولكنه يمكن ان يتحطم اذا
	سرت فوقه)
My memory is ~	بیروه‌وشم گوم‌راپوه (واده‌وله‌که‌وی)
	به‌هیزیت به‌لام وانیه)
	إن ذاكرتي مضلة (قد تبدو قوية ولكنها ليست كذلك)
treachery /treiʃəri/ n [C,U] (pl -ries)	ناپاکی،
	خنزی، جگه‌رمزی
	خیانه، غدیر، خدیعه
treacle /tri:kəl/ n [U]	دوشاو، هه‌نگوینی ره‌ش،
	دوشاقاشه‌کری
	دبس، عسل اسود
tread /tred/ vi, vt (pl trod /trud/ pp trodden 'trodn)	
	۱. پی پیاده‌ن، نه‌شیلن، دا‌که‌فت (نیره‌ی بالنده‌که‌له‌سه‌ر
	من‌ی نه‌نیشن)
	۱. یدوس، یطأ، یحسی علی، یستحق، یستند: یجامع الطائر
	أثناء
~ on sb's toes	په‌نجه‌کانی پی‌ی ده‌شیلن، پی نه‌نن
	به‌سه‌ر په‌نجه‌ی قاچی که‌سیکدا ۲. به‌پی‌ی ده‌کو‌تی، به‌پی‌ی
	ده‌فلیقینی
	یدوس علی اصابع قدم (شخص) ۲. یدق بقدمه، یسحق بقدمیه:
~ out a fire in the grass	ناگری گیاکه‌به‌قاچی

نهكوژينتهوه ۳. پينى پيانهنن، دهست دهكات به روښتن
 يظنيء نارا مشطه في العشب بقديمه ۳. ينشيء بالوطا أو
 الدوس، يسلك:

The cattle had trodden a path to the river

رهشهولاخ ريگه گر تيوو بهرهوړوپاره که

سلك القطيع جرماً اى النهر بأقدامه

۱. ناسهوار يان دهنگى پيا پيټان □ n [C]
 ۱. اثر او صوت الدوس:

نېروات بههنگاوى قورس / ~ with a heavy / loud

قايم، توند ۲. پله (لهپله کاني په يزه) ۳. به شيكى تايه که
 نه کهوټه سهرزهوى

(يسير) بخطوات ثقيلة / شديدة الوقع ۲. درجة (من درجات

سلم) ۳. الجزء الملاصق للأرض من إطار سيارة

شيلگه، شيلهر، شوينى جينگه پين بو *treadle* /trɛdl/ n

خستنه کارى نامير (وه که مکينهى درومان)

الدوس، الدواسه: جزء يداس عليه لتحريك آلة (كآلة الغياطة
 مثلاً)

شيله رکارنه کا، به پينى په ستانى ده خاته سهر (بو) □ vi
 جولاندني)

يعمل الدوس، يضط على قدمه (لتحريك آلة)

ناپاکى، خنزى، ناپاکى گه وره *treason* /tri:zn/ n [U]
 له نيشتمان

خيانه، الخيانة (العلمى): خيانة الوطن

کارينکى خيانهت کار وه ستاينټ *treasonable* adj
 له سهر ناپاکى

(عمل) منطو على الخيانة

گه نجينه، سامان، شتيك يان *treasure* /treʒə(r)/ n
 که سيني به نرخ، پهرگه ل

کتر، ثروة، شيء او شخص نفيس

نخستنه کاني هونهر *ant* ~ s
 نفانس الفن

۱. پاشه کهوت نه کات، کوټى نه کاتوه، هه لى نه گرى □ vi
 يان له پيرى خوټدا نه پيټلتهوه

۱. يکتر، پدخ، يحفظ او يدخر في الذاكرة

شانازى به نامه کونه کاني نه کات، ~ (up) old letters
 پاريزگاري نه کا

يعتز برسائله القديمة يحافظ عليها

گه نجينه وان، خه زنه دار، *treasurer* /treʒərs(r)/ n

گه نجينه دار

امين صندوق

۱. خه زنه دارى، *treasury* /treʒəri/ n (pl -ries)

گه نجينه، خه زينه، وه زاړه نى دارايى ۲. شوينى پاشه کهوت و
 پاراستنى نه ختینه کان، سامانى (کومه له يان ريکخراوټک)،
 پاره

۱. خزانه، خزينة وزارة الخزانة ۲. المكان الذي تحفظ فيه
 النفاس، اموال (جمعية او منظمة)، مال

۱. په فتارى له گه ل ده کات *treat* /tri:t/ vi, vt

۱. يعامل

مامه له لى پاشى له گه ل ده کا ~ sb kindly

يعامله برفق

وه ک مثال مامه له لى ~ sb as (if he were) a child

له گه ل ده کا، هه وه ک مثال پين ۲. وا دانه نى

يعامله کفطل / کما لوکان طفلاً ۲. يعتبر

(کارينک) پايه خى پين نه دورى، ~ sth lightly (as a joke)

که سهر خه مى لى ده کا، به سوکى ته ماشاي نه کا

۳. توټيزنه وه لى تيا نه کا، (بابه تيک) چاره سهر نه کا
 (الامر) لا يأخذ على محل الجد، يستعين بأمره، يستغف به ۳.

يبحث في، يعالج (موضوعاً)

به ووردي *He ~ ed the subject thoroughly*

چاره سهرى نه کا

عالج (المرض) بعناية بالغة

۴. (وانه وتنهوه، په راو) به دو ايده ده گېرټ ~ of

چاره سهرى ده کا، به ده وريدا دټ

۴. (المحاضرة، الكتاب) يبحث في، يعالج، يدور حول

وتاره که له مهر ميروى *The essay ~ s of insect pests*

زيان به خشه ۵. چاره سهرى نه کا، تيمارى نه کا ۶. ده ستردانه

چاره سهرى نه کا

المقال يدور حول الحشرات المؤذية ۵. يعالج، يداوى ۶. يعالج
 صناعياً

به ترش ماده به ک چاره سهر ~ a substance with acid
 نه کا

يعالج مادة بحامض

۷. شتيك پشکه ش نه کا له سهر حسابى خوى ~ sb to sth
 وېرى نه کا، ميواندارى نه کا

۷. يقدم شيئاً لشخص على حسابه الخاص، يستضيف

خواردنى نيوه وړو ~ a friend to a good dinner

خواینیکی باش یو هاوړې کې یې ښکېش ده کا ۸ مامه لې
له گډل ده کا

پدم لصدیق غداً جيداً ۸ يتعامل مع، يتفاوض

خوشی، چيز زوری یې خوشه گهر پچیت یو □ n [C]
سینه ما

منعة، لذة (لا تتوفر كثيراً) إنها لمنعة كبيرة له أن يذهب إلى دار
الخيالة / السينما

treatise /tri:'tɪz/ n [C] کتیب، ژانستامه، هالیزه
رسالة أو بحث

treatment /tri:'tmənt/ n رهفتار له گډل/ چاره سره کړدن،
کړدن، سازاندن، تیار کړدن، دهرمان کړدن
معالجة، علاج، نوع خاص من العلاج (الطبي)

treaty /tri:'ti/ n [C,U] (pl -ties) پدیمان به مستی،
هه قالبه ندی، پدیمان (له نیو ولاتاندا)
معاهدة، اتفاقية (بين الدول)

a ~ of peace / a peace ~ پدیمان نامه ی ناشتی
معاهدة سلام

¹treble /trebl/ vi, vt سنی نه ونده، سنی جار دکت،
سنی جاری، سنی جار
يزيد، يزداد ثلاثة أضعاف، ثلاثي

²treble /trebl/ n موسیقا بهر زترین چینی دهنگ، چینی
دهنگی بالا

(موسیقی) أعلى طبقات الصوت، طبقة الصوت العليا

□ adj په یوه ندی به بهر زترین چینی دهنگه وه هه په
متعلق بأعلى الطبقات الصوتية (الندى أو السورانو)

tree /tri:/ n [C] دره خت، دار، دارا مالېانی
شجرة

family ~ دره ختی بنجینه یی، خیزان، بڼه چه
شجرة العائلة، شجرة النسب

trek /trek/ vi (-kk-) (له باخوړی نه فەریقاً) گه شتی دوور
(به ثایه تی) به عهده بانه ی گا

(جنوب أفريقيا) رحلة طويلة (بخاصة) بعربة ثیران

trellis /trellis/ n که پرک، که پر چاک کړدن، په ناگه په ک
له ته ختی ته نک دروستکراو

تعريشة، شعيرة، تكمية عوارض خشبية رقيقة مشبكة

tremble /trembl/ vi ده له زړی له سرما، دهه ژت،
ده له زړیت له حاله تی شهره پدا

يرتعد، يرتجف، يرتعش، يكون في حالة من القلق أو الأزعاج

□ n [C] سرما، کرنوه، له زړین
رجفة، رعدة، رعشة

tremendous /trɪ'mɛndəs/ adj مه زن، زور گه وړه،
زه به لاج

ضخم، هائل بالغ الضخامة

tremendously adv به گه وړی، به مه زنی، به زلی
على نحو ضخم أو هائل

tremor /tremə(r)/ n ۱. له زړه، له زړه، له زړه، هم زین
(خوشی، له ترسا)

۲. ارتجاج، ارتعاش ۳. رعشة او هزة (النشوة، الخوف)

trench /trentʃ/ n [C] چال، کندن، خنده ک، چه پهر،
سنگر

خندق

□ vi, vt چال هلده کهنی، سنگر لږ ده دا، دپاریزیت
(ب چه پهری)

يحفّر خندقاً، يَخندق

trenchant adj (تیز، توژ، دیار، گه زدار، چالاک) زمان
پاراو

(اللفظة) حادة، لاذعة، حاسّة

trend /trend/ n ثاره زو، باو، خواست، چه ز
ميل، إتجاه عام، نزعة

set a ~ ثارسته ی گشتی وهر نه گړی وه ک مودلی جل
يبدأ إتجاهاً عاماً (مودة في الملابس مثلاً)

□ vi چه ز نه کات به، ثاره زو نه کابو، ثارسته ی نه گړی
يميل نحو، يتجه

The coast ~ s (towards the) south که نارو که بهرو
باشوره

يتجه الساحل جنوباً

trepidation /trɛpɪ'deɪʃən/ n [U] ترس، دلّه راوکی،
له زړه، شله ژان

خوف، ذعر (في) حالة قلق أو إزعاج

trespass /trespɑːs/ (~ on, upon) ۱. سنور نه به زینتی
ده سندرزی دی ده کاته سر (مولکی خه لک)

۲. يتجاوز، يتعدى على (املاك الغير)، (مجاز)

□ vi نه بقوړیته وه، پشیلنی نه کا ۲. هله نه کا، خراپه ی
له گډل نه کا، دوژمنکاری نه کا

يستغل، يتهاك (۱. ق) يخطئ، يسيء إلى

□ n [C,U] پشیلکاری و زیاده رو، ده سندرزی

	تجاوز، اعتداء
trespasser <i>n</i>	دهست دریزگر، دوزمنکار بُو
	سهره‌رژه‌وندی که سانی تر
	متجاوز، متعد علی مستلکات الفیر
tress /tres/ <i>n</i> [C]	زولف، نه‌گر بجه، پرچ که‌زی، قُزی
	دریژ
	خصله من الشعر، جدیلة، ضفیرة، (فی صیغه الجمع) شعر طویل
trestle /tresl/ <i>n</i>	کُوله که، سه‌کُو، هه‌لگر یا پالیشی
	تخته، به‌ر پالک
	مسند، منصبة، حامل او جش خشبی
	پردی دانراو (راگیراو له‌سر کُوله‌کی دارین ~ <i>bridge</i> یا کانتزا)
	جسر منصبي (قائم علی دعائم خشبية او معدنية)
tri /traɪ/ <i>prefix</i>	پیشگریکه به‌مانای سَن، سَن‌ی، سیانه،
	سَن‌گوشه سَن کوچکه
	بادنة معناها: ثلاثي، مثلث
trial /traɪəl/ <i>n</i>	۱. نه‌زمون، تاقی کردنه‌وه، پرس لی کردن
	۱. امتحان، اختبار، تجربه
<i>a ~ of strength</i>	تاقی کردنه‌وی هیز / بُو هیز
	إختبار القوة / لل قوة
<i>give sth a ~</i>	تاقی نه‌کا تده‌وه
	یجربه، یختبره
<i>a ~ flight</i>	فرینی تاقی کردنه‌وه (بُو تاقی کردنه‌وی
	فرۆکه‌ی نوئ)
	طیران، إختبار (الأختبار طائرة جدیدة)
<i>on ~</i>	به‌رینگه‌ی تاقی کردنه‌وه بُو تاقی کردنه‌وه
	۲. گرفت، دهرود
	علی سبیل التجربة، بفرض الاختبار ۲. محنة، نکیة
<i>a boy who is a ~ to his teachers</i>	نه‌و کوره‌ی
	که‌ما مۆستاکانی به‌ده‌سته‌وه گیریان خوار دوه ۳. دادگای
	کردنیک له‌به‌رده‌م دادرسی (و سوئند خوران) دا:
	ولد یقاسی منه المدرسون الأمرین ۳. معاکمة أمام القاضي
	(والحلفین):
<i>on ~ for</i>	دادگا ده‌کرنی له‌سر ..
	انه یحاکم علی ...
<i>stand ~</i>	دادگای ده‌کرنی له‌به‌رده‌م دادگا
	یحاکم أمام محكمة
<i>do sth by ~ and error</i>	شیک نه‌کات، به‌مه‌وُن

	دان، ته‌قالاوه‌مه‌له کردن
	یفعل شیئا بطریق المحاولة و الخطأ
triangle /traɪæŋgl/ <i>n</i>	۱. سَن‌گوشه، سَن‌کوچک،
	سَن‌لا ۲. (موسیقاً)، سیانی
	۱. مثلث، شکل ثلاثی الاضلاع ۲. (موسیقی) المثلث
triangular /traɪæŋɡjʊlə(r)/ <i>adj</i>	۱. سَن‌گوشه‌یی
	۲. سیانی، سَن‌که‌س به‌شداری ده‌کا
	۱. مثلث الشكل ۲. ثلاثي، یشتک فیه ثلاثة (افراد)
tribal /traɪbəl/ <i>adj</i>	هوزی، خیلّی، تیره‌یی
	قبلي، متعلق بالقبيلة
tribe /traɪb/ <i>n</i> [C]	هوز، خیل، تیره
	قبيلة، عشيرة
tribes-man <i>n</i>	یه‌کَنی له‌پیاوانی هوز
	أحد أفراد القبيلة
tribulation /ˌtrɪbjʊˈleɪʃn/ <i>n</i> [C,U]	ته‌نگانه، کُوست،
	به‌لا، دهرود، ره‌نجین
	محنة، مصيبة، بلوی
tribunal /ˌtraɪˈbjʊːnəl/ <i>n</i>	دادگا، دادگای پاسای بُو
	لیکۆزینه‌وه
	محكمة، مجلس قضائي للتحقیق
tributary /ˌtrɪbjʊˈtəri/ <i>adj, n</i> (pl -ries)	۱. (ده‌وله‌ت،
	فهرمان‌ره‌وا) سه‌رانه‌و نه‌دا به‌ک به‌وی تر ۲. زنی، چه‌م، لقسی
	روباری گه‌وره
	۱. (دوله‌و آو حاکم) یدفع الجزية لآخر ۲. رافد، فرع لنهر أكبر منه
tribute /ˌtrɪbjʊːt/ <i>n</i> [C,U]	۱. ستایش، باج یان سه‌رانه
	ده‌وله‌تیک له‌یه‌ک‌تیکي شه‌سە‌نی ۲. ستایش‌کردن به، هینما
	بۆریرێلێنان
	۱. آناوة، ضريبة تؤدیه‌ا دولة لآخری، جزية ۲. أشادة ب، رمز
	للتقدير:
<i>pay ~ to the founders of a school</i>	ستایشی
	دامه‌ز رینه‌ری قوتابخانه‌که‌نه‌کا
	یشید بذكر مؤسسي مدرسة
trice /traɪs/ <i>n</i> in a ~	له‌چاوتر و کانیکه‌دا، له‌چرکه‌یه‌که‌دا
	(فقط فی) فی غمضة عين، فی لحظة
trick /trɪk/ <i>n</i> [C]	۱. فیل، ته‌له‌که، گزی، جادوگه‌ری
	۱. حيلة، خدعة
<i>play a ~ on sb</i>	ته‌شه‌له‌، گزی، ده‌له‌سه ۲. فیل
	لیکۆر دنیک به‌ندیت له‌سر ده‌ست سوکی:

يخدعه، يحتال عليه ٢. خدعة تقوم على خفة اليد:
card / conjuring ~ s / فُتْلَه كاني باريكر دني كاههز /
 ٣. شيوازی راست بو كردني شتيك، بونه و ديو كارامه يي،
 لياها تو يي
 حيل ألعاب الورق / الشعوذة ٣. الطريقة الصحيحة لعمل شيء،
 مهارة، براعة:

There is a ~ in it

عجدهم زواه ريگه ي راست *You'll soon get the ~ of it*
 فير نه يي بو كاره كه ي ٤. كومه له كاههزي ياري له يهك زولدا
 (وهك له ياري بريدج)

سعلم سريعاً الطريقة الصحيحة لعمله ٤. مجموعة اوراق اللعب
 في دورة واحدة (من لعبة البريدج مثلاً)

وه ريته گري / روله كه نه با نه وه، *take / win the ~*

قازانج نه كات

ياخذ / يريح الدور

ثامانچيگ ديئيته دي، كاريك جي به جي نه كا *do the ~*

تحقق الهدف، تنجز المهمة

□ vi

فيلي لي نه كا، گزي نه كا

يخدع. يحتال على

شتيكي لي ده دزي *~ sb out of sth*

يسلبه شيئاً

فيلي لي نه كا، هه لي نه خه له تيني بو *~ sb into doing sth*

نوه ي كاريك بكا

يحتال عليه ليجعله يعمل شيئاً

trickery n [U] گزي، فيل، ساخته كاري

خدعة، حيلة، غش

trickster n [C] گزيكه، فيلباز، جامباز

محتال، مخادع

١. (كه سيك، ره فتاري) فيلباز، **tricky adj (-ier, -iest)**

مه كريباز، پيس ٢. (كاريك) فالور، پويستي به كارامه يه،

پره له چه له مه كه له سه ره كاوه دهره كه وتووه

١. (الشخص، تصرفاته) خادم، مكر، خبيث ٢. (العمل) دقيق،

يتطلب مهارة خاصة، حائل بالصعوبات التي لا تبدو لاول وهلة

(شله) دلو به نه كا، نه ي دلو ييني / **trickle /trikl/ vi, vt**

به خاوي ده چوري

(السائل) يطر، يجمعه بقطر / يسيل على نحو خفيف

كرويه وه / جوگه كه *The stream had shrunk to a ~*

گورا بوجوگه له يه كي سست وخاو

إنكش / تحول الجدول الى مجرى هزيل

tricycle n [C] سن چهرخ، پاسيكي سن پيچكه

دراجة ثلاثية العجلات

trident /traɪdnt/ n رمي سن چوكله

رمح ثلاثي الشعب

tried /traɪd/ (پروانه *try*)

(انظر *try*)

triennial /traɪˈeɪnəl/ adj روداو يادروستكراونك هه

سن سال جاريك رويادات

(شيء) واقع او حادث او مصنوع كل ثلاث سنوات

يادي سن ساله، بيرها تان سن سالي □ n [C]

ذكرى سنوية ثالثة

١. شتيكي كه م و بن ترخ ٢. پريكي **trifle /traɪfl/ n [C]**

كه م (به تايه تي له پاره) ٣. چوره كه به مور وباو كه ره

١. شيء طفيف أو تافه ٢. مقدار ضئيل (بخاصة من المال) ٣.

كعكة من العريش والتشطة

٤. هه ندي شتي كه م *a ~ (as adv)*

٤. بعض الشيء، قليلاً

پالتر كه كه م دريزه *The coat is a ~ too long*

المعطف طويل بعض الشيء

١. گالته نه كات، قوشمه نه كا، ترانه ي دكت □ vi, vt

١. يعث، يمزج، يسخر

لهو كه سانه ني به *He is not a man to be ~ d with*

سوكا به تيان يي بكري

انه ليس من الناس الذين يستخف بهم

٢. كات به فير و نه دا *~ away*

٢. يبد، يضع (الوقت) سدى

بهك كات زميري به فير و نه ده سه *~ away a whole hour*

أضاع ساعة كاملة سدى

يي باهخ، پروبوچ **trifling /traɪflɪŋ/ adj**

غير هام، تافه

بهله پيتمكه، تيزهك دهكوك (تفهنگ) **trigger /trɪɡə(r)/ n**

مقداح، زند (البنديّة)

دهري له به پيني، ده بيته هو ي، ده ست يي *~ sth off* □ vi

كردني شتيك

يطلق، يتسبب في بدء شيء ما

چی شتيك پليسي *What ~ ed off the rebellion?*

شورشي هه لگير ساند؟

ما الذي أطلق شرارة الثورة؟
trigonometry /ˈtrɪɡənəˈmɛtri/ *n* [U] زانبارى /
 سىگوشه زانى
 علم / حساب المثلثات
trilateral /ˌtraɪˈlætərəl/ *adj* سىانى، سى لا
 ثلاثي الأضلاع
 گفت و گو / پيمان نامه سى قولى ~ *talks / treaty*
 محادثات / معاهدة ثلاثية الأطراف
trill /trɪl/ *n* [C] دهنگى له راوه، ليرين، ليراندن، لهرين
 إرتعاش، رعشة (في الصوت أو العزف)
 گوراني دهليت، قسه نه كا يا فاواز لى دهدا □ *vi, vt*
 بدهنگى له رزوك
 يفتي، يتحدث أو يعزف بصوت مرتعش
trillion /ˈtrɪljən/ *n* [C] تريليون (مليون مليون)
 (لهبهريتانيا) ژماره يه كه پيگهانوه له بهك ولاى راستى ١٨
 سفر دانراوه (لهنه ميريكا) ژماره يه يهك و ١٢ سفر لاي
 راستى هه يه
 تريليون: (في بريطانيا) رقم مؤلف من واحد و الى يمينه ١٨
 صفرأ، (في أمريكا) واحد و الى يمينه ١٢ صفرأ
trilogy /ˈtrɪlədʒi/ *n* سئينه، زنجيره يه يهكى سى،
 شانوگهري يان چيروك يان دائروى موسيقيه ههريه كه يان
 له ناووه جيان به لام تيكرايهك بابهت پيك دينن
 الثلاثية: سلسلة من ثلاث مسرحيات أو روايات أو مؤلفات
 موسيقية كل منها تام في ذاته ولكنه يشكل مع شقيقه موضوعاً
 واحداً
trim /trɪm/ *adj* (-mm-, -mest) ريك و پيك، پاك و
 پوخت، شوخ، بالاريك، قوز، ههفسهنگى
 مرتب، انيق، نظيف
 ١. ويكي نه خات، لى نه گري، لى □ *vi, vt* (-mm-)
 نه بري هاوسهنگى ده كا
 ١. يرتب، يشذب
 ~ *a hedge / one's beard / the wick of a lamp*
 ريكي نه خا به رزين / ريشى / پلته ي چرا ٢. نه پرازينته وه
 ٣. هاوسهنگ نه كات (كهشتى يان فروكه) به دابه شكر دنى
 باره كاني به ريكي، چاروكه ي كه شته كه به پى ناراستى با
 ريك نه خري
 يشذب سياجاً / ليمه / تيل الصباح ٢. يزين، يزرکش ٣.
 يوازن (قارباً أو طائراً) بتوزيع الحمولة جيداً، يرتب (الأشعة)

حسب هوب الريح
 بارو پله ي ناماده باشي (شنيك) □ *n* [U]
 حالة و أو درجة الاستعداد (لشي)
 خوى ناماده نه كا / *get into ~ for the sports meeting*
 بو به شداري كردنى ياري وله وه رزشدا
 يتأهب / يعد نفسه للاشتراك في المباريات الرياضية
 (بهريه) بو جوانيكر دنى (كراس و شه پقه) **trimming** *n*
 (بخاصه) زركشه، زينة (للياب أو القبعات)
 سىانى پيروز، فاني ديان، سى **trinity** /ˈtrɪnəti/ *n* [C]
 پيروز (له نه ريشى مهسيحدا)
 ثلاث، ثلاثي في (العاليم المسيحية) الثلاث الاقدس:
 باوك و كورونگاني پيروز *the T ~*
 الاب والابن والروح القدس
trinket /ˈtrɪŋkɪt/ *n* خشلى پچوك و هه رزان
 حلية صغيرة رخيصة
trio /ˈtri:əʊ/ *n* سىانى، كومه له يهكى سىانى، سى شت،
 پارچه موسيقي سى دهنگى ياسى موسيقيازه
 مجموعة من ثلاثة، ثلاثية: مقطوعة موسيقية لثلاثة أصوات أو
 عازفين
 ١. گوزه نه كا، كهشت نه كا، گوزه رديكت، **trip** /trip/ *vi, vt*
 به خيراى رى نه كات ٢. پى لى ههله كهوى، پاشقولى لى
 نه گري، دهكفت، سه رسم نه دات
 ١. پيشي أو بهري بختي رشيقه و سريعه ٢. يتغر، تكاد تزل به
 قدمه
 بهريه گى دره خته كه پى ~ *over the root of a tree*
 ههله نه كهوى ٣. (به زورى ~ *up*) چهوتى نه كا، ههله نه كا،
 (واى لى نه كا) بكهوى
 يتغر به جذور شجرة ٣. غالباً ~ *up* يظط، يزل، (يجعله) يقع
 ١. كهشت (به تايله تى بو خوشى) ٢. ههله كهوتن، □ *n* [C]
 تيكهوتن، پى ههله كهوتن، پى لى گيريون
 ١. رحله (بخاصه للتعطيل) ٢. عقة، كيوه، زلة قدم، تضر
tripper *n* كه روك، كه سيني كهشتكر بو خوشى
 سائح، شخص يقوم برحلة للتعطيل
 خهلك كهشت ده كه ن له شوى كوتايى *weekend ~ s*
 ههفته دا
 اشخاص يقومون برحلة للتعطيل في عطلة نهاية الأسبوع
 ١. (به يمانى) سيقولى، **tripartite** /ˌtraɪˈpɑːtɪt/ *adj*
 سىانى ٢. سى لايه ن، له نيوان سى لا دا

١. (المعاهدة) ثلاثية ٢. ثلاثي، بين اودو ثلاثة اطراف
tripe /traɪp/ *n* ١. به شیک له ورگه گا بو خواردن، ورگه
 گا بوسه روپن ٢. قسه ی پوچ هه راو هوری
 ١. جزء من معدة البقرة تتخذ طعاماً ٢. (عامية) هراء، كلام فارغ.
triple /trɪpl/ *adj* سنی نهونده، سیانه
 ثلاثي، مضاعف ثلاث مرات
 ~ *vt, vi* سنی نهونده ده ییت
 مضاعف، يتضاعف ثلاث مرات
 داهاته کهت سنی نهونده بکه
T ~ your income ضاعف دخلک ثلاث مرات
triplet /trɪplɪt/ *n* ١. به کیک له سیانه، به کیک له سنی
 مندالی به پک سک ٢. (له شیوگی کۆدا) سیانه ٣. کۆمه لیک له
 سنی دانه
 ١. أحد ثلاثة توائم ٢. (في صيغة جمع) ثلاثة توائم ٣. مجموعة
 من ثلاثة
triplicate /trɪplɪkət/ *adj* به کیک له سنی وینه، دانه
 من ثلاث نسخ اوصور
 به کیک له سنی دانه به
 □ *n* واحدة من ثلاث نسخ
 له دانه به پره ته که دووینه
 من نسخة اصلية و صورتين
 □ /trɪplɪkət/ *vt* سنی دانه چاپ نه کا
 بطبع ثلاث نسخ
tripod /traɪpɒd/ *n* سنیا، هه لگری سنی
 حامل ثلاثي التوائم
trite /traɪt/ *adj* بی یابه خ، بی ترخ، پوچ
 میتدل، بال، (النکته) بایخته
triumph /traɪəmp/ *n* [C,U] (خوشی) سه رکه ووتن،
 بردنه وه
 (فرحة) النصر، إنتصار
 به سه رکه ووتی نه گه پیتنه وه بو
 return home in ~ نیشتمان
 بهر دی وطنه منسراً
 shouts of ~ هاواری سه رکه ووتن
 صیحات النصر
 سه رده که وئی، زال نه بی به سه ریا،
 □ *vi* (~ over) دلخوش به بین
 يتغلب، يتصمر على يتنهج بالنصر

triumphal /traɪˈʌmp/ *adj* سه رکه ووتویی، په پوهندی به
 سه رکه ووتنه وه هه به
 إنتصاري، متعلق بالانتصار معبر عن الانتصار
triumphant /traɪˈʌmpfnt/ *adj* شادمانه به سه رکه ووتن
 میتنج بالنصر
trivial /trɪvɪəl/ *adj* بی یابه خ، هیچ و پوچ، ساده، کهم،
 کیم، پوتال
 میتدل، تافه، (الشخص) عابث، کسول
triviality /trɪvɪˈæləti/ *n* [C,U] (*pl* -ties) پرو پوچ،
 هیچه کی
 تافه، (أمر) تافه
trod, trodden /trɒd, ˈtrɒdn/ (*tread* بر وانه)
 (انظر *tread*)
trolley /trɒli/ *n* [C] ١. عه ره بانهی دهستی ههروه ها
 ~ *vea* عه ره بانهی چا ٢. عه ره بانهی بچووک
 ١. عربی یدویه (ایضاً ~ *vea*) عربی صغیره لنقل الشاي و
 أدواته، عربی الشاي ٢. عربی شحن صغیره تجری فوق قضبان
 ٣. پاسی کاره بایی
 ٣. أتوبس كهربائي (~ *bus*)
trombone /trɒmˈbɒn/ *n* ترومبون، نامیریکی موسیقایی
 له که ره نه ده چی
 ألترومبون، آلة موسيقية شبيهة بالبرق
troop /tru:p/ *n* [C] ١. کۆمه ل، تاقم، کۆمه لیک
 (به تاییه تی ی جولاو)
 ١. جماعة حشد (بخاصة متحرك)
 کۆمه لیک منال ٢. تیبی سوار، تیا
 ~ *s of children* تیره لانی ٣. (له شیوگی کۆدا) سه رباز کۆده پیتنه وه، قهره بالفی
 نه کهن، نهرون به ژماره ی ژور شالو نه بهن
 جموع من الأطفال ٢. سرية خيالة ٣. (في صيغة الجمع) جنود
 يتحشد، يتجمعون، يسرون أو يندفعون بأعداد كبيرة
 □ *vi* مثاله کان به پاله په ستر
 أطفال يندفعون
 له قوتا یخانه دینه ده ر
 children ~ *ing out of school* خارجین من المدرسه
trooper *n* [C] سه ربازی نه سپ سوار
 جندی فی سلاح الفرسان
troopship *n* [C] که شتی سه رباز هه لگری
 سفینه لنقل الجنود

trophy /traʊfi/ n [C] (pl -phies) یادگاری، یادگاری
سهرکوتن پان راوکردن، دهستکوت

تذکار، تذکار، الإنصار أو الصید، غنیه

tropic /tropik/ n
۱. خولگه (قرژال، کارژوله)
۱. مدار (السرطان او الجدی)

T ~ of Cancer خولگه‌ی قرژانگ
مدار السرطان

T ~ of Capricorn خولگه‌ی کارژوله
مدار الجدی

the ~ s ۲. ناوچه‌ی که‌مه‌ری
۲. المنطقة الأستراية

tropical adj که‌مه‌ری، خولگه‌ی، چه‌رخ‌ی
إستوائي

~ fruit میوه‌کانی ناوچه‌ی که‌مه‌ری
فواكه المنطقة الاستراية

~ temperature پله‌ی گه‌رمی هه‌رمی که‌مه‌ری
درجة الحرارة الأستراية

trot /troʊt/ vi ۱. (نەسپ) نەرمە غار دەکا، راده‌کا،
لۆقه‌ده‌کا، چارگالی، چاریازی ۲. (مروف) هه‌روه‌له‌ده‌کات،
راکردنی هیواش به‌قوتنه ۳. غار به‌نەسپه‌که‌نه‌کا لۆقه‌به‌کا،
لۆقه

۱. (الحسان) يعدو خبياً ۲. (الشخص) يهرول ۳. يجعل الفرس
يخب (يعدو خبياً)

چار کالی، چار بازی، چار گاف دکت، نەرمە غار □ n
نه‌کا

(في صيغة المفرد فقط) العدو خبياً، هرولة، مدة العدو خبياً، مدة
الهرولة

at a steady ~ له‌سه‌ر غۆزاده‌کات
يخب او يهرول بسرعة ثابتة

troubadour n [C] ده‌نگیژ، لۆتی، گورانی ییژی.
گه‌پۆک (له‌ئیتالیا وه‌ره‌نسا له‌تیوان سه‌ده‌ی ۱۱ و ۱۲)

شاه‌ر خنای متجول (في إيطاليا وفرنسا مابين القرن ۱۱ و ۱۲)
۱. نه‌شێونێ، ییزارده‌کات،

trouble /traʊbl/ vi، vt
گرفتاری نه‌کا، ته‌نگاوی ده‌کات
۱. بکدر، یزعج، یضایق

هه‌والی ناخوش *~ d by bad news / with a cough*
خه‌مباری کردو / کوکه‌ی ییزاری کرد

کدرته‌الأنباء السيئة / ضایقه‌السعال

May I trouble you for a match / a pencil?

۲. به‌بین زه‌حه‌مت ده‌نکه‌شعار ته‌به‌کم (قه‌له‌میک)م نه‌ده‌یتێ؟

۳. خوی ته‌نگه‌تاو نه‌کات، شه‌رزه‌ نه‌کا خوت ته‌نگه‌تاو مه‌که

۲. اسمح ان تعطيني عود ثقاب / قلماً؟ ۳. یضایق نفسه.

یزعج: لا تزعج نفسك بعمله

Don't ~ to do that له‌م پرووه‌یه‌ نیه‌گه‌ران مه‌به

Don't ~ about that

لا تقلق من هذه الناحية

n [C,U] ۱. سه‌رچاوه‌ی نیگه‌رانی

ته‌نگه‌تاوی / خه‌فه‌ت، کیشه

۱. مصدر قلق أو إزعاج أو هم، متاعب، کدر

be in ~ که‌وتۆته‌گیزاوه‌وه / تیره‌گلاوه

واقع‌في متاعب، مترط

get into نه‌که‌وتنه‌کیشه‌وه ۲. گرفتار نه‌بین، کاری زیاده، ~

هه‌ول / گرفت، گرفتاری، ته‌نگ و چه‌له‌مه

یقع في متاعب، يتورط ۲. عمل إضافي، جهد، مصاعب:

It will be no ~ هیچ کیشه‌به‌ک بو لیحه‌دروست ناکات ~

لن يسبب لنا أية متاعب

have ~ with one's lessons وانه‌که‌ی زۆر لاگرانه

بجد صعوبه‌في دروسه

take ~ to do sth / with or over sth هه‌هه‌ولی زۆر

ده‌دات، په‌ناده‌باته‌نه‌وه‌په‌ری وریایی (بو کردنی شتیك له

پیناو شتیکی تردا)

يذل جهوداً مضنيه، يلجأ إلى منتهى الحرص (لعمل شيء في

سبيل شيء)

trouble-maker n ناژه‌وه‌چی، مانه‌دوکه‌ر

شخص مشير للمتعاب

trouble some adj گه‌ره‌شێون، ییزارکه‌ر، سه‌خت،

دژوار

مکدر، مزه‌ج، شاق

trough /traʊ/ n ۱. جوژکه‌فالیف ناخوهر (پۆتیاخواردن و

خوادنه‌وه‌ی ناژه‌ول) ۲. شپو، نزمایی، شکه‌ف، نزمی، جوک،

نامان

۱. جرن مستطیل للحماء، معلف، طواله (الشراپ و طعام

الحيوانات) ۲. غور او متخضض طویل ضیق بین موجین

trounce /traʊns/ vt به‌قامچی لی‌ده‌دا، سزادکت،

ده‌به‌زینی

يضرب، يهزم

troupe /tru:p/ *n* تپى نواندن و گورانيپوان و نندامانى سرك

فرقة أو جماعة من الممثلين أو المغنين وأعضاء سيرك

trousers /traʊzəz/ *npl* (به زوري *a pair of* ~) پاتنول، شال، رانك، شلوار، شروال (غالباً *a pair of*) سراويل، بنطلون

trousseau /tru:soʊ/ *n* دهرمالی، دهرمال، رهال، رهیل، قهلهن جهاز العروس

trout /traʊt/ *n* ماسی سه لمون، بازو، تراوت سمك الأطرود، سلمون مرقط

trowel /traʊəl/ *n* ۱. مال، مالنج، نامیری تخت کردن ۲. سهره خاکه ناز، سهره بیل ۳. مالج، مسطرين، أداة لتسوية الطين ۴. أداة ترفع بها النباتات الصغيرة

troy /troi/ *n* سستمیکي ئینگلیزی یو پیوانی فالتون و کانزا به نرخه کان

نظام انجلیزی لوزن الذهب و المعادن الثمينة

truant /tru:ənt/ *n* نه هاتوو، قوتابی نه چوو یو قوتابخانه بهین بیانو

التغيب: طالب تغيب عن المدرسة من غير عذر

play ~ بهین بیانو دواله که وی له قوتابخانه تغيب عن المدرسة بدون عذر

truce /tru:s/ *n* [C] ناگرهست، شهرگرتن، راویزی کاتی، شهر وهستاندن هدنة، توقف مؤقت عن القتال

truck /trʌk/ *n* ۱. فارغونی (شهمندهفر)، کراوه په بویار کردنی شتومک ۲. گالیسکه ی بارهنگر ۳. نوتومیلی بارهنگر

۱. عربة قطار مفتوحة لشحن البضائع ۲. عربة الحمال ۳. شاحنة، سيارة شحن كبيرة

truculent /trʌkjələnt/ *adj* شهرانی، شهرکر، گزدار، هار، درنده

مشاكس، مولع بالخصام، شرس

truculently *adv* به درندانه، درنده یی، به هاری بشراة، بتوحش

trudge /trʌdʒ/ *vi* به خاوی و به قورسی ری نه کا نارحه تپیا ماندوینی

بشي بتاقل و إجهاد

trudging through deep snow به هیواشی به سهر سه هوله سهخته که دانه روا، چون ریکردن

بشي بطء و تاقل فی الثلج الکثیف

□ *n* [C] روشتنی دریزی ماندوکه ر مشی طویل مجهد

true /tru:/ *adj* (-r, -st) ۱. راست، رهوا، دروست، چاک ۲. صحیح، صادق

come ~ (هیوا، خهو) دینه دی، نهینه راست ۲. دلسوز، راستگو، ۳. راستی، پنجه نی، ره سن، راست ۴. وهك خوی، راست

(الأمل، الحلم) يتحقق، يصبح حقيقة واقعة ۲. مخلص، صادق ۳. حقیقی، اصلی، صحیح ۴. طبق الاصل، صحیح: وهك خوی دهقاودهق نسخة طبق الاصل

truism /tru:izəm/ *n* [C] راستیه کی به لگه نه ویت، کیشه په کی ناشکرا

حقیقة بدیهية، قضية مسلم بها

truly /tru:li/ *adv* ۱. به دلسوزی ۲. به دهست پاکي، به راستی ۳. له راستیدا، بهین درووده له سه ۱. باخلاص ۲. بامانة، بصدق ۳. حقاً، بالتاكيد، باخلاص و من غير تعصع:

a ~ *brave action* له راستیدا کاریکي نازابانه په عمل شجاع حقاً

trump /trʌmp/ *vi* ~ *up* هه لده بهستی، دروستی ده کا یخنت، یلقی

trumpet /trʌmpɪt/ *n* ۱. زورپنا، که ره نه، فاوازی ۲. شتیک له زورپنا پچیت ۳. بوق، نفیر یمدح نفسه ۴. شيء شبه بالبوق

blow one's own ~ زورپنا نه ژهنی، (فیل) نه نه پرنی □ *vi*, *vi* ینفخ فی البوق، (الفیل) یجار

trumpeter *n* [C] زورپنا ژهن، زورپنالان البراق، نافخ البرق

truncheon /trʌntʃən/ *n* گوجانی کورت و نه ستور، کوتهك، دوق، گورز، دار عصا قصيرة و غليظة، هراة

trundle /trʌndl/ *vi*, *vi* خل دهینه وه، تل ده دا

- یدھرج، یتدھرج
 زریئوشه کان به خل بونه و ری *tanks trundling along*
 نه کن، گرینه دیت
 دبابات تسیر متدھرجه
۱. قه دی دره وخت ۲. لهش، قه *trunk /trʌŋk/ n [C]*
 ۳. سندوقی جل و بهرگ ۴. لوت: له موزی (فیل)
 ۱. جذع الشجرة ۲. البدن، جذع (البدن) ۳. صندوق الثياب ۴.
 خرطوم (الفیل)
 ۵. تله فون کردنیک له دهره وه *~ call*
 ۵. نغیة) مغایرة هاتفية خارجية
 هیلئ سهره کی ریگای، ثاسن، خه تی تله فونی *~ line*
 بوقسه کردنی دهره وه
 الخط الرئيسي في السكة الحديدية، خط هاتفي للمكالمات
 الخارجية
 ریگای سهره کی *~ road*
 طریق رئيسی
 ۱. گورزه پهك (له كا) ۲. كه تيبه *truss /trʌs/ n [C]*
 (بوقایمکردنی بینج وپرد)
 ۱. حزمة (من القش) ۲. جمالون (لدعم سقف او جسر)
 ۱ ☐ *vi*
 نه یكاته گورزه، سهفته ی نه كا
 يحزم
 گوشتی مریشكه كه دانه چینئ ده كا پیش *~ up a chicken*
 لیئانی
 یكف دجاجة قبل طهوها
۱. پرواپیکردن، متمانه ۲. جینگه ی *trust /trʌst/ n [C,U]*
 پروا پئ کردن و متمانه ۳. بهرپرسرائئ
 ۱. ثقة، اتمان ۲. موضع الثقة أو الائتمان ۳. مسؤولية
 پؤستی پرپرسرائئنی *a position of great ~*
 ۴. (باسا)، ترخانکراو، که لوپهل و، واسپارده پهك (له سهر)
 مولکی وه ستئراو، مولکی راگیراو ۵. په کیه تی قورخ کردن
 له نیوان کارگه کانداه
 منصب بالغ المسؤولية ۴. (القانون) وقف، ودیعة، وصاية (على
 املاك موقوفة)، املاك موقوفة ۵. إتحاد إحتكاري بين
 الشركات
 ۱. پروای پئ نه كا، متمانه ی پئ نه كا ☐ *vi*
 ۱. یتق ب، یاتمن، یرکن الی
 پروای به په زدن هه په *~ in God*
 الثقة بالله

۲. پشت *T ~ your business affairs to me*
 نه به ستنئ، پئسئری نه كا، بهرپرسرائی نه كا ریگم بده بیمه
 سهرپرشتیاری بهرزه وندی به بازرگانی به کانت
 ۲. یوکل الی، یاتمن علی: اوکل الی الإشراف علی مصالحك
 التجارية
 بم كه بهرپیکاری له سهر *T ~ me with your affairs*
 بهرزه وندی به بازرگانیه کانت ۳. (کوزگا)، به قهرز شت به
 گریاره کانی نه فروشیت، به دهن دهروش ۴. هیواخوازه،
 داواکاره
 اتمنی علی مصالحك التجارية ۳. (المتجر) یبیع (زبوناً، عمیلاً).
 بالدين ۴. یامل، یرجوان:
 هیوادرم بتوانیت *I ~ you will be able to help us*
 یارمه تیمان بده یت ۵. ده یكاته جئ ی پروای
 أرجوان تمکن من مساعدتنا ۵. یولی او یسنع ثقتہ
 یئ سکالایه، متمانه و باومری *trustful adj*
 به خه لك هه په، دنیایه له خه لك
 غیر شكاه، میال الی الثقة بالآخرین، واتئ
 زوو پروا و متمانه به خه لك نه كا، نه وله داری *trusting adj*
 سریع التصديق و الثقة بالناس
 جئ ی پروا، متمانه پئ كهر، نه وله داری *trusty adj*
 (۱. ق، ادبی) جدیر بالثقة، معتمد
 پروا پئ كراو، پشت پئ *trustworthy /ˈtrʌstwɜːðli/ adj*
 به ستراو، متمانه پئ كراو
 أهل للثقة، معتمد
 جئگر، پرپیکار، پاسهوان، رازگر، *trustee /trʌˈstiː/ n [C]*
 پئسئر، پاسئری
 وکیل وقف، قلم، حارس، وصي
 چاودئری، پاسارده، پاسارده ی *trustee ship n*
 ده ولت بؤ سهر ناوچه پهك له زئر چاودئری نه ته وه په
 گرتوه کان
 وصاية، حراسة، وصاية دولة علی منطقة تحت اشراف الأمم
 المتحدة
 ۱. راستگوئی، *truth /truːθ/ n [C,U] (pl ~ s /truːðz/)*
 صاف، پراستی، راستیاری ۲. راستی، راست ۳. راستی،
 پروایهك كه به راست دابئرئ
 ۱. صدق، حق، صواب ۲. الحقيقة، الصواب ۳. حقيقة، إعتقاد
 یختر حقيقة:
 (بیرویاوهر) راستیه په کانی ثابئی *.. the ~ s of religion*

- (عقائد) حقائق الدين
truthful adj ١. (كهسيك) راستگو، راستبين ٢. به بيان
 نامه يه كي راست
 ١. (الشخص) صادق، صدوق ٢. (البیان) صحيح
try /traɪ/ vi, vt (pt, pp tried) ١. ههولته دا، تهقه لا نه دا،
 تاقى نه كاته وه، بزاف دكت، ههول ددت
 ١. يحاول، يجرب
 ٢. ههول نه دا بگاته (پوست، پايه) ٣. تاقى ~ for
 نه كاته وه
 ٢. يحاول الوصول إلى (منصب) ٣. يجرب، يختبر
Have you tried quinine? نايا تاقيتكر دونه وه نه لكين
 (ماده به كي تفتنه؟)
 هل جربت الكينا؟
 (كراس) ده بينوي تاكو بزاني نه گونجني بوي ~ **sth on**
 پان نا
 (التوب) يقية (ليعرف ان كان يناسبه ام لا)
 بويه كه م جارخوي تاقى ~ **one's hand at sth**
 نه كاته وه
 يجرب نفسه في امر (الأول مرة)
 تاقى نه كاته وه، به كاري ديني وهك نه زمون ~ **sth out**
 ٤. دادگايي نه كا، چاو به داواكه دا نه خشيني
 يجربه، يستخدمه بغرض التجربة ٤. يحاكم. ينظر في دعوى:
He was tried and found guilty of theft دادگاي
 كراو تاواني دزي به سدراسه پيترا ٥. هيلاك نه يي ماندونه يي
 حوكم و ثبت عليه تهمة السرقة ٥. يتصب، يجلو (صبرة):
 نارامي ناميني / نازايه تي ~ **sb's patience / courage**
 ناميني
 يبلو صبره / شجاعة
Small print tries the eyes بيتي پچوك نازاري چاو
 نه دا
 الحروف الصغيرة تجهد العينين
 تهقه لا، ههول، نه زمون □ **n [C] (pl -tries)**
 محاولة، تجربة
 بهيله تاقيتكر دونه وه يك بكم ~ **Let me have a ~**
 دعني أقوم بتجربة
trying adj ماندو، پياز، تهنگه تاو، سهخت
 متعب، مزعج، مضايق شاق
tsetse /tsetsɪ/ n (له نه ههريفا) مينشيك نه يته هوي

- نه خوځشي خهو
 (في أفريقيا الأستوائية) ذبابة (تسبب مرض النوم)
tub /tʌb/ n [C] (بانپو) ههوزي خوځشتن (زورجار له
 تهخته يه)
 حوض (خشبي عادة)، بانپو
tubby /tʌbi/ adj كورت و قهله و
 قصير و بدين
 ١. بوري، لوله، كه زين ٢. تيويي
 (دهرمانی دان)، لوله ي دهرمانی دان ٣. هينلي شاسني ژير
 زهوي (وهك له نه ندهن) ٤. (له نه ميريكا) زمانه ي نه لكتروني
 ٥. بهرگي ناوه وي تا په
 ١. أنبوب، ماسورة ٢. أنبوبة (معجون الأسنان مثلاً) ٣. سكة
 الحديدية تحت الارض (في لندن مثلاً) ٤. (في أمريكا) صمام
 ألكتروني ٥. إطار داخلي للعجل
tubing n [U] توبابوري، بان، بوري لوله
 طول من الأنابيب
 دوو يارده بوري لاستيك ~ **two yards of rubber**
 ياردتان من أنابيب المطاط
tuber /tjuːbə(r)/ n [C] سهلك، گري (پروانه potato)
 عقدة، درنة (انظر potato)
tubercular /tjuːˈbɜːkjʊlə(r)/ adj سيلو ي، توشي سيل
 بوه
 درني، سلي، مصاب بالسل، ملول
tuberculosis /tjuːˈbɜːkjʊləˈʊsiːs/ n [U] نه خوځشي
 سيل
 السل، التدرن
 لوله يي، بوري، شيوه بوري
 انبري الشكل، محتر على أنابيب:
a ~ boiler بويلهري لوله ي
 سخان اناببي
 ١. لوج، قه دكر دنيك (له جل و بهرگ) □ **tuck /tʌk/ n [C,U]**
 ٢. خواردن (به تا يه تي) شيريني كيك
 ١. ثنية / طية (في التوب) ٢. (عامية) طعام (بخاصة) كعك و
 حلويات
 ١. نه بينجن، توش نه يي، بهر ز نه كات (چمكي □ **vt, vi**
 كراس) بوشوني گونجاو
 ١. يلف، يصاب، يرفع (طرف التوب مثلاً) الي مكان انصب
 چمكي كراسه شو بويه كي ~ **He ~ ed his shirt in**

- خسته ناوه وه
ادخل طرف قبضه السدلي
۲. *sb / oneself up / in* / كه سيك خوي ده پيچته وه
خوي (پوئنه وي گه رمي پيته وه)
۳. يلف شخصاً / نفسه (في الفراش طلباً للدفء)
۳. به چليسي نه خوا
~ in
۳. (ل. د) ياكل بنهم
- tuckshop** *n* كوكاپهك شيريني ده فروشي (به تاييه تي
بوئناني قوتابخانه)
دكان بيع الحلويات (بخاصة لأطفال المدارس)
- Tuesday** /tju:zdi/ *n* سي شهمه
الثلاثاء، يوم الثلاثاء
- tuft** /tʌft/ *n* توفلي (قز) گورزه، چه پك (له گيا)
خسلة (من الشعر)، حزمة (من العشب)
- tug** /tʌg/ *vt, vi* ۱. گري دها به توندي، كشاني
به زهمه مت، قايم دكت، ده كشيت ۲. به له مي راكشان
۱. يشد بقرة، يجذب بعنف ۲. قارب للقطر او الجر
۳. ياري راكشاني گوريس
~ of war
۳. لعبة شد الحبل
- tuition** /tju:'tʃn/ *n* وانه وتنه وه، فير كردن، وينه و فير
كردن
تدريس، تعليم، رسوم التعليم
- tulip** *n* [C] هه لاله برمه، گوله خه زيم، پيفك، لاله
التوليب، الخزامي (زهرة من فصيلة الزنبقيات)
- tumble** *vi, vt* ۱. ده كه وي، به زه ويدها، نه كه ويته خواره وه،
له پر به رله پيته وه
۱. يقع، يسقط، يوقع، يسقط (فجأة)
۱. ده كه وي / له پليكانه كان خل
~ down the stairs
- ده پيته وه
يقع / يتدحرج عن الدرج
- له پاسكيل ده كه وي ۲. نه كه ويته
~ off a bicycle
- خواره وه، نه كه وي، نه پهاوي
يسقط عن دراجة ۲. يسقط، يوقع، يقذف
- بومه له رزه كه
The earthquake ~ ed us out of bed
- له سه ر جيگه ي نوسته كه خستنيه خواره وه
لذتنا الهزة الارضية خارج السرير
- خستيه خواره وه، كه و تن
□ *n* [C]
- سقطه، ولعة

- tumbledown** *adj* (خانوو) دارماو، له كه و تن دايه
(البناء) متداع، موشد على السقوط
- tumbler** /tʌblə(r)/ *n* په رداخ، پياله، پاله وان
قدح، كاس، بهلوان
- tummy** /ˈtʌmi/ *n* [C] گه ده، سك، ورك، نورگ
(ل. د) معدة، بطن
- tumour** *n* گري، سندان، دومه ل، هه فاوسان، تيراوي،
شير په نجه
ورم، ورم (خيث، حميد)
- tumult** /tju:'mʌlt/ *n* قاويز، شله ژان، شله ژان،
۲. شيواني ده روني، گاله گوت
۱. خرواض، ضجيج، جلبة ۲. اضطراب نفسي:
He / His mind was in a ~ يپروهوشي له باري
شله ژاندايو، شله ژاوه
كان (عقله) في حال اضطراب
- tumultuous** /tju:'mʌltʃʊəs/ *adj* (كوپونه وه) وروژاوه،
شله ژاوه، ژاوه ژاوه
(الاجتماع) صاحب، عاصف
- tuna** /tju:na/ *n* [C] ماسي تونه
سك التونة
- tundra** /ˈtʌndra/ *n* هه ريمي ته ندرا: دهشت وده ري يان
بياباني سه هوئين
إقليم التندرا: البراري أو الصحاري الجليدية
- tune** /tju:n/ *n* [C] ۱. ناواز، ناواز داده نيته (ناواز)
وگوراني، سرودي نايني ۲. پله ي ناوازي گونجاو
۱. لمن (اغنية او نشيد ديني) ۲. درجة النغم الصحيحة، تناغم،
انسجام
- گوراني نه لي / موسيقا لي ده دا
sing / play in ~ به گونجاوي (له گه ل ناوازو وپله ي گونجاوي) ۳. گونجانندن،
ريگه و تن، ناواز سازدان ريك ناكه وي له گه ل
يفني / يعزف بانسجام (مع النغم و درجته الصحيحة) ۳. (مجاز)
انسجام، تناغم غير منسجم مع
- out of ~ with one's companions / surroundings
هاوري كاني / ژينگه كي
رفاقه / بيته
۱. ريكه نه خا، سازي نه كات (ژي كاني فاميري) *vi, vt*
موسيقا
۱. مضبط، يدوزن (او تار آلة موسيقية)

۲. (نورکسترا) نامیره جوراوجوره کانی موسیقا ~ up
ده گونجین، سازده کات
۲. (الاورکسترا) یوق بین آلات الموسیقة المختلفة
۳. سازنه کات، ناوازداردکت، رادپوک نه خاته ~ in
سه روپسنگهی و یستراو
۳. یوق، یوالف، یضبط مؤثر الرادیو علی المحطة المرغوبة
- tuneful** /tjʊːnl/ *adj* تیر ناواز، ناوازدار، ریکخراو به پیی ناواز
رخیم، متألف النغم أو النغامت
- tunic** /tjuːnik/ *n* بدرگی سدریازی تهسک
سترة عسكرية ضيقة
- tunnel** /tʌnəl/ *vi* تونلک دادهدری بۆ تپه ریونی
□ *n* [C] شهمه ندفر (له ژیر شاخ) تونیل
یشق نفقاً لمرور الطیار (تحت جبل مثلاً)، نفق
- turban** /tɜːbən/ *n* [C] سه روپیچ، کوم، شاشک،
جهمه دانی
عمامة
- turbine** /tɜːbɪn/ *n* توربین، بزوینهری که بجوئی
به هیزی ناو یا ههوا، چهرخکری ثانی هلمی یان یای دنیث
گهراندن
ترینه، عتفه، محرك یدار بقوة الماء أو الهواء أو البخار
- turbot** /tɜːbɒl/ *n* تیربوت: ماسی گه وره پانه و هه بو
سک الترس: سک کیر مفلطح
- turbulence** /tɜːbjʊləns/ *n* [U] په شیوی شله ژان،
ههرا، قاوکیژ
إضطراب، صخب
- turbulent** /tɜːbjʊlənt/ *adj* په شیوی، شله ژاو،
ههرا و هوریا
عنف، صاخب، مضطرب، ناثر
- ~ waves / passions / mobs / شه پۆل / سوز /
جهما و هری و روژاو
أمواج / عواطف / جماهير صاخبة
- tureen** /tjʊːriːn/ *n* مه نهجلمی سه رقادار بۆ چیشتن لینان
وعاء ذو غطاء للعشاء أو الخضر، سلطانية
- turf** /tɜːf/ *n* [C,U] ۱. چینی سه ره وهی زهوی، میرگ،
چیمن، هه ریژ
۱. الطبقة العليا من التربة، جزء متقطع من التربة بأعشاشها
۲. مه دانی پیشبرکری تهسپ
۲. حلبة سباق الخيل

- *vt* به زهویه کی گیایی داینه پۆشی، به گیای داینه پۆشی
یغلی بتره مکسره بالعشب، یغلی بالعشب
- turgid** /tɜːdʒɪd/ *adj* ۱. گری کردو، هه کردو، ناو ساو،
پشماو ۲. (زمان) زرینگه داره
۱. مورم، متورم، متنفخ ۲. (اللغة) طنانة، حافلة بالمعبارات
الرائنة
- turkey** /tɜːki/ *n* [C] قه له مون، گوشتی قه له مون،
نه لوشیش
دیک رومی (جش)، لحم الديك
- turmoil** /tɜːmɔɪl/ *n* [C,U] شیان، هه لچوون، قاوکیژ،
گرفتاری، هاری، گاله کوت
إضطراب، هياج
- turn** /tɜːn/ *vi, vt* ۱. ده خوینته وه، ده سوپینته وه، بوو
وهرده گسپری، پیچ ده کاته وه، وه رته چهرخی، دزفرت،
دزفرینت ۲. (له گه) (adv, prep)
۱. بدور، یلف، یدیر ۲. (مع adv, prep)
- لنی هه لده گه ریته وه / هانده دا ~ (sb) against sb
(به کیک) دزی که سیکتری
ینقلب / یشر (احداً) ضد شخص ما
- ~ about لاده کاته وه، پروه نه گسپری
یستدیر، یعکس اتجاهه
- ~ (sb) away پالی پیوه نه نی، پولی پیوه ده نی،
پوی نه شکینی (وازی لنی دینی)، پاشقه دکت، له گه رینت
ینصرف، یتحول عن، (یشیج بوجهه) یصرف شخصاً
- ~ down کزی ده کات (وه گری چرا) قابل نابین (داوا)،
پیشیار
ینخض (الهب الصباح مثلاً) یرفض (مرضاً، اقتراحاً)
- ~ in ده چینه ناو جی
(ل د) پاوی الی فراهه
- ~ inside out هه لی نه گسپریته وه (وه گه گوره وی)
یقلب (جوریا مثلاً)
- ~ off / on ده کوژینته وه / داده گسپینتی (روناکی)،
نه پکاته وه / داینه خا (پوری)
یغلی / یشعل (التور) یفتح / یغلق (الصنبور)
- ~ on sb هیری نه کاته سه ر
یهاجمه
- ~ out (نه یکوژینته وه)، پوشتنی نه وه سینی (گاز)،
دوری نه خا، به زوژ ده ری نه کا، به ره هم دینی (که و پهل)،

(شتیک) به تال نه کاته وه (کاتی گهران به شوینی شتیکیدان
یان کاتی پاک کردنه وه) وای لن نه کا پروا بزو سه به شتیك،
نه بی، له کوتایدا نه سه لمینی کوه او ...

(یظفيء) یوقف جریان (الغاز)، یطرد، یحرج بالقوة، یستج
(بضاعة)، یفرغ (شیئا) من محتوياته (عند البحث عن الشيء او
عند التنظيف)، یجعله یقادر لغرض ما، یصبح، یتب في النهاية
انه ...

نه مرو بووه باران و تهر و توشی *The day ~ ed out wet*
اصح الیوم ماطرأ

ده پداتی (پوست بو دوا خوی) *~ over*
یسم (النصب خلفه)

وه رده چهرخی، ناوهرده داته وه، *~ (sth / sb) round*
(شتیک) پا که شیک وهرده گیزی له لایه کوه بو لایه کی تر)
یستدیر، یلقت (یدیر شیئا او شخصاً من جانب الجانب)

پداده بات، داوای یارمه تی ده کات *~ to*
یتجه او یلجا الی (شخص او شيء) طلباً للعلو مثلاً، یقبل علی
(کەسیك) نه گات، دیت، ناماده نه بی، (شتیک) *~ up*
ده نه که وئی، دیارنه بی شتیك (به ریکه وت) ۳. نه گوری،
ناراسته ده گوری

(الشخص) یصل، یأتي، یحضر، (الشيء) یرز، یظهر (صدفة)
۳. یغیر، یحول:

زوقم، ناو نه گوری بو سه هول *Frost ~ s water into ice*
الصق یحول الماء الی الجلید

شیره که ترشاهو (خراب بووه) *The milk has ~ ed*
تخر الحلب (فسد)

سهری سپی بوه ۱. دروستی *His hair is ~ ing grey*
نه کا یان تورنه ی نه کا ۵. بهرگ دروه که جله که هه
نه گه ریخته وه ۶. تیره نه بی له ته مه نی دیار یکراو
إشتعل رأسه شیئاً ۴. یشکل او یخړط بالمخرطة ۵. یقلب

(الخیاط) الثوب علی وجهه الآخر ۶. یتجاوز سناً معينة
هینشتا ته مه نی چل سالی *He has not ~ ed forty yet*
تی نه په راندوه

لم یتجاوز الأربعین بعد
پیش که منی کاتزمیر بوو *It has just ~ ed two o'clock*
به دوو ۷. (له گه ناوه کاندای)

قبل لفظات بلفت الساعة الثانية ۷. (مع الأساء)
هوشی له ده ست نه دات *~ sb's brain*
ینقذه عقله

به سه رناخوشیه که دا تیره نه بی / قوناخی *~ the corner*
مه ترسی به بی کیشه

(مجاز) یتجاز الأزمة / مرحلة الخطر بسلام
له مخوی بایی نه کا *~ sb's head*

یجعله یغتر بنفسه / یتیه غروراً
به سه رکه وتوی کار نه کا *~ one's hand to*

یمکه القيام بعمل (بتجاح)
هه ست به دل تیکه لهاتی نه کا *~ one's stomach*
یشعر بالتقزز أو الغیاب

۱. سوږ، خول، خولانه وه، سوږی باز نه بی *□ n [C]*
۲. لادان، پیچکر دنه وه، وه چرخان
۱. دوره، حرکت دائریه ۲. انحراف، انعطاف:

لوفه ی ریگا ۳. گوران، گورین *~ s in the road*
مستطافات فی الطريق ۳. تحول، تغیر:

کاروباره کان به رهو *Affairs took a ~ for the better*
باشتر گوران ۴. رول
أخذت الأمور تحول الی الأفضل ۴. دور:

چاوه ری ی نه کا تا سه ره ی *wait (until it is) one's ~*
خوی دیت
بنتظر (الی ان یأتي) دوره

به نوره، به سه ره *in ~*
بالدور

دوو که س پیکه وه کار ده که نه به نوره *~ and ~ about*
(الشخصان یصلان) بالتناوب، بالدور

له سه ره ی خویانی به، یی ریزه *out of ~*
فی غیر دوره

به نوره فیش نه که نه ۵. خول، سه ره، *take ~ s at sth*
که ره ت

یقومون به بالتناوب ۵. دوره، نوبه، جوله
(سه ره) له سه ول لن داندای، رولی *take a ~ at the oars*
خویه تی

یقوم بدوره فی التجذیف
گه شتیك نه کا له باخچه که دا *go for a ~ in the park*
۶. سه ره له بهر نامه ی هه مه رنه که کاندای

یقوم بجولة فی الحديقة ۶. نمره فی برنامج متنوعات
۷. یشکک ش نه کا چا که به ک *~ (do sb) a good / bad*
خرابه کاری ۸. به ره به کی زگماکی

۷. یقدم (إلیه) معروفاً / إساءة ۸. موهبة فطریة

<i>a boy with a mechanical ~</i>	کورتیکی به هره ی
زگماکی میکانیکی همین	
ولد يتنتع بسرهة نظرية في الميكانيكا	
<i>serve one's ~</i>	۹. پيداو پستی داپين نه کا
۹. يني بالغرض، بسد حاجته	
<i>done to a ~</i>	تهواو ييکۆلېته وه بې نه وه ی زوړ له سهر ~
ناگر داپينی	
أنضج بما فيه الكفاية و بدون إبقائه طويلاً على النار	
turncoat /tɜːnkoʊt/ n [C]	هه لنگه راوه، یاخی بوو
(له پسر ویاوهر پسان پارتنه کې)، گوهوړیناهزری پان،	
نه مه کداري	
مرتد، مارق، خارج (عن عقیدته او حزبه)	
turner /tɜːnə(r)/ n	تورنه چی
الخراط: من يصل في الخراطة	
turning /tɜːniŋ/ n	کولان، دوورپان، پېچ
منطف، خراطة	
turningpoint n	خالی گوزان، پینچکړدنه وه
خالکاوهر گچیر	
نقطة تحول او انعطاف	
turnout n [U]	کۆبونو وه، کۆمه له، که ره سه،
به تالکړدنه ی زووری له که لو پهل	
إجتامع، جمعية، جهاز، تجهيزات، إفراغ (غرفة) من محتوياتها.	
الحاجات المنقولة من (غرفة)	
turnover n [U]	تیکرای سهرما به ی، خولی جولې
کړین و فروشتن، سورې سهرما به	
إجمالي حركة المبيعات، دورة رأس المال	
turnstile n [C]	دهرگا سوړاوه که (رې به پک که س)
ده دابه چوونه زوړه وه له پک کاتدا)	
الباب الدوار (يسمح بدخول شخص واحد في الوقت الواحد)	
turnip /tɜːnɪp/ n	شيلم
لفت، سلجم (نبات)	
turpentine /tɜːpəntaɪn/ n	رونی تهر به تتين
زيت التريتین	
turquoise /tɜːkwɔɪz/ n [C]	پيروزه (بهردی به نرخی
شینی مه پله و سهوز)، گړکواز	
النفيروز (حجر كريم أزرق مائل الى الخضرة)	
turret /tʌrɪt/ n	۱. قولله ی پچوک له سهر سهریانی خانو
۲. قولله ی سهر تانک، برجاً ثیرشی (له سهر چهرخان)	

۱. برج صغير على سطح مبنى ۲. برج دبابة	
turtle /tɜːtl/ n [C]	کېسه لی (دهریا)
سلحفاة (البحر)	
<i>turn ~</i>	(که شتی) هه لده گهرته وه
	(السینة) تنقلب رأساً على عقب، تنقلب
turnes /tɜːvz/	(پروانه <i>turf</i>)
(انظر <i>turf</i>)	
tusk /tʌsk/ n [C]	که لېه (فیل یا پشله)
ناب (الفيل او النظ)	
tussle /tʌsl/ n [C]	دهمه قاله نه کا، شمر نه کا، لېکه تن،
دهمه قاله (پروانه <i>with</i>)	
بشاجر، يعارك، غراك، شجار (مع <i>with</i>)	
tutor /tjuːtə(r)/ n	۱. ماموستای تاییه ت ۲. ماموستای
زانکو هه د هسستی بهرینمای کردنی کومه لی قوتایی	
۱. معلم خصوصي ۲. أستاذ جامعي يقوم بإرشاد مجموعة من	
الطبة، مرشد جامعي	
□ vi, vt	فیرده کا، راده هیئت
	یلم، یدرس
tutorial /tjuːtəriəl/	وانه ی تاییه تی، فیرکاری یا تاییه ت
نسبة الى المعلم الخصوصي، تعليمي	
~ classes	وانه ی تاییه تی
	دروس خاصة
tuxedo /tʌkˈsiːdoʊ/ n [C] (pl ~ s)	(له نه مریکا) جلی
میری (پو ناهه نگی شه وانه)	
(في أمريكا) سرة رسمية (لحفل عشاء)	
twaddle /twɒdl/ n [U]	زوړ بلې، چه نه بازی
هراء، هذر	
twang /twæŋ/ n	له رانه وه ی ژبی یا ته لی به ستر او
رنه وتر او سلك مشدود	
□ vi, vt	نه زرن گینه وه، زرن گین دکت
	(يجعله) یرن
tweak /twiːk/ vt	نوقورچی لی نه گری، نوقورچ
یقرص، قرصة	
weed /twiːd/ n [U]	۱. توید، نه ته می، خوری زیر،
تهون ۲. (له شیوگی کؤدا) جل و بهرگ له توید	
۱. تید، نسج صوفی خشن ۲. (في صيغة الجمع) ملابس من	
التويد	
tweezers /twiːzəz/ npl	موکیشی بچوک

	ملقاط صغير (لشعر مثلاً)
twelfth /twelfθ/ <i>adj</i>	دوازدهم، دوازدهم
	الثاني عشر. ١/١٢
twelve /twelv/ <i>adj</i>	دوازده دوزده
	اثنا عشر، اثنا عشرة
twentieth /twentiθ/ <i>adj</i>	بيستم
	العشرون. ١/٢٠
twenty /twenti/ <i>adj, n</i> [C]	بيست
	عشرون
twice /twais/ <i>adv</i>	دووجار
	مرتان، مرتين
<i>think ~ about doing sth</i>	چاك بیره كهو و پیش نه وهی
	دهست په كار پكات
	يفكر ملياً قبل الأقدام على عمل شيء
twiddle <i>vt, vi</i>	پوچ، مژول، خو به شتی پوچه وه خهريك
	نه كات، كات نه كوی
	يقتل او يدير (عابثاً)
<i>~ one's thumbs</i>	كات به فيرو نه دات، په نجه نه ته قيني
	يضيق وقته في الترفاه، يبعث بأصابعه
twig /twig/ <i>n</i>	چل، لق، چل، چيلكه، وهچ، په ژندك،
	په لكه دار
	غصين، املود، غصن صغير
twilight /twarlait/ <i>n</i> [U]	ناوابونی رۆژ، ناوابونا رۆزی،
	كازيوه (بهره به يان)
	شفق (الغروب) غسق (الفجر)
twin /twin/ <i>n</i> [C]	١. دوانه، جينمك، هه قالزا
	١. توأم، توأم
<i>~ brothers</i>	دوو پراي دووانه ٢. به جوو ته، جووت
	(نعتية) إخوة توأم ٢. (نعتية عادة) صنو، مزدوج
<i>a steamer with ~ screws</i>	كه شتی، دوو چدر /
	دوو پادهك، دوو پالهر
	باخرة برافسان / دافعين مزدوجين
twine /twain/ <i>n</i> [U]	دهزو، پدهت، گوش
	خيټ رقيق، خيټ من القنب
<i>□ vi, vt</i>	دوتای کرد، نه بهوښته وه، هرچ نه كا
	يفتل، يچدل، يضر
<i>~ flowers into a wreath</i>	گول نه چنی، كۆده كاته وه
	تاجه پكيني كي لي دروست بكا

	يضم الأزهار ليشكل منها باقة
twinge /twindʒ/ <i>n</i>	پياچون، نازاری جينگه يی گران
	وخز، ألم موضعي حاد
<i>a ~ of toothache</i>	نازاري ددانی زور، زخترن،
	نیشاندن
	وجع أسنان شديد
<i>a ~ of conscience</i>	تيوژين، پياچون، سه رزه نشت
	کردنی ويژدان
	وخز او تائب الضير
twinkle /twinkl/ <i>vi</i>	دهر يسه كته وه، نه دره وشته وه،
	تروسكه ده كا
	يتللاً، يلمع، يومض
<i>stars twinkling in the sky</i>	نه ستيره كان نه ناسماندا
	نه دره وشته وه
	نجوم تتللاً في السماء
<i>eyes twinkling with fun</i>	له خو شيدا چاو پريقه ده داته وه
	عيرن تتلمع بالرح
<i>□ n</i> [U]	بريسكانه وه، دره وشانه وه، تروسكه ساتيك،
	چاو تروكانيك
	بريق، لمعان، وميض لحظة، طرفة عين
<i>in a ~</i>	له ساتيكدا، له چاو تروكانيكدا
	في لحظة، في طرفة عين
twirl <i>vt, vi</i>	نه بهوښته وه، نه بينچيته وه، نه سپوږښته وه،
	پاده دات
	(يچمله) ييرم، يدور، يفتل
twist /twist/ <i>vt, vi</i>	١. باي نه دا، لولي نه كا دثا ليتيت،
	نه بهوښته وه ٢. نه بينچيته وه، باي نه دات، نه ي سوريني
	١. يچدل، يلف، ييرم ٢. يلوي، يدير
<i>~ the cap off a fountain-pen</i>	سه ري پاندا نه كه
	پاده دا بو نه وه يي كاته وه ٣. نه يگوري (قسه، راستي) پيت
	گوري كي ده كا ٤. (رېنگه) پينچ ده كاته وه
	يدير غط قلم الحبر ليتمه ٣. يحرف (الكلام، الحقائق) ٤.
	(الطريق) يلتري
<i>□ n</i> [C,U]	هوښته وه، پادان، پينچ داته وه، پادهك، قده، لول،
	چه مين، وه رگه ران، پيچان
	جدل، نفل، انحراف، إلتواء، ثنية، لية
twister <i>n</i> [C]	كه سينيكي ده سپر / ناراست
	شخص مخادع / غير صادق

۱. راپه‌راندن، له‌رزین، له‌راندن راجله **twitch** /twɪtʃ/ *n*
 کاندن، هه‌ژاندن، راپه‌رین ۲. داکه‌ندن، لی‌کردنه‌وه، لایردن
 ۱. إنتقاض، إرتعاش، إختلاج، إنتقاض، إختلاج ۲. إنتزاع
 ۱. راده‌په‌ری، ده‌له‌رزی، هه‌لدک‌یشت □ *vi, vt*
 ۱. پتتض، یرتض، یختلج
His nose ~ ed as he passed the kitchen door
 که‌وته پۆن کردن کاتی به‌لای چیشته‌خانه که‌دا تی‌په‌ری
 ۲. لی‌ده‌کاته‌وه، رانه‌ته‌کینن، به‌هیز رایشه‌کینن
 إختلاج آنه و ه‌و یریباب المطبخ ۲. پتتزع، پشد بقو:
The wind ~ ed the paper out of her hand
 باکه کاخه‌زه‌کی له‌ده‌ستی کرده‌وه
 إنتزع الريح الورقة من یدها
twitter /ˈtwɪtə(r)/ *vi* جریو، جریو *vi*
 نه‌کا
 (الصغور) یفرد، یستق
 □ *n* جریواندن، خویندنی بالنده
 تفرد، سقسقه
 شپه‌زه، له‌حاله‌تی دوو دلی و په‌رۆشیدایه *in a ~*
 (یکون) فی‌حاله‌ قلق و اضطراب
two /tu:/ *adj, n* [C] دوو، دووان
 إثنان، إثنان
two-faced *adj* دوو‌روو
 (مجاز) مرا، بوجهین
two-fold *adj* دوو‌نه‌وه‌نده
 مضاعف، مزدوج
two-seater *adj* فوتوبیل / فروکه دوو‌کوری
 سياره / طائره: بمقعدین
two-way *n* [C] دوو‌ریان
 (نحیه) ثنائي الاتجاه
twopence /ˈtʌpəns/ *n* دوو‌په‌نسی (پاره‌ی ئینگلیزی)
 بنسان
twopenny /ˈtʌpəni/ *adj* دوو‌په‌نسی، شتیک پای
 دوو‌پنس بیت، بین‌پایه‌خ
 (شیء) قیمته بنسان، تافه
tycoon /taɪˈkuːn/ *n* [C] په‌کێک له‌خواه‌ن پاره‌یان
 پیشه‌سازی (ده‌وله‌مه‌ند)
 أحد ملوك المال أو الصناعة
tying /ˈtaɪŋ/ به‌ستن، گریدان (پروانه *tie*)

(انظر tie)

۱. جۆر، نمونه، تیپ، ناوا، ره‌وش، **type** /taɪp/ *n* [C]
 ته‌خلیت هه‌مانکاری ددت، کرداری ۲. په‌گه‌ز، شیوه، جۆر:
 ۱. مثال، نموذج ۲. جنسی، نمط، نوع:
 پیاوان له‌م جۆره ۳. کۆمه‌لی پیتی چاپ، *men of this ~*
 پیتی چاپ
 رجال من هذا نوع ۳. مجموعة حروف مطبعية، حرف مطبعی:
 نوسین به‌پیتی گه‌وره *in large ~*
 (کاتبه) بحرف مطبعی کبیر
 پیتی لارو باریک *italic ~*
 حروف مطبعية مائلة و رنيمة
 چاپ نه‌کات له‌سه‌ر نامیری چاپکردن □ *vi, vt*
 طبع على الآلة الکاتبية
 نه‌وکچه به‌باشی چاپ نه‌کات *She ~ s well*
 إنها تجيد الطبع على الآلة الکاتبية جيداً
 تیپ ریکه‌خه‌ر، ریزکه‌ری پیتی چاپ **typesetter** *n*
 منشد الحروف المطبعية
 نامیری چاپ، چاپ **typewriter** *n* [C]
 آله‌کاتبه، طابعه
 به‌تایپ چاپکراو له‌سه‌ر نامیری چاپ **typewritten** *adj*
 مطبوع على الآلة الکاتبية
 نامه‌به‌ک به‌تایپ چاپ کراوه *a ~ letter*
 رسالة مطبوعة على الآلة الکاتبية
 (به‌زوری *fever* ~) گرانه‌تا، **typhoid** /taɪˈfɔɪd/ *n* [U]
 تا (نه‌خو‌شی)
 (غالباً *fever* ~) الحمى التيفية، الحمى التيفية او المعوية
 گیزه‌لوکه، زریان (به‌تایپه‌تی له **typhoon** /taɪˈfuːn/ *n*
 ده‌ریاکانی چین)
 زوبعة، إعصار (خاصة في بحار الصين)
 رشه گرانه‌تا، گرانه‌تا **typhus** /taɪˈfəs/ *n* [U]
 التيفوس، حمى التيفوس
 نمونه‌یی **typical** /ˈtɪpɪkəl/ *adj*
 نموذجی
 به‌نمونه‌یی، به‌هیمایی **typically** *adv*
 مثالاً، رمزياً، نموذجياً
 هیمای پۆ نه‌کا، دینوینن، سیفه‌ته‌کانی **typify** /ˈtɪpɪfaɪ/ *vt*
 به‌رده‌سته‌ته‌کا (شتیک)
 یرمز إلی، یمثل، یجسد خصائص (کذا)

typist /ˈtaɪpɪst/ *n*چاپ، چاپکەر، تپکار
طابع / ضارب على الآلة الكاتبة**tyrannical** /tɪˈrænɪkəl/ *adj*زۆردار، ستمکار
استبدادی، ظالم، جائز**tyrannize** /tɪˈrənnaɪz/ *vt, vi*(په زۆری ~ *over*) ستم
دهکا، زۆرداری نهکا(غالباً *over*) ستمد، پتجیر، یظلم، یضطهد**tyrannous** /tɪˈrənəs/ *adj*=*tyrannical***tyranny** /ˈtɪrənɪ/ *n*ستم، زۆرداری، فرمانرهبوایی
زۆرداری، دهسه لاتی ستمکاری

طفیان، بغی، استبداد، جور، حکم استبدادی، حکم الطفیان

tyrant /ˈtaɪrənt/ *n* [C]

ستمکار، زۆردار

طاغیة، مستبد

tyre=tire /ˈtaɪə(r)/ *n*(ههروهه *tire*) تایه، لاستیک

پان کاتزایی یو دوو چهرخ پان ره ووه (چهرخ)

(ایضا *tire*) إطار مطاطي أو معدني لعملة

□ vi, vi'	(کیشه پەك دەپرێنێتەو)، دادوهری ئەکا (له پێشپێکن)
	بفصل (في نزاع)، بحکم (في مباراة)
un /ʌ/ prefix adj	پێش گرێکە بەمانای (نا) ١. (له پێش adv) نا، نه، پێچگه
	(بادئە) معناها: ١. (قبل adj, adv) لیس، غیر
uncertain	دو پات نه کراو، ناجیگیر، هه لگه راو، ناروون
	٢. پێش فرمان، بهر په رچ ئەدا، پێچهوانه ئەکا
	غیر مۆکد، غیر ثابت، مقلب ٢. (قبل الفعل) ینقض، یعکس
undress	(مه بهستی فرمان)، جله کانی دانه که نی ٣. (پێش ناو) پێچگه، نه یون
	(مضی الفعل)، یخلع ملبسه ٣. (قبل الأسم) غیر، عدم
uncertainty	بین، بهین، پێچگه
	لیس: عدم تثبت
unwillingness	نا ئاره زوویی (هاوکاری کردن)
	عدم الرغبة (في التعاون مثلاً)
unabated /ʌnəˈbæɪtɪd/ adj	(ره شه با) بهردهوام نهی، به توندی هه لئه کا
	(العاصفة) تشر بدون قور او ضعف
unable /ʌnˈeɪbəl/ adj	نه توانا، بین توانا غیر قادر
unaccountable /ˌʌnəˈkaʊntəbəl/ adj	نامۆ، نه زار او، نا تواتری شی بکری تهوه، نه ژمیره
	غریب، لا یسکن تعلیل
unaccustomed /ˌʌnəˈkʌstəmd/ adj	نا ئاسای، ~ to را نه هاو توو له سهر
	غیر معتاد علی
unanimity /ˌjuːnəˈnɪməti/ n [U]	به کۆمه ل، رێکگه وتنی تهواو
	إجماع، اتفاق تام
unanimous /ˌjuːˈnænɪməs/ adj	١. به کۆمه لی ١. إجماعي
a ~ vote	ده نگ دان به کۆمه لی
	تصويت بالأجماع
We are ~ in our support of the policy	ئێمه
	هم موویان پشتگیری له سیاسه ته کبی ده که ین لا په نگیرن
	نحن مجمعون علی تأیید سیاست
unanimously adv	به گشتی

	بالأجماع
unarmed /ˌʌnˈɑːmd/ adj	بین چه ک
	أعزل غیر مسلح
unassuming /ˌʌnəˈsjuːmɪŋ/ adj	دل نه رم
	متواضع، غیر مدع
unattended /ˌʌnəˈtendɪd/ adj	بین ده ست و پوه ند /
	بین پسه وان، نه گوه دایی
	بدون عاشية / حارس
unavoidable /ˌʌnəˈvɔɪdəbəl/ adj	خولی قوتار نا کړی
	لا یسکن تفادیه
unawares /ˌʌnəˈweəz/ adv	کتوپر، بین پێش بین یا
	چاوه رواتی، له نا کاو، به بین مه به ست
	علی غیر توقع او انتظار، علی حین غرة، من غیر قصد
unbalanced /ˌʌnˈbælənst/ adj	شلوق، نا هاو سه نگ
	(به تاييدت که سبکی کم هوش)
	(بخاصة الشخص. عقله) غیر متزن، مضطرب العقل
unbearable /ˌʌnˈbeərəbəl/ adj	هه مو ار نه کراو، بهر گه ی.
	ناگیری، له توانا یدانیه، نه ئارا مپار
	لا یطاق / لا یحتمل
unbeaten /ˌʌnˈbiːtn/ adj	پێشتر نه به ز ئه راوه
	لم یهزم من قبل
unbend /ˌʌnˈbend/ vi, vt (pt, pp unbent /-ˈbent/, ~ ed)	خاوده پێته وه، راست ده پێته وه، راست دکت به ئاسایی
	(بخاصة) یرتخی، یسترخی، یصرف بدون تکلف
unbending adj	نه رم نایته وه
	لا یلین
unbiased /ˌʌnˈbaɪəst/ adj	بین لایه ن، لا نه ده ر
	محاید، غیر متحیز
unborn /ˌʌnˈbɔːn/ adj	له دایک نه بووه هێشتا
	لم یولد بعد
unbridled /ˌʌnˈbraɪdlɪd/ adj	بهردای، بهر دراو، توند
	لا یکیج جهاحه، عنیف
unbroken /ˌʌnˈbrʊkən/ adj	١. مالی نه بووه (نوسپ)
	٢. نه شکاو، نه په چراو، به پەك گه یشتوو، بهردهوام ٣.
	(ژماره یی پێوانه یی) ده ست نه که وتوو، لێ ی نه داوه هێشتا
	١. (للصان) لم یبتأس ٢. غیر منقطع، متصل، متراصل ٣.
	(رقم قیاسی) لم یضرب بعد
unburden /ˌʌnˈbɜːdn/	ئیش و خه فته ی ده رده پری

غوله پيشگرمو .
مداهن، متلق
نکولی لن ناکری،
نه مائه دلیار
لا یمن انکاره
له ژیر، له خوان، ژیر، بن، له بن
تحت، اسفل، دون
له ژیر سالی پاسای به، متداله له ژیر (۲۱) سالان ~ age
دون او تحت المن القانونیه (۲۱) سته، قاصر
له لیکوینه وه دایه / له ژیر ~ discussion / repair
چاک کردن
قید البحث / التصلیح
رق، دواى سه ریچی کردن ~ protest
کراماً، بعد العارضة
له ژیر ناگردایه ~ fire
تحت النار
له ژیر فرمانی (کردنی) ~ orders (to do sth)
کاریکندایه
مأمور ب (عمل شيء)
□ adv
له ژیر، بهر وه خوواره وه
تحت، نحو الاسفل
The ship went ~
که شتی نو قم بوو
غرقت السفينة
۱. پيشگرمو دیکه به مانای، ژیرینه،
under /'Andə(r)/ prefix
ژیر
۱. (بادنة) معناه: تحتانی، سفلی:
~ clothes
جلی ژیره وه
الملابس الداخلية
تایه ی فرو که ۲. (پیش فرمان) که متر ~ carriage
عجلات الطائرة ۳. (قبل الأفعال) أقل
(که متر له باو): داواى ترخه که نه کات که متر له ~ charge
ناسایی
دون (المعاد): یطلب سراً أقل من المعاد
پولی مهر زان به نامه که وه نه تی، که متر له ترخی ~ stamp
داوا کراو
یضع (على رسالة) طابع دون القيمة المطلوبة
له ترخی کهم ده کاته وه، له گرنگی کهم ده کاته وه ~ value
بیخس قيمة الشيء، يستخف بأهميته

undeniable /Andi'naiəbl/ adj

under /'Andə(r)/ prep

~ age

~ discussion / repair

~ protest

~ fire

~ orders (to do sth)

□ adv

The ship went ~

under /'Andə(r)/ prefix

~ clothes

~ carriage

~ charge

~ stamp

~ value

(بخاصة) ينفسي

vt ~ oneself رازی دلی خوئی ناشکرا نه کا (بو که سیک)

دلی خوئالا دکت، باری سفک دکت

بهمومه، بیوج بسیریه نفسه (الشخص ما)

uncalled-for /ʌn'kɔ:lɪd fɔ:(r)/ adv, adj پیوست

ناکات، به لکه نه تی به، بی به هانه، بی نه فیایی

لا داعی له، لا میرر له

uncanny /ʌn'kæni/ adj ناسروشتی، سرنج راکیش و

نالوز، ترسناک و نالوز سیر، گیره

غیر طبیعی، شاذ، غریب و مخفی، غامض

unceasing /ʌn'si:siŋ/ adj په کیینه و بی وه ستان،

به رده وام

مستمر، لا یترقب

uncle /'ŋkɪ/ n مام، خال، میردی پور

عم، خال، زوج العمة أو الخالة

unconscionable /ʌn'kɒnʃənəbl/ adj زوریوه نراو،

زیاده رهوی

مفرط، مغال، مبالغه فيه

uncommon /ʌn'kɒmən/ adj نه ناسراو، بلاونه کراو،

نا ناسایی

غیر عادی، غیر مستشر او شائع

unconditional /ʌn'kɒn'diʃənəl/ adj بی مروج و

په یمان

بدون قید و لا شرط

unconscious /ʌn'kɒnʃəs/ adj بی ناگا، بی هوش

فاقد الوعي

uncouth /ʌn'ku:θ/ adj (رهوشی که سیک) که مژه، دل

رهق، که لور، رهوشک، بی رهوش

(الشخص سلوكه) خشن، بلید، أخرق، غیر مهذب

undecided /ʌndi'saɪdɪd/ adj له سه ریاریک جی

گیرنی به، دودله

لم يستقر على رأي بعد

unction /ʌn'kʃən/ n ۱. چهو کردن به (رونی پاژ)

کردن یان زه پت یان مهرهم ۲. نیانی، بایه خدانی دروست

کراو، دروینه (له گشورگودا) مهرای

۱. المسح بالزيت المقدس ۲. نعمة أو اهتمام مصطنع (في

الحديث)، تزلف، مداهنة

unctuous /ʌnktʃʊəs/ adj مهرای کهر، ماستاو کهر،

undercurrent /ˌʌndəˈkərənt/ *n* [U] تەۋرەش

خوارو (زېر روي دەريا)، زېر پەتەك
تيار سېلى (تحت سطح الماء)، تيار خفي:

an ~ of opposition / melancholy (ئاراستە) ي

شەۋلى شاراۋە لە بەرھەستكار / دلگرائى
(إتجاه) تيار خفي من المعارضة / الكآبة

under cut /ˌʌndəˈkʌt/ *vt* (pt, pp -tt-) يۈشت

ۋەك، خىزمەت گوزارى (نرخى كەمتر داۋا ئەكات، لەنرخى
زەمكەرەكان (بەرامبەرەكەي)

(البضائع، الخدمات) يطلب فيها سعراً أقل من أسعار منافسيه

underdog /ˌʌndəˈdɒɡ/ *n* بېتە

قورباني زۆردارى

(الشخص) مظلوم، ضحية للظلم

underdone /ˌʌndəˈdʌn/ *adj* نە كۆلۈپ (گوشت)

(بخاصة اللحم) غير جيد النضج

underestimate /ˌʌndəˈestimeɪt/ *vt* (نرخى شېك)

كەم دەكا، سوكى ئەكات، كېم بەھادكت
يېخس (قدر الشيء)، يستخف بـ

undergo /ˌʌndəˈɡoʊ/ *vt* ۱. ئە پېچىزى، ئە پېكىشى،

زەھمەت ئەكېشى، زەھمەت ئەكېشى. ۲. بەئەزمۇندەن بولۇپ،
بەناخۇشى دا ئەروا، ئەنگانە دېتەرى ي

۱. يتحمل، يقاسى. ۲. يجتاز (أختباراً)، يمر بـ (محنة)

undergraduate /ˌʌndəˈɡrædʒuat/ *n* خويندكارى

زانكۇ، (كەبەردەۋامە لەخۇيئەن لەزانكۇ)
طالب جامعي (لم يتخرج بعد)

undergo /ˌʌndəˈɡoʊ/ *vt* (pt -went, pp -gone)

دە پېچىزى، ھەلپە گرى، سەرى بۇ دانەنەۋىنى
يجتاز، يتحمل، يخضع لـ

underground /ˌʌndəˈɡraʊnd/ *adj, adv*

لە زېر زەۋى، بىن ئەرد، ناخى
تحت الارض، جوفي

the U ھېلى ئاسنى زېر زەۋى

سكة حديدية (مترو) تحت الارض

undergrowth /ˌʌndəˈɡrɒθ/ *n* [U] ھەررۈۋە كېك

لە زېر درەختى گەۋرە داپرونى
الغطاء الحي: النامي تحت الاشجار الكبيرة

underhand /ˌʌndəˈhænd/ *adj, adv* ۱. (يارى تۈپى)

دەست، ھەلدانى تۈپ بە دەست لە خوار ئاستى شان

۲. قېلباز، شاراۋە، خاپىن، چقدار

۱. (في لعبة الكريكت) رمي الكرة باليد وهي دون مستوى
الكرع (الكف) ۲. خفي، مكر، مخادع، على نحو مخادع أو مكر

underlie /ˌʌndəˈlaɪ/ *vt* (بەتايەت) ئەۋ پتەماۋ

يۈچۈنەنەي پىشى بىن دەبەستى، (بىردۆز، پىيار)
(بخاصة) الأسس أو الاعتبارات التي يتركز عليها (نظرية،
قرار)

underline /ˌʌndəˈlaɪn/ *vt* ھېل دېنى بەزىر (ۋەشە)،

دەۋرەكەۋى، دۈپاتى ئەكاتەۋە
يضع خطأ تحت (كلمة)، يبرز، يؤكد

underling /ˌʌndəˈlɪŋ/ *n* (يۈگەكە بىن كرىن) مەۋلى

ئاگرىنگ، زېر دەستە، پەپەرەگەر، بەردەست
(الاستهزاء عادة) مرؤوس، تابع

undermanned /ˌʌndəˈmænd/ *adj* كەمى كارمەند،

كەمى ھىزى كار، كېم زەلام

يعاني من نقص في الايدي العاملة

undermine /ˌʌndəˈmaɪn/ *adj, vt* ۱. كەندىرى ئەكات

(بەھەلگەندىنى لەزىرەۋە)، بىنچىنەكەي تىك ئەدات، زەھى
دكت، لاواز دكت

۱. يفرس، يشف (بالحف من تحت)، ييلي الأساس

cliffs ~ d by the sea تاشبەردى رۇچوۋ

بەدەريا دەرھىترا ۲. لاۋازى ئەكات، پەكى ئەخا

جرف صخري قوضه البحر ۲. يصف، يوهن تدريجياً

دەسەلاتى لەق ئەكات *~ sb's authority*

يزعزع سلطة

لەق ئەكا، ئەشېۋىنى: *health ~ d by overwork*

تەندروستىكەي مائىدوۋو

يزعزع: صحة أجهاد

underneath /ˌʌndəˈniːθ/ *adv, prep* لە زېر، بىن، خوارو

تحت، أسفل

underpin /ˌʌndəˈpɪn/ *vt* (-nn-) بىناخە پتەۋەكا، قايمى

ئەكات، (دېۋار)، لايدىنى ئەگرى، بەھىزى ئەكا

يدعم أساس (جدار مثلاً)، يؤيد، يعزز

underprivileged /ˌʌndəˈprɪvəlɪdʒd/ *adj* ھەزار،

پرزەبراۋ، سېۋەلەك، روت
فقير، معدم

underrate /ˌʌndəˈreɪt/ *vt* كەمى ئەكاتەۋە (نرخ)، سوكى

ئەكات، بەھاي (شتىك ياكەسېك) كەم ئەكاتەۋە

يستخف ب. يخس قيمة / قدر (الشيء، الشخص)
undersell /ˌʌndə'sel/ *vt* (*pt, pp* -sold /-sould/)
 هزرتتر نه پفروشي، كنبه ها ده فروشيت
 بيع بشن اقل (من غيره)
undersigned /ˌʌndə'saɪnd/ *adj*
 له خواره وه
 ليمز اگراو، مؤرکراو
 الموقع أدناه
undersized /ˌʌndə'saɪzd/ *adj*
 بچو کتر له قه باره ی
 ناسایی
 أصغر من الحجم العادي
understand /ˌʌndə'stænd/ *vt, vi* (*pt, pp* -stood /-stʊd/)
 ۱. تفی نه گات
 ۱. ففهم
 تئدگه هت، تی نه گه به ی نه
 یدرک:
understood
 ۲. پئی
 روونی ده کاته وه، سهح دکت
 نه زانی، ناگاداری نه کاکه
 بوضع ما یعنه ۲. یعلم آن، یلفه:
 ۳. به ده سستی دینی *I ~ (that) you are now married*
 ۳. یستعج
understandable *adj*
 ۲. ففهم
 روون، ناشکرا تیگه هشتبار،
 تیگه هین
 مفهوم، سهل الفهم
understanding /ˌʌndə'stændɪŋ/ *adj*
 سهحکردن،
 سوز یان لی یوردن ده برین
 متفهم، مب عطا او تسامحا
 ۱. تیگه پشتن، پیزانین، زیره کی ۲. هاوسوزی، *n*
 هاویری ۳. ریکه وتن، گونجان، به ده لویشی خه لک زانین
 ۱. فهم، إدراک، ذکا ۲. تعاطف، تفاهم ۳. إتفاق، وفاق، أدراک
 لمواقف الآخرين
 ریک نه که وی له گه لایندا، لیان *reach / come to an ~*
 تی نه گاه
 (یتفق) یتفاهم مع
 ۴. مهرج، به مهرجی که
 ۴. شرط، بشرط أن
understate /ˌʌndə'steɪt/ *vt*
 له ترخی که م ده کات، کیم
 ناشکرا دکت، کیم راست
 یصور امرأ بشكل أضعف أو أقل مما يقتضيه الحال

نوینه، جیگر، **understudy** /ˌʌndə'stʌdi/ *n* (*pl* -dies)
 شوندار، جیگه دار، (کاری پیوست جی به جی نه کات کاتی
 پیوست)
 نائب أو بديل الممثل (يؤدي دوره عند الحاجة)،
vi (*pt, pp* -died)
 هه نه سستی به رولیک له جیانی
 يقوم بدور البديل
 مهشقی نه کات بونه وهی هه سستی به رولیک جیگیر
 یتدر ب علی التیام بدور البديل
undertake /ˌʌndə'teɪk/ *vt* (*pt* -took, *pp* -taken)
 ۱. په یمان ده دات، ده پیگری نه سستی ۲. ده سستی
 نه کا، ده ست به کار نه یی، به رپرس نه یی
 ۱. یتعهد، یتکفل به ۲. یبدأ، یباشر، یشرع (فی عمل شيء)
 ۳. دوپاتی نه کا / به لئین نه دا په یف ددت *~ to do sth*
 ۳. یؤکد / یعد بأن یفعل (کذا)
undertaking *n*
 ۱. پروژه، نیش ۲. په یمان، په یفدان
 ۱. مشروع، عمل ۲. وعد، عهد، تعهد، تکفل
undertaker /ˌʌndə'teɪkə(r)/ *n*
 به لئنداری مردوو
 ناشتن، مردونیژ به لئنداری هشارتا مری یان
 حانوتی، متعهد دفن الموتی
undertone /ˌʌndə'toʊn/ *n*
 چرپه، دهنگی هیواش
 صوت خافت، رنة خفيفة
talk in ~s
 به دهنگی نزم قسه ده کات
 یتکلم بصوت خفیف
under water /ˌʌndə'wɔ:tə(r)/ *adj*
 تحت سطح الماء:
 زیر پووی ناو، زیر قاو، زیر ناف *~ swimming*
underwear /ˌʌndə'weɪə(r)/ *n* [U]
 جلی زیره وه،
 زیر کراس، ده پهی
 ملابس داخلية
underworld /ˌʌndə'wɔ:ld/ *n*
 ۱. (له نه فسانه و
 جیروکی یونانی) (جیهانی گیانه کان، دوزخ) ۲. جیهانی
 تاوانباری، جیهاناخرایکاری
 ۱. (فی الاساطیر الاغریقیة والقصص) (عالم الأرواح، الجحيم)
 ۲. عالم الرذيلة والاجرام، دنیا المجرمین
underwrite /ˌʌndə'raɪt/ *vt* (*pt* -wrote *pp* -written)
 به لئین ده دا که ترخی بسمه دات، قوچانا دابینکردن
 لیمزانه کات
 یتعهد بدفع قيمة (التأمين)

underwriter *n* دابین کەر، بریکاری پرۆزه ییجه
الضامن، وکیل شرکة التأمين

undo /ʌn'du:/ *vt* (*pt* undid /ʌn'dɪd/, *pp* undone /ʌn'dʌn/) ده پکاتهوه ههڵ دهوه شینن (قوچه، گری)

۱. به تالی نه کاتهوه، خرابی نه کات، پوچه لی نه کاتهوه

۱. یفک، یهل (زرا، عقده) ۲. یفل، یلفی، یفسد

۳. توشی به لا نه یی، توشی نه گبه تی نه یی
be undone ۳. یصاب بکارته

undoing *n* (هۆ)، ویران بون، له ناوچون
(سبب) الهلاك، الدمار

Drink was his ~ مەدی پوه هۆی فەوتانی
ادی الخمر به إلى الهلاك

undoubted /ʌn'daʊtɪd/ *adj* دنیایین گومان له
أكید، غیر مشکوک فیه

undue /ʌn'dju:/ *adj* ناله بار، نه گونجای، زیاده و
غیر ملائم او مناسب، مفرط

with ~ haste

unduly *adv* به ناله باری، نه گونجای، به زیاده و
على نحو غیر ملائم، بأفراط

undulate /ʌndjuleɪt/ *vi* (روو) شه پۆل ده دات
(السطح) يتوج

wheat undulating in the breeze

unearned /ʌn'ɜ:nd/ *adj* به یی نەرك وە دەست هاتوه
غیر مکتب بالجهد

~ income سامانی بوماوه
دخل مروت

unearth /ʌn'ɜ:θ/ *vt* نه دۆزیته وه، دینته بهر رووناکی
يكتشف

~ buried treasure له ژیر زهوی ده ری ده هینن، (ژیر)
نەردی) دینیت دەر (گه نه چینه) په یاد دکت

يخرج الى النور، ينش، يخرج من الأرض:

~ new facts about the life of Nelson راستی

نوی دهست نه کهوی له سه رو یانی نلسون

ينش حقائق جديدة عن حياة نلسون

unearthly /ʌn'ɜ:θli/ *adj* ۱. سه روی پاسای سروشتی

۲. ئالۆز، گیانی، نه سمانی، نه دنیایی، تر سناکی

۱. خارق للطبیعة ۲. غامض، روحی، طینی، مرعب

uneasy /ʌn'i:zi/ *adj* نا ئارام، شه رزه، په شوکاوه

نا ئاسوده یی، په ریشان

غیر مرتاح، قلق، مضطرب

uneasily *adv* به شه رزه یی، به په شوکاوه
باضطراب

unemployment /ʌnmplɔimənt/ *n* [U] بێ نه یی،
به تالی
البطالة

unerring /ʌn'ɜ:ɪŋ/ *adj* راست، بێ چهوتی
صائب، سدید، لا یخب
with ~ aim راسته و خۆ تی نه گری
(مسددا) بر مية محكمة

unexampled /ʌnɪgzɑ:mpld/ *adj* کم، بێ نه یی،
ده گمه ن

نادر، لم یسبق له مثیل

unfalling /ʌn'feɪlɪŋ/ *adj* ۱. کۆتایی نه هاتن، نه کهوتن،
تیه و نه یی

۱. لا یستی، لا یفند

an ~ friend ۲. نه مهك دار، بێ هیوای ناكا
۲. و فی، لا یخذل

unfaithful /ʌn'feɪθfl/ *adj* نا پاك، نادلسۆز، ناورد
غیر مخلص، غیر دقیق

unfold /ʌn'fəʊld/ *vt, vi* ده رده خا، ده پکاته وه دیاردکت،
هه دکت، به رددت

يفتح، يكتشف، ينشر

unfounded /ʌn'faʊndɪd/ *adj* بێ نه چینه، بێ بنیات
لا اساس له (من)

~ rumours هه له به ستراوه، پوچه ل
الصحة)، زائف، باطل

unfrock /ʌn'frɒk/ *vt* پووت نه کاته وه (له کراس پا
ده سه لات) نولداری روت دکت (زکراس پان دهست
هه لاتی یی)

يجرد راهباً (من توبه او من سلطه)

unfurnished /ʌn'fɜ:niʃt/ *adj* (خانوی) چۆل و
هۆل، بێ کهل و په ل

(النزل) خال من الأثاث، غير مؤث

ungainly /ʌn'geɪnli/ *adj* ناهه مووار، گه وچ، کریت
أخرق، سجع، فظ

ungovernable /ʌn'gʌvənəbl/ *adj* دابین نه کراوه

نه گسار بار، سه رهشك
 يصعب ضبطه او كچه
unguarded /ʌn'gɑ:drd/ *adj* ناگدار نه كراو،
 نه پاريزراو نه هايډار، نه هشيار، نه پاراستي، بڼي پاراستن،
 نه پني ده رخراو، نه كړي
 غير حذر، غافل، (السر) مباح، غير مصون
unhappy /ʌn'hæp/ *adj* (-ier, -iest) دل
 كه ساس، دل تهنگ، په ست، خه مدار، سه رگه رډان، په خت په ش،
 ستوخار، خه مدار
 تعيس، حزين، محزن
unheard-of /ʌn'hɜ:d ov/ *adj* سه رنج راكش، نوې،
 بڼي وڼه، ب (ناپاو)
 غريب، شاذ، جديد، لم يسبق له مثل
unhinged /ʌn'hɪndʒd/ *adj* گيل، شله ژاو، كه سيكي
 شپرز، په ريشان
 (الشخص، عقله) مشوش، مضطرب
unicorn /ju:'ni:kɔ:n/ *n* (له چيرۆ كه كۆنه كاندا) گيانداري
 نه فسانه يي له نه سپ نه چي په ك شاخي دريژ له ناوه راستي
 ناوچه واني دا هه به
 (في القصص القديمة) حيوان خرافي يشبه الحصان وله قرن
 طويل في وسط جبهته
uniform /ju:'nɪfɔ:m/ *adj* چوون په ك، په كگرتو،
 هه ليه ك، ريزكي، وڼك
 متماثل، مشابه، موحد، نظامي
 په ك دريژي
 من طول واحد
to be kept at a ~ temperature جلي ميري، په رگي
 ياسايي
 زي رسمي، بزه او بذه نظاميه
uniformly *adv* له په ك چوون، په كگرتو وانه
 على نحو متماثل او موحد
uniformity /ju:'nɪfɔ:məti/ *n* [U] چوونيه كي،
 هاو تا بون، ليكچوون، وڼك بون، گونجان، هه ليه كي
 مشابهه، سائله، تماثل، انتظام، اتقاق
unify /ju:'nɪfaɪ/ *vt* (pt, pp -fied) ۱. په كي نه خا، په ك
 ده گرن ۲. وه كو په كي لي نه كا، ريكې نه خا، په ك دين
 ۱. يوحد ۲. بيجله متماثل او منتظماً
unification *n* [U] په كخستن، هه جفاندن،

په كگرتن، په كگرتن، په كيون
 توحيد
 له په ك لاوه، له لاوه،
unilateral /ju:'nɪlə'tɜ:l/ *adj* په ك لا
 من طرف / جانب واحد
unimpeachable /ʌnɪm'pi:tʃəbl/ *adj* بڼي گومان،
 شونې باوه رگومان لي نه كراو، نه تاوانبار
 موثق، لا یرنی الیه الشك
 دلسوزي گومان لي نه كراو
 ~ honesty
 إخلاص لا یرنی الیه الشك
uninhibited /ʌnɪn'hɪbɪtɪd/ *adj* نه قده ده كړي،
 قده ده نه كراو
 منطلق على سجيته
uninspired /ʌnɪn'spaɪəd/ *adj* وهرس كهر،
 نه سروشكړي
 مل
unison /ju:'nɪsən/ *n* [C,U] ۱. په كيتي، په كگرتن، په كيه تي
 ۱. وحدة، اتحاد، توحيد
 ۲. په بنده واري، هه لډاني، ريكه كوتن
in perfect ~ ۲. اتفاق، انسجام
 ۳. په كيتي كړيكاران، سه نديكاي كړيكاران
a trade ~ ۳. اتحاد (عمال)، نقابة عمال
the Soviet U ~ په كيتي سوفيه تي
 الاتحاد السوفيتي
the U ~ Jack لالا ي په ريتاني ۴. يانه ي هه ژاران
 العلم البريطاني ۴. (ا. ق) ملجأ للفقراء
unionist *n* په كيتي خواز، نه نډامي په كيتي سه نديكا
 نقابي، عضوي نقابه
unique /ju:'ni:k/ *adj* بڼي هاو تا، په كانه، په كتا
 وحيد، فريد، عديم النظير
uniquely *adv* بڼي هاو تا يانه، بڼي وڼه يي، په په كتايي
 على نحو فريد
uniqueness *n* [U] بڼي هاو تا ي، په كتايي تي
 كون الشئ فريداً أو عديم النظير، تفرد
unison /ju:'nɪsən/ *n* [U] گونجان، په كيون، چوون
 سه ريه ك، چوون سه ر هه ف ته ك، په كيه
 انسجام، اتفاق
 گوراني نه لين / كار نه كدن په هاو گونجان
sing / act in ~

نه پروژین، دیزدهنیت، دترسیت، هاردکت
 یفده، شجاعت، یضغه، یشیر اعصابه
unparalleled /ʌn'pærəleɪd/ *adj* بې وینه، بې هفتا،
 بې همنا
 لا نظیر له
unpleasant /ʌn'pleznt/ *adj* کینه، نهوېست، گولور،
 ههستی گران
 کرپه، غیر مستحب
unpleasantness *n* [C,U] کینه، شپړ، دهمه بوله،
 ههست به دوژمنایه تی کردن
 شجار، شعور بالعداء
unprecedented /ʌn'presɪdəntɪd/ *adj* بې پېشین،
 بې وینه، نوپړه
 لا سابقه له، لم یسبق له مثیل
unpretentious /ʌnprɪ'tenʃəs/ *adj* ساده بې فیز،
 دلوقان
 متواضع، بسیط، غیر مدع
unprincipled /ʌn'prɪnsɪplɪd/ *adj* بې ناپرو، ترو، هیچ
 و پوچ
 لا مبادي له، سافل
unprofessional /ʌnprə'feʃənəl/ *adj* پنجه وانه ی
 نه ریت و ږه وشتی پېشه یی نه پېشه گهر، دژسجی یاکاری
 (السلوك) مناف لعادات و أخلاق المهنة
unquote /ʌn'kwəʊt/ *vt* ووته په کی وه رگریو ته وواو
 ده کات، لڼ وه رگری ب دوماهی دلیت
 یختم کلاماً مقبلاً
unravel /ʌn'reɪvəl/ *vt, vi* (-||-) ۱. (په ت) نه پکاته وه،
 له سړی نه پړوا، جیای نه کاته وه، لڼکی ده پکاته وه ۲. (گری،
 مه ت ل) ږوونی ده کاته وه، هه دېت، هه دکت
 ۱. (الغیرط) یحلها، یسلکها، یفرق، یفصل، یفصل ۲. یحل
 (عقدة لغز)، یوضح، یفسر
unreliable /ʌnri'laɪəbəl/ *adj* پشی بې نابه ستړی،
 باوه ږی بې ناکړی
 لا یخند علیه
unremitting /ʌnri'mɪtɪŋ/ *adj* بهر ده وام، په کیینه:
 متواصل، مستمر:
 ~ care ناگاداری بهر ده وام
 عناية متواصلة

unrequited /ʌnri'kwɔɪtɪd/ *adj* له په ک (خوشه وېستی)
 سهر وه، بهر دېل نه کړی (لیان)
 (حب) غیر متبادل، غیر مشکور (لا یتاب علیه)
unrest /ʌn'rest/ *n* [U] شله ژان، بې نارامی، ناژاوه،
 بې له سهین
 اضطراب، قلق، شغب
social ~ شله ژانی جه ماوهر (به هو ی بې یشی په وه)
 اضطرابات اجتماعية (سبب البطالة مثلاً)
unruly /ʌn'ru:lɪ/ *adj* (-ier, -iest) سه رکیش، لاسار،
 که لله رقی، په له سه، شه پوز، شه موز، شه هموز
 جامع، قوضی، مترو
unsavoury /ʌn'sɜ:vəri/ *adj* (گزیه، چیروک)
 قیزه وند، ناحه ز، کیندار، بې نام
 (بخاصة النفيحة أو القصة) بغیضة، تبعث على التفرز
unscathed /ʌn'skeɪtɪd/ *adj* ږزگاری نه بې بې نه وه ی
 ناژاری بې یگا، ساخ، ته ندروست، ساخ له م بې زیان
 (یچر) دون آن یصاب بأذى، سالم، سليماً، معافی
unscrupulous *adj* بې وویژدان، بې ناکار
 عديم الضمير، لا يتورع عن شيء
unseat /ʌn'si:t/ *vt* ۱. لاده ږی، جیانه کړنه وه، دکه فیت،
 له پوس ته لانه ږی
 ۱. یزل، یخل، یخې عن منصبه
He was ~ ed at the General Election له پوس ته کې
 هینرایه خوا ره وه له هه لېژاردنه کان دا
 نخې عن منصبه في الانتخابات العامة
 ۲. نه پکه وینیت (نه سپ)، نه سپه که له سهر پشی *be ~ ed*
 نه یخاته خوا ره وه
 ۲. یرمیه (الحسان) عن ظهري
unseen /ʌn'si:n/ *adj* نه بینراو، له بهر چا و نه، ده ق
 بهرمانی یانی، پر یاری تاقی کړدنه وه ی کوپر بې ناگاداری
 کراوی له وه وپیش
 غیر منظور، نص بلفه اجنبیه، یقرر للامتحان بدون استعداد أو
 اطلاع سبق علیه
unsettle /ʌn'setl/ *vt* ده په شو کین، توره ی نه کا،
 یژاری نه کا
 یقلق، یثیر، یزعزع
 ~ d weather که شې ناچیکر، گوزاو
 طقس متقلب

unsightly /adj/ ناشرین، کریت

قیح النظر، بشع

unskilled /ˌʌnˈskɪld/ adj ناشئ لی نه هاتوو، خاف

دهست، نه شه هرهزا

غیر ماهر

unsound /ˌʌnˈsaʊnd/ adj هوش (به تاییدی) ناساغ، شیواو

العقل (بخاصه) مختل

of ~ mind نه باش، نه راست، گهم هوش

العقل

unspeakable /ˌʌnˈspiːkəbl/ adj بی وینه، یاس ناکری،

نائیت گوئن، نه راهلبار، بیقام بهد

لا یوصف، یفوق الوصف

خوش / ناخوشی بی وینه، یاس ~ joy / wickedness

ناکری

فرح / اذی لا یوصف

unstudied /ˌʌnˈstʊdiəd/ adj خوویه کی سرووشی،

دروست نه کراو، سرووشی، سهرپلکی، خورسی

(السلوک) طبیعی، غیر مصطنع أو متكلف

unthinkable /ˌʌnˈθɪŋkəbl/ adj بیرلنی نه کراو،

پیویست به یاس کردن ناکات، نه باوه، بار، نه ناشویبار

لا یصور، لا یصدق، غیر وارد، لا مجال لذكره

unthinking /ˌʌnˈθɪŋkɪŋ/ adj هه له شه، بی گوی،

نه هزرگری، نه زیر، فهراموش، سهریه گویه دن

غافل، غیر دال علی تفکیر، طائش، غیر مبال بالعراقب

until /ˌʌnˈtɪl/ prep. conj تاو، کو، تا، تا کو، هه یا، هه یا نی

حتی الی آن

Wait ~ tomorrow/his return

Gostriaigh to ~ you come to the post office

untimely /ˌʌnˈtaɪmli/ adj له ناوه خندا، له کاتی

خویدانی به، زونه دده میدا، بهری دهی

فی غیر اوانه، فی غیر محله

~ remarks تبیینی

ملاحظات فی غیر او آنها

unto /ˌʌntu:/ prep تا، هه تا، تا کو

(أ. ق. الی، نحو)

untold /ˌʌnˈtɔld/ adj له پاسکر دندانی، نه زمیرو، پاس

نه کراو، نه فله گیرایی، بی زمار، نه بی مایی، نه گوئی

(بخاصه) یفوق الحصر، لا یعد و لا یحصى

a man of ~ wealth

untoward /ˌʌntəˈwɔːd/ adj بهوم، ناله بار، سهره شک،

سهرکیش، به دهخت، چول، سهرکهر، شه موز

(الظرف) غیر موافق، (الخط) مشؤوم

unused /ˌʌnˈjuːzd/ adj ۱. به کار نه هاتوو، فیر نه بویی،

به کار نه هاتی ۲. رانه هاتوو، فیر نه بویی، نوب کار نه هاتی،

نه فمشی

۱. غیر مستعمل ۲. غیر متعود

unvarnished /ˌʌnˈvɑːnɪʃt/ ناسای پهرش و بلاو

the ~ truth ها که زای، نه فوشی

(بخاصه) صریح عاد، غیر منق:

unveil /ˌʌnˈveɪl/ vt, vi پهردهی له سهر هه له نه مانی،

ناشکرای نه کا، سهرکول دبت

بیض التام / یکشف النقاب عن

unwieldy /ˌʌnˈwiːldi/ adj دابین ناکری، به کار نا هینری

(له گه وره یدا یا له قورسیدا) نه کرداری

صعب الاستعمال (الضخامة أو ثقله)

unwitting /ˌʌnˈwɪtɪŋ/ adj نه زان، بی ناگاله (کاریک)،

نه فمستی، نه فین

غیر عالم أو دار (بالأمر)

up /ʌp/ adv ۱. له یان بویباریکی و هستاو یان ستون،

له سهر، راوه ستای.

۱. فی او الی وضع قائم أو عمودی

stand ~, blow ~ (بروانه blow, stand)

(انظر blow, stand)

John's already ~ چون زوو ههستا له خه و

چون مستقیظ من قبل

Pull your socks ~ ۲. له سهروو، به ره و سهر وه

۲. اعلی، الی الاعلی

Are you going ~ to London?

(نه جولنی) هات و چو، هه بیه زین

go ~ and down و دابه زین

(یتحرک) جینه و ذهاباً، صعوداً و هبوطاً

~ to ۳. سهرقال، یان گیر و ده به

۳. مشغول أو متهمك ب

What's he ~ to? چی له زیر سهر دایه؟

ماوراء؟

He's ~ to no good خیری لی نابیئن، خیری به

ناوچه وانه و نه	to walk ~
آنه لا یضر خیراً	
~ to	
۱. لټاوتوه، شایسته یه تی	
۲. کفره او اهل ل	
I don't feel ~ to doing much	
همه ست ناکه م توانم	
پارمه ټیم بذات کاری ژور بکه م	
آنتي لا اضر بان قدرتي ټولني لعل الکثیر	
What's ~ ?	
خیره چی بووه؟ چی روي داوه	
۵. (عایه) مال الخیر؟ ماذا حدث؟	
The game is	
سهر نه که وتین (دوړاين) وه	
لقد مُزنا و خسرنا	
~ / It's all ~	
همه مو شتمان له ده ست چوو	
کل شي	
□ n	
گوربانکاری رږگار، گوربانکاری	
(مجاز) تقلبات الدهر	
~ s and downs	
تال و شیرینی ژيان	
حلو الحیا و مرها	
up / ʌp-/ prefix	
پیش گریکه په به مانای یو سهره وه	
(باده) معناها: الی الاعلی، علوي	
an ~ turned nose	
لووتی بهرژ، لووتی خوار	
أنف مرفوع	
upbraid / ʌpˈbreɪd/	
توندوتیژی له گهل ده کا، به گزیدا	
ده چی، سهره نشتی ده کا، گازنده دکت	
يعنف، يوبخ بقسوة	
upbringing / ʌpbrɪŋɪŋ/ n	
په روه رده، به خپو کردن	
تربیة، تنشئة	
upheaval / ʌpˈhiːvəl/ n	
هه لنگه رانه وهی له پر، هه لچوونی	
له پر، کوده تا، گوربانی بارودوخ	
إنقلاب أو تحول فجائي، ثورة. (مجاز) تغير في الأوضاع	
update / ʌpˈdeɪt/ vt	
زانیاری نوی ده کات، له گهل به وتی	
پیشکوتن ده روات	
يجدد المعلومات، يساير آخر التطورات	
uphill / ʌpˈhɪl/ adj	
کاریکی قورس، سهخت	
(العمل) شاق، صعب	
an ~ task	
نهرکیکی گران، زه حمت، له فراز	
مهمة شاقة	
□ adv	
سهره وتوو، بهر وه سهره وه پروا	
ساعد، متجه نحو الأعلى	

سهر نه که وټه سهر گر ده که	to walk ~
يصلد الی اعلى التل	
uphold / ʌpˈhəʊld/ vt (pt, pp upheld /-held/)	
پشگیری نه کا، هاوکاری نه کا	
يؤيد، يساند	
upholster / ʌpˈhəʊlsta(r)/ vt	
رودکت، فرش و په رده و	
ناومالی پښ ده دا، راپنه خا (راخهر)	
ينجد، يزود بالسجاد و الستار و غيرها من الأثاث	
upholstery n [U]	
(که له وپل) تی گر تنه وهی، که له و	
په لی رږکرنی، رږکرن	
(مراد) التنجيد	
upkeep / ʌpkiːp/ n [U]	
چاک کردنه وه، بایه خ پیدان،	
تیچونی چاک کردنه وه بایه خ پیدان	
صيانة، عناية، نفقات الصيانة	
upland / ʌplənd/ n	
(ژورجار له شینوکی کږدا) بان، بانه،	
هه له م، بانک	
(غالباً في صيغة الجمع) نجد، مرتفع من الأرض	
an ~ region	
ناوچه په کی بهرژ	
(نحية) منطقة مرتفعة	
uplift / ʌpˈlɪft/ vt	
به رزی ده کا ته وه، ده بوژنه وه، بلند	
دکت بلند دبت	
يرفع، ينهض ب، ينعش	
upon / ɒˈpɒn/ prep	
له سهر، له زوور، پاشی	
على، فوق	
put ~ sb	
نه بفرزته وه، به هه لی نه زانی	
يستغله	
upmost / ʌpˈmɔːst/ adj = uppermost	
سهر وو، له سهر وو، ژوور تر،	
upper / ʌpə(r)/ adj	
بالا تر، ژورین	
علوي، فوقی، اعلى	
get / have the ~ hand	
دهستی نه که وهی، ده سه لاتی	
ده ټیټ	
يحصل على، يملك التفوذ	
□ n [C]	
به شی سهره وهی پټلاو	
الجزء الأعلى من العذاء	
ژوور تر، بهر ژتر، بالا تر	
الأعلى، الأسسى	
upright / ʌpraɪt/ adj	
۱. راست، په پ، وه ستاو	

۱. متکعب، عمودي
an ~ post ستونیکي وهستاو / کيلا راست، کوله کي
 رېک
 عمره قائم / دعامة قائمة
 ۲. نابروودار، دېاک، راست، دهستېک
an ~ man ۲. شريف، نزيه، مستقيم
 رېپ، ههستاو، وهستاو
 □ *adv* علي نحو قائم او متکعب
 □ *n* کوله که، دار بهند، رېک وهستاو
 دعامة، قائمة
uprising /ˌʌpraɪzɪŋ/ *n* [C] شوېش، راپه پړين، بډاډ،
 ياغي يوون، ناژاره
 ثورة، فتنه
uproar /ˌʌprɔː(r)/ *n* قيرغيز، زاوه زاو، گاله گوت،
 گه به لاوړي، دهنگه دهنگ
 ضوضاء، جلبة، فوضي
The meeting ended in (an) ~ کړيو ونه وه که کړتاي ~
 هات به ناژاوه
 پتهي الاجتماع بالفوضى
uproarious /ˌʌprɔːpiəs/ *adj* زاوه زاو، گيره شيونې
 صحاب، مجلجل
uproot /ˌʌpruːt/ *vt* هه لده کيشي، له بني ديني
 پتلغ، يستاحل، بخت
 ۱. هه ل *upset* /ˌʌp'set/ *vt, vi* (*pt, pp* *upset; -tt-*)
 ده گيره تپه وه، وه رده گه رينيت
 ۱. يقلب، يقلب
The boat ~ به له مه که وه رگه را
 اقلب القارب
Don't ~ the boat ده هيله به له مه که وه رگه رې، وه ري
 مه گيره
 لا تدع القارب يقلب، لا تقلب
 ۲. بيزاري نه کا، ته نگه تاوي *Who has ~ the milk?*
 نه کا، شهرزه نه کا
 ۲. يزعج، يضايق، يقلق
 پلانه کاني دوزمن هه لده وشيني، *~ the enemy's plans*
 پوچهل ده کات
 يحبط خطط العدو
Don't ~ your stomach by eating too much rich

- food* گه دهی خوټ نازار مه ده په ژورخواردني
 خوارده مه ني چهور
 لا تسب الاضطراب لمعدتك بالأكثار من تناول الأطعمة
 الدسمة
 نه خوش کهوټن، شهرزه يي، بيزاري، □ /ˌʌpsɪt/ *n* [C]
 شيوان
 اعتلال، قلق، اضطراب
upshot /ˌʌpʃɒt/ *n* نه نجام، سهوله نجام، ده ست کهوت،
 کړتاي، ناکام، دوايي، دومايي
 نتيجة، حاصل
 نه نجامي نه ماته هه موو *What was the ~ of it all?*
 چي يوو؟
 و ماذا كانت نتيجة الأمر كله؟
 په کسر / *upside-down* /ˌʌpsaɪd 'daʊn/ *adv*
 دوا به دواي، سه سه رده کي، قازي
 رأساً / على عقب
 ۱. له يان يو نه وي سه رده وه *upstairs* /ˌʌp'steɪəz/ *adv*
 (له خانويه کدا)
 ۱. في او الي الدور الأعلى (من منزل)
 ۲. ژوروري سه رده وه *an ~ room*
 ۲. (نعية) غرفة علوية
 ده ست پشخهر، دوا که ر *upstart* /ˌʌpstɑːt/ *n*
 محدث نعمة، مدح
 دژي ته وژم، دژي په و ته کي *upstream* /ˌʌp'striːm/ *adv*
 ضد التيار
 په رزيو ونه وهی خيرا *upsurge* /ˌʌpsɜːdʒ/ *n* [C]
 (وه که له هه لچوون)
 ارتفاع سريع (في الانفعالات مثلاً)
 خيرا / خاو له ټيگه پستن دا *uptake* /ˌʌptek/ *n*
 (ل. د) سريع / بطيء الفهم
 الفهم
 نوې، هاوچهره، نوټرين *uptodate* /ˌʌp to 'deɪt/ *adj*
 موديل
 حديث، عصري، من أحدث طراز
 پو سه رده وه، پوه و ژورور، بالا، *upward* /ˌʌpwəd/ *adj*
 ژورور سه ر، نه فراز
 الي فوق، صاعداً

<i>the ~ trend of prices</i>	نرخه‌کان به‌رو به‌رز بونه‌وه نه‌چن
	ميل الأسعار الى الارتفاع
upward(s) /ˈʌpwəd/ <i>adv</i>	بۆ یان به‌رو و سه‌روه، به‌رو و ژوور
	الى ارنحو الاعلى، فصاعداً
<i>~ of</i>	زیاتر له، وه چهند دانه يهك أكثر من، ونيف
uranium /juˈreɪniəm/ <i>n</i> [U]	کانزای یورانیم
	معدن اليورانيوم
urban /ˈɜːbən/ <i>adj</i>	شارستانی، که‌سیکی
	پیشکەوتو
	مدني، حضري، مدیني
<i>~ districts</i>	ناوچه‌ی شارستانی
	الناطق المدينية
urbane /ˈɜːbeɪn/ <i>adj</i>	به‌وش به‌رز، رووخوش، تهرزمان، سه‌رنه‌م، زمان لوسی
	مہذب، لطيف، مصقول
urbanely <i>adv</i>	به‌ته‌ر زمانی، به‌سه‌رنه‌ومی، ب ژباري
	بلطف، بظرف، بکياسة
urbanization <i>n</i> [U]	شارستانی کردن، شارستانیون، بازاريون
	تمدین
urchin /ˈɜːtʃɪn/ <i>n</i>	کوپیکي لاسار، ناواره، بازاري، خوڤري
	ولد شقي، منتشر، من اولاد الشوارع
urge /ɜːdʒ/ <i>vt</i>	هان ده‌دات، پال پيوه ده‌نی
	يدفع، يدفع
<i>~ sb on / onward / forward</i>	پال پيوه ده‌نیت
	بۆ پێشه‌وه
	يدفعه الى الامام
<i>He ~ d upon his pupils the importance of hard work</i>	٢. بانگ ده‌کا بۆ، هان ده‌دا
	٢. يدعو الى، يحث:
<i>~ n He has an</i>	ناره‌زووی ژۆر: په‌روش
	رغبة ملحة:
<i>~ to travel</i>	له‌زه‌ت
urgency /ˈɜːdʒənsi/ <i>n</i> [U]	ژۆرلی کردن، په‌لپ گرتن،

	پيوستی، خیرا، په‌له کردن
	إلحاح، لزوم، عجلة
urgent /ɜːdʒənt/ <i>adj</i>	خیرا، به‌په‌له، په‌لپ، (که‌سیک)
	په‌له‌که‌ر، خیرا، له‌ز
	عاجل، ملع، (الشخص) مستعجل، لجوج
urgently <i>adv</i>	هه‌رنیستا، به‌خیرایی، به‌ژۆر لئ کردن، په‌چوکاری، په‌که‌، به‌په‌لپگرتن
	حالا، بعجلة، بالبح
urine /ˈjuːrɪn/ <i>n</i> [U]	میز
	بول، الأدرار
urinate <i>vi</i>	میز ده‌کا
	بول
urn /ɜːn/ <i>n</i>	١. گۆزه‌له، (بۆ پاراستنی خۆلی مردوو)
	٢. قوری گه‌وره بۆ لیانی چا یا قاهوه
	١. جرة، قارورة (لحفظ رماد الموتى) ٢. غلاية كبيرة للشاي أو القهوة
us /əs;ʌs/ <i>pron</i>	١. ئیمه، مه، ئەم (پروانه we)
	(أنظر we)
usage /ˈjuːzɪdʒ/ <i>n</i> [C,U]	١. به‌کاره‌یتان، ب کاره‌یتان
	مامه‌له کردن، هه‌لس و که‌وت ٢. به‌کاره‌یتانی باو، نه‌ریت، زاراوه
	١. استعمال، معاملة ٢. استعمال شائع، عرف، إصطلاح
¹use /juːz/ <i>vi</i> (<i>pt, pp</i> used)	١. به‌کاری نه‌هینی، سودی
	لئ نه‌هینی
	١. يستعمل، يستخدم
<i>~ up</i>	٢. به‌کار نه‌یا، ته‌واوی نه‌کا، نایه‌ینئ
	٢. يستهلك، يستفد
<i>We've ~ d up all our oil</i>	
<i>Use others as you would like them to ~ you</i>	
	٣. مامه‌له نه‌کا: مامه‌له‌ی خه‌لکی به‌باشی بکه، وه‌ك چۆن
	حه‌ز نه‌كه‌ی مامه‌له‌ت له‌گه‌ل بکه‌ن
	٣. يعامل: عامل الناس كما تحب أن يعاملوك
user <i>n</i> [C]	به‌کاره‌نه‌ر، خاوه‌ن مافی، به‌کاره‌یتان
	مستعمل، متع بقى الاستعمال
²use /juːs/ <i>n</i> [C,U]	١. مه‌به‌ست، ئامانج، که‌لک، ته‌وش، سود
	١. غرض، هدف، فائدة
<i>a tool with many ~ s</i>	

۲. به کارهٔ آن، خسته کار، نیتا به کاردی
استخدام، استعمال: قید او رهن الاستعمال
- come into ~ دهست نه کات به به کارهٔ آنی
بیداً استعمال
- go fall ~ واز له بهر کارهٔ آنی دین
پ یرخ، سود، که لک
بیطل استعمال ۳. قیمة، فائده، نفع:
- Is this of any ~ to you?
lose the ~ of one's legs ۴. توانای به کارهٔ آن
(نه ندایمیک یو نمونه) ۵. مافی به کارهٔ آن (شیک)
۴. القدرة علی استعمال (عضو مثلاً): ۵. الحق فی استعمال (شیء):
- have the ~ of a good library
useful adj سودمند، به که لک، نوژدار
نافع، مفید، مجرب
- usefully adv سودمندانه، یا به که لک
علی نحو نافع او مفید
- usefulness n [U] سود، که لک، هافلیتی
فائده، نفع، جدوی
- useless adj بې سود، قالاچوو، بې هوډه، بې تهوش،
به ریاد
عديم الفائدة أو النفع، غير مفيد
- uselessly adv به بې سودی، ب بې هافلی
بدون جدوی، بلا طائل
- uselessness n بې سود، بې هافلیتی
عدم الفائدة أو الجدوی
- ¹used /ju:st/ adj راهاتوو
متعود
- get ~ to sth رادیت له سره شیک
يصبح متعوداً على شيء
- ²used /ju:st/ v رادیت له گډلیا، فیرو نه بې، پېی
هه نه ستی
اعتاد أن، كان يقوم (بكذا)
- usher /ʌʃə(r)/ n ۱. پې نیشاندەر، ریهر، ده رگه لان
۲. ده رگوانی دادگا، چاوش ۳. ماموستای یاریده ده
۱. الدليل: مرشد الزوار إلى أماكنهم ۲. حاجب المحكمة
۳. (أ. ق.) مدرس مساعد
۱. رې نیشان ده دات، رابه ری نه کات، ده بیاته ناووه □ vt

- یرشد، یقود، یدخل
I was ~ ed in by the servant
- usherette /ʌʃə'ret/ n هاریکارا (بوژن)،
روشتی (له سینه ما یا شافو)
مرشده، دلیله (فی سینما او مسرح)
- usual /'ju:ʒl/ adj ساکاری، ناسایی، ناسایی باو
عادی، مأثور، اعتیادی
- usually /'ju:ʒəli/ adv ناسایی یانه، هه میشه به ناسایی، ب
هه پرویی
عادة، غالباً
- usurp /ju:'zɜ:p/ vt دهست به سری ده گری (ده سه لات)
بختص (السلطة)
- usurper n [C] داگیرکەر (تهخت)
مختص (العرش)، غاصب
- usury /'ju:ʒəri/ n سوو، مامه له ی سوو، سه له ف، سه له م،
مامه له به سو نه که ن
ربا، فاحش، التعامل بالربا
- utensil /ju:'tensl/ n [C] قاپ، جام، ده فر، نامان
إناء، وعاء
- kitchen ~ s قاپ و قاچاقی موبه ق، چیتخانه
آنية المطبخ
- uterus /'ju:tərəs/ n [C] منالان، پسدان
الرحم
- utility /ju:'tɪləti/ n [C,U] (pl -ties) سوود، قازانج،
هافل گوزاری، به کارهٔ آنی
نفع، فائده، منفعة
- public utilities به کارهٔ آنی شوپنه گډنه کان گشتی
المرافق العامة
- utilitarian /ju:'tɪlɪtəriən/ adj به سوود، به مبه ستی
سوود به خشین
هادف الی المنفعة
- utilization /ju:'tɪlə'zeɪʃən/ n [U] به کارهٔ آن، سوود
به خشین
إستخدام، إفادة
- utilize /'ju:tɪlaɪz/ vt به کار ده هیت، سوود و نه گری،
سوود یان هافل زی دکت ب کار دینت
یستخدام، یستفید من
- utmost /'ʌtməʊst/ adj ۱. زوژترین، دوورترین، نه وپه
۱. زوژترین، دوورترین، نه وپه

۱. أقصى، أبعد
 گه‌وره‌ترین، له‌و په‌ړې گه‌وره‌یی دا، *in the ~ danger*
 له‌کوټایی دا
 ۲. أعظم، أكبر، منتهی
 زوږترین راده، مه‌به‌ست (توانا): *n*
 الحد الاقصى، غاية (الجهد):
 هم‌ووتونای په‌کار دینې *do one's ~*
 یېدل نصاری جهده
 تانه‌وپه‌ړې راده خوئی *enjoy oneself to the ~*
 دلخوئش نه‌کا
 یټع نفسه الى أقصى الحدود
 یوتوپیا، پاڅیری پاڅ، شاری *utopia /ju:'tɒpiə/ n [C]*
 پروژ / نمونه‌یی
 الیوتوپیا: المدينة الفاضلة / المثالية
 شینکی سهرنج راکیش، خه‌پالی، *utopian adj*
 نمونه‌یی، ناشویی
 (شيء) جذاب و مرغوب ولكنه غير عملي، وهمي، خیالی، مثالی
 بږین، په‌تې، ته‌مام، هم‌وو *utter /ʌtə(r)/ adj*

مطلق، تام
 تاریکی ته‌واو *~ darkness*
 ظلام داس
 په‌ته‌واوی، ره‌های *utterly adv*
 تماماً، مطلقاً
 ده‌رده‌پرېت (ده‌نگ، قیژه) *utter /ʌtə(r)/ vt*
 یطلق (صوتاً، صیحه)
 ده‌لېت، دېژېت، دېژېت، *~ a sigh / a cry of pain*
 له‌زاری دېته‌ده‌ر، ده‌گری
 یقول، ینطق، ینفوه:
 ۱. ناخافتن، قسه، ده‌رېرین *utterance /ˈʌtərəns/ n*
 a clear ~
 ۱. نطق، تعبير
 ۲. هستی ده‌رته‌پړی *give ~ to one's feelings*
 ۳. زاراوه، وته
 ۲. يعبر عن مشاعره ۳. كلام، قول
 نه‌وپه‌ړې، دورترین، *uttermost /ˈʌtəməʊst/ adj*
 مه‌زترین، کوټایی
 أقصى، أبعد، أعظم، منتهی

V

V,v /vi:/ *n* (pl *v's*)
پښي بيست و دووهمی نهلفینی
ټينگليزى

الحرف الثاني والعشرون من الأبجدية الانكليزية

vacancy /veɪkənsi/ *n* (pl *-cies*)
۱. پوښاي، پيمانا،
قالاي ۲. به تال (له ماناو ده ريرين) ۳. کارينکي پښ کارکه،
نورکي تالا، زورا تالا، قالاني

۱. فراغ، شغور ۲. خلو (من المعنى أو التعبير) ۳. وظيفة شاغرة
vacant /veɪkənt/ *adj*
۱. پوښ، به تال، تالا
۱. فارغ، خال

a ~ space پوښاي، چولکری ۲. پرته کراو، به تال
مسافه (مساحه) خاليه ۲. غير مشغول، شاغر:
a ~ room زووری به تال ۳. (هوش) پوښ، (تيروانين)
پوچ

غرفة غير مشغولة ۳. (العقل) فارغ، (النظرة) خياليه من التعبير
vacantly *adv*
پښ مانا، ب قالاي

بدون معنى
vacate /və'keɪt/ *vt*
وازی لښ دېښ، تالادکت
يخلي يتغلي عن

vacation /və'keɪʃn/ *n* [C,U]
۱. به تال کردنه وه،
وازهينان، پشودکت ۲. روزه پشوو (قوتابخانه، يادادوه ری)
۳. مولهت (به تاييه تی له *U.S.A*)

۱. إخلاء، تخلي عن ۲. عطلة (مدرسية، قضائية) ۳. إجازة
(بخاصة في *U.S.A*)

vaccinate /væksɪneɪt/ *vt*
ده کوټی (دزی ټاوله)،
دقوت

يلقح (ضد الجدري مثلاً)

vaccination /væksɪ'neɪʃn/ *n* [C,U]
کوتان، پښوند
کردن، دهقان، کوتان
تلقيح، تطعيم

vaccine /væksi:n/ *n* [C,U]
دهرمانی کوتان، دهرمانی
قوتانی (دزخوريگان)
لقاح

vacillate /væ'sɪlət/ *vi*
له له رښه وه، دههژت، دلهرت
پتذبذب، پترج، پتردد
دوودله له نيوان هيو او
~ *between hope and fear*
ترسدا

پتارجح، پتردد الامل و الخوف
vacillation /væ'sɪleɪʃn/ *n* [C,U]
له له ر، جولانه
کردن، ههژاندن

تذبذب، ترجح
به تال، پوښ، گيل، باييف،
vacuous /vækjuəs/ *adj*
خړو، تالا
خال، فارغ، ابله

vacuum /vækjuəm/ *n* [C]
پوښاي، تالاکری
فراغ، خواء
~ *cleaner*
گسکی کاره بايی

مکسه کهرباييه
تهرموس، که موله ی هدواتپانه هیلراو، شوشه ی
~ *flask*
تالاک

قارورة خوائية، ترموس
vagabond /və'gəʊnd/ *adj*
دهر به دهر، تاره کدار،
گهړوک، ټپه ری پوچ

متشرد، افاق، صعلوک
ژیانی دهر به دهری نه ژی
lead a ~ life
پچا حیاه التشرده

قهره چی دهر به دهر
غجر، متشردون
~ *gipsies*
□ *n* [C]
دهر به دهر، ناواره

vagary /veɪgəri/ <i>n</i> [C]	متشرد، صطوك تارەزەوى كاتى، ھەنگەرەنەو، ناشویی
<i>the vagaries of fashion</i>	نزوة، ھوى، تقلب ھەنگەرەنەو / سەرپو
vagrant /veɪɡrənt/ <i>adj</i>	سەمەرەى جل و بەرگ تقلبات / غرائب الأزياء دەرپەدەر، سەرگەردان
~ <i>beggars</i>	متشرد سوالگەرە دەرپەدەرەكان
□ <i>n</i> [C]	شەخاون متشردون دەرگراو، سەرگەردان، داماو، دەرپەدەر
vagrancy <i>n</i> [U]	متشرد، صطوك پەرەوازەبوون، تارەك تشر
vague /veɪɡ/ <i>adj</i>	۱. ناديار، ئالۆز، تەماوئى ۲. غامض، مبهم، غير واضح ~ <i>outlines</i>
~ <i>demands</i>	ھىلى دەرەوئى ناديار نارىك خطوط خارجية غير واضحة داواكارى ئالۆز ۲. (كەسىك، رەوشت)، مەنگ ئالۆز، ئاشاكرارون، تەماوئى
vaguely <i>adv</i>	طلبات / مطالب غامضة ۲. (الشخص، سلوكه) غير صريح، غير واضح بەئالۆزى، بەشئو بەكى ئالۆز، بەشئىلى
vagueness <i>n</i> [U]	على نحو غامض أو مبهم ئالۆز، ناديار (شئىلى)
vain /veɪn/ <i>adj</i> (-ier, -est)	غموض، ابهام ۱. بەئال، پەرەوچ (بى) تەوش، بىكەلك
~ <i>attempt</i>	۱. فارغ، تافە، غير مجد ھەولەدانى بى سود ۲. لەخوئىيى
~ <i>in</i>	محاولة غير مجدية ۲. مزو، مختال، مغرور ۳. تورەھات، بى ھودە، بى سود، پوچگەر
<i>Our efforts were in ~</i>	۳. عىنا، بدون فائدة ھەولەدانمان بەفېرۇ چوو
vale /veɪl/ <i>n</i> [C]	ذەب جھودنا ھەا شيوو دۆل ئەوال، نھال واد، ھەدە (بخاصە فى الأدب)

valentine /væləntaɪn/ <i>n</i> [C]	دۆست، كارتى دلداری بەين ئېمزا كەخوشەوستان لەجەژنى (ئالتىن) دا ئالوگۆرى نەكەن (لە ۱۴ ى مانگى شوپانداپە)
valet /væli:t/ <i>n</i> [C]	حبيب، حبيبة، رسالة أو بطاقة غرامية بدون توقيع يتبادلها الاحباء فى عيد القديس فالنتين، (۱۴ شباط / فبراير) خزمەتكارى تايەت بايەخ دەدات بە جل و بەرگى گەوړەى، پېشەكار، چاوپش، خولام خادم خصوصى پتھى بملابس مخدومه
vallant /vælənt/ <i>adj</i>	نازا، چاو نەترس، جوامير شجاع، باسل
valid /vælid/ <i>adj</i>	۱. لەزمانى ياسادا، رەوا، ياساى، كارى كراو، راست ۲. (فى لفة القانون) شرعى، قانونى، صحيح پەلپ گرتن ~ <i>The claim / marriage was not ~</i> داواكارى، پروپاگەندەى ناراست بوو / ژن ھىنانە كە ياساىيانە نەبوو
~ <i>for three months</i>	لم يكن الأذعاء / الزواج صحيحاً ۲. (بەئنامە) كارىگەرە بۆماوئى سى مانگ ۳. (بەلگە) بەھىز، ساخ ۲. (النقد) سارى المفعول لمدة ثلاثة أشهر ۳. (الحجة) قوية، سليمة
validly <i>adv</i>	ياساى، ساخ، پەرەواى، رەوا (كارىكراو) على نحو شرعى أو سليم
validate /vælidet/ <i>vt</i>	رەواى دەكات، دان نەنى پەرەواى دا بصادق على، يقر بشرعية (كذا)
validity /və'ldɪtɪ/ <i>n</i> [U]	رەواى، راست شرعية، سريان المفعول، صحة
valise /və'li:z/ <i>n</i> [C]	جانتاى گەشت، ھەگبە حقية سفر، شنطة (عدة)
valley /væli/ <i>n</i>	دۆل، شىو، ئزمائى نوان دووشاخ واد متخض بين جبلين
valour /vælo(r)/ <i>n</i> [U]	نازاپەتى، مەرداپەتى (بەتايەتى لە جەنگدا) شجاعة، بسالة (بخاصە فى الحرب)
valorous <i>adj</i>	نازا، چاو نەترس، جوامير شجاع، باسل
valuable /væljuəbl/ <i>adj</i>	بەنرخ، گرانبەھا، ھىزا، نرخداز

١. نمين، نفيس
(به زوري له گډل *pl*) گرانپه هاكان (فالتون و خشل)، □ *n*
به كه لك، به هادار
(غالباً *pl*) النفاس (كالذهب والمجوهرات)
valuation /ˌvæljuːeɪʃn/ *n* [C,U]
نرخاندن و بهايي
دان، مدونه كردن، خهملاندن نفخي شت، بهه كردن
تمين، تقدير قيمه شي
value /ˌvæljuː/ *n* [C,U]
١. نرخ، بهه، پر، پا بهخ
٢. نرخ، پا بهخ، بهه
١. قيمه، قدر، اهميه ٢. سر، لمن
٣. نرخ، *I've been offered £5 for the ring but*
قيمهت پينج جوته بهي پي دام بو نفخي موسيله كه به لام
٣. قيمه: لقد دفع لي خمسة جنيهات
نرخه كه ي زور له وه زياتر بوه *its ~ is much higher*
نسناً للغاتم ولكن قيمته أكثر من ذلك بكثير
١. نفخي بو داننه، خهمل دكت ٢. پيزي هممو □ *vi*
شتي نه گري به پي توانايي پيزگر تني
١. شمن، پسر ٢. يقدر شي حق قدره
من نرخ بو ناموزگار په كت داننه تيم، *I ~ your advice*
پيز له ناموزگار په كت ده گرم
آني اقدر نصيحتك
valve /vælv/ *n* [C]
١. دمه وانه، زمانه، سمامه
دهرگر تكت، سهرده لك ٢. دمه وانه ي (دل) ٣. لمپه ي راديو،
دهرگر تكي
١. صام ٢. صام (القلب) ٣. صام الراديو، لمپه
vampire /ˌvæmpaɪə(r)/ *n*
خوين مز، خوين خور،
پاره خور، مالي خه لك خور
مصاص الدماء، مپز لاموال الناس
van /væn/ *n*
١. فوتومبيلي داخراو بو (كارگوزاري)
گواسته وه ي كه لوپه ل، گوپزوك (قان)
١. عربيه مقفلة لنقل السلع، شاحنة
the baker's ~
عهره بانهي نانوها
عربه الخياط
a furniture ~
عهره بانهي كه لوپه ل گواسته وه
٢. عهره بانهي شت ومهك (هيلي فاسن)
ناقله الاثاث ٣. عربيه بضاعة (سكه حديد)
van /væn/ *n*
١. بهر ايي سويا ياكه شتيگه ل ٢. پشه واي
رهوني بزوتنه وه ي سياسي

١. مقدمة الجيش أو الأسطول ٢. طليعة السوكب / (مجاز)
الحركة (السياسة مثلاً):
سهر تاكاني *in the ~ of scientific progress*
پيشكه وتني زانستي
في طليعة التقدم العلمي
Vandal /ˌvændl/ *n*
نزده، كه ستيكي درنده جهرده،
گيره شويين، تيكدهر كا و لكهري ناسه واره ونه ختيه كان
شخص همجي، مغرب للأثار و النفاس
vandalism *n*
بهخو ا هشتت تيكدان و ويرانگردي
شوينه واري كون و شوينه ديرنه كان به نه نفهس (جهرده يي
خرابه كار)
التخري المتعمد للأثار و النفاس
١. فرفروكه، پهروانه، ريهري **vane** /veɪn/ *n* [C]
ناراسته ي با توربين، ناشي با، دهمده ي ريشالا پاهوشين،
ناسياوي با ٢. بال، بالي ناشي ههوا، پينجكه ي پانكه
١. دواره الريح، دليل إتجاه الريح ٢. جناح طاحونة الهواء،
ريشه المروحة
vanguard /ˌvæŋɡɑːd/ *n* [C]
ديده واني سويا، بهراهيك،
پيشدار، پيشرو، بهراهي، پيشهنگ، پيشمير
طليعة الجيش
١. وون دهين له بهرچاو، ديار ناميني، **vanish** /ˌvæniʃ/ *vi*
خهواره ديت ٢. مهحف ده پينه وه، نامينييت، له (بون) دا ون
دهين
١. يغيب (عن النظر) يتواري، يتلاشي ٢. يزول (من الوجود)
١. له خويايي بون، فيز **vanity** /ˌvæniəti/ *n* [C,U]
١. غرور، خيلاء
٢. پوچگهري، پي سود *the ~ of earthly*
٢. عبث، تفاهة
خويه زل زاتين، پوزلidan
تفاهة العظمة والأعجاد الدنيوية
vapid /ˌvæpid/ *adj*
پي له زهت، پيزار كره، پوچ، پي تام
لا طعم له، مل، مضجر
vaporize /ˌveɪpəraɪz/ *vt, vi*
له پي به ههلم، دههلميني،
ههلمبون
پيخ، يتحول الى بخار
١. ههلم، ههلمي، تهمي سوك **vapour** /ˌveɪpə(r)/ *n*
٢. باري گازي مادهه شله، مادهي شل
١. بخار، ضباب خفيف ٢. الحالة الغازية لمادة سائلة

variable /ˈveəriəbl/ *adj* جیاواز، بیاوار، جوړاو جوړ
مختلف، متغیر، متغیر
□ *n* [C] گوهریار، تیفه‌لبار، گوړاو
الغیر

variability /ˈveəriəbɪləti/ *n* جیاوازی، جوړاو جوړ،
گوهریار، تیفه‌لباری
تغیر، تنوع

variance /ˈveəriəns/ *n* [U] جیاوازی، نا کوکی،
دو بهر کی
اختلاف، خلاف، شقاق
at ~ with نا کو که له گه
علی خلاف مع

variant /ˈveəriənt/ *adj* (شیوه) جیاواز، همدجوړ،
گوهارتوو بو همدان شت
(شکل) مختلف نفس الشی.
Tire and tyre are ~ spellings دوو رینوسی جیاواز
بو همدان ووشه
هاتان نهجستان مختلفان للكلمة نفسها
□ *n* [C] شیوهی جیاوازی همدان شت
شکل مختلف للشیء نفسه

variation /ˈveəriˈeɪʃn/ *n* جیاوازی، گوران، گوهوړان،
لادان، گوهارتو
تغیر، اختلاف
~ s of temperature گوړانکاری له پلهی گرمی
تغیرات درجه الحرارة

varied /ˈveəriəd/ *adj* ۱. جوړاو جوړ، همدگه راوه
۱. متنوع، متغلب
a ~ career بهرواری پشه یی ناجیگیر / همدجوړ
تاریخ مهی متغلب / متنوع

variegated /ˈveəriˈeɪtəd/ *adj* همدمه رنگ، که هدر، فالو
والا، رهنگانندی
مرلش، متعدد الألوان

variety /ˈvəriəti/ *n* [C,U] ۱. همدجوړی
۱. تنوع
We want more ~ in our food ۲. جوړاو جوړ، شتی
همدجوړ.
۲. تعدد، اشیاء متعددة

for a ~ of reasons بو هوئی جوړاو جوړ ۳. جوړ، پؤل

(له دابه‌ش کردنی زینده‌وهران)
لأسباب متعددة ۳. نوع، فصيلة (في تقسيم الأحياء)
ناهننگی نمایشی جوړاو جوړ
~ *show* حفلة المنوعات

various /ˈveəriəs/ *adj* همدمه جوړ، همدمه رنگ
متباين، مختلف، متعدد
for ~ reasons بو هوئی جوړاو جوړه
لأسباب متعددة

varnish /ˈvɑːnɪʃ/ *n* وارنیش، بریسکین، شله په کی
لوسکه‌ره‌ی ته خسته په
ورنیش، برنیک سائل یسقل به الخشب
□ *vt* وارنیشی نه کات
یطلي بالورنیش

vary /ˈveəri/ *vi, vt* نه‌گوړی، جوړاو جوړ نه‌کری،
تیفه‌ل دکت
تغیر، یئوع، یغیر، یئوع
~ ing prices نرخ‌ی جوړاو جوړ
أسعار متفاوتة

vase /ˈvɑːz/ *n* گولدان: ده‌فریو جوانکاری یان بو گول
زهرة: إناء للزينة أو للزهور

vassal /ˈvæsl/ *n* به‌کری گر، به‌کری گری زهوی لای
ناغای ده‌ره‌به‌گ، زه‌لیداری ده‌ره‌به‌کی
مستأجر لأرض عند سيد إقطاعي، تابع

vast /ˈvɑːst/ *adj* فراوان، به‌ریلاو، گه‌وره
واسع، فسیح، ضخم

vastly *adv* به‌مه‌زنی، به‌زه‌بر
بضخامة، بشدة

vat /væt/ *n* [C] ده‌به، ته‌نکی گه‌وره‌ی شله، مه‌رکانه
راقود، وعاء ضخم للسوائل

vaudeville /ˈvɔːdɒvɪl/ *n* فودفیل، نمایشکی
شانو‌گه‌ری گه‌وره‌ی جوړاو جوړه، به‌زمگه
الفودفیل، أستعراض مسرحي متنوع

¹vault /ˈvɔːlt/ *n* [C] ۱. گری، پرد، قه‌نته‌ره ۲. گوم‌ه‌ز،
زیرخان، زیر زمین ۳. گوړستانی زیر زهوی
۱. عقد، قطرة ۲. قبر، سرداب ۳. مدفن تحت الأرض

vaulted *adj* گری گری، گوم‌ه‌ز گراو، پرد
مقعر، مقنطر

²vault /ˈvɔːlt/ *vi, vt* همدله‌به‌زی، بازده‌دا

يشب، يقفز
 ده پېرته وه / به سهر پهرژينه كهدا باز
 نه دات
 يتخې / يقفز فوق حاجز
 □ n [C]
 ته كان، باز، بازدان
 ونه، قفزه
 vaunt /vɔ:nt/ vi, vt پښ ده نازي، نازنه كا، ناز كړدن، لوت
 به رزي
 يتباهي، يياهي، تبا، تفاخر
 veal /vi:l/ n گوشتي گويړه كه
 لحم العجل، بتلو (عامية مصرية)
 veer /viə(r)/ vi (با) ډيرو ده گزوي، لاراسته ي
 نه گزوي، لادود
 (الريح) تحرف، يتغير إتجاهها
 The wind ~ ed round to the north ناراسته ي باكه
 پروي كرده باكوور، (بيروړا) له گوراندان نه ي ت
 إنحرفت الريح باتجاه الشمال. مجاز (الاراء) تنغير
 *vegan گيايي (كه سڼ بهرهمي نازه لي نه خوات)
 نباتي (شخص نباتي)
 vegetable /ˈvedʒəbl/ adj سهر به پرووه ك، سهوزه
 نسبة الى النبات، خضراوات، نباتي
 ~ oils روئي گيايي
 زيوت نباتية
 □ n [C]
 سهوزه، شينايي
 خضراوات، خضر
 vegetarian /ˌvedʒɪˈtəriən/ n [C] (كه سينكي) پرووه ك
 خور (گوشت نه خور)
 (شخص) نباتي (لا ياكل اللحم)
 a ~ diet پرووه كي، له سهر سهوزه وگړوگيا ده وي
 (نعتية) نباتي، متعصر على الخضر
 vegetation /ˌvedʒəˈteɪʃən/ n رووه كه كان، گړوگيا،
 سهوزي سروشت، زياتي پرووه كي له هدر يمي كدا، شيناتي
 النباتات (عامه)، الحياة النباتية في إقليم ما:
 رووه كي كه مده رهي
 tropical ~ النباتات الاستوائية
 vehemence /ˌvi:əˈmens/ n [U] توندي، پهروش،
 هيز، تين، زهبر
 عنف، شدة، حماسة

vehement /ˌvi:əˈment/ adj (هست) په هيز، دڼ گهرم،
 گور، دژوار، خوښ گهرم، (كس، قسه كړدنې) به پهروش
 (المشاعر) قوية، غنيفة، ملتهبة (الشخص، حديثة) متحمس،
 عنيف
 1. نو توميل، گاليسكه همره بانه،
 2. هو كارينو گواسته وه (بيروړا)
 1. مركبة، عربة، سيارة 2. وسيلة، واسطة (النقل الافكار مثلاً)
 use the newspapers
 as a ~ for political views پوژنامه وه كو هو كارنيك
 پوژ گواسته وه ي بيروړا به كار دي
 يستخدم الصحف وسيلة لنقل الآراء السياسية
 vehicular /ˌvi:hɪkjʊlə(r)/ adj په يوه ندي به وزي
 گواسته وه هه په
 مركبي، متعلق بالمركبات
 This road is closed to ~ traffic پوژشتي نو توميلي
 بار هه لگرم له م شه قامه دا قه دهغه په
 لا يسح بمرور المركبات في هذا الطريق
 1. په چه، روپوش، تارا، له چك، پوشر
 1. حجاب، برقع
 2. پهرده، دا پوشتين، پويه تد، فوتك، چاركه،
 a ~ of mist
 پهرده، پهرده له تدم و مز
 2. ستار: ستار من الضباب الخفيف
 خوي دانه پوشتيت
 □ vi
 يضع حجاباً، يحجب
 ~ one's distrust گومانه كاني نه شا رينه وه
 (مجاز) يخفي يخفي، يخفي شكوكه
 vein /veɪn/ n [C] 1. خوښ هينه ر 2. رهگ، دهمار،
 (له ته خته بابه رد) شين دهمار، شاره گ 3. دهمار (كانزايي) په له
 نيوان به رده كان دا 4. ناره زو، هست، روانين
 1. ورید 2. عرق (في الخشب أو الرخام) 3. عرق (معدني بين
 الصخور) 4. مزاج، نزعة
 He talked in a merry ~ for several minutes
 به شيوازيكي شيرين پو چه ند چركه يه ك دوا
 تحدث بأسلوب مرح لعدة دقائق
 velocity /ˌvɛləsɪti/ n تيكراي خيروي، خيروي
 معدل السرعة، سرعة
 1. مده خمدل، قه يه 2. نهرم وه
 velvet /ˈvelvɪt/ n [U] مده خمدل

۱. قطیقه، مځمل ۲. (نعتیه) مځملي، ناعم کالمځمل
venal /vi:nəl/ *adj* ۱. (کەسنيک) پەرتيل څوړ، پەرتيلبار ۲. (پهفتار) پوځن، پەرتيل څوړ
 ۱. (الشخص) مرتش، قابل للرشوة ۲. (السلوك) فاسد، مدفوع بالرشوة
vender, -or /venda(r)/ *n* [C] فروښار
 بائع
news ~ رڼوژنامه فروښ
 بائع الصحف
vendetta /ven'deta/ *n* [C] ټوله سهندن، ټوله نار. انتقام
veneer /va'niə(r)/ *n* ۱. تويزی تهخته ی بهنرخ ۲. دیمه ټيکي دروینه
 ۱. قشرة من الخشب الثمين ۲. (مجاز) مظهر کاذب، تمويه
 تهخته که به ټولیکي تهخته ی بهنرخ داده پوښی □ *vt*
 يکسو الخشب بقشرة من الخشب الثمين
venerable *adj* شکوادر، پەرز، پزدار موقر، جليل، يدعو الى الاحترام
venerate /vənə'reɪt/ *vt* پزیزى لى ده گری، رڼومت دگرت
 پيچل، يوقر
veneration *n* [C] پزیز لى نان، پزیزگرتن
 تبجيل، توقير
vengeance /vendʒəns/ *n* [U] ۱. ټوله سهندن، ټوله نار. انتقام
 ټوله ی لى نه ستیښ، حقه ی لى نه کاته وه *take ~ upon sb*
 يچار منه
 ۲. په توندی، زیاده پړه وی *with a ~*
 ۲. (د. ل. د) بعنف، بأفراط
vengeful /vendʒfəl/ *adj* قين له دل، په پەروښ بو ټوله سهندن
 حاقه، تواق، الى الانتقام
venial /vi:'niəl/ *adj* (هله) سوک، شياوی لى پورده (الخطیئة) طیفیه، یکن اغذارها
venison /venɪzən/ *n* گوشتى ناسک، کارمامز
 لحم الظبي أو الغزال
venom /venəm/ *n* ۱. ډهره (مار)، څار ۲. قين، ږقو
 توره یی، کوت

۱. سم (التعابين) ۲. حقد، غل، ضعيته
venous /vi:'nəs/ *adj* ډهره وړی، ږق له دل، رهي، تيره، شين دهرماري
 سام، ميت، حقد، متلىء بالفضيعة
vent /vent/ *n* [C] ۱. گوزهر، کون، پډهر، دهرچه، دهرهښهر
 ۱. فتحة، مخرج، مصرف
 ۲. ههواکښ، ده لاقه، سوزی *give ~ to one's feelings*
 خوی نه رنه پری
 ۲. (مجاز) متفص، منفذ ينفس عن مشاعره
 دهری نه خا، دهرچه ی پى نه دا، دهرگای بو والا نه کا، □ *vt*
 هه ناسه نه دا، (توره نه پى)
 يزود بفتحه او مصرف؛ ينفس عن، يصب (جام غضبه على)
ventilate /ventɪleɪt/ *vt* ۱. ههوا ده گورې ۲. بهوي
 ۱. بهوي
 ۲. ههواى ژووره که ده گورې ۲. ناشکرای *~ a room*
 ده کا، ده پخاته رپو، سکالا په ک بو راله کردن
 بهوي حجرة ۲. بطرح سؤالاً / شکوى للنقاش
ventilation /ventɪ'leɪʃən/ *n* ههواگورین، باگورین
 تهريه
ventilator /ventɪleɪtə(r)/ *n* باکښ، کلاروښنه، ههوا گوزهر، نامیز
 ههوا گورین دهرچه یان کونی ههواکښ
 مهرا، جهاز تجديد الهواء، فتحة أو كوة التهوية
ventriloquism /ven'trɪləkwɪzəm/ *n* [U] له ناخموه
 دوان، زک ناخافتی
 التکلم من البطن
ventriloquist *n* [C] نهو که سه په که له ناخی خو په وه
 قسه ده کا، زک ناخفتکه وری
 التکلم من البطن
venture /ventʃə(r)/ *n* [C,U] سهرکهشی، سهره پوښی، شهرودی
 مغامرة، مجازفة، مخاطرة
 سهره پوښی نه کایښ مه به ست *at a ~*
 خط عشاء، بدون تحديد للهدف
 ۱. سهرچلی نه کا، سهرکهشی نه کا، له خزی □ *vi, vt*
 راده پښی
 ۱. یغامر، یجازف، یتجاسر
 نهویری نریک یتته وه *~ near the edge of a cliff*

- لیواری که نداله که
یتجاسر بالاقتراب من حافة جرف
۲. رای خوی ده رنه بری، نه ویری، له خوم پانه بینم ~ I
که بویرم بلیم
to say that...
۲. یدلی برای، بجرأ، اجد فی نفسی الجراة لأقول
If I may ~ to disagree نه گهر ریگم یدهن بویرم
سه ریجیتان بکه م
إذا سمعت لی بالتجرأ علی مخالفتکم
venturesome adj سه ره بوق، سه رکش، بویر، نازا
(بوکاریکی خه تهر)، شه رودیدار، نه نجام نالاسوده
مغامر، جری، جور، (لصل) خطر، غیر مأمون العاقبة
veracity /və'resəti/ n تندرست، راست، باوه ریگراو
صحة، دقة، صدق
veranda(h) /və'rændə/ n [C] به ره به یوان، بانیه،
به ریانگ، تورمه، تارمه
شرقة (مبلطة و مستقرقة)
verb /vɜ:b/ n [C] فرمان، کار، کردار، پیشک
فعل (فی النحر)
verbal /vɜ:bl/ adj ۱. وتهیی، زاری، قسهیی، زاره کی،
لیفکی، ده له کی، په یوه ندی په قسه کردنه وه ده په
۱. لفظی، کلامی
هه له یی (به دهم) زاره کی
~ error خطا لفظی
۲. زاره کی، نه نو سراو، نامه په کی زاره کی
~ message ۲. شفوی، غیر مکتوب: رساله شفویه
۳. پیت: په پیت (وه رگپران) ۱. په یوه ندی
~ translation به فرمانه وه ده په
۳. حرفی ترجمه حرفیه ۱. متعلق بالفعل:
~ noun ناوی فرمان: ناویک له فرمانه وه وه رگپرانیت
وهك (dancing)
الاسم اللفظی: اسم مشتق من الفعل (مغل) dancing
verbally adv زاره کی، به ده، زاریانه
شفویاً، شفیاً
verbatim /vɜ:'beɪtɪm/ adv پیت به پیت، په یلف،
په یلف، تیپانه
حرفیاً، بالحرف الواحد
a speech reported ~ ووتاری پیت به پیت گوازاراو

- خطاب منقول حرفیاً
پرینز، چه نه باز، زور بلی،
verbosely /vɜ:'bɒs/ adj درین دادر، (وتار) بین سه روبهر، تیه نکیش درین سه پندراو،
قهزل
(الخطاب) فیه الخطاب، ملی، بالحق
verdict /vɜ:'dɪkt/ n ۱. برپاری (سوین خوران) دادگا
۱. قرار (المحلفین)
۲. را، برپاردان: رای هه لیژیراوان
the ~ of electors ۲. رای، حکم: رای الناخین
verdure /vɜ:'dʒʊ(r)/ n سه وزایی، سه وزبو، گه شی،
گه شای، هه شپاتی، که سگایی
خضرة، أخضر، نضرة، نضارة
verge /vɜ:'dʒ/ n [C] ۱. قه راخ، قه یار، لا، لیوار ۲. که نار،
ره خ، چوگان، خه ریگیون
۱. حافة، طرف ۲. شفا، شفی:
be on the ~ of doing sth خه ریک بوو شیک پکات
علی وشک آن یفعل شیاً
on the ~ of war له سه ره روخی شه
علی شفی الحرب
□ vi The sun was verging toward the horizon
هه تاو به ره و ناسو (خوار یویه وه) کشا
۱. پیل: کانت الشمس تیل نحو الافق
۲. له وانه په، خه ریکه
~ upon یکاد آن، یوشک
verger /vɜ:'dʒə(r)/ n کارمه ندی دیر، به ده سستی مه تران
شماس (فی کتبه) قندلفت
verifiable /vɜ:'faiəbl/ adj نه توانری بیسه لمینری
سه لمانبار
یمنکن إثباته أو التحقق منه، قابل للإثبات
se لماندن،
verification /vɜ:'fɪkeɪʃn/ n [C, U] ناشکارتن، پاسادان، ناشکرا کردن، نه سه هکرن
تحقق، إثبات
verify /vɜ:'faɪ/ vt (pt, pp verified) ۱. یتدائه چینه وه،
پاسادانی نه کا ۲. دوپاتی نه کا، سوور ده بی له سه ری، ده په
لمینن
۱. یتحقق من ۲. یؤكد، یتثبت
verily /vɜ:'rɪli/ adv به راستی، نه سه ح، له راستیدا
(أ. ق. حقاً، صدقاً)

veritable /ˈvɜːtəbl/ *adj* راست، به راستی، راستیار،
پریستی خوبی، له خوبی دیت، ناوی خوبی به خوبی تی

حقیقی، صحیح، اسم علی مسی

verity /ˈvɜːrɪti/ *n* [C] راستی، راست، گیزانه و په کی
راست

حقیقه، صدق، روایه صحیحه

vermin *n* [U] ۱. گیانه و هری مشه خوری زیانه به خش /
وهك: جرج میروی مشه خور

۱. حیوانات طفیلیه ضارة (كالجرذان مثلاً) ۲. حشرات طفیلیه،
هوام

verminous *adj* ۱. گه نه دار، په پوهندی به گیانه و هره
مشه خوره کان پان میرو کانه و هه په
۱. غاص بالهوام أو الحشرات

۲. درمی: له و نه خوشیانه کی که نه گویزینده و هه،
دوم

۲. أمراض تسببها الهوام

vernacular /vɜːˈnækjələ(r)/ *adj* گشتی، نیشتمانی
وطني

زمانه نه ته و هه کانی *the ~ languages of Indonesia*
نهنده نو سی

اللغات القومية لأندونيسيا

زمانی نه ته و هه کی پان ناوچه کی، زمان باو
□ *n* [C]
لغه قومیه او محلیه، لغه دراجه

versatile /ˈvɜːsətəl/ *adj* فره به هره، به هره دار،
فره کار، ده ست و رنگین
متعدد المواهب

versatility /ˈvɜːsətɪləti/ *n* [U] به هره زوری، نه رمی،
هونه و مه دیتی

تعدد المواهب، مرونة

verse /vɜːs/ *n* [U] ۱. هونراوه، چامه ۲. دیره هونراوه،
پارچه هونراوه ۳. پارچه هونراوه
۱. شعر، نظم ۲. بیت من الشعر ۳. جزء يحتر وحدة من قصيدة،
مقطع شعري

هونراوه کی پنج برگی کی *a poem of five ~ s*
۴. ناپهت، په لگه
قصيدة من خمسة مقاطع ۵. سفر، آیه

versed *adj* ~ *in* به تونا، لتهاتو، پېښور، شه هره زا
ضلیح، متمکن من، خبر

version /vɜːʃn/ *n* [C] ۱. وهر گیزان، گیزانه و هه، دانه،
راهه، نسخه
۱. ترجمة

a new ~ of the Bible وهر گیزانی نوی په راوی
پیروز (نه خامه ننجیل)
ترجمة جديدة للكتاب المقدس

contradictory ~ s of what was said / done

۲. گیزانه و هه دزیه په ک جیاجیا له بهاری نه و هه و تراوه /
روی داوه

۲. رواية: روايات متناقضة لما قيل / جرى

versus /vɜːsəs/ *prep* (په تاییهت له دادگادا
پان له وهر زش کورت نه کرته و هه بوز ۷ پان ۷s له چاپ
و نو سیندا)، په راویه و هه له یاری
(لاتینی) ضد (بخاصه من القضاء و الرياضة و تخصص الی ۷s او
۷s فی الطباعة و الكتابة)

vertebra /vɜːˈtɪbrə/ *n* (pl ~ e or s) بربره (بربره کی
پشت) موره و هه کی پشت
فقرة (من العمود الفقري)

vertebrate /vɜːˈtɪbreɪt/ *n* [C], *adj* جانده و هری
موکی، بربره دار
الفقريات، فقاري

vertical /vɜːˈtɪkl/ *adj* ستونی، و هه ستاو، (به راورد بکه
(horizontal

عمودي قائم (قارن horizontal)

a ~ line هینلی فاسومی (وه ستاو)
خط عمودي (قائم)

a ~ cliff که ندالی سهره و لیز
جرف پیندر راساً

vertigo /vɜːˈtɪɡə/ *n* [U] سهر گیزی، گیزیون
دوار، دوخه

verve /vɜːv/ *n* چوستی، چالاکی (په تاییهتی له کاری
هونه کی)

حماسة، حيوية (بخاصه فی عمل الفنان)

very /vɜːrɪ/ *adv* گه لی زور، هره
جداً للغاية

□ *adj* (شتی داواکراو) خوبی، په تاییهتی، ستردار
(الشيء المطلوب) نفسه، بالتحديد

in this ~ place له و شوینده دا، په تاییهتی

	في هذا المكان بالتحديد
<i>the ~ thing I wanted</i>	نەوشتەى كە ئەم وويست (پەرووش بووم بوى)
	الشيء الذي كنت أريده بالذات
vessel /vesl/ n [C]	۱. دەفرو قاپ، لوله وەك لولهى خوين، پوردانگ ۲. بەلەم، بارهەلگەر ۳. وعاء، إناء ۴. سفينة، مركب
vest /vest/ n [C]	۱. فانيله، جلی ژیرەو، کراس ۲. (U.S.A) هیلەکی چاکەت قميص تحتاني ۲. (U.S.A) صدره
vestige /vestidʒ/ n [C]	پاشماو، نیشانه، شوینەاری به جیناو (پاش نەمانى شتیک) أثر، علامة، أثر باق (بعد زوال الشيء) <i>Not a ~ of the castle remains</i> هیچ شوینەوارینکی قەلاکە نەماو لم يبق (للقلعة أثر)
vestment /vestment/ n	جوانکاری قەشە، جبه، عەباى سەرشان، کراس نوڵدارى حلة الکاهن، جبة (الشیخ)
vet /vet/ n [C]	پزیشکی بەیتال (د. طیب البيطري)
	۱. ئەپشکىن، پشکىنسى پزیشکی ۲. هەلە راست ئەکاتەو (ئەزمونی سەرکاخەز) ۳. (د. طیب) یەنص فصاً طیباً ۲. یصحح (امتحاناً تحریرياً)
veteran /veterən/ n [C]	(کەسێک) خاوەن ئەزمون، شارەزا، جەنگاوەرى کۆن (الشخص) محنك، مجرب (بخاصة) محارب قديم
veterinary /veterinəri/ adj	بەیتالەوان، پزیشکی بەیتالە (بەیتەرى)
	بيطري و متعلق بالطب البيطري
<i>~ surgeon</i>	پزیشکی بەیتال (بەیتەرى)
	طبيب بيطري
<i>~ college</i>	کۆلێزى پزیشکی بەیتالى، بەیتالى كلية الطب البيطري
	پزیشکی بەیتالە طیب بيطرى
	پزیشکی بەیتالە veterinarian

	طیب بيطري
veto /vi:to/ n [C]	فیتو، مافی رەتکردنەو، بەرەهەستى بلاوکراو (دەستەبەکی بالا دەرى دەکا) شتیک رەت دەکا پان قەدەخەى دەکا الفيتو: حق النقض او الاعتراض بيان (تصدرة هيئة عليا) برنض او منع شيء
<i>put a ~ on sth</i>	قەدەخەى ئەکا، ناھێلنى يمنعه، يحرمه
☐ vt	مافی فیتو بەکار دێنى (دژى برپاریك) قەدەخە دەکا، پێپەش دەکا يستخدم حق النقض (ضد قرار ما)، يمنع، يحرم پەرلەمان <i>The meeting was ~ ed by the parliament</i> کۆبونەو کەى قەدەخە کرد منع البرلمان من (عقد) الاجتماع تۆرى ئەکا، جارسی دەکا يغض، يضيق کێشە بە دەمەقالە بەکی دورودریز دەوروژینى مشكلة غير نقاشاً طويلاً
vexation /vek'seiʃn/ n [U]	بێزاربون، نەنگ پێ هەلچنین و تۆرە کردن، شتیکى بێزار کەر و وەر زکەر إنزعاج، مضايقة وإغاطة، شيء مزعج أو مضايق
via /vaɪə/ prep	بەھۆى (لاتینیە)، بەرپەکی، بەھۆى (لاتینیە) بطریق، عن طریق
	<i>travel from London to Paris ~ Dover</i>
viable /vaɪəbl/ adj	دریخا پەن، ژبنار، شیاوی ژبانە گەشە کردنە، راھێنانبار قابل للحياة / للنمو
viaduct /vaɪədəkt/ n	پرد (جوی)، کۆپرى جسر، قنطرة
vibrate /vaɪbreɪt/ vi, vt	۱. دەپلەرێتەو، دەلەرزینى، دەهەژینى دەهژت، دلەریت ۲. (یجەلە) پەتر <i>The building ~ s whenever a lorry passes</i> هەركاتى نۆتومبیلی بارهەلگەر تى دەپەرى خانووە کە ئەلەریتەو (إن) المبني يهتز كلما مرت شاحنة ۲. (ژى بەستراو، دەنگ): لیدان، ترپە <i>a voice</i>

۲. (الأوتار المشدودة، الصوت): نبض
 دهنگ پرته پرت تهكات له ترس دا، *vibrating with fear*
 زماني ته تهله دهكات
 صوت نبض بالخوف
vibrant /ˈvaɪbrənt/ *adj* لهراو، لهردا، چالاك، هستيار
 متذبذب، نابض، رنان
the ~ notes of a cello تاوازي (فيولونسيل) ي لهراوه
 انغام الفيولونسيل الطنانه
vibration /ˌvaɪbreɪʃn/ *n* [C,U] لهروانندن، لهرين،
 ههوانندن، لهريتهوه، لهرزين، شهپول
 ذبذب، اهتزاز، تردد
vicar /ˈvɪkə(r)/ قمشه، پياوي قايبي ديان، جيگير، نوتهر،
 نميندهر
 قس، قس، راغي أبرشية
vicarage /ˈvɪkərɪdʒ/ *n* نشينگه، تهرك يان موچه ي
 نولداري
 منزل راغي الأبرشية
vicarious /ˌvɪkəəriəs/ *adj* توئدار (نميندهري)
 مفوض، نائب (عن آخرين)
 ۱. **vice** /vaɪs/ *n* [C,U] ۱. گونا، لهكه، چهوتي، بهد
 ۲. (لهنهسپ) عهيهكه ي جوته وهشانندن، ترهكي، گاريس
 ۱. رذيله، عيب ۲. (في الحصان) عيب، نقيصه (كارفس مثلاً)
 ۲ **vice** /vaɪs/ *n* گيره (مهنگنه): ناميريكه دارتاش
 وئاسنگهر بوگر تني شتو كار كردن بهكاري ديت
 ملزمة (آلة يستعملها التجار والحداد)
 ۳ **vice** /vaɪs/ *prefix* پيش گريكه بهماناي جيگر (نهميرال)
 بادنه معناها: نائب
 ۱ **vice admiral** *n* جيگري نهميرال (ميري دهريا)،
 زهدهرال
 لواء بحري، نائب اميرال
 ۲ **vice chairman** *n* جيگري سهروكي (ليونه)
 نائب رئيس (لجنة مثلاً)
vice versa /ˌvaɪsɪ ˈvɜːsə/ *adv* (لائيني)
 بهينجه وانه شهوه دژاودژ، ههروهسا، بهرهلازي
 (لائينية) والمعكس بالمعكس
We gossip about them نيمه لهپاش مله باسيان
 تهكهين تهوانيش ههروهسا
 نحن نلوك سيرتهم وهم يلوكون سيرتها

تهكهين تهوانيش ههروهسا
 يلوكون سيرتها
vicinity /vɪˈsɪnəti/ *n* تهنيشت، دراوسني، نيزك، رهخ زور
 نزيكه له قوتابخانهوه
 قرب، جوار
in close ~ to the school لهنزيكمانهوه قوتابخانه
 قريباً جداً من المدرسة
no school in the ~ نهي به
 لا توجد مدرسة في الجوار
vicious /ˈviʃəs/ *adj* بهد، زيانكارو دژوار، خراب
 شرير، اثير، رديه
 ۱. *a ~ man / life / habit* پياويكي خراب... هتد
 ۱. رجل شرير... إلخ
 ۲. *a ~ look / kick / temper* ناههموار، قين لهسك
 ۲. شرس، حقود
 ۳. *a ~ argument* بالگه پهكي ساخته
 ۳. حجة باطله
viciously بهدژواري، بهدريندهيي، بهرق
 على نحو شرير، بشراة، بهقد
victim /ˈvɪktɪm/ *n* ۱. قورياني، گيان فيدا
 ۱. ضحية، ذبيحة (تقدم قرباناً)
 ۲. *He is the ~ of his own foolishness* بوته قورياني
 گيليهكه ي
 ۲. إنه ضحية حماقته
victimize /ˈvɪktɪmaɪz/ *vt* يان (كهسيك يان)
 شتيك
 يضيحي ب (شخص أو شيء)
victor /ˈvɪktə(r)/ *n* (pl -ries) زال، سهركهوتوو، پراوه
 متصكر، ظافر، غالب
victory /ˈvɪktəri/ *n* سهركهوتون، بردنهوه
 نصر، فوز، ظفر
victorious *adj* پراوه، سهركهوتوو
 فائز، متصكر، ظافر
 ۱. **victual** *vi, vi* ۱. نازوقه وخوراكي تهداثي ۲. خوراك و
 نازوقه وهرده گري
 ۱. يمون، يزود بالطعام ۲. يتزود، يضمن
vie /vaɪː/ *vi* (pres part vying) پيشيركي تهكا، ياري
 لهگهل تهكا

۱. وەرزی تری لی کردنه وه **vintage** /vɪntɪdʒ/ n [C,U]
 ۲. خوشاوی تری له وەرزیکی دپاری کراودا
 ۱. موسم / قطاف الکروم ۲. (نیبذ مصنوع من) عنب قطف فی
 سنة معينة
viola /vi'ɔʊlə/ n [C] فیولا، کهمان، کهمانچه، کفانجه قان
 الفیولا، کمان اوسط
 ۱. سهرینچی لی نه کات، پینلی **violate** /vaɪəleɪt/ v
 نه کا ۲. جارس نه کات، پیسی نه کا (شونی پیروز)
 دهستدریژی نه کاته سهر
 ۱. ینضی، یخل ب ۲. یتکه (حرمة مکان مقدس) یندس
violation /ˌvaɪə'leɪʃn/ n [C,U] سهرینچی، جارسونی
 نقض، انتهاک، تدیس
violence /vaɪələns/ n [U] توند و تیژی، دژواری،
 زوری، زوریازی، توندی، زهبروزنگ، زور دهستی
 غنف، شدة، قرة
 تاوانی قورس *crimes of ~*
 جرائم العنف
 ته قینه وهی رووداوی سهخت، *an outbreak of ~*
 دژوار، زوریاز، سهخت
 انفجار حوادث العنف
violent /vaɪələnt/ adj ۲. توندو تیژی، سهخت
 ۲. غنف، قاس
 بای به هیز / هیرشی به هیز *a ~ wind / attack*
 رباح عنيفة / هجوم عنيف
 سوزی زور، کره سوز، سوزی به تین *~ passions*
 عواطف متقدة
 ۲. مردنیکي ناله بار، بهد، نابه جی، *~ death*
 خراب
 ۲. مینة بشعة
 ۳. سهخت، توند: یاددان نیشهی *~ toothache*
 زور سهخت
 ۳. قاس، شدید: وجع اسنان شدید
violently adv به توندو تیژی، به دژواری
 بشدة، بعنف، بقوة
violet /vaɪələt/ n [C,U] مۆر، وه نه وشهیی،
 کوله وه نه وشه
 (اللون) بنفسجي زهرة البنسج
 □ adj رهنکی قرمزی

قرمزی اللون
violin /ˌvaɪəlɪn/ n [C] کهمانچه، کفانجه قان
 کمنجه، کمان
violinist n [C] کهمانچه ژهن، کفانجه قان
 عازف الکمان
violoncello /ˌvaɪələnt'seleɪ/ n [C] (cello n)
 کهمانچهی کهوره، کهوره ترین لاسیری کهمانچه به،
 فیولونسیل
 الکمان / الجهر، اکبر آلة من اسرة الکمان، فیولونسیل
viper /ˌvaɪpə(r)/ n [C] ماری زههراوی، کوله مار،
 کویره مار
 الأنمی الغیبة: أنمی صغیرة سامة
virgin /ˈvɜːdʒɪn/ n کچ، ناکام، نویهر، پاکیزه
 عذراء، بکر، بتول
 ۱. بین گهرد، پاک و خاوین: سهوولی *□ adj ~ snow*
 خاوین سهوولی خاوین ۲. نویهره، لهباری به نه تیدابه،
 به کار نه ها تو
 ۱. نقي، طاهر: تلج نقي ۲. (مجاز) بکر، فی حاله الأصلية، غیر
 مستعمل
 خول / دارستانی پاک، ناخانه کیلایی *~ soil / forests*
 تربة بکر / غابات عذراء
virginal adj کچینی، پاک، خاوینی، نویهره
 عذري، بکر، طاهر
virginity /ˌvɜːdʒɪnəti/ n کچینی، پاک
 عذرة، بکاره
virile /ˈvɪraɪl/ adj پیاوانه، کامل، میر، پیاوه تی، تیر،
 چالاک
 رجولي، مکمل الرجولة، نشیط
virility /ˌvɪrɪləti/ n پیاوه تی، هیز، چالاک، تیری
 رجولة، قوة، نشاط
virtual /ˈvɜːtʃʊəl/ adj کرداری: کاری، راسته قینه
 عملي، فعلي، حقینی
the ~ head of the business سهوؤکی راستی کاره که
 الرئيس الفعلي للعمل
 شکست، به کردار *a ~ defeat*
 الهزيمة فی حکم
virtually adv به کرداری، به کار، له راستیدا، به راستی
 عملياً، فعلياً. فی الواقع

۱. چاکه، نایابی، هیوایی،
virtue /vɜ:tʃu:/ n [C,U] پاقرایی

۱. فضیله

۲. به دروستی، به نیکی، زهر، له به رخا تری
by / in ~ of ۲. بفضل، بموجب، نظراً الی

چاکه کمر، خاوپن، زنی ده ست پاک،
virtuous adj روسپی

فاضل، مستقیم، (المرأة) عفيفة، طاهرة

به راستی، به خاوپنی، به نایابی، به پاکي
virtuously adv باستقامه، بفضه، بطهاره

دژواری، درمی، لایروسی،
virulence /vɪrələns/ n پیس، کینه، به دی، مه ترسی دار
خبت، حقد

(زهر) کوژه، جهر گبرگ،
virulent /vɪrələnt/ adj (دوژمنایه تی) پیس، ترسناک، (وشه کان) رهق، (نه خوشی)
خراب، ترسناک، کوژه، درماوی
(السم) نافع، زعاف، (العداوة) خبیثه، خطر، (الکلمات) قاسیه
(المرض) خبیث، خطر، میت، ویل

لایروسی، زهر، تا: هوکاری
virus /vaɪrəs/ n [C] رودانی نه خوشی، قوتان
الفيروس، الحمة: عامل محدث للمرض

the ~ of influenza

لیره (مافی چوون یان ده رجوون
visa /vi:zə/ n [C] له ولاتسک) هینمای رینجیدان به چونه ژوره وه له سهر
به ساپورت
تأشیر، سة دخول (علی جواز سفر)

جهواز تازه نه کاته وه
□ vt یوشر (علی جواز)

(فهره نسی)
vis-a-vis /vi:z a: 'vi:/ adv, prep روو به روو، هه مه ری
(فرنسیه) وجها لوجه

قایکونت، خانه دانی
viscount /vaɪkənt/ n [C] له کونت که مترو سهر بارون
التیکونت: نبیل دون الکونت وفوق البارون

مدهنگنه، به مدهنگنه گیری نه کا
*vise n, vt [C] ملومه، یلزم، یشد یلزمه

دهر که وتوو، به رچاو، به رینین،
visible /vɪzəbl/ adj له بواری بینیدا

مرئی، منظور، فی مجال الرؤیة

دیتن، بینن، دیار بوون، روینا
visibility /vɪzə'bɪləti/ n رؤیة وضوح

۱. بینن، دیه، ههسته وه ری
vision /vɪʒn/ n [C,U] بینن، توانای بیرلنی کردنه وه خه یال کردنه وه
۱. الرؤیة، حاسة البصر، القدرة علی التخیل
۲. خه وه، خه مون، لاپنده ده
have a ~ of the future خوینینه وه

۲. حلم، رؤیا: عنده تصور للمستقبل

۳. خه یالنی ناراستی، نمونه یی
visionary /vɪʒənəri/ adj ۳. خیالی، وهی، غیر واقعی

پیرورا / پلان / دیمه ن
~ ideas / plans / scenes خه یالنی پیرفراوان، خه یال پلاو

أفکار / خطط / مناظر وهیة ۲. حسب الخیال، حالم

کسینکی زور خه وین / تیر
□ n [C] (pl -ries) خه وینی، خه وین

شخص کثیر الرؤیا / حالم

۱. سه ری لنی نه دات، دیدنه تی نه کات
visit /vɪzɪt/ vt, vi (نه خوش)

۱. یزور (مکانا) یعد (مریضاً)

۲. سزای نه دات، قولی لنی نه سنی،
~ upon sb توشی به لای نه کا

۲. (فی التوراة) یعاقبه، یصیبه بیلا

~ the sins of the fathers upon the children
منذ آله کان چاوله باوکیان نه کهن، گپا له سهر بتنجی خنوی
ده روی

یأخذ الأبناء بجريرة آبائهم

سه رلیدان، سهر دان
□ n [C] زیارة، عیادة

سه ری لینه دات
pay sb a ~ یزوره

۱. سه رلنی دان، کوچه ر
visitation /vɪzɪ'teɪʃn/ n ۲. سزایی خواوه ندی

۱. زیارة، تنقذ ۲. عقاب إلهی، معیبة من الله

۱. بهشی یشه وهی خوده
visor /vaɪzə(r)/ n [C] (کلو) که روودا نه پوشنی ۲. روو پوش ۳. لیواری جولوی
یشه وهی شه بقیه ۴. هراشی شووشه ی یشه وهی نوتومیل
۱. مقدمة الخوذة جزءها الأسامي المتحرك المنطلي للوجه

۲. قناع ۳. حافة القبة في مقدمتها الأمامى المتحرل ۴. حافة
الزجاج الأمامى للسيارة
visitor *n* [C] سەردانكەر، میوان
القائم بزیارة، الزائر
visual /ˈvɪʒuəl/ *adj* ديار، بینایی، سؤما، بەرچاو، دیتی
بصري، مرئي
~ *aids in teaching* هاریکاری دیتی لەفیریون دا
المعنات البصرية فی التعليم
visualise /ˈvɪʒuəlaɪz/ *vt* دیتتە بەرچاو (بەخە یال)،
دیاردکت (بەرچایی)
یتصور، یتخیل
vital /ˈvaɪtəl/ *adj* ۱. گرنگ، زۆر پێویست، ژێواری،
زیندەکاری، بنه‌ره‌تی، بنیاتی، ترسناک
۱. حیوی، سیاسی، خطیر
~ *wound* برینداربوونیکی زۆر ترسناک
جرح ممت
~ *of ~ importance* ۲. زۆر گرنگ
۲. بالغ الأهمية
vitality *adv* لە بنجینه‌دا، لەبناغه‌دا، ب ژینداری
بشکل جوهری / أساسي
vitality /ˈvaɪtæləti/ *n* [U] ۱. هیز، توانای خوگرتن
۲. زیندەکی، چالاکی، ژینداری، هژیاتی
۱. قوّة، قوّة على التحمل ۲. حیوی نشاط
vitalize /ˈvaɪtəlaɪz/ *vt* چوستی و چالاکی بێن
دەبەخشێ، دەژێنێ، دەگەشیێ، چالاکی ئەکا
یەلأ بالحیوة و النشاط، یحیی ینشاط
vitamin /ˈvɪtəmin/ *n* فیتامین
فیتامین، حیمین
vitalize /ˈvɪfɪet/ *vt* خرابی ئەکا، لاوازی ئەکا، هەلێ
ئەوه‌شیێ، تیکێ ئەدا
یفسد، یبطل، یضعف
vitriol /ˈvɪtriəl/ *n* زاخ، ترشی کبریتیک
الزاج، حامض الکبریتیک
vitriolic /ˈvɪtriˈɒlɪk/ *adj* تال، بەخەتی رەق و سەخت،
تانه‌ی تال و تیز
(التقد) لاذع، قاس
vivacious /ˈvɪveɪʃəs/ *adj* شوخ، چالاکی، زیندووی،
ژیاو، زیندەگی

حیوی، مرح، نشیط
vivacity /ˈvɪvəsəti/ *n* [U] زیندەگی، چالاکی، خووشی
شوخی شوخیه‌تی
حیریة، مرح، نشاط
viva voce /ˈvaɪvə ˈvɒsɪ/ *adj, adv* زاره‌کی، بە دەم،
دە لگی، ئەزمونا دە لگی
(لاتینی) شەری، شەه‌ی شەوفا، شەه‌یا
۱. روون، رووشن، گراوه، پرشنگدار،
بەهیز ۲. ئاشکرا، دیار، زیندوو ۳. گەش، زندی، لەژیانی،
چالاک
۱. (اللون) زاه، مشرف، قوی ۲. (الوصف) چلی، واضح، حی
۳. منعم بالحیوة، نشیط
~ *a ~ imagination* خەیاڵی گەش و زیندوو
خیال خصب
vividly *adv* بە ئاشکرا، بە روونی، بە سۆزەوه، بە چالاکی،
بە گەشی
بوضح، بجلال، بحماسة، بانتعاش
vivisection /ˈvɪvɪˈseksən/ *vt* توێکاری زیندەوهران ئەکا،
(زانستی) (هەدکەلشیت) (زندی یان یۆ مەرەمیین زانستی)
شرح الأحياء (للدراسة العلمية)
vivisection /ˈvɪvɪˈseksən/ *n* [U] توێ کردنی
زیندەوهر، قلیشاندن، دووکه‌رت کردن، ئەکەلشاندن
تشریح الأحياء
vixen /ˈvɪksn/ *n* مێ پە ی رپوی، ژنی شەڕانی، ژنی
چەنە باز، جەرپن
آنتی التعلب، إمرأة مشاكسة
viz /vɪz/ *adv* واتە، بە مەبەستی، فانکۆ
that is to say
(لاتینی) و تقرأ عادة *namely* أي، اعني، و معناه
۱. کۆمەڵە
vocabulary /vəˈkæbjʊləri/ *n* [C,U]
ووشە و ماناکە ۲. کۆمەڵە زاراوە پەکی زمانەوانی کە کەسیک
یان دەستە پەک تایبەت بە کاری دینن
۱. مجموعة مفردات و معانيها ۲. مجموعة المفردات اللغوية
التي يستخدمها شخص أو فئة معينة
vocal /ˈvɒkəl/ *adj* دەنگی، پەپوهندی پەدەنگ و هەپە
صوتی متعلق بالصوت
~ *organs* کۆئەندامی دەنگ
اعضاء الصوت

~ music	موسیقی دهنگی
	موسیقی الصوتية
vocalist n [C]	گورانی بیژ، ستراتیژ، سرودبیژ
	مغن، مطرب
vocation /vəʊ'keɪʃn/ n	۱. بانگیشه، سیلکه (به تاییه تی)
	۲. پیشه، پیشه‌گه‌ری
	۱. دعو، نداء، رساله (بخاصه دینیة) ۲. مهنة، حرفة، وظيفة
vocational adj	پیشه‌یی
	مهني
~ guidance	ناراسته‌کردنی پیشه‌یی
	توجيه مهني
vodka /vɒd'kɑ/ n	قودکا: خواردنه‌وه‌یه‌کی رووسی‌یه،
	مه‌یا رووسی‌یه، سه‌رخ‌وشک‌ره
	الفودکا: شراب روسي مسكر
vogue /vaʊg/ n [C]	جل و به‌رگ تازه‌ترین مودیل، باو
	موضة، زي، رواج
all the ~	تازه‌ترین و به‌ناوبانگترین ونوی ترین مودیل
	آخر مودة، آخر صیحة
have a great ~ / in ~	فره لایه‌نگری، ژوریاو
	له شعبه کبیره، رانج
voice /voɪs/ n [C,U]	۱. ده‌نگ
	۱. صوت
I have no ~ in the matter	۲. بوجون، ده‌بیرنی را،
	بوم نی‌یه زای خوم ده‌بیرم لهم بایه‌ته‌دا
	۲. تعبیر، ایداء الراي في (هذا) الأمر
□ vt	ده‌رنه‌بیری، واده‌رنه‌بیری
	يعبر، يبيد رأيه
The spokesman ~ d the feelings of the crowd	۱. به‌رگ گیارو، به‌رگ
	۲. قه‌باره، قه‌واره فراوانی ۳. بر، پارستانی (به تاییه له
	شیوگی کوذا) پارسته‌یه‌ک له‌هلم و دوکه‌ل ۴. (ده‌نگ)
	به‌ری، گه‌وره‌یی، قه‌باره‌یی
	۱. مجلد ۲. حجم، سعة ۳. مقدار. کتله (بخاصه فی صیفة الجمع)
	کتل مستدیره من البخار او الدخان ۴. (الصوت) جهازته، حجه
	ده‌نگی ژور گه‌وره
	صوت جهير جداً
	۱. نوسینی ژور
	(نوسه‌ر) فره به‌رهم، قه‌باره گه‌وره، فراوان ۲. قه‌باره گه‌وره،
	فراوان

کسینگی چالاک، په‌رنده، په‌رش	
(السانل) مطاير، غيار، متبخر (الشخص) جيري، مرج، متقلب	
گرگان، ناگر پزین	volcano /vɒl'keɪnəʊ/ n (pl -es)
برکان	
ناگر پزینی، بورکانی، چایی	volcanic /vɒl'kænik/ adj
ناگری	
برکانی	
هه‌ل‌بازدن، توانا، قین، خوازه‌کی	volition /vɒl'ɪʃn/ n
اختیار، ارادة، مشیة	
۱. (لشاوریکی بورودمان)	volley /vɒlɪ/ n [C]
۲. جفتیو قسه‌تی ژور	
۱. وابل من القذائف ۲. وابل من الشاتم	
تویی پاله، (پاری یا) ته‌پکا	volleyball /vɒlɪ'bɔ:l/ n
فره‌نده، قولی بول	
الكرة الطائرة، فولي بول	
قوت: په‌که‌ی پیوانی کاره‌با	volt /vɒlt/ n
الفولط: وحدة القوة الكهربائية	
هیزی کاره‌با په‌قوت	voltage n [C]
القوة الكهربائية بالفولط	
ته‌ر زمان، پریژ، پوجبیژ، ده‌نگ	valuable /və'ljuəbəl/ adj
بلیند	
درب‌السان، مهذار (الحديث) طلق	
به‌رونی، ته‌ر زمانی، زمان پاراوی	volubly adv
بطلاقة، بنصاحة	
ته‌ر زمان، زمان پاراوی	volubility /vɒljə'bɪləti/ n [U]
به‌رونی	
طلاقة اللسان، نصاحة	
۱. به‌رگ گیارو، به‌رگ	volume /vɒlju:m/ n [C,U]
۲. قه‌باره، قه‌واره فراوانی ۳. بر، پارستانی (به تاییه له	
شیوگی کوذا) پارسته‌یه‌ک له‌هلم و دوکه‌ل ۴. (ده‌نگ)	
به‌ری، گه‌وره‌یی، قه‌باره‌یی	
۱. مجلد ۲. حجم، سعة ۳. مقدار. کتله (بخاصه فی صیفة الجمع)	
کتل مستدیره من البخار او الدخان ۴. (الصوت) جهازته، حجه	
ده‌نگی ژور گه‌وره	a voice of great ~
صوت جهير جداً	
۱. نوسینی ژور	voluminous /vɒlju:'mɪnəs/ adj
(نوسه‌ر) فره به‌رهم، قه‌باره گه‌وره، فراوان ۲. قه‌باره گه‌وره،	
فراوان	

۱. (الكتابة) غزيرة، (الكاتب) غزير الانتاج ۲. كبير الحجم، واسع
 كومه له نامه په كې زور، بې هشمار *a ~ correspondence*
 رسائل لا تحصي
voluntary /vɒləntri/ *adj* ۱. خوويستی، په ناره زوی
 خوئی، له خوښه وه، همدت، ځاني، خوازه كې
 ۱. طوعي، إرادي، إختياري
 ~ *helpers* يارمه تېده راني خوښه خشان
 مساعدون مطلوبون (مترعون)
 ~ *statement* لېدوانيكي په كسري خوږسك، بې یر
 كړدنه وه
 تصريح غوي او مرتجل
 ۲. پالېست كراوه په هاو كاري خوښه خشي *a ~ hospital*
 نه خوښخانه ي خپرخوازي
 ۲. مدعوم بمساعدات طوعية، خيرى: مستفى خيرى
voluntarily *adv* به خوښه خشي، به خوښاره زو، هدى،
 به خوازه كې
 طوعاً، اختياراً عن طيب خاطر
volunteer /vɒləntriə(r)/ *n* ۱. خوښه خشي (به تايه تې)
 ههستان به كاري ترسناك ۲. سهربازي خوښه خشي
 ۱. متطوع (بخاصة للقيام بعملية خطيرة) ۲. جندى متطوع
 خوئی نه به خشي، خزمه تگوزاري نه كا ☐ *vt, vi*
 به خوښه خشي
 يطرع، يقدم خدماته طوعاً
voluptuous /vɒlʌptʊəs/ *adj* سېكسي، هستيار،
 همشهري، ناره زو باز
 شهواني، مشر للشهوة
vomit /vɒmɪt/ *vt, vi* ۱. ده رشيته وه، په تال ده يته وه،
 رشاندن
 ۱. يتيا، يقي، يستغ
 ۲. دهرده دات، *factory chimneys ~ ing smoke*
 دهرده هاويزي: دوكه لکښي كارگه په ك دووكه دهرده دات
 ۲. يلفظ، يفرج مداخن مصنع تلفظ الدخان
☐ *n* [U] رشانه وه
 التي
voodoo /vu:du/ *n* [U] فال، جادوگر
 سحر، شعرة
voracious /vɒ'reɪʃəs/ *adj* بخور، خواروك، چاف

- برسى، چلښ
 شره، نهم
 ~ *reader* چاوچنوك، چاوبرىسى
 جشع: قاري، نهم
voracity /vɒ'reɪsəti/ *n* [U] چلښ، بخورى،
 چاوچنوكى
 شرافه، نهم، جشع
vortex /vɔ:teks/ *n* [C] (*pl ~ es, vortices*) مزراح،
 فرږوك، گيډاو، گيډه لوكه پارسه په ك وهك گهرده لولول
 دوامه، دردور، كله تحرك كدوامه
vote /voʊt/ *n* [C] ۱. دهنك دان، دهنكدان بۇ هه لېواردن
 ۱. صوت، نصريت
 نه پخاته دهنكدانه و، ۲. كزى دهنكه كان ~ *put sth to the*
 بطرحه على التصويت ۳. مجروح الأصوات
 پښيښى *The labour ~ is expected to decrease*
 نه كا كه دهنكه لا په نكره كاني پارتى كړيكاران كهم يته وه
 يترق ان تضائل الأصوات المؤيدة لحزب العمال
 ۱. دهنك ده دات، پښنياريك ☐ *vi, vt ~ for, against*
 نه دات بۇ دهنك دان ۲. دهرنه چي به دهنكدان
 ۱. بصوت (مع، ضد) يقدم إقتراحاً للتصويت ۲. يفر بالتصويت
 او الاقتراح
 به دهنك دان بريار *~ a sum of money for education*
 دهرنى به به خشيښى بريك پاره بوقير كردن ۳. (په خشي كردن
 به گشتي)
 يفر بالتصويت منح مبلغ من المال للتعليم ۳. (ل. د) يعطن
 بالاجتماع
The new captain was ~ d a fine fellow ههرهمو
 رايان واپو كه كاپته نوپكه پياوېكي چاك و لېهاتوه
 اجمعوا على أن القبطان الجديد (رجل) رائع
voter *n* [C] دهنكدهر، پشك هاقيز
 ناخب، مقرر
vouch /vaʊt/ *~ for sb / sth* دهسته بهرى بۇ نه كات
 (بوكه واهي) ده خوازت، دويات دكت، دهر به ست دكت
 يضمنه، يكتله
voucher /vaʊtə(r)/ *n* ده ستاقيز، په ته، پسوله
 إيصال، مستد
vouchsafe /vaʊt'seɪf/ *vt* ربي ده دات، دلنوزي
 له كهل نه كا، دلنوزان دكت، دهر به ست دكت، به خشنده يي

	له گهڻ نه ڪا
	يتلف، يتلف، يتكرم (بتقديم أو فعل شيء)
	دٿسوزي له گهڻ نه ڪا، يارمهتي نه ڏا
	يتكرم بالرد / بتقديم للمعونة
vow /vaʊ/ n [C]	سوڻند، بهائين، په پقدان
	عهد، قسم
<i>marriage ~ s</i>	بهائيني رهنمائي
	عهد الزواج
<i>under a ~ of silence</i>	له زير بهائينگي نهڻي ڏا
	(تحت) تعهد بالڪتمان
<i>break a ~</i>	په پيمان نه شڪستن
	بخت بالعهد
□ vi	په پيمان نه ڏات (له سهر شتيڪ پيڪات)
	يتعهد، يتقطع على نفسه عهدا (بشيء، ان يفعل شيئا)
vowel /vaʊəl/ n	۱. دهنگ، دهنگي بزوڻين
	۲. پيٽه بزوڻه ڪان، نيشانه پڪه ڪه ٿامازه پڪا پو پيٽه بزوڻه ڪان
	۱. صوت، صوت لين ۲. حرف لين، حرف علة، رمز يشير الى
	حرف العلة
voyage /vɔɪdʒ/ n [C]	گهشتي دهريائي
	رحلة بالبحر
<i>a ~ up the Nile</i>	گهشتيڪ پو سهر و نيل
	رحلة الى أعالي النيل
vulcanite /vʌlkənait/ n [U]	لهلڪه نايٽ مادده پڪي
	پلاستيڪيه، لاستيڪ ٽيڪل گؤگرد ڪراوه
	مادة بلاستيكية مصنوعة من المطاط والكبريت
vulcanize /vʌlkənəiz/ vt	لاستيڪ رهق نه ڪا به چاره
	سهر ڪردني به گؤگرد
	يتقي المطاط بمعالجته بالكبريت

vulgar /vʌlgə(r)/ adj	خهڻڪي نزم، عهدام، بازارى،
	پهرپوت، چه پهل
	عامي، سوقي، مبتذل، خشن
<i>~ language</i>	ناشرين، زمان خراب
	فطه بذيء: لغة بذيئة
vulgarism n	بازاريانه (پهرپوش، چه پهلتي)
	تعبير سوقي / غير مهذب
vulgarity n [U]	بازاريانه، پهرپوشتي، رهقي، چه پهلتي
	سوقيه، فظاظه، خشنه
vulnerable /vʌlnərəbl/ adj	له باره پو پڪه ڪه وٽن و
	ٽيڪ چون ٿا پته و لاوازيو هيڙ ديار، شڪستار
	قابل للمطب أو التلف، غير متين أو حصين، مكشوف
vulture /vʌltʃə(r)/ n [C]	ههڻو، سميڪارڪ
	نسر
vying /vaɪɪŋ/	(بروانه vie)
	(انظر vie)
vrow or vrow /vrou/ n	زن، زني ميردار، خاتون
	إمرأة، زوجة، سيدة
vsign n	نيشانهي سهر ڪه وٽن (به به لاو ڪردنه وي په نجهي)
	شايدت و ناوه راست
	علامة النصر (أدى يرفع لسيابه والوسطن)
vulva /vulva/ n	نه ندامي مي پته
	الفرج
vulvitis /vulvits/	هه و ڪردني نه ندامي مي پته
	التهاب الفرج
vying /viɪŋ/ pres. part of vie	رڪه به ري نه ڪا،
	هه ٽريڪيڪرن
	يتافس

W

W, w /dʌbljuː/ (pl w's) بیست و سیهم پیتی ئەلفبىي ئىنگلىزى

الحرف الثالث والعشرون من الأبجدية الأنكليزية

wad /wɒd/ n [C] ۱. ئاوناخن (لەلۆكە يان شتى ئىر) دەستە، سەفتە، تۆپەل، گىرى ۲. دەستە، گورزە (كاغەزى دراو)

۱. حشوة (من قطن او غيره)، سطم ۲. رزمة (من اوراق مالية)

ئاوناخنى ئەكا، دەپنچت، تىزى دكت، دادگرت

يىشو، يىطم

wadding n [U] ئاوناخن، لەلۆكە يان لباد ھەپشاندىن، بەكار دىت بۆ لەقتونان

حشوة قطن او لباد تستخدم في التعليل

waddle /wɒdl/ vi لەسەرخو دەروات، خەنى دىت يتھادى في مشيته (كالبطة)

۱. ھەزاندىن، لەقاندن ۲. زىف، مضحك، مەرج

wade /weɪd/ vi, vt ۱. ھەزاندىن، لەقاندن ۲. زىف، مضحك، مەرج

نھاد

رۆدەچىت، دەچىتە قولايى ئاۋ، ددت پورى

يخوض، يخوض (في الماء)

بەگراتى و ئەرك پىشەدە كەۋىت

تەجەبۇل

waders npl پىلاۋى جزمە: پلاۋىك ئاۋى تى نەچى، پۇتىن

حذاء التخوض: حذاء لا ينفذ منه الماء

wadl /wɒdl/ n (pl ~ s) دۆل، جۇگەى لافاۋ (ۋىشكە)

يىجگە لەۋەرزى پاراندا

۱. ھەزاندىن، لەقاندن ۲. زىف، مضحك، مەرج

۱. ھەزاندىن، لەقاندن ۲. زىف، مضحك، مەرج

رقاعة من البكويت

waffle /wɒfl/ n [C] جۇرىكە لەچۆرەك

نوع من الكعك

waffle /wɒfl/ n [U] زۇرپىلى، چەنە بازى

ثرثرة

waft /wɒft/ vt شەمال ھەلى دەگرى (بۇنى گول)

۱. ھەزاندىن، لەقاندن ۲. زىف، مضحك، مەرج

۱. ھەزاندىن، لەقاندن ۲. زىف، مضحك، مەرج

۱. ھەزاندىن، لەقاندن ۲. زىف، مضحك، مەرج

۱. ھەزاندىن، لەقاندن ۲. زىف، مضحك، مەرج

۱. ھەزاندىن، لەقاندن ۲. زىف، مضحك، مەرج

۱. ھەزاندىن، لەقاندن ۲. زىف، مضحك، مەرج

۱. ھەزاندىن، لەقاندن ۲. زىف، مضحك، مەرج

۱. ھەزاندىن، لەقاندن ۲. زىف، مضحك، مەرج

۱. ھەزاندىن، لەقاندن ۲. زىف، مضحك، مەرج

۱. ھەزاندىن، لەقاندن ۲. زىف، مضحك، مەرج

۱. ھەزاندىن، لەقاندن ۲. زىف، مضحك، مەرج

۱. ھەزاندىن، لەقاندن ۲. زىف، مضحك، مەرج

۱. ھەزاندىن، لەقاندن ۲. زىف، مضحك، مەرج

۱. ھەزاندىن، لەقاندن ۲. زىف، مضحك، مەرج

۱. ھەزاندىن، لەقاندن ۲. زىف، مضحك، مەرج

۱. ھەزاندىن، لەقاندن ۲. زىف، مضحك، مەرج

۱. ھەزاندىن، لەقاندن ۲. زىف، مضحك، مەرج

۱. ھەزاندىن، لەقاندن ۲. زىف، مضحك، مەرج

۱. ھەزاندىن، لەقاندن ۲. زىف، مضحك، مەرج

۱. ھەزاندىن، لەقاندن ۲. زىف، مضحك، مەرج

۱. ھەزاندىن، لەقاندن ۲. زىف، مضحك، مەرج

۱. ھەزاندىن، لەقاندن ۲. زىف، مضحك، مەرج

۱. ھەزاندىن، لەقاندن ۲. زىف، مضحك، مەرج

۱. ھەزاندىن، لەقاندن ۲. زىف، مضحك، مەرج

۱. ھەزاندىن، لەقاندن ۲. زىف، مضحك، مەرج

۱. ھەزاندىن، لەقاندن ۲. زىف، مضحك، مەرج

۱. ھەزاندىن، لەقاندن ۲. زىف، مضحك، مەرج

waggon /wæɡən/ n [C]	۱. گالیسکه پەك (نەسپ) ۲. فارگونى بارمەنگرتى دەم وال لەشمە مەندەقەرا
	۱. عربە (بجەرا الخيل أو الفيران) ۲. عربە شحن مفتوحة (فسي قطار)
walf /wɜ:lf/ n [C]	مەنالىكى دەربەدەر، لائەواز، يىن جى ورې، (سەگ) بەرەلە، وئىل (طفل) منتشر، (كلب) سانب
wall /weɪl/ vi, vt	گلەيى لەپەختى خۆي ئەكا يەتەب، يەتەب بۆيەدەختى خۆي ~ (over) one's misfortunes ئەگىرى، پاكە دەگىنىن دەلورىن، لورەي دى يەتەب سە، حظه، الريح تعول، تصد صوتاً شبيهاً بالعويل □ n [C] لورە، لاواندەنەو، سكاللا عويل، نجيب، شكوى
waist /weɪst/ n [C]	كەمەر، كەمەرى كراس خضر، خضر التوب
waistcoat /weɪstkəʊt/ n [C]	سوخمە، بەروانكە، ئىلەك صدرە، صدرە
wallet-deep-high adj, adv	بەقولى، بەبەرزى توقدەي مروئى ئاسايى بعق، بارتفاع وسط الإنسان العادي
wait /weɪt/ vi, vt	چاۋەروانى ئەو دەكا، خودگرت: يەتەر:
W ~ for him / until the rain stops / to see what happens	چاۋەروانى ئەكا تا پارانەكە ئەو دەستى بۇ ئەو دەي بزانى چى بوئەدا شەونخونى ئەكيشى، درەنگ ئەخەوئى ~ up يىل السهر، ينام متاخراً ~ on / upon خزمەت ئەكا، لەخزمەتى (فلان) دەيى يخدم، يخدم بخدمه (فلان) ~ at table خزمەتى سەر سفرە دەكا يخدم على المائدة □ n چاۋەروانى، چاۋى بۇ دەگىرى انتظار، ترقب چاۋەروانى زورى We had along ~ for the bus پاسەكەمان كرد

lie in ~ (for)	يۆي دادەنېشى، خۆي بۇ ئەنئەو: يكن ل.
waiter /weɪtə(r)/ n [C]	سفرەچى، پياۋ، گەرسون نادل
waitress n [C]	سفرەچى مېنە، ئاۋگىر، كەسك لە چىشتەخانەدا خزمەت پكات نادلە (جرسون) في مطعم. نادلە
wait-ing-list n [C]	ليستى چاۋەروانى قائمة انتظار
waive /weɪv/ vt	دەست بەردار ئەيى، واز ئەهتتى (لەسەقى خۆي پان داۋاكەي) يەتەر، يەتەر عن حق أو دعوى
wake /weɪk/ vi, vt (pt woke /wəʊk/, ~ d, pp woken, ~ d)	۲. لەخەو جەلئە سىنى يىصحي، يوقظ ~ d) (بەزورى up) ئەيچوئىنى، ۱. لەخەو جەلئەستى ئاگادار ئەيى، لەخەو جەلئە دەستىنى، ورىاي ئەكا (غالباً up) يەرلە ۱. يەتەر، يىصحن التوم، يىصحي ۲. ئەيچوئىنى، ئەيچوئىنى يەيەنەرەو دەي ~ memories پادەو دەيەكان ۲. يىسر، يىسر مثير الذكريات بە ئاگا، هوشيار يقت، متبە، واع بەئاكادىت، جەلئەستىت، پادەپەرى يوقظ، يىصحي، يىصحو ۲wake /weɪk/ n [C] ئاسەۋارى پاپۇرەكە، پاشماۋەي لەدوا بە جىماۋى كەشتى الأثر الذي تخلفه السفينة وراءها دواپەدواي، لەئەنجاسى على أثر، في أعقاب رى ئەكا، ئەروا، (پروانە trot, gallop) /wɔ:k/ vi, vt (بەرۋورد پكە بە run) يىسني، يىسر (قارن trot, gallop) ~ away / off / with ئاۋەل، بە ھىۋاشى ئەروا ئەيى، ئەيلىزى (الحيوان) يىسر ببطء (قارن) ياخذ ما ليس له (يسرق)

- له‌روا، پارمه‌تی له‌دا بۆ رویشتن، ~ a horse up a hill
پیشی نه‌روا
یجمله بهشی، بهشی
۱. پیاسه‌کردن به‌پین، ره‌وت، رویشتن ۲. واره‌و، □ n [C]
رینچه‌که
۱. نزهة على القدمین، مشیه ۲. مشی، مر
~ of life
۳. پیشه‌ی که‌سینک و ژینگه‌که‌ی
۳. مهنة الشخص ویتته
walkover n سه‌ره‌کوشتی ناسان (له‌ پشپه‌رکینه‌که‌دا)
(ل. د) [انتصار سهل (في مباراة)]
wall /wɔ:l/ n [C] دیوار، دالیر
جدار، حائط
(نه‌جه‌نگین) له‌باریکدا که ~ with one's back to the
پاشکه‌زیو نه‌وه‌ی تیا سته‌مه، ل بارێ به‌ره‌فانی‌ین
(یقاتل) فی وضع يستحيل فيه التراجع أو الفرار
دۆ‌بار، سه‌ره‌ناکه‌وێ
go to the ~
یغلب علی امره، یخفق، یفشل
□ vt کونی دیوار نه‌گرێ، سواخی له‌دا
یسد قتحة (نافذة في جدار) یسور
wall paper vt, n [U] دیواره‌که به‌ کاغذی دیوار
دانه‌پوشی
یغطي الحائط بالورق، ورق خائط
wallaby /wɒləbi/ n وه‌لبن، که‌ننه‌ری به‌چوک
که‌نگارویه‌ک به‌چوک
الولب، کتف صغیر
wallet /wɒlɪt/ n [C] ۱. هه‌لنگری پاره‌ی کاغذ، جزدانی
باخه‌ل ۲. خه‌یگه، توره‌که‌ی چه‌رم، هه‌مانه، کونده، جه‌وه‌نه،
هه‌یزه، چاخ
۱. حافظة للأوراق المالية محفظة جيب ۲. جراب، مزود
wallow /wɒləw/ vi ده‌گه‌وزی، زه‌حف ده‌ت، پیش
ده‌که‌فت
یشرخ
walnut /wɒ:lnʌt/ n [C] گوێز، داری گوێز
جوز، خشب الجوز
walrus /wɒ:lɹəs/ n [C] فیلێ ده‌رپا، جانه‌وریک
ده‌رپایی وه‌ک کولکی ئالی
الفظ، فیل البحر
waltz /wɒ:ls/ n [C] سه‌مای فالس، کوله‌ندیا مه‌زیکه‌یا

- (والز)
(موسیقی) رقصة الفالس
wan /wɒn/ adj (ده‌م‌چوای) هه‌ل‌زراک، زه‌رده‌ه‌ل‌گه‌راو
(روناکی ناسمان)، ته‌لخ، لیل، که‌م‌روناکی
(الوجه) شاحب، متفق، (النور، السماء) باهت، باهته
wanly adv به‌زده‌ه‌ل‌گه‌راوی
علی نه‌ر شاحب او باهت
wand /wɒnd/ n [C] ۱. گۆ‌جانی پیشه‌وایی (بۆ)
نۆرکستر)، چوکان ۲. گۆ‌جانی جادوکه‌ر
۱. عصا القيادة (للأوركسترا) ۲. عصا الساحر أو الشعوذة
wander /wɒndə(r)/ vi, vii ۱. ویل ده‌بێ، ده‌که‌ری،
وون ده‌بێ، رینگه‌وون ده‌کا، (له‌ پین راست) سه‌ری لێ تیک
له‌چی ۲. بیرێ له‌وێ نامینێ، ناگای له‌ خوی ناهین
۱. یه‌یم، یلوف، یضل، یته (عن الطريق السوي) ۲. یكون
شارد الذهن
wanderer n [C] گه‌رۆک، گه‌ریده، ویل، گه‌رال
المتجول، الهائم، التائه
wanderings npl کۆ‌چه‌ری، سه‌ره‌گردان، گه‌ران
وونبوون، لادان، گه‌رۆک، یه‌ری
تجول، طواف، نه، انحراف
wane /weɪn/ vi ۱. (مانگ، wax) ده‌پوکه‌تیه‌وه، ده‌چه‌یت
به‌راورد به‌ که‌ wax
۱. القمر. (قارن wax) یتحق
به‌ره‌و کۆتایی هاتن، کیم
His influence has ~ d
ده‌ت، پیشی ده‌ت، لاواز ده‌ت، ۲. که‌م ده‌کا، لاواز ده‌بێ
ی‌دخ‌ل فی المحاق، یضائل ۲. یضاهل، یضف
□ n که‌م ده‌یت، لاواز ده‌یت
تضائل، تناقص
به‌ره‌و که‌م بون چوو
on the ~
أخذ في التناقص
want /wɒnt/ vt, vi ۱. داوا ده‌کات، ده‌خوازیت،
ده‌یه‌وین، یه‌ریستی پیشه‌تی
۱. یطلب، یرید، یحتاج
۲. دلێت، کیم، یی، که‌م ده‌یت، نامینیت
be ~ ing
۲. ینتقص، یندم
He is ~ ing in courtesy
له‌و کۆ‌ره‌ که‌م ره‌وشته
۳. به‌په‌روه‌شه‌ بۆ، فاره‌زه‌وه‌کا
ینتقصه‌ التهذيب ۳. یشرق الی، یرغب

~ for nothing	حهزی له هیچ شتیک نییه
	لا یرغب فی شیء
□ n [U]	۱. کهمی، ههزاری، نهپوونی، دهستکورتی
	۱. نقص، عوز، إنعدام
The plants died for ~ of water	۲. پیوستی،
	ههزاری
	۲. حاجة، عوز
He's always in ~ of money	
wanting prep	بینچگه، به بئ
	من غیر، بدون
wanton /wɒntən/ adj	۱. روخوش، پاریکەر،
	قهشمەر، فهلیته، هوف، بهلقتی، دپ، سههپلکی، بئ مهوام
	۱. لعوب، مطلق العنان
~ breeze	سروهی با (نا جیگیر)
	نسیم مطلق العنان (متقلب)
a ~ growth of weeds	۲. گیرۆده نهپوو، ۳. سته مکار،
	سههپلکی، مادگوهر، پاساوی نییه
	۲. غیر مقید او منظم ۳. جائز، متعدد
~ damage / insults	تیکدان / رسوا کردنی بئ مهوام،
	بئ پاساودان
	لامبرر له
~ thoughts	۴. بهد رهوشت، لهش فروش بهد،
	بیروباوه پری لهش فروش، داوین پیس
	خلیع، داعر، فاسق، افکار خلیعة
□ n [C]	ژنی لهش فروش، داوین پیس
	(بهاصة) إمراة داخرة
wantonly adv	به سهه ره پوینی، به بئ نارام،
	به دهره وشتی، به خرابی، به قه شمهری، ب تره کی
	بطیش، بدون ترو، بنجور
war /wɔ:(r)/ n [C,U]	شه، جهنگ
	حرب
declare / make war upon	
be at ~ (with)	له باری جهنگدا ده بئ (له گهل)
	یکون فی حالة حرب (مع)
go to ~ against	ههروا بو کوشاری
	یذهب لقتال، یعلن الحرب علی
□ vi (-tt-)	ده جهنگی له گهل
	یحارب، یقاتل

~ against neighbouring countries	کوشار له کا دژ به
	ولانه دراوسینگی
¹ warfare n [U]	جهنگ، کوشار، ململانی
	حرب، قتال، صراع
¹ warhead n [C]	گولله ی زیندوو، موشه کی شه
	قذیفة حیة
nuclear ~	کلاره ی نه تومی
	رأس نووية
¹ warlike adj	په روشی جهنگ و کوشاره، جهنگاوه ر
	مولع بالحرب او القتال
warmonger n [C]	بازرگانی شه، شه خواز،
	هاندهری کوشار
	تاجر الحروب، الذي يعرض على الحرب
warpath n	(تهنها له) هاندراو بو هیرش یردن
	(نقط فی) متحفز للهجوم
on the ~	ناماده بو جهنگ، له جهنگدا به
	متأهب للحرب، فی حالة حرب
warring adj	(لایه نه کان، پارت نه کان) به ململانی،
	به ریه ره کانی
	(الاتجاهات، الأحزاب) متصارعة، متطاحنة
warship n [C]	گهشتی جهنگی، کهشتی شه
	سفينة حربية
wartorn adj	له جهنگدا ویرانکراو
	منهك عن الحرب
warble /wɔ:bl/ vi, vt	(بالنده) ده خوینن، گووانی دهلی،
	دستریثیت، ستران
	(بهاصة الطائر) یغرد، یصدح
ward /wɔ:d/ n [C,U]	۱. نهوجهوان، سهه پرشتی گراو
	۲. بهشی کارگیری له شار یا گهرهك، پال
	۱. قاصر، تحت الوصاية. ۲. قسم إداري فی مدينة أو حي، جناح
□ vt	(نازار دورده خاتوه)
	(یدفع الأذى)
~ off	خوده پاریزی
	یتجنب
warden /wɔ:dn/ n [C]	چاودیر، به پرس، راگر
	ناظر، قیم، عمید الکلیة
a traffic ~	شوینی وهستان له پارکی (توئومبیل)
	مواقف مرور (فی موقف للسيارات)

warder /wɔ:da(r)/ n	بندھوان، زندانخان
	سجان، سجانہ
wardroom n	کؤمہ لہی لہفسوران لہ کەشتی جەنگیدا
	مجموعۃ الضباط في سفينة حربية
wardrobe /wɔ:drɒb/ n	کەنتور، دولاب
	خزانة ملابس، دولاب
ware /weə(r)/ n [C]	۱. (بەتایبەتی لہ وشە لیکدراوہ کان)، شت و مەک، کوتال، پەرتال
	۲. (خاصة في الكلمات المركبة) بضائع، سلع
silverware	ئامان، قاپی زیو، شت و مەکی زیوین،
	۲. (لە شتوکی کۆدا) شتومەک، بەرھەمەکان، کەلو پەل
	آئیە، آئیە نضیە، نضیات ۲. (في صيغة الجمع) بضائع، سلع، متوجات
warehouse n [C]	ەمار بو (شتومەک و کەلو پەل)
	محزن، مستودع (السلع والبضائع)
□ vt	ئەمباری ئەکا، کۆی ئەکاتوہ
	یحزن
warily, wariness	بە ووریایی، ب هشیاری، هاش،
	هایزی پروانە (wary)
	انظر (wary)
warm /wɔ:m/ adj (-er, -est)	گەرم، (پوشاک) گەرم
	لەش گەرم ئەکاتوہ (پەپوئەندی نیوان خەلک) باشە، ناسکە، خوشەوپیستە، ریزلێنانە
	دافئ، (الملابس) دافئة، تبعت الدفء في الجسم (للصلاقات بين الناس) رقيقة، ودية
a ~ welcome	پیشواز کړدنی گەرم / پەپەرۆش
	إستقبال حار / حماسي
make things ~ for sb	نەیتە کێشە بۆی
	يذيقه المرء بسبب له التعاطف
□ vt, vr	(بەزۆری ~ up) گەرمی ئەکات پەرۆش
	دەپێ، هەلدەچێ
	(غالباً ~ up) پدنی، پدفا، يتحمس، ينفعل
□ n [C,U]	گەرم کردنەوہ، گەرمی
	تدفئة، دفء
warm-blooded adj	خوین گەرم (نازەل) لہ
	کۆمەلە ی خوین گەرمەکانە
	حار الدم (حيوان) من ذوات الدم الحار

warm-hearted adj	دڵۆزان، میهرەبان، بەبەزەیی، دڵ
	نەرم، سۆزیار
	ودود، عطف
warmly adv	بە گەرمی، بە پەرۆشەوہ، بە سۆزەوہ
	بدف، بحماسة، بحرارة
warmth /wɔ:mθ/ n [U]	گەرمی، تا، پەرۆش، هەلدچۆن
	دفاء، سخونة، (مجاز) حماسة، انفعال
warn /wɔ:n/ vt	ووریادەکاتوہ، ئاگادار ئەکا،
	ئاگەمداردکت
	يحذر، يذير
warning /wɔ:nɪŋ/ n [C,U]	ووریکردنەوہ، ئاگاہی
	تحذير، إنذار
warp /wɔ:p/ v, vi	دائەنەوێتەوہ، دەچەمێتەوہ، خوار
	نەیتەوہ، لول دەپێ
	يثنى، يثنى، يعرج، يلتوي
The hot sun ~ ed the boards	پارچە تەختەکان بە
	گەرمی تیشکی خۆر چەمانەوہ
	إلتوت ألواح الخشب من حرارة الشمس
His mind is ~ ed	لایەنگرە، یێ لایەن نی بە نارەواپە،
	ناھواسەنگە
	(مجاز) إنه متحيز (غير منصف)
□ n [C]	خواری، چەمانەوہ، خوارو خینیچی
	إلتواء، إحناء، إعرجاج، سداة النسيج
warrant /wɔrənt/ n [C,U]	بەھانە، بیانو بۆ
	مسوح مبرز (الأجراء ما)
He has no ~ for saying so	کردنی کارێک
a ~ to arrest sb sign his death ~	۲. رێ
	پێدان، مۆلەت پێدان، پێ سپاردن بە لگەنامە ی لەسێدارە
	دانی مور ئەکا، (پروانامە ی دامەزراندنی نەفسەری پۆل)
	۲. تفويض، ترخيص، تصريح يوقع على وثيقة إعدامه (شهادة تعيين صف ضابط)
□ vt	۱. پاکانە ئەکا، بیانوی بۆ دینێتەوہ ۲. دەستەبەری
	دەکا، یەمە ئەکا، بەلێن دەدا بە، رەوا ی ئەکا
	۱. يبرر، يسوغ ۲. يضمن، يكتل، يتعهد ب
warrant-officer n [C]	جێنگری ئەفسەر
	صف ضابط
warren /wɔrən/ n [C]	نێچیرکە، زەوی تەرخان کراو بۆ
	راو کردنی کەرویشک

warrior /wɔːriə(r)/ n	أرض مخصصة لصيد الأرانب سرباز، جهنگوار، شهبان، شهبکر
wart /wɔ:t/ n [C]	(ل. ا.) جندی، محارب بالوکه، بالیکه، به لالوک تولول، زائده جلدية
wary /weəri/ adj (-ier, -iest)	وریا، به ناگا، وشیار و چار کراوه حذر، یقظ، واع
~ of giving offence	به ناگاہ به لوهی که نازاری هستی کسی نهدات
was /wəz; wɒz/	حریص علی ان لا یؤذی مشاعر الآخرين (پروانه be) بوو (انظر be)
wash /wɒʃ/ vt, vi	
wash (sth) out / off	به شورین لای نهبا، ۱. نه پشوات ۱. یغسل یزبله بالفصل
~ up	قاب و قاجاخ نه شوات دوی خواردن، ده شوات (بخاصة) یغل الأطباق بعد الطعام
Does this stuff ~ well?	۲. ده کری بشوری؟
	۳. (دهریا، رویار) ۲. قابل للفصل؟ ۳. (البحر، النهر)
~ away / off	۲. (دهریا، رویار) توقمی نهکا/ راینه مالی یغسر، یجرف
~ ed overboard by a big wave	شهوولی به هیز له سر پشی که شته که پایمالی جرفته موجة عالية من سطح السفينة
wood ~ ed up on the beach by the tide	شهووله که تخته کانی به روه که نار برد أشخاب جرفها المد إلى الشاطئ
□ n	۱. شوشن، شتن ۲. جل بو شتن، شوینی شتن شورکه، ژووری شورکه
	جله کانی هه لغست بو ~ نهوی وشک پتهوه ۳. پاشماوهی که شته که کله دوی خوی به جینی دپنی، شه پؤل ۴. (له دهسته وازهی لیکدراو) شورهر، بویاخ
	۱. اغسل، اغسال، غیل ۲. ثياب الفسيل، مکان الفسيل،

	مفصل، حجرة الفسيل كانت تعلق (بشیر) لفيل لیجف ۳. الأثر الذي تتركه السفينة وراءها، موجة، دوامة تحدثها مراوح سفينة، ۴. (في التجهيزات المركبة) غسول، طلاء
whitewash vt	سبی ده کاتهوه، روپوشی نهکا به ناوی کهچ (سواخی دیوار) نهدا، سبی که روه، سبی کردن بیض (یطلي الجدران) بهاء الکلس، بیاض، تیض
mouthwash n	شورهوی دم و دان غسول للفم والاسنان
washer n [C]	۱. غهساله (جل) شورهر ۲. نهلقهی به بهک که پهنمر، واشهریو نه هیشتنی ده لاندن
	۱. غساله (ملابس)، غسال ۲. حلقة لأحكام الرسل، فلکة
washing /wɒʃɪŋ/ n [U]	جلی شتن، تاراو، تاراف ثياب الفسيل
washing-machine /wɒʃɪŋ məˈfiːn/ n	جل شور، بالالک، جل شوروی کارهبا غساله (کهربائیة)
washleather n [C,U]	پارچه چهرم (شاموا) بو پاککر دتهوه قطعة من جلد (شامواه) للتنظيف
washout n	رامالینی خاک به هوئی ناوهوه، داشوران سهر نه کهوتن، هیواپراو، شتیک یا که سیکي سهر نه کهوتو، پوزهرد إجتراف التربة بفعل الماء (ل. د) فشل، اخفاق، شيء او شخص فاشل، خائب
washy adj	(رهنگ) ی زهره ههنگه پراو، یتقام نالی، (شله) روون، تهنگ (اللون) شاحب، باهت (السائل) خفيف، رقيق
wasp /wɒsp/ n [C]	زهرده واله، ولکتیک الزنبور، دبور
wasplish adj	رقاوی، زوو ههه نهچن، سینگکی نزق، سریع الغضب
wastage /weɪstɪdʒ/ n [U]	ون کردن، به فیروچون، له کیس چون، زههی، له ناویردن لفد، خساره، تلف
waste /weɪst/ adj	۱. زهوی چاک نه کراو، به پار، پاشماوه، چؤل ۱. (الأرض) بور، قاحلة
reclaim ~ land	زهوی به پار چاک نه کاتهوه

- يصلح الأرض البور
~ paper ٢. زبل، پاشماوه، پاشهرو
٢. نفاية، فضلات، بقايا
١. خهرجى نهكا، به فيروى نهكا، زهه دكت، □ vi vi
دهيدا به
١. يدد، يسف، يذر، يضيغ سدى
~ one's time and money ٢. چولى نهكا، ووتى
نهكاتهوه، بى پيتى نهكا، پيتى ناهيلى ٣. لاوازى نهكا،
نهورينى، نامينى ورده ورده
٢. يفر الأرض يقددها خويته ٣. (يچمله) يضيغ، يذبل،
ينحل تدريجا
١. به فيروان، لهناويردن، نههيشتن، له □ n [U]
كيسدان، له دهستدان
١. تذيب، إتلاف، تبديد
a ~ of energy / time به فيروانى وزه (كات)
تبديد للطاقة للوقت
- ونى نهكا، به فيروى نهكا زهه ديت، run / go to ~
بهباي دهكا ٢. فرنداوا، پاشماوه، پاشهرو ٣. وشك، چوئل،
زهوى بى پيت، بهيار
- يضيغ، يتدد، يذهب سدى ٢. مهملات، فضلات، بقايا ٣. فقر،
ارض قاحلة أو بور
- بيابانى وشك the ~ s of the Sahara
الصحاري القاحلة
- ٢ورى زيراب، بو ناوى (پيس)، wastepipe n [C]
مه نهؤل
- ماسورة تصريف المياه (القذرة)، ماسورة الصرف
wasteful adj ويرانكهر، دهست بلأو، لهناوير
مخرب، مبذر، متلاف
- پهرش كهر، دهست بهردايى، زههيكهر، waster n [C]
زههيدار، بى كار، دهر بهدور
- مبذر، مسرف في الأنفاق، متبطل، متشره
١. دههينيت، چاوديرى نهكا، watch / wɒtʃ/ vi vi
پاسهوانى نهكا، ووريا نه بى ٢. شهونخونى نهكيشى
١. يشاهد، يراقب، يحرس، يحترس، يتب ٢. (ق) يسهر
بهوريايى نههينتهوه بهديار ~ at the bedside of
مثاله نهخوشهكهوه a sick child
يظل متيقظاً
١. پاسهوانى، چاوديرى □ n [C,U]

١. حراسة، مراقبة
پاسهوانى نهكا keep ~
يقوم بالحراسة
- بهردنگارى دههينتهوه ٢. (له كوند) on the ~ (for)
پياوانى پاسهوان، پاسهوانى ريگاويان ٣. نوره پاساوانى
لهكهشيدا ٤. كاتزيميرى دهست پان باخهل
- يقف بالحرساد ل ٢. (قديماً) رجال الحرس، حرس الشوارع،
٣. نوبة الحراسة في السفن ٤. ساعة يد أو جيب
- ووريا، به ناگا، هوشيار watchful adj
يقظ، محترس، واع
١. پاسهوان، قهرهول watchman n [C] (pl -men)
نوبه تدار، گزير، ديدنهان
١. (أنظر ٢ أعلاه) حارس، خفير،
١. وشهى نهينى ٢. پهيقا سهرهكى watchword n [C]
ياسهره تايين
١. كلمة السر ٢. شعار
١. ناو، نال water /wɔ:tə(r)/ n [U]
ماء
١. ناو داي نهپوشى under ~
تفهره المياه
- نهكهوينته نهنگانهوه get into / be in hot ~
(يقع) في شدة، في كرب
١. پلان) هاندوره نيه، دل throw cold ~ on (a plan)
خوش كهر نيه
١. (الخطة) لا تخطى منه بالتشجيع
١. (بيردوز) بهپشكتين دهسهلمى، نهينت hold ~
(النظرية) ثبت عند الفحص، تصح
١. باري داكشان، ههكشان at high / low ~
حالة المد، الجزر
١. لهتهنگانه، دهست تهنگي in low ~
في سائقة مائية، معبر
١. (له شويكي كوزدا)، ناوهكان The ~ s of the lake pour
(في صيغة الجمع غالباً) مياه
١. گيراوهي مادههيك له ناودا out over the rocks
١. محلول مادة ما في الماء
١. ناوي سوده، گولار soda ~ rose ~
ماء الصودا، ماء الورده
١. ناوي نهكات، ناو، ويريونى نهكات، ناو □ vi vi

- ئەدەبىي ۲. ئاۋى ئەدەت (ئەسپىك)
 ۱. يېرى، يىقى، يىش زىزەك بالە ۲. يىقى (ھىسان)
 ۳. (چاۋ) پىرەنەي لە ~ *The smoke made my eyes*
 فرمىك، فرمىك ئەكە
 ۳. (الەين) تىتلى، بالدەم، تەمە
 ~ *The smell made my mouth*
 خوارەو (دەمى پىر كىردەم لە ئاۋ)
 الرانحة جطت لعابى سىل
 روونى ئەكەتەو بەئاۋ، شىركە روون ~ *the milk*
 ئەكەتەو
 يىغىف بالە، يىغىف الەلپ
 ~ *sth down*
 سوكى ئەكە، خۇشى ئەكە
 (مجاز) يىغىف، يىغىف
watercloset *n* (wc) ئاۋدەستخانە، ئاۋدەست
 مراحىز، دورە ميا
watercolour *n* [C] ۱. (لەشۈكى كۆد) رەنگە
 ئاۋەكەن ۲. تابلوى ۋىتەكراۋ بەرەنگى ئاۋى
 ۱. (فى صىفە الجەم) ألوان مائىة ۲. لۇحە مرسومة بالألوان
 المائىة
watercourse *n* [C] ئاۋەرۋ، كەنال
 مەجرى مائى، قنات
watercress *n* [U] كوزەلە، تەرەتیزە كىۋىلە
 قرةالەين، الخرف، نوع من البقول المائىة العرىفة
waterfall /wɔ:təfɔ:l/ *n* [C] ئاڭگە، سۇلاف، ئاڭ شور
 شلال، مسقط ميا
waterfront *n* [C] بەراۋ، بەرى روو لە ئاۋ، بەشى
 (شار) كە روو لە ئاۋىي، بەرئاف
 الواجهة المائىة، الجزء المواجه للماء (من مائىة)
wateringplace *n* ۱. سەپرانگا، كانى، ئاۋى
 ۲. سەرچاۋى ئاۋ ۳. باخچە
 لەكەناردەريا
 ۱. متجع مائى، يىنەج ميا مەدنىة، ۲. مەنەل، مەرد مائى،
 ۳. مەردە عند الساحل البحر
waterlevel *n* ئاستى ئاۋ (لەم لاۋنەولاي كەشى)
 خط الما، (على جانب السفينة)
waterlogged *adj* (بەلەم، تەخستە) خوساۋ تىرە ئاۋ
 (القارب، الخشب) مەتل، مەشع بالە
waterlily *n* (pl -lies) روۋەكى ئاۋى، نىلۋەر، زەبەت

- نبات يىنەفى الما
 پۇرى سەرەكى ئاۋ، ئاۋىپو،
 زەۋى تىرە ئاۋ، تۇى ئاف
 الماسورة الرئىسە للما، الأرض مشعة جدا بالماء، موحلة
watermark *n* نىشانەپەكى روونە لە شانەى كاغەزدا
 علامە شفافە فى نىچ الورق
watermelon /wɔ:təmelɒn/ *n* [C] شۋى، شۋى،
 زەبەش
 بطىخ أحمر، جبى
waterpolo *n* [U] پارى تۇپى ئاۋ (پۇلۇ)
 (لەبە) كرة الماء
waterproof /wɔ:təpru:f/ *n, adj, vt* (پاتۇ)
 موشەماي باران، ئاۋ دانادات، دۇ ئاف
 (المطف) مەشع، لاينفد مەنە الما
 چارەسەرى كوتالەكە دەكا پۇ ئەۋەى واى لى ~ *vt*
 پكات ئاۋ دانەدا
 يعالج القماش ليجعله غير منفذ للماء
watershed *n* [C] ھىلى دابەشكرەنى ئاۋ
 خط تقسيم المياه
waterski *vi* خلىسكىنە لەسەر ئاۋنەكا، (ۋەرزىش)
 خلىسوكا ئافى دكت
 يتزلج على الماء (رياضة)
waterspout *n* [C] شۋرك، كۆلەكەى ئاۋ، زىيانى
 ئۇقئانوس بەشىرەى كۆلەكەى ئاۋى
 عمود الماء: إعصار فى المحيط يتخذ شكل عمود مائى
watertable *n* پادەى تىرەۋونى زەۋى لە ئاۋ
 مستوى تشيع الأرض بالماء
watertight *adj* دۇرە ئاۋ، لىي ئاچى (م.پەلگە) لەسەر
 بىنەماي پتەۋ وگومان لى ئەكراۋە بۋارى بەرپەرج دانەۋەى
 نىە
 سدود للماء، لاينفد مەنە الما (مجان العجة) قائمة على منطق
 سەيد، لاسىل إلى دحضها
waterway *n* [C] ئاۋەرۋ، پىگەى ئاۋى
 طريق مائى
waterworks *npl* تۇرى دابەشكرەنى ئاۋ بەسەر
 شاردا، دامەزراۋى ئاۋى
 شبكة تزويد مدينة بالماء، إنشاءات مائىة
watery /wɔ:təri/ *adj* ئاۋى، روون، ئاۋدار، ئاۋە، شە

	(رەنگ ناوی)
	مانی، مانع، سائل (اللون باهت)
watt /wɒt/ n [C]	وات، يەكەى پىۋانەى تەزۋوى
	كارە بايە
	الواط، وحدة قياس التيار الكهربائي
wave /weɪv/ vi, vt	۱. دەستى بۇ رانە كىشى، بالە فركى
	نەكا ۲. دەست رانەۋە شىنى / نامازەى بۇ نەكا بە دەست
	۱. يلوح، يرفرف ۲. يلوح / يشير باليد و غيرها
	دەستى بۇ رانە تەكىنى كە پرواتو ~ sb on / away
	دور كە وىتەۋە ۳. (ھېل، قۇ) لولى نەكا، پىچاۋىچى نەكا
	يلوح لە بىۋاسىلە سىر بالابتاد ۳. (الخط، الشرح) يوج، يجمعه
	مترجا
□ n [C]	
a ~ of the hand	۱. ئاراستە ۲. نامازە بە دەست
	۱. موحە ۲. تلويح، إشارة
the ~ s in her hair	۳. شە پۇل، راۋە شاندىن، نامازە
	۳. توج
a ~ of enthusiasm / indignation	۴. زىاد بونى لە
	راۋە بە دەر، شە پۇل
	۴. ازدياد مطرد، موجة
a heat / cold ~	شە پۇلىك لە گەرما / سەرما ۵. لەرە،
	لەرە لەر، لەرە كان، (رونكى و دەنگ)
	موجة من الحرارة / والبرودة ۵. ذبذبة، تذبذب، ذبذبات،
	(الضوء، الصوت)
wavelength n	دوژى شە پۇل (يىتەل)
	طول الموجة (الاسلكية)
wavy adj (-ier, iest)	شە پۇلدار
	متوج
waver /weɪvə(r)/ vi	۱. خوار ئەينى، ئەشلەۋى، ئەشيو
	۱. يتمايل، يضطرب
~ ing shadows	سەيەرى ئاجىگىر ۲. دوۋدۇل ئەينى
	۳. (جەنكادە كان) يىن ورە دەين
	ظلال مضطربة ۲. يتردد (بين رأيين مثلاً) ۳. (المقاتلون)
	تراخى عزيتهم
1 wax /wæks/ vi	۱. بە تايە تى مانگ گە شەدە كا بۇ
	خەرماتە، زىاد نەكا (بەراۋرد بىكە ۲. ئەينى تا ئەينە
	مانگى چۈرەدە، ئەينى، ئەينە
	۱. بخاصة القمر ينمو ليصبح بدرا، يزداد (قارن wane)

	۲. (ق) يصح، يصير
2 wax /wæks/ n [U]	۱. مېۋى (ھەنگ)، مۇم (مۇمەكان)
	۲. مۇمى (دەستكرد)، بارافىن
	۱. شمع (الشمع)، شمع (شمع) ۲. شمع (صناعي)، شمع
	البراقين
waxen /wæksən/ adj	مۇمىن، (يىست) ۱. ۲. ۳. ۴. ۵. ۶. ۷. ۸. ۹. ۱۰. ۱۱. ۱۲. ۱۳. ۱۴. ۱۵. ۱۶. ۱۷. ۱۸. ۱۹. ۲۰. ۲۱. ۲۲. ۲۳. ۲۴. ۲۵. ۲۶. ۲۷. ۲۸. ۲۹. ۳۰. ۳۱. ۳۲. ۳۳. ۳۴. ۳۵. ۳۶. ۳۷. ۳۸. ۳۹. ۴۰. ۴۱. ۴۲. ۴۳. ۴۴. ۴۵. ۴۶. ۴۷. ۴۸. ۴۹. ۵۰. ۵۱. ۵۲. ۵۳. ۵۴. ۵۵. ۵۶. ۵۷. ۵۸. ۵۹. ۶۰. ۶۱. ۶۲. ۶۳. ۶۴. ۶۵. ۶۶. ۶۷. ۶۸. ۶۹. ۷۰. ۷۱. ۷۲. ۷۳. ۷۴. ۷۵. ۷۶. ۷۷. ۷۸. ۷۹. ۸۰. ۸۱. ۸۲. ۸۳. ۸۴. ۸۵. ۸۶. ۸۷. ۸۸. ۸۹. ۹۰. ۹۱. ۹۲. ۹۳. ۹۴. ۹۵. ۹۶. ۹۷. ۹۸. ۹۹. ۱۰۰. ۱۰۱. ۱۰۲. ۱۰۳. ۱۰۴. ۱۰۵. ۱۰۶. ۱۰۷. ۱۰۸. ۱۰۹. ۱۱۰. ۱۱۱. ۱۱۲. ۱۱۳. ۱۱۴. ۱۱۵. ۱۱۶. ۱۱۷. ۱۱۸. ۱۱۹. ۱۲۰. ۱۲۱. ۱۲۲. ۱۲۳. ۱۲۴. ۱۲۵. ۱۲۶. ۱۲۷. ۱۲۸. ۱۲۹. ۱۳۰. ۱۳۱. ۱۳۲. ۱۳۳. ۱۳۴. ۱۳۵. ۱۳۶. ۱۳۷. ۱۳۸. ۱۳۹. ۱۴۰. ۱۴۱. ۱۴۲. ۱۴۳. ۱۴۴. ۱۴۵. ۱۴۶. ۱۴۷. ۱۴۸. ۱۴۹. ۱۵۰. ۱۵۱. ۱۵۲. ۱۵۳. ۱۵۴. ۱۵۵. ۱۵۶. ۱۵۷. ۱۵۸. ۱۵۹. ۱۶۰. ۱۶۱. ۱۶۲. ۱۶۳. ۱۶۴. ۱۶۵. ۱۶۶. ۱۶۷. ۱۶۸. ۱۶۹. ۱۷۰. ۱۷۱. ۱۷۲. ۱۷۳. ۱۷۴. ۱۷۵. ۱۷۶. ۱۷۷. ۱۷۸. ۱۷۹. ۱۸۰. ۱۸۱. ۱۸۲. ۱۸۳. ۱۸۴. ۱۸۵. ۱۸۶. ۱۸۷. ۱۸۸. ۱۸۹. ۱۹۰. ۱۹۱. ۱۹۲. ۱۹۳. ۱۹۴. ۱۹۵. ۱۹۶. ۱۹۷. ۱۹۸. ۱۹۹. ۲۰۰. ۲۰۱. ۲۰۲. ۲۰۳. ۲۰۴. ۲۰۵. ۲۰۶. ۲۰۷. ۲۰۸. ۲۰۹. ۲۱۰. ۲۱۱. ۲۱۲. ۲۱۳. ۲۱۴. ۲۱۵. ۲۱۶. ۲۱۷. ۲۱۸. ۲۱۹. ۲۲۰. ۲۲۱. ۲۲۲. ۲۲۳. ۲۲۴. ۲۲۵. ۲۲۶. ۲۲۷. ۲۲۸. ۲۲۹. ۲۳۰. ۲۳۱. ۲۳۲. ۲۳۳. ۲۳۴. ۲۳۵. ۲۳۶. ۲۳۷. ۲۳۸. ۲۳۹. ۲۴۰. ۲۴۱. ۲۴۲. ۲۴۳. ۲۴۴. ۲۴۵. ۲۴۶. ۲۴۷. ۲۴۸. ۲۴۹. ۲۵۰. ۲۵۱. ۲۵۲. ۲۵۳. ۲۵۴. ۲۵۵. ۲۵۶. ۲۵۷. ۲۵۸. ۲۵۹. ۲۶۰. ۲۶۱. ۲۶۲. ۲۶۳. ۲۶۴. ۲۶۵. ۲۶۶. ۲۶۷. ۲۶۸. ۲۶۹. ۲۷۰. ۲۷۱. ۲۷۲. ۲۷۳. ۲۷۴. ۲۷۵. ۲۷۶. ۲۷۷. ۲۷۸. ۲۷۹. ۲۸۰. ۲۸۱. ۲۸۲. ۲۸۳. ۲۸۴. ۲۸۵. ۲۸۶. ۲۸۷. ۲۸۸. ۲۸۹. ۲۹۰. ۲۹۱. ۲۹۲. ۲۹۳. ۲۹۴. ۲۹۵. ۲۹۶. ۲۹۷. ۲۹۸. ۲۹۹. ۳۰۰. ۳۰۱. ۳۰۲. ۳۰۳. ۳۰۴. ۳۰۵. ۳۰۶. ۳۰۷. ۳۰۸. ۳۰۹. ۳۱۰. ۳۱۱. ۳۱۲. ۳۱۳. ۳۱۴. ۳۱۵. ۳۱۶. ۳۱۷. ۳۱۸. ۳۱۹. ۳۲۰. ۳۲۱. ۳۲۲. ۳۲۳. ۳۲۴. ۳۲۵. ۳۲۶. ۳۲۷. ۳۲۸. ۳۲۹. ۳۳۰. ۳۳۱. ۳۳۲. ۳۳۳. ۳۳۴. ۳۳۵. ۳۳۶. ۳۳۷. ۳۳۸. ۳۳۹. ۳۴۰. ۳۴۱. ۳۴۲. ۳۴۳. ۳۴۴. ۳۴۵. ۳۴۶. ۳۴۷. ۳۴۸. ۳۴۹. ۳۵۰. ۳۵۱. ۳۵۲. ۳۵۳. ۳۵۴. ۳۵۵. ۳۵۶. ۳۵۷. ۳۵۸. ۳۵۹. ۳۶۰. ۳۶۱. ۳۶۲. ۳۶۳. ۳۶۴. ۳۶۵. ۳۶۶. ۳۶۷. ۳۶۸. ۳۶۹. ۳۷۰. ۳۷۱. ۳۷۲. ۳۷۳. ۳۷۴. ۳۷۵. ۳۷۶. ۳۷۷. ۳۷۸. ۳۷۹. ۳۸۰. ۳۸۱. ۳۸۲. ۳۸۳. ۳۸۴. ۳۸۵. ۳۸۶. ۳۸۷. ۳۸۸. ۳۸۹. ۳۹۰. ۳۹۱. ۳۹۲. ۳۹۳. ۳۹۴. ۳۹۵. ۳۹۶. ۳۹۷. ۳۹۸. ۳۹۹. ۴۰۰. ۴۰۱. ۴۰۲. ۴۰۳. ۴۰۴. ۴۰۵. ۴۰۶. ۴۰۷. ۴۰۸. ۴۰۹. ۴۱۰. ۴۱۱. ۴۱۲. ۴۱۳. ۴۱۴. ۴۱۵. ۴۱۶. ۴۱۷. ۴۱۸. ۴۱۹. ۴۲۰. ۴۲۱. ۴۲۲. ۴۲۳. ۴۲۴. ۴۲۵. ۴۲۶. ۴۲۷. ۴۲۸. ۴۲۹. ۴۳۰. ۴۳۱. ۴۳۲. ۴۳۳. ۴۳۴. ۴۳۵. ۴۳۶. ۴۳۷. ۴۳۸. ۴۳۹. ۴۴۰. ۴۴۱. ۴۴۲. ۴۴۳. ۴۴۴. ۴۴۵. ۴۴۶. ۴۴۷. ۴۴۸. ۴۴۹. ۴۵۰. ۴۵۱. ۴۵۲. ۴۵۳. ۴۵۴. ۴۵۵. ۴۵۶. ۴۵۷. ۴۵۸. ۴۵۹. ۴۶۰. ۴۶۱. ۴۶۲. ۴۶۳. ۴۶۴. ۴۶۵. ۴۶۶. ۴۶۷. ۴۶۸. ۴۶۹. ۴۷۰. ۴۷۱. ۴۷۲. ۴۷۳. ۴۷۴. ۴۷۵. ۴۷۶. ۴۷۷. ۴۷۸. ۴۷۹. ۴۸۰. ۴۸۱. ۴۸۲. ۴۸۳. ۴۸۴. ۴۸۵. ۴۸۶. ۴۸۷. ۴۸۸. ۴۸۹. ۴۹۰. ۴۹۱. ۴۹۲. ۴۹۳. ۴۹۴. ۴۹۵. ۴۹۶. ۴۹۷. ۴۹۸. ۴۹۹. ۵۰۰. ۵۰۱. ۵۰۲. ۵۰۳. ۵۰۴. ۵۰۵. ۵۰۶. ۵۰۷. ۵۰۸. ۵۰۹. ۵۱۰. ۵۱۱. ۵۱۲. ۵۱۳. ۵۱۴. ۵۱۵. ۵۱۶. ۵۱۷. ۵۱۸. ۵۱۹. ۵۲۰. ۵۲۱. ۵۲۲. ۵۲۳. ۵۲۴. ۵۲۵. ۵۲۶. ۵۲۷. ۵۲۸. ۵۲۹. ۵۳۰. ۵۳۱. ۵۳۲. ۵۳۳. ۵۳۴. ۵۳۵. ۵۳۶. ۵۳۷. ۵۳۸. ۵۳۹. ۵۴۰. ۵۴۱. ۵۴۲. ۵۴۳. ۵۴۴. ۵۴۵. ۵۴۶. ۵۴۷. ۵۴۸. ۵۴۹. ۵۵۰. ۵۵۱. ۵۵۲. ۵۵۳. ۵۵۴. ۵۵۵. ۵۵۶. ۵۵۷. ۵۵۸. ۵۵۹. ۵۶۰. ۵۶۱. ۵۶۲. ۵۶۳. ۵۶۴. ۵۶۵. ۵۶۶. ۵۶۷. ۵۶۸. ۵۶۹. ۵۷۰. ۵۷۱. ۵۷۲. ۵۷۳. ۵۷۴. ۵۷۵. ۵۷۶. ۵۷۷. ۵۷۸. ۵۷۹. ۵۸۰. ۵۸۱. ۵۸۲. ۵۸۳. ۵۸۴. ۵۸۵. ۵۸۶. ۵۸۷. ۵۸۸. ۵۸۹. ۵۹۰. ۵۹۱. ۵۹۲. ۵۹۳. ۵۹۴. ۵۹۵. ۵۹۶. ۵۹۷. ۵۹۸. ۵۹۹. ۶۰۰. ۶۰۱. ۶۰۲. ۶۰۳. ۶۰۴. ۶۰۵. ۶۰۶. ۶۰۷. ۶۰۸. ۶۰۹. ۶۱۰. ۶۱۱. ۶۱۲. ۶۱۳. ۶۱۴. ۶۱۵. ۶۱۶. ۶۱۷. ۶۱۸. ۶۱۹. ۶۲۰. ۶۲۱. ۶۲۲. ۶۲۳. ۶۲۴. ۶۲۵. ۶۲۶. ۶۲۷. ۶۲۸. ۶۲۹. ۶۳۰. ۶۳۱. ۶۳۲. ۶۳۳. ۶۳۴. ۶۳۵. ۶۳۶. ۶۳۷. ۶۳۸. ۶۳۹. ۶۴۰. ۶۴۱. ۶۴۲. ۶۴۳. ۶۴۴. ۶۴۵. ۶۴۶. ۶۴۷. ۶۴۸. ۶۴۹. ۶۵۰. ۶۵۱. ۶۵۲. ۶۵۳. ۶۵۴. ۶۵۵. ۶۵۶. ۶۵۷. ۶۵۸. ۶۵۹. ۶۶۰. ۶۶۱. ۶۶۲. ۶۶۳. ۶۶۴. ۶۶۵. ۶۶۶. ۶۶۷. ۶۶۸. ۶۶۹. ۶۷۰. ۶۷۱. ۶۷۲. ۶۷۳. ۶۷۴. ۶۷۵. ۶۷۶. ۶۷۷. ۶۷۸. ۶۷۹. ۶۸۰. ۶۸۱. ۶۸۲. ۶۸۳. ۶۸۴. ۶۸۵. ۶۸۶. ۶۸۷. ۶۸۸. ۶۸۹. ۶۹۰. ۶۹۱. ۶۹۲. ۶۹۳. ۶۹۴. ۶۹۵. ۶۹۶. ۶۹۷. ۶۹۸. ۶۹۹. ۷۰۰. ۷۰۱. ۷۰۲. ۷۰۳. ۷۰۴. ۷۰۵. ۷۰۶. ۷۰۷. ۷۰۸. ۷۰۹. ۷۱۰. ۷۱۱. ۷۱۲. ۷۱۳. ۷۱۴. ۷۱۵. ۷۱۶. ۷۱۷. ۷۱۸. ۷۱۹. ۷۲۰. ۷۲۱. ۷۲۲. ۷۲۳. ۷۲۴. ۷۲۵. ۷۲۶. ۷۲۷. ۷۲۸. ۷۲۹. ۷۳۰. ۷۳۱. ۷۳۲. ۷۳۳. ۷۳۴. ۷۳۵. ۷۳۶. ۷۳۷. ۷۳۸. ۷۳۹. ۷۴۰. ۷۴۱. ۷۴۲. ۷۴۳. ۷۴۴. ۷۴۵. ۷۴۶. ۷۴۷. ۷۴۸. ۷۴۹. ۷۵۰. ۷۵۱. ۷۵۲. ۷۵۳. ۷۵۴. ۷۵۵. ۷۵۶. ۷۵۷. ۷۵۸. ۷۵۹. ۷۶۰. ۷۶۱. ۷۶۲. ۷۶۳. ۷۶۴. ۷۶۵. ۷۶۶. ۷۶۷. ۷۶۸. ۷۶۹. ۷۷۰. ۷۷۱. ۷۷۲. ۷۷۳. ۷۷۴. ۷۷۵. ۷۷۶. ۷۷۷. ۷۷۸. ۷۷۹. ۷۸۰. ۷۸۱. ۷۸۲. ۷۸۳. ۷۸۴. ۷۸۵. ۷۸۶. ۷۸۷. ۷۸۸. ۷۸۹. ۷۹۰. ۷۹۱. ۷۹۲. ۷۹۳. ۷۹۴. ۷۹۵. ۷۹۶. ۷۹۷. ۷۹۸. ۷۹۹. ۸۰۰. ۸۰۱. ۸۰۲. ۸۰۳. ۸۰۴. ۸۰۵. ۸۰۶. ۸۰۷. ۸۰۸. ۸۰۹. ۸۱۰. ۸۱۱. ۸۱۲. ۸۱۳. ۸۱۴. ۸۱۵. ۸۱۶. ۸۱۷. ۸۱۸. ۸۱۹. ۸۲۰. ۸۲۱. ۸۲۲. ۸۲۳. ۸۲۴. ۸۲۵. ۸۲۶. ۸۲۷. ۸۲۸. ۸۲۹. ۸۳۰. ۸۳۱. ۸۳۲. ۸۳۳. ۸۳۴. ۸۳۵. ۸۳۶. ۸۳۷. ۸۳۸. ۸۳۹. ۸۴۰. ۸۴۱. ۸۴۲. ۸۴۳. ۸۴۴. ۸۴۵. ۸۴۶. ۸۴۷. ۸۴۸. ۸۴۹. ۸۵۰. ۸۵۱. ۸۵۲. ۸۵۳. ۸۵۴. ۸۵۵. ۸۵۶. ۸۵۷. ۸۵۸. ۸۵۹. ۸۶۰. ۸۶۱. ۸۶۲. ۸۶۳. ۸۶۴. ۸۶۵. ۸۶۶. ۸۶۷. ۸۶۸. ۸۶۹. ۸۷۰. ۸۷۱. ۸۷۲. ۸۷۳. ۸۷۴. ۸۷۵. ۸۷۶. ۸۷۷. ۸۷۸. ۸۷۹. ۸۸۰. ۸۸۱. ۸۸۲. ۸۸۳. ۸۸۴. ۸۸۵. ۸۸۶. ۸۸۷. ۸۸۸. ۸۸۹. ۸۹۰. ۸۹۱. ۸۹۲. ۸۹۳. ۸۹۴. ۸۹۵. ۸۹۶. ۸۹۷. ۸۹۸. ۸۹۹. ۹۰۰. ۹۰۱. ۹۰۲. ۹۰۳. ۹۰۴. ۹۰۵. ۹۰۶. ۹۰۷. ۹۰۸. ۹۰۹. ۹۱۰. ۹۱۱. ۹۱۲. ۹۱۳. ۹۱۴. ۹۱۵. ۹۱۶. ۹۱۷. ۹۱۸. ۹۱۹. ۹۲۰. ۹۲۱. ۹۲۲. ۹۲۳. ۹۲۴. ۹۲۵. ۹۲۶. ۹۲۷. ۹۲۸. ۹۲۹. ۹۳۰. ۹۳۱. ۹۳۲. ۹۳۳. ۹۳۴. ۹۳۵. ۹۳۶. ۹۳۷. ۹۳۸. ۹۳۹. ۹۴۰. ۹۴۱. ۹۴۲. ۹۴۳. ۹۴۴. ۹۴۵. ۹۴۶. ۹۴۷. ۹۴۸. ۹۴۹. ۹۵۰. ۹۵۱. ۹۵۲. ۹۵۳. ۹۵۴. ۹۵۵. ۹۵۶. ۹۵۷. ۹۵۸. ۹۵۹. ۹۶۰. ۹۶۱. ۹۶۲. ۹۶۳. ۹۶۴. ۹۶۵. ۹۶۶. ۹۶۷. ۹۶۸. ۹۶۹. ۹۷۰. ۹۷۱. ۹۷۲. ۹۷۳. ۹۷۴. ۹۷۵. ۹۷۶. ۹۷۷. ۹۷۸. ۹۷۹. ۹۸۰. ۹۸۱. ۹۸۲. ۹۸۳. ۹۸۴. ۹۸۵. ۹۸۶. ۹۸۷. ۹۸۸. ۹۸۹. ۹۹۰. ۹۹۱. ۹۹۲. ۹۹۳. ۹۹۴. ۹۹۵. ۹۹۶. ۹۹۷. ۹۹۸. ۹۹۹. ۱۰۰۰. ۱۰۰۱. ۱۰۰۲. ۱۰۰۳. ۱۰۰۴. ۱۰۰۵. ۱۰۰۶. ۱۰۰۷. ۱۰۰۸. ۱۰۰۹. ۱۰۱۰. ۱۰۱۱. ۱۰۱۲. ۱۰۱۳. ۱۰۱۴. ۱۰۱۵. ۱۰۱۶. ۱۰۱۷. ۱۰۱۸. ۱۰۱۹. ۱۰۲۰. ۱۰۲۱. ۱۰۲۲. ۱۰۲۳. ۱۰۲۴. ۱۰۲۵. ۱۰۲۶. ۱۰۲۷. ۱۰۲۸. ۱۰۲۹. ۱۰۳۰. ۱۰۳۱. ۱۰۳۲. ۱۰۳۳. ۱۰۳۴. ۱۰۳۵. ۱۰۳۶. ۱۰۳۷. ۱۰۳۸. ۱۰۳۹. ۱۰۴۰. ۱۰۴۱. ۱۰۴۲. ۱۰۴۳. ۱۰۴۴. ۱۰۴۵. ۱۰۴۶. ۱۰۴۷. ۱۰۴۸. ۱۰۴۹. ۱۰۵۰. ۱۰۵۱. ۱۰۵۲. ۱۰۵۳. ۱۰۵۴. ۱۰۵۵. ۱۰۵۶. ۱۰۵۷. ۱۰۵۸. ۱۰۵۹. ۱۰۶۰. ۱۰۶۱. ۱۰۶۲. ۱۰۶۳. ۱۰۶۴. ۱۰۶۵. ۱۰۶۶. ۱۰۶۷. ۱۰۶۸. ۱۰۶۹. ۱۰۷۰. ۱۰۷۱. ۱۰۷۲. ۱۰۷۳. ۱۰۷۴. ۱۰۷۵. ۱۰۷۶. ۱۰۷۷. ۱۰۷۸. ۱۰۷۹. ۱۰۸۰. ۱۰۸۱. ۱۰۸۲. ۱۰۸۳. ۱۰۸۴. ۱۰۸۵. ۱۰۸۶. ۱۰۸۷. ۱۰۸۸. ۱۰۸۹. ۱۰۹۰. ۱۰۹۱. ۱۰۹۲. ۱۰۹۳. ۱۰۹۴. ۱۰۹۵. ۱۰۹۶. ۱۰۹۷. ۱۰۹۸. ۱۰۹۹. ۱۱۰۰. ۱۱۰۱. ۱۱۰۲. ۱۱۰۳. ۱۱۰۴. ۱۱۰۵. ۱۱۰۶. ۱۱۰۷. ۱۱۰۸. ۱۱۰۹. ۱۱۱۰. ۱۱۱۱. ۱۱۱۲. ۱۱۱۳. ۱۱۱۴. ۱۱۱۵. ۱۱۱۶. ۱۱۱۷. ۱۱۱۸. ۱۱۱۹. ۱۱۲۰. ۱۱۲۱. ۱۱۲۲. ۱۱۲۳. ۱۱۲۴. ۱۱۲۵. ۱۱۲۶. ۱۱۲۷. ۱۱۲۸. ۱۱۲۹. ۱۱۳۰. ۱۱۳۱. ۱۱۳۲. ۱۱۳۳. ۱۱۳۴. ۱۱۳۵. ۱۱۳۶. ۱۱۳۷. ۱۱۳۸. ۱۱۳۹. ۱۱۴۰. ۱۱۴۱. ۱۱۴۲. ۱۱۴۳. ۱۱۴۴. ۱۱۴۵. ۱۱۴۶. ۱۱۴۷. ۱۱۴۸. ۱۱۴۹. ۱۱۵۰. ۱۱۵۱. ۱۱۵۲. ۱۱۵۳. ۱۱۵۴. ۱۱۵۵. ۱۱۵۶. ۱۱۵۷. ۱۱۵۸. ۱۱۵۹. ۱۱۶۰. ۱۱۶۱. ۱۱۶۲. ۱۱۶۳. ۱۱۶۴. ۱۱۶۵. ۱۱۶۶. ۱۱۶۷. ۱۱۶۸. ۱۱۶۹. ۱۱۷۰. ۱۱۷۱. ۱۱۷۲. ۱۱۷۳. ۱۱۷۴. ۱۱۷۵. ۱۱۷۶. ۱۱۷۷. ۱۱۷۸. ۱۱۷۹. ۱۱۸۰. ۱۱۸۱. ۱۱۸۲. ۱۱۸۳. ۱۱۸۴. ۱۱۸۵. ۱۱۸۶. ۱۱۸۷. ۱۱۸۸. ۱۱۸۹. ۱۱۹۰. ۱۱۹۱. ۱۱۹۲. ۱۱۹۳. ۱۱۹۴. ۱۱۹۵. ۱۱۹۶. ۱۱۹۷. ۱۱۹۸. ۱۱۹۹. ۱۲۰۰. ۱۲۰۱. ۱۲۰۲. ۱۲۰۳. ۱۲۰۴. ۱۲۰۵. ۱۲۰۶. ۱۲۰۷. ۱۲۰۸. ۱۲۰۹. ۱۲۱۰. ۱۲۱۱. ۱۲۱۲. ۱۲۱۳. ۱۲۱۴. ۱۲۱۵. ۱۲۱۶. ۱۲۱۷. ۱۲۱۸. ۱۲۱۹. ۱۲۲۰. ۱۲۲۱. ۱۲۲۲. ۱۲۲۳. ۱۲۲۴. ۱۲۲۵. ۱۲۲۶. ۱۲۲۷. ۱۲۲۸. ۱۲۲۹. ۱۲۳۰. ۱۲۳۱. ۱۲۳۲. ۱۲۳۳. ۱۲۳۴. ۱۲۳۵. ۱۲۳۶. ۱۲۳۷. ۱۲۳۸. ۱۲۳۹. ۱۲۴۰. ۱۲۴۱. ۱۲۴۲. ۱۲۴۳. ۱۲۴۴. ۱۲۴۵. ۱۲۴۶. ۱۲۴۷. ۱۲۴۸. ۱۲۴۹. ۱۲۵۰. ۱۲۵۱. ۱۲۵۲. ۱۲۵۳. ۱۲۵۴. ۱۲۵۵. ۱۲۵۶. ۱۲۵۷. ۱۲۵۸. ۱۲۵۹. ۱۲۶۰. ۱۲۶۱. ۱۲۶۲. ۱۲۶۳. ۱۲۶۴. ۱۲۶۵. ۱۲۶۶. ۱۲۶۷. ۱۲۶۸. ۱۲۶۹. ۱۲۷۰. ۱۲۷۱. ۱۲۷۲. ۱۲۷۳. ۱۲۷۴. ۱۲۷۵. ۱۲۷۶. ۱۲۷۷. ۱۲۷۸. ۱۲۷۹. ۱۲۸۰. ۱۲۸۱. ۱۲۸۲. ۱۲۸۳. ۱۲۸۴. ۱۲۸۵. ۱۲۸۶. ۱۲۸۷. ۱۲۸۸. ۱۲۸۹. ۱۲۹۰. ۱۲۹۱. ۱۲

- سامانی پښوېست)
الطرائق والوسائل (لجمع المال اللازم)
٦. (به زوری به شوگی *It's not his ~ to be mean*
کڼ) شپاړزی زیان
٦. (غالبا بصیفة الجمع) أسلوب الحیاة
She has a winning ~ دل رانه کیشی به
هدهوکه وته کانی ٧. ناوچه، خال
بنا تاسر القلوب بصرفاتها ٧. ناحية، نقطة
They are in no ~ similar له دهک ناچن به هیچ
جنوریک
لا يوجد بينهم أي شبه البتة
He's clever in some ~ s نهو کوره له زور لایه نهو
زیره که ٨ ماوه پان پوار که سهره مننی جوله دایین پکا
انه ذکی فی بعض التراحي ٨ مسافة او مجال یتیح حرية الحركة
You're in my ~ تو له ریگی من وه ستاوی
(به ره لستی من ده کی)
أنت تقف في (تعرقل) طريقي
Get out of the ~ دووریکه وه له ریگا که
یتعد عن الطريق
All traffic must make ~ for the fire-engine نهین
همو نو تومیله کان ریگه بو نو تومیلی فاگر کوژاندنه وه
بکه نه وه
يجب أن تنح جميع العربات الطريق لسيارة الطانفي.
٩. (له زاراوه دا) به یو نه به وه، له راستیدا *by the ~*
٩. (فی العبارات) و بالناسبة، علی فکره
by ~ of به مبهستی نه وه، له ریگه کی (نه وه دا)
بقصد، علی سبیل (کذا)
by ~ of introduction به مبهستی پیشکش کردن
علی سبیل التمهید
by ~ of business له کاتی نیش کردن
خلال، أثناء العمل
in a ~ تا راده پهک
الی حد ما
in a bad ~ له باریکي خرابدا، (له نه خوشی)
فی حالة سینه (من المرض)
in a small ~ (به پښی یو ریگی بهووک)
(علی مقیاس صغیر) علی مستوی متواضع
have / get one's won ~ له ناستن خاسایدا هرجون

- بوی بلوی نه پکا نه وه ی نه پونی دهستی نه که وې
يفعل ما يحلو له / يحصل على ما يريد
٦. (له شکی، له چه مینه وه خوی به دهسته وه *give ~*
له دا، مل که چ نه یی ١٠. ههنگاوی پش نه که وې بو پشه وه
یتعلم، یتفنی، یسلم، یذعن ١٠. تقدم خطوة إلى الامام
make one's ~ home له روا به وه ماله وه، به وه
نشتمان
یتجه نحو بته، موطنه
(که شته که) خیرایه کی زیاده کد *gather / lose ~*
له کا
(السفينة) تزيد / تقلل من سرعتها
be under ~ (که شته که) پش نه که وې
١١. دروستکړاویکی ته خته به که شتی نوئی له سهر ده خزی
تا پروا به وه دریا
(السفينة) تتقدم ١١. بناء خشبي تترلق عليه السفينة الجديدة
إلى البحر
wayside adj, n له ته نشت ریگا که وه
(علی) جانب الطريق
waylay /weɪ'leɪ/ vt (pt, pp -laid /-leɪd/) خوی بو
ناوه نه وه، خوی بو مه لاس داوه
یکمن ل، یتربص؛
wayward /weɪwəd/ adj لاسار، سهرکیش، شپراڼی،
سهر هسنگ، پاخی
عند، مشکس
٦. (پوکیور) بو ته واکد *we /wi:/ pron us*
نحن (فی صیفة الرفع) صیفة النصب منها *us*
weak /wi:k/ adj (-er, -est) لاواز، پښو، مست،
دلسار، له، پښو وه
ضعیف، واهن، متخاذل
٢. (گیراوه) روون، خهست نیه *~ beer / solution*
٢. (المطلول) خفیف، غیر مرکز
٣. ههست، لاواز، پښنی لاواز *~ sigh*
٣. (العواس)، ضعیفه، بهر ضعیف
٤. کرداری پوانه یی دروست نه یی به دانانی *~ verb*
(ed-d-or-i) (وهک *walk: walked* نهک *run, ran*)
٤. فعل قیاسی بصاغ باضافة (ed-d-or-i) (مثل *walk*;
walked ولس *run, ran*)
weaken /wi:kən/ vt, vi لاواز نه یی، سوک نه یی

weak /weɪk/ <i>adj</i>	ضعف، یغفل سوک و سہلیم، شل و شیواو، ترستوک
weakling /weɪkɪŋ/ <i>n</i> [C]	(مجاز) ضعیف الشخصیہ، متراح، ہیاب لاوازی، خاو
weakly /weɪkli/ <i>adj</i>	ضعیف، واہن نہ خوش، لاوازی (لہش) علیل، ضعیف (الجسم)
□ adv	بہ لاوازی، بہ خاوی ضعف، پوہن
weak-minded /weɪkˈmaɪndɪd/ <i>adj</i>	(بہ تابیہ تی) گیل، کم ہوش، بیرکول، گہمڑہ، لاؤک، بہناسانی کاری تی نہ کری (بخاضہ) ضعیف العقل، احمق، سہل تاثیر علیہ
weakness /wiːknəs/ <i>n</i> [C,U]	۱. لاوازی، سستی، ۲. کم و کوری، لہ کہ، کمی، خالی لاوازی ۳. ضعف، وہن، عجز ۲. عیب، نقص، نقطہ ضعف
have a ~ for (sweets)	۳. خزی ناگری بہرامبر (شیرینی) خوی بو راناگری بہرامبری
weal /wi:l/ <i>n</i> [C]	۳. ضعف تجاه (الحولی)، لا یستطیع مقاومة أغرائها شوین جی (قامچی) لہسہرینست
wealth /welθ/ <i>n</i> [U]	اثر (الوسط) علی الجلد ۱. سامان، دولہ مہندی، ہبونی ۱. ثروۃ، غنی، یسر
a ~ of illustrations	۲. زوری، مال ہبونی، نہوا، دولت، بریکی زور لہویتی روکر دنہوہ
wealthy /ˈwelθi/ <i>adj</i> (-ier, -iest)	۲. وفرة، فیض: فیض من صور الابضاح ساماندار، دولہ مند، مالدار
wean /wi:n/ <i>vt</i>	غنی، موسر، ثری ۱. لہشردہ پرتہوہ، ژشیر لہدکت، لئی نہ پرتہوہ ۲. دوری لہ خاتہوہ لہ (جگہرہ کُشان)
weapon /ˈweɪpən/ <i>n</i> [C]	۱. نظم، یصل عن الرضاع ۲. یجعلہ یکف او یستع عن (التدخین مثلاً) چہک
wear /wes(r)/ <i>vt, vi</i> (<i>pt</i> wore /wɔ:(r)/, <i>pp</i> worn /wɔ:(r)/)	سلاح ۱. لہ پرتہوہ کا، دکت بہر خو، دہیوشی، دہیکاتہ بہر

He wore a ring on his finger	۱. بلیس، یرتدی، یضع نہ لہقی دہ کردہ
He was ~ing a troubled look	پہنجہی کان یضع خاتانی اصبعہ
He was ~ing a beard	۲. نشانہ کانی دل تہنگی لہ پرووی دیارپوہ
He was ~ing a beard	۲. کانت تدو علی وجہہ علامات الضیق ۳. ریشی دہہشتہوہ ۴. قزی
This material has worn thin	دریژ نہ کردہ ۳. کان یطلق لحتہ ۴. یطیل شرہ
The steps / the inscription on the stone had worn away	۵. بہسہر لہچہ، کون نہی، مادہ کہ کون ہوو، دہستی بہ (داخوران) کردہ ۵. ییلی، ییلی، لہد بدأت ہذہ السادۃ تیلی (بالآکل)
Good leather will ~ for years	The steps / the inscription on the stone had worn away توشی فہوتان ہوو، لہ ناوچوون (پلیکانہ کان / نہ خشی سہر پاردہ کان لہد اصاب الی، (الدرجات / التقرش علی الحجر)
~ off	۶. نہمینتہوہ، بہرگہ نہ گری، نافہوتی ۶. یدرم یثعل
The feeling of strangeness soon wore off	۴. (لہ گول) (<i>adv</i>) (کاریک) باہخی کم دہیتہوہ ۴. (مجاز مع <i>adv</i>) (الأمر) تلی جدتہ
~ on	زوری نہ برد ہستی ناموی نہما، ناموی سرعان ما تبدد الشعور بالغربة، الغربة (کات) لہسہر خوئی نہ پری
~ out	(الوقت) یسر بیطہ کون دہی، لہ ناوہہ چیت، تہواولہینت ییلی، ینہک، ینفذ
His patience wore out / was worn out at last	نہ پرتہوہ فارامی نہما نہذ صبرہ اخیراً
worn out by hard work	کاری قورس ماندوی کردہ اضاء العمل الشاق
□ n [U]	۱. جل و بہرگ، پوشاک ۱. ملاب، لباس، بلیس
a suit for everyday ~	بہرگ بو لہ بہر کردنی روزانہ بذلۃ لبس الیومی

<i>The carpets are showing ~</i>	۲. خراب بوون و کون
	بوون له نه نجامی به کارهینان
	۲. التلف نتيجة الاستعمال
<i>(fair) ~ and tear</i>	شربوون به هوئی به کارهینانی
	زۆرهوه ۳. (له گدال ووشه ی لیکدراو)
	التلف نتيجة للاستعمال و التداول العادي ۳. (بخاصة مع
	الكلتات المركبة)
<i>footwear</i>	پیناو
	أحذية
<i>underwear</i>	جلی ژیرهوه
	ملابس داخلية
<i>a shop selling children's ~</i>	کۆکای فروشتی کدل و ~
	پهلی منډال
	متجر لبيع ملابس الأطفال
weary /wi:ri/ <i>adj</i> (-ier, -iest)	۱. ماندوو، شهکات
	۲. ماندوو، گهشتیکی ماندوو
	۱. متعب، منهک ۲. منهک، رحلة مرهقة
☐ <i>vt, vi</i>	بیزاری تهکا، ماندووی تهکا
	يرحق، يتعب، يتعب، يضجر
wearily <i>adv</i>	به بیزاری، په شه کتیی
	بمل، بضجر، بکلل
weariness <i>n</i> [U]	هیلاکي، به ماندووی
	تعب، ضجر
wearisome <i>adj</i>	هیلاکي، ماندوو، بیزار
	متعب، مضجر، ممل
weasel /wi:z/ <i>n</i> [C]	راسو، مشکي خورما، دهلهک،
	چغو، جانباژ
	این عرس، شخص ماکر
weather /weðə(r)/ <i>n</i> [U]	کەش، ناووهوا
	الطقس، الجو
☐ <i>vt, vi</i>	۱. پژگاری تهین (زریان، تهنگاته)
	۱. ينجر (من عاصفة أو محنة)
<i>rocks ~ ed by wind and water</i>	به رده کان
	به کارگیره کەش و ناووهوا کهوتن
<i>leave wood to ~</i>	۲. کاری تی ته کړی به کەش و
	ناووهوا تهخته که ته داته به ردهوا
	۲. يتأثر بالطقس أو الجو، يعرض الخشب للهواء
weather-beaten <i>adj</i>	(پرو) خورگره بر دوو پتیی

	گره لږی داوه
	(الوجه) لوحه أشعة الشمس والريح
weather forecast /weðə 'fɔ:kə:st/ <i>n</i> [C]	باری
	کەش و ناووهوا زانین، پیشبینی کردنی باری کەش
	نشرة جوية، التنبؤ بحالة الطقس
weather-bound <i>adj</i>	پاښنده به باری که شهوه
	مقيد بحالة الطقس
weathercockvane <i>n</i> [C]	کهله شیري یا (ناویریکه)
	پو ده رختی ناراستی یا)
	ديك الرياح (أداة الأظهار إتجاه الريح)
weatherproof <i>adj</i>	که شه بند، پالتوی دژه باران
	صامد للماء، مطف واق من المطر
weave /wi:v/ <i>vt, vi</i> (<i>pt</i> move /wəʊv/, <i>pp</i> woven /wəʊvən/)	۱. ده چنی، چنن ۲. ته به و نه وه، ته و نه کات
	۳. توماری تهکا، چیرۆک دانهنی، ده هینت
	۱. ينسج يحرك ۲. يجدل، ينحك: ۳. (سجار) يؤولف، ينسج (قصة)
☐ <i>n</i> [C]	ته ته م، چنن، ریگی ته و نه کردن، ته فن
	نسج، حیاکه، طریقه نسج
<i>a loose / coarse / plain ~</i>	ته ته م نه چتراو / زیر /
	ناسایی
	نسج غیر محبوب / خشن / ساده
weaver <i>n</i> [C]	جولا، نه ته م چن
	ساج، حانک
web /web/ <i>n</i> [C]	۱. تۆر، ته و نه
	۱. شبكة نسج
<i>a ~ of lies</i>	تۆری له دروو ده له سه ۲. ده زوو، ته ته م
	(هه نندی میروو) بهرگ، په رده ته نافی جالبالۆ که ۳. پیستی
	نیوان دوو په نهجه (قاجی بالنده)، تو زوال، ژیی
	شبكة من الأكاذيب ۲. خيوط، نسج، (بعض الحشرات، غشاء)
	خيوط العنكبوت ۳. جلد بين أصبعين (في قدم طائر مثلا)
	غشاء، وتره
webbed <i>adj</i>	له پین، به ده ستکیش، له سه ر ناستیک
	کفی، مکفف، ذو وتره او وتیره
webbing <i>n</i> [U]	به نی گوشتی زیر بۆ پیچانه وهی
	کورسی
	شرط من الغيش الخشن يستخدم في تنجيد الكراسي
wed /wed/ <i>vt, vi</i> (<i>pt, pp</i> wedded, wed)	

هائوسه رنه گری، هائوسه ری بو دینی	
یتروج، یزوج	
پابه نده به کاره که یهوه	wedded to (his work)
متعلق او شغوف ب (عمله)	
بووک هینان، شایی کردن	wedding /wedɪŋ/ n [C]
عرس، زفاف	
نه لقی هائوسه ری	wedding ring n [C]
خاتم الزواج	
به هائوسه ریون، هائوسه رینی	wedlock n [U]
الزواج، الزوجية	
پواز، پیونده، منیخ	wedge /wedʒ/ n [C]
اسفین، وتد	
(شئیک یا کارینک) ناسان بیت	the thin end of the ~
له سهره تا به لام له کوتایه که ی مه تر سیدارینیت (له وانه یه	
دهره نه نجاسی خرابی لی بکه ری)	
(شیء او امر) بیط فی اوله ولکنه خطیر فی نهایت (قد یترتب	
علیه عواقب وخیمه)	
جینگیر نه کری به پواز یا منیخ، به هیز جینگیری	□ vt
ده کا	
بیت باسین او وتد، بیت بقوه	
جوارشه ممه، رۆزی	Wednesday /wenzdi/ n
جوارشه ممه	
الأربعاء، يوم الأربعاء	
(نه سکتله نده) بچوک (زور)	wee /wi:/ adj
(اسکتلندیه) صغیر (جدا)	
گژوگیای زهره رهمه ند	weed /wi:d/ n [C]
عشب خار	
۱. گژولیا پزار نه کا	□ vt, vi
۱. یقتلع او یزیل العشب الضار	
له شتی زیان به خش و بۆگه ن خوی رزگار نه کا،	~ out
هه ژگ	
یتخلص من شیء ضار او کره	
۱. ده ور دراوه، یتک هاتووه له	weedy adj (-ier, -iest)
گژوگیای زیان به خش	
۱. محاط ب او مکنون من الأعشاب الضارة	
۲. لاوه پالاهه رزه پاریکه کان	~ young men
۲. شباب طوال نحاف	
۱. ههفته	week /wi:k/ n [C]

۱. أسبوع، جمعة	
یه کیک له رۆژه کانی ههفته ییجگه له ههینی	weekday n
أحد أيام الأسبوع عدا يوم الجمعة	
(پشو) کوتایی ههفته	week'end /wi:k'end/ n [C]
(عطلة) نهاية أسبوع	
سهردانیک که در یزایی ههفته به خاپه نی	a ~ visit
زیارة تستر طوال عطلة نهاية الأسبوع	
ههفته یی، ههفته	weekly /wi:kli/ adj, adv
أسبوعي، أسبوعيا	
رۆژنامه یان گۆفاری ههفته	□ n [C] (pl -lies)
صحيفة أو مجلة أسبوعية	
ده گری،	weep /wi:p/ vi, vt (pt, pp wept /wept/)
ده لاوین، ده گری بو / ده لاوین بو به ده به ختی خوی	
ییکی، علی / یندب سه حظه	
~ ing over one's misfortunes	
سۆس، که پهک، به لک	weevil /wi:vil/ n [C]
سوسة (الحنطة)	
۱. نه کیشی، نه کیشت	weigh /wei/ vt, vi
۱. یزن	
۲. شئیک (نه کیشی)،	The box ~ s 10 pounds
دکیشت ۳. به راورد نه کات، هائوسه نگی نه کات، تن	
نه روانی، لی ورده دینیت	
۲. الشیء (یزن) ۳. یقارن، یوازن، یبصر فی، یتمعن	
وشه کانی به ورده هه	~ the consequences
نه سه نگینی	
یزن کلماته بدقه	
۴. کیشت و گرنگی دار (له سه کارینک)	~ with
۴. ذو وزن او اهمیت (علی امر ما)	
۵. نه یچه مینته وه، بارگرانی نه کا،	~ sth or sb down
ته نگه تاو نه کا، ماته مینی نه خاته ده رونه وه	
یحیه (مجاز) یقل علی، یضایق، یوقع الکآبة فی النفس	
The fruit ~ ed the branches down	
بارگرانی نه کا	~ upon
(مجاز) یقل علی	
۶. له نگه ری که شتی به رز نه کاته وه،	~ anchor
ده که وینه ری	
۶. یرفع الرساة، ترفع السفينة	
۱. کیشت، قورسای ۲. کیشت	weight /weɪt/ n [C,U]

	(شت)، قورسايی
۱. وزن، ثقل ۲. زنة (الشيء) ثقله	
<i>Are bananas sold by ~ or at so much a piece?</i>	
<i>an ounce ~</i>	۳. مقدار، پئوره عه ياره
	۳. مقدار، معيار، عيار
<i>arguments of great ~</i>	۴. باهخ، گرنگی، کيش
	۴. اهميه، شان، وزن
☐ vt	۱. قورسی نه کا، نه يکيشی
	۱. بئقل، يزن
<i>~ down</i>	۲. قورسی نه کاو پيازاري نه کا
	۲. بئقل، يرهق
<i>He was ~ ed down with packages</i>	پشتی
	کوماوه توه له ژير باری سندوقه قورسه کائدا
	إنحنى ظهره تحت وطأة الصناديق الثقيلة
weightlifting n	(وهرزش) یاری قورسايی هه لگرتن
	(رياضة) رفع الأثقال
weighty adj (-ier, -iest)	۱. قورس
	۱. ثقیل
<i>~ arguments</i>	۲. سه ننگ گران، خاوه ن پایه، به لگه
	کيشدار، بايه خدار
	۲. ذو وزن، خلیز، عظیم الشان: جميع ذات وزن
weir /waɪ(r)/ n [C]	به ست، ته یمانی تول ده کری بۆ
	راوه ماسی
	سد، سیاج من قصبان، یقام لصد السد
weird /waɪd/ adj (-er, -est)	۱. ناسروشتی، نامۆ، گیره،
	ناناسایی، ناویزه، نه خاسمه، به ده بخت
	۱. غیر طبیعی، غریب
weirdly adv	به گیره یی، به نامۆیی
	علی نحو غریب او شاذ
welcome /welkəm/ adj	۱. به هاتنی خوشحالن، به خیر
	هاتنی ده کری، خوشه وسته
	۱. مرحوب به، محتفی به، مستحب
<i>~ visitor</i>	میوانی نازیو خوشه وسته (به گرمی)
	پیشوازی نه کری
	زائر مرغوب فیه، (بقابل بالترحاب)
<i>~ make sb ~</i>	به خیر هاتنی نه کری
	یرحب به
<i>You are ~ to ...</i>	۲. بهرموو، پیشوخ حالم

	پشکه شت بکه م
	۲. تفعل، یسدنی ان أقدم لك
☐ n [C]	خوشه هاتن، به خیر هاتن، دلخوشبون
	ترحاب، ترحب، حفاوة، اهلا و سهلا
<i>We had a warm / cold / enthusiastic ~</i>	
☐ vt	به خیر هاتنی نه کات، پیشوازی لی نه کات
	یرحب به، یستقبل بالترحاب
<i>~ a suggestion warmly / coldly</i>	پیشوازی پیشیاریک
	نه کا به په رو شهوه / به ساردی
	یستقبل إقتراحا بحماسة / ببرود
weld /weld/ vt, vi	۱. ده لکینیت، له جیمی نه کا، پیکي
	نه لکینتی به له جیم کردن ۲. (کائزا)، (له جیم گر)
	۱. یلیم، یلتم، یشل بواسطه اللحام ۲. (السدن)، (قابل للحام)
☐ n [C]	پارچه به کی له جیم کراو، چه سپک
	وصلة ملحومة
welder n [C]	له جیم چی، لیکتار
	اللحام، عامل اللحام
welfare /welfeə(r)/ n [U]	ناسوده یی، به خیریاری
	به رزه ونده گشتی، خهیر، شادی
	رفاهية، الصالح العام، خیر، سعادة
<i>~ state</i>	دهوله تی پر خیرو بیروخوشی
	دولة الرفاهية والرخاء
well /wel/ n [C]	۱. بیر ۲. بیر (نهوت) ۳. کانی، فواره ی
	۴. ییری هاتو چو کردنی ناسان نیز، قادرمه له خاناوودا، ژووری پلیکانه
	۱. بئر ۲. بئر (نقط) ۳. (ق) ینبوع، نافورة مياه ۴. بئر المصدر
	أو السلم (في مبنى) بيت السلم
☐ vi (~ up, out)	هه ل نه قولی، دهوله په ری، له
	ناخه وه دینه ده ره وه
	یتدفق، ینبق، ینبج
well /wel/ adj (better, best)	باش، دروست
<i>be / look / feel ~</i>	ته ندروستی باشه، ساخه
	في صحة جيدة، معاف
<i>Is all ~ with you?</i>	۲. له حاله تی باشدا، نایا تو باشی
	له گشت رویه کوه (ساخ و دروستیت)
	۲. في حالة جيدة: هل أنت على ما يرام
<i>It would be ~ to</i>	باشتر وایه

	يستمحان ان
~ and good	ره زامه نند، يې پوره لېسې
	موافق، لا اعتراض
□ adv (better, best)	باشه، زور باش، په شپږه په کي
	ره زامه نند
	۱. حسناً، جيداً. علي نحو مرضي
We think ~ of him	ټيمه لېي وازين
	نحن راخون عنه
as ~ (as)	۲. هه روه ها، وهك پهك
	۲. ايضاً، كذلك، بالمثل
be ~ out of (sth)	۳. په ختي باشپه تي له و كښه په
	دورين
	۴. من حسن ظنه ان يكون بشأى عن الأمر
You may ~ be surprised	۵. مافى خو ته سورت سور
	بجيني
	۵. لك الحق ان تندش
We may as ~ (begin)	هېچ شتيك ريگه مان لي ناگري
	ده ست يې بگه يې
	ليس هناك ما يمنع من أن (نبدأ)
□ n wish sb ~	سهرکه وتني بو نه خوازي
	يتمني له النجاح
let ~ alone	نوموي چا که مه پگوره، وازي لي يينه
	لا تغير ما هو حسن، دعه و شأنه
□ into	راسته، باشه، واپه پښگريه که په ماناي
	حقاً، عجباً، طيب حقاً (بادئة) معناها
well /weɪ/ prefix	باش، چاکه ... هند
	خير، طيب الخ
well-advised adj	زير، تويزواو
	حکيم، مدروس
well-being /wel 'bi:ɪŋ/ n	کامه راني، خوش،
	په ختيازي
	خير، رفاه، صحة، سعادة
well-born adj	خانه دان، (په سمن) له خپرانکي
	ناودار
	کريم المحدث (الأصل) من عائلة كريمة
well-connected adj	په سمن دار، په وشتي پايه پورې،
	خانه دان
	عريق الأصل، كريم المحدث

well-disposed adj	هاوسوز، ياریده خواز
	متعاطف مع، ميل للمساعدة
well-doing n [U]	چاکه، کاري خير
	إحسان، فعل الخير
well-intentioned -meaning, -meant adj	راستگو، نيهت پاک، دل سې، دل قنچ
	حسن أو صادق النية
well-timed adj	باش کات يو دانراو
	صاحب قلبه حسنة
well-nigh adv	له وانه په، نژیک (نه ستمه)
	يکاده يکون (مستحيلاً)
well-to-do adj	ده و له مهنه، په توانا
	حسن التوقيت غني، ثري
well-tried adj	(شيواو، چاره سر) به تاقیکردنه وه
	سهرکه وتني سله مينه راوه
	(الأسلوب، العلاج) ثبت نجاحه بالتجربة
well-wisher n	چاکه خواز، خيرخواز
	(شخص) مهني، متمنى الخير
well-worn adj	کون، پواو، شپوړو، دراو
	بال، مهتری.
wellington /welɪŋtən/ n [C]	پنلاو لاسنيک (جزمه)
	تا نه ژنو (پوتی دريژ)
	حذاء من المطاط يصل إلى ركبتين
welter /welto(r)/ vi	ده گوزي، وده ده گري، ده شوي،
	ده په شوکي
	يتسرع، يتقلب، يضطرب
□ n [C]	ناژاوه، شله ژان، ټيکه لي يې سړوپه
	فوضى، اضطراب
wend /wend/ vt	ده رنه په رې، نه پوا په روه، نه پوا يو
	ماله وه، ريگه ي خوي نه گري
	ينطلق، يتوجه (الى) ينطلق الى منزله، يتخذ سبيله يتابع طريقه
went /went/	پروانه go
	(انظر go)
wept /wept/	پروانه weep
	(انظر weep)
west /west/ n	خوړلواو، روژ لالا ولاتاني روژلواو،
	نه وروپواو نه مريکا، (پوهو) روژلواو
	غرب، مغرب الشمس (بلاد) الغرب (اوروپا و امريكا) (جهة)

	الغرب	
<i>a ~ wind</i>	باي رۇژناوای	
	ريخ غربية	
☐ <i>adj</i>	رۇژناوای	
	غربي	
<i>West Indies</i>	دورگه‌ی هندىي رۇژناوای	
	جزر الهند الغربية	
☐ <i>adv</i>	بەرەو رۇژ ناوا	
	غرباً	
<i>sail ~</i>	بەرەو رۇژناوا بە دەريادا ئەروا	
	بيحر غرباً	
westerly <i>adj, adv</i>	(ئاراستە) خۇرناوا، رۇژ نااى، (با)	
	رۇژناوای	
	(الاتجاه) غربي، غربا، (الرياح) غربية	
western /westən/ <i>adj</i>	لەلای خۇرناواوۋە ھەلدەكات،	
	خۇرناوای	
	تەب من جەتە الغرب، غربي	
<i>~ civilization</i>	شارستانىيەتى رۇژناوا	
	الحضارة الغربية	
westernize <i>vt</i>	مۆركى خۇرناوای ئەگرىت	
	يفرب: يدخل النظم الغربية	
westward <i>adj</i>	خۇر ناوا، بەرەو خۇر ناوا	
	غربي، الى الغرب	
westward(s) <i>adv</i>	خۇرناوا، بەرەو خۇر ناوا	
	غرباً، نحو الغرب	
wet /wet/ <i>adj</i> (wetter, wettest)	۱. تەر، تەپكراۋ،	
	شيدار	
	۱. مېلل، مېتل، رطب	
<i>a ~ day</i>	رۇژىكى باراناۋى	
	يوم مطير	
<i>~ nurse</i>	دايەن، ژۇنىك كە شير بە مندالى خەلك بدات	
	مرضعة، امرأة ترضع وليد غيرها	
☐ <i>n</i> [U]	باران، تەپرى، تەر، شى	
	مطر، رطوبة، بلل	
<i>Come in out of the ~</i>		
☐ <i>vt</i> (<i>pt, pp</i> wetted, wet; -tt-)	تەر، تەپ دەيىن، شى	
	دېنى	
	يېلل، يرطب	

wetting <i>n</i> [C]	بە ئاو تەريپون (بە باران)	
	تېلل، الأبتلال (بالطر)	
<i>get a ~</i>	تەپ بووت تەريپون بە (باران)	
	يتجلل بالطر	
<i>we've</i> /wi:v/ = <i>we have</i>		
whack /wæk/ <i>vt</i>	پائەكشى، لى ئەدا دەنگىكى بەرۇ	
	دۇۋال ئېدەت، زال دېت	
	يغيط، يضرب محدثاً صوتاً عالياً	
☐ <i>n</i> [C]	لېدان، پاكىشنى توند، لېدانا دۇۋار	
	خبطة، ضربة حادة	
whale /weɪl/ <i>n</i> [C]	نەھەنگ	
	الحوت	
whalebone <i>n</i>	مادە يەكى شۇغىنە لەكەپو، ئېسكى	
	شەۋىلاگى نەھەنگ ھەپە	
	مادة قرنية تتصرف في فلك الحوت، عظم فلك الحوت	
whaler <i>n</i> [C]	پاپۇرى تاييەت بە راۋى نەھەنگ،	
	نەھەنگ گر، گەمياگر تانا نەھەنگان	
	سفينة خاصة لصيد الحيتان، صياد الحيتان	
wharf /wɔ:f/ <i>n</i> (<i>pl ~ s</i> wharves)	شۈستەي يەندەر،	
	لەنگەرگە شۈستە (بۇ باركردن و خالىكردنەۋى كەشتى)	
	رصيف الرافأ رصيف (التحميل السفن و تفريغها)	
what /wɒt/ <i>adj</i>	چى، چەند، چىيە، چەندە؟ (بەراۋرد)	
	بەكە <i>which</i>	
	أي، أي من قارن <i>which</i> ماھرو ھي	
<i>W ~ books have you read on this subject?</i>		
☐ <i>pron</i>	چ، چى، چ كىيى لەسەر	
	ما، ماذا	
<i>W ~ would you like for breakfast?</i>	ئەۋ باپە تە	
	دخونيتەۋە؟	
<i>Do ~ you think is right</i>	چى بە راست ئەزانی يېكە	
	أفعل ماتراء صواباً	
whatever /wɒt'evə(r)/ <i>pron, adj</i>	ھەرچۇنى	
	ھەرچۇنىك يېت	
	مەسا، مەساكان	
<i>W ~ (service) you give, give it willingly</i>	ھەرچەك	
	ئەكەيت ھەر كارىكت كرددلسوزانە يېشكەشى بەكە	
	مەساكان ما تقدمة، قدمه عن طيب خاطر	
<i>no doubt ~</i>	ھېچ گومانىك نېە	

wheat /wi:t/ n [U]	ليس ثمة شك گهٴنم، دان
~ bread	حنطة، قمح نانی گهٴنم، نانی له گهٴنم دروست کړاو خبز قمح، خبز مصنوع من الحنطة
wheedle /wi:dl/ vt	مدرایی ده کا، خو ده باته پشموه، رؤیازی دکت، ب رؤیازی بهر په دکت یتلق، یداهن، یحصل علی شیء بالمداينة
The child ~ d fifty pence out of her father / ~ d her father into giving her 50 pence	نډو مټال له پنجا پنسی له باوکی پردوه
wheel /wi:l/ n [C]	پنچکه، چهرخ، خلوک، عجلة، نډو (پیاوې) نونزیمیل لی ده غورې یا سهولې ~ at the که شنی ده باته ریوه
~ vt, vi	۱. به دوو چهرخ ته سوړیتوه، دوو چهرخ راټه کیښی، ۲. نه یسورینیتوه، پیچ نه کاته وه ۱. نقل بعربة، یجر عربة ۲. (یجعله) یدور او یتلطف
wheel barrow n	عمره بانډی په ځیڅکه، کالیسکه عربة ید بعجلة واحدة
wheelchair /wi:l'tʃeə(r)/ n	کورسی پیچکه دار (بو ین) قاچه کان) وپه ککه وته کان کورسی بعجلات (للمقعدين)
wheel wright n	دروست کوری کورسی، چهرخ چاککړ
~ vt	صانع او مصلح العجلات
wheeze /wi:z/ vi, vt	خیزه ښی سڼگی دنی کاتی همناسه دان، (جوبنی خواردن) ملچ ملچ نه کا یتنس، بصفیر، (المضخة) تصدر ازیرا
wheezy adj	ته نگه نه فسی، سیخه سیخ کړ، گیره دار مصاب بعسر التنفس، ذو ازیرا
when /wen/ interr adv	۱. که ځی، کاتی، له کاتیځدا، گاځا ۱. متی
W ~ can you come to see us? time	۲. دواي وشه ځی یان day کات، وژ
~ vt	۲. (بعد کلمة time او day الوقت، اليوم)
Sunday is the day ~	په ځ شمه نه و ژوزه په

I am least busy	الأحد هو أقل يوم که متر سور قائم ټیندا اكون فيه مشغولاً
□ conj	همرکاتی، که، له کاتیځدا عندما، حينما، وقتما
It was late ~ we arrived	۲. له گډل نه وه شدا ۲. مع أن، في حين أن
He stands ~ he might sit down	نډو سټی له کاتیځدا که نه شتوانی دا پښی
I will come	۲. نه یق فی حين إنه یسکن أن یجلس ۳. که، کاتیځ بوارم بو دیم بو لات ۳. متی، وقتما
and see you ~ I have time	همرکه، هرچی، چ گاځ له کاتیځدا، هرکاتی کله حينما، لما
whenever /wen'evə(r)/ adv, conj	۱. له شویگی پرساریډا / له کوځی، له چ شویځکه وه ۲. (له رسته ځی راگه یاندن) له و شویځه وه، بویه ۱. فی صیفة السؤال / من أين، من أي مكان ۲. (في الجمل الأخباریة) من حيث، لذلك
Return ~ you came	۳. بگه بریوه بو نه و شویځی که لیوه ځاټو ویت
where /weə(r)/ interr adv	۳. عد من حيث أتیت کوځی، بو کوځی؟ أین، إلی أین
W ~ does she live?	۲. بو کوځی، بو کوځی نه چی ۲. من أو إلی أي مكان
W ~ are you going to?	خه لکی کوځی په؟ من أي مكان (بلد) هو
W ~ does he come from?	۳. که، نه و شویځه په که منی ټیا له دایک بووم
That's the place ~ I was born	۳. حیث
whereabouts adv	کوځی، لڼه هر کوځیځه أین، فی أي مكان
□ n	شوپن، جیگا، کیډه ری، در، دراهه بوونی مكان، اقامة
where 'as conj	له کاتیځدا که، له گډل نه وه ځی

wherefore <i>n</i>	حيث إن، مع إن يُوحى، (پرسباري) (أ. ق.) لماذا (استغماية)
<i>the whys and the ~s</i>	هُوَ، پالتمز الأسباب، الدواعي
☐ <i>conj</i>	لهبر نهو هوبه ولهذا السبب
whereupon <i>adv</i>	لهوئدا، هينگن عند ذلك، ثم
wherever <i>adv</i>	لههركوي، ههركوي، ههركوده، هه كيشه حيثما، أينما
where withal <i>n</i>	پارهي پيوست يو كردني كاريك، پارهي تهواوم نيه يو زن هيتان للال الكافي (لصل شي)
<i>haven't the ~ to marry</i>	
whet /wet/ <i>vt</i> (-tt-)	تيزي نهكات (چهفو) (تارهزوي) خواردن) نهو روژيني يشعد او يسن (السين) يثير (الشهية)
whetstone <i>n</i> [C]	ههسان، بهردههسان سن، حجر السن
whether /weðə(r)/ <i>conj</i>	۱. داخو، نايا، ناخو، ۱. إن، اذا قارن <i>if</i> نهگدر يتيو <i>I don't know ~ I can come or not</i> (بهراورد بکه به <i>if</i>)، ناخو نه توانم ناماده يم پان نا ۲. کامه پان لهو دووشت نه مه پان نهو لا ادري ان كنت ساتمكن من العضور ثم لا ۲. أي الامرين او الشيتين، أ (هذا) أم (هذا) <i>~ to accept or refuse</i>
which /witʃ/ <i>interr adj</i>	چی، کو، کام، که (پروانه <i>what</i>) قارن <i>what</i> ، أي، أي من بهج ناراسته پک پروين؟ <i>W ~ way shall we go?</i> في أي اتجاه نسیر؟ <i>Tell me ~ books you would like to borrow?</i> ۱. چ (شتي، که سني)، کاميان ۱. أي (شي) او شخص) أبة <i>Pron...</i>

<i>W ~ is taller Tom or Dick?</i>	۲. نهو (يو ناژير) ۲. الذي، التي (لغير العائل)
<i>This river, ~ flows through London, is called the Thames</i>	نهو روبارهي بهناو لهندهنا گوزره دهکات يني دهلين تايمز
<i>the hotel at ~ we stayed</i>	نهو لوتيلهي که لتي دابه زين الفندق الذي اقمنا به
whichever /witʃevə(r)/ <i>adj, pron</i>	ههرج، ههر، چيت، چشتي أي، ايما، ايما، ايما شي
whiff /wɪf/ <i>n</i> [C]	سروه، فوو، باکرتهک هبة، نفخة
<i>the ~ of a cigar</i>	يون، پف، ههلمزينک رائحة، نشقة
while /waɪl/ <i>conj</i>	۱. لهکاتیکدا، کاتي، ماوه پهک، چهندهک، دهمهک ۱. بينما، في حين، مادام <i>W ~ these life there's hope.</i> <i>W ~ in London he studied music</i> ۲. دهميک، دهمهک، لهکاتیکدا ۲. ههركه، ويپراي نهو، لهکوي زيان ههين لهوئش هيو نهين ۲. حيث أن، في حين ۳. مع ان، على الرغم من <i>W ~ I admire your courage, I think you ought to be careful</i> ☐ <i>n</i> [C]
	ماوه، چهندهک، تاوي فترة هنيهة
<i>Where have you been all this ~ ?</i>	جارجاره
<i>once in a ~</i>	بين حين و آخر
	شايستهي ههولو تيکوشانه، بهرکه تي په جدير بالمحاولة أو المجهود
<i>worth one's ~</i>	
☐ <i>vi ~ away the time</i>	کات نه کوژي (بهشتي) خوشهوه
	يقتل الوقت (في شي مستع)
whim /wɪm/ <i>n</i> [C]	ههوهسي کتوپر، تارهزوي کاتي نزوة طارئة، رغبة عابرة
whimper <i>vi, vt</i>	بهکول نهگري، گريان، نالين

یتر بحث مرثا کا لطین.
ده یغو لیتنه وه، دزفر نیت
یجمله بدور بسرعه
۲. (هوش، ههست) *fallen leaves ~ ing in the wind*
گیز له خوا، توشی سهر نیشه بووه
۲. (القل، العواس) بدوخ، یصاب بدوخه او دوار
۳. دونه په پری / به خیرایی تی نه ته قینی *~ off / away*
۳. یندفع / ینطلق مسرعا
جوله په کی خلقو کی، گرده لولی، گیزاو، بازنه ی □
حرکه دوامه او دائریه
a ~ of dust گیزه لوکه ی ته پ و تزاوی
دوامه من الغبار
whirlpool /wɜ:lpu:l/ n [C] گیزاو، گه راف
دوامه مانیه
whirlwind /wɜ:lwind/ n [C] گیزه لوکه، گرده لول
زویه، ریح دوامیه
whisk /wɪsk/ n [C] ۱. ته پله کی جگهره، ۲. شلقینره،
شلقینره ی هیلکه ۳. سرین یا جوله په کی سووک و خیرا
۱. منضه غبار ۲. مخفقه، خفاقه البیض ۳. مسحه او حرکه
خفیفه و سریعه
□ vt, vi ته پسر، لای نه با به خیرایی
۱. یسح او یزیل بخفه و سرعه
He was ~ ed off to prison له گو یز ریتنه وه، له روا به
خیرایی ۳. له جولی، نه بزوی
۲. یقل او یذهب بسرعه ۳. یحرکه او بهز بسرعه
whisker /ˈwɪskə(r)/ n [C] ۱. لاجانگ، ره، فزی لیم
لاو له و لای روو (ب بکه له گدل *beard; moustache*)
۲. تالیک له سمیلی پشله
۱. شعر یغو علی جانبی الوجه (قارن *beard; moustache*)
۲. شعرة من شاب الهرة
whisky /ˈwɪski/ n [C,U] (pl -kies) ویسکی
خواردنه وه په کی مه سکره
الوسکی شراب سکر
whisper /ˈwɪspə(r)/ vi, vt چرپه نه کا، دهنگیکی سووک
دهر نه کا، چپه چپ، چرپاندن
یهمس، یسر، یصدر اصواتا دقیقه
□ n [C] چپه، چرپه، واته وات، مقومقو
هسه، اشاعه، هس

whistle /wɪsl/ <i>n</i>	۱. فیکہ، فیکہ (بالندہ) ۱. صغیر، صغیر (الطیور)
<i>a steam ~</i>	۲. فیکہ، فیکہ ہی ہوائی ۲. صفارہ، صفارہ بخاریہ
□ <i>vi, vt</i>	۱. فیکہ لے، فیکہ دے، فیکہ دے نہ کا ۱. یصغر، یصغر صغیراً
<i>~ a tune</i>	ٹاوازیٹ دے نہ کا ۲. ٹامازہ نہ کات بہ فیکہ (ہو فیکہ) نمونہ سہ گ بانگ نہ کات
	یصغر لہنا ۲. بدعو او یصیر بالصفیر (منادیاً کلباً مثلاً)
whit /wɪt/	ہروانہ (<i>whitsun</i>) گہر دیلہ انظر (<i>whitsun</i>)
white /waɪt/ <i>adj</i>	سہی ایض
<i>the ~ flag</i>	ٹالای سہی، ٹالای خوبہ دہستہ و دان الرایۃ البیضاء، رایۃ الاستلام
<i>a ~ lie</i>	دروزی سہی، دروہک کہ مہ بہستی خرابی نیہ کذبۃ بیضاء، کذبۃ لا یقصد بہا الشر
<i>~ coffee</i>	قاوہ و شیر قہرۃ بالعلیب
□ <i>n</i> [U]	(بہ تابیہ تی) سہنتہ، سہنتی ہیلکہ، (بہ راورد بکہلہ گدل (<i>volk</i>) (بخاصۃ) بیاض البیض، زلال البیض (قارن <i>volk</i>)
white collar <i>adj</i>	تابیہ تہ بہ چینی پیشہ کوران / فہرمانبہری نویسنکہ کان
	خاص بفتۃ المہنین / موظفۃ الکاتب
white elephant <i>n</i>	فیلی سہی، شتیکی قہبہ ہی بی سوود (زلی بی ہونہر) شیء ضخم و لکن بلا نفع
whitewash <i>vt</i>	سہی دہ کاتہوہ (بہ ناوی قسل)، تاوان دانہ پوشی بیض (بماء الجیر)، یطہی علی جرمۃ
□ <i>n</i> [U]	سپکر دہوہ، ناوی قسل، پیگونہا کردنی دہستکرد تبیض، ماء الجیر، تہویۃ، تہرۃ مصطنعۃ
whiten /waɪtn/ <i>vt, vi</i>	سہی دہ کاتہوہ بیض، بیضی
whit sun /wɪtsn/ <i>n</i>	جہزنی قیامت (ہہ روہا (<i>whit Sunday</i>)

whittle /wɪtl/ <i>vt, vi</i>	عید النصرة (ایضاً <i>whit Sunday</i>) (بہ زوری <i>down, away</i>)
	دای نہدا، نوکی نہکا، نہ پیرتہوہ دتراشت، تہلش دکت (غالباً <i>down, away</i>) یقل، ییری
<i>~ down their salaries</i>	ورده ورده موجه بان کہم دہ کاتہوہ
	(مجاز) یخض رواتہم تدریجاً
whiz /wɪz/ <i>vi</i> (-zz-) <i>n</i> [U]	ویزہ، گیزہ، گزہ گر، جف جف
	پتر، پطن، آزیز طنین
<i>An arrow ~ zed past my ear</i>	کیزہ گیزی بہ لای گویمدا تہیری
who /hu:/ <i>interr pron</i>	کنی (ہو بکہر) و ہو (زیر) کنی فی حالۃ الرفع للعائل
whom /hu:m/	تہواو کہر، کنی وصیفۃ النصب والجر منها
whose /hu:z/	خاوہ نیتی: ہی کنی بہ وصیفۃ الملک
<i>Who is that man?</i>	۱. نہو پیاوہ کنی بہ؟ ۱. من (العائل)
<i>Do you know who she is?</i>	نہ زانی نہو کچہ کنی بہ؟
<i>Do you know who (m) you are speaking to?</i>	دہ زانی تو لہ گدل کنی قسہ دہ کی؟
<i>To whom did you give it?</i>	لہ زمانی رہ سمیدا (بات بہ کنی)؟ فی اللغۃ الرسیۃ
<i>Who did you give it to?</i>	بہ کیت داوہ؟ لن اعطیتہ (ل د)؟
<i>This is the man who asked to see you.</i>	۲. کہ (ہو بکہر) نہوہ نہو پیاوہ ہوو کہ دو بارہ داواوی بیینی نوی نہ کرد
	۲. الذی، اتی (العائل)
<i>My son, whom you met last week wants to see you again.</i>	کوپہ کہم کہ ہفتہ ہی راپردو و بیئت، دہ پووی بت بیئتہوہ
whoever <i>pron</i>	ہہرہ کہلہ، نہو کہسہی کل من، الشخص الذی
whole /həʊl/ <i>adj</i>	۱. (شت) بہ تہواوی، ہہموو یہک پارچہ

١. (الشيء) كله، بكامله	
the ~ truth	هموو راستیهك
	كل الحق
٢. ساخ، ساز، سه ته كوئى	escape with a ~ skin
به یئ نهوئى تووشى نازار ببئ ٣. به تهواوى، سه رجهم	
همموك، ره بهق	
٢. سليم، معافى، بدون آذى، پنجو دون ان يصاب بأذى ٣. تام، كامل	
٢. مەريئك به تهواوى لى نهئى	cook a ~ sheep
يطبخ خروفاً كاماً	
سئ روژى باراناوى تهواو	rain for three ~ days
ژمارهئى تهواو، به یئ كهوت	a ~ number
عدد الصحيح، بدون كسور	
□ n (شتيك) تهواو، په كهئى تهواو، همموكى	
١. (الشيء) كل تام، وحدة كاملة، الكل	
a ~ is greater than any of its parts	
٢. هممو نهوئى كهه به	He lost the
٢. كل ما هو موجود	
هممو پاره كانى وون كرد	~ of his money
٣. سه رجهم، به شيوه په كى گشتى.	on the ~
٣. إجمالاً، بصورة عامة	
راستگوز، دلسوز به	wholeheartedly adj, adv
دلسوزى	
صادق، مخلص، بأخلاص	
فروشتنى به كو،	wholesale /ˈhɔːlsel/ n, adj, adv
به كو (ب retail)	
البيع بالجملة، بالجملة (قارن retail)	
تندروست، باشه يو	wholesome /ˈhəʊlsəm/ adj
تندروستى، ساخى، هافل، په نديار، هشار	
صحي، نافع للصحة، (الرأي) سيد	
به تهواوى، سه رپا، هممى، سفتى	wholly /ˈhɒli/ adv
تاما، كلية	
(پروانه who) كئى، نهوئى	whom /huːm/ pron
انظر who	
هاوار، كووك	whoop /huːp/ n [C]
حناف، صيحة عالية	
هاوارى يهوز	~ s of joy
كوكه	whooping cough /ˈwʊpɪŋ kɒf/ n [U]

په شه (نه خوشه)	
السعال الديكي (مرض)	
پروانه who	whose /huːz/
(انظر who)	
پوچى؟ هوئى چيه؟	why /waɪ/ adv
لماذا؟ ما السبب؟	
هوئى كردنى نهو كارهى روون	W ~ are you so late?
نيه	
The reason ~ he did it is not clear	
إن السبب الذي دعاه لذلك غير واضح	
(بوده وپرى سه سورمان) ناي كه سه پره!	□ int
(التعبير عن الدهشة) يا للعجب! يا للفرابة!	
واى! يو سه سورمان،	W ~ even a child knows that!
واى كه سه پره! تامنداله كهش نه ترانئ!	
يا للعجب! حتى الطفل يعرف ذلك	
پلته، پلتهئى موم، پلتهئى چرا،	wick /wɪk/ n [C,U]
قتيل	
فتيل، فتيلة الشمعة / المصباح	
١. (كه ستيك) هه لوكه وتى، زيان	wicked /ˈwɪkɪd/ adj
به خش، به دخو، شه خواز	
١. (الشخص، تصرفه) شرير، مؤذ، خبيث	
٢. پس، په نازار، زيان به خش	~ rumours
٢. خبيث، مؤذ، ضار	
زيان به خش، به خراپه كارى	wickedly adv
بغث، بأذى	
به دكارى، به دى، روژدى	wickedness n [U]
شر، آذى، خبت	
په لكى بارىك، هه يزه ران،	wicker /ˈwɪkə(r)/ n [U]
چقى بهچو كئى دوپهل كراو	
أفغان رفيعة، مجدولة (خيزران)	
كورسى هه يزه ران	a ~ chair
(نخبة) كرسي خيزران	
شتى دروست كراو له هه يزه ران	~ work n [U]
أشياء مصنوعة من الخيزران	
١. (هه روه ها)	wicket /ˈwɪkɪt/ n [C]
~ door, ~ gate	
له ناو ده رگابه كئى كه وړه دا ٢. په نهجهرهئى بليت برين ٣. گوزل	

- (له یاری کریکیتدا)
 ۱. (أيضاً *door*، ~ *gate*) خوځه، کوټه، باب صغیر فی باب
 کبیر ۲. شباهه التذاکر ۳. (فی لعبة کریکیت) الهدف
wicketkeeper *n* [C] گولچی کریکیت
 حارس الرمی (فی کریکیت)
wide /waɪd/ *adj* (-r, -st) ۱. پان، فراوان، بډرین، فره
 ۱. عریض، واسع
 پانیه کدی شمسیت پییه ۲. دووره یوار، *sixty feet ~*
 گشتگیر، جوړاو جوړ، همه په ننگ
 عرضه سترن قدماً ۲. بعید المدی، شامل، متنوع
 پیاوړکی ځاوهن ځه زو *a man with ~ interests*
 ناوره زوی زور
 رجل ذو اهتمامات متنوعه
 ۳. دووره له *~ of*
 ۳. بعید عن
 وه لاهه کت *Your answer was ~ of the mark*
 دووریو له راستییه وه
 إجابته کانت بعیده عن الصواب
 ۱. له جهند ناراسته په کوه *~ adv*
 ۱. فی عدة إتجاهات
 همموو شوینی نه پشکنی *searching far and ~*
 بیعت فی کل مکان
 ۲. به ته وایو همموو ده رگا که له سهر پشته بو *~ open*
 همموو کس، والا په
 ۲. تاما، کلیه، (الباب) مفرح علی مصراعیه
 به ته وایو به ناگاپه *~ awake*
 یقظ أو متبه تماماً
 ۳. (شوینه کان) دورن له په کوه *~ apart*
 ۳. (الأمکنه) متباعدة
 ۱. دووره له نامانج *The arrow fell ~ of the mark*
 ۱. بعید عن الهدف
widely /waɪdli/ *adv* ۱. ناوپه ناوی دور له په ک
 ۲. تاراده په کی دور ۳. به فراوانی یا په پانی
 ۱. علی فترات متباعدة ۲. إلى حد بعید ۳. علی نحو واسع أو
 عریض
wide spread /waɪdspred/ *adj* به فراوان،
 درزیو پوه، پلاو، به پلاو، به لالاف
 مستد، منتشر، واسع الانتشار

- widen** /waɪdn/ *vt, vi* پلاو نه کړی، پانی نه کا، فره دکت
 یوس، یسح
widow /waɪdɔ/ *n* [C] بیوه زن، زنی میرد مردو
 أرمله، إمرأة مات عنها زوجها
widowed /waɪdɔd/ *adj* بیوه زن بوه په هوی جه ننگ
 أرمله رملتها الحرب
 ~ *ed by the war*
widower /waɪdɔs(r)/ *n* بیوه پیاو، پیاوی زن مردو
 أرمل، رجل ماتت عنه زوجته
width /wɪð/ *n* [C,U] ۱. پانی، فراوانی، پانی، فره می
 ۱. عرض، نطاق، سعة
 ۲. پانی: پانی ده پییه ۳. پارچه کوتا نیک *ten feet in ~*
 پانی دیار یکر او
 ۲. العرض: عشرة أقدام عرضاً ۳. قطعة قماش من عرض معین
 دوو پارچه کوتا له دابه ده په ک *join two ~s of cloth*
 به جباری پانی
 یجمع عرضین من القماش
wield /wi:ld/ *vt* به لپه اتووی به کاری نه هیئت
 یستخدام (بهاره)
 (به لپه اتووی) ته وړیک به کار ده هیئت، *~ an axe*
 (ده سه لاتی) به کار دینن، ده ست به سهر (فرمانبره وایی)
 ده گری
 یستخدام فأساً (بهاره) (مجاز) یستخدام (نفره)، یسیر علی
 (الحکم)
wife /waɪf/ *n* [C] (*pl* wives) زن، هاوسر، زنی
 زوجة
wig /wɪg/ *n* [C] باروکه، قزی دروستکراو، زهرچ،
 گنده قو
 الشعر المستعار، باروکه
wiggle /wɪgl/ *vt, vi* ده تلپته وه، ده لرزی، پیچ نه خوا
 یترری، یترری، یلری
 مثال که پاریه کدی نه جویینی *The baby ~s its toes*
 الطفل یسر الدبیه
 ۱. (نازه ل) کپری، دره منده، **wild** /waɪld/ *adj* (-er, -est)
 ۲. دژوار و هون
 ۱. (الحيوان) بری، متوحش، منترس ۲. مقفر، غیر مأهل
 ناوچه ی چوله وانی و *~ and mountainous areas*
 شاخاوی

	الناطق المقفرة و الجبله
~ seas / weather	٣. دژوار، زریاناوی
	٣. عنیف، جامع، عاصف
~ with anger	٤. سهرکەش، هەلەشه: تووڕەیی کویری کرد
	٤. طائش، متهور: أعاصه الغضب
~ schemes / guesses	٤. پلانه کان / خه مالتدنه
	هەلەشه کان، هەروەهه کیه کان
	خط / تخمینات طائشه، عشوائه
be ~ about sth / sb ~ to do sth	زۆر به پەرۆشه پۆی
	(ل. د.) شدید الحاسه له
□ npl the ~ s	ناوچهی چۆلی یی ناوه دانی
	مناطق مقفرة و غیر ماحوله
the ~ s of Africa	چۆله وانی ئەفریقا
	القنار الأفريقية
wildfire n [U]	تهنها له زاراره دا:
	نقطه فی العبارة:
spread like ~	وهك ناگر بلاقوه یهتوه
	یتشر کالتار فی الهیثم
wild'goosechase n	هەوێکی پوچه، بزاڵایی
	تهوش، هەوێکی نهزوك
	محاوله عقیهه
wildly adv	به دره ندهیی، ب هولی
	بتوحش، بوحشیه
wildness n [U]	دهرندی، هولی تی
	توحش، شراسة، طیش
wilderness /wɪldənəs/ n [C]	چۆل، ویرانه، ئاران
	قفر، بریه، خراب
wile /waɪl/ n [C]	خه تاندن، ته له، فرو قیل
	خدعه، حيلة، کید
the ~ s of the Devil	هەلەشه له تانده تیک به ته له ی
	شه پتانی
	أحییل الشیطان
□ vt (~ away / into)	هەل ده خه له تیش،
	له فریوی له با
	بخدع، یغری
wilful /wɪlfʊ/ adj	١. (کەس) کەله بهق، توند بهو،
	سهرکیش، رکدار

	١. (الشخص) عنید، متصلب
~ murde	٢. (تاوان، ئازار) مه بهست دار، به مه رام
	٢. (الجريمة، الأذى) متعمد، مقصود
wilfully adv	به که له بهرقی، سهرکیشانه، بهرکداری،
	به سوربیون له سه ر، یتغیبتدار
	بعناد، عن سبق إصرار
¹ will /wɪl/ aux v	(له خه یوگی نه ری)
	(فی صیغه النهی)
(pl would not or wouldn't)	ده بی، (ب) (shall)
	سرف، (قارن) (shall)
All right, I ~ come	باشه وا هاتم
W ~ you / Won't you come in?	پۆ داواکاری و
	پارانه وه، ئایا نایه یته زووره وه؟ ٣. پۆ ره تکرده وه، نایه لم
	بروت
	٢. للرجاء والطلب ٣. للرفض
I won't let you go would	٤. له بهرته ی مه رجی و
	پرسیاری له گەل پاناوی تو و نه ودا به کار دیت
	٤. فی الجمل الشرطیه و الاستفهامیه تستخدم مع ضمیر
	المخاطب و الغائب
If a car had no brakes, there would soon be an accident would rather	گەر ئۆتۆمبیل بریکی نه یی زوو accident would rather
	توشی روداو نه یی
	(انظر rather)
² will /wɪl/ vt (pt would /wd/)	له به وێ، ئاره زوله کا
	١. (ق.) برید
Let him do what he ~	چی ده وێ بایکا
	یشاه
We cannot achieve success merely by ~ ing it	We cannot achieve success merely
	٢. (داخوازی) خوزگه
Would that it were true!	کاره که راست بوایه!
	٢. (التمني) أتني لو كان الأمر كذلك!
He ~ ed most (pt, pp ~ ed)	٣. وه سه پته له کا
	٣. برصی
of his property to charities	زۆرینه ی سامانه که ی
	به خشیوه به ده زگاخیه خوازه کان
	أوصی بمعظم ممتلكاته للمؤسسات الخيرية
³ will /wɪl/ n [C]	ووړه، وېست، سوربیون له سه ر،

نه‌خشه‌دانان، وه‌سیه‌تنامه ۲. (هه‌روه‌ها power ~) هینی
ویستن، ویستی سه‌ره‌خوی نیه

۱. إرادة، مشیة، تصمیم ۲. (ایضا power ~) قوه‌ الأرادة.
لیست له‌ إرادة مستقلة

no ~ of one's own

۳. سوربون له‌سەر، وره
۴. تصمیم، عزیمة

He always has his own ~
هه‌میشه‌ خاوه‌ن ئاره‌زوی
خویه‌تی (ئهو‌ی یه‌وی ئه‌یکات) خوا ئاسانی بکات
ینه‌ دوما‌ بفعل ما‌ بیرد لکن مشیة الله

۵. به‌ینی ئاره‌زوه‌کی یه‌وی، چون‌ بوی
بگونجی

۶. حسب‌ الرغبة، ساعه‌ یشاء، کما‌ یحلو‌له

good / ill ~
۷. باش / خرابی نیه‌ت ۶. به‌زوری
last ~ and testament (وه‌سیه‌تنامه)

۸. حسن / سوء‌ النیة ۶. غالباً (الوصیة) (last ~ and
testament)

۱. ره‌زامه‌نده، ئاماده‌یه، (بۆ کردنی
کاری پویست)

۱. راضی، علی‌ إستعداد (لعل‌ اللازم)

~ workers
کرێکاران ئاره‌زوی کارکردنیان هه‌یه
عمال راغبون‌ فی‌ العمل

۲. به‌خویه‌خشی، خو‌رسک، ملدان، قایل
طوعی، تلقائی

willingly adv
به‌ئاره‌زوو، به‌ ئاماده‌یی، ب‌ قایل
طواعیه، عن‌ طیب‌ خاطر

willingness n [U]
ئاماده‌بون، ئاره‌زو (بۆ کردنی
کاریک)

إستعداد / رغبة (لعل‌ شيء)

willow /wɪlɔ:/ n [C,U]
دره‌ختی چنار یا ته‌خته‌کی
شجرة‌ الصفاف‌ أو خشبها

willowy adj
که‌سیکی‌ پارێک، چه‌له‌نگ
(الشخص) رشیق، مشرق‌ القوام

willy nilly /wɪliˈnɪli/ adv
خو‌رسک‌ یان‌ به‌زوری
به‌زور‌ بین‌ یان‌ به‌ خو‌شی

طوعاً أو کرها

wilt /wɪlt/ vi, vt
سیس‌ ده‌بی، ده‌ژاکی، ئه‌وه‌رێ
(یجمله‌) یذوی‌ أو یذبل، یذبل

wily /waɪli/ adj (-ier, -iest)
فیلباز، ته‌لمکه‌ باز،
کوسه‌، چفۆ

as ~ as a fox
ماکر، مخادع
فیلباز وه‌ک‌ بوی

ماکر کالتعلب

win /wɪn/ vi, vt (pt, pp won /wɒn/; -nn-)
۱. ده‌باته‌وه‌، پرده‌نه‌وه‌، سه‌رکه‌وتن

۱. یریح، یکسب، یفوز
مۆله‌تیکی‌ خو‌بندنی به‌ده‌ست‌ هینا
~ a scholarship
یفوز‌ بنه‌چه‌ دراسیه

~ a battle
قازانج‌ له‌کات، شه‌ره‌که‌ی پرده‌وه‌،
سه‌رکه‌وت

یریح‌ معرکه‌
۲. قایل‌ نه‌بین، نه‌چینه‌ سه‌ر‌ راکی
~ sb over

۳. سه‌رکه‌وتو‌ نه‌بین به‌گه‌ یشتن‌ به
۲. یقع، یستمل: یستمله‌ الی‌ رایه‌ ۳. یوق‌ فی‌ الوصول‌ الی

به‌گه‌ یشته‌ سه‌ر‌ لووتکه‌ سه‌رده‌که‌وی
~ the summa
ینج‌ فی‌ الوصول‌ الی‌ التمه

سه‌رکه‌وتن، پرده‌وه‌ (له‌ یاری)
□ n [C]
فوز (فی‌ مباراه)

winner n [C]
براه‌وه‌، قازانج‌ کردوو
فازر، رابح

winning adj
(به‌تاییه‌تی، سه‌یر کردن، هه‌ل‌سوکه‌وت)
دلفرین

(ب‌خاصه‌ النظرات، التصرفات) ساحره‌
زه‌رده‌خه‌نه‌ی‌ پرسوز
a win-ning smile

آسره‌، إبتسامه‌ خلایه‌
قازانجه‌کان، ده‌سکه‌وته‌کان

winnings npl
(ب‌خاصه‌) ارباح، مکاسب، (القمار)

wince /wɪns/ vt
راده‌چه‌نی، راده‌به‌ری، راپه‌رین
یجفل، یبتض، إبتخاضه‌

He ~ d at the insult
راپه‌ری (راچه‌نی) کاتی‌ گوئی
له‌سوکه‌یه‌تی‌ بێ کردن‌ بوو

إبتض‌ عند‌ ساعه‌ للأمانه‌
winch /wɪntʃ/ n [C]
هه‌ل‌ب‌ر، نوێل، وینچ، قامیری

به‌رزکردنه‌وه‌
وئش، رافعه‌
۱. با، ره‌شه‌با

۱. ریح، ریاخ
The ~ carried my hat away باکه
 کلاهه که می فراند باهه سپورین
 الترقب / لنکشف
in the ~ به نهین ته روات با بزاین /
 با ووردینه وه
 یجری فی الخفاء
- هلولیتست
Let's see / find out how the ~ blows
 وگورانکار به کانی
 الوقف و تطوراته
take the ~ out of sb's sails ههول نه دا له کاریک با
 قسه دا پیش هاوکاره کدی بکه وی
 یحول یینه و بین ما یرید عمله او قوله بان یسقه إلی ذلك
 ۲. هه ناسه،
The runner soon lost his wind
 راکره که زووه ناسه ی لن برا ۳. بونیک با بیگوینزته وه
 (وهک هی نیچیریک): یی نی ته زانری
 ۲. نفس، تنفس سرعان من إنقطعت أنفاس العداء ۳. راتحه
 یحملها الهواء (طریده مثلاً): (مجاز) یعلم ب
 ناشکرای نه کا (ته وه ی نهین یو ده نریته وه)
get ~ of
 ۴. باو بزیه ناوسک ۵. قسه ی هیج و پوچ، چه نه بازی،
 وته بهک هیجی تیابهسته نهین ۶. (دهنگ) نامیری موسیقی
 فو و پیاکردن
 یکشف (ما یدبر فی الخفاء) ۴. ریح او غازات البطن ۵. هرا،
 ثرثرة، کلام لا طائل من وراءه ۶. (صوت) آلات النفخ الموسیقی
 ۱. هه ناسه نه بری، ونی نه کا
 □ *vi (pt, pp ~ ed)*
 ۱. یقطع الأنفاس، یفقد
The blow ~ ed me هه ناسه، پیاکشانه که هه ناسه ی
 لن بریم
 النفس، قطعت الضربة أنفاسی
 ۲. هه ناسه ی یو نه گیرته وه
 ~ *his horses*
 ۲. یجعلها تسترد أنفاسها
windbreak *n* باگیر، پهریهستی با (له دارودره خت)
 حاجز الريح (من الأشجار)
windfall *n* باوهریو، پاکهوت یو نمونه (میوه) به خت
 یا دهسکه وتی کوتو پر، به خته وه ری
 ما تسقطه الريح (من فاكهة مثلاً) (مجاز) حظ أو كسب مفاجيء
windinstrument *n* [C] نامیریکی موسیقا به

- فوپیاکردن کارده کات
 آلة نفخ موسیقی
windmill *n* [C] ناشی با، ناسیاو
 طاحونة هوائية
windpipe *n* یوری ههوا
 القصبة الهوائية
windscreen, shield *n* [C] شوشه ی پشه وه ی
 ئوتومیل، بابه ند
 الزجاج الأمامي لسيارة
 روبه ری شوشه ی پشه وه ی ئوتومیل
 ~ *wiper*
 مساحه الزجاج الأمامي لسيارة
windward *adj, adv* تهو شوینه ی که پای لیوه ههول
 نه کات، به ره ویا، روه ویا
 مهب الريح، الجهة التي تهب منها الريح
windy *adj* (-ier, -iest) فرهبا، پای زور، ره شها
 عاصف، کثیر الريح
 ۱. نه ییچی،
²**wind** /waɪnd/ *vi, vt (pt, pp wound)*
 لولوی نه دا، پیچاوپیچ نه کا، دئالینت
 ۱. یلف، یتعرج، یلف
The river ~ s (its way) to the sea رویهاره که به ره و
 ده ریا پیچاوپیچ نه روا
 قادرمه، یی پلیکانه ی باز نه یی
 a ~ *ing staircase*
 ۲. ده زو ده پیچته سهر به کره ۳. پای ده دا (دهسکی
 به رز که ره وه که پائه دا یو نمونه)
 سلم أو درج دائري ۲. یلف خطاً حول بكرة ۳. یدیر (ذراع
 الرافعة مثلاً)
 کانزا خاوه که له کانه که
 ~ *up ore from a mine*
 ده ردینن به نوئل یان به رز که ره وه
 یرفع المعدن الخام من منجم (بالونش أو الرافعة)
 ۴. قورمیشی نه کا ۵. کوتایی یی دینن
 ~ *up*
 ۴. یملأ الساعة، یجیء، الزبرک ۵. یتهی، یختم، یتتهی
It's time for him to ~ up his speech
 حاسی
 ~ *up a business company / one's affairs*
 راست نه کاته وه کومپانیای باز رگانی / کاروباری که میک
 یصني شركة تجارية / أعماله
 ۶. په شو کاو دهین، ده مارگیر نه یی
 be *wound up*
 ۶. یكون مترنر الأعضاء
 چه مانده نه وه، نالاندن، پیچان
 □ *n* [C]

	إتواء، إحناء
windless /windlɪs/ <i>n</i> [C]	بهرزگره، بلندکهره وه، بلندکهری (له ننگه ری) رافعة
window /wɪndəʊ/ <i>n</i> [C]	په نجه ره، پاژه، شوشه ی به نجه ره
	نافذة، شباه
wine /waɪn/ <i>n</i> [U]	مهی، باده، شراب خمر، نبیذ
wing /wɪŋ/ <i>n</i> [C]	۱. هه لفریو، بالی بالنده یان فروکه ۱. طائر، جناح الطائر أو الطائرة
<i>on the ~</i>	له کاتی فریندا، فریو له هه وادا له ژیر پاریزگاری، له ژیر چاودیری
	أثناء الطيران، في الجو تحت حمايته، في رعايته
	۲. بدش له (خانو په ک) <i>build a new ~ to a hospital</i>
	۳. (له شیوگی کؤدا) لاته نیشه کانی سه وشاتو پینه ران نایینن
	۴. جناح (في مبنى) ۳. (في صيغة الجمع) الأجزاء الجانبية
	لغلبة السرح التي لا يراها النظارة
wingspan <i>n</i>	دووری نیوان دوولای باله کان
	المسافة بين طرفي الجناحين
wink /wɪŋk/ <i>vi, vt</i>	۱. چاودانه گری
	۱. یغمز (بعینه)، تطرف العين
<i>~ at (sth)</i>	۲. چاوی لن ده پوښی
	۲. يتفاضى عنه
<i>□ n</i> [C]	۱. چاوداگرتن، لن ته کاندن
	۱. غمز (بالعين) غمزة
<i>forty ~ s</i>	۲. سه رغه وشکاندن، کور ته خه و
	۲. إغفاءة، نوم قصير
winter /wɪntə(r)/ <i>n</i> [C,U]	زستان، زلفستان
	شتاء
<i>□ vi</i>	زستان به سه رده با، زلفستانی دپوریت
	یشتی، یقضي فصل الشتاء
wintry /wɪntri/ <i>adj</i>	زستانه، باهوژی، سارد، زلفستانی
	شتوی، بارد
<i>a ~ sky</i>	ناسمانی پر له هه و
	سماء ملبدة بالغيوم
wipe /waɪp/ <i>vt, vi</i>	۱. ده سری، به سری لن لای له با
	۱. مسح، یزیل بالمسح

<i>~ the dishes</i>	وشک نه کات، قاب نه سری
	یئش، مسح الصحون
<i>~ sth dry</i>	وشکی نه کات به ته وادی
	یجفنه تماماً
<i>W ~ your tears away</i>	فرمیسه کانت سپره
	کشفك دموعك
<i>~ off</i>	۲. لای له با به سری
	۲. یزیل بالمسح
<i>~ out</i>	ناووه دی شتیک وشک ناکاته وه، لاته با، ناپه نیلی،
	تیک نه دات
	یجف داخل الشيء، یزیل، یمحو، یدمر
<i>~ up</i>	شله به ک وشک نه کات به سری
	یجف السائل بالمسح
<i>□ n</i> [C]	سری، ووشک کردنه وه
	مسح، تجفيف
wiper <i>n</i> [C]	سپر، ده سته سپر
	مساحة، منديل، ممحاة
wire /waɪə(r)/ <i>n</i> [C,U]	۱. وایر، تهل، سیم ۲. بروسکه
	۱. سلك (معدني) ۲. (ل. د.) برقة
<i>□ vi, vt</i>	۱. به تهل له په سستی یان به تله کان
	۱. یربط بسلك أو بالأسلاك
<i>~ a house for electric current</i>	۲. تهل دریزه کاته وه
	(تهلی کاره با له ناو مال) ۳. بروسکه لن ته دا، بروسکه ده تیری
	۲. یبده الأسلاك (الكهربائية في المنزل) ۳. یرق، یرسل برقة
wiring <i>n</i> [U]	تور (وهك ته له کانی کاره با)
	شبكة (الأسلاك الكهربائية مثلاً)
wiry <i>adj</i> (-ier, -iest)	(به تاییه تی که سیک) پاریک به لام
	به هیز، توکه
	(بخاصة الشخص) نحيل و لكنه قوي
wireless /waɪələs/ <i>n</i> [U]	یتهل، یی سیم، رادیو
	لاسلكي، راديو، مذياع
<i>listen to a concert</i>	له رادیو گوی له ناوه نگی موسیقا
	له گری
	یستمع إلى حفلة
<i>on / over the ~</i>	
	موسیقیة في الراديو
wise /waɪz/ <i>adj</i> (-r, -st)	ژیر، هوښمند، زانا
	حکیم، عاقل

wisely <i>adv</i>	هوشمندانانه، زیرانه، ناقلانه بحکمة، بتعل، ببطنة
wisdom /wɪzdom/ <i>n</i> [U]	۱. زیری، هوشمندی ۲. بیرو پای زیرانه، حکمت، پند ۳. حکمة، تعل، ۲. افکار و اقوال حکیمه
<i>the ~ of our ancestors</i>	پندنی باوو باپیرانمان حکمة اجدادنا
wish /wɪʃ/ <i>vt, vi</i>	ناره زونه کا، ده خوازی، حهز نه کا یرغب، یتنی
<i>I ~</i>	خوزگه بمزانیایه آتمنی لو عرف
<i>I knew</i>	۲. نه پهنی، حهز نه کا، ناره زونه کا ۳. هیواداره، هیواخوازه (بوخیر و چاکه)
	۴. یرید، یرغب، یود ۳. یتنی، یرجو (له الخیر مثلاً)
<i>~ sb a pleasant journey</i>	۴. نه خوازی، ناره زونه کا، چاری تن نه پری، گه شتیکی خوشه بو
<i>~ for</i>	نه خوازی ۴. یتنی، یتنی، یطمع فی
<i>□ n</i> [C,U]	۱. حهز، ناره زوو، خواست، خوزگه، ویستن، توانا، ووره
	۱. رغبة، إرادة
<i>in obedience to your ~ es</i>	ویستن، داخواز، گونی راپه لی ناره زوو کاتنه
	استعابة لرغباتك
<i>with all good ~ es</i>	۲. له گه نه و په پری دلسوزی و هیوای به خته و هری
	۲. امنیت: مع خالص التمنیات
wishful <i>adj</i>	خواست، هیفیدار، کامدار التفكير مبني على التمني
<i>~ thinking</i>	باوه پرکردن به راستی شتیك تنهنا به ناوات خواستنی
	الأعتقاد بصحة شيء لمجرد تمنيه
wisp /wɪsp/ <i>n</i> [C]	گورزه ی (کا، گزره) تپه لی موو، ده زووله پک دوکهل
	حزمة (من القش) خصلة (من الشعر) خيط (من الدخان)
wistful /wɪstfʊl/ <i>adj</i>	مات، خه مبار له پهر مهراقی بو شتیکی دوره ده ست
	حزين، كئيب (تفرقه لشيء بعيد النال)

<i>~ eyes</i>	چاوه کان نیشانه کانی په روشی و خه مباری تیدا دیارن
	أعين تظهر فيها علامات اللهفة والكابة
wistfully <i>adv</i>	به په روشی و خه مباریه وه بلهغه و کابه
wit /wɪt/ <i>n</i> [C,U]	زیره کی، سه لیه، به لگه نه و پست، روناکیر خاوه ن به هره و کارامه یی و لیزانی په
<i>have one's ~ s about one</i>	ذکاء، فطنة، سرعة البديهة يتشع بالقطعة و حضور البديهة
<i>be at one's ~ s' end</i>	سه رسامه، دودله فی حيرة من أمره
<i>live by one's ~ s</i>	به فرو تیل خوی نه زیه نی (زورزانه) ۲. (ناوه لفرمان) نيسك سوکی، خوین شیرین
	یکسب رزقه بالحيلة أو المكر ۴. (ظرف) خفة دم، ظریف، خفيف الدم
witty <i>adj</i> (-ier, -iest)	نوکنه بازی، گاته چی فکه، حاضر النکته
wittily <i>adv</i>	به نيسك سوکی، به لیزانی بغفة دم، ببراءة
witch /wɪtʃ/ <i>n</i> [C]	جادوگری (زن) ساحرة، عرافة
witchcraft <i>n</i> [U]	جادوو، جادوگری، فالچی سحر، عرافة
witchdoctor <i>n</i> [C]	فالچی، پزیشکی جادوگر (لای) هوزه سه ره تاپیه کان)
	العراف، طبيب ساحر (عند القبائل البدائية)
with /wɪð/ <i>prep</i>	۱. خاوه ن، له گه ل، به ۱. ذو، ب
<i>a coat ~ four pockets</i>	پالتوی چوار گیر فان مطف بأربعة جيوب
<i>writing ~ a pen</i>	۲. به پاندان نه نویسی ۲. یکب بقلم حبر
<i>fill a barrow ~ sand</i>	گالیسکی ده ستین پرده کات له لم بملأ حربة يد بالرمل
<i>live ~ one's parents</i>	۳. له گه ل ۳. مع
<i>mix one thing ~ another</i>	تیکدل ده کات، شتیك تیکدل شتیکی تر نه کا

- بجز، بجز شيئاً مع آخر
 ۱. *argue / fight ~ sb* / دژ، مشق و مری له گهل نه کا /
 کوشتاری له گهل نه کا
 ۲. ضد: بجداله / بقاتله
 ۳. *do sth ~ pleasure* به، له: په ویستی خوئی کاره که
 نه کا ۴. دوا به دواي، له هه مان کاتدا
 ۵. ب. في: یغله عن طیب خاطر ۶. تبال، في نفس
 ۷. *a tree's shadow moves ~ the sun* سیه ری
 دره خسته کان له گهل جو له ی خوردا نه گورگی
 الوقت ظل الشجرة يتحرك مع الشمس
 ۸. *Be patient ~ children* به نارام به له گهل متدالدا
 به نارام به له گهل متدالدا
 ۹. مع، فیما یصل ب
 ۱۰. *I parted ~ her after many years* له ی: به چنده
 سالیک له ی دایرام
 ۱۱. عن: انصلت عنها بسوات عدیده
 ۱۲. *Are you ~ me or against me?* له گهل، بو
 لایه نگرې، نایا تو له گهل مندايت یا دزی منی؟
 ۱۳. مع، مزید ل
withdraw /wɪð'drɔ:/ vi, vi (pt -drew, pp -drawn)
 ۱. ده یگیر یتوه، ده یگیر یتوه
 ۲. یستر، یسترع
 ۳. *~ savings from the bank* نه کیشنه وه
 ۴. یسحب:
 ۵. *~ a child from school* پاره کانی له بانق دهر دینې
 یسحب مدخراته من البنک
 ۶. *~ a promise* پاشگه ز یتوه له په لینه که ی
 ۷. یسحب، یترجع عن (وعدہ)
withdrawal n [U]
 ۱. کیشانه وه، پاشه کشه، پاشگه ز
 ۲. بونه وه، (وازه تیان له کردنی شتک)
 ۳. سحب، انسحاب، تراجع
withdrawn adj
 ۱. که سینکی گوشه گیر
 منظر علی نفسه
 ۲. *with* /wɪðə(r)/ vi, vi (به زوړی ~ up ~ a way)
 ۳. *The flowers ~ ed* دوه وړی
 ۴. (غالبا ~ away)
 ۵. *The hot summer ~ ed (up) the grass* سیس ده بی،
 ده زاکنی ۲. له جو له ی نه خا پیانه کیشنی

- بذبل، بذوی ۲. پشل، یسحق، یزدري
 ۱. *She gave* غښه ی له نه کا
 ۲. *him a ~ ing look* به رقه وه تماشای کرد
 نظرات ایلې باز دراء
withhold /wɪð'həʊld/ vt (pt, pp -held /-held/)
 نه یگری پان قایل ناین
 ۱. یسکه او یسحق عن یرفض
within /wɪðɪn/ adv له سور، له ناوه وه، له سور
 ۱. (ق) في الداخل
 ۲. *□ prep* له سور، له چوار چپوهی
 ۳. له بواړی، له ناو
 ۴. *live ~ one's income* نطاق، داخل
 ۵. *~ hearing* له نزیکه وه، له گوئی یستی
 ۶. علی مسمع
 ۷. *~ a mile of the church* له دوری په ک میل له کلیسه وه
 ۸. علی بعد میل من الکلیسه
without /wɪð'aʊt/ adv, prep (پنجه وانه ی *with*)
 به یی، بیجه، ۲. له دهر وه
 ۳. (نتیض *with*) بدن، من غیر ۲. (ق) في الخارج
withstand /wɪð'stænd/ vt (pt, pp -stood /-stood/)
 به ره لستی ده کات، به رگه ده گری، خوراده گری (په ستان)
 ۱. یقارم، یسمد، یتحمل، الضغط
 ۲. *~ pressure*
witness /'wɪtnɪs/ n [C,U]
 ۱. شایه ت، گه واه، گه واهی
 ۲. (له کیشنه په کدا)
 ۳. شاهد (في قضیه)
 ۴. *bear ~ to sb's character* شایه تی، گه واهی،
 شایه تی نه دا له سهر ره وشت پاکی ۳. شایه ت (له سهر نیمزا)
 ۴. شایه ت یا په لنگه له سهر
 ۵. *شهادة، یشهد علی کریم خلقه* ۳. شاهد (علی ترویج) ۴. شاهد
 ۶. او دلیل علی
 ۷. *his clothes are a ~ of his poverty* جله کانی په لنگه په
 له سهر هه ژاړه که ی
 ۸. *□ vi, vi* شایه تی نه دا له سهر (نیمزا کردنی)
 ۹. *ریکه و تنامه په ک* ۲. شایه تی نه دا له روداو ۲. شایه تی
 نه دا، وتدی ده لی ۴. ده یت شایه ت یا په لنگه له سهر (وهک)
 هه زاری

۱. يشهد على (توقيع اتفاقية) ۲. يشاهد (حادثاً) ۳. يشهد. يدلى بالشهادة ۴. يكون شاهداً أو دليلاً على (الفقر مثلاً)	
witticism /wɪtɪsɪzəm/ n [C]	گالته جاری، گالته (قوشمه)
	فکاهه، دعابة
witty /wɪtɪ/ adj	پروانه <i>wit</i> انظر <i>wit</i>
wittingly /wɪtɪŋli/ adv	به زانینهوه، به مهبستهوه، به قهستی، به دهوهس
	عن علم، عن قصد، عدأ
wives /waɪvz/	ژنه هاوسر (پروانه <i>wife</i>) (انظر <i>with</i>)
wizard /wɪzəd/ n [C]	۱. جادوگر (پیاو) ۲. کهسیکی لیهاتوو زیرهک
	۱. ساحر ۲. شخص بالغ البراعة
<i>He's a ~ at mathematics</i>	زیره که له بیرکاریدا ینه بارع فی الرياضیات
wobble /wɒbl/ vi, vt	لاردهینهوه، دهلهنگی، دهلهقی، دوودل نهین
	یتایل، یتارج، (مجاز) یتردد
wobbly adj	لهراوه، چون وهانت، دوودلی دکت مہتر، متارجع
woe /wəʊ/ n [U]	۱. داخ، خدم کارهسات، وای لو ۱. آسف، حزن، ویل
<i>a tale of ~</i>	چیرۆکیکی خهمناککی حکایه منجعه
<i>poverty, illness</i>	۲. (له شیوکی کؤدا) ۲. (فی صیغه الجمع)
<i>and other ~ s</i>	گیروگرفت، به لا مصائب، بلایا
woeful adj	ماته مین، خهفته تاوی، دهر ددار، لقه و ماو، خه مگین، په ست
	مکتب، تعس، منجع، محزن
woke woken	پروانه (<i>wake</i>) ههلسا، هوشیاربوو، رأبوو
	انظر (<i>wake</i>)
wolf /wɒlf/ n [C] (pl wolves)	گورگ ذنب

<i>keep the ~ from the door</i>	لهونده سامان په پدا
ده کات که بهشی بکات، برسه تی نههینن به ههله خواردن	
یکس من الرزق مايرد به غائلة الجوع	
□ vt ~ one's food	ههله لو شینی، قوتی نهدا
	(ل. د) یلتهم الطعام بشراهه
woman /wʊmən/ n (pl women)	ژن، نافرهت إمرأة
womanhood n [U]	ژنه تی، من په تی النساء، انوثة
<i>to reach ~</i>	که یشتو ته سالی بالقی بوون، ینگه پوو
	تبلغ سن الأنوثة
womanish adj	(پیاو) ژنای، قوند، داوین پس (شی)
	(الرجل) مخنث، (الأشياء) أنثوية
womanly adj	ژنانه، شاپسته ی ژنان نسوي، لاتی بالمرأة
<i>~ modesty</i>	داپوشین شیاوی نافرهته، بالا پوخی ژن
	إحشام لاتی بأمرأة
womb /wu:m/ n [C]	مندا لدانی ژن، منال دان، پزدان
	الرحم، رحم المرأة
won /wɒn/	بردیوه، برایوه، نه ییاتهوه
	(انظر <i>win</i>)
wonder /wʌndə(r)/ n [C,U]	سه رسامی، حه په سان،
	شتیکی سه یر، ده رناسا
	دهشة، عجب، شيء مدهش
<i>look at sb in ~</i>	به سه رسورماوی سه یری نه کات
	ینظر إليه متعجباً
<i>be filled with ~</i>	سه رسام دهین، ده حه په سین
	یمتلئ بالدهشة
<i>no ~ that</i>	سه یر نهیه که
	لا عجب ان
<i>for a ~</i>	سه یره که
	ومن العجب (ان)
<i>work ~ s</i>	شتی سه یر ده کات، سه رسام دهینت
	يصنع الاعاجيب، يأتي بالمعجزات
□ vt, vi	۱. سه ری سورته مینن ۲. په سیار ده کا
	۱. یتعجب، یندهش ۲. یتسأل
wonderful adj	سه یر، سه مه ره، نایاب، دیلان، ناوازه
	عجيب، مدهش، رائع

wont /wɒnt/ n	نه‌گه‌رینه‌وه عاده‌تعود
<i>He went to bed later than his ~</i>	دوره‌نگتر له
	جاران چوو بۆ نوستن
	ذهب للترم متأخراً عن المعتاد
<i>He was ~ to ...</i>	هاداتی وابوو
	(خیریة) كان من عاداته ان
woo /wu:/ vt, vi	۱. سۆزی ژن به لای خویدا را ده‌کیشی ۲. نکا نه‌کا
	۱. یخطب وه إمراة ۲. یتمس، یعی
<i>~ a woman</i>	داوا نه‌کا، بۆ سامانا هه‌وێ نه‌دا، هێفی دکت
	وراء الثروة مثلاً
wood /wud/ n [C,U]	۱. ته‌خته ۲. (له‌شیوکی کۆدا) دارستان، جه‌نگه‌ل، بێشه، بێشه‌لان
	۱. خشب ۲. (في صيغة الجمع غالباً) غابة، اجمة، ايكة
<i>out of the ~</i>	قوناغی ترسانکی تیه‌راند
	تخطی مرحلة الخطر
<i>be unable to see the ~ for the trees</i>	ناتوانی
	شته‌که به‌گشتی بیهی نه‌بهر زۆری ورده‌کاری
	غير قادر على رؤية الشيء ككل من كثرة التفاصيل
woodcut n	وینه‌ی چاپ کرار له‌شیوه‌یه‌کی هه‌لگه‌نراو له‌سه‌ر ته‌خته
	رسم مطبوع من تصميم محفور على الخشب
wooded adj	(ناوچه) پرده‌خت، چر
	(منطقة) مظاة بالأشجار
wooden adj	دارین، بووه به‌ته‌خته، نازیندوو
	خشبي، (مجاز) متخشب، عديم الحيوية
woodland n [U]	دارستان، جه‌نگه‌ل، زه‌وی داپۆشراو
	به دارو دره‌خت، بېشه
	أرض مشجرة، أرض مظاة بالأشجار، غابة
woodwork n [U]	کاری دارو ته‌خته (به‌تاییه‌تی
	له‌خانو) ۲. دارقاشی
	۱. أشغال الخشب (بخاصة في مبنى) ۲. تجارة
woodworm n [C,U]	کرمی دار / دارکونکه‌ره
	دودة / سوسة الخشب
woody adj	۱. دره‌ختین، به‌دره‌خت داپۆشراو، چر، داری
	۱. مشجر، مغطى بالأشجار، خشبي

wool /wɒl/ n [U]	خوری، جل و به‌رگی خوری صوف، ملایس صرفیه
woollen adj	له‌خوری دروستکراو
	صوفي، من الصوف
woolly adj (-ier, -iest)	وه‌ک خوری وایه (بیروو)، به‌لگه‌شل و شیواوه، نالۆزه
	صوفي شبيه بالصوف (مجاز) (الأفكار. المصعب) غير متأسكة، غامضة
word /wɜ:d/ n [C]	ووشه، ووته، واژه کلمه، لفظة
<i>put one's thoughts into ~ s</i>	به‌وشه بیروواکانی
	دهرده‌بری
	يعبر عن أفكاره بالكلمات
<i>have a ~ with sb</i>	۲. ناخافتن، گفتوگۆ، بێزه
	۲. كلام، حديث
<i>by ~ of mouth</i>	زاره‌کی، به‌دهم
	شفهياً، مشافهة
<i>take sb at his ~</i>	به‌پێی بۆجونی خوێ هه‌لسو
	كهوت نه‌کا ۳. هه‌وال
	يتصرف بوحی من الاعتقاد بصدق ما يقول ۳. خير
<i>Leave ~ for me at the office</i>	کاره‌که‌م بۆ به‌جی
	به‌پێله‌له‌نوسینگه‌ی ۴. به‌لێن، دوپات کردن، سوره‌له‌سه‌ر
	به‌لێنه‌که‌ی
	۴. وعد، تأكيد، يعث بوعده
<i>break one's ~</i>	
<i>keep one's ~</i>	خاوه‌نی قسه‌ی خوێه‌تی، خاوه‌ن به‌لێنه، وه‌فا‌داره‌ به‌ به‌لێنه‌که‌ی، په‌یمان راسته
	يحافظ على كلمته، يفي بوعده
<i>give sb one's ~</i>	پ په‌یمانی نه‌داتی، به‌لێنی پێ
	نه‌دا، گرێ به‌ستی له‌گه‌ل نه‌کا، قسه‌ی خوێ نه‌باته‌سه‌ر
	يعده، يعاهده
<i>be as good as one's ~</i>	به‌لێنی پا په‌یمانی به‌ته‌واوی
	دېنێته‌دی
	يفي بوعده او يعهده كاملاً
□ vi	دهرته‌بری به‌وشه، دای نه‌پێژی
	يعبر بالكلمات، يصوغ
<i>How shall we ~ the letter?</i>	چۆن نامه‌داربێژین؟
	كيف سنصوغ الرسالة

worddivision *n* [U] دابه‌شکردنی ووشه‌کان بۆ چه‌ند پرگه‌یه‌ك
تقسیم‌الكلمات الى مقاطع

wording *n* [C] داریژتن، هه‌لبژاردنی ووشه‌کان
الصياغة، اختيار الكلمات

wordperfect *adj* به‌وردی له‌بهر نه‌كا، هه‌له‌ ناكات
دقیق‌العفظ، لا يخطئ

wordy *adj* درێژدادپ، زۆریلێ، تێ ناخراو
مطرب، مسهب، مليء بالحقو

wore /wɔ:(r)/ (پروانه *wear*) له‌بهری ده‌كات
(انظر *wear*) یلبس

work /wɜ:k/ *n* [U] ١. ئیش و کار، کار
٢. عمل، شغل
ده‌ست به‌کار نه‌كات
یشروع فی‌العمل
make short ~ of sth ته‌واوی نه‌كا / خێرا لێ
ته‌یه‌توه، کوتایی پێ دینی ٢. کار، پیشه
ینیه / یتهی منه‌ بسرعة ٢. عمل، وظيفة
in / out of work به‌رده‌وام له‌کار / بێ کار
قید / عاقل عن‌العمل
at ~ له‌ شوینی کاره‌که‌یدا، سه‌رقال، ماندوه له‌کاردا
٣. نه‌وشته‌ی که‌ نه‌کرێ
فی‌مکان‌عمله، مشغول، مهتم فی‌العمل ٣. الشیء الذي
يجري عمله
She took her ~ to the garden ٤. بردویه‌تی
(پیداویستی درومان) له‌گه‌ڵ خۆی بۆ باخه‌که‌ ٥. (له‌شیوگی
کۆدا) کار، به‌رهم، ئیش
٤. اخذت (أدوات الخياطة) معها الى الحديقة ٥. (فی‌صیقة
الجمع) عمل، إنتاج، شغل
the ~ of silversmiths کاره‌کانی زیوسازی
أشغال النضة
needle ~ ده‌رزی کاری، کاری دروین، درومان
شغل الأبرة
stone ~ به‌ردسازی
أشغال الحجارة
wood ~ ته‌خته‌سازی، نه‌جاره‌ی
أشغال التشب، النجور
٦. کار (ویژه‌یی یان هونه‌ری) هونه‌رکاری *a ~ of art*

٦. عمل (أدبي او فني) تحفة فنية
کاره‌کان (داهێتانه) *the ~ s of Shakespeare*
ویژه‌یه‌کانی شکسپیر کاره‌، کارخانه، ساختمان
الأعمال (المؤلفات) الأدبية لشكسیر مصنع، معمل
کاره‌گی توانه‌وه‌ی ناسن، قالب خانه *an iron ~ s*
مصنع لصهر الحديد، مبلک
The ~ s have closed کاره‌که‌ داخرا
لقد أقفل‌المصنع
public ~ s ٨. کاروباری گشتی
٨. الاشغال العامة
١. (پروانه *wrought*) *□ vt (pt, pp ~ ed, wrought)*
کارنه‌كات، نیش نه‌كات ٢. (نامیر، نه‌ندام) ئیشی خۆی جێ
به‌جێ نه‌كا
١. (انظر *wrought*) یعل، یشتغل ٢. (الآلة، الجهاز، المصنوع)
يقوم بعمله، يؤدي عمله
٣. (پلان، شیواز) نه‌روا به *Will the method ~*
سه‌ره‌وتویی، داواکان دینیته‌دی
٣. (الخطه، الطريقة) تسير بنجاح، تحقق المطلوب
٤. کارنه‌كا، *He ~ s his employees too hard*
نه‌جولێ، ئیش نه‌كا
٤. یشتغل، یحرک، یجهد
The machines are ~ ed by electricity نامیره‌کان به
کاره‌با کارده‌کن
الآلات تدار بالكهرباء بالكهرباء
~ miracles رووده‌دا (سه‌پروسه‌مه‌ره)
٥. یحدث (المعجزات)
~ a cure / harm / mischief چا‌ك ده‌یه‌توه، زیان
ته‌به‌خشێ، زیانی پێ نه‌گا، ئازاری نه‌دا
یشفی / یضر / یؤذي
پلان دانه‌نی *~ out a scheme*
یضع خطة
The screw has ~ ed loose بو‌رغووه‌که‌ شل بو‌وه‌وه،
ساموله‌که‌ کرايه‌وه
إنحل البرغي (تدریجا) إنفکت الصامولة
Can you ~ the stone into position? نه‌توانی
به‌رده‌که‌ بگه‌ریتوه‌ بۆ شوینی خۆی؟
هل تستطيع اعادة الحجر الى مكانه؟
The men ~ ed their way forward پیاوه‌کان

عامل، شغل
هیزی کار، هیزا کار
القرى العاملة
شونی ههزاران، پهناگی ههزاران
(أ. ق.) ملجا للفقراء
کارکردن، بهتایهتی نیش له کانه کاندای
(بخاصة) خفیات فی منجم
پیاوی کریکار، پیاوی نیشکر، پشه گهر
عامل، شغل، حرفی
تهاتوو، نشانهی تهاتوو
بارع، دال علی مهارة الصنع
تهاتوه له کاره که پدا، کارامه یی
صنعة، براعة فی العمل
فامیری خراب دروست کراو
أدوات رديئة الصنع
مهشقی، راهینان
تدریب، تمرین
ورشه، کارخانه، شونی خویندنی نازاد
ورشة، مشغل، حلقة دراسية حرة
۱. جیهان، گیتی، گهردون، دنیا،
زمین
۲. العالم، الدنيا
جیهانی وهرزش
عالم الرياضة
جیهانی نه کادیسی (کارکه ران
له زانستی)
العالم الأكاديمي (المشتغلون فی علوم النظرية)
جیهانی کۆن (نه وروپا، ناسیا، نه فریقا)
۳. العالم القديم (آسیا، آوروپا، آفریقا)
جیهانی تازه (نهمه ویکا)
العالم الجديد (أمريکا)
پریکی زۆر له
۴. كمية أو مقدار كبير من
له پهک نه چنی له هه موو
روویه که وه
مشتابه من جميع الوجوه
جامی جیهانی
کاس العالم

بهره وینشه وه ملی ریگایان گرت بهر
شق الرجال طریقهم الى الأمام
تین هه لکیشنی نهکا، نوکته وه قسهی خویش
بو ناو وانده کی
یدخل، يقدم (بعض اللطائف فی معاشره)
پزکارده یی له، چاره سه ری نهکا
یتخلص من، يعالج يتخلص من طاقته الزائدة
له ووزه زیاده کی خویش
پزکار نهکات
۶. دای نه مه زویننی، بهره بهره
دهستی یی نهکات
۶. ینشی، يؤسس تدريجيا
نه وروژیننی
~ up sb's feelings / a rebellion
(ههست و سوژ): ههستی ده وروژیننی / جوانیه کی ۷. ینکی
نه گرتیه وه، ینک دیننی:
بیر (الشاعر): بیر مشاعر / فته ۷. یحبل، یشکل:
قوره که نه گرتیه وه به ناو
~ clay
یشکل الصلصال بالماء
The suffering of the refugees ~ ed upon our feelings
۸. کار نهکا له سه ر یاله نازاری ناواره کان
کاری له ههستمان کرد
۸. يؤثر علی أو فی أثرت آلام اللاجئين فی مشاعرنا
The idea ~ ed like madness in his brain
بیرۆکه که به قولی کاری کرده سه ره هوشی
اثرت الفكرة فی عقله تأثیر عبقاً
۹. نه خشه نه کیشنی
~ a design
۹. تطرز: تطرز رسماً
workable adj کرداری، کاریار، ده توانرنی جینی به جینی
بکرنی
عملي، يمكن القيام به
a ~ scheme پروژه به کی کرداریار
مشروع قابل للتنفيذ
workaday adj ناسایی، هه رزان، پیزار که ر
عادي، مبتذل، مل
workbag-basket-box توره که (سه به ته) یان
سندوقی پیداوستی کاروبار (به تاییه تی نیشی درومان)
کیس او سله او صندوق عدة الشغل (بخاصة سله شغل الایرة)
worker n [C] کریکار، به نهجده ر، سه پان، کارکه ر

عامل، شغل
هیزی کار، هیزا کار
القرى العاملة
شونی ههزاران، پهناگی ههزاران
(أ. ق.) ملجا للفقراء
کارکردن، بهتایهتی نیش له کانه کاندای
(بخاصة) خفیات فی منجم
پیاوی کریکار، پیاوی نیشکر، پشه گهر
عامل، شغل، حرفی
تهاتوو، نشانهی تهاتوو
بارع، دال علی مهارة الصنع
تهاتوه له کاره که پدا، کارامه یی
صنعة، براعة فی العمل
فامیری خراب دروست کراو
أدوات رديئة الصنع
مهشقی، راهینان
تدریب، تمرین
ورشه، کارخانه، شونی خویندنی نازاد
ورشة، مشغل، حلقة دراسية حرة
۱. جیهان، گیتی، گهردون، دنیا،
زمین
۲. العالم، الدنيا
جیهانی وهرزش
عالم الرياضة
جیهانی نه کادیسی (کارکه ران
له زانستی)
العالم الأكاديمي (المشتغلون فی علوم النظرية)
جیهانی کۆن (نه وروپا، ناسیا، نه فریقا)
۳. العالم القديم (آسیا، آوروپا، آفریقا)
جیهانی تازه (نهمه ویکا)
العالم الجديد (أمريکا)
پریکی زۆر له
۴. كمية أو مقدار كبير من
له پهک نه چنی له هه موو
روویه که وه
مشتابه من جميع الوجوه
جامی جیهانی
کاس العالم

world famous <i>adj</i>	ناوبانگي جيهاني هديه
	ذو شهره عاليه
worldly <i>adj</i>	جيهاني دنيايي، مادي
	مادي
<i>my ~ goods</i>	ساماني دنيايي
	ممتلكاتي الدنيويه
<i>~ pleasures</i>	۲. دنيايي ماده وويستي نهك روحي
	دنيوي، مادي (نقيض روحي)
worm /wɔ:ɪ/ <i>n</i> [C]	کرم
	دوده
<i>earth ~</i>	کرمي زهوي
	دوده الارض
☐ <i>vt</i> (~ <i>through, into</i>)	نهخشي، بهدزييموه دهچيټ
	(بهزوري <i>away</i>)
	يزحف، ينسل (غالباً <i>away</i>)
<i>~ one's way into favour</i>	ورده ورده دهخشيټ
	تاپايدي بهرزوپشتگيري بهدهست نهينيټي
	ينسل تدريجاً لينال الحظوه
<i>~ a secret out of sb</i>	ورده ورده لهگهلي نهبروات
	تانهيني پي نهدرکنيټي
	يستدرجه الي ان ييوح له بالسر
worm-eaten <i>adj</i>	(تدخته) داخوار دني کرم، کلور
	(الخشب) نغرة السوس
worm /wɔ:ɪ/	لهبري نهکا، پروانه (<i>wear</i>)
	(انظر <i>wear</i>)
worry /wʌn/ <i>vt, vi</i> (<i>pt, pp -ried</i>)	۱. تهنگه تاو نهکا،
	ييزار نهکا، شهرزه دهکا (پير و هوش)
	۲. دلهر اوکي نهپگري،
	ييزار نهيني، سهرقال نهيني
	۱. يضايق يزج، يلق (البال) ۲. يلق، يترج، يکون مشغول
	البال
<i>Don't ~ about trifles</i>	سهرقال مهبه بهکاري هيچو
	پوچ
	لا تشغل بالک بترافه الامور
<i>The dog was ~ ing a rat</i>	۳. (بهتايبه تي سهگ)
	نهپگري وړاي نهوهشيټي
	۳. (بخاصه الکلب) يسک بشي. و يهزه
☐ <i>n</i> [C,U]	۱. شيټکي ييزار کهر، دوودلي
	۱. شي.، مقلق، سبب للضيق

<i>show signs of worry</i>	۲. تهنگانه، خهم، نيشانه ي
	خهفت و نيگه راني يوهدياره
	۲. ضيق، هم: تظهر عليه علامات الضيق
worse /wɜ:s/ <i>adj</i>	خراپتر، تاهه موارتو
	اړدا، اسوا
<i>He behaved far ~ than she did</i>	هه لسهوکه وتي نهو
	کوپړه زور خراپتر يوو لهه ي نهوکچه
	تصرف تصرفاً اسواً من تصرفها
<i>the ~ for wear</i>	لهباريکي خراپدا بههوي ټيک چوون
	پان زور بهکاره يټانهوه
	في حالة سيئة نتيجة للبلل أو الاستعمال
<i>~ off</i>	خراپتر نهيني، ههزار تر نهيني
	اسوا حالاً، اشد فقراً
worsen <i>vt, vi</i>	خراپتري نهکات، زور خراپ نهيني
	(يعمله) يسوه، يصبح اکر سوه
worship /wɜ:ʃɪp/ <i>n</i>	۱. په رستن، خواپه رستي
	۱. عبادت، تعبد الله
<i>public ~</i>	نويزي گشتي، به کومه ل
	صلاة عامة
<i>place of ~</i>	شوني خواپه رستي ۲. شهيدا يوون تا
	راده ي په رستن
	بيت العبادت ۲. اعجاب يصل إلى حد التقديس
<i>hero ~</i>	خواپه رستي پاله واناو
	عبادة الأبطال
<i>your / his W ~</i>	۳. بهريزان، بهريزي
	۳. فضيلتکم، فضيلته
☐ <i>vt, vi</i>	۱. نه په رستي، نويز نهکا ۲. ناماده ي نويز نهيني
	۱. يعبد، يتعبد ۲. يحضر الصلاة
worshipper <i>n</i>	په رستيار، په رسته
	عابد، متعبد، مصل
worst /wɜ:st/ <i>adj</i>	(به اورد بکه به <i>worse</i>) خراپترين،
	له خراپترين باردا
	(قارن <i>worse</i>) اسوا، اړدا
<i>get the ~ of it</i>	نهشکني، نهکهوي، زير نهکهوي
	ينهم
<i>if the ~ comes to the ~</i>	له خراپترين باردا
	في اسوا الاحوال
worth /wɜ:θ/ <i>adj</i>	۱. (هموالي) بهکسانه، شايانيټي،

نرخه که ی نه کاته، خاوه نښی، هه ښی	
۱. (خبریه) یساری، یتحق، تبلیغ قیته، یتلک	
کاتن مرد خاوه نښی په نجا هزار	<i>He died ~ £ 50,000</i>
جونه یه بوو	
کان یتلک خمین ألف جنبه عندما مات	
۲. شایسته به به،	<i>This book is well ~ reading</i>
شایانیتن	
یتساهر، جدیرب	
شایانی نوو هموو مال و	<i>It was ~ it / ~ our while</i>
هیلاک بوونه یه	
تستحق ما بذل فیها من جهد أو مال	
□ n [U]	نرخ، به ها، پر، فدر، هیژا، بایی
قیمه، قدر، لمن	
دوژینه وه ی گرانیه ها	<i>a discovery of great ~</i>
اکشاف جلیل القیمه	
بایی به ک جونه یه بوله	<i>a pound's ~ of goat ~</i>
نرخه کی	
ما (تبلیغ) قیته جنبه من الطرابع	
بین به ها یه، پوچهل	worthless adj
عديم القیمه، باطل	
نرخداره، به که لک و پریا به خه،	worthwhile adj
شایسته ی هه ول بودانه	
دو قیته، یتحق ما میذل فیه	
نهمونیکی گرنک	<i>a ~ experiment</i>
تجربه هامة	
شایسته، شایه ن	worthy /wɜ:ðl/ adj (-ier, -iest)
مستحق، جدیر	
شایسته ی ریز لئانه	<i>~ of respect</i>
جدیر بالاحترام	
کښه په کی دادوه وانه، راست	<i>a ~ cause</i>
قضیه عادلته	
شیاو ی ریز لئانه	<i>a ~ gentleman</i>
جدیر بالاحترام	
له لئها توپی، به شایسته یی	worthily adv
بجداره، باستحقاق	
(بروانه ۱، will ۲)	would /wud/
(انظر ۱، will ۲)	
با (بروانه ۲، wind ۱)	wound /waund/

(انظر ۲، will)	
۱. برین، زام ۲. ههست	wound /wu:nd/ n [C]
بریندار کردن	
۱. جرح ۲. جرح معنوی	
بریندار کردنن تابروی	<i>a ~ to his pride</i>
جرح لکرامته	
بریندار نه کا	□ vt
بحرح	
(بروانه wave) ده جنن	wove, woven
(انظر wave)	
دهرینن سهرسورمان و سهو دایون!	wow /waʊ/ int
چمنده سیره، نه لالا، نه ها، وایش	
تعبیر عن الدهشة أو الإعجاب	
به شداری نه کاله هدرای سهخت	wrangle /ræŋgl/ vi
(یشترک فی) شجار حاد	
(به زوری ~ up) ده پینچن،	wrap /ræp/ vt, vi (-pp-)
پینچ، دپینچت، ده نالینیت سهرقالی (پیر کردنه وه یه)	
(غالباً ~ up) یلف، یلف مستغرق فی (التفكير مثلاً)	
به رگ، به شته مال، نالان	<i>be ~ ped up in</i>
□ n [C]	
غلاف، دنار	
به رگی دهر وه، توپکل، پوشه ر	wrapper n [C]
غلاف خارجی، غطاء	
به رگ، سهرقاپ، پینچهر، ماده یه ک	wrapping n [C, U]
بو پینچانه وه، پینچاندن، نالاندن	
غلاف، غطاء، ماده للتغليف	
تووه یی، زور، رق	wrath /rʌθ/ n [U]
(د) غضب شدید، حق	
تووه، قین له سک	wrathful adj
غاضب، محنت	
قین و تووه یی نه رږنن به سهر	wreak /ri:k/ vt
که سپکدا	
یصب جام غضبه علی شخص ما	
~ one's fury / indignation upon sb	
چه پک، تاجه گوینه	wreath /ri:θ/ n (pl ~ s /ri:ðz/)
باقة، اکلیل من الزهر	
نه لته به ک له دوو که ل	<i>~ of smoke</i>
حلقة من الدخان	

- wreathe** /ri:ð/ vt, vi جوان له کات، نه پرازیننه وه یا له تاجه گونښی نه گړی
 یکل، یزین او یغږی پاکلیل
hills ~ d in mist ته پوله کی به تم داپوشراو
 تلال پلغا الفباب
a face ~ d in smiles رووی گهش، پوخوش
 وجه پتهل بالانام
wreck /rek/ n [C,U] ۱. کاول، ویرانه، پاشماوه
 ۲. تیکشکاو (کشتی)، ۳. کشتیه کی قوم بوو یان تیک
 شکستراو، فوتومیل یان خانویه که بهر ویرانی که وتوه
 ۱. حطام (سینه) ۲. سینه غارقه او مدمره، سیاره او مبنی
 لعنه الدمار
 ۱ vt تیکی نه شکستنی، ویرانی نه کا، کاولی نه کا
 یدمر، یحطم، یخراب
The ship / my hopes were ~ ed کشتیه که تیک شکا / هیواکانم
 تحطمت السفینه / آمالی
wreckage n [U] تیکشواوی، کاولکاری
 حطام، دمار
The ~ of the aircraft was scattered over a wide area ویرانی، کافل
wrecked adj (کشتیه وانه کان) کشتیه که یان تیک
 شکاوه
 (البجاره) تحطمت سفینتھم
wren /ren/ n [C] باندیه په کی خونږی زور
 بچوک (فیر نه گوله)
 طائر مغرد صغیر جداً
wrench /rentʃ/ n [C] ۱. راکشيان پان هډنکشانې کتوپر
 ۲. سوزداري لیک داپران ۳. پا دهک: کلپلی به ستن، کلپلی
 ننگلیزی
 ۱. سحب او خلع مفاجیه ۲. لوعه الفراق او الانصال ۳. متناح
 ربط، متناح انگلیزی
 ۱ vt پای نه دا، ده بیه سنی پان لی نه ده پکاته وه
 به توندی
 ۱. پلوی، یشد او پترع بعنف
 ۲. ده کشتیت، دهرده هیئت
 ۲. پلوی، یخلع (فصل قدمه، کلله)
wrest /rest/ vt ۱. توند راده کیشی، به توندی ده پیرقینی،

- راپده پسکینی
 ۱. یسحب، یخطف بعنف
I ~ ed the sword from him / out of his hand
 ۲. همول نه دا، تی نه کوشی
 ۲. پکد، پکدح
~ a living from the soil رهنج نه دات و بزوی خوی
 له خاک دهر دین
 پکد لیترع قوته من الارض
wrestle /resl/ vi, vt زوران بازی ده کا، تی
 ده کوشی
 یصارع، یناضل (مجاز)
 ~ with a problem
wrestler n [C] زورانباز
 مصارع
wretch /retʃ/ n ۱. (کس) که ساس، سیوله که
 ۲. خراب، بی په وشت، په وشت نزم
 ۱. (شخص) یانس، تمیس ۲. (الشخص) وغد، دنی، سافل
wretched /retʃɪd/ adj ۱. بی هیوا، که ساس، شایه نی
 به زه بی په شیرزه، سه فیل، بی تاقهت، پریشان، حال خراب
 ۱. یانس، منیر للأنف
 ۲. جوړی خراب، به، زار
living in ~ conditions ۲. ردي، الترع، سیه
 ~ food / weather
wriggle /rɪɡl/ vi, vt ۱. پیچ نه خوات (وه کرم)،
 پیچاوپیچ ری ده کا، ناسره وی، جول نه جول نه کا
 ۱. پلوی (کالدوده) یشق طریقته متراً، پتسلل
The fish ~ d out of my fingers, children who ~ in their seats
 ماسیه که له نیوان په نجه کانه وه خوی قوتار کرد
 من بین أصابعي تلمست السمكة
 ۲. خو قوتار
 ~ out of (doing sth / a difficulty)
 ده کا له هلسان به کاریک / کیشه په که په فرو قیل
 ۲. (مجاز) پتخلص من عمل شيء / ورطه بالهيلة و الدهاء
 پیچ خواردن، خواریونه وه
 ۱ n [C] تلر، تمج
wring /rɪŋ/ vt (pt, pp wrung /rʌŋ/) پیچ ده دات،
 ده کوشی، ده گوشی
 پلوی، یصر، یصتر
 ~ out wet clothes

~ water out of a cloth	ملی مریشکه که باده دات
	(بونه وی پیکوژی)
	یلری عقی الدجاجة (لیقلها)
~ a chicken's neck	
~ money / a confession out of sb	لئی دهر دینن پاره
	/ دانپیانان له که سیک
	(مجاز) یترزع مالا / اعترافاً من شخص
~ ing wel	(جل و بهرگ) تهره به شیوه پک نه توانی
	ییکوژی
	(اللابس) میلله بیحی یکن عصرها
wringer n (mangle)	نامیری جل گوشتین، گوشه (پان)
	آلة العصر الضفیل، عصارة (mangle)
wrinkle /ˈrɪŋkl/ n [C]	۱. لوجی، چرچ و لوجی (له)
	روودا)
	۱. تجعد، تضغن (فی الوجه)
iron out the ~ s	چرچو لوجی لانه یا به نو تو کردن
	۲. ناموزگاری یا پیشناری کرداری
	یزیل تجاعید الثوب بالکی ۲. ۱. نصیحة و إقتراح عملی
□ vt, vi	چرچی نه کا، گلفچی، گرزی
	یجعد، یضغن
~ (up) one's forehead	ناوچاوی گرز نه کا مون دهبین
	یزوی مابین حاجیه یعبس
wrist /ˈrɪst/ n [C]	مهچه که، نانیشک
	المعصم، الرسغ
wristwatch n [C]	کاتزمیری دهستی
	ساعة معصم
wristlet /ˈrɪstlɪt/ n [C]	بازنگ
	سوار
writ /ˈrɪt/ n [C]	۱. فرمانی میری یادادگایی
	۱. امر رسی او قضائی
Holy, W ~	۲. پهر توکی پیروز
	۲. الکتاب المقدس
write /ˈraɪt/ vi, vt (pt wrote /ˈrəʊt/, pp written /ˈrɪtn/)	
	نهنوسی توماری نه کات
	یکتب یدون، یسجل
~ off for	به پوسته داوای کرینی شت و مه که نه کا
	یطلب شراء سلفه بالبرید
~ (down) the address	ناونیشان تومار نه کا

	بدون العنوان
~ out	نه گویند نه وه، له بهری نه گرینه وه (به با به خ)،
	لیستکی دورودریو داده نی
	ینقل، ینسخ (بعناية) یضع قائمه منفصلة
writer n [C]	نوسهر، داهینهر، هوزان
	کاتب، مؤلف
writeup vt, n	(ناماده ده کا) راپورت / باسکر دینکی
	نوسراو
	(بعد) تقریراً / وصفاً مکتوباً
writing /ˈraɪtɪŋ/ n [C,U]	۱. هیل، نویسن ۲. دانان،
	دانهر
	۱. خط، کتابه ۲. تألیف، مؤلف
writhe /ˈraɪð/ vi	پیچ نه خواو خوی گرموله نه کا
	له قازاردا، نازار نه چینی
	یتوی آلا، یتالم
~ under insults	به هوی سوکایه تی پین کردنه وه نازا
	نه چینی
	(مجاز) یتالم لالعقه من إهانات
wrong /ˈrɒŋ/ adj	ههله، چهوت، ههله ده کا (پینجه وانه ی)
	right زوردار، ناههقی، ساخته، ونبو، نه گونجاو، په که
	که ووتو
	خطا (تقصی right) ظالم، جائز، باطل، ضال. غیر مناسب او
	ملامت او صالح، معطوب
□ adv	ههله، په ههله یی ههله ت کرد له نویسنی
	خونجه ی ناوه کم په ههله
	خطا، علی نحو خاطیة لقد هجات / کبت
You've spell my name ~	(به راورد پکه ~ by)
	إسمی خطا (قازن ~ by)
go ~	له ریی راست لاده دا، ریی ون نه کا، (پلا نه کان)
	سهر ناگرن، ده شیون
	یحید عن جمادة الصواب، یضل السبیل (الخطط) تفشل،
	تضطرب
□ n [C,U]	گوناه، به دی، خراپه، زور داری، ستم
	اثم، شر، فساد، ظلم، جور
You've done me a great ~ by blaming me for this	
	تو ستمت له من کرد به گله یی لیکردنم له سهر تهم پابه ته
	لقد ظلمتني بالتفانيك اللوم علي في هذه الأمر
in the ~	له سهر ههله یه، به ههله دا چوه

وای لڼ ته کا به هه له کارو لومه لڼ کړاو دهرکه وئ بېخه پیدو وکانه المخطيء او المعلوم هه له نه کات، غراپه پاسته می لڼ نه کات، نازاری نه دات بېخه او پسيه الی، یظم، یوذي wrongdoing <i>n</i> [C,U] گونا، ده ست دریژی کړدنه سهر، نازاردان اېم، اعتداء، اېذاء wrongful <i>adj</i> زوردار، ناپاسایی ظالم، غیر قانونی wrongfully <i>adv</i> به زوردارانه، دوژمنانه / ناپاسایی ظلماً و عدواناً، علی نحو ظالم / غیر شرعی wrongly <i>adv</i> (له گډل <i>pp</i>) هه له (بخاصه مع <i>pp</i>) خطا <i>I was ~ informed</i> زانیاری هه له م پڼ گه بشتووه	وصلتي معلومات مغلوطه (پروانه <i>write</i>) نه نووسی (انظر <i>write</i>) (شیوگی کون یو <i>pp</i>, <i>pt</i>) له (فرمانی <i>work</i>) (صیغه قدیمه ل <i>pp</i>, <i>pt</i> للفعّل <i>work</i>) ۱. ناسنی نه رم کړاو، گونجاو ~ <i>iron</i> الحديد المطاوع ۲. هه له چوو، خروشاو ۲. منفعل، مهتاج (پروانه <i>wring</i>) (انظر <i>wring</i>) بادراو، خوار، پېچاو پېچ (<i>wrier</i>, <i>wriest</i>) wry /raɪ/ <i>adj</i> ملت رووی گرز ده کا (پو ده رخستی ناره زایی پان نومیدی) یزوي وجهه (تعبيراً عن الاستعزاز أو خيبة أمل) <i>pull a ~ face</i>

X

X, x /eks/ *n* (*pl x's* /'eksɪz/) **بيست و چواره مين پيت له**
ئەلفبېي ئىنگلىزى

الحرف الرابع والشعرون من الأبجدية الأنكليزية

xanth- **پيشگرينكه به ماناي ١. زهرد ٢. ترشى زهردىك**
بادنة معناها: ١. أصفر ٢. حامض صفراوىك

xanthene /zænθen/ *n* **زانسين: پيکهاته به کى سبى**
به لوريه

الزنتين: مركب أبيض متبلر

xanthippe or xantippe /zantip/ **زانتيپ: زنى**
زمان دريژى سوفرات، زنى خراپ، جهقاوه سو

زنتيب: زوجة سقراط المضروب بها المثل في السلاطة. امرأة
شکسة رديئة الطبع

xanthochroïd /ðakrɔid/ *adj* **کال، سوروسبى**
اشقر. الأشقر

xanthous **زهرد، مهغولى**
اصفر، مغولى

x-axis /eksɪs/ *n* **ئەوهى سبى**
المحور السيني

xen or xeno- **پيشگره به ماناي ميان، ناموغهريپ،**
پياتى

بادنة معناها ضيف، نزيل، غريب، اجنبي

X-chromosome, blo **کروموسومى ئىکس**
الأحصاب التهجيني

xenogamy

xenon, chem **توخمى زه بنون: توخمينكى گازى**

قورسى ناکارپىگه رى بسى رهنکه له هه وادا هه به وه
به کار ديت بو هه ندى گلوپى کاره بايى

عنصر الزينون: عنصر غازي ثقيل حامل عديم اللون يكون فسي
الهواء و يستعمل في بعض المصابيح الكهربائية

xenophobe /zenəfob/ **توشبو به نهغوشى له**
ناموترسان، توقين

المصاب برهاب الاجانب

xenophobia /zenəfobia/ **نامو رقى، له ناموترسان،**
نامونه ويست

رهاب الاجانب

xero or -xer **پيشگره به ماناي: وشک**
بادنة معناها: جاف

xerarch **له وشکانى پيکها توه**
ناشى، في مكان جاف

xeroderma /zirodurma/ **وشک هه لهاتن: نهغوشى**
وشک وره قبوون و تويزالى پيست

الصرملة، جفاف الجلد: داء يسبب جفاف البشرة و تصلبها و
تقشرها

xerodes /zirodez/ **نهغوشى وشکبوني پيست**
الورم الجفاف

xerography /zarog-/ **وهک وینه گرتن: وهک وینه گرتنى**
فو توگرافى به به کارهينانى پلتي تايبهت به کاره باکراو

التصوير الجاف: طريقة في التصوير تشبه الفوتوغرافيا ولكنها
لا تتطلب اوراقا و رقائق ذات حساسية الوء، مستخدمة بدلا من

ذلك رقاقة خاصة مشحونة كهربائيا

xerophthalmia /ziroftalmia/ *n* **وشکبوني چاو**
جفاف العين

xerophte, blo /ziroftu/ *n* **روه کيکه له ناوچه**
وشکه کاندأ نه پروى

نبات، ينمو في المناطق الجافة

xerophytic /ziroftuk/ **وشکانى، پيابانى**
جانفوي، صحراوي

xerothermic /zirothermik/ **گه رمايى و وشکانى**

حرجفي: متسم بالحرارة و الجفاف
xl /zɪ; ksɪ, kseɪ/ **تيكس**، بيتي ١٤ له نهلفيبي لاتيني
 اكسي: الحرف ١٩ من الابدية اليونانية
xlphi, xlph **يشكريبكه** به ماناي شمشير، خه نهجر
 بادنة معناها سيف
xlphoid /zɪfoɪd/ **adj** **شمشيرى**، وهك شمشير
 سيفى، سيفي الشكل
Xmas /ˈkrɪsməs; ˈeɪsməs/ **يادى** له دايتك بوون،
 سهري سالي زايبي، كورتهى كريس *= christmas*
 عيد الميلاد، (صفة مختصرة لكلمة كريس) (*christmas*)
X-rays /eks raɪ/ **n** **تيكس**، **تيشكى رونتجن**
 الأشعة السينية، أشعة اكس، أشعة رونتجن
 ١. ناميرى تيشكى تيكس ٢. وينه به تيشكه □ *n (sing)*
 ١. جهاز الأشعة السينية ٢. (نعية) صورة
an x-ray (photo graph) **تيكس گيراو**
 بالأشعة السينية
 نه پشكترى يان چاره سهرونه كرى به تيشكى تيكس □ *vr*
 كروموسومى تيكس
 يفحص أو يعالج بالأشعة السينية كروموسوم *bio X*
rayphotograph-x **چاره سهرونه كرى به تيشكى تيكس**
 المعالجة بالأشعة السينية
x ylem, bio /zɪlem/ **شانه يان ريشالى دار**

نسيج الخشب
x ylene, chem /zɪlen/ **n** **زايلين** (ماده يه كى
 رهنكاو رهنكه)
 مادة ملونة
xyldine *n* /zɪləden/ **n** **زه يليدين**: پيكهاته يه له زه يلين
 دهر نه هتري
 الزيلدين: مركب مشتق من الزيلين
xylograph /zɪləgrəːf/ **نه خشى** له سهر تهخته
 نقش على الخشب
xylography /zɪləgrəfi/ **هونهرى نه خشكردن له سهر**
 تهخته
 فن النقش على الخشب
xyloid /zɪləɪd/ **adj** **تهخته يى**، وهك تهخته
 خشباني: شبيه بالخشب
xylophagous /zɪləfəɡəs/ **adj** **تهخته خور** (هه ندى)
 ميرو، دار كونكه ره
 أكل للخشب (بعض الحشرات)، ثاقب أو ناخر للخشب
xylose /zɪlɔs; -Loz/ **زيلوز**، شه كرى تهخته
 الزيلوز، الخشبوز، سكر الخشب
xylotomy /zɪlətəmi/ **n** **تهخته برين** (بو پشكنين
 ووديينى)
 قطع الخشب (لأغراض الفحص المجهرى)

Y

Y, y /waɪ/ *n* (pl y's /waɪz) **ييست و پينجه م پيتي**
 نه لفي ن ي ئينگليزي

الحرف الخامس والعشرون من الابجدية الانكليزية
yacht /jɒt/ *n* [C] ١. بهله مي سوک بۇ پيشبرکني
 ٢. بهخت: پاپوري بچوک بۆگه شت

١. قارب خفيف للسباق ٢. يخت: سفينة صغيرة للترعة
yachting *n* [U] وهرزشي چونده دريا به بهله مي
 بچوک: به بهخت

رياضة الأبحار باليخوت
yak /jæk/ *n* [C] ياک: گا: جورينکه له نازله لي ناسيای
 ناوه راست

الياک: نور من حيوانات اسيا الوسطی
yam /jæm/ *n* [C] يام: په تانه ي چيلي
 اليام: بطاطا صينية

نوهه ري، وه پين، حه په
yap /jæp/ *vi* (-pp-) *n* [C] ينج، نباح

١. يارده (٣ يې) به که ي پيوانه ي
 دريژيه سټاډيئم ٩٠٠٠٠ ياردي هه لگري چاروکه ي به له م
 ١. يارده وحدة لقياس الطول سټاډيئم ٩٠٠٠٠ يوسم عارضة الشراع

(پيوانه به که سهرکه وتو و
yardstick *n* [C] دهستکونه کاني يې نه پيوري بۆ نمونه)
 مجاز (مقياس يقاس به النجاح أو الانجازات مثلاً)

١. به ره ديوان، گوږه پان (سهرنه گيراو)،
yard /jɑ:d/ *n ٢. حه وشه، باخ
 ١. فناء، ساحة (غير مستقوفة عادة)*

حده وشه ي قوتا پيخانه
the school ~
 فناء، ساحة المدرسة
a farmyard کينگه

فناء، المزرعة

٢. حه وشه به که بۆ مه به ستيگي دپاري ~ *marshalling*
 گراو حه وشه ي تايهت بۆ هيلي ناسن

٢. فناء مخصص لغرض ما فناء مخصص لقطارات السكة
 الحديد
dockyard, shipyard شوپني دروستکردني پاپورو
 که شتي

مسفن، حوض لبناء السفن
yarn /jɑ:n/ *n* [C,U] ١. پيس، ده زوي پيسراو
 ٢. چيروک، سهرگوزشته

١. غزل، خيط مغزول ٢. (د. ل. د) قصة، حكاية
 چيروک ده گيرينه وه
☐ *vi* يروي القصص، يسرد الحكايات

باوئشک نه دا
yawn /jɔ:n/ *vi* يتاوب، يفر فاه (متأثبا)

باوئشک دان
☐ *n* [C] تاؤب
 به لي، نا، واپه
yea /jeɪ/ *adv, int* (أ. ق) نعم، بلي، أجل

١. سال ٢. ماوه ي ساليک
year /jɜ:(r)/ *n* [C] ١. سنة، عام، حول ٢. مدة عام
 سالي خوئندن

the academic ~ العام الدراسي
 سالي پر ٣٦٦ رور
Leap Y ~ السنة الكبيسة (٣٦٦ يوما)

گپانه وه ري ته مه ن سالي يان دوو ساليه
yearling *n* [C] وه شت
 (الحيران) حولي، بين السنة والستين من العمر

سالانه
yearly *adj, adv* سنوي، سنوياً

yearn /jɜ:n/ vi پەرۆشه بۆي پەرۆشه بۆي، ئارەزوي
نه كا / كردني شتيك

يتوق، يحن، يشاق إلى يتلف علي، يشاق إلى شيء / لعمل شيء

~ for / to do

yearning n [U] بېر كردن، پەرۆشي
شوق، اشتياق

(~ after / for) بېر كردن، پەرۆشي
حنين، تلف

yearningly adv به پەرۆشهوه، بهجوشهوه
بشوق، بهحنين

yeast /it:st/ n [U] ترشپنه، هويين پوههلهاتن
خميرة (العجين) خميرة (البيرة)

yell /jel/ vi, vt هاوار نهكا، نهزريكيئي، قسه نهكات
بهدهنگي بهرز

يطلق، صيحة الم او دهشة، يتكلم بصوت مرتفع

yellow /jclɔ:/ n [U] زهره
أصفر

□ vi, vt زهره ههل نهگيري، رهنگي زهره نهكا
يصفر، يجعله أصفر اللون

~ fever زهره قاه
الحمى الصفراء (مرض)

yellowish adj زهره دباو، بهلاي زهره ددا نهرواني
مصفر، يميل إلى الأصفر

yellow spot زهره پهله له (توره ي چاودا)
بقعة صفراء في (شبكة العين)

yelp /jelp/ vi, n [C] نهوهري، نهلوريئي، وهرين،
لوراندين

يعوي، ينج، نباح، عواء

yen /jen/ n = yearning (بهزماني باوي نهريكي)
ماناي به پەرۆشه بۆ
(عامية أمريكية) تعني يشوق إلى

have a ~ for

yes /jes/ particle بهئي، نهري، وايه، راسته
نعم، بلى، اجل

yesterday /jestədi/ adv, n [C] لهدونيئي، دوهي
أمس، البارحة

yet /jet/ adv تا ئيتا، تائهوكاته، بهراورد بکه به

(already)

حتى الآن، حتى ذلك الوقت، قارن (already)

□ conj لهگهل نهوهشدا
مع ذلك

yew /ju:/ n [C] (دره ختي زهجه فيل) جورنيكه له
بههارات

خشب (شجر الطقوس أو الزرنب)

yield /ji:ld/ vt, vi ۱. بهرهه دههيني، بهرداري،
دهرامهت

۱. يشر، يتج

trees that ~ fruit دره ختي بهردار
أشجار مثمرة

investments ~ ing 20% profit ۲. خسته كاري پاره
به سودي له سهدا ۳. مل كهچ نهين، خوي نهدا بهدهستهوه
دهست زي بهرددت

۲. (إستمارات) تعود بفائدة مقدارها ۲۰ بالمائة ۳. يذعن،
يستسلم، يرضخ

~ to town to the enemy وولانهكهي نهدا بهدهستي
دوژمن

يسلم بلدة للأعداء

~ to none سووره لهسهر، مل كهچ ناييت، خوي
نادابهدهست كهسهوه

لا يتنازل، لا يستلم لأحد

□ n [C,U] داهات، بهرهه
محصول، إنتاج، غلة

the ~ per acre خهله وخهرمان (دهستهكوت)
ههرفه داتيک

غلة (محصول) الفدان الواحد

yielding adj نهرم و ناسك، لهسهرخو
لين، مرن، غير عنيد

yoke /jɔ:k/ n [C] ۱. داريكه نهخرته سهرملي
دووكا بوجو تكدن، كهلهمه، نهير

۱. نير، مقرن

a ~ of oxen ۲. دووكا بيكه وه كاريكهن
۲. توران يصلان معاً

pass / come under the ~ of ۳. دان بهشكستي
خوي نهني

۳. يعترف بالهزيمة من

throw off the ~ شورش ده کا، یاخی ده یی، کوئی
 کویله په تی فری نه دا ۴. دارنکی نه ستور له هر دوو سهرپوه
 په تی پتو په بو هلواسینی دوو سه تل ۵. سوخمه ی کراس
 یثور، یثرد، یلقي عنه نیر العبودية ۴. نیر لحمل دلوس علی
 الکتنين ۵. الجزء الذي یغطي الکتنين و أعلى الصدر من القوب

جوئی نه کا، ده پخاته سهر، جوته له گدل، $\square \text{ } \forall \sim d \text{ to}$

په کگرتووه له گدل ۲. نه پیهستی په که له مموکه له نیر

یقرن، یضم، مقترن ب، متحد مع ۲. یشد الی النیر

زهر دینه ی هیلکه، زهر کا هیکی **yolk** /jɒk/ n [C,U]
 صفار البيض

yog(h)urt /jɒɡət/ n [U]
 ماست، لورک
 روب، لبن زیادی

you /ju:/ pron
 تو، توه
 أنت، أنت، أنتا، أنتم، أنتن

you'd /tu:d/ = you had/you would

you'll /tu:l/ = you will

young /jʌŋ/ adj (-er, -est) (پنجهوانه ی)
 ۱. لاو، گنج، (پچوک همرزه، تازه پیگه پشتوو، سهره تایی
 پیر)، پچوک همرزه، تازه پیگه پشتوو، سهره تایی
 ۱. شاب (نقیض عجوز) صغیر، حدث، ناشیه

night is still ~

the ~
 هینشتا له سهره تا دایه
 ۲. لا یزال فی اوله

$\square$ n [U]
 ته مهنیه تی بچکوله کان، تازه پیگه پشتوو
 الصفار، الناشئة

youngish adj
 گهنج بچوک، میردمندال
 صغیر او حدث بعض الشيء

youngster n [C]
 بچوک، لاو، کوپ، میردمندال
 صغیر، حدث، صبی

your /jɔ:(r)/ adj
 بو خاوه تیتی، هی تو، هی توه
 صیفة الملكية من خاصتك، خاصتکم

you're /ju:(r)/ = you are
 توه یی، توه نه یی
 أنت تكون، أنتم تكونون الخ

yours /jɔ:z/ adj, pron
 هی تو، هی توه
 لك، لك، لكما، الخ

yourself /jɔ:'self/ pron (pl -selves)
 خوټ، خوټان
 نفسك، نفسك

Did you hurt ~ ?
 تاپانازارت په خوټ گه پاند؟
 هل ألحقٓ الأذى بنفسك؟

you ~ said so
 تو خوټ توه وت گوت
 أنت نفسك قلت ذلك

youth /ju:θ/ n [C,U] (pl ~ s /ju:ðz/)
 ۱. لاو، لاونی،
 گهنجی، گهنجیتی ۲. لاوه کان، کورده کان، گهنجه کان
 ۱. الشباب، الصبا ۲. الشبان، فتية، شبیه

a Y ~ Hostel
 ۲. پانه ی گهنجان، لاون ۳. گنج،
 نه وجوان، لاو

youthful adj
 ۲. نزل الشباب، بیت الشباب ۳. شاب، قتی
 همرزه، خورت، لاو، چالاک

شاب، قتی، نشیط
 ~ appearance
 شیوه گهنجانه، گهنج
 قتی المظهر

you've /ju:v/ = you have
 ناشیرین، گاته جاب
yuck adj

قیح
yummy n
 خوش، وروژینه، سهرنج راکیش،

په له زوت، په تام
 مهیج، جذاب جداً، لذیذ

yule /ju:l/ n
 (ههروهه tide ~) جهژنی له دایک بوون
 کریسماس

(ایضا tide ~) عید المیلاد کریسماس

Z

Z, z /zed/ n (pl z's /zedz/) دواپښی ته لفظی ښکلیزی
الحرف الأخير من الأبجدية الإنجليزية

zeal /zel/ n [U] دل گهرمی، پروشی، ژیری، ژیرایی،
هه پهنز، غیرت

حما، غیره، حمة
zealous /zelas/ adj پروش، دل گهرم،
ژیرهالان

غیر، حساسی
zealously /zelasli/ adv بهالانی، به پروشی،
به تورهی

بغیره، بتصب
zealot /zelot/ n [C] کهسینکی پروش، جگهرسوز،
هالان، له پوهی پروشیدا

شخص غیر، فی غایه العاصه
zebra /zibra/ n کهره کبوی، شونی پهرینه وهی
هیلکاری کراو له سر شقام

حمار الوحش، حمارالزرد خط عبور فی الشارع
zedoary /zedæri/ زه نهجه فیل، جوړیکه له
به هارات

زرنب
zenith /zeniθ/ n توفه سره، پوپه، لوتکه، گوینتک،
نوع

السمت، سمت الرأس، (مجاز) ذروة، أوج (المجد)
zero /zərou/ n [C] ۱. سفر، هیچ، بې نرخ، بې بایده،
۲. پلهی سفر له ترازوی گهرمیدا

۱. صفر، لاشي، عديم الشان ۲. درجة الصفر في ميزان الحرارة
zero hour n کاتزمیری سفر، کاتینکی دیاری نه کراو
ساعة الصفر

zest /zest/ n [U] ۱. چه شتن، پروش، تام، که یفخوشی

۲. دلبری، تام خوشی، تازهی، چالاکي

۱. تلذذ، إستمتاع ۲. تکه، طعم

The possible danger نه گهری مه ترسی ژورتروو
احتمال الخطر اخفی

gave ~ to the adventure له سره سهو کیشیه که
الی المغامرة عنصر الاثارة

zig zag /zigzag/ adj, n [C] زاگزاک، هیلې پنچاوینچ
خط مترج

a ~ path up the hillside پیره وی پنچاوینچی بهرو
سهره وی گرد، پنچاوینچ نه کا
(نعتیه) مترج الی اعلی التل

☐ adv به زیک زاکي
یترج، مترجاً

☐ vi (-gg) پنچاوینچی نه کا، به پنچاوینچی دهروا،
به شهلین نهروا

یترج، یسر مترجا
zinc /zink/ n [U] زنک، توتیا، خارسین
زنک، خارصین

zip /zip/ n [C] گیره، جزه جزوه (فورقوشم)
اڅیر (الخاص مثلاً)

zip fastener, zipper n [C] جلهو، بهرزه وانه،
ناوه زو، زنجیر

زام، مترق، سرت
☐ vi (-pp-) دای ده خات به جلهویان ناوه زو
یقل، یقل السرتة

zipcode /zipkoud/ n دهسته وازه یکی نه مهربکیه:
ژماره ی پوسه

= post code
تعبیر امریکی، رقم برید

zodiac /zodɪk/ n [C]	چەرخى قەلەك، كەلەه بورجەكان
	دائرة البروج
zone /zoun/ n [C]	۱. پشچين، نيتاق، كۆت ۲. ناوچەى تەۋرەيى، يەككە لەناوچەكانى ناوھەوا كە گۆزى زەوى لەسەر دابەش كراۋە
	۱. نطاق، حزام، طرق ۲. المنطقة الكروية، واحدة بين المناطق المناعية التي تقسم اليها الكرة الارضية
<i>the torrid ~</i>	ناوچەى گەرم المنطقة الحارة
<i>the N and S temperate ~ s</i>	ھەرئىمى مام ناوھەندى پاكور ھەرئىمى مام ناوھەندى باشور
	المنطقة المعتدلة الشمالية والمنطقة المعتدلة الجنوبية
<i>the arctic or frigid ~</i>	ناوچەى جەمسەرىي يان بەستەلەك
	المنطقة القطبية أو المتجمدة
<i>the war ~</i>	۳. ناوچەى: جەنگ ۳. منطقة: حرب
<i>the ~ of submarine activity</i>	ناوچە (گۆرەپان)ى چالاکى زېرناۋەيان
	(ساحة) نشاط الغواصات
zonal /zɔnəl/ adj	كەمەرىيەندى، دەھەرى ناوچەيى، دابەش تەبىي بۆچەند ناوچەيەك
	منطقي، نطاقى مقسم الى مناطق
zonate /zonat/	بە ناوچە كراۋ، دابەشكراۋ بۆچەند ناوچەيەك
	منطق
zonation /zɔnəʃən/ n	دابەشكردنى شوپىن بۆچەند ناوچەيەك
	تنطق أو توزيع الى مناطق
zone /zɔn/ n, vt, vi	۱. ناوچەى بازەنەيى ۲. پشچين ۳. پشچينى بۆ ئەكا ۴. دابەشى ئەكا بۆچەند ناوچەيەك
	۱. المنطقة الكروية ۲. نطاق ۳. يطوق بحزام ۴. يقسم الى مناطق
zoo /zu:/ n	باخچەى گيانەۋەران ھەيئەتەلەل ھەيۋان، ھەيئەتەلەل ھەيۋان
	السميونان
zooid /zoid/	گيانەۋەرى، پەيۋەندى
zoological /zɔɒlədʒɪkəl/ adj	

	بەگيانەۋەرەۋە ھەيە ھەيۋان، ذر علاقة بعلم الحيوان
<i>~ gardens</i>	باخچەى ئازەل ھەيئەتەلەل ھەيۋان
zoological /zu:lɔ:dʒɪkəl/	گيانەۋەرى، پەيۋەندى بە گيانەۋەرەۋە ھەيە
zoologist /zɔʊlədʒɪst/ n [C]	پەيۋەرە پەزانتى گيانەۋەر
	متخصص في علم الحيوان
zoology /zɔʊlədʒi/ n [U]	گيانەۋەرزانى علم الحيوان
zoom /zu:m/	گىزە گىزىكى بەردەۋام ئەكا گىفە كردن (خەيرا پۇشچىن) يىز ئازىرا متواصلأ ازىز
zoomlens	ھاۋىيە سەر كامىرا بۆرىكخەستىن و رونكر دنەۋەي ئەۋنەيەي كە ئەگىرى عدسة التزويم في (كاميرا السينمائية و التلفزيونية)
zucchini /zu:kɪni/	كولەكەي ھاۋىيە القرع الصيني
zygomatic bone /zɪɡəma:tɪk bo:n/	نېسكى چاۋ الظم الوجني
zygote /zɪɡot/	ھېلەكەي پىتېئراۋ البويضة المخصبة
zym	ھەۋىي ئەنزىمى، پىشگىرىكە خەيرى
zymo	بەماناى ترشبوۋن
zymogen /zɪmədʒən/	زايموگېن، ھەۋىندرومىتەكەر الزيموجين: مولد الخمائر
zymology /zɪmədʒi/	زىمۇلۇجى: تايەتە بە ھەۋىن زانى
	خاص بالزيمولوجيا أو علم الخمائر
zymolysis /zɪmələsɪs/	ئەنزىمى: كارى ترشە ھەرسى ۲. ترشبوۋن
	الانزيمية: فعل الخمائر الهضمي والتخيري ۲. تخمر
zymometer /zɪməmətə(r)/	زايمۇمەتر: ترش پىۋ زايموتر: الخمائر: اداة تبين مدى التخمر أو الاختمار
zymurgy /zɪmu:dʒi/	كىمىي ترش زانى، لىكە لە كىمىيە فرع في الكيمياء

YAD
DICTIONARY
ENGLISH. ARABIC. KURDISH
THIRD EDITION
2005

COMMON PREFIXES AND SUFFIXES

البرادىء واللواحق الشائعة

پښگرو پاشگړه فره باوه کان

خوښه ز مانای پښگړه کان به د بڼه کات له وښوونانې
که پښگړ وهك ماده په کسى سهره کسى دهر کو توه لهم
فهره ننگدا، به لام شو پاشگړانه کى که وهك ماده په کسى
سهره کسى دهر ناکه ون لهم لاپه پانه دوايدا بهدى نه کړين

Common Prefixes

البرادىء اشائعة

پښگړه باوه کان

acro-	dis-	milli-	self-
air-	ex-	mis-	semi-
Anglo-	fore-	multi-	step-
ante-	grand-	non-	sub-
anti-	great-	out-	super-
arch-	hecto-	over-	tele-
be-	hydro-	pan-	trans-
by-	li-	poly-	tri-
co-	im-	post-	ultra-
contra-	in-	pre-	un-
de-	ir-	pro-	under-
de-	killo-	pseudo-	vice-
decl-	mal-	radio	well-
demi-	mid-	re-	

Common Prefixes

البرادىء اشائعة

پاشگړه باوه کان

-able, -ible	<i>curable: eatable:</i> <i>comfortable: digestible</i>	تستخد لى صاغة النعت او الصفة كما في	کارديت بو دروستکردنى ناوه لئاو وهك
-ably, -ibly	<i>peaceably: suitably</i>	تستخد لى صاغة الحال كما في	به کارديت بو دروستکردنى (حاله ت)
-ge	<i>cartage: coinage:</i> <i>handage</i>	تستخد لى صاغة الاسم كما في	به کارديت بو دروستکردنى ناو وهك
-al	<i>national: momental</i>	تستخد لى صاغة النعت كما في	به کارديت بو دروستکردنى ناوه لئاو
-(a)n	<i>African: Asian: republicam</i>	تستخد لى صاغة اسم او صفة كما في	به کارديت بو دروستکردنى ناو بان

ئاۋەلئار

-ance, -ence	ignorance: dependence: inheritance: hindrance	تستخد لىياغە الاسم كىما فى	بە كاردىت بۇ دروستكردى ئاۋ ۋەك
-ant, -ent	triumphant: persistent	تستخد لىياغە التت من الفعل كىما فى	بە كاردىت بۇ دروستكردى ئاۋەلئار
	inhabitant: assistant: president: student	ۋكذلك لىياغە الاسم كىما فى	لەفرمان ۋەك
-ary, -ory	exemplary: advisory	تستخد لىياغە التت كىما فى	بە كاردىت بۇ دروستكردى (ئاۋەلئار)
	honorary: obligatory	ۋكذلك لىياغە الاسم كىما فى	ۋەك
	boundary: commentary	تستخد لىياغە الاسم كىما فى	بە كاردىت بۇ دروستكردى ئاۋ ۋەك
-dom	Kingdom: freedom	تستخد لىياغە الاسم كىما فى	بە كاردىت بۇ دروستكردى ئاۋ ۋەك
-ed, -d	forced: bridged	تستخد لتصرف الفعل فى صيغة الماضي واسم المفعول كىما فى	بە كاردىت بۇ دروستكردى فرمانى
-en	shorten: harden: strengthen	تستخد لىياغە الفعل كىما فى	راپردوۋ لەگەل ئاۋى تەۋاۋكەر ۋەك
-(e)r	Stronger: smaller	تستخد لتكوين التفضيل كىما فى	بە كاردىت بۇ دروستكردى فرمان
-er, -or	learner: actor: villager: londoner	تستخد لىياغە الاسم كىما فى	ۋەك
-(e)ry	refinery: slavery: jewelry	تستخد لىياغە الاسم كىما فى	بە كاردىت بۇ پىكەتئانى ن آۋ ۋەك
-ese	Japanese: Milanese	تستخد مع اسم بلد او مدينة لىياغە الصفة او الاسم كىما فى	بە كاردىت لەگەل ئاۋى ۋلات يان
-ess	poetess: hostess	تستخد لتكوين صيغة المؤنث كىما فى	شار بۇ پىكەتئانى ئاۋەلئار يان ئاۋ
-(e)st	strongest: smallest	تستخد لتكوين صيغة التفضيل العليا كىما فى	بە كاردىت بۇ پىكەتئانى شىۋىكى
-ful	hopeful: grateful	تستخد لىياغە التت من بعض الاسماء كىما فى	مىنە ۋەك
	forgetful	كذلك لىياغە التت من الفعل كىما فى	بۇ پىكەتئانى شىۋىكى پەلى بالا پەتى
-hood	manhood: priesthood: brotherhood	تستخد لىياغە أسماء من أسماء أخرى	لەئاۋەلئار ۋاتا زۇررترين
-ian	electrician: musician	تستخد لىياغە اسماء و نعت كىما فى	بە كاردىت بۇ پىكەتئانى ئاۋەلئار
			لەھەندى ئاۋ
			بە كاردىت بۇ پىكەتئانى ئاۋ لەئاۋى تر
			ۋەك
			بۇ پىكەتئانى ئاۋەلئار لەفرمان
			بە كاردىت بۇ پىكەتئانى ئاۋ لەئاۋى تر
			ۋەك
			بە كاردىت بۇ پىكەتئانى ئاۋ ۋاۋەلئار

	<i>Austrian</i>		
-ic(al)	<i>sulphuric: artistic</i> <i>alphabetic (al)</i>	تستخدم لصياغة نعت كما في	به كاردیت بۆ پیکهینانی ئاوه لئاو وهك
-ify	<i>simplify: solidify: glorify</i>	تستخدم لصياغة الفعل كما في	به كاردیت بۆ پیکهینانی فرمان وهك
-ing	<i>interesting: amusing</i>	تضاف الي أصول الأفعال لتكوين صيغة اسم الفاعل و بعض البعوث و اسم الفعل كما في	نه خرينه سهر شيوگي فرمان بۆ پیکهینانی ناوی بکمر وه ههندی ئاوه لئاو وهك
	<i>swimming</i>	و اسم الفعل كما في	وه ناوی فرمان
	<i>shipping: bedding</i>	و بعض الأسماء الجسدية كما في	به كاردیت بۆ پیکهینانی ئاوه گشته كان
-ish	<i>foolish: childish: oldish: yellowish</i>	تستخدم لصياغة النعت كما في	به كاردیت بۆ پیکهینانی ئاوه لئاو
-ism	<i>baptism: criticism</i> <i>communism: socialism</i>	تستخدم لصياغة اسماء مجردة كما في و اسماء النظم او العقائد كما في	به كاردیت بۆ پیکهینانی ناوی گشتی وه ناوی رېكخراو وه پير و باوه ر ئاپينه كان باری ئاوه لئاو
	<i>heroism: barbarism</i>	و اسم واقع الحال كما في	
-ist	<i>tobacconist: pianist</i>	تستخدم لصياغة اسم الشخص المختص بشيء او بعمل ما كما في	به كاردیت بۆ پیکهینانی ناوی كه سیکي تاپيه تمه ند به شتيك يان كاريك
-itis	<i>appendicitis: bronchitis</i>	تستخدم لصياغة اسماء امراض الالتهابات خاصة كما في	به كاردیت بۆ پیکهینانی ناوی نه خوشی و هه و كړدن تاپيه ت وهك
-ize	<i>harmonize: legalize: materialize</i>	تستخدم لصياغة العمل كما في	به كاردیت بۆ پیکهینانی فرمان وهك
-less	<i>childless: homeless: hopeless: endless: tireless</i>	تستخدم لصياغة النعت الدال على عدم توفر الشيء او حدوثه كما في	به كاردیت بۆ پیکهینانی ئاوه لئاو و نه بونی له شتيك يان روودانی شتيك
-logist	<i>geologist: biologist</i>	تستخدم لصياغة اسم المتخصص في شيء كما في	به كاردیت بۆ پیکهینانی ناوی كه سیکي تاپيه تمه ند به شتيك وهك
-logy	<i>geology: hiology</i>	تستخدم لصياغة اسماء العلوم كما في	به كاردیت بۆ پیکهینانی ناوی زانست وهك
-ly	<i>quickly: recently</i>	تستخدم لتكوين صيغة الحال من النعت كما في	به كاردیت بۆ پیکهینانی ئاوه لفرمان له ناو لئاو، به كاردیت بۆ پیکهینانی ئاوه لفرمان له ناو
	<i>manly: ghostly:</i>	و تكوين نعت من اسماء كما في	به كاردیت بۆ پیکهینانی ئاوه لئاو يا
	<i>hourly: daily: monthly</i>	و كذلك لتكوين صيغة النعت او الحال من الاسم كما في	ئاوه لفرمان له ناو
-ment	<i>enjoyment: amazement</i>	تستخدم لصياغة الاسم كما في	به كاردیت بۆ پیکهینانی ئاوه وهك
-most	<i>lnmost: topmost</i>	تستخدم مع حروف الجر و غيرها	له گه ل پیتی پيشه ند به كاردیت بۆ

		تكوين صيغة التفضيل العليا في	پيکهينانی شيوگی به سه ندردنی بالا وهك
-ness	goodness: business	تستخدم لصياغة الاسم كما في	به كاردیت بو پيکهينانی ناو وهك
-(l)ous	ambitious: dangerous	تستخدم لصياغة النعت كما في	به كاردیت بو پيکهينانی ناوه لناو
-ship	friendship: membership: governorship	تستخدم لصياغة النعت كما في	به كاردیت بو پيکهينانی ناوه لناو وهك
-tion	opposition: action: addition	تستخدم لصياغة الاسم كما في (قارن revision: admission)	به كاردیت بو پيکهينانی ناو وهك
-tude	gratitude: altitude	تستخدم لصياغة الاسم (عادة من النوع لاتينية) كما في	به كاردیت بو پيکهينانی ناو (به تايبه تي له ناوه لناو لاتيني دا) وهك
-ty, -ety, - ity	loyalty: seniority	تستخدم لصياغة أسماء مجردة كما في	به كاردیت بو پيکهينانی ناو وهك
-wise	coastwise: clockwise	تستخدم لتكوين صيغة الحال (الدال على الاتجاه) كما في	به كاردیت بو پيکهينانی ناوه ل فرمان (بو ناراسته) وهك
-y	icy: rocky: funny	تستخدم لصياغة النعت من الاسم كما في	به كاردیت بو پيکهينانی ناوه لناو له ناو وهك

COMMON ABBREVIATIONS

کورټکراوه باوه کان - المختصرات الشائعة

A-bomb	بومبی نه تومی	acc (t) account	حساب
atomic bomb			حساب
	القنبلة الذرية	ad (vt) advertisement	پیکلامی بازگارانې
A-level	نهمون		اعلان (تجاری)
	اختیار	A D Anno Domini in the year of the Lord	به پوځمیری زاینې پاش زاین، دواى له دایک بوون
advanced	ناستی بهرز		بالتقویم المیلادی (السنة المیلادیة)
	الستوى الرفیع	Afr Africa(n)	نه فریقا
level (examination)			افریقا/ افریقي
A/A	سه نډیکای یارمه تیدانی	A H After Hejira	سالی کونجی (دواى سالی کونجی)
	جمعية لمساعدة		السنة الهجرية (سنة کذا بعد الهجرة)
Alcoholies Anonymous:	وازهینان له مې خوار دنه وه	AID (US) Agency for International	نارانسې گه شه پیدانی نیوه وله تی
	(نالوده کان)	Development	وکالة التنمید الدولية
	مدني العمر علی الاطلاق عنه	AIDS Acquired immuno Deficiency syndrome	کونیشانه ی که می بهرگری وه ده ست هاتوو
Automobile Association	کومه له (پانه) ی توتومیل		ایدز
	جمعية (نادي) السيارات	a m ante meridiem	پیش نیوه وږ، به یانی
AA/A	په کښی یاریکه رانی		قبل الظهر، صباحاً
	اتحاد الأتلاب	A M amplitude modulation	سازدانی بهرزی و
Athletics Association	وه رزشه وان		فراوانی له رادیو دا
	الرياضة للهواة		تنظیم إتساع في الراديو
American Automobile Association	په کښی ماشینی	A M A (US) American Medical Association	کومه له ی پزیشکاني نه مریکی
	نهمه ریکی		جمعية الطیبة الأمريكية
	اتحاد السيارات الأمريكي	amp ampere(s)	نهمیر
A B (US) Bachelor of Arts	پله ی		أمبير
	به کالوریوس له ویزه	anon anonymous	پو نه زاتراو، ناوی نادپاری
abbr abbreviation	کورټکراوه کان		مجهول، غفل من الاسم
	مختصرات	AP B (US) All points Bulletin (for missing or	بلاوکراوه پو همو وناوچه کان پو
a c alternating current	نهموژمی له راوه بهر ده وام	wanted person)	
	التيار المتردد أو المتناوب		
a/c account	حسابی پانق		
	حساب (في بنك)		

هه والدان كه وتن له وانهى يا خود پيوسته ده ستگير بكرين
نشرة إلى جميع المناطق (التبليغ عن المفقودين أو المطلوب
القبض عليهم)

approx approximately نزيكهى
تقريباً

Apr April مانگى نيسان
أبريل، شهر نيسان

approx approx mately نزيكهى
تقريباً

A R E Arab Republic of Egypt گه پشتن، نه گا
وصول، يصل

ASEAN Association of South-East Asian Nation
باشوري روزه لاتى ناسيا
رابطة شعوب جنوب شرق آسيا

assoc associate: association هاو پيشه، هاوړى،
په کښى، په کنگرن، سندیکا
شريک، زميل، اتحاد، رابطه، جمعية

asst assistant ياريددهوړ
مساعد

Aug August مانگى (۸) ناب
اغسطس، شهر آب

A V Audio-Visual: بيستهنى، ديتنهى
سمعي - بصري؛

Autorised Version په راوى ټينجلى مو له ت پندراو
نسخه مجازة (من الأنجيل)

A v(e) Avenue شه قام، ريځاى پان
الاجادة، شارع عريض

b born له داپک بووه (له...)
مولود (في...)

b & b bed and breakfast ماندهو له گدل خواړدنى
په يانان له نوټل وه پان... بکالوړيوس له ويزه دا
ميټ واطار (في فندق أو ماشابه) ليسانس في

B A (GB) bachelor of Arts: British Airways
هينلى ناسمانى په ريتانى
الأدب، الخطوط الجوية البريطانية

B B C British Broadcasting Corporation
ده ستهى ټيزگهى په ريتانى
هيئة الاداعة البريطانية

B C Before Christ پيش زابين
قبل الميلاد

bk book په رتوګ
کتاب

bldg(s) building(s) خانويهوړه
مبنى (مبانى)

B M A British Medical Association کومه لهى
پزيشکى په ريتانى
الجمعية الطبية البريطانية

Brig Brigadier بريجاديرو: پلهى هه ميد
بريجاديرو: رتبة العميد

Brit Britain, British په ريتانى
بريطانيا، بریطاني

Bro(s) brother(s) برا، براهه تى
آخ (اخوة)

B S (US) Bachelor of Science پلهى په کالوريوس
له زانست
(درجة) البكالوريوس في العلوم

B Se (GB) Bachelor of Science پلهى
په کالوريوس له زانست
(درجة) البكالوريوس في العلوم

B S T British Summer Time کاتى هاوینه له په ريتانى
التوقيت الصيفي في بريطانيا

c Centigrade; 100 پلهى سدهى ۱۰۰ په ژمارهى
رومانى

درجة مئوية، ۱۰۰ بالارقام الرومانية
سینت (دراوړکى)

c cent(s); century: circa; cubic نه مه ريکيه، سده (پوکات)، نزيكهى شه ش پالو
سنت (عملة أمريكية، قرن (من الزمان)، حوالي، مكعب

C A Chartered Accountant ژميربارى ياساى
محاسب قانوني

Cantab Cantabrigiensis تايهت په زانکو که مبرج
خاص بجامعة کمبرج

Capt Captain کاپتن: پلهى نه قيب
کاپتن: رتبة نقيب

Cath Catholic کاتوليکى
کاتوليکي

CBI Confederation of British Industry په کښى

پیشه‌سازی بهریتانی	شرکه
اتحاد الصناعة البريطانية	نه‌فسه‌ری فهرمانده،
CBS (US) Columbia Broadcasting System	سه‌رکرده
کومپانیای نیژگی کولومبیا	صابط، آمر، قائد
شرکه إذاعة كولومبيا	به‌هوی، له‌ریگی
c'c cubic centimetre(s)	بواسطه، عن الطريق
سه‌نتمتر، سی‌جا	پاره‌دل له‌کاتی
ستمر معکب	وه‌رگرتدا
C'D Corps Diplomatique Diplomatic Service	الدفع عند الاستلام
ده‌سته‌ی دپلوماسی	C of E/ Church of England کهنسه‌ی انگلیزی
هیته دپلوماسیه	الکلیسه الإنجلیزیه
Cdr Commander	سه‌رکرده، فهرمانده
القائد، الأمر	Col Colonel کولونیل، پله‌ی ههمید
Cdre Commodore کومودور: پله‌ی ههمیدی ده‌ریایی	کولونیل رتبه زعيم
کومودور: رتبه عمید بحري	Coll College کولیز
cert certificate: certified پروانامه‌ی باوه‌پینکراو	کلیه
شهادة، مصدق عليه	Cons (GB) Conservative (political party)
C'f confer به‌راورد	(په‌کښ له‌نهندامانی) پارتی پاریزگاران
قارن	(أحد أعضاء) حزب المحافظين
Ch(ap) chapter به‌شیکي به‌پړتوک	cont contents' continued ناوه‌پړتوک، به‌رده‌وام
فصل (من کتاب)	محتویات، مستمر
Ch'B/ Bachelor of Surgery پله‌ی به‌کالوریوس	Co-op/ Co-operative (Society) یانه‌ی هه‌روه‌زی
له‌نهنشتیرگه‌ری	جمعية تعاونية
(درجة البكالوريوس في الجراحة)	Corp Corporation ده‌سه‌به، ده‌زگا، دامه‌زراو
C I A (US) Central Intelligence Agency ده‌زگای	هیته
هه‌والگری ناوه‌نندی	CP communist Party پارتی سوشیالست
وكالة المخابرات المركزية	الحزب الشيوعي
C I D (GB) Criminal Investigation Department	CPI Comporal هه‌ریف: پله‌ی سه‌ریازی
به‌ریوه‌به‌رایه‌تی لیکولینه‌وی تاوانباری	عریف، رتبه عسکریه
إدارة البحوث الجنائية	C S Civil Servant کارمه‌ندی میری
c i f cost, insurance, freight نرخي گشتي، بیمه‌و	موظف مدني
دایینکردن	Civil Service کارگوزاری شارستانی
التمن مستلاً، التأمين والشحن	خدمة مدنية
C-in-C Commander-in-Chief سه‌رکرده‌ی بالا،	cu cubic شەش پالو، سنجبا
فهرمانده	مکعب
القائد الأعلى	cwt hundred weight هه‌ندریډ وه‌یت په‌کە‌ی کیشی
cm centimetre(s) سه‌نتممه‌تر	په‌کسانه به ۱/۲۰ ته‌نیک
ستمر (ات)	اله‌ندردویت: وحدة وزن تساوي ۱/۲۰ من الطن
Co company کومپانیای، کارگه	D Roman 500 ۵۰۰ به‌هیمای رومانی

۵۰۰ بالأرقام الرومانية	DM Deutschmark	مارکی نلمانی (پاره)
d died		المارک الألماني (عملة)
مردوو	DNA deoxyribonucleic acid	توخمی سده کی
متونی		له یو هیل یان یوماوه له سیفه تی یوماوه لگر
D-day Day on which a course of action is planned to start		العصر الأساسي فی الجنبه أو المورثة (التي تحمل الصفات الوراثية)
روژی دهست پی کردنی کاتی	dol dollar(s)	دولار
نیشکرون		دولار
یوم البدایه لخطه عمل	doz dozen	ده رهن، دوانه دانه
D C (US) District of Columbia		دزین، اثنا عشر
هه ریمی کولومبیا	D Phil/ Doctor of Philosophy	پلهی دکتوره
(دابه شکردنی شاری واشه تنزنی له مریکی)		له فله سه فله
مقاطعة كولومبيا (التقسيم الإداري لمدينة واشنطن الأمريكية)		(درجة) دکورا فی الفلسفه
d c direct current	Dr Debtor, Doctor, Drive (ie small road)	ده بندار، پزیشک، ریگی تایه تی
تدویمی بهرده وام		المدین، دکور، طریق خاصه
التيار مستمر أو الطردي	D Se Doctor of Science	پلهی دکتورای له زانست
D D T (Dichloro-diphenyl-trichloroethane)		(درجة) دکور فی العلوم
میروکوژ (دی. دی. تی)	E east (eastern)	روژه هلات، روژه هلاتی
د. د. ت. (مید للعشرات)		شرق، شرقی
Dec December	Ed edited by: editor: edition: education	نوسهر،
کانونی به کم (دوانزه مین مانگی)		نفسه رده رهنه چاپ (په راوی په روه رده)
زاینی		تحریر، المحور، طبعه (من کتاب)، تربیه
دیسمبر: شهر کانون الأول	E E C European Economic Community (The Common Market)	بازاری ته وروپای هاو به شی
deg degree(s)		السوق الأوروبية المشتركة
پله	e g exempli gratia	یو نمونه
درجة (درجات)		علی سیل المثال
Dem Democrat	enc(l) enclosed	هاو پیچ
نهدام له پارتنی دیموکراتی		مرفق طیه
عضو فی الحزب الديمقراطي	Eng Engineer (ing); England; English	نه ندازه،
dep departs: deparure' deputy		نه ندازیار انگلتره، انگلیزی / زمانی انگلیزی
کاتی هستان /		هندسه / مهندس إنجلترا، أنجليزي / لغة إنجليزية
رویشتن، نوینه	E S P Extra-Sensory Perception	ههست کردن
وقت القیام / الرحيل، مندوب		پابه ند نه پی به هوش و هستی زانراوه و
Dept Department		أدراك لا يعتمد على الحواس المعروفة
بهش		(نازناو) ریژناتان، ناویشان
قسم	Esq Esquire	(لقب) المحترم
diff difference, different		
نپ، جیاواز		
فرق، مختلف		
Dip Diploma		
دیپلوم		
دبلوم		
Dip Ed/ diploma in Education		
پلهی دیپلوم		
له په روه رده		
دبلوم فی التریبه		
Dir director		
به ریوه بهر		
مدیر		
D Litt/ Doctor of Literatur		
پلهی دکتوره له ویزه		
(درجة) دکتوره فی الأدب		

et al et alii, et alia	نمونه‌ای که، شتی که و آخرین و اشیاء أخرى	وزاره الخارجيه f o b free on board	(که‌لو پهل) باروهرگرتن (البضاعة) تسليم المركب
etc; & et cetera	هه‌روه‌ها، نابه‌وشیوه، هه‌تا دوایی، هند إلى آخره، الخ	Fr Father; Franc; France; French	باوک، فرنک، فه‌ره‌نساو، فه‌ره‌نسی
eve evening	ئیواره، شهو مساء، ليلة	Fri Friday	الآب، فرنک، فرنسا، فرنسی پوژی هه‌ینی
ext exterior; external' extension	ده‌ره‌کی، ده‌روه، دویرکراو	F R S Fellow of the Royal Society	یوم الجمعة ه‌اویشه‌ی کومه‌لی شاهانه
F Fahrenheit	خارج، خارجی، امتداد فه‌ره‌نهایت، پله‌ی گهرمی فهر نهایت	f t foot; feet	زمیل الجمعية الملكية پن: ۴۸ ر ۳۰ سم قدم، اقدام: ۴۸ ر ۳۰ سم
f foot; feet; female; feminine	پن، پن‌یه‌کان، من، من‌بنه قدم، اقدام، أنثی، مؤنث	gr, gm gram(s)	گرام گرام
F A Football Association	یه‌کیتی فوپی پن اتحاد كرة القدم	gal(l) gallon(s)	گالون جالون / غالون
F A O Food and Agriculture Organization	ریکخراوی خوږاک و کشتوکال منظمة الأغذية والزراعة	G B Great Britain	به‌ریتانیای گه‌وره بریطانیا العظمی
F B I (US) Federal Bureau of Investigation	نوسینگه‌ی لیکنزیه‌وه‌ی فیدرالی مکتب الباحت الفیدرالی	G C E (GB) General Certificate of Education	پروانامه‌ی خویندنی گشتی شهادة التعليم العام
Feb February	فیه‌رایهر، مانگی درو فیه‌رایر، شهر شباط	Gdn(s) Garden(s)	باخ، باخچه‌ی گشتی حدیقه (حدائق)
Feb Federal; Federated; Federation	فیدرالی، یه‌کیتی فیدرالی فیدرالی متحد، اتحاد فیدرالی	Gen General	گشت، گشتی عام، عمومی
fem female; feminine	من، منینه أنثی، مؤنث	Ger German(y)	ئه‌لمانی ألمانی (ألمانيا)
fig figurative; figure	ژماره مجاز، رقم	G H Q General Head quarters	سه‌رکردایتی گشتی القيادة العامة
fl fluid; floor	شله، زمینه سانل، أرضیه	G I (US) enlisted soldier	سه‌ربازگه (پونه سه‌رباز) مجند
F M Frequency Modulation	گوزانی له‌راندنه‌وه‌ی چینی ده‌نگ تغییر التردد (من طبقه الصوت)	Gk Greek	له‌غریقی، یونانی إغریقی / یونانی
F O (GB) Foreign Office	وه‌زارتی ده‌روه‌وه	gm gram(s)	گرام گرام / غرام
		G M General Manager	به‌رپوه‌به‌ری گشتی

	مدیر عام	خوړاکی
G M T Greenwich	کاتی راگرتی گرینچ	فایروس لمناعة مرض نقص في سوء التغذية
	توقيت جرينش	H M S His/Her Majesty's Ship
Mean Time	کاتی ناوهندی گرینچ	که شتیګی
	غرينش	که شتیګهل
C N P Gross National Product	کوی گشتی	سینه في أسطول
	په رهمی نیشنمانی	Hon Honorary; Honourable
	إجمالي الإنتاج القومي	شکوداری، نازناوی،
gov(t) government	میری	خانهدان وګه وړه پیاوان
	حکومة	فخري، شرفي، المحترم (و تستعمل لقباً لبعض النبلاء و كبار الموظفين)
Gov Governor	پاريزگا، پاريزر	hosp hospital
	محافظ، حاکم ولاية	نه خو شخانه
G P General Practitioner (Medical Doctor)	مه شق پينکراوی گشتی (پزیشک)	مستشفى
	ممارس عام (طبيب)	H P Hire Purchase; Horse Power
G P O General Post Office	پوست خانہ گشتی	کړين به قهرز،
	متکب البريد العمومي	په قیست، نه سپه توانا
gr grade; grain; gross; group	پله، پان (په کې)	الشراء بالأجل (بالقسط)، القدرة الحصانية
	کیشانه، سهرجه، کومه له	H Q Headquarters
	درجة، القصة (وحدة وزن)، إجمالي، مجموعة	(پاره گای) سهرکردپه تی
grad graduate(d)	دەرچوو (دەرچوو له)	(مقر) القيادة
	خريج (متخرج من)	hr hour(s)
gt great	مه زن	(ساعات، کاتزمير)
	عظيم	ساعة (ساعات)
H-bomb Hydrogen bomb	هیدروجنی	H R H His/Her Royal Highness
	القنبلة الهيدروجينية	خاوهن/ خاوهن
H E high explosive; Hls/ Her Excellency; His Eminence	ته قینه ووی بهرز، خودان/ ژنکی خانهدان،	شکو
	(نازناوی کاردينال)	صاحب / صاحبة السمو
	شدید الانفجار، صاحب / صاحبة السعادة، نيافة (لقب الكاردينال)	Hz hertz
H F High Frequency	لهر لهری بهرز	هیرتز
	تردد عال	http <i>hypertext transfer protocol</i>
H M his/Her Majesty	خاوهن شکو (بوتیرویومی)،	پروتوکولی ګوړینی
	خاوهن شکو	دهق (له نته رنیت په کار دیت)
	صاحب / صاحب الجلالة	پروتوکول تغییر البرمجة
H I V <i>human immunodeficiency virus</i>	پالو ته	I Islan; I Roman one
	(فایروس) ی لاوازه ری بهرگری مروف له نه خوشی کم	که نندو، ژماره ی ۱ په رومانی
		جزيرة، العدد ۱ بالأرقام رومانية
		lb; bid (in the same place)
		له هه مان جینګا
		في نفس المكان
		I/c in charge
		لیر سراو (له شتیګ پان لهرکیک)
		مسئول (عن شيء أو مهمة)
		I C B M Inter-Continental ballistic Missile
		موشه کی کیشور پر
		صاروخ / عابر للقارات
		ID <i>identification, identity</i>
		پیناس
		معین الهوية
		I e id est (which is to say, in other words)

واتا، مانای، واتای، مهبستی آی، یعنی	I T V (GB) independent television ته‌له‌فزیونی سهریه‌خوی میلی
I L O International Labour Organization رینکخراوی کاری جیهانی منظمة العمل الدولية	شرکه التلفزيون الأهلية مانگی کانونی دووهم په‌که‌م مانگی سالی زاینی
I M F International Monetary Fund سندوقی پاره‌ی جیهانی صندوق النقد الدولي	بنایر، شهر کانون الثاني J C Jesus Christ مه‌سیح المسیح
In inch(es) گری/ اینچ بوصه (انچ)، بوصات	Jnr, Jr Junior بچوکتزین، له‌گه‌ل ناوی کور که همان ناوی باوکی هه‌لگرتووه بو جیاوازی له نیواناندا
Inc Incorporated په‌کگرتوو مدمج، متحد	الأسفر (تصاحب اسم ابن يحمل نفس اسم أبيه للتمييز بينهما) J P Justice of the Peace دادوهری ناشتکردنه‌وه قاضی الصلح
Incl including; inclusive گشتگیر مشتلاً بآیه، مشتتاً	Jul July مانگی ته‌مموز (حه‌وته‌م مانگی زاینی) یولیو، شهر تموز
Ind India(n); independent هند (هندی)، سهریه‌خو الهند (هندي)، مستقل	Jun June; Junior حوزه‌یران، شه‌شم مانگی زاینی یونیه، شهر حزیران
Inst Institute په‌یمانگا معهد	kg kilogram(s) کیلوگرام (۱۰۰۰ گرام) کیلو گرام
Int interior; internal; international ناوه‌وه، ناوخویی، جیهانی داخل، داخلی دولی	K G B Intelligence Agency of the USSR ده‌زگای هه‌والنیری سوفیه‌تی وكالة المخابرات السوفيتية
I O U I owe you کاغه‌زی یندانی قهرز، قهرزایارتم، دان نان به‌قهرزدا أنا مدين لك، إقرار بدين	KHZ Kilohertz هه‌زار له‌ره (هیرتز) کیلوهرتز
I Q Intelligence Quotient تیکرای زی‌ره‌کی (پله‌یه‌که که‌سیک وه‌ده‌ستی دهنی له تاقیکردنه‌وی تاییه‌ت به‌نیوانی نامستی زی‌ره‌کی معدل الذكاء (درجة يحصل عليها الشخص في اختبار خاص بقياس الكاء)	km kilometer(s) کیلومتر ته‌ر کیلومتر (ات)
I R A Irish Republican Army سوپای کوماری نیر له‌ندی الجيش الجمهوري الأيرلندي	K O Konck-out لیدانی کو‌تایی پی‌هین الضربة القاضية
Ire Ireland نیر له‌ندا أيرلندا	k p h kilometers per hour کیلومتر ته‌ر له‌کاتزیمیریکدا کیلومتر فی الساعه
Is Islands دوورگه جزر	kw Kilowatt(s) کیلووات کیلووات
It (al) Italy, Italian یتالیا، یتالی إيطاليا، إيطالي	L lake; Roman 50; (GB) Liberal ده‌ریاچه، ژماره‌ی ۵۰ به‌نوسینی رومانی، نه‌ندامی پارتی سهریه‌خویانی به‌ریتانی بحيرة، ۵۰ بالأرقام الرومانية، عضو حزب الأحرار البريطاني
	L A Legislative Assembly; Los Angeles

Lab	1201	ml
	ذکر، متزوج، متر، میل، ملیون M A Master of Arts پهلې ماستر له ویزه دا (درجه) ماجستير في الأدب Maj Major مينجهر، پهلې رائد له سوپادا ميجور، رتبه الرائد Mar March مانگی نازار، سنيهم مانگی سالی زاینی مارس، شهر آذار Masc masculine نیر مذکر math (US) mathematics بیرکاری الرياضيات maths (GB) mathematics بیرکاری الرياضيات max maximum بهر زترین، زودترین، نه و په پری ناست، لوتکه الحد الأقصى M B Bachelor of Medicine (پهلې) به کالورزیوس له پزیشکی (درجه) بكالوريوس في الطب Mc Megacycle(s) میگا سایکل (ملیونیک سور) له چرکه په کدا میجا سایکل (ملیون دوره في الثانية) M D Doctor of Medicine دکتور، پزیشک طبيب Med (It) Mediteranean ده راي سې ناوهر است البحر الابيض المتوسط MEP member of the European parlamen نه ندامی په رله مانی نه وروپی عضو في البرلمان الأوروبي mg milligram(s) میلی گرام (۱/۱۰۰۰ له گرامیک) ملليجرام (۱/۱۰۰۰ من الجرام) min minimum, minutes که مترین، نزمترین ناست، خوله ک الحد الأدنى، دقيقة misc miscellaneous جنوداو جنور متنوع، شئ ml mile(s), milliliter(s) میل، میلیتر (۱/۱۰۰۰ له	نه نجومه نی یاسادانان، لوس نه نجلوس الجمعية التشريعية، لوس أنجلوس Lab (GB) Labour (party) پارتي کریکارانی به ریتانی حزب العمال البريطاني Lat Latin لاتینی لاتینی lat latitude هیلې پانی خط العرض lb pound(s) (weight) پاوه ند (ره تل) (۵۵۴ گرام) رطل، باوند (۱۵۴۱ گرام) Ld Lord لورد لورد l h left hand دهستی چپ اليد اليسرى Lib (GB) Liberal; (political party); Liberation پارتي نازادی خوازانی به ریتانی، نازادکردن، شیبی، سه ریتب حزب الأحرار البريطاني، تحرير lit literal(ly); literature; literary پیتی، پین به پیت وويزه، وویزه ی حرفي، حرفياً أدب، أدبي L L B bachelor of Laws (پهلې) به کالورزیوس له یاسادا (درجه) بكالوريوس في القانون loc cit/ loco citato in the place mentioned له شوینی دیاریکراو في المكان المذكور long longitude هیلې دریزی خط الطول L P long-playing record (قهوان) تیره که ی له نیوان ۱۰-۲۰ گریډایه إسطوانة (يتراوح قطرها من ۱۰-۲۰ بوصة) Lt Lieutenant لیتینه نت، پهلې مولازم/قایم مقام رتبه الملازم، نائب/ قائم مقام Ltd Limited دیاریکراو المحدودة (ة) m male: married: masculine metre(s), mile(s); نیر، پیاو: هاوسه رگر تو، مه تر، میل، ملیون

ليترىك	ضابط صف (تحت السلاح)
ميل، ميليتير (١/١٠٠٠ من المتر)	باکورى روژهلات
mm millimeter(s)	شمال الشرق
مليمتير	N H S (GB) National Health Service : ييمه
M O Mail Order; Medical Officer, Money Order	تندروستی له بریتانیا
کږين به پوښته، کارمندی پزشکی، حواله ی پوښتی	التأمين الصحي في بريطانيا
أمر شراء بالبريد موظف طبي حواله بريدية	No (s) number(s) ژماره / ژماره کان / دانه
mod moderate; modern ناوهند، نوی	رقم / ارقام، عدد / اعداد
معتدل، حديث	Nov November مانگی تشرینی دوهم پانزهمه مین
Mon Monday روژی دوو شهمه	مانگی سالی زاینه
يوم الاثنين	نوفمبر، شهر تشرين الثاني
M P Member of Parliament (House of Commons); Military Police	N T New Testament چهړخی نوی، بهشی دوهمی
نندامي پەرله مان، پولیس پیاده (سهربازی)	په راوی پیروژ
عضو البرلمان، الشرطة العسكرية	المعهد الجديد (القسم الثاني من الكتاب المقدس)
m p g miles per gallon ميل له گالون	N W northwest باکورى خوږناو
ميل في الجالون	شمال الغرب
m p h miles per hour ميل له په کاتزمیردا	N Y (C) New York (City) شاری نیویورک
ميل في الساعة	(مدينة) نیویورک
MS (S) manuscript(s) هیلکاری، دهستووس	N Z New Zealand نیوزیلنده
مخطوط (مخطوطات)	نیوزیلند
Mrs Mistress خاتو (بوژن)	O A S Organization of American States
السيدة	ریځخواوی دهوله تانی نه مریکا
Miss mademoiselle خانم، خان (بوکچ)	منظمة البلدان الأمريكية
الآنسة	O A U Organization of African Unity
پلهی ماستر له زانستدا	ریځخواوی په کښی نه فیریکی
(درجة) ماجستير في العلوم	منظمة الوحدة الأفريقية
Mt Mount شاخ	Oct October نوکتوبر، تشرینی په کم، دههمین
جبل	مانگی سالی زاینی
N north (Northern) باکور، باکور	اکتوبر، شهر تشرين الأول
شمال، شمالي	O H M S (GB) On Her/His Majesty's Service
NATO/ North Atlantic Treaty Organisation	له خزمه تگوزاری خواوون شکودا
ناتو ریځخواوی سویندخواوانی نه تله سی	في خدمة جلالة الملك / الملكة
الناتو منظمة حلف شمال الاطلسي	O-level (GB) Ordinary level (examination)
N B Nota bene تی پینی کراو، پروانه، ناگاداربه	نه زموږنی خویندن ته واورکړن، فاستی ناوهندی
ملحوظة	(امتحان) إتمام الدراسة الثانوية - المستوي
N C O Non-Commissioned Officer نه فسدی	دانه ری موسیقایی، کاریکی
ریز ریگه خه ر	موسیقی
	مؤلف (موسیقی)، عملية موسيقية

Op cit opere citato in the work mentioned له
کاری ناوبراودا

في العمل المذكور

OPEC Organization of Petroleum Exporting

Countries ريڤنځراوى ولاتانى نهوت نيره بؤده روه

منظمة الدول المصدرة للبترول

O T Old Testament چه رځى كؤن (به شى په كه مى

په راوى پروژ)

العهد القديم (القسم الأول من الكتاب المقدس)

Oxon Oxoniensis; Oxfordshire نايه ته په زانځوى

نوكسفورد له نوكسفورد شاير

خاص بجامعة اكسفورد، من اكسفورد شاير

oz ounce(s) هوقه (۲۸ ر ۳۵) گرام

أوقية (۲۸ ر ۳۵) غرام

P Parking شويى وه ستانى ماشين

مكان انتظار السيارات

p page; penny; pence; per لاپه ر، په نس (پاره

نينگليزى)

صفحة، بنس، (عملة إنجليزية)، لكل

p a per annum per year سالانه، له سال كدا

في السنة

para (s) paragraph(s) برځه

فقرة (فقرات)

P C (GB) Police constable پوليسى ناسايى، نه ندا مى

نه نجومه نى

شرطي إعتيادي، عضو مجلس

personal computer كومپيو ته رى نايه نى

كومپيو تر شخصي

Constable; (GB) Privy Councillor; (US)

راويزكارى، شاه / شاؤن

مستشاري، الملك / الملكة

Pace Crops له شكه رى ناشتى

فيلق السلام

pd paid نرځر دراو (وه رگيراو)

التمن مدفوع

P E physical education په روه وده ي له شى

(وه رزشى)، سروشتى ته نى

تربية بدنية

Ph D/ Doctor of Philosophy پله ي پروانامه ي

دكتوراه له فله فله

(درجة) دكتوراه الفلسفة

Pk Park پارکى گشتى

منتره عام

PL Place, plural شوين، کو

مكان، جمع

PLO Palestine Liberation Organization

ريځنځراوى پژگار كړدنې فله ستينى

منظمة تحرير الفلسطينية

P M Prime Minister سه روک وه ايران

رئيس الوزراء

p m post meridiem afternoon; per month دواى

نيوه رو، له مانگي كدا

بعد الظهر، في الشهر

P O Personnel Officer; Petty Officer; Post

Officer; Postal Order سه رپه رشتياري كاروباري

كړيکاران، نه فسر، ده رياوانى، نوسينگه، په رپوه رايه نى

پوسته، حواله ي پوسته يى

مسؤول شئون العاملين، ضابط صف، (في البحرية)، مكتب

بريد، حواله بريديّة

P O B Post Officer Box سندوقي پوسته

صندوق بريد

pop popular; population ميللى، ژماره ي دانيس توان

شعبي عدد السكان

P O W Prisoner of War دپلى جهنگ

أسير حرب

pp pages په روه كان

صفحات

pp per procuracionem له برى

نيابة عن

P R Public Relations په يوه ندي په گشتى په كان

علاقات عامة

Pres President سه روک

رئيس

P R O Public نوسينگه ي توماري گشتى

مكتب السجل العام، مسئول

Relations Officer لپير سراوى په يوه ندي گشتى په كان

	العلاقات العامة	
pro professional	پیشه کار، پیشه گری	
	محرّف	
Prof Professor	پیشه کار، ماموستای زانکۆ	
	أستاذ	
Prot Protstant	پروتستی	
	پروتستی	
P S Post script	تییینی زیادکراو، پهراوێز	
	ملحوظة إضافية	
pt part; payment; pint; point	پهشی دراو، پاینت	
	۸/۱ گالون، خال	
	جزء، دفع، پاینت (۸/۱ جالون)، نقطة	
P T Physical Training	پهروه ردهیی لهشی (په دهنی)	
	تربیة بدنیة	
P T A Parent Teacher Association	کۆمه له /	
	په یوه ندی باوکان و ماموستایان	
	جمعية / رابطة الآباء والمعلمین	
Pte (GB) Private (soldier)	سەرباز	
	جندی	
P T O Please turn page over	بهی زه حمەت په ره	
	ههله ده رهوه	
	اقلب الصفحة من فضلك	
Pvt (US) Private (soldier)	سەرباز	
	جندی	
p w per week	له ههفته په کدا	
	في الأسبوع	
Q question(s)	پرسیار، پرسیاره کان	
	سؤال، أسئلة	
qt quart	کوارت: ۱/۴ گالون	
	الكوارت: ۱/۴ جالون	
R River; Royal	روبار، شاهنشاهی	
	نهر، ملكي	
R A F River; Royal Air Force	هێزی ناسمانی	
	شاهنشاهی به دیتانی	
	السلح الجوي الملكي البريطاني	
R C Red Cross; Roman Catholic	خاچی سور	
	کاتولیکی	
	الصلیب الأحمر کاتولیکی	

Rd Road	رێگا
	طریق
ree(d) received	وه رگیرا
	تم استلامه
ref referee; reference; refer(red)	دادوهر،
	سەرچاوه، ناماژه له کا پۆ
	حكم، مرجع، يشير إلى
Rep Representative; Republican	جێگیر، نوێنەر،
	کۆمار
	نائب، ممثل ل مندوب، جمهوري
resp respectively	یهك به دواوی یهك
	على التوالي
ret(d) retired	خانه نشین
	متقاعد
rev revolution	سور، خول
	دورة
Rev (d) Reverend	رێزدار، شکۆدار
	الموقر، المجل
r h right hand	دهستی راست
	اليد اليمنى
rly railway	هێلی ناسنی
	سكة حديد
rm romm	ژوور
	حجرة
R N Royal Navy	هێزی دەریایی شاهه نشایی
	البحرية الملكية
r p m revolutions per minute	خولێك له خوله كێكدا
	دورة في الدقيقة
rt right	راست
	يمين
Rt Hon Right Honourable	(به رێز، رێزدار)
	نازانووی له نه ندامانی په ره له مان ده نرێ
	المحترم (لقب يطلق على أعضاء البرلمان عادة)
Rt Rev Right Reverend	رێزدار، به رێز، نازنانوی
	تایبەت به ئۆلدار
	المجل (لقب خاص بالكهان)
S south	باشور
	جنوب

s second(s); shilling(s)	چرکه (۱/ ۶۰ سی خوله کیک)
	شیلنگ
	ثانية (۱/ ۶۰ من الدقيقة) شلن
S A L T Strategic Arms Limitation Talks	وتووژی سنوردانان بو چه کی ستراتيجی
	معاهدات الحد من الأسلحة الاستراتيجية
Sat Saturday	روژی شه ممه
	يوم السبت
SE southeast	باشوری روژه لات
	جنوب شرق
sec second(ary); secretary	دووم، لاهه کی،
	سكرتيره
	الثاني، ثانوي، سكرتيرة
Sen Senate; Senator; Senior	نهجومه نی پیران،
	نه دامی نهجومه نی پیران
	مجلس الشيوخ، عضو مجلس الشيوخ الكبير
Sept September	مانگی نه بلول
	سبتمبر، شهر ایلول
S F Science Fiction	چیروکی زانستی
	القصة العلمية
sgd signed	وازه کراو، نیمزاکراو
	موقع
Sgt Sergeant	ره قیب، پله به کی سه ربازه
	رقيب، رتبة عسكرية
Sn(r) Senior	گه زوره
	الكبير
Soc Society	پانه، کومه له
	جمعية
sp special	تایبه ت
	خاص
Sq Square	گوره پانه، چوارگوشه
	ميدان، ساحة، مربع
Sr Senior; Sister	گه زوره، خوشک
	الكبير، أخت، راهبة
S S steamship	که شتی
	باخرة
St Strait; Street	پیروز/ که سیکه ی پیروز، شه قام
	القديس / القديسة، شارع

Sta Station	وو پستگه
	محطة
Str Strait; Street	گه روهو، شه قام
	مضيق، شارع
sub (s) subscription; substitute	به شداری کردن
	له پروژنامه یان گو فار، له بری
	اشتراك (في الجريدة أو مجلة)، بديل
Sun Sunday	روژی په ک شه ممه
	يوم الأحد
Supt Superintendent	چاودیر، به پروه به ر
	مراقب، ناظر
S W southwest	باشوری پروژاوا
	جنوب غرب
T temperature	پله ی گه رما
	درجة الحرارة
T B Tuberculosis	نه خوشی سیل
	مرض السل
tel telephone number	ته له فون، ژماره ی ته له فون
	هاتف، رقم تليفون
temp temperature	پله ی گه رمی
	درجة الحرارة
Ter(r) Terrance; Territory	به ره به یوان، ده فەر،
	هه ریم، ناوچه
	شرفه، منطقة
Thurs Thursday	پنج شه ممه
	يوم الخميس
T N T (Tri-nitro-toluene)	بومی تی، تین، تی
	(ماده ی ته قینی به هیز)
	تي.ان.تي (مادة شديدة الانفجار)
TOEFL Test of English as a foreign language	تاکیر دنه وه ی ینگلیزی وه ک زمانی بیانی
	إمتحان الانكليزية كلفة أجنبية
treas treasurer	خه زنه دار
	أمين الصندوق
T U C (GB) Trades Union Congress	گونگره ی
	به کیتی کریکاران
	مؤتمر اتحاد نقابات العمال
Tues Tuesday	روژی سن شه ممه

	يوم الثلاثاء	V 5 ; Victory; Volt	٥ ماره ٥ برونوسي روماني هيمای
T V television	تله فيزيون		سهر كهوتنه، قوت
	تلفزيون		٥ بالأرقام الرومانية علامة النصر، فولت
U F O/ unidentified flying object	تهني نه ناسراوی	V very; versus (against); verse; vide (see, refer to)	٥ very; versus (against); verse; vide (see, refer to)
	هه لفریو		گه لیک، دژ، هه لیه ست، سه پرکه، پروانه
	جسم طائر مجهول الهویه		جدا، ضد، شعر، انظر
U H F ultra high frequency	له رهی سه رو بهرز	V A T Value Added Tax	باجی سهر کرپراوه کان
	التردد فوق العالي		(له بریتانیا)
U K United Kingdom	میرنشینه په ککرتووه کان		ضریه علی المشتروات (فی البریطانیا)
	السلطنة المتحدة	V C Vice Chairman; Vice Chancellor	جینگری
U N United Nations	نه ته وه په ککرتووه کان		سه روک، جینگرا سه روکاجفاکی / راویز کار
	الأمم المتحدة		نائب الرئيس / المستشار
U N E S C O/ United Nations Educational	یونسکو: United Nations Educational	V C R Vedio cassette recorder	تومار که ری
Scientific and Cultural Organization	ریځخراوی په روهرده و زانست و پوښنډی سهر به نه ته وه		کاسیتی فیدیو
	یونسکو: منظمة التربية والعلوم والثقافة التابعة للأمم المتحدة	V D Venereal Disease	مسلج کاسیت فیدیو
Univ University	زانکو		نه خوځی نه ندامی زاوژی
	جامعة		مرض تسالي
U N O/ United Nations Organization	ریځخراوی نه ته وه په ککرتووه کان	V H F very high frequency	له رینه وهی زور بهرز
	هیئة الأمم المتحدة		تردد عال جدا
U S United States	وولانه په ککرتووه کان، نه مریکا	V I P very important person	که سایه تی زور
	الولايات المتحدة		گرنگ
U S A United States of America	وولانه		شخصية هامة جدا
	په ککرتووه کان، نه مریکا، سوپای وولانه په ککرتووه کان	vtz videlicet	مانای نه وه، هه رنه وه
	الولايات المتحدة الأمريكية		أي، یعنی، الا وهو / وهي
U S A F United States Air Force	هیزی ناسمانی	vol volume	به رگ، به رگین، گوفه ک
	نهمه ریکی		مجلد
	سلاح الطيران الأمريكي	V P(ros) Vice-President	جینگری سه روک
U S N United States Navy	هیزی ده ریایی		نائب الرئيس
	نهمه ریکی	vs versus (against)	دژ، بهرام بهر
	البحرية الأمريكية		ضد، مقابل
U S S United States Ship	که شتی نه مریکی	W west	پوژ ناوا
	سفينة أمريكية		غرب
U S S R Union of Soviet Socialist Republics	په کیتی کوماری سوفیه تی سوشالیستی	w watt(s); week; width; with	وات، پانی، هه فته،
	اتحاد الجمهوريات السوفيتية الاشتراكية		له گدل
			وات، اسبرع، عرض، مع
		w c water closet	سه راو، ناوده ستخانه، سوپی ناو
			دوره ميا
		W H O World Health Organization	ریځخراوی

	تەندروسنى جيهانى	X max christmas	جەزنى لەدايك بوون
	منظمة الصحة العالمية		عيد الميلاد
WED wednesday	چوارشەممە	Y Yen	يەن (پارەى يابانى)
	الأربعاء		الين (عملة يابانية)
W I West Indian; West Indies; Women's Institute	لهندى رۆژناوا، پەيمانگاى ژنان	Y H A Youth Hostels Association	رېڭخراوى
	من الهند الغربية، معهد للنساء		يانەى لاوان
wk week; work	هەفتە، ئىش	Y M C A Young Men's Christian Association	منظمة بيوت الشباب
	أسبوع، عمل		يانەى لاوانى ديان
wt weight	كېش		جمعية الشبان المسيحيين
	وزن	yr year; your	سأل: راناوى كەسى دووهمى تاكى
X Roman 10; a kiss; an unknown number, thing, name, etc	۱۰ پەژمارەى رۆمانى، ماچ، ژمارە / شت / ناوى نەزانراو		خاوەنەتى
	۱۰ بالأرقام الرومانية، قبة، رقم / شيء / اسم مجهول		سنة: ضمير الملكية للمخاطب
X L extra large	زۆر گەورە	Y W C A Young Women's Christian Association	كۆمەلەى كچانى ديان
	كبير جداً		جمعية الشابات المسيحيات

IRREGULAR VERBS

فرمانه نااسايه کان الأفعال اللاقياسية

Infinitive	Past Tense	Past Participle	المصدر (فعل مضارع)	چاؤگ (فرمانی ډانه پردو)
abide	abode, abide	abode, abided	پلزم، یتیم، ښت	پاښه ده، ښته ده، ښته ځي
arise	arose	arisen	پنشا، پرم، پهل	دهست ښه، ځيگر ده، ځيگر ده ښي
			پنهن، پرتن	دهست ښه، ځيگر ده، ځيگر ده ښي
				په دهستی دښي، هل دهستی، بهر ده پته وه
awake	awoke	awaked, awoken	پستپ، پترک، پي	په لاگادیت، پدار پته وه، وازی
				لڼ دښي وربانه پته وه
be	was	Been	پیدا	دهست ښه، ده کات
bear	bore	Borne	پهل، پل	هلی نه گری، ده زی
beat	beat	Beaten	پضرب، پهم، پصد	ده کوتی، لڼ ده دات، ده پزینی، بهرنگاری ده ښي
become	became	become	پصبح، پهل به، پلام	نه ښي، به سوری دیت، ده گونجی
befall	befell	befallen	پحدث، پقع، پصب	روونه دا، نه که وی، توش نه ښي
beget	begot	begotten	پنجب، پولد، پسب	نه زی، ده پښي، ده پته هوی
begin	began	begun	پیدا، پنشا، پوس، پشرع	دهست ښه، دادمه زړینی
behold	beheld	beheld	پشاهد، پنظر، پلاحظ	سهرنه کا، تماشانه کا، تښی نه کا
bend	bent	bent	پنحني، پلوي، پني، پوتر	نه نوشن پته وه، لول ده کا، نه چه مښته وه، خواری نه کاته وه، کاری تی ده کا
bereave	bereaved, bereft	bereaved, bereft	پسلب، پجرم من، پفقه (الموت) أمه	لڼی ده سنی، پي به شی، نه کا له، لڼی ون نه کا
beseech	besought	Besought	پتضرع، پتمس، پتوسل	ده پار پته وه، داواده کا
beset	beset	Beset	پحاصر، پهاجم من، جمیع الجهات، پزعج، پقلق، پرصع، پکشف	که مارو نه دا، هیرش ده با، له ده موو لاکانه وه، پزار نه کا، شپړزه نه کا
bet	bet, betted	bet, betted	پراهن	گرو نه کا
bid	bade, bid	bidden, bid	پامر، پطلب، پعرض	فرمان نه دا، داوا نه کا، نمایش نه کا
bind	bound	Bound	پربط، پلزم	ده به سیت، پاښه ده کا
bite	bit	bitten, bit	پعضی، پقطع، پلدغ، پلسع	ده گه زی، ده پری، پپوه نه دا
bleat	bleat	bleat	پشمقم، پلفو، پتکلم بحماقة	منگه منگ نه کا، چه نه بازی نه کا،

bleed	bled	bled	يترف، يدمى، يسترَف	مرخه مرخ نه کا (بو مهر) خوښى به رنه بڼ، خوښى لڼ نه چڼ، خوښى لڼ نه روا
blend	blended	blended	يمزج، ينجم	تڼکل نه کا، نه گونجڼ
bless	blessed, blest	blessed, blest	پيارک، يمجډ، يکرس	پروژ نه کا، مه زن نه کا، نه رځښڼ
blow	blew	blown	پهب، ينفخ، يصف	هل ده کا، فوى پيا نه کا، ره شبا هل نه کا
break	broke	broken	يکسر، يقطع، يسخ	نه شکښڼ، نه پرڼ، نه شيلڼ
breek	bred	bred	پريي، ينسل، يلډ، يتج، يفقس	به خو نه کا، نه وه ده خاته وه، ده زى، به رهم دڼى، هيلکه هل دڼى
bring	brought	brought	يچلب، يحمل، يچي، به، يضر	ده هڼى، هل ده گرى، ناماده ي نه کا
broadcast	broadcast	broadcast	ينشر: يذيع (راديو)	بلاوى نه کاته وه، په خشى نه کا (راديو)
build	built	built	پيښي، يقيم، يشکل، يشيد	دروست نه کا، دالنهڼ، پڼک نه هڼى
burn	burnt, burned	burnt, burned	يعترق، يشعل	ده سوتى، داده گير سڼى
burst	burst	burst	يتجر، ينفذع بقوه، يتطر	ده ته پته وه، په تاو ده رده پرى، ده دلونڼ
buy	bought	bought	يشتري، يرشو	ده کړى، به رتيل نه دا
cast	cast	cast	يلقي، يخلع، يرمى، يحب، يصب	ده هاوى، داده کهنى، فري نه دا، ده زميرى، داده پزى
catch	caught	caught	يسک، يصطاد، يفاجي،، يياغت	ده گرى، راونه کا، له نا کاو توش نه بڼ
chide	chid	chidden, chid	يوځ بهف، يقرع، يؤنب	به توندى لومه نه کا، لڼ ده دا، سهرزه نشته کا
choose	chose	chosen	يختار، يفضل، يريد	هلته بزيږى، به باشر، ده زانڼ، ده پوى
cleave	clove, cleft	cloven, cleft	يقطع، يشق	ده بري، هلده کهنى، داده بري
cling	clung	clung	يتعلق، يتماسک، يتصق، يتشبث	خو هلده واسى، به کده گرى، پيوه ده لکڼ، خو ده گرى به
clothe	clothed	clothed	يلبس، يزود، يکسو	له رنه کا، ده داتى، داده پوشى
come	came	come	ياتى، يچي،، يصل الی، پيدا	دپت، ناماده نه بڼ، نه گات، ده ست پڼ نه کا
cost	cost	cost	يکلف، يشن	له سوري نه که وى، تڼ ده چڼ، ده نرخڼى
creep	crept	crept	يزحف، ينسل الی، ينمل يعترش	سکه خشى نه کا، خشکه نه کا، داده چوړيت، خو بلاونه کاته وه
crow	crowed	crowed	يصيح (الدبک)، يتجيج، (غراب)	ده فوقښى، چه ق چه ق نه کا، قره قر نه کا
cut	cut	cut	يقطع، يقص، يقلل، يجرح، يختصر	له ت نه کا، ده بري کم ده کا، بريندار نه کا، کورته ده کاته وه

dare	dared	dared	یتجدي، يتحاصر. يجرؤ.	به ربه ره کارنی نه کا، نه ویرنی، هه ونی
			يحاول أمراً	کارنیک نه دا
deal	dealt	dealt	يتعامل، يتصف. يعالج.	مامه له نه کا، چاره سهر نه کا، دابه ش
			يوزع، يبعث في	نه کا، له دوی نه گهرنی
dig	dug	dug	يعفر، يستخرج بالحفر،	هه ل نه که نی، ده ردنی به هه لکه ندن،
			يتعمق في	ده چته قولایی بابه ته که وه
do	did	done	يعمل، يبدل، يحدث	کار نه کا، تیده کو شنی، روونه دا،
				جی به جی ده کا
draw	drew	drawn	يرسم، يسحب، يجره.	وینه نه کا، نه خش نه کا، رانه کیشنی،
			يكسب	دهستی نه که وی
dream	dreamed,	dreamed,	يحلم	خه و ده بیننی
	dreamt	dreamt		
drink	drank	drunk	يشرب، يذمّن الشراب	ده خواته وه، فالوده ی مدی ده بین
drive	drove	driven	يسوق، يقود، يكره	لیع ده خوړنی، ده باته پړوه، رقی
				لنی ده بینته وه
dwell	dwelt	dwelt	يعيش. يسكن. يقيم. يقطن	ده زی، نیشته جی نه بین، داده نی شنی
eat	ate	eaten	ياكل، يلتهم	ده خوات، قوت ده دات
fall	fell	fallen	يقع، يسقط	ده کوی، ده که وینه خواری
feed	fed	fed	يطعم، يشبع	خواردنی ده داتی، تیری ده کا
feel	felt	felt	يشعر، يلمس، يحس	هه ست ده کا، دهستی لنی ده دا،
				ههستی یی ده کا
fight	fought	fought	يتقاتل، يتشاجر	نه جه نگی، شه رده کا له گهل
find	found	found	يجد، يلاقي، يكتشف	نه دوزینه وه، روبه رووده بین، بوی
				ناشکراده بین، ده بینته وه
flee	fled	fled	يهرب، يفر، يتلاشى	رانه کا، هه لدی، له ناوده چنی
fling	flung	flung	يرفس، يثبت، يقذف	له قه ده هاوی، جیگیر ده بین، فربنی ده دا
fly	flew	flown	يطير، يرفرف	گه شت نه کا به فروکه، ده فربنی،
				نه شه کینه وه
forbear	forbore	forborne	يسلك، يستع عن	ده گری قابل نابی به
forbid	forbade,	forbidden	يمنع، يحظر، يحرم	قه ده غه ده کا، ربی ی یی نادا، ناروه وی
	forbid			ده کا
forecast,	forecast,	forecast,	يتنبأ بـ، يتوقع، يتكهن	پیشبینی نه کا به، (به ته ما ده بین)
	forecasted	forecasted		ده خه ملیننی
foresee	foresaw	foreseen	يتنبأ، يتوقع	پیشبینی نه کا
foretell	foretold	foretold	يتكهن، يتنبأ	پیشبینی نه کا، وی داده نی، واده لنی
forget	forgot	forgotten	ينسى، يتفاضى من	له بیر ده چنی، چاوپو شنی لنی ده کا،

له ییری نه کا

forgive	forgave	forgiven	سامح، یغفر	ده بوری، ده به خشی، لڼی خوش ده بڼ
forsake	forsook	forsaken	یترک، پهیر، یتخلی عن	واژ لڼی دینې، جڼی نه هیڼی
forswear	forsook	forsworn	پشم کذباً، پکر پشم، پکر پتوکید	سویندی درو ده خوا، نکولی لڼی نه کا به سویند خواردن، سووره له سهر بهر پهرچ دان
freeze	forze	forzen	پتجمد، پتجلد	ده بیهستی، ده بیته سه هول
get	got	got, (USA) gotten	پحصل، پنال، یکب	وده ست دینې، دهستی نه که وې، نه هیڼی
give	gave	given	پعطی، پمنح	ده داتی، ده به خشی
go	went	gone	پذهب، پمضي	ده پروا، ده چڼ، به سهری نه با
grind	ground	ground	پطحن، پشعد	ده هاری، تیژی ده کا
grow	grew	grown	پنور، یزرع، یصح، پنب	گه شه ده کا، ده چڼی، ده بڼ، ده وړی
hamstrung	hamstrung	hamstrung	پسله الفعالية والقره، پچمله عاجزا	کار پگهری و هیزی لڼی ده سینې، په کی نه خا، هدل نه واسی، شوږ ده بیته وه، له قه ناره ی نه دا
hang	hung, hanged	hung, hanged	پعلق، پدلي	ده بیته خاوه نی، دهستی ده که وې، نه بی
have	hdad	had	پملک، پجوز	گوی لڼی نه بی، گوی رای دلی ده بڼ، ده بیستی
hear	heard	heard	پسمع، پمضي	به رزی نه کا نه وه، به رز ده بیته وه، ده شه کڼی
heave	heaved, hove	heaved, hove	پرفع، پرتفع، پرتع	ده بری به ته ور، نه خشی ده کا، دار تاشی نه کا
hew	hewed	hewed, hewn	پقطع بالفأس، پنحت، پنجر	ده شار پته وه، خو ده شار پته وه
hide	hid	hidden, hid	پخفی، پخپی	پپانه کڼی، هه رچونې پگونج لڼی
hit	hit	hit	پضرب کیفما اتق، یصدم	ده دا، بهری ده که وې، له پکو تی
hold	held	held	پمسک، پملک، پتمهل	ده گری، ده پڼ، له سهر خو ده بڼ، رای نه گری
hurt	hurt	hurt	پؤذي، پجرح	نازار ده دا، نیش ده کا، ریندار نه کا
inlay	inlaid	inlaid	پطعم، پرصع (بطریقه الزحرفة)، پحشر ضرس، پطم	خواردنی ده داتی، ده راز پته وه (به ریگی نه خشی کردن)، دان پر ده کا نه وه
keep	kept	kept	پحفظ، پتی	ده پاریزی، دپه پته وه، رای نه گری
kneel /ni:l/	knelt	knelt	پرکع، پسجد	کړنوش ده با، چوک داده دا، نه کو پته سر نه ژنو

knit /nit/	knitted,	knitted,	يحوك، ينج، يحبك.	ده چنن، تهون نهكا، ده تهنن، برؤي
	knit	knit	يقلب حاجيه	كرژده كا
know	knew	known	يعرف، يعلم، يدري	ده زانن، ده ناسن
lay	laid	laid	يضع، يترج ارضا، تبض دجاجة	داده نن، پالن نهكا، مريك هيلكه ده كا
lead	led	led	يقود، يرشد، يفضي الي	رايه ري نهكا، رينمايي ده كا، ده بينه نه نجامي
learn	learnt,	learnt,	يتعلم، يحفظ عن ظهر قلب	فهر ده بين، ده فقه كه له بهر نهكا، ده زانن
	learned	learned		
leave	left	left	يترك، يفادر، يرث بوصية	جن ديلن، ده ووا، به وده سيهت ميراثي بو جن دهميني
lend	lent	lent	يزود به، يوجه الي	ده داتن، لا داده نن، فاراسته ي ده كا به، قهرزي ين ده دا، به قهرزي ده دا
let	let	let	يسمح، يدع، يترك	رينكه ين ده دا، جن ديلن، واز لن ديلن
lie	lay	lain	يضطجع، يكذب، يتدد	پال نه كه وي، وانه كشن، درؤ نهكا، دريژ ده بينه وه
light	lighted, lit	lighted, lit	يشعل، يشرق	داده گيرستن، هله ديت
lost	lost	lost	يخسر، يضيع، يفقد، يتخلص من	ده دورستن، ون ده كا، بزر ده كا، لن ي رزگار ده بين
make	made	made	يعمل، يجعل، يسبب يحدث	كار ده كا، وا ده كات، ده بينه هوي، روو ده دا
mean	meant	meant	يعني	ماناي بو دانه نن، وانا ده به خشن
meet	met	met	يصادف، يجمع، يلقي	به ريكه وت توشي ده بين، كو ده بينه وه، نه بينن
melt	melted	melted, molten	يذوب	ده تويته وه
mislay	mislaid	mislaid	يخدع، يضل، يضيع	هله ده خه له نين، گومراده كا، ون ده بين، لن ي بزر ده بين
mislead	misled	misled	يخدع، يضل	هله ده خه له نين، گومراده كا، ري ي لن ون نه كا
misspell	misspelt	misspelt	يخطيء في التهجئة	هله له له حو نجه دا ده كا
mistake	mistook	mistaken	يخطأ، يسيء فهم	هله ده كا، خراب لن ي تن ده كا
misunderstand	misunderstood	misunderstood	لا يفهم، يسيء الفهم	تن ناكا، خراب لن ي تن ده كا
mow	mowed	mown, mowed	يكشر، يقص الحشيش	هله نه پاچن، گيا ده برن
outdo	outdid	outdone	يفوق، يهزم	به سهردا زال ده بين، نه به زينن
overcome	overcame	overcome	يتغلب على، ينهك، يقهر	به سهردا سهرده كه وي، ماندوه ده كا، ده به زينن

overdo	overdid	overdone	ببالغ، پنهك، يفرط في	زيادى ده خاته سر، ماندو ده كا، له راده به ده ر زياده ووى ده كا
overhang	overhung	overhung	پهدد، يتدلى، يطل	هه ر شه ده كا، شور ده پته وه، ده رده كه وى
overhear	overheard	overheard	يغت، يسم، يشرق السع	گوئى شل ده كا، به دزيه وه گوئى لن ده گرى
overlay	overlaid	overlaid	بخطي، بغي، يكو	داده پوشى، به پوش بان ددها، به رگى تن ده گرى
override	overrode	overridden	يچتاز، يركب الفرس، يهين	تيه رده كا، سوارى ته سب ده بى، ده ست ده گرى به سر
overrun	overran	overrun	يغرب، يدهس، يچتاح، يسبقه في العدو	لن ددها، ده شيلته وه، تيه رده كا، پيشى ده كه وى له راكردندا
oversee	oversaw	overseen	يعتني به، يراقب، يشرف على، يمحص	ناگاداري ته بى، چاو ديزى نه كا، سر په رشتى ده كاته سر، ده پشكنى
overshoot	overshot	overshot	يرمي طويلاً، يچاوز الحد، يخطيء الهدف	دوور ده هاوئى، له ناست تيه ر ده كا، نامانج ناپيكن
oversleep	overslept	overslept	يستغرق في النوم	زور ده خه وى، دريژه وه ده كا
overtake	overtook	overtaken	يدرك، يفاجيء، يستبد	پى ده گات، توشى كت وپرى نه كا، زوردارى نه كا
overthrow	overthrew	overthrown	يسقط، يقلب	ده كه وى، ده يغات، همل ده گه رينى
partake	partook	partaken	يشارك، يساهم، يقاسم	به شدارى ده كا، هاو به شى ده كا
pay	paid	paid	يدفع	(بارها كرى) پى ددها
prove	proved	proved, proven	يثبت، يبرهن، يختبر	ده سه لمينى، ده چه سپينى، ده رى ده خا، تاقي ده كاته وه
put	put	put	يضع، يكرس نفسه	داده نى، خوئى ته رخان ده كات
read	read	read	يقرأ، يدل على	ده خوئنى، نيشانى ددها
rebind	rebound	rebound	يرتد بعد إرتطامه بشيء	ده گه رته وه به ره دوا پاش به ركه وتننى له شتاك
rebuild	rebuilt	rebuilt	يبنى من جديد، يجرى تغييرات	سه رله نوئى دروست ده كا
recast	recast	recast	يعيد صياغة الشيء، يعيد توزيع الشيء	دوباره شتاك داده ريزته وه، دوباره شتاك دابه شى ده كاته وه
redo	redid	redone	يجدد، يعيد عمل الشيء	نوئى ده كاته وه، كردنى كارينك دوباره ده كا
relay	relaid	relaid	ينقل، يحول	ده گويزته وه، ده نيزى
remake	remade	remade	يعيد عمل، يضيغ ثانياً	كدردنى كارينك دوباره ده كا
rend	rent	rent	يشق، يقص، يمزق	داده دېرى، ده بېرى، ده دېرى، به زور

			يترع بغوة	لن ده کاته وه
repay	repaid	repaid	يسدد، يفي ديتاً، يجاري،	(چاکه، قهرز، پاره) ده داته وه، هاوئشی
			يرد زیارة	ده کا وه لامي سهر دانیک ده داته وه
rerun	rerun	rerun	يعيد الرکض	راکردن دوباره ده کاته وه
reset	reset	reset	يعيد، يرتب، يعيد	دوباره ده کا، رنک ده خا، دوباره
			التفید	جنيه جن ده کاته وه
retell	retold	retold	يروي ثانية، يروي	دوباره ده گيرينه وه، به شيوه يه کی تر
			بشکل آخر	ده گيرينه وه
rewrite	rewrote	rewritten	يعيد کتابة، يکبث ثانية	نوسين دوباره ده کاته وه، دوباره
				ده نوسينه وه
rid	rid, ridden	rid, ridden	يتخلص، يحرر	برزگار ده بی، سهر به ست ده کا
ride	rode	ridden	يرکب، ياخذ مجراه	سوارده بی، ره وتی خوی وه ده گری
ring	rang	rung	يدق (الجرس)، يطرق	لن ده دا (زهنگ)، پياده کيشی
rise	rose	risen	يشرق، يثور، ينهض	هه ل ديت، هه لده چيت، تور ده بی،
				هه لده ستی
run	ran	run	يرکض، يستد، يعدو	را ده کا، دريژ ده يينه وه، پيشبرکی
				ده کا، راده کا
saw	sawed	sawn, sawed	ينشر (الخشب... إلخ)	به مناشر ده برينه وه (تخسته... هند)
say	said	said	يقول، يتکلم، يلفظ	ده لن، ده دوی، له زاری ده ردی
see	saw	seen	یری، يفهم، يراقب،	ده بينی، تی ده کا، چاودیری ده کا،
			يصر	ده بينی
seek	sought	sought	يبحث عن، ينشد، يحاول،	ده گه ری، به دوايع، منه ی ده کا،
			يقصد، يسعى	هه ول ده دا، کوشش ده کا
sell	sold	sold	يبيع، يخون	ده فروشی، خيانت ده کا
send	sent	sent	يرسل، يقذف، يبعث	ده نیری، ده هاوی، ره وانه ده کا
set	set	set	يعرب، يقعد، يجلس	ئاواده بی، داده نیشی
sew	sewed	sewn	يخيط، يمارس الخياطة،	ده دوری، کاری دروین ده کا، ده ستی
			يحتکر	به سهر دا نه گری
shake	shook	shaken	يهتز، يرتج، يرتش	ده له ری، لاره لار ده کا، ده له رزی
shave	shaved	shaved, shaven	يخلق، يکشط، يقشر،	دروست ده کا، داده تاشی، توپی
			يخفص	لن ده کاته وه، نرم ده کاته وه
shear	sheared	shorn, sheared	يجز (الصوف)، يقص	ده بری (خوری)، ده بری
shed	shed	shed	يذرف (الدمع)، يسقط	ده پیزی (فرميسک)، ده که وی
shine	shone	shone	يضيء، يشرق، يتألق	روناک ده کات، هه ل ديت، ده رده که وی
shine	shone	shod	يکسو علی سبيل الوقاية،	ده پوشی به مبه ستی خویاراستن،
			ينعل، يبطر	پنلاو ده کاته بی، نازه ل تيمار ده کا

shoot	shot	shot	برسى، يطلق، يقتل أو يجرح بالرصاص، يصب	گلوله باران ده‌کا، ده‌ته‌قینى، ده‌کوژى يان بريندار ده‌کا به‌گولله، نيشانه‌ى لنى ده‌گرى
show	showed	shown, showed	پهرض، یری، يظهر	نمايش ده‌کا، ده‌بینى، ده‌ده‌که‌وى
shred	shredded	shredded	يمزق	ده‌دېرى، داده‌دېرى
shut	shut	shut	يغلخ، يبنع من دخول، يوصد	داده‌خا، قه‌ده‌ده‌خى هاتنه‌ ژووره‌وه ده‌کا، به‌رېه‌ست ده‌کات
sing	sang	sung	يغني، یشد	گورانى نه‌لنى، سروود ده‌لنى
sink	sank	sunk, sunken	يغرق، يغلط، يغوص، يترسب	نقوم ده‌بى، ژيرناو ده‌که‌وى، ده‌چېته قولا په‌وه، نه‌نیشنى
sit	sat	sat	يچلس، يقعد، يچثم	داده‌نیشنى، ده‌نیشنى
slay	slew	slain	يقتل، يذبح	ده‌کوژى، سه‌رده‌پرئى
sleep	slept	slept	ينام	ده‌خه‌وى، ده‌نوى
slide	slid	slid, slider	يتزلج، تزل قدمه، يتزلق	ده‌خليکى، قاچى ده‌ترازى، پى‌ى ده‌خزى
sling	slung	slung	يطلق، يدلي، يقذف، يحذف	هه‌ل ده‌واسى، شوپ ده‌کاته‌وه، فېرى ده‌دا، لای ده‌با
slink	slunk	slunk	يختفي، ينسل خلة	له‌به‌رجا و ن ده‌بى، خوى ده‌دزېته‌وه
silt	silt	silt	يشق، يفتح بالسكين، يقطع	(تليش، درز) تنى نه‌کا، به‌چه‌قو ده‌کاته‌وه، له‌ت نه‌کا
smelt	smelt	smelt	يشم، يغوص منه رائحة، يکشف	بؤن ده‌کا، بؤنى لنى ده‌بينه‌وه، ده‌دؤزېته‌وه
smite	smote	smitten	يضر بقره، يقتل أو يؤذي	به‌توندى لنى ده‌دا، ده‌کوژى يان نازار ده‌دا
sow	sowed	sown, sowed	يبلع پيندر (البذور)، يوزع، يزرع	(به‌فر، ته‌رزه) ده‌بارى تؤو ده‌کا (تؤو)، دابه‌ش ده‌کا، ده‌چېنى
speak	spoke	spoken	يتکلم، يخطب، يبيدي	قسه‌ده‌کا، ده‌دوى، ده‌رده‌خا
speed	sped, speeded	sped, speeded	يسرع	خبراده‌کا، خبراده‌پروا
spell	spelt, spelled	spelt, spelled	يتهمي (لفظة)	حونجه ده‌کا (زاراوه‌په‌ک)
spend	spent	spent	يقضي، يصرف، ينفق، ينهل	به‌سه‌رده‌با، به‌کار دېنى، خه‌رج ده‌کا، ماندو ده‌کا
spill	spilt, spilled	spilt, spilled	يسكب، يسقط، ينطح، يسفل، يفتح	ده‌ريزى، ده‌خات، قوچى لنى ده‌دا، خوين ده‌ريزى
spin	spun, span	spun	يغزل، ينج، يدبر	نه‌ريسى، پاده‌دا، ته‌ون ده‌کا، ده‌چنى، به‌پتوده‌با

split	spat	spat	یفسخ، یلفظ، یبصق، یبغق	هه‌لده وه‌شین، زار او ده‌کا، تف (تی) نه‌کا
split	split	split	یشق، یفلق، یمزق	داده‌ری، دووله‌تی ده‌کا، که‌رتی ده‌کا، هه‌لده‌ده‌ری
spoil	spoil, spoiled	spoil, spoiled	یلب، ینبه، یلف، یطب، یفد	لی ده‌ستنی، راوه‌رووت ده‌کا، تیک ده‌دا، له‌کار ده‌خا، خراپی نه‌کا
speard	spread	spread	ینشر، یبسط، یمد	بلاوده‌کا، راده‌خا، درزده‌کاته‌وه
spring	sprang	sprung	یبت، یبتق، یبج، یقفز، یشب، یظهر فجاة	ده‌پوی، لیع ده‌رده‌په‌ری، هه‌ل ده‌قولی، بازده‌دا، له‌په‌ر ده‌رده‌که‌وی
shrink	shrank	shrunk	یتقبض، یتکش	بجوک ده‌پیشه‌وه، ده‌چینه‌وه په‌ک، کرز ده‌پیشه‌وه
shall	should		هل، سوف	ناپا، نه‌وا
stand	stood	stood	یقف، یقی، یستر دون تغییر	ده‌وه‌ستی، راده‌وستی، به‌رده‌وام ده‌بی بی‌گوران
stave	staved, stove	staved, stove	یتقب، یعظم، یهشم	کون ده‌کا، تیکده‌شکینی، ده‌پلوسی
steal	stole	stolen	یسرق، یسلب	ده‌دزی، ده‌باب به‌دزی، ده‌رقینی
stick	stuck	stuck	یلمق، یصمخ، یضغ فی مکان معین	پنوه (ده‌لکینی، نه‌کا، نه‌چه‌تینی، نه‌نوسینی) که‌تیره‌ی لی ده‌دا، له‌شونینکی دیاری کراو دادیه‌نی
sting	stung	stung	یلمع، یلدغ، یسب ألمأ حاداً	ده‌یگه‌زی، پیانه‌چزی، توشی ناراریکی سه‌ختی نه‌کا
stink	stank, stunk	stunk	یفوح برائحة کریهه، یتن، ینافی	بونینکی ناخوشی لیوه‌دی، بون نه‌کا، بوگدن نه‌بی
strew	strewed	strewn, strewed	ینشر، یبذر، یسکر، یغطي (بالرمل أو الأزار)	ده‌پرزی، تووده‌کا، بلاوده‌کاته‌وه، ده‌پوشی، داده‌پوشی (به‌لم یان گول)
stride	strode	stridden	یسیر بخطوه واسعة، یفشخ	په‌نگاوی فراوان ری ده‌کا، خوی ده‌نوینی
strike	struck	struck, stricken	یضرب، یخترق، یطلق، یمحو، یشطب	لی ده‌دا، پیانه‌کیشی، هیرش ده‌با، لای ده‌با، ده‌سپیشه‌وه
string	strung	strung	یربط، یسلک (الحرز) فی خیط	ده‌به‌ستی، موورو ده‌هونیشه‌وه به‌په‌ت
strive	strove	striven	یناخل، یکانح، یناهض، یبذل قصاری جهده	تیده‌کوشی، خه‌بات ده‌کا، به‌ره‌لستی ده‌کا، توانای خوی ده‌خاته‌گه‌ر
swear	swore	sworn	یحلف، یقسم، یقت بشی،، یشتم، یسب	سوئید ده‌خوا، پروا به‌شیک نه‌کا، جینو نه‌دا
sweep	swept	swept	یکس، یشطف بالکس، یحصد	گسک ده‌دا، ده‌مالی به‌گسک، کوی ده‌کاته‌وه

swell	swelled	swollen, swelled	پتورم، پتفخ، پلو	هه‌لده‌ناوسن، ده‌ناوسن، فووی تن
				نه‌کری، به‌رزده‌بینه‌وه
swim	swam	swum	یسبح، یطنفر	مه‌له‌وانی ده‌کا، سه‌رئاو ده‌که‌وئی
swing	swung	swung	پتأرجح، یهز، پلوع	جولانه ده‌کا، راده‌ژه‌نن، راده‌وه‌شینن، نازی ده‌داتئ
take	took	taken	پأخذ، یسملک بـ، یستولی	ده‌بات، ده‌گریت، ده‌ستی به‌سه‌ردا
			علی، یلقی القبض علی	ده‌گری، ده‌یگری
teach	taught	taught	یعلم، یدرس	لیزی نه‌کا، وانه ده‌لته‌وه، پئی ده‌لن
tear	tore	torn	یخزق	داده‌درئ، لی نه‌کاته‌وه
tell	told	told	یخبر، یعد، یقول	پئی رانه‌که‌به‌نن، به‌لین ده‌دا، ده‌لن
think	thought	thought	یفکر، یئوی	بیر ده‌کاته‌وه، ده‌به‌وئی
thrive	throve, thrived	thriven, thrived	ینمو بقوة، یزده‌ر، ینجیح	به‌توندی پئی ده‌کا، گه‌شه ده‌کا، ده‌گه‌شینه‌وه، ده‌رده‌چن
throw	threw	thrown	یرمی، یقذف	فرئ ده‌دا، نه‌هاوئ
thrust	thrust	thrust	یدفع، یقحم، یغز، ینشر، یغرض علیه‌أمرأ	پالی پیوه ده‌نن، ده‌دا به‌سه‌ریا، تن ده‌ژنن، پلاو ده‌کاته‌وه، کاریکی به‌سه‌ردا ده‌سه‌پینن
tread	trod	trodden	یظأ، یدوس	پئی پیاده‌نن، ده‌شینن، به‌سه‌ریا ده‌روا
understand	understood	understood	یفهم، یدرك	تن ده‌کا، پئی ده‌زانی
undertake	undertook	undertaken	یتولی، ییاشر، یشرع	ده‌گریته ده‌ست، ده‌ست به‌کار نه‌پن، ده‌ست پئی ده‌کا، جئ به‌جئ نه‌کا کاره‌که‌ی دوباره ده‌کاته‌وه
undo	undid	undone	بعید عمله	نه‌ستور ده‌کا، پان ده‌کاته‌وه (ناسن)
upset	upset	upset	یغلظ، یغلط (الحدید) بالطرق، یقلق، یزعج	به‌پیاکوتان، بیزاری نه‌کا
wake	woke	woken	یستيقظ، یسهر، یوقظ	له‌خه‌و ردايت، شه‌ونخونی نه‌کشینن، به‌ناگاديت
waylay	waylaid	waylaid	یتربص، یکن، یهاجم	چاوی تن نه‌بری، خوی بو ده‌ننه‌وه، هه‌لته‌کوئته‌سه‌ری
wear	wore	worn	یلبس، یوتدی	له‌به‌ر ده‌کا (خشل، جل)
weave	wove	woven	ینسج، یجک	ده‌چنن، نه‌ون ده‌کا، نه‌پینن
wed	wedded	wedded, wed	یتزوج، یزوج	هاوسه‌ری ده‌کا، ماره‌ده‌کا
weep	wept	wept	یبکی، یندب	ده‌گری، ده‌لاوینه‌وه، فرميسك ده‌پژئ
win	won	won	یفوز، یکسب	سه‌رده‌که‌وئی، وه‌ده‌ستی دینن، ده‌یا‌ته‌وه
wind	winded, wound	winded, wound	یلف، یدور	پاده‌دا، ده‌پینن، هه‌لئ نه‌کا، ده‌خولینه‌وه
withdraw	withdrew	withdrawn	ینسحب، یترد،	پاشه‌کشن ده‌کا، نه‌کشینه‌وه، ده‌گیرینه‌وه،

			پستېج	دەرفه نېجام ده كا
withhold	withheld	withheld	يکېځ، پحتېس، پتي او	هېورده كا، په نك پې ده دا، د پهلته وه
			پحتفظ لفسه	پان پو خوي ده پيات
withstand	withstood	withstood	پتحم، پقارم، پصمد	به رگه ده گري، به ره لستي ده كا، خو
				راڼه گري
wring	wrung	wrung	پلوي پصر، پتزع	پاده دا، ده گوشې، لې داده مالي
write	wrote	written	يکېځ، پدون	ده نوسي، نومار ده كا، داده نې

Money

پاره‌ی کاش (نه‌خت) العملة النقدية

CB: £ P(Pounds and
pence) 100 pence
(100p)- 1 pound (£ 1)

في بريطانيا الفئات المعدنية
والورقية

پاره‌ی کاشز او کاغذ
له‌بریتانیا

1/2P

a half penny, half a penny

a half penny

1P

a penny, one P

a penny

2P

two pence

a two penny piece

5P

five pence

a five penny piece

10P

ten pence

a ten penny piece

50P

fifty pence

a fifty pence piece

£ 1

a pound

a pound note

£ 5, £ 10, £ 20

five / ten / twenty pounds

a five /ten/ twenty
pound note

£ 3.82

three pounds eighty-two (pence)

US: \$ c(dollars and
cents) 100 cents
(100c)- 1 dollar (\$1)

في الولايات الفئات المعدنية
والورقية

پاره‌ی کاشز او کاغذ له‌وولاته
به‌کگرتووه‌کان

1 c

a cent

a penny

5c

five cents

a nickel

10c

ten cents

a dime

25c

twenty - five cents

a quarter

50c

half a dollar

a half-dollar

1\$

a dollar

a dollar bill

\$5, \$10, \$20

five/ten/twenty dollars

a five /ten/ twenty
dollar bill

\$3.82

three dollars eighty-two (cents)

World currencies

Country	Currency	Country	Currency
Algeria	Dinar	Lebanon	Pound
Argentina	Peso	Libya	Dinar
Australia	Dollar	Luxembourg	Franc
Austria	Schilling	Mauritania	Franc
Bahrain	Dinar	Mexico	Peso
Bangladesh	Taka	Morocco	Dirham
Belgium	Franc	Netherlands	Guilder
Brazil	Cruzeiro	New Zealand	Dollar
Bulgaria	Lev		
Canada	Dollar	Nigeria	Naira
Chile	Escudo	Norway	Krone
China	Yuan	Oman	Riyal
Cuba	Peso	Pakistan	Rupee
Czechoslovakia	Koruna	Poland	Zloty
Denmark	Krone	Portugal	Escudo
Egypt	Pound	Qatar	Riyal
Ethiopia	Dollar	Romania	Leu
Finland	Markka	Saudi Arabia	Riyal
France	Franc	Somalia	Shilling
Germany (Democratic Republic)	Mark	South Africa	Rand
Germany (Federal Republic)	Deutschemmark	Spain	Peseta
Greece	Drachma	Sudan	Pound
Hong Kong	Dollar	Sweden	Krona
Hungary	Forint	Switzerland	Franc
India	Rupee	Syria	Pound
Indonesia	Rupiah	Tunisia	Dinar
Iran	Tman, Rial	Turkey	Lira
Iraq	Dinar	United Arab	
Republic of Ireland	Pound	Emirates	Dirham
Italy	Lira	United	Pound
		Kingdom	
Japan	Yen	U.S.A.	Dollar
Jordan	Dinar	U.S.S.R.	Rouble
Kenya	Shilling	Venezuela	Bolivar
Korea	Won	Yemen	Riyal
Kuwait	Dinar	Yugoslavia	Dinar

ناوی وولات و ناوولناوی وەرگیزاو   أسماء البلاد و النعت المشتقة منها   COUNTRIES

1- The following list contains the names of countries the student is most likely to meet.

2- Some countries have different words for the *adjective* and the *person*: in these cases both are given, e.g. *Swedish: Swede*

Adjective: I admire *Swedish* architecture.

He sang a *Japanese* song.

Person: My mother is a *Swede*.

A *Japanese* has joined our class.

3- Words for the *person* ending in *ese*, and *Swiss*, remain unchanged in the plural:

I know many *Japanese*.

The *Swiss* have arrived.

4- In some cases, the adjective is also the word for the country's language:

I am learning to speak *Malay*.

Country	البلد	Adjective; Person	النعت الجنسية	ناوولناو رگه زمانه
Afghanistan	أفغانستان	Afghan	افغاني	نه افغانی
Albania	ألبانيا	Albanian	الباني	نه البانی
Algeria	الجزائر	Algerian	جزائري	جه زائیری
Angola	أنجولا	Angolan	انجولي	نه نگولی
Argentina (also the Argentine)	الأرجنتين	Argentinian	ارجنتيني	نه رجه نینی
Australia	استراليا	Australian	استرالي	ئوسترالی
Austria	النمسا	Austrian	نمساوي، نمري	نه مساوی
(The) Bahamas	البهاما	Bahamian	من البهاما	له بهاماه
Bahrain	البحرين	Bahraini	بحريني	به حره بنی
Bangladesh	بنجلادش	Bangladeshi	بنغالي	به نگالی
Barbados	بربادوس	Barbadian	بربادوسي	بر بادوسی
Belgium	بلجيكا	Belgian	بلجيكي	به لجيکی
Bermuda	برمودة	Bermudan	برمودي	به رموی

Bhutan	بوتان	Bhutani	بوتاني	بوتانى
Bolivia	بوليفيا	Bolivian	بوليفي	بوليفى
Brazil	البرازيل	Brazilian	برازيلي	به رازىلى
Bulgaria	بلغاريا	Bulgarian	بلغاري	بولغارى
Burma	بورما	Burmese	من بورما	له بۇرماوھ
Burundi	بوروندي	Burundian	بوروندي	بۇرۇندى
Cambodia	كمبوديا	Cambodian	كمبودي	كه مېۋدى
Cameroon	الكاميرون	Cameroonian	كميرونى	كاميرونى
Canada	كندا	Canadian	كندي	كه نه دى
Chad	تشاد	Chadian	تشادي	تشادى
Chile	شيلي	Chilean	شيلي	شىلى
China	الصين	Chinese	صيني	چىنى
Colombia	كولومبيا	Colombian	كولومبي	كۆلۇمبى
Congo	الكونغو	Congolese	كونغولي	كۇنگۇلى
Costa Rica	كوستاريكا	Costa Rican	كوستاريكي	كۇستارىكى
Cuba	كوبا	Cuban	كوبي	كوبى
Cyprus	قبرص	Cypriot	قبرصي	قوبرسى
Czechoslovakia	چيكوسلوفاكيا	Czech, Czechoslovak Czechoslovakian	تشيكوسلوفاكى	چىكۇسلۇفاكى
Denmark	الدانمارك	Danish	دانماركى	دانىماركى
Dominica	الدومينيكان	Dominican	من الدومينيكان	له دۇمىنيكانوھ
Ecuador	اكوادور	Ecuadorian	اكوادوري	نه كوادورى
Egypt	مصر	Egyptian	مصري	مىرى
El Salvador	السلفادور	Salvadorean	سلفادوري	سەلفادورى
Ethiopia	أثيوبيا	Ethiopian	اتيبي	نەسىپى
Fiji	فيجي	Fijian	من فيجي	له فيجى يەوھ
Finland	فنلندا	Finnish, Finn	فنلندي	فینلەندى
France	فرنسا	French, French man	فرنسي	فەرەنسى
Gabon	الجابون	Gabonese	جابوني	گابۇنى
(The) Gambia	جامبيا	Gambian	من جامبيا	له گامبياوھ
German Democratic Republic	جمهورية ألمانيا الديمقراطية	(East) German	المانى	نەلمانى
(Federal Republic of) Germany	ألمانيا الاتحادية	(West) German	المانى	رۇژھەلانى نەلمانى رۇژناوایى

Ghana	غانا	Ghanalan	غانى	غانىايى
Great Britain	بريطانيا العظمى	British	بريطانى	بهريتانى
Greece	اليونان	Greek	يونانى	يونانى
Guatemala	جواتيمالا	Guatemalan	جواتيمالى	جواتيمالى
Guinea	غينيا	Guinean	غينى	غينى
Guyana	جويانا	Guyanese	جويانى	جويانى
Haiti	هايتى	Haitian	من هايتى	له هايتى به وه
Holland (also The Netherlands)	هولندة	Dutch, Dutchman	هولندى	هولندى
Honduras	هندوراس	Honduran	هندوراسى	هيندوراسى
Hong Kong	هونج كونج		من هونج كونج	له هونج كونج وه
Hungary	المجر	Hungarian	يهرى	هنگارى
Iceland	ايسلندة	Icelandic	ايسلندى	نيسكوتله ندى
India	الهند	Indian	هندي	هيندى
Indonesia	اندونيسيا	Indonesian	اندونيسى	ئنده نوسى
Iran	ايران	Iranian	ايرانى	ئيرانى
Iraq	العراق	Iraqi	عراقى	عيراقى
(The Republic of) Ireland	(جمهورية) ايرلندة	Irish, Irishman	ايرلندى	نيرلندى
Italy	ايطاليا	Italian	ايطالى	ئىتالى
Jamaica	جامايكا	Jamaican	جامايكى	جامايكى
Japan	اليابان	Japanese	يابانى	يابانى
Jordan	الأردن	Jordanian	اردنى	ئوردونى
Kenya	كينيا	Kenyan	كينى	كينى
Korea	كوريا	Korean	كورى	كورى
Kuwait	الكويت	Kuwaiti	كويتى	كوهيتى
Laos	لاوس	Laotian	لاوسى	لاوسى
Lebanon	لبنان	Lebanese	لبنانى	لوبنانى
Lesotho	ليسوتو	Sotho	من ليسوتو	له ليسوتو وه
Liberia	ليبيريا	Liberian	ليبيرى	لايبرى
Libya	ليبيا	Libyan	لبى	ليبياى
Luxemburg	لوكسبورج	Luxemburg Luxemburger	لوكسبورجى	لوكسبورجى
Madagascar	مدغشقر	Madagascan	مدغشقرى	مدغشقرى

Malawi	مالاوي	Malawian	مالاوي	مالاوي
Malaya	الملايو	Malawian	من الملايو	له مه لايووه
Malaysia	ماليزيا	Malaysian	ماليزي	ماليزي
Mali	مالي	Malian	من مالي	لهمالي يه وه
Malta	مالطة	Maltese	مالطي	مالتى
Mauritania	موريتانيا	Mauritian	موريتاني	موريتاني
Mauritania	موريشيوس	Mauritian	موريشيوسي	موريشيوسي
Mexico	المكسيك	Mexican	مكسيكي	مه كسيكى
Mongolia	منغوليا	Mongolian, Mongol	منغولي	مه نگو ليلى
Morocco	المغرب	Moroccan	مغربي	مه غربي
Mozambique	موزمبيق	Mozambican	موزمبيقي	موزه مبيقى
Nepal	نيپال	Nepalese	نيپالي	نيپالى
New Zealand	نيوزيلندة	New Zealand, New Zealander	نيوزيلندي	نيوزيله ندى
Nicaragua	نيكاراگوا، نيكاراجوا	Nicaraguan	نيكاراگواي، نيكاراجواي	نيكاراگويى
Niger	النيجر	Nigerien	من النيجر	له نه يجه ره وه
Nigeria	نيجيريا	Nigerian	نيجيري	نه يجير يايى
Norway	النرويج	Norwegian	نرويجي	نه رويجي
Oman	عمان	Omani	عماني	عوماني
Pakistan	باكستان	Pakistani	باكستاني	پاكستان
Palestine	فلسطين	Palestinian	فلسطيني	فه له سته ني
Panama	بنما	Panamanian	من بنما	له په نه ماوه
Paraguay	باراجواي	Paraguayan	من باراجواي	له باراگوايه وه
Peru	بيرو	Peruvian	من بيرو	پيروى
(The) Philippines	الفيليبين	Filipino	فيليني	فيلينى
Poland	بولندة	Polish	بولندي	پوله ندى
Portugal	البرتغال	Portuguese	برتغالي	پورتوگالى
Qatar	قطر، قطر	Qatari	قطري	قه ته ري
Rhodesia	روديسيا	Rhodesian	روديسي	روديسى
Romania	رومانيا	Romanian	روماني	رومانى
Russia	روسيا	Russian	روسي	روسى
Saudi Arabia	السعودية	Saudi Arabian	سعودي	سعودى
Senegal	السنغال	Senegalese	سنغالي	سهنكالى
(The) Seychelles	سيشيل	Seychellois	من سيشيل	له سيشيله وه

Sierra Leone	سيراليون	Sierra Leonean	سيراليوني	سيراليوني
Singapore	سنغافورة	Singaporean	سنغافوري	سنغافوري
Somalia	الصومال	Somalian, Somal	صومالي	صومالي
South Africa	جنوب أفريقيا	South African	جنوب افريقي	باسفوري
Spain	اسبانيا	Spanish, spaniard	اسباني	نيسپاني
Sri Lanka (Ceylon)	سريلانكا	Ceylonese	من سريلانكا	له سيريلانكاوه
(The) Sudan	السودان	Sudanese	سوداني	سوداني
Swaziland	سوازيلاندا	Swazi	سوازيلاندي	سوازيلاندي
Sweden	السويد	Swedish, Swede	سويدي	سويدي
Switzerland	سويسرا	Swiss	سويسري	سويسري
Syria	سوريا	Syrian	سوري	سوري
Taiwan	تاوان	Taiwanese	تاواني	تاواني
Tanzania	تنزانيا	Tanzanian	تنزاني	تانزانى
Thailand	تايلاند	Thai	تايلاندي	تايلاندي
Tibet	التبت	Tibetan	من التبت	له تيبتهوه
Tobago	توباغ	Tobagonian	من توباغو	له توباغوه
Togo	توجو	Togoese	من توجو	له توكوهوه
Trinidad	ترينيداد	Trinidadian	ترينيدادي	ترينيدادي
Tunisia	تونس	Tunisian	تونسي	تونسي
Turkey	تركيا	Turkish	تركي	توركي
Uganda	أوغندا	Ugandan	اوغندي	نوكهندي
(The) Union of Soviet Republics	اتحاد الجمهوريات الاشتراكية السوفية	Soviet	سوفيتي	سوفيتي
(The) United States of America	الولايات المتحدة الأمريكية	American	امريكي	نهمريكي
Uruguay	أورجواي	Uruguayan	من اورجواي	له نوروكواپوه
Venezuela	فنزويلا	Venezuelan	فنزويلي	لهنزوهويلي
Vietnam	فيتنام	Vietnamese	فيتنامي	فيتنامي
(The) West Indies	الهند الغربية	West Indian	من الهند الغربية	له هيندي روكاواوه
Yemen	اليمن	Yemeni	يمني	يهمني
Yugoslavia	يوغوسلافيا	Yugoslav	يوغوسلافي	يوغوسلافي
Zaire	زائير	Zairean	زائيري	زائيري
Zambia	زامبيا	Zambian	من زامبيا	له زامبياوه
Zimbabwe	زيمبابوي	Zimbabwean	من زيمبابوي	له زيمبابويهوه

WEIGHTS AND MEASURES

الأوزان والمقاييس

کیش و پینوانه کان

The Metric System

النظام المتري

ياسای مه تری

Length

الطول

دریژی

Length	الطول	دریژی
10 millimetres (mm)	= 1 centimeter	= 0.3937 inches (in)
100 centimeters	= 1 metre (m)	= 39.37 inches or 1.094 yards (yd)
1000 metres	= 1 kilometre	= 0.62137 miles or about 5/8 mile

Surface

السطح

برو

100 square metres (m ²)	= 1 are (a)	= 0.0247 acres
100 ares	= 1 hectare (ha)	= 2.471 acres
1000 metres	= 1 kilometre	= 0.386 square miles

Weight

الوزن

کیش

10 milligrams (mg)	= 1 centigram (cg)	= 0.1543 grains
100 centigrams	= 1 gram (g)	= 15.4323 grains
1000 grams	= 1 kilogram (kg)	= 2.2046 pounds
1000 kilograms	= 1 tonne (t)	= 1.9484 cwt :

Capacity

السعة

قه باره

1000 milliliters (ml)	= 1 litre (l)	= 1.75 pints (= 2.101 US pints)
10 litres	= decalitre	= 2.1997 gallons
1000 grams	= 1 kilogram (kg)	(= 2.6 US gallons)

Avoirdupois Weight

نظام الأوزان الأنكليزي

ياسای کیشانهی ینگلیزی

	= 1 grain (gr)	= 0.0648 grams (gm)
437 ½ grains	= 1 ounce (oz)	= 28.35 grams
16 drams (dr)	= 1 ounce	= 28.35 grams
16 ounces	= 1 pound (lb)	= 0.454 kilograms (kg)
14 pound	= 1 stone	= 6.356 kilograms
2 stone	= 1 quarter	= 12.7 kilograms
quarters	= 1 hundredweight	= 50.8 kilograms

WEIGHTS AND MEASURES Appendix 6

112 pounds	= 1 cwt	= 50.8 kilograms
100 pounds	= 1 short cwt	= 45.4 kilograms
20 cwt	= 1 ton	= 1016.04 kilograms
2000 pounds	= 1 short ton	= 0.907 metric tons
2240 pounds	= 1 long ton	= 1.016 metric tons
(Oil: 1 barrel = 42 US)		
(gallons = 159.18 liters)		

Linear Measure	القياس الطولي	نیوانه‌ی دریزی
	= 1 inch (in)	= 25.3995 millimetres (mm)
12 inches	= 1 foot (ft)	= 30.479 centimetres (cm)
3 feet	= 1 yard	= 0.9144 metres (m)
22 yards	= 1 chain	= 20.1168 kilometres
220 yards	= 1 furlong (fur)	= 201.168 kilometres
8 furlongs	= 1 mile	= 1.6093 kilometers (km)
3 miles	= 1 league	= 4.8279 kilometres

Time	الوقت	کات
60 seconds		= 1 minute
60 minutes		= 1 hour
24 hours		= 1 day
7 days		= 1 week
4 weeks, or 28 days		= 1 lunar month
52 weeks, 1 day: or 13 lunar months, 1 day		= 1 year
365 days, 6 hours		= 1 (Julian) year

المصادر (سەرچاوه سه ره گه کان)	Bibliography
۱- قاموس القاری، انگلیزی عربی (اکسفورد ۱۹۸۴) العربی - هورنبی، پارانویل	english-Arabic Reader's dictionary el-ezabi, Hornby, Parnwell
۲- قاموسا سه لاهه دین (ئینگلیزی - عربی) سه لاه سه عدلا	Saladin's English-Kurdish dictionary-Salah Saadalla
۳- قاموس الطالب (انگلیزی - عربی) خلیل ابراهیم حماش خضیر شعاذه علی	Pupil's dictionary (English-Arabic) Khalil. Al -Hamash. Khudhair Sh-Ali
۴- فهرهنگی قوتایی (ئینگلیزی - کوردی) د. احسان عبدالکریم فؤاد، جمال عبدال محمد	Puul's Dictionary English Kurdish by Jamal Abdul.
۵- فهرهنگی خوێنه ئینگلیزی - ئینگلیزی ئوکسفورد ۱۹۵۸، زانکوی ئوکسفورد	English Rcader's dictionary by A-S Hornby and and E-C parnwell,Oxford University press 1985
۶- المودر قاموس ئینگلیزی - عربی منیر البعلکی ۱۹۷۲ دار العلم للملایین بیروت	Al-mawrid. Amodern English-Arabic Dictionary by munir Baalabaki 1972
۷- القریب المودر مزدوج قاموس عربی - انگلیزی، ئینگلیزی - عربی، منیر البعلکی دروخی البعلکی ۱۹۹۷	Al-mawrid Al-Quareeb pocket dictionary English-Arabic munir Baalabaki Dr-Roni Baalabaki, Dar El-Ilmilmalayin
۸- فهرهنگی کوردی - ئینگلیزی توفیق وهبی ۱۹۶۶	Kurdish-English dictionary Taufiqwahbi 1966
۹- فهرهنگی کیمیا، ئینگلیزی - عەرهبی - کوردی ماموستا جمال عهبدول ۱۹۹۹ - چاپی دوهم ۱۹۹۹	Chemical dictionary English-Arabic-Kurdish Jamal-Abdul Second edition 1999
۱۰- زیوار فهرهنگی زانستی قوتایی زانکۆ ئینگلیزی - عەرهبی - کوردی چاپی به کهم ۱۹۹۵ جهمال عهبدول	Zeewar aScientific college Dictionary English- Arabic-Kurdish by Jamal Abdul First edition 1995
۱۱- ئینسایکلۆپیدیای کیمیا (ئینگلیزی - عربی - کوردی) چاپی به کهم ۱۹۹۹، جهمال عهبدول	Chemical - Encyclopaedia English - Arabic - Kurdish 1999 - by Jamal Abdul
۱۲- فهرهنگی زانیاری (عەرهبی - کوردی) چاپی به کهم ۱۹۷۹ کهمال جلال غهرب	Ferhenge Zanyary Arabic-Kurdish By - Kamal Jalal Kharib
۱۳- القاموس العلمي، عربی - ئینگلیزی - کوردی، تألیف کهمال جلال غریب الجزء الثاني ۱۹۷۹	The Scientific dictionary Arabic-English-Kurdish, Kamal Jalal Kharib Volume 2 1979
۱۴- القاموس العلمي، عربی - انگلیزی - کوردی تألیف کهمال جلال غریب الجزء الثالث، الطبعة الأولى ۱۹۸۳	The Scientific dictionary Arabic-English-Kurdish, Kamal Jalal Kharib Volume 3 First edition 1983
۱۵- (قاموس الجاف) قاموس جیب، انگلیزی - کوردی، احسان جاف	Jaf's Pocket, English-Kurdish dectionary By Ihsan - A - Jaf

۱۶- قاموس المنجد في اللغة والاعلام الطبعة - دار المشرق - المطبعة الكاثوليكية، بيروت - لبنان - قاموس (عربی - عربي)

۱۷- المصطلحات العلمية الكردية ليژنه زاراوه زانستی به کان

۱۸- نهسته گه شه فهرهنگی کوردی عەرهبی به. فاضل نظام الدین. ۱۹۹۰

۲۰- فهرهنگی ههلوێ پزیشکی / دکتور هیوا عمر أحمد، سلیمانی ۱۹۹۷

۲۱- زاراوهی کوردی به زانسته کان - لیژنه زاراوهی زانسته کان، کۆری زانیاری عێراقی، دهستهی کوری

۲۲- گه نهجینه عهلی عهبدول ۱۹۷۲.

۲۳- لیستهی به کهم و دوهم و سیهمی زاراوهی کارگیری - گۆفاری کۆری زانیاری کورد ۱۹۷۳، ۱۹۷۴، ۱۹۷۵.

۲۴- گۆفاری پهروه ده و زانست ژماره (۷، ۸)، لیژنه گۆفار (عبدالله شانی، نوری عهلی نهمین، عوسمان عهلی قادر...)

۲۵- زاراوه زانیاریه کانی کتیه قوتابخانه به کان، کۆری زانیاری عێراقی - دهستهی کوردی.

هەندى رىنمايى پىنوست بۇ بەكارهينانى نەم فەرەنە

* نەم وشەيە دەتەوى واتاكەي بزانيت بەيى ئەلفو بى بۆي بگەيى، وەريزى ئەلفو بىي ئىنگىلىزى بربىيە لە

a, b, c, d, e, f, g, h, i, j, k, l, m, n, o, p, q, r, s, t, u, v, w, x, z

* وشەي سەرەكەكان كە بە مەبەستى روونكر دهنەن بەخەتى ئوخ و رىك نووسراون.

* ئەگەر دوو وشەي سەرەكى لەشيوەدا لەبەك بچن، بەلام لە واتادا جياوازين، ئەوا ھەر يەكەيان بەژمارە يەكى بچووك كە لەسەرەتاي وشەكەو دەرەكەوئ جيانەكرىتەو، پروانە نمونەكان.

* وشە وەرگىراو و ليكدراوہكان (ئاوئەكان) دوا بە دواي ئەو وشە سەرەكياە دىن كە لىيەو وەرگىراون.

* (ـ) نەم هىمايە لە برى وشە سەرەكەكان دىت بۇ ئەو نمونەو دەستەوازانەي كە بۇروونكر دهنەن، لەبەرئەو هەندى جار بەتەنھا دەرئەكەوى و هەندى جار لەگەل هەندى پىتى نوئ وەك لە حالەتى كۆكر دهنەوى هەندى ناو يان شيوگى رابوردوى هەندى فرمان، بەلام ئەگەر وەك سەرەتاي رستە دەرەكەوت ئەوا پىتىكى گەورەي كالى خوار پىشى ئەكەوئ كەبرىتە لە يەكەم پىتى ئەو وشەيە كە لەجىگەي ئەو داتراو. پروانە نمونەكان.

* ئەو رستەو دەستەواژە روونكرەوانە بەخەتىكى خوارو كال واتە ئىتالىك نووسراون و رىكخراون. نەم كەوانەيە ( ) ئەو ئەگەيەنى كە ھەر وشە يەكى لە ناو دايت ئەتوانرى ئەو وشەيە فەراموش بكرى، يان پشت گوئى بخرى، بەلام نەم هيلە خواوہ / ئەو ئەگەيەنى كە بۆت ھەيە لەوچووى يەكەك لەو دوو وشە بە ھەلبزىرت گەر لە بۆچوون و واتادا شياوييت، پروانە نمونەكان.

* لەبەردەم هەندى ناودا نەم پىتائە بەدى ئەكرىن: [C] [U] [C] [U] لەبەردەم ھەرنائىكدا بوو، واتە ئەو ناوہ ژمىرە بە (كاوئەتيل)، كۆنە كرىتەو [U] لەبەردەم ھەرنائىكدا بوو، واتە ئەو ناوہ ئەژمىرە بە (نەكاوئەتيل)، كۆناكرىتەو. [C, U] لەبەردەم ھەرنائىكدا بوو واتا ئەو ناوہ ئەتوانرى بۇ ناوى ژمىرە و نەژمىرە بەكار بھىترىت واتە كاوئەتيل، نەكاوئەتيل، بەيىي مەبەستى وشەكە. ليكدانەو نمونەو دەستەواژەكان چۆنىتى بەكارهينانى جياجياي ئەو ناوانە روون ئەكەنەو لەم حالەتائەدا: * هەندى ناو ھەبە ھىچ جوړىك لەم دەستەوازانەي لەبەردەمدا نە ئەو ئەگەيەنى كە ئەو ناوانە دروستە بەناسايى كۆيكرىتەو.

* هەندى لەناوى ئاوەلناو، ئەكرىت بە پەلەي بەراوردو ئاوەلناوى بالاو بەھوئ هەندى پاشگرى وەك:

(-er) وە (-est) يان (-r) وە (-st) وە (ier) وە (-iest) بەيىي پىتى كۆتايى ناوى ئاوەلناوہكە. ئەو پاشگرانەي لەگەل ئاوەلناو بەكار دىن لەلاپەرەكانى كۆتايى فەرەنگەكەدا روون كراوہتەو ھەر وەھا پەلەي بەراورد و پەلەي بالاى ئەو ئاوەلناوانە نووسراون كە سەربەو رىسابە نيين لەبەردەم ناوى ئاوەلناوى تايبەت بەخوى، ھەر وەھا نەم شيوگە بىن رىسابانە وەك وشەي سەرەكى دەرەكەون بەيىي پىتى ئەلفو بى وە نامازەش دەكرى بەئاوەلناوى تايبەت بەخوى لەھەموو حالەتلكدا. پروانە نمونەكان.

* شيوگى پىكھىنانى نارىسايى وەك (شيوگى دەمى رابوردو و يان كارلىكراو) بۇ هەندى فرمان لەبەردەم فرمانى تايبەت بەخوبەو دەرئەكەوى لەناو كەوانەدا. ھەر وەھا لەفەرەنگەكەدا ئەو شيوگانە وەك وشەي سەرەكى دەرەكەوتوون بەيىي ئەلفو بىي ئىنگىلىزى، وە لەھەموو حالەتلكيشدا نامازە دەكرى بەو فرمانى كە لىي وەرگىراو، وە بۇ كۆكر دهنەوى نارىسايى هەندى ناو ھەمان سىستەم بەكار دەھىن، پروانە نمونەكان.

* له زور فرمانه كان وه له هندی ناوی ئاوه ئاودا كه كوتای یان به پیتی نه بزوین یت یتی کوتای دویاره ده یتوه، واته ده بن به دهل، وهك له هندی شیوگی ده می رابوردو، ناوی بکه، سهارهت به فرمانه كان یان شیوگی به راورد یان بالا سهارهت به ناوی ئاوه ئاوه كان، وه فهرهنگه كه پسته دویاره بووه كان له ناو كه وانه دا درده خات له هه موو حاله تیکدا، پروانه نمونه كان.

(-) نهم هیمایه مانای گواستهوه ده گه پیتی له په كيك له به شه كانی ناخافتن (وهك فرمان) بو شه كی تر له به شه كانی ناخافتن (وهك ناو یان ئاوه ئاوه) له هه مان وشه دا.

نهم هیمایه (=) نهو نه گه پیتی كه نهو وشه پهی له دوا به وه دیت، به شداری ده كات له گهل وشه سه ره كیه كه دا كه به مه بهستی روونكر دهنه وه، له پهك مانادا.

* ده ركه وتی پیتی (f) له نیوان دوو كه وانه دا واتا پیتی (f) ده خوینراپته وه وه یان ده بیستری له زاراوه ی به ریتانی، له گهر نهو وشه پهی په كهر دوا به دوا ی دیت به پیتی بزوین ده ست پیتی بكات، پیچكه له مانه (f) ی کوتای ناخوینراپته وه یان ناپیستری. * وپته روونكره كانی ناو فهرهنگه كه چهند تابلویه کی هه مه به پته ن بۆ گیانه وه، گوئو گوئزار، وه رووهك، وه هندی وپته ی پیوست بۆ روونكر دهنه وه ی به شه كانی له شی مروفو جوړه كانی ماسی و چهند جوړیك له پندا وپستی مروفو ه می تریش، وه نهو تابلویانه ش له فهرهنگی کوتای و فهرهنگی نه لورد وه رگیران، بۆ نزیك خسته وه ی واتا كان له بیرو خوینرو زورتر چه سپاندنی په پوهندی نیوان نهو وشه خربه جوړانه ی لایه نه جیاوازه كانی بابه تيك روون ده كه نه وه.

* پاشگره كانو به كار هیتیان له فهرهنگه كه دا له لاپه ره كانی کوتا ییدا روونكر دا ونه ته وه، به لام پاشگره كان (نه وانه ی له سه ره تاوه نه خړینه سهر وشه كان) به پیتی ریزی نه لفوین هاتوون، بك له زیر وشه پنچینه یه كه دا، بۆ نمونه وشه ی (unhappy) له زیر (happy) دا ناییت به لكو به پیتی ریزی نه لفوین له پیتی (u) ده وهك وشه پهی كه سه ره خو ده یت.

(أ.ق): به واتای به كار هیتانی كۆن كه كورتكراوه ی (لغه دارجه) له بری نهمه (ز، ب) دانراوه له هه ندی شویندا.

(ل.أ): زمانی ویزه یی (به كار هیتانی ویزه یی) كه كورتكراوه لغه أدبی (بستعمال أدبی)، له بری نهمه (ز، و) دانراوه له هه ندی شویندا.

(ل.د): زمانی باو له گه پیتی واتا كورتكراوه ی (لغه دارجه) له بری نهمه (ز، ب) دانراوه له هه ندی شویندا.

(مجاز): واتا خوازه. سهارهت به دهنگه كان له بهر كه م شاره زایی كۆمپوتهر له گهل هندی له هیمای دهنگه كاندا نه ماتوانی به شیوه ی دروست له چاپی په كه م وه دوو همدا به کاریان به پیتی، نهوا به پارمه تی خواوه به پارمه تی به ریزان برایی كۆچيو كه ر له ایران نهم كیشه په ش چاره سه ر كرا سوباس بۆ په زدانی مهن.

«بسم الله الرحمن الرحيم»
 ﴿قل هل يستوى الذين يعلمون و الذين لا يعلمون إنما يتذكر أولو الألباب﴾

صدق الله العظيم

پینځه کی چایی په کم

به ناوی په روه دگاری به خشنده و میهره بانه وه که بارمه تی دام بو ناماده کردنی هم فخره ننگه، بو سر زمانی کوردی. دوی نهو هممو هوول و ماندو و بوونه کی سالاتیکی زوری خایاندووه. به تایه تی له ماوه کی (۲۰) سالی پشی ماموستا په تیمدا که هدرمه شانایی پیوه ده کم و به نهرکیکی پیروزی داده نیم، بو گه لی کوردی ره سنی خوږاگر که له سرده مینکی زور کونه وه توانیو به تی ره گه زو زمانی نه توه یی خوی پیاریزی، له ماوه یدا که له پوله کانی قوتا بخانه و خویندنگه ناوه ندی و ناماده یی و پیسه یه کاند، وانه کی ټینگلیزم و توتوه، توشی چندن کیشه و گیر و گرفت هاتووم، چونکه خویندکاره کان به توه اوی له مانای وشه کان نه ده گه پشن که له زمانی ټینگلیزه وه و هرگیز ابو نه سر زمانی عده یی و هردوو زمانه که نامو بوون به خویندکاری کورد، نهه ناچاری ده کردم بگه نیم به دوی زاروهی مانا به غشو و دهسته واژه ی ناسندا، تا بتوانم سانای نهو و شانه بان تیغه یم.

له بهر نه وه هوول دا که فخره ننگی خویندر (نوکسfordی ۱۹۸۴) له دانانی (فلمه زی، هورنی، بارنویل) و هر بگریمه سر زمانی کوردی به ناوی (فخره ننگی باد)، له گه ل، زیادردنی هندی وشه نوی پیوست که له ریگه کی دانانی هیماو نیشانه کی تایه توه جیا کرانه توه، له وانه په خویندر پر سیاری نه وه بکات، نایا بوجی هم فخره ننگم هل زیاردووه. له وانه لاما نه نیم که هوی سره کی نه گه ریته وه بو ناسانی و له باری و گونجانی هم فخره ننگه، له گه ل قوناغه جیا جیا کانی خویندندا، وه نهو وشه عده بیانه ش که به کار هینراون تیا یدا، وشه گه لیک کی ناسانو روانن و هیچ نالوژی و نادیا ریبه کیان تیدانییو به نمونه و دهسته واژه ی و اتا به خش مانای وشه کان روون کرانه توه، له گه ل نه وه شدا نهو وشه ها و اتا پایانه کی به زوری له زمانی هریدا هن، هندیکیان هل زیاردوان که زیاتر به کار ده هینرین.

جا بو زیاتر شاره زا بوون له واتای پرچیرو سوو دمه ند، چنن توانییم نهو زاراوانم کردووه به وشه ی ره سنی کوردی به کرمانجی ناوه راست (سورانی) و له هندی شویندا کرمانجی زوروشم به کاره تیاوه، بو هم کاره په نام بردو ته بهر زور کینی خویندن و فخره ننگی همه چه شنه که له لاهری سهر جاوه کاند ناماژم پیکردوه. جگه له وه پرسم به زور پسرور شاره زایانی بواری زمانه وانی و روشنیرو خاوه پیسه کردوه، له گه ل نه مانده هیلاکی و ماندو و بوونیک کی زورم چه شتوه له سوراخ کردنی هندی وشه زاروهی زانستی و اتادارو هل زیاردنی وشه کاند.

مه به شیم هم فخره ننگه، دایین کردنی پیداوسته کانی خویندکاری کورده، له قوناغه جیا جیا کانی خویندن و بگره له زمانی روژانه شدا، بهو هیوا بهی که بریک له نهرکی سهرشانم کم کردیته وه و که لیک کی بچووکم له بواری فخره ننگدا پر کردیته وه. له کوتا یدا، به نهرکیکی پیوستی ده زانم که سوپاس و ریزی شایسته ناراسته ی به ریز ماموستا جه مال هیدول، روشنیرو زاروا سازو خه مخوی کورد بکم، به راسه به و رینمای و کومه له زاروا وروناکیری بهی که زور سوو دمه ند بوون له ناماده کردنی هم فخره ننگه دا، هروها سوپاس و ریزم بو ماموستا که مال جه لال هدریب. پسروری کییا و نهو ماموستا به ریزانه ی بهی زمانی ټینگلیزی و کولجی کشتو کال که هاوکاریان کردم، به تایه تی هاو سهرم عه توف هیدول ره حیم هریز ماموستا له کولجی کشتو کال، وه به ریزان ماموستا حه مه نه مین نووسر، پسروری زمانی عده یی و دواتیش کوپه خوشه ویسته کم هونر له کولجی پزیشکی و کچه دل سوزه کم هنار له کولجی زمان، بهی ټینگلیزی، وه هممو نهو به ریزانه کی به بشداریان کردووه له پیاچوونه وه و هل بیری هم فخره ننگه دا.

تکا و هیواشم له روشنیروان و پسروران خویندران نه وه په که به چاوکی دل سوزانه هم فخره ننگه برانن و چی کم و کوریه کی تدا به ناگادارم بکه نه وه هم کاره به نهرکیکی سهرشانی خویان برانن، بوله وهی بتوانین له دواړو ژدا فخره ننگیک کی بزار کراوی وینه دار ناماده بکه ین.

پر شنگ حه امین نه حه د

سلیمانی - ۲۰۰۲

به ناوی خواي مه زن به يښك بو چاپي سښم

خويندري هيزا...

دواي نهوې چاپي به کم و دوه مې (فرهنگي ياد) تواني جنگي شايستې خړي له دلي خوښکاراندا بکاته وه، له زوره ي گوډارو روژنامه کاني هره مې کوردستاندا، به ريزه وه ناماژه ي پيکرا وه له لايه ن گه لي له روژشنيرو پسپرانسه وه وشه کاني تاوتوي کرنو هره به کيان به تيښي و بوجوني پاراو و پوخته ي خويان، وشه ي له بارترو په سندر تيان پيشکesh بهم فرهنگه کرد که پر به دل سوپاس و پيزاني خويان ناراسته نه کم نه وه زياتر هاني دام که پياچونه وه به کي وردو بزاريني تهواي بکه موه وه له پروي هله ي کوميو ته روه هله بېرې بکه م له همان کاتيشدا وشه ي گونجاوتر به کار به ښم چونکه هره چنده واژه وشو زارواوه کاني زمانېک گونجاوتر و څوگرتين يو ده پرېني ماني وشه نه وه نده به توانا تر نه بن يو تيگه بشتن و پيراگه باندن له لايه کي دېکه وه دواي نهوې ليژنه ي هله ننگاندي نه م فرهنگه نگه له لايه ن به ريز و هزاره تي په روه رده له روژي ۱۶/۱۰/۲۰۰۲ نه نجامدرا چنده تيښه کم به ده ست گه بشت به شانازيه وه په سندر م کردن جگه له راو بوجوني ماموستا به ريزه کاني کوليچي زمان/ به شي ښکليزي که به راسني ماندوبونيکي زوريان کيشا له پياچونه وه به راورد کردندا که شايسته ي ريزو وه فايه يو نه م فرهنگه نگه وه بنده ش به دليکي فراونه وه راو بوجونه کانيانم وهرگرت وه له چاپي دوو م و سښمدا ره چاوم کردون هره وه سوپاس و پيزاني خړم ناراسته ي هه مو نه و دلخوا نه نه کم که ماندو و بوون له تاپيکرنه وه و نوسينه وه ي دنگه کان و مونتاج کردنه وه نه م فرهنگه نگه دا.

دياره ناماده کردني فرهنگه نگه نرکيکي هينده گرانه که پيوسته ماوه به کي دوو رو دريژي يو ترخان بکري هه تا بتوانري وردتر وه فراوانتر له چوني تي سازکردن و ناماده کردني زارواوه نوې بکولرته وه که پر به پري زارواوه بيانيه کان بيت نه وېش به سود وهرگرتن له نه زموني گه لاني پيشکesh و تو له و بواره گرنگه ي گونجاندن و ده ستمو کردني زماني نه ته واپه تيمان يو زانست پنده رېرين. ييگومان نه م کاره ش پيوستي به ماندوبوني زورتر و وتوژينه وه ي وردتر هه به يو نهوې وشه و زارواوه کان راستر و گونجاوتر و وردتر و ده رېرت و پراو پري زارواوه و گوزارسته بيانيه کان بن وه له همان کاتيشدا له هولي به رده و امدا بين يو به کاره ياني زارواوه نو تر پوخته تر له گه ل بنه برکردني نه و هله و نارېکيانه که دپنه ري له کاتي ناماده کردن و چاپکردندا چونکه نه گهر به وردی ته ماشاي فرهنگه نگي نه ته کاني دېکesh بکه ين ده بين چاپ به چاپ پوخته تريونه وه ههر ده م هه ولدراوه که هله کان بنه بر بکرين، يو نمونه فرهنگه نگي (قاموس العصري - عربي - ښکليزي) ي ماموستا (الياس انتون الياس و ادوارد الياس) که له ماوه ي نيوان ۱۹۱۳ تا ۱۹۸۵ زياتر له بيست جار چاپکراوه ته وه، وه هه مو جار يکيش پوخته ترو وشه ي نوې خراوه ته سهر، بويه بنده ش له ماوه ي دوو سالي ته واک که له سهر چاپي دوو همددا رت بووه به پارمه تي

ھاوسەرى دىلوزم ەتوف ەابدولرەھىم مامۇستاي گۈلجى كشتوكال لە زانكۆى سلېمانى ۋە كۆرە نازىزە كەم دكتور ھونەر
 لە گەل ھاوسەرە دىلوزە كەى دكتورە لائە نە كرم فەرەج ۋە كچە خوشە ۋىستە كەم ھەنار خان پىپۇرى زمانى ئىگىلىزى لە گەل
 ھاوسەرە كەى بەرپىز مامۇستا ئاسورەزا مامۇستاي زانكۆى كۆپە توانىمان گول بۇرىكى تەۋاى بىكەين ۋە شەى نوئى بىخەپتە
 سەر ۋە بتوانىن فۇنىتىك ۋائە دەنگ بۇ ئەم فەرھەنگە زىاد بىكەين، ۋە كەلك لە ۋ سەرچاۋانە ۋەربگىرىن كە لە سەرەتاي ئەم
 فەرھەنگە دا ئامازەم پىن كىردوۋە، بە ۋ ھىۋايەى توانىيىتمان ديارىەكى پوختە تر پىشكەش بە كىيخانەى پىروۆى كوردى بىكەين
 ئەم بەرھەمەش ھەنگاۋى سىم يىت بۇ ئەۋەى بىپتە مەشخەل ۋ سەرچاۋە بەكى بەنرخ بۇ فەرھەنگىكى فراوانتر بەۋىنەۋ
 دەنگەۋە.

۲۰۰۵/۷/۱۴

،

راستکردنه‌وه‌ی ئه‌وه‌لانه‌ی که له‌م چا‌به‌دا‌ده‌رکه‌وتون به‌ ژماره‌ی لاپه‌ره‌وه‌ نوسراوه‌توه، نه‌وه‌شانه‌ی که لای راستی لاپه‌ره‌که‌دار هاتون هه‌ما‌ی. (ب) پێ‌دراوه‌ وه‌ نه‌وه‌ ژمارانه‌ی که هه‌ما‌ی (م) له‌ پێ‌شه‌وه‌ به‌ نه‌وه‌شانه‌ن که لای چه‌یه‌ی لاپه‌ره‌که‌دا‌هه‌ن.

لاپه‌ره	دیر	هه‌له	راست		دیر	هه‌له	راست
۷	ب۳۵	نال	نال	۸۱	۸	چاکره‌لا‌ی نه‌ک	چاکره‌لا‌ی نه‌ک
۸۹	ب۴	don't	I don't	۹۵	۲۰	پێ‌سه‌ی توری	توره‌ نه‌یه‌
۹۵	ب۶	باوه‌نگی نه‌کا	ناوبانگ ده‌ر نه‌کا	۹۵	ب۷	ئیرازینته‌وه	ئه‌یرازینته‌وه
۹۶	۲۲۳	نه‌وه	نه‌کا	۱۱۴	۱۲	حه‌ل	مه‌لن
۱۲۶	۱۲	نعیض	مغیض	۱۲۶	۱۵	دروکی	دوگی
۱۳۵	۱	غخطا	خطا	۱۴۸	ب۱۹	centenary	centennial -
۱۵۷	۷	دی	دنی	۱۸۰	۲۱	یصلی الیك	یصلی الیك
۱۸۸	ب۳۳	پتدب... به‌ج	تکرار	۲۰۰	ب۱۳	شه‌ونم	(شه‌ونم)
۲۰۶	ب۲۵	me	my	۲۰۶	ب۳۴	طایفه‌ الدینیة	۲- طایفه‌ الدینیة
۲۱۵	ب۶	muscle	muscle	۲۲۵	۳	لا‌یه‌ی	لا‌یه‌نی
۲۲۹	۲۳	چوش	خوش	۲۲۹	۲۹	من رجال	من رجال البلاط
۲۷۹	۲۴	الشی	الی	۲۹۲	۲۵	disloyalty	disloyalty
۳۲۴	ب۱۳	حوتها	حوتها				
۴۰۵	ب۳۱	/fr:doink'r/	/fr:doink'r/	۴۴۸	ب۲۹	سحک	سحک
۴۴۹	۸	غفریة	عفریة	۴۴۹	ب۱۹	المحاكة	المحاكة
۴۵۰	ب۲۳			۴۵۴	ب۲۵	ز (روه‌ک) قم	(روه‌ک) زوقم
۴۶۵	۳۵	ئه‌را: ئیتوه	ئه‌رازیع ئیتوه	۴۷۵	ب۱۷	ریتی	ریتی
۴۷۷	ب۸	ناجیلة	نارجیلة	۴۸۰	۵	نافرۆکه	ناو‌فرۆکه
۴۸۰	ب۹	دوا‌ی دوزمن کو‌توه	بێ‌هوده‌ دوا‌ دوزمن که‌وتوه	۴۸۰	ب۲۲	بلا‌حه	بلا‌حه
۴۹۷	ب۲	/lmpe:twlnent/	/lmpe:tl:ninent/	۵۰۶	ب۳۲	له‌سازاو	له‌سازاو
۵۱۱	ب۳۲	illmaess	illness	۵۱۹	ب۱۸	المسعة	المسعة
۵۲۲	ب۳۳	پێ‌شکه‌شکیر	پێ‌شکه‌ش بکری	۵۳۳	ب۱۶	loda	lota
۵۴۳	۳۰	به‌گه‌ش	گه‌ش	۵۴۷	ب۶	~siht	~sight
۵۴۸	۱۰	پا‌به‌ند به‌یه‌ی	پا‌به‌ند نه‌یه‌ی	۵۴۹	ب۲۲	پێ‌شکه‌وتن	پێ‌شکه‌وتنی
۵۵۲	۲۱	خزەمیتی	خزەمیتی	۵۵۴	ب۱۰	به‌خه‌نجه‌ری	خه‌نجه‌ری
۵۵۶	۲۴	konwledge	knowledge	۵۶۶	۲۰	knowingly	knowingly
۵۷۵	۳۴	گه‌له‌مۆ	گه‌له‌مۆ	۵۷۶	۳۸	حوت لیفانان	حوت لیفانان
۵۷۶	۱۷	(خه‌نگ)	(نه‌نگ)	۵۸۱	۸	په‌یدای نه‌کا	په‌یدای نه‌کا
۵۸۲	ب۲۶	لیمۆیسری	لیمۆیسری	۵۸۷	ب۵	زیاده‌به	-----
۵۸۹	۲۲	له‌م	قسم	۵۹۰	ب۳۷	پاخوه‌ زیو نه‌کرته	مدا‌لیای مل (زیو)

نه کرپته گوردن	گرهردنا						
وشاق	جوه رشاق	اب ۱۳	۶۰۱	-----	زیاده به	ب ۲۵	۵۹۶
دهرکی	وهرکی	اب ۱۶	۶۰۶	الجلالة	اکلانة	۳۵	۶۰۵
= توره که داره کان	marsupial	۲۶	۶۱۵	رقی	چرقی	ب ۲۵	۶۰۷
پوار	پوار	۲۶	۶۲۳	کومه له ی وینه	کومه له ی گوره	۱۷	۶۱۷
				کیشره به تواناکان	وینه کیشره ان		
تمشه نه گردن	قشمه گردن	۳۵	۶۳۰	به یام نیر	به یام نیز	ب ۳۸	۶۲۹
سی	سمعین	۲	۶۶۲	/næl:v/	/næl:v/	۲۷	۶۶۱
الجیوب النیه	نحیر بالاییه	۵	۶۶۴	سائل	سائل	۳۳	۶۶۲
nephron	nephron	اب ۱۹	۶۶۹	له فوره نسی	فرهینی	ب ۳۱	۶۶۷
novi/novi/	novi/ndvi/	ب ۳۸	۶۷۹	موزن	مدزن ص	ب ۳۱	۶۷۷
نیسکی	بجکی	اب ۱۰	۶۸۷	/ʊbi:s/	obese /ʊbr:ls/	ب ۲۹	۶۸۳
-----	عن	۲۸	۶۹۰	پینراوی	عینراوی	۱۲	۶۸۷
فیه	لوفیه	اب ۱۶	۷۱۰	گمؤل	گؤل	۲۷	۶۹۴
ناماده کردوه	ناماده کردوه	۱۱	۷۵۵	تافسر	تافسر	۲۵	۷۳۴
براهه	به حین	ب ۳۷	۸۵۲	قینک	قیسک	ب ۲۶	۸۴۹
یغربالقم لیفرزه	۲- یغلبه الی احجام	۲۱	۹۰۶	گزیکهر	گزیکهر	۱۶	۹۴۳
بحسب الحجم	مختلفة						
غشیم	تحشیم	ع ۶	۹۴۳	سرج	مرج	۱۰	۹۴۳
رسم مجمل	رسم محمل	۲۴	۹۴۳	sirlus	sirlas	۲۸	۹۴۹
بالتقلید	بالتقلیه	۳	۹۵۵	العبر	البحر	۵	۹۵۴
samrtien	smarten	ب ۲۲	۹۶۰	punishment	pnttishment	ب ۲۰	۹۶۰
یخمدانار	یخمرانار	ب ۲۲	۹۶۲	یغطی او یکسولکيه	یغطی اورکسولکيه	اب ۱۷	۹۶۲
اعوقک	اعوقل	ب ۲	۹۶۶	مفرم	مقدم	ب ۳۲	۹۶۲
سهره وی خاک	شهره وه خال	۱۲	۹۶۸	English	linglish	۵	۹۶۶
شهبقه ی	شهبقه ی	۸	۹۷۵	پو	پووع	ب ۲۱	۹۷۱
بهره وئاوی	لبهره وئاوی	۱۹	۹۸۳	لاصه	لا نه	۲۸	۹۸۲
Water-Ing	watering	۱۵	۹۸۷	یشق، یتزق	لیشق، لیتزت	ب ۲۵	۹۸۳
خلیه	فلیه	۱۴	۱۰۰۲	پهت	په تار	اب	۹۹۷
میناسازی	میناسازی	ب ۲۹	۱۰۱۸	له	به	۱۰	۱۰۰۳
الجزعة	الجزعة	اب	۱۰۲۰	ممل	محل	۱۷	۱۰۲۰
Gland	glond	ب ۳۶	۱۰۲۲	گنیز	گنیز	اب ۱۸	۱۰۲۰
لق له	لقاله	۱۴	۱۰۲۴	پشت گیری	پشت گیری	۳۸	۱۰۲۳
subject	subjet	۳۱	۱۰۳۶	فرع من فرع	فرع من فرع	۱۵	۱۰۲۴
Sulk n The-snpl	The-snpl	۱۰	۱۰۲۹	سهره وی ژووری	سده وه ی ژووری	۲۴	۱۰۳۲
				سهره وه	سهره وه		
best	bdes	ب ۳۵	۱۰۳۱	لن که وتوه	لی کو توه	۲۷	۱۰۲۷
سایزهر	حایزه	۱۶	۱۰۴۴	syndrom	syndom	ب ۲۰	۱۰۴۳

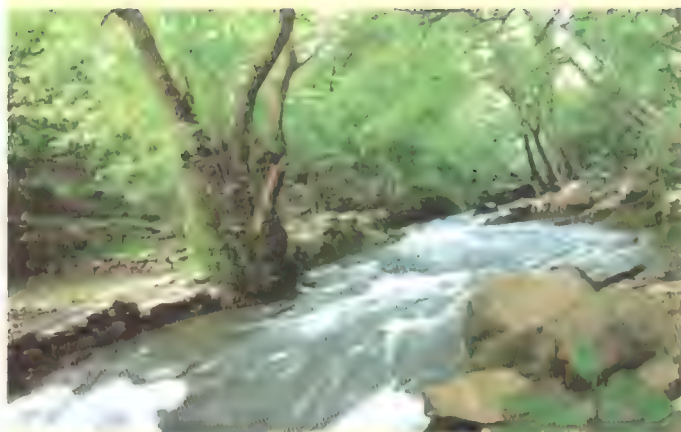
یوبخه	یویجته	ب۲۲	۱۰۵۲	خواردن نه خوا	خواردره خوا	۴/	۱۰۴۸
سه هوله کهی	سه هوله دی	ب۴	۱۰۶۴	زارافزانی	زار فزانی	ب۵	۱۰۶۱
رانه گوری	رانه	ب۹	۱۰۶۸	Now there	Now Heve	ب۶	۱۰۶۵
الختنه	الختنه	ب۲۲	۱۰۷۴	هرزدار	هتردار	۱۴/	۱۰۷۰
(روناکي)	(روناکي)	۳۴/	۱۰۹۰	شبهه کهی	شبهه کیه	۳/	۱۰۸۶
it	ib	۷/	۱۰۹۹	مراالی	حمرالی	۸/	۱۰۹۶
ترکواز	گرکواز	۳۵/	۱۱۰۹	بهم زوانه	خبهمزواه	۸/	۱۰۹۹
اتیپینی له کاتی خودیا	اتیپینی	۳۲	۱۱۳۲	typewritten	typwritten	ب۲۰	۱۱۱۱
مههیله	نههیله	۲۹/	۱۱۲۴	Wait-go straight on	Walib-gostraiht on	۲۷/	۱۱۲۲
been offered	beenoffered	۱۱/	۱۱۳۰	go/fall out of use	Go fall	۵/	۱۱۲۶
سول پهرنده	سول فرنده	۳۸/	۱۱۴۲	ریرهو	دایرهو	۱۲/	۱۱۳۲
Vrouw or vrow	Vrow or vrow	ب۱۷	۱۱۴۴	تۆدی یرفع لبابه والوسطی عای شکل ۷	تۆدی یرفع لبابه والوسطی	ب۲۱	۱۱۴۴
به ناگا	به ناگا	ب۲۶	۱۱۴۶	تجمید	تجمید	ب۲۲	۱۱۴۵
عن نه حنه	محل نه حنه	ب۹	۱۱۵۹	تضاؤل	تضاؤل	ب۲۸	۱۱۴۷
پشیندار	پینخیندار	ب۵	۱۱۶۷	سیله	سیله	ب۳۱	۱۱۵۰
(پیاو) ژنانی	(پیاو) ژنای	ب۱۳	۱۱۷۳	لترقب / لئکشف الموقف	الموقف	۱۰/	۱۱۶۹
یۆدی بالغع	یلوی، یخلع	۳۷/	۱۱۷۹	پوچهل	پوچول	۱۹/	۱۱۷۸
پدریشان	پدریشان	ب۱۹	۱۱۷۹	تن نه کوشن	تن نه کوشن	ب۴	۱۱۷۹
نه چیزئی	نه چیزئی	ب۱۴	۱۱۸۰	الفیل	الفیل	۱۲/	۱۱۸۰
۹۱۰۴۴سم	۹۱۴سم	۱۹/	۱۱۸۴	العشرون	العشرون	۳/	۱۱۸۲
هیشتا	تهیشتا	۲۱/	۱۱۸۶	له سه دا بیست	له سه دا	ب۱۴	۱۱۸۵
الکیمیا الاختصارية	فرع في کیمیا	ب۳۶	۱۱۸۸	کاری	کای	ب۳۱	۱۱۸۸
شینوه نازهل، شانه یان ته نه نه ندایم که توانای جو له ی سر به غوی هه یه	zoold/zold/ شبحوان شبه حیوان: خلیه او جسم عضری قادر علی حرکت المستقلة او الذاتية	۳/	۱۱۸۸	دابهبشی	جابهبشی	۳۲/	۱۱۸۸

فهرهه‌نگی یاد:

به‌ونیاژه ناماده‌کراوه، که به شیوه‌یه‌کی تاییه‌تی، ینویسته‌کانی فیر خوازی کورد له‌قوناغی ناوه‌ندی و دواتری خویندنی زمانی ئینگلیزیدا ده‌سته‌به‌ر بکات، که به ینی بنه‌ماکانی فهره‌نگی خوینه‌ری زمانی ئینگلیزی دانراوه، نزیکه‌ی چل هه‌زار بابته و نمونه و گه‌لنک په‌راوینزو چاکسازی تیدایه که جیاوازی ته‌رکی فهره‌نگی تاکزمانی و یه‌کینکی تری سنی زمانی و سروشتی ته‌و گیر و گرافتانه‌ی دینه‌پینی خویندکاری کورد، بو تیگه‌یشتنی لایه‌نی جیاوازه‌کانی واتای واژه ئینگلیزیه‌کان و دروست به‌کاره‌ینانیان له‌هه‌لو‌یستی جیاوازدای تیدا ره‌چاوکراوه.

بۆیه ته‌م فهره‌نگه‌ نوییه، نمونه‌ی روونکه‌ره‌وه‌ی زوری تیدایه و بایه‌خینکی تاییه‌تی به‌به‌کاره‌ینانی وشه له‌و ده‌برینه زاراوه‌یانه‌دا که زمانی ئینگلیزی لیه‌لییان و به‌رانبه‌ره‌کانیشیان له‌ زمانی عه‌ره‌بی و کوردیدا داوه، سه‌رباری دیاریکردنی ته‌و ناوانه‌ی کۆنه‌کرینه‌وه و کۆناکرینه‌وه، هه‌روه‌که ته‌م فهره‌نگه، هه‌ندی پاشکۆی تیدایه ده‌رباره‌ی کورته‌ی باوو کیش و ینوانه و دراوی ولاتان و جیاوازی کات و ناوه جوگرافیا بیه‌گرنگه‌کان.

به‌م پینیه، خویندکار و خوینه‌ری کورد، سوودینکی باش له‌م فهره‌نگه وه‌ئه‌گریت و شاره‌زاییه‌کی باش له‌زاراوه و ده‌سته‌واژه ئینگلیزی و عه‌ره‌بیه به‌رانبه‌ره‌کانیاندایه‌یدا ته‌کات.

Ahmed Awa

نہ احمد ناوا

Akre

ناکری

Amedi

نامیدی

Shelmash

شلماش

Sirwan

سیروان

Slemanî

سليمانی

Mehabad

مه‌هاباد

Qamishli

قامیشلی

Serdesht

سەردەشت

Hewraman

هه‌ورامان

Karkuk

که‌رکوک

Khurmall

خورمال

Gali Ali Beg
گه لی عه لی به گ

Hakari
هه کاری

Hawler
هه ولیر

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

1.sloth bear گيله وورج دڀ ڪسلان

2.hyena ڪه متيار ضبع

3.llama لاما لامه

4.hippopotamus ٺه سڀي ٺاوي برنيق

5.beaver سموره فندس سمور

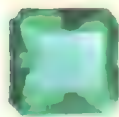
6.black bear وورجي رهش دڀ اسود

7.kangaroo ڪه نگارو ڪنگرو

8.giraffe ووشر مل زرافه

9.rhinoceros ڪه ر ڪه دهن ڪرڪدن

10.gorilla غوريا غرلي

emerald

زمرد
زمروت

ruby

ياقوت
ياقوتی سور

agate

عقيق
شیلان

diamond

ماس
نه لماس

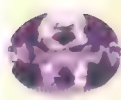
cat's-eye

عين الهر
چاوه پشيله

sapphire

صفيبر
سه فير

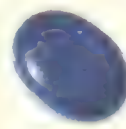
amethyst

جمشت
به ردي به ها گران

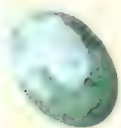
kunzite

كونزيت
کوانزيت

lapis lazuli

لازورد
لارودرد

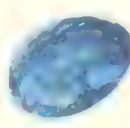
jade

يَسَب
يه شم-شه وه

tourmaline

ترمالين
تورمالين

turquoise

فيروزه
تورکواز

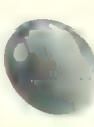
chrysolite

زبرجد زيتوني
به ري نيف هيژا

rose quartz

مرو وري
کوارتز په مهي

moonstone

حجر القمر
به رده مانک

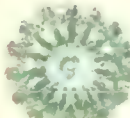
garnet

عقيق احمر
به ري سوري هيژا

aquamarine

زبرجد
که وهه ر

beryl

بريل
به رل

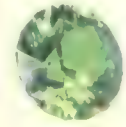
pearl

لؤلؤ
دور

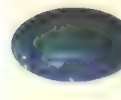
topaz

توباز
توباز

citrine

سترين
زه ري بيتي

black opal

اوپال اسود
توپالی ره ش

bloodstone

حجر الدم
به ردي خويني

sardonyx

جزع عقيقي
سارودنيكس

1.ladybird

دعسوقه

خالجائوکه

11.locust

جراد

کولنه

2.louse

قلعه

نه سبی

12.mantis

سیرغوف

کولنه حاجی

3.moth

عثة المالیس

مورانہ

13.ant

لعلہ

میرولہ

4.beetle

حششاء

گہ بہ کالوس

14.scorpion

لغزب

دوبسک

5.caterpillar

السروع

قوزاخہی پھولہ

15.wasp

زنبور

زہ رده والہ

6.spider

عنكبوت

جالجائوکه

16.butterfly

فراشدہ

پہ پولہ

7.flea

برغوت

کیچ

17.fly

ڈنڈ

میش

8.cockroach

الصرصور

سیرک

18.mosquito

بعوضہ

میسولہ

9.dragon fly

بغسوق

کونہ ناریکہ

19.bee

بحدہ

ہہ نگ

10.grasshopper

جراد قبوط

کولنه میرو

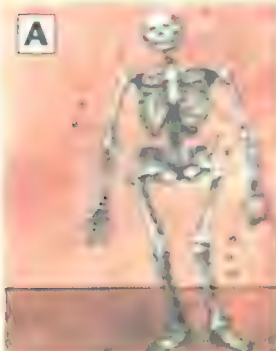

Human Body

له شی مروف

جسم الانسان

A

A. The Skeleton

1. Skull
2. teeth
3. collar - bone
4. Shoulder-blade
5. ribs
6. breastbone
7. backbone/spine
8. hum
9. plevis
10. kneecap
11. tibia
12. fibula

۱- کفاله سر

۲- دنان

۳- ټیسکی سنگ (پازنه)

۴- ددهلی شان

۵- پیراسوریډه له

۶- ټیسکی سنگ

۷- ټیسکی سنگ

۸- پیرپیدی (مورمفلې) پشت

۹- پازوړ

۱۰- کلوت (پز شایې حورن)

۱۱- کلاروی لږلږ

۱۲- ټیسکی گړدی لاق

۱۳- ټیلمزیه پاریکه لاق

B. The Body

1. head
2. hair
3. ear
4. neck
5. shoulder
6. chest
7. abdomen
8. arm
9. elbow
10. hand
11. finger
12. leg

۱- سر

۲- لږ

۳- گونجه

۴- دل، گراښ

۵- شان، لا مل

۶- سنگ

۷- سکه (وړگ)

۸- ټول

۹- ټلنښک

۱۰- دست

۱۱- پانجه

۱۲- لاق، لاق

۱۳- ران، تشه

۱۴- لږلږ

۱۵- پانجه لاق

۱۶- پښ

۱۷- پانجه پښ

۱۸- پښ

۱۹- پازوړی پښ

۲۰- ټیلمزیه

۱- راس

۲- شعر

۳- لږ

۴- رانیه، علق

۵- کلاف، علق

۶- صدر

۷- پطن

۸- نراق

۹- ملاق، کوع

۱۰- پښ

۱۱- اصبع

۱۲- ران، ساق

۱۳- لږلږ، وړه

۱۴- ریکه

۱۵- پانجه لاق

۱۶- کاحل القدم

۱۷- اصبع القدم

۱۸- لدم

۱۹- عقب القدم

۲۰- ظفر

B

C

C

۱- دماغ

۲- ټیسکی سینه

۳- سینه

۴- کلبه

۵- مشقه

۶- پطن

۷- کلبه

۸- حورن

۹- حورن

۱۰- رانیه

C. The insides

1. brain
2. windpipe
3. lung
4. heart
5. muscle
6. stomach
7. liver
8. artery
9. vein
10. colon/large intestine
11. small intestine

D

D

۱- حاجب العین

۲- لږ

۳- دم

۴- چینه

۵- دغه، وچنه

۶- لک

۷- شقه

۸- ټلنښک

D. Face

1. eye brow
2. ear
3. mouth
4. forehead
5. cheek
6. nose
7. lip
8. chin

E

E

۱- دلب (عین) لږ

۲- عین

۳- کلبه

۴- لږ (رسان) لږ

۵- لږ (رسان) لږ

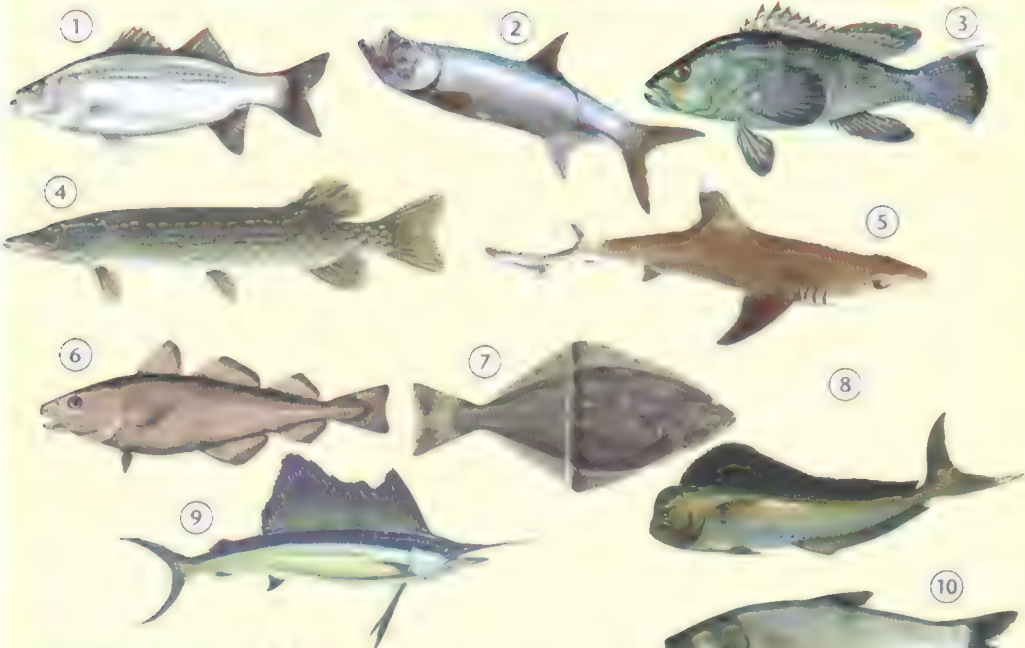
۶- لږ (رسان) لږ

۷- لږ (رسان) لږ

۸- لږ (رسان) لږ

E. Eye

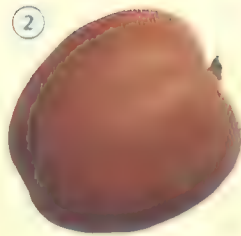
1. eyelashes
2. eyeball
3. pupil
4. iris
5. lower eyelid
6. upper eyelid

1. striped bass	فاروس مقلم	گورگی خت ختی ده ریا
2. tarpon	طرپون	تہربون
3. blak bass	بلکبیس	بلاکبیس
4. muskeilunge	مٹسکلنچ	موسکلنچ
5. dogfish	کلب بحر	سہگی دہ ریا
6. cod	فد	کود
7. halibut	ہلیبوت	ہہلبوت (ماسیہ پانکہ)
8. doplhin	دلفین	دولفین
9. sailfish	سلیفسر	ماسی سہ وندار
10. carp	شہبوط	کارپ
11. salmon	سلمون	سہ لہ مون
12. garfish	خرمان	ماسی دہ مریم
13. tuna	تن	توونہ
14. swordfish	ابو سیف	شیرہ ماسی
15. eel	انقلیس	مار ماسی

①

②

③

④

⑤

⑥

⑧

⑦

⑨

⑩

1.apricots

مشمش

قه بىسى

2.peach

دراق

هه لوژه

3.cherries

كرز

گىلاس

4.pineapple

انناس

ئه نه ناس

5.fig

تين

هه نجير

6.apple

تفاح

سيو

7.grapes

عنب

ترى

8.orange

برتقال

پرته قال

9.bananas

موز

موز

10.pear

اجاص

هه رمى

1

2

3

4

5

6

7

8

9

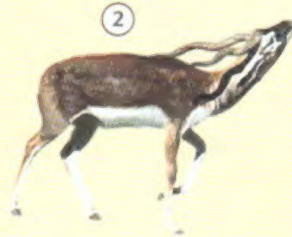
- 1.hollyhock خه تمى، هوليهوك خطمي
2.hyacinth سنبول مكحلة
3.iris شهوبو سوسن سوسن
4.pansy چاوه پشيله زهرة الثالوث
5.chrysanthemum چه شمی بیمار اقحوان

- 6.fuchsia فوشيا فوشية
7.rose گوله باخ ورد
8.pink ميخهك قرنفل
9.cyclamen گوله مريمه بخور مريم

Animals (2)

ناژوله كان (٢)

حيوانات (٢)

1.gnu	گای ئه فریقی	نۆ
2.black buck	نیره ئاسک	ظبی أسود
3.kudu	کودو	کود
4.chamois	چاموا	شَمَوَاة
5.jaguar	یاگوار	یَغُوز

6.clydesdale	کلیدسداڵ	کَلْدِسْدَال
7.spaniel	سپه نیل	سَبَنِيَلِي
8.bighorn	به رانه کیوی	کیش الجبال الصخرية
9.tiger	پلنگ	نَمِر
10.lion	شیر	أَسَد

Vegetables

سەوزە

خەزەر

1.onion

بەسل

پەياز

2.cauliflower

قەنبەل

قەرنابەل

3.cucumber

خەيار

خەيار

4.pea

بازەل

بەسل

5.asparagus

هەليون

ئەسپەرچەس

6.spinach

اسفەناخ

اسپەناخ

7.tomato

طماطم

تەماتە

8.carrot

جەزەر

گەزەر

9.beet

شەمندر

چەوئەنەر

10.lettuce

خەس

كاهو

Bekhal

بېڅال

Bokan

بوکان

Dhok

دهوک